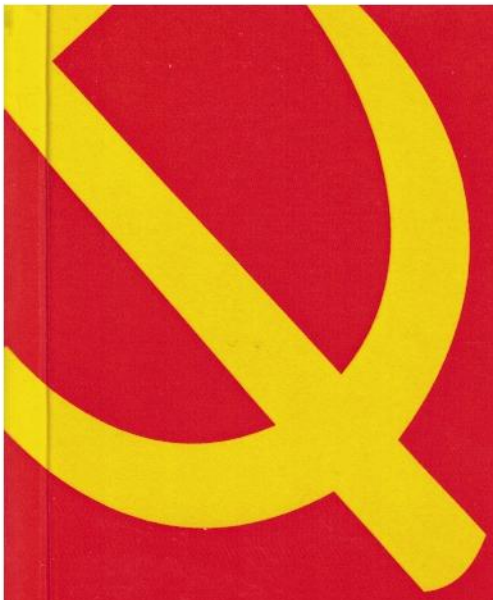

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI
CONSILIUL SECURITĂȚII STATULUI

Direcția Regională Mureș (1951-1952)
Direcția Regională Autonomă Maghiară (1952-1960)
Direcția Regională Mureș-Autonomă Maghiară (1960-1968)
Inspectoratul de Securitate al Județului Mureș (1968)

DOCUMENTE

Editor BARTOS ZOLTÁN

RISOPRINT
Cluj-Napoca • 2012

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI
CONSILIUL SECURITĂȚII STATULUI

♦ ♦ ♦ ♦ ♦

DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ
DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
INSPECTORATUL DE SECURITATE AL JUDEȚULUI MUREŞ

Această carte a apărut prin sprijinul financiar acordat de către

S.C. MONDO TRADE S.R.L.

Director general ec. Tiberiu CRISTIAN

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI
CONSILIUL SECURITĂȚII STATULUI

◆◆◆◆◆

DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ
(1951-1952)
DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ
(1952-1960)
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
(1960-1968)
INSPECTORATUL DE SECURITATE AL JUDEȚULUI MUREŞ
(1968)

DOCUMENTE

Editor BARTOS ZOLTÁN

Editura RISOPRINT
Cluj-Napoca • 2012

© 2012 RISOPRINT

Toate drepturile rezervate autorului & Editurii Risoprint.

*Editura **RISOPRINT** este recunoscută de C.N.C.S. **(Consiliul Național al Cercetării Științifice)**. Pagina web a CNCS: www.cncs-uefiscdi.ro*

Toate drepturile rezervate. Tipărit în România. Nicio parte din această lucrare nu poate fi reprodusă sub nicio formă, prin niciun mijloc mecanic sau electronic, sau stocată într-o bază de date fără acordul prealabil, în scris, al autorului.
All rights reserved. Printed in Romania. No part of this publication may be reproduced or distributed in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the author.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Ministerul Afacerilor Interne - Ministerul Securității Statului - Consiliul Securității Statului - Direcția Regională Mureș (1951-1952) - Direcția Regională Autonomă Maghiară (1952-1960) - Direcția Regională Mureș-Autonomă Maghiară (1960-1968) - Inspectoratul de Securitate al Județului Mureș (1968) : documente / ed.: Bartos Zoltan. - Cluj Napoca : Risoprint, 2012

ISBN 978-973-53-0856-8

I. Bartos, Zoltán (ed.)

354.31(498)

Editor: GHEORGHE POP
Consilier editorial: CAMELIA MARIA TALOȘ

Corectura: BUȘA EUGEN
Design copertă: ing. GÖNCZI FERENC

Responsabilitatea pentru conținutul și datele bibliografice ale materialelor publicate revine în exclusivitate autorului lucrării.

Tiparul executat la:
S.C. ROPRINT® S.R.L.

400 188 Cluj-Napoca • Str. Cernavodă nr. 5-9
Tel./Fax: **0264-590651** • roprint@roprint.ro

430 315 Baia Mare • Piața Revoluției nr. 5/1
Tel./Fax: **0262-212290**

CUPRINS

Cuvântul editorului	VII
Foreword	X
Lista abrevierilor	XI
Lista documentelor	XIV
Documente	1
Indice de nume: cadre M.A.I. şi Procuratura Militară	817
Indice de nume: informatori – nume real	822
Indice de nume: informatori – nume conspirativ	831
Indice de nume: general	852

CUVÂNTUL EDITORULUI

În cursul anilor 1976-1977, Inspectoratul Județean Mureș al Ministerului de Interne a propus spre retopire prin selecționare o cantitate de documente create de diferite organe ale M.A.I. în deceniile 4 și 6 ale secolului trecut. Ca urmare a intervenției Direcției Generale a Arhivelor Statului, Filiala Mureș, întreaga cantitate de documente a fost reținută spre păstrare permanentă și preluată în depozitele filialei[1], acestea fiind incluse de la început în Fondul de arhivă specială[2].

Fondul a fost preluat complet neordonat, motiv pentru care, între anii 1986-1987, s-au efectuat operațiunile de ordonare a documentelor care au necesitat ample lucrări de constituire a unităților arhivistice, de recompunere a unora, de ordonare tematică a lor în cuprinsul dosarelor[3]; ulterior, între anii 1987-1988, s-au efectuat operațiunile de fișare și inventariere[4]. Toate lucrările arhivistice au fost efectuate sub directa conducere a șefului filialei, dr. Ioan Ranca[5].

În urma ordonării și prelucrării, a rezultat: fondul *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară* (inv. 1235), alcătuit din 3 392 unități arhivistice, anii extremi 1923-1967, totalizând 55 metri liniari[6]; fondul *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară – Seria de dosare F.U.P.* (inv. 1249), compus din 437 unități arhivistica; fondul *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară – Fond corespondență* (inv. 1272), format din 326 unități arhivistice, anii extremi 1941-1969. Ultimele două fonduri constituie părți structurale ale fondului.

După structura instituțional-cronologică, schema de organizare a fondului *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară* (inv. 1235) cuprinde următoarele părți structurale:

– Inspectoratul Regional de Poliție Târgu-Mureș;
– Chestura Poliției Târgu-Mureș;
– Polițiile de reședință Târgu-Mureș, Miercurea-Ciuc, Odorhei, Sfântu Gheorghe, Blaj;
– Comisariatele de poliție Gheorgheni, Târgu Secuiesc, Târnăveni;
– Detașamentul de Poliție Sovata-Băi[7];
– Serviciile județene de siguranță Mureș, Odorhei, Ciuc;
– Birourile de Siguranță Reghin[8], Sovata, Toplița, Baraolt;
– Serviciile județene de securitate Mureș, Odorhei, Ciuc, Trei Scaune, Târnava-Mică;
– Birourile de securitate Reghin, Sovata, Lunca de Jos, Sânmărtin-Ciuc, Ocland, Covasna, Târnăveni, Târgu-Secuiesc;
– Birourile raionale de securitate Reghin, Sângeorgiu de Pădure, Toplița, Gheorgheni, Cristuru Secuiesc, Târgu Secuiesc;
– Legiunile de jandarmi Mureș, Odorhei, Ciuc, Trei Scaune;
– Cercurile teritoriale Trei Scaune, Miercurea-Ciuc;
– Garda națională Trei Scaune
– Garda populară Târgu-Mureș;

---

[1] Ministerul de Interne, Direcția Generală a Arhivelor Statului, Filiala Mureș, Fondul nr. 594, *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară* (inv. 1235), Târgu-Mureș, 1988, vol. I, Prefața, p.1.

[2] Ibidem., p. 3.

[3] Ibidem., p. 2-3.

[4] Ibidem., 3.

[5] Ibidem.

[6] Ibidem.

[7] Partea structurală „Detașamentul de Poliție Sovata-Băi", cu 33 unități arhivistice (nr. 2483-2515), a fost contopită în anul 1990 la fondul *Detașamentul de Poliție Sovata-Băi* (inv. 899).

[8] Partea structurală „Biroul de Siguranță Reghin", cu 97 u.a. (nr. 2386-2482), a fost contopită în anul 1990 la fondul *Comisariatul de Poliție Reghin* (inv. 884).

– Prefectura județului Târnava-Mică;

– Comandamentele militare ale întreprinderilor S.A. „Mica" și „Nitrogen" din Târnăveni.

Fondul *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară – Seria de dosare F.U.P.* (inv. 1249), cuprinde dosare personale ale foștilor salariați ai poliției și siguranței, dar și dosare ale unor ofițeri ai siguranței care în anii '50 au fost anchetați la Târgu-Mureș.

Fondul *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară – Fond corespondență* (inv. 1272), conține unități arhivistice create cu precădere de Direcția Regională M.A.I. Mureș/Autonomă Maghiară/Mureș-Autonomă Maghiară (1951-1968) și Inspectoratul de Securitate al Județului Mureș (1968).

Ca unitate teritorială a Ministerului Afacerilor Interne a funcționat Direcția Regională M.A.I. Mureș (1951-1952), Direcția Regională M.A.I. Autonomă Maghiară (1952-1960) și Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (1960-1968). În intervalul septembrie 1952 – septembrie 1953, Direcția Regională Autonomă Maghiară funcționa în cadrul Ministerului Securității Statului. Din punct de vedere administrativ structurile teritoriale ale direcției regionale erau formate din birouri și secții raionale, numărul acestora variind în funcție de organizarea administrativă a regiunii[9]. În urma reorganizării teritoriale din anul 1968, se constituie Inspectoratul de Securitate al Județului Mureș aflat în subordinea Consiliului Securității Statului.

În colecția de față au fost incluse un număr de 707 documente din fondul *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară* (inv. 1235) și fondul *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară – Fond corespondență* (inv. 1272), precum și un număr de 17 documente din fondul *Comitetul Regional Mureș al P.C.R.* (inv. 1357).

Documentele selecționate acoperă intervalul 1951-1968.

După creatori, documentele provin de la direcția regională cu sediul în Târgu-Mureș (405[10]) și de la subunitățile (secții sau birouri) raionale Blaj (3), Ciuc (6), Gheorgheni (47), Luduș (14), Odorhei (11), Reghin (50), Sângeorgiu de Pădure (33), Sfântu Gheorghe (15), Târgu Secuiesc (30), Târnăveni (16), Toplița (21). La acestea se adaugă documente provenite de la organele de stat și de partid – Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Securității Statului, Ministerul Justiției, C.C. al P.C.R., Comitetul Regional de Partid al Regiunii Autonomă Maghiară/Mureș-Autonomă Maghiară – (38), precum și de la unitățile teritoriale ale M.A.I./M.S.S. (direcții regionale, birouri/secții raionale) Cluj (6), Brașov (2), Iași (1), Lipova (1), Oradea (1), Sighișoara (3). Un număr restrâns de documente a fost creat de inspectoratele de securitate al județelor Mureș (8) și Harghita (1). În cazul a 12 documente nu s-a putut stabili cu precizie creatorul.

După problematică, s-a urmărit acoperirea unui palier cât mai întins și variat, care să ofere o imagine cât mai amplă a activității Direcției. Astfel, au fost incluse diferite instrucțiuni și ordine privind munca informativă în diferite sectoare și compartimente (investigații, operativ, filaj, contrasabotaj, etc.); ordine și instrucțiuni cu privire la indicativele și problemele ce intrau în competența unor secții; ordinea de bătaie a unor secții, caracterizări ale ofițerilor; rapoarte vizând abaterile unor cadre; diferite ordine de zi la nivel central, ale direcției sau ale secțiilor; buletine informative zilnice pe diferite probleme; documente de ordin administrativ; planuri de perspectivă pentru diferite compartimente (secții, birouri) sau probleme (partide politice, legionari, spionaj/contraspionaj horthyst etc.); rapoarte, procese-verbale întocmite cu ocazia controalelor efectuate la nivel de raion/secție/birou (mai ales la Cercetări Penale); tabele și situații despre informatori (pe secții/birouri), fluctuația numerică a acestora (recrutări și abandonări); caracterizarea informatorilor și a muncii depuse, dirijarea acestora în munca informativă; rapoarte privind recrutarea informatorilor; acoperirea informativă a unor sectoare economice; rapoarte de investigație asupra unor personalități; note informative asupra unor persoane urmărite; note informative, dări de seamă, rapoarte, situații și sinteze privind naționalitățile conlocuitoare din regiune (maghiari și germani), activitatea desfășurată de culte (ortodox, romano-catolic, greco-catolic, protestante și neoprotestante), învățământ (primar, gimnazial, liceal și superior), aparat administrativ, sectoare economice (industrie, agricultură), starea de spirit a populației etc.

---

[9] **Regiunea Mureș** (1950-1952) avea în compunere raioanele: Gheorgheni, Luduș, Reghin Sângeorgiu de Pădure, Târgu-Mureș, Târnăveni. **Regiunea Autonomă Maghiară** (1952-1960) avea ca unități administrative raioanele: Ciuc, Cristuru Secuiesc (din 1956), Gheorgheni, Odorhei, Reghin, Sângeorgiu de Pădure, Sfântu Gheorghe, Târgu-Mureș, Târgu Secuiesc, Toplița. **Regiunea Mureș-Autonomă Maghiară** (1960-1968) avea ca unități administrative raioanele: Ciuc, Gheorgheni, Luduș, Odorhei, Reghin, Târgu-Mureș, Târnăveni, Toplița.

[10] Sunt incluse și documentele create de Secția Raională Târgu-Mureș (37) și Secția/Răspândirea de Securitate Transporturi Feroviare Târgu-Mureș (9).

Documentele sunt ordonate cronologic, cu excepția documentelor nr. 701-707[11] și 708-724[12]. La sfârșitul fiecărui document sunt indicate elementele de identificare necesare (fondul, dosarul, fila/filele). Toate documentele au fost reproduse în forma în care au fost redactate, cu excepția ortografiei, care a fost actualizată conform normelor în vigoare. S-au operat corecturi în cazul greșelilor gramaticale grave. Anumite cuvinte sau grupuri de cuvinte omise din textul original au fost intercalate între paranteze drepte. Cuvintele sau grupurile de cuvinte ilizibile, neinteligibile, fără sens, datorate unor greșeli de dactilografiere, au fost eliminate, locul lor fiind marcat cu paranteze drepte ([...]). Similar s-a procedat în cazul cuvintelor scrise de două ori. Numele și prenumele persoanelor de naționalitate maghiară sunt scrise cu diacritice.

Pentru a facilita cercetarea, indicele de nume a fost divizat în patru categorii: *cadre M.A.I. și procuratura militară* – cuprinde numele ofițerilor, subofițerilor și gradaților care au făcut parte din structurile de securitate, miliție și procuratură militară; *informatori – nume real* – cuprinde informatorii care figurează cu numele real, în majoritatea cazurilor fiind dat și numele conspirativ al acestora; *informatori – nume conspirativ* – cuprinde informatorii care figurează numai cu numele conspirativ; *indice de nume general* – cuprinde numele tuturor persoanelor care figurează în documente, cu excepția celor trei categorii amintite anterior.

Prin publicarea acestui volum ne-am propus realizarea unui corpus de documente cu privire multidimensională și integratoare asupra unei structuri teritoriale a Ministerului Afacerilor Interne/Ministerului Securității Statului, și anume Direcția Regională M.A.I. Mureș/Autonomă Maghiară/Mureș-Autonomă Maghiară.

În selecționarea documentelor efortul principal a vizat nu ineditul cu orice preț, ci prezentarea unei imagini cât mai complexe, cuprinzătoare și mai ales veridice asupra activității Direcției Regionale M.A.I. Mureș/Autonomă Maghiară/Mureș-Autonomă Maghiară. În același timp, am căutat să includem materiale documentare de importanță deosebită din viața politică, economică și socială a regiunii.

Ne exprimăm speranța că cititorii vor găsi în prezentul volum documente care să constituie vectori de cercetare pentru studii și lucrări vizând activitatea Direcției Regionale M.A.I. Mureș/Autonomă Maghiară/Mureș-Autonomă Maghiară.

Mulțumim domnului dr. Mihai Ardelean pentru interesul constant manifestat față de proiect.

Apreciem sprijinul oferit de membrii Clubului Rotary – Târgu-Mureș: Cristian Boeriu, Florin Buicu, Emilian Carașca, Florin Crăciun, Radu Crișan, Mihai Dobru, Radu Dredețianu, Mihai Ispas, Ioan Nicolaescu, Silviu Negruțiu, Mircea Solovăstru, Mircea Suciu.

Ne exprimăm întreaga noastră gratitudine domnului ec. Tiberiu Cristian, director general S.C. Mondo Trade S.R.L., pentru actul de mecenat prin care a fost susținut financiar întregul proiect.

[11] Documentul cu nr. 701 nu a putut fi datat, documentele cu nr. 702-707 din cauza formatului (A3) au fost incluse la sfârșitul lucrării, dar așezate în ordine cronologică.

[12] Inițial, prezenta colecție urma să cuprindă 707 documente. După pregătirea materialului pentru tipar (ordonarea cronologică a documentelor, paginarea lucrării, întocmirea indicelor de nume), în fondul *Comitetul Regional Mureș al P.C.R.* au fost depistate un număr de 17 documente axate în special pe relația Comitetul Regional de Partid al Regiunii Autonomă Maghiară/Mureș-Autonomă Maghiară – Direcția Regională M.A.I. Autonomă Maghiară/Mureș-Autonomă Maghiară. Având în vedere importanța acestora, am decis să includem toate cele 17 documente, dar sub formă de completare, la colecție. Astfel, documentele au fost numerotate de la 708 la 724 (cele 17 documente sunt aranjate în ordine cronologică, iar numele persoanelor au fost trecute în indicele de nume). În cazul documentelor nr. 708, 710, 711, 713, 714, 716, 718, 720, 722, 724, reprezentând procese-verbale ale ședințelor de birou sau de colegiu, au fost reproduse numai acele părți (puncte de pe ordinea de zi) în care au fost dezbătute problemele legate de activitatea Direcției; părțile în care erau dezbătute alte problem au fost eliminate, locul acestora fiind marcat cu paranteze drepte ([...]).

FOREWORD

As territorial units of the Internal Affairs' Ministry, the following departments functioned: The Mureş Regional Department of M.I.A. (1951 – 1952), The Hungarian Autonomous Regional Department of M.I.A. (1952 – 1960) and The Mureş-Hungarian Autonomous Regional Department of. M.I.A. (1960 -1968). From the administrative point of view, the regional department's territorial structures were made up of offices and sections of the district, their number depending on the administrative organization of the region. After the territorial reorganization in 1968, the Mureş County Security Inspectorate is being formed, which will function under the subordination of the State Council of Security.

In the hereby collection, 724 documents belong to Mureş County Archives: Mureş-Hungarian Autonomous Regional Department of M.I.A. Fund (inv. 1235), Mureş-Hungarian Autonomous Regional Department of M.I.A. – Correspondence Fund (inv. 1272) and Mureş Regional Committee of the Romanian Communist Party Fund (inv. 1357).

The selected documents cover the 1951 – 1968 period.

According to its subject, the present work had in view the covering of various aspects of the treated topic which would be able to offer a profound image of the Leadership's activity. Thus, different instructions and orders related to the informative work in different departments and sections have been included (investigations, operative, stake out, counter-sabotage, etc.); orders and instructions regarding the indicatives and the problems that some departments had; various general orders of the leadership or of the departments; daily journals on different matters; administrative documents; future plans for different compartments or problems (political parties, legionaries, horthyst espionage and counter-espionage etc.); reports, official reports drawn up while the district/department/office controls were being done; charts and situations on informers, their numerical fluctuation; the characterization of the informers and their work, their directing into informative work; reports on the informers' recruitment; the informative covering of some economical sections; investigation reports of certain personalities; informative notes on certain prosecuted people; informative notes, reports, statistics and synthesis regarding the co inhabiting nationalities in the area, the religious, educational, administrative, economical activity, the population's state of mind etc.

In order to facilitate the research, the name index has been divided into four sections: M.I.A. personnel and military prosecutors, informers – real name, informers –conspiring name and general names index.

Publishing this volume, we tried to put together a set of documents which can show a multidimensional and integrant view of a territorial structure of the Ministry of Internal Affairs/ Ministry of the State Security, meaning the Mureş/Hungarian Autonomous/Mureş-Hungarian Autonomous Regional Department of M.I.A.

When it comes to the choice of the documents, we didn't focus on the new at any cost, but on the presentation of a complex, wide and especially truthful image of the activity led by the Mureş/Hungarian Autonomous/Mureş-Hungarian Autonomous Regional Department of M.I.A. At the same time, we tried to include documents of particular importance for the region's political, economical, and social being.

We hope that the readers will find in the present volume documents which will represent real sources of research for the future studies and works on the activity of the Mureş/Hungarian Autonomous/Mureş-Hungarian Autonomous Regional Department of M.I.A.

Translated by Ioana Marieta Popa

LISTA ABREVIERILOR

A.D.A.S. – Administrația Asigurărilor de Stat
A.L.A. – Alarmă pentru Luptă Aeriană
A.Z.S. – Adventiști de Ziua a Șaptea
B.M. – Birou Municipal
B.O.B. – Biroul Organizației de Bază
B.R.P.R. – Banca Republicii Populare Române
B.R. – Birou Raional
C.A.E.R. – Consiliul de Ajutor Economic Reciproc
Cap. – caporal
Cpt. – căpitan
C.F.F. – Cale Ferată Forestieră
C.F.R. – Căile Ferate Române
Col. – colonel
C.M. – Centru Militar
C.M. – Colonie de muncă
C.I. – contrainformații
C.I.L. – Complex pentru Industrializarea Lemnului
C.I.S. – Cheltuieli Informative Speciale
C.A.P. – Cooperativă Agricolă de Producție
C.D.E. – Comitetul Democratic Evreiesc
C.P. – Cod Penal
C.Pr.P. – Cod de Procedură Penală
C.R. – Contrarevoluționar
C.S.S. – Consiliul Securității Statului
D./Dir. – Direcție
D.G.M. – Direcția Generală a Miliției
D.G.S.P. – Direcția Generală a Securității Poporului
D.G.S.S. – Direcția Generală a Securității Statului
D.R.E.F. – Direcția Regională a Economiei Forestiere
D.R. – Direcție Regională
D.R.M. – Direcția Regională de Miliție
D.R.S.S. – Direcția Regională a Securității Statului
D.S.S. – Departamentul Securității Statului
D.O. – Domiciliu obligatoriu
F.D.P. – Frontul Democrației Populare
F.P. – Frontul Plugarilor
G.A.C – Gospodărie Agricolă Colectivă
G.A.S. – Gospodărie Agricolă de Stat
G.E.G. – Grupul Etnic German
H.C.M. – Hotărârea Consiliului de Miniștri
H.Ö.K.K. – Horszhegyi Örvezető Kiképző Keret
Inf. – informator/informativ
I.C. – Închisoare corecțională

I.C.S. – Întreprindere Comercială de Stat
I.F. – Întreprindere Forestieră
I.F.I.L. – Întreprindere Forestieră pentru Industrializarea Lemnului
I.F.E.T. – Întreprindere Forestieră de Exploatare şi Transport
I.M.F. – Institutul de Medicină şi Farmacie
I.P.E.I.L. – Întreprindere de Prelucrare şi Exploatare Industrială a Lemnului
I.R.T.A. – Întreprindere Regională de Transport Auto
I.S.J. – Inspectoratul de Securitate al Județului
K.H. – Kémelhárító és hírszerző (Contraspionaj şi informații)
L.O. – Lucrător operativ
L.O.P. – Lucrător operativ prim
Lt. – locotenent
Lt.Col. – locotenent-colonel
Lt.Maj. – locotenent major
Mr. – maior
M.L. – Măsuri luate
M.A.I. –Ministerul Afacerilor Interne
M.A.I.-D.R. – Ministerul Afacerilor Interne-Direcția Regională
M.A.I.-S.R./B.R. – Ministerul Afacerilor Interne-Secția Raională/Biroul Raional
M.A.N. – Marea Adunare Națională
M.E.F. – Ministerul Economiei Forestiere
M.F.A. – Ministerul Forțelor Armate
M.S.S. – Ministerul Securității Statului
M.S.S.-D.R. – Ministerul Securității Statului-Direcția Regională
M.S.S.-S.R./B.R. – Ministerul Securității Statului-Secția Raională/Biroul Raional
M.St.M. – Marele Stat Major
N.B. – Nota biroului
O.C.L. – Organizația Comercială Locală
O.N.T. – Organizația Națională de Turism
P.A. – Partidul Ardelean
P.C.S. – Partidul Crucea cu Săgeți
P.C.U.S. – Partidul Comunist al Uniunii Sovietice
Plut. – plutonier
P.M.R. – Partidul Muncitoresc Român
P.M.R.-C.R.P.R.A.M/R.M.A.M. – Partidul Muncitoresc Român-Comitetul Regional de Partid al Regiunii Autonomă Maghiară/Mureş-Autonomă Maghiară
P.N.L. – Partidul Național Liberal
P.N.Ț. – Partidul Național Țărănesc
P.R.M. – Partidul Renaşterii Maghiare
P.S.D.I. – Partidul Social Democrat Independent
r. – raion
R.A.M. – Regiunea Autonomă Maghiară
reg. – regiune
R.F.G. – Republica Federală Germană
Rom.-cat. – romano-catolic
R.R.R. – Republica Populară Română
R.P.U. – Republica Populară Ungară
R.S.T.F. – Răspândirea de Securitate Transporturi Feroviare
S.M.T. – Stațiuni de Maşini şi Tractoare
S.T. – Sarcini trasate
S. – Serviciu/Secție
Serg. – sergent
Serg. Maj. – sergent major

S.M.S. – Serviciul Municipal de Securitate
S.R. – Secție Raională
S.S. – Schutzstaffel
S.S.I. – Serviciul Special de Informații
S.S.T.F. – Secția de Securitate Transporturi Feroviare
Slt. – sublocotenent
U.M. – Unitate Militară
U.M. – Unitate de Muncă
U.P.M. – Uniunea Populară Maghiară
U.R.C.C. – Uniunea Regională/Raională a Cooperativelor de Consum
U.R.C.M. – Uniunea Regională a Cooperativelor Meşteşugăreşti
U.R.S.S./U.S. – Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste/ Uniunea Sovietică

LISTA DOCUMENTELOR

1. **<1951, Târgu-Mureş>.** M.A.I.-D.R. Mureș: sinteză privind situația naționalităților conlocuitoare din regiune [fragment]. 1
2. **<1951, Târgu-Mureş>.** <M.A.I.-D.R. Mureş>: instrucțiuni pentru Secția a IV-a Biroul 2. Investigații. 14
3. **<1951, Târgu-Mureş>.** M.A.I.-D.R. Mureș: instrucțiuni pentru Secția a IV-a Biroul 3. Operativ. 16
4. **<1951, Târgu-Mureş>.** M.A.I.-D.R. Mureș: instrucțiuni pentru Secția a IV-a. Biroul filaj. 17
5. **1951, Luduş.** M.A.I.-B.R. Luduș: dare de seamă asupra activității informative din obiectivul comuna Cuci. 18
6. **1951, Târnăveni.** M.A.I.-B.R. Târnăveni: dare de seamă asupra activității informative din obiectivul comuna Gănești. 18
7. **1951 februarie 9, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureș către toate subunitățile: ordin privind organizarea supravegherii în țară a familiilor și prietenilor legionarilor fugiți în străinătate. 19
8. **1951 februarie 15, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureș către toate subunitățile: ordin privind crearea de rețele informative în vederea supravegherii familiilor celor arestați. 19
9. **1951 februarie 17, <Bucureşti>.** M.A.I.: instrucțiuni privind munca informativă în materie contrasabotaj. 20
10. **1951 februarie 26, <Târgu-Mureş>.** M.A.I.-D.R. Mureș: raport în legătură cu asigurarea pazei și securității ministrului Lotar Rădăceanu, aflat la vânătoare în comuna Răstolița. 23
11. **1951 februarie 27, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureș către M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: îndrumare privind întocmirea planului de perspectivă pe linia Secției a III-a, pe perioada 1 martie – 1 aprilie 1951. 24
12. **1951 martie 3, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureș către M.A.I.: raport privind activitatea Secției a IV-a, pe perioada 20 ianuarie – 28 februarie 1951. 25
13. **1951 martie 21, Bucureşti.** M.A.I. către M.A.I.-D.R. Mureș: ordin privind întărirea muncii informative în problema legionară – evidențele, supravegherile, agentura informativă. 26
14. **1951 martie 23, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureș către M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: ordin privind urmărirea procesiunilor religioase ale cultului romano-catolic cu ocazia sărbătorilor de Paști. 28
15. **1951 martie 25, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureș către M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: ordin privind stabilirea numărului funcționarilor administrativi încadrați în protopopiatele și parohiile evanghelice luterane germane. 28
16. **1951 aprilie 2, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureș către M.A.I.-B.R. Târnăveni: ordin instructiv în problema chimică de bază. 28
17. **1951 aprilie 3, Bucureşti.** M.A.I. către M.A.I.-D.R. Mureș: instrucțiuni privind acordarea vizelor pentru evreii care pleacă în Israel. 30
18. **1951 aprilie 6, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure către M.A.I.-D.R. Mureș: raport în legătură cu împărțirea pe sectoare a raionului. 31
19. **1951 aprilie 7, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureș către M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: dispoziție privind întărirea muncii de contraspionaj în sectoarele economice. 31
20. **1951 aprilie 8, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureș către M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: directive și instrucțiuni privind munca informativă în problemele 331-333. 32
21. **1951 aprilie 9, Bucureşti.** M.A.I. către M.A.I.-D.R. Mureș: instrucțiuni privind dosarele persoanelor propuse pentru U.M. 34
22. **1951 aprilie 21, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureș către M.A.I.-B.R. Gheorgheni: ordin privind supravegherea conducătorilor locali aparținând partidelor P.N.Ț., P.N.L. și P.S.D.I. 34
23. **1951 aprilie 24, Blaj.** M.A.I.-B.R. Blaj: situația obiectivelor economice din raion și acoperirea informativă a acestora [fragment]. 35
24. **1951 aprilie 28, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureș către M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: ordin privind intensificarea acțiunilor informative în legătură cu pelerinajul din comuna Șumuleu-Ciuc. 35
25. **<1951 mai, Gheorgheni>.** < M.A.I.-S.R. Gheorgheni>: tabel privind fluctuația informatorilor în problemele 312-315, pe luna mai. 36
26. **<1951 mai, Gheorgheni>.** < M.A.I.-S.R. Gheorgheni>: tabel privind fluctuația informatorilor în problemele 32-35. 36
27. **1951 mai 1, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni: plan de întâlnire cu colaboratorii în ziua de 1 Mai. 37
28. **1951 mai 11, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureș către M.A.I.: raport privind cauzele sinuciderii lui Belea Gavrilă, președintele Sfatului Popular al comunei Petelea. 37

29. **1951 mai 18, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş către toate subunitățile: ordin pentru întocmirea sintezelor lunare privind naționalitățile conlocuitoare. 38
30. **1951 mai 19, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.-B.R. Gheorgheni: ordin privind întocmirea unei evidențe a foștilor funcționari ai siguranței 39
31. **1951 iunie 12, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: ordin privind raportarea cazurilor de preoți romano-catolici suspendați pentru motivul că au participat la înființarea Statusului. 40
32. **1951 iunie 13, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure către M.A.I.-D.R. Mureş: raport privind suspendarea preoților romano-catolici care au participat la lucrările Statusului. 40
33. **1951 iunie 14, Gheorgheni.** M.A.I.-B.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Mureş: raport privind identificarea foștilor angajați ai Siguranței. 41
34. **1951 iunie 27, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.: sinteză în legătură cu acțiunile dușmănoase din rândul naționalităților conlocuitoare. 42
35. **1951 iulie 26, Gheorgheni.** M.A.I.-B.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Mureş: sinteza privind cultul romano-catolic din raionul Gheorgheni pe luna iulie 1951. 45
36. **1951 august 29, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I: raport asupra desfășurării vizitei unei delegații de colhoznici sovietici în Regiunea Mureș. 46
37. **1951 august 30, Gheorgheni.** M.A.I.-B.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Mureş: raport privind sărbătorirea zilei de 23 August. 47
38. **1951 septembrie 12, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.-B.R. Gheorgheni: ordin privind depistarea autorilor unor inscripții. 47
39. **1951 octombrie 13, <Târgu-Mureş>.** <M.A.I.-D.R. Mureş>: referințe date de prof. dr. Pápai Zoltán despre prof. dr. Hațieganu Iuliu. 48
40. **1951 octombrie 13, <Târgu-Mureş>.**< M.A.I.-D.R. Mureş>: referințe date de prof. dr. Haranghy Ladislau despre prof. dr. Hațieganu Iuliu. 48
41. **1951 octombrie 13, <Târgu-Mureş>.** < M.A.I.-D.R. Mureş>: referințe date de prof. dr. Györi Gheorghe despre prof. dr. Hațieganu Iuliu. 49
42. **1951 octombrie 13, <Târgu-Mureş>.** < M.A.I.-D.R. Mureş>: referințe date de prof. dr. Lörincz Andrei despre prof. dr. Hațieganu Iuliu. 49
43. **1951 octombrie 13, <Târgu-Mureş>.** < M.A.I.-D.R. Mureş>: referințe date de prof. dr. Pápai Zoltán despre prof. dr. Pop Alexandru. 50
44. **1951 octombrie 14, <Târgu-Mureş>.**< M.A.I.-D.R. Mureş>: referințe date de prof. dr. Veress Francisc despre prof. dr. Hațieganu Iuliu. 50
45. **1951 octombrie 18, <Târgu-Mureş>.** M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.: raport cu caracterizările profesorilor universitari care au dat referințe asupra prof. dr. Hațieganu Iuliu și prof. dr. Pop Alexandru din Cluj (fragment). 51
46. **1951 octombrie 24, Blaj.** M.A.I.-B.R. Blaj: declarație dată de Moraru Maria în legătură cu discuțiile purtate cu Hurubean Nicolaie aflat la studii la Școala Militară din Odessa. 52
47. **1951 noiembrie 2, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure către M.A.I.-D.R. Mureş: raport privind măsurile luate în vederea sărbătoririi zilei de 7 Noiembrie. 53
48. **1951 noiembrie 6, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.: sinteză informativă privind sfaturile populare. 53
49. **1951 noiembrie 9, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.-B.R. Gheorgheni: adresă privind imputările în cazul pierderii armamentului sau muniției. 56
50. **1951 noiembrie 10, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Mureş către M.A.I.-D.R. Mureş: raport în legătură cu unele manifestări din partea directorului școlii din Dămieni, Nagy Carol. 56
51. **1951 noiembrie 17.** Notă informativă privind înmormântarea văduvei fostului protopop greco-catolic Ariton M. Popa. 57
52. **1951 noiembrie 20, <Târgu-Mureş>.** <M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.>: notă sinteză privind starea de spirit în rândul elevilor și studenților. 57
53. **1951 noiembrie 30, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure către M.A.I.-D.R. Mureş: raport privind activitatea cadrelor biroului pe luna noiembrie. 58
54. **1951 decembrie 12, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.: raport privind situația Biroului Evidență Arhivă. 59
55. **<1952, Târgu-Mureş>.** M.A.I.-D.R. Mureş: date statistice referitoare la Regiunea Mureş. 61
56. **<1952, Târgu-Mureş>.** M.A.I.-D.R. Mureş: tabel cu obiective economice pentru care s-a aprobat deschiderea dosarelor de obiectiv. 62
57. **1952, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş: situația chiaburilor din regiunea Mureş. 64
58. **<1952>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: tabel nominal despre informatorii din obiectivele socialiste, Sectorul nr. 1. 64
59. **<1952>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: tabel nominal despre informatorii din obiectivele socialiste, Sectorul nr. 2. 65
60. **<1952>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: tabel nominal despre informatorii din obiectivele socialiste, Sectorul nr. 3. 65

61. **<1952>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: tabel nominal despre informatorii din obiectivele socialiste, Sectorul nr. 4. 66
62. **<1952>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: tabel nominal despre informatorii din obiectivele socialiste, Sectorul nr. 5. 66
63. **<1952>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: tabel nominal despre informatorii din obiectivele socialiste, Sectorul nr. 6. 67
64. **<1952>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: tabel nominal despre informatorii care lucrează în sectorul particular, Sectorul nr. 1. 67
65. **<1952>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: tabel nominal despre informatorii care lucrează în sectorul particular, Sectorul nr. 2. 68
66. **<1952>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: tabel nominal despre informatorii care lucrează în sectorul particular, Sectorul nr. 3. 68
67. **<1952>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: tabel nominal despre informatorii care lucrează în sectorul particular, Sectorul nr. 4. 69
68. **<1952>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: tabel nominal despre informatorii care lucrează în sectorul particular, Sectorul nr. 5. 70
69. **<1952>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: tabel nominal despre informatorii care lucrează în sectorul particular, Sectorul nr. 6. 71
70. **<1952>, Luduş.** M.A.I.-B.R. Luduş: tabel nominal cu informatorii din obiective, Sectorul 1. 72
71. **<1952>, Luduş.** M.A.I.-B.R. Luduş: tabel nominal cu informatorii din obiective, Sectorul 2. 72
72. **<1952>, Luduş.** M.A.I.-B.R. Luduş: tabel nominal cu informatorii din obiective, Sectorul 3. 73
73. **<1952>, Luduş.** M.A.I.-B.R. Luduş: tabel nominal cu informatorii din obiective, Sectorul 4. 74
74. **<1952>, Luduş.** M.A.I.-B.R. Luduş: tabel nominal cu informatorii din obiective, Sectorul 5. 75
75. **<1952>, Luduş.** M.A.I.-B.R. Luduş: tabel nominal cu informatorii din obiective, Sectorul 6. 76
76. **<1952>, Reghin.** M.A.I.-B.R. Reghin: situația privind numărul suspecților pe comunele din raion. 77
77. **<1952>, Reghin.** M.A.I.-B.R. Reghin: tabel cu persoanele trimise în unități de muncă în cursul anului 1952. 78
78. **<1952>, Blaj.** M.A.I.-B.R. Blaj: tabel cu informatorii din obiectivele economice. 79
79. **<1952>, Târnăveni.** M.A.I.-B.R. Târnăveni: fişa personală a agentului necalificat Oprea Ioan, numele conspirativ „Patriotul”, din comuna Bahnea. 80
80. **<1952>, Târnăveni.** M.A.I.-B.R. Târnăveni: fişa personală a agentului necalificat Guttner Gertruda, numele conspirativ „Germanul”, din satul Laslău Mic. 81
81. **<1952>, Târnăveni.** M.A.I.-B.R. Târnăveni: tabel nominal cu informatorii din problema bănci-finanțe. 81
82. **1952 <ianuarie>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.: raport privind situația preschimbării banilor în regiune. 81
83. **1952 ianuarie 7, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.-B.R. Reghin: ordin pentru alcătuirea unor situații privind foştii membri ai organizației „Liga Apărării Național Creştine”. 82
84. **1952 ianuarie 22, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş: referat întocmit în urma vizitei medicale făcute la reținuții din Penitenciarul Mureş aflați la dispoziția M.A.I.-D.R. Mureş. 82
85. **1952 ianuarie 26, <Luduş>.** M.A.I.-B.R. Luduş: referat privind starea de spirit privind o eventuală stabilizare monetară. 83
86. **1952 ianuarie 29, Luduş.** M.A.I.-B.R.-Luduş către M.A.I.-D.R. Mureş: situație cu acoperirea informativă în sectoare economice. 84
87. **1952 februarie 5, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş: referat întocmit în urma vizitei medicale făcute la reținuții din Penitenciarul Mureş aflați la dispoziția M.A.I-D.R. Mureş. 85
88. **1952 februarie 11, Reghin.** M.A.I.-B.R. Reghin către M.A.I.-D.R. Mureş: adresă de confirmare pentru primirea dosarului de informator al numitului Man D. Florea din comuna Hodac. 85
89. **1952 februarie 23, <Târgu-Mureş>.** < M.A.I.-D.R. Mureş>: Raport de investigații asupra doctorului Groza Victor. 86
90. **1952 februarie 23. Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.: sinteză informativă asupra activității elementelor dușmănoase din sânul naționalităților conlocuitoare, pe perioada 1 ianuarie – 29 februarie 1952. 86
91. **1952 martie 27, Târgu-Mureş.** Declarația olografă dată la sediul Securității de Bréda Béla, şeful Secției Secretariat tehnic din cadrul Sfatului Popular al oraşului Târgu-Mureş, prin care afirmă că nu va relata nimănui cele văzute şi discutate la sediul Securității. 89
92. **1952 martie 26, Reghin.** M.A.I.-B.R. Reghin către M.A.I.-D.R. Mureş: notă informativă-sinteză privind activitatea elementelor dușmănoase din cadrul minorităților naționale. 89
93. **1952 martie 29, Bucureşti.** M.A.I. către M.A.I.-D.R. Mureş: ordin privind intensificarea muncii informative în problema legionară. 91
94. **1952 martie 31, Odorhei.** M.A.I.-S.R. Odorhei: notă privind informatorii eliminați din agentură, pe intervalul 1-31 martie 1952. 92
95. **1952 aprilie 18, Cluj.** M.A.I.-D.R. Cluj către M.A.I.-D.R. Mureş: cerere de investigații asupra lui Deleanu Andrei, căsătorit cu nepoata lui Mihail Moruzov. 92
96. **1952 aprilie 25, Reghin.** M.A.I.-B.R. Reghin: situația numerică a informatorilor, pe perioada 25 martie – 25 aprilie 1952. 93

97. **1952 mai 6, Târgu-Mureş. <** M.A.I.-D.R. Mureş**>:** Notă informativă dată de informatorul „Tudor Vladimir" referitor la refuzul predării arhivei istorice a oraşului Târgu-Mureş la Arhivele Statului, Serviciul Regional Mureş. 93

98. **1952 mai 20, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.: raport cu privire la persoane cărora li s-a fixat domiciliul obligatoriu în regiune. 94

99. **1952 mai 24, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.-D.R. Rodna: date rezultate în urma investigaţiilor efectuate asupra lui Deleanu Andrei. 96

100. **1952 mai 30, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş: situaţia numerică a elementelor duşmănoase şi chiabureşti epurate din cooperative, în perioada 15 aprilie – 30 mai 1952. 96

101. **1952 iunie 5, <Târgu-Mureş>.** <M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară>: situaţia chiaburilor identificaţi în iunie 1952. 97

102. **1952 iunie 11, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.: raport privind situaţia evidenţei foştilor membri ai partidelor burgheze. 97

103. **1952 iunie 18, Târnăveni.** M.A.I.-B.R. Târnăveni: notă informativă dată de informatorul „Patriotul" relativ la activitatea preotului ortodox Moldovan Ion din comuna Laslău Mare. 99

104. **1952 iunie 21, Târnăveni.** M.A.I.-B.R. Târnăveni: notă informativă dată de informatorul „Patriotul" relativ la activitatea preotului ortodox Moldovan Ion din comuna Laslău Mare. 100

105. **1952 iunie 25, Bucureşti.** M.A.I. către M.A.I.-D.R. Mureş: instrucţiuni privind urmărirea activităţii elementelor duşmănoase din cadrul minorităţilor conlocuitoare. 100

106. **1952 iunie 26, Târnăveni.** M.A.I.-B.R. Târnăveni: notă a informatorului „Patriotul" în legătură cu zvonul referitor la îndepărtarea din birourile instituţiilor din Bucureşti a tablourilor înfăţişând pe Stalin. 104

107. **1952 iunie 30, Gheorgheni.** M.A.I.-B.R. Gheorgheni: situaţia informatorilor existenţi pe obiective pe linia Secţiei a 2-a. 104

108. **1952 iunie 30, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: tabel nominal cu informatorii existenţi pe obiective, Sectorul 1. 106

109. **1952 iunie 30, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: tabel nominal cu informatorii existenţi pe obiective, Sectorul 2. 106

110. **1952 iunie 30, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: tabel nominal cu informatorii existenţi pe obiective, Sectorul 3. 109

111. **1952 iunie 30, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: tabel nominal cu informatorii existenţi pe obiective, Sectorul 4. 111

112. **1952 iunie 30, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: tabel nominal cu informatorii existenţi pe obiective, Sectorul 5. 113

113. **1952 iulie 7, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş: sinteză informativă privind activitatea elementelor duşmănoase din rândul minorităţii evreieşti. 114

114. **1952 iulie 8, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş către toate subunităţile: ordin privind întocmirea de sinteze în legătură cu măsurile luate la nivelul unităţilor economice în urma publicării documentelor de partid relative la devierea de dreapta. 116

115. **1952 iulie 10, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.: raport asupra efectului publicării devierii de dreapta în rândul muncitorilor din obiectivele economice din regiune. 117

116. **1952 iulie 12, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.: raport asupra efectului publicării devierii de dreapta în rândul muncitorilor din obiectivele economice din regiune. 119

117. **1952 iulie 21, Sfântu Gheorghe.** M.A.I.-B.R. Gheorgheni: sinteză asupra activităţii fostelor elemente ale P.N.Ţ.-Maniu. 121

118. **1952 iulie 29, <Târgu-Mureş>. <** M.A.I.-D.R. Mureş**>:** notă informativă înaintată de către informatorul „R.S." [„Rina Sorela"], având ca obiect caracterizarea şefilor de secţiuni din cadrul Sfatului Popular al oraşului Târgu-Mureş. 122

119. **1952 iulie 31, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş: sinteză informativă asupra manifestărilor elementelor duşmănoase din cadrul minorităţilor naţionale în legătură cu Proiectul de Constituţie şi înfiinţarea Regiunii Autonome Maghiare. 123

120. **1952 <august>, Bucureşti.** M.A.I.: ordinul de zi nr. 1428, privind cazul sublocotenentului de securitate Faur Alexandru. 125

121. **1952 august 3, Târgu-Mureş. <** M.A.I.-D.R. Mureş**>:** notă informativă înaintată de către informatorul „R.S." [„Rina Sorela"], despre discuţiile purtate de şefii secţiilor din cadrul Sfatului Popular al oraşului Târgu-Mureş pe marginea introducerii limbii maghiare în administraţie odată cu înfiinţarea Regiunii Autonome Maghiare. 126

122. **1952 august 18, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.: raport privind executarea ordinului nr. 490 Cabinet la nivel de regiune. 127

123. **1952 august 25, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Odorhei: ordin privind semnalarea manifestărilor duşmănoase, lansărilor de zvonuri şi comentariilor în legătură cu cel de-al XIX-lea congres al P.C.U.S. 128

124. **1952 august 26, Reghin.** M.A.I.-B.R. Reghin către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport despre manuscrisele fostului redactor şef al ziarului „Glasul Mureşului", Vasile Netea, reţinut de organele de securitate. 129

125. **1952 august 28, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.: raport despre desfăşurarea vizitei întreprinse în Târgu-Mureş de o delegaţie engleză, între 26-27 august 1952. 129
126. **1952 august 28, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-B.R. Topliţa: ordin pentru întărirea muncii informative în vederea descoperirii elementelor contrarevoluţionare sabotoare din Staţiuni de Maşini şi Tractoare şi Centre Mecanice. 130
127. **1952 august 30, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: proces-verbal al şedinţei ţinută cu ocazia prelucrării ordinului pe zi nr. 1428/1952 al D.G.S.S. 131
128. **1952 septembrie 11, Bucureşti.** M.A.I.: Ordinul de zi nr. 771, din 11 Septembrie 1952, privind întărirea activităţii de depistare, urmărire şi prindere a agenţilor serviciilor de spionaj imperialiste paraşutaţi pe teritoriul R.P.R. 131
129. **1952 septembrie 11, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.: raport privind situaţia agenturii de cameră utilizată la nivelul direcţiunii. 134
130. **1952 septembrie 12, Reghin.** M.A.I.-B.R. Reghin către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: sinteză informativă privind comentariile duşmănoase din partea minorităţilor naţionale referitoare la convocarea celui de-al XIX-lea Congres al P.C.(b) al U.R.S.S. 134
131. **1952 septembrie 13, Bucureşti.** Decretul 321privind evidenţa şi păstrarea dosarelor de anchetă clasate de către Direcţia Generală a Securităţii Statului, Direcţia Generală a Miliţiei şi organele Procuraturii. 135
132. **1952 septembrie 15, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure către M.A.I.-D.R. Mureş: raport asupra situaţiei reţelei informative pe linia Secţiei a II-a. 137
133. **1952 septembrie 15, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure către M.A.I.-D.R. Mureş: raport asupra situaţiei reţelei informative pe linia Secţiei a III-a. 138
134. **1952 septembrie 17, <Topliţa>.** M.A.I.-B.R. Topliţa: notă informativă a informatorului „Trandafir" despre activitatea foştilor membri ai P.N.Ţ.-Maniu. 139
135. **1952 septembrie 17, Topliţa.** M.A.I.-B.R. Topliţa către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport despre activitatea foştilor membri ai P.N.Ţ.-Maniu 139
136. **1952 septembrie 19. Târgu Secuiesc.** M.A.I.-B.R. Tg. Secuiesc către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind comentariile făcute în legătură cu convocarea celui de-al XIX-lea Congres al P.C.(b) al U.R.S.S. 140
137. **1952 septembrie 25. Sfântu Gheorghe.** M.S.S.-S.R. Sfântu Gheorghe: sinteză lunară despre activitatea foştilor membri ai P.N.Ţ.-Maniu, pe perioada 25 august – 25 septembrie. 140
138. **1952 <octombrie>, Gheorgheni.** M.S.S.-S.R. Gheorgheni: sectorul III, plan de muncă, pe perioada 1 octombrie – 31 decembrie 1952. 141
139. **1952 <octombrie>, Gheorgheni.** M.S.S.-B.R. Gheorgheni: table nominal cu informatorii din sectorul III. 142
140. **1952 octombrie 14, Cluj-Napoca.** M.S.S.-D.R. Cluj către M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: adresă privind activitatea profesională şi politică a actorului Lohinszky Loránd, în perioada cât a activat la Cluj-Napoca. 142
141. **1952 octombrie 15, Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară către M.S.S.-D.R. Cluj: adresă privind transferarea unui număr de 8 informatori din comunele Şopteriu, Urmeniş şi Ţagu. 142
142. **1952 octombrie 16, Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit în urma controlului efectuat de ofiţeri ai M.S.S. la nivelul arestului Secţiei a 8-a din cadrul M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară. 143
143. **1952 octombrie 20, Bucureşti.** Hotărârea C.C. al P.M.R. în legătură cu arestările abuzive şi tergiversarea cercetărilor de către organele Securităţii, Miliţiei şi Procuraturii. 146
144. **1952 octombrie 20, Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit de către directorul adjunct al M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară în urma controlului efectuat la Secţia a 8-a din cadrul M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară. 147
145. **1952 octombrie 23, Topliţa.** M.S.S.-B.R. Topliţa către M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: raport în legătură cu manifestările duşmănoase ale foştilor membri P.N.Ţ.-Maniu. 154
146. **1952 octombrie 24, Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară către M.S.S.-D.R. Cluj: notă informativă a profesorului suplinitor Popovici Ştefan din Urmeniş referitor la fugarul Stupineanu Alexandru. 155
147. **1952 octombrie 28, Bucureşti.** M.S.S.: Ordinul de zi nr. 827 privind sancţionarea unor directori de direcţii regionale pentru nerespectarea ordinului 771/1952. 155
148. **1952 noiembrie 10, Reghin.** M.S.S.-B.R. Reghin către M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: notă telefonică despre afirmaţiile funcţionarului Hagiu Alexandru referitor la alegerile din 30 noiembrie 1952. 156
149. **1952 noiembrie 20, Sângeorgiu de Pădure.** M.S.S.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: proces-verbal întocmit în urma muncii de control, sprijin şi îndrumare efectuat de ofiţeri din cadrul M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară. 156
150. **1952 noiembrie 26, Oraşul Stalin (Braşov).** Procuratura Militară Teritorială Oraşul Stalin către M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: adresă prin care se comunică aria de competenţă teritorială a Procuraturii Militare Teritoriale Oraşul Stalin. 160
151. **1952 noiembrie 27, Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară către M.S.S.: raport privind pregătirile pentru alegeri. 161
152. **1952 noiembrie 28, Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit în urma controlului efectuat de ofiţeri ai M.S.S. la Secţia a 8-a din cadrul M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară. 162
153. **1952 decembrie 1, Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară către M.S.S.: raport privind desfăşurarea alegerilor pentru M.A.N. 166

154. **1952 decembrie 4, <Târgu-Mureş>.** <M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară>: notă informativă înaintată de informatorul „R.S.” [„Rina Sorela”] despre scandalul ivit la banchetul organizat în cinstea câştigării alegerilor. 169
155. **1952 decembrie 7, <Târgu-Mureş>.** <M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară>: notă informativă înaintată de informatorul „R.S.” [„Rina Sorela”] despre scandalul ivit la banchetul organizat în cinstea câştigării alegerilor. 170
156. **1952 decembrie 4, Gheorgheni.** M.S.S.-B.R. Gheorgheni: proces-verbal întocmit în urma inspecției efectuate de către ofițeri de la M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară. 170
157. **1952 decembrie 10, Sângeorgiu de Pădure.** M.S.S.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: raport referitor la executarea ordinelor nr. 771 şi 811. 174
158. **1952 decembrie 10, Sângeorgiu de Pădure.** M.S.S.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: control efectuat de către ofițeri din cadrul M.S.S. Direcția a III-a pe linia problemei 351. 175
159. **1952 decembrie 18, Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară către M.S.S.: raport asupra banchetului organizat la Palatul Culturii după terminarea alegerilor. 176
160. **1952 decembrie 22, Bucureşti.** M.S.S.: Instrucțiunea nr. 849/1952 privind arestările în cazul infracțiunilor mărunte. 177
161. **1952 decembrie 27, Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară către M.S.S.-D.R. Cluj: adresă de însoțire a dosarului de informator al artistului Friedman Ludovic (Anatol Constantin). 178
162. **<1953, Bucureşti>.** Hotărâre a C.C. al P.M.R. pe linia activității organelor de partid din Ministerul Securității Statului. 179
163. **<1953>, Reghin.** M.S.S.-B.R. Reghin: plan de muncă cu agentura în Sectorul 1, pe perioada 1 ianuarie – 30 iunie 1953. 180
164. **<1953>. Reghin.** M.S.S.-B.R. Reghin: plan de muncă cu agentura în Sectorul 4, pe perioada 1 ianuarie – 30 iunie 1953. 181
165. **<1953, Bucureşti>.** <M.S.S.>: precizări privind conținutul unui dosar de anchetă. 182
166. **1953 ianuarie 7, Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: notă informativă furnizată de informatorul „Arany János” despre Tompa Nicolae, directorul Teatrului Secuiesc din Tg.-Mureș. 183
167. **1953 februarie 6, Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară către M.S.S.-B.R. Târgu Secuiesc: notă privind nerespectarea măsurilor prevăzute în ceea ce privește securitatea documentelor. 184
168. **1953 februarie 12, Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit în urma controlului efectuat pe linia birourilor speciale din întreprinderi/instituții din partea M.S.S., Direcția a II-a. 184
169. **1953 februarie 13, Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară către M.S.S.-B.R. Târgu Secuiesc: măsuri informative pentru depistarea elementelor din comitetul de ajutorare „Joint”. 185
170. **1953 martie 8, Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Mureș: notă informativă privind afirmațiile avocatului dr. Kobori Ioan în legătură cu numirea lui Malenkov în funcția de secretar al P.C.U.S. 186
171. **1953 martie 10, Sfântu Gheorghe.** M.S.S.-B.R. Sfântu Gheorghe: notă informativă privind comentariile în legătură cu decesul lui Stalin. 186
172. **1953 martie 10, Sfântu Gheorghe.** M.S.S.-B.R. Sfântu Gheorghe: notă informativă dată de informatorul „Petru Dumitru” despre afirmațiile actriței Aranyi Iuliana în legătură cu moartea lui Stalin. 187
173. **1953 martie 10, Toplița.** M.S.S.-B.R. Toplița către M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind abaterile săvârşite de sublocotenentul de securitate Făgăraş Augustin. 187
174. **1953 martie 13, <Sighişoara>.** Notă-sinteză privind comentariile opiniei publice relative la moartea lui Stalin. 188
175. **1953 martie 15, <Miercurea-Ciuc>.** <M.S.S.-B.R. Miercurea-Ciuc>: notă asupra afirmațiilor făcute de Lajos László în legătură cu moartea lui Stalin. 189
176. **1953 martie 18, Târgu-Mureş.** <M.S.S.-S.R. Târgu-Mureș>: referat asupra afirmațiilor făcute de Kiss Iosif în legătură cu moartea lui K. Gotwald 189
177. **1953 martie 18, Miercurea-Ciuc.** <M.S.S.-B.R. Miercurea-Ciuc>: două note informative asupra afirmațiilor medicului veterinar dr. Részegh Tamás referitor la moartea lui Stalin şi zvonul privind introducerea programului de lucru de 12 ore. 190
178. **1953 martie 19, <Sighişoara>.** Notă-sinteză privind comentariile opiniei publice relative la moartea lui Stalin. 190
179. **1953 martie 20, Sângeorgiu de Pădure.** M.S.S.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: proces-verbal întocmit în urma controlului efectuat pe linia aplicării ordinelor 771 şi 811 191
180. **1953 martie 26, <Sfântu Gheorghe>.** <M.S.S.-B.R. Sfântu Gheorghe>: notă informativă furnizată de informatorul „P. Dumitrescu” asupra afirmațiilor educatoarei Szöcs Irina din Sfântu Gheorghe în legătură cu situația politică din U.R.S.S. după moartea lui Stalin. 192
181. **1953 martie 30, Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 14/1953 privind citarea prin ordin de zi pe regiune a sublocotenentului de securitate Ciobârcă Nicolae, şeful Secției Financiare din cadrul D.R. 192
182. **1953 aprilie 5. Bucureşti.** M.S.S. Direcția a II-a: indicativele şi problemele urmărite de Serviciul 2 din cadrul direcțiilor regionale. 193
183. **1953 aprilie 18, Târgu Secuiesc.** M.S.S.-B.R. Târgu Secuiesc: Ordinul de zi nr. 1 privind sancționarea locotenentului de securitate Debreczi Gavrilă. 193
184. **1953 aprilie 18, Târgu Secuiesc.** M.S.S.-B.R. Târgu Secuiesc: Ordinul de zi nr. 2 privind sancționarea locotenentului de securitate Biró Gáspár 194

185. **1953 mai 4, Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 22/1953 privind comportamentul neregulamentar al unor cadre. 194
186. **1953 iunie 9, Târgu-Mureş.** M.S.S.-S.R. Târgu-Mureş către M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind manifestările dușmănoase în rândul corpului didactic, pe anul şcolar 1952-1953. 195
187. **1953 iunie 9, Toplița.** M.S.S.-S.R. Toplița către M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind problemele familiale ale plutonierului de securitate Kádár Alexandru. 197
188. **1953 iunie 29. Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară către M.S.S.-S.R. Târgu Secuiesc: tabel cu obiectivele urmărite de Serviciul III – pe grupe și birouri – din cadrul Direcției Regionale Autonomă Maghiară. 197
189. **1953 iulie 3, Târgu Secuiesc.** M.S.S.-S.R. Târgu Secuiesc: proces-verbal întocmit în urma controlului efectuat în lucrările aparținând Sectorului 1. 199
190. **1953 iulie 21, Sângeorgiu de Pădure.** M.S.S.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: proces-verbal întocmit în urma controlului efectuat de directorul regiunii, maior de securitate Kovács Mihály. 200
191. **1953 august 4, Gheorgheni.** M.S.S.-S.R. Gheorgheni: proces-verbal întocmit cu ocazia controlului efectuat în legătură cu modul de întrebuințare a fondului special de informații. 202
192. **1953 august 4, Toplița.** M.S.S.-S.R. Toplița către M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind problemele familiale în cazul locotenentului de securitate Făgăraș Augustin și salariatului civil Gergely Alexandru. 203
193. **1953 august 5, Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 101/1953. 204
194. **1953 august 6, Târgu Secuiesc.** M.S.S.-S.R. Târgu Secuiesc: ordin de sancționare a locotenentului de securitate Biró Gáspár. 204
195. **1953 august 19, Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: ordin pentru remedierea lipsurilor la nivelul arestului. 204
196. **1953 august 20, Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 103/1953. 205
197. **1953 august 22, Toplița.** M.S.S.-S.R. Toplița către M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind abaterile comise de sublocotenentul de securitate Todor Ladislau și plutonierul de securitate Kádár Alexandru. 206
198. **1953 august 26, Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 104/1953. 206
199. **1953 august 28, Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 105/1953. 207
200. **1953 septembrie 4. Târgu-Mureş.** M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 107/1953 207
201. **1953 septembrie 8, Târgu-Mureş.** Autobiografia Mariei Ion Pillat, văduva poetului Ion Pillat. 208
202. **1953 septembrie 13, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport în legătură cu trecerea prin Stațiunea Lacul Roșu a unor mașini cu ofițeri superiori de securitate. 209
203. **1953 septembrie 20, Târgu Secuiesc.** <M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc>: notă informativă furnizată de informatorul „Antal Ioan” despre familia lui Luca Vasile din comuna Lemnia. 209
204. **1953 <octombrie>, Bucureşti.** M.A.I. către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: ordin privind întărirea acțiunii informative în problema legionară. 210
205. **1953 octombrie 1, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: referat privind analizarea activității Serviciului de Anchetă. 211
206. **1953 octombrie 2, Toplița.** M.A.I.-S.R. Toplița către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport despre relația plutonierului de securitate Kádár Alexandru cu Tecaru Ilinca, moașă la Spitalul din Toplița. 213
207. **1953 octombrie 5, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal al ședinței de analiză a muncii în cadrul Serviciului 6. 214
208. **1953 octombrie 6.** Notă a informatorului „Coastă Sebastian” despre scriitorul Molter Károly 217
209. **1953 octombrie 10, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul nr. 108/1953 privind întărirea muncii informative în problema iehovistă. 218
210. **1953 octombrie 15, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: proces-verbal întocmit în urma controlului efectuat pe linia problemei 344. 219
211. **1953 octombrie 16, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: notă informativă înaintată de informatorul „Marin Ghe.” în legătură cu unele afirmații despre politica economică dusă de partid, făcute de un director general din Ministerul Comerțului Interior, anume Alexe, la o întrunire organizată la Brașov. 220
212. **1953 octombrie 19, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: adresă privind schimbarea Direcției a VI-a în Direcția a VIII-a. 221
213. **1953 octombrie 22, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: ordin al directorului privind eliminarea unor greșeli apărute în lucrările de întocmire a materialului necesar pentru înființarea caselor de întâlnire. 221
214. **1953 octombrie 24. Bucureşti.** M.A.I.: Ordinul 2224/1953 privind sancționarea căpitanului de securitate Georgescu Nicolae, șef birou în cadrul Direcției a VIII-a. 222
215. **1953 octombrie 30, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: măsuri privind întărirea muncii informative pe linia problemei 362. 222
216. **1953 octombrie 31, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 109/1953. 223
217. **1953 noiembrie 3, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 110/1953. 223
218. **1953 noiembrie 13, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 111/1953. 224
219. **1953 noiembrie 19, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 112/1953. 225

220. **1953 noiembrie 21, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 113/1953. 226
221. **1953 noiembrie 28, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: instrucțiuni privind munca informativă în legătură cu elementele din conducerea fostelor partide politice. 226
222. **1953 decembrie 3.** Notă informativă în legătură cu amplasarea atelierului de reparat locomotive din Reghin. 228
223. **1953 decembrie 17, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal al şedinței profesionale de instructaj ținută la Serviciul de Anchetă. 228
224. **1953 decembrie 22, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: referat asupra activității prof. dr. Andrásovszky Tiberiu. 234
225. **1953 decembrie 22, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: adresă privind indicativele şi problemele Biroului II. 235
226. **1953 decembrie 23, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: indicativele Serviciului IV din cadrul Direcției Regionale Autonome Maghiară. 235
227. **<1954>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș: tabel cu suspecți, pe categorii. 236
228. **<1954>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș: notă în legătură cu abaterile săvârşite de sublocotenentul de securitate Durutya Ludovic. 236
229. **<1954>, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Fierarul”. 238
230. **<1954>, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: caracterizarea informatorului Grec Ioan, numele conspirativ „Butnaru Ioan”. 238
231. **<1954>, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: caracterizarea informatorului Maior Liviu, numele conspirativ „Rozeanu Eugen”. 239
232. **<1954>, Toplița.** M.A.I.-S.R. Toplița: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Frunză”. 239
233. **<1954>, Toplița.** M.A.I.-S.R. Toplița: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Grigore”. 240
234. **<1954>, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni: caracterizarea informatorului Colceriu D. Petru, numele conspirativ „Codru Ioan”. 240
235. **<1954>, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: caracterizarea informatorului Dragomir Ilie, numele conspirativ „Petrescu Ioan”. 242
236. **1954 ianuarie 19, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș către Comitetul raional de partid: notă privind anumite sesizări în legătură cu alegerea ca deputat a lui Bakó Carol din comuna Gălățeni. 242
237. **1954 februarie 3, Bucureşti.** M.A.I. către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: adresă privind anularea interdicției de a audia ilegaliști. 243
238. **1954 februarie 12, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș: raport asupra activității secției pe anul 1953. 243
239. **1954 februarie 17, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș: avertisment în legătură cu nerespectarea instrucțiunilor primite în munca informativă. 245
240. **1954 februarie 18, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș: referat cu propunere de sancționare a sublocotenentului de securitate Durutya Ludovic pentru abaterile săvârşite în anchetă. 246
241. **1954 martie 19, Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: proces-verbal întocmit în urma controlului efectuat de directorul adjunct al M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară pe linia muncii cu rețeaua informativă. 247
242. **1954 martie 22, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 34/1954. 248
243. **1954 <aprilie>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: plan de muncă în problema spionajului horthyst, pe perioada 1 aprilie – 30 iunie 1954. 249
244. **<1954 aprilie>. Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: tabel nominal cu informatorii secției. 249
245. **1954 aprilie 8, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: instrucțiuni privind lichidarea unor lipsuri în munca cu agentura informativă. 256
246. **1954 aprilie 10, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: precizări privind executarea ordinului nr. 60 al ministrului de interne. 258
247. **1954 mai 6, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport cu propuneri privind modificarea unor sectoare. 259
248. **1954 mai 6, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: proces-verbal întocmit cu ocazia controlului rețelei informative. 260
249. **<1954 mai 6>, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: tabele cu informatorii existenți, pe sectoare, cu informatorii scoşi din rețea, abandonați sau transferați. 261
250. **1954 iunie, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: situație despre recrutările de informatori, pe perioada 1 ianuarie – 1 iunie 1954. 264
251. **1954 iunie, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: situație despre abandonările de informatori, pe perioada 1 ianuarie – 1 iunie 1954. 265
252. **1954 iunie 12, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș: ordin privind supravegherea terenurilor propice pentru paraşutare. 265
253. **1954 iunie 28, Bucureşti.** Ministerul Justiției către Tribunalul Militar Teritorial Or. Stalin: precizări privind aplicarea articolului 193^1 din C.P. 266
254. **1954 <iulie>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: plan de muncă în problema spionajului horthyst, pe perioada 1 iulie – 30 septembrie 1954. 266

255. **1954 iulie 31, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi 91/1954. 267
256. **1954 iulie 31, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: situația rețelei informative la 31 iulie 1954. 268
257. **1954 august 19, Bucureşti.** M.A.I.: Ordinul de zi nr. 215/1954. 268
258. **1954 <septembrie>, Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: situație cu informatorii din problema romano-catolică. 269
259. **1954 septembrie 12, Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: referat asupra activității profesionale a locotenentului major de securitate Zsigmond Iosif. 271
260. **1954 septembrie 17, Odorhei.** M.A.I.-S.R. Odorhei: referat asupra acțiunii informative dusă în problema legionară, privind preotul ortodox Popa Ioan din Odorhei. 272
261. **1954 septembrie 22, Odorhei.** M.A.I.-S.R. Odorhei: caracterizarea informatorului Szitás Ștefan, numele conspirativ „Fridolin”. 273
262. **1954 septembrie 22, Odorhei.** M.A.I.-S.R. Odorhei: caracterizarea informatorului Martin Filon, numele conspirativ „Arion”. 274
263. **1954 septembrie 28, Toplița.** M.A.I.-S.R. Toplița: raport privind problema legionară. 274
264. **1954 septembrie 28, Sfântu Gheorghe.** M.A.I.-S.R. Sfântu Gheorghe: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Fodor Árpád”. 275
265. **1954 septembrie 28, Sfântu Gheorghe.** M.A.I.-S.R. Sfântu Gheorghe: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Györfi Iosif”. 276
266. **1954 septembrie 28, Sfântu Gheorghe.** M.A.I.-S.R. Sfântu Gheorghe: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Cseke Ioan”. 276
267. **1954 septembrie 28, Sfântu Gheorghe.** M.A.I.-S.R. Sfântu Gheorghe: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Creangă Victor” 277
268. **1954 septembrie 28, Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: caracterizarea informatorului Lungu Florea, numele conspirativ „Mofeta”. 277
269. **1954 septembrie 28, Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: caracterizarea informatorului Toma Mircea, numele conspirativ „Pandele Dumitru”. 278
270. **1954 septembrie 28. Târgu Secuiesc.** S.R. Târgu Secuiesc: caracterizarea informatorului Mirică Alexandru, numele conspirativ „Iorga Vasile”. 279
271. **1954 septembrie 29, Sfântu Gheorghe.** M.A.I.-S.R. Sfântu Gheorghe: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Păun Mircea”. 279
272. **<1954 octombrie>, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni: raport asupra muncii informativ-operative, pe perioada 1 ianuarie – 1 septembrie 1954. 279
273. **1954 octombrie 4, <Târgu-Mureş>.** < M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş>: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Suciu Ioan”. 286
274. **1954 octombrie 4, <Târgu-Mureş>.** < M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş>: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Frunza”. 286
275. **1954 octombrie 4, <Târgu-Mureş>.** < M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş>: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Munteanu”. 286
276. **1954 octombrie 5, <Târgu-Mureş>.** < M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş>: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Rasu”. 287
277. **1954 octombrie 5, <Târgu-Mureş>.** < M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş>: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Pintea”. 287
278. **1954 octombrie 6, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: caracterizarea informatorului Ionescu Călinești Mihai, numele conspirativ „Mielu Georgescu”. 288
279. **1954 octombrie 7, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: problema legionară, situație numeric. 289
280. **1954 octombrie 7, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Lucian”. 291
281. **1954 octombrie 7, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Farcaş”. 292
282. **1954 octombrie 7, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Savu”. 292
283. **1954 octombrie 7, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Paulin”. 293
284. **1954 octombrie 7, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Inteligent 293
285. **1954 octombrie 7, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Tabacu Ioan”. 294
286. **1954 octombrie 7, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Popescu”. 294
287. **1954 octombrie 7, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Iepureanu”. 295
288. **1954 octombrie 8, Toplița.** M.A.I.-S.R. Toplița: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Albina”. 295
289. **1954 octombrie 8, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Avântul”. 296

290. **1954 octombrie 8, Sfântu Gheorghe.** M.A.I.-S.R. Sfântu Gheorghe: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Costantin Pîrvu”. 296
291. **1954 octombrie 8, Sfântu Gheorghe.** M.A.I.-S.R. Sfântu Gheorghe: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Nistorescu Ileana”. 296
292. **1954 octombrie 10, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport despre activitate a Serviciului Anchete Penale, pe perioada 1 ianuarie – 10 octombrie 1954. 297
293. **1954 octombrie 20, Toplița.** M.A.I.-S.R. Toplița: caracterizarea informatorului Cif Vasile, numele conspirativ „Bradul”. 300
294. **1954 octombrie 20, Toplița.** M.A.I.-S.R. Toplița: caracterizarea informatorului Radu Alexandru, numele conspirativ „Vultur”. 301
295. **1954 octombrie 20, Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: notă-sinteză privind zvonurile în legătură cu predarea Ardealului Ungariei. 301
296. **1954 octombrie 22, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: măsuri pentru depistarea sursei zvonurilor privind cedarea Ardealului Ungariei. 306
297. **1954 octombrie 23, Toplița.** M.A.I.-S.R. Toplița: caracterizarea informatorului Mîndru Gavril, numele conspirativ „Lupu”. 307
298. **1954 octombrie 23, Toplița.** M.A.I.-S.R. Toplița: caracterizarea informatorului Neagoş Ovidiu, numele conspirativ „Cioncu”. 307
299. **1954 noiembrie 3, Sfântu Gheorghe.** M.A.I.-S.R. Sfântu Gheorghe: caracterizarea informatorului Dumitrescu Gheorghe, numele conspirativ „Puiu Nae”. 308
300. **1954 noiembrie 3, Sfântu Gheorghe.** M.A.I.-S.R. Sfântu Gheorghe: caracterizarea informatorului Lazar Ioan, numele conspirativ „Axente Nicolaie”. 309
301. **1954 noiembrie 26, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: instrucțiuni privind înregistrarea dosarelor informatorilor. 310
302. **1954 decembrie 7, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: adresă privind întocmirea planului de măsuri informativ-operative în problema culte şi secte în conformitate cu ordinul nr. 300/1954 al M.A.I. 310
303. **1954 decembrie 13, Târnăveni.** M.A.I.-S.R. Târnăveni către M.A.I.-D.R. Stalin: listă cu informatori predați. 311
304. **1954 decembrie 21, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: problema legionară, situația informatorilor şi suspecților. 312
305. **1954 decembrie 27, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport despre activitatea Serviciului IV. 312
306. **<1955>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș: raport asupra desfăşurării muncii în problema legionară, pe anul 1954. 314
307. **<1955>, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni: raport asupra desfăşurării muncii în problema legionară, pe anul 1954. 315
308. **<1955>, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: tabel nominal cu informatorii pe problem. 316
309. **<1955>, Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: tabel nominal cu informatorii din aparatul de stat. 318
310. **<1955>, Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: tabel nominal cu informatorii care lucrează în problema legionară. 318
311. **<1955>, Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: tabel nominal cu informatorii care lucrează pe linia Biroului 5. 319
312. **1955 ianuarie 14, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: adresă privind decontarea cheltuielilor efectuare cu ocazia misiunilor ordonate. 319
313. **1955 ianuarie 18, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal încheiat în urma verificărilor efectuate de locotenentul major de justiție Mellau Gheorghe la Serviciul Cercetări Penale. 320
314. **1955 <februarie>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: plan de acțiune realizat de Serviciul 7 pentru arestarea lui Tamás Ioan din comuna Troița. 321
315. **1955 februarie 9, Miercurea-Ciuc.** M.A.I.-S.R. Miercurea-Ciuc: raport asupra muncii desfăşurate în problema legionară, pe anul 1954. 322
316. **1955 februarie 9, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: raport asupra muncii desfăşurate în problema legionară, pe anul 1954. 323
317. **1955 februarie 9, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: raport asupra muncii desfăşurate în problema legionară, pe anul 1954. 325
318. **1955 februarie 10, Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: raport asupra muncii desfăşurate în problema legionară, pe anul 1954. 326
319. **1955 februarie 17, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș: plan de măsuri în vederea organizării muncii pe linia culte şi secte. 327
320. **1955 aprilie 14, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind activitatea desfăşurată de clerul romano-catolic şi comentarii în legătură cu punerea în libertate a episcopului romano-catolic Márton Áron. 329

321. **1955 aprilie 29, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: ordin privind împiedicarea şederii unor preoţi romano-catolici în parohiile desemnate de către episcopul Márton Áron. 330
322. **1955 mai 3, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind starea de spirit în protopopiatul romano-catolic Gheorgheni după preluarea conducerii Episcopiei romano-catolice de la Alba Iulia de către episcopul Márton Áron. 331
323. **1955 mai 4, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind abaterile săvârşite de locotenentul de securitate Gede Iosif. 332
324. **1955 iunie 2, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: instrucţiuni privind interzicerea procesiunilor de „Ziua Domnului" – 9 iunie. 333
325. **1955 <iulie>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: ordin de zi privind evidenţierea ofiţerilor care au participat la lichidarea bandei Pusztai. 334
326. **1955 august 8, Bucureşti.** M.A.I.: Ordinul nr. 542/1955 al M.A.I. privind munca cu agentura de cameră. 334
327. **1955 august 8, Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: apreciere asupra activităţii locotenentului de securitate Tobolcea Gheorghe. 336
328. **1955 august 15, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 272/1955, privind evidenţierea locotenentului de securitate Szász Adalbert pentru rolul jucat în lichidarea bandei Pusztai. 336
329. **1955 septembrie 8, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: instrucţiuni privind completarea cunoştinţelor de cultură generală pentru ofiţerii din M.A.I. 337
330. **1955 septembrie 19, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: tabel nominal cu efectivul Serviciului 8 Cercetări. 337
331. **1955 septembrie 19, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: caracterizarea căpitanului de securitate Bihari Emeric. 338
332. **1955 septembrie 19, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: caracterizarea locotenentului de securitate Szász Nicolae. 338
333. **1955 septembrie 19, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: caracterizarea locotenentului de securitate Vesmaş Gheorghe. 339
334. **1955 septembrie 19, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: caracterizarea locotenentului de securitate Kudor Tiberiu. 339
335. **1955 septembrie 19, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: caracterizarea locotenentului de securitate Golicza Dionisie. 340
336. **1955 septembrie 19, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: caracterizarea locotenentului de securitate Pîrlea Emil. 340
337. **1955 septembrie 19, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: caracterizarea locotenentului de securitate Sîngeorzan Dumitru. 341
338. **1955 septembrie 20, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport asupra controlului efectuat de ofiţeri din M.A.I., Direcţiei Cercetări Penale, la Serviciul Cercetări Penale din cadrul M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară, în intervalul 2-20 septembrie 1955. 341
339. **1955 septembrie 21, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit cu ocazia şedinţei de analiză a rezultatului controlului efectuat de ofiţeri din M.A.I., Direcţia Cercetări Penale, la Serviciul Cercetări Penale din cadrul M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară. 346
340. **1955 septembrie 21, Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: raport privind implicarea într-un accident rutier a unui subofiţer de securitate. 350
341. **1955 octombrie 18, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: caracterizarea locotenentului de securitate Kudor Tiberiu. 351
342. **1955 octombrie 21, Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: raport privind munca informativă cu privire la supravegherea foştilor membri ai partidelor burgheze. 351
343. **1955 octombrie 25, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: precizare privind ţinerea cursului pregătitor de cultură generală pentru ofiţeri. 353
344. **1955 decembrie 15. Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: proces-verbal întocmit cu ocazia controlului efectuat de ofiţeri ai D.R. privind dosarele personale ale informatorilor şi dosarele de acţiune informativă operativă. 353
345. **1955 decembrie 31. Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport de activitate a Serviciului de Anchetă, pe perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 1955. 354
346. **<1956>, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: plan de muncă pentru sectoarele 6 şi 7, pe perioada 1 ianuarie – 1 aprilie 1956. 357
347. **1956 ianuarie, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: plan de muncă pentru obiectivul întreprinderea „Ludovic Minschi" din Târgu-Mureş, pe perioada 1 ianuarie – 31 martie 1956. 359
348. **1956 ianuarie 30, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.S.T.F. Târgu-Mureş: proces-verbal asupra evidenţei operative din obiectivele R.A. 360
349. **1956 februarie 18, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind munca informativ-operativă pe anul 1955. 361

350. **1956 martie 1, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: tabel nominal cu situația cultului ortodox la 1 martie 1956. 363
351. **1956 martie 27, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.S.F.T. Tg.-Mureş: dare de seamă asupra activității desfăşurate, pe perioada 1 ianuarie – 31 martie 1956 [fragment]. 364
352. **1956 aprilie 3, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: instrucțiuni în legătură cu vizita episcopului romano-catolic Márton Áron. 367
353. **1956 aprilie 3, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: notă privind afirmațiile făcute de Gagyi Ilona, din comuna Acățari, referitor la construirea unei hidrocentrale în Siberia. 368
354. **1956 aprilie 6, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind pregătirile care vor fi luate cu ocazia vizitei episcopului romano-catolic la Miercurea Nirajului. 368
355. **1956 aprilie 21, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.S.T.F. Târgu-Mureş: plan de acțiune pentru asigurarea securității transporturilor cu ocazia sărbătoririi zilei de 1 Mai. 369
356. **1956 aprilie 25, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal încheiat în urma controlului efectuat de către procurori din partea Procuraturii Militare Or. Stalin şi Procuraturii Militare Tg.-Mureş la Secția Anchete Penale. 370
357. **1956 aprilie 25, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal încheiat în urma controlului efectuat de către procurori din partea Procuraturii Militare Or. Stalin şi Procuraturii Militare Tg.-Mureş la arestul M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară. 371
358. **1956 aprilie 29, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.S.T.F. Târgu-Mureş: listă cu informatori ai secției. 372
359. **1956 mai, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport de activitate al Serviciului de Cercetări Penale, pe perioada 1 ianuarie 1955 – 1 mai 1956. 373
360. **1956 mai 3, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind măsurile pregătitoare ale preotului romano-catolic Lakó Menyhárt din comuna Miercurea Nirajului în vederea vizitei episcopului Márton Áron. 374
361. **1956 mai 9, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport asupra vizitei efectuate de Veress Ernest, ajutorul episcopului romano-catolic Márton Áron, în satul Dămieni cu ocazia miruirii. 374
362. **1956 mai 10, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport asupra vizitei efectuate de Veress Ernest, ajutorul episcopului romano-catolic Márton Áron, în comuna Eremitu cu ocazia miruirii. 375
363. **1956 iunie 1, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport asupra vizitei efectuate de episcopul romano-catolic Márton Áron în comuna Căluşeri cu ocazia miruirii. 375
364. **1956 iunie 2, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Târgu-Mureş către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport asupra vizitei efectuate de episcopul romano-catolic Márton Áron în comuna Ernei cu ocazia miruirii. 376
365. **1956 iunie 4, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport asupra vizitei efectuate de episcopul romano-catolic Márton Áron în comuna Sângeorgiu de Mureş cu ocazia miruirii. 376
366. **1956 iunie 8. Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.S.T.F. Târgu-Mureş: tabel nominal cu informatorii secției. 377
367. **1956 iunie 28. Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: adresă privind reorganizarea indicativelor şi problemele urmărite de Direcția a III-a. 378
368. **1956 iulie 10. Bucureşti.** M.A.I. către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: adresă privind indicativele şi problemele din cadrul Direcției a IV-a. 378
369. **1956 iulie 25, Târgu-Mureş.** M.A.I.-R.S.T.F. Târgu-Mureş: plan de măsuri privind introducerea agenturii în casele de întâlnire. 379
370. **1956 iulie 26, Târgu-Mureş.** M.A.I.-R.S.T.F. Târgu-Mureş: plan de măsuri privind intensificarea muncii informativ-operative. 380
371. **1956 iulie 30, Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin zilnic privind afirmațiile preotului Sămărceanu Toma din comuna Brețcu în legătură cu testamentul lui Stalin. 383
372. **1956 august 15, Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin zilnic privind zvonul lansat de Finta Iuliu în legătură cu împuşcarea lui Gh. Gheorghiu-Dej şi Petru Groza. 383
373. **1956 octombrie, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport asupra activității Secției Anchete Penale, pe perioada 1 iulie – 1 octombrie 1956. 384
374. **1956 octombrie 25, Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin zilnic privind afirmațiile lui Sinka Ioan în legătură cu evenimentele din Ungaria. 385
375. **1956 octombrie 26, Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin zilnic privind afirmațiile lui Szöcs Zsombor în legătură cu evenimentele din Ungaria. 385
376. **1956 octombrie 27, Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin zilnic privind afirmațiile lui Füstös Ştefan în legătură cu evenimentele din Ungaria. 385
377. **1956 octombrie 29, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: referat asupra penitenciarelor aflate pe teritoriul regiunii. 386
378. **1956 octombrie 30, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: notă asupra acțiunilor organizate de unele grupuri de pe cuprinsul regiunii ca urmare a evenimentelor din Ungaria. 387
379. **1956 octombrie 30, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: notă-sinteză asupra manifestărilor unor elemente din Târgu-Mureş în legătură cu evenimentele desfăşurate în Ungaria [fragment]. 387

380. **1956 <noiembrie>, Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc către Comitetul Raional P.M.R. Târgu Secuiesc: raport privind starea de spirit a populației în urma evenimentelor din Ungaria. 388
381. **1956 noiembrie 16, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit în urma controlului efectuat de căpitan Iscrulescu Nicolae, din partea Procutaturii Militare Cluj, la Secția Anchete Penale. 389
382. **1956 decembrie 1, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: adresă privind dosarele de problemă şi indicativele acestora pe linia Secției a II-a. 391
383. **1956 decembrie 27, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: măsuri privind urmărirea foştilor moşieri, industriaşi, acționari şi chiaburi pe linia Direcției a III-a. 391
384. **1956 decembrie 31, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport asupra activității Secției Anchete Penale, pe perioada 1 octombrie – 31 decembrie 1956. 392
385. **<1957>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: tabel nominal cu ofițerii Serviciului III. 393
386. **<1957>, Reghin.** M.A.I.-B.R. Reghin: tabel nominal cu agenții în problema culte şi secte. 394
387. **<1957>, Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: tabel nominal cu agenții pe linia culte, problema stilistă. 394
388. **<1957>, Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: tabel nominal cu agenții pe linia culte, problema romano-catolică. 395
389. **1957 ianuarie 9. Târgu-Mureş.** M.A.I.-R.S.T.F. Târgu-Mureș: raport cu privire la situația unității în urma reorganizării din data de 1 iulie 1956. 395
390. **1957 ianuarie 11, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către S.R. Gheorgheni: adresă privind virarea sumei alocate fondului C.I.S. pe luna ianuarie. 396
391. **1957 ianuarie 26, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: ordin privind înaintarea la direcție a unui buletin special cu starea disciplinară a cadrelor. 396
392. **1957 februarie 12, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: adresă privind identificarea foştilor informatori din rețeaua informativă a Comitetului Apărării Naționale din Budapesta. 397
393. **1957 martie 8, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: plan de măsuri privind deschiderea unor acțiuni informative individuale în problema naționaliştilor maghiari. 397
394. **1957 martie 25, Târgu-Mureş.** Diagnosticul comisiei medico-juridice, prezidată de profesorul Pamfil Eduard, după examinarea lui Faliboga Ioan. 398
395. **1957 martie 28. Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit cu ocazia verificării de către reprezentantul Procuraturii Militare Tg.-Mureş a dosarelor aflate în curs de cercetare la Secția Cercetări Penale. 398
396. **1957 aprilie, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport asupra activității Secției Cercetări Penale, pe perioada 1 ianuarie – 31 martie 1957. 399
397. **1957 mai 10, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: adresă privind virarea sumei alocate fondului C.I.S. pe luna mai. 401
398. **1957 iunie 20, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: tabel nominal cu persoanele care încadrează Biroul Închisorii. 401
399. **1957 august 14, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind un accident de tir. 402
400. **1957 august 30, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: adresă privind virarea sumei alocate fondului C.I.S. pe luna august. 402
401. **1957 septembrie 10, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: ordin privind completarea studiilor de cultură generală de către angajații securității. 402
402. **1957 septembrie 25, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ cu afirmațiile unor persoane în legătură cu discutarea problemei maghiare la O.N.U. 403
403. **1957 octombrie 10, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: adresă privind virarea sumei alocate fondului C.I.S. pe luna octombrie. 403
404. **1957 octombrie 18, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: situație privind ofițerii înscriși pentru completarea studiilor de cultură general. 404
405. **1957 octombrie 25, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind activitatea elementelor dușmănoase din sectorul agricol. 404
406. **1957 noiembrie 11, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: adresă privind virarea sumei alocate fondului C.I.S. pe luna noiembrie. 405
407. **1957 noiembrie 30, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal încheiat în urma controlului efectuat de către căpitanul de justiție Buzan Teodor, din partea Procuraturii Militare Tg.-Mureș, la Secția Anchete Penale. 406
408. **1957 decembrie 23, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: ordin privind măsurile pe linie informativă în vederea sărbătoririi a 10 ani de la proclamarea R.P.R. 406
409. **<1958>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ privind comentariile negative ale unor colectiviști, reieşite din citirea corespondenței. 407
410. **1958 <ianuarie>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: plan de muncă în problema contraspionajului horthyst, pe perioada 1ianuarie – 31 martie 1958. 408

411. **1958 ianuarie 31, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal încheiat în urma controlului efectuat de către căpitanul de justiție Buzan Teodor, din partea Procuraturii Militare Tg.-Mureș, la Secția Anchete Penale. 410
412. **1958 februarie 27, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal încheiat în urma controlului efectuat de către căpitanul de justiție Buzan Teodor, din partea Procuraturii Militare Tg.-Mureș, la Secția Anchete Penale. 412
413. **1958 martie 3, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin zilnic despre depunerea jurământului de către membrii comitetului bisericesc al bisericii romano-catolice din Joseni. 413
414. **1958 martie 4, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind reorganizarea muncii informative pe linia Secției IV. 414
415. **1958 martie 7. Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: instrucțiuni privind dotarea cadrelor cu armament. 415
416. **1958 martie 8, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: adresă privind interzicerea oricăror măsuri în problema Martorilor lui Iehova fără aprobarea Direcției a III-a. 416
417. **1958 aprilie, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: plan de muncă în problema contraspionajului horthyst, pe perioada 1aprilie – 31 iunie 1958. 416
418. **1958 aprilie 30, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal încheiat în urma controlului efectuat de către căpitanul de justiție Buzan Teodor, din partea Procuraturii Militare Tg.-Mureș, la Secția Anchete Penale. 417
419. **1958 iulie 21, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal încheiat în urma controlului efectuat de către căpitanul de justiție Bátorfi Ladislau, din partea Procuraturii Militare Tg.-Mureș, la Secția Anchete Penale. 420
420. **1958 iulie 21, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin zilnic informativ despre afirmațiile preotului romano-catolic Felcser Nicolae în prezența agentului „Jánosi”. 421
421. **1958 iulie 21, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ zilnic despre afirmațiile contabilului pensionar György Géza. 422
422. **1958 iulie 21, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ zilnic despre afirmațiile contabilului pensionar György Géza. 422
423. **1958 august 5, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind propunerea de recrutare în calitate de agent a numitului Șerban Ioan din Reghin. 423
424. **1958 septembrie. Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: raport asupra vizitei episcopului reformat Vásárhelyi Ioan în Târgu Secuiesc. 424
425. **1958 septembrie 11, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: deficiențe în acoperirea informativă a localităților rurale. 425
426. **1958 septembrie 15, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: notă informativă furnizată de agentul „Ardeleanu I.” în legătură cu discuția purtată cu directorul magazinului „Gostat” din Târgu-Mureș, recent reîntors dintr-o vizită efectuată în Ungaria. 426
427. **1958 septembrie 22, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal încheiat în urma controlului efectuat de către ofițeri ai Procuraturii Militare a Regiunii 3 Militare Cluj la Secția Anchete Penale. 427
428. **1958 octombrie, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: plan de muncă în problema trădătorilor de patrie şi fostele cadre ale contraspionajului horthyst, pe perioada 1 octombrie – 31 decembrie 1958. 432
429. **1958 octombrie 3, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind acoperirea cu agentura informativă a unor localități rurale. 434
430. **1958 octombrie 31, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal încheiat în urma controlului efectuat de către căpitanul de justiție Bátorfi Ladislau, din partea Procuraturii Militare Tg.-Mureș, la Secția Anchete Penale. 434
431. **1958 noiembrie 5, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind folosirea unor metode de constrângere în privința transformării socialiste a agriculturii. 438
432. **1958 noiembrie 28, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin zilnic informativ despre afirmațiile preotului romano-catolic Felcser Nicolae. 438
433. **1958 decembrie 15, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind măsurile luate pe linia descoperirii depozitelor de armament şi a munițiilor deținute ilegal. 439
434. **1958 decembrie 31, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal al controlului efectuat de către căpitanul de justiție Bátorfi Ladislau, din partea Procuraturii Militare Tg.-Mureș, la Secția Anchete Penale. 440
435. **1959 ianuarie 30, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.: raport privind agenții trădători şi fățarnici, pe anii 1957-1958. 445
436. **1959 februarie 3, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin zilnic informativ despre afirmațiile preotului romano-catolic Felcser Nicolae în fața informatorului „Jánosi”. 447
437. **1959 februarie 10, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin zilnic informativ despre afirmațiile preotului romano-catolic Felcser Nicolae în fața informatorului „Jánosi”. 447
438. **1959 februarie 25, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: măsuri privind intensificarea controlului în vederea depistării deținătorilor ilegali de armament. 448

439. **1959 martie 5, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind pe Sebestyén Ludovic, care a cântat un cântec instigator împotriva transformării socialiste a agriculturii. 449
440. **1959 aprilie 22. Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ zilnic privind unele afirmații ale preotului romano catolic Dani Grigore cu ocazia discuțiilor purtate cu informatorul „Jánosi". 449
441. **1959 aprilie 22, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ despre afişarea portretului Papei pe uşa bisericii de către preotul romano-catolic Bodó Petru. 450
442. **1959 mai 27. Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ în legătură cu unele afirmații din partea numiților Kemenes Ioan şi Csergő Anton relativ la situația internă şi internațională. 450
443. **1959 mai 25, <Târgu-Mureş>.** Declarație dată de avocatul Butur Ambrozie în legătură cu judecarea la Tg.-Mureş a unor legionari care, la congresul desfăşurat la Tg.-Mureş, şi-au luat angajamentul de a elimina fizic mai mulți politicieni. 451
444. **1959 iunie 3, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ zilnic despre afirmațiile făcute de preotul Felcser Nicolae. 452
445. **1959 iulie 3, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: instrucțiuni privind întărirea muncii informative în problema învățământului mediu. 453
446. **1959 iulie 9, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: plan de măsuri în vederea îmbunătățirii muncii informativ-operative. 454
447. **1959 iulie 15, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin către Comitetul Raional P.M.R. Reghin: informare cu situația unor tineri care doresc să se înscrie la examenul de bursă la facultate. 456
448. **1959 iulie 28, Odorhei.** M.A.I.-S.R. Odorhei: plan de măsuri pentru asigurarea securității cu ocazia zilei de 23 August. 457
449. **1959 septembrie 24, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către Secția IV: ordin privind întărirea muncii informative în anumite probleme aflate în atenția Secției IV. 458
450. **1959 octombrie 7, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ zilnic despre manifestarea dușmănoasă a preotului Dani Grigore. 459
451. **1959 octombrie 12, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin către Comitetul Raional P.M.R. Reghin: notă privind întovărăşirea din cătunul Fânațe, comuna Petrilaca. 459
452. **1959 noiembrie 8, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: sinteză privind situația problemei legionare, pe perioada 1 ianuarie – 8 noiembrie 1959. 460
453. **1959 decembrie 2, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R.: raport al directorului Direcției Regionale Autonomă Maghiară prin care se solicită ca Tribunalul Suprem, Colegiul Penal, să mențină hotărârea de reabilitare a lui Branea Gavril, agent cu nume conspirativ „Mureşan Liviu". 462
454. **1959 decembrie 3, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R.: ofițerii şi salariații civili ai Serviciului III. 463
455. **1959 decembrie 12, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: instrucțiuni privind amenajarea şi igiena camerelor de oaspeți. 464
456. **<1960>, Miercurea-Ciuc.** M.A.I.-S.R. Miercurea-Ciuc: situația agenturii. 464
457. **1960 ianuarie 15, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: angajamentul lui Schaden Ioan din Dedrad privind nedivulgarea colaborării cu organele M.A.I. 466
458. **1960 ianuarie 16, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: notă informativă dată de agentul „Mureşan Liviu" despre Gafton Gavrilă, inspector la Banca de Stat, regionala Târgu-Mureş. 466
459. **1960 ianuarie 16, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ zilnic privind atitudinea dușmănoasă a lui Barabás Adalbert. 467
460. **1960 ianuarie 23, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin către comitetul raional P.M.R. Reghin: propunere privind înlăturarea din învățământ a învățătorului Schaden Ioan din Dedrad. 468
461. **1960 februarie 4, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: adresă privind angajamentul episcopului Márton Áron de a ajuta financiar pe soția lui Roşca Nicolae din Remetea. 468
462. **1960 februarie 12, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ zilnic despre afirmațiile capelanului Bodó Petru. 469
463. **1960 februarie 15, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ zilnic privind atitudinea dușmănoasă a lui Kemenes Ioan. 469
464. **1960 februarie 17, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: adresă privind măsurile de luat pentru prevenirea şi contracararea epidemiei de gripă. 470
465. **1960 februarie 26, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind cazurile de îmbolnăvire cu gripă. 470
466. **1960 martie 7, Bucureşti.** M.A.I. către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: adresă privind indicativele şi problemele urmărite pe linia Direcției a IV-a. 471
467. **1960 aprilie 20, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: notă furnizată de agentul „Pădureanu" în urma discuțiilor purtate cu profesorul Mărtinaş Dumitru. 471
468. **1960 aprilie 22, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.: raport în legătură cu dificultățile întâmpinate din lipsă de fonduri planificate de unitățile care deservesc transportul de călători şi mărfuri în regiune. 472

469. **1960 iunie 22, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Stănescu” despre profesorul Sabău Alexandru de la Şcoala Medie „Papiu”. 473
470. **1960 august 22, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport asupra activității desfăşurate de Secția Anchete Penale, pe perioada 1 mai – 20 august 1960. 473
471. **1960 noiembrie 4, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin către Comitetul Raional P.M.R. Reghin: notă privind sprijinul oferit de profesorul Lenard Alexandru episcopului greco-catolic Todea Alexandru. 477
472. **1960 decembrie 16, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin către Comitetul Raional P.M.R. Reghin: notă informativă în legătură cu unele elemente dușmănoase care provoacă greutăți în munca de transformare socialistă a agriculturii. 477
473. **1960 decembrie 25, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă dată de informatorul „Dumitru” referitor la comentariile în legătură cu reorganizarea administrativă a Regiunii Autonome Maghiare. 479
474. **1960 decembrie 25, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin către Comitetul Raional P.M.R. Reghin: informare privind starea de spirit în legătură cu organizarea administrativă a R.P.R. 479
475. **1960 decembrie 28, Luduş.** M.A.I.-B.R. Luduş către M.A.I.-D.R. Cluj: raport privind comentariile populației în legătură cu decizia ca raionul Luduş şi o parte a raionului Sărmaş să aparțină Regiunii Mureş-Autonomă Maghiară. 480
476. **<1961>, Târnăveni.** M.A.I.-S.R. Târnăveni: caracterizarea locotenentului de securitate Lazăr Eugen, responsabilul obiectivului Combinatul Chimic Nr. 2 Târnăveni. 481
477. **1961 ianuarie 9. Luduş.** M.A.I.-B.R. Luduş către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport despre nemulțumirile populației din comuna Sânmartin referitor la trecerea comunei la raionul Luduş. 481
478. **1961 ianuarie 18, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin către Comitetul Raional P.M.R. Reghin: notă privind pe Truța Vasile, propus în calitate de deputat raional în raionul Reghin. 482
479. **1961 ianuarie 26, Luduş.** M.A.I.-B.R. Luduş către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport asupra acțiunile câtorva membri de partid din comuna Sânmartin împotriva unor candidați de deputați pentru sfatul popular. 482
480. **1961 februarie 7.** Notă informativă a agentului „Gogulescu Octavian” în legătură cu unele defecțiuni la fabrica de zahăr din Luduş. 483
481. **1961 februarie 13, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Stănescu” despre profesorul de geografie Casiade Ioan de la Şcoala Medie „Papiu”. 484
482. **1961 februarie 27. Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Stănescu” referitor la comportarea elevilor din clasa XI. B, Şcoala Medie „Papiu” 484
483. **1961 martie 1. Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Odorhei: adresă de refuzare a raportului de recrutare ca agent a numitului Bodó Gáspár. 485
484. **1961 aprilie 4, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport asupra analizării muncii informativ-operative în obiectivul Fabrica de zahăr „Bernáth Andor” din Târgu-Mureş. 486
485. **1961 aprilie 18, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin către Comitetul Raional P.M.R. Reghin: notă privind activitatea contrarevoluționară a lui Boroş Alexandru, muncitor în cadrul C.I.L. Reghin. 490
486. **1961 aprilie 21, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin către Comitetul Raional P.M.R. Reghin: notă privind abaterile ing. Gliga Dumitru, directorul Şcolii Silvice din Gurghiu. 490
487. **1961 <mai>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă asupra comentariilor dușmănoase în luna mai 1961, pe linia Secției a IV-a. 491
488. **1961 mai 1, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă a agentului „Stănescu” despre discuția avută cu profesorul Sabău Alexandru de la Şcoala Medie „Papiu” pe tema intervenției din Cuba. 492
489. **1961 mai 13, Târnăveni.** M.A.I.-B.R. Târnăveni către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: referat al şefului biroului raional prin care cere aprobare pentru a se deplasa în orașele Sibiu şi Mediaş cu scopul de a contacta agenții „Marinescu Alexandru” şi „Orendi”. 493
490. **1961 iunie 1, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară către M.A.I.: buletin zilnic informativ privind existența mai multor ziare şi broşuri legionare în biserica ortodoxă din comuna Corunca, raionul Târgu-Mureş. 493
491. **1961 iunie 17, Luduş.** M.A.I.-B.R. Luduş: tabel cu persoanele din conducerea G.A.C.-urilor de pe raza raionului Luduş, care înainte de 1944 au făcut parte din partide burgheze şi diferite organizații. 494
492. **1961 iunie 19, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară către Secția IV: adresă privind verificarea oportunității urmăririi corespondenței suspecților. 495
493. **1961 iunie 27, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport privind situația muncii informative desfăşurată în cadrul obiectivelor industriale din Reghin. 495
494. **1961 iulie 28, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: referat al şefului Secției Anchete Penale prin care se propune ca anchetatorii în cursul anchetelor să poartă uniformă militară. 497
495. **1961 august 11, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară către M.A.I.: raport privind materialele legionare găsite în podul bisericii ortodoxe din comuna Corunca. 498
496. **1961 august 11, Târnăveni.** M.A.I.-B.R. Târnăveni: raport asupra recrutării agentului Oțel Ştefan din satul Seuca, comuna Gănești, raionul Târnăveni, în problema cultului romano-catolic. 498

497. **1961 septembrie 8, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin către Comitetul Raional P.M.R. Reghin: notă privind manifestările dușmănoase ale unor elemente. 499
498. **1961 septembrie 20, Iași.** <M.A.I.-D.R. Iași> către M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă a agentului „Horia" despre discuțiile purtate cu profesorul Dumitru Mărtinaș din Târgu-Mureș, aflat în vizită la Iași. 500
499. **1961 decembrie 7, Târgu-Mureș.** M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: raport privind activitatea Secției Anchete Penale pe anul 1961. 501
500. **1961 decembrie 18. Târgu-Mureș.** M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: referat în legătură cu cele mai importante cauze lucrate de Serviciul Anchete Penale în cursul anului 1961. 502
501. **<1962>, Târgu-Mureș.** M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: plan de muncă în problema contraspionajului horthyst, pe perioada 1 ianuarie – 30 aprilie 1962. 503
502. **<1962>, Târgu-Mureș.** M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: plan de măsuri pentru reeducarea deținutelor contrarevoluționare din penitenciarul Miercurea-Ciuc. 504
503. **1962 ianuarie 5.** Notă informativă a agentului „Dănilă Ioan" în legătură cu lucrările effectuate la șantierul C.E.T. Luduș. 506
504. **1962 ianuarie 8, Târgu-Mureș.** M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Stănescu" în legătură cu situația elevilor de la Școala Medie „Papiu", pe trimestrul I. 507
505. **1962 ianuarie 22, Târgu-Mureș.** M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: ordin privind luarea în evidență ca suspecți a persoanelor care au făcut parte în trecut din fostele partide istorice burghezo-moșierești, chiar dacă au făcut parte din rețeaua informativă activă. 508
506. **1962 martie 1, Sfântu Gheorghe.** M.A.I.-S.R. Sfântu Gheorghe: notă informativă a agentului „Munkácsy Mihai" în urma discuțiilor purtate cu scriitorul Nagy Pál din Târgu-Mureș. 508
507. **1962 mai 31, Târgu-Mureș.** M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: raport de activitate a Secției a IV-a, pe perioada 1 octombrie 1961 – 31 mai 1962. 510
508. **1962 iunie 14, Târgu-Mureș.** M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: referat privind verificarea lui Keresztesi Béla, ofițer de securitate al securității maghiare. 514
509. **1962 iulie, Odorhei.** M.A.I.-S.R. Odorhei: notă de constatare privind stadiul acțiunilor informative și situația generală a agenturii. 515
510. **1962 iulie 21, Târgu-Mureș.** M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă de sarcini privind situația agenturii în cadrul M.A.I.-B.R Toplița. 520
511. **1962 septembrie 14, Târgu-Mureș.** M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: raport al Secției a IV-a privind materialele pe baza cărora organele de partid au organizat ședințe de demascare în obiectivele industriale din Târgu-Mureș. 522
512. **1962 octombrie 23, Târgu-Mureș.** M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: indicații pentru întocmirea planului de măsuri privind îmbunătățirea calitativă a rețelei informative. 524
513. **1962 noiembrie 8. Târgu-Mureș.** M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară către Comitetul Regional P.M.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă informativă privind deficiențele constatate pe șantierul Fabricii de zahăr din Târgu-Mureș. 526
514. **1962 noiembrie 9. Târgu-Mureș.** M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: referat asupra protestului unor colectiviști din G.A.C. Cozma față de cantitatea de porumb primită pentru munca prestată. 528
515. **1963 aprilie 8, Târgu-Mureș.** M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit în urma controlului efectuat de ofițeri ai Direcției Anchete Penale din M.A.I. la Secția Anchete Penale din cadrul M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară. 529
516. **1963 iulie 18, <Târgu-Mureș>.** M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă privind aprecierile și comparațiile făcute de cetățeni români reîntorși din Ungaria în legătură cu nivelul de trai din România. 532
517. **1963 octombrie 3, Târgu-Mureș.** M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: raport cu propunerea de a fi luat în studiu pentru recrutare numitul Tătar Victor în problema greco-catolică. 533
518. **1963 noiembrie 5, <Târgu-Mureș>.** <M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară>: notă privind starea de spirit a populației germane. 534
519. **1964, Târgu-Mureș.** M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă privind susținerea examenului de perfecționare pentru lucrătorii operativi. 535
520. **1964, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: notă informativă dată de un agent nenominalizat în legătură cu episcopul greco-catolic Alexandru Todea, recent amnistiat. 536
521. **1964 ianuarie 20, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: notă informativă a agentului „P. Păcuraru" în legătură cu zvonurile privind mutarea germanilor din R.P.R. în R.F.G. 536
522. **1964 februarie 19, Târgu-Mureș.** M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă privind unele aspecte din cadrul unor G.A.C.-uri. 537
523. **1964 februarie 20, Târgu-Mureș.** M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă informativă a rezidentului „Péter" despre unii angajați ai I.U.I.U. Târgu-Mureș 539
524. **1964 februarie 27, Târgu-Mureș.** M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: plan de pătrundere în locuința scriitorului Hajdu Győző în vederea instalării tehnicii operative. 539
525. **1964 martie. Târgu-Mureș.** M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: situația agenturii nou create pe linia Serviciului III, în cursul lunii martie 1964. 540

526. **1964 martie, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: situația agenturii abandonate pe linia Serviciului III, în cursul lunii martie 1964. 542
527. **1964 martie 5, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport cu propunere de instalare T.O. în locuința scriitorului Hajdu Győző. 542
528. **1964 aprilie 4, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară către M.A.I. București: raport asupra manifestărilor intelectualilor maghiari din Târgu-Mureş. 543
529. **1964 aprilie 9, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a rezidentului „Gheorghe Ioan" în legătură cu vizita ambasadorului iugoslav la Fabrica de mobilă „23 August" din Târgu-Mureş. 546
530. **1964 <mai>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport privind rezultatul controlului efectuat la I.F. Toplița și I.F. Gheorgheni. 547
531. **1964 mai 13, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: completare la planul de pătrundere în vederea instalării T.O. în locuința scriitorului Hajdu Győző. 548
532. **1964 iunie, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: situația agenturii nou create pe linia Serviciului III, în cursul lunii iunie 1964. 550
533. **1964 iunie, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: situația agenturii abandonate pe linia Serviciului III, în cursul lunii iunie 1964. 551
534. **1964 iunie 27.** Notă informativă furnizată de agentul „Pál József" despre discuțiile avute cu preoți reformați din regiune referitor la linia politică din R.P.R. 552
535. **1964 iulie 2, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Kiss Zoltán" despre vizita făcută la domiciliul acestuia de către dr. Zakariás Zoltán și dr. Csiszár Sándor. 552
536. **1964 iulie 3, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă privind aspectele negative înregistrate în activitatea G.A.C. 553
537. **1964 iulie 3, Târgu-Mureş.** Notă informativă a agentului „Stănescu" în urma discuțiilor avute cu profesorul Mateescu Gheorghe. 555
538. **1964 iulie 8. Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport privind problema educației în comunele Ogra și Bogata. 556
539. **1964 iulie 14. Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș: notă privind aspecte ale activității naționaliste în rândul minorității maghiare. 559
540. **1964 iulie 16, Odorhei.** M.A.I.-S.R. Odorhei: notă informativă a agentului „Costache Aurel" referitor la zvonul privind cedarea Ardealului R.P.Ungare. 559
541. **1964 august, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: situația agenturii nou create pe linia Serviciului III, în cursul lunii august 1964. 561
542. **1964 august, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: situația agenturii abandonate pe linia Serviciului III, în cursul lunii august 1964. 561
543. **1964 august 8, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară către M.A.I.: raport în legătură cu articole și cărți apărute în Ungaria care tratează problema minorității maghiare. 562
544. **1964 august 10, <Târgu-Mureş>.** <M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară>: notă privind zvonurile tendențioase printre membrii G.A.C. 564
545. **1964 august 11. <Odorhei>.** <M.A.I.-S.R. Odorhei>: notă în legătură cu afirmațiile lui Lörincz Ludovic, președinte al Sfatului Popular din comuna Dârjiu, în problema naționalității maghiare. 564
546. **1964 august 13, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mure-Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit în urma controlului efectuat de ofițeri ai Direcției a IV-a din M.A.I. la Biroul Anchete Penale din cadrul M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară. 565
547. **1964 august 19. Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni: raport în problemele naționaliști maghiari și clerul romano-catolic. 568
548. **1964 august 19, Toplița.** Notă informativă trimisă de Drăghici Viorel ministrului de interne, Alexandru Drăghici, despre anumite manifestări ale populației maghiare din Toplița. 569
549. **1964 august 29, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Luduș: raport în problemele naționaliști maghiari și cultele romano-catolic și protestant. 570
550. **1964 septembrie. Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: situația agenturii nou create pe linia Serviciului III, în cursul lunii septembrie 1964. 572
551. **1964 septembrie, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: situația agenturii abandonate pe linia Serviciului III, în cursul lunii septembrie 1964. 573
552. **1964 octombrie, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: situația agenturii nou create pe linia Serviciului III, în cursul lunii octombrie 1964. 573
553. **1964 octombrie, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: situația agenturii abandonate pe linia Serviciului III, în cursul lunii octombrie 1964. 574
554. **1964 noiembrie 9, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: referat privind luarea în studiu a numitei Gampe Iulia, inginer chimist la Combinatul chimic din Târgu-Mureș, în vederea recrutării ca agent. 575
555. **1964 noiembrie 26. Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă raport asupra activității dușmănoase în rândul elementelor naționaliste maghiare din mediul intelectual. 576

556. **1964 noiembrie 30, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă asupra unor manifestări naţionaliste ale minorităţii maghiare. 578
557. **1965 ianuarie 6, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: raport privind plecarea în vizită în Austria a lui Barabási Ioan, din satul Cuieşd, agent cu numele conspirativ „Rózsa”. 582
558. **1965 ianuarie 20, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă furnizată de agentul „Nagy Iosif” în urma discuţiilor purtate cu pictorul Nagy Pál. 583
559. **1965 ianuarie 20, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Regeni” referitor la discuţiile purtate de unele cadre didactice în legătură cu apariţia cărţii „Istoria Transilvaniei” vol. I. 584
560. **1965 februarie 9, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târnăveni: adresă în legătură cu agentul Tetcu Vasile, numele conspirativ „Blăjan Nicolae”. 584
561. **1965 februarie 18, <Târgu-Mureş>.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă privind unele aspecte negative din activitatea tineretului. 585
562. **1965 februarie 18, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Kiss Zoltán” despre cercetările în domeniul cancerului conduse de dr. Pop D. Popa. 587
563. **1965 februarie 19, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă privind dirijarea agentului „Kiss Iosif” asupra unor elemente angajate la Ansamblul de cântece şi dansuri din Târgu-Mureş. 589
564. **1965 martie 11, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: notă informativă dată de informatorul „Orbán János” în legătură cu defecţiunile de fabricaţie la arcurile duble executate de I.U.I.U. Târgu-Mureş. 589
565. **1965 martie 18, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Kiss Zoltán” despre cercetările în domeniul cancerului conduse de dr. Pop D. Popa. 590
566. **1965 martie 21, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Stănescu Emil” privind discuţiile purtate cu profesorii Mateescu Gheorghe şi Mortu Victor, după şedinţa de doliu ţinută cu ocazia decesului lui Gh. Gheorghiu-Dej. 591
567. **1965 martie 22, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă furnizată de informatorul „Páll Iosif” în legătură cu afirmaţiile unor angajaţi ai I.U.I.U. Târgu-Mureş cu ocazia decesului lui Gh. Gheorghiu-Dej. 592
568. **1965 martie 26, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Stănescu” furnizată în urma discuţiilor purtate cu profesorul Mateescu Gheorghe. 592
569. **1965 aprilie 16, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: referat cu propunere de avertizare a preotului romano-catolic László Dénes din Veţca. 593
570. **1965 aprilie 17, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: referat privind stadiul muncii informativ-operative în cadrul dosarului de obiectiv I.I.S. „Electro-Mureş” din Tg.-Mureş. 594
571. **1965 mai 12, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă furnizată de agentul „Simon F.” despre unii profesori care predau la liceul „Papiu” din Târgu-Mureş. 595
572. **1965 iunie 1, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă dată de „Nireşteanu Iosif” în legătură cu comentariile făcute de unii muncitori după vizitarea unei expoziţii industriale organizate de R.F.G. la Bucureşti. 596
573. **1965 iunie 21, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport privind contactarea numitei Falk Ekaterina. 597
574. **1965 iunie 21, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă dată de Falk Ekaterina referitor la întâlnirile avute cu specialişti vest-germani care lucrau la construirea Combinatului chimic din Târgu-Mureş. 598
575. **1965 iunie 21, Gheorgheni.** M.A.I.-S.R. Gheorgheni: raport privind problema „tineretului studios”. 601
576. **1965 iulie 3, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit cu ocazia controlului efectuat de maiorul de securitate Constantin Gheorghe din cadrul Direcţiei Anchete Penale la Biroul Anchete Penale din subordinea M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară. 602
577. **1965 septembrie 15, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: raport cu propunere de trimitere a agentului „Wagner”, numele real Motz Ioan din comuna Ideciu de Sus, cu sarcini informative în Austria. 605
578. **1965 noiembrie 6, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară către M.A.I. Bucureşti: raport despre lipsurile de nitrolac, poliester şi diluant de la Fabrica de mobilă I.P.R.O.F.I.L. „23 August” Târgu-Mureş. 606
579. **1965 noiembrie 23, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport asupra vizitei făcute de scriitorul maghiar Timár Máté din Ungaria în Regiunea Mureş-Autonomă Maghiară. 607
580. **1965 noiembrie 24, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport privind exploatarea şi prepararea caolinului din masivul Harghita. 608
581. **1965 noiembrie 29, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Kerekes Iosif” despre unele aprecieri făcute de unii angajaţi ai I.U.I.U. Târgu-Mureş în legătură cu politica internă şi internaţională 609
582. **1965 decembrie 9. Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Sándor” referitor la discuţiile purtate în cursul anului 1965 cu diferiţi turişti străini. 610
583. **1965 decembrie 13, Braşov.** M.A.I.-D.R. Braşov: notă informativă a agentului „Mateescu Sorin” despre situaţia unor C.A.P.-uri din Regiunea Mureş-Autonomă Maghiară. 611

584. **1965 decembrie 27. Târnăveni.** M.A.I.-B.R. Târnăveni: notă informativă furnizată de agentul „Schlosser Martin” din Jidvei, în urma vizitei efectuate la rudele din Austria. 613
585. **1966,<Târgu-Mureş>.** <M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară>: tabel cu organizațiile depistate în intervalul 1952-1966. 616
586. **<1966>, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: raport cu propunere pentru plecarea în vizită în R.F.G. a agentului „Ritta”, numele real Karsthi Ioan, din comuna Ideciu de Jos. 618
587. **1966 ianuarie 1, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport asupra activității Secției Anchete Penale, pe intervalul 1 decembrie 1964-1 ianuarie 1966. 619
588. **1966 ianuarie 24, Târnăveni.** M.A.I.-S.R. Târnăveni: raport explicativ privind pe agentul „Schlosser Martin” din Jidvei, trimis cu sarcini în Austria. 620
589. **1966 februarie 21, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport asupra îndeplinirii sarcinilor de export pentru întreprinderile din industria lemnului. 622
590. **1966 martie 28, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă dată de agentul „Dombi András” despre comportamentul unor elevi de la liceul „Bolyai Farkas”. 625
591. **1966 aprilie 5.** Notă informativă a agentului „Valentin” în urma discuției purtate cu scriitorul Kovács György. 626
592. **1966 aprilie 7, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă dată de agentul „Dombi András” în legătură cu Löte József, elev în clasa X.D., liceul „Bolyai Farkas”. 627
593. **1966 aprilie 7, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă dată de agentul „Dombi András” în legătură cu Leitman János, elev la liceul „Bolyai Farkas”. 627
594. **1966 aprilie 7, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă dată de agentul „Dombi András” în legătură cu Leitman Judith, elevă la liceul „Bolyai Farkas”. 628
595. **1966 aprilie 8, Cluj.** M.A.I.-D.R. Cluj: notă informativă a agentului „Aczél” despre situația învățământului în raioanele Ciuc şi Odohei. 629
596. **1966 aprilie 21, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Kiss Zoltán” în urma discuțiilor purtate cu dr. Dobolyi Dezső, responsabilul financiar al Trustului Minier din Budapesta. 630
597. **1966 aprilie 25, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă prin care se cere aprobarea lucrării informative a comerciantului Ausch Alexandru din Târgu-Mureş. 631
598. **1966 mai 12, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Kiss Zoltán” în urma discuțiilor purtate cu dr. Csiszár Sándor, medic stomatolog, recent întors din Ungaria. 632
599. **1966 mai 19, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă dată de agenta „Cita” în legătură cu vizita efectuată de Veres Paraschiva din Cleveland în Târgu-Mureş. 633
600. **1966 mai 20.** Notă informativă a agentului „Constantin” despre unele dificultăți întâmpinate cu punerea în funcțiune a coloanei a II-a de sinteză de la Combinatul de Îngrășăminte Azotoase din Târgu-Mureş. 634
601. **1966 mai 23.** Traducerea poeziei „Rakoczy” scrisă de Nagy Tibor 635
602. **1966 mai 25, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Bogáti Sándor” referitor la apariția în revista maghiară „Valoság” din Ungaria a unui articol în care este combătută poziția istoricilor români privind teoria continuității. 636
603. **1966 mai 25, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Maior Sabin” asupra discuțiilor purtate cu Harcsa Ilona despre impresiile acesteia în urma vizitei efectuate în Ungaria. 636
604. **1966 mai 26, Oradea.** <M.A.I.-D.R. Crişana>: notă informativă a agentului „Balázs” în urma întâlnirii avute la Târgu-Mureş cu ziaristul Gábosi Tamás. 637
605. **1966 iunie 15, Gheorgheni.** M.A.I.-B.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport cu privire la unele abateri săvârşite de Takó Béla, inspector la Secția de învățământ Gheorgheni. 638
606. **1966 iulie 1, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit cu ocazia controlului efectuat de ofițeri din cadrul Direcției Anchete Penale la Secția Anchete Penale din cadrul M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară. 639
607. **1966 iulie 15, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport cu propunere de recrutare a reporterului Szekernyes László de la redacția „Új Élet”. 642
608. **1966 iulie 28, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă-raport asupra desfăşurării muncii informativ-operative în cadrul obiectivelor C.I.L. şi I.F. Reghin. 643
609. **1966 august 19, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: notă informativă dată de agentul „Ritta” după reîntoarcerea din vizita făcută în R.F.G. 645
610. **1966 octombrie 6, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: raport cu privire la călătoria agentului „Păcuraru Petru” în R.F.G. 647
611. **1966 octombrie 10, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă dată de agentul „Dombi András” în legătură cu unii elevi de la liceul „Bolyai Farkas”. 649
612. **1966 octombrie 17, Bucureşti.** M.A.I. către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind posibilitatea existenței pe teritoriul României a unei agenturi de spionaj aflată în slujba spionajului american. 650
613. **1966 octombrie 28, <Târgu-Mureş>.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă privind unele manifestări în problema minorității maghiare. 651
614. **1966 octombrie 31, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă dată de agentul „Gáll” în legătură cu unii elevi din clasa XI/C de la liceul „Bolyai Farkas”. 654

615. **1966 noiembrie 5, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă dată de agentul „Panait” în legătură cu activitatea şcolară a unor elevi de la Liceul nr. 5. 654
616. **1966 noiembrie 9, Târnăveni.** M.A.I.-S.R. Târnăveni: notă informativă a agentului „Schlosser Martin” despre vizita efectuată de turistul german Schoppner Johan în România. 655
617. **1966 noiembrie 12. Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: notă informativă a agentului „Schatz” despre călătoria efectuată în Austria. 656
618. **1966 noiembrie 21, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară către M.A.I. Bucureşti: adresă prin care se solicită interceptarea corespondenţei cu Franţa a redacţiilor „Igaz Szó” şi „Új Élet” din Tg.-Mureş. 658
619. **1966 noiembrie 26, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă dată de agentul „Panait” în legătură cu activitatea şcolară a unor elevi de la Liceul nr. 5. 658
620. **1966 decembrie 8, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport în problemele „tineret studios” şi cadre didactice. 659
621. **1966 decembrie 9, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: raport asupra vizitei făcute de agentul „Schatz” în Austria. 663
622. **1966 decembrie 13, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă privind datele rezultate din dosarul de verificare deschis asupra preotului ortodox Moruşca Matei din raionul Luduş. 664
623. **1966 decembrie 14. Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Traienuţ” în problema cadrelor didactice din Târgu-Mureş. 665
624. **1966 decembrie 24, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă-sinteză privind unele aspecte negative înregistrate în rândul cadrelor didactice şi elevilor. 667
625. **1966 decembrie 26. Târnăveni.** M.A.I.-S.R. Târnăveni către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport privind manifestările negative ale unor cadre didactice din raion. 669
626. **1966 decembrie 28.** Notă informativă a agentului „Albu” referitor la regizorul Harag György. 670
627. **1966 decembrie 30, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Székely” privind unele lipsuri constatate în procesul instructiv-educativ la liceul „Papiu” din Târgu-Mureş. 671
628. **1967 ianuarie 4, Topliţa.** M.A.I.-S.R. Topliţa către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport cu privire la deficienţele apărute în aprovizionarea cu apă şi căldură a noilor blocuri construite în oraşul Topliţa. 673
629. **1967 ianuarie 9, Miercurea-Ciuc.** M.A.I.-S.R. M.-Ciuc către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport despre manifestări duşmănoase, naţionaliste şi alte aspecte în rândul cadrelor didactice şi elevilor. 673
630. **1967 ianuarie 12, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă a agentului „László János” în urma discuţiilor purtate cu dr. Komjátszegi şi tatăl acestuia pe marginea unui articol apărut în ziarul maghiar „Magyar Nemzet”. 675
631. **1967 ianuarie 14, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Negruţiu” despre Romeo Moraru/Morariu, angajat al Studioului de Radio Târgu-Mureş. 676
632. **1967 ianuarie 17, Cluj-Napoca.** <M.A.I.-D.R. Cluj>: notă informativă a agentului „Körösi” despre vizita efectuată de inspectorii Dimulescu şi Tankó la episcopul Nagy Gyula. 677
633. **1967 ianuarie 27, Bucureşti.** M.A.I.: notă privind activitatea de favorizare a unor firme occidentale de către unii salariaţi ai Ministerului Industriei Alimentare şi „Maşinimport”. 678
634. **1967 ianuarie 27, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: notă informativă a rezidentului „Dascălul” în legătură cu două cărţi despre istoria literaturii maghiare editate în Ungaria, aflate la Kovács János, director adjunct la Liceul nr. 1 din Reghin. 680
635. **1967 februarie 12, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Stănescu” în legătură cu activitatea unor profesori de educaţie fizică de la liceul „Papiu Ilarian”. 680
636. **1967 februarie 22, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: plan de măsuri privind asigurarea securităţii în timpul vizitei lui Alexandru Drăghici la Combinatul de îngrăşăminte azotoase din Târgu-Mureş. 681
637. **1967 februarie 27, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Barbu” despre unii profesori de la liceul „Papiu Ilarian”, care ar fi responsabili pentru atmosfera nesănătoasă din instituţie. 681
638. **1967 martie 6, <Cluj-Napoca>.** <M.A.I.-D.R. Cluj>: notă informativă despre afirmaţiile profesorului László Francisc referitoare la redacţia revistei „Igaz Szó” din Târgu-Mureş. 682
639. **1967 martie 10, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind calitatea de agent a lui Roth Ioan, numele conspirativ „Borsos Andrei”. 682
640. **1967 martie 18, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă furnizată de agentul „Mircea” referitor la manifestările unor elevi din cl. X/F, liceul „Papiu Ilarian”. 683
641. **1967 martie 18, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă furnizată de agentul „Nagy Ştefan” referitor la profesorul Varga Ioan de la liceul „Papiu Ilarian”. 684
642. **1967 martie 30, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă asupra persoanelor din diferite obiective din Târgu-Mureş care au fost plecate oficial în străinătate. 684
643. **1967 aprilie 6, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Petru Rariştе” despre discuţiile pe teme culturale purtate cu Nagy Pál, Katona Szabó István şi Szász Béla. 685
644. **1967 mai 17, Topliţa.** M.A.I.-R.S. Topliţa către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport despre situaţia unor muncitori de la şantierul Sărmaş-Jolotca. 686

645. **1967 mai 18, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Laurenţiu” referitoare la vizita în judeţ a violonistei japoneze Yoriko Kuronuma. 686
646. **1967 mai 29, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Dombay István” în legătură cu o convorbire avută cu artistul Markos Lajos, aflat în vizită în România. 687
647. **1967 iunie 5, Reghin.** M.A.I.-S.R. Reghin: notă informativă a agentului „Rozeanu” dată în urma discuţiilor purtate cu episcopul greco-catolic Alexandru Todea. 688
648. **1967 iunie 8, Odorhei.** M.A.I.-S.R. Odorhei: notă informativă a agentului „Szitás Ioan” în legătură cu vizita efectuată de văduva scriitorului Tamási Áron în România. 689
649. **1967 iunie 16, <Târgu-Mureş>.**<M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară>: notă justificativă în vederea anchetării şi avertizării lui Bernáth Ernő, fost angajat al redacţiei „Új Élet” din Tg.-Mureş. 690
650. **1967 iunie 27, Târgu-Mureş.** M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport referitor la manifestări duşmănoase din cadrul învăţământului. 692
651. **1967 iulie 1, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: sinteză privind comentările referitoare la examene reieşite din exploatarea materialului poştal. 694
652. **1967 iulie 24, Odorhei.** M.A.I.-S.R. Odorhei: sinteză privind exploatarea materialului poştal, perioada 26 iunie – 22 iulie 1967. 696
653. **1967 august 1, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind calitatea de agent a lui Ilieş Alexandru, numele conspirativ „Drăgan Viorel”. 697
654. **1967 august 3, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Kiss Z.” în urma discuţiilor purtate cu Battenberg Tibor, cetăţean american de origine maghiară. 698
655. **1967 septembrie 5, Cluj-Napoca.** M.A.I.-D.R. Cluj către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind intenţia scriitorilor Balogh Edgár, Hajdu Győző şi Sütő András de a sărbători aniversarea a 30 de ani a „Întâlnirii de la Tg.-Mureş din 1937”. 699
656. **1967 septembrie 5, Lipova.** M.A.I.-S.R. Lipova către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind contactarea agentului Pop Eugen, numele conspirativ „dr. Codru Marin”. 699
657. **1967 septembrie 19, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: plan de măsuri în vederea asigurării securităţii unor reprezentanţi din conducerea de stat şi de partid participanţi la o vânătoare organizată în raionul Reghin. 700
658. **1967 octombrie 1, Odorhei.** M.A.I.-S.R. Odorhei: plan de perspectivă privind munca de contraspionaj în centrele de spionaj capitaliste. 701
659. **1967 octombrie 6, Toplița.** M.A.I.-S.R. Toplița: plan de perspectivă pe linia Serviciului 3. 703
660. **1967 octombrie 9, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Zoltán” despre discuţiile purtate cu Fuchs Simion în legătură cu numirea ca rector al I.M.F. Târgu-Mureş a prof. dr. Puskás György. 704
661. **1967 octombrie 12.** Notă informativă a agentului „Antal Xaver” despre discuţia purtată cu prof. dr. Spielman Iosif relativ la motivele demisiei din funcţia de rector al I.M.F. Târgu-Mureş a prof. dr. Csögör Ludovic. 705
662. **1967 octombrie 12.** Notă informativă a agentului „Antal Xaver” despre discuţii purtate la Târgu-Mureş cu scriitorii Marosi Barna şi Török Ladislau. 705
663. **1967 octombrie 14, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind calitatea de agent a lui Buruian Iosif, numele conspirativ „Comşa Liviu”. 706
664. **1967 octombrie 20, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind calitatea de agent a lui Hajnal Sándor, numele conspirativ „Zöldi Árpád”. 707
665. **1967 octombrie 20, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind calitatea de agent a lui Haidu Ioan, numele conspirativ „Holban Ilie”. 707
666. **1967 octombrie 27, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit cu ocazia controlului efectuat de ofiţeri ai Direcţiei Anchete Penale la Secţia Anchete Penale din cadrul M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară. 707
667. **1967 octombrie 27, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind calitatea de agent a lui Bartha Miklós, numele conspirativ „Molnár Iosif”. 713
668. **1967 octombrie 30, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Bogáti Sándor” în legătură cu comentariile făcute pe marginea hotărârilor Plenarei C.C. al P.C.R., din 5-6 octombrie. 713
669. **1967 noiembrie 4, <Târgu-Mureş>.** Notă în legătură cu comentariile făcute pe marginea hotărârilor Plenarei C.C. al P.C.R., din 5-6 octombrie. 714
670. **1967 noiembrie 4.** Notă furnizată de sursa „Balogh Fr.” în urma discuţiilor purtate cu Majtényi Erik. 715
671. **1967 noiembrie 9, Târnăveni.** M.A.I.-S.R. Târnăveni: notă informativă a sursei „Nelu” furnizată în urma vizitei întreprinse la comunitatea Adventişti de ziua a şaptea din Sărmaş. 716
672. **1967 noiembrie 14, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă furnizată de informatorul „Kiss Zoltán” după reîntoarcerea sa din vizita efectuată în Austria. 717
673. **1967 noiembrie 14. Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind calitatea de agent a lui Adorjáni Nicolae, numele conspirativ „Tudose”. 721
674. **1967 noiembrie 30. Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind calitatea de agent a lui Karp György, numele conspirativ „Badea Marin”. 721

675. **1967 decembrie 6. Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Bogáti Sándor” despre impresiile lui Szekernyes László în urma vizitei efectuate în Ungaria. 722
676. **1967 decembrie 16, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă furnizată de agentul „Bogáti Sándor” în legătură cu comentariile făcute pe marginea Conferinței Naționale a M.A.N. 722
677. **1968 ianuarie 3, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară către M.A.I.-D.R. Cluj: notă privind identificarea agentului Gogoman Francisc, numele conspirativ „Carpați Aurel”. 723
678. **1968 ianuarie 8, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: dosare anexă ale agenților trimise la clasare și păstrare. 724
679. **1968 ianuarie 8, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: dosare anexă ale agenților trimise la clasare și păstrare. 725
680. **1968 ianuarie 10, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: dosare anexă ale informatorilor trimise la clasare și păstrare. 725
681. **1968 ianuarie 11, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: dosare anexă ale informatorilor trimise la clasare și păstrare. 726
682. **1968 ianuarie 11, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: dosare anexă ale agenților trimise la clasare și păstrare. 727
683. **1968 ianuarie 12, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: dosare anexă ale agenților trimise la clasare și păstrare. 727
684. **1968 ianuarie 15, Târgu-Mureş.** C.S.S.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: listă cu agenți trecuți în categoria colaboratori din legătura maiorului Velțan Ioan. 728
685. **1968 ianuarie 16, Târgu-Mureş.** C.S.S.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: dosare anexă ale agenților trimise la clasare și păstrare. 728
686. **1968 ianuarie 19, Târgu-Mureş.** C.S.S.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: agenți trecuți în categoria colaboratori. 729
687. **1968 ianuarie 20, Târgu-Mureş.** C.S.S.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind calitatea de agent a lui Ispas Liviu-Traian, numele conspirativ „Ionescu Mircea”. 729
688. **1968 ianuarie 20, Sighişoara.** C.S.S.-S.R. Sighișoara: notă privind comentariile făcute în legătură cu reorganizarea administrativă a țării. 730
689. **1968 februarie 2, Toplița.** C.S.S.-S.R. Toplița către C.S.S.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind identificarea informatorului Șandru Traian, numele conspirativ „Moldovan Marin”. 731
690. **1968 februarie 7, Târgu-Mureş.** C.S.S.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind calitatea de agent a lui Fodor Ștefan, numele conspirativ „Samu Iosif”. 731
691. **1968 februarie 9, Reghin.** C.S.S.-S.R. Reghin către C.S.S.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: contactarea și prelucrarea inginerului Lungu Iuliu și Bartha Ioan de la I.R.U.M. Reghin cu ocazia plecării acestora în interes de serviciu în Italia. 732
692. **1968 februarie 20, Târgu-Mureş.** C.S.S.-S.M. Târgu-Mureș: dosare anexă ale agenților trimise la clasare și păstrare. 732
693. **1968 februarie 21, Târgu-Mureş.** C.S.S.-S.M. Târgu-Mureș: dosare anexă ale agenților trimise la clasare și păstrare. 733
694. **1968 iunie 12, Odorheiu Secuiesc.** C.S.S.-B.M. Odorheiu Secuiesc către C.S.S.-S.M. Târgu-Mureș: adresă prin care se solicită dosarul personal de informator al numitului Nyilka László. 733
695. **1968 iulie 3, Târgu-Mureş.** C.S.S.-I.S.J. Mureș: tabel nominal cu persoanele propuse a li se intercepta corespondența în cadrul acțiunii „Gemina”. 733
696. **1968 iulie 8, Târgu-Mureş.** C.S.S.-I.S.J. Mureș: raport cu propunere de trimitere cu sarcini a informatorului Harmath Sándor, nume conspirativ „Bálint Barna”, în Ungaria. 734
697. **1968 august 22, <Sighişoara>.** Comentarii referitoare la evenimentele din Cehoslovacia, rezultate din controlul corespondenței. 735
698. **1968 august 24, <Sighişoara>.** Comentarii referitoare la evenimentele din Cehoslovacia, rezultate din controlul corespondenței. 736
699. **1968 august 25, <Sighişoara>.** Comentarii referitoare la evenimentele din Cehoslovacia, rezultate din controlul corespondenței. 737
700. **1968 septembrie 4, <Sighişoara>.** Comentarii referitoare la evenimentele din Cehoslovacia, rezultate din controlul corespondenței. 738
701. **<Fără dată>.** Instrucțiuni vizând conținutul bazei de lucru a persoanelor urmărite informativ de organele de securitate 739
702. **<1954>, Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: tabel cu ofițerii care țin legătura cu agenții, pe probleme. 741
703. **1954 martie 31, Târgu Secuiesc.** M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: situația agenturii informative și a acțiunilor de verificare pe linia Biroului II. 742
704. **1954 <septembrie>. Sângeorgiu de Pădure.** M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: activitatea cadrelor secției pe intervalul 1.I.-1.IX.1954. 742
705. **1956 <aprilie>. <Târgu-Mureş>.** R.S.T.F. Târgu-Mureș: grafic special de întâlnire cu informatorii pe lunile aprilie-iunie 1956. 743

706. **<1961>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: situaţia obiectivelor economice controlate informativ pe linia Secţiei a IV-a. 744
707. **<1967 septembrie>. Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: tabel cu situaţia avertizărilor efectuate pe intervalul 1 iulie 1966 – 30 septembrie 1967. 746
708. **1954 mai 11, Târgu-Mureş.** P.M.R.-C.R.P.R.A.M.: dezbaterea în şedinţa ordinară a Biroului a raportului privind relaţiile între Securitate şi Miliţie în acţiunile de combatere a activităţii duşmanului de clasă în domeniul agriculturii. 747
709. **1955 decembrie 1, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: referat al B.O.B. privind educarea politică şi profesională a organelor M.A.I. 750
710. **1955 decembrie 17, Târgu-Mureş.** P.M.R.-C.R.P.R.A.M.: dezbaterea în şedinţa ordinară a Biroului a referatului B.O.B. privind educarea politică şi profesională a organelor M.A.I. 756
711. **1956 aprilie 28, Târgu-Mureş.** P.M.R.-C.R.P.R.A.M.: dezbaterea în şedinţa Colegiului de partid a referatului asupra cercetărilor privind unele abateri ale directorului M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară, Kovács Mihai. 758
712. **1956 aprilie 30, Târgu-Mureş.** P.M.R.-C.R.P.R.A.M.: referat al Colegiului de partid asupra rezultatului cercetării unor manifestări nesănătoare la nivelul M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară. 760
713. **1956 mai 10, Târgu-Mureş.** P.M.R.-C.R.P.R.A.M.: dezbaterea în şedinţa extraordinară a Biroului a referatului Colegiului de partid asupra rezultatului cercetării unor manifestări nesănătoare la nivelul M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară. 762
714. **1958 ianuarie 27, Târgu-Mureş.** P.M.R.-C.R.P.R.A.M.: dezbaterea în şedinţa Biroului a activităţii M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară privind aplicarea Odinului nr. 15 şi a Decretului nr. 70. 768
715. **1958 august 12, Târgu-Mureş.** P.M.R.-C.R.P.R.A.M.: apreciere asupra activităţii directorului M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară, Kovács Mihai. 769
716. **1959 septembrie 15, Târgu-Mureş.** P.M.R.-C.R.P.R.A.M.: dezbaterea în şedinţa Biroului a informării privind depistarea şi urmărirea elementelor fostelor partide fasciste şi istorice. 770
717. **1960 noiembrie 24, Târgu-Mureş.** P.M.R.-C.R.P.R.A.M.: referat asupra unor abateri săvârşite de cadrele M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară 772
718. **1961 ianuarie 12, Târgu-Mureş.** P.M.R.-C.R.P.R.M.A.M.: dezbaterea în şedinţa extraordinară a Biroului a referatului privind abaterile săvârşite de unele cadre din M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară. 779
719. **1961 <decembrie>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport privind desfăşurarea activităţii informativ-operative în cursul anului 1961. 783
720. **1961 decembrie 25, Târgu-Mureş.** P.M.R.-C.R.P.R.M.A.M.: dezbaterea în şedinţa ordinară a Biroului a raportului despre munca informativ-operativă a M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară pe anul 1961. 794
721. **1963 <martie>, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport asupra muncii profesionale şi politice desfăşurată între ianuarie 1962 – martie 1963. 796
722. **1963 aprilie 4, Târgu-Mureş.** P.M.R.-C.R.P.R.M.A.M.: dezbaterea în şedinţa Biroului a raportului despre activitatea M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară pe anul 1962 şi primul trimestru al anului 1963. 801
723. **1966 ianuarie 19, Târgu-Mureş.** M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport asupra muncii politice desfăşurate în perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 1965. 804
724. **1966 ianuarie 25, Târgu-Mureş.** P.M.R.-C.R.P.R.M.A.M.: dezbaterea în şedinţa Biroului a raportului asupra muncii politice desfăşurate de M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară în perioada 1 ianuarie – 31decembrie 1965. 808

1.

<1951, Târgu-Mureş>. M.A.I.-D.R. Mureş: sinteză privind situația naționalităților conlocuitoare din regiune [fragment].

I. CARE ŞI CINE ESTE PRINCIPALA PIEDICĂ ÎN LICHIDAREA „CHESTIUNII NAȚIONALE"

Privind sub acest aspect problema în regiunea Mureş, ca principală piedică în lichidarea „chestiunii naționale" întâlnim:

- Influența ideologiei burgheze naționaliste prin cler, rămăşițe burgheze, moşieri expropriați, foşti exploatatori, chiaburi şi influența reacționară şi imperialistă a Vaticanului, în special prin clerul romano-catolic.

- Clerul romano-catolic, reformat şi unitarian, care de la amvon şi în relațiile zilnice cu credincioşii, propagă o „unitate națională" deasupra luptei de clasă.

- Unele elemente ale Aparatului de Stat /Sfat Popular etc./, care sprijină direct sau indirect acțiunea de învrăjbire a naționalităților conlocuitoare şi păstrează încă atitudini şovine, moştenire a mentalității putrede a vechiului aparat de stat şi care prin atitudinea lor încearcă să compromită organele statului de democrație populară.

- Rămăşițele fostelor partide burgheze.

- Manifestările național şovine, antisovietice, antisemite şi antidemocratice, ca un rezultat al propagandei mincinoase a oficiilor imperialiste, ascultate, difuzate şi comentate de elementele dușmănoase regimului.

- Atitudinea unora dintre conducătorii organizațiilor de masă ale naționalităților conlocuitoare, atitudine de nepăsare în ceea ce priveşte punerea în practică a hotărârilor şi directivelor ale C.C. al P.M.R. în „Chestiunea Națională".

- La fel, netraducerea în fapt a Rezoluției C.C. al P.M.R. în „Chestiunea Națională" la unele întreprinderi şi instituții în oraşul Tg.-Mureş precum şi în raioanele din regiunea Mureş.

Acestea fiind considerate principalele piedici, ca o concluzie a lucrării de față, concretizăm fiecare aspect în parte la capitolul respectiv, de la I-XIV, în ordinea lor şi în spiritul instrucțiunilor, după cum urmează:

II. SITUAȚIA DIN ŞCOLILE CU LIMBA DE PREDARE MATERNĂ
ALE NAȚIONALITĂȚILOR CONLOCUITOARE

Privind sub acest aspect, situația din Tg.-Mureş şi raioanele din regiunea Mureş se prezintă după cum urmează:

În Tg.-Mureş, cu o populație de 36.072 maghiari, funcționează în cazul acestei naționalități şcolile: 7 şcoli elementare, 3 licee, 10 şcoli tehnice medii, 5 şcoli profesionale şi Institutul Medico-Farmaceutic.

La aceste şcoli sunt încadrați: profesori 206 maghiari, 9 români, care posedă limba maghiară. Din aceştia 42 sunt de origine socială muncitorească, 17 țărani săraci, 14 țărani mijlocaşi, 139 mic burghezi şi 3 chiaburi. La Institutul Medico-Farmaceutic sunt încadrați 76 profesori, dintre care 14 evrei şi 3 români, care posedă limba maghiară, iar restul de 59 maghiari. Dintre aceştia 11 sunt de origine socială muncitorească, 7 țărani săraci, 9 țărani mijlocaşi, 32 mic burghezi, 3 chiaburi şi 14 burghezi. Învățători sunt 99 maghiari, 1 român care posedă limba maghiară, dintre care muncitori 26, țărani săraci 6, țărani mijlocaşi 11, mic burghezi 56 şi 1 chiabur.

Din rândurile profesorilor sunt cunoscuți cu activitate trecută dușmănoasă un număr de 27, iar în prezent desfăşoară activitate dușmănoasă un număr de 11.

Din rândurile învățătorilor sunt cunoscuți cu activitate trecută dușmănoasă un număr de 6, iar în prezent desfăşoară activitate dușmănoasă un număr de 4.

În raionul Mureş, cu o populație de 62.234, funcționează 95 de şcoli cu limba de predare maghiară. La aceste şcoli sunt încadrați 203 învățători titulari şi 130 învățători supleanți. În ceea ce priveşte originea socială a acestora întâlnim 41 muncitori, 32 țărani săraci, 54 țărani mijlocaşi, 74 mic burghezi, 2 chiaburi, iar la supleanți 20 muncitori, 25 țărani săraci, 32 țărani mijlocaşi şi 51 mic burghezi. Sunt cunoscuți un număr de 25 cu activitate dușmănoasă în trecut şi un număr de 6 cu activitate dușmănoasă în prezent.

În raionul Sângeorgiu de Pădure, cu o populație de 58.514 maghiari, funcționează un număr de 59 şcoli cu limba de predare maghiară şi 3 şcoli cu limba de predare germană, față de 1.244 locuitori germani.

În şcolile maghiare sunt încadrați un număr de 282 învățători, dintre care 20 de origine socială muncitorească, 31 țărani săraci, 112 mijlocaşi, 112 mic burghezi şi 7 chiaburi.

La cele 3 şcoli germane sunt încadrați 3 învățători, toți de origine socială țărani mijlocaşi.

Din rândurile învățătorilor sunt cunoscuți cu activitate trecută dușmănoasă un număr de 11, iar în prezent desfăşoară activitate dușmănoasă un număr de 5.

În raionul Gheorgheni, cu o populație de 56.032 maghiari, funcționează un număr de 1 liceu şi 48 şcoli elementare cu limba de predare maghiară. La aceste şcoli sunt încadrați un număr de 12 profesori şi 351 învățători. Din profesori 1 este de origine socială muncitorească, 3 țărani săraci şi 8 mic burghezi. Din învățători 22 sunt de origine socială muncitorească, 78 țărani săraci, 135 țărani mijlocaşi, 111 mic burghezi, 3 chiaburi şi 2 burghezi. Din rândurile profesorilor sunt cunoscuți cu activitate trecută dușmănoasă un număr de 4, iar în prezent desfăşoară activitate dușmănoasă un număr de 2. Din rândul învățătorilor sunt cunoscuți cu activitate trecută dușmănoasă un număr de 12, iar în prezent desfăşoară activitate dușmănoasă un număr de 17.

În raionul Târnăveni, cu o populație de 21.251 locuitori maghiari şi 5.147 germani, funcționează un număr de 30 de şcoli cu limba de predare maghiară şi un număr de 7 şcoli de limba de predare maghiară[1]. La şcolile maghiare avem 28 profesori şi 69

[1] Corect: germană

învățători, iar la şcolile cu limba de predare germană avem un număr de 8 profesori şi 11 învățători. Din profesori 6 sunt de origine socială muncitorească, 4 țărani săraci, 10 țărani mijlocaşi, 2 chiaburi, 3 burghezi, 11 mic burghezi. Din învățători 5 sunt de origine socială muncitorească, 11 țărani săraci, 30 țărani mijlocaşi, 1 chiabur, 26 mic burghezi, 7 burghezi.

Din rândurile profesorilor sunt cunoscuți cu activitate duşmănoasă în trecut un număr de 13, iar în prezent desfăşoară activitate duşmănoasă un număr de 3.

În raionul Reghin, cu o populație de 31.881 maghiari şi 1.679 germani, funcționează un număr de 49 şcoli cu limba de predare maghiară şi 5 şcoli elementare cu limba de predare germană, precum şi o şcoală medie cu limba de predare maghiară.

La şcolile maghiare avem 123 învățători şi 29 profesori, iar la şcolile germane avem 6 învățători. Din profesori 4 sunt de origine socială muncitorească, 7 țărani săraci, 6 țărani mijlocaşi, 11 mic burghezi şi un chiabur. Din învățători 24 sunt de origine socială muncitorească, 35 țărani săraci, 25 țărani mijlocaşi şi 45 mic burghezi.

Din rândurile profesorilor sunt cunoscuți cu activitate duşmănoasă în trecut un număr de 3, iar în prezent desfăşoară activitate duşmănoasă unul, iar din rândurile învățătorilor sunt cunoscuți cu activitate duşmănoasă în trecut un număr de 3, iar în prezent desfăşoară activitate duşmănoasă un număr de 7.

În raionul Luduş, cu o populație de 18.886 maghiari, funcționează un număr de 37 şcoli maghiare cu 2 profesori, 70 învățători calificați şi 13 învățători suplinitori. Din profesori unul este de origine socială muncitorească, iar unul mic burghez. Din învățători 12 sunt de origine socială muncitorească, 23 țărani săraci, 16 țărani mijlocaşi, 33 mic burghezi şi un chiabur. Din rândurile învățătorilor sunt cunoscuți cu activitate duşmănoasă în trecut un număr de 4, iar în prezent desfăşoară activitate duşmănoasă un număr de 6.

La şcoala pedagogică cu limba de predare maghiară din Reghin, profesoara Soroceanu Teodora, care predă limba română, posedă limba maghiară de 30%.

La Târnăveni se simte lipsa unei şcoli medii cu limba de predare maghiară întrucât din cele 9 şcoli medii numai una are o secție cu limba de predare maghiară, față de populația maghiară în număr de 20.251[1] locuitori.

Manualele şcolare pe exercițiul 1950/1951 nu au fost suficiente, unele din ele lipsind complet, iar altele au ajuns la destinație cu câteva luni înainte de a se termina anul şcolar.. Din această cauză pregătirea elevilor a avut de suferit, ei învățând după notițe sumare luate în timpul orelor. În raionul Reghin au lipsit în tot cursul anului la şcolile elementare, ciclul II şi medii cu limba de predare maghiară şi germană, manualele de limba română. Manualele de limba rusă, geografie, istorie, aritmetică, anatomie, în limba maghiară şi germană, au ajuns la destinație cu 3 luni înainte de închiderea anului şcolar. Tipărirea acestora s-a făcut la începutul anului 1951, iar difuzarea de la centru, adică din București, cu toate intervențiile făcute de forurile competente situația nu s-a îmbunătățit.

KOZMA LIVIA şi PETELI ŞTEFAN, profesori de liceu de la Tg.-Mureş, proveniți de la fostele şcoli confesionale, deşi cunosc bine limba română, în diferite ocazii când natura împrejurărilor cere să vorbească româneşte, ei refuză aceasta. Ambii sunt predominați de naționalism. Kozma Livia a pus piedici înființării secției române la Liceul Comercial de Fete din Tg.-Mureş.

NAGY GYÖZŐ, directorul şcolii cu limba de predare maghiară din comuna Sântioana – Mureş, în primăvara anului 1949 a îndemnat pe tinerii KENYERES IOSIF şi BARTUS ÁRPÁD ca să nu mai îmbrace costume naționale româneşti şi să nu participe în echipele culturale româno-maghiare, deoarece ungurii nu au ce căuta între români. Această atitudine are continuitate şi în prezent.

ENACHE IOAN, directorul şcolii cu limba de predare română din aceeaşi localitate, a învățat pe copiii români poezii maghiare. I-a propus şi lui NAGY GYÖZŐ ca să procedeze la fel cu elevii maghiari. Acesta a refuzat, spunându-i că în R.P.R. este democrație şi nu e nevoie să-i învețe pe elevi şi limba română. Astfel, îndepărtează pe elevii maghiari de elevii români. NAGY GYÖZŐ este membru în U.P.M., unde nu depune activitate, originea socială țăran mijlocaş, cu manifestări prezent naționaliste.

BOTOR IOSIF, învățător la şcoala cu limba de predare maghiară din comuna Cornești, raionul Târnăveni, propunându-i-se de către învățătoarea NEGOESCU ANA, tot din această comună, la şcoala cu limba de predare română, de a face serbări şi jocuri cu tineretul român şi maghiar împreună, BOTOR IOSIF i-a răspuns: „Tu să faci cu românii tăi, iar eu o să fac cu maghiarii mei”.

BOTOR IOSIF, de origine socială țăran mijlocaş, în prezent membru în U.P.M., cu manifestări naționaliste, pentru faptele de mai sus a fost sancționat cu mutare disciplinară.

Învățătorul NAGY ALBERT, de la şcoala elementară cu limba de predare maghiară din comuna Şilea, raionul Târnăveni, voind să facă un program artistic cu concursul tineretului român şi maghiar, a întâmpinat greutăți din partea învățătoarei CRISTEA ANA, de la şcoala elementară cu limba de predare română, care a învățat pe tinerii români să nu ia parte şi să nu colaboreze cu tinerii maghiari la acest program.

Învățătoarea CRISTEA ANA, de origine socială țărancă mijlocaşă, membră în U.F.D.R., pentru faptul de mai sus a fost criticată şi sancționată cu admonestare de către Secțiunea Învățământ raională.

OLARU MARIA, învățătoare la şcoala cu limba de predare română din comuna Bahnea, raionul Târnăveni, a oprit pe eleva GREBENIŞAN ELENA, care vorbea ungureşte cu o altă elevă în curtea şcolii, spunându-i ca în curtea şcolii româneşti să nu vorbească ungureşte şi dacă vrea să vorbească ungureşte să meargă la şcoala maghiară.

Învățătoarea OLARU MARIA este membră în U.F.D.R., de origine socială țărancă mijlocaşă, pentru faptele de mai sus a fost criticată şi sancționată cu admonestare din partea Secțiunii Învățământ.

SZÖKE ALEXANDRU, învățător la şcoala elementară cu limba de predare maghiară din comuna Sânmiclăuş, raionul Târnăveni, a spus învățătoarei TRIFAN MARGARETA de la această şcoală, care predă limba română: „De ce te interesezi atât de elevi pentru a-i învăța limba română, că nu o să faci universitate română din şcoală maghiară”.

[1] Posibil: 21.251

SZÖKE ALEXANDRU este de origine socială mic burghez, membru în U.P.M., pentru cele de mai sus de către Secțiunea Învățământ a fost mutat disciplinar la o altă școală.

BARABÁS ROZALIA, învățătoare la școala elementară din Toplița, raionul Gheorgheni, cu toate că a avut manuale noi de istorie, totuși a predat lecțiile pe bază de notițe și în loc să scoată în relief importanța răscoalei țărănești condusă de Gheorghe Doja, a reliefat trăinicia moșierimii feudale, în loc să explice importanța acestei răscoale.

TOÓS EMA, învățătoare la școala elementară maghiară din comuna Batoș, cu ocazia concursului cultural a oprit tineretul maghiar de a se prezenta cu programul în limba maghiară la acest concurs, unde mai erau și alte echipe românești și germane din raionul Reghin.

Toós Ema este de origine socială chiabură, în vârstă de 22 ani și are manifestări naționalist-șovine. Cu toate că la cele arătate mai sus a fost de față tov. Pop Alexandru, secretarul Comitetului Executiv raional și tov. Éltető Alexandru, delegatul raionul pentru acest concurs, nici până în prezent nu s-au luat măsuri.

VITUS AMÁLIA, învățătoare din comuna Iernut, raionul Luduș, în cursul unei pregătiri culturale ce a avut loc în luna mai, când elevii maghiari învățau să recite poezii în limba română, aceasta a afirmat: „De ce să învețe elevii maghiari recitări în limba română, când elevii români nu recită niciodată în limba maghiară”.

VITUS AMÁLIA, de origine socială muncitorească, este membră în P.M.R., a fost semnalată Comitetului raional P.M.R.

KAUCSÁR IOLANDA, în prezent directoare la Lic. Comercial de fete cu limba de predare maghiară din Tg.-Mureș, în 15 Martie 1951, în timp ce era diriginta clasei a III-a, prezentându-se la ea o elevă ce purta pe rever tricolorul maghiar, a întrebat-o dacă îi șade bine. I s-a răspuns din partea profesoarei că nu este permis să-l poarte pe rever, ci să-l bage în buzunar. Kaucsár Iolanda este membră în P.M.R., fiică de exploatator, originea socială burgheză, cazul a fost semnalat la regionala U.T.M., Comitetul regional P.M.R. Tg.-Mureș.

ISTRATE ȘTEFAN, învățător din comuna Ulieș, raionul Mureș, a căutat să împiedice pe tinerii maghiari de a participa în munca culturală cu tinerii români și la școala cu limba de predare română. A afirmat că acela este a românilor și elevii maghiari nu au ce căuta [acolo]. Pentru acest fapt, la data de 10 Martie 1951, a fost prelucrat de Sfatul Popular comunal, iar ca rezultat s-a desprins din partea acestui învățător neparticiparea activă pe mai departe pe linie culturală. Istrate Ștefan, de origine socială mic burghez, de 29 ani, în trecut neîncadrat politic, în prezent [cu] manifestări naționaliste.

Învățătorul RÁCZ DOMINIC, din comuna Mădăraș, în ziua de 25 Mai 1951, a strigat: „Trăiască Ungaria... El este maghiar și va muri maghiar”. Acest învățător nu depune nici o activitate pe teren politic și cultural. Este de 38 ani, de origine socială țăran mijlocaș, a fost membru în Partidul Ardelean, în prezent membru în U.P.M., cu manifestări naționaliste.

NAGY CAROL, învățător-director în comuna Dămieni, raionul Sângeorgiu de Pădure, de origine socială țăran mijlocaș, în trecut nu a făcut parte din nici un partid politic, în prezent membru în U.P.M., în ziua de 17 Iunie a.c., cu ocazia concursului cultural care a avut loc în comuna Dămieni a cântat cântece iredentiste maghiare [...].

PÁL VILHELM, directorul școlii Medii Mixte din Gheorgheni, pentru a nu înfrăți tineretul român cu cel maghiar, a afișat în școală, la etajul I, numai lozinci în limba maghiară, iar la etajul II, numai lozinci în limba română. Cu toate că acest lucru i-a fost semnalat de către organizația U.T.M. pe școală, nu a luat măsuri până nu a intervenit U.T.M. raională.

Din cauza acestui director, între tineretul român și maghiar de la această școală au fost continue frecușuri [...], ajungând până acolo că elevii români nu erau lăsați să intre în sălile elevilor maghiari și viceversa. La sosirea comitetului raional de partid și U.T.M. s-a îndreptat această problemă, însă directorul s-a exprimat că nu vede o greșeală în această problemă. Această lipsă de interes din partea directorului în ceea ce privește educația elevilor a dus în situația că pe pereții acestei școli, în cursul anului 1951, a fost găsită desenată svastica germană.

PÁL VILHELM este de origine socială țăran sărac, fost membru al Partidului Ardelean, în prezent membru în U.T.M., fără activitate, are manifestări dușmănoase și în prezent întreține legături cu elemente dușmănoase.

Situația de la această școală se datorește și directorului de la secția română, GEORGESCU LAURENȚIU, care nu depune nici o activitate în educarea elevilor. Este membru în Frontul Plugarilor, exclus din P.M.R. pentru că a fost membru în mișcarea legionară, are manifestări dușmănoase și în prezent. Asupra acestor directori nu s-a luat nici o măsură.

În Institutul Medico-Farmaceutic din Tg.-Mureș, universitate maghiară, se constată în rândurile unor profesori și studenți sentimente naționaliste. În fruntea acestor acțiuni se situează profesorii universitari MISKOLCZY DEZIDERIU, PUTNOKY IULIU, OBÁLD FRANCISC, GYÖRY GYÖRGY, cetățeni maghiari, HORVÁTH NICOLAE și alții, care în mod subtil, în timpul predării lecțiilor dau exemple din cărțile scrise de cei din apus, lăsând să se întrevadă aspecte de cosmopolitism. Astfel, cu ocazia comemorării lui Pavlov, însărcinat fiind MISKOLCZY DEZIDERIU să țină o conferință în cadrul societății de științe, acesta a trecut repede prin operele lui Pavlov, iar la sfârșit l-a comparat cu un savant ungur și a început să vorbească despre acesta. Până atunci, asistența [...] a ascultat într-o pasivitate totală, auzind numele unui ungur, au izbucnit aplauze furtunoase, manifestându-și astfel simpatia pentru tot ce este ungur.

Aceleași manifestări s-au observat și la conferențiarul HORVÁTH NICOLAE, membru în P.M.R., sub influența profesorului PUTNOKY IULIU, a afirmat față de medicul preparator HIRSCHFELD IOAN că: „Poporul român este un popor incult și înapoiat” și nu se poate compara cu maghiarii care „sunt cu mult mai ridicați din toate punctele de vedere”.

PUTNOKY IULIU, profesor I.M.F., cetățean maghiar, burghez, cu ocazia unei lucrări a lăsat să se întrevadă că Uniunea Sovietică, din punct de vedere sanitar, este „o țară înapoiată”, iar despre universitatea maghiară din Tg.-Mureș a afirmat că este formală și nu urmărește decât scopuri politice.

Acestea sunt în general aspectele care se desprind din problema tratată, în regiunea Mureș. Masele muncitoare privesc cu încredere libertatea învățământului în limba maternă și starea de spirit din acest punct de vedere este favorabilă.

În ceea ce privește cursurile de îndrumare a corpului didactic, ținute în orașul Tg.-Mureș, nu s-au înregistrat cazuri în legătură cu subiectul tratat.

Nu au fost cazuri de școli programate care să nu fie deschise.

Ca greutăți ce îngreunează bunul mers al şcolilor [...] au constituit-o lipsa de combustibil pentru încălzit în timpul iernii /lemne de foc, cărbuni/ şi lipsa manualelor arătate mai sus. În iarna anului 1950, în raionul Târnăveni, şcolile din comunele Blaj, Tiur, Iclod, Roua etc. nu au fost aprovizionate cu cantitate îndestulătoare de combustibil, fapt ce a determinat o micşorare a frecvenței elevilor la cursuri.

Acelaşi lucru s-a întâmplat şi la raioanele Reghin şi Gheorgheni.

Munca este îngreunată şi de atitudinea unor vârfuri U.T.M. care se amestecă în treburile interne ale şcolilor, depăşindu-şi competența. Astfel intervin pentru elevi repetenți şi corigenți.

[...][1]

În ziua de 7 iunie 1951, preotul paroh unitarian SIMÓ ATTILA din satul Mitreşti, comuna Vărgata, raionul Mureş, față de trei țărani a afirmat că raionările nu sunt făcute în interesul muncitorimii, ci în interesul românilor deoarece cu această reformă administrativă se urmăreşte românizarea naționalităților conlocuitoare. Odată cu raionarea, încet-încet s-a început şi românizarea maghiarilor, chiar şi religia, care a fost baza unității naționale, începe să nu mai fie atât de puternică cum a fost înainte. Cu lupta de clasă şi cu diferențierea de clasă, naționalitatea maghiară a fost ruptă pentru a putea fi mai uşor românizată.

SIMÓ ATTILA este de ani 35, de origine socială chiabur, în trecut nu a fost încadrat în nici un partid politic, însă a avut o comportare naționalistă şovină, în prezent membru în U.P.M., în cadrul cărei organizații nu depune nici o activitate, are manifestări naționaliste şovine.

Preotul romano-catolic JUHÁSZ ANTON din satul Valea Strâmbă, comuna Chileni, raionul Gheorgheni, în cursul lunii Iunie 1951, cu ocazia unei predici între altele a afirmat că „noi maghiarii să nu fim duşmani unii altora, că avem aceeaşi credință şi vorbim aceeaşi limbă".

Preotul paroh romano-catolic de ani 40, de origine socială chiabur, în trecut nu a fost încadrat în nici un partid politic, însă a avut o comportare naționalistă şovină, în prezent neîncadrat în nici o organizație politică sau de masă, este un element reacționar, cu manifestări naționaliste şovine.

RÁCZ GHEORGHE, preot paroh romano-catolic din comuna Borsec, raionul Gheorgheni, în ziua de 8 Iulie 1951, în biserica romano-catolică din comună, cu ocazia unei predici, între altele a afirmat: „Dragi prieteni şi credincioşi, aveți mare grijă cum îndepliniți sarcinile primite azi, ca să nu cădeți în vreun păcat pe care nu-l vom putea ierta, în care caz va fi greu să fiți reprimiți în rândurile noastre, în acelaşi timp vă atrag atenția că se întoarce timpul fericit pe care l-am trăit odată şi care sigur este aşteptat cu multă nerăbdare de toți maghiarii".

RÁCZ GHEORGHE, de ani 38, de origine socială țăran mijlocaş, fără antecedente politice, în prezent neîncadrat în nici o organizație politică, are manifestări antidemocratice şi naționaliste şovine.

PÁLFFI IOSIF, preot romano-catolic din comuna Batoş, raionul Reghin, în luna Noiembrie 1950, cu ocazia prelucrării rezoluției Comitetului Mondial pentru Pace, a oprit pe cetățenii de naționalitate maghiară şi germană care mergeau spre sala de şedințe unde urma să se țină meeting-ul, spunând acestora ca să nu asculte teza prelucrată, ci să meargă la biserică întrucât mai înainte de toate este biserica şi credința şi abia după aceea, dacă mai avem timp, pacea. În continuare a afirmat că tot ceea ce spun activiştii P.M.R. şi ai altor organizații de masă sunt multe vorbe fără rost, în pustiu, care nu o să îmbunătățească deloc situația oamenilor. Instigarea sus-numitului a avut efect întrucât majoritatea cetățenilor maghiari nu au mers la predarea tezei şi au plecat la biserica romano-catolică din com. Batoş. PÁLFFI IOSIF, de 36 ani, de origine socială chiabur, fost ofițer activ în armata horthystă, în prezent cu manifestări şi activitate antidemocratice, neîncadrat în nici o organizație politică.

În comuna Joseni, raionul Gheorgheni, preotul paroh romano-catolic SOFALVI IOSIF umblă pe la casele credincioşilor ortodocşi /foşti greco-catolici/, agitându-i pe aceştia ca să frecventeze şi să devină credincioşi ai bisericii romano-catolice, deoarece ei sunt catolici şi maghiari şi ce să caute între români, în biserica ortodoxă, care este biserica satanei.

Aceşti credincioşi ortodocşi sunt de naționalitate română, însă datorită faptului că sunt şi au fost în contingență permanentă cu populația maghiară, aceştia nu vorbesc în mod satisfăcător limba română, ci limba maghiară este limba lor maternă. Preotul SOFALVI IOSIF, condus de atitudinea sa naționalistă şovină, a început să dezromânizeze pe aceştia, spunând că cultura şi limba maghiară este mai superioară decât limba şi cultura română, care este rămasă cu mulți ani în urma maghiarilor.

În urma activității preotului au fost convinşi cca. 200 cetățeni de naționalitate română din cei 400, care frecventează biserica romano-catolică şi sunt sub influența preotului sus-amintit.

Preotul SOFALVI IOSIF, de 30 ani, de origine socială chiabur, în trecut neîncadrat în nici o organizație politică, în prezent are manifestări ostile regimului, nu a semnat apelul pentru încheierea unui pact al păcii. [...]

VI. SITUAȚIA [ÎN] INSTITUȚII ŞI ÎNTREPRINDERI A MUNCITORILOR [APARȚINÂND] NAȚIONALITĂȚILOR CONLOCUITOARE

La G.A.C. din comuna Zagăr, raionul Sângeorgiu de Pădure, toate lozincile sunt scrise în limba română cu toate că în gospodărie lucrează un număr însemnat de muncitori de naționalitate maghiară. Nu se interesează nimeni de educarea politică a acestora, lucru pentru care se face vinovat responsabilul cultural BARBU AUREL.

Este de 35 ani, în trecut a fost neîncadrat, în prezent este membru P.M.R.

În luna Aprilie a.c., Organizația de Bază P.M.R. din cadrul Uniunii Raionale a Cooperativelor din Luduş a hotărât să propună conducerii ca dimineața să se citească ziarul şi în limba maghiară.

Conducerea în prealabil a aprobat propunerea Org. de Bază, citindu-se timp de 2 zile ziarul, după care a fost interzis de către consilierul MOC IACOB, motivând că a primit ordin de la vicepreşedintele Uniunii, CSÁSZÁR VILMOS.

[1] Capitolele III-V lipsesc din document.

În urma acestui caz, salariații au comentat nefavorabil faptul, zicând: „Că nici astăzi naționalitățile conlocuitoare nu au dreptul de a citi în limba lor maternă”, comentarii în jurul problemei au făcut funcționarii Bokó[1] Rozalia, Isfan[2] Clara, Pocuci[3] Sigismund și alții.

Din cele ce rezultă mai sus, vinovați se fac directorul întreprinderii RUSU IOAN, MOC IACOB, consilier, și vicepreședintele CSÁSZÁR VILMOS.

Ședințele de analiză a muncii se fac de către președinte și consilierul Moc Iacob, ambii români, în limba română, fără a mai da explicații necesare și în limba maghiară. Tot aceștia iau o serie de hotărâri fără a se mai consulta cu membrii org. de bază, precum nici cu comitetul de întreprindere.

Atitudinea șovină a președintelui RUSU IOAN se mai constată și prin intimidarea funcționarilor maghiari, pe care îi amenință că îi va pune în cadrul disponibil. Astfel este cazul tov. Varga Nicolae, Pocsai Zoltán, Végéni Iancu și alții, cărora le-a pus în vedere că vor primi fițuica în mână și apoi pot pleca [...].

Cazul cu citirea ziarului în limba maghiară, până în cele din urmă a fost adus la cunoștința și tov. ȚÂNȚAR IGNAT, activist P.M.R., responsabil cu resortul cooperației, care a afirmat în fața tov. Varga Nicolae și Timár Iosif că: „Nu este un lucru atât de mare ce s-a întâmplat la U.R.C.C. și că el nu vede bine să se citească ziarul în limba maghiară, că acest lucru este separatism”.

CSÁSZÁR VILMOS este cunoscut ca fiind în trecut un mare comerciant la Cluj, poseda 2 blocuri de case, unul la Uioara și unul la Cluj, a fost membru în „Imrédy Párt” și militar activ în armata fascistă a lui Horthy, este de origine mic burghez, în prezent neîncadrat, este de 35 ani.

RUSU VALER este de 35 ani, de origine socială țăran sărac, este membru în P.M.R., căsătorit, are 3 copii.

MOC IACOB este de 37 ani, de origine țăran sărac, este membru în P.M.R., este căsătorit, are 2 copii, posedă 2 iugăre de pământ.

În cazul de mai sus nu s-au luat nici un fel de măsuri din partea organelor în drept.

Ședințele Organizației de Bază P.M.R. de la I.P.E.I.L. Reghin se țin numai în limba maghiară, cu toate că din 40 membri de partid 35 sunt români și din această cauză cca. 30 membri nu frecventează ședințele organizației de bază. Chiar nici cotizația nu plătesc, membrii de partid de naționalitate română comentează nefavorabil că toată conducerea organizației de bază este de naționalitate maghiară.

Conducerea I.P.E.I.L. din Reghin, deși 65% din salariați sunt români și restul maghiari, este formată numai din maghiari.

Toate posturile de conducere sunt ocupate de aceștia, nu se promovează elementele românești, deși ar putea încadra ca conducător tehnic pe inginerul Casian Valeriu sau altul, care duc greul, în locul lui Diamanstein Maximilian, fostul proprietar al fabricii.

Cazul de mai sus este comentat nefavorabil de către membrii de partid, astfel a fost cazul tov. DAN FLOREA, muncitor, care a pus problema lozincilor care se fac numai în limba maghiară, i s-a răspuns de către secretarul Organizației de Bază că face caz de șovinism.

VII. ACTIVITATEA ORGANIZAȚIILOR DE MASĂ ALE NAȚIONALITĂȚILOR CONLOCUITOARE

În privința activității organizațiilor de masă ale naționalităților conlocuitoare din regiunea Mureș putem arăta Uniunea Populară Maghiară, singura organizație de masă a naționalităților conlocuitoare din regiune.

După noua reorganizare a organizației U.P.M. din regiunea Mureș, activitatea organizatorică este foarte anevoioasă, având un număr restrâns de instructori. Organizațiile comunale sunt vizitate la 2-3 luni o dată, ceea ce nu este satisfăcător pentru întărirea politicii organizatorice a organizațiilor locale.

În lipsa acestor preocupări la unele organizații locale sunt manifestări naționaliste și șovine, ca de exemplu în comuna Joseni, raionul Gheorgheni, președintele U.P.M.-ului, KISS IOAN, care sub semnul unității naționale, în luna Mai 1951, a scos din munca de prestații pe chiaburii BARICZ MIHAI cu 14 ha, AVED ANDREI cu 13 ha și pe MIHÁLY DEÁK IOAN cu 14 ha.

KISS IOAN, de ani 53, de origine socială țăran mijlocaș, în trecut fără activitate politică, în prezent membru în U.P.M., având legături strânse cu chiaburimea comunei.

În comuna Valea Strâmbă, satul Chileni, raionul Gheorgheni, SZÁSZ ANTON, secretarul organizației U.P.M., care este sub influența chiaburimii din comună, influențând și el organele locale ale puterii de stat, în urma cărei influențe în comună nu este pe lista chiaburilor numai o singură persoană cu toate că mai sunt trei chiaburi tratați ca țărani mijlocași, ca de ex.: chiaburul EGYED ANTON cu 21 ha pământ, în trecut membru în Partidul Ardelean, fost conducător al composesoratului, în prezent cu manifestări dușmănoase; chiaburul AMBRUȘ ȘTEFAN cu 19 ha pământ, fost membru în Partidul Ardelean, fost casier al Băncii „Chileni”, membru în conducerea composesoratului, în prezent are manifestări dușmănoase regimului; AMBRUS BLASIU cu 10 ha pământ, fost membru în Partidul Ardelean și conducător al composesoratului, are manifestări dușmănoase regimului.

Tot numitul SZÁSZ ANTON, în cursul anului 1950, a îndemnat țăranii BÁLINT ALCIBIU, țăran sărac, BALÁZS FRANCISC, țăran mijlocaș, ELEKES IGNAȚIU, țăran sărac și CSERGŐ IGNAȚIU, țăran sărac din comuna Lăzarea, ca să nu se înscrie în G.A.C., spunând că vor pierde dreptul de a stăpâni gospodăria lor.

SZÁSZ ANTON, de 52 ani, origine socială țăran sărac, în trecut membru în Partidul Ardelean, în prezent membru în U.P.M., are legătură cu chiaburii comunei și cu preotul JUHÁSZ ANTON, are manifestări dușmănoase regimului.

[1] Posibil: Bakó
[2] Posibil: István
[3] Posibil: Pokucs

De asemenea, preşedintele U.P.M.-ului din satul Agrişteu, numitul BARABÁS H. IOSIF, de 45 ani, de origine socială ţăran mijlocaş, a instigat ţăranii ca să facă o cerere la minister pentru a putea face treierişul acasă, deoarece nu este just ca grâul să fie treierat în arii.

BARABÁS H. IOSIF, de 45 ani, în trecut a fost membru în Partidul Ardelean, în prezent membru în U.P.M., cu manifestări antidemocratice, are legături şi protejează pe chiaburi.

În ceea ce priveşte populaţia evreiască, este de remarcat cazul muncitorului HILER SAMOILĂ, muncitor de la Alimentara, care în urma instigării foştilor comercianţi FRITSCH LUDOVIC şi HIRSCH LUDOVIC, a cerut înapoi formularul predat C.D.E.-ului pentru a emigra în Palestina. Hotărârea de a emigra sigur este rezultatul acestor îndemnuri. Cei doi instigatori i-au spus să plece deoarece în România nu va avea nici un viitor.

La fel, numita FRIEDERICH ANA a îndemnat pe muncitorul GRÜNSTEIN NICOLAE şi pe alţii din Tg.-Mureş pentru emigrare în Israel, arătând că viitorul evreilor este asigurat numai în Israel.

În ceea ce priveşte pe cei colonizaţi pe pământurile germanilor din raionul Târnăveni şi locuind în aceleaşi case cu germanii expropriaţi, îi folosesc pe aceştia în agricultură, ei culegând numai roadele, devenind astfel exploatatori, cum este cazul ţăranilor BANCIU IOAN, DULĂU IOAN, CERGHIZAN ILIE care cu toată munca de lămurire dusă de organele de partid, refuză categoric să se înscrie în colectiv. În com. cu populaţie germ. G.A.C. încă nu a luat fiinţă. PAIŞ ANDREI, întrebat fiind care este motivul, a afirmat: „Neamţul rămâne tot neamţ, deci nu este nevoie de comitete antifasciste”.

VIII. ATITUDINEA NAŢIONALITĂŢILOR CONLOCUITOARE ÎN CAMPANIILE POLITICE

Sub aspectul ce tratează subiectul de faţă, caracterizăm următoarele aspecte concrete:

Ca o neîncredere în regimul nostru, semnalăm manifestaţia avocatului KONCZ FRANCISC din Tg.-Mureş, care în ziua de 19 Iunie 1951, în biroul avocaţial nr. 1 s-a exprimat: „Că după 1944 a fost chemat la Bucureşti, în calitate de pretor al fostului judeţ Trei Scaune, când li s-a promis că în Ardealul de Nord vor fi numiţi funcţionari localnici, ori s-a dovedit că nu a fost aşa, deoarece s-au numit mulţi români şi chiar din regat”, înţelegând prin aceasta că Ardealul ar fi populat numai de maghiari.

Este în etate de 36 ani, în trecut a fost membru în Partidul Ardelean, în prezent neîncadrat, cu ultimul domiciliu în Târgu.-Mureş.

În cursul lunii Aprilie 1951, în restaurantul „Alimentara” din Târgu-Mureş, numitul HORNYÁK BÉLA, fost director de bancă, într-o discuţie comenta evenimentele internaţionale. Printre altele a afirmat: că a ascultat radio „Europa Liberă” şi că coreenii sunt aproape bătuţi de armata americană care este cu mult mai superioară armatei coreenilor şi armatei chineze.

În continuare a mai afirmat că americanii o să instruiască şi armata lui Tito precum şi a Germaniei Occidentale, care va fi în stare să înfrângă armatele comuniste; Uniunea Sovietică şi ţările cu democraţii populare încontinuu vorbesc de pace, totuşi se pregăteşte războiul, aceasta se vede mai ales acum când se verifică ofiţerii de rezervă şi că el ar prefera ca azi să înceapă războiul pentru a scăpa de această teroare, posturile de emisiune „Vocea Americii” spun adevărul şi sunt obiective.

Este născut în 1890 în Târgu-Mureş, a fost director de bancă, a fost membru în Partidul Ardelean, cu ultimul domiciliu în Tg.-Mureş. S-a propus pentru internare în U.M.

SÁROSI EUGEN din Tg.-Mureş, aderent al cultului Martorii lui Iehova, în ziua de 28 Mai a.c. a refuzat să semneze apelul pentru încheierea unui pact al păcii, afirmând că „el s-a împăcat cu Isus Cristos şi nu mai are nevoie de nici o pace”.

Este de 33 ani, de origine socială muncitorească, membru în cultul Martorii lui Iehova din anul 1942, nu este încadrat în nici o organizaţie de masă, cu domiciliul în Tg.-Mureş.

RENDI TIVADAR din Tg.-Mureş, aderent al cultului Martorii lui Iehova, în ziua de 3 Iunie 1951, când a fost vizitat ca să semneze apelul pentru încheierea unui pact al păcii, a afirmat: „Că el nu semnează nimic, că el s-a împăcat cu Cristos şi nu mai are cu cine să se împace şi nici nu-l interesează pactul păcii, că şi aşa o să fie război”.

Este de 47 ani, de origine socială muncitorească, membru al cultului Martorii lui Iehova din anul 1936, este un propagandist activ iehovist, în prezent neîncadrat în nici o organizaţie de masă, cu ultimul domiciliu în Tg.-Mureş, str. Voinicenilor, nr. 27.

În comuna Suseni, raionul Gheorgheni, majoritatea populaţiei este sub influenţa protopopului romano-catolic RÁCZ VICENŢIU, din care cauză până în prezent nu s-a putut reuşi ca Comitetul pentru Pace să ţină cu populaţia nici o şedinţă.

Este de 52 ani, în trecut a fost membru în Partidul Ardelean, cu ultimul domiciliu în comuna Suseni.

În comuna Remetea, raionul Gheorgheni, în cursul lunii Mai a.c., în timp ce se ducea munca de lămurire în rândurile ţărănimii sărace şi mijlocaşe pentru înscrieri în G.A.C., chiaburul VARGA PETRE a instigat şi îndemnat ţăranii a nu se înscrie în G.A.C., exprimându-se faţă de ţăranii săraci Nagy Ştefan şi Puskás Adalbert astfel: „de ce v-aţi înscris în G.A.C., că în curând se va schimba regimul şi americanii vor trage la răspundere pe toţi acei care s-au înscris”.

Este de 48 ani, în trecut a fost membru în Partidul Ardelean, cu ultimul domiciliu în comuna Remetea. S-au luat măsuri pentru a fi încadrat în U.M.

În comuna Chendu Mare majoritatea populaţiei este sub influenţa preotului reformat PÉTERFI LADISLAU, în timp ce organizaţiile de masă organizează şedinţe şi adunări generale, preotul fixează slujbe religioase, cum a fost cazul în luna Iunie a.c., când a fost programată o şedinţă generală a U.P.M. în legătură cu Problema Naţională, în acelaşi timp a programat şi preotul de mai sus o slujbă religioasă şi astfel majoritatea populaţiei nu a participat la şedinţă.

Este născut în 1910 în comuna Măgherani – Mureş, în trecut a fost membru în Partidul Ardelean.

În campania de strângere a semnăturilor pentru un pact al păcii în comuna Sărmaş, raionul Luduş, din rândurile populaţiei maghiare, atunci când au fost solicitaţi pentru a semna apelul, NEMES DOMINIC a refuzat să semneze, exprimându-se: „el nu iscăleşte nimic, fiindcă această listă nu este pentru pace, ci pentru colectiv”.

Este de 50 ani, ţăran mijlocaş, în trecut a fost neîncadrat, în prezent membru în U.P.M.

La fel, HEGYI GEDEON, în ziua de 6 Mai a.c., a refuzat să semneze apelul pentru un pact al păcii, exprimându-se că: „pacea o face Dumnezeu şi nu oamenii”.

Este născut în ziua de 2 Mai 1893 în comuna Sărmaş, raionul Luduş, de profesiune plugar, ţăran sărac, în trecut nu a fost încadrat, precum nici în prezent, în nici o organizaţie politică, este membru al cultului Adventist de ziua a 7-a, cu ultimul domiciliu în comuna Sărmaş.

În comuna Luca, raionul Luduş, chiaburul Bartha Gheorghe a încercat să zădărnicească munca de lămurire dusă de activiştii P.M.R. în vederea înfiinţării unei gospodării agricole colective, prin lansarea diferitelor zvonuri privitoare la viaţa în colectiv.

Chiaburul a fost demascat datorită vigilenţei org. de partid, el dispărând din comună, iar averea lui, în baza hotărârii justiţiei, a fost confiscată.

TELEKY MARGARETA, din comuna Acăţari, soţia criminalului de război Teleky Iosif, a promis ţăranilor săraci că dacă nu se vor înscrie în colectiv ea îi va înzestra cu pământ.

Fiind demascată la timp, iar ţărănimea săracă şi mijlocaşă fiind lămurită de organele de partid, chiaburoaica a fost izgonită, împreună cu familia sa, din comună.

Chiaburul BOTH IOAN din com. Batoş a dus o intensă propagandă printre locuitorii comunei pentru a nu se înscrie în G.A.C. Fiind demascat în baza dovezilor el a fost [...]

IX. ATITUDINEA TINERETULUI NAŢIONALITĂŢILOR CONLOCUITOARE FAŢĂ DE REGIMUL NOSTRU

Ca şi la celelalte puncte şi aici putem reda cazuri când în loc să se ducă o politică de înfrăţire a tineretului naţionalităţilor conlocuitoare, conducerile raionale U.T.M. nu se interesează aşa de acest lucru, neglijând astfel hotărârile şi directivele C.C. al P.M.R. în această chestiune.

Exemple: În Comitetul raional U.T.M. Târnăveni a fost secretar raional tânărul VIGAY FRANCISC, nemembru de partid şi tov. DUDUMAN PETRU, membru de partid, resp. organizatoric. Faptul că tov. DUDUMAN PETRU era membru de partid şi totuşi nu a fost pus secretar raional şi pentru că VIGAY FRANCISC, nemembru de partid şi maghiar, a fost pus secretar raional, l-a determinat pe tov. DUDUMAN PETRU de a-l submina, formând o aşa-zisă bisericuţă numai din români, care în orice şedinţă se solidarizau, respingând diferite propuneri ce se făceau de către maghiari.

Acest lucru a dus la inactivitatea organizaţiilor U.T.M. până jos.

Comitetul raional de partid, sesizându-se de aceste două bisericuţe între români şi maghiari în cadrul Comitetului raional U.T.M., a mutat pe tov. DUDUMAN la Sfatul Popular raional, în colectivul de cadre, iar tov. VIGAY FRANCISC a intrat în clinică, fiind bolnav.

Fiind schimbaţi cei doi tovarăşi, această bisericuţă a fost dizolvată şi activitatea U.T.M.-ului a început să revină la normal.

În raionul Sângeorgiu de Pădure, Comitetul raional U.T.M. nu depune suficientă activitate, fapt ce a făcut ca organizaţiile U.T.M. din comunele Eremitu, Bordoşiu, Filitelnic, Bălăuşeri etc. să nu mai ţină şedinţe de 2-3 luni de zile.

Din cei 1.655 tineri U.T.M.-işti în raion, numai cca. 40% frecventează şedinţele. În majoritate tinerii sunt stăpâniţi de misticism, mai ales unde populaţia comunelor este în majoritate romano-catolică, cum sunt comunele Eremitu, Călugăreni, Dămieni, Măgherani, Dumitreni etc.

Aici se constată că tinerii ţărani săraci şi mijlocaşi s-au împrieteni cu tinerii chiaburi, sub influenţa cărora fac diferite acte de şovinism, mai ales când merg la cârciumă. În felul acesta lupta de clasă între ei este stinsă. Aşa este cazul tânărului NYULAS NICOLAE, ţăran mijlocaş din comuna Eremitu, care după ce s-a îmbătat a început să cânte cântece iredentiste şovine. Pentru că aceasta se întâmpla în repetate rânduri a fost exclus din U.T.M.

Alt caz care se răsfrânge tot din inactivitatea Comitetului raional U.T.M. este faptul că secretarul organizaţiei de bază U.T.M., OLARU VALER, din comuna Zagăr, nu a primit în organizaţie nici un tânăr sas. Când a fost întrebat de ce nu a primit pe saşi în U.T.M., a răspuns că el nu a primit directive în acest sens. A fost înlocuit din funcţia de secretar.

În raionul Gheorgheni, din cei cca. 4.000 de tineri numai 792 sunt încadraţi în U.T.M., dintre care activează cca. 380, iar dintre aceştia activează acei ce sunt în fabricile de cherestea, întrucât sunt sub directa coordonare a organizaţiilor P.M.R.

În comuna Remetea tinerii maghiari mergând la recrutare, în ziua de 27 iunie 1951, în faţa Sfatului Popular, de unde urmau să plece la recrutare, au început să cânte cântece naţionalist şovine, antidemocratice, iar când au plecat şi-au împodobit caii de la căruţa ce-i transporta cu tricolorul maghiar.

Şi aici tinerii maghiari, ţărani săraci şi mijlocaşi, trăiesc sub influenţa tinerilor chiaburi, întrucât fapta de mai sus au săvârşit-o sub influenţa fiului de chiabur BRASSAY IOAN, care are manifestări naţionaliste şi atitudini antidemocratice. Asupra lui nu au fost luate măsuri până în prezent.

Sub influenţa chiaburului BÉCSI EMERIC din com. Remetea, trăieşte U.T.M.-istul CSIKI BÉLA, care este văzut în societatea acestuia încontinuu şi datorită influenţei fiului de chiabur, CSIKI BÉLA nu ia parte la nici o muncă a tineretului. Secretarul organizaţiei U.T.M. din comuna Ciumani, AMBRUS DIONISIE, întreţine legături cu chiaburoaica BOROS AMÁLIA a cărei tată are 40 ha pământ şi 2 batoze, cu care vrea să se căsătorească. A fost semnalat organizaţiei raionale P.M.R., care va lua măsuri de schimbare şi sancţionare a lui.

KEMENES ROZALIA din comuna Suseni, instructoarea pionierilor, profitând de această calitate, duce pe copii la preotul romano-catolic pentru a le face ore de educaţie religioasă. Sus-numita are 18 ani, este membră în U.T.M., instructoare de pionieri, întreţine legături cu preotul romano-catolic RÁCZ VICENŢIU şi cu chiaburii comunei. Cazul a fost semnalat organizaţiilor P.M.R. şi U.T.M. raionale, care au luat măsuri de schimbare şi sancţionare a ei.

Fiul de chiabur KERESZTESI ŞTEFAN, membru în U.T.M., infiltrat între tineri, îi instigă la scandaluri şi învrăjbire cu tineretul român. Astfel, în ziua de 10 Iulie 1951, a provocat un scandal unde a bătut pe un tânăr român şi pe tatăl său, care venise să-i ia apărarea. Contra sus-numitului s-au luat măsuri de excludere din U.T.M.

PANTEA MIHAI, secretarul organizaţiei U.T.M. din comuna Breaza, raionul Reghin, deşi are în organizaţia de tineret atât români, cât şi maghiari, totuşi face prelucrările numai în limba română. Când din partea tinerilor maghiari i s-a solicitat să prelucreze materialul şi în limba maghiară, acesta a răspuns că dacă nu le place, să plece în Ungaria. Până în prezent nu s-a luat nici o măsură contra acestui secretar.

La şcoala profesională comercială mixtă din Tg.-Mureş, cu ocazia închiderii anului şcolar, s-a format o comisie de examinare şi apreciere a elevilor din şcoală şi întreprinderea comercială „Textila" Mureş. Cu această ocazie a fost declarată repetentă eleva POP LEONTINA din cls. X-a, cu practica la Comtextila Mureş, fără a fi examinată, cu toate că în cursul anului a avut în medie nota 6. Dirigintele elevei, FURDUI MIRCEA, a protestat contra acestei proceduri injuste din partea comisiei, întrucât nu au ţinut cont de unele date şi note din timpul anului. Comisia era formată din HORVÁTH I., SZÖVÉRFI GÁSPÁR etc., în majoritate maghiari, şi acest caz a fost comentat nefavorabil de către ceilalţi elevi şi profesori, scoţându-se în relief nota şovină. Până la urmă cazul a fost rezolvat favorabil, eleva fiind promovată, întrucât s-a constatat că s-a lucrat cu patimă dat fiind că eleva era româncă. La intervenţia U.T.M.-ului au fost luate măsuri de sancţionare a celor vinovaţi.

X. ÎNCERCĂRILE DUŞMANULUI DE CLASĂ DE A ÎNDEPĂRTA MASELE POPULARE ALE MINORITĂŢILOR CONLOCUITOARE DE LA LUPTA DE CLASĂ

Oglindind într-o imagine reală faptele şi stările de fapte, atitudinea precum şi starea de spirit în legătură cu cele ce urmează să fie tratate sub titlul de mai sus, concretizăm:

Dr. SERESTER ZOLTÁN, medic şef de regiune, după concepţiile sale burgheze şi naţionaliste şi pe lângă aceasta prin atitudinea sa, propagă şi unitatea naţională deasupra claselor.

A încadrat la serviciul de salvare ca medic responsabil pe ERÖS ERZSÉBET, fiică de chiabur, şi în postul de medic şcolar pe KLEIN ÉVA, la fel fiică de chiabur. Ambele sunt cu comportare imorală şi slab pregătite din punct de vedere profesional. Întrebat fiind de tovarăşa HORVÁTH ÉVA, medic, acesta i-a răspuns: „Nu este nimic pentru că sunt fiice de chiaburi, că 75% din medicii din Tg.-Mureş sunt de origine socială chiaburi şi burghezi şi de ce să nu încadrăm aceste fete, care sunt maghiare cinstite".

SERESTER ZOLTÁN este membru în P.M.R., cu manifestări burgheze, naţionaliste.

Şefa Secţiei de Învăţământ de la Sfatul Popular orăşenesc Tg.-Mureş, HUSZÁR I., căsătorită cu un tânăr student la medicină, HUSZÁR IMRE, fiu de mare fabricant, a susţinut şi încadrat în postul de director la Liceul Comercial de fete pe KAUCSÁR IOLANDA, fiică de mare exploatator din Tg.-Mureş, strecurată în P.M.R., unde activează şi în prezent, pentru faptul că este o maghiară cinstită.

RENDES BALÁZS, preşedintele U.P.M. din com. Band, raionul Mureş, este în relaţii bune cu chiaburii şi are manifestări naţionaliste şovine. În luna Iulie 1951, s-a manifestat împotriva treierişului în arie, spunând că dacă el ar fi preşedintele sfatului popular sau ar fi alt maghiar, gospodarii ar treiera în ____[1]. În şedinţele organizaţiei susţine interesele chiaburilor maghiari. RENDES BALÁZS, de 52 ani, cu 4,90 ha pământ, în 1936 a avut batoză de treierat şi o cârciumă cu prăvălie, în prezent cu 2 case, fost simpatizant al Partidului Crucea cu Săgeţi, în prezent preşedintele U.P.M. din com. Band.

GÁSPÁR DIONISIE şi GÁSPÁR IOSIF din comuna Şiclodu de Pădure, ţărani mijlocaşi, stau sub influenţa chiaburului maghiar SZILVESZTER IOSIF. Aceştia au făcut cerere către sfatul popular ca să fie scos de sub chiaburime SZILVESZTER IOSIF deoarece i s-a aplicat acestui maghiar o categorizare nejustă. Faptul nu a corespuns adevărului, SZILVESZTER IOSIF a fost just categorisit chiabur. Ambele cazuri au fost semnalate organizaţiei P.M.R.

KOVÁCS PAUL din comuna Bordoşiu, raionul Sângeorgiu de Pădure, ţăran mijlocaş, membru în U.P.M. şi preşedintele organizaţiei locale, fost membru în Partidul Reînnoirii Maghiare, în luna Iunie a.c., a afirmat că el îşi dă demisia din funcţia de preşedinte deoarece el nu vede just ca doi oameni maghiari cinstiţi şi harnici să fie daţi afară din U.P.M. pentru faptul că sunt bogaţi /este vorba de doi chiaburi/.

MIHÁLY IOSIF, învăţător din comuna Ciumani, raionul Gheorgheni, directorul Căminului cultural, în ultima funcţiune protejează pe fiii de chiaburi /maghiari/, iar fiii de ţărani săraci sunt daţi afară din Căminul cultural. Pe lângă aceasta arată tinerilor săraci pe unii fii de chiaburi, dându-i de exemplu, căutând să îndrepte tineretul maghiar sărac pe calea împăciutorismului, lăsând să se întrevadă că toţi sunt maghiari şi nu trebuie să lupte unii contra altora. Acest învăţător permite fiilor de chiaburi să asculte la Căminul cultural posturile de radio imperialiste, ştiri pe care le comentează tendenţios.

MIHÁLY IOSIF, de 46 ani, origine socială ţăran mijlocaş, în trecut cu antecedente politice necunoscute, în prezent membru în U.P.M., ţine legături cu chiaburii din comună, are manifestări antidemocratice, naţionale şi şovine.

BARTHA ILEANA, fiică de chiabur din comuna Chendu Mare, raionul Târnăveni, de 22 ani, a îndrumat pe ţăranii săraci ca să nu lase pe copii să pună la gât cravata de pionier, căci va veni timpul când va trebui să dea seama de acest lucru. Instigarea acesteia a prins în rândurile copiilor ţăranilor săraci.

XI. ACTIVITATEA FOŞTILOR CONDUCĂTORI AI PARTIDELOR BURGHEZE ALE NAŢIONALITĂŢILOR CONLOCUITOARE

[1] Indescifrabil

Partidul Ardelean. Conducătorii acestui partid au fost: contele TELEKI ARTHUR, NAGY ANDREI, protopopul romano-catolic JAROSS BÉLA şi ADORJÁN GAVRIL, toţi cu domiciliul în Tg.-Mureş şi CSATÓ ÁRPÁD cu domiciliul în Gheorgheni.

Dintre aceştia JAROSS BÉLA şi ADORJÁN GAVRIL desfăşoară activitate duşmănoasă pe linia cultelor, primul pe linia romano-catolicilor, iar secundul pe linia reformaţilor. Ambii, prin predicile lor, precum şi prin legăturile particulare, au manifestări antidemocratice şi naţionaliste, discreditând regimul. Membrii acestui partid, după eliberarea Ardealului de Nord, majoritatea lor s-au încadrat în U.P.M.

Partidul Reînnoirii Maghiare. Conducătorii acestui partid în regiunea Mureş au fost: dr. JOÓS ANDOR şi MULT FRANCISC, care au fugit odată cu retragerea trupelor fasciste. Acest partid nu mai are influenţă asupra populaţiei maghiare şi majoritatea membrilor acestuia s-au încadrat în U.P.M.

Partidul Crucea cu Săgeţi. Conducătorii importanţi ai acestui partid: PANAJOTH BERTALAN şi ÁRKOSI ŞTEFAN s-au retras cu trupele fasciste, de unde nu s-au mai înapoiat. Din conducătorii acestui partid, rămaşi în Tg.-Mureş, care se găsesc şi în prezent, citãm pe: BAKALÓ ZOLTÁN, CREITLER[1] DESIDERIU, BOGDÁNOV VASILE, MEINHARD ANTON, dom. în comuna Oaia, raionul Tg.-Mureş, FÜLÖP ANDREI, MENDEL IULIU şi TOLOKÁN MARTIN. Nu s-a înregistrat în rândurile acestora până în prezent că ar desfăşura activitate organizată. Activitatea lor se mărgineşte la manifestări individuale şi izolate. O parte din membrii acestui partid s-au înscris în U.P.M., unde depun activitate neînsemnată, iar majoritatea lor nu sunt încadraţi în nici o organizaţie.

Organizaţia H.Ö.K.K. a luat fiinţă în regiunea Mureş după Dictatul de la Viena, conducător fiind preotul reformat DOBRI IOAN, în prezent arestat, şi SZABÓ ZOLTÁN, medic, în prezent reţinut la regiunea Mureş. Scopul organizaţiei era educaţia tineretului după modelul cercetaşilor, avându-se în vedere să imprime tineretului educaţia şovină şi fascistă.

Important este că cei din conducerea organizaţiei au trasat membrilor lor sarcina ca după 23 August 1944 să se înscrie în organizaţiile democratice, pentru a-şi ascunde trecutul şi să poată şi în viitor educa tineretul după modelul H.Ö.K.K.-ului.

Aceştia au reuşit să se infiltreze chiar în partid – cazul lui SZABÓ ZOLTÁN –, care ajunsese secretarul Tineretului Progresist din Institutul Medico-Farmaceutic din Tg.-Mureş.

Printre alte elemente care au făcut parte din H.Ö.K.K., o parte din ei sunt membri de partid şi deţin posturi importante în I.M.F. Aceştia activează pe teren profesional şi politic şi-şi duc la îndeplinire sarcinile pe linie politică. O parte din aceştia, excluşi din U.T.M. şi P.M.R., în prezent deţin posturi de mică importanţă din punct de vedere profesional şi activitatea lor în ultimul timp este neînsemnată. La aceştia nu s-au înregistrat cazuri de activitate organizată.

Partidul Naţional-Socialist German. Acest partid nu a activat în regiunea Mureş. Germanii de aici făcându-şi, după Dictatul de la Viena, organizaţia Volksbund Grupul Etnic German, având conducători pe FABIAN ROBERT, în prezent cu domiciliul necunoscut, şi MARTIN IOAN, cu domiciliul actual în Şoimuşu Român. Secundul n-a fost semnalat că ar desfăşura vreo activitate în favoarea organizaţiei respective.

Activitatea în general a partidelor şi foştilor conducători ai acestor partide din regiunea Mureş, după cum am văzut mai sus, nu are caracter organizat şi se rezumă la unele cazuri izolate.

XII. ACTIVITATEA SUBVERSIVĂ A UNOR ELEMENTE NAŢIONALISTE ÎN RÂNDUL NAŢIONALITĂŢILOR CONLOCUITOARE

Cu toate că în raza regiunii Mureş am avut cazuri de răspândiri de manifeste semnate „M.H.M.”, apărute în oraşul şi raionul Tg.-Mureş şi comunele Sâncrai, Pănet din apropierea Tg.-Mureş, precum şi scrisori de ameninţare în raionul Sângeorgiu de Pădure, totuşi până în prezent nu am putut contura şi identifica autorii, precum şi activitatea subversivă a acestora. În primul caz este cert că manifestele sunt emanaţia unei organizaţii subversive care, după informaţiile noastre, până în prezent îşi are epicentrul la Cluj.

XIII. ATITUDINEA ORGANIZAŢIILOR DE STAT FAŢĂ DE MASELE NAŢIONALITĂŢILOR CONLOCUITOARE

La Sfatul Popular orăşenesc din Tg.-Mureş funcţionează pe post de secretar dr. VERESS FRANCISC, deputat al Sfatului Popular care, prin concepţiile sale burgheze şi naţionaliste, este un izvor de naţionalism şovin atât în instituţie, cât şi prin relaţiile sale pe care le are în oraş. În trecut nu a fost încadrat politic. A fost ofiţer în armata maghiară. În anul 1944 s-a retras cu trupele maghiare până a fost luat prizonier [de] americani. În prezent este membru în P.M.R. În relaţiile sale de serviciu şi particulare, prin măsurile care le ia comite o serie întreagă de greşeli.

Până în luna Decembrie 1950 a avut ca responsabil de cadre pe VERESS BÉLA, asupra căruia a exercitat influenţă, fapt care a dus ca funcţionarii români din Sfatul Popular să fie înlăturaţi din serviciu sau să fie coborâţi în funcţii inferioare. Astfel, au fost înlăturaţi din instituţie CODREANU GHEORGHE, PORFIREANU VASILE, CANDALE IOAN, PIESCU I., NĂSĂUDEANU N. şi alţii.

Aceasta a continuat şi s-a tradus în fapte şi cu ocazia restructurărilor din 1951. În ambele cazuri salariaţii români, într-un procentaj destul de mare în raport cu numărul lor, au fost înlăturaţi.

VERESS BÉLA s-a dovedit ca un element imoral, naţionalist, comiţând o serie întreagă de abuzuri, fapt pentru care în Decembrie 1950 a fost schimbat de la cadre, însă în loc să fie trimis în altă muncă inferioară, datorită sprijinului dat de VERESS FRANCISC, secretarul Sfatului Popular şi a tov. SOÓS IOSIF, preşedintele Sfatului, la cererea lui VERESS FRANCISC i s-a încredinţat iarăşi o funcţie de răspundere: conducerea Direcţiei Comerciale din Sfatul Popular.

[1] Posibil: Kreitler

VERESS BÉLA în trecut a fost comerciant în Luduş, a avut maşină pe piaţă, a exploatat, în prezent membru în P.M.R., a susţinut în Sfatul Popular orăşenesc elementele reacţionare maghiare şi rămăşiţele burgheziei.

Tot sub influenţa secretarului Sfatului Popular orăşenesc şi a lui VERESS BÉLA, precum şi a actualului şef de cadre, NAGY GÉZA, în luna Iunie 1951, CSISZÉR ANTON, inspector de cadre de la Sfatul Popular orăşenesc, a făcut caracterizări pentru salariaţii ce urmau să se prezinte la Comisariatul Militar pentru viza livretelor. De felul cum au fost întocmite aceste caracterizări s-a desprins o notă şovină, astfel că secretarul Organizaţiei de Bază a Sfatului Popular orăşenesc, DURIAN PETRE, şi preşedintele sindical, GORA MIHAIL, pe lângă faptul că au fost dezapreciaţi, au fost caracterizaţi şovini. În general toţi românii au fost caracterizaţi injust. În schimb, funcţionarii maghiari, dintre care cunoscuţi de noi ca elemente duşmănoase şi cu trecut politic antidemocratic, au fost caracterizaţi ca ataşaţi regimului, buni profesionali şi nici unul şovin. Astfel, KISS ÁRPÁD, dr. în drept, jurisconsult, cunoscut cu activitate antidemocratică în trecut, burghez, sub patronajul căruia revista nr. 2 „Erdély Joga" /Viaţa juridică a Transilvaniei/ publică un articol din care se desprinde o acţiune antisemită şi ura faţă de poporul evreiesc, este caracterizat: „moral, corect, cinstit, cu atitudine democrată, activează pe linie sindicală ţinând conferinţe", şedinţe la care în realitate nu participă.

VARGA SIGISMUND, exclus din P.M.R. pentru activitate imrédystă, VERES BÉLA, VASS DÉNES şi alţii au primit caracterizări bune şi socotiţi ca democraţi, cinstiţi, corecţi şi buni profesionali. Cazul acesta este viu comentat în Sfatul Popular orăşenesc.

VERESS FRANCISC raportează tovarăşului preşedinte SOÓS IOSIF cazuri care în aparenţă par reale, iar în fond sunt în contradicţie cu lupta de clasă, punându-l pe acesta să ia uneori măsuri necorespunzătoare în funcţia pe care o deţine. Astfel, cu ocazia unor evacuări de foşti exploatatori, elemente duşmane ale regimului, VERESS FRANCISC a arătat tovarăşului SOÓS IOSIF că s-au luat măsuri arbitrare pentru a fi evacuaţi din locuinţele lor câţiva cetăţeni, fără a explica ce fel de cetăţeni sunt aceştia. Tovarăşul SOÓS, fără a mai cerceta situaţia nu a fost de acord cu evacuarea acestora, dând chiar şi dispoziţiuni în acest sens. VERESS FRANCISC a refuzat să acorde locuinţă unei femei pe motivul că aceasta este româncă, afirmând către soţul acesteia, anume KÖPECSI IULIU, maghiar, că: „Pentru fraţii noştri facem",

Dr. SERESTER ZOLTÁN, medic şef al regiunii Mureş, prin concepţiile sale burgheze şi naţionaliste este un izvor de naţionalism şovin, atât în instituţie, cât şi în relaţiile sale pe care le are în oraş. În trecut este cunoscut cu activitate duşmănoasă, în prezent membru în P.M.R., cu manifestări naţionaliste şi şovine. Cu ocazia unificării spitalelor în „Spitalul Unificat", la data de 1 Iulie 1951, dr. SERESTER ZOLTÁN, care a avut un rol important în plasarea cadrelor de medici din acest punct de vedere, a înlăturat un număr de 8 medici români din Spitalul Unificat, care au funcţionat la Policlinici, în schimb a stăruit şi protejat încadrarea unor doctori maghiari cunoscuţi cu activitate duşmănoasă. Astfel, au fost înlăturaţi medicii COSTESCU BORIS, NICOARĂ IOAN, SIMASCHIEVICI D., CIOBANU IOAN, FLORIAN I., COVRIG V., DORGO N. şi POPESCU ŞTEFAN, în schimb au fost susţinuţi de acesta dr. KABDESO şi dr. CZAKÓ, primul de origine socială burghez, iar al doilea moşier expropriat.

Cu ocazia numirii la Sanepid ca doctor a medicului ROMANESCU IOAN, s-a exprimat: „Ce dracu ne tot trimite Ministerul din aceştia de peste munţi", adică români.

Toată atitudinea lui şi-o manifestă împotriva medicilor români şi are o comportare nejustă faţă de aceştia.

Acest caz este viu comentat în sânul medicilor din Tg.-Mureş, ca o acţiune şovină a dr. SERESTER ZOLTÁN.

Pe lângă acestea, în relaţiile de serviciu are o comportare imorală cu subalternii.

SERESTER ZOLTÁN a stat de vorbă cu tov. BODIS A. , membru de partid din I.M.F., cu munca de răspundere politică, cu care ocazie i-a spus: „Tu nu eşti un bun ungur. Ar trebui să te porţi altfel".

SVÉG ADALBERT, sergent de miliţie, şef de post în comuna Hodoşa, aflându-se în satul Isla, deşi cunoştea limba maghiară nu a vorbit cu cetăţenii în limba lor maternă, spunând că el este în serviciu şi în astfel de cazuri nu stă de vorbă cu nimeni în limba maghiară, ci numai în limba română. Acest caz s-a întâmplat în raionul Mureş.

Tot în acest raion, în comunele Vărgata, Gălăţeni, Găleşti, Sânvasii, Troiţa, şefii de post de miliţie nu cunosc limba maghiară, deşi populaţia este în majoritate maghiară, fapt care îngreunează bunul mers al lucrurilor şi în special cercetările, când trebuie să se folosească translator, cazuri ce duc uneori la deconspirarea muncii miliţiei.

În comuna Breaza, din raionul Reghin, cu 60% populaţie maghiară, la Sfatul Popular sunt afişate lozinci numai în limba maghiară. Secretarul Sfatului Popular este MEREŞ CORNEL, membru în P.M.R., care cu ocazia pavoazării de 1 mai 1951, a folosit lozinci numai în limba română.

La propunerea secretarului Org. de Bază, SZABÓ PAUL, de a se pavoaza şi cu lozinci maghiare, secretarul a răspuns: „Eu nu vreau să văd lozinci în limba maghiară deoarece trăiesc în România".

În comuna Sâmbriaş şeful de post de miliţie, PREDA DUMITRU, nu cunoaşte limba maghiară deşi în comună există numai populaţie maghiară.

În comuna Beica de Jos, raionul Reghin, cu o populaţie de 80% maghiari şi 20% români, şeful de post, Serg.Maj. PĂSCULESCU ŞTEFAN nu cunoaşte limba maghiară.

La fel în comunele Gorneşti, Suseni, Voivodeni, deşi majoritatea locuitorilor sunt maghiari, şefii de post sunt români şi nu cunosc limba maghiară.

Faţă de aceasta se desprind comentarii nefavorabile, iar în cazurile când locuitorii maghiari nu ştiu limba română, trebuie să folosească translatori care nu întotdeauna inspiră încredere faţă de cele ce se discută.

În comuna Beica de Jos, cu 80% populaţie maghiară, internatul şcolii române funcţionează în casa parohială maghiară /reformată/, aceasta fiind nelocuită, neexistând preot. Populaţia maghiară, cu sprijinul secretarului Org. de Bază, BARABÁS IOAN, care se ocupă insistent de această problemă, vor să scoată internatul şcolii din această clădire deoarece preotul care trebuie să vină în comună nu se prezintă la parohie până nu i se pune la dispoziţie casa parohială.

La Sfatul Popular din Gheorgheni, la începutul lunii Iulie, s-a ţinut o şedinţă cu agenţii agricoli, referenţii Sfatului Popular orăşenesc, precum şi preşedinţii şi secretarii sfaturilor comunale din raionul Gheorgheni. Cu această ocazie s-a prelucrat

hotărârea C.C. al P.M.R. cu privire la pregătirea campaniei de strângere a recoltei, prelucrată în limba română, cu toate că majoritatea participanților vorbeau limba maghiară și prea puțini cunoșteau limba română. Cazul a fost comentat nefavorabil de participanți, pentru faptul că unii din ei n-au înțeles ce s-a prelucrat. De aceasta se face vinovat SUCIU IOAN, secretarul sfatului raional, deoarece n-a pregătit prelucrarea și în limba maghiară.

La Secția Financiară din Reghin sunt încadrați funcționari care nu cunosc limba maghiară. Din această cauză se ivesc neplăceri cu ocazia impunerilor.

Aceştia sunt cunoscuți cu trecut antidemocratic, iar în prezent au manifestări dușmănoase şi legături dubioase, iar în munca lor lasă să se desprindă note șovine.

Aceştia sunt:

BRAIC IOAN, de ani 40, de origine socială mic burghez, în trecut membru în P.N.Ț. Maniu, în prezent membru în F.P., fără activitate, are legături cu numitul SION IOAN, fost membru în Frățiile de Cruce, cu numitul BRAIC EMIL, fost membru activ în P.N.Ț., ȘERBAN EFTIMIE, inginer agronom, fost membru în mișcarea legionară.

COLCERU IOAN, de ani 30, originea socială țăran mijlocaș, în trecut membru conducător în P.N.Ț., în prezent membru în F.P., are legături cu numitul MÂNDRU VICTOR, căpitan deblocat, COLCERU DANDU IOAN, fost membru în P.N.Ț., fost în Garda lui Maniu. Are manifestări ostile în repetate rânduri.

POP GALAGEAN, de ani 35, origine socială mic burghez, în trecut nu a făcut politică, în prezent membru în Frontul Plugarilor, fără activitate, are legături cu BRAIC EMIL, arătat mai sus.

SLAVU VASILE de ani 35, origine socială mic burghez, în trecut nu a făcut politică, în prezent membru în Frontul Plugarilor, are legături cu numitul GAVRILESCU CONSTANTIN, fost simpatizant legionar, BĂDILĂ PETRU, fost membru în P.N.Ț.

GRIGORIU NICOLAE, de ani 35, de origine socială mic burghez, în trecut fără activitate politică, în prezent membru în Frontul Plugarilor, nu are legături fiind venit de curând.

Ca urmare a activității acestora au fost impuși cu impozit exagerat țăranii: VARGHIAS[1] GHEORGHE din Joseni, VIKONI ȘTEFAN și KONSTANDT ANA tot din Joseni, raionul Gheorgheni.

COJOCARU CONSTANTIN și BĂCANU VASILE, foști milițieni la postul de miliție Fărău, raionul Luduș, împreună cu secretarul Sfatului Popular, în ziua de 15 Ianuarie 1951, au făcut percheziții domiciliare la câteva familii maghiare din satul Fărău. Cu această ocazie au percheziționat și pe RÁKOSI IULIU, țăran mijlocaș, în vârstă de 102 ani, căsătorit cu RÁKOSI ANA de 90 ani, pentru că au găsit cerealele nepredate în cotă. Acești bătrâni au fost bătuți de milițieni și secretarul Sfatului Popular, care erau băuți, iar ca o urmare a acestei bătrânii au decedat.

Cazul a fost cercetat, iar vinovații condamnați.

Tov. BOAGA VASILE, secretarul Raionului P.M.R. Luduș, la data de 22 Ianuarie a.c., cu ocazia unor conferințe ale comitetelor executive în vederea campaniei de însămânțări și colectări, a luat cuvântul spunând: „Să nu se procedeze ca în satul Heria, comuna Fărău, unde au fost uciși 2 maghiari". În continuarea discuției, în loc de a combate în mod politic caracterul șovin cu moartea celor 2 bătrâni maghiari, atingând tangențial că nu face nimic dacă au murit 2 chiaburi, numai campania de însămânțări să meargă. Din comentariile celor prezenți s-a desprins faptul că secretarul P.M.R. din Luduș, în discuție a avut o ieșire șovină, comentată nefavorabil că chiar și acesta tratează cu ușurință cazuri atât de importante.

ROTĂRESCU IOAN, secretarul Sfatului Popular din comuna Ogra, în ziua de 3 Iulie a.c., s-a prezentat la el inspectorul școlar MAIOR[2] ȘTEFAN, de naționalitate maghiară din Luduș. Acesta neștiind că MAIOR ȘTEFAN este maghiar, a înjurat pe maghiari, spunând că toți sunt reacționari, făcând în special aluzie la învățătorii maghiari din comună. ROTĂRESCU IOAN, în vârstă de 30 ani, mic burghez, în trecut nu a făcut politică, în prezent membru în P.M.R., cu manifestări naționaliste.

În comuna Bichiș, raionul Luduș, organele Sfatului Popular, în colaborare cu organizațiile de masă, în frunte cu secretarul sfatului, BIRO IOAN, au înlesnit ștergerea de la categoria de chiaburi la țărani mijlocași a următorilor: PARODI ANDREI cu 11 ha pământ și batoză, PARODI IOAN cu 6 ha pământ, batoză și cazan de fiert țuică. Tot în această comună, cu un număr de 2.013 maghiari și 431 români, șeful postului de miliție este COȚOFAN DUMITRU, iar ajutorul său STOIA PETRU, și nu cunosc limba maghiară.

Șeful postului de miliție din comuna Sânmiclăuș, raionul Târnăveni, în ziua de 1 Iulie a.c., a întâlnit la cooperativă 4 tineri maghiari, dintre care a luat unul și l-a dus la post. Aici l-a bătut și l-a băgat la beci. La momentul punerii lui în libertate, deoarece nu a avut nici un motiv de reținere, i s-au pretins 2.000 lei. Faptul acesta a fost comentat de populație nefavorabil, scoțându-se în relief o notă de naționalism.

XIV. INFILTRAREA ELEMENTELOR DUȘMĂNOASE ÎN APARATUL DE STAT ȘI ÎN ALTE POSTURI DE RĂSPUNDERE DIN VIAȚA NOASTRĂ POLITICĂ, ECONOMICĂ ȘI CULTURALĂ

La Sfatul Popular orășenesc din Tg.-Mureș funcționează în postul de jurisconsult dr. KISS ARCADIU, fost avocat [al] Partidului Maghiar la București, iar din 1940 până în 1944, jurisconsult sub regimul horthyst la Primăria orașului Tg.-Mureș, cu concepții burgheze naționaliste, cu manifestări naționaliste șovine și cu activitate antidemocratică în trecut. În perioada horthystă a îndeplinit funcția de administrator responsabil al reviste „Erdély Joga" /Viața juridică a Transilvaniei/ care, sub patronajul lui, în Nr. 2 din Februarie 1942 a publicat un articol din care se desprind acțiuni antisemite și de ură față de poporul evreiesc. Tot în timpul acesta în revistă se publică articole contra comunismului și antisovietice.

Funcționarii din Sfatul Popular comentează acest fapt nefavorabil [...], cu atât mai mult că aceste comentarii se fac și în jurul faptului că acesta este susținut de tov. SOÓS IOSIF, președintele Sfatului Popular orășenesc.

[1] Posibil: Vargyás
[2] Posibil: Major

La Sfatul raional Tg.-Mureş, funcţia de secretar este deţinută de PÁPAY ADALBERT, membru în P.M.R., cu rămăşiţe putrede burgheze, care influenţează în rău bunul mers al muncii administrative la Sfatul Popular. Este de 32 ani şi fiu de chiabur, tatăl său având 8 ha pământ şi 2 batoze.

PÁPAY ADALBERT duce o viaţă imorală, având legături sentimentale cu personalul femeiesc din subordine.

În munca sa duce o politică de împăciutorism. Din activitatea sa se desprind manifestări naţionaliste şovine.

La conducerea Secţiei Economice a Sfatului Popular raional Gheorgheni se găseşte FERENCZ LUDOVIC, fost comerciant angrosist de bere şi vin şi care protejează elementele chiaburiste şi exploatatoare. La intervenţia acestuia Sfatul Popular orăşenesc a preluat pământul de la chiaburii: MATHIS ADALBERT de la care s-au preluat 15 ha, LÁZÁR EROMOST de la care s-au preluat 8 ha şi de la TILCSÉR EDUARD de la care s-au preluat 8 ha.

În urma acestui fapt chiaburii de mai sus au fost şterşi de pe liste, dându-li-se posibilitatea ca să fie trataţi ca ţărani mijlocaşi.

FERENCZ LUDOVIC este de 50 ani, origine socială burghez, fost membru în Partidul Ardelean, în prezent membru în U.P.M., fără activitate, are legătură cu chiaburii şi foşti exploatatori.

Dr. GERÖFFY LADISLAU, chiabur, jurisconsult la Sfatul raional Gheorgheni, din neglijenţa căruia s-a desfiinţat stâna cooperatistă din Borsec. El a fost însărcinat din partea Sfatului Popular ca să caută altă păşune, sarcină ce a neglijat-o, ducând prin aceasta la desfiinţarea stânii şi la compromiterea regimului nostru şi transformarea socialistă a agriculturii. Dr. GERÖFFY LADISLAU, de 36 ani, origine socială chiabur, a fost membru în Partidul Reînnoirii Maghiare /imrédy/, în prezent şters de pe lista chiaburilor şi ţine legături cu elemente exploatatoare.

Directorul de la Sovromgaz Sărmăşel, raionul Luduş, în vârstă de 32 ani, origine socială ţăran mijlocaş, condamnat pentru activitate legionară şi pentru faptul că a ajutat la pregătirea unui avion pentru a ieşi din ţară în 1944/1945. Acest director, în persoana lui SUCIU IOAN, are o atitudine arogantă şi dictatorială cu muncitorii.

La Uniunea Cooperativelor din Luduş, funcţionează în calitate de vicepreşedinte CSÁSZÁR VILMOS, de 35 ani, cu 2 blocuri de case, unul în Cluj şi altul în Uioara, fost exploatator, fost membru în Partidul Reînnoirii Maghiare /imrédy/, în prezent cu manifestări antidemocratice.

DĂDILĂ PETRU, şef contabil la Sfatul Popular Gheorgheni, de 32 ani, origine socială mic burghez, în trecut fost membru în P.N.Ţ., cu manifestări naţionaliste şi antidemocratice, este comentat nefavorabil de populaţia din Gheorgheni pentru atitudinea sa naţionalistă şi pentru faptul că s-a dovedit că a delapidat statul cu 150.000 lei.

El protejează elementele româneşti, nedând interes nevoilor naţionalităţilor conlocuitoare. În prezent este suspendat din funcţia ce a avut-o şi se găseşte sub cercetări în legătură cu delapidarea.

Preşedintele Sfatului Popular din Călugăreni, raionul Sângeorgiu de Pădure, KOVÁCS DIONISIE, origine socială ţăran sărac, înainte de 23 August 1944 a fost simpatizant al Partidului Reînnoirii Maghiare şi [a] fost ataşat regimului horthyst, în prezent membru în U.P.M., unde nu participă la şedinţe şi nu desfăşoară nici un fel de activitate. Este în vârstă de 32 ani. Ţine legături cu elemente chiabureşti şi duşmănoase regimului, pe care le protejează. Este şovăielnic, nu aplică lupta de clasă şi este comunicativ cu chiaburii.

Trebuind să fie arestat iehovistul BALOGH DIONISIE din comuna Călugăreni, ţăran înstărit cu moară, preşedintele Sfatului Popular, KOVÁCS DIONISIE, a fugit la locuinţa iehovistului anunţându-l, fapt pentru care n-a putut fi arestat. A fost semnalat preşedintelui Sfatului Popular raional pentru a lua măsuri de înlocuire.

La Filiala Regională de Vânătoare din Tg.-Mureş continuă să funcţioneze şi în prezent ca secretar tehnic JENEI EUGEN, fost membru în Partidul Reînnoirii Maghiare, care a funcţionat ca secretar şi în perioada 1940 până 1944, sub regimul horthyst. Este susţinut de rămăşiţele elementelor exploatatoare care mai fac parte din Filiala de Vânătoare din oraşul Tg.-Mureş. Este susţinut şi de preşedintele regional al Filialei de Vânătoare, FÜLÖP IOSIF şi de STIEF CAROL, ambii membri în P.M.R. JENEI EUGEN are atitudine burgheză şi manifestări naţionaliste. Faţă de trecutul lui şi atitudinea din prezent, nu este tocmai potrivit locului aici în mijlocul unei organizaţii de mase înarmate.

STOICA SIMION, judecător la Tribunalul din Tg.-Mureş, exclus din P.M.R. pentru faptul că n-a înţeles ca unui chiabur să i se confişte averea, în prezent cu manifestări naţionalist şovine, şi care deşi posedă limba maghiară la perfecţie, în relaţii de serviciu nu o foloseşte.

KOCSIS I., judecător la Tribunalul din Tg.-Mureş, orig. soc. chiabur, are o atitudine duşmănoasă în relaţiile de serviciu cu noile cadre ridicate din sânul muncitorimii. S-a manifestat duşmănos şi ironic faţă de procurorul SZABÓ CAROL, cadru nou, muncitoresc.

XV. MANIFESTĂRI ANTISOVIETICE, NAŢIONALISTE, ŞOVINE, REVIZIONISTE, ÎNVRĂJBIRE ETC. ALE ELEMENTELOR DUŞMĂNOASE DIN RÂNDUL NAŢIONALITĂŢILOR CONLOCUITOARE

BALOG EUGEN, de 32 ani, contabil şef la Întreţinere Locuinţe şi Localuri din Tg.-Mureş.

În ziua de 25 Mai a.c., a afirmat: „Ce atâta şedinţe pentru semnarea unui pact al păcii, ce cred ruşii, dacă fac aceste formalităţi vor scăpa de ce-i aşteaptă”.

Fără antecedente, în prezent neîncadrat, nu depune nici o activitate pe linie sindicală, are manifestări duşmănoase.

La Fabrica „Simó Géza” din Tg.-Mureş, INCZE IOSIF s-a exprimat faţă de tov. Magyarosi Dionisie, „că acest regim nu va ţine mult” şi că „vor veni iarăşi la putere horthyştii”, când o să regrete că „s-a înscris în P.M.R., cu atât mai mult cu cât el este maghiar”.

BENKE IOSIF, de 38 ani, maistru tâmplar din Tg.-Mureş, în trecut membru [în Partidul] Crucea cu Săgeți, s-a exprimat față de IOSZA[1] FRANCISC și ANDRIS _____[2], în cursul lunii Mai a.c., că: „nu este prost să plătească impozit ca astfel să contribuie la susținerea statului valahilor". Mai grav însă, prin cuvinte murdare, înjura partidul și guvernul.

BRASSAI NICOLAE, inspector la Secția Financiară din orașul Tg.-Mureş, fost membru în Partidul Reînnoirii Maghiare, ațâță în instituție elementul românesc contra elementului maghiar. Astfel, Munteanu Ana, funcționară la aceeași instituție, solicitându-i să depună un bilanț, BRASSAI NICOLAE s-a exprimat: „că el nu dă cont unei romînce".

ZOMEI[3] CAROL, de 45 ani, comerciant în Tg.-Mureş, fost membru în Partidul Ardelean, în cursul lunii Mai a.c., s-a exprimat față de ALEXANDRU GHEORGHE din Tg.-Mureş, că armata va pleca la granița Iugoslaviei. Chiar el, de curiozitate, s-a dus la gară să vadă cum se îmbarcă armata. În discuții a lăsat să întrevadă și chiar a spus că nu o să mai fie mult de răbdat.

Chiaburul ZÖLD CAROL din comuna Sântioana, raionul Mureş, în cursul lunii Mai a.c. s-a manifestat, [spunând că „în] regimul horthyst a fost bine, deoarece atunci țăranii nu erau distruși așa cum sunt distruși acuma".

Este născut în 1898, a fost membru în Partidul Reînnoirii Maghiare.

În ziua de 8 Iulie a.c., cu ocazia unui bal ce a avut loc în comuna Sântioana de Mureş, raionul Mureş, numitul HAJDÚ ÁRPÁD a cerut muzicanților să cânte cântece naționaliste șovine. Fiind oprit de către conducerea balului și rugat să părăsească sala, s-a exprimat față de șeful postului de miliție, anume ANDREI NICOLAE, cu următoarele cuvine: „Măi, puturos de valah, tu vrei să mă dai pe mine afară, pe un maghiar, voi valahii care sunteți toți păzitori de porci, cum ești și tu, și vreți să ne dirijați pe noi, ungurii". Este născut la 23 Iunie 1927 în comuna Sântioana – Mureș, țăran mijlocaș, este membru în U.P.M., în trecut nu a fost încadrat.

În ziua de 20 Iunie 1951, JAKAB TOMA, tehnicianul cooperativei de producție a cizmarilor din comuna Miercurea Nirajului, raionul Mureş, a bătut pe directorul Căminului cultural, pe tov COSS[4] DEZIDERIU, pentru motivul că este evreu, manifestându-se: „Și acuma voi sunteți conducătorii, jidanii, și sunteți în posturi de conducere, dar nu va ține mult aceasta". Tot sus-numitul, în ziua de 16 Iunie a.c., a înjurat secretarul U.T.M.-ului cu diferite cuvinte calomnioase, spunându-i „să meargă mai bine să păzească porcii decât să fie secretar al U.T.M.".

Este născut la 15 Februarie 1916 în comuna Miercurea Nirajului, de profesiune cizmar, de origine socială țăran mijlocaș, în trecut a fost membru în Partidul Crucea cu Săgeți, în prezent membru în U.P.M.

GHERMAN[5] ALEXANDRU din comuna Miercurea Nirajului, raionul Mureş, în cursul lunii Mai a.c., pe când se afla în localul cooperativei, a început să cânte cu voce tare „Imnul secuiesc", afirmând totodată că acest cântec va veni vremea când poate să-l cânte liber, dând de înțeles că Ardealul va fi redat Ungariei.

Este de 32 ani, mic meseriaș, de origine socială țăran mijlocaș, simpatizant al Partidului Crucea cu Săgeți, în prezent membru în U.T.M.

Dr. PAPP ANTAL, de 36 ani, membru în P.M.R., în trecut neîncadrat, de profesiune avocat în orașul Tg.-Mureş, în cursul lunii Iulie 1951 s-a deplasat în comuna Miercurea Nirajului, printre alte cuvinte în față de funcționarii Sfatului Popular a afirmat: „Că dr. PETRU GROZA în cursul anului 1946 cu ocazia unei adunări a afirmat că granițele între România și Ungaria vor fi șterse, însă aceasta nu a fost făcută nici până în prezent, deși sunt o serie de oameni ale căror familii sunt în România însă statul român nu dă voie ca aceștia să plece în Ungaria sau care doresc să se reîntoarcă în România, la fel sunt împiedicați de statul român".

RÉTI IOAN, BERECKI GÉZA și TOLÁN PAVEL membri în U.P.M., țărani mijlocași din comuna Gănești, raionul Târnăveni, în luna Iunie a.c., ieșind din cooperativă au început să cânte în limba maghiară cântecul: „Ardealul a fost și va fi al maghiarilor și va fi alipit de patria mamă".

SZÉKELY ANDREI, membru în P.M.R., fost secretar al Comitetului de partid al Fabricii „Geamul" din Târnăveni, după schimbarea din funcție, a fost numit șeful Secției auxiliare din fabrică. Ca să-și câștige popularitate în rândul maghiarilor, a micșorat salariul muncitorilor Popa Laurențiu, Arjoca Vladimir, Dimitraschevici Vasile etc., toți români, și a mărit în același timp salariul a 5 muncitori maghiari. Acest lucru a dat loc la comentarii în rândurile muncitorilor.

Tot sus-numitul, cu ocazia zilei de 23 August 1950, fiind secretarul comitetului de partid al fabricii, a dat dispoziții să se ia drapelul românesc de pe sediul partidului, punând în același timp tricolorul maghiar în geamul casei lui.

HEGHESI[6] IOAN cu ocazia unei vizite făcute de o delegație sovietică la Fabrica de cherestea I.P.E.I.L. din raionul Gheorgheni, a afirmat: „Că acești derbedei nici nu știu cum să se comporte și mai vorbesc la noi despre omul sovietic care este superior, eu am umblat în U.R.S.S. și am văzut paradisul sovietic".

Este în etate de 35 ani, de origine socială mic burghez, căsătorit cu o moșieriță în prezent expropriată, este membru în U.P.M., în trecut nu a fost încadrat.

În cursul lunii Iulie a.c., numitul LEFTKOVICS ALEXANDRU, responsabil de export al I.P.E.I.L. Gheorgheni, cu ocazia unei ședințe de analiză a muncii a afirmat: „rușii au respins lăzile care nu au fost bine sortate", în continuare a mai afirmat revoltător că „rușii, acei bandiți, când erau în pericol au luat orice marfă fără sortare, iar în prezent au pretenții".

Este în etate de 57 ani, fost fabricant până la naționalizare, a fost membru în Partidul Ardelean și informator al poliției horthyste, este neîncadrat, are manifestări față de regimul nostru.

---

[1] Posibil: Józsa
[2] Indescifrabil
[3] Posibil: Zömei
[4] Posibil: Koss
[5] Posibil: Germán
[6] Posibil: Hegyesi

În comuna Ditrău, raionul Gheorgheni, numitul GÁLL SIGISMUND în anul 1949 a vizitat Uniunea Sovietică. După întoarcerea sa în comună a muncit pentru organizarea de G.A.C., înscriindu-se şi el în G.A.C. şi după un an a afirmat că nu mai vrea să mai fie membru în colectiv, angajându-se la hidrocentrala electrică din Bicazul Ardelean.

A afirmat că el s-a dus în U.R.S.S. că a a fost plătit şi i s-a promis că o să găsească un post foarte bun şi că a fost plătit de către U.R.S.S.

Este în etate de 28 ani, ţăran sărac, fără antecedente, este membru în P.M.R., întreţine legături cu chiaburul SZATMÁRI ŞTEFAN şi cu chiaburul CSIBI MIHAI, are manifestări antisovietice.

[...]

În comuna Voşlobeni, raionul Gheorgheni, în ziua de 25 Mai a.c., s-a ţinut o şezătoare culturală. La terminarea şezătoarei, numitul GERGELY IOAN a afirmat: „nu este bine să se amestece maghiarii cu românii, deoarece cu aceştia nu se înţeleg nici din punct de vedere al culturii, românii sunt foarte înapoiaţi".

Este de 45 ani, de origine mic burghez, în trecut neîncadrat, în prezent membru în P.M.R.

NYÁRÁDI ŞTEFAN din comuna Şardu Nirajului, în cursul lunii Decembrie 1950, cu ocazia alegerilor la sfaturi populare, a afirmat: „lui îi pare bine că preşedintele sfatului popular al comunei este maghiar, deoarece maghiarii din comună nu vor mai fi persecutaţi de români, care sunt duşmani ai maghiarilor".

Este născut în anul 1896, ţăran mijlocaş, în trecut a fost membru în Partidul Reînnoirii Maghiare, în prezent neîncadrat.

TAKÁCS IOSIF, ţăran mijlocaş, în ziua de 20 Iunie a.c., în restaurantul cooperativei din comuna Tirimia, a afirmat: „Puturoşii de vlahi, ce caută ei aici" şi că „nu-i este frică de această curvărie de democraţie". Este de 29 ani [...]

XVI. FRĂMÂNTĂRILE NAŢIONALITĂŢILOR CONLOCUITOARE

În rândurile naţionalităţilor conlocuitoare din regiunea Mureş nu s-au înregistrat cazuri când să dea naştere unei probleme cu caracter general şi datorită căreia autorităţile de resort ale organizaţiilor de masă să aibă o piedică în desfăşurarea normală a activităţii lor.

Totuşi, se înregistrează unele cazuri de frământări, şi mai bine zis de nemulţumiri, care nu au un caracter general, ci au un caracter local şi izolat, ca de exemplu:

Pe ecranele cinematografelor s-a putut constata că în oraşele Gheorgheni şi Sângeorgiu de Pădure, unde populaţia în majoritate este maghiară şi nu cunosc limba română o parte din ei, filmele care rulează poartă texte scrise numai în limba română, fapt ce constituie o frământare şi nemulţumire a spectatorilor maghiari necunoscători ai limbii române.

Aceleaşi nemulţumiri şi frustrări izvorăsc din faptul că în marea parte a comunelor populate de maghiari, şefii de posturi de miliţie sunt români şi nu cunosc limba maghiară.

În comunele Sânpetru, Deag, Gheja, cu majoritatea populaţiei de naţionalitate maghiară, nu au cămine culturale din lipsă de localuri. În Iştihaza, sat tot din raionul Luduş, cu populaţia maghiară 100%, s-a început construirea unui cămin cultural cu mijloace proprii, însă din lipsă de fonduri nu poate fi terminat.

Acestea sunt unele aspecte izolate care frământă populaţia naţionalităţilor conlocuitoare.

În sânul minorităţilor conlocuitoare evreieşti la o mare parte din aceştia sunt frământări şi nemulţumiri generale pe tema că nu se aprobă în număr mai mare emigrarea în Israel.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 100, f. 109-147.

2.
<1951, Târgu-Mureş>. <M.A.I.-D.R. Mureş>: instrucţiuni pentru Secţia a IV-a Biroul 2. Investigaţii.

[DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI]
[REGIUNEA MUREŞ] SECŢIA IV-A

INSTRUCTAJ PENTRU BIROUL 2 INVESTIGAŢII

Pentru ca Dvs. să aveţi o uşurare în strângerea datelor şi pieselor necesare pentru investigaţii, alăturat vă redăm felul cum Dvs. trebuie să procedaţi pentru a obţine piesele necesare pentru investigaţii.

1. Prima bază o constituie ordinul sau nota prin care se cere investigaţia, raportul organului care execută lucrarea şi raportul înaintat în copii, locul de unde a fost cerut şi orice alte piese care s-au cules ca: referinţe, declaraţii etc. Acestea vor constitui piesele dosarului respectiv, care va fi cusut şi înregistrat, completându-se totodată şi fişe la toate persoanele care figurează în acel dosar.

2. Investigaţiile se fac prin informatori şi în modul cel mai discret, precum şi nota care vine sau ordinul pentru investigaţii, care trebuie să cuprindă: numele şi prenumele, ocupaţia, domiciliul sau locul unde face serviciul individul în cauză, acestea pentru a putea identifica pe cel în cauză pentru care se va strânge material.

Materialul cules prin informaţii în modul cel mai discret trebuie să conţină: date biografice complete, pe ani, începând de la şcoala primară până în prezent, adică până în momentul când se execută lucrarea aceasta, pe perioade şi în mod cronologic, incluzându-se şi perioada armatei.

3. Se dă o deosebită atenţie la anii din timpul serviciului militar, începând cu anii de activitate şi o mare atenţie la anii din timpul războiului 1940-1944, de exemplu ca:

a/ Când a plecat pe front.

b/ Cu ce unitate şi cine sunt colegii cu care a fost.

c/ Dacă la atacuri a luat parte pe frontul contra U.S. şi cine îl cunoaşte din această perioadă.

d/ Dacă a avut funcţii de răspundere, a format garnizoană în vreo localitate sau a stat ca unitate de rezervă [...].

e/ Ce comportare a avut faţă de populaţia sovietică.

f/ Manifestările politice după reîntoarcerea de pe front şi după 23 August 1944 şi ce loc a ocupat în câmpul muncii.

g/ Comportarea individului în câmpul muncii înainte de a pleca pe front şi dacă nu cumva a fost omul exploatatorilor sau a fost informatorul conducerii sau al stăpânului, pentru a informa stăpânii despre: acţiunile muncitorilor, revendicări juste; acestea se pot observa la cel în cauză când avansează foarte repede fără să merite, sau chiar în prezent dacă are o atitudine de a se ridica pe spinarea muncitorilor, ca apoi să protejeze elemente duşmănoase clasei muncitoare.

4. Activitatea politică. Înainte de 23 August 1944 se va arăta periodic în ce partid politic a început activitatea sau cu ce partid a simpatizat până la 23 Aug. 1944. La fel se va arăta activitatea politică de la 23 August 1944 până în prezent.

5. Caracterizare. Se va arăta ce fel de element este individul, exp. este şiret, inteligent, este dictator faţă de subalterni, este linguşitor faţă de şefii lui ierarhici, nervos, capabil de acte teroriste, pătruns de sentimente burgheze, are idei fasciste, rasiste şi alte eventuale vicii, slăbiciuni, jocuri de cărţi, afemeiat, starea sănătăţii şi integritatea corporală etc.

6. Rude şi relaţii. Dacă soţia face sau a făcut politică, starea materială a familiei şi soţiei lui, socrii şi cumnaţi etc., prieteni de şcoală, prieteni de la serviciu, anumite vizite reciproce cu membrii familiei soţiei, relaţii despre aceştia şi eventuale relaţii sexuale şi alte cunoştinţe speciale.

La fel relaţii despre părinţii şi prietenii individului respectiv.

7. Menţiuni speciale. De exp. se crede că ar avea legături dubioase, duşmănoase, în vederea de a da informaţii din câmpul muncii sau locul său de activitate, ţine corespondenţă cu străinătatea, cu un fost coleg de şcoală, este în foarte bună prietenie cu numitul STAN IOAN, fost P.N.Ţ. Maniu, în prezent funcţionar la Legaţia franceză din Bucureşti.

Pentru a duce la îndeplinire cele de mai sus, din cadrul Biroului de Investigaţii tovarăşul trebuie să îndeplinească următoarele condiţiuni:

a. Să aibă nivelul politic ridicat din punct de vedere ideologic şi cultural. Se necesită aceasta pentru că are dese contacte cu intelectuali pe care trebuie să-i stăpânească in discuţiile lor, şi să fie de la egal la egal, pentru a nu putea deveni încolţit de un element cu pregătire burgheză, dacă tovarăşul este înarmat şi pregătit ideologic marxist-leninist nu are voie să apară timid în faţa oricărei persoane, indiferent de ce pregătire ar avea respectivul, atunci tovarăşul îl va putea stăpâni uşor.

Pentru aceasta tovarăşul trebuie încontinuu să-şi ridice nivelul ideologic şi politic.

b. Alte calităţi care trebuie să fie respectate şi îndeplinite sunt: că tovarăşul trebuie să fie obiectiv, neinfluenţabil, deoarece vine în contact cu prieteni din şcoală, din câmpul muncii, diferite rudenii şi să nu facă un raport de investigaţii mai dulce sau invers, în legătură cu vreo persoană cu care ar fi în ceartă şi prin aceasta să se răzbune, deoarece de multe ori o lucrare de investigaţii executat de tovarăşi din acest birou este hotărâtoare în viaţa unui om sau familii, la fel tot din aceasta se pot strecura elemente duşmănoase în posturi de răspundere, care la urmă să uneltească în contra clasei muncitoare în a cărei cauze suntem chemaţi s-o apărăm şi nicidecum să o tratăm ca pe o cauză a noastră personală şi pe bază de prietenie sau duşmănie.

8. Tovarăşii de la investigaţii nu au ore de birou, adică nu pot socoti că sunt liberi de la ora 14-17. Pentru că lucrarea respectivă în acest interval se poate executa în cele mai bune condiţiuni sau chiar înainte de ora 8 dim. sau chiar după orele 22. Dacă tovarăşul are nivel politic şi este pătruns de devotament faţă de muncă şi clasa muncitoare din care face şi el parte, atunci va putea răspunde la toate cerinţele de mai sus fără şovăire şi munca lui va da rezultate cantitative şi calitative superioare.

9. Tovarăşul va trebui să aibă o memorie foarte dezvoltată, aceasta trebuie constatată la instructaj şi controlată în permanenţă. Trebuie să fie capabil de a întreţine conversaţii despre terţe persoane fără să fie observat că ce anume îl interesează, adică să procedeze cu foarte mult tact.

Toate calităţile de mai sus formează baza îndeplinirii condiţiunilor ce trebuie să le aibă un tovarăş de la Biroul de Investigaţii pentru ca munca acestuia să fie rodnică. Pe lângă acesta tovarăşul trebuie să fie plin de iniţiativă şi spirit de orientare în teren, deoarece metodele de lucru sunt foarte variate în cadrul acestei ramuri. Metoda bună ieri nu mai este bună azi, deoarece odată cu ascuţirea luptei de clasă şi duşmanul simţindu-se mereu încolţit îşi schimbă metoda lui de uneltire şi acţiune, din zi în zi devine mai turbat şi lucrează mai cu tact şi mai acoperit şi nici noi nu putem rămâne în urmă, ci trebuie să-l depăşim mereu şi să nu mergem în urma acestora, trebuie să ne schimbăm metodele de muncă, de care suntem convinşi că ce a fost bun în anul 1950 în anul 1951 nu mai corespunde.

Azi mai folosim controlul cărţii de imobil, spaţiul locativ, oficiul stării civile, ajutorul cadrelor de la diferite instituţii şi întreprinderi, iar pe de altă parte informatori care sunt necesari fiecărui tovarăş din secţia informativă.

Informatorii trebuiesc să fie recrutaţi numai după ce s-a făcut asupra lor un studiu şi investigaţii, iar dosarul să fie aprobat de tov. director regional, numai după ce va avea toate piesele prevăzute în directivă şi va fi aprobat informatorul, numai pe urmă va fi recrutat. În afara de aceasta se mai pot folosi informatori şi fără dosare, ca cizmari, frizeri, pensionari, zugravi, factori poştali pe străzi şi sectoare, portari de la blocuri, responsabili de la case naţionalizate, responsabilii caselor naţionalizate pe sectoare. Aceşti informatori trebuiesc repartizaţi şi formaţi în grupuri, pe străzi, cu un rezident, precum şi mai multe străzi grupate la fel.

Ajutorul în muncă pe care vrem să-l obţinem cu ajutorul rezidenţilor şi informatorilor ne va fi de folos şi de calitate numai atunci când vom avea în vedere ca să avem o comportare corectă faţă de informatori, ca punctualitate la întâlnire, să nu se facă promisiuni de care nu suntem siguri că le putem satisface, chiar dacă suntem siguri că vom putea satisface ca o locuinţă, ajutor cu medicamente sau greutatea familială şi nu trebuie să promitem înainte că s-ar putea ivi alte cazuri, ca apoi să nu putem îndeplini promisiunea şi astfel ne putem pierde prestigiul sau respectul în faţa informatorului.

Şeful Biroului Raional, folosind şi explicând materialul de mai sus precum şi diferitele metode prin prelucrări cu cadrele din colectivul său, va da un ajutor în muncă şi astfel munca de investigaţii va da un rezultat calitativ şi cantitativ.

Cpt. de Securitate Palcovici Iosif

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 357, f. 9-12.

3.
<1951, Târgu-Mureş>. M.A.I.-D.R. Mureş: instrucţiuni pentru Secţia a IV-a Biroul 3. Operativ.

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ SECŢIA IV-A

INSTRUCTAJ PENTRU BIROUL 3 OPERATIV

Baza lucrării adică a unui dosar încheiat la o lucrare este:

[a] Ordinul de arestare de la D.G.S.S. sau de la D.R.S.S. sau nota de la o secţie oarecare, dar vizată de Comandantul Regional, nota sau ordinul va cuprinde problema pentru ce se arestează.

b. Referat de identificare a respectivului care va fi cuprins din informaţii culese de la registratura Biroului, respectiv [a] Direcţiei Regionale, de la Biroul Populaţiei de la Miliţie, sau materialul cules de la rezident sau portarul din bloc, din care material cules se va face o scurtă caracterizare a individului.

c. Schiţa de recunoaştere topografică a terenului în baza căreia se va executa operaţia. Schiţa va cuprinde strada, nr. obiectivului şi alte date demne de consemnat, ca ieşiri, încrucişări de străzi, geamuri, intrări la pod, încăperi ocupate de cel în cauză etc. Importanţa schiţei este ca să asigure reuşita operaţiei, iar operaţia trebuie să fie executată de cel puţin 5 sau 6 tov. şi pe schiţă se va puncta cu roşu locul fiecărui tovarăş care va lua parte la operaţie, trebuind să fie călăuzit de cele mai bune rezultate de surprindere, iar aşezarea tovarăşilor să fie făcută în aşa fel încât să nu le fie periclitată viaţa sau integritatea corporală. Pentru întocmirea schiţei va răspunde şeful Biroului şi şeful Secţiei /unde este cazul/, care va aproba schiţa întocmită.

[d] Calităţile tovarăşilor din cadrul Biroului operativ sunt că trebuie să fie pătrunşi de spirit de sacrificiu şi mai mult ca oricare tovarăş din cadrul altei secţii.

Trebuie să fie calm, plin de iniţiativă şi să ştie să se orienteze uşor în teren de la caz la caz deoarece cu toate că la executarea unei operaţii i se fixează o atribuţie în teren, i se poate schimba şi tovarăşul la faţa locului trebuie să rezolve singur orice situaţie în care ar fi pus.

e. Tovarăşul din Biroul operativ trebuie să aibă o deosebită rezistenţă fizică.

În operaţii tovarăşii vor pleca instruiţi de fiecare dată, făcându-li-se cunoscută situaţia topografică pentru a evita eventuale incidente, ca exemplu tovarăşii când bat la uşă să nu stea paravan în faţa uşii sau a geamului, deoarece pot cădea foarte uşor victimă a banditului.

Astfel de cazuri s-au semnalat la diferite direcţii şi birouri raionale ale Securităţii Statului. Astfel, instrucţiunile primite de tovarăşi trebuiesc să fie executate conform, chiar dacă elementul arătat în referatul de caracterizare este descris ca nepericulos. Astfel şi aceste măsuri elementare trebuiesc respectate întocmai instrucţiunilor.

2. Tot ca o instrucţiune elementară în vederea evitării de periclitări grave ale tovarăşilor este: dacă tovarăşii rămân în post capcană, nu este voie să doarmă, să mănânce nimic din casa respectivă, fie casa singură, fie cu gazdă deoarece îşi pot pune viaţa în pericol. Asemenea cazuri au fost înregistrate în Securitatea Statului, când tovarăşul lăsat în post capcană a adormit, fiind astfel împuşcat de bandit şi cum este cazul celor 2 tovarăşi de la Oraşul Stalin, tovarăşi cinstiţi care şi-au pierdut viaţa din cauză că au adormit în post capcană şi alte cazuri asemănătoare etc.

3. La fel, nu se mănâncă din casa banditului deoarece în casa părăsită de bandiţi pot fi lăsate chiar intenţionat ca lichioruri diferite băuturi şi prăjituri otrăvite. Asemănătoare cazuri s-au întâmplat din experienţa noastră din perioada anilor 1948 şi până în prezent.

Tovarăşii în posturi de capcană vor lua câte o declaraţie de la fiecare cetăţean intrat în postul de capcană, care declaraţii cu ocazia controlului făcut la post să fie prezentate împreună cu cetăţeanul. La ridicarea postului capcană toate elementele intrate în capcană vor fi introduse într-un registru alfabetic ce se găseşte la biroul operativ, care va cuprinde toate datele de stare civilă ale respectivilor.

4. După pătrunderea în obiectiv /casă/ toate persoanele vor fi introduse într-o singură casă[1] şi se va trece la legitimarea şi percheziţia lor corporală. Ca legitimare nu este suficient un extras de naştere sau căsătorie sau chiar buletin de Bir. Pop. la bărbaţi, ci aceştia trebuie să aibe şi acte militare. Imediat după controlarea actelor se trece la interogarea acestora pentru a se vedea scopul venirii lor la acea familie şi data sosirii la acea familie. Dacă vor părea suspecţi vor fi imediat reţinuţi. În timpul percheziţiei toate persoanele vor fi ţinute sub pază în cameră separată, însă în locul unde se face percheziţia trebuie să fie de faţă o persoană din familie. Tovarăşii care fac percheziţia trebuie să aibă o comportare demnă şi calmă, fiind tot timpul atenţi pentru a nu pierde nimic din vedere.

5. După pătrundere se va stabili în câte încăperi se va face percheziţia. […]

Se va mai da o mare atenţie asupra podului şi beciului, unde percheziţia trebuie să fie executată în spiritul celor de mai sus, după cum urmează de la caz la caz, astfel:

Dosul tablourilor trebuiesc desfăcute.

Pereţii ciocăniţi.

[1] Corect: încăpere, cameră

Covoarele ridicate.

Duşumeaua ciocănită şi cercetată amănunţit, mai ales în apropierea sobei.

Sub dulapuri, dulapurile să fie mişcate, dulapurile cu funduri duble, precum mesele şi scaunele.

Ascunzişurile sub duşumea se pot verifica prin ciocănire, majoritatea ascunzişurilor fiind sub paturi sau dulapuri.

Deci pentru acestea să fie mişcat totul de la loc şi la plecare să fie convins fiecare că a executat întocmai.

La fel şi la beciuri, dar accentul deosebit se pune şi pe poduri, unde se pot face adăposturi bine camuflate sub streşină, iar între grinzile de legătură ale acoperişului la fel, precum şi la trecerile podurilor intre vecini. Cazuri care au fost descoperite şi întâmplate, prin care au fost scăpaţi bandiţi importanţi. Cazuri întâmplate la Oradea şi recent la Bucureşti, unde au reuşit să evadeze chiar cu post capcană, având scări din frânghie cu care au reuşit să evadeze.

Tovarăşii şefi de raioane vor ţine instructaj cu personalul Biroului lor, arătând cazuri concrete în sensul cazurilor de mai sus, adaptate regiunii noastre, ca de exemplu fotografiile de reconstituire a cazului de la Reghin, ascunzişurile iehoviştilor şi alte cazuri cunoscute etc.

Cpt. de Securitate Palcovici Iosif

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 357, f. 3-5.

4.
<1951, Târgu-Mureş>. M.A.I.-D.R. Mureş: instrucţiuni pentru Secţia a IV-a. Biroul filaj.

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ SECŢIA IV-A

INSTRUCŢIUNI PRIVITOARE LA BIROUL FILAJ DIN CADRUL SECŢIEI IV-A

Pentru a putea executa în bune condiţiuni eventualele filări ce urmează să fie executate în raionul Dvs., vă redăm mai jos instrucţiuni de felul cum veţi proceda în viitor:

Pentru filarea unui individ pentru o perioadă de timp stabilită este nevoie în primul rând de piesele necesare unui dosar de filaj, după cum urmează: una notă sau ordin pe ce bază se va începe filarea şi care trebuie să conţină cel puţin: numele şi prenumele, domiciliul şi semnalmentele obiectivului.

Şeful Biroului sau tovarăşul operativ /sectorist/ primeşte nota sau ordinul de filare, în primul rând îl va studia la fel şi obiectivul, va identifica exact domiciliul, apartamentul în care domiciliază cel care trebuie să fie filat /aceasta se poate prin oficiul de închirieri/, dacă este posibil se va procura şi o fotografie, iar în caz negative, atunci se vor culege semnalmentele exacte despre cel în cauză prin colegii din instituţia unde cel în cauză lucrează sau prin alte metode /de la caz la caz/.

După ce posedă aceste date se va trece la întocmirea unui plan de acţiune pentru executarea filajului.

Planul de filaj va cuprinde: una schemă cu străzile ce înconjoară obiectivul în cauză /adică despre casă, apartamentul [pe] care-l ocupă individul/. Se vor mai trece toate măsurile necesare pentru executarea filajului în bune condiţiuni ca filorii să nu fie văzuţi. În plan se va căuta ca filajul să fie executat din mai multe posturi fixe decât plimbări şi anume: în jurul casei, în jurul instituţiei sau întreprinderii unde face serviciul /natural aceste posturi [ca] să poată fi instalate la punctele de mai sus este necesar să fie locuinţe ale rezidenţilor sau informatorilor recrutaţi conf. Directivei şi care prezintă totală încredere/.

Unde nu este posibilă instalarea posturilor, trebuiesc căutate alte metode şi anume: afară de plimbări, care în oraşe mici foarte repede se deconspiră, se va proceda prin vânzări de ziare, covrigi sau alte metode ce pot fi întrebuinţate după specificul raionului respectiv etc.

Filajul trebuie fixat la un anumit timp şi cu un termen dinainte stabilit.

Din lipsă de bună organizare sau din lipsă a unor tovarăşi care nu înţeleg importanţa şi rolul unui filaj, sau prin lipsă de orientare politică pe teren prin care ar constitui deconspirarea, se va depune imediat un referat la tov. şef de filori, care la rândul lui va lua în discuţie cu şeful Biroului raional pentru a se putea lua măsuri urgente.

În ce priveşte executarea filajului, în fiecare zi se va depune un raport de filaj conform modelului anexat, care urmează să fie prelucrat cu toţi tovarăşii care execută filaj, iar după terminarea filajului se vor centraliza toate rapoartele şi se va face un singur referat de şeful Biroului sau echipei şi cu dosarul complet încheiat se va prezenta şefului de raion sau de secţie, cum este la Regiune.

Baza dosarului, adică piesele componente le formează:

1. Ordinul sau nota de executare a filajului a secţiei, pe care bază se începe filajul.
2. Planul cu schema obiectivului.
3. Rapoartele de filaj.
4. Referatul cu care filajul se încheie şi din care un exemplar se va da secţiei sau organului care a cerut executarea filajului.

Dosarul format după modelul de mai sus se va depune la secretariatul Secţiei sau biroului unde se va păstra şi se va forma şi fişa ca respectivul /individul/ să aibă dosarul de filaj.

Problema materială a biroului de filaj este garderoba cu material de filaj.

Machiajul într-un oraş mic nu aduce rezultate bune. În caz de importanţă mare a obiectivului şi există pericol ca tov. din localitate cu care se execută filajul sunt cunoscuţi iar posturile fixe nu se pot folosi, se va depune un referat comandantului, prin secţia operativă şi se va cere aducerea tovarăşilor necunoscuţi […] de la subunităţi.

Tovarăşii de filaj vor raporta orice observaţii prin care ar întâmpina greutăţi sau care ar duce la deconspirare sau greutăţi materiale, adică filajul necesită cheltuieli obligatorii, dar aceasta în măsură corectă şi cinstită care se va recupera., de ex. în restaurant, cofetărie, călătorii pe trenuri, vagoane restaurant şi alte cazuri asemănătoare.

Tovarăşii la redactarea rapoartelor vor ţine seama de cea mai mare corectitudine şi toate mişcările obiectivului vor fi redate în modul cum s-au petrecut. De exemplu: obiectivul întâlnindu-se cu un individ, în locul respectiv şi au discutat 5 minute, de pe faţă se observă o îngrijorare deosebită sau o nevrozitate şi gesticulări rapide şi a plecat repede fără să salute pe cel întâlnit, sau invers, discuţiile au decurs într-o atmosferă amabilă şi glumeaţă, acestea să nu fie redate invers sau denaturate.

Tovarăşii care execută filajul trebuie să ştie că individul din ce obiectiv face parte, ca în urma acestora să-şi acorde atenţia spre ceilalţi indivizi cu care ia contact, ca în raportul de filaj să ştie să menţioneze că obiectivul a stat de vorbă la locul sau ora indicată [cu un individ] care este militant P.N.Ţ.-ist sau legionar etc.

Dacă ştim că individul din ce obiectiv face parte […], pe de o parte uşurăm munca filorilor şi de alta putem da o muncă calitativă dorită.

Prezentele instrucţiuni formează baza muncii biroului respectiv, iar tov. şef de birou va defalca şi preda tovarăşilor pentru instructaj.

Tovarăşii din cadrul biroului vor folosi ca legitimaţii:

a. Angajaţi [ai] P.T.T.-ului.

b. Angajaţi la uzina de apă, gaz şi electricitate.

Deoarece legitimaţiile de la oficiul de închiriere sau spaţiul locativ nu sunt bune.

Pentru procurarea legitimaţiilor de mai sus se va lua contact cu colectivul de conducere al Direcţiunii.

Cpt. de Securitate Palcovici Iosif

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 357, f. 21-23.

5.

1951, Luduş. M.A.I.-B.R. Luduş: dare de seamă asupra activităţii informative din obiectivul comuna Cuci.

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂŢII STATULUI LUDUŞ

DARE DE SEAMĂ ASUPRA OBIECTIVULUI COMUNA CUCI
1951

1. Informator existent din anul 1950 a fost unu, în comuna Cuci, /reactivat în anul 1951/, dosarul nu este conf. Directivei.
2. Acoperirea făcută cu informatori în cursul anului 1951: 4 recrutări în problema ţărănească, conform Directivei.
3. Rezultatul obţinut în cunoaşterea elementelor suspecte, sunt identificate:
   - 12 chiaburi
   - 46 legionari
   - 4 P.N.Ţ. Maniu
   - 13 P.N.L. Brătianu
   - 21 Baptişti
   - 4 care corespundează cu statele imperialiste
4. Dosare de verificare nu au fost deschise, a fost urmărit informativ activitatea chiaburului STOICA IOAN din satul Orosia, şi activitatea numitului PÂRLEA TEODOR, fost şef de cuib legionar din satul Orosia.
5. Lipsuri: nu avem pătrunderi la suspecţii identificaţi arătaţi mai sus.

Slt. de Securitate Csergő Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 409, f. 316.

6.

1951, Târnăveni. M.A.I.-B.R. Târnăveni: dare de seamă asupra activităţii informative din obiectivul comuna Gănești.

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ
BIROUL RAIONAL TÂRNĂVENI

PROBLEMA: 244
OBIECTIVUL: COMUNA GĂNEŞTI

DARE DE SEAMĂ
Asupra activităţii informative duse în obiectivul comuna Gănești, raionul Târnăveni.

1. Situaţia acoperirii informative la începutul anului 1951.

În acest obiectiv în cursul anului 1951 a fost recrutat un informator necalificat, însă acest informator nu a dat nici un randament, întrucât este un element foarte retras, fără societate şi nu este pătruns de această muncă.

2. Acoperirea informativă în cursul anului 1951.

În cursul anului 1951 în acest obiectiv a fost recrutat un informator necalificat, acesta cu scopul de a ne semnala asupra stărilor de spirit, asupra cunoaşterii elementelor suspecte din acest obiectiv.

3. Rezultatele obţinute prin acţiunea informativă dusă pentru cunoaşterea şi urmărirea elementelor suspecte.

În acţiunea informativă din acest obiectiv nu am avut nici un rezultat pozitiv, decât au fost unele sesizări în legătură cu stările de spirit şi unele manifestări izolate.

4. Rezultatul obţinut prin deschiderea dosarelor de verificare în obiectiv.

Nu a fost deschis nici un dosar de verificare în acest obiectiv.

5. Lipsuri în urmărirea obiectivului.

În acest obiectiv ca lipsuri au fost că nu s-a reuşit a se recruta informatori pentru a fi acoperit acest obiectiv, la fel cu informatorii nu întotdeauna conform graficului s-au luat legături cu ei şi nici [...] nu s-a făcut în acest scop pentru ca întâlnirile să fie mai organizate.

Slt. de Securitate Popa Naftailă

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 409, f. 318.

7.

1951 februarie 9, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către toate subunităţile: ordin privind organizarea supravegherii în ţară a familiilor şi prietenilor legionarilor fugiţi în străinătate.

DIRECŢIA REGIONALĂ A SECURITĂŢII STATULUI MUREŞ
Nr. 31/1055 din 9-2-1951

CĂTRE
Toate subunităţile

Din sintezele primite până în prezent asupra activităţii, legăturilor, manifestărilor şi stării de spirit din rândurile familiilor şi prietenilor din ţară ale elementelor legionare fugite peste graniţă, s-a constatat că acţiunea informativă nu a fost dusă în mod organizat, ci mai mult la întâmplare şi fără a fi din partea noastră o preocupare în acest sens pentru un astfel de obiectiv, care este pentru noi foarte important.

În felul acesta se explică faptul că informaţiile obţinute şi relatate în sinteză sunt de suprafaţă, că noi nu cunoaştem familiile elementelor importante care au avut grade şi funcţii de răspundere în mişcarea legionară, care astăzi se agită destul de intens în străinătate şi noi nu cunoaştem activitatea familiilor lor.

Pentru ca această problemă să fie acoperită informativ în întregime, spre a nu avea surprize în viitor, veţi dispune imediat următoarele măsuri în legătură cu familiile din ţară ale legionarilor fugiţi:

Veţi organiza o temeinică supraveghere /filaj, introducerea diverşilor informatori între ei, urmărirea activităţii ce o desfăşoară în serviciile ce le prestează, de cine sunt vizitaţi, pe cine vizitează etc./ pentru a li se stabili legăturile şi manifestările, înregistrându-le în acest fel toate ştiinţele asupra vieţii ce o duc aceste elemente în ţară /sursa lor de trai, dacă sunt ajutaţi şi de către cine, în ce scop le dă ajutor etc./.

După stabilirea acestor lucruri veţi trece la studierea unei persoane din anturajul lor în scopul recrutării ca informator /după ce în prealabil l-aţi supravegheat un timp şi aţi văzut că corespunde/, pe care-l veţi instrui, prelucra şi dirija după împrejurări.

Dacă în acest fel va fi o preocupare din partea noastră, vom putea şti în orice moment activitatea ce o desfăşoară elementele din acest obiectiv, iar sinteze nu vor mai sosi la această Direcţiune cu material puţin sau negativ.

Pe viitor, sintezele informative în această problemă vor trebui să sosească la această Direcţie din două în două luni, de aşa natură ca cel târziu în ziua de 20 la ora 8 dimineaţa să fie aici.

Odată cu prima sinteză, care va trebui să ne sosească în ziua de 20 Februarie a.c., ne veţi înainta şi un tabel cu legionarii fugiţi, precum şi familiile acestora de pe raza Dvs./ Prin familie se înţelege; tată, mamă, fraţi, surori, soţie şi copii./.

Rugăm a nu neglija problema şi a nu depăşi termenul.

Maior de Securitate Babei Gheorghe Lt.Maj. de Securitate Rácz Ştefan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 251, f. 36.

8.

1951 februarie 15, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către toate subunităţile: ordin privind crearea de reţele informative în vederea supravegherii familiilor celor arestaţi.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI MUREȘ
No. 31/1939
15.2.1951

CĂTRE
BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI
DAT LA TOATE SUBUNITĂȚILE

În munca de Securitate problema vitală este şi urmărirea acțiunii de ajutorare a familiilor celor arestați şi a celor arestați sau încadrați în diferite unități de muncă.

Până în prezent activitatea noastră în această direcție a constat în acțiune informativă dusă în interiorul penitenciarelor şi în afara acestora, deşi acțiunea informativă trebuia dusă în jurul familiilor, rudeniilor, prietenilor şi foştilor colaboratori politici ai celor arestați.

Pe viitor trebuie creată o rețea informativă prin recrutarea de informatori ce trebuiesc infiltrați în rândul acestora cu scopul de a stabili: sursele de trai, anturajul /în special cu foştii colaboratori politici ai celor aflați închişi/, de cine şi cum anume sunt sprijiniți materialiceşte şi moraliceşte, cum păstrează legătura cu cei din închisori /prin poştă sau curier/, ce pachete primesc şi de la cine anume, dacă aceste pachete le primesc regulat şi dacă pachetele cu acelaşi conținut sunt primite de mai mulți deținuți, dacă din familii se deplasează cineva cu aceste pachete, care este starea de spirit, atitudinea şi manifestările familiilor acestora, în ce măsură şi în ce mod întrețin legături cu cei de afară, cu cei din închisori etc.

Menționăm că acțiunea de ajutorare manistă nu vizează numai elementele maniste aflate închise şi familiile acestora, ci şi foştii fruntaşi politici manişti aflați dispăruți sau care au fost îndepărtați din diferitele servicii ce le dețineau. În acest sens, acțiunea informativă va trebui să fie bine întărită şi dirijată şi pentru descifrarea acestei forme a acțiunii de ajutorare.

Sinteze în această problemă vor trebui să sosească la această direcțiune la 20 a fiecărei luni.

Maior de Securitate Babei Gheorghe — Lt.Maj. de Securitate Rácz Ştefan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 251, f. 45.

9.

1951 februarie 17, <Bucureşti>. M.A.I.: instrucțiuni privind munca informativă în materie de contrasabotaj.

17 Februarie 1951

INSTRUCȚIUNI

În materie de contrasabotaj munca informativă stă la baza întregii activități.

Informațiile furnizate de diferitele agenturi informative ne dau posibilitatea de a descoperi pe dușmanul de clasă strecurat în diversele sectoare economice, cu scopul de a comite sabotaj sau acte de diversiune.

Pentru ca randamentul muncii informative să fie în măsură de a corespunde sarcinilor care stau în fața organelor de contrasabotaj, agenturile informative trebuiesc organizate în fiecare obiectiv, dându-se sarcini precise.

Astfel, trebuie să avem:

1. Agentură de profunzime, adică informatori plasați în imediata apropiere a suspectului supravegheat sau urmărit de organele noastre şi care ne pot da informații de valoare în legătură cu întreaga activitate a suspectului.

Acești informatori sunt recrutați din rândul intimilor suspectului, având posibilitatea deplină de a cunoaşte tot ceea ce face, precum şi intențiile lui.

Ei trebuiesc recrutați cu grijă, în urma unui studiu adâncit atât al aspectului, cât şi al lui personal, pentru a putea găsi metoda cea mai corespunzătoare necesară recrutării.

Astfel, în primul rând trebuie studiat bine obiectivul pentru a se cunoaşte cine sunt cele mai apropiate persoane din jurul lui.

După ce se va face punctarea, de asemeni, este necesar un studiu amănunțit al persoanei celui ce trebuie recrutat, în scopul ca să ajungem la recrutarea lui în cele mai bune condițiuni.

După recrutare, informatorul de profunzime trebuie instructat în legătură cu sarcinile care-i revin, adică să demaşte intențiile de sabotaj, de diversiune, arătându-i-se ce are de făcut, modul cum trebuie să activeze şi să transmită informațiile căpătate.

În legătură cu întâlnirile cu această categorie de informatori trebuie luate toate măsurile de precauțiune pentru ca ele să se desfăşoare într-o atmosferă de strictă conspirativitate.

2. Agentura de vigilență, adică informatori plasați în obiectivele urmărite de noi pentru a ne semnala:

- manifestările şi faptele ostile ale elementelor dușmănoase;
- starea de spirit;
- abuzurile unor organe de conducere;
- lipsurile cu caracter organizatoric;
- cauzele şi responsabilii.

Aceşti informatori vor fi recrutaţi şi pe bază de sentimente patriotice dintre elementele devotate, care oricând sunt gata să colaboreze cu organele noastre pentru a semnala o anumită stare de fapte duşmănoase.

Recrutarea lor se face tot în urma unui studiu, din care să rezulte aspectul real al celui ce urmează să fie recrutat.

O altă categorie de informatori de acoperire sunt informatorii calificaţi, care au sarcina să dea informaţii în legătură cu toate defecţiunile semnalate în procesul de fabricaţie, cauzele acestor defecţiuni şi vinovaţii respectivi.

Informatorii calificaţi sunt recrutaţi din rândul tehnicienilor şi specialiştilor şi ei trebuie să urmărească procesele tehnice de specialitate, pentru a descoperi actul material de sabotaj, care la rândul lui este săvârşit tot de un specialist.

Cu ajutorul acestor informatori, noi putem reconstitui în anumite cazuri procesul tehnologic, oprindu-se şi prevenindu-l la punctul unde s-a comis actul duşmănos sau actul de sabotaj.

În munca de contrasabotaj agentura de informatori calificaţi are un mare rol şi de această categorie ne servim într-o măsură foarte largă. Ei sunt foarte utili şi cu atât mai utili cu cât de cele mai multe ori organul de securitate nu are cunoştinţele tehnice necesare pentru a înţelege procesele tehnologice care determină realizarea cantitativă sau calitativă a planului de stat.

Modul de recrutare şi de instructaj este acelaşi ca şi la informatorii de vigilenţă.

3. O altă categorie de agentură este rezidenţa, adică concentrarea unui număr de informatori pe lângă o persoană bine verificată de noi, care va avea sarcina să instructeze informatorii cu care lucrează, să colecteze materialul furnizat de informatori şi să-l transmită mai departe ofiţerului de securitate cu care ţine legătura.

O foarte mare atenţie trebuie acordată recrutării rezidenţilor.

Ei trebuie să fie bine cunoscuţi, fiind aleşi numai dintre elementele devotate şi sincere în care se poate avea o încredere deplină.

Rezidentul în mod obişnuit este membru de partid.

Informatorii recrutaţi de noi sunt trimişi rezidentului, el având sarcina să ţină legătura cu ei, să se ocupe cu instructajul lor conform instrucţiunilor ofiţerilor de securitate, apoi să strângă toate notele date de informatori şi să le predea ofiţerului de securitate.

Varietatea şi mulţimea obiectivelor urmărite de organele de contrasabotaj obligă ca în această muncă să fie folosite într-o măsură foarte mare rezidenţele.

Se menţionează că în rezidenţă se pot grupa numai informatori de vigilenţă şi calificaţi.

În general se recomandă un studiu foarte adâncit pentru alegerea rezidentului care, aşa cum s-a arătat, depune o activitate asemănătoare cu cea a ofiţerului de securitate cu singura deosebire că nu are dreptul să facă recrutări de informatori.

În munca de contrasabotaj se pune un accent deosebit în supravegherea şi urmărirea suspecţilor.

În toate obiectivele ei trebuiesc depistaţi, cunoscuţi sub toate aspectele şi ţinută o evidenţă precisă a lor în condiţiunile care vor fi arătate în instrucţiunile Direcţiunii Generale.

Remarcăm două categorii de suspecţi:

a. Suspecţi care rezultă din lucrări (acţiuni sau cazuri urmărite), asupra cărora noi avem indicii suficiente din care să rezulte că ei ar putea fi elemente sabotoare sau duşmănoase.

Aceştia trebuiesc supravegheaţi încontinuu prin informatorii de profunzime care să ne poată reda întreaga lor activitate până la lămurirea acţiunii sau cazului urmărit.

Dosarele de suspecţi vor cuprinde în afară de fişa biografică şi arătarea precisă a motivului pentru care a fost declarat suspect şi toate rapoartele de supraveghere.

b. O altă categorie de suspecţi sunt aceia care prin originea lor socială sau prin trecutul lor politic sunt susceptibili de a deveni oricând unelte ale duşmanului. Tot în această categorie intră şi acei suspecţi de la punctul „a” care, după lămurirea acţiunii sau cazului urmărit, au rămas în stare de libertate.

Toţi aceşti suspecţi vor trebui supravegheaţi în mod periodic pentru a se vedea în ce măsură ei mai pot fi suspectaţi de acte de sabotaj şi diversiune.

Evidenţa acestei categorii de suspecţi va fi, de asemeni, reglementată prin instrucţiunile speciale uniforme date de Direcţiunea Generală.

Întreg lotul de suspecţi aflat în secţii trebuie verificat.

În primul rând ei trebuiesc identificaţi şi văzut în ce măsură sunt prezenţi la locurile de producţie în care au fost semnalaţi.

De asemenea, trebuie verificat dacă există motive suficiente care să ne îndreptăţească declararea lui ca suspect.

Acei care vor fi consideraţi ca cei mai periculoşi, vor fi supravegheaţi prin agentură de valoare (de profunzime).

A doua categorie va fi supravegheată în mod periodic, urmând a se raporta în ambele cazuri în modul arătat în planul de muncă.

*

Pentru a nu se duce o muncă anarhică şi pentru a exista o coordonare între munca secţiilor şi Direcţiei a II-a contrasabotaj, se impune a se întocmi un plan de muncă care să cuprindă următoarele puncte:

I. Munca informativă

A. Documentare

1. Cunoaşterea structurii interne a obiectivului, numărul de angajaţi, conducători şi elementele suspecte sau susceptibile de a fi suspecte.

2. Cunoaşterea acelor procese tehnice hotărâtoare fiecărei probleme care determină cantitatea şi calitatea produselor, în scopul descoperirii la timp a actelor materiale de sabotaj.

B. Organizarea informativă

1. Verificarea actualei agenturi, completarea dosarelor şi facerea caracterizărilor.

2. Organizarea agenturii de informatori de profunzime, pentru urmărirea suspecţilor de sabotaj.

3. Organizarea agenturii de acoperire a obiectivelor la locul de producție pe bază de rezidențe. Vor fi:

- agenturi calificate
- agenturi de vigilență

4. Organizarea rezidenților în rezidențe separate de informatori calificați și de informatori de vigilență.

5. Plan de întâlnire cu rezidențe și întâlniri cu informatorii.

II. Modul cum vor raporta organele în subordine

A. Rapoarte de supraveghere lunare pentru suspecții puși în supraveghere continuă.

B. Rapoarte lunare care să conțină sintetizat întregul material furnizat de agentura de vigilență, pe probleme cu următoarele capitole:

- manifestări dușmănoase
- stare de spirit
- abuzuri ale organelor de conducere (mai ales în mediul rural)
- lipsuri principale (pază, incendii, defecțiuni organizatorice, protecția muncii, salarii, norme, condiții de trai, cantină, investiții, asistență socială etc.)
- cauze și responsabilii.

C. Rapoarte lunare de desfășurare a procesului de producție pe probleme, rezultate din munca agenturii calificate, urmărindu-se greutățile și deficiențele. Se vor arăta cauzele și vinovații.

D. Situații lunare despre fluctuația numerică a agenturilor informative, pe categorii și probleme

E. Toate cazurile și evenimentele importante se vor raporta prin rapoarte de urmare până la epuizarea cazului.

III. Control și îndrumare

A. Deplasarea șefilor de servicii la regionale, o dată pe lună.

B. Șefii de birou și șefii de problemă ori de câte ori va fi nevoie ca să lămurească cazurile concrete ivite.

IV. Operativ-organizatoric.

A. Ședințe lunare în cadrul fiecărui serviciu (secție, birou în regiune) pentru a se analiza munca unui birou pe o perioadă de o lună.

B. Idem., ședințe lunare în cadrul biroului, conduse de șeful de birou, în asistența șefului și ajutorului de șef de serviciu pentru a se analiza o problemă.

La sfârșitul fiecărei ședințe se redactează scurte procese-verbale, conținând învățăturile și măsurile luate.

V. Sarcini pentru perioada până la 1 Mai 1951.

1. Reverificarea suspecților existenți.

2. Reverificarea și activitatea informatorilor și rezidenților existenți.

3. Cunoașterea și venirea cu propuneri de îndepărtare din locurile de producție cele mai importante a elementelor dușmănoase care sunt în acțiunile și cazurile urmărite.

4. Organizarea biroului păstrării secretului de stat.

5. Rapoarte lunare despre manifestările dușmănoase, starea de spirit, abuzurile și lipsurile principale, lipsuri în privința pazei și a pompierilor.

6. Rapoarte lunare de[spre] deficiențele și greutățile ivite în desfășurarea procesului de producție în vederea executării planului de stat.

7. Rapoarte de supraveghere lunare pentru suspecții puși în supraveghere continuă.

8. Situații lunare despre fluctuația numerică a agenturilor pe categorii și probleme.

9. Lărgirea agenturilor în obiectivele slab organizate.

10. Întărirea rezidenților și agenturilor de acoperire.

11. Cunoașterea unui procent de conducători tehnici din instituții și întreprinderi în scopul verificării lor.

Vor fi identificați toți chiaburii activi din toate satele, li se vor întocmi dosare personale care vor fi ținute în sediul raionului, fișele vor fi trimise la regiune și Direcție.

În fiecare sat va fi recrutat un informator, astfel ca la 1 Aprilie 1951 să aibă toate câte un informator.

Va fi identificat un alt lot de chiaburi și alte elemente dușmănoase care se găsesc atât în sectorul privat, cât și în cel socialist.

Se vor întocmi dosare personale unui număr de chiaburi.

Se va trece la curățirea sectorului socialist de toate elementele suspecte.

Se vor crea în fiecare sat, în această perioadă, încă trei informatori.

În afară de aceste sarcini generale, pentru următoarele probleme se dau următoarele sarcini speciale:

A. PETROL

1. Organizarea de rezidențe și agenturi în sectoarele hotărâtoare.
2. Evidențe operative de suspecți.
3. Verificarea cadrelor de conducere.
4. Consultarea dosarelor de la A.S. în vederea cunoașterii elementelor care au fost în legătură cu foști spioni.

B. COMENZI SPECIALE

1. Propuneri de îndepărtare a elementelor dușmănoase din cadrul întreprinderilor care execută astfel de comenzi.
2. Întărirea agenturilor și rezidenților pentru urmărirea modului cum este îndeplinit planul.
3. Cunoașterea și urmărirea gamelor de operații.

C. CENTRALE HIDROELECTRICE

1. Urmărirea lucrărilor de amenajare și a condițiilor de turnare a stâlpilor de beton și a barajelor.
2. Certificarea și cunoașterea cadrelor de conducere din centrale și șantiere.

3. Organizarea de rezidenţe.

D. CANALUL DUNĂRE-MAREA NEAGRĂ

1. Propuneri de îndepărtare a elementelor duşmănoase din Direcţia Generală a Canalului şi Departamentul de Studii.

2. Întărirea rezidenţelor în vederea urmăririi următoarelor probleme:

- întreţinerea utilajului
- aprovizionarea cu materiale
- construirea în bune condiţiuni a căilor ferate
- construcţiile.

E. CERCETĂRI ŞTIINŢIFICE

1. Verificarea şi cunoaşterea cadrelor de conducere de la institutele de cercetări din Bucureşti şi provincie.

2. Urmărirea păstrării secretului lucrărilor.

F. INDUSTRIA FARMACEUTICĂ

1. Întărirea agenturilor şi rezidenţelor.

2. Depistarea elementelor suspecte în vederea îndepărtării lor.

3. Urmărirea îndeaproape a procesului de producţie.

4. Urmărirea calităţii produselor.

G. CĂRBUNE

1. Identificarea şi cunoaşterea tuturor elementelor suspecte pătrunse în posturi de conducere.

2. Identificarea şi cunoaşterea tuturor persoanelor care fac explorări.

3. Urmărirea procesului de mecanizare şi de tăiere în abataje.

4. Urmărirea modului de organizare şi funcţionare a staţiilor pentru extracţia bitumului de la Derna-Tătăruş, Filipeştii de Pădure.

5. Urmărirea modului cum sunt aplicate normele de lucru.

6. Urmărirea modului cum se fac armările galeriilor pentru a se evita eventuale prăbuşiri.

7. Urmărirea modului cum sunt aprovizionate cu material lemnos exploatările carbonifere.

H. COMITETUL GEOLOGIC

1. Urmărirea şi supravegherea activităţii echipelor de gravimetrie.

2. Urmărirea modului cum sunt amplasate sondele de prospecţiune.

3. Cunoaşterea şi supravegherea elementelor suspecte strecurate în posturi de răspundere în cadrul Comitetului.

I. GOSCOL

1. Cunoaşterea modului în care se desfăşoară acţiunea de înfiinţare de noi gospodării colective, sesizarea la timp a lipsurilor şi defecţiunilor stabilite.

2. Identificarea elementelor duşmănoase care agită şi instigă împotriva înfiinţării de noi goscol-uri.

3. Identificarea tuturor elementelor suspecte din gospodăriile existente şi întocmirea de fişe personale pentru aceştia.

4. Depistarea tuturor elementelor duşmănoase strecurate în conducere şi în cadrul goscol-urilor. Luarea de măsuri de îndepărtare a acestora (propuneri pe bază de material informativ concret).

5. Cunoaşterea modului cum se desfăşoară munca în goscol-uri, urmărindu-se şi realizarea planurilor de producţie, investiţii şi verificări (defecţiuni în organizarea muncii).

6. Cunoaşterea situaţiei braţelor de muncă în raport cu suprafaţa şi sarcinile de producţie ale gospodăriei.

7. Cunoaşterea modului de organizare a recepţionării produselor colectate.

8. Cunoaşterea modului cum se achită contravaloarea produselor colectate.

9. Identificarea în această privinţă a tuturor goscol-urilor şi defecţiunilor.

10. Cunoaşterea elementelor din conducerea aparatului de colectare local, identificarea elementelor suspecte.

Se menţionează că:

Rapoartele de supraveghere ale suspecţilor vor fi înaintate la data de 5 a fiecărei luni.

Rapoartele cu starea de spirit şi manifestări duşmănoase vor fi înaintate la data de 10 a fiecărei luni.

Rapoarte asupra modului cum s-a desfăşurat producţia vor fi înaintate la data de 20 a fiecărei luni.

Situaţia cu fluctuaţia suspecţilor va fi înaintată până la data de 30 a fiecărei luni.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 420, f. 70-79.

10.

1951 februarie 26, <Târgu-Mureş>. M.A.I.-D.R. Mureş: raport în legătură cu asigurarea pazei şi securităţii ministrului Lotar Rădăceanu, aflat la vânătoare în comuna Răstolița.

RAPORT

26 Februarie 1951

TOVARĂŞE MAIOR,

La ordinul Dvs. primit în ziua de 24 Februarie 1951, prin care ordonaţi deplasarea în comuna Răstolița pentru asigurarea Pazei şi Securităţii unor tovarăşi din C.C. care vor sosi în această localitate în seara zilei de 24.2.1951, raportez următoarele:

M-am deplasat în această comună cu o echipă formată din Lt. Dumbravă Ioan, Slt. Budai Alex., Matei Ioan, Tothazan Alex., Pogăceanu Liviu şi Sergentul Todea Aurel din partea noastră, precum şi cu un număr de 10 miliţieni din partea Reg. Mil. Mureş.

Am identificat casele unde sunt pregătite pentru dormit şi asupra cărora am efectuat un control, aflând că acestea sunt în localul Ocolului silvic din Răstolița.

Am asigurat paza conform planului de acțiune și la orele 23,20 a sosit maşina Nr. 43 B cu tov. Ministru Lotar Rădăceanu, însoțit de tov. Director de Cabinet şi Preşedintele Cooperativelor A.G.V.R., iar din partea D.G.S.S. Bucureşti au venit tov. Lt. Palcău și un tov. Slt.

În dimineața zilei de 25.2.1951, la orele 7,30, s-a plecat la vânătoare, cu care ocazie au plecat cei de mai sus, iar persoane străine ca vânători au fost: tov. Bodor Ioan, vicepreşedinte al Reg. Mureş, Györfi Ştefan, şef raion la terenurile de vânătoare, Fülöp Iuliu, resp. cadre regional, Stift Carol şi Magyari Dominic, insp. de vânătoare, Jenei Eugen, preşedinte al asociației de vânătoare Mureş, toți din Tg.-Mureş.

S-au efectuat trei bătăi cu rezultate negative şi tov. Ministru s-a hotărât să plece în aceeaşi seară, după ce a luat masa în casa brigadierului Moldovan din Răstolița. La orele 19,10 au părăsit localitatea, plecând spre Reghin, Tg.-Mureş la Buşteni.

S-a constatat că după sosire, tov. Ministru a stat de vorbă cu vânătorii şi printre altele a întrebat că cine mai participă, la care tov. Györfi Ştefan a afirmat că mai participă 24 tov. de la Securitate, fapt ce a indignat pe tov. Ministru pentru faptul că [de] ce sunt atâția tov de la Securitate. I s-a arătat de către tov. Lt. Palcău că nu corespunde adevărului acesta.

Aflând despre această deconspirare am prelucrat imediat cu tov. Györfi greşeala ce a săvârşit, cu toate că i-am atras atenția încă de la început.

Despre acestea tov. Györfi [şi-]a recunoscut greşeala şi şi-a luat angajamentul că în viitor nu va mai săvârşi asemenea greşeli. Am constatat că acest tovarăş este un bun membru de partid, iar în ceea ce priveşte activitatea lui pe teren profesional îşi face datoria în mod conştiincios. Propun ca să fie urmărit în viitor dacă va mai săvârşi asemenea greşeli în atari ocazii şi atunci să se ia măsuri în contra lui.

În ceea ce priveşte necesitatea prezenței personalului din partea noastră, în ziua următoare la orele 12 am trimis la baza de plecare un număr de 8 tovarăşi şi am mai rămas 3 de la Securitate şi 4 de la miliție.

Anexez planul de acțiune.

Lt. de Securitate Dumbravă Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 286, f. 329-330.

11.

1951 februarie 27, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: îndrumare privind întocmirea planului de perspectivă pe linia Secției a III-a, pe perioada 1 martie – 1 aprilie 1951.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI MUREŞ

No. 2/Cab. 27 febr. 1951

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII POPORULUI
SÂNGEORGIU DE PĂDURE

În vederea întocmirii planului de perspectivă /pregătire, plan minimal/, pe intervalul 1 Martie 1951 şi 1 Aprilie 1951, în ceea ce priveşte secția a 3-a, vă facem cunoscut că acest plan va trebui să includă următoarele 4 puncte:

1/ Intensificarea /muncii/ acțiunii informative
2/ Mijloace de întâlnire cu informatorii
3/ Dosare pe comune
4/ Diverse

1/ Vorbind despre primul punct va trebui să ne propunem recrutare de informatori, reactivare de informatori şi abandonare de informatori

a/ Recrutarea informatorilor: Se vor recruta informatori în spiritul celor discutate la conferință, ținându-se seama de:
- Studierea din toate punctele de vedere a elementului om
- Referat de felul cum a decurs recrutarea şi unde poate fi folosit
- Referat prin care se cere aprobarea ca să lucreze şi numai în acest caz va deveni informator
- Material documentar/ probe compromițătoare împotriva lui
- Angajament, autobiografie, fişe personale
- Remunerația

Acestea în ceea ce priveşte dosarul informatorului, care se va păstra cu toate dosarele la un loc, în fişet, pe linia lui S. 3.

Un alt dosar cu nume conspirativ se va ține de şeful problemei respective, mai bine zis de acel ce lucrează cu informatorul, şi va cuprinde material informativ.

b/ Reactivizarea informatorilor: Se va lua contact cu informatorii care au lucrat în diferite probleme şi s-au achitat conştiincios de sarcinile date şi care din motive fără suport logic au încetat de a mai lucra. Se va studia posibilitatea pentru a reactiviza şi determina informatorii să lucreze din nou.

c/ Abandonarea informatorilor: Toţi informatorii deconspiraţi, incapabili şi epuizaţi se vor abandona. Aceasta nu brusc, spunându-le că nu mai lucrează cu noi, ci să se nască o răceală ca el singur să înţeleagă că nu mai avem nevoie de serviciile lui. În caz că aceştia vă sunt semnalaţi că sunt susceptibili de a descoperi unele sarcini ce i-au fost trasate la timpul său, va fi chemat şi pus în vedere că greşeşte când face astfel de lucruri şi că este pasibil de sancţiuni. Cazurile de abandonare se vor raporta.

Considerând punctele a/ şi b/ cele mai importante, veţi propune recrutare şi reactivizare de informatori, ţinând seama de importanţa obiectivelor din ordinea următoare:

- Martorii lui Iehova
- Problema catolică cu greco-cat. rezistenţi [şi] romano-catolici
- Curente şovine maghiare
- Fostele partide burgheze de tip fascist /române, maghiare, germane/
- Problema fugarilor
- Culte reformate
- Adventişti reformişti şi nazarieni

Acţiunea informativă să se canalizeze în aşa fel ca rezultatul planului de perspectivă să oglindească:

- Câţi sunt şi ce activitate subversivă desfăşoară Martorii lui Iehova?
- Câţi rezistenţi greco-catolici preoţi şi credincioşi sunt, ce fac? Ce activitate subversivă desfăşoară?
- Idem pentru romano-catolici.

Curentul şovin maghiar: acţiunea subversivă întreprinsă de elementul şovin maghiar şi alte probleme ce se desprind de aici.

2/ Mijloace de întâlnire: în acest scop se vor crea case conspirative în spiritul celor discutate la conferinţă.

3/ Dosare pe comune: se propune întocmirea unui număr de dosare pe comune.

Pentru acestea puteţi colabora cu Miliţia şi vă folosiţi de ghidul ce se anexează la prezentul ordin.

Consideraţiuni generale:

- Pe scheletul acesta Dvs. veţi trece imediat la întocmirea planului de muncă pe perioada 1.III – 1.IV. 1951, defalcat pe oameni şi pe zile.
- Se va analiza munca în fiecare zi pentru a se putea constata cum se îndeplineşte planul de muncă propus.
- Pentru planul de muncă pe trei luni ce va fi elaborat de la data de 1.IV.1951, veţi primi instrucţiuni de urmare şi concise.

La data de 3 Martie 1951, ne va parveni planul de muncă propus, iar la 5 Martie 1951, analiza planului de muncă.

Maior de Securitate Babei Gheorghe Lt.Major de Securitate Stoica Octavian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 607, f. 3-5.

12.

1951 martie 3, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.: raport privind activitatea Secţiei a IV-a, pe perioada 20 ianuarie – 28 februarie 1951.

DIRECŢIUNEA REGIONALĂ A SECURITĂŢII STATULUI MUREŞ
4/3457
3.3.1951

Către,
DIRECŢIA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
BUCUREŞTI

La ordinul Dvs. Nr. 4/300203 din 1.1.1951, alăturat înaintăm situaţia numerică de[spre] lucrările Secţiei a IV-a, din perioada de la 20 Ianuarie 1951 până la 28 Februarie 1951.

Activitatea Secţiei în această perioadă s-a desfăşurat după cum urmează:

Pe linie de filaj.

Filajele efectuate în această perioadă au dat toate rezultate pozitive şi nu s-a pierdut nici un obiectiv. Tovarăşii însărcinaţi cu această misiune au dat dovadă de elan şi hotărâre, însă nu au arătat o suficientă răbdare şi destul calm, aceste deficienţe au fost apoi prelucrate în şedinţele de creşterea şi ridicarea cadrelor, cu scopul de a fi remediate.

Pe linie de investigaţii.

Lucrările de investigaţii în această perioadă au fost efectuate mulţumitor, nu au dat însă rezultatul dorit din punct de vedere calitativ, unele din aceste lucrări fiind lucrate cu superficialitate, ceea ce a necesitat restituirea lor, pierzându-se prin acesta timp. Aceste lipsuri au fost, de asemeni, prelucrate în mod detaliat în şedinţele profesionale, elaborându-se totodată un model de raport de investigaţii cât şi de filaj pentru îmbunătăţirea calitativă a acestei munci. În urma acestor măsuri s-a putut observa o îmbunătăţire în munca de investigaţii.

Pe linie de operativ.

Toate ordinele de operații au fost executate în bune condițiuni, nescăpându-se nici un obiectiv, toate aceste operații efectuându-se după un plan dinainte stabilit, participând toți tovarășii din cadrul Secției în resortul respectiv. Cu ocazia acestor operații tovarășii au dat dovadă de spirit de sacrificiu și de ură față de dușmanul Clasei Muncitoare, însă tot cu această ocazie s-a observat la unii din tovarăși o lipsă de disciplină și de orientare în teren, astfel cu ocazia unei capcane formate conform ord. Dvs. Nr. 523/30001/1951, la numita Nuți Macarie din Reghin, str. Libertății, Nr. 4, tov. Serg.Maj. Buruș Gavril și Serg. Socaciu Martin, care formau această capcană, au fost găsiți dormind, această lipsă a fost prelucrată în cadrul unei ședințe de creșterea și ridicarea cadrelor, de față fiind și tovarășii de la aparatul Politic și Cadre.

Tot în această perioadă, împreună cu organele Miliției, s-a dus o acțiune pentru depistarea fugarilor din Regiune, cu care ocazie a fost prins fugarul Cătineanu Alexe și a fost rănit mortal fugarul András Ioan.

De la înființarea acestei Direcții, pentru creșterea cadrelor și buna desfășurare a muncii în cadrul acestei Secții, s-a făcut o propunere tov. Director Regional pentru a introduce în cadrul acestei secții un program format din instrucție militară și cunoașterea și mânuirea armamentului, care a fost aprobat și de la 27.1. a.c. se execută în fiecare sâmbătă de la orele 7-8 aceste ședințe, dovedindu-se a fi necesare.

Tot în această perioadă s-a elaborat un plan de recrutare a informatorilor necesari Secției, recrutându-se 9 informatori până în prezent, și suntem în curs de elaborarea unui plan de muncă în perioada 6 Martie – 1 Mai 1951.

Maior de Securitate Babei Gheorghe Cpt. de Securitate Palcovici Iosif

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 286, f. 304.

13.

1951 martie 21, Bucureşti. M.A.I. către M.A.I.-D.R. Mureș: ordin privind întărirea muncii informative în problema legionară – evidențele, supravegherile, agentura informativă.

DIRECȚIA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
CONFIDENȚIAL-PERSONAL Nr. 313/57.400

Către,
REGIUNEA MUREȘ
Tovarășului Maior Babei Gh.

Dușmanul de clasă opune astăzi o rezistență turbată în calea construirii socialismului la noi în țară.

S-a constatat că un rol important în toate acțiunile subversive și de subminare duse împotriva regimului nostru îl joacă legionarii.

Cercetările efectuate de organele Securității de Stat asupra formațiunilor dușmănoase lichidate sunt o mărturie a faptului că legionarii au fost și continuă să fie un sprijin direct în activitatea dușmănoasă a centrelor naționaliste de peste graniță și a agenturii serviciilor de spionaj străine.

Noi știm că în trecut mișcarea legionară a reușit să antreneze în rândurile ei mii și zeci de mii de elemente, care prin poziția lor socială nu aveau ce căuta în această organizație.

Datorită unor evidențe defectuoase, în prezent se găsesc în libertate, fără să fie supravegheați, foarte mulți legionari care au ocupat grade și funcții importante în mișcarea legionară, ei reprezentând astăzi elementul de sprijin pentru încercările continuu de organizare a activității de subminare a regimului.

În afara cadrelor legionare aflate în libertate, au fost neglijate familiile legionarilor arestați și ale celor fugiți peste frontieră.

Deși s-a constatat că majoritatea deținuților legionari primesc pachete cu ajutoare din afară, din care rezultă clar că la mijloc este o acțiune organizată pe această linie, problema nu a fost privită cu importanță.

Nu s-a făcut o evidență clară pentru rudele și prietenii fiecărui legionar arestat și nu s-au luat măsuri de supraveghere informativă a acestora.

Ajutorul legionar este în esență forma care precede organizarea acțiunilor de subminare.

El pornește de obicei de la strângerea de fonduri, haine sau alimente pentru legionarii închiși, antrenând în acest fel fie foști legionari, fie rudele celor arestați.

Cu timpul ajutorul legionar capătă un caracter permanent, devine organizat și se transformă în grupuri subversive.

O altă problemă care nu a fost suficient de adâncită a fost aceea a legionarilor fugiți peste frontieră.

În străinătate se găsesc sute de legionari fugiți din țară, care sunt folosiți de serviciile de spionaj imperialiste ca agenți de legătură cu agenturile lor de spionaj din țară.

S-a constatat că aceștia întrețin legături cu rudele și prietenii lor din țară și că atunci când vin din străinătate fac primul popas la cei cu care au fost în continuă legătură.

Până în prezent, deși s-a insistat asupra înființării evidenței legionarilor fugiți și a rudelor lor din țară, precum și asupra supravegherii informative a acestora din urmă, problema nu a fost urmărită cu suficientă atenție.

Se impune deci ca în viitoarea perioadă de muncă accentul să fie pus pe verificarea și completarea evidențelor, efectuarea supravegherilor și pe agentura informativă.

EVIDENȚELE

Se vor sistematiza şi completa evidenţele, astfel ca ele să cuprindă toate elementele legionare care au deţinut funcţiuni şi grade în mişcarea legionară, începând de la şef de cuib în sus, evidenţele legionarilor arestaţi şi ale rudelor şi prietenilor acestora, evidenţele legionarilor fugiţi peste frontieră, ale rudelor şi prietenilor lor din ţară.

Până la 30 Martie a.c. veţi înainta Direcţiei Generale un tabel cu toţi legionarii care au deţinut grade şi funcţiuni de la şef de cuib în sus şi care se găsesc în libertate, în raza Regiunii dvs.

Până la 1 Iulie a.c., veţi verifica şi completa evidenţele legionarilor arestaţi, ale rudelor şi prietenilor acestora.

Tot până la această dată veţi face verificarea şi completarea evidenţelor legionarilor fugiţi în străinătate, ale rudelor şi prietenilor lor din ţară.

Pentru toate aceste elemente veţi întocmi dosare individuale, care vor trebui să cuprindă: fişa personală a elementului în cauză şi materialul informativ la zi.

SUPRAVEGHERILE

S-a constatat că supravegherile informative au fost făcute formal, neîntrebuinţându-se toate mijloacele şi posibilităţile de care dispunem.

Această situaţia va trebui remediată în actuala perioadă de muncă, când supravegherile informative se vor face cu toate mijloacele (filaj, mijloace tehnice, telefon, filajul corespondenţei, informatori).

Materialul informativ obţinut din supravegheri, va fi trecut la dosarele individuale ale elementelor în cauză, pentru ca acestea să oglindească în orice moment activitatea şi legăturile prezente ale celor supravegheaţi.

Evidenţa supravegherilor va fi ţinută printr-o cartotecă specială. Fişele din această cartotecă vor cuprinde: numele şi prenumele legionarului supravegheat, datele lui de identificare, ocupaţia, domiciliul prezent şi gradul sau funcţia avută în cadrul mişcării legionare.

Pe spatele fişei se va trece data când a început supravegherea şi felul cum a fost făcută (mijloacele întrebuinţate).

Menţionăm că Direcţiunea Generală va efectua un permanent control asupra felului cum sunt făcute supravegherile şi asupra rezultatelor informative obţinute de Dvs.

Se vor lua aspre măsuri acolo unde se va constata că această problemă este neglijată.

AGENTURA INFORMATIVĂ

Punctul central asupra căruia trebuie să se insiste în acest plan de muncă este verificarea şi îmbunătăţirea agenturii informative.

În acest sens, până la data de 15 Aprilie a.c., veţi verifica agentura, abandonând informatorii care nu au dat rezultate până în prezent, reactivând informatorii [neutilizaţi] care au posibilităţi de infiltrare.

Noile recrutări de calitate nu vor depăşi proporţia de 20-30% din numărul total al legionarilor aflaţi în evidenţa Dvs., şi acest procent va trebui să fie îndeplinit până la data de 1 Iulie a.c.

Recrutările se vor face după un amănunţit studiu al elementelor vizate şi pe bază de materiale compromiţătoare.

În timpul recrutării veţi cere tuturor elementelor să scrie date complete asupra persoanelor cu care au activat în mişcarea legionară, despre şefii lor, despre cei pe care i-au avut în subordine şi pe care i-au recrutat şi despre cei cu care au avut contingenţă în activitatea lor.

Aceste demascări vor fi făcute pe etape, şi anume: până la 23 August 1944 şi după 23 August 1944 sau 6 Martie 1945.

După recrutare se va face verificarea informatorilor, dându-li-se să verifice, să culeagă informaţiuni pe care noi le cunoaştem deja cu preciziune dinainte.

Materialul informativ prezentat de aceştia va trebui să fie temeinic verificat şi analizat de Dvs.

De asemeni, elementele nou recrutate vor fi sondate cu informatori mai vechi şi verificate, putând stabili în felul acesta dacă ei colaborează în mod cinstit cu organele noastre.

Aceste metode trebuiesc aplicate în permanenţă cu fiecare informator nou recrutat, cu care se va ţine contactul în mod regulat, silindu-l să dea material scris de mâna sa, la început cu privire la activitatea trecută şi la elementele legionare aflate în libertate, iar mai apoi, după verificare, inflitrându-l în obiective precise.

Veţi profita în permanenţă de situaţii care ne dau posibilitatea de a face recrutări ca:

- elemente propuse pentru eliberare din penitenciare;
- avizul pentru ocuparea unei slujbe sau pentru înscrierea la o şcoală sau facultate a fostelor elemente F.D.C.-iste;
- înlesnirea transmiterii unui pachet cu alimente în penitenciar de la rudele celor arestaţi etc.

Cele de mai sus arătate reprezintă pentru noi nenumărate ocazii de a ne îmbogăţii reţeaua informativă şi după cum se vede posibilităţile noastre în acest domeniu sunt destul de vaste, trebuind numai să ştim să le utilizăm şi să le aplicăm la locul şi omul potrivit.

Ţinând seama de instrucţiunile trimise în ţară încă în anul 1948 de comandamentul legionar din străinătate, prin care se cerea ca mişcarea legionară să-şi descentralizeze activitatea pe conduceri regionale, care să ţină direct legătura cu străinătatea, se poate presupune că ei aplică această tactică în prezent.

Odată îndeplinite sarcinile de mai sus, se va ajunge la depistarea eventualelor conduceri regionale, la depistarea legăturii legionarilor cu străinătatea, stabilirea formei de organizare şi a metodelor întrebuinţate de legionarii din ţară în activitatea lor prezentă şi chiar preîntâmpinarea încercărilor de regrupare.

În cadrul urmăririi problemei veţi dispune să se completeze până la zi istoricul problemei legionare din Regiunea Dvs.

Viitoarele planuri de muncă le veţi întocmi pe baza sarcinilor şi obiectivelor arătate în prezentul ordin circular, care va fi prelucrat de Dvs. personal cu organele în subordine care lucrează în problema legionară.

Colonel de Securitate G. Birtaş Căpitan de Securitate M. Iacob

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 252, f. 40-44.

14.

1951 martie 23, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: ordin privind urmărirea procesiunilor religioase ale cultului romano-catolic cu ocazia sărbătorilor de Paşti.

DIR. REG. A SEC. STATULUI MUREŞ
No. 342/5473 din 23 Martie 1951

BIROULUI RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI
SÂNG. DE PĂDURE

Erarhia romano-catolică şi slujitorii acesteia care sunt aserviți Vaticanului şi politicii antimuncitoreşti a imperialiştilor anglo-americani, în unire cu reacțiunea internă, caută toate mijloacele pentru a înfrâna construirea socialismului în țara noastră.

Având în vedere că sărbătorile de Paşti sunt o ocazie foarte bună pentru agitație contra realizărilor clasei muncitoare în R.P.R. sub masca religioasă, luați măsuri pentru:

- Urmărirea informativă a procesiunilor religioase celebrate de preoții rom.-cat. cu ocazia sărbătorilor,
- Instruiți informatorii pentru a urmări manifestările şi agitațiile preoților în cursul predicilor ținute, la fel şi cu ocazia mărturisirilor şi discuțiilor personale.

Raportați rezultatele obținute până la data de 28 Martie 1951 în referire la acest ordin.

Maior de Securitate Babei Gheorghe Lt.Maj. de Securitate Stoica Octavian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 610, f. 27.

15.

1951 martie 25, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: ordin privind stabilirea numărului funcționarilor administrativi încadrați în protopopiatele şi parohiile evanghelice luterane germane.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI MUREŞ

No. 343/5413 25 Martie 1951

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI
SÂNG. DE PĂDURE

Districtele protopopeşti şi parohiile mari evanghelice luterane germane sunt încadrate cu un număr exagerat de funcționari administrativi, în majoritatea cazurilor netrecuți în bugetul statului.

Rostul adevărat al acestor încadrări ar fi să se camufleze şi să sprijine elementele hitleriste care, la adăpostul funcțiunii, ar continua să desfăşoare o activitate împotriva R.P.R.

Dispuneți să se stabilească pe cale strict discretă câți funcționari bugetari şi nebugetari funcționează la districtul Dvs., precum şi la parohii mai mari din raza unității Dvs. Funcționarii identificați vor fi căutați în arhivele Dvs. şi se vor strânge date despre activitatea lor trecută, precum şi relațiuni asupra manifestărilor actuale.

Interesează, de asemenea, cine i-a sprijinit pentru angajare, ce funcțiuni îndeplinesc şi cu ce salar sunt plătiți.

Districtele protopopeşti şi parohiile unde se constată aceste stări de lucruri, vor constitui pentru Dvs. obiective pentru care se vor deschide acțiuni informative, luându-se măsuri pentru pătrundere în mediu.

Un prim rezultat ne va fi raportat până la data de 28 Martie 1951.

Maior de Securitate Babei Gheorghe Lt.Maj. de Securitate Stoica Octavian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 610, f. 29.

16.

1951 aprilie 2, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.-B.R. Târnăveni: ordin instructiv în problema chimică de bază.

DIRECȚIA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI MUREŞ

Nr. 22/6389.
2.IV.1951.

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI TÂRNĂVENI

Problema Chimică de bază
ORDIN INSTRUCTIV

Industria chimică determină în mare măsură realizarea sarcinilor de plan în toate sectoarele noastre economice. Această industrie are perspective de dezvoltare foarte mari în cadrul planului cincinal, ținând seama de bogățiile naturale ale țării noastre.

Este necesar ca organele de securitate să acorde toată atenția urmăririi, realizării şi depăşirii planului de stat în această industrie, pentru demascarea duşmanului de clasă care încearcă, fie prin acte de sabotaj şi diversiuni făcute, fie prin atitudinea pasivă față de producție, să stânjenească bunul mers al procesului de fabricație.

În acest sens dispuneți următoarele:

Cunoaşterea temeinică a obiectivelor chimice din raza Dvs., precum şi a capacităților de producție.

Cunoaşterea elementelor cu munci de răspundere din întreprinderile respective, atât din punct de vedere profesional, cât şi politic.

În această direcție este necesar să se stabilească poziția inginerilor şefi față de directorii întreprinderilor, care sunt muncitori şi nu au pregătirea teoretică necesară, văzându-se dacă există o colaborare temeinică între aceştia sau dacă, în general, şefii caută să ducă în eroare pe directorul întreprinderii, făcând uz de cunoştințele sale teoretice.

Cunoaşterea sarcinilor de plan, stabilindu-se dacă aceste sarcini corespund posibilităților fabricii şi dacă utilajul tehnic este întrebuințat din plin.

Cunoaşterea planului de investigații şi urmărirea realizării lui.

Urmărirea procesului tehnologic pe faze de operațiuni, stabilindu-se punctele vulnerabile din cadrul acestui proces de fabricație.

Întrucât în industria chimică livrările de produse se fac în urma analizărilor de laborator pe care le face serviciul de control, care arată că fabricatul corespunde sau nu caietului de sarcini /adică dacă poate fi livrată/, este necesar să se acorde o atenție deosebită asupra felului cum se duce munca în aceste laboratoare, cunoscându-se îndeaproape personalul care le deserveşte şi starea utilajului, în scopul de a semnala la timp eventualele livrări necorespunzătoare ale unor cantități de materiale.

Să se urmărească dacă aprovizionarea cu materii prime se face la timp şi în bune condițiuni.

Să se urmărească dacă comenzile sunt lansate la timp util, pentru a putea fi executate la perioada fixată.

Este necesar ca organele noastre să treacă de îndată la instruirea agenturilor informative din cadrul acestor obiective, care trebuie să urmărească următoarele:

Supravegherea procesului tehnologic prin informatori calificați, sesizându-se la timp lipsurile şi greutățile întâmpinate, precum şi metodele nejuste aplicate, având ca scop provocarea de rebuturi mari în producție sau stânjenirea bunului mers al procesului de fabricație.

De asemenea, la întreprinderile care execută comenzi speciale se va urmări, tot prin informatori calificați, buna organizare a pregătirii lucrului, controlul pe faze de operațiuni şi mai ales controlul produsului finit în laboratoarele uzinelor respective, stabilindu-se dacă analizele de recepționare se fac cu seriozitate şi dacă corespund sau nu caietului de sarcini.

De menționat este faptul că la unele uzine serviciul control tehnic lucrează analizele în mod superficial, căutând să ajungă la rezultate bune chiar dacă aceste produse nu corespund caietelor de sarcini.

Se va da o atenție deosebită calității produselor finite.

Tot prin aceşti informatori se va urmări felul cum decurg încercările de laborator prin care caută să se introducă metode în fabricație, inovații sau se încearcă fabricarea unor produse noi cu titlu de experiență.

Totodată se va urmări dacă materialele prime întrebuințate la aceste experiențe, cât şi în general în procesul de producție, corespund caietelor de sarcini încheiate în[tre] întreprinderea respectivă şi cel care livrează aceste materii prime, stabilindu-se şi dacă sunt respectați termenii de livrare.

În cazul când se stabilesc deficiențe grave, care periclitează producția sau securitatea întreprinderii, este necesar ca acestea să fie semnalate la timp colectivelor de conducere ale acestor întreprinderi pentru luarea măsurilor de remediere, atrăgându-se în mod special atenția asupra gravității acestor deficiențe şi asupra consecințelor neremedierii lor.

De asemeni, este necesar ca organele noastre să urmărească starea şi felul cum se face întreținerea utilajului, stabilindu-se dacă se respectă perioadele de verificare a instalațiilor şi aparatelor fixate de conducerea întreprinderii [...], urmărindu-se dacă rezultatele acestor verificări şi măsurile luate sunt trecute în fişa tehnologică a fiecăruia în parte.

Tot prin informatori se vor supraveghea elementele suspecte pentru trecutul lor cât şi pentru atitudinea pe care o au în prezent față de regim şi producție, dându-se o atenție deosebită elementelor cu munci de răspundere.

În mod special trebuie supravegheat felul cum sunt păstrate documentele secrete ale întreprinderii şi totodată cunoscuți cei care sunt însărcinați cu păstrarea acestor acte secrete.

Având în vedere că industria chimică se împarte în trei ramuri, dispuneți urmărirea procesului de fabricație şi a controlului tehnic, luând ca bază punctele arătate mai jos şi încadrând fabricile din raza Dvs., [în] cele trei ramuri de producție: [1]/Explozivi, 2/Chimica de bază, 3/Chimie organică.

I. <u>În explozivi/comenzi speciale</u>.

1. Este scopul necesar să se urmărească dacă materiile prime care intră în fabricația acestora/ şi care pot fi livrate şi de alte întreprinderi decât cel care fabrică produsul finit/ să fie de bună calitate, respectându-se strictețea caietelor de sarcini. Orice abatere importantă de la aceste caiete de sarcini ne va fi raportată la timp.

2. În cadrul procesului de fabricație, trebuie dat atenție utilajului şi aparatelor de control, fiind strict necesar să se facă control şi pe grame[1] de operațiuni înainte de a se face analiza produsului finit.

[1] Posibil: grade

3. La atelierele cu grad de periculozitate să se urmărească dacă există maşinile necesare pentru ca personalul să lucreze în bune condiţiuni, respectându-se măsurile pentru prevenirea exploziilor, incendiilor şi măsurile de protecţia muncii.

4. Urmărirea serioasă a problemelor de control asupra produsului finit, pentru a se stabili dacă acesta corespunde şi [poate] fi livrat instituţiilor sau întreprinderilor consumatoare.

5. Să se stabilească dacă secţiile importante sunt conduse de tehnicieni bine pregătiţi, care să poată duce procesul de producţie.

6. Cunoaşterea condiţiilor de ambalare a materialelor explozive şi a personalului care lucrează la aceste secţii.

II. În industria chimică de bază /anorganică/.

Fabricile cuprinse în această ramură fabrică în linii mari următoarele produse: acizi /acid sulfuric, clorhidric, azotic, carbonic/, carbonat de sodiu/sodă caustică/, oxigen, azot, dioxid de carbon, clei de oase şi piele, alb de zinc etc.

În această ramură de producţie este necesar să se urmărească în special următoarele:

1. Dacă se fac analize de laborator corespunzătoare produselor de la care se cere un grad de puritate înaintat, produse care vor servi în special institutelor de cercetări pentru lucrări şi analize foarte sensibile.

2. Dacă starea utilajului corespunde produselor ce se fabrică, fără [a] prezenta pericol de accidente sau întreruperi de producţie/ în acest sens se va da toată atenţia deosebită fabricilor de acizi şi sodă/.

3. Dacă supapele şi ventilele funcţionează în bune condiţiuni.

4. Dacă ambalarea produselor corozive/ în special acid sulfuric şi azotic/ se face în bune condiţiuni pentru a se evita eventualele accidente grave ce ar rezulta în urma defectării/spargerii vaselor de transport.

III. Industria chimică organică.

În această ramură de producţie sunt cuprinse fabricile de coloranţi, colofoniu, terpentină, unsori, vaselină, tananţi, distilerii etc.

Aici se vor urmări în special următoarele:

1. Dacă se respectă strict reţetele de fabricaţie, regimul de temperatură, de presiune etc.

2. Dacă funcţionarea auclabilor/ vase în care se lucrează sub presiune/ este strict supravegheată, trecându-se în fişele tehnologice ale acestora rezultatele verificărilor şi stabilindu-se după fiecare reparaţie presiunile la care se poate lucra.

3. În mod special se vor urmări analizele produselor finite la fabricile de coloranţi, în laboratoarele de vopsitorie şi tipizare.

Menţionăm că supravegherea proceselor de fabricaţie arătate mai sus trebuie făcută numai în scopul de a demasca şi preveni acţiunile duşmanului de clasă. Se vor lua măsuri, [...] odată cu încheierea planului de muncă existent, pentru a cunoaşte toate aspectele ce apar şi previn în timp acţiunea duşmanului de clasă.

Maior de Securitate Babei Gheorghe Lt.Maj. de Securitate Vodă Dumitru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 53, f. 63-65.

17.

1951 aprilie 3, Bucureşti. M.A.I. către M.A.I.-D.R. Mureş: instrucţiuni privind acordarea vizelor pentru evreii care pleacă în Israel.

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
Secretariat

Nr. 326940
3 Aprilie 1951

CĂTRE,
DIRECŢIA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ

Urmare ordinului nostru Nr. 326940 din 15 Aprilie 1951, referitor la avizele ce trebuiesc date pentru evreii ce pleacă în Israel.

În conformitate cu acest ordin, Raioanele de Securitate vor colabora direct cu Biroul pentru Controlul Străinilor de pe lângă Raioanele de Miliţie.

Birourile pentru Controlul Străinilor vor trimite Raioanelor de Securitate formulare tip pentru fiecare individ, pentru a aviza.

Raioanele vor căuta la fişe şi în evidenţele operative ale birourilor, apoi vor menţiona avizul Raionului, „nimic de obiectat" sau „negativ" (dacă e negativ, se anexează motivele) şi vor trimite la Regiune. Regiunea procedează la fel şi dă avizul definitiv. Apoi trimite fişa la Raionul de Securitate, care o înapoiază cu avizul respectiv Biroului de Control al Străinilor.

Menţionăm că avizele vor fi trimise în plic sigilat organelor de Miliţie, care la rândul lor le vor trimite nedeschise Direcţiunii Generale a Miliţiei, Dir. Paşapoarte şi Controlul Străinilor (anexate la lucrarea lor).

Nu se vor face investigaţii pe teren.

În ceea ce priveşte avizele, ele vor fi „nimic de obiectat, rămânând la aprecierea Dvs." sau „negativ", fără motivare. Se face menţiunea că se vor da avize negative numai pentru indivizii ce intră în obiectivele Securităţii, fără a avea în vedere alte criterii (dacă este bogat sau sărac, tânăr sau bătrân).

Deci, Regiunile şi Raioanele vor face verificarea în arhive şi la secţiile respective.

Regiunile trebuie să dea avizul Raionului în maximum 5 zile, iar Raionul trebuie să comunice avizul în 5 zile de la primire Birourilor pentru Controlul Străinilor.

În cazurile speciale, după aprecierea şefului Raionului de Securitate şi a directorului Regiunii, materialul negativ găsit va fi trimis şi la D.G.S.S., pentru cunoştinţă şi aviz.

Prezentul ordin va fi prelucrat cu şefii Raioanelor şi cu responsabilii Secţiilor interesate.

Menţionăm că în acest ordin sunt toate directivele care au fost date în ordinul nostru din 15 Aprilie 1950 şi cu completările date ulterior.

Maior de Securitate
s.s. H. Bogdan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1027, f. 157.

18.

1951 aprilie 6, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure către M.A.I.-D.R. Mureş: raport în legătură cu împărţirea pe sectoare a raionului.

BIROUL DE SECURITATE RAIONAL SÂNGEORGIU DE PĂDURE

Nr. 13 Cab.
din 6.4.1951

CĂTRE
DIRECŢIUNEA REGIONALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
MUREŞ

La ord. Dvs. verbal Vă raportăm după cum este repartizat Raionul nostru de sectoare:

Raionul Sângeorgiu de Pădure este repartizat pe trei /3/ sectoare, după cum urmează:

Sectorul I, ca responsabil este tov. Slt. Szász C. Iuliu, la care aparţin următoarele comune şi sate:

Comuna Zagăr, comuna Şoimuşu Român cu satul Seleuş, comuna Coroisânmartin cu satele Coroi şi Odrihei, comuna Bălăuşeri cu satele Agrişteu şi Filitelnic, comuna Chendu Mare cu satul Chendu Mic, comuna Bordoşiu cu satele Roua şi Cibu, comuna Fântânele cu satele Dumitreni, Călimăneşti şi Viforoasa şi comuna Sângeorgiu de Pădure.

Sectorul II, la care este responsabil tovarăşul Slt. Biró Gáspár şi la care aparţin următoarele comune şi sate:

Comuna Neaua cu satele Vădaş, Rigmani, Sânsimion şi Ghineşti, comuna Bereni cu satele Bâra, Eremieni şi Drojdii, comuna Mărculeni cu satele Cându şi Maia, comuna Călugăreni cu satul Dămieni, comuna Eremitu cu satele Mătrici şi Câmpu Cetăţii şi comuna Măgherani cu satele Şilea Nirajului şi Torba.

Sectorul III, care responsabil nu are, este girat de către tovarăşul Slt Papsai Pavel, la care intră următoarele comune şi sate:

Comuna Trei Sate cu cătunul Ceie, comuna Ghindari cu satele Abud şi Solocma, comuna Chibed, comuna Sovata cu satele Sărăţeni, Săcădat şi Ilieşi, comuna Praid, comuna Ocna de Sus cu satul Ocna de Jos, comuna Atia, comuna Şiclod, comuna Atid cu satul Cuşmed, comuna Crişeni, comuna Bezid cu satul Bezidu Nou.

Fiecare responsabil de sector este direct răspunzător pentru orice eveniment ce se întâmplă în sectorul lui şi pentru întreg raion este răspunzător comandantul raionului.

Slt. de Securitate Papsai Pavel

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 607, f. 92.

19.

1951 aprilie 7, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: dispoziţie privind întărirea muncii de contraspionaj în sectoarele economice.

DIRECŢIUNEA REGIONALĂ A SECURITĂŢII STATULUI TG.-MUREŞ

Nr. 22/Cab.
7.IV.1951

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂŢII STATULUI SÂNG. DE PĂDURE
Tov. Slt. Papsai

Urmare ordinului nostru 3 cabinet, din 28.II.1951.

În drumul spre construirea socialismului în ţara noastră îndeplinirea şi depăşirea primului plan cincinal are rol hotărâtor, el punând bazele economice ale socialismului la noi.

Aceasta înseamnă că sectorul economic, începând cu industria grea şi până la finanţe şi comerţ, capătă o importanţă deosebită.

Îndeplinirea planului în toate domeniile de activitate fiind condiţionată de îndeplinirea şi depăşirea lui în sectoarele economice.

Birourile de securitate şi şefii birourilor, în special, nu au înţeles până acum şi nu au dat importanţa cuvenită muncii de contrasabotaj în sectorul economic, cu toate că asupra acestor probleme s-a prelucrat şi s-a insistat în cadrul conferinţelor şi în mod individual cu şefii de birouri.

Subaprecierea de către şefii de birouri a muncii de contrasabotaj, legată direct de planul cincinal, este dovedită de faptul că duşmanul lucrează zi de zi în sectorul economic, aproape nestânjenit, acesta reieşind din toate faptele şi materialele pe care le are fiecare birou de securitate.

Organele Securităţii Statului, ofiţeri şi sergenţi, şi în special şefii birourilor de securitate, trebuie să fie conştienţi că răspund în faţa partidului şi a conducerii Ministerului de sarcinile ce li s-au încredinţat în această direcţie.

Ei răspund de desfăşurarea şi îndeplinirea în bune condiţiuni a planului cincinal din punct de vedere al securităţii, adică:

De prevenirea sabotajelor, de descoperirea şi depistarea autorilor, de sesizarea la timp a tuturor defecţiunilor, lipsurilor şi oricăror greşeli în domeniul economic care duc la stânjenirea producţiei, la neîndeplinirea planului cincinal.

Organele securităţii sunt datoare nu numai să sesizeze lipsuri, abateri, defecţiuni etc., dar să ceară, să urmărească îndeaproape şi să ia măsuri pentru lichidarea lor.

Pentru întărirea şi îmbunătăţirea muncii de contrasabotaj, la birourile de securitate dispunem:

Să se treacă de îndată la revizuirea reţelei informative, la scoaterea informatorilor necorespunzători şi lărgirea ei în toate sectoarele.

Şeful biroului de securitate va trece de îndată la organizarea muncii contrainformative la sate, pe sectoare, conform instrucţiunilor date de secţia II-a din cadrul acestei regionale.

Organizarea muncii pe sectoare la sate va trebui să fie terminată până la data de 28 Aprilie a.c., în conformitate cu planul dat de secţia II-a.

Maior de Securitate Babei Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 607, f. 93.

20.

1951 aprilie 8, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: directive şi instrucţiuni privind munca informativă în problemele 331-333.

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ

Prin curier
No. 20 Cabinet
8 Aprilie 1951

BIROULUI RAIONAL AL SECURITĂŢII STATULUI SÂNG. DE PĂDURE
Tov. Slt. Papsai

În ultimul timp, activitatea duşmanului de clasă îmbracă formele cele mai variate şi mai subtile. Una din aceste forme de activitate este infiltrarea în instituţiile aparatului de stat, în conducerea asociaţiilor şi organizaţiilor de masă, precum şi în rândurile tineretului studios etc., pentru ca dinlăuntru să lovească în măsurile luate de partid şi guvern.

Pentru cunoaşterea şi urmărirea mai eficientă a activităţii elementelor duşmănoase, vi se trimit prin prezentul ordin circular directive şi instrucţiuni ce privesc problemele de mai jos, ţinând seama de ele la întocmirea planului de muncă.

Obiectivele problemelor:

1/ În cadrul problemei 331 acţiunea informativă va fi dusă în rândurile salariaţilor din:

a/ Sfaturile populare raionale, orăşeneşti şi comunale /cu excepţia secţiunilor economice/, adică numai: conducerea /preşedinţi, secretari şi deputaţi/, secţia învăţământ a sfaturilor populare împreună cu tot corpul didactic, secţia medicală a sfaturilor populare împreună cu toţi medicii şi salariaţii unităţilor spitaliceşti.

b/ Unităţile judecătoreşti: judecătorii.

c/ Institutele, şcolile pendinte de Ministerul Învăţământului Public, numai în ce priveşte corpul didactic.

d/ Uniunile sindicale şi sindicatele în care se vor urmări numai infiltrările de elemente duşmănoase în conducerea lor.

e/ De asemenea, această problemă va duce acţiuni informative în rândurile salariaţilor din oficiile de repartizare a braţelor de muncă, oficiile spaţiului locativ şi va urmări îndeaproape activitatea foştilor salariaţi ai D.G.S.S.-ului îndepărtaţi din D.G.S.P. cu începere de la 1 sept. 1948, raportând la 10 a fiecărei luni conform instrucţiunilor anterioare. Cei care au comportări duşmănoase vor fi propuşi pentru U.M., înaintându-ne dosarele pentru a dispune.

2/ În problema 332 acţiunea va fi dusă:

a/ În rândurile elevilor din licee şi şcoli medii.

b/ În rândurile liber profesioniştilor ca avocaţi, în general, medici cu cabinete proprii, mici meseriaşi cu ateliere proprii, mici negustori.

3/ În problema 333, acţiunea informativă va fi dusă în rândurile salariaţilor din:

a/ Toate anexele ce depind de Comitetul pentru Cultură Fizică şi Sport /C.C.F.S./, cu excepţia anexelor din instituţii şi întreprinderi ai căror membri sunt salariaţii întreprinderii respective. Asociaţiile sportive.

b/ Toate unităţile raionale şi secţiunile de pe lângă raioane ce depind de Crucea Roşie din R.P.R.

c/ Toate unităţile raionale ce depind de Comitetul pentru Aşezămintele Culturale din R.P.R., care cuprind: atenee populare, cămine culturale, muzee şi biblioteci.

d/ Infiltrările de elemente duşmănoase în conducerea raioanelor A.R.L.U.S.

e/ Raioanele pendinte de Societatea pentru Răspândirea Ştiinţei şi Culturii /acţiunea informativă se va duce numai în conducere/.

f/ De asemenea, toate filialele şi subfilialele Asociaţiei Generale a Vânătorilor din R.P.R.; asociaţiile profesionale ale meseriaşilor ce depind de Federaţia Generală a Meseriaşilor din R.P.R.; asociaţiile profesionale ale comercianţilor şi depozitarilor pendinte de U.S.I.C.; asociaţiile de ajutor reciproc, de boală şi înmormântare etc., precum şi raioanele pendinte de Comitetul pentru Apărarea Păcii din R.P.R.

Ce urmărim în aceste obiective:

Activitatea informativă în aceste probleme va fi dusă cu ajutorul unei largi reţele informative, organizată pe bază de rezidenţă.

Vor trebui cunoscute şi urmărite informativ toate elementele ostile infiltrate în instituţiile aparatului de stat, în conducerea organizaţiilor de masă şi societăţilor, precum şi în rândurile elevilor şi studenţilor cu scopul de a duce sub orice formă activitate duşmănoasă împotriva regimului.

De asemenea, se va urmări informativ activitatea duşmănoasă dusă sub orice formă de către elementele ostile din rândurile celorlalte categorii sociale ce fac obiectul acestor probleme; avocaţi, mici meseriaşi etc.

Menţionăm că duşmanul de clasă dă o atenţie deosebită tineretului. Prin cele mai variate forme, între care şi aceea a cercurilor prieteneşti, elementele duşmănoase din rândurile studenţilor caută să polarizeze în jurul lor alte elemente ostile din rândul acestora.

De cele mai multe ori activitatea acestor cercuri aparent întâmplătoare începe prin indisciplină la cursuri, degenerând cu timpul în acţiuni de ponegrire a cursurilor şi ajungând la răspândiri de ştiri tendenţioase împotriva regimului. Aceste cercuri devin de cele mai multe ori focare de propagandă ostilă regimului, în care se cultivă şovinismul şi ura împotriva regimului – în mod treptat – şi care la o anumită treaptă de dezvoltare ajung la răspândiri de inscripţii şi manifeste cu caracter duşmănos şi mai apoi la organizaţii contrarevoluţionare în şcoli, care în ultimul timp s-au înmulţit.

De aceea, acestei probleme i se va da o atenţie deosebită, fără însă a neglija pe celelalte.

Cunoaşterea elementelor duşmănoase din rândurile elevilor şi studenţilor trebuieşte terminată până la sfârşitul anului şcolar după care, odată cu plecarea acestor elemente în vacanţă sau la practică, ele vor fi semnalate acestei Direcţiuni, pentru a fi semnalate Direcţiunilor Regionale în raza cărora se deplasează, care le vor urmări în continuare activitatea, urmând a vă comunica, odată cu înapoierea lor la cursuri, rezultatul supravegherii informative.

Instrucţiuni finale:

Pe baza materialului provenit din sursă serioasă şi verificată, veţi întocmi sinteze periodice care vor cuprinde în mod concret rezultatul acţiunii informative, începând de la starea de spirit şi până la activitatea duşmănoasă.

Se vor elimina din sinteze aprecierile cu caracter general, dacă în prealabil nu putem justifica aceste afirmaţiuni cu mai multe cazuri concrete care au căpătat un caracter general.

Sintezele vor cuprinde concluzii scurte şi cuprinzătoare din care să rezulte izvoarele care au dat naştere situaţiei arătate în ele, precum şi ce soluţii daţi problemelor arătate.

Se vor întocmi următoarele sinteze:

În problema 331 în fiecare 10 a lunii se va întocmi şi înainta darea de seamă privind pe foştii salariaţi ai D.G.S.P., conform ordinelor noastre anterioare. La 1 Iunie, 1 Septembrie, 1 Decembrie / din trei în trei luni/ se vor înainta note-sinteze privind aparatul de justiţie / judecătorii, din rândurile salariaţilor judecătoreşti/. La 25 Mai, 25 Iulie, 25 Octombrie se vor întocmi şi înainta note-sinteze privind conducerea sfaturilor populare, secţiile de învăţământ şi medicale. În aceste note-sinteze se va specifica rezultatul acţiunii informative dusă în rândul medicilor şi salariaţilor din unităţile spitaliceşti şi a învăţătorilor din raionul respectiv, prezentate în ordine cronologică.

La 5 Iulie, 5 Octombrie, 15 Decembrie 1951 se vor întocmi şi înainta note-sinteze privind obiectivele: oficiile de repartizare a braţelor de muncă şi Oficiul Spaţiului Locativ, expuse în ordine cronologică.

În problema 332, până la 5 a fiecărei luni vor fi întocmite şi înaintate sinteze privind elevii şi studenţii.

Pentru liber profesionişti şi celelalte categorii cuprinse în această problemă se vor înainta sinteze la 20 Iulie, 20 Septembrie, 20 Noiembrie 1951, care vor cuprinde situaţia pe capitole: avocaţi, medici cu cabinete, mici meseriaşi etc.

Cazurile importante vor fi raportate în mod special acestei direcţiuni regionale, prin rapoarte, după ce în prealabil au fost verificate informativ, specificându-se măsurile luate.

Instrucţiunile şi directivele din prezentul ordin circular vor fi prelucrate temeinic cu tovarăşii ce lucrează la aceste probleme, urmând a raporta acestei direcţiuni de executare în termen de 10 zile de la primirea prezentului ordin.

Maior de Securitate Babei Gheorghe Lt.Maj. de Securitate Stoica Octavian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 607, f. 94-97.

21.

1951 aprilie 9, Bucureşti. M.A.I. către M.A.I.-D.R. Mureş: instrucțiuni privind dosarele persoanelor propuse pentru U.M.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
827/401.200
No. 100 Cab.
9 Aprilie 1951

CĂTRE,
D.R.S.S. MUREŞ
TOATE DIRECȚIUNILE REGIONALE DE SECURITATE

Urmare la ordinele noastre circulare No. 100 Cab./950, veți lua următoarele măsuri în legătură cu dosarele celor propuşi pentru a fi încadrați în U.M.

1. Dosarele informative vor fi înaintate de Dvs. la Direcția Informativă respectivă din D.G.S.S. (după problemă) care, după ce va obține aprobarea de reținere a individului propus de Dvs. , va trimite dosarul la D. VIII care în prezent are evidența tuturor persoanelor încadrate în unități de muncă. De ex.: un dosar informativ trimis de Secția II este înaintat Direcției II care, după ce va obține aprobarea de reținere, va înainta dosarul la D. VIII.

2. Ordinele de reținere şi cercetare a elementelor ce se încadrează în U.M. le veți primi în viitor de la D. VIII.

3. După reținere se va lua celui în cauză o declarație autobiografică care va completa dosarul Dvs.; după aceasta se va trece la cercetarea propriu-zisă, urmând ca în termen de 5 zile de la data reținerii să înaintați rezultatul cercetării.

4. Dacă din cercetările ce vor urma vor reieşi fapte mai grave decât cele ce rezultă din materialul informativ, fapte care se încadrează în dispozițiunile legii penale, veți face propuneri de trimitere în justiție, încheind dosarul în acest sens.

5. În eventualitatea că materialul informativ nu se confirmă în urma cercetărilor ordonate, veți face de îndată propuneri de punere în libertate.

6. Dacă materialul informativ va fi confirmat de rezultatul cercetărilor, fără ca să fi rezultat fapte mai grave pasibile de sancțiune penală, adică dacă vor fi rezultat numai fapte încadrabile în ord. 100 Cab., dosarul cu rezultatul cercetărilor va fi înaintat la D. VIII, cu propunere de încadrare în U.M., după care veți primi ordin de urmare.

7. După primirea ordinului de încadrare în U.M., individul va fi înaintat Centrului de Triere U.M. Bucureşti, împreună cu două dosare individuale tip U.M., iar un alt treilea exemplar va fi înaintat la D. VIII.

8. Materialul privitor la cei trimişi în U.M. şi care a rămas în păstrarea regionalei, urmează a fi predat la A.S. din regionala respectivă, urmând ca în momentul când veți primi dosarul tip U.M., cu mențiunea că perioada de muncă a fost executată, acest dosar să fie înaintat de urmare la A.S.

9. Întrucât într-un ordin circular trimis în cursul lunii Martie 1951, se menționa că la dosarele individuale tip U.M. să fie completate numai punctele 1 şi 2, revenim asupra celor de mai sus şi vă facem cunoscut că pe viitor urmează să se completeze punctele 1, 2 şi 3 din dosar; la punctul 3 se va face o mențiune sumară, din care să rezulte activitatea individului. De ex.: lansator de zvonuri, agitație împotriva G.A.C., injurii la adresa guvernului, a U.R.S.S., a activiştilor de partid, sabotaj împotriva îndeplinirii planului de stat etc.

10. Pe toată perioada încadrării în U.M. persoanele cu drept de pensie vor înceta să mai primească pensia; în acest scop la rubrica „starea materială în prezent" din dosarul individual „tip U.M.", pe lângă răspunsul referitor la această rubrică, veți trece cuantumul pensiei, precum şi locul de unde o primeşte.

Formele în vederea ducerii la îndeplinire a acestei dispoziții vor fi făcute de către Direcția U.M. din M.A.I.

Colonel de Securitate M. Dulgheru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 619, f. 29-30.

22.

1951 aprilie 21, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.-B.R. Gheorgheni: ordin privind supravegherea conducătorilor locali aparținând partidelor P.N.Ț., P.N.L. şi P.S.D.I.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ

Prin curier

No. 312/7627
21 Apr. 1951

BIROUL RAIONAL DE SECURITATE GHEORGHENI

Urmare a ordinului nostru Nr. 4 Cabinet, din 28 Febr. 1951, privind elementele fruntaşe ale fostului P.N.Ț. Maniu, P.N.L. Brătianu, P.N.L. Bejan şi P.S.D.I., luați măsuri imediate de supraveghere informativă şi prin mijloace tehnice a tuturor elementelor care au făcut parte din comitetele de conducere ale organizațiilor județene, de oraşe şi plăşi ale partidelor sus-menționate şi care în prezent se află în stare de libertate la domiciliu.

Pentru aceasta se va revizui actuala rețea informativă şi completa cu noi pătrunderi informative de calitate, prin care toate aceste elemente să fie îndeaproape şi perseverent supravegheate, spre a se cunoaşte din timp orice încercare de regrupare sau reorganizare a partidului respectiv de către vreunul din cei în cauză.

De asemenea, trebuie să fie cunoscute în permanență orice manifestări ale acestor elemente, legăturile ce le întreţin atât cu cei din țară, cât şi cu cei fugari în străinătate.

La toți cei ce intră în prevederile ordinului de față li se vor întocmi dosare personale, care vor trebui să cuprindă: fişele biografice cu activitatea la zi, material informativ şi materialul rezultat din supravegherea prin mijloace tehnice, identificarea elementelor cu care vin în contact şi relații despre cei care ar prezenta o oarecare importanță. Despre elementele ce fac obiectul ordinului de față ni se vor înainta rapoarte detaliate cuprinzând rezultatele supravegherii informative şi tehnice, în fiecare lună până la data de 25 a lunii.

Maior de Securitate Babei Gheorghe Lt.Maj. de Securitate Stoica Octavian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1039, f. 366.

23.

1951 aprilie 24, Blaj. M.A.I.-B.R. Blaj: situația obiectivelor economice din raion şi acoperirea informativă a acestora [fragment].

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI BLAJ

SITUAȚIA NOMINALĂ
a obiectivelor din raza biroului, pe probleme

Nr. crt.	Denumirea obiectivului	Localitatea unde se află	Nr. angajați	Nr. colaboratori		
				Vigilență	Calificați	Profunzime
1	B.R.P.R. Blaj	Blaj	34	1	-	-
2	C.E.C.	Blaj	3	-	-	-
3	G.C.R. baza de recepție	Blaj	23	-	1	-
4	Secția Financiară	Blaj	18	1	-	-
5	M.A.T. Depozit de vinuri	Blaj	20	1	-	-
6	M.A.T. Depozit de spirt	Blaj	8	-	-	-
7	Farmacia de Stat	Blaj	6	-	-	-
8	I.C.S. Tg.-Mureş	Blaj	44	1	1	-
9	I.C.S. „Alimentara”	Blaj	25	1	-	-
10	„Comlemn”	Blaj	6	-	-	-
11	„Competrol”	Blaj	6	-	-	-
12	D.C.A.	Blaj	6	-	-	-
13	Brutăria „1 Mai”	Blaj	48	1	-	-
14	D.I.C. „Comcar”	Blaj	21	1	-	-
15	Cooperația de consum	Blaj	19	1	-	-
16	C.P. cismari „Blăjana”	Blaj	84	-	1	-
17	C.P. croitorilor „30 Decembrie”	Blaj	138	1	-	-
18	Centrul de colectare lapte	Blaj	1	-	-	-
19	Maternitatea de porci „Proletarul”	Blaj	6	-	-	-
20	Îngrăşătoria de vite „Câmpia Libertății”	Blaj	18	1	-	-

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 21.

24.

1951 aprilie 28, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: ordin privind intensificarea acțiunilor informative în legătură cu pelerinajul din comuna Şumuleu-Ciuc.

DIRECȚIA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ

No. 342/8361
28 Apr. 1951

BIROULUI DE SECURITATE SÂNG. DE PĂDURE

Cunoscând atitudinea dușmănoasă a clerului romano-catolic față de regimul de democrație populară și faptul că clerul romano-catolic caută prin toate mijloacele ca să mobilizeze credincioșii cu ocazia pelerinajelor, în care se include și pelerinajul din com. Șumuleu-Ciuc, care ar trebui să aibă loc în ziua de 14 Mai 1951, însă este interzis, luați următoarele măsuri:

Intensificați acțiunea informativă pentru a identifica preoții romano-catolici care instigă populația pentru a merge la pelerinaj.

Identificați toți credincioșii care intenționează să plece la Șumuleu-Ciuc.

Urmăriți starea de spirit și comentariile preoților și credincioșilor.

Raportați un prim rezultat cu măsurile luate și cu constatările făcute, până la data de 12 mai 1951.

Maior de Securitate Babei Gheorghe Lt.Maj. de Securitate Stoica Octavian

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 610, f. 39.

25.

<1951 mai, Gheorgheni>. < M.A.I.-S.R. Gheorgheni>: tabel privind fluctuația informatorilor în problemele 312-315, pe luna mai.

TABEL NOMINAL
cu fluctuația informatorilor, luna Mai

Problema	Existenți	Recrutați	Abandonați
312. Foste partide burgheze în țara noastră			
P.N.Ț. Maniu	3	-	1 Incapabil
P.N.L. Brătianu	1	-	-
P.N.L. Bejan	1	-	-
P.S.D.I.	-	-	-
Legionari 313	1	-	-
Bande 314	-	-	-
Organizații Subversive 315	-	-	-

Raportăm că până în prezent [în] aceste dosare ale informatorilor nu s-a făcut o reverificare după noile instrucțiuni primite, adică cu piese necesare, ci sunt întocmite după vechile instrucțiuni și este în curs de culegere material asupra acestora.

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1027, f. 136.

26.

<1951 mai, Gheorgheni>. < M.A.I.-S.R. Gheorgheni>: tabel privind fluctuația informatorilor în problemele 32-35.

TABEL NOMINAL
cu fluctuația informatorilor, luna Mai

Problema	Existenți	Recrutați	Abandonați
341. Problema ortodoxă	2	-	-
342. Romano-catolici	6	-	-
343. Culte protestante. Mozaic.	1	-	-
344. Culte noi	1	-	-
351. Curente șovine maghiare. Partidele fasciste	4	-	-
352.	-	-	-
353.	1	-	-
354.	-	-	-
321. Urmăriți pe țară	3	-	2 Incapabili
322. Ofițeri, subofițeri deblocați	2	-	-
323. Criminali de război	1	-	-
324. Elemente exploatatoare	-	-	-
331. Aparatul de stat	5	-	-
332. Studenți, elevi	1	1	1 Incapabil
333. Asociații culturale	1	-	-
344.	-	-	-

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1027, f. 137-138.

27.

1951 mai 1, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni: plan de întâlnire cu colaboratorii în ziua de 1 Mai.

PLAN DE ÎNTÂLNIRE
Cu colaboratorii din raionul nostru în ziua de 1 Mai

[Localitatea]	Numele colaboratorului. Conspirativ sau real	Locul de întâlnire	Ora	Observaţii
Gheorgheni	Kertész Ioan Ferenti[1] Ana Imécs Mihai Gáll Gheorghe Mihai Iosif	Sfatul raional Sindicat Sfatul Raional În faţa Mag. de Stat Faţă de U.T.M.	9 8 9,30 10 10,30	
Valea Strâmbă	Secretar, Sfatul Popular	La Sfat	8	
Voşlobeni	Suciu Dumitru Blaga Petru	La Sfat Popular	8,30	
Izvoru Mureşului	Nagy Ioan, Sec. Sfat	La Sfat Popular	9,10	
Suseni	Dobriban Ana Bányász Alex.	La cooperativă La Sfat	10 10,10	
Ciumani	Deac[2] Ludovic Szabó Ernest	Idem. Idem.	10,45	
Joseni	Ferenczi Eleonora Bosos[3] Árpád	Căm. cultural La Sfat	11,30 11,40	
Lăzarea	Oláh Adalbert Jakab Adalbert	La Sfat Căm. cultural	12 12,30	
Ditrău	Cseh Francisc Gril Ioan Ferenczi G. Iosif	Idem. Teren de sport Serbare	12,45 13 13,15	
Remetea	Toke[4] Ferenc Beci Ioan	Sfat Serbare	13,30 13,45	
Hodoşa	Preşd.	La Sfat	14,30	
Sărmaş	Biro Ioan	La Sfat	14,40	
Gălăuţaş	Leit Max.	Teren de sport	14,55	
Toplița	Kopandi Alex. Gancz Terezia Mitrea Ioan Florea Vasile Straf Carol	Locul Bánfi La domiciliu Coop. rest. Ocol silvic La Bánfi	15,20 15,30 15,45 16 16,20	

S-au dat instrucţiuni colaboratorilor în ce fel trebuie să urmărească activitatea duşmanului şi orice fel de manifestări şi pe suspecţii din obiective.

Lt. de Securitate Csergő Ioan Slt. de Securitate Makkai Ernest

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1027, f. 116.

28.

1951 mai 11, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.: raport privind cauzele sinuciderii lui Belea Gavrilă, preşedintele Sfatului Popular al comunei Petelea.

[1] Posibil: Ferenci sau Ferenczi
[2] Posibil: Deák
[3] Posibil: Borsos
[4] Posibil: Töke sau Tökés

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII POPORULUI
REGIUNEA MUREŞ

No. 311/8181
11 Mai 1951

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
BUCUREŞTI

Urmare raportului nostru Buletin No. 3/8181 din 26 Aprilie a.c., în legătură cu ştrangularea preşedintelui Sfatului Popular al comunei Petelea, raionul Reghin, regiunea Mureş, BELEA GAVRILĂ, raportăm:

În ziua de 26 Aprilie a.c., orele 16,45, a fost găsit cadavrul preşedintelui Sfatului Popular din comuna Petelea, anume BELEA GAVRILĂ, mort prin ştrangulare în podul casei proprii.

Din cercetări rezultă că la mijloc nu este vorba de ceva organizat, pus la cale, ci o sinucidere din inițiativă proprie, întrucât asupra victimei s-a găsit o scrisoare adresată soției lui, prin care îi spune că se sinucide din cauza lui VÁSÁRHELYI, activist de partid, şi a altor persoane. Înainte de a se sinucide se descoperise de către partid că BELEA GAVRILĂ săvârşise fraude de bani din gestiunea comunei, în valoare de circa 400.000 lei, proveniți în urma vânzării unor lemne din pădurea comunei, precum şi lipsa unei cantități de vin de 300 litri, tot proprietatea comunei. Pentru acest fapt în ziua de 25 Aprilie a.c., seara, a fost convocată o şedință a Sfatului la care a participat secretarul Org. P.M.R. din Reghin, anume ENEDI, un activist al org. raionale P.M.R., VÁSÁRHELYI, vicepreşedintele Sfatului Popular Raional, KÁDÁR ALEXANDRU etc., unde tov. ENEDI în cadrul şedinței l-a demascat pe BELEA GAVRILĂ.

În această şedință BELEA GAVRILĂ s-a ridicat şi a spus că activiştii de partid nu au nici o competență de a ancheta întrucât ei sunt organe politice. În dimineața zile de 26 Aprilie a.c., la orele 6, BELEA GAVRILĂ a fost anunțat la locuința sa de către secretarul Sfatului Pop. Comunal, LUCACI AUREL, că este chemat la o conferință la Raion, cu care ocazie BELEA GAVRILĂ s-a exprimat cu cuvintele: „Măi Aurel, ungurii aceştia ne vor jupoaie, ne vor lega, ne vor bate, însă eu nu stau". La acesta secretarul LUCACI AUREL i-a spus să fie serios că nu se va întâmpla nimic. BELEA GAVRILĂ nu s-a dus la şedință, ci a rămas acasă. Pe la orele 7, tot în această zi, a fost întâlnit pe stradă de locuitorul TREŞCA TEODOR, care văzându-l necăjit l-a întrebat: „De ce eşti necăjit?" BELEA GAVRILĂ i-a răspuns: „Nu te interesează, treburile Primăriei merg greu şi eu nu mai pot face față, însă vor vedea cei ce vor mai trăi că ce o să mai fie".

Tot în această zi şi-a trimis soția la Reghin, spunându-i că va merge şi el fiindcă este chemat la şedință. El însă nu a plecat şi pe la orele 16 s-a urcat în podul casei, a făcut scrisoarea de care am amintit mai sus şi s-a ştrangulat.

Faptul că sus-numitul a făcut fraudă din gestiunea comunei indică însuşi luxul pe care îl purta numitul în ultimul timp, precum şi faptul că în Ianuarie a.c., când a fost trimis la şcoală la Alba Iulia, a spus secretarului Sfatului Popular că pleacă numai cu 3.000 lei la el, iar soției sale nu i-a lăsat nici un ban. Ulterior, soția sa i-a spus secretarului Sfatului că soțul ei, BELEA GAVRIL, a plecat cu 10.000 lei la el, iar ei i-a lăsat 20.000 lei. În timp cât a stat la şcoală a mai venit o dată acasă, plecând din nou cu încă 10.000 lei la şcoală.

În ceea ce priveşte verificarea gestiunii comunei, organele competente fac verificări.

Sus-numitul este în vârstă de 29 ani, era căsătorit, având un copil, împroprietărit prin reforma agrară cu 6 jug.

Maior de Securitate Babei Gheorghe — Lt.Maj. de Securitate Stoica Octavian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 341, f. 66-67.

29.

1951 mai 18, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către toate subunitățile: ordin pentru întocmirea sintezelor lunare privind naționalitățile conlocuitoare.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ

No. 350/9339
18 Mai 1951
Prin curier

BIROULUI DE SECURITATE
Tov. Şef al Biroului
Toate subunitățile

Se observă că nu ați dat atenția cuvenită problemei curentelor național-şovine în rândul naționalităților conlocuitoare, fapt care permite duşmanului de clasă să continue în voie contracararea hotărârilor Partidului şi Guvernului nostru în „Chestiunea națională".

Regimul de democrație populară a dat posibilitate oamenilor muncii, indiferent de naționalitate, să se bucure în țara noastră de drepturi egale.

Duşmanul de clasă se foloseşte de diversiune național-şovină în scopul de a produce învrăjbire între muncitorii români şi muncitorii naționalităților conlocuitoare, punând piedici în calea înfrățirii între aceştia.

Duşmanul continuă să răspândească în rândurile diferitelor naţionalităţi conlocuitoare ideile lui naţionaliste pentru izolarea culturală a naţionalităţii respective şi de a îndepărta de la lupta democraţiei noastre populare, propagând teoria „unităţii naţionale", încercând în acest fel ca să înlocuiască lupta de clasă prin politica de colaborare între clase.

Elementele duşmănoase din rândul foştilor conducători ai diferitelor partide burgheze etc. au reuşit să se strecoare, din cauza lipsei noastră de vigilenţă, în unele posturi ale aparatului de stat, în organizaţiile democratice ale diferitelor naţionalităţi conlocuitoare, de unde uneltesc împotriva regimului nostru şi protejează elemente de seama lor etc.

Aceasta se datoreşte faptului că nu s-a dat importanţă acţiunilor de diversiune naţional-şovină şi urmăririi elementelor duşmănoase din rândul naţionalităţilor conlocuitoare – şi de aici a rezultat aproape o totală lipsă de informare a conducerii de către organele din subunităţile noastre – de tot ce se petrece şi frământă diferitele naţionalităţi conlocuitoare.

Informând la timp conducerea noastră despre toate evenimentele ce se petrec în rândul naţionalităţilor conlocuitoare vom reuşi să prevenim şi să lichidăm cu rămăşiţele agenturilor duşmanului intern şi extern, de la oraşe şi sate, contribuind astfel la înfrăţirea oamenilor muncii din ţara noastră, indiferent de naţionalitatea lor.

Pentru aceasta este necesar ca începând din luna Mai a.c. până în ziua de 22 a fiecărei luni să întocmiţi şi să înaintaţi acestei Direcţiuni sinteza evenimentelor petrecute în cursul lunii în mediul fiecărei naţionalităţi conlocuitoare, în parte, care va cuprinde separat pe naţionalităţi următoarele puncte:

1/ Activitatea subversivă.

2/ Activitatea foştilor membri conducători ai fostelor partide, grupuri, asociaţii, organizaţii etc., precum şi influenţa acestora ce o mai au în prezent în mase.

3/ Cazuri ce se încadrează în dispoziţiunile Legii pentru apărarea păcii /Legea No. 9 din 15.XII.1950/.

4/ Cum se manifestă lupta de clasă: cazuri de instigare şi acţiuni naţionaliste şovine ale foştilor şi actualilor capitalişti şi ale altor elemente duşmănoase de la oraşe şi mai ales de la sate, precum şi ale clerului.

5/ Modul de aplicare a hotărârilor şi directivelor ale C.C. al P.M.R. şi Guvernului în chestiunea naţională /cazuri concrete de denaturări şi neaplicări juste/.

6/ Activitatea naţionalist şovină a profesorilor şi elevilor în şcolile cu limba de predare maternă a naţionalităţilor conlocuitoare.

7/ Activitatea elementelor duşmănoase şi suspecte strecurate în aparatul de stat, instituţii culturale etc., precum şi în organizaţii de masă de unde uneltesc şi sprijină direct sau indirect acţiunea de învrăjbire şi nepăsare faţă de nevoile maselor şi pun piedici la înfrăţirea poporului român şi naţionalităţilor conlocuitoare.

8/ Manifestări antisovietice.

9/ Starea de spirit şi frământările oamenilor muncii de la oraşe şi sate din rândul naţionalităţilor conlocuitoare.

În sinteză veţi arăta metodele ce întrebuinţează elementele duşmănoase în acţiunile lor, dând cazuri concrete.

Vă atragem atenţia ca să nu vă mărginiţi numai la punctele arătate mai sus, ci în sinteza ce ne-o veţi înainta să arătaţi şi alte cazuri ce nu au fost prevăzute aici, ţinând însă cont de ordinea punctelor arătate mai sus.

Orice nelămurire ce veţi întâmpina în redactarea sintezei referitor la punctele de mai sus, veţi cere explicaţiuni în scris, aceasta nefiind un motiv pentru a nu respecta termenul fixat de înaintare a sintezei /22 a fiecărei luni/.

Această sinteză menţionăm că nu scuteşte ca importantele cazuri să ne fie raportate separat la timp.

Prima sinteză o veţi înainta la data de 23 Mai a.c., cunoscând că nu se admite nici o abatere de la termenul fixat.

Vă atragem din nou atenţia că sintezele se fac cu aceleaşi puncte pentru fiecare naţionalitate separat.

Maior de Securitate Babei Gheorghe — Lt.Maj. de Securitate Stoica Octavian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 437, f. 1-3.

30.

1951 mai 19, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.-B.R. Gheorgheni: ordin privind întocmirea unei evidenţe a foştilor funcţionari ai Siguranţei.

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ

Prin curier

No. 323/9.449
19 Mai 1951

CONFIDENŢIAL PERSONAL

BIROUL RAIONAL DE SECURITATE GHEORGHENI
Tov. Lt. Csergő Ioan

Luaţi măsuri pentru întocmirea unei evidenţe a foştilor funcţionari ai vechii siguranţe române, precum şi a siguranţei horthyste, începând din anul 1918 [şi] până la 6 Martie 1945, care până în prezent nu au fost arestaţi şi a se înainta acestei Direcţiuni Regionale, în termen de strict 20 zile, adică până la data de 9 Iunie 1951.

Aceste evidenţe trebuie să cuprindă următoarele:

- numele şi prenumele;
- anul, luna, ziua şi locul naşterii,
- numele părinţilor;

- data angajării;
- cât a funcționat și unde;
- gradul și funcția avută în siguranță;
- unde domiciliază în prezent;
- cu ce se ocupă.

Menționăm că interesează în mod special în ce problemă a lucrat.

În eventualitatea când cei în cauză, care au funcționat în raza Dvs. de activitate, s-au stabilit în alte regiuni, veți raporta de urgență acesta D.R.S.S., indicând și locul unde lucrează și adresa precisă, precum și funcția avută în raza Dvs.

Întrucât această lucrare este cerută de cabinet, dispuneți de îndată măsuri de executare a ei în bune condițiuni și la timpul stabilit, neadmițându-se nici o întârziere peste termenul fixat.

Maior de Securitate Babei Gheorghe — Lt.Maj. de Securitate Stoica Octavian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1039, f. 376.

31.

1951 iunie 12, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: ordin privind raportarea cazurilor de preoți romano-catolici suspendați pentru motivul că au participat la înființarea Statusului.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ
Nr. 342/10.673 din 12 Iunie 1951

CĂTRE
BIROUL RAIONAL DE SECURITATE SÂNG. DE PĂDURE

Suntem informați că ordinariatul rom.-cat. din Alba Iulia, cu circulara nr. 1186/251, a suspendat preoții rom.-cat. care au luat parte la congresele pentru înființarea statusului sau care iau parte la status.

Posibil că suspendarea a fost dusă la cunoștința respectivilor verbal.

Luați măsuri pentru a raporta în ziua de 13 Iunie 1951 cazurile apărute în raza unității Dvs., înaintând și circularele.

Totodată veți înainta o situație clară despre acei care au fost chemați la Ordinariat și dacă aceștia iau parte la lucrările statusului.

În raport să menționați [care] este starea de spirit al acelora care au fost suspendați.

Termenul este strict și nu se admite nici o întârziere.

Pt. Maior
Cpt. Steiner

Tr: Szöcs
Pr: Biró

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 610, f. 49.

32.

1951 iunie 13, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure către M.A.I.-D.R. Mureş: raport privind suspendarea preoților romano-catolici care au participat la lucrările Statusului.

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI SÂNG. DE PĂDURE

Prin curier
Nr. 342/916
13 Iunie 1951

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ

La ord. Dvs. 342/10673 din 12 Iunie a.c., referitor la suspendarea preoților rom.-cat. care au participat la lucrările Statusului din raza noastră de activitate, raportăm următoarele:

Nu am putut stabili până în prezent ca în raza noastră de activitate vreun preot romano-catolic ar fi primit circulara prin care se arată suspendarea din funcțiunea de preot, însă avem informații precise că astfel de cazuri au fost comunicate celor vizați în mod verbal.

Astfel, preotul Ráduly Ștefan, din satul Bezidu Nou, în cursul lunii Martie a.c., fiind la Tg.-Mureș, s-a întâlnit cu preotul rom.-cat. Török Mihail din comuna Sovata, care i-a comunicat că este informat că toți acei preoți care s-au alăturat acțiunii Statusului sunt suspendați și considerați ca excomunicați, putând fi iertați de păcate numai în urma faptului dacă vor face exerciții spirituale pe un timp stabilit [de] 7-30 zile, după care dată se vor spovădi la un protopop sau preot special autorizat în acest sens de

către Vatican. În timpul exercițiilor spirituale preotul respectiv trebuie să se retragă la o mănăstire, neluând deloc contact cu lumea exterioară, însă dacă nu are astfel de posibilitate poate să o facă și la domiciliu, însă în timpul exercițiilor spirituale nu are voie să exercite nici o funcțiune bisericească, nu poate oficia slujbe și, în general, nici nu poate lua contact cu credincioșii, în acest interval trebuind să fie înlocuit de un alt preot.

În ziua de 11 Iunie a.c., preotul Ráduly Ștefan, fiind la Tg.-Mureș, s-a dus și la protopopiat unde s-a întâlnit cu protopopul Jaross și cu preotul Solyom, secundul punându-i întrebarea [da]că a ținut exerciții spirituale, la care preotul Ráduly a răspuns că da, deși nu a ținut astfel de exerciții și nici nu [s-]a spovedit, iar la întrebarea preotului Solyom că unde s-a retras în timpul exercițiilor spirituale și dacă a fost acasă, cine l-a înlocuit, Ráduly a răspuns că exercițiile spirituale le-a făcut la domiciliu și a fost înlocuit de un preot care locuiește la 14 km, după care cei de mai sus nu i-au mai pus nici o întrebare.

Preotului Török Mihail din Sovata, care a luat parte la lucrările Statusului și care a participat și la conferința din Tg.-Mureș și congresul din Gheorgheni, încă din luna Aprilie a.c. i-a fost comunicat [de] protopopul Jaross [de] la Tg.-Mureș dispoziția de excomunicare a participanților la lucrările Statusului și posibilitatea pe care o au aceștia în reabilitare în caz de executare de exerciții spirituale și spovedanie.

Preotul Török Mihail s-a și lăsat amăgit de aceste promisiuni, deoarece încă în luna Aprilie a primit ca să țină exerciții spirituale timp de 14 zile, după care s-a spovedit la protopopul Jaross.

În aceeași situație se găsește și preotul Lakó Ioan, din satul Ihod care, din informații sigure, a executat de asemenea cele de mai sus în cursul lunii Iunie a.c.

Nu avem informații verificate că și alți preoți ar fi ținut exerciții spirituale sau că s-ar fi dus la spovedit pentru a primi dezlegare pentru păcatul că au participat la lucrările Statusului.

Preotul Török Mihail, până când a ținut exercițiile spirituale și nu a avut permisiunea ca în cele 14 zile să execute vreo funcțiune bisericească, a fost înlocuit la parohia Sovata de preotul rom.-cat. Kocsis Emeric din comuna Praid.

Circulări, după cum suntem informați, nu a primit nici un preot vizat, numai protopopii și preoții cunoscuți ca de totală încredere, Ordinariatul din Alba Iulia temându-se ca un astfel de act să ajungă în mâinile persoanelor străine.

Deținem, de asemenea, informații că subepiscopul dr. Jakab din Alba Iulia vrea să pornească o contraacțiune împotriva acțiunii Statusului, vrând să inițieze o încercare de a se împăca în mod formal cu Statul, în care scop vrea să grupeze în jurul său pe preoții rezistenți și pe cei pe care i-a reușit să amăgească cu iertarea păcatelor, pentru ca astfel să izoleze complet pe preoții care s-au alăturat acțiunii Statusului.

De asemenea, suntem informați că preoții rezistenți au primit dispozițiuni verbale de la protopopiate ca să comunice credincioșilor preoților excomunicați, că slujbele acestora sunt ilegale și nevalabile.

Nu avem informații că vreun preot din raza noastră de activitate ar fi fost chemat la Ordinariatul rom.-cat. din Alba Iulia, avem numai informații că singurul care ar fi fost chemat a fost preotul rom.-cat. din satul Lupeni, din fostul județ Odorhei.

În această cauză informatorul nostru stând de vorbă cu protopopul Jaross, căruia i-a pus întrebarea că de ce nu se poate împăca și în R.P.R. biserica rom.-cat. și Statul, cum a făcut și în Ungaria și Cehoslovacia, protopopul Jaross a răspuns că o astfel de înțelegere, care ar conține exact aceleași mențiuni ca și cele din statele sus-arătate, ar semna imediat, însă nu cum se intenționează a se face în țara noastră. A afirmat că era natural ca în țările de mai sus era să se facă mai multe compromisuri cu Biserica, deoarece majoritatea locuitorilor sunt rom.-cat., însă la noi în țară unde credincioșii reprezintă numai 5% este normal ca să se pună clauze cu mult mai severe și inacceptabile pentru el.

Referitor la preotul Török Mihail raportăm că nu se mai poate baza pe sigur pe el și că și în viitor ar participa la acțiunile pornite prin conferința din Tg.-Mureș.

Se observă, în general, o îngrijorare din partea preoților excomunicați și o mare rezervă și o retragere din viața publică. Îngrijorarea lor se datorește faptului că se tem ca în cazul dacă credincioșii vor afla cu toții excomunicarea lor, oare ce atitudine vor lua.

Ordinariatul din Alba Iulia nu ține nici un contact direct cu preoții din raza noastră de activitate ci, după cum suntem informați, numai prin protopopii de încredere ca Jaross din Tg.-Mureș și Sass din Odorhei.

Noile constatări în această problemă vom raporta de urmare.

Slt. de Securitate Papsai Pavel Slt. de Securitate Biró Gáspár

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 610, f. 50-51.

33.

1951 iunie 14, Gheorgheni. M.A.I.-B.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Mureș: raport privind identificarea foștilor angajați ai Siguranței.

BIROUL RAIONAL DE SECURITATE GHEORGHENI

Prin curier
Nr. 323/1086
14 Iunie 1951

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI MUREȘ

La ordinul Dvs. Nr. 323/9449, din 19 Mai 1951, și urmare la raportul nostru Nr. 323/1086, din 8 Iunie 1951, referitor la foștii funcționari ai vechii siguranțe române și maghiare, raportăm:

În raza Raionului am identificat pe numitul NAP IULIU, născut la 4 Mai 1895 în comuna Suseni, jud. Bistrița-Năsăud, fiul lui Ieftimia, inlegitim, posedă 4 clase secundare, cu serviciul militar satisfăcut la Regimentul 6 Cavalerie cu gradul de Plutonier, este căsătorit, cu 3 copii, nu posedă avere în prezent, în trecut a avut o cârciumă şi băcănie în Gheorgheni.

A fost şeful Siguranței în Gheorgheni din 1919-1922.

În prezent domiciliază în comuna Toplița, raionul Gheorgheni, este funcționar la I.P.E.I.L. Toplița în calitate de responsabil al cantinei muncitorești.

În trecut a fost membru în P.N.Ț. Maniu, având funcția de responsabil organizator în Comitetul Județean P.N.Ț. Maniu Ciuc, până în anul 1932.

În prezent este membru în P.M.R., din anul 1947 şi este verificat.

În Gheorgheni a fost identificat numitul FODOREAN VASILE, născut la 10 Iunie 1890 în comuna Ceanu Mic, jud. Turda, fiul lui Vasile şi Irina, posedă 6 clase primare, cu serviciul militar satisfăcut, este căsătorit, cu 2 copii, posedă una casă.

A fost agent de siguranță clasa II, în problema muncitorească, din anii 1919-1922.

În prezent domiciliază în Gheorgheni, strada Lacul Roşu, nr. 31, este funcționar la Şcoala Teoretică în Gheorgheni.

În trecut a fost membru în P.N.Ț. Maniu, în prezent nu este încadrat.

Investigațiunile continuă şi în caz pozitiv vom raporta de urmare.

Lt. de Securitate Csergő Ioan Slt. de Securitate Makkai Ernest

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1039, f. 374.

34.

1951 iunie 27, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.: sinteză în legătură cu acțiunile duşmănoase din rândul naționalităților conlocuitoare.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI, REGIUNEA MUREŞ

SINTEZĂ INFORMATIVĂ

Oglindind o imagine reală a faptelor şi stărilor de fapte înregistrate în perioada 20 Mai – 20 Iunie rezultate din activitatea desfăşurată de elementele duşmănoase din rândurile naționalităților conlocuitoare, se caracterizează prin:

- Cultivare, comentare şi răspândire în mod organizat de zvonuri, creând psihoză de război.
- Activitate duşmănoasă desfăşurată de unele elemente pătrunse în organizațiile democratice.
- Note de şovinism în şcoli.
- Atitudine duşmănoasă şi de protejare a elementelor duşmănoase, exercitată de unele elemente din aparatul de stat şi manifestările acestora.
- Activitate duşmănoasă scoțând în relief note naționaliste desfăşurată de unele elemente din asociațiile culturale şi sportive etc.

În concretizarea celor înserate mai sus redăm în continuare următoarele:

În oraşul Tg.-Mureş am identificat două grupuri de moşieri expropriați care sub formă obişnuită şi organizată sâmbăta şi duminica se întâlnesc şi, sub perdeaua jocurilor de şah, rummy şi bridge, ascultă emisiunile posturilor de radio imperialiste „Londra" şi „Vocea Americii", comentând şi cultivând zvonuri în legătură cu un nou război. Aceştia toți sunt de naționalitate maghiară. Cu aceste ocazii au discutat probleme internaționale, scoțând în relief superioritatea armatelor imperialiste şi ca un semn sigur că războiul va începe în curând este faptul că s-au luat măsuri de curățirea granițelor de elementele de neîncredere acestui regim, atât în Ungaria, cât şi în România, şi că jugoslavii masează trupe la frontieră sub conducerea ofițerilor americani.

Aceste două grupe sunt conduce de ROZSNYAI GHEORGHE, moşier expropriat, domiciliat în str. Arany J., No. 32 şi BERNÁDY ELVIRA, domiciliată în Tg.-Mureş, str. Lenin, No. 31. Primul este doctor în drept, iar a doua este soția fostului primar din Tg.-Mureş BERNÁDY GHEORGHE, care la fel are studii superioare.

Atât unul, cât şi celălalt au aparate de radio şi au influență asupra moşierilor expropriați.

Din grupul lui ROZSNYAI GHEORGHE fac parte moşierii expropriați: CZARÁN VICTOR, MIKÓ LADISLAU, DRAGAS LADISLAU, TELEKI ARTHUR, ZABLETAI ANDREI, toți cu domiciliul în Tg.-Mureş. Ultima întrunire au avut-o în ziua de 23 Iunie a.c., unde au participat cei arătați mai sus şi au ascultat emisiunile imperialiste făcând comentarii pe marginea acestora, privind lucrurile prin prisma şi interesele imperialiste. În încheiere, dr. ROZSNYAI GHEORGHE a făcut concluzii în legătură cu evenimentele din Coreea şi pregătirile de război în Europa apuseană.

Este important şi de reținut faptul că dr. VODA ANDREI, medic uman, chiabur din comuna Urmeniş, săptămânal îl vizitează la domiciliu pe dr. ROZSNYAI GHEORGHE pentru a se informa de situația politică internațională.

Aceste ştiri şi zvonuri tendențioase sunt purtate în felul acesta în sectorul rural.

Din grupa lui BERNÁDY ELVIRA, din str. Lenin, No. 31, fac parte BETHLEN GÁBOR, TORMA NICOLAE, PIKA NICOLAE, ORBÁN CAROL, BETEG ALEXANDRU, IACOBOVICI IOAN, KELTZ SIMION, toți moşieri expropriați cu domiciliul în Tg.-Mureş. La fel întrețin discuții, comentează ştirile emisiunilor imperialiste, cum am arătat mai sus. Ultima întrunire a fost în ziua de 20 Iunie 1951.

De reținut și important este faptul că BETHLEN GÁBOR, TORMA NICOLAE, CZARÁN VICTOR, participă cu alternanță, când la locuința lui BERNÁDY ELVIRA, când la locuința lui ROZSNYAI GHEORGHE.

În ambele cazuri, privind problema moșierilor expropriați de naționalitate maghiară din Tg.-Mureș, am procedat la pătrunderea informativă pentru a stabili legăturile acestora cu țărănimea de la sate, precum și aspectele ce interesează Securitatea și se desprind din activitatea desfășurată de aceștia.

HIRSCH ADALBERT, croitor din Tg.-Mureș, fost membru în organizația sionistă „Mișmar", a organizat o colectă pentru strângerea de bani și ajutorarea evreilor săraci, care au primit pașaport pentru emigrare în Israel și fără posibilități materiale pentru plata biletului de vapor. El personal a strâns de la diferiți evrei suma de cca. 10.000 lei, care au fost predați evreilor WEIS BERTA și ÁBRAHÁM IZSÁK din Tg.-Mureș, foști în organizația sionistă „Mișmar" și plecați în Israel de cca. 14 zile.

Cazul se urmărește de noi informativ și vom raporta alte cazuri pozitive de natura aceasta.

Ca acțiuni individuale ale elementelor naționalist șovine redăm câteva cazuri mai importante:

SZABÓ ÁRPÁD, pictor de firme din orașul Tg.-Mureș, soția lui fiind artistă la Teatrul Secuiesc, s-a exprimat față de JÓZSA FRANCISC și ANDRIS GYÖRGY, ambii portari la Palatul Cultural, că el nu este prost să plătească impozit ca astfel să contribuie la susținerea statului valahilor. Mai grav însă, prin cuvinte murdare, înjura Partidul și guvernul. El a fost membru marcant în Partidul Reînnoirii Maghiare /Imrédy/, cu activitate desfășurată la Cluj.

ZOMEI[1] CAROL, fost membru în Paridul Ardelean, s-a exprimat față de ALEXANDRU GHEORGHE din Tg.-Mureș, că armata va pleca la granița Jugoslaviei. Chiar el, de curiozitate, s-a dus la gară ca să vadă cum se îmbarcă armata. În discuții a lăsat să se întrevadă și chiar a spus că nu o să fie mult de răbdat.

BRASSAI NICOLAE, inspector la Secția Financiară din orașul Tg.-Mureș, ațâță în instituție elementul românesc contra elementului maghiar. Astfel, MUNTEANU ANA, funcționară la aceeași instituție, solicitând să-i depună o lucrare de bilanț, BRASSAI NICOLAE s-a exprimat că el nu dă cont unei românce.

MASA ȘTEFAN, funcționar la Secția Financiară a orașului Tg.-Mureș, s-a exprimat față de TÂRNĂVEANU EMIL, funcționar la aceeași instituție, că el nu se străduiește să învețe românește, că această limbă nu-i folosește și nici nu o să-i folosească.

La fel, FRIEDERICH ANA, membră în C.D.E., a îndemnat pe muncitorul GRÜNSTEIN NICOLAE din Tg.-Mureș și pe alții pentru emigrare în Israel.

LEITER EUGEN, vânzător la Magazinul de Stat Tg.-Mureș, pune la o parte articole de calitate superioară și mai ieftină și le vinde numai la evrei și mai ales la foștii exploatatori.

[În] toate aceste cazuri am luat măsuri de supraveghere informativă.

În ceea ce privește manifestările elementelor dușmănoase infiltrate în organizațiile de masă ale naționalităților conlocuitoare, redăm următoarele cazuri:

FRITS LUDOVIC și HIRSCH LUDOVIC, foști comercianți, ambii din Tg.-Mureș, membri în C.D.E., au îndemnat pe HILLER SAMOILĂ, muncitor de la „Alimentara", care a cerut înapoi formularul predat C.D.E.-ului, pentru a emigra în Palestina. Hotărârea de a emigra sigur este rezultatul acestor îndemnuri. Cei doi instigatori i-au spus să plece deoarece în România nu va avea nici un viitor.

[...]

În comuna Chendu Mare, în ziua de 29 Mai, Comitetul raional U.P.M. din raionul Sângeorgiu de Pădure a vrut să organizeze o ședință pentru prelucrarea „problemei naționale". Aceasta nu s-a putut ține deoarece masele nu s-au prezentat, aceasta se datorește în primul rând lipsei de activitate a comitetului U.P.M. din comună, iar în al doilea rând datorită influenței elementelor chiaburești asupra membrilor din conducerea U.P.M.

ROȘCA ADRIAN, membru în P.M.R., conducătorul subsecției G.A.S. din comuna Bucerdea Grânoasă, raionul Târnăveni, interzice muncitorilor maghiari să vorbească limba maternă. Cazul de față a fost semnalat Comitetului Regional P.M.R.

KOVÁCS PAUL, din comuna Bordoșiu, raionul Sângeorgiu de Pădure, în luna Iunie a.c. a afirmat într-o ședință că el vrea să demisioneze din funcția de președinte al U.P.M. pentru faptul că el nu vede just că doi oameni cinstiți și democrați au fost excluși din U.P.M. pentru motivul că sunt bogați /este vorba de doi chiaburi/.

BARTHA ILEANA, fiică de chiabur din comuna Chendu Mare, a instigat pe țăranii săraci ca să nu lase pe copii ca să pună la gât cravata de pionier, căci va veni timpul când va trebui să dea seama de acest lucru. Acțiunea întreprinsă de această dușmană a clasei muncitoare a prins în rândurile țăranilor săraci, ca o dovadă că prea puțini dintre copii mai poartă cravata roșie de pionier.

La Filarmonica „Mureșul" din Tg.-Mureș, condusă de dirijorul KOZMA GÉZA, mai cu seamă acum că nu s-a confirmat etatizarea ansamblului, se desprind mai accentuat acțiuni șovine. Numai așa se explică faptul că la alcătuirea programelor foarte rar și chiar deloc găsim vreun compozitor român. La fel, rar se găsesc compozitori sovietici. Aceasta se datorește faptului că TROZNER SÁNDOR, KOZMA GÉZA și LÁNI ANDRÁS din conducerea Filarmonicii compun programe și stabilesc dirijorii concertelor de la caz la caz, însă niciodată nu indică sau însărcinează vreun dirijor român, fie el cât de talentat.

De la jumătatea lunii Mai până la data de 15 Iunie a.c., într-o sală a Palatului Cultural din Tg.-Mureș a funcționat expoziția de artă organizată de Comitetul de Arte Plastice, regiunea Mureș. Responsabilul acestei expoziții a fost tov. BARABÁS S., directorul artiștilor plastici. Indicatorul care arată intrarea la expoziție, construit sub formă de săgeată, cu dimensiunile lungime 1,20 m, lățime 40 cm, executat din placaj, scris pe ambele părți, era reprezentat prin culorile tricolorului maghiar, adică scrisul verde, fondul alb, chenarul roșu. Din acest caz s-a desprins o notă naționalistă care a dat loc la comentarii nesănătoase.

[1] Posibil: Zömei

La filiala regională a vânătorilor din Tg.-Mureş continuă să funcţioneze şi în prezent ca secretar tehnic ENE[1] EUGEN, fost membru în Partidul Reînnoirii Maghiare, care a funcţionat în acel post şi sub regimul horthyst. Este susţinut de rămăşiţele elementelor exploatatoare care mai fac parte din filiala de vânătoare din oraşul Tg.-Mureş. Este susţinut de preşedintele regional al filialei de vânătoare FÜLÖP IOSIF, în prezent şeful cadrelor la Sfatul Regional Tg.-Mureş şi de STIEFT CAROL, din comitetul de conducere a filialei, în prezent director al întreprinderii „Robot".

Prin manevrele întreprinse de acest secretar tehnic se practică pe scară destul de întinsă şovinismul în rândurile vânătorilor din toată regiunea. În primul rând aceasta o dovedeşte faptul că în Tg.-Mureş şi în raionul Tg.-Mureş din 380 de vânători un număr de 40 de locuri îl ocupă românii şi evreii, iar restul este ocupat numai de maghiari. Acelaşi lucru se întâmplă şi la societatea de pescuit. Acest procentaj în raport cu populaţia, privită ca număr pe naţionalităţi, este mic.

Legat de secretarul tehnic ENE EUGEN, este de amintit faptul că 7 ţărani din comuna Chendu de Jos, regiunea Mureş, printre care şi secretarul Org. de Bază, au fost daţi afară din filială pe baza unor motive şi aşa-zise presupuse înscenări neîntemeiate. După cercetarea cazului cei de mai sus au fost reprimiţi, constatându-se nevinovăţia lor înscenată de ENE EUGEN.

La fel, acest secretar când trebuie să împarte cartuşe vânătorilor, pe baza adeverinţei de la D.C.A. că au predat pieile de răpitoare respective, acesta în majoritatea cazurilor când i se cere de către români şi vânători săraci – muncitori şi ţărani săraci –, le răspunde că nu are în stoc, că s-au epuizat şi urmează să primească. Realitatea este că aceste cartuşe le predă întâi cunoscuţilor şi prietenilor lui din Tg.-Mureş, celor mai înstăriţi, neglijând pe ceilalţi vânători.

Vânătorul TODORAN IOAN din comuna Iuda, care a predat un porc mistreţ pentru „Prodexport", trebuia să primească 100 de cartuşe de vânătoare. Solicitând aceste cartuşe de la ENE EUGEN, cererea i-a fost soluţionată nefavorabil pe motivul că lipsesc.

Activitatea lui din trecut precum şi atitudinea din prezent nu corespund cu funcţia ce îi este încredinţată, ca secretar tehnic la filiala regională de vânătoare din Tg.-Mureş, organizaţie sportivă înarmată.

Pe transformatoarele electrice din Tg.-Mureş sunt tăbliţe puse pe care scrie în limba maghiară „pericol de moarte". Acest conţinut nu este scris şi în limba română. Acest fapt, pe lângă că este o neglijenţă a conducerii uzinei electrice din localitate în neaplicarea întocmai a dispoziţiilor în acest sens, dar lasă să se desprindă de aici şi un aspect naţionalist.

La Universitatea din Tg.-Mureş, precum şi în toate şcolile de toate categoriile din Tg.-Mureş şi regiunea Mureş am înregistrat mai puţine cazuri din care să se desprindă aspecte interesante în chestiunea tratată în lucrarea de faţă, deşi începând de la Universitate se frământă mai accentuat această problemă. Aceasta îşi poate găsi momentan explicaţia în aceea că atât profesorii, cât şi studenţii şi elevii şi-au îndreptat mai mult preocupările în chestiunea examenelor de sfârşit de an.

Totuşi, căutăm să analizăm câteva cazuri care prezintă importanţă şi care au o continuitate a faptelor şi stărilor de fapte, enunţate în lucrarea de ansamblu în luna trecută.

Profesorul universitar PUTNOKY I. de la Institutul Medico-Farmaceutic din Tg.-Mureş, de naţionalitate şi cetăţenie maghiară, continuă să aibă aceleaşi atitudini pe care le-am arătat în lucrarea de ansamblu, în plus seara este vizitat de moşieri expropriaţi, care lucrează, fiind angajaţi ai Sfatului Orăşenesc, ca muncitori la grădini, parcuri şi amenajarea şoselelor.

Dr. HORVÁTH NICOLAE, membru în P.M.R., din colectivul profesorului PUTNOKY, cu sarcină specială din partea partidului, a intrat în cercul şi sub influenţa lui PUTNOKY, din mai multe puncte de vedere, aşa încât a ajuns ca în loc să demaşte atitudinea naţionalistă şi antidemocratică a prof. şi şefului său, să răspândească chiar el ştiri alarmiste. Atitudinea acestuia în ultimul timp are tendinţe fracţioniste.

La Institutul de Igienă şi Bacteorologie unde este profesor PUTNOKY IULIU, a fost afişată lozinca „Előre ötéves tervünk megvalositásáért!". Între timp a dispărut litera „ö" de la cuvântul „ötéves", rămânând: „Előre téves tervünk megvalositásáért!", adică în loc de: „Înainte pentru îndeplinirea planului nostru cincinal!" a rămas „Înainte pentru îndeplinirea planului nostru greşit!".

La fel, la lozinca „Trăiască R.M.R." litera „T" a dispărul, rămânând „răiască P.M.R.".

La şcoala profesională „Simó Géza" din Tg.-Mureş, un grup de elevi maghiari în frunte cu NAGY CAROL [l-]au bătut pe elevul PENTEA VASILE de naţionalitate română, de 18 ani, din anul II, orig. socială ţăran sărac.

Această bătaie a fost organizată de NAGY CAROL prin biletele care au fost înmânate în timpul meditaţiei la un număr de 8 elevi maghiari, prin care bilete îi instiga ca după meditaţie să rămână în sală. După meditaţie au tăvălit asupra elevului PENTEA VASILE, lovindu-l grav, în urma căror lovituri a leşinat.

În cazul de faţă la mijloc nu poate fi vorba de o răzbunare privită prin prismă copilărească, întrucât toţi sunt de 18 şi chiar peste 18 ani, şi la mijloc este o acţiune pornită din imbold naţionalist. Am procedat la pătrundere informativă pentru a descifra aspectele.

Cazul s-a întâmplat în ziua de 30 Mai 1951, orele 2.

Cu ocazia închiderii anului şcolar la Şcoala Profesională Comercială din Tg.-Mureş a fost formată o comisie de examinare şi apreciere a elevilor din şcoală şi întreprinderea comercială „Textila" Mureş.

Cu această ocazie a fost declarată repetentă eleva POP LEONTINA din cls. I, cu practica la Comtextila Mureş, fără a fi examinată, cu toate că în tot timpul anului a avut în general nota 6.

Dirigintele clasei, FURDUI MIRCEA, a protestat contra procedurii injuste din partea comisiei formate din HORVÁTH I., SZŐVÉRFI GÁSPÁR, care nu au ţinut cont de unele date şi note din timpul anului. Cazul a fost comentat nefavorabil, scoţându-se în relief o acţiune pornită din şovinism. Până la urmă cazul ei a fost rezolvat favorabil, eleva fiind promovată. HORVÁTH I. şi SZŐVÉRFI G. reprezentau în comisie U.T.M.-ul.

În colectivul de conducere al Sfatului Popular Orăşenesc au reuşit să se strecoare două elemente cu trecut dubios /aşa cum am arătat în lucrarea de ansamblu/, factor principal în cultivarea şi menţinerea naţionalismului în această instituţie, cu răsfrângeri şi în oraş în viaţa economică, culturală şi politică. Aceştia sunt: Dr. VERESS FRANCISC, secretarul Comit. Prov.

[1] Jenei, cf. **Doc. 1**

Orăşenesc Tg.-Mureş şi Dr. KISS ARCADIU, jurisconsult, fost avocat [al] Partidului Maghiar la Bucureşti până în 1940, iar după 1940 în Tg.-Mureş jurisconsult la Primăria Oraşului Tg.-Mureş, iar astăzi la Sfatul Popular Orăşenesc Tg.-Mureş

În perioada horthystă a îndeplinit funcţia de administrator responsabil al revistei „Erdély Joga" /Viaţa juridică a Transilvaniei/ sub patronajul căruia revista în Nr. 2 din februarie 1947 publică un material din care se desprind comentarii în legătură cu privarea evreilor de a participa la viaţa economică, culturală şi politică. Cu această ocazie se desprinde o acţiune antisemită şi de ură faţă de poporul evreiesc.

Activitatea lui Dr. VERESS FRANCISC în mare am oglindit-o în lucrarea de ansamblu. Redăm un caz important legat de activitatea lui profesională: Sucursala Regională C.E.C. Tg.-Mureş, cu un număr de 15 funcţionari, condusă de tov. UGRAN IULIU, se găseşte într-o situaţie foarte grea, aproape insuportabilă din cauza localului actual, de 9/5,5 m. Salariaţii stau înghesuiţi între 13 birouri, 3 case de fier, 3 dulapuri şi ghişeele pentru public. După 4 luni de insistenţe zi de zi, Sfatul Popular prin Oficiul de Închirieri a repartizat pentru Regionala C.E.C., în Piaţa Stalin No. 19, vis-a-vis de cel existent, încă o cameră, astfel a împărţit funcţionarii C.E.C.-ului în două părţi. În aceste condiţiuni cu munca în 2 locuri, lucrurile au mers foarte greu deoarece publicul şi chiar funcţionarii instituţiei traversau zilnic de mai multe ori centrul oraşului pentru lucrările care le executau. Tov. VERESS FRANCISC, secretarul Sfatului Orăşenesc, a solicitat de la Regionala C.E.C. localul din Piaţa Stalin No. 19 pentru magazinul de articole sportive, luându-şi angajamentul că în 3 zile va reda C.E.C.-ului un local corespunzător. Regionala C.E.C. a predat localul şi s-a restrâns din nou în localul iniţial în care se găseşte şi în prezent şi a trecut o lună de zile de când angajamentul tov. secretar al Sfatului Popular a rămas o simplă promisiune. Cazul este viu comentat în oraşul Tg.-Mureş atât de populaţie, cât şi de funcţionarii de la C.E.C.

Atât secretarul Sfatului Urban, cât şi jurisconsultul sunt protejaţi de tov. SOÓS IOSIF, preşedintele Sfatului Popular Orăşenesc, deputat în Marea Adunare Naţională. Aceşti doi funcţionari din colectivul de conducere al Sfatului Popular au influenţă asupra tov. preşedinte şi antecedentele lor, precum şi atitudinea prezentă, zugrăvesc într-o lumină proastă pe conducătorul acestei instituţii, membru de partid din anul 1923.

Preotul UDVARI ANDREI din comuna Cătina /reformat/, doctor în teologie, ţine lecţii de marxism-leninism cu preşedintele Sfatului Popular şi secretarul Org. de Bază din localitate. Profitând de această ocazie, muşamalizează lupta de clasă şi scoate în relief unitatea naţională, înlocuind lupta de clasă cu politica de colaborare între clase. Prin politica aceasta şi ca o recompensă a studiului ce-l face cu aceşti conducători ai comunei încearcă să-şi readucă în eclezia bisericii 10 jug. de pământ, ce constituie o parte din cele 50 jug. trecute la stat.

Preotul reformat SLUKOVICI[1] din Cetatea de Baltă, venit în comună din anul 1949, prin atitudinea sa duşmănoasă faţă de regim duce o politică de învrăjbire a celor două naţionalităţi conlocuitoare /români şi maghiari/.

Ambele cazuri în ceea ce priveşte atitudinea preoţilor urmează a fi semnalate Regionalei R.M.R.

La comisariatul militar din Gheorgheni îşi satisface stagiul militar fiul chiaburului BARTIS TIBERIU, cu acelaşi nume, care prin sarcinile ce le îndeplineşte are o atitudine necorespunzătoare faţă de elementele muncitoreşti şi ţărăneşti sărace şi mijlocaşe. Prezenţa lui este comentată nefavorabil în sânul populaţiei pentru motivul că alţi tineri muncitori şi ţărani săraci sunt la muncă pe şantiere.

În general acestea sunt aspectele înregistrate din activitatea duşmănoasă desfăşurată în rândurile naţionalităţilor conlocuitoare.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 437, f. 35-44.

35.

1951 iulie 26, Gheorgheni. M.A.I.-B.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Mureş: sinteza privind cultul romano-catolic din raionul Gheorgheni pe luna iulie 1951.

SINTEZA CULTULUI ROMANO-CATOLIC ÎN RAIONUL GHEORGHENI

Privind activitatea duşmănoasă a clerului rezistent romano-catolic din raza [de] activitate [a] noastră reiese că preoţii romano-catolici caută sub diferite forme a submina regimul actual şi să aplice directivele Vaticanului. Ca exemplu, preotul romano-catolic din comuna Borsec, numitul Rácz Grigore, a instigat contra regimului de democraţie populară, a exprimat în timpul slujbelor ţinute să dea seama fiecare om ce face în prezent, cum îndeplineşte sarcinile comuniştilor, întrucât o să răspundeţi mai târziu în faţa noului regim, fiţi foarte atenţi cum îndepliniţi misiunile date de către comunişti, că va veni timpul când trebuie să luăm înapoi [...] şi atunci să putem noi fără gândire face acest lucru.

Preotul Sofalvi Iosif, din comuna Joseni, duce o activitate naţionalistă în rândurile credincioşilor romano-catolici, instigând contra regimului de azi. Activitatea sa se mai manifestă şi prin acţiunea de maghiarizare în rândul credincioşilor ortodocşi din comuna Joseni, sub diferite forme ca botezare şi cununare a credincioşilor, a fost botezat numitul Ştefan Grigore şi Maioran Mihai, din comuna de mai sus, a fost cununat numitul Vizeli Mihaiu, tot din comuna Ciumani[2], toţi de naţionalitate română şi cu religie ortodoxă. Preotul romano-catolic Sofalvi Iosif duce o activitate duşmănoasă şi reacţionară, instigând contra regimului de azi.

[1] Posibil: Slukovics sau Szlukovics
[2] Corect: Joseni

Preotul László Dionisie, din comuna Toplița, are o viață imorală, având legături intime cu mai multe femei ușuratice, ca numitele Ferenți[1] Margareta și Dn. Nedelcu, care în prezent se află în Târgu-Mureș, a fost [de] mai multe ori văzut de credincioși care au comentat în mod nefavorabil comportarea lui în acest sens. Preotul László Dionisie a exprimat de mai multe ori că nu va participa la acțiunea catolică și rămâne mai departe în slujba Episcopatului Alba Iulia ca un oștean și orice sarcini [o] să[-i] fie încredințate o să [le] îndeplinească fără să [se] gândească, a exprimat mai departe că știe că Episcopatul Alba Iulia este contra regimului de azi și contra Lupta pentru pace, întrucât este în slujba Vaticanului din Roma, însă el execută ordinele primite din partea Episcopatului. László Dionisie este un preot care [se] manifestă permanent contra regimului de azi, care prezintă un pericol [pentru] regimul de azi.

În comuna Valea Strâmbă, satul Chilen, în ziua de 22 Iulie a.c., a fost ținută procesiunea Sft. Magdalena [la] care au participat și următorii preoți: Darvas Adalbert, Felcser Nicolae, Rácz Vicențiu, Antal Ioan, precum și Juhász Anton din satul local. Slujba a fost ținută din partea preotului Antal Ioan, din comuna Ciumani, care în predicația sa [a] exprimat următoarele: Frați creștini, tineri băgați de seamă și să nu vă jucați cu focul, că va veni o furtună și va mătura totul din calea lui. Frați creștini să iubiți religia și [pe] Isus Cristos ca națiunea viitoare să nu aibă rușine [...]. Acesta ne arată că preotul romano-catolic Antal Ioan caută permanent sub diferite forme să instige contra regimului actual și să instige contra naționalităților conlocuitoare prin răspândirea naționalismului și șovinismului.

Protopopul Rácz Vicențiu, din comuna Suseni, duce o activitate contra mișcării „PIONIERULUI" în cadrul școlilor elementare, prin atragerea de la organizația de Pionieri, și dând educație religioasă prin care se otrăvește tânăra generație și luând de la educația sănătoasă, această acțiune este ajutată și din partea profesorilor, care sunt sub influența preotului.

Lct. de Securitate Csergő Ioan Slt. de Securitate Makkai Ernest

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1029, f. 129-130.

36.

1951 august 29, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș către M.A.I: raport asupra desfășurării vizitei unei delegații de colhoznici sovietici în Regiunea Mureș.

REGIUNEA MUREȘ

Prin curier
Nr. 244/14559
29 August 1951

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
BUCUREȘTI

La ordinul Dvs. Nr. 244/230920 din 6 August 1951 referitor la vizita delegației de colhoznici sovietici în regiunea noastră, raportăm că delegația a sosit din Regiunea Cluj în seara zilei de 20 August, fiind primită la delimitarea regiunii noastre de reprezentanții Regiunii P.M.R. și ai Sfatului Popular Regional, iar la sosirea la Tg.-Mureș de circa 1000 muncitori ieșiți în întâmpinarea lor.

La Tg.-Mureș delegația a fost cazată în sediul școlii de partid unde a fost pregătită și mâncarea pentru ea.

În ziua de 21 August, au vizitat G.A.C. din satul Sărățeni, iar după-masa Stațiunea Balneară Sovata. La G.A.C. Sărățeni starea de spirit a țăranilor a fost favorabilă, goscolnicii pregătind o masă comună și un program artistic în cinstea delegației.

În ziua de 22 August, delegația a vizitat G.A.S. din Jidvei.

În ziua de 23 August, au participat la serbările din Tg.-Mureș, iar în zilele de 24-25 August au vizitat G.A.S. și S.M.T. din Reghin și G.A.C. din comuna Nicolești-Ciba. La fiecare vizită făcută de delegație, membrii acesteia au avut convorbiri și consfătuiri cu țăranii muncitori din G.A.C. și cu tehnicienii și muncitorii [din] G.A.S., dând îndrumări și sfaturi practice în vederea ducerii în mai bune condițiuni a muncilor agricole.

În ziua de 26 August 1951, înainte de masă s-a ținut o consfătuire la Tg.-Mureș la care au participat toți președinții G.A.C. din Regiune, directorii G.A.S., conducătorii S.M.T., precum și alți țărani muncitori din sectorul agricol socialist și particular, unde delegații colhoznici au răspuns și au dat îndrumări la întrebările ridicate.

După-masa zilei de 26 August, după ce delegația a depus coroane la monumentul eroilor sovietici din Tg.-Mureș, a părăsit Regiunea Mureș în direcția Reg. Stalin.

În timpul cât delegația a stat în Tg.-Mureș nu s-a semnalat nici o defecțiune în ce privește cazarea, hrănirea sau primirea, nesemnalându-se, de asemeni, nici acțiuni sau manifestări dușmănoase, starea de spirit în tot timpul vizitei fiind favorabilă.

În comunele și satele vizitate de delegați s-a semnalat un mare interes din partea populației, aceasta manifestând multă simpatie pentru delegație. Cu ocazia consfătuirilor ținute cu ocazia acestor vizite, majoritatea întrebărilor s-au referit la măsurile agrotehnice înaintate în baza cărora se poate obține o recoltă superioară, țăranii muncitori interesându-se, de asemeni, și de creșterea animalelor precum și de stupărit. În comune și sate starea de spirit peste tot a fost favorabilă, neavând loc nici o acțiune sau manifestare ce ar fi împiedicat desfășurarea în bune condițiuni a vizitei sau ce ar fi conturbat starea de spirit favorabilă.

În comunele vizitate și după plecarea oaspeților s-au semnalat numai comentarii favorabile din partea locuitorilor.

[1] Posibil: Ferenci sau Ferenczi

În G.A.C. care nu au fost vizitate de delegație, președinții care au participat la consfătuirea ce a avut loc în ziua de 26 August la Tg.-Mureș împărtășesc și celorlalți goscolnici cele discutate și dezbătute cu ocazia consfătuirii.

Menționăm că delegația sovietică cu ocazia plecării din Regiunea Mureș a fost însoțită de tov. prim-secretar al Regiunii P.M.R. și de vicepreședintele Sfatului Popular Regional până în comuna Rupea, delimitarea Regiunii Stalin, acolo însă nu s-a pregătit nici o primire în cinstea delegației, ea nefiind așteptată decât de 3 reprezentanți ai Sfatului Popular Regional, nefiind acolo nici un reprezentant din partea P.M.R. și nici din partea vreunui alt organ, deși sosirea lor în Regiunea Stalin a fost din timp anunțată.

Maior de Securitate Babei Gheorghe Lt.Maj. de Securitate Vodă Dumitru

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 240, f. 269-270.

37.

1951 august 30, Gheorgheni. M.A.I.-B.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Mureș: raport privind sărbătorirea zilei de 23 August.

BIROUL DE SECURITATE RAIONAL GHEORGHENI

Nr. 1866
din 30 August 1951

Direcțiunea Securității Statului Mureș

Raportăm că sărbătorirea zilei de 23 August s-a desfășurat în cea mai mare liniște pe întreg cuprinsul Raionului. Fiecare tov. din cadrul Biroului a fost repartizat conform Planului de acțiune care a fost întocmit. Tov. Sárközi Ioan a fost responsabil [de] Sect. I, Sect. II tov. Plut. Szopos Mihai, Sect. III tov. Plut. Bartis Carol și tov. Codarcea Ioan. Tov. s-au deplasat pe teren în ziua de 20 August și au stat până în ziua de 24, orele 8 dimineața. Sărbătorirea în Raionul Gheorgheni a început în ziua de 20 August în comuna Voșlobeni, Valea Strâmbă, Suseni, Ciumani, Joseni, Lăzarea, Ditrău, Hodoșa, Subcetate, Gălăuțaș, Bilbor, iar în restul comunelor s-a ținut în ziua de 23 , începând de la orele 9 dimineața. S-a luat contact cu toți informatorii în zilele de 18-19 August și s-au stabilit întâlniri și s-au dat instrucțiuni conform ordinelor primite. Până la data de 21 s-au primit din toate obiectivele tabele nominale cu paza care era organizată din data de 20 August până în ziua de 25 August a.c. La data de 22 s-a început sigilarea obiectivelor unde s-a încetat lucrul, iar [la] obiectivele care au lucrat până în ziua de 23, orele 4 dimineața, s-a trecut la sigilarea imediată. Obiective care au lucrat până în ziua de 23 au fost I.P.E.I.L. Fabrica de cherestea din Toplița și Gălăuțaș și Gheorgheni, Fabrica de lăzi. Ruperea sigiliului s-a făcut în ziua de 24, la orele 5 dimineața. Sigilarea s-a efectuat de către organe ale Miliției în colaborare cu Securitatea și cu responsabilii fabricilor ca directorul, conducătorul tehnic, secretarul Org. de Bază și un delegat din partea sindicatului. Înainte de sigilarea obiectivelor s-a făcut un control minuțios și după aceea s-a trecut la sigilare.

În ceea ce privește organizarea sărbătoririi zilei de 23 August de către P.M.R. Raional s-au constatat mari lipsuri atât în organizare, [cât] și pregătire, astfel în comunele unde s-a ținut sărbătorirea zilei de 23 August pe data de 20, tezele care trebuiau să fie prelucrate au fost prea lungi, prea des scrise la mașini și nu erau literele vizibile deoarece erau bătute cu plombagine uzate, nici oratorii nu erau pregătiți și astfel în timpul prelucrării tezei se opreau din când în când, se intimidau și trebuiau să descifreze unele fraze din teze. O altă lipsă s-a mai constatat că tezele în limba română erau prelucrate de tovarăși maghiari în stațiunea balneară Borsec, Lacul Roșu și Gheorgheni. În Borsec și Lacul Roșu chiar au fost unele comentarii că de ce nu s-au dat tezele ca să prelucreze tovarășii români, era necesar ca să fie prelucrate de tov. români deoarece puteau să accentueze just, că un tovarăș maghiar oricât de bine ar ști limba, nu poate să aibă accentul același. O altă lipsă a fost [...] că pe data de 20 când s-au ținut sărbătorile în majoritatea comunelor, echipele culturale au fost trimise la regionala din Târgu-Mureș la întreceri culturale, și aceasta se datorește unei coordonări nejuste între Regională și Raion. Orice manifestație, ca să poată să aibă rezultate, numai prin prezența echipelor culturale se poate mobiliza masele în comunele rurale. A fost o slabă mobilizare atât din partea partidului, cât și din partea organizațiilor de masă. R.M.R.-ul Raional în ședințele de pregătire a sărbătoririi zilei de 23 August a trasat în sarcini că nu va avea loc nici o manifestație, ci toată lumea se va aduna în centrul orașului, cum am arătat și în planul de acțiune și aceasta a contribuit ca numărul participanților să fie mai mic față de alte sărbători importante, deci a fost o interpretare greșită din partea P.M.R.-ului Raional și în loc să fi arătat că defilare nu va fi, a trasat sarcina că manifestație nu va fi, deci a făcut o confundație.

Din această perioadă, din 20 și până în 24 August nu s-au constatat manifestări dușmănoase.

Lct. de Securitate Csergő Ioan Plut. de Securitate Bartis Carol

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1029, f. 181-182.

38.

1951 septembrie 12, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș către M.A.I.-B.R. Gheorgheni: ordin privind depistarea autorilor unor inscripții.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA MUREȘ

Prin curier
Nr. 23/16.953
12. Sept. 1951

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI
GHEORGHENI

Dispuneți investigații în mod discret pentru a stabili de cine au fost încărcate vagoanele cu lăzi care aveau Nr. 124.939 și 201.185 și expediate de la Gheorgheni la Budapesta.

În vagonul cu Nr. 124.939, cu avizul 123, pe unele lăzi s-au găsit scrise lozinci în limba maghiară cu caracter șovin, și anume: „MAGYAROK MENJETEK VISSZA ÁZSIÁBA”[1], „KURVA MAGYAR”.

În vagonul cu Nr. 201.185, care a sosit la Budapesta la data de 28 Iunie a.c., pe lăzi s-au găsit următoarele inscripții: „CSABA KIRÁLY, ATTILA NÉPE, MAGYAROK MENJETEK VISSZA ÁZSIÁBA”[2].

Aceste inscripții au fost scrise cu cretă de culoare albastru deschis, scrisul era caligrafic și n-a putut fi scris de altcineva decât de o persoană care a făcut școală maghiară.

Luați măsuri de intensificare a supravegherii a elementelor dușmănoase în vederea descoperirii autorului.

Raportul Dvs. va fi înaintat până la data de 20 Septembrie 1951, care va cuprinde concluzii și propuneri.

Maior de Securitate Babei Gheorghe — Lt.Maj. de Securitate Vodă Dumitru

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1040, f. 14.

39.

1951 octombrie 13, <Târgu-Mureș>. <M.A.I.-D.R. Mureș>: referințe date de prof. dr. Pápai Zoltán despre prof. dr. Hațieganu Iuliu.

Traducere din limba maghiară

Pe profesorul universitar Dr. HAȚIEGANU IULIU îl cunosc încă de când am fost în anul III, ca student universitar, fiind profesorul nostru internist.

Mai târziu am avut ocazia să-l cunosc mai îndeaproape la Clinica Interne, iar mai târziu când am fost angajatul Clinicii Chirurgicale am avut relații mai apropiate cu el.

Îl cunosc pe profesorul HAȚIEGANU IULIU ca un savant medic extraordinar de pregătit, care după părerea mea este unul dintre cei mai de seamă dintre savanții internişti ai R.P.R. Munca sa este foarte multilaterală.

1. Este medic excepțional. Această aptitudine îl are numai prin pregătirea sa profesională multilaterală și tot caracterul lui contribuie la completarea pregătirii sale de a fi un medic renumit. Este un diagnostic[ian] minunat. Capacitățile sale diagnostice sunt recunoscute în întreaga R.P.R. și numai o singură vizită a determinat și determină soarta sutelor de oameni.

2. Este un om excelent al cercetărilor științifice. Clinica sa a fost adăpostul cercetărilor științifice multilaterale. Știe să aleagă foarte bine oamenii lui, pe care i-a educat ca profesioniști excelenți. În societatea medicilor de azi înseamnă o piatră de hotar de a fi asistentul sau chiar practicantul său. A înființat o școală de boli interne a cărei cultivator excelent era tocmai el.

3. A avut o serie de lucrări extraordinare și multilaterale și cred că are și în prezent. Comunicările sale științifice cred că întrec numărul de 200. A scris mai multe cărți. Manualul scris de el, împreună cu profesorul Goia, este o lucrare excelentă.

4. Este un organizator minunat, Clinica sa era organizată exemplar.

5. L-am cunoscut ca pe un om cu caracter excelent, întotdeauna ne-a ajutat pe oamenii mici, iar în timpul reprimării minorității [...], nu era șovinist.

Tg.-Mureș, 13.X.1951 — s.s. Pápai Zoltán, Prof. Univ

Pentru conformitate
Slt. Stein Zoltán

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 304, f. 24.

40.

1951 octombrie 13, <Târgu-Mureș>.< M.A.I.-D.R. Mureș>: referințe date de prof. dr. Haranghy Ladislau despre prof. dr. Hațieganu Iuliu.

[1] „Unguri, plecați înapoi în Asia”, „Unguri ticăloși”
[2] „Regele Csaba, poporul lui Attila, unguri, plecați înapoi în Asia”

Traducere din limba maghiară

Cunosc pe profesorul HAȚIEGANU, fost profesor al Universității I.M.F. Cluj, Secția boli interne, din 1948, pe care l-am cunoscut cu ocazia unui accident care s-a întâmplat cu mine şi eram într-o situație foarte gravă, fiind chemat şi el ca consilean.

După aceasta mi-a făcut încă o dată o consultație.

În ceea ce privește lucrările sale ştiințifice le cunosc şi majoritatea dintre ele le-am citit şi chiar la predările lui am luat parte.

Subliniez că profesorul HAȚIEGANU este [unul] dintre cei mai buni profesori de boli interne din țara noastră, iar ştiința lui este cunoscută nu numai în țară, ci şi peste hotare.

Se constată că activitatea profesorului Hațieganu se bazează pe cunoştințele sale profesionale şi ştiințifice.

Am mai constatat că activitatea profesorului Hațieganu a fost recunoscută şi de cercurile reacționare.

Acesta are un țel politic, însă în situația lui nu este vorba de minciunile şi înclinările reacțiunii, ci este vorba despre o persoană care se clasează între acei oameni de ştiință care sunt cei mai renumiți.

Ştiu că participarea profesorului Hațieganu în câteva ocazii a fost folosit şi în Bucureşti, din partea acelora a căror concepție democratică este aşa de ridicată încât nimeni nu poate discuta.

Părerea mea este căci calitățile profesionale [ale] profesorului Hațieganu trebuiesc folosite.

Însă nu am aceeaşi părere despre el din punct de vedere al muncii didactice.

Pentru munca de educare profesorul Hațieganu poate fi folosit numai sub un control foarte riguros.

El nu este un om de ştiință sincer, care în fața mea nu a avut afirmații reacționare /cunoscând situația mea de partid/, totuşi am observat din munca lui că nu este străin de cosmopolitism şi nu cred că în conferințele sale [poate] să [...] arate în mod sincer rolul de frunte al ştiinței sovietice.

Tg.-Mureş la 13 Oct. 1951 s.s. Haranghy Ladislau

Pentru conformitate cu originalul
Slt. Stein Zoltán

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 304, f. 28.

41.

1951 octombrie 13, <Târgu-Mureş>. < M.A.I.-D.R. Mureş>: referințe date de prof. dr. Györi Gheorghe despre prof. dr. Hațieganu Iuliu.

Traducere din limba maghiară

REFERINȚĂ

Subsemnatul Dr. Györi Gheorghe, profesor universitar, pe Dr. HAȚIEGANU IULIU, profesor universitar, personal nu-l cunosc. Ştiu că înainte de anul 1919 a fost asistentul universității din Cluj şi deja în timpul acela a avut pe tărâm ştiințific însemnate lucrări.

După schimbarea regimului, în anul 1919 a fost numit în funcția de director la Clinica Medicală (Interne), unde a depus o muncă însemnată pe tărâm ştiințific.

Este un specialist de diagnostă şi este cunoscut în Europa ca profesor internist, unul dintre cei mai buni din punct de vedere profesional.

Din punct de vedere profesional şi eu recunosc că este un profesor dintre cei mai renumiți, susținând aceasta.

Târgu-Mureş, 13 Octombrie 1951. s.s. Györi Gheorghe, Prof.Univ.

Pentru conformitate
Slt. Stein Zoltán

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 304, f. 26.

42.

1951 octombrie 13, <Târgu-Mureş>. < M.A.I.-D.R. Mureş>: referințe date de prof. dr. Lörincz Andrei despre prof. dr. Hațieganu Iuliu.

Traducere din limba maghiară

REFERINȚĂ PROFESIONALĂ

Subsemnatul declar următoarele:

Pe profesorul Dr. HAȚIEGANU IULIU personal nu-l cunosc, însă lucrările sale ştiințifice le cunosc.

Cunosc lucrările sale şi despre forurile ştiinţifice, şi din acele convorbiri ce am avut cu diferiţi medici în nenumărate rânduri. Pe aceste considerente am ajuns la părerea aceea că Dr. HAŢIEGANU IULIU este unul dintre cei mai excelenţi profesori din viaţa ştiinţifică a României din trecut.

În această prezentaţie a fost cunoscut şi în Ungaria. Cunosc lucrările sale, care sunt dintre cele mai serioase lucrări, conţinând trei volume, care şi în prezent sunt folosite de studenţii şi medicii maghiari, care cunosc limba română, folosindu-se de aceste învăţături de zi cu zi.

Ştiu că Dr. HAŢIEGANU IULIU este unul dintre cei mai buni profesori, având un talent extraordinar de a preda şi a crescut cadrele cele mai bune, în timpurile acelea, cuprinzând despre profesorul Haţieganu părerea din punct de vedere profesional şi numai lucruri foarte bune pot afirma despre el.

Tg.-Mureş, la 13 Octombrie 1951.

s.s. Dr. Lörincz Andrei E.
Prof. Dir. Clinicii Obstetricale Tg.-Mureş

Pentru conformitate
Slt. Stein Zoltán

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 304, f. 27.

43.

1951 octombrie 13, <Târgu-Mureş>. < M.A.I.-D.R. Mureş>: referinţe date de prof. dr. Pápai Zoltán despre prof. dr. Pop Alexandru.

Traducere din limba maghiară

Pe profesorul universitar Dr. POP ALEXANDRU îl cunosc încă din cursul anului 1930, când a început a preda pentru noi, mai târziu, în anul 1931, am fost practicantul lui, iar mai târziu am fost asistentul lui şi am lucrat sub conducerea dânsului până în anul 1940, septembrie 10. În aceste timpuri l-am cunoscut ca un chirurg renumit.

A avut studii pregătitoare foarte bune, a lucrat un timp îndelungat la Anatomia Patologică şi la Clinica Medicală de Interne, fiind un chirurg excelent. Este cultivatorul chirurgiei moderne.

Întrucât am avut ocazia să lucrez la Clinica Chirurgicală, care era sub conducerea lui, am putut să mă conving şi să-i cunosc calităţile lui remarcabile.

1. Este un chirurg minunat, pregătit din punct de vedere profesional, a învăţat şi a citit foarte multe cărţi.

În străinătate a luat parte la multe congrese chirurgice, iar în anul 1939 a fost preşedintele Congreselor Chirurgice din ţară. A căutat cu toate ocaziile pentru a îmbogăţi cunoştinţele sale. A strâns o bibliotecă mare şi bogată din cărţi ştiinţifice de medicină.

Din aceste cărţi şi din literatura modernă de chirurgie a ţinut pasul, dezvoltându-se încontinuu.

2. Este un pedagog excelent, conferinţele lui sunt clare şi uşor de înţeles. Este un bun cunoscător de oameni şi astfel poate să alege bine colegii lui cu care să lucreze.

3. Este un organizator foarte bun, a ştiut să organizeze Clinica condusă de el în aşa fel că a putut s-o ţină bine în mână. Când a fost numit la Clinică a organizat foarte bine lucrările şi toate transformările la Clinică. Sub conducerea lui, Clinica s-a lărgit cu un institut de Röntgen, cu un laborator bine instalat, care în timpul acela a fost o inovaţie, în acele timpuri el a chemat la Clinica de Chirurgie pe alţi profesori ca aceştia să îmbogăţească cu experienţele lor lucrările Clinicii Chirurgicale.

4. Lucrările lui ştiinţifice vorbesc alături de el, o serie de lucrări ale lui au fost editate în limba română, au apărut şi în literatura străină lucrările lui cu caracter de medicină, lucrări care prezintă o valoare mare în ştiinţa chirurgiei. A inventat o serie de instrumente care au adus un mare folos pentru uşurarea mai multor intervenţii chirurgicale.

5. Este unul dintre cei mai buni chirurgi din Republica Populară Română. Are o tehnică formidabilă, a dat viaţa înapoi sutelor de oameni. Au venit bolnavi din toate regiunile Republicii, când eu lucram sub conducerea lui, numai ca el să facă intervenţia chirurgicală.

6. Cât timp am lucrat cu el am constatat că este un om cu un caracter excelent, care a apreciat munca întotdeauna. Preţuia pe oameni numai după munca lor depusă.

Niciodată nu s-a arătat că ar fi un şovinist. Eu pot mulţumi această experienţă atitudinii sale, că cu toate că eram de naţionalitate maghiară am primit o educaţie profesională la Universitatea de limba română din Cluj.

Fără ajutorul lui ce mi-a dat aceasta n-ar fi fost posibil.

13 Octombrie 1951
Pentru conf.
Slt. Stein Zoltán

s.s. Dr. Pápai Zoltán, Prof.Univ.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 304, f. 30-31.

44.

1951 octombrie 14, <Târgu-Mureş>.< M.A.I.-D.R. Mureş>: referinţe date de prof. dr. Veress Francisc despre prof. dr. Haţieganu Iuliu.

Traducere din limba maghiară

Subsemnatul profesor Dr. VERESS FRANCISC, Tg.-Mureş, str. Lenin, Nr. 35, din punct de vedere profesional dau următoarea referinţă despre profesorul Dr. HAŢIEGANU IULIU.

Când am fost student al Universităţii Cluj, la Clinica medicală, ca internist, am învăţat de la el.

Pe aceste considerente pot judeca ştiinţa lui profesională cât şi capacităţile lui didactice.

Dintre toţi profesorii, conferenţiarii, conferinţele lui au fost cele mai ascultate, deducând din aceea cauză că are un talent extraordinar de a preda, având o capacitate excepţională, având manieră atrăgătoare.

Dr. HAŢIEGANU încă în timpul acela a introdus cu studenţii ca să se ocupe separat cu ei. În fiecare dimineaţă, la vizitarea bolnavilor, s-a dus împreună cu studenţii şi la aceste vizite s-a putut învăţa foarte mult de la el.

La aceste vizite totdeauna a îmbinat cele predate la conferinţe, completând cu cele în practică.

Cu asistenţii universitari care erau repartizaţi lângă el s-a ocupat foarte mult şi astfel au devenit elemente de primul grad.

Subsemnatul, mai târziu când am devenit medic, am putut preţui ştiinţa renumită a lui faţă de ceilalţi internişti.

Este un profesionist excelent şi cred că în R.P.R. nu este [încă] unul asemănător faţă de ştiinţa sa, care să aibă aceste părţi şi lângă aceasta să fie şi un pedagog excelent.

Tg.-Mureş, 14.X.1951 s.s. Dr. Veress Francisc

Pentru conformitate
Slt. Stein Zoltán

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 304, f. 29.

45.

1951 octombrie 18, <Târgu-Mureş>. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.: raport cu caracterizările profesorilor universitari care au dat referinţe asupra prof. dr. Haţieganu Iuliu şi prof. dr. Pop Alexandru din Cluj [fragment].

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ

Prin curier
Nr. 231/19111
18. Oct. 1951

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
BUCUREŞTI

La ordinul Dvs. Nr. 231/235.774 din 9 Oct. 1951, referitor la profesorii HAŢIEGANU IULIU şi POP ALEXANDRU, ambii din Cluj, raportăm şi o scurtă caracterizare despre profesorii de la care au fost culese referinţele:

1. HARANGHY LADISLAU, sus-numitul între anii 1940-1944 a avut o atitudine fricoasă, retrasă, mai mult democratică. A fost refugiat în Germania de frică, înainte [de] asediul Budapestei.

După eliberare a venit la Tg.-Mureş. Sus-numitul imediat după venirea sa la Tg.-Mureş, nu a avut manifestări antidemocratice, având o comportare bună şi o atitudine democrată.

A fost singurul dintre profesorii din Ungaria care s-a manifestat deschis pentru regimul de democraţie populară.

A popularizat ştiinţa înaintată sovietică, a lucrat în asociaţia A.R.L.U.S., ca preşedinte.

Ca om de ştiinţă este foarte bine pregătit, a introdus metodele de cercetare sovietice, a urmat Universitatea serală de marxism-leninism, iar după terminarea acesteia s-a văzut simţitor ridicarea nivelului său politic şi ideologic. Este foarte fricos /oportunist/, extrem de vanitos şi prin aceasta subiectiv. Prin munca lui a ajutat mult schimbarea mentalităţii studenţilor din cadrul Universităţii „Bolyai".

2. Dr. GYÖRI GHEORGHE, din informaţiile culese sus-numitul a fost compromis prin faptul că a simpatizat cu mişcarea szálasistă, în anul 1944 a luat parte activă în această mişcare.

Din punct de vedere politic nu este ataşat cauzei clasei muncitoare, manifestări duşmănoase nu a avut până în prezent.

Sus-numitul din punct de vedere profesional este foarte bine pregătit, lucrează bine la Clinică şi se ocupă mult pentru îmbunătăţirea cunoştinţelor profesionale ale studenţilor.

Are un anturaj reacţionar, foşti moşieri expropriaţi exponenţi ai aristocraţiei maghiare.

3. Dr. PÁPAI ZOLTÁN, în trecut nu a fost încadrat în nici o organizaţie politică, manifestări nu a avut.

După eliberarea de către[1] jugul fascist în afară de munca medicală s-a ocupat şi cu muncile de organizaţie ale Institutului, pe care le-a îndeplinit cu rezultate bune.

În aparenţă se vede o apropiere din partea lui înspre Sindicat, participând la şedinţă, însă când era vorba de o sarcină politică s-a retras, respingând să se ataşeze regimului nostru de democraţie populară, este un element tipic clerical, care are strânse legături şi în prezent cu cercurile clericale de conducere.

În vara anului trecut şi-a petrecut concediul de boală în apropierea Oraşului Stalin, la preoţii catolici.

[1] Corect: de sub

În prezent este totalmente închis, este pasiv, ideologic nu arată nici un interes, are o atitudine absolut mic burgheză, clericală, care nu le afirmă în mod fățiș.

4. Dr. LÖRINCZ ANDREI ERNEST, în prezent nu este încadrat în nici o organizație politică, în trecut a fost încadrat ca membru în Comitetul Medicilor pentru Purificarea Medicilor Evrei, a fost ataşat [de] regimul fascist, este oportunist.

După 23 August nu s-a schimbat mult, deşi în primele timpuri a luat parte activă în viața organizatorică şi în conducerea Clinicii, cu dezvoltarea luptei de clasă a devenit închis şi retras. Are o atitudine şovăitoare, a fost preşedintele Sindicatului Sanitar, încercând să lucreze în cadrul acestei organizații, unde s-a încadrat numai din interes.

Într-un timp s-a văzut că este ataşat regimului nostru însă nu a fost sincer. Manifestări fățişe nu a avut. Când i s-a propus încadrarea lui în partid, a refuzat aceasta, nu s-a schimbat nici în ultimele timpuri, manifestările sale sunt nesincere şi formale.

[...]

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 304, f. 22-23.

46.

1951 octombrie 24, Blaj. M.A.I.-B.R. Blaj: declarație dată de Moraru Maria în legătură cu discuțiile purtate cu Hurubean Nicolaie aflat la studii la Şcoala Militară din Odessa.

24 octombrie 1951
Dată în fața noastră şi vizată spre neschimbare.
Lt. de Securitate s.s. Truță Nicolaie

DECLARAȚIE

Subsemnata MORARU MARIA, născută la 4 Ianuarie 1935, în satul Ciufud-Blaj, raionul Târnăveni, fiica lui Ioan şi Maria, țărani săraci, de profesiune funcționară, studii are 2 cls. Şcoala Agricolă din Dumbrăveni, avere nu am, în trecut nu am făcut politică, în prezent sunt candidată U.T.M., cu domiciliul în satul Ciufud-Blaj, Raionul Târnăveni, declar:

În ziua de 30 August 1951, am mers în comuna Mănărade, Raionul Târnăveni, la unchiul meu HAȚEGAN IOAN şi în timp ce stăteam la unchiul a venit şi HURUBEAN NICOLAIE, din această com., care face Şcoala Militară la Odessa şi în acest timp se află în concediu în comuna Mănărade.

Printre discuțiile avute cu el l-am întrebat cum este prin Uniunea Sovietică, la care el mi-a răspuns: Este foarte rău şi dacă ştiam nici nu plecam.

Pe urmă l-am întrebat cum se munceşte în colhoz şi cum trăiesc oamenii şi ce se face cu produsele colhozului, la care el a afirmat că în colhoz se munceşte destul de bine, însă din recolta primită nu se dă la membrii colhozului cât ar fi necesar să trăiască.

Ne-a mai spus că în şcoală cu elevii sovietici se împacă foarte rău şi mereu se ceartă, că nu ştiu care sunt mai mari. De asemenea, a mai spus că mâncărurile în Uniunea Sovietică nu sunt bune, că toată ziua îi ține cu ceai şi cu caşă şi mâncăruri bune mănâncă numai atunci când se găteşte din produse din R.P.R.

Ne-a mai spus că a fost în vizită la un colhoz unde a văzut mare dezordine, maşinile nu sunt perfecționate şi numai acelea sunt bune care sunt duse de la noi din țară şi că porumbul este semănat ca la noi cânepa.

Mai departe a mai spus că ce s-a colectat la noi din țară pentru ajutorul poporului coreean s-a dus în U.R.S.S. şi el a văzut trenurile încărcate la graniță când a venit acasă.

Pe lângă cele arătate mai sus, mi-a spus o serie de bancuri reacționare, cu caracter tendențios şi antidemocratic la adresa U.R.S.S.-ului şi a tov. STALIN, ca de exemplu:

Că a întrebat pe un coleg sovietic, că cine conduce țara voastră /U.S./, care i-a răspuns că tov. STALIN, la care el a răspuns că la voi tot e bine că conduc boii, dar la noi în România este mai rău că o conduc şi vacile, făcând aluzie la tov. ANA PAUKER.

Alt banc ne-a mai spus, că cu ocazia alegerilor Org. de Partid de la noi din țară, unde s-au pus într-o cameră tablouri cu Marele LENIN, Tov. STALIN şi în mijloc l-au pus pe Isus Cristos; unde băgau pe rând câte un membru de partid şi îl întrebau dacă cunoaşte pe aceştia trei, unii răspundeau că cunosc pe marele LENIN şi pe Tov. STALIN, iar unul a răspuns că cunoaşte pe cel din mijloc, care este însuşi Cristos răstignit între doi tâlhari.

Acestea le-am discutat cu sus-numitul la unchiul meu în Mănărade, unde am stat de joi, 30 August 1951 până sâmbătă 1 Septembrie, când am plecat în Com. Ciufud-Blaj, iar în ziua de vineri 31 August 1951, aproape toată ziua am stat cu el de vorbă la unchiul şi verişoara lui, anume: VOICU VICTORIA, care învață croitoria la Sibiu şi care o parte din discuțiile noastre le-a auzit şi ea.

Aceasta declar, susțin şi semnez propriu, nesilită de nimeni.

Blaj la 25 Octombrie 1951 s.s. Moraru Maria

Pentru conformitate cu originalul.
Lt. de Securitate Scurtu Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 253, f. 146-147.

47.

1951 noiembrie 2, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure către M.A.I.-D.R. Mureş: raport privind măsurile luate în vederea sărbătoririi zilei de 7 Noiembrie.

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI SÂNGEORGIU DE PĂDURE

Nr. Cab/41
2 Noiembrie 1951

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI REGIUNEA MUREŞ

La ord. Dvs. verbal în legătură cu pregătirile în vederea sărbătoririi zilei de 7 Noiembrie, vă raportăm următoarele:

Raionul nostru fiind socotit ca un raion agrar, neavând centre muncitoreşti, se va sărbători ziua de 7 Noiembrie cu muncă.

Este organizată atât în sediul raionului, cât şi în fiecare comună şi sat, adunarea festivă în ziua de 4 Noiembrie, între orele 16,00 şi 18,00, şi în cadrul acestei adunări festive activiştii de la Comitetul Raional P.R.M., care [se] vor deplasa în comune, vor prelucra însemnătatea zilei de 7 Noiembrie.

[La] sediul raionului cât şi [în] comunele şi satele din raionul nostru sunt deplasaţi tov. activişti P.M.R., şi din partea organizaţiilor de masă, pentru a pregăti pavoazările comunelor. Până în prezent sunt în măsură corespunzătoare lipite afişele, placardele şi lozincile în legătură cu 7 Noiembrie.

Starea de spirit a populaţiei în ceea ce priveşte ziua de 7 Noiembrie este favorabilă, până în prezent nu au fost constatate din partea noastră manifestări duşmănoase sau ieşiri nesănătoase din partea populaţiei în legătură cu sărbătorirea zilei de 7 Noiembrie.

Am luat măsuri conform Planului de Acţiune ca să fie asigurată paza şi ordinea în vederea sărbătoririi zilei de 7 Noiembrie. Am intensificat acţiunea informativă şi am instruit informatorii pentru urmărirea pregătirii şi desfăşurării acestei sărbători şi ca să ne semnaleze la timp orice acţiune sau manifestare a duşmanului de clasă.

Vom raporta de urmare cele constatate.

Slt. de Securitate Papsai Pavel

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 607, f. 226.

48.

1951 noiembrie 6, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.: sinteză informativă privind sfaturile populare.

SINTEZĂ INFORMATIVĂ
6 Noiembrie 1951

Urmând informativ felul cum îşi îndeplinesc sarcinile organele puterii de stat în această perioadă, semnalăm că deşi după reforma administrativă au fost înlăturaţi în majoritate vechii funcţionari ai regimurilor burgheze, totuşi au mai rămas o parte din aceştia, care prin atitudinea lor faţă de muncă, precum şi slăbiciunile: corupţie, beţie şi atitudini de a nu aplica lupta de clasă, compromit noul aparat de stat, dând naştere la comentarii nefavorabile pe care duşmanii de clasă caută să se folosească de acestea.

În concretizarea celor de mai sus, redăm mai jos următoarele:

Secretarul Sfatului Popular Orăşenesc, VERESS FRANCISC, exercită o influenţă accentuată asupra tovarăşului SOÓS IOSIF, preşedintele Sfat. Pop. Orăşenesc, determinându-l pe acesta ca în diferite cazuri să cadă în mod intenţionat în contraziceri în aplicarea luptei de clasă. Astfel, o parte din cei care au fost excluşi din partid ca duşmani ai clasei muncitoare, ca de exemplu VARGA ZSIGA, care a participat la reprimarea grevei de la Grivița, BARTHA LADISLAU, fost ofiţer horthyst cu manifestări duşmănoase, VASS DÉNES, CSEH FRANCISC, KISS ÁRPÁD şi alţii, pe lângă faptul că sunt menţinuţi în aparatul de stat, aceştia primesc şi salarii mari, între 11-13.000 lei, în timp ce muncitorii ridicaţi în posturi au salarii mici. /CÂMPIANU MIHAIL, încadrat şef de secţie, nu primeşte salariul de 11.600 lei, în schimb acest salariu îl primeşte ZSIGMOND ZOLTÁN/.

Secretarul VERESS FRANCISC este bine cunoscut de populaţia din Tg.-Mureş ca unul cu multe relaţii şi este acela la care elementele burgheze şi lumea reacţionară bate la uşă pentru a cere relaţii şi a face intervenţii personale. În ultimul timp s-a observat că îl preocupă pescuitul şi vânatul, folosind pentru deplasarea sa maşina Sfat. Pop. Orăşenesc precum şi a subunităţilor dependente. El este întotdeauna însoţit de elementele cunoscute şovine ca SZÁVA DESIDERIU şi KISS ÁRPÁD, ultimul chiar neavând permis de vânătoare.

Atitudinea lui VERESS FRANCISC a fost arătată în ziarul „Előre”, Nr. 157, din 9 octombrie 1951, când arăta în articol că ceea ce scrie pe uşa secretarului Sfatului Popular Orăşenesc, „În chestiuni de locuinţă nu primesc”, caracterizează întru totul felul cum un secretar ascultă şi primeşte pe muncitori pentru a rezolva diferite probleme.

Ceea ce scrie pe uşa lui VERESS FRANCISC este o contrazicere a ceea ce face, deoarece el se preocupă de chestiunea locuinţelor, însă în ceea ce priveşte sprijinul elementelor exploatatoare şi afaceriste, lucru care pentru muncitori nu-l face. Astfel este cazul din str. Malinovschi, nr. 3, unde locuieşte chiaburul TORDAI, casa fiindu-i naţionalizată şi luându-i-se de către Oficiul de Închiriere o cameră, a fost sprijinit pentru a evacua acea familie instalată prin sprijinul direct al lui VERESS FRANCISC care,

împreună cu şeful cadrelor, NAGY GÉZA, au chemat pe şeful Oficiului de Închiriere, certându-l şi totodată aruncând această intervenţie pe prestigiul tov. SOÓS IOSIF, care în acel moment era plecat în Uniunea Sovietică. Tot VERESS FRANCISC a mai afirmat că tov. SOÓS îl protejează pe TORDAI, încât vrea să se folosească de acesta în a convinge ceilalţi agricultori pentru a face un colectiv agricol în Tg.-Mureş, şi cu aceasta a dat ordin Oficiului de Închiriere ca acea locuinţă să fie atribuită fostei servitoare a lui TORDAI, lucru ce de fapt s-a şi executat.

La fel se comentează nefavorabil faptul că în postul de şefă de cabinet este Fülöp Ibolya, fiică de chiabur, care este susţinută de acesta, fiind în relaţii bune şi cu tatăl ei, Fülöp Iuliu, fost proprietar de 40 jugăre pământ, care la fel a fost susţinut în postul de şef [al] Spaţiului Locativ de pe lângă Sfatul Popular Orăşenesc, până la demascarea şi excluderea acestuia din partid.

POP AUREL, vicepreşedinte al Sfatului Popular Grebeniş, în funcţie de agent agricol a înmânat planul de cultură la mai mulţi colectivişti, în majoritate ţărani înstăriţi. Astfel, este cazul lui POP MARIA, femeie de 75 de ani, mama lui POP IOAN, căreia în afară că i-a înmânat planul de cultură, i-a dat o suprafaţă de un hectar de pământ, care de fapt pământ n-a fost cultivat de ea, ci de MERZA DUMITRU.

Lui NEGRE VASILE i-a dat 1 ½ pământ ca plan de cultură, pământ pe care l-a muncit şi a cărui recoltă a dus-o acasă. La fel a mai dat 1,40 ha pământ lui HUSZÁR IOAN, chiabur infiltrat în G.A.C. În afară de aceştia, însă şi el fiind membru G.A.C. şi abuzând de prima calitate de vicepreşedinte al Sfatului Popular, şi-a oprit o jumătate ha de pământ pe care şi l-a lucrat singur.

Preşedintele Sfatului Popular al comunei Bobohalma, MATEI IOAN, protejează chiaburii având rude printre ei, astfel [l-]a protejat şi pe preotul ŞERBAN IOAN, care posedă 8 ha pământ, nepunându-l la cota de lapte impusă pe anul 1951, fapt ce a dat naştere la comentarii în mijlocul populaţiei sărace.

În zilele de 16 şi 25 Octombrie a.c. acest preşedinte a eliberat dovezi pentru a cumpăra porumb de pe piaţa comunei Iernut lui LULEA VASILE, proprietar la 12 ha pământ, lui MOGA IOAN, proprietar la 7 ha pământ, şi alţii. Pe dovezi era menţionat că porumbul îl cumpără în scopul de a preda cotele. În realitate acesta n-a fost decât de a specula acele cereale, întrucât coşurile şi podurile sunt pline de porumb şi n-au avut nevoie de a cumpăra 30-40 duble de porumb.

Secretarul Sfatului Popular al comunei Bia, PĂDUREANU ALEXANDRU, în loc să-i fie o preocupare în a organiza cât mai bine campania de recoltare a porumbului, colectare şi însămânţare, este văzut în comună în stare de ebrietate şi ocupându-se de femeile altora, fapt pentru care a şi fost criticat de Sfatul Popular Raional.

Preşedintele Sfatului Popular al comunei Iernut, VLAD VASILE, în ziua de 8 Octombrie a.c., când i s-a solicitat sprijin pentru a rezolva lipsa lemnelor de foc de la şcoala elementară din acea comună, când din cauza ploii ce udase şi lipsei de foc din şcoală, au fost nevoiţi să întrerupă cursurile, acesta în loc să caute să dea ajutor prin cărăuşi pentru a căra lemne, a afirmat că cine are nevoie de lemne să caute căruţă. Dându-şi seama de greşeală, s-a exprimat ulterior faţă de alţii că directorul şcolii este fost moşier.

Secretarul Sfatului Popular al comunei Ogra, ROTĂRESCU ALEXANDRU, este deseori văzut în cooperativa comunei consumând băuturi, iar în satul Lăscud, ce-i aparţine, a fost văzut în mai multe rânduri petrecând până noaptea târziu cu muzică, la proprietarul cazanului de fiert ţuică, care are 20 jugăre de pământ şi care este trecut ca ţăran mijlocaş.

Tot în acel sat a întreţinut dragoste cu o femeie văduvă şi care recent l-a chemat în judecată în scopul de a-i recunoaşte noul născut.

Preşedintele comunei Sânger, TURDEAN ALEXANDRU, este mereu văzut în stare de ebrietate, este un element afacerist, luând sub diferite pretexte bani de la locuitori însă fără a le mai restitui, astfel este cazul lui VENŢEL FRANCISC, ţăran mijlocaş, de la care a luat suma de 2.500 lei şi consumând 200 kg vin din produsele proprii ale mijlocaşului, precum şi 23 kg ţuică. De la SZENTE FRANCISC, a cerut 4.000 lei, de la GHERASIM LECHINŢAN, 300 lei. În afară că a luat bani de la aceşti ţărani mijlocaşi, TURDEAN ALEXANDRU a mai împrumutat bani şi de la chiaburii BRUSTUR ALEXANDRU, SÜTŐ TRAIAN şi OLAR ŞTEFAN.

În ziua de 17 Septembrie 1951, a fost văzut beat în casa chiaburului PUIA IOAN, la fel însoţit şi de agentul agricol CORMOŞ GHEORGHE.

Preşedintele Sfatului Popular din comuna Lunca, BRĂTFELEANU IOAN, făcându-i-se în ziua de 17 Octombrie 1951 mustrare pentru faptul că n-a ştiut să impuie la un număr de 12 chiaburi pentru a însămânţa la timp, acesta a afirmat că chiaburii sunt oameni de treabă, că nu va lua nici o măsură împotriva lor, că el nu doreşte să se pună rău cu satul şi că hotărârea C.C. [al] P.M.R. în ceea ce priveşte îngrădirea chiaburilor nu este justă, căci dacă vrea să se ia măsuri împotriva lor, să-i lichideze. Această ieşire n-a fost întâmplătoare, întrucât BRĂTFELEANU IOAN a fost membru al mişcării legionare.

Preşedintele Sfatului Popular al comunei Filea, BĂNDILĂ GHEORGHE, deşi este membru de partid, neglijează complet administrarea comunei, ocupându-se mai mult de interesele sale personale. Recent el a fost comentat nefavorabil pentru faptul că a colectat numai un kg de jir, iar în loc să se ocupe cu organizarea transportului de lemne a lăsat aceasta la o parte, ocupându-se cu culegerea porumbului său de pe câmp. În nenumărate rânduri în controalele făcute de organele superioare, acesta n-a fost găsit la sfat, ci lucrând la locuinţa sa. Datorită acestei atitudini, şi vicepreşedintele acelui sfat, BĂNDILĂ IOAN, în loc să se ocupe de gospodăria comunei, se ocupă de comerţ, mergând la Bucureşti cu brânză şi carne de viţel tăiat în comună.

Este viu comentată atitudinea de protejare a chiaburilor de către vicepreşedintele comunei Breaza, ANTAL LADISLAU, care încă din toamna anului 1950 fiind găzduit de chiaburul KOVÁCS FRANCISC, care mai târziu s-a mutat la Reghin, în lipsa chiaburului acest [vice]preşedinte îi administrează gospodăria.

Deşi s-a pus în vedere în nenumărate rânduri de către Sfatul Popular Raional Reghin, precum şi de către organizaţia P.M.R., pentru a părăsi locuinţa chiaburului totuşi până în prezent acesta n-a făcut-o.

Populaţia comunei Beica de Jos, comentează nefavorabil că în fruntea Sfatului Popular se mai află preşedintele CSATLOS IOSIF, care în ziua de 15 Octombrie 1951, a fost condamnat la 3 luni închisoare corecţională, cu suspendarea pentru 3 ani, pentru abuz de putere, pentru motivul că în loc să înscrie cantitatea de 300 kg grâu în obligaţie de predare a înscris numai 200 kg (cazul lui DARABONT ALEXANDRU), la fel cazul lui DARABONT IOAN, [pe] care în loc să-l înscrie [cu] 184 kg, l-a înscris pentru a preda 84 kg.

Preşedintele Sfatului Popular al comunei Ungheni, POP MIHAI, are relaţii cu chiaburii comunelor, este stăpânit de viciul beţiei. Astfel, a luat împrumut de la chiaburul COSTEA IOAN suma de 50.000 lei. Fiind sesizat Sfatul Popular Regional pentru faptele arătate mai sus, precum şi sustragerea de la cota obligatorie către stat, precum şi nerespectarea planului de cultură, a fost sancţionat cu mustrare cu avertisment.

SERESTER ZOLTÁN, medic şef de regiunea Mureş, prin comportarea sa în munca profesională, prin atitudinea sa de îngâmfare, prin legăturile sale cu elemente duşmănoase din cadrul Institutului Medico-Farmaceutic, ca Dr. PUTNOKY IULIU şi HORVÁTH NICOLAE, prin manifestările sale şovine, prin întrebuinţarea unor metoda de a împiedica dezvoltarea Sanepidului, instituţie creată după sistemul sovietic, creează în sânul medicilor din subordine, precum şi în rândurile populaţiei, stări de spirit nefavorabile, fiind considerat ca unul ce intenţionat întreprinde aceste acţiuni.

În exemplificarea acestora înşirăm câteva cazuri concrete.

Fiind numit medic epidemiolog al Regiunii Mureş, Dr. ROMANESCU GHEORGHE din Bucureşti şi prezentându-se în Tg.-Mureş la post, Dr. SERESTER ZOLTÁN nu i-a dat nici o concluzie şi sprijin în muncă. Ba mai mult, s-a exprimat: „Ce dracu ne tot trimite Ministerul din aceştia de peste munţi". (Cu alte cuvinte, de ce dracu tot trimite aici români).

Cerându-i-se ca să intervină pentru a primi locuinţe doctorii veniţi din alte localităţi, Dr. SERESTER ZOLTÁN a răspuns: „sunt unii de 5 ani în Tg.-Mureş, şi n-au primit locuinţă". Pentru a se pune bine cu Ministerul Sănătăţii în rapoartele pe care le face nu arată realitatea, ci le umflă, realitatea fiind alta.

Cu ocazia premierilor trimestriale făcute în bani, Dr. SERESTER ZOLTÁN a împărţit aceştia numai cunoscuţilor şi prietenilor lui. Au primit Dr. SERESTER ZOLTÁN 4.000 lei, Dr. BOROSNAI ÁRPÁD 2.000 lei, Dr. SZÉKELY EMERIC 3.000 LEI, Dr. SZÉN MARIA 2.000 lei şi MOLDOVAN RICA, dactilografă, 3.000 lei. N-a voit să premieze pe MAIER GHEORGHE, BIRIŞ IOAN, MARCOCI EMILIAN şi alţii, care sunt bine pregătiţi profesional, şi duc tot greul în Secţia Sănătate a Regiunii.

Tov. şef a Secţiei Sănătate nu uită niciodată să premieze pe SZÉN MARIA, care este cunoscută cu ADY ERNEST, secretarul Sfatului Popular Regional, pentru a nu strica relaţiile, fapt ce se comentează viu la Sfatul Popular Regional.

Dr. SERESTER ZOLTÁN fiind însărcinat la Regionala Sfatului Popular, ca o sarcină de partid, pentru a merge în sprijin efectiv la Gospodăria Colectivă Agricolă din Nazna şi Urmeniş, Raionul Mureş, în loc să meargă el în ziua de 4 Octombrie 1951, [l-]a dus cu maşina proprie pe MAIER GHEORGHE pentru ca să-i ducă sarcina la sfârşit.

Nu sprijină deloc Sanepidul. Sunt 4 luni de zile de când el n-a trecut pe la sediul Sanepidului să se intereseze de această instituţie. În contactul ce-l are cu medicii din Regiune, pentru ca în mod subtil să-şi scoată în evidenţă calitatea sa, în dorinţa de a se suprapune [...], îi întreabă pe aceştia: „Nu-i aşa că Sanepidul îngreunează munca?". (Discreditând prin aceasta activitatea Sanepidului).

Dr. SERESTER ZOLTÁN face şi demagogie. Astfel, cu ocazia unei epidemii la Sovata, Sanepidul Regional a trimis o echipă sub conducerea medicului de circumscripţie dr. ŢIFREA NICOLAE, care a început vaccinările. Într-un focar de importanţa Sovatei (Staţiune Balneară Republicană) măsurile ce trebuiau fi luate erau cât mai radicale, dat fiind pericolul ce prezintă, astfel medicul de circumscripţie a crezut că altfel nu va putea vaccina contra febrei tifoide decât o mică parte din populaţie şi a recurs la prelungirea vaccinărilor până noaptea târziu. Desigur a fost o greşeală, însă o greşeală care a dat rezultate bune, adică vaccinarea unei însemnate părţi din populaţie.

Dr. SERESTER ZOLTÁN, mergând din întâmplare pe acolo, a găsit de cuviinţă să încheie un proces-verbal la circumscripţie în care să spună: „În R.P.R. muncitorii şi ţăranii trebuie să doarmă noaptea şi, deci, să nu fie deranjaţi". Acest proces-verbal lăsat la circumscripţie, în care nu se vorbeşte despre acţiunea Sanepidului decât ca ceva inexistentă, a lăsat să se desprindă discreditarea Sanepidului şi încetinirea acţiunii în focar.

De reţinut este faptul că şefa de cabinet a Sfatului Popular Orăşenesc, FÜLÖP IBOLYA, despre care am vorbit mai sus, cu ocazia programării unei echipe sindicale pentru deplasare la sate, a afirmat: „Nu merg cu echipa culturală într-o comună sălbatică românească" (a fost de faţă MARINESCU SILVIA, BUDACU PARASCHIVA şi GOMBOŞIU ECATERINA).

Ni se semnalează că vicepreşedintele Sfatului Popular Regional, BODOR ANDREI, are o comportare distanţă faţă de salariaţi, uneori are ieşiri dictatoriale şi este lipsit de tact politic. Astfel, inginerul CATAVELA de la Secţia Agricolă s-a exprimat că dacă atitudinea vicepreşedintelui continuă el n-are ce căuta la Sfat, cerându-şi transferarea în altă parte. Pe funcţionarul DUCA ARON, fără a i se explica motivele, l-a dat pur şi simplu afară din şedinţă. Când întâlneşte un grup de salariaţi în holul Sfatului Popular, nu întinde mâna decât numai la acei salariaţi cu funcţii înalte. De remarcat este că atunci când este salutat de salariaţii mici, nu observă salutul lor.

La 28 Octombrie 1951, fiind programată o procesiune (serbare) pentru sfinţirea bisericii din comuna Feldioara, Raionul Luduş, Reg. Mureş, şi pentru a contracara această manifestare mistico-religioasă, a fost destinat pentru a lua parte BREZEANU VASILE, şeful Secţiei învăţământ de pe lângă Sfatul Popular Regional şi GÁBOSI TAMÁS, inspector regional al Ministerului Cultelor, care deşi se pregătiseră, au fost opriţi de a se deplasa de către tov. preşedinte al Sfatului Popular Regional, CARDANU ALEXANDRU. Astfel că acea serbare a putut lua o amploare mare, când cu acea ocazie s-au împodobit 3 arcuri de triumf, luând parte cca. 1000 de credincioşi.

La Sfat. Pop. Raional Mureş funcţionează şi în prezent, în calitate de secretar, PÁPAI ADALBERT, membru în P.M.R., fiu de chiabur (tatăl lui proprietar de 2 batoze şi pământ arabil), a făcut în această instituţie multe cazuri de familiarism şi abateri de la morală. Cazul de faţă este viu comentat, atât de salariaţi, cât şi de populaţie.

La Sfatul Popular Orăşenesc din Tg.-Mureş, nu se respectă deloc Decretul Nr. 186 referitor la angajarea salariaţilor, în sensul că nu se face prin Oficiul de Repartizarea Forţelor de Muncă. Acesta din cauza secretarului Sfatului Popular, VERESS FRANCISC, şi a celorlalţi din jurul lui arătaţi mai sus.

Se comentează nefavorabil de marea majoritate a salariaţilor din Sfatul Popular Oraş şi Regiune orarul nou, care începând cu data de 29 Octombrie se fixează ca program de lucru între 8,30 şi 16,30. Asupra programului fixat ni se semnalează

nenumărate nemulțumiri şi putem afirma chiar generale, afirmându-se că noul program va aduce după sine nu economii de combustibil, gaz şi electrică, ci va aduce îmbolnăvirea funcționarilor.

Deputata Szentágotai Éva, în plină şedință, a arătat că de ce nu se cere schimbarea orarului, întrucât oamenii se vor îmbolnăvi de stomac şi că randamentul în muncă este scăzut, în special după ora 15,00.

Pentru remedierea situației create în Sfatul Popular Orăşenesc de către secretarul Sfatului, VERESS FRANCISC, propunem înlocuirea acestuia cu un tovarăş muncitor, cu origine socială sănătoasă, capabil să țină în mână şi să rezolve toate problemele ce i se atribuie unui conducător de oraş. La fel propunem înlăturarea lui FÜLÖP IBOLYA, fiică de chiabur, precum şi a Dr. KISS ARCADIU, cunoscut şovin, în post de răspundere ca jurisconsultul Sfatului Popular Orăşenesc.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 341, f. 174-181.

49.

1951 noiembrie 9, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.-B.R. Gheorgheni: adresă privind imputările în cazul pierderii armamentului sau muniției.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ

Prin curier
Nr. XI.3/12.892
9 Noiemb. 1951

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI GHEORGHENI
Tov. Locot. Csergő Ioan

Având în vedere greutățile ce le întâmpinăm în procurarea armamentului şi munițiunilor necesare specificului muncii noastre şi constatându-se pierderi din neglijența unor tovarăşi a pistoletelor şi consumul injust de munițiuni, atragem atenția asupra grijii deosebite ce trebuie acordată pentru păstrarea acestor bunuri.

De asemeni, se constată degradări ale armamentului ca decalibrare, inelare ori rupere de percutoare şi alte piese care compun arma, provenite tot din neglijența unor tovarăşi care nu păstrează în perfectă stare de curățenie armamentul ce li se încredințează.

De aceea, facem cunoscut tuturor tovarăşilor din D.G.S.S. că în afară de sancțiunile pe linie de cadre ce se vor aplica celor ce se fac vinovați de neglijență în păstrarea şi întreținerea armamentului şi muniților, pe linie administrativă se vor lua măsuri de impuneri, astfel:

Pistoalele C.Z.	Cal. 7,65	Lei	16.500 buc.
Pistoalele Parabel	Cal. 9	Lei	16.500 buc
Cartuşe	Cal. 9	Lei	21 buc.
Cartuşe	Cal. 9	Lei	18 buc.
Cartuşe	Cal. 7,65	Lei	18 buc.

De asemeni, şi restul pistoalelor ca Beretta, Browning, Walther şi altele vor fi imputate prin comparație, avându-se la bază prețul indicat mai sus.

Pentru preîntâmpinarea cazurilor de mai sus se vor lua măsuri ca tov-ii. şefi ai unităților să facă controlul lunar asupra existenței cât şi asupra stării armamentului şi munițiunilor; iar pierderile ori degradările vor fi raportate acestei Direcțiuni, Secția Ad-tivă, în timp de 48 ore de la constatarea lor.

Prezentul ordin va fi prelucrat cu tovarăşii din cadrul Biroului Dvs. în şedințele profesionale.

Raportați-ne de primire şi executare la D.R.S.S., Sec. Administrativă, până la 13 XI. a.c., orele 12.

Maior de Securitate Babei Gheorghe Locot. de Securitate Balogh Coloman

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1041, f. 114

50.

1951 noiembrie 10, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Mureş către M.A.I.-D.R. Mureş: raport în legătură cu unele manifestări din partea directorului şcolii din Dămieni, Nagy Carol.

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI SÂNG. DE PĂDURE

Nr. 351/1893
10 Noiembrie 1951

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ

La ord. Dvs. Nr. 351/15.507 din 20 Oct. a.c., şi urmare la rapoartelor noastre Nr. 351/1013 din 29 Iunie şi Nr. 351/1045 din 22 August a.c., referitor la numitul Nagy Carol, dir. şcolar din satul Dămieni, raportăm cele constatate în ultimul timp.

În ziua de 4 August a.c., fiind vizitat sus-numitul de către informatorul nostru la locuința lui, și în care timp a fost vizitat și de chiaburul Bencze Ioan, locuitor din Dămieni, care atunci venise acasă de la Canalul Dunăre – Marea Neagră.

În timpul discuției avute între sus-numitul învă[țător] și cei prezenți, adică chiaburul și informatorul nostru, a început Nagy Carol să aducă molestări asupra regimului actual și exprimând următoarele: leafa noastră ar fi cum ar fi, dar până când ne ajunge la mâinile noastre, abia rămâne ceva din ea după reținerile pentru Casa Scânteii, Sindicat, ziare și dracul mai știe ce organizație mai inventează regimul de azi, numai ca să poată să scoată banii din buzunare. Accentuând pe mai departe că blestematele adunări, care sunt ținute una peste alta, ne fură tot timpul liber, vine câte un fachir de la raion și atâta minciuni spune că omul din plictiseală adoarme, mai bine era dacă se făcea ciurdaș de porci, că atunci nu ar durea ca toți puturoșii să dirijeze lui. În trecut și robii au fost mai liberi ca azi învățătorii și totuși se vorbește de libertate. Și în legătură cu libertatea de azi a și spus o anecdotă /poveste/ care se referea la un examen cu analfabeți controlat de un inspector școlar democrat și cu cuvinte murdare a reieșit că libertatea de azi nu este altceva decât vorbe goale și asigurată numai pe hârtie, la care exprimări a recomandat chiaburul că totuși mai bine face dacă se supune regimului de azi și nu se pune contra legilor, că nu se poate juca cu regimul de azi.

Activitatea politică înainte de toamna anului 1950 nu putem stabili, deoarece numai la această dată a venit în raionul nostru, din raionul central Mureș, comuna Găleşti.

Am luat măsuri pentru deschiderea [de] dosar de verificare conform ordinului Dvs. și orice noi manifestări din partea sus-numitului vom raporta de urmare.

Slt. de Securitate Papsai Pavel — Slt. de Securitate Biró Gáspár

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 609, f. 57-58.

51.

1951 noiembrie 17. Notă informativă privind înmormântarea văduvei fostului protopop greco-catolic Ariton M. Popa.

Copie
Notă informativă
17 Noiembrie 1951

În ziua de 16 Noiembrie a.c. a fost înmormântată văduva ARITON M. POPA, soția fostului protopop greco-catolic. La înmormântare sunt informat că a luat parte foarte multă lume, între care a fost și fostul preot greco-catolic POP IULIU, în prezent contabil șef la 23 August.

Înmormântarea s-a făcut fără preot. Preotul ortodox din localitate a spus că decât să se îngroape fără preot, trebuie mai bine să se fi făcut formele cu două zile înainte și să fi trecut la rom.-cat., numai să fie înmormântată cu preot.

„Susman”

La sinteză Culte
Copie la ob. greco-cat. și dos. de verificare Pop
S.L.

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 437, f. 63.

52.

1951 noiembrie 20, <Târgu-Mureş>. <M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.>: notă sinteză privind starea de spirit în rândul elevilor și studenților.

332/20 Nov. 1951

NOTĂ SINTEZĂ
Privind starea de spirit din mijlocul elevilor și studenților.

Urmărind starea de spirit din mijlocul studenților și elevilor am constatat în general [că] e favorabilă, totuși se desprind unele nemulțumiri față de nejusta repartizare a burselor, lipsa rechizitelor și manualelor, precum și nemulțumiri în ceea ce privește cazarea necorespunzătoare și hrana insuficientă și neconsistentă de la cantină.

În afară de aceste nemulțumiri semnalăm și câteva manifestări dușmănoase:

FEKETE DEZSŐ, student anul I, I.M.F., provenit din Școala Medie Sanitară din Tg.-Mureș, sărac, înscriindu-se anul acesta la I.M.F. Tg.-Mureș i s-a repartizat bursă, însă fiind chemat pentru aranjarea situației militare, reîntorcându-se la studii întrucât a fost amânat, luându-i-se bursa crezând că nu va putea reuși să amâne armata, a fost nevoit să întrerupă studiile. Totuși, FEKETE DEZSŐ mai încearcă și la Facultatea din Cluj, unde a și plecat și în caz contrar de nu va primi nici acolo bursă va întrerupe studiile.

Elevii Liceului Teoretic din Gheorgheni comentează nefavorabil că deși este ordin din partea Ministerului Învățământului Public ca 50% din elevii înscriși să primească bursă, totuși la acest liceu nu li se acordă decât [la] 30% pentru elementele lipsite de mijloace materiale, au comentat VADAS ȘTEFAN, CRUCIAN MINIODORA și alții.

În întreaga Regiune se simte lipsa manualelor, ca de exemplu istoria, manual pentru limba rusă, pentru limba română cl. X şi XI, geografia, biologia, constituţie cl. VI şi IX [...], s-a observat că profesorii predau după notiţe, fapt care îngreunează studiul individual al elevilor.

În afară de lipsa manualelor se constată şi lipsa caietelor de aritmetică, pentru dictando, caligrafie, precum şi caiete de muzică. Cantitatea repartizată pe elevi este insuficientă pentru un pătrar de două caiete, iar pe piaţă ei nu găsesc în librării.

Lipsa acestor manuale şi rechizite a stârnit nemulţumiri în mijlocul tuturor elevilor şi chiar nemulţumiri din partea corpului didactic, care sunt mereu întrebaţi de felul cum să procure aceste rechizite de părinţii elevilor, caz concret HIRAN IOAN, director şcoală elementară ciclu II, GHERASIM AURORA, învăţătoare ciclu I din Tg.-Mureş.

Aceeaşi situaţia de aglomerare ce a fost semnalată în sinteza anterioară, când studenţii I.M.F.-ului sunt nevoiţi pentru a lua masa să piardă câteva ore, întrucât sala lor de mese este mult insuficientă faţă de numărul studenţilor ce iau masa. La fel, hrana lor continuă să fie neîndestulătoare şi de proastă calitate, au comentat SZABÓ ATILLA, student anul VI., KAHÁN GÉZA, anul I, ALBU TIBERIU, anul IV şi alţii.

S-a constatat că alocaţia de 45 lei ce se dă de către Ministerul Finanţelor pe cap de elev este insuficientă pentru a pregăti hrana consistentă precum şi cantitativă necesară, fapt ce a dat ca unele şcoli să intervină în mai multe rânduri pentru a se spori acea alocaţie, cazul Şcolii de Planificatori din Gheorgheni.

Elevii Şcolii Tehnice Financiare din Blaj comentează nefavorabil faptul că sala acestora de meditaţie este situată la subsol, insalubră şi umedă, cauză ce face ca elevii să fie mereu bolnavi.

Cazarea elevelor de la Şcoala Pedagogică Maghiară din Reghin este necorespunzătoare, elevele din internat sunt nevoite să doarme câte două într-un pat şi în această situaţie sunt un număr de 50 eleve.

Elevii ARIMIE DUMITRU şi OROIAN VASILE, ambii din anul IV de la Şcoala Pedagogică din Blaj, s-au manifestat duşmănos cu ocazia când s-a organizat pe linie de U.T.M. pentru a se trimite scrisori cu ocazia aniversării zilei de 50 ani, când aceştia s-au exprimat faţă de colaborator că tov. Gh. Gheorghiu-Dej este ciocănar şi nimeni dintre ciocănari n-a ajuns cineva.

[...]

În ziua de 3 Nov. a.c., elevul BÂRSAN ROMULUS, de la Liceul Comercial din Tg.-Mureş, a afirmat: „Ăştia distrug tineretul, mie iarăşi nu-mi dau pace la şcoală, spun că sunt fiu de chiabur, că tata a avut moară în Sâncrai, notele nu le dau după merit, în fiecare zi ne ţine aproape o oră de educaţie în care ne vorbeşte numai de Rusia, că este ţara cea mai înaintată de pe Glob, parcă nu se ştie ce este în Rusia şi cum trăiesc oamenii acolo, vor să ne îmbete cu apă rece".

În fiecare afirmaţie Bârsan Romulus a adus injurii pornografice la adresa conducătorilor.

TOLNA ELISABETA, studentă în anul I, I.M.F. din Tg.-Mureş, în ziua de 6 Nov. a.c., aducând ceva broşuri la căminul de fete fost hotel „Splendid" şi fiind întâmpinată de colega ei Domokos Lenke că ce fel de broşuri are, aceasta a afirmat: „Ah o mulţime de prostii mai sunt scrise în broşurile acestea, dar dă-le pace că sunt bune", făcând totodată un gest în care arată că broşurile sunt bune pentru a fi întrebuinţate la WC.

Tolna Elisabeta cu alte ocazii s-a exprimat că ea nu a venit la Universitate convinsă, ci a venit de dragul băiatului ei care nefiind admis a plecat si[n]gur, că în această situaţie va trebui să plece şi ea.

POLL ILDIKÓ, studentă anul I la I.M.F. din Tg.-Mureş, în mai multe ocazii s-a manifestat ca fiind nemulţumită de regimul de democraţie populară, afirmând că tatăl ei şi în trecut a fost muncitor, dar a trăit mai bine decât acum sub acest regim, când este nevoit ca să lese să lucreze şi maică-sa şi cu toate acestea totuşi nu trăiesc ca în trecut.

KOVÁCS ANDREI, student anul V la I.M.F. Tg.-Mureş, în ziua de 3 Nov. a.c., a fost exclus din U.T.M. în baza atitudinilor nesănătoase ce le-a avut, în plus de aceasta fiind de origine socială chiabur, fiind pus în ziua de 6 Nov. să ducă o lozincă, acesta a refuzat, afirmând că nu mai doreşte să ia parte la nici o manifestaţie sau şedinţă. Trăgându-i-se atenţia din partea colegilor că afirmaţiile sale precum şi atitudinea luată cu acea împrejurare a fost nejustă, totuşi acesta nu a primit critica.

DEÁK MATILDA, studentă anul III la I.M.F. Tg.-Mureş, este foarte religioasă, fiind văzută mereu la şedinţele baptiste [...]. Recent, fiind căutată la căminul unde locuieşte de un cetăţean român neidentificat, venit din comuna sa, şi spunându-i-se că este plecată la o şedinţă U.T.M., acela a rămas surprins, dând să se înţeleagă că în comună nu se ştie că ea este membră în U.T.M.

Studenţii din anul III I.M.F. comentează nefavorabil faptul că în fruntea organizaţiei U.T.M. se află HIRSCH IZSÁK, care are o atitudine îngâmfată, cu rude şi relaţii în America, iar tatăl său de profesiune pantofar neintrat în cooperativă.

Studenţii mai comentează că atât timp cât acesta a fost deportat în tabără era tratat în condiţiuni mai bune decât ceilalţi deportaţi, reuşind să procure mâncare şi pâine pe care le comercializa pe schimb de aur. Această informaţie nu am putut-o verifica, însă ea a fost afirmată de GLANST WALTER, fost secretar raional al pionierilor, în prezent la o şcoală de ofiţeri M.A.I.

Cazurile care cad în rezolvarea Regionalei P.M.R. au fost semnalate, cei ce au avut manifestări am luat măsuri pentru urmărirea activităţii lor.

Totodată semnalăm că starea de spirit din mijlocul studenţilor ce a fost semnalată în sinteza anterioară a încetat întrucât toţi cei chemaţi pentru a-şi satisface serviciul militar au fost amânaţi.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 342, f. 72-75.

53.

1951 noiembrie 30, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure către M.A.I.-D.R. Mureş: raport privind activitatea cadrelor biroului pe luna noiembrie.

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI SÂNGEORGIU DE PĂDURE

Nr. Cab/43
30 Noiembrie 1951

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI REGIUNEA MUREȘ

La ord. Dvs. verbal vă raportăm referitor la tovarăşii din cadrul acestui birou [...] următoarele:

În luna Noiembrie în rândurile tovarăşilor de la acest birou a fost observat că fiecare tovarăş a însuşit în oareşcare măsură cele ce este arătat în directiva sectoristului şi fiecare a căutat să-şi ducă munca la bun sfârşit, după capacitatea lui.

Mai persistă şi în prezent unele lipsuri în rândurile tovarăşilor sectorişti, că nici până în prezent nu au reuşit să planifice munca lor în mod corespunzător. Fapt care a fost prelucrat în şedința profesională.

Cu ocazia şedinței profesionale a reieşit că în această lună tovarăşul Slt. Vultur Vasile a îndeplinit în cele mai bune condițiuni planul de muncă şi s-a evidențiat în munca profesională, a căutat în tot timpul să execute munca în bune condițiuni şi să respecte planul de muncă.

Din partea tovarăşului Slt. Biró Gáspár tot s-a putut constata o oarecare îmbunătățire în munca profesională, fapt care [se] datoreşte că în această lună a lucrat conform planului de muncă săptămânal, în care a fost arătată munca care trebuie să fie executată în cursul săptămânii respective.

Din partea tovarăşului Slt. Sabău Gheorghe a fost constatat că după ce a luat în primire sectorul, caută să execute munca în bune condițiuni după capacitatea lui, însă se observă la el o preocupare în munca profesională, însă mai are lipsuri că nu este destul de disciplinat față de muncă, pentru care fapt şi comite mai mici abateri, cum a fost cazul şi în ziua de 19 Noiembrie a.c., când a fost deplasat în comuna Fântânele, unde după orele 14,00, după ce a plecat personal de la sfatul popular, s-a culcat la birou pe o canapea şi nu a fost trezit din somn nici când a venit personalul înapoi la birou ca să lucreze, iar eu personal când am mers pentru a controla pe tovarăşul Sabău, la orele 17,00, l-am găsit dormind la biroul sfatului popular şi a trebuit ca să-l scol din somn. Această lipsă a fost prelucrat cu tovarăşul Sabău de mine personal, iar în ziua de 26 Noiembrie, cu ocazia şedinței organizației de bază, a şi fost arătat pentru tov. Sabău că aceasta a fost o atitudine injustă față de muncă, iar pe de altă parte nu încadrează comportarea unui organ al Securității Statului. După prelucrare tov. Sabău a luat o atitudine justă, făcând autocritică şi luând totodată angajamentul că în viitor nu se va mai întâmpla cu el asemenea cazuri.

Mai are greutăți tov. Sabău şi în ceea ce priveşte munca pe teren, pentru faptul că nu cunoaşte în măsură suficientă limba maghiară şi nu poate să ia contact cu informatorii în mod mulțumitor şi nu poate să-i instruiască pe aceştia, pentru faptul că avem o serie de informatori care nu cunosc limba română.

Din partea tovarăşului Slt. Gede Iosif, în această perioadă de timp, am putut constata că nu prea se ocupă în mod de ajuns pentru a ridica nivelul său profesional cât şi politic, [într-]o oarecare măsură este delăsător şi nu se preocupă în mod de ajuns ca să cunoască problemele din sectorul lui. Această problemă cu tov. Slt. Gede Iosif în repetate rânduri a fost prelucrat, de mine personal şi de tov. secretar al org. de bază P.M.R.

Tovarăşul Slt. Milăşan Constantin, în această perioadă de timp din partea tovarăşului am putut constata că [şi-]a dat silința cât mai mult pentru a cunoaşte munca de secretariat şi administrativă, este un tovarăş disciplinat, punctual în servici şi caută ca să ducă la bun sfârşit munca cu care este încredințat.

Din partea tov. Slt. Szász C. Iuliu am constatat în această perioadă de timp că a căutat să dea cât mai mult ajutor pentru tov. mai slabi în muncă, atât profesional, cât şi politic, însă mai are unele lipsuri, că în această lună nu a putut să îndeplinească planul lui de muncă, care se datoreşte faptului că nu a planificat munca lui în bună măsură, iar pe de altă parte a făcut unele lucruri şi pentru tov. sectorişti.

În rândurile tovarăşilor în această perioadă de timp alte abateri afară de [a] tovarăşului Sabău Gheorghe, care a fost arătată, nu am avut şi nici ieşiri nesănătoase.

Slt. de Securitate Papsai Pavel

Original. A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 607, f. 228-229.

54.

1951 decembrie 12, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.: raport privind situația Biroului Evidență Arhivă.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ

No. 44 Cab.
12.Dec. 1951

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
BUCUREŞTI

La ordinul Dvs. Nr. 448 Cab. din 7 Decembrie 1951 raportăm:

1. Biroul Evidență Arhivă de la D.G.S.S. regiunea Mureş funcționează separat de Biroul Secretariat din luna August 1951, conform dispozițiunilor primite cu ocazia conferinței din luna Iulie 1951 ce a avut loc la D.G.S.S.

Schema de organizare prevede un efectiv de 5 tovarăşi, dintre care un şef de birou, 2 şefi de probleme şi 2 lucrători operativi, faţă de care este încadrat cu un efectiv de 4 tov., anume: un şef de birou, 2 şefi de probleme şi un lucrător operativ, care deservesc sarcinile atribuite, lucrând fiecare tov. în parte după un plan de muncă dinainte stabilit.

De la data arătată mai sus şi până în prezent am avut un singur caz de schimbare din funcţiune la regiune, anume tov. plutonier BĂRBAT IUSTIN a fost repartizat în altă muncă deoarece are unele perioade în curs de verificare, şi înlocuit cu un alt tov., mutat la regiunea noastră de la D.G.S.S.

Cazuri de boală propriu-zisă nu am avut, decât a lipsit tovarăşa responsabilă de birou, timp de 3 luni, fiind în concediu (de naştere).

Toţi tov. care lucrează în prezent la Biroul Evidenţă Arhivă au fost trimişi la D.G.S.S. pentru instructaj, de unde s-au reîntors cu cunoştinţe suficiente pentru a duce munca în condiţiunile favorabile.

La Birourile raionale (avem 6 Bir. raionale), munca în cadrul problemelor evidenţă-arhivă este efectuată de către un tov. care în afară de aceste sarcini mai are de rezolvat problemele legate de munca administrativă, contabilitate şi secretariat. Instructajul pentru aceşti tov. pe linia de evidenţă-arhivă s-a făcut la Regiune pentru asigurarea funcţionării în bune condiţiuni a acestor probleme.

La raioane arhiva şi evidenţa funcţionează în mod satisfăcător, cu excepţia Secţiei de Securitate Blaj, unde în prezent lucrează un tov. sergent care a făcut serviciu la pază şi încă nu a reuşit să cuprindă această muncă, neavând nici prespective. Este în curs de studiu de a găsi un tov. corespunzător.

La fel, la Biroul Raional Sângeorgiu de Pădure, tov. care lucrează în prezent în această muncă nu cuprinde în suficientă măsură, urmând ca acesta să fie chemat pentru instructaj la Regiune, precum şi tovarăşii de la regiune vor vizita mai des raioanele.

Exploatarea arhivei şi evidenţei până în prezent nu s-a făcut în suficientă măsură datorită faptului că restructurarea a fost făcută într-o mică măsură şi ceea ce se face în prezent din partea secţiilor informative şi operative constă prin consultarea dosarelor pe bază de note de consultare, solicitare de dosare contra chitanţă, precum şi efectuarea diferitelor verificări pe bază de note de căutare.

Exploatarea merge în continuare paralel cu restructurarea arhivei, dându-se secţiilor respective materialele găsite neexploatate.

În ceea ce priveşte securitatea arhivei, aceasta în prezent nu este suficientă, atât la regiune, cât şi la raioane, faţă de care situaţie s-au luat măsuri, la raioane prin amenajările care sunt în curs, iar la regiune se va rezolva această problemă odată cu mutarea noastră în noul local, unde se fac amenajări speciale pentru acest birou.

Arhiva cât şi fişele sunt păstrate în fişete de metal, iar la două raioane (Reghin, Târnăveni) o parte din arhivă este păstrată în dulapuri de lemn, din cauza lipsei acestor fişete. În general se simte lipsa acestor fişete la toate unităţile, fiindcă cele ce le avem sunt supraîncărcate, iar fişele deja nu se pot repartiza în clasoare din cauză că sunt pline.

Birourile unde este păstrată arhiva sunt dotate cu mijloace contra incendiului ca instinctoare, nisip etc.

Referitor la situaţia dosarelor existente la regiune şi raioane se anexează o situaţie numerică din care rezultă acest lucru, precum şi stadiul restructurării arhivei pe categorii de dosare.

2. Instrucţiunile pentru organizarea şi funcţionarea biroului de evidenţă-arhivă au fost prelucrate cu toţi tovarăşii, atât de la raioane, cât şi cu cei de la regiune, imediat după primirea acestor instrucţiuni, iar a doua oară au fost prelucrate cu ocazia vizitei de control şi îndrumare a tov. Lt. Ciupagea de la D.G.S.S.

La fel, s-a prelucrat după conferinţa de la Bucureşti cu tov. responsabilii de colective, dar nu au fost studiate în suficientă măsură din cauză că s-au constatat şi unele defecţiuni în relaţiile de colaborare, iar în ceea ce priveşte directivele, acestea au fost studiate în mod temeinic în cadrul resoartelor respective.

3. Dosarele care aparţin altor regionale, atât de la raioane, cât şi de la regiune, au fost trimise, urmând ca să fie trimise de urmare materialele ce vor fi găsite cu ocazia restructurării.

4. Restructurarea propriu-zisă a arhivei a fost începută cu dosarele individuale, efectuându-se până în prezent la regiune un număr de 15 dosare personale, iar la Secţia Raională Blaj un număr de 318 dosare, ceea ce a fost efectuat de tovarăşii de la regiune. Metodele folosite în această muncă sunt cele trasate de D.G.S.S.

5. Colaborarea pe linia de evidenţă-arhivă şi secţiile informative-operative se efectuează în bune condiţiuni, tovarăşii de la evidenţă-arhivă pe bază de note de căutare, note de consultare pun la dispoziţia tovarăşilor de la aceste secţii tot materialul ce-i interesează. La început au fost unele greutăţi datorită faptului că tovarăşii nu au înţeles rostul notei de consultare şi căutare, însă în prezent se lucrează conform instrucţiunilor şi colaborarea se desfăşoară în bune condiţiuni.

6. Clasarea lucrărilor până în prezent s-a făcut conform opisului vechi, nepunându-se din acest punct de vedere instrucţiunile în practică (adică până în prezent nu s-a schimbat nomenclatura).

În ceea ce priveşte materialul informativ şi piesele, lucrările ce apar în dosarele de verificare, acţiuni informative, obiective, problemă, fac obiectivul acţiunii respective şi îşi urmează cursul normal conform Directivei până la clasarea întregului dosar, iar lucrările volante vin clasate conform instrucţiunilor la dosarele speciale, dacă poartă semnătura şefului de secţie.

7. Biroul Evidenţă cu ocazia sesizărilor ce apar în timpul verificării în dosare asupra elementelor suspecte şi duşmănoase repartizează către secţiile operative pe bază de tabel, iar dacă se găsesc materiale care nu au fost în întregime exploatate, la fel se predau aceste materiale secţiilor de resort.

8. Nu s-a rezolvat la noi şi nici din instrucţiunile ce le avem în acest scop nu este clară forma de clasare a diferitelor investigaţiuni care sunt efectuare pe linia Dir. 5, 6, 9 şi altele, atunci când aceste investigaţiuni au un rezultat negativ.

Ce se va face cu dosarele (fişe) pasagerilor din hoteluri şi camerele de dormit oficiale, ceea ce se referă la cetăţenii care sunt în trecere prin oraş? În consecinţă, propunem ca aceste dosare în întregime să fie arse pe bază de procese-verbale şi să fie ţinute numai din ultimul an.

9. Întrucât a necesitat punerea în ordine a fişelor existente în cadrul acestei Regiuni în ordine alfabetică, numerotarea dosarelor speciale şi personale, inclusiv faptul că resp. de Birou a fost în concediu (de naştere), restructurarea propriu-zisă este în curs de rezolvare în spiritul sarcinilor incluse în Directivă şi a celor trasate de tov. Lt. Ciupagea de la D.G.S.S.

Având în vedere că Direcţia Regională nu dispune de fişete şi clasoare suficiente, rugăm a ne repartiza cât mai urgent conform celor solicitate prin Secţia Administrativă, Biroul Planificării.

Maior de Securitate Babei Gheorghe

DIRECŢIUNE GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ

SITUAŢIE

Unitatea	Dosare personale			Dosare speciale		Dosare	
	existente	restructurate	nerestructurate	existente	restructurate	primite	trimise
D.G.S.S. Reg.Mureş	3 231	15	3 216	802	-	1 157	1 531
Raionul Reghin	1 163	-	1 163	633	-	-	-
Raionul Gheorgheni	621	-	621	372	-	-	-
Raionul Luduş	974	-	974	87	-	-	-
Raionul Sâng de Pădure	294	-	294	132	-	-	-
Raionul Târnăveni	576	-	576	402	-	-	-
Bir. Blaj	231	318	-	503	-	-	-
Total	7 090	333	6 844	2 931	-	1 157	1 531

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 295, f. 114-118.

55.
<1952, Târgu-Mureş>. M.A.I.-D.R. Mureş: date statistice referitoare la Regiunea Mureş.

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ

ÎNTINDERE: 9.338,01 km. pătraţi

Existent		Propuneri	
Oraşe:	5	Oraşe:	5
Raioane:	6	Raioane:	6
Sectoare[1]:	33	Sectoare:	44
Comune:	189	Comune:	189
Sate:	225	Sate:	225

RECAPITULARE GENERALĂ

POPULAŢIA PE NAŢIONALITĂŢI	
Români	283.942
Maghiari	279.302
Germani	12.653
Evrei	3.501
Basarabeni	907
Alte naţionalităţi	10.246
TOTAL	**590.551**

CONFESIUNI	
Ortodocşi	273.779
Greco-catolici	8.331
Romano-catolici	108.583
Armeano-catolici	337
Reformaţi	148.785
Unitarieni	12.867
Mozaici	1.431
Evanghelişti-luterani	7.479
Iehovişti	1.950
Alte culte	27.039
TOTAL	**590.551**[2]

[1] Prin sectoare se înţeleg sectoarele de securitate.
[2] Corect: 590.581

CATEGORII SOCIALE PE CAP DE FAMILIE (fără Tg.-Mureş)

Țărani proletari	13.220
Țărani săraci	61.007
Țărani mijlocaşi	56.704
Țărani chiaburi	2.138
Alte pături	3.551
TOTAL	**134.520**[1]

OBIECTIVE SOCIALISTE

Extracție	10	Industrii comasate din industria ușoară	24
Chimică şi Metalurgie	2		
Electric	3	Construcții	7
Şantier electric	1	G.A.C.	70
Telecomunicații	7	G.A.S.	10
Fabrici de cherestea	13	S.M.T.	5
Fabrici de mobilă	1	I.C.A.R.	3
Fabrici de piele	1	Coop. de producție	21
Fabrici de sticlă	1	Coop. de consum	8
Fabrici de cărămidă	7	Comerț	11
Textilă	4	Bănci	13
Industrie alimentară	22	Secții financiare	5
TOTAL: 249			

ŞCOLI

	Medii	Profesionale	Elementare	Preşcolare
Române	9	20	377	109
Maghiare	5	15	319	124
Germane	-	-	16	1
TOTAL	**14**	**35**	**712**	**234**

CĂI DE ACCES:
C.F.R.: Blaj, Gheorgheni, Reghin, Luduş
R.A.T.A.: Mureş, Reghin, Târnăveni, Sângeorgiu de Pădure, Blaj, Luduş
Mijloace proprii.

EXTREMITĂȚI:
Gheorgheni cu Izvorul Mureşului: 195 km
Blaj cu Crăciunelu: 97 km
Luduş cu Feldioara: 75 km
Reghin cu Stânceni: 64 km
Sângeorgiu de Pădure cu Praid: 46 km

PROBLEME PRINCIPALE:
Curente şovine, culte istorice şi neoprotestante, legionari, partidele burgheze române şi maghiare, criminali de război, foşti exploatatori, chiaburi, repatriați şi fugiți din țară, cetățeni străini (în speciali iugoslavi), industrie chimică, industrie forestieră, prelucrarea lemnului, industrie alimentară, zăcăminte de gaz-metan, sare şi cărbune, sectorul agricol socialist şi particular, construcții, şantiere, stațiuni balneo-climaterice.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 423, f. 454-455.

56.

<1952, Târgu-Mureş>. M.A.I.-D.R. Mureş: tabel cu obiective economice pentru care s-a aprobat deschiderea dosarelor de obiectiv.

TABEL
de obiectivele din regionala Tg.-Mureş pentru care s-a aprobat deschiderea dosarelor de obiectiv

[1] Corect: 136.620

PROBLEMA GAZ-METAN
Şantierul Bogata – Mureş
Şantierul Sărmăşel – Mureş
PROBLEMA CHIMICĂ
Uz. Chimice Târnăveni
PROBLEMA ELECTRIFICĂRII
Şantierul Sângeorgiu de Pădure
PROBLEMA TELECOMUNICAŢII
Un dosar pentru Telecomunicaţii
PROBLEMA SANITARĂ
Spitalul unificat oraşul Reghin
Spitalul unificat oraşul Târnăveni
Spitalul unificat oraşul Gheorgheni
Spitalul clinic unificat Tg.-Mureş
Depozitul CENTROFARM Tg.-Mureş
Staţiunea Balneoclimaterică Borsec
Staţiunea Balneoclimaterică Sovata
PROBLEMA CONSTRUCŢII
Întreprinderea de Construcţii 24 Tg.-Mureş
Fabrica de cărămizi Molfeni Tg.-Mureş
Fabrica de cărămizi Sângeorgiu [de Mureş]
Fabrica de cărămizi Hercules
Cariera de piatră Toplița
PROBLEMA ALIMENTARĂ
Fabrica de mezeluri „GLORIA”
Fabrica de zahăr „BERNATH ANDREI”
Fabrica de spirt „MUREŞ”
Fabrica de spirt „TÂRNAVELE” Blaj
PROBLEMA INDUSTRIA LEMNULUI
Trustul lemnului Tg.-Mureş
I.P.E.I.L. „SIMÓ GÉZA”
I.P.E.I.L. Reghin
I.P.E.I.L. Toplița
I.P.E.I.L. Sovata
I.P.E.I.L. Gheorgheni
I.P.E.I.L. Hodoşa
PROBLEMA FINANŢE
Sucursala Regională B.R.P.R.
Şase Sucursale Raionale B.R.P.R.
Secţia Financiară Regională a Sfatului Popular
Cinci Secţii Financiare Raionale ale Sfaturilor Populare
PROBLEMA COMERŢ DE STAT
Două I.C.S. „Alimentara”
COMTEXTIL
I.C.S. TEXTIL
I.C.S. FERO-METAL
PROBLEMA COOPERAŢIEI DE CONSUM
D.R.C.C.
Şase Uniuni Raionale ale Cooperativelor de Consum
PROBLEMA COOPERAŢIEI MEŞTEŞUGĂREŞTI
Uniunea Lemn Construcţii
Uniunea de Prestaţii Servicii
PROBLEMA COMERŢ EXTERIOR
Agenţia Român-Export
Agenţia Prod-Aliment
ECONOMIE RURALĂ
Gospodării Agricole Colective – 63
Gospodării Agricole de Stat – 10
Staţiuni de Maşini şi Tractoare – 5

Toate comunele rurale

Original. A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 424, f. 381-383.

57.

1952, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş: situaţia chiaburilor din regiunea Mureş.

SITUAŢIA
chiaburilor din Regiunea Mureş

Raionul	Până la 31 ian. 1952	Total după ref. bănească
ORAŞUL [TÂRGU-]MUREŞ	15	172
TÂRGU-MUREŞ	681	1 730
REGHIN	207	396
GHEORGHENI	100	135
TÂRNĂVENI	400	671
LUDUŞ	304	182
SÂNG. DE PĂDURE	173	917
Total general	**1 880**	**4 373**[1]

Până în prezent pe întreaga Regiune Mureş au mai rămas neverificate un număr de 56 comune.

De menţionat este că la organele de colectare (C.S.C.P.A.), pe trimestrul I-II, au fost impuşi cu cote majorate numai un număr de 2 730 chiaburi.

În evidenţele raioanelor figurează, conform situaţiilor raportate, numai un număr de 1 500 chiaburi.

Din chiaburi, în anul 1951 au fost trimişi în U.M. un număr de 19 şi în Justiţie un număr de 9.

În anul 1952 s-au trimis în U.M. un număr de 47 chiaburi în cadrul ordinului 20 Cab., iar restul burghezi şi intelectuali, precum şi ţărani mijlocaşi. În total 117 indivizi.

La fel s-au mai întocmit un număr de 41 dosare de U.M., care au fost înaintate la D.G.S.S. pentru aprobare, aceştia fiind elemente chiabure. Situaţia pe raioane fiind:

Luduş	10
Sâng. de Pădure	10
Reghin	3
Mureş	14
Târnăveni	4
Gheorgheni	-
TOTAL	41

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 409, f. 245.

58.

<1952>, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: tabel nominal despre informatorii din obiectivele socialiste, Sectorul nr. 1.

Raionul Central Mureş

Sectorul Nr. 1
Resp. Slt. Făgăraş A.

TABEL NOMINAL
despre informatorii din obiectivele socialiste

Nr. crt.	Obiectivul	Nr. informatori	Numele conspirativ	Ofiţerul care lucrează cu el
1	G.A.C. Fânaţe	1	„Mihai”	Slt. Făgăraş
2	G.A.C. Mădăraş	2	„Orban”	Slt. Făgăraş
3	G.A.C. Pănet	1	„Sucie”	Slt. Făgăraş
4	G.A.C. Cuieşd	1	„Malastei”	Slt. Făgăraş
5	G.A.C. Nazna	2	„Stăică”[2] „Margareta”	Slt. Făgăraş
6	G.A.C. Petea	2	„Furnica” „Ioanaş”	Slt. Făgăraş
7	G.A.C. Grebeniş	1	„Pescaru”	Slt. Făgăraş
8	G.A.C. Oroiu	1	„Brânza”	Slt. Făgăraş

[1] Corect: 4 203
[2] Posibil: Stănică

9	G.A.S. Band	2	„Cucu” „Dumbrava”	Slt. Făgăraş
10	Secţia G.A.S. Grebeniş	1	„Dunărea”	Slt. Făgăraş
11	Baza de recepţie [Grebeniş]	1	„Vultur”	Slt. Făgăraş

Total 15 inf. la obiectivele socialiste.
Slt. de Securitate Făgăraş Augustin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 270.

59.

<1952>, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: tabel nominal despre informatorii din obiectivele socialiste, Sectorul nr. 2.

Raionul Central Mureş

Sectorul Nr. 2
Resp. Slt. Mihăilescu A.

TABEL NOMINAL
despre informatorii din obiectivele socialiste

Nr. crt.	Obiectivul	Nr. informatori	Numele conspirativ	Ofiţerul care lucrează cu el
1	G.A.C. Pogăceaua	1 2	„Frunza” „Cândea”	Slt. Mihăilescu A.
2	G.A.C. Urmeniş	3	„Furtuna”	Slt. Mihăilescu A.
3	Sonda Şincai	4	„Oprea”	Slt. Mihăilescu A.
4	Secţia G.A.S. Şincai	5	„Codru”	Slt. Mihăilescu A.
5	Banca R.P.R. Râciu	6	„Codrea”	Slt. Mihăilescu A.
6	Baza de recepţie Râciu	7	„Jiu”	Slt. Mihăilescu A.
7	Cooperaţie Râciu	8	„Iarbă uscată”	Slt. Mihăilescu A.
8	Cooperaţie Urmeniş	9 10	„Moldova” „Mera”	Slt. Mihăilescu A.
9	Subsecţia G.A.S. Râciu	11	„Jimbolia”	Slt. Mihăilescu A.

Slt. Mihăilescu Aurel

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 271.

60.

<1952>, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: tabel nominal despre informatorii din obiectivele socialiste, Sectorul nr. 3.

Raionul Central

Sectorul Nr. 3

TABEL NOMINAL
despre informatorii din obiectivele socialiste

Nr. crt.	Obiectivul	Nr. informatori	Numele conspirativ	Ofiţerul care lucrează cu el
1	G.A.S. Ernei	1	„Dejő”[1]	Slt. Darvas Ioan
2	G.A.S. Sângeorgiu de Mureş	2 3	„Miklós” „Domokos”	Slt. Darvas Ioan
3	G.A.S. Curteni	4	„Feri”	Slt. Darvas Ioan
4	G.A.C. Sântana de Mureş	5	„Ionică”	Slt. Darvas Ioan
5	G.A.C. Ernei	6 7	„Pista” „Ági”	Slt. Darvas Ioan
6	G.A.C. Curteni	8	„Gyuri”	Slt. Darvas Ioan
7	G.A.C. Chinari	9	„Laurenţiu”	Slt. Darvas Ioan
8	I.C.A.R. Sângeorgiu de Mureş	10	„Alexa”	Slt. Darvas Ioan
9	Baza de recepţie Dumbrăvioara	11	„Grigore”	Slt. Darvas Ioan

[1] Posibil: Dezső

Total: 11 în sectorul socialist.
Slt. de Securitate Darvas Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 272.

61.
<1952>, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: tabel nominal despre informatorii din obiectivele socialiste, Sectorul nr. 4.

Raionul Central Mureş

Sectorul Nr. 4
Resp. Slt. Muscal Iosif

TABEL NOMINAL
despre informatorii din obiectivele socialiste

Nr. crt.	Obiectivul	Nr. informatori	Numele conspirativ	Ofiţerul care lucrează cu el
1	G.A.C. Mitreşti	2	„Mate[e]scu” „Király”	Slt. Muscal I.
2	G.A.C. Vadu	2	„Boer[e]scu” „Kinn”	Slt. Muscal I.
3	G.A.C. Beu	2	„Gheorghe” „Codrea”	Slt. Muscal I.
4	G.A.C. Şardu Nirajului	1	„Negrea”	Slt. Muscal I.
5	G.A.C. Sântana Nirajului	2	„Bernat” „Fănică”	Slt. Muscal I.
6	G.A.C. Miercurea Nirajului	1	„Koncz”	Slt. Muscal I.
7	S.M.T. Miercurea Nirajului	2	„Bărleanu” „Asteleanu”	Slt. Muscal I.
8	Banca R.P.R. [Miercurea Nirajului]	1	„Kacsó”	Slt. Muscal I.
9	Baza de recepţie [Miercurea Nirajului]	1	„Flueraş”	Slt. Muscal I.
10	Judecătoria [Miercurea Nirajului]	1	„Ana”	Slt. Muscal I.
11	Coop. „Nirajul”	1	„Vasile”	Slt. Muscal I.
12	Electro-gaz [Miercurea Nirajului]	1	„Popa”	Slt. Muscal I.

În sectorul socialist total număr de inf. 17.
Slt. Muscal Iosif

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 273.

62.
<1952>, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: tabel nominal despre informatorii din obiectivele socialiste, Sectorul nr. 5.

Raionul Central

Sec. Nr. 5

TABEL NOMINAL
despre informatorii existenţi în cadrul obiectivelor socialiste

Nr. crt.	Obiectivul	Nr. informatori	Numele conspirativ	Ofiţerul care lucrează cu el
1	G.A.C. Leordeni	1	„Banu”	Slt. Moldovan Alex.
2	G.A.C. Luca	1	„Corbea”	Slt. Moldovan Alex.
3	G.A.C. Ilieni	1	„Bădescu”	Slt. Moldovan Alex.
4	G.A.C. Nicoleşti	1	„Neamţu”	Slt. Moldovan Alex.
5	G.A.C. Crăciuneşti	1	„Iancu”	Slt. Moldovan Alex.
6	G.A.C. Foi	1	„Doru”	Slt. Moldovan Alex.
7	G.A.C. Stejeriş	1	„Furca”	Slt. Moldovan Alex.
8	G.A.C. Acăţari	1	„Adolf”	Slt. Moldovan Alex.

			„Varodi”[1]	
9	G.A.C. Gălățeni	2	„Burca” „Suciu”	Slt. Moldovan Alex.
10	G.A.C. Corunca	2	„Dudău” „Popa”	Slt. Moldovan Alex.
11	G.A.C. Iedu	1	„Musteața”	Slt. Moldovan Alex.
12	G.A.C. Murgești	1	„Codruț”	Slt. Moldovan Alex.

Total 14

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 274.

63.

<1952>, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș: tabel nominal despre informatorii din obiectivele socialiste, Sectorul nr. 6.

Raionul Central Sectorul Nr. 6

TABEL NOMINAL
despre informatorii existenți în cadrul obiectivelor socialiste

Nr. crt.	Obiectivul	Nr. informatori	Numele conspirativ	Ofițerul care lucrează cu el
1	G.A.C. Sânpaul	1 2	„Popescu” „Drumaru”	Slt. Mera Alexandru
2	G.A.C. Chirileu	3 4	„Brix” „Coroiu”	Slt. Mera Alexandru
3	G.A.C. Vidrasău	5	„Ghițișor”	Slt. Mera Alexandru
4	G.A.S. Sânpaul	6 7 8	„Agireşul” „Mârzan” „Gligoraș”	Slt. Mera Alexandru
5	G.A.S. Vidrasău	9	„Bucur”	Slt. Mera Alexandru

Total 9
Slt. de Securitate Mera Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 275.

64.

<1952>, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș: tabel nominal despre informatorii care lucrează în sectorul particular, Sectorul nr. 1.

Raionul Central Mureş Sect. Nr. 1
Resp. Slt. Făgăraş A.

TABEL NOMINAL
despre informatorii care lucrează în sectorul particular

Nr. crt.	Obiectivul	Nr. informatori	Numele conspirativ	Ofițerul care lucrează cu el
1	Band	2	„Vralie” „Gheorghița”	Slt. Făgăraş
2	Oroiu	1	„Bradu”	Slt. Făgăraş
3	Sâncrai	2	„Frunzuța” „Dumbrava”	Slt. Făgăraş
4	Berghia	2	„Struț” „Peternica”	Slt. Făgăraş
5	Pănet	2	„Cucuiet” „Călăuza”	Slt. Făgăraş
6	Mădăraş	2	„Mureş” „Cantor”	Slt. Făgăraş

[1] Posibil: „Váradi”

7	Fânațe	2	„Ghicișor” „Codru”	Slt. Făgăraș
8	Grebeniș	2	„Gligoraș” „Ene”	Slt. Făgăraș

Total 15 inf. în sectorul particular.
Slt. de Securitate Făgăraș Augustin

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 276.

65.
<1952>, Târgu-Mureș. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș: tabel nominal despre informatorii care lucrează în sectorul particular, Sectorul nr. 2.

Raionul Central

Sectorul Nr. 2
Resp. Slt. Mihăilescu A.

TABEL NOMINAL
despre informatorii care lucrează în cadrul sect. part.

Nr. crt.	Obiectivul	Nr. informatori	Numele conspirativ	Ofițerul care lucrează cu el
1	Com. Râciu	1 2 3	„Emil” „Molnar” „Iuliu”	Slt. Mihăilescu A.
2	Com. Pogăceaua	4 5	„Bota” „Iarbă verde”	Slt. Mihăilescu A.
3	Com. Șincai	6 7 8 9 10 11 12 13	„Reșița” „Nadeș” „Jimbolia” „Dunăre” „Volga” „Olga” „János” „Someș”	Slt. Mihăilescu A.
4	Com. Sânmărtin	14	„Vânt”	Slt. Mihăilescu A.
5	Com. Crăieşti	15 16	„Olt” „Simeria”	Slt. Mihăilescu A.
6	Com. Urmeniș	17	„Elba”	Slt. Mihăilescu A.
7	Com. Ulieș	18 19 20	„Duca” „Primăvara” „Holda”	Slt. Mihăilescu A.
8	Com. Băla	21 22	„Turda” „Albia Mureșului”	Slt. Mihăilescu A.

Slt. Mihăilescu Aurel

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 277.

66.
<1952>, Târgu-Mureș. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș: tabel nominal despre informatorii care lucrează în sectorul particular, Sectorul nr. 3.

Raionul Central

Sectorul Nr. 3

TABEL NOMINAL
despre informatorii din sectorul particular

Nr. crt.	Obiectivul	Nr. informatori	Numele conspirativ	Ofițerul care lucrează cu el
1	Dumbrăvioara	1	„Opinca”	Slt. Darvas Ioan

		2	„Vlad”	
2	Cotuș	3	„Chiorul”	Slt. Darvas Ioan
3	Ceuașu de Câmpie	4	„Gusti”	Slt. Darvas Ioan
4	Păingeni	5 6 7	„Cioncu” „Grasu” „Tolas”	Slt. Darvas Ioan
5	Herghelia	8 9	„Ákos” „Lungu”	Slt. Darvas Ioan
6	Săbed	10 11 12 13	„Lucaci” „Goia” „Iano” „Marti”[1]	Slt. Darvas Ioan
7	Moișa	14 15	„Racu” „Pușca”	Slt. Darvas Ioan
8	Sângeru de Pădure	16 17	„Nici I” „Levendula”	Slt. Darvas Ioan
9	Voiniceni	18 19 20	„Scurtu” „Cuza” „Pintea”	Slt. Darvas Ioan
10	Bărdești	21 22	„Pitic” „Cucu”	Slt. Darvas Ioan
11	Sântana de Mureș	23 24 25	„Nistea” „Popica” „Rasu”	Slt. Darvas Ioan
12	Câmpenița	26 27 28 29	„Iuga” „Dancu” „Gustav” „Guri”[2]	Slt. Darvas Ioan
13	Merișor	30 31	„Voicu” „Roșu”	Slt. Darvas Ioan
14	Glodeni	32 33 34	„Reiner” „Jenő” „János”	Slt. Darvas Ioan
15	Păcureni	34[3]	„Feri”	Slt. Darvas Ioan
16	Sângeorgiu de Mureș	35	„Sintea”	Slt. Darvas Ioan
17	Ernei	36 37	„Bărbosu” „Carci”[4]	Slt. Darvas Ioan
18	Curteni	38	„Iosif”	Slt. Darvas Ioan
19	Porumbeni	39	„Mulca”	Slt. Darvas Ioan

Total: 39
Slt. de Securitate Darvas Ioan

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 278-279.

67.

<1952>, Târgu-Mureș. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș: tabel nominal despre informatorii care lucrează în sectorul particular, Sectorul nr. 4.

Raionul Central Mureș

Sec. Nr. 4
Resp. Slt. Muscal Iosif

TABEL NOMINAL
despre inf. din obiectivele în sectorul particular

Nr. crt.	Obiectivul	Nr. informatori	Numele conspirativ	Ofițerul care lucrează cu el
1	Șardu Nirajului	1	„Nistor”	Slt. Muscal I.

[1] Posibil: Marci
[2] Posibil: Gyuri
[3] Eroarea de numerotare apare în document
[4] Posibil: Karcsi

		2 3 4 5	„Szeged” „Caldea” „Iancu” „Far[e]scu	
2	Găleşti	1 2 3 4 5	„Bălescu” „Márkus” „Mărdărescu” „Szilág” „Aldea”	Slt. Muscal I.
3	Miercurea Nirajului	1 2 3 4 5 6 7 8	„Ioanaş” „Turcu” „Bernat” „Dinulescu” „Béres” „Dan” „Banea” „Botescu”	Slt. Muscal I.
4	Vărgata	1 2 3 4 5 6 7	„Sandu” „Feri” „Kindea” „Simon” „Lăzărescu” „Biro” „Kalin”	Slt. Muscal I.
5	Hodoşa	1 2 3 4	„Török” „Ferdinand” „Gligor” „Radu”	Slt. Muscal I.
6	Troiţa	1 2 3	„Árpád” „Marcu” „Tuşnad”	Slt. Muscal I.
7	Sânvasii	1 2	„Brigad” „Szálkás”	Slt. Muscal I.
8	Călugeri	1 2 3 4	„Kina” „Sandu” „Maidu” „Csismadia”	Slt. Muscal I.

Total 38 în sectorul particular.
Slt. Muscal Iosif

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 280.

68.

<1952>, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: tabel nominal despre informatorii care lucrează în sectorul particular, Sectorul nr. 5.

Raionul Central Sect. Nr. 5

TABEL NOMINAL
despre informatorii existenţi în cadrul sectorului particular

Nr. crt.	Obiectivul	Nr. informatori	Numele conspirativ	Ofiţerul care lucrează cu el
1	Com. Luca	1	„Doru Frasana”	Slt. Moldovan Alex.
2	Com. Cornești	1	„Frunza”	Slt. Moldovan Alex.
3	Com. Corunca	2	„Cornel” „Pompei”	Slt. Moldovan Alex.
4	Com. Oaia	2	„Dunărea” „Costea”	Slt. Moldovan Alex.
5	Com. Suveica	1	„Doina”	Slt. Moldovan Alex.
6	Com. Gruişor	1	„Bucur”	Slt. Moldovan Alex.

7	Com. Roteni	1	„Roata”	Slt. Moldovan Alex.
8	Com. [indescifrabil]	1	„Beldea”	Slt. Moldovan Alex.
9	Com. Crăciuneşti	2	„Iancu” „Codru”	Slt. Moldovan Alex.
10	Com. Satu Nou	1	„Floricel”	Slt. Moldovan Alex.
11	Com. Ogari	1	„Oţelul”	Slt. Moldovan Alex.
12	Com. Bolintineni	1	„Erni”	Slt. Moldovan Alex.
13	Com. Sânişor	1	„Dumbrava”	Slt. Moldovan Alex.
14	Com. Gălăţeni	1	„Ilus”	Slt. Moldovan Alex.
15	Com. Cinta	1	„Ionel”	Slt. Moldovan Alex.
16	Com. Iedu	1	„Stejarul”	Slt. Moldovan Alex.
17	Com. Stejeriş	1	„Vântul”	Slt. Moldovan Alex.
18	Com. Tirimioara	1	„Fulger”	Slt. Moldovan Alex.
19	Com. Păsăreni	1	„Crăciun”	Slt. Moldovan Alex.

Total 23[1]
Slt. de Securitate Moldovan Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 281.

69.

<1952>, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: tabel nominal despre informatorii care lucrează în sectorul particular, Sectorul nr. 6.

Raionul Central Sectorul Nr. 6

TABEL NOMINAL
despre informatorii din sectorul particular

Nr. crt.	Obiectivul	Nr. informatori	Numele conspirativ	Ofiţerul care lucrează cu el
1	Sânpaul	1 2	„Viparean” „Pistolul”	Slt. Mera Alexandru
2	Beşineu	3 4	„Codru” „Coşarul”	Slt. Mera Alexandru
3	Chirileu	5 6	„Sârgu” „Leonuţ”	Slt. Mera Alexandru
4	Vidrasău	7 8 9	„Sântribreanu”[2] „Niculau” „Puşcuţa”	Slt. Mera Alexandru
5	Sânmărghita	10	„Petreanu”	Slt. Mera Alexandru
6	Şăuşa	11 12 13	„Fluierau” „Bindeu” „Iuanaş”	Slt. Mera Alexandru
7	Cerghid	14 15 16	„Botaş” „Voivod” „Murgu”	Slt. Mera Alexandru
8	Cerghizel	17	„Tropotei”	Slt. Mera Alexandru
9	Ungheni	18 19 20 21	„Opreanu” „Ghiţă” „Serbu” „Niraju”	Slt. Mera Alexandru
10	Cristeşti	22	„Dircu”	Slt. Mera Alexandru
11	Tirimia	23 25[3]	„Bujor” „Armeanu”	Slt. Mera Alexandru
12	Vaidacuta	26	„Frunzeanu”	Slt. Mera Alexandru
13	Mureşeni	27 28	„Dănescu” „Bălan”	Slt. Mera Alexandru

[1] Corect: 22
[2] Posibil: „Sântimbreanu”
[3] Eroarea de numerotare apare în document

14	Sântioana de Mureş	29 30	„Nearsu” „Ciuri”	Slt. Mera Alexandru
15	Moreşti	31	„Mărgineanu”	Slt. Mera Alexandru
16	Dileu Nou	32	„Albu”	Slt. Mera Alexandru

Total 32
Slt. de Securitate Mera Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 282.

70.
<1952>, Luduş. M.A.I.-B.R. Luduş: tabel nominal cu informatorii din obiective, Sectorul 1.

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI LUDUȘ — Locot. Fodor Iuliu
Sectorul I

TABEL NOMINAL
Despre informatorii din obiective

Nr. crt.	Numele conspirativ	Obiectivul
1	„Chinbavu”	U.R.C.C.
2	„Avion”	U.R.C.C.
3	„N.U.”	U.R.C.C.
4	„Focul”	U.R.C.C.
5	„S.V.”	S.M.T.
6	„Farcaş”	S.M.T.
7	„P.G.”	G.A.S.
8	„C.Gh.”	G.A.S.
9	„GAZ”	Gaz Metan Bogata
10	„M.I.”	Gaz Metan Bogata
11	„Matros Icu”	Finanțe
12	„Voicilă”	Finanțe
13	„Frunză”	Finanțe
14	„Vesta”	Radioficare
15	„P.P.”	G.A.C. Gheja
16	„P.I.”	Sat Gheja
17	„Sirena”	B.R.P.R.
18	„Cucuiet”	Cooperativa Luduş
19	„Lili B.”	Cooperativa Luduş
20	„F.O”	Cooperativa Luduş
21	„Reti”	Col. Andraşi
22	„Nr. 4”	Coop. 23 August
23	„Di. O”	Luduş oraş
24	„P.Rom.”	Luduş oraş
25	„L.J.”	C.S.C.
26	„Balint”	Fost G.A.C. Andraşi
27	„B.Alex.”	Uzina electrică
28	„Furtuna”	„Înfrățirea” Luduş

Locot. Fodor Iuliu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 304.

71.
<1952>, Luduş. M.A.I.-B.R. Luduş: tabel nominal cu informatorii din obiective, Sectorul 2.

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI LUDUȘ — Slt. Lörinczy Sigismund

TABEL

Despre obiectivele din sectorul II şi acoperirea lor cu informatori şi numele conspirativ al informatorilor

Numele obiectiv	Nr. informatori	Numele conspire. al inf.
Sălcud	4	„Vale”, „Deda”, „Piatra”, „51”
Bogata	4	„S.S.Y”, „Moara”, „Mariana”, „X.Y.Z.”
Bichiş	6	„31”, „Vas”, „57”, „Avion”, „15”, „Ceas”
Fărău	4	„Pădure”, „Horia”, „Satu”, „Lapte”
Găbud	4	„Ursu”, „Mureş”, „Banda”, „Moară 2”
Grindeni	1	„Vânător”
Chețani	3	„Mindig”, „100”, „s.s.s.”
G.A.C. Aţintiş	3	„Aţică”, „Batoză”, „Foc”
I.C.A.R. Grindeni	1	„Tractor”
G.A.S. Cuci	-	-
	30	

Luduş, la 29 iunie 1952

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 305.

72.

<1952>, Luduş. M.A.I.-B.R. Luduş: tabel nominal cu informatorii din obiective, Sectorul 3.

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI LUDUȘ
SECTORUL III

Situația acoperirii informative a Sectorului pe obiective

Nr.crt.	Obiectivul	Numele conspir. al informatorilor	Conform Directivei sau nu	Total
1	G.A.C. Iernut	„B.D.” „Petőfi” „Doja” „Dunărea” „9.O.” „Gligore” „Dâmbovița”	nu da da da da da da	7
2	G.A.S. Cipău	„Târnava” „Horea”	da da	2
3	Coop. Iernut	„375”	da	1
4	Moara „Proletara” Iernut	„S.I.”	nu	1
5	Ocolul Silvic Iernut	„R.G.”	nu	1
6	Baza de recepție Iernut	„Furtuna”	da	1
7	Școala Horticolă Iernut	„Petrov”	da	1
8	Comuna Iernut	„Mureşul” „H.I.” „Grănicer” „Hornar” „Scânteia” „D.D.”	nu da da da da da	6
9	Satul Lechința	„Ioan” „Negura” „St.V.” „P.I.”	da da nu nu	4
10	Satul Cipău	„S.G.”	nu	1
11	G.A.S. Lechința	„C.I.”	nu	1
12	Comuna Ogra	„M.I.” „Vladimirescu”	da da	2
13	Satul Lăscud	„C.I.” „C.D.”	da da	2

14	Satul Giuluş	„Andrei”	nu	1
15	Comuna Dileu Vechi	„T.T.” „T.I.”	da da	2
16	Satul Vaideiu	„Popular” „G.Z.”	da da	2
17	Satul Oarba	„I.I.”	da	1
18	Comuna Iclănzel	„V.G.” „Vigilența” „B.G.” „M.A.”	nu da da da	4
19	Satul Căpuş	„Martin”	da	1
20	G.A.C. Căpuş	„Ioachim” „26 F.” „N.A.” „P.V.”	da da nu nu	4
21	Satul Icland	„S.I.”	nu	1
22	G.A.S. Căpuş	„M.M.”	nu	1
23	Comuna Şeulia	„C.V.” „R.T.”	da nu	2
24	Satul Bord	„F.G.”	da	1
25	Satul Cucerdea	„Broscuța” „Vasile”	nu da	2
26	G.A.C. Cucerdea	„M.S.” „Negura 2” „Gligore 2” „S.T.” „Scânteia 2” „Oulița” „Vladimirewcu”[1]	nu da da nu da da da	7
27	Comuna Cuci	„B.A.”	nu	1
28	Satul Orosia	„I.Gh.”	da	1
29	Satul Petrilaca	„Ana” „B.E.” „P.I.” „P.A.”	nu da nu nu	4
30	Satul Dătăşeni	„M.V.” „Cumnatul” „Macinica”	da nu nu	3
31	G.A.C. Cuci	„S.I.” „V.I.” „A.V.” „S.N.” „T.N.”	da da nu da da	5
32	G.A.S. Cuci	„Zarzavat” „Cartuşa”	da nu	2
Total				75

Slt. de Securitate Csergő Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 306-307.

73.

<1952>, Luduş. M.A.I.-B.R. Luduş: tabel nominal cu informatorii din obiective, Sectorul 4.

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI LUDUŞ

Sectorul IV

TABEL NOMINAL
despre informatorii din obiective

[1] Posibil: „Vladimirescu”

Nr.crt.	Numele conspirativ al inf.	Obiectivul
1	„101”	G.A.C. Sânger
2	„345-145”	G.A.C. Sânger
3	„101 Op.”	G.A.C. Sânger
4	„Tractor”	G.A.C. Papiu Ilarian
5	„Secerea”[1]	G.A.C. Papiu Ilarian
6	„114 Op.”	G.A.C. Papiu Ilarian
7	„A. 05”	Gaz Metan Zau de Câmpie
8	„109 Op.”	Gaz Metan Zau de Câmpie
9	„160 Op.”	Gaz Metan Zau de Câmpie
10	„21 Op.”	Piscicola Zau de Câmpie
11	„Avion”	Comuna Sânger
12	„Fulger II”	Comuna Tăureni
13	„24 Op.”	Comuna Tăureni
14	„1 Op.”	Comuna Tăureni
15	„10 Op.”	Comuna Tăureni
16	„T.I. 30/40”	Comuna Valea Largă
17	„28 Op.”	Comuna Valea Largă
18	„3 Op.”	Comuna Valea Largă
19	„29/68”	Comuna Chimitelnic
20	„9 Op.”	Comuna Zau de Câmpie
21	„8 Op.”	Comuna Zau de Câmpie
22	„68 Op.”	Satul Coc, G.A.C.
23	„70 Op.”	Satul Bărboşi

Slt. de Securitate Folea Ilie

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 308.

74.

<1952>, Luduş. M.A.I.-B.R. Luduş: tabel nominal cu informatorii din obiective, Sectorul 5.

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI LUDUȘ

Slt. Barta Gheorghe
Sectorul V

TABEL NOMINAL
despre informatorii din obiectivele Sectorului V

Nr.crt.	Denumirea obiectivului	Nr. informatori	Numele consp. al inf.
1	G.A.C. Miheş	1	„Vigilentă”
2	G.A.C. Miheş	1	„Soporan”
3	G.A.S. Miheş	1	„Ursuț”
4	G.A.C. Răzoare	1	„Adevărul”
5	G.A.C. Răzoare	1	„Moară”
6	Comuna Sărmaş	1	„Hartă”
7	Comuna Sărmaş	1	„Vinul”
8	Comuna Sărmaş	1	„Suciu”
9	Satul Balda	1	„Fekete”
10	Satul Balda	1	„Pepelea”
11	Satul Balda	1	„Posmoşan”
12	Satul Vişinel	1	„Arciudean”
13	Satul Sărmăşel	1	„Sălăuța”
14	Satul Sărmăşel	1	„Nelu”
15	Satul Sărmăşel	1	„Sandi”
16	C.R.R. Sărmăşel	1	„Varga”
17	C.R.R. Sărmăşel	1	„Szász”
18	Sonda petrol Sărmăşel	1	„Proteină”
19	Sonda petrol Sărmăşel	1	„Puşcă”
20	Sonda petrol Sărmăşel	1	„Mihai”

[1] Posibil: „Secera”

21	Comuna Sânpetru de Câmpie	1	„Bicicletă”
22	G.A.C. Sânpetru de Câmpie	1	„13 Martie”
23	G.A.C. Sânpetru de Câmpie	1	„Briceag”
24	Satul Dâmbu	1	„Iacob”
25	Satul Tuşinu	1	„Rusu”
26	Sov-rom gaz Sărmăşel	1	„Diagramă”
27	Sov-rom gaz Sărmăşel	1	„Câmpu”
28	Sov-rom gaz Sărmăşel	1	„Greblă”
29	Comuna Cămăraş	1	„Furtună”
30	Comuna Cămăraş	1	„Frunză”
31	G.A.S. Cămăraş	1	„N. 15”
32	G.A.S. Cămăraş	1	„Gosma”
33	G.A.S. Cămăraş	1	„R.V. 1”
34	Satul Năoiu	1	„Arion”
35	Satul Sâmboleni	1	„K. 17”
36	Satul Sâmboleni	1	„Cucu”
37	Satul Sâmboleni	1	„Grigore”
38	Comuna Şăulia	1	„Tatra”
39	Comuna Şăulia	1	„Tractor”
40	Comuna Şăulia	1	„X. 15”
41	Comuna Şăulia	1	„M. Sandu”

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 309.

75.

<1952>, Luduş. M.A.I.-B.R. Luduş: tabel nominal cu informatorii din obiective, Sectorul 6.

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂŢII STATULUI LUDUŞ

Slt. _____[1]
Sectorul VI

TABEL NOMINAL
de informatorii din Sectorului VI pe obiective

Nr.crt.	Denumirea obiectivului	Nr. inf.	Numele conspirativ al informatorului
1	Comuna Cătina	1	„O.11.C.”
2	Comuna Cătina	1	„Telegraf O.2”
3	G.A.C. Cătina	1	„Codruţ”
4	G.A.C. Cătina	1	„Fulger”
5	G.A.C. Cătina	1	„Sz. Gh.”
6	Satul Feldioara	1	„Bobocel”
7	Satul Feldioara	1	„F.C.”
8	Satul Copru	1	„Filipaş”
9	Satul Copru	1	„Remus”
10	Comuna Miceşti	1	„Jimboreanu”
11	Satul Fântăbiţa	1	„Tractor”
12	Satul Visuia G.A.C.	1	„Tampon”
13	Satul Visuia G.A.C.	1	„O.15.V.”
14	Comuna Budeşti	1	„Servietă”
15	Comuna Budeşti	1	„N.O.12.A”
16	Comuna Ţagu	1	„O.13.”
17	Comuna Ţagu	1	„Sărmăşan”
18	Satul Târgşor	1	„Grebenişan”
19	Comuna Silivaş	1	„ Abecedar”
20	Comuna Silivaş	1	„Sâmbotelecan”

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 309a.

[1] Indescifrabil

76.
<1952>, Reghin. M.A.I.-B.R. Reghin: situația privind numărul suspecților pe comunele din raion.

BIROUL RAIONAL DE SECURITATE REGHIN

SITUAȚIE
cuprinzând comunele din raza Raionului, cu numărul de suspecți.

Nr. crt.	Denumirea comunei	Numărul global al suspecților	Numărul chiaburilor	Total
1	Reghin	111	13	124
2	Stânceni	79	5	84
3	Lunca Bradului	28	1	29
4	Răstolița	50	-	50
5	Deda	5	3	8
6	Filea	48	-	48
7	Rușii Munți	58	2	60
8	Porcești	15	7	22
9	Aluniș	8	5	13
10	Brâncovenești	23	4	27
11	Dumbrava	14	2	16
12	Vătava	57	16	73
13	Monor	26	8	34
14	Batoș	20	9	29
15	Dedrad	10	-	10
16	Breaza	15	7	22
17	Voivodeni	13	11	24
18	Poarta	10	7	17
19	Fărăgău	7	9	16
20	Cozma	15	19	34
21	Sântu	5	6	11
22	Lunca	16	14	30
23	Ocnița	41	-	41
24	Orosfaia	6	4	10
25	Milaș	108	7	115
26	Șopteriu	31	25	56
27	Iernuțeni	10	5	15
28	Petelea	15	2	17
29	Gornești	9	8	17
30	Iara de Mureș	28	4	32
31	Petrilaca	9	7	16
32	Beica de Jos	8	-	8
33	Sâmbriaș	2	-	2
34	Chiheru de Sus	8	1	9
35	Urisiu	37	1	38
36	Sânmihaiu de Pădure	2	1	3
37	Suseni	18	6	24
38	Ideciu de Jos	24	-	24
39	Ideciu de Sus	7	6	13
40	Jabenița	21	-	21
41	Gurghiu	18	1	19
42	Cașva	36	2	38
43	Glăjărie	14	-	14
44	Hodac	7	8	15
45	Ibănești	6	3	9
Total general		**1 098**	**239**	**1 337**

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 409, f. 347-348.

77.
<1952>, Reghin. M.A.I.-B.R. Reghin: tabel cu persoanele trimise în unități de muncă în cursul anului 1952.

BIROUL RAIONAL DE SECURITATE REGHIN

TABEL-NOMINAL
cuprinzând elementele din raza Raionului Reghin trimise în U.M. în cursul anului 1952

Nr. crt.	Numele şi prenumele Date de stare civilă	Antecedente şi apartenența politică	Motivul trimiterii	Problema şi obiectivul
1	TINCA IOAN, născ. la 30 Sept. 1901 în Hodac, fiul lui Florea şi Maria. De prof. comerciant /chiabur/. Căsătorit, cu 2 c[opii]. Domiciliat în com. Hodac.	În trecut P.N.Ț. În prezent F.P.	Zvonuri cu reforma bănească	244
2	TUDORAN ILIE /chiabur/, născ. la 12 Iulie 1892 în Ibăneşti, fiul lui Iacob şi Elena. De prof. agric[ultor]. Căsătorit, cu 4 c[opii]. Domiciliat în com. Ibăneşti.	În trecut P.N.Ț. În prezent neîncadrat	Zvonuri cu reforma bănească	244
3	FOLA IACOB, exploatator, la 4 Iulie 1913 în Ibăneşti, fiul lui Dumitru şi Nastasia. Căsătorit, cu 2 c[opii]. Domiciliat în com. Ibăneşti.	În trecut P.N.Ț. În prezent neîncadrat	Zvonuri cu reforma bănească	244
4	TUDORAN VASILE NICOIU, născ. la 15 Iulie 1898 în com. Ibăneşti, fiul lui Dumitru şi Nastasia. De profesiunea agric[ultor]. Căsătorit, cu 5 c[opii]. Domiciliat în com. Ibăneşti.	În trecut neîncadrat În prezent F.P.	Zvonuri cu reforma bănească	244
5	GLIGA VASILE, născut la 12 August 1902 în com. Ibăneşti. De profesiune agric[ultor]. Cu domiciliul în com. Ibăneşti.	În trecut P.N.L. În prezent neîncadrat	Zvonuri cu reforma bănească	244
6	CIOLOCA TEODOR /chiabur/, născ. la 8 Mai 1894 în Lunca, fiul lui Alex. şi Nastasia. Căsătorit, cu 1 c[opil]. Domiciliat în com. Lunca.	În trecut P.N.Ț. În prezent neîncadrat	Zvonuri cu reforma bănească	244
7	RUSU ILIE, născ. la 21 Ian. 1934 în satul Băița,fiul lui Iacob şi Aurelia. De prof. învățător. Domiciliat în satul Băița, com. Cozma.	Neîncadrat	Zvonuri cu reforma bănească	244
8	VODĂ NICOLAIE,născ. la 25 Aprilie 1935 în satul Băița, fiul lui Nicolaie şi Maria. De profesiune învățător. Necăsătorit. Domiciliat în satul Băița, com. Cozma.	În trecut şi prezent neîncadrat	Zvonuri că se va face o nouă reformă bănească	244
9	MAN IOAN, născ. la 16 Decembrie 1899 în Hodac, fiul lui Florea şi Dafina. De prof. comerciant. Căsătorit, cu 1 c[opil]. Domiciliat în Reghin.	În trecut P.N.Ț În prezent neîncadrat	Zvonuri că se va face o nouă reformă bănească	244
10	MÁRCUS[1] ADOLF, născ. la 16 Iunie 1905, în Chețel, Odorhei, fiul lui Simion şi Ghizela. De prof. fost comerciant. În prezent funcționar. Căsătorit, cu 1 c[opil]. Domiciliat în Reghin.	În trecut fost sionist În prezent C.D.E.	Lansări de zvonuri că se vor schimba cartelele	242 Coop. 23 August
11	GHENOIU[2] IOAN, născ. la 24 Iunie 1912 în Brăcăşeşti, Tecuci, fiul lui Constantin. De profesie fost judecător. Căsătorit, fără copii. Domiciliat în Reghin.	În trecut P.N.Ț. În prezent exclus din P.M.R.	Zvonuri că se va face o nouă reformă bănească.	244
12	BÁNYAI LADISLAU, născ. la 19 Iulie 1920 în Zaleord, fiul lui Ladislau şi Irina. De profesiune farmacist. Căsătorit, fără copii. Cu domiciliul în com. Gurghiu	Neîncadrat	Zvonuri că se va face o nouă reformă bănească.	244
13	HARŞIA DĂNILĂ, născut la 7 Iunie 1904 în Reghin, fiul lui Ioan şi Aurelia. De profesie funcționar. Căsătorit, cu 2 c[opii]. Domiciliat în Reghin.	În trecut P.N.Ț. În prezent neîncadrat	Zvonuri că se va face o nouă reformă bănească.	241 B.R.P.R.
14	GHERLAN NICOLAIE, născ. la 31 Octombrie 1905 în com. Ghernești, rai. Bălcești, fiul lui Ştefan	Fost legionar În prezent F.P.	Zvonuri că se va face o nouă reformă	244

[1] Posibil: Márkus
[2] Posibil: Genoiu

	şi Maria. De profesiune învăţător. Căsătorit, fără copii. Cu domiciliul în Reghin.		bănească.	
15	ICHIM MARIA, chiabură, născ. la 26 Martie 1916 în com. Vătava, fiica lui Dumitru şi Maria. De profesie casnică. Căsătorită, fără copii. Domiciliată în com. Vătava.	Neîncadrată	Zvonuri că se va face o nouă reformă bănească.	244
16	CUEŞDEANU NICOLAE, chiabur, născ. la 15 Ianuarie 1900 în satul Apalina, fiul lui Simion şi Maria. Căsătorit, cu 5 c[opii]. Domiciliat în satul Apalina, satul Iernuţeni.	În trecut P.N.Ţ. În prezent neîncadrat	Instigări la nepredarea cotelor de carne	244
17	SOÓS PAVEL, născ. la 15 Februarie 1909 în Tg.-Mureş, fiul lui Vasile şi Lenke. De profesiune agronom. Căsătorit, fără copii. Cu domiciliul în Reghin.	În trecut neîncadrat În prezent U.P.M.	Zvonuri cu banii	243 C.A.S.
18	FOCHEL MENDEL, născ. la 17 Noiembrie 1907 în Poiana Munte, fiul lui Iosif şi Saida. De profesiune funcţionar. Căsătorit, cu 2 c[opii]. Cu domiciliul în Reghin.	În trecut neîncadrat În prezent C.D.E.	Zvonuri cu banii	242 U.R.C.C.
19	WINKLER MAXIMILIAN, născ. la 4 Noiembrie 1908, fiul lui Mauriţiu şi Rozalia. De profesiune medic. Căsătorit, cu 2 c[opii]. Domiciliat în Reghin.	În trecut sionist În prezent exclus din P.R.M.	Zvonuri alarmiste	231 Sanepid

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 130, f. 383-385

78.

<1952>, Blaj. M.A.I.-B.R. Blaj: tabel cu informatorii din obiectivele economice. [Pentru fiecare obiectiv economic s-a întocmit tabel separat. Pentru a economisi spaţiu tipografic, tabelele au fost prelucrate într-un singur tabel, iar sursa este dată în nota de subsol].

BIROUL RAIONAL DE SECURITATE BLAJ

TABEL NOMINAL

Nr. crt.	Numele şi prenumele	Numele conspirativ	Categorie de informatori			Numele celui cu care lucrează	Recrutat din convingere sau constrângere
			Calif.	Necalif.	Rezident		
Informatori din obiectivul Fabrica de cărămizi Blaj[1]							
1	Dobrea Gheorghe	„Adevărul”	-	Necalif.	-	Serg. Balázs Martin	convingere
2	Sebeni Ambrozie	„Zahăr”	-	Necalif.	-	Serg. Balázs Martin	convingere
3	Ciparu Solomon	„Carpin”	-	Necalif.	-	Slt. Socaciu Martin	convingere
Informatori din obiectivul Topitoria de cânepă Blaj[2]							
1	Şerbănescu Ilie	„Textil”	-	Necalif.	-	Serg. Balázs Martin	convingere
2	Crişan Ştefan	„Inn”	-	Necalif.	-	Serg. Balázs Martin	convingere
Informatori din obiectivul Fabrica de spirt Blaj[3]							
1	Gomboţan Vasile	„Spirt”	-	Necalif.	-	Slt. Socaciu Martin	convingere
2	Grădinaru C-tin	„Cărbune”	-	Necalif.	-	Slt. Socaciu Martin	convingere
Informatori din obiectivul Banca R.P.R. Blaj[4]							
1	Călugăru Mircea	„Ionel”	-	Necalif.	-	Slt. Socaciu Martin	convingere
2	Crişan Elisabeta	„Ciocârlie”	-	Necalif.	-	Slt. Socaciu Martin	convingere
Informatori din obiectivul rural Blaj, Veza şi Ciufud[5]							
1	Oreşteanu Nicolae	„Dinu Radu”	-	Necalif.	-	Serg. Balázs Martin	şantajat
2	Ştefănescu Beniamin	„Cioară”	-	Necalif.	-	Slt. Socaciu Martin	convingere
3	Biriş Petru	„Câmpul”	-	Necalif.	-	Serg. Balázs Martin	convingere

[1] A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 421, f. 285
[2] Ibidem., f. 286
[3] Ibidem., f. 287
[4] Ibidem., f. 288
[5] Ibidem., f. 289

Informatori din obiectivul Uzina electrică Blaj[1]							
1	Ilea Ioan	„Corent”[2]	-	Necalif.	-	Serg. Balázs Martin	convingere
2	Moga Beniamin	„Turbină”	-	Necalif.	-	Serg. Balázs Martin	convingere
Informatori din obiectivul I.C.S. Textil Blaj[3]							
1	Orian Alexandru	„Gigi”	-	Necalif.	-	Slt. Socaciu Martin	convingere
Informatori din obiectivul Baza de recepție Blaj[4]							
1	Sabău Ioan	„Porumbel”	-	Necalif.	-	Serg. Balázs Martin	convingere
Informatori din obiectivul Depozitul de vin M.A.T. Blaj[5]							
1	Irimie Traian	„Grorghe[6] Pop”	-	Necalif.	-	Serg. Balázs Martin	convingere
Informatori din obiectivul Secția G.A.S. Blaj[7]							
1	Marcuș Alexandru	„Pincă”	-	Necalif.	-	Slt. Socaciu Martin	convingere
Informatori din obiectivul Coop. „Muncitorul” Blaj[8]							
1	Limbășan Ioan	„Corobia”[9]	-	Necalif.	-	Slt. Socaciu Martin	convingere
Informatori din obiectivul Coop. cismarilor „Blăjana” Blaj[10]							
1	Cocoș Traian	„Sică”	-	Necalif.	-	Slt. Socaciu Martin	convingere
2	Feseru Gheorghe	„Pantof”	-	Necalif.	-	Slt. Socaciu Martin	convingere
Informatori din obiectivul Coop. „30 Decembrie” Blaj[11]							
1	Ferenți Cornel	„Botașă”	-	Necalif.	-	Slt. Socaciu Martin	convingere
Informatori din obiectivul A.P.T. Blaj[12]							
1	Moldovan Teofil	„Plic”	-	Necalif.	-	Slt. Socaciu Martin	convingere
Informatori din obiectivul I.C.S. Alimentara Blaj[13]							
1	Iuga Ioan	„Alimente”	-	Necalif.	-	Slt. Socaciu Martin	convingere

79.

<1952>, Târnăveni. M.A.I.-B.R. Târnăveni: fișa personală a agentului necalificat Oprea Ioan, numele conspirativ „Patriotul”, din comuna Bahnea.

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI TÂRNĂVENI

1. – 342/Cultul Gr.Catolic-Ortodox

FIȘĂ PERSONALĂ

2. OPREA IOAN
3. „PATRIOTUL”
4. Este născut la 10 Decembrie 1891, în comuna Laslău Mare, raionul Târnăveni, regiunea Mureș, fiul lui Visarion și Febronia, de naționalitate română, studii teologia maghiară din Arad, de profesiune preot, în prezent preot în comuna Bahnea, cu domiciliul în comuna Bahnea, raionul Târnăveni, regiunea Mureș.
5. Necalificat
6. S-a recrutat pe bază de convingere
7. Se ține legătura două ori pe lună în comuna Bahnea
8. Da, material din problemă și generalități
9. Lucrează direct cu organele noastre
10. Înregistrat la 30 I. 1952 sub Nr. 50295
11. Consemnul de recunoaștere „Care este situația casei de naștere”.

Slt. de Securitate
s.s. Pescaru Alexandru

[1] Ibidem., f. 290
[2] Posibil: „Curent”
[3] A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 421, f. 291
[4] Ibidem., f. 292
[5] Ibidem., f. 293
[6] Posibil: Gheorghe
[7] A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 421, f. 294
[8] Ibidem., f. 295
[9] Posibil: „Corabia”
[10] A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 421, f. 296
[11] Ibidem., f. 297
[12] Ibidem., f. 298
[13] Ibidem., f. 299

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 83, f. 6.

80.

<1952>, Târnăveni. M.A.I.-B.R. Târnăveni: fişa personală a agentului necalificat Guttner Gertruda, numele conspirativ „Germanul", din satul Laslău Mic.

BIROUL RAIONAL DE SECURITATE TÂRNĂVENI

1. – 350/Problema Germană

FIŞĂ PERSONALĂ

2. GUTTNER GERTRUDA
3. „GERMANUL"
4. Este născută la 10 Iulie 1928, în comuna Blăjel, Raionul Mediaş, Regiunea Sibiu, fiica lui Andrei şi Matilda, de naționalitate germană, studii şcoala normală de învățători, profesia de bază învățătoare, în prezent învățătoare în satul Laslău Mic, cu domiciliul în satul Laslău Mic, raionul Târnăveni, Reg. Mureş
5. Necalificat
6. S-a recrutat pe bază de convingere
7. Se ține [legătura] două ori pe lună în satul Laslău M.
8. Da, material din problemă şi generalități
9. Lucrează direct cu organele noastre
10. Înregistrat la 30 I. 1952 sub Nr. 50296
11. Consemnul de recunoaştere „Care este situația Căminului Cultural".

Slt. de Securitate
s.s. Pescaru Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 83, f. 21.

81.

<1952>, Târnăveni. M.A.I.-B.R. Târnăveni: tabel nominal cu informatorii din problema bănci-finanțe.

M.A.I. RAIONUL TÂRNĂVENI STRICT SECRET

TABEL NOMINAL
De informatorii ce lucrează în cadrul problemei Bănci Finanțe

Numele şi prenumele	Numele conspirativ	Funcția	Domiciliul	Categoria	Nr. dosarului la Serv. C
Galas Aurel	„Vânătorul"	Şeful Secț. Financiare Oraş	T-veni, Str. Gh. Dimitrov, Nr. 35	Necalificat	247
Potcoavă Ioan	„Florea"	Planificator Secția Planificare	T-veni, Str. R.P.R., Nr. 87	Necalificat	216
Veseli Ioan	„Sfatul"	Funcționar B.C.I.	T-veni	Necalificat	362
Voroşin Ioan	„Târnăveanu"	Ref. A.D.A.S.	T-veni, Str. Alex. Sahia, Nr. 6	Necalificat	238

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 83, f. 96.

82.

1952 <ianuarie>, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.: raport privind situația preschimbării banilor în regiune.

Prin teleimprimator
Direcțiunea Generală a Securității Statului, Regiunea Mureş
Direcțiunea Generală a Securității Statului Bucureşti

La ordinul Nr. 27 din 24 Ianuarie 1952, raportăm:

Operația de preschimbare a banilor în general decurge în mod normal. Lipsuri s-au înregistrat în oraşul Reghin, unde preschimbarea decurge greoi din cauza lipsei de experiență a comisiei de preschimbare, efectuând până în prezent numai 15%.

S-au înregistrat comentarii nefavorabile din partea garnizoanelor M.F.A. pe motivul că în ziua de 21 Ianuarie a.c. au ridicat salariul integral pe luna Ianuarie şi au fost nevoiţi să-l preschimbe în aceleaşi condiţiuni ca şi restul populaţiei. Astfel au comentat Lt.Maj. LOPA şi Lt.Maj. TUTU din Garnizoana Mociar-Reghin.

S-au înregistrat comentarii nefavorabile în întreaga regiune pe motivul că preţurile de la Cooperativele de Consum nu corespund cu preţurile apărute în Hotărârea Consiliului de Miniştri privind reducerea preţurilor. Nepotrivirea de preţuri se datoreşte faptului că U.R.C.C. raionale, bazându-se pe ordinal telegrafic Nr. 210 din 28 Ianuarie a.c. al Centrocoopului Bucureşti, au recalculat preţurile după circulara Nr. 60.015 din 1952, prin care s-a ordonat ridicarea preţurilor în mediul rural. Au comentat numiţii POP FRANCISC, HAMAR LADISLAU, membri în G.A.C. Iernut, STAN VALONE, funcţionar din Luduş.

SÁNDOR ZOLTÁN, funcţionar la Întreprinderile Locale şi Locuinţe din Tg.-Mureş, în ziua de 28 Ianuarie a.c., s-a prezentat la casa naţionalizată din Piaţa Stalin Nr. 12, restituind chiriaşilor chiriile ce i-au fost achitate de aceştia în zilele 6-15 Ianuarie a.c., pretinzând ca sumele să fie achitate în bani noi. În această clădire locuiesc 15 chiriaşi care comentează nefavorabil această acţiune ilegală. Am luat măsuri de a invita pe numitul SÁNDOR ZOLTÁN la această Direcţie, după care vom raporta cu propuneri.

Numitul VEŞA VIRGIL, funcţionar la Spitalul Unificat din Reghin, cu ocazia schimbării banilor a lansat zvonul că pentru menţinerea valorii acestor bani, casele ţărăneşti vor fi naţionalizate, iar pământurile vor fi colectivizate. Vom raporta cu propuneri.

Maior de Securitate Babei Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 424, f. 120-121.

83.

1952 ianuarie 7, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.-B.R. Reghin: ordin pentru alcătuirea unor situaţii privind foştii membri ai organizaţiei „Liga Apărării Naţional Creştine”.

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ

Prin curier
Nr. 312/148
7 Ianuarie 1952

BIROUL REGHIN
Tov. Lt. Lunguleac S.

Luaţi măsuri imediate de identificare a tuturor elementelor care au făcut parte din conducerile judeţene, de plasă şi orăşeneşti ale fostei organizaţii de tip fascist „LIGA APĂRĂRII NAŢIONAL CREŞTINE”, devenită ulterior „PARTIDUL NAŢIONAL CREŞTIN” – GOGA-CUZA, care a fiinţat până în anul 1938.

Până la data de 1 Februarie 1952 se va întocmi şi înainta o situaţie a tuturor acestor elemente, arătându-se care sunt liberi, arestaţi, U.M. sau dispăruţi, cu datele de identificare respective: data şi locul naşterii, profesia, domiciliul, ocupaţia prezentă, iar la observaţiuni se va menţiona dacă este semnalat cu manifestări duşmănoase faţă de regimul nostru.

Toţi cei care nu se mai găsesc pe raza Dvs. de activitate, ne veţi raporta unde se află pentru a fi semnalaţi locului în drept.

Se vor întocmi fişe personale pentru toate elementele identificate, în vederea cărui scop se vor întreprinde investigaţiile necesare, trecându-se totodată şi la verificarea arhivelor şi evidenţelor Dvs.

Pentru toţi cei care se află în stare de libertate se vor lua măsuri de supraveghere informativă, de asemeni, vor fi încadrate informativ familiile celor arestaţi, U.M. sau dispăruţi.

Lunar se vor înainta rapoarte detaliate cuprinzând rezultatele supravegherii informative şi eventual prin mijloace tehnice a tuturor elementelor care fac obiectul ordinului nostru de faţă.

Luaţi măsuri de executare întocmai şi la timp a prezentului ordin, fără a fi nevoiţi să mai facem reveniri deoarece lucrarea este cerută de către D.G.S.S.

Maior de Securitate Babei Gheorghe — Lt.Maj. de Securitate Stoica Octavian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 464/A, f. 255

84.

1952 ianuarie 22, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş: referat întocmit în urma vizitei medicale făcute la reţinuţii din Penitenciarul Mureş aflaţi la dispoziţia M.A.I.-D.R. Mureş.

REFERAT
22.1.1952

Am asistat la consultaţia medicală ce s-a făcut în cursul zilei de 22.1. a.c. la reţinuţii încarceraţi la Penitenciarul Mureş şi care sunt la dispoziţia D.R.S.S. Mureş.

Consultaţia a fost făcută de către Tov. dr. PAP ERNEST, medic de la Policlinica Mureş, constatând următoarele:

CIRCA ALEXANDRU suferă cu inima, are tensiune mai ridicată, ce prezintă pericol prin faptul că poate muri neașteptat, în acest sens medicul a prescris regim cu cartofi, proporțional cu scopul ca să nu se încarce stomacul și să slăbească tensiunea. Mai are apă la picior, care se află în fază de vindecare.

DRĂDĂȚEANU IOAN se prezintă cu debilitate corporală și inima slăbită. Pericolul constă în aceea că poate să adoarmă definitiv. Moare în somn pe neașteptat.

RACOVIȚAN TEODOR are debilitate corporală și [suferă] cu inima, lipsă de somn, necesită un tratament prin injecții cu calciu pentru întărirea corpului și inimii, poate rezista.

POPA FELICIA, tuberculoză activă, prin injecții de întărire, calciu, poate rezista fără să fie internată în Clinică.

POP IOSIF este bolnav cu inima, are tensiune ridicată, se tratează cu Luminal sub îngrijirea tov. sanitar Lupașcu de la Penitenciar. În stadiul prezent nu prezintă pericol.

SIMON TIBERIU are tuberculoză în stagnare și bolnav de inimă, cu tratament normal poate rezista.

ȚIFREA NICULAE are ulcer la stomac, care se tratează cu regim. Medicul a fost de părere să aprobăm țigări, care conțin nicotină, deoarece este cel mai potrivit pentru limitarea durerilor ulcerului sus-numitului. Am aprobat 5 țigări pe zi, ce se va cumpăra din banii sus-numitului.

Au mai fost consultați cu boli mai ușoare: BUSUIOC MARIA, are scurgere albă, se tratează cu spălături, în mod individual; MOLDOVAN IUSTIN, răceală; BURJAN IOAN, ulcer; BOTA IULIU, slăbire corporală ce se tratează cu sirop și plimbări la aer, mai are sancher[1] simplu din zgârietură, se tratează și este în fază de vindecare.

Alți nu au fost consultați. Medicamentele ce se cer de la Policlinica Mureș se completează cu nume fals și se notează de către sanitarul Penitenciarului /Lupașcu/ în registrul de vizită medicală.

Astfel, POPA FELICIA are nume fals Coroi Marta, BUSUIOC MARIA cu Blaga Maria, ȚIFREA NICULAE cu Boroș Niculae, cărora s-au cerut azi medicamente de la Policlinică. Medicament se solicită de la Policlinică numai în cazul când Direcția Penitenciarului nu are la dispoziție medicamentul necesar.

Am mai stat de vorbă cu tov. medic PAP E. în legătură cu vaccinarea reținuților, dând ca răspuns următoarele. Bătrânii și cei ce suferă cu ficat și rinichi sau [sunt] slabi la inimă nu primesc vaccinul contra tifoidă, ci numai cei sănătoși complet, însă la ceilalți bolnavi se face deparazitare specială /baie și dezinfectarea corpului/.

Vizita medicală se face în fiecare marțea și vinerea, la orele 10, numai în prezența unui tov. de la această Direcțiune.

Baie și deparazitare se face numai [pentru] cei din aceeași celulă, fără să amestece cu alții din alte celule, în prezența tov. Director al Penitenciarului și [a] sanitarului.

Spălatul rufelor se face regulat în fiecare săptămână de către reținuți numiți în mod special la această misiune și fac parte dintre condamnați penalicește pentru delict comun.

Inspecția pentru curățenie se face de către tov. Director, în prezența sanitarului. În acest sens, tov. Director al Penitenciarului propune ca să se facă de un delegat al acestei Direcțiuni, cel puțin de două ori pe săptămână.

Tov. Lt. ADLER a făcut inspecție în ziua de 21.1. a.c.

Slt. de Securitate Henter Francisc

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 182, f. 71-72.

85.

1952 ianuarie 26, <Luduș>. M.A.I.-B.R. Luduș: referat privind starea de spirit privind o eventuală stabilizare monetară.

REFERAT
26 I. 1952

Raportez că în comuna Râciu starea de spirit se menține agitată în legătură cu o eventuală stabilizare. Astfel, în dimineața acestei zile locuitorii din comuna Râciu au umplut camerele B.R.P.R. din localitate, cerând să le fie schimbați banii cu bancnote de 1.000 lei noi. Acesta s-a produs în urma faptului că în timpul nopții au fost schimbați bani la Banca de Stat din localitate la mai mulți cetățeni. Astfel, în dimineața zilei de azi s-au strâns la B.R.P.R. un număr de circa 40 de persoane, în majoritate mijlocași și chiaburi, care pretindeau ca să li se schimbe banii cu bani noi, astfel s-au schimbat 1.500.000 lei cu bancnote de câte 1.000 lei noi, însă datorită faptului că banca nu a mai avut bani, neputând schimba la toți, s-a creat o stare de spirit agitată în rândul populației și în special în rândul țărănimii mijlocașe și chiaburi. Comentând că ce vor face ei cu banii vechi, manifestări nesănătoase au fost constatate din partea numiților Vaș Ioan, țăran mijlocaș, care a vândut în cursul zilei de ieri, 25 I. 1952, 0,14 ha pământ cu suma de 75.000 lei, pentru motivul că sus-numitul a cumpărat o casă din com. Râciu cu 600.000 lei și trebuia să achite suma de 200.000 lei, pe care a și dat-o în cursul zilei de ieri, însă respectivul (Klain Marc) care a vândut casa nu a primit banii, spunând ca lui să nu-i dea banii acuma, ci numai după stabilizare. După ce numitul Klain nu a primit banii, sus-numitul Vaș Ioan s-a manifestat în fața cooperativei că astăzi omul degeaba muncește că nu are nici un rezultat în urma muncii sale, spunând că ce să facă el acuma cu suma de 200.000 lei pe care o are.

Numitul Bojan Avram, țăran mijlocaș din com. Râciu, în ziua de 25 I. 1952 s-a dus la Sfatul Popular al comunei Râciu, ca să se intereseze ce va face cu banii, deoarece el are bani mulți și dacă se face stabilizare pierde bani, de asemenea, a agitat

[1] Posibil: șancăr, șancru

spiritele populației spunând că ce să facă el acuma cu banii pentru care a muncit cu sudoare şi, de asemeni, ce vor face şi ceilalți care au bani.

Sus-numitul este membru în P.M.R. însă nu depune nici o activitate, neparticipând la şedință şi are manifestări împotriva înființării G.A.C.

Numiții Jurcan Ioan, Tomşa Ioan şi Popşor Ioan, mijlocaşi din com. Urmeniş, în ziua de 26 Ian. 1952, cam pe la orele 17, au comentat că ei au putut să lucreze toată vara şi acuma să rămâie cu nimica, ca de exemplu Jurcan Ioan, care în prezent posedă o sumă de bani mai mare, spunând că nu are ce face cu ei.

În general starea de spirit a țărănimii mijlocaşe şi a chiaburilor din comunele Râciu, Urmeniş, Sânmărtin şi Crăieşti este agitată pe motivul că nu ştiu ce să facă cu banii, străzile sunt pline cu grupuri de oameni mai mici, mai mari şi discută că ce va fi cu banii.

Din partea țărănimii sărace se comentează că chiar dacă se va face o stabilizare sau orice, ei nu sunt atinşi deoarece nu au bani şi au speranța că orice se va face va fi în folosul celor săraci, iar pe de altă parte se bucură că chiaburii şi unii mijlocaşi care au bani mulți nu ştiu ce să facă cu ei.

Slt. de Securitate Mihăilescu Aurel

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 390, f. 114-115.

86.

1952 ianuarie 29, Luduş. M.A.I.-B.R.-Luduş către M.A.I.-D.R. Mureş: situație cu acoperirea informativă în sectoare economice.

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI LUDUŞ

Prin curier
Nr. 2/80.234
Din 29 Ianuarie 1952

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ

La ord. Dvs. Nr. 2/1123 din 23 Ianuarie a.c. privind situația cu acoperirea informativă raportăm, după cum urmează:

Nr. crt.	Obiectivul	Informatori existenți				Necesari		
		Calif.	Necalif.	Rezid.	Total	Calif.	Necalif.	Rezid.
1	Sov-rom Petr. Sărmaş	-	1	-	1	-	2	-
2	Sov-rom Gaz Sărmaş	-	3	-	3	-	-	1
3	Sov-rom Gaz Zau	-	1	-	1	-	2	1
4	Sov-rom Gaz Bogata	-	1	-	1	-	2	1
5	Uzina Electrică Luduş	-	1	-	1	-	1	-
6	P.T.T. Luduş	-	1	-	1	-	2	-
7	Construcția Apaduct Cipău	-	1	-	1	1	1	-
8	Secția Financiară Luduş	-	2	-	2	-	1	1
9	B.R.P.R. Luduş	-	1	-	1	-	1	-
10	Sov-rom Asigurări Luduş	-	1	-	1	-	-	-
11	U.R.C.C. Luduş	-	4	-	4	-	1	1
12	Cooperativa Sărmaş	-	1	-	1	-	2	1
13	Coop de Încălț. „23 August” Luduş	-	1	-	1	-	2	-
14	G.A.S. Luduş	-	2	-	2	-	1	1
15	G.A.S. Cipău	-	1	-	1	-	2	1
16	G.A.S. Cămăraş	-	3	-	3	-	1	1
17	G.A.C. Cuci	-	4	-	4	-	2	1
18	G.A.C. Iernut	-	4	-	4	-	6	2
19	G.A.C. Cucerdea	-	5	-	5	-	2	1
20	G.A.C. Căpuşu de Câmpie	-	3	-	3	-	2	1
21	G.A.C. Aţintiş	-	2	-	2	-	1	1
22	G.A.C. Gheja	-	1	-	1	-	3	1
23	G.A.C. Răzoare	-	2	-	2	-	2	1
24	G.A.C. Miheş	-	3	-	3	-	1	1
25	G.A.C. Cătina	-	2	-	2	-	2	1

26	G.A.C. Visuia	-	2	-	2	-	2	1
27	G.A.C. Sânpetru	-	2	-	2	-	2	1
28	G.A.C. Sânger	-	2	-	2	-	2	1
29	G.A.C. Papiu Ilarian	-	1	-	1	-	3	1
30	S.M.T. Luduş	-	2	-	2	-	1	1
31	S.M.T. Balda	-	1	-	1	-	1	-
TOTAL		-	61	-	61	1	53	24

În comune şi sate, adică în cele 30 comune, 42 sate, mai avem un număr de 85 colaboratori, toţi necalificaţi, pentru o acoperire corespunzătoare ar necesita încă un număr de aproximativ 400 colaboratori.

În sector, în total, avem până în prezent 2 colaboratori calificaţi, care aparţin altei secţii.

Sunt în curs de descifrare unele probleme unde [se] va necesita să fie recrutaţi informatori calificaţi, dar şi aceştia vor intra pe situaţia altei secţii.

Lt.Maj. de Securitate Friedman Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 211-212.

87.

1952 februarie 5, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş: referat întocmit în urma vizitei medicale făcute la reţinuţii din Penitenciarul Mureş aflaţi la dispoziţia M.A.I-D.R. Mureş.

REFERAT
5.2.1952

La ordinal Dvs. verbal, am asistat la vizita medicală făcută la reţinuţii depuşi la arestul Penitenciarului Mureş, ce s-a făcut de către dr. PAP ERNEST, medicul Penitenciarului, consemnând următoarele:

CIRCA ALEXANDRU este în curs de vindecare, adică apa din picioare se retrage, inima a devenit mai tare. Începând de astăzi regimul i s-a luat. Pentru tratamentul de mai departe s-a făcut solicitare la Policlinica Mureş pentru a da medicamentele necesare, reţeta s-a făcut pe nume fals, adică BARBU ALEXANDRU.

MOLDOVAN IACOB a avut operaţie de ulcer, în prezent simte dureri la stomac, i s-a prescris regim.

SIMON TIBERIU, starea plămânii este în stagnare.

RACOVIŢAN TEODOR are dureri de cap şi insomnie, a primit medicamentele necesare.

DRĂDĂŢEANU IOAN are debilitate corporală, slăbeşte puterea, cu greu [se] poate mişca, acest lucru pentru faptul că are peste 70 de ani.

MUREŞAN LAURENŢIU are dureri de cap şi junghiuri la partea de jos a inimii, i s-a solicitat medicament special de la Policlinica Mureş pe numele de FERAR IOAN.

ŢIFREA NICULAE are ulcer, primeşte arcaline.

BURJAN IOAN, FRENŢIU GRIGORE şi SILLO DIONISIE au durere de cap din răceală, au primit medicamentele necesare.

BOTA IULIU se simte tot mai slab şi are năduşeli, i s-a luat sânge pentru analiza Wasserman, pe numele de GLIGA IOAN.

Plimbările, baie, deparazitare se fac în mod regulat.

În referatul din 1.2 a.c. am propus ca să se procure [de] S. Administrativ cărţi poştale necesare pentru a scrie familiei lui BOTA IULIU, DRĂDĂŢEANU IOAN, POPA FELICIA şi CACIU IULIU pentru a le aduce îmbrăcăminte în locul celor rupţi ce [le] au în prezent, însă Bir. Adm. din această Dir. Reg. nu are fonduri speciale, astfel nici cărţile solicitate nu am primit.

Slt. de Securitate Henter Francisc

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 182, f. 64.

88.

1952 februarie 11, Reghin. M.A.I.-B.R. Reghin către M.A.I.-D.R. Mureş: adresă de confirmare pentru primirea dosarului de informator al numitului Man D. Florea din comuna Hodac.

BIROUL DE SECURITATE A STATULUI REGHIN

Nr. 60.400 din
11 Februarie 1952

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ

La ordinul Dvs. nr. 244/25.305 din 6 Februarie 1952, confirmăm primirea Dosarului de Informator al numitului Man. D. Florea din comuna Hodac, Raionul Reghin, Regiunea Mureş.

Sus-numitul a fost reinstruit şi [i-au fost] trasate sarcini concrete, fiind dirijat în probleme de agentură, formându-i-se dosar conform Directivei de agentură informativă.

Lt. de Securitate S. Lunguleac Slt. de Securitate Vodă Teodor

Original. A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 101, f. 40.

89.

1952 februarie 23, <Târgu-Mureş>. < M.A.I.-D.R. Mureş>: Raport de investigaţii asupra doctorului Groza Victor.

RAPORT DE INVESTIGAŢII
23 Februarie 1952

DATE BIOGRAFICE

GROZA VICTOR, este născut la 9 Martie 1889, în comuna Băcia, Hunedoara, fiul lui Adam şi Maria /decedaţi/, de origine socială ţăran mijlocaş, de naţionalitate română, studii facultatea de medicină, căsătorit, are 2 copii, de profesiune medic, domiciliat în Tg.-Mureş.

Şcoala primară a făcut 2 ani în comuna sa natală, iar 2 ani în comuna Lugoj, după care în anul 1897 s-a înscris la Liceul reformat din Orăştie, unde a terminat liceul inferior, liceul superior făcându-l la Liceul Andrei Şaguna din Braşov, terminând în anul 1907.

În anul 1907 s-a înscris la facultatea de medicină din Budapesta, urmând 2 ani, apoi alţi 2 ani la universitatea Allgemeines Krankenhaus din Viena.

Între anii 1912-1914 îşi satisface stagiul militar, când pleacă în Dalmaţia unde îl ajunge războiul mondial şi rămâne acolo, fiind medic militar fără grad. Cu această ocazie a parcurs aproape întreg Balcanii /Serbia, Muntenegru, Albania, Macedonia, lacul Ohrid […]/.

La sfârşitul anului 1918 se reîntoarce în ţară, făcând un timp serviciul de medic de circumscripţie în fostul judeţ Hunedoara, după care a venit la Tg.-Mureş, la laboratorul de igienă unde se găseşte şi în prezent. La laborator a avut funcţia, la început, de inspector de igienă, apoi şef al acestei instituţii.

În războiul al doilea mondial a participat în calitate de medic, la Bistriţa, iar în anul 1944 a fost chemat la Tg.-Mureş, ca prefect al fostului judeţ Mureş, care calitate o îndeplineşte până în anul 1945, după care se înapoiază din nou la laborator, fiind în prezent directorul Sanepidului Mureş.

Tot în acest timp, cât a fost prefect, a fost şi preşedintele Frontului Plugarilor din fostul judeţ Mureş.

Este un element care întotdeauna a fost ataşat clasei muncitoare, căutând în permanent de a ajuta clasa muncitoare, în special atunci, după război, a căutat prin toate puterile sale să vindece rănile războiului.

Este un element drept, are un caracter foarte bun, de o cinste impecabilă, modest, popular, fapt ce a făcut să capete simpatia întregii populaţii din Tg.-Mureş, cât şi în mediul rural.

Pe linie profesională este foarte bine pregătit, neavând în lunga sa perioadă de activitate profesională greşeli sau să fie cineva nemulţumit din cauza lui.

Trăieşte o viaţă familială modestă şi are un anturaj format din elemente cinstite, devotate regimului.

Slt. de Securitate Vesmaş Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 66, f. 2-3.

90.

1952 februarie 23. Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.: sinteză informativă asupra activităţii elementelor duşmănoase din sânul naţionalităţilor conlocuitoare, pe perioada 1 ianuarie – 29 februarie 1952.

DIRECŢIA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ

351/ 29 Februarie 1952

SINTEZĂ INFORMATIVĂ

Activitatea elementelor duşmănoase din rândul naţionalităţii maghiare, cunoscută din faptele şi stările de fapte înregistrate în luna expirată, în general se caracterizează prin:

- Acțiuni dușmănoase purtate de fostele elemente ale partidelor burgheze maghiare ce se conturează prin manifestări naționaliste, antidemocratice, antisemite, antisovietice și cosmopolite.

- Acțiuni dușmănoase purtate de fostele elemente exploatatoare de naționalitate maghiară ca moșieri expropriați, fabricanți și mari comercianți, și cu titluri de conți și baroni, ce au domiciliu obligatoriu în Tg.-Mureș, care la fel se manifestă așa cum am arătat mai sus: național, antidemocratic, antisovietic și cosmopolit. Aceștia ascultă continuu în grup și în mod organizat posturile de radio imperialiste, știrile ce le comentează și difuzează.

- Acțiuni dușmănoase cu caracter naționalist și antidemocratic purtate de chiaburimea satelor /chiaburi de naționalitate maghiară/, care în ultimul timp și în special s-au manifestat împotriva reformei bănești. O parte din aceștia au fost încadrați în U.M.

- Acțiuni dușmănoase duse de preoții maghiari, acțiuni cu caracter naționalist și cu caracter mistico-religios, ce dăunează în special muncii [în] gospodării agricole colective și de stat, pe teritoriul rural. Am redat cazul lui PÁLFI IOSIF, preot romano-catolic din Batoș, socotit ca cel mai important în luna expirată.

În concretizarea celor arătate mai sus, redăm în continuare cazurile după cum urmează:

În ziua de 17 Ianuarie 1952, chiaburul BALOGH ÁBEL, din comuna Adrianu Mare, fost membru activ în partidul Reînnoirii Maghiare, împreună cu chiaburul OSVÁTH GHEORGHE care, de asemeni, a fost membru în partidul Reînnoirii Maghiare și plutonier în Garda Regală Maghiară, când primul a afirmat că omoară pe toți comuniștii deoarece și așa în curând vin englezii și atunci va fi o viață frumoasă cum a fost anul 1940-1944.

Sus-numiții sunt cunoscuți ca elemente dușmănoase regimului, având ambii în repetate rânduri manifestări ostile regimului.

VAKARCS LADISLAU, fost membru în partidul Reînnoirii Maghiare, a afirmat că cu această reformă bănească regimul a însărăcit pe mulți oameni, însă el crede că aceasta a fost ultima acțiune a regimului, deoarece războiul este inevitabil și comuniștii o să fie învinși în acest război.

VAKARCS LADISLAU este născut la data de 15 Aprilie 1918 în Tg.-Mureș, fiul lui Ștefan și Ana, are 4 cl. de liceu, fost restaurator, în prezent vânzător principal la I.C.S. Secera, domiciliat în Tg.-Mureș, str. Caragiale, nr. 15.

În ziua de 11 Februarie a.c. HELNIC[1] LUDOVIC, fost membru în partidul Crucea cu Săgeți, a afirmat că dacă nu ar fi venit războiul, el era deputat al partidului Crucea cu Săgeți în parlamentul maghiar, însă războiul a schimbat totul. Însă el are speranța că regimul acesta se va schimba și el va fi din nou om liber.

HELNIC LUDOVIC este născut la data de 3 Iunie 1912, în comuna Zăbala, raionul Odorhei, regiunea Stalin, fiul lui Ludovic și Amalia, are 2 cl. de liceu, în trecut fost comerciant, patron, în prezent vânzător la trustul „Alimentara", domiciliat în Tg.-Mureș, str. Libertății, nr. 70.

În ziua de 11 Februarie a.c., KÖVÉR ARCADIU a afirmat că el în timpul maghiarilor a avut un magazin de coloniale, însă acum nu are nimic, dar aceasta nu contează, că el are speranța că în curând o să trăiască din nou bine.

KÖVÉR ARCADIU este născut la 15 Noiembrie 1912 în Tg.-Mureș, fiul lui Iosif și Camila, de profesiune comerciant, în prezent angajat la cooperativa „Partizanul", are 3 cl. de liceu, domiciliat în Tg.-Mureș, str. Katona Iosif, nr. 15. Fost membru activ în partidul Crucea cu Săgeți, în prezent neîncadrat în nici o organizație politică.

În ziua de 13 Februarie a.c., MEDVE LUDOVIC, fost membru activ în partidul Crugea cu Săgeți, a afirmat că: în curând Ardealul va fi eliberat de sub asuprire și atunci el va deschide fabrica de sifoane, care a avut-o înainte.

MEDVE LUDOVIC este născut la 14 Ianuarie 1910 în comuna Reghin, regiunea Mureș, fiul lui Alexandru și Rozalia, are ca studii 6 cl. primare, de profesiune tâmplar, angajat la 24 Construcție Tg.-Mureș, domiciliat în Tg.-Mureș, str. Lupeni, nr. 24.

În ziua de 13 Februarie a.c., KUTI ANDREI, fost membru în partidul Reînnoirii Maghiare a afirmat că: acum este sigur că în curând va fi o schimbare a regimului, cu intervenția americanilor, fiindcă războiul este acum inevitabil.

KUTI ANDREI este născut la data de 14 Februarie 1902 în Tg.-Mureș, fiul lui Carol și Iustina, are 6 cl. de liceu, fost comerciant de coloniale, în prezent funcționar la Sov-rom Asigurare, domiciliat în Str. Școlii, nr. 18.

În ziua de 14 Februarie 1952, SZÁNTHÓ ALEXANDRU, fost membru activ în partidul Reînnoirii Maghiare, a afirmat că el nici nu prea se ocupă cu meseria ce o are, fiindcă este degeaba, că la urmă și așa ia statul de la el rodul muncii. Războiul este apropiat, ceea ce vede din situația internațională, unde vor câștiga statele din Apus, iar atunci el o să fie din nou om liber și maghiar și o să se ocupe [mai] intens cu meseria ce o are.

SZÁNTHÓ ALEXANDRU este născut la data de 14 Iunie 1911 în comuna Tg.-Mureș, fiul lui Alexandru și Ana, de profesiune tocilar, patron, are 7 cl. primare, domiciliat în Tg.-Mureș, str. Panet Francisc, nr. 18.

În ziua de 17 Februarie 1952, un cunoscut s-a întâlnit cu BIRÓ VENCZEL, fost membru activ în partidul Crucea cu Săgeți, care l-a salutat cu salutul „kitartás" (salutul partidului Crucea cu Săgeți), tot atunci a afirmat că el este angajat în calitate de om de serviciu, datorită faptului că a fost un maghiar bun.

BIRÓ VENCZEL este născut la 17 Februarie 1907, fiul lui Ioan și Ecaterina, are ca studii 4 cl. de liceu, cu profesia de bază croitor, în prezent om de serviciu la fabrica „Ludovic Minschi", domiciliat în Tg.-Mureș, str. Griviția Roșie, nr. 35.

În ziua de 20 Februarie 1952, PAPP ANDREI, față de BARICZ MARTIN și SZABÓ CLARA la biroul I.C.S. Tg.-Mureș, a început să cânte cântecul „Horthy Miklós katonája vagyok" (Sunt soldatul lui Horthy Miklós). Iar când a fost atrasă atenția că acesta este interzis a cântat mai departe, neluând în considerare cele spuse de coleg.

În ziua de 27 Februarie 1952, în curtea întreprinderii mai sus arătate, PAPP ANDREI a afirmat că această reformă bănească a fost făcută după model sovietic, unde tot așa [se] jefuiește populația ca și la noi și unde țăranii nu au dreptul să [se] deplaseze mai mult de 3-4 km de satul lor.

[1] Posibil: Helnik

PAPP ANDREI este născut la data de 22 Aprilie 1922 în comuna Periș, raionul Reghin, regiunea Mureș, fiul lui Mihail și Maria, profesia de bază restaurator, în prezent angajat ca referent șef la I.C.S. Tg.-Mureș, are ca studii 4 cl. de liceu, domiciliat în Tg.-Mureș, str. Dragalina, nr. 16, până în prezent nu a fost semnalat cu manifestări ostile regimului.

În ziua de 5 Februarie 1952, LÁSZLÓ ARCADIU, chiabur din comuna Fântânele, raionul Sâng. de Pădure, în localul cooperativei, față de mai mulți cetățeni a afirmat că: banii noi puși în circulație nu sunt viabili, fiindcă nu sunt semnați de ministrul finanțelor și în curând se vor schimba și acești bani, deoarece nu ia răspunderea pentru ei nimeni. În urma celor exprimate de chiaburul de mai sus în rândurile populației s-a creat o stare de spirit nefavorabilă, căutând majoritatea populației să scape de bani.

LÁSZLÓ ARCADIU este născut la 4 Martie 1913 în orașul Aiud, regiunea Cluj, fiul lui Dionisie și Estera, de profesiunea agricultor, chiabur, avere posedă 8 ha pământ cultivabil, are 6 cl. primare, domiciliat în comuna Fântânele, raionul Sâng. de Pădure. În trecut a fost membru activ în partidul Crucea cu Săgeți. În prezent exclus din U.P.M., s-a întocmit dosar de U.M., urmând ca să fie arestat și cercetat.

În ziua de 15 Februarie, chiaburul SZALMA ȘTEFAN, fost membru în partidul Ardelean, cu ocazia recensământului animalelor a lansat zvonul în comună că recensământul se face pentru faptul că guvernul este în toiul pregătirii pentru un nou război, iar dominația comunistă este în pericol. În urma zvonului lansat de chiabur, în comuna Bălăușeri 15 țărani săraci și mijlocași au ascuns din vitele ce au avut din fața comisiei care era însărcinată cu recensământul.

În ziua de 21 Februarie a.c., față de mai mulți cetățeni chiaburul SZALMA ȘTEFAN a afirmat că banii puși în circulație nu au nici o valoare deoarece nu sunt semnați, ce se poate vedea și prin faptul că statul a pus numai foarte puțini bani la dispoziția populației.

SZALMA ȘTEFAN este născut la 22 Aprilie 1918 în comuna Bălăușeri, raionul Sâng. de Pădure, fiul lui Ștefan și Ecaterina, are studii 7 cl. primare, posedă 17 ha pământ [...]. În prezent exclus din U.P.M., este un element dușmănos, cu manifestări ostile regimului.

În ziua de 2 Februarie 1952, SIKLODI PETRU a afirmat că acest regim al „valahilor” caută ca să omoară pe secuii din Ardeal, însă nu avem ce face și trebuie să răbdăm această situație.

În ziua de 4 Februarie 1952, a afirmat că „jidanii” din Ardeal să plece toți în Palestina ca să nu mai jefuiască secuii din Ardeal.

SIKLODI PETRU este născut la 7 Iunie 1906 în comuna Eremitu, raionul Sâng. de Pădure, fiul lui Ioan și Rozalia, are 4 cl. primare, de profesie cărăuș, domiciliat în Tg.-Mureș, str. Palos, nr. 3, element cu manifestări naționaliste și dușmănoase regimului nostru.

Dr. VITÁLYOS GAVRIL, în ziua de 18 Februarie 1952, a afirmat lui DEÁK EUGEN, din comuna Cernatu de Sus, raionul Trei Scaune, regiunea Stalin, că de mult nu am umblat în comuna Cernatu de Jos, când am fost încă nu a fost gospodărie colectivă și cred că cei din comună, bazându-se pe experiența trecutului, nu vor ceda bucuros averile lor. Dacă nu e obligator nu vreau să fiu membru fondator în G.A.C. și nu vreau să fiu asasinul națiunii mele că predau toată averea mea la G.A.C.

Dr. VITÁLYOS GAVRIL este născut la data de 18 Decembrie 1884 în comuna Cernatu de Sus, regiunea Stalin, fiul lui Pavel și Berta, fost avocat, în prezent funcționar pensionar, are licență în drept, posedă 18 ha pământ, domiciliat în Tg.-Mureș, str. Deák Farkas, nr. 11, este un element cu manifestări ostile regimului, fost membru în Partidul Ardelean, în prezent neîncadrat în nici o organizație politică. Am semnalat regiunii Stalin pentru supraveghere pe DEÁK EUGEN și am luat aceleași măsuri în regiunea Mureș.

ALAGA LUDOVIC, administrator de imobile la Întreprinderea de locuințe și localuri din Regiunea Mureș – fost ofițer în armata horthystă și decorat cu ordinul „Vitéz” – cu ocazia restructurării personalului administrativ, a propus pentru restructurare pe ROSENFELD ROZALIA, funcționară de naționalitate evreu, motivând că aceasta nu este capabilă în muncă. După restructurare, în locul ei a fost încadrat, tot la propunerea lui ALAGA LUDOVIC, SZABÓ ALEXANDRU, fost proprietar de casă și element naționalist. Propunerea sus-numitului a fost făcută datorită faptului că ALAGA este un element naționalist și antisemit.

ALAGA LUDOVIC este născut la data de 25 August 1892 în orașul Pécs, Ungaria, fiul lui Ludovic și Matilda, de naționalitate maghiară, are studii 4 cl. de liceu industrial, domiciliat în Tg.-Mureș, str. Eötvös, nr. 2, în trecut fost locotenent în armata maghiară, membru în Partidul Ardelean și decorat cu ordinul „Vitéz”, are manifestări naționaliste.

LAAZI ZOLTÁN, inspector la Secția Prevederi sociale a Sfatului Popular Tg.-Mureș, cu ocazia restructurării personalului administrativ a propus pentru restructurare pe tov. HENZ GIZELLA de naționalitate evreu, membră în P.M.R., motivând restructurarea ei că nu are loc în schemă și nu este capabilă să execute sarcinile, însă din verificări s-a constatat că aceasta a fost restructurată pe motivul ca să poată încadra în locul ei pe MAKKAI VIOLA, de origine socială chiabur, cu manifestări naționaliste, care a fost restructurată de la secția Comercială a Sfatului Popular Regional, pentru motivul că nu a executat sarcinile.

LAAZI ZOLTÁN este născut la data de 13 Noiembrie 1910 în orașul Reghin, regiunea Mureș, fiul lui Alexandru și Maria, are 4 cl. de liceu, angajat ca inspector la Sfatul Popular Urban Tg.-Mureș, domiciliat în Tg.-Mureș, str. Ketény József, nr. 13. Element cu manifestări ostile regimului și cu sentimente naționaliste.

În ziua de 15 Ianuarie 1952, în clasa a III-a a școlii elementare din comuna Glodeni, raionul Mureș, s-a afișat drapelul Republicii Populare Ungare pe un fotomontaj, alături de drapelul R.P.R. și al U.R.S.S. De asemeni, tot fotomontajul precum și celelalte desene care erau în jurul fotomontajului erau așezate în sala de clasă în așa fel ca să reprezinte cele trei culori, adică roșu, alb și verde, modul în care erau înconjurate și fotografiile secretarilor C.C. al P.M.R. Analizând această problemă, s-a constatat că inițiatorul acestuia era învățătorul ÁCS IOAN, care are o atitudine naționalistă și manifestări ostile regimului nostru.

Moșierii expropriați de naționalitate maghiară cu domiciliu obligatoriu în Tg.-Mureș continuă să țină sub influența lor pe țăranii din locurile unde ei au avut moșii. În zilele de târg și în diferite ocazii aceștia sunt vizitați la domiciliu de țărani de naționalitate maghiară din raionul și regiunea Mureș, cu care ocazie le aduc diferite alimente, fie la un preț mai redus, fie în mod gratuit, tot cu această ocazie și prin aceste împrejurări țăranii săraci și mijlocași din diferite comune duc de la aceștia o serie

întreagă de zvonuri şi ştiri alarmiste pe care moşierii expropriaţi le ascultă la posturile de radio imperialiste. Dintre moşierii expropriaţi din Tg.-Mureş, următorii ţin mai multe legături cu satele:

1. MIKÓ LADISLAU, fost prefect al judeţului Mureş în perioada 1940-1944.

2. TELEKY MIHAI, moşier expropriat din Gorneşti, raionul Reghin.

3. TISZA GHEORGHE, moşier expropriat din Arad, însă ţine legătura cu ţăranii din raionul şi regiunea Mureş, legături de natura cultului, el fiind element proeminent al cultului „Adventişti reformişti gruparea Protestul".

4. ROZSNYAI GHEORGHE, moşier expropriat din comuna Curteni, regiunea Mureş.

5. SZENTKIRÁLYI CAROL, moşier expropriat din comuna Pogăceaua, regiunea Mureş.

6. MIKÓ ARCADIU, moşier expropriat din comuna Troiţa, regiunea Mureş.

7. BETHLEN GAVRIL, conte, moşier expropriat din comuna Şincai, regiunea Mureş.

8. SCHELL ŞTEFAN, baron, care a fost încadrat în U.M. pe timp de 12 luni pentru manifestări duşmănoase la adresa reformei băneşti.

9. TORMA NICOLAIE, moşier expropriat din regiunea Bihor, în prezent clopotarul bisericii romano-catolice din Târgu-Mureş.

Din activitatea duşmănoasă a moşierilor expropriaţi de naţionalitate maghiară, se desprind două aspecte destul de importante, în primul rând îşi duc activitate duşmănoasă pe linie de manifestări cosmopolite, antidemocratice şi antisovietice, şi aceasta în cele două grupuri de moşieri expropriaţi urmăriţi de noi, adică grupul Rozsnyai Gheorghe şi ceilalţi /raportat în sintezele anterioare/, în al doilea rând se conturează un alt grup de moşieri expropriaţi maghiari care desfăşoară activitate duşmănoasă pe linie de culte, până în prezent identificate pe două culte: cultul romano-catolic şi gruparea „protestul".

Vorbind despre cei care activează pe linia romano-catolică, aceştia sunt conduşi de TORMA NICOLAE şi care are în grupul său pe SZENTKIRÁLYI IULIU, KELTZ SIMION, PIKA, CZARÁN VICTOR şi alţii.

O psihoză şi nelinişte în rândurile acestora a creat-o faptul că miliţia în ultimul timp a cules unele situaţii despre ei, lucru ce face să creadă şi să discută că vor fi duşi din Tg.-Mureş.

Din preoţimea maghiară redăm cazul lui PÁLFY IOSIF, preot romano-catolic din comuna Batoş, regiunea Mureş, care ţine sub influenţa sa populaţia maghiară, influenţa pe tema naţională şi mistică îndreptându-i de la acţiunile Partidului şi Guvernului. În comuna Batos există G.A.C. şi G.A.S., iar preotul PÁLFY IOSIF prin influenţa lui ce o exercită asupra populaţiei maghiare, aşa cum am arătat mai sus, dăunează bunului mers al celor două gospodării.

Pentru toate elementele care apar în sinteză s-au luat măsuri de supraveghere.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 437, f. 133-140.

91.

1952 martie 27, Târgu-Mureş. Declaraţia olografă dată la sediul Securităţii de Bréda Béla, şeful Secţiei Secretariat tehnic din cadrul Sfatului Popular al oraşului Târgu-Mureş, prin care afirmă că nu va relata nimănui cele văzute şi discutate la sediul Securităţii.

Declaraţie

Subsemnatul Bréda Béla, născ. în anul 1913, luna Mai, ziua 21, căsătorit cu Ecaterina Bányai, având doi copii, dom. în Tg.-Mureş, P. Stalin, 29, declar că tot ceea ce am văzut şi discutat la Securitate nu voi spune numănui, în caz contrar consimt să fiu sancţionat conf. legilor, considerând că am trădat securitatea Statului.

Tg.-Mureş, 27 II 952 s.s. Bréda Béla

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 76, f. 30.

92.

1952 martie 26, Reghin. M.A.I.-B.R. Reghin către M.A.I.-D.R. Mureş: notă informativă-sinteză privind activitatea elementelor duşmănoase din cadrul minorităţilor naţionale.

BIROUL RAIONAL DE SECURITATE A STATULUI REGHIN

NOTĂ INFORMATIVĂ-SINTEZĂ

Privind activitatea elementelor duşmănoase din sânul naţionalităţilor conlocuitoare din raionul Reghin se poate constata că activitatea lor duşmănoase a fost canalizată spre urmărirea evenimentelor politice internaţionale, cât şi interne, comentând în defavoarea lagărului imperialist.

Astfel, în cursul lunii Martie a.c., activitatea elementelor duşmănoase din sânul naţionalităţilor conlocuitoare a avut ca scop de a crea o stare de spirit nefavorabilă, duşmănoasă împotriva regimului, prin aceasta a intenţionat să slăbească unitatea de voinţă a poporului muncitor în construirea socialismului în ţara noastră.

Pentru cultivarea şi mai departe acestei stări de spirit, elementele duşmănoase din sânul naţionalităţilor conlocuitoare au difuzat în mod făţiş diferite manifestări duşmănoase împotriva regimului.

Astfel, numitul Dr. WINKLER MAXIMILIAN, medic uman din policlinica Reghin, fost sionist cu activitate, în cursul lunii Martie a.c. a difuzat diferite ştiri războinice printre populaţia de naţionalitate evreiască cu intenţia de a crea o ură împotriva statului nostru. Astfel, în ziua de 14 Martie a.c., în faţa informatorului s-a manifestat în felul următor:

De la 1 Aprilie 1952 se va face o raionare administrativă şi vor rămâne vreo 18 regiuni. Regiunea Mureş va dispare întrucât aici a fost un centru evreiesc şi guvernul intenţionează să lovească în populaţia de naţionalitate evreiască, urmând după aceasta românizarea lor.

În legătură cu destituirea tov. V. LUCA din funcţia de ministrul finanţelor, sus-numitul din sânul populaţiei evreieşti a difuzat diferite ştiri făţişe, astfel în ziua de 14 Martie a.c., în faţa informatorului a afirmat că tov. Vasile Luca a fost schimbat fiind vinovat de nereuşita reformei băneşti întrucât s-au produs manifestaţii muncitoreşti la Câmpina şi Lupeni în urma cărora au fost morţi şi răniţi, deoarece armata a tras în manifestanţi.

Sus-numitul, la sfârşitul lunii Februarie a.c., a dus o acţiune instigatoare printre medicii de naţionalitate evreiască împotriva măsurilor întreprinse de către C.C. [al] P.M.R. şi Guvern în legătură cu rezolvarea problemei economice a salariaţilor sanitari. Astfel, la sfârşitul lunii Februarie a.c., în faţa informatorului a manifestat în felul următor:

Că prin declaraţiile de impunere, care este în curs de semnat, înseamnă o lovitură serioasă pentru medicii de naţionalitate evreiască din partea Guvernului, fiindcă mie în afară de salariul ce îl am nu mai pot încasa nici un ban, astfel trebuie să trăiesc calculat, ca un funcţionar care îşi aşteaptă salariul, viaţa va fi mai grea, neputând să-mi permit atâtea ca până acum. Deci, regimul, prin măsurile ce le ia, loveşte direct în soarta medicilor de naţionalitate evreiască.

În legătură cu conferinţa ţărilor imperialiste din Lisabona, numitul MOSCOVICI A. a răspândit printre populaţia de naţionalitate evreiască diferite zvonuri războinice, astfel în ziua de 20 Martie a.c., în faţa informatorului nostru a exprimat că: La conferinţa de la Lisabona s-a hotărât intrarea Germaniei în O.N.U., în care scop i s-a cerut lui Adenauer să pună 5 divizii în stare de alarmă, pentru orice eventualitate, în continuarea discuţiilor sus-numitul a afirmat că s-au proiectat experienţe cu bomba atomică în Alaska de către Canada, iar în Pacific de către Anglia.

Printre elementele duşmănoase din sânul populaţiei de naţionalitate evreiască persistă o stare de alarmă în legătură cu operaţiunile pe care [le-au] întreprins organele de securitate, comentând că şi ei în orice moment pot fi ridicaţi de către Securitatea Reghin, pentru prevenirea acestui lucru elementele duşmănoase au început să adopte o poziţie de retragere din aceste direcţii. Astfel, în ziua de 7 Martie a.c., numitul mai sus, în faţa informatorului a exprimat că: Nu mai comentez cu nimeni nimic, fiindcă mi-e frică să nu mă ridice Securitatea, deoarece curând l-au ridicat pe Dr. GENOIU, Dr. WEXLER etc., tot aşa poate să vină rândul la fiecare, mi-e frică că nu ajung eu în Palestina, de azi înainte voi fi foarte retras.

În rândurile populaţiei de naţionalitate maghiară elementele duşmănoase, în cursul lunii Martie a.c., au căutat să susţină nestabilitatea regimului actual prin diferite manifestări făţişe.

Numitul BOZSOKI GÉZA, fost membru marcant al Partidului Crucea cu Săgeţi din Reghin, [la] începutul lunii Martie, a comentat printre oamenii de încredere că regimul actual nu este ceva sigur şi că vine timpul iarăşi pentru ei. Astfel, în ziua de 10 Martie a.c., în faţa informatorului nostru s-a manifestat în felul următor:

Să ştii că jidanii ţi-au făcut bucata, dar lasă că nu-i nimica, că nu peste mult o să poţi ca să dai înapoi, că va veni acuma timpul şi pentru noi, foşti membri ai lui SZÁLASI.

Numitul FAZAKAS SIGMUND, contabil la U.R.C.C. Reghin, în legătură cu reţinerea unui element afacerist de către organele de miliţie, în ziua de 4 Martie a.c., în faţa informatorului nostru a mărturisit în felul următor:

Că până când nu ai fost acasă a fost arestat LANG ISAC, pentru mine [îmi] pare foarte bine pentru [că] este cu un jidan mai puţin, dar nu-i nimica că astăzi jidanii sunt favorizaţi, că dacă ar fi fost un ungur în locul lui LANG ISAC ar fi primit cel puţin 2 ani, şi aşa a scăpat cu 6 luni şi nici acestea nu o să facă întrucât evreii sunt protejaţi.

Numitul KOVÁCS DEZIDERIU, magazioner la U.R.C.C. Reghin, în cursul acestei luni a instigat populaţia de naţionalitate maghiară contra altor naţionalităţi, astfel, în ziua de 14 Martie a.c., în faţa informatorului nostru s-a manifestat în felul următor:

Pe unguri îi dă afară din serviciu, rămân pe drumuri, iar [pe] români şi jidani îi avansează în posturi mari de răspundere, dar ei nu lucrează nimic, fac numai diferite afaceri personale. Mai departe spune [că] vai de capul maghiarilor, unde ajung cu democraţia asta populară, că noi acum suntem mai bine subjugaţi şi exploataţi decât înainte, dar nu-i nimic, au scăpat ei o dată, dar [a] doua oară nu mai scapă.

[...] numitul DEMETER EUGEN, frizer particular, în ziua de 11 Martie a.c., în faţa informatorului s-a manifestat că tov. V. LUCA a fost demis din postul de ministru pentru grave greşeli săvârşite cu ocazia reformei monetare. Este interesant, spune în continuarea discuţiei, că pe acesta nu-i trimite la canal ca pe noi, ci îşi iau avionul şi nu se opresc până în Africa.

Din sânul populaţiei de naţionalitate maghiară elementele duşmănoase răspândesc diferite manifestări făţişe împotriva regimului, că a început asuprirea populaţiei maghiare de către poporul român.

Astfel, în ziua de 8 Martie a.c., numitul SZABÓ MIHAI, în faţa informatorului s-a manifestat în felul următor:

S-au început arestări în scară mare de către Securitate, deoarece poporul maghiar este condamnat de către regimul actual şi fiecare maghiar este dator a săpa 15 m^3 de pământ la Canalul Dunăre – Marea Neagră.

Vezi cum este respectat de regimul actual egalitatea între naţionalităţi. Dar nu-i nimica, că [se vor] schimba curând şi acestea.

Din rândurile basarabenilor elementele duşmănoase, în cursul lunii Martie a.c., au dus o acţiune duşmănoasă în favoarea ţărilor imperialiste.

Astfel, numitul CLIMOSCHI IOAN, basarabean, funcţionar la Sfatul Raional, în ziua de 20 Martie a.c., în faţa informatorului a exprimat că:

Astăzi, în regimul actual, populația basarabeană este jefuită şi exploatată de către poporul român, toți basarabenii trăiesc în mizerie, nu au mâncare şi cazare onești, deoarece sunt tratați în mod dușmănos, dar nu-i bai, că în curând începe eliberarea țării noastre de către trupele americano-engleze şi atunci o să dăm răsplata.

De asemeni, basarabeanul IVANOV I., din comuna Iernuțeni, Reghin, a comentat problema de mai sus indicată. Astfel, în ziua de 1 Martie a.c., în fața informatorului nostru a mărturisit în felul următor:

În regimul comuniştilor noi suntem foarte asupriți. Guvernul actual nu lasă să lucrăm particular, ci numai în colhoz sau în fabrică, nu-i nimica, expune mai departe, am stat până acuma, pot să [mai] stau câteva luni până când o să fim eliberați.

În rândurile populației germane elementele dușmănoase răspândesc diferite zvonuri fățişe împotriva regimului cu scopul de a crea o ură în sânul populației germane față de regim.

Astfel, fostul S.S.-ist SCHELL HEINRICH, în ziua de 3 Martie a.c., în legătură cu evacuarea populației germane în Germania Occidentală, în fața informatorului a mărturisit că ar merge bucuros şi el şi mulți alții pentru a scăpa de situația în care se află şi de teroarea din țara noastră, în continuare declara că în Germania Occidentală standardul de viață al cetățenilor de acolo fiind mai ridicat.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 437, f. 210-216.

93.

1952 martie 29, Bucureşti. M.A.I. către M.A.I.-D.R. Mureş: ordin privind intensificarea muncii informative în problema legionară.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
CONFIDENȚIAL PERSONAL

Nr. 313/435.742
29 Martie 1952

Către,
REGIUNEA MUREŞ
Tovarăşului Maior Babei Gh.

Analizând rapoartele şi planurile de muncă din problema legionară ale Direcției Regionale se constată lipsuri cu privire la supravegherea elementelor fruntaşe legionare aflate în libertate, cât şi în întocmirea evidențelor operative.

Planurile de muncă lipsite de perspectiva problemei, de diverse variante şi combinații informative şi de preocuparea de a califica agentura informativă, capătă de la etapă la etapă un caracter pur formal.

Datorită acestor cauze, informatorii din problema legionară lucrează la suprafață în probleme cu caracter general, fără a avea sarcini precise pentru urmărirea celor mai importante.

Cu toate că s-au deschis dosare de verificare şi acțiune informativă conform Directivei D.G.S.S., prea puține dintre acestea sunt acoperite propriu-zis cu rețea informativă.

Acest fapt face ca să nu se cunoască care este activitatea de zi cu zi a cadrelor legionare rămase în libertate şi să nu se poată depista activitatea subversivă a organizațiilor legionare. Şi în funcție de această situație se afirmă uneori că legionarul „X" sau „Y" – „nu se manifestă dușmănos regimului".

Dar evenimentele internaționale arată că imperialiştii anglo-americani utilizează elementele legionare în acțiunile lor criminale îndreptate împotriva țării noastre, acțiuni ca: spionaj, sabotaj, constituirea de organizații diversioniste şi de bande teroriste.

Zborurile unor avioane imperialiste deasupra teritoriului țării noastre, paraşutarea de elemente, adunarea legionarilor în străinătate şi educarea lor în şcoli teroriste şi de spionaj în Spania şi Jugoslavia, vin în sprijinul celor arătate mai sus.

Ori, pentru ca noi să putem acționa preventiv împotriva acestor acte, va trebui să cunoaştem activitatea fiecărui fruntaş legionar aflat în libertate.

La aceasta vom ajunge numai printr-o planificare studiată şi bine organizată.

În acest sens, planul de muncă pe perioada 1 Aprilie – 30 Iunie a.c., va cuprinde sarcini concrete între care noi vă indicăm în tabelele anexate prezentului ordin o serie de legionari pentru care în această perioadă veți deschide dosare de acțiune informativă.

În jurul acestor elemente se vor întreprinde acțiuni informative active (supravegheri atente şi perseverente prin toate mijloacele posibile – informativ, tehnic, mijloacele auxiliare etc.), la locul de muncă, în colaborare cu celelalte Secții, Birouri sau probleme, cum şi în viața particulară.

Acolo unde dosarele informative sunt deschise se vor lua imediat măsuri pentru completarea lor cu materialele cerute de directive şi pentru crearea agenturii informative.

În afara elementelor indicate de noi, se pot întreprinde de către Dvs. acțiuni informative şi asupra altor elemente ce veți crede de cuviință că este necesar.

Executarea în cele mai bune condițiuni a dispozițiilor cuprinse în ordinul de față va putea fi realizată prin îmbunătățirea agenturii informative, lărgirea şi calificarea acesteia, sistematizarea şi completarea evidențelor şi ridicarea calificării profesionale a tovarăşilor care lucrează în problema legionară.

Rezultatele acțiunii informative active pe care o veți întreprinde asupra elementelor în cauză vor fi raportate lunar, pentru fiecare element în parte, ele surprinzând măsurile şi propunerile Dvs., pentru continuarea acțiunii informative.

Rugăm ca prezentul ordin să fie prelucrat cu organele Dvs. în subordine, care lucrează la problema legionară, controlând executarea întocmai şi în cele mai bune condiţiuni a celor arătate mai sus.

Colonel de Securitate G. Birtaş Căpitan de Securitate N. Iacob

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 93, f. 115-117.

94.

1952 martie 31, Odorhei. M.A.I.-S.R. Odorhei: notă privind informatorii eliminaţi din agentură, pe intervalul 1-31 martie 1952.

Secţia Raională a Securităţii Statului Odorhei Anexa nr. III

NOTĂ
referitor la evenimentele importante ce au avut loc [în] activitatea agenturii

În decursul perioadei de la 1 Martie 1952 până la 31 Martie 1952 au avut loc următoarele evenimente mai importante:

1. Informatorul HAZAPARIU VASILE a fost abandonat ca informator pe motivul că a fost încadrat ca informator al Secţiei de Miliţie Odorhei, cât şi [la] Dir. Regiunii Stalin de Miliţie.
2. NAGY GH. ÁRPÁD a fost abandonat din cauză că nu mai avea posibilitate de a ne informa în obiectivul unde a fost încadrat.
3. Informatorul VAJDA DOMINIC a fost abandonat pe motivul că a fost mutat de la cooperativa respectivă, ne mai având posibilitatea de a ne informa din obiectiv.
4. Informatorul BODÓ ŞTEFAN a fost abandonat pe motivul că cel în cauză a devenit un beţiv notoriu, ne mai având încredere.
5. Informatorul MELLES[1] FRANCISC a fost abandonat pe motivul că a declarat că nu mai are posibilitate de a ne informa din obiectiv [...].
6. Informatorul BALÁZS IOSIF a fost abandonat pentru motivul că a fost ales ca secretar al Org. de Bază din comuna Corund.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 435, f. 261.

95.

1952 aprilie 18, Cluj. M.A.I.-D.R. Cluj către M.A.I.-D.R. Mureş: cerere de investigaţii asupra lui Deleanu Andrei, căsătorit cu nepoata lui Mihail Moruzov.

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA CLUJ
Nr. 231/64.319
18 April 1952 Prin curier

Către,
D.G.S.S. REGIUNEA MUREŞ

Vă rugăm a dispune investigaţii asupra numitului DELEANU ANDREI /fost HEGGI[2] ANDREI/, născut la 12 Sept. 1918 în oraşul Timişoara, fiul lui Elemér şi Elisabeta, de profesie farmacist, activitatea politică din trecut nu este cunoscută, iar în prezent este exclus din P.M.R.

Sus-numitul în perioada anilor 1940-1946 a funcţionat ca farmacist în Comuna Sărmaş, Raionul Luduş, Regiunea Mureş, în care perioadă, adică în 1946, se înscrie în P.C.R. şi îşi schimbă numele din HEGGI ANDREI în DELEANU ANDREI.

În anul 1946 se căsătoreşte cu CECILIA MORUZOV, nepoata lui MIHAIL MORUZOV, fost şeful Siguranţei pe întreaga Ţară în regimul fascist.

Ne interesează comportarea lui din perioada de mai sus, activitatea politică şi profesională, precum şi orice alte date ce interesează Securitatea Statului.

Rezultatele investigaţiunilor rugăm a comunica direct Regiunii de Securitate RODNA, referindu-vă la adresa Nr. 231/2458 din 7 April. 1952.

Colonel de Securitate Nedelcu Mihail Lt.Maj. de Securitate Hercz Nicolae

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 304, f. 111.

[1] Posibil, a treia literă din numele de familie este ilizibilă
[2] Corect: Hegyi

96.
1952 aprilie 25, Reghin. M.A.I.-B.R. Reghin: situația numerică a informatorilor, pe perioada 25 martie – 25 aprilie 1952.

Biroul Securității Statului
Biroul Reghin

Situația numerică a informatorilor de la 25 Martie – 25 Aprilie 1952

Nr. crt.	Problema	Obiectivul	Numărul informatorilor			Motivul abandonării	Numărul informatorilor existenți
			Existenți	Recrutați	Abandonați		
1	Siderurgie şi metalurgie	Turnătoria „Republica”	1	-	-	-	1 vigilență
2	Industria uşoară	F-ca de talpă „Neptun”	1	1	-	-	1 calificat 1 vigilență
3	Industria uşoară	F-ca I.P.E.I.L. Ierbuş	6	2	2	necoresp.	3 vigilență 3 calificați
4	Industria uşoară	F-ca I.P.E.I.L. Răstolița	2	2	-	-	2 vigilență 2 calificați
5	Industria uşoară	F-ca I.P.E.I.L. Lunca Bradului	2	1	-	-	2 vigilență 1 calificat
6	Industria uşoară	F-ca de cărămizi Suseni	2	-	-	-	1 vigilență 1 calificat
7	Industria uşoară	Întreprinderea „Republica”	-	1	-		1 calificat
8	Cooperative	U.C.R. Reghin	3	1	1	fiind scos din producție	2 calificați 1 vigilență
9	Cooperative	Cooperativa „6 Martie”	-	1	-	-	1 calificat
10	Cooperative	Cooperativa „23 August”	1	-	-	-	1 calificat
11	Cooperative	Cooperativa „Vulturul”	2	-	-	-	1 vigilență 1 calificat
12	Cooperative	Cooperativa „Solidaritatea”	3	1	1		2 vigilență 1 calificat
13	Cooperative	Cooperativa „Ciocanul”	1	-	-	-	1 calificat
14	Comerț	Baza de recepție	-	1	-	-	1 calificat
15	Comerț	I.C.S. „Alimentara”	-	1	-	-	1 calificat
16	Comerț	I.C.S. „Secera”	-	1	-	-	1 vigilență
17	Agricolă	G.A.S. „Stahanov”	3	-	1	necoersp.	1 calificat 1 vigilență
18	Agricolă	G.A.C. Batoş	2	-	-	-	2 vigilență
19	Agricolă	G.A.C. Luieriu	2	-	-	-	2 vigilență
20	Agricolă	G.A.C. Vătava	2	-	-	-	2 vigilență
21	Agricolă	G.A.C. Ideciu	1	1	-	-	2 vigilență
22	Sectorul rural		20	13	9	necoresp.	24 vigilență
23		S.M.T.	-	1	-	-	1 calificat
	TOTAL		54	28	14		48 vigilență 20 calificați

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 25.

97.
1952 mai 6, Târgu-Mureş. < M.A.I.-D.R. Mureş**>:** Notă informativă dată de informatorul „Tudor Vladimir” referitor la refuzul predării arhivei istorice a oraşului Târgu-Mureş la Arhivele Statului, Serviciul Regional Mureş.

NOTĂ
din 6 Mai 1952

Vă informez că la Sfatul Popular al oraşului Tg.-Mureş există un salariat la secţia Cadre, cu numele Bük[k]ösi Gheorghe, precum şi Bréda Béla, ca şef al secţiei Administrative, care au refuzat să predea arhiva istorică a oraşului Tg.-Mureş la Serviciul Regional al Arhivelor Statului, care s-a înfiinţat în Tg.-Mureş. Numiţii au refuzat acest lucru deoarece în arhivele oraşului sunt o serie de drapele maghiare, monete de argint maghiare, în special din timpul regimului hort[h]yst cât şi din timpul Austro-Ungariei, pentru care motiv numiţii au refuzat predarea arhivelor, deşi există ordin scris pentru acest lucru din partea M.A.I., cât şi din partea Sfatului Regional, totuşi numiţii motivează că nu predau arhivele până nu va veni la birou Soós Iosif, preşedintele Comitetului, care în prezent este bolnav.

Bük[k]ösi Gheorghe este membru în P.M.R., în trecut a fost „Vitéz", titlu pe care l-a purtat în timpul regimului horthyst.

Sursa: şeful serviciului regional al Arhivelor Statului [...], Schmidt Ioan, şeful secretariatului la Sfatul Regional.

Valoarea: Sigură.

„Tudor Vladimir"

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 76, f. 144.

98.

1952 mai 20, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.: raport cu privire la persoane cărora li s-a fixat domiciliul obligatoriu în regiune.

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ

Nr. 300/6758
20 Mai 1952

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
BUCUREŞTI

Urmare a raportului nostru Nr. 2/6758, din 17 Mai 1952, /buletin zilnic informativ/, raportăm că în Regiunea Mureş, începând de la data de 23 Aprilie 1952 au sosit în localităţile Tg.-Mureş, Târnăveni, Blaj, Reghin şi Gheorgheni, fixându-li-se domiciliu obligatoriu, un număr de 423 elemente dislocate din regiunile Stalin, Sibiu, Hunedoara, Constanţa şi Timişoara.

Situaţia prezentă a acestora este după cum urmează:

În Târnăveni şi comunele Seuca şi Cuştelnic li s-a fixat domiciliu obligatoriu unui număr de 81 persoane, dintre care 10 au intrat în câmpul muncii. O parte din ei sunt cetăţeni străini.

În Blaj şi comunele Veza şi Ciufud, 170 persoane, dintre care până în prezent nici unul nu a intrat în câmpul muncii.

În Reghin şi comuna Iernuţeni li s-a fixat domiciliu obligatoriu unui număr de 100 persoane, dintre care până în prezent nici unul nu a intrat în câmpul muncii.

În Gheorgheni li s-a fixat domiciliu obligatoriu unui număr de 25 persoane, care au fost repartizate să muncească la I.P.E.I.L., însă până în prezent nu s-au prezentat.

În Tg.-Mureş li s-a fixat domiciliu unui număr de 47 persoane, care au intrat în câmpul muncii.

O parte din ei locuiesc pe la diferiţi cunoscuţi şi prieteni precum şi la elemente de aceeaşi categorie socială, de care au fost primiţi ca fraţi de suferinţă, iar alţii au fost cazaţi de cei de resort.

Legat de prezenţa lor şi de lipsa autorităţilor competente, pentru că nu au luat măsuri urgente de rezolvare a situaţiei lor, lăsându-i să rămână pe rampa gărilor din Tg.-Mureş, Reghin, Gheorgheni, Blaj, Târnăveni câte 4 până la 6 zile, timp în care au luat contact cu populaţia din localităţi, printre care şi elemente de aceeaşi categorie socială, transformând platforma într-un bazar întreg pentru desfacerea şi vinderea lucrurilor ca haine, covoare şi mobilă la preţuri derizorii, elementele duşmănoase speculând această situaţie, lansează, cultivă şi colportează zvonuri alarmiste, culminând prin vie comentare a acestora.

În susţinerea acestora înşirăm câteva cazuri concrete din Regiunea Mureş:

ROSZNYAI GHEORGHE, CZARÁN VICTOR, TORMA NICOLAE, KELTZ SIMION, BLEIER ERNEST şi PIKA NICOLAE, moşieri expropriaţi, cu domiciliu în Tg.-Mureş, în cercul lor, stând sub influenţa emisiunilor radiourilor imperialiste ale căror audiţie o fac zilnic, şi legat de recentele fixări de domiciliu obligatoriu în Regiunea Mureş, comentează pe viu problema dislocărilor.

Aceştia, în frunte cu ROSZNYAI GHEORGHE, cultivă şi colportează zvonuri, purtând discuţii, în rândurile moşierilor expropriaţi, ai căror număr în Tg.-Mureş se ridică la 385, că:

Aceste măsuri de dislocări vor continua. Şi în Tg.-Mureş moşierii expropriaţi şi foştii exploatatori vor fi supuşi în curând acestor măsuri. Ei vor fi împărţiţi în trei categorii:

- Din prima categorie fac parte pensionarii, bătrânii, neputincioşii şi cei cu casele naţionalizate, care pot să-şi ducă cu ei tot ce au, care vor fi dislocaţi la ţară.
- Din categoria a doua fac parte foştii moşieri, foştii ofiţeri superiori şi alţii, care vor [fi] dislocaţi în alte regiuni şi pot duce cu ei o cantitate de 50 kg.
- În a treia categorie vor fi incluse elementele capabile de muncă şi duse la canal.

Această psihoză a prins în marea lor parte pe moşierii expropriaţi, cu ecou în rândurile elementelor de aceeaşi categorie socială, care sub semnul îngrijorării stau pregătiţi şi aşteaptă eventuale măsuri.

ROSZNYAI GHEORGHE, dr. în drept, născut în 14 August 1894 în comuna Curteni – Mureş, fiul lui Ştefan şi Ana, moşier expropriat /184 iugăre/, cu domiciliul obligatoriu în Tg.-Mureş, str. Călăraşi, nr. 90, fost membru activ al Partidului Ardelean, în prezent lansează, cultivă şi colportează ştiri alarmiste.

PIKA NICOLAE, născut la 1 Nov. 1900, în comuna Berindeu – Satu Mare, fiul lui Nicolae şi Elena, moşier expropriat /100 ha pământ/, posedă facultatea de medicină, cu domiciliu obligatoriu în Tg.-Mureş, Piaţa Stalin, nr. 54, fost membru în Partidul Ardelean, colportează şi comentează ştiri alarmiste.

ORBÁN CAROL, născut la 6 Iunie 1888 în comuna Malinoraşi – Satu Mare, fiul lui Gheorghe şi Sarolta, moşier expropriat /200 iugăre pământ/, posedă bacalaureat, cu domiciliul obligatoriu în Tg.-Mureş, str. Călăraşi, nr. 78, fost membru în Partidul Ardelean, are manifestări duşmănoase.

KELTZ SIMION, născut la 15 VII 1901 în Cehoslovacia, fiul lui Iuliu şi Silvia, moşier expropriat /370 iugăre pământ/, posedă bacalaureat, cu domiciliu obligatoriu în Tg.-Mureş, str. Gh. Dozsa, nr. 54, fost membru în Partidul Ardelean, are manifestări duşmănoase.

CZARÁN VICTOR, născut la 22 Octombrie 1893 în Sepreuş – Arad, fiul lui Márton şi Margareta, moşier expropriat, posedă Academia Comercială, cu domiciliul obligatoriu în Tg.-Mureş, str. Kossuth, nr. 1, fost membru în Partidul Ardelean, are manifestări.

BLEIER ERNEST, născut la 7 August 1897 în Bihor, fiul lui Emanoil şi Rozalia, moşier expropriat, posedă bacalaureat, cu domiciliu obligatoriu în Tg.-Mureş, str. Călăraşi, nr. 61, fost membru în Partidul Ardelean, a avut 570 iugăre pământ, are manifestări.

Toţi aceştia sunt încadraţi într-o acţiune informativă.

HANCIU IOAN, fost maior, contabil la B.R.P.R. Reghin şi CĂPRUCEANU MELINTE, contabil la Cooperativa din Reghin, au purtat discuţii în sensul că în curând şi ei vor avea aceeaşi soartă ca cei ce au fost dislocaţi în Reghin, deoarece se fac pregătiri în acest sens.

HANCIU IOAN este născut la 18 Septembrie 1901, în comuna Slatina – Olt, fiul lui Petre şi Sorica, studii bacalaureat, fost maior /C.D./, cu domiciliu în Reghin, str. Stalin, nr. 14.

CĂPRUCEANU MELINTE, născut la 15 IX. 1888, în comuna Slatina – Olt, fiul lui Melinte şi Maria, este contabil la U.R.C.C. Reghin, fost preşedinte P.N.L. Brătianu oraş Reghin şi senator P.N.L. Brătianu, cu domiciliul în Reghin, Strada Gării, nr. 8.

Lt. C.D. ALEXANDRU VASILE a afirmat:

Nu mai este mult şi în curând se vor produce mari schimbări, deoarece populaţia de pe litoralul Mării Negre se evacuează şi o delegaţie de la Constanţa a sosit la Tg.-Mureş pentru a găsi locuinţe pentru cei ce urmează a fi dislocaţi. În continuare a spus că Turcia a permis trupelor americane intrarea în Marea Neagră.

Lt. C.D. ALEXANDRU VASILE este născut la 13 Ianuarie 1920, în comuna Chiheru de Jos, Mureş, fiul lui Ioan şi Hortensia, are bacalaureatul, este funcţionar la Fabrica „Simó Géza" din Tg.-Mureş, cu domiciul în Tg.-Mureş, str. Gh. Dozsa, nr. 8.

ZAHARIAŞI IOAN, din Tg.-Mureş a afirmat:

Cadrele ne lucrează şi ne planifică până la 1 VI 1952, deoarece acest lucru s-a făcut şi în alte părţi, şi după aceea se întâmplă şi cu noi ceea ce s-a întâmplat cu cei ce au fost aduşi la Reghin din oraşul Stalin.

ZAHARIAŞI IOAN este născut la 18 Iulie 1903, în comuna Mureşeni – Mureş, fiul lui Dumitru şi Rafila, absolvent al liceului teoretic, referent tehnic la Secţiunea Gospodărie Comunală şi Industrie din Tg.-Mureş, origine socială mic burghez, domiciliat în strada Spitalului Vechi, nr. 2, Tg.-Mureş.

LUPŞAN IOAN, născut la 9 Februarie 1880 în oraşul Stalin, fiul lui Raveca şi Ioan, pensionar, domiciliat în Tg.-Mureş, a afirmat:

S-au făcut mari dislocări în Braşov, Alba Iulia, Sebeş în vederea instalării de comandamente sovietice.

KECSDES ELENA, născută Polotca, a afirmat:

Că în curând va începe războiul şi că în comuna Roua se vor lua măsuri de evacuarea şi transportarea unui număr de 60 familii în diferite locuri ale ţării.

KECSDES ELENA, născută Polotca, este născută la 26 Septembrie 1907 în comuna Jacodu Maghiar, Raionul Sighişoara, are 6 copii, casnică, avere are 4,69 Ha pământ arabil, are 6 clase primare, de origine ţăran mijlocaş, domiciliu în comuna Roua, Raionul Sâng. de Pădure.

PARITZI IULIU, a afirmat:

Am ascultat emisiunea radioului „România Liberă", care a spus că la Bucureşti au început deportările, care vor avea o amploare mai mare cuprinzând toată România, şi în cadrul acestei acţiuni vor fi deportaţi 10% din totalul populaţiei oraşelor, care vor fi duşi în Uniunea Sovietică ca şi pe şantiere de muncă.

PARATZI IULIU, în vârstă de 45 ani, de profesiune blănar, domiciliat în Tg.-Mureş, strada Piaţa Stalin, nr. 25, fost membru în Partidul Reînnoirii Maghiare.

ORBÁN BÉLA a afirmat că în ziua de 5 Aprilie 1952, în Bucureşti au fost deportări masive şi au fost deportate elemente cinstite care nu s-au vândut comuniştilor. În continuare a afirmat că în ziua de 16 Aprilie 1952, la orele 7,30, a fost alarmă aeriană, ceea ce dovedeşte că în curând se apropie războiul.

ORBÁN BÉLA, născut la 12 Februarie 1915 în Tg.-Mureş, fiul lui Orban şi Vilma, studii 4 clase liceu, de profesiune pantofar, origine mic burghez, domiciliat în Tg.-Mureş, strada Corunca, nr. 43.

NAGY FRANCISC a afirmat: că se va face o verificare a populaţiei din oraşe, cum s-a făcut vreo cinci ani în urmă, care va lovi desigur, din nou, în populaţia maghiară şi mai ales [în] acei care au desfăşurat activitate pentru interesele maghiarilor.

NAGY FRANCISC este domiciliat în Tg.-Mureş, fost membru activ în Partidul Crucea cu Săgeți.

UNGUREANU ROBERT, din Târăveni, a afirmat:

Din Târnăveni vor fi evacuate 200 de familii şi vor fi transportate în partea Bistriței.

UNGUREANU ROBERT, născut în Sibiu în 23 III. 1912, fiul lui Iosif şi Susana, şef depozit Competrol Târnăveni, absolvent a 4 clase de liceu, are 2 copii, fost membru în G.E.G., fără avere, cu domiciliu în str. Gh. Dimitrov, nr. 24.

PETREANU IOAN, chiabur, născut în anul 1900, cu domiciliul obligatoriu în Tg.-Mureş, strada Republicii 24, şi-a exprimat sentimentul de milă față de cei dislocați în Tg.-Mureş, arătând că aceasta nu este o măsură justă, dar vom mai vedea...

MOSCOVICI LEEB, funcționar în Reghin, născut în U.R.S.S., fugit de regimul sovietic, a afirmat:

Că radio Londra a comunicat că din România vor fi transportați circa 200.000 familii în U.R.S.S., unde deja s-au pregătit barăci şi amenajări. Aceste transporturi se vor face din oraşele mai importante pe trei categorii: foşti denunțători şi ofițeri de poliție; foşti ofițeri superiori; foşti moşieri, chiaburi şi mari fabricanți.

În Tg.-Mureş, în rândurile fostelor elemente exploatatoare, aderenți activi şi membri conducători ai fostelor partide burgheze, ofițeri C.D. şi pensionari, în urma acestor zvonuri care circulă cu intensitate crescândă că se vor face dislocări, că în curând va începe războiul etc., s-a creat o psihoză de îngrijorare şi neliniște, socotindu-se în orice moment susceptibili de a se lua împotriva lor măsuri de dislocare sau alte măsuri. Aşa cum am arătat mai sus, unii din ei se pregătesc şi aşteaptă doar ordine.

La acestea a contribuit în mare măsură şi faptul că autoritățile competente, în cazul de față Sfaturile Populare şi organele de Miliție, nu au luat măsuri urgente pentru a rezolva situația celor dislocați în regiunea noastră, pentru a nu rămâne în gară atâtea zile, lucru ce a dat naştere la faptele şi stările de fapte înşirate mai sus.

Propunem ca în viitor, când vor mai avea loc fixări de domicilii obligatorii în aceste condițiuni în regiunea noastră, să fim încunoştințați prin ordin din timp pentru a canaliza acțiunea informativă în această direcție şi a putea lua măsuri în consecință.

Am lua legătura cu Comitetul Regional P.M.R. şi Regiunea de Miliție în această problemă.

Am luat măsuri de identificare a elementelor care colportează ştiri false şi alarmiste în legătură cu problema dislocărilor şi supravegherea continuă la locul de muncă a elementelor dislocate în regiunea noastră.

Căpitan de Securitate Steiner Tiberiu Lt.Major de Securitate Stoica Octavian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 417, f. 109-114.

99.

1952 mai 24, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.-D.R. Rodna: date rezultate în urma investigațiilor efectuate asupra lui Deleanu Andrei.

[DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI]
REGIUNEA MUREŞ
Prin curier

Nr. 231/5819
din 24 Mai 1952

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA RODNA

La adresa Dvs.Nr. 231/2458 din 7 Aprilie 1952, referitor la numitul DELEANU ANDREI /fost HEGYI ANDREI/, comunicăm următoarele:

Din investigațiunile întreprinse rezultă că sus-numitul a venit în comuna Sărmaş în anul 1944, în care timp era cunoscut sub numele de Hegyi Andrei, după care schimbându-şi numele în Deleanu.

În această perioadă cât a funcționat în comuna Sărmaş a avut o farmacie în proprietatea sa, una maşină turism şi una motocicletă. În comună a fost cunoscut ca un mare speculant cu produse farmaceutice.

Sus-numitul în vara anului 1944 se căsătoreşte cu numita Cecilia MORUZOV, în care timp îl aduce şi pe fratele acesteia în Sărmaş, care era student în medicină, care din informații se află în localitatea Tulcea.

În anul 1945 se încadrează în P.C.R. pentru a-şi putea ascunde trecutul şi pentru a putea continua şi pe mai departe cu afacerile sale, sub pretextul că este membru de partid.

Sus-numitul ținea legături cu anumite persoane afaceriste din Cluj, Bucureşti şi Constanța cu care făcea mari afaceri cu cocoşei de aur.

Alte date asupra sus-numitului în raza noastră de activitate nu s-au mai putut stabili.

Căpitan de Securitate Steiner Tiberiu Lt.Maj. de Securitate Vodă Dumitru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 304, f. 113.

100.

1952 mai 30, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş: situația numerică a elementelor duşmănoase şi chiabureşti epurate din cooperative, în perioada 15 aprilie – 30 mai 1952.

SITUAŢIA

numerică a elementelor duşmănoase epurate dintre funcţionarii cooperativelor între 15 Aprilie şi 30 Mai 1952

RAIONUL	NUMĂRUL
TG.-MUREŞ	10
REGHIN	3
LUDUŞ	13
TÂRNĂVENI	30
SÂNGEORGIU DE PĂDURE	4
GHEORGHENI	5
TOTAL	**65**

SITUAŢIA

numerică a chiaburilor excluşi dintre membrii cooperativelor între 15 Aprilie şi 30 Mai 1952

RAIONUL	NUMĂRUL
TG.-MUREŞ	176
REGHIN	16
LUDUŞ	94
TÂRNĂVENI	12
SÂNGEORGIU DE PĂDURE	36
GHEORGHENI	
TOTAL	**334**

Total elemente suspecte îndepărtate din cooperaţie 399.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 409, f. 246.

101.

1952 iunie 5, <Târgu-Mureş>. <M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară>: situaţia chiaburilor identificaţi în iunie 1952.

SITUAŢIA

pe raioane a chiaburilor înscrişi în liste pe anul 1951 şi situaţia chiaburilor în urma identificării 1952

Nr. crt.	Denumirea raionului	Chiaburi în 1951	Chiaburi identificaţi 1952			
			Numărul comunelor	Chiaburi identificaţi	Numărul comunelor în curs de identificare	Termen de executare
1	Oraş Tg.-Mureş	15		50* 122*		
2	Târgu-Mureş	681	41	1730	8	7 iunie 1952
3	Reghin	207	34	596	10	20 iunie 1952
4	Gheorgheni	100	3	135	12	15 iunie 1952
5	Târnăveni	400	27	671	-	
6	Luduş	304	5	182	25	10 iunie 1952
7	Sâng. de Pădure	173	24	917	1	10 iunie 1952
Total		**1 880**	**134**	**4 373**	**56**	

* în curs de identificare

Târgu-Mureş, 5 Iunie 1952

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 417, f. 100.

102.

1952 iunie 11, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.: raport privind situaţia evidenţei foştilor membri ai partidelor burgheze.

TELEIMPRIMATOR

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
BUCUREŞTI

La ord. Dvs. telefonic nr. 312/54.114 din 10 Iunie a.c., raportăm:
Sunt identificați şi figurează în evidențele noastre următorii:

P.N.Ț. Maniu

Membri	230
Cadre conducătoare	38
În Com. Jud.	13
În Com. Plasă	6
În Com. Oraş	7
Delegații permanente	9
Şefi org. tineret	3
Dintre aceştia:	
- liberi la domiciliu	24
- arestați	8
- U.M.	5
- dispăruți	1

P.N.L.

Membri	81
Cadre conducătoare	28
În Com. Jud.	16
În Com. Plasă	7
În Com. Oraş	4
Şefi org. tineret	1
Dintre aceştia:	
- liberi la domiciliu	25
- arestați	1
- U.M.	2
- dispăruți	-

P.S.D.I.

Membri	4
Cadre conducătoare	-
În Com. Jud.	-
În Com. Plasă	-
În Com. Oraş	4
Şefi org. tineret	-
Dintre aceştia:	
- liberi la domiciliu	3
- arestați	1
- U.M.	-
- dispăruți	-

[P.N.C.] GOGA-CUZA

Membri	21
Cadre conducătoare	7
În Com. Jud.	8
În Com. Plasă	5
În Com. Oraş	8
Şefi org. tineret	-
Dintre aceştia:	
- liberi la domiciliu	20
- arestați	1
- U.M.	-
- dispăruți	-

MONARHICI

Membri	7
Toți liberi la domiciliu	

GĂRZILE LUI IULIU MANIU

Membri	32
Arestați	15

Dintre aceştia (cadre conducătoare) sunt încadraţi informativ un număr de 25 elemente.
Pe linia problemei 312 se lucrează cu un număr de 14 informatori, după cum urmează:

P.N.Ţ. Maniu	5
P.N.L.	4
P.S.D.I.	1
Monarhici	1
P.N.C. Gogu-Cuza	1
Gărzile lui Iuliu Maniu	2

Dintre aceştia, până în prezent, s-au deschis dosare de acţiune informativă şi verificare, după cum urmează:

D.A.I.	11
D.V.	3

Dintre care în probleme:

P.N.Ţ. Maniu	D.A.I.	8 individuale
P.N.L.	D.A.I.	2 individuale
P.S.D.I.	D.A.I.	1 individual
P.N.C. G.-C.	D.V.	1 grup
Monarhici	D.V.	1 grup
Garda Maniu	D.V.	1 grup

Căpitan de Securitate Steiner Tiberiu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 426, f. 29-31.

103.

1952 iunie 18, Târnăveni. M.A.I.-B.R. Târnăveni: notă informativă dată de informatorul „Patriotul” relativ la activitatea preotului ortodox Moldovan Ion din comuna Laslău Mare.

NOTĂ INFORMATIVĂ
26 Iunie 1952

În cele ce urmează redau un nou exemplu, clasic, [a] ceea ce înseamnă conducerea după bunul plac şi lipsită de orice raţiune a oficiului protopopesc român din Târnăveni.

În preajma sărbătorilor paştilor din anul crt., preotul Moldovan Ion din Căpâlna de Sus, s-a mutat în comuna Laslău Mare, până la aflarea unui titular, parohia vacantă Căpâlna de Sus s-a găsit [...] să fie administrată de preotul Ion Oprea din Bahnea, care se află la distanţa de 4 km, şi preotul Ion Moldovan mutat la Laslău Mare, la 8 km.

În zilele trecute, preotul Ion Oprea primeşte o înştiinţare din partea oficiului protopopesc, cum că el este desărcinat de la girarea parohiei Căpâlna, a rămas aşadar singur girant la acea parohie preotul Moldovan. În felul acesta, credincioşii din Căpâlna, în cazuri de necesitate sunt obligaţi să facă un drum de 8 km până la Laslău, abandonând Bahnea, situată numai la 4 km. Populaţiei sărace din Căpâlna firește că nu convine acest lucru, după cum mi-au explicat reprezentanţi autorizaţi ai ei, anume Şipoş Petru şi Cristina Coroş, în termeni abia stăpâniţi.

Convingerea acestora este că preotul Moldovan lucra în cârdăşie cu preotul Ion Groza şi că în cazul de faţă s-a trecut în mod grosolan peste interesele generale ale ţărănimii muncitoare din Căpâlna, ţinându-se seama numai de pofta nesătulă a preotului Moldovan, care mai girează şi alte 3 comune.

Dar preotul Moldovan, pe lângă pofta de exploatare mai nutreşte în secret un plan politic, că nu degeaba a fost el şeful legionarilor pe plasă. El nu vrea ca în fosta lui parohie să meargă alt preot ca să mai deschidă mintea oamenilor, să-i desprindă să vadă lumea cu ochii lor proprii, care să mai împrăştie din parohie ceaţa groasă a obscurantismului şi misticismului, buruieni pe care Moldovan le-a cultivat cu o grijă cu adevărat părintească.

Ce planuri are el cu Căpâlna? Reiese clar din convorbirea avută cu Tov. Şipoş Petru. Preotul Moldovan le-a promis că le va aduce un preot tot atât crednic ca sfinţia sa, pe preotul Eugen Sămărghiţan din Tirimia, respectivul este frate cu preotul Ion Sămărghiţan din Cerghid, cel care cu câţiva ani în urmă a ascuns în casa sa pe Nichifor Crainic.

Astfel, vulpoiul plănuieşte ca pe comunele mărginaşe să aibe numai preoţi legionari vrednici de încredere care, la schimbarea regimului, pe care aşteaptă pe cât mai curând, să-şi aibă formată avangarda sa de luptă.

Protopopul Groza, care îl sprijineşte, este sau complicele lui Moldovan pe plan politic, sau este cumpărat de acesta pentru că în împrejurări normale nimeni nu comite gafe de felul celor de mai sus, din care se desprinde concluzia logică că este lipsit de raţionament şi duşman al poporului.

Inf. „Patriotul”

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 83, f. 58a-58av.

104.

1952 iunie 21, Târnăveni. M.A.I.-B.R. Târnăveni: notă informativă dată de informatorul „Patriotul" relativ la activitatea preotului ortodox Moldovan Ion din comuna Laslău Mare.

NOTĂ INFORMATIVĂ
21 Iunie 1952

Întâlnindu-mă ieri în com. Suplac [cu] preotul Moldovan Ion din Laslău Mare, din vorbă în vorbă el mi-a declarat că a fost şi el în ziua de 18 iunie a.c. la conferinţa interconfesională care a avut ca subiect de discuţie lupta pentru pace. [Au] stat în sala de şedinţă şi şefii cultelor şi au citit de la masa prezidiului dările de seamă. A urmat apoi o pauză de 10 minute, urmând ca după pauză să se înscrie cine doreşte la cuvânt şi discuţii. În această pauză, preotul Moldovan, după propria lui declaraţie, a dispărut de la şedinţă fără a se întoarce cel puţin la încheiere.

Desigur, că ce-l priveşte pe preotul Moldovan toată afacerea luptei pentru pace? Dar el a prezis războiul pentru anul 1952 şi probabil e destul de supărat că nu mai izbucneşte odată, ci tot întârzie. Atunci ce-l priveşte pe el căutarea metodelor celor mai potrivite pentru a întări pacea [?]. Dar preotul Moldovan dirijează 4 parohii şi atunci autorităţilor în drept nu le mai poate fi indiferentă atitudinea lui negativă. Se vede însă că autorităţile noastre bisericeşti înadins caută să încurajeze aceste elemente, cazul cu Bernadea şi, mai recent cu Căpâlna sunt destul de grăitoare în privinţa aceasta.

Cazul cu fugirea lui Moldovan de la şedinţă poate că nu mi-ar fi bătut aşa tare la ochi, dacă după pauză nu s-ar fi întâmplat un incident pe care momentan nu mi l-am putut explica. Anume: protopopul Groza invită pe cei prezenţi să se înscrie la cuvânt. S-au înscris circa 6 inşi şi atunci Groza sculându-se în picioare şi cercetând sala, deodată întreabă, că Bahnea e prezentă? Părintele Oprea e de faţă? Atunci m-am sculat, am spus că sunt prezent, şi l-am rugat să mă înscrie şi pe mine la cuvânt. El a mormăit ceva scuză că nu pentru a mă provoca la cuvânt s-a interesat de mine.

Ce l-a determinat pe preotul Groza ca într-o sală plină de preoţi să se intereseze tocmai de modesta mea persoană, simpatia? De aşa ceva nu poate fi vorba, cât se ştie că, cu câteva zile înainte, cu preotul Moldovan mi-au făcut un act de nedreptate, încetându-mi mandatul de la Căpâlna chiar peste cuvântul mitropoliei, care s-a exprimat că eu singur să administrez Căpâlna. Explicaţia trebuie căutată tocmai în direcţia opusă. El mă urăşte şi dacă lipseam de la şedinţă, desigur ar fi făcut caz de absenţa mea. De ce nu s-a interesat de preotul MOLDOVAN, care lipsea? Probabil cu ştirea lui. [P]e preotul Groza nu-l jenează prietenia unui element ca Moldovan, care se dovedeşte tot mai mult şi mai făţiş ca duşman înrăit a milioanelor de oameni cinstiţi, care prin pace doresc să-şi creeze familiilor lor un trai fericit, în loc ca să-l demaşte, îl strânge la piept.

Inf. „Patriotul"

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272),* dosar nr. 83, f. 59-59v.

105.

1952 iunie 25, Bucureşti. M.A.I. către M.A.I.-D.R. Mureş: instrucţiuni privind urmărirea activităţii elementelor duşmănoase din cadrul minorităţilor conlocuitoare.

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI

Nr. 350/70.060

Către,
REGIUNEA MUREŞ

Cotitura istorică a eliberării patriei noastre de către glorioasa Armată Sovietică şi ieşirea din ilegalitate a Partidului nostru, precum şi preluarea puterii de stat de către clasa muncitoare, a făcut posibilă traducerea în viaţă şi uneia din principalele sarcini ce stăteau în faţa Partidului, şi anume rezolvarea „Problemei Naţionale", lichidarea apăsătoarei moşteniri a regimurilor burghezo-moşiereşti de asuprire pe criterii de limbă şi de naţionalitate, de discriminări rasiale şi totodată crearea condiţiilor unei vieţi noi de colaborare şi înfrăţire pe baza deplinei egalităţi între poporul român şi naţionalităţile conlocuitoare.

Constituţia R.P.R. consfinţeşte şi garantează naţionalităţilor conlocuitoare deplina egalitate în drepturi în faţa legii, prin folosirea limbii materne în toate domeniile, a vieţii politice, culturale şi economice, dreptul de a alege şi a fi aleşi în toate organele statului.

În actuala perioadă a luptei de clasă, duşmanul din afară şi slugile lui dinlăuntrul ţării noastre, lipsit de baza de masă, caută să [se] folosească cu intensitate crescândă de diversiune şi aţâţare naţionalist-şovină şi în rândurile naţionalităţilor conlocuitoare.

Elementele duşmănoase, ca foşti conducători ai diferitelor partide burgheze, foşti industriaşi, moşieri, chiaburi, preoţi, elementele trotchiste, titoiste etc., uneltele imperialismului americano-englez, sunt principalii instigatori ce stau în calea rezolvării definitive a „Chestiunii Naţionale" din R.P.R.

Organelor de securitate le revine sarcina de onoare de a contribui la această măreaţă operă de înfrăţire a oamenilor muncii de orice naţionalitate în lupta de construire a socialismului în Patria noastră, prin depistarea şi eliminarea duşmanului din rândurile oamenilor iubitori de pace şi progres.

Călăuză în munca de zi cu zi a organului de securitate, care urmăreşte activitatea elementelor duşmănoase din rândul minorităţilor conlocuitoare, sunt hotărârile C.C. al P.M.R. în „Problema Naţională". Tovarăşul însărcinat cu această problemă

trebuie în primul rând să cunoască bine linia Partidului nostru în această chestiune, să cunoască îndeaproape modul just de aplicare a liniei Partidului, să sesizeze orice abatere, să aprofundeze şi să stabilească concret izvorul lor.

Atenţia organului de securitate în primul rând trebuie să se îndrepte asupra foştilor conducători ai fostelor partide, grupări, asociaţii etc. burgheze, asupra foştilor exploatatori, industriaşi, moşieri etc. De asemeni, asupra chiaburilor, preoţilor şi altor elemente dubioase care încearcă prin învrăjbire să zădărnicească unitatea oamenilor muncii de orice naţionalitate.

Metodele duşmanului de clasă sunt foarte variate, vă redăm mai jos numai câteva exemple:

ACTIVITATEA SUBVERSIVĂ

Elementele naţionaliste şovine, acţionând individual sau organizaţi în bande subversive, trec la acte de teroare, comit sabotaje la locurile de producţie unde sunt angajaţi şi în afara serviciului, răspândesc în mod organizat zvonuri alarmiste, războinice, răspândesc manifeste, trimit scrisori de ameninţare, instigatoare de învrăjbire etc.

INFILTRĂRI

Sub masca unei atitudini democratice, elementele duşmănoase reuşesc să se infiltreze în organizaţiile democratice de masă ale naţionalităţilor conlocuitoare, de unde încearcă să denatureze linia Partidului, neagă rolul conducător al P.M.R. şi încearcă să îndepărteze masele populare de la lupta democraţiei noastre populare.

SUB SEMNUL „UNITĂŢII NAŢIONALE”

Capitaliştii de la oraşe, dar mai ales la sate, sub semnul teoriei „unităţii naţionale” încearcă să înlocuiască lupta de clasă prin politica de colaborare între clase.

ŞOVINISM ÎN ŞCOLI

Unii dintre profesori şi elevi din şcolile mixte şi în cele cu limba de predare maternă a vreuneia din naţionalităţile conlocuitoare fac separatisme, instigă şi învrăjbesc tineretul german contra celui maghiar etc.

NEPĂSARE FAŢĂ DE MUNCĂ ŞI NEVOILE NAŢIONALITĂŢILE CONLOCUITOARE

Elementele duşmănoase strecurate în aparatul de stat şi în viaţa noastră economică dau dovadă de nepăsare faţă de muncă, faţă de nevoile naţionalităţilor conlocuitoare, protejează elementele dubioase, şovăielnice, corupte, în detrimentul elementelor cinstite, cu origine sănătoasă, sub pretextul că „nu corespunde în muncă”.

CONTRACARAREA APLICĂRII HOTĂRÂRILOR C.C. AL P.M.R. ÎN CAMPANIILE POLITICE

Foştii moşieri, chiaburi văzându-se pe zi ce trece tot mai îngrădiţi, instigă populaţia săracă contra hotărârilor partidului, îngreunând buna desfăşurare a campaniilor politice de însămânţări, colectări, înfiinţări de Gospodării Agricole Colective, cooperative etc., reuşind în dese ocazii să inducă în eroare pe foştii exploataţi prin afirmaţiile că măsurile ce se iau contra lor sunt măsuri pe tema naţională etc.

ACTIVITATEA CULTELOR ŞI SECTELOR RELIGIOASE

Unele elemente reacţionare din rândul preoţilor şi predicatorilor şi mai ales clerul catolic profită de libertatea cultelor acordată de regimul de democraţie populară, desfăşoară o intensă propagandă naţionalist-şovină, menţinând o stare de spirit ostilă regimului, instigă masele de nesupunere la hotărârile C.C. al P.M.R.

ÎNCERCĂRI DE A DISCREDITA REGIMUL NOSTRU

Prin manifestări antisovietice, antiguvernamentale, antisemite etc., duşmanul încearcă să discrediteze regimul democratic.

ACTIVITATEA CELOR FUGIŢI DE REGIMUL SOVIETIC

Elementele fugite de regimul sovietic (basarabeni, ruşi albi etc.) duc o propagandă ostilă atât contra regimului sovietic, cât şi contra regimului nostru de democraţie populară.

Pentru a zădărnici la timp uneltirile duşmanului în rândurile naţionalităţilor conlocuitoare trebuie să se înţeleagă odată că fără agentură informativă de calitate nu veţi face faţă sarcinilor.

În acest scop vă veţi conforma întocmai „Directivei despre munca de agentură” ce aţi primit-o de la D.G.S.S., Nr. 101 Cabinet, din 29.III.1951.

Din experienţa noastră noi ştim că evidenţele bine organizate ne sunt un preţios ajutor în muncă şi în această privinţă vă veţi conforma întocmai „Directivei asupra organizării evidenţelor operative”, ce aţi primit-o de la D.G.S.S.

Dispuneţi ca acest ordin să fie temeinic prelucrat cu tovarăşii din Secţia III-a şi pe viitor să se dea atenţia cuvenită şi acestei categorii de duşmani.

În sinteze ce veţi înainta la fiecare 30 a lunii, veţi arăta toate evenimentele petrecute în rândul naţionalităţilor conlocuitoare.

Este necesar ca tovarăşii din resortul 35, când au unele nelămuriri şi nu pot rezolva în cadrul unităţii respective, să se adreseze pentru lămuriri D.G.S.S.

Alăturat vă înaintăm un îndreptar de[spre] obiectivele ce trebuiesc urmărite de biroul V din Secţia III-a.

În îndreptar sunt arătate obiectivele ce trebuiesc urmărite de către B. V. din Secţia III. Dvs. veţi adopta la specificul regiunii, iar restul va rămâne spre ştiinţă. De exemplu:

Regiunea Bihor nu va avea de urmărit elementele duşmănoase din rândul naţionalităţilor conlocuitoare turce, sau Regiunea Ialomiţa nu va avea de urmărit elemente duşmănoase din rândul naţionalităţilor conlocuitoare maghiare, întrucât are un număr neînsemnat de cetăţeni maghiari etc.

La întocmirea planului de muncă pe trimestrul III să vă ghidaţi după alăturatul îndreptar, la crearea agenturii şi a evidenţelor.

Î N D R E P T A R

351. ELEMENTE DUŞMĂNOASE DIN RÂNDURILE NAŢIONALITĂŢII MAGHIARE

Pe această linie se va urmări activitatea naţional-şovină a elementelor duşmănoase în rândurile populaţiei maghiare. Elementele duşmănoase strecurate în Uniunea Populară Maghiară, elemente excluse din U.P.M.

Veți urmări starea de spirit a populației maghiare, zvonuri alarmiste, de cine sunt lansate şi cine sunt autorii.

În special atenția Dvs. se va îndrepta spre conducătorii fostelor partide, grupări, asociații burgheze, pentru care veți întocmi dosare individuale de acțiune informativă. Pentru simpli membri veți întocmi tabele cu date sumare. Aceasta până în momentul în care se constată că aceşti simpli membri nu prezintă pericol pentru securitatea statului, iar din momentul ce se va constata activitatea lor dușmănoasă li se vor întocmi şi lor dosare de acțiune informativă.

Partidul Vieții Maghiare
Partidul Reînnoirii Maghiare
Partidul Crucea cu Săgeți
Partidul Național Socialist
Organizația Paramilitară „Levente”
Organizația H.Ö.K.K. (Horszhegyi Örvezető Kiképző Keret)
Organizația Agricultorilor din Ardeal
Organizația Foştilor Luptători de pe Front
Organizația tineretului romano-catolic „Kolping”
Organizația Tineretului Creştin „I.K.E.”
Organizația Centrul Național de Muncă
Societatea Camaraderească a Frontului Răsăritean
Asociația Baross
Asociația celor decorați cu „Crucea Apărării Naționale”
Asociația celor decorați cu ordinul „Vitéz”
Liga Antibolşevică
Liga Femeilor Maghiare

şi o serie de foste organizații şi asociații locale de tir, culturale, sportive etc. cu caracter fascist.

351. ELEMENTELE DUŞMĂNOASE DIN RÂNDURILE NAȚIONALITĂȚII CONLOCUITOARE GERMANE

Pe această linie se va urmări activitatea național şovină şi separatistă a elementelor dușmănoase în rândurile populației germane.

Veți urmări starea de spirit a populației germane, zvonuri alarmiste, de cine sunt lansate şi cine sunt autorii.

În special atenția Dvs. va fi îndreptată spre conducătorii fostelor partide, grupări, asociații burgheze, pentru care veți întocmi dosare individuale de acțiune informativă. Pentru simpli membri veți întocmi tabele cu date sumare. Aceasta până în momentul când se constată că aceşti simpli membri nu prezintă pericol pentru securitatea statului, iar din momentul ce se va constata activitatea lor dușmănoasă se vor întocmi şi lor dosare de acțiune informativă.

1. Foşti conducători ai Partidului Național Socialist German
2. Foşti conducători ai Grupului Etnic German
3. Elemente care au făcut parte din armata S.S.
4. Elemente care au făcut parte din „Wehrmacht”
5. Elemente care s-au infiltrat în Comitetul Antifascist German
6. Foşti conducători ai organizațiilor, asociațiilor şi alte ramificații ce au derivat din Partidul Național Socialist German, cu caracter cultural, sportiv etc.

352. DIVERSIUNEA TITOISTĂ

Se va urmări în mediul tuturor elementelor dușmănoase de orice naționalitate şi în special în rândurile naționalității conlocuitoare sârbe, adică acele elemente care se alătură politicii trădătoare a lui TITO.

De asemeni, veți urmări starea de spirit a populației sârbe, zvonuri alarmiste, de cine sunt lansate şi cine sunt autorii.

În special atenția Dvs. se va îndrepta spre:

Elementele dușmănoase strecurate în Uniunea Asociațiilor Culturale Slave şi elementele excluse din Uniune.
Foştii regalişti sârbi
Foştii partizani ai lui DRAJA MIHAILOVICI
Foştii partizani ai lui TITO
Familiile şi prietenii intimi ai spionilor titoişti condamnați
Elementele suspecte strecurate în partid, aparatul de stat etc.
Familiile care au rude în Jugoslavia.

Se vor întocmi dosare de acțiune informativă pentru toți cei din categoriile arătate mai sus, cu activitate sau manifestări titoiste. Iar pentru cei din categoriile de mai sus arătate, [pentru] care nu avem semnalări că în prezent ar duce vreo activitate dușmănoasă, se vor întocmi tabele cu date sumare. Aceasta până în momentul când se va constata că şi activitatea lor prezintă pericol pentru securitatea statului, din acest moment veți întocmi şi acestora dosare de acțiune informativă.

353. ACTIVITATEA ELEMENTELOR NAȚIONALIST-ŞOVINE DIN RÂNDURILE NAȚIONALITĂȚII CONLOCUITOARE EVREIEŞTI

În special atenția Dvs. se va îndrepta spre:

Activitatea foştilor conducători ai fostelor organizații sioniste

Activitatea foştilor conducători ai fostelor organizații de ajutorare „Kerem Kayemet Israel”, „Kerem Hayesod” şi „Hias Hicem”

Elementele dușmănoase strecurate în Comitetul Democrat Evreiesc

Elementele care caută să mențină trează emigrarea evreilor în Israel

De asemeni, veți urmări starea de spirit a populației evreiești, zvonurile alarmiste, de cine sunt lansate și cine sunt autorii.

Se vor întocmi dosare de acțiune informativă la toți foștii conducători ai organizațiilor sioniste. Iar pentru simpli membri, tabele cu date sumare. Aceasta până în momentul când se constată că și activitatea acestora prezintă pericol pentru securitatea statului, din acest moment veți întocmi și acestora dosare de acțiune informativă

Pentru a vă ușura munca Dvs. în ceea ce privește obiectivele acestei probleme, redăm mai jos schematic organizații sioniste ce au activat în R.P.R.

1. KLAL SIONIST – cu următoarele suborganizații:
    a. Hanoar Haționi
    b. Baal Malaha
    c. Dror Hadas
2. REVIZIONIȘTI – cu următoarele suborganizații:
    a. Bethar
    b. Irgun
    c. Haiarden
    d. Renașterea
    e. Menorah
    f. Liga Maritimă Palestiniană
3. MIZRACHI – cu următoarele suborganizații:
    a. Thora – Haavoda
    b. Haoved – Hadadi
    c. B'nei Achiba
    d. Agudas Israel
    e. Hapoel – Hamizrachi
4. EXECUTIVA SIONISTĂ
5. MIȘMAR – cu următoarele suborganizații:
    a. Haşomer Hațair
    b. Haoved Hadadi
    c. B'nei Avoda
    d. Habonim
    e. Haoved Mişmar
6. POALE SION – cu următoarele suborganizații:
    a. Dror Habonim
7. ICHUD – cu următoarele suborganizații:
    a. Gordonia
    b. Borchovia
    c. Buşelia
    d. Haoved Haționi
    e. Hertzlia
    f. Dror Ichud
    g. Brith - Halutzei

354. ACTIVITATEA ELEMENTELOR NAȚIONALIST ȘOVINE ÎN RÂNDURILE NAȚIONALITĂȚILOR CONLOCUITOARE: ruși (lipoveni), ucrainieni, cehi, slovaci, bulgari, tătari, turci, greci, armeni, polonezi, țigani și albanezi

La aceste naționalități conlocuitoare se va urmări:

Fostele elemente conducătoare ale fostelor organizații, comunități, uniuni, asociații etc. burgheze, pe naționalități

Elementele dușmănoase burgheze strecurate în conducerea organizațiilor comitetelor democratice ale acestor naționalități conlocuitoare.

Starea de spirit, zvonuri alarmiste, de cine sunt lansate și cine sunt autorii.

Se vor întocmi dosare de acțiune informativă pentru toți foștii conducători ai diverselor organizații burgheze, naționaliste. Pentru simpli membri se vor întocmi tabele cu date sumare. Aceasta până în momentul când activitatea acestora nu prezintă pericol pentru securitatea statului. Iar din momentul când se constată că se manifestă dușmănos și acestora se vor întocmi dosare de acțiune informative.

De asemeni, se va urmări activitatea elementelor fugite de regimul sovietic (basarabeni, ruși albi).

Este cunoscut că marea majoritate a acestor elemente nu s-au încadrat în lupta poporului muncitor din R.P.R., au făcut parte din clasa exploatatoare, chiaburi, foști funcționari, slugile servile ale regimurilor burghezo-moșierești, cu activitate nefastă pe teritoriul Uniunii Sovietice vremelnic cotropite de fasciști etc.

Și în mediul acestora veți urmări activitatea și manifestările dușmănoase, ca să putem avea în orice moment imaginea clară asupra acestor categorii de cetățeni.

Pentru cei cu activitatea dușmănoasă din trecut și în prezent veți întocmi dosare personale de acțiune informativă. Iar pentru fugarii fără activitatea dușmănoasă să există tabele cu date sumare pentru fiecare.

Colonel de Securitate G. Birtaș Căpitan de Securitate A. Vaculin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 437, f. 7-14.

106.

1952 iunie 26, Târnăveni. M.A.I.-B.R. Târnăveni: notă a informatorului „Patriotul" în legătură cu zvonul referitor la îndepărtarea din birourile instituţiilor din Bucureşti a tablourilor înfăţişând pe Stalin.

NOTĂ INFORMATIVĂ
26 Iunie 1952

Stând de vorbă cu preoteasa Aurelia, soţia preotului Asachie Marcovici din Târnăveni, aceasta mi-a povestit că a auzit că pe la Bucureşti, prin birouri, se ia jos de pe pereţi chipul reprezentând pe Tov. Stalin. Motivul? Nu-l ştie nici ea, la fel spune că a fost luat chipul lui Tito jos de prin birouri când ne-a devenit duşman.

Inf. „Patriotul"

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 83, f. 58.

107.

1952 iunie 30, Gheorgheni. M.A.I.-B.R. Gheorgheni: situaţia informatorilor existenţi pe obiective pe linia Secţiei a 2-a.

BIROUL SECURITĂŢII STATULUI
RAIONUL GHEORGHENI

SITUAŢIE
a informatorilor existenţi la data de 30 Iunie 1952 pe linia secţiei a 2-a cu arătarea pe obiective

Obiectivul	Nr. informatorilor		Numele conspirativ	Numele ofiţerului cu care lucrează
	informatori	rezidenţi		
I.P.E.I.L. Gheorgheni		1	„Hodac"	Slt. Anca A.
I.P.E.I.L. Gheorgheni	1		„Sári"	Slt. Anca A.
I.P.E.I.L. Gheorgheni	1		„Bradul"	Slt. Anca A.
I.P.E.I.L. Gheorgheni	1		„Scândura"	Slt. Anca A.
I.P.E.I.L. Gheorgheni	1		„Lemnul"	Slt. Anca A.
I.P.E.I.L. Topliţa		1	„Corbul"	Slt. Sárközi I.
I.P.E.I.L. Topliţa	1		„Fulger"	Slt. Sárközi I.
I.P.E.I.L. Topliţa	1		„Dumitru"	Slt. Sárközi I.
I.P.E.I.L. Topliţa	1		„Funcţionar"	Slt. Sárközi I.
I.P.E.I.L. Topliţa	1		„Bradul"	Slt. Sárközi I.
I.P.E.I.L. Topliţa	1		„Furnica"	Slt. Sárközi I.
I.P.E.I.L. Topliţa	1		„Veselul"	Slt. Sárközi I.
I.P.E.I.L. Gălăuţaş	1		„Tâmplarul"	Slt. Sárközi I.
I.P.E.I.L. Gălăuţaş	1		„Lemnul"	Slt. Sárközi I.
I.P.E.I.L Hodoşa	1		„Todor"	Slt. Bartis C.
I.P.E.I.L Hodoşa	1		„Fehérvári"	Slt. Bartis C.
I.P.E.I.L Hodoşa	1		„Hangu"	Slt. Bartis C.
I.P.E.I.L Hodoşa	1		„Szabó"	Slt. Bartis C.
I.P.E.I.L Hodoşa	1		„Fodor"	Slt. Bartis C.
I.P.E.I.L. Ditrău	1		„Pop"	Slt. Bartis C.
I.P.E.I.L. Ditrău	1		„Fekete"	Slt. Bartis C.
I.P.E.I.L. Ditrău	1		„Bartok"	Slt. Bartis C.
I.P.E.I.L. Voşlobeni	1		„Dumitru"	Slt. Codarcea I.
I.P.E.I.L. Voşlobeni	1		„Dobreanu"	Slt. Codarcea I.
I.P.E.I.L. Ciumani	1		„Kerekes I."	Slt. Szopos M.
Topitoria Ciuman	1		Plecat în altă localitate	
Topitoria Lăzarea	1		„Orbán I."	Slt. Szopos M.
Topitoria Lăzarea	1		„Fandi I."	Slt. Szopos M.
Cărbuni Borsec	1		„Cărbuni"	Slt. Sárközi I.
Cărbuni Borsec	1		„Borviz"	Slt. Sárközi I.
Cărbuni Borsec	1		„Frunză"	Slt. Sárközi I.

Coop.,	1		„Inul”	Slt. Anca A.
U.R.C.C.	1		„Comerțul”	Slt. Anca A.
Coop. Stahanov	1		„Pantoful”	Slt. Anca A.
Coop. Lacul Roşu	1		„Lacul”	Slt. Anca A.
Coop. Chimică	1		„Vopsele”	Slt. Anca A.
Finanțe Raion	1		„Raita”	Slt. Anca A.
Finanțe Oraş	1		„Ionică”	Slt. Anca A.
B.R.P.R. Gheorgheni	1		„Banul”	Slt. Anca A.
B.R.P.R. Toplița	1		„Leul”	Slt. Sárközi I.
Electrica Gheorgheni	1		„Lumină”	Slt. Anca A.
Alimentara Gheorgheni	1		„Lolircă”	Slt. Anca A.
Alimentara Borsec	1		„Dundi”	Slt. Sárközi I.
Alimentara Borsec	1		„Tânărul”	Slt. Sárközi I.
G.A.C. Ditrău	1		„Roza”	Slt. Bartis C.
G.A.C. Ditrău	1		„Plugul”	Slt. Bartis C.
G.A.C. Lăzarea	1		„Vari[1] R.”	Slt. Szopos M.
G.A.C. Lăzarea	1		„Francisc”	Slt. Szopos M.
G.A.S. Lăzarea	1		„Todor I.”	Slt. Szopos M.
G.A.S. Lăzarea	1		„Furtună”	Slt. Szopos M.
G.A.S. Toplița	1		„Pandii”	Slt. Sárközi I.
P.T.T. Gheorgheni	1		„Ioan”	Slt. Anca A.
Comerț Gheorgheni	1		„Pânză”	Slt. Anca A.
Comerț Gheorgheni	1		„Ferul”	Slt. Anca A.
Comerț Gheorgheni	1		„Alimente”	Slt. Anca A.
Orașul Gheorgheni	1		„Telu”	Slt. Anca A.
Orașul Gheorgheni	1		„Public”	Slt. Anca A.
Orașul Gheorgheni	1		„Măsele”	Slt. Anca A.
Comuna Lăzarea	1		„Vad Ioan”	Slt. Szopos M.
Comuna Joseni	1		„Blaziu”	Slt. Szopos M.
Comuna Joseni	1		„Ferdinati”	Slt. Szopos M.
Comuna Joseni	1		„Petru”	Slt. Szopos M.
Comuna Joseni	1		„Eleze”	Slt. Szopos M.
Comuna Ciumani	1		„Dejő”[2]	Slt. Szopos M.
Comuna Ciumani	1		„Vasi I.”	Slt. Szopos M.
Comuna Ciumani	1		„Lucaci”	Slt. Szopos M.
Comuna Ciumani	1		„Csortás”	Slt. Szopos M.
Comuna Suseni	1		„Völgyes”	Slt. Szopos M.
Comuna Suseni	1		„Ioan”	Slt. Szopos M.
Comuna Remetea	1		„Roza”	Slt. Bartis C.
Comuna Remetea	1		„Dura”	Slt. Bartis C.
Comuna Ditrău	1		„Daru”	Slt. Bartis C.
Comuna Ditrău	1		„Fehérvári”	Slt. Bartis C.
Comuna Sărmaş	1		„Ioan”	Slt. Bartis C.
Comuna Sărmaş	1		„Câmpeanu”	Slt. Bartis C.
Comuna Sărmaş	1		„Lupu”	Slt. Bartis C.
Comuna Subcetate	1		„Popescu”	Slt. Bartis C.
Comuna Toplița	1		„Stânca”	Slt. Sárközi I.
Comuna Toplița	1		„Țiganul”	Slt. Sárközi I.
Comuna Toplița	1		„Studentul”	Slt. Sárközi I.
Comuna Toplița	1		„Urzică”	Slt. Sárközi I.
Comuna Toplița	1		„Gospodarul”	Slt. Sárközi I.
Comuna Gălăuțaş	1		„Codrul”	Slt. Sárközi I.
Comuna Bilbor	1		„Bilboreanu”	Slt. Sárközi I.
Comuna Voşlobeni	1		„Iordace[3] I.”	Slt. Codarcea I.
Comuna Voşlobeni	1		„Dumitru D.”	Slt. Codarcea I.
Comuna Voşlobeni	1		„Ghiozdan S.”	Slt. Codarcea I.
Comuna Voşlobeni	1		„Rusu A.”	Slt. Codarcea I.
Comuna Mureş Izvor	1		„Cazacu C.”	Slt. Codarcea I.

[1] Posibil: Vári
[2] Posibil: Dezső, cf. **Doc. 139**
[3] Posibil: Iordache

Total inf. 89
Dintre care 1 plecat [în] altă localitate, rest 88.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 260-262.

108.

1952 iunie 30, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: tabel nominal cu informatorii existenți pe obiective, Sectorul 1.

BIROUL RAIONAL DE SECURITATE SÂNGEORGIU DE PĂDURE

Sectorul Nr. I
Sângeorgiu de Pădure

TABEL NOMINAL
despre informatorii existenți pe obiective la 30 Iunie 1952

Nr. crt.	Numele şi prenumele	Numele conspirativ	Obiectul în care lucrează	Calificat	Necalificat	Numele ofițerului care lucrează cu informator
1	Datu Dumitru	„Olt”	Termo-Electric		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
2	Máthé Dezideriu	„Mákos”	Termo-Electric		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
3	Menyhárt Iuliu	„Mikes”	Termo-Electric		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
4	Orbán Balázs	„Orosz”	Termo-Electric		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
5	Halunga Dora	„Harcov”	Termo-Electric	Calificat		Slt. Szász C. Iuliu
6	Stoica Ecaterina	„Elena”	Termo-Electric		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
7	Grün Francisc	„Constructor”	Termo-Electric		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
8	Popovici Virgil	„Popescu”	Gaz-Metan		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
9	Váradi Ioan	„Vargyas”	Gaz-Metan		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
10	Szöcs Magda	„Magdalena”	U.R.C.C.	Calificat		Slt. Szász C. Iuliu
11	Orbán Eugen	„Orbulescu”	U.R.C.C.		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
12	Demeter Gheorghe	„Daradics”	U.R.C.C.		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
13	Henter Martin	„Harko”	U.R.C.C.		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
14	Demeter Ana	„Anica”	Sect. Finanțe		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
15	Matei Mihai	„Martonovici”	Sect. Finanțe		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
16	Volosin Vera	„Maria”	Banca R.P.R.	Calificat		Slt. Szász C. Iuliu
17	Lungu Vasile	„Scurtu”	C.S.C.P.A.		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
18	Vasilescu Gh.	„Voinicu”	C.S.C.P.A.	Calificat		Slt. Szász C. Iuliu
19	Batentiana Ana	„Valentina”	Sect. Agr.		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
20	Kovács Alex.	„Fieraru”	Sect. Particular		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
21	Rostás Zoltán	„Raszkovici”	Sect. Particular		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
22	László Ladislau	„Lakatos”	Sect. Particular		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
23	Gáll Alexa	„Alexandrovici”	Sect. Particular		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
24	Imbarus Liviu	„Livazeni[1]”	Sect. Particular		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
25	Kántor Iosif	„Katona”	Sect. Particular		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
26	Nagy Alexa.	„Naftalin”	Sect. Particular		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
27	Nagy Margareta	„Margitai”	Sect. Particular		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
28	Piroșca Traian	„Decebal”	Sect. Particular	Calificat		Slt. Szász C. Iuliu
29	Balázs Andrei	„Blaj”	Sect. Particular		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu
30	Matiș Ștefan	„Mureș”	Sect. Particular		Necalificat	Slt. Szász C. Iuliu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 311.

109.

1952 iunie 30, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: tabel nominal cu informatorii existenți pe obiective, Sectorul 2.

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI SÂNG. DE PĂDURE

Sectorul Nr. II

[1] Posibil: „Livezeni”

TABEL NOMINAL
despre informatorii existenți pe obiective la 30 Iunie 1952

Nr. crt.	Numele şi prenumele	Numele conspirativ	Obiectul în care lucrează	Calificat	Necalificat	Numele ofițerului care lucrează cu informator
1	Adorjáni Ladislau	„Adria”	G.A.S. Seleuş		Necalificat	Sabău Gheorghe
2	Suciu Andrei	„Suceava”	G.A.S. Seleuş		Necalificat	Sabău Gheorghe
3	Martini Ştefan	„Marioneta”	G.A.S. Seleuş		Necalificat	Sabău Gheorghe
4	Tăbăreanu Terente	„Tăbăcaru”	G.A.S. Seleuş	Calificat		Sabău Gheorghe
5	Cherteş Ioan	„Cherestea”	G.A.S. Seleuş		Necalificat	Sabău Gheorghe
6	Demeter Ioan	„Dani”	G.A.S. Seleuş		Necalificat	Sabău Gheorghe
7	Borsos Iosif	„Barbély”[1]	G.A.S. Seleuş		Necalificat	Sabău Gheorghe
8	Paven Romulus	„Canpu”	G.A.S. Seleuş		Necalificat	Sabău Gheorghe
9	Matca Ioan	„Marinaru”	G.A.S. Seleuş		Necalificat	Sabău Gheorghe
10	Kristolf Andrei	„Kerger”	G.A.S. Zagăr		Necalificat	Sabău Gheorghe
11	Farkas Iosif	„Lupu”	G.A.S. Filitelnic		Necalificat	Sabău Gheorghe
12	Tulcea Luca	„Turcu”	G.A.S. Filitelnic		Necalificat	Sabău Gheorghe
13	Ochianu Ioan	„Ochelari”	G.A.S. Filitelnic		Necalificat	Sabău Gheorghe
14	Moldovan Pavel	„Muntenia”	G.A.C. Zagăr		Necalificat	Sabău Gheorghe
15	Cociş Ironim	„Costanța”	G.A.C. Zagăr		Necalificat	Sabău Gheorghe
16	Olariu Ionichi	„Ogar”	G.A.C. Zagăr		Necalificat	Sabău Gheorghe
17	Zolog Mihai	„Grâu”	G.A.C. Zagăr		Necalificat	Sabău Gheorghe
18	Boldea Ilie	„Bogaru”	G.A.C. Zagăr		Necalificat	Sabău Gheorghe
19	Albert Mihai	„Andor”	G.A.C. Chendu Mic		Necalificat	Sabău Gheorghe
20	Nagy Alexandru	„Mare”	G.A.C. Chendu Mic		Necalificat	Sabău Gheorghe
21	Gergely Ioan	„Gereblies”[2]	G.A.C. Chendu Mic		Necalificat	Sabău Gheorghe
22	Császár Iosif	„Király”	G.A.C. Chendu Mic		Necalificat	Sabău Gheorghe
23	Szaba[3] Ştefan	„Sasu”	G.A.C. Chendu Mic		Necalificat	Sabău Gheorghe
24	Albert Dominic	„Arad”	G.A.C. Călimăneşti		Necalificat	Sabău Gheorghe
25	Kömives Rebeka	„Zidaru”	G.A.C. Călimăneşti		Necalificat	Sabău Gheorghe
26	Székely Alexandru	„Săcui”	G.A.C. Călimăneşti		Necalificat	Sabău Gheorghe
27	Albert Iosif	„Almási”	G.A.C. Călimăneşti		Necalificat	Sabău Gheorghe
28	Izsák Iosif	„Rávai”	G.A.C. Roua		Necalificat	Sabău Gheorghe
29	Hanka Vilhelm	„Harakovici”	G.A.C. Roua		Necalificat	Sabău Gheorghe
30	Györfi Dionisie	„Gyöngyösi”	G.A.C. Roua		Necalificat	Sabău Gheorghe
31	Dranda Nicolae	„Danil”	G.A.C. Seleuş		Necalificat	Sabău Gheorghe
32	Laslo[4] K. Iosif	„Laczco”[5]	Sect. Particular Fântânele		Necalificat	Sabău Gheorghe
33	Varbely[6] Ştefan	„Ştefănescu”	Sect. Particular Fântânele		Necalificat	Sabău Gheorghe
34	Baka Augustin	„Ştefanov”	Sect. Particular Fântânele		Necalificat	Sabău Gheorghe
35	Koncz Iosif	„Kocis”[7]	Sect. Particular		Necalificat	Sabău Gheorghe

[1] Posibil: „Borbély”
[2] Posibil: „Gereblyés”
[3] Posibil: Szabó
[4] Posibil: László
[5] Posibil: „Laczkó”
[6] Várbeli; cf. **Doc. 244**, nr.crt. 184
[7] Posibil: „Kocsis”

			Fântânele			
36	Barabas Maria	„Bakau”	Sect. Particular Fântânele		Necalificat	Sabău Gheorghe
37	Albert Mihai	„Mihailovici”	Sect. Particular Chendu Mare		Necalificat	Sabău Gheorghe
38	Laslo Laslo[1]	„Lakatas”[2]	Sect. Particular Chendu Mare		Necalificat	Sabău Gheorghe
39	Sárkány Dionisie	„Sárga”	Sect. Particular Chendu Mare		Necalificat	Sabău Gheorghe
40	Gyönczi[3] Ladislau	„Laslovici”	Sect. Particular Chendu Mic		Necalificat	Sabău Gheorghe
41	Baciu Susana	„Bacău”	Sect. Particular Seleuș		Necalificat	Sabău Gheorghe
42	Birton Moise	„Cibui”	Sect. Particular Sat Cibu		Necalificat	Sabău Gheorghe
43	Chintuan[4] Ioan	„Cinciescu”	Sect. Particular Sat Filitelnic		Necalificat	Sabău Gheorghe
44	Balázs Anton	„Antalfi”	Sect. Particular Sat Dumitreni		Necalificat	Sabău Gheorghe
45	Szambatfolvi[5] Polixenia Polixenia	„Poligraf”	Sect. Particular Sat Bordoșiu		Necalificat	Sabău Gheorghe
46	Sentisvany[6] Terezia	„Szarka”	Sect. Particular Sat Bordoșiu		Necalificat	Sabău Gheorghe
47	Szász Sigismund	„Zigmanfolvi”[7]	Sect. Particular Sat Odrihei		Necalificat	Sabău Gheorghe
48	Oltean Nicolae	„Oltenia”	Sect. Particular Sat Agrișteu		Necalificat	Sabău Gheorghe
49	Rucz Ioan	„Rika”	Sect. Particular Sat Agrișteu		Necalificat	Sabău Gheorghe
50	Bálint Emil	„Bátor”	Sect. Particular Sat Agrișteu		Necalificat	Sabău Gheorghe
51	Szaba[8] Ludovic	„Croitor”	Sect. Particular Coroisânmartin		Necalificat	Sabău Gheorghe
52	Fediuc Aurel	„Costică”	Sect. Particular Coroisânmartin		Necalificat	Sabău Gheorghe
53	Buda Mihai	„Buba”	Sect. Particular Sat Coroi		Necalificat	Sabău Gheorghe
54	Herman Maria	„Hercules”	Sect. Particular Coroisânmartin		Necalificat	Sabău Gheorghe
55	Bereczki Mihail	„Borceg”	Sect. Particular Sat Roua		Necalificat	Sabău Gheorghe
56	Crăciun Ioan	„Codici”	Sect. Particular Zagăr		Necalificat	Sabău Gheorghe
57	Varga Dionisie	„Varra”[9]	Sect. Particular Fântânele		Necalificat	Sabău Gheorghe
58	Flica Ioan	„Forța”	Sect. Particular Zagăr		Necalificat	Sabău Gheorghe
59	Cristea Ilie	„Cristescu”	Sect. Particular Șoimuș		Necalificat	Sabău Gheorghe
60	Buda Ironim	„Șoimușan”	Sect. Particular Șoimuș		Necalificat	Sabău Gheorghe
61	Libeg Gheorghe	„Libanu”	Sect. Particular		Necalificat	Sabău Gheorghe

[1] Posibil: László László
[2] Posibil: „Lakatos”
[3] Posibil: Gönczi
[4] Chintoan; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 11
[5] Posibil: Szombatfalvi
[6] Posibil: Szentistváni
[7] Posibil: „Zsigmonfalvi”
[8] Posibil: Szabó
[9] „Varró”; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 89

			Şoimuş			
62	Egér Francisc	„Egeresi”	Sect. Particular Bălăuşeri		Necalificat	Sabău Gheorghe
63	Kolombán Ştefan	„Kolosvári”[1]	Sect. Particular Bălăuşeri		Necalificat	Sabău Gheorghe
64	Tacacsi[2] Ştefan	„Takara”[3]	Sect. Particular Bălăuşeri		Necalificat	Sabău Gheorghe
65	Savu Elena	„Sarolta”	Sect. Particular Bălăuşeri		Necalificat	Sabău Gheorghe
66	Suciu Petru	„Savui”	Sect. Particular Sat Coroi		Necalificat	Sabău Gheorghe
67	Maer[4] Ecaterina	„Hedrifaia”	Sect. Particular Seleuş		Necalificat	Sabău Gheorghe
68	Martini Ioan	„Martinovici”	G.A.S. Seleuş		Necalificat	Sabău Gheorghe
69	Sütő Albert	„Brutaru”	Sect. Particular Viforoasa		Necalificat	Sabău Gheorghe
70	Uifolvi[5] Alexandru	„Unia”	Sect. Particular Viforoasa		Necalificat	Sabău Gheorghe
71	Kasta[6] Rozalia	„Cati”[7]	Sect. Particular Bordoşiu		Necalificat	Sabău Gheorghe
72	Oláh Elena	„Csilog”[8]	Sect. Particular Sat Călimăneşti		Necalificat	Sabău Gheorghe
73	Magyarosi Coloman	„Agyarasi”	Sect. Particular Sat Chendu Mic		Necalificat	Sabău Gheorghe
74	Ţânţăreanu Teodor	„Ţânţaru”	Sect. Particular Şoimuş		Necalificat	Sabău Gheorghe
75	Kancz[9] Iosif	„Corond”	G.A.C. Călimăneşti		Necalificat	Sabău Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 312-314.

110.

1952 iunie 30, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: tabel nominal cu informatorii existenți pe obiective, Sectorul 3.

BIROUL RAIONAL DE SECURITATE SÂNG. DE PĂDURE Sectorul Nr. III

TABEL NOMINAL
despre informatorii existenți pe obiective la 30 Iunie 1952

Nr. crt.	**Numele şi prenumele**	**Numele conspirativ**	**Obiectul în care lucrează**	**Calificat**	**Necalificat**	**Numele ofițerului care lucrează cu informator**
1	Biró Gavril	„Guliver”	Sect. Particular Eremitu		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
2	Bodó Magdalena	„Margareta”	Sect. Particular Eremitu	Calificat		Slt. Biró Gáspár
3	Lokodi Ioan	„Păstrăv”	Sect. Particular Eremitu		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
4	Fazakas Mihail	„Farkas”	C.C.I.P.E.I.L.		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
5	Lokodi Gheorghe	„Crocodil”	C.C.I.P.E.I.L.		Necalificat	Slt. Biró Gáspár

[1] Posibil: „Kolozsvári”
[2] Posibil: Takács
[3] Posibil: „Takaró”
[4] Posibil: Maier
[5] Posibil: Ujfalvi
[6] Kaszta; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 26
[7] Posibil: „Kati”
[8] Posibil: „Csillag”
[9] Posibil: Koncz

6	Jakab Ioan	„Ionasi”	C.C.I.P.E.I.L.		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
7	Zöldi Dănilă	„David”	C.C.I.P.E.I.L.		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
8	Toth Anton	„Tulcea”	Sect. Particular Mătrici		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
9	Cseresznyés Alex.	„Alexandrovici”	Sect. Particular Mătrici		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
10	Janka Coloman	„Jánosi”	Sect. Particular Călugăreni		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
11	Kajcsa Iosif	„Kasza”	Sect. Particular Călugăreni		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
12	Toth Ştefan	„Stefanovici”	Sect. Particular Dămieni		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
13	Fülöp Ştefan	„Fănică”	Sect. Particular Mătrici		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
14	Siklodi Francisc	„Simon”	G.A.C. Mărculeni		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
15	Márton Alexandru	„Martonovici”	G.A.C. Mărculeni		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
16	Barabás Ludovic	„Barburescu”	G.A.C. Mărculeni		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
17	Siklodi S. Iosif	„Simó”	G.A.C. Mărculeni		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
18	Bartus Ioan	„Janovici”	Sect. Particular Mărculeni		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
19	Kömüves Ludovic	„Zidaru”	Sect. Particular Mărculeni		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
20	Fábián Francisc	„Fluerașu”	Sect. Particular Mărculeni		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
21	Csegzi Alexandru	„Ciucă”	Sect. Particular Chendu		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
22	Májai Petru	„Mihai”	Sect. Particular Maia		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
23	Antal Iuliana	„Viorel”	Sect. Particular Maia		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
24	Kerestes[1] Ludovic	„Câmpu”	Sect. Particular Bereni		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
25	Csegzi Dominic	„Csata”	Sect. Particular Bereni		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
26	Fekete Carol	„Albescu”	Sect. Particular Bâra		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
27	Mátéfi Alexandru	„Mátyás”	Sect. Particular Bâra		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
28	Nagy Iosif	„Nápoly”	G.A.C. Eremieni		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
29	Szabó Beniamin	„Szarka”	G.A.C. Eremieni		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
30	Tordai Iosif	„Turda”	G.A.C. Eremieni		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
31	Jakab Francisc	„Mureş”	G.A.C. Eremieni		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
32	Nagy Carol	„Niagara”	Sect. Particular Eremieni		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
33	Orosz Alexandru	„Orşova”	Sect. Particular Drojdii		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
34	Klinger Elisabeta	„Csillag”	Sect. Particular Măgherani		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
35	Juga Francisc	„Junger”	Sect. Particular Măgherani		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
36	Márton Ernest	„Martonovici”	Sect. Particular Măgherani		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
37	Szabó Beniamin	„Croitoru”	Sect. Particular Măgherani		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
38	Demeter Petru	„Damieni”	Sect. Particular Măgherani		Necalificat	Slt. Biró Gáspár

[1] Posibil: Keresztes

39	Biró Beniamin	„Păduraru”	Sect. Particular Şilea Nirajului		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
40	Lakatos Irina	„Broasca”	Sect. Particular Şilea Nirajului		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
41	Nagy Márton	„Toba”	Sect. Particular Torba		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
42	Cociş Mihail	„Căruţaru”	Sect. Particular Neaua		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
43	Varga Albert	„Vânător”	Sect. Particular Neaua		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
44	Lakatos Magdalena	„Maria”	Sect. Particular Rigmani		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
45	Veres Géza	„Vékás”	Sect. Particular Rigmani		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
46	Somodi Márton	„Someş”	Sect. Particular Ghineşti		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
47	Kiss Alexandru	„Micu”	Sect. Particular Ghineşti		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
48	Madaras Ioan	„Márton”	Sect. Particular Vădaş		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
49	Nagy Iuliana	„Iustina”	Sect. Particular Vădaş		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
50	Adorjáni Beniamin	„Andor”	Sect. Particular Neaua		Necalificat	Slt. Biró Gáspár
51	Szilveszter Petru	„Petrovici”	Sect. Particular Neaua		Necalificat	Slt. Biró Gáspár

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 315-316.

111.

1952 iunie 30, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: tabel nominal cu informatorii existenţi pe obiective, Sectorul 4.

BIROUL RAIONAL DE SECURITATE SÂNG. DE PĂDURE Sectorul Nr. IV

TABEL NOMINAL
despre informatorii existenţi pe obiective la 30 Iunie 1952

Nr. crt.	**Numele şi prenumele**	**Numele conspirativ**	**Obiectul în care lucrează**	**Calificat**	**Necalificat**	**Numele ofiţerului care lucrează cu informator**
1	Erdös Béla	„Erdő”	I.P.E.I.L. Sovata		Necalificat	Vultur Vasile
2	Sipos Silvia	„Irina”	I.P.E.I.L. Sovata		Necalificat	Vultur Vasile
3	Székely Iuliu	„Mecanic”	I.P.E.I.L. Sovata		Necalificat	Vultur Vasile
4	Marcu Rozalia	„Maria”	I.P.E.I.L. Sovata		Necalificat	Vultur Vasile
5	Nagy Ioan	„Pap”	I.P.E.I.L. Sovata		Necalificat	Vultur Vasile
6	Gál Ştefan	„Gábor”	I.P.E.I.L. Sovata		Necalificat	Vultur Vasile
7	Lukács Iosif	„Lukács”	I.P.E.I.L. Sovata		Necalificat	Vultur Vasile
8	Kulcsár Zoltán	„Kakucs”	I.P.E.I.L. Sovata		Necalificat	Vultur Vasile
9	Simonfi Alexandru	„Iancu Jianu”	P.T.T. Sovata	Calificat	Necalificat	Vultur Vasile
10	Domokos Ioan	„Dorodics”	P.T.T. Sovata		Necalificat	Vultur Vasile
11	Petri Francisc	„Picolo”	Staţiunea Sovata		Necalificat	Vultur Vasile
12	Pap Victor	„Praid”	Staţiunea Sovata		Necalificat	Vultur Vasile
13	Drăgan Ioan	„Dragoş”	C.G.M. Sovata		Necalificat	Vultur Vasile
14	Fülöp Ioan	„Filip”	Coop. Sovata		Necalificat	Vultur Vasile
15	Muszka Ludovic	„Orosz”	Coop. Meşteş. Sovata		Necalificat	Vultur Vasile
16	Mozan Elisabeta	„Beta”	Sect. Particular Sovata		Necalificat	Vultur Vasile
17	Horváth Andrei	„Halmi”	Sect. Particular Sovata		Necalificat	Vultur Vasile

18	Pop Viorica	„Viorel”	Sect. Particular Sovata		Necalificat	Vultur Vasile
19	Márton Géza	„Mărculeni”	G.A.C. Sărățeni		Necalificat	Vultur Vasile
20	Sántha Blasiu	„Sörvári”	G.A.C. Sărățeni		Necalificat	Vultur Vasile
21	Madaras Andrei	„Mihai”	G.A.C. Sărățeni		Necalificat	Vultur Vasile
22	Joja[1] Francisc	„Iosif”	G.A.C. Sărățeni		Necalificat	Vultur Vasile
23	Jombori[2] Vilmos	„Jimbolia”	Sect. Particular Sărățeni		Necalificat	Vultur Vasile
24	Biró Francisc	„București”	Sect. Particular Sărățeni		Necalificat	Vultur Vasile
25	Bakó Magdalena	„Bacău”	Învățământ Sărățeni		Necalificat	Vultur Vasile
26	Jánosi Francisc	„Ferenczi”	Sect. Particular Săcădat		Necalificat	Vultur Vasile
27	Kovács Andrei	„Fieraru”	Sect. Particular Ilieși		Necalificat	Vultur Vasile
28	Abrudeanu Adrian	„Abrudeanu”	Salina Praid		Necalificat	Vultur Vasile
29	Milotoi Nicolae	„Niculaievici”[3]	Salina Praid	Calificat	Necalificat	Vultur Vasile
30	Turtureanu Ecaterina	„Turnător”	Salina Praid		Necalificat	Vultur Vasile
31	Bakó Mihai	„Brașov”	Salina Praid		Necalificat	Vultur Vasile
32	Kiss Dionisie	„Kapusi”	Salina Praid		Necalificat	Vultur Vasile
33	Telegdi Ludovic	„Tégla”	I.P.E.I.L. Praid		Necalificat	Vultur Vasile
34	Bagoly Sigismund	„Bistrița”	I.P.E.I.L. Praid		Necalificat	Vultur Vasile
35	Antemir Ibolya	„Anna”	Înv. Praid		Necalificat	Vultur Vasile
36	Süköjd[4] Francisc	„Sármás”	Sect. Particular Praid		Necalificat	Vultur Vasile
37	Nagy Acațiu	„Niculescu”	Sect. Particular Praid		Necalificat	Vultur Vasile
38	Incze Imre	„Itta”	Sect. Particular Praid		Necalificat	Vultur Vasile
39	Csehi Martin	„Csiki”	Sect. Particular Praid		Necalificat	Vultur Vasile
40	Husar[5] Carol	„Hatos”	Topitoria de in Ghindari		Necalificat	Vultur Vasile
41	Felméri Béla	„Felegvári”	Topitoria de in Ghindari		Necalificat	Vultur Vasile
42	Vass Árpád	„Varșovia”	Topitoria de in Ghindari		Necalificat	Vultur Vasile
43	Gál Francisc	„Gaiar”	Topitoria de in Ghindari		Necalificat	Vultur Vasile
44	Demény Ioan	„Dănilă”	Sect. Particular Ghindari		Necalificat	Vultur Vasile
45	Urus Valentin	„Pădure”	Sect. Particular Ghindari		Necalificat	Vultur Vasile
46	Lánczkor Iosif	„Lănțișor”	Înv. Ghindari		Necalificat	Vultur Vasile
47	Demény Ludovic	„Demeter”	Sect. Particular Ghindari		Necalificat	Vultur Vasile
48	Kálmán Imre	„Kolosvár”[6]	Sect. Particular Ghindari		Necalificat	Vultur Vasile
49	Moldovan Iuliu	„Muntenia”	Sect. Particular Abud		Necalificat	Vultur Vasile
50	Ferenczi Ladislau	„Fizica”	Sect. Particular Abud		Necalificat	Vultur Vasile
51	Daniel Arcadiu	„Dincu”	Sect. Particular Solocma		Necalificat	Vultur Vasile

[1] Józsa; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 99
[2] Zsombori; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 98
[3] „Nicolaievici”; cf. **Doc. 249**, tabel 2, nr.crt. 7
[4] Sükösd; cf. **Doc. 244**, nr.crt. 60
[5] Posibil: Huszár
[6] Posibil: Kolozsvár

52	Gyepesi Alexandru	„Gyergyő”	Sect. Particular Solocma		Necalificat	Vultur Vasile
53	Nagy M. Dionisie	„Pădurar”	Sect. Particular Ocna de Jos		Necalificat	Vultur Vasile
54	Ambrus Rozalia	„Arad”	Sect. Particular Ocna de Jos		Necalificat	Vultur Vasile
55	Lukács Iuliana	„Aranka”	Sect. Particular Ocna de Sus		Necalificat	Vultur Vasile
56	Maksai Iuliu	„Mákos”	Sect. Particular Ocna de Sus		Necalificat	Vultur Vasile
57	Farkas Mihai	„Lupu”	Sect. Particular Ocna de Sus		Necalificat	Vultur Vasile
58	Seprödi Iosif	„Sepergető”	Sect. Particular Chibed		Necalificat	Vultur Vasile
59	Nyiridján Iuliu	„Nápoly”	Sect. Particular Chibed		Necalificat	Vultur Vasile
60	Haiduci[1] Ioan	„Hainal”	Sect. Particular Chibed		Necalificat	Vultur Vasile
61	Rafai Andrei	„Rarea”	Sect. Particular Trei Sate		Necalificat	Vultur Vasile
62	Kiss Laurențiu	„Károly”	Sect. Particular Trei Sate		Necalificat	Vultur Vasile
63	Simonfi Tiberiu	„Saska”	Sect. Particular Trei Sate		Necalificat	Vultur Vasile
64	Maksai Francisc	„Marcus”	I.P.E.I.L. Sovata	Calificat	Necalificat	Vultur Vasile
65	Székely Gheorghe	„Tihamér”	Salina Praid	Calificat	Necalificat	Vultur Vasile

Original. A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 317-318.

112.

1952 iunie 30, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: tabel nominal cu informatorii existenți pe obiective, Sectorul 5.

BIROUL RAIONAL DE SECURITATE SÂNG. DE PĂDURE Sectorul Nr. V

TABEL NOMINAL
despre informatorii existenți pe obiective la 30 Iunie 1952

Nr. crt.	**Numele şi prenumele**	**Numele conspirativ**	**Obiectul în care lucrează**	**Calificat**	**Necalificat**	**Numele ofițerului care lucrează cu informator**
1	Botha Dionisie	„Baco”[2]	Sect. Particular Bezid		Necalificat	Gede Iosif
2	Sebestyén Ioan	„Sebök”	Sect. Particular Bezid		Necalificat	Gede Iosif
3	Sipos Moise	„Flueraş”	Sect. Particular Bezid		Necalificat	Gede Iosif
4	Koncz Andrei	„Kántor”	Sect. Particular Bezid		Necalificat	Gede Iosif
5	Lupui Iosif	„Lup”	Sect. Particular Bezidu Nou		Necalificat	Gede Iosif
6	Fülöp Petru	„Petrovic”	Sect. Particular Bezidu Nou		Necalificat	Gede Iosif
7	Dömös Arcadiu	„Dömötör”	G.A.C. Crişeni		Necalificat	Gede Iosif
8	Tamási Iosif	„Tanár”	G.A.C. Crişeni		Necalificat	Gede Iosif
9	Jakabfi Iosif	„Ianosi”	G.A.C. Crişeni		Necalificat	Gede Iosif
10	Ghinda Adalbert	„Câmpul”	G.A.C. Crişeni		Necalificat	Gede Iosif

[1] Hajducsi; cf. **Doc. 307**, nr.crt. 22
[2] „Bako”; cf. **Doc. 307**, nr. crt. 4

11	Györfi Dominic	„Gyöngyösi”	Sect. Particular Crişeni		Necalificat	Gede Iosif
12	Birtalan Irina	„Birtok”	Sect. Particular Crişeni		Necalificat	Gede Iosif
13	Nagy Ladislau	„Mare”	Sect. Particular Atid		Necalificat	Gede Iosif
14	Nagy V. Alexandru	„Alexandrovic”	Sect. Particular Atid		Necalificat	Gede Iosif
15	Rigó Béla	„Rigományi”	Sect. Particular Atid		Necalificat	Gede Iosif
16	Márton Adalbert	„Martonos”	Sect. Particular Atid		Necalificat	Gede Iosif
17	Daniel Titus	„David”	Sect. Particular Atid		Necalificat	Gede Iosif
18	Nagy S. Francisc	„Neptun”	Sect. Particular Cuşmed		Necalificat	Gede Iosif
19	Barabás Ioan	„Babi”	Sect. Particular Şiclod		Necalificat	Gede Iosif
20	Mozes Áron	„Mihai”	Sect. Particular Şiclod		Necalificat	Gede Iosif
21	Kedves Eugen	„Kedély”	Sect. Particular Şiclod		Necalificat	Gede Iosif
22	Ilyés Géza	„Ilona”	Sect. Particular Şiclod		Necalificat	Gede Iosif
23	Kiss Andrei	„Cüsmödi”	Sect. Particular Atia		Necalificat	Gede Iosif
24	Fekete Daniel	„Albescu”	Sect. Particular Atia		Necalificat	Gede Iosif
25	Vass Dionisie	„Vagó”	Sect. Particular Atid		Necalificat	Gede Iosif

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 421, f. 319.

113.

1952 iulie 7, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş: sinteză informativă privind activitatea elementelor duşmănoase din rândul minorităţii evreieşti.

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ Nr. 353/7 Iulie 1952

SINTEZĂ INFORMATIVĂ

Activitatea elementelor duşmănoase din rândul minorităţii naţionale evreieşti, cunoscută din faptele şi stările de fapte, în luna expirată, în general se caracterizează prin:

- Acţiuni duşmănoase purtate de fostele elemente ale organizaţiilor sioniste, ce se conturează prin manifestări naţionaliste, antidemocratice şi antisovietice.

- Răspândiri de zvonuri şi ştiri false, creând psihoza de război şi de neîncredere în sânul minorităţii naţionale evreieşti faţă de regimul de democraţie populară. Acesta ca un răspuns al ascultărilor posturilor de radio imperialiste.

- Acţiuni duşmănoase cu caracter naţionalist şi antidemocratic purtate de foştii membri şi conducători ai organizaţiilor sioniste, încercând să susţină şi să agite spiritul populaţiei muncitoreşti evreieşti, îndemnând pe aceştia la emigrare.

La concretizarea celor afirmate mai sus, redăm în continuare cazurile după cum urmează:

BERMAN MARCUS, fost conducător în organizaţia sionistă „Ichud”, în ziua de 18 Iunie 1952, a afirmat:

„Este îndepărtat de la I.C.S. Alimentara pentru motivul că a fost comerciant, însă realitatea este că se duce o acţiune antisemită în R.P.R., ceea ce a fost observat şi de ţările apusene şi în zilele trecute radio „Ankara” a comunicat că în R.P.R. se duc acţiuni antisemite”.

Are un fiu, tot cu numele BERMAN MARCUS, în Israel, cu care întreţine legături prin corespondenţă şi comentează în rândurile populaţiei aparţinătoare minorităţii naţionale evreieşti că în Israel este o viaţă fericită şi liberă.

Are legături cu KOVÁCS ANDREI, angajat la Trustul Construcţii Nr. 8 şi ÁBRAHÁM ALADÁR, membru activ în organizaţia sionistă „Ichud”, precum şi cu GRÜNSTEN[1] BÉLA, angajat la Trustul Alimentaţiei Publice, fost membru activ în organizaţia sionistă „Mişmar”.

[1] Posibil: Grünstein

BERMAN MARCUS, fost conducător în organizația sionistă „Ichud”, are dosar de acțiune informativă nr. 5227, este născut la data de 4 August 1898 în comuna Tulcești, raionul Ciuc, regiunea Stalin, fiul lui LEON și EVA, de profesiune funcționar, studii are bacalaureatul comercial, domiciliat în Tg.-Mureș, str. Malinovski, nr. 115.

ZINGHER GÉZA, fost membru în organizația sionistă „Mizrachi”, în ziua de 21 Iunie 1952, a afirmat următoarele:

„Acum, în urma schimbării lui Teohari Georgescu, o să primească evreii din nou pașaport pentru emigrare în statul Israel și ca să scape de acest regim de teroare”.

ZINGHER GÉZA are legături cu Hirș Ignațiu, croitor, cu Zingher Buba, ambii foști membri activi în organizația sionistă mai sus amintită. HIRȘ IGNAȚIU are manifestări dușmănoase și difuzează zvonuri alarmiste, îndemnând populația aparținând minorității naționale evreiești să emigreze în statul Israel.

ZINGHER GÉZA, fost conducător în organizația sionistă „Mizrachi”, are dosar de acțiune informativă nr. 5224, este născut la data de 25 Septembrie 1910 în Oradea Mare, regiunea Bihor, fiul lui IACOB și ETTY, studii are 4 cl. de liceu, cu profesie de bază tipograf, în prezent funcționar angajat la Trustul Construcție nr. 8 ca șef de secție, domiciliat în Tg.-Mureș, str. Martinovici, nr. 23.

FARKAS ADOLF, fost membru conducător în organizația sionistă „Ichud”, întreține legături cu GHINARD EUGEN, brutar, fost membru în organizația sionistă „Ichud”, cu HERMAN DAVID, tapițer, fost membru în organizația sionistă „Mizrachi”, cu care comentează situația politică internă și internațională.

FARKAS ADOLF, fost membru activ în organizația sionistă „Ichud”, are dosar de acțiune informativă nr. 5226, este născut la data de 17 Mai 1916, fiul lui SAMUILĂ și GHIZELA, în Alba Iulia, studii are 4 cl. primare, de profesiune brutar, angajat la Trustul Panificației, domiciliat în Tg.-Mureș, str. Fabricilor, nr. 25.

NAFTALI ALEXANDRU, fost membru în organizația sionistă „Ichud”, în ziua de 5 Iunie 1952, a afirmat următoarele:

„În curând se vor începe din nou emigrările [în] Israel, ce va fi o fericire pentru el și pentru toți evreii, că acum pe toți evreii îi dă afară din serviciu, iar această acțiune are un caracter anti[semit]”.

NAFTALI ALEXANDRU, fost membru în organizația sionistă „Ichud”, născut la data de 1908 în comuna Dumitrița, regiunea Rodna, fiul lui NATAL și REGHINA, studii are 7 cl. de liceu, de profesiune comerciant, în prezent controlor financiar, domiciliat în Tg.-Mureș, str. Kossuth, nr. 66.

RAFAIL TIBERIU, fost membru în organizația sionistă „Mizrachi”, în ziua de 7 Iunie 1952, a afirmat următoarele:

„Luca László a fost îndepărtat din [postul de] Secretar [al] Comitetului Central pentru motivul că a avut simpatie în masă, iar Teohari Georgescu și Ana Pauker pentru motivul că nu au vrut să execute ordinele Kremlinului ca să fie deportați 200.000 de oameni din R.P.R. în U.R.S.S. și pentru motivul că aceștia doi au văzut just problemele politice interne și internaționale și n-au vrut ca să sugrume pe micii meseriași și comercianți”.

RAFAIL TIBERIU este născut la data de 27 Iulie 1922 în comuna Dumbrăveni, raionul Sighișoara, regiunea Sibiu, fiul lui ADOLF și AMALIA, studii are 7 cl. primare, de profesie tâmplar, domiciliat în Tg.-Mureș, str. Mică, nr. 1.

LEBOVICI IOSIF, fost membru în organizația sionistă „Mișmar”, în ziua de 7 Iunie 1952, a afirmat următoarele:

„A auzit că postul de radio «Vocea Americii» a comentat că Luca Vasile, Teohari Georgescu și Ana Pauker au fost excluși din P.M.R. și au fost duși la Canalul Dunăre – Marea Neagră în muncă de reabilitare”.

LEBOVICI IOSIF, fost membru în organizația sionistă „Mișmar”, este născut la 7 Ianuarie 1920 în Tg.-Mureș, fiul lui ARON și PAULA, studii are 2 cl. de liceu, de profesiune angajat comerciant, domiciliat în Tg.-Mureș, str. Halas Iosif, nr. 8.

HAMLET ADALBERT, fost membru în organizația sionistă „Mizrachi”, în ziua de 8 Iunie 1952, a afirmat următoarele:

„Are speranța că după schimbarea acestora o să se aprobe emigrările în statul Israel a evreilor, deoarece până în prezent aceasta a fost împiedicată de Teohari Georgescu care a fost ministrul Afacerilor Interne”.

HAMLET ADALBERT, fost membru în organizația sionistă „Mizrachi”, născut la 26 Decembrie 1905 în comuna Bogata, raionul Luduș, fiul lui IOAN și ROZALIA, studii are bacalaureatul comercial, de profesiune funcționar, fost fabricant, domiciliat în Tg.-Mureș, str. Tineretului, nr. 5

LEITNER ANDREI, fost membru în organizația sionistă „Ichud”, în ziua de 8 Iunie 1952, a afirmat următoarele:

„În toată țara se duc acțiuni contra evreilor care au avut vreodată vreun magazin sau atelier sub pretextul că aceștia sunt exploatatori. În realitate însă sunt manifestări antisemite ale comuniștilor și ale acestui regim care urmărește nimicirea evreilor, dând afară pe ei din posturile de conducere și în viitor o să vadă conducătorii acestui regim că fără acești specialiști, analfabeții aceia pe care i-au pus în locul lor nu pot să ajungă la nici un rezultat”.

LEITNER ANDREI, fost membru în organizația sionistă „Ichud”, este născut la data de 21 Iulie 1923 în Oradea Mare, regiunea Bihor, fiul lui LUDOVIC și AURELIA, studii are 6 clase industriale tehnice, în prezent funcționar, domiciliat în Tg.-Mureș, str. Vörösmarty, nr. 33.

SALAMON EUGEN, fost membru activ în organizația sionistă „Mișmar”, în ziua de 20 Iunie 1952, a afirmat următoarele:

„În prezent se duce o acțiune și mai mare contra evreilor decât în anul 1943 de regimul maghiar, că atunci se ducea deschis, iar acuma acțiunea contra lor se face la spate și încă se laudă guvernul că în R.P.R. este democrație, când pe toți oamenii cinstiți îi duce la canal, îi dă afară din servicii și-i deportează din locuințele lor”.

În ziua de 25 Iunie a afirmat următoarele:

„Va fi o nouă stabilizare la noi în țară, după model sovietic și bulgar, unde din jumătate [în] jumătate de an se face câte o stabilizare, ceea ce dovedește că regimul este în criză economică”.

SALAMON EUGEN, fost membru activ în organizația sionistă „Mișmar”, născut la data de 14 Aprilie 1912 în Tg.-Mureș, fiul lui SIMION și REGHINA, de profesiune drogherist, domiciliat în Tg.-Mureș, str. Republicii, nr. 43.

Dr. WINKLER MAXIMILIAN, fost membru activ în organizația sionistă „Ichud”, în ziua de 21 Iunie 1952, a afirmat următoarele:

„În rândurile președinților sfaturilor populare vor fi foarte mulți schimbați și epurați din aparatul de stat, cu care regimul intenționează să lovească în populația aparținând minorităților naționale și mai ales în evrei, care vor fi scoși din funcții. De această situație nu vom scăpa numai cu ajutorul americanilor".

Numitul Dr. WINKLER MAXIMILIAN este născut la data de 4 Noiembrie 1908 Mebelini[1] Ciuc, regiunea Stalin, fiul lui MARTIN și ROZALIA, studii are licențiat în medicină umană. În prezent șef al Sanepidului din Reghin, cu domiciliul în Reghin, str. Coșbuc, nr. 5.

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 437, f. 293-297.

114.

1952 iulie 8, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș către toate subunitățile: ordin privind întocmirea de sinteze în legătură cu măsurile luate la nivelul unităților economice în urma publicării documentelor de partid relative la devierea de dreapta.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA MUREȘ

Nr. 2/9383
din 8 Iulie 1952

Prin curier
CONFIDENȚIAL PERSONAL

BIROUL RAIONAL DE SECURITATE Toate subunitățile
A se preda personal tov. Șef de Birou

Publicarea documentelor de Partid privind devierea de dreapta din Partidul nostru și prelucrarea acestor materiale în org. de Partid a constituit un prilej de a se analiza abaterile, greșelile și lipsurile din muncă pentru fiecare muncitor cinstit. Aceasta a determinat o serioasă cotitură în activitatea tuturor muncitorilor și salariaților, care s-a efectuat în cursul lunilor Mai și Iunie în îmbunătățirea realizării planului de producție atât cantitativ, cât și calitativ.

Astfel, numeroase lipsuri în măsurile tehnico-organizatorice, aprovizionări, transporturi interioare, desfășurarea procesului tehnologic, normare și salarizare, protecția muncii, curățirea întreprinderilor de elemente sabotoare, apărarea secretului de stat, au început să fie lichidate, având ca urmare realizarea sau chiar depășirea planului de stat.

Luați imediat măsuri pentru colectarea materialelor informative verificate din colectivele economice pe care le urmăriți, și anume:

1. Cazuri de manifestări ale întăririi simțului de răspundere și vigilență, explicând nominal.

2. Cum s-au lichidat deficiențele în organizarea procesului de producție, în măsurile tehnice, financiare, protecția muncii etc., arătând foarte concret situația interioară[2], cum, de cine s-a lichidat și cu ce efecte asupra realizării cantitative și calitative a sarcinilor de plan.

3. Rezultatele cantitative și calitative pe lunile Mai și Iunie ale acelor întreprinderi care și-au îmbunătățit munca în urma celor de mai sus, eliminând neglijențele, pasivitatea, reducând prețul de cost etc.

Se vor da exemple concrete, fapte, cifre, oameni.

În unele întreprinderi și instituții [au existat] elemente provocatoare sau anarhice ce au folosit arma criticii pentru a demoraliza și demobiliza pe oamenii cinstiți care luptă pentru îndeplinirea planului.

De asemeni, dușmanul de clasă a folosit și acest prilej pentru a crea panică, nesiguranță, subminând încrederea în tărirea și principialitatea partidului, precum și în măsurile guvernului în scopul dușmănos de a demobiliza și lovi în îndeplinirea planului de stat.

Sunt și situații când, deși unii tovarăși au fost criticați just și principial, au căzut totuși în demoralizare. Aceste aspecte negative ale rezultatelor prelucrării au determinat pe alocuri încetinirea ritmului de realizare a planului de stat.

Veți lua imediat măsuri ca în legătură cu aceste aspecte cu multă grijă și discernământ să se colecteze materiale informative cu cazuri concrete și documentate, care să fie raportate. Din aceste cazuri concrete să rezulte influența negativă asupra realizării planului de stat. Demobilizarea unor tehnicieni, directori, care dovedesc lipsă de răspundere de teama de a nu fi criticați, lipsa de inițiativă, pasivitate etc. și rezultatele în îndeplinirea sarcinilor de producție, ni se vor raporta și cifre de plan în sectoarele cu aceste aspecte negative.

Materialele informative vor fi raportate pe obiective în mod concis și concret până în ziua de 15 Iulie 1952, orele 17,00.

Căpitan de Securitate Steiner Tiberiu

Locot. Major de Securitate Vodă Dumitru

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 424, f. 71-72.

[1] Posibil: Mihăileni
[2] Corect: anterioară

115.

1952 iulie 10, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.: raport asupra efectului publicării devierii de dreapta în rândul muncitorilor din obiectivele economice din regiune.

DIRECŢIA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ

Prin curier

Nr. 2/9502
din 10 Iulie 1952

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
BUCUREŞTI

La ordinul Dvs. Nr. 30 Cab., din 8 Iulie a.c., cu privire la efectele publicării devierii de dreapta în rândul muncitorilor din obiectivele economice din raza noastră de activitate raportăm:

În majoritatea obiectivelor din Regiunea Mureş nu s-a prelucrat în cadrul Organizaţiilor de Bază [de] Partid articolul redacţional cu privire la devierea de dreapta, nu s-au făcut comentarii în legătură cu această problemă şi nici nu s-au făcut critici deschise în cadrul şedinţelor, creându-se stări de spirit şi comentări în urma măsurilor luate de conducerea întreprinderilor, care în urma descoperirii devierii de dreapta, au luat măsuri de îmbunătăţire a compoziţiei sociale a salariaţilor din întreprinderi, înlăturând o serie de elemente aparţinând claselor exploatatoare duşmănoase.

În unele întreprinderi nu s-a trecut la astfel de măsuri din partea conducerii, fapt pentru care au fost demascate şi criticate în organele presei locale, din care cauză, de asemeni, s-au semnalat stări de spirit şi comentarii care au şi avut uneori repercusiuni asupra realizării planului de producţie.

Astfel, la Întreprinderea „Ludovic Minschi", aparţinând industriei uşoare, deşi în posturile cheie au fost o serie de elemente duşmănoase ca foşti comercianţi, fabricanţi, chiaburi etc., conducerea întreprinderii nu a trecut la destituirea lor, manifestând un împăciutorism, motivând că sunt tehnicieni care nu pot fi înlocuiţi. Ziarul „Előre" din Tg.-Mureş, în ziua de 4 Iulie, a demascat starea din acea întreprindere, arătând nominal pe elementele duşmănoase strecurate în conducerea unor secţii active, arătând totodată vinovăţia pentru împăciutorism a directorului STIFF CAROL, a responsabilului de cadre, BAMBO GRIGORE, şi a secretarului Org. de Bază, KOVÁCS ARCADIU, fiu de chiabur.

În urma apariţiei acestui articol, se observă momentan o stagnare în cadrul întreprinderii, scăzând realizarea planurilor zilnice în perioada ultimelor zile cu un procent de circa 20%, ce se datoreşte faptului că în urma articolului directorul s-a demoralizat, afirmând că a fost criticat injust, atribuindu-i-se anumite fapte ireale.

Comentează că el la data de 2 Iunie a primit un ordin de la Minister, semnat de Directorul de Cadre, prin care i se interzice categoric de a restructura pe cineva fără aprobarea prealabilă a Ministerului şi, în consecinţă, după cum afirmă directorul, acum nu mai ştie ce să facă, deoarece pe de o parte este atacat de către organele politice pentru impăciutorism faţă de duşman, iar pe linie ierarhică i se interzice să restructureze pe cineva.

Pentru aceste motive şi-a înaintat demisia imediat după apariţia articolului, care însă i-a fost respinsă de către Minister, însă directorul nu mai vrea să lucreze şi intervine zilnic telefonic la Bucureşti pentru schimbarea lui. În ce priveşte responsabilul de cadre, după apariţia articolului timp de 2 zile nici nu a intrat în fabrică, însă în prezent s-a apucat deja să lucreze în mod normal.

Între muncitorii fabricii în general se comentează că articolul în ce priveşte existenţa unor elemente duşmănoase în conducere este justă şi se necesită epurarea lor.

Aceeaşi situaţie s-a semnalat şi la întreprinderile comasate „Lázár Ödön" din Tg.-Mureş care, de asemeni, a fost demascat, în ziua de 5 Iulie a.c., printr-un articol al ziarului „Előre", arătând aceleaşi fapte ca şi la „Ludovic Minschi" în ce priveşte împăciutorismul conducerii şi a existenţei elementelor duşmănoase ca tehnicieni în posturi cheie.

O demoralizare a conducerii s-a semnalat şi la această întreprindere, fără a avea însă repercusiuni asupra producţiei.

Conducerea, în urma articolului, a şi trecut la restructurarea unor tehnicieni cu trecut dubios, neepurând însă pe multe din persoanele vizate. Schimbările survenite prin restructurări nu au avut până în prezent un efect vizibil.

La Trust Lemn Tg.-Mureş, articolul redacţional cu privire la deviere a fost prelucrat în seara zile de 8 Iulie, în urma căruia s-au şi trecut la unele măsuri tehnico-organizatorice pentru îmbunătăţirea muncii.

Astfel, a fost numit un tovarăş responsabil pentru transporturi, cu misiunea de a întări legătura între Trust şi Sfaturile Populare Comunale, care execută transportul materialelor de la locurile de exploatare la staţiile de transport.

La fel, s-au luat măsuri de a se asigura existenţa braţelor de muncă şi îmbunătăţirea alimentaţiei muncitorilor, aceasta cu scopul de a se îmbunătăţi şi realizarea planului.

La fel, au fost luate măsuri de a se înlocui unele elemente necorespunzătoare cu cadre tinere, capabile, în special membri de partid. Astfel, SIMON ACAŢIU, şeful secţiei transporturi, a fost înlocuit cu VÁRDAY GHEORGHE, iar GHIDIU IOAN înlocuit cu BODÓ NORBERT.

După prelucrarea articolului redacţional şi în urma criticilor făcute s-au constatat demoralizări în rândul unor tovarăşi, astfel tov. VÁRDAY GHEORGHE, criticat fiind de tov. TOTH CAROL, funcţionar la Secţia Exploatare, s-a simţit demoralizat în urma cărui fapt a manifestat o indiferenţă faţă de muncă, necesitându-se de a fi chemat în faţa directorului şi a Biroului Org. de Bază, pentru a-l lămuri, după care şi-a reluat activitatea cu mai mult elan.

S-a înregistrat o lipsă de combativitate în cadrul discuţiilor, nefiind demascate elementele duşmănoase care mai există în cadrul instituţiei.

La I.P.R.O.F.I.L. „Simó Géza” din Tg.-Mureş, deşi articolul redacţional nu a fost încă prelucrat, s-au luat anumite măsuri pentru îmbunătăţirea compoziţiei sociale a salariaţilor, astfel KOCSIS IOAN, a fost retrogradat din funcţia de şef al fabricaţiei ca şef de echipă şi în locul lui a fost trecut în mod provizoriu tov. BOGDANOV IOAN.

Elementele duşmănoase ca dr. FEKETE NICOLAE, MEGYESY ____[1] şi ALEXANDRU VASILE, au fost destituite, fapt comentat favorabil de majoritatea muncitorilor.

În urma destituirii lor, mulţi tovarăşi au luat angajamente pentru îmbunătăţirea muncii şi ridicarea producţiei. Astfel, tov. NAGY ADALBERT şi-a manifestat satisfacţia ca odată cu plecarea acestora din cadrul întreprinderii planul se va realiza în condiţii mai bune, fapt ce s-a şi observat în zilele de 8 şi 9, când a fost depăşit planul obişnuit cu 12%.

La U.R.C.C. Regiunea Mureş, articolul redacţional nu a fost prelucrat decât cu preşedintele Cooperaţiei, care a şi primit instrucţiuni pentru îmbunătăţirea compoziţiei sociale a unităţilor cooperatiste.

Restructurările şi epurarea elementelor duşmănoase s-a început încă în luna Februarie-Martie, fiind scoase până în prezent peste 1.000 de elemente duşmănoase foste exploatatoare.

Producţia în urma restructurărilor masive a stagnat, timp de o perioadă scurtă existând o panică în rândurile salariaţilor, însă cei restructuraţi fiind imediat înlocuiţi cu elemente tinere şi capabile, producţia a intrat în normal, în unele compartimente înregistrându-se şi îmbunătăţiri.

Astfel, la Serviciul valorificări, care întotdeauna fost rămas în urmă, a reuşit în cursul trimestrului II să înainteze la Bucureşti o situaţie, arătând munca pentru care a fost evidenţiat ca fiind unul dintre primii pe ţară.

Cu ocazia restructurărilor s-au comis şi anumite greşeli, luându-se în mod mecanic că cine anume trebuie restructurat. Astfel, a fost destituit revizorul contabil CSOAKLOS DĂNILĂ, fiu de muncitor de pădure, care timp de 6 luni a avut o mică prăvălie fără angajat cu care a şi dat faliment. Organizaţia de Bază a şi intervenit la forurile competente, arătând că acest element nu poate fi considerat exploatator, în urma cărui fapt a şi fost reprimit în serviciu. Aceeaşi situaţie se semnalează şi la U.R.C.C. Sâng. de Pădure, unde a fost destituit numitul VANCEA IOAN, care a lucrat într-o funcţie inferioară la magazie, pe motivul că a făcut parte din poliţia veche în cadrul căreia a fost gardian, ocupându-se numai cu funcţia de înmânuitor de citaţii, şi pentru această persoană s-a intervenit pentru reprimire, însă situaţia încă nu s-a rezolvat.

În cooperaţii s-a observat că elementele duşmănoase epurate ca Dr. JURCHESCU LIVIU, fost consul antonescian, Dr. ZIMÁNNYI PETRU, fost administrator financiar, SZEKERES ZOLTÁN, fost ofiţer horthyst, Dr. LÁSZLÓ IOAN, căpitan horthyst şi alţii, şi după epurarea lor au intrat zilnic la fostele lor servicii, întreţinând legături cu funcţionarii pentru a-i reţine de la muncă şi a-i convinge de nejustetea epurării lor. Acest caz fiind semnalat organelor competente, li s-a interzis categoric de a mai intra în localul instituţiei.

Starea de spirit a salariaţilor în urma restructurărilor făcute este favorabilă, se observă un elan în muncă şi se concretizează şi prin articolul înaintat de către tovarăşul SZABÓ DOMINIC, vicepreşedintele U.R.C.C., redacţiei ziarului „Előre” pentru publicare, prin care pe de o parte arată îmbunătăţirile survenite în urma restructurărilor, procentul de realizări la valorificări ridicându-se în medie cu 25%, pe de altă parte demascând activitatea sabotoare a elementelor duşmănoase epurate.

La O.C.L. Alimentara, în urma descoperirii devierii au fost restructurate 40 elemente, foşti exploatatori, majoritatea lor fiind înlocuiţi cu elemente tinere capabile. La posturile de conducere au fost promovate elemente tinere, mai ales la unităţile de desfacere unde se şi observă o îmbunătăţire atât în ceea ce priveşte aprovizionarea, cât şi atitudinea angajaţilor faţă de publicul consumator. S-a remarcat tovarăşul BINDEA TIBERIU, gestionarul magazinului nr. 21 din Tg.-Mureş, care a pus la punct acest magazin, realizând planul în bune condiţiuni. Se observă că elementele tinere nu ţin cont de orele de serviciu, lucrând şi peste orele de program pentru a se pregăti în bune condiţiuni pentru ziua următoare de muncă. Greutăţi se observă [la] înlocuirea unor elemente duşmănoase, negăsindu-se până în prezent persoane corespunzătoare care să fie promovate în aceste funcţii. Astfel, la Serviciul muncă şi salarii mai lucrează şi în prezent fostul comerciant CZIROM DEZIDERIU, care deşi are în mână decizia de destituire nu poate părăsi postul, nefiind nimeni cine să-l înlocuiască. În aceeaşi situaţie este şi numitul GOMBO SOLOMON, referent la Serviciul comercial.

În urma restructurărilor s-au înregistrat unele instigări şi comentarii din partea elementelor duşmănoase restructurate, ca FRITZ VASILE, fost comerciant, BERMANN MARCUŞ, fost comerciant şi MOGA TEODOR, chiabur, care au afirmat că la baza restructurărilor au stat considerente naţionaliste, fiind restructuraţi în special români şi evrei. În general, starea de spirit este favorabilă şi nu mai persistă nici panica care a existat în rândurile salariaţilor odată cu începerea restructurărilor.

La Trustul Alimentaţiei Publice din Tg.-Mureş, deşi articolul redacţional nu a fost prelucrat, totuşi s-a trecut la epurarea elementelor duşmănoase, astfel a fost înlăturat şi exclus din partid fostul director HIRSCHON ERNEST, fost mare comerciant şi alte elemente exploatatoare precum şi duşmănoase.

Se înregistrează la această întreprindere că disciplina a slăbit, mai ales în urma faptului că există divergenţe între actualul director SZÉP IOAN şi directorul adjunct ÁBRAHÁM ERNEST. La baza acestor divergenţe stă tendinţa numitului ÁBRAHÁM de a ajunge el director, pentru care cauză încearcă să ştirbească prestigiul directorului. A fost înlăturat şi şeful Secţiei de cadre, SZÁSZ ŞTEFAN, pe motivul că fără verificări prealabile a angajat o serie de elemente duşmănoase, chiaburi etc.

Elementele restructurate în majoritatea lor au fost înlocuite cu elemente tinere, nesemnalându-se o decădere în realizarea planului.

La O.C.L. Produse alimentare, în urma descoperirii devierii au fost înlăturate 23 elemente duşmănoase, urmând a se restructura încă 17. În urma restructurărilor se semnalează greutăţi în ce priveşte înlocuirea acelora care au fost în funcţii de vânzători, la textile şi articole feroase, negăsind până în prezent elemente de specialitate calificate.

În ziua de 9 Iulie 1952, în cadrul şedinţei Org. de Bază a fost demascat şi exclus din partid numitul MEGYERI ŞTEFAN, fostul director la Comlemn, pentru activitatea sa reacţionară din trecut, cât timp a fost gardian la un penitenciar. Şi la

[1] Indescifrabil

această întreprindere s-a observat oarecare panică în rândurile angajaților, iar în prezent spiritele s-au liniştit, observându-se un elan în muncă.

Elementele restructurate ca IZSÁK EUGEN, SCHWARTZ ZITA şi alții au comentat şi au manifestat nemulțumirea că în cărțile lor de muncă s-a trecut că nu pot fi angajați decât în muncă fizică grea ca zilier, mergând zilnic la Serviciul cadre pentru schimbarea acestei mențiuni.

În rândurile angajaților starea de spirit este favorabilă, comentându-se însă negativ faptul că unele elemente duşmănoase epurate au fost încadrate imediat în funcții superioare la alte instituții. Astfel, fostul comerciant MARKOVICI GHEROGHE a fost imediat angajat într-o clasă mai înaltă de salarizare la Sfatul Popular Regional. Şi la această întreprindere s-au semnalat comentarii că s-au făcut restructurări pe temă națională, astfel comentând foştii comercianți WEISSEL HERMAN şi HAMLET ADALBERT.

Neavând încă material din toată Regiunea şi numai în prezent fiind în curs prelucrarea articolului redacțional „Pentru continua întărire a Partidului", noile noastre constatări le vom raporta de urmare, când vom putea documenta şi cifric depăşirile sau delăsările în realizarea planurilor.

Căpitan de Securitate Steiner Tiberiu Locot. Major de Securitate Vodă Dumitru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 166, f. 298-304.

116.

1952 iulie 12, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş către M.A.I.: raport asupra efectului publicării devierii de dreapta în rândul muncitorilor din obiectivele economice din regiune.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ

Prin curier Nr. 2/9502
din 12 Iulie 1952

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
BUCUREŞTI

La ordinul Dvs. Nr. 30 Cab., din 8 Iulie 1952, şi urmare a raportului nostru nr. 2/9502, din 10 Iulie 1952, referitor la efectele publicării şi prelucrării devierii de dreapta în rândul muncitorilor, în continuare raportăm următoarele:

COMBINATUL CHIMICO-METALURGIC TÂRNĂVENI

În cadrul acestui combinat documentele de partid au fost prelucrate de către organele politice de la raionul Târnăveni şi în urma acestui fapt s-au simțit imediat influențe în toate compartimentele de muncă din cadrul întreprinderii.

Membrii de partid, precum şi muncitorii nemembri de partid, au primit cu încredere comunicarea şi prelucrările făcute, întregistrându-se ca drept rezultat întărirea disciplinei în muncă, iar membrii de partid şi-au luat angajamentul, făcându-se chiar şi sacrificii din partea unora cu scopul de a se îmbunătății producția.

În urma prelucrărilor au fost schimbate elemente necorespunzătoare ca: director tehnic ing. MUREŞANU IOAN, director administrativ DIMA PETRE, ing. şef, OGRODNIC OCTAVIAN, ing. TURCU PETRE, şeful Sectorului clor, care au fost înlocuiți cu elemente cinstite şi mai capabile.

Deşi documentele de partid au fost prelucrate pe la mijlocul lunii Iunie a.c., totuşi măsuri concrete nu s-au luat decât la data de 4 Iulie 1952, şi cu toate acestea se constată că au mai rămas în posturi de conducere elemente necorespunzătoare care prin atutidinea lor duşmănoasă față de muncitori frânează bunul mers al producției. De ex. ing. VIERU ALEXANDRU, şeful Secției bicromat, fost legionar, care cu toate că a reuşit să depăşească sarcina de plan în cursul lunii Mai cu 107,23%, iar în Iunie cu 151%, este un element cu atitudinea dictatorială față de muncitori, interzicându-le de a-i spune tov., ci numai domn, iar în unele cazuri a dat afară muncitori din birou.

La fel este ing. CREANGĂ VASILE, şeful Sectorului carbid, exclus din partid, care manifestă pasivitate şi dezinteres, neluând măsuri de îmbunătățire a muncii, nu controlează şi nu arată lipsurile în aplicarea măsurilor tehnico-organizatorice.

În privința întăririi simțului de răspundere şi de vigilență în producție au fost cazuri la Sectorul faianță, unde ing. IONESCU VALERIA, membră de partid, înainte de prelucrarea documentelor a fost subapreciată de conducere, care însă în această perioadă s-a dovedit cu o capacitate bună, reuşind să organizeze munca, depăşind planul cantitativ şi calitativ cu 30% față de perioada anterioară. Aceasta se datoreşte angajamentului luat după prelucrare, lucru care a fost făcut şi de muncitorii MANN DOMNICA, MIKLOS ANA şi alții, la fel muncitoarea KOVÁCS IULIANA a introdus o inovare la glazure.

În sectorul clor, unde şi în prezent mai sunt deficiențe tehnice, muncitorii SZABÓ IOSIF, GYIALAI[1] IOAN şi alți 8, în baza angajamentelor luate cu ocazia prelucrării documentelor de partid, au început o luptă intensă pentru realizarea planului, depunând eforturi, muncind peste orele de serviciu, fapt ce a făcut ca din cauza gazelor existente să fie gazați şi internați în spital.

Şi în sectorul construcții muncitorii MOISE IOAN, PUIA ŞTEFAN şi DIDI AUGUSTIN şi-au luat angajamente de a realiza planul înainte de termen, fapt ce le-a reuşit ca, cu 9 zile, lucrările de zidărie de la cuptorul carbid să fie terminate înainte de termen.

[1] Posibil: Gyalai

În sectorul mecanic, mecanicul şef MUNTEANU IOAN, a manifestat pasivitate şi împăciutorism faţă de producţie, fapt ce a determinat Biroul Org. de Bază să-l cheme în faţa sa, unde acesta a avut o poziţie sănătoasă şi a trecut imediat pe teren, reuşind să organizeze mai bine munca decât înainte. În cursul lunii Iunie, organizarea procesului de producţie a fost realizată în mai bune condiţiuni decât înainte. Astfel, la clorura de amoniu s-a realizat planul cu 96,2%, la nitroxan cu 90% şi la amoniac soluţie cu 78%.

Acţiuni negative în domeniul tehnico-organizatoric mai sunt, de ex. la Secţia carbid muncitorul TÖRÖK IOSIF a făcut o inovaţie la cuptorul II, care însă a fost împiedicată de ing. CREANGĂ VASILE ca să fie extinsă la toate fazele, deşi s-a dovedit ca foarte bună, cu rezultate pozitive şi condiţii mai uşoare de muncă.

Cu ocazia prelucrării documentelor de partid a fost criticat directorul general GRĂDINARU NICOLAE, pentru faptul că a fost în bune relaţii cu fostul director tehnic MUREŞANU IOAN, susţinându-l pe acesta ca un bun tehnician, mare specialist şi ascunzându-i lipsurile.

Despre activitatea ing. MUREŞANU IOAN, în cadrul Combinatului Chimico-Metalurgic, am raportat cu Nr. 222/9328 din 8 Iulie 1952.

FABRICA DE CĂRĂMIDĂ „HERCULES" TÂRNĂVENI

După prelucrarea documentelor de partid, tovarăşii membri de partid din această fabrică şi-au luat angajamente pentru îmbunătăţirea planului de producţie şi mărirea simţului de răspundere faţă de muncă. În acest sens, şi-au luat angajamente tov. SIKÓ MARIA, MOLDOVAN MARIA, DEJY[1] AURELIA, VIG MARGARETA pentru a reduce rebuturile la preş cu 2%, ceea ce au realizat şi depăşit.

Muncitorii din această fabrică, prin întreceri şi munca lor conştientă, au contribuit la reducerea preţului de cost, astfel că în cursul lunii Mai s-a realizat o reducere de 22,12%.

Critica cu ocazia dezbaterilor a devierii de dreapta din partid a fost folosită în mod principial şi partinic. Nu au fost înregistrate [abateri], însă în unele cazuri în urma criticilor s-au constatat descurajări în muncă, fapt ce a necesitat ca ulterior Biroul Org. de Bază să lămurească pe aceşti tovarăşi pentru a-i readuce în starea normală de muncă. Cazuri de această natură s-au manifestat la SZAKÁCS ALEXANDRU, MOLDOVAN MARIA şi LUKÁCS ŞTEFAN, muncitori, arzători de cărămidă.

În cursul lunii Mai şi Iunie, în baza angajamentelor şi a prelucrărilor făcute, producţia din punct de vedere cantitativ şi calitativ s-a îmbunătăţit, realizându-se la cărămidă o depăşire de 149,2%, la ţiglă 70.5% şi coame cu 5%, în cursul lunii Mai, iar în luna Iunie la cărămidă s-a depăşit cu 153,3%, la ţiglă cu 66,66% şi coame cu 28%.

Elanul în muncă al muncitorilor pentru ducerea la bun sfârşit al planului de muncă într-o oarecare măsură este influenţat în parte negativ prin faptul că Ministerul Construcţiilor nu a luat în considerare acest lucru şi astfel aproape două luni a stat blocată cantitatea de circa 300.000 buc. cărămidă, prin faptul că nu a dat repartiţie pentru cantitatea depăşită în realizarea planului.

FABRICA DE GEAMURI TÂRNĂVENI

În această fabrică, după prelucrarea devierilor şi după apariţia articolului redacţional, conducerea fabricii a luat măsuri pentru întărirea vigilenţei faţă de producţie şi prin măsurile de pază şi securitate luate, întrucât s-au constatat lipsuri în această privinţă. Astfel, s-a făcut instructaj paznicilor, s-au amenajat toate secţiile cu instinctoare şi cu pichete de incendiu.

În această perioadă s-a îmbunătăţit procesul de producţie, prin instalarea şefului ing. ACARU LAZĂR, din partea Direcţiei generale a sticlăriei, întrucât acesta este cunoscut de muncitori ca un tehnician capabil, deşi în trecut a avut manifestări duşmănoase, însă pe care le-a remediat.

Sus-numitul inginer a făcut o serie de şedinţe, luând măsuri tehnico-organizatorice în colectiv.

Totuşi, în activitatea acestuia în ultimul timp s-au constatat delăsări prin faptul că a fost demascat pentru atitudinea sa duşmănoasă din trecut, ajungând cu problema sa până la Minister, însă la Minister a fost prelucrat şi i s-a arătat că pentru greşelile sale în prezent trebuie să muncească şi să dovedească că este ____[2] nostru, fapt ce a avut influenţe pozitive asupra sa [...].

La această fabrică, până în prezent, nu s-au luat măsuri de înlăturare a elementelor necorespunzătoare şi cu atitudine negativă în procesul de producţie. Astfel, este cazul ing. BRAND IOSIF, fost subdirector în timpul capitaliştilor şi în prezent are legături cu elemente duşmănoase.

B.R.P.R. TÂRNĂVENI

În acest obiectiv, elementele duşmănoase au rămas şi pe mai departe în funcţiile lor de răspundere şi chiar în perioada apariţiei documentelor de partid în problema devierii, fostul director COSTEA IOAN a fost înlăturat pentru falsificări şi fraude, iar în locul lui a fost instalat ca director numitul BANCU GHEORGHE, fost simpatizant legionar, şi care în timpul rebeliunii a luat o prăvălie de la evrei, fapt ce se comentează nefavorabil în rândul populaţiei în sensul că mai sunt menţinute [în] posturi elemente necorespunzătoare şi după apariţia şi prelucrarea documentelor de partid.

Mai sunt menţinute elemente chiabure ca RADU AURELIA, şi din contră acestea sunt promovate în funcţii cu mai mare răspundere, în schimb au fost date afară trei funcţionare care nu au avut nimic cu devierea de dreapta, cu origine socială sănătoasă, astfel este TOTU ANA şi BORDI ANA.

COOPERATIVA „GRIVIŢA ROŞIE" TÂRNĂVENI

În urma prelucrării şi apariţiei articolului redacţional în cadrul acestei cooperative de tâmplărie, munca s-a îmbunătăţit simţitor. Astfel, tâmplarul FERVÁRY IOSIF, fiind ajutat şi încurajat, a reuşit printr-o inovaţie în casa de maşini să perfecţioneze şi să mărească producţia, obţinând o depăşire de normă cu 200%. La fel, în baza angajamentelor luate de unii muncitori, care până la prelucrarea articolului redacţional manifestau delăsări în muncă şi îndeosebi în realizarea indicilor de producţie, au reuşit acum să scoată o calitate superioară de mobilă faţă de perioadele trecute.

În cursul lunii Mai cooperativa a avut o depăşire de 18%, iar în Iunie o depăşire de 28%.

SALINA PRAID

[1] Posibil: Dézsy
[2] Indescifrabil.

În ceea ce priveşte simţul de răspundere personal al muncitorilor de la această salină, după prelucrarea documentelor de partid s-a constatat o îmbunătăţire. Şi-au manifestat în cadrul şedinţei întărirea simţului de răspundere numitul BOCA MIHAI şi SUCHEŞ CAROL. În urma acestor angajamente au fost eliminate o serie de deficienţe astfel, au fost organizate transporturile de la mină la moară, reuşindu-se ca în cursul lunii Iunie producţia faţă de Martie şi Aprilie să fie mărită la transporturi şi măcinat de la 5 vagoane zilnic la 6,1/2.

La fel, în baza angajamentelor luate de tov. MILOTOI NICOLAE, membru în P.M.R., responsabil la producţie, a reuşit să organizeze munca ca să scoată din mină 11 vagoane sare în loc de 8 zilnic, cât se făcea înainte.

Ca parte negativă se constată la directorul MÁRTON ANDREI, membru în P.M.R., care nici în prezent nu primeşte critica şi numai de formă. Se supără, însă el critică pe alţii, în majoritatea cazurilor în mod injust, fapt ce face să demoralizeze pe unii muncitori.

Caz concret s-a manifestat la tov. MILOTOI NICOLAE, care a fost criticat injust şi nu mai avea poftă de muncă, necesitându-se ca secretarul Organizaţiei de Bază să stea de vorbă cu el pentru a-l repune în vechea stare normală.

I.P.E.I.L. SOVATA

După prelucrarea documentelor de partid, la această fabrică s-au luat măsuri tehnico-organizatorice de îmbunătăţire a muncii, au fost trasate sarcini concrete fiecărui muncitor şi s-a întărit simţul de răspundere personal al muncitorilor.

S-au organizat în mai bune condiţiuni munca la exploatări, reuşindu-se ca în luna Iunie planul să fie realizat în procentaj de 175%.

În această întreprindere nu au fost semnalate demoralizări din partea unor elemente care ar fi fost criticate.

COMBINATUL FORESTIER I.P.E.I.L. REGHIN

În cadrul acestui combinat, în urma descoperirii devierii de dreapta din partid, s-a trecut la organizarea muncii, în teren luându-se măsuri tehnico-organizatorice şi înlăturându-se o serie de elemente duşmănoase, fapt ce a făcut ca să se întregistreze părţi pozitive în mărirea planului de producţie. Astfel, la Secţia canotaj, a fost promovat în postul de conducere muncitorul VARGA ŞTEFAN, care a organizat în aşa fel munca încât a obţinut o mărire a producţiei cu 20% şi o scădere a preţului de cost cu 2%.

La fel, la Secţia lăzi a fost numit şef de secţie KOCSIS ALEXANDRU, care a reuşit să ridice productivitatea muncii cu 2%, faţă de situaţia din trimestrul II, întrucât în această perioadă planul nu a fost realizat.

Nu au fost semnalate în cadrul acestui obiectiv cazuri de demoralizare din partea unor elemente în urma criticilor ce s-au făcut cu ocazia prelucrării articolului redacţional.

În general în regiunea noastră, după apariţia documentelor, atât scrisoarea închisă, cât şi articolul redacţional din presă, cu toate că nu s-a prelucrat în toate întreprinderile documentul, totuşi s-au luat măsuri de îmbunătăţire pe linie tehnico-organizatorică prin înlăturarea elementelor necorespunzătoare din posturile de conducere.

Ca o lipsă s-a constatat că la unele întreprinderi şi instituţii s-au făcut propuneri de scoatere în masă a elementelor duşmănoase, fără să se ţină cont dacă au sau nu cadre pentru a fi înlocuite şi pentru asigurarea îndeplinirii planului

Astfel de cazuri s-au manifestat la întreprinderile „Ludovic Minschi" din Tg.-Mureş, când s-a propus înlăturarea tuturor şefilor de secţie şi la întreprinderile „Lázár Ödön", când a fost scos numitul JÁSZ ARTHUR, unicul specialist din întreprindere în ramura chimică, rămânând astfel acest sector descoperit, producţia să sufere, iar şeful tehnician BOJOCHI[1] ADALBERT, să fie pus în situaţia ca să-şi dea demisia.

Această situaţie a fost însă remediată prin măsurile luate din partea ministerelor de resort, interzicându-se conducerii întreprinderilor de a duce o campanie de scoatere în masă a elementelor suspecte şi prin trasarea ca sarcină de dublare a acestora cu cadre tinere şi corespunzătoare care să înveţe specialitatea respectivă pentru a-i putea înlocui la timpul potrivit.

Se constată că întreprinderile au rămas la soluţia de a rezolva înlăturarea elementelor duşmănoase însă numai după ce vor putea fi înlocuiţi cu alţi corespunzători şi atunci vor înainta dosar la Minister, arătând situaţia şi posibilitatea întreprinderii de a se lipsi de aceştia.

Căpitan de Securitate Steiner Tiberiu — Locot. Major de Securitate Vodă Dumitru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 166, f. 312-318.

117.

1952 iulie 21, Sfântu Gheorghe. M.A.I.-B.R. Gheorgheni: sinteză asupra activităţii fostelor elemente ale P.N.Ţ.-Maniu.

BIROUL SECURITĂŢII STATULUI
RAIONUL GHEORGHE — 21 Iulie 1952

SINTEZA
privind activitatea fostelor elemente P.N.Ţ.-Maniu

1. Numitul VOAIDOŞ TOADER, fost membru activ P.N.Ţ.-Maniu, născut la data de 24 Iunie 1908, în comuna Voşlobeni, fiul lui Gavril şi Ileana, originea socială ţăran sărac, avere posedă 1,39 ha pământ, fost membru P.M.R., în prezent

[1] Posibil: Bozsoki

exclus, căsătorit, cu 4 copii, referent la Sfatul Popular din comuna Voşlobeni, Raionul Gheorgheni, cu domiciliul în comuna Voşlobeni.

În ziua de 7 Iulie 1952, cu ocazia schimbării preşedintelui şi a secretarului Sfatului Popular, stând de vorbă cu informatorul nostru a afirmat următoarele:

„Nu-i nimic că şi în Rusia e bucluc, armata jumătate, împreună cu 2 generali, s-a rupt şi a spus lui Stalin că dacă nu vor face comunism ca în Iugoslavia, cu proprietate şi libertate, vor pierde ţara".

Sus-numitul este un element beţiv, nu îşi îndeplineşte munca în bune condiţiuni, ci în repetate rânduri este văzut la cârciumă în stare de ebrietate, este nepăsător faţă de serviciul pe care îl are, nu dă nici o importanţă bunurilor Sfatului şi a socializării agriculturii, serviciul şi-l face numai de formă.

2. SUCIU MIHAIL, fost membru activ P.N.Ţ.-Maniu, născut în anul 1904, fiul lui Mihail şi Paraschiva, originea socială ţăran mijlocaş, avere posedă 5 ha pământ, căsătorit, cu 3 copii, fără partid, domiciliat în comuna Voşlobeni, de profesiune agricultor.

În ziua de 27 Iulie 1952, faţă de mai mulţi cetăţeni unde se afla şi informatorul nostru a afirmat, când i-a fost pusă întrebarea de către colector că pentru ce nu dă cotele obligatorii către Stat a afirmat „că de ce să le predau ca să le mâncaţi voi netrebnicilor, că nu voi le câştigaţi, ci eu, şi tot eu am să le mănânc".

Pentru nepredarea cotelor, sus-numitul a fost dat în judecata tribunalului din Miercurea-Ciuc de către organele de Miliţie. La fel şi în 1951 nu a predat cotele decât după ce a fost forţat de către autorităţi.

3. CHINDEA PETRU, fost deputat de plasă P.N.Ţ.-Maniu, născut la data de 20 Aprilie 1902, în comuna Voşlobeni, Raionul Gheorgheni, fiul lui Gavril şi Ioana, de profesie agricultor, originea socială ţăran mijlocaş, avere posedă 3 ha pământ, fără partid, cu domiciliu în comuna Voşlobeni, Raionul Gheorgheni. În ziua de 26 Iunie a.c., a afirmat către informatorul nostru că în timpul de astăzi nu are nici un câştig la munca de pădure, banii nu-i ajung nici pentru el singur, iar în trecut îi erau suficienţi pentru întreaga familie.

4. VITA MIHAIL, fost membru activ P.N.Ţ.-Maniu, mai târziu P.N.L.-Brătianu, născut la 2 Octombrie 1905, în comuna Voşlobeni, Raionul Gheorgheni, fiul lui Ioan şi Ioana, de profesie fost fabricant, chiabur, avere posedă 9 ha pământ, cu domiciliul în comuna Voşlobeni, Raionul Gheorgheni.

În ziua de 19 Iunie, aflându-se în cârciumă în stare de ebrietate, a afirmat către ILYÉS FRANCISC, muncitor la I.P.E.I.L. Voşlobeni „acum vă creşte inima că numai voi Ungurii aţi rămas la conducere".

După aceste afirmaţii au ajuns la ceartă, folosind mai multe cuvinte de ocară [la adresa] populaţiei maghiare.

Sus-numitul a mai avut manifestări în cursul anului curent, care au fost raportate Dvs. în sinteze ale I.P.E.I.L.-ului.

Slt. de Securitate Codarcea Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 78, f. 81-82.

118.

1952 iulie 29, <Târgu-Mureş>. < M.A.I.-D.R. Mureş**>:** notă informativă înaintată de către informatorul „R.S." [„Rina Sorela"], având ca obiect caracterizarea şefilor de secţiuni din cadrul Sfatului Popular al oraşului Târgu-Mureş.

NOTĂ
29.VII.1952
Obiect: Şefii de secţiuni la Sfat oraş, lipsuri în munca lor

Fülöp Andrei, membru de partid, cinstit, conştiincios, prea lipsit de autoritate, se lasă condus de Biró Gábor, inginer. Şi astfel, secţiunea gosp. locale condusă de el are f. multe deficienţe, între care şi proasta întreţinere a străzilor oraşului, lăsarea în părăsire sau în orice caz tărăgănarea terminării scenei oraşului din Parcul Lázár Ödön, neglijarea acestui parc, singurul din oraş care promitea ceva şi care era f. necesar.

Gora Mihail, cinstit, conştiincios, dar f. fricos, oportunist, împăciutorist. Nu lucrează destul de colectiv, îi place să termine el singur toate lucrările, oricât de grele ar fi. /Secretariat/.

Laazi Zoltán, şeful sect. prevederi sociale, băiat bun, dar f. periuţă pe lângă cei mari. Pe fiecare îl ia cu „lelkem" /sufleţelule/, este materialist, dar cinstit.

Bréda Béla, fiu de comerciant, tatăl său a avut firmă individuală înscrisă la Trib. Mureş, sub Nr. folio I. 161, iar la Camera de Ind. şi Comerţ sub nr. 388, din anul 1931.

Are mai multe case, dintre care aceea în care locuieşte în P. Stalin, 28, este naţionalizată, apoi una în str. Rozelor 10, pe care a vândut-o în anul acesta, înainte de reforma monetară, o casă în str. Băii, 10, împreună cu sora sa, un loc de casă pe str. Voiniceni, teren viran destul de mare.

Soacra sa a fost până la naţionalizare proprietara blocului Bányai, din P. Stalin colţ cu str. Ştefan cel Mare /unde este Magazinul de Stat/.

Este membru de partid şi susţinut de tov. Makkai din Comitetul orăşenesc P.M.R., a fost propus de acesta pentru Universitatea de P[artid], pe care a urmat-o, apoi [a activat] ca propagandist la Ist. P.C.(b).

În prezent lucrează ca şef al secţ. secretariat tehnic, primind multe însărcinări de încredere, ca spre ex. lista chiaburilor, deşi printre ei are şi el rude /vezi nota anterioară referitoare la Frunda Carol/, apoi este numit vicepreşedinte al comisiei ad-tiv-financiare în F.D.P.

Dr. Cosma Alexandru, medic, şeful secţ. sănătate, medic de tip vechi, materialist şi interesat, a fost dat în vileag şi printr-un articol apărut în ziarul „Előre" în acest an, prin care se arată atitudinea sa dușmănoasă față de muncitorii care merg la el în consultații.

Cosma Ioan, şeful sect. comerciale, provenit din producţie, este activ, cam slab organizator, nu are însă nici concursul Comitetului Executiv, care de la început i-a spus, prin gura tov. Soós, ca să nu creadă că secţ. com. este of[iciu] de închiriere. Colectivul lui este format între alții din Veress Béla, fost comerciant la Luduş-Turda.

Dr. Kiss Árpád, jurisconsult, proprietar de casă, proprietar de stupărie, reacționar notoriu, demascat de tov. Winkler într-o ședință sindicală ca dușman de clasă, fost gazetar pe timpul dictaturii horthyste.

Baba Nicolae, şef secţ. planificare, fost dulgher, luptător în ilegalitate, în timpul dictaturii horthyste a fost în comisia pentru inventarierea bunurilor evreilor, delegat din partea Coop. „Hangya" /vezi actul anterior predat şi notele/.

„R.S."

Original. A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 76, f. 156-156v.

119.

1952 iulie 31, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş: sinteză informativă asupra manifestărilor elementelor dușmănoase din cadrul minorităților naționale în legătură cu Proiectul de Constituție și înființarea Regiunii Autonome Maghiare.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA MUREȘ

SINTEZĂ INFORMATIVĂ

TAIDLER DEZIDERIU, fost conducător în Partidul Crucea cu Săgeți, a afirmat că această Constituție şi Regiunea Autonomă Maghiară este o înşelăciune cu care vrea să ducă în eroare populația maghiară, spunând că au dreptul să facă toate lucrurile în limba maghiară, însă în schimb nu o să fie nimic şi vor fi numai ceva drepturi pe hârtie, fără ca să fie aplicate în viață aşa cum este scris. Pentru noi ar fi cel mai bine dacă această regiune s-ar ataşa Ungariei, deoarece numai atunci am fi siguri că putem pe deplin folosi limba noastră.

TAIDLER DEZIDERIU este născut la data de 4 Iulie 1908, fiul lui IOSIF şi ROZALIA, fost comerciant, în prezent angajat comerciant, domiciliat în Tg.-Mureş, Piața Stalin, nr, 36. Posedă dosar de verificare nr. 5218.

BIRÓ VENCEL, fost membru activ în Partidul Crucea cu Săgeți, a afirmat că orice nouă Constituție sau Regiunea Autonomă Maghiară, nu o să fie o viață aşa de fericită cum a fost în timpul ocupației horthyste, când fiecare maghiar putea să lucreze şi să câştige fără nici o excepție.

BIRÓ VENCEL, fost membru activ în Partidul Crucea cu Săgeți, fiul lui IOAN şi ECATERINA, născut la 17 Februarie 1907 în comuna Chileni, raionul Odorhei, studii are 4 cl. de liceu, cu profesia de bază croitor, domiciliat în Tg.-Mureş, str. Grivița Roşie, nr. 13.

BOZSOKI GÉZA, fost conducător al Partidului Crucea cu Săgeți, a afirmat că regimul, văzând că se clatină sub el pământul, acum s-a apucat să facă o altă şmecherie şi a făcut o autonomie ca să ducă în eroare populația maghiară, însă maghiarii buni o să aibă grijă să nu cadă sub influența comuniştilor.

În ziua de 27 Iulie a.c., a afirmat că Proiectul de Constituție a fost elaborat în urma ordinului dat de Moscova, care se face în acelaşi timp în toate țările pe care le domină. Regiunea Autonomă Maghiară este făcută pentru a arunca nisip în ochii țărilor apusene, însă asemenea acțiuni politice nu au nici o valoare. Nu precizează că administrația autonomă maghiară se va face în limba maghiară, deoarece Tratatul de Pace de la Paris prevedea că unde locuieşte populație de altă naționalitate, mai mult de 30% la un loc, teritoriul va fi administrat pe ambele limbi.

Aceste prevederi nu sunt respectate din partea guvernului de astăzi, deoarece în fruntea țării sunt naționaliști români.

BOZSOKI GÉZA, fost conducător al Partidului Crucea cu Săgeți, fiul lui GÉZA şi ARMENIA, născut la data de 5 Septembrie 1894 în oraşul Reghin, de profesie funcționar, domiciliat în Reghin, str. Lenin, nr. 2. Sus-numitul posedă dosar de acțiune informativă la Biroul Securității Raionul Reghin.

KOVÁCS LAURENȚIU, fost membru activ în Partidul Reînnoirii Maghiare, a afirmat că acum se face din nou Ungarie în Nordul Ardealului şi va fi iarăşi cum a fost între anii 1940-1944 şi cu această ocazie vor fi dați afară comuniştii care ne-au exploatat crunt şi au trăit pe spinarea noastră.

KOVÁCS LAURENȚIU, fost membru activ în Partidul Reînnoirii Maghiare, născut la 24 August 1903 în comuna Bereni, regiunea Mureş, fiul lui ȘTEFAN şi ROZALIA, studii are 7 cl. primare, de profesiune agricultor, chiabur, posedă 7 ha pământ, domiciliat în comuna Bereni. S-au luat măsuri pentru întocmirea dosarului de U.M.

Dr. DUHA TIBERIU, fost membru activ în Partidul Ardelean, a afirmat că această autonomie este numai o poveste ghicită de comuniști şi executată în urma ordinului dat de Moscova, pentru a duce în eroare populația maghiară.

DUHA TIBERIU, fost membru conducător în Comitetul Orășenesc al Partidului Ardelean, născut la 23 Octombrie 1887 în Tg.-Mureș, fiul lui MIHAI și IRINA, de profesie avocat, domiciliat în Tg.-Mureș, str. Eminescu, nr. 23.

FÜLÖP FRANCISC, fost președinte de plasă al Partidului Ardelean, a afirmat că a vrut să plece din comună pentru faptul că comuniștii l-au pus pe el pe lista chiaburilor, dar cu schimbarea aceasta nu mai pleacă întrucât îi posibil ca Regiunea Autonomă Maghiară o să aparțină Ungariei și atunci preoții nu vor mai fi urmăriți și vor fi șterși de pe lista chiaburilor.

FÜLÖP FRANCISC, fost președinte de plasă al Partidului Ardelean, fiul lui GHEORGHE și TEREZIA, născut la 29 Decembrie 1903 în comuna Praid, raionul Sângeorgiu de Pădure, de profesiune protopop reformat, domiciliat în Sângeorgiu de Pădure.

JAKOB IOAN, fost membru activ în Partidul Reînnoirii Maghiare, a afirmat că poporul secui este asuprit și umilit cu lupta de clasă pentru faptul că este maghiar și pentru faptul că nu se supune comuniștilor. Poporul secui a muncit ca să facă cultivabil acest pământ sărac, iar acum [cu] lupta de clasă comuniștii atâță pe secui contra secui. Toate aceste chestiuni ca să fie uitate de poporul secui, comuniștii vor să-i înșele cu o Autonomie Maghiară care nu o să aducă nici un folos poporului secui.

JAKOB IOAN, fost conducător în Partidul Reînnoirii Maghiare, posedă dosar de acțiune informativă, este domiciliat în comuna Odorhei.

HECSER COLOMAN, fost membru în Partidul Ardelean, fost proprietar de farmacie, a afirmat că toată Regiunea Autonomă Maghiară este o scamatorie pentru înșelarea țăranilor, ca aceștia să predea cotele de cereale obligatorii cu mai multă bucurie.

KENTELEKI ADALBERT, președintele Sfatului Popular din Gheorgheni, după publicarea proiectului de constituție, în localul Sfatului Popular Raional nu mai vorbește românește nici cu funcționarii români care nu cunosc limba maghiară, deși aceștia nu înțeleg instrucțiunile primite.

În Biroul Secției Agricole, față de mai mulți funcționari, președintele Sfatului Popular a susținut că Regiunea Autonomă Maghiară nu va fi subordonat guvernului Republicii Populare Române, ci va fi o republică autonomă și se va conduce independent.

SZÉKELY IULIU, referent tehnic la Sfatul Popular Raional din Gheorgheni, a afirmat că noul proiect de constituție nu a fost întocmit just, deoarece trebuia neapărat să atașeze la noua „Republică" și regiunea Cluj, precum și alte regiuni unde este populație maghiară, fiindcă nu are nici un rost să fie și administrație română în locurile unde domiciliază populație aparținând minorității naționale.

KISS CAROL, vânzător la cooperativa [din] Toplița, a afirmat că toți maghiarii care nu vorbesc limba română trebuie să se mute din raionul Toplița în raioane secuiești.

ILYÉS ADALBERT, învățător din Gheorgheni, a afirmat că toate liceele cu limba de predare română trebuie să plece din Gheorgheni, deoarece n-au ce căuta în Regiunea Autonomă Maghiară, unde vor fi numai licee maghiare, iar cele române vor pleca în România.

HAJLA ȘTEFAN, de profesie frizer din Gheorgheni, a afirmat că de acum înainte întreg Ardealul de Nord va fi autonom și va avea un guvern separat și nemaiținând legături cu București, făcând toată corespondența în limba maghiară.

GYÖRGY LADISLAU, măcelar din Gheorgheni, a afirmat că toți românii vor trebui să plece din Regiunea Autonomă Maghiară, deoarece aceasta va fi independentă.

Chiaburul PAP ALEXANDRU, împreună cu tinerii TANKÓ ȘTEFAN, TANKÓ GÉZA și MAGYARI NICOLAIE, toți din satul Mihăileni, în urma acțiunii de instigări ale chiaburului PAP ALEXANDRU, care a afirmat că acum aici este Ungaria, a îndemnat pe aceștia ca să cânte cântece național șovine maghiare, spunând că acum se poate, deoarece aici este Ungaria.

VERES IOAN, chiabur din satul Filiaș, raionul Odorhei, a afirmat că în dosul înființării Regiunii Autonome Maghiare este o politică mârșavă, a cărei însemnătate nici nu se poate închipui.

BARDOCZI IOSIF, funcționar la I.C.S. Alimentara din Odorhei, a afirmat că cu această constituție vom scăpa „de valahii" de la regiunea Stalin.

KENYERES LADISLAU, funcționar la Sfatul Popular Sâncrai, raionul Odorhei, a afirmat că secuii din nou au țara lor, au primit autonomie și se vor conduce singuri, independenți, astfel scapă de români.

BOTH EUGEN, chiabur din Odorhei, a afirmat că a venit deja timpul să li se dea dreptul și ungurilor în Regiunea Autonomă Maghiară, iar românii vor trebui să plece din acest teritoriu.

Chiaburul PAP FRANCISC, din comuna Feliceni, raionul Odorhei, a afirmat că noua constituție este un truc, este politica românilor ca să lovească mai crunt în populația maghiară.

FEHÉR ALADÁR, cizmar, mic meseriaș din Odorhei, a afirmat că până în prezent în Ardeal, unde trăiesc 3,5 milioane de maghiari, nu a fost just că a fost administrație română, însă acum vom scăpa de toți funcționarii români, de la data de 11 August 1952.

SULTEK CAROL, țăran mijlocaș din Beclean, raionul Odorhei, a afirmat că Regiunea Autonomă Maghiară va fi predată Ungariei, iar în continuare a afirmat că nici cu aceasta nu am rezolvat nimic, deoarece și în Ungaria este regim comunist.

CSIKI LAZAR, din stațiunea balneară Tușnad Băi, raionul Ciuc, a lansat zvonul că, cu ocazia votării noii constituții, autoritățile, administrația română vor trebui să părăsească teritoriul Regiunii Autonome Maghiare, deoarece această constituție a fost înfăptuită în urma presiunii făcute de anglo-americani, care vor ocupa în curând teritoriul Regiunii Autonome Maghiare.

Față de sus-numitul am luat măsuri pentru a întocmi dosar de U.M.

BARABÁS ILEANA, funcționară la Sfatul Popular Raional Ciuc, a afirmat că acum o să fie foarte multe locuri vacante la instituțiile de stat, deoarece românii vor fi expulzați din teritoriul Regiunii Autonome Maghiare, iar la ședințe și mitinguri, precum și în administrație va fi folosită numai limba maghiară.

SZÉP CAROL, avocat din Miercurea-Ciuc, văzând pe o tablă scris numele stației C.F.R. în limba română, a afirmat că acea tablă cu inscripția română va fi arsă.

VÉGH CAROLINA, arhivară la Tribunalul Miercurea-Ciuc, a afirmat că de acum înainte nu-i va fi frică să facă dosarele cu ața [în] trei culori maghiare, deoarece va fi din nou Ungaria.

PÉTER VALENTIN, grefier la Tribunalul Ciuc, a afirmat că în cazul dacă va fi transferat în altă regiune, nu va merge chiar dacă rămâne fără serviciu, deoarece vrea să rămână în Regiunea Autonomă Maghiară, unde în viitor va putea să ocupe un serviciu bun deoarece nu va fi asuprit de români.

ORBÁN EUGEN, mic meseriaş din Miercurea-Ciuc, a afirmat că până în prezent românii au trăit bine pe spinarea maghiarilor, însă de acum înainte maghiarii nu vor lăsa să exploateze alții pe ei.

Dr. GÁLL IOSIF, judecător din Miercurea-Ciuc, a afirmat că în viitor nu va mai trebui să muncească ca zilier, deoarece este îndepărtat din cadrele justiției, fiindcă în Regiunea Autonomă Maghiară vor fi încadrați din nou în justiție.

CIMA IOSIF, muncitor la I.P.E.I.L. Miercurea-Ciuc, a afirmat că, cu ocazia înființării Regiunii Autonome Maghiare, toți românii vor fi schimbați din posturile lor şi în locul lor vor fi încadrați maghiari. Mai departe a afirmat că drapelul R.P.R. nu va mai fi arborat, ci numai drapelul maghiar.

ORODI IOAN, magazioner la moara „Solidaritatea" din Miercurea-Ciuc, a afirmat că după noua raionare, toate legile care au fost în vigoare vor fi schimbate, iar la Tg.-Mureş vor exista ministere separate şi va fi arborat numai tricolorul maghiar, ceea ce înseamnă că încet-încet vom aparține Ungariei.

VERES GHEORGHE, fost membru activ al Partidului Reînnoirii Maghiare, cu domiciliul în Reghin, a afirmat că proiectul de constituție este un prilej pentru propaganda comunistă unde [se] arată înfrățirea popoarelor conlocuitoare, însă în realitate este un şovinism tot aşa accentuat din partea românilor cum a fost şi până în prezent. Regiunea Autonomă Maghiară va fi condusă de români şi jidani.

PUHA PETRU,din comuna Valea Strâmbă, raionul Gheorgheni, a afirmat că, cu noua constituție s-a înfăptuit visul maghiarilor, iar salariații români vor fi obligați să părăsească acest teritoriu şi în administrația Regiunii Autonome Maghiare vor fi numai salariați maghiari, iar cei români vor fi concediați.

CSIBI GERZSON, rotar din comuna Ditrău, raionul Gheorgheni, a afirmat că în prezent suntem în Ungaria şi, împreună cu CSIBI ŞTEFAN din acea comună, au început să cânte imnul secuiesc.

VAD ANDREI, funcționar la Întreprinderea Raională „Mureşul" din Gheorgheni, a afirmat că românii care nu au învățat limba maghiară până în prezent, nu au ce căuta în raionul Gheorgheni şi nici în Regiunea Autonomă Maghiară.

CSIBI ŞTEFAN, funcționar la Sfatul Popular din Gheorgheni, a afirmat că de mult ar fi trebuit luate aceste măsuri şi localnicii din Gheorgheni n-au dorit şi nu vor dori niciodată administrația românească, iar acei care nu ştiu [a] vorbi în limba maghiară să plece din Regiunea Autonomă Maghiară.

RITNER ALOIS, funcționar la Sfatul Popular Gheorgheni, după publicarea proiectului de constituție nu mai răspunde la salutul funcționarilor români, ceea ce creează o stare de nemulțumire în rândurile funcționarilor de naționalitate română. Susnumitul a fost preşedintele Centrului Național al Muncii.

BUZÁS DIONISIE, funcționar la U.R.C.C. Gheorgheni, primind o serie de imprimate în limba română, a afirmat că acestea nu trebuie primite, iar dacă au fost primite, trebuie restituite pentru a fi trimise altele, scrise în limba maghiară.

GÁLL LUDOVIC, membru în G.A.C. Ditrău, a afirmat că Regiunea Autonomă Maghiară nu va face parte din R.P.R., ci va fi alipită Ungariei.

SZÁSZ SUSANA, țărancă săracă din comuna Zagăr, raionul Sf. Gheorghe, a afirmat că în urma înființării Regiunii Autonome Maghiare, trebuie să plece toți „valahii" din regiune, iar Partidul Muncitoresc Român va fi desființat.

VARGA ANDREI, țăran mijlocaş, a afirmat că, cu ocazia înființării Regiunii Autonome Maghiare, Ardealul de Nord va fi cedat Ungariei, iar hotarele ei vor fi aşa cum au fost în anul 1940-1944. Acest zvon a creat o nemulțumire şi frământare în rândurile populației.

SOÓS FRANCISC, student în anul II la I.M.F. din Tg.-Mureş, a afirmat că în regiunile unde predomină populația maghiară va fi constituită o Republică Autonomă Maghiară cu capitala în Tg.-Mureş. Limba oficială va fi maghiară. În continuare a mai afirmat că ar fi foarte bine dacă toată populația română din această Republică Autonomă Maghiară ar fi expulzată din ea, pentru ca aici să trăiască numai maghiarii.

ZOJOM ZOLTÁN, din comuna Băla, raionul Mureş, a afirmat că acum vom scăpa de toți comuniştii, de bandiți şi vor veni oamenii noştri din Ungaria, care ne scapă de greutățile acestea la care ne-au pus comuniştii.

SALAMON EUGEN, fost membru activ în organizația sionistă „Mişmar", a afirmat că aceasta este numai o înşelare a popoarelor, exact cum a fost dictatul de la Viena şi Regiunea Autonomă Maghiară nu va [a]duce [decât] numai rău, atât românilor, cât şi maghiarilor.

HAMLET ADALBERT, fost membru în organizația „Mizrachi", a afirmat că această măsură de înființare a Regiunii Autonome Maghiare o să dea naştere din nou la antisemitism şi şovinism şi ungurii din nou vor asupri [pe] evrei şi români.

CULICIOVSCHI APOLINARIE, portărel la Tribunalul Mureş, fugit de regimul sovietic, a afirmat că acum basarabenii nu vor avea loc în Regiunea Autonomă Maghiară, în primul rând pentru motivul că nu ştiu limba maghiară, şi în al doilea rând pentru că maghiarii nu vor da posibilitatea de trai.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 437, f. 313-320.

120.

1952 <august>, Bucureşti. M.A.I.: ordinul de zi nr. 1428, privind cazul sublocotenentului de securitate Faur Alexandru.

COPIE

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

ORDIN DE ZI Nr. 1428

Direcțiunea Generală a Securității Statului prin regulamentul disciplinar, ordine instructive interioare, directive elaborate pe linie profesională, cât şi prin nenumăratele prelucrări făcute în cadrul fiecărei Unități, a făcut şi continuă să facă educația ofițerilor şi sergenților de securitate, pentru a-i ajuta să-şi îndeplinească sarcinile ce le stau în față, să întărească disciplina şi să aibă comportare demnă de organele Securității Statului.

Deşi împotriva acelora care până în prezent s-au făcut vinovați de încălcarea acestor îndatoriri elementare s-au luat măsuri severe de sancționare şi prevenire a celor predispuşi, mai sunt încă sergenți şi ofițeri care nu înțeleg necesitatea respectării în mod conştient a îndatoririlor ce le revin, continuând a se deda la beții, abuzuri, scandaluri şi alte manifestări care fac greutăți bunei desfăşurări a muncii noastre şi care în anumite situații ştirbesc prestigiul organelor de securitate în fața maselor muncitoare.

Un astfel de caz s-a petrecut la Raionul de Securitate Ineu, Regiunea Arad, de către Slt. de Securitate FAUR ALEXANDRU.

Slt. de Securitate FAUR ALEXANDRU, de la încadrarea sa în Securitate, a comis mai multe abateri de beție pentru care a fost sancționat. În afară de acest fapt s-a dus cu el muncă de sprijin, urmărindu-se îndreptarea lui.

În loc să primească sprijinul acordat şi să înțeleagă că faptele pe care le comite duc la compromiterea sa şi fac greutăți instituției, a continuat să persiste în atitudinea sa nejustă, comițând abateri şi mai grave.

Astfel, la data de 1 Mai 1952, fiind trimis în comuna Şilindia, pentru asigurarea bunei desfăşurări a zilei de 1 Mai, înainte de a pleca în misiune a consumat o cantitate de alcool.

Ajungând la locul indicat pentru desfăşurarea activității sale în acea zi, în loc să se preocupe de îndeplinirea sarcinilor ce-i reveneau, a mers la Postul de Miliție din comună, unde se găseau reținuți trei cetățeni bănuiți de violarea unui domiciliu.

Şeful postului de miliție având altă misiune de executat a plecat, iar pe reținuți i-a lăsat în paza unui tov. milițian. În acest timp, tov. Slt. FAUR ALEXANDRU, din proprie inițiativă, fără a avea această competență, a început să ancheteze pe unul din reținuți.

Întrucât cel anchetat nu vroia să recunoască faptele ce i se imputau, Slt. FAUR ALEXANDRU a trecut la maltratarea acestuia, introducându-i în gură o bucată de fier, lovindu-l, apoi trântindu-l jos a continuat să-l maltrateze, strângându-l de gât şi trăgându-i părul din cap.

Organele miliției locale nu au reuşit să stabilească nici o vină în sarcina acelui cetățean.

Fiind pus în libertate, acesta a fost văzut de cetățenii din sat cu capul şi gâtul umflat de lovituri, creându-se comentarii de indignare din partea acestora la adresa organelor Miliției şi Securității Statului, despre care cel în cauză arătase cum înțeleg să-şi facă datoria.

Pentru abaterea gravă pe care a comis-o, Slt. FAUR ALEXANDRU a fost scos din evidențele Securității Statului.

Pentru a fi de exemplu sergenților şi ofițerilor care sunt încă predispuşi la asemenea abateri şi în scopul evitării şi prevenirii oricăror fapte asemănătoare în activitatea lor,

ORDON

Prelucrarea cazului Slt. FAUR ALEXANDRU, de la D.G.S.S. Regiunea Arad, cu tot personalul direcțiunilor regionale de securitate şi personalul aparatului central, din care să tragă maximum de învățăminte.

Ministru Adjunct
General Locotenent de Securitate
ss/Pintilie Gh.

Pentru conformitate
Lt. de Securitate Szabó Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 618, f. 8-9.

121.

1952 august 3, Târgu-Mureş. < M.A.I.-D.R. Mureş>: notă informativă înaintată de către informatorul „R.S." [„Rina Sorela"], despre discuțiile purtate de şefii secțiilor din cadrul Sfatului Popular al oraşului Târgu-Mureş pe marginea introducerii limbii maghiare în administrație odată cu înființarea Regiunii Autonome Maghiare.

NOTĂ
3.VIII.1952

Ieri a avut loc la Sfat oraş o şedință a şefilor de secțiuni, la care tov. Winkler Maria a anunțat că trebuie să se înceapă a se lucra în limba maghiară toate lucrările de birou. Că trebuie dusă muncă de lămurire cu tovarăşii pentru a înțelege că nimeni nu va fi nici înlocuit, nici retrogradat pentru necunoaşterea limbii; că Reg. Autonomă Maghiară face parte din R.P.R. şi că legile acesteia au putere deplină pe teritoriul regiunii noastre.

A luat cuvântul tov. Gomboşiu, şefa secţiei ad-tive, care a spus că aşa cum funcţionarii de limba română au ajutat până azi pe colegii care nu cunoşteau limba [maghiară], acum tov. români vor primi, desigur, ajutorul colegilor de l. maghiară. Că este de dorit să se facă cursuri pentru a se putea învăţa limba şi că, întrucât în ultimele zilei au circulat în sfaturi diferite zvonuri, ar fi bine să se prelucreze articolul apărut în ziarul „Előre" de alaltăieri despre Regiunea Autonomă Maghiară. Tov. Minor Daniel, şeful secţ. cadre, s-a opus la aceasta, obiectând că nu este cazul deoarece fiecare citeşte ziarul.

Tov. Laazi Zoltán, şef secţ. prev. soc., a spus că „a magyar adminisztráció nehezebb mint a román", adică administraţia maghiară este mai grea decât cea românească.

Tov. Gomboşiu şi Winkler i-au explicat că nu este vorba să se introducă administraţia maghiară, ci numai limba maghiară.

Tov. Incze Petru, şeful secţ. agric. şi secretar al Org. [de] Bază, i-a spus lui Laazi „nagyon le vagy maradva", ai rămas în urmă.

Informaţia sigură „R.S."

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 76, f. 166.

122.

1952 august 18, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.: raport privind executarea ordinului nr. 490 Cabinet la nivel de regiune.

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Nr. 300/11.055
18 August 1952

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
Dir. III
BUCUREŞTI

La Ord. Dvs. Nr. 490 Cabinet din 9 August a.c., privind desfăşurarea operaţiunilor din noaptea 15/16 August 1952, raportăm:

La primirea ordinului au fost organizate echipe care au plecat pe teren, verificând adresa exactă şi existenţa obiectivelor incluse în tabelele înaintate de noi.

Concomitent cu aceasta s-au luat măsuri de a se forma dosare personale pentru fiecare în parte, scoţându-se dosarele de la A.S., la care se conexează întreg materialul ce exista despre cei în cauză la Secţia 3-a şi Secţia 2-a, lucrare care este încă în curs.

În categoria specialiştilor am avut un singur caz, pe Dr. SĂBĂDEANU VASILE, ce figurează la poziţia 2 din tabelul cu elementele foste conducătoare în P.N.C. Goga-Cuza, care a fost lăsat liber, întrucât este cel mai bun medic de ochi din această Regiune şi nu a avut manifestări ostile faţă de regim, îngrijindu-se conştient de bolnavi.

În categoria agenturii informative am avut două cazuri, asupra cărora s-a procedat conform instrucţiunilor prevăzute în ordin.

Pentru reuşita operaţiunilor, după primirea ordinului s-a întocmit un plan de acţiune în care s-au inclus sarcinile prevăzute în ordinul Dvs. în raport cu obiectivele ce trebuiau reţinute.

În acest sens s-a luat legătura cu tov. Director al Miliţiei Regionale, care a pus la dispoziţia noastră efectivul necesar şi mijloacele auto.

Pe baza efectivului nostru şi al Miliţiei a fost întocmită componenţa echipelor necesare acţiunii, echipe care au primit fiecare ordinul de misiune, unde i se indicau sarcinile ce-i revin echipei, obiectivul, procesul-verbal de percheziţie şi nota de predare a arestatului.

Fiecare echipă a fost compusă din 4-5 tovarăşi, şeful echipei fiind un ofiţer sau sergent de Securitate.

În majoritate echipele au avut fiecare câte un obiectiv de reţinut şi numai puţine cazuri am avut unde o echipă a trebuit să acţioneze asupra a două obiective, acolo unde obiectivele erau mai apropiate unul de celălalt.

Toate aceste echipe au fost dotate cu armamentul necesar, care în prealabil fusese verificat înainte, precum şi cu momeală pentru câini.

Pentru fiecare centru raional a fost organizat un responsabil de centru, care a coordonat acţiunea atât la Regiune, cât şi la Raioane. La fel au fost organizate echipe sanitare pentru cazuri de intervenţie.

Pentru reuşita operaţiei, cu 24 ore înainte, s-a ţinut o şedinţă cu responsabilii de centru şi şefii de echipe, unde s-a prelucrat în amănunţime ordinul de misiune, sarcinile ce-i revin, precum şi unele cazuri neprevăzute, cu care ocazie s-au pus diferite întrebări asupra cărora au fost date explicaţiile necesare.

Mijloacele auto au fost folosite în întregime ale Regiunii Autonome Maghiare Mureş, Securitate, Miliţie, precum şi un număr de 4 camioane de la altă Instituţie.

Înainte de plecarea echipelor pe teren a fost predat fiecărei echipe plicul în care se află ordinul de misiune, procesul-verbal de percheziţie şi nota de predare a arestatului, fiecare plic având scris pe el componenţa echipei, numărul echipei şi nr. obiectivelor de reţinut.

Operațiunea s-a declanşat la ora fixată, iar obiectivele au fost depuse la Posturile de Miliție /pe teritoriul rural/, până când camionul a făcut ruta de strângere a lor, iar pe teritoriul urban au fost efectuate cu maşini auto mici.

Nu am avut nici un caz când locuințele obiectivelor ridicate au trebuit să fie sigilate şi predate altor organe.

După efectuarea operațiunii, fiecare echipă a depus pe reținut cu raport de executare a misiunii, indicând felul comportării obiectivului cu ocazia reținerii.

La fiecare centru de raion, precum şi la Regiune, au fost organizate echipe de intervenții pentru cazuri excepționale, însă astfel de cazuri nu am avut.

Întreaga operație a decurs în condițiuni normale, neavând nici un caz de evadare, dispariție sau întâmpinare cu rezistența.

În timpul operațiunilor, din partea tuturor tovarăşilor care au luat parte la acțiune, s-a dat dovadă de conştiință, seriozitate şi s-a observat satisfacție din partea fiecăruia pentru participarea sa în această acțiune, dovedind curaj şi inițiativă în a lovi în duşmanul de clasă.

Operațiunea a luat sfârşit la orele 6 în dimineața zilei de 16 August a.c. şi situația reținuților este după cum urmează:

Total de reținut față de tabele trimise de noi	239
Total reținuți	237
Rețineri din operație din cadrul Regiunii	204
Netransportabili din diferite motive	8
Decedați	2
În curs de rezolvare	6
Dați pentru reținere la alte regiuni	19
Primiți pentru reținere de la alte regiuni	50
Reținuți pentru alte regiuni	33

Pentru toți cei reținuți din cadrul Regiunii noastre s-au luat măsuri de a se identifica rudele de gradul I, aşa cum ordinul Dvs. prevede, cărora li se vor întocmi fişe.

Această problemă până în prezent nu se comentează în rândurile populației decât în mică măsură, deoarece operațiunile au fost executate în conspirativitate.

Maior de Securitate Kovács Mihai Lt. Maj. de Securitate Chiriță Petre

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 426, f. 1-3.

123.

1952 august 25, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Odorhei: ordin privind semnalarea manifestărilor duşmănoase, lansărilor de zvonuri şi comentariilor în legătură cu cel de-al XIX-lea congres al P.C.U.S.

DIRECȚIA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ Nr. 350/13156
25 August 1952

SECȚIA RAIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI ODORHEI

Convocarea pentru 5 Octombrie 1952, a celui de-al XIX-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice constituie un eveniment istoric de uriaşă însemnătate mondială, care va fi primit de comuniştii şi de oamenii muncii din lumea întreagă cu o mare bucurie, cu un interes arzător şi cu noi nădejdi în viitor.

În zilele noastre, întreaga desfăşurare a situației internaționale, lupta pentru pace şi libertate a popoarelor din toate țările lumii, raportul între clasele sociale sunt strâns legate şi influențate de existența Statului Sovietic, de politica P.C.(b) al U.R.S.S., de mersul construcției comunismului în Uniunea Sovietică. Partidul Comunist al Statului Sovietic are o imensă importanță internațională, întărind forțele păcii şi progresului din întreaga lume, insuflând noi energii revoluționare cl[asei] muncitoare şi tuturor oamenilor muncii şi şubrezind şi mai mult forțele capitalismului muribund, demascând cu şi mai multă putere chipul de fiară sângeroasă a capitalismului.

Aţâţătorii la un nou război mondial, în frunte cu S.U.A. şi duşmanul de clasă din țările de democrație populară şi din patria noastră, vor încerca cu toate metodele lor perfide să calomnieze şi să dezmintească importanța istorică a acestui Congres, lansând zvonuri alarmiste, de neîncredere în forțele păcii, în fruntea căreia se află Gloriosul Partid Comunist al U.S.

Pentru a cunoaşte încercările duşmanului de clasă şi pentru a putea lua măsuri, ne revine sarcina pentru a semnala manifestările duşmănoase, lansările de zvonuri alarmiste, comentariile în legătură cu acest Congres, dând importanța cuvenită acestui eveniment politic.

Veți lua măsuri de urgență pentru a urmări această problemă, mobilizând în acest scop rețeaua Dvs. informativă.

Informațiile obținute şi verificate le veți raporta zilnic în Buletinul Zilnic informativ, împreună cu relații asupra elementelor care s-au manifestat.

Iar în ziua de 29 August a.c., veți înainta, odată cu sinteza elementelor dușmănoase, manifestările şi comentariile ce au avut loc în sânul Minorităților Naționale în urma publicării comunicatului cu convocarea celui de-al XIX-lea Congres al P.C.(b) al U.R.S.S.

La întocmirea sintezei [vă] veți conforma ordinului nostru Nr. 350/12.802, din 25 August 1952.

În legătură cu această problemă veți înainta o sinteză şi în ziua de 15 Septembrie 1952.

Veți da o importanță cuvenită acestei probleme.

Maior de Securitate Kovács Mihai Lt. Maj. de Securitate Chiriță Petre

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 91, f. 88-89.

124.

1952 august 26, Reghin. M.A.I.-B.R. Reghin către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport despre manuscrisele fostului redactor şef al ziarului „Glasul Mureşului", Vasile Netea, reținut de organele de securitate.

BIROUL RAIONAL DE SECURITATE REGHIN Nr. 2/61.434 din
26 August 1952

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Urmare raportului nostru telefonic Nr. 61.434 din 16 Iunie 1952, în legătură cu NETEA VASILE din Bucureşti, Str. Lt.Col. Stoenescu, Nr. 9, fost redactor şef al ziarului „Glasul Mureşului" şi Lt. de Securitate Ceontea Ilie, raportăm:

În ziua de 18 August 1952, soția lui Netea, reîntorcându-se din concediu acasă la Bucureşti, a fost întrebată de doamna ce locuieşte în acelaşi imobil, la parter /numele nu i-l cunoaştem/, ce a făcut cu manuscrisele, întrucât îi era frică că în lipsa ei să nu vină cineva să facă percheziție şi să le găsească. La aceasta, soția lui Netea, i-a răspuns să nu-i fie frică, întrucât chiar a doua zi după arestarea soțului ei a dus toate scriptele şi manuscrisele la o prietenă de încredere.

Întrucât Netea Vasile se află reținut de organele noastre, propunem a se sesiza cele arătate, spre a se stabili de ce manuscrise şi scripte este vorba, ştiind că acest Netea Vasile a fost redactor şef al ziarului „Glasul Mureşului".

Lt. de Securitate N. Bogyó Lt. de Securitate S. Longuleac

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 98, f. 18.

125.

1952 august 28, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.: raport despre desfăşurarea vizitei întreprinse în Târgu-Mureş de o delegație engleză, între 26-27 august 1952.

REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Nr. 350/13.264
28 August 1952

DIRECȚIA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
BUCUREŞTI

Urmare raportului nostru Nr. 4/13.264, din 27 August 1952, raportăm:

În ziua de 26 August 1952, la orele 11, delegația engleză a oamenilor de cultură din Anglia a sosit la Tg.-Mureş din Bucureşti cu avionul.

Delegația era compusă din 10 persoane şi din un delegat al Institutului de Strângere a Relațiilor cu străinătatea.

Delegația engleză se compunea din:

CLYNE EVANS, secretar al Asociației de Prietenie Anglo-Române din Anglia.

STANLEY ENANS, redactorul ziarului „NEW CENTRAL EUROPEAN OBSERVER" şi membru în comitetul de conducere al Asociației de Prietenie Anglo-Sovietice, preot anglican.

ANASTASIA EVANS, profesoară de filosofie, la Institutul de Filosofie din Anglia.

CORMFORTH MAVRICE, editor.

CORMFORTH KITTY, activistă a Partidului Comunist Englez.

LYNDSAY JACK, scriitor, cu soția.

UHEELER, activist al Partidului Comunist Englez.

LYND SHELA, ziaristă, „DAILY WORKER".

Delegația a fost întâmpinată de tov. WINKLER MARIA, Secretara Sfatului Urban din Tg.-Mureş împreună cu mai mulți ziarişti de la ziarele locale: „Ardealul Nou" şi „Vörös Zászló", de care a fost condusă delegația în Str. Lenin, Nr. 37, unde au fost cazați.

La orele 12,30 au luat masa la Restaurantul „Mureşul” din Tg.-Mureş, după care au trecut la vizitarea Oraşului. Au vizitat Palatul Cultural, Biblioteca Oraşului, iar 4 din ei au vizitat Biblioteca Documentară „Teleky Téka” din Str. Ştefan cel Mare, iar mai târziu, Bisericile ortodoxe, romano-catolice şi reformate, convingându-se că acestea în R.P.R. nu sunt închise.

Mai târziu au vizitat Casa Pionierilor, Clinica de Maternitate, după care au vizionat un film la Cinema „Progresul” din Tg.-Mureş.

În dimineaţa zilei de 27 August a.c., toată delegaţia s-a deplasat la Fabrica de Mobilă „Simó Géza”, iar mai târziu la Institutul Medico-Farmaceutic din Tg.-Mureş, după care s-au întrunit în sala mică a Sfatului Popular Urban, unde au pus anumite întrebări, discutând asupra celor văzute în oraşul Tg.-Mureş.

Delegaţia Engleză a mulţumit conducerii oraşului de primirea ce le-a făcut şi la orele 17, în ziua de 27 August 1952, au părăsit oraşul Tg.-Mureş cu avionul spre Bucureşti.

În urma vizitei făcute de delegaţie în Tg.-Mureş nu s-a constatat că ar fi avut loc comentarii.

Maior de Securitate Kovács Mihai Lt.Maj. de Securitate Chiriță Petre

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 81, f. 116-117.

126.

1952 august 28, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-B.R. Toplița: ordin pentru întărirea muncii informative în vederea descoperirii elementelor contrarevoluționare sabotoare din Stațiuni de Maşini şi Tractoare şi Centre Mecanice.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

PRIN CURIER Nr. 243/11803
28.VIII.1952

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI TOPLIȚA

Analizând sintezele şi rapoartele Dvs. trimise în problema S.M.T. şi Centre Mecanice, se constată lipsuri serioase în munca dusă în descoperirea sabotorilor în acest sector.

În cele mai multe cazuri, sintezele şi celelalte lucrări ale Dvs. nu redau situaţia reală din aceste unităţi şi, mai mult, nu arată acţiunile de sabotaj comise de duşmani.

De multe ori, lucrările Dvs. caută să justifice unele grave sabotaje comise de elementele duşmănoase din unitate prin diverse lipsuri obiective, care în fond sunt provocate tot de duşmanul de clasă.

Este necesar a dirija munca informativă pentru descoperirea elementelor sabotoare contrarevoluționare din S.M.T. şi Centre Mecanice, care sabotează realizarea planului de producţie.

Pentru a vă orienta cu uşurinţă în urmărirea activităţii de sabotaj a elementelor contrarevoluționare strecurate în S.M.T. şi Centre Mecanice, care sabotează realizarea planului de producţie a diverselor campanii agricole, redăm mai jos următoarele instrucţiuni.

Din materialul informativ aflat în posesia noastră, până în prezent rezultă:

1. Datorită activităţii sabotoare a elementelor contrarevoluționare strecurate în S.M.T. şi Centre Mecanice în numeroase cazuri nu a fost îndeplinit planul acestor unităţi, nu au fost respectate termenele fixate pentru campanii de C.C. al P.M.R. şi Guvern.

S-au executat lucrări agrotehnice de proastă calitate şi în dese cazuri reparaţiile maşinilor agricole au fost făcute superficial.

Din acţiunile de sabotaj descoperite până în prezent reiese că o serie de elemente contrarevoluționare sabotoare au reuşit să se strecoare în diverse funcţii de conducere: directori, ingineri, contabili, gestionari, mecanici, tractorişti etc.

2. Formele de sabotaj folosite de sabotori în S.M.T. şi Centre Mecanice, identificate până în prezent, sunt:

I. Repararea superficială a maşinilor.

II. Duşmănoasa întreţinere a lor.

III. Neaprovizionarea cu carburanţi şi lubrifianţi a brigăzilor.

IV. Introducerea în carburanţi şi lubrifianţi a unor corpuri străine, provocând distrugerea motoarelor.

V. Neadăpostirea maşinilor, lăsându-le în părăsire pe câmp, provocând degradarea lor.

VI. Suprasolicitarea maşinilor şi scoaterea acestora din producţie.

VII. Demontarea unor piese importante, prin aceasta scoaterea maşinilor din uz.

VIII. Introducerea de corpuri străine în motoare pentru a provoca distrugerea acestora.

IX. Efectuarea de lucrări de proastă calitate ţăranilor întovărăşiţi şi gospodăriilor colective.

X. Întrebuinţarea maşinilor pentru a executa lucrări la gospodăriile chiabureşti.

XI. Înşelarea ţărănimii muncitoare prin impuneri la plata lucrărilor mai mari decât cele efectuate.

XII. Sabotarea acţiunilor de întovărăşiri şi contractări, prin netrimiterea tractoarelor sau prin instigări în rândul ţărănimii muncitoare de a nu se organiza în întovărăşiri.

XIII. Neaprovizionarea cantinelor.

XIV. Sustrageri de bunuri.

XV. Întârzierea sau chiar neplata drepturilor muncitorilor etc.

Astfel:

La o Staţiune de Maşini şi Tractoare din Reg. Baia Mare, a reuşit să se strecoare în funcţia de şef mecanic un chiabur, care a provocat o serie de sabotaje şi alte acte de diversiune.

Atrăgând de partea lui câteva elemente înapoiate din rândurile tractoriştilor, împreună cu aceştia au alimentat maşinile cu ulei ars amestecat cu impurităţi, defectând multe din maşinile staţiunii.

A demontat o serie de piese importante ale unor maşini, lăsându-le în stare de nefuncţionare în plină campanie şi a încercat să incendieze depozitul de carburanţi al staţiunii.

3. Faţă de cele de mai sus, veţi lua următoarele măsuri:

I. Prelucrarea prezentului ordin cu întreg efectivul de resort al Secţiei II-a şi ofiţerilor sectorişti din raioane în vederea intensificării informaţiilor pentru descoperirea tuturor elementelor care sabotează îndeplinirea planului de producţie.

Prelucrarea prezentului ordin va dezvolta spiritul combativ al ofiţerilor pentru a se putea orienta cu uşurinţă în descoperirea tuturor metodelor de sabotaj folosite de sabotori în această problemă.

II. Veţi lua măsuri de completare, acolo unde este cazul, a reţelei informative din S.M.T. şi Centrele Mecanice.

III. Veţi lua toate metodele arătate de noi mai sus şi veţi descoperi şi alte forme de sabotaj practicate de duşmani, îndrumând ofiţerii operativi în urmărirea şi descoperirea tuturor sabotorilor în aceste unităţi.

Sintezele şi rapoartele ce le veţi înainta vor fi întocmite pe bază de materiale concrete şi minuţios verificate, respectând termenele fixate de noi.

Maior de Securitate Kovács Mihail Lt.Maj. de Securitate Vodă Dumitru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 81, f. 197-199.

127.

1952 august 30, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: proces-verbal al şedinţei ţinută cu ocazia prelucrării ordinului pe zi nr. 1428/1952 al D.G.S.S.

D.R.S.S. Mureş
Bir. Rai. Sâng. de Pădure

PROCES-VERBAL

Dresat azi, 30 August 1952, orele 16, cu ocazia şedinţei în care a fost prelucrat ord. de zi nr. 1428/1952, dat de Tov. Ministru Adjunct, General Locotenent de Securitate Pintilie Gheorghe. La şedinţă au luat parte un nr. de 7 tovarăşi.

În urma prelucrării ord. de zi, tovarăşii au luat cuvântul şi au dat [cu] părerea faţă de abaterile comise de Slt. şi părerea faţă de măsurile luate de către D.G.S.S.

Tovarăşul Sabău Gheorghe în discuţii arată că ord. de zi dat de tov. Ministru în legătură cu Slt. Faur Alexandru a fost just şi că au procedat bine fiindcă a meritat ca în urma abaterilor comise să fie scos din rândurile Securităţii Statului.

Tovarăşul Szász C. Iuliu arată că după ce s-a citit ord. de zi reiese clar că [în] munca şi activitatea noastră faţă de populaţia cinstită trebuie să avem o comportare justă.

Prin faptul că Slt. de mai sus a comis atâtea abateri şi a avut astfel de comportare faţă de populaţie cât şi faţă de serviciu, el măsurile luate de D.G.S.S. le vede juste. Mai arată că aceasta pentru noi trebuie să fie de învăţătură pe viitor.

Tovarăşul Milăşan Constantin, arată că din ord. de zi al tovarăşului Ministru am putut să vedem măsurile ce s-au luat faţă de Slt. care a comis atâtea abateri grave, cazul şi cetăţeanul pe care l-a maltratat în postul de miliţie. Astfel, el măsurile luate contra acestuia le vede juste.

Tovarăşul Biró Gáspár, arată că tovarăşii au arătat în discuţii greşeala şi pedeapsa pe care a primit-o Slt. fost de Securitate. Arată că din aceasta trebuie să tragem învăţăminte. Mai arată că în urma abaterilor şi greşelilor comise de el ar fi meritat şi o pedeapsă mai mare, fiindcă a fost chiar cu ocazia zilei de 1 Mai, când el ar fi trebuit să fie vigilent la activitatea duşmanului de clasă. Pedeapsa ce a primit-o, din partea lui, este justă.

Slt. de Securitate Biró Gáspár

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 618, f. 5.

128.

1952 septembrie 11, Bucureşti. M.A.I.: Ordinul de zi nr. 771, din 11 Septembrie 1952, privind întărirea activităţii de depistare, urmărire şi prindere a agenţilor serviciilor de spionaj imperialiste paraşutaţi pe teritoriul R.P.R.

Copie

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

ORDIN DE ZI
Nr. 771 din 11 Sept. 1952

Organele Securității Statului dispun de date numeroase din care reiese că serviciile de spionaj imperialiste şi centrele reacţionare naţionaliste şi şovine din străinătate, aflate sub conducerea acestor servicii de spionaj imperialiste, duc o largă activitate de subminare împotriva ţărilor de democraţie populară, inclusiv împotriva R.P.R.

Se ştie că, în activitatea lor de spionaj şi subminare, serviciile de spionaj imperialiste încearcă să folosească elementele duşmănoase din rândurile rămăşiţelor claselor exploatatoare, elementelor burghezo-moşiereşti şi altor elemente, care nutresc sentimente duşmănoase regimului de democraţie populară.

Organele Securității Statului din R.P.R. numai la frontiera cu Jugoslavia au reţinut în anul 1951 şi 1952 un mare număr de titoişti, care încercau să treacă în România cu misiuni de spionaj.

În Noiembrie 1951, a fost lichidat un grup de spioni paraşutaţi, lansaţi din avion de către Serviciul de Spionaj American.

Mulţi dintre spionii lansaţi în ţară au primit o pregătire specială în şcolile de spionaj şi diversiune şi au fost dotaţi cu acte false.

Întreaga această agentură era formată din foşti cetăţeni români, ale căror rude şi cunoscuţi locuiesc în ţară.

Pentru a organiza o luptă eficace cu spionii paraşutaţi, în cazul apariţiei lor, şi pentru a întări activitatea de urmărire şi prindere a agenturii străine care pătrunde în România, prin frontiera de stat:

ORDON

I. PE LINIA ORGANELOR SECURITĂŢII STATULUI

1. În cel mai scurt timp vor fi identificate şi ţinute în supraveghere informativă toate rudele apropiate ale indivizilor fugiţi din R.P.R. în ţările imperialiste.

2. Întreaga reţea informativă din toate problemele, atât de la oraşe, cât şi de la sate, va fi dirijată în vederea identificării elementelor suspecte şi necunoscute ce apar în localităţi, unde-şi desfăşoară activitatea. Informatorii vor fi obligaţi să semnaleze organelor Securităţii toate persoanele suspecte sesizate de ei.

În baza acestor sesizări, organele de Securitate, direct sau prin organele de Miliţie, vor organiza verificarea necunoscuţilor semnalaţi. Persoanele suspecte vor fi legitimate, urmând a fi reţinute în vederea stabilirii identităţii, în cazul când sunt găsite fără acte sau când actele şi semnalmentele acestora corespund cu ale celor urmărite în cadrul diverselor ordine circulare.

3. Sectoriştii organelor de Securitate vor ţine legătura cu preşedinţii şi secretarii Sfaturilor Populare, cu şefii de sectoare şi posturi de Miliţie, pentru a obţine la timp de la aceştia date în privinţa persoanelor necunoscute şi suspecte ce apar în raza lor de activitate.

4. În momentul primirii semnalării că pe raza regiunii sau raionului şi-a făcut apariţia un avion străin, Direcţiile Regionale de Securitate vor raporta imediat la centru şi vor organiza supravegherea zborului avionului, folosind pentru acesta organele de Miliţie şi Trupele de Securitate. Odată cu aceasta vor lua legătura cu Regiunile de Securitate învecinate şi cu organele Securităţii din transporturi pentru ajutor reciproc din punct de vedere informativ şi al misiunilor comune ce trebuiesc luate.

Pe ruta /direcţia zborului/ avionului şi în special în acele locuri unde avionul semnalat a făcut zboruri în cerc sau de unde s-a întors, se va organiza imediat scotocirea terenului cu forţele Trupelor de Securitate şi Miliţie.

Vor fi îndrumaţi pe aceste rute informatorii din rândul pădurarilor şi altor cunoscători ai terenului, pentru a găsi eventualele urme de lansare [ale] paraşutiştilor şi pentru reţinerea lor.

5. Direcţiunile Regionale care au frontiera cu Iugoslavia, precum şi cu R.P. Ungaria şi R.P. Bulgaria, pe unde de asemenea pot fi trimişi spioni ai serviciilor de spionaj imperialiste în ţară, vor ţine un strâns contact cu organele grănicereşti locale şi vor intensifica munca informativă în zona de frontieră.

6. Toţi pădurarii vor fi obligaţi să raporteze imediat organelor de Securitate apariţia în păduri a indivizilor suspecţi, a urmelor, a culcuşurilor şi a altor semne, luând de la ei angajamente prin care vor fi avertizaţi că în cazul nerespectării[1] la timp a acestor date, vor fi traşi la răspundere.

7. Direcţia V-a din D.G.S.S. va intensifica munca informativă în unităţile însărcinate cu observarea aerului în scopul stabilirii şi preîntâmpinării oricăror neajunsuri în pregătirea de luptă şi politică, precum şi în starea disciplinară şi a felului cum sunt aplicate regulamentele de serviciu.

În momentul când în spaţiul aerian al R.P.R. va apărea un avion străin, Direcţia V-a va sesiza imediat conducerea D.G.S.S.-ului şi Direcţia III-a, arătând punctul de trecere al avionului în spaţiul aerian al ţării noastre, când a fost observat şi în ce direcţie se îndreaptă etc.

8. În momentul primirii unor semnale din partea organelor grănicereşti, despre treceri nelegale ale frontierei, organele Securităţii, în colaborare cu organele de Miliţie şi Trupele M.A.I., vor lua măsuri urgente pentru urmărirea infractorilor, folosind în acest scop toate posibilităţile operative şi informative în vederea imediatei reţineri a acestora.

II. PE LINIA ORGANELOR DE MILIŢIE

1. Se va întări regimul buletinelor de identitate şi se va efectua periodic controlul regimului de buletine de identitate în localităţi, cătune, şantiere, unităţi I.P.E.I.L. etc.

2. Se vor efectua în fiecare zi controale deschise şi secrete la hoteluri, hanuri, case de oaspeţi, cămine etc.

[1] Corect: neraportării

3. Se vor trimite lucrători operativi şi va fi dirijată agentura în piețe, târguri şi alte locuri aglomerate pentru depistarea şi verificarea elementelor suspecte.

4. Se vor verifica actele de identitate la toate persoanele suspecte venite în localități cu respectarea regimului buletinelor de identitate.

5. Se va instrui agentura în vederea depistării tuturor persoanelor suspecte ce apar în sectoarele de activitate respectivă.

6. Toate cazurile de reținere a persoanelor respective vor fi comunicate imediat celui mai apropiat organ de Securitate.

III. PE LINIA TRUPELOR DE SECURITATE

1. Pentru folosirea cât mai eficace a unităților Trupelor de Securitate în lupta cu paraşutiştii, se vor întocmi planuri de folosire eventuală a subunităților şi unităților trupelor de securitate, ținându-se seama de dislocarea lor, de efectivele şi specificul raionului respectiv.

Fiecărei unități să-i fie încredințat un sector, în care ea va putea fi folosită pentru acțiuni operative.

Comandanții de unități şi state majore vor studia sectoarele ce [le]-au fost încredințate şi vor întocmi planuri de eventuale operațiuni de scotocire sau blocare a sectorului.

2. În cazul când se presupune că s-a stabilit lansarea unor paraşutişti, organele Securității orientează pe comandantul unității trupelor de Securitate ce se află în sectorul respectiv în vederea efectuării operației.

Comandanții unităților care au primit date despre lansarea de paraşutişti sunt obligați să ia măsuri imediate pentru a pune unitatea în poziția de luptă şi pentru a întări paza obiectivelor păzite.

Toate persoanele suspecte ce apar în apropierea obiectivelor păzite trebuie reținute şi verificate minuțios.

În caz de necesitate, conform dispozițiunilor comandantului, se va efectua legitimarea tuturor persoanelor care trec peste poduri păzite.

Toate persoanele suspecte, fără acte, cu actele false sau în neregulă, vor fi reținute şi înaintate organelor de Securitate sau de Miliție.

3. Comandanții unităților şi subunităților de Trupe, în raionul [pe raza] cărora au fost semnalate lansări de paraşutişti, sunt obligați de a lua măsuri din proprie inițiativă pentru prinderea sau lichidarea grupelor sau indivizilor lansați.

Comandanții sunt obligați să raporteze imediat comandantului şi celui mai apropiat organ de Securitate orice presupuneri de lansări sau orice informații cu privire la locul lansării paraşutiştilor, precum şi măsurile luate.

4. Folosirea unităților şi subunităților trupelor de Securitate pentru efectuarea de scotociri în zonele unde au fost lansați paraşutişti sau se presupune că au fost lansați /adică îndepărtarea unităților pentru un timp mai îndelungat de la punctele de dislocare/ se face numai cu aprobarea Ministrului adjunct pentru trupe.

Când este necesar să fie folosite unitățile trupelor de Securitate, aceasta cere schimbarea dislocării lor. Direcțiunile Regionale de Securitate vor cere acest lucru Direcțiunii Generale a Securității Statului.

5. Organizarea şi conducerea generală a acțiunilor se vor face de către Direcțiunile Regionale de Securitate, ele întocmesc planurile de folosire a tuturor forțelor care vor participa la acțiune şi dau sarcini comandanților de unități.

6. Pentru legătura, coordonarea acțiunilor şi verificarea celor reținuți, în unitățile trupelor care efectuează operațiile se vor trimite lucrători operativi ai organelor Securității Statului.

7. În sectorul stabilit pentru scotocire, activitatea subunităților participante va fi condusă de către comandantul unității care acționează. El conduce unitatea în subordine şi poartă răspunderea rezultatelor operațiunii

8. Orice ordine ce se referă la activitatea unităților de trupe în sectoarele respective, care vin din partea organelor securității statului, se transmite prin comandantul unității respective.

9. Toate persoanele reținute de trupe în timpul operațiunilor vor fi trimise până la punctul de verificare cel mai apropiat, sub escorta trupelor de securitate şi vor fi predate organelor de Securitate sau Miliție.

IV. PE LINIA TRUPELOR DE GRĂNICERI

1. Până la 20 Septembrie 1952 se va termina organizarea serviciului O.I.L.A. /Observare, Informare şi Legături Aero/ la frontiere şi în primul rând la frontiera cu Iugoslavia.

Se va întocmi schema şi tehnica de rapoarte cu „Mesaj Văzduh" în cazul apariției vreunui avion străin.

Se vor organiza posturile de plutoane pentru observații aeriene /în primul rând pentru frontiera cu Iugoslavia/ cu indicatoare de direcție, binocluri, busole precum şi albume, care arată silueta avioanelor străine.

Să se organizeze observarea aerului zi şi noapte pentru a nu permite trecerea unor avioane peste frontieră, fără a fi observate.

2. În cazul trecerii unui avion sau a unor avioane necunoscute a frontierei de stat a României, cu ajutorul trupelor şi a mijloacelor operativ-informative se va efectua cercetarea terenului în direcția zborului în adâncime de 25 km de la frontieră.

3. Se va asigura spatele zonei de frontieră prin recrutarea de informatori din persoanele care prin profesia lor fac dese deplasări dintr-o localitate în alta /pădurari, şoferi, C.F.R.-işti, mai ales cei care deservesc trenuri de marfă spre frontieră, factori poştali etc./.

4. Se vor întocmi albume cu trucuri folosite de infractori pentru trecerea frontierelor /folosirea de copite de animale, simulări ca surdo-muți, cerşetori etc., ascunzişuri în căpițe de fân/.

Aceste albume să fie studiate în permanență de întregul efectiv al trupelor de grăniceri.

Se vor dota toate plutoanele şi batalioanele de grăniceri cu model de buletine de identitate şi permise de zonă, care să poa[r]te ştampila de zonă de frontieră, care să fie studiate [de] întreg efectivul unităților de grăniceri în scopul cunoaşterii lor.

[...]

6. În momentul găsirii de urme de trecere a unor infractori pe teritoriul R.P.R. sau de încercare de trecere pe teritoriul străin, precum şi de paraşutişti, aceste date vor fi semnalate imediat organelor locale ale Securității Statului.

Cu sprijinul organelor de partid locale se vor întocmi liste de activişti /P.R.M., U.T.M., Sfaturi Populare/ care pot fi folosiți, sub conducerea unor ofițeri sau sergenți instruiți special, în timpul operațiunilor de scotocire a terenului sau pentru preîntâmpinarea trecerii dintr-o direcție oarecare.

Acest sprijin va fi cerut în mod special pe linia trupelor de grăniceri, iar la nevoie poate fi cerut şi de trupele de Securitate, Miliție sau organele Securității Statului.

Comandamentele de armă şi Direcțiunile Generale vor lua toate măsurile necesare pentru executarea întocmai a prezentului ordin.

Prezentul ordin va fi prelucrat cu cadrele de răspundere, care vor lua măsuri pentru ducerea lor la îndeplinire.

Ministrul Afacerilor Interne
s.s. Alexandru Drăghici

pt. conformitate
Slt. de Securitate
s.s. Legianu Vasile

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 71, f. 6-11.

129.

1952 septembrie 11, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.: raport privind situația agenturii de cameră utilizată la nivelul direcțiunii.

[DIRECȚIA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI]
[REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ]

Nr. 8-S/14.201
11.9.1952
Prin curier

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
BUCUREŞTI

La ordinul Dvs. Nr. 850-S/58.900 din 9 septembrie a.c.

Înaintăm alăturat cele două tabele cerute de Dvs. cu ordinul numărului de mai sus (tabele cu toate anchetele terminate până în prezent şi situația anchetelor, care la 1 Octombrie 1952 au o vechime de peste 6 luni).

Totodată raportăm că la arestul acestei Direcțiuni Regionale în trecut au fost folosiți un număr de 4 reținuți ca agenți de cameră, care în prezent nu se mai află în arestul acestei direcțiuni.

De la prelucrarea ordinului 626 [şi] până în prezent nu a fost recrutat nici un agent de cameră, întrucât conform ordinului de mai sus nu s-au găsit elemente care să corespundă.

În ceea ce priveşte luarea de declarații, aceasta se face conform dispozițiunilor pe bază de procese-verbale de interogatoriu.

Au fost luate măsuri, repartizându-se de la alte secții un număr de 3 tovarăşi sublocotenenți, care au cunoştințe şi dirijați fac față la anchete, pentru ca toate cazurile, conform ordinelor în vigoare, să fie efectuate la timp.

Maior de Securitate Kovács Mihai

Lt. de Securitate Simonis Emil

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 386, f. 336.

130.

1952 septembrie 12, Reghin. M.A.I.-B.R. Reghin către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: sinteză informativă privind comentariile dușmănoase din partea minorităților naționale referitoare la convocarea celui de-al XIX-lea Congres al P.C.(b) al U.R.S.S.

BIROUL RAIONAL DE SECURITATE AL STATULUI REGHIN

SINTEZA INFORMATIVĂ A MINORITĂȚILOR NAȚIONALE
COMENTARII ŞI MANIFESTĂRI
Cu privire la cel de-al XIX-lea Congres al P.C.(b) al U.R.S.S. din partea elementelor dușmănoase
din Raza Raionului REGHIN

Privind însemnătatea internațională [a] convocării celui de-al XIX-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, în ziua de 5 Octombrie a.c. la MOSCOVA, elementele dușmănoase din cadrul minorităților naționale au trecut toți la discreditarea acestui eveniment istoric în rândurile populației prin difuzarea diferitelor zvonuri ostile la adresa regimului Sovietic şi al partidului.

Astfel, în decursul lunii Septembrie a.c., au fost înregistrate următoarele aspecte în sânul minorităților naționale, pe care redăm mai jos, după cum urmează:

Numitul VERES GHEORGHE, născut la 22 August 1902, fiul lui Gheorghe şi Ana, studii 2 clase primare, domiciliat în Reghin, str. Armata Roşie, No. 5, fost conducător în Partidul Reînnoirii Maghiare.

În ziua de 31 August a.c., în fața informatorului a afirmat următoarele:

În prezent în sânul Partidului Comunist al U.S. există două facțiuni, dintre care una în prezent este în majoritate, reprezentând toată corupția, tâlhăria, iar cealaltă facțiune reprezintă cu adevărat democrația şi socialism[ul]. Congresul Partidului Comunist are menirea să-şi clarifice lupta mârşavă dintre [aceste] două conduceri facționiste.

În ziua de 11 Septembrie a.c., în fața informatorului a spus următoarele:

Congresul decide urmaşul lui Stalin, care va fi Malenkov. Dacă schimbarea s-ar întâmpla brusc [de aceasta ar] depinde toată existența Partidului Comunist al P.C.(b) al U.R.S.S. pe viitor.

Numitul VALE IOSIF, născut la data de 22 August 1917, în comuna Reghin, fiul lui Mihai şi Ana, de profesiune croitor la [Cooperativa] „Vulturul" din localitatea Reghin, fost membru activ în Partidul Ardelean, în ziua de 10 Septembrie a.c., în fața informatorului a afirmat următoarele:

Schimbarea unor date din Statutul Partidului Comunist al Uniunii Sovietice arată clar că se fac şi s-au făcut în ultimul timp puternice devieri de la linia partidului.

Numitul KOPACZ IOAN, născut la data de 4 Octombrie 1903 în comuna Orisiu, Mureş fiul lui Sora[na] şi Ioan, domiciliază în Reghin, Str. Bem, No. 5, în trecut fost prim pretor.

În ziua de 31 August a.c., în fața informatorului a exprimat următoarele:

Scopul convocării Congresului al XIX-lea [al] Partidului Comunist din U.R.S.S. este de a clarifica situația şi linia partidului, care în prezent a dat eşec.

Membrii de partid din U.R.S.S. sunt îndestulați cu toată ideologia falsă a partidului, fiindcă nu corespunde cu învățătura lui ENGELS şi MARX. Iar învățătura lui Lenin şi Stalin nu este făcută pentru altceva decât să țină pe membrii de partid în viață mizerabilă foarte scăzută, care în prezent a creat o nemulțumire. [P]entru a da o altă direcție falsă în fața membrilor de partid, conducătorii elitei partidului au trecut la o manevră, convocând astfel Congresul partidului care este [un] mare eveniment pentru membrii partidului Comunist.

Numitul SCHMIDT FRANCISC, născut la data de 10 Mai 1917, fiul lui Berta şi Edmund, domiciliază în Reghin, Str. Jdanov, No. 7, de profesiune agricultor, neîncadrat, în ziua de 29 August a.c. în fața informatorului a exprimat următoarele:

Convocarea Congresului al XIX-lea [al] Partidului Comunist al U.R.S.S. a [fost] determinată [de] presiunea politică a Apusului, precum şi situația nefavorabilă în interiorul țării. La congres [vor] fi clarificate o serie de probleme şi mai ales politica viitoare a partidului cu privire la Extremul Orient. Este posibil ca, în cadrul dezbaterii, partidul va decide participarea Armatei Roşii la războiul coreean. Astfel, punctele cunoscute din ziar cu privire la Congres nu [sunt] altceva decât o reclamă unde [se] ascunde intenția partidului comunist.

În conducerea partidului persistă o luptă dârză pentru cucerirea conducerii partidului, care lucru este foarte bine exploatat de către Apus. Pământul este nesigur sub talpa comuniştilor.

Numitul SCHIEL HENRICH, fost S.S., croitor la [Cooperativa] „Vulturul" din Reghin, domiciliază în Reghin, Str. Apalina, […], în ziua de 12 Septembrie a.c., în fața informatorului a afirmat următoarele:

În U.R.S.S. există trei facțiuni politice [a] lui VIŞINSKI, [a] lui MOLOTOV, care este cel mai indicat pentru americani, şi o fracțiune neutră. La Congres, Stalin vrea să predea conducerea uneia din aceste facțiuni. Acuma se dă lupta pentru întâietate […].

Numitul THEIL EDUARD, născut la data de 23 Nov. 1888, fiul lui Travgot şi Luiza, frizer patron, domiciliază în Reghin, Str. Jókai Mór 8, în ziua de 31 August a.c., în fața informatorului a declarat următoarele:

Congresul al XIX-lea [al] Partidului Comunist din U.R.S.S. se va ocupa cu problema delegației chineze, care în prezent se află la Moscova, cu scopul organizării [unei] acțiuni militare foarte puternice, o altă latură [a] congresului este de a organiza toate partidele din străinătate fiindcă toți au devieri de la linia lui Stalin, fiind toți urmaşii lui Tito, care este cel mai mare adversar [al] partidului din U.R.S.S., cu care simpatizează toată lumea. [D]in partea partidului [condus de] TITO se aşteaptă viitoarea democrație în Balcani.

Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 91, f. 102-103.

131.

1952 septembrie 13, Bucureşti. Decretul 321privind evidența şi păstrarea dosarelor de anchetă clasate de către Direcția Generală a Securității Statului, Direcția Generală a Miliției şi organele Procuraturii.

PREZIDIUL MARII ADUNĂRI NAȚIONALE A R.P.R.

Evidența descentralizată a dosarelor de anchetă din arhivă şi a persoanelor ce apar în aceste dosare existente în Tribunalele Militare şi de Transporturi, organele Justiției şi Procuraturii, Miliției şi Securității Statului, nu asigură justa folosire, evidență şi păstrare a acestor importante documente operative.

În vederea stabilirii ordinii necesare în evidența, păstrarea şi folosirea materialelor din dosarele de anchetă din arhivă, Prezidiul Marii Adunări Naționale a R.P.R. emite următorul

DECRET Nr. 321

Art. 1

Păstrarea şi evidenţa dosarelor de anchetă clasate şi a persoanelor care apar în aceste dosare, se concentrează pe probleme astfel:

a) Organele Direcţiunii Generale a Securităţii Statului vor concentra, păstra şi ţine evidenţa dosarelor de anchetă cu probleme privind:

- Trădarea patriei,
- Spionaj,
- Sabotaj,
- Diversiune,
- Acte de teroare,
- Crimă îndreptată împotriva puterii militare a Statului,
- Activitate contrarevoluţionară clandestină,
- Fabricare şi difuzare de literatură antidemocratică,
- Tot felul de agitaţii antidemocratice,
- Crime împotriva păcii şi regulilor războiului,
- Furtul, distrugerea sau pierderea documentelor ce formează secret de stat,
- Divulgarea secretului de stat,
- Trecerea clandestină a frontierei,
- Dosare despre operaţii valutare mari din partea reacţiunii interne şi agenturii serviciilor de spionaj străine,
- Banditism politic etc.

b) Organele Miliţiei vor concentra, păstra şi ţine evidenţa dosarelor de anchetă privind:

- Dosare de delicte cu caracter economic, speculă, călcarea regulilor de comerţ şi producţie particulară, sabotaj mărunt,
- Ucideri,
- Banditism de drept comun,
- Crime împotriva vieţii, sănătăţii, libertăţii şi demnităţii personale,
- Contrabandă,
- Însuşirea şi furtul bunurilor aparţinând organizaţiilor de stat şi obşteşti, precum şi persoanelor particulare,
- Distrugere sau stricare de bunuri,
- Falsificare şi difuzare de bani, timbre şi hârtii de valoare falsificate,
- Crimă împotriva ordinii publice,
- Încălcarea regimului de evidenţa populaţiei,
- Încălcarea regulilor de circulaţie şi exploatarea transportului,
- Încălcarea regulilor de folosire a armelor, muniţiilor, materiilor explozive şi otrăvitoare,
- Încălcarea regulilor de pază a câmpurilor, pădurilor, vânătorii şi pescuitului.

c) Organele Procuraturii vor concentra, păstra şi ţine evidenţa dosarelor de anchetă privind:

- Neîndeplinirea hotărârilor organelor de stat în sectorul economic,
- Ofense aduse în orice fel organizaţiilor R.P.R. sau persoanelor particulare,
- Delicte de serviciu,
- Crime împotriva justiţiei,
- Încălcarea regulilor de editare şi difuzare a tipăriturilor,
- Încălcarea regulilor învăţământului public,
- Încălcarea regulilor de pază a muncii,
- Încălcarea regulilor de folosire a spaţiului locativ,
- Delicte contra familiei.

Art. 2

Dosarele pentru crimele şi delictele arătate la art. 1, care se găsesc în arhivele instanţelor militare şi civile, împreună cu toate evidenţele lor, valorile, diferitele corpuri delicate, precum şi inventarul şi bugetul vor fi predate respectiv Direcţiunii Generale a Securităţii Statului, Direcţiunii Generale a Miliţiei şi Procuraturii.

Predarea se va efectua după principiul teritorialităţii direcţiilor, respectiv central şi regionale ale D.G.S.S., D.G.M. şi Procuraturii.

Art. 3

Pe viitor toate dosarele care vor fi trimise pentru judecare la Tribunalele Militare şi de Transporturi, organelor Ministerului Justiţiei şi Procuraturii vor fi restituite organului care le-a trimis, imediat după ce sentinţa rămâne definitivă.

Art. 4

Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiţiei, Procuratura, Tribunalele Militare şi de Transporturi nu vor mai elibera de aci mai înainte nici un fel de adeverinţă sau caziere cerute de cetăţeni ai R.P.R.

Întreprinderile şi instituţiile de stat şi cooperatiste n-au dreptul să-i oblige pe cetăţeni să le prezinte adeverinţe sau caziere din partea instanţelor mai sus arătate la încadrarea lor în instituţii de învăţământ, în producţie, concediere etc.

Art. 5

Având în vedere cele de mai sus, se abrogă capitolul I, conținând art. 554-563 inclusiv din partea II-a, cartea 6-a a Codului Procedurii Penale

București, 13 Septembrie 1952

s.s. Petru Groza s.s. Marin Florea Ionescu

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 91, f. 164-166 și dosar nr. 98, f. 52.

132.

1952 septembrie 15, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure către M.A.I.-D.R. Mureș: raport asupra situației rețelei informative pe linia Secției a II-a.

BIROUL RAIONAL DE SECURITATE SÂNGEORGIU DE PĂDURE Nr. Cab/16
din 15.IX.1952

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA MUREȘ

La ord. Dvs. verbal vă raportăm situația existentă a rețelei informative pe linia secției a II-a.

1. În total avem 108 informatori, dintre care 3 sunt calificați și un rezident, iar 104 necalificați, după cum urmează pe probleme:

a/ În probelma 211 avem un informator necalificat.
b/ În problema 212 avem doi informatori calificați și un necalificat.
c/ În problema 223 avem un informator calificat și trei necalificați.
d/ În problema 231 avem doi informatori necalificați.
e/ În problema 233 avem un rezident.
f/ În problema 234 avem doi informatori necalificați.
g/ În problema 235 avem doi informatori necalificați.
h/ În problema 241avem trei informatori necalificați.
j/ În problema 242 avem patru informatori necalificați.
k/ În problema 243 avem 16 informatori necalificați.
l/ În problema 244 avem 70 informatori necalificați.

2. Întâlnirile cu inf. se fac pe bază de grafic de întâlnire, care este întocmit de fiecare sectorist pentru fiecare lună. Întâlnirile sunt fixate din două în două săptămâni, dar sunt unele comune unde întâlnirile sunt în fiecare săptămână din cauză că în aceste comune sau sate trebuie să se deplaseze sectoristul pentru a rezolva ordinele primite de la D.R.S.S. În ceea ce privește dirijarea și activizarea informatorilor, se face în tot timpul când se ia legătura cu ei. Când se ivesc probleme mai importante și deja avem material informativ despre acest caz, sectoriștii întocmesc chestionar și pe baza chestionarului dirijează munca informativă și cer material informativ de la informatori, însă chestionarul rămâne la sectorist. Pe bază de chestionar se lucrează numai cu informatorii calificați. Materialele informative furnizate de informatori sunt citite de sectoriști la fața locului și după citirea materialului dă explicații informatorului ca pe viitor în ce formă să dea material și cum să se orienteze în problemele în care lucrează.

În ceea ce privește ținerea legăturii cu informatorii, se face cu cei calificați cât și cu cei necalificați din două în două săptămâni.

Menționăm că materialul informativ se citește în toate cazurile cu informatorii.

3. Ca rezultate în urma muncii informative am avut următoarele:

Sunt puși în supraveghere activă 91 suspecți.
Au fost identificați 775 suspecți.
Au fost trimiși în U.M., cu ocazia reformei bănești, 30 indivizi.
Au fost în U.M., în campania de vară, 9 indivizi.
Au fost trimiși în justiție pentru agresiuni 5 indivizi.
Au fost arestați pentru diferite acțiuni 13 indivizi.
Au fost schimbate din funcțiuni de conducere 9 elemente necorespunzătoare.
În urma semnalărilor noastre au fost trecuți pe listele de chiaburi un număr de 95 indivizi.
În problema 223 au fost deschise două dosare de verificare și un dosar de acțiune informativă.

4. Greutăți. În ceea ce privește întâlnirea cu informatorii întâmpinăm greutăți pentru motivul că sectoriștii nu pot să respecte întocmai graficul de întâlnire a informatorilor din cauză că de multe ori avem cazuri când primim ordine urgente de la D.R.S.S. pentru rezolvare și sectoristul respectiv, în loc să se deplaseze în comunele indicate în graficul de întâlnire, trebuie să se deplaseze în comunele în care a fost și în săptămâna trecută. În ceea ce privește întâlnirea, sectoriștii [nu pot] să respecte ora fixată de întâlnire din cauză că nu pot să-și planifice înainte cu o săptămână că la ce oră pot ajunge în comuna respectivă.

Avem o casă de întâlnire în Sovata Băi, care este folosită de sectoristul respectiv. În celelalte comune și sate nu am putut înființa case de întâlnire și nici case conspirative din cauză că comunele sunt mici și în scurt timp se pot deconspira.

În ceea ce priveşte ţinerea legăturii cu informatorii, întâmpinăm greutăţi din cauză că avem doi tovarăşi sectorişti care nu cunosc limba maghiară în măsură suficientă şi din această cauză nu pot să citească şi să studieze notele informative în toate cazurile, din cauză că 99% dintre informatori sunt de origine etnică maghiară şi care nu cunosc limba română şi astfel trebuie să aducă nota informativă la Birou şi numai în a doua săptămână, când se reîntâlneşte cu informatorul, poate să-i dea instrucţiuni şi indicaţii, după ce nota a fost studiată de către şeful Biroului.

5. Munca de control din partea şefului de Birou este executată conform planului de muncă. În fiecare săptămână una sau două zile este plecat într-un sector, unde participă la întâlnirea cu informatorii împreună cu sectoristul şi tot atunci dă ajutor pentru instruirea informatorului.

6. Împărţirea agenturii pe categorii

Avem un singur rezident, de origine socială ţăran mijlocaş, poziţia intelectual, în trecut fără politică, în prezent este membru P.M.R.

Avem trei informatori calificaţi, dintre care doi de origine muncitorească, în prezent intelectuali, în trecut neîncadraţi, în prezent unul membru P.M.R., iar celălalt U.T.M. şi al treilea de origine ţăran sărac, în prezent muncitor, în trecut neîncadrat, în prezent sindicalist.

Avem 104 informatori necalificaţi, dintre care [după] origine socială: 54 ţărani săraci, 18 mijlocaşi, 15 muncitorească, 13 mic burgheză şi 4 chiaburi.

Poziţia socială a acestora este: 49 ţărani săraci, 5 ţărani mijlocaşi, 8 muncitori, 38 intelectuali şi 4 chiaburi.

Activitatea politică în trecut: 3 foşti membri ai Partidului Imrédy, unu fost membru în Partidul Crucea cu Săgeţi şi unu P.N.L. şi 99 neîncadraţi în trecut.

Politica în prezent a acestora: 38 P.M.R.-işti, 15 U.T.M., 36 U.P.M., 4 membri în Frontul Plugarilor, 6 membri în U.F.D.R., 2 sindicalişti şi 3 excluşi din P.M.R. şi U.P.M.

7. Metode de retribuirea informatorilor

Retribuirea informatorilor se face în bani numerar conform instrucţiunilor. În urma retribuirii s-a putut constata că informatorii care au primit bani au căutat să aducă un randament mai bun. Retribuirea este folosită în felul cum dă randament informatorul, dacă dă material mai bun i se dă sumă mai mare.

8. Cazuri de deconspirare din partea informatorilor până în prezent nu am avut.

Slt. de Securitate Papsai Pavel

Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 356, f. 14-17.

133.

1952 septembrie 15, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-B.R. Sângeorgiu de Pădure către M.A.I.-D.R. Mureş: raport asupra situaţiei reţelei informative pe linia Secţiei a III-a.

BIROUL RAIONAL DE SECURITATE SÂNGEORGIU DE PĂDURE — Nr. Cab/16 din 15.IX.1952

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA MUREŞ

La ord. Dvs. verbal vă raportăm situaţia existentă a reţelei informative, cât şi rezultatul acţiunii informative întreprinse în raza raionului nostru, după raionare, pe linia secţiei a III-a.

1. În total avem 8 informatori, dintre care avem 3 calificaţi, după cum urmează pe probleme:

a/ În problema 331 avem un informator necalificat.

b/ În problema 342 avem un informator necalificat.

c/ În problema 343 avem doi informatori calificaţi şi un necalificat.

d/ În problema 344 avem un calificat şi doi necalificaţi.

2. [...][1]

În ceea ce priveşte ţinerea legăturii cu informatorii, cu cei calificaţi, în număr de 3, se face săptămânal, iar cu cei 5 necalificaţi se face din două în două săptămâni.

Menţionăm că materialul informativ se citeşte, în toate cazurile, cu informatorii.

3. Ca rezultate în urma muncii informative am avut ca reuşită să depistăm 4 fugari, rămânând în raionul nostru un singur fugar, care până în prezent nu a fost depistat.

În urma muncii informative am reuşit ca să identificăm conducerea partidelor burgheze, dintre care au fost arestate până în prezent 14 persoane. Totodată am mai reuşit să identificăm conducerea cultului interzis „Martorii lui Iehova", dintre care au fost arestate 14 persoane până în prezent.

În urma materialului informativ obţinut a fost deschis un dosar de acţiune informativă în problema 324. Totodată au mai fost deschise 7 dosare de verificare în următoarele probleme: un dosar de verificare în problema 313, un dosar de verificare în problema 342, trei dosare de verificare în problema 343, un dosar de verificare în problema 344 şi un dosar de verificare în problema 351. Au mai fost deschise 6 dosare de urmărire locală în problema 314.

[1] Identic cu punctul 2 de la **Doc. 132**

4-5. [...][1]

6. Împărţirea agenturii pe categorii

Dintre informatorii calificaţi, 2 sunt de origine socială ţăran sărac şi unul mijlocaş; poziţia socială la 2, ţărani săraci şi unul intelectual, în trecut neîncadraţi, în prezent 2 membri U.P.M. şi unul membru U.F.D.R.

Informatori necalificaţi în total sunt 5, dintre care sunt de origine socială: unul ţăran sărac, doi muncitorească, doi mic burgheză; poziţia socială unul ţăran sărac, patru intelectuali; în trecut toţi 5 neîncadraţi, în prezent doi membri U.P.M., doi membri P.M.R. şi unul sindicalist.

7. Metode de retribuire a informatorilor.

Retribuirea informatorilor se face în bani numerar conform instrucţiunilor. În urma retribuirii s-a putut constata că informatorii respectivi care au primit bani au căutat să aducă un randament şi mai bun. În fond, retribuirea este folosită în aşa fel cum dă randament informatorul, dacă dă material mai bun, i se dă sumă mai mare.

8. Cazuri de deconspirare din partea informatorilor până în prezent nu am avut.

Slt. de Securitate Papsai Pavel

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 356, f. 18-20.

134.

1952 septembrie 17, <Toplița>. M.A.I.-B.R. Toplița: notă informativă a informatorului „Trandafir" despre activitatea foştilor membri ai P.N.Ţ.-Maniu.

Notă informativă
17 Septembrie 1952

Vă informez că numitul Natea Aurel, din comuna Toplița, căt. IX, fost P.N.Ţ. /membru/, la data de 5 Sept. a.c., pe la orele 3^{20}, am fost prin centru şi l-am văzut pe Natea Aurel cu numiţii Pui Petru, chiabur din comuna Toplița, şi cu Braicu Alexandru, ambii foşti membri P.N.Ţ.-Maniu, discutau chestiunea impozitelor, că sunt prea exagerate şi că „aceştia" urmează să ne distrugă.

Braicu Alexandru a mai spus că scopul lor, desigur, este să ne distrugă, deoarece ştiu şi „ei" că nu peste mult timp le soseşte timpul când o să dea socoteală.

Menţionez că numitul Natea Aurel şi cu Braicu Alexandru se manifestă, ori de câte ori au ocaziunea de a se întâlni cu cineva, fie pe tărâm politic, fie pe tărâm agricol socialist.

În multe ocazii îi văd pe aceştia cu numiţii Natea Nicolae, membru de partid, Natea Irimie, fost vicepreşedinte al sfatului popular, care, desigur, fiind toţi în complexul acestora, nu pot discuta altceva decât chestiuni politice şi contra actualului regim.

La domiciliul numitului Braicu Alexandru se obişnuieşte a se aduna vecinii din jur, toţi mijlocaşi ca Negrea Grigore, Stoian Nicolae, Teslovan Ştefan şi natural, şi acolo, se discută chestiuni contra actualului regim.

Aceasta îmi este nota informativă cu privire la cei notaţi mai sus.

„Trandafir"

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 64, f. 4.

135.

1952 septembrie 17, Toplița. M.A.I.-B.R. Toplița către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport despre activitatea foştilor membri ai P.N.Ţ.-Maniu.

BIROUL RAIONAL DE SECURITATE TOPLIŢA

Prin curier
Nr. 312/170107
din 17 Septembrie 1952

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

La ordinul Dvs. Nr. 312/10078, din 13 August 1952, raportăm:

Activitatea elementelor foste în P.N.Ţ.-Maniu /membri/ se caracterizează prin nemulţumiri faţă de regimul nostru şi manifestări duşmănoase, astfel redăm unele cazuri:

În ziua de 5 Septembrie a.c., NATEA AUREL, PUI PETRE şi BRAICU ALEXANDRU, toţi foşti membri în P.N.Ţ.-Maniu, discutau despre chestiunea impozitelor că sunt prea mari şi insuportabile, astfel NATEA AUREL a afirmat:

Că impozitele agricole sunt prea exagerate şi că „aceştia" urmăresc să ne distrugă.

[1] Identic cu punctul 2 de la **Doc. 132**

BRAICU ALEXANDRU, în continuare, a acceptat afirmațiile lui NATEA AUREL și, în continuare, a spus:

Că desigur că scopul lor este să ne distrugă, deoarece știu ei că nu peste mult timp le sosește timpul când o să și dea socoteală.

Menționăm că cei de mai sus sunt toți chiaburi din comuna Toplița.

Cei menționați mai sus sunt ținuți de noi în supraveghere.

Slt. de Securitate Gh. Blăjan Slt. de Securitate Kertész Mihai

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 64, f. 3.

136.

1952 septembrie 19. Târgu Secuiesc. M.A.I.-B.R. Tg. Secuiesc către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind comentariile făcute în legătură cu convocarea celui de-al XIX-lea Congres al P.C.(b) al U.R.S.S.

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI
TRG. SECUIESC

Nr. 350/164.471 din
19 Septembrie 1952.

CĂTRE
DIRECȚIUNEA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ - MUREȘ

La ordinul Dvs. Nr. 350/13156 din 25 August 1952, cu privire la comentariile făcute în legătură cu convocarea, pentru 5 Octombrie 1952, celui de-al XIX-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, raportăm următoarele:

În mediul rural din acest Raion, populația aproape că este străină de acest eveniment, mai mult nici în cadrul organizațiilor de bază din comune nu s-a prelucrat și chiar mulți membri de partid nu au cunoștință de acest lucru, astfel încât comentarii sau lansări de zvonuri în această problemă în mediul rural nu avem identificate până în prezent.

La fel, în orașele Trg. Secuiesc și Covasna, importanța acestui congres abia în seara zilei de 19 Septembrie a.c. s-a prelucrat cu propagandiștii și agitatorii de la organizațiile de bază din fabrici și instituții, urmând ca abia în săptămâna viitoare să se prelucreze în organizațiile de bază, astfel că până la această dată în cinstea acestui congres angajamente socialiste nu s-au luat încă.

Ca un comentariu în legătură cu această problemă semnalăm pe numita BANDY IRMA, mic burgheză, funcționară la întreprinderea abator, din orașul Trg. Secuiesc, care s-a exprimat că, cu ocazia acestui congres, Tov. Stalin vrea să fixeze cine va fi urmașul său, și ca urmaș îl va destina pe Tov. Malenkov.

Alte comentarii și acțiuni dușmănoase nu avem identificate până în prezent.

Slt. de Securitate Both Francisc Slt. de Securitate Uzoni Dumitru

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 91, f. 108.

137.

1952 septembrie 25. Sfântu Gheorghe. M.S.S.-S.R. Sfântu Gheorghe: sinteză lunară despre activitatea foștilor membri ai P.N.Ț.-Maniu, pe perioada 25 august – 25 septembrie.

SECȚIA RAIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI SFT. GHEORGHE

NOTĂ SINTEZĂ
asupra elementelor foste membr[e] în P.N.Ț. Maniu pe perioada de 25 August-25 Septembrie 1952.

În cursul lunii expirate s-a putut constata din partea acestor elemente o oarecare mișcare, făcând vizite reciproce la domiciliile și cu care ocazie se fac chefuri împreună cu chiaburi.

Astfel, în comuna Vâlcele, fostul P.N.Ț.-ist CHISOIU NICOLAE este în bune relații de prietenie cu chiaburul Ancu Ioan, din Vâlcele cu care este și rudă, cu care face afaceri vânzând diferite produse pe piața neorganizată din marfa chiaburului etc.

Legături intime ține și cu chiaburul CUCU ALEXANDRU, tot din acea comună, unde se fac petreceri. Sus-numitul față de învățătorul IORDACHE OPREA a afirmat că dacă n-ar fi regimul acesta, atunci el ar face o vilă din afaceri în comună.

Tot sus-numitul a afirmat față de învățătorul MOLDOVAN NICOLAE că dacă ar lua pe el la concentrare, ar face pe cel mai mare reacționar.

S-a manifestat recent în mod șovinist față de învățătorul IORDACHE OPREA, afirmând că, dacă ar depinde de el, ar executa pe toți maghiari[i] și secui[i]. Soția numitului este învățătoare la școala elementară din Vâlcele, care la fel are legături cu

chiaburii şi cu [o] ocazie a afirmat în faţa numitei BUCUROIU OTILIA că în caz dacă ar fi transferată nu s-ar duce, întrucât ea are din ce trăi. Sus-numitul la fel a afirmat că soţia lui ar câştiga mai mult dacă ar creşte porci, decât să fie învăţătoare.

Sus-numitul este ţinut în supraveghere prin informatorul canalizat lângă această familie.

Tot în cadrul acestei sinteze semnalăm pe numitul VASU ALEXANDRU, fost conducător în P.N.Ţ.-Maniu, care la data de 6 August a.c. se afla la Micfalău, Raionul Sft. Gheorghe şi [s-]a deplasat la câmp, unde luând legătura cu mai mulţi ţărani, printre care a fost şi numitul Szafta Emeric, responsabilul [brigăzii], care în trecut a fost un aderent al P.N.Ţ.-Maniu, la care a şi dormit, iar numitul a negat acest lucru faţă de organele Miliţiei când în urma apariţiei numitului a fost căutat să fie legitimat.

S-au luat măsuri de supraveghere a sus-numitului.

Mai semnalăm pe numitul VASILESCU GHEORGHE, fost manist, care recent a fost înlăturat din corpul didactic pentru atitudinea lui duşmănoasă, împreună cu soţia lui care a fost învăţătoare şi urmează a se întocmi dosar de U.M. de către organele noastre.

Sus-numitul, cât timp a fost învăţător, [l-]a bătut pe elevul BRÂNZĂ VIRGIL pentru că elevul a fost trimis ca să-l cheme la şedinţă şi învăţătorul de mai sus a strigat cu un ton tare pe stradă ca să nu mai vină să-l cheme la şedinţă că îi dă cu ceva în cap, că el nu se duce după hoţi, referindu-se la cei care erau la şedinţ[ă] şi trimiteau elevul după el.

Este bun prieten cu P.N.Ţ.-istul Chisoiu Nicolae, cu care împreună ascultă [posturi radio] străine. În faţa unei adunări, numitul a spus că regimul de astăzi pe el îl poartă cu casa în spinare de patru ani de zile.

S-a manifestat ostil contra noilor cadre din corpul didactic, spunând în cancelarie că „astăzi din toţi proştii se fac învăţători, iar el cât a muncit pentru diplomă şi astăzi vine un prost ca să-l comandă”.

Numitul împreună cu soţia sunt duşmani înfocaţi ai regimului nostru şi se manifestă deschis contra [lui].

Am luat măsuri pentr întocmirea dosarului de U.M. şi înaintarea lui.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 64, f. 63-64.

138.

1952 <octombrie>, Gheorgheni. M.S.S.-S.R. Gheorgheni: sectorul III, plan de muncă, pe perioada 1 octombrie – 31 decembrie 1952.

Sectorul III

PLAN DE MUNCĂ
pe perioada de 1 Octombrie – 31 Decembrie 1952

LUNA OCTOMBRIE

1. Se va întocmi un GRAFIC DE ÎNTÂLNIRE săptămânal cu informatorii existenţi din Sector.

2. Până în ziua de 8 Octombrie se va trece la reactivizarea informatorilor Ferenczi Eleonora şi Baricz Ştefan din comuna Joseni, care în ultimele două luni nu au dat material suficient şi corespunzător, în caz de incapacitate se vor abandona.

3. Până în ziua de 15 Octombrie se vor reinstrui pe informatorii Csata Ambrozie şi Kari Toma din comuna Ciumani, în caz de incapacitate se vor abandona.

4. Până în ziua de 20 Octombrie se va recruta un informator necalificat conform directivei în obiectivul „Topitoria de In” din Ciumani, care este descoperit în prezent.

5. Până în ziua de 25 Octombrie se va reactiviza pe informatorul Deák Emeric din comuna Suseni, care în ultimul timp a fost inactiv.

6. Până în ziua de 30 Octombrie se vor completa dosarele de informatori cu fotografii, lista rudelor şi caracterizări, care piese lipsesc din dosarele de informatori.

LUNA NOIEMBRIE

1. Până la 15 Noiembrie se va efectua un DOSAR DE OBIECTIV al Întovărăşirii din comuna Joseni, conform directivei.

2. Până la 20 Noiembrie se va recruta un informator în obiectivul întovărăşirii din comuna Joseni.

3. Până la 30 Noiembrie se va efectua dosar de obiectiv al întovărăşirii din comuna Ciumani.

LUNA DECEMBRIE

1. Până la 12 Decembrie se va recruta un informator în obiectivul întovărăşirii din comuna Ciumani.

2. Până la 22 Decembrie se va recruta un rezident din informatorii existenţi în comuna Ciumani, unde va creşte numărul informatorilor, până în decembrie, până la 8.

Până la 30 Decembrie se vor completa dosarele comunale şi de obiectiv cu tabele de suspecţi, pe categorii, cu tabele de informatori şi cu referate de încheiere a anului 1952.

Sectoristul va planifica munca în aşa fel ca câte o zi în fiecare săptămână să stea în sector pentru a putea obţine la timp materialul şi de a verifica numaidecât după primire notele informative.

Slt. de Securitate Sárközi Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1048, f. 10.

139.
1952 <octombrie>, Gheorgheni. M.S.S.-B.R. Gheorgheni: table nominal cu informatorii din sectorul III.

Sectorul III

TABEL NOMINAL
despre informatorii existenți în acest sector

Numele şi prenumele	Numele conspirativ	Obiectivul	Calificativul
Kovács Ioan	„Szarvas”	Comuna Suseni	Activ
Dobriban Ana	„Máthé I.”	Comuna Suseni	Activ
Deák Emeric	„Darvas I.”	Comuna Suseni	Inactiv
Smiali Iosif	„Joska”	Comuna Joseni	Activ
Ferenczi Eleonora	„Ferdinand”	Comuna Joseni	Inactiv
Bariczi Ştefan	„Fierul”	Comuna Joseni	Inactiv
Ferencz Martin	„Csortos”	Comuna Ciumani	Inactiv
Lazar Ioan	„Vasi Ioan”	Comuna Ciumani	Activ
Csiki Francisc	„Borviz”	Comuna Ciumani	Activ
Molnár Francisc	„Ferenczi”	Comuna Ciumani	Activ
Csata Ambrozie	„Dezső”	Comuna Ciumani	Inactiv
Kari Toma	„Kerekes”	Întrep. Mureşul	Inactiv

Lipsesc din toate dosarele fotografia, lista rudelor, caracterizarea şi referința pentru acei care au fost recrutați din convingere ca Csata Ambrozie, Baricz Ştefan, Molnár Francisc.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1048, f. 11.

140.
1952 octombrie 14, Cluj-Napoca. M.S.S.-D.R. Cluj către M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: adresă privind activitatea profesională şi politică a actorului Lohinszky Loránd, în perioada cât a activat la Cluj-Napoca.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA CLUJ

Nr. 332/87.733 din
14 Oct. 1952

CĂTRE
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ
TÂRGU-MUREŞ

La adresa Dvs. Nr. 331/7141 din 24 Mai 1952, cu privire la numitul LOHINSZKY LORÁND, absolvent al Academiei de Arte de Cluj, vă comunicăm următoarele:

Sus-numitul, cât timp a fost absolvent al Academiei de Arte din Cluj, este cunoscut ca un tânăr cu multă capacitate, în ceea ce priveşte pregătirea artistică la fel, cât timp a funcționat la Teatrul Maghiar, a dat dovadă de mare capacitate în munca sa profesională.

Din punct de vedere politic nu a depus o muncă suficientă, astfel fiind membru în U.T.M., deşi era ridicat din punct de vedere politic şi a studiat marxismul, totuşi cele studiate nu le-a aplicat în practică. La şedințele organizației U.T.M. nu a participat în mod regulat, la fel nici la manifestațiile cu ocazia zilelor istorice nu a luat parte, deşi a fost solicitat în repetate rânduri.

În ceea ce priveşte activitatea sa politică din trecut nu s-a constatat să fi luat parte în vreo organizație politică.

Alte relații asupra sus-numitul nu posedăm.

Colonel de Securitate Nedelcu Mihai — Lt. de Securitate Vancea Emil

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 96, f. 53.

141.
1952 octombrie 15, Târgu-Mureş. M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară către M.S.S.-D.R. Cluj: adresă privind transferarea unui număr de 8 informatori din comunele Şopteriu, Urmeniş şi Țagu.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Nr. 314/6.632
15 Octombrie 1952

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA CLUJ

Urmare adresei noastre Nr. de mai sus din 30 August a.c., vă trimitem angajamentul, autobiografia şi lista de rude şi prieteni ai numiților:

BENDER GHEORGHE, preot, din comuna Şopteriu
POPOVICI ȘTEFAN, învățător, din comuna Urmeniş
BUDELICAN JONICĂ[1] din com. Țagu
TUŞINEANU IOAN din comuna Şopteriu
TOMULEA VASILE din comuna Şopteriu
BRĂTEANU SABIN din comuna Şopteriu
BALAJ LIVIU din comuna Şopteriu
MOLDOVAN SIMION din comuna Şopteriu
PINTEAN AVRAM din comuna Delureni

Cei de mai sus au fost folosiți pentru prinderea fugarului STUPINEANU ALEXANDRU şi pot fi folosiți de Dvs. în continuare, întrucât comunele de mai sus în prezent aparțin Dvs.

Maior de Securitate Kovács Mihai Lt.Maj. de Securitate Chirița Petre

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 105, f. 151.

142.

1952 octombrie 16, Târgu-Mureş. M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit în urma controlului efectuat de ofițeri ai M.S.S. la nivelul arestului Secției a 8-a din cadrul M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară.

PROCES-VERBAL

Astăzi, şasesprezece Octombrie 1952.

Eu, Lt.Maj. de Securitate CONSTANTIN NICOLAE, din cadrele D.G.S.S., la data de 12 Octombrie 1952, m-am deplasat de la D.G.S.S. Regiunea Baia Mare la D.G.S.S. Regiunea Autonomă Maghiară pentru a organiza şi sprijini munca în vederea descongestionării arestului.

În ziua de 13 Octombrie 1952, m-am prezentat la D.G.S.S. Regiunea Autonomă Maghiară, unde am luat legătura cu tovarăşul Director, căruia am făcut cunoscut scopul venirii mele la această Regiune.

După aceea am trecut la Secția 8-a, unde am luat legătura şi cu tovarăşul Şef al Secției, Lt. SIMONIS EMIL, după care am început activitatea constatând următoarele:

Secția 8-a este încadrată cu următorii tovarăşi:

1./ Lt. SIMONIS EMIL, Şeful Secției.
2./ Lt. ADLER MAURIȚIU, Şeful Biroului 1.
3./ Lt.Maj. DUBB ARCADIE, anchetator.
4./ Slt. PÜSPÖKY RADU, anchetator.
5./ Slt. CISTEANU GHEORGHE, Şeful Biroului 2.
6./ Slt. MOSZKOVITS CAROL, anchetator.
7./ Slt. ISUTIN PETRU, anchetator.
8./ Secretariat: Slt. HENTER FRANCISC.
9./ Tov. GERÉB IRMA.
10./ Tov. COZMA MARIA, dactilografă.

CONDIȚIILE DE MUNCĂ

Secția 8-a lucrează în clădirea nouă a Regiunii, având la dispoziție 12 camere, dintre care 11 camere pentru anchetă şi una cameră pentru Secretariat. Camerele au mobilier, sunt luminate, spațioase, iar la ferestre sunt rețele de sârmă care asigură securitatea. Este situată în spatele clădirii Direcției, la parter având două intrări separate, care în permanență sunt încuiate de un tovarăş Ofițer de Serviciu.

SITUAȚIA ARESTULUI

D.G.S.S. Regiunea Autonomă Maghiară dispune de un arest care este legat de clădirea regiunii cu intrare directă din Secția 8-a, făcând comunicare cu o singură intrare.

[1] Posibil: Ionică

Arestul este compus din 38 de camere, prevăzute cu anexele necesare: 3 băi de duş, 4 W.C. şi 6 carcere.

Dintre cele 38 de camere, [în] 36 pot fi cazaţi în mod normal câte doi reţinuţi într-o cameră şi în două camere comune câte 8 deţinuţi într-o cameră.

Fiecare celulă are câte două paturi construite din beton şi o masă tot construită din beton. Pe paturi sunt saltele, pături şi perne. Camerele sunt spaţioase, bine luminate, curate, aerisite, încălzite prin coridorul principal prin 10 teracote mari, care se încălzesc cu gaz-metan. Arestul are regulament după care se dirijează executarea serviciului tovarăşilor de la pază.

Hrana arestaţilor cantitativ este suficientă, din punct de vedere calitativ variază, în general este bună.

Controlul hranei se face zilnic de către tovarăşul Şef al Secţiei şi de către tovarăşul Secretar al Secţiei 8-a.

D.G.S.S. Regiunea Autonomă Maghiară are cazaţi reţinuţi şi la Penitenciar, unde are la dispoziţie 14 camere, unde încap 130 reţinuţi. Condiţiunile de cazare la camerele de la Penitenciar nu sunt bune, întrucât nu au toţi paturi, dorm pe jos, pe rogojină, Penitenciarul şi D.G.S.S. Regiunea Autonomă Maghiară neavând obiecte necesare pentru asigurarea bunei cazări la Penitenciar. Condiţiunile de cazare se vor îmbunătăţi în momentul când elementele din cadrul ordinului 490 vor fi transferate.

PAZA ARESTULUI

Paza arestului este făcută de către zece tovarăşi Sergenţi, şi anume:

1./ Caporal MOLNÁR ALEXANDRU este un tovarăş bun, îndeplineşte sarcinile conform regulamentului, este disciplinat, activ în muncă şi are o comportare justă faţă de reţinuţi. Are în primirea sa obiectele reţinuţilor, corpurile delicte şi se ocupă cu administrarea arestului.

2./ Sergent DÉNES SOLOMON este disciplinat, îşi duce la îndeplinire munca profesională, în raporturile cu reţinuţii are o comportare conform instrucţiunilor.

3./ Sergent SĂLĂGEAN VASILE I. este un tovarăş bun, disciplinat şi corespunde în munca care o are, cu un nivel politic în creştere, având perspective.

4./ Sergent SĂLĂGEAN VASILE II. este un tovarăş bun, corect, îşi duce la îndeplinire sarcinile în bune condiţiuni, este bolnăvicios şi sunt anumite zile când din această cauză lipseşte de la serviciu cu permisii medicale.

5./ Sergent KOVÁCS IOSIF este un tovarăş devotat, cinstit, disciplinat în muncă, îşi duce la îndeplinire sarcinile, a avut şi lipsuri în munca politică, lipsind de la şedinţe însă, în urma criticilor aduse, a lichidat cu aceste lipsuri.

6./ Sergent ANTAL IOSIF este devotat, energic, disciplinat, îşi îndeplineşte sarcinile în munca profesională şi politică.

7./ Sergent BALÁZS MARTIN este disciplinat, corect, îşi îndeplineşte sarcinile în condiţiuni bune, este nou în munca de pază.

8./ Sergent MOLNAR LIVIU este un tovarăş disciplinat, bun, energic, îşi duce la îndeplinire sarcinile atât profesionale, cât şi politice.

9./ Sergent NISTOR TEODOR este un tovarăş bolnăvicios şi din această cauză de când este la pază la Secţia 8-a majoritatea timpului a fost în concediu medical şi nu se poate conta pe el la pază.

10./ Sergent BUCHNER ROMULUS, este un tovarăş cinstit, puţin nedisciplinat, fapt pentru care a fost sancţionat, în mai multe cazuri criticat faţă de comportarea sa, a luat angajament de îndreptare.

Tovarăşii sergenţi BÜKKÖSI NICOLAE şi BARBU IULIAN sunt mutaţi de la pază din ziua de 10 Octombrie. Comportarea acestor tovarăşi faţă de arestaţi este bună, energică şi nu s-a observat din partea niciunuia manifestări nesănătoase.

Relaţiile dintre tovarăşii anchetatori şi tovarăşii de la pază sunt tovărăşeşti, disciplinate, în general bune.

CONTROLUL EVIDENŢEI ARESTAŢILOR

La controlul făcut în arestul D.G.S.S. Regiunea Autonomă Maghiară şi Penitenciar s-au găsit un număr de 151 de arestaţi din problemele regiunii şi 245 arestaţi din cadrul ordinului 490.

Din verificările făcute s-a constatat că cei 151 de reţinuţi sunt raportaţi la D.G.S.S. şi corespund cu evidenţa Secţiei.

COLABORAREA CU SECŢIILE OPERATIVE

Colaborarea cu secţiile operative constă prin faptul că, în special în problemele importante, secţiile operative sprijină anchetele prin materialul ce-l predau în continuare şi [prin] diferite lămuriri asupra problemelor rezultate în acţiunile informative.

De asemenea, Secţia 8-a sesizează secţiile informative prin note şi declaraţii despre problemele noi rezultate din anchete, precum şi noi elemente rezultate din anchetă, care au avut legături cu organizaţiile şi elementele reţinute.

SPRIJINUL DAT

În ziua de 13 Octombrie 1952 s-a trecut la ţinerea şedinţei cu tovarăşii din Secţia 8-a, cu care ocazie s-a prelucrat ordinul 626 şi s-au analizat problemele care se încadrează în acest ordin şi care sunt în cercetări.

Fiecare tovarăş din Secţia 8-a a arătat cazurile [pe] care le are în anchetă, stadiul în care se află ancheta şi a arătat felul cum a procedat de folosirea metodelor în anchetă în fiecare caz în parte. Tot atunci s-au dat îndrumări şi instrucţiuni tovarăşilor din Secţia 8-a de felul cum [să] procedeze cu anchetele pe care [le] au în curs. De semnalat este că la Secţia 8-a din această regiune munca este organizată şi cazurile sunt împărţite pe tovarăşii anchetatori.

Din verificările făcute pe teren s-a constatat că fiecare tovarăş lucrează pe bază de chestionar întocmit pe baza materialului informativ. Chestionarul în prealabil este prezentat Şefului de birou.

Cazuri mai importante la această Regiune sunt: „Garda lui Maniu” /Masacrele de la Aita-Seacă/, în care sunt reţinute 8 elemente şi care sunt în curs de cercetare.

În această problemă am dat sprijin, analizând cu tovarăşul anchetator stadiul cercetărilor şi am dat îndrumări cum [să] procedeze în continuarea anchetei. Această anchetă va fi terminată până la data de 30 Octombrie a.c.

Altă problemă mai importantă este „Tentativa de crimă” de cale ferată de pe linia Deda-Sărăţeni[1], în care problemă sunt reţinute 6 elemente, dintre care 4 chiaburi.

[1] Corect: Sărăţel

Aceşti reţinuţi sunt cercetaţi de către tovarăşul Şef al Secţiei. Am analizat împreună cu el acest caz, discutând obiectivele ce mai trebuiesc atinse. Acest caz va fi terminat până la data de 30 Octombrie a.c.

După aceasta s-a trecut la fiecare tovarăş în parte, analizând problemele care [le] au în anchetă şi am dat îndrumări necesare pentru continuarea cercetărilor.

De asemeni, am asistat la anchete pentru a vedea cum procedează tovarăşii în anchetă şi dacă respectă instrucţiunile din ordinul 626, dând în acelaşi timp sprijin şi îndrumări.

Din cei 151 de arestaţi aflaţi în arestul D.G.S.S. Regiunea Autonomă Maghiară, până în prezent, anchetele sunt terminate [pentru un] număr de 87 elemente şi în curs de cercetare sunt 64 elemente.

SARCINI

S-a trasat ca sarcină respectarea întocmai [a] instrucţiunilor din ordinul 626 şi terminarea cercetărilor celor 64 de reţinuţi, după cum urmează:

Problema legionară:

1./ SIMON TIBERIU, data terminării 22.10.1952.

2./ JATAN TĂNASE, data terminării 22.10.1952.

3./ MORARU IZIDOR, data terminării 25.10.1952.

4./ LUCŞAN VALER, data terminării 30.10.1952.

5./ BUCIN LUCIAN, data terminării 30.10.1952.

Cercetarea acestora se execută de tov. Slt. CISTEANU GHEORGHE.

6./ POP IOAN, data terminării 30.10.1952.

Se execută de tov. Lt. SIMONIS EMIL.

Problema Crime contra umanităţii: „Gărzile lui Maniu".

Având 8 elemente reţinute, data executării 30 Oct. a.c., cercetare executată de tov. Lt. ADLER MAURIŢIU.

Tentativă de crimă de cale ferată, având 6 elemente reţinute, data executării 30 Octombrie a.c., cercetarea se execută de tov. Lt. SIMONIS EMIL.

Problema Organizaţii Contrarevoluţionare:"Garda albă" cu 3 elemente reţinute, data executării 30 Octombrie a.c., cercetarea se execută de tov. Slt. CISTEANU GHEORGHE.

Org. Contrarevoluţionară „Balogh Margareta", cu 3 elemente reţinute, ancheta se va termina până la 30 Oct. a.c., cercetarea se execută de tov. Slt. PÜSPÖKY RADU.

Problema spionaj:

1./ AUSCHPITZ ALEXANDRU, data executării 22 Oct. 1952.

2./ BREINS ERNEST, data terminării 26 Oct. 1952.

Cercetarea se execută de tov. Slt. HENTER FRANCISC.

Problema Grec-cat., cu 6 elemente reţinute, data terminării 28 Oct. 1952. Cercetarea se execută de tov. Slt. ISUTIN PETRU.

Problema demnitarilor:

1. PANTELIMON ŞTEFAN, data terminării 18.Oct.1952.

2. ASLAN CONSTANTIN, data terminării 22.Oct.1952.

3. PUIA IOAN, data terminării 28.Oct.1952.

Cercetarea acestora se execută de tov. Slt. CISTEANU GHEORGHE.

4. CIUGUDEAN CORNEL, data terminării 25.Oct.1952. Cercetarea se execută de tov. Slt. ISUTIN PETRU.

Problema agresiuni:

1./ LAZAR ALEXANDRU şi încă 3 elemente reţinute. Ancheta se va termina până la data de 22 Oct. 1952, care se execută de tov. Lt.Maj. DUBB ARCADIE.

2./ BARABÁS IOSIF şi BARABÁS DIONISIE, ancheta se va termina până la data de 26 Oct. a.c.

3./ VIRÁGH ALEXANDRU şi încă 3 elemente arestate, se va termina până la 30 Oct. 1952, care va fi executat de tov. Slt. PÜSPÖKY RADU.

4./ SIPOŞ IOAN, data terminării 25 Oct. 1952. Cercetare se execută de către tov. Slt. CISTEANU GHEORGHE.

5./ VASI ANTON, data terminării 22 Oct. 1952. Cercetarea se execută de tov. Slt. HENTER FRANCISC.

Diverse probleme:

1./ OLÁH TOMA, data terminării 18 Oct. 1952.

2./ ROMAN IOAN, data terminării 18 Oct. 1952.

3./ KISS BÉLA, data terminării 20 Oct. 1952.

4./ HOHMAN MARGARETA, data terminării 25 Oct. 1952.

5./ BARABÁS ANDREI, data terminării 30 Oct. 1952.

6./ FEHÉR MOISE, data terminării 30 Oct. 1952.

Cercetarea acestora se execută de tov. Slt. MOSZKOVITS CAROL.

7./ BIRÓ ALBERT, data terminării 22 Oct. 1952.

8./ KNOPH CAROL, data terminării 25 Oct. 1952.

9./ DANKULY DIONISIE, data terminării 25 Oct. 1952.

10./ WITING RICHARD, data terminării 25 Oct. 1952.

Cercetarea acestora se execută de tov. Lt.Maj. DUBB ARCADIE.

11./ VERES ACAŢIU, data terminării 17 Oct. 1952.

12./ SÁROSI ALBERT, data terminării 19 Oct. 1952.

13./ NAGY SAMUILĂ, data terminării 22 Oct. 1952.

Cercetarea acestora se execută de tov. Slt. PÜSPÖKY RADU.

14./ TRUȚA GAVRILĂ, data terminării anchetei la 25 Oct. 1952, executat de tov. Slt. ISUTIN PETRU.

Tovarăşii din Secția 8-a față de sarcinile trasate şi-au luat angajamente că vor depune toate eforturile pentru rezolvarea cazurilor cu termenele propuse şi vor respecta întocmai instrucțiunile prevăzute în ordinul 626.

Prezentul proces-verbal a fost prelucrat cu întreaga Secție.

Şeful Secției 8-a Lt.Maj. de Securitate Constantin Nicolae
Lt. de Securitate Simonis Emil

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 94, f. 29-35.

143.

1952 octombrie 20, Bucureşti. Hotărârea C.C. al P.M.R. în legătură cu arestările abuzive şi tergiversarea cercetărilor de către organele Securității, Miliției şi Procuraturii.

HOTĂRÂREA
Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român privitoare la arestările făcute
de către org. Securității Statului, Miliției şi Procuraturii.

Comitetul Central constată că în ultimul timp org[anele] Securității Statului, Miliției şi ale Procuraturii au avut unele realizări în asigurarea Securității Statului nostru de Democrație Populară, ale bunurilor obşteşti şi ale oamenilor muncii de la oraşe şi sate.

Insă cu toate realizările obținute de aceste organe, se constată încă în munca lor multă superficialitate, iar anumite elemente, datorită insuficientei pregătiri politice, a lipsei de control şi de îndrumare permanentă, calcă legile R.P.R., fac abuzuri, arestând cetățeni fără ca pentru aceasta să existe motive temeinice. Astfel, pe lângă multe elemente criminale, au fost arestați pentru a fi internați în unități de muncă şi oameni nevinovați care, după o verificare temeinică, au fost eliberați întrucât nu existau contra lor indicii serioase de vinovăție.

Uşurința cu care s-au făcut unele arestări se datoreşte în mare parte comodității şi superficialității de care au dat dovadă organele Securității Statului, Miliției şi ale Procuraturii.

Organele de Partid, în loc să desfăşoare o muncă politică temeinică în rândurile muncitorilor şi a țăranilor muncitori, pentru lămurirea anumitor probleme politice şi economice, atunci când se ivesc anumite manifestări tendențioase aleg calea cea mai uşoară, adică arestarea, făcând presiuni asupra organelor de Miliție şi Securitate.

S-a constatat, de asemeni, pe de altă parte, că org. Securității, Miliției şi Procuraturii, nu au depus o activitate susținută pentru descoperirea adevăraților duşmani ai poporului muncitor ca: spioni, diversioniști, sabotori, tâlhari, speculanți etc.

Se constată că organele de urmărire penală tergiversează peste limitele admise de lege anchetarea cetățenilor reținuți. Sunt cazuri când cetățeni au fost reținuți sub stare de arest luni de zile şi chiar ani, până la clarificarea situației lor.

S-a constatat, de asemeni, că unii deținuți, cu toate că au executat pedeapsa la care au fost condamnați, sunt reținuți mai departe în mod abuziv şi internați în colonii de muncă, fără hotărârea instanțelor competente.

La fel, internaților în unitățile de muncă, prin decizii ale M.A.I., li se prelungeşte durata pedepsei, dublându-se sau triplându-se uneori durata inițială a internării. Aceasta a avut drept rezultat dispariția oricărui stimulent în munca deținuților, iar elementele criminale şi instigatoare folosesc aceasta pentru scopurile lor duşmănoase

Pentru înlăturarea lipsurilor din activitatea organelor Securității Statului, Miliției şi Procuraturii, pentru întărirea şi îmbunătățirea activității organizațiilor de Partid din aceste instituții, Comitetul Central al P.M.R. trasează următoarele sarcini:

1. Conducătorii organelor din Ministerul Securității Statului, Afacerilor Interne şi ale Procuraturii, cât şi Org. de Partid, sunt obligați să respecte cu strictețe legile R.P.R. în problema anchetării, reținerii pentru cercetare, a deținerii preventive a cetățenilor, precum şi a executării pedepselor

Organele de Partid au ca sarcină de a mobiliza pe comuniști şi cei fără de partid în vederea respectării întocmai a legilor Statului nostru Democrat Popular.

2. Organele Securității Statului, Miliției şi Procuraturii, în termen de cel puțin 60 de zile vor verifica toate dosarele deținuților care se găsesc sub anchetă şi se vor lua măsuri să fie eliberați acei deținuți împotriva cărora nu sunt suficiente dovezi de vinovăție.

3. Comitetul Central atrage atenția organelor de urmărire penală, ca arestările în viitor să se facă cu toată seriozitatea şi simțul de răspundere în condițiunile legale şi pe bază de material suficient, cu fapte concrete despre activitatea criminală a acuzaților.

În cazul când organele de urmărire penală, din superficialitate şi lipsă de răspundere, vor face arestări neîntemeiate sau abuzive, cei care au dispus cercetarea să fie temeinic verificați, aspru traşi la răspundere pe linie de Partid şi de Stat.

Comitetul Central interzice amestecul Secretarilor Comitetelor Regionale şi Raionale de Partid şi Preşedinților Comitetelor Executive ale Sfaturilor Populare în atribuțiunile organelor Ministerului Securității Statului şi Procuraturii, cerând sau obligând organele de urmărire penală să aresteze pe anumiți cetățeni.

Pentru efectuarea unei munci temeinice, înainte de arestarea în anumite cazuri speciale, organele de urmărire penală au datoria să informeze pe primii Secretari ai Comitetelor Regionale de Partid, iar aceştia să le pună la dispoziție tot materialul ce-l posedă.

Organele locale ale Ministerului Securității Statului sunt obligate ca pentru arestare să ceară aprobarea Procurorului, după ce în prealabil au obținut aprobarea Directorului sau a locțiitorului său.

Pentru problemele de Securitate a Statului, aprobarea se va da de Procurorul cu probleme speciale /Procurorul de la Tribunalul Teritorial/.

Pentru Miliție aprobarea se va da de către organele Procuraturii.

În cazuri excepționale și speciale, arestările se vor face cu aprobarea Ministerului[1] Securității Statului sau a adjuncților săi, urmând ca aprobarea procurorului să se obțină ulterior.

4. Ținând cont că până în prezent au fost arestați unii membri de partid, care nu întotdeuna au fost vinovați și astfel au fost compromiși în fața muncitorilor, Comitetul Central atrage atenția ca pe viitor orice arestare a membrilor de partid care comit infracțiuni, precum și a specialiștilor din întreprinderi și instituții să se facă numai cu aprobarea Secretarilor Comitetelor Regionale de Partid.

Arestarea membrilor de Partid care îndeplinesc funcții de răspundere ce intră în nomenclatura C.C. al P.M.R., precum și a specialiștilor de seamă din întreprinderi și instituții, se face numai cu aprobarea unuia din Secretarii C.C. al P.M.R.

5. Comitetul Central a constatat, de asemeni, că există lipsuri serioase și în ce privește cercetarea și stabilirea faptelor de vinovăție a celor arestați, care se fac cu mare întârzieri, depășind limitele legii. Pentru lichidarea acestor lipsuri, Ministerul Securității Statului și Procuratura Generală, vor lua măsuri în termen de 1-2 luni.

6. Supravegherea legalității și a condițiunilor de executare a pedepselor este o sarcină a Procuraturii, prevăzută prin lege. Ținând cont că unii deținuți au terminat executarea pedepselor și totuși continuă să fie internați, organele Securității Statului, Miliției și Procuraturii, vor revedea în termen de 60 de zile toate dosarele deținuților a căror pedeapsă a expirat și ei totuși continuă să fie internați în Unitățile de Muncă și vor elibera pe cei împotriva cărora nu sunt motive temeinice pentru a mai rămâne în Unitățile de Muncă.

În vederea eliberării deținuților la termenele de expirare a pedepselor, Direcția Coloniilor de Muncă, pentru deținuții condamnați prin hotărâre judecătorească și Direcția Arhivelor din Direcția Generală a Securității Statului, pentru cei internați în Unitățile de Muncă, vor ține evidența la zi și vor comunica Procuraturii data expirării pedepsei cu 30 zile înainte.

Pentru traducerea în practică a sarcinilor din prezenta hotărâre, organizațiile de partid au datoria să sprijine mai intens activitatea conducătorilor din organele Securității Statului, Miliției și Procuraturii, să folosească pe o scară mai largă critica și autocritica, să nu tolereze nici o călcare a disciplinei de Partid și de Stat și să desfășoară o temeinică muncă de educație în spiritul dragostei pentru îndeplinirea sarcinilor cât mai bine și la timp.

Ministerul Securității Statului, al Afacerilor Interne și Procuratura Generală, se vor preocupa îndeaproape de instruirea organelor în subordine și pentru îmbunătățirea controlului îndeplinirii sarcinilor.

Comitetul Central al P.M.R. consideră că aplicarea în practică a prezentei hotărâri va duce la îmbunătățirea muncii organelor de Stat mai sus amintite, la creșterea vigilenței și combativității în lupta cu dușmanul de clasă și la întărirea încrederii oamenilor muncii în organele de Stat, chemate să apere cuceririle revoluționare ale clasei noastre muncitoare.

20 Octombrie 1952.

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 95, f. 68-70.

144.

1952 octombrie 20, Târgu-Mureș. M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit de către directorul adjunct al M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară în urma controlului efectuat la Secția a 8-a din cadrul M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară.

PROCES-VERBAL

Azi 20 octombrie 1952 Tg.-Mureș

Noi, STEINER TIBERIU, Căpitan de Securitate, Director Adjunct la D.G.S.S. Regiunea Autonomă Maghiară, efectuând control în cursul zilelor de 18 și 20 Octombrie 1952 asupra activității Secției 8-a, de la această Direcțiune Regională, am constatat:

ÎNCADRAREA:

Secția 8-a este compusă din 2 birouri, 1 secretariat și o dactilografă, având în total un număr de 10 tovarăși care efectuează munca acestei Secții.

1./ Lt. SIMONIS EMIL, Șeful Secției.
2./ Lt. ADLER MAURIȚIU, Șeful Bir. 1.
3./ Lt.Maj. DUBB ARCADIE, anchetator Bir. 1.
4./ Slt. PÜSPÖKY RADU, anchetator Bir. 1.
5./ Slt. CISTEANU GHEORGHE, Șeful Bir. 2.
6./ Lt.Maj. VODĂ DUMITRU, anchetator Bir. 2.
7./ Slt. MOSZKOVITS CAROL, anchetator Bir. 2.
8./ Slt. ISUTIN PETRU, anchetator Bir. 2.

[1] Corect: Ministrului

9./ Slt. HENTER FRANCISC, Secretariat şi

10./ GERÉB IRMA, dactilografă.

LOCALUL

Condiţiunile de muncă sunt foarte bune, având la dispoziţie un număr de 12 camere pentru anchetă, spaţioase, luminoase, încălzite cu gaz-metan, precum şi cabinet medical, frizerie, cameră pentru fotograf, magazie pentru corpuri delicte şi obiecte personale şi camera Ofiţerului de Serviciu cu o anticameră cu 3 boxe pentru efectuarea percheziţiilor corporale.

Ca neajunsuri, curtea nefiind pavată, prin circulaţie se introduce noroi, neputându-se astfel menţine curăţenia necesară. La fel, prin depozitarea mâncării gătite pentru arestaţi, în antreul Secţiei 8-a, în vase ce nu se pot închide ermetic, prin săli şi camerele de anchetă se răspândeşte mirosul de mâncare.

Geamurile birourilor de anchetă din exterior sunt mate si prevăzute cu plasă.

Fiecare birou de anchetă are intrare separată de pe coridor şi deasupra uşilor sunt prevăzute cu becuri semnalizatoare, la fel fiecare birou este prevăzut cu câte un buton de sonerie, care face apelul la camera de Ofiţer de Serviciu, dar aceasta nu funcţionează normal.

Dotarea Secţiei 8-a cu mobilier nu este încă completă, având până în prezent: 14 mese de birou, 23 scaune, 8 măsuţe dactilo, 7 fişete dintre care unul tip C.F.R., un dulap de lemn, 8 lămpi de masă, 5 scrumiere, 5 coşuri de hârtie, 13 cuiere. Faţă de acestea mai este necesar următorul mobilier: 16 scaune, 5 măsuţe dactilo, 3 măsuţe telefon, 6 fişete, 5 lămpi de masă, 8 scrumiere, 8 coşuri de hârtie, 13 scuipătoare, 12 călimări.

Se constată că Secţia XI /Administrativă/ nu a întocmit până în prezent nici un fel de inventar asupra dotărilor existente.

SITUAŢIA ARESTULUI

Arestul este situat în spatele birourilor de anchetă, având o singură uşă de intrare de pe culoarul birourilor de anchetă.

Arestul este compus din următoarele încăperi:

38 celule dintre care 2 comune, fiecare cu o capacitate de 10 reţinuţi, 36 de celule cu o capacitate de 2 reţinuţi, dintre care 4 celule cu W.C.-uri interioare. Toate celulele sunt prevăzute cu câte două paturi şi cu câte o masă, construite din beton, lipsind de pe ele scândurile de stejar. Toate paturile sunt prevăzute cu saltea, cearceaf şi pătură, în afară de celulele comune, unde nu sunt decât 3 saltele, 3 cearceafuri şi 3 paturi.

Pe culoarul arestului sunt 10 sobe mari de teracotă pentru încălzirea cu gaz-metan a arestului, dând căldură suficientă pentru încălzirea de pe coridor a celulelor.

Celulele sunt aerisite şi luminate prin geamuri deasupra uşilor prevăzute cu plase de sârmă. Fiecare celulă având căte 2 becuri de luminat, unul alb, unul albastru, în fiecare celulă în parte este prevăzut un întrerupător pentru o lampă de semnalizare, care nu funcţionează din cauza lipsei de becuri.

Arestul este prevăzut cu 4 W.C.-uri sistem turceşti, având fiecare şi câte o chiuvetă. W.C.-urile arestului nu funcţionează bine, neavând scurgerea necesară, din care cauză de multe ori aruncă înapoi excrementele, producând miros greu în tot arestul.

Tot pe culoarul arestului se găsesc 3 duşuri prevăzute cu apă caldă şi rece, care funcţionează bine şi este suficient pentru a acoperi necesităţile. Ca o lipsă ar fi scurgerea, care este cumună cu a W.C.-urilor, în multe cazuri înfundându-se.

În dese cazuri se întâmplă că arestul rămâne în întuneric, în urma faptului că transformatorul nu suportă sarcina de curent pe care trebuie s-o emane la arest.

Soneriile de alarmă de la arest au acelaşi sunet ca şi cele de la birourile de anchete, astfel că Ofiţerul de serviciu de la arest nu poate să distingă de unde este chemat.

Pe unele celule, încuietoarele nu funcţionează normal, ca la celula 16, 27 şi la carcera Nr. 2. Iar la unele, încuietoarea este desprinsă din bază, ca la carcera Nr. 1.

În două locuri, ţigla de sticlă de pe acoperişul arestului este spartă, în caz de ploaie permite trecerea apei prin tavanul de pe culoarul arestului.

Paza arestului este asigurată de un număr de 13 tovarăşi, care efectuează paza interioară de pe culoarul arestului, pe schimburi de câte 8 ore în 24 de ore.

Tovarăşii care efectuează paza arestului sunt:

1./ Sergent MOLNAR LIVIU.

2./ Sergent BUCHNER ROMULUS.

3./ Sergent NISTOR TEODOR.

4./ Sergent DÉNES SOLOMON.

5./ Sergent KOVÁCS IOSIF.

6./ Sergent BALÁZS GHEORGHE.

7./ Sergent ANTAL IOSIF.

8./ Sergent SĂLĂGEANU VASILE.

9./ Sergent SĂLĂGEANU VASILE I.

10./ Sergent BARBU IULIAN.

11./ Sergent BÜKÖSI GHEORGHE.

12./ Sergent BORŞ MIHAIL.

13./ Caporal MOLNÁR ALEXANDRU.

Ca o lipsă gravă se constată că plantoanele de pe culoarele arestului efectuează serviciul în cizme şi nu în pantofi cu talpă de cauciuc, cum s-au dat dispoziţiuni pentru a asigura şi prin aceasta liniştea perfectă a arestului.

Trecând la controlarea reţinuţilor aflaţi în celulele acestei Direcţii, am constatat: că sunt într-un număr de 244 indivizi, care în majoritate au fost terminaţi în anchetă.

Controalele efectuate de către Şeful de Secţie şi Şefii de birouri, nu au fost destul de temeinic făcute, dovedindu-se prin faptul că:

În celula nr. 13 a fost găsit păr în urma tunsului ce au făcut reţinuţii între ei cu maşina de tuns dată de către frizer cu aprobarea Şefului de Secţie. S-a interzis de a mai face tuns în celule de către deţinuţi.

În celula Nr. 3 pe reţinuţi au fost găsiţi păduchi. S-a dat ordin de a etuva hainele reţinuţilor, lingeria camerei şi de a se dezinfecta celula, reţinuţii să fie îmbăiaţi.

În celula Nr. 20 a fost găsit un cui de mărime cca. 15 cm, bătut în zid. A fost îndepărtat şi predat Şefului de Secţie.

Toate _____[1] de pe viziera mare de la uşile celulelor au fost găsite deschise, astfel că reţinuţii cu mai multă uşurinţă ar fi putut deschide vizierele înspre culoare. S-a dat ordin şi instrucţiuni de a se ţine permanent închise vizierele.

S-a stabilit că scoaterea arestaţilor din celule pentru anchetă se face la cerere verbală şi nu pe bază de bonuri, cum sunt date instrucţiunile, în ceea ce priveşte conducerea arestaţilor de la celulă până la camera de anchetă şi înapoi se face cu ochii acoperiţi şi în mod regulamentar.

Uşa de la intrarea în arest a fost găsită deschisă.

Cu ocazia inspecţiei, arestaţii, fără excepţie, s-au plâns şi au cerut mărirea cantităţii mâncării, hrana arestaţilor este în general consistentă şi bună. Ca o lipsă în alimentarea reţinuţilor este şi faptul că, în general, mâncarea este servită cu mare întârziere. La fel s-a stabilit că până acum nu s-a distribuit arestaţilor raţia de mămăligă, care la fel a contribuit la micşorarea cantităţii mâncării.

S-au găsit un număr de 4 arestaţi peste vârsta de 65 de ani a căror situaţie sanitară este slabă, precum şi 2 femei gravide.

În general, în ceea ce priveşte curăţenia arestului aceasta este suficientă, neputându-se ţine până acuma curăţenia necesară, neavând mături şi cârpe, precum şi pe cele 2 culoare în faţa W.C.-urilor încă linoleul nu este aşezat.

ANCHETA:

Lt. SIMONIS EMIL, Şeful Secţiei 8-a:

Agentura de cameră nu funcţionează până în prezent conform ordinului 626 din lipsă de elemente corespunzătoare, fiind totuşi folosite 3 elemente, care sunt exploatate în urma sincerităţii lor pe care au dovedit în anchetă.

Controlul a fost efectuat neorganizat, neavând plan de control, efectuându-se după necesităţi şi acolo unde era cazul.

Până în prezent nu a efectuat nici un control în Birourile de cercetări din Secţiile raionale.

În anchetă are un număr de 7 reţinuţi cu următoarele cazuri:

1./ POP IOAN, pentru răspândire de manifeste.

2./ PAŞCAN DĂNILĂ, BÂTA GHERASIM, VLASA MAXIM, VLAIC IONICĂ, COVRIG VASILE şi COVRIG IOAN, pentru tentativă de crimă de Cale Ferată, care vor fi terminate până la data de 30 Oct. 1952.

Există situaţia arestului ţinută la zi, cu modificările operate.

Declaraţiile sa iau de către anchetatori pe bază de procese-verbale scrise de ei în bază de chestionar, care se prezintă ierarhic.

Lt. ADLER MAURIŢIU, Şeful Bir. 1.

Are plan individual precum şi al biroului, după care se lucrează, nu este prevăzut control în planul său [...] acesta se face în mod neorganizat şi după necesităţi.

Are 57 de reţinuţi, în următoarele probleme:

1./ Evazionişti, compus din 6 elemente, care au vrut să plece în mod fraudulos în Iugoslavia cu scopul de a se ajunge în America, ancheta este terminată, cei în cauză recunoscându-şi vina, dosarul este înaintat, se aşteaptă ordin de urmare.

2./ „Garda Populară", compusă din 43 elemente, pentru 41 s-a înaintat dosar cu propunerea de trimitere în Justiţie, iar pentru 4 punerea în libertate.

3./ „Garda lui Maniu", masacrele de la Aita-Seacă, Raionul Sft. Gheorghe, sunt reţinute 8 elemente, s-a cerut reţinerea încă pentru 2 elemente. Din materialul existent la dosar rezultă unele nepotriviri care necesită verificare pe teren, strângere de probe. Se [vor] închide cercetările până la 30 Octombrie 1952, dosarul fiind înaintat Curţii Criminale în vederea continuării şi definitivării cercetărilor.

Lt.Maj. DUBB ARCADIE, anchetator Bir. 1.

Are plan de muncă după care lucrează, reuşindu-se de a se conforma.

Are prevăzut în plan un număr de 21 de reţinuţi, după cum urmează:

1./ Agresiunea din comuna Tirimioara contra colectiviştilor din Nicoleşti-Ciba, are 4 reţinuţi, din 25 August 1952, va termina în 20 Oct. 1952. Este necesar de a face reconstituire precum şi de a face unele verificări asupra sincerităţii unor martori.

2./ Agresiune din comuna Subcetate, în caz 1 singur element. Este necesar de a se efectua reconstituire de felul cum [l-]a bătut pe secretarul de organizaţie de bază.

Cel în cauză, anume COTVAS, este reţinul din 19 Sept. 1952, ancheta se va termina până în 25 Oct. 1952.

3./ Cazul poliţistului SITA GHEORGHE, care a fost restituit de D.G.S.S. de la U.M., nerecunoscând activitatea din perioada cât a funcţionat în Siguranţa burgheză.

Reţinut din 25 Apr. 1952, se va termina până în 28 Octombrie.

4./ Cazul fostului jandarm horthyst, anume DANKULY, care se află în curs de anchetă, reţinut din 26 Iunie a.c., ancheta a fost terminată în ziua de 18 Octombrie a.c.

5./ Cazul de sabotaj din comuna Band, Raionul Mureş, a numitului COZMA, care în calitate de colector a primit grâu cu gărgăriţă cu scopul de a se infecta şi cele depozitate, reţinut din 12 Sept. a.c., se va termina până în 30 Octombrie a.c., sunt piese suficiente la dosar pentru a mai fi reţinute încă 2 elemente ca complice. Se va cere reţinerea lor.

6./ Instigarea chiaburilor PORA IOAN şi GALACZI ANDREI din comuna Lunca de Sus, raionul Ciuc, care au instigat împotriva înfiinţării stânei în cooperativă, sunt reţinuţi din 14 Iunie a.c., ancheta se termină în 24 Octombrie a.c.

[1] Indescifrabil

7./ Instigarea lui SZÉKELY IULIUS, chiabur, din comuna Glodeni, Raionul Mureş, împotriva comasărilor. Reţinut din 13 Septembrie a.c., ancheta se termină în 20 octombrie 1952. Sunt piese suficiente la dosar.

8./ Cazul lui BIRÓ ADALBERT, din comuna Găleşti, Raionul Mureş, care are la activul său instigare contra G.A.C., nepredare de cotă, răspândiri de zvonuri tendenţioase cu privire la o nouă reformă bănească. Reţinut din 2 August a.c., termină la 19 Oct. 1952.

9./ Cazul lui KOCSIS IULIU, din Chendu de Sus, Raionul Tg. Secuiesc, care a instigat contra G.A.C.-urilor. Dosarul a fost înaintat spre aprobare.

10./ Cazul lui SZÖCS ADALBERT, din comuna Dăneşti, Raionul Ciuc, care a instigat împotriva G.A.C.-urilor şi organizaţiilor de masă democratice. Dosarul este înaintat spre aprobare.

11./ Cazul lui KNOPP CAROL, din Oraşul Stalin, bănuit de spionaj. Reţinut din ordin, având legătură înainte şi în timpul războiului cu Dr. KHRÜGER, fostul reprezentant al lui I.G.Farbenindustrie. A afirmat informatorului nostru că ştie de existenţa Dr. KHRÜGER, care în prezent s-ar afla în Austria şi ar intenţiona să-şi creeze din nou legăturile înspre Balcani. Această anchetă are o importanţă deosebită, având în vedere că este un fapt stabilit că KNOPP a făcut parte din rezidentura lui KHRÜGER, care a funcţionat chiar şi după 23 August 1944. Se va insista în anchetă asupra legăturilor avute cu ALBERT ALBRICHT, spion marcant, NOVACOVICI KETE şi altora cu care aceştia au avut legături. A fost reţinut de Or. Stalin, din 10 Iunie 1952, fără să fie anchetat în mod temeinic, pregătind dosar de U.M., nepomenind de activitatea lui de spion. Ancheta în acest caz se va efectua de către Şeful secţiei, Lt. SIMONIS EMIL, fiind sprijinit în această muncă şi de subsemnatul.

12./ Cazul lui WITING RICHARD, fost membru în G.E.G., originar din Or. Stalin, reţinut din ordin, se bănuieşte că a avut legătură cu spionajul german şi că ar fi făcut parte din acesta şi după 23 August 1944. Reţinut din 12 Iulie 1952 de către Or. Stalin, fără a se adânci cercetările în privinţa spionajului. Cazul va fi anchetat de către Lt. SIMONIS EMIL, Şeful secţiei, primind sprijin.

13./ Cazul lui KELEMEN ZOLTÁN, din comuna Păpăuţi, Raionul Tg. Secuiesc, învinuit cu crime contra umanităţii, a avut legături cu contraspionajul maghiar, a fost preşedintele Partidului Ardelean din Tg. Secuiesc, reţinut în cadrul ordinului 490, în 26 Sept. 1952, ancheta se termină în ziua de 20 Oct. 1952.

14./ Deţinere de armament [de către] 3 elemente din comuna Ciucsângeorgiu, reţinute din 22 August a.c., ancheta terminată, cazul se predă Miliţiei.

15./ Cazul lui LUKÁCS IOAN, din comuna Band, Raionul Mureş, care a spart bustul Tov. Stalin, reţinut la 11 Sept. a.c., ancheta a fost terminată şi dosarul este înaintat spre aprobare.

Slt. PÜSPÖKY RADU, anchetator Bir. 1.

Are plan de muncă după care lucrează, reuşind de a se conforma, fiind la zi.

Are un număr de 20 de reţinuţi cu următoarele cazuri:

1./ Cazul de agresiune din comuna Cuşmed, Raionul Sâng. de Pădure, fiind implicate 2 elemente, reţinute din 4 Iunie a.c., sunt piese suficiente la dosar, necesită reconstituire, ancheta termină în 16 Octombrie a.c.

2./ Cazul de agresiune din comuna Biborţeni, din Raionul Sft. Gheorghe, unde a fost atacat un activist de Partid. Sunt reţinute 4 elemente, din 4 Septembrie a.c., există piese suficiente la dosar, necesită reconstituire şi lămurirea unor mici nepotriviri în declaraţii.

3./ Cazul G.N.N.M./ Grupul Naţional Narodnic Maghiar „Toth Dénes”/, compus din BALOGH MARGARETA, NAGY IRINA şi TARISZNYÁS MARTIN, care au răspândit oral şi scris idei narodnice, căutând de a se obţine aderenţi şi de a se organiza. Reţinuţi din ordin, din 26 Septembrie a.c., ancheta termină în 30 Octombrie 1952.

4./ Cazul de instigare a lui VERES ACAŢIU, din comuna Ilieni, Raionul Sft. Gheorghe în contra proiectului de constituţie, G.A.C., sabotarea muncilor agricole, reţinut din 16 August 1952, ancheta terminată.

5./ Cazul lui NAGY SAMUILĂ, din comuna Maiad, Raionul Sâng. de Pădure, care la 3 August a fost reţinut în urma instigărilor, lansării de zvonuri. Ancheta termină la 30 Octombrie 1952.

6./ Cazul lui SÁROSI ADALBERT, din comuna Maia, Raionul Mureş, care a instigat contra predarea cotelor, reţinut din 3 Aug. a.c., terminat 30 August, se aşteaptă ordin de urmare.

7./ Instigare contra comasărilor a lui PUSKÁS ŞTEFAN, din comuna Ditrău, Raionul Gheorgheni, reţinut în 18 Sept., ancheta terminată în 3 Octombrie a.c.

8./ Instigare contra recoltare şi seceriş, nepredare de cotă a lui VERES IOSIF, din comuna Lutoasa din Raionul Tg. Secuiesc, reţinut în 22 Aug., ancheta terminată în 4 Oct. 1952, dosarul înaintat.

9./ Sabotarea campaniei de vară a lui SESZTÁK LUDOVIC, din Tg.-Mureş, reţinut la 16 August, ancheta terminată la 7 Oct. a.c., dosar înaintat.

10./ Cazul lui MAGYAROSI MIHAIL, din Chendu Mare, reţinut la 3 August a.c., pentru instigare contra T.O.Z., zvonuri alarmiste, ancheta terminată la 25 Sept. a.c., dosarul înaintat.

11./ Instigare contra G.A.C., divulgare de secrete de stat a lui BENCZÉDI FERENC, chiabur, fost funcţionar la Sfatul Popular din com. Tărceşti, Raionul Odorhei, reţinut la 16 Aug. a.c., ancheta terminată la 26 Sept. a.c.

12./ Cazul lui DARVAS BENJÁMIN, chiabur, din com. Ciuc-Sânmartin, reţinut la 14 August a.c., terminat 15 Sept., instigare contra G.A.C.

13./ Cazul lui BENJÁMIN SÁNDOR, din com. Ciuc-Sânmartin, reţinut la 14 August a.c., instigare contra G.A.C., ancheta terminată în 15 Sept. a.c.

14./ Cazul lui BOLDIZSÁR FRANCISC, din Tirimia, Raionul Mureş, reţinut din 28 Iunie, ancheta terminată la 23 Sept. a.c., s-a cerut punerea lui în libertate.

În ceea ce priveşte felul cum se desfăşoară munca în cadrul Bir. 1 din Secţia 8-a, se constată că tovarăşii au dat dovadă de conştiinciozitate, sârguinţă şi interes în muncă pentru a descoperi şi de a lovi în duşman. Din discuţiile avute cu tovarăşii rezultă că primesc sprijin suficient din partea Şefului de Secţie şi Birou şi că nu întâmpină greutăţi în acest sens.

Se constată o frământare personală la Lt.Maj. DUBB ARCADIE, avându-se în vedere încadrarea prezentă.

Ca o lipsă în munca tovarăşilor, nu în toate cazurile sunt destul de perseverenţi şi rămân unele aspect din dosar neaprofundate în suficientă măsură.

Slt. CISTEANU GHEORGHE, Şeful Bir. 2.

Are 23 arestaţi, are plan de muncă după care lucrează, conformându-se la zi, chiar şi în unele cazuri depăşite. Efectuează control asupra tovarăşilor din subordine, nu după un plan, ci după necesităţi.

1./ Cazul fugarului FEHÉR IOAN, care a fost constituit în [comun] cu fugarul condamnat ANDRÁS IOAN, împuşcat mortal într-o acţiune de noi, ancheta terminată împreună cu 2 elemente găzduitoare, urmează de a fi deferit Justiţiei.

2./ 5 legionari, cu activitate înainte de 1940 până la data reţinerii lor, dintre care 1/unu/ fiind paraşutat după 23 Aug. 1944, pentru 2, ancheta terminată şi cerut ordin de urmare, iar 3 în curs, anume BUCIN LUCIAN, LUCŞAN VALER, MORARU IZIDOR, pentru care mai trebuie să sosească material, [ceilalţi] 2, anume IATAN TĂNASE /Sică/ şi ŞIMON TIBERIU, terminaţi.

3./ 4 demnitari, reţinuţi din ordin, din 15 Apr. 1952, ancheta terminată în 16 Oct. a.c., aşteptând ordin de urmare.

4./ 8 cazuri de instigări, insulte, zvonuri, dosarele terminate, aşteptând ordin de urmare.

5./ Un poliţist, reţinut din ordin la 14 Aug. 1952, ancheta terminată la 20 Sept. a.c., aşteptând ordin.

6./ Cazul criminalului de război FOIAC IOAN, arestat în 15 Apr. a.c., cercetările în curs, se va termina până în 30 Oct. a.c.

7./ Cazul dezertorului GÁBOR ÁRON, reţinut din 14 Oct. a.c., în curs de anchetă.

Lt.Maj. VODĂ DUMITRU, anchetator Bir. 2.

Are 6 arestări, lucrează după plan de muncă, conformându-se la timp, în unele cazuri chiar a depăşit.

1./ „Garda albă", din Ruşii-Munţi, din Rai. Topliţa, reţinute 3 elemente, anume CIACĂU IOAN, ZAHARIA IOAN, DĂNILĂ ZAHARIA, la activul lor au găzduit şi alimentat fugari, s-au înarmat ca în caz de război să se retragă în munţi, fiind organizatorul CIACĂU IOAN, care a fost în Germania, înrolându-se în Armata Naţională a lui HORIA SIMA, învăţând radio-telegrafie cu scopul de a fi utilizat în ţară de legionari; reţinuţi din 2 Oct. a.c., ancheta termină la 30 Oct a.c., se necesită un sprijin permanent din partea şefului de Secţie şi Şefii de Birou. Se vor face propuneri pentru elemente noi apărute.

2./ Cazul lui ROMAN IOAN, colonel deblocat, fost Şeful Secţiei Militare, a fost trimis pe 2 ani în U.M., de unde a fost retrimis de D.G.S.S. pentru a fi anchetat asupra activităţii din perioada când a fost Şeful centrului de Informaţii. Ancheta se termină până la 30 Oct. a.c.

3./ Cazul lui ROATIŞ GHEORGHE, legionar, reţinut la 22 Iulie a.c., a participat la rebeliune, având în mişcarea legionară funcţia [de] fost comisar. Ancheta în curs, se va termina până la 30 Oct. a.c.

4./ Cazul de agresiune al lui ŞIPOŞ IOAN, reţinut din 21 Sept., care a atacat şi a înjunghiat cu briceag pe secretarul org. de bază, s-a mai cerut material de la raionul Mureş, fiind originar cel în cauză din satul Lăureni, com. Miercurea Nirajului, necesită reconstituire, ancheta se termină până la 30 Oct. a.c.

Slt. MOSZKOVITS CAROL, anchetator Bir. 2.

Are 6 arestaţi, lucrează pe bază de plan de muncă cu care nu a putut să fie la zi datorită faptului că lucrarea scriptică a celor reţinuţi din ordinul 490 se efectuează de el, pentru a se termina cu arestaţii pe care [îi] are, este necesar ca Şeful secţiei să ia măsuri de sprijin.

1./ Cazul GHERIAN NICOLAE, legionar, restituit din U.M., din 27 Iunie a.c. pentru a fi cercetat în legătură cu activitatea sa legionară, terminat, se aşteaptă ordin de urmare.

2./ Cazul lui HOHMAN MARGARETA, restituit din U.M. de către D.G.S.S., fiind bănuită de spionaj. Este necesară reaudierea unor martori şi strângeri de probe, sunt indicii că ar fi fost şi informatoarea contraspionajului maghiar, cazul nu a fost în suficientă măsură aprofundat. Tov Lt. SIMONIS va da sprijin direct în anchetarea acestui caz, întocmindu-se până la data de 23 Octombrie chestionar de adâncire. Se va insista pentru a termina până la 1 Noiembrie a.c.

3./ BARABÁS ANDREI, dezertor dintr-un detaşament de muncă, reţinut din Iunie 1952 de către Or. Stalin, care a predat, la dosar materialul se prezintă foarte slab, s-a cerut completare. Termen pentru anchetă 30 octombrie a.c.

4./ Cazul lui KISS ADALBERT, care a săvârşit o crimă asupra unui ofiţer sovietic, nu este material suficient la dosar, este necesară reconstituire, reţinut din 25 Iulie a.c., termen de anchetă 30 Octombrie a.c.

5./ Cazul lui FEHÉR MOISE, care a răspândit zvonuri despre un nou război, injurii la adresa membrilor Guvernului, reţinut din 26 Iulie a.c., nici nu s-a început ancheta, se dă termen de anchetare 30 Octombrie a.c.

6./ HERGENRICHTER ALEXANDRU a distrus şi a rupt manifeste pe stradă, reţinut din 10 octombrie a.c., nu s-a început ancheta, termen până la 30 Octombrie a.c.

Slt. ISUTIN PETRE, anchetator Bir. 2.

Are 9 arestări, lucrează pe bază de plan, pe care [îl] are la zi.

1./ Organizaţia contrarevoluţionară greco-catolică compusă din 6 elemente, în frunte cu preotul fugar CHIFOR LIVIU /condamnat în lipsă/, care a lucrat clandestin pe linia bisericii greco-catolice în baza directivelor date de fostul Episcop clandestin din Alba-Iulia, TODEA ALEXANDRU, condamnat pe viaţă. În anchetă apar 8 elemente noi, pentru care se va cere aprobare de reţinere anume, sunt 2 şefi de grupe de parohii, 3 curieri, un protopop clandestin şi doi tăinuitori, toţi din Districtul Râciului, Rai. Sărmaş, Reg. Cluj. La anchetă se va insista asupra legăturilor superioare îndeosebi la CHIFOR LIVIU spre Episcopul clandestin, despre care avem informaţii neverificate că ar exista la Turda, în caz dacă nu apar elemente noi sau activitate ce ar avea legătură înspre Regiunea noastră, se va propune predarea lotului, pentru definitivare, Regiunii Cluj.

2./ Cazul lui TRUŢA GAVRIL, reţinut în cadrul ord. 490, din anchetă nu se confirmă că ar fi făcut parte din conducerea P.S.D.I.-ului, nici cel puţin să fi fost membrul vreunui partid. S-a cerut material de la Secţia III-a încă din 4 Oct., nu s-a dat nimic nici până în prezent, deşi s-au făcut mai multe reveniri. Se va insista de a se termina până la 30 Octombrie a.c.

3./ Cazul lui CIUGUDEANU CORNEL, demnitar, reținut în cadrul ordinului 24 din 14 Aprilie, nu rezultă că ar fi fost demnitar decât că a fost pretor după 1944, între anii 1948 până în 1950, apoi secretar de plasă la Reghin, exclus din P.M.R. la verificările din 1948. Ancheta la noi e terminată, s-au cerut unele materiale de completare de la regiunea Cluj.

4./ Tentativa de catastrofă de Calea ferată a lui COSTEA IORDAN, mecanic pe şantierul electro-termic Fântânele, reținut din 14 Oct. a.c., în curs de anchetă, se va termina până la 30 octombrie.

Se constată că tovarăşii care compun Biroul 2 din Secția 8-a, în munca lor au dat dovadă de conştiinciozitate, interes, sârguință în muncă, neținând cont, în marea majoritate a cazurilor, de timpul programului, stând la serviciu pentru a îndeplini şi depăşi planul lor, în această privință numai tov. Slt. MOSZKOVITS CAROL a rămas în urmă, despre care s-a arătat mai sus că a fost preocupat cu executarea unor lucrări din ordinul 490.

Deşi controlul din partea Şefului de Secție şi de Birouri nu a fost făcut în mod organizat, totuşi nu se simt goluri în muncă din această cauză, deoarece Şeful de Secție a făcut dese controale inopinate.

Ca o lipsă în munca tovarăşilor, nu toate piesele din dosar sunt exploatate în suficientă măsură şi sunt cazuri când unele aspecte rămân neaprofundate.

Slt. HENTER FRANCISC, Secretariat:

Deşi tovarăşul are în primire toate evidențele Secției 8-a, precum şi efectuează marea majoritate a corespondențelor, totuşi din cauza numărului prea mare de reținuți i s-au repartizat un număr de 7 reținuți pentru anchetă, după cum urmează:

1./ BRENST ERNEST, reținut din ordin la 11 Oct. a.c., bănuit de spionaj, artist de circ, colindând toată țara, creând diferite legături suspecte, în curs de anchetă, Şeful de Secție va da sprijin direct în rezolvarea acestei probleme.

2./ AUSPITZ ALEXANDRU, bănuit de spionaj, ancheta terminată, rezultă că pentru faptele ce i se impută a fost condamnat în anul 1941 la 6 ani închisoare, dosar înaintat, aşteptăm ordin de urmare.

3./ Cazul lui SIPOS EUGEN, care a săvârşit agresiune, reținut în 17 Octombrie, se află în curs de anchetă, necesită reconstituire, ancheta se termină la 27 Octombrie a.c.

4./ Cazul lui SÁNDOR BENJÁMIN, care a răspândit zvonuri tendențioase, precum şi a lui KOVÁCS GHEORGHE, care a fost anchetat în privința unei agresiuni, ambele cazuri terminate şi înaintate spre aprobare.

5./ Cazul lui VASZI ANTON, care a săvârşit o agresiune, ancheta terminată, în procesul-verbal sunt contradicții care [vor] fi refăcute conform indicațiilor date.

Evidența alfabetică a arestaților este ținută la zi şi păstrată în bune condițiuni, curat.

Corespondența rezolvată, nu sunt restanțe şi în general se răspunde la termen.

21 dosare C.M. în aşteptarea ordinului de la Direcție, precum şi cazurile [ale] unor 12 elemente care au fost propuse pentru justiție. Se va face revenire pentru a lichida cu aceste cazuri.

Se constată ca o lipsă a Secretariatului Secției 8-a, că pe fişele dactiloscopice amprentele degetare nu sunt luate în mod regulamentar şi citeț [...], în majoritatea dosarelor se găsesc ştersături.

Ca o lipsă se constată şi la fotografierea reținuților, deoarece aceste fotografii nu reuşesc să reoglindească pe cei reținuți în cauză, să scoată în evidență semne, caractere, expresia ochilor, a buzei etc., să înfățişeze pe cei în cauză în mod natural. Majoritatea arestaților fotografiați sunt bărboşi, cu părul nepotrivit, cu cămăşi şifonat-dezordonate sau chiar fără cămăşi. Astfel, aceste fotografii, în caz de folosire, în eventualitatea unei urmăriri, nu ar putea să dea indicațiile necesare.

Tot la Secretariat lucrează şi tovarăşa GERÉB IRMA, dactilografa Secției, care cu greu poate să facă față necesităților [în] munca de dactilografiere din această Secție, din cauza numărului prea mare de arestați.

În timpul când tov. Slt. HENTER FRANCISC este preocupat cu anchete, tov. GERÉB IRMA efectuează ambele munci.

În afară de cei care au fost repartizați în anchetă, se mai găsesc reținute un număr de 8 elemente, care nu sunt raportate, după cum urmează:

1./ Călugărița FARKAS IULIANA, la dispoziția S. III-a, reținută de cca. 3 săptămâni, deşi s-a solicitat de la tov. Lt.Maj. CHIRIȚĂ să soluționeze cazul, nu s-a făcut nimic.

2./ ȚIRIAC PAVEL şi BALÁZS PAUL, reținuți de aproximativ 2 săptămâni de Raionul Central, fără ca să se predea vreun material acestei Secții, fără ca să se prezinte referat cu aprobare de depunere în arest, deşi aceste lucruri au fost solicitate în repetate rânduri la tov. Lt.Maj. KERESZTES DIONISIE. Din discuțiile avute cu cei în cauză nu rezultă ca ar avea vreun fapt mai serios în activul lor ce ar interesa Securitatea de Stat, decât în mijloc ar fi o înscenare. Ambii sunt membri de partid, originari din com. Mădăraş. Raionul Mureş.

3./ MORARU VASILE, reținut din eroare în problema greco-catolică, au fost luate măsuri ca să fie adus în locul lui cel vinovat, urmând ca acesta să fie pus în libertate.

4./ MOISE CONSTANTIN şi GOGORICI GHEORGHE, ceruți de la Penitenciarul Aiud pentru definitivarea cercetărilor în contra criminalului de război FOIAC IOAN.

5./ BETÁS ŞTEFAN, reținut la cerere de D.R.S.S. Galați în cadrul ordinului 490, fără material, s-a cerut de la Secția III-a material compromițător în contra lui.

6./ VASILIU EMANUEL, reținut pentru insulte aduse la adresa organelor de Securitate şi a Securității. Urmează să i se întocmească dosar de C.M., în termen de 5 zile se [vor] prezenta primele rezultate pentru a se dispune definitiv de urmare.

Situația numerică a reținuților aflați atât în arestul Direcției, cât şi la Penitenciar, pe problemă şi stadiul cercetărilor:

Problema	**Nr. reținuților**	**În curs de anchetă**	**Ancheta terminată**
Legionari	7	5	2
Demnitari	5	1	4
Crim[inali] răzb[oi]	1	1	-
Garda Pop[ulară]	43	-	43
Garda Albă	3	3	-

Fugari	3	-	3
Polițiști	4	1	3
Agresiuni	14	8	6
Spionaj	4	2	2
Tent[ativă]-Crim[ă] C.F.R.	7	7	-
G.N.N.M.	3	3	-
Probl[ema] Gr[eco]-cat[olică]	6	6	-
Instigări	16	2	14
Șovinişti	22	5	17
Sabotaj	4	1	3
Evaziune	6	-	6
Masacre Aita-S[eacă]	8	8	-
Diverse	6	2	4
	162	55	107

În cadrul ordinului 490 se află reținute un număr de 207 elemente, incluse şi cerute de alte Regiuni, dintre care 206 sunt anchetate, urmând ca în decurs de 8 zile să fie definitivat şi în mod scriptic, înaintându-se dosarele cu propuneri.

Față de situația de mai sus avem un număr total de reținuți 377, depuşi atât în arestul Direcției, cât şi la Penitenciar.

În vederea îmbunătățirii situației şi a muncii din Secția 8-a se [vor] lua următoarele măsuri:

Se recomandă tovarăşului Lt. SIMONIS EMIL să schimbă biroul său unde lucrează în prezent, deoarece acolo este permanent conturbat cu telefonul, care în momentul de față este unul singur şi deserveşte întreaga Secție.

SARCINI:

Secția Administrativă [se] va îngriji ca, în termen de 10 zile, bucătăria arestului să fie dotată cu vase suficiente pentru gătirea hranei reținuților, precum şi cu vase necesare pentru transportarea mâncării.

Se va solicita prin referat mobilierul necesar arătat în capitolul „Localul", iar Secția Administrativă în termen de 5 zile va inventaria şi va întocmi inventar de cameră despre mobilierul existent.

Din partea conducerii Direcției se [vor] lua măsuri pentru rezolvarea definitivă a neajunsurilor constatate în privința soneriei, lămpii de semnalizare din arest, W.C.-urilor şi duşurilor din arest care n-au scurgere suficientă, precum şi dotarea paturilor şi a meselor din arest cu scândurile necesare.

Se va solicita de la întreprinderea de construcții ca, în termen de 10 zile, să soluționeze neajunsurile de mai sus precum şi să ia măsuri pentru a asigura lumina electrică prin Întreprinderea Comunală, care este datoare de a instala branşamentul exterior.

Pentru a se putea asigura în condiții bune paza arestului, cel existent se consideră insuficient, având în vedere că plantoanele de pe culoarul arestului nu sunt în stare de a face supravegherea arestaților şi în asemenea condițiuni nu se poate aplica un regim de arest[1]. Fiecare planton are în primire şi de supravegheat un număr de 19 celule, fapt pentru care nu se poate executa în bune condițiuni dispozițiunile prevăzute în Regulamentul arestului.

Se va solicita prin referat pentru fiecare planton în parte pantofi cu talpă de cauciuc, pentru care fiecare va răspunde.

Sub supravegherea directă a Şefului de Secție, sanitarul, Plutonierul LUBENIȚĂ GHEORGHE, [se] va îngriji ca arestații săptămânal să fie îmbăiați, tunşi, bărbieriți, lingeria schimbate şi celulele spălate şi dezinfectate.

Înainte de încarcerarea noilor reținuți aduşi, față de aceştia se [vor] lua măsuri de a se controla din punct de vedere igienic, hainele lor vor fi controlate şi, în caz dacă se găsesc paraziți se [vor] etuva imediat, reținuții în toate cazurile vor fi îmbăiați.

Uşa care leagă coridorul birourilor de anchetă va fi ținută permanent închisă, cheia va fi la Ofițerul de Serviciu, precum şi un exemplar la Şeful Secției.

Din constatările făcute, s-a stabilit că arestații până în prezent nu au primit rația lor de mămăligă, astfel începând din ziua de 21, Secția Administrativă [se] va îngriji ca această alimentație să fie asigurată arestaților, dându-se ordin în acest sens.

Şeful Secției, în termen de 10 zile, va lămuri şi va cere ordin de urmare în privința celor 2 femei gravide, reținute în cadrul „Gărzii Populare", precum şi asupra celor 4 arestați cu vârsta peste 65 de ani.

Se va cere imediat de la Regiunea Arad material în legătură cu reținutul ARDELEANU VASILE, care a fost reținut la cererea acelei Regiuni, în cadrul ordinului 490, din anchetă s-a reținut că este deputat în Marea Adunare Națională şi nu s-a primit nici un fel de material.

Începând de la data întocmirii prezentului proces-verbal, Şeful Secției va efectua controale pe bază de plan de control la arest, în care sens va include şi pe şefii de birouri, cu ocazia acestor controale se [vor] reîmprospăta şi instrucțiunile privitoare la atribuțiunile ce revin Ofițerului de Serviciu şi plantoanelor pe arest.

În termen de 15 zile se va solicita de la Secția Administrativă să se intereseze de procurarea unei sobe de tablă, corespunzătoare pentru arderea hârtiilor /crematoriul hârtiilor/.

Tov. Lt. SIMONIS EMIL [se] va îngriji ca, începând de la întocmirea prezentului proces-verbal, arestații să fie scoşi din arest de către anchetatorii pe bază de bonuri, cum sunt date de altfel şi instrucțiuni.

Tov. Lt. SIMONIS EMIL va avea în față ca o sarcină primordială studierea şi crearea de agenturi de cameră, care să funcționeze în permanență.

Până la data de 24 Octombrie, tov. Lt. SIMONIS EMIL va prezenta tovarăşului Director sau Subdirector un plan pentru efectuarea tuturor reconstituirilor legate de cazurile care sunt în curs de anchetă.

[1] Lacună în document.

Fiecare şef de birou şi anchetator va avea în permanenţă în faţa lui o situaţie numerică din care să rezulte numărul total al reţinuţilor pe care [îi] are pe probleme şi stadiul anchetei, aceeaşi situaţie va avea şi Şeful Secţiei pe întreaga Secţie.

Fiecare anchetator va prezenta Şefului de Secţie raport de activitate zilnică, conform modelului dat de D.G.S.S., iar Şeful de Secţie va prezenta zilnic la tov. Director sau în lipsă la Subdirector, situaţia arestului precum şi un raport asupra rezultatului activităţii Secţiei 8-a, conform modelului dat de D.G.S.S.

Se va cere de la Secţia III-a, până la data de 26 Oct. a.c., să justifice propunerea de reţinere a lui TRUŢĂ GAVRILĂ, care a fost reţinut în cadrul ordinului 490.

În termen de 48 de ore se va lămuri situaţia celor 2 arestaţi de către Raionul Central, ordin ce se va pune în vedere Locotenentului Major KERTÉSZ DIONISIE, la fel şi a numitei FARKAS IULIANA, reţinută la dispoziţia Secţie III-a.

În viitor, toate amprentele de la reţinuţi [vor] fi luate de către tov. Slt. HENTER FRANCISC, care fiind la Secretariat va completa şi datele prevăzute în fişa dactiloscopică, la fel va răspunde asupra felului cum se va efectua în viitor fotografierea reţinuţilor. Fotografiile în viitor, care sunt anexate în dosar, vor fi predate în plic lipit, menţionându-se pe spatele fotografiilor şi numele respectivului.

Se va cere de la Secţia Administrativă să se întocmească în decurs de 10 zile un deviz pentru construirea rafturilor, dulapurilor necesare în magazia cu corpurile delicte şi obiecte personale, în aşa fel să i se asigure locaş pentru depozitarea unui număr de 200 pachete.

Sanitarul [se] va îngriji ca, în termen de 10 zile, infirmeria arestului să fie prevăzută cu medicamentele şi sculele necesare pentru asigurarea primului ajutor.

Pentru asigurarea aducerii arestaţilor în birourile de anchetă în timp mai scurt, precum şi pentru a se reglementa circulaţia arestaţilor pe coridorul birourilor de anchetă, ar fi strict necesar înfiinţarea unui post de planton pe coridorul birourilor.

Tov. Lt. SIMONIS EMIL va îndruma şi va da instrucţiuni tovarăşilor subalterni din Secţia 8-a ca aceştia să aibă comportări mai liniştite pe culoarul birourilor de anchetă, având în vedere că se constată, că atât în birourile, cât şi pe culoarul Secţiei 8-a există o acustică accentuată, care încă măreşte sonoritatea. Problema de a se discuta cu vocea redusă între tovarăşi se pune ca o problemă deosebită, având în vedere că prin discuţia mai accentuată între doi sau mai mulţi tovarăşi ar putea să nască unele deconspirări faţă de reţinuţi care se află în vreo cameră în apropiere.

CONCLUZIE

Din controlul efectuat se stabileşte că tovarăşii care compun Secţia 8-a sunt tovarăşi buni, toţi cu perspective de dezvoltare, care au dat dovadă de interes în muncă, care au făcut faţă sarcinii grele pe care au avut până în prezent în condiţiuni bune.

În afară de unele lipsuri constatate, care de altfel sunt consemnate în procesul-verbal, se poate caracteriza munca Secţiei ca în progres şi bun.

Drept care am dresat prezentul proces-verbal.

Căpitan de Securitate Steiner Tiberiu

Şeful Secţiei 8-a
Lt. de Securitate Simonis Emil

Văzut
Director Regional
Maior de Securitate Kovács Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 94, f. 36-53.

145.

1952 octombrie 23, Toplița. M.S.S.-B.R. Toplița către M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: raport în legătură cu manifestările dușmănoase ale foștilor membri P.N.Ț.-Maniu.

BIROUL RAIONAL DE SECURITATE TOPLIŢA

Prin curier
Nr. 312/170588
din 23 Octombrie 1952

DIRECŢIUNEA GENERALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

La ordinul Dvs. Nr. 312/10078, din 13 August 1952, raportăm:

Activitatea elementelor foste P.N.Ţ.-Maniu /membri/ se caracterizează prin manifestări duşmănoase faţă de regimul nostru, astfel redăm mai jos unele cazuri:

În ziua de 18 Octombrie a.c., chiaburul TRUŢA PETRU din comuna Toplița, fost membru în P.N.Ţ., cu domiciliul în comuna Toplița, Cât. V, a instigat ţăranii şi a lansat zvonuri ca:

Înscrierile în listele electorale nu se fac pentru votare, ci pentru înscrierile ţăranilor de a-i prinde mai uşor în colectiv, să se nenorocească complet. A mai afirmat că impozitul este destul pe capul lor.[…]

La fel, numitul TESLOVAN IOAN, zis POTCOAVĂ, fost membru în P.N.Ţ., s-a manifestat împotriva alegerilor, lansând zvonuri, afirmând:

Că ei ştiu ce fel de votare este aceasta şi nu se face pentru votarea Constituţiei, ci pentru colectiv.

Tot cu ocazia înscrierilor în listele electorale s-au manifestat şi numiţii PUI PETRE şi POP PETRE, toţi din comuna Toplița, Căt. V, foşti membri în P.N.Ț.-Maniu, afirmând:

Că înscrierile în listele electorale nu [sunt] altceva decât lanț în gât[ul] țăranilor, prin colectivizarea agriculturii.

Cazul a fost raportat de noi cu Nr. 244/170562 din 21 Octombrie 1952.

Alte cazuri de manifestări nu am avut [de] semnalat în această perioadă.

Slt. de Securitate Blăjan Gheorghe Slt. de Securitate Kertész Mihai

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 64, f. 2.

146.

1952 octombrie 24, Târgu-Mureş. M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară către M.S.S.-D.R. Cluj: notă informativă a profesorului suplinitor Popovici Ştefan din Urmeniş referitor la fugarul Stupineanu Alexandru.

Notă informativă
asupra fugarului Stupineanu Alexandru, zis Csandi

Subsemnatul Popovici Șt., de profesiune profesor suplinitor în com. Urmeniş, continuând culegerea de informații asupra lui Stupineanu Alex., zis Csandy – am aflat în ultimul timp următoarele:

Din convorbirile avute cu elevii şcolii mele între 15-16 Oct. '52, în timpul unei excursii făcute în pădurile din împrejurimile com. Urmeniş-Şopteriu, am aflat că în pădure se află vechi adăposturi din timpul războiului şi că unele din ele ar avea aspectul că ar fi locuite din când în când. Nu am putut verifica încă aceste informații.

Săptămâna trecută, pe drumul pe care-l făceau elevii întorşi din Urmeniş la Delureni, pentru a merge acasă, s-au întâlnit, în ce punct nu ştiu, cu un individ bărbos şi înarmat. Individul a dispărut în pădure. Această informație întăreşte şi dovedeşte faptul că numitul fugar există în apropierea satelor acestea (Şopteriu, Delureni, Urmeniş)

24.X.52 „Popovici"

Elevii care, presupun eu, că l-au văzut ar fi Şimon şi Rusu, ambii din Delureni.

Tot Rusu este acela care mi-a comunicat informațiile asupra adăposturilor

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 105, f. 149-150v.

147.

1952 octombrie 28, Bucureşti. M.S.S.: Ordinul de zi nr. 827 privind sancționarea unor directori de direcții regionale pentru nerespectarea ordinului 771/1952.

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI
Cabinetul Ministrului

Ordin de zi nr. 827
din 28 Oct. 1952

Prin controlul executat de organele Ministerului în mai multe Direcții Regionale, s-a constatat că ordinul nr. 771, din 11 Septembrie 1952, cu privire la măsurile ce trebuiesc luate pentru preîntâmpinarea, descoperirea şi depistarea spionilor şi diversioniştilor paraşutați, a fost privit cu lipsă de răspundere de către unii directori regionali de securitate şi miliție.

Astfel, la D.M.R. Craiova, ordinul n-a fost prelucrat, iar la regiunile Iaşi şi Timişoara s-a întârziat nejustificat prelucrarea ordinului şi nu s-au făcut planuri de muncă în care să se prevadă precis modul de conlucrare al organelor Ministerului Securității Statului.

Controlul executării s-a făcut în mod defectuos şi mai mult sporadic, fapt care a dus la neaplicarea ordinului întocmit.

Pentru superficialitatea de care au dat dovadă în aplicarea ordinului nr. 771, se sancționează cu câte 5 zile arest următorii tovarăşi:

1. Maior Haratau Leonid, directorul Mil.Reg. Craiova
2. Maior Diaconu Ilie, directorul Mil.Reg. Timişoara
3. Lt.Col. Pandele, directorul Reg. Sec. Statului Iaşi

Tov. Lt.Col. Moiş Aurel, directorul Regiunii de Securitate Timişoara, se sancționează cu ordin observator.

Ministerul Securității Statului
General Locotenent
ss. Drăghici Alexandru

Pentru conformitate
Plut. de Securitate Moga F.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 618, f. 2.

148.

1952 noiembrie 10, Reghin. M.S.S.-B.R. Reghin către M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: notă telefonică despre afirmaţiile funcţionarului Hagiu Alexandru referitor la alegerile din 30 noiembrie 1952.

Notă telefonică

Biroul Raional de Securitate Reghin — Nr. 3/63750
10 Nov. 1952

M.S.S. Regiunea Autonomă Maghiară

HAGIU ALEXANDRU, fost membru P.N.Ţ. Maniu, funcţionar la Secţia Financiară Reghin, faţă de informatorul nostru a spus că alegerile din 30 Nov. necesită cheltuieli fantastice, întreaga pregătire ne arată neseriozitatea lor. În străinătate [se] fac vii comentarii asupra acestor alegeri şi le compară cu cele din U.S.A., care au [un] scop bine definit, iar la noi se repetă acelaşi lucru, după modelul Sovietic, cu promisiuni deşarte de care s-a plictisit şi ultimul muncitor.

Lt. Bogyó Nicolae

Tr. Slt. Makkai
Pr. Serg.Maj. Burus G.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 55, f. 107.

149.

1952 noiembrie 20, Sângeorgiu de Pădure. M.S.S.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: proces-verbal întocmit în urma muncii de control, sprijin şi îndrumare efectuat de ofiţeri din cadrul M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară.

MINISTERUL SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

PROCES-VERBAL
Azi 20 Noiembrie 1952 la Sângeorgiu de Pădure

Noi, Steiner Tiberiu, Căpitan de Securitate, director adjunct, Löte Vasile, Lt. de Securitate, şeful Biroului 2 din Secţia II şi Szöcs Andrei, Slt. de Securitate, şeful Biroului 4 din S. III, toţi din Regiunea Autonomă Maghiară, trecând la munca de control, sprijin şi îndrumare la Biroul Raional de Securitate Sângeorgiu de Pădure din Regiunea Autonomă Maghiară, am constatat următoarele:

ÎNCADRARE

Biroul Raional Sângeorgiu de Pădure este încadrat cu un efectiv de cinci lucrători operativi /sectorişti/, un secretar tehnic şi un conducător auto, Biroul fiind condus de către Slt. de Securitate Papsai Pavel. Conform schemei de organizare, încadrarea este completă, lipsind numai un om de serviciu.

LOCALUL

Clădirea Biroului are un număr de 7 încăperi dintre care efectiv trei sunt folosite pentru birouri, iar restul pentru cazarea ostaşilor, club, cameră de oaspeţi. Localul este bine întreţinut, curat, spaţios şi luminos. În ceea ce priveşte dotarea cu mobilier ar mai necesita trei mese de birou, două fişete.

CABINET

Slt. de Securitate Papsai Pavel, şeful Biroului, are următoarele lucrări de cabinet:

Dosarul nr. 1 Corespondenţă confidenţială

Dosarul nr. 2 Ordine instructive

Dosarul nr. 3 Procese-verbale de inspecţie şi registru de inspecţie

Dosarul nr. 4 Procese-verbale de şedinţe de analiză şi de instructaj

Dosarul nr. 5 Ordinele de zi

Dosarul nr. 6 Cu acte despre orientarea generală a raionului cuprinzând piese foarte bune, date statistice clare din care se reflectă situaţia raionului din punct de vedere statistic

Dosarul nr. 7 Procese-verbale cu caracter administrativ

Dosarul nr. 8 Planurile de muncă ale sectoriştilor, trimestriale şi defalcate pe săptămâni.

Toate lucrările cuprinse în dosarele de mai sus sunt înregistrate în registrul de cabinet până la nr. 25.

Are un registru de cabinet în care sunt trecute în evidenţă toate dosarele informatorilor, dosarele de verificare, dosarele de acţiuni informative, precum şi dosarele comunale din care rezultă stadiul acestor dosare.

Are o evidenţă clară a elementelor fugite din ţară precum şi despre membrii familiilor lor, evidenţă care a fost defalcată pe sectoare şi comune în vederea punerii lor în supraveghere. La fel, are o evidenţă clară a elementelor care au făcut parte din fostele partide reacţionare care, de asemeni, au fost date în lucrare sectoriştilor.

Are tabel fişă despre toate elementele trimise în U.M. din acest raion, precum şi o situaţie nominală despre elementele chiabureşti identificate în raion.

Are un dosar cu câte un scurt istoric pentru fiecare comună în parte, asupra cultelor şi preoţilor existenţi în acea comună, precum şi despre aceia care au existat în trecut.

Are un dosar pentru lucrările cu A.L.A.

Are un dosar cu lucrările venite pe linia S. I. Toate aceste lucrări sunt executate de el.

Plan de muncă propriu-zis nu are, decât îşi extrage sarcinile pe săptămâni din planurile de muncă ale sectorişţilor, efectuând pe baza acestora controale pe teren. Participă la întâlnirile cu informatori, controlează dirijarea lor şi mai puţin s-a preocupat de controlarea şi dirijarea sectorişţilor din punct de vedere scriptic.

Are trei informatori recrutaţi în ultima perioadă cu care lucrează în mod direct, din care doi au şi furnizat material informativ destul de bun, iar al treilea recrutat recent. Mai are punctate încă trei elemente, faţă de care este în curs de a strânge materialul pentru recrutare.

Are o casă de întâlnire la Sovata Băi şi este în curs de înfiinţare o casă de întâlnire la Sângeorgiu de Pădure.

Ţine evidenţa lucrărilor în termen, însă termenele nu sunt întotdeauna respectate.

Are caiet de notare, rămânând în urmă cu notările pe anul 1952.

SECTOARELE

Sectorul Nr. 1. Slt. de Securitate Szász C. Iuliu

De acest sector aparţine comuna Sângeorgiu de Pădure cu un număr de 7 obiective, plus comuna /sediul de raion/ cu toate problemele şi termocentrala în construcţie din comuna Fântânele.

În comuna Sângeorgiu de Pădure:

ŞANTIERUL GAZ-METAN

Are dosar de obiectiv din care lipseşte istoricul operat la zi. Suspecţi nu sunt identificaţi, în dosar nu are material informativ. Mapă anexă „D" nu are.

Are un singur informator, al cărui dosar însă nu a fost întocmit conform directivei, nu are piesele prevăzute şi nu este aprobat de către şeful Biroului. Informatorul în cauză este tocmai şeful schelei, care a dat material privind producţia.

Supravegheaţi nu are în obiectiv.

TELECOMUNICAŢII

Nu are dosar de obiectiv. Nu are informatori şi nici suspecţi identificaţi.

SECŢIA FINANCIARĂ RAIONALĂ

Are dosar de obiectiv, având material numai la litera A. În dosar nu sunt trecuţi nici suspecţii identificaţi şi nici informatorii din obiectiv. Material informativ nu există în dosar.

Are doi informatori necalificaţi, dintre care unul cu dosar conform directivei. Cel recrutat conform directivei a dat material bun, celălalt nu a dat nici o informare din luna Iunie 1952.

Are două elemente puse în supraveghere activă, nu posedă însă material informativ despre activitatea lor.

Mapă anexă „D" nu are.

BANCA R.P.R.

Nu are dosar de obiectiv, fiind în curs strângerea materialului necesar întocmirii. Nu are suspecţi identificaţi.

Are un informator recrutat în Aprilie 1952, neconform cu Directiva, fiind recrutat numai pe baza autobiografiei şi angajamentului fără să posede alte piese sau aprobarea şefului de birou. Ultima notă informativă a furnizat în luna August 1952.

COLECTĂRI

Nu are dosar de obiectiv nici pentru C.S.C.P.A., nici pentru C.R.R., fiind în curs strângerea materialului necesar întocmirii. Nu are suspecţi identificaţi.

Are doi informatori cu dosare conform directivei, care au dat material privind stadiul colectărilor.

COOPERAŢIA

Nu are dosar de obiectiv, fiind în curs de formare. Nu are suspecţi identificaţi.

Are un număr de trei informatori dintre care doi nu sunt cu dosare conform directivei. Cei cu dosare neconforme cu directiva au furnizat material bun. Informatoarea „Magdalena", cu dosar conform directivei, nu a mai dat nici un material informativ din luna August, fiind deconspirată. La o şedinţă ţinută în cadrul Comitetului Raional P.M.R., un activist de partid, al cărui nume nu s-a aflat până în prezent, i-a pus întrebarea că pe câţi cetăţeni mai dă pe mâna securităţii, în urma cărui fapt informatoarea nu a mai dat nici un material.

COMUNA SÂNGEORGIU DE PĂDURE

Are dosar de obiectiv conform directivei. Are un număr de 160 suspecţi identificaţi, operaţi pe tabele fişe de suspecţi.

Nu are mapă anexă „D" şi nici elemente suspecte puse în supraveghere activă.

Are un număr de 6 informatori necalificaţi, dintre care 2 cu dosare conform directivei, iar 4 nu. Dintre informatori 4 dau material informativ destul de bun, unul nu este reactivizat, iar unul a plecat recent din obiectiv.

Material informativ nu are în dosarul de obiectiv, acesta fiind clasat la mapele anexe ale informatorilor.

Nu are grafic de întâlnire cu informatori.

ŞANTIERUL TERMOELECTRIC FÂNTÂNELE

Are dosar de obiectiv conform directivei. Are identificaţi un număr de 18 suspecţi. Materialul informativ nu este operat în dosarul de obiectiv, fiind clasat la dosarele anexe ale informatorilor.

Are 5 suspecţi puşi în supraveghere activă. Nu are însă mapa anexă „D" şi materialul informativ obţinut despre cei supravegheaţi s-a clasat la dosarele anexe ale informatorilor. Despre cei 5 supravegheaţi un singur informator a dat material informativ de valoare.

Are deschis un număr de 3 dosare de verificare, două din 16 Ianuarie 1952 cu termenele expirate şi unul deschis la 1 Septembrie 1952. Suspecții cu dosarele de verificare nu sunt încadrați informativ şi nu posedă material informativ despre activitatea lor.

Are un număr de 9 informatori dintre care numai unul cu dosar conform directivei. Din cei 9 informatori, numai 4 dau material informativ, urmând ca unii să fie abandonați, iar alții reactivizați.

Sectorul Nr. 2. Slt. de Securitate Sabău Gheorghe.

Are în sectorul său 5 comune, 10 sate precum şi 5 G.A.C. şi una secție G.A.S. Pentru fiecare comună are dosar conform directivei cu o serie de lipsuri ca operarea istoricului, dări de seamă, sinteze şi planuri de căutare a informațiilor.

Are mapă anexa „D" din care rezultă material puțin informativ şi majoritatea nu tratează aspecte de securitate. Se constată că există o lipsă totală de dirijare a informatorilor asupra elementelor supravegheate. Astfel, din totalul de 198 suspecți, în prezent are în supraveghere 20 de elemente, având o acoperire informativă de 42 informatori necalificați care aduc material informativ în mod neorganizat şi întâmplător.

Din cei 42 informatori, pentru un număr de 11 există dosare întocmite conform directivei, care dau informații la întâmplare, iar o parte, circa 10, nu dau nici un randament.

Are identificate un număr de 93 elemente fugite în străinătate, însă familiile lor nu sunt încadrate informativ.

Are grafic de întâlnire, însă nu lucrează pe baza acestuia, neoperând deloc pe luna Noiembrie.

Are plan de muncă, însă sarcinile incluse în acesta nu sunt duse decât în mică măsură la îndeplinire.

Are un număr de 5 G.A.C. cu dosare conforme directivei, lipsind istoricele operate la zi, materialul informativ, planurile de căutare de informații.

În aceste obiective are identificați un număr de 23 suspecți şi are un număr de 6 informatori care dau material informativ, însă mai mult de suprafață, fără să rezulte din aceasta activitatea elementelor dușmănoase identificate.

Are un dosar de verificare deschis din cursul lunii Mai, fără să rezulte activitatea celui verificat, dat fiind că nu are nici un informator încadrat special pentru cel verificat.

Sectorul Nr. 3. Slt. de Securitate Biro Gavril

Are în sector 6 comune şi 12 sate, având dosare de obiectiv pe comune cu toate piesele constituente, din care se poate scoate în mod deosebit în evidență situația elementelor suspecte, care sunt bune. Nu acelaşi lucru este şi pentru restul de materiale.

În cele 6 comune şi 12 sate are identificați un număr de 403 suspecți, dintre care 21 au fost puşi în supraveghere, obținând însă material numai pentru un număr de 5 elemente. Față de numărul suspecților dispune de 28 informatori în obiectivele de mai sus, aceştia în majoritate nu au adus informații din care să rezulte acțiuni dușmănoase ale elementelor supravegheate. S-au găsit câteva cazuri de sesizări de valoare, care nu au fost pe urmă adâncite deloc, necunoscând în momentul de față care este situația elementelor vizate.

Are două G.A.C. cu dosare conform directivei, având un număr de 6 elemente suspecte puse în supraveghere printr-un număr de 5 informatori, dintre care numai față de 5 elemente suspecte rezultă material informativ.

Are plan de muncă, sarcinile incluse în majoritatea cazurilor nu sunt duse la bun sfârşit datorită faptului că planul a fost întocmit neținându-se cont de posibilitățile de realizare.

Are grafic de întâlnire, dar nu se ține de el.

Sectorul Nr. 4. Slt. de Securitate Vultur Vasile

Are un număr de 6 comune şi 6 sate, în care sunt cuprinse următoarele obiective mai importante: I.P.E.I.L., Stațiunea Balneară şi Întreprinderile „Steagul Roşu" din Sovata, salina din comuna Praid, topitoria de in din comuna Ghindari şi G.A.C. din comuna Sovata, satul Sărățeni.

În obiectivele din comuna Sovata are un număr de circa 1150 de angajați, față de care are identificați un număr de 16 suspecți şi un număr de 9 informatori. Are puse în supraveghere activă un număr de 5 elemente pentru care are material informativ.

Lipsuri mai mari se constată la Stațiunea Balneară Sovata, care nu are dosar de obiectiv conform directivei, nu are completat decât litera A, neavând suspecți identificați.

La salina Praid are dosar conform directivei, cu 3 suspecți identificați, cu 1 informator calificat şi 2 necalificați, toți cu dosare conform directivei.

Are în supraveghere pe evidență 2 elemente cu material informativ.

Are mapa anexă „D", însă materialul informativ este clasat la dosarele anexe ale informatorilor.

La topitoria din comuna Ghindari are dosar conform directivei, are 1 suspect identificat. Are 2 informatori necalificați cu dosare conform directivei. Are în supraveghere activă un element cu material informativ înaintat la Regiunea de securitate.

La G.A.C. Sărățeni are dosar conform directivei, cu tabele fişe de suspecți neoperate, având un informator necalificat cu dosar conform directivei.

Mai are în sector 2 întovărăşiri agricole tip T.O.Z., despre care însă nu are nici o evidență.

În comune şi sate are identificați un număr de 633 suspecți, având un număr de 18 informatori din care 13 cu dosare întocmite conform directivei. Informatorii în general dau informații de suprafață, dar sunt unii care dau material de valoare.

Are grafic de întâlnire, însă nu este întocmai respectat.

Are plan de muncă, în majoritate fiind respectate şi executate la termen sarcinile incluse.

Sectorul Nr. 5. Slt. de Securitate Gede Iosif.

Are în sectorul său un număr de 5 comune, 2 sate, 2 G.A.C. pentru care are dosare comunale şi de obiective conform directivei, din care se poate remarca îndeosebi evidența elementelor suspecte, care este clară şi bună.

Figurează un număr de 266 elemente suspecte, dintre care un număr de elemente[1] au fost puse în supraveghere, obținându-se material pentru un număr de 10 elemente, iar pentru restul nu se cunoaşte nici o activitate. Față de numărul suspecților are o acoperire informativă de 11 informatori necalificați, pentru care are dosare personale conform directivei. Se simte o lipsă totală în dirijarea muncii cu informatorii, precum şi nu se adâncesc unele aspecte semnalate de ei.

Are plan de muncă bine întocmit, fiind incluse sarcini concrete pe termene, dar supraîncărcate, din care cauză în privința sarcinilor propuse legate de supravegherea elementelor suspecte, planul a realizat în proporție de 20%, iar în recrutări de informatori în 40%.

Are mapa anexă „D" cu puțin material şi majoritatea notelor informative nu sunt operate în mape, decât sunt răsfirate în diferite dosare.

Are grafic de întâlnire, însă nu a fost operat.

Secretariat. Slt. Milăşan Constantin.

Lucrează în această problemă din Octombrie 1951, îndeplinind atribuțiunile registraturii, secretariatului, ține evidența lucrărilor şi a arhivei, precum şi efectuează lucrările necesare biroului în privința contabilității şi administrativului.

Registrul de intrare şi ieşire a fost operat până la nr. 2221, fiind toate lucrările înregistrate şi repartizate la timp. Se ocupă cu redactarea buletinului, precum şi cu verificarea arhivei unde s-a procedat conform instrucțiunilor date în privința contopirii fişelor, precum şi verificării dosarelor. Astfel, din totalul de 222 de dosare speciale, un număr de 44 dosare au fost verificate şi înaintate, iar în ceea ce priveşte dosarele personale, un număr de 343 la fel au fost terminate şi înaintate Direcției Regionale. Fişele şi în general evidența este folosită din parte tovarăşilor sectorişti.

Tovarăşii primesc alimente în cadrul Ordinului 50 trimestrial, care întotdeauna a fost distribuit la timp şi în bune condițiuni, cu excepția alimentelor de aprovizionare de iarnă care nu au fost primite la acest Raion de la Direcția Regională.

Are plan de muncă unde aproape majoritatea punctelor sunt mai mult înşirări de sarcini generale permanente şi mai puțin un ghid de muncă, iar sarcinile propuse în planul în munca cu evidența, acestea sunt exagerate, irealizabile.

Raionul are o maşină Willis, fiind întreținută de conducătorul auto Plut. Molnár Ludovic, care dă dovadă de o îngrijire deosebită a autovehiculului, de un an şi jumătate ține în permanență în circulație fără de a se executa vreo reparație mai serioasă, asigurând astfel mijloacele necesare de exploatare în sectoare.

Paza Biroului este asigurată de un număr de 6 ostaşi, incluzând şi şeful pazei, care sunt cazați în condițiuni foarte bune, iar hrana lor este asigurată prin cantina sfatului, unde primesc atât cantitativ, cât şi calitativ hrană bună. Cazuri de indisciplină demne de remarcat nu au fost.

CONCLUZII

În urma controlului efectuat asupra Biroului Raional de Securitate Sângeorgiu de Pădure rezultă că toți tovarăşii au fost preocupați de ducerea la bun sfârşit a sarcinilor ce le stăteau în față.

Ca o greutate în munca sectoriştilor este faptul că sunt supraaglomerați cu diferite ordine în termene scurte, aproape de la toate secțiile şi birourile din regiune, precum şi în întocmirea rapoartelor de investigații şi pentru secțiunea A.L.A., din care cauză de multe ori sunt neglijate unele sarcini incluse în plan.

Se mai constată ca o greutate îndeosebi în munca tov. Slt. Sabău Gheorghe şi mai puțin la tov. Slt. Vultur Vasile, primul necunoscând deloc limba maghiară, iar secundul înțelege şi poate să converseze, dar nu poate să prelucreze materialul informativ în limba maghiară.

Ca fapt pozitiv se poate arăta că toate dosarele de obiectiv pe comune sunt întocmite în conformitate cu directiva, cu anumite lipsuri care sunt în curs de completare şi de remediere.

În cursul acestui an au înaintat în U.M. un număr de 48 de elemente duşmănoase, majoritatea fiind chiaburi, iar un număr de 11 dosare sunt înaintate la Direcția Regională pentru a li se aproba trimiterea acestor elemente la C.M.

În ultima perioadă au reuşit să identifice şi să aresteze un număr de 3 fugari, respectiv în trimestrele 2 şi 3, astfel în raion nu mai sunt cunoscute că ar exista elemente fugite de acasă.

În munca informativă au reuşit să creeze o agentură care în mod cifric ar putea să acopere necesitățile stricte, dar numai cu o dirijare justă. Această rețea în planurile de muncă este prevăzută de a se lărgi, chiar şi cu rezidenți şi informatori calificați, deoarece în prezent 99% a rețelei informative este compusă din informatori [necalificați].

În munca cu informatorii, lipsurile mai serioase rezultă în aceea că nu se ține legătura în mod regulat şi că nu se respectă de toți tovarăşii munca cu informatorii pe bază de grafic.

În majoritatea cazurilor, lipseşte puterea de pătrundere a informatorilor, precum şi lipsa de dirijare, deoarece marea parte a materialului nu tratează aspecte de securitate, decât mai mult cazuri de manifestări izolate, iar acel puțin material bun ce există nu se exploatează în suficientă măsură şi nu se dirijează informatorii pentru a se stabili situațiile reale.

În privința căutării informațiilor nu în toate cazurile se lucrează în mod perseverent pentru a lărgi şi aprofunda aspectele semnalate, de a cunoaşte din timp activitatea elementelor duşmănoase şi pentru a se putea lua măsuri de prevenire.

În privința planurilor de muncă, acestea sunt bine întocmite cu sarcini concrete şi poate să prezinte un ghid în muncă şi deschide perspective în munca informativă. Lipsa constă în aceea că sunt supraaglomerate față de capacitatea de a cuprinde munca în sectoare şi că la întocmirea acestora nu s-a bazat la cunoaşterea şi studierea obiectivelor, ci în majoritatea cazurilor planurile au fost întocmite pornindu-se din necesitățile ce au sectoriştii pentru a se putea stăpâni problemele.

În mod deosebit trebuie să scoatem în evidență lipsurile din dosarul de obiectiv de la termocentrala în contrucție de la Fântânele, din care dosar nu rezultă punctele vulnerabile ale acestui obiectiv, aproape în întregime lipseşte evidența suspecților, precum şi faptul că din cele trei dosare de verificare pe care are în acest obiectiv, nici unul nu este încadrat informativ şi că nu are nici un informator calificat.

La fel, nu rezultă felul cum sunt organizate pazele şi măsurile contra incendiului şi datele ce ar caracteriza acest obiectiv.

[1] Nu este specificat număr de elemente puse în supraveghere.

Aceleaşi lipsuri se constată şi la Staţiunea Balneară Sovata, care nu a fost urmărită deloc.

În proporţie de 60% din numărul total al informatorilor există dosare întocmite conform directivei, însă şi în executarea acestor materiale se observă un şablonism şi formalism, îndeosebi în redactarea studiilor şi caracterizărilor informatorilor, iar în ceea ce priveşte fişele personale, acestea sunt făcute în mod sumar şi nu oglindesc întreaga activitate anterioară a infractorilor. La cele mai multe dosare lipsesc listele rudelor. La restul de informatori se constată că sunt întocmite dosarele cu majoritatea pieselor lipsă, iar o parte sunt recrutaţi numai pe baza unui angajament, fără vreun studiu anticipat, fără aprobarea tovarăşului şef de birou. Dosarele anexe ale informatorilor nu sunt ţinute conform instrucţiunilor şi materialul informativ nu este aşezat în aşa fel ca [din] ea să rezulte exploatarea făcută.

Deşi s-a trasat sarcina încă de la apariţia directivei despre munca cu agentura de a se lucra cu informatorii pe bază de chestionare, nu s-a introdus acest sistem de muncă şi se utilizează metodele de a lucra din memorie.

Încă de la primirea ordinului 771 au început să pună în aplicare sarcinile incluse în acest ordin, recrutând până în prezent, în mod special în această problemă, un număr de 7 informatori, conform directivei, reuşindu-se de a se identifica prin investigaţii un număr de 100 elemente fugite în statele imperialiste ale căror rudenii apropiate se află în acest raion şi o parte dintre ei sunt puse deja în supraveghere.

În privinţa ordinului 811 au început să puie în aplicare sarcinile privind verificarea şi curăţirea reţelei informative şi cunoaşterea şi acoperirea punctelor vulnerabile din obiective.

Analizând lipsurile constatate cu fiecare tovarăş în parte s-a ajuns la concluzia că rămânerea în urmă în unele sectoare de muncă se datoreşte faptului că tovarăşii nu sunt în suficientă măsură documentaţi asupra sarcinilor şi problemelor ce au de urmărit, precum şi nu se cunosc în suficientă măsură formele sabotajului şi acţiunilor de diversionism şi contrarevoluţionare pe care duşmanul de clasă atât în procesele de producţie, cât şi în alte sectoare ar putea să le provoace. În general, se resimte o insuficientă pregătire politică şi profesională a tovarăşilor din acest birou, care nici în urma devierii de dreapta nu au înţeles necesitatea urmăririi a obiectivelor cooperatiste, finanţe şi colectări, concretizându-se prin faptul că până în prezent nu s-au întocmit dosare de obiective pentru U.R.C.C., C.E.C. şi B.R.P.R.

De asemeni nu se urmăreşte în suficientă măsură, necunoscându-se transformarea socialistă a agriculturii şi formele de sabotaj ale duşmanului de clasă în această problemă, activitatea G.A.C. şi nu au nici o evidenţă despre întovărăşirile agricole de tip T.O.Z.

Rezultă din cele de mai sus şi faptul că directivele muncii profesionale nu sunt în suficientă măsură cunoscute de tovarăşii sectorişti, deşi studierea acestora se face în cadrul şedinţelor prevăzute, considerându-se însă ca lipsă că acestea sunt prelucrate numai în mod teoretic şi nu sunt exemplificate pentru a putea fi folosite în munca practică.

În privinţa disciplinei, atât în muncă, cât şi cea militară, nu se constată defecţiuni, ci aceasta se aplică întocmai.

În munca politică, în ultima perioadă s-a constatat o îmbunătăţire, fapt ce a şi făcut ca munca profesională să meargă mai bine. Considerăm ca o lipsă că sarcinile trecute în viaţa de partid membrilor de partid şi U.T.M.-iştilor nu au fost legate de munca profesională, astfel în mod practic tovarăşii nu au putut să se dezvolte în suficientă măsură.

Membrii de partid şi U.T.M.-iştii din acest Birou nu în toate ocaziile au dat dovadă că înţeleg necesitatea susţinerii şi sprijinirii aplicării ordinelor întocmai ce s-au dat pe linie profesională, fapt pentru care se datoresc lipsurile constatate.

SARCINI

În vederea îmbunătăţirii muncii Biroului Raional Sângeorgiu de Pădure se vor lua următoarele măsuri:

1. Se vor pune în aplicare întocmai dispoziţiunile prevăzute în ordinul de zi M.S.S. 771, incluzând în planurile de muncă ale tovarăşilor toate punctele prevăzute în acest ordin. Şeful Biroului va controla săptămânal felul cum se execută sarcinile ce le revin tovarăşilor.
2. Se vor aplica întocmai dispoziţiunile prevăzute în ord. de zi M.S.S. 811 şi se va trece de îndată la întocmirea unui plan de acţiune în conformitate cu sarcinile prevăzute în acest ordin, precum şi se vor include în planurile de muncă ale tovarăşilor toate punctele prevăzute.
3. Studierea cu întreg personalul a celor trei directive ale muncii profesionale în şedinţe de instructaj.
4. În termen de zece zile se va înainta pentru Biroul D tabelul asupra acelor elemente care corespondează cu străinătatea.
5. Introducerea muncii pe bază de chestionar cu informatorii.
6. Aplicarea întocmai a ordinului 831 şi întocmirea unui plan de acţiune în termen de 48 ore, care plan se înaintează la Direcţie.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal.

Căpitan de Securitate Steiner Tiberiu Lt. de Securitate Löte Vasile Slt. de Securitate Szöcs Andrei

Văzut:
Director Regional
Maior de Securitate Kovács Mihail

Şeful Bir. Sâng. de Pădure
Slt. de Securitate Papsai Pavel

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 355, f. 5-15.

150.

1952 noiembrie 26, Oraşul Stalin (Braşov). Procuratura Militară Teritorială Oraşul Stalin către M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: adresă prin care se comunică aria de competenţă teritorială a Procuraturii Militare Teritoriale Oraşul Stalin.

R.P.R.
PROCURATURA MILITARĂ TERITORIALĂ
ORAŞUL STALIN

Strict Secret

Nr. 004, din
26 Noiembrie 1952

Către
DIRECŢIA SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Vă comunicăm că prin Decizia Nr. 319, din 13 Oct. 1952, a Ministerului Forţelor Armate ale R.P.R.-ului şi a Procurorului General al R.P.R.-ului s-a decis înfiinţarea Procuraturii Militare Teritoriale Oraşul Stalin, cu următoarea competenţă teritorială:

Procuratura Militară Teritorială cu sediul în Oraşul Stalin, are în competenţă Regiunile Administrativ-Economice: STALIN, HUNEDOARA şi REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ.

Ţinând seama de competenţa Teritorială a Procuraturii Militare Teritoriale Oraşul Stalin, veţi trimite de urgenţă toate cauzele /dosarele cu cercetări cu reţinuţi sau fără reţinuţi/ care potrivit art. 9 pct. 2 lit. a şi b din Legea nr. 7 sunt de competenţa teritorială şi materială a Procuraturii Militare Teritoriale.

Pentru a lua cunoştinţă de competenţa materială a Procuraturii Militare Teritoriale Oraşul Stalin, vă trimitem alăturat o copie de pe art. 9 pct. 2 din Legea nr. 7, publicată în Buletinul Oficial Nr. 31 din 19 Iunie 1952.

Procuror Militar Girant
Lt. de justiţie Petronescu Ion

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 107, f. 1.

151.

1952 noiembrie 27, Târgu-Mureş. M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară către M.S.S.: raport privind pregătirile pentru alegeri.

MINISTERUL SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Nr. 331/20.636
27 Nov. 1952

Către,
MINISTERUL SECURITĂŢII STATULUI
BUCUREŞTI

La ordinul Dvs. Nr. 831 Cabinet din 15 Nov. 1952 raportăm:

În seara zilei de 26 XI a.c. a sosit în oraşul Tg.-Mureş Tov. MOGHIOROŞ ALEXANDRU, candidatul de deputat al Regiunii Autonome Maghiare.

În tot oraşul se constată o mare fierbere, pregătiri, prin toate instituţiile cu lozinci în vederea alegerilor, iar la Palatul Cultural a fost pregătită sala în mod festiv în vederea şedinţei ce are loc la orele 18, în prezenţa tov. MOGHIOROŞ.

Populaţia aşteaptă cu nerăbdare să vadă pe tov. Moghioroş, dar la şedinţă se poate intra numai cu invitaţii, s-au ivit nemulţumiri între cetăţeni, astfel la Sfatul Oraş s-au primit numai trei invitaţii.

Au fost invitaţi din întreprinderile din Tg.-Mureş stahanoviştii şi fruntaşii în producţie.

Şedinţa s-a început la orele 18 în sala Palatului Cultural din Tg.-Mureş, fiind arhiplină, a fost deschisă de tov. Prim-secretar CSUPOR LUDOVIC, care a prezentat autobiografia în limba română şi maghiară a tov. MOGHIOROŞ, urmată de discuţii şi întrebări, după care a luat cuvântul tov. MOGHIOROŞ şi urmează un program cultural.

Paralel cu şedinţa, pe străzile oraşului, cu începere de la orele 14, au trecut echipe de studenţi şi elevi strigând lozinci cu numele tov. GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ şi tov. MOGHIOROŞ.

Şi în raioane se ţin şedinţe festive în prezenţa candidaţilor de deputaţi.

Starea de spirit este favorabilă.

În ziua de 26 XI a.c., după expunerea autobiografiei tov. KOVÁCS GHEORGHE, candidat de deputat al oraşului Covasna, raionul Tg. Secuiesc, iar ulterior s-a comentat nefavorabil cum s-a aprobat candidatura unui fiu de preot. Organele noastre raionale au semnalat acest fapt Comitetului Raional P.M.R. pentru a lua măsuri ca să se expună în mod detaliat antecedentele tov. KOVÁCS şi că a dovedit prin activitatea lui că este demn de a fi deputat. Urmează ca în ziua de 28 Nov. să-şi expună personal autobiografia în faţa alegătorilor.

MOLDOVAN ZAMFIRA, membră în cultul Martorii lui Iehova din Tg.-Mureş, s-a exprimat că ea nu votează pentru acest regim care nu este unealta lui Dumnezeu, ci este unealta satanei.

Am intensificat munca informativă pentru a stabili instigările ce le face şi adunarea materialului probatoriu.

În ziua de 26 Nov. orele 20, Organizaţia de Bază P.M.R. de la Întreprinderea de Construcţii 802 din Tg.-Mureş a convocat o şedinţă în legătură cu alegerile. S-a hotărât ca şedinţa să se ţină în biroul tehnic. După începerea şedinţei a intrat numitul SWIEBEL WALTER, inginer şef, care a trântit uşa, dând cu piciorul în scaune şi afirmând „cum aţi îndrăznit să ţineţi aici şedinţa”.

Sus-numitul este urmărit informativ din partea Secției II-a.

În comuna Zăbala, raionul Tg. Secuiesc, sunt comentarii în rândurile populației de naționalitate română că ei nu vor vota din cauză că candidații sunt maghiari, afirmații făcute de către CONDREA ANA şi Vd. NICOLAIE BAKK, țărance sărace.

S-au luat măsuri pentru stabilirea adevăraților autori.

Maior de Securitate Kovács Mihai

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 431, f. 35-36.

152.

1952 noiembrie 28, Târgu-Mureş. M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit în urma controlului efectuat de ofițeri ai M.S.S. la Secția a 8-a din cadrul M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară.

PROCES-VERBAL

Încheiat astăzi 29 Noiembrie 1952.

Eu, Slt de Securitate STĂNESCU PETRE, din Ministerul Securității Statului, m-am deplasat la D.S.S. Regiunea Autonomă Maghiară, împreună cu tov. Lt.Maj NICOLAU IOAN, în ziua de 13 Nov. 1952, pentru sprijin şi control în munca S. 8 din acea regiune, conform planului de muncă întocmit de către Bir. 5 din M.S. Statului.

Astfel, în ziua de 14 Noiembrie 1952, ne-am prezentat împreună la tov. Cpt. STEINER TIBERIU, Subdirector la acea Regiune, aceasta întrucât tov. Maior KOVÁCS MIHAI, Directorul Regiunii era plecat la Bucureşti, căruia i-am făcut cunoscut scopul venirii noastre la acea Regiune.

După aceea am trecut la Secția 8-a, unde am luat legătura cu tov. Lt.Maj. SIMONIS EMIL, Şeful Secției 8-a, după care am început activitatea, constatând după cum urmează:

Secția 8-a este încadrată cu următorii tovarăşi:

1. Lt.Maj. SIMONIS EMIL, Şeful Secției.
2. Lt. ADLER MAURIȚIU, Şeful Bir. 1.
3. Lt.Maj. DUBB ARCADIE, anchetator.
4. Slt. PÜSPÖKY RADU, anchetator.
5. Slt. HENTER FRANCISC, anchetator.
6. Lt. CISTEANU GHEORGHE, Şeful Bir. 2.
7. Lt.Maj. VODA DUMITRU, anchetator.
8. Slt. ISUTIN PETRU, anchetator.
9. Secretariat: Lt. FÁBIÁN MARTIN.
10. Tov. GERÉB IRMA, dactilografă.

Menționăm că de la această secție a fost luată tov. dactilografă COZMA MARIA şi tov. Slt. HENTER FRANCISC, care este detaşat la Făgăraş.

În prezent Secția 8-a are numai o singură dactilografă şi nu poate face față lucrărilor, întrucât majoritatea declarațiilor trebuiesc traduse din limba maghiară în limba română.

CONDIȚIILE DE MUNCĂ

Secția 8-a are la dispoziție 12 camere de anchetă, dintre care 11 camere pentru anchetă şi una cameră pentru secretariat.

Camerele de anchetă au mobilier necesar, sunt spațioase, au plasă la ferestre, într-un cuvânt sunt identice cu camerele din Minister.

SITUAȚIA ARESTULUI

Arestul este legat de clădirea Regiunii, având intrare directă din Secția 8-a printr-o singură intrare. Este compus din 38 camere, dotate cu anexele necesare, ca paturi, saltele, pături şi perne. Paturile sunt construite din beton. Celulele sunt bine iluminate şi aerisite, încălzite şi ținute curat.

Încălzirea se face prin 10 sobe de teracotă ce se găsesc pe coridorul arestului şi funcționează cu gaz-metan.

Hrana arestaților, atât cantitativ, cât şi calitativ, este suficientă, în general bună, însă se constată că nu întotdeauna cartofii sunt curățați bine pentru a fi pregătiți pentru mâncarea arestaților.

Controlul hranei se face de către tov. Şef de Secție. M.S.S. Reg. Aut. Maghiară are cazați reținuți şi la penitenciar, aceasta după ce anchetele au fost terminate şi pentru elementele în cauză s-au trimis dosarele la M.S.S. pentru aprobări ca încadrări în C.M., punere în libertate, transferări la alte regiuni etc., precum şi cazuri mai importante, care sunt urmărite de Minister, aceasta până în momentul în care s-au obținut aprobările solicitate de Regiune.

După ce cazurile sunt cu ancheta terminată, se are grijă ca arestații să fie izolați, aceasta până când se judecă de către instanțe.

La Penitenciar, Regiunea dispune de 14 camere cu o capacitate de 130 reținuți, însă condițiile de cazare sunt mai proaste întrucât nu sunt paturi şi saltele suficiente, reținuții dorm şi jos pe rogojini. Această greutate încă mai persistă până în momentul când elementele reținute în cadrul ord. 490 vor fi încadrate în Colonii de Muncă.

PAZA ARESTULUI

Paza arestului este făcută de către următorii tovarăşi:

1. Slt. SZÖCS FRANCISC, şeful arestului

2. Serg.Maj.MOLNÁR ALEXANDRU,
3. Serg. DÉNES SOLOMON,
4. Serg.Maj. SĂLĂGEAN VASILE I,
5. Serg. SĂLĂGEAN VASILE II,
6. Serg.Maj. KOVÁCS IOSIF,
7. Serg. ANTAL IOSIF,
8. Serg. BALÁZS MARTIN,
9. Serg. MOLNAR LIVIU,
10. Serg. NISTOR TEODOR,
11. Serg. BUGNER ROMULUS,
12. Serg. BÜKÖSI NICOLAE,
13. Serg. BARBU IULIAN,
14. Serg. MOCANU IOAN.

Comportarea tovarăşilor de la pază faţă de arestaţi este bună, nefiind până în prezent nici o constatare negativă.

De asemenea, relaţiile dintre tovarăşii anchetatori şi tov. de la pază sunt tovărăşeşti şi în general există o disciplină militară.

CONTROLUL EVIDENŢEI ARESTAŢILOR

La controlul efectuat în arestul Regiunii, cât şi la Penitenciar, s-au găsit un număr de 353 de arestaţi, dintre care 45 reţinuţi în curs de cercetare, 92 reţinuţi cu ancheta terminată care urmează a fi deferiţi justiţiei, 121 reţinuţi ce urmează a fi încadraţi în C.M., 8 reţinuţi pentru care s-a cerut de la M.S.S. să fie puşi în libertate şi 5 reţinuţi asupra cărora s-au sistat cercetările întrucât sunt legaţi de arestarea a încă 12 elemente, dintre care 4 în raza Reg.Aut. Maghiare şi 8 elemente în raza Reg. Cluj. S-au luat măsuri ca pentru cele 92 elemente ce urmează a fi deferite justiţiei, să se deplaseze Procuratura Militară Teritorială Oraşul Stalin la faţa locului pentru a dispune cele legale, aceasta întrucât această instanţă nu are unde să încarcereze pe cei arestaţi. [D]e asemeni, s-a primit aprobarea de încadrare în C.M. a celor 121 elemente, însă nu au sosit încă vagoanele pentru a fi transportate la C.M. Bragadiru.

Din verificările făcute s-a stabilit că cele 45 de elemente ce se găsesc în curs de cercetare, au fost raportate la M.S.S. şi corespund întocmai cu evidenţa. Ulterior au mai fost reţinuţi de către raionul Central Tg.-Mureş un număr de 2 elemente fără material informativ şi predate Secţiei 8-a pentru cercetare. Deşi de către Secţia 8-a s-a cerut materialul compromiţător în mai multe rânduri, atât în scris, cât şi verbal de la Secţia III-a şi Raionul Central, totuşi acest material nu a fost primit de către Secţia 8-a, întrucât atât Secţia III-a, cât şi Raionul Central motivează că în această perioadă sunt ocupaţi cu alegerile din 30 Noiembrie şi, imediat după această dată, vor strânge materialul necesar astfel ca ancheta să fie terminată până pe ziua de 10 Decembrie 1952.

COLABORARE CU SECŢIILE OPERATIVE

S-a constatat că în această Direcţiune există colaborare între Secţia de cercetări şi secţiile operative, prin aceea că în anchetele mai importante, secţiile operative ajută şi sprijină cu material anchetele. De asemeni, tovarăşii din Secţiile operative şi în special tov. şefi ai secţiilor vin şi discută cu tovarăşii anchetatori problemele ce sunt în anchetă. La rândul său, Secţia 8-a sesizează secţiile informative prin note scrise şi declaraţii în copie cazurile noi rezultate din anchetă, precum şi elementele ce apar din anchetă, pentru a fi încadrate informativ, aceasta până când se trece la reţinere.

SPRIJINUL DAT

În această perioadă s-a stat de vorbă cu fiecare tovarăş anchetator în parte, discutând şi analizând fiecare caz în parte, dându-se îndrumări practice de felul cum trebuie rezolvate cazurile respective.

Astfel, s-au analizat cu tov. Lt. ADLER MAURIŢIU următoarele cazuri:

Cazul de agresiune BURSAN MOISE şi PETI IOAN, anchetând împreună pe bază de chestionare bine analizate, reuşind să terminăm ancheta şi indivizii urmează a fi trimişi în justiţie.

Cazul de agresiune RÁDULY ANDREI, unde ne-am deplasat pe teren împreună cu tov. Cpt. CIUGLAN din M.S.S., reuşind să terminăm ancheta, individului în cauză urmând a i se încheia dosarul cu propunerea de a fi încadrat în C.M.

Cazul PETI ALEXANDRU, care a tăiat cu cuţitul un manifest al F.D.P. în limba maghiară.

Întrucât cel în cauză era tânăr colectivist şi această faptă a săvârşit-o chiar în faţa acelora care au lipit manifestul respectiv, pentru motivul că aceştia au refuzat să meargă cu el împreună să consume băutură, s-a ajuns la concluzia ca acesta să fie pus în libertate, deoarece numitul a fos reţinut pe timp de 78 ore, nestabilindu-se intenţii duşmănoase, a fost pus în libertate.

Cazul KELEMEN LUDOVIC, învinuit de manifestări duşmănoase. La ancheta efectuată nu s-a confirmat materialul informativ, urmând ca întregul material să fie reverificat la faţa locului, după care să se stabilească adevărul.

Cazul FOSZTÓ IOSIF, fugar, învinuit de manifestări duşmănoase. Acesta este condamnat în lipsă la 2 ani închisoare pentru sabotaj. După ce se [vor] stabili toţi cei care l-au găzduit, precum şi activitatea sa pe timpul cât a stat fugar, numitul va fi predat instanţei respective spre a fi rejudecat.

Cazul BODA IULIU şi BOCSKOR LADISLAU, învinuiţi de conturbarea sărbătoririi zilei de 7 Noiembrie din comuna Băţanii Mari. Prin ancheta efectuată asupra acestora a rezultat că fiind în stare de ebrietate, au strigat în sală că [vor] tăia pe toţi cei adunaţi la această serbare, unul dintre ei s-a urcat pe scenă, unde cânta corul, pentru a se certa cu dirijorul corului. La această acţiune a mai participat şi numitul KOLUMBÁN FRANCISC. Pentru cei de mai sus s-a întocmit dosar de încadrare în C.M.

De asemeni, şi celelalte cazuri s-au analizat împreună, întocmind chestionare pe baza materialului informativ, după care să se facă ancheta în scopul de a se stabili întreaga activitate a indivizilor reţinuţi.

Cu tov. Lt. CISTEANU GHEORGHE am analizat următoarele cazuri:

Cazul MORARU IZIDOR, învinuit de activitate legionară. Acesta este condamnat la 10 ani, dintre care a executat numai 5, fiind amnistiat. După 1944 şi-a continuat activitatea împreună cu alţi indivizi, în prezent condamnaţi. S-au luat măsuri ca sus-numitul să fie înaintat instanţei să-şi execute pedeapsa de 5 ani, urmând ca în acest timp să se identifice persoanele

condamnate cu care a activat după 23 August 1944, după care să se cerceteze din nou acest caz, urmând a se lua măsurile necesare.

Cazul KISS BÉLA, învinuit de crime de război. Cercetările au fost făcute împreună cu tov. Lt. CISTEANU GHEORGHE, stabilindu-se că sus-numitul în anul 1944 a împuşcat un ofiţer sovietic, în urma cărui fapt i s-a încheiat dosar de cercetări, urmând a fi înaintat Procuraturii Generale [a] R.P.R., Direcţia Instrucţiei Penale, Grupa Anchete Speciale, spre a dispune cele legale.

Cazul POP IOAN, care a făcut în satul natal svastici fasciste. A fost cercetat în scopul de a se stabili cine l-a pus [...] să facă acest lucru sau dacă nu cumva face parte dintr-o organizaţie contrarevoluţionară, însă rezultatul a fost că aceste svastici le-a făcut din propria iniţiativă, luând gardurile la rând, făcând svastici şi pe gardul lui cât şi pe al rudelor sale. Întrucât se crede că cel în cauză este debil mintal, s-au luat măsuri să fie supus unei examinări de către o comisie medicală, din care comisie să facă parte şi medicul Securităţii, iar după rezultatul obţinut urmează a se lua măsurile necesare.

De asemeni, şi celelalte cazuri s-au analizat împreună, întocmindu-se chestionare pe baza materialului informativ, după care să se facă ancheta, în scopul de a se stabili întreaga activitate a indivizilor reţinuţi.

Cu tov. Lt. Major. VODĂ DUMITRU, am analizat următoarele cazuri:

Cazul BOATIŞ GHEORGHE, fost legionar şi comisar în Poliţia Legionară. Cercetările au fost definitivate de către mine, după care s-a încheiat dosarul şi individul a fost încadrat la ordinul 26 şi trimis la Penitenciarul Făgăraş

Cazul FRUNZARU IOAN, reţinut pentru faptul că a favorizat chiaburii. Din cercetări a rezultat că cel în cauză a făcut parte din Comp[ania] 52 Poliţie şi că ar fi luat parte la împuşcarea evreilor şi a partizanilor şi paraşutiştilor sovietici. S-au luat măsuri ca ancheta să fie continuată atât pe linia pentru care a fost reţinut, cât şi pe linia activităţii sale criminale. În acest sens, cerând de la M.S.S., D. 8, ca prin D. 5 să trimită ordinea de bătaie a Comp[aniei] 52 Poliţie pentru a se putea lua declaraţii împotriva sus-numitului de la elementele ce au făcut parte din această companie. În cazul când o parte din aceste elemente sunt condamnate pentru crime de război, se va lua legătura cu Dir. Gen a Penitenciarelor, pentru a se identifica acele persoane.

Cazul BRENST ERNEST, învinuit de activitate de spionaj.

Întrucât din ancheta efectuată a rezultat că întreaga sa activitate este cunoscută de către EMIL şi FERDINAND KRATELY din Bucureşti, s-a făcut un raport către M.S.S. în sensul ca să fie transferat la D. 8 pentru desăvârşirea cercetărilor.

De asemenea, şi la celelalte cazuri ce le are în anchetă s-au analizat dosarele respective, precum şi rezultatul cercetărilor până în prezent, dând îndrumări de felul cum trebuiesc continuate cercetările, întocmind şi chestionare.

Cu tov. Lt. Maj. DUBB ARCADIE, am analizat următoarele cazuri:

Cazul KELEMEN ZOLTÁN, reţinut în cadrul ordinului 490. Din cercetări a rezultat că sus-numitul se face vinovat de crime de război şi crime împotriva umanităţii. La acest caz s-a întocmit chestionar, însă nerezultând în mod clar învinuirea ce i s-a adus, a fost luat în cercetări de către mine şi tov. Căp.CIUGLAN, reuşind să-l determinăm să mărturisească în parte, după care s-a încheiat dosarul şi s-a înaintat împreună cu individul Procuraturii Generale R.P.R., Direcţia Instrucţiei Penale, Grupa Anchete Speciale, spre a dispune cele legale, iar în cazul când sentinţa va fi prea blândă, să nu fie pus în libertate şi să fie pus la dispoziţia organelor noastre spre a fi încadrat în C.M. ord. 490.

Cazul iehovistei BÁLINT MARIKA, învinuită că a desfăşurat activitate împotriva votării la 30 Noiembrie. S-a studiat dosarul împreună, făcând chestionar după care să se ancheteze. Până în prezent rezultă aspectul unei org[anizaţii] iehoviste, apar mai multe elemente, lucru care urmează să se verifice şi pe teren şi în colaborare cu S. III-a.

Cazul iehovistului FODOR CAROL, învinuit pentru aceleaşi fapte. Şi la acest caz s-a procedat la fel ca şi în cazul BÁLINT MARIKA, reieşind că ar fi activat împreună, fapt ce urmează să fie verificat pe teren şi de către Secţia III-a.

Pentru continuarea cercetărilor s-au întocmit chestionare, împreună cu tov. şef de birou.

De asemeni, şi celelalte cazuri pe care le are în anchetă s-au analizat, întocmindu-se chestionare pentru defăşurarea cercetărilor.

Cu tov. Slt. ISUTIN PETRU am analizat următoarele cazuri:

Cazul CIUGUDEANU CORNEL, învinuit că ar fi fost ajutor comandant de garnizoană legionară. Cercetările au stabilit că nu a fost nici membru în mişcarea legionară. În acest sens şi în scopul de a stabili adevărul, s-a cerut de la Reg. Cluj declaraţii de la elementele [cu] care se cunoaşte din acea perioadă.

Cazul preotului HADNAGY IOAN, învinuit de manifestări duşmănoase. De studiat materialul şi întocmit chestionar pe baza căruia va fi cercetat.

Cazul BURSAN ROMULUS, învinuit de activitate duşmănoasă. Întrucât cu toate insistenţele în anchetă nu a recunoscut nimic din manifestările sale duşmănoase, s-a trecut la confruntări, reuşind astfel să-şi recunoască activitatea. Urmează să i se întocmească dosarul şi să fie încadrat în C.M.

Cazul preotului fugar CHIFOR LIVIU şi alţi 5.

S-a studiat întreg materialul rezultat din anchetă, refăcându-se mai multe declaraţii, arătări despre noi elemente ce apar în anchetă, ce urmează a fi reţinute, cerând a se face referat cu propunere de reţinere a încă 12 elemente, după care dosarul să fie trimis la M.S.S. spre aprobare.

Cu tov. Lt.Maj. SIMONIS EMIL, şeful Secţiei, am analizat pe lângă celelalte cazuri ale Secţiei, cazurile catastrofă de cale ferată Deda-Sărăţel. Ancheta privind acest caz a fost terminată, făcând şi reconstituirea. În prezent, 3 dintre arestaţi nu mai recunosc faptele de care se fac vinovaţi. Se crede că în timpul reconstituirii s-ar fi pus de acord să nu mai recunoască faptul. Acest caz a fost anchetat şi de mine, neajungând la rezultate pozitive, rămânând ca tov. şef al Secţiei să continue mai departe recercetarea cazului.

La Secţia 8-a din această Regiune se munceşte organizat şi cazurile sunt împărţite pe tovarăşii anchetatori, fiind urmăriţi îndeaproape în anchetă atât de tov. şefi de birou, cât şi de tov. şef al Secţiei.

Din verificările făcute în mai multe rânduri s-a constatat că tovarăşii anchetatori anchetează pe bază de chestionare întocmite pe baza materialului informativ. Înainte de a intra în anchetă, chestionarele sunt analizate de către tovarăşii anchetatori

împreună cu şeful de birou, în cazurile mai importante cu tovarăşul Şef al Secţiei, făcându-se anumite modificări acolo unde este cazul.

Am asistat în anchetă pe tovarăşii anchetatori, acesta pentru a vedea felul cum discută cu anchetaţii şi cum urmăresc să scoată rezultatele cele mai bune, intervenind acolo unde era cazul, dând sprijin şi îndrumare asupra felului cum trebuiesc duse discuţiile.

Tovarăşii anchetatori lucrează şi peste orele de program.

Cazuri mai importante la această Direcţie sunt: organizaţia contrarevoluţionară greco-catolică, unde sunt reţinute 5 elemente şi urmează să mai fie reţinute încă 12 elemente.

După cum s-a arătat mai sus, această problemă este anchetată de tov. Slt. ISUTIN PETRU, ajutat şi sprijinit îndeaproape de tov. Lt. CISTEANU GHEORGHE. Această problemă nu a putut fi terminată în termenul fixat, întrucât apar noi elemente ce urmează a fi reţinute. În cazul că apar în continuare elemente ce trebuiesc arestate se [vor] întocmi dosare de justiţie şi indivizii vor fi judecaţi pe loturi.

Organizaţia contrarevoluţionară „Garda Albă" /rămăşiţe/ din comuna Ruşii-Munţi, reţinute 6 elemente.

În această problemă s-a studiat materialul rezultat din cercetări, după care s-au întocmit noi chestionare. Din anchetă apar noi elemente ce ar fi făcut parte din acea org. şi în scopul de a verifica cele rezultate din anchetă, s-au adus în arestul Direcţiei condamnaţii STUPARU LAURENŢIU şi DECHI AUREL, urmând ca după verificările ce se vor face atât în anchetă, cât şi pe teren de Secţia III-a, să se facă noi propuneri

Această problemă se cercetează de către tov. Lt.Maj. VODĂ DUMITRU.

La această Direcţiune se mai găsesc în curs de cercetare un număr de 35 arestaţi cu anchetele neterminate.

SARCINI

S-a trasat ca sarcină generală şi permanentă respectarea întocmai a Hotărârii C.C. al P.M.R. cu privire la arestările ce se vor face, precum şi a ord. superior nr. 626. În acest scop, toate arestările să se facă cu avizul Secţiei-8, în afară de cazurile flagrante. Să nu se mai primească reţinuţi în arestul Direcţiunii fără forme legale, inclusiv materialul compromiţător. Introducerea scadenţarului reţinuţilor şi ţinerea lor la zi de către tov. Lt. FÁBIÁN MARTIN, secretarul Secţiei, care va avea grijă ca pentru cazurile care urmează să se termine în timp de 30 de zile, să se prezinte la tov. şef al Secţiei cu 10 zile înainte de expirarea termenului pentru a cunoaşte stadiul cercetărilor, iar în cazul când ancheta nu poate fi terminată, să se facă imediat cerere de prelungire a termenului. Pentru cazurile ce au termen de 60 de zile, se va prezenta la tov. şef al Secţiei cu 20 de zile înainte de expirarea termenului, procedând la fel ca mai sus.

Respectarea zilnică de către tovarăşii anchetatori a celor 8 ore de anchetă, în acest sens s-a introdus ca arestaţii să fie scoşi din arest pe bază de note în care să se treacă ora scoaterii, precum şi ora intrării în arest. Evidenţa celor 8 ore de anchetă o ţine şeful arestului, tov. Slt. SZÖCS FRANCISC, care prezintă zilnic tov. şef al Secţiei câte ore a făcut fiecare tovarăş anchetator.

De asemeni, s-a trasat ca sarcină ca toate cazurile cărora le-a expirat termenul de cercetări, să fie terminate până la data de 10 Decembrie 1952, iar [la] celelalte cazuri ce vor mai ivi să fie respectate întocmai termenele fixate pentru desăvârşirea cercetărilor.

Această sarcină se va duce la îndeplinire de către întreaga secţie de cercetări, tovarăşii anchetatori luându-şi angajamente de ducere la îndeplinire în bune condiţiuni a acestor sarcini.

Menţionăm că la această Direcţiune se mai găsesc în curs de cercetări elemente cărora le-a expirat termenul de cercetări, după cum urmează:

1./ BUCIN LUCIAN, legat de alte arestări cerute de la M.S.S.

2./ CIUGUDEANU CORNEL, urmează să sosească materialul de la regiunea Cluj.

3./ MORARU IZIDOR, urmează ca prin Tribunalul Sibiu să obţină nr. şi data sentinţei, prin care a fost condamnat la 10 ani.

4./ BRENST ERNEST, pentu care s-a făcut referat să fie transferat la M.S.S.

5./ KONPP CAROL, urmează să fie predat Regiunii Stalin în raza căreia şi-a desfăşurat activitatea.

6./ KISS BÉLA, urmează a fi trimis la Procuratura Generală R.P.R., fiind vinovat de crime de război.

7./ VASZI ANTON, ancheta se va desfăşura de către tov. Lt. ADLER MAURIŢIU, până la data de 10 Decembrie 1952.

8./ FRUNZARU IOAN, se aşteaptă de la D. 5 ordinea de bătaie a Companiei 52 Poliţie, întrucât este învinuit de crime de război. Ancheta va fi terminată de tov. Lt.Maj. VODĂ DUMITRU, imediat după ce va primi ordinea de bătaie.

9./ KELEMEN LUDOVIC, ancheta se va termina până la 10 Decembrie de tov. Lt. ADLER MAURIŢIU.

10./ GÁBOR ÁRON, ancheta va fi terminată de tov. Lt. FÁBIÁN MARTIN, până la data de 10 Decembrie a.c.

11./ LUKÁCS IOAN, ancheta va fi terminată până la data de 4 Decembrie de către tov. Lt.Maj. DUBB ARCADIE.

12./ FEHÉR MOISE, ancheta va fi terminată până la data de 10 Decembrie 1952, de către tov. Lt. FÁBIÁN MARTIN.

13./ SZOMBATI GAVRIL, BATASI ŞTEFAN, PETRES DIONISIE, reţinuţi în cadrul ord. 490. În cazul că până la data de 1 Dec. 1952 nu se va primi material informativ, urmează ca Regiunea să se conformeze Ord. D. 8 în această problemă.

14./ VLASA MAXIM, VLAIC IONICĂ, BÂTA GHERASIM, COVRIG VASILE şi COVRIG IOAN. Întrucât o parte dintre aceştia nu-şi va recunoaşte faptele, urmează să se facă o recercetare de către tov. Lt. SIMONIS EMIL, până la data de 10 Decembrie 1952.

Din ordin superior se interzice cu desăvârşire folosirea arestaţilor la curăţenia ce se efectuează în birourile din cadrul Secţiei, de asemenea, şi la orice altă încăpere ce aparţine Regiunii, arestaţii făcând curăţenie doar în arest şi acolo unde ei fac murdărie. În celelalte locuri, curăţenia să se efectueze de către personalul de serviciu angajat în acest scop.

În această Secţie se resimte lipsa de anchetatori, deoarece sunt încadraţi 7 tovarăşi anchetatori plus şeful Secţiei, dintre care un tovarăş este detaşat la Făgăraş. Şeful Secţiei în prezent face parte din Comisia Regională pentru verificarea unor categorii de reţinuţi, ordonată prin ordin superior, iar lunar câte un tovarăş pleacă în concediu de odihnă, aşa că efectiv la munca de cercetări lucrează numai 5 anchetatori şi Şeful Secţiei.

Față de această situație și pentru ca munca să poată fi dusă în bune condițiuni, este necesar ca Secția 8-a să fie încadrată cu 14 tovarăși anchetatori și două dactilografe. Pentru completarea acestei scheme s-a propus și la M.S.S., de asemeni, s-a discutat și cu tovarășul Director al Regiunii.

Față de sarcinile trasate, tovarășii din Secția 8-a și-au luat angajamentul în sensul că vor depune toate eforturile pentru a rezolva cazurile cu termenele propuse și vor respecta întocmai hotărârea C.C. al P.M.R. cu privire la felul cum trebuiesc făcute arestările și termenul de executare a arestărilor, precum și instrucțiunile prevăzute în ordinul 626.

Menționăm că în această perioadă am ținut legătura permanentă cu tov. Lt. ADLER MAURIȚIU, secretarul Organizației de Bază P.M.R., discutând problemele secției și felul cum trebuie dusă munca de anchetă.

Prezentul proces-verbal a fost prelucrat cu întreaga Secție.

Slt. de Securitate
Stănescu Petre

Șeful Secției 8-a
Lt.Maj. de Securitate Simonis Emil

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 94, f. 62-73.

153.

1952 decembrie 1, Târgu-Mureș. M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară către M.S.S.: raport privind desfășurarea alegerilor pentru M.A.N.

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Prin curier
Nr. 331/20.013 din
1 Dec. 1952

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI
Tov. Lt.Col. ARANICI
BUCUREȘTI

În ce privește alegerile de deputați în Marea Adunare Națională din Regiunea Autonomă Maghiară, redăm lipsurile constatate în pregătirea și organizarea alegerilor și despre acțiunile mai accentuate ale dușmanului de clasă, precum și măsurile luate:

Munca de agitație pentru lămurirea cetățenilor de felul ce au de făcut cu buletinele de vot nu a fost destul de temeinică, ceea ce s-a constatat la majoritatea secțiilor de votare. Astfel, la secția de votare din comuna Band, raionul Mureș, o parte însemnată de cetățeni intrau în cabine de vot și după ce ieșeau arătau președintelui că dânșii au scris pe buletin cu creionul numele candidatului care era imprimat pe acel buletin.

În secțiile de votare Tg.-Mureș Sud, mai mulți cetățeni ștergeau cu creionul partea imprimată în limba maghiară și alții partea scrisă în limba română, necunoscând tehnica votării.

În comuna Remetea, raionul Tg.-Mureș, agitatorii nu erau lămuriți în privința numărului de candidați care să fie pe buletinele de vot și dacă se vor aplica ștampile.

În comuna Mureșeni, raionul Mureș, secretarul sfatului, anume VĂCARU ARTIMON, ieșind în munca de agitație în vederea alegerilor și fiind întrebat de cetățeni care este circumscripția de care aparțin, acesta nu a putut da lămuriri.

Publicarea Decretului 421, care completează interpretarea articolului 5 din legea pentru alegerea deputaților a fost interpretat greșit de unele organe ale aparatului de stat. Astfel, secretarul Sfatului Popular din comuna Zetea, raionul Odorhei, anume NEMU NICOLAIE, precum și președintele Sfatului Popular din comuna Nicolești, anume SZÉKELY IOAN, au refuzat să scrie pe lista de alegător pe preoții din comună, pe motivul că sunt chiaburi. Aceste interpretări greșite ale decretului au stârnit stare de spirit nefavorabilă.

La Sfatul [din] comuna Ditrău, raionul Gheorgheni, înscrierile în listele electorale s-au făcut după listele vechi, din care cauză au fost trecuți decedați și alte categorii de oameni care nu au dreptul la vot. Numai în ziua de 18 Nov., în urma sesizărilor s-au mobilizat toți învățătorii și intelectualitatea comunei pentru a se întocmi listele noi. De acest procedeu s-a făcut vinovat președintele F.D.P.-ului, MINOR GHEORGHE, care este și președintele Sfatului comunal.

În acea comună, secretarul Sfatului, SALBERT CAROL, la începutul lunii Nov. a primit de la F.D.P. raional mai multe adeverințe pentru a fi distribuite la acei cetățeni care sunt plecați în alte localități, pentru a putea vota unde se găsesc, acesta le-a închis în sertarul său și a plecat din localitate, căuzând acestora greutăți.

Agitatorul F.D.P.-ului, adică SZABÓ ALMOS, din Odorhei, nefiind instruit în suficientă măsură, s-a prezentat la un farmacist din acel oraș, comunicându-i că nu are dreptul la vot, iar ulterior s-a reîntors și a cerut scuze, ceea ce a dat naștere la comentarii.

Se constată și mai multe lipsuri în ceea ce privește organizarea acțiunii în vederea alegerilor, astfel în comuna Sântioana, raionul Mureș, unde domiciliază un număr de 25 familii de naționalitate română, li s-au distribuit manifeste ale F.D.P.-ului în limba maghiară. Iar în satul Morești, legea electorală și manifestul F.D.P. s-a prelucrat numai în preajma alegerilor, fapt ce a produs comentarii.

În satul Merișor, raionul Odorhei, s-a comentat nefavorabil de către populație că li s-a fixat secția de votare în comuna Simionești, la o distanță de 8 km, fără drum circulabil, pe când comuna Firtănuș, unde se afla tot o secție de votare [era] situat la o distanță de 2 km de comuna Merișor.

În ziua de 29 Nov. 1952, referentul Sfatului Popular din comuna Ceuaşu de Câmpie, raionul Mureş, a modificat numerele de pe listele de alegător, fără aprobarea Comitetului Executiv, fapt ce a îngreunat operaţiunea votării întrucât numerele cu care se prezentau alegătorii nu mai corespondeau [cu cele] de pe liste.

Tot aşa şi în comuna Sângeorgiu de Mureş operaţiunile votării au decurs în mod greoi, datorită faptului că tabelele de alegători au fost întocmite în mod greşit, încât numerele date cetăţenilor nu corespundeau cu cele din liste.

Vinovat de aceasta s-a făcut secretarul Sfatului Popular, care a executat lucrările în stare de ebrietate.

Cu ocazia alegerilor în comuna Sâncrai, raionul Mureş, din lipsă de organizare, cu verificarea listelor a fost însărcinat un singur tovarăş, ceea ce a făcut ca operaţiunile să se desfăşoară încet şi numai după comentariile făcute de populaţie să fie însărcinaţi încă doi tovarăşi cu verificarea listelor şi totodată eliberarea buletinelor de vot.

În comuna Voşlobeni, raionul Gheorgheni, vicepreşedintele comisiei de votare, anume POP ŞTEFAN, s-a prezentat la circumscripţia de votare în stare de ebrietate, lucru ce a creat comentarii în rândurile alegătorilor.

În decursul operaţiunii de votare s-a constatat la circumscripţia de votare din comuna Sâncrai, raionul Tg.-Mureş, unde nu se notaseră cetăţenii care s-au prezentat la alegeri şi au scos buletine de vot, ca la închiderea urnelor, după calculele făcute de comisie să se constate că nu votaseră 200 cetăţeni, în realitate aceştia votaseră.

La fel şi în oraşul Tg.-Mureş, la centrul de votare nr. 2, nu au fost pipaţi din liste toţi alegătorii, lucru ce a dat ca agitatorii să meargă la aceşti cetăţeni pentru mobilizare, iar în realitate aceştia votaseră. Astfel, s-a creat o stare de spirit nefavorabilă, afirmând aceştia că au fost la votare, au trebuit să se prezinte pentru a clarifica şi motiva prezenţa lor.

Toate aceste lipsuri au fost semnalate la timp Regionalei P.M.R., precum şi F.D.P.-ului.

Atât în perioada de pregătire, cât şi în decursul alegerilor, ne-au fost semnalate manifestări duşmănoase din partea anumitor organe de stat, membri şi nemembri de partid. Astfel, BENDE IOSIF, vicepreşedinte al Sfatului Popular din Părtineni, raionul Tg. Secuiesc, în legăturile cu alegerile a afirmat că a trecut maşina turism a deputatului KOVÁCS GHEORGHE, din circumscripţia Covasna, pe care trebuia s-o aplaude, dar să nu păţească şi acesta ca Luca şi complicii săi.

Agitatorul F.D.P. DOBAI NICOLAIE, membru P.M.R., funcţionar la Secţia Financiară din Odorhei, cu ocazia prelucrării manifestului F.D.P. s-a exprimat că dânsul din doi candidaţi poate să aleagă pe unul, dar din unul singur nu are pe cine să aleagă

Numitul BORBÉLY ANDREI, secretarul Organizaţiei de Bază din comuna Chibed, raionul Sângeorgiu de Pădure, care era trimis în comuna Fântânele pentru munca de agitaţie în vederea alegerilor, a avut o comportare necorespunzătoare astfel, în zilele de 22-23 Nov. a.c. s-a îmbătat, dormind pe soba cârciumii din comuna Fântânele.

În urma mobilizării şi dirijării agenturii informative, în preajma şi decursul alegerilor ni s-au semnalat instigări de a nu se prezenta la alegeri din partea adepţilor cultului nou interzis „Martorii lui Iehova", precum şi diferite manifestări duşmănoase din partea clerului a diferitelor culte.

Iehovistul FODOR CAROL, din comuna Şilea Nirajului, raionul Sâng. de Pădure, a făcut instigări în rândul iehoviştilor din Şilea Nirajului, Măgherani şi Mitreşti pentru a nu se înscrie în listele de alegători. Cazul a fost [raportat] în Buletinul nr. 3/17.800 din 20 Oct., iar cel în cauză a fost reţinut pentru cercetări.

BÁLINT MARIKA, din Tg.-Mureş, principala conducătoare şi activistă a cultului „Martorii lui Iehova" din Tg.-Mureş, care a posedat dosar de verificare, s-a deplasat la mai mulţi iehovişti din Tg.-Mureş, făcând instigări contra alegerilor. Astfel, în ziua de 31 Oct. a.c. fiind în casă la văduva RUCEA, din Tg.-Mureş, unde mai erau de faţă 3 iehovişti, sus-numita le-a spus acestora următoarele: „Noi, Martorii lui Iehova, nu vrem pacea aceasta pe care o vreau să facă acei care spun că nu este Dumnezeu. Noi nu vom vota pentru acei oameni ce nu cunosc pe Dumnezeu şi nici nu sunt martori adevăraţi, acei care votează sau se încadrează în lupta pentru pace, şi numai aceia sunt martorii adevăraţi care au o poziţie puternică de partea lui Dumnezeu şi resping toate lucrurile ce le ordonă oamenii".

Sus-numita a fost reţinută de către organele noastre, la data de 13 Nov. a.c., pentru cercetări.

În ziua de 10 Nov., SIMON LUKÁCS, membru în conducerea iehoviştilor din comuna Joseni, raionul Gheorgheni, s-a manifestat că el nu se înscrie în listele electorale şi nu va da voie nici soţiei lui să se înscrie deoarece legea lor le interzice să ia parte la viaţa politică a statului nostru şi nu va vota orice s-ar întâmpla cu el. Am luat măsuri pentru a stabili dacă sus-numitul a primit dispoziţiuni în acest sens de undeva, întrucât nu am putut stabili pe cale informativă, cel în cauză a fost reţinut de către organele noastre pentru cercetări.

De asemenea, iehovistii KONSTANDI DAVID şi GYÖRGY MAGDALENA, comuna Joseni, cătunul Borsony, raionul Gheorgheni, în mijlocul mai multor cetăţeni au făcut agitaţie spunând că ei nu se vor înscrie în listele de alegători fiindcă credinţa adevărată nu dă voie ca să facă acest lucru.

Întrucât agitaţia creată de sus-numiţii a creat stări de spirit în defavoarea alegerilor au fost reţinuţi pentru cercetări.

Iehovistul NAGY ALEXANDRU, din comuna Căluşeri, raionul Mureş, a afirmat: „Degeaba aleg această conducere. Şi aşa nu are nici o valoare deoarece în curând vor veni anglo-americanii şi o să răstoarnă aceste alegeri peste capul lor".

S-au dat dispoziţii pentru culegerea materialului din care să rezulte instigarea, în urma căruia să fie arestat.

În general, din partea iehoviştilor s-a constatat o atitudine opoziţionistă faţă de alegeri. Astfel, pe Regiunea Autonomă Maghiară, cca. 85% din iehovişti nu au participat la alegeri.

Toate aceste cazuri au fost raportate la ord. Dvs. Nr. 344/468.787 din 25 Oct. a.c. şi în cadrul sintezei din luna Noiembrie a.c.

Şi din partea elementelor duşmănoase ale altor culte ni s-au semnalat manifestări duşmănoase în această campanie de alegeri.

Preotul ortodox OLTEANU GHEORGHE, din comuna Covasna, raionul Tg. Secuiesc, a afirmat faţă de agitatorii F.D.P., care au vrută să pună afişe F.D.P., să nu murdărească gardul cu asemenea fituici galbene.

Protopopul romano-catolic JAROSS BÉLA din Tg.-Mureş, în legătură cu alegerile a afirmat următoarele: „Cheltuielile acestea ce se fac pentru alegeri sunt cheltuieli degeaba, deoarece şi fără această comedie ar putea fi aleşi cu uşurinţă acei pe care îi

vreau ei. Dacă statul ar da toți acești bani pe mâna ecleziei romano-cat., mulți oameni săraci nu ar trebui să se chinuiască toată iarna fără mâncare etc".

Călugărița romano-catolică, în prezent soră de caritate la Spitalul Unificat din Tg.-Mureș, a afirmat despre alegeri: „Aceasta este o comedie fără bani, cum spune proverbul despre imperiul roman, însă atunci, pe lângă comediile ce existau, se dădea și pâine pentru popor, acum însă foarte mulți oameni nu au pâine și mâncare".

Preotul rom.-cat. PÁL ARCADIU, din comuna Fântânele, raionul Sâng. de Pădure, a comentat nefavorabil în rândurile cetățenilor alegerile, pentru faptul că în ziua de 30 Nov. trebuia să țină o sărbătoare religioasă, lucru ce nu se poate și, astfel, trebuie sărbătorită în altă zi.

Fostul preot greco-cat. CIUCUDEANU EMIL, din orașul Reghin a afirmat următoarele: „Eu nu știu ce rost au aceste alegeri, totul este o mascaradă, se cheltuiesc sume enorme de bani și vor să arate la toată lumea că se fac alegeri libere".

Cei arătați mai sus figurează în evidențele noastre și [sunt] încadrați informativ.

Cu ocazia alegerilor am înregistrat manifestări ostile și din partea foștilor membri ai mișcării „Legionare", foști membri ai partidelor burgheze, din rândul minorităților naționale și a altor categorii de dușmani, redăm unele aspecte dintre acestea, întrucât majoritatea cazurilor au fost raportate la ord. Dvs. Nr. 831/Cabinet.

În orașul Reghin, numitul SFERA PETRU, fost șef de cuib legionar, funcționar la I.P.E.I.L., a afirmat că tov. GOLDENBERG NICOLAE, deputatul raionului Reghin, a fost pantofar și acum este profesor universitar și că nu s-a mai pomenit de când este lumea ca un pantofar să fie profesor universitar, așa ceva se poate numai în democrația noastră.

HARȘIA DĂNILĂ, fost membru în P.N.Ț. Maniu, recent pus în libertate din colonia de muncă, domiciliat în orașul Reghin, a afirmat că dacă ar exista patriotism, ceea ce nu mai există, la noi s-ar putea contribui mult la sabotarea alegerilor.

MACOVEI ȘTEFAN, fost plut. de jandarmi, din orașul Reghin, a afirmat următoarele: „Acestea sunt alegeri? Acestea nu sunt alegeri, va veni Eisenhower, deja șurubul se strânge tot mai tare, vor cădea comuniștii și n-o să se [mai] ridice niciodată, astea au fost cum au fost, dar să vezi sub conducerea lui Eisenhower".

HALLER ȘTEFAN, moșier expropriat din Tg.-Mureș, a afirmat că „Votarea se face mai mult de aceea ca să vadă țările imperialiste ce majoritate de voturi s-a obținut, dar aceștia nu știu că participă la alegeri numai un singur partid".

HAMLET BÉLA, din Tg.-Mureș, de naționalitate evreu, a afirmat următoarele: „Toată alegerea este o propagandă, fiindcă nu ai pe cine vota decât pe candidatul F.D.P., iar dacă cumva îl tragi cu creionul, imediat se știe cine a șters, întrucât buletinele sunt numerotate".

BALÁZS KÁROLY, în trecut fost mare comerciant, în prezent referent la Cooperativa „Model" Baraolt, raionul Sfântu Gheorghe, fost membru al Partidului imrédyst, a afirmat că aceste alegeri nu au nici un rost, deoarece este un singur candidat și populația nu are de unde să aleagă.

LÉVAI IULIU, țăran sărac din comuna Gornești, satul Periș, raionul Mureș, a tras la răspundere echipa de muncitori de la Fabrica de Spirt din Tg.-Mureș că de ce scriu aceștia lozinci și în limba română și că aceștia nu știu că suntem într-o Regiune Autonomă Maghiară și dânsul nu vrea să audă de lozinci scrise în limba română și nici să nu vadă cu ochii așa ceva.

Sus-numitul în trecut a fost simpatizant al Partidului Reînnoirii Maghiare, iar în prezent este membru în P.M.R. și membru în Biroul Organizației de Bază în acel sat.

BORBY EUGEN, țăran mijlocaș, președintele U.P.M.-ului din comuna Berghia, raionul Mureș, participând la o ședință cu agitatorii F.D.P. a afirmat că nu are nici un rost să mai meargă oamenii la alegeri fiindcă este un singur candidat. Numitul în trecut nu a fost încadrat în nici o organizație politică, în prezent este președintele U.P.M.-ului din acea localitate și întreține relații strânse cu preotul reformat ZSIGMOND PAVEL.

MERA EUGEN, șeful Secției Secretariat de la Sfatul Popular oraș Tg.-Mureș, a fost însărcinat cu întocmirea dosarelor pentru centrele de votare, și acesta le-a predat tehnicianului KOPACZ NICOLAIE, care a legat acestea cu sfoară roșie, intitulaturele le-a pus cu cerneală verde pe carton alb, reieșind tricolorul maghiar. Făcându-i-se observație lui KOPACZ, acesta a afirmat că de ce nu poate să scrie așa, deoarece suntem într-o Regiune Autonomă Maghiară. A fost pus să vopsească sfoara și titlurile în albastru.

Cel în cauză este cunoscut cu acțiuni șovine, întrucât, ori de câte ori a vrut să pavoazeze diferite tribune, a scos în relief în așa fel aspectul drapelului maghiar.

MADARAS IGNAT, de profesiune agricultor mijlocaș, din comuna Suseni, raionul Gheorgheni, în localul Cooperativei în ziua de 25 Noiembrie a.c. a cântat cântece iredentiste maghiare.

Sus-numitul, atât în trecut, cât și în prezent, nu a fost încadrat în nici o organizație politică.

În dimineața zilei de 29 Noiembrie s-au lipit niște afișe pe peretele Cooperativei în comuna Ceuașu de Câmpie, în urma cărui fapt chiaburul KISS SAMOILĂ s-a manifestat dușmănos. Numitul în trecut a fost membru în Partidul imrédyst, iar în prezent este neîncadrat.

Atât în preajma, cât și în timpul alegerilor ni s-au semnalat mai mult ruperi de afișe, care în majoritate au fost făcute de copii, elevi, care în parte au fost prelucrați, iar în alte cazuri am luat măsuri pentru identificarea autorilor morali.

În seara zilei de 27-28 Noiembrie a.c., numitul BICIOR ALEXANDRU din satul Ciceu, comuna Harghita, a rupt patru afișe F.D.P., este de profesiune agricultor mijlocaș, categoria socială țăran sărac, în trecut neîncadrat politic, iar în prezent exclus din P.M.R., numitul a mai fost condamnat pentru sabotaj. S-au luat măsuri de reținere și cercetare a lui.

În ziua de 28 Noiembrie a.c., numitul KEDVES TOMA, din comuna Izvoru Mureșului, în stare de ebrietate a luat la bătaie pe un copil, însă a intervenit secretarul Organizației de Bază P.M.R. din comuna Tonești, care afișa tocmai în acel timp afișele F.D.P., pe care sus-numitul l-a lovit, rupându-i epoleții, întrucât acesta este C.F.R.-ist, strigând în același timp că membrii de partid sunt hoți.

Am luat măsuri pentru reținerea acestuia și stabilirea vinovăției.

În cursul zilei de 30 Noiembrie a.c., la Secţia de votare nr. 10 din Tg.-Mureş, a fost identificat de organele noastre numitul BARTO[1] IOAN, originar din Tg.-Mureş, care s-a dat drept Lt. de Securitate. A prezentat o adeverinţă pe baza căreia putea vota şi în altă localitate, deşi este originar din Tg.-Mureş.

Întrucât nu poseda Buletinul Populaţiei şi nici alte acte justificative, a fost reţinut preventiv pentru a i se clarifica situaţia.

În dimineaţa zilei de 29 Noiembrie a.c., în curtea întreprinderii „József Attila" din Odorhei, a fost găsit un manifest scris în limba maghiară cu creion chimic cu litere de tipar, pe o bucată de hârtie în mărimea de 20/15 cm.

Prin conţinutul manifestului se chema secuimea să voteze pe Republica Secuiască.

Am deţinut informaţia că BENE IOSIF, din comuna Plăieşii de Jos, raionul Târgu Secuiesc, are intenţia de a arunca o grenadă în mijlocul populaţiei. Întrucât sus-numitul a mai fost condamnat pentru braconaj, am dispus reţinerea şi cercetarea lui.

F.D.P. Regional, între afişele primite de la Bucureşti, a primit şi un număr de 473 afişe care popularizează pe tov. CSUPOR LUDOVIC, prim-secretarul P.M.R. al Regiunii Autonome Maghiare, care pe ochiul stâng al fotografiei de afiş avea o pată, dând impresia că ochiul este găurit.

Aceste afişe nu au fost predate agitatorilor, ci restituite la F.D.P. Regional.

Acestea nu au fost aduse la cunoştinţa noastră din partea F.D.P.-ului Regional, stabilind numai în ziua de 30 Noi. a.c.

În perioada pregătirii şi chiar [în timpul] alegerilor, în ceea ce priveşte colaborarea, am întâmpinat greutăţi din partea tov. COZMA IOAN, secretar adjunct P.M.R. al Regiunii Autonome Maghiare, membru în Comisia Electorală Regională, şi care a ţinut locul tov. preşedinte al Comisiei Electorale, tov. CSUPOR LODUVIC, prim-secretar al regiunii P.M.R., întrucât orice s-a cerut ni s-a spus să ne adresăm direct tov. Csupor.

Noi, în munca noastră, ghidându-ne ordinului 831, am creat informatori şi ne-am utilizat de aceştia în vederea stabilirii anumitor stări şi în cadrul F.D.P.-ului.

În legătură cu tov. COZMA IOAN a fost înaintat din partea noastră un raport, cu nr. 311/16.709 din 13 Octombrie 1952, din care rezultă că a fost membru al mişcării legionare.

Înaintăm alăturat un afiş cu cele arătate.

Cu ocazia alegerilor au fost identificate elemente duşmănoase care s-au strecurat pe liste dar, fiind semnalate de organele noastre, au fost şterse. Au mai fost unele elemente chiabureşti care tot s-au strecurat până la secţiile de votare, dar în urma vigilenţei îndrumătorilor au fost demascate şi scoase din secţii.

Elementele duşmănoase sus arătate, care nu erau cunoscute în evidenţele noastre, suntem în curs de a le trece în evidenţă şi pentru a le încadra informativ, iar la o altă parte suntem în curs de a aduna materialul probatoriu pentru deferire în justiţie sau C.M.

Maior de Securitate Kovács Mihai Lt.Maj. de Securitate Breiner Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 431, f. 1-9.

154.

1952 decembrie 4, <Târgu-Mureş>. <M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară>: notă informativă înaintată de informatorul „R.S." [„Rina Sorela"] despre scandalul ivit la banchetul organizat în cinstea câştigării alegerilor.

NOTĂ
4.XII.1952

Astăzi, Bréda Béla, şef serv. Secretariat Tehnic la sfat oraş, mi-a spus că ieri seara la banchetul dat de Partid pentru activiştii F.D.P. în cinstea reuşitei alegerilor, au fost multe scandaluri. Că şi pe el l-a înjurat unul de mamă şi i-a tras şapca pe nas, apoi a vrut să-l bată, dar el a plecat acasă.

Spunea că dimineaţa la 5, tov. Karácsonyi, activist F.D.P., l- a pălmuit pe tov. Nagy András, portarul de la Palatul Cultural, pentru că acesta, f. politicos de altfel, i-a arătat ca să iasă pe uşa laterală, deoarece cea principală era închisă. Şi tov. Karácsonyi era beat, de abia se ţinea pe picioare, şi după ce l-a bătut pe portar, a fugit prin toată sala palatului după paznicul de noapte să-l bată şi pe el şi numai soţia sa [a] putut să-l oprească, că i-a aruncat paltonul în cap.

Mai târziu a venit şi Nagy Sándor, membru de partid, administrator al Palatului Cultural, care a comentat cu indignare acest lucru şi a spus că tov. Nagy nu se lasă, deoarece este un om cinstit şi nu înţelege să fie lovit de oricine ar fi.

În Sfat acestea se comentează cu ironie, şi astfel tov. Veress Berta, Nagy Sándor, au spus: aceştia sunt activiştii noştri!.

Sursa: R.S.
Valoarea: sigură

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 88, f. 169.

[1] Posibil: Barta

155.

1952 decembrie 7, <Târgu-Mureş>. <M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară>: notă informativă înaintată de informatorul „R.S.” [„Rina Sorela”] despre scandalul ivit la banchetul organizat în cinstea câştigării alegerilor.

NOTĂ
7.XII.1952

Despre scandalul cu banchetul F.D.P. în sala de oglinzi, din săptămâna aceasta, se discută f. mult în sfat, mai ales că Nagy Sándor, administratorul imobilului, a avut grijă să popularizeze chestiunea.

Este necesar să se ia informaţiuni precise de la: Gora Mihail, director lic. seral muncitoresc, care a fost prezent, Bréda Béla, şef. Sec. Secretariat oraş, Bereczki Tiberiu, administratorul Cantinei oraşului, Nagy Andrei, portar la Palatul Cultural, Józsa Eugen, portar [la] Palatul Cultural şi de la bătrânul păzitor de noapte Székely.

Personal stând de vorbă cu tov. Nagy András, portarul care a fost maltratat şi înjurat de Karácsonyi, acesta mi-a spus că a fost la Regionala P.M.R., la tov. Szász, căruia i-a făcut plângere şi verbal şi în scris, şi acesta a promis că va discuta cu întreg colectivul şi cu tov. Csupor în şedinţa de luni

Sursa: R.S.
Valoarea: sigură

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 88, f. 168.

156.

1952 decembrie 4, Gheorgheni. M.S.S.-B.R. Gheorgheni: proces-verbal întocmit în urma inspecţiei efectuate de către ofiţeri de la M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară.

MINISTERUL SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

PROCES-VERBAL
Azi 4 decembrie 1952 la Gheorgheni

Noi, STEINER TIBERIU, Căpitan de Securitate, director adjunct, CHIRIŢĂ PETRE, Lt.Maj. de Securitate, şeful Bir. 1 din Secţia III şi LÖTE VASILE, Lt. de Securitate, şeful Bir. 2 din Secţia II, toţi din Regiunea Autonomă Maghiară, trecând la munca de control, sprijin şi îndrumare la Biroul Raional Gheorgheni, am constatat următoarele:

ÎNCADRAREA

Biroul Raional de Securitate Gheorgheni este încadrat cu un efectiv de 8 tovarăşi, dintre care şeful Biroului, Lt. de Securitate Kaudersz Zoltán, are în subordine un număr de 3 sectorişti, 2 lucrători operativi care lucrează în problemele oraşului Gheorgheni, un secretar tehnic, precum şi un conducător auto. Conform schemei de încadrare, Biroul este complet încadrat în afară de un om de serviciu.

LOCALUL

Clădirea Biroului are un număr de cinci încăperi, dintre care patru sunt folosite ca birouri, iar una ca sală de şedinţe, dormitorul ostaşilor fiind aparte, construit împreună cu garajul. Tot localul este foarte bine întreţinut, curat şi luminos şi prezintă spaţiu suficient pentru a duce munca în bune condiţiuni. Lipsuri mai multe apar în dotarea cu mobilier, care este insuficient şi ceea ce este, este vechi.

CABINET

Are următoarele dosare de cabinet:
Dosar 1 Corespondenţa confidenţială
Dosar 2 Procese-verbale de inspecţie şi registru de inspecţie
Dosar 3 Procese-verbale de şedinţe instructive
Dosar 4 Ordine instructive
Dosar 5 Ordine de zi
Dosar 6 Orientare generală

Toate dosarele de mai sus sunt foarte bine întreţinute, dosarul cu orientare generală fiind cu material bogat, din care rezultă situaţia întregului raion.

Toate lucrările care sunt cuprinse în aceste dosare sunt înregistrate în registrul de cabinet.

Tot la Cabinet sunt lucrările care sunt pe linia de cadre, A.L.A., birourile speciale precum şi procesele-verbale despre analiza muncii.

Are un dosar aparte privind evenimente mai importante din campania agricolă.

Toate lucrările sosite pe linia Secţiei I sunt executate de şeful Biroului, având formată o mapă; obiectiv propriu-zis nu au, decât au executat unele lucrări de verificare şi strângeri de relaţii.

Are un registru împărţit pe sectoare cu arătarea informatorilor sectoriştilor, precum şi o situaţie lunară defalcată pe zile, din care rezultă că fiecare sectorist ce material informativ a adus şi cum lucrează cu informatorii.

La fel, are o situaţie lunară asupra buletinelor, rezultând care lucrător operativ a dat sau nu a dat buletine.

Are un dosar despre rapoarte de investigații, ordinele sosite pe linia S. IV întocmindu-se pentru elementele care apar [cu] fișe cartoteci; ca o lipsă în aceasta este aceea că elementele apărute nu sunt date spre evidențiere sectoriștilor.

Are un număr de trei informatori personali cu care lucrează și mai are un număr de două elemente punctate pentru care este în curs de strângere a materialului. Dintre cei trei informatori pe care i-a recrutat, doi au adus material de calitate, care aspecte semnalate în schimb nu au fost în suficientă măsură exploatate și nu se face dirijarea necesară. Al treilea informator nu are capacitatea necesară în munca contrainformativă. În munca cu [rețeaua] informativa se constată că se dă un interes deosebit.

Are plan de muncă personal în care sunt extrase sarcinile din planurile de muncă ale tovarășilor sectoriști, care sunt defalcate pe săptămâni și executând controale pe baza acestora.

Are grafic de întâlnire ținut la zi, pe luna Noiembrie respectând toate întâlnirile. În cursul lunii Decembrie încă nu a avut întâlniri.

SECRETARIAT

Lucrează din Aprilie 1951 Slt. Bucur Ioan, care duce sarcinile în condițiuni bune, înregistrând toate actele, folosind până în prezent 2724 numere din registrul intrare și ieșire, care este operat curat. Repartizarea actelor, precum și înaintarea acestora spre clasare sau expediție se face în bune condițiuni.

Are plan de muncă, care este propriu-zis numai înșiruire de sarcini și sub nici o formă nu poate să prezinte un ghid în muncă.

În privința verificării arhivei, a verificat un număr de 504 dosare personale care, conform instrucțiunilor, au fost înaintate Direcțiunii Regionale, iar din numărul total de 365 dosare speciale, 122 au fost predate Biroului Raional Toplița, odată cu înființarea acestui raion, iar din numărul total de 243 dosare speciale rămase s-au verificat un număr de 84, ce a fost înaintat Regiunii.

Au mai fost înaintate un număr de 55 dosare personale ale informatorilor care au fost abandonați. Are o serie de acte terminate care urmează să fie înaintate spre clasare.

Lucrează la întocmirea și transmiterea buletinelor zilnice, precum și executarea lucrărilor venite pe linie administrativă, îngrijind ca tovarășii să primească drepturile la timp.

SECTORUL Nr. 1 Slt. Anca Alexandru ajutat de Slt. Szopos Mihail.

Slt. Anca, care este și ajutorul șefului de birou, se ocupă cu întocmirea sintezelor și cu centralizarea lucrărilor pe baza materialelor pe care le primește de la sectoriști.

Slt. Szopos se ocupă cu lucrări de teren, cu ținerea legăturilor și cu verificările legate de problemele și obiectivele urmărite în orașul Gheorgheni.

Are plan de muncă defalcat pe luni și grafic de întâlnire, care însă nu este operat și pe luna Decembrie.

În orașul Gheorgheni au următoarele obiective: B.R.P.R., Secții Financiare, Comerț de Stat, Cooperație de Consum, Cooperație de Producție, I.P.E.I.L., Uzina Electrică, Fabrica de Spirt, C.S.C.P.A., C.P.A., Spital Unificat, care se prezintă după cum urmează:

I.P.E.I.L. Gheorgheni are dosar de obiectiv întocmit conform directivei, lipsind însă complet materialul informativ de la litera D.

Nu rezultă din dosar punctele vulnerabile și acestea nici nu sunt acoperite.

A identificat un număr de 12 suspecți supravegheați prin informatori necalificați, care toți au dosare conform directivei și au și material informativ recent care însă tratează mai mult aspecte legate de producție și nu activitatea elementelor dușmănoase.

Nu are în obiectiv supravegheri active și nici nu a întocmit mapa anexa D.

Secția Financiară raională are dosar întocmit conform directivei, însă la materialul informativ de la litera D este operat numai material vechi. Din material rezultă urmărirea problemei impunerilor, însă nu pe bază de material informativ, ci mai mult pe baza investigațiunilor directe.

Are identificați un număr de 4 suspecți supravegheați prin doi informatori necalificați, dintre care ambii au material informativ.

În obiectiv are deschis un dosar de verificare, însă fără material recent, persoana verificată fiind plecată din obiectiv.

Secția Financiară oraș are dosar de obiectiv operat, însă numai la litera A, date ce caracterizează obiectivul.

Nu are suspecți identificați și nici informatori în obiectiv.

B.R.P.R. Gheorgheni are dosar conform directivei, lipsind însă materialul informativ.

Ține în evidență un număr de 6 suspecți identificați, supravegheați printr-un informator necalificat, care are material informativ din luna Octombrie.

Secția de Chimie a Coop. Gheorgheni are dosar întocmit conform directivei cu toate piesele operate. Are 2 suspecți operați în evidență, supravegheați printr-un informator necalificat, care însă furnizează mai mult material informativ privind producția.

Comraiprod Coop. de prod. are dosar întocmit conform directivei, fără operarea materialului informativ de la litera D. Are 5 suspecți identificați, supravegheați printr-un informator necalificat, care până în prezent a furnizat material privind numai producția.

Coop. Stahanov /pantofarilor/ are dosar conform directivei, având litera D și material informativ, însă numai din luna Mai.

A identificat și trecut în evidență trei suspecți și un informator necalificat, cu dosar întocmit conform directivei, care furnizează material informativ privind producția.

Coop. Lacul Roșu /croitori/, cu dosar conform directivei, fără material informativ. Are 2 suspecți identificați, supravegheați printr-un informator necalificat, cu material privind numai producția.

Coop. Progresul /tâmplari/ are dosar operat, însă numai cu caracterizarea obiectivului și cu tabelul informatorilor.

Nu are suspect și un informator cu material privind producția.

Uzina Electrică Gheorgheni are dosar conform directivei, fără operarea materialului informativ de la litera D.

A operat în evidență un număr de 2 suspecți, având și un informator necalificat, care dă însă numai material informativ privind producția.

Fabrica de spirt [are] dosar conform directivei, fără operarea materialului informativ.

Are în evidență 3 suspecți identificați, supravegheați printr-un informator necalificat, care însă nu a furnizat material privind activitatea elementelor suspecte, ci privind numai producția.

Punctele vulnerabile nu sunt nici evidențiate în dosar și nici nu sunt acoperite.

Coop. de consum Gheorgheni are dosar conform directivei cu 13 suspecți identificați.

În acest obiectiv nu are nici un informator.

U.R.C.C. Gheorgheni are dosar întocmit conform directivei, având 7 suspecți identificați și evidențiați în dosar.

Are un singur informator necalificat care furnizează material informativ privind producția, tratând în foarte mică măsură aspecte de securitate.

Comerțul de Stat, pentru unitățile de desfacere alimentară, textilă și fier are dosar întocmit în care sunt însă operate numai datele ce caracterizează obiectivele, fără să aibă suspecți identificați sau informatori în obiective.

Spitalul Unificat are dosar conform directivei, fără material informativ. Are în dosar fișele personale ale tuturor angajaților.

Ține în evidență 11 suspecți supravegheați printr-un informator necalificat, care însă nu are material decât privind unele manifestări izolate și mai mult stări de spirit.

C.R.R. are dosar conform directivei însă numai cu litera A operat, neavând nici suspecți identificați și nici informatori în obiectiv.

C.S.C.P.A. nu are nici un fel de evidență.

Baza fixă pentru animale are dosar de obiectiv cu A și B operate, neavând în obiectiv nici suspecți identificați și nici informatori.

Orașul Gheorgheni are dosar întocmit conform directivei cu cca. 400 suspecți identificați. Pentru oraș nu are nici un informator aparte, toți fiind din obiectivele socialiste.

Supravegheri active în oraș nu are.

SECTORUL Nr. 2 Slt. Codarcea Ioan

Are plan de muncă trimestrial, defalcat pe luni, și grafic de întâlnire cu informatorii, operat însă numai pe luna Noiembrie.

Are ca obiective 3 comune cu un sat și 1 I.P.E.I.L., care se prezintă după cum urmează:

Comuna Voșlobeni are dosar întocmit cu toate piesele operate

A identificat și operat în evidență 83 suspecți supravegheați prin 4 informatori necalificați.

Toți informatorii au dosare conform directivei, dintre care unul are material recent, trei material puțin și de suprafață, iar al patrulea nu a furnizat nici un material informativ.

I.P.E.I.L. Voșlobeni are dosar de obiectiv întocmit conform directivei, lipsind însă complet materialul informativ de la litera D. Nu are punctele vulnerabile evidențiate și nici nu sunt acoperite informativ.

A identificat și operat în evidență 4 suspecți, supravegheați prin doi informatori necalificați, dintre care ambii furnizează numai material informativ privind producția și stările de spirit.

Comuna Valea Strâmbă are dosar conform directivei cu lipsa materialului informativ. Are 47 suspecți identificați, supravegheați prin doi informatori necalificați, dintre care însă unul a dat material informativ. Are o supraveghere activă, fără material.

Comuna Mureș Izvor are dosar conform directivei cu lipsa materialului informativ. Are 6 suspecți identificați despre care însă nu are nici un material, neavând informatori în comună.

Stațiunea Balneară Mureș Izvor nu are nici un fel de evidență.

SECTORUL Nr. 3 Slt. Sárközi Ioan

Are plan de muncă trimestrial, defalcat pe luni. Are grafic de întâlnire cu informatorii, operat însă numai pe luna Noiembrie.

În sector are ca obiectiv 3 comune cu trei sate, 1 topitorie de in, 2 întovărășiri agricole T.O.Z., care se prezintă după cum urmează:

Comuna Joseni are dosar conform directivei cu 129 suspecți identificați, fără să aibă însă material informativ la litera D.

Are în comună trei informatori necalificați, dintre care toți au dat material informativ. Mapa anexă D nu are. Ține în supraveghere activă 2 suspecți pentru care nu posedă însă material informativ.

Comuna Suseni are dosar conform directivei. La litera D nu are operat materialul informativ, având numai câteva referate.

A identificat și operat în evidență un număr de 53 suspecți, supravegheați prin trei informatori necalificați. Toți informatorii au dosare conform directivei, doi dintre ei având material informativ recent.

Are două supravegheri active pe care însă nu le poate caracteriza, neavând deschisă mapa anexă D.

Comuna Ciumani are dosar întocmit conform directivei. Are identificați un număr de 52 suspecți supravegheați prin patru informatori necalificați. Toți informatorii au fost recrutați conform directivei, trei dintre ei având material recent, iar al patrulea numai material din luna Iunie 1952.

În această comună nu are supravegheri active.

Topitoria de in Ciumani are dosar conform directivei, lipsind însă complet materialul informativ de la litera D.

Are identificați și trecuți în evidență un număr de 2 suspecți.

Din dosar nu rezultă punctele vulnerabile ale întreprinderii și acestea nici nu sunt acoperite informativ.

Are un singur informator necalificat, recrutat conform directivei, care furnizează material informativ privind producția.

Supravegheri nu are în obiectiv.

Întovărășirea agricolă Joseni are dosar în formare, posedând până în prezent datele ce caracterizează obiectivul. Nu are în obiectiv suspecți sau informatori.

Întovărășirea agricolă Ciumani nu are dosar, posedând numai piesele necesare literei A, din dosarul de obiectiv. Până în prezent nu a identificat nici un suspect şi nici nu a recrutat informatori.

SECTORUL Nr. 4 Slt. Bartis Carol

Are plan de muncă defalcat pe luni.

Are grafic de întâlnire cu informatorii, operat însă numai pe luna Noiembrie.

În sector are ca obiective 3 comune, 2 G.A.C., 1 topitorie de in, bază de recepție, 1 întovărășire agricolă T.O.Z., 1 I.P.E.I.L., care se prezintă după cum urmează:

Comuna Ditrău are dosar întocmit conform directivei. A identificat şi operat în evidență un număr de 81 suspecți, supravegheați de un număr de 4 informatori, dintre care unul are material recent, iar restul nu au furnizat material informativ.

Comuna Lăzarea are dosar conform directivei, fără să aibă operat materialul informativ la litera D.

Posedă un număr de 148 suspecți, operați în evidență, supravegheați de 5 informatori necalificați.

Toți informatorii sunt recrutați conform directivei şi fiecare a furnizat şi material informativ, însă de suprafață.

G.A.C. Lăzarea are dosar conform directivei, cu trei suspecți identificați.

Are doi informatori necalificați, dintre care unul are material recent, iar unul nu a mai dat nici o notă informativă din luna August.

Ca lipsă s-a constatat că nu are nici un material informativ la litera D din care să rezulte munca informativă dusă în obiectiv.

Topitoria de in Lăzarea are dosar întocmit cu lipsa totală a materialului informativ de la litera D. În dosar nu sunt evidențiate punctele vulnerabile şi nici nu sunt acoperite informativ.

A identificat un singur suspect.

Are un singur informator necalificat, care a dat note numai cu privire la mersul producției.

I.P.E.I.L. Ditrău are dosar întocmit conform directivei, cu lipsa materialului informativ.

Din dosar nu rezultă punctele vulnerabile şi nici acoperirea lor informativă.

Are 3 suspecți identificați, supravegheați de 3 informatori necalificați, dintre care numai unul a furnizat material informativ, 1 este plecat din obiectiv, iar al treilea nu a dat nici o notă informativă.

C.R.R. Ditrău are dosar de obiectiv în formare, neavând până în prezent nici un suspect identificat şi nici informator.

G.A.C. Ditrău are dosar conform directivei, operat însă numai la litera A, B şi C. A identificat 17 suspecți, supravegheați de 2 informatori necalificați, dintre care unul este plecat din obiectiv, iar al doilea nu a furnizat nici un material informativ.

Comuna Remetea are dosar conform directivei cu lipsa materialului informativ de la litera D. A identificat 156 suspecți, supravegheați de doi informatori necalificați, ambii având material informativ.

Are un dosar de verificare cu lipsa totală a materialului informativ, cel verificat nefiind încadrat nici informativ.

Mapa anexă D nu are.

Întovărășirea T.O.Z. Remetea posedă numai câteva date statistice, fără să aibă informatori sau suspecți identificați.

CONCLUZII

În urma controlului efectuat se poate constata că majoritatea evidențelor operative întocmite de acest Birou sunt făcute în conformitate cu directiva şi că lipsurile existente se vor putea remedia cu uşurință.

În ceea ce priveşte dosarele de obiective, care sunt întocmite pentru toate obiectivele, ca lipsă generală se poate constata că istoricele nu sunt operate la zi şi că din majoritatea dosarelor lipseşte materialul informativ.

În munca informativă au reuşit să creeze o agentură care numeric acoperă toate obiectivele, aceasta în urma unei munci superficiale, în privința executării legăturilor cu informatorii nu există randamentul necesar. Astfel, în munca cu informatorii lipsurile mai serioase sunt în aceea că nu se ține legătura în mod regulat cu ei, nu se respectă de toți tovarăşii munca pe bază de grafic. Aproape în toate cazurile lipseşte puterea de pătrundere a informatorilor în obiective şi lipsa de sesizare a aspectelor de securitate, fapt ce denotă că aceştia nu sunt dirijați în aşa fel ca să fie cunoscută din timp activitatea elementelor duşmănoase în vederea luării măsurilor preventive.

La fel nu s-a ținut cont de a se acoperi punctele vulnerabile în obiective şi acestea nu sunt nici evidențiate în dosarele de obiective, necunoscând de nici unul din tovarăşi în mod precis care sunt punctele vulnerabile din obiectivele urmărite de ei şi unde anume duşmanul de clasă poate să acționeze mai uşor şi poate să fie mai greu de descoperit.

Cu privire la dosarele de informatori, acestea deşi sunt în mare parte executate în conformitate cu directiva, însă din executarea pieselor rezultă că acestea au fost făcute în mod şablon şi formal, neținând cont de necesitatea dezvoltării studiilor ca acestea să oglindească lipsurile şi calitățile aceluia care urmează a fi recrutat, precum şi fişele să arate întreaga activitate anterioară, şi nu în câteva cuvinte, precum şi caracterizările informatorului să fie executate în aşa fel ca elementul să fie cunoscut din toate părțile. Faptul că studiile [incomplete] precum şi necunoaşterea elementelor propuse în suficientă măsură, face ca Biroul Raional Gheorgheni să aibă cel mai mare număr de informatori propuşi pentru abandonare, fapt ce denotă că verificările şi recrutările efectuate s-au făcut în mod superficial, neținând cont de prescripțiunile directivei.

Ca lipsuri mai serioase se poate concretiza în aceea că planurile de muncă în întregime [să] nu fie întocmite în urma unei analize temeinice a obiectivelor şi înaintea întocmirii planurilor de muncă tovarăşii nu studiază obiectivele pentru a cunoaşte şi folosi aceste cunoştințe, astfel aceste planuri de muncă nu sunt întocmite în aşa fel ca să fie în sprijinul muncii şi să servească ca un ghid, ci sunt formale, fără ca să dea orientare în muncă şi să creeze perspective îndeosebi în munca informativă.

În privința executării ordinului 771 M.S.S., deocamdată au trecut numai la verificarea pădurarilor din întreg raionul, fără a lua în muncă celelalte puncte incluse în acest ordin. Din verificările efectuate asupra pădurarilor nu s-au făcut încă recrutări. În

colaborare cu organele Miliției Raionale, în cadrul acestui ordin a întreprins în orașul Gheorgheni două razii, care s-au soldat cu rezultat negativ.

O defecțiune se mai constată și în privința efectuării fluctuațiilor lunare, deoarece acestea nu sunt întocmite pe baza situației reale, întrucât în situația din 1 Decembrie 1952 au trecut că pe linia Secției 3 lucrează un număr de 17 informatori, când în realitate s-au găsit că lucrează numai 9 informatori.

În cadrul ordinului M.S.S. Nr. 811 s-a trecut la verificarea agenturii informative, înlăturând în mare parte pe cei necorespunzători.

Din dosarele de verificare, care deși sunt întocmite în conformitate cu directiva, nu sunt acoperite informativ și încă de la data punerii în verificare a elementului urmărit nu s-a dus muncă informativă cu scopul de a se constata activitatea, precum și ce anume vrea să stabilească prin acțiunea de verificare și care sunt motivele reale pentru deschiderea dosarului de verificare. Această situație există și în privința dosarelor de acțiune informativă, unde din 10 Iulie a.c. nu s-a mai obținut nici un material informativ. Toate dosarele de verificare sunt vechi, ale căror termene de verificare au expirat și nu s-a luat nici o măsură pentru lichidarea lor.

Analizând lipsurile constatate cu fiecare tovarăș în parte, s-a ajuns la concluzia că rămânerea în urmă în unele sectoare de muncă se datorește faptului că tovarășii nu sunt în suficientă măsură documentați asupra sarcinilor și problemelor ce au de urmărit, precum și nu se cunosc în suficientă măsură formele sabotajului și acțiunilor de diversionism, contrarevoluționare, pe care dușmanul de clasă atât în procesele de producție, cât și în alte sectoare ar putea să provoace.

În general, se resimte o insuficientă pregătire politică și profesională a tovarășilor, astfel faptul că nu se urmăresc în suficientă măsură obiectivele cooperatiste, finanțe și colectări, îndeosebi în urma devierii de dreapta, precum și faptul că nu se face nici o acțiune informativă în jurul elementelor clericale, care este problema cea mai importantă a acestui raion, fiind considerat ca unul din focarele catolicismului din Ardeal, denotă că munca informativă nu este canalizată în direcția aspectelor mai importante de securitate.

Cu toate lipsurile existente, în general se constată o îmbunătățire în munca în general a Biroului raional, se lucrează curat, ordonat, se ține și se raportează în timp lucrările cu termen, se vede o preocupare mai intensă din partea tovarășilor în executarea sarcinilor și în punerea în practică a directivelor.

Prelucrând și analizând toate cazurile arătate în acest proces-verbal în urma controlului în cadrul unei ședințe, constatăm prin prezenta că în urma pozițiilor sănătoase pe care le-au avut tovarășii și luând în considerare starea disciplinară bună, viața de partid și organizația U.T.M. intensă, dând importanță mare studiilor de forme de învățământ, sunt condiții ca în scurt timp se va îmbunătăți și mai mult și că aspectele negative constatate vor fi eliminate.

SARCINI

1. Se vor pune în aplicare întocmai dispozițiunile prevăzute în ordinul de zi M.S.S. 771, incluzând în planul de muncă al tovarășilor toate punctele prevăzute în acest ordin.
2. Se vor pune în aplicare întocmai dispozițiunile prevăzute în ordinul de zi M.S.S. 811 și se va trece la întocmirea unui plan de acțiune în conformitate cu sarcinile prevăzute în acest ordin și se va include în planurile de muncă ale tovarășilor.
3. Introducerea muncii pe bază de chestionar cu informatorii.
4. În termen de 10 zile se vor înainta pentru Biroul D de la această Regiune tabele în legătură cu elementele care corespondează cu străinătatea.
5. Se va trece de îndată la folosirea elementelor care sunt încadrate în birourile speciale, în vederea întăririi muncii informative.
6. Reîmprospătarea evidenței operative și actualizarea materialului în mod treptat.
7. Acoperirea tuturor colectivelor cu informatori până la 31 Martie 1953.
8. Se va lua în plan formarea rezidențelor, câte unul pe sector, până la 31 Martie 1953.
9. Se va forma lângă fiecare dosar de problemă sau obiectiv mapa anexă D.
10. Rezolvarea dosarelor de verificare la care a expirat termenul, până la 25 Decembrie 1952.
11. Raportarea situației dosarelor de acțiune informativă până la 25 Decembrie 1952, precum și acoperirea informativă pe aceste obiective.
12. Elementele identificate ca suspecte, dușmănoase în cadrul rapoartelor investigative să fie trecute pe tabelele de suspecți ale sectoriștilor.
13. Tot materialul aparținând de un singur obiectiv va fi păstrat într-un singur loc.
14. Studierea cu întreg personalul a directivelor, actualizarea și adâncirea acestora prin seminarizare în cadrul ședințelor de instructaj.

Drept pentru care s-a încheiat prezentul proces-verbal.

Căpitan de Securitate Steiner Tiberiu Lt.Maj. de Securitate Chiriță Petre Lt. de Securitate Löte Vasile

Văzut
Director Regional
Maior de Securitate Kovács Mihail

Am luat la cunoștință
Șeful Bir. Gheorgheni
Lt. de Securitate Kaudersz Zoltán

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1056, f. 3-14.

157.

1952 decembrie 10, Sângeorgiu de Pădure. M.S.S.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: raport referitor la executarea ordinelor nr. 771 și 811.

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI SÂNGEORGIU DE PĂDURE

Prin curier
Nr. 2/72.379
10 Decembrie 1952

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

La ord.dvs. Nr. 2/21.452 din 4 Decembrie 1952, cu privire la executarea ord. Tovarăşului Ministru Nr. 771 şi 811, vă raportăm următoarele:

În legătură cu ord. Nr. 771, după ce a fost primit, imediat a fost prelucrat cu sectoriştii şi a fost trasă sarcina pentru identificarea elementelor fugite în țările imperialiste în timpul războiului, cât şi în anii 1945 şi 1946. În cadrul acestui ordin, până în prezent în Raionul nostru au fost identificate un număr de 118 persoane care, majoritatea, cu ocazia retragerii trupelor fasciste au fugit din țară, iar ceilalți, ca soldați, au fost căzuți prizonieri în zona anglo-americană. Mai avem câteva cazuri care sunt fugiți în anii 1945-1946. Au fost luate măsuri ca să fie identificate familiile fugarilor, cât şi prietenii lor cu care întreţin corespondență din străinătate şi ca să fie întocmite despre acestea tabele fişe şi să fie încadrate informativ ca să [poată] fi cunoscută activitatea lor şi eventual dacă vor fi paraşutați unii dintre aceşti fugari, să fie identificați imediat.

Tot în cadrul acestui ordin [au mai] fost recrutați în total un număr de 12 pădurari, la care [au] fost trasate sarcini concrete pentru a semnala din timp apariția în sectorul [lor] de activitate [al] oricărui element străin în pădure, sau dacă găsesc obiective străine, care pot da bănuială că ar fi umblat cineva în pădurea respectivă, să semnaleze imediat.

Am luat măsuri şi am trasat sarcini concrete informatorilor, mai ales din obiectivele socialiste şi în special la şantierul Termo-Electric, să semnaleze imediat dacă apare vreun element suspect în jurul acestui obiectiv. Totodată a fost trasată sarcina şefilor de cadre să se înainteze tabele despre noii angajați săptămânal.

În legătură cu ordinul 811, [...] a fost prelucrat cu sectoriştii şi a fost explicată însemnătatea acestui ordin pentru ca să fie dus la îndeplinire în condițiuni cât mai bune. A fost verificată rețeaua informativă din fiecare obiectiv şi au fost abandonați un număr de 18 informatori din toate obiectivele socialiste, care până în prezent nu au dat nici un randament în munca informativă şi au fost incapabili pentru această muncă. Au fost luate măsuri ca în locul acestor informatori să fie încadrați informatori calificați, mai ales în obiectivele socialiste, ca să fie acoperite informativ punctele vulnerabile ale fiecărui obiectiv. În total, până în prezent, au fost încadrați un număr de 6 informatori şi sunt punctați încă 4 informatori care urmează să fie recrutați după strângerea materialului necesar.

A fost verificată magazia cu material explozibil la salina Praid şi a fost încadrat un informator ca să nu fie sustras material explozibil de la magazie şi se va raporta în tot timpul cantitatea materialului explozibil folosit.

Vom raporta de urmare realizările în cadrul acestui Ordin.

Lt. de Securitate Papsai Pavel — Lt. de Securitate Szász C. Iuliu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 95, f. 82-83.

158.

1952 decembrie 10, Sângeorgiu de Pădure. M.S.S.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: control efectuat de către ofițeri din cadrul M.S.S. Direcția a III-a pe linia problemei 351.

PROCES-VERBAL

Astăzi, 10 decembrie 1952, la Sâng. de Pădure, noi, BORDEI M. IOAN, Căpt. de Securitate şi KISS IOAN, Slt. de Securitate, ambii din M.S.S. Direcțiunea III-a, asistați fiind de tov. Lt. Papsai Pavel, şeful Biroului de Securitate din Sâng. de Pădure, în munca de control şi îndrumare la acest Birou, pe linia Problemei 351 am stabilit următoarele:

EVIDENȚA

La Biroul Raional nu există Dosare de Problemă, ci numai Dosarul de comune ținute de sectoriști, în care sunt trecute toate elementele duşmănoase din toate problemele urmărite de Securitate pe linia Secției III-a aflate în comunele ce formează raionul.

La birou există numai tabele fişe cu elementele conducătoare ale fostelor partide fasciste maghiare şi tabele fişe cu cei plecați în străinătate pentru care sunt în curs de întocmire fişele biografice.

În raionul Sâng. de Pădure populația germană nu se află decât într-o singură comună, şi anume comuna Bălăuşeri, satul Filitelnic, din care un număr de 93 persoane sunt plecate în Germania Occidentală, fie că au fost încadrate în diferite formațiuni militare germane, fie că s-au retras cu armatele fasciste.

O bună parte din aceştia poartă corespondență cu membrii de familie sau cunoscuți rămaşi în țară.

În jurul familiilor şi cunoscuților celor plecați va trebui organizată o temeinică rețea informativă pentru descoperirea elementelor care, eventual, ar putea fi paraşutate de organizațiile de spionaj imperialiste cu scopul de a se deda la acte de teroare sau de sabotaj.

Aceleaşi măsuri de supraveghere se vor lua şi asupra elementelor care au fost în lagărele de prizonieri anglo-americane şi care s-au înapoiat în țară, începând din anul 1945 şi până în prezent.

O atenție deosebită se va da și celor care au făcut parte din jandarmeria horthystă și care în prezent au domiciliile în diferite comune din raion.

În vederea organizării supravegherii elementelor dușmănoase s-a hotărât să se deschidă dosare de verificare la următoarele elemente care au avut munci de răspundere în fostele partide fasciste maghiare sau care au avut manifestări contra regimului:

Nagy Ludovic, fost comerciant măcelar din comuna Sâng. de Pădure și fost membru al Partidului Ardelean.

Toth Coloman, chiabur din comuna Fântânele, fost membru conducător al Partidului Crucea cu Săgeți în acea comună.

Dr. Visán Ladislau, farmacist din comuna Bălăușeri, membru conducător în Partidul Ardelean.

Nagy P. Samuilă, chiabur din comuna Mărculeni, fost președinte comunal al Partidului Reînnoirii Maghiare.

Godzsa Grigore, chiabur din comuna Eremitu, fost membru în Partidul Ardelean.

Rákosi Ladislau, preot reformat din comuna Bezid, fost conducător comunal al Partidului Ardelean.

În jurul celor cărora li s-au deschis dosare de verificare se vor crea câte două linii informative, recrutându-se câte doi informatori pentru fiecare.

Aceste dosare vor fi deschise până la 31 Decembrie 1952, iar până la 15 Ianuarie 1953, vor fi recrutați și informatorii necesari pentru supravegherea elementelor pentru care s-au deschis dosare.

De executare răspunde tov. sectorist în raza căruia cade comuna respectivă.

În eventualitatea schimbării unui sectorist de la un sector la altul sau în cazuri când va fi trecut la altă muncă, tov. șef al raionului va lua măsuri ca sarcina să fie dusă mai departe de tov. care preia munca în sectorul respectiv.

Întreaga muncă informativă a Biroului va fi îndreptată în viitor pentru identificarea elementelor care desfășoară activitate subversivă, în care scop va fi dirijată întreaga rețea informativă.

AGENTURA

Întreaga rețea informativă a raionului este formată din 145 colaboratori, câte 5-6 în fiecare comună, însă sunt informatori de suprafață care lucrează pe toate problemele pe care le urmărește Securitatea în comunele respective, neexistând informatori care să lucreze numai în problema 351.

Pentru asigurarea supravegherii informative a elementelor germane din comuna Bălăușeri, satul Filitelnic, care au rude plecate în Germania Occidentală, precum și a celor care au fost în lagărele de prizonieri anglo-americane, se vor mai recruta doi informatori de calitate în sus zisa comună, sarcină ce va trebui executată până la 31 Ian. 1953 și de care răspunde tov. Slt. Sabău Gheorghe, în sectorul căruia se află comuna Bălăușeri.

Tov. șef al raionului va controla executarea sarcinilor trasate prin prezentul proces-verbal, la termenele fixate.

Drept pentru care am dresat prezentul proces-verbal.

Cpt. de Securitate Bordei Ioan Lt. de Securitate Papsai Pavel Slt. de Securitate Kiss Ioan

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 355, f. 1-2.

159.

1952 decembrie 18, Târgu-Mureș. M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară către M.S.S.: raport asupra banchetului organizat la Palatul Culturii după terminarea alegerilor.

REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ Nr. 331/20.013
18.XII.1952

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI
BUCUREȘTI

Urmare raportului Nr. 331/20.013 din 1 XII a.c., raportăm că în urma închiderii lucrărilor în ceea ce privește alegerile, în ziua de 3 XII a.c. F.D.P.-ul Consiliul Regional a organizat un banchet în cinstea reușitei alegerilor, la care au luat parte activiștii F.D.P.

Banchetul s-a dat în seara zilei de 3/4 Decembrie a.c. în Sala Mare a Palatului Cultural, numită și Sala cu Oglinzi, și cu care ocazie s-au ivit scandaluri și atitudini nesănătoase din partea unor activiști și care au fost viu comentate de funcționarii care au văzut starea de necurățenie și dezordine în urma banchetului.

Dimineața la orele 5, activistul P.M.R. KARÁCSONYI FRANCISC, care în timpul desfășurării alegerilor a îndeplinit și funcția de președinte al Comisiei electorale Sud-Tg.-Mureș, în stare de ebrietate [l-]a pălmuit pe NAGY ANDRÁS, membru de partid și portar la Palatul Cultural, pentru că acesta într-un mod cuviincios i-a arătat să iasă pe ușa laterală deoarece cea principală era închisă. După această faptă nu s-a mulțumit și a căutat prin fugă în sala palatului să prindă și pe paznicul de noapte pentru a-l bate și numai așa acesta a reușit să scape din mâna sa, fiind oprit de soția acestuia care i-a aruncat un palton în cap.

La fel a fost identificat printre cei care au luat parte la banchet, și care era în stare de ebrietate, și secretara Sfatului Popular [al] orașului Tg.-Mureș, WINKLER MARIA, cunoscută la A.S. și urmează a i se verifica antecedentele politice.

Despre scandalul întâmplat cu ocazia acelui banchet o săptămână întreagă s-a discutat în oraș, mai ales NAGY ANDRÁS, fiind în cauză, a povestit toate cele întâmplate la mai multe persoane. Iar pe marginea acestor discuții s-au făcut și diferite ironii, așa după cum a fost acelea ale lui VERESS BERTA și NAGY SÁNDOR, ambii membri de partid, prima funcționară la Sfatul Popular Oraș și cel din urmă la Palatul Cultural, care au spus: „Aceștia sunt activiștii noștri”.

Întrucât sala de oglinzi este în incinta Teatrului Secuiesc de Stat, cea mai mare parte din actori venind la repetiții, pe rând au vizitat acea sală şi au rămas profund impresionați de felul de desmăț ce s-a petrecut în acea noapte, văzând cu ochii lor rămăşițele chefului.

KARÁCSONYI FRANCISC, activist P.M.R., a fost suspendat din calitatea pe care o deținea, iar în ceea ce priveşte calitatea de partid, urmează să fie clarificată.

Maior de Securitate Kovács Mihai Lt.Maj. de Securitate Breiner Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 431, f. 19-20.

160.

1952 decembrie 22, Bucureşti. M.S.S.: Instrucțiunea nr. 849/1952 privind arestările în cazul infracțiunilor mărunte.

STRICT SECRET Exemplarul nr. 201
PENTRU UZ INTERN

INSTRUCTIUNI
Nr. 849 din 22 XII 1952

1. Analizându-se arestările făcute în ultimele luni, s-a constatat că unele organe ale Miliției şi unități ale Procuraturii – ca urmare a presiunii organelor locale – efectuează cu multă uşurință rețineri sau arestări ale învinuiților pentru cercetări, trimițându-i în judecată sub stare de arest pentru cazuri mărunte, dintre care unele nici nu pot fi calificate ca infracțiuni.

Unele elemente din personalul operativ al Miliției şi Procuraturii, examinând dosarele cu superficialitate, fără o cercetare amănunțită a faptelor şi a împrejurărilor în care s-au comis aceste fapte, fără cunoaşterea profilului social al infractorilor, a antecedentelor lor, precum şi a cauzelor care au determinat săvârşirea infracțiunii, trec cu uşurință la măsuri represive, fără să analizeze dacă în cazul respectiv se impun astfel de măsuri.

Din aceste cauze, unii învinuiți sunt scoşi din câmpul muncii timp îndelungat, ceea ce dăunează economiei naționale, iar judecarea lor cu întârziere pierde din efectul educativ şi slăbeşte încrederea oamenilor muncii în organele Procuraturii şi Justiției populare.

2. În sectorul agricol individual (gospodării mici şi mijlocii), unele organe ale Miliției şi Procuraturii, dând dovadă de un slab simț de răspundere, recurg cu uşurință la aplicarea Decretului 183/1949, creând în mod artificial cazuri numeroase de infracțiune.

S-au făcut trimiteri în judecată pentru refuzul de a primi planul de cultură, pentru nerespectarea acestui plan, determinate adeseori de cauze obiective (secetă, inundații etc.), pe nedezmiriştire, pentru negunoierea terenului, pentru însămânțare cu sămânță netratată, pentru neîntreținerea culturilor, pentru nerespectarea planului de treieriş, pentru darea în dijmă, pentru nerespectarea dispozițiunilor cu privire la comasare şi pentru alte fapte asemănătoare.

În loc de a căuta să descopere pe instigatori – chiaburi şi cozile lor de topor, duşmani ai țărănimii muncitoare, care îndeamnă pe țărani să nu respecte Hotărârile Consiliului de Miniştri, Instrucțiunile şi Deciziile Ministerelor şi ale Comitetelor Executive ale Sfaturilor Populare, date în interesul însăşi al țărănimii muncitoare şi să ia măsurile necesare –, organele de cercetare au mers pe linia celei mai uşoare rezistențe, trimițând în judecată pe țărani mici şi mijlocaşi, care s-au lăsat influențați de elementele duşmănoase.

Organele de cercetare trebuie să aibă permanent în vedere că la baza îndeplinirii Hotărârilor Consiliului de Miniştri, a Instrucțiunilor şi Deciziilor Ministerelor şi a Comitetelor Executive ale Sfaturilor Populare în sectorul agricol stă munca de convingere a țărănimii muncitoare de către organizațiile de partid, organizațiile de masă şi de stat.

Odată cu planificarea de către Stat a producției în sectorul socialist al economiei, statul de democrație populară ia măsuri de îndrumare şi reglementare a producției gospodăriilor țărăneşti, mici şi mijlocii, care fac parte din formațiunea micii producții de mărfuri. Una din aceste măsuri de îndrumare şi reglementare este şi planul de culturi agricole. Asigurarea realizării lui, atât în interesul Statului, cât şi al țărănimii muncitoare, nu se poate obține prin măsuri represive luate împotriva țărănimii muncitoare, ci printr-o temeinică muncă organizatorică şi politică, la baza căreia să stea lămurirea țărănimii muncitoare asupra rostului planurilor de culturi.

Statul de democrație populară elaborează planurile de culturi agricole pentru a asigura dezvoltarea diferitelor ramuri ale agriculturii potrivit cu necesitățile economiei naționale şi cu nevoile materiale ale oamenilor muncii de la oraşe şi sate. Planurile de culturi asigură creşterea producției de cereale necesare hranei oamenilor muncii şi în acelaşi timp acordă o deosebită atenție dezvoltării culturilor de plante industriale, de legume şi zarzavaturi, de plante furajere etc. Aceste culturi au o deosebită însemnătate pentru economia națională şi în acelaşi timp aduc însemnate avantaje cultivatorilor, lucru ce trebuie larg popularizat în rândurile țărănimii muncitoare.

3. Organele de cercetare sunt datoare să țină seamă de faptul că pentru unele infracțiuni, persoanele care le-au comis pot fi judecate în stare de libertate. Astfel de infracțiuni sunt:

Nepredarea cotelor de cereale în timpul stabilit, nerespectarea contractelor de cultură – valori mici contractuale –, dacă sunt la prima faptă;

Neglijență sau abuz de serviciu, atunci când este vorba de un prejudiciu sau o situație neînsemnată;

Păşunat abuziv – fără distrugerea plantației şi semințitul în pădurile Statului – şi tăierea arborilor (transportați fără atelaj);

Nerespectarea de către unii mici meseriaşi a legii tăbăcitului pieilor la sate şi alte fapte mărunte;

Depăşirea fondului de salariu şi angajări peste schemă şi în special la Sfaturile Populare şi micile unităţi economice sau la marile unităţi, când acestea au dus la depăşirea planului de producţie;

Depăşirea preţului de achiziţii al furajelor în cazul când se constată că nu a existat o înţelegere între furnizori şi cumpărători;

Depăşirea tarifelor de transport şi a tarifelor de încărcare-descărcare, în cazul când se constată că nu a existat o înţelegere între furnizori şi cumpărători;

Neţinerea evidenţelor contabile la zi, în măsura în care nu a produs pagube economiei socialiste;

Nerespectarea unor preţuri în operaţiunile dintre unităţile din sectorul socialist;

Recepţionarea şi achitarea din conturile de investiţii a unor lucrări neterminate până la sfârşitul anului, dar cu aconturi regularizate;

Depăşirea repetată a termenelor de plata impozitelor în limita sumei de 2.000 lei (de aplicat la liber profesionişti şi mici meseriaşi sau comercianţi);

Evaziuni fiscale în limita sumei de 2.000 lei (de aplicat la liber profesionişti şi mici meseriaşi sau comercianţi);

Întrebuinţarea creditelor agricole în alte scopuri decât cele avute în vedere la acordarea creditului, în limita sumei de 2.000 lei (numai atunci când se referă la ţărani săraci şi mijlocaşi);

Cazuri mărunte de furt sau înşelăciune în sectorul particular;

Pescuitul cu undiţe, tăierea de stuf, furturi mărunte, dacă infractorii sunt la prima faptă;

Înstrăinarea de gajuri în sectorul agricol în limita sumei de 1.000 lei (numai atunci când se referă la ţărani cu gospodării mici şi mijlocii);

Bătaie între persoane particulare, fără vătămare corporală;

Beţie cu tulburarea liniştii publice.

Atunci când frecvenţa infracţiunilor sau alte împrejurări necesită măsuri exemplificatoare, organele Miliţiei şi Procuraturii vor proceda de la caz la caz la arestarea preventivă în împrejurimile prevăzute de art. 200-250 din procedura penală.

Aplicarea amenzilor constituie, de asemeni, o formă de sancţiune care poate contribui la determinarea cetăţeanului să respecte legile Republicii Populare Române.

4. Organele Procuraturii sunt datoare ca, împreună cu organizaţiile de partid şi organele administrative locale, să desfăşoară o temeinică muncă de lămurire, în special în mediul rural, pentru cunoaşterea de către toţi cetăţenii a legilor Republicii Populare Române, precum şi a consecinţelor ce decurg din nerespectarea lor.

Organele Procuraturii Regionale şi Raionale, sunt obligate să efectueze un control permanent, în special la sate, asupra felului cum sunt respectate legile Republicii Populare Române. Însăşi prezenţa unui procuror într-o comună, precum şi explicarea legilor şi consecinţelor lor poate contribui ca cetăţenii să nu comită infracţiuni.

Se atrage atenţia organelor Procuraturii, precum şi organelor de Miliţie, că ele nu au atribuţiuni de înregistrare a infracţiunilor, ci trebuie să desfăşoare o luptă aprigă pentru respectarea întocmai a legilor Republicii Populare Române.

Se atrage, de asemeni, atenţia organelor Procuraturii şi Miliţiei că prezentele Instrucţiuni trebuiesc prelucrate cu toată seriozitatea cu toate cadrele operative ale organelor Procuraturii şi Miliţiei.

Ministrul Securităţii Statului
General locot.Alexandru Drăghici

Procuror General al R.P.R.
Anton Tatu Jianu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1053, f. 4-9.

161.

1952 decembrie 27, Târgu-Mureş. M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară către M.S.S.-D.R. Cluj: adresă de însoţire a dosarului de informator al artistului Friedman Ludovic (Anatol Constantin).

MINISTERUL SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Nr. 332/10.229
27 Decembrie 1952

Către,
MINISTERUL SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA CLUJ

Vă trimitem dosarul informatorului FRIEDMAN LUDOVIC (ANATOL CONSTANTIN) care în prezent este artist al Teatrului de Stat din Cluj.

ANATOL CONSTANTIN, în timp cât a funcţionat la Teatrul Secuiesc de Stat din Tg.-Mureş, a colaborat cu organele noastre, dând dovadă de multă pricepere, precum şi de atitudine justă faţă de unele probleme teatrale.

Mutarea sa din localitate a fost cerută de către acesta întrucât deşi are talent, artiştii localnici în mod deghizat au ştiut în aşa fel să-l ocolească pentru a nu-i da posibilitatea ridicării rapide din punct de vedere profesional.

În ceea ce priveşte felul de a se comporta în afara muncii profesionale, a fost corespunzător, fapt care a [a]tras simpatia publicului.

Ca anexă a dosarului, mapă în interior 11 file şi poartă nr. noastre de înregistrare Nr. 332/6853, din 20 Mai 1952, şi Nr. 10.229, din 25 Iulie 1952.

Rugăm confirmaţi primirea dosarului.

Maior de Securitate Kovács Mihai Lt.Maj. de Securitate Breiner Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 92, f. 111.

162.

<1953, Bucureşti>. Hotărâre a C.C. al P.M.R. pe linia activităţii organelor de partid din Ministerul Securităţii Statului.

HOTĂRÂRE

cu privire la unele schimbări organizatorice în activitatea organelor de partid din Ministerul Securităţii Statului

În vederea organizării unei legături permanente a organelor Securităţii Statului cu organizaţiile de partid teritoriale pentru întărirea muncii de educaţie patriotică şi de ridicare a nivelului politico-ideologic al membrilor de partid, candidaţilor şi utemiştilor din organele Ministerului Securităţii Statului, în vederea întăririi luptei împotriva elementelor duşmănoase, Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român,

HOTĂRĂŞTE

1) Pentru asigurarea pregătirii politice şi de luptă a efectivelor organelor de Miliţie, menţinerea Aparatului Politic în Miliţie.

În acest scop să se organizeze:

b) Pe lângă Direcţiile Regionale ale Miliţiei şi Comandamentul Miliţiei Oraşului Bucureşti, Secţia Politică compusă din 4-6 lucrători în frunte cu locţiitorul Politic al şefului Direcţiei Regionale (Orăşeneşti) a Miliţiei, care răspunde pentru activitatea sa direct faţă de Biroul Comitetului Regional de Partid şi faţă de Serviciul Politic de pe lângă Direcţia Generală a Miliţiei.

c) Pe lângă Serviciile Raionale şi Orăşeneşti ale Miliţiei, precum şi pe lângă unităţile de Miliţie, să fie menţinuţi locţiitori politici.

4) La Direcţiile Regionale de Securitate şi Miliţie se aleg birourile organizaţiilor de bază ale Partidului, numărul şi componenţa cărora se stabilesc prin instrucţiuni de către Comitetul Regional de Partid. Secretarii organizaţiilor de bază sunt scoşi din munca profesională.

6) Întrucât problema conspirativităţii are o importanţă deosebită în activitatea organelor Securităţii Statului, prim secretarii Comitetelor Regionale şi Raionale de Partid sunt obligaţi să se ocupe şi să conducă personal activitatea organizaţiilor de partid şi U.T.M. din Direcţiile Regionale ale Ministerului Securităţii Statului. Controlul asupra activităţii organizaţiilor de bază, precum şi ajutorul practic se va efectua prin şeful Secţiei Administrativ-Politice al Comitetului Regional.

7) Având în vedere caracterul deosebit şi volumul mare de muncă al organelor Ministerului Securităţii Statului, este inadmisibil folosirea de către Comitetele Regionale, Raionale sau Orăşeneşti de Partid a membrilor de partid, candidaţilor şi utemiştilor, ofiţerilor de Securitate şi Miliţie în cadrul campaniilor politico-economice legate de colectivizarea agriculturii, strângerea impozitelor, colectări etc.

8) Comitetul Central al P.M.R. interzice Comitetelor Regionale, Orăşeneşti şi Raionale de Partid şi U.T.M. să dea ordine şi directive organelor Ministerului Securităţii Statului pe linia activităţii lor profesionale. De asemeni, nu au dreptul să ceară rapoarte operative despre activitatea organelor Ministerului Securităţii Statului.

9) Şefii Direcţiilor Regionale ale Ministerului Securităţii Statului vor aduce la cunoştinţa prim secretarilor şi Comitetelor Regionale de Partid despre directivele şi ordinele importante ale organelor Securităţii Statului, de asemeni, pe probleme despre activitatea elementelor duşmănoase, despre lipsurile şi abuzurile descoperite în activitatea instituţiilor şi întreprinderilor locale.

10) Comitetele Regionale, Raionale şi Orăşeneşti de Partid sunt obligate să acorde sprijinul necesar organizaţiilor de partid din Ministerul Securităţii Statului în munca organizatorică de partid şi în activitatea de agitaţie şi propagandă, precum şi în alegerea şi educarea cadrelor.

- Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român recomandă ca şefii Direcţiilor Regionale ale Ministerului Securităţii Statului, confirmaţi de către Comitetul Central în funcţiile ce le ocupă, să fie membri ai Birourilor Comitetelor Regionale de Partid, iar şefii aparatelor Raionale de Securitate – membri ai Birourilor Raionale de Partid.

12) Ofiţerii Direcţiilor Regionale ale Ministerului Securităţii Statului, care ocupă funcţii de la şefi de birou şi până la şef de servicii inclusiv, vor [fi] incluşi în nomenclatura Comitetului Regional de Partid.

13) Prim secretarii Comitetelor Regionale, Raionale şi Orăşeneşti de Partid şi U.T.M. sunt obligaţi ca în perioada de la 1-15 Aprilie a.c. să preia organizaţiile de partid şi U.T.M. de la Secţiile Politice ale Securităţii Statului şi Miliţie.

Comitetul Central atrage atenţia primilor secretari ai Comitetelor Regionale de Partid şi şefilor Direcţiilor Regionale ale M.S.S. asupra respectării stricte a acestei Hotărâri.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1054, f. 20-21.

163.
<1953>, Reghin. M.S.S.-B.R. Reghin: plan de muncă cu agentura în Sectorul 1, pe perioada 1 ianuarie – 30 iunie 1953.

BIROUL SECURITĂȚII STATULUI REGHIN — Sectorul Oraș 1, Nagy Ștefan

PLAN DE MUNCĂ
Pe perioada 1 ianuarie – 1 Iulie 1953.

AGENTURA INFORMATIVĂ:	Conform normelor stabilite pe semestrul 1 al anului 1953 voi recruta un număr de 24 informatori, după cum urmează: Problema 235 – Industria lemnului: Hala gaterelor – 2 informatori Hala maşinilor – 3 Secția planoare – 2 Ambarcațiuni – 2 Secția Aprovizionare – 1 Secția livrări – 1 Expl[oatare] de pădure – 1 Secția Transport C.F.F. – 1 Mag[azia] de buşteni – 1 Magazinul de alimente – 1 Problema 251 – S.M.T.: 1 informator la sediul S.M.T. 1 informator care se ocupă cu muncile agricole Problema 251 – G.A.S.: La centru – 2 informatori Cantina centrală – 1 Ateliere de reparație – 1 Crescătorie de porci – 1 Puernița – 1
REZIDENȚI:	Voi stabili şi recruta un număr de 3 rezidenți.
SUPRAVEGHERI:	Vom supraveghea următorii suspecți: Problema 235[1]: 1. Novițchi Vladimir 2. Kalasi Ştefan 3. Létay Ştefan 4. Sfera Petru 5. Lazar Ghe. 6. Popescu Nicolae 7. Lateş Aurel 8. Witter Ernest 9. Szatmári Ştefan 10. Marosvölgyi Vilhelm 11. Popescu Nicolae 12. Portik Ioan 13. Lateş Aurel 14. Szatmári Iuliu 15. Kanphe Richard 16. Sfera Petru 17. Madaras Ioan 18. Mentele Emil 19. Adler Mesiliu 20. Nits Martin Problema 251: 1. Fekete Victor 2. Zarecki Ioan 3. Stoian Partenie 4. Faliciu Ioan 5. Mu[n]tean Andrei 6. Szatmári Ştefan

[1] Repetarea numelor apare în document.

EVIDENȚE:	Voi actualiza în fiecare lună [...] dosarele de obiective, conform directivei, din obiectivele: I.P.E.I.L., S.M.T. şi G.A.S.
DOSARE DE VERIFICARE:	Voi deschide în fiecare lună căte 1 dos. de verificare cu materiale reale şi recente. De asemenea, dosarele A. şi D vor fi întocmite conform directivei.
Ordinul 771 al tov. Ministru:	Se va ține legătura în permanent cu conducerea obiectivelor în vederea identificării elementelor străine care apar. Vom accentua în vederea identificării şi depistării a elementelor foste cadre active ale partidelor burgheze.

Slt. de Securitate S. Nagy

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 124, f. 35-36.

164.

<1953>. Reghin. M.S.S.-B.R. Reghin: plan de muncă cu agentura în Sectorul 4, pe perioada 1 ianuarie – 30 iunie 1953.

Sectorul Nr. 4, Slt. Vodă Teodor

PLAN DE MUNCĂ
De la 1 ianuarie până la 30 Iunie 1953.

1. AGENTURA INFORMATIVĂ

Recrutări

Conform normelor stabilite, în cursul primului semestru al anului 1953 voi recruta un număr de 24 informatori, după cum urmează: în comuna Hodac 4 informatori necalificați, în comuna Glăjărie 3 informatori necalificați, în comuna Caşva 4 informatori necalificați, în comuna Jabenița 4 informatori, din care unul în satul Solovăstru şi unul în satul Adrian. În comuna Gurghiu 4 informatori necalificați, în comuna Ibăneşti 5 informatori necalificați.

De asemeni, conform normelor stabilite voi studia posibilitatea de a face un număr de 6 rezidenți în această perioadă în cadrul sectorului meu. În comunele aparținătoare ca: Ibăneşti, Hodac. Gurghiu, Jabenița, Caşva şi Glăjărie.

2. SUPRAVEGHERI

În cursul acestei perioade de timp vor fi puşi în supraveghere elemente suspecte din cadrul sectorului aparținător de activitate după cum urmează:

Comuna Ibăneşti

1. TUDORAN ILIE, chiabur, fost P.N.Ț, membru
2. FOLA IACOB, chiabur, fost P.N.Ț. şi la C.M.
3. GLIGA PINTILIE, chiabur, fost P.N.Ț.
4. GLIGA IOAN, deblocat, fost jandarm, gr. Plut.
5. ŞOVA IOAN, ofițer deblocat
6. ALBU GHEORGHE, deblocat, fost jandarm
7. GLIGA VASILE, fost P.N.Ț. şi fost la C.M.

Comuna Hodac

1. FARCAŞ FLOREA /Pantea/, fost membru Cuza-Goga.
2. TÂRNOVEANU LEON, preot, fost P.N.Ț. Maniu, cond.
3. FARCAŞ ZAHARIE, agric., fost P.N.Ț. Maniu
4. FARCAŞ SIMION, chiabur
5. MOLDOVAN DUMITRU, chiabur, P.N.Ț.
6. HĂRŞAN DUMITRU, chiabur, P.N.Ț.
7. TINCA IOAN, chiabur, P.N.Ț.
8. MAN IOAN, chiabur, P.N.Ț.
9. MAN FLORIAN, fost în vechea armată/deblocat

Comuna Gurghiu

1. BELEA AUGUSTIN, preot gr.-cat. nerevenit, P.N.Ț.
2. CIOLOCA AUGUSTIN, preot gr.-cat. nerevenit, P.N.Ț.
3. CĂTĂRIG EMIL, preot gr.-cat. nerevenit, P.N.Ț.
4. DUDA NICOLAE, chiabur, fost membru P.N.Ț.
5. CĂRUȚ DIONISIE, chiabur, fost P.N.Ț. şi preş. P.N.L.
6. STUPARU TOMA, chiabur
7. MÁRTON ADALBERT, preot rom.-cat.
8. BENKŐ PETRU, chiabur
9. BENKŐ IOSIF, chiabur
10. FERENCZ BALÁZS, chiabur

Comuna Jabenița
1. ICHIM TEODOR, chiabur, fost P.N.Ț.
2. OLTEAN FILIMON, fost P.N.Ț.
3. MOLDOVAN ZAHARIE, fost P.N.Ț.
4. MOLDOVAN DUMITRU, predicator la Adv. Reformişti
5. BLAGA IOAN, Adv. Reformist
6. FOLA IOAN, Adv. Reformist
7. CHIRTEŞ IOAN, Adv. Reformist
8. FOLA TEODOR, Adv. Reformist
9. SUCIU TEODOR, Adv. Reformist
10. MERA TEODOR, fost P.N.Ț. /Solovăstru/
11. MOLDOVAN ALEXANDRU, fost P.N.Ț. /Solovăstru/
12. GEORGICĂ IOAN, fost P.N.Ț.
13. ALBU IOAN, fost legionar /Adrian/
14. RUSU IULIU, fost legionar, şef de cuib /Adrian/
15. BORDA SIMION, fost legionar /Adrian/

Comuna Caşva
1. BOARU MIHĂILĂ, chiabur, fost P.N.Ț.
2. BOARU VASILE, fost P.N.L.
3. DĂRLOVAN IOAN, fost P.N.L.
4. MORARU FILIP, fost membru Cuza-Goga
5. ŞUTEU VICTOR, preot, fost Cuza-Goga
6. MORARU ZAHARIE, fost Cuza-Goga
7. POP FLOREA, fost P.N.Ț.
8. SUCIU VASILE, fost P.N.Ț.
9. BOARU DUMITRU, fost P.N.Ț.
10. POP VASILE, fost P.N.Ț.

Comuna Glăjărie
1. FÖLDESI ALEXANDRU, fost jandarm horthyst
2. KÁNTOR ŞTEFAN, fost jandarm horthyst
3. VASS MIHAI, idem
4. VASS GHEORGHE, idem
5. MOLDOVAN IOAN, fost P.N.L.
6. BOARU DUMITRU, fost P.N.L.
7. FOLA PETRU, fost P.N.L.
8. BÁLINT EUGEN, chiabur
9. BÁLINT MARTIN, chiabur
10. NEMES IOAN, chiabur

3. EVIDENȚA

Se vor reactualiza în fiecare săptămână un număr de 3 Dosare Nr. 1 de obiectiv comună, în aşa fel să fie completate cu toate evenimentele mai importante la zi.

De asemeni, se vor întocmi mapele anexe D. pentru toate cele 6 comune, adică după cum urmează: Ibăneşti, Hodac, Gurghiu, Jabenița, Caşva şi Glăjărie.

În ce priveşte întocmirea dosarelor de trimitere în C.M. se vor întocmi, în limita posibilităților şi după normele fixate, câte 3 dosare lunar.

Având în vedere ordinul Cabinet 771, voi recruta în această perioadă un număr de 40 pădurari, brigadieri şi paznici de câmp în comunele de mai sus arătate.

Slt. de Securitate Vodă Teodor

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 124, f. 2-4.

165.

<1953, Bucureşti>. <M.S.S.>: precizări privind conținutul unui dosar de anchetă.

CE TREBUIE SĂ CUPRINDĂ UN DOSAR DE ANCHETĂ

Dosarul de anchetă se va preda direct de către lucrătorul operativ organului de anchetă care va trece pe Secretariatul Serviciului de Anchetă. Înainte de a fi predate la serviciul, secția, biroul sau grupa „C", toate documentele din dosarul de anchetă vor fi îndosariate, numerotate şi opisate. Îndosarierea pieselor care alcătuiesc dosarul de anchetă nu se va face la întâmplare, ci într-o strictă ordine a succesiunii lor. Ordinea de îndosariere este următoarea:

1. Opisul documentelor din dosarul de anchetă (cu indicarea numerelor volumelor şi paginilor la care sunt îndosariate documentele respective).

2. Tabelul de arestaţi implicaţi în dosarul respectiv (arătându-se prenumele, numele, data arestării pentru fiecare în parte şi numerele volumelor şi paginilor la care sunt îndosariate piesele ce se referă la arestarea şi cercetarea fiecăruia dintre arestaţi).

3. Ordonanţe de arestare şi percheziţie (aprobate de şeful organului M.S.S., respectiv şi de procuror, cu semnătura celui arestat prin care confirmă că a luat cunoştinţă de conţinutul ordonanţei şi data luării cunoştinţei).

4. Mandatul de arestare şi percheziţie (semnat de şeful organului respectiv şi purtând iscălitura celui arestat şi data la care a luat cunoştinţă de conţinutul mandatului).

- Referatul pentru preluarea arestatului.

5. Procesul-verbal de percheziţie.

6. Opisul avutului celui arestat.

7. Chitanţele respective pentru bani, armamentul, valorile şi lucrurile posedate.

8. Procesele-verbale de interogatoriul arestatului (purtând fiecare pagină semnătura arestatului şi la sfârşitul declaraţiei, precum şi a anchetatorului, cu menţiunea datei interogatorului şi durata acestuia).

9. Procesele-verbale de interogatoriu ale martorilor (întocmite în acelaşi fel ca şi procesele-verbale de interogatoriu ale celor arestaţi).

10. Materialul de expertiză, referinţele diferitelor organe competente şi alte documente care demască activitatea criminală a celui arestat.

11. Referatul de încheiere a cercetărilor, aprobat de şeful organului de anchetă al M.S.S. (purtând semnătura arestatului prin care confirmă că a luat cunoştinţă de conţinutul referatului şi data luării la cunoştinţă).

12. Referatul de prelungire a duratei cercetărilor şi menţinerea sub pază a celui arestat, dacă s-a întocmit un astfel de referat (aprobat de şeful organului M.S.S., respectiv şi de procuror).

13. Actul de acuzare aprobat de şeful organului M.S.S., respectiv şi de procuror.

În actul de acuzare trebuie să apară cărui organ de justiţie urmează să fie înaintat dosarul de anchetă.

Notă: dacă cercetările au fost întrerupte datorită îmbolnăvirii sau evadării celui arestat, în dosarul de anchetă, înaintea actului de acuzare, se vor conexa referatele aprobate de şeful organului M.S.S. respectiv pentru întreruperea cercetărilor sau pentru reluarea lor.

Transmiterea de către organele anchetatoare a dosarelor de anchetă care urmează să fie trimise în justiţie, direct organelor de anchetă M.S.S., trecând peste serviciul, secţia, biroul sau grupa „C" respectivă, se INTERZICE CU DESĂVÂRŞIRE.

La primirea dosarului de anchetă care urmează a fi înaintat organelor de justiţie, de la organul anchetator respectiv, lucrătorul serviciului, secţiei, biroului, grupei „C" verifică cu atenţie dacă dosarul de anchetă şi fiecare document în parte al dosarului au fost legal întocmite, în conformitate cu prevederile instrucţiunilor de faţă şi, după ce se convinge că nu există nici o nepotrivire sau abatere de la regulile stabilite pentru întocmirea documentelor şi dosarului de anchetă, înaintează dosarul organului de justiţie menţionat în actul de acuzare, însoţit de adresa de înaintare a dosarului, semnată de şeful serviciului, secţiei „C" (în aparatul central şi regiunile M.S.S.) şi şeful serviciului M.S.S., în cadrul organelor regionale M.S.S. – Transporturi şi organele de contrainformaţii militare ale M.S.S.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 476, f. 34-35.

166.

1953 ianuarie 7, Târgu-Mureş. M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: notă informativă furnizată de informatorul „Arany János" despre Tompa Nicolae, directorul Teatrului Secuiesc din Tg.-Mureş.

NOTĂ
7 Ian. 1953

Artiştii Teatrului Secuiesc din Tg.-Mureş ca KOVÁCS GHEORGHE, actor decorat, GALLÓ ALICE actriţă şi alţii discută atitudinea dictatorială şi sectară a Directorului TOMPA NICOLAE, zis Miklós, prin a cărui atitudine stagnează munca la acest teatru, nepunând pe scenă într-un an mai multe decât 3-4 piese, pe când ar putea pune şi 8 piese.

Tolerează beţiile unor artişti compromişi.

Sus-numitul director este născut la 28 Dec. 1910, în oraşul Odorhei, fiul lui Ladislau şi Margareta, membru P.M.R. şi U.P.M., de origine socială chiabur, care între 1945-1946 a întreţinut legături cu fostul conte Teleki Ádám, Kerparics Eduard, fostul director al cooperativei „Furnica" şi Csögör Ludovic, fost director al Institutului Medico-Farmaciutic din Tg.-Mureş. În prezent arestaţi.

Dosarul personal al sus-numitului a fost înaintat D.G.S.S.-ului, la data de 19 Aprilie 1952.

Este încadrat informativ.

Nota este obţinută de la informatorul „Arany Jáno[s]".

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 112, f. 143.

167.

1953 februarie 6, Târgu-Mureş. M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară către M.S.S.-B.R. Târgu Secuiesc: notă privind nerespectarea măsurilor prevăzute în ceea ce priveşte securitatea documentelor.

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secția Cadre

Nr. 3/50.408
din 6 Februarie 1953

BIROUL RAIONAL DE SECURITATE TÂRGU SECUIESC

Din controalele ce s-au efectuat în raioanele Regiunii noastre s-a constatat că nu peste tot se respectă cu cea mai mare strictețe Ordinul tov. Ministru, General Locot. ALEXANDRU DRĂGHICI, cu privire la conspirativitatea şi păstrarea documentelor de securitate.

Sunt tovarăşi care uită deschis sertarele de la mesele de birou, fişetele, dulapurile etc., dovedind astfel o completă lipsă de vigilență.

Astfel de lipsuri s-au constatat în cadrul Secției Raionale Sft. Gheorghe, unde s-au găsit deschise mesele de birou ale tov. Slt. BÁCS ALEXANDRU, Slt. BOTOS FRANCISC, Slt. SZABÓ MIHAI, Slt. SZÉP FRANCISC şi Slt. SZABÓ GAVRILĂ, care în sertare aveau diferite dosare, note informative şi diverse corespondențe.

Lipsuri asemănătoare s-au constatat şi la Biroul Rai. Gheorgheni, unde s-a găsit deschis sertarul Slt. ANCA ALEXANDRU, în care se aflau dosare de obiectiv, fişe personale şi diferite planuri de acțiune.

La fel, s-au găsit deschise două dulapuri care aparțin Slt. BUCUR IOAN, în care erau diferite fişe personale, fotografii, acte şi chei de la alte mese de birou.

Cazurile enumerate mai sus trebuie să servească ca exemplu prost de neurmat în fața tuturor tovarăşilor, prin această cale ținând să vă atragem atenția încă o dată asupra vigilenței de care trebuie să fie caracterizat fiecare organ de securitate şi de care trebuie să dea dovadă în toată activitatea sa.

Lipsurile enumerate mai sus se datoresc şi şefilor de raioane, care cu toate că au participat la şedința ținută, unde s-a prelucrat Ordinul tov. Ministru cu privire la păstrarea şi conspirativitatea documentelor de securitate, nu au instruit în suficientă măsură cadrele din subordine asupra conspirativității muncii de securitate, de asemenea, necontrolând în suficientă măsură felul cum tov. din subordine aplică în practică ordinul tov. Ministru, fapt de care au dat dovadă tov. Lt. RÉTHI ALEXANDRU şi Lt. KAUDERSZ ZOLTÁN.

Pentru a fi ca învățătură ca pe viitor tov. să dea dovadă de mai multă vigilență, prezentul Ordin va fi prelucrat cu întreg personalul din subordine, scoțându-se în relief lipsurile specifice fiecărui raion ce s-au constatat în acest domeniu.

Raportați de executare până la 12 Februarie 1953.

Şeful Direcției
Maior Kovács Mihail

Şeful Secției Cadre
Locot. Blaga Ştefan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1693, f. 8.

168.

1953 februarie 12, Târgu-Mureş. M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit în urma controlului efectuat pe linia birourilor speciale din întreprinderi/instituții din partea M.S.S., Direcția a II-a.

PROCES-VERBAL

Astăzi 12 Februarie 1953, noi Lt.Maj. de Securitate VOICU CONSTANTIN, delegat din partea Ministerului Securității Statului, Dir. II-a, mergând în control [de] sprijin la Regiunea de Securitate Mureş, am constatat următoarele:

S-a organizat Biroul de păstrare a secretului de Stat în toate întreprinderile şi instituțiile mai importante din Regiune, care au fost avizate de M.S.S.

O parte din şefii birourilor speciale au fost recrutați ca informatori.

Şefii birourilor speciale au fost verificați conform ordinului dat de M.S.S., Direcțiunea II-a.

S-a avizat asupra persoanelor care au fost propuse de unele întreprinderi şi instituții pentru a putea manipula documentele strict secrete.

Toate ordinele şi instrucțiunile primite din partea Direcției a II-a în problema păstrării secretului de stat se țin la şeful Secției a II-a, care urmăreşte această problemă ajutat de şefii de birouri.

Ca lipsuri se pot arăta că, deşi există mapă pentru fiecare obiectiv în parte, nu se ține o evidență clară, existând material care trebuieşte clasat deoarece persoanele nu mai fac parte din Biroul Special.

Aceste mape de obiectiv vor trebui să cuprindă următoarele:

1. Avizul scris al întreprinderii de înființare a Biroului Special.
2. Avizul scris dat asupra persoanelor ce compun Biroul Special şi tabele cu persoanele propuse pentu a avea acces.
3. Lista de documente secrete şi strict secrete.
4. Regulamentul interior de circulația documentelor strict secrete.

5. Avizul Regionalei M.S.S. asupra listei de documente, regulamentul interior şi de funcţionare a Biroului Special.

O parte din personal lucrează la Biroul Special fără a avea avizul scris si aceasta din cauza că unele întreprinderi nu fac din timp propuneri Regionalei de Securitate, deşi acestea sunt prevăzute prin H.C.M. Nr. 343/1951.

Şefii Birourilor Speciale nu sunt instruiţi în cele mai bune condiţiuni, iar alţii nici nu corespund din punct de vedere profesional.

Organele noastre nu şi-au însuşit întocmai ordinele şi instrucţiunile primite, în acest fel controalele efectuate la faţa locului nu au dat rezultate dorite.

Controalele la Birourile Speciale se fac o dată pe lună, şi atunci fugitiv, deoarece nu există un tov. care să se ocupe special de această problemă.

Datorită faptului că problema păstrării secretului de Stat a fost o anexă a muncii informative a dus la această stare de fapt şi la neluarea de măsuri practice.

Vinovaţi de acestea se fac şi organele centrale din M.S.S., Direcţia II-a, care răspunde de această problemă şi nu a luat mai din timp măsurile necesare.

Pentru remedierea lipsurilor arătate mai sus este necesar să se treacă la următoarele măsuri:

1. Organele noastre să studieze amănunţit ordinele şi instrucţiunile date de M.S.S., Direcţia II-a, în problema păstrării secretului de stat.
2. Să se ceară propuneri de înfiinţare a birourilor speciale.
3. Să se ceară întreprinderilor şi instituţiilor liste de documente secrete şi strict secrete.
4. Să se ceară întreprinderilor şi instituţiilor un regulament interior în care să reglementeze circuitul documentelor.
5. Să se organizeze Birouri Speciale la toate întreprinderile şi instituţiile avizate de M.S.S. la care nu s-au făcut până în prezent.
6. Avizul asupra întreprinderilor şi instituţiilor care înfiinţează Birouri Speciale să fie dat de Regiune, nu de Raioane.
7. Avizele pentru persoanele ce compun Birourile Speciale şi cele ce vin în contact cu documentele să fie date numai de Regiune.
8. Verificarea persoanelor propuse pentru acces la documente, să fie verificaţi numai la A.S., Secţie şi problema respectivă.
9. Avizele negative date persoanelor care sunt specialişti vor trebui bine analizate.
10. Şefii Birourilor Speciale să fie bine instruiţi cum să organizeze şi să urmărească circuitul documentelor strict secrete şi să semnaleze orice neregulă în această problemă organelor de Securitate.
11. Să [se arate] practic cum se fac controale la Biroul Special şi cum se va proceda cu conducătorii întreprinderilor care nu acordă importanţa cuvenită păstrării secretului de stat.
12. Să se încheie procese-verbale de constatări în timpul controalelor, semnate de director, şeful Biroului Special şi organul de Securitate.
13. Să fie instruiţi şefii de raioane de felul cum trebuiesc făcute controalele, să raporteze lunar şi să fie controlaţi practic în activitate.
14. Să se trimită un raport organelor centrale M.S.S. în care să se arate unde este necesar să funcţioneze Biroul Special şi unde nu, ţinându-se cont de specificul întreprinderii şi volumul lucrărilor.
15. Să se treacă imediat la reverificarea persoanelor ce compun Birourile Speciale.
16. Problemele mărunte să fie rezolvate pe loc, nefiind nevoie de sprijinul organelor centrale din M.S.S.
17. Rapoartele sinteze să fie trimise la timp şi cu cazuri concrete.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal.

Delegat din partea M.S.S., Dir. II-a
Lt.Maj de Securitate Voicu Constantin

Delegat din partea Regionalei de
Securitate Regiune Autonomă Maghiară
Lt.Maj. de Securitate Löte Vasile

Văzut
Director Regional
Kovács Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 131, f. 2-4.

169.

1953 februarie 13, Târgu-Mureş. M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară către M.S.S.-B.R. Târgu Secuiesc: măsuri informative pentru depistarea elementelor din comitetul de ajutorare „Joint”.

MINISTERUL SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Nr. 353/4074
13 Februarie 1953

BIROUL RAIONAL AL SECURITĂŢII STATULUI TÂRGU SECUIESC

În fața victoriilor istorice cucerite pe drumul construirii unei vieți noi de Gloriosul popor Sovietic şi de celelalte popoare din Lagărul Socialist, furia reacțiunii imperialiste nu mai cunoaşte margini.

Demascarea medicilor asasini din slujba Wall Street-ului, care au aplicat metode binecunoscute din arsenalul terorismului, a arătat încă o dată că ura de moarte împotriva acelei părți a omenirii care şi-a cucerit pentru totdeauna libertatea merge mână în mână cu naționalismul burghez şovin.

Noi am putut vedea din procesul medicilor din U.R.S.S. care sunt adevăratele scopuri ce se ascund sub masca organizației internaționale evreieşti, burghezo-naționaliste „Joint", filiala serviciului de spionaj American.

Organizația „Joint", în timpul foametei care a bântuit în Rusia după Revoluția din 1917, a activat în calitate de organ auxiliar al organizației A.P.A. (Administrația Americană de Ajutorare), care, după cum s-a stabilit, în mod categoric urmărea răsturnarea guvernului sovietic.

Şi în țara noastră, după eliberarea de sub jugul fascist de Glorioasa Armată Sovietică, a fost înființată organizația aşa-zisă de ajutorare a evreilor „Joint", activitatea căreia din partea noastră nu a fost urmărită în mod suficient şi chiar în unele locuri deloc, pentru care fapt veți lua următoarele măsuri concrete în vederea identificării activității acestor elemente:

Se va intensifica munca informativă pentru identificarea elementelor care au făcut parte din comitetul de ajutorare „Joint", după care se vor întocmi rapoarte de investigații amănunțite asupra acestor elemente, stabilind prin aceasta activitatea lor politico-profesională din trecut şi prezent, legăturile de rudenie şi prietenie.

Pentru buna desfăşurare a muncii sus-arătate este necesară folosirea până la maximum a informatorilor existenți în problema 353.

Un prim raport îl veți înainta, împreună cu rapoarte de investigații asupra elementelor identificate, până la data de 25 februarie 1953.

Maior de Securitate Kovács Mihail Lt.Maj. de Securitate Breiner Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1695, f. 22-23.

170.

1953 martie 8, Târgu-Mureş. M.S.S.-D.R. Mureş: notă informativă privind afirmațiile avocatului dr. Kobori Ioan în legătură cu numirea lui Malenkov în funcția de secretar al P.C.U.S.

Notă informativă
8 Martie 1953

Numitul Dr. KOBORI IOAN, de profesiune avocat, domiciliat în Tg.-Mureş, str. Kistemplom tér, Nr. 5, a afirmat că Molenkov a fost numit secretar al P.C.U.S., cu toate că Molotov ar fi fost mai bun în acest post.

Încă nu se poate şti ce repercusiuni aduce moartea tov. Stalin.

Este sigur că în U.R.S.S. se va începe cu un nou avânt antisemitismul în urma numirii lui Malenkov, care este cunoscut ca un antisemit, dar poate să se ivească şi divergențe în U.R.S.S.

Noi putem aştepta la arestarea multor persoane în urma acestor evenimente.

Referat

Sus-numitul este în supravegherea Secției I-a, având dosar de acțiune informativă. În trecut a fost membru în partidul fascist maghiar [al] „Reînnoirii Maghiare".

Lt. de Securitate Izsák Adalbert

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 110, f. 13.

171.

1953 martie 10, Sfântu Gheorghe. M.S.S.-B.R. Sfântu Gheorghe: notă informativă privind comentariile în legătură cu decesul lui Stalin.

Redactat la 10 Martie 1953
De tov. Slt. Bács Alexandru

Notă informativă

Vă informez că cei care la 8 Martie 1953 au fost la biserică au fost foarte surprinşi de cele auzite şi anume că în ziua înmormântării a tov. Stalin se țin slujbe bisericeşti şi preoții se vor ruga de odihna sufletească a tov. Stalin.

Cum se poate aceasta, spune Salamin Ioan, magazionierul şcoli[i] cooperativei de Sft. Gheorghe, că înainte de moarte s-ar fi întors către Dumnezeu sau prin aceasta vrea să producă agitație. Acest lucru a folosit mai mult bisericilor, decât lui Stalin, deoarece de acum înainte se vor duce la biserică cu mai mult curaj cei care până acum nu au îndrăznit să meargă acolo.

Sft. Gheorghe la 9 Februarie[1] 1953.

Sursa: P. Dumitrescu
Valoarea: Sigură s.s. Petre Dumitrescu

Nota a fost clasată, un exemplar la dosarul mapa „D" al informatorului, iar un exp. predat Biroului III pentru exploatare.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 110, f. 25.

172.

1953 martie 10, Sfântu Gheorghe. M.S.S.-B.R. Sfântu Gheorghe: notă informativă dată de informatorul „Petru Dumitru" despre afirmațiile actriței Aranyi Iuliana în legătură cu moartea lui Stalin.

Redactat la 10 Martie 1953
de tov Slt. Bács Alexandru

Notă informativă

Aranyi Iuliana, artistă de la Teatrul de Stat Maghiar din Sft. Gheorghe, domiciliată în Str. Lenin, Nr. 49, în prezent suspendată, a declarat următoarele:

Fără îndoială Stalin a fost un geniu al omenirii, dar activitatea lui politică nu a adus roade către poporul rus şi în special pentru proletariat. Dacă el şi-ar fi realizat ideile lui aşa de frumos cum le-a formulat şi le-a publicat străinătății, ar fi cel mai fericit dintre toate popoarele. Sunt convinsă că puterile apusene se vor folosi de slăbirea momentană a U.R.S.S.-ului şi dacă reuşesc, aceasta ne va duce cu paşi mari spre schimbarea situației actuale, deoarece a trăi aşa cum trăim acum este foarte trist ca oamenii să fie stingheriți să nu aibă îndrăzneala de a discuta decât prin şoapte, aceasta nu este o viață pentru un om cult care s-ar schinjui să se gândească liber asupra problemelor momentane, trăim numai în speranță.

Sft. Gheorghe, 7 Martie 1953

Sursa: P. Dumitru
Valoare: Sigură s.s. Petru Dumitru

Nota a fost clasată, un exemplar la dosarul mapă „D" al informatorului, un expl. predat Bir. III pentru exploatare.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 110, f. 23.

173.

1953 martie 10, Toplița. M.S.S.-B.R. Toplița către M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind abaterile săvârşite de sublocotenentul de securitate Făgăraş Augustin.

BIROUL RAIONAL DE SECURITATE TOPLIȚA

Nr. Cabinet/2
10 Martie 1953

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm următoarele:

Sesizați fiind în seara zilei de 8 Martie 1953, orele 21, că în comuna Gălăuțaş, Bodega nr. 10, se află în stare de ebrietate tov. Slt. de Securitate FĂGĂRAŞ AUGUSTIN, şeful postului de miliție TONCEANU TEODOR şi ajutorul său Caporal de Miliție BANDAG VASILE.

Am luat măsuri urgente, astfel tov. Slt. de Sec. FĂGĂRAŞ AUGUSTIN a fost adus din obiectiv la sediul raionului. A fost găsit dormind la un cetățean în stare de semiebrietate.

Trecând la verificarea cazului am constatat următoarele:

- Slt. de Sec. FĂGĂRAŞ AUGUSTIN, fiind în misiune pe teren, mergând în comuna Gălăuțaş, s-a întâlnit cu şeful postului de miliție şi ajutorul acestuia şi după unele discuții au intrat în Bodega nr. 10 din comuna Gălăuțaş. Aici, în Bodegă, l-au întâlnit pe gestionarul bodegii PLATON TEODOR şi pe BOGDAN VASILE, vicepreşedintele raional U.R.C.C. Toplița.

Au consumat toți, împreună cu vicepreşedintele, prima dată 3 ture de câte 100 grame de țuică. După care ajutorul şefului de post de miliție a mai cerut încă o tură de 50 grame pe care şi aceasta au consumat-o.

În acest interval a intrat în bodegă soția gestionarului, care vorbind cu soțul ei, zicându-i acestuia că ceea ce face nu este lucru just. La aceasta, tov. Slt. de Sec. FĂGĂRAŞ AUGUSTIN i-a spus unele lucruri pe care noi încă nu le cunoaştem, după care femeia a început să plângă. La aceasta, gestionarul a propus ca fiecare să plece acasă, întrucât a fost destul. La aceasta, Slt. de Sec.

[1] Corect: Martie

FĂGĂRAŞ AUGUSTIN a solicitat să i se mai dea încă o tură de 50 grame ţuică. Gestionarul refuzând, tov. Slt. FĂGĂRAŞ i-a spus dacă poate să servească el, lucru ce gestionarul a aprobat.

După cele consumate, fiind solicitaţi de gestionar, au părăsit localul.

Mai menţionăm că în timp ce s-au consumat cele de mai sus, tov. Slt. FĂGĂRAŞ AUGUSTIN, împreună cu cei doi miliţieni au şi cântat în bodegă, însă aceasta foarte încet.

De asemenea, mai menţionez că atunci când s-a trecut la verificarea cazului şi când au adus [pe] tov. Slt. de Sec. FĂGĂRAŞ AUGUSTIN la sediul Raionului, am verificat şi şeful postului de miliţie dacă se află la sediul postului. Şeful postului de miliţie a fost găsit în stare de ebrietate gravă în localul postului, unde după mai multe insistări şi chiar zgâlţâieli a fost trezit. Nu a putut să dea atunci nici un fel de relaţii de felul cum s-a întâmplat. Ajutorul şefului de post nu a fost găsit nicăieri.

Am luat măsuri ca prin şeful cadrelor de la Miliţia Raională Topliţa să fie cercetat cazul personalului lor, pentru a li se întocmi dosare de anchetă cu propuneri şi măsuri.

Faţă de abaterea şefului de post de miliţie TONCEANU TEODOR, propunem să fie înlocuit din această funcţie întrucât nu corespunde. A mai avut abateri de acest gen în comuna Borsec unde, de asemenea, fiind şef de post, a adus femei cu moravuri uşoare în localul postului, consumând băutură cu acestea. Este un element incapabil, nu corespunde funcţiei date, alcoolic şi neserios în muncă.

În ceea ce priveşte abaterea tov. Slt. de Securitate FĂGĂRAŞ AUGUSTIN, propunem să fie pus în discuţia Organizaţiei de Bază P.M.R. şi pe linia de comandă, 10 zile arest sever.

Mai raportăm că tov. Sergent Major de Miliţie CAZAN VASILE, responsabil cu cadrele al Raionului Topliţa, primind ordinul să cerceteze acest caz, în ziua de 10.III a.c., prezentându-se la subsemnatul a început a-mi arăta că cazul întâmplat nu a avut o amploare atât de mare, începând să justifice într-o oarecare măsură aceasta, alunecând pe panta împăciutorismului. Trecând la investigaţiuni pentru a constata felul în care tov. Sergent Major CAZAN VASILE a cercetat cazul, am constatat că Sergentul Major de Miliţie CAZAN VASILE, în loc să facă cercetări şi să dea o importanţă acestui caz, a băut cu şeful postului de miliţie 150 grame de ţuică, acoperind în felul acesta şi dându-i un alt aspect abaterii comise.

Am luat măsuri din nou ca cercetarea să continue, iar rezultatele să se raporteze prin forurile superioare de miliţie.

La cercetarea cazului de mai sus a mai luat parte şi Slt de Securitate Szövérfi Gáspár din partea serviciului politic.

Înaintăm şi una declaraţie în original a gestionarului

Locot. de Securitate Gh. Blăjan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 778, f. 3-4.

174.

1953 martie 13, <Sighişoara>. Notă-sinteză privind comentariile opiniei publice relative la moartea lui Stalin.

NOTĂ INFORMATIVĂ

Opinia publică trăieşte încă sub impresia morţii Gen. I.V. Stalin, pe care o discută şi o comentează, dar în discuţiile şi comentariile locul de frunte îl ocupă situaţia creată în U.R.S.S. prin moartea Gen. I.V. Stalin şi consecinţele acestei situaţii pentru politica internaţională. Comentariile stau grupate în jurul câtorva fapte centrale care sunt vădit dispersate de propaganda posturilor străine la radio. Aceste fapte sunt:

1. Lumea e de acord că a murit un om mare, cu o influenţă considerabilă în dezbaterea omenirii şi a cărui pierdere e de neînlocuit pentru lagărul democratic.

2. Soluţia succesiunii staliniste şi organizarea continuităţii politice staliniste a fost rezolvată cu prudenţă şi înţelepciune prin numirea lui Malenkov ca prim-ministru al U.R.S.S.

3. Soluţionarea succesiunii fără incidente şi disensiunile sperate de apuseni a dezamăgit pe mulţi care credeau într-o fărâmiţare a regimului comunist datorită luptelor interne, cred însă că-şi menţin speranţele că aceste disensiuni se vor produce în viitor, mai ales că nimeni nu poate înlocui pe Ge. Stalin şi odată veriga principală ruptă / zic ei/ se va destrăma întregul lanţ.

4. Americano-englezii au o mare şansă prin moartea tov. Stalin, deoarece într-o perioadă în care puterile capitaliste trec la ofensivă împotriva lagărului democratic, lagărul democratic pierde pe cel mai capabil, consecvent şi ascultat conducător al lui.

5. Moartea Gen. Stalin, dacă nu aduce o rezolvare imediată a crizei internaţionale, ea o grăbeşte totuşi şi o grăbeşte în sensul că puterile occidentale vor porni cu tărie la ofensivă şi vor căuta să doboare regimul socialist din ţările de democraţie populară şi în Rusia.

Ing. Kenössy /9.III/: „Moartea lui Stalin a venit pe neaşteptate, deşi la vârsta lui se putea aştepta la aşa ceva. Lumea s-a obişnuit însă să-l vadă mereu tare, încât a fost surprinsă, uluită chiar. Incontestabil că a murit un om mare. Să vedem însă cum vor lucra cei ce au venit după el. Deocamdată au făcut bine cum au făcut. Să vedem dacă va rămâne tot aşa".

Miron Negru /10.III/: „Nu mai ştiu nimic altceva decât ceea ce stă scris în gazete şi nici pe [a]cele nu le prea citesc. Nu că n-aş avea timp. Timp am, dar în ultima vreme îmi merge foarte greu: mă doare inima, nu-mi funcţionează stomacul şi ficatul mă doare încontinuu. Cred că nu mai trăiesc mult /de fapt e foarte slăbit şi descurajat/. Acum moartea lui Stalin dacă nu va aduce ceva sau nu va grăbi criza. Au lucrat bine însă până acuma, numindu-l pe Malenkov urmaş. E tânăr şi dinamic. Nu va fi uşor pentru apuseni. Eu cel puţin nu mai sper să apuc vremuri mai bune, sunt şi prea bătrân şi bolnav. [...]."

Ing. Ion Herlea /11.III/: „Pentru comuniști moartea lui Stalin e o mare pierdere. N-au cu cine-l înlocui. L-au pus ei pe Malenkov, dar să vedem. Multe se pot schimba prin moartea lui Stalin."

Gh. Basarab /11.III/: „Comuniștii au pierdut mult prin moartea lui Stalin. O recunosc şi ei. Şi au rezolvat succesiune[a] destul de bine. Să vedem însă dacă va dura. Multă lume crede că nu va dura şi vor începe destrămări interne".

Ilnițchi /Ocolul Silvic, 12.III/: „Malenkov nu e Stalin. Stalin putea face mult, fiindcă toți îl recunoşteau şi îl urmau. Moartea lui grăbeşte deznodământul".

De. Petrescu /11.III/: „Comuniştii au pierdut mult prin moartea lui Stalin. Stalin avea prestigiu, experiență şi activitate politică. Nu ştiu dacă cel ce l-a urmat are aceleaşi calități. S-ar putea întâmpla ceea ce spune apusul: ca să apară lupte interne şi să slăbească Rusia şi China şi țările celelalte să se rupă de ea, Balcanii gravitând spre Tito şi țările din Asia spre China. Fireşte că acest lucru nu se va întâmpla de pe o zi pe alta. Dar nici mult nu mai poate trece pentru că apusul nu o mai poate lungi mult. Semnele arată că suntem aproape de un deznodământ, activitatea diplomatică şi militară e un semn. Americanii au început să vorbească deja despre epoca Eisenhower. Ei zic că după al doilea război mondial şi până acum a fost epoca Stalin, iar acum după moartea lui Stalin începe epoca Eisenhower. De altfel, apusenii au început să treacă la ofensivă şi să dea lovitură după lovitură. De acum încolo îşi vor intensifica loviturile. Soluția vine... vine sigur. [...] Multe din aceea ce fac ăştia vor rămâne, că au multe lucruri bune, dar şi politicianismul limbuț şi sever de dinainte va fi mort. Va fi tot ceva socialist, dar cu mai multă siguranță şi libertate".

13.III.1953.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 119, f. 11-12.

175.

1953 martie 15, <Miercurea-Ciuc>. <M.S.S.-B.R. Miercurea-Ciuc>: notă asupra afirmațiilor făcute de Lajos László în legătură cu moartea lui Stalin.

NOTĂ
din ziua de 15 Martie 1953

În ziua de 9 Martie 1953, la sediul Sfatului Popular din Comuna Sântimbru, la orele 12,30, se afla numitul Lajos László, instalator de telefoane, care cu ocazia funerariilor tov. Stalin s-a exprimat în felul următor: „Oare de acum înainte va fi liberă religia deoarece până acum numai pe hârtie a fost acest lucru, pentru că copiii la şcoală nu au învățat religie". De asemenea, a mai spus că tov. Stalin în ora morții s-a întors din nou la religie deoarece era teolog. Numitul a mai spus că şi Papa de la Roma s-a rugat pentru tov. Stalin ca să se întoarcă din nou la creştinism.

Cele de mai sus au fost auzite de către Balázs Cs. Lajos, Papp Koszti, György Lajos precum şi preşedintele Sfatului Popular din acea comună, Lakatos Andrei, care erau cu toții de față.

Numitul Lajos László, instalator de telefoane, a susținut că cele de mai sus în legătură cu moartea tov. Stalin le-a aflat de la şeful stației C.F.R. Tuşnad-Băi.

Sursa: cei de mai sus.

Valoarea: probabilă.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 128, f. 1.

176.

1953 martie 18, Târgu-Mureş. <M.S.S.-S.R. Târgu-Mureş>: referat asupra afirmațiilor făcute de Kiss Iosif în legătură cu moartea lui K. Gotwald.

REFERAT
18 Martie 1953

Raportez că numitul KISS IOSIF, născut la […] VI. 1927 în Sâncrai, Regiunea Autonomă Maghiară, de origine socială muncitorească, sindicalist, fiul lui Samuil şi Ana, de profesie muncitor, în prezent muncitor necalificat la Întreprinderea „Ludovic Minschi" din Tg.-Mureş, a afirmat următoarele în legătură cu moartea Tov. Gotwald.

„Păcat că nu a murit şi acesta cu mult mai demult", după care a adus cuvinte triviale şi înjurături la adresa preşedintelui Republicii Populare Cehoslovace.

Am luat măsuri de supraveghere.

Propun semnalarea cazului prin buletin zilnic informativ.

Slt. de Securitate Moldovan Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 110, f. 28.

177.

1953 martie 18, Miercurea-Ciuc. <M.S.S.-B.R. Miercurea-Ciuc>: două note informative asupra afirmațiilor medicului veterinar dr. Részegh Tamás referitor la moartea lui Stalin şi zvonul privind introducerea programului de lucru de 12 ore.

Notă informativă

În ziua de 14 Martie a.c., în biroul serviciului veterinar de la secția agricolă raională, față de subsemnatul, de Munteanu Petru și Albert Gavril, numitul Dr. Részegh Tamás, medic șef veterinar, a spus: „A murit și dictatorul Cehoslovaciei, Gotwald, și e bolnav și Wilhelm Pieck al Germaniei democrate. O dat boala în comuniști, s-au molipsit de Stalin și se curăță unul după altul, să rămână câți am botezat eu".

M.-Ciuc, 18 Martie 1953
s.s. Moraru

Tot numitul Dr. Részegh Tamás, în ziua de 16 Martie a.c., spunea față de subsemnatul și Szotyori Elisabeta că în curând se vor introduce 12 ore de lucru căci trebuie să lucrăm o normă și jumătate pe zi pentru îndeplinirea planului în 4 ani și că el a auzit că vor fi orele de serviciu de la ora 7-14 și de la 17-22. Și ca încheiere a spus: „Harcolunk a 8 óra munkáért amig kijön a vér az orrunkon. Tehát harcolj proletár, tiéd a lófasz"[1].

M.-Ciuc, 18 Martie 1953
s.s. Moraru

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 110, f. 15

178.

1953 martie 19, <Sighişoara>. Notă-sinteză privind comentariile opiniei publice relative la moartea lui Stalin.

Notă

Opinia publică discută în continuare situația creată în U.R.S.S. de moartea Gen. Stalin și consecințele ei pe plan mondial. Și, în general, comentariile se mențin pe liniile semnalate anterior, că moartea gen. Stalin a lăsat un gol care nu poate fi ușor umplut, va duce, mai curând sau mai târziu, la destrămarea întregului regim, că destrămarea va veni din loviturile ce va primi regimul din afară, de la lagărul imperialist, care va căuta să creeze U.R.S.S. situații grele și probleme de așa natură încât să se ivească divergențe de păreri între conducătorii U.R.S.S. și divergențele să creeze convulsiuni interne ce vor slăbi și măcina puterea sovietică. Părerea este aproape maximă în acest sens și stă incontestabil sub influența comentariilor posturilor străine de radio. O notă neliniștitoare și dezamăgitoare a intervenit totuși pentru cei ce gândesc astfel, în faptul că succesiunea Gen. Stalin a fost rezolvată judicios și cuminte prin alegerea tov. Malenkov în fruntea Guvernului și confirmarea lui de către Sovietul Suprem în acest post, lucru făcut la propunerea tov. Beria, adică tocmai a aceluia care e considerat drept omul nemulțumit că nu ocupă locul întâi și s-ar putea ridica cel dintâi împotriva lui Malenkov. Felul judicios cum s-a rezolvat problema succesiunii a dezamăgit, fiindcă le-a arătat că o ruptură internă nu s-a produs și nici nu se va produce.

V. Bologa /D.C.A./: „Comuniștii își dau seama că prin Stalin au pierdut mult. Sunt foarte supărați și îngrijorați. Văd de la cumnata mea Maria. Și au dreptate. Pe Stalin nu-l mai pot înlocui, iar moartea lui poate aduce prăbușirea întregului regim. N-au izbucnit acum neînțelegeri, l-au ales pe Malenkov, dar nu-i exclus să izbucnească mai târziu. Că așa sunt mișcările astea, când moare omul care le-a creat se duc și ele, mai curând sau mai târziu".

Bulet /fucț. Aprozar/, 15.III: „Merge bine totul. Nu mai au acum pe Stalin și ceilalți nu știu dacă vor putea domina situația, mai ales că ceilalți nu-i vor lăsa în pace, le vor pune mereu probleme și le vor crea situații, ca să se ivească neînțelegeri și certuri între ei".

În ceea ce privește atitudinea politică internațională a U.R.S.S., lumea crede că Malenkov ar duce o politică de fermitate și hotărâre pe linia politicii staliniste:

Bulet: „Ei vor face acum tot ce le stă în putință să arate că sunt tari și nu se tem. Dar nu mai au tăria și prestigiul lui Stalin. Mai curând sau mai târziu vor trebui să cedeze sau să accepte iscările unui război și să fie zdrobiți. Orice ar face, pentru ruși nu-i scăpare, ceilalți nu-i lasă".

Bologa: „Toată lumea crede că rușii nu vor lăsa nimic și vor continua mai a dracului politica lui Stalin și poate că vom ajunge chiar la război. Ar fi o nenorocire, mai ales pentru noi, cei care avem dosare pe la Siguranță, ori ne deportează, ori ne împușcă atunci, da putem face ceva ca să scăpăm de soarta ce ne așteaptă".

Lumea își face unele nădejdi din întâlnirea proiectată între Malenkov și Gen. Eisenhower, care încă nu s-a stabilit când are loc, dar despre care totuşi se discută principal.

[1] Traducere din limba maghiară: „Luptăm pentru 8 ore de muncă până ne iese sângele pe nas. Deci, luptă proletarule, a ta e pula de cal".

Ilnițchi /Ocolul Silvic, 16.III/: „Să vedem ce va ieşi din întâlnirea proiectată între Malenkov şi Eisenhower. Am convingerea /şi are toată lumea/ că va fi ultima de acest fel şi americanii vor spune pe faţă ce vor, iar ruşii vor avea de ales între a se retrage din ţările ce le ocupă sau să suporte măsurile unui război. Să vedem, s-ar putea însă să dea înapoi".

Ing. Kenössy /18.III/: „Se proiectează o întâlnire între Malenkov şi Eisenhower. Poate va ieşi ceva de aici. Ar fi foarte bine dacă s-ar aranja lucrurile şi am scăpa fără război".

Local, opinia publică discută că într-una din nopţile trecute au zburat avioane peste Sighişoara. Unii spun că au fost avioane sovietice ce se deplasau spre Apus pentru a întări frontiera, alţii că au fost avioane străine ce au adus paraşutişti. Piche Winter /17.III/: „Mi-a spus unul că azi noapte au zburat avioane peste Sighişoara. Probabil ruşii duc avioane în Apus". Kenössy: „Nopţile trecute au zburat avioane. Se crede că au fost străine şi au lansat sau au vrut să lanseze paraşutişti. Faptul e că Securitatea, Miliţia şi armata au fost alarmate şi au patrulat pe câmp".

19.III.1953

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 109, f. 46-47.

179.

1953 martie 20, Sângeorgiu de Pădure. M.S.S.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: proces-verbal întocmit în urma controlului efectuat pe linia aplicării ordinelor 771 şi 811.

MINISTERUL SECURITĂŢII STATULUI
Regiunea Autonomă Maghiară

PROCES-VERBAL
Azi 20.3.1953

Noi, Lt.Maj. de Securitate Breiner Gheorghe, însoţit de Lt.Maj. Radu Constantin şi Lt. Szöcs, toţi din M.S.S. Regiunea Autonomă Maghiară, deplasându-ne astăzi, data de mai sus, la Raionul de Securitate SÂNGEORGIU DE PĂDURE, unde am găsit pe tov. Lt. Papsai Pavel, şeful biroului raional, şi Lt. Szász Iuliu, am procedat la controlul punerii în aplicare a ordinelor 771 şi 811 al tov. Ministru Drăghici Alexandru, constatând următoarele:

Privind ordinul 771, biroul raional a întocmit un plan de acţiune, pe baza căruia au fost luate următoarele măsuri:

S-au format 12 echipe compuse de la 7 la 9 tovarăşi, îmbrăcaţi schiori, alte grupe pădurari şi vânători, care au scotocit terenurile din împrejurimile Sovata, Atid şi Sângeorgiu, care în ziua de 19.3.1953 s-au reîntors la Sângeorgiu, fără rezultat pozitiv.

S-au făcut la I.P.E.I.L. Sovata, la Termocentrala Fântânele, Topitoria de in din Ghindari, la salina Praid, controale şi instruirea reţelei informative în vederea identificării elementelor suspecte apărute.

Echipele deplasate în direcţia Sovata au făcut joncţiunea cu echipele biroului Reghin.

S-au făcut razii prin controlarea buletinelor din Staţiunea Balneoclimaterică Sovata şi oraşul Sângeorgiu.

Lucrătorii operativi ai Miliţiei au fost trimişi în pieţe şi târguri pentru identificarea elementelor străine suspecte.

În privinţa aplicării ordinului 811, biroul raional a înfiinţat numai 2 case de întâlnire până în prezent, cu toate că numai în oraşul Sângeorgiu există un număr de peste 24 informatori.

Informatorii existenţi sunt necalificaţi, întâlnirile se fac neplanificate şi nu li se trasează sarcini concrete.

Au deschis un singur dosar de acţiune informativă la Sovata, alte acţiuni nu au, ceea ce se datoreşte neîndrumării şi [ne]calificării reţelei.

La biroul raional au avut deschis un singur dosar de verificare, al cărui termen a expirat, dar nu are material informativ, neavând dirijat informator pe lângă el.

Tov. şef al biroului raional are un număr de 6 informatori personal, toţi necalificaţi, cu care se ţine legătura în mod neplanificat şi la locurile lor de muncă, nefolosind casa de întâlniri.

Toate aceste dosare nu au toate piesele necesare conform directivei /neînregistrate, lipsa studiu, iar lista rudeniilor nu cuprinde altceva decât numele, prenumele şi domiciliul, nearătând apartenenţa politică, gradul de rudenie, averea, originea socială şi profesiunea/.

Faţă de lipsurile de mai sus, s-a trasat sarcina tov. Lt. Papsai Pavel de a completa aceste dosare personale de informatori cu piesele lipsă, de a trece la calificarea lor, totodată de recrutare de elemente capabile [care] să se infiltreze în rândul duşmanilor, de a descifra activitatea lor duşmănoasă.

Drept care s-a dresat prezentul [proces-verbal], din care unul s-a lăsat la raionul de securitate Sângeorgiu de Pădure, iar două exemplare au fost luate pentru Regiune.

Lt.Maj. de Securitate Breiner Gh. Lt. de Securitate Papsai Pavel

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 622, f. 16.

180.

1953 martie 26, <Sfântu Gheorghe>. <M.S.S.-B.R. Sfântu Gheorghe>: notă informativă furnizată de informatorul „P. Dumitrescu” asupra afirmațiilor educatoarei Szöcs Irina din Sfântu Gheorghe în legătură cu situația politică din U.R.S.S. după moartea lui Stalin.

Ofițerul Bács Alexandru
Sursa P. Dumitrescu
23 Martie 1953

Data când s-a redactat
26 Martie 1953
Date în legătură cu numita Szöcs Irina,
educatoare din Sft.Gheorghe

Notă informativă

Vă informez că la 22 Martie 1953, după-masă la orele 18, am fost în vizită cu soția mea la Szöcs Irina, educatoare din Sft. Gheorghe. Au fost prezenți soțul ei, Szöcs Toma, contabil la „Hărnicia”, fiul său, medic circual la Ghidfalău si Salamon Sarolta, soția profesorului Salamon Francisc, de la liceul de fete.

Discuția a început în jurul vânzării biletelor pentru ajutorul coreean. Nu este chiar potrivit şi frumos că „ei” au început războiul şi acum cerşesc pentru război, spune medicul.

Szöcs Irina a spus: Știți că Malenkov a fost silit să-şi dea demisia din postul de secretar general al P.C. al U.R.S.S. şi să-şi cedeze locul său lui Hrușciov. Am luat un exemplar al ziarului României Magyar Szó şi i-am identificat portretul. Din aceasta se vede continuarea că nu este aşa de genial ca Lenin. [Ea] a citit într-o carte [...] maghiară că Stalin a făcut să fie otrăvit şi Lenin, cum [o] otrăvise mai devreme pe mama sa. Stalin nu a fost un genial deoarece el [a] ajuns la putere prin dârzenia sa, fiind un om cumplit acel „bandit georgian”. Soțul ei a afirmat din contră că Stalin a fost un om cu minte, dar cel mai pregătit a fost Trotki, izgonit de Stalin din țară. Între mari hohote ne-a comunicat că cea mai caraghioasă figură dintre actualii conducători ar fi Malenkov, care are 161 cm înălțime şi 106 kg greutate. Dar un asemenea om, ce fel de om poate fi acela trebuie să fie un fel de ministru.

Valoare: Posibilă
Sursa: „Petre Dumitrescu”

Nota a fost clasată, un exemplar la dosarul mapă „D” al informatorului, iar un exemplar a fost predat Bir. III pentru exploatare.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 110, f. 21.

181.

1953 martie 30, Târgu-Mureş. M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 14/1953 privind citarea prin ordin de zi pe regiune a sublocotenentului de securitate Ciobârcă Nicolae, şeful Secției Financiare din cadrul D.R.

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ
SECȚIA CADRE

ORDIN DE ZI Nr. 14
Din 30 Martie 1953

Având în vedere că Secția Financiară a Regiunii noastre de Securitate cu ocazia încheierii anului financiar 1952 a ieşit prima pe țară în ceea ce priveşte respectarea dispozițiunilor forurilor superioare atât în întrebuințarea fondurilor alocate, cât şi la justificarea cheltuielilor.

De asemeni, în cursul anului 1952, tot la o analiză pe țară a Birourilor „G” de pe lângă Regiunile de Securitate, Biroul „G” al Regiunii Mureş a fost clasat pe locul al doilea.

Toate acestea se datoresc faptului că şeful acestei secții, Slt. CIOBÂRCA GHEORGHE, a reuşit să cuprindă munca Secției în bune condițiuni, dând dovadă de o bună organizare a muncii. S-a putut constata că Slt. CIOBÂRCA GHEORGHE încontinuu este frământat pentru rezolvarea sarcinilor ce-i stau în față.

Pentru a servi ca exemplu în fața ofițerilor şi sergenților din cadrul acestei Regiuni,

ORDON

Citarea prin Ordin de Zi pe Regiune a Slt. CIOBÂRCA GHEORGHE, şeful Secției Financiare din Regiunea Autonomă Maghiară.

Şeful Direcției
Maior /s.s. Kovács Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1694, f. 2.

182.

1953 aprilie 5. Bucureşti. M.S.S. Direcția a II-a: indicativele şi problemele urmărite de Serviciul 2 din cadrul direcțiilor regionale.

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI
Direcția II

Către,
Dir. Reg. Autonomă Maghiară

În urma reorganizării Ministerului Securității Statului au survenit unele schimbări în urmărirea problemelor pe indicativele Serviciilor Centrale din D. II.

Pentru a se cunoaşte pe ce linie (indicativ) trebuiesc înaintate rapoartele privind munca informativă şi operativă din obiectivele urmărite de Secțiile (Serv.) 2 din Dir. Regionale, se dau următoarele explicațiuni.

PE LINIA SERVICIULUI I (21)
Indicativ 211 – Rapoartele privind problemele din sectoarele petrolifer, gaze naturale.
Indicativ 212 – Idem., carbonifer, prospecțiuni, cercetări şi explorări geologice.
Indicativ 213 – Mine şi metalurgie neferoasă şi nemetalifere, saline, exploatările expediției geologice din Dir. Gen. a Minelor şi Metalurgiei Neferoase.
PE LINIA SERVICIULUI II (22)
Indicativ 221 – Industria siderurgică.
Indicativ 222 – Industria chimică de bază şi Comenzi speciale.
Indicativ 223 – Industria metalurgică, construcții de maşini.
Indicativ 224 – Sectorul energiei electrice şi industria electrotehnică.
Indicativ 225 – Telecomunicații, radio şi radioficare.
PE LINIA SERVICIULUI III (23)
Indicativ 231 – Sănătate publică şi industria chimico-farmaceutică.
Indicativ 232 – Construcții şi industria materialelor de construcții
Indicativ 233 – Industria alimentară.
Indicativ 234 – Industria uşoară, cooperația meşteşugărească.
Indicativ 235 – Industria lemnului, hârtiei şi celulozei poligrafice.
PE LINIA SERVICIULUI IV (24)
Indicativ 241 – Planificare, repartiții, aprovizionări, prețuri, stat.
Indicativ 242 – Sectorul financiar-bancar, C.E.C., asigurare
Indicativ 243 – Circulația mărfurilor (comerț de stat şi cooperatist).
PE LINIA SERVICIULUI V (25)
Indicativ 251 – Agricultură privată, întovărăşiri tip T.O.Z., gospodării agricole colective, zootehnie, piscicultură.
Indicativ 252 – Gospodării Agricole de Stat, S.M.T., silvicultură.
Indicativ 253 – Colectarea produselor agricole, industria morăritului.
PE LINIA SERVICIULUI VI (26)
Indicativ 261 – Contrabanda.
Indicativ 262 – Traficanți valută, aur, transferuri.
Indicativ 263 – Conturi şi moşteniri în străinătate.
PE LINIA SERVICIULUI VII (27)
Indicativ 271 – Apărarea secretului de stat, obiective centrale.
Indicativ 272 – Apărarea secretului de stat, obiective urmărite de Direcțiunile Regionale.

Lt.Col. de Securitate
N. Stoica

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 131, f. 19-20.

183.

1953 aprilie 18, Târgu Secuiesc. M.S.S.-B.R. Târgu Secuiesc: Ordinul de zi nr. 1 privind sancționarea locotenentului de securitate Debreczi Gavrilă.

M.S.S.
BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI
TÂRGU SECUIESC

ORDIN DE ZI
Nr. 1

Tov. Lt. DEBRECZI GAVRILĂ

Pentru lipsa de vigilență în păstrarea actelor şi în nenumărate rânduri ați dat dovadă de nerespectarea ordinului în privința executării ordinului tov. Ministru în ceea ce priveşte întărirea păstrării actelor secrete şi închiderea fişetului ce aveți Dvs. în posesie.

În viitor să nu mai persistați în asemenea neglijare şi lipsă de vigilență, sunteți sancționat cu 3 zile de arest simplu, începând cu ziua de 18 Aprilie 1953 şi până la 21 Aprilie exclusiv.

Dacă se mai constată şi în viitor asemenea neglijență în privința respectării ordinului tov. Ministru, veți fi aspru sancționat.

Această sancțiune să fie un îndreptar în munca Dvs., şi mai ales în păstrarea actelor şi ținerea lor în siguranță, deoarece această neglijență dacă va mai continua şi în viitor, atunci va trage după sine urmări şi mai grave.

Slt. de Securitate Both Francisc

Luat la cunoştință
18 aprilie 1953

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1694, f. 4.

184.

1953 aprilie 18, Târgu Secuiesc. M.S.S.-B.R. Târgu Secuiesc: Ordinul de zi nr. 2 privind sancționarea locotenentului de securitate Biró Gáspár.

M.S.S.
BIROUL RAIONAL AL SECURITĂȚII STATULUI
TÂRGU SECUIESC

ORDIN DE ZI
Nr. 2

Tov. Lt. BIRÓ GÁSPÁR

Pentru faptul că în ziua de 17 Aprilie 1953, între orele prânzului când ați plecat la mâncare, ați lăsat fişetul deschis şi cheile în el, fapt ce este considerat ca o abatere de la ordinul tov. Ministru în privința asigurării păstrării secretului de stat.

Totodată prin această neglijență ați dat dovadă de neglijență şi nerespectarea ordinului tov. Ministru în privința asigurării păstrării actelor şi secretului de stat. În caz de eventuale infiltrări ale duşmanului de clasă în cadrul acestei instituții, în timpul acesta putea să ridice tot secretul acestui Birou, fiind uşile fişetului deschise unde sunt păstrate o serie de acte secrete ale acestui Birou.

În viitor să nu mai persistați în asemenea neglijență şi să fiți un exemplu în păstrarea actelor şi secretului de stat, sunteți sancționat cu 3 zile de arest simplu pe care îl veți executa începând cu data de 18 Aprilie şi până la 21 Aprilie 1953 exclusiv.

Dacă se mai constată şi în viitor asemenea neglijență din partea Dvs., veți [fi] aspru sancționat şi tras la răspundere.

Slt. de Securitate Both Francisc

Luat la cunoştință
18 Aprilie 1953

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1694, f. 5.

185.

1953 mai 4, Târgu-Mureş. M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 22/1953 privind comportamentul neregulamentar al unor cadre.

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

ORDIN DE ZI
Nr. 22 din 4 Mai 1953

În ultimul timp s-au primit mai multe sesizări asupra comportării nejuste ale unor organe M.S.S. față de conducătorii sau funcționarii altor instituții.

Acești ofițeri şi sergenți cred că dacă au îmbrăcat uniforma M.S.S. au drepturi nelimitate şi că ei pot dispune după bunul lor plac, fără a ține cont de regulamentele şi instrucțiunile instituției respective.

În special această situație se constată la unii sergenți și ofițeri M.S.S. care sunt internați la spitale sau clinici pentru tratament.

Astfel, putem aduce ca exemple proaste atitudinea caporalului NIȚĂ MARIN, din cadrul Raionului Toplița, și cap. NAGY DOMINIC, din cadrul Biroului Raional Reghin, care fiind internați la clinica din Tg.-Mureș, au manifestat o atitudine complet nedisciplinată, nesupunându-se regulamentelor de funcționare ale spitalelor. De asemenea, au dovedit o atitudine obraznică față de medicii care i-au tratat și personalului de serviciu, întrebuințând chiar cuvinte vulgare la adresa acestora.

Pentru lichidarea acestor abateri,

ORDON

Să se atragă atenția tuturor cadrelor ce încadrează Regiunea M.S.S. că atât timp cât sunt internați în diferite spitale sunt obligate să se supună cu toată strictețea regulamentelor ce se referă la fiecare bolnav și să nu uite că în acest timp sunt și ei bolnavi și nu au nici un drept să abuzeze de gradul și funcțiunea lor.

Cei ce nu [se] vor supune regulamentelor clinicii sau spitalului respectiv vor fi trași la răspundere și aspru sancționați.

Șefii unităților și subunităților din cadrul acestei Regiuni M.S.S. vor lua măsuri de prelucrare temeinică a prezentului ordin de zi cu toate cadrele din subordine, aducându-se chiar cazuri concrete din unitatea respectivă.

Tov. Căp. URASI ADALBERT, șeful Reg. Miliției, va lua măsuri severe împotriva caporalului NIȚĂ MARIN și caporalului NAGY DOMINIC, citați în prezentul ordin de zi.

Șeful Regiunii M.S.S.
Maior Kovács Mihai

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1054, f. 38-39.

186.

1953 iunie 9, Târgu-Mureș. M.S.S.-S.R. Târgu-Mureș către M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind manifestările dușmănoase în rândul corpului didactic, pe anul școlar 1952-1953.

M.S.S. Reg. Aut. Maghiară
Secția raională Tg.-Mureș

Nr. 372/111.329
Din 9 Iunie 1953

Către,
M.S.S. Reg. Aut. Maghiară

La ordinul Dvs. Nr. 372/11.232, din 1 Iunie 1953, cu privire la manifestările dușmănoase din rândul elevilor, studenților și corpului didactic din anul școlar 1952-1953, raportăm următoarele:

În legătură cu elevii raportăm că în cadrul raionului nostru avem numai școli elementare, nu avem nici un liceu sau școli profesionale și în rândul acestor elevi din cadrul școlilor elementare nu am avut identificat să fi avut manifestări dușmănoase. De asemeni, nu avem în cadrul raionului nostru nici un institut pentru a avea studenți, manifestări ce am avut sunt din cadrul corpului didactic, învățători și profesori de la școlile elementare, în legătură cu aceștia după cum am mai raportat și în alte sinteze avem câteva cazuri care necesită schimbări din funcții.

Numitul Máthé Béla, directorul școlii elementare din com. Mădăraș, este un element care nu se interesează de elevi și de cadre, susține elementele chiabure care se găsesc în cadrul corpului didactic și caută să provoace nemulțumiri cadrelor tinere muncitorești.

În cursul lunii Dec. 1952, instructoarea de pionieri, fată de țăran sărac din comuna Band, și anume Deiac Maria, și-a cerut voie ca să plece acasă la o distanță de 5 km, în comuna Band, pe timp de 24 ore, [pentru] faptul că mama era grav bolnavă, sus-numitul director în loc ca să o sprijine să dea drumul acasă, a început să o înjure cu cuvintele cele mai murdare, afirmând ca să nu mai vină cu asemenea plângeri că o scoate afară din învățământ, dând comentarii nefavorabile în rândul învățătorilor. Peste câteva zile a cerut o permisie învățătoarea Sikó Agneta, fiică de chiabur, pentru a se căsători, la care i-a dat voie timp de 5 zile. Această atitudine a directorului a dat naștere la nemulțumiri și comentarii în rândul corpului didactic și a colectiviștilor din comună, că și în prezent un șef de instituție înjură subalternii și îi persecută, în urma cărei situații această fată săracă a fost nevoită să părăsească învățământul, iar sus-numitul a adus o fiică de chiabur din com. Gh. Doja, satul Leordeni, fiica unui chiabur exclus din G.A.C., aceasta a fost adusă prin activistul P.M.R. Pető, de la raionul P.M.R., care îi face curte.

De asemeni, a avut manifestări dușmănoase împotriva acțiunii întreprinse de partid în legătură cu înlocuirea vechilor președinți și secretari ai sfaturilor populare. Astfel, în cursul lunii Decembrie 1952, când a fost chemat la sf. popular să aranjeze ceva situații cu contabilitatea internatului, el a afirmat că partidul a pus în conducere elemente care nu știu nimic să lucreze și a dat jos elementele bune, dar el nu este pus să-i ajute pe aceștia [...].

Sus-numitul este născut la 4 Septembrie 1923 în satul Culpiu, com. Săbed, fiul lui Alexandru și Ana, orig. socială chiabur, tatăl său posedă 4 ha pământ de calitate bună, a fost antreprenor /făcea planuri de clădiri și angaja zidari și holongari pe care îi plătea el, și el lucra numai cu oameni de felul acesta/, sus-numitul nici în prezent nu lucrează el pământul pe care îl are, îl muncește cu zilieri. Este căsătorit cu Nagy Elanda, fără copii, este de profesie învățătoare. Sus-numitul este cunoscut în satul Culpiu ca un element naționalist șovin, ceea ce s-a constatat și în Mădăraș în funcția de învățător. Nu este încadrat în nici o organizație politică. Propunem să fie mutat din această comună și să nu mai fie pus director de școală, să fie numai învățător.

Numitul Tabarcea Ioan, profesor în comuna Sâncrai, satul Nazna, este un element care se mulţumeşte numai să fie la ore, dar nu depune nici un interes în muncă pentru ridicarea copiilor, ci caută ca să scape numai de ei. În muncile de folos obştesc şi în cadrul G.A.C. nu depune nici o muncă. Sus-numitul este născut la 5 Mai 1905 în com. Onești – Tecuci, fiul lui Alexandru şi Ioana, orig. soc. mic burghez. Sus-numitul a fost membru activ al legionarilor, îndeplinind funcția de şef de cuib, am strâns material despre activitatea sa şi a fost înaintat M.S.S. Reg. Aut. Maghiară, din luna Februarie. Este căsătorit cu Matei Aurora, fiica lui Matei Partenie, fost preot gr.-catolic nerevenit, fost senator în timpul legionarilor, în prezent este reținut de org. noastre, de asemeni, mai are şi un cumnat /Tabarcea Ioan/, fiu al lui Matei Partenie, care la fel este arestat din anul 1948, a fost comandant de garnizoană legionară. Propunem ca numitul Tabarcea Ioan şi soția sa, Tabarcea Aurora, să fie scoşi din învățământ. Numita Tabarcea Aurora este dezinteresată de muncă în cadrul învățământului şi a avut manifestări duşmănoase în legătură cu decedarea tov. Stalin, afirmând că acum va trebui să vină din China cineva să conducă U.R.S.S.-ul. Sus-numita este născută la 13 August 1909 în comuna Corunca, fiica lui Matei Partenie şi Silvia.

Directorul şcolii elementare din comuna Săbed, anume Fábián Ludovic, este un element înrudit cu chiaburii din comuna Săbed, fiind căsătorit cu Székely Matilda, fiică de țăran mijlocaş, care are o serie de rude chiabure. Nu depune nici un interes în muncă şi permite elementelor chiabureşti din învățământ ca să bată copiii, astfel au fost cazuri ca în anul 1952 au fost bătuți /maltratați/ copii la această şcoală şi sus-numitul director i-a acoperit pe aceia şi le-a luat apărarea, iar când organele superioare de stat au căutat ca să descifreze această situație, el a camuflat cu toată capacitatea, ducând în eroare organele de stat. Întreține legături strânse cu elementele chiabure din comună. Propunem să fie schimbat din funcția de director de şcoală şi să fie mutat din comuna Săbed în altă comună, deoarece întreține o serie de legături nesănătoase care determină activitatea sa.

Sus-numitul este născut la 17 Februarie 1924 în Oraşul Stalin, fiul lui Ludovic şi Apalina, origine socială muncitor, este căsătorit, cu un copil, avere personală nu are, în trecut nu a fost încadrat în nici un partid politic, în prezent este membru în U.T.M. Prin căsătoria sa cu fiica unui țăran mijlocaş în com. Săbed a devenit rudă cu o serie de elemente duşmănoase şi în prezent trăieşte în relații bune cu ele şi nu-şi duce la îndeplinire munca sa în condițiuni mulţumitoare.

Directorul şcolii elementare din comuna Band, anume Maier Viorel, este un element îngâmfat, încrezut şi cu o comportare duşmănoasă. Sus-numitul nu se interesează de învățământ, de cantină, de internat. Este în relații bune cu elementele chiabure pe care le susține în lupta împotriva elementelor sărace şi cinstite. În cursul lunii Ianuarie 1953, a dat afară din muncă /serviciu/ pe Lanțos Rafina, deputată a sf. popular raional şi secretară U.F.D.R. din comuna Band, pentru faptul că aceasta a arătat o serie de lipsuri din cadrul muncii lui şi ieşirile nepartinice, sus-numita era magazioneră la internatul şcolii şi a dat-o afară şi l-a încadrat în această funcție pe Pereş Constantin, fiul de chiabur din comuna Şincai Fânațe, după care noi am semnalat P.M.R.-ului raional şi sf. popular raional şi a fost scos din muncă şi, ulterior, acest director de şcoală iar [l-]a dat afară pe tov. şi l-a pus pe el în muncă. Deşi de la început acest fiu de chiabur a făcut o serie de afaceri, tot nu a luat nici o măsură împotriva lui, mai mult nici nu l-a controlat şi a falsificat bonurile de alimente pe care le sustrăgea. În noaptea de 28 Aprilie 1953, a spart magazia internatului şi a furat 55 kg de zahăr, 20 kg de ulei şi 30 kg de săpun, slănină şi alte alimente, căutând prin aceasta să mascheze sustragerile ce le-a făcut înainte. Sus-numitul a fost prins şi a fost dat în justiție de organele de miliție. Deci, după cum am arătat mai sus, acest director de şcoală astfel de elemente susține şi luptă împotriva elementelor sărace şi cinstite. Nu se interesează de şcoală şi de copii, astfel elevii de la internat s-au umplut de scabie şi sus-numitul nu s-a interesat de ei, mai mult nici nu a anunțat medicul despre aceasta, în primul rând au avut numai doi şi apoi lăsându-i să mănânce şi să doarmă la un loc s-au umplut toți de a trebuit să le dea drumul acasă. De asemeni, a avut manifestări ostile, în cursul lunii Decembrie 1952, când era în serviciu Lanțoş Rafina, s-a manifestat că el de aceea nu munceşte pentru că pe toți frații săi i-a făcut regimul actual chiaburi. Sus-numitul este în etate de 40 ani, datele personale nu le-am putut obține deoarece a refuzat să dea date sau autobiografie [...]. Are un frate, Maier Vasile, în America, cu care întreține legături prin corespondență şi de la care primeşte pachete cu medicamente, astfel în anul 1952 a primit penicilină pe care a vândut-o la negru şi cu care a făcut propagandă prin comună. Sus-numitului nu-i este cunoscută activitatea din trecut deoarece este venit din Reg. Stalin, menționăm că din declarațiile lui către unii cetățeni rezultă că are trei frați chiaburi.

Propunem să fie înlăturat din învățământ, deşi este membru în P.M.R., dar nu depune nici o activitate şi când nu se iau hotărâri la şedințele P.M.R. cum doreşte sus-numitul, atunci părăseşte şedințele.

Directorul şcolii elementare din comuna Glodeni, anume Hintea Ioan, este un element naționalist şovin care nu depune nici un interes în muncă pentru ridicarea copiilor, este bun prieten cu chiaburii din comună, din care cauză copiii chiaburilor sunt protejați şi în prezent de către director.

Sus-numitul a fost membru activ al legionarilor şi în prezent are relații cu foşti membri legionari. Sus-numitul, între anii 1935-1940, a fost comandantul premilitarilor, având gradul de slt. În această calitate sus-numitul s-a purtat foarte rău [cu cei de] naționalitate maghiară, pe cei români punea [față în] față cu maghiarii şi dădea ordin ca românul să scuipe în față de cei maghiari şi în multe ori i-a bătut grav [pe] premilitarii maghiari. Sus-numitul în această perioadă, în calitatea sa de slt., a posedat pistol personal cu care în repetate rânduri i-a amenințat pe premilitari că [îi] va împuşca pe toți tâlharii de comunişti. Pentru activitatea sa duşmănoasă, sus-numitul în timpul verificărilor membrilor de partid, a fost exclus din partid. Propunem să fie înlăturat din cadrul învățământului pentru activitatea arătată mai sus. Sus-numitul este născut la data de 12 Decembrie 1908, în com. Toldal, raionul Reghin, cu domiciliul actual în com. Glodeni.

Directorul şcolii elementare din com. Corunca, anume Cristea Ioan, este un element național şovin, care şi în prezent în cadrul şcolii, față de elevi, foloseşte cuvinte naționaliste şovine. Astfel, în ziua de 4 Nov. 1952, a trimis-o acasă pe eleva Moldovan Magdalena din şcoală pentru motivul că a vorbit cu o altă elevă în limba maghiară, afirmând că în şcoala română nu se mai vorbeşte în limba maghiară, nu se ține de învățătură şi mai mult timp îl petrece liber, afirmând că este bolnav. Sus-numitul este născut la 29 Martie 1903 în com. Vlăsinieşti, reg. Bacău, fiul lui Constantin şi Aglaia, orig. soc. țăran sărac, categoria soc. învățător. În trecut a fost membru activ al org. legionare, având funcția de şef de cuib. Înaintăm alăturat şi dosarul său de legionar, întocmit de Comisariatul de poliție, secția Siguranța, din Dumbrăveni, reg. Stalin.

Lt.maj. de securitate Keresztes Dionisie Lt. de securitate Botescu Aurel

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 470, f. 13-17.

187.

1953 iunie 9, Toplița. M.S.S.-S.R. Toplița către M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind problemele familiale ale plutonierului de securitate Kádár Alexandru.

SECȚIA RAIONALĂ DE SECURITATE TOPLIȚA

Prin curier
Nr. 7 Cab.
din 9 Iunie 1953

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm că Plut. de Securitate Kádár Alexandru, conducător auto din cadrul acestei Secții raionale, este frământat încontinuu asupra situației lui familiale, care în momentul de față se află într-o situație destul de grea.

Atât sus-numitul, cât şi soția lui, anume Kádár Agneta, se ceartă zilnic pentru faptul că atât unul, cât şi celălalt sunt geloşi, iar în majoritatea cazurilor soția sus-numitului îl trage la răspundere atunci când vine acasă de pe teren noaptea târziu.

Asupra acestui fapt se fac vinovați ambii, tov. Plut. Kádár Alexandru că nu şi-a educat soția după el, lucru ce s-a manifestat prin acela că în mai multe rânduri a înjurat-o.

Soția celui în cauză este vinovată pentru faptul că este o fire geloasă, fire copilăroasă, manifestându-se la nervozitate.

Datorită neînțelegerilor între ei /nepotrivire de caracter/, în noaptea de 7/8 tov. Plut. Kádár, reîntorcându-se din misiune cu maşina şi mergând acasă, s-a iscat un scandal în familia lor, soția lui afirmând că tov. Kádár este ucigaş, hoț etc., față de care tov. Plut. Kádár Alexandru a luat o poziție hotărâtă că el nu vrea să mai trăiască cu o astfel de femeie.

S-a discutat la sediul acestei secții cu ambii, întâi cu tov. Kádár, după aceea cu soția lui, după care am discutat cu ambii împreună, care atât unul, cât şi celălalt au afirmat şi susținut cu tărie, că ei nu mai vor să trăiască împreună şi vor să divorțeze.

Am insistat pe lângă sus-numiții să ajungă la o concluzie, în sensul să se împace, însă cu toate acestea ei şi-au susținut punctul lor de vedere de a divorța, după cum am arătat mai sus.

Față de cele de mai sus rugăm dispuneți.

Lt. de Securitate Blăjan Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 778, f. 7.

188.

1953 iunie 29. Târgu-Mureş. M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară către M.S.S.-S.R. Târgu Secuiesc: tabel cu obiectivele urmărite de Serviciul III – pe grupe şi birouri – din cadrul Direcției Regionale Autonomă Maghiară [Tabelul este realizat pe structura Direcției a III-a din cadrul Ministerului Securității Statului.].

STRICT SECRET

TABEL
Despre obiectivele urmărite de Dir. III-a a M.S.S.

SERVICIUL I/ GRUPA 1
Bir. 313 Elementele legionare din regiunile Baia Mare, Oradea, Cluj, Arad şi Reg. Autonomă Maghiară
SERVICIUL II/ BIROUL 2
Bir. 321 Troțkişti
Social democrați de dreapta
Deviatori
Bir. 322 P.N.Ț. Maniu, P.N.L. Brătianu
Bir. 323 Monarhişti, francmasoni, P.N.C., organizații subversive
Bir. 324 Manifeste
Inscripții
Scrisori duşmănoase
SERVICIUL III/ BIROUL 3
Bir. 331 Titoişti
Bir. 332 Elemente duşmănoase, partide şi organizații burgheze, naționaliste şi fasciste din rândul elementelor sau populației germane
Bir. 333 Elemente duşmănoase, partide şi organizații burgheze, naționaliste şi fasciste din rândul pop. maghiare
Bir. 334 Elemente național şovine din rândul populației evreieşti /sionişti/
Bir. 335 Elemente duşmănoase, partide şi org. burgheze, naționaliste şi fasciste din rândul altor minorități naționale
SERVICIUL IV/ GRUPA 4

Bir. 341 Problema ortodoxă
Bisericile ortodoxe română, sârbă, bulgară, greacă
Stiliştii
Oastea Domnului
Mitropolia Lipovenească
Bir. 342 Problema romano-catolică
Problema greco-catolică
Bir. 343 Evanghelici, luterani maghiari
Evanghelici, luterani germani
Reformați
Unitarieni
Bir. 344 Secte legale
Baptişti
Adventişti de ziua a 7-a
Creştini după evanghelie
Penticostalişti
Secte ilegale
Martorii lui Iehova
Nazarenieni
Studenți în biblie
Adventişti reformați
Adventişti protestanți
Redeşteptarea celor rămaşi
Lumina nouă
Rămăşițele poporului lui Dumnezeu
Penticostalişti dizidenți
Baptişti dizidenți
Federația cultelor neoprotestante

SERVICIUL V/ GRUPA 5

Bir. 351 Militari deblocați
Foşti ofițeri şi subofițeri de securitate şi personalul civil
Bir. 352 Criminali de război
Poliţişti de siguranță
S.S.I.-işti
Foşti informatori ai regimului burghezo-moşieresc
Provocatori ai mişcării muncitoreşti
Trădători ai mişcării muncitoreşti
Bir. 353 Foşti demnitari
Foşti moşieri
Foşti prefecți
Foşti pretori
Foşti deputați şi senatori
Fostul aparat civil de conducere din Basarabia, Bucovina şi Transnistria în timpul războiului
Foşti secretari generali de ministere
Secretari de stat
Foşti primari

SERVICIUL VI/ GRUPA 6

Bir. 361 Bande şi fugari izolați
Bir. 362 Acte de teroare împotriva conducătorilor Partidului şi Guvernului
Bir. 363 Acte de teroare împotriva organelor puterii locale

SERVICIUL VII/ GRUPA 7

Bir. 371 Dir. Gen a Treburilor Consiliului de Miniştri
Prezidiul Marii Adunări Naționale
Consiliul Central al Sindicatelor şi Comitetelor Centrale Sindicale
Comisia Controlului de Stat
Procuratura Generală
Notariatul de Stat
Tribunalul Suprem
Ministerul de Justiție
Ministerul Prevederilor Sociale
Arbitrajul de Stat
Bir. 372 Institutul Parhon cu facultățile
Filozofie, Filologie, Pedagogie, Istorie, Fizică-Matematică, Ştiințe Naturale, Ştiințe Juridice, Chimie, Geografie

Ministerul Învățământului Superior și Ministerul Învățământului Public
Bir. 373 C.C.F.S.
G.E.S. /Gosp. Economică Sportivă/
A.R.L.U.S.
Comitetul pentru Aşezămintele Culturale
S.R.S.C.
A.S.I.T. /As. Ştiinţifică a Ing. şi Tehnicienilor/
A.G.V. /Asociația Generală a Vânătorilor/
Crucea Roşie
Comitetul de luptă pentru pace
Dir. Generală a Presei şi Tipăriturilor
AGER-PRES
A.G.N.S.
Comitetul pentru Artă
Uniunea Scriitorilor
Uniunea Compozitorilor – Fondul Muzical
Uniunea Artiştilor Plastici – Fondul Plastic
Comitetul pentru Radio
SERVICIUL VIII/ GRUPA 8
Bir. 374 Elemente fugite în străinătate
Elemente urmărite în țară

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1695, f. 173-176.

189.

1953 iulie 3, Târgu Secuiesc. M.S.S.-S.R. Târgu Secuiesc: proces-verbal întocmit în urma controlului efectuat în lucrările aparținând Sectorului 1.

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI
SECȚIA RAIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
TÂRGU SECUIESC

PROCES-VERBAL
Azi 3 Iulie 1953

Noi, Lt. de Securitate BOTH FRANCISC, şeful Secției Raionale de Securitate Tg. Secuiesc, am procedat la efectuarea unui control la lucrările şi scriptele aparținând sectorului nr. 1, dirijat de tov. Slt. SZABÓ ALEXANDRU, am constatat următoarele:

Planul de muncă pe trimestrul II nu a fost urmărit deloc de tov. Slt. SZABÓ ALEXANDRU, fapt ce rezultă că sarcinile trasate şi punctele incluse în planul de muncă nu au fost realizate şi lucrând în această perioadă de timp în mod anarhic, nerespectând punctele incluse în plan.

Nu a fost îmbunătățită rețeaua informativă conf. ord. 811 al tov. Ministru, General Lt. ALEXANDRU DRĂGHICI.

Ord. 771 nu a fost respectat, fapt ce rezultă din acela că în perioada trimestrului II, tov. Slt. SZABÓ A. a avut două focuri de pădure, unul în comuna Poian şi unul în bazinul Caşinului, de care nici nu a avut cunoştință şi nici nu a raportat raionului.

Nu respectă itinerariul săptămânal, venind mai repede de pe teren, caz concret în ziua de 18 Iunie 1953, când a venit acasă, în loc de 19 Iunie, a venit în seara zilei de 18 Iunie, nerespectând planul de întâlnire cu informatorii.

Materialul informativ furnizat de rețeaua informativă nu a fost prezentat comandantului de raion, iar marea lor majoritate nu sunt exploatate şi verificate pe teren, pe altă parte nu sunt bătute şi traduse în limba română şi cusute în mapa anexă a informatorului.

Dosarele de obiectiv pe comună nu sunt nici până în ziua de astăzi făcute conform instrucțiunilor, există în ele toate piesele procurate din partea sfatului popular, lucru care este injust, trebuiau bătute şi făcute de sus-numitul conform instrucțiunilor şi sarcinilor trasate în mai multe şedințe profesionale.

În concluzie, lipsurile enumerate mai sus persistă încontinuu din partea tov. Slt. SZABÓ ALEXANDRU pentru faptul că este comod în executarea sarcinilor, nu este animat de spiritul înalt al luptei de clasă şi ură față de duşmani, pentru faptul că nu îşi ridică necontenit nivelul său politic şi profesional, denotă un complet dezinteres față de studierea materialelor politice, fiind ultimul în toate seminarele politice pentru care fapt a fost criticat şi sprijinit [...], însă a luat o poziție complet dezinteresată, caracterizând că această critică este o ură personală a tovarăşilor care s-au adresat contra persoanei sale.

Pentru a se debarasa tov. Slt. SZABÓ ALEXANDRU de lipsurile continuu [apărute în] activitatea sa de zi de zi, se dă un ultim avertisment de 2 luni de zile de la data întocmirii acestui proces-verbal, ca în acest interval de timp să [se] debaraseze de lipsurile şi comoditatea în care persistă zi de zi, iar în caz dacă în termen de 2 luni de zile, adică până la data de 3 Sept. 1953 nu se va constata progres din partea tovarăşului în cauză, vom încheia un referat de propunere pentru retrogradare.

Totodată, pentru punerea la punct a dosarelor de obiectiv, a rețelei informative și a materialului informativ furnizat din partea rețelei informative, se dă un termen până la 6 Iulie 1953, materialul informativ furnizat de [rețeaua] informativă să fie pusă în ordine cronologică în mapele anexă ale informatorilor, iar informațiile prețioase în termen de 10 zile să fie reverificate, depunând referat cu propunere.

Până la data de 25 Iulie 1953, toate dosarele de informatori vor fi refăcute conf. directivei, creând un număr de 4 rezidenți din sectorul său, iar dosarele de obiectiv vor fi făcute conform instrucțiunilor în vigoare.

Prezentul proces-verbal va fi adus la cunoștința tov. Slt. SZABÓ ALEXANDRU pentru luare la cunoștință și întocmai conformare, o copie va fi trimisă la Serviciul Cadre, însoțită de un raport cu propuneri pentru luare de măsuri, iar o copie va rămâne la șeful secției pentru urmărirea pentru viitor a progresului la nivelul politic, profesional al tov. Slt. SZABÓ ALEXANDRU

Drept pentru care s-a încheiat prezentul proces-verbal spre cele legale.

Lt. de Securitate Both Francisc Slt. de Securitate Szabó Alexandru

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1696, f. 104-105.

190.

1953 iulie 21, Sângeorgiu de Pădure. M.S.S.-B.R. Sângeorgiu de Pădure: proces-verbal întocmit în urma controlului efectuat de directorul regiunii, maior de securitate Kovács Mihály.

PROCES-VERBAL

Noi, Maior de Securitate KOVÁCS MIHÁLY, directorul Direcțiunii Regiunii Autonome Maghiare, deplasându-mă în munca de îndrumare și control la raionul de securitate Sângeorgiu de Pădure, am constatat după cum urmează:

Munca la acest raion de securitate este condusă de către Locotenentul Butyka Gheorghe, comandantul raionului, care în muncă este ajutat de un număr de 7 tovarăși, a căror muncă este împărțită pe sectoare, conform ordinului în acest sens. Toți tovarășii sunt prezenți în muncă, nefiind lipsă nici unul.

Tov. Lt. Butyka a prelucrat ordinul nr. 272/201.612 din 13 Iulie 1953, privind pe acei tovarăși care lucrează cu actele care formează secrete de stat. La fel, s-a prelucrat cu colectivul acestui raion și ordinul tov. ministru Alexandru Drăghici cu nr. 1443 din 11 Iulie 1953, privitor la abaterile și abuzurile [în cazul] impozitului agricol.

Deoarece obiectivul cel mai important din acest raion îl constituie termocentrala de la Fântânele, am trecut la controlul muncii de securitate care se duce în acest obiectiv, constatând următoarele: Responsabilul acestui obiectiv este Sublocotenentul Milășan Constantin [...]. Are un număr de 10 informatori, toți aceștia necalificați. Informatorul „Dumitrache" are dosar personal format conform directivei și dosarul anexă cu material informativ, [...] ultima notă informativă datează din 16 Iunie 1953 și tratează anumite manifestări dușmănoase din rândul tehnicienilor; de la ultima notă și până în prezent nu s-a mai luat legătura cu el deși, apreciind informatorul după notele informative furnizate, se poate constata că depune activitate, dar sectoristul nu ține în mod planificat legătura cu el. Informatorul „Locomotiva" are dosarul personal format, dar nu are decât o singură notă informativă dată pe ziua de 18 Mai 1953, de atunci și până în prezent nu s-a mai ținut legătura cu el, deși în această singură notă informativă el semnalează un suspect. Informatorul „Mitică" este plecat la Ovidiu, deși sectoristul cunoștea acest lucru, de aproape două luni de zile nu a trimis dosarul informatorului la Regiunea M.S.S. pentru a-l trimite la urmă.

Informatorul „Holo" are dosarele formate conform directivei, a fost concediat și, din lipsă că sectoristul nu a ținut legătura cu el, nu se cunoaște în prezent unde se află și nici nu se cunoaște în mod concret motivul pentru care a fost concediat și nu se poate trimite dosarul la urmă, neavând nici o cunoștință că în prezent unde se află. [...] ultima lui notă informativă datează din 16 Martie 1953, de atunci nu s-a mai ținut legătura cu el.

Informatorul „Elena" are dosarele formate, dar nu are nici o notă informativă dată pe motiv că sectoristul nu ține legătura cu ea.

Informatorul „Pădureanu" are dosarele formate, dă material informativ verbal și deși este informator, este în mijlocul unei probleme de securitate, ca de exemplu: datorită neglijenței lui a dispărut copia planului de construire a „coșului" din termocentrală, care copie nici până în prezent nu a fost găsită. Cazul a fost raportat la Regiune, dar acest informator nu a fost tras la răspundere în mod serios și nici prelucrat nu a fost. Deși sunt atâtea posibilități pentru activizarea acestui informator, dar datorită nepăsării și subaprecierii acțiunii dușmanului de clasă la această termocentrală, se face de vină și poartă răspunderea sectoristul Milășan Constantin și comandantul raionului, Locotenent Butyka Gheorghe, care se scuză cu atâta că cazul a fost raportat la Regiune și au cerut aprobare de arestare, cu toate că nu au nici un material din care să justifice motivul reținerii, și fără probe materiale nu se poate aresta pe nimeni. În loc să fie urmărit informativ această problemă [...], pe baza ord. nr. 811 al tov. Ministru, ei s-au mulțumit să ceară aprobare de arestare și de atunci și până în prezent informativ nu s-a mai urmărit această problemă.

Informatorul „Adria", deși a sosit la acest obiectiv de o lună de zile, nu a dat decât o singură notă informativă, pentru că nu s-a insistat ca să dea material informativ. Singura lui notă informativă datează din 18 Iulie 1953 și tratează stări de spirit în legătură cu salarizarea.

Informatorul „Eva" a dat două note informative și tratează comentariile unor persoane în legătură cu situația internațională, are capacitate de pătrundere, dar pentru că acest informator nu este ținut bine în mână, activitatea ei este la voia întâmplării.

Informatorul „Blănarul” are dosarele formate şi furnizează material informativ fără valoare. Ultima lui notă informativă datează din 8 Iulie 1953 şi semnalează sosirea unor materiale la termocentrală, dar acest informator, aşa cum rezultă din materialul informativ, nu este instruit ca el să ştie să ne furnizeze material în legătură cu activitatea elementelor suspecte identificate din cadrul acestui obiectiv.

Informatorul „Mechanic” nu dă material informativ şi nu vine la întâlnire, datorită lipsei de tact al tovarăşului sectorist şi datorită sprijinului insuficient pe care îl dă tovarăşul comandant tovarăşului sectorist.

Informatorul „Sandu” nu dă material şi nu vine la întâlnire, îi răspunde sectoristului că nu are timp şi tovarăşul comandant Butyka Gheorghe nu este sesizat de acest lucru, ca să meargă la întâlnire cu acest informator împreună cu sectoristul, să vadă motivele şi cauzele acestei atitudini superficiale manifestate de către acest informator şi să ia măsuri de remediere.

Informatorul „Gancz” este plecat şi nu se ştie unde şi nici material informativ nu dă, deşi are dosarele formate conform directivei. Informatorul „C2” lucrează bine şi dă şi material informativ de calitate.

Acest control în cadrul acestui obiectiv l-am făcut, de faţă fiind sectoristul Sublocotenent Milăşan Constantin şi tov. Locotenent Butyka Gheorghe, comandantul raionului. Ambii recunosc că în asemenea condiţiuni munca de securitate în cadrul acestui obiectiv nu se poate duce în mod satisfăcător. Tovarăşul sectorist argumentează că este nou în această muncă şi a preluat acest obiectiv abia de o lună de zile şi în acest interval de timp a recrutat un număr de 5 informatori, care vor pleca la Bucureşti la festival şi din această cauză a neglijat respectarea ordinului tov. Ministru nr. 811. Are una casă de întâlnire. Dosarul de obiectiv este întocmit conform directivei şi are identificaţi un număr de 28 suspecţi, dar nu are nici un material informativ despre ei, ca dovadă că informatorii nu sunt instruiţi şi s-a neglijat ţinerea legăturii cu ei. Are grafic de întâlnire cu informatorii, ultima întâlnire l-a avut pe ziua de 17 Iunie 1953, cu informatorul „Adria”.

Comandantul raionului, Locotenent Butyka Gheorghe, cunoaşte că obiectivul „Termocentrala” a fost neglijat şi, în asemenea condiţiuni şi nerespectând ord. tov. Ministru nr. 811, munca de securitate în cadrul acestui obiectiv nu se poate duce într-un mod satisfăcător, dar ridică ca scuză că este comandant de numai două luni de zile şi a pus un accent mai mare pe aplicarea Ordinului 771, dar tot atunci recunoaşte că nu l-a controlat pe sectoristul Sublocotenent Milăşan, datorită cărui fapt nu a avut cunoştinţă că munca informativă în acest obiectiv este neglijată.

Pentru remedierea acestor lipsuri, în termen de 10 zile vor fi activizaţi toţi informatorii din cadrul acestui obiectiv şi notele informative în copie îmi vor fi trimise mie personal cu semnătura conspirativă a fiecărui informator pe nota respectivă. Pentru această neglijenţă, în ceea ce priveşte respectarea ordinului tov. Ministru A. Drăghici nr. 811, sectoristul Sublocotenent Milăşan Constantin se sancţionează cu 10 zile arest sever, data executării pedepsei este la 1 Septembrie 1953, la arestul Regiunii.

Locotenent Butyka Gheorghe, pentru că nu l-a controlat pe tov. sectorist şi [nu] l-a ajutat în muncă, se sancţionează cu 10 zile de arest pentru ca să fie de ajutor în munca de viitor.

Sectorul oraş Sângeorgiu de Pădure are o populaţie de 4 200 locuitori. Munca de informativă în acest sector este dus de către Locotenent Szász C. Iuliu, el are un număr de 18 informatori şi trei case de întâlniri.

Informatorul „Szász” are dosarele întocmite conform directivei, dă note informative de calitate, notele lui informative tratează probleme pe linia sectelor, „Rusalişti” şi în aceste note informative descrie şi locul unde se adună membrii acestei secte, informatorul are voinţă şi capacitate de pătrundere în problemele care se încredinţează de noi, dar ţinerea legăturii cu acest informator este neglijat din partea tov. sectorist, legătura se face sporadic.

Informatorul „Szántó” are dosarul de informator întocmit conform directivei, dar nu are note informative la dosarul anexă pe motivul că nu se ţine legătura cu el.

Informatorul „Scurtu” are dosarul întocmit conform directivei şi dosarul anexă întocmit cu notele informative. Ultima notă informativă datează din 24 Ianuarie 1952 şi tratează stări de spirit în legătură cu recensământul. Acest informator lucrează bine, dar nu se ţine legătura cu el datorită neglijenţei tov. sectorist, Locotenent Szász C. Iuliu.

Informatorul „Magistrat” are dosarul întocmit conform directivei, are dosar anexă, dă material informativ [despre] manifestări duşmănoase la adresa regimului din partea unor funcţionari din cadrul aparatului de stat. Ultima lui notă informativă din 17 Martie 1953. Nu se ţine legătura cu el. Informatorul „Margareta” are dosar întocmit conform directivei, dar nu are note informative pe motiv că nu se ţine legătura cu ea. Informatorul „Voinica” nu are dosarul întocmit conform directivei, are dosarul anexă cu note informative din care se poate constata că activează şi vrea să activeze. Ultima lui notă informativă datează din 24 Mai 1953. Se ţine legătura cu el în mod sporadic. El ne semnalează anumite manifestări duşmănoase din cadrul U.R.C.U.-lui. Informatorul „Maria” nu are dosar personal întocmit conform directivei, în schimb la dosarul anexă cu material informativ are material bogat, aceste materiale informative tratează manifestări duşmănoase la adresa regimului din partea unor funcţionari din cadrul B.R.P.R. Ultima notă informativă datează din 10 Mai 1953.

Informatorul „Albulescu” are ambele dosare formate, cel personal cu unele lipsuri. Dosarul anexă conţine material informativ bogat, dar nu s-a mai ţinut legătura cu el din 23 Noiembrie 1952, datorită neglijenţei în muncă a tov. sectorist.

Tovarăşul sectorist nu are grafic de întâlnire şi a neglijat munca informativă, dânsul justifică această neglijenţă în muncă pe motiv că a recrutat un număr de 5 informatori care vor pleca la festivalul din Bucureşti. Această scuză nu este plauzibilă şi nu are nici o bază reală, ci realitatea este că tov. Locotenent Szász C. Iuliu a neglijat respectarea ordinului M.S.S. nr. 811 şi pentru a veni în ajutorul lui, ca să fie învăţătură pentru viitor: va executa pedeapsa dată de 10 zile arest sever, de la data de 1 Noiembrie 1953, la arestul Regiunii. În termen de 10 zile va lua măsuri de remediere a acestor măsuri şi tov. Locotenent Butyka îmi va raporta mie personal în termenul fixat.

Trecând la verificarea sectorului „Câmpu Cetăţii”, teren favorabil pentru lansarea paraşutiştilor şi aterizări de avioane, şi pentru a constata modul în care [a fost] pus în aplicare ordinul tov. ministru A. Drăghici nr. 771, am constatat următoarele:

Responsabil de sector este Sublocotenentul Sipos Francisc. Are un număr de 11 informatori, cu dosarele întocmite conform directivei. Nu are nici o casă de întâlnire. Întâlnirea cu informatorii se face prin comune, sate, cătune şi prin diferite puncte de întâlnire stabilite şi la locuinţa informatorului [...].

Informatorul „Pădurarul” are dosarul personal şi de anexă formate şi dosarul anexă are note informative, ultima notă informativă datează din ziua de 17 Aprilie 1953. Este un element afacerist şi beţiv, va fi abandonat cât mai repede.

Informatorul „Biro” este recrutat recent, mai lipsesc unele piese de la dosarul său, ca fotografiile şi lista cu rude şi prieteni. Ultima lui notă datează din ziua de 20 Iulie 1953. Tratează găsirea unui balon pe munte, în pădure, şi sectoristul imediat a fost semnalat de către acest informator. Este necesară instruirea lui în continuare.

Informatorul „Butoi” are dosarele formate conform directivei, furnizează material informativ. Ultima lui notă informativă datează din 21 Mai 1953. Este necesar de a se ţine legătura [cu] el mai des. Aceste note informative tratează diferite stări de spirit din rândul populaţiei de la munte. Informatorul „Csillag” are dosarul întocmit şi dosarul anexă cu notele informative, ultima notă datează din 19 Iunie 1953, conţine diferite comentarii de puţină valoare, lucru care [se] datoreşte că nu este bine instruit. Informatorul „Crocodil” are dosarul format conform directivei şi are material informativ. Ultima notă informativă datează din 16 Iulie 1953 şi tratează comentarii în legătură cu reforma bănească din partea populaţiei de la munte.

Tovarăşul sectorist are grafic de întâlnire, ultima întâlnire l-a avut în ziua de 15 Iulie 1953, în Valea Nirajului cu informatorul „Crocodil”.

In concluzie

Localul este corespunzător pentru munca de securitate, are camere suficiente şi amenajat cu mobilierul necesar în mod satisfăcător. Tovarăşii din acest colectiv îşi pot duce munca în bune condiţiuni dacă tov. comandant Locot. Butyka Gheorghe va acorda o atenţie mai mare pentru instruirea cadrelor, repartizarea sarcinilor şi mai ales în ceea ce priveşte controlul în munca tovarăşilor, căci şi dânsul se află la conducerea acestui raion de două luni de zile, totuşi nu trebuie să neglijeze controlul în muncă.

Tovarăşul comandant trebuie să acorde o atenţie în ce priveşte noua noastră [...] de muncă, respectarea şi aplicarea ordinelor date de către tov. ministru Alexandru Drăghici şi anume de a duce munca noastră de securitate după cerinţele noi, cu o metodă ştiinţifică, deci respectând aceste ordine şi punându-le în aplicare vom putea duce munca noastră informativă în bune condiţiuni. Atât Miliţia, cât şi Securitatea dispun de mijloace de transport, care sunt în perfectă stare de funcţionare, Miliţia având la dispoziţie un turism „Willis”, iar Securitatea din acest raion un turism „Scodita”, în stare nouă. Deci, deplasarea tov-lor noştri pe teren este asigurată, că se poate face în cele mai bune condiţiuni.

SARCINI

1. Tovarăşul comandant de raion, Locotenent Butyka Gheorghe, va controla munca sectoriştilor în fiecare zi şi va face analiza muncii în colectiv în fiecare săptămână, luni dimineaţa, înainte de deplasarea sectoriştilor pe teren.

2. Remedierea lipsurilor arătate în prezentul proces-verbal în termen de 10 zile şi raport scris la regiunea M.S.S., în termenul fixat.

3. În fiecare lună se va ţine o şedinţă de analiză şi instructaj pe linia de miliţie, unde vor participa toţi şefii de posturi, cu ocazia acestor şedinţe se vor prelucra ordinele tov. ministru Alexandru Drăghici şi decretele ministeriale care se referă la munca Miliţiei.

4. Se va face controlul Miliţiei pentru a cunoaşte felul cum este pus în aplicare ordinul M.S.S. nr. 811 şi 771.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal.

Director
Maior Kovács Mihai

Am luat la cunoştinţă
Comandantul raionului Sâng. de Pădure
Lt. Butyka Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 622, f. 50-56.

191.

1953 august 4, Gheorgheni. M.S.S.-S.R. Gheorgheni: proces-verbal întocmit cu ocazia controlului efectuat în legătură cu modul de întrebuinţare a fondului special de informaţii.

PROCES-VERBAL

Dresat astăzi, 4 August 1953, în localul Secţiei Raionale de Securitate Gheorgheni

Noi, Lt.Maj. Mikola Ludovic din M.S.S. Direcţiunea Regiunii Autonome Maghiare, asistat fiind de Lt. Kaudersz Zoltán, comandantul Secţiei Raionale de Securitate Gheorgheni, conform ordinului tov. director al Dir. Reg. Autonome Maghiare, Maior de Securitate Kovács Mihai, am procedat la controlarea modului de întrebuinţare, controlare şi ţinerea evidenţei fondului special de informaţii, constatăm după cum urmează:

Sumele alocate din partea M.S.S.D.R.A.M. pentru Secţia Raională de Securitate Gheorgheni sunt ridicate de către tov. Comandant.

În ultimele două luni, suma primită în contul fondului special de informaţii a fost câte 500 lei lunar. Această sumă s-a repartizat, de către tov. Comandant, tov. lucrători operativi, în medie primind câte 90-100 lei lunar.

Retribuirea informatorilor merituoşi până în prezent s-a făcut numai în bani.

După ce tov. lucrători operativi au efectuat plata acestei indemnizaţii informatorilor care au furnizat materiale informative de valoare, chitanţele semnate de ei, până în prezent cu numele real al informatorului, au fost prezentate tov. comandant pentru decontare faţă de forul superior.

În ce priveşte evidenţa sumelor plătite informatorilor, aceasta se trece lunar şi imediat după prezentarea chitanţelor în tabelul respectiv din dosarul personal de informator.

Chitanţele primite se îmborderează lunar şi se înaintează la Direcţia Regiunii Autonome Maghiare, fără ca să se scoată copie de pe acest borderou, aşa încât controlarea sumelor plătite lunar se poate verifica numai prin consultarea dosarelor personale de informator.

Am constatat că tov. Comandant al raionului a controlat în permanenţă modul de întrebuinţare a fondului special de informaţii de către subalterni. Astfel, în multe cazuri plata indemnizaţiilor informatorilor s-a făcut chiar în prezenţa dânsului.

În colaborare cu tov. Comandant al secţiei raionale am trecut la controlarea pe teren a modului cum s-a respectat ordinul privind întrebuinţarea fondului special de informaţii, luând în acest [sens] legătura cu următorii informatori:

„KÁDÁR" din comuna Remetea, care ne-a confirmat că pe luna Iulie a.c. a primit o indemnizaţie de lei 50, ceea ce corespunde cu suma trecută în dosarul său personal de informator şi cu informatorul „FEHÉRVÁRY" din comuna Ditrău, care la fel ne-a confirmat că pe luna Iulie a.c. a primit suma de lei 40. Cu aceşti doi informatori menţionaţi mai sus lucrează tov. Slt. Bartis Carol şi au fost retribuiţi de el.

Informatorii „BLAZIU" şi „GYULA", ambii din oraşul Gheorgheni, ne-au confirmat, primul că a primit 40 lei, iar secundul 30 lei, pe luna Iulie a.c. din partea Slt. Szopos Mihai, ceea ce corespunde cu sumele trecute în dosarele lor personale de informator.

Pentru respectarea întocmai a ordinului tov. Ministru privind întrebuinţarea şi ţinerea evidenţei fondului special de informaţii, se trasează următoarele sarcini:

- Tov. Comandant şi ajutorul său vor efectua un control riguros şi continuu asupra modului de întrebuinţare a fondului special de către subalterni.
- În viitor, chitanţele prin care se confirmă primirea sumelor retribuite vor fi semnate cu numele conspirativ al informatorului respectiv.
- În dosarele personale ale informatorilor, care beneficiază de indemnizaţii provenite din fondul special şi acordate pentru materialele informative furnizate, se va trece imediat după primirea chitanţelor suma plătită. De asemeni, se va specifica pentru care muncă i s-a acordat informatorului indemnizaţia respectivă.

Drept pentru care am dresat prezentul proces-verbal în cinci exemplare, dintre care un exemplar rămâne în păstrare Secţiei Raionale de Securitate Gheorgheni, iar patru exemplare se înaintează M.S.S.D.R.M.A.

Delegat M.S.S.D.R.M.A.
Lt.Maj. Mikola Ludovic

Am luat la cunoştinţă
Comandantul Secţiei
Lt. Kaudersz Zoltán

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1056, f. 13-14.

192.

1953 august 4, Toplița. M.S.S.-S.R. Toplița către M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind problemele familiale în cazul locotenentului de securitate Făgăraş Augustin şi salariatului civil Gergely Alexandru.

SECŢIA RAIONALĂ DE SECURITATE TOPLIŢA

STRICT SECRET
Nr. Cabinet/10
4 August 1953

MINISTERUL SECURITĂŢII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm că în ziua de 1 August a.c., orele 23, Lt. de Sec. FĂGĂRAŞ AUGUSTIN, de la această secţie, şi-a bătut soţia, spărgându-i capul cu o farfurie, caz întâmplat în felul următor:

Lt. FĂGĂRAŞ AUGUSTIN, venind acasă la orele 23, a fost întrebat de soţie unde a stat până acum şi astfel iscându-se cearta, după care Lt. FĂGĂRAŞ a luat o farfurie pe care a izbit-o în capul soţiei sale, după care aceasta a fugit din casă până dimineaţa.

Noi am luat măsuri prin medicul local, făcându-i-se tratamentul necesar, invocând motivul că a spart lemne şi i-a sărit o bucată în cap. În prezent este mai bine şi ambii soţi s-au împăcat.

Menţionăm că tov. Lt. FĂGĂRAŞ AUGUSTIN nu a fost în stare de ebrietate, după afirmaţiile soţiei. În prezent se află în concediu de odihnă până pe data de 8 August 1953.

Noi am luat măsuri, a fost criticat şi va fi pus în discuţia Organizaţiei de Bază.

Mai raportăm un alt caz, în ziua de 1 Aug. A.c., omul de serviciu GERGELY ALEXANDRU, de la această secţie, terminându-şi munca la miliţie şi revenind acasă, din motive de gelozie cu soţia s-au certat, ajungând până acolo ca soţia să-şi facă bagajul şi să plece acasă la părinţi. Tov. GERGELY ALEXANDRU, văzând că-l părăseşte soţia, a încercat să se sinucidă spânzurându-se, el fiind tăiat apoi de soţia sa. În prezent, ambii soţi s-au împăcat.

Tov.. GERGELY ALEXANDRU a fost prelucrat de noi în acest sens, în mod politic, arătându-i-se greşeala comisă, după care şi-a luat angajamentul de a nu mai face asemenea acte. Rugăm a dispune.

Lt. de Securitate
ss. Gh. Blăjan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 778, f. 9.

193.
1953 august 5, Târgu-Mureş. M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 101/1953.

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIUNEA REGIUNII AUTONOME MAGHIARE

ORDIN DE ZI
Nr. 101
Din 5 August 1953

Având în vedere că, cu ocazia concursului între regiunile din țară, în cinstea zilei de 1 Mai a.c., colectivul format din Lt. Neagoe Constantin, Lt. Kiss Gavrilă şi Lt. Cicălăceanu Emil, din această direcție regională, s-au clasat pe locul întâi, dovedind că sunt de o promptitudine şi conştiinciozitate ce face cinste unui organ de securitate.

Acest rezultat şi apreciere au constituit pentru ei un imbold în muncă, ceea ce a făcut ca după alte două luni, la data de 23 Iulie a.c., să fie evidențiați din nou printre primii pe țară.

Întrucât prin felul cum acest colectiv a înțeles a se achita de sarcini în mod conştiincios, făcând astfel cinste întregii Regiuni, pentru a constitui un exemplu de urmat în muncă, pentru tot colectivul acestei Direcții

ORDON:

Prezentul ordin să fie prelucrat cu întregul efectiv al Direcției Regionale M.S.S. a Regiunii Autonome Maghiare

Şeful Direcției Regionale M.S.S.
Maior de Securitate Kovács Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 625, f. 4.

194.
1953 august 6, Târgu Secuiesc. M.S.S.-S.R. Târgu Secuiesc: ordin de sancționare a locotenentului de securitate Biró Gáspár.

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI
SECȚIA RAIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
TÂRGU SECUIESC CABINET

ORDIN DE SANCȚIONARE
6 August 1953

Către,
Tov. Slt. BIRÓ GÁSPÁR

În nenumărate rânduri vi s-a dat ordin ca în momentul când informatorii sunt retribuiți, imediat suma dată de organele noastre să fie trecută în dosarul personal al informatorului, lucru ce a fost neglijat de Dvs., deoarece în lunile Iunie, Iulie sumele date, nici până în ziua de 6 August 1953 nu au fost trecute în evidența dosarului personal.

Neglijența arătată mai sus reflectă un dezinteres din partea Dvs. în respectarea ordinului şi mânuirea justă a fondului special, care, cum se ştie, este un fond a cărui neglijare aduce după sine sancțiune penală severă.

Pentru remedierea acestor lipsuri în viitor, sunteți sancționat cu 3 zile arest la domiciliu cu îndeplinirea serviciului, iar dacă se vor mai constata astfel de neglijențe veți fi aspru sancționat cu arest sever fără îndeplinirea serviciului şi cu o scădere de 25% din salariu, cât timp veți fi în arest.

Prezentul arest la domiciliu veți executa începând de la 6 August 1953 şi până în dimineața zilei de 9 VIII 1953.

O copie a prezentei sancțiuni va fi pusă la dosarul Dvs. personal.

Lt. de Securitate Both Francisc Luat la cunoştință Slt. Biró Gáspár

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1694, f. 7.

195.
1953 august 19, Târgu-Mureş. M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: ordin pentru remedierea lipsurilor la nivelul arestului.

Ministerul Securității Statului
Direcția Regiunii Autonome Maghiare
Cabinet Tg.-Mureș la 19 August 1953

ORDIN

Pentru remedierea lipsurilor pe linia „Închisorii", veți lua următoarele măsuri:

1. În fiecare 24 ore veți prezenta un raport la Cabinet, prin care veți prezenta comportarea arestaților, starea lor psihică, starea sănătății, reclamațiile lor şi veți accentua prin raport pe cei cu comportări suspecte față de sergenții de pază, ca de exemplu: mici cereri, ploconire față de sergenții de pază, este prea vorbăreț, nu doarme, simulări de „drepți" şi este foarte respectuos față de sergenții de pază, suspect de sinucidere, semne de legătură între arestați prin diferite semne etc.

2. Este interzis ca sergenții de pază să dea medicamente, să împărțească hrană arestaților sau să dea supliment de hrană la unii arestați, acest lucru le va face: medicul instituției, bucătarul instituției. Șeful serviciului va propune printr-un raport scris la Cabinet suplimentul de alimente la unii arestați.

3. În fiecare 24 ore se va face un control sever între arestați de către colectivul format din șeful serviciului şi șeful arestului; despre obiectele găsite în arest sau asupra arestaților se va prezenta un raport la Cabinet.

4. Nici un fel de obiect străin de aresturile instituției nu este permis în incinta arestului, ce de exemplu: lada de şezut pentru sergenți, sticle, prosoape etc.

5. În interiorul arestului tot timpul va fi un ofițer de serviciu, cu schimb de 24 ore.

6. Arestaților grei şi periculoşi de agresiune li se vor da drumul din arest la programul zilnic câte unul singur, până la terminarea programului, în fața unui colectiv format din 3 tovarăşi, ca de exemplu: şeful arestului, ofițerul de serviciu din interiorul arestului şi sergentul de pază.

7. Este interzis, sub acțiune penală, până la trimiterea în fața Tribunalului Militar a acelor sergenți de la paza arestului asupra cărora se va dovedi că întreabă pe arestați asupra faptelor lor sau că cunosc activitatea criminală a arestaților, aceste lucruri aparțin exclusiv organului care îi anchetează. Deci, orice ştiință a sergenților de la paza arestaților despre actele criminale ale bandiților, rezultată din discuția lor cu arestații, lucru ce este interzis şi duce la deconspirarea muncii noastre profesionale, constituie o divulgare a secretului profesional, deci atrage după sine trimiterea sergentului respectiv în fața Tribunalului Militar.

8. Prezentul ordin va fi prelucrat în fața întregului colectiv al Serviciului 6 şi în fața întregului colectiv al Biroului „Închisorii". Fiecare sergent de la paza arestului va semna de luare la cunoştință şi conformare întocmai.

Maior de Securitate Kovács Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 476, f. 89-90.

196.
1953 august 20, Târgu-Mureş. M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 103/1953.

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA REGIUNII AUTONOME MAGHIARE

ORDINUL
DIRECTORULUI REGIUNII DE SECURITATE
AL DIRECȚIEI REGIUNII AUTONOME MAGHIARE
Nr. 103 din 20 VIII 1953

Se constată că în unele raioane sunt întrebuințați la Securitate tovarăşi care figurează în schema de organizare a Raionului de Miliție respectiv. Astfel de cazuri sunt la Odorhei, Sâng. de Pădure, Gheorgheni şi Tg. Secuiesc, unde în cadrul „Birourilor Administrative" lucrează persoane care sunt încadrate la Miliție şi nu la Securitate, cu toate că în acest sens s-a dat ordin ca acei tovarăşi care, cu ocazia aplicării noii scheme de organizare, nu au fost încadrați la Raionul de Securitate, să fie dați înapoi la Miliție.

Față de cele de mai sus:

ORDON

Începând de la data primirii prezentului Ordin toți tovarăşii care nu sunt încadrați în schema Raionului de Securitate să fie dați înapoi la Miliție.

Tovarăşii Comandanți de Raioane vor răspunde personal de executarea prezentului Ordin.

Directorul Regiunii Autonome Maghiare
Maior Kovács Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 625, f. 10.

197.

1953 august 22, Toplița. M.S.S.-S.R. Toplița către M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind abaterile comise de sublocotenentul de securitate Todor Ladislau şi plutonierul de securitate Kádár Alexandru.

SECȚIA RAIONALĂ DE SECURITATE TOPLIȚA

Nr. 15 Cabinet
22 August 1953

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm că în ziua de 19 August a.c., tov. Slt. TODOR LADISLAU a fost trimis cu 4 arestați, cu autoturismul acestei secții raionale, în vederea unor clarificări, la Regiune.

În ziua de 20 August a.c., înapoindu-se la această secție la orele 23, s-a prezentat în stare de ebrietate gravă.

Controlând imediat starea arestaților pe care i-a adus înapoi de la regiune, am constatat că unul dintre ei, anume Bejan Samson, era plin de sânge pe cămaşă, fiind lovit în față de către tov. Slt. Todor Ladislau.

În ziua de 21 August a.c., orele 7, Postul de Miliție Răstolița raportează că în seara zilei de 20 August a.c., la circa 9,30, au fost trase 7 cartuşe de armă de indivizi necunoscuți şi că a fost rupt un fir de telegraf la distanța de 2 km de comuna Răstolița în direcția Deda.

Trecând la verificarea cazului şi din discuțiile purtate cu cetățeanul care a auzit împuşcăturile, şi că a mai auzit trecând şi o maşină, făcând legătura cu autoturismul nostru şi Slt. Todor Ladislau, am dedus că împuşcăturile ar fi putut proveni din partea organelor noastre, respectiv Slt. Todor Ladislau.

Întrebând pe tov. Plut. Kádár Alexandru, şofer auto, şi insistând mai mult asupra acestui lucru, a recunoscut că tocmai în locul unde a fost rupt firul s-au dat jos din maşină şi tov. Slt. Todor Ladislau a scos pistolul, a tras 5 focuri, după care şi tov. Plut. Kádár Alexandru a tras şi el 2 cartuşe. Astfel se explică şi ruperea firului telegrafic.

Raportăm că din cauza firului de telegraf rupt, legătura cu Tg.-Mureşul a fost întreruptă până a doua zi.

Tov. Slt. Todor Ladislau încă de la venirea sa la această secție, din luna Mai a.c., şi-a manifestat nemulțumirea în sensul că în Toplița este foarte rău, e un sat şi că va cere să fie mutat înapoi la Sft. Gheorghe.

În general, în munca sa profesională dă dovadă de pasivitate, aşteaptă să fie mutat din zi în zi, din această cauză munca suferă.

Întrucât a comis mai multe abateri, s-a îmbătat grav, a bătut un arestat, a împuşcat în firul de telegraf rupându-l, propun să fie sancționați ambii, după faptele comise.

Locotenent de Securitate Gh. Blăjan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 778, f. 13-14.

198.

1953 august 26, Târgu-Mureş. M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 104/1953.

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA REGIUNII AUTONOME MAGHIARE

ORDINUL
DIRECTORULUI REGIUNII DE SECURITATE
AL DIRECȚIEI REGIUNII AUTONOME MAGHIARE
Nr. 104 din 20 Aug. 1953

Cu ocazia raziilor efectuate până în prezent în Regiunea noastră, organele M.S.S. au săvârşit o serie de încălcări şi abuzuri contrarii regulamentului, legitimând în locuri publice pe militarii aparținând Ministerului Forțelor Armate ale Republicii Populare Române şi pe soțiile lor.

Asemenea cazuri s-au întâmplat la Tg. Secuiesc, unde în restaurantul „Bujdosó”, organele noastre au legitimat un Lt.Colonel din M.F.A. şi pe tov. Maior Comandant al Garnizoanei M.F.A. din această localitate, deşi era cunoscut de organul care a efectuat razia, pricinuind greutăți în munca noastră.

Pentru evitarea în viitor a unor asemenea abuzuri şi încălcări,

ORDON

Începând cu data emiterii prezentului Ordin, interzic tuturor Sergenților şi Ofițerilor din M.S.S. Regiunea Autonomă Maghiară de a legitima cu ocazia raziilor pe militarii şi familiile lor aparținând Ministerului Forțelor Armate ale R.P.R., acest lucru aparținând exclusiv Garnizoanei M.F.A. din localitatea respectivă.

Orice încălcare a prezentului Ordin va fi pedepsită.

Prezentul Ordin se va prelucra cu întreg efectivul M.S.S. din Regiunea Autonomă Maghiară.

Directorul Regiunii Autonome Maghiare
Maior Kovács Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 625, f. 12.

199.
1953 august 28, Târgu-Mureş. M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 105/1953.

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA REGIUNII AUTONOME MAGHIARE

ORDINUL
DIRECTORULUI REGIUNII DE SECURITATE
AL DIRECȚIEI REGIUNII AUTONOME MAGHIARE
Nr. 105 din 28 Aug. 1953

În ultimul timp, organele M.S.S. din Regiunea noastră au organizat o serie de reuniuni tovărășești în cadrul Unităților respective.

Am constatat că, cu ocazia acestor reuniuni tovărășești, unele organe ale noastre din Securitate sau Miliție au provocat scandal între ei, ajungând până la bătaie, conturbând petrecerea celorlalți tov. şi mai mult, dând loc la comentarii nesănătoase şi compromisuri în fața populației civile la adresa organelor M.S.S.

Citǎm ca exemplu cazul petrecut la Toplița, unde Comandantul Raionului de Miliție, Lt. KELEMEN IOAN, în ziua de 16 Aug. a.c., fără aprobarea prealabilă a forurilor superioare şi lăsându-se influențat de Slt. MEŞTER TEODOR, recidivist în abateri de beție, a organizat o reuniune tovărășească.

Din lipsa spiritului de disciplină care trebuie să caracterizeze organele noastre şi care a pornit însuşi de la Lt. KELEMEN, Comandantul Raionului şi locțiitorul său politic, s-a iscat un scandal în cadrul acestei reuniuni în văzul populației trecătoare, astfel că 2 Serg. şi 2 Cap. de Miliție s-au bătut greu între ei.

Slt. MEŞTER, în stare de ebrietate, a lovit pe unul din cei 2 Serg., iar Lt. MOLDOVAN IOAN, locțiitor politic, turmentat de băutură, a căzut peste terasă la sediul Raionului, în fața cadrelor de acolo.

Cap. SZÁSZ ALEXANDRU şi Cap. DEMETER ŞTEFAN, în stare de ebrietate şi murdari de sânge, au oprit 2 autoturisme de pasageri pe şoseaua Toplița-Borsec şi au început să[-l] bată pe şoferul unei maşini.

Pentru aceste fapte Lt. KELEMEN IOAN, Comandantul Raionului de Miliție, a fost sancționat cu 15 zile de arest.

Lt. MOLDOVAN IOAN, locțiitorul politic, este sancționat cu 10 zile [de] arest şi mutat disciplinar.

Serg. LAUDAN ANTIPA sancționat cu 10 zile [de] arest.

Serg. NEGURĂ VASILE sancționat cu 8 zile [de] arest.

Cap. SZÁSZ ALEXANDRU şi Cap. DEMETER ŞTEFAN sancționați cu câte 15 zile [de] arest şi mutați disciplinar.

Pentru evitarea în viitor a unor asemenea cazuri care duc la compromiterea organelor M.S.S. în fața populației civile şi la comentarii nesănătoase

ORDON

Nici o Unitate M.S.S. din Reg. Aut. Magh., Miliție sau Securitate, nu va mai organiza nici un fel de reuniuni tovărășești sau alte petreceri. Cei care se vor abate de la acest Ordin vor fi aspru pedepsiți.

Prezentul Ordin va fi prelucrat cu întreg efectivul M.S.S. din Regiunea Autonomă Maghiară

Maior de Securitate Kovács Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 625, f. 14.

200.
1953 septembrie 4. Târgu-Mureş. M.S.S.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 107/1953.

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA REGIUNII AUTONOME MAGHIARE

ORDINUL
DIRECTORULUI REGIUNII DE SECURITATE
AL DIRECȚIEI REGIUNII AUTONOME MAGHIARE
Nr. 107 din 4 Sept. 1953

În ultimul timp, la conducerea acestei Direcțiuni Regionale au venit mai multe reclamații din partea unor activişti de partid şi conducători de instituții şi întreprinderi, în sensul că unii tovarăşi din Securitate, în raporturile lor zilnice pe care le au cu

foruri[le] de conducere [ale] acestora, manifestă o atitudine neprincipială şi de îngâmfare, metode care sunt cu totul străine de instituţia noastră şi care ne creează numai greutăţi în muncă şi provoacă stări de spirit nefavorabile la adresa Securităţii Statului.

Astfel, putem arăta cazul Slt. DURUTYA LUDOVIC, din cadrul Raionului Tg.-Mureş, care a manifestat o atitudine necuviincioasă faţă de preşedintele Sfatului Popular Regional, BUGYI PAVEL, atunci când Slt. DURUTYA discuta cu un preşedinte de Sfat Popular Comunal şi tov. BUGYI a vrut să vorbească cu acest preşedinte, la care Slt. DURUTYA a răspuns că cât timp are nevoie tov. BUGYI pentru această discuţie, procedând Slt. DURUTYA în felul [de] parcă preşedintele Sfatului Popular Comunal cu care discuta ar fi fost angajatul dânsului, dând dovadă în felul acesta de o subapreciere totală a tov. BUGYI PAVEL, care a fost ales de oamenii muncii şi în acelaşi timp uitând de o obligaţie atât de elementară cum este politeţea militară.

Un alt caz s-a întâmplat cu Lt. PORCZÉL care, faţă de tov. prim-secretar regional U.T.M., FAZAKAS, a avut o atitudine neprincipială cu ocazia unei convorbiri telefonice, spunând că: „tov. GYÖRGY MARIA are ordin să se prezinte la Securitate şi tov. prim-secretar n-are decât să-i dea voie să se prezinte, continuând pe mai departe – că şi D-ta dacă primeşti ordin de la Securitate trebuie să te prezinţi", dând acestuia de înţeles că Securitatea ar fi ceva Suprem unde este subordonat şi U.T.M.-ul.

Pentru a pune capăt la astfel de concepţii pe care le pot avea încă unii tovarăşi,

ORDON

Să fie restudiat de toţi Sergenţii şi Ofiţerii articolul de fond al ziarului „Pravda", apărut în ziarul „Scânteia" cu nr. 1 710 din 11 Iulie 1953, în legătură cu demascarea agentului imperialismului „BERIA" strecurat în rândurile partidului.

Slt. DURUTYA şi Lt. PORCZÉL să fie traşi la răspundere pentru faptele arătate mai sus.

Prezentul Ordin va fi prelucrat cu tot personalul M.S.S. din subordine.

Directorul Regiunii Autonome Maghiare
Maior Kovács Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 625, f. 17-18.

201.
1953 septembrie 8, Târgu-Mureş. Autobiografia Mariei Ion Pillat, văduva poetului Ion Pillat.

COPIE

AUTOBIOGRAFIE

Subsemnata MARIA ION PILLAT sunt născută în anul 1892 în Bucureşti, str. Batiştei, nr. 25. Părinţii mei Ion şi Ecaterina Pricopie-Dumitrescu. Cele 4 cl. primare şi 5 de liceu le-am făcut acasă la părinţii mei, trecând la particular examenele de stat. După terminarea acestor clase m-am ocupat mai mult cu studierea desenului şi a picturii, urmând cursurile pictorului Jean Steriade şi specializându-mă mai cu seamă în acuarele. În anul 1915 m-am căsătorit cu poetul Ion Pillat, care locuia în Bucureşti, str. Romană, 6.

Mama lui era sora lui Ion Brătianu. În urma căsătoriei am stat la socrii mei, în str. Romană, 6. În anul 1916, în Oct. am născut o fetiţă, iar după trei săptămâni am plecat la Iaşi ca să fiu împreună cu soţul meu. Acolo am stat anii războiului, întorcându-mă în Bucureşti în anul 1918.

Anii 1918-1919 le-am petrecut cu soţul meu la Paris, unde el era secretarul delegaţiei ardelene la Conferinţa Păcii.

Între anii 1920-1921 [mă] reîntorc în Bucureşti şi m-am ocupat cu pictura. În anul 1921 am născut un băiat şi m-am ocupat mai mult cu creşterea copiilor.

Soţul meu se ocupa cu literatura, a condus revista „Cugetul românesc". Avea prieteni ca scriitorii Horea Furtună, Vintilă Russu Şirianu, Ionel Teodoreanu, Bibi Băbeanu.

În anul 1925 ne-am mutat de la socrii mei într-un apartament, construit de noi împreună cu o mătuşă a soţului meu, pe str. M. Brătianu, nr. 9 /actualmente Olga Banciuc, nr. 9/.

Aici aveam şi un atelier şi afară de gospodărie şi creşterea copiilor continuam cu arta picturii, făcând aproape la fiecare 2 ani câte o expoziţie în Bucureşti, într-o sală particulară şi expunând regulat la expoziţiile de stat. Din anul 1927 fac parte din sindicatul artiştilor, din care fac parte şi astăzi. Între anii 1929-1932 am făcut dese călătorii cu soţul meu în străinătate, el făcând parte din societatea pentru Liga Naţiunilor şi asistând la diferite conferinţe ce aveau loc anual la Geneva, în Italia, în Spania, la Paris.

[Din] anul 1932 până în anul 1939 am continuat activitatea în arta picturii.

În 1938, soţul meu a construit o vilă la Balcic, unde mergeam des să pictez. În anul 1939, vânzând o casă ce aveam în Bucureşti cu fraţii mei ca moştenire de la tata, am cumpărat din partea mea de bani 200 ha pământ în jud. Dorohoi, la Havarna. Eu personal nu m-am ocupat niciodată de acest pământ, pe care continua să-l cultive fostul proprietar. Soţul meu, având şi el pământ, în anul 1945 când s-a făcut exproprierea, mi-a lăsat 10 ha după lege. [...] 1945, când soţul meu a murit brusc de o congestie cerebrală, la 17 Apr.

M-am ocupat cu o mică vie pe care am cumpărat-o în anul 1942, după pierderea Balcicului. Această vie era situată în apropierea Piteştiului soţului meu, ţinând foarte mult la această regiune pe lângă Florica unde îşi petrecuse copilăria. În timpul acesta aveam ca prieteni pe M. Sadoveanu cu soţia, pe Teodorenii, pe Anton Dobrovici, pe Cella Delavrancea, pe poetul Vasile Voiculescu.

După moartea soţului meu m-am ocupat mai serios de vie şi în anul 1948, neglijând cele 10[1] ha de la Hovarna şi nesemănând la timp cel căruia îi dădusem procura să o facă, m-am pomenit cu un proces de sabotaj şi în Febr. 1949 cu o condamnare de o lună închisoare pe care am executat[-o] la Penitenciarul din Botoşani, unde se judecase recursul. În Martie 1948[2], pe când eram la penitenciar au fost luate pământurile, deci şi cele 10 ha. Ulterior a fost luată şi vila de la Iavorani şi apartamentul din str. Olga Banciuc, nr. 9, naţionalizat. În Sept. 1950 mi s-a spus de către Miliţia Generală din Bucureşti că trebuie să mă stabilesc la M.-Ciuc, unde până în Febr. 1953 nu [m-]am mai ocupat cu meseria de pictor, ca liber profesionist.

s.s. Maria I. Pillat
Str. Bradului, nr. 15

Petru conformitate cu originalul Slt. Botos Francisc.
Tg.-Mureş, la 8 Sept. 1953

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 189, f. 78-79.

202.

1953 septembrie 13, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport în legătură cu trecerea prin Staţiunea Lacul Roşu a unor maşini cu ofiţeri superiori de securitate.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
SECŢIA RAIONALĂ GHEORGHENI

Exmpl.nr. 2
Nr. 17 Cab.
13 Septembrie 1953

M.A.I. DIRECŢIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm că în ziua de 11 Septembrie a.c. au trecut prin Staţiunea Climaterică Lacul Roşu patru maşini de lux din Bucureşti cu tov. ofiţeri de la Securitate, venind din direcţia Hidrocentrala Bicaz. Aceste maşini la Staţiunea Lacul Roşu au staţionat circa 3-4 ore, după care au continuat drumul spre Gheorgheni.

La orele 13,45, ieşind de la Lacul Roşu, la circa 500 de metri de la lacul de baraj de ciment al pescăriei, s-au oprit maşinile şi au fost aruncate în apă două grenade de mână şi trase cu puşca mitralieră circa 4-6 cartuşe la o stâncă.

Bubuiturile grenadelor, între muncitorii care sunt la această staţiune la odihnă, au creat o atmosferă nefavorabilă şi s-a comentat nefavorabil faptul că organele de Securitate pot călca legalitatea tocmai [prin] faptul că au vrut să pescuiască la păstrăvi cu grenada, ceea ce este strict interzisă [pentru] oricine prin legile în vigoare.

Menţionăm că, cu ocazia aruncării în bazin a grenadelor, păstrăvii nu s-au ridicat asupra apei, fiind de aşa natură acest peşte, însă după ce au plecat maşinile s-au găsit păstrăvi morţi ieşind asupra apei, la fel au constatat păstrăvarii că sub apă se află mai multe cadavre de peşte în urma exploziei grenadelor aruncate.

În urma informaţiilor primite s-a constatat că între tovarăşii ofiţeri se afla şi tov. Ministru Alexandru Drăghici, tov. General Mazuru şi tov. Colonel Demeter.

La faţa locului unde au fost aruncate grenadele s-a găsit siguranţa unei grenade aruncate, pe care o anexăm.

Menţionăm că trecerea maşinilor de mai sus a fost raportat de noi verbal în ziua de 11.IX. a.c., Sect.6.

Lct. de Securitate
Kaudersz Zoltán

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1053, f. 17.

203.

1953 septembrie 20, Târgu Secuiesc. <M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc>: notă informativă furnizată de informatorul „Antal Ioan” despre familia lui Luca Vasile din comuna Lemnia.

Traducere din limba maghiară.

Primit de Lt. BOTH FRANCISC
de la inf. „Antal Ioan” din comuna Lemnia, Tg. Secuiesc.

Problema deviaţionişti

NOTĂ INFORMATIVĂ

Despre familia lui Luca Vasile din Lemnia.

În luna Septembrie 1953 a venit acasă în concediu numitul TOTH GÉZA, fratele lui Vasile Luca, care a domiciliat 3 săptămâni în comuna Lemnia, în acest timp din discuţia soţiei mele, mama lui Vasile Luca îl înjura pe

[1] Corect: 200 ha
[2] Corect: 1949

TOTH GÉZA pentru faptul că aceştia au făcut Gospodărie Colectivă în comună, spunând către TOTH GÉZA: „Aţi făcut colectiv în comună, dar acum nu primim nici venitul 2% ca oameni bătrâni, ar fi fost mai bine să nu faceţi colectiv, deoarece cum eram mai înainte era mai bine". La acesta, TOTH GÉZA a răspuns că lasă mamă aşa trebuie să fie, însă situaţia se va îmbunătăţi şi va merge colectivul mai bine.

Tot timpul cât era acasă TOTH GÉZA nu a mers nicăieri, a muncit cu tâmplăria la domiciliul său, făcând nişte uşi pentru casa pe care s-o vândă cu suma de 1.000 lei, pe care până în prezent nu l-a vândut.

În timpul cât era acasă, pentru a cere scule de tâmplărie, a plecat la TOTH EMERIC, în drum s-a întâlnit cu MÁRTON IOAN al lui Jani, iar acest MÁRTON IOAN s-a lăudat pe câmp în faţa mea, [a lui] ZSIGMOND LÁZÁR şi MÁRTON ŞTEFAN, că el a spus lui TOTH GÉZA că aţi făcut colectiv în comună şi aţi plecat de acasă, de ce nu vii acasă să guşti şi tu din acest bun pe care aţi făcut. La această afirmaţie, TOTH GÉZA a răspuns că se va îmbunătăţi, nu întotdeauna vor fi aceste greutăţi, [...] se va lărgi activitatea G.A.C.-ului şi [cu] timpul vor avea şi autocamioane, chiar şi el ar veni bucuros acasă să muncească în G.A.C., unde ar putea exploata timpul liber, totodată venitul în natură în cadrul G.A.C.-ului este mai bun decât banii primiţi [în] oraş, însă el mai stă în oraş pentru [cei] doi copii care urmează şcoala secundară şi aceasta nu îl lasă să vină acasă.

Soţia lui TOTH ENDRE, în cursul lunii Septembrie 1953, a fost în vizită la soţul ei, anume TOTH ENDRE, fratele lui Vasile Luca, care este condamnat la 7 ani închisoare corecţională pentru crimă de omor.

În timpul acestei întâlniri cu soţul său au vorbit despre situaţia materială de acasă, soţul ei spunând ca să vândă casa din comuna Lemnia, din banii primiţi din această casă să susţină familia, arătând mai departe că va fi cumva, numai să scape odată de pedeapsă, atunci va fi altfel, la care soţia numitului a răspuns că casa nu o va vinde şi dacă el a făcut crima respectivă să tragă consecinţele, deoarece ea nu vrea să rămână fără casă, cu copii în marginea drumului.

Sursa Inf. „Antal Ioan".

20.IX.1953

SARCINI:

1. Să afle unde este depus la penitenciar Toth E.
2. Dacă mama lui Luca Vasile nu îi influenţează pe unii membri din G.A.C. de a ieşi din G.A.C.
3. Toth Géza, când va veni acasă, să afle detalii asupra legăturilor acestuia cu alţi indivizi din comuna Lemnia, dacă nu pregătesc ceva acte contrarevoluţionare contra regimului.
4. Starea de spirit a populaţiei privind demascarea devierii de dreapta şi mai ales demascarea familiei Luca şi Toth.

ÎNTÂLNIRE:

7.X.1953 în comuna Lemnia.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 110, f. 119-120.

204.

1953 <octombrie>, Bucureşti. M.A.I. către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: ordin privind întărirea acţiunii informative în problema legionară.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
U.M. 0123/T.
Confidenţial Nr. 310/_____

Către
DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I.
AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Se constată că legionarii, în cadrul desfăşurării activităţii lor clandestine, sărbătoresc unele date calendaristice şi religioase pe care le consideră evenimente din istoria mişcării legionare.

Acestea nu sunt altceva decât o formă mascată a activităţii duşmănoase împotriva regimului din ţara noastră.

În zilele stabilite de „sărbători legionare" ei se adună în case, biserici, cabane turistice şi altele, unde sub diferite pretexte ca petreceri, vizite, excursii etc., pun la cale acte de sabotaj, diversiune şi instigări împotriva regimului din Republica Populară Română.

Sunt cunoscute ca aşa-zise sărbători legionare în zilele de:

Ziua de 8 Noiembrie este una din zilele cele mai importante din calendarul lor, întrucât ei sărbătoresc pe Sft. Arhanghel Mihai şi Gavril, denumit protectorul legionarismului, tot la această dată ei sărbătoresc înfiinţarea gărzii de fier şi proclamarea Iaşi-ului ca oraş al mişcării legionare.

Ziua de 30 Noiembrie, comemorează moartea lui C.Z. Codreanu.

Ziua de 10 Decembrie, comemorează proclamarea zilei de „suferinţă legionară".

Ziua de 13 Ianuarie, comemorează moartea legionarilor Moţa şi Marin, pe frontul din Spania.

Ziua de 13 Februarie, reînhumarea lui Moţa şi Marin şi altele.

Se mai obişnuiesc ca, în asemenea împrejurări, preoţii legionari sau simpatizanţii din dispoziţiile conducătorilor legionari să pomenească în biserică pe fruntaşii legionari decedaţi.

În scopul de a preveni şi depista la timp acţiunile lor duşmănoase, veţi dispune ca în preajma şi la timpul acestor zile, acţiunea informativă, după un prealabil instructaj, să fie dirijată pentru supravegherea legionarilor din obiectivele informative.

Până la data de 3 Noiembrie a.c., veţi înainta la M.A.I. un raport asupra măsurilor pe care le-aţi preconizat să le luaţi în spiritul acestui ordin.

De executarea prezentului ordin răspunde direct comandantul Regiunii.

Ministru Adjunct
General Locotenent de Securitate
s.s./Pintilie Gh.

Lt.Colonel de Securitate
s.s/ Aranici P.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 117, f. 184.

205.

1953 octombrie 1, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: referat privind analizarea activităţii Serviciului de Anchetă.

M.A.I. DIRECŢIUNEA REGIUNII AUTONOMĂ MAGHIARĂ

REFERAT
1 Octombrie 1953

Analizând activitatea Serviciului de Anchetă, de la apariţia ordinului 626 al Tovarăşului Ministru DRĂGHICI ALEXANDRU şi până în prezent, se poate constata că o bună parte din lipsurile scoase în evidenţă prin ordinul de mai sus au fost remediate.

Astfel, au fost lichidate aproape în întregime arestările ilegale, nefăcându-se nici un fel de reţineri fără mandat de arestare pe termen de 5 zile de la Procuratură.

S-a încetat definitiv cu practicarea cercetărilor abuzive, prin luarea declaraţiilor prin constrângere, interogări sugestive etc.

În toate cazurile se cercetează pe bază de chestionare, iar în cazurile mai importante se întocmesc planuri de cercetări pe baza materialelor probatoare existente, fixându-se dinainte obiectivele ce trebuiesc atinse în cadrul cercetărilor.

S-a încetat complet cu practicarea luării de declaraţii scrise de reţinuţi şi s-a trecut la interogări active pe bază de chestionare, iar declaraţiile sunt scrise pe procese-verbale de interogatoriu direct de anchetatori.

S-a îmbunătăţit într-o măsură apreciabilă colaborarea între Serviciul de Anchetă şi Serviciile informativ-operative.

Astfel, nu se mai trece la reţinere de nici un serviciu informativ-operativ, fără ca în prealabil materialele informative existente să nu fie consultate împreună cu Serviciul de Anchetă.

De asemeni, în timpul cercetărilor, rezultatele obţinute sunt comunicate Serviciilor informative pentru a lua măsuri de verificare sau completare cu alt material.

S-a îmbunătăţit, de asemeni, controlul în muncă atât din partea Direcţiei 6-a, cât şi din partea Conducerii acestei Regiuni.

De la apariţia ordinului 626 şi până în prezent, de la Direcţia 6-a au fost în muncă de control şi sprijin în mai multe rânduri tovarăşi care au stat câte 4-5 zile, dând un ajutor efectiv în rezolvarea problemelor, cât şi îndrumări practice în aplicarea metodelor ştiinţifice în munca de anchetă.

De asemeni, s-a primit un ajutor efectiv şi din partea conducerii acestei Direcţiuni şi în special de la Tovarăşul Maior KOVÁCS, care se interesează îndeaproape de fiecare anchetă în parte, efectuează controale mai dese la Serviciul de Anchetă, asistă uneori la analiza muncii, iar în unele cazuri asistă chiar la cercetări cu care ocazii dă explicaţii de felul cum trebuie dusă ancheta.

A fost completată schema Serviciului cu elemente corespunzătoare, lichidându-se astfel definitiv cu fluctuaţiile anchetatorilor dintr-un serviciu la altul.

Deşi o serie de lipsuri au fost remediate, totuşi ordinul nr. 626 nu a fost respectat în întregime, din care cauză s-au înregistrat şi o serie de lipsuri.

Rezultatele obţinute sunt mai mult de natură organizatorică. În ceea ce priveşte tehnica muncii în anchetă şi, în special, legat de ordinul nr. 626 mai lasă încă de dorit.

Astfel, o bună perioadă de timp nu s-a pus destul accent pe calitatea materialului probatoriu, din care cauză o parte din elementele reţinute au trebuit să fie puse în libertate.

Din 613 elemente reţinute de la apariţia ordinului 626 şi până în prezent, 165 au fost puse în libertate. Această situaţie rezultă numai din cazurile raportate, dar dacă ţinem cont că au fost reţinute şi alte elemente pentru 48 de ore, sau la care nu s-a putut concretiza materialul, şi au fost puse în libertate, fără a mai fi raportaţi la M.S.S., numărul celor reţinuţi fără materiale verificate este mai mare.

Din cele 165 de elemente puse în libertate, 105 au fost în cadrul ordinului 490 şi 60 din diferite cazuri diverse.

Spre edificare redăm câteva cazuri mai importante din această perioadă, din care se poate constata că nu s-a pus suficient accent pe calitatea materialului probatoriu şi s-a trecut la reţineri fără o verificare temeinică a materialului informativ.

Prin luna Septembrie 1952, au fost reţinute un număr de 6 elemente din comuna Dumbrava, Raionul Toplita, bănuite de tentativă de catastrofă de cale ferată.

Cu toate că material informativ în această problemă nu a existat aproape deloc, totuşi s-a trecut la anchetarea cazului pe bază [...] de interogatoriu, efectuat de organele de Miliție C.F.R.

Deşi la dosar nu era material informativ prin care se putea justifica reținerea lor, s-a comis şi a doua greşeală prin aceea că fostul Lt.Maj. SIMONIS EMIL, în loc să folosească metode ştiințifice în muncă, pentru a clarifica care este situația, a întrebuințat metode de constrângere, scoțând o organizație contrarevoluționară, formată din chiaburi, făcându-se chiar şi reconstituirea la fața locului.

Întrucât în dosarul întocmit de Lt.Maj. SIMONIS EMIL existau contraziceri serioase, iar o parte din reținuți au retractat declarațiile date, arătând că nu au nici o cunoştință despre acuzațiile ce li se aduc, s-a trecut la recercetarea cazului şi s-a stabilit că cei arestați nu au nici un amestec cu tentativa de catastrofă de cale ferată, fapt pentru care, după o perioadă de 6 luni, au fost puşi în libertate.

Un caz asemănător a fost reținerea lui TRUȚA IOAN, din comuna Tirimia, Raionul Tg.-Mureş, un tânăr de 18 ani, țăran sărac U.T.M.-ist, având funcția de agent silvic, fiind bănuit, de asemeni, că a pus nişte pietre pe linia ferată cu scopul de a provoca o catastrofă. Din cercetări s-a stabilit că sus-numitul nu este vinovat şi că materialele furnizate de Secția II-a şi Raionul Central au fost ireale şi neverificate, din care cauză sus-numitul după o perioadă de 5 luni de zile a fost pus în libertate.

Un alt caz de asemenea natură a fost şi a chiaburului FEKETE IOSIF, din comuna Sânvasile[1], Raionul Tg.-Mureş, arestat în luna ianuarie 1953, împreună cu 2 copii în etate de 13 şi 14 ani, fiind bănuiți tot de tentativă de catastrofă de cale ferată. Materialul informativ pe baza căruia au fost arestați nu a fost clar, iar Tov. Lt. ADLER MAURIȚIU, neadâncind în mod suficient cercetările, a trimis cazul în justiție fără probe suficiente şi din această cauză numiții au fost puşi în libertate de Procuratură.

Tot din cauză că nu s-a dat importanță cuvenită verificării materialului probatoriu, au fost arestați în cursul lunii Aprilie a.c. numiții KOVÁCS şi BARTALIS, învinuiți de spionaj şi alte infracțiuni politice, lucru ce s-a stabilit în anchetă că nu este real şi sus-numiții au fost puşi în libertate. Şi acest caz se datoreşte Locotenentului ADLER MAURIȚIU care, fugind după evidențiere personală, a trecut la arestarea sus-numiților, fără a verifica în prealabil materialul existent la dosar, călcând astfel atât ordinul 626, al Tovarăşului Ministru, cât şi ordinul special dat în problemă celor de mai sus de către Direcția 6.

Tot din cauza superficialității în muncă şi din goana după succes a Tovarăşului Locotenent ADLER MAURIȚIU s-a trecut la reținerea în cursul lunii Mai 1953 a unui număr de 43 elemente iehoviste, care erau considerați conducători.

După arestare s-a stabilit că nu există material informativ probatoriu pentru fiecare dintre elementele reținute, iar din cercetări s-a stabilit că o parte din cei arestați nu au fost conducători, ci simplii membri iehovişti, pentru care fapt au fost puşi în libertate.

Lipsurile de mai sus cu privire la arestarea cetățenilor, fără a se pune accent pe verificarea materialului probatoriu, se datoreşte şi /Secțiilor/Serviciilor informative, care nu dau suficientă importanță acestei probleme, analizând cazurile numai la suprafață şi fac propuneri de reținere pe bază de material ireal.

De exemplu: prin cursul lunii Mai a.c., Serviciul II a adus un dosar cu probe de vinovăție împotriva medicului veterinar TAMÁS IUSTIN şi a agentului veterinar CIPOIANU LAUREAN, din care reieşea că sus-numiții se fac vinovați de intoxicarea unui număr de 16-20 persoane de la Stațiunea balneoclimatericǎ Borsec.

Din cercetări s-a stabilit că atât medicul veterinar, cât şi agentul veterinar n-au nici un amestec cu intoxicarea şi că [de] acest lucru se fac vinovați medicii igienişti şi conducerea Stațiunii balneoclimaterice din Borsec, fapt pentru care medicul a fost pus în libertate, iar agentul sanitar-veterinar a fost trimis la Procuratura civilă pentru că a eliberat în mod ilegal o adeverință despre calitatea unei cantități de carne, fără a avea drept să facă acest lucru.

Un alt caz, Raionul Reghin a trimis material probatoriu împotriva numitului MATEI GRIGORE, din care reieşea că acesta a comis o agresiune împotriva secretarului Organizației de Bază din comună, a adus injurii regimului şi a provocat scandal în localul Sfatului Popular. Din cercetări s-a stabilit că sus-numitul este deputat în Sfatul Popular Comunal, candidat de Partid şi fruntaş în producție la I.P.E.I.L. Reghin. Iar despre agresiune s-a stabilit că nu a fost agresiune, ci din contră, secretarul Organizației de Bază, când sus-numitul i-a făcut critică pentru anumite lipsuri, i-a dat două palme. În urma celor stabilite, respectivul a fost pus în libertate.

De asemeni, Raionul Sâng. de Pădure trimite material probatoriu şi cere reținerea numitului FÜLÖP LUDOVIC, pentru faptul că acesta a instigat cu ocazia unui meci de fotbal populația de naționalitate maghiară împotriva populației de naționalitate română, provocând cu această ocazie acțiuni naționalist-şoviniste. De asemeni, din dosar mai rezulta că sus-numitul a fost plutonier de jandarmi horthyst, este scandalagios, bătăuş etc.

Verificându-se pe teren care este realitatea, s-a stabilit că materialul înaintat de Raion nu a fost real, deoarece declarațiile au fost luate de la jucătorii de fotbal, care în timpul jocului nu au avut posibilitate să vadă cine instigă din rândul populației. Apoi a fost adunat material numai de la cetățenii români, care nu cunosc limba maghiară şi nu pot să ştie ce anume a discutat FÜLÖP LUDOVIC. De menționat este faptul că toți martorii nu au mai susținut declarațiile date sectoristului şi au arătat că ei nu cunosc această problemă şi că declarația a fost dictată şi ei au semnat. S-a mai constatat că în acest caz a fost luată declarație şi de la rezident, lucru care este în contrazicere atât cu Directiva muncii informative, cât şi cu ordinul 626. Despre faptul că sus-numitul a fost plutonier [de] jandarmi horthyst, nu s-a verificat, întrucât acesta a fost sergent de infanterie.

Întrucât materialul nu s-a verificat, sus-numitul a fost pus în libertate.

Un caz caracteristic din care se poate vedea clar în ce măsură s-a pus accentul pe calitatea materialului probatoriu se poate vedea în cazul numitului SZOMBAT ZOLTÁN, din comuna Corund, raionul Odorhei.

Sus-numitul a fost reținut în baza materialului informativ, furnizat prin acțiuni informative. Din dosarul de acțiune informativă rezultă că sus-numitul este conducătorul unei organizații contrarevoluționare din care fac parte vreo 12 persoane, au aparate de radio-emisiune, răspândesc manifeste cu caracter antidemocratic, dețin cantități importante de armament şi muniții etc.

[1] Corect: Sânvasii.

Din cercetări s-a stabilit că toate informațiile date nu au fost decât o fantezie a informatorului, iar Secția Raională de Securitate Odorhei, în loc să verifice temeinic materialul, a făcut propuneri de reținere [a] persoanelor apărute în notele informatorului. Întrucât cu această percheziție domiciliară la SZOMBAT ZOLTÁN s-a găsit armament, a fost trimis în justiție pentru deținere ilegală de armament, iar informatorul, care a furnizat material eronat, a fost încadrat în C.M.

Pe lângă lipsurile arătate mai sus, au fost şi mai sunt încă lipsuri în ceea ce priveşte munca de anchetă. Cu toate că în toate cazurile tovarăşii întocmesc chestionare în vederea interogării reținuților, nu întotdeauna aceste chestionare sunt calitative [...]. Astfel, în multe cazuri se puneau întrebări inutile, prin care se prelungea termenul de anchetă şi se îngreuna foarte mult precizarea faptelor comise de infractor.

Uneori s-a constatat că unii tovarăşi anchetatori nu exploatau în întregime materialele informative din dosare. Cum a fost cazul cu tov. Slt. HOREA IOAN care, cercetând un caz de instigare, nu a exploatat în întregime materialul informativ. În dosar, pe lângă declarații cu instigare, mai era o declarație în care [se] arăta că respectivul deținea în mod ilegal o armă, iar tov. HOREA, în loc să ancheteze şi asupra acestui lucru, a înaintat dosarul la Procuratură pentru delictul de instigare, din care cauză Procuratura a respins dosarul pentru completare.

Față de lipsurile arătate mai sus, Serviciului Anchetă îi revine sarcina de a trage învățăminte din aceasta şi pe viitor să pună toată atenția în respectarea întocmai a ordinului 626.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 117, f. 167-172.

206.

1953 octombrie 2, Toplița. M.A.I.-S.R. Toplița către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport despre relația plutonierului de securitate Kádár Alexandru cu Tecaru Ilinca, moaşă la Spitalul din Toplița.

SECȚIA RAIONALĂ DE SECURITATE TOPLIȚA

Nr. 15 Cabinet
2 Octombrie 1953

MINISTERUL SECURITĂȚII STATULUI[1]
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm că în ziua de 30 Septembrie a.c., moaşa TECARU ILINCA de la Spitalul din Toplița, prezentându-se la această secție, ne-a adus la cunoştință următoarele:

- Că în prezent este gravidă de circa 3 luni, aceasta în urma relațiilor avute cu tov. Plut de Securitate KÁDÁR ALEXANDRU.

- Discutând în continuare cu aceasta şi din discuțiile purtate cu moaşa TECARU ILINCA, reiese că s-a cunoscut cu Plut. Kádár în cursul lunii Aprilie a.c., ziua nu şi-o aminteşte, la gara C.F.R. Toplița, după care a fost dusă de către Plut. Kádár la locuința acestuia, unde s-au întreținut câteva ore după care a posedat-o. La fel a mai avut relații cu ea încă de 3 ori, în intervalul de la Aprilie-Mai a.c.

În continuarea discuțiilor, aceasta solicită ca copilului, după naştere, să i se dea posibilitatea să poarte numele tov. Kádár. Noi la aceasta i-am răspuns că acest lucru urmează a se discuta, după care va primi rezultatul.

- Trecând la verificarea cazului, tov. Plut. Kádár a recunoscut că într-adevăr a avut legături şi relații sexuale cu aceasta de trei ori, aceasta numai în cursul lunii Aprilie a.c. şi nu recunoaşte că ar fi rămas gravidă de la el, întrucât TECARU ILINCA este o femeie cu moravuri uşoare şi că a mai avut relații şi cu alți bărbați din Toplița şi din alte localități.

Din investigațiile întreprinse rezultă că într-adevăr moaşa TECARU ILINCA este o femeie cu moravuri uşoare, depravată şi nu prezintă încredere. A avut şi are relații sexuale cu Dr. BUZNEA REMUS, în prezent în Borsec. A avut relații sexuale şi cu muncitorul GYÖRFI LUDOVIC de la I.P.E.I.L. Toplița şi alții.

De asemeni, este cunoscută şi de către BUTA IOAN de la R.A.T.A. Toplița, TOGAN VASILE, R.A.T.A. Toplița, MOLDOVAN SAMSON, distribuitor R.A.T.A. Toplița, GOSSLER ANTON, funcționar la Sfatul Raional Toplița, toți care afirmă că este o femeie cu moravuri uşoare, depravată, stătea nopți întregi în biroul R.A.T.A., unde avea întâlniri cu diferite elemente şi cu şoferii de la R.A.T.A., cu care mergea şi o posedau, aşa cum este cazul şoferului KOROS de la R.A.T.A. Tg.-Mureş.

Din cele rezultate mai sus reiese că TECARU ILINCA, văzând situația în care se găseşte, vrea să profite de aceasta pentru a avea o scăpare oarecare, în sensul de a nu fi copilul inlegitim, lucru ce reiese chiar şi din discuțiile sale.

Față de cele de mai sus rugăm a ne da ordin de urmare în sensul răspunsului față de TECARU ILINCA şi măsuri în privința tov. Plut. Kádár. Noi, pe linia organizației U.T.M., problema o vom pune în discuție.

TECARU ILINCA este născută la 15 Mai 1924 în comuna Tudor Vladimirescu, raionul Bujoru, regiunea Galați, fiica lui Nicolae şi Maria, decedați, de origine socială țărani săraci, de profesie moaşă la Spitalul din Toplița, are 7 clase primare, fără avere, exclusă [din] U.T.M. pentru neactivitate, în prezent sindicalistă, cu domiciliul în comuna Toplița.

Locotenent de Securitate Gh. Blăjan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 778, f. 16-17.

[1] Corect: Ministerul Afacerilor Intrerne

207.

1953 octombrie 5, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal al şedinţei de analiză a muncii în cadrul Serviciului 6.

M.A.I. DIRECŢIUNEA REGIUNII AUTONOMĂ MAGHIARĂ

PROCES-VERBAL

Dresat astăzi 5 Octombrie 1953, orele 8,20, cu ocazia şedinţei de analiză din cadrul Serviciului 6.

Şedinţa a fost prezidată din partea Tov. Lt.Major DUMBRAVĂ IOAN, Director adjunct, şi asistat de Tov. Lt.Maj. MIKOLA LUDOVIC, din partea Biroului de inspecţii.

Tov. Lt.Maj. DUMBRAVĂ IOAN, anunţă ordinea de zi, după cum urmează:

1./ Prelucrarea unui referat în legătură cu executarea ordinului Tov. Ministru 262, urmat de întrebări, discuţii şi sarcini.

Se dă cuvântul Tov. Lt. MOCANU IOAN, Şeful Serviciului 6, care prelucrează referatul.

După prelucrarea referatului se pune întrebarea de către Tov. GERÉB IRMA: Cum se procedează cu arestările pe timp de 24 ore, dacă acestea se trec în evidenţa arestaţilor Serviciului 6?

Tov. Lt. MOCANU răspunde, tov. CĂLINESCU trebuie să se intereseze de la Ofiţerul de Serviciu de elementele arestate şi puse în libertate sau transferate la alte unităţi şi acestea trebuie trecute în evidenţă.

DISCUŢII

Tov. Lt.Maj. BIHARI EMERIC, luând cuvântul arată, referindu-se asupra raportului, spune că acesta a reuşit în parte să arate realizările pe linie de anchetă, însă o mare lipsă a avut raportul că nu a arătat felul muncii noastre, a fost lipsit de spirit critic şi autocritic, referindu-se atât la Serviciu, cât şi [la] Conducerea Direcţiei. În continuare arată că tovarăşii din cadrul Serviciului Anchetă sunt în majoritate noi în această muncă şi nu posedă cunoştinţe prea vaste în acest domeniu şi nu au de la cine să înveţe. S-a arătat că Tov. Maior a dat ajutor tovarăşilor din cadrul Serviciului, însă el nu s-a bucurat de acest ajutor. Dacă tov. HOREA este slab, nu el este vinovat, pentru că nu este învăţat de nimeni, de asemenea, nici tov. Lt. MOCANU nu cunoaşte în suficientă măsură munca de anchetă. El a analizat lipsurile fostului şef al Serviciului, Lt. ADLER, dar de lipsa lui nu aminteşte, de exemplu: cu problema iehovistă s-a exprimat că „daţi mai repede ca să scăpăm de această problemă".

Referindu-se la ancheta chiaburului TOLVAY, tov Lt.Maj. BIHARI a fost de părere că trebuie făcută confruntarea, pentru care s-a înţeles cu Tov. Lt. MOCANU, însă după ce s-a petrecut aceasta, Tov. Lt. MOCANU l-a tras la răspundere pe Tov. Lt.Maj. BIHARI de ce a făcut acest lucru.

Referitor la agentul sanitar-veterinar de la Borsec, spune că nu a fost principial că acesta a fost predat Procuraturii din moment ce nu a fost vinovat, ci organul care l-a arestat trebuia să aibă curajul răspunderii şi să-l pună în libertate.

Constată lipsa lui personală că nu a întocmit chestionare în vederea anchetei, aceasta şi din lipsă de material, însă îşi ia angajamentul că de acum încolo nu se va întâmpla acest lucru.

Referindu-se la dosarele care trebuiesc să fie primite de către Serv. Anchetă, spune că acestea pot fi dosare de verificare, dosare de acţiune informativă în cadrul căruia trebuie să fie cuprinse note informative, rapoarte de investigaţii, rapoarte de filaj, expertize etc., documente ce ajută mult munca de anchetă, însă dosare cu astfel de material nu a văzut să fie primite din partea Serv. Anchetă.

Referindu-se din nou la cazul chiaburului TOLVAY, spune că acesta a avut în dosarul lui o singură notă informativă şi aceasta cu o zi înainte de data arestării lui, cu toate că chiaburul respectiv a afirmat că el s-a manifestat întotdeauna şi că a învăţat toată comuna, cu toate acestea el nu a fost arestat. Arestarea lui a fost făcută pe considerentul că situaţia politică internă şi internaţională este critică şi el a fost arestat pe motivul că cazul [e] oportun, comuna să nu aibă conducător.

Pentru faptul că dosarele primite la Serv. Anchetă nu sunt concrete, în majoritatea cazurilor tov. anchetatori trebuie să se deplaseze pe teren pentru o contraverificare a materialului existent.

Pentru calificarea tovarăşilor în munca de anchetă, propune să se întocmească un plan pe baza căruia tovarăşii să studieze şi să se documenteze asupra muncii.

Tov. Lt. CISTEANU GHEORGHE arată că el lucrează în munca de anchetă de 4 ani de zile, timp în care n-a întâlnit un material bine documentat asupra arestaţilor.

Propune ca atunci când se primeşte material pentru studiu de la Serv. Informative, dacă se constată neclarităţi sau contraziceri în acest material, tovarăşii anchetatori să se deplaseze pe teren la faţa locului, unde să ia procese-verbale şi să se documenteze asupra materialului inf. existent [...].

Din cauză că materialul existent nu este concret şi tov. anchetatori trebuie să se deplaseze pe teren, nu putem să stabilim în termen de 48 de ore vinovăţia arestatului, fapt ce atrage după sine nerespectarea ord. 626.

Referindu-se la ajutorul dat din partea Direcţiei 6, precum şi din partea Conducerii Direcţiei, Tov. arată că aceasta nu este tocmai aşa, întrucât nu am primit ajutor.

Mai constată că între Serviciile din cadrul Direcţiei nu există colaborare aşa cum s-a arătat în referat şi, în mod concret, arată că în problema iehovistă, în timpul anchetei, nu s-a întreţinut o legătură între Serviciul informativ-operativ şi între Serviciul anchetă şi, mai mult, asupra elementelor iehoviste, [în] număr de 43, nu a existat nici un fel de material, ci în ultimul timp Tov. RUSU, de la Serv. III, în timp de 48 ore a strâns declaraţii, scoţându-i pe toţi conducători, iar adevăraţii conducători se plimbă.

Din cauză că materialul inf. uneori este eronat, am ajuns acolo ca să nu avem încredere în materialul ce ne este dat. Cel mai mult material de această natură a fost primit de la Raionul Central Tg.-Mureş, Odorhei şi Sâng. de Pădure, iar restul nu trimite deloc.

Referindu-se la cazul lui SZOMBAT ZOLTÁN, arată că asupra acestuia [au] existat câteva note inf. neverificate, aceasta constituind în primul rând greşeala raionului Odorhei şi pe urmă a Serv. III, care nu a verificat acest material.

Propune Tov. Lt. MOCANU ca să țină o legătură mai bună cu şefii de Birouri şi să caute să se califice din punct de vedere profesional.

Mai constată o greşeală a Tov. anchetatori, care cu orice problemă fug la Tov. şef de Serviciu, care caută să rezolve aşa-zise probleme mărunte, neavând timp să se ocupe cu problemele importante. În această privinţă arată pe tov. Slt. HOREA, care când a încheiat dosarul, a uitat să treacă pe la tov. şef de Birou pt. ca să-i verifice dosarul, care pe urmă a venit înapoi pt. completare.

Deşi avem secretar, acesta nu cunoaşte atribuţiile sale şi are timp mult. El trebuie să fie în ajutorul anchetatorilor.

Tov. anchetatori fac chestionare fără să se consulte cu şefii de Birouri şi şeful de Serviciu. Tov. anchetatori n-au văzut exemplu de la şefii de birouri. Tov. Lt. FÁBIÁN, de exemplu, prea puţin ține legătura cu şeful de birou.

Propune ca Ord. 626 să fie prelucrat din nou nou în cadrul Serv. 6. [...]

Tov. Lt. FÁBIÁN MARTIN arată că raportul nu a putut să redea tot mersul muncii noastre, el [se] va referi mai mult la lipsurile Serv. Inf.-ve. Arată lipsurile existente: nu a ținut legătura cu tov. şef de Birou, deoarece nu a văzut în el un om care vrea să[-i] ajute pe tovarăşi. Consideră că Tov. Lt. MOCANU este influenţat de tov. Lt. CISTEANU. De ex., le şedinţă cere părerea numai tovarăşului CISTEANU, neluând în considerare că şi restul tovarăşilor pot avea propuneri sănătoase.

Arată ca lipsă a Serv. informative că nu au cunoştinţă [de] ceea ce se întâmplă pe raza lor de activitate. Şi acum sunt cazuri de arestare greşită. De ex., este arestat un colectivist pentru instigare, cu toate că instigatorul principal [se] plimbă acasă. Timp de 48 de ore nu se poate clarifica situația unor elemente, când pe teren pt. contraverificarea materialelor se pierde mai mult timp.

Ca lipsă [a] lui personală arată că nu are continuitate în muncă, pe care însă caută să remedieze cât mai repede.

Propune ca, unde sunt cazuri izolate, mai ales când nu avem atâta lucru, un anchetator împreună cu sectoristul să se deplaseze pe teren şi acolo în mod practic să dea ajutor în clarificarea lucrurilor. Tovarăşii să aibă orientare justă în muncă şi să facă muncă calitativă ca în viitor [să putem avea] încredere în materialul ce vom primi.

Înainte de arestare, dosarul respectiv să fie studiat, iar după arestare, respectivul să fie dat în anchetă la tov. care a studiat dosarul.

Tov. Lt. SZÖCS FRANCISC arată că raportul nu a cuprins toată munca, n-au fost arătate metodele folosite în muncă înainte.

Ca o lipsă a tovarăşilor anchetatori, arată că se întâmplă că arestatul este scos pentru anchetă, iar anchetatorul este chemat ori la telefon, ori la poartă şi în astfel de cazuri lasă arestatul în birou, punând pe lângă el Ofițerul de Serviciu, care din această cauză nu poate să facă serviciul lui.

Propune ca în viitor să nu se mai practice această metodă.

Tov. Slt. CĂLINESCU NICOLAE arată că la Secretariat în prezent sunt registre pt. elemente arestate şi anchetate, iar pt. ceilalți până în prezent nu este. Iar el are părerea că nici nu este necesar, dacă odată noi nu avem nimic cu el, n-are rost să figureze în registru.

Arată un exemplu negativ în muncă, când un tov. Sectorist de la Raionul Central, a făcut raport de investigaţii pe baza declaraţiei unui chiabur din com. Acăţari. Iar când a fost restituită lucrarea, s-a făcut din nou tot aşa, numai că nu a arătat numele celui cu care a stat de vorbă şi că este chiabur. Crede de ar trebui atrasă atenţia tovarăşilor să lucreze cu mai mare atenţie.

Este de acord şi recunoaşte că are timp mort la Secretariat, deoarece n-are [de] lucru. Totodată recunoaşte că are şi lipsuri personale. Arată că fişele dactiloscopice nu se pot completa înainte de anchetă, iar organul care completează trebuie să semneze.

Aici tov. Lt. Maj. DUMBRAVĂ arată că fişa dactiloscopică se face de către anchetatori.

Mai departe, tov. CĂLINESCU arată că există starea arătată de tovarăşii antevorbitori, între tov. Lt. CISTEANU şi tov. Lt. MOCANU. Acest lucru s-a manifestat de mai multe ori.

Se constată lipsa curajului de răspundere, când noi predăm oameni nevinovaţi Procuraturii ca să fie puşi în libertate, în loc să punem noi în libertate. Ordinul 626 nu a fost întocmai respectat.

Tov. slt. HOREA IOAN arată că raportul ar trebui să arate şi munca raioanelor, ca de exemplu Reghin, Toplița şi altele, unde încă sectoriştii obişnuiesc să dicteze declaraţii, care pe urmă nu sunt susținute. Recunoaşte că nu a verificat bine dosarul arătat de tov. lt. CISTEANU.

Vede justă propunerea făcută de tovarăşi în vederea calificării şi ajutorării tovarăşilor în muncă.

Arată din nou că şi tov. Lt. BUTYKA, care cunoaşte munca de anchetă, înaintează arestaţi nevinovaţi, iar cei vinovaţi se plimbă acasă.

Sau cazul unui preot din raionul Gheorgheni, pe care Raionul a înaintat nouă pentru imoralităţi.

Ca lipsă personală arată că nu are destulă orientare la întocmirea chestionarelor. Şi numai în ultimul timp a fost ajutat în acest sens de tov. Lt.Maj. VODĂ. Iar el mai înainte nici [nu s-a] dus pt. ajutor la tov. Lt.Maj. VODĂ, deoarece el vorbeşte în stil mai ridicat şi mai bine mergea la tov. Lt. MOCANU, care a fost mai apropiat de el din acest punct de vedere, adică a putut să explice lucrurile în aşa fel că el a înţeles uşor.

Tov. Lt. KOVÁCS ALBERT arată că Serviciile Informative, după prelucrarea ordinului 626, parcă s-au descurajat. Nu prea caută să urmărească în suficientă măsură elementele duşmănoase şi autorii principali. Munca informativă este slabă. Sunt şi cazuri unde [...] n-are nici un informator, spune că n-a avut ocazia până în prezent ca să recruteze un chiabur care să dea informaţii asupra colectiviştilor. Iată astfel de orientare în muncă. Propune şi el ca sectoriştii să fie ajutaţi practic pe teren şi de către anchetatori.

Arată mai departe că în problema iehoviştilor tov. Lt. ADLER a avut lipsă mare, dar că a avut şi tov. Lt. CISTEANU, care a făcut chestionare şablon.

Lipsa lui este aceea că nu prea [se] consultă cu şeful lui de birou.

Ajutor nu a primit, aşa cum s-a arătat în raport, nici din partea tov. Maior şi nici din partea tov. Lt. MOCANU. Acesta se referă şi la Direcţia 6, de la care din luna Iulie n-a mai venit nimeni.

Tov Lt. CISTEANU nu dă ajutor practic şi concret, numai spune câteodată că va veni şi dă ajutor, dar uită de acest lucru.

Susţine şi el că tov. Lt. MOCANU este influenţat de tov. Lt. CISTEANU.

Crede că confruntarea în unele cazuri este necesară. Iar fişele dactiloscopice şi el vede just să fie completate de anchetatori.

Tov. Lt. DÁVID CAROL arată că şi el, ca un anchetator nou, tot acele lipsuri a constatat, cum s-a arătat de tovarăşii antevorbitori. Că cea mai mare greutate în munca de anchetă este că arestaţii sunt fără materiale suficiente şi neclare, pe care nu prea putem baza şi astfel nu putem fi stăpâni asupra arestatului şi este foarte greu.

A constatat că unele organe se bazează numai pe cantitate şi nu pe calitate. S-a văzut acest lucru la dosarul lui MÁRKOS N., unde se arată că există 7 declaraţii, în realitate sunt numai 3, care erau scrise şi în limba maghiară şi în limba română şi nici acestea nu au fost de calitate. Este calificat chiabur, dat afară din G.A.C., dar motivul trebuie să stabilească anchetatorul la faţa locului, deoarece materialul nu corespunde întocmai realităţii şi nu este clar. Iar chestionar fără material sau pe bază de material ireal nu se poate face. Deci, greşelile pornesc de la Serv. Informative, din care cauză [de] multe ori urmează ca arestatul să fie pus în libertate.

În ceea ce priveşte lipsa lui personală, arată că deşi este [de] numai 2 luni de zile în cadrul Serv. de Anchetă nu prea ţine legătura cu şefii de birouri şi nici curaj nu prea a avut, deoarece la început nu a primit un ajutor cum ar fi trebuit.

Tov. Lt. Maj. KERESZTES DIONISIE arată că [pentru] el în momentul de faţă nu este clar cum trebuie strânse declaraţiile, în formă de întrebări şi răspunsuri sau aşa cum s-a făcut până în prezent.

S-a lămurit de tov. Lt. DUMBRAVĂ, arătând că nu este permis ca declaraţia să fie dictată de nimeni.

Întrucât discuţiile au luat sfârşit, tov. Lt. MOCANU a dat citire planului de măsuri, arătând că pentru îmbunătăţirea muncii în viitor se trasează următoarele sarcini:

1./ Să nu se facă nici o reţinere până ce în prealabil nu se consultă cu Serv. Informative.

2./ Fiecare anchetator va lua în primire dosare pentru anchetă pe bază de referat şi va răspunde personal atât de dosar, cât şi de încredinţare deţinutului în forme legale: mandat de arestare, raport la Dir. 6, respectarea termenului şi altele.

3./ Pentru a îmbunătăţi calitatea chestionarelor şi a declaraţiilor, şefii de birouri vor verifica chestionarele înainte de a începe ancheta şi zilnic vor verifica rezultatul, pentru a ocoli eventualele lipsuri, munca se analizează împreună cu anchetatorii.

4./ Nu se va încheia nici un dosar până ce nu s-a exploatat tot materialul existent la dosar.

5./ Pentru materialele informative ireale sau neverificate găsite la dosar se vor întocmi referate, care vor fi date la Cabinet pentru a se lua măsuri de îndreptare necesare.

6./ Pentru ca să nu mai avem atâtea lipsuri, tov. şefi de birouri vor ţine şedinţe de instructaj, care vor cuprinde toată munca de anchetă: chestionare, procese-verbale, confruntare. /În fiecare şedinţă se prelucrează un punct./

În concluzie

Tov. Lt. MOCANU arată că referatul prelucrat nu a analizat munca Serviciului 6 şi numai felul cum s-a aplicat ordinul 626 al Tov. Ministru.

E drept că înainte a discutat cu tov. Lt. Maj. BIHARI, însă acest lucru trebuie făcut numai în cazuri f. importante. Atunci când martorii susţin declaraţiile date, nu este nevoie de confruntare.

Cu celelalte critici aduse este de acord, că ar fi influenţat de tov. Lt. CISTEANU, nu recunoaşte. Arată că chiar a căutat să nu iasă astfel de lucruri şi i-a atras atenţia tov. Lt. CISTEANU, ca să elimineze cu lipsurile avute înainte.

Arată că în viitor va căuta ca ordinul Tov. Ministru 626 să fie respectat întocmai.

Tov. Lt.Maj. DUMBRAVĂ anunţă că coraportul nu va fi citit, întrucât conţine tot acele probleme [care] au fost ridicate în cadrul şedinţei.

Tov. Lt.Maj. DUMBRAVĂ IOAN, Director Adjunct, arată că este foarte necesar să se facă asemenea analize, cunoscând lipsurile se pot lua măsuri. Constată că referatul a fost slab, n-a analizat munca Serviciului 6 şi mai mult s-a ocupat de anumite defecţiuni ale Serv. Informative, n-a oglindit activitatea anchetatorilor. De exemplu: la cazul de la Dumbrava nu s-a arătat procedeul greşit în cadrul anchetei şi la reconstituire, când pe drum şi la faţa locului o noapte s-au ţinut împreună pe toţi, care au putut să se înţeleagă între ei aşa cum au vrut. În ultimul timp nu sunt semnalate puneri de pietre pe linia ferată.

În referat nu s-au arătat lipsurile Serv. de Anchetă.

În efectuarea anchetei, de ex. în câte cazuri s-a extins ancheta şi mai departe decât a existat materialul, nu trebuie să se mărginească numai până la materialul existent.

Arată cazul unui fost inf., care n-a vrut să stea de vorbă, numai cu cei mari. Sau cazul lui TOLVAY, care-şi bate joc de sergenţii noştri. Anchetatorii trebuiesc respectaţi. Ei trebuie să ştie să [se] comporte cu arestaţii. Ancheta trebuie să fie extinsă în toate direcţiile, să nu rămână nici o problemă neatinsă. Arată că în momentul de faţă la Serv. Inf.-ve sunt o serie de tov. noi, care sunt slabi încă în munca de Securitate.

În viitor ar fi bine ca la orice anchetă să cheamă pe cineva de la Serv. Inf. ca să asiste la anchetă. Iar când reies elemente noi, în legătură cu aceştia materialul să se dea la Serv. Inf.

Recunoaşte că Conducerea Direcţiei şi mai ales dânsul nu i-a ajutat în suficientă măsură pe tovarăşii de la Serv. 6, nu s-a ocupat personal cu toţi tovarăşii. Arată că în legătură cu „dă-i drumul repede" nu este de acord. Ancheta să dureze cât trebuie să dureze, să fie scoase toate amănuntele, anchetatorul să fie împăcat cu conştiinţa că a scos toate.

Confruntarea este necesară numai atunci când neapărat trebuie făcut, aceasta este ultima metodă de anchetă. Tov, Lt.Maj. BIHARI n-a comis nici o greşeală că a făcut confruntare.

Este necesar să [se] deplaseze în munca de sprijin. În ceea ce priveşte organele anchetatoare, nu [pot] să fie organe de teren. Numai când se ivesc cazuri importante, contraziceri serioase.

În problema influenţării arată că este şi dânsul de acord, întrucât a fost susţinută de mai mulţi tovarăşi. Însă s-a putut constata că de când s-au luat măsuri organizatorice, greşelile la Serv. de Anchetă au fost remediate.

Arată că încă nu putem să avem încredere în materialul dat de către Serv. Inf. De multe ori primim materiale insuficiente şi ireale de la Serv. Inf. Consideră că predarea Procuraturii a agentului sanitar veterinar nu a fost făcută din lipsă de răspundere.

Propune ca tov. Lt. MOCANU să rezolve legăturile cu şefii de birouri, întărind astfel şi autoritatea şefilor de birouri în faţa subalternilor. Iar tov. şefi de bir. să ajute anchetatorii în mod practic şi să stea de vorbă cu ei în aşa fel ca să fie de înţeles.

Este bine propus ca anchetatorul, în cazul când [se] deplasează pe teren, să dea ajutor practic sectoristului şi să nu [se] deplaseze la sediul raionului ca să ia legătura numai cu şeful de acolo, în aşa fel într-adevăr sectorişţii vor fi sprijiniţi în mod practic.

Dacă anchetatorul odată a intrat în anchetă, să nu fie întreruptă ancheta.

Din partea tov. şefi de bir. ajutorul să fie dat în fapte şi nu în vorbe cum a arătat tov. Lt. KOVÁCS, în legătură cu tov. Lt. CISTEANU, când tov. cer ajutor să fie ajutaţi atunci.

Propune ca ord. 626 să fie studiat cu proxima ocazie de toţi anchetatorii, cel puţin de două ori până la 30 Decembrie.

Până la 30 Decembrie să se întocmească un plan care să cuprindă sprijinirea fiecărui raion de jos şi nu pentru colaborare cu şefii de raioane.

Neavând alte puncte la ordinea de zi, şedinţa a luat sfârşit la orele 11 şi 20 min.

Şeful Serviciului
Lt. de Securitate Mocanu Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 117, f. 173-181.

208.
1953 octombrie 6. Notă a informatorului „Coastă Sebastian” despre scriitorul Molter Károly.

Nota a fost luată de
Slt. Brebaru Nicolae
în ziua de 6 Oct. 1953 323/Francmasoni
la casa nr. 6, de la inf.
„Coastă Sebastian”

NOTĂ INFORMATIVĂ

Cunosc pe MOLTER KÁROLY din anul 1928-1930, însă nu cunosc toate fazele vieţii sale.

MOLTER s-a născut la Bacska-Iugoslavia, dintr-o familie germană.

Şcolile secundare le-a făcut tot acolo, apoi Universitatea la Budapesta, înaintea primului război mondial.

El a ales cariera de profesor, având ca specialitate limba maghiară şi germană. Sub influenţa revistei Nyugat, el a început să scrie o serie de nuvele care au fost publicate în revistele de pe atunci.

Înaintea primului război mondial a fost în străinătate în Germania, Austria, Franţa, Italia. MOLTER cunoaşte multe limbi.

Revenind din străinătate, el s-a stabilit ca profesor la Tg.-Mureş, în fostul liceul reformat de băieţi. Aici s-a căsătorit. Soţia sa era bogată, a avut case şi pământ.

Are trei băieţi MAROSI PÉTER /şi-a maghiarizat numele/, care a fost exclus cu câţiva ani din partid, a fost director de teatru, acum e lector la E.S.P.L.A., un alt copil studiază în Uniunea Sovietică şi al treilea este student la Universitatea Bolyai.

MOLTER, între cele două războaie mondiale a avut o mare activitate literară, el şi-a desfăşurat activitatea sa în Societatea Literară „ERDÉLYI LEXIKON”, scriind nuvele, romane, articole literare, recenzii, drame.

El era cunoscut ca un scriitor satiric şi critic.

În unele romane ale sale el era servist, a criticat societatea burgheză, el a mai scris şi articole pacifiste, însă pacifismul era un pacifism burghez.

MOLTER era membru activ al lojei BETHLEN GÁBOR din Tg.-Mureş. Însă a vizitat câteodată şi loja Unio din Cluj.

Înaintea războiului el a ţinut multe conferinţe. În timpul războiului, MOLTER a fost la Tg.-Mureş şi a scris mai ales în revistele din Budapesta.

După război el a fost numit profesor la Universitatea Bolyai, a intrat în Partidul Comunist în anul 1945.

În anul 1945 a fost numit decan al Facultăţii de Litere până în anul 1947.

În anul 1950 a fost pensionat şi atunci s-a reîntors înapoi la Tg.-Mureş.

După războiul mondial MOLTER era foarte activ şi în cadrul Universităţii şi pe tărâm literar, însă din punct de vedere ideologic a progresat slab, are multe concepţii din rămăşiţele burgheze

În ultimii trei ani nu ştiu ce activitate are. Scrie puţin după cum am auzit. [A] terminat Univers. serală de partid şi ţine multe conferinţe.

N.B. Nu i s-au trasat sarcini în legătură cu sus-numitul deoarece nu domiciliază în Tg.-Mureş.

Propun: ca nota să fie transpusă Reg. Aut. Maghiare.

Inf. „Coastă Sebastian”

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 110, f. 115.

209.

1953 octombrie 10, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul nr. 108/1953 privind întărirea muncii informative în problema iehovistă.

M.A.I. DIR. REG. AUTONOMĂ MAGHIARĂ STRICT SECRET
Ex.Nr.__

ORDINUL
Directorului M.A.I. Dir. Reg. Autonomă Maghiară Nr. 108 din 10 X 1953

În urma arestării şi anchetării unui lot iehovist din Regiunea noastră au rezultat o serie întreagă de lucruri foarte importante, care pe linie informativă nu au putut fi stabilite, ceea ce dă dovadă de o slăbiciune a muncii noastre în această direcţie.

A reieşit că „Secta iehovistă" este o organizaţie bine întemeiată, clandestină, care are scopuri bine precizate şi are o linie duşmănoasă regimului nostru destul de evidentă.

Organizaţia iehovistă, urma[re a] reorganizării ei care a avut loc în primăvara anului 1953, este împărţită organizatoric pe baza principiului teritorial, după cum urmează:

1. Unitatea mică, care este cea mai mică formă organizatorică. Ea cuprinde 4-5 membri, dintr-o singură familie sau 2-3 familii. Este condusă de către un serv de grupă mică.

2. Grupa cuprinde 3-4 unităţi mici (toate unităţile de fapt care există în satul respectiv). Este condusă de către un serv de grupă.

3. Unitatea mare, care cuprinde 4-5 grupe şi este condusă de către un serv de unitate mare.

4. Sectorul, care cuprinde 4-5 unităţi mari (20-26 comune – sate) şi este condus de către un serv de sector.

Există forme organizatorice şi mai superioare, însă până în prezent nu au fost concretizate de noi.

Recent ei s-au reorganizat pe principii noi, mai active, în sensul că este împărţit tot teritoriul nu numai acolo unde există membri. De exemplu, fiecare unitate teritorială organizatorică cuprinde şi satele, comunele etc. unde nu există nici un iehovist, iar conducătorul respectiv are ca sarcină ca fiecare sat, comună etc. să formeze unităţi (grupe), prin convertire de noi membri. Din aceasta se vede caracterul ofensiv, [pe] care l-a luat activitatea lor.

Ei primesc îndrumări de la conducătorii superiori care sunt informaţi de aceştia asupra activităţii lor prin rapoarte periodice, care le dau în mod cifrat după un cod special, ce a fost stabilit în anchetă.

Întâlnirile între principalii conducători se fac pe bază de parole stabilite de către conducere, după un cod biblic.

În urma reorganizărilor din primăvara anului 1953, activitatea lor a luat o întorsătură destul de ofensivă. Ei atunci s-au consolidat din punct de vedere organizatoric, cât şi în ceea ce priveşte programul activităţii. În acest scop au fost deplasaţi o serie de conducători superiori ai lor, care le-au trasat linia.

Aceştia le-au spus în mod categoric că ei trebuie să lupte împotriva unor acţiuni ale regimului nostru. Le-au arătat în mod clar ca în toată activitatea lor să se bazeze şi să pună în faţa celor cu care stau de vorbă „greutăţile materiale, economice care există în prezent în ţara noastră şi atunci precis vor avea succes în munca de organizare".

Acestea au fost ultimele informaţii obţinute de noi asupra activităţii lor. Nu înseamnă că ei [nu] au şi alte forme de activitate, pe care le schimbă mereu, consolidându-se.

A rezultat că iehoviştii au dus acţiuni împotriva alegerilor care au avut loc în Noiembrie 1952 şi a altor măsuri luate de către statul şi regimul nostru.

Din aceste câteva trăsături arătate mai sus se poate vedea că această organizaţie iehovistă este condusă direct sau indirect de agenţiile de spionaj imperialiste în scopul subminării regimului nostru.

Rezultă că organele noastre trebuie să dea o importanţă deosebită urmăririi în mod sistematic şi activ a activităţii „Sectei iehoviste" şi a luării de măsuri operative pentru a le zădărnici activitatea.

Cu toate că aţi mai primit ordine în acest sens, şi mai ales raioanele Tg.-Mureş, Sângeorgiu de Pădure şi Odorhei, până în prezent nu aţi întocmit şi înaintat o situaţie reală asupra grupărilor iehoviste existente în raionul Dvs. şi mai ales asupra conducătorilor.

Nu s-au luat măsuri pentru organizarea unei reţele trainice de informatori calificaţi pentru urmărirea activităţii sectei.

Ni se semnalează o serie întreagă de acţiuni pentru destrămarea G.A.C., în care este imposibil ca iehoviştii să nu aibă amestec, lucru ceea ce Dvs. nu aţi raportat până în prezent.

În scopul lichidării tuturor lipsurilor constatate şi pentru dirijarea muncii noastre în spiritul dispoziţiunilor M.A.I.

ORDON

1. Mobilizarea agenturii de calitate (capabilă) pe care o aveţi în prezent, pentru a identifica şi a crea o situaţie clară asupra tuturor iehoviştilor. Până la 15 Noiembrie a.c. veţi înainta fişe personale pentru toţi membrii şi conducătorii iehovişti, arătând pentru fiecare ce funcţii are.

Odată cu aceasta veţi înainta şi o situaţie a agenturii existente, asupra fiecărui informator, făcându-se câte o caracterizare detaliată.

2. Întocmirea unui plan pe baza căruia să se treacă în mod sistematic la crearea agenturii informative pentru urmărirea activităţii sectei iehoviste.

Se recomandă următoarele metode în crearea agenturii:

- Informatorii în această problemă pot să fie recrutaţi, pe baza studiului, chiar din rândul membrilor grupului respectiv iehovist. Aceasta în cazul că studiul se face în mod temeinic, se face o muncă de calitate şi poate să dea rezultate bune.

- Informatorii pot să fie recrutaţi şi introduşi din exterior în cadrul grupului respectiv iehovist. Acest lucru nu constituie o greutate şi se poate face în urma unui studiu a situaţiei respective. În întrebuinţarea acestei metode vă puteţi folosi de următoarele situaţii:

- Cetăţenii care au fost invitaţi de către iehovişti să ia parte la şedinţele lor şi până în prezent nu au mers (trebuiesc recrutaţi şi dirijaţi să meargă);

- Cetăţenii care au soţul (soţia) iehovist(ă) şi care nu sunt de acord cu această situaţie. Trebuie studiat şi procedat la exploatarea cazului.

- Veţi proceda, de asemenea, la introducerea în rândurile grupurilor iehoviste a agenţilor care nu au avut legături cu ei, prin crearea de legende şi combinaţii, bazându-vă pe faptul că doctrina iehoviştilor cere ca să-şi lărgească rândurile şi să primească noi membri. (În acest caz, agentul nostru trebuie să fie bine dirijat, perseverent pentru a lua o poziţie iehovistă).

3. Un informator recrutat din rândul iehoviştilor sau introdus trebuie să constituie cea mai mare preocupare a Dvs., ţinând cont de sarcinile cuprinse în Directiva în legătură cu dirijarea, educarea şi munca în mod gândit cu agentura informativă pentru calificarea ei în scopul obţinerii unor rezultate pozitive.

4. Pentru urmărirea temeinică a grupurilor iehoviste (subversive) trebuie să se înceteze cu întrebuinţarea metodelor vechi, neştiinţifice şi negândite, lipsite de perspectiva de a ajunge la rezultatele necesare în demascarea activităţii duşmanului. Acestea sunt metodele întrebuinţate până în prezent de raioanele Sângeorgiu de Pădure, Mureş ş.a., care în loc de a munci temeinic pentru a pătrunde în interiorul grupelor iehoviste s-au mulţumit să recruteze, pentru urmărirea din exterior a iehoviştilor, diferiţi pădurari care erau cunoscuţi cu activitate politică, membri sau chiar secretari P.M.R., membri ai sfaturilor populare sau chiar preşedinţi etc. Aceşti tovarăşi ne vor folosi nouă întotdeauna în muncă, însă nu în munca de adâncime pt. urmărirea temeinică a activităţii grupurilor subversive.

5. Până la data de 1 Ianuarie 1954 veţi înainta un raport care va oglindi în mod concret şi detaliat măsurile luate de dvs. şi rezultatele obţinute în ceea ce priveşte efectuarea agenturii informative în rândul iehoviştilor, arătând pentru fiecare ce material a furnizat.

6. În urmărirea activităţii lor trebuie să ţineţi cont că ei îşi desfăşoară activitatea în mod organizat, deci va trebui să descoperiţi legăturile lor superioare, laterale, în jos, curierii etc.

7. Veţi ţine cont că următorii conducători iehovişti DOJA[1] IOAN (Ionci[2]), FÜLÖP LUDOVIC (Pista) sunt fugari, deci va trebui să urmăriţi şi prinderea lor.

8. Veţi urmări activitatea lor duşmănoasă împotriva G.A.C., T.O.Z., încorporări etc.

9. La 20 Decembrie 1953 vor avea loc alegerile deputaţilor în Sfaturile Populare. Din experienţa anilor trecuţi ştim că iehoviştii în primul rând vor porni acţiuni împotriva alegerilor.

Veţi lua măsuri imediate prin agentura capabilă pentru a demasca toate uneltirile lor, adunând material bine documentat pentru Justiţie.

Materialul probatoriu va fi adunat şi adunat acestei Direcţiuni imediat după ce veţi stabili informativ activitatea lor.

În cursul lunii Octombrie, până la 15 Noiembrie a.c., veţi raporta săptămânal rezultatele muncii informative în legătură cu alegerile.

Din 15 Noiembrie şi până în 5 Decembrie a.c., din 3 în 3 zile, iar din 5-22 Decembrie a.c., zilnic.

10. Tov. şefi ai secţiilor raionale Mureş, Sângeorgiu de Pădure şi Odorhei vor înainta în termen de 5 zile de la primirea prezentului ordin un raport la Cabinet, arătând motivele şi cine se face vinovat pentru neexecutarea la termen a ordinului Nr. 344/300.448 din 31 Iulie 1953, în legătură cu identificarea unor grupuri iehoviste şi crearea agenturii informative.

11. Tov. şefi ai secţiilor raionale răspund de aplicarea în practică întocmai a prezentului ordin.

12. Prezentul ordin va fi prelucrat cu întreg personalul operativ al Secţiei Raionale.

Şeful Dir. Reg. M.A.I.
Maior de Securitate Kovács Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1695, f. 94-98.

210.

1953 octombrie 15, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: proces-verbal întocmit în urma controlului efectuat pe linia problemei 344.

M.A.I. SECŢIA RAIONALĂ SÂNGEORGIU DE PĂDURE

PROCES-VERBAL

Încheiat azi, 15 Oct. 1953, între tov. Lt. Banciu Ioan, din M.A.I., Slt. Rusu Ioan, şeful 340 din Serv. III, Dir. Regiunii Autonomă Maghiară şi tov. Lt. Butyka Gheorghe, şeful Secţiei Raionale Sâng. de Pădure, cu ocazia muncii de sprijin şi control pe linia problemelor 344 /secte/, am constatat următoarele:

[1] Posibil: Dózsa
[2] Posibil: Jancsi

În raza Raionului şi-au desfăşurat activitatea mai multe grupări de iehovişti care nu au fost încadrate informativ, fapt pentru care, cu ocazia arestărilor din Mai 1953, nu au putut fi arestate cele mai indicate elemente ce desfăşurau activitate. Din cercetări a rezultat schema de organizare mai detaliată, pe baza căreia Regiunea a dat ordin cu privire la încadrarea informativă a unor elemente care au rezultat din cercetări că au desfăşurat activitate în mod organizat şi încă sunt la domiciliile lor. În ordin se indica şi modul practic de felul cum să se procedeze la încadrarea lor informativă.

În legătură cu aceste ordine, tov. sectorişti n-au întreprins nici un fel de măsură, cu excepţia tov. Slt. SIPOS FRANCISC, care a reuşit să infiltreze un informator în mediul iehoviştilor din Mărculeni.

În legătură cu aceasta, am atras atenţia tov. Lt. BUTYKA GHEORGHE, arătându-i că aceasta înseamnă neexecutarea ordinului Regiunii şi apoi al Ministerului.

Cu tov. sectorişti am discutat şi analizat modul în care se pot face o serie de recrutări şi infiltrări în rândul iehoviştilor. Am dat diferite îndrumări şi exemple în legătură cu realizarea unei reţele informative de calitate în rândul iehoviştilor.

Ca o lipsă am constatat şi faptul că din partea conducerii Raionului nu s-a putut lua încă legătura cu informatorul „PISTA", ce a fost recrutat de Regiune şi predat Raionului.

Ca sarcini, i se trasează tov. Lt. BUTYKA GHEORGHE de a se ocupa în mod amănunţit de munca şi sprijinul sectoriştilor în vederea îmbunătăţirii muncii în mediul sectelor şi în special al iehoviştilor.

În ziua de 17 Octombrie 1953, va prelucra cu tov. sectorişti ordinele Regiunii cu privire la munca ce trebuieşte să se desfăşoare în mediul iehoviştilor pentru crearea unei agenturi informative calificate. Se va întocmi cu această ocazie un Plan de Acţiune – împreună cu sectoriştii – în vederea luării de măsuri concrete conform indicaţiilor din ordine. În cursul lunii Octombrie se va lua legătura cu informatorul „PISTA", despre care se va raporta la Regiune.

În ziua de 15 Octombrie, împreună cu tov. Slt. RUSU, m-am deplasat la Sovata unde – conform referatului aprobat – am trecut la recrutarea numitului VERES PAVEL, care a acceptat, în care sens a dat un angajament în scris. Legătura cu el va ţine tov. Slt. RUSU.

În legătură cu Acţiunea Informativă „VERES PAVEL", se va închide deoarece el a fost recrutat.

Informatorul „BETA" va fi dirijat pe lângă el pentru a verifica sinceritatea.

Lt. de Securitate Banciu Ioan Lt. de Securitate Butyka Gheorghe Slt. de Securitate Rusu Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 622, f. 74-75.

211.

1953 octombrie 16, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: notă informativă înaintată de informatorul „Marin Ghe." în legătură cu unele afirmaţii despre politica economică dusă de partid, făcute de un director general din Ministerul Comerţului Interior, anume Alexe, la o întrunire organizată la Braşov.

DIR.REG. M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ
16 Octombrie 1953 STRICT SECRET
Sursa: Inf. „Marin Ghe."[1] Lt. Haracleanu Ioan
Indicativul: 321 Casa de întâlnire Nr. 1

NOTĂ

Vă informează că la consfătuirea organizată la oraşul Stalin, de ziarul „România Liberă" şi Ministerul Gospodăriei Comunale şi Industriei Locale, în vederea creşterii de bunuri de larg consum în Industria Locală, alături de mine a stat Tov. ALEXE, Director General în cadrul Ministerului Comerţului Interior, fost preşedinte sau vicepreşedinte al Centrocoopului.

În cuvântarea sa, tov. ALEXE a făcut o declaraţie greşită şi anume aceea că: „Noi am avut înainte în ţară mici făbricuţe create de capitalişti pentru a satisface nevoile articolelor de larg consum ale populaţiei. Noi am desfiinţat aceste făbricuţe, făcând greşit". Această greşeală nu ar fi fost observată de unii tovarăşi şi nici nu a fost observată. Mi-a trezit bănuieli doar atunci când tov. ALEXE mi-a spus personal că „partidul a dus o politică idioată înainte, când a colectat carne şi cereale multe de la ţărani. Nu a existat cointeresarea ţăranilor. Fiindcă în timp ce în industrie dacă creştea producţia primeai premii, pe când în agricultură în timp ce creştea numărul de animale şi proprietatea ţăranului, se măreau cotele, era făcut chiabur".

Tov. ALEXE mi-a desenat pe o hârtie o săgeată care arăta în sus (săgeata din industrie) şi o săgeată cu vârful în jos (care înseamnă gospodăria ţărănească).

Măsuri luate
S-a înaintat o copie a prezentei note inf. în M.A.I. Dir. III-a.

Lt. de Securitate Haracleanu Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 110, f. 124.

[1] Numele informatorului: „Marin Gera".

212.

1953 octombrie 19, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: adresă privind schimbarea Direcţiei a VI-a în Direcţia a VIII-a.

DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I.
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secretariat

STRICT SECRET DE
IMPORTANŢĂ DEOSEBITĂ
Nr. 3/210.123 din
19 Oct. 1953

Către,
Serviciul VI

Conform ordinului M.A.I. Direcţia Secretariat Nr. 0181.746, din 16 Oct. 1953, vi se face cunoscut că fosta Direcţia VI-a, din cadrul Ministerului a devenit Direcţia VIII-a, urmând ca, de la primirea prezentului ordin, toată corespondenţa s-o adresaţi Direcţiei VIII. Această menţiune va fi făcută în scris, de exemplu: M.A.I. Dir. VIII.

Această măsură a fost luată spre a se evita deconspirarea corespondenţei şi pentru a se asigura secretul de stat, pentru care urmează să luaţi măsuri în consecinţă.

Dacă se va primi corespondenţă de la alte Direcţii Centrale, se va răspunde cu indicativul cu care s-a primit. În corespondenţa ce se face cu unităţile M.A.I. se va folosi antetul Direcţia Regională M.A.I. Regiunea Autonomă Maghiară, corespondenţa fiind semnată de şeful Direcţiei Regionale M.A.I., Maior de Securitate Kovács Mihail, iar şeful serviciului va contrasemna în clar.

În acelaşi fel se va proceda şi la redactarea corespondenţei ce urmează a fi trimisă Reg. P.M.R., cât şi Procuraturii.

În corespondenţa ce se va face cu alte unităţi ale instituţiei se va folosi indicativul M.A.I. U.M. 0421 Tg.-Mureş, şi se va semna numai şeful U.M. Nr. 0421 Maior, fără a se scrie în clar numele.

Această corespondenţă va fi expediată în plicuri fără antet.

De executarea prezentului ordin rămâne răspunzător tov. Lt. Mocanu Ioan.

Şeful Direcţiei Regionale M.A.I.
Maior de Securitate Kovács Mihail

Şeful Secretariatului
Lt.Maj. de Securitate Moldovan Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 476, f. 74-75.

213.

1953 octombrie 22, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: ordin al directorului privind eliminarea unor greşeli apărute în lucrările de întocmire a materialului necesar pentru înfiinţarea caselor de întâlnire.

M.A.I. DIRECŢIUNEA REGIUNII AUTONOME MAGHIARE
PRIN CURIER:

STRICT SECRET
Nr. Ex. _____
Nr. 300/301620
22 Oct. 1953

M.A.I. SECŢIA RAIONALĂ SÂNG. DE PĂDURE

Ordinul 811 al tov. Ministru printre altele pune accent şi pe faptul ca întâlnirile cu informatorii să se facă numai în case de întâlniri şi conspirative. Pentru aceasta sigur că trebuiesc create astfel de case, lucru [pe] care unii tovarăşi din raioane au şi început să-l facă.

În efectuarea acestor lucrări se constată însă săvârşirea unor greşeli grosolane, care sunt în contradicţie cu ordinele tov. Ministru şi în contradicţie cu Directiva.

Astfel, se trimit la regiune pentru aprobare dosare de instituire a caselor de întâlnire în care se află deja şi angajamentul locatarului respectiv. Rezultă deci că Dvs. aţi aprobat recrutarea-instituirea şi la tov. Director regional trimiteţi dosarele doar ca ceva formal, birocratic, deoarece în prealabil casa este instituită şi locatarul este recrutat.

Astfel de cazuri s-au săvârşit de către comandanţii Raioanelor: Toplita, Gheorgheni, Sft. Gheorghe, Tg. Secuiesc şi altele.

Pentru remedierea acestor cazuri

ORDON

Pe viitor vă veţi conforma în tocmai Directivei cu Agentura, pagina 15/16, care spune: „Instituirea caselor de întâlnire se face cu aprobarea Directorilor Regionali şi locţiitorilor lor, iar referatele în care se arată necesitatea de a recruta gazdele caselor de întâlnire, alcătuirea dosarelor personale şi evidenţele respective asupra acestora se întocmesc la fel ca şi pentru informatorii pe care îi recrutează în vederea ducerii acţiunii informative”.

Deci, după ce avem în întregime materialul necesar se face raportul în care se arată scopul şi necesitatea instituirii casei, condiţiile posibile întâlnirilor în casă, scopul şi necesitatea recrutării locatarului, locul şi data recrutării, care împreună cu piesele celelalte se trimit spre aprobare. După ce este aprobat, se trece la recrutarea locatarului.

Pe viitor studiați directiva pentru a nu mai da loc la astfel de greşeli care pot aduce după sine sancțiuni.

Şeful Direcției Reg. M.A.I.
Maior de Securitate Kovács Mihai

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 117, f. 143-144.

214.

1953 octombrie 24. Bucureşti. M.A.I.: Ordinul 2224/1953 privind sancționarea căpitanului de securitate Georgescu Nicolae, şef birou în cadrul Direcției a VIII-a.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE Copie

ORDINUL
Ministerului Afacerilor Interne al R.P.R. Nr. 2224 din 24.X.1953

Cpt. GEORGESCU NICOLAE, şef de birou din Direcția VIII-a, fiind însărcinat cu munca de control şi sprijin al serviciilor de cercetare din direcțiile regionale ale Ministerului Afacerilor Interne, a dat dovadă de dezinteres față de muncă, călcând în mod grosolan ordinele şi directivele date, făcând prin beții repetate o serie de abateri grave, care au avut consecințe negative în muncă şi au adus prejudicii organelor de securitate.

Abuzând de funcția sa, GEORGESCU NICOLAE, atât în timpul misiunilor în regiuni, cât şi în Direcție, a împrumutat de la subalternii săi deseori bani şi haine pe care le-a înapoiat numai atunci când au intervenit şefii săi ierarhici.

În cursul anului 1953, a fost semnalat de mai multe ori de către regiuni că GEORGESCU se prezintă în serviciu în stare de ebrietate, venind la lucru şi plecând după un program al său propriu.

Cu toate că GEORGESCU a fost tras la răspundere pentru asemenea abateri şi abuzuri, a fost sancționat cu mai multe zile de arest, prelucrat şi dat ca exemplu negativ în fața efectivului întregii Direcții, n-a tras învățămintele necesare pentru a-şi lichida lipsurile şi a schimba atitudinea față de muncă.

La 8 Octombrie a.c., fiind trimis în misiune la Direcția Regională a Ministerului Afacerilor Interne Iaşi, a abuzat şi mai grosolan de funcția şi misiunea primită şi în loc să se prezintă la muncă, ajuns la Iaşi, a consumat alcool şi în stare de ebrietate s-a prezentat la subdirectorul Regiunii, față de care a avut o comportare nedisciplinată.

A doua zi nu s-a mai prezentat la serviciu, iar seara folosind telefonul din oraş, a cerut relații Serviciului de Cercetări în legătură cu problema pentru care era trimis, călcând astfel regulile cele mai elementare ale conspirativității muncii.

Deconspirând ordinele şi directivele date cu privire la munca de cercetări, după ce s-a prezentat din nou la Serviciul de Anchetă al Direcției Regionale, fără să cunoască materialul, a scos la anchetă pe un arestat pe care l-a cercetat fără simț de răspundere, punându-i câteva întrebări negândite şi apoi a recurs la constrângere, metodă interzisă cu desăvârşire în munca de anchetă.

Pentru atitudinea de dezinteres față de muncă, pentru abuzurile şi abaterile săvârşite, prin care a compromis organele de securitate,

ORDON:

Retrogradarea lui GEORGESCU NICOLAE din funcția de şef de birou în funcția de anchetator prim şi din gradul de Căpitan la gradul de Locotenent Major şi previn, dacă în viitor nu va remedia atitudinea față de muncă, vor fi luate măsuri până la trimiterea în Justiție.

Previn pe toți lucrătorii de securitate că asemenea abuzuri şi abateri în viitor vor fi sancționate cu cea mai mare severitate.

Ministerul Afacerilor Interne
General Locot.
s.s. Alex. Drăghici

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1693, f. 30-31.

215.

1953 octombrie 30, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: măsuri privind întărirea muncii informative pe linia problemei 362.

DIR. REG. M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ
PRIN CURIER

STRICT SECRET
Exp.nr. 3
Nr. 362/210.860
30 Octombrie 1953

CĂTRE,
SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TRG. SECUIESC

Pentru prevenirea actelor teroriste puse la cale de elemente duşmănoase cunoscute, care au desfăşurat activitate în diferite grupări teroriste ce erau cunoscute în cadrul fostelor partide burgheze ca „Gărzile lui Maniu”, „Garda Zdrenţoşilor”, „Spărgător de Fronturi” şi din Mişcarea Legionară etc. cu scopul de a produce unele perturbări cu ocazia zilei de 7 Noiembrie a.c., veţi lua următoarele măsuri:

Instruirea şi dirijarea reţelei informative pe lângă elementele identificate de Dvs. care au făcut parte din aceste organizaţii şi care în prezent se află libere.

La domiciliul lor, de asemenea, veţi lua măsuri de supraveghere a elementelor, cunoscute din diverse semnalări cu intenţii teroriste în ceea ce priveşte participarea acestor elemente la manifestările care vor avea loc.

Veţi lua măsuri ca ele să nu poată lua parte în acea zi sau să defileze cu instituţiile unde lucrează.

Totodată, vă facem cunoscut că elementele ce compun grupările teroriste arătate mai sus se urmăresc pe linia problemei 362, în care sens Dvs. veţi centraliza materialul existent de la toţi sectorişti ce au urmărit aceste elemente în prezent.

Totodată, veţi raporta orice acţiune duşmănoasă în acest sens cu măsurile luate de Dvs.

Maior de Securitate Kovács Mihai

Aj. şeful Serviciului
Lt.Maj. de Securitate Chiriţă Petre

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1695, f. 107.

216.
1953 octombrie 31, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 109/1953.

M.A.I. DIRECŢIUNEA REGIUNII AUTONOME MAGHIARE

STRICT SECRET
Ex.nr. ___

ORDINUL
Directorului M.A.I. Dir. Regiunii Autonome Maghiare
Nr. 109 din 31 Oct. 1953

La data de 8 Noiem. a.c., vor avea loc în cadrul cultului ortodox pelerinaje, hramuri şi slujbe speciale pentru „Sf. Mihail şi Gavril”.

Deoarece aceşti „sfinţi” sunt consideraţi patroni ai legionarilor, este de aşteptat ca sub masca slujbelor religioase sau profitând de ele, legionarii să organizeze acte dăunătoare regimului nostru.

Pentru a preîntâmpina şi a preveni din timp orice încercare a duşmanului clasei muncitoare ca sub masca religiei să lovească în regimul nostru

ORDON

1. Veţi lua măsuri imediate de mobilizare şi instruire a agenturii informative, pentru a pătrunde şi a ne sesiza la timp orice încercări de activitate duşmănoasă în sensul arătat mai sus.
2. În mod deosebit vor lua măsuri Raioanele: Topliţa, în obiectivele Mănăstirea Topliţa şi Petriş, precum şi Rai. Reghin şi Mureş – în raza cărora există mulţi suspecţi în problema ortodoxă.
3. Cazurile mai importante le veţi raporta imediat.
4. Până la data de 9 Nov., orele 20, veţi înainta un raport-sinteză care va cuprinde: cum s-au desfăşurat slujbele şi pelerinajele, numărul participanţilor din acest an, cum a fost participarea în raport cu anul trecut şi anii precedenţi, cazuri de instigări şi alte acte duşmănoase etc.
5. Prezentul ordin va fi prelucrat cu personalul operativ al Secţiei Raionale.

Şeful Dir. Regionale M.A.I.
Maior de Securitate Kovács Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 625, f. 20.

217.
1953 noiembrie 3, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 110/1953.

DIRECŢIUNEA REGIONALĂ M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

STRICT SECRET
Exemplar nr. 9

ORDINUL
DIRECTORULUI DIRECŢIEI REGIONALE M.A.I.
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Nr. 110 din 3 Noiembrie 1953

În ultimul timp s-au constatat la mai multe raioane lipsuri în ceea ce priveşte întocmirea dosarelor necesare formării caselor de întâlnire cu agentura informativă, şi anume:

Se obişnuieşte a se lua angajamente de la proprietarii caselor vizate, fără ca în prealabil să se fi obţinut avizul Direcţiei Regionale, fapt ce face ca în cazul când Direcţiunea Regională nu este de acord cu folosirea casei de întâlnire propusă, să se ajungă la deconspirarea muncii de securitate.

Clădirile pentru care se solicită aprobarea de a fi întrebuinţate pentru case de întâlnire nu corespund cerinţelor necesare caselor de întâlnire prin aceea că se punctează localurile sfaturilor populare, grădiniţelor de copii, deşi ştiut este că la aceste localuri nu se poate asigura securitatea agenturii, putându-se uşor deconspira informatorii faţă de personalul acestor instituţii, ca paznici cât şi a cetăţenilor ce locuiesc în împrejurimi, numai după câteva întâlniri.

Studiul asupra gazdei este lipsit de material de bază.

Faţă de lipsurile constatate,

ORDON

1. Să nu se puncteze pentru case de întâlnire localuri publice.

2. Folosirea ca drept case de întâlnire a cantinelor, grădiniţelor de copii, caselor de naştere este inadmisibilă, întrucât se contravine legilor sanitare.

3. Se admite a se folosi drept case de întâlnire cu agentura casele unde există un singur proprietar, ca de exemplu dentist, farmacist, bibliotecar, întâlnirile urmând a se face la locuinţa acestora sau chiar şi în farmacie, acolo unde nu există pază de noapte.

Ca regulă este de menţionat că orientarea trebuie să fie spre casele particulare ale membrilor de partid verificaţi şi cu condiţii normale de primire a informatorilor.

4. Pentru studierea obiectivului la dosar să fie conexate toate materialele documentare.

5. Nu se va lua nici un angajament şi nici nu se vor duce nici un fel de discuţii cu gazdele locuinţelor vizate pentru formarea caselor de întâlnire până ce nu se va primi mai întâi aprobarea în acest scop din partea Direcţiunii Regionale.

În viitor nu se va mai aproba nici un dosar dacă nu va fi întocmit conform prezentului Ordin.

Directorul Direcţiei Regionale M.A.I.
Maior de Securitate Kovács Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 625, f. 22-23.

218.
1953 noiembrie 13, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 111/1953.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REG. M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Strict secret
Exemplar nr. 5

ORDINUL
DIRECTORULUI DIRECŢIEI REGIONALE M.A.I.
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Nr. 111 din 13 Nov. 1953

În urma controalelor efectuate, precum şi în urma şedinţei de analiza muncii ţinută la data de 27 Oct. 1953 la Secţia Raională Reghin, s-au constatat o serie de lipsuri, astfel:

Reţeaua informativă pe întreg Raion este de slabă calitate. Se ţin în reţea elemente incapabile de această muncă sau altele care prin poziţia lor socială nu pot sesiza manifestări ale elementelor duşmănoase.

Dosarele de informator sunt incomplete. Multe dintre ele conţin numai un simplu angajament şi autobiografia celui recrutat. Legăturile s-au ţinut în mod neorganizat, sunt cazuri când nu s-a luat contact cu informatorul de 3-4 luni, şi atunci numai în mod fugitiv şi în locuri necorespunzătoare. Astfel, se constată că un contact mai organizat s-a ţinut numai cu 50% din reţeaua informativă.

Materialele furnizate de informatori sunt de slabă calitate şi ele nu în toate cazurile conţin aspecte ce interesează Securitatea Statului. Din aceasta rezultă că lucrătorii operativi nu instruiesc în mod temeinic colaboratorii lor.

Cu toate că în Raionul Reghin sunt o serie de elemente de naţionalitate germană care au făcut parte din diverse grupări fasciste ca S.S., Wehrmacht sau altele, acestea nu sunt urmărite îndeajuns, pătrunderile sunt de slabă calitate şi ele dau material de suprafaţă. De asemeni, nu sunt supravegheate rudenii elementelor fugite din ţară şi nici evidenţa acestora nu este satisfăcătoare.

În general, în munca Raionului Reghin se constată delăsare şi lipsă de răspundere. Cu ocazia controlului s-au găsit lucrări ordonate de Regiune şi neexecutate care datau din anul 1952.

Lt. BOGYÓ NICOLAE, şeful Raionului de Securitate Reghin, în relaţiile cu subalternii nu a avut o atitudine principială, mergând pe panta de a nu critica lipsurile subalternilor şi de a apăra în faţa acestora ca „un şef bun”. Astfel se explică faptul că sectoriştii nu au fost controlaţi pe teren şi dacă au fost controlaţi unii dintre ei, aceasta s-a făcut în mod sporadic şi fără a se face un instructaj practic pe teren.

A tolerat prea mult timp neglijenţa şi indisciplina Lt. MAKKAI ERNEST şi a Plut. SZÉKELY MARTIN, faţă de care nu a luat nici o măsură disciplinară.

Toate aceste lipsuri şi abateri în munca organelor de securitate din Raionul Reghin se datoresc în primul rând comandantului acestui raion, Lt. BOGYÓ NICOLAE, care a dat dovadă de lipsă de răspundere faţă de sarcina ce i-a fost încredinţată.

Pentru aceasta,

ORDON

1. Sancţionarea cu „Avertisment" a Lt. BOGYÓ NICOLAE şi prevenirea sa că în cazul când nu va lua măsuri de îndreptare a muncii şi lichidare a lipsurilor enumerate mai sus, voi trece la retrogradarea sa din funcţia de Comandant de Raion.

Pe baza sarcinilor trasate, la data de 15 Ianuarie 1954, se va prezenta un raport analitic asupra felului cum s-au dus la îndeplinire sarcinile.

Plut. SZÉKELY MARTIN să fie schimbat din funcţia de conducător auto la Secţia Raională Reghin şi mutat în aceeaşi funcţie la sediul Regiunii, în cadrul Biroului Transporturi.

Serviciul Cadre se însărcinează cu ducerea la îndeplinire a prezentului ordin.

Şeful Direcţiei Reg. M.A.I. Reg. Aut. Magh.
Maior de Securitate Kovács Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 625, f. 25-26.

219.
1953 noiembrie 19, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 112/1953.

DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Strict secret
Exp. Nr. 7

ORDINUL
Directorului Direcţiei Regionale M.A.I.
Regiunea Autonomă Maghiară
Nr. 112 din 19 Nov. 1953

În ultimul timp se raportează la Buletinul informativ zilnic o serie de informaţii privind propuneri de candidaţi pentru deputaţi în sfaturile populare din rândul elementelor necorespunzătoare, precum şi lipsuri constatate în pregătirea alegerilor.

Cu toate că în nenumărate rânduri s-a atras atenţia comandanţilor de raioane, atât în şedinţele ce au avut loc la sediul Regiunii, cât şi în mod individual cu ocazia controalelor ce s-au făcut, totuşi unii comandanţi de raioane continuă a transmite la Buletin informaţii neverificate şi fără datele necesare pentru exploatarea Buletinului.

Astfel, Raionul Târgu Secuiesc, cu nr. 3/183843 din 18 Noiembrie a.c., raportează că în comuna Ojdula a fost propus drept candidat pentru deputaţi în sfaturile populare numitul GERÉB IOAN, ţăran sărac, de 46 ani, fost membru în Crucea cu Săgeţi, fără a arăta originea socială şi fără a arăta ce fel de membru a fost în Partidul Crucea cu Săgeţi, cât şi orientarea sa politică actuală.

Buletinul nu a putut fi exploatat, necesitând a se efectua o nouă convorbire spre a se obţine că respectivul a fost pădurar, este membru P.M.R. şi a fost propus drept candidat de către Organizaţia de Bază P.M.R. din comună.

Raionul Gheorgheni, cu nr. 163749 din 17 Noiembrie a.c., la Buletinul informativ zilnic raportează că la circumscripţia electorală nr. 44-45 din oraşul Gheorgheni, din cauza lipsei unei munci de agitaţie nu a reuşit bine şedinţa ce a avut loc în vederea propunerii candidaţilor pentru deputaţi în sfaturile populare. Preşedintele adunării, PORTIK LUDOVIC, a propus personal 8 candidaţi din cele cca. 60 persoane ce erau prezente şi mai mult s-a propus singur ca preşedinte al prezidiului.

Fiind chemat la telefon, tov. Comandant KAUDERSZ ZOLTÁN, care de altfel semnează Buletinul şi întrebat cine este PORTIK LUDOVIC, cum de a ajuns el preşedinte al adunării, cine răspundea de organizarea adunării, cine erau cei prezenţi la adunare, nu a putut da relaţiile cerute, ceea ce dovedeşte că s-a tratat problema cu superficialitate.

Aceste procedee practicate de unii comandanţi de raioane duc la efectuări de cheltuieli inutile şi ceea ce este mai grav îl constituie faptul că prin acest fel de a munci se duce în eroare conducerea Partidului şi Guvernului.

În vederea asigurării raportării la Buletin numai a cazurilor verificate şi cu toate datele necesare exploatării informaţiilor,

ORDON

1. La Buletin se vor transmite numai cazuri verificate, specificându-se la sfârşitul raportului dacă cazul este verificat sau nu.

2. Pentru fiecare persoană semnalată în raport, cu manifestări sau vinovate de anumite fapte, se va arăta vârsta, profesia în trecut, funcţia ce o deţine în prezent, originea socială, din ce partid politic a făcut parte în trecut, ce funcţie a deţinut, orientarea politică actuală, ce funcţie deţine în cadrul organizaţiei din care face parte, domiciliul.

3. Buletinul va fi transmis zilnic între orele 16-18, iar după această oră se vor raporta cazurile importante ce survin, care nu suferă amânare.

Cazurile mai importante se vor raporta imediat, fără a se aştepta ora 16.

4. Buletinul să fie semnat de către comandantul raionului sau ajutorul său, care vor răspunde de exactitatea celor raportate.

5. În viitor se vor lua măsuri împotriva comandanţilor de raioane care vor mai manifesta asemenea lipsuri.

Pentru Directorul Direcţiei Regionale M.A.I.

Locțiitor şef Direcție
Lt.Maj. Dumbravă Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 625, f. 27-28.

220.
1953 noiembrie 21, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 113/1953.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REG. M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

ORDINUL
DIRECTORUL REGIONAL M.A.I.
AL DIRECȚIEI REGIUNII AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Nr. 113 din 21 Nov. 1953

Prin acțiunile informativ-operative întreprinse cu succes de către Serviciul III din M.A.I., Direcția Regiunii Autonome Maghiare, a ieşit în evidență acțiunea informativă efectuată în comuna Hodac, Raionul Reghin, în lunile Sep.-Noi. 1953, împotriva unui preot greco-catolic rezistent, care încă în cursul anului 1948 trebuia să fie arestat pentru activitate contrarevoluționară, însă datorită lipsei de vigilență a organelor noastre a reuşit să dispară.

De la acea dată a dus pe mai departe activitatea sa contrarevoluționară, întreținând legături cu elemente puse în slujba serviciilor de spionaj imperialiste.

Acțiunea informativă a fost condusă de către Slt. RUSU IOAN, care recrutând o agentură calificată, pe care instruind-o şi dirijând-o, a reuşit să cunoască cu precizie activitatea şi locul de adăpostire a fugarului.

În urma materialului informativ de calitate obținut de la agentură s-a întocmit un plan de acțiune pe baza căruia la data de 17 Noiembrie 1953, trecându-se la operațiune, preotul fugar a fost prins.

Pentru a servi ca exemplu în fața sergenților şi ofițerilor din cadrul acestei Regiuni de Securitate,

ORDON

Citarea pe regiune a Sublocotenentul RUSU IOAN.
Serviciul Cadre se însărcinează cu ducerea la îndeplinire a prezentului ordin.

Directorul Regional M.A.I.
Maior de Securitate Kovács Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 625, f. 30.

221.
1953 noiembrie 28, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: instrucțiuni privind munca informativă în legătură cu elementele din conducerea fostelor partide politice.

DIR. REG. M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

PRIN CURIER

STRICT SECRET
Ex. Nr. 8
Nr. 320/302063
28 Noiembrie 1953

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. SÂNGEORGIU DE PĂDURE
Tov. Lt. Butyka Gheorghe

În conformitate cu ordinul Tov. Ministru, nr. 2864 din 13 Noiembrie 1953, cu privire la îmbunătățirea muncii informative asupra elementelor foste în partide şi organizații burgheze, naționaliste, veți lua măsuri pentru identificarea foştilor conducători din partidele burgheze, naționaliste, după cum urmează:

Indicativul 321

1. Organizații trotkiste sau elemente trotkiste răzlețe (dintre aceştia vor fi identificați atât conducătorii, cât şi membrii).
2. Partidul Social Democrat Independent (P.S.D.I. Titel Petrescu sau alte de acest soi).
3. Elemente social democrate de dreapta care la unificarea partidelor: Partidul Comunist Român şi Partidul Social Democrat, au fost excluse din P.M.R. sau încă din P.S.D. înainte de unificare, pentru activitate de dreapta, dar nu s-au încadrat în P.S.D.I.
4. Deviatorii de dreapta, excluşi din P.M.R. pentru activitatea lor.

Indicativul 322

5. Partidul Național Țărănesc (P.N.Ț. Iuliu Maniu).
6. Partidul Național Țărănesc (P.N.Ț lui Alexandrini).
7. Partidul Național Țărănesc (P.N.Ț lui Lupu).
8. Partidul Național Liberal (P.N.L. Brătianu).
9. Partidul Național Liberal (P.N.L. lui Tătărescu).
10. Partidul Național Liberal (P.N.L. lui Bejan).

Indicativul 323

11. Partidul Național Creştin (P.N.C. Goga-Cuza).
12. Partidul Poporului (Averescu).
13. Partidul Națiunii.

Veți dirija rețeaua informativă din această problemă, pentru a identifica membrii comitetelor centrale ale comitetelor regionale (dacă au fost), membrii comitetelor județene, orășenești, de plasă și comunale (președinții, vicepreședinții, secretarii, casierii etc. și membrii în comitet).

Senatorii și deputații (de parlament) ai acestor partide, care au fost aleși (sau care au fost candidați dar nu au fost aleși, în caz că au avut și alte funcții).

La partidele național-țărănești veți identifica elementele care au făcut parte din secția militară P.N.Ț. (care în majoritate sunt militari deblocați în prezent).

La toate partidele de mai sus au existat comitete sau secții de tineret (care au fost organizate la fel ca și partidul, la care aparținea comitetul central, regional, județean, orășenesc, de plasă, comunal, unde a existat, președinte, vicepreședinte, secretar, membri de comitet. La unele partide au fost secții de tineret lângă comitetul central, regional, județean, orășenesc, de plasă, comunal), pe care le veți identifica la fel.

În cursul identificării veți folosi în primul rând rețeaua informativă existentă, arhiva și materialul documentar precum, în măsură mai mică, investigații.

Pentru toate elementele din conducerea partidelor burgheze naționaliste, a comitetelor sau secțiilor de tineret, secțiilor militare, secretarilor și deputaților, din comitetele centrale, regionale, județene, orășenești, de plasă și comunale veți întocmi fișe biografice.

Vor fi întocmite fișe biografice pentru: președinți, vicepreședinți, secretari, casieri și tuturor membrilor din comitetele de mai sus, [pe] care le veți înainta în felul și la data arătată mai jos.

Fișe biografice veți înainta și pentru elementele care în prezent sunt la C.M. sau sunt fugite în străinătate, sau mutate în alte regiuni, sau condamnate pentru alte activități dușmănoase sau chestiuni economice.

În fișele biografice veți trece amănunțit întreaga activitate ce a desfășurat, arătând sursa de unde provine materialul, după felul cum este arătat în model (Anexa Nr. 1).

Pe baza fișelor biografice veți întocmi schema de organizare a partidelor, trecând în ea toate elementele care au fost în comitetul de conducere, fără nici o excepție, după modelul anexat (Anexa Nr. 2).

La cei care sunt decedați veți trece numai funcția ce a avut-o, numele și prenumele, și mențiunea că „este decedat”.

La cei fugiți în străinătate (pe lângă activitate, veți întocmi fișa biografică arătând: când a fugit, de unde a fugit, unde se află în prezent, dacă are familie sau rudenii în țară, unde sunt aceștia, ce legături ține cu ei), în schemă veți arăta funcția ce a avut-o, numele, cu mențiunea „este fugit în străinătate”.

La cei care se află în raza altor regiuni (veți întocmi fișe biografice și pe lângă activitatea ce a desfășurat-o veți arăta unde se află în prezent, când a plecat etc.) veți trece în schemă numele, prenumele, funcția ce a avut, cu mențiunea că se află în localitatea „X”, „Y”.

Paralel cu munca de identificare veți desfășura o acțiune informativă intensă în rândurile dislocaților din raza unității Dvs. pentru a stabili foști conducători ai partidelor burgheze naționaliste dintre aceștia, la care la fel veți include în schemă numai în cazul că au fost conducători în raza unității Dvs.

Pentru fiecare partid veți întocmi un scurt istoric, unde veți arăta când a luat ființă, cine l-a organizat, ce influență a avut, ce activitate importantă a desfășurat și câți membri avea înainte de eliberare (1944) și după eliberare, ce activitate subversivă sau dușmănoasă desfășoară sau au desfășurat foștii conducători și membrii ai acestora.

În caz că au fost organizații subversive dintre aceștia, veți arăta cum a luat ființă, cine le-a organizat, ce program aveau, caracterul organizației (terorist, spionaj, lansări de manifeste, diversiuni etc.), ce a realizat din acestea, din ce partid recruta membrii, prin ce metode au fost depistate, când au fost arestați și la cât au fost condamnați.

Dacă în prezent aveți organizații subversive în acțiune informativă veți răspunde la aceleași întrebări, arătând în plus că în ce stadiu se află acțiunea informativă și câți informatori o urmăresc.

La dos. de verificare și acțiune informativă veți descrie motivul deschiderii acestora și în ce stadiu se află în prezent, câți informatori o urmăresc.

Pentru a putea executa în bune condițiuni lucrarea cerută, vi se fixează următoarele termene:

Veți înainta până la data de 5 Ianuarie 1954 lucrările cu:

1. Trotkiști, Partidul Social Democrat Independent (Titel Petrescu), 2. Partidul Național Țărănesc (Iuliu Maniu), 3. Partidul Național Liberal (Brătianu).

La data de 1 Februarie 1954, lucrările cu:

1. Partidul Național Liberal (Tătărescu), 2. Partidul Național Țărănesc (Alexandrini**),** 3. Partidul Național Creştin (Goga-Cuza), 4. Partidul Național Liberal (Bejan), 5. Partidul Național Țărănesc (Lupu).

La data de 20 Februarie 1954, lucrările cu:

1. Partidul Poporului (Averescu), 2. Partidul Națiunii, 3. Elemente social democrate de dreapta excluse din P.M.R. sau din P.S.D. încă înainte de unificare, însă care nu au fost încadrate în P.S.D.I., 4. Deviatori de dreapta.

Până la data de 5 Martie, lucrările cu:

1. Partidele sau organizațiile burgheze naționaliste române, netrecute în prezentul ordin, dar identificate că au activat în raza unității Dvs.

Concomitent cu aceasta veți lua măsuri ca să îmbunătățiți şi munca informativă în această problemă, folosind în acest scop la maximum rețeaua informativă existentă, luând totodată măsuri pentru a recruta noi informatori calificați care să fie în măsură să dirijeze activitatea subversivă a acestor elemente.

Pe baza prezentului ordin, Șeful Raionului va întocmi un plan de muncă în care vor fi trecute sarcinile pe lucrători operativi.

Cu orice nelămurire vă veți adresa Serviciului 3, Biroul 2 din această Direcțiune.

Pentru executarea în bune condițiuni şi la termen, răspunde direct Șeful Raionului.

Șeful Dir. Reg. M.A.I.
Maior de Securitate Kovács Mihai

Ajutor şef de Serviciu
Lt.Maj. de Securitate Chiriță Petre

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 117, f. 224-228.

222.

1953 decembrie 3. Notă informativă în legătură cu amplasarea atelierului de reparat locomotive din Reghin.

LT. PRICNICI TUDOR
Sursa: „Raicu Ion”
29 Octombrie 1953

3 Decembrie 1953
453

NOTĂ INFORMATIVĂ
asupra amplasării atelierului pentru reparat locomotive de la Reghin

După informațiile primite de la inginerul IANCULEȚ, şeful Serviciului Investiții de la Direcția Generală Industrială a Lemnului, amplasarea atelierului de reparat locomotive pentru linia ferată forestieră la Reghin, a fost hotărâtă de inginerul Naftali Simion, care pe acel timp era director general al investițiilor din Minister.

În acest scop, o comisie din minister, printre care şi directorul tehnic Fuchs Anatolie, s-a deplasat pe teren pentru a alege locul.

Față de alte terenuri, locul pentru amplasarea terenului a fost ales acel pe care este în prezent amplasat atelierul.

În orice caz, alegerea acestui teren duce la investiții scumpe deoarece la Reghin nu este apă şi aceasta trebuieşte adusă din puțuri ce trebuiesc instalate la distanță mare.

Orașul nu are canalizare şi trebuieşte construită o rețea de canalizare cu toate instalațiile necesare.

Curentul electric lipseşte în oraş şi trebuieşte construită o uzină cu motoare şi tot ce trebuie.

Apoi toate terenurile care sunt în lunca Mureşului sunt inundabile şi va trebui să se facă îndiguiri. Plus de aceasta, şi locul unde este amplasat atelierul este mlăştinos.

Toate aceste lucrări, care sunt necesare să se facă pentru acest atelier, necesită investiții importante, care în timpul de față nu se încadrează în rezoluția plenarei C.C. al P.M.R. din 19-20 August 1953.

Pentru motivele arătate mai sus, amplasarea acestui atelier (care va fi foarte mare) la Reghin nu se justifică.

Instrucțiuni date informatorului:

Să se stabilească precis cine a dispus ca atelierul pentru reparat locomotive să fie amplasat la Reghin şi cine a mai făcut parte din comisie, în afară de Fuchs.

Să precizeze dacă există un studiu al acestei lucrări sau alte documente şi unde se găsesc.

Măsuri luate:

Prin Reg. Autonomă Maghiară se va verifica conținutul acestei note, apoi prin agentura existentă vor fi identificate elementele vinovate.

s.s. indescifrabilă

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 107, f. 31-32.

223.

1953 decembrie 17, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal al şedinței profesionale de instructaj ținută la Serviciul de Anchetă.

DIRECȚIUNEA M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Serviciul de Anchetă

PROCES-VERBAL

Dresat astăzi 17 decembrie 1953, cu ocazia şedinţei profesionale de instructaj.

Sunt prezenți 10 tovarăşi, adică întreg efectivul acestui Serviciu, precum şi tov. Lt.Maj. RUSU MIRCEA, din partea M.A.I. Direcția 8-a, Serviciul 5, Bucureşti.

Tov. Lt. MOCANU IOAN, şeful Serviciului de Anchetă, deschide şedința la orele 9 dimineața şi anunță următoarea ordine de zi.

1./ Prelucrarea Capitolului IV din Directiva pentru ținerea evidenței operative de către Org. de Securitate ale M.A.I. al R.P.R.

2./ Prelucrarea Ord. 626 şi 1751.

La toate punctele se pot pune întrebări pentru lămurirea problemelor neînțelese.

3./ Discuții.

4./ Instructaj din partea tov. Lt.Maj. RUSU MIRCEA.

După anunțarea ordinii de zi, tov. Lt. MOCANU MIRCEA dă citire Cap. IV din Directivă, iar acolo unde se iveau probleme nelămurite, se oprea şi se adâncea problema respectivă cu ajutorul tov. Lt.Maj. RUSU MIRCEA, care dădea explicațiile necesare.

După prelucrarea Directivei, tot tov. Lt. MOCANU IOAN a citit Ordinul Tov. Ministru A. DRĂGHICI, 626 şi 1751.

S-au pus următoarele întrebări:

Tov. Lt. KOVÁCS ALBERT întrebă pe tov. Lt.Maj. RUSU care este cauza că până acum nu s-a efectuat control din partea Direcției 8-a?

Tov. Lt.Maj. RUSU răspunde că într-adevăr sprijin şi control la M.A.I. Reg. Aut. Maghiară nu s-a făcut şi consideră acest lucru o lipsă, deoarece s-a mers pe linia greşită de a se da prioritate regiunilor care au probleme mai importante, iar în al doilea rând a fost şi aceea că, fiind personal puțin, nu s-au putut cuprinde toate regiunile.

Tov. Lt. Maj. BIHARI EMERIC întreabă dacă este just ca notele informative obținute prin agentura de cameră să se dea direct tovarăşilor anchetatori pentru exploatare?

2./ Dacă se mai fac dosar de C.M., în ce cazuri şi cum?

Tov. Lt.Maj. RUSU, arată că aceste probleme vor fi lămurite în timpul instructajului.

Ne mai fiind întrebări, s-a trecut la discuții.

Tov. Lt. HENTER FRANCISC arată că şi la noi s-au întâmplat încălcări ale legalității socialiste, deoarece au fost arestări ilegale, fără material şi fără forme legale. De exemplu: cazul unui funcționar de la Sfatul Popular Regional Tg.-Mureş, fiind bănuit că ar fi pierdut planul de producție, tovarăşii de la Serv. Informativ au propus arestarea şi cercetarea respectivului, iar tov. a ordonat anchetarea respectivului în tură, pentru a scoate de la acesta o problemă serioasă. Din anchetă însă s-a stabilit că respectivul nu a pierdut planul de producție, ci a uitat la Ministerul tutelar numai formularele pe care trebuia întocmit planul, însă şi acestea au fost trimise de Minister instituției respective.

Alt caz: din ordinul Tov. subdirector a fost arestat un individ care incendiase un grajd, împreună cu martorul care l-a demascat. Deşi acesta era un om cinstit şi arăta toate lipsurile ce se întâmplă la locul de muncă.

Arată ca o greutate că de multe ori se ordonă anchete fulgere, iar pentru stabilirea realității este nevoie ca tovarăşii anchetatori să se deplaseze în permanență pe teren pentru a verifica materialele informative, devenind astfel din anchetatori verificatori.

Aceste lipsuri se datoresc lipsei de control din partea tov. Director cât şi din partea tov. Şef al Serviciului.

Ca lipsă personală, arată că nici el nu controlează pe subalterni, ocupându-se numai cu problema lui ce o are în anchetă, şi din această cauză s-a întâmplat ca tovarăşii anchetatori din biroul său să întocmească procese-verbale de interogatoriu necorespunzătoare.

Îşi ia angajamentul că în viitor va remedia aceste lipsuri şi îşi va da interesul pentru îmbunătățirea muncii.

Tov. Lt.Maj. RUSU MIRCEA întreabă dacă au fost audiați ilegalişti în problema polițiştilor? Cum au fost audiați în mod concret, de cine şi cum s-a procedat?

Tov. Lt. SZÁSZ NICOLAIE arată că el a avut asemenea cazuri şi a procedat în felul următor:

Aflând de la polițistul respectiv că în Odorhei sunt mai mulți ilegalişti care au fost arestați în perioada când polițistul respectiv făcea serviciul în Odorhei, s-a deplasat pe teren, a identificat persoanele respective, i-a invitat la Secția Raională de Securitate şi acolo, pe bază de chestionar, i-a întrebat asupra activității polițistului respectiv.

Tov. Lt. KOVÁCS ALBERT arată acelaşi lucru, că aflând din anchetă că un tovarăş ilegalist a fost arestat în 1930 pt. activitate democratică, a fost invitat la această Direcțiune, unde a fost interogat pe bază de chestionar, punându-se mai multe întrebări, şi anume: când şi de cine a fost arestat, ce tratament a fost aplicat asupra lui, de cine şi aşa mai departe.

Tov. Lt.Maj. RUSU MIRCEA întreabă dacă tovarăşii ilegalişti cu ocazia interogării au fost interogați şi asupra activității lor din trecut?

Tovarăşii de mai sus au arătat că nu au fost interogați tovarăşii ilegalişti asupra activității lor din trecut, ci numai asupra activității polițiştilor respectivi.

Tov. Lt.Maj. RUSU MIRCEA mai întreabă dacă invitarea tovarăşilor ilegalişti s-a făcut direct sau prin Regiunea de Partid?

Tov. Lt. MOCANU IOAN arată că ilegaliștii care au fost audiați în legătură cu polițiștii, în prezent nu sunt activiști de partid, ci funcționari pe la diferite întreprinderi și instituții și invitarea lor s-a făcut direct. Iar în cazuri când este vorba de activiști de partid, aceştia sunt invitați și audiați numai după ce tov. prim secretar al Regiunii P.M.R. dă consimțământul.

Tov. Lt. KOVÁCS ALBERT în discuții a arătat că tovarășii din Direcția 8-a, ar fi trebuit să facă un control mai des aici la noi şi să ne dea sprijin în rezolvarea diferitelor probleme, că şi noi avem greutăți ca şi alte regiuni. Mai arată că din controalele efectuate se scot lipsuri, care fiind lichidate, duc la îmbunătățirea muncii. Iar dacă tovarășii din Direcția 8-a nu vin la noi, tov. Maior şi tov. MOCANU nu controlează munca, atunci noi nu cunoaştem lipsurile şi nu le putem lichida.

Arată că la tovarăşul consilier nu a fost niciodată, deoarece a ştiut că contactul cu tov. consilier îl ține numai şeful serviciului. Însă dacă acum s-a spus că se poate cere sprijinul tov. consilier în diferite probleme, în viitor are să se folosească de acesta.

Ca greutăți arată că raioanele nu respectă Directiva şi nu verifică temeinic materialul informativ înainte de a propune reținerea și lasă ca verificarea materialului să fie făcută de către Serviciul Anchete, ceea ce duce la îngreunarea muncii. Dă exemplu un caz unde un cetățean, în cadrul unei şedințe publice în care s-a făcut propunerea pentru candidați de deputați în Sfatul Popular, a conturbat şedința având manifestări ostile împotriva regimului şi a membrilor de partid. Cu toate acestea, tovarășii au luat numai 2 declarații, iar când s-a trimis cazul spre verificare au discutat tot cu persoanele care au dat declarații, cu toate că chiar în declarațiile acestora este arătat că respectivul s-a manifestat în fața întregii adunări.

Arată, de asemeni, că tovarășii directori nu au încredere în tovarășii anchetatori şi dă ca examplu cazul incendiului unei mori din com. Cobăteşti, raionul Odorhei, arătând că personal a efectuat cercetări la fața locului, împreună cu un tovarăş locotenent de la Direcția 4-a din Bucureşti şi cu tov. Lt. BUDAI ALEXANDRU din cadrul Serv. 4 şi au stabilit că izbucnirea incendiului s-a produs din neglijența personalului morii. În urma celor stabilite s-a propus ca acest caz să fie predat organelor Miliției pentru a definitiva cercetările, pentru a stabili pe lângă faptul de neglijență şi o serie de furturi şi sustrageri de cereale de la moară. La referatul prezentat, tov. subdirector a pus rezoluția că ancheta a fost superficială şi ca atare cei implicați în acest caz să fie arestați și cercetați de noi pentru a scoate aspectul politic de sabotaj. Lucru ce nu a putut fi stabilit cu ocazia cercetărilor, pentru care fapt respectivii au fost predați organelor de Miliție.

Mai arată că din cauza lipsei de material probatoriu au fost cazuri de punere în libertate a mai multor elemente arestate sau au fost predate Miliției, nefiind de competența noastră.

Cu toate că aceste lipsuri au fost arătate de noi în cadrul mai multor şedințe, totuşi cu ocazia adunării generale profesionale, tovarășii de la Serviciul 8 au fost făcuți oportuniști şi împăciutoriști față de bandiți, caracterizându-ne că lucrăm slab şi lăsăm banditii să scape printre degete. Mai mult, arată că aceste acuzații au fost aduse chiar de către tov Lt. BLAGA ŞTEFAN, şeful Serv. Cadre din direcțiunea noastră. Deşi acesta nu cunoaşte realitatea, fiindcă niciodată nu a venit în serviciul nostru pentru a se interesa de felul cum lucrează tovarășii şi ce greutăți întâmpină din partea Serviciilor Informative.

Ca lipsă personală arată că nu prea cere ajutor de la şefii de birou şi de serviciu şi nici aceştia nu-l iau la rost pentru acest lucru.

Îşi ia angajamentul ca în viitor să se consulte mai mult cu şeful de birou şi şeful de serviciu pentru a înlătura greşelile în muncă şi să dea un randament mai bun în muncă.

Tov. Lt. VODĂ DUMITRU a arătat că ordinul tovarăşului Ministru 626 şi 1751 a fost prelucrat şi analizat în mai multe şedințe şi că de la apariția acestor ordine s-au lichidat multe lipsuri şi greşeli ce existau la Serviciul de Anchetă. Dar cu toate acestea, mai sunt lipsuri şi încă din acele de mare importante. De ex: Serviciul de Anchetă nu a tratat cu toată importanța problema materialului probatoriu şi nu a respins cu hotărâre materialele necorespunzătoare şi acest lucru s-a resimțit mai târziu, în timpul cercetărilor fiind nevoie ca tovarășii anchetatori să se deplaseze pe teren şi să completeze dosarele în locul tovarăşilor de la serviciile informative. La tovarăşii anchetatori ca o lipsă principală este aceea că nu în toate cazurile exploatează materialul informativ în întregime şi în special nu pun accentul pe extinderea cercetărilor în afara materialului informativ.

Nu în toate cazurile tovarășii întocmesc planul de anchetă, iar chestionarele întocmite pe baza materialului informativ de multe ori sunt de calitate slabă.

O lipsă mare şi nejustificată este aceea că nu s-a respectat ordinul 1751, ca deținuții şi dosarele să fie preluate de către anchetatori pe bază de referat.

Ca greutăți arată că, în cele mai multe cazuri, lipsa materialului probatoriu şi [prezența] materialelor neverificate fac ca termenele de anchetă să fie nerespectate, să nu se poată întocmi planuri de anchetă şi chestionare de calitate bună, deoarece tovarăşii anchetatori de multe ori privesc cu neîncredere materialul trimis de secțiile informative şi chiar dacă sunt declarații, trec la verificarea lor pe teren şi apoi le includ în dosarul de anchetă, pentru a nu se întâmpla ca în Justiție martorul să declare altceva.

De asemeni, arată că se fac reținere fără ca în prealabil să fi fost verificate de Serv. Informative diferite perioade din activitatea celui arestat, urmând ca acesta să se facă în timpul anchetei şi cum în termenul de 30 de zile răspunsurile nu vin de la regiunile respective, urmează sau să se deplaseze tovarăşi de la acest Serviciu prin diferite regiuni sau a se cere prelungirea termenului de cercetări, care în multe cazuri nu este necesar.

O altă greutate este aceea că se fac propuneri de arestare pentru diferite cazuri care nu sunt de competența noastră şi nu putem obține de la Procuratura Militară formele legale şi urmează ca după ce tovarășii fac cercetările preliminare să fie predați organelor Miliției pentru a-i trimite în Justiție.

Cauza lipsurilor şi greutăților arătate sunt, în primul rând, lipsa controlului organizat atât din partea tov. director ca şi a şefului de serviciu. În al doilea rând, este lipsa de colaborare principală între serviciul de anchetă şi serviciile informative, care a dus la zdruncinarea reciprocă a unui serviciu față de celălalt, care duce la slăbirea muncii.

Pentru a înlătura această lipsă propunem ca atunci când se ivesc cazuri de nepotrivire între Serviciul de Anchetă şi Serviciile Informative, tov. director să însărcineze Echipa de Control pentru a verifica care este situația şi tovarăşii care se vor stabili că sunt vinovați să se ia măsuri împotriva lor şi să se prelucreze în şedințe profesionale rezultatul. Deoarece până în prezent în şedințele profesionale tovarăşii de la Serviciile Informative au arătat că tov. anchetatori nu lucrează bine, şi le scapă banditii

printre degete, făcându-i chiar împăciutorişti faţă de duşmani. Iar tovarăşii anchetatori arătau că materialele informative nu sunt reale sau lipseau în întregime. Iar concluzia şedinţei întotdeauna era aceea că atât Serviciile Informative, cât şi Serviciile de Anchetă au lipsuri, dar niciodată nu se ştia cu precizie cine-i vinovat.

Ca lipsuri arată că nu controlează în mod organizat chestionarele şi procesele-verbale întocmite de tovarăşii din biroul său şi că nu lucrează îndeajuns de organizat. Ia angajamentul că pe viitor va elimina cu aceste lipsuri şi va respecta întocmai directiva şi ordinul tov. Ministru în probleme de anchetă şi va pune un accent deosebit pe calitatea muncii.

Tov. Lt.Maj. BIHARI EMERIC arată că are multe lipsuri în muncă şi că de când este în munca de anchetă foarte puţin s-a dezvoltat. Se poate constata în procesele-verbale dresate de el că are multe lipsuri, atât în redactări, cât şi în întrebările puse.

De asemenea, arată că nu a pus suficient accent pe adâncirea materialului şi nici martorii nu au fost audiaţi destul de bine.

La cele mai de sus a contribuit şi tov. director şi subdirector care n-au controlat munca noastră şi nu au avut o preocupare de a ne clarifica în munca de anchetă.

Arată că aceste lipsuri au fost arătate în şedinţe profesionale în mai multe rânduri, însă situaţia nu s-a îmbunătăţit. Tov. subdirector face control în felul că deschide uşa să [se] uite înăuntru şi pleacă, fără a verifica un proces-verbal sau să asiste la o anchetă şi să arate părerea lui.

Mai arată că nici până în prezent nu se respectă ordinele şi directivele Ministerului şi se mai fac reţineri pe bază de materiale neverificate şi care nu sunt de competenţa noastră.

Arată cazul chiaburului KERESZTES DIONISIE, care a fost arestat pe baza unui dosar de C.M. din 1951 din care nu s-a putut valorifica nimic la anchetă şi 2 declaraţii din care reieşea că instiga împotriva G.A.C.-ului. Cazul a fost trimis în Justiţie.

De asemeni, cazul numiţilor BAKCSI şi BARABÁS, care au fost trimişi la Tribunalul Militar, deşi era în competenţa Tribunalului Civil.

Arată că nu are curajul a arăta adevărul, deoarece atunci este făcut oportunist şi împăciutorist. La acesta contribuie şi tov. Lt. MOCANU, şeful serviciului, care nu ajută şi nu consultă materialul reieşit în timpul anchetei. În aceeaşi situaţie este şi tov. Lt. HENTER, şeful biroului.

Îşi ia angajamentul că în viitor va lichida cu lipsurile constatate şi nu se va mai abate de la directivele date de Minister.

Tov. Lt. FÁBIÁN MARTIN arată că lipsurile Serviciilor Informative au fost arătate. Mai arată un caz concret.

În prezent are un caz de la raionul Tg. Secuiesc cu un cetăţean care a rupt mai multe manifeste, iar raionul în loc să-l aresteze imediat când a fost anunţat de o femeie care [l-]a văzut, a trimis patrula Miliţiei să-l identifice pe cetăţean şi abia în timpul nopţii, după ce respectivul a ajuns la domiciliul său, a fost arestat.

De asemeni, în loc să stabilească la faţa locului care este realitatea, prin confruntări, fiindcă respectivul nu recunoaşte că a rupt manifeste şi acest lucru trebuia stabilit acolo, l-a trimis la regiune pentru ca ancheta să stabilească dacă acesta a rupt sau nu manifestele. Întrucât cazul nu a fost lămurit de Raion, deoarece Miliţia a raportat că l-a prins asupra unui flagrant delict, iar Raionul de Securitate că l-a arestat noaptea acasă, a fost nevoie să mă deplasez personal la raionul Tg. Secuiesc, la o distanţă de 300 km pt. a studia martorii şi a culege material. Lucrul acesta se întâmplă de multe ori şi pentru stabilirea adevărului ne este nevoie de confruntări şi atunci martorii sunt aduşi de la sute de km, scoţându-i din producţie şi făcând cheltuieli inutile.

Arată că de la tov. MOCANU a primit sprijin în rezolvarea problemelor şi consideră ca o lipsă personală aceea că nu s-a dus de mai multe ori la tov. Lt.Maj. VODĂ pentru a se consulta în problema chestionarelor şi a proceselor-verbale de interogatoriu.

Tov. Lt. SZÁSZ NICOLAIE arată cu nu are continuitate în anchetă, nu a cerut sprijin de la şeful biroului pentru întocmirea chestionarelor şi nu au consultat împreună procesele-verbale de interogatoriu. Însă nici tov. Lt. HENTER nu a cerut acest lucru şi nici nu l-a controlat.

Ca greutăţi arată că raioanele trimit diferite cazuri fără probe şi dacă din anchetă nu rezultă ceea ce ei gândesc, tovarăşii de la Serv. 8 sunt făcuţi oportunişti. Pentru îmbunătăţirea situaţiei propune ca tovarăşul director sau subdirector să asiste prin rotaţie la fiecare anchetator pentru a vedea cum decurge ancheta şi a da ajutor tovarăşilor în diferite probleme neclare.

Tov. GERÉB IRMA arată că, după cum a observat, tovarăşii de la Serv. Informative au o atitudine neprincipială faţă de tov. anchetatori, lucru ce se manifestă prin diferite exprimări ale tovarăşilor. Arată de ex. atitudinea tov. Lt. CISTEANU, care deşi nu de mult a fost mutat de la acest serviciu şi cunoaşte munca de anchetă, totuşi când a fost atrasă atenţia lui ca să nu treacă la arestarea unui individ până ce nu a cerut material de la Regiunea Oradea, Arad etc., tovarăşul a exprimat că faceţi voi ce vreţi, strângeţi material dacă aveţi nevoie, mergeţi la Oradea, Cluj etc., şi faceţi cum puteţi că tot nu lucraţi bine.

Arată că a observat că tovarăşii şefi de birou din acest serviciu se ocupă cu probleme mai importante din care cauză au timp puţin să [se] ocupe cu subalternii, din care cauză [de] multe ori nici nu ştiu cu se ce ocupă subalternii şi lipsurile şi greşelile sunt observate numai în ultimul moment, când deja dosarul este gata.

Propune ca tovarăşii şefi de birouri să planifice timpul în aşa fel ca să [se] ocupe mai mult cu tovarăşii din subordine.

Arată că de la Serviciile Informative primim multe dosare cu o serie de materiale, declaraţii, note informative etc. nebătute la maşină. Cere tov. Lt. MOCANU ca să pretindă de la aceste servicii ca să ne dea materialele bătute la maşină, deoarece ea este singură şi ajunge să bată la maşină procesele-verbale de interogatoriu şi alte lucruri ale Serviciului Anchetă.

Ca lipsa ei personală arată că se întâmplă că este nervoasă şi în astfel de cazuri face greşeli în traducerea şi chiar la copierea unor materiale, scăpând cuvinte scurte sau o literă bate peste alte. Îşi ia angajament că va căuta să remedieze această lipsă.

Tov. Lt.Maj. RUSU MIRCEA arată că criticile aduse Serviciului 5 din Dir. 8-a au fost juste, deoarece Direcţia nu a dat sprijin necesar tovarăşilor din această Regiune.

Arată că acolo unde nu este control, munca suferă.

În şedinţa noastră de astăzi au reieşit o serie de lipsuri şi greşeli în munca de anchetă. Dar, ca o parte negativă a acestei şedinţe consideră aceea că s-a vorbit mai mult de lipsurile Serviciilor Informative decât de lipsurile noastre personale.

Arată că este greşit a subaprecia muncile informative, arătând că tovarăşii în acest Serviciu muncesc mult până când adună materiale pentru reținerea unui element dușmănos. Dar aceasta nu înseamnă ca tovarăşii de la anchetă să primească şi să ia de bun tot ce spun tovarăşii de la Serviciile Informative.

Cu aceştia, tovarăşii de la anchetă trebuie să colaboreze în mod principial şi să le arate anumite lipsuri ce constată în materialul informativ şi a cere ca aceste lipsuri să fie eliminate în scopul stabilirii realității.

Conform directivei, tovarăşii de la Serv. Informative nu pot trece la reținerea unei persoane, fără ca în prealabil materialul probatoriu să fie consultat de tovarăşii de la Serviciul de Anchetă. Cu această ocazie, tovarăşii trebuie să studieze cu atenție materialul existent, să supună unei critici şi să ceară tovarăşilor completarea cu piesele ce lipsesc şi dacă tov. de la Serv. Informative nu țin cont de indicațiile date, să facă referat în care să respingă dosarul împreună cu reținutul.

Trebuie să ne organizăm munca mai bine, să punem un accent deosebit pe calitatea muncii.

Anchetele trebuie să aibă continuitate, nu ca în problema teroriştilor. Tot în această problemă, materialele obținute în anchetă nu sunt exploatate. Nu s-au adunat probe care să susțină şi să întărească în Justiție declarațiile. De asemeni, nu s-a scos aspectul politic al acestor terorişti şi nu s-a stabilit pentru ce aveau nevoie de 10 arme. Corpurile delicte trebuiesc fotografiate şi expuse în aşa fel încât să se vadă cui aparține armamentul, cum l-a întrebuințat şi în ce scop îl păstra.

Acelaşi lucru trebuie să rezulte şi în problema favorizatorilor, trebuie să se arate că arma este a lui şi că a dat-o lui X în scopul de....

Noi suntem obligați ca să adunăm toate probele care să dovedească în drept faptele bandiților, nu este suficient numai ca aceştia să recunoască.

Audierea ilegaliştilor trebuie făcută cu mare atenție. Cercetarea ilegaliştilor până la noi dispozițiuni se sistează.

A mai constatat că nu există o colaborare între Servicii şi aceştia nu au încredere unul în altul.

Tovarăşii trebuie să aibă mai mult curaj de răspundere şi să susțină cele constatate față de oricine. Însă mai întâi trebuie să studieze şi să exploateze în întregime materialul informativ. Dosare incomplete să nu fie primite, deoarece cu acesta am încălca ordinul tov. Ministru 1751 şi Directiva.

Oricine ar fi, trebuie arătat că persoana respectivă nu poate fi reținută fără material probatoriu, deoarece prin aceasta am încălca legalitatea socialistă. Iar dacă tovarăşii superiori ordonă totuşi să fie reținută, să se ceară acest lucru în scris. Fiindcă, dacă cineva este arestat nevinovat, în locul lui se poate foarte uşor să fie arestat anchetatorul care nu a respectat directivele şi ordinele tov. Ministru şi a preluat individul fără materialul necesar. Şi pentru acest fapt va răspunde cel ce a ordonat arestarea. În acest sens arată câteva exemple din alte regiuni şi chiar din Direcția 8-a, când tov. anchetatori au fost pedepsiți cu scoaterea din serviciu sau retrogradare în funcție şi în grad pentru abatere de la Ordinul tov. Ministru.

Trebuie supus unei analize critice materialul probatoriu pentru a stabili veridicitatea lui. În cazurile când un reținut nu recunoaşte o perioadă mai îndelungată faptele ce i se impută, trebuie neapărat făcută verificare pe teren pentru a se vedea cine sunt persoanele care dau declarații împotriva lui, dacă acestea nu s-au înțeles între ele, dacă nu sunt în dușmănie cu cel în cauză etc. Pentru acestea trebuie puse martorilor întrebări de control, când s-au întâmplat lucrurile, seara, ziua, unde, cine au mai fost de față sau cu ce ocazie s-a întâmplat etc. În caz de nepotrivire, trebuie văzut ce a determinat pe aceştia să facă declarații ireale.

Fiecare anchetator trebuie să aibă punctul său de vedere propriu pe care să susțină cu curaj şi să facă propunerile ce le crede de cuviință. De asemeni, trebuie aduse la cunoştința tov. director toate constatările negative constatate pe teren în privința culegerii materialului probatoriu. Pentru că numai în felul acesta se pot lichida lipsurile şi să se îmbunătățească calitatea muncii.

Este cunoscut că Serviciile Informative au deschis diferite dosare de verificare, de acțiune informativă, care vor să scape de ele şi prin faptul că nu au o rețea informativă destul de bună, vor să scape de aceste dosare prin predarea lor la Serv. Anchetă. Noi toți avem acelaşi interes de a trimite bandiții în fața Justiției, însă trebuie să respectăm Constituția țării şi legalitatea socialistă.

S-a constatat că tovarăşii şefi de bir. nu-şi trăiesc viața, deoarece nu se ocupă în mod suficient de ridicarea tovarăşilor din subordine, nu controlează munca acestora, nu verifică chestionarele şi procesele-verbale şi de multe ori nu cunosc cu ce se ocupă tovarăşii. Tov. şefi de bir. trebuie să întocmească chestionare împreună cu tov. din subordine, să participe efectiv la anchetă împreună cu ei şi să controleze zilnic activitatea acestora.

Acelaşi lucru trebuie să facă şi şeful Serviciului, să controleze tov. şefi de bir., să participe personal la câte un tovarăş în timpul anchetei, cu care ocazie să semneze procesul-verbal, să ceară rapoarte de activitate zilnic şi să aducă la cunoştința tovarăşului director toate nepotrivirile dintre materialul informativ şi rezultatul anchetei.

Lipsa de control din partea Direcției 8-a, este o lipsă mare, dar mai mare este lipsa Direcției Regionale care nu controlează şi nu sprijină pe tovarăşi în munca lor. Se recomandă ca pe viitor să se introducă munca colectivă, la cazurile mai importante să se consfătuiască şeful de serviciu împreună cu şeful de birou, ca împreună să ajungă la o concluzie. Acelaşi lucru trebuie să facă şi şeful de birou împreună cu tov. în subordinea sa.

Se recomandă ca toți tovarăşii să studieze Dreptul Penal Sovietic, fiindcă au foarte multe de învățat din acesta, în special la calificarea infracțiunilor. De asemeni, şi Directiva să fie studiată de toți tovarăşii, iar Cap. IV., care ne priveşte direct pe noi, să fie seminarizat.

Câteva indicații cu privire la cercetarea problemelor pe linie de sabotaj.

Cercetările pe linie de sabotaj sunt mai dificile, deoarece trebuie stabilit că sabotajul a fost săvârşit în mod conştient, a fost premeditat şi cu intenții dușmănoase. Fără aceasta nu poate fi denumit sabotaj din punct de vedere al Securității. Dacă în celelalte probleme elementele deținute îşi recunosc faptele [lor], în probleme de sabotaj nu recunosc şi arată că defecțiunile respective s-au întâmplat din cauze mai mult sau mai puțin obiective. Sabotajul se manifestă în forme variate. În cazuri de sabotaj, tovarăşii nu trebuie să intre în anchetă decât după ce s-a stabilit activitatea dușmănoasă a acestora împotriva regimului pe bază de material probatoriu. După ce s-a stabilit activitatea dușmănoasă a respectivului şi acesta a recunoscut-o, trebuie să ceară acestuia să explice cum şi-a dus activitatea lui dușmănoasă pe linie de producție. Demascarea să se facă pe baza probelor, dacă nu recunoaşte se dă un citat dintr-o declarație a unui martor, care arată despre faptele criminale şi dușmănoase ale acestuia în mod concret.

Din probele [pe] care le avem se exploatează câte puţin în mod treptat. Se lămureşte întâi o problemă şi numai după acesta se trece la alta şi aşa mai departe.

Chiar dacă cel în cauză nu recunoaşte, noi trebuie să culegem probele subiective din care să rezulte intenţia. Aceasta pe bază de expertize şi material oficial

Câteva cuvinte despre confruntări:

Confruntarea se face în felul următor:

Se pun ambii spate în spate; se întorc şi se fac recunoaşterile. Apoi se pune o întrebare martorului, dar în aşa fel încât acesta să nu poată să dea răspuns despre tot ce cunoaşte despre cel în cauză, şi astfel se pun 2-3 întrebări şi dacă cel în cauză tot nu recunoaşte, se întorc ambii faţă în faţă şi [se] cere să lămurească amândoi problema. În felul acesta, silim pe cel în cauză ca să-şi recunoască faptele. Să nu se facă confruntări fără proces-verbal de confruntare.

Despre tărăgănarea anchetelor:

Cel reţinut trebuie luat în anchetă în primul moment şi de la început se pune în celulă cu agentul de cameră. Acest lucru trebuie făcut fiindcă dacă luăm ancheta de la început putem vedea de ce materiale mai avem nevoie, să le cerem din timp şi să nu depăşim termenul fixat pentru cercetări şi să tărăgănim ancheta. În al doilea rând, ancheta din primele zile dă întotdeauna un rezultat mult mai bun.

S-a constatat că aici nu se lucrează bine cu agentura. În primul rând, informatorii sunt cunoscuţi de mai mulţi tovarăşi, lucru care este contrariu Directivei. Agentul de cameră trebuie să fie cunoscut numai de către şeful serviciului sau locţiitorul său şi şeful direcţiei sau ajutorul său. De asemeni, cu agentul nu lucrează decât persoanele mai sus arătate.

Materialul obţinut de la agentură se dă spre exploatare anchetatorilor nu în forma sa grupă[1], ci anumite probleme de care anchetatorul să se ocupă, dar în aşa fel încât să nu se poate descoperi sursa.

Începând de la data de 1 ianuarie 1954, trebuie să se ducă o muncă mai organizată, fiecare tovarăş să facă rapoarte de activitate zilnică în care să arate cu ce s-a ocupat în ziua respectivă, pe cine a anchetat, ce rezultate a obţinut, pozitiv sau negativ, ce martori a audiat, ce dosare a studiat, ce rapoarte sau adrese a făcut.

Rapoartele trebuiesc controlate de către şefii de bir. dacă corespund cu realitatea, dacă orele trecute în raport corespund cu procesele-verbale de interogatoriu sau alte lucruri ce sunt trecute în raport.

În legătură cu sprijinul, tov. consilier. Tov. consilier spune că tovarăşii nu se duc la dânsul să ceară sprijin. Aceasta însă nu înseamnă că fiecare tovarăş când îşi aduce aminte poate să plece la tov. consilier, acest lucru se face în mod organizat prin tov. şef de serviciu.

Arată că tov. Lt. MOCANU IOAN, şeful serviciului, are o timiditate nejustificată faţă de tov. director. Nu-şi spune punctul său de vedere întotdeauna şi nu insistă asupra problemelor ce interesează, de ex.: completarea schemei de la Serviciul de Anchetă cu un anchetator şi o dactilografă. Să invite şi pe tov. director când sunt anumite probleme neclare, să participe la anchetă, după cum prevede ordinul tov. Ministru 1751 şi să dea directive cum trebuiesc rezolvate aceste cazuri.

Trebuie criticată conducerea acestei Direcţiuni, arătându-i-se lipsurile concrete pt. a şi le putea îndrepta. Să nu lăsăm ca tovarăşii să persiste în greşeli, că numai în felul acesta, adică arătându-le lipsurile, îi ajutăm, nu dacă le ascund.

Din constatările personale cât şi din discuţiile ce au avut loc în această şedinţă, a rezultat că tov. Lt. HENTER şi tov. Lt.Maj. BIHARI nu au curaj să arate părerile lor. Atunci când tovarăşii şi-au făcut o convingere personală, trebuie susţinută cu hotărâre, căci fiecare organ de securitate trebuie să aibă părerile sale personale şi acestea să le arate cu curaj.

În legătură cu dosarele de C.M., arată că întocmirea acestor dosare nu sunt recomandabile şi acestea se fac numai în cazuri excepţionale, când faptele respectivului nu se încadrează în text de lege.

Mai atrage atenţia că audierea martorilor trebuie să facem cu mare grijă şi acolo unde sunt contraziceri să se facă confruntări.

Tov. Lt. MOCANU IOAN în concluzie arată că tovarăşii, în discuţiile lor, au arătat numai părţile negative şi nu au analizat şi părţile pozitive. Realizările obţinute de acest Serviciu de la apariţia ord. 626 şi până în prezent au fost însemnate, având rezultate bune în mai multe anchete, cum a fost cazul cu iehoviştii, unde s-a scos la iveală schema lor de organizare, s-au stabilit conducătorii acestei secte, ceea ce informativul nu a ştiut. De asemenea, în cazul organizaţiei „Şoimi”, care a fost arestată la 7 Noiembrie a.c., s-a stabilit conducerea şi activitatea acestei organizaţii, lucru ce nu era cunoscut pe linie informativă.

Un alt caz pozitiv a fost ancheta cu cei doi teroriști, unde din dosarul informativ nu rezulta nici o legătură a lor cu alte persoane. Iar în anchetă s-a stabilit că un număr de 7 persoane i-a înarmat şi i-a susţinut, iar un mare număr de persoane care [i-au] găzduit şi alimentat. Şi am reuşit să descoperim un număr de 10 arme, dinamită, cartuşe şi altele.

În cazul preotului fugar ROŞCA IOAN s-au descoperit o serie de legături ale lui cu alţi preoţi nereveniţi şi cu diferite elemente legionare şi curieri ai acestuia care colectau bani şi cereale pentru această organizaţie contrarevoluţionară greco-catolică, despre care Serviciile Informative nu aveau nici o cunoştinţă. Precum şi alte cazuri de mai mică importanţă care au fost rezolvate de către Serviciul nostru.

Cu toate acestea, consider că şedinţa noastră a avut un rezultat pozitiv prin aceea că a scos la iveală toate lipsurile din munca noastră şi s-au ridicat şi o serie de probleme care încă nu erau lămurite şi care cu această ocazie au fost lămurite. Dacă această şedinţă era ţinută mai din timp, am fi avut mai multe rezultate, întrucât lichidam mai devreme cu lipsurile pe care le-am avut în munca noastră.

Lipsurile mai principale care au rezultat din această şedinţă au fost în primul rând că nu în toate cazurile s-a pus accent pe calitatea muncii, întrucât în cazurile izolate şi de mai mică importanţă nu s-au întocmit chestionare de calitate şi din această cauză nu s-a adâncit ancheta în alte direcţii.

Încălcarea ord. tov. Ministru 1751, prin aceea că nu s-au luat anchetele pe bază de referate, cu toate că a fost prelucrat [...] de către Direcţia 8-a.

---

[1] Corect: brută

O altă lipsă a fost lipsa de control, necontrolându-se la timp chestionarele, procesele-verbale de interogatoriu, procesele-verbale de încheiere a cercetărilor.

Mai există lipsa de colaborare principială între Serviciul de Anchetă şi Serviciile Informative, cu toate că în ultimul timp această colaborare s-a îmbunătăţit.

Faţă de lipsurile de mai sus ne revine sarcina ca să lucrăm de acum înainte mai organizat, să punem accent pe calitatea muncii, să respectăm în toate cazurile Directiva şi Ordinul tov. Ministru, să se practice un control permanent şi organizat asupra felului cum se desfăşoară anchetele în toate cazurile.

Să nu se primească de la Serviciile Inf. dosare incomplete şi toate nepotrivirile ce se vor ivi între materialul informativ şi rezultatele anchetei să fie aduse la cunoştinţa tov. Director.

Cu privire la greutăţile ce le întâmpină serviciul nostru din partea Serv. Inf., a fost arătat pe larg în cadrul discuţiilor şi acesta se concretizează prin aceea că tovarăşii nu pun accent pe materialul probatoriu, în unele cazuri fac propunere de reţinere pe bază de materiale neverificate, ceea ce face a se ivi o divergenţă între Serv. Informative şi de Anchetă.

În cazurile când cu toate insistenţele noastre materialul informativ nu se verifică şi cei reţinuţi sunt puşi în libertate, tovarăşii ridică în şedinţele profesionale diferite critici nepartinice la adresa Serviciului de Anchetă, ajungând până acolo ca să ne facă împăciutorişti şi oportunişti.

Ţin să arăt că nici un caz de punere în libertate nu s-a făcut fără a obţine în prealabil aprobarea de la tov. Director sau Subdirector, căruia i-am adus la cunoştinţă rezultatele obţinute în anchetă.

Cu toate că tov. Director în toate cazurile a cunoscut motivele pentru care au fost puşi în libertate, în şedinţele profesionale nu a combătut criticile nepartinice făcute de către Serv. Informative şi alţi tovarăşi la adresa Serviciului de Anchetă şi astfel, tovarăşii au rămas cu impresia că ei lucrează bine – cu toate că în realitate nu aveau material probatoriu sau au fost materiale neverificate – şi că lipsa se datoreşte Serviciului de Anchetă, care lucrează prost.

Tov Lt. MOCANU îşi ia apoi angajament ca să vină mai cu curaj să arate lipsurile tovarăşului Director şi Subdirector, să-şi puie mai hotărât părerile sale personale, să ceară mai mult sprijin şi că pt. îmbunătăţirea calităţii muncii va pune un accent mai mare pe munca colectivă.

Cu aceasta, neavând alte puncte la ordinea de zi, şedinţa a luat sfârşit la orele 17,30.

Şeful Serviciului Anchetă
Lt. de Securitate Mocanu Ioan

Secretar
Geréb Irma

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 117, f. 207-222.

224.

1953 decembrie 22, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: referat asupra activităţii prof. dr. Andrásovszky Tiberiu.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIUNEA REGIONALĂ M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

REFERAT
22 Decembrie 1953

Către,
ŞEFUL BIROULUI II
LT. IZSÁK ADALBERT

Verificând activitatea numitului ANDRÁSOVSZKY TIBERIU am constatat următoarele:

Sus-numitul este născut la data de 31 Iulie 1914 în Oraşul Cluj, este fiul lui SAMUEL ŞI MARGARETA, de profesie Dr. Medic, în prezent conferenţiar şi Director al I.M.F.-ului din Târgu-Mureş, este [de] naţionalitate maghiară, cetăţenia română, de origine socială mic burgheză, studii posedă facultatea de Medicină, cu serviciul militar satisfăcut ca surplus de contingent în anul 1935, este căsătorit cu numita SÜTŐ MARGARETA, din care căsătorie rezultă 4 copii, cunoaşte limbile: maghiară, română, germană şi franceză, se află cu domiciliul în Tg-Mureş, Str. Universităţii, Nr. 38.

Sus-numitul, din anul 1945 până în prezent, se află cu serviciul la I.M.F. Tg.-Mureş, unde în această perioadă ocupă mai multe funcţii. Sus-numitul, tot în această perioadă, adică din anul 1951 până în luna ianuarie 1953 a fost plecat în Coreea, fiind trimis de Ministerul Sănătăţii, fiind un bun medic chirurg.

Din informaţii neverificate rezultă că sus-numitul s-a oferit ca să plece în Coreea tocmai pentru faptul ca de acolo să poată fugi mai uşor la americani sau la englezi.

Sus-numitul este membru P.M.R. din anul 1945 cu o activitate mulţumitoare.

Cercul de prieteni al sus-numitului este format din Dr. Medici de la I.M.F. care în majoritate sunt elemente reacţionare, dar fără manifestări făţişe.

Sus-numitul are în R.P. Ungară un frate şi o soră, şi anume ANDRÁSOVSZKY IOAN, funcţionar la Budapesta şi ANDRÁSOVSZKY MAGDALENA, care au plecat din ţară în perioada anilor 1940-1944.

În Tg.-Mureş are pe soţia sa şi 4 copii şi anume:

SÜTŐ MARGARETA, soţie,

Copii: MARIA, născută la 31 Martie 1945, MAGDALENA, născută în luna Octombrie 1947, MARGARETA, născută la 20 August 1949 şi TIBERIU, născut în luna Februarie 1952.

Lt. de Securitate Balaj Nicolae

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 52, f. 200.

225.

1953 decembrie 22, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: adresă privind indicativele şi problemele Biroului II.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIUNEA REGIONALĂ M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

STRICT SECRET
Exemplar 9
Nr. 2/302397
22 Decembrie 1953

SECŢIA RAIONALĂ DE SECURITATE M.A.I. SÂNGEORGIU DE PĂDURE
Personal Tov. Şef de Secţie

Vă comunicăm mai jos indicativele cu care lucrează Biroul II, precum şi problemele ce aparţin acestor indicative:
Pe indicativul:
212, se vor raporta problemele spionajului american.
214, se va raporta problema cu violarea de către avioanele ţărilor capitaliste [a] spaţiului aerian al R.P.R., lansarea de paraşutişti, lansarea din avioane manifeste etc.
215, se vor raporta problemele elementelor fugite în ţările capitaliste.
222, se vor raporta problemele spionajului iugoslav.
232, se vor raporta problemele spionajului englez.
242, se vor raporta problemele spionajului francez, italian.
252, se vor raporta problemele spionajului horthyst, gestapoul, austriac.
262, se vor raporta problemele spionajului israel.
272, se vor raporta problemele spionajului grec, turc şi ale ţărilor din orientul apropiat.
282, se vor raporta problemele spionajului elveţian, suedez.
În viitor toate problemele ce apar pe linia Biroului II veţi raporta pe indicativele respective.

Şeful Direcţiei Regionale M.A.I.
Maior de Securitate Kovács Mihai

Şeful Biroului II
Lt. de Securitate Izsák Adalbert

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 117, f. 200.

226.

1953 decembrie 23, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: indicativele Serviciului IV din cadrul Direcţiei Regionale Autonome Maghiară.

PE LINIA SERVICIULUI I /41/
Indicativ 411/ Rapoarte privind problemele din sectorul petrolifer, gaze naturale.
Indicativ 412/ Carbonifer, prospecţiuni, cercetări şi exploatări geologice.
Indicativ 413/ Mine şi metalurgie neferoasă şi nemetalifere, saline, exploatări, expediţii geologice din Dir. Gen. a minelor şi metalurgiei neferoase.
PE LINIA SERVICIULUI II /42/
Indicativ 421/ Industria siderurgică.
Indicativ 422/ Ind. Chimică de bază şi comenzi speciale.
Indicativ 423/ Ind. Metalurgică şi construcţii de maşini.
Indicativ 424/ Sectorul energiei electrice şi Ind. Electrotehnică.
Indicativ 425/ Telecomunicaţii, radio şi radioficare.
PE LINIA SERVICIULUI III /43/
Indicativ 431/ Sănătate publică şi Ind. Chimică, Farmaceutică.
Indicativ 432/ Construcţii şi Industria Materialelor de Construcţii.

Indicativ 433/ Industria Alimentară.
Indicativ 434/ Industria uşoară, Cooperaţia meşteşugărească.
Indicativ 435/ Ind. Lemnului, hârtiei şi celulozei, poligrafiei.
PE LINIA SERVICIULUI IV /44/
Indicativ 441/ Planificare, reparaţii, aprovizionări, preţul de stat.
Indicativ 442/ Sector financiar, Banca C.F.R., asigurare.
Indicativ 443/ Circulaţia mărfurilor /comerţ de stat şi cooperatist/.
PE LINIA SERVICIULUI V /45/
Indicativ 451/ Agricultură privată, T.O.Z., G.A.C., zootehnie, piscicultură.
Indicativ 452/ G.A.S., S.M.T., silvicultură.
Indicativ 453/ Colectarea produselor agricole, Industria morăritului.
PE LINIA SERVICIULUI VI /46/
Indicativ 461/ Contrabandă.
Indicativ 462/ Traficanţi de valută, aur, transferuri.
Indicativ 463/ Conturi şi moşteniri în străinătate.
PE LINIA SERVICIULUI VII /47/
Indicativ 471/ Apărarea secretului de stat, obiective centrale.
Indicativ 472/ Apărarea secretului de stat, obiective urmărite de Dir. Regionale.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1695, f. 177-179.

227.
<1954>, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: tabel cu suspecţi, pe categorii.

SECŢIA RAIONULUI CENTRAL

SITUAŢIA
elementelor suspecte pe categorii

Nuanţa politică	Total	Câţi au fost supravegheaţi	Cu câţi informatori
Partidul Reînnoirii Maghiare	298	1	1
Partidul Crucea cu Săgeţi	60	-	-
Partidul P.N.Ţ. Maniu	113	-	-
Partidul P.N.L. Brătianu	22	-	-
Partidul P.N.L. Tătărescu	30	1	1
Legionari	31	2	2
Chiaburi	1 191	3	3
Martorii lui Iehova	305	-	-
Preoţi reformaţi	14	2	2
Excluşi din P.M.R.	175	-	-
Foşti jandarmi horthyşti	52	-	-
Adventişti de ziua a 7-a	24	-	-
Elemente cu rude în străinătate	48	18	18
Deblocaţi	1	-	-
Preoţi ortodocşi	3	1	1
Manifestări duşmănoase	36	1	1
Alte categorii	18	-	-
Partidul Ardelean	46	-	-
Preoţi unitarieni	2	1	1
TOTAL	2 473[1]	30	30

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 478, f. 211.

228.
<1954>, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: notă în legătură cu abaterile săvârşite de sublocotenentul de securitate Durutya Ludovic.

[1] Corect: 2 469

NOTĂ

Privind abaterile Tov. Slt. DURUTYA LUDOVIC, sectorist de la Secția Raională Centrală Tg.-Mureș.
Membru P.M.R.

În cursul lunii Decembrie 1953, Comitetul raional U.T.M. a trimis o reclamație în baza unei cercetări făcute de ei asupra unor stări de spirit din organizația de bază U.T.M. din comuna Oaia, satul Corbești, pentru motivul că utemiștii sunt bătuți de un ofițer.

Din cercetările noastre asupra reclamației arătate mai sus a rezultat că Tov. Slt. DURUTYA LUDOVIC, în baza unei informații primite încă prin 18 Nov. 1953, de la învățătorul SZÁSZ ALEXANDRU, element corupt, bețiv, afemeiat, fost în cadrele miliției și dat afară /nu este inf./, care prin discuții cu Tov. DURUTYA i-a spus că într-o ședință al U.T.M.-ului din acel sat, U.T.M.-istul VERES MÁRTON ar fi afirmat că de ce să se predea cotele de carne că și așa în armată se dă arpacaș. În baza acestei informații, [l-] a invitat pe Secretarul U.T.M. și alți U.T.M.-iști care erau la ședință, pentru a lua declarații de la aceștia, în declarațiile ce le-a luat a influențat și a reușit, fiindcă băieții fiind puțin și beți și de frică au declarat așa cum le-a dictat Tov. Slt. În baza acestor declarații, a dispus prin responsabilul comunal ca numitul VERES MÁRTON să fie trimis la postul de miliție din comuna Oaia, unde a trecut la interogarea lui și față de care a folosit metode străine, nepermise, lovindu-l în ceafă, în picior și trăgându-l de păr. Văzând însă că nu poate obține o declarație care să-i confirme materialul, a făcut referat și a propus să fie pus în supraveghere prin anexa „D" la obiectiv.

Tot în satul de mai sus, cu ocazia aceleiași deplasări, niște utemiști au cântat seara pe stradă, a început să-i ia la răspundere și să-i legitimeze /era civil/, pentru motivul că nu s-au legitimat i-a invitat la miliție și l-a pus la cale pe șeful de post să-i dreseze un proces[-verbal] pentru beție.

În baza celor de mai sus și [a] altor lipsuri în munca de securitate s-a propus schimbarea sa din funcția de sectorist.

Prin luna Dec. 1953 a avut de executat o lucrare urgentă în sector, i s-a pus mașină la dispoziție și s-a combinat ca cu această deplasare să plece încă doi Tov. care aveau de lucru pe aceeași rută. Tov. DURUTYA, cu toate că avea ordin că în timpul serviciului nu poate să meargă în sector cu arma de vânătoare, totuși a luat arma cu el și în loc să se ocupe cu rezolvarea urgentă a lucrării, s-a apucat de vânat și astfel a încurcat executarea la timp a lucrărilor, atât ale lui personal, cât și ale celorlalți tovarăși și, în loc să termine într-o jumătate de zi, au pierdut toți trei o zi și jumătate.

În luna Aprilie /25/ 1954, a fost trimis în sector fiindcă cu această ocazie s-a sărbătorit ziua de 1 Mai la sate, s-a abătut de plan și sarcina ce i s-a trasat, atrăgând cu el și pe U.T.M.-istul Lt. CODARCEA IOAN, cu care s-a dus la subsecția G.A.S. Acățari, unde au consumat băutură /vin/ din care s-au îmbătat și au dormit toată ziua fără să se mai poată interesa de serviciu.

Tovarășa U.T.M.-istă LAZAR ELENA, prin luna Martie 1954, a făcut un articol la gazeta de perete unde a arătat unele lipsuri ale Tov. DURUTYA. Tov. DURUTYA [a] tras-o la răspundere, folosind față de această tovarășă cuvinte nepartinice /făcând-o să plângă/.

Tov. DURUTYA continuă cu relațiile neprincipiale în teren, menținând relații cu femei cu moravuri ușoare. [A]stfel este comentat că a fost văzut părăsindu-și sectorul în timpul nopții și s-a dus în sectorul vecin, la o secretară a sfatului din comuna Gălățeni /NAGY ELISABETA/, unde și-a petrecut noaptea, în comuna Acățari a fost văzut răzămând de perete o altă femeie /caz ce cunoaște Tov. Slt. CODARCEA I., U.T.M.-ist/.

În ziua de 28 Mai 1954, sesizează pentru buletin, prin telefon, că în comuna Cornești este o stare de spirit alarmantă pe motivul că elemente necunoscute țin în panică populația / îndeosebi pe acei care s-au înscris în T.O.Z., prin aruncarea de pietre în cursul nopții asupra acoperișurilor caselor și spărgându-le țiglele, fără a putea indica ceva că cine ar fi autorii/.

Pentru verificarea și identificarea autorului se dispune deplasarea imediată în teren a Tov. Căp. FRIEDMANN A. și Lt. GOMBOS ANDREI, iar de la Miliția Tov. Slt. MUREȘAN. A fost trimisă mașina să-l aducă pe Tov. DURUTYA din comuna Cornești în comuna vecină, unde a fost așteptat de noi și cerut raport asupra situației din comuna Cornești /era pe la orele 20,30/, după ce a raportat starea din comună, i-am expus planul că ne vom strecura pe neobservate în comuna Cornești, având de făcut 3-4 km pe jos în timp de noapte și la casele în cauză vom face pânde iar el, cunoscând comuna și casele unde locuiesc toziștii să ne conducă. Tov. DURUTYA LUDOVIC, când a auzit că și el trebuie să vină cu noi, s-a opus cerând să nu-l ducem pe el fiindcă are unele presimțiri și nu se simte capabil să acționeze, am stăruit să spună cauzele și dacă are ceva temei ce nu ne-a arătat și să putem analiza dacă sunt acceptabile sau dacă ar necesita să schimbăm planul, nu a putut concretiza nimic și astfel văzând lașitatea lui am cerut să-i predea pistolul Tov. Lt. GOMBOS ANDREI care nu [a] adus pistol cu el, fiind plecat în grabă de acasă. Tov. Slt. DURUTYA ne-a mințit, spunând că nu are nici el pistol fiindcă și-a lăsat acasă, între timp a sosit Tov. Slt. MUREȘAN de la Miliție, cu un milițian de la post și noi ne-am pregătit de plecare și când am fost la circa 5-6 metri de tov. DURUTYA, a fugit după noi și mi-a raportat că și el vrea să vină, că el pentru partid merge oriunde, i-am spus că n-avem nevoie și el să execute ordinul ce i-am dat de a sta [la] telefon, și i-am acostat că și așa n-are pistol, la care el a spus că are. [I-]am cerut pistolul pe care l-a scos [...] încărcat la țeavă, am descărcat și l-am predat Tov. GOMBOS A., și întrucât s-a răzgândit și [s-a] oferit că vine, având rușine să rămână laș, i-am aprobat acesta și pe considerentul că noi nu cunoșteam casele din comună și fără el însemna să facem o serie de investigații care puteau să ducă la deconspirarea și înștiințarea autorilor de prezența noastră.

Prezenta notă s-a întocmit pentru Bir. Org. de Bază Nr. 1 P.M.R., la cererea Tov. CERCEA, membru în B.O.B.

Friedmann Alexandru

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 143, f. 202-202v.

229.

<1954>, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Fierarul”.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. RAIONUL REGHIN STRICT SECRET

CARACTERIZARE

Asupra informatorului, [care lucrează] ca rezident, cu numele conspirativ „Fierarul”, care lucrează în problema legionară, cu domiciliul actual se află în com. Breaza, satul Filpişu Mare, rai. Reghin, Reg. Aut. Maghiară.

Sus-numitul este născut la data de 6 Ianuarie 1914, în comuna Breaza, satul Filpişu Mare, fiul lui Francisc şi Ileana, starea civilă căsătorit, starea materială 90 ari pământ arabil şi una casă țărănească, profesia de bază croitor, actual agricultor, studii are 7 cl. primare, stagiul militar satisfăcut, cu domiciliul actual în com. Breaza, satul Filpişu Mare, activitatea politică P.M.R.

A fost recrutat ca informator în anul 1952, luna iunie, în problema națională, acest informator de la data recrutării şi până în prezent a dat dovadă de muncă şi are o dragoste față de regimul nostru.

În problema aceasta are pătrundere, fiindcă este prieten bun cu legionarul Codarcea Emil şi discută permanent diferite probleme care sunt arătate şi către Secția Raională M.A.I. Reghin, în ce priveşte [capacitatea de] pătrundere a sa, are capacitate fiindcă este din punct de vedere politic, cât şi cultural, ridicat şi este sincer față de organele noastre, nu are vicii.

În ce priveşte pe legionarul Codarcea, se bucură de prietenia pe care are cu informatorul „Fierarul”.

Informatorul „Fierarul” în ultimul timp a fost dirijat asupra lui Codarcea şi a dat rezultate frumoase şi a dovedit activitatea lui Codarcea, cu cine ține legătura permanent.

Pe acest informator vrem să-l folosim şi pe mai departe în această acțiune fiindcă are capacitate de pătrundere şi este bun prieten şi are capacitate de a furniza material de valoare în problema lui Codarcea Emil.

Lucrător operativ Lct. Ferencz Valentin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 81.

230.

<1954>, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: caracterizarea informatorului Grec Ioan, numele conspirativ „Butnaru Ioan”.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. RAIONUL REGHIN STRICT SECRET

CARACTERIZARE ASUPRA INF. „BUTNARU IOAN”

Inf. cu numele real GREC IOAN şi cu numele conspirativ „BUTNARU IOAN”

Sus-numitul este născut la data de 10 Mai 1898 în com. Băla, raion Reghin, Reg. Aut. Maghiară, fiul lui Alexandru şi Florea, de profesiune plugar, origine socială țăran sărac, stare materială 4 ha pământ şi una casă de locuit, cu serviciul actual se află în com. Băla, raion Reghin, plugar, stagiul militar satisfăcut în armata maghiară la 62 artilerie, în gradul de soldat, între anii 1911 şi 1913, cu domiciliul actual în comuna Băla, raionul Reghin, Reg. Aut. Maghiară.

Sus-numitul a fost recrutat pe bază de material compromițător, din anii 1936 şi 1940 a făcut parte în mişcarea legionară în com. Băla, raionul Reghin, la care organizație legionară a fost şeful de cuib şi ca şef de garnizoană [a fost] CĂLIAN ALEXANDRU, unde el a depus o activitate ca membru al acestei organizații legionare, post de răspundere în conducerea acestei organizații legionare nu a avut, dar este vecin cu CĂLIAN ALEXANDRU, care a fost şef de garnizoană în com. Băla şi este vizitat zilnic de către CĂLIAN ALEXANDRU, şi sus-numitul face vizite zilnic.

Între anii 1936 şi 1940, de mai multe ori a fost şi sus-numitul deplasat în satul Toldal, comuna Poarta, unde a cântat împreună cântece legionare cu grupul acela din care a făcut parte şi el şi a fost conducătorul acestui grup CĂLIAN ALEXANDRU, care a fost numit ca şef de garnizoană, care răspundea pentru mai multe organizații legionare în jurul com. Băla şi altele şi în fiecare săptămână mergea la Râciu unde [să] dea rapoarte la superiorii săi.

Sus-numitul a fost recrutat la data de 29 Septembrie 1953 în problema legionară pe lângă CĂLIAN ALEXANDRU şi în alte probleme nu a mai lucrat decât în problema aceasta în care lucrează, în problema legionară.

Materialele care au fost culese sunt materiale compromițătoare, ca de exemplu declarații luate de la următoarele elemente din com. Băla: Pău Ioan, Grec Ioan, Recolta Ioan, Şantean Gavril, din care declarații rezultă activitatea şi [a] sus-numitului.

Cu sus-numitul lucrează lucrătorul operativ Lct. Ferencz Valentin, ca sectorist în acest sector.

Sus-numitul este un element fricos şi la început a furnizat material de valoare după capacitatea sa care a avut şi după sarcinile pe care le-a primit, şi în prezent, după instruirea permanentă, nu prea arată rezultate în muncă fiindcă este un element cu cultură scăzută, fiindcă în anul 1948 a fost arestat de către organele noastre pentru activitatea sa legionară şi după aceea nu a luat parte la nici o şedință politică şi a fost un element închis, nu prea umblat în public şi din cauza aceasta este căzut din punct de vedere politic şi după recrutarea sa ca inf. a primit o educație politică şi caută să ducă la îndeplinire sarcinile pe care le primeşte, dar nu are inițiativă proprie şi nici nu are orientare justă în această problemă, fiindcă când se prezintă la întâlnire spune că nu are

material şi, în fond, când începem să discutăm cu el, atunci el spune că a auzit cutare probleme şi a discutat cu obiectivul respectiv pe care a fost recrutat şi s-a manifestat în felul următor.

Menționez că a fost recrutat ca inf. necalificat de către Lct. Nagy Ştefan, ca sectorist în acest sector, în anul 1953, luna Septembrie 29.

Pe acest informator vrem să-l folosim şi pe mai departe în această acțiune, fiindcă materialele pe care le furnizează sunt de valoare şi sunt bune în problema legionarului CĂLIAN ALEXANDRU.

Lucrătorul operativ Lct. Ferencz Valentin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 125.

231.

<1954>, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: caracterizarea informatorului Maior Liviu, numele conspirativ „Rozeanu Eugen".

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. RAIONUL REGHIN STRICT SECRET

CARACTERIZARE
Asupra informatorului MAIOR LIVIU, cu numele conspirativ „Rozeanu Eugen"

Sus-numitul este născut la data de 26 februarie 1926 în oraşul Reghin, Regiunea Autonomă Maghiară, fiul lui Gheorghe şi Olivia, de origine socială mic burghez, de profesiune funcționar, în prezent instructor sportiv la asociația sportivă „Voința" din oraşul Reghin, de stare civilă necăsătorit, serviciul militar nesatisfăcut, cu ultimul domiciliu în oraşul Reghin, str. Coşbuc, nr. 34.

Cel în cauză a fost recrutat ca informator la data de 20 iunie 1949 de către tov. Căpitan FRIEDMANN ALEXANDRU, pe bază de material compromițător, deoarece sus-numitul a fost simpatizant legionar şi în anul 1948 a participat la câteva şedințe subversive legionare şi a difuzat diferite zvonuri alarmiste, pentru care fapt a fost arestat şi condamnat la 3 luni închisoare. Denumirea organizației nu este cunoscută din acte deoarece această organizație era la Făgăraş, formată din legionari şi militari deblocați, iar MAIOR LIVIU, fiind prieten cu RUSU SILVIU, a participat la diferite şedințe subversive, însă activitatea sa a fost rezumată mai mult la răspândirea de zvonuri alarmiste.

Faptul ce l-a determinat să colaboreze cu organele noastre este mai mult acela că el, fiind condamnat pentru răspândire de zvonuri alarmiste şi întrucât nu avea nici un serviciu, a fost plasat într-un serviciu ca instructor sportiv al asociației sportive „Voința" din oraşul Reghin, unde se află şi în prezent, şi apoi a început să furnizeze o serie de materiale informative importante.

Materialul care a stat la baza recrutării este dat de către numitul RUSU SILVIU, care l-a învățat ca să difuzeze zvonuri alarmiste.

De la data recrutării sale a fost dirijat mai mult asupra dosarului individual al numitului SFERA PETRU, fost şef de cuib legionar, şi care în perioada anilor 1941-1944 a făcut o şcoală de diversiune în Germania. Totodată sus-numitul este născut în Jugoslavia, unde are şi în prezent rudele şi părinții.

În cadrul acestei acțiuni a reuşit să furnizeze material de calitate, a reuşit să câştige încrederea din partea acestuia, îi face vizite în familie.

De asemeni, acest informator în ultimul timp a reuşit să furnizeze material informator asupra a 2 persoane din oraşul Tg.-Mureş, şi anume MERA IUSTIN şi FOLA, ambii foşti condamnați la câte 6 ani închisoare pentru faptul că au făcut parte din mişcarea legionară subversivă şi care în prezent umblă pentru a recruta noi membri în organizații subversive, propunându-i chiar şi informatorului acest lucru. De asemeni, aceste persoane fac o serie de deplasări în diferite localități şi chiar şi în oraşul Reghin, unde au luat legături cu diferite elemente, ca profesorul KISS ELEMÉR din oraşul Reghin şi un cetățean din comuna Răstolița, raionul Toplița, al cărui nume nu s-a putut stabili până în prezent.

Acest informator până în prezent lucrează cu Lt. POP VASILE, şeful Secției Raionale M.A.I. Reghin, şi este dirijat în cadrul dosarului individual al numitului SFERA PETRU, iar în ultimul timp a fost infiltrat în cadrul acțiunii informative privind pe numiții MERA MIRCEA şi FOLA, din oraşul Tg.-Mureş.

Informatorul „Rozeanu Eugen" are posibilități de informare în special în calitatea sa de instructor sportiv, deoarece are fel de fel de legături cu diferite elemente ce interesează securitatea statului, de asemeni, are şi calități deosebite fiind un element inteligent, cu o memorie bună, are spirit de inițiativă, iar datorită legăturilor sale din trecut şi din prezent, precum şi ținând cont de originea sa socială, foarte repede leagă legături cu elemente legionare, precum şi din alte categorii de elemente dușmănoase.

Acest informator în viitor poate să fie infiltrat şi în alte acțiuni informative.

Locot. Pop Vasile

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 126-127.

232.

<1954>, Toplița. M.A.I.-S.R. Toplița: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Frunză".

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TOPLIȚA

CARACTERIZARE

Privind pe informatorul „Frunză” care lucrează în acțiunea de verificare dusă asupra lui ECHIM TEODOR, din comuna Monor, raionul Toplița.

Informatorul „Frunză”, în etate de 44 ani, de profesie învățător, de origine socială chiabură, de categorie socială [țăran] mijlocaș, în prezent este învățător în comuna Monor. raionul Toplița.

A fost recrutat pe bază de material compromițător, întrucât posedam material că între 1934-1940, fiind membru al Partidului Național Liberal, a fost ales ca membru în comitetul de conducere al acestui partid, unde a depus o activitate organizatorică, îndemnând populația să voteze cu acel partid.

De asemeni, acea politică a dus-o și în anul 1946 cu ocazia alegerilor.

După anul 1946 s-a înscris în P.C.R., unde a fost ca membru până la verificarea membrilor de partid, în prezent neîncadrat.

Întrucât a fost recrutat în cursul lunii Iulie, de prima dată i s-au trasat sarcini cu caracter general și a început să dea material, iar în ultimul timp i s-au trasat sarcini concrete, și dă material, dar nu în măsură suficientă este de bună calitate materialul furnizat întrucât necesită o instruire mai temeinică de felul cum trebuie să procure materialul.

Întrucât are calități și posibilități de informare, are perspective de dezvoltare pentru viitor și pe viitor poate fi folosit și în alte acțiuni informative.

Lucrător operativ Slt. Bucin Vasile

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 202.

233.

<1954>, Toplița. M.A.I.-S.R. Toplița: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Grigore”.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TOPLIȚA

CARACTERIZARE

Privind pe informatorul „Grigore”, care lucrează în obiectivul Spitalul de Stat Toplița și care urmează a fi infiltrat în dosarul acțiunii informative de verificare asupra lui Antal Gheorghe /„Pipi”/, din orașul Toplița.

Informatorul „Grigore” este în etate de 34 ani, este de profesie agricultor, originea și categoria socială este de țăran mijlocaș, posedă 7 clase primare, cu serviciul militar satisfăcut, cu domiciliul în Toplița, în prezent administrator la Spitalul de Stat Toplița.

A fost recrutat în luna Iunie 1954 și dirijat în cadrul obiectivului unde muncește, în Spitalul de Stat din orașul Toplița, în acest obiectiv a dat material de bună calitate, fiind punctual la întâlnire, iar instructajul făcut din partea noastră și l-a însușit, constatându-se că este un element capabil pentru munca informativă, are anturaj în rândul cetățenilor din Toplița, cât și în rândul celora de la Spital, unde muncește în calitate de administrator.

În ce privește infiltrarea sa în acțiunea de verificare asupra lui Antal Gheorghe /PIPI/, este posibilă deoarece este cunoscut bine cu acesta, a fost încontinuu în relații bune, a activat în mișcarea legionară cu el împreună, iar în prezent este în relații bune cu acesta.

Dacă informatorul de mai sus va fi crescut și dirijat în acțiunea de mai sus vom putea obține rezultate bune, putându-l folosi și în alte acțiuni ce interesează securitatea statului.

A fost recrutat pe bază de material compromițător, iar până în prezent se constată a fi sincer și caută să muncească în bune condițiuni.

Până în prezent nu s-a constatat să aibă nici un viciu, fiind punctual al serviciu, cât și la întâlnirea cu organele noastre.

Este un element care prezintă încredere, poate să intre în anturajul elementelor urmărite datorită trecutului său însă mai necesită a fi dirijat și crescut.

Lucrător operativ Lt. Făgăraș Augustin

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 203.

234.

<1954>, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni: caracterizarea informatorului Colceriu D. Petru, numele conspirativ „Codru Ioan”.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I.
GHEORGHENI

CARACTERIZARE

Asupra informatorului şi a muncii informative duse de informatorul COLCERIU D. PETRU, nume conspirativ „CODRU IOAN”, din comuna Voşlobeni, raionul Gheorgheni, informator ce lucrează în problema legionară /indicativ 312/.

Numitul COLCERIU D. PETRU este născut la data de 3 Iulie 1909 în comuna Voşlobeni, raionul Gheorgheni, fiul lui NICOLAIE şi MARIA, de origine socială țăran mijlocaş, de profesie agricultor, avere posedă 8 ha pământ şi una casă de locuit, în prezent este angajat la O.R.A.C.A. Gheorgheni în calitate de colector, carte ştie 7 clase primare, de naționalitate şi cetățenie română, stagiul militar satisfăcut la Regimentul 3 Grăniceri în Botoşani, contingentul 1931, având gradul de caporal, este căsătorit cu numita VAIDOŞ LINA, fără copii, cu domiciliul actual în comuna Voşlobeni, raionul Gheorgheni, Reg. Aut. Maghiară.

Sus-numitul a fost recrutat ca informator calificat în problema legionară la data de 14 August 1954, de către Slt. de Securitate ROKAI IOAN, pe baza materialului compromițător ce s-a posedat asupra sus-numitului, material ce reiese din declarațiile date de către numiții: RIEZEL IZRAIEL, ȚEPELUŞ MIHAI, DANDU PETRU, VAIDOŞ IOAN, din care declarații reiese că sus-numitul încă din anul 1932 a fost simpatizant al organizației legionare, apoi în anul 1936 a devenit membru al organizației, unde a depus activitate destul de intensă, fapt ce chiar a şi fost recunoscut şi de sus-numitul cu ocazia procesului-verbal de interogatoriu luat asupra lui cu ocazia recrutării lui ca informator.

Din aceste declarații, precum şi din alte materiale informative ce le posedăm asupra sus-numitului, reiese că sus-numitul a desfăşurat activitate în cadrul acestei organizații, prin ținerea legăturii cu şeful legionarilor din oraşul Gheorgheni, un oarecare DUMA, care a fost executat încă prin anul 1940 şi de la care primea instrucțiuni, afişe şi alte materiale de propagandă pe care sus-numitul apoi le trimitea celorlalți membri din comuna Voşlobeni.

Activitatea dușmănoasă a sus-numitului s-a mai putut vedea şi prin faptul că sus-numitul a avut o comportare nesănătoasă față de evrei, la care le spărgea geamurile şi îşi bătea joc prin insulte şi cuvinte murdare la adresa evreilor care domiciliau în comuna Voşlobeni.

Sus-numitul a avut şi manifestări contra regimului de democrație populară, fapt ce reiese din materialul informativ primit asupra sus-numitului, în care se manifesta că azi sunt în conducerea Cooperativei, a Sf. Pop. şi în unele întreprinderi oameni incapabili, dar în curând se va întoarce roata şi atunci o să cadă toți aceştia.

Material compromițător din care reiese activitatea sus-numitului şi comportarea lui am posedat suficient la această secție, pentru care fapt a şi fost deschisă acțiunea de verificare asupra lui pe două linii, astfel că materialul a fost verificat, dar fiind insuficient pentru trimiterea lui în justiție, am propus închiderea dosarului.

Sus-numitul până la data [la care] a fost recrutat ca informator, nu făcea parte din nici un fel de organizație subversivă legionară şi avea unele manifestări numai individuale. La recrutarea lui ca informator, sus-numitul a recunoscut în întregime vinovățiile ce i s-au adus asupra lui, iar pentru a-şi şterge trecutul pe care l-a avut, sus-numitul a fost determinat să colaboreze cu organele noastre.

Sus-numitul informator până în prezent nu lucrează în acțiuni de verificare concrete, ci [are] ca sarcini trasate să ne furnizeze material informativ asupra elementelor care au fost identificate până în prezent ca foste membre în organizația legionară.

Sus-numitul este o fire calmă, nu este vorbăreț, vorbeşte puțin, nu este fricos şi se vede din partea sus-numitului o bunăvoință de a munci, colabora cu noi.

Sus-numitul are posibilități de pătrundere în rândul elementelor foste legionare şi totodată se bucură de o oarecare simpatie din partea acestora, astfel că poate să ne furnizeze material asupra lor. Sus-numitul a fost recrutat direct ca informator calificat pentru faptul că, după cum s-a arătat mai sus, sus-numitul are posibilități de pătrundere în rândul acestora şi totodată posedăm material compromițător asupra lui şi totodată este capabil de a ne furniza material informativ.

Fiind recrutat numai recent, sus-numitului nu i s-au trasat până în prezent prea multe sarcini, iar ceea ce i s-a trasat le-a dus la îndeplinire. Astfel, ne-a informat despre activitatea unei persoane, fostă membră P.N.Ț., şi totodată a mai furnizat şi alt material, însă în general din problema legionară.

În prezent, cu acest informator lucrează Slt. ROKAI IOAN, ca sectorist al Sectorului II.

Sus-numitul informator are capacitatea de a munci şi are şi posibilități de pătrundere şi are totodată şi perspective de dezvoltare, fiind un om destul de inteligent şi are şi o oarecare pregătire din toate punctele de vedere, însă totuşi se mai necesită a ne ocupa [de el] şi a-l dirija pe sus-numitul şi dacă va fi ajutat şi sprijinit în această privință va putea da randamente satisfăcătoare în muncă.

Din punct de vedere profesional are o pregătire bună şi îşi duce la îndeplinire în bune condițiuni munca ce i se încredințează. Are dragoste față de munca profesională şi totodată este destul de priceput în munca care i s-a încredințat.

Din punct de vedere cultural la fel are o pregătire destul de satisfăcătoare şi îi place să citească mult broşuri, ziare şi altele. Din punct de vedere politic este pregătit într-o oarecare măsură şi este la curent cu toate evenimentele atât interne, cât şi externe, citind zilnic presa.

Datorită faptului că sus-numitul informator are o pregătire destul de satisfăcătoare şi este totodată destul de inteligent, pe viitor se poate folosi şi în acțiuni de verificare pe care le vom deschide după obținerea de material informativ asupra activității persoanelor care au făcut parte din mişcarea legionară.

Slt. Rokai Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 274-275.

235.

<1954>, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: caracterizarea informatorului Dragomir Ilie, numele conspirativ „Petrescu Ioan”.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. SÂNGEORGIU DE PĂDURE

CARACTERIZARE
asupra informatorului calificat „PETRESCU IOAN” /numele conspirativ/

Numitul DRAGOMIR ILIE, numele real al informatorului, este născut la 21 august 1914 în orașul Buzău, raionul Buzău, regiunea Ploiești, fiul lui Dumitru și Ana, de origine socială mic burghez, de naționalitate și cetățenie română, ca studii are bacalaureat, de profesie funcționar, în prezent subinginer la șantierul Energo-Construcția din comuna Fântânele, în trecut a fost căpitan în armată, iar după 23 August 1944 a fost epurat din cadrele armatei, fiind condamnat la 2 ani închisoare corecțională pentru fals și sustrageri, activitatea din trecut necunoscută, în prezent neîncadrat, cu ultimul domiciliu în comuna Fântânele, raionul Sângeorgiu de Pădure, Regiunea Autonomă Maghiară.

Sus-numitul a fost recrutat pe bază de material, iar până în luna septembrie 1954 a lucrat pe linia S. IV.

A fost recrutat la data de 26 noiembrie 1953 pe bază de material, având manifestări ostile cu ocazia Festivalului din București și la adresa U.R.S.S.-ului. Fiind într-un cerc compus din elemente dubioase, a afirmat că un avion american a căzut asupra Moscovei, fiindcă s-a lovit de cea mai înaltă cultură, la fel a avut manifestări și cu ocazia alegerilor deputaților în sfaturile populare.

În armată a avut gradul de căpitan la următoarele unități: Sectorul 1 Fortificații Oradea, 1938-1940, în 1940 Sectorul 9 Fortificații Chișinău, 1940-1941 în aceeași funcție și unitate la Adjud-Bacău, din 1941-1942 la Det. Operativ de recuperări pe frontul antisovietic. Din 1942-1946 Depozitul de materiale capturi. În 1946 la Reg. 4 Călărași, București, 1947-1948 șef al Serviciului Cazarmare al M.F.A.

Până în luna septembrie 1954 a fost folosit pe linia S. IV. În desfășurarea muncii informative a semnalat unele lipsuri în construcții, precum și manifestări din rândurile elementelor dușmănoase. În luna septembrie 1954 a fost dirijat în acțiune de verificare asupra legionarilor SÎRBU TEODOR și FLUERARU N. ANGHEL, ambii cu domiciliu obligatoriu în Sângeorgiu de Pădure și lucrează ca muncitori necalificați sub conducerea informatorului la șantierul Energo-Construcția din comuna Fântânele.

Informatorul are posibilități de informare din anturajul celor urmăriți, fiind un element inteligent și zilnic vine în contact cu cei în cauză, având posibilități și capacitate să creeze diferite discuții. Nu a reușit încă pe deplin să câștige încrederea celor urmăriți, și în special SÎRBU TEODOR manifestă o oarecare discreție față de informator, dar după primele note informative rezultă că informatorul va reuși să pătrundă și să câștige încrederea obiectivelor. Ca defecțiuni informatorul are că discuțiile ce sunt purtate au loc numai în fața informatorului fără a fi antrenate și atrase în cerc și alte elemente /martori/ sau persoane de la care să fie posibilă obținerea de materiale contra obiectivelor.

Este un element care, dacă nu este ținută legătura cu el în permanență, neglijează sarcinile trasate, în unele cazuri căutând să motiveze inactivitatea prin faptul că din cauza muncii profesionale nu are posibilități și timpul necesar de a se ocupa și cu munca informativă. Pe de altă parte, este un element viclean și se arată a fi o fire închisă.

La întâlnirile fixate se prezintă punctual și în majoritatea cazurilor cu material.

Nu am putut întocmi o caracterizare mai detaliată despre informator întrucât acesta abia numai [de] o lună lucrează în acțiune concretă.

Lt. Butyka Gheorghe

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 548-549.

236.

1954 ianuarie 19, Târgu-Mureș. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș către Comitetul raional de partid: notă privind anumite sesizări în legătură cu alegerea ca deputat a lui Bakó Carol din comuna Gălățeni.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I.
SECȚIA RAIONALĂ TG.-MUREȘ

STRICT SECRET
Ex. 2
Nr. 113.565 din
19 ianuarie 1954

Către,
RAIONUL DE PARTID TG.-MUREȘ

NOTĂ

Vă facem cunoscut că în comuna Gălățeni, raionul Tg.-Mureș, sunt o serie de comentarii nefavorabile în legătură cu modul în care a fost ales candidatul de deputat BAKÓ CAROL din comuna Gălățeni, și anume:

În comună se comentează că rezultatele alegerilor au fost falsificate din partea comisiei electorale şi anume că rezultatul ar fi fost 20 pentru şi 23 contra, şi totuşi până la urmă, în urma unor falsificări de buletine şi înlăturarea voturilor contra lui, rezultatul fiind astfel comunicat 22 pentru şi 21 contra. Astfel comentează Varga Ileana, Horváth Zoltán, Benke Sigismund, Szöcs Iuliu şi Gál Mihai, primii doi funcţionari, iar restul membri în G.A.C. şi alţii.

Din verificările noastre efectuate informativ rezultă că tov. Belteki Mihai, care a fost preşedintele Comisiei Secţiei de votare, în afară de cele arătate mai sus, unele voturi peste care era tras cu creionul şi care trebuiau să fie anulate au fost trecute la pentru cel arătat mai sus şi astfel a fost declarat deputat. Acestea [au] rezultat din discuţiile avute /în urma zvonului/ cu Horváth Zoltán, care a văzut atunci când a efectuat aceste schimbări, el fiind secretarul comisiei electorale la secţia respectivă, Novák Alexandru, care a fost membru în comisia de votare, Varga Ileana, secretara sfatului popular din comună.

Acest deputat este preşedintele G.A.C. din acea comună, este un element îngâmfat, atunci când i se aduc ceva critici, el [îi] scoate pe colectivişti afară din şedinţă, în legătură cu el v-am mai semnalat Dvs. cu nr. 113.497 din 4 Ianuarie 1954.

Şeful Raionului Central
Lt.Maj. Friedmann Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 478, f. 238.

237.

1954 februarie 3, Bucureşti. M.A.I. către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: adresă privind anularea interdicţiei de a audia ilegalişti.

M.A.I. Bucureşti, Direcţia 8-a

Copie
Nr.înreg.: 002130
3 februarie 1954

Către,
M.A.I. DIRECŢIA TG.-MUREŞ
M.A.I. Bucureşti Nr. 38-120-3/2-12-20

Urmare a ordinului nostru Nr. 00490724 din 21 decembrie 1953, cu privire la sistarea audierilor tovarăşilor ilegalişti.

Vă facem cunoscut ca să reveniţi asupra ordinului de mai sus şi în prezent pot fi audiaţi tovarăşii ilegalişti. Audierile se vor face însă numai la Colegiul de Partid, cu aprobarea prealabilă a tov. secretar prim de partid. Menţionăm că întrebările ce le veţi formula tov. audiaţi se vor referi numai la activitatea criminală a foştilor poliţişti despre care trebuie să dea mărturie. Se interzice cu desăvârşire ca tovarăşii ilegalişti să fie chestionaţi pentru activitatea lor politică din ilegalitate.

Şeful Direcţiei
Colonel Butyka Francisc

Nr. 854/0071012
2 februarie 1954

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 476, f. 43.

238.

1954 februarie 12, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: raport asupra activităţii secţiei pe anul 1953.

M.A.I. Secţia Raională Tg.-Mureş

RAPORT
12 Februarie 1954
Asupra activităţii Secţiei Raionale Tg.-Mureş pe anul 1953

Secţia Raională Tg.-Mureş îşi desfăşoară munca de activitate după cum urmează:

Raionul Central are în total 37 comune, 62 sate care sunt împărţite pe sectoare, având fiecare sectorist câte 4-5 comune, cu satele aparţinătoare. Raionul cuprinde un număr de 83.000 locuitori ce se împart în diferite categorii sociale, iar majoritatea populaţiei este de naţionalitate maghiară şi o parte [de] naţionalitate română. Raionul este un raion agricol, cerealier.

În cadrul raionului avem un număr de 28 Gospodării Agricole Colective, 10 T.O.Z.-uri, un G.A.S., un S.M.T. şi un I.C.A.R. Ca industrie, în cadrul raionului avem o fabrică de conserve, una fabrică de cărămidă în comuna Mureşeni, una fabrică de spirt în comuna Sâncrai, un depozit de medicamente în satul Periş.

Munca de securitate în obiectivele arătate mai sus în baza ordinelor, directivelor s-a desfăşurat după cum urmează: În baza ordinului Tov. Ministru 811 s-a procedat la curăţirea reţelei informative de elemente necorespunzătoare şi s-a trecut la recrutarea de noi informatori pentru a acoperi obiectivele, la recrutarea de informatori calificaţi şi rezidenţi. Astfel, în cursul anului au fost scoşi din reţeaua informativă un număr de 45 informatori, care în marea majoritate au fost recrutaţi în anul 1949-1950, neştiutori de carte, incapabili de a duce muncă informativă, iar alţii pe motivul că între timp au fost ridicaţi în diferite funcţii administrative.

Față de situația din anul 1952, când rețeaua informativă cuprindea un număr de 5 informatori calificați, un rezident, 143 de informatori necalificați, actualmente secția raională muncește cu un număr de 149 informatori necalificați, 15 calificați, 7 rezidenți și are 6 case de întâlnire. Față de situația din anul 1952, suspecții identificați pe bază de tabel fișe de suspecți s-a ridicat de la numărul de 517 la 1280, plus un număr de 1191 de chiaburi. S-a trecut la verificarea acestora și urmează să fie documentată prin materiale probatorii poziția fiecăruia.

În urma muncii informative, în cursul anului 1953 au fost depistate un număr de 7 elemente dușmănoase și au fost îndepărtate din diferite posturi un număr mare de elemente necorespunzătoare și dușmănoase.

Față de anul 1952, când a existat la secția raională un dosar de verificare, unul de acțiune informativă și 3 de urmărire locală, azi se află asupra raionului deschise 2 dosare individuale, 10 dosare de verificare și 18 dosare de urmărire locală, acestea din urmă sunt încă neînregistrate întrucât nu s-a clarificat situația acestora cu Biroul II de la Direcție.

Prin punerea în aplicare a ordinului tov. Ministru 771, au fost identificate terenurile posibile pentru aterizare și paraşutare, în care scop au fost recrutați informatori și instruiți în vederea identificării și semnalării elementelor suspecte, s-a format un plan de acțiune pentru orice eventualitate. Tot în cadrul acestui ordin au fost identificate și cele 18 dosare de urmărire locală arătate mai sus, acțiune care se continuă în vederea aplicării ordinului.

Munca în cadrul raionului în anul 1953 a fost condusă de tov. Căpitan Keresztes Dionisie, până la 16 Decembrie 1953, când a fost mutat în interes de serviciu, dată de la care este condus de către tov. Căpitan Friedmann Alexandru și [ca] ajutor [îl] are pe tov. Lt. Botescu Aurel.

Problemele mai importante în raion sunt: chiaburii, fostele partide burgheze și activitatea diferitelor secte.

În sectorul I muncește tov. Lt. Gombos Andrei, care are 5 comune și 6 sate, în care are un T.O.Z., are o acoperire informativă de 3 informatori calificați și 19 informatori necalificați, 2 case de întâlnire, rezidenți nu are, are deschise două dosare de verificare, un dosar individual și 3 dosare de urmărire locală.

În sectorul II lucrează tov. Lt. Mera Alexandru, care are 4 comune și 8 sate, are 3 G.A.C., un T.O.Z., are o acoperire informativă de 2 informatori calificați, 12 informatori necalificați, un rezident și una casă de întâlnire. Are un dosar de verificare și două dosare de urmărire locală.

În sectorul Nr. III lucrează tov. Lt. Bakó Ladislau, care are un număr de 5 comune, 4 sate, în care are un G.A.S., 4 G.A.C., un T.O.Z. și una fabrică de spirt, are în total un număr de 3 informatori calificați, 19 necalificați, un rezident, 2 case de întâlnire, are 2 dosare de verificare și 1 de urmărire locală.

În sectorul 4 lucrează tov. Slt. Vizi Nicolae, care are 4 comune, 6 sate, 3 G.A.C., un T.O.Z., o fabrică de conserve și una de cărămidă în comuna Mureșeni. Are în total un număr de 22 informatori necalificați, rezidenți nu are, are deschis un dosar de urmărire locală.

În sectorul 5 lucrează tov. Slt. Durutya Ludovic, care are 5 comune, 11 sate, 6 G.A.C., cu o acoperire informativă de 17 informatori necalificați și 2 rezidenți, are deschise 3 dosare de urmărire locală.

În sectorul Nr. 6 lucrează tov. Slt. Borsos Francisc, care are 4 comune și 5 sate, în care are 3 G.A.C., un T.O.Z., un I.C.A.R. și acoperire informativă are 3 informatori calificați și 14 necalificați, rezidenți nu are, are deschise 3 dosare de verificare și 3 dosare de urmărire locală.

În sectorul Nr. 7 lucrează tov. Lt. Codarcea Ioan, care are 5 comune și 7 sate, un G.A.C., un T.O.Z. și o acoperire informativă de un informator calificat, 16 necalificați, un rezident, are deschis un dosar de verificare, un dosar individual și unul de urmărire locală, are una casă de întâlnire.

Munca cu rețeaua informativă a fost dusă pe baza graficelor de întâlnire, tov. șef al Secției avea un număr de 5 informatori, tov. ajutor 3 informatori personal. Întâlnirile cu inf. se făceau în case de întâlnire, tov. sectorişti neavând toți case și cei care au sunt în insuficiență, pentru care motiv se mai fac și acum întâlniri la Sf. Popular, la cămine culturale, Miliție etc., unde aceştia sunt chemați intercalați cu alte persoane. Tov. sectorişti au fost sprijiniți în munca cu agentura în punctarea de informatori, recrutarea de informatori și calificarea informatorilor.

În general, tov. sectorişti au avut rezultate pozitive în muncă, însă în munca secției raionale s-au ivit și o serie de lipsuri, aceste lipsuri se caracterizează mai mult [prin] aceea că până în prezent nu s-a putut ajunge ca să se organizeze o muncă organizată prin respectarea planurilor de muncă, a graficelor de întâlnire, astfel încât în rețeaua informativă sunt o serie de informatori care au materiale informative, date la 2-3 luni și mai mult din cauza nerespectării terenului.

Deși în rețeaua informativă sunt informatori cu capacitate bună de informare, dau o serie de materiale informative bune, acestea însă nu sunt exploatate în întregime. Exploatarea acestor materiale a început numai în ultimul timp, prin restudierea lor prin aplicarea directivei. Altă lipsă este aceea că secția raională, deși a primit la 17 noiembrie 1953 ordinul tov. Ministru nr. 2864, care deși a fost început și pus în planul de muncă, totuși nu am putut să obținem rezultatele dorite, astfel încât elementele ce au făcut parte din diferite organizații politice, burgheze, și despre care avem tabele de suspecți în dosarele de obiective, fără alte materiale documentare. Tov. sectorişti, în baza planului au început să concretizeze pe bază de probe funcțiile și activitatea din trecut în partidele burgheze a acestora, dar până la această dată încă nu s-au depus referate cu probe și propuneri pentru ca aceştia să fie trecuți în categoria de suspecți sau să li se deschidă dosare de verificare sau individuale.

Lipsurile se datoresc în mare parte conducerii care nu a făcut un control sistematic [al] tov. sectorişti, munca de sprijin și control s-a rezumat mai mult în analizarea unor probleme aparte, în punctarea și recrutarea unor informatori în problemele mai importante. Tot din cauza lipsei controlului s-au ivit unele cazuri de indisciplină și abateri, cum este cazul Slt. Durutya Ludovic care, cu toate că este un tovarăș mai vechi în munca de securitate, a mai fost prelucrat și sancționat în mai multe rânduri pentru abateri, totuși continuă să aibă o atitudine nepăsătoare față de sarcinile profesionale, în sectorul său se ocupă mai mult de probleme care nu interesează Securitatea, întreține legături cu femei imorale, pentru care a părăsit și sectorul, la fel folosește metode străine și interzise în munca pe teren, lovind tineri U.T.M.-işti pentru a le stoarce unele declarații ireale, în baza unor informații culese de la unele elemente incorecte și în afara rețelei informative.

Astfel de lipsuri a avut şi tov. Lt. Mera Alexandru care, deşi în munca profesională reuşeşte să aibă rezultate bune, a avut unele abateri provenite din beție, care au dus la fapte imorale şi compromiterea sa ca organ de securitate, deşi tov. Mera a fost prelucrat şi este în cunoştință de slăbiciunea sa că nu are o rezistență la băutură, totuşi nu a luat o poziție hotărâtă de a lichida această lipsă.

Lipsuri s-au ivit şi avem şi la evidența operativă, dosarele de obiective nu sunt întocmite bine, istoricele nu au o continuitate, nu arată frământările şi evoluția obiectivului, unele obiective nu au dosare, cum este preventoriul T.B.C. din comuna Gorneşti din sectorul tov. Lt. Gombos, sau Fabrica de spirt din comuna Sâncrai din sectorul tov. Bakó Ladislau, unde nu este nici un informator, cu toate că la acest obiectiv a abandonat un informator, nefiind corespunzător. La fel avem alte obiective neacoperite, cum este G.A.C. Sângeorgiu de Mureş din sectorul tov. Slt. Borsos Francisc, G.A.C. Acățari din sectorul tov. Slt. Durutya Ludovic.

În afara acestor lipsuri am avut o serie de lipsuri şi la instruirea, educarea şi ținerea legăturilor cu informatorii, ceea ce a rezultat şi din control că la tov. Lt. Daniel Daniel din 27 de informatori a ținut legătura cu numai 17 informatori, la tov. Slt. Vizi Nicolae din 22 informatori a ținut legătura cu numai 11 informatori, la tov. Slt. Durutya Ludovic din 17 informatori cu 7 nu a ținut legătura.

Raionul Central putea să aibă rezultate mai bune, putea să dea lovituri mai eficace duşmanului de clasă prin îmbunătățirea muncii informative dacă primea în acest sens sprijin mai efectiv şi din partea serviciilor din cadrul Direcției. Astfel, putem arăta că în cadrul anului 1953 nici unul din serviciile operative ale Direcției nu au trimis în Raionul Central tovarăşi în munca de sprijin şi astfel acest sprijin s-a limitat numai la controlul făcut din partea tov. director, tov. Căpitan Nicola[1] şi echipa de inspectori de la Minister.

Pentru ca munca în viitor să se desfăşoare în condițiuni cerute prin ordinele şi directivele date, în primul rând este necesar ca tov. şef al secției raionale şi ajutorul său să îşi întocmească un plan concret de control şi sprijin în baza căruia în mod organizat să poată sprijini şi îndruma fiecare sectorist.

Acestea vor putea să fie de aici încolo mai posibile întrucât lucrările de ansamblu, înregistrarea dosarelor personale, dosarelor de obiectiv s-au făcut şi astfel s-au creat condiții mai bune de muncă. Este necesar să arătăm că munca concretă de securitate întâmpină şi azi greutăți din cauza numărului prea mare al investigațiilor ordonate de Direcție, astfel în lunile Noiembrie şi Decembrie 1953 s-au efectuat pentru Direcție 56 de investigații, iar în Ianuarie şi Februarie 1954, până în prezent se află în lucru un număr de 40 de investigații, aceste lucrări în majoritatea lor fiind cu termene, executarea lor pe lângă celelalte lucrări de strângerea relațiilor sustrage o mulțime de timp de la tov. sectorişti [prin] redactarea lor la maşina de scris, astfel încât tov. sectorişti, la reîntoarcerea de pe teren, în loc să se preocupe cu repartizarea materialului informativ asupra activității elementelor duşmănoase, îşi consumă timp cu redactarea la maşina de scris a rapoartelor de investigații.

Şeful Secției Raionale
Căpitan Friedmann Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 478, f. 183-187.

239.

1954 februarie 17, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: avertisment în legătură cu nerespectarea instrucțiunilor primite în munca informativă.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secretariat
Nr. 3311 din
17.II.1954

SECRET
Exemplar nr.__

Către,
SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TG.-MUREŞ
Tov. Comandat

Deşi în cadrul şedinței de analiză, ce a avut loc în ziua de 29 I. a.c., la sediul regiunii, vi s-a arătat din nou importanța muncii de informare, cât şi lipsurile ce au fost constatate în această muncă, unii comandanți de raioane nici până în prezent nu au luat măsurile necesare pentru lichidarea lipsurilor.

Astfel, în perioada de la 1-14 II a.c., Raionul Ciuc a raportat în cadrul Buletinului informativ numai 3 informații, dintre care numai una a putut fi exploatată, iar 11 zile nu a raportat nimic.

Raionul Sângeorgiu de Pădure, în aceeaşi perioadă a raportat în cadrul Buletinului informativ numai 5 informații, dintre care numai trei au putut fi exploatate, iar 9 zile nu a raportat nimic.

Raionul Tg. Secuiesc, tot în aceeaşi perioadă, a raportat în cadrul Buletinului informativ 7 informații, dintre care numai trei au putut fi exploatate, iar şapte zile nu a raportat nimic.

Situația redată mai sus dovedeşte atitudinea pasivă a comandanților raioanelor respective față de executarea ordinului Ministrului Afacerilor Interne Nr. 2.227, cât şi a ordinelor date de Direcția Regională, cât şi faptul că ei nu sunt informați asupra evenimentelor ce au loc în raza raionului respectiv.

[1] Corect: Mikola

Această atitudine trebuie să dea de gândit comandanților raioanelor citate mai sus și să constituie un avertisment pentru restul comandanților de raioane, în sensul de a pune în aplicare întocmai ordinele primite în ceea ce privește munca de informare, întrucât pe viitor se vor lua măsuri de sancționare.

Șeful Direcției Regionale
Maior Kovács Mihail

Șeful Secretariatului
Căpitan I. Moldoveanu

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 480, f. 91.

240.

1954 februarie 18, Târgu-Mureș. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș: referat cu propunere de sancționare a sublocotenentului de securitate Durutya Ludovic pentru abaterile săvârșite în anchetă.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I.
SECȚIA RAIONALĂ TG.-MUREȘ

STRICT SECRET

REFERAT
18 februarie 1954

La ordinal verbal al Tov. Lt.Maj. BLAGA ȘTEFAN, șeful serviciului Cadre din cadrul Direcției Regionale M.A.I. a Regiunii Autonome Maghiare și în baza dosarului de anchetă întocmit de Comitetul Raional U.T.M. privind unele abateri săvârșite de Tov. Slt. DURUTYA LUDOVIC, am procedat la cercetarea cazului respectiv, rezultatul fiind după cum urmează:

În ziua de 18 Noiembrie 1953, în comuna Oaia, satul Corbești, Organizația de Bază U.T.M. a avut o ședință în care s-au prelucrat Hotărârile de la Plenara a X-a a C.C. [al] U.T.M. În această ședință, în afara U.T.M.-iștilor din comună a participat, ca delegat din partea Raionului U.T.M., Tov. NAGY ERZSÉBET.

Din procesul-verbal dresat la ședință, din discuțiile avute cu persoane care au participat la această ședință, nu rezultă ca să fi fost din partea cuiva vreo manifestare dușmănoasă.

Tov. Slt. DURUTYA LUDOVIC, după ședință a fost informat de învățătorul SZÁSZ ALEXANDRU, element corupt, dat afară din cadrele Miliției, cu o serie de abateri în morală, că U.T.M.-istul VERES MÁRTON ar fi afirmat după ședință că de ce să se predea cotele de carne și așa la armată se dă mai mult arpacaș.

Tov. Slt. DURUTYA, în vederea verificării acestei informații, în ziua de 13 Dec. 1953, a invitat la locuința delegatului sătesc pe numitul KAPÁS BÉNI, KAPÁS VICTOR, KOVÁCS IOSIF, de la care a luat câte o declarație, dictându-le el personal conținutul acestora, în sensul ca acestea să acopere informația obținută. [D]intre declaranți, numitul KAPÁS VICTOR a și obiectat, spunându-i Tov. Slt. că nu așa este realitatea cum i se dictează, întrucât nu este adevărat că numitul VERES MÁRTON să fi avut manifestări dușmănoase, însă i s-a impus să scrie așa cum i se dictează, astfel încât nici una din declarațiile luate contra U.T.M.-istului VERES MÁRTON din partea Tov. Slt. DURUTYA nu sunt reale /menționăm că U.T.M.-iștii care au dat declarațiile au fost aduși de la băutură, așa încât erau într-o stare oarecare sub influența băuturii/.

Tov. Slt. DURUTYA, negăsindu-l acasă pe VERES MÁRTON, pe care a vrut să-l cerceteze pe baza probelor, a dat ordin delegatului comunal să-l caute și să fie trimis la Postul de Miliție din comuna Oaia, ceea ce s-a și făcut. [L]a Postul de Miliție din comuna Oaia, Tov. Slt. a început să facă cercetări cu VERES MÁRTON și să-l oblige să recunoască că în ședința din 18 Noiembrie a afirmat față de public că unde [sunt] întrebuințate atâta cereale, carne ce se adună din cotele obligatorii, întrucât în armată el a mâncat numai arpacaș etc. Sus-numitul, nevrând să recunoască, a fost pus să scrie mai multe declarații care însă necuprinzând cele dorite de Tov. Slt., a început să-l înjure, să-l bruscheze, prinzându-l și sucindu-l de păr, lovindu-l în ceafă și picioare.

Neajungând la rezultat nici cu metoda arătată mai sus, a rupt declarațiile și în baza declarațiilor nereale a depus un referat, la întoarcere, cu propunere ca lucrarea să fie exploatată la mapa anexă „D” și VERES MÁRTON să fie pus în supraveghere.

Menționăm că tot cu ocazia cercetărilor numitului VERES MÁRTON, Tov. Slt. DURUTYA LUDOVIC [l-]a invitat la Postul de Miliție și pe U.T.M.-istul SZIGETI BÉLA din comuna Oaia, satul Corbești, pe motivul că l-a găsit cântând pe stradă în comună și nu a vrut să i se legitimeze /tov. Slt. a fost civil/. La Postul de Miliție a dat ordin șefului de post ca să-i dreseze acte pentru beție și acesta a și făcut, din informații neverificate rezultă că i-ar fi dat ordin și unui pădurar să-i dreseze acte pentru delict silvic.

Tov. Slt. DURUTYA, în ziua de 25 Ianuarie 1954, a fost prelucrat de subsemnatul și tras la răspundere pentru faptele săvârșite, în care sens i s-a luat și o declarație care se anexează la prezentul referat.

În timpul prelucrării, cu toate că i s-a arătat gravitatea faptelor ce a săvârșit, a dat dovadă de atitudine ușuratică, fără simț de răspundere, socotind toată fapta sa săvârșită ca o bravură a caracterului său excepțional.

Luând în considerație că Tov. este în cadrele Securității dintr-un timp destul de îndelungat, a mai avut abateri și a fost și sancționat, fiind lipsit de spirit de răspundere și pătruns de lipsuri imorale, considerăm că acest tovarăș în calitate de sectorist va mai putea face multe compromisuri Instituției noastre, propunem sancționarea și scoaterea lui din funcția de sectorist într-o altă muncă.

Şeful Secţiei Raionale
Căpitan Friedman Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272),* dosar nr. 143, f. 21-21v.

241.

1954 martie 19, Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: proces-verbal întocmit în urma controlului efectuat de directorul adjunct al M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară pe linia muncii cu rețeaua informativă.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
SECȚIA RAIONALĂ TÂRGU SECUIESC

PROCES-VERBAL
Dresat astăzi 19 martie 1954

Noi, Cpt. de Securitate Dumbravă Ioan, subdirector al Reg. M.A.I. Reg. Aut. Maghiară, însoțit de Cpt. Mikola Ludovic, şeful Serv. Inspecție şi Control, Lt.Maj. Blaga Ştefan, şeful Serv. Cadre, am procedat la controlarea sarcinilor trasate de Tov. Ministru Alexandru Drăghici cu ocazia şedinței de analiză din 13 oct. 1953, am constatat după cum urmează:

Prezent la serviciu Lt. Both Francisc, comandantul Secției Raionale Trg. Secuiesc, Lt. Orbán Francisc, ajutor comandant şi 3 tov. sectorişti, cu excepția Slt. Vulcan, Slt. Tomcsik şi Slt. Budai Francisc care se află în concediu în contul anului 1953.

Lt. Both Francisc, comandantul Secției Raionale Trg. Secuiesc, are 11 /unsprezece/ informatori personali, dintre care 5 calificați, posedă material informativ recent furnizat de aceştia, iar calitatea acestora, îndeosebi cele primite de la informatorii calificați, este de valoare.

Are 1 /un/ dosar de verificare deschis asupra unui element bănuit de spionaj englez, care însă nu este încadrat informativ şi în consecință nu posedă nici material.

Are un dosar individual lucrat de dânsul, deschis asupra unui preot rom.-cat., elementul este încadrat pe două linii informative şi posedă material recent de bună calitate.

Mai are un dosar de grup deschis asupra călugărilor dispersați şi aflați în raza Raionului, elementele sunt încadrate cu 4 /patru/ informatori, posedă materiale recente, din care rezultă poziția de rezistență a acestor preoți călugări.

A mai întocmit 5 dosare de urmărire a autorilor de manifeste, acestea sunt conform directivei.

Se recomandă tov. Comandant ca să fie o preocupare mai intensă [în] sprijinirea în mod efectiv în munca de teren a tov. sectorişti din subordine, aceasta cu atât mai mult [cu cât] în ultimele zile a primit şi un ajutor comandant.

Lt. Orbán Francisc, ajutor comandant, a fost numit recent în această funcție şi până în prezent nu are în sarcina sa nici o acțiune informativă sau muncă cu agentura.

Secția Raională Trg. Secuiesc are întocmită evidența fugiților în străinătate, formând în acest sens un dosar aparte, în spiritul ordinului Tov. Ministru nr. 771. Majoritatea elementelor fugite în țările imperialiste, precum şi rudele acestora fiind identificați.

Lt. Debreczi Gavrilă, responsabilul sectorului 1 – oraş, are în agentura sa 22 informatori, dintre care 2 rezidenți şi 4 informatori calificați. Are două case de întâlnire

În general se constată că ține legătura cu informatorii, însă este necesară instruirea şi dirijarea agenturii.

Are întocmită evidența suspecților pe obiective şi categorii. Posedă materiale ocmpromițătoare asupra unui mare număr dintre aceste elemente, însă este necesar să se concretizeze şi să se sistematizeze aceste materiale pentru a putea fi trecute în tabelele fişe conform directivei în vigoare.

Are două dosare de verificare recent deschise, elementele sunt încadrare cu câte un informator, are material dinainte de deschidere.

Are 15 fugari identificați pentru care până în prezent a deschis 4 dosare de urmărire locală.

Lt. Biró Gáspár, responsabil de sector, are evidența operativă întocmită în conformitate cu prevederile directivei, mai puțin în problema cultelor, ale căror suspecți nu apar în dosarele de evidență pe obiectiv. Restul suspecților pe problemă sunt identificați şi trecuți în tabelele fişe, însă este necesar ca pe baza materialelor compromițătoare dosarele de obiectiv respective să fie întocmite conform directivei în vigoare.

Am constatat că Lt. Biró Gáspár ține legătura cu agentura sa în mod mulțumitor, este necesară continuarea instruirii şi dirijării rețelei pentru ridicarea calității materialelor.

Serg.Maj. Fábián Ioan, sectorist, are evidențele operative întocmite ca şi tov. mai sus-menționați, însă nu are nici o acțiune de verificare sau individuală deschisă, de asemenea are lipsuri în ceea ce privește ținerea legăturii cu agentura, având 7 informatori în afară de legătură. Nu are nici casă de întâlnire.

CONCLUZIA

În general se constată că munca Raionului se duce în condiții satisfăcătoare, s-au întocmit evidențele în conformitate cu sarcinile trasate de Tov. Ministru, posedând în mare parte şi material compromițător asupra acestor suspecți.

Tov. țin legătura cu informatorii, se ocupă în special cu instruirea rețelei, însă totuşi mai există lipsuri, în special în conspirarea agenturii întrucât numărul caselor de întâlnire nu este suficient.

Tov. comandant şi ajutorul său nu s-au ocupat în mod suficient de controlarea şi îndrumarea practică pe teren a sectoriştilor, constatându-se că tov. comandant pune în sarcina sa executarea a prea multe hârtii curente, ce uşor ar putea fi rezolvate de ajutorul sau de restul tov., fapt ce atrage după sine ruperea tov. comandant faţă de tov.

Tov. comandant trebuie să sprijine în mod practic şi pe teren pe tov. şi să lupte pentru crearea unei relaţii principiale şi tovărăşeşti între dânsul şi subalterni ca prin aceasta subalternii să simtă ajutorul practic şi tovărăşesc al comandantului.

SARCINI

Tov. comandant şi ajutorul vor lua măsuri urgente de sistematizare a evidenţelor în spiritul sarcinilor trasate de Tov. Ministru Alexandru Drăghici cu ocazia şedinţei de analiză.

Tov. comandant va lua urgente măsuri de calificare a agenturii şi creare de case de întâlnire în raport cu necesităţile de conspirare a agenturii.

Se vor lua măsuri de către toţi tov. pentru a pune în aplicare întocmai directiva despre evidenţa operativă, în special cu întocmirea tabelelor de suspecţi.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal.

Cpt. de Securitate
s.s. Dumbravă Ioan

Luat la cunoştinţă
Lt. de Securitate
s.s. Both Francisc

Pt. conformitate
Slt. Cercea Gh.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 143, f. 106-107.

242.
1954 martie 22, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 34/1954.

DIRECŢIUNEA REGIONALĂ M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

STRICT SECRET
Exp.Nr. 9

ORDINUL
Şefului Direcţiei Regionale M.A.I.
Nr. 34 din 22 III 1954

Din controlul efectuat la Secţia Raională M.A.I. Reghin s-a constatat că ordinele şi directivele date de Minister nu sunt executate, iar munca se desfăşoară la un nivel foarte scăzut. De toate aceste lipsuri grave se face vinovat în primul rând Lt.Maj. BOGYÓ NICOLAE, şeful Secţiei Raionale.

Deşi cu ocazia şedinţei de analiza muncii ce a avut loc în ziua de 27 octombrie 1953, la sediul Secţiei Raionale, i s-a atras atenţia Lt.Maj. BOGYÓ NICOLAE asupra măsurilor ce trebuia să le ia în vederea îmbunătăţirii muncii şi a executării sarcinilor trasate de tov. Ministru Alexandru Drăghici, şi cu toate că a fost sancţionat cu avertisment că nu corespunde pe deplin funcţiei ce o deţine şi că va fi retrogradat dacă în timp de două luni nu va remedia lipsurile ce s-au constatat, nu a tras învăţămintele necesare, ignorând ordinele primite şi ajutorul ce i s-a dat.

Această atitudine a Lt.Maj. BOGYÓ NICOLAE a avut drept urmare că tovarăşii de la Secţia Raională M.A.I. Reghin, în loc să devină un aparat viu şi combativ, care să descopere şi să reprime la timp acţiunile criminale ale duşmanului, s-au transformat într-un organ de înregistrare a activităţii duşmanului.

Deşi în raza raionului sunt multe elemente duşmănoase ca legionari, foşti membri ai partidelor istorice, hitlerişti, sionişti, mii de familii ce au rude fugite în ţările capitaliste etc., datorită faptului că comandantul secţiei raionale nu a condus şi nu a controlat felul cum se duce munca cu agentura, lucrătorii de securitate au recrutat la întâmplare elemente necorespunzătoare, fără posibilităţi de pătrundere în activitatea subversivă a duşmanului, creându-şi astfel o reţea formală, iar informatorii care au posibilităţi nu sunt instruiţi.

Planurile de întâlnire cu informatorii nu au fost respectate. Cu majoritatea informatorilor nu s-a ţinut legătura, iar cu cei ce [se] ţinea legătura, întâlnirile să făceau în case şi în locuri necorespunzătoare, încât foarte uşor puteau fi deconspiraţi informatorii.

Lt.Maj. BOGYÓ NICOLAE, cât şi locţiitorul său, Lt.Maj. FATTA FRANCISC, nu numai că nu s-au preocupat de organizarea muncii informative şi de controlarea întâlnirilor sectoriştilor cu informatorii, dar nici ei înşişi nu şi-au creat o agentură personală calificată şi case de întâlnire, unde să ia legătura cu aceasta. Astfel, Lt.Maj. BOGYÓ NICOLAE are numai trei informatori personali, şi aceştia necalificaţi, şi nici o casă de întâlnire. Nu urmăreşte prin dosar de verificare sau acţiune informativă nici un element duşmănos. Lt.Maj. FATTA FRANCISC are 8 informatori personali, dintre care nici unul nu este calificat, şi nici o casă de întâlnire. Cele câteva dosare de evidenţă operativă ce le are sunt urmărite foarte slab.

La secţia raională M.A.I. Reghin, nici până în prezent nu s-a organizat evidenţa elementelor duşmănoase, iar dosarele de evidenţă operativă deschise sunt foarte puţine faţă de numărul mare al elementelor duşmănoase existente.

Prin poziţia lipsită de răspundere faţă de munca încredinţată pe care s-a situat Lt.Maj. BOGYÓ NICOLAE şi Lt.Maj. FATTA FRANCISC, prin necontrolarea şi netragerea la răspundere a subalternilor, în cadrul Secţiei Raionale M.A.I. Reghin s-a cultivat minciuna, formalismul şi superficialitatea.

Lt.Maj. BOGYÓ NICOLAE a tolerat în cadrul secţiei raionale existenţa unui puternic familiarism, creând astfel un mediu prielnic neexecutării ordinelor şi dispoziţiunilor primite.

Principalul vinovat pentru munca slabă a secției raionale M.A.I. Reghin se face Lt.Maj. BOGYÓ NICOLAE, șeful secției, care a dat dovadă de dezinteres față de muncă, incapacitate în organizarea și conducerea muncii și s-a postat pe o linie conciliatoare, împăciuitoristă, pentru a-și câștiga o popularitate ieftină și a lăsat ca munca să se desfășoare la voia întâmplării.

Având în vedere cele expuse mai sus,

ORDON

1. Lt.Maj. BOGYÓ NICOLAE, șeful Secției Raionale M.A.I. Reghin, se destituie din funcția de șef al Secției Raionale și se dă în munca în subordine.

2. Lt.Maj. FATTA FRANCISC, locțiitor șef al Secției Raionale M.A.I. Reghin, se destituie din funcția de locțiitor șef al secției în funcția de lucrător operativ prim /sectorist/.

3. Avertizez pe Lt. SORA ALEXANDRU, sectorist al sectorului oraș Reghin, că nu corespunde pe deplin funcției ce o deține.

4. Îi previn pe toți lucrătorii operativi de la Secția Raională M.A.I. Reghin că dacă nu vor lua măsuri de îmbunătățire a muncii, vor fi aspru pedepsiți.

5. Atrag atenția comandanților de raioane să ia imediat măsuri pentru organizarea și conducerea muncii operativ-informative, având la bază directivele și ordinele primite de la Minister.

6. Prezentul ordin să fie prelucrat cu întregul personal operativ de securitate din cadrul Regiunii.

Șeful Dir. Regionale
Maior Kovács Mihail

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 627, f. 47-49.

243.

1954 <aprilie>, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: plan de muncă în problema spionajului horthyst, pe perioada 1 aprilie – 30 iunie 1954.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ
BIROUL II

STRICT SECRET

PLAN DE MUNCĂ
în problema spionajului horthyst pe perioada 1 aprilie – 30 iunie 1954

În problema spionajului horthyst avem identificate până în prezent un număr de 45 de persoane, trecute în dosare de evidență, activitatea cărora până în prezent nefiind cunoscută, în acest scop propunem următoarele:

Până la data de 30 iunie 1954 vor fi recrutați 4 informatori calificați din rândurile elementelor care au făcut parte sau [au] avut legătură cu contraspionajul horthyst, cu scopul de a stabili activitatea persoanelor care au făcut parte din acel organ.

Până la data de 30 aprilie 1954 voi deschide 2 dosare de verificare despre persoanele care au fost încadrate în contraspionajul horthyst și voi încadra informativ acestea cu scopul de a stabili activitatea lor prezentă.

Pentru a putea efectua întâlnirile în bune condițiuni, voi crea două case de întâlnire, prima până la data de 20 aprilie și a doua până la data de 30 mai 1954.

În problema contraspionajului horthyst avem deschis un dosar individual asupra individului LÁSZLÓ FRANCISC, pe lângă care voi recruta un informator până la data de 30 aprilie 1954, cu scopul de a fi urmărit pe 2 linii.

În luna mai 1954 voi face o deplasare în raioanele Gheorgheni, Miercurea-Ciuc și Sft. Gheorghe în muncă de sprijin și control.

Slt. de Securitate Moldovan Carol

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 135, f. 63.

244.

<1954 aprilie>[1]. Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: tabel nominal cu informatorii secției.

Secția Raională M.A.I. Sângeorgiu de Pădure

Tabel Nominal
de dosarele personale de informatori existente în cadrul acestei Secții Raionale

[1] Data a fost stabilită după înființarea ultimului dosar de informator: 1 aprilie 1954.

Nr. crt.	Numele şi prenumele	Data înfiinţării dosarului	Nr. de înregistrare	Locul şi data naşterii, numele părinţilor
1	Demeter Petru	29 noiembrie 1951	-	Măgherani, 30 iulie 1919, Petru şi Rachela
2	László J. Ladislau	24 ianuarie 1952	1958	Jászberény /R.P. Ungaria/, 31 octombrie 1916, Grigore şi Borbala
3	Volosin Maria	4 aprilie 1951	-	Rădăuţi, 3 mai 1926, Ioan şi Elena
4	Popovici Virgil	18 aprilie 1951	Abandon	Racoşu de Jos, 20 ianuarie 1924, Ioan şi Elisabeta
5	Vasilescu Gheorghe	16 martie 1952	-	Bucureşti, 10 decembrie 1916, Ştefan şi Petruţa
6	Orbán Eugen	25 ianuarie 1950	2194	Chibed, 21 septembrie 1922, Ludovic şi Iustina
7	Szöcs Magdalena	3 aprilie 1952	-	Biscaria, 30 decembrie 1912, Ludovic şi Adela
8	Henter Martin	16 ianuarie 1952	-	Praid, 25 august 1929, Martin şi Izabela
9	Piroşca Traian	26 mai 1952	1957	Sângeorgiu de Pădure, 13 ianuarie 1926, Vasile şi Elisabeta
10	Fülöp Margareta	31 iulie 1952	-	Târnăveni, 10 mai 1922, Iosif şi Agneta
11	Mergjişescu[1] Iacob	10 octombrie 1951	Transfer	Se găseşte în prezent la Doiceşti sau Ovidiu II
12	Fogarasi Alexandru	10 august 1951	235	Eremitu, 5 mai 1928, Petru şi Nyulas Ana
13	Salat Anton	25 octombrie 1951	234	Sovata, 3 martie 1929, Francisc şi Oltean Susana
14	Lungu Vasile	9 octombrie 1951	225	Valea Lungă, 4 mai 1911, Vasile şi Fochner Maria
15	Farkas Mihai	11 octombrie 1951	249	Doboşeni, 29 septembrie 1919 Ioan şi Gaspar Levina[2]
16	Pop Visarion	29 noiembrie 1951	232	Brăzeşti, 6 iunie 1896, Simion şi Paraschiva
17	Bodó Magdalena	14 octombrie 1951	236	Eremitu, 25 mai 1924, Ioan şi Kovács Magdalena
18	Birton Iuliu	29 mai 1952	-	Veţca, 16 aprilie 1923, Mihai şi Toth Veronica
19	Demeter Gh. Béla	20 iulie 1952	270	Eremitu, 20 aprilie 1909, Iosif şi Covrig Ana
20	Varga Vilma	10 februarie 1951	272	Medişoru Mare, 3 noiembrie 1929, Ioan şi Izabela La__[3]
21	Stoica Ecaterina	20 mai 1952	Transfer	Se află la Bucureşti, Cent. Energo-Construcţii
22	Mogan Nicolae	20 iulie 1952	Abandon	Pianu de Jos, 13 octombrie 1924, Adam şi Rafila
23	Lupea Aurel	15 mai 1952	Transfer	Se găseşte la Centrala Energo-Construcţii, Bucureşti
24	Bodi Andrei	24 aprilie 1953	262	Trei Sate, 19 noiembrie 1919, Iosif şi Maria
25	Demeter Andrei	17 aprilie 1953	180	Bordoşiu, 4 martie 1936, Andrei şi Ida
26	Kerekes Coloman	16 aprilie 1953	190	Fântânele, 17 aprilie 1924, Dănilă şi Maria
27	Török Alexandru	22 aprilie 1953	192	Fântânele, 29 octombrie 1930, Alexandru şi Iuliana
28	Gagyi Andrei	24 aprilie 1953	Abandon	Sâng. de Pădure, 5 septembrie 1933, Ioan şi Agneta

[1] Posibil: Merghişescu
[2] Posibil: Lavina sau Lavinia
[3] Indescifrabil

29	Nagy Dionisie	3 aprilie 1953	199	Cuşmed, 16 decembrie 1928, Dionisie şi Lidia
30	Ráduly Ştefan	28 februarie 1953	Transfer	Se află în oraşul Stalin. Dosarul înaintat
31	Kovács Gheorghe	15 decembrie 1952	210	Bezid, 24 septembrie 1919, Emeric şi Estera
32	Balázs Dionisie	16 februarie 1953	220	Atia, 8 aprilie 1911, Ioan şi Iuliana
33	Ilyés Géza	23 mai 1952	226	Vulcan, 7 martie 1904, Ioan şi Florica
34	Simó Ludovic	31 decembrie 1952	223	Dumitreni, 5 octombrie 1917, Ludovic şi Viorica
35	Márton Adalbert	30 mai 1952	205	Vulcan, 13 ianuarie 1926, Gheorghe şi Clara
36	Fekete Dănilă	30 mai 1952	229	Şiclod, 28 februarie 1900, Dezideriu şi Irina
37	Szekeres Ştefan	30 decembrie 1952	214	Atia, 30 iunie 1919, Albert şi Iuliana
38	Mozes Áron	6 noiembrie 1951	206	Eliseni, 25 iulie 1925, Petru şi Maria
39	Tekeres Emeric	25 februarie 1953	267	Atid, 27 martie 1921, Petru şi Berta
40	Major Moise	31 decembrie 1952	211	Budapesta, 10 decembrie 1908, Moise şi Irina
41	Farkas Beniamin	31 decembrie 1952	Transfer	Plecat la Hunedoara Dosarul a fost înaintat
42	Lörinczi Francisc	31 decembrie 1952	207	Atid, 1 ianuarie 1926, Francisc şi Vilma
43	Katona Mihai	25 februarie 1953	218	Atid, 28 septembrie 1914, Iosif şi Maria
44	Bákai Béla	31 decembrie 1952	212	Crişeni, 6 iulie 1919, Ştefan şi Rozalia
45	Jakabfi Iosif	30 mai 1952	208	Mihăileni, 28 octombrie 1921, Iosif şi Iuliana
46	Dömös Arcadiu	6 noiembrie 1951	Abandon	A fost înaintat dosarul la arhivă
47	Sebestyén Ioan	6 noiembrie 1951	213	Aninoasa, 9 octombrie 1913, Samuilă şi Iuliana
48	Botha Dionisie	6 noiembrie 1951	215	Săbed, 10 ianuarie 1922, Ioan şi ida
49	Lupu Iosif	6 noiembrie 1951	209	Bezidu Nou, 31 august 1919, Andrei şi Iuliana
50	Koncz Andrei	30 mai 1952	219	Bezid, 5 octombrie 1923, Moise şi Iuliana
51	Sebestyén Iuliana	24 decembrie 1953	266	Bezid, 1 ianuarie 1931, Ludovic şi Iuliana
52	Palkó Emeric	20 octombrie 1952	-	A fost predat dosarul raionului Odorhei, comuna Şoimuşu Mic
53	Sipos Blajiu	22 octombrie 1952	-	A fost predat dosarul raionului Odorhei, comuna Şoimuşu Mic
54	Nagy Zoltán	26 aprilie 1951	-	A fost predat dosarul raionului Odorhei, comuna Şoimuşu Mic
55	Gergely Moise	28 aprilie 1951	-	A fost predat dosarul raionului Odorhei, comuna Şoimuşu Mic
56	Sipos Arcadiu	26 aprilie 1951	-	A fost predat dosarul raionului Odorhei, comuna Şoimuşu Mic
57	Nagy M. Dionisie	15 noiembrie 1951	277	Ocna de Jos, 19 decembrie 1921, Mihai şi Susana
58	Antemir Viroca[1]	1 noiembrie 1951	-	Cluj, 13 septembrie 1925, Martin şi Carolyi[2] Reghina

[1] Ibolya; cf. **Doc. 111**, nr.crt. 35
[2] Posibil: Károly sau Károlyi

59	Csehi Martin	26 noiembrie 1951	278	Praid, 17 ianuarie 1901, Martin şi Kovács Susana
60	Sükösd Francisc	4 aprilie 1952	-	Ocna de Jos, 6 iunie 1922, Ludovic şi Nagy Victoria
61	Milotai[1] Nicolae	2 noiembrie 1952	194	Mihai Viteazul, 1 martie 1907, Dănilă şi Rozalia
62	Bakó Mihai	10 martie 1952	-	Praid, 23 noiembrie 1909, Albert şi Andrási Lidia
63	Turtureanu Ecaterina	2 noiembrie 1952	245	Negreşti, 2 octombrie 1919, Adalbert şi Elisabeta
64	Székely Gheorghe	31 decembrie 1952	202	Bechnea[2], 10 martie 1918, Gheorghe şi Farkas Raveca
65	Györfi Dominic	30 mai 1952	196	Beta[3], 2 noiembrie 1919, Dominic şi Rozalia
66	Biró Gavril	13 octombrie 1951	198	Miercurea-Ciuc, 10 februarie 1923, Toma şi Rozalia
67	Erdös Béla	31 octombrie 1951	246	Tg.-Mureş, 17 septembrie 1922, Béla şi Luiza
68	Marcu Rozalia	4 octombrie 1951	200	Hodoşa-Ciuc, 8 iunie 1924, Ioan şi Ileana
69	Drăgan Ioan	28 noiembrie 1951	275	Buşteni, 12 august 1925, Ioan şi Maria
70	Simon Alexandru	13 decembrie 1951	241	Sovata, 23 februarie 1903, Ioan şi Rozalia
71	Mozan Elisabeta	14 decembrie 1951	244	Ditrău, 14 februarie 1925, Petru şi Iuliana
72	Király Carol	9 ianuarie 1953	197	Sărăţeni, 16 februarie 1929, Iosif şi Rozalia
73	Zsombori Vilhelm	26 noiembrie 1951	276	Praid, 26 mai 1912, Ioan şi Baconi[4] Irina
74	Sánta Blajiu	22 martie 1952	240	Sărăţeni, 27 august 1912, Dionisie şi Iuliana
75	Józsa Francisc	26 septembrie 1951	195	Sărăţeni, 17 decembrie 1901, Ioan şi Lidia
76	Madaras Andrei	28 martie 1952	239	Sărăţeni, 24 noiembrie 1919, Andrei şi Carolina
77	Seprödi Iosif	28 octombrie 1951	-	Chibed, 3 septembrie 1926, Iosif şi Maria
78	Hajducsi Ioan	5 octombrie 1951	233	Lupeni, 11 februarie 1914, Mihai şi Catalina
79	Demény Ludovic	5 octombrie 1951	227	Ghindari, 11 iunie 1903, Ludovic şi Gizela
80	Demény Ioan	5 octombrie 1951	237	Ghindari, 5 iunie 1909, Ludovic şi Gizela
81	Lánckor Iosif	17 octombrie 1951	238	Sibiu, 7 ianuarie 1916, Iosif şi Iolanda
82	Felméri Béla	16 martie 1952	252	Ghindari, 28 ianuarie 1924, Ladislau şi Iuliana
83	Huszár Carol	10 martie 1952	230	Ghindari, 28 ianuarie 1926, Carol şi Ecaterina
84	Raffai Andrei	15 octombrie 1951	-	Trei Sate, 12 iunie 1920, Andrei şi Polixenia
85	Nuridsány[5] Iuliu	31 octombrie 1951	251	Bachnea[6], 3 octombrie 1899, Ştefan şi Etelca[7]

[1] Milotoi; cf. **Doc. 249**, nr.crt. 7
[2] Posibil: Bahnea
[3] Posibil: Deta
[4] Posibil: Bakonyi
[5] Nuridzsán; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 53
[6] Posibil: Bahnea
[7] Posibil: Etelka

86	Farkas Iosif	2 octombrie 1952	-	Agrișteu, 17 decembrie 1910, Iosif și Rozalia
87	Koncz Iosif	27 aprilie 1953	248	Chendu Mare, 11 ianuarie 1928, Mihai și Iuliana
88	Nemes Ștefan	3 aprilie 1953	258	Agrișteu, 12 iunie 1921, Gheorghe și Ana
89	Toth Carol	19 aprilie 1953	184	Sălașuri, 7 august 1915, Alexandru și Iuliana
90	Moldovan Ioan	10 octombrie 1952	-	
91	Biró Iosif	28 ianuarie 1953	255	Chendu Mare, 15 martie 1922, Iosif și Biro Varvara
92	Kömüves Rebeca	10 februarie 1953	Transfer	Se află la Sf. Gheorghe, dosarul a fost înaintat
93	Méningh Gheorghe	3 octombrie 1952	-	Filitelnic, 28 aprilie 1926, Ioan și Sara
94	Albert Mihai	10 februarie 1953	193	Călimănești, 20 iu__[1] 1920, Alexandru și Maria
95	Izsák Iosif	4 aprilie 1952	247	Roua, 21 septembrie 192__[2], Ábel și László Maria
96	Olteanu Nicolae	25 noiembrie 1952	254	Agrișteu, 27 aprilie 1909, Ioan și Boitor Ana
97	Sipos Moise	30 mai 1952	178	Bezid, 18 noiembrie 1927, Moise și Lila
98	Foro[3] Andrei	14 martie 1953	189	Dumitreni, 18 august 1919, Francisc și Rozalia
99	Albert Iosif	5 octombrie 1951	256	Călimănești, 27 decembrie 1910, Andrei și Borbala
100	Koszta[4] Rozalia	15 mai 1952	228	Jacodu, 10 iulie 1928, Iosif și Varga Agneta
101	Zălog I. Emil	9 august 1951	177	Laslou[5] Român, 11 februarie 1929, Șerban și Veronica
102	Koncz Ioan	10 martie 1952	-	Chendu Mare, 2 august 1927, Ioan și Elisabeta
103	Lokodi Ioan	15 aprilie 1951	187	Jacodu, 16 ianuarie 1920, Béla și Iuliana
104	Toth B. Andrei	24 aprilie 1951	186	Vețca, 22 mai 1916, Francisc și Iuliana
105	Madaras Ioan	10 februarie 1952	164	Vădaș, 22 aprilie 1925, Carol și Iustina
106	Csiszér Augustin	16 octombrie 1952	183	Vețca, 8 iulie 1926, Augustin și Maria
107	Buzogány Ludovic	13 mai 1951	Abandon	Este încorporat în armată, dosar înaintat
108	Balázs A. Ștefan	10 martie 1953	191	Chendu Mare, 25 martie 1930, Alexandru și Catalina
109	Császár Arcadiu	10 martie 1953	260	Fântânele, 9 februarie 1927, Dionisie și Estera
110	Sánta L. Iosif	3 aprilie 1952	182	Jacodu, 29 iulie 1930, Laurențiu și Berta
111	Varga H. Dionisie	11 octombrie 1952	179	Fântânele, 11 ianuarie 1922, Dionisie și Iuliana
112	Barabás Ludovic	1 februarie 1952	188	Dumitreni, 13 mai 1914, Petru și Maria
113	Koncz Iosif	13 iunie 1952	-	Călimănești, 1 februarie 1921, Andrei și Catalina
114	Györfi Dionisie	1 august 1951	-	Roua, 21 august 1905, Ioan și Amalia

[1] Ilizibil
[2] Ilizibil
[3] Forró; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 20
[4] Kaszta; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 26
[5] Corect: Laslău

115	Márton Sigismund	10 septembrie 1951	-	
116	Nilca[1] Ioan	27 ianuarie 1952	243	Bălăuşeri, 10 aprilie 1929, Ioan şi Ana
117	Moldovan Iuliu	4 februarie 1952	2195	Bordoşiu, 1 ianuarie 1914, Victor şi Bognár Maria
118	Galambfalvi Pavel	17 aprilie 1952	-	
119	Kacsó Dominic	25 aprilie 1952	-	Măgherani, 14 februarie 1924, Dominic şi Rafila
120	Csegzi Dominic	23 octombrie 1951	167	Dej, 25 decembrie 1910, Ioan şi Agneta
121	Nagy Iosif	21 septembrie 1951	165	Eremieni, 27 iunie 1922, Sigismund şi Iuliana
122	Márton Zs. Alexandru	21 septembrie 1951	172	Mărculeni, 6 septembrie 1920, Nicolae şi Iuliana
123	Lokodi Ioan	30 ianuarie 1952	170	Eremitu, 2 decembrie 1922, Ioan şi Estera
124	Urus Valentin	30 martie 1952	174	Păpăuţi, 7 februarie 1909, Ioan şi Nagy Terezia
125	Nagy Iolanda	20 ianuarie 1952	175	Vădaş, 20 octombrie 1921, Carol şi Biró Reghina
126	Lakatos Irina	11 aprilie 1952	Abandon	A fost înaintat dosarul pentru clasare
127	Klinger Elisabeta	28 septembrie 1952	280	Măgherani, 17 iulie 1926, Martin şi Rozalia
128	Csegzi Alexandru	20 ianuarie 1952	201	Bereni, 14 iunie 1925, Alexandru şi Maria
129	Lokodi Gheorghe	27 februarie 1952	169	Câmpu Cetăţii, 21 septembrie 1919, Grigore şi Ana
130	Sofalvi Ileana	17 octombrie 1952	168	Tg.-Mureş, 15 mai 1929, Ştefan şi Raveca
131	Nagy Francisc	10 octombrie 1952		
132	Horváth Ştefan	17 octombrie 1952	173	Gherla, 25 martie 1920, Iosif şi Ecaterina
133	Török Emeric	18 octombrie 1952	204	Mătrici, 27 aprilie 1917, Francisc şi Marcela
134	Vészi Elisabeta	28 septembrie 1951	Abandon	A fost înaintat dosarul pentru clasare
135	Toth Anton	20 noiembrie 1951	171	Mătrici, 11 octombrie 1925, Anton şi Fina Ema
136	Nicula Ioan	10 decembrie 1952	-	Bălăuşeri, 2 iunie 1922, Ioan şi Maria
137	Major Carol	4 iunie 1951	-	Benedic, 20 februarie 1918, Carol şi Ana
138	Molnár Ştefan	31 iulie 1952	-	Bălăuşeri, 18 octombrie 1927, Ştefan şi Varvara
139	Bálint Emil	24 aprilie 1952	-	Lupeni, 3 octombrie 1925, Dionisie şi Hedvig
140	Tréznai Iosif	23 decembrie 1951	-	Sovata, 15 octombrie 1926, Martin şi Elisabeta
141	Veress Francisc	29 mai 1951	-	Sălaşuri, 2 octombrie 1926, Martin şi Vilma
142	Kövári Ioan	20 martie 1953	-	Târnăveni, 30 februarie 1919, Ioan şi Irina
143	Mureşan Ioan	28 ianuarie 1952	242	Gheorgheni, 4 martie 1906, Gavril şi Maria
144	Csiki Dionisie	29 septembrie 1952		
145	Toth Emeric	3 mai 1951	185	Veţca, 2 ianuarie 1915, Ludovic şi Maria
146	Fekete Géza	3 iunie 1951	Abandon	A fost înaintat dosarul pentru clasare
147	Gál Francisc	8 august 1950		Hodoşa, 15 decembrie 1913, Anton şi Amalia
148	Páll Iuliana	12 mai 1953	-	Şiclod, 7 martie 1929,

[1] Nyilka; cf. **Doc. 249**, nr.crt. 107

				Petru şi Lidia
149	Mezei Vasile	18 martie 1953	279	Cracova, 1 noiembrie 1906, Alexandru şi Veronica
150	Mandokhe[1] Carol	20 aprilie 1953	265	Joseni-Ciuc, 2 noiembrie 1929, Ştefan şi Rozalia
151	Mátyás Irma	4 aprilie 1953	222	Sapalto, 21 decembrie 1934, Dominic şi Irma
152	Kosma Mihai	3 aprilie 1953		Odrihei, 14 aprilie 1909, Ioan şi Maria
153	Farkas Lazar	3 aprilie 1953		Grebeniş, 8 aprilie 1913, Iacob şi Domnica
154	Chintuan[2] Ioan	22 noiembrie 1952		Ponticeu-Gherla, 6 martie 1918, Ioan şi Teodora
155	Szabó Francisc	30 iulie 1953		
156	Major[3] Ioan	20 decembrie 1953	216	Vaidacuta, 7 iulie 1922, Ioan şi Maria
157	Péter Edmund	30 mai 1952	217	Ioneşti-Odorhei, 17 aprilie 1919, Edmund şi Maria
158	Pécsi Francisc	28 ianuarie 1952	231	Chibed, 25 octombrie 1929, Ludovic şi Rozalia
159	Polotca L. Ioan	13 noiembrie 1951	250	Sâng. de Pădure, 12 septembrie 1929, Lazar şi Catalina
160	G. Kovács Ernest	22 decembrie 1951	166	Sintereag-Someş, 20 decembrie 1919, Ştefan şi Ileana
161	Zöldi Ladislau	26 iulie 1953	203	Lunca Bradului, 29 ianuarie 1913, Dănilă şi Maria
162	Madaras Béla	28 august 1952	176	Vădaş, 17 februarie 1929, Francisc şi Iuliana
163	Nagy Dominic	2 februarie 1953	181	Bereni, 18 octombrie 1902, Gheorghe şi Susana
164	Garda Dionisie	23 februarie 1923	221	Neaua, 10 iunie 1926, Dionisie şi Sofia
165	Néma Iosif	30 iulie 1953	253	Măgherani, 2 noiembrie 1926, Iosif şi Vajda Iuliana
166	Sfetcu Constantin	20 august 1953	259	Reni /U.R.S.S./, 20 august 1931, Dumitru şi Sofia
167	Dragomir Ilie	26 noiembrie 1953	296	Buzău, 21 august 1914, Dumitru şi Ana
168	Adorjáni Ladislau	22 octombrie 1951	261	Gaia-Mureş, 8 mai 1920, Laurenţiu şi Carolina
169	Haţeganu Ariton	11 decembrie 1952	263	Bobohalma, 12 aprilie 1920, Ariton şi Anica
170	Ţânţăreanu Aurel	18 octombrie 1951	264	Coroisânmartin, 9 noiembrie 1924, Mihai şi Maria
171	Sârbu Constantin	28 iulie 1953	269	Cateasca-Piteşti, 12 iulie 1926, Ioan şi Ecaterina
172	Calogera Natale	16 august 1950	273	Sulina, 17 iulie 1911, Georgio şi Antonia
173	Szilágyi Ioan	25 noiembrie 1953	271	Bârghiş, 13 iulie 1916, Alexandru şi Berta
174	Pálfi Dominic	31 decembrie 1951	224	Tg.-Mureş, 24 februarie 1910, Dominic şi Ana
175	Lucseszka Gheorghe	25 septembrie 1951		Bistriţa, 3 februarie 1906, Petre şi Maria
176	Páll Gh. Dionisie	19 octombrie 1951		Sovata, 30 martie 1929, Gheorghe şi Bakó Irma
177	Kirila Sigismund	6 iunie 1951	-	Ilieşi-Sovata, 17 iulie 1929, Ioan şi Ana

[1] Mondik; cf. **Doc. 249**, nr.crt. 18
[2] Chintoan; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 11
[3] Maior; cf. **Doc. 249**, nr.crt. 14

178	Kálmán Emeric	22 noiembrie 1951	-	Ghindari, 10 mai 1920, Dionisie şi Iuliana
179	Gedő Francisc	23 iulie 1953	-	Atid, 19 iulie 1915, Francisc şi Rozalia
180	Demény Gizela	2 iulie 1953	-	Ghindari, 26 iunie 1927, Martin şi Susana
181	Cociş Gh. Ioan	10 ianuarie 1953	-	Sâng. de Pădure, 8 iunie 1926, Gheorghe şi Maria
182	Vancea St. Moise	2 decembrie 1952	-	Sâng. de Pădure, 3 septembrie 1900, Ştefan şi Maria
183	Barabás Ernest	21 august 1953	-	Agrişteu, 7 august 1913, Ioan şi Susana
184	Várbeli Ştefan	24 februarie 1950	-	Tg.-Mureş, 21 decembrie 1912, Ştefan şi Majer Vilma
185	Nagy Alexa[ndru]	24 februarie 1950	-	Medişoru Mic-Odorhei, 27 septembrie 1900, Moise şi Elisabeta
186	Szabó Vilhelm	7 august 1953	-	Sălaşuri, 10 aprilie 1927, Mihai şi Amalia
187	Kovács Adalbert	11 august 1953	2177	Ocna de Sus, 5 aprilie 1912, Ioan şi Lidia
188	Pop Viorel	8 noiembrie 1952	2168	Pogăceaua, 5 februarie 1907, Petru şi Eugenia
189	Ionescu Calineşti	12 septembrie 1953	1709	Drăgăneşti, 30 ianuarie 1921, Mihai şi Margareta
190	Ormenişan Gheorghe	18 martie 1954	2154	Fânaţe, 18 iulie 1921, Dionisie şi Emilia
191	Schmidt Andrei	18 martie 1954	2153	Filitelnic, 30 noiembrie 1904, Andrei şi Catalina
192	Iszlai Petru	29 martie 1954	2219	Gă[i]eşti, 18 martie 1924, Petru şi Rozalia
193	Ghenea Marius	27 martie 1954	2197	Tg.-Mureş, 5 martie 1934, Grigore şi Ecaterina
194	Mocanu Ioan	10 martie 1954	2112	Zărneşti, 25 ianuarie 1927, Gheorghe şi Filofteia
195	Obretin Mihai	17 februarie 1954	2198	Secara-Buc., 11 august 1932, Dumitru şi Ştefania
196	Páll Ioan	24 februarie 1954	2201	Medişoru Mare, 22 noirembrie 1905, Ioan şi Gizela
197	Vészi Ludovic	1 aprilie 1954	2227	Goreni-Reghin, 3 decembrie 1927, Pavel şi Susana
198	Benedekfi Francisc	1 aprilie 1954	2226	Torba, 4 decembrie 1920, Francisc şi Sara
199	Nagy Iosif	1 aprilie 1954	2224	Gogor-Sighişoara, 5 august 1921, Francisc şi Ana

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 603, f. 20-27v.

245.

1954 aprilie 8, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: instrucţiuni privind lichidarea unor lipsuri în munca cu agentura informativă.

DIRECŢIUNEA REGIONALĂ M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Nr. 300/8182
8 aprilie 1954

STRICT SECRET
Ex.nr. 8

SECŢIA RAIONALĂ M.A.I.
Sângeorgiu de Pădure

În urma analizei şi studierii materialului informativ trimis de raioane, material furnizat de agentura informativă în perioada 1-15 martie a.c., denotă o serie de lipsuri, care îşi găsesc expresia în următoarele cauze:

- Agentura informativă nu a fost suficient dirijată, instruită şi educată pentru a aduce un randament real muncii de securitate în descoperirea şi depistarea elementelor contrarevoluționare.

- Nu există încă o agentură calificată, capabilă să pătrundă în clandestinitatea elementelor dușmănoase, care pun la cale şi săvârşesc o serie de acțiuni contrarevoluționare, datorită cărui fapt nu am reuşit să prevenim din timp acțiunile criminale puse la cale de aceste lepădături ale societății.

- Nu s-a ținut o legătură organizată şi bine planificată de către organele de securitate cu agentura ce o au în obiectivele şi sectoarele ce le deservesc. Aceasta s-a făcut mai mult la întâmplare şi nu pe baza unei înțelegeri reciproce între lucrătorul de securitate şi informator.

- Unii lucrători de securitate dovedesc nepăsare şi dezinteres în munca cu agentura în sensul că primesc de la informatori material de slabă calitate, fără nici un conținut în ceea ce priveşte munca de securitate, iar atunci când primesc astfel de material nu arată informatorilor ce anume interesează organele noastre de securitate şi cum trebuie să-şi ducă sarcina la îndeplinire. Nu se duce o muncă de educare pentru ca informatorii să vadă necesitatea îndeplinirii sarcinilor trasate, iar în cazurile când s-a făcut, aceasta a fost numai în mod superficial şi fugitiv, sub pretextul că sunt foarte aglomerați în lucrări, fără însă a ține cont că baza muncii de securitate este munca cu agentura şi instruirea ei.

- Sunt cazuri când se primesc materiale informative de valoare şi cu un conținut bogat, însă acestea nu sunt exploatate la timp sau în modul cel mai just. Această lipsă se datoreşte în primul rând tovarăşilor comandanți de raioane, care nu controlează şi trag la răspundere pe lucrătorii de securitate care dovedesc astfel de lipsuri. Ba, ceva mai mult, sunt comandanții de raioane şi ajutorii lor care nu au legătură cu informatorii cei mai prețioşi, nu conduc acțiunile cele mai importante şi nu pretind lucrătorilor din subordine să-şi dirijeze agentura în acțiuni concrete sau pentru urmărirea problemelor importante.

- Informatorii nefiind instruiți, educați şi dirijați, dau materiale informative de slabă calitate, tratează probleme generale, de suprafață, şi unele fără nici un conținut în ceea ce priveşte munca de securitate, ca de exemplu:

La raionul Gheorgheni, într-o notă informativă din 6 martie a.c., primită de la inf. „Borcea" se arată că un individ semnalat şi prin alte note informative date anterior, situația lui s-a îmbunătățit întrucât cel semnalat şi-a recunoscut lipsurile față de mai mulți colegi ai săi, fapt ce nu interesează securitatea statului.

La raionul Toplița inf. „Țepeş", într-o notă dată la 12 III a.c., semnalează că un[ui] individ i s-a expirat termenul permisului de pescuit şi el totuşi continuă să pescuiască.

La raionul Reghin inf. „Ogaru" prin nota informativă dată la 11 III a.c., deşi nu are un cuprins mai mare decât 10 rânduri, totuşi tratează diferite probleme, însă nimic concret, ca de ex. că la Cooperativă nu se găseşte fier de plug, că la magazinele textile nu se găsesc articole de îmbrăcăminte, că în ziua de 7 III a.c., el împreună cu alți cetățeni a consumat vin şi unul dintre aceştia, fiind beat, a arătat că tovarăşii de la Securitate şi Miliția Reghin sunt beți, fapt ce este caracterizat de in[f.] că individul semnalat este nemulțumit de conducerea statului de azi.

La raionul Sf. Gheorghe, inf. „Golea" semnalează că un delegat sătesc dintr-o comună, trântind căciula de pământ, el a spus că nu are nevoie de G.A.C. sau T.O.Z., întrucât este sătul. În această notă nu se arată că cine este acel semnalat, de ce a avut această afirmație, dacă nu este influențat etc.

La raionul Odorhei inf. „Moraru", nefiind bine instruit şi dirijat, într-o notă informativă dată la 10 III a.c., semnalează anumite chestiuni reieşite dintr-o şedință a colectivului „Sanepid", dar nu rezultă nimic concret şi aproape nu se înțelege ce vrea să spună.

La raionul Tg.-Mureş, materialele furnizate de informatori sunt în majoritate cu caracter general, totodată s-a adoptat şi o metodă formală de redactare a materialului informativ, întrucât sunt numai punctele bătute la maşină ca: sarcini trasate, măsuri luate şi observații, însă la aceste puncte nu se arată nimic.

Cazuri similare cu cele arătate mai sus sunt cunoscute şi la celelalte raioane ce nu au fost citate mai sus.

În vederea lichidării lipsurilor manifestate în munca cu agentura organelor noastre de securitate, se vor lua următoarele măsuri:

- Tovarăşii comandanți de raioane vor lua măsuri de organizare a unei rețele informative calificate, capabilă să pătrundă în clandestinitatea elementelor contrarevoluționare cu scopul de a se descoperi intențiile acestora, înainte ca ei să-şi pună în aplicare planurile lor criminale.

- Cu cei mai valoroşi informatori vor ține legătura comandanții de raioane şi ajutorii lor, pentru ca înşişi ei să fie un exemplu în fața subalternilor.

- Lucrătorii de securitate ce țin legătura cu agentura informativă să fie minuțios pregătiți de felul cum trebuie să lucreze cu informatorii, cum trebuie să facă educarea, instruirea şi dirijarea lor în probleme concrete, ce sarcini trebuie să se traseze informatorilor, cum să fie îndeplinite aceste sarcini, cum să redacteze notele informative şi cum trebuiesc exploatate.

Acestea se vor putea obține numai prin respectarea următoarelor criterii:

- În momentul când lucrătorul de securitate se întâlneşte cu informatorul şi primeşte materialul informativ, se va discuta asupra fiecărei note pentru a se putea completa cu toate indiciile necesare şi cu această ocazie i se va arăta şi informatorului cum trebuie prezentat materialul în viitor.

- După ce nota este completată în raport cu conținutul, după o analiză justă şi bine gândită i se vor trasa sarcini informatorului, dar nu aşa cum s-a făcut în general, ca de ex. „Vei urmări în continuare activitatea celui semnalat" sau „Vei căuta să afli legăturile lui" etc. Deci este necesar ca atunci când se trasează sarcini informatorului, să se arate şi cum trebuie îndeplinită această sarcină, ce metode trebuie să folosească informatorul pentru a obține acest rezultat, ținându-se cont că [dacă] un informator nu este ridicat la nivelul corespunzător sarcinilor de securitate şi dacă nu este bine instruit şi dirijat poate fi uşor deconspirat.

- Când lucrătorul de securitate se reîntoarce la reşedința instituției, va proceda de îndată la exploatare în timpul cel mai scurt a materialului informativ în raport cu importanța ce o prezintă acest material. În această operațiune, tovarăşii respectivi vor fi sprijiniți efectiv şi controlați cu chibzuință de tovarăşii comandanți ai raioanelor şi ajutorii lor, şi să nu fie lăsată la voia întâmplării exploatarea materialului.

- După exploatarea fiecărei note, trebuie să aibă trecut după conținutul notei următoarele puncte:

a. Nota Biroului (N.B.). La acest punct se va arăta cine este cel semnalat în notă, dacă are dosar de verificare sau acțiune, dacă este semnalat pentru prima dată, dacă este semnalat în urma unei sarcini concrete, din inițiativa informatorului etc.

b. Sarcini trasate informatorului. La acest punct se vor arăta concret şi exact sarcinile ce i-au fost trasate informatorului, cum i-a fost indicat să procedeze pentru a obține rezultatele cerute de organele noastre. Menționăm că atunci când se trasează sarcini este absolut necesar a se documenta organul de securitate prin discuții purtate cu informatorul, dacă acesta are posibilități de a îndeplini sarcina respectivă, care este părerea şi cum crede informatorul că va putea îndeplini această sarcină şi numai după aceasta organul nostru să arate concret informatorului ce trebuie să facă şi cum.

c. Măsuri luate. La acest punct se va arăta concret ce facem cu nota respectivă, ca de ex. o vom pune la dosarul de verificare sau acțiune şi pentru ce, vom deschide dosar de verificare sau acțiune şi de ce este necesar acesta, vom semnala altor unități pentru a se lua măsuri sau se va strânge material compromițător sau este necesar a se dirija un alt informator pentru concretizarea problemelor semnalate sau recrutarea unei a doua linii informative etc.

Pentru a se lucra în mod organizat şi sistematic, atât în ceea ce privește munca cu agentura, cât şi îndeplinirea celorlalte sarcini de securitate, tovarășii comandanți de raioane vor lua măsuri ca lucrătorii de securitate din subordine să-şi întocmească planuri de muncă concrete în care să-şi includă sarcinile ce le au de îndeplinit pe perioada de o săptămână sau o lună. Nu se va arăta în nici un caz la punctele din aceste planuri că: până la data de 25 aprilie a.c. voi trece în evidență pe obiectiv sau problemă 10 elemente sau până la 15 IV a.c., voi recruta doi informatori în problema cutare sau cutare. La aceste puncte de plan se va arăta de ce este necesară îndeplinirea sarcinilor respective, cum se va face aceasta, ca de ex.: 1. Punct de plan. Întrucât nu toate elementele legionare sau de altă nuanță politică, cum sunt membrii „Partidului Ardelean, Reînnoirii Maghiare, Crucea cu Săgeți" etc., sunt trecuți în tabel fişă cu suspecți, întrucât nu posedăm suficient material compromițător asupra lor, până la 15 IV a.c. voi culege materialele necesare asupra numiților ŞIPOŞ IOAN, VICTOR DUMITRESCU, GÖDŐ ÁRPÁD etc. Pentru a fi trecuți în tabel fişă de suspecți în dosarul de problemă sau obiectiv. 2. Avem un dosar de verificare asupra lui STAN VASILE, urmărit pentru activitate contrarevoluționară, întrucât activitatea acestuia este urmărită numai printr-o singură linie care nu are suficientă pătrundere sau necesită a se verifica materialul obținut, până la 25 IV. a.c. voi strânge materialul necesar, studia şi recruta pe numitul IONESCU VASILE sau altul ce a fost punctat în acest scop.

În ceea ce privește legătura cu informatorii, se vor întocmi grafice de întâlniri pe perioada de maximum una lună. Aceste grafice vor trebui să oglindească numele conspirativ al inf., ziua când este programată întâlnirea şi ora respectivă, dacă informatorul a dat material, dacă nu a dat material, dacă a avut loc întâlnirea cu inf. sau nu şi locul de întâlnire. Graficele de întâlnire vor fi păstrate de către fiecare tovarăş în parte chiar după expirarea lor, întrucât citind aceste grafice se va putea constata după o perioadă de 6 luni dacă informatorul a furnizat material, dacă a venit regulat la întâlniri, dacă organul de securitate a ținut legătura în mod regulat cu agentura sau nu. După aceste criterii se va putea face şi caracterizarea informatorului.

Odată cu prezentul vă trimitem câte un model de grafic de întâlnire cu informatorii, cât şi materialul informativ ce ne-a fost înaintat pentru verificare (acolo unde a fost trimis), urmând ca dvs. să procedați de îndată la exploatarea acestui material conform rezoluțiilor ce sunt propuse pe aceste materiale.

Şeful Dir. Regionale
Maior Kovács Mihail

Şeful Serviciului
Lt.Maj. Cornea Vlad

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 627, f. 57-62.

246.

1954 aprilie 10, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: precizări privind executarea ordinului nr. 60 al ministrului de interne.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Nr. 300/8233
10 aprilie 1954

STRICT SECRET
Ex.nr. 6

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I.
Sângeorgiu de Pădure

Pentru a se aplica întocmai şi în bune condițiuni ordinul nr. 60 al tov. Ministru ALEXANDRU DRĂGHICI, din 1 martie a.c., se fac următoarele precizări:

1. Se interzice în mod categoric ca atunci când se abandonează informatorii prevăzuți de ord. 60 al tov. Ministru să se arate informatorilor că măsurile se iau pe baza acestui ordin sau alte dispoziții.

În timpul abandonării informatorilor se va proceda cu mult tact şi se va găsi pentru fiecare caz în parte câte un motiv plauzibil, fără însă a li se da de înțeles că această operațiune este o măsură generală.

2. Membrilor de partid care vor fi scoşi din rețeaua informativă li se va arăta că ei pot ajuta oricând organele M.A.I. cu orice problemă când este vorba de descoperirea duşmanului de clasă, aşa cum de altfel are datoria fiecare om cinstit din țara noastră.

3. Informatorii ce sunt membri de partid şi care lucrează în acțiuni concrete nu vor fi scoşi din rețeaua informativă decât numai după definitivarea acțiunilor.

4. Informatorii dubli şi dezinformatorii vor fi scoşi din rețea în mod treptat, fără ca ei să înțeleagă motivul scoaterii.

Primele măsuri se vor lua de organele noastre pentru scoaterea din rețea a acestei categorii de informatori vor fi următoarele:

În primul rând, acestora nu li se vor trasa sarcini în continuare și în mod treptat întâlnirile se vor face tot mai rar, iar după o oarecare perioadă se întrerupe legătura definitiv.

Dosarele acestora vor fi predate la Secția „C", fără a se lua angajamente de abandonare.

În referatele de abandonare se va arăta că aceștia au fost informatori dubli sau dezinformatori și din această cauză nu li s-au luat angajamente de abandonare. În astfel de cazuri, dosarele respective vor trebui să conțină material din care să rezulte că au fost informatori dubli sau dezinformatori.

În raport cu importanța materialului ce-l posedăm despre activitatea lor trădătoare, aceste elemente vor fi luate în acțiuni de verificare sau informative pentru a se putea lua măsuri împotriva lor.

Șeful Dir. Regionale
Maior Kovács Mihail

Șeful Serviciului
Lt.Maj. Cornea Vlad

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 627, f. 63-64.

247.

1954 mai 6, Târgu-Mureș. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport cu propuneri privind modificarea unor sectoare.

M.A.I. Reg. Aut. Maghiară
Secția Raională Tg.-Mureș
Nr. 180.976 din 6 Mai 1954

STRICT SECRET

Către,
Direct. Reg. M.A.I. Reg. Aut. Maghiară

Raportăm [că] pentru îmbunătățirea muncii în cadrul raionului Central, am făcut o restudiere a întregului raion și am găsit necesar să venim cu unele [propuneri], în vederea unor schimbări prin modificarea sectoarelor, după posibilitățile de cuprindere mai bună și a frecventării acestora prin căile de comunicație prin care [le] putem cuprinde mai ușor, astfel propunem următoarea repartizare a comunelor pe sectoare:

Sectorul Nr. I va cuprinde comuna Mureșeni, com. Ungheni, com. Gh. Doja, com. Crăciunești și Cornești cu 11 sate, ca sectorist în acest sector propunem pe tov. Lt. Gombos Andrei.

Sectorul Nr. II va cuprinde comunele Iedu, Corunca, Acățari și Oaia cu 10 sate, ca sectorist în aceste comune propunem pe tov. Slt. Vizi Nicolae.

Sectorul Nr. III va cuprinde com. Sângeorgiu de Mureș, Ernei, Dumbrăvioara și Călușeri cu 4 sate, ca sectorist tov. Slt. Borsos Francisc.

Sectorul Nr. IV va cuprinde com. Sântana de Mureș, Voiniceni, Ceuaș, Săbed și Mădăraș cu 8 sate, ca sectorist tov. slt. Gaston Ioan.

Sectorul Nr. V va cuprinde com. Sâncraiu de Mureș, Sântioana, Berghia, Pănet și Band cu 5 sate, ca sectorist tov. Slt. Darvas Ioan.

Sectorul Nr. VI va cuprinde com. Glodeni, Păingeni, Gornești, Voivodeni și Iara de Mureș cu 6 sate, ca sectorist tov. Lt. Codarcea Ioan.

Sectorul Nr. VII va cuprinde com. Miercurea Nirajului, Vărgata, Șardu Nirajului și Hodoșa cu 12 sate, ca sectorist tov slt. Daniel Daniel.

Sectorul Nr. VIII va cuprinde comunele Troița, Gălești, Păsăreni, Gălățeni și Sânvasii, ca sectorist tov. Slt. Hasenec[1] Iosif.

În secretariat, în locul tov. Lazar Elena, care a fost mutată ca dactilografă la secția „C", am instalat pe tov. Lt. Bakó Ladislau și acesta mai mult pe motivul că sănătatea tovarășului nu prea permite să umble prea mult și pentru munca de secretariat, cunoscând munca de securitate destul de bine, va putea să conducă destul de bine secretariatul și tov. sectoriști, fiind totodată un sprijin real comandantului și ajutorului, care vor putea să se ocupe mai activ de munca de control și sprijin al tov. sectoriști în teren.

Pe tov. Lt. Gombos Andrei l-am schimbat din vechiul sector și, după repartiția de mai sus primește un sector mai important, unde avem și industrie și în care sector vechiul sectorist, Slt. Vizi Nicolae, nu a putut face față sarcinilor.

Cauza schimbării tov. Lt. Codarcea din vechiul sector este aceea că tov. în urma unor abateri ce a făcut, pentru care a fost și sancționat și a pierdut prestigiul, și pentru prevenirea continuării abaterilor, noul sector care i-a fost repartizat este un sector unde nu se produc băuturi alcoolice.

Față de cele de mai sus binevoiți a dispune.

Șeful secției raionale
Căpitan Friedmann Alexandru

Lt. Botescu Aurel

[1] Corect: Haszenek; cf. **Doc. 314**

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 478, f. 161-161v.

248.

1954 mai 6, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: proces-verbal întocmit cu ocazia controlului reţelei informative.

PROCES-VERBAL

Încheiat azi 5 Mai 1954, între noi Lt. SZABÓ ALEXANDRU din Direcţia Regională M.A.I. Regiunea Autonomă Maghiară şi Lt. BUTYKA GHEORGHE, şeful Secţiei Raionale M.A.I. Sângeorgiu de Pădure, cu ocazia controlului efectuat şi sprijinul dat la această secţie raională M.A.I.

Verificarea reţelei informative:

S-au verificat un nr. de 148 dosare personale de informatori, conform evidenţei statistice a Secţiei „C", dintre care 27 dosare se încadrează în Ordinul tov. Ministru nr. 60, care vor trebui să fie abandonaţi până la data de 20 Mai 1954.

Cu ocazia verificării s-a găsit un dosar personal de informator la această Secţie Raională M.A.I. trimis de către Serviciul III din Dir. Reg. M.A.I. Regiunea Autonomă Maghiară, cărui dosar până în prezent nu i s-a făcut comunicare către Secţia „C" conform directivei.

S-au mai găsit un nr. de 41 dosare personale de informatori neînregistrate, care au fost deschise în cursul anilor 1949, 1950, 1951 şi 1952, care nu puteau fi întrebuinţaţi şi formau un balast în cadrul reţelei informative a org. securităţii statului şi care urmează să fie abandonaţi, totodată completându-se câte o fişă model nr. 1, până la data de 10 Iunie 1954.

S-au găsit un nr. de 70 dosare personale de informatori întocmite conform directivei, iar cca. 78 dosare la care lipsesc unele piese, ca ex. referatul despre felul cum a decurs recrutarea, lista de legături şi autobiografia.

Fişele cartotecă model nr. 1 s-au găsit împreună cu dosarele personale de informatori în fişetul locţiitorului şefului Secţiei Raionale M.A.I., conform ordinului M.A.I. Fişele nu au fost intercalate alfabetic, ci pe sectoare.

Pe fişa cartotecă m[odel] nr. 1 la observaţii s-au făcut specificări despre schimburile survenite în reţeaua informativă d[o]ar asupra două dosare personale de informator nr. 166, 2113, dintre care primul a fost transferat prin intermediul serviciului III Secţiei Raionale M.A.I. Reghin, iar al doilea, serviciului IV, din Dir. Regională M.A.I. Reg. Aut. Maghiară, fără a se face comunicare secţiei „C", conform directivei, în care sens s-a dat ordin ca în cel mai scurt timp să se facă comunicările necesare secţiei „C".

La Secţia Raională M.A.I. Sâng. de Pădure sunt deschise un nr. de 8 acţiuni de verificare, dintre care s-au putut verifica un nr. de 5 acţiuni de verificare, iar 3 acţiuni de verificare, împreună cu 7 dosare de obiectiv au fost închise în sertarul de la biroul tov. Plut. BURUS GAVRIL, care se află în concediu, şi care dosare de obiec. şi acţiuni de verificare nu au putut fi verificate.

La dosarele de acţiune de verificare nr. 69, 71, 70, 80 nu s-au găsit fişe cartotecă model nr. 1, de asemeni, s-a găsit un dosar de grup înregistrat sub nr. 1 la care nu s-a întocmit fişa cartotecă m[odel nr.] 2.

Cu ocazia controlului efectuat s-a dat sprijin practic care a constat în:

Am intercalat fişele model nr. 1 ale reţelei informative şi am complectat fişa de control pentru reţeaua informativă împreună cu tov. Lt. SZÁSZ C. IULIU.

Am explicat şi am citit din directivă de la paginile 28-29, ce se referă la categoriile de suspecţi trecuţi în evidenţă, pe lângă dosarele de obiectiv.

S-au mai dat explicaţii ca înainte de a trece un element suspect în evidenţă, să se facă verificarea prealabilă la cartoteca generală a elementelor duşmănoase, iar după ce primeşte rezultatul negativ, va completa fişa cartotecă m[odel] nr. 2 conform directivei, pag. 28-29, care vor fi înaintate secţiei „C" împreună cu cererile de verificare, verifica[te] anterior, împreună cu tabelul fişe prescurtat conform directivei.

S-au dat explicaţii şi s-a indicat pag. din directivă referitor la obţinerea aprobării deschiderii dosarului de grup, individual, verificare şi urmărire locală, unde lucrătorul operativ va face în loc de referat o hotărâre, conform directivei, la fel se va proceda şi la închiderea dosarelor respective, conform directivei, pag. 45.

În legătură cu dos. de obiectiv, s-au dat explicaţii ca tabelul fişe să fie pus la capitolul II, iar pe lângă cap. II să aibă o mapă anexă pentru materialul informativ, la fel şi pentru cap. IV se va face o mapă anexă unde se vor păstra rezultatele cenzurii şi diferite scrisori.

S-au dat explicaţii în legătură cu clasarea fondului de corespondenţă, opisarea lucrărilor pe luni şi zile, conform directivei, pag. 210.

Corespondeţa pe linia reţelei informative să fie expediată numai prin „C.P.".

Lt. Szabó Alexandru

Văzut
Şeful Secţiei Raionale M.A.I. Sâng. de Păd.
Locotenent Butyka Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 603, f. 6-7.

249.

<1954 mai 6>, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: tabele cu informatorii existenți, pe sectoare, cu informatorii scoşi din rețea, abandonați sau transferați.

Rai. SÂNGEORGIU DE PĂDURE

TABEL

Despre informatorii existenți şi cei care se încadrează în Ord. nr. 60

SECTORUL I

Nr. crt.	Numele şi prenumele	Numele conspirativ	Nr. de înregistrare	Categoria	Problema în care lucrează
1	Oltean Nicolae	„Oroianu Vasile”	254	Necalificat	Sect. particular
2	Albert Iosif	„Almási Oláh”	256	Necalificat	G.A.C.
3	Chintoan Ioan	„Chinciescu Chirilă”	2232	Necalificat	Particular
4	Nagy Alexandru	„Nemes Coloman”	2233	Necalificat	Particular
5	Foro[1] Andrei	„Florica Aurel”	189	Necalificat	Particular
6	Csiszér Augustin	„August”	183	Necalificat	Particular
7	Santa L. Iosif	„Oltenița Ilie”	182	Necalificat	Particular
8	Demeter Andrei	„Demeni[2] Andrei”	180	Necalificat	Particular
9	Lokodi Ioan	„Lac”	187	Necalificat	Particular
10	Zălog I. Emil	„Păduraru Iacob”	177	Necalificat	Particular
11	Mayas[3] Irma	„Venus Veronica”	222	Necalificat	Particular
12	Toth Emeric	„Tolan Edmund”	185	Necalificat	Particular
13	Péter Eimund[4]	„Petrescu Ioan”	217	Necalificat	Reformați
14	Maior Ioan	„Mate Alexandru”	216	Necalificat	Fugari
15	Császár Iosif	„Balogh István”	2235	Necalificat	G.A.C.
16	Török Alexandru	„Tudor Aurel”	192	Necalificat	Sect. particular
17	Ormenişan Gheorghe	„Tudosie Ioan”	2154	Necalificat	Fugari
18	Mondik Carol	„Rotaru Gheorghe”	265	Necalificat	Sect. particular
19	Koncz Iosif	„Costică Ioan”	248	Necalificat	G.A.C.
20	Iszlai Petre	„Boldizsár Gáspár”	2219	Necalificat	G.A.C.
21	Albert Mihai	„Mihailovici Ilie”	193	Necalificat	G.A.C.
22	Schmit[5] Andrei	„Fekete Márton”	2153	Necalificat	Fugari
23	Toth B. Andrei	„Ban Simon”	186	Necalificat	Particular
24	Sipos Moise	„Flueraş Petre”	178	Necalificat	Particular
25	Nicula Ioan	„Nicoară”	2234	Necalificat	T.O.Z.
26	Kerekes Coloman	„Keresztes Ioan”	190	Necalificat	Sect. particular
27	Balázs A. Ştefan	„Boilă Dumitru”	191	Necalificat	Sect. particular
28	Toth H. Carol	„Korondi Alexandru”	184	Necalificat	Sect. particular
29	Varga H. Dionisie	„Varo Vaida”[6]	179	Rezident	T.O.Z.

SECTORUL II

30	Sfetcu Constantin	„Stănescu Ilie”	259	Calificat	Energ. electrică
31	Ghenea Marius	„Marinescu Petre”	2197	Necalificat	Energ. electrică
32	Mocanu Ioan	„Ionescu Vasile”	2112	Necalificat	Energ. electrică
33	Tânțăreanu Aurel	„Forța Victor”	264	Necalificat	Energ. electrică
34	Hațegan Ariton	„Curentul”	263	Necalificat	Energ. electrică
35	Szilágyi Ioan	„Silvester”	271	Necalificat	Energ. electrică
36	Cologera Natale	„Crăciun Ioan”	273	Necalificat	Energ. electrică
37	Sârbu Constantin	„Nae”	269	Necalificat	Energ. electrică
38	Császár Arcadiu	„Árpád”	260	Necalificat	Energ. electrică
39	Varga Vilma	„Varó Maria”	272	Necalificat	Energ. electrică
40	Páll Ioan	„Vass Áron”	2201	Necalificat	Energ. electrică

[1] Forró; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 20
[2] Demény; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 15
[3] Mátyás; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 44
[4] Edmund; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 63
[5] Schmidt; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 70
[6] „Varró Vajda”; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 89

SECTORUL III

41	Török Emeric	„Körösi Imbre[1]”	204	Necalificat	Sect. particular
42	Madaras Ioan	„Márton Mihai”	164	Necalificat	Sect. particular
43	Csegzi Dominic	„Csota Victor”	167	Necalificat	Sect. particular
44	Lokodi Gheorghe	„Crocodil Iacob”	169	Necalificat	Sect. particular
45	Lokodi Ioan	„Posta Carol”	170	Necalificat	Sect. particular
46	Toth Anton	„Tulcea Ioan”	171	Necalificat	Sect. particular
47	Horvát Ştefan	„Butoi Ioan”	173	Necalificat	Sect. particular
48	Madaras Béla	„Marosi Iosif”	176	Necalificat	Sect. particular
49	Nagy Dominic	„More Dominic”	181	Necalificat	Sect. particular
50	Klingher Elisabeta	„Keler Iboia[2]”	280	Necalificat	Sect. particular
51	Néma Iosif	„Német Iosif”	253	Necalificat	Sect. particular
52	Sofalvi Ileana	„Siklodi Iuliana”	168	Necalificat	Sect. particular
53	Vészi Ludovic	„Vizi Mihai”	2227	Necalificat	Sect. particular
54	Benedekfi Francisc	„Budai Iosif”	2226	Necalificat	Sect. particular
55	Nagy Iosif	„Kocsis Ioan”	2224	Necalificat	Sect. particular
56	Nagy Iosif	„More Iakab[3]”	165	Necalificat	G.A.C.
57	Márton Zs. Alexandru	„Martonovici Áron”	172	Necalificat	G.A.C.
58	Urus Valentin	„Pădure Vilmos”	174	Necalificat	Sect. particular

SECTORUL IV

59	Lá[n]czkor Iosif	„Lemberfi Francisc”	238	Necalificat	Sect. particular
60	Demény Ioan	„Dănilă Ioan”	237	Necalificat	Sect. particular
61	Farcaş Ioan	„Lupu Ioan”	249	Necalificat	Sect. particular
62	Bodó Magdalena	„Nagy Margareta”	236	Necalificat	Sect. particular
63	Poloczka[4] I. Ioan	„Poldescu Ioan”	250	Necalificat	Cooperații
64	Nurigzsán[5] Iuliu	„Kiss Francisc”	251	Necalificat	Sect. particular
65	Felméri Béla	„Felegvári Jenő”	252	Necalificat	Textilă
66[6]		„_____ Lajos”	235	Necalificat	Gosp. locală
67	Dimény[7] Ludovic	„Demeter Dionisie”	227	Necalificat	T.O.Z.
68	Kaszta Rozalia	„Robert Maria”	228	Necalificat	Cooperații
69	Huszár Carol	„Halász Ienő[8]”	230	Necalificat	Textila
70	Pécsi Francisc	„Bega Ioan”	231	Necalificat	Sect. particular
71	Hajducs[9] Ioan	„Hajnal Carol”	233	Necalificat	T.O.Z.
72	Salot[10] Anton	„Santa Ioan”	234	Necalificat	Telecomunicații
73	Obretin Mihai	„Constantin Ionescu”	2198	Necalificat	Textila
74	Orbán Eugen	„Orbulescu Ioan”	2194	Necalificat	Cooperații
75	Moldovan Iuliu	„Munteanu”	2195	Necalificat	Sect. particular
76	Szabó Coloman	„Oltenia”	2228	Necalificat	Procuratură
77	Birton Iuliu	„Beres”	2229	Necalificat	Finanțe
78	Vancea Moise	„Volga”	2230	Necalificat	Cooperații
79	Ambrus Rozalia	„Molnar Margareta”	2231	Necalificat	Sft. Popular
80	Rafai Andrei	„Roza”	2241	Necalificat	Iehovistă

SECTORUL V

81	Sebesten[11] M. Ioan	„Seres Dénes”	213	Necalificat	Sect. particular
82	Koncz Andrei	„Kántor Ştefan”	219	Necalificat	Sect. particular
83	Botha Dionisie	„Bakó Laurențiu”	215	Necalificat	Reformat
84	Major Moise	„Erdös Mihai”	211	Necalificat	G.A.C.

[1] Imre; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 83
[2] Posibil: Ibolya
[3] „Mare Iacob”; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 57
[4] Polotca; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 66
[5] Nuridzsán; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 53
[6] Fogarasi Alexandru, „Kovácsik Lajos”; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 19
[7] Demény; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 16
[8] Posibil: Jenő
[9] Hajducsi; cf. **Doc. 244**, nr.crt. 78
[10] Salat; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 76
[11] Sebestyén; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 71

85	Szekeres Ştefan	„Székely Simion”	214	Necalificat	Sect. particular
86	Fekete Daniel	„Albescu Traian”	229	Necalificat	Sect. particular
87	Tekeres Emeric	„Toldi Béla”	267	Necalificat	Sect. particular
88	Simó Ludovic	„Simon Lungu”	223	Necalificat	Sect. particular
89	Márton Adalbert	„Marton Géza”	205	Necalificat	Sect. particular
90	Mozes Áron	„Kiss Péter”	206	Necalificat	Sect. particular
91	Lörincz Francisc	„Laios[1] Péter”	207	Necalificat	Sect. particular
92	Sebestyén Juliana	„Laiosi[2] Ana”	266	Necalificat	Iehovist
93	Bákai Béla	„Bokor Imbre[3]”	212	Necalificat	G.A.C.
94	Balázs Dionisie	„Gáspár Gyula”	220	Necalificat	Sect. particular

AL COMANDANTULUI ŞI LOCŢIITORULUI

95	Kovács Adalbert	„Balogh Ioan”	2177	Calificat	Iehovist
96	Pálfi Dominic	„Palosi Ştefan”	224	Necalificat	Finanţe
97	Gradomir[4] Ilie	„Petrescu Ioan”	296	Calificat	Energ. Electrică
98	László I. Ladislau	„Lakatos Alexandru”	1958	Necalificat	Aparat de stat
99	Piroska[5] Traian	„Macarie Ilie”	1957	Necalificat	Înv. public
100	Pop Viorel	„Popoi[6] Vilhelm”	2168	Necalificat	Sect. particular
101	Balogh Margareta	„Carpaţi”	257	Necalificat	Sect. particular

SECTORUL VI

102	Biro Gavril	„Guliver Ştefan”	198	Rezident	Ind. lemnului
103	Csegzi Alexandru	„Csiuca[7] Petre”	201	Necalificat	Sect. particular
104	Nagy S. Dionisie	„Diaconescu Costică”	199	Necalificat	Sect. particular
105	Király Carol	„Kovács Mihai”	197	Necalificat	Sect. particular
106	Mozan Elisabeta	„Moraru Beta”	244	Necalificat	Adv. reformişti
107	Nyilka Ioan	„Lucacs[8] Nicolae”	243	Necalificat	Ind. lemnului
108	Simon Alexandru	„Iancu Jianu”	241	Necalificat	P. Ardelean
109	Sántha Blaziu	„Szépszegi Domokos”	240	Necalificat	Sect. particular
110	Madaras Andrei	„Brasai Carol”	2[3]9	Necalificat	Sect. particular
111	Chirilă Sigismund	„Stanca Vasile”	2236	Necalificat	Fugari
112	Simon S. Carol	„Maşina Molotov”	2237	Necalificat	Ind. lemnului
113	Lucsesc[9] Gheorghe	„Radu Ioan”	2238	Necalificat	Ind. lemnului
114	Kövári Ioan	„Nagy Francisc”	2239	Necalificat	Sanitară
115	Páll Gh. Dionisie	„Barna Iosif”	2240	Necalificat	Fugari
116	Mezei Vasile	„Vasilescu Ionel”	279	Necalificat	Ind. lemnului
117	Szöcs Iosif	„Steaua”	1975	Casă întâlnire	Sect. particular

TABEL

Despre membrii de P.M.R. şi candidaţi care vor fi scoşi din reţeaua informativă, conform ordinului Tov. Ministru Alexandru Drăghici, nr. 60, până la 20 Mai.

1	Csiki[10] Martin	„Csiki Demeter”	278	Necalificat	Sect. particular
2	Zsombori Vilmos	„Zsimbolya Aurel”	276	Necalificat	Sect. particular
3	Iozsa[11] Francisc	„Iosif Emeric”	195	Necalificat	Sect. particular
4	Györgyfi Dominic	„Gyöngyösi Béla”	196	Necalificat	Sect. particular
5	Nagy Dionisie	„Diaconescu Constantin”	277	Necalificat	Sect. particular
6	Drăgan I. Ioan	„Dragoş Vodă”	275	Necalificat	Sect. particular
7	Milotoi Nicolae	„Nicolaevici Alexandr”	194	Necalificat	Sect. particular

[1] Lajos; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 37
[2] Lajosi; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 77
[3] Posibil: Imre
[4] Dragomir; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 17
[5] Posibil: Piroşca
[6] Pápai; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 65
[7] Ciucă; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 13
[8] Posibil: Lukács
[9] Lucseszka; cf. **Doc. 244**, nr.crt. 175
[10] Csehi; cf. **244. 308**, nr.crt. 59
[11] Józsa; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 99

8	Marcu Rozalia	/"Puşcaş"/ „Maria Elena"	200	Necalificat	Ind. lemnului
9	Erdös Béla	„Erdélyi Nicolae"	246	Necalificat	Ind. lemnului
10	Székely Gheorghe	„Tihoner[1] Arcadiu"	202	Necalificat	Extractivă
11	Turtureanu Ecaterina	„Turnătorul Nicolae"	245	Necalificat	Extractivă
12	Mureşan Ioan	„Bucur Constantin"	242	Necalificat	Ind. lemnului
13	Demeter Gheorghe	„Dumitreachi[2]"	270	Necalificat	Energ. electrică
14	Bodi Andrei	„Blănaru"	262	Necalificat	Energ. electrică
15	Adorian[3] Ladislau	„Adria"	261	Necalificat	Energ. electrică
16	Garda Dominic	„Görény Iosif"	221	Necalificat	Sect. particular
17	Nagy Iolanda	„Kici[4] Iustina"	175	Necalificat	Sect. particular
18	Zöldi Ladislau	„Braduly Ioan"	203	Necalificat	Sect. particular
19	Lungu Vasile	„Scurtu Radu"	225	Necalificat	Colectări
20	Iakabfi[5] Iosif	„Erdély Pista"	208	Necalificat	G.A.C.
21	Lupu Iosif	„Lupescu Florea"	209	Necalificat	Sect. particular
22	Ilieş Ghera[6]	„Ilona Ianos[7]"	226	Necalificat	Sect. particular
23	Kovács Gheorghe	„Kiss Péter"	210	Necalificat	Sect. particular
24	Katona Mihai	„Kató Péter"	218	Necalificat	G.A.C.
25	Izsák Iosif	„Izsk[8] Ioan"	247	Necalificat	G.A.C.
26	Biró Iosif	„Bitai Ioan"	255	Necalificat	G.A.C.
27	Barabás Ludovic	„Bărbulescu"	188	Necalificat	Sect. particular

Informatori care au fost abandonați și transferați la alte organe din cadrul Reg. Aut. Maghiară, prin serviciile respective, sunt următoarele:

1	Pop Visarion	„Barbu Ioan"	232	Decedat. Dos. a fost înaintat la „C", nr. C/160.471 din 27 III 1954
2	Kovács Ernest	„Ferencz Andrei"	166	Transferat la Serv. III cu nr. 340/160.666 din 3 III 1954, pentru Rai. Reghin.
3	Nagy Lakatos Ştefan	„Balog Ioan"	2113	Transferat la Serv. IV cu nr. 422/160.745 din 3 IV a.c. Cerut prin nr. 424/6399 Slt. Moldovan
4	Nemes Ştefan	„Noiemvrie"	258	Abandonat. Dos. înaintat cu Nr. C/160.909 din 6 IV 1954, Secției „C".

Adj. Şef
Szász C. Iuliu

Şef Grupa I „C"
Lt. Szabó Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 603, f. 8-12.

250.

1954 iunie, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: situație cu recrutările de informatori, pe perioada 1 ianuarie – 1 iunie 1954.

Secția Raională M.A.I.
Sângeorgiu de Pădure

Situația numerică
despre recrutări de informatori de la 1 ianuarie – 1 iunie 1954.

[1] Tihamér; cf. **Doc. 308**, nr.crt. 68
[2] Posibil: Dumitrache
[3] Adorjáni; cf. **Doc. 244**, nr.crt. 168
[4] Posibil: Kicsi
[5] Jakabfi; cf. **Doc. 244**, nr.crt. 45
[6] Ilyés Géza; cf. **Doc. 244**, nr.crt. 33
[7] Posibil: János
[8] Posibil: Izsák

Calificat	Necalificat	Metodele de recrutare		Categoria socială	Apartenența politică	Profesia	În ce problemă au fost recrutați
		constrângere	convingere				
-	4	1	3	3 – țărani săraci 1 – intelectual	1 – U.T.M. 3 – neîncadrați	3 – agricultor 1 – invățător	Sector agricol privat
-	-	-	-	-	-	-	G.A.C
-	-	-	-	-	-	-	S.M.T.
-	-	-	-	-	-	-	T.O.Z.
-	-	-	-	-	-	-	Colectări
-	-	-	-	-	-	-	Silvicultură
-	-	-	-	-	-	-	Morărit

Șeful raionului
s.s. Butyka Gheorghe

Întocmit de
s.s. Szász C. Iuliu

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 125, f. 59.

251.
1954 iunie, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: situație cu abandonările de informatori, pe perioada 1 ianuarie – 1 iunie 1954.

Secția Raională M.A.I.
Sângeorgiu de Pădure

Situația Numerică
despre abandonările de informatori de la 1 ianuarie – 1 iunie 1954.

Calificat	Necalificat	Metodele de recrutare		Categoria socială	Apartenența politică	Profesia	În ce problemă au fost recrutați
		constrângere	convingere				
-	1	-	1	țăran sărac	1 – P.M.R.	agricultor	Sector agricol privat
-	2	-	2	membri G.A.G.	2 – P.M.R.	1 – agricultor 1 – contabil	G.A.C.
-	-	-	-	-	-	-	S.M.T.
-	-	-	-	-	-	-	T.O.Z.
-	1	-	1	intelectual	P.M.R.	funcționar	Colectări
-	-	-	-	-	-	-	Silvicultură
-	-	-	-	-	-	-	Morărit

Șeful raionului
s.s. Butyka Gheorghe

Întocmit de
s.s. Szász C. Iuliu

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 125, f. 60.

252.
1954 iunie 12, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș: ordin privind supravegherea terenurilor propice pentru paraşutare.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ
BIROUL II
Nr. 214/13.796 din
12 Iunie 1954

STRICT SECRET
Exempl. 1

Către:
M.A.I. SECȚIA RAIONALĂ DE SECURITATE
Personal Tov. Comandant
TÂRGU-MUREŞ

Urmare a ordinului nostru Nr. 214/8.944 din 17 Aprilie 1954.

Există indicii că spionajul american se pregăteşte ca în cursul acestei luni să paraşuteze spioni pe teritoriul R.P.R.

În consecință, începând de la data primirii prezentului ordin şi până la noi dispoziţiuni, veți lua următoarele măsuri:

- Veți ține sub observație în fiecare noapte toate terenurile pretabile pentru paraşutare, identificate pe raza raionului Dvs.
- Veți trece imediat la identificarea şi instruirea agenturii informative existente, pe linia Ordinului 771 şi 603 Cabinet, făcând contacte cu acești informatori la intervale cât mai scurte.
- Vor fi mobilizate organele raionale ale Miliției, până la şefii de post, precum şi oameni de încredere, în scopul de a ne sesiza imediat eventuale violări ale spațiului aerian sau de eventuale paraşutări, precum şi despre apariția elementelor străine şi suspecte de localitate.
- Veți ține contact cu posturile de observații aeriene ale M.F.A.
- Serviciul de noapte atât la Securitate, cât şi la Miliție va fi efectuat de tov. care să fie în măsură ca în caz de alarmă să mobilizeze imediat efectivul.
- Veți întocmi un plan concret în spiritul acestui ordin cu măsurile ce le-ați luat, ce le veți înainta cu primul curier.

Orice sesizare în această problemă veți raporta imediat.

Şeful Direcției Reg. M.A.I.
Maior Kovács Mihail

Şeful Biroului II
Lt. Major Izsák Adalbert

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 468, f. 14.

253.

1954 iunie 28, Bucureşti. Ministerul Justiției către Tribunalul Militar Teritorial Or. Stalin: precizări privind aplicarea articolului 193[1] din C.P.

MINISTERUL JUSTIȚIEI
DIRECȚIA TRIBUNALELOR MILITARE
No. 02192
28.06.1954

SECRET
Exemplarul nr. 5
S.C. 599

Către,
TRIBUNALUL MILITAR TERITORIAL OR. STALIN

Unele tribunale militare teritoriale au cerut relații asupra modului de aplicare a art. 193[1] din Codul penal, în sensul de a se preciza cum se interpretează expresiunea „Activitate intensă contra clasei muncitoare".

Pentru o unitară interpretare şi aplicare a legii vi se comunică avizul dat în acest sens de către Ministerul Justiției, Direcția Studii şi Codificare.

„Textul art 193[1] din Codul penal este inspirat din art. 58[13] Codul penal al R.S.F.S.R., care pedepseşte activitatea sau lupta activă dusă împotriva clasei muncitoare şi a mişcării revoluționare, iar caracterizarea acestei infracțiuni nu se face după criteriul formal al serviciului prestat (în cadrul Ohranei țariste), ci în funcție de faptul dacă persoana respectivă a luptat activ împotriva mişcării revoluționare şi a clasei muncitoare.

Prin «activitate intensă», în sensul art 193[1] din Codul penal, credem că nu trebuie să se înțeleagă o simplă atribuțiune de serviciu, ci o activitate dusă împotriva clasei muncitoare şi a mişcării revoluționare".

Şeful Direcției Tribunalelor Militare
Colonel
/s.s./ I. Moisescu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 476, f. 39.

254.

1954 <iulie>, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: plan de muncă în problema spionajului horthyst, pe perioada 1 iulie – 30 septembrie 1954.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ
BIROUL II

VĂZUT:
Şef. Bir. II

STRICT SECRET

PLAN DE MUNCĂ
în problema spionajului horthyst pentru perioada 1 iulie – 30 septembrie 1954.

În problema spionajului horthyst în Tg.-Mureş avem identificaţi până în prezent 16 indivizi suspecţi care se încadrează în diferite categorii în această problemă. Avem deschise două dosare individuale, unul asupra numitului LÁSZLÓ FRANCISC, avocat din Tg.-Mureş, care din materialul informativ şi din materialul de la Secţia „C" rezultă că a avut legături cu foşti ofiţeri ai contraspionajului horthyst, iar unul asupra numitului Dr. BODOR GÉZA, care a fost informatorul contraspionajului horthyst.

În cazul individului LÁSZLÓ FRANCISC, propun realizarea următoarelor măsuri cu scopul de a stabili activitatea ce o desfăşoară, dacă face spionaj sau nu.

Informatorul „VASILESCU" va fi dirijat ca să stabilească când pleacă în deplasări în alte localităţi şi în special când se deplasează la Bucureşti, pentru a putea pune în supraveghere operativă cu scopul de a stabili legăturile ce [le] are în capitală, de asemenea, va da informaţii şi despre scopul deplasării.

Va fi recrutat ca informator individul BIRINYI GAVRIL, prieten bun cu individul LÁSZLÓ FRANCISC.

Termen de executare 1 august 1954.

Se va cere interceptarea corespondenţei interne şi externe a sus-numitului.

Răspunde de executare Slt. Moldovan Carol.

În cazul numitului Dr. BODOR GÉZA se va lua măsura să fie concretizat materialul existent şi să fie reverificat materialul cu scopul de a putea lua măsuri de lichidare.

Termen de executare 20 august 1954.

Dintre indivizii identificaţi în această problemă se vor deschide două dosare de verificare asupra numiţilor LÁSZLÓ FRANCISC şi TROZNER N., ambii foşti ofiţeri în constraspionajul horthyst.

Pentru identificarea de noi indivizi care au fost în contraspionajul horthyst se vor lua măsuri pentru identificarea activităţii individului DEMETER FRANCISC din Tg.-Mureş, fost şofer al contraspionajului horthyst din Tg.-Mureş, […].

Răspunde de executare Slt. Moldovan Carol.

Sublocotenent Moldovan Carol

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 135, f. 64-64v.

255.
1954 iulie 31, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi 91/1954.

DIRECŢIUNEA REGIONALĂ M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

STRICT SECRET
Exp.nr. 8

ORDINUL
Şefului Dir. Regionale M.A.I.
Nr. 91 din 31 iulie 1954

Analizând munca informativ-operativă desfăşurată de unii ofiţeri de securitate în acţiunea dusă pentru prinderea bandei de terorişti PUSZTAI şi DÉZSI, am constatat lipsuri grave.

Aceste lipsuri dovedesc necunoaşterea Directivelor şi Ordinelor date de Minister, comoditate, lipsa de orientare şi a spiritului de răspundere în muncă.

Astfel, Lt. PAPSAI PAVEL, şeful Serviciului VII din cadrul Regiunii, în toamna anului 1953, cu ocazia şedinţei de analiză a muncii ţinută de tov. Ministru, s-a prezentat luându-şi un angajament că în decurs de 2 săptămâni va lichida banda de terorişti în cauză.

Deşi Lt. PAPSAI PAVEL a stat timp îndelungat în Raionul Târgu Secuiesc pentru a întreprinde această acţiune, datorită comodităţii şi slabei organizări a muncii informative, nu a obţinut nici un rezultat.

Fiind comandantul unei echipe care urma să acţioneze pentru prinderea teroriştilor, din lipsă de vigilenţă echipa a fost deconspirată faţă de cetăţenii din Raion, înainte de a acţiona.

Deşi a avut ordin categoric ca echipa de sub conducerea lui să nu-şi facă apariţia într-una din comunele Raionului Târgu Secuiesc, s-a trecut peste acest ordin şi s-a organizat un post de pândă în comuna respectivă, pânda având rezultat negativ, iar echipa a fost deconspirată.

Din lipsa de organizare a legăturii cu restul organelor M.A.I. din Raion, cu ocazia apariţiei teroriştilor nu s-a putut trece la acţiune în vederea urmăririi şi prinderii lor.

Lt. Major CORNEA VLAD, şeful Serviciului III, primind ordin de la subsemnatul pentru a aduce, prin răpire, la sediul Regiunii o individă, care urma să fie anchetată informativ în legătură cu banda de terorişti PUSZTAI şi DÉZSI.

Nerespectând ordinul primit şi legenda creată în acest scop, ca individa să fie răpită în timp ce mergea în pădure la soţul ei, ulterior fiind invitaţi ambii la Miliţie, acţiunea s-a deconspirat, iar individa totuşi a fost adusă la sediul Regiunii.

Lt. MOSZKOVITS CAROL şi Slt. DEÁK GHEORGHE, din cadrul Serviciului III, care au făcut parte din echipa care a acționat pentru prinderea teroriştilor, după câteva zile de la plecarea echipei în acțiune, motivând că s-au îmbolnăvit, s-au reîntors la Regiune, părăsind postul în misiunea ordonată.

Având în vedere cele expuse mai sus:

ORDON

1. Sancționarea Lt. PAPSAI PAVEL cu 20 zile arest la garnizoană, fără îndeplinirea serviciului şi reținerea salariului în procent de 25% pe acest timp. Totodată îl avertizez pentru ultima oară că în caz de va continua cu atitudinea nejustă față de muncă, voi lua măsuri pentru a fi retrogradat din funcție.

2. Sancționarea Lt.Major CORNEA VLAD cu 10 zile arest la garnizoană, fără îndeplinirea serviciului şi reținerea din salariu 25% pe acest timp.

3. Sancționarea Lt. MOSZKOVITS CAROL cu 10 zile arest la garnizoană, fără îndeplinirea serviciului şi reținerea din salariu 25% pe acest timp.

4. Sancționarea Slt. DEÁK GHEORGHE cu 10 zile arest la garnizoană, fără îndeplinirea serviciului şi reținerea din salariu 25% pe acest timp.

5. Prezentul ordin să fie prelucrat cu întregul personal operativ de securitate din cadrul Regiunii.

Şeful Direcției Reg. M.A.I.
Maior Kovács Mihail

Original. A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 627, f. 104-105.

256.

1954 iulie 31, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: situația rețelei informative la 31 iulie 1954.

Secția Rai. M.A.I.
Sâng. de Pădure

Situație numerică
asupra rețelei informative existente la 31 iulie 1954

Nr. crt.	Indicativ	Problema	Informatori			Observații
			Rezidenți	Calificați	Necalificați	
1	215	771			4	
2	322	P. Ardelean			1	
3	343	Reformați			2	
4	344	Iehoviști		1	2	
5	344	Adventiști-reformiști			1	
6	344	Studenți în Biblie			1	Inf. care urmărește prob. este din 451 sect. agr. ind. , „Zsimbolya”
7	382	Urmăriți în țară	1		2	
8	371	Aparat de stat			3	
9	413	Extractiv saline			1	
10	424	Electric		2	9	Inf. „Curentul” lucrează în probl. 322, iar „Varro Maria” în 333
11	425	Telecomunicații			1	
12	431	Sanitară			1	
13	435	Ind. lemnului	1		3	
14	442	Finanțe			1	
15	443	Cooperație			4	
16	451	Agricultură privată			56	Există 5 (cinci) gazde de casă de întâlnire
17	451	G.A.C.			7	
18	333	P.N.Ț.			1	

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 102, f. 128.

257.

1954 august 19, Bucureşti. M.A.I.: Ordinul de zi nr. 215/1954.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

ORDINUL
Ministerului Afacerilor Interne
Nr. 215 din 19 august 1954

Tovarăşi soldaţi, matrozi, sergenţi, ofiţeri şi generali:

La 23 august 1954, poporul muncitor din ţara noastră sărbătoreşte cea de-a X-a aniversare a Eliberării Patriei noastre de către glorioasa Armată Sovietică şi a răsturnării dictaturii fasciste de către forţele patriotice populare, conduse de Partidul Comunist Român.

Poporul nostru muncitor, sub conducerea Partidului Muncitoresc Român şi a Guvernului Republicii Populare Române, cu ajutorul multilateral şi frăţesc al Uniunii Sovietice a obţinut în cei 10 ani de la eliberare însemnate succese pe drumul construirii socialismului.

Alături de poporul muncitor, unităţile şi formaţiunile Ministerului Afacerilor Interne, sub conducerea şi îndrumarea comandanţilor, locţiitorilor politici, a organizaţiilor de partid şi U.T.M. au obţinut succese importante în pregătirea de luptă şi politică.

Succesele obţinute au dus la îndeplinirea cu mai multă hotărâre a misiunilor încredinţate.

Măreţele realizări obţinute de poporul nostru în cei 10 ani şi sarcinile trasate de Hotărârea Plenarei C.C. al P.M.R. din 19-20 august 1953 deschid noi perspective de dezvoltare economică şi politică a Patriei noastre în vederea asigurării nevoilor materiale şi culturale mereu crescânde ale oamenilor muncii.

Pentru îndeplinirea măreţelor sarcini trasate de Partid, în vederea asigurării liniştii necesare muncii paşnice, constructive a poporului muncitor din Patria noastră, soldaţilor, matrozilor, sergenţilor, ofiţerilor şi generalilor din Unităţile şi Formaţiunile Ministerului Afacerilor Interne le revin sarcini de mare răspundere.

Tovarăşi soldaţi, matrozi, sergenţi, ofiţeri şi generali.

Vă felicit cu ocazia celei de-a X-a Aniversare a Eliberării Patriei noastre de sub jugul fascist de către glorioasa Armată Sovietică.

Vă urez noi succese în pregătirea de luptă şi politică, în întărirea disciplinei şi ordinii militare, în creşterea vigilenţei, pentru întărirea combativităţii şi ridicarea capacităţii de luptă a Unităţilor şi Formaţiunilor Ministerului Afacerilor Interne.

Trăiască 23 august, marea sărbătoare naţională a poporului român!

Trăiască soldaţii, matrozii, sergenţii, ofiţerii şi generalii Unităţilor şi Formaţiunilor M.A.I., apărători de nădejde ai Patriei noastre!

Trăiască şi să înflorească scumpa noastră Patrie, Republica Populară Română!

Trăiască Partidul Muncitoresc Român, forţa conducătoare şi îndrumătoare a poporului muncitor, inspiratorul şi organizatorul victoriilor noastre!

Trăiască Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român şi Guvernul Republicii Populare Române!

Slavă marelui Partid Comunist al Uniunii Sovietice!

Ministrul Afacerilor Interne
General locot.
s.s. Alexandru Drăghici

Pentru conformitate
Şeful Dir. Secretariat
Căp. Marin Constantin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1054, f. 54-55.

258.

1954 <septembrie>, Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: situaţie cu informatorii din problema romano-catolică.

M.A.I. Secţia Raională Trg. Secuiesc

SITUAŢIE
privind informatorii ce lucrează în problema rom.-catolică

Numele şi prenumele	Numele conspirativ	Date de identificare, profesia de bază şi calificarea ce o are	Scurtă caracterizare
VÁRHELYI ZOLTÁN	„ZAKARIÁS”	Născut la 24 oct. 1908 în Kolkápolna, R.P. Ungaria, fiul lui Edmund şi Paula, de naţionalitate şi cetăţenie maghiară, de profesie preot rom.-cat., în prezent preot franciscan, domiciliat în com. Estelnic, Rai. Tg. Secuiesc	Este un element capabil şi are bunăvoinţa de a lucra cu org. noastre, la întâlniri se prezintă regulat şi totdeauna cu material, are putere de pătrundere în rândul elementelor duşmănoase datorită şi anturajului său, din materialul ce-l furnizează denotă sinceritate; întâlnirile s-au făcut pe bază de plan de contact, iar sarcinile i s-au trasat pe bază de chestionar la care puncte în majoritate a răspuns.

SCHILLER FRIDIRIC[1]	„BÉLA”	Născut la 15 mai 1922 în or. Covasna, Rai. Tg. Secuiesc, fiul lui Iosif şi Maria, de naţionalitate germană, cetăţenie română, de profesie ceasornicar, în prezent ceasornicar particular, domiciliat în or. Covasna, Piaţa Libertăţii, nr. 19	Este un element inteligent, are capacitate de muncă, în acelaşi timp are şi bunăvoinţă de a furniza material, la întâlnirile planificate se prezintă cu material şi punctual, sarcinile trasate prin chestionar le îndeplineşte. Are perspective în viitor pentru a pătrunde şi mai mult în munca informativă, însă necesită instructaj încontinuu şi întâlniri regulate.
KARÁCSONYI ŞTEFAN	„CEASU”	Născut la 10 iulie 1908 în or. Baia Mare, fiul lui Ştefan şi Ecaterina, naţionalitatea maghiară, cetăţenia română, de profesie preot rom.-cat., în prezent călugăr franciscan la mănăstirea Estelnic, domiciliază în com. Estelnic, Rai. Tg. Secuiesc	Este un element inteligent şi cu putere de pătrundere în rândul elementelor duşmănoase, însă nu are destulă voinţă, simţindu-se nevoia de a-l constrânge şi şantaja, la întâlniri se prezintă regulat şi cu material, iar materialul furnizat de el se verifică şi se poate baza pe el. Pentru viitor, necesită instructaj temeinic şi întâlniri regulate, iar sarcinile să fie concrete şi directe în problemă.
DÜCHE IOSIF	„ROCHUS”	Născut la 11 aug. 1911, în com. Aradu Mare, fiul lui Ferdinand şi Ana, naţionalitatea germană, cetăţenie română, de profesie comerciant, în prezent călugăr minorit la Mănăstirea Estelnic, domiciliat în comuna Estelnic, Rai, Tg. Secuiesc.	Este un element inteligent, cu putere de pătrundere în clandestinitatea elementelor duşmănoase, este sincer, însă datorită faptului că lucrătorul operativ a fost plecat din localitate şi nu s-a prezentat la întâlnire de 2 ori s-a întrerupt legătura cu el. Este necesară restabilirea legăturii şi instruirea şi dirijarea în problemă şi pe mai departe, întrucât posibilitate şi capacitate are.
BÁNFI NICOLAE	„BARTALIS PETRU”	Născut la _____[2], Rai. Trg. Secuiesc, fiul lui Benedic şi Elisabeta, naţionalitate maghiară, cetăţenie română, de profesie preot rom.-cat., în prezent preot paroh. domiciliat în or. Trg. Secuiesc, str. Canta, nr. 10.	Este un element inteligent şi capabil de a informa, la întâlnirile planificate s-a prezentat mereu cu material de bună calitate ce se poate verifica, însă dă notă de teamă de a nu fi deconspirat, caută ca întâlnirile să fie foarte discrete, din cauza lipsei de o casă de întâlnire unde să se ia legătura regulat cu el, întâlnirile au loc la intervale rare de o lună.
DOMOKOS BÉLA	„PRESBITER”	Născut la 31 martie 1902 în com. Poian,. Rai. Trg. Secuiesc, fiul lui Silvestru şi Susana, naţionalitate maghiară, cetăţenie română, studii 7 clase elementare, de profesie agricultor, în prezent agricultor, domiciliat în comuna Poian, Rai. Trg. Secuiesc.	Din cauza lucrătorului operativ care nu l-a instruit bine în special în ultimul timp, deşi este chiabur, nu a furnizat material, la întâlniri s-a prezentat neregulat şi când s-a prezentat, a dat unele informaţii verbale, nu în scris, şi acelea nu din problema rom.-cat., ci mai mult privind sectorul particular din agricultură. Necesită instructaj şi întâlniri regulate.
GYILA ALEXANDRU	„LÎNĂ”	Născut la 9 sept. 1907 în comuna Magyar Valko, Reg. Cluj, fiul lui Valer şi Susana, naţionalitate maghiară, cetăţenie română, studii bacalaureat, de profesie contabil, în prezent contabil, domiciliat în or. Covasna, Rai. Trg. Secuiesc.	Este element capabil şi inteligent, are putere de pătrundere în problemele [în care] este canalizat, la întâlniri se prezintă cu material, însă în ultimul timp, din cauza lipsei de personal operativ şi sectoarele fiind descoperite nu s-a ţinut legătura regulat cu el, necesită să se ţină legătura regulat cu el şi [să fie] dirijat efectiv în problemă.
KANABÉ FRANCISC	„FERI”	Născut la 7 iulie 1918, com. Ojdula, Rai. Tg. Secuiesc, fiul lui Emeric şi Maria, cetăţean român, naţionalitate maghiară, de profesie şi funcţia actuală învăţător,	Cel în cauză este un element inteligent şi are capacitate de a pătrunde în problemă, însă se vede din partea lui că este cam fricos de a insista asupra problemelor ce i se trasează pentru a le descifra, din care

[1] Posibil: Frideric
[2] Indescifrabil

		domiciliat în comuna Mereni, Rai. Trg. Secuiesc.	cauză furnizează materiale cu conținut de suprafață. De asemenea, nici de lucrătorul operativ nu a fost dirijat bine, canalizându-l și în alte probleme. Pentru viitor, pretinde instruire temeinică și ținerea legăturilor regulate cu el.
KISS GÉZA	„STAREȚUL”	Născut la 5 febr. 1908 în com. Estelnic, Rai. Tg. Secuiesc, fiul lui Ludovic și Albina, naționalitate maghiară, cetățenie română, studii 6 clase elementare, de profesie și în prezent croitor, domiciliat în comuna Estelnic, Rai. Trg. Secuiesc.	În procesul muncii informative cu el s-a constatat că este capabil de a putea pătrunde în rândul elementelor dușmănoase din rândul călugărilor dislocați din Mănăstirea Estelnic, reușind să-și creeze relații cu ei, materialul furnizat de el se verifică în majoritatea cazurilor și se poate exploata, însă din cauza că lucrătorul operativ a neglijat întâlnirile cu el, în momentul de față a stagnat furnizarea materialului. Necesită instruire și întâlniri planificate și cu regularitate.
KOVÁCS ADALBERT-BÉLA	„KISS PÉTER”	Născut în com. Posaga, Rai. Turda la 17 mart. 1909, fiul lui Emeric și Iuliana, naționalitate maghiară, cetățenie română, de profesie preot rom.-cat., în prezent preot paroh, domiciliat în or. Covasna, Rai. Tg. Secuiesc	Cu cel în cauză, de la data primirii dosarului nu s-a făcut întâlnire cu el și nici nu s-a luat legătura cu el, pentru motiv că are dosar de acțiune informativă unde este urmărit pe 3 linii informative și i se semnalează activitatea clandestină.
KOVÁCS GÉZA	„STILOU”	Născut la 1 aprilie 1930 în Toszaszoros, R.P. Ungară, fiul lui Géza și Ileana, naționalitate maghiară, cetățenie română, profesia și funcția actuală învățător, domiciliat în com. Plăieșii de Jos, Rai. Tg. Secuiesc	Deși este un element tânăr și are perspective de creștere și inițiere în munca de informare, însă din cauza lucrătorilor operativi care au lucrat cu el, nu și l-au instruit bine și netrasându-i sarcini concrete, a furnizat material din alte probleme, iar întâlnirile s-au făcut neregulat și din această cauză nu are nici material recent. La întâlnire s-a prezentat însă fără material, spunând că nu a avut timp.
SIMON IOAN	„MORITI[1] ZSIGMOND”	Născut la 22 febr. 1928, în or. Sft. Gheorghe, Reg. Aut. Magh., fiul lui Ioan și Ida, naționalitate maghiară, cetățenie română, studii 4 clase elementare, profesia și funcția actuală mecanic morar, domiciliat în com. Plăieșii de Jos, Rai. Tg. Secuiesc.	Este un element cu o capacitate de informare redusă în ceea ce privește pătrunderea de a informa din sânul elementelor dușmănoase din rândul cultului rom.-cat., la întâlniri se prezintă fără material, spunând că nu are nimic de semnalat și atunci numai când a fost chemat prin diferite legende. Dirijarea lui s-a făcut la suprafață pe motivul că nu s-a văzut din partea lui bunăvoință de colaborare cu org. noastre.

Se certifică de noi exactitatea prezentei situații.

Șeful Secției Raionale
Lt.

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1697, f. 4-6v.

259.

1954 septembrie 12, Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: referat asupra activității profesionale a locotenentului major de securitate Zsigmond Iosif.

REFERAT
12 Septembrie 1954

[1] Posibil: Moricz

Asupra activității profesionale a Lt.Maj. ZSIGMOND IOSIF, şeful bir. adm. din cadrul Secției Raionale a Securității Statului Tg. Secuiesc.

Lt.Maj. ZSIGMOND IOSIF a venit în acest raion în toamna anului 1953, fiind numit în calitate de şef al biroului administrativ, în funcția numită este şi în momentul de față, însă datorită lipsei de perseverență, spirit de organizare şi dezinteres în munca administrativă sunt multe lipsuri, şi anume:

Nu sunt respectate termenele la lucrări, nu sunt folosite în administrarea bunurilor toate resursele locale, tov. din subordinea lui nu sunt sprijiniți de el personal, fiecare lucrează cum vrea şi neplanificat, lipsă care se răsfrânge asupra îmbunătățirii de zi de zi a muncii administrative.

Pe altă latură, nu este un exemplu la prezentarea serviciului, având câteva întârzieri de la orele de program şi întârziere de la venirea din concediu.

Astfel, în ziua de 30 Iulie 1954 dimineața, a plecat pe un concediu de 15 zile, rămase din concediul pe anul 1954, de la care concediu trebuia să se reîntoarcă în dimineața zilei de 14 Aug. 1954 şi s-a reîntors în seara zilei de 17 Aug. 1954, întârziind 4 zile în mod nejustificat.

În ziua de 3 Septembrie 1954, fiind plecat în oraş pentru verificarea unor bonuri „S" la întreprinderea de panificație din Tg. Secuiesc, care dura 30 minute, a stat de la orele 8 dimineața până la orele 13 în mod nejustificat la cârciumă unde s-a înturmentat de băutură, venind pe drum echipat militar în stare de ebrietate, râzând de el unele organe de miliție în grade inferioare.

În ziua de 7 septembrie 1954, la orele 12 a plecat din instituție la direcția regională pentru a preda nişte obiecte, plus datora şi rezolvarea diferitelor chestiuni administrative, care într-un timp de o zi putea să le rezolve, adică în ziua de 8.IX.1954 putea foarte uşor să rezolve, însă din motive necunoscute până în prezent nu a rezolvat nimic şi întârziind la reîntoarcere. Astfel, că a venit înapoi în ziua de 12.IX.1954, la orele 12, fără să se prezinte la şeful unității şi să raporteze despre cele executate în timpul deplasării.

Afară de cele arătate mai sus, tov. Lt.Maj. ZSIGMOND în timpul orelor de program frecventează localurile şi consumă băuturi alcoolice peste normă, pentru care fapt i-a fost atrasă atenția, dar nu s-a ajutat cu nimica. Totodată, din timp de 9 luni de zile de când se află în Tg. Secuiesc, nu a luat nici o măsură ca familia să fie mutată în Tg. Secuiesc, ci făcând numai cereri pentru a fi mutat din acest raion din cauza că este suferind de stomac şi trebuie să țină regim în mâncări, dar în realitate, în loc de regim foloseşte peste măsură băuturi alcoolice, lucru ce nu jigneşte sau frământă starea lui de sănătate.

Afară de cele arătate mai sus, în ziua de 5 Septembrie 1954, din nou am arătat lipsurile tovarăşului, cu care ocazie în loc să ia o poziție hotărâtă în activitatea lui profesională şi morală, a început [să] spună că el nu poate să stea la Tg. Secuiesc şi dacă nu se [iau] măsurile de mutare a lui din acest raion, atunci îşi va alege calea, că [se] va decide să se sinucidă prin împuşcare.

Atitudinea tov. Lt.Maj. ZSIGMOND IOSIF deloc nu este partinică şi, pentru a primi un ajutor din partea organizației de bază, propun prelucrarea lui în cadrul Bir. Org. de Bază P.M.R. şi în cadrul unei şedințe al Organizației de Bază.

Both Francisc

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1696, f. 47-47v.

260.

1954 septembrie 17, Odorhei. M.A.I.-S.R. Odorhei: referat asupra acțiunii informative dusă în problema legionară, privind preotul ortodox Popa Ioan din Odorhei.

M.A.I. SECȚIA RAIONALĂ ODORHEI — STRICT SECRET
17 Sept. 1954

REFERAT
asupra acțiunii informative dusă pe linie legionară privind preotul ortodox POPA IOAN din Odorhei

Materialul inițial asupra preotului ortodox a parvenit Legiunii de Jandarmi Odorhei, în anul 1946, de la Legiunea de Jandarmi T.-Mare, care a trimis dosarul de suspect al acestui preot.

Din dosarul său de suspect rezultă că POPA IOAN a fost pus în supraveghere pentru activitate legionară desfăşurată din anul 1940, în comuna Apold, rai. Târnăveni, având funcția de şef de cuib. De asemenea, rezultă din material că soția preotului, tot în comuna de mai sus, a desfăşurat activitate legionară, având şi ea funcția de şef de cuib.

Din anul 1948, organele de securitate ale fostului județ Odorhei au luat în supraveghere informativă acest preot, iar din materialul informativ obținut au rezultat unele nemulțumiri, manifestări dușmănoase, legături cu elemente suspecte din oraşul Odorhei.

La data de 23 aprilie 1952, s-a deschis dosarul de acțiune informativă asupra preotului POPA IOAN, care dosar a fost reînregistrat la data de 30 dec. 1953, sub nr. 22.

După deschiderea dosarului de acțiune şi în baza materialului existent s-au luat măsuri de încadrare informativă a acțiunii, reuşind a se stabili că POPA IOAN are relații cu fostul legionar /membru de rând/ CRĂCIUNESCU CORNELIU, medic din Odorhei, cu fostul simpatizant legionar MIHAI NICOLAIE, şef contabil la Fabrica de spirt „Carpați" din Odorhei, precum şi cu LĂCĂTUŞ VIRGIL, fost membru în P.N.L. Brătianu, în prezent funcționar la Secția Financiară din Odorhei. De asemeni, s-a

constatat că, cu ocazia zilei de 23 August 1954, POPA IOAN a comentat nefavorabil că această sărbătoare nu ar fi o sărbătoare națională.

Această acțiune este acoperită printr-o agentură necalificată, compusă din doi informatori necalificați, care ne furnizează material de suprafață. Ambii sunt dirijați în această acțiune din noiembrie 1953, ca urmare a faptului că informatorii folosiți până atunci au plecat sau au fost scoşi din agentură.

Informatorul necalificat MARTIN FILON are posibilitate de a pătrunde pe lângă POPA IOAN, deoarece este de religie ortodoxă, frecventează biserica şi are relații cu preotul POPA IOAN. Până în prezent nu a fost deconspirat în munca informativă. Pe baza relațiilor sale cu POPA IOAN şi în urma unei dirijări sistematice poate fi utilizat pe mai departe în această acțiune, având posibilitatea de a ne furniza material de calitate.

Relațiile informatorului cu POPA IOAN sunt mai de mult create şi nu după ce l-am dirijat în acțiune, astfel că preotul are încredere în el, mai ales că informatorul până în anul 1946 a fost plut.maj. de jandarmi. Pe baza legăturilor existente în prezent, informatorul va fi dirijat de a dezvolta şi pe viitor, pe mai departe, aceste relații, să frecventeze domiciliul preotului /unde credincioşii se mai duc după slujbe/ şi a discuta cu el probleme familiale, economice şi de politică curentă.

Informatorul necalificat SZITÁS ŞTEFAN, deşi este folosit în această acțiune, nu are posibilități de pătrundere, deoarece la dirijarea lui nu s-a ținut cont că este de naționalitate maghiară şi cu slabe posibilități de pătrundere pe lângă POPA IOAN. Acest informator are doar relații cu POPA IOAN din cauză că este vânzător la cooperativa de consum din Odorhei, unde preotul îşi cumpără diferite articole casnice necesare, cu care ocazie discută cu el.

Acest informator ne-a furnizat material de suprafață, fără prea multă valoare.

În concluzie, asupra agenturii cu care este încadrată această acțiune informativă, se poate spune că este insuficientă pentru ca prin ea să putem descoperi activitatea sub toate aspectele ale fostului legionar POPA IOAN, iar informatorul SZITÁS ŞTEFAN nici nu are perspective de a putea fi dirijat şi calificat în această acțiune.

În vederea calificării acțiunii informative ne propunem luarea în studiu a numitului BESOIU NICOLAE, inginer silvic, care are relații cu POPA IOAN, în vederea recrutării lui pe lângă preot, precum şi a numitului MIHAI NICOLAE, fost simpatizant legionar care, de asemenea, întreține relații cu preotul POPA IOAN. Despre primul nu posedăm material, iar despre al doilea cunoaştem că a fost simpatizant legionar.

Urmează ca aceste elemente să fie luate în studiu, să cerem antecedentele lor şi relații de la locurile unde au domiciliat şi au depus activitate, iar după aceasta, în raport cu materialul obținut, să trecem la recrutarea unuia ca informator necalificat. Prin această recrutare urmărim ca scop stabilirea precisă a tuturor legăturilor lui POPA IOAN şi de a se stabili dacă nu cumva intenționează de a organiza elementele legionare din acest oraş.

Vom cere interceptarea corespondenței lui POPA IOAN, atât din țară, cât şi din străinătate, ținând cont de faptul că are un cumnat, anume GOLEA IOAN, care se află fugit în țările imperialiste, iar un alt cumnat de-al lui, anume GOLEA TRAIAN, a fost paraşutat în țară de spionajul american, în anul 1953.

Din partea Direcției Regionale propunem să ni se dea sprijin pentru întocmirea unui plan de acțiune pe baza căruia să se desfăşoare munca în această acțiune şi să fim sprijiniți la recrutarea şi dirijarea informatorului propus în prezentul referat.

Şeful Secției M.A.I.
Cpt. Keresztes Dionisie

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 609-610.

261.

1954 septembrie 22, Odorhei. M.A.I.-S.R. Odorhei: caracterizarea informatorului Szitás Ştefan, numele conspirativ „Fridolin”.

M.A.I. SECȚIA RAIONALĂ ODORHEI

STRICT SECRET
Exempl. ____
22 Septembrie 1954

CARACTERIZARE

Asupra numitului SZITÁS ŞTEFAN – „FRIDOLIN”, care la 16 Noiembrie 1950 a fost recrutat ca informator necalificat de către organele Secției Raional Odorhei.

Sus-numitul este născut la 28 aprilie 1916 în localitatea Sibiu, fiul lui Ana, copil din flori, asupra sus-numitului nu a fost material compromițător de ajuns şi a fost recrutat pe bază de convingere. Armata a satisfăcut la unitatea 89 infanterie din Or. Stalin, cu categoria[1] 1938, de unde s-a eliberat cu gradul de caporal, iar mai pe urmă a fost încorporat în armata germană „Wehrmacht”.

În ceea ce priveşte activitatea sus-numitului ca informator, se poate arăta că până în prezent a fost dirijat în problema legionară, dar nu a putut da rezultate mulțumitoare, iar în prezent s-au luat măsuri de infiltrarea lui prin legătura altor elemente ale obiectivului urmărit, care a şi dat rezultate, dar de mai mică importanță, sus-numitul până în prezent nu a lucrat în acțiuni concrete şi ne-a semnalat diferite manifestări şi stări de spirit din locul său de muncă, în prezent este dirijat în problema legionară, dar i s-a dat sarcina de a urmări legăturile de suprafață pe care au aceste elemente între ele şi de a urmări concentrarea lor în diferite obiective.

[1] Corect: contingent

Sus-numitul are pătrundere în rândul elementelor dușmănoase, se bucură de încrederea lor și printr-o dirijare sistematică va putea deveni un informator foarte valoros.

Este curajos, are spirit de inițiativă, nu se lasă influențat de mediul dușmănos în care lucrează, dar are aceeași poziție ca și elementele urmărite de el.

Ca părți negative ale sus-numitului se pot constata că vorbește în tot timpul orice problemă, [este] retras, este un element sincer, ce sarcini primește caută ca să le ducă la îndeplinire în bune condițiuni, fără lipsuri.

Lt. Pataki Iuliu

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 611.

262.
1954 septembrie 22, Odorhei. M.A.I.-S.R. Odorhei: caracterizarea informatorului Martin Filon, numele conspirativ „Arion”.

M.A.I. SECȚIA RAIONALĂ ODORHEI

STRICT SECRET
Problema 313
22 Sept. 1954

CARACTERIZARE
Asupra informatorului necalificat MARTIN FILON – „ARION”, care a fost recrutat ca informator necalificat la 12 aprilie 1951, de către Secția Raională Odorhei

Sus-numitul este născut la 3 iunie 1901 în comuna Stejeriș, raionul Turda, a fost recrutat la data de mai sus arătată, pe bază de material compromițător, fiindcă a fost jandarm și apăra interesele elementelor burgheze din trecut, armata a făcut-o la Jandarmerie în anul 1923 și până în anul 1925, după care dată s-a reangajat cu serviciul în Jandarmerie mai departe, unde a stat până în anul 1947, la care dată a fost pus în pensie, în armată a avut gradul de plut maj. de jandarmi.

Cel în cauză până în prezent a fost folosit în mai multe probleme ca informator, unde putea ca să dea rezultate bune în munca informativă, iar în ultimul timp este dirijat numai în problema legionară, unde la fel dă rezultate bune, lucrează în acțiune informativă, cercul lui de prieteni este format din elemente dușmănoase, care se bucură de încrederea lor.

Sus-numitul are posibilități de informare deoarece în acțiunea în care lucrează pe lângă legionarul Popa Ioan, preot ortodox din Odorhei, încontinuu ține legătura și se vizitează unul pe celălalt, chiar și acasă. Este un element curajos și nu este influențabil de mediul în care lucrează, tot ceea ce află și discută cu obiectivul urmărit aduce la cunoștința organelor noastre.

Informatorul până în prezent nu a fost deconspirat și nici nu se retrag elementele dușmănoase de el, având încredere, poziția lui față de obiectivul urmărit este la fel de dușmănoasă, dar nu se poate considera provocator.

O lipsă în această direcție este că informatorul în ultimul timp este colector de in și cânepă și majoritatea timpului este pe teren, iar legături cu obiectivul urmărit nu poate lua numai o dată sau de două ori pe săptămână, o lipsă a mai fost și a funcționarului operativ care lucrează cu el că nu a căutat să-l instruiască încontinuu, bazându-se pe cunoștințele informatorului că este conștient, ceea ce datorește că în ultimul timp informatorul nu vine regulat la întâlniri și materialul informativ a slăbit, dând mai multe generalități.

Nu s-au manifestat din partea sus-numitului manifestări, după o muncă de instruire și dirijare a sus-numitului va putea da rezultate bune în munca informativă.

Lt. Pataki Iuliu

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 612-612v.

263.
1954 septembrie 28, Toplița. M.A.I.-S.R. Toplița: raport privind problema legionară.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TOPLIȚA
Nr. 312/101.859 din
28 septembrie 1954

STRICT SECRET

CĂTRE
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

La Ordinul Dvs. Nr. 312/20.724, din 11 septembrie 1954, raportăm:

De la data apariția Ordinului 1343 cabinet, și până în prezent, s-a trecut la identificarea și trecerea în evidența operativă a foștilor membri legionari din raionul Toplița. Astfel, până în prezent, au fost identificați pe întreg raionul un număr de 142 membri foști legionari.

Dintre aceştia, au fost lucraţi informativ şi trecuţi în tabel fişe de suspecţi, conform directivei, pe bază de material, un număr de 118 elemente legionare, după cum urmează: 1 şef de garnizoană, 21 şefi de cuib, 1 casier şi 95 membri simpli.

Pentru şefii de cuib şi şef de garnizoană s-au întocmit fişe biografice şi rapoarte de investigaţii complete, materiale din care rezultă activitatea pe care au desfăşurat-o. Aceste materiale au fost trimise şi la regiune.

În vederea urmăririi activităţii contrarevoluţionare dusă de către elementele legionare, au fost deschise un număr de 9 dosare de verificare şi 1 dosar de acţiune individuală. Trebuie însă să arătăm că [în] urmărirea acestor elemente, a activităţii lor duşmănoase, au existat lipsuri. Nu toate dosarele au fost bine conduse şi urmărite elementele duşmănoase, datorită cărui fapt în prezent este necesar a se trece la o verificare amănunţită a fiecărui dosar, în sensul de a se trece la noi recrutări sau unele dosare trebuiesc închise, aşa după cum rezultă din referatele anexe.

În ceea ce priveşte analiza întregii agenturi din problema legionară, avem un număr de 4 informatori calificaţi şi 7 necalificaţi. Informatorii, în afară de cei calificaţi care lucrează în probleme concrete, restul informatori necalificaţi, au fost recrutaţi o parte de către raionul Reghin, fără material compromiţător asupra lor, deci rezultatele acestora au fost slabe pe lângă că nu au fost instruţi suficient, aşa cum rezultă şi din caracterizările lor.

În raport cu numărul real al legionarilor şi felul cum aceştia sunt concentraţi, agentura este insuficientă şi chiar necorespunzătoare.

Nu sunt suficiente pătrunderile prezente în rândurile legionarilor, mai ales în locul unde sunt în număr mai mare, mai concentraţi. Astfel, în Toplița, faţă de numărul de 30 elemente legionare identificate în prezent, avem numai un număr de 4 informatori, şi aceştia nu în locul unde sunt concentraţi legionari pe cătunele Topliței, ci mai mult în întreprinderi la I.F.I.L. şi I.F.E.T., unde legionarii sunt mai puţini în număr şi nu sunt grupaţi.

Având în vedere că numărul legionarilor în Toplița este mai mare în cătunul 7 al Topliței, se vor lua măsuri ca în acest punct să se treacă la recrutări de informatori calificaţi şi cu priză în rândurile legionarilor.

La fel mai sunt concentraţi legionari în comuna Răstolița, în număr de circa 25, unde la fel avem numai un singur informator şi acesta necalificat, deci necesită şi aici a se face cel puţin 2 pătrunderi în rândurile elementelor legionare.

Concentrarea mai mare a legionarilor în raionul Toplița mai este şi în comuna Vătava, în număr de circa 25 elemente, unde la fel avem numai un singur informator.

Cele enumerate mai sus, în planurile noastre viitoare se vor lua măsuri de a se trece la recrutări de informatori capabili şi din rândurilor legionarilor.

În ceea ce priveşte agentura existentă, vom lua măsuri de a se trece la strângerea de material probatoriu şi compromiţător, după care se va trece din nou la reactivizarea lor şi încadrarea după caz în probleme concrete în muncă.

Pentru cunoaşterea activităţii contrarevoluţionare a elementelor legionare din raionul Toplița ne propunem următoarele noi recrutări care necesită a fi luate:

- În comuna Toplița unde există circa 30 de elemente legionare, recrutarea a cel puţin 3 informatori.
- În comuna Sărmaş unde sunt circa 15 elemente legionare – 2 informatori.
- În comuna Răstolița unde sunt circa 25 elemente legionare – 2 informatori.
- În comuna Vătava unde sunt circa 25 elemente legionare – 2 informatori.

Faţă de cele arătate mai sus propunem să fim ajutaţi din partea regiunii la recrutarea de informatori.

Şeful Secţiei M.A.I. Toplița
Lt.Maj. Blăjan Gh. Locotenent Făgăraş Augustin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 176-178.

264.

1954 septembrie 28, Sfântu Gheorghe. M.A.I.-S.R. Sfântu Gheorghe: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Fodor Árpád”.

SECŢIA RAIONALĂ M.A.I. SFT. GHEORGHE

STRICT SECRET

CARACTERIZARE
28 Septembrie 1954
Asupra informatorului necalificat „FODOR ÁRPÁD”, de profesiune miner la mina de lignit din comuna Ilieni

Informatorul „FODOR ÁRPÁD”, este în etate de 28 de ani, fiind recrutat în anul 1953 pe bază de sentimente patriotice, deoarece sus-numitul lucrează la mina respectivă unde se găseşte şi numitul CARACĂLEANU VASILE, şeful minei de lignit, care are dosar de verificare deschis la Secţia noastră. Informatorul „FODOR” nu a fost legionar în trecut şi nici în prezent nu este încadrat politiceşte, dar fiind în legătură zilnic cu cel urmărit a fost recrutat şi îndrumat să urmărească activitatea duşmănoasă a numitului CARACĂLEANU VASILE.

Informatorul mai sus arătat, de la data recrutării şi până în prezent, s-a prezentat la întâlnire în mod regulat, însă din lipsă de capacitate şi posibilităţi personale nu a furnizat materiale de calitate pentru faptul că informatorul în trecut nu era încadrat în nici un partid şi totodată că cel urmărit are o pregătire mai superioară şi nu poate să intre în orice discuţii cu el, numai în probleme profesionale în care branşă este instruit şi el.

Întrucât informatorul are o voință de a colabora cu organele de securitate, permanent primește sarcini concrete și îndrumări, pentru care fapt până în prezent nu este deconspirat și nici bănuit că ar fi informatorul securității statului.

Sublocotenent Szabó Ludovic

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 361.

265.

1954 septembrie 28, Sfântu Gheorghe. M.A.I.-S.R. Sfântu Gheorghe: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Györfi Iosif".

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. SFT. GHEORGHE

REFERAT
28 Sept. 1954
Asupra caracterizării informatorului „GYÖRFI IOSIF", din com. Ozun, rai. Sft. Gheorghe, în problema legionară

Informatorul necalificat este un element cu trecutul dubios, care a simpatizat cu mișcarea legionară între anii 1937 și 1940, când a fost elev în școala medie, de etate de 29 ani, de profesie funcționar, funcția actuală șef contabil în fabrica de spirt din comuna Ozun, rai Sft. Gheorghe.

Sus-numitul este recrutat în anul 1954, luna iulie, ziua 21, de Slt. SÁNTHA IOSIF, în sectorul nr. 2, pentru acoperirea informativă pe problema legionară. Recrutarea a fost efectuată pe bază de material compromițător, din material rezultă că a fost simpatizant cu mișcarea legionară și a purtat cămașa verde, ca și legionar, însă nu a fost membru de cuib pentru faptul că a fost prea tânăr în acest timp.

Sus-numitul a recunoscut cu ocazia recrutării că a simpatizat cu mișcarea legionară, însă nu a făcut parte în mod activ pentru faptul că a fost prea tânăr în acest timp. Stagiul militar satisfăcut cu armata horthystă, în toamna anului 1943 a fost încorporat în armata maghiară, în regimentul antitanc în armata maghiară voluntară „Hunyadi László", unde a făcut stagiul militar până la primăvara anului 1945, când a fost ca prizonier un timp de 6 luni de zile, de unde a fost eliberat în toamna anului 1945, când s-a întors acasă în comuna Ozun, unde se află și în prezent.

Sus-numitul, după recrutare a fost folosit în probleme generale, însă după ultimul timp a fost dirijat în problema legionară, dar până în prezent nu am putut obține material de valoare ce interesează securitatea statului.

Are cercul de prieteni compus din legionari și are posibilități de a furniza material informativ ce interesează securitatea statului, are posibilități de a pătrunde în clandestinitatea legionarilor ce există în raza comunei Ozun și satele aparținătoare.

În viitor avem încredere că sus-numitul îndeplinește încrederea cu ce a fost încredințat după recrutare și după instruire temeinică va deveni un bun informator în problema legionară.

Sublocotenent Sántha Iosif

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 372.

266.

1954 septembrie 28, Sfântu Gheorghe. M.A.I.-S.R. Sfântu Gheorghe: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Cseke Ioan".

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. SFT. GHEORGHE

REFERAT
28 Sept. 1954
Asupra caracterizării informatorului „CSEKE IOAN", din satul Măgheruș, comuna Lisnau, rai. Sft. Gheorghe, în problema legionară

Informatorul necalficat a fost recrutat în armată de către Direcția V-a București, în serviciul de contrainformații, de către Slt. Tiripa Ștefan, în cursul lunii Iunie 1952, pe bază de sentimente patriotice.

Sus-numitul este un element cinstit, după cum se vede din activitatea [desfășurată] până în prezent.

După lăsarea la vatră din armată a fost stabilit cu domiciliul în comuna Lisnau, rai Sft. Gheorghe, și a fost reactivat, însă nu a dat destul de mare sârguință până în prezent pentru îndeplinirea [sarcinilor] încredințate, nu [se] prezintă în mod regulat la întâlniri.

După reactivizare a fost folosit în problema legionară, însă nu a dat nici un fel de randament în acest sens, iar[1] are posibilități de a pătrunde în clandestinitatea legionarilor, însă nici nu are capacitatea și nu vrea să colaboreze cu organele

[1] Corect: dar

Securității Statului, rezultă din aceasta că până în prezent nu a furnizat material informativ de valoare ce interesează Securitatea Statului.

Stagiul militar a făcut în armata noastră, de la anul 1951 până la 1953, la unitatea militară 202 Vânători de Munte.

Are cercul de prieteni compus din oameni care au fost legionari sau P.N.Ț.-iști, adică cu trecutul dubios şi are posibilități de pătrundere în clandestinitatea dușmanului de clasă, însă până în prezent nu a dat nici un fel de randament.

În viitor nu avem încredere în acest informator şi vom pune un alt informator şi pe acesta [îl] vom abandona.

Sublocotenent Sántha Iosif

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 373.

267.

1954 septembrie 28, Sfântu Gheorghe. M.A.I.-S.R. Sfântu Gheorghe: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Creangă Victor”.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. SFT. GHEORGHE STRICT SECRET

CARACTERIZARE
28 septembrie 1954
Asupra informatorului necalificat „Creangă Victor”, de profesiune tâmplar la Fabrica de țigarete Sft. Gheorghe

Sus-numitul este în etate de 42 ani, de profesiune tâmplar, fiind recrutat ca informator în anul 1951, pe baza sentimentelor patriotice, întrucât nu a fost membru în trecut în nici un partid politic. Sus-numitul a fost folosit în prob. serviciului IV, unde a dat rezultate satisfăcătoare, însă din cauză că nu a avut posibilitate de a pătrunde în mediul elementelor dușmănoase, a dat materiale de suprafață.

Întrucât sus-numitul, prin munca profesională a avut uneori legături cu numitul Neagoie Mihai, asupra căruia avem deschis dosar individual, a fost dirijat de a-l supraveghea, însă după cum rezultă din materialele furnizate până în prezent, sus-numitul nu a câştigat încrederea în el, deoarece nu vrea să discute chestiuni politice cu sus-numitul. Însă ca o lipsă a informatorului este că în mai multe rânduri consumă băuturi şi pe urmă face scandal şi, totodată, are şi atitudine şovinistă.

Sus-numitul până în prezent nu este deconspirat că ar fi informatorul organelor de securitate, însă din cauza că nu a câştigat încrederea în persoana urmărită se vor lua măsuri ca sus-numitul să fie dirijat în prob. serv. IV.

Locotenent Szabó Mihai

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 376.

268.

1954 septembrie 28, Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: caracterizarea informatorului Lungu Florea, numele conspirativ „Mofeta”.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TÂRGU SECUIESC

28 sept. 1954

CARACTERIZARE
asupra informatorului necalificat LUNGU FLOREA, cu numele conspirativ „MOFETA”, din oraşul Covasna, raionul Trg. Secuiesc

Numitul LUNGU FLOREA, informator necalificat, este în etate de 42 ani, a fost recrutat în calitate de informator necalificat la data de 21 sept. 1951, iar recrutarea lui s-a făcut pe baza activității lui legionare şi pe activitatea dusă de el în organizația subversivă legionară, condusă de către legionarul OPREA FILIP, însă recrutarea lui nu s-a făcut în problema legionară, cu toate că are posibilități de pătrundere în mediul foştilor membri ai mişcării legionare din care a făcut parte şi el, însă recrutarea lui s-a făcut în problema cultului ortodox şi în supravegherea elementelor din secta stilistă, din care problemă a dat unele rezultate pozitive care s-au putut exploata de către noi în diferite rapoarte sinteze.

Cel în cauză, datorită faptului că este infirm de piciorul drept, nu a satisfăcut serviciul militar. După cum am arătat mai sus, cel în cauză a fost dirijat de către lucrători operativi în problema cultului ortodox şi a sectei stiliştilor de unde a furnizat materiale ce s-au exploatat de către noi, şi în prezent dirijarea lui se face tot în această problemă, unde are posibilități de informare şi se bucură de încrederea suspecților din cadrul cultelor respective însă, în acelaşi timp, respectivul are posibilități de informare şi de pătrundere şi în rândul legionarilor şi a celor care au făcut parte din organizația subversivă legionară „OPREA FILIP”.

Cel în cauză este un element inteligent şi cu putere de pătrundere în rândul elementelor legionare, din care categorie de suspecți poate furniza material informativ de bună calitate şi pe bază de instruire temeinică şi permanentă şi a ținerii legăturii cu el în mod permanent, cel în cauză poate da rezultate bune. Sus-numitul informator se constată [...] că este un element căruia îi place să bea, fiind văzut deseori în bodegă unde consumă băuturi alcoolice în cantități destul de mari şi chiar dese ori se şi îmbată.

Pe viitor, pentru a da rezultate bune în munca informativă, este necesar să fie dirijat în problema legionară pentru a putea urmări activitatea dușmănoasă ce o duc anumite elemente ce au făcut parte din mişcarea legionară şi organizația subversivă legionară „OPREA FILIP", iar dirijarea lui în această problemă este necesară să se facă continuu şi permanent, iar sarcinile pentru urmărirea elementelor ce i se dau în primire pentru supraveghere să i se traseze pe bază de chestionar, iar întâlnirile ce se fac cu el să se facă în mod planificat şi în casa de întâlnire, totodată lucrătorul operativ ce ține legătura cu el la întâlniri, să fie pregătit înainte de sarcinile ce trebuiesc să i le dea pe viitor în vederea canalizării lui pentru a putea pătrunde în clandestinitatea elementelor dușmănoase. De asemeni, lucrătorul operativ ce ține legătura cu el trebuie să-l educe în aşa fel pentru a nu mai consuma băuturi alcoolice în măsura aşa de mare şi dacă este posibil, să rărească frecventarea bodegelor.

Locot. Vodă Teodor.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 465-466.

269.

1954 septembrie 28, Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: caracterizarea informatorului Toma Mircea, numele conspirativ „Pandele Dumitru".

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TÂRGU SECUIESC

28 sept. 1954

CARACTERIZARE
asupra informatorului TOMA MIRCEA, cu numele conspirativ „PANDELE DUMITRU",
din orașul Covasna, raionul Trg. Secuiesc, inf. necalificat.

Numitul TOMA MIRCEA, informator necalificat, este în etate de 32 ani, a fost recrutat în calitate de informator necalificat la 18 febr. 1953, recrutarea lui în calitate de informator s-a făcut pe baza materialelor ce am posedat cu el în legătură cu participarea lui în organizația contrarevoluționară „OPREA FILIP", în care organizație a activat, pentru care fapt a fost condamnat la 8 luni închisoare corecțională, pedeapsă pe care a executat-o în închisoarea Gherla, pe de altă parte, tatăl său fiind dispărut de la domiciliu din anul 1948, pentru a nu fi arestat, i s-au pus aceste probleme în față, legate de activitatea lui dușmănoasă dusă împotriva regimului nostru democrat popular şi a acceptat recrutarea lui ca informator.

Sus-numitul a satisfăcut serviciul militar în anul 1943, la Reg. 2 Vânători de Munte, de unde s-a lăsat la vatră cu gradul de caporal.

Cel în cauză, la data recrutării lui ca informator necalificat, a fost dirijat asupra unor persoane despre care a şi dat material, însă din cauza că lucrătorii operativi nu au ținut legătura cu el, până în prezent nu a dat rezultatele dorite, întâlniri cu el sunt posibile numai în timpul iernii când cel în cauză se află acasă la domiciliu, întrucât în timpul verii este cioban şi stă cu oile la munte, de unde vine foarte rar acasă şi stă câte 1-2 zile, după aceea pleacă din nou, aşa că din această cauză întâlnirile cu el nu se pot face decât iarna în mod regulat.

Până în prezent, dirijarea lui în problema legionară nu s-a făcut pe bază de chestionar, din care cauză şi rezultatele au fost slabe, cu toate că este un element inteligent care se poate asocia uşor şi se bucură de încrederea elementelor foste legionare, şi în special în rândul celora care au făcut parte din org. subversivă din care a făcut şi el parte, în rândul cărora are posibilități de pătrundere şi poate să obțină material ce interesează securitatea statului.

Cel în cauză are calități de informare, precum şi posibilități, însă se constată din partea lui teama de a nu crea relații de prietenie sau intimități cu persoane pe care îi cunoaşte că sunt elemente dușmănoase, fapt ce a făcut ca până în prezent să nu poate aduce rezultate bune în muncă, totodată acest fapt se datoreşte şi organelor noastre ce au ținut legătura cu el, pentru că nu l-au instruit în mod temeinic şi dirijat în problemă, pentru a putea da rezultate bune în munca de informare.

Folosirea lui şi pe mai departe în calitate de informator trebuie să se facă în aşa fel ca respectivul să fie canalizat în problema legionară, în care problemă să i se traseze sarcini concrete pe bază de chestionar şi să fie instruit continuu spre a i se spulbera neîncrederea şi teama de a pătrunde în rândul elementelor dușmănoase şi al foştilor membri în mişcarea legionară şi în organizația subversivă legionară, condusă de către legionarul OPREA FILIP.

Totodată este necesar ca în timpul iernii, când este acasă în orașul Covasna, să se țină legătura cu el în mod regulat, în acelaşi timp întâlnirile să se facă planificat şi în casa de întâlnire.

Locot. Vodă Teodor.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 467-468.

270.
1954 septembrie 28. Târgu Secuiesc. S.R. Târgu Secuiesc: caracterizarea informatorului Mirică Alexandru, numele conspirativ „Iorga Vasile”.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TÂRGU SECUIESC

28 sept. 1954

CARACTERIZARE
asupra informatorului necalificat MIRICĂ ALEXANDRU, cu numele conspirativ „IORGA VASILE”,
din or. Covasna, raionul Tg. Secuiesc

Sus-numitul este informator necalificat, recrutat în problema legionară la data de 19 febr. 1953, recrutarea lui s-a făcut pe bază de sentimente patriotice, neposedând asupra lui nici un fel de material compromițător, recrutarea lui s-a făcut în problema legionară, însă nu s-a făcut dirijarea lui în această problemă în mod sistematic, pentru care fapt nici rezultate nu a dat în această problemă, ci materialele furnizate de el au fost mai mult cu caracter economic, cu toate că cel în cauză are posibilități de pătrundere în rândul elementelor ce au făcut parte din mişcarea legionară, cu care se află în bune relații de prietenie şi de a căror simpatie se bucură.

Cel în cauză este în etate de 37 ani, serviciul militar l-a satisfăcut în anul 1937 la Centrul de Instrucție de Jandarmi, în orașul Sft. Gheorghe, de unde s-a lăsat la vatră cu gradul de caporal.

În ceea ce privește dirijarea lui în problema de mai sus, pentru care este recrutat, însă nici în prezent nu s-a făcut, fiind dirijat în vederea supravegherii diferitelor elemente ce [se] manifestă dușmănos față de regimul nostru şi în special chiaburi, cu toate că are posibilități de pătrundere în rândul elementelor ce au făcut parte din mişcarea legionară. Cel în cauză la întâlnirile ce se fac cu el nu întotdeauna aduce material, promițând că va da cu ocazia celei de-a doua întâlniri, în ceea ce privește ca vicii, respectivului îi place să consume băuturi alcoolice, fiind văzut deseori prin localuri unde consumă băuturi cu diferite elemente.

Întrucât cel în cauză are posibilități de pătrundere în rândul elementelor legionare, este necesar ca pe viitor dirijarea lui să se facă pe bază de chestionar şi întâlnirile să fie planificate şi făcute în casa de întâlnire. Totodată, lucrătorul operativ ce ține legătura cu el să-l instruiască temeinic şi continuu pentru a putea să se orienteze just în furnizarea materialelor ce interesează securitatea statului.

Locot. Vodă Teodor.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 469.

271.
1954 septembrie 29, Sfântu Gheorghe. M.A.I.-S.R. Sfântu Gheorghe: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Păun Mircea”.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. SFT. GHEORGHE STRICT SECRET

CARACTERIZARE
29 Septembrie 1954
Asupra informatorului necalificat „PĂUN MIRCEA”, de profesiune tehnician la Fabrica de țigarete
din orașul Sft. Gheorghe

Sus-numitul este în etate de 44 ani, a fost recrutat ca informator în anul 1951, pe bază de material compromițător, întrucât a fost şeful cuibului legionar „Paul Greaja” din R. Sărat. Recrutarea a fost efectuată de Secția Raională M.A.I. R. Sărat., totodată i s-a deschis tot de Secția Raională M.A.I. R. Sărat şi acțiune informativă, adică dosar individual asupra lui. Sus-numitul, atât timp cât a stat în raza noastră de activitate, adică din anul 1952 şi până în prezent, în munca informativă nu a dat nici un rezultat, furnizând materiale cu caracter general şi ce nu interesează securitatea statului

Fiind tras la răspundere [că] de ce nu respectă angajamentul pe care şi l-a luat, s-a dus în fabrică şi a trădat că el este forțat de organele securității de a furniza informații despre foştii legionari, precum şi despre alte persoane, pentru care fapte au fost luate măsuri şi sus-numitul a fost abandonat.

Locotenent Szabó Mihai

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 371.

272.
<1954 octombrie>, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni: raport asupra muncii informativ-operative, pe perioada 1 ianuarie – 1 septembrie 1954.

DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ
BIROUL DE INSPECȚII ȘI CONTROL STRICT SECRET

RAPORT

Controlând munca informativ-operativă desfăşurată de colectivul Secției Raionale M.A.I. Gheorgheni, Regiunea Autonomă Maghiară, în perioada 1 ianuarie – 1 septembrie 1954, s-au constatat o serie de lipsuri serioase privind munca cu agentura, calitatea acesteia, cât şi felul în care se desfăşoară şi sunt conduse acțiunile informative deschise şi lucrate de colectivul acestei secții. Lipsuri care se datoresc nerespectării directivelor şi ordinelor superioare menite să îmbunătățească munca informativă a organelor noastre.

I. ARESTĂRI

În perioada controlată, Secția Raională Gheorgheni a efectuat un număr de 6 arestări. Trecând la verificarea evidenței [în] cartotecă a arestaților, de la Secția „C", am stabilit că aceasta nu corespunde, deoarece una din arestările efectuate de Lt. DUDAŞ IULIU, la Secția „C" nu figurează, fiindcă arestatul GÁSPÁR BLAZIU, care a provocat un incendiu la Fabrica de lapte praf din comuna Remetea, după ce a fost înaintat Regiunii, s-a predat organelor de Miliție.

Arestările au fost efectuate după cum urmează:

Slt. ROKAI IOAN, la data de _____[1] a trecut la arestarea numitului BIRÓ VICENȚIU, născut la data de 26 decembrie 1907 în comuna Valea Strâmbă, fiul lui Iosif şi Ecaterina, de origine şi categorie socială țăran mijlocaş, căsătorit, având un copil, cu ultimul domiciliu în comuna sa natală. Motivul arestării: agitație împotriva G.A.C. şi insulte aduse la adresa conducerii Partidului. A fost deferit Justiției.

Lt. BARTIS CAROL a avut două arestări, şi anume: BALÁZS GRIGORE, născut la 25 iunie 1897 în comuna Dealul, Raionul Odorhei, fiul lui Andrei şi Luiza, originea şi categoria socială țăran sărac, căsătorit, având 5 copii, cu ultimul domiciliu în comuna Suseni. A fost arestat la _____[2] pentru agresiune împotriva organelor de colectare şi deferit Justiției.

Numitul FERENCZ IGNAȚIU, născut la 4 aprilie 1887 în comuna Suseni, fiul lui Martin şi Terezia, de origine şi categorie socială țăran mijlocaş, căsătorit, având 3 copii, cu ultimul domiciliu în comuna sa natală. A fost arestat la _____[3] pentru agresiune împotriva organelor de Stat şi condamnat la 3 luni închisoare corecțională.

Lt. DUDAŞ IULIU la fel a avut două arestări, şi anume: POLGÁR FRANCISC, născut la 5 aprilie 1927 în comuna Lăzarea, fiul lui Francisc şi Carolina, de origine socială țăran sărac, de profesiune tăbăcar, în prezent agricultor, necăsătorit, cu ultimul domiciliu în comuna sa natală. A fost arestat la _____[4] pentru atacarea sediului P.M.R. din comuna Lăzarea şi condamnat la 18 luni închisoare corecțională.

LUKÁCS ŞTEFAN, născut la 25 noiembrie 1928 în comuna Ditrău, fiul lui Andrei şi Carolina, de origine şi categorie socială țăran mijlocaş, cu ultimul domiciliu în comuna Ditrău. A fost arestat la _____[5] pentru instigare publică, cauza lui este în curs de cercetare.

Menționăm că arestările de mai sus nu sunt rezultatul unei acțiuni informative deschise împotriva acestor elemente, ci au intervenit în urma anumitor acțiuni dușmănoase deja consumate.

II. CREAREA ŞI MUNCA CU AGENTURA

Secția Raională M.A.I. Gheorgheni a recrutat un număr de 16 informatori calificați, 9 informatori necalificați, 5 rezidenți şi a creat 9 case de întâlnire.

Situația constatată de control corespunde cu evidența rețelei informative de la Secția „C", însă nu corespunde cu situația raportată de Secția Raională Gheorgheni, deoarece la categoria informatorilor necalificați au fost trecuți 8 şi în realitate există 9, iar la categoria de rezidenți în situație figurează 8, iar în realitate există 5, trei fiind recrutați în cursul anului 1953.

Există unele cazuri când Secția Raională Gheorgheni nu a făcut comunicările necesare la schimbările survenite în evidența rețelei informative, în sensul că la Secția „C" figurează alți lucrători operativi decât cei care în realitate lucrează cu informatorii respectivi.

Recrutarea, studierea, punctarea şi desfăşurarea muncii cu informatorii calificați se prezintă după cum urmează:

Informatorul „ANDREI" a fost punctat, studiat şi recrutat în anul 1952 ca informator necalificat, iar la 25 martie 1954 calificat de Lt. KAUDERSZ ZOLTÁN.

De la calificare a furnizat câteva note informative privind pe un iehovist, împotriva căruia s-a deschis acțiune de verificare, arătând unele manifestări dușmănoase şi activitatea iehovistului în sensul de a recruta noi aderenți pentru această sectă. Din luna mai a.c. este în afară de legătură, existând la dosar un referat din care rezultă că a fost internat în spital.

Informatorul „RADU", punctat, studiat şi recrutat ca informator necalificat în anul 1952, iar la 25 martie 1954 a fost calificat de Lt. KAUDERSZ ZOLTÁN. Recrutarea s-a făcut prin folosirea materialului compromițător, aceasta rezultă din referatul de propunere, însă elementului candidat nu i s-a luat o declarație aparte din care să rezulte faptele sale, doar se arată în angajament că „vrea să corijeze greşelile comise".

Informatorul a fost dirijat pe lângă un element împotriva căruia s-a deschis o acțiune de verificare şi a furnizat material din care rezultă comentarii şi manifestări dușmănoase împotriva regimului din partea obiectivului urmărit. De asemenea, în ultima perioadă a furnizat 3 note, de bună calitate, legat de zvonul cu caracter dușmănos, în sensul că Ardealul va fi cedat Ungariei.

Informatorul „CIOCANU ŞTEFAN" a fost punctat, studiat şi recrutat de Lt. CĂPÂLNĂ AXINTE în anul 1953, ca informator necalificat, iar la 20 martie 1954 a fost calificat de Lt.Maj. UZONI DUMITRU în problema finanțe. Informatorul

[1] Lacună în document
[2] Lacună în document
[3] Lacună în document
[4] Lacună în document
[5] Lacună în document

lucrează într-o acțiune de verificare şi semnalează manifestări duşmănoase, neglijențe în muncă, nepăstrarea secretelor de stat şi chiar tendințe de dezorganizare a contabilității unde lucrează obiectivul urmărit. Informatorul se prezintă cu regularitate la întâlniri şi furnizează materiale de bună calitate.

Informatorul „IONESCU" a fost punctat, studiat şi recrutat în anul 1953 de Lt. SZOPOS MIHAIL, iar la 11 ianuarie 1954 a fost calificat de Lt.Maj. UZONI DUMITRU, în problema trădătorilor de patrie.

De la calificare a furnizat material destul de bogat privind supravegherea rudelor a mai mulți fugari, stări de spirit şi manifestări duşmănoase din partea diferitelor persoane.

Informatorul „PETRU" a fost calificat în ianuarie 1954 de Lt.Maj. UZONI DUMITRU. Dosarul personal şi mapa anexă cu materialul informativ a fost înaintat la ordinul Regiunii, la începutul lunii septembrie a.c. Lucrează în problema cultului romano-catolic.

Informatorul „IMBREA" a fost punctat, studiat şi recrutat ca informator necalificat de Lt. MAKKAI ERNEST în anul 1951, iar la 13 aprilie 1954 a fost calificat de Lt.Maj. UZONI DUMITRU, în prezent lucrează cu Lt. SZOPOS MIHAIL în problema finanțe.

Furnizează materiale despre un element împotriva căruia s-a deschis dosar de verificare, arătând anumite aspecte suspecte şi îngrijorări din partea acestuia, în sensul că în urma activității sale va fi tras la răspundere. De asemenea, notele tratează şi despre rudele elementelor fugite în străinătate. În general, materialul nu este suficient de adâncit, iar informatorul nu are posibilități suficiente de pătrundere în jurul obiectivului.

Informatorul „LACUL" a fost punctat, studiat şi recrutat la data de 12 decembrie 1951 de fostul Slt. ANCA ALEXANDRU, ca informator necalificat şi trecut în categoria calificaților la 18 martie 1954 de Slt. GÁLL IULIU, în prezent legătura ținându-se de Lt. SZOPOS MIHAIL. Informatorul lucrează în problema trădătorilor fugiți peste graniță.

Din material rezultă manifestări din partea elementelor duşmănoase, activitatea rudelor fugarilor şi despre unele greutăți ce întâmpină Cooperativa unde este angajat informatorul.

Informatorul „CODRU IOAN" a fost punctat, studiat şi recrutat de Slt. ROKAI IOAN, sprijinit fiind de Lt.Maj. UZONI DUMITRU, la data de 10 august 1954, în problema legionară. Recrutarea s-a făcut prin folosirea materialului compromițător, iar elementul candidat a recunoscut faptele sale, în sensul că a avut o activitate intensă în mişcarea legionară, participând la rebeliune, la fel a fost membru în P.N.Ț. Maniu, dând o declarație aparte în acest sens.

De la recrutare a furnizat o singură notă informativă, la 1 octombrie a.c., în care arată că un individ, fost simpatizant P.N.Ț., a afirmat că „ofițerii de azi sunt ofițeri de paie şi nu peste mult timp vor fi spânzurați de americani".

Informatorul „AVÂNTUL" a fost punctat, studiat şi recrutat de Lt. CODARCEA IOAN, în anul 1952, ca informator necalificat, iar la 1 februarie 1954 a fost calificat de Slt. ROKAI IOAN în problema partidelor burgheze române.

Este canalizat pe lângă un element asupra căruia s-a deschis acțiune de verificare, dând material despre activitatea în producție şi manifestările obiectivului. De asemenea, a reuşit să identifice o serie de indivizi care au făcut parte din diferite partide burgheze române şi maghiare, semnalând manifestările duşmănoase ale acestora.

Informatorul „ABER IULIU" a fost recrutat în anul 1948 de Regiunea Baia Mare, ca informator necalificat, iar la 25 martie 1954 a fost calificat de Lt. SÁRKÖZI IOAN, în prezent ținând legătura cu el Lt. BARTIS CAROL, în problema industriei uşoare.

De la calificare a furnizat 6 note informative, tratând despre mersul producției, greutăți în realizarea planului, lipsa de muncitori calificați etc. de la întreprinderea unde lucrează. Materialul are mai mult un caracter oficial şi nu este adâncit, nu tratează despre activitatea elementelor duşmănoase.

Informatorul „VASI IOAN" a fost punctat, studiat şi recrutat ca informator necalificat de Lt. SZOPOS MIHAIL în cursul anului 1951, iar la 26 martie 1954, calificat de Lt. SÁRKÖZI IOAN. În prezent lucrează cu el Lt. BARTIS IOAN[1].

După calificare, a furnizat o serie de materiale privind activitatea elementelor care fac parte din secta „Martorii lui Iehova", fără a avea pătrundere suficientă în rândurile acestora. De asemenea, semnalează activitatea şi atitudinea rudelor celor fugiți în străinătate.

Informatorul „MÁTHÉ" a fost punctat, studiat şi recrutat ca necalificat de Lt. SZOPOS MIHAIL în cursul anului 1951, iar la 25 martie 1954 a fost calificat de Lt. SÁRKÖZI IOAN în problema elementelor fugite în străinătate.

După calificare, a furnizat o serie de materiale despre manifestările duşmănoase şi activitatea rudelor celor fugiți în țările imperialiste, despre chiaburi şi membrii partidelor burgheze maghiare.

Lt. BARTIS CAROL l-a calificat pe informatorul „JOSKA" la data de 3 aprilie 1954. Dosarul personal al informatorului, cât şi materialul informativ a fost înaintat la Regiune, la începutul lunii septembrie a.c., în urma unui ordin în acest sens. Lucrează în problema cultului romano-catolic.

Informatorul „FANDI IOAN" a fost punctat, studiat şi recrutat ca informator necalificat de Lt. SZOPOS IOAN în cursul anului 1951, iar la 7 aprilie 1954, a fost calificat de Lt. DUDAŞ IULIU, în problema industriei uşoare.

De la calificare a furnizat trei note informative despre mersul producției, mai mult date oficiale şi despre sărbătorirea zilei de 1 Mai a.c. Ultima notă s-a obținut la 12 iunie a.c., deci este în afară de legătură.

Informatorul „NEGRU" a fost punctat, studiat şi recrutat de Lt. BARTIS CAROL, prin folosirea materialului compromițător, însă la dosar nu există nici un document din care să recunoască vreo faptă [a] lui. A fost calificat la 24 martie 1954 de Lt. DUDAŞ IULIU, în problema industriei lemnului.

De la calificare a furnizat câteva note informative privind îndeplinirea planului de producție, manifestări de nemulțumire din partea muncitorilor în legătură cu primirea alimentelor raționalizate etc.

Informatorul „BARTOK FERI" a fost punctat, studiat şi recrutat de Lt. BARTIS CAROL în anul 1952, iar la 25 martie 1954 a fost calificat de Lt. DUDAŞ IULIU, în problema industriei lemnului.

---

[1] Corect: Carol

Materialul furnizat tratează despre anumite evenimente petrecute în producție, fără mare importanță. Din material rezultă că i s-a trasat ca sarcină supravegherea informativă a unor suspecți la locul de producție, însă informatorul arată că nu cunoaşte activitatea acestora.

Informatorii necalificați, recrutați în această perioadă, se prezintă după cum urmează:

Informatorul „COMAN IOAN" a fost recrutat în anul 1951 de Regiunea Cluj şi reactivizat de Lt.Maj. UZONI DUMITRU, la 29 august 1954, în problema industriei lemnului.

De la reactivizare are o singură notă informativă în care semnalează o serie de lipsuri din cadrul întreprinderii unde lucrează. Are capacitate şi posibilități de informare, însă trebuie instruit şi dirijat.

Informatorul „POPESCU IOAN" a fost punctat, studiat şi recrutat de Lt.Maj. UZONI DUMITRU. Furnizează un material bogat şi de calitate bună din cadrul învățământului public, legat de corpul didactic.

Informatorul „TERPENTIN" a fost punctat, studiat şi recrutat de Slt. GÁLL IULIU, la data de 11 martie 1954, în problema partidelor burgheze maghiare. Legătura se ține de Lt. SZOPOS MIHAIL.

De la recrutare a furnizat mai multe note informative, arătând diferite greutăți ce se întâmpină la întreprinderea unde lucrează, anumite manifestări dușmănoase, materialul fiind mai mult de suprafață.

Informatorul „BRADUL" a fost punctat, studiat şi recrutat la data de 20 aprilie 1954, de Slt. ROKAI IOAN, în problema trădătorilor de patrie. Recrutarea a fost efectuată prin folosirea materialului compromițător, întrucât între anii 1944-1945 a făcut parte din „Gărzile Populare", iar în această calitate a făcut o serie de abuzuri şi furturi. La recrutare, elementul candidat a recunoscut faptele sale, dând o declarație în acest sens.

Din materialul furnizat până în prezent rezultă o serie de manifestări duşmănoase. De asemeni, rezultă activitatea rudelor şi cunoscuții elementelor fugite în țările imperialiste.

Informatorul „MUREŞUL", a fost punctat, studiat şi recrutat de Slt. ROKAI IOAN, la data de 1 iunie 1954, în problema elementelor fugite în țările imperialiste, pe baza sentimentelor patriotice.

De la recrutare a furnizat un număr de 5 note informative în care arată că ce anume a constatat la familiile fugarilor pe care [le] supraveghează, precum şi alte manifestări duşmănoase din partea diferitelor persoane care au făcut parte din partidele burgheze române.

Informatorul „VARGHA[1] PETRU" a fost punctat, studiat şi recrutat de Lt. SÁRKÖZI IOAN, la 13 mai 1954, în problema elementelor fugite peste graniță. În prezent, legătura se ține de către Lt. BARTIS CAROL.

De la recrutare informatorul a furnizat 5 note informative în care arată că în sectorul său de activitate nu a constatat nimic suspect. Informatorul este pădurar, care supraveghează terenurile de aterizare şi paraşutare.

Informatorul „CONSTRUCTORUL" a fost punctat, studiat şi recrutat la data de 27 februarie 1954, de Lt. SÁRKÖZI IOAN, în problema industriei uşoare.

În prezent, informatorul lucrează cu Lt. BARTIS CAROL. De la recrutare semnalează anumite lipsuri în munca şantierului unde lucrează şi diferite manifestări duşmănoase din partea elementelor foste exploatatoare.

Informatorul „POPESCU" a fost recrutat în anul 1951 de Regiunea Bacău, şi reactivizat la 5 august 1954 de Lt. DUDAŞ IULIU.

În materialul furnizat semnalează diferite lipsuri şi greutăți întâmpinate de şantier, însă acestea în majoritatea cazurilor nu sunt adâncite, tratează despre fapte deja consumate.

Informatorul „FARKAS" a fost punctat, studiat şi recrutat de Lt.Maj. BLĂJAN GHEORGHE şi reactivizat, la 7 august 1954, de Lt. DUDAŞ IULIU. După reactivizare nu are nici un material informativ.

Rezidenți:

„LEUL" a fost punctat, studiat şi recrutat ca informator necalificat, în anul 1953, de Lt. CODARCEA IOAN, şi trecut în categoria rezidenților la 26 martie 1954, de Slt. ROKAI IOAN. La trecerea în categoria de rezident nu i s-a luat un angajament nou.

De la recrutare a furnizat o serie de materiale, arătând diferite manifestări duşmănoase ale elementelor suspecte. Din dosar lipseşte tabelul legăturilor cu informatorii predați, deşi lucrează în prezent cu doi informatori predați, şi anume: „FARKAS" şi „VÂNĂTORUL".

„FAGUL" a fost punctat, studiat şi recrutat de Slt. ROKAI IOAN, sprijinit fiind de Lt.Maj. UZONI DUMITRU, la 26 octombrie 1953, ca informator necalificat şi trecut în categoria rezidenților la 1 februarie 1954, tot de Slt. ROKAI IOAN, fără a [i] se lua un nou angajament.

De la recrutare a furnizat o serie de materiale de bună calitate privind manifestările duşmănoase ale elementelor care au făcut parte din diferite partide burgheze române şi maghiare şi despre familiile fugarilor pe care îi are în supraveghere. În prezent, lucrează cu trei informatori predați, însă lipseşte din dosar tabelul acestora. Informatorii predați sunt: „BRADUL", „SECTORISTUL" şi „SIMION".

„TAMÁS" a fost punctat, studiat şi recrutat în anul 1952, de Lt. CODARCEA IOAN şi trecut în categoria rezidenților de Slt. ROKAI IOAN, la 26 martie 1954, însă nu i s-a luat un angajament nou.

Furnizează materiale din diferite sectoare de activitate şi despre diferite persoane, de exemplu: desfăşurarea campaniei agricole, mersul colectărilor, supravegherea familiilor fugarilor şi manifestarea elementelor duşmănoase.

„ADAM" a fost punctat, studiat şi recrutat de Lt. SÁRKÖZI IOAN ca informator necalificat în anul 1953 şi a fost trecut tot de el în categoria rezidenților, la data de 5 iunie 1954. În prezent, legătura cu acest rezident se ține de Lt. BARTIS CAROL. Din dosar lipseşte tabelul informatorilor predați pentru legătură.

Furnizează o serie de materiale despre campania agricolă, manifestările chiaburilor şi felul cum se desfăşoară munca în G.A.C.

[1] Posibil: Varga

„DURA” a fost punctat, studiat şi recrutat ca informator necalificat de Lt. BARTIS CAROL, în anul 1952, şi trecut în categoria de rezident la 18 februarie 1954, de Lt. DUDAŞ IULIU, fără a se lua un angajament nou. În prezent lucrează cu doi informatori: „FEHÉRVÁRI ŞTEFAN” şi „BORKA”.

Furnizează materiale de nuanțe diferite, despre iehovişti, chiaburi, desfăşurarea campaniei, însă nu este adâncit şi mai mult de suprafață.

Case de întâlniri:

„CÂNTARUL” a fost punctată, studiată şi recrutată la data de 6 martie 1954 de lt. SZOPOS MIHAI. Din dosar lipseşte referatul de felul cum a decurs recrutarea gazdei, tabelul rudelor şi cunoscuților acesteia, precum şi lista ofițerilor şi informatorilor care au acces în casă. Casa corespunde pentru scopul creat.

„SECERA” a fost punctată, studiată şi recrutată de Lt.Maj. UZONI DUMITRU la data de 19 aprilie 1954, iar în prezent este folosită de Lt. SZOPOS MIHAIL. Din dosar lipseşte referatul de felul cum a decurs recrutarea gazdei, lista ofițerilor şi informatorilor care au acces în casă. Casa corespunde din punct de vedere al conspirării muncii.

„CĂMIN” a fost punctată, studiată şi recrutată de Slt. ROKAI IOAN, la 4 martie 1954. Casa este situată în comuna Voşlobeni. Din dosar lipseşte referatul de felul cum a decurs recrutarea gazdei, tabelul cu rude şi cunoscuți şi lista informatorilor care au acces în casă.

„VULTURUL” a fost punctată, studiată şi recrutată de Slt. ROKAI IOAN, la 18 august 1954. Casa este situată în comuna Valea Strâmbă. Din dosar lipseşte referatul de felul cum a decurs recrutarea gazdei, tabelul rudelor şi cunoscuților, precum şi lista informatorilor care au acces în casă.

Ultimele două case de întâlniri nu au fost văzute cu ocazia controlului.

„CINEMATOGRAF” a fost punctată, studiată şi recrutată de Lt. SÁRKÖZI IOAN, la data de 28 martie 1954, iar în prezent este folosită de Lt. BARTIS CAROL. Din dosar lipseşte referatul de felul cum a decurs recrutarea gazdei şi tabelul legăturilor acesteia. În casă sunt introduşi informatorii „BANDI”, „VASI IOAN” şi „MECANIC”. Casa este corespunzătoare pentru luarea legăturii cu agentura.

„AVÂNTUL” a fost punctată, studiată şi recrutată de Lt. SÁRKÖZI IOAN, la data de 12 februarie 1954, în prezent este folosită de Lt. BARTIS CAROL. Din dosar lipseşte raportul de felul cum a decurs recrutarea gazdei. În casă sunt introduşi trei informatori necalificați şi unul calificat, şi anume „SZABÓ IOAN”, „ACÉL”, „JONÁS”, şi „MÁTHÉ. Casa este corespunzătoare scopului creat.

„AGRONOMUL” a fost punctată, studiată şi recrutată de Lt. SÁRKÖZI IOAN, la data de 5 iunie 1954, iar în prezent este folosită de Lt. SÁRKÖZI IOAN. Din dosar lipseşte raportul de felul cum a decurs recrutarea gazdei şi tabelul legăturilor acesteia. În casă sunt introduşi informatorii: „ÁDÁM”, rezident, „JOSKA” şi „VASI”, calificați. Casa corespunde pentru conspirarea, luării legăturii cu agentura.

„CULTURA” a fost punctată, studiată şi recrutată de Lt. DUDAŞ IULIU, la data de 5 iunie 1954, din dosar lipseşte raportul de felul cum a decurs recrutarea gazdei şi tabelul legăturilor acesteia. În casă sunt introduşi doi informatori necalificați: „ATLAS” şi „EVA”. Casa corespunde scopului creat.

„RECOLTA” a fost punctată, studiată şi recrutată de Lt. DUDAŞ IULIU, la data de 1 aprilie 1954. În casă sunt introduşi un rezident, „DURA”, şi un necalificat, „FEHÉRVÁRI”. Casa este corespunzătoare pentru luarea legăturii cu agentura.

Controlul a constatat că din multe dosare personale de informator lipsesc caracterizările şi materialul de control asupra informatorilor.

A existat o fluctuație în rândul lucrătorilor operativi, luând legătura în perioada controlată mai mulți lucrători cu acelaş informator, ceea ce a fost în detrimentul muncii cu agentura, privind continuitatea instruirii, dirijării şi trasării de sarcini acestora.

În lipsa unor lucrători operativi nu am reuşit să participăm la întâlniri decât cu 2 informatori calificați, „RADU” şi _____[1] , primul din agentura Lt. KAUDERSZ ZOLTÁN, iar al doilea din a lui Lt.Maj. UZONI DUMITRU. Întâlnirile au avut loc în condițiuni bune, informatorilor s-au trasat sarcini concrete şi ambii au furnizat materiale privind concretizarea materialelor furnizate anterior în legătură cu anumite zvonuri alarmiste.

În general, în ce priveşte recrutările efectuate în vederea îmbunătățirii calității agenturii, am constatat lipsuri serioase, care se datoresc în primul rând lipsei de studiere, însuşire temeinică şi punere în aplicare al ordinului 60 al tov. Ministru ALEXANDRU DRĂGHICI, privind studierea posibilităților, aptitudinilor etc. ale elementului candidat pentru recrutare, precum şi crearea agenturii după necesitate şi în scopuri bine determinate.

Ținerea legăturii, instruirea şi dirijarea agenturii, de asemenea, lasă mult de dorit, se trasează de multe ori sarcini formale şi sunt cazuri dese când din materialul informativ nu rezultă ce anume sarcini au fost trasate informatorilor. În multe recrutări efectuate nu s-a ținut cont de condiția esențială ca elementul candidat să aibă relații apropiate sau posibilități de a se crea aceste relații față de obiectivul urmărit.

III. ACȚIUNILE INFORMATIVE DESCHISE ŞI DESFĂŞURAREA MUNCII

În perioada controlată, Secția M.A.I. Gheorgheni a deschis 13 acțiuni de verificare şi 7 dosare de urmărire locală. Trecând la verificarea cartotecă a evidenței operative de la Secția „C”, am constatat că aceasta corespunde, însă nu este identică cu situația raportată de Secția Raională Gheorgheni. Astfel, în situația Raionului figurează 18 dosare de verificare şi 3 de urmărire locală, în realitate există 13 de verificare şi 7 de urmărire locală, datorită faptului că s-a trecut în situație 5 acțiuni de verificare deschise în afara perioadei controlate şi, în schimb, s-a evitat trecerea celor 4 dosare de urmărire locală.

Acțiuni de verificare

Lt.Maj. UZONI DUMITRU a deschis în anul 1953 şi s-a înregistrat în anul 1954 acțiunea de verificare împotriva numitului S.E., medic uman, care a făcut parte din conducerea Comisiei de ajutorare „JOINT”.

[1] Lacună în document

În timpul verificării s-a stabilit că la locul de muncă obiectivul lucrează conştiincios, nu are manifestări şi nici legături suspecte. La data de 18 august 1954, dosarul s-a înaintat la Regiune cu propunere de închidere, însă până în prezent nu s-a primit răspuns.

Lt.Maj. UZONI DUMITRU, la data de 20 ianuarie 1954, a deschis o acţiune de verificare grup asupra indivizilor Gy.G şi P.M., primul şef contabil, iar al doilea inspector de bancă, bănuiţi că fac afaceri cu caracter de diversiune, ambii cu manifestări duşmănoase. În plan se propune verificarea activităţii profesionale, influenţa în mediul funcţionarilor şi anumite legături suspecte cu elemente din Bucureşti şi Tg.-Mureş.

În acţiune s-au folosit doi informatori calificaţi, „CIOCANUL" şi „IMBREA". Din materialul furnizat rezultă tendinţe de dezorganizare a muncii contabile, din care cauză luni de zile a fost blocat contul întreprinderii unde lucrează individul Gy.G., iar muncitorii nu au putut fi plătiţi la timp. Despre P.M. a rezultat că ar face unele afaceri necinstite şi trăieşte pe picior mare.

La 18 august 1954, dosarul s-a înaintat la Regiune cu propunere de a fi anchetat şi deferit justiţiei individul Gy.G. şi trecerea în evidenţa de suspecţi a lui P.M. Regiunea, cu ordinul din 13 octombrie a.c., dispune concretizarea falsificărilor, dezorganizării evidenţei contabile, deturnarea de fonduri prin declaraţii, expertiză etc.

Lt.Maj. UZONI DUMITRU a lucrat o acţiune de verificare, care a fost deschisă la 6 mai 1954, de Slt. GÁLL IULIU, asupra numitului B.I., de profesiune cizmar, membru activ în secta interzisă „Martorii lui Iehova" care, din informaţii, caută să recruteze noi aderenţi pentru această sectă şi care ar primi colete din America. La dosar nu există planul acţiunii de verificare.

După deschidere s-au obţinut două note informative, ultima la 15 mai a.c., în care se arată de informatorul „ANDREI" anumite relaţii despre o femeie care urma să fie recrutată pe lângă obiectiv. Materialul este fără valoare.

La data de 5 martie 1954 s-a deschis de Lt. HILOŞ IOAN, de la Regiune, acţiunea de verificare asupra numitului J.A., care în prezent este lucrat de Lt. SZOPOS MIHAIL.

Motivul deschiderii a fost că în timpul ocupaţiei horthyste era membru cu activitate intensă în Partidul Ardelean, având legături strânse cu fostul preşedinte al acelui partid. S-a propus stabilizarea legăturilor, natura acestora şi activitatea prezentă a obiectivului. În acest scop propune folosirea informatorului „IMBREA" şi crearea a încă unei pătrunderi. De la deschiderea dosarului nu există nici un material informativ, deşi termenul de verificare este deja expirat.

La data de 10 martie 1954 s-a deschis o acţiune de verificare de către Slt. NAGY FRANCISC, de la Regiune, iar acţiunea a fost deschisă de Lt. SZOPOS MIHAIL asupra individului B.T., în trecut fost conducător al organizaţiei paramilitare „Levente" cu gradul de slt. şi fost prizonier în zona apuseană. În referat se propune stabilirea activităţii naţionaliste, legăturile şi natura acestora, precum şi activitatea în fosta calitate de comandant „Levente". Din dosar lipseşte planul acţiunii de verificare.

De la deschidere s-a obţinut o singură notă informativă, din care rezultă, pe lângă fapte deja cunoscute, că era un mare naţionalist şi a avut o comportare brutală faţă de evrei. În prezent, în calitate de profesor, protejează elevii de origine nesănătoasă şi întreţine legături numai cu elemente înstărite. Termenul de verificare este expirat.

La data de 2 iunie 1954, Slt. GÁLL IULIU a deschis o acţiune de verificare, iar acţiunea a fost lucrată de Lt. SZOPOS MIHAIL, asupra individului A.E., tehnician la o întreprindere cooperatistă, bănuit de activitate de sabotaj.

De la deschiderea acţiunii s-au obţinut 4 note informative din care rezultă că obiectivul produce o serie de rebuturi, nu respectă instrucţiunile superioare şi astfel îngreunează mersul producţiei. Materialul nu este concretizat şi nu rezultă dacă obiectivul comite aceste fapte în mod voit. Este încadrat pe o singură linie informativă prin informatorul „INUL".

Lt. SZOPOS MIHAIL a deschis la data de 29 ianuarie 1954 o acţiune de verificare asupra numitului M.A., chiabur, în trecut fost membru activ în Partidul Ardelean şi este semnalat cu manifestări duşmănoase.

În timpul verificării s-a stabilit că obiectivul a avut o serie de manifestări duşmănoase, însă numai faţă de informator. La data de 18 august 1954, dosarul a fost închis, iar în hotărâre se arată că a fost încadrat pe două linii informative, prin „IONESCU" şi „RADU", însă cel din urmă nu are nici un fel de material informativ.

Lt. SZOPOS MIHAIL a deschis o acţiune de verificare, la data de 3 februarie 1954, asupra numitului K.P., fost exploatator, fiind bănuit de activitate de sabotaj la întreprinderea unde lucrează. Dosarul, la 24 septembrie 1954, din ordinul Regiunii a fost prelungit trei luni.

De la deschiderea acţiunii s-au obţinut trei note informative de la informatorul „FEKETE", din care rezultă că obiectivul are manifestări duşmănoase şi întreţine legături cu elemente suspecte, fără să rezulte natura acestor legături.

Slt. ROKAI IOAN, la 2 august 1954, a deschis o acţiune de verificare asupra numitei B.E., care sub ocupaţia horthystă a întreţinut relaţii strânse cu ofiţerii hitlerişti, a avut manifestări şovine, în sensul că a interzis elevilor, în calitatea ei de învăţătoare, să vorbească limba română. Este exclusă din P.M.R. Scopul deschiderii a fost stabilirea activităţii prezente, legăturile cu foştii membri ai diferitelor partide politice burgheze.

Este încadrat pe trei linii informative prin informatorii: „AVÂNTUL", „AVRAM ROŞU" şi „CODRU". Înaintea deschiderii dosarului a fost semnalată de aceşti informatori cu o serie de manifestări duşmănoase, însă după deschiderea acţiunii nu s-a obţinut nici un material.

Slt. ROKAI IOAN, la data de 3 februarie 1954, a deschis o acţiune de verificare asupra numitului B.I., chiabur, cu o serie de manifestări duşmănoase, care a căutat să saboteze campania de treierat.

A fost încadrat pe două linii informative prin informatorii „TAMÁS" şi „MECANICUL". În decursul verificării s-a stabilit că obiectivul are o serie de manifestări împotriva dispoziţiunilor date de organele de stat, că a întârziat repararea batozei sale, însă nu a rezultat că aceasta a făcut-o în mod voit sau din lipsa pieselor de schimb. Dosarul a fost închis la 7 septembrie 1954, iar individul a fost trecut în evidenţa suspecţilor.

La data de 25 iunie 1954, Lt. SÁRKÖZI IOAN a deschis un dosar de verificare asupra numitei S.R., iar acţiunea a fost condusă de Lt. BARTIS CAROL. Motivul deschiderii a fost stabilirea activităţii sus-numitei în cadrul sectei interzise „Martorii lui Iehova".

Înainte de deschidere s-au obţinut 7 note informative, din care rezultă că obiectivul organizează întruniri iehoviste. După deschidere s-au obţinut trei note de la informatorul „ÁGOSTON", care sunt fără valoare.

La data de 28 mai 1954, Lt. SÁRKÖZI IOAN a deschis o acțiune de verificare asupra numitului D.A., iar în prezent acțiunea este condusă de Lt. BARTIS CAROL. Obiectivul urmărit este preot romano-catolic, care din informații desfășoară o acțiune dușmănoasă și instigă contra măsurilor luate de Guvern, se propune stabilirea și concretizarea activității, precum și a legăturilor.

Din materialul informativ primit după deschiderea acțiunii de verificare de la informatorii „CSORTOS" și „JOSKA", rezultă că este vizitat de alți preoți romano-catolici și că ar discuta între ei ca peste un an se schimbă regimul.

Lt. DUDAȘ IULIU, la data de 29 ianuarie 1954, a deschis o acțiune de verificare asupra numitului F.L., țăran mijlocaș, bănuit că este autorul a două incendii provocate la G.A.C. din comuna Ditrău. În planul de verificare se propune stabilirea activității obiectivului și dacă într-adevăr este autorul incendiilor. Aceasta prin informatorul „ARLUS" existent și recrutarea a încă unui informator.

De la deschidere s-au obținut 4 note informative fără valoare, din care rezultă că ar avea legături cu doi chiaburi, necunoscându-se natura acestor legături și că obiectivul nu se manifestă. La 18 august 1954, dosarul se înaintează la Regiune, cerându-se transformarea în acțiune individuală, motivând că „nu s-a stabilit în mod concret întreaga vinovăție, însă există indicii că el ar fi autorul incendiilor". La 4 octombrie a.c., Regiunea aprobă prelungirea acțiunii de verificare pe trei luni, pentru concretizarea indiciilor existente.

Dosare de urmărire locală:

Lt. SZOPOS MIHAIL are deschise în cursul anului 1954 un număr de 4 dosare de urmărire locală, și anume: M.A., deschis la 23 ianuarie 1954, care în prezent se află în Belgia. De la data deschiderii dosarului, rudele și cunoscuții obiectivului nu au fost încadrați informativ.

La data de 15 iunie 1954, asupra numitului K.G.E., fugit în Canada. Rudele și cunoscuții fugarului nu sunt încadrați informativ.

La data de 12 mai 1954, asupra numitului Cs.F., fugit în Canada. Rudele fugarului au fost încadrate pe o singură linie de informare, însă materialul obținut este de suprafață.

La data de 15 iunie 1954, asupra individului B.E., fugit în Austria. Rudele fugarului sunt încadrate pe două linii informative de „IONESCU" și „BLAJ", care furnizează materiale de bună calitate privind activitatea rudelor.

Slt. ROKAI IOAN, la data de 16 iunie 1954, a deschis asupra numitului F.A., care în prezent se află în Australia. Rudele și cunoscuții fugarului sunt încadrate pe trei linii de informare și sunt supravegheate în mod continuu.

Lt. BARTIS CAROL, la data de 7 august 1954, asupra numitului Sz.I., care în prezent se află în America, rudele fugarului nu sunt încadrate informativ.

Lt. DUDAȘ IULIU, la data de 9 august 1954, asupra numitului M.E., rudele fugarului nu sunt încadrate informativ.

Din cele de mai sus rezultă că acțiunile informative existente în mare parte nu au fost încadrate și urmărite informativ în bune condițiuni, materialele nu au fost adâncite și în multe cazuri cele propuse în plan nu au fost verificate, cu toate acestea s-a trecut la închiderea lor. Toate aceste lipsuri au contribuit la obținerea rezultatelor slabe în muncă.

Șeful Secției Raionale Gheorgheni, Lt. KAUDERSZ ZOLTÁN nu a constituit un exemplu în fața subalternilor, neavând nici o acțiune informativă deschisă în această perioadă.

De asemenea, trebuie să arătăm atitudinea injustă a unor lucrători operativi, în frunte cu șeful secției Lt. KAUDERSZ ZOLTÁN, care prin raportarea unei situații ireale au căutat să inducă în eroare conducerea Direcției Regionale, cât și organele de control.

Astfel, Lt. KAUDERSZ ZOLTÁN figurează în situația raportată cu un rezident și o acțiune de verificare, care în realitate au fost deschise în anul 1953. Slt. ROKAI IOAN figurează cu 1 rezident, care a fost recrutat în anul 1953. Lt BARTIS CAROL figurează cu un rezident și o acțiune de verificare, care au fost deschise în anul 1953. Lt. DUDAȘ IULIU figurează cu trei acțiuni de verificare, din care două au fost deschise în anul 1953, iar una a fost primită de la Raionul Miercurea-Ciuc, la 1 septembrie 1954.

De asemenea, s-au mai constatat 4 dosare de urmărire locală lucrate de Lt. SZOPOS MIHAIL și 1 informator necalificat din agentura Lt. DUDAȘ IULIU nu au fost trecute în situație, deși au fost deschise în perioada controlată și figurează la Secția „C".

IV. CADRE

Conform schemei de organizare, Secția Raională M.A.I. Gheorgheni este încadrată cu 6 lucrători operativi și un secretar. Lt. BARTIS CAROL a lucrat 4 luni, Lt. SZOPOS MIHAIL 7 luni în mod efectiv, iar restul lucrătorilor operativi au fost prezenți în această perioadă și au lucrat tot timpul, cu excepția concediului de odihnă.

Lt. KAUDERSZ ZOLTÁN, Lt.Maj. UZONI DUMITRU, Lt. BARTIS CAROL, Lt. SZOPOS MIHAIL au fost decorați cu medalia „Meritul militar" clasa a II-a, iar ultimii doi au fost avansați în grad la vechime.

Lt. DUDAȘ IULIU a fost sancționat cu 5 zile arest la garnizoană, cu îndeplinirea serviciului, pentru lipsuri în munca cu agentura. Rezultatele obținute în muncă de acest tovarăș nu dovedesc că ar fi tras concluzii și învățăminte din sancțiunea primită, care avea drept scop să-i vină în sprijin în vederea îmbunătățirii muncii.

Sprijinul în muncă din partea Regiunii a fost simțită prin deplasarea lucrătorilor operativi din cadrul Serviciului 4 și 8, care au lucrat efectiv cu ocazia acestor deplasări. Sprijinul primit din partea Serviciului 3, din cadrul regiunii, pe lângă faptul că a fost puțin, nu s-a dat suficient de concret și practic, deși există probleme importante care cad în sarcina acestui Serviciu.

În ceea ce privește sprijinul dat de conducerea Secției Raionale lucrătorilor operativi din subordine, aceasta, deși în ultimul timp se constată o îmbunătățire, nu a fost suficient, îndeosebi în ce privește sprijinul practic în munca cu agentura și în desfășurarea acțiunilor informative, fapt care este una din cauzele principalele în obținerea rezultatelor slabe în muncă.

Trebuie să-l evidențiem pe Slt. ROKAI IOAN, sectorist, care este cel mai tânăr lucrător operativ și încadrat de numai un an de zile, pentru atitudinea lui justă față de muncă, perseverența în însușirea sarcinilor muncii profesionale, în urma căreia a obținut rezultate mulțumitoare.

Şeful Biroului de Inspecţii şi Control
Căpitan Mikola Ludovic

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1056, f. 11-27

273.
1954 octombrie 4, <Târgu-Mureş>. < M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş>: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Suciu Ioan".

CARACTERIZAREA
4 Oct. 1954

Informatorul necalificat cu numele conspirativ „Suciu Ioan", în etate de 45 ani, care a fost recrutat la data de 3 Sept. 1954, fiind recrutat pe bază de material compromițător care constă în aceea că a fost legionar – ajutor şef de cuib, în care timp a depus activitate intensă, manifestări naționaliste şovine, în care sens i s-a luat un proces-verbal de interogatoriu în care a recunoscut învinuirile aduse. În armată a fost soldat, în unitate de artilerie.

Până în prezent a fost folosit pentru a identifica pe toți acei care au făcut parte din mişcarea legionară, dând rezultate pozitive. În prezent este dirijat pentru a furniza material informativ despre activitatea celor doi foşti şefi de cuib din satul Merişor, unde va avea posibilități de infiltrare întrucât se bucură de încredere din partea legionarilor şi are pătrundere în mijlocul acestora.

Este un element cu calități bune în ceea ce priveşte munca informativă, neavând până în prezent constatate din partea noastră defecțiuni. Pe viitor avem intenția ca să-l folosim pentru supravegherea celor 2 foşti şefi de cuib.

După ce va reuşi să pătrundă în mod suficient în rândurile acestor foşti legionari, unde avem intenția ca să-l dirijăm, vom lua măsuri de calificare a acestui informator.

Locotenent Codarcea Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 21.

274.
1954 octombrie 4, <Târgu-Mureş>. < M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş>: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Frunza".

CARACTERIZAREA
4 Oct. 1954

Informatorul necalificat „Frunza", din comuna Sâncraiu de Mureş, a fost recrutat încă la 26 Februarie 1952, pe bază de convingere. Este în etate de 40 ani, de profesiune croitor, cu serviciul militar nesatisfăcut întrucât este inapt pentru serviciul militar, având un picior mai scurt cu cca. 8 cm.

Până în prezent a fost dirijat pentru identificarea elementelor care au făcut parte din mişcarea legionară din comuna Sâncraiu de Mureş, însă nu a dat rezultatele dorite. Întrucât am constatat că este un element necorespunzător în munca informativă, întrucât până la Noiembrie 1953, de la recrutarea sa, nu a furnizat nici o notă informativă, deşi i-au fost date instructaje destule, la urmă, fiind interogat întrucât s-a stabilit din partea noastră rea voință din partea lui, a rezultat că a avut anumite cunoştințe despre anumite manifestări ostile regimului nostru, însă el nu a vrut să le semnaleze pentru a nu face rău la oameni. Fiind reactivizat, am reuşit să obținem câteva informații, însă de valoare foarte mică, iar la urmă din nou a încetat a mai furniza.

Este un element care nu are perspective de dezvoltare, lipsit de nivel politic şi cultural, este nesănătos din punct de vedere fizic şi astfel intenția noastră este ca să-l abandonăm din rețeaua informativă.

Locotenent Darvas Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 22.

275.
1954 octombrie 4, <Târgu-Mureş>. < M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş>: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Munteanu".

CARACTERIZAREA
4 Oct. 1954

Informatorul necalificat cu numele conspirativ „Muntean[u]”, din comuna Sângeorgiu de Mureş, în etate de 35 ani, care a fost recrutat în problema legionară la data de 24 Martie 1952, nefiind recrutat pe bază de material, ci pe bază de constrângere întrucât a fost legionar. Cu serviciul militar nesatisfăcut întrucât este ciung, fără un braţ.

Până în prezent a fost folosit în problema legionară pentru supravegherea fostului legionar LUCA ALEXANDRU, care este şef inginer la Staţiunea Experimentală Agricolă din Sângeorgiu de Mureş, însă constatându-se că nu are manifestări contrarevoluţionare, am trecut la închiderea acestui dosar.

În prezent este dirijat pentru a supraveghea informativ pe fostul legionar CIOROGARIU NICOLAE, director la Şcoala Elementară din Sângeorgiu de Mureş, pe lângă care a reuşit să se infiltreze într-o mare măsură, bucurându-se de încrederea acestuia.

Pe viitor avem intenţia ca să-l folosim tot pe lângă acest fost legionar, iar după ce va dovedi muncă calificată, vom lua măsuri ca să fie trecut in categoria de informatori calificaţi.

Acest informator are calităţi prin faptul că ştie să-şi menţină conspirativitatea muncii, ştie să se infiltreze uşor acolo unde este dirijat. Ca slăbiciuni din partea lui am putut constata că pălăvrăgeşte mult, în care sens am luat măsuri de a-i da instructaj pentru a fi mai serios, dând rezultate pozitive instructajul întrucât s-a lăsat de aceste lipsuri.

Locotenent Borsos Francisc

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 23.

276.

1954 octombrie 5, <Târgu-Mureş>. < M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş>: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Rasu”.

CARACTERIZAREA
5 Octombrie 1954

Informatorul calificat cu numele conspirativ „Rasu”, în etate de 38 ani, a fost recrutat la data de 28 Martie 1952, pe bază de convingere, pentru a furniza informaţii din problema legionară din comuna Sântana de Mureş. Până în anul 1952 a fost în cadrele Miliţiei, de unde a fost pus în cadrul disponibil cu gradul de plutonier, pentru motivul că a făcut parte din mişcarea legionară, ce a desfăşurat în regat.

Până în prezent, acest informator a fost folosit şi dirijat ca să dea informaţii din problema legionară, însă până în prezent nu a dat rezultatele dorite, întrucât, după cum motivează informatorul, nu are posibilităţi deoarece el a fost ca şef de Post de Miliţie chiar în comuna Sântana de Mureş şi foştii legionari s-ar feri de el şi de aceea nu se manifestă duşmănos faţă de el.

Ca posibilităţi de dezvoltare, acest informator cunoaşte felul cum ar trebui să muncească, are posibilităţi de dezvoltare.

În prezent este dirijat ca să stabilească mişcarea legionară ce a fost desfăşurată la Sântana de Mureş, să identifice pe foştii membri ai mişcării legionare, activitatea ce a depus fiecare, atât în trecut, cât şi în prezent.

Este un element care ar avea calităţi bune în ceea ce priveşte munca informativă, însă motivul că nu dă rezultate este acela, şi care este cel mai principal, că nu este ţinut în mână de către tov. Sectorist Slt. Gaston Ioan, nu ştie să-l menţină sub autoritatea necesară, şi astfel acest informator, văzând slăbiciunea tov. sectorist, nu-şi depune interes ca să lucreze acolo unde este dirijat, deşi este capabil, ceea ce a reieşit timp cât a ţinut cu el legătura tov. sectorist Lt. Mera Alexandru, care în prezent este la şcoală.

Locotenent Bakó Ladislau

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 25.

277.

1954 octombrie 5, <Târgu-Mureş>. < M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş>: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Pintea”.

CARACTERIZAREA
5 Octombrie 1954

Informatorul calificat cu numele conspirativ „Pintea”, în etate de 45 ani, a fost recrutat pe bază de convingere încă din anul 1951, în problema legionară, iar după rezultatele muncii lui depuse pe linie informativă am trecut la calificarea lui ca informator calificat. Până în primăvara anului 1954, a fost dirijat pe lângă fostul legionar LUCA ALEXANDRU, inginer şef de la Staţiunea experimentală Agricolă din Sângeorgiu de Mureş, iar la mutarea informatorului în serviciu la G.A.S. „1 Mai”, Secţia din comuna Sâncraiu de Mureş, acest informator a fost deconspirat parţial de către organele noastre prin faptul că directorul de la I.C.A.R. Sângeorgiu de Mureş a ştiut că acesta este informator al nostru. Această deconspirare a fost făcută cu ocazia mutării inf. de la I.C.A.R. În comuna Sâncraiu de Mureş, unde se află în prezent, sus-numitul inf. nu este deconspirat şi în urma muncii

depuse de el ne-a sesizat un caz, cum că numitul CIOBANU GHEORGHE, din satul Nazna, care are acte de deces încă [din] timpul cât a fost în penitenciar ca condamnat, nu ar fi murit şi ar trăi în ţară. Cazul semnalat că acest element a murit în penitenciar se verifică, întrucât am găsit actele de deces ale lui, însă din informaţiile furnizate de acest inf., respectivul ar trăi.

Informatorul şi-a satisfăcut serviciul militar, ultima dată a fost ca gardian de penitenciar.

În prezent este folosit pentru adâncirea muncii informative în jurul familiei numitului CIOBANU, pentru a stabili şi documenta precis dacă sus-numitul este în viaţă sau nu şi dacă este în viaţă, unde se află.

Şi pe viitor mai avem intenţia aceasta de mai sus arătată, întrucât clarificarea acestuia este importantă.

Informatorul „Pintea" are unele lipsuri în ceea ce priveşte coordonarea vieţii familiale a lui şi în ultimul timp, tot din aceste motive foloseşte băuturi în cantităţi mai mari decât poate el să reziste.

De altfel, este un element capabil în această muncă, are perspective de dezvoltare şi ştie să se infiltreze în rândurile elementelor duşmănoase.

În prezent ţine legătura cu Tov. Cpt. Friedmann Alexandru, şeful Secţiei Raionale M.A.I. Târgu-Mureş.

Locotenent Bakó Ladislau

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 26-26v.

278.

1954 octombrie 6, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: caracterizarea informatorului Ionescu Călineşti Mihai, numele conspirativ „Mielu Georgescu".

SECŢIA RAIONALĂ M.A.I. SÂNGEORGIU DE PĂDURE

312/6 oct. 1954

CARACTERIZARE
asupra informatorului necalificat „MIELU GEORGESCU"

Numitul IONESCU CĂLINEŞTI MIHAI, este născut la 30 ianuarie 1921 în comuna Drăgăneşti, raionul Alexandria, regiunea Bucureşti, fiul lui Mihai şi Margareta, de origine socială fiu de moşier, de naţionalitate şi cetăţenie română, ca studii are Politehnica, de profesie inginer constructor, actualmente angajat la şantierul electro-montaj din comuna Fântânele în calitate de magazioner, cu ultimul domiciliu în comuna Sângeorgiu de Pădure, raionul Sângeorgiu de Pădure, Regiunea Autonomă Maghiară.

Sus-numitul a fost recrutat ca informator necalificat la data de 12 septembrie 1953, pe bază de material care însă nu era suficient pentru a fi recrutat ca informator calificat. Având unele manifestări duşmănoase şi chiar faţă de organele noastre a afirmat că aşteaptă schimbarea situaţiei. În trecut a fost membru P.N.L. Brătianu /Tineret/, Sectorul Albastru Bucureşti, iar în anul 1952, cu ocazia reformei monetare, a fost condamnat la un an închisoare corecţională şi după ispăşirea pedepsei i s-a fixat domiciliu obligatoriu în Sângeorgiu de Pădure.

Nu a satisfăcut serviciul militar din cauza studiului.

Cel în cauză a fost recrutat în problema „322" P.N.Ţ. Maniu, însă datorită faptului că atât informatorul, cât şi elementele urmărite în problema legionară SÎRBU TEODOR şi FLUERARU ANGHEL, fiind cu domiciliu obligatoriu, informatorul a fost instruit şi dirijat asupra obiectivelor de mai sus, fiind în relaţii bune cu ei prin natura domiciliului obligatoriu, furnizând material informativ despre manifestările duşmănoase ale elementelor urmărite, fără însă să stabilească concret [...] dacă aceştia întreţin relaţii şi legături cu alţi legionari din alte localităţi sau dacă intenţionează să constituie vreo organizaţie sau grupare contrarevoluţionară. Aceasta datorită faptului că informatorul nu a reuşit pe deplin să câştige încrederea obiectivelor urmărite decât numai în mai mică măsură, aceştia manifestându-se faţă de informator, însă nu le divulgă discuţiile purtate în lipsa informatorului, iar pe de altă parte informatorul nu cunoaşte în suficientă măsură ideile şi concepţiile legionare, fapt care constituie o greutate în desfăşurarea muncii informative duse asupra celor urmăriţi.

Acest informator are posibilităţi de informare deoarece zilnic vine în contact cu cei urmăriţi, este primit în anturajul lor şi nu se feresc de prezenţa informatorului în anumite situaţii, însă sunt cazuri când la apariţia informatorului elementele urmărite SÎRBU TEODOR, FLUERARU N. ANGHEL şi alţii întrerup discuţia începută dinainte, deci se manifestă o oarecare discreţie din partea lor faţă de informator.

Informatorul este punctual la întâlnirile fixate şi în toate cazurile se prezintă cu material, în unele cazuri cu material de mai mică importanţă. Ca defecte are că în anumite situaţii şi probleme manifestă pripeală, discuţiile cu elementele urmărite având un caracter uscat şi se întrerup înainte de a se ajunge la clarificarea sau concretizarea problemei. La fel, în oarecare măsură, în unele cazuri, informatorul exagerează sau înfloreşte conţinutul materialelor.

Până în prezent nu am constatat ca informatorul să fie deconspirat, însă nu am reuşit nici să verificăm sinceritatea lui, deoarece până în luna septembrie 1954, în acţiune nu a existat a doua linie de informare, iar pe de altă parte manifestările elementelor urmărite în toate cazurile se petreceau numai în faţa, prezenţa informatorului sau a unu sau doi indivizi din cercul lor intim, foşti membri fanatici ai P.N.Ţ. Maniu sau P.N.L. Brătianu, toţi fiind cu domiciliu obligatoriu şi care manifestă o vădită încredere unul faţă de celălalt.

Credem şi sperăm că în viitor, în urma instructajului făcut cu informatorul şi prin dirijarea lui se va folosi dirijarea în mai bune condiţiuni şi cu rezultate calitative mai bune în acţiunea dusă asupra lui SÎRBU TEODOR, FLUERARU N. ANGHEL etc.

Aceasta fiind posibilă şi prin faptul că există introdus în anturajul sus-numiților şi a doua linie de informare, astfel fiind posibilă atât verificarea materialelor, cât şi sinceritatea informatorilor.

Şeful Raionului
Lt. Butyka Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 550-551.

279.

1954 octombrie 7, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: problema legionară, situație numerică.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ

312/7 octombrie 1954

SITUAȚIA NUMERICĂ
Privind identificarea şi urmărirea elementelor foste legionare

Pe raza regiunii noastre au fost identificați un număr de 444 foşti membri în mişcarea legionară, dintre care 2 şefi de sector, 5 şefi de garnizoană, un casier şi 69 şefi de cuib. Dintre aceştia, sunt trecuți în tabelul fişă, conform noii Directive, pe bază de material documentar, un număr de 206 elemente foste legionare.

Împărțiți pe ramuri de producție, sunt după cum urmează:

În sectorul agricol particular	287
În sectorul socialist G.A.C.	3
În sectorul învățământ	15
În sectorul cooperației	5
Tehnicieni	13
Funcționari	50
Muncitori [în] întreprinderi	48
S.M.T.	1
C.F.R.	2
Întovărăşire tip T.O.Z.	1
La M.A.T.	1
Avocați	2
Ingineri agronomi	2
Comercianți particulari	2
Medici	3
La P.T.T.	3
Culte	4
Silvicultură	2
TOTAL	444

Din totalul elementelor foste legionare identificate sunt urmărite pe bază de dosare de acțiune individuală, dosare de verificare şi în cadrul dosarului de problemă un număr de 234 foşti membri în mişcarea legionară, cu un efectiv de 64 informatori, dintre care 26 informatori calificați şi 38 informatori necalificați.

Numărul elementelor foste legionare identificate până în prezent, împărțite pe raioane, este după cum urmează:

RAIONUL REGHIN, sunt identificați un număr de 123 foşti membri în mişcarea legionară, dintre care 3 şefi de garnizoană, 2 şefi de sector şi 24 şefi de cuib. Sunt trecuți în tabelul fişă, conform noii Directive, pe bază de material documentar, un număr de 29. Împărțiți pe ramuri de producție, redăm următoarea situație:

Sector agricol particular	102
Sector soc. G.A.C.	3
Învățământ	6
Funcționari	4
Cooperație	4
Întreprinderi	4
TOTAL	123

Aceştia sunt urmăriți cu un număr de 10 informatori calificați şi 8 informatori necalificați.

RAIONUL TOPLIȚA, sunt identificați 142 foşti membri în mişcarea legionară, dintre care 1 şef de garnizoană, un casier şi 21 şefi de cuib. Sunt trecuți în tabelul fişă, conf. noii Directive, pe bază de material documentar, un număr de 118 foşti membri în mişcarea legionară. Împărțiți pe ramuri de producție, redăm următoarea situație:

Sectorul agricol particular	115
Sectorul industrial	27
TOTAL	142

Aceştia sunt urmăriți cu un număr de 4 informatori calificați şi 7 informatori necalificați.

RAIONUL GHEORGHENI, au fost identificați un număr de 6 foşti membri în mişcarea legionară, dintre care un şef de cuib legionar. Aceştia sunt trecuți cu toți în tabelul fişă, conf. noii Directive, pe bază de material documentar. Împărțiți pe ramuri de producție, redăm următoarea situație:

Sector agricol particular	4
Funcționari	1
Medici	1
TOTAL	6

Aceştia sunt urmăriți cu un număr de 1 informator calificat şi 1 informator necalificat.

RAIONUL M.-CIUC, au fost identificați un număr de 7 foşti membri în mişcarea legionară, dintre care un şef de cuib legionar. În tabelul fişă, conform noii Directive, nu este trecut nici unul. Împărțiți pe ramuri de producție, sunt după cum urmează:

Funcționari	3
Tehnicieni	2
În întreprinderi	2
TOTAL	7

Aceştia sunt urmăriți cu un număr de 1 informator calificat şi unul necalificat.

RAIONUL SF. GHEORGHE, au fost identificați un număr de 29 foşti membri în mişcarea legionară, dintre care 3 şefi de cuib legionar. Au fost trecute în tabelul fişă, conform noii Directive, pe bază de material documentar, un număr de 12 elemente foste legionare. Împărțiți pe ramuri de producție, sunt după cum urmează:

Sectorul agricol	23
S.M.T.	1
M.A.T.	1
C.F.R.	1
Tehnicieni	1
Funcționari	2
TOTAL	29

Aceştia sunt urmăriți cu 2 informatori calificați şi 7 informatori necalificați.

RAIONUL TG. SECUIESC, au fost identificați un număr de 13 foşti membri în mişcarea legionară, dintre care un şef de sector şi 3 şefi de cuib legionar. În tabelul fişă, conform noii Directive, nu este trecut nici unul. Împărțiți pe ramuri de producție, sunt după cum urmează:

Sectorul agricol	4
Funcționari	1
Muncitori [în] întreprinderi	1
T.O.Z.	1
Silvicultură	2
Culte	2
Învățământ	2
TOTAL	13

Aceştia sunt urmăriți cu nu număr de 3 informatori necalificați.

RAIONUL SÂNGEORGIU DE P[ĂDURE], au fost identificați un număr de 9 foşti membri în mişcarea legionară, dintre care 3 şefi de cuib legionar. Sunt trecuți în tabelul fişă, conform noii Directive, pe bază de material documentar, un număr de 4 foşti membri legionari. Împărțiți pe ramuri de producție, sunt după cum urmează:

Sectorul agricol	5
În întreprinderi	4
TOTAL	9

Aceştia sunt urmăriți cu 1 informator calificat şi 1 informator necalificat.

RAIONUL ODORHEI, au fost identificați un număr de 9 foşti membri în mişcarea legionară, dintre care un şef de cuib legionar. Sunt trecuți în tabelul fişă, conform noii Directive, pe bază de material documentar, un fost legionar. Împărțiți pe ramuri de producție, sunt după cum urmează:

Sectorul agricol	1
Medici	1
Funcționari	5
Culte	2
TOTAL	9

Aceştia sunt urmăriți cu nu număr de 2 informatori necalificați.

RAIONUL CENTRAL MUREŞ, au fost identificați un număr de 39 foşti membri în mişcarea legionară, dintre care 4 şefi de cuib legionar. În tabelul fişă, conf. noii Directive, nu sunt trecuți nici unul. Împărțiți pe ramuri de producție, sunt după cum urmează:

Sectorul agricol	33
Învățământ	2
P.T.T.	1
Tehnicieni	1
Funcționari	1
În întreprinderi	1
TOTAL	39

Aceştia sunt urmăriţi cu un număr de 2 informatori calificaţi şi un număr de 3 informatori necalificaţi.

TÂRGU-MUREŞ ORAŞ, au fost identificaţi un număr de 67 foşti membri în mişcarea legionară, dintre care 1 şef de garnizoană şi 8 şefi de cuib legionar. Sunt trecuţi în tabelul fişă, conform noii Directive, pe bază de material documentar, un număr de 36. Împărţiţi pe ramuri de producţie, sunt după cum urmează:

Funcţionari	33
Învăţământ	5
În întreprinderi	9
Tehnicieni	9
Avocaţi	2
Agronomi	2
Comercianţi particulari	2
Cooperaţie	1
Medici	1
P.T.T.	2
C.F.R.	1
TOTAL	67

Aceştia sunt urmăriţi cu un număr de 5 informatori calificaţi şi cu un număr de 5 informatori necalificaţi.

Sunt urmăriţi pe întreaga regiune pe bază de dosare de acţiune individuală, dosare de verificare şi în cadrul dosarului de problemă, un număr de 234 foşti membri în mişcarea legionară, cu un număr de 64 informatori, dintre care 26 calificaţi şi 38 necalificaţi.

Pe întreaga regiune sunt deschise un număr de 7 dosare de acţiune individuală şi un număr de 21 dosare de verificare. Împărţite pe raioane, sunt după cum urmează:

RAIONUL REGHIN, un dosar de acţiune individuală şi 3 dosare de acţiune de verificare.

RAIONUL TOPLIŢA, un dosar de acţiune individuală şi 9 dosare de acţiune de verificare.

RAIONUL MIERCUREA-CIUC, un dosar de acţiune individuală şi un dosar de [acţiune de] verificare.

RAIONUL SF. GHEORGHE, un dosar de acţiune individuală şi un dosar de [acţiune de] verificare.

RAIONUL TG. SECUIESC, un dosar de acţiune individuală şi 3 dosare de [acţiune de] verificare.

RAIONUL SÂNGEORGIU DE PĂDURE, 2 dosare de [acţiune de] verificare.

RAIONUL ODORHEI, un dosar de acţiune individuală.

TG.-MUREŞ ORAŞ, un dosar de acţiune individuală şi 2 dosare de [acţiune de] verificare.

Menţionăm că raioanele GHEORGHENI şi RAIONUL CENTRAL MUREŞ, în prezent nu au deschise dosare de acţiune individuală sau de verificare.

De la apariţia ordinului 1343 şi până în prezent nu a fost lichidată nici o organizaţie legionară.

A fost arestat şi condamnat legionarul BINDEANU ALEXANDRU, din comuna Batoş, raionul Reghin, pentru propagandă şi agitaţie contrarevoluţionară în scopul destrămării G.A.C.-ului din comuna Batoş.

Sublocotenent Golea Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 479, f. 98-103.

280.

1954 octombrie 7, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Lucian”.

DIRECŢIUNEA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
SECŢIA RAIONALĂ REGHIN

312/7 octombrie 1954

CARACTERIZARE

Asupra informatorului calificat „LUCIAN” din or. Reghin.

Informatorul „LUCIAN” a fost recrutat ca inf. necalificat la data de 6 noiembrie 1951, pe bază de material compromiţător, pentru faptul că avea legături cu elemente duşmănoase din oraşul Reghin.

Informatul „LUCIAN” este în etate de 41 ani, de profesiune funcţionar la I.F.I.L. Reghin, cu serviciul militar satisfăcut, de naţionalitate şi cetăţenie română, situaţia familială căsătorit, domiciliază în Reghin.

În procesul recrutării, sus-numitul a dovedit că este sincer, dovedind că regretă asupra faptelor săvârşite de el şi a cerut reabilitarea.

În urma informaţiilor furnizate de el, cel în cauză a primit sarcini pe care le-a dus la îndeplinire în condiţii bune şi astfel, în anul 1953, a fost dirijat în supravegherea informativă a numitului SFERA PETRU, asupra căruia avem deschis dosar de acţiune individuală, fost şef de cuib în mişcarea legionară.

După dirijare a reuşit să primească încrederea celui urmărit, în urma cărui fapt a furnizat o serie de informaţii de valoare despre activitatea şi manifestările duşmănoase. Nu a reuşit să pătrundă în felul de a descifra dacă acesta întreţine relaţii subversive cu alte persoane de la I.F.I.L. Reghin sau alte localităţi.

Din punct de vedere profesional este destul de bine pregătit, sarcinile ce-i revin le duce la îndeplinire în condiții bune, în cadrul serviciului este apreciat și bine văzut de conducere și de restul personalului ce-l înconjoară.

În urma muncii depuse de sus-numitul pe linie informativă, în anul 1954 a fost trecut din categoria informatorilor necalificați în categoria informatorilor calificați, bazându-se și pe faptul că are spirit de orientare, leagă ușor prietenie cu elementele urmărite de noi, primește încrederea acestora și știe să sesizeze în mod just și în mod obiectiv manifestările acestora.

Ca vicii are că uneori consumă băuturi alcoolice în mai mare măsură, dar până în prezent nu cunoaștem dacă acesta ar fi făcut vreo deconspirare în timpul cât a consumat băuturi sau în alte cazuri.

Dacă este dirijat temeinic și instruit la întâlnirile ce se efectuează cu el, trasându-i-se sarcini concrete, va deveni un informator de calitate și va putea sesiza întreaga activitate a elementelor urmărite asupra cărora a fost dirijat.

Sublocotenent Golea Mihail

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 115-116.

281.

1954 octombrie 7, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Farcaș”.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
SECȚIA RAIONALĂ REGHIN

312/7 octombrie 1954

CARACTERIZARE

Asupra informatorului calificat „FARCAȘ”, din comuna Filpișu Mare, raionul Reghin.

Informatorul „FARCAȘ” a fost recrutat ca informator necalificat în anul 1951, pe bază de sentimente patriotice. Recrutarea s-a bazat pe faptul că era un element cinstit, cu priză în rândul populației din comună, avea spirit de orientare, discernământ și știa să lege legături cu elementele ce interesează securitatea statului.

Sus-numitul este născut la 21 martie 1909 în com Văprava – Orhei, de profesie învățător, fiul lui IOAN și MARIA, starea civilă căsătorit, fără avere, în trecut nu a făcut politică, studii are bacalaureatul, de origine socială țăran mijlocaș, de naționalitate și cetățenie română, cu serviciul militar satisfăcut, în prezent este învățător în comuna Breaza, satul Filpișu Mare, raionul Reghin. Domiciliază în satul Filpișu Mare, raionul Reghin.

După recrutare ca informator necalificat, în urma notelor informative ce au fost furnizate de el, i s-au trasat sarcini concrete asupra elementelor sesizate, constatându-se că s-a achitat conștiincios de sarcini, dând un randament mulțumitor în munca informativă, verificându-se materialele furnizate.

În urma muncii depuse de el și sinceritatea pe care a dovedit-o, a fost dirijat în urmărirea și supravegherea informativă a numitului CODARCEA EMIL, fost legionar, de profesiune învățător, care domiciliază în aceeași comună cu informatorul și este în relații bune de servici, fiind ambii învățători, iar în orele libere se vizitează reciproc și discută probleme cu caracter general.

Fiind dirijat pe lângă numitul CODARCEA EMIL, a primit ușor încrederea acestuia, furnizându-ne material informativ de valoare despre manifestările dușmănoase și atitudinea pe care o are față de muncă și față de sarcinile ce-i revin pe linie profesională.

Informatorul „FARCAȘ”, din punct de vedere politic și cultural este ridicat, citind regulat presa și astfel cunoscând evenimentele interne și internaționale, are un nivel cultural ridicat, vicii nu are, este un element sincer, trăiește o viață familială sănătoasă, are spirit de orientare, leagă ușor problemele, are o atitudine justă față de populație, la fel și sarcinile profesionale ce-i revin la duce la îndeplinire în condițiuni bune, primește ușor încrederea asupra elementelor unde a fost dirijat.

Dacă va fi instruit temeinic, trasându-i-se sarcini concrete, va putea duce munca informativă în condițiuni bune și va putea descifra activitatea dușmănoasă și legăturile numitului CODARCEA EMIL.

Sublocotenent Golea Mihail

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 113-114.

282.

1954 octombrie 7, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Savu”.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
SECȚIA RAIONALĂ REGHIN

312/7 octombrie 1954

CARACTERIZARE

Asupra informatorului necalificat „SAVU”, din satul Luieriu, comuna Suseni, raionul Reghin.

Informatorul „SAVU” a fost recrutat la data de 11 septembrie 1951, în calitate de informator necalificat, pentru faptul că a fost casierul organizației legionare din comuna Suseni, satul Luieriu.

După recrutare, a fost dirijat în urmărirea informativă a elementelor foste legionare, pe care el îi cunoştea că au făcut parte din mişcarea legionară.

Sus-numitul este născut la 11 februarie 1910, în comuna Suseni, satul Luieriu, fiul lui TEODOR şi RAFILA, de profesiune învățător, în prezent directorul şcolii elementare de 7 ani din comuna Suseni, satul Luieriu, de origine socială țăran mijlocaş, studii posedă Școala Normală. Înainte de 23 august 1944, a fost casier în mişcarea legionară, iar ulterior a devenit şef de garnizoană. Cu serviciul militar satisfăcut în grad de plutonier. În prezent neîncadrat politic, domiciliază în comuna Suseni.

După recrutarea sus-numitului şi în urma notelor date de acesta, a fost dirijat în urmărirea elementelor foste legionare, dar această dirijare nu a fost făcută în mod sistematic, din care cauză nu a putut pătrunde în mod suficient în rândurile acestora. S-a mai dovedit că este un informator fricos şi timid, în care scop necesită o instruire minuțioasă pentru ca acesta să poată pătrunde în clandestinitatea activității elementelor legionare din comună.

În ultimul timp se constată că a început să furnizeze material informativ asupra elementelor legionare, are perspective de dezvoltare, este inteligent şi ridicat din punct de vedere politic şi cultural. Este sincer şi în serviciul pe care-l prestează este aprociat.

Slt. Golea Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 119.

283.

1954 octombrie 7, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Paulin”.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
SECȚIA RAIONALĂ REGHIN

312/7 octombrie 1954

CARACTERIZARE
Asupra informatorului calificat „PAULIN”, din oraşul Reghin.

Informatorul „PAULIN” a fost recrutat ca informator necalificat în anul 1952, pe bază de sentimente patriotice, întrucât era un element inteligent, avea legături şi cunoştințe cu anumite persoane suspecte din or. Reghin, asupra cărora a fost dirijat în urma recrutării.

Sus-numitul este în etate de 49 ani, fost preot greco-catolic, revenit, în prezent este funcționar la I.F.I.L. Reghin, a fost şi învățător. Domiciliază în oraşul Reghin.

Sus-numitul se bucură de încrederea elementelor din cadrul întreprinderii şi din această cauză a fost dirijat în acțiunea informativă dusă asupra numitului SFERA PETRU, fost şef de cuib legionar, asupra căruia a reuşit până în prezent să redea o serie de manifestări duşmănoase pe care le avea, primind încrederea acestuia şi legând o prietenie mai strânsă cu el. Nu a reuşit până în prezent să redea activitatea subversivă a celui urmărit.

Este un informator inteligent, cu spirit de orientare, ridicat din punct de vedere politic şi cultural, urmărește zilnic presa şi este la curent cu evenimentele interne şi internaționale, în care scop el ştie să lege manifestările duşmănoase ale elementelor urmărite. Pentru acest lucru, în anul 1954 a fost trecut din categoria informatorilor necalificați în categoria celor calificați.

Pentru viitor urmează ca sus-numitul să fie dirijat mai temeinic şi cu sarcini concrete în urmărirea informativă a numitului SFERA PETRU şi a numitului HOLIRCĂ AUREL. Credem că în urma acestor măsuri va deveni un informator foarte bun şi va reuşi să descifreze activitatea elementelor date în supraveghere.

Slt. Golea Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 120.

284.

1954 octombrie 7, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Inteligent”.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
SECȚIA RAIONALĂ REGHIN

312/7 oct. 1954

CARACTERIZARE
Asupra informatorului calificat „INTELIGENT”, din oraşul Reghin.

Informatorul „INTELIGENT” a fost recrutat în calitate de informator necalificat în anul 1951, pe bază de material compromițător, avându-se la bază calitatea pe care a avut-o în trecut ca fost comisar ajutor de poliție la chestura poliției orașului Stalin, unde, în calitatea pe care a avut-o, a avut o atitudine brutală față de populație.

Sus-numitul este în etate de 40 ani, de profesiune funcționar la Întreprinderea de Panificație din or. Reghin, unde și domiciliază.

De la recrutarea lui și până în prezent, lucrează în problema urmărită de Grupa I-a din cadrul Serviciului 3, fiind dirijat pe lângă legionarii din orașul Reghin, ca ȘTERFELITU CONSTANTIN, fost șef de cuib legionar, HOLIRCĂ AUREL, fost șef de sector și alții asupra cărora sunt deschise dosare de acțiune informativă și verificare.

În munca informativă a dovedit că are capacitate de informare, știe să se orienteze la fața locului, sesizează în mod just problemele, știe să lege legături cu elementele urmărite de noi.

Ca lipsuri are că uneori este fricos și nu în toate cazurile aprofundează problemele, fiindu-i frică de a nu fi deconspirat.

Pentru viitor va lucra în acțiunea de verificare ce se duce pe lângă HOLIRCĂ AUREL. Dacă va fi instruit și dirijat temeinic, cu sarcini trasate concret, va putea pătrunde în clandestinitatea celui urmărit și ne va putea furniza material informativ de valoare.

Sublocotenent Golea Mihail

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 121.

285.

1954 octombrie 7, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Tabacu Ioan”.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
SECȚIA RAIONALĂ REGHIN

312/7 oct. 1954

CARACTERIZARE
Asupra informatorului calificat „TABACU IOAN”, din orașul Reghin.

Informatorul „TABACU IOAN” a fost recrutat la data de 25 septembrie 1953, ca informator necalificat, pe bază de material compromițător, fiind arestat. Din cauză că în procesul de anchetă nu au rezultat și confirmat materialele obținute până la arestare, a fost recrutat ca informator, iar după recrutare a fost dirijat, în urma notelor date de sus-numitul, pe lângă elementele foste legionare, întrucât el a fost un simpatizant al acestei mișcări.

Sus-numitul este în etate de 49 ani, de profesiune funcționar, cu serviciul militar satisfăcut, fost slt. în rezervă, în trecut fost simpatizant legionar, în prezent neîncadrat, domiciliază în orașul Reghin.

Sus-numitul este un element inteligent, are un nivel cultural și politic destul de ridicat, urmărește zilnic presa, cunoscând evenimentele interne și internaționale, are spirit de orientare, știe să lege relații cu elemente urmărite pentru care fapt a fost dirijat în urmărirea informativă a numitului POP VASILE, directorul Băncii R.P.R. din Reghin, fost legionar, și alte persoane foste legionare din or. Reghin.

În urma informațiilor furnizate de acesta, la data de 17 iunie 1954, s-a trecut la calificarea lui.

Pentru viitor, dacă este dirijat și instruit la întâlnirile programate, va deveni un informator de calitate și ne va putea furniza material valoros.

Sublocotenent Golea Mihail

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 122.

286.

1954 octombrie 7, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Popescu”.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
SECȚIA RAIONALĂ REGHIN

312/7 octombrie 1954

CARACTERIZARE
Asupra informatorului necalificat „POPESCU”, din orașul Reghin.

Informatorul „POPESCU” a fost recrutat ca informator necalificat în anul 1952, pe bază de material compromițător, avându-se asupra lui declarații despre activitatea sa legionară și funcția pe care a avut-o ca șef de cuib.

Este în etate de 46 ani și domiciliază în orașul Reghin, Regiunea Autonomă Maghiară.

După recrutarea lui, şi în urma informaţiilor furnizate, a fost dirijat în urmărirea elementelor legionare ca numitul HOLIRCĂ AUREL, CODARCEA EMIL şi alţii, asupra cărora a dat rezultate în urmărirea informativă, arătând activitatea şi manifestările duşmănoase pe care le-au avut.

Din punct de vedere politic şi cultural este destul de dezvoltat, are orientare şi capacitate de pătrundere în rândul elementelor foste legionare, furnizând material informativ destul de valoros. Se bucură de încredere din partea acestora.

Pentru viitor va fi dirijat cu sarcini concrete în urmărirea informativă a numiților HOLIRCĂ AUREL, CODREANU IOAN şi alţii.

Sublocotenent Golea Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 123.

287.

1954 octombrie 7, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Iepureanu”.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
SECȚIA RAIONALĂ REGHIN

312/7 octombrie 1954

CARACTERIZARE
Asupra informatorului calificat „IEPUREANU”, din oraşul Reghin.

Informatorul „IEPUREANU” a fost recrutat în calitate de informator necalificat la data de 10 iunie 1953, pe bază de material compromițător, pentru faptul că a fost membru în mişcarea legionară şi activitatea pe care a desfăşurat-o.

Este născut la 15 aprilie 1913, în comuna Hermezia, regiunea Iaşi, de profesie funcționar, domiciliat în oraşul Reghin.

De la data recrutării, după scurt timp, a fost dirijat pe lângă numitul MOLDOVAN TEODOR, fost şef de cuib legionar, asupra căruia este deschisă acțiune de verificare pentru a se stabili activitatea prezentă.

În urma dirijării s-a constatat că are pătrundere pe lângă sus-numitul, a primit încrederea acestuia şi a putut furniza o serie de materiale valoroase privind pe acesta. Este un informator inteligent, are spirit de orientare, se prezintă regulat la întâlniri, sarcinile ce-i sunt trasate le duce la îndepliniri conştiincios, se bucură de încrederea elementelor legionare şi furnizează material calitativ. Pentru acest fapt, în anul 1954, a fost trecut din categoria informatorilor necalificați în categoria informatorilor calificați.

Pentru viitor, dacă acest informator va fi dirijat temeinic şi instruit, va da şi pe mai departe materiale informative de valoare asupra lui MOLDOVAN TEODOR şi alte elemente foste legionare din oraşul Reghin.

Sublocotenent Golea Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 124.

288.

1954 octombrie 8, Toplița. M.A.I.-S.R. Toplița: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Albina”.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
SECȚIA RAIONALĂ TOPLIȚA

312/8 octombrie 1954

CARACTERIZARE
Asupra informatorului necalificat „ALBINA” din com. Monor

Informatorul „ALBINA” a fost recrutat în luna mai 1954 în calitate de informator necalificat. Recrutarea s-a făcut pe bază de material probatoriu, fiind voluntar în Gărzile lui Maniu, iar în anul 1951 s-a găsit asupra sa legitimația [de] voluntar. Este în etate de 37 ani, de profesiune morar, se ocupă şi cu agricultura, de naționalitate şi cetățenie română, originea socială țăran mijlocaş, posedă 1/3 parte din moara comunei Monor.

După recrutarea sus-numitului i s-au trasat sarcini generale, iar mai târziu, văzându-se că este sincer, i-au fost trasate sarcini concrete în supravegherea numitului ECHIM TEODOR, iar materialele furnizate de acesta sunt de valoare, are posibilități de a-l supraveghea întrucât fac serviciul împreună la aceeaşi moară, are orientare şi spirit de observare, legând în mod just problemele.

Din punct de vedere cultural şi politic este ridicat, satisfăcător, are priză în rândul cetățenilor din comună, este simpatizat de personalul de la moară şi de restul oamenilor din comună.

Cu o dirijare minuțioasă şi cu sarcini trasate concret, sus-numitul va putea urmări în condiții bune pe cel în cauză, [furnizând informații] despre întreaga activitate duşmănoasă ce o desfăşoară.

Corespunde a fi infiltrat şi în alte acțiuni.

Sublocotenent Golea Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 221.

289.
1954 octombrie 8, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Avântul”.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
SECȚIA RAIONALĂ GHEORGHENI

312/8 oct. 1954

CARACTERIZARE
Asupra informatorului calificat „AVÎNTUL” din raionul Gheorgheni

Informatorul calificat „AVÎNTUL” este recrutat în anul 1952, în calitate de informator calificat. Recrutarea lui s-a făcut pe bază de material documentar, din care a rezultat că a făcut parte din Gărzile lui Maniu şi a maltratat populația maghiară din comuna Voşlobeni, raionul Gheorgheni.

Este în etate de 48 de ani, cu stagiul militar satisfăcut la Regimentul 9 Jandarmi, Batalionul 1 Instrucție Timişoara, cu gradul de soldat. De la data recrutării a fost instruit şi dirijat asupra elementelor foste în mişcarea legionară, reuşind să identifice şi alte elemente de care nu avea cunoştință, are posibilitate de informare, se bucură de autoritate şi încrederea elementelor duşmănoase foste legionare din comuna Voşlobeni.

Din punct de vedere profesional este bine pregătit, îşi îndeplineşte în mod conştiincios sarcinile pe linia profesională în funcția pe care o îndeplineşte de agent veterinar şi totodată caută să lichideze în mod cinstit de sarcinile ce-i revin, din punct de vedere politic este corespunzător, urmăreşte presa şi este la zi cu situația internă şi internațională. Din punct de vedere moral are o comportare bună, este sociabil în societate, nu are vicii decât într-o oarecare măsură are darul beției, dar nu dăunează muncii.

Ca lipsuri s-a observat că este repezit, îi place băutura şi nu se orientează întotdeauna în cele mai bune condițiuni.

Credem că, pe viitor, [dacă] va fi instruit şi dirijat cu atenție, va fi un informator bun şi va corespunde întru totul ca informator calificat.

Sublocotenent Golea Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 276.

290.
1954 octombrie 8, Sfântu Gheorghe. M.A.I.-S.R. Sfântu Gheorghe: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Costantin Pîrvu”.

DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
SECȚIA RAIONALĂ SF. GHEORGHE

312/8 octombrie 1954

CARACTERIZARE
Asupra informatorului necalificat „COSTANTIN PÎRVU”, din com. Ilieni, raionul Sf. Gheorghe

Informatorul „COSTANTIN PÎRVU”, a fost recrutat în anul 1951, pe bază de sentimente patriotice, lucrând în diferite probleme, iar din anul 1954 a fost dirijat în supravegherea informativă a numitului CARACĂLEANU VASILE, şeful Minei de Lignit din comuna Ilieni, asupra căruia este deschis dosar de verificare.

Deşi informatorul în trecut nu a fost legionar, dar pentru faptul că are o capacitate de pătrundere în mijlocul elementelor duşmane, are un nivel cultural ridicat, ştie să poarte discuții de aşa natură încât primeşte încrederea celor urmăriți.

Informatorul „COSTANTIN PÎRVU”, dacă va fi dirijat în mod temeinic şi instruit la întâlnirile programate, şi pe bază că el are o capacitate de pătrundere, va deveni un bun colaborator, care va putea descifra activitatea subversivă a numitului CARACĂLEANU VASILE.

O lipsă s-a constatat că acesta nu a fost dirijat temeinic de securist şi din această cauză nu a ştiut ce material ne interesează şi nu a sesizat întreaga activitate a celui urmărit.

Sublocotenent Golea Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 397.

291.
1954 octombrie 8, Sfântu Gheorghe. M.A.I.-S.R. Sfântu Gheorghe: caracterizarea informatorului cu numele conspirativ „Nistorescu Ileana”.

DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
SECȚIA RAIONALĂ SF. GHEORGHE

312/8 octombrie 1954

CARACTERIZARE

Asupra informatorului calificat „NISTORESCU ILEANA”, din orașul Sf. Gheorghe

Informatorul „NISTORESCU ILEANA”, în etate de 30 ani, a fost recrutat în calitate de informator necalificat în anul 1953, pe baza sentimentelor patriotice. Recrutarea a fost bazată pe faptul că lucrează în același compartiment de muncă cu NEAGOE MIHAI, fost șef de cuib legionar și asupra căruia s-a deschis dosar individual.

Din cauză că sus-numita avea legături directe cu cel urmărit, a fost dirijată în supravegherea informativă a lui NEAGOE MIHAI, reușind ca să redea anumite manifestări dușmănoase ale sus-numitului, fapt ce dovedește că a primit încrederea celui urmărit.

S-a stabilit că este o informatoare de calitate, a pătruns în cercul sus-numitului, redând anumite manifestări, dar acesta este foarte precaut și nu se manifestă atunci când sunt mai multe persoane, fapt pentru care nu s-a putut trece în toate cazurile la verificarea notelor furnizate. Sus-numita are capacitate de informare și spirit de orientare, știe să se descurce în anumite situații neașteptate și poartă discuții cu cel urmărit în așa fel că are încredere în ea. În urma muncii informative duse de sus-numita, în anul 1954 s-a trecut la calificarea ei.

Cu o dirijare temeinică și sarcini precise va ști să pătrundă pe lângă cel urmărit, după care ne va furniza material informativ de valoare.

Sublocotenent Golea Mihail

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 398.

292.

1954 octombrie 10, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport despre activitate a Serviciului Anchete Penale, pe perioada 1 ianuarie – 10 octombrie 1954.

DIRECȚIUNEA REG. M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Serviciul Anchetă

10 Octombrie 1954

RAPORT DE ACTIVITATE

Pentru perioada 1 ianuarie – 10 octombrie 1954

În această perioadă, Serviciul de cercetări din cadrul Dir.Reg. M.A.I. Regiunea Autonomă Maghiară, a căutat să desfășoare munca în spiritul liniei trasate de Hotărârea C.C. al P.M.R. din 20 decembrie 1952 și conform ordinului Tov. Ministru Alexandru Drăghici, Nr. 1751 din 20 august 1953, și a Directivelor M.A.I. pe linie de „C”.

De la 1 ianuarie 1954 și până în prezent au fost cercetate un număr de 70 elemente, care se împart în următoarele categorii:

Fugari legionari	1
Găzduitori, favorizatori ai unor fugari	13
Iehoviști	7
Instigări și agitații	36
C.M.-iști	5
Polițiști	2
Evazioniști	2
Răspândiri de manifeste	3
Activitate intensă contra mișcării muncitorești	1
TOTAL	70

Cele 70 de cazuri anchetate de către Serviciul de Anchetă au fost soluționate de felul următor:

Trimiși în justiție	57
Puși în libertate	7/dintre care 3 C.M.
Predat la Miliție	1
În curs de cercetare	5

Din cei trimiși în justiție:

Condamnați până la 1 an	9
Condamnați de la 1-5	23
Condamnați de la 5-10	6
Condamnați de la 10-15	1
Așteaptă să fie judecați	7

Achitați	5
Declinat competență	2
Suspendat	1
Puși în libertate	3

Din cele 70 elemente arestate în cursul acestui an, un număr de 8 au fost arestate pe bază de material informativ, 38 din denunțuri, 20 de cazuri rezultate din anchete și 4 C.M.-işti.

Serviciul de Anchetă, în cursul acestui an a urmărit îndeplinirea sarcinilor trasate de Tov. Ministru Alexandru Drăghici, din Noiembrie 1953, cu ocazia ședinței de analiză a muncii la Direcția noastră, adică: îmbunătățirea calității anchetelor, obiectivitatea cercetărilor și a arestărilor și respectarea termenelor de anchetă.

Astfel, în general, majoritatea anchetelor au fost în bune condițiuni, verificându-se atât declarațiile martorilor, cât și ale arestaților. S-a pus un accent deosebit pe descoperirea legăturilor arestaților cu cei rămași în libertate.

Pentru exemplificarea celor de mai sus, vom reda câteva cazuri și anume:

În luna decembrie 1953, a fost arestat preotul greco-catolic nerevenit, fugar din anul 1948, și anume ROȘCA IOAN, și din materialul informativ predat nouă de către Serviciul III nu a rezultat decât singura gazdă, unde a fost arestat fugarul.

Din anchetă a rezultat un număr de 6 găzduitori și favorizatori, care au fost arestați, cercetați și trimiși în justiție, precum și un curier care făcea legătura între preotul fugar și alte elemente dușmănoase care, de asemenea, au fost reținuți și înaintați justiției.

De asemeni, prin anchetă s-a mai obținut material compromițător asupra mai multor preoți greco-catolici nereveniți, care material a fost predat Serviciului III pentru exploatare.

La data de 8 mai 1954, a fost arestat fugarul legionar NICOARĂ GRIGORE și ca material asupra lui nu am primit nimic decât sentința de condamnare la 15 ani închisoare. Din anchetă au rezultat un număr de 15 găzduitori și favorizatori, precum și curierul acestui legionar fugar, care purta corespondența între fugar și alte persoane, dintre care un număr de 5 elemente au fost arestate și trimise în justiție, iar restul, o parte din ei au fost recrutați de către Serviciul III în diferite probleme pe baza materialelor compromițătoare rezultate din anchetă, iar unii dintre ei au fost bătrâni și bolnavi, care nu au putut fi arestați.

La data de 24 iulie a.c., a fost reținut de către Serviciul III un conducător iehovist, și anume KORNYA ALEXANDRU, pentru a fi recrutat pe baza materialului compromițător ce-l aveam asupra lui. Însă la interogarea făcută la Serviciul III nu a recunoscut nimic din materialul compromițător, pentru care fapt a trebuit să fie reținut și adus la Serviciul 8, pentru anchetă.

La Serviciul 8, numitul KORNYA ALEXANDRU a recunoscut întreg materialul compromițător pe baza căruia a putut să fie trimis în justiție.

De asemenea, în majoritatea cazurilor, anchetele s-au făcut cu obiectivitate.

Astfel, la data de 21 mai 1954, au fost reținuți numiții ADA ADALBERT, KEREKES BENEDEK și BARTALIS ADALBERT, care au fost bănuiți de redactarea și răspândirea de fițuici cu caracter contrarevoluționar, însă din cercetări și din expertiza grafică s-a stabilit că sus-numiții nu sunt vinovați și că unul din ei a fost arestat în anul 1949 de către Secția Raională de Securitate Tg. Secuiesc, unde i s-a luat o declarație prin constrângere fizică în care a arătat că toți trei au redactat și răspândit fițuici cu caracter contrarevoluționar. În urma celor stabilite în anchetă sus-numiții au fost puși în libertate.

La data de 25 februarie a.c., a fost reținut pentru manifestări dușmănoase țăranul sărac SIMON ANDREI, din comuna Dumbrăvioara, Raionul Reghin. Din cercetări s-a stabilit că declarațiile nu corespund cu realitatea și că au fost date din ură personală, astfel că la data de 1 martie a fost pus în libertate.

Un caz asemănător s-a întâmplat și cu numita SZÉKELY BÉRES SUSANA, din comuna Sâng. de Pădure, care a fost arestată la data de 5 aprilie a.c., pentru instigări împotriva T.O.Z.-ului. Din materialul întocmit rezultă că sus-numita a intrat în mod abuziv în terenul comasat pentru T.O.Z. și a arat și însămânțat 0,20 ari de pământ cu orz, precum și că a avut mai multe manifestări dușmănoase la adresa partidului și guvernului.

Din cercetări s-a stabilit că declarațiile date împotriva sus-numitei nu sunt reale și au fost date în mod tendențios de către președintele sfatului popular și alți funcționari de la sfat. În urma celor stabilite în anchetă a fost pusă în libertate.

De asemeni, se mai poate arăta că în cursul acestui an s-au făcut și unele cercetări asupra unor elemente reținute pentru 48 de ore și unde s-a constatat că nu există probă de vinovăție, nu s-a trecut la arestarea lor, ci au fost puse în libertate sau, unde a fost cazul, s-au predat organelor de Miliție pentru infracțiuni economice sau de drept comun.

De exemplu: la data de 16 martie a.c., au fost reținuți numiții KENYERES ANDREI și KENYERES IULIU, ambii țărani săraci din Raionul Odorhei, fiind învinuiți de agresiune împotriva secretarului organizației de bază din comună. Prin cercetări s-a stabilit că nu era vorba de agresiune, ci de o ceartă și bătaie reciprocă între sus-numiții și secretarul organizației de bază, ce a avut loc cu ocazia unui bal, toți fiind în stare de ebrietate. În urma celor stabilite în anchetă, după 24 de ore, au fost predați organelor de Miliție, pentru a li se încheia acte și a se lua măsuri pe linie de miliție împotriva lor.

În cursul lunii septembrie a.c., au fost reținuți pentru 48 de ore numiții ZÖLDI TIBERIU, KÖTELES EMERIC și OROSZ EMERIC, toți tineri între 16 și 21 de ani, care au fost bănuiți de către Serviciul III că s-au constituit intr-o organizație contrarevoluționară cu scopul de a se înarma prin atacarea unui obiectiv militar și apoi aruncarea în aer a sediului P.M.R. și alte acțiuni de teroare și diversiune.

Din cercetări s-a stabilit că cei de mai sus, împreună cu alți tineri, într-adevăr s-au constituit într-o bandă, însă nu cu scop contrarevoluționar, ci cu scopul de a comite diferite furturi de fructe și alte obiecte, și de corupere de minore.

Pentru a nu fi descoperită activitatea lor huliganică, toți membrii acestei bande au depus jurământ că nu vor divulga nimănui existența și activitatea acestei bande.

În urma celor stabilite în anchetă, sus-numiții au fost predați organelor de Miliție, pentru a-i trimite în justiție pentru infracțiuni de drept comun.

Începând de la 1 ianuarie a.c. s-a pus un accent deosebit pentru lichidarea arestărilor abuzive, fără forme legale sau fără materiale verificate, şi s-a făcut o reducere apreciabilă a arestărilor pentru[1] verificarea materialului.

Pentru atingerea acestui scop, în cursul acestui an s-a [realizat] o colaborare mai strânsă între Serviciul de Anchetă şi Serviciile informativ-operative, care în majoritatea cazurilor au prezentat materiale compromițătoare asupra elementelor ce urmau să fie arestate pentru a putea fi studiate de către Serviciul 8 şi de a aprecia dacă materialul existent este suficient sau dacă faptele comise de cei în cauză se încadrează în texte de lege.

În cazurile când se constată că materialul nu este complet sau unele declarații nu sunt verificate, se procedează la trimiterea pe teren a anchetatorului, care urmează să ancheteze cazul respectiv şi, împreună cu lucrătorul operativ, completează sau verifică materialul, şi în cazuri pozitive se trece la reținere, iar în cazuri negative se restituie întreaga lucrare la serviciile informativ-operative respective, împreună cu un referat asupra constatărilor şi cu propunerile respective.

La acest punct trebuie să arătăm că, deşi am avut unele rezultate, totuşi documentarea activității criminale nu s-a făcut conform directivei şi ordinului Tov. Ministru. Acesta se datoreşte faptului că arestările efectuate în cursul acestui an nu au fost rezultatele unor acțiuni informative concrete, ci din rândul elementelor dușmănoase, care s-au manifestat fățiş sau comiteau diferite acțiuni contrarevoluționare deschise ca instigări, lansări de zvonuri, agitație publică, sau diferite persoane rezultate din anchetă.

Toate arestările efectuate în cursul acestui an s-au făcut pe baza mandatelor de arestare emise de către Procuratura Militară, cu excepția a câtorva cazuri ce au fost reținute pe timp de 48 ore pentru clarificarea unor situații.

Termenele de anchetă fixate au fost respectate întocmai, fără a avea nici un caz de depăşire a termenelor. De asemeni, în anchetă nu s-a mai întrebuințat nici un mijloc de constrângere fizică sau psihică.

Pentru îmbunătățirea calității muncii de anchetă au fost prelucrate de mai multe ori în cursul acestui an ordinele 626, 1751 şi Hotărârea Comitetului Central [al] P.M.R., din 20 octombrie 1952, punându-se în practică sarcinile trasate prin aceste documente.

S-a lichidat definitiv cu practicarea luării de declarații scrise de arestați. Toate cazurile au fost anchetate pe bază de chestionar, iar în problemele mai importante s-au întocmit planuri de cercetări.

Ca un sprijin în munca de anchetă în cursul acestei perioade a fost şi agentura de cameră, care a fost recrutată în cursul acestei perioade, în număr de 4 agenți, care [au fost] instruiți, [şi] prin munca lor am obținut rezultate bună în munca de anchetă.

Cu ajutorul agenturii de cameră am reuşit să descoperim locurile pe unde au stat ascunşi fugarii ROŞCA IOAN şi NICOARĂ GRIGORE.

De asemeni, prin agentura de cameră am descoperit un aparat de radioamplificare, care a fost furat de la Cinematograful „Progresul" din Tg.-Mureş, de către numitul ZÖLDI TIBERIU şi complicii săi, de care aparat nu au spus nimic în anchetă şi nici informații nu aveam de nicăieri că ei ar fi furat acest aparat.

În această perioadă am primit un sprijin mai mare şi din partea conducerii acestei Direcții, atât din partea tovarăşului Director, cât şi din partea tov. Subdirector, care s-au interesat îndeaproape de munca acestui serviciu şi au dat diferite indicații de felul cum să rezolvăm unele probleme.

Putem arăta că în această perioadă tovarăşul Director a venit aproape zilnic la serviciul anchetă, a stat de vorbă cu agentura de cameră, dându-le diferite instrucțiuni, iar în cazurile mai importante aflate în anchetă a asistat la anchetă şi s-a interesat îndeaproape de stadiul fiecărei anchete în parte.

Am primit ajutor şi din partea Direcției 8-a prin cele două controale, [pe] care le-a efectuat în cursul acestui an tov. Cpt. RUSU MIRCEA, care a participat efectiv la mai multe anchete, a plecat pe teren la raioane cu anchetatorul, unde a dat instrucțiuni practice despre felul cum trebuie documentată activitatea criminală pe teren, iar în cadrul serviciului a tras diferite sarcini pentru îmbunătățirea muncii.

Pe lângă realizările obținute până în prezent, în această perioadă am avut şi unele lipsuri, care se concretizează prin următoarele fapte:

Una din cele mai mari lipsuri a fost aceea că nu s-a tratat cu toată seriozitatea problema analizei materialului probatoriu, din care cauză s-au arestat unele persoane fără a avea materiale verificate şi documentate.

Cazul numiților ADA ADALBERT, BARTALIS ADALBERT şi KEREKES BENEDEK, bănuiți de redactare şi difuzare de manifeste, precum şi cazul numitei SZÉKELY BÉRES SUSANA, bănuită de instigare împotriva T.O.Z.-ului şi alte cazuri, care s-a stabilit că nu sunt vinovați şi a fost necesar să se puie în libertate.

Dacă se punea un accent mai mare pe analiza materialului probatoriu, s-ar fi putut evita arestarea unor persoane nevinovate.

O altă lipsă tot atât de mare este aceea că la unele anchete nu s-a pus accent pe calitate, din care cauză unele dosare înaintate de noi la minister au fost restituite pentru completare, ceea ce a făcut să se tărăgăneze rezolvarea cazurilor respective, iar unele cazuri înaintate de noi la justiție au fost achitate.

Astfel a fost cazul numitului CIUCHI GHEORGHE, arestat pe baza ordinului 490 şi trimis de noi pentru reanchetare. În acest caz, anchetatorul Cpt. BIHARI EMERIC, a lucrat cu superficialitate, nu a făcut documentarea necesară pentru stabilirea vinovăției sau a nevinovăției arestatului, în timpul anchetei a pus o serie de întrebări sugestive atât arestatului, cât şi martorilor, fapt pentru care dosarul a fost restituit de către Direcția 8-a de două ori pentru completări.

Tot în acest caz, Cpt. BIHARI EMERIC, în timpul interogatoriului a scris în procesele-verbale lucruri nedeclarate de arestat, fapt pentru care arestatul a refuzat să semneze procesele-verbale de interogator. Astfel de anchete s-au mai făcut şi în cazul numiților IMREH LUDOVIC şi MÁRTON ANDREI, ambii C.M.-işti, trimişi pentru reanchetare, ale căror dosare au fost la fel restituite pentru completări. /Cazuri anchetate de Cpt. BIHARI EMERIC şi Slt. SÎNGEORZAN DUMITRU/.

[1] Corect: prin

De asemeni, în cazul numiților TODEA IOAN şi BÎCA ROMULUS, arestați pentru instigări împotriva T.O.Z.-ului, la interogatoriu Cpt. BIHARI EMERIC şi Lt. KOVÁCS ALBERT, au trecut în procesele-verbale de interogatoriu unele fraze nedeclarate de arestați, pentru care fapt ei au refuzat să semneze procesele-verbale de interogatoriu.

Tot ca o lipsă a anchetei putem arăta şi cazul numiților BĂNDILĂ ALEXANDRU şi POP GALAFTION, ambii țărani săraci, arestați pentru instigare împotriva G.A.C.-ului, care au fost achitați de către Tribunalul Militar.

Dacă acest caz se analiza mai bine, s-ar fi putut stabili în timpul anchetei că sus-numiții nu au instigat împotriva G.A.C.-ului, ci au fost atraşi în această acțiune de către chiaburul BUZDUGAN PETRU şi CRĂCIUN ZAHARIE, elemente duşmănoase, şi ar fi trebuit să fie puse în libertate de noi şi nu de Tribunalul Militar.

La fel putem arăta ca o lipsă şi superficialitate în analiza materialelor probatorii în cazul numiților BĂNDILĂ IOAN şi STOICA IOAN, din comuna Filea, Raionul Toplița, care au fost arestați pentru agresiune împotriva preşedintelui sfatului popular şi a şefului postului de Miliție din comună, iar în realitate a reieşit că a fost o provocare din partea preşedintelui sfatului popular, pentru care fapt Tribunalul Militar şi-a declinat competența.

De asemeni, nu s-a analizat în suficientă măsură materialul nici în cazul numitului DÉZSI IOAN, care a fost arestat pentru fapte ce nu se încadrează în texte de lege, pentru care fapt Tribunalul Militar, în şedința pregătitoare, a hotărât punerea lui în libertate.

O altă lipsă pe care am avut-o a fost aceea că până în luna mai 1954, când a fost în control de la Direcția 8-a tov. Cpt. RUSU MIRCEA, nu am raportat la Minister arestările ce au fost făcute pentru 48 de ore şi nici cum s-au rezolvat aceste cazuri şi nici celelalte arestări nu au fost raportate la timp, lucru care a fost lichidat definitiv.

În vederea lichidării lipsurilor constatate, s-au ținut mai multe şedințe în cadrul Serviciului de Anchetă, unde s-a analizat în mod concret fiecare caz în parte şi s-au criticat cu asprime metodele injuste folosite în munca de anchetă. Tot în aceste şedințe, s-au scos în evidență metodele juste folosite în munca de anchetă şi s-au dat indicații cum trebuie lucrat în viitor.

De asemeni, pentru cazurile mai importante s-au întocmit referate, care apoi au fost prelucrate în cadrul şedințelor de analiză de direcție, unde au participat toți anchetatorii, lucrătorii operativi de la direcție şi de la raioane şi unde, de asemenea, după analizarea cazurilor s-au trasat sarcini concrete pentru îmbunătățirea muncii şi respectarea ordinelor şi directivelor.

În concluzie, se poate arăta că munca în cadrul Serviciului de anchetă, în cursul acestui an – în comparație cu cea desfăşurată în anul 1953 – s-a îmbunătățit şi a înregistrat un oarecare progres, atât în ceea ce priveşte respectarea legalității populare, colaborarea între Serviciul de anchetă şi Serviciile informativ-operative, munca cu agentura de cameră şi obiectivitatea anchetatorilor etc. Însă față de ordinele şi directivele Ministerului Afacerilor Interne mai sunt încă lipsuri destul de serioase în munca de anchetă.

Pentru viitor ne revine ca o sarcină principală de a lichida definitiv cu lipsurile existente şi de a respecta întocmai ordinele şi directivele Ministerului.

Pentru aceasta este necesar a nu se mai admite nici o arestare fără un material verificat şi bine documentat, de a se da o atenție deosebită la analizarea prealabilă a materialului compromițător şi verificarea acestui material pe teren, atunci când este cazul.

Din partea şefului Serviciului de anchetă să se pună un accent mai mare pe controlul şi instruirea anchetatorilor.

Să se pună un accent deosebit pe calitatea şi obiectivitatea anchetatorilor, prin punerea în practică a celor învățate la cursurile profesionale de specialitate la locul de muncă, care se țin în prezent în cadrul instituției noastre.

Şeful Serviciului Anchetă
Lt. Major Mocanu Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 170, f. 1-9.

293.

1954 octombrie 20, Toplița. M.A.I.-S.R. Toplița: caracterizarea informatorului Cif Vasile, numele conspirativ „Bradul”.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TOPLIȚA

CARACTERIZARE
din 20 octombrie 1954

Informatorul necalificat CIF VASILE, cu numele conspirativ „Bradul”, este născut la 9 aprilie 1911 în comuna Lunca Bradului, fiul lui Vasile şi Reveca[1], de naționalitate şi cetățenie română, studii 1 cl. de liceu, de profesiune funcționar, în prezent contabil la Sfatul Popular Lunca Bradului, de origine socială țăran sărac, ca avere posedă 1,50 ha pământ, armata satisfăcută la Legiunea de jandarmi Iaşi, eliberând cu gradul de caporal. Ultimul domiciliu în comuna Lunca Bradului, raionul Toplița.

A fost recrutat ca informator necalificat pe bază de sentimente patriotice, la data de 15 sept. 1951, de raionul de securitate Reghin, respectiv de tov. sublocotenent Mîrza Vasile, însă înainte de recrutare nu s-a trecut la adunarea de material compromițător la adresa celui în cauză, deci în dosar nu posedă nici până în prezent material compromițător, cu toate că sus-numitul a fost membru în mişcarea legionară, care s-a stabilit ulterior din verificarea informatorului, însă până în prezent nu s-a trecut la luarea de declarație de la informator în care să recunoască activitatea lui legionară.

[1] Posibil: Rebeca

De la data recrutării a fost dirijat în acțiunea de verificare deschisă asupra lui Croitor Gavril, chiabur din Lunca Bradului. Însă materialul obținut de la acest informator a fost numai de suprafață și fără valoare.

Deci acest informator nu s-a putut califica, prin munca sa depusă dând numai material de suprafață.

În prezent ține legătura cu Tov. Lt. Todor Ladislau, însă nu a fost dirijat în acțiune concretă până nu se va stabili sinceritatea informatorului și nu se va determina ca să recunoască activitatea sa politică din trecut. Deci nu au fost date sarcini precise.

După ce se va trece la adunarea de probe asupra informatorului în cauză și se va stabili că este sincer față de organele noastre, [se] va trece la reactivizarea lui în problema legionară și se vor trasa sarcini precise. În caz dacă nu va recunoaşte activitatea lui în timpul cât a activat el în mişcarea legionară, automat se va trece la abandonarea lui.

Lt. de Securitate Todor Ladislau

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 217-217v.

294.

1954 octombrie 20, Toplița. M.A.I.-S.R. Toplița: caracterizarea informatorului Radu Alexandru, numele conspirativ „Vultur”.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TOPLIȚA

CARACTERIZARE
din 20 octombrie 1954

Informatorul necalificat RADU ALEXANDRU, cu numele conspirativ „VULTUR”, este născut la 14 aprilie 1901 în comuna Teleac, raionul Reghin, fiul lui Nicolaie și Maria, de naționalitate și cetățenie română, de profesiune agricultor, studii 1 cl. de liceu, de origine socială chiabur, fiu de preot gr.-catolic, de categorie socială chiabur, avere posedă 21,46 ha pământ în comuna natală, armata satisfăcută la Reg. 83 infanterie din Cluj, eliberându-se cu gradul de sergent T.R., ultimul domiciliu în Lunca Bradului.

A fost recrutat ca informator necalificat la data de 14 septembrie 1951, de Slt. Socaciu Martin. Recrutarea a fost pe baza materialului din care rezultă că sus-numitul a fost șef de cuib legionar, între anii 1937-1940, în comuna Lunca Bradului. De menționat că, cu ocazia recrutării nu a fost materialul compromițător pus în față, ci [...] s-a trecut la recrutarea lui pe bază de sentimente patriotice. La data recrutării nu a făcut parte din nici o organizație subversivă, legionară. Ulterior, s-a trecut la adunarea de materiale compromițătoare, ca declarații din care rezultă activitatea legionară și că a fost șef de cuib legionar. Aceste declarații au fost obținute de la membrii din mișcarea legionară din comuna Lunca Bradului.

De la data recrutării a fost dirijat în acțiunea de verificare asupra numitului Croitoru Gavril, chiabur din comuna Lunca Bradului, și mai mult s-a folosit pentru identificarea și urmărirea legionarilor din comuna Lunca Bradului. Materialul dat de el a fost slab, pentru care nu s-a putut califica.

În prezent, cu acest informator lucrează lucrătorul operativ Lt. Todor Ladislau, însă nu este dirijat în nici o acțiune, constatând ulterior că a devenit informator fățarnic. Deci, în prezent este în curs de verificare, după ce se va stabili sinceritatea lui și va recunoaște activitatea sa politică din trecut și prezent, asupra căreia s-a adunat material compromițător, și va regreta, va fi dirijat din nou în acțiune. Sus-numitul are posibilități largi de infiltrare în rândurile elementelor urmărite de organele noastre, prin trecutul lui politic și poziția socială din trecut și prezent, precum și prin legăturile pe care le are. În caz dacă se va constata la reactivizare că recunoaşte activitatea politică în întregime și regretă, va fi folosit în continuare, în caz contrariu automat se va trece la abandonarea lui.

Lt. de Securitate Todor Ladislau

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 218-218v.

295.

1954 octombrie 20, Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: notă-sinteză privind zvonurile în legătură cu predarea Ardealului Ungariei.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TÂRGU SECUIESC.

NOTĂ-SINTEZĂ
Asupra manifestărilor contrarevoluționare în legătură cu predarea Ardealului Ungariei

Compoziția națională a raionului Târgu Secuiesc, fiind 95% compusă din populație maghiară, iar în majoritatea comunelor și satelor 100% numai maghiară, în afară de Orașul Covasna unde populația română este 24%, comuna Brețcu 29%, iar în orașul Tg. Secuiesc – reședința raionului – numai 2% este de naționalitate română.

Datorită faptelor de mai sus, zvonul, care a avut mai multe nuanțe, în legătură cu predarea Ardealului Ungariei a luat o amploare destul de mare şi mai ales în oraşul Tg. Secuiesc, precum şi în comunele Poian, Oituz, unde a cuprins întreaga populație, indiferent de poziția şi categoria socială, însă din materialul informativ ce posedăm până în prezent, acest zvon a fost răspândit de către elemente duşmănoase la sfârşitul lunii august şi la începutul lunii septembrie a.c., în rândurile populației mic burgheze de la oraş şi în rândurile foştilor exploatatori ca BAJKÓ COLOMAN, GÁSPÁR GÉZA şi alții.

Astfel, informatorul necalificat „NEGREANU" semnalează că în perioada 25 august-1 septembrie a auzit din surse diferite, ca de la BAJNOK ELLA, născută la 9 decembrie 1919 în comuna Bixad, Raionul Sft. Gheorghe, fiica lui Rudolf şi Ana, studii 6 cl. comerciale, de profesie farmacistă, în prezent angajată ca soră de caritate la Spitalul Unificat Tg. Secuiesc, fără avere, atât în trecut, cât şi în prezent fără partid, care față de informatorul de mai sus a afirmat că la ambasada ungară din Bucureşti a explodat o bombă şi cetățenii din Bucureşti au spart geamurile ambasadei cu bolovani, în continuare a afirmat că PETRU GROZA este la Budapesta pentru a aranja cu guvernul maghiar reîntoarcerea Ardealului la Ungaria, fapt ce cauzează divergență între cele două guverne, deoarece guvernul maghiar pretinde întregul Ardeal, iar românii ar fi oferit numai Ardealul de Nord.

Din munca informativă întreprinsă în jurul sus-numitei nu s-a stabilit până în prezent că de unde a auzit şi de la cine acest zvon.

Tot în perioada de mai sus, informatorului „NEGREANU" cel de mai sus [semnalează] şi numitul FAUST EUGEN, născut la data de 8 dec. 1914 în comuna Veseuşi, Târnava-Mică, fiul lui Emil şi Maria, de naționalitate germană, cetățenie română, studii 7 cl. primare, profesia fost notar din anul 1940 până în anul 1946, după care a trecut ca secretar al Sfatului Popular Raional Tg. Secuiesc, de unde a fost concediat în luna martie 1954, iar în prezent este ca funcționar la I.P.E.I.L. Tg. Secuiesc. În trecut fără de partid, în prezent membru în P.M.R., cu domiciliul în Tg. Secuiesc, str. Canta, nr. 9. Precum şi numitul ROTH EUGEN, născut la 16 martie 1920 în Tg. Secuiesc, fiul lui Eugen şi Catalina, de naționalitate maghiară, cetățean român, are 4 cl. liceu, de profesie funcționar, lucrează la Panificația Tg. Secuiesc, domiciliază în Tg. Secuiesc, str. Rákoczi, nr. 3, în trecut cât şi în prezent fără de partid.

Cei de mai sus afirmațiile le-au făcut în prăvălia şi în fața numitului NEGUSTORU IOAN, care este şi informatorul nostru.

În ceea ce priveşte răspândirea zvonului la locul de muncă al numitului FAUST EUGEN, se constată că în perioada 25 aug.-1 sept., a cuprins întreaga întreprindere a I.F.I.L.-lui din Tg. Secuiesc, unde a fost dus din oraşul Tg. Secuiesc, repercusiuni şi urmări asupra producției fabricii de cherestea I.F.I.L nu a avut, producția decurgând în tot timpul în condiții normale, fapt semnalat de informatorul „OROSZ", care ne semnalează că prima dată a fost auzit în rândul funcționarilor, de unde a fost dus în rândurile muncitorilor, un număr de 150, însă au rare cazuri când a fost luat acest zvon în serios.

Asemenea situații au fost şi în rândurile angajaților Spitalului Unificat, neputând constata de cine a fost dus în interiorul spitalului deoarece în acelaşi timp discută toți angajații aceeaşi problemă.

La Panificația Tg. Secuiesc, unde lucrează numitul ROTH EUGEN, nu s-a constatat că ar fi suferit din această cauză producția.

În ziua de 10 sept. 1954, informatorul calificat „TECNICIAN", din oraşul Tg. Secuiesc, ne semnalează că numitul BAJKÓ COLOMAN, născut la 29 dec. 1895, în comuna Păpăuți, Rai. Tg. Secuiesc, fiul lui Ludovic şi Ida, de naționalitate maghiară, cetățean român, studii bacalaureat, origine socială chiabur, stare socială fost fabricant, naționalizat la data de 11 iunie 1948, cu domiciliul în Tg. Secuiesc, care posedă dosar de verificare deschis la data de 30 aprilie 1954 pentru manifestări duşmănoase şi răspândiri de zvonuri, că față de informatorul de mai sus a afirmat că la data de 15 sept. a.c. Ardealul va fi predat Ungariei, de asemenea, tot sus-numitul față de informator s-a manifestat că este informat că până în toamna anului acesta va fi cedat Ungariei, deoarece această problemă a apărut în ziarul „Pravda", şi între altele acest ziar a vorbit de revoluția din 1918 din Ungaria, iar românii au fost cei care au înfrânt revoluția socialistă din Ungaria şi, deci, ungurii merită mai mult să fie a lor Ardealul. Fiind supravegheat în continuare de informatorul de mai sus, în ziua de 27 sept. a.c., a completat cele afirmate, spunând că deja populația română ştie şi este sigură că Ardealul nu rămâne a lor, [dând] ca exemplu meciul de fotbal între R.P.R. şi R.P.U. din Bucureşti, unde jucătorii maghiari erau să fie bătuți de populația română, iar pe tribună cetățenii maghiari care au participat la meci nu au putut să vorbească ungureşte, riscând să fie bătuți. În legătură cu nedistribuirea zahărului pe luna septembrie, comentează că autoritățile române nu au distribuit ca să nu rămână statul român, ca în caz dacă trebuie să părăsească Ardealul, cu pagubă.

Tot în ziua de 27 sept., informatorul „TECNICIAN" ne semnalează că numitul JANCSÓ ANDREI, directorul C.T.C.-ului, care a trecut în cadrul ministerului transportului, a afirmat față de el că [a] auzit de la Sft. Gheorghe că Ardealul va fi cedat Ungariei, totodată vorbind despre scandalul [şi] urmările acestuia la meciul de fotbal din Bucureşti. Până în prezent nu avem semnalări că acesta a mai afirmat şi față de alți cetățeni.

În jurul zilei de 10 septembrie a.c., numitul BRAŞOVEANU IOAN, născut la 15 aprilie 1907 în or. Tg. Secuiesc, fiul lui Ioan şi Maria, de profesie funcționar la Plafar, are 7 cl. liceu, de origine socială chiabur, în trecut a fost membru în P.N.Ț.-Maniu, în prezent fără de partid, față de informatorul „NEGREANU" a afirmat că în ziarul „Pravda" scrie un articol în legătură cu Ardealul, articol care probabil este comentat de populația maghiară şi care interpretează greşit, fapt ce dă naştere la zvonuri cu reîntoarcerea Ardealului la Ungaria.

Asemenea comentarii au fost semnalate de către informatorul necalificat „BORVIZ", care semnalează că în jurul zilei de 10 sept. a.c., grefierul şef VANCSA ŞTEFAN, născut la 10 oct. 1895 în com. Mărcuşa, raionul Tg. Secuiesc, fiul lui Ştefan şi Ilka, are 6 cl. liceu, de naționalitate maghiară, cetățean român, fără avere, origine socială țăran mijlocaş, care în biroul colectiv de avocatură a spus că în ziua de 17 sept. a.c., Ardealul va fi cedat Ungariei, dar nu numai partea de nord, ci întregul; motivul pentru care se cedează este acela că Ungaria nu poate îndeplini obligațiunile ce şi-a luat față de U.R.S.S., respectiv Ungaria, având o industrie dezvoltată, nu posedă materiile prime necesare, acestea fiind în Ardeal. Chestiunea cedării Ardealului s-a rezolvat la Moscova, unde o delegație maghiară a expus punctul său de vedere şi că Moscova este cea care rezolvă această problemă.

De asemeni, informatorul de mai sus ne semnalează că în biroul avocațial din Tg. Secuiesc, notarul de stat PAPP SIGISMUND, care a fost la Bucureşti la meciul de fotbal între R.P.R. şi R.P.U. ce a avut loc în ziua de 20 septembrie, [a spus că] în rândul spectatorilor a fost comentată agresiunea asupra ambasadei maghiare din Bucureşti şi ca urmare a zvonurilor răspândite în legătură cu cedarea Ardealului Ungariei, fapt căruia se datoreşte şi comportarea necivilizată a unora din cetățenii din Bucureşti. [...]

În obiectivul Cooperativa de producție meşteşugărească SPORTIND, zvonul în legătură cu Ardealul a fost dus de către numitul SZABÓ IOAN, născut la 29 oct. 1888, de profesie lăcătuş, domiciliul în oraşul Tg. Secuiesc, în trecut fost membru în P. Ardelean, în prezent membru în P.M.R., care venind împreună cu numitul BENKŐ LÁZÁR, tot lăcătuş la Cooperativa SPORTIND, în jurul zilei de 5 sept. a.c., în cadrul secției de lăcătuş[erie] au început să răspândească zvonul că Ardealul va fi cedat Ungariei, deoarece Ungaria nu are materii prime, având totodată o industrie grea dezvoltată, iar R.P.R. este rămasă în urmă, din care cauză va rămâne ca un stat agrar, la aceasta numitul SZABÓ IOAN a mai adăugat că va fi mai bine, deoarece [de] când suntem [Regiune] Autonomă Maghiară nu se poate găsi nimic în prăvălii, în care timp în restul țării se găsesc de toate. Cei de mai sus nu figurează în evidențele noastre, nefiind semnalați, în afară de numitul SZABÓ IOAN, care în vechiul dosar de obiectiv figurează ca simplu membru în P. Ardelean, fără activitate. Semnalat de inf. „DOBOS”.

Din obiectivul întreprinderii locale „GÁBOR ÁRON” manifestări în sensul că Ardealul va fi predat Ungariei, am avut semnalări din partea informatorului calificat „TECNICIAN” şi informatorului necalificat „KOPACZ”, care ne semnalează că numitul KULCSÁR TEODOR, născut la 3 dec. 1900 în oraşul Predeal, Regiunea Stalin, fiul lui Carol şi Matilda, de naționalitate maghiară, cetățean român, de origine socială mic burghez, în prezent funcționar la întreprinderea de mai sus, domiciliază în or. Tg. Secuiesc, Curtea 8, nr. 5, sus-numitul posedă dosar de verificare deschis la 30 aprilie 1954 pentru răspândiri şi manifestări duşmănoase, participă între anii 1918-1920 în divizia Secuiască, din anul 1920 a fost extrădat din România pe acest motiv, după care pleacă în Olanda, Italia, Austria, Cehoslovacia şi alte țări din Europa cu o fanfară ungară, dând în aceste țări concerte, în afară de [aceasta cel] sus a fost membru între anii 1941-1944 în P. Ardelean, iar în prezent este membru în P.M.R., care a afirmat că şi el aprobă acest act, adică predarea Ardealului Ungariei, deoarece şi Ungaria este o democrație populară, însă nu se poate face o comparație între traiul de aici şi traiul din Ungaria, unde cu mult este mai bun, în sensul de mai sus în cadrul întreprinderii acest fapt a fost comentat de către numitul KOVÁCS MOISE, lăcătuş, DOMBI PETRU, funcționar şi alții.

Tot din cadrul întreprinderii locale „GÁBOR ÁRON”, numitul BUTICĂ CONSTANTIN, dislocat, de profesiune lăcătuş, care afirma că Tratatul de pace în anul 1947 între România şi Ungaria a fost încheiat şi că este definitiv, în urma căreia din secția de lăcătuşerie a întreprinderii [s-]a[u] dat diferite părere, iar membrii de partid au combătut acest zvon, starea de spirit şi comentariile au luat sfârşit. Din această cauză nu a suferit producția, neavând urmări în îndeplinirea planului.

În ceea ce priveşte mediul rural, a fost semnalat de către informatorul „FRANK EDE” că la data de 10 sept., stând de vorbă cu numitul ANDRÁS ANTON, zis Savos, care posedă dosar de verificare, deschis pentru răspândiri de zvonuri cu caracter duşmănos, dosar deschis la data de 2 oct. 1954, fiind înregistrat sub nr. 224, care față de informatorul de mai sus a afirmat că a venit în comuna Plăieşii de Sus, unde domiciliază şi sus-numitul, fata cetățeanului BALÁZS IOSIF, din Bucureşti, pentru 5 zile, anume BECZE ELISABETA, născută BALÁZS la data de 2 noiembrie 1930 în comuna Plăieşii de Sus, fiica lui Iosif şi Terezia, de naționalitate maghiară, cetățenie română, de profesie casnică, de origine socială țăran mijlocaş, domiciliază în Bucureşti, str. Emil Pongracz, Nr. 8, etaj 3, Raionul Tudor Vladimirescu, împreună cu bărbatul său numit BECZE ÁDÁM [...], care față de tatăl său, anume BALÁZS IOSIF a afirmat că Ardealul va fi redat Ungariei până la data de 27 sept. a.c., românii trebuie să plece din Ardeal, în acelaşi timp a afirmat că a văzut personal că în fața ambasadei maghiare din Bucureşti a fost o manifestație cu care ocazie manifestanții au spart cu pietre geamurile ambasadei. Acest zvon a fost spus de către BALÁZS IOSIF numitului ANDRÁS ANTON, însă din investigații şi din supravegherea informativă rezultă că nu a fost răspândit acest zvon cu toate acestea.

În comunele Plăieşii de Jos, unde era cazul semnalat, şi în comuna Caşinul Nou, acest zvon nu a fost auzit şi nu a fost comentat de către populație.

În comuna Poian, informatorul „PRESBITER” ne semnalează că la data de 20 sept., stând de vorbă cu chiaburul GÁSPÁR GÉZA, născut la 23 aprilie 1901 în comuna Poian, Raionul Tg. Secuiesc, fiul lui Ludovic şi Ana, de origine şi categorie socială chiabur, de naționalitate maghiară şi cetățenie română, de profesiune agricultor, posedă 14,59 ha pământ, atât în trecut, cât şi în prezent neîncadrat politic [...], a afirmat că Ardealul va fi cedat Ungariei, însă nu a putut identifica de unde a provenit acest zvon, însă fiind supravegheat tot de informatorul de mai sus, la 8 oct. 1954, a afirmat că din nou se vorbeşte că Ardealul va fi cedat Ungariei, fapt auzit de la chiaburul CSAVAR ANDREI, care a fost cu predarea sfeclei de zahăr la gara Tg. Secuiesc, unde este responsabil BORBÁTH BÉLA, chiabur din comuna Alungeni, Raionul Tg. Secuiesc.

Numitul GÁSPÁR GÉZA figurează în evidențele noastre, fiind trecut în tabel fişă cu chiaburi.

CSAVAR ANDREI, născut la 21 sept. 1901 în comuna Poian, Raionul Tg. Secuiesc, de naționalitate maghiară, cetățean român, fiul lui Grigore şi Rozalia, de profesie agricultor, studii 4 cl. elementare, domiciliază în comuna Poian, atât în trecut, cât şi în prezent fără de partid.

BORBÁTH BÉLA născut la 20 februarie 1884 în comuna _____[1], Raionul Tg. Secuiesc, fiul lui Ioan şi Laura, de profesie învățător, în prezent responsabil şef cu colectarea sfeclei de zahăr din Tg. Secuiesc, de origine şi categorie socială chiabur, până la predare, conform Decretului 308, a posedat 6 ha pământ, domiciliază în comuna Alungeni, Raionul Tg. Secuiesc.

De asemeni, în comuna Poian acest zvon a fost comentat de către numitul KISS IULIU, care a afirmat într-o serbare de onomastică că a auzit că ziarul „Pravda” a scris că Ardealul va fi cedat Ungariei, însă proveniența acestui zvon sau aducerea în comuna Poian nu a fost identificat de către cine a fost adus. În urma celor de mai sus, zvonul a cuprins întreaga comună Poian, precum şi satul Belani [...], însă nu s-a constatat că ar fi avut repercusiuni sau urmări în predarea cotelor de carne, lapte, cartofi etc., fiind între primii în raion.

[1] Indescifrabil

În comuna Sânzieni, Raionul Tg. Secuiesc, zvonul în legătură cu predarea Ardealului Ungariei a fost adus de către numita VOLLOCS REGHINA, născută la data de 18 sept. 1924 în comuna Sânzieni, Raionul Tg. Secuiesc, fiica lui Alexandru şi Ana, de origine şi stare socială ţăran sărac, naţionalitate maghiară, cetăţenie română, atât în trecut, cât şi în prezent neîncadrată politic, care fiind responsabilă cu colectarea de cartofi pentru Aprozar Tg. Secuiesc, în comuna Sânzieni a dus acest zvon din oraşul Tg. Secuiesc. În urma acestei comentarii ce a făcut în faţa informatorului „SARKANDI", la data de 24 sept. a.c., zvonul a cuprins întreaga comună. Ca urmare a acestui zvon în comună a fost că a stagnat în general timp de o săptămână colectarea produselor agricole.

În comuna Turia, Rai. Tg. Secuiesc, zvonul în legătură cu predarea Ardealului a fost răspândit în interiorul sfatului popular, faţă de 3 cetăţeni, de către numitul LAPOS MATEI, care a afirmat că s-a întâlnit în oraşul Tg. Secuiesc, în faţa restaurantului, cu un cetăţean venit din Sibiu, care a spus că ziarul „Pravda" scrie că Ardealul va fi predat Ungariei, deoarece Ungaria nu posedă materii prime. Cele trei persoane, având funcţii importante în cadrul sfatului popular, şi-au dat seama de caracterul duşmănos al zvonului şi, totodată, i-au atras atenţia numitului LAPOS MATEI să nu răspândească acest zvon, în felul acesta în comuna Turia nu a luat amploare, neavând nici urmări asupra economiei.

Din investigaţii întreprinse în această privinţă şi supravegherea numitului LAPOS MATEI, nu am putut identifica persoana cetăţeanului din Sibiu.

În oraşul Covasna s-a stabilit că numitul NAGY LUDOVIC, funcţionar la Filatura de lână, faţă de muncitoare a afirmat că pe data de 27 oct. a.c., Ardealul va fi cedat Ungariei deoarece este pământ unguresc şi românii l-au răpit de la unguri. Cele de mai sus au fost afirmate la 19 oct. a.c., faţă de un grup de muncitoare, fiind prezent informatorul „RÎNDUNICĂ VASILE", iar în ziua de 17 sept. a.c., cu aproape o lună anterior, a mai afirmat că în caz contrariu românii[1] vor recurge la răscoală.

Numitul NAGY LUDOVIC este născut la 8 febr. 1925 în or. Covasna, fiul lui Ludovic şi Elena, de profesie funcţionar la Filatura de lână Covasna, de naţionalitate maghiară, cetăţean român, studii bacalaureat, de origine socială ţăran mijlocaş, domiciliază în or. Covasna, str. M. Stalin, nr. 106. În ceea ce priveşte proveniența acestui zvon, până în prezent nu s-a putut constata sau dacă ar fi răspândit sus-numitul şi în alte părţi; nu figurează în evidenţele noastre.

În afară de cazul de mai sus nu s-a constatat şi nici din material furnizat de agentură nu reiese că ar fi fost discuţii în rândurile populaţiei din or. Covasna, atât între chiaburi sau ţărani muncitori, cât şi între elementele burgheze.

În ceea ce priveşte producţia la Filatura de lână Covasna, nu s-a constatat că din cauza aceasta ar fi stagnat şi n-ar fi fost îndeplinit planul.

Din materialul furnizat de informatorul „OPTICA" din obiectivul I.F.I.L. Oituz, reiese că numitul BOKOR FRANCISC, născut la 15 iulie 1893 în comuna Poiana Sărată, Raionul Tg.-Ocna, fiul lui Andrei şi Maria, de origine socială muncitor, stare socială muncitor, de naţionalitate maghiară, cetăţean român, domiciliază în comuna Breţcu, Raionul Tg. Secuiesc, satul Oituz, care faţă de KERESZTES MIHAI, PALADE NICOLAE şi SIMPLER IGNAŢIU, toţi muncitori la Fabrica de cherestea Oituz, a afirmat că a auzit că Ardealul va fi predat Ungariei. Prin agentură şi din investigaţii reiese că acest zvon a fost adus de către numitul GYÖRGYBIRÓ SIMON din comuna Breţcu, care a fost la începutul lunii sept. în satul Oituz pentru încărcarea acumulatorului radioului ce-l are deoarece, cum a afirmat, în seara aceea vrea să asculte radio jurnal unde [se] vor comunica ştiri în legătură cu Ardealul şi noua graniţă.

După ce a fost lansat acest zvon de către GYÖRGYBIRÓ SIMON, pe teritoriul fabricii [din] Oituz a luat o amploare, fiind discutat de un număr de 120 muncitori care au comentat că ce vor face ei în cazul dacă Ardealul va fi predat Ungariei, deoarece vor fi întrerupţi de posibilităţile de alimentare ce se face prin comuna Poiana Sărată din Raionul Tg.-Ocna şi din întreaga Regiune Bacău. Acest fapt a fost comentat un timp destul de îndelungat în timpul producţiei, ce a dat naştere la stagnarea producţiei.

Numitul GYÖRGYBIRÓ SIMON este născut în anul 1896 în comuna Catalina, Raionul Tg. Secuiesc, fiul lui Alexandru şi Maria, de origine socială ţăran sărac, de profesiune agricultor şi fierar, posedă 2,64 ha pământ, are 6 cl. elementare, atât în trecut, cât şi în prezent nu a fost încadrat politiceşte, domiciliază în comuna Breţcu, Raionul Tg. Secuiesc.

În comuna Breţcu a fost identificată numita BÁNYAI MARGARETA, născută la 14 aug. 1933 în comuna Miheşu de Câmpie, Raionul Sărmaş, Regiunea Cluj, fiica lui Iuliu şi Maria, de profesiune funcţionară la sfatul popular al comunei Breţcu, în trecut fără de partid şi în prezent este membră în U.T.M., domiciliază în comuna Breţcu, Raionul Tg. Secuiesc, care venind acasă din comuna natală, [d]in Raionul Sărmaş, pe drum a auzit că de la data de 20 sept. a.c. se va juca meciul de fotbal R.P.R. şi R.P.U., iar care va câştiga va primi Ardealul.

Acest zvon a fost spus către preşedintele sfatului popular din comuna Breţcu, numitul COPIEACIU VASILE, care a avertizat-o pe sus-numita să nu mai vorbească asemenea chestiuni. În felul acesta nu a fost răspândit în comuna Breţcu.

În comuna Ghelinţa, zvonul că Ardealul va fi predat Ungariei a circulat la începutul lunii septembrie şi a circulat timp de două săptămâni în toate păturile sociale, însă nu a luat o amploare deosebită, ci a fost comentat în general fără a decurge[2] la acţiuni contrarevoluţionare; în prezent acest zvon nu mai circulă.

În comuna Păpăuţi, zvonul că Ardealul va fi predat Ungariei a fost adus de către numitul BOCS LUDOVIC, născut la 13 aug. 1910 în comuna Nehoi, Raionul Pătârlagele, Regiunea Ploieşti, fiul lui Toma şi Berta, de profesie zugrav, de naţionalitate maghiară, cetăţenie română, atât în trecut, cât şi în prezent neîncadrat politiceşte, în prezent se ocupă cu vânzarea băuturilor spirtoase, clandestin, care a adus zvonul în legătură cu predarea Ardealului în comuna Păpăuţi, însă până în prezent nu a fost identificat de unde a adus şi de către cine afirmat. Sus-numitul figurează în dosarul obiectiv al comunei Păpăuţi ca fost jandarm voluntar în armata horthystă.

În comuna Tamaşfalău, Raionul Tg. Secuiesc, acest zvon a fost colportat de către numitul BENEDEK ÁRPÁD, născut la 26 martie 1913 în comuna Tamaşfalău, Raionul Tg. Secuiesc, fiul lui Emeric şi Varvara, de naţionalitate maghiară, cetăţean

[1] Corect: ungurii
[2] Corect: recurge

român, de profesie agricultor, studii 6 cl. primare, atât în trecut, cât şi în prezent neîncadrat politiceşte, fost condamnat pentru manifestări duşmănoase în anul 1952 pentru un an închisoare corecţională. În comuna Tamaşfalău a fost comentat atât de către chiaburi, ţărani mijlocaşi, cât şi ţărani săraci, însă nu a luat o amploare deosebită şi nu a avut repercusiuni asupra campaniei agricole de toamnă.

În cadrul mănăstirii franciscane din Estelnic, unde sunt cu domiciliu forţat atât călugări franciscani, cât şi minoriţi, zvonul că Ardealul va fi predat Ungariei, fapt ce a scris şi ziarul „Pravda", a fost colportat de către numiţii BENÖCS ZOLTÁN, MIKLOS EUGEN şi MATOS FRANCISC, primii doi călugări franciscani, iar ultimul minorit, care au discutat acest fapt în grup; la zvonul de mai sus, numitul MATOS FRANCISC a adăugat că Ungaria este interesată deoarece materiile prime ce [le] va primi cu Ardealul [va] putea să [le] prelucreze după necesitatea şi cerinţele industriei sale grele; în discuţia avută între cei de mai sus, primii doi au afirmat că Ardealul va fi cedat Ungariei deoarece aceasta a respectat şi achitat datoriile faţă de U.R.S.S. şi dorinţa conducerii R.P.U.-lui este să i se dea înapoi Ardealul; cele de mai sus au fost semnalate de informatorul calificat „ZAKARIÁS" din obiectivul mănăstirea Estelnic, care în acelaşi timp semnalează că fiind în or. Tg. Secuiesc, în cofetăria Jencsovics, unde a auzit de la numitul NAGY FRANCISC, care urmează să fie identificat prin informatorul de mai sus deoarece în or. Tg. Secuiesc se găsesc mai mulţi cu acelaşi nume.

Din materialul informativ ce posedăm nu reiese că zvonul a fost colportat de către călugări în afara mănăstirii.

CARACTERIZAREA INFORMATORILOR

Informatorul necalificat „NEGREANU" a fost recrutat în luna septembrie 1953 în problema P.N.Ţ., din rândul cărora a furnizat material informativ de valoare şi de încredere, fapt ce s-a constatat după verificarea materialului informativ, nu are vicii, se poate baza [pe] informaţiile furnizate, are pătrundere în mijlocul elementelor duşmănoase, având posibilitate deoarece este comerciant particular.

În prezent, informatorul este dirijat în mijlocul elementelor semnalate în prezentul referat.

Informatorul calificat „TECNICIAN" a fost recrutat la 25 feb. 1952, de către tov. Slt. László Andrei, în problema construcţii, unde a lucrat până la terminarea drumului naţional Or. Stalin – Breţcu, în anul 1952, după care a fost dirijat şi lucrează în problema dislocaţilor şi moşieri. Din materialul informativ furnizat până în prezent reiese că are capacitate de pătrundere, spirit de observare, precum şi posibilităţi, fiind moşier expropriat din Regiunea Cluj, se poate baza pe informaţiile date de el şi prezintă încredere, fapt dovedit în decursul muncii sale timp de 2 ani şi jumătate, pe baza materialului furnizat în luna februarie 1954 a fost calificat.

Informatorul calificat „OROSZ" a fost recrutat în ziua de 22 august 1952, în problema forestieră de către Slt. Bokor Carol cât timp a lucrat la D.R. Stalin, iar în ziua de 27 oct. 1953 a fost transferat dosarul la Secţia Raională Tg. Secuiesc deoarece sus-numitul a fost dislocat în luna mai 1952 din Or. Stalin în or. Tg. Secuiesc, cu care ocazie i s-a cerut dosarul; a lucrat ca informator necalificat până la 3 martie 1954, când pe baza aprobării Direcţiei a fost trecut ca informator calificat pe baza muncii depuse; în prezent lucrează în problema forestieră şi este dirijat pe lângă numita Edelstein Elena, care [este urmărită pentru] transfer ilegal de valută. În decursul muncii a dovedit că este de încredere, are posibilităţi de informare, fiind în relaţii bune cu elemente duşmănoase. A fost recrutat pe bază de material.

Informatorul necalificat „BORVIZ" lucrează în problema avocaţilor şi a fost recrutat de către Slt. Fábián Ioan, la 15 septembrie 1951, sus-numitul este de profesie avocat, de origine şi stare socială chiabur, a fost recrutat pe bază de material deoarece fratele său a participat la organizaţia subversivă „Oprea Filip" din Covasna, având cunoştinţă despre acest fapt şi informatorul, pe baza căruia a fost recrutat, lucrează în bune condiţiuni, se poate baza pe informaţiile date. Este punctual la întâlniri şi furnizează material de valoare.

Informatorul necalificat „KOPACZ" a fost recrutat la 27 iulie 1951, în problema maghiară, după care lucrează în bune condiţiuni, are posibilităţi de informare, în trecut fiind proprietar de restaurant până în anul 1948, după care a fost în diferite locuri ca funcţionar, în prezent este responsabil al uscătoriei de fructe din cadrul întreprinderii locale „GÁBOR ÁRON".

Informatorul necalificat „DOBOS" a fost recrutat la 22 febr. 1952, pe bază de sentimente patriotice, în problema cooperatistă unde lucrează şi în prezent în condiţii bune, este de origine socială muncitor, de categorie socială muncitor, se poate baza pe informaţiile date de el, are posibilitate de pătrundere deoarece lucrează în aceeaşi secţie cu elemente foste membre în P. Crucea cu Săgeţi, în rândul cărora se bucură de încredere; cu inf. mai sus lucrează Lt. Debreczi Gavrilă.

Informatorul necalificat „FRANC EDE" a fost recrutat la 4 Iulie 1951 în problema ţărănească, iar în prezent lucrează [în problema] agitaţie cu caracter duşmănos, este de origine socială ţăran sărac, în prezent funcţionar, a fost recrutat pe bază de material în anul 1951 deoarece a făcut fraudă la sfatul popular al comunei Plăieşii de Jos, însă acest fapt nu iese clar din dosar. Informatorul de mai sus furnizează material de valoare, este de încredere, are posibilităţi de pătrundere, spirit de observare, se bucură de încrederea elementelor duşmănoase şi se poate baza pe materialul furnizat de el.

Informatorul necalificat „PRESBITER" a fost recrutat în anul 1951 în problema rom.-cat., de origine socială ţăran mijlocaş, de categorie socială chiabur. În decursul muncii s-a dovedit că a fost neglijent, datorită faptului că nu a fost educat în bune condiţiuni de L.O. anteriori, însă [în] ultima vreme având sarcini concrete şi fiind dirijat asupra obiectivelor concrete a dat material de valoare, iar trecând la verificarea materialului furnizat s-a constatat că se poate baza pe el.

Informatorul necalificat „SARKANDI" a fost recrutat la 2 feb. 1954 de către Slt. Budai Francisc pe bază de sentimente patriotice, în problema trădare de patrie, însă furnizează material şi din [problema] agitaţie cu caracter contrarevoluţionar. În decursul muncii a dovedit că se poate baza pe informaţiile furnizate de el, iar materialul furnizat se verifică. Are posibilităţi de pătrundere şi se bucură de încrederea elementelor duşmănoase.

Cu informatorii de mai sus lucrează tov. Slt. Budai Francisc.

Informatorul necalificat „RÎNDUNICĂ VASILE" a fost recrutat la data de 12 febr. 1954, de către Slt. Vulcan Gheorghe, pe baza că sus-numitul în anul 1948 a fost în bune relaţii cu legionarul Oprea Filip, conducătorul organizaţiei subversive din Covasna, în urma căruia fapt odată cu acesta a fost şi el condamnat la un an închisoare corecţională şi aplicându-i-se D.O.; la recrutare el a cerut ca să [se] ridice această măsură prin faptul că el este un element tânăr şi va căuta să se reabiliteze prin munca pe

care o va depune şi, astfel el a regretat activitatea lui în organizaţia subversivă legionară şi a promis că va demasca orice manifestare duşmănoasă din partea elementelor contrarevoluţionare, şi astfel s-a trecut la recrutarea lui în problema agitaţie cu caracter duşmănos. Sus-numitul, de la recrutare şi până în prezent, s-a dovedit a fi un element conştiincios, furnizând material de calitate care s-a putut exploata în diferite probleme, se prezintă regulat la întâlniri şi duce la îndeplinire în bune condiţiuni sarcinile trasate de luc.op. Informatorul de mai sus lucrează cu Lt. Vodă Teodor.

Informatorul necalificat „OPTICA", din obiectivul I.F.I.L. Oituz, a fost recrutat pe bază de sentimente patriotice, la 10 aprilie 1953, de către Dir. V M.A.I., în problema contrainformaţii şi a fost trimis dosarul în ziua de 22 martie 1954 prin R.A.M., după care a fost reactivizat şi dirijat în problema agitaţie contrarevoluţionară, după care lucrează în bune condiţiuni, iar pe materialul furnizat de el [se] poate baza, este de origine şi stare socială muncitor, ţine legătura cu Lt. Szabó Alexandru.

Informatorul calificat „ZAKARIÁS", din obiectivul mănăstirea Estelnic, a fost recrutat în anul 1952 şi lucrează în problema rom.-cat. în mănăstirea Estelnic şi lucrează în bune condiţiuni, iar materialul furnizat se verifică, are posibilităţi de informare deoarece este şi el călugăr şi trăieşte în mănăstirea rom.-cat. franciscană Estelnic. Ţine legătura cu tov. comandant Both Francisc.

CONCLUZIA

Din materialul furnizat de agentură, precum şi din constatări personale ale tov. luc.op. se constată că zvonul în legătură cu predarea Ardealului Ungariei a apărut în diferite forme: că ambasada din Bucureşti a fost atacată de către un grup de manifestanţi care au spart geamurile; la fel a doua formă că a apărut scris un articol în ziarul sovietic „Pravda", articol scris de ILIA EHRENBURG, care tratează despre industria R.P.U. şi care ar necesita materii prime pentru dezvoltare, ce [se] găsesc în Ardeal, precum şi R.P.U. ar fi achitat datoriile către U.R.S.S. şi guvernul maghiar, ca semn de recunoaştere, cere reîntoarcerea Ardealului; a treia formă a fost răspândită că PETRU GROZA ar fi plecat în Ungaria pentru a duce tratative în legătură cu predarea Ardealului Ungariei. Zvonurile de mai sus au apărut în reşedinţa raionului, Tg. Secuiesc, între zilele 25 aug. – 1 sept., iar în mediul rural au apărut în cursul lunii septembrie. Ca o sursă a fost identificată BECZE ELISABETA, care a venit din Bucureşti, unde are domiciliul şi a fost pentru câteva zile în comuna Plăieşii de Jos, unde a discutat acest fapt cu tatăl său. De asemeni, în or. Tg. Secuiesc, ca colportor a fost identificat numitul BAJKÓ COLOMAN, fost fabricant şi membru în P. Ardelean, care a răspândit acest zvon, însă în afară de informatorul care a semnalat nu am identificat [alte] persoane cărora a[r fi] făcut afirmaţii [similare]. În general, în org. Tg. Secuiesc zvonul de mai sus a fost colportat de elementele burgheze şi mic burgheze şi foştii membri ai P. Ardelean /BAJKÓ COLOMAN, KULCSÁR RUDOLF etc./, ambii posedă dosar de verificare.

Ca urmare acest zvon a avut că în Raionul Tg. Secuiesc predarea cotelor obligatorii de cartof şi carne a fost realizată numai 51%, de asemeni, planul de colectare a laptelui nu a fost realizat, de asemeni, Fabrica de cherestea I.F.I.L. Oituz în ziua când numitul GYÖRGYBIRÓ SIMION [...] a adus zvonul, muncitorii au comentat în grupuri mici, fapt ce a avut repercusiuni în aceeaşi zi asupra producţiei, însă planul în global, datorită măsurilor luate de conducerea fabricii în combaterea zvonului, a fost realizat. În afară de faptele de mai sus, în Raionul Tg. Secuiesc nu a fost identificat până în prezent că ar fi avut urmări grave ce ar fi influenţat bunul mers al producţiei sau al campaniei agricole de toamnă.

Şeful Secţiei Raionale Lt. Both Francisc — Lt. Debreczi Gavrilă

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1697, f. 7-20.

296.

1954 octombrie 22, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: măsuri pentru depistarea sursei zvonurilor privind cedarea Ardealului Ungariei.

DIRECŢIUNEA REGIONALĂ M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Nr. 23685 — STRICT SECRET
22 octombrie 1954 — Ex.nr. 6

SECŢIA RAIONALĂ M.A.I. SÂNG. DE PĂDURE
Tov. Comandant

Se constată că de cca. o lună de zile pe teritoriul Regiunii Autonome Maghiare circulă cu intensitate zvonul că Ardealul va fi cedat R.P. Ungară, fapt ce constituie un act duşmănos lansat de elemente contrarevoluţionare cu scopul de a aduce prejudicii politicii Partidului şi Guvernului nostru.

Faţă de această situaţie organele noastre au acţionat într-un mod cu totul nesatisfăcător, nereuşindu-se ca să fie identificate elementele sursă cât şi colportoare ale acestui zvon.

Tov. comandanţi de raioane nu au avut suficientă orientare politică spre a lua cele mai severe măsuri în scopul de a identifica aceste elemente duşmănoase.

Ţinând cont de evenimentele interne, de importanţă deosebită, este necesar ca tovarăşii comandanţi de raioane să dea o atenţie deosebită acestei probleme, pentru a fi identificate elementele sursă cât şi colportoare, care intenţionează să aducă prejudicii politicii Partidului nostru.

În scopul clarificării acestei probleme, este necesar ca tovarăşii comandanţi de raioane să ia următoarele

MĂSURI

1) Se va înainta întregul material informativ în original la cabinetul regiunii. Termen de executare imediat de la primirea prezentului ordin.

2) Tov. comandanți se vor ocupa personal de această problemă, pe care o vor conduce prin:

a) Vor studia materialul informativ obținut şi vor întocmi o evidență a elementelor identificate ca sursă a zvonului cât şi colportoare a acestuia.

b) Asupra elementelor cu antecedente dușmănoase se vor lua măsuri [de] a deschide dosare de verificare şi acestea vor fi conduse personal de către tov. comandant. Dosarul de verificare va avea plan de măsuri concret şi încadrarea cu informatori se va face din cei mai capabili.

c) Informatorii care au furnizat material informativ privind această problemă vor fi luați în legătură de către tov. comandant, care îi va sprijini spre adâncirea materialului în scopul identificării elementelor sursă.

3) În momentul când se vor obține materiale informative importante, se va raporta imediat la Cabinet pentru a dispune măsuri în consecință. Totodată se va înainta şi materialul în original.

4) Tov. comandanți de raioane vor raporta periodic din 15 în 15 zile stadiul în care se află problema legată de circularea zvonului, cât şi măsurile ce le-au luat până la data respectivă.

Primul raport va fi înaintat la data de 1 noiembrie 1954.

Şeful Dir. Regionale
Lt.Colonel Kovács Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 627, f. 138-139.

297.

1954 octombrie 23, Toplița. M.A.I.-S.R. Toplița: caracterizarea informatorului Mîndru Gavril, numele conspirativ „Lupu”.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TOPLIȚA

CARACTERIZARE
din 23 octombrie 1954
Privind pe informatorul necalificat „LUPU”, cu numele real MÎNDRU GAVRIL, care lucrează în problema legionară.

MÎNDRU GAVRIL este născut la data de 18 Febr. 1913 în com. Sărmaş, raionul Toplița, Reg. Aut. Magh., fiul lui Dănilă şi Maria, de naționalitate şi cetățenie română, de prof. agr., în prezent gestionar la bodega „Făget”, com. Sărmaş, studii 7 clase elementare, avere posedă 1,30 ha pământ şi 1 casă, căsătorit având 3 copii, armata satisfăcută la Regimentul 3 Transmisiuni Cluj, condamnat nu a fost, înainte de 23 Aug. 1944 a fost membru în mişcarea legionară, după această dată în org. Frontul Plugarilor, în prezent cu domiciliul în com. Sărmaş.

Sus-numitul a fost recrutat ca informator la data de 16 ianuarie 1952 /necalificat/ de către Tov. Slt. Bartis Carol, pe bază de sentimente patriotice, fără vreo verificare mai temeinică. Mai mult, din referatul de propunere şi nici din fişa personală nu reiese că a făcut parte din mişcarea legionară, astfel cel în cauză nu posedă nici un material compromițător în dosarul lui că ar fi făcut parte din această mişcare legionară, dar nu s-a cerut de la el încă declarație în care să recunoască că a fost membru în org. legionară, precum şi activitatea ce a desfăşurat-o în această organizație.

De la data recrutării, sus-numitul a fost dirijat în probleme generale, până în primăvara anului 1953, când a fost deschis dosar de verificare asupra lui Micu Petru, din com. Sărmaş. De când este dirijat în această problemă /legionară/, informațiile furnizate de inf. „LUPU” sunt de suprafață şi fără valoare, din care cauză nu s-a putut califica, nedând rezultate şi cazuri concrete şi de valoare.

În prezent ține legătura cu Tov. Lt.Maj. Fatta Francisc şi cu toate că a fost dirijat asupra obiectivului sus arătat, randamentul este prea slab, furnizând şi pe mai departe material de suprafață şi cu valoare prea mică.

Întrucât sus-numitul inf. nu are perspective de dezvoltare şi nu merită să fie dirijat în alte acțiuni, după terminarea prezentei acțiuni va fi abandonat.

Lucrător operativ
Lt.maj. Fatta Francisc

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 219.

298.

1954 octombrie 23, Toplița. M.A.I.-S.R. Toplița: caracterizarea informatorului Neagoş Ovidiu, numele conspirativ „Cioncu”.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TOPLIȚA

CARACTERIZARE
din 23 octombrie 1954
Privind pe informatorul necalificat „Cioncu”, cu numele real NEAGOȘ OVIDIU, care lucrează în problema legionară.

NEAGOȘ OVIDIU este născut la 4 ianuarie 1906 în comuna Monor, raionul Toplița, fiul lui Ioan și Valeria, este de naționalitate și cetățenie română, de profesie funcționar, în prezent se ocupă cu agricultura, este de origine socială chiabur, categorie socială țăran mijlocaș, posedă o suprafață de 2,05 ha teren, stagiul militar satisfăcut, studii are 4 clase primare, una gimnaziu și 4 clase liceu, în prezent cu domiciliu în comuna Monor, raionul Toplița.

A fost recrutat pe bază de material compromițător, la data de 25 decembrie 1952, de tov. Slt. Pescaru Alexandru, întrucât cel în cauză a fost în anturajul elementelor dușmănoase, prin faptul că între anii 1936-1939 a fost membru activ în mișcarea legionară, fapt care este recunoscut de el prin declarațiile ce le are la dosarul său personal.

De la data recrutării a fost dirijat pentru a urmări ce activitate desfășoară foștii legionari din comuna Monor, dar materialul furnizat de acest informator nu a fost de bună calitate deoarece nu s-a dirijat în suficientă măsură, ținându-se cont că este un element șmecher și viclean. Acest fapt s-a dovedit numai când a fost dirijat în acțiuni concrete, în care lucrează și în prezent, adică supraveghează pe numiții ECHIM TEODOR și POP VASILE, care sunt urmăriți prin acțiunea dosarului de verificare, pentru a stabili ce activitate dușmănoasă desfășoară în comuna Monor, iar materialul furnizat asupra acestor elemente este mai mult de suprafață, cu toate că i s-au trasat sarcini concrete.

Întrucât nu corespunde pentru a fi dirijat și pe viitor în alte acțiuni, după terminarea acestor acțiuni va fi abandonat.

Lucrător operativ Bucin Vasile

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 220.

299.

1954 noiembrie 3, Sfântu Gheorghe. M.A.I.-S.R. Sfântu Gheorghe: caracterizarea informatorului Dumitrescu Gheorghe, numele conspirativ „Puiu Nae”.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. SFT. GHEORGHE

STRICT SECRET

CARACTERIZARE
din 3 noiembrie 1954
Asupra informatorului necalificat DUMITRESCU GHEORGHE, având numele conspirativ de „PUIU NAE”, angajat la I.V.P.A. din orașul Sft. Gheorghe, în calitate de contabil șef.

Sus-numitul este născut la data de 28 septembrie 1919 în orașul Râmnicu Sărat, fiul lui Profir și Alexandrina, de profesiune funcționar, în raza noastră de acțiune nu posedă nici un fel de avere, origine socială mic burghez, stagiul militar satisfăcut la Reg. 3 Grăniceri Suceava, cu gradul de sergent, este căsătorit, în anul 1938 a fost arestat împreună cu alți 10 legionari și înaintat Parchetului Tribunalului R. Sărat, de unde a [fost] pus în libertate din lipsă de documente și dovezi, iar la data de 5 mai 1947 a fost internat în lagărul Gherla, de unde a fost pus în libertate în ziua de 27 aprilie 1948, domiciliază în orașul Sft. Gheorghe, str. Erege, nr. 3.

Recrutarea sus-numitului ca informator necalificat a avut loc în ziua de 3 iunie 1952, de către tov. Lt. Todor Ladislau din cadrul Secției Raionale M.A.I. Sft. Gheorghe.

Materialele compromițătoare cu care a fost sus-numitul recrutat pentru colaborarea cu noi sunt următoarele:

În dosarul său personal se află o serie de materiale compromițătoare și dovezi în care s-a arătat că sus-numitul, în perioada anilor 1938-1940, a făcut parte din mișcarea legionară ca simplu membru, fapt pentru care a fost și arestat în cursul anului 1938, însă din cauza lipsei de dovezi speciale nu a fost condamnat, în urma căruia, după cum rezultă din declarațiile [pe] care le-a dat el personal cu ocazia recrutării, în ziua de 3 iunie 1952, în care scrie că în anul 1940 s-a înscris în mișcarea legionară fără să[-și] dea seama. La fel rezultă și din adresele făcute de fosta Poliția Orașului R. Sărat, din 2 aprilie 1943, în care [se] arată că sus-numitul a fost urmărit în fiecare parte pentru stabilirea activității legionare, însă nu s-a putut stabili nimic mai important. Datorită faptului că sus-numitul a făcut parte din mișcarea legionară, pentru care fapt în ziua de 5 mai 1947 a fost internat în lagărul Gherla, de unde a fost pus în libertate în ziua de 27 aprilie 1948.

Sus-numitul, în luna martie 1946, a fost numit ca funcționar la Secția Financiară Trei Scaune, de unde mai târziu a fost transferat la I.V.P.A. din Sft. Gheorghe în calitate de contabil șef, unde se află și în prezent.

Informatorul în cauză a fost recrutat în problema legionară pentru urmărirea activității unor legionari care erau în orașul Sft. Gheorghe, angajați la diferite întreprinderi sau instituții, însă nu a fost dirijat în nici o acțiune concretă întrucât nu avem acțiuni speciale în problema legionară, din care cauză nici nu este calificat.

În prezent lucrează ca informator necalificat în obiectivul respectiv cu diferite informări ce interesează securitatea statului și lucrează cu el tov. Lt.Maj. Szabó Andrei. Cu toate că sus-numitul avea posibilitate de informare asupra activității elementelor dușmănoase [...], din cauză de lipsă de acțiuni, sus-numitul în prezent nu este dirijat [în] nici o acțiune importantă întrucât în orașul Sft. Gheorghe numărul legionarilor este foarte redus, astfel în viitor poate [fi] dirijat și folosit în acțiuni

principale, întrucât are posibilitate, în care sens are o perspectivă de dezvoltare şi [se] poate infiltra chiar şi în alte acţiuni deoarece este un element inteligent şi respectat, [...] are o încredere în faţa [oricărui] element, [care] poate să fie şi din alte probleme care interesează securitatea statului şi este uşor ca să câştige încrederea în faţa acestor elemente.

Locotenent Major Szabó Andrei

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 392-393.

300.

1954 noiembrie 3, Sfântu Gheorghe. M.A.I.-S.R. Sfântu Gheorghe: caracterizarea informatorului Lazar Ioan, numele conspirativ „Axente Nicolaie”.

SECŢIA RAIONALĂ M.A.I. SFT. GHEORGHE

STRICT SECRET

CARACTERIZARE
din 2 Dec. 1954
Asupra informatorului calificat LAZAR IOAN, având numele conspirativ de „Axente Nicolaie”,
funcţionar la S.M.T. din oraşul Sft. Gheorghe

Sus-numitul este născut la data de 18 iulie 1914 în comuna Valea Mare, raionul şi regiunea Stalin, fiul lui Mihai şi Reveca[1], de profesiune muncitor, în prezent responsabil de materiale lubrifianţi şi carburanţi la S.M.T. Sft. Gheorghe, avere nu posedă, de origine socială ţăran sărac, cu stagiul militar satisfăcut la Centrul de Instrucţie Infanterie din Sft. Gheorghe, eliberându-se cu gradul de caporal, este căsătorit şi are 2 copii, cu domiciliul actual în oraşul Sft. Gheorghe, str. Tudor Vladimirescu, nr. 25.

Sus-numitul a fost recrutat la data de 25 noiembrie 1951 de tov. Lt.Maj. Réthy Adalbert din cadrul Secţiei Raionale Sft. Gheorghe.

Materialele compromiţătoare cu care a fost sus-numitul determinat de a colabora cu noi sunt următoarele:

Din declaraţia numitului Budac Octavian rezultă cum că sus-numitul a fost membru în mişcarea legionară şi a luat parte în mod regulat la şedinţele legionare, precum şi la manifestările huliganice ale acestei org., de asemeni, a luat parte activă la săparea gropilor pentru foşti membri în comitetul legionar căzuţi pe front, această activitate sus-numitul a desfăşurat-o în oraşul R. Sărat, din anii 1940-1941.

Din declaraţiile numitului Povanciu Mihai reiese la fel că sus-numitul, cât timp s-a aflat în oraşul R. Sărat, a activat în mişcarea legionară, luând parte la şedinţe şi la alte munci ce le prestau în cadrul mişcării legionare, adică muncă postească.

Din declaraţia numitului Nicolaie I. Ioan reiese că sus-numitul în perioada anilor 1940-1945, cât timp s-a aflat ca muncitor la Manufactura de Tutun din R. Sărat, era un muncitor răutăcios, pârea pe muncitori la directorul întreprinderii. De asemenea, rezultă că sus-numitul ducea o propagandă intensă pentru înscrierea de noi membri în mişcarea legionară, iar [pe] aceia care [nu] se înscriau în mişcarea legionară şi nu participau regulat la şedinţe şi nu plăteau cotizaţia, îi ameninţa cu fel de fel de mârşăvenii şi că au spirit sovietic etc. De asemenea, mobiliza muncitorii din fabrică pentru a strânge fier vechi pe care transporta cu maşina întreprinderii la un loc stabilit în oraşul R. Sărat.

Din declaraţia numitului Gabor Victor rezultă cum că sus-numitul în anul 1940, fiind membru activ în mişcarea legionară, s-a dus la el şi i-a spus să se înscrie în Garda de Fier şi în caz contrariu, adică dacă nu vrea să se înscrie, îşi va pierde serviciul şi vor rămâne pe drum cei 3 copii şi soţia, fiindcă el va fi dus la armată, la aceste cuvinte eu i-am răspuns că dacă voi mânca o dată pe săptămână şi nici atunci nu mă înscriu, astfel că în fiecare zi când ieşeam de la serviciu eram întâmpinat de sus-numitul care îmi promitea că dacă mă înscriu, atunci mă va face şef de echipă etc. De asemeni, mai rezultă că sus-numitul lua parte activă la toate manifestările, la fel mergea şi la ţară pentru a face propagandă printre ţăranii din comunele din apropierea oraşului R. Sărat de a se înscrie în mişcarea legionară. De asemenea, lua parte la munca voluntară pentru dezgroparea elementelor legionare din cimitirul oraşului R. Sărat. De asemeni, mai rezultă că, cu ocazia răsturnării guvernului Rădescu, sus-numitul a luat parte la ocuparea prefecturii din oraşul R. Sărat.

Sus-numitul, de la data recrutării şi până în prezent, a lucrat în acţiunea de verificare deschisă asupra numitului Csomos Francisc, şef mecanic la S.M.T. Sft. Gheorghe, acţiune care a fost terminată cu rezultat bun, adică sus-numitul pe baza materialelor furnizate urmează să fie recrutat ca informator calificat, de asemeni, a dat materiale de calitate din problema agricolă, semnalând mai multe acte de sabotaj şi manifestări, de asemeni, venea în mod regulat la toate întâlnirile fixate şi se prezenta cu material de valoare. Întrucât acţiunea de verificare asupra lui Csomos Francisc a fost închisă, sus-numitul în prezent a fost infiltrat în acţiunea informativă deschisă asupra numitului Neagoie Mihai, fost şef de cuib legionar, unde a câştigat încrederea, descoperind legăturile lui şi a primit aşa o încredere în Neagoie Mihai, de acesta i-a povestit şi faptul că el a fost informatorul organelor de securitate şi de felul cum se făceau întâlnirile cu el şi cum era constrâns să dea material asupra diferitelor persoane. Întrucât sus-numitul având la bază calităţile personale necesare, de asemeni, în munca informativă a fost sincer faţă de organele noastre, am trecut la calificarea lui, în prezent fiind ca informator calificat.

În prezent, cu sus-numitul lucrează Lt. Szabó Mihai. După cum am arătat mai sus, sus-numitul în prezent, adică de la data de 20 Noiembrie 1954, a fost infiltrat în acţiunea informativă deschisă asupra numitului NEAGOIE MIHAI, fost şef de cuib legionar /dosar individual/, unde s-a câştigat toată încrederea şi unde are perspective de dezvoltare în munca informativă, deoarece

[1] Posibil: Rebeca

este un element inteligent şi cunoaşte toate regulile mişcării legionare. Iar după terminarea acțiunii, sus-numitul va avea perspective de a lucra şi în alte acțiuni deoarece are toate calitățile personale necesare şi este uşor de a fi infiltrat şi în alte acțiuni.

Locotenent Szabó Mihai

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 394-396.

301.

1954 noiembrie 26, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: instrucțiuni privind înregistrarea dosarelor informatorilor.

DIR. REG. M.A.I. AUT. MAGHIARĂ
Nr. C-11/26524
26 nov. 1954

CONFID. PERSONAL
Ex. 1

Către,
SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TG.-MUREŞ

S-a constatat că atunci când primiți dos. pers. de informatori de la alte Dir. Reg. M.A.I., precum şi de la Dir. V-a, respectiv Birourile şi Serviciile de contrainformații, nu în toate cazurile dosarele acestora sunt înregistrate la Secția „C", ci sunt folosite sub numărul de înregistrare pe care le-au primit de la organele respective, iar în unele cazuri când se înaintează pentru înregistrare, nu se completează fişele model în bune condițiuni sau că nu se completează deloc, înaintându-se numai dosarul, fapt pentru care nu se poate efectua înregistrarea, fiind nevoiți până la urmă să restituim dosarele respective pentru completare.

Pentru a se evita astfel de greşeli, pe viitor veți proceda în felul următor: când este vorba de dos. de informator pe care i-ați primit de la alte regiuni M.A.I. ale Securității, nu veți mai lua angajamente de reactivizare, ci vor fi folosiți pe mai departe cu vechiul angajament, iar în alt caz, când este vorba de dosare primite de la Dir. V, ce au fost recrutați ca informatori în cadrele armatei de către Serv. şi Bir. contrainformații şi corespund de a fi folosiți în munca informativă, la aceştia li se va lua un angajament nou de colaborare cu organele M.A.I. ale Securității, întrucât cel vechi nu mai corespunde pt. munca noastră.

În ceea ce priveşte înregistrarea dos. pers. ale informatorilor, atât cei din prima categorie, cât şi cei din a doua, li se vor întocmi 3 fişe model, iar la rubrica „Data recrutării şi ce organ l-a recrutat" veți trece data de pe primul angajament, de asemenea, veți trece organul care a efectuat prima dată recrutarea, înaintându-le împreună cu dosarul pentru înregistrare.

Totodată, cu ocazia acestui ordin, vă trimitem una comunicare ca model, care va fi multiplicat de Dvs. în câte exemplare aveți nevoie. Aceste comunicări le veți folosi numai atunci când primiți un dosar personal de informator de la alt org. M.A.I. din cadrul Regiunii noastre, în care veți aduce la cunoştința Secției „C" cine lucrează cu informatorul respectiv şi în ce problemă de securitate este folosit.

Şeful Dir. Reg. M.A.I.
Lt.Colonel Kovács Mihail

Şeful Secției
Lt.Maj. Réthi Albert

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 480, f. 126.

302.

1954 decembrie 7, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: adresă privind întocmirea planului de măsuri informativ-operative în problema culte şi secte în conformitate cu ordinul nr. 300/1954 al M.A.I.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Nr. 340/27.581
7 XII 1954

STRICT SECRET
Ex. nr. 3

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I.
Tov. Comandant
Tg.-Mureş

Ordinul Nr. 300/1954, semnat de tov. Ministru al Afacerilor Interne, în problema culte şi secte subliniază necesitatea absolută a realizării unei cotituri în munca informativ-operativă.

În vederea punerii în practică a ordinului 300/954, Dvs. personal veți studia situația evidențelor, a informatorilor, a acțiunilor informative şi de verificare.

După un studiu efectuat în acest sens, personal veți întocmi un plan de măsuri informativ-operative, până la 15 decembrie a.c., plan ce urmează să fie definitivat cu sprijinul unui tovarăş din Dir. Regională care se va deplasa în acest scop.

Luaţi măsuri ca ordinul 300/954 să fie bine cunoscut de tov. sectorişti şi să lucreze în lumina acestuia.

Şeful Dir. Regionale
Lt.Col. Kovács Mihail

Şeful Serviciului
Lt.Maj. Cornea Vlad

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 468, f. 88.

303.

1954 decembrie 13, Târnăveni. M.A.I.-S.R. Târnăveni către M.A.I.-D.R. Stalin: listă cu informatori predaţi.

M.A.I. Secţia Raională Târnăveni
Nr. C/5742 din 13 Dec. 1954

Strict Secret
Exemplarul nr. 2

Către,
M.A.I. Regiunea Stalin
Serviciul „C”

Rugăm binevoiţi a dispune efectuarea preschimbărilor necesare la cartoteca generală de la serviciul „C” a informatorilor mai jos notaţi, care au fost predaţi de către tov. Lt. Panzer Ioan la Slt. Rotaru Dionisie, care va ţine legătura pe viitor:

Nr.crt.	Numele şi prenumele	Numele conspirativ	Categoria	Cu cine ţine legătura
1	Belényesi Bella	„Biblioteca”	Gazdă	Slt. Rotaru D.
2	Szász Ioan	„Ghişeu”	Gazdă	Slt. Rotaru D.
3	Ilés[1] Ludovic	„Luca Alexandru”	Rezident	Slt. Rotaru D.
4	Finta Iosif	„Cîndea Ioan”	Necalificat	Slt. Rotaru D.
5	Dresler Iuliu	„Maier Ioan”	Necalificat	Slt. Rotaru D.
6	Potcoavă Ioan	„Florea Gheorghe”	Necalificat	Slt. Rotaru D.
7	Drob Valeria	„Frunzescu Minerva”	Necalificat	Slt. Rotaru D.
8	Bacalu Petru	„Militaru Ioan”	Necalificat	Slt. Rotaru D.
9	Ştefănescu Ghe.	„Coca Vasile”	Necalificat	Slt. Rotaru D.
10	Bogdan Ioana	„Aldea Maria”	Necalificat	Slt. Rotaru D.
11	Pető Andrei	„Radu Ioan”	Necalificat	Slt. Rotaru D.
12	Nicolaescu Emil	„Moldovan Alex.”	Necalificat	Slt. Rotaru D.
13	Simon Stela	„Şerban Elisabeta”	Necalificat	Slt. Rotaru D.
14	Tărîţă C. Ioan	„Apolzan Ioan”	Necalificat	Slt. Rotaru D.
15	Volosin Ioan	„Tîrnăveanu Ioan”	Necalificat	Slt. Rotaru D.
16	Puşcaş Ioan	„Martini Ioan”	Necalificat	Slt. Rotaru D.
17	Balas Aurel	„Popa Nicolae”	Necalificat	Slt. Rotaru D.
18	Şerb Aron	„Angelescu Teodor”	Necalificat	Slt. Rotaru D.
19	Tosciuc Dumitru	„Şerban Vasile”	Necalificat	Slt. Rotaru D.
20	Olteanu Ştefan	„Macavei Ioan”	Necalificat	Slt. Rotaru D.
21	Luca Aurel	„Dreptul”	Necalificat	Slt. Rotaru D.
22	Mărgineanu Maria	„Nicoară Valeria”	Necalificat	Slt. Rotaru D.
23	Kraus Susana	„Herman Vera”	Necalificat	Slt. Rotaru D.
24	Marcu Gheorghe	„Dan Simion”	Necalificat	Slt. Rotaru D.

Menţionăm că dosarele personale ale informatorilor din tabelul de mai sus de la nr. crt. 23 şi 24 au fost preluate de la Lt. Iosip Mihai, pentru care fapt vă rugăm a efectua şi la aceste dosare preschimbările necesare.

Totodată menţionăm că şi pe viitor informatorii din prezentul tabel vor lucra în aceleaşi probleme ce sunt specificate pe fişele lor personale ce se află în cartoteca Dvs. generală.

Şeful Raionului T-veni
Lt.Maj. Feigl Ştefan

Slt. de Securitate Rotaru Dionisie

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 138, f. 227-228.

[1] Posibil: Ilyés

304.
1954 decembrie 21, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: problema legionară, situația informatorilor şi suspecților.

Grupa I-a „C"

TABEL NOMINAL
despre situația pe regiune a informatorilor şi suspecților care lucrează în problema legionară,
până la 21 Dec. 1954

Nr. crt.	Numele organului operativ	Case de întâlnire	Calificați	Necalificați	Suspecți
1	Serv. III	1	5	3	30
2	Serv. IV	-	-	-	3
3	Rai. Tg.-Mureş	1	2	3	9
4	Rai. Reghin	3	10	7	33
5	Rai. Toplița	3	4	10	92
6	Rai. Gheorgheni	-	1	-	7
7	Rai. M.-Ciuc	-	-	2	-
8	Rai. Sft. Gheorghe	1	2	5	10
9	Rai. Tg. Secuiesc	-	-	2	7
10	Rai. Odorhei	-	-	1	1
11	Rai. Sâng. de Pădure	-	-	-	-
TOTAL		9	24	33	193[1]

Şef Grupa I-a
Lt. Szabó Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 479, f. 213.

305.
1954 decembrie 27, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport despre activitatea Serviciului IV.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I.
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Nr. 4/28.802
27 dec. 1954

Strict Secret
Exemplarul _____

CĂTRE,
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcția IV-a
BUCUREŞTI

La ordinul Dvs. Nr. 4/244.019 din 18 decembrie a.c., cu privire la neajunsurile din munca informativă şi la îmbunătățirile aduse prin aplicarea ord. 60 [din] 1 martie a.c. al Tov. Ministru, raportă:

Înaintea apariției ord. 60 al Tov. Ministru, colectivul Serviciului IV nu s-a orientat just în urmărirea informativă a elementelor duşmănoase din obiectivele economice, care atitudine s-a răsfrânt şi asupra secțiilor raionale, neținând cont la acoperirea informativă a obiectivelor de necesitățile muncii informativ-operative, recrutând informatori la întâmplare pe brigăzi, echipe, secții fără să aibe în vedere concentrările elementelor duşmănoase şi de necesitatea de acoperire a punctelor vulnerabile din punct de vedere al sabotajului, diversiunii şi spionajului.

În afară de acest neajuns, lucrătorii operativi din problemele Serviciului IV au recrutat un număr mare de membri şi candidați de partid, considerând mai uşoară recrutarea acestora, neținând cont că prin poziția lor socială şi activitatea lor politică nu au posibilități de a pătrunde în clandestinitatea elementelor duşmănoase.

În afară de recrutarea în agentura noastră a elementelor cinstite, fără posibilități de informare, am mai menținut şi un număr destul de mare de elemente necorespunzătoare, incapabile pentru munca informativă, neaplicându-se în întregime prevederile ordinului 811 al Tov. Ministru cu privire la curățirea rețelei informative.

Din cifrele arătate mai jos se poate vedea concret numărul mare al informatorilor care în urma ordinului 60 au trebuit scoşi din rețeaua noastră informativă, rămânând ca sarcină pentru Serviciul IV să completeze rețeaua sa cu o agentură capabilă şi cu posibilități de informare.

În perioada apariției ordinului Nr. 60, în cadrul Dir.Reg. M.A.I. Regiunea Autonomă Maghiară, pe linia Serv. IV au existat un număr de 1 480 informatori din care, până la data de 30 noiembrie 1954, au fost scoşi un număr de 405 informatori.

[1] Corect: 192

Astfel, în problema sanitară /431/, care până în luna noiembrie a aparţinut Serv. IV, în oraşul Tg.-Mureş, au existat un număr de 16 informatori, din care 9 au fost scoşi din reţea fiind membri de partid, iar alţi 6 informatori au trebuit excluşi ca necorespunzători pentru munca informativă.

La B.R.P.R. Tg.-Mureş, din cei 2 informatori existenţi, 1 a fost secretarul org. de bază P.M.R., iar la secţiile financiare din oraşul Tg.-Mureş, dintr-un număr de 4 informatori, 2 au fost membri de partid.

Astfel de situaţii au existat în majoritatea obiectivelor urmărite de Serviciul IV, în special în sectoarele socialiste din agricultură.

Pentru completarea agenturii noastre informative şi pentru conspirarea în mai bune condiţiuni a întâlnirilor noastre cu informatorii, în perioada 1 martie – 27 decembrie 1954, au fost recrutaţi un număr de 42 informatori şi am creat un număr de 33 case de întâlnire, ţinând cont la recrutări de necesităţile reale ale muncii informative.

Aplicând prevederile ordinului 60 al Tov. Ministru, au mai fost creaţi în această perioadă şi un număr de 2 rezidenţi, în care s-au inclus şi o parte din rândul membrilor şi candidaţilor de partid dintre foştii informatori care au dat dovadă de capacitate în munca informativă. În această problemă însă, ca o lipsă serioasă [se menţionează] că unor rezidenţi în cadrul oraşului Tg.-Mureş, în special, nu s-au dat încă în primire nici unul din informatorii necalificaţi.

În ducerea acţiunilor informative urmărite în cursul anului 1954, n-am întâmpinat greutăţi în aplicarea ord. 60, nerămânând nici o acţiune descoperită în urma scoaterii informatorilor care s-au încadrat în prevederile acestui ordin.

Prin aplicarea ordinului 60 am avut greutăţi în urmărirea unor obiective din cadrul regiunii, unele sectoare şi puncte vulnerabile rămânând descoperite, nereuşind să obţinem material corespunzător pentru a face noi recrutări în raport cu necesităţile muncii informative.

Astfel, în problema sanitară, în locul celor 15 informatori scoşi din reţea, nu s-a recrutat nici un alt informator, urmărindu-se Spitalul Unificat din Tg.-Mureş cu 8 clinici, cu 1 singur informator cu posibilităţi de informare de la o singură clinică unde el prestează serviciul.

La Fabrica de mobilă „Simo Géza” din Tg.-Mureş, prin scoaterea din reţea a informatorului „Brîndeanu”, a rămas descoperită secţia uscătorie, punct vulnerabil din cadrul acestei întreprinderi.

La fel, la Întreprinderile Comunale din Tg.-Mureş, [prin] scoaterea din reţea a informatorului „Mecanicul”, membru P.M.R., a rămas descoperită sala „Dieselelor”, principalul punct vulnerabil de la Uzina Electrică, deservind o serie de alte obiective economice.

Prin aplicarea ordinului 60 s-au adus anumite îmbunătăţiri concrete în munca Serviciului IV, în special în încadrarea informativă mai corespunzătoare a acţiunilor deschise şi prin deservirea directă de către Serviciul IV a unui obiectiv de importanţă republicană din afara oraşului Tg.-Mureş.

Astfel, în acţiunea individuală deschisă asupra tehnicianului B.I., de la Fabrica „Encel Mauriţiu” din Tg.-Mureş, care până la apariţia ordinului a fost urmărit neorganizat, neputându-se concretiza activitatea lui de sabotaj, după apariţia ordinului s-au mai dirijat în acţiune informatorii „Bartos Carol” şi „Balogh Ioan”, cu posibilităţi bune de informare, care au reuşit să ne furnizeze material informativ de importanţă operativă, concretizându-se activitatea de sabotaj a elementului urmărit, în urma căruia am putut întocmi un plan concret de măsuri pentru documentarea activităţii criminale a acestuia.

În acţiunea individuală deschisă asupra individului N.L., urmărit pentru transport ilegal de valută, prin recrutarea şi dirijarea justă a informatorilor „Clopot” şi „Jenei Tibor”, am reuşit să concretizăm activitatea lui de transfer şi să identificăm unele legături de ale lui, prin care face transferul.

În acţiunea individuală deschisă asupra inginerului B.F., semnalat cu acţiuni negative în producţie, am punctat şi am luat în studiu un număr de 5 elemente din cadrul şi în afara serviciului celui urmărit, care au posibilităţi de informare, asupra cărora am trecut la strângerea materialului necesar în vederea recrutării lor, prin care măsuri vom putea documenta activitatea duşmănoasă a elementului în cauză.

Până la apariţia ordinului 60, nici unul din obiectivele importante din afara oraşului Tg.-Mureş, nu a fost deservit de lucrători operativi din cadrul Serv. IV, acestea lăsându-se numai în seama sectoriştilor din care cauză nici nu s-a reuşit ca aceste obiective să fie acoperite informativ sau să fie descoperite acţiunile elementelor duşmănoase strecurate în aceste obiective.

În prezent, lucrătorul operativ Slt. SZABÓ IULIU, din cadrul Serv. IV, element tânăr cu perspective bune de dezvoltare, deserveşte direct Termocentrala „Steaua Roşie” din comuna Fântânele, Raionul Sâng. de Pădure, întreprindere de importanţă republicană. În urma deservirii directe a acestui obiectiv, am reuşit să identificăm un număr de 12 elemente suspecte, obţinând material informativ de valoare despre manifestările unora dintre aceste elemente.

Din prevederile ordinului 60 al Tov. Ministru nu am putut îndeplini în întregime sarcina ca lucrătorii Serv. IV de la sediul regiunii să cunoască în amănunţire acţiunile urmărite de secţiile raionale, pentru a le da un sprijin efectiv în ducerea în bune condiţiuni ale acestora, din cauza încadrării necorespunzătoare a unor colective de muncă şi din cauza fluctuaţiei mari a lucrătorilor operativi din cadrul Serv. IV.

Astfel, în Grupa I-a, care deserveşte toate întreprinderile industriale şi extractive din regiune, am avut în total 2 lucrători operativi, din care unul a deservit numai Termocentrala din comuna Fântânele, rămânând în sarcina celuilalt tovarăş urmărirea tuturor obiectivelor din oraşul Tg.-Mureş, iar în cadrul Bir. III, care deserveşte sectorul agricol, am avut o fluctuaţie permanentă, astfel de la 1 decembrie a.c., din cei 4 tovarăşi care deservesc acest birou a rămas neschimbat numai şeful de birou, iar ceilalţi 3 tovarăşi au fost schimbaţi o dată sau de 2 ori în cursul anului.

În acţiunile noastre şi în urmărirea problemelor Serviciului IV, ne ghidăm după prevederile ordinului Nr. 60 în vederea îmbunătăţirii muncii noastre de securitate.

Şeful Dir. Reg.
Lt.Colonel Kovács Mihai

Şeful Serviciului
Lt.Maj. Cercea Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 138, f. 229-232.

306.

<1955>, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: raport asupra desfăşurării muncii în problema legionară, pe anul 1954.

M.A.I. SECŢIA RAIONALĂ TÂRGU-MUREŞ — STRICT SECRET
Expl.nr. 1

RAPORT
asupra desfăşurării muncii în problema legionară pe anul 1954

1. EVIDENŢA OPERATIVĂ

În raza raionului nostru sunt identificaţi un număr de 39 foşti legionari, dintre care sunt luaţi în evidenţă pe bază de material un număr de 5 foşti legionari.

Din numărul arătat mai sus, 5 sunt foşti şefi de cuib şi restul de 34 foşti membri simpli. Dintre aceştia, sunt luaţi în lucru pe bază de dosare după cum urmează: Dos. individual despre un fost şef de cuib, Dos. de verificare despre un fost şef de cuib şi unu despre un fost membru, astfel în total sunt luaţi în lucru pe bază de dosare, un număr de 3 foşti legionari.

Până în prezent nu am constatat ca foştii legionari identificaţi de noi să fi venit din străinătate în ţară după 23 August 1944 şi nici din lagărul Monastirka Oranchi.

În raza raionului nostru nu sunt legionari care să fi fost eliberaţi din lagăre şi penitenciare în anul 1954-1955.

Felul cum acţionează din raza raionului nostru legionarii şi categoriile acestora:

Numitul DĂLĂLĂU VASILE, asupra căruia avem deschis dosar de verificare, din materialul din dosarul de verificare deschis asupra lui rezultă că se ocupă cu transfer ilegal de valută pentru care fapt a şi fost arestat. Menţionăm că sus-numitul a deţinut şi funcţia de predicator al sectei ilegale Adventistă reformistă. La fel, sus-numitul s-a ocupat cu diferite escrocherii. Astfel, în cursul lunii iunie 1954, a luat de la diferiţi cetăţeni din comuna Ungheni suma de cca. 12.000 lei, cărora le-a promis că le va scoate din închisoare rudele acestora, condamnate pentru infracţiuni de drept comun.

TABARCEA IOAN, domiciliat în comuna Sângeorgiu de Mureş, fost şef de cuib în mişcarea legionară, în decursul anului 1954 a avut în repetate rânduri manifestări duşmănoase şi comentarii nefavorabile asupra situaţiei politice din ţara noastră.

În general, din numărul de legionari identificaţi în raza raionului Mureş, un număr de 3 foşti şefi de cuib şi 2 simpli membri, au diferite manifestări duşmănoase.[Pentru] restul de legionari nu am stabilit să ducă acţiuni contrarevoluţionare.

Concentrarea elementelor care au făcut parte din mişcarea legionară este după cum urmează:

În comuna Păingeni, satul Merişor, sunt identificaţi până în prezent un număr de 14 elemente, dintre care 2 şefi de cuib, iar restul simpli membri. În comuna Sângeorgiu de Mureş sunt concentrate un număr de 4 elemente legionare, dintre care unul fost şef de cuib. În comuna Sântana de Mureş sunt 2 legionari, dintre care unul şef de cuib. În comuna Ungheni sunt 2 legionari.

În posturi mai importante din aparatul de stat sunt: un legionar care este inginer şef la I.C.A.R. Sângeorgiu de Mureş şi 2 învăţători, unul în satul Nazna, iar altul în com. Sângeorgiu de Mureş. Restul de legionari sunt muncitori, ţărani săraci şi mijlocaşi.

Elementele identificate sunt urmărite informativ pe baza dosarelor de verificare şi individual, precum [...] în cadrul dosarului de obiectiv.

Ca lipsuri se pot arăta că nu a existat o preocupare intensă în identificarea a noi elemente, strângerea materialului probatoriu şi trecerea lor în tabele fişe.

Nu s-a urmărit activitatea legionarilor în mod organizat pentru care fapt şi rezultatele muncii nu au fost satisfăcătoare în această problemă.

2. ACŢIUNI INFORMATIVE ŞI DE VERIFICARE

În această problemă avem deschise 2 dosare de verificare şi un dosar individual, prin care sunt urmărite 3 elemente, dintre care 2 foşti şefi de cuib, iar unul membru simplu.

Acţiuni informative mai importante nu avem. Acţiunile au fost deschise deoarece elementele au o serie de manifestări ostile statului nostru.

Se constată că legionarii din raza raionului speră la o schimbare apropiată a regimului cu ajutorul imperialismului american. În acest sens, OPRICA ZAHARIA, fost şef de cuib, s-a manifestat că el ascultă în mod organizat Vocea Americii şi că după ştirile transmise de acest post de radio reiese că nu peste mult timp vor fi spânzuraţi toţi comuniştii.

TABARCEA IOAN, fost şef de cuib, s-a manifestat că cei de la conferinţă se pregătesc de pace numai de formă, aşa că nu peste mult timp vom vedea că zbor avioane deasupra noastră.

Elementele urmărite în cadrul dosarelor respective nu am constatat ca aceştia să aibă legături organizate. Considerăm că elementele urmărite în cadrul acestor dosare, după strângerea materialelor, vor fi arestate.

3. AGENTURA

Avem un număr de 5 informatori, dintre care 2 informatori calificaţi şi 3 informatori necalificaţi.

În acţiuni concrete lucrează un informator calificat, iar restul de 1 informator calificat şi 3 informatori necalificaţi sunt pentru informare generală. Excludere din reţea nu am avut.

În urma informaţiilor primite de la agentură s-au deschis în cursul anului 1954, 2 dosare de verificare şi 1 dosar individual.

În cursul anului 1954 s-a recrutat un informator necalificat.

[Din] numărul legionarilor cunoscuți din vechea evidență, în număr de 39, şi după documentarea acestora se va alege din elementele mai capabile, mai ales din aceia care îndeplinesc anumite funcții în aparatul de stat din cadrul învățământului, vom alege candidații în vederea recrutării lor.

4. ARESTĂRI

În cursul anului 1954 s-a arestat legionarul DĂLĂLĂU VASILE, pe linia serviciului IV pentru contrabandă.

Şeful Secției Raionale
Căpitan Friedmann Alexandru

Locotenent Bakó Ladislau

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 28-30.

307.

<1955>, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni: raport asupra desfăşurării muncii în problema legionară, pe anul 1954.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I.
GHEORGHENI

STRICT SECRET
Ex. nr. 1

RAPORT
Asupra desfăşurării muncii în problema legionară pe anul 1954

1. EVIDENȚA OPERATIVĂ

Pe întreg raionul Gheorgheni, până la această dată avem identificați un număr de 13 legionari, dintre care luați în evidență pe bază de material, avem un număr de 6 legionari.

Legionarii cu grade şi funcții de la şef de garnizoană în sus nu avem identificați în raza noastră de activitate, având numai un organizator legionar de comună.

Legionari veniți în țară după 23 VIII 1944 din străinătate sau din lagărul Monastirka Oranchi, nu avem.

Legionari eliberați în anul 1953-1954 din lagăre şi penitenciare nu avem.

În urma muncii duse în această problemă, nu am constatat în decursul anului 1954 că aceste elemente, care sunt grupate 10 în comuna Voşlobeni şi trei în oraşul Gheorgheni, ca să fie organizați în grupuri cu caracter contrarevoluționar sau să aibă legături suspecte sau rude în țările capitaliste. Am avut în cursul anului unele manifestări izolate ale câtorva legionari cu caracter de nemulțumire, însă fără să aibă efecte.

După cum am arătat mai sus, concentrări de legionari nu avem identificate. Cei 10 foşti legionari, dintre care pe bază de material sunt luați patru în evidență în comuna Voşlobeni sunt cu toți țărani săraci, locuiesc dispersați în comuna Voşlobeni, fără ca să aibă legături prea strânse, iar ceilalți trei din oraşul Gheorgheni, sunt plasați unul la Spitalul Unificat ca dr. chirurg, unul la Sfatul Raional ca dr. veterinar, iar unul nu este în câmpul muncii, este soția unui profesor, neavând relații strânse sau cu caracter subversiv.

Ca o lipsă a problemei legionare a fost că, în oraşul Gheorgheni, legionarii existenți identificați nu sunt încadrați cu o agentură calificată. La fel, acestei probleme nu i s-a dat întotdeauna atenția cuvenită, socotându-se că având un număr mic de legionari identificați, nu ar fi un pericol prea mare muncii noastre operative, iar ca greutăți care să aibă influență asupra acestei munci nu am avut.

2. ACȚIUNI INFORMATIVE ŞI DE VERIFICARE

Dosare de acțiuni de verificare în decursul anului 1954 nu am avut deschise. Munca în decursul anului s-a rezumat la strângerea de material probatoriu pentru trecerea în evidență pe obiectiv şi de supraveghere în general a legionarilor identificați.

3. AGENTURA

În problema legionară avem un singur informator calificat, recrutat în luna Iulie 1954. Acest informator recrutat, pe bază de material din rândurile lor, nu are în munca sa acțiune concretă, ci informează în general asupra legionarilor din comuna Voşlobeni, unde şi domiciliază, fără a reuşi însă a ne semnala acțiuni de organizare din partea acelor legionari.

Excluderi de informatori nu am avut în această problemă.

Ca randament dat de informatorul calificat „Codru Ioan", este cunoaşterea activității în general a legionarilor, unele mici manifestări de nemulțumire ale lor.

Recrutarea de informatori a fost în anul 1954 unul singur, informatorul calificat „Codru Ioan" pe bază de material, care în prezent furnizează materiale despre legionarii din Voşlobeni.

Perspective pentru întărirea agenturii în comuna Voşlobeni nu sunt, întrucât informatorul existent poate face față informării noastre asupra activității legionarilor. În oraşul Gheorgheni urmează ca să dirijăm din informatorii existenți pentru supravegherea legionarilor identificați, neavând perspective de recrutare de noi informatori.

4. ARESTĂRI

Arestări în decursul anului 1954 de legionari nu am avut.

Şeful Secției
Lt. Kaudersz Zoltán

Ajutor Şef
Căpitan Uzoni D-Tru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 278-279.

308.
<1955>, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: tabel nominal cu informatorii pe probleme.

Secția Raională M.A.I. Sângeorgiu de Pădure

Tabel Nominal
de informatorii existenți şi care sunt încadrați în probleme de Securitate.

Nr. crt.	Numele şi prenumele	Numele conspirativ	Nr. de înregistrare a dosarului	În ce problemă lucrează
1	Albert Mihai	„Mihailovici Ilie”	193	Agit[ație] dușmăn[oasă]
2	Ambrus Rozalia	„Molnar Margareta”	2231	Agit[ație] dușmăn[oasă]
3	Benedekfi Francisc	„Budai Iosif”	2226	Agit[ație] dușmăn[oasă]
4	Botha Dionisie	„Bako Laurențiu”	215	Agit[ație] dușmăn[oasă]
5	Bánai[1] Béla	„Boros Emeric”	212	Agit[ație] dușmăn[oasă]
6	Balázs A.Ştefan	„Boilă Dumitru”	191	Agit[ație] dușmăn[oasă]
7	Balázs Dionisie	„Gáspár Iuliu”	220	Agit[ație] dușmăn[oasă]
8	Biró Gavril	„Guliver Ştefan”	198	Sab[otaj] industrie
9	Birton Iuliu	„Béres”	2229	Agit[ație] dușmăn[oasă]
10	Csegzi Dominic	„Csata Vicențiu”	167	Agit[ație] dușmăn[oasă]
11	Chintoan Ioan	„Cinciescu Chiriac”	2232	Agit[ație] dușmăn[oasă]
12	Chirilă Sigismund	„Stînca Vasile”	2236	Agit[ație] dușmăn[oasă]
13	Csegzi Alexandru	„Ciucă Petre”	201	Agit[ație] dușmăn[oasă]
14	Csiszér Augustin	„August”	183	Agit[ație] dușmăn[oasă]
15	Demeter Andrei	„Demény Andrei”	180	Agit[ație] dușmăn[oasă]
16	Demény Ludovic	„Demeter Dionisie”	227	Agit[ație] dușmăn[oasă]
17	Dragomir Ilie	„Petrescu Ioan”	296	Sab[otaj] industrie
18	Fekete Dănilă	„Albescu Traian”	229	Agit[ație] dușmăn[oasă]
19	Fogarasi Alexandru	„Kovácsik Ludovic”	235	Agit[ație] dușmăn[oasă]
20	Forró Andrei	„Florica Aurel”	189	Agit[ație] dușmăn[oasă]
21	Horváth Ştefan	„Butoi Ioan”	173	Agit[ație] dușmăn[oasă]
22	Hajducsi Ioan	„Hajnal Carol”	233	Agit[ație] dușmăn[oasă]
23	Ionescu Călineşti Mihai	„Mielu Georgescu”	1709	P.N.Ț. Maniu
24	Iszlai Petru	„Boldizsár Gáspár”	2219	Agit[ație] dușmăn[oasă]
25	Kovács Adalbert	„Balogh Ioan”	2177	Prob[lema] iehovist[ă]
26	Kaszta Rozalia	„Robert Maria”	228	Agit[ație] dușmăn[oasă]
27	Kerekes Coloman	„Keresztes Ioan”	190	Agit[ație] dușmăn[oasă]
28	Kövári Ioan	„Nagy Francisc”	2239	Agit[ație] dușmăn[oasă]
29	Király Carol	„Kövári Mihai”	197	Agit[ație] dușmăn[oasă]
30	Koncz Andrei	„Kántor Ştefan”	219	Agit[ație] dușmăn[oasă]
31	Koncz Iosif	„Costică Ioan”	248	Agit[ație] dușmăn[oasă]
32	Lokodi Ioan	„Păstrăv Carol”	170	Răsp[îndire] manifest[e]
33	Lokodi Gheorghe	„Crocodil Iacob”	169	Agit[ație] dușmăn[oasă]
34	László J. Ladislau	„Lakatos Alexandru”	1958	Agit[ație] dușmăn[oasă]
35	Lánczkor Iosif	„Lembergi Francisc”	238	Agit[ație] dușmăn[oasă]
36	Lusesc[2] Gheorghe	„Radu Ioan”	2238	Prob[lema] 771
37	Lörinczi Francisc	„Lajos Petru”	207	Agit[ație] dușmăn[oasă]
38	Lokodi Ioan	„Lac”	187	Agit[ație] dușmăn[oasă]
39	Major Moise[3]	„Máthé Alexandru”[4]	216	Agit[ație] dușmăn[oasă]
40	Márton Zs. Alexandru	„Martonocivi Aron”	172	Agit[ație] dușmăn[oasă]
41	Madaras Béla	„Marosi Iosif”	176	Agit[ație] dușmăn[oasă]
42	Márton Adalbert	„Martonos Gheza”	205	Agit[ație] dușmăn[oasă]
43	Madaras Ioan	„Marton Mihai”	164	Agit[ație] dușmăn[oasă]
44	Mátyás Irma	„Venus Veronica”	222	Agit[ație] dușmăn[oasă]

[1] Bákai; cf. **Doc. 244**, nr.crt. 44
[2] Lucseszka; cf. **Doc. 244**, nr.crt. 175
[3] Maior Ioan; cf. **Doc. 249**, nr.crt. 14
[4] „Mate Alexandru”; cf. **Doc. 249**, nr.crt. 14

45	Madaras Andrei	„Brassay Carol”	239	Agit[ație] dușmăn[oasă]
46	Major Moise	„Erdös Mihai”	211	Agit[ație] dușmăn[oasă]
47	Moldovan Iuliu	„Munteanu”	2195	Agit[ație] dușmăn[oasă]
48	Mozes Áron	„Kiss Petru”	206	Agit[ație] dușmăn[oasă]
49	Mozan Elisabeta	„Mînzaru Beta”	244	Agit[ație] dușmăn[oasă]
50	Nagy Alexa	„Nemes Coloman”	2233	Agit[ație] dușmăn[oasă]
51	Nagy Dominic	„Mare Dominic”	181	Agit[ație] dușmăn[oasă]
52	Nicula Ioan	„Nicoară”	2234	Agit[ație] dușmăn[oasă]
53	Nuridzsán Iuliu	„Kiss Francisc”	251	Agit[ație] dușmăn[oasă]
54	Nagy S. Dionisie	„Diaconescu Costică”	199	Agit[ație] dușmăn[oasă]
55	Nagy Iosif	„Kocsis Ioan”	2224	Agit[ație] dușmăn[oasă]
56	Néma Iosif	„Németh Iosif”	253	Agit[ație] dușmăn[oasă]
57	Nagy Iosif	„Mare Iacob”	165	Agit[ație] dușmăn[oasă]
58	Ormenișan Gheroghe	„Tudosie Ioan”	2154	Prob[lema] 771
59	Olteanu Nicolae	„Oroian Vasile”	254	Agit[ație] dușmăn[oasă]
60	Orban Eugen	„Orbulescu Ioan”	2194	Agit[ație] dușmăn[oasă]
61	Páll Gh. Dionisie	„Bama Iosif”[1]	2240	Prob[lema] 771
62	Pirosca[2] Traian	„Macavei Ilie”	1957	Agit[ație] dușmăn[oasă]
63	Péter Edmund	„Petrescu Ioan”	217	Prob[lema] cult[e] ref[ormați]
64	Pécsi Francisc	„Bega Ioan”	231	Agit[ație] dușmăn[oasă]
65	Pop Viorel	„Pápai Vilhelm”	2168	Agit[ație] dușmăn[oasă]
66	Polotca L. Ioan	„Polodescu Ioan”	250	Agit[ație] dușmăn[oasă]
67	Raffai M. Andrei	„Roza”	2241	Prob[lema] iehovist[ă]
68	Székely Gheorghe	„Tihamér Arcadiu”	202	Sab[otaj] industrie
69	Simó Ludovic	„Simion Lungu”	223	Prob[lema] 771
70	Schmidt Andrei	„Fekete Martin”	2153	Prob[lema] 771
71	Sebestyén Ioan	„Seres Dionisie”	213	Agit[ație] dușmăn[oasă]
72	Szekeres Ștefan	„Székely Simion”	214	Agit[ație] dușmăn[oasă]
73	Sántha L. Iosif	„Oltenița Ilie”	182	Agit[ație] dușmăn[oasă]
74	Sántha Blajiu	„Sepregi Dominic”	240	Agit[ație] dușmăn[oasă]
75	Szabó Coloman	„Oltenița”	2228	Agit[ație] dușmăn[oasă]
76	Salat Anton	„Szántó Ioan”	234	Agit[ație] dușmăn[oasă]
77	Sebestyén Iuliana	„Lajosi Ana”	266	Prob[lema] iehovist[ă]
78	Simon Alexandru	„Iancu Jianu”	241	Part[idul] Ard[elean] Magh[iar]
79	Sipos Moise	„Flueraș Petre”	178	Agit[ație] dușmăn[oasă]
80	Simon C. Carol	„Mașina Molotov”	2237	Sab[otaj] industrie
81	Sofalvi Ileana	„Siklodi Iulia”	168	Agit[ație] dușmăn[oasă]
82	Toth Anton	„Tulcea Ioan”	171	Agit[ație] dușmăn[oasă]
83	Török Emeric	„Kökösi Emeric”	204	Agit[ație] dușmăn[oasă]
84	Toth B. Andrei	„Ban Simion”	186	Agit[ație] dușmăn[oasă]
85	Toth Emeric	„Tolán Edmund”	185	Agit[ație] dușmăn[oasă]
86	Tekeres Emeric	„Toldi Béla”	267	Agit[ație] dușmăn[oasă]
87	Török Alexandru	„Tudor Aurel”	192	Agit[ație] dușmăn[oasă]
88	Vészi Ludovic	„Vizi Mihai”	2227	Agit[ație] dușmăn[oasă]
89	Varga H. Dionisie	„Varró Vajda”	179	Agit[ație] dușmăn[oasă]
90	Vancea Moise	„Volga”	2230	Agit[ație] dușmăn[oasă]
91	Varga Vilma	„Varró Maria”	272	Agit[ație] dușmăn[oasă]
92	Zălog Emil	„Păduraru Iacob”	177	Agit[ație] dușmăn[oasă]
93	Mocanu Ioan	„Ionescu Vasile”	2112	Agit[ație] dușmăn[oasă]
94	Hațeganu Ariton	„Curentul”	263	Agit[ație] dușmăn[oasă]
95	Mezei Vasile	„Vasilescu Ionel”	279	Sab[otaj] industrie
96	Biró Iosif	„Bitai Ioan”	255	Agit[ație] dușmăn[oasă]
97	Császár Iosif	„Balogh Ștefan”	2235	Agit[ație] dușmăn[oasă]
98	Zsombori Vilhelm	„Zsimbolya Aurel”	276	Agit[ație] dușmăn[oasă]
99	Józsa Francisc	„Iosif Emeric”	195	Agit[ație] dușmăn[oasă]
100	Urus Valentin	„Pădure Vilhelm”	174	Agit[ație] dușmăn[oasă]

[1] „Barna Iosif”; cf. **Doc. 249**, nr.crt. 115
[2] Posibil: Piroska

101	Farkas Mihai	„Lupu Ioan”	249	Agit[ație] dușmăn[oasă]
102	Spinei Haralambie	„Codru”	346	Agit[ație] dușmăn[oasă]

Gazde[le] Caselor de Întâlnire

1	Balogh Margareta	„Carpați”	257	Agit[ație] dușmăn[oasă]
2	Nagy B. Beniamin	„Nirajul”	268	Agit[ație] dușmăn[oasă]
3	Szöcs Iosif	„Steaua”	1975	Agit[ație] dușmăn[oasă]
4	Wogel Petru	„Tîrnava”	2312	Agit[ație] dușmăn[oasă]
5	Máthé Ștefan	„Steaua Roșie”	2335	Agit[ație] dușmăn[oasă]

Se certifică de noi exactitatea prezentului Tabel Nominal.

Șeful Raionului
Lt. Butyka Gheorghe Lt. Szász C. Iuliu

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 171, f. 304-306

309.

<1955>, Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: tabel nominal cu informatorii din aparatul de stat.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TG. SECUIESC

TABEL

despre informatorii ce lucrează în obiectivele aparatului de stat Tg. Secuiesc

1. AFARA ÖDÖN, „GYÁRFÁS IOAN”, gazdă casă de întâlnire, dos. nr. 2373.
2. BOROS IOSIF, rezident, Tribunalul Tg. Secuiesc, dos. nr. 1755.
3. BUCS IOSIF, necalificat, fost recrutat în problema P.A., lucrează în Șc. Silvică, dos. nr. 805.
4. CSEGŐ ALEXANDRU, necalificat, sfatul popular com. Plăieşii de Jos, dos. nr. 2273.
5. DARVAS ȘTEFAN, „BODÉGÁS”, dispensarul Sânzieni, dos. nr. 275_.
6. NAMPEL BÉLA, „VÂNĂTORUL”, Asociația de Vânătoare Tg. Secuiesc, dos. nr. 2756.
7. HASZMÁN PAVEL, „LECTOR”, învățător în comuna Cernatu de Jos, dos. nr. 734.
8. ILYÉS LUDOVIC, „FULGERUL”, gazdă casă de întâlnire Tg. Secuiesc, dos. nr. 2757.
9. IVAN IOAN, „BRÎNDUȘA PAVEL”, învățător în or. Covasna, dos. nr. 2558.
10. JURUBIȚĂ NICOLAE, „BORVIZ”, avocat Tg. Secuiesc, dos. nr. 835.
11. KANABÉ FRANCISC, „FERI”, învățător în com. Mereni, dos. Nr. 805.
12. KANABÉ IOSIF, „KAROL IOSIF”, preşedinte Sfat Popular Covasna, dos. nr. 2265.
13. KERESZTES LADISLAU, „BLOC”, gazdă casă de întâlnire, director Șc. Medie Tehnică Agronomă Tg. Secuiesc, dos. nr. 844.
14. KONYA GAVRIL, „KALÁNY”, Sfatul Popular Petriceni, necalificat, dos. nr. 755.
15. KÖNCZEI GERGELY, „CATOLICUL”, învățător în comuna Cernatu de Jos, dos. nr. 746.
16. MANTÓ MAGDALENA, „ZITA”, necalificat, educatoare de copii _____[1], or. Covasna, dos. Nr. 2728.
17. MARCU TEOFIL, „VETERINARUL”, medic, Sfatul Popular Tg. Secuiesc, dos. nr. 840.
18. MIHAI ERNEST, „PUSCAS[2] ÖCSI”, gazdă casă de întâlnire, activist sportiv, Tg. Secuiesc, dos. nr. 2549.
19. PĂTROIU PAP ELENA, „BAROTI KATÓ”, gazdă casă de întâlnire, Tg. Secuiesc, dos. nr. 2572.
20. SÁNDOR ELISABETA, „CUCUL”, bibliotecară, în comuna Plăieşii de Jos, gazdă casă de întâlnire, dos. nr. 2306.
21. ȘERBAN DUMITRU, „RÎNDUNICĂ VASILE”, necalificat, Spitalul Covasna, dos. nr. 2276.
22. TALPĂU NICOLAE, „BALCANI”, necalificat, învățător, com. Brețcu, satul Mărtănuș, dos. nr. 824.
23. TECHIESCU NICOLAE, „BOGDAN PETRU”, necalificat, Spitalul Unificat Covasna, dos. Nr. 735.
24. TOTH ELENA, „CSOMOS MARCSA”, gazdă casă de întâlnire, Șc. Elementară Nr. 1 Tg. Secuiesc, dos. nr. 2660.

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1697, f. 253-253v.

310.

<1955>, Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: tabel nominal cu informatorii care lucrează în problema legionară.

[1] Indescifrabil
[2] Posibil: Puskás

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TG. SECUIESC

TABEL NOMINAL

De informatorii ce lucrează în cadrul problemei legionare din raza raionului Tg. Secuiesc

1. LUNGU FLOREA, „MOFETA”, necalificat, dos. pers. nr. 712, recrutat la data de 19.IX.1951 din rândul legionarilor şi folosit în problema legionară în or. Covasna.

2. TOMA MIRCEA, „PANDELE DUMITRU”, necalificat, dos. pers. nr. 726, recrutat la data de 7.II.1953 din rândul legionarilor şi folosit în problema legionară în or. Covasna.

3. ŞERBAN DUMITRU, „RÎNDUNICĂ VASILE”, dos. pers. nr. 2276, necalificat, recrutat la 12.II.1954 din rândul problemei 433 /agitație cu caracter dușmănos/, fost legionar, dirijat în problema legionară în or. Covasna.

4. HAGIU IOAN, „MATEIESCU ALEXANDRU”, necalificat, dos. pers. nr. 774, recrutat la 20.IX.1953 din problema P.N.L. şi este dirijat în problema legionară în com. Zăbala.

5. TOTH ŞTEFAN, gazdă casă de întâlnire, „ALBINA”, dos. pers. nr. 2563, recrutat la 20.I.1955, folosit în problema legionară, Str. Toth, nr. 4.

Șeful Secției Raionale
Lt. Both Francisc

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1697, f. 259.

311.

<1955>, Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: table nominal cu informatorii care lucrează pe linia Biroului 5.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TG. SECUIESC

TABEL

Cu informatorii ce lucrează în problemele Biroului 5

1. Inf. „DUNĂREA”, calificat, dos.nr. 2882 va fi trecut din problema /Sabotaj în domeniul Industrial/ în problema Deblocați.

2. Inf. „NORMA”, necalificat, dos.nr. 749, va fi trecut din problema /Sabotaj în domeniul Agriculturii/ în problema Jandarmi horthyşti.

3. Inf. „BOBOCEL”, necalificat, dos.nr. 781, va fi trecut din problema /Spionajul francez/ în problema Comandamente Militare din Întreprinderile Militarizate.

4. Inf. „GOMBOŞ IOAN”, necalificat, dos.nr. 2539, va fi trecut din problema /Spionajul Italian/ în problema Polițiști.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1697, f. 271.

312.

1955 ianuarie 14, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: adresă privind decontarea cheltuielilor efectuare cu ocazia misiunilor ordonate.

DIR. REG. M.A.I. AUT. MAGHIARĂ
TG.-MUREŞ
Nr. 1354
14 ian. 1955

SECRET

Către,
Serviciul VIII

Întrucât întâmpinăm mari greutăți în rezolvarea problemelor financiare din partea Tov. din operativ, prin aceea că atunci când se deplasează pe teren în rezolvarea diferitelor probleme pe linie profesională, solicită avansuri de la caseria Unității noastre mai mari decât durata misiunii, sume care apoi nu le justifică decât la salar.

Întrucât H.C.M. 740/948 şi 1022/949, precum şi ordinele Ministerului prevăd că atunci când un Tov. se deplasează pe teren, i se acordă un avans de deplasare până la terminarea misiunii.

Pentru aceasta vă rugăm ca pe ordinele de serviciu să se completeze durata deplasării, durata pe baza căruia se va acorda avansul.

În cazul când deplasarea a durat mai mult decât cea stabilită în ordinul de serviciu, șeful de colectiv este obligat, conform ordinului Tov. Ministru ALEXANDRU MUREȘANU, să certifice pe ordinul de serviciu sub semnătură că deplasarea a necesitat o durată mai mare.

De asemeni, pentru a se clarifica o dată pentru totdeauna cu concediile, vă facem cunoscut că avansurile de concedii nu se vor da decât între 1-10 a lunii şi numai după ce în prealabil a fost anunțat casierul.

Vă rugăm a aduce la cunoştinţa personalului Dvs. din subordine, pentru conformare.

Şeful Dir. Reg. M.A.I.
Lt.Col. Kovács Mihail

Şeful Secţiei Financiare
Lt. Ciobârca Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 476, f. 22.

313.

1955 ianuarie 18, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal încheiat în urma verificărilor efectuate de locotenentul major de justiţie Mellau Gheorghe la Serviciul Cercetări Penale.

R.P.R.
PROCURATURA MILITARĂ TERITORIALĂ
A REGIUNII AUTONOME MAGHIARE
Târgu-Mureş

PROCES-VERBAL

Încheiat astăzi 18 ianuarie 1955.

Noi, Lt.maj. de justiţie MELLAU GHEORGHE, locţ. proc. militar pentru Regiunea Autonomă Maghiară.

În cadrul activităţii de supraveghere a activităţii organelor de primă cercetare şi a legalităţii reţinerilor şi cercetărilor, m-am deplasat la Direcţia Regională M.A.I. a Regiunii Autonome Maghiare, în zilele de 17 şi 18 ianuarie 1955, unde, verificând cauzele în curs de cercetare precum şi locurile de deţinere a arestaţilor preventivi, am constatat următoarele:

1. Legalitatea reţinerilor

Direcţia M.A.I. Reg. Autonomă Maghiară are un arest modern, igienic, compus din celule în care se poate încarcera unul sau doi deţinuţi. În arestul Direcţiei M.A.I. au fost găsiţi un număr de 18 învinuiţi, dintre care: 14 persoane sunt reţinute pe baza formelor legale, iar 4 persoane sunt reţinute în mod ilegal, pe baza unor ordine primite de la Ministerul Afacerilor Interne, Dir. VIII-a.

Din persoanele deţinute în mod legal:

11 persoane sunt deţinute pe baza unor mandate de arestare eliberate de Procuratura Militară Teritorială a Reg. Autonome Maghiare Târgu-Mureş sau de Tribunalul Militar Teritorial Oraşul Stalin.

Un deţinut, şi anume Rostás Ötvös Máté, este deţinut de la 14 ianuarie 1954 la Direcţia M.A.I., care, fiind condamnat, a fost transferat la această direcţie de la penitenciarul Satu Mare, cu adresa nr. 26.086 din 15 decembrie 1954, pentru a da lămuriri într-o cauză aflată în curs de cercetare.

Doi deţinuţi ca: Markovits Lazar şi Moskovits Ludovic sunt reţinuţi de la data de 15 ianuarie 1955, pe baza unei autorizaţii de reţinere pentru 5 zile emis de Procuratura Raionului Reghin, cu nr. 74 din 14 ian. 1955.

Patru persoane deţinute în mod ilegal, şi anume:

Sandor[1] Gavrilă este deţinut pe baza unui ordin ministerial cu toate că deja a ispăşit pedeapsa. În cauza sus-numitului s-au înaintat propuneri pentru cererea de îndreptare întrucât pedeapsa de trei ani la care a fost condamnat sus-numitul este disproporţională cu faptele săvârşite. Această sesizare a fost făcută din partea Ministerului Afacerilor Interne.

Deţinutul Simon Ludovic, fost C.M.-ist, se află la Dir. Reg. M.A.I. Reg. Aut. Maghiară de la data de 24 decembrie 1954 şi este deţinut pe baza ordinului nr. 842/0084217, din 11 dec. 1954, al Dir. VIII-a M.A.I.

Deţinutul Stugaru Samson, fost poliţist, este deţinut la Dir. Reg. M.A.I. Târgu-Mureş, de la data de 14 ianuarie 1955, pe baza ordinului M.A.I. Dir. VIII-a, cu nr. 842/0083560, din 6 noiemb. 1954.

Deţinutul Nagy Elemér, fost C.M.-ist, este deţinut de la 15 ianuarie 1955, pe baza ordinului M.A.I. Dir. VIII-a, cu nr. 842/0082915 din 18 noiembrie 1954.

Verificând aresturile, am constatat că sunt igienice şi sănătoase, curăţenia este foarte bună /lenjeria de pat şi corp sunt curate/, iar deţinuţii se spală în fiecare zi şi săptămânal fac baie.

În ceea ce priveşte aerisirea, aceasta nu este cea mai bună, cu toate că într-o celulă nu sunt încarceraţi decât unul sau doi deţinuţi.

Deţinuţii, fiind întrebaţi, au răspuns că sunt bine trataţi, în sensul că nu sunt maltrataţi sau bătuţi, zilnic primesc mâncare caldă, medicamente şi li se asigură şi asistenţa medicală.

Deţinutul Sandor Gavrilă a raportat însă că i s-au luat două declaraţii care nu au fost citite şi a fost obligat să semneze aceste declaraţii, întrucât anchetatorul care i-a luat acestea i-a promis că i le va citi, lucru ce nu s-a făcut. A mai raportat că este bolnav, că nu primeşte medicamente suficiente cu toate că de mai multe ori i le-au promis din partea medicului.

Alte chestiuni nu au fost raportate din partea deţinuţilor.

2. Volumul anchetei şi condiţiunile de muncă

Direcţia M.A.I. a Regiunii Autonome Maghiare are un Serviciu de anchetă cuprinzând un număr de 10 ofiţeri anchetatori, care lucrează în condiţiuni foarte bune. Fiecare anchetator are o cameră separată unde lucrează. În total se găsesc în curs de cercetări un număr de 13 învinuiţi ale căror fapte formează obiectul cercetărilor într-un număr de 8 cauze.

[1] Posibil: Şandor sau Sándor

Infracțiunile ce se cercetează sunt cele prevăzute de articolul 193[1] C.P., activitate intensă contra clasei muncitoare şi a mişcării muncitoreşti, art. 327 al. 1 C.P., delictul de instigare publică, art. 520 C.J.M., delictul de dezertare şi infracțiune prevăzută de Decretul 285 din 1947.

3. Operativitatea

Operativitatea este destul de bună, întrucât toate cauzele aflate la Direcția M.A.I. Reg. Autonomă Maghiară sunt în curs de cercetare, iar aproape toate cazurile anchetate nu depăşesc peste 30 de zile.

În unele cauze ancheta însă în loc să depună o activitate în administrarea probelor, se străduieşte a obține mărturisirea faptelor de către învinuit, intenționând a obține toate datele referitoare la infracțiunile săvârşite chiar de la învinuit. Această greşeală se repetă în cauzele în care învinuiții sunt urmăriți pentru activitate iehovistă, în care cauze învinuiții aproape întotdeauna nu recunosc nimic, numai atunci când li se pun în față probele administrate.

Cauzele primite spre anchetă sunt cu urgență anchetate şi în unele cauze, cum este de exemplu cauza privitoare pe numitul Frînceanu Ilie, ancheta a necesitat în total numai 20 de zile.

4. Calitatea actelor de primă cercetare

În general, calitatea actelor de primă cercetare este bună. Probele sunt legal administrate şi prin ele se tinde la dovedirea infracțiunii şi la stabilirea elementelor constitutive.

În cauzele în care învinuiții sunt anchetați pentru crimă de activitate intensă contra mişcării muncitoreşti, administrarea probelor întâmpină greutăți foarte mari.

Întrucât la această Direcție se anchetează foşti polițişti, care au lucrat şi în alte regimuri, şi numai într-un timp oarecare au lucrat la Târgu-Mureş sau pe teritoriul Regiunii Autonome Maghiare, această greutate este explicabilă.

Verificând materialul de anchetă al învinuiților Albert Francisc, Karda Iosif şi Karda Gheorghe, învinuiți a fi săvârşit delictul de ofensă armatei, am constatat că interogatoriile sunt bine luate, că învinuiții sunt întrebați şi despre probele care s-ar putea invoca în apărarea lor, că ancheta a respectat principiul obiectivității şi că prin însăşi interogarea învinuiților, anchetatorul a încercat a lămuri toate împrejurările cauzei.

Nu este însă respectat principiul nemijlocirii, cum este şi cazul în cauza de mai sus citată, întrucât o cauză, până la definitivare, trece prin mâna mai multor anchetatori, aducând prejudicii rezultatului anchetei.

Astfel, în cauza privitoare pe învinuitul Albert Francisc şi alți doi, procesul-verbal de definitivare a cercetărilor şi chiar definitivarea cercetărilor se face de un alt ofițer anchetator şi nu de acela care a interogat învinuiții şi a administrat probele în cauză.

Întrucât Direcția M.A.I. Regiunea Autonomă Maghiară, Serviciul de anchetă are condiții bune de muncă, just ar fi ca într-o cauză toate lucrările să fie efectuate de un singur anchetator, care, cunoscând bine cauza, ar putea administra probatorii suficiente şi nu contradictorii, cum se întâmplă în unele cauze.

Am trecut la verificarea cauzei privitoare pe învinuitul Görbe Teodor, unde consultând materialul de anchetă, împreună cu anchetatorul, am dat îndrumări în ceea ce priveşte continuarea anchetei, specificând împrejurările care urmează a fi stabilite în cauza de mai sus.

O altă deficiență ce am constatat la Direcția M.A.I. a Regiunii Aut. Maghiară este aceea că învinuiții, după terminarea anchetei şi înaintarea dosarului la Procuratura Militară Teritorială, nu sunt depuşi la Penitenciarul Târgu-Mureş, ci sunt ținuți în continuare la arestul Direcției.

Drept pentru care s-a încheiat prezentul proces-verbal în patru exemplare, dintre care unul se va înainta Direcției a II-a Procuratura Generală a R.P.R., unul se va înainta la Procuratura Militară Teritorială Oraşul Stalin, al treilea se va trimite la Direcția M.A.I. Reg. Autonomă Maghiară, iar unul se va păstra la această unitate de Procuratură Militară.

Locț. Proc. Mil. pt. Reg.Aut.Maghiară
Lt. major de justiție Mellau Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 476, f. 28-29v.

314.

1955 <februarie>, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: plan de acțiune realizat de Serviciul 7 pentru arestarea lui Tamás Ioan din comuna Troița.

DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. REG. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Serv. 7

Se aprobă:
Tov. Director

PLAN DE ACȚIUNE

În vederea arestării, percheziționării şi reținere sub pază a numitului TAMÁS IOAN, născut la data de 23 octombrie 1918, în comuna Troița, Raionul Tg.-Mureş, Reg. Autonomă Maghiară, Nr. 252, fiul lui Ioan [şi] Estera, domiciliată în comuna Troița.

Din verificări întreprinse a rezultat că sus-numitul face parte din secta „martorii lui iehova" şi că este conducător în această sectă.

La fel a mai rezultat că sus-numitul a făcut parte din Unitatea de jandar[mi] horthyst.

Pentru declanşarea operațiunii de mai sus, s-a format o echipă compusă din 5 tovarăşi, sub conducerea tovarăşului Lt. Dulă Ioan, echipa a fost compusă din următorii tovarăşi:

1. Lt. DULĂ IOAN, din serv. 7, grupa 3-a
2. Căp. BIHARI EMERIC, din Serv. Anchete
3. Căp. FRIDMAN ALEXANDRU, din Raionul Central
4. Lt. HÁSZENEK IOSIF, din Raionul Central
5. Lt. BARTUS[1] IOAN, din partea Serv. III.

Înainte de a porni echipa asupra obiectivului, s-a ținut instructaj de felul cum va acționa echipa, la fel s-a făcut controlul dacă armamentul și materialul tehnic pentru declanșarea operațiunii este bun și în stare de funcționare.

Declanșarea operațiunii s-a fixat în noaptea de 1/2 martie 1955, orele 1. Deplasarea la obiectiv, în apropiere de 1 km, se va face cu 2 mașini turisme, iar de la 1 km distanță de la obiectiv se va merge pe jos.

Pătrunderea în obiectiv se va face conform schiței obiectivului respectiv.

În ceea ce privește rudenii mai apropiați celui care urmează să fie arestat, nu am stabilit.

Caracterizarea celui ce urmează să fie arestat. Este un individ care a făcut parte din jandarm[eria] horthystă, iar în anul 1946 a trecut în secta martorilor [lui] iehova, nu s-a putut stabili dacă are armă asupra lui. Este de profesie croitor și lucrează acasă la domiciliu.

Șeful Serviciului
Lt. Papsai Pavel

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 147, f. 114

315.

1955 februarie 9, Miercurea-Ciuc. M.A.I.-S.R. Miercurea-Ciuc: raport asupra muncii desfășurate în problema legionară, pe anul 1954.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. MIERCUREA-CIUC
Nr. 312/130.443 STRICT SECRET
9 februarie 1955 Ex. nr. 1

CĂTRE
DIRECȚIA REG. M.A.I.
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

La ordinul Dvs. nr. 312/3.825, din 5 februarie 1955, cu privire la desfășurarea muncii în problema legionară desfășurată în cursul anului 1954, raportăm următoarele:

1. EVIDENȚA OPERATIVĂ

Până în prezent, pe întreg raionul M.-Ciuc au fost identificate un număr de 7 elemente legionare, dintre care sunt trecute în evidență, conform directivei, un număr de 2 persoane.

Dintre persoanele de mai sus, cu grade și funcții de la șefi de garnizoane în sus, nu avem în raza raionului, însă avem un șef de cuib, iar restul au fost simpli membri.

Toate aceste elemente legionare au fost venite în raza raionului nostru din alte părți ale țării cu D.O. în M.-Ciuc, unii cu diferite servicii, ca de exemplu: doi foști membri legionari au fost veniți în cursul anului 1954 în calitate de doctori la Spitalul Unificat din M.-Ciuc, una persoană, fost șef de cuib, este contabil la silozul din M.-Ciuc, fost șef de cuib asupra căruia avem deschisă acțiune informativă individuală, iar doi sunt în diferite funcții tot în orașul M.-Ciuc, adică în total în orașul M.-Ciuc avem un număr de 5 legionari.

La fel, mai avem în comuna Lunca de Sus, la Centrul Școlar Păltiniș, o singură persoană, fost membru legionar, care este în calitate de șofer, în comuna Sânsimon, la Fabrica de Amilemn avem un fost legionar asupra căruia avem deschis dosar de verificare pe linia Serviciului IV, dosar care urmează să fie închis.

Din elementele legionare arătate mai sus, până în prezent nu s-a constatat să fi fost în străinătate sau în diferite lagăre sau penitenciare, ei sunt mutați cu serviciul în acest raion după 23 august 1944, unde și domiciliază.

Aceste elemente sunt urmărite în cadrul obiectivelor unde lucrează cu informatorii existenți în cadrul acestor obiective. Ei sunt concentrați pe întreg raionul, în diferite obiective, după cum am arătat mai sus.

Lipsuri și greutăți în această direcție până în prezent nu avem întrucât avem un număr foarte redus de elemente legionare care sunt urmărite informativ în cadrul obiectivelor.

2. ACȚIUNI INFORMATIVE ȘI DE VERIFICARE

În cadrul acestei probleme avem deschise un număr de 2 dosare de acțiune informativă, unul este de acțiune individuală asupra numitului COMĂNESCU FLOREA, contabil la Siloz din M.-Ciuc, dosar deschis la data de 22 decembrie 1953 […] această acțiune până la data de 1 decembrie a fost acoperită informativ de un număr de 2 informatori, dintre care unul calificat și unul necalificat, însă de la această dată informatorul calificat, fiind cu D.O. în M.-Ciuc, i-a fost ridicată restricția domiciliară din M.-Ciuc, iar respectivul s-a mutat cu domiciliul în orașul Brăila, iar în momentul de față această acțiune este acoperită cu un singur informator necalificat, care nu are pătrundere în clandestinitatea acestuia. În general, materialul obținut este de o mică importanță

[1] Corect: Bartos

ca diferite manifestări de nemulțumire ce nu prezintă manifestări cu caracter dușmănos la adresa regimului sau legăturile acestuia cu diferite elemente, de altfel respectivul este bolnav de T.B.C. și în timpul liber este numai acasă, fără a primi vizită. Cea de-a doua acțiune de verificare, asupra numitului IONIȚĂ VASILE, este deschisă pentru activitatea sa de sabotaj în producție, în cadrul întreprinderii Amilemn din comuna Sânsimion, și astfel este urmărit pe linia Serviciului IV.

Până în prezent, din partea elementelor legionare nu s-a stabilit să desfășoară activitate dușmănoase sau organizată contra regimului, ei sunt răsfirați cu serviciile pe întreg raionul, în cadrul diferitelor întreprinderi.

3. AGENTURA

În cadrul acestei probleme avem în prezent un număr de 2 informatori necalificați, dintre care unul supraveghează informativ un fost membru legionar la Centrul Școlar Păltiniș, iar celălalt este în orașul M.-Ciuc și ne informează diferite manifestări din cadrul obiectivului unde lucrează, întrucât în acest obiectiv nu sunt elemente legionare.

În această perioadă, în cadrul acestei probleme nu s-au făcut excluderi sau abandonări. Până în prezent rezultate mai importante în această problemă nu s-au obținut.

La fel, în această perioadă în această problemă nu au fost cazuri de recrutări de informatori.

Pentru îmbunătățirea muncii informative în cadrul acestei probleme este necesar de a se recruta un informator calificat în cadrul acțiunii individuale, asupra numitului COMĂNESCU FLOREA, pentru a concretiza în întregime activitatea sa ce o desfășoară în prezent.

4. ARESTĂRI

În această perioadă în cadrul acestei probleme nu am avut cazuri de arestări.

Șeful Secției Raional M.A.I.
Lt.Maj. Csergő Ioan Lt. Pescaru Alexandru

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 307-308.

316.

1955 februarie 9, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: raport asupra muncii desfășurate în problema legionară, pe anul 1954.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. REGHIN

Nr. 312/170.522 din 9 februarie 1955 STRICT SECRET

CĂTRE
DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

La ordinul Dvs. nr. 312/3825, din 5 feb. a.c., cu privire la întocmirea raportului asupra muncii desfășurate pe anul 1954 în problema legionară, raportăm:

1. EVIDENȚA OPERATIVĂ

În raza raionului Reghin, până în prezent au fost identificați un număr de 123 foști membri în mișcarea legionară, dintre care sunt trecuți în tabele fișe de suspecți pe obiective un număr de 36 indivizi, conform noii Directive, pe bază de material.

Numărul total de legionari identificați până în prezent sunt împărțiți pe grade și funcții, după cum urmează: un număr de 24 șefi de cuib, 4 șefi de garnizoană și 2 șefi de sector, dintre care sunt luați în lucru pe bază de acțiune individuală un număr de 4, iar în acțiune de verificare este luată o singură persoană.

Menționăm că în trimestrul 4 al anului 1954 s-au închis două dosare de verificare, unul prin arestarea celui urmărit și unul prin concretizarea planului de urmărire /de muncă/ propus.

Până în prezent s-a identificat un legionar în raza raionului Reghin, care ar fi venit în țară după 23 Aug. 1944.

În cursul anilor 1953 și 1954 s-au eliberat din lagăre sau penitenciare un număr de 8 indivizi care sunt urmăriți, în cadrul obiectivelor în care lucrează, prin informatori calificați.

Elementele legionare în raza raionului Reghin acționează prin instigare izolată, manifestări dușmănoase și, în special cei veniți din penitenciare, ca numitul VODĂ IOAN, legionar eliberat din penitenciar în anul 1954, care în repetate rânduri a avut manifestări dușmănoase în privința măsurilor luate de guvern și în special împotriva valutei[1] leului. Astfel, în cursul lunii octombrie 1954, spunând într-un grup restrâns de 3 persoane că leul R.P.R. nu are nici o valoare și curând se va întâmpla o nouă reformă bănească, deoarece este o implozie a leului ca și în anul 1952.

Privind concentrarea de indivizi legionari pe ramuri de producție, sunt după cum urmează:

În sectorul agricol particular 101 indivizi, în G.A.C. 3 indivizi, în problema învățământului 6 indivizi, în Banca de Stat 1 individ, în problema cooperației 5 indivizi, în industria lemnului 4 indivizi, la sfatul popular 2 indivizi și în problema sanitară 1 individ. Aceste persoane arătate mai sus sunt urmărite pe bază de 4 dosare de acțiune individuală deschise asupra celor mai periculoase elemente, din partea cărora se constată și în prezent o activitate intensă legionară […], iar restul sunt urmăriți prin obiectivele în care lucrează, fiind acoperite cu informatori calificați. Ca lipsuri în această privință trebuie să amintim că, cu toate că avem identificați un număr de 123 indivizi legionari, dintre care până în prezent s-au trecut numai un număr de 36 pe tabele fișe

[1] Corect: valorii

de suspecți, cu toate că asupra marii majorități posedăm material documentar despre activitatea lor. De asemeni, nu s-au deschis acțiuni asupra tuturor foștilor conducători legionari, ca șefi de cuib, șefi de garnizoane etc.

Ca greutăți trebuie să arătăm că întâmpinăm [greutăți] […] în cazurile când sunt puși în libertate indivizi foști legionari de către penitenciare, nu ni se comunică punerea lor în libertate, iar din partea noastră durează timp de 4-5 luni până când se pot obține date precise asupra acestor indivizi, despre cine sunt, când au fost puși în libertate etc.

2. ACȚIUNI INFORMATIVE ŞI DE VERIFICARE

În raza raionului Reghin, până în prezent avem deschise un număr de 5 acțiuni, 4 individuale şi 1 de verificare, în care sunt urmărite un număr de 21 persoane ca legături ale acestora.

În ceea ce privește acțiunile, mai importante sunt după cum urmează:

Acțiunea dusă asupra lui SFERA PETRU, fost șef de cuib legionar, născut la 27 feb. 1922 în comuna Samihai – Jugoslavia, fiul lui Ioan şi Maria, de profesiune funcționar, cu ultimul domiciliu în Or. Reghin, Piața Lenin, nr. 55. Acțiunea individuală asupra sus-numitului s-a deschis la 10 iunie 1953, pe baza materialelor verificate prin dosarul de verificare, stabilindu-se că cel în cauză duce o activitate contrarevoluționară şi are o serie de legături cu indivizi legionari care au activitate dușmănoasă împotriva regimului de democrație populară. Această acțiune este încadrată printr-un număr de 3 informatori, dintre care 2 calificați şi 1 necalificat. Cu care ocazie s-a stabilit să sus-numitul face parte din mişcarea legionară din anul 1936, având funcția de şef de cuib, de asemeni, s-a stabilit că a făcut o şcoală de diversiune în Germania, de unde s-a reîntors în țară prin Banat şi în momentul de față are manifestări dușmănoase în cercurile restrânse ale lui. La fel are o serie de elemente din comuna Jabenița, satul Adrian, foști legionari, natura legăturii urmează să stabilim prin linia informativă pentru care scop în momentul de față sunt sub studiu unii informatori care urmează să fie recrutați.

Această acțiune este condusă de şeful Secției M.A.I. Reghin, Lt. Pop Vasile.

În ceea ce privește perspectivele acestei acțiuni, concluzia noastră este că se va termina cu rezultate pozitive, după cum rezultă şi din materialele informative furnizate până în prezent de către agentura informativă.

De asemeni, avem o acțiune individuală deschisă asupra numitului CODARCEA EMIL, la data de 12 ian. 1955, fiind transferat din dosar de verificare. Sus-numitul este născut la 21 ian. 1905, în comuna Gurghiu, rai. Reghin, Regiunea Autonomă Maghiară, fiul lui Andrei şi Ana, de profesiune învățător, în prezent directorul şcolii elementare din com. Breaza, satul Filpişu Mare, rai. Reghin. Această acțiune este urmărită pe 3 linii, dintre care unul calificat şi 2 inf. necalificați, iar în timpul acțiunii duse asupra sus-numitului s-a stabilit că a făcut parte din mişcarea legionară din anul 1937 şi în prezent întreține legături strânse cu diferiți indivizi, ca foşti preoți greco-catolici nereveniți la ortodoxie, foşti conducători şi membri ai Partidului Național Țărănesc, cu care se adună în grupuri, la locuința numitului LAKATOS VASILE, locuitor din comuna Breaza, satul Filpişu Mare, cu care ocazie discută diferite probleme cu caracter politic intern şi internațional, pe care le comentează în mod dușmănos în cercurile lor restrânse.

Această acțiune este condusă de tov. Lt. Ferencz Valentin şi are perspective bune de a fi închisă cu rezultate bune, fiind urmărit prin informator capabil şi mai este necesar să mai fie recrutat încă un informator calificat.

În ceea ce privește activitatea legionarilor din raionul Reghin, s-a constatat că în ultimul timp îşi îndreaptă activitatea lor contrarevoluționară spre instigare prin cercurile lor restrânse, prin lansarea de zvonuri calomnioase la adresa regimului etc. Astfel, informatorul cu numele conspirativ „Paulin" ne semnalează că individul HOLIRCĂ AUREL, în data de 17 oct. 1954, a afirmat că el şi în prezent îşi menține poziția lui veche de legionar, scriind diferite cărți cu caracter legionar pe care le păstrează la el şi speră că, cu ocazia schimbării regimului actual, va folosi aceste cărți pentru activizarea ideilor mişcării legionare.

Pentru a stabili concret activitatea acestui individ, s-a deschis dosar de verificare şi este urmărit prin muncă informativă.

De asemeni, legionarul CODARCEA EMIL, care are deschis dos. de acțiune individuală asupra lui, în data de 2 aug. 1954, a afirmat că în Germania Occidentală sunt gata mai multe divizii militare înarmate cu armament modern, care stau gata să intre în luptă împotriva U.R.S.S. şi a țărilor cu democrație populară.

Legionarul Sfera Petru, care are deschis asupra lui dos. de acțiune individuală la această Secție Raională M.A.I., în ziua de 23 Nov. 1954 a afirmat că prin colectările forțate se urmărește realizarea de stocuri de cereale cât mai mare pentru U.R.S.S. şi pentru caz de război.

Ca formă de organizare a legionarilor în raza raionului Reghin până în prezent nu s-a constatat, însă prin acțiunile duse asupra acestora s-a stabilit ca metode întrebuințate de aceştia sunt: instigările împotriva sectorului socialist agricol şi manifestări contrarevoluționare împotriva măsurilor luate de guvern.

În urma muncii informativ-operative duse asupra acțiunilor individuale şi de verificare, suntem de părere că acțiunile deschise au perspective pozitive în viitor, de asemeni, şi agentura existentă care lucrează asupra acestor acțiuni este de calitate şi sarcinile trasate le duce la îndeplinire întocmai.

3. AGENTURA

În raza raionului Reghin aven un număr de 18 informatori care lucrează în problema legionară, dintre care 10 calificați şi un număr de 8 necalificați, iar un număr de 7 dintre aceşti informatori lucrează în acțiuni concrete, iar restul 11 sunt folosiți pentru informare generală în problema legionară din întreg raionul.

În cursul anului 1954, am avut o singură excludere din rețeaua informativă şi anume pe legionarul HOLIRCĂ AUREL, fost şef de sector, care a dat randament slab în munca informativă, având şi o serie de manifestări dușmănoase, în urma acestui fapt a fost exclus din rețeaua informativă şi i s-a deschis dos. de verificare spre a se stabili activitatea lui prezentă pe care o desfăşoară.

Ca un randament al muncii informative în problema legionară prin informatori [amintim pe] „Rozeanu Eugen". Astfel, în ziua de 5 aug. 1954, ne sesizează că 2 indivizi legionari, recent eliberați din închisoare şi anume MERA IUSTINEAN şi FLOAREA MIRCEA, au intenția să devasteze Banca de Stat din Or. Reghin, în urma cărei informații s-a trecut la deschiderea dosarelor de verificare şi încadrarea lor informativă. Informatorul „Paulin", de asemenea, ne sesizează că legionarul Holircă Aurel,

fost şef de sector, scrie diferite cărţi şi articole cu caracter legionar, în urma cărui fapt s-a trecut la deschiderea dos. de verificare şi încadrarea informativă a acestui individ.

În cursul anului 1954 în problema legionară s-a recrutat un informator necalificat cu numele conspirativ „Popescu".

În perspectivă se prevede [...] întărirea agenturii cu informatori calificaţi, în care sens din partea noastră în momentul de faţă sunt puşi un număr de 2 indivizi, asupra cărora urmează să se întocmească un studiu amănunţit în urma căruia să fie recrutaţi pe bază de material compromiţător în calitate de informatori necalificaţi pentru urmărirea acţiunilor existente şi concretizarea materialelor furnizate până în prezent de agentură.

4. ARESTĂRI

În cursul anului 1954 a fost arestat în urma acţiunii de verificare individul BĂNDEANU ALEXANDRU, fost şef de garnizoană legionar, pentru delictul de instigare împotriva G.A.C., având ultimul domiciliul în com. Batoş, raionul Reghin.

Şeful Secţiei Raionale
Lt. Pop Vasile Lt. Porczél Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 143-145.

317.

1955 februarie 9, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: raport asupra muncii desfăşurate în problema legionară, pe anul 1954.

Secţia Raională M.A.I. Sângeorgiu de Pădure.

RAPORT
9 februarie 1955
asupra muncii desfăşurate pe anul 1954 în problema legionară

1. EVIDENŢA OPERATIVĂ

Pe întreg[ul] raion au fost identificaţi un număr de 9 legionari, din care 4 sunt luaţi în evidenţă operativă pe bază de material, conform Directivei.

Nu au fost identificaţi legionari cu grade şi funcţii de la şef de garnizoană în sus, ci numai şef de cuib şi simpli membri.

Nu s-au identificat legionari care au venit în ţară după 23 august 1944.

În cursul anului 1953 au fost eliberaţi din lagăre şi penitenciare un număr de 3 legionari, care însă nu sunt originari din raionul nostru, ci din reg. Craiova şi Galaţi, iar din 1953 sunt cu domiciliu obligatoriu în Sângeorgiu de Pădure. Aceşti indivizi sunt urmăriţi informativ, însă numai pe o singură linie.

Din partea elementelor legionare identificate până în prezent, şefi de cuib şi membri, au fost semnalate de agentură manifestări izolate, iar din lipsă de agentură calificată din problemă nu s-a reuşit a concretiza activitatea lor contrarevoluţionară, adică dacă desfăşoară o activitate organizată.

În ceea ce priveşte concentrarea elementelor legionare, nu putem spune că acestea sunt concentrate în mare număr atât în comune, cât şi în obiective, deoarece din numărul [total] identificaţi, la şantierul Energo-Construcţia sunt 2, la Termocentrala „Steaua Roşie" 2 indivizi, iar primii doi sunt cu domiciliul în Sângeorgiu de Pădure, iar la locul de muncă lucrează ca muncitori necalificaţi, restul elementelor sunt izolate, adică domiciliază la ţară, în comune. Legionarii Sîrbu Teodor şi Flueraru N. Anghel, care sunt angajaţi la şantierul Energo-Construcţia, sunt urmăriţi informativ pe o singură linie, prin informatorul calificat „Petrescu Ioan", care însă nu face parte din problemă, iar pe de altă parte cei în cauză nu sunt urmăriţi informativ la domiciliile lor.

Ca lipsuri trebuie să arătăm că în cursul anului 1954 nu s-a depus o muncă corespunzătoare în această problemă, adică nu s-a acordat importanţă suficientă încadrării elementelor legionare cu o agentură calificată, capabilă să descifreze activitatea lor, astfel că elementele au fost urmărite cu informatori din alte probleme şi din care cauză nici aceştia nu au dat randamentul dorit în munca informativă, întrucât nu au reuşit pe deplin să câştige încrederea elementelor urmărite. De asemenea, s-au întâmpinat şi greutăţi în această problemă, tot din cauza lipsei de agentură, prin faptul că elementele punctate şi luate în studiu, în număr de 3, nu s-au putut recruta pentru că unii din ei s-au deconspirat înainte de a fi recrutaţi, iar alţii, ridicându-se restricţia domiciliară, au plecat din raion, întorcându-se la domiciliile lor originare. La fel, în cursul anului 1954, din partea Dir. Reg. M.A.I. Reg. Aut. Magh. s-a primit ajutor şi sprijin în această problemă în mică măsură.

2. ACŢIUNI INFORMATIVE ŞI DE VERIFICARE

În cursul anului 1954 au fost deschise un număr de 2 /două/ acţiuni de verificare, fiind urmărite două elemente, anume SÎRBU TEODOR şi FLUERARU N. ANGHEL, ultimul fiind şef de cuib, iar primul membru.

În cursul lunii decembrie 1954, cele două acţiuni au fost contopite, prin faptul că ambii indivizi apar în acelaşi anturaj, la locul de muncă lucrează împreună, astfel încât FLUERARU N. ANGHEL este urmărit prin acţiunea lui SÎRBU TEODOR. Acţiunile de mai sus, până în luna decembrie au fost urmărite prin două linii de informare, iar din decembrie 1954 este urmărită numai pe o singură linie, în câmpul muncii.

Din cauza lipsei de agentură calificată din problemă, nu s-au putut stabili formele şi metodele de organizare ale elementelor legionare.

3. AGENTURA

În această problemă, până în prezent nu avem creată agentură propriu-zisă din problema legionară, ci, după cum am arătat mai sus, elementele sunt urmărite din alte probleme prin agentură. În prezent numai un singur informator calificat lucrează în această problemă, cu numele conspirativ „PETRESCU IOAN", care este dirijat pe lângă cei urmăriți.

Datorită faptului că nici nu a fost creată agentura în această problemă, nu s-au efectuat nici abandonări din rețea.

În cursul anului 1954, au fost luați în studiu un număr de 3 indivizi, însă nu s-a trecut la recrutarea lor din cauza lipsei de material suficient pentru recrutare, iar unii au plecat din raion, astfel încât nu s-au făcut recrutări în această problemă.

În vederea întăririi agenturii cu informatori calificați, a fost punctat şi luat în studiu un individ de la Termocentrala „STEAUA ROȘIE", precum şi în comuna Sângeorgiu de Pădure un individ, pentru a fi recrutați.

4. ARESTĂRI

În cursul anului 1954 nu s-au efectuat arestări în cadrul acestei probleme, nici pe baza acțiunilor informative şi nici pe baza altor materiale.

Şeful Raionului
Lt. Butyka Gheorghe — Lt. Szász C. Iuliu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 553-555.

318.

1955 februarie 10, Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: raport asupra muncii desfăşurate în problema legionară, pe anul 1954.

M.A.I. SECȚIA RAIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
TRG. SECUIESC

RAPORT

asupra muncii informativ-operative dusă de această Secție în problema legionară pe anul 1954

I. EVIDENȚA OPERATIVĂ

Pe întreg raionul Trg. Secuiesc au fost identificați un număr de 38 legionari, dintre care sunt luați în evidență pe bază de material un număr de 19 elemente.

Dintre cei identificați este un fost şef sector legionar şi un şef de cuib, restul fiind simpli membri. Dintre cei luați în evidență avem deschise un număr de 3 acțiuni individuale şi 2 de verificare, iar restul sunt supravegheați în cadrul dosarelor obiectiv.

După 23 august 1944 a venit în țară din Germania legionarul OPREA FILIP, care în prezent este condamnat la 15 ani închisoare corecțională pentru activitate contrarevoluționară. Alte elemente nu avem care să fi venit din străinătate în țară.

În cursul anilor 1953-1954 au fost eliberați din închisoare şi penitenciar un număr de 8 legionari care au fost arestați şi condamnați la diferite termene pentru participarea la organizația subversivă condusă de OPREA FILIP.

Dintre aceştia avem deschis asupra individului CIOARĂ ROMULUS acțiune de verificare, iar restul sunt supravegheați cu informatori necalificați.

Dintre cei care au fost eliberați din penitenciar, unul a fost recrutat ca informator, în orașul Covasna.

Privitor la activitatea contrarevoluționară a legionarilor, în cursul anului 1954 nu am avut semnalări că ar exista tendință de reorganizare sau ducere de acțiuni contrarevoluționare.

Concentrări de legionari în raza raionului, în instituții sau întreprinderi nu avem, însă sunt grupați din punct de vedere al domiciliului în cartierul Voineşti, orașul Covasna şi în comuna Zăbala, unde domiciliază mai mulți pe aceeaşi stradă. Supravegherea acestora în orașul Covasna se face printr-un informator necalificat. De asemenea, în comuna Zăbala, tot printr-un număr de 1 informator necalificat.

Ca lipsuri la acest capitol se poate arăta în primul rând că legionarii identificați nu toți au fost luați în evidență, cu toate că sunt într-un număr foarte redus față de membrii celorlalte partide politice din trecut.

Acțiunile existente sunt puține şi în cursul anului 1954 nu s-a deschis nici un dosar, iar cele care sunt urmărite pe bază de dosare au fost lucrate şi în cursul anilor 1952-1953, fără ca să ajungă la rezultate.

II. ACȚIUNI INFORMATIVE ŞI DE VERIFICARE

Pe întreg raionul sunt deschise un număr de 3 dosare de acțiune, 1 de acțiune individuală şi 2 dosare de acțiune de verificare, în cadrul cărora în total sunt urmărite un număr de trei elemente.

Acțiunea individuală se duce asupra numitului BÎRSAN IOAN, fost şef de sector legionar, care este inginer şef la Ocolul Silvic din Covasna.

Această acțiune se duce din anul 1952, în care perioadă s-au strâns o serie de materiale, prin care s-a stabilit activitatea sa depusă în organizația legionară. Activitatea acestui individ de la deschiderea acțiunii nu a fost urmărită informativ în mod satisfăcător, agentura existentă nu a avut pătrundere în anturajul lui.

Din materialul ce posedăm nu rezultă să desfăşoară vreo acțiune potrivnică regimului. De menționat este faptul că individul în cauză este o fire retrasă, nu se încadrează în discuții cu persoane şi mai ales că evită discuțiile politice. În munca profesională s-a stabilit că sarcinile ce-i revin ca inginer la ocolul silvic le duce în bune condițiuni la îndeplinire.

În prezent, agentura existentă în acțiune nu are posibilități de pătrundere. Astfel, informatorului „MOFETA", care a fost dirijat în această acțiune, i-a fost creată legenda în sensul de a cere ajutorul obiectivului pentru a-şi procura lemne de foc şi de construcții, pentru a cere lămuriri în legătură cu H.C.M./954 cu privire la acordarea materialelor lemnoase de foc şi de construcție de către stat gospodăriilor individuale. Scopul acestei legende a fost de a stabili dacă individul urmărit are tendințe de a sprijini pe foştii legionari, ținând cont de faptul că informatorul a fost legionar şi a activat în acelaşi cuib cu el.

Informatorul, conform instructajului, şi-a dus la îndeplinire sarcinile, însă BÎRSAN IOAN, deşi l-a primit cu bunăvoință, nu i-a satisfăcut cerințele, invocând o serie de motive.

[În] concluzie, întrucât această acțiune este dusă încă din anul 1952, dată de la care nu s-a putut stabili dacă individul în cauză desfăşoară acțiune contrarevoluționară sau are tendințe de acest gen.

Considerăm că această acțiune nu are mari perspective în viitor, de altfel nu a fost deschisă pe baza noilor instrucțiuni, ci în baza ordinelor vechi, conform cărora fiecărui individ care a deținut funcție de la şef de garnizoană în sus trebuia să i se deschidă dosar de acțiune informativă.

Privitor la celelalte două dosare de verificare, care au fost deschise în anul 1952, fiindu-le expirat termenul de înregistrare, am făcut propuneri pentru închiderea lor şi trecerea lor în evidența dosarelor de obiectiv.

În cursul anului 1954 nu am stabilit şi nici nu s-au semnalat cazuri ca elementele foste legionare să-şi fi îndreptat atenția spre urmărirea unui țel.

În ceea ce priveşte perspectivele muncii informativ-operative, în baza dosarelor existente, sunt acelea arătate mai sus, adică acțiunile de verificare urmează să fie închise şi elementele urmărite în baza dosarelor de obiectiv, iar dosarul individual al numitului Bîrsan Ioan nu are perspective de viitor.

III. AGENTURA

Pe întreg raionul în această problemă lucrează un număr de 4 informatori, dintre care 1 în comuna Brețcu, iar 3 în oraşul Covasna şi com Zăbala. Dintre aceştia, 2 lucrează în acțiuni concrete, iar doi fiind pentru informare generală. Toți sunt informatori necalificați.

În această problemă în cursul anului 1954 nu am avut cazuri de excluderi din rețeaua informatorilor.

Randamentul muncii informative în această direcție este nesatisfăcător, deşi informatorii au fost instruiți şi dirijați în scopul descifrării activității elementelor legionare.

În viitor, activitatea foştilor legionari, în special în oraşul Covasna şi comunele Zăbala şi Brețcu, se va urmări activ prin informatori calificați şi se vor deschide noi dosare de acțiuni de verificare pentru a se verifica activitatea acelora care au o activitate mai mare în org. legionară.

IV. ARESTĂRI

În cursul anului 1954 cazuri de arestări în această problemă nu am avut.

Şeful Secției Raionale
Lt. Both Francisc

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 477, f. 506-507.

319.

1955 februarie 17, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: plan de măsuri în vederea organizării muncii pe linia culte şi secte.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I. REG. AUT. MAGHIARĂ
SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TG.-MUREŞ

Se aprobă
Şeful Direcției Regionale
Lt.Colonel Kovács Mihail

Strict secret
340/182.577

PLAN DE MĂSURI
În vederea organizării muncii pe linia culte şi secte în lumina ordinului Nr. 300/1954
al tov. ministru al A. Interne, în cadrul raionului Tg.-Mureş.

În raionul Tg.-Mureş, situația cultelor şi sectelor se prezintă după cum urmează:

1/ Cultul romano-catolic are 11 parohii cu 8 preoți, cu 7 891 credincioşi.

2/ Cultul reformat are 53 parohii cu 52 preoți şi un număr de 47 608 credincioşi.

3/ Cultul unitarian are 12 parohii şi 12 preoți şi un număr de 6 496 credincioşi.

4/ Cultul ortodox are 22 parohii cu 21 preoți şi un număr de 20 751 credincioşi.

5/ Adventişti de ziua a şaptea, avem în 17 comune şi sate un număr de 675 credincioşi, un predicator, iar restul de predicatori ce activează în raionul nostru sunt din Tg.-Mureş şi Reghin.

6/ Martorii lui Iehova avem în raza raionului nostru un număr de 219 după vechea evidență, din care 95 s-au trecut în evidență conform directivei.

În problemele arătate mai sus, secția raională are deschisă acțiuni, dosar de verificare asupra preotului Lakó Menyhárd, romano-catolic din com. Miercurea Nirajului. În problema reformată sunt deschise dosare asupra numiților Kerestei Iosif, preot

reformat din com. Pănet, satul Cuieşd, Barna Imre, preot reformat din com. Band, Szabó Carol, preot reformat din com. Sântioana şi o acţiune individuală asupra numitului Babos Ştefan din satul Nicoleşti. În cultul ortodox avem deschisă o acţiune individuală asupra numitului Olteanu Ioan, preot din com. Berghia.

În problema iehovistă avem deschise un număr de 8 dosare de verificare, precum şi un dosar de verificare asupra unui student în biblie.

1/ ROMANO-CATOLIC

Din acţiunea de verificare deschisă asupra preotului romano-catolic Lakó Menyhárd, din com. Miercurea Nirajului, care până în prezent a fost încadrat pe o singură linie prin inf. „Dumitrescu" şi din activitatea căruia rezultă că nu este de acord cu conducerea de la Alba Iulia şi suspiciuni că întreţine legătură cu conducerea clandestină a cultului romano-catolic.

Informatorul „Dumitrescu" a fost introdus în obiectiv prin legăturile sale din trecut ca simplu credincios al cultului romano-catolic, este un element destul de inteligent, are capacitate de informare, însă fiind funcţionar la o întreprindere din acea comună, munca îl reţine destul de mult şi astfel întâmpină greutăţi în crearea posibilităţilor de a face vizite la preot.

Din persoanele indicate de informatorul sus-menţionat ca legături mai intime ale preotului a fost semnalat locuitorul Gundi, de profesiune morar, care domiciliază în aceeaşi clădire cu preotul, precum şi alte persoane din comunele învecinate şi din alt raion.

Pentru a putea întări munca informativă în jurul preotului, s-a trecut la studierea numitului Gundi în vederea recrutării, sarcină ce trebuie executată până la 25 februarie 955, de către tov. cpt. Friedmann.

Din studierea dosarului personal al informatorului „Palosi", rezultă că acesta îl cunoaşte pe preotul sus-menţionat din timpul şcolii, acest informator fiind un element inteligent, capabil în munca informativă şi prin munca ce o prestează la reşedinţa raională unde face serviciul, are deplasări şi în raion şi astfel va fi dirijat să pătrundă la acest obiectiv şi, în baza cunoştinţelor comune, să întărească prietenia, răspunde de această sarcină cpt. Friedmann A., termen 28 februarie 1955.

Din cauza lipsei unei agenturi de calitate nu am putut contura activitatea duşmănoasă a celorlalţi preoţi şi în vederea îmbunătăţirii muncii informative tov. cpt. Friedmann A. va exploata legăturile informatorului „Palosi" cu majoritatea preoţilor, având posibilităţi directe sau prin intermediul colegilor să ajungă în relaţii cu preoţi, care vor putea fi exploatate pentru identificarea elementelor cele mai active, reacţionare din rândul preoţilor şi a legăturilor acestora în vederea de a se face noi pătrunderi în jurul acestora, sarcină permanentă cpt. Friedmann Alx.

2/ CULTUL REFORMAT

Asupra preotului reformat Babos Ştefan din satul Nicoleşti avem deschis dosar de acţiune informativă individuală şi este dirijat în jurul sus-numitului inf. „Zsiga". Acest informator, deşi este un element inteligent, capabil, din lipsă de instructaj nu a putut da un randament satisfăcător pentru care şi acţiunea lasă mult de dorit, neputându-se stabili nici cel puţin legăturile mai importante ale obiectivului. Pentru îmbunătăţirea muncii în jurul acţiunii, tov. lt. Botescu va sprijini pe tov. lt. Darvas în educarea şi dirijarea informatorului „Zsiga", care să poată să ne dea noi indicii în vederea concretizării acţiunii duşmănoase a obiectivului şi identificarea de noi elemente pentru recrutare, termen până la 28 februarie 1955 şi până la 10 Martie se va puncta o nouă persoană pentru recrutare, de rezolvarea sarcinii răspunde tov. lt. Botescu.

Acţiunea de verificare deschisă asupra preotului reformat Barna Imre din com. Band pentru activitatea sa duşmănoasă „manifestări comentări". Acţiunea este urmărită pe o singură linie cu informatorul „Iancio"[1], element inteligent şi capabil, dar care, din cauza unor deplasări provenite din munca profesională, până în prezent a reuşit să dea un randament destul de slab.

Acţiunea este condusă de tov. lt. Botescu A., ajutor comandant, şi pentru întărirea acţiunii va studia în termen de 20 zile posibilitatea de stabilizare a informatorului „Iancio" sau, în caz contrar, din elementele indicate până în prezent ca legătură a preotului, ca pe numitul Tövesi Géza, chiabur, asupra căruia deţinem unele materiale compromiţătoare şi astfel vom studia posibilităţile sale de informare şi de recrutare până la data de 25 februarie 1955.

Acţiunea de verificare deschisă asupra preotului Jigomand[2] Paul, preot reformat din com. Berghia, pentru lansări de zvonuri alarmiste, şi este încadrat cu inf. calif. „Şerpariu", element capabil în munca informativă, de inf. necalif. „Mureşul" şi „Vulturul".

Această acţiune în ultimul timp a început să-şi trăiască viaţa în urma preluării de către tov lt. Nagy Ştefan, şi încadrarea obiectivului momentan putem considera satisfăcătoare. Tov. cpt. Friedmann, până la data de 26 febr., va face un control, stând de vorbă personal cu agentura în vederea cunoaşterii capacităţii de informare şi de dirijare a lor în vederea depunerii unei munci mai de calitate.

Dosarul de verificare deschis asupra preotului reformat Szabó Károly din com. Sântioana, deschis pentru lansări de zvonuri alarmiste, şovine, naţionaliste, materialele obţinute de la agentura din comună şi verificate, ce au servit la deschiderea dosarului. La acest obiectiv, cu ajutorul agenturii, am putut cunoaşte unele elemente, relaţii de prietenie ale obiectivului cu numitul Bartha Zoltán, chiabur, despre care s-au obţinut unele materiale compromiţătoare şi se fac investigaţii în vederea cunoaşterii activităţii sale, a posibilităţilor de informare în vederea recrutării, sarcină ce va fi executată până la data de 25 februarie 1955, răspunde tov. lt. Nagy Ştefan, împreună cu tov. cpt. Friedmann A. Tot în vederea încadrării obiectivului de mai sus se va pune în studiu numitul Sipos Ioan, agent încasator din com. Sântioana, termen de executare până la 10 Martie 1955, răspund tov. de mai sus.

Acţiunea de verificare deschisă asupra preotului reformat Kerestei Iosif din com. Pănet, satul Cuieşd, deschisă pentru manifestări naţionaliste, şovine, este încadrat cu un inf. necalificat, „Rostás", fără o posibilitate satisfăcătoare de informare şi prin care se va trece la cunoaşterea legăturilor mai apropiate ale obiectivului în vederea cunoaşterii activităţii şi recrutării unor inf. de calitate, termen până la 15 Martie 1955, răspunde tov. lt. Nagy Ştefan, ajutat de tov. cpt. Friedmann A.

[1] Posibil: Jancsó
[2] Corect: Zsigmond

3/ CULTUL ORTODOX

Acțiunea de verificare deschisă asupra preotului ortodox Olteanu Ioan, din com. Berghia, pentru manifestări dușmănoase, care este încadrat cu un inf. calificat „Șerpariu" și un inf. necalif. „Mureșul". Pentru îmbunătățirea muncii informative, tov. lt. Botescu va recontrola munca dusă de agentură, posibilitățile lor de informare și în caz dacă este necesar întărirea acțiunii cu un alt informator, va studia posibilitățile de infiltrare ale inf. calif. „Maier", termen până la 20 Februarie 1955.

4/ SECTA IEHOVISTĂ

În această problemă, în cursul anului 1955 au fost deschise până în prezent un număr de 8 dosare de verificare asupra numiților Fazakas Mihai din com. Ungheni, satul Cristești, Tövesi Grigore din com. Mureșeni, satul Cocoși, Pepelea Lila din com. Mureșeni, satul Budiu Mic, Moraru Dionisie din com. Mureșeni, Nemes Petru din com. Mădăraș, Vass Árpád din com. Mădăraș, Rákoczi Francisc din com. Săbed, satul Culpiu și Ozsváth Ioan com. Gh. Doja, satul Leordeni.

În acțiunile de mai sus lucrează ca informatori:

1/ „Virág", necalificat, fără a fi iehovist, însă are relații, este capabil să [se] orienteze destul de bine.

2/ „Magdolna", necalificată, fără a fi iehovistă, cu relații, este capabilă în munca informativă, se orientează bine.

3/ „Bădiță", necalificat, fără a fi iehovist, are relații, se orientează bine.

4/ „Gabor", necalificat, fără a fi iehovist, se orientează destul de bine, este capabil în munca informativă.

5/ „Maier", calificat în altă problemă, însă este dirijat în problema iehovistă, se orientează destul de bine și poate da material informativ.

Pentru întărirea muncii inf. în cadrul sectei interzise Martorii lui Iehova ne impunem următoarele sarcini:

1/ Până la data de 20 februarie 1955 va fi terminat studiul și documentarea asupra numitei Ugran Irina, iehovistă din com. Mureșeni, care după constatările noastre duce o îngrijorare pentru a nu afla soțul ei, care este membru de partid, de activitatea ei iehovistă și ține mult la familie, va fi trecută la cercetarea ei, cu sprijinul Serv. VIII, tov. cpt. Bihari, și a o determina să colaboreze cu noi. Răspunde de această sarcină tov. lt. Nagy S. și tov. cpt. Friedmann A.

2/ Se va trece la culegerea probelor, studierii și documentării asupra numitei Nagy Iuliana, din com. Mureșeni, satul Budiu Mic, gestionară la cooperativă, care are două surori iehoviste și are ca sursă de trai cooperativa la care ține mult. Termen de executare până la 15 Martie 1955, răspunde tov. lt. Nagy Ștefan, sprijinit de tov. cpt. Friedmann Alexandru.

3/ În comuna Troița se va duce o muncă chibzuită în vederea infiltrării informatorului „Sipos" în cadrul sectei Martorii lui Iehova, răspunde tov. cpt. Friedmann Alexandru.

4/ În comuna Iara de Mureș, satul Ilioara, se va continua studiul asupra numitei Fülöp Elisabeta, membră în secta interzisă Martorii lui Iehova, asupra căreia deținem unele materiale compromițătoare, urmând ca să se mai cunoască fanatismul de care este stăpânită, precum și capacitatea ei intelectuală și utilitatea pentru munca informativă, răspunde de acestea tov. lt. Gombos Andrei, termen până la 28 februarie 1955.

5/ Prezentul plan de măsuri va fi defalcat pe tovarăși și luat la cunoștință de fiecare căruia i se vor repartiza sarcinile.

Șeful Secției Raionale
Căpitan Friedmann Alexandru — Lt. Botescu Aurel

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 468, f. 83-87.

320.

1955 aprilie 14, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind activitatea desfășurată de clerul romano-catolic și comentarii în legătură cu punerea în libertate a episcopului romano-catolic Márton Áron.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI — STRICT SECRET
Nr. 342/161.282 din — Ex.nr. __
14 Aprilie 1955

Către,
DIRECȚIUNEA REGIUNII M.A.I.
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

La ordinul Dvs. Nr. 342/10.658 din 7 Aprilie 1955, privind activitatea dușmănoasă desfășurată de clericii romano-catolici și comentariile în legătură cu punerea în libertate a episcopului MÁRTON ÁRON, raportăm mai jos constatările noastre obținute în urma muncii informative dusă în această problemă:

Privind activitatea desfășurată de unii preoți rom.-cat. în preajma eliberării episcopului MÁRTON ÁRON, semnalăm cazul petrecut cu preotul KOVÁCS BÉLA, ordinariul de la Alba Iulia. Astfel, în baza informațiilor furnizate de inf. „PETRU", ce a fost înaintat de noi cu raportul nostru Nr. 342/161.054 din 24.III.1955, rezultă că a fost în vizită la București la MÁRTON ÁRON, de unde a adus știrea că MÁRTON ÁRON este foarte indignat că a ajuns la Tg.-Mureș ca protopop KAJTSA FRANCISC, element ce a colaborat cu presa comunistă sau că la Alba Iulia sunt mulți străini ce trebuiesc curățați, cum sunt la Aulă numiții Dr. PAP IOSIF, rectorul facultății și ZIZMAN FERENC, director de birou al Episcopiatului, și că el a primit ordin ca la reîntoarcerea la Alba Iulia să facă curățenie în Aulă, să nu aștepte întoarcerea lui, ca el să pună regulă la Episcopie.

Toate acestea de mai sus au creat încă la începutul anului o neliniște în rândurile preoților ce au luat parte activă la linia acțiunii catolice.

S-a mai constatat apoi că până înainte de a-şi fi luat postul în primire MÁRTON ÁRON, în Raionul Gheorgheni s-a văzut că unii preoți reacționari se întruneau de mai multe ori în comuna Valea Strâmbă, la preotul FELCSER NICOLAE, cunoscut ca un dușman al acțiunii catolice și un fanatic discipol al lui MÁRTON ÁRON. Aici se adunau preoții reacționari din Gheorgheni, ca Dr. EBNER EUGEN din Izvoru Mureşului, SIMONFY IOSIF din Joseni, GELLER LÁSZLÓ din Ditrău şi chiar unii preoți din Ciuc, fiind văzut chiar ANTAL IOSIF, protopopul raionului Ciuc.

Se discutau în legătură cu MÁRTON ÁRON, referitor la ocuparea postului de episcop din nou la Alba Iulia, iar cu această ocazie, cam în jurul zilei de 27.II, cei de mai sus au fost adunați, iar preotul FELCSER NICOLAE s-a exprimat „Că în curând prea cuviosul episcop MÁRTON ÁRON va pune în curând ordine, că va tăia ulcerul din rădăcină", făcând aluzie că îi va aranja pe preoții democrați.

Într-adevăr şi în acest Raion, odată cu venirea şi instalarea lui MÁRTON ÁRON la Alba Iulia, nu a întârziat să se simtă acest lucru, trecând la anumite măsuri, în acelaşi timp, înainte de a se instala, s-au semnalat şi din partea credincioşilor fanatici şi a călugărițelor manifestări cu caracter dușmănos.

Astfel, fanaticii religioşi chiaburul SASKA ANDREI şi DOMBI ION, fost notar, ambii foşti membri activi ai Partidului Ardelean, cu funcții de răspundere, s-au manifestat că punerea în libertate a lui MÁRTON ÁRON se datoreşte presiunii exercitate din afara țării noastre, care a determinat eliberarea lui MÁRTON ÁRON şi că asemenea surprize o să mai fie în țara noastră, că trebuie să luăm exemplu din suferințele pe care le-a îndurat MÁRTON ÁRON.

La fel, fosta călugăriță MARKA ROZALIA, din oraşul Gheorgheni, după eliberarea lui MÁRTON ÁRON, s-a exprimat că toate fostele călugărițe vor fi puse din nou în toate drepturile pe care le-au avut înainte şi că vor fi eliberați şi preoții ce se află în prezent arestați.

În prezent se discută în raza Raionului, având identificați pe numiții Dr. VAKAR ARTUR, în oraşul Gheorgheni, mare fanatic rom.-cat. şi în comuna Remetea, pe numitul SIKLODI ION, care spun cetățenilor că în preajma Rusaliilor MÁRTON ÁRON va pleca în drum spre miruire, venind şi în raionul Gheorgheni.

O situație neprecisă s-a creat în Raionul Gheorgheni în legătură cu actualul protopop BERTALAN BLAZIU. Astfel, MÁRTON ÁRON a dat prima circulară cu ocazia instalării lui la Alba Iulia, prin care cere preoți[lor] şi credincioşi[lor] să se supună ordinelor pe care le va da el, singurele ordine valabile pe linia prob[lemei] catolice, însă această circulară nu a fost trimisă protopopului de mai sus spre a fi difuzată preoților din acest raion, ci a fost trimisă preotului FELCSER NICOLAE, fost în trecut protopop, care apoi cu adresă a trimis prin poştă protopopului BERTALAN. Prin această acțiune se vede că subestimează pe actualul protopop al Gheorgheniului.

Cele de mai sus au creat o stare de spirit nefavorabilă între preoții ce au dus şi duc o luptă activă pe linia luptei pentru pace şi catolică, ca GELLERT LÁSZLÓ, BARICZ DÉNES, GRISHABEL ADALBERT şi alții.

Predici cu caracter dușmănos nu avem identificate că s-ar fi ținut în biserici în ultima vreme.

Alăturat se înaintează un număr de trei declarații luate de la preoții FELCSER NICOLAE, GÁBOR ANASTASIE şi GRISHABEL ADALBERT, în legătură cu problema iehovistă.

Mutări de preoți, odată cu instalarea lui MÁRTON ÁRON, nu am avut, însă în preajma venirii lui la Alba Iulia, a fost mutat din raionul Gheorgheni preotul BARICZ DÉNES, din comuna Valea Strâmbă, satul Chileni, în raionul Ciuc, comuna Dănești, această mutare se datoreşte lui KOVÁCS BÉLA, fiind aprobat ulterior şi de MÁRTON ÁRON.

La fel, în comuna Lăzarea, raionul Gheorgheni, este numit prin transfer de la Alba Iulia, ca preot la fosta mănăstire franciscană ce se află în această comună, numitul REJÖD TIBERIU, începând cu data de 1 Martie, însă până la această dată nu s-a prezentat la noul post.

A fost suspendat, prin decizie dată de MÁRTON ÁRON, din postul său de preot din Toplița numitul SALAMON ERNŐ, preot paroh al com. Toplița, fiind chemat la raport la Alba Iulia de episcop.

La fel, în cursul zilei de 13 IV., a plecat la Alba Iulia în audiență la MÁRTON ÁRON, nu se ştie pentru ce motive.

S-au luat măsuri de noi spre a se urmări în continuare această problemă.

Şeful Secției
Lt. Albert Martin

Ajutor Şef
Căpitan Uzoni D-tru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1069, f. 124-125.

321.

1955 aprilie 29, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: ordin privind împiedicarea şederii unor preoți romano-catolici în parohiile desemnate de către episcopul Márton Áron.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Nr. 342/13.118
29 IV 1955

STRICT SECRET
Exempl. 1

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I.
Tov. Comandant
TÂRGU-MUREŞ

Având în vedere că episcopul MÁRTON ÁRON, prin măsurile pe care le-a luat până în prezent a dovedit o totală rea voință față de preoții mai apropiați de regim, și în același timp a luat măsuri de a instala pe cei mai reacționari preoți în funcții și parohii mai bune, se vor lua măsurile următoare:

Preoților numiți de către MÁRTON ÁRON, care nu au decizia Ministerului Cultelor, li se va pune în vedere de către Miliție să părăsească localitatea imediat. Dvs. trebuie să mobilizați agentura, să țineți legătura cu împuternicitul Min. Cultelor din raion, pentru a cunoaște acest lucru în cel mai scurt timp.

Comandantul Miliției ar putea invoca motivul că există o decizie ministerială, care obligă Miliția să dea viză de flotant pe 45 de zile. Viza se dă într-adevăr elementelor care nu provoacă prin prezența lor stări de spirit, agitație.

Toți preoții, fără excepție, pe care îi mută MÁRTON ÁRON, sunt elemente dușmănoase pe care intenționează să-i concentreze din nou pe raza reg. noastre, unde fanatismul cred[incioșilor] catolici depășește pe cele din alte regiuni, ca apoi să treacă la acțiuni dușmănoase, după ce în prealabil pregătește terenul prin preoții reacționari în rândul fanaticilor catolici.

Notele informative cele mai importante privind problema catolică, după eliberarea lui MÁRTON ÁRON să ne fie înaintate în copie, întrucât trebuie să le înaintăm M.A.I. Buc[ureşti].

Termen pentru înaintarea acestora 3 zile de la primirea acestui ordin.

Acordați toată atenția acestei probleme. Raportați imediat evenimentele și înaintați notele informative mai importante.

Mobilizați agentura pentru a cunoaște din timp toate pregătirile ce se fac în legătură cu miruirea, pelerinaje, catehizări.

Șeful Dir. Regionale
Lt. Col. Kovács Mihai

Șeful Serviciului I
Lt.Maj. Cornea Vlad

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 468, f. 80.

322.

1955 mai 3, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind starea de spirit în protopopiatul romano-catolic Gheorgheni după preluarea conducerii Episcopiei romano-catolice de la Alba Iulia de către episcopul Márton Áron.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI

STRICT SECRET
Ex.nr. __

Nr. 342/161.661 din
3 Mai 1955

Către,
DIRECȚIUNEA REGIUNII M.A.I.
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

La ordinul Dvs. Nr. 342/13.118 din 29 Aprilie 1955 și în conformitate cu ordinele Dvs. anterioare Nr. 342/12.647 din 25 IV. a.c. și 342/8980 din 21 Martie 1955, cu privire la preluarea conducerii Episcopiei de Alba Iulia Rom.-Cat. de către MÁRTON ÁRON și a activității depuse de aceasta de la instaurarea sa, raportăm:

S-a constatat că în rândurile clerului din raza protopopiatului Gheorgheni, de care aparține și Raionul Toplița, preoții [care] într-o oarecare măsură au activat pe linia Statusului și a comitetelor de luptă pentru pace, există o neliniște și o nesiguranță că vor fi trași la răspundere de MÁRTON ÁRON și se vor lua contra lor măsuri canonice statutare, cât și administrative, mutări sau îndepărtări din serviciu.

S-a mai constatat apoi că unii preoți din acest Raion au început să se ducă în audiență la MÁRTON ÁRON, la Alba Iulia, având până în prezent identificați pe preoții SIMONFI ANDREI, GRISHABEL ADALBERT și protopopul BERTALAN BLAZIU.

Alăturat înaintăm un număr de 9 /nouă/ note informative în legătură cu cele semnalate mai sus și alte probleme ivite în raza Raionului, legate de viitoarea activitate a lui MÁRTON ÁRON, pe care o va întreprinde și în acest protopopiat Gheorgheni, notele date de informatorii „PETRU", „POPESCU ION", „IONESCU", „VÂNĂTORUL" și „RADU".

În notele date de inf. „PETRU" rezultă că în protopopiatul Gheorgheni este în perspectivă de a fi numit un nou protopop, în persoana numitului preot paroh din comuna Valea Strâmbă [...] FELCSER NICOLAE, cunoscut ca un adept convins al lui MÁRTON ÁRON și un dușman al regimului democrat popular, care are înjghebat în jurul lui o clică de preoți reacționari, în mijlocul cărora sus-numitul a propovăduit că MÁRTON ÁRON se va apuca să facă ordine în Episcopatul Alba Iulia [...].

La fel, în cealaltă notă dată de „PETRU", ne arată cum a decurs vizita sa făcută lui MÁRTON ÁRON, ce învinuire i se aduce, ce sunt păcate grele și că va fi schimbat din funcția de protopop al Gheorgheniului. Mai arată apoi unele schimbări și mutări de preoți ce se vor face și atitudinea conducerii actuale [din] Alba Iulia, în frunte cu MÁRTON ÁRON, față de preoții ce au dus o luptă activă pe linia comitetelor de luptă pentru pace.

În nota dată de „POPESCU ION" rezultă unele comentarii dușmănoase ale unor cetățeni în legăturile cu măsurile ce le va lua MÁRTON ÁRON, fapt ceea ce denotă că fanatismul catolic este în floare și că populația este oarecum la curent cu viitoarele măsuri ce se vor lua de MÁRTON ÁRON.

Tot în acelaşi sens semnalează şi inf. „IONESCU", comentarii fanatice catolice. La fel, tot acest inf., în nota dată în ziua de 28 Aprilie a.c., printre altele semnalează că MÁRTON ÁRON a anunţat pe foştii teologi, ce între timp au sistat studiile din cauza sistării lor, să se prezinte urgent la Teologia din Alba Iulia unde li s-a asigurat continuarea studiilor şi viaţa preoţilor.

Verificându-se această problemă de către noi, s-a stabilit că în raza noastră de activitate trei foşti teologi au primit asemenea înştiinţări de a se reîntoarce să-şi urmeze studiile la Alba Iulia şi care în curând vor şi pleca, şi anume:

- KASAI ZOLTÁN, născut la 30 August 1928 în comuna Joseni, Raionul Gheorgheni, fiul lui Ioan şi Iulianei, teolog, în prezent contabil la cooperativa de producţie croitorie Lacul Roşu din oraşul Gheorgheni, origine socială ţăran mijlocaş, neîncadrat politiceşte, studii bacalaureatul şi o parte din teologie, domiciliat în oraşul Gheorgheni.

- KOSZA VILMOS, născut la 13 Ianuarie 1929 în comuna Tomeşti, Raionul Ciuc, fiul lui Albert şi Marcela, în prezent funcţionar la C.E.C. oraşul Gheorgheni, unde şi domiciliază.

- KOSZA ŞTEFAN, născut la 29 Aprilie 1929, în comuna Cârţa, sat Ineu, fiul lui Ştefan, studii bacalaureatul şi student anul II teologie, în prezent contabil la Liceul Mixt din oraşul Gheorgheni, de unde şi-a dat demisia spre a se reîntoarce la Alba Iulia.

S-au luat măsuri de supraveghere a sus-numiţilor.

În notele date de inf. „VÂNĂTORUL" ni se semnalează comportarea cu caracter duşmănos a preotului EBNER EUGEN din comuna Izvoru Mureşului, cunoscut ca un duşman înverşunat al actualului regim şi un mare aderent al lui MÁRTON ÁRON.

În nota dată de informatorul „RADU" se arată iarăşi unele comentarii făcute de unii cetăţeni din oraşul Gheorgheni în legătură cu viitoarea ordine ce o va face MÁRTON ÁRON în raionul Gheorgheni şi că nu peste mult timp va veni în drum spre miruire MÁRTON ÁRON şi prin acest Raion, comentariu făcut de numitul Dr. VAKAR ARTUR, în oraşul Gheorgheni. Mai avem semnalată că va veni în miruire şi în comuna Remetea, despre care lucru a vorbit în comună şi preotul GÁBOR ANASTASIE.

Am luat măsuri de a intensifica acţiunile informative în această problemă, iar noile noastre constatări le vom raporta la timp.

Şeful Secţiei
Lt. Albert Martin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1069, f. 117-118.

323.

1955 mai 4, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind abaterile săvârşite de locotenentul de securitate Gede Iosif.

SECŢIA RAIONALĂ M.A.I. SÂNGEORGIU DE PĂDURE
Nr. Cabinet/181446
din 4 mai 1955

Către
DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
TÂRGU-MUREŞ

Raportăm rezultatele cercetărilor făcute asupra abaterilor săvârşite de tov. Lt. GEDE IOSIF din cadrul Secţiei Raionale M.A.I. Sângeorgiu de Pădure, în ziua de 2 mai 1955, în satul Torba, comuna Măgherani, stabilindu-se următoarele:

Tov. Lt. GEDE IOSIF, fiind trimis în ziua de 28 aprilie 1955 în sectorul pe care îl deserveşte cu scopul aplicării întocmai a sarcinilor prevăzute în planul de măsuri privind asigurarea bunei desfăşurări a sărbătorii zilei de 1 Mai 1955.

Cu această ocazie, tov. Lt. GEDE IOSIF s-a deplasat în ziua de 2 mai 1955 în satul Torba, unde la orele 11.00 a început să consume băuturi alcoolice. Iar la orele 14.00 a vizitat pe învăţătoarea KERTÉSZ IULIANA, în prezent căsătorită cu un judecător militar din oraşul Iaşi, cu grad de locotenent major, unde s-a interesat de soarta ei şi a soţului. Între timp a venit şi soţia directorului şcolii elementare, numita SZABÓ ERNŐ-né, care [i-]a invitat la bere, plecând împreună la locuinţa acesteia din urmă, unde erau încă şi numiţii VÉGH, şef de post de miliţie din Măgherani, activistul P.M.R. SIMON, KACSÓ MIHAI, ALBERT CAROL şi SZABÓ ERNŐ, consumând [cu] toţii 7 kg de bere.

Spre ora 20.00 nu a rămas în afară de numita KERTÉSZ IULIANA şi Lt. GEDE IOSIF nimeni, iar soţia lui SZABÓ ERNŐ s-a îmbolnăvit, profitând Lt. GEDE IOSIF [...] a început să promită sus-numitei diferite promisiuni în vederea transferării soţului ei de la Iaşi la Sibiu, motivând că aceasta numai de el depinde, dar pentru aceasta are nevoie de diferite date şi în special de Buletinul de Identitate al sus-numitei, propunându-i să meargă cu ea la locuinţă, pe care ea a acceptat.

În locuinţa sus-numitei, tov. Lt. GEDE IOSIF, în loc să [se] ocupe de executarea promisiunii, a făcut propunere de ordin contact sexual, repedindu-se[1] de mai multe ori, fiind refuzat de ea în mod categoric. După aceasta, au ieşit împreună şi au plecat din nou spre locuinţa lui SZABÓ ERNŐ, însă în apropiere a obligat[-o] pe ea să rămână pe loc şi să ţină servieta până aduce bicicleta de la locuinţa lui SZABÓ. Peste puţin timp s-a reîntors şi după ce a preluat servieta, a început să facă din nou propunere de acest gen la sus-numita, dar a fost refuzat. La aceasta, tov. Lt. GEDE IOSIF a ordonat sus-numitei să pornească spre comuna

[1] Posibil: repetându-se

Măgherani, întrucât este arestată. Mergând cca. 15-20 paşi, a oprit[-o] pe ea sub pretextul că are ceva de spus foarte important şi numai la locuinţa ei poate să spună.

După ce au intrat la locuinţa sus-numitei, Lt. GEDE IOSIF a încercat să [o] sărute pe ea şi să facă violenţă personală, însă sus-numita a respins. În acest timp a venit şi proprietarul casei, numitul VAIDA ALBERT, de la care a cerut vin, dar fiind refuzat, [l-]a trimis la Cooperativă să-i cumpere lui tov. Lt. GEDE IOSIF 1 kg de vin, pe care au consumat. La orele 24.00, după ce a plecat gazda casei, din nou a început sa [o] roage pe sus-numita pentru acceptarea propunerii lui, fiind şi de data aceasta refuzat, a ordonat sus-numitei să [se] pregătească şi că este arestată, refuzând cererea sus-numitei să înştiinţeze pe gazdă despre reţinerea ei şi să predea cheia de la locuinţă, pe care Lt. GEDE a aruncat în curte.

Ajungând în apropierea comunei Măgherani, Lt. GEDE IOSIF a scos pistoletul său şi a oprit[-o] pe sus-numita, spunându-i dacă a hotărât în favoarea lui sau nu? Şi să-l aştepte puţin, ameninţând pe ea că în caz dacă va pleca mai departe „Se va sfârşi totul pentru noi", distanţându-se de ea. La aceasta, sus-numita, fiind înfricoşată, a început să-l roage pe tov. Lt. GEDE IOSIF ca să nu [o] lase singură în miezul nopţii. Cu acest prilej, a obligat pe ea să accepte propunerea făcută de el, nefiind altă scăpare, ea a acceptat în mod formal.

În drum spre satul Torba, tov. Lt. GEDE IOSIF a arătat pistoletul sus-numitei şi propunându-i să tragă un cartuş, ea fiind înfricoşată a acceptat, şi a tras un cartuş.

La înapoierea la locuinţă, sus-numita a refuzat cererea tov. Lt. GEDE IOSIF, refuzând să [se] dezbrace şi să [se] culce în pat. Văzând acest lucru, tov. Lt. GEDE IOSIF a început să facă violări personale, ivindu-se o luptă între ei, aceasta având drept rezultat diferite răni deschise asupra corpului sus-numitei şi rupându-se lenjeria de corp a acesteia. Numai prin fugă a putut să scape de tov Lt. GEDE IOSIF, fiind adăpostită de gazda casei. Dimineaţa pe la orele 6.00, sus-numita a raportat secretarului Organizaţiei de Bază P.M.R. şi a dat o telegramă către soţul ei la Iaşi pentru a veni la ea. Iar tov. GEDE IOSIF a dormit până dimineaţa în locuinţa sus-numitei, după care a venit la reşedinţa Raionului.

Din cele de mai sus rezultă categoric că tov. Lt. GEDE IOSIF a făcut un ABUZ DE PUTERE ca Locotenent M.A.I., săvârşind acte de violare personală şi uz de arme. Ţinând cont şi de faptul că din luna ianuarie 1955 este sancţionat cu avertisment în scris pentru atitudine nesănătoasă faţă de activiştii raiona[li] de Partid, propunem deferirea în faţa justiţiei.

Materialul cules vom înainta cu primul curier.

Şeful Secţiei
Lt. Butyka Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 635, f. 29-31.

324.

1955 iunie 2, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: instrucţiuni privind interzicerea procesiunilor de „Ziua Domnului" – 9 iunie.

DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Nr. 342/15.872 STRICT SECRET
2 iunie 1955 Ex.nr. 1

SECŢIA RAIONALĂ M.A.I. TG.-MUREŞ
Tov. Comandant

În circulara nr. 2010/1955 a episcopului MÁRTON ÁRON [se dau] instrucţiuni preoţilor de a ţine „Ziua Domnului" în 9 iunie – după vechile tradiţii. Deci cu procesiune prin localitate, [cu] altarele care se fac în acest scop.

Conform instrucţiunilor din circulară, toţi preoţii vor face cunoscut Sfaturilor Populare data şi ora ţinerii procesiunii, lucru ce s-a făcut de majoritatea lor.

Vă facem cunoscut că s-au luat unele măsuri ptr. a împiedica ţinerea procesiunii. Astfel, între 6-8 iunie a.c., fiecare preot rom.-cat. va fi chemat la Sfatul Popular local (cei mai reacţionari la cel raional), unde li se va pune în vedere că nu se aprobă ţinerea procesiunii decât în curtea bisericii. La discuţiile ce vor avea loc între organele administrative şi preot nu se admite să participe nici un organ de securitate, chiar dacă ar fi solicitat.

Totodată s-au luat şi alte măsuri, ca examenele de sfârşit de an la şcoli să se ţină în ziua de 9 iunie a.c., urmate de programe locale, cooperativele vor fi mai bine aprovizionate.

Dvs. veţi lua legătura cu tov. prim-secretar raional de partid, care a primit deja sarcini concrete în această problemă.

Deţinem deja informaţii că mai mulţi preoţi ortodocşi au solicitat aprobarea pentru a merge la sfinţirea hotarelor (recoltei) în ziua de 5 iunie (rusaliile ortodoxe).

În măsurile de interzicere a procesiunilor nu trebuie să apară organele noastre, ci toate se rezolvă prin sfaturile populare.

Sarcinile organelor noastre cu privire la acţiunea de la 9 iunie a.c. sunt:

1. Să stabilească informativ dacă fiecare preşedinte de sfat a stat de vorbă cu preotul şi cum a reacţionat acesta.

2. Agentura din toate problemele (cei care sunt catolici) să fie dirijată să participe la slujba din 9 iunie pentru a vedea predica şi mai ales cum face cunoscut preotul credincioşilor faptul că nu se ţine procesiunea tradiţională.

3. Vegheaţi ca pe lângă măsurile amintite în prezentul ordin să nu se aplice şi altele. În cazuri mai urgente raportaţi telefonic după codul folosit cu ocazia pelerinajului de la Şumuleu.

Pe viitor, față de hramurile bisericești și altele în care s-ar urmări organizarea de procesiuni se va proceda la fel. Adică președintele sfatului popular îi va interzice preotului ținerea lor. Primul raport să ne parvină până la 9 iunie pt. a cunoaște situația. Orice constatare importantă se va raporta imediat sau în cadrul buletinului zilnic.

Șeful Dir. Regionale
Lt.Col. Kovács Mihail

Șeful Serviciului
Lt.Maj. Cornea Vlad

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 480, f. 174.

325.

1955 <iulie>, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: ordin de zi privind evidențierea ofițerilor care au participat la lichidarea bandei Pusztai.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ

ORDINUL
ȘEFULUI DIRECȚIEI REGIONALE M.A.I.
AUTONOMĂ MAGHIARE
Nr. ___ din _____ 1955

În lupta pentru întărirea regimului nostru democrat popular, în vederea apărării și consolidării cuceririlor revoluționare ale poporului nostru muncitor, organele securității statului sunt chemate și îndrumate zi cu zi de către partid pentru a asigura și veghea la buna desfășurare a construcției socialiste din țara noastră și a liniștii oamenilor muncii din fabrici, instituții și de pe ogoare.

Pentru a putea face față cu cinste și devotament sarcinilor mari care le-au fost încredințate de către Partid și Guvern, organele de securitate depun eforturi și muncesc cu abnegație pentru ridicarea cunoștințelor lor politice și profesionale, a disciplinei militare pentru ca astfel să contribuie la întărirea aparatului nostru de stat, instrument al dictaturii proletariatului pentru reprimarea acțiunilor contrarevoluționare ale dușmanilor interni și externi.

Astfel, în acțiunile întreprinse de organele securității pentru lichidarea unor bande de elemente criminale și teroriste, cum au fost banda lui PUSZTAI și DEÁK, organele securității au dat dovadă de devotament și spirit de sacrificiu, punând în pericol viața lor însăși, în condițiuni grele, au acționat cu curaj și hotărâre pentru lichidarea bandei PUSZTAI.

În această acțiune s-au evidențiat în mod deosebit tov. Căp. LÖTE VASILE, Lt.Maj. PAPSAI PAVEL, Căp. FRIEDMANN ALEXANDRU și Lt. Maj. HENTER FRANCISC. Ofițerii mai sus arătați au dat dovadă de multă pricepere și justă orientare în organizarea, dirijarea și desfășurarea întregii acțiuni.

Folosind în mod just toate mijloacele și posibilitățile ce le aveau, respectând întocmai ordinele și instrucțiunile primite, au reușit ca în noaptea de 10 iulie 1955 să fie împușcat banditul PUSZTAI, care ani de zile a jefuit bunurile statului, populația civilă, comițând și o serie de acte de teroare și crimă împotriva populației pașnice și a organelor de stat.

De felul cum tov. de mai sus au organizat și condus întreaga acțiune, devotamentul și spiritul de sacrificiu de care au dat dovadă poate servi exemplu de urmat pentru toți lucrătorii de securitate.

Pentru a servi de exemplu în fața organelor de securitate din cadrul acestei regiuni

ORDON

1. Căp. LÖTE VASILE, Lt.Maj. PAPSAI PAVEL, Căp. FRIEDMANN ALEXANDRU și Lt. Maj. HENTER FRANCISC să fie premiați cu o soldă lunară.
2. Fotografiile ofițerilor să fie afișate pe tabla de onoare la sediul Regiunii și la toate secțiile raionale de securitate in această regiune.
3. Prezentul ordin să fie prelucrat cu întregul efectiv al organelor de securitate din cuprinsul Direcției Regionale M.A.I. Autonomă Maghiară.

Șeful Direcției Regionale
Lt.Colonel Kovács Mihail

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 635, f. 77-78.

326.

1955 august 8, Bucureşti. M.A.I.: Ordinul nr. 542/1955 al M.A.I. privind munca cu agentura de cameră.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

L.S.
STRICT SECRET
Ex.nr. 25

ORDINUL
Ministerului Afacerilor Interne
Nr. 542 din 8.VIII.1955

În urma unor controale s-a constatat că în cadrul Direcției de anchetă şi în special în cadrul serviciilor 8 de anchete din direcțiile regionale M.A.I., nu există principii juste în munca de recrutare a agenturii de cameră.

Elementele folosite în această muncă proveneau exclusiv din rândurile celor condamnați, în loc să fie folosiți şi arestații care întrunesc condițiile pentru asemenea activități.

Aceeaşi situație există şi în ceea ce priveşte modul de întocmire a dosarelor agenților de cameră, precum şi asupra destinației ce o au aceste dosare la sfârşitul colaborării cu organele noastre.

Astfel, s-a constatat că unii lucrători de securitate, cărora li s-a încredințat această muncă, întocmesc dosarele agenților de cameră după modelul celor întocmite de organele informative, iar alții le întocmesc în diverse alte forme sau nu le întocmesc deloc.

Aceeaşi situație există şi în ceea ce priveşte păstrarea acestor dosare, precum şi a materialului informativ furnizat de agenții de cameră.

În scopul lichidării acestei situații anormale în ceea ce priveşte recrutarea agenturii de cameră şi întocmirea dosarelor acestora, organele de anchetă vor lua următoarele măsuri:

1. Agentura de cameră se recrutează din rândurile arestaților şi condamnaților care au săvârşit crime neînsemnate şi care şi-au recunoscut sincer vinovăția lor.

Ca regulă, persoanele arestate sau condamnate pentru spionaj, diversiune, activitate legionară, foştii funcționari ai siguranței, conducătorii organizațiilor contrarevoluționare care au comis crime grave, nu pot fi folosiți ca agenți de cameră.

Din aceste categorii de persoane pot fi recrutați ca agenți de cameră numai în cazuri excepționale cu aprobarea conducerii Ministerului.

2. Dosarul personal al agentului de cameră se va păstra numai de şeful serviciului, ca document secret şi nu poate fi văzut decât numai de acel lucrător de securitate care se ocupă de dirijarea agenturii de cameră.

Dosarul personal al agentului de cameră va trebui să conțină următoarele documente:

a. Referatul lucrătorului de securitate asupra considerentelor pt. care propune recrutarea unui anumit element ca agent de cameră. Acest referat va fi aprobat în cadrul Centralei M.A.I. de şeful direcției sau locțiitorul său, iar în direcțiile regionale M.A.I., de şeful direcției sau locțiitorul său.

b. Notă despre conținutul dosarului său de anchetă sau de justiție.

c. Referatul în care lucrătorul operativ arată cum a decurs recrutarea.

Materialul informativ care vizează numai elementele vizate, după ce va fi exploatat în anchetă, se va ataşa la dosarul acțiunii informative respective, dacă acesta există. În cazul când dosarul informativ nu există, materialul agenturii de cameră se ataşează la dosarul personal al agenturii de cameră.

Notele agenturii de cameră care se referă şi la persoane nearestate, după exploatarea lor în anchetă, vor fi trimise în copie organului informativ respectiv.

Agentul de cameră va semna cu numele real notele informative date.

Anchetatorii sunt obligați să folosească în mod judicios materialul ieşit de la agentura de cameră pentru a nu deconspira pe agent sau a nu da posibilitate de trădare din partea agentului.

Dosarul personal al agentului de cameră, împreună cu notele informative în original, vor fi depuse la terminare la Serviciul „C”.

În cazul când agentul nu mai este folosit, se va proceda astfel:

a. Dacă agentul de cameră nu mai este folosit în munca sa, fiind eliberat, se va întocmi o scurtă notă de caracterizare a sa şi va fi predat organelor informative din raza regiunii unde acesta îşi stabileşte domiciliul, în scopul cunoaşterii lui de către organul regional.

b. Dacă agentul este trimis la penitenciar pentru executarea restului de pedeapsă, se va redacta o scurtă notă de caracterizare a informatorului, fără a deconspira persoanele şi materialele din problema în care a lucrat, care va fi trimisă Serviciului special informativ în scopul eventualei lui folosiri.

c. În cazul când se stabileşte că agentul de cameră nu a lucrat cinstit cu organele noastre, fiind agent dublu sau a provocat, se va întocmi în acest caz o notă în care se va specifica comportarea lui şi se va depune la dosarul personal care va fi trimis Serviciului „C”, iar atunci când este trimis în penitenciar, o copie va fi trimisă Serviciului special operativ pentru a nu fi recrutat în agentura lor.

d. La terminarea misiunii se va lua un angajament că nu va divulga nimănui că a colaborat cu organele noastre.

În cazul când este adus din penitenciar, agentul de cameră trebuie să figureze în corespondență ca orice deținut adus de către organele noastre pentru diverse relații.

Munca cu agentura de cameră o încredințez şefilor de serviciu şi adjuncților acestora din aparatul de anchetă.

Prezentul ordin va fi prelucrat cu lucrătorii de anchetă care lucrează cu agentura de cameră din Ministerul Afacerilor Interne.

Ministerul Afacerilor Interne
Gl. Locotenent
/s.s./ Alexandru Drăghici

Pentru conformitate
Şeful Dir. Secretariat
Cpt.
/s.s./ Ristea Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 476, f. 17-18.

327.

1955 august 8, Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: apreciere asupra activităţii locotenentului de securitate Tobolcea Gheorghe.

Strict Secret
Secţia Raională M.A.I.
Târgu Secuiesc

OBIECT:
Apreciere caracteristică asupra Lt. TOBOLCEA GHEORGHE din cadrul acestei Secţii Raionale.

Lt. TOBOLCEA GHEORGHE este în serviciu la această SECŢIE RAIONALĂ din luna Ianuarie 1952, în care perioadă a îndeplinit mai multe funcţii, în primul rând a fost secretar şi administrator, iar în sfârşitul lui Decembrie 1952 a fost numit responsabil de sector până în luna Mai 1953, când, din nou, cu ocazia apariţiei noii scheme a fost numit secretar-dactilograf în cadrul Secţiei, până la data de 1 Iunie 1955, când a fost numit din nou responsabil de sector al oraşului Tg. Secuiesc şi promovat la lucrător operativ prim.

Lt. TOBOLCEA GHEORGHE, din punct de vedere profesional are capacitate şi cunoaşte munca de securitate într-o măsură destul de accentuată, are spirit de ură de clasă, însă datorită părţii sale de comoditate nu întotdeauna pune în aplicare acest spirit contra elementelor duşmănoase. În momentul de faţă nu este în clar cu toate metodele de muncă din cauză că timp îndelungat a muncit în cadrul secretariatului, nu a participat la cursul profesional ordonat de tov. Ministru în anul 1954, lucru care îl împiedică mult în muncă, însă are înclinaţie în munca de securitate, şi dacă va munci efectiv în munca operativă, mai ales în regiune locuită de naţionalitatea română, va face faţă sarcinilor în condiţiuni bune, deoarece o cauză obiectivă în cadrul acestei unităţi a fost acela că, necunoscând limba maghiară, nu a putut munci în condiţiuni bune.

Din punct de vedere politic este ridicat, citeşte multe cărţi, are vederi politice destul de bune, însă într-o măsură destul de accentuată este demagog fiindcă cunoştinţele politice ce le are nu le pune în practică, lucru care dăunează mult calităţii sale de membru de partid, având legături cu elemente chiar duşmănoase, cum este cazul cu laborantul VASILESCU din cadrul Spitalului de Stat din Tg. Secuiesc.

Moral trăieşte o viaţă destul de mulţumitoare, având doi copii pe care îi iubeşte foarte mult, însă datorită faptului că are pasiunea beţiei, în multe cazuri neglijează familia, mai ales soţia, lucru care creează certuri în familie, fiindcă timpul liber îl petrece în cârciumă în anturajul celui arătat mai sus şi cu Lt.Maj. ZSIGMOND IOSIF din cadrul unităţii noastre, iar până ce a fost Lt. DEBRECZI în unitate, cu acela a făcut mai multe chefuri pentru care a fost tras la răspundere şi sancţionat cu serviciu pe unitate în zilele de duminică peste rând. Totodată, datorită beţiilor comise şi timpul petrecut în cârciumă până seara târziu, a provocat întârzierea de la serviciu, pentru care fapt a fost avertizat şi în ultimul timp s-a mai debarasat de el, însă mai continuă cu întârzierile în prezentare la serviciu.

În concluzie: Tov. Lt. TOBOLCEA GHEORGHE are perspective de dezvoltare, este un tov. necopt şi în multe cazuri indisciplinat şi deviază de la disciplina militară din cauză că nu a făcut stagiul militar, însă dacă se va debarasa de tendinţele dezinteresului în care a persistat va deveni un bun organ de securitate.

Lt. Both Francisc — Tg. Secuiesc, 08.08.1955

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1696, f. 20-21.

328.

1955 august 15, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: Ordinul de zi nr. 272/1955, privind evidenţierea locotenentului de securitate Szász Adalbert pentru rolul jucat în lichidarea bandei Pusztai.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ

ORDINUL
ŞEFULUI DIRECŢIEI REGIONALE M.A.I.
AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Nr. 272 din 15 august 1955

În apărarea şi consolidarea cuceririlor revoluţionare ale poporului muncitor, organele M.A.I. îndeplinesc un rol deosebit de a veghea şi a asigura liniştea celor ce muncesc în construirea socialismului în patria noastră.

Conştienţi de marea răspundere pentru care sunt chemate, organele de securitate muncesc neobosite pentru a-şi desăvârşi pregătirea lor profesională şi politică, luptând în mod ferm împotriva elementelor contrarevoluţionare în vederea lichidării lor.

Dispunând de o bună pregătire profesională, organele de securitate au dat dovadă de înalt patriotism, curaj şi spirit de sacrificiu în acţiunile întreprinse pentru depistarea elementelor care încearcă să tulbure liniştea poporului nostru paşnic.

Astfel, Lt. SZÁSZ ADALBERT, şeful Secţiei Raionale M.A.I. Sft. Gheorghe, prin felul cum a dirijat reţeaua informativă şi prin justa lui orientare a reuşit ca banditul Pusztai, element periculos, urmărit de câţiva ani de organele M.A.I., să fie lichidat.

Metoda pe care a folosit-o ofiţerul în instruirea şi îndrumarea agenturii ne arată buna pregătire şi pricepere a acestuia de a lucra cu reţeaua informativă, aplicând tocmai Ordinele şi Directivele muncii de securitate.

Prin justa organizare a acţiunii informative, în tot timpul s-a adoptat situaţiei tactice create pe teren, folosind toate mijloacele ce stau la îndemâna organelor noastre şi prin justa utilizare a lor a reuşit ca acţiunea să se termine cu rezultat pozitiv.

Felul de organizare şi conducere a acţiunii întreprinse împotriva fugarului Pusztai constituie un exemplu de urmat tuturor lucrătorilor de securitate din cadrul aparatului informativ-operativ.

Pentru a servi ca exemplu în faţa organelor de securitate din cadrul acestei regiuni

ORDON

1. Lt. SZÁSZ ADALBERT să fie premiat cu o soldă lunară.

2. Fotografia ofiţerului să fie afişată la tabla de onoare la sediul regiunii şi la toate sediile secţiilor raionale M.A.I. din această regiune.

3. Prezentul Ordin să fie prelucrat cu întregul efectiv al organelor de securitate din cuprinsul Direcţiei Regionale M.A.I. Autonomă Maghiară.

Serviciul Cadre se însărcinează cu ducerea la îndeplinire a prezentului Ordin.

Şeful Direcţiei Regionale
Lt.Colonel Kovács Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 635, f. 65-66.

329.

1955 septembrie 8, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: instrucţiuni privind completarea cunoştinţelor de cultură generală pentru ofiţerii din M.A.I.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Serviciul Cadre

Nr. 7/72190 Secret
din 8 sept. 1955 Ex.nr. 7

Către,
SECŢIA RAIONALĂ MA.I. TG.-MUREŞ

Pentru punerea în aplicare a ordinului Ministrului Afacerilor Interne Nr. 3446, din 8 august 1955, cu privire la completarea cunoştinţelor de cultură generală ale ofiţerilor din M.A.I., veţi lua următoarele măsuri:

Secretarul Secţiei Raionale M.A.I. va lua legătura cu Secţia de Învăţământ de pe lângă Sfatul Popular Raional şi în colaborare cu acesta va organiza procurarea manualelor didactice, precum şi înscrierile ofiţerilor la examene în timp util.

Secţia de Învăţământ de pe lângă Sfat. Pop. Regional a dat instrucţiuni în scris secţiilor raionale pentru felul cum trebuie să organizeze cele de mai sus. Deci Dvs. vă veţi referi la aceste instrucţiuni conform cărora ei sunt obligaţi ca să dea tot concursul la pregătirea tovarăşilor ofiţeri pentru examene.

Înscrierile nu le veţi face acuma, deoarece nu sunt stabilite centrele de examinare pentru cursanţii fără frecvenţă, însă actele necesare să fie strânse la secretarul secţiei.

Actele ofiţerilor care se găsesc la dosarele lor personale le vom trimite ulterior.

Şeful Direcţiei Regionale — Şeful Serviciului
Lt.Colonel Kovács Mihail — Cpt. Cozma Iosif

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 480, f. 50.

330.

1955 septembrie 19, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: tabel nominal cu efectivul Serviciului 8 Cercetări.

M.A.I. 19 septembrie 1955
DIRECŢIA REG. M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Serviciul 8 Cercetări

TABEL NOMINAL
Privind efectivul Serv. 8 de Cercetări

Nr. crt.	Numele şi prenumele	Gradul şi funcţia	Data de când lucrează în munca de anchetă	Data de când deţine funcţia ce o are în prezent
1	Mocanu Ioan	Lt.Maj., şef de serv.	1.06.1953	1.06.1953
2	Márton Gheorghe	Cpt., aj. şef de serv.		5.05.1955
3	Bihari Emeric	Cpt., şef de bir.	15.05.1953	1.06.1954
4	Fábián Martin	Lt., şef de bir.	1.11.1952	15.01.1955
5	Szász Nicolae	Lt., anchetator prim	15.02.1953	1.06.1953
6	Vesmaş Gheorghe	Lt., anchetator prim	1.09.1954	1.07.1955
7	Kudor Tiberiu	Lt., anchetator prim	15.07.1954	15.07.1954
8	Golicza Dionisie	Lt., anchetator	1.05.1954	1.05.1954
9	Pîrlea Emil	Lt., anchetator	1.02.1955	1.02.1955
10	Sîngeorzan Dumitru	Slt., anchetator	15.01.1954	15.01.1954
11	Dénes Solomon	Slt., anchetator	10.02.1954	10.02.1954
12	Geréb Irma	Dactilografă	1.09.1952	1.09.1952
13	Balázs Jolanda	idem	25.05.1955	25.05.1955

Şeful Direcţiei Regionale
Lt.Colonel Kovács Mihail

Şeful Serviciului
Lt.Major Mocanu Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 476, f. 7.

331.
1955 septembrie 19, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: caracterizarea căpitanului de securitate Bihari Emeric.

19 septembrie 1955

CARACTERIZARE

Cpt. BIHARI EMERIC
şef de birou

Lucrează în munca de anchetă din 15 mai 1953, reuşind ca în această perioadă să aibă o serie de rezultate în muncă.

În anchetă este perseverent şi combativ, ştie să se orienteze bine în muncă şi se descurcă uşor în orice problemă. Pune întrebări juste şi la locul lor. Procesele-verbale de interogatoriu le întocmeşte într-un stil clar.

În urma muncii depuse a reuşit să aibă o serie de rezultate, cum a fost cazul în problema iehovistă, unde a reuşit ca să descopere o serie de „pionieri" fugari care la urmă au fost arestaţi şi toată schema de organizare a organizaţiei „Martorii lui Iehova" din cadrul regiunii noastre. Îi place să muncească şi peste orele de program, atunci când este nevoie, din proprie iniţiativă, fără ca să i se ordone aceste lucru. Este inteligent.

Din punct de vedere politic este bine pregătit, citeşte mult şi acumulează uşor cele citite, iar cele învăţate le pune în practică.

Comportarea sa în familie şi în societate este bună, trăieşte o viaţă modestă, fără vicii.

Ca lipsuri am constatat la tovarăşul că nu în suficientă măsură se ocupă de tovarăşii subalterni din biroul său, nu îi controlează şi nu-i sprijină în suficientă măsură, din care cauză subalternii nu dau acelaşi randament în muncă pe care îl obţine el.

Are perspective bune de dezvoltare.

Şeful Serviciului
Lt.Maj. Mocanu Ioan

Văzut
Şeful Direcţiei Regionale
Lt.Col. Kovács Mihail

Secretarul Org. de Bază P.M.R
Horváth Iuliu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 476, f. 8.

332.
1955 septembrie 19, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: caracterizarea locotenentului de securitate Szász Nicolae.

19 septembrie 1955

CARACTERIZARE

Lt. SZÁSZ NICOLAE
anchetator prim

Lucrează în munca de anchetă din 15 februarie 1953, în care perioadă a reuşit să-şi acumuleze cunoştinţe profesionale bune.

În anchetă este combativ, ştie să se orienteze şi să se descurce uşor, pune întrebări juste şi la locul lor, îşi planifică bine munca, dosarele le ţine bine, puse la punct, procesele-verbale de interogatoriu le întocmeşte într-un stil clar, când este nevoie lucrează şi după orele de program din proprie iniţiativă, fără să i se ordone acest lucru. Este disciplinat şi ordonat. Din punct de vedere politic este pregătit într-o măsură mulţumitoare, este organizator de grupă U.T.M. şi candidat P.M.R. Cele învăţate pe linie politică le pune în practică.

În familie şi societate are o comportare bună, fără vicii.

Ca lipsuri, atunci când este trimis pe teren pentru a executa unele lucrări, le execută cam târziu, pierde mult timp chiar şi atunci când s-ar putea executa acele sarcini într-un timp mai scurt.

Are perspective bune de dezvoltare.

Şeful Serviciului
Lt.Maj. Mocanu Ioan

Văzut
Şeful Direcţiei Regionale
Lt.Col. Kovács Mihail

Secretarul Organizaţiei P.M.R
Horváth Iuliu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 476, f. 9.

333.

1955 septembrie 19, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: caracterizarea locotenentului de securitate Vesmaş Gheorghe.

19 septembrie 1955

CARACTERIZARE

Lt. VESMAŞ GHEORGHE
anchetator prim

Lucrează în munca de anchetă de la 1 septembrie 1954, în care perioadă a dat rezultate bune în muncă.

În anchetă este perseverent şi combativ, pune întrebări juste şi la locul lor, munca şi-o planifică bine, dosarele le ţine în ordine, procesele-verbale de interogatoriu le întocmeşte într-un stil clar. Când este necesar, munceşte şi peste orele de program din propria sa iniţiativă, fără să aştepte să i se ordone acest lucru, ştie să [se] orienteze bine în anchetă şi să se descurce uşor.

Din punct de vedere politic este bine pregătit, citeşte mult şi acumulează uşor cele ce a citit şi pune în practică cele învăţate.

Comportarea sa în societate este bună, trăieşte o viaţă modestă, fără vicii în prezent.

Ca lipsuri, este într-o măsură îngâmfat, nu este destul de disciplinat. În unele cazuri îi subapreciază pe colegii săi de muncă care sunt mai slab pregătiţi ca el şi nu întotdeauna se comportă tovărăşeşte.

Are perspective de dezvoltare bune.

Şeful Serviciului
Lt.Maj. Mocanu Ioan

Văzut
Şeful Direcţiei Regionale
Lt.Col. Kovács Mihail

Secretarul Organizaţiei U.T.M.
Ágoston Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 476, f. 10.

334.

1955 septembrie 19, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: caracterizarea locotenentului de securitate Kudor Tiberiu.

19 septembrie 1955

CARACTERIZARE

Lt. KUDOR TIBERIU
anchetator prim

Lucrează în munca de anchetă de la 15 iulie 1954, în care timp a reuşit în foarte mică măsură să-şi însuşească munca de anchetă, cu toate că are la bază studiile terminate la Facultatea de drept din Cluj.

În anchetă nu este combativ, nu are orientare în anchetă, în unele cazuri din cauza lipsei de combativitate se lasă dus de către arestaţi. Procesele-verbale de interogatoriu pe care le întocmeşte sunt de slabă calitate. Este o fire copilăroasă şi pasivă. Faţă de studiile pe care le are la bază, dă rezultate slabe în anchetă.

Din punct de vedere politic este ridicat, citeşte mult şi înţelege problemele, însă foarte puţin pune în practică din cele învăţate.

Comportarea sa în familie şi societate este bună, fără vicii.

Rezultatele slabe pe care le are în munca profesională se datoresc faptului că nu este mulţumit cu munca de securitate, din care cauză şi-a făcut cerere ca să fie trecut din cadrele Securităţii la Tribunalul pentru unităţile M.A.I. Bucureşti.

Suntem de părere că, dacă se va încadra într-o muncă care îi este pe plac, îşi va putea folosi capacitatea ce o are cu rezultate mai bune în muncă.

Şeful Serviciului
Lt.Maj. Mocanu Ioan

Văzut
Şeful Direcţiei Regionale
Lt.Col. Kovács Mihail

Secretarul Organizaţiei U.T.M.
Ágoston Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 476, f. 13.

335.

1955 septembrie 19, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: caracterizarea locotenentului de securitate Golicza Dionisie.

19 septembrie 1955

CARACTERIZARE

Lt. GOLICZA DIONISIE
anchetator

Este în munca de anchetă din 1 mai 1954, însă nici până în prezent nu a reuşit să-şi însuşească munca în condiţiuni bune, din care cauză dă rezultate slabe în muncă.

În anchetă este perseverent, lucrează mult, foloseşte tot timpul în anchetă. Se străduieşte mult pentru a da rezultate bune, însă cu toată străduinţa şi cu tot ajutorul primit din partea şefului de birou şi a şefului de serviciu nu a reuşit decât într-o mică măsură să-şi îmbunătăţească munca. Şi în prezent pune întrebări arestaţilor ne la locul lor, procesele-verbale de interogatoriu le întocmeşte într-un stil neclar, se orientează greu în anchetă. Când este trimis pe teren ca să verifice unele declaraţii luate de către sectorişti sau să completeze probele de la dosar, face muncă de slabă calitate, din care cauză s-au făcut unele arestări pe bază de probe slabe în urma muncii lui.

Din punct de vedere politic este pregătit mai slab, însă caută în permanent ca să citească şi să-şi însuşească cunoştinţele politico-ideologice. Este disciplinat, ordonat.

În familie şi societate are o comportare bună, duce o viaţă morală sănătoasă, fără vicii.

Are perspective de dezvoltare limitate.

Şeful Serviciului
Lt.Maj. Mocanu Ioan

Văzut
Şeful Direcţiei Regionale
Lt.Col. Kovács Mihail

Secretarul Organizaţiei de Bază P.M.R
Horváth Iuliu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 476, f. 14.

336.

1955 septembrie 19, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: caracterizarea locotenentului de securitate Pîrlea Emil.

19 septembrie 1955

CARACTERIZARE

Lt. PÎRLEA EMIL
anchetator

Lucrează în munca de anchetă de la data de 1 februarie 1955.

Deşi nou în această muncă, a reuşit într-o măsură oarecare să-şi însuşească cunoştinţele muncii de anchetă.

În ultimul timp a făcut anchete mulţumitoare, fiind obiectiv în stabilirea infracţiunilor comise de arestaţi, procesele-verbale de interogatoriu le întocmeşte într-un stil clar, însă pune unele întrebări ne la locul lor şi nu are suficient spirit de iniţiativă. Nu a reuşit ca să-şi planifice destul de bine munca, din care cauză pierde timp fără rost.

Este disciplinat, ordonat.

Din punct de vedere politic este pregătit într-o măsură mulţumitoare, sarcinile pe linie politică le duce la îndeplinire în bune condiţiuni, cele învăţate le pune în practică.

În familie şi societate are o comportare bună, duce o viaţă morală, sănătoasă, fără vicii.

Ca lipsuri, nu-şi organizează destul de bine munca, din care cauză are timpi morţi. Nu în totdeauna are continuitate în muncă. Când este trimis pe teren pentru a aduna probe, în unele cazuri aduce declaraţii de slabă calitate.

Are perspective de dezvoltare bune.

Şeful Serviciului
Lt.Maj. Mocanu Ioan

Văzut
Şeful Direcţiei Regionale
Lt.Col. Kovács Mihail

Secretarul Org. De Bază P.M.R
Horváth Iuliu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 476, f. 15.

337.

1955 septembrie 19, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: caracterizarea locotenentului de securitate Sîngeorzan Dumitru.

19 septembrie 1955

CARACTERIZARE

Lt. SÎNGEORZAN DUMITRU
anchetator

Este încadrat în cadrele Securităţii de la 15 ianuarie 1954 şi de atunci lucrează în munca de anchetă. Chiar din primele zile de la încadrare a sa a dat dovadă de o înclinaţie, pricepere şi dragoste pentru această muncă, reuşind ca să facă de la început muncă de bună calitate.

Este combativ şi perseverent în anchetă, ştie să se orienteze bine, se descurcă uşor în orice problemă, pune întrebări bune şi la locul lor, procesele-verbale de interogatoriu le întocmeşte într-un stil clar, este o fire comunicativă, inteligent şi destoinic. Este disciplinat şi ordonat.

Comportarea sa în familie şi societate este bună, nu are vicii. Nivelul său politic şi ideologic este în formare, citeşte şi caută să-şi acumuleze cunoştinţe în acest sens şi cele învăţate le pune în practică.

Are perspective bune de dezvoltare.

Şeful Serviciului
Lt.Maj. Mocanu Ioan

Văzut
Şeful Direcţiei Regionale
Lt.Col. Kovács Mihail

Secretarul Organizaţiei U.T.M.
Ágoston Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 476, f. 16.

338.

1955 septembrie 20, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport asupra controlului efectuat de ofiţeri din M.A.I., Direcţiei Cercetări Penale, la Serviciul Cercetări Penale din cadrul M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară, în intervalul 2-20 septembrie 1955.

RAPORT

Cu privire la rezultatul controlului efectuat de către organele Direcției a 8-a
la Serviciul 8 al Direcției Regionale M.A.I. Aut. Maghiară de la 2 la 20 septembrie 1955.

Noi, Cpt. RADU TUDOR, Lt.Major, CONSTANTINESCU CONSTANTIN şi Lt.Major TABARCEA NICOLAE din M.A.I. Direcția 8-a, controlând munca de cercetări din cadrul Direcției Regionale M.A.I. Autonomă Maghiară, am constatat următoarele:

De la începutul anului 1955 şi până în prezent, au fost cercetate 144 elemente, dintre care 70 fost polițişti, 1 C.M.-ist şi 73 elemente arestate în diferite probleme ca: iehovişti, sabotaj, transfer de valută, instigări, agresiuni etc.

Din cei 70 polițişti au fost deferiți justiției un număr de 40 elemente, dintre care 1 a fost condamnat la 15 ani închisoare, unu achitat, 38 sunt în curs de judecată, 26 sunt în curs de cercetări, iar patru au fost transferați la alte regiuni pentru definitivarea cercetărilor.

Ca problemă principală în cadrul Serviciului 8 a fost problema iehovistă.

Trebuie arătat de la început că, în această problemă, colectivul de anchetatori compus din tov. Cpt. BIHARI EMERIC, Lt. SZÁSZ NICOLAE şi Lt. GOLICZA DIONISIE au depus multă străduință şi pricepere, făcând anchete de bună calitate. Meritul deosebit al acestui colectiv de anchetă constă în faptul că, pornind la primele cercetări asupra unor elemente pe baza [unor] scheme stabilite informativ de către Serviciul III, s-a reuşit a se stabili că acea schemă este ireală şi că elementele de conducere ale acestei secte pe raza R.A.M. sunt cu totul altele.

Datorită priceperii şi modului perseverent de anchetă, precum şi folosirea justă a agenturii de cameră în această problemă, s-a reuşit să se depisteze întreaga conducere clandestină a acestei secte pe raza [Direcției Regionale] M.A.I., în frunte cu numitul MAKKAI MIHAI.

De asemeni, s-a reuşit să se găsească armament, muniție, material de propagandă dușmănoasă şi maşina de scris cu care aceştia multiplicau materialul respectiv.

Cercetările asupra acestor elemente, în număr de 36, au fost terminate şi au fost deferite justiției.

De asemeni, în problema celor 4 arestați de la Termocentrala-Electrică de la Fântânele, cercetările făcute de către tov. Cpt. BIHARI EMERIC au fost duse în mod obiectiv şi cu pricepere, arestații fiind anchetați amănunțit asupra cauzelor exploziei, pe baza unor întrebări bine gândite şi puse în mod curgător. Stabilindu-se din aceste cercetări că la mijloc nu a fost vorba de vreo intenție contrarevoluționară, ci o neglijență în serviciu a celor arestați, aceştia au fost deferiți justiției.

Deşi Serviciul 8 de cercetări a avut în cursul acestui an, până în prezent, o serie de realizări, în special în problema iehovistă, aşa cum s-a arătat mai sus, totuşi în munca tovarăşilor din acest serviciu mai persistă o serie de lipsuri serioase care dăunează şi fac ca munca de cercetări să se desfăşoare încă la un nivel nesatisfăcător. Cercetările multor arestați se tărăgănează timp îndelungat, altele se fac superficial şi într-un mod cu totul defectuos, neorganizat şi pe baza unor întrebări care sunt departe de a fi corespunzătoare şi menite să ducă la rezultate pozitive.

Astfel, s-a constatat că în unele anchete în problema polițistă nu se întocmesc planul de măsuri, fapt care face ca cercetările să fie duse la întâmplare şi foarte superficial. În această situație sunt cazurile foştilor polițişti IONESCU CONSTANTIN, BĂNICĂ GHEORGHE, CORDELI IANCU, POPA IOAN, DORCA VASILE, CALANCEA IOAN, POPESCU IOAN şi alții, care sunt anchetați de către tov. Lt. VESMAŞ GHEORGHE, Slt. SÎNGEORZAN DUMITRU şi Lt. FÁBIÁN MARTIN (şef de birou).

În ceea ce priveşte consecințele ce decurg din lipsa unui plan de măsuri, redăm mai jos, spre exemplificare, cazul fostului polițist POPESCU IOAN, care este anchetat de către tov. Lt. FÁBIÁN MARTIN. Astfel, în luna ianuarie a.c., fiind interogat fostul polițist MATFEEV ALEXE, acesta a declarat că POPESCU IOAN a participat la o serie de măsuri represive ale siguranței împotriva partizanilor, comuniştilor etc., indicând totodată şi numele unui număr de 7 polițişti care cunosc cele de mai sus. Tov. Lt. FÁBIÁN MARTIN, în loc să-şi întocmească un plan de măsuri în care să-şi prevadă ce anume are de făcut pentru acumularea şi a altor probleme necesare demascării arestatului POPESCU IOAN, trece direct la interogarea acestuia, la data de 8 august a.c., punându-i o serie de întrebări cu caracter general, fapt care duce, cum era şi normal, la un rezultat negativ. De atunci şi până în prezent nu l-a mai anchetat deloc pe arestatul respectiv şi, cu excepția unei singure declarații, nu a luat nici o măsură pentru strângerea altor probe pe baza cărora să-l demaşte în anchetă pe arestat, sau pentru a-i clarifica într-un fel situația acestuia. Aşa se explică de ce unele anchete se fac la întâmplare, superficial şi se tărăgănează luni de zile fără a se face aproape nimic pentru rezolvarea lor, cum este cazul unui număr de 11 polițişti, care sunt ținuți în arest de mai mult timp fără a li se rezolva într-un fel situația.

Tot în problema polițistă, precum şi în alte probleme, acolo unde s-a întocmit planul de măsuri, unele dintre [acestea] sunt făcute mai mult formal şi foarte superficial, prevăzându-se în acestea doar câte 3-4 obiective foarte generale, fără a se trece toate problemele ce apar din material şi măsurile concrete ce trebuiesc luate în cursul cercetărilor. Această situație persistă apoi şi în decursul cercetărilor, când planul de măsuri, în loc să fie completat la zi cu noile rezultate şi măsuri ce trebuiesc luate, este ținut la dosar în forma sa inițială numai pentru a exista un aşa-zis plan de măsuri. Cele de mai sus indică superficialitatea cu care se pregătesc unii anchetatori în vederea cercetărilor, precum şi nesocotirea din partea acestora a ordinelor şi directivelor M.A.I. Este de menționat că, deşi organele Direcției a 8-a au prelucrat în două rânduri la această Regiune importanța şi felul în care trebuiesc întocmite planurile de măsuri, totuşi nu s-au pus în practică în toate cazurile instrucțiunile date, lucru de care se fac vinovați atât anchetatorii, deoarece ei ştiu ceea ce trebuie făcut, cât şi conducerea serviciului şi şefii de birouri, care nu controlează, nu sprijină şi nu trag la răspundere pe anchetatori în acest sens. Înşişi şefii de birouri nu constituie un exemplu pentru subalterni, în sensul celor de mai sus, şi numai aşa se explică de ce nu sunt traşi la răspundere subalternii atunci când aceştia fac anchete fără planul de măsuri sau pe baza unor planuri formale, întocmite superficial.

Tărăgănarea unor anchete nu se datorește numai faptului că unii anchetatori nu-și îndeplinesc planul de măsuri operative la zi, ci și faptului că tov. șef al serviciului nu a luat măsuri de a trimite la timp pe teren tov. anchetatori pentru a verifica orice alte elemente, declarațiile arestaților, aceștia fiind ținuți în arest, fără a li se clarifica situația într-un mod mai operativ.

Un alt aspect negativ în munca anchetatorilor privind cazurile de tărăgănare ale unor anchete este și acela că nu se folosește la maximum orele de anchete. Spre exemplu, din totalul de 550 ore care puteau fi folosite efectiv în anchetă în cursul lunii august a.c., nu au fost folosite decât 155 de ore. Au fost zile la rând când anchetatorii, în frunte cu șefii de birouri, nu au făcut anchete decât 20-30 minute, iar în restul timpului s-au ocupat de lucruri mărunte ori au pierdut pur și simplu timpul fără nici un rost. Astfel, în ziua de 11 august, din întreg serviciul, numai tov. SZÁSZ NICOLAE a scos în anchetă un arestat timp de 30 minute, iar în ziua de 22 august, numai tov. Lt. FÁBIÁN MARTIN a scos un arestat în anchetă timp de 25 minute. Acest tov., deși a fost prezent la serviciu în tot cursul lunii august, nu a lucrat efectiv în anchetă decât 49 ore din 150, cât ar fi trebuit să lucreze în mod normal, socotându-se media de 6 ore pe zi de anchetă.

În situație asemănătoare se află și alți tov. în cadrul serviciului.

Tov. șef al serviciului se face în primul rând vinovat de această stare de lucruri, întrucât nu a controlat și nu a tras la răspundere pe șefii de birouri, care constituie ei înșiși un exemplu negativ, și aceștia la rândul lor să tragă la răspundere pe subalterni. Tov. șef al serviciului nu a luat nici o măsură pentru a cunoaște zilnic timpul pe care anchetatorii îl folosesc efectiv în anchetă.

Tot datorită lipsei de control și în special al lipsei unui sprijin efectiv și permanent, ce trebuiește dat anchetatorilor de către conducerea serviciului și șefii de birouri, unii anchetatori fac cercetări la un nivel slab, punând întrebări negândite și uneori sugestive, astfel că, datorită modului defectuos în care se desfășoară unele anchete, nu se obțin rezultatele cele mai bune. Spre exemplu, tov. Lt. KUDOR TIBERIU, care are în anchetă pe arestatul STOENESCU EMIL, împotriva căruia nu strânsese ca probe decât declarațiile fostului polițist MATFEEV ALEXE, îi pune următoarea întrebare: „pentru documentarea faptului că D-ta ai funcționat la biroul de cercetări, ți se citește un fragment dintr-un proces-verbal de interogatoriu al unui martor. Ce ai de spus?". La această întrebare, în care anchetatorul nu a menționat sub formă de citat ceea ce a declarat celălalt polițist și nici numele acestuia, arestatul STOENESCU EMIL nu recunoaște că ar fi funcționat la biroul de cercetări, precizând că nici nu cunoaște să fi funcționat un asemenea birou. În realitate, greșeala pornește de la tov. anchetator care consemnase în declarația lui MATFEEV ALEXE că în cadrul biroului de siguranță, STOENESCU EMIL a lucrat la biroul de cercetări, care de fapt nu exista ca birou, întrucât nu putea fi birou în cadrul altui birou. Polițistul STOENESCU EMIL, sesizând această greșeală, a căutat s-o folosească în favoarea sa, arătând că ceea ce se declară împotriva sa nu este adevărat și, ca o „dovadă", a prezentat argumentul că nici nu știe să fi existat asemenea birou.

În continuare, tov. anchetator a încurcat și mai rău situația, punându-i următoarea întrebare: „din procesul-verbal de interogatoriu al martorului respectiv, rezultă că D-ta ai funcționat la circumscripția și ai fost secretarul școlii de gardieni publici, fapt care se confirmă, însă faptul că D-ta ai funcționat la biroul de cercetări nu este adevărat, care este motivul?".

Cum era și normal, față de asemenea întrebare prin care însuși anchetatorul denaturează declarația celuilalt polițist, cel în cauză dă un răspuns negativ, în favoarea sa.

După aceea, anchetatorul îl întreabă pe arestat dacă a cercetat o persoană cu numele de CHIBES. În legătură cu această întrebare este de menționat că anchetatorul, studiind superficial documentul ce-l avea la bază, nu a sesizat că persoana în cauză are numele de CHIPEL și nu CHIBES.

După aceasta, i se pune arestatului o altă întrebare, și anume: „De ce nu vrei să spui în mod voluntar faptele D-tale din cadrul poliției, contra elementelor comuniste, de ce aștepți documente?". La această „întrebare", arestatul a răspuns pe de o parte că nu are ce arăta „în mod voluntar", iar pe de altă parte că nu așteaptă documente. În loc ca tov. Lt. KUDOR TIBERIU să-l interogheze pe arestat pe baza unor întrebări bine gândite, asupra locurilor unde acesta a funcționat, activitatea pe care a desfășurat-o, precum și numele polițiștilor cu care a lucrat, după care să treacă la verificări prin aceștia, iar în funcție de rezultat să-l demaște pe cel în cauză, a mers pe linia celei mai slabe rezistențe, apelând cu alte cuvinte la acesta să-și arate „în mod voluntar" eventualele crime ce le are la activul său.

Un alt exemplu asemănător este și acela al tov. Lt. VESMAȘ GHEORGHE, care are în anchetă pe fostul polițist DORCA VASILE. Întrebându-l pe acesta despre activitatea sa și participarea avută la percheziții, arestări, cercetări etc., arestatul dă răspunsuri negative, în sensul că nu a participat și nu a avut cunoștință în mod concret despre asemenea măsuri represive. Tov. anchetator, în loc de a fi încheiat procesul-verbal de interogatoriu și să treacă la verificarea prin alți polițiști a celor declarate de cel în cauză, întrucât nu avea la dispoziție probe cu care să-i dărâme poziția de negare, îl întreabă pe acesta în continuare, dacă nu cumva a luat [la] cunoștință „din presa centrală și locală" despre măsurile represive ale organelor de siguranță unde acesta a funcționat. La o asemenea întrebare, lipsită de sens și care nu putea duce la nici o învinuire penală în cazul când ar fi răspuns afirmativ, arestatul i-a răspuns pur și simplu în bătaie de joc, că în presă „nu urmăream decât caricaturile".

Tov. Lt. PÎRLEA EMIL, la data de 19 august a.c., interoghează pe condamnatul PAXIMADE ALFRED despre fostul polițist STOENESCU EMIL. În loc de a folosi procesul-verbal de identificare, tov. anchetator prezintă separat acestuia fotografia celui în cauză și consemnează răspunsul în procesul-verbal de interogare. După ce fostul polițist STOENESCU EMIL este recunoscut prin fotografie de condamnatul PAXIMADE ALFRED, i se pun acestuia o serie de întrebări și în cele din urmă este pus să precizeze cine a fost secretarul școlii de gardieni publici din Chișinău, în anii 1941-1942. La această întrebare, condamnatul PAXIMADE ALFRED răspunde că în acel timp a fost secretar un comisar ajutor de al cărui nume nu-și amintește. Era vorba deci de o altă persoană decât STOENESCU EMIL, pe care îl recunoscuse în fotografie. Deși răspunsul era clar, tov. anchetator îi pune în continuare următoarea întrebare: „Funcția de secretar în acel timp nu cumva o deținea STOENESCU EMIL a cărui fotografie ți s-a prezentat?", cum era și normal, la o asemenea întrebare lipsită de sens față de răspunsul anterior, cel interogat dă un răspuns negativ.

Modul defectuos în care unii anchetatori au făcut cercetări în problema polițistă se datorește în primul rând proastei organizări [a] acestei munci și lipsei de îndrumare și sprijin ce trebuia acordat acestuia.

Deşi Direcţia 8-a a întocmit un material documentar cu privire la problema poliţistă, ce a fost multiplicat şi trimis fiecărei regiuni, acesta nu a fost prelucrat în mod organizat şi apoi seminarizat cu anchetatorii de la această regiune atunci când s-au început cercetările asupra lotului de poliţişti ce a funcţionat la Chişinău. Materialul respectiv a fost dat la anchetatori care l-au ţinut prin sevturi[1] fără a fi studiat temeinic, ci numai citit la repezeală de către unii dintre aceştia, iar alţii nu l-au citit deloc.

Pe de altă parte, tov. care au lucrat în această problemă nu au fost controlaţi asupra felului cum s-au pregătit în vederea acestor cercetări, fiind lăsaţi să muncească de capul lor. Tov. şef al serviciul şi şefii de birouri în foarte rare cazuri au participat la anchetele ce le-au făcut subalternii, astfel că aceştia au fost lipsiţi aproape complet de sprijinul practic la faţa locului, ce le trebuia dat şi pentru a putea fi sesizate şi îndreptate greşelile acestora în anchetă.

Datorită proastei organizări a muncii din partea serviciului, şefilor de birouri li s-au repartizat mai mulţi arestaţi decât subalternilor, astfel că aceştia au fost puşi în situaţia să nu aibă timpul necesar de a participa la anchetele celorlalţi tov. şi de a le acorda un sprijin mai concret.

Lipsa de pregătire temeinică a unor anchetatori în vederea desfăşurării anchetelor şi lipsa unui sprijin calificat din partea conducerii serviciului şi a şefilor de birouri nu au dus numai la faptul că aceştia au făcut unele anchete în mod defectuos, ci s-a mers până acolo încât să fie folosite în unele cazuri şi metode de constrângere a arestaţilor, în sensul că au dat dispoziţii tovarăşilor de la paza arestului să ţină în picioare pe unii arestaţi în celule câte o zi sau o noapte întreagă, sau cum a fost cazul arestatului CSERGEDI BÉLA, în problema iehovistă, care a fost ţinut timp de o săptămână în picioare la carceră.

Tov. şef al serviciului, fiind întrebat despre asemenea metode de constrângere interzise de mult timp prin ordinele şi directivele M.A.I., dânsul a răspuns că nu are cunoştinţă de asemenea lucruri şi nu a aprobat niciodată aşa ceva, deşi acestea sunt cunoscute în rândul anchetatorilor şi unii dintre ei ne-au spus că s-au folosit asemenea metode. Stându-se de vorbă cu tov. şef al arestului, acesta nu numai că a confirmat cele de mai sus, dar ne-a spus că într-un timp era oarecum nelămurit, întrucât unii anchetatori dădeau direct asemenea dispoziţii tov.-lor de la arest, lucru care l-a făcut să stabilească de comun acord cu şeful serviciului de cercetări, în cursul lunii iulie a.c., că numai acesta să dea aprobări pe viitor pentru ca arestaţii să fie ţinuţi în picioare atunci când este cazul.

Astfel de situaţii se datoresc în primul rând tov. şef al serviciului care în decursul timpului, anchetând extrem de puţin şi neavând o practică permanentă a muncii de anchetă, nu a avut cum să dea un sprijin calificativ subordonaţilor, să sesizeze greşelile esenţiale ale acestora în munca de anchetă şi să ia măsurile cele mai bune pentru îmbunătăţirea permanentă a metodelor muncii de anchetă, mergând astfel pe linia celei mai uşoare rezistenţe, aceea de a accepta şi aproba să se folosească metode de constrângere în unele cazuri.

Tov. şef al serviciului s-a mărginit, în decursul timpului de când este în munca de cercetări, să ancheteze doar periodic unele elemente şi niciodată nu a făcut personal vreo anchetă de la început şi până la sfârşit.

Faptul că o serie de anchete se desfăşoară la un nivel slab şi nu se obţin rezultatele dorite nu se datoreşte numai lipsei de sprijin calificat ce trebuie dat anchetatorilor de către şeful serviciului şi şefii de birouri, ci şi a muncii slabe ce se duce [cu] agentura de cameră care este slabă şi foarte rar îndrumată, astfel că şi rezultatele ce provin de la aceasta sunt slabe şi nu constituie un sprijin substanţial ce trebuieşte dat permanent anchetatorilor în demascarea arestaţilor ce îi anchetează.

O parte dintre agenţii de cameră nu au fost scoşi de către şeful serviciului decât două sau trei ori pe lună. Acest lucru s-a constatat după notele (declaraţiile) date de agenţii de cameră, întrucât la arest nu există o evidenţă precisă care să indice de câte ori au fost scoşi agenţii de cameră, aceştia fiind scoşi de multe ori fără bonuri. Tov. şef al serviciului a motivat, atunci când i s-au arătat lipsurile în acest sens, că i-ar fi scos de mai multe ori însă nu le-a luat note scrise despre discuţiile avute de aceştia cu arestaţii respectivi. Chiar în cazul în care i-ar fi scos de mai multe ori pe lună totuşi, şi în acest caz, rezultă că s-a dus cu aceştia o muncă superficială, întrucât este imposibil ca discuţiile ce le poartă un agent de cameră cu un arestat în timp de o lună de zile să poată constitui obiectul numai a unei singure note sau două.

Pe de altă parte, unui agent de cameră i s-a fixat o legendă cu totul necorespunzătoare, fiind pus în situaţia de a fi deconspirat faţă de arestaţii la care respectivul este introdus. Astfel, acest agent, fiind introdus la un arestat din problema sabotajului de la Termocentrala Electrică Fântânele, a prezentat faţă de acesta legenda ce-i fusese fixată, cum că el este adus de la penitenciar şi că a fost condamnat pentru furt la Fabrica de Mobilă „Simó Géza”. Oricare arestat, cât de naiv ar putea fi, îşi pune întrebarea: „ce are securitatea de-a face cu un infractor de drept comun?”.

În legătură cu această muncă cu agentura de cameră, s-au mai arătat tov. şef al serviciului o serie de lipsuri mai mărunte şi i s-au dat îndrumări pentru îndreptarea acestora conform instructajului ce s-a făcut în şedinţa de la M.A.I. cu şefii serviciilor de cercetări de regiuni.

O altă lipsă a tov. şef al serviciului este aceea că, neavând o evidenţă clară a arestaţilor depuşi la penitenciar, s-a ajuns în situaţia ca 5 arestaţi în problema poliţistă, ce nu fuseseră încă cercetaţi, să stea în aceeaşi celulă cu alţi poliţişti condamnaţi la pedepse de 18-20 ani. Este de menţionat că unul dintre aceşti poliţişti condamnaţi fusese în trecut şeful unuia dintre cei necercetaţi cu care stătea în aceeaşi celulă şi, când a fost întrebat despre activitatea fostului subaltern, cum era şi normal, a dat o declaraţie negativă. Un alt caz asemănător s-a petrecut şi cu un alt lot de poliţişti care aveau cercetările terminate şi după ce au fost transferaţi în penitenciar, unul dintre ei a fost judecat mai înaintea celorlalţi şi condamnat la 15 ani după care a fost băgat în aceeaşi celulă cu ceilalţi ce nu fuseseră încă judecaţi.

La lipsurile ce s-au manifestat în munca Serviciului 8 de cercetări, au contribuit şi serviciile informativ-operative, care au dat dovadă până în ultimul timp că nu se mai interesează absolut deloc după arestarea unui element, pentru a sprijini în decursul cercetărilor organul de anchetă cu noi materiale ce s-ar putea obţine prin informaţii ce au fost folosite în obiectivul respectiv. Din aceasta rezultă că serviciile informative, după ce arestează un element, dirijează informatorii în alte obiective şi nu se mai interesează despre cele ce se discută în rândurile elementelor din anturajul acelui care a fost arestat, astfel că organul de anchetă

[1] Corect: safeuri.

este pus în situația de a rezolva problema respectivă numai cu propriile mijloace. Asemenea situații s-au petrecut în special în problema iehovistă și în diverse cazuri de instigări și agitații publice din sectorul agricol.

Lipsa mai principală însă a organelor informativ-operative este aceea că fac propuneri premature de arestare a unor elemente, la prima lor manifestare dușmănoasă fățișă, fără a mai lua măsuri de supraveghere și urmărire informativă pentru a stabili eventualele legături organizate ale acestora și a se pătrunde în clandestinitatea dușmanului de clasă. Astfel, la data de 29 iulie a.c., a fost arestat numitul IZEKUCZ LUDOVIC, profesor, de origine socială chiabur, pentru faptul că într-un singur prilej, când se afla în stare de ebrietate, a avut unele manifestări dușmănoase. Sus-numitul nu fusese urmărit informativ, că[1] a fost arestat pe baza declarațiilor unor martori ce au fost de față când acesta s-a manifestat dușmănos.

De asemeni, numitul KONCZ IULIU, chiabur, a fost arestat la data de 28 martie 1955, tot pentru unele manifestări dușmănoase față de câțiva cetățeni, în asemenea situații au mai fost și alte cazuri. Așa se explică, în parte, de ce se fac numeroase arestări de elemente izolate și nu se descoperă organizațiile contrarevoluționare ce activează în raza Regiunii Autonomă Maghiară.

Tot asemenea arestări premature ale unor elemente izolate s-au făcut în cursul acestui an și din rândurile țăranilor săraci și mijlocași, care la primele lor manifestări mai mult sau mai puțin dușmănoase, în bună parte aceștia fiind în stare de ebrietate, au fost arestați fără a fi urmăriți informativ pentru a descoperi eventualii instigatori ai acestora, care sunt de fapt adevărații dușmani ce uneltesc din umbră împotriva regimului nostru. Așa a fost cazul, spre exemplu, cu numiții DAKÓ EMERIC, țăran sărac, de profesie muncitor de pădure, BÖJTE LUDOVIC, țăran sărac, GÁLFI LADISLAU, țăran mijlocaș cu 9 copii, KELEMEN ANA, țărancă săracă și alții.

Dacă serviciile informativ-operative, în special serviciul III și IV, au această lipsă principală în activitatea lor legată de munca de cercetări, nu este mai puțin adevărat că o mare vină o poartă pe de o parte și șeful serviciului 8, care și-a dat cu ușurință avizul favorabil în unele cazuri, iar pe de altă parte conducerea Regiunii care aprobă astfel de arestări.

Nesocotindu-se hotărârea Comitetului Central al P.M.R. din 20 octombrie 1952 și ordinele M.A.I. Nr. 1751/953 și 485/955, care arată în mod clar în ce condițiuni se poate trece la arestarea elementelor bănuite de activitate contrarevoluționară, s-au arestat în cursul acestui an cetățeni fără motive temeinice și care după primele cercetări au trebuit să fie puși în libertate. Astfel, la data de 19 august a.c., Serviciul III a prezentat conducerii Direcției Regionale un referat prin care s-a propus arestarea numitului IMREH DOMINIC, numai pe simpla bănuială că ar fi autorul unor fițuici cu caracter contrarevoluționar. Acest referat a fost aprobat de către tov. Lt. Col. KOVÁCS MIHAI, astfel că la data de 31 august a.c., cel în cauză a fost arestat și depus în arestul regiunii.

Tov. șef al Direcției Regionale, venind atunci împreună și șeful serviciului de cercetări de la [o] ședință ce [a] avut loc la M.A.I., a dispus punerea imediată în libertate în sensul de a urma să se stabilească informativ vinovăția acestuia și în caz favorabil să fie rearestat. Este de menționat că celui în cauză nu i s-a luat nici o declarație scrisă și nici nu s-a mai făcut vreun referat pentru punerea în libertate, aprobarea în acest sens fiind dat tot pe referatul de arestare.

Tot la 19 august 1955, odată cu referatul de arestare privind pe sus-numitul, Serviciul III a mai prezentat conducerii Direcției Regionale încă un referat prin care s-a propus arestarea numitului MOLDOVAN GRIGORE, țăran sărac, pentru faptul că a avut unele manifestări dușmănoase în timp ce se afla în stare de ebrietate. După ce referatul a fost aprobat de către tov. Lt.Colonel KOVÁCS MIHAI, s-a obținut de la Procuratura Militară Teritorială un mandat de arestare pentru o lună de zile, iar la data de 31 august a.c., cel în cauză a fost arestat. A doua zi, după ce tov. șef al Direcției Regionale s-a înapoiat de la ședința ce a avut loc la M.A.I., a dispus punerea imediată în libertate și a acestui arestat, fără a i se mai lua vreo declarație scrisă sau să se facă referat pentru punere în libertate, ordinul în acest sens fiind dat verbal.

Un alt caz: La data de 27 iulie 1955 a fost arestat numitul TÖZSÉR EMERIC pentru faptul că în noaptea de 10 iulie a.c. l-a bătut pe numitul CSIKI GÁSPÁR, secretarul Organizației de Bază P.M.R. din comuna Satu-Mare, Raionul Odorhei. Din cercetări stabilindu-se că sus-numiții s-au bătut reciproc și că la mijloc nu este vorba de un act de teroare, cel în cauză a fost pus în libertate, iar cazul a fost predat miliției.

De menționat este faptul că cel în cauză a fost arestat pe baza unui mandat pe 5 zile și a fost ținut arestat timp de 14 zile, adică până la 9 august 1955.

La data de 14 iulie 1955 a fost arestat numitul SÁNTHA GHEORGHE, tatăl fugarului MATEI GHEORGHE.

Împotriva sus-numitului existau informații că ar cunoaște locul unde se află fiul său, însă din cercetări neputându-se stabili acest fapt, a fost pus în libertate. Este de menționat că sus-numitul a fost ținut arestat fără nici o formă legală timp de 39 de zile și fără a se raporta la M.A.I. pe nici o linie de această reținere [pe] un timp atât de îndelungat.

Un alt caz de nerespectare a ordinelor M.A.I. este și cel privind pe numiții NAGYOBB PETRU și SZAKÁCS GÉZA.

În legătură cu sus-numiții s-au făcut propuneri la M.A.I. de arestare a acestora pe baza declarațiilor arestatului BENCZE IOSIF și a unor declarații neconcludente de la unii martori.

Tov. Ministru ALEXANDRU DRĂGHICI a ordonat ca Direcția Regională M.A.I. Autonomă Maghiară să trimită un anchetator pe teren pentru a audia în mod temeinic o serie de martori și, în cazul când se vor obține declarații care să confirme cele arătate de reținutul BENCZE IOSIF, cei în cauză să fie arestați.

Dir. Reg. M.A.I. Autonomă Maghiară nu a respectat încă acest ordin, pe motivul că numitul NAGYOBB PETRU, fiind preot în comuna respectivă, are o influență mare asupra cetățenilor care ar urma să dea declarații împotriva acestuia, astfel că până ce nu va fi reținut acest preot, aceștia nu pot da declarații despre activitatea sa dușmănoasă. În loc de a se raporta la M.A.I. această situație pentru a se dispune, s-a trecut la arestarea celor două elemente menționate mai sus.

Nici după această măsură nu s-a trecut însă imediat la strângerea de probe de pe teren, ci organele de anchetă s-au mărginit la cercetarea celor două elemente. Aceștia nerecunoscând nimic, tov. șef al serviciului vroia să treacă la confruntarea lor cu arestatul BENCZE IOSIF, însă echipa de control și sprijin a Direcției 8-a i-a arătat că nu este indicată întrucât arestatul BENCZE IOSIF, în situația când ar fi văzut că ceilalți doi nu recunosc nimic, putea imediat să-și retracteze declarațiile ce

[1] Corect: ci

constituiau de altfel singura probă împotriva celor două elemente Dându-se instrucţiuni ca să se treacă la audierea martorilor, nu s-a putut obţine nici o declaraţie pozitivă în ce priveşte pe numitul SZAKÁCS GÉZA, iar acesta nerecunoscând nici în cercetări, a fost pus în libertate după 9 zile. Este de menţionat că şi singura probă ce [a] existat împotriva acestuia (declaraţia arestatului BENCZE IOSIF) era extrem de slabă.

În ce priveşte pe cel de-al doilea reţinut, anume NAGYOBB PETRU, s-au putut obţine de la trei martori declaraţii pozitive şi este în curs de a se obţine şi alte declaraţii asemănătoare, iar pe de altă parte, sus-numitul a început să recunoască deja unele aspecte ale activităţii sale duşmănoase. Întrucât împotriva acestuia există de acum probe care să justifice reţinerea sa, s-a obţinut mandat de reţinere [a] acestuia pe timp de 30 de zile şi este menţinut în continuare în arest pentru definitivarea cercetărilor şi trimiterea lui în justiţie.

În concluzie, se poate arăta că lipsurile expuse în prezentul raport se datoresc în mare măsură şi tov. Lt.Colonel KOVÁCS MIHAI, care a aprobat o serie de măsuri prin care în fapt s-au încălcat ordinele şi directivele M.A.I., iar pe de altă parte nu s-a preocupat în suficientă măsură de sprijinul efectiv şi permanent ce trebuia să-l dea dânsul personal muncii de anchetă, neparticipând decât [în] foarte rare cazuri în unele anchete.

Având în vedere lipsurile muncii de anchetă constatate în prezent la Direcţia Regională Autonomă Maghiară, pe lângă îndrumările ce s-au dat de către echipa de control şi sprijin, propunem a se lua următoarele măsuri:

1. Nici o anchetă să nu se mai efectueze fără plan de măsuri operative. Şeful serviciului de cercetări şi şefii de birouri vor trebui să-i controleze permanent pe anchetatori pentru a se constata dacă aceştia întocmesc şi menţin operativitatea la zi a planurilor de măsuri. Concomitent cu aceasta, va trebui acordat şi sprijin practic anchetatorilor în sensul celor de mai sus.

2. Să se ia măsuri urgente ca să se verifice pe teren activitatea foştilor poliţişti ce sunt în prezent cu situaţia neclară.

3. Şeful serviciului de cercetări să aibă o evidenţă zilnică a orelor de anchetă şi împreună cu şefii de birouri să controleze şi să tragă la răspundere pe acei anchetatori care, fără motive bine întemeiate, nu efectuează zilnic în medie 6 ore de anchetă. Concomitent cu aceasta, va trebui să se controleze permanent şi calitatea muncii anchetatorilor în orele efectuate în anchetă.

4. Şeful serviciului şi şefii de birouri să-şi programeze aproape zilnic timp pentru a participa efectiv la cercetările ce se fac de anchetatori şi să le acorde un sprijin calificat şi practic.

5. Pentru ca tov. şef al serviciului de cercetări să poată acorda subordonaţilor un sprijin din ce în ce mai calificat, va trebui să se conformeze pe viitor ordinelor M.A.I. în sensul de a cerceta şi dânsul personal pe unii arestaţi mai importanţi.

6. Conducerea Direcţiei Regionale să ia măsuri de interzicere totală a oricărei forme de constrângere, fizică sau morală, a arestaţilor şi să se cerceteze cazurile din ultimul timp în care s-au folosit asemenea metode, iar asupra tovarăşilor în cauză care au practicat sau aprobat acestea să se ia măsurile corespunzătoare.

7. Tov. şef al serviciului de cercetări să ia măsuri imediate de îmbunătăţire a muncii cu agentura de cameră conform instructajului ce [a] avut loc la M.A.I. în şedinţa pe ţară cu şefii serviciilor de cercetări. De asemeni, să-şi întocmească o evidenţă clară a arestaţilor ce sunt depuşi la penitenciar, pentru ca pe viitor să nu se mai comită greşeli în ce priveşte măsurile de izolare a arestaţilor după necesităţile anchetei.

8. Conducerea Direcţiei Regionale să ia măsurile ce va crede de cuviinţă pentru lichidarea lipsurilor expuse în prezentul raport privind serviciile informativ-operative şi, de asemeni, pentru a se respecta întocmai ordinele şi directivele M.A.I. cu privire la arestări.

Echipa de control şi sprijin din Direcţia 8
s.s cpt. Radu Tudor
s.s. Lt.Major Constantinescu C.
s.s. Lt.Major Tabarcea N.

De acord cu conţinutul şi propunerile din prezentul raport.
Şeful Direcţiei Regionale M.A.I.
Lt.Colonel, s.s. Kovács Mihai

Controlul a fost verificat de către
s.s. Maior Toma Nicolae
s.s. cpt. Vînătoru Victor

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 41, f. 130 -142.

339.

1955 septembrie 21, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit cu ocazia şedinţei de analiză a rezultatului controlului efectuat de ofiţeri din M.A.I., Direcţia Cercetări Penale, la Serviciul Cercetări Penale din cadrul M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară.

PROCES-VERBAL

Încheiat astăzi, 21 septembrie 1955, orele 10, cu ocazia şedinţei de analiză privind rezultatul controlului efectuat de către Echipa de control şi sprijin din M.A.I. Direcţia 8-a la Serv. 8 de Cercetări din cadrul Dir. Reg. M.A.I. Autonomă Maghiară.

Sunt prezenţi: Tov. Lt.Colonel KOVÁCS MIHAI, şeful Direcţiei Reg. M.A.I. Autonomă Maghiară, cpt. MIKOLA LUDOVIC, ajutor director, Lt. HORVÁTH IULIU, secretarul org. de bază P.M.R., Cpt. COZMA IOSIF, şeful Serviciului de Cadre, Lt.Major MOCANU IOAN, şeful Serv. 8, Cpt. BIHARI EMERIC, Lt. FÁBIÁN MARTIN, Lt. SZÁSZ NICOLAE, Lt. KUDOR TIBERIU, Lt. VESMAŞ GHEORGHE, Slt. SÎNGEORZAN DUMITRU, Slt. DÉNES SOLOMON şi GERÉB IRMA. Au mai fost prezenţi tovarăşii: Lt.Major CORNEA VLAD, şeful Serv. 3, Lt.Major IZSÁK BÉLA, şeful Bir. 2, Lt. SZÖCS

ANDREI aj. şef al Serv. IV, iar din partea M.A.I. Dir. 8-a: Tov. Maior TOMA [NICOLAE], Tov. Cpt. VÎNĂTORU VICTOR, Tov. Cpt. RADU [TUDOR] şi Tov. Lt.Major TABARCEA [NICOLAE].

Tov. Lt.Col. KOVÁCS MIHAI deschide şedinţa şi arată că la ordinea de zi va fi citit de către tov. Cpt. RADU TUDOR rezultatul controlului efectuat la Serviciul 8, care va fi urmat de întrebări şi discuţii, în cadrul cărora tovarăşii să arate lipsurile existente şi lipsurile serviciilor informativ-operative, care au contribuit la această stare a Serviciului 8.

S-a dat cuvântul tov. Cpt. RADU, care a citit raportul.

Luând cuvântul la discuţii, tov. Lt.Major IZSÁK BÉLA, şeful Bir. 2, arată că din raportul prelucrat au rezultat o serie de lipsuri. Se miră [de] faptul că şeful Serv. 8 nu a făcut nici o anchetă, dar şi mai mult [de] faptul că s-au folosit în colectivul său măsuri de constrângere, metodă interzisă de mult.

Arată că pentru arestările premature se face vinovat printre primii şi tov. Colonel, prin faptul că a aprobat prea uşor arestări, ca peste câteva zile respectivii să fie puşi în libertate sau achitaţi, care înseamnă o notă proastă asupra noastră.

Propune ca pentru viitor să se ia măsurile cele mai corespunzătoare pentru a îmbunătăţi munca.

Lt. KUDOR TIBERIU recunoaşte că intr-adevăr a avut multe lipsuri şi ia angajamentul că în viitor va căuta să lichideze cu lipsurile existente. În legătură cu STOENESCU E., arată că nu a avut material asupra acestuia şi că a fost o anchetă f. grea. El a vrut să facă o anchetă bună, iar la punerea de întrebări a avut exprimare greşită. În legătură cu MATFEEV, arată că într-o zi a trebuit să ia de la acesta foarte multe procese-verbale de arătări şi, grăbindu-se, a comis multe greşeli.

Arată că colectivul care a lucrat în problema poliţistă a stat mult pe teren. Multe ori a lucrat şi la penitenciar. Se face multă scriptologie, precum şi cu studierea dosarelor personale trece mult timp.

Mai departe arată că sprijin din partea tov. Lt. FÁBIÁN, şeful său de birou, nu prea a primit, acesta nu a mers la el să-i dea sprijin, poate a gândit că nu are nevoie de ajutor fiindcă are la bază facultatea de drept. Aici trebuie să arate că nici el nu a mers să ceară sprijin.

Lt. VESMAŞ GHEORGHE arată că starea actuală a Serv. 8, în primul rând, se datoreşte lipsei de organizare a muncii.

Problema poliţistă a fost dată tov. Cpt. VODA DUMITRU, plecând de aici, el a predat tov. Cpt. MÁRTON, care şi el a plecat şi astfel această problemă a rămas asupra fiecărui tovarăş. Această anchetă este foarte grea şi nici tov. Lt.Maj. MOCANU nu putea să dea sprijin tovarăşilor respectivi dacă nu cunoaşte complet materialul pe care [îl] avea la dispoziţie.

Schema de organizare a fostei poliţii nu a fost studiată în colectiv, ci s-au dat instrucţiuni ca fiecare tovarăş să studieze individual, din care cauză nu toţi tovarăşii au înţeles.

Nu este de acord cu tov. Lt. KUDOR privind audierea lui MATFEEV, deoarece nu era neapărat necesar ca să-l audieze pe acesta într-o zi.

Arată că tov. Director a venit de mai multe ori la anchetă, unde a asistat doar, însă sprijin practic nu a dat.

Recunoaşte că a avut lipsuri privind ancheta dusă cu fostul poliţist DORCA V., precum a avut şi alte lipsuri.

Crede că dacă controlul ar fi fost efectuat în luna iunie sau iulie, orele de anchetă ar fi fost mult mai multe decât 6-8 ore pe zi, în luna august însă s-a lucrat mult la penitenciar, au fost audiaţi martori etc., din care cauză nu s-au putut stabili exact orele de anchetă.

Lt. SZÁSZ NICOLAE arată că arestările abuzive se balansează destul de mult, odată se fac, altădată nu se fac. Am avut cazuri când nu au fost arestări, din care cauză au fost prelucrate Serv. Informative. În dorinţa să aibă arestări au trecut la arestări, prin care însă într-un timp şi S. 8 a fost pus într-o situaţie neplăcută, întrucât cu ocazia unei şedinţe s-a arătat că bandiţii se strecoară între degetele anchetatorilor /din cauză că un număr din cei arestaţi au fost puşi în libertate/.

Arată că nici nu se poate presupune că tovarăşii din cadrul Serv. 8 nu ar fi lucrat, s-au ocupat cu audierea martorilor, cu studierea materialelor etc.

În munca sa de anchetă a primit ajutor atât din partea Tov. Lt.Maj., cât şi din partea tov. Cpt. BIHARI E. care însă, şi dânsul era foarte ocupat în anchetă, nu putea să-i deie sprijin suficient.

Recunoaşte că a avut şi el greşeli şi lipsuri în anchetă şi ia angajamentul că în viitor va căuta să lichideze lipsurile ce le mai are.

Tov. Lt. FÁBIÁN MARTIN, luând cuvântul arată că în raport s-au arătat lipsurile în mod just. Arată că s-a trecut la anchetarea poliţiştilor asupra cărora a existat mai mult material, iar pe toţi acei poliţişti care nu aveau asupra lor probe suficiente au lăsat în urmă şi, astfel, acum din lipsă de materiale nu prea poate să ducă muncă rodnică.

Recunoaşte că nu a făcut plan de măsuri, şi când a făcut nu a mai fost completat cu cele reieşite din anchetă.

Este foarte vinovat că nu a controlat şi ajutat tovarăşii din biroul său, dar acest lucru s-a întâmplat din cauza că chiar el a avut cele mai multe dosare de lucrat. Nici tov. Lt.Maj. Mocanu nu prea se duce să se ocupe cu tovarăşii anchetatori care lucrau în problema poliţistă, deoarece dânsul a crezut că face acest lucru tov. Cpt. VODĂ.

Este de părere şi el că această anchetă nu a fost organizată bine de la început. E drept că instrucţiunile au fost prelucrate de către tov. Lt. HENTER, dar nu au fost seminarizate şi studiate amănunţit.

În legătură cu preoţii, materialul s-a dat S. III pt. a trece la arestarea lor, iar după ce a fost aprobată reţinerea respectivilor, s-a înţeles de comun acord cu S. III ca să aresteze preoţii şi după aceea să treacă la verificarea materialului, însă pe teren nu s-a confirmat materialul privind pe SZAKÁCS G. şi, astfel, sus-numitul a fost pus în libertate.

În ceea ce priveşte numărul orelor de anchetă, arată că tov. Lt.Maj. MOCANU în august era în concediu, Tov. Cpt. MÁRTON plecat, Tov. Cpt. BIHARI, la fel în concediu, şi el, ţinând locul tov. Lt. Maj. MOCANU, astfel a avut de rezolvat o serie de probleme cu şefii Serv. informative, a avut de închis dosare de cercetări, a audiat martori etc., însă mai multe ore de anchetă nu a putut să facă.

Tov. Lt.Maj. CORNEA VLAD, şeful Serv. III, luând cuvântul arată că [se] declară de acord cu raportul prelucrat în cea mai mare parte. Se vede că Serv. III a avut cele mai multe arestări, dar şi lipsuri din care cu unele este de acord. De ex. asupra preoţilor respectivi a existat mult material informativ şi mai ales NAGYOBB P. este un duşman înfocat [care s-a] manifestat în mod deschis. Şi asupra lui SZAKÁCS există mult material inf. Trecând la strângerea de declaraţii, au fost cazuri – şi în urma

prelucrării făcute de tov. Lt. HENTER – când martorii audiați au arătat respectivilor problemele despre care au fost audiați, din care cauză s-a deconspirat acțiunea. Din această cauză s-a propus arestarea respectivilor înainte de a aduna declarațiile concrete şi pe SZAKÁCS tot nu a putut să aresteze. Dosarele au stat 2 luni la M.A.I. şi fără aprobare nu s-a putut trece la arestare mai repede. Sunt multe dosare de acțiune la S. III, însă cu material informativ numai şi este foarte grea completarea.

Lipsa constatată la Serv. 8 se datoreşte în mare parte tov. Lt.Maj. MOCANU IOAN, care nu a dat sprijin concret tovarăşilor anchetatori.

Cere lămuriri cum să procedeze în cazul când un element cumva se sesizează că este urmărit şi într-un timp /1 an/ întrerupe activitatea şi pe urmă din nou are manifestări, dar este din păturile apropiate de noi?

Arată că el personal ține legătura cu Serv. 8 şi chiar a dat instrucțiuni şi subalternilor ca în lipsa lui să țină legătura cu S. 8. Astfel, au şi fost cazuri când, de ex. la anchetarea iehoviştilor, au fost tovarăşi care au stat la S. 8 zile şi săptămâni întregi.

Arată că tatăl lui „JEGES" a fost adus aici cu un scop. Iar raportarea lui priveşte pe tov. Lt.Maj. MOCANU IOAN, deoarece acesta era ținut în arestul S. 8. Serviciul 3 nu are cameră unde în asemenea cazuri ar fi putut să țină pe cineva, şi pt. acesta se face asta prin S. 8. În această privință cere sfat cum să procedeze în astfel de cazuri. Ca parte pozitivă a acestei proceduri arată că a căzut criminalul PUSZTAI, că „JEGES" nu a putut să țină legătura cu tatăl lui.

La S. 8 nu a fost organizată munca bine. Lipsa tov. Lt.Maj. MOCANU IOAN, care nu a controlat şi nu a organizat bine munca. În cazul celor 70 de polițişti trebuie cineva priceput şi separat să se ocupe cu această problemă întrucât sunt multe dosare de 3-400 de pagini care toate trebuiesc studiate. La fel şi la întocmirea planului de muncă trebuie [...] dat ajutor. Arată că şi el personal are lipsă, însă totuşi caută să țină problemele mai bine în mână şi să dea ajutor subalternilor. Cu ocazia acestei şedințe – arată mai departe – a avut f. mult de învățat şi va lua măsuri ca în viitor să nu se mai întâmple asemenea greşeli. Cere lămuriri în rezolvarea unor probleme arătate mai sus.

Tov. Cpt. BIHARI EMERIC, luând cuvântul arată că controlul făcut ne-a lămurit o serie de probleme şi a fost cu folos. Multe metode bune ne-au fost arătate. Îi pare rău că, în general, munca noastră a fost calificată nesatisfăcătoare. Ține să arate că efectivul S. 8 este încadrat din elemente noi, care nu au mai mare vechime ca 2 ani în această muncă, dar în tot acest timp un astfel de control nu s-a mai făcut la acest serviciu. Lipsurile comise nu au fost comise din rea-voință, ci din neştiință.

Lipsurile pornesc de acolo că nu a fost bine organizată munca, care în primul rând se datoreşte tov. şef al serviciului, tov. Lt.Maj. MOCANU, care lucrează foarte mult, se ocupă cu multe lucruri mărunte din care cauză nu găseşte timp şi pentru munca de anchetă. În ceea ce priveşte lipsa de sprijin a şefilor de birouri, şi acesta se datoreşte tov. Lt.Maj. MOCANU, care avea obiceiul ca să tragă la răspundere şi pe tov. Cpt. VODĂ – care era ajutor de serviciu – că ce caută la birou la cutare sau la cutare tovarăşi şi de ce nu anchetează, în aşa fel a tras la răspundere şi pe tov. Lt. FÁBIÁN [...], din care cauză fiecare tov. a văzut mai bine să lucreze în problemele ce le are, lucru ce nu a fost just. Şi această metodă de muncă a tov. Lt.Maj. MOCANU I. l-a determinat pe tov. Cpt. VODĂ să ceară mutarea lui de aici, la fel şi tov. Cpt. MÁRTON, lucru ce a mers într-o măsură la detrimentul muncii.

Recunoaşte că de multe ori nu a mai continuat planul de anchetă cu cele reieşite din anchetă, din care cauză [de] multe ori a lucrat dezorganizat. Promite că va lichida cu această comoditate şi în viitor va face întrucât este de folos.

În ceea ce priveşte orele de anchetă, arată că s-a nimerit prost, că anchetatorii au anchetat mai multi martori pentru care nu se fac bonuri. Nu este de acord că tovarăşii ar fi stat degeaba sau ar fi primit salariul fără să fi lucrat. Crede că în lunile iunie şi iulie s-a depăşit norma în ce priveşte ora de anchetă.

Consideră că trebuia să primim mai mult sprijin din partea Dir. 8. Au fost cazuri când am primit instrucțiuni contradictorii. De ex., din partea tov. Cpt. RUSU am primit instrucțiuni într-un fel, de la tov. Maior OSIAC altfel, iar din partea Procurorului iar altfel. Pe baza celor învățate, anchetatorii au băgat toate declarațiile obținute în cursul anchetei în dosarul de anchetă, iar procurorul ne-a spus clar să nu fie băgate toate procesele-verbale negative în dosar, că acestea numai le încurcă la studierea materialului. Acuma întreabă care să fie atitudinea noastră? Sunt o serie de probleme când Procuratura ne spune să facem altfel lucrurile decât ştim noi.

Arată că nu este just ca declarațiile martorilor să fie scrise cu mâna lor, cere lămurire în acest sens.

În ceea ce priveşte prezentarea în anchetă a corpurilor delicte, cere lămuriri cum se face, în timpul anchetei sau separat într-un proces-verbal?

Privind arestările abuzive, spune că tov. Lt.Maj. CORNEA nu a redat problemele aşa cum au fost ele, deoarece sunt cazuri când dânsul vine cu propuneri ca să fie arestat respectivul, se ceartă că dacă Procuratura dă mandat trebuie arestat etc. şi în multe ori s-a căzut de acord pt. a evita cearta şi [de] multe ori s-a întâmplat cu ocazia audierii martorilor că aceştia şi-au retras declarațiile date înainte.

Propune instruirea sectoriştilor de la Raioane şi acesta să fie unul din măsurile propuse de îndreptare.

Arată că într-adevăr a fost ținut în picioare câteva zile arestatul CSERGEDI BÉLA din cauza că a fost obraznic şi tot se urca la geam în arest şi se comporta foarte obraznic. Deci, nu pentru faptul că nu a vrut să declare în anchetă. Se poate controla că există procese-verbale de interogatoriu unde sunt menționate cazurile când arestatul „nu vrea să declare". Această măsură a fost luată cu cunoştința tov. Cpt. MÁRTON, întrucât tov. Lt.Maj. MOCANU I. era în concediu.

Ia angajament că toate problemele le va studia şi va lua măsuri de remediere.

Tov. Lt.Maj. MOCANU IOAN, şeful S. 8, luând cuvântul arată că din controlul efectuat am învățat foarte multe. Însă arată că nu cu toate lucrurile arătate în raport este de acord. De ex., tov. Cpt. RADU a căutat să arate numai lipsurile, deoarece am avut mai multe rezultate şi astfel, arată cazul cu BOIERU D., dezertorul KOLCZA ŞTEFAN, asupra căruia nici nu poseda material, care a determinat arestarea preotului BENCZE IOSIF. Nici cu lipsurile trecute nu prea este de acord, astfel nici cu orele de anchetă întrucât majoritatea tovarăşilor în luna august erau pe teren sau în concediu.

Agentura de cameră a fost îndrumată, lucru ce se dovedeşte prin faptul că prin aceasta s-au descoperit multe lucruri. Adevărat este că nu în toate cazurile a luat note în scris de la ei, însă nici instrucțiuni nu a primit niciodată în acest sens. Recunoaşte că s-a dat legendă proastă, care este lipsa lui.

Recunoaşte că la penitenciar s-au întâmplat cele arătate în raport.

Cu restul lipsurilor arătate este de acord, fiindcă corespund realităţii.

Să mai vorbim de rezultate – spune tov. Lt.Maj. MOCANU –, trebuie să amintim şi [cazul] celor 40 de poliţişti care au fost trimişi în justiţie şi care urmează să fie judecaţi în zilele de 21 şi 24 septembrie a.c.

Privind nerespectarea ordinului Tov. Ministru în legătură cu preoţii, se credea că în cazul dacă preoţii sunt acasă, din cauza influenţei lor asupra credincioşilor, nu se poate strânge material împotriva lor. Ia angajament că în viitor nu se vor mai întâmpla asemenea lucruri.

Dacă numitul KONCZ IULIU a fost înaintat în justiţie, acesta a avut la activul lui şi crime, nu numai agitaţii.

Recunoaşte că n-a sprijinit în măsură suficientă pe subalterni, din care cauză s-au înregistrat mai multe lipsuri în munca anchetatorilor. În viitor va lua măsuri de îndreptare şi promite că nu [se] vor mai întâmpla astfel de lipsuri.

Tov. Cpt. COZMA IOSIF, şeful Serv. Cadre, arată că din raport se vede că tovarăşii din cadrul Serv. 8 au lucrat şi sunt rezultate, însă datoria noastră este să discutăm lipsurile ca pt. viitor să îmbunătăţim munca. S-a văzut că încă se munceşte formalist, planurile se fac ca formă, nu sunt urmărite şi completate. Consideră că tovarăşii nu folosesc timpul de muncă la maximum, se ocupă cu alte probleme scriptice. Sunt unii tov. care fac muncă de slabă calitate ca tov. KUDOR, căruia i s-a arătat în cadrul unei şedinţe că are atitudine de indulgenţă faţă de arestaţi şi totuşi încă nu şi-a îmbunătăţit munca. Iar tov. VESMAŞ şi FÁBIÁN nu se pregătesc bine pt. anchetă şi trec fără plan.

Lipsurile arătate se datoresc şi faptului că din partea Conducerii nu s-a dat destul sprijin. Aici are lipsuri şi S. de Cadre, care s-a mulţumit cu atâta ca să completeze locurile vacante la acest serviciu, dar nu s-a mai interesat de munca tovarăşilor.

Tov. Lt.Maj. MOCANU are multă lipsă[1] că munca este calificată aşa cum este. De ce să dea la unii anchetatori 5-6 dosare, iar la altul nici unul. Este de părere că un şef de serviciu trebuie să stea la înălţimea problemelor şi în stare să [...] dea sprijin. Controlul nu poate fi întotdeauna asupra noastră.

Arată că tov. Lt.Maj. CORNEA a vorbit aproape o oră, dar nu a spus concret ce va face pe viitor ca să fie în ajutorul S. 8.

Ia angajament că in viitor va căutea să dea ajutor S. 8.

Tov. Lt.Maj. TABARCEA ia cuvântul şi se documentează concret asupra orelor de anchete arătate.

Arată că nu este just ca să sperie fără material de la anchetă, iar materialele trebuiesc ţinute în ordine şi nu aşa cum s-a găsit în fişeturile tovarăşilor, amestecate toate hârtiile. Arată ce trebuie să cuprindă un dosar de anchetă.

Tov. Cpt. RADU arată că materialul prezentat de S. informativ-operative trebuiesc verificate pe teren din partea anchetatorului. Declaraţiile martorilor să fie luate pe proces-verbal de interogator şi atunci când se ia un proces-verbal de către tov. anchetator, să participe şi sectoristul, ca să înveţe cum trebuie luat un proces-verbal, şi totodată să-i facă şi un instructaj.

Arată că metoda de constrângere duce până acolo ca arestatul să recunoască totul în anchetă, iar în faţa justiţiei neagă şi se referă că la Securitate a fost forţat să declare. Astfel de metode de mult sunt interzise de M.A.I. În cazuri excepţionale, când arestatul nu se supune regulamentului interior, să se raporteze tov. Director şi dânsul să dispună.

Tov. Capt. VÎNĂTORU, luând cuvântul, a arătat felul cum se anchetează la această Direcţiune. Arată că tov. anchetatori în unele cazuri se prea avântă, iar în unele cazuri sunt neglijenţi.

Arată că controlul a luat ultima lună de muncă, ţinând cont de tovarăşii [care] au fost prezenţi la serviciu. În felul acesta s-a putut constata că în ultimul timp nu s-a muncit în suficientă măsură. Mai arată că nu a fost aleasă luna în care s-a muncit mai puţin.

Privind problema poliţistă, arată ca aceasta să fie clarificată, să se strângă material prin restul poliţiştilor.

Modul în care s-a dus munca de anchetă nu este corespunzătoare pentru faptul că planurile de anchetă au fost întocmite formal şi nu au fost folosite în anchetă şi în felul acesta în unele cazuri s-a dat chiar posibilitate reţinutului să nege faptele. Cu toate că privind întocmirea planului de anchetă s-au dat instrucţiuni, care [sunt] cunoscute de către toţi tovarăşii, totuşi aceste instrucţiuni nu au fost respectate.

Tov. Lt. KUDOR spune că el cunoaşte schema de organizare a fostei poliţii şi siguranţe, cu care nu este de acord, deoarece dacă ar cunoaşte precis acest lucru, nu ar fi spus[2] întrebările neclare şi fără înţeles ca reţinutul să-l încurce în cursul anchetei.

Arată ca chestionarul să fie respectat în măsură cum reiese din răspunsurile date de anchetat. Întrebările să nu fie puse formal.

Arestări premature: trebuie văzut cine vorbeşte din gura ţăranului sărac. Trebuie urmărită, verificată şi descoperită clandestinitatea elementelor arestate.

În legătură cu cazul preotului BENCZE IOSIF, arată că în referat se vorbeşte de afirmaţii care nu rezultă din material, acesta să fie un avertisment ca în viitor să nu se mai facă. S-a propus ca materialul să fie verificat şi după aceasta să treacă numai la arestarea lui. De ce nu s-a raportat situaţia reală?

Arată că nu este just să se arunce lipsurile asupra tovarăşilor care nu sunt aici. Spune că tov. Cpt. VODĂ a fost transferat de aici pentru faptul că nu cunoaşte deloc limba maghiară.

Tov. Maior TOMA arată că este necesar ca să avem maturitate politică să putem lucra. Trebuie studiat materialul de partid ca să fim documentaţi asupra acţiunilor duse în jurul nostru.

Cauza principală este lipsa de control şi sprijin, care dacă s-ar fi făcut în mod organizat era mult mai bine. Lipsa Dir. 8 este că putea să vină în ajutor mai din timp. Noi vrem să îmbunătăţim munca. Ancheta trebuie să fie obiectivă şi cinstită şi trebuie consultată cu conducerea. Tov. Lt.Maj. MOCANU să analizeze mai bine lipsurile. Rezultatele depind de felul cum este organizată şi sprijinită ancheta. Instrucţiuni sunt, dar controlul este necesar din partea conducerii Direcţiei.

[1] Corect: vină
[2] Corect: pus

Arată că la acest serviciu şefii de birouri nu şi-au trăit viaţa lor cum ar trebui. Ei trebuie prima dată să ajute anchetatorii. Şefii de birouri nu au ştiut ce îndatoriri au. Au muncit în sensul de anchetă, însă au muncit prost practic. Anchetatorii şefii de birouri iau elementele principale în anchetă şi numai în probleme cu totul deosebit de importante se deplasează pe teren. Anchetatorii şi ei au răspunderea asupra problemelor să nu [se] lase influenţaţi de nimeni.

Şeful Serviciului 8 şi şefii de birouri să lucreze împreună efectiv cu anchetatorii, chiar şi tov. Director să participe în probleme principale, să [se] convingă de stare de fapt, şi să dea ajutor practic.

Chestionarele se desfiinţează, tovarăşii să vină cu obiectivele respective în planul de anchetă.

Arată că trebuie respectată legalitatea populară. Dacă ordinele nu sunt respectate, ne facem duşmani în loc să mobilizăm în jurul nostru populaţia. Trebuie să avem discernământul politic, întotdeauna trebuie văzut că de unde izvorăsc problemele.

Când, cu ocazia arestării se găsesc materiale corpuri delicte, acestea trebuiesc trecute în procesul-verbal de percheziţie, unde respectivul recunoaşte că s-au găsit la el. Iar pe urmă se lămureşte prin anchetă că de unde provin, pentru ce foloseşte, se fotografiază etc. Este necesar să se facă anchetă pe baza materialului găsit.

Problema colaborării între Serv. informativ-operative să rămână clară, nu este bine să participe la anchetă lucrătorul operativ.

În legătură cu agentura de cameră, arată că ei sunt mâinile şi picioarele noastre şi trebuie să lucrăm cu ei priceput şi organizat.

Tov. Lt.Maj. MOCANU trebuie să gândească mult asupra lipsurilor, să [le] recunoască şi să îmbunătăţească munca. Dacă nu recunoaşte lipsurile, nu avem garanţia că se va îmbunătăţi munca. Întotdeauna trebuie arătată realitatea în mod deschis şi putem face mare cotitură în munca noastră. De altfel, noi comuniştii, nu putem fi mulţumiţi niciodată cu rezultatele.

Tov. Lt.Col. KOVÁCS MIHAI, şeful Direcţiei Regionale, în concluzie arată că rezultatul şi lipsurile stabilite sunt obiective şi juste pentru care noi ne facem de vină. Ordinele nu au fost puse în practică complet. S-a mulţumit numai că ordinele au fost prelucrate în cadrul aparatului operativ şi S. 8, nu a cerut să prelucreze, să studieze, să seminarizeze ordinele privind ancheta.

Problema poliţistă este o problemă specială, mare, sunt lucruri foarte importante şi formează o parte din istoria P.C.R. În unele cazuri s-a tărăgănat ancheta şi s-a lucrat superficial.

Arată [că atunci] când s-a interesat de cazarea poliţiştilor, tov. Lt.Maj. MOCANU a raportat că se face bine şi acuma rezultă că s-a deconspirat munca. Oare cel care a funcţionat în cadrul poliţiei maghiare nu acelaş[i] scop a avut ca şi cel [care] a funcţionat în poliţia română şi aceştia fiind cazaţi în aceeaşi cameră au avut posibilitatea de a discuta împreună înainte de judecare, ba mai mult, unul dintre ei era condamnat la 15 ani şi prin aceasta s-a deconspirat munca.

Arată ma departe că la starea actuală au contribuit şi Serviciile informative, deoarece o acţiune informativă trebuie să ţină 6 luni de zile, în care timp dacă nu [se] confirmă, nu se poate presa S. 8 ca respectivul să fie arestat, ca peste câteva zile să fie pus în libertate. Asta înseamnă arestări abuzive. Astfel de cazuri au fost la noi din lipsa Serv. informativ-operative, care nu duc o muncă calificată. Dă dovadă de mare slăbiciune din partea cadrelor noastre, care n-au respectat ordinul dat în cazul preoţilor respectivi. Iar din discuţiile până în prezent încă nu a rezultat cine se face vinovat S. 8 sau S. 3, de ce tovarăşii fug de răspundere. Cea mai mare vină o poartă tov. Lt.Maj. MOCANU I. Nu trebuie interpretate greşit instrucţiunile şi ordinele.

Componenţa arestaţilor a arătat că am lucrat, însă calitatea muncii noastre nu este corespunzătoare. Oamenii nu se instruiesc şi cele învăţate nu se pun în practică, cum a fost cazul cu tov. Lt. KUDOR şi Lt. FÁBIÁN, care au pus întrebări uşuratice şi negândite. Se mai folosesc anumite expresii care nu sunt justiţiabile. Trebuiesc studiate ordinele instructive şi [...] aplicate întocmai.

Toate controalele au fost valoroase că am învăţat din ele. Datoria noastră este ca să analizăm lipsurile şi să luăm măsuri de îndreptare pentru viitor. Trebuie să arate tovarăşii în mod curajos lipsurile, deoarece aceasta contribuie la îmbunătăţirea muncii.

Crede că toţi au învăţat din lipsurile [arătate] şi în viitor nu vor mai exista şi vom remedia şi celelalte lipsuri despre care nu s-a vorbit. Nu sunt probleme ce nu se pot rezolva. Serviciul Cadre să ieie măsuri, să facă propuneri dintre tovarăşii merituoşi să fie avansaţi excepţional, premiaţi, decoraţi, iar în caz de abatere să ia măsuri de sancţionare.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 41, f. 118 -128.

340.

1955 septembrie 21, Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: raport privind implicarea într-un accident rutier a unui subofiţer de securitate.

SECŢIA RAIONALĂ M.A.I. TG. SECUIESC

Nr. 193.522 Cab. din
21 septembrie 1955

STRICT SECRET
Exp.nr. 2

Către,
M.A.I. DIRECŢIA REGIONALĂ AUT. MAGHIARĂ

Raportez următoarele:

În cursul zilei de 20 Septembrie 1955, la orele 16,30, în drum de la Tg. Secuiesc spre com. Dalnic, la o depărtare de 9 km de oraşul Tg. Secuiesc, motocicleta Nr. 75748 Tg.-Mureş, aparţinând acestei Secţii Raionale, condusă de tov. Serg.Maj. DICU TEODOR, conducător auto la această Secţie Raională, a fost lovită de autoturismul Nr. 105, aparţinând Com. Regional P.M.R.

Tg.-Mureş, în urma cărui fapt degetul inelar de pe mâna stângă a tov. Serg.Maj. DICU TEODOR a fost fracturat, iar motocicleta, în urma loviturii primite de la aripa din spate a autoturismului, a suferit o mică lovitură în roata din ataş şi bujia spartă de la blocul stâng al motorului şi ghidonul puţin strâmb din partea stânga.

Cauzele accidentului au fost că în faţa autoturismului a fost o căruţă ţărănească, pe care nu avea dreptul conform legilor circulaţiei să ocolească autoturismul, ci prioritate în trecere am avut noi, iar pe de altă parte că s-a provocat accidentul este şi acel fapt că autoturismul 105 Tg.-Mureş, în momentul accidentului nu a fost condus de conducătorul auto WEER IULIU, care are în dotare autoturismul, ci de numitul PINKÁSZ MAISZTER, ziarist, reporter la „Vörös Zászló" din Tg.-Mureş.

Starea sănătăţii Serg.Maj. DICU TEODOR este favorabilă, din declaraţia medicului chirurg LÖRINCZ ŞTEFAN, rezultă că sunt speranţe ca degetul inelar fracturat să se vindece, fără a se tăia, însă pentru a fi la tratament şi a da injecţii de penicilină tov. Serg.Maj. DICU TEODOR temporar trebuie să stea cca. 8-9 zile la spital.

Pentru provocarea accidentului nu este vinovat tov. Serg.Maj. DICU TEODOR, ci cei menţionaţi mai sus, care au fugit din faţa locului şi numai după cca. 3 ore de la accident cond. s-a prezentat la Miliţia Raională Tg. Secuiesc, recunoscând fapta săvârşită şi lipsurile, că fără nici o scuză vinovaţi pentru accident sunt ei şi au cerut ca tov. Serg.Maj. DICU TEODOR să împace, plătind despăgubirile provocate, fără ca acest fapt să aibă un curs în Justiţie.

Lt. Both Francisc

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 1696, f. 121-122.

341.

1955 octombrie 18, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: caracterizarea locotenentului de securitate Kudor Tiberiu.

18 octombrie 1955

CARACTERIZARE

Lt. KUDOR TIBERIU
anchetator prim

Lucrează în munca de anchetă de la 15 iulie 1954, în care timp a reuşit numai în foarte mică măsură să-şi însuşească munca de anchetă cu toate că are la bază studiile terminate la Facultatea de înalte ştiinţe juridice din Cluj.

În timpul anchetei nu este combativ, nu are continuitate în anchetă, se orientează şi se descurcă greu, în unele cazuri din cauza lipsei de combativitate se lasă dus de către arestaţi şi scrie lucruri în procesele-verbale pe care i le spune arestatul, fără a-şi da seama că arestatul spune acele lucruri pentru a se apăra în anchetă şi a-şi ascunde faptele lui. Astfel de cazuri au fost şi în ancheta iehoviştilor şi a poliţiştilor.

Procesele-verbale de interogatoriu pe care le întocmeşte sunt de slabă calitate. Este o fire copilăroasă şi pasivă. Faţă de studiile pe care le are la bază dă rezultate slabe în muncă, fapt ce a fost constatat şi de către Echipa de control a Dir. 8-a, care a fost la noi în luna septembrie a.c.

Atunci când este trimis pe teren se orientează greu, aduce declaraţii slabe, fără nici un înţeles, iar în ultimul timp, în urma cererii sale pe care a făcut-o ca să fie trecut din cadrele M.A.I. la Tribunalul Militar pentru Unităţile M.A.I., s-a putut observa o delăsare şi mai mare din partea lui.

Nu este vigilent, din care cauză cu ocazia deplasării sale pe teren pentru a strânge declaraţii în legătură cu lotul de poliţişti pe care avem în anchetă, a dormit în tren, lăsându-şi servieta pe poliţă cu o serie de declaraţii în ea, care a fost furată de către indivizi necunoscuţi.

Noi credem că rezultatele slabe pe care le are în munca profesională se datoresc faptului că nu este mulţumit cu munca de securitate, din care cauză lucrează fără interes.

Faţă de rezultatele slabe ce le-a acumulat în munca profesională până în prezent şi faţă de abaterile pe care le-a avut în ultimul timp, am propus ca să fie scos din cadrele M.A.I. şi să fie repartizat la o muncă unde este capabil.

Şeful Serviciului
Lt.Maj. Mocanu Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 476, f. 11.

342.

1955 octombrie 21, Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: raport privind munca informativă cu privire la supravegherea foştilor membri ai partidelor burgheze.

SECŢIA RAIONALĂ M.A.I. TG. SECUIESC

Nr. 320/193.784 din
21 octombrie 1955

STRICT SECRET
Exp.nr. 2

Către,
DIRECȚIA REGIONALĂ MA.I. REG. AUT. MAGHIARĂ

La ordinul Dvs. Nr. 320/33.689 din 17 octombrie a.c. cu privire la elementele ce au făcut parte din vechile partide burgheze P.N.L., P.N.Ț., raportăm următoarele:

Până în prezent, în raza Raionului Tg. Secuiesc, pe linia problemei P.N.Ț.-Maniu au fost identificate şi trecute în evidență în obiectiv 43 elemente, dintre care 18 elemente au fost luate în evidență în cursul anului 1954, iar 25 elemente în cursul anului 1955. Dintre [cele] 43 elemente au fost conducători comunali 10 elemente, iar 3 elemente simpli membri.

Elementele luate în evidență sunt urmărite de un număr de 3 informatori necalificați, pe bază de dosare obiectiv.

AGENTURA

În problema P.N.Ț.-Maniu avem 3 informatori necalificați, cu 2 informatori ține legătura Lt. ORBÁN FRANCISC, iar cu 1 informator ține legătura Lt. VODĂ TEODOR.

Lt. VODĂ TEODOR are una casă de întâlnire în or. Covasna, înregistrată sub nr. 2563.

Asupra elementelor mai sus arătate, în cursul anului 1955 nu s-a deschis dosar de acțiune de grup sau individual sau de verificare întrucât nu am avut material necesar.

ABANDONĂRI

În cursul anului 1955 au fost abandonați un număr de 3 informatori necalificați, după cum urmează:

Lt. BUDAI FRANCISC a abandonat pe informatorul necalificat cu numele conspirativ „VLAD PETRICĂ”, care a posedat dos. personal nr. 761.

Lt. VODĂ TEODOR a abandonat pe informatorul necalificat „ILIE BRÂNCUŞ”, care a posedat dos. personal nr. 725 şi pe informatorul necalificat „BRANCONER”, care a posedat dos. personal nr. 790.

Lt. BOTH FRANCISC a abandonat pe informatorul calificat cu nume conspirativ de „SAMURACHE IOAN”, care a posedat dos. personal nr. 1933, pentru faptul că unele note informative furnizate de el au fost scrise de soție, lucru care s-a stabilit şi de expert grafologic, iar cazul a fost raportat cu raportul nostru nr. 192.609 din 4 august 1955.

Lt. BOTH FRANCISC a abandonat şi o casă de întâlnire, care a fost înregistrat sub nr. 1944.

La data de 23 aprilie 1955 a fost abandonată una casă de întâlnire în orașul Tg. Secuiesc, înregistrat sub nr. 2534, de fostul sectorist al orașului Tg. Secuiesc.

Concentrarea elementelor foste membre P.N.Ț.-Maniu se poate arăta în orașul Covasna, satul Voineşti, unde sunt identificate 35 de elemente, 7 elemente în comuna Zăbala, iar 1 element în Tg. Secuiesc.

Pentru a cunoaşte activitatea acestor elemente şi în special în orașul Covasna, satul Voineşti, este necesar ca informatorii existenți să fie dirijați în problema de mai sus, de a recruta noi informatori calificați care să semnaleze activitatea elementelor din această problemă.

Totodată, conducerea Secției Raionale trebuie să dea un sprijin real lucrătorilor operativi [...] pentru a putea îndeplini sarcinile.

PROBLEMA P.N.L.

În raza Raionului Tg. Secuiesc în cursul anului 1954 au fost luați în evidență pe obiectiv un număr de 9 elemente, în cursul anului 1955, 43 elemente, în total 52 de elemente ce au făcut partea din Partidul Național Liberal Brătianu.

Din acest număr de 52 elemente, 10 elemente au fost conducători comunali.

Concentrarea acestor elemente este după cum urmează: 18 elemente în or. Covasna, 10 elemente în com. Dalnic, 10 elemente în com. Mărtineni, 5 elemente în com. Zăbala, 4 elemente în com. Lemnia, 2 elemente în com. Ojdula, 1 element în com. Turia, 1 element în or. Tg. Secuiesc, 1 element în com. Brețcu.

Aceste elemente sunt urmărite cu doi informatori calificați şi de alți informatori din alte probleme, care [sunt] dirijați şi în vederea urmăririi foştilor membri P.N.Ț.

AGENTURA

În această problemă avem doi informatori necalificați care țin legătura cu Lt. SZABÓ ALEXANDRU şi Lt. VODĂ TEODOR.

Informatori calificați şi case de întâlnire în această problemă nu avem.

Trebuie să menționăm că elementele din această problemă sunt urmărite şi de alți informatori, care sunt recrutați în alte probleme de securitate.

Dosare de acțiune individuală, grup sau de verificare nu avem deschise.

În concluzie, putem arăta că agentura existentă în această problemă este insuficientă pentru a urmări activitatea elementelor din această categorie, pentru care fapt este necesar ca să fie recrutate elemente corespunzătoare care să ne semnaleze acțiunile, manifestările acestor elemente.

Conducerea Secției Raionale trebuie să sprijină îndeaproape pe lucrătorii operativi din cadrul secției în vederea ducerii la îndeplinire a sarcinilor.

PARTIDUL NAȚIUNII

În cursul anului 1955 au fost identificate şi luate în evidență un număr de 8 elemente foste membre simple ale acestui partid, care domiciliază în comuna Poian, Rai. Tg. Secuiesc.

În această problemă nu avem recrutat nici un element, nu avem deschis dosar de acțiune individuală, de grup sau verificare.

P. CUZA-GOGA

În această problemă, în cursul anului 1954 au fost luate în evidență 3 elemente, iar în cursul anului 1955, 1 element, în total 4 elemente, care domiciliază în comuna Lemnia, Rai. Tg. Secuiesc.

Activitatea acestor elemente este urmărită de informatorii recrutați în alte probleme de securitate.

Dosare de acțiune de grup, individuale sau de verificare nu avem deschise.

Șeful Secției Raionale
Lt. Both Francisc Lt. Orbán Francisc

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1697, f. 272-274.

343.

1955 octombrie 25, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: precizare privind ținerea cursului pregătitor de cultură generală pentru ofițeri.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Serviciul Cadre
Nr. 7/72874
din 25 oct. 1955

Către,
SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TG.-MUREŞ

În urma controalelor efectuate s-au constatat lipsuri serioase în organizarea desfăşurării cursului de pregătire de cultură generală a ofițerilor din cadrul secțiilor raionale M.A.I. ale Regiunii Autonome Maghiare, lipsuri care sunt în dauna muncii profesionale.

Astfel de lipsuri sunt că unele raioane au organizat consultații în timpul orelor de serviciu, la altele s-au organizat consultații în zilele din mijlocul săptămânii, când sectoristul trebuie să fie pe teren etc.

Pentru remedierea acestor lipsuri revenim la ordinul nostru nr. 7/72190, din 8 sept. a.c., şi precizăm următoarele chestiuni:

Consultațiile se pot organiza numai în afara orelor de serviciu, în timpul liber, deci sâmbătă după-masa şi marți după-masa. În afară de aceste două zile se pot organiza ore şi duminica, înainte de masă, dacă toți ofițerii cad de cuviință.

În cazul când nu se poate organiza o consultație colectivă din cauza numărului redus de ofițeri pentru clasa respectivă, atunci cu ajutorul secției de învățământ îşi vor angaja unul sau doi profesori capabili de a-i pregăti pentru examene, aceasta tot în timpul liber.

Se interzice participarea la consultații în uniformă M.A.I.

Veți raporta felul în care ați organizat acest curs, în lumina prezentului ordin.

Șeful Direcției Regionale Șeful Serviciului
Lt.Colonel Kovács Mihail Cpt. Cozma Iosif

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 480, f. 46.

344.

1955 decembrie 15. Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: proces-verbal întocmit cu ocazia controlului efectuat de ofițeri ai D.R. privind dosarele personale ale informatorilor şi dosarele de acțiune informativă operativă.

Văzut:
ŞEFUL DIR. REG. M.A.I. AUT.MAGH.
Lt.Colonel KOVÁCS MIHAI

PROCES-VERBAL
încheiat azi 15 decembrie 1955 la Secția Raională M.A.I. Tg.-Mureş

Subsemnatul Lt.Maj. Réthi Albert, şeful Secției „C”, asistat de Cpt. Moldovan Ioan, locțiitorul şefului Secției „C”, din cadrul Dir. Reg. M.A.I. Aut. Maghiară, în zilele de 14 şi 15 decembrie 1955, am efectuat control asupra integrității dosarelor personale ale informatorilor, precum şi ale dosarelor de acțiune informativă operativă.

Secția Raională M.A.I. Tg.-Mureş, la data de 30 Nov. 1955, conform evidenței Secției „C”, are 10 informatori rezidenți, 17 gazde case de întâlnire, 21 inf. calificați, 147 inf. necalificați.

Trecând la verificarea dosarelor personale ale informatorilor, am stabilit că toate sunt păstrate conform prevederilor directivei, adică la locțiitorul şefului Secției Raionale.

Verificând conținutul unora dintre aceste dosare, am stabilit că nu toate conțin piesele necesare prevăzute de directivă, ca de exemplu:

Informatorii „CERCEL”, nr. 1931, şi „SIBIU”, nr. 2311, nu au autobiografia, lista de legături şi ultima caracterizare.

Informatorul „CODREA”, nr. 1792, nu are lista de rudenii, ultima caracterizare, tabelul [cu] ofițerii cu care ține legătura, iar piesele nu sunt cusute conform prevederilor directivei.

La fel, la dosarele informatorilor „SÁNDOR”, nr. 2115, şi „ROZSA”, nr. 2694, nu sunt cusute piesele.

Informatorii „JAVRE”, nr. 1906, şi „BACU”, nr. 1870, nu au lista de rudenii.

Rezidenții „PINTILIE”, nr. 1877, şi „TRĂGACI”, nr. 1832, nu au lista informatorilor cu care țin legătura.

Gazdele caselor de întâlnire „JANCU”[1], nr. 1875, şi „JOLANDA”, nr. 2720, nu au lista ofițerilor şi informatorilor care au acces în casă.

Nu toți informatorii cu antecedente politice dubioase sunt luați în evidența elementelor duşmănoase. De exemplu: informatorul „MĂRGĂRIT”, nr. 1904, a fost P.N.Ț.-ist şi informatorul „PISTA”, nr. 2403, a fost membru în Partidul Reînnoirii Maghiare.

Secția Raională M.A.I. Tg.-Mureş, la data de 30 nov. 1955, are deschise 4 dos. individuale şi 24 dos. de verificare.

Trecând la verificarea acestor dosare, au fost prezentate toate la control.

Este de menționat faptul că, dintre dosarele de verificare, 16 dosare au expirat termenul de şase luni, iar 7 dosare de verificare sunt deschise încă din anul 1954.

Verificând dosarele de obiectiv nr. 122 şi nr. 153, am constatat că dosarele sunt întocmite conform prevederilor directivei.

Pentru crearea unei evidențe uniforme a capitolului II şi IV, am arătat practic cum se formează aceste capitole pe lângă dosarul de obiectiv sau problemă şi, totodată, am arătat cum trebuie completate rubricile pe tabelul fişe de suspecți, după înțelesul imprimatului.

Fişele, atât ale rețelei informative, cât şi ale elementelor duşmănoase sunt păstrate în ordine alfabetică, în afară de fişele elementelor cărora li s-au deschis dosare de acțiune informativă, care sunt păstrate separat, ceea ce am arătat că nu este reglementar, deoarece şi aceste fişe trebuiesc intercalate între fişele elementelor duşmănoase.

Pentru remedierea celor constatate mai sus, propunem următoarele:

1. Toate dosarele de informatori să fie completate cu piesele care lipsesc şi să fie cusute conform prevederilor directivei, până la data de 15 ianuarie 1956.

2. Toți informatorii cu antecedente politice şi cei asupra cărora este material compromițător neîndoielnic să fie luați în evidența elementelor duşmănoase, conform prevederilor directivei, până la data de 15 ianuarie 1956.

3. Toate dosarele de verificare ale căror termen de şase luni a expirat şi care nu au materiale pentru a putea fi continuată acțiunea, să fie închise până la data de 30 dec. 1955.

4. Dosarelor de obiectiv sau problemă să le fie aranjat capitolul II şi IV, după modelul arătat cu ocazia efectuării controlului, până la data de 15 februarie 1956.

5. Fişele elementelor duşmănoase cărora li s-au deschis dosare de acțiune informativă, să fie intercalate între celelalte fişe ale elementelor duşmănoase, până la data de 30 decembrie 1955.

Drept pentru care am dresat prezentul proces-verbal în două exemplare, dintre care unul s-a predat tov. Cpt. Friedmann Alexandru, şeful Secției Raionale M.A.I. Tg.-Mureş, iar unul rămâne la Secția „C”.

Şeful Secției „C”
Lt.Maj. Réthi Albert

Şeful Secției Raionale
Căpitan Friedmann Alexandru

Locț. Şef Secție „C”
Căpitan Moldovan Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 480, f. 110-112.

345.

1955 decembrie 31. Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport de activitate a Serviciului de Anchetă, pe perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 1955.

RAPORT DE ACTIVITATE
a Serviciului de anchetă pe perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 1955.

În cursul anului 1955, Serviciul de Anchetă din cadrul aceste direcțiuni M.A.I. a avut în cercetare un număr de 150 elemente arestate pentru diferite infracțiuni contrarevoluționare după cum rezultă:

Organizații contrarevoluționare /iehovistă/	35
Agitații cu caracter duşmănos	23
Terorism local	5
Sabotaj industrial	4
Autori de manifeste	3

[1] Posibil: Iancu

Banditism politic	2
Transfer ilegal de valută	2
Crime împotriva păcii şi umanităţii	73
Alte categorii	3

Dintre acestea, pe bază de acţiune informativă au fost arestate un număr de 22 elemente, rezultaţi din anchetă 22 elemente, pe bază de denunţ 25 şi un număr de 73 poliţişti primiţi de la M.A.I.

În urma cercetării arestaţilor arătaţi mai sus, au fost trimise procuraturii pentru deferirea în justiţie un număr de 124 elemente, dintre care până în prezent au fost condamnate la diferite pedepse 75, iar un număr de 15 elemente sunt în curs de judecată. În urma Decretului de amnistiere nr. 421, din 24 septembrie 1955, au fost amnistiate un număr de 16 elemente, un număr de 11 au fost achitate în instanţă, iar 7 elemente clasate de Procuratură.

Restul de arestaţi au fost soluţionaţi în felul următor: 14 cazuri au fost înaintate de noi la M.A.I. cu propunerea de a fi puşi în libertate, aceştia fiind dintre aceia care au făcut parte din poliţia burghezo-moşierească şi nu au avut probe suficiente şi care au fost aprobate. Restul elementelor au fost transferate la alte regiuni şi organelor de Miliţie din regiunea noastră.

Menţionăm că elementele care au fost achitate de instanţă, clasate de Procuratură şi puse în libertate de noi cu aprobarea Ministerului, au făcut parte din poliţie şi asupra acestor poliţişti nu au existat nici un material compromiţător sau foarte puţin, aceştia fiind arestaţi pe baza unui ordin general din anii 1948-1952.

Făcând o comparaţie faţă de anul 1954, se poate constata că atât munca de anchetă, cât şi [cea] informativ-operativă a avut rezultate mai bune în anul 1955, aceasta în primul rând reieşind din numărul mare de arestaţi ce au fost cercetaţi şi deferiţi în justiţie de către Serviciul de Anchetă, respectiv 77 în anul 1954 şi 150 în anul 1955, în al doilea rând, pe linie informativă, faţă de elementele ce au fost arestate în 1954 pe bază de acţiune informativă, şi care au fost în număr de 10, numărul acestora a crescut în anul 1955 la 22 elemente, ceea ce dovedeşte îmbunătăţirea într-o oarecare măsură a acestor sectoare.

Cazurile mai importante anchetate în anul 1955 au fost elementele arestate în cadrul organizaţiei contrarevoluţionare „Martorii lui Iehova", lotul de foşti poliţişti care au funcţionat la fostul Inspectorat de Siguranţă burghezo-moşierească din Chişinău, precum şi cazul preotului BENCZE IOSIF.

Ca o parte pozitivă a anchetei în cazurile arătate mai sus a fost aceea că s-a dus o muncă calificată şi perseverentă care a făcut să avem o serie de rezultate reieşite direct din anchetă. Astfel, în urma reţinerii accidentale a individului MOCANU DAMIAN, s-a stabilit că este „pionier special iehovist" şi fugar de câţiva ani, precum şi legăturile lui de organizaţie atât în sus, cât şi în jos, în urma căror depoziţii s-a putut trece la arestarea conducătorilor fugari iehovişti MAKAI MIHAI, NÉMETI IOAN, CSERGEDI BÉLA, SEBESTYÉN CAROL şi alţi conducători, ca servi de unităţi mari, de circuit, grupă etc.

Prin buna organizare a anchetei în problema iehovistă, s-a reuşit să se descopere la servul de unitate mare TEKERES ANDREI, 2 arme mitralieră şi 10 cartuşe, cu care acesta făcea braconaj şi prin care s-a reuşit în instanţă a compromite organizaţia contrarevoluţionară iehovistă faţă de populaţie, întrucât propaganda acestora era de a nu pune mâna pe armă, fapt ce s-a dovedit a fi o minciună, întrucât chiar conducătorul lor a avut ascunse arme şi muniţii.

Tot la sus-numitul s-a mai găsit o maşină de scris nouă, marca Triumpf, folosită de iehovişti pentru multiplicarea materialelor cu caracter duşmănos.

Din anchetarea pionierului special MAKAI MIHAI, a reieşit din anchetă că acesta, împreună cu superiorul său SABĂU IOAN /fugar, nearestat/, avea legătură cu organizaţia „Martorii lui Iehova" din Budapesta, prin care căutau să facă legătură cu organizaţia „Martorilor lui Iehova" din Berna.

La fel s-a reuşit să se cunoască toată schema de organizare a organizaţiei „Martorilor [lui] Iehova" din cadrul regiunii noastre, casele de întâlnire şi materialele de propagandă iehovistă ce au fost găsite cu ocazia percheziţiilor domiciliare şi ridicate.

În anchetă s-au stabilit probleme importante, ca aceea că majoritatea conducătorilor iehovişti sunt fugari, deţin acte de identitate false, iar pentru o şi mai mare conspirare îşi dau nume conspirative şi li se fixează sectoare de activitate în diferite localităţi unde nu sunt cunoscuţi. De asemeni, ajutorul strâns de la iehovişti este întrebuinţat pentru subvenţionarea organizaţiei şi pentru ajutorarea familiilor celor arestaţi pentru activitate iehovistă.

O problemă foarte importantă a fost aceea că s-a stabilit că, în cursul lunii ianuarie 1955, organizaţia a primit mai multe materiale de propagandă contrarevoluţionară, editate în S.U.A. şi în Berna, în care sub diferite citate biblice mistice se instiga direct la nesupunere faţă de legile Guvernului R.P.R., faţă de forma de guvernământ din R.P.R. etc.

În problema poliţistă, deşi acesta era o nouă ramură de activitate pentru anchetatorii din cadrul serviciului, totuşi s-a reuşit a se efectua o anchetă de bună calitate, obţinându-se o serie de rezultate bune. Semnificativ în această problemă a fost aceea că majoritatea poliţiştilor nu aveau material compromiţător care să constituie o bază în începerea anchetei şi aceste materiale trebuiau culese de către anchetatori de la diferiţi poliţişti şi unii cetăţeni din tot cuprinsul ţării.

Pe lângă aceasta, problema cea mai dificilă a fost aceea că majoritatea lor şi-au desfăşurat activitatea criminală pe teritoriul sovietic, iar elementele revoluţionare urmărite de ei nu puteau fi audiate, din care motiv ancheta trebuia să [se] folosească doar de mărturiile arestaţilor /coacuzaţilor/.

Cu toate acestea, s-a reuşit a se stabili în anchetă, prin perseverenţă în muncă, o serie de acţiuni criminale ale acestora, ca descoperirea şi arestarea de către personalul ce încadra Inspectoratul de Siguranţă Chişinău a peste 200 de propagandişti şi agitatori ai Partidului Comunist care-şi desfăşurau activitatea în Basarabia. La fel, au descoperit şi arestat peste 40 de organizaţii comuniste şi muncitoreşti şi un număr mare de curieri ai Partidului Comunist Bolşevic al Uniunii Sovietice ce veneau cu instrucţiuni pentru organizaţiile comuniste din Basarabia. Toţi aceştia au fost maltrataţi în mod bestial de către organele fostei siguranţe şi un mare număr dintre ei condamnaţi la moarte.

Un fapt important reieşit în anchetă a fost împuşcarea în anul 1922 de către Siguranţa din Chişinău, sub conducerea fostului inspector HUSĂRESCU ZAHARIA, a cunoscuţilor comunişti PAVEL TOACENCO, TAMARA CRUCIOV, HAIA TOPOROVSCAIA etc.

La fel, a mai reieşit înăbuşirea în sânge a răscoalei ţăranilor din Tatar-Bunar din anul 1924, unde au fost împuşcaţi peste 300 de oameni şi arestaţi peste 600, care au fost maltrataţi şi înaintaţi Consiliului de Război.

Tot acest inspectorat organizează un grup de terorişti pe care, împreună cu comandantul militar, îi trimite pe teritoriul Uniunii Sovietice, unde efectuează o serie de crime şi devastări.

Cazurile importante reieşite din anchetarea poliţiştilor au fost raportate direct Tovarăşului Ministru, acesta constituind un document istoric asupra luptei ilegale a Partidului Comunist din Basarabia şi atrocităţile săvârşite de organele siguranţei.

Un alt caz important rezultat din anchetă a fost acel al dezertorului KOLCZA ŞTEFAN, asupra căruia nu exista ca fapte şi material justiţiabil decât dezertarea lui din armată. În anchetarea lui însă, în care s-au întrebuinţat metode ştiinţifice, s-a reuşit să se stabilească că preotul reformat din comuna Zălan, BENCZE IOSIF, i-a dat acestuia un număr de 4 grenade de mână, pentru a le arunca în sala de şedinţă a G.A.C.-ului în timpul adunării colectiviştilor, pentru a provoca crime şi panică în rândul colectiviştilor şi a acelora care şi-ar mai exprima dorinţa de a intra în colectiv. În urma acestor depoziţii s-a trecut la arestarea preotului, care în anchetă a recunoscut aceste probleme, cât şi aceea că în Raionul Sft. Gheorghe preoţii reformaţi, în frunte cu protopopul SZÁSZ TIBERIU, duc o activitate organizată, duşmănoasă împotriva statului nostru şi lansează o serie de zvonuri alarmiste de la posturile de radio imperialiste având ca prim scop destrămarea G.A.C.-urilor şi împiedicarea înfiinţării de noi G.A.C.-uri.

La aceste rezultate bune, cât şi în anchetarea celorlalte probleme ce au fost efectuate în cursul anului, o contribuţie de seamă a avut-o buna organizare şi dirijare a agenturii de cameră, care dirijată fiind a dat o serie de probleme noi, ce nu erau cunoscute atât pe linie informativă, cât şi în anchetă, ca dosire de armament, legături ale arestaţilor, materiale de propagandă duşmănoase ascunse etc.

La realizarea acestor rezultate pozitive în cadrul serviciului au contribuit prin efortul depus toţi anchetatorii, evidenţiindu-se în mod deosebit tov. Cpt. BIHARI EMERIC, în problema iehovistă şi Lt. Maj. VESMAŞ GHEORGHE, în problema poliţistă, pentru care fapte aceşti doi tovarăşi au fost şi premiaţi pentru munca depusă.

Cu toate aceste rezultate pozitive obţinute în cursul anului 1955, în munca de anchetă au existat însă şi o serie de lipsuri şi, ceea ce este mai grav, abateri de la respectarea legalităţii populare, care constituie baza muncii unui serviciu de anchetă.

Nerespectarea legalităţii populare s-a manifestat în special în arestarea unor elemente fără material compromiţător suficient şi verificat, făcându-se aceasta prematur, fără o prealabilă analiză şi stabilirea concretă a sursei vinovăţiei şi descoperirea principalilor vinovaţi şi instigatori din rândul elementelor duşmănoase regimului. Acesta este cu atât mai grav, că au fost arestate elemente care prin categoria lor socială sunt apropiate regimului nostru, necăutându-se deci principalii vinovaţi.

Astfel, au fost arestaţi ţăranii săraci DAKÓ EMERIC, BÖJTE LUDOVIC, KELEMEN ANA, GÁLFI LADISLAU, ţăran mijlocaş cu 9 copii.

Pe lângă aceasta, în unele cazuri s-au mai folosit şi metode de constrângere, lucru cu totul nepermis în practica muncii ştiinţifice de anchetă, şi aceasta este cu atât mai grav deoarece anchetatorul a căutat calea cea mai uşoară în stabilirea vinovăţiei învinuitului, în loc să găsească metode ştiinţifice de demascare a activităţii infractorilor.

O altă lipsă în cursul anului 1955 în munca de anchetă a fost şi nerespectarea în unele cazuri a ordinelor Ministerului, cum a fost în problema preoţilor NAGYOBB PETRU şi SZAKÁGY[1] GÉZA unde, deşi aveam ordin de a nu se trece la arestare până când nu se face o verificare serioasă pe teren, de către un anchetator priceput, a materialului compromiţător al acestora, totuşi conducerea serviciului a aprobat arestarea acestora, deci nu a respectat ordinul menţionat.

În anchetarea foştilor poliţişti am avut, de asemenea, o lipsă principală încă de la început, manifestată prin aceea că nu s-a organizat bine procesul de anchetare a acestora, luându-se în anchetă prima dată elementele care aveau material compromiţător, care era sigur că vor fi condamnaţi de justiţie, lăsându-se astfel în urmă elementele fără material, care în mod normal trebuiau puse în libertate, însă din cauza acestei proaste organizări a muncii, aceştia au mai stat arestaţi preventiv încă câteva luni, nesoluţionându-se situaţia în cel mai scurt timp.

Această lipsă se datoreşte necontrolului în muncă, care trebuia făcută de către şeful de serviciu şi şefii de birouri, din care cauză s-a dus şi o muncă neplanificată, neîntocmindu-se planuri de anchetă în toate cazurile sau întocmindu-se formal, adică nu erau continuate pentru a constitui un îndreptar şi ajutor în munca anchetatorului. Tot lipsa de control a dus acolo încât nu s-au respectat orele de anchetă, în urma cărui fapt unii arestaţi au fost audiaţi într-un timp insuficient.

La lipsurile arătate mai sus au contribuit şi serviciile informativ-operative şi aceasta în ceea ce priveşte respectarea legalităţii populare şi prematura arestare a unor elemente, fără a se strânge asupra lor materiale compromiţătoare suficiente sau şi dacă au fost strânse, aceasta s-a făcut într-un mod superficial.

Tocmai în această direcţie se canalizează principala lipsă a organelor informativ-operative, că fac propuneri premature de arestare a unor elemente, la prima lor manifestare duşmănoasă făţişă, fără a mai lua măsuri de supraveghere şi urmărire informativă, pentu a stabili eventualele legături organizate ale acestora şi a se pătrunde în clandestinitatea duşmanului de clasă.

Astfel, la 21 iulie 1955, a fost arestat numitul IZEKUTZ LUDOVIC, profesor, de origine socială chiabur, pentru faptul că într-un singur prilej, când se afla în stare de ebrietate, a avut unele manifestări duşmănoase. Acesta nu a fost încadrat informativ, fiind arestat doar pe baza declaraţiilor unor martori ce se găseau de faţă când acesta s-a manifestat.

De asemeni, numitul KONCZ IULIU, chiabur, a fost arestat la data de 28 martie 1955, tot pentru unele manifestări duşmănoase faţă de câţiva cetăţeni, şi în asemenea situaţii au fost şi alte cazuri.

Aceasta explică în parte de ce se fac numeroase arestări de elemente izolate şi nu se descoperă organizaţiile contrarevoluţionare ce activează în raza Regiunii Autonome Maghiare.

Un caz şi mai evident a fost arestarea la data de 27 iulie 1955, a numitului TÖZSÉR EMERIC, pentru faptul că în noaptea de 10 iulie 1955 l-a bătut pe CSIKI GÁSPÁR, secretarul organizaţiei de bază din comuna Satu-Mare, Raionul Odorhei. Cercetările însă stabilesc că bătaia a fost reciprocă şi că la mijloc nu este vorba de un act de teroare şi ca atare respectivul a trebuit

[1] Szakács Géza; **Doc. 338**

să fie pus în libertate. Acesta dovedeşte tot neverificarea în mod just la faţa locului a faptului întâmplat, prin arestarea lui efectuându-se o ilegalitate.

La fel, la data de 16 iulie a.c., a fost arestat numitul SÁNTHA GHEORGHE, tatăl fugarului MATHEI[1] GHEORGHE, împotriva căruia existau informaţii neverificate că ar cunoaşte locul unde se află fiul său, neputându-se însă stabili acest fapt, a fost pus în libertate după ce stătuse arestat timp de 39 de zile. Iar aici o lipsă fundamentală o are şi Serviciul de anchetă, întrucât nu a raportat Direcţiei 8-a despre acest caz.

O altă lipsă a organelor informativ-operative este şi aceea că nu respectă ordinul Nr. 485, din 16 iunie 1955, al Tov. Ministru, în legătură cu studierea şi întocmirea formelor legale de arestare. Astfel, în majoritatea cazurilor, serviciile informative prezintă materialul la Serviciul 8, fără a cunoaşte temeinic conţinutul şi propune să decidă organele de anchetă, care metodă denotă o lipsă de răspundere şi o încălcare gravă a ordinului Tov. Ministru sus arătat, care la punctul 5 ordonă :

„Serviciile operative ale organelor de securitate, înainte de a încheia acţiunea informativă prin arestarea obiectivului, trebuie să întocmească planul de scoatere a agenturii din acţiunea informativă, să emită referatul de arestare şi toate materialele să le prezinte conducerii Serviciului de Anchetă, care le va studia şi-şi va da avizul... în continuare, în cazul când şeful Serviciului de Anchetă nu este de acord cu arestarea, este obligat să întocmească o notă cu explicarea motivelor pentru care el socoteşte arestarea neîntemeiată şi pripită, şi să raporteze după aceasta şefului organului M.A.I.”.

Recomandăm tovarăşilor să studieze acest ordin şi să-l respecte întocmai, întrucât Serviciul de Anchetă nu va mai primi nici un dosar care nu va fi întocmit conform ordinului tovarăşului Ministru.

Se mai semnalează la fel tendinţa unor tovarăşi de a reţine pentru cercetare pe timp de 48 de ore a unor persoane pentru diferite concreţiuni. În această direcţie arătăm că, ordinul Nr. 485 al Tov. Ministru arată că: organele M.A.I. au dreptul să reţină pe presupusul infractor nu mai mult de 24 ore şi numai în cazurile prevăzute în articolul 200 şi 201 pct. 1 până la 9 C.Pr.P.

Din aceasta rezultă că reţinerea unor persoane pentru verificarea materialului informativ este interzisă.

Tot în această direcţie, o lipsă principală este şi a raioanelor şi care constă în faptul că acestea în cazuri de investigări sau manifestări cu caracter duşmănos, se rezumă doar la cercetarea simplă a manifestării sau instigării, fără a analiza şi căuta cauzele acestora, adică esenţa de clasă a acestor manifestări

Astfel, constatându-se unele manifestări ale unor elemente care nu au motive a ne fi duşmani prin categoria lor socială şi care trebuiesc apropiaţi, se iau măsuri imediate de a strânge probe de la martori şi se propune arestarea. Această formă este în contrast cu linia partidului şi cu directivele ministerului, întrucât lovim prin aceasta în alianţă şi creăm noi duşmani în loc să ne îndreptăm atenţia asupra duşmanului de clasă, care foloseşte aceste elemente sărace în scopurile lor mârşave.

Pe lângă această strângere a materialului compromiţător, în diverse cazuri este făcut într-un mod slab, neconcret, procesele-verbale ale martorilor neexprimând împrejurările comiterii infracţiunii, conţinutul concret al acestora, iar unele cazuri sunt redate umflat. În această direcţie, lipsa principală o au şefii de raioane care nu controlează felul cum se iau aceste procese-verbale de interogatoriu ale martorilor şi nu dau indicaţii şi îndrumări practice sectoriştilor asupra felului cum aceştia trebuie să verifice un material.

Cazuri concrete se pot arăta în Raionul Sft. Gheorghe, în cazul arestării lui LOSONCZI GHEORGHE, Raionul Toplița, în cazul lui CRISTEA PETRU şi altele, putându-se arăta în toate raioanele, care au făcut să se deplaseze pe teren pentru verificare atât serviciile informative din cadrul direcţiunii, cât şi Serviciul de Anchetă.

Nici conducerea direcţiunii nu este străină de lipsurile şi unele încălcări ale legalităţii populare petrecute în Serviciul de anchetă, întrucât în dese cazuri tov. Lt.Col. KOVÁCS MIHAI a aprobat o serie de măsuri prin care în fapt s-au încălcat ordinele şi directivele M.A.I., iar pe de altă parte nu s-a preocupat în suficientă măsură de sprijinul efectiv şi permanent ce trebuie să ni-l dea dânsul personal, neparticipând decât în foarte rare cazuri în anchetă.

Arestarea unor ţărani săraci cât şi a unor elemente cu slab material compromiţător, au fost aprobate în dese cazuri de către Tov. Lt.Col. KOVÁCS MIHAI, care nu întotdeauna a studiat temeinic conţinutul acestor materiale.

Lipsurile arătate mai sus au fost constatate şi de către echipa de control a Direcţiei 8-a, care a efectuat controlul muncii de anchetă în luna septembrie 1955.

În urma acestui control şi a măsurilor propuse pentru îmbunătăţirea muncii, Serviciul 8 a trecut la înlăturarea acestor lipsuri, reuşind în mare parte acesta, lucru ce s-a confirmat în muncă, ducându-se o muncă mai dirijată, organizată şi controlată şi ca rezultat a fost acela că anchetele au fost mai calitative şi lângă acesta s-a reuşit a se lichida încă în cursul lunii decembrie 1955 problema poliţistă.

Calitatea muncii rezultă de acolo că, după această dată, dosarele trimise la M.A.I. cu propunerile respective au fost aprobate şi nu s-a făcut nici o obiecţiune.

Ghidându-ne pe viitor după directivele Ministerului şi legile Republicii Populare Române, vom reuşi să lichidăm cu toate lipsurile şi să se ducă o muncă organizată şi de calitate, putând astfel a rezolva toate sarcinile ce ne stau în faţă.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 170, f. 42-50

346.

<1956>, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: plan de muncă pentru sectoarele 6 şi 7, pe perioada 1 ianuarie – 1 aprilie 1956.

[1] Posibil: Matei; **Doc. 338**

M.A.I. SECȚIA RAIONALĂ REGHIN

STRICT SECRET

Se aprobă: Ex. ___

Șeful Secției Raionale

PLAN DE MUNCĂ

Pe perioada 1 ianuarie – 1 aprilie 1956, în cadrul sectoarelor Nr. 6 și 7, în cadrul cărora intră obiectivele: Combinatul Forestier Reghin, S.M.T.-ul, I.R.U.M. și orașul Reghin cu obiectivele mai principale

I. ACȚIUNILE INFORMATIVE ȘI DE VERIFICARE

- Până la data de 30 Ianuarie a.c. se va întocmi un plan de măsuri în cadrul acțiunii de verificare deschisă asupra numitului Urbán Iosif, angajat la I.R.U.M. Reghin, deschis la 17 oct. 1955, până la această dată se vor redacta toate notele inf. și cusute la dosarul de verificare.

- Plan de măsuri în acțiunea de verificare deschisă asupra numitului Hügel Leopold pe trimestru I 1956, deschisă la data de 26 oct. 1955.

- Plan de măsuri pe trimestrul I 1956 în acțiunea individuală deschisă la data de 24 dec. 1954, totodată punerea la punct cu materiale recente[1]. Termen 30 ianuarie 1956.

- Plan de măsuri în acțiunea de verificare deschisă asupra numitului Șimon Vasile, fost legionar, în prezent profesor la Școala pedagogică română din orașul Reghin. Termen 30.I.1956.

- La fel, se va întocmi un plan de măsuri în cadrul acțiunii individuale deschise asupra numitului Marin Ioan, profesor la Școala metalurgică din orașul Reghin. Termen 30.I.1956.

- În cursul trimestrului I 1956 se va trece la deschiderea de acțiune de verificare asupra numitului Móricz Béla, asupra căruia posedăm material informativ, din care rezultă că are o serie de manifestări dușmănoase la adresa regimului și partidului. Termen 25 februarie 1956.

- Se va trece la deschiderea acțiunii de verificare asupra numitului Szirmai Béla, preot romano-catolic din orașul Reghin, care are manifestări dușmănoase la adresa regimului de democrație populară, fapt ce rezultă din materialul informativ ce posedăm. Termen de executare 25.III.1956.

- În cursul trimestrului I.1956 se va trece la strângerea de material probatoriu în vederea închiderii acțiunilor deschise asupra numiților Urbán Iosif, Hügel Leopold și Pitlic Iuliu, asupra cărora deja posedăm material și se poate trece la închiderea lor cu rezultat.

II. RECRUTĂRI DE INFORMATORI

- Se va trece la verificarea materialului și documentarea acestuia prin procese-verbale de interogatoriu existent asupra numitului Végh Adolf, care urmează să fie recrutat ca informator calificat, pe bază de materiale compromițătoare și dirijarea sus-numitului asupra numitului Móricz Béla, asupra căruia urmează să fie deschis dosar de verificare. Termen de executare 20.II.1956.

- În vederea cunoașterii activității și a legăturilor numitului Gidro Vasile, medic la spitalul din orașul Reghin, vom trece la recrutarea numitului Csont Ludovic, care are posibilitate să ne informeze asupra activității sus-numitului medic. Termen de executare 10.II.1956.

- Recrutarea unui informator necalificat în cadrul S.M.T.-ului, și anume pe Sikó Francisc, care va avea posibilitate să ne informeze asupra unor defecțiuni, avarii sau alte întâmplări din cadrul acestui obiectiv. Termen de executare 29.II.1956.

- Strângerea de materiale în vederea recrutării numitului Stanciu Tudor, magazionier la Trustul de Construcții din orașul Reghin, în calitate de rezident. Termen 30.III.1956.

- Recrutarea unei gazde de casă de întâlnire în cadrul Combinatului Forestier Reghin, și anume pe numitul Czeles, care este șeful Bir. A.L.A. din cadrul acestei întreprinderi. Termen de executare 25 martie 1956.

- Una casă de întâlnire în orașul Reghin, și anume pe numitul Făgărășan Petru, secretar al Filialei de Vânătoare din orașul Reghin. Termen de executare 20 februarie 1956.

- Se vor lua măsuri de dirijare a informatorului necalificat „Szabó” în vederea infiltrării lui în acțiunea numitului Urbán Iosif sau studierea recrutării unui informator în această acțiune. Termen 20.II.1956.

- Până la data de 16 ianuarie 1956 se vor întocmi caracterizări asupra informatorilor din cadrul sect. nr. VI.

- Se va lua legătura în mod regulat cu informatorii din cadrul Combinatului și din oraș, care lucrează în acțiuni informative și de verificare.

- Până la data de 30.I.1956 se va trece la abandonarea informatorilor necalificați „FAG” și „LUPTA”, care nu au posibilități de informare.

III. EVIDENȚA OPERATIVĂ

- Se va completa dosarul Combinatului Forestier din Reghin cu schema de organizare a întregii fabrici, schema de organizare pe secții, istoricul acestui obiectiv completat și tabel despre angajații întreprinderii. Termen de executare 30.III.1956.

- Strângerea de materiale documentare pe baza cărora să se poată trece în evidență, conform directivei, asupra elementelor suspecte, pe categorii, din cadrul acestei întreprinderi. Termen de executare 30.III.1956.

- Aceste piese se vor obține și de la I.R.U.M. și S.M.T. din orașul Reghin.

IV. LUCRĂRI

- Executarea tuturor lucrărilor din ambele sectoare pe care le deservesc.

Aceste sarcini vor fi executate de către Lt. Vultur Vasile, controlat și sprijinit de către Lt.maj. Porczél Ioan, șeful Secției raionale Reghin.

[1] Din document lipsește precizarea persoanei asupra căreia se deschide acțiunea individuală.

Locotenent Vasile Vultur

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 186, f. 42-43.

347.

1956 ianuarie, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: plan de muncă pentru obiectivul întreprinderea „Ludovic Minski" din Târgu-Mureş, pe perioada 1 ianuarie – 31 martie 1956.

DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Serviciul IV

SE APROBĂ
Şeful Serviciului
Lt.Maj. CERCEA IOAN

PLAN DE MUNCĂ
Pe perioada 1 ianuarie – 31 martie 1956 în concentrarea de elemente duşmănoase din obiectivul „Ludovic Minski" Tg.-Mureş.

În cadrul acestui obiectiv avem identificate un număr de cca. 40 de elemente duşmănoase aparţinând diferitelor categorii, astfel: 7 moşieri expropriaţi ca Schmidt Francisc, Kiss Mihai, Titz Alfred, Buzea Aurel, Farkas Iosif, Tollas Dionisie.

Mari fabricanţi şi acţionari 2, ca Schön Alexandru, Rothbart Paul.

Comercianţi 3, ca Harmath Alex., Frits Ladislau, Orosz Margareta.

Chiaburi 6, ca Györi Ioan, Dániel Sigismund, Chinezu Avram, Fábián Elek etc.

Foşti membri ai Partidului „Crucea cu Săgeţi" 1, ca Fábián Gheorghe.

Foşti membri ai Partidului Ardelean Maghiar 2, ca Sofalvi Ladislau, Litecki Leo.

Excluşi din P.M.R. din motive politice 10, ca Balogh Alexandru, Benkes Ludovic, Nemes Desideriu, Granziero Irina, Leb Paraschiva.

Eliberaţi din penitenciar cu ocazia amnistiei din 1955 2, ca Tökés Petru, Nagy Aurica.

Fugiţi din teritoriul U.S. 4, ca Robei Haica, Schaffer Abraham, Schaffer Sidi, Voitanovici Emil.

Din numărul arătat mai sus, până în prezent avem trecute în tabel fişă de evidenţă un număr de 6 elemente, restul urmând să fie luaţi în evidenţă în cursul semestrului I al anului 1956.

Se observă concentrarea acestor elemente în special la următoarele servicii şi secţii:

Serviciul tehnic: 6 elemente din care 3 moşieri, 2 excluşi P.M.R. şi un fost agent al contraspionajului maghiar.

Turnătorie: 5 elemente din care 4 chiaburi şi un exclus P.M.R.

Prelucrare: 5 elemente din care un moşier, un chiabur, 2 excluşi P.M.R. şi un membru al Partidului Ardelean Maghiar.

Administraţie: 5 elemente din care un moşier, un comerciant, un exclus P.M.R. şi 2 refugiaţi din U.S.

Restul de elemente sunt răspândite în diferite secţii ale întrep., nefiind observate concentrări mai mari.

Dintre aceştia, funcţii de o importanţă deosebită din cadrul acestui obiectiv au următorii:

Nemes Desideriu, conducător tehnic al întreprinderii, exclus din P.M.R. pe motiv că a fost trădător şi exploatator.

Rothbart Paul, şef secţie chimicale, fost mare fabricant în Tg.-Mureş.

Schön Alexandru, şef contabil, fost acţionar la o fabrică din Timişoara.

Schmidt Francisc, şef secţie inovaţii, moşier expropriat.

Holbach Alexandru, dispecer, fost agent al contraspionajului maghiar.

Întrucât în secţia de turnătorie există o concentraţie de elemente duşmănoase, este necesar ca din mijlocul acestora să se efectueze o recrutare în scopul de a cunoaşte activitatea lor la locul de muncă şi eventual intenţiile ce le ar avea pentru a întreprinde acţiuni duşmănoase.

De asemeni, la serviciul tehnic al întreprinderii, întrucât s-a stabilit că există o concentrare destul de mare de elemente duşmănoase şi în special moşieri, este nevoie de efectuarea unei recrutări în acelaşi scop.

Acest lucru este necesar cu atât mai mult cu cât în cadrul obiectivului de mai sus avem un număr de 2 informatori – unul calificat şi unul necalificat –, care reţea este relativ mică faţă de elementele duşmănoase şi nu are posibilitate de pătrundere în mijlocul lor.

În scopul recrutării vor fi luaţi în studiu următorii:

Schmidt Francisc, moşier expropriat, şeful secţiei inovaţii. Sus-numitul este de 42 ani, de naţionalitate evreu, are ca studii facultatea de drept. Este în relaţii bune cu toţi moşierii din acest obiectiv, precum şi cu numiţii Rothbart Paul şi Schön Alexandru. După natura serviciului, cât şi a legăturilor ce le are cu elementele duşmănoase din obiectiv, are posibilitatea să culeagă informaţii din orice ramură.

Tollas Dionisie, moşier expropriat, referent tehnic din cadrul serviciului tehnic al întreprinderii. Are legături cu elementele duşmănoase şi este în relaţii bune cu Farkas Iosif, Titz Alexandru, Kiss Mihai, moşieri expropriaţi.

Dániel Sigismund, chiabur, având funcţia de muncitor la secţia de turnătorie. Este în relaţii bune de prietenie cu elementele chiabureşti din cadrul întreprinderii.

Fábián Elek, chiabur, având funcția de muncitor la secția turnătorie.

În vederea studierii celor de mai sus se vor efectua următoarele operații:

1/ Informatorul „Virág György” va fi dirijat pe lângă Dániel Sigismund, Fábián Elek pentru a stabili legăturile prezente, manifestările lor și atitudinea lor față de muncă.

2/ Informatorul calificat „Niculescu”, va fi reactivat și dirijat pe lângă Schmidt Francisc, Tollas Dionisie pentru a stabili legăturile de prietenie și serviciu, comportarea lor față de muncă, precum și manifestările lor.

Termen de executare 20 I 1956

3/ Până la 15 ianuarie a.c., Slt. Kovács Béla va studia dosarele de cadre ale sus-numiților și va întocmi fișa personală pentru fiecare.

4/ Până la 20 I 1956 se va face notă de căutare la Serviciul „C” pentru a vedea dacă apar cu material sau au fost recrutați de un alt organ. De asemenea, se va lua legătura cu Serviciul III pentru a vedea dacă aceștia nu cumva apar în listele de legături ale informatorilor acestui serviciu, în scopul de a fi dirijați și aceștia informatori pe lângă sus-numiții.

5/ Până la 7 I 1956 se va ancheta numitul Homári Iosif, fost șef al secției de turnătorie a întreprinderii „Ludovic Minski” cu scopul de a strânge unele materiale compromițătoare asupra sus-numiților și [a] altor elemente dușmănoase din acest obiectiv.

6/ Se vor cere investigații prin Serviciul VII, pentru a stabili comportarea și relațiile la domiciliu asupra celor punctați.

7/ Slt. Kovács Béla va face investigații în obiectiv, în care scop va sta de vorbă cu numiții Szatmári S., lucrător de cadre la Întrep. „Ludovic Minski”, Fábián G., secretar al organizației P.M.R. și alte elemente de încredere, pentru a stabili atitudinea lor față de muncă și relațiile.

Termen de executare 30 I 1956

Până la 25 II 1956, pe baza materialelor ce le vom deține, vom opri asupra celor mai indicați, cărora [le] vom întocmi referat cu propuneri de recrutare.

Șeful Biroului
Lt. Moldovan Ioan

Lucrător operativ
Slt. Kovács Béla

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 481/A, f. 8-11.

348.

1956 ianuarie 30, Târgu-Mureș. M.A.I.-S.S.T.F. Târgu-Mureș: proces-verbal asupra evidenței operative din obiectivele R.A.

SECȚIA DE SECURITATE PT. TRANSPORTURILE FEROVIARE
Problema R.A. Tg.-Mureș

PROCES-VERBAL

Dresat azi 30 Ianuarie 1956, între Lt. Ionescu Ioan și Lt. Boroș Ioan, cu ocazia predării de către primul și preluării de către secundul a evidențelor operative privind obiectivele R.A. din cadrul Secției de Securitate T.F. Tg.-Mureș.

Se predă de primul și se preia de secundul următoarele:

1. Dosarul de evidență pe obiectiv I.R.T.A. Tg.-Mureș, reînregistrat sub Nr. 19, conținând un număr de 115 file.

2. Dosar mapă anexă cap. VI., conținând materiale asupra unui nr. 12 elemente luate în evidență după cum urmează:

- POP BENIAMIN „Iehovist”, TĂTARU TEODOR „Jandarm”, VEȘCAN DUMITRU „Agent de siguranță”, TOTH LUDOVIC „Exclus P.R.M.”, NANU SILVESTRU „Legionar”, BUCUR ILIE „Legionar”, MIRCEA GHE. „Legionar”, GALAFTION ALEXANDRU „Legionar”, BAIA NICULAE „Legionar”, URSULEAC GHEORGHE „Agent de siguranță”, BLAGA LEON „P.N.Ț.”, GHERASIM AUREL „Legionar”.

- Dosar mapă cu semnalări cap. II, cuprinzând un nr. de 47 elemente cu diferite semnalări.

- Un dosar acțiune informativă în problema „Iehovistă”, cu numele conspirativ „Bivolul”.

3. Dosarul de evidență pe obiectiv, care conține un număr de 46 file, reînregistrat sub nr. 20. – Atelierul de reparații.

- Dosar mapă anexă cap. VI, ce cuprinde un număr de 4 elemente imrédyste luate în evidență.

- Mapa anexă capitolul. II cu semnalări, cuprinzând nu număr de 29 elemente cu diferite semnalări.

4. Dosar de obiectiv Auto-Expediții, reînregistrat sub nr. 64, conține 29 file.

- Dosar mapă anexă cap. II semnalări, cuprinzând un număr de 8 elemente cu diferite semnalări.

5. Dosarul de evidență pe obiectiv T.A.R.O.M. Tg.-Mureș, înregistrat sub nr. 60, conține un nr. de 41 file, nu are nici un suspect.

- Dosar mapă cu semnalări cu un nr. de 5 elemente.

6. Dosar de evidență pe obiectiv Școala de zbor fără motor, reînregistrat sub nr. 61, conține un nr. de 49 file.

Situația agenturii din cadrul obiectivelor R.A.

Problema R.A. din cadrul Secției de Securitate T.F. Tg.-Mureș posedă următoarea agentură:

1. dosar personal de inf. calificat Bucur Ilie, nr. 79
2. dosar personal de inf. calificat Nanu Silvestru, nr. 80
3. dosar personal de informator necal. Tecaru Ghe., nr. 478
4. dosar personal de informator necal. Codarcea R., nr. 78
5. dosar rezident Faluvégi Z., nr. 430

6. dosar personal inf. necalificat Marcu Ioan, nr. 66
7. dosar personal inf. necalificat Bucur Alexandru, nr. 68
8. dosar personal inf. necalificat Coros Ladislau, nr. 74
9. dosar personal inf. necalificat Pascu Vasile, nr. 64
10. dosar personal inf. necalificat Szász Ioan, nr. 514
11. dosar personal inf. necalificat Moldovan Ioan, nr. 562
12. dosar personal inf. necalificat _____[1] Zoltán, nr. 421
13. dosar personal inf. necalificat Demeter Ghe., nr. 489
14. dosar personal inf. necalificat Nicuşan Ioan, nr. 72
15. dosar personal inf. necalificat Mitu Marian, nr. 624
16. dosar personal inf. necalificat Gherasim Aurel, nr. 634
17. dosar personal inf. necalificat Csavar Zoltán, nr. 70
18. dosar personal inf. necalificat Mocskasi Andrei, trimis la serv. cu nr. R/114 838, din 10 ian. 1956, pentru reînregistrare.
19. La fel şi dosar de inf. necalificat Csutoc[2] Vasile
20. Cezar Vasile, dosarul la tov. comandant.

Dosarele personale ale numiților Riza Alexandru și Popa _____[3] au fost trimise la serviciu pentru clasare.

Un număr de 16 informatori din cei 18 au mape anexe, iar cei doi informatori ale căror dosare sunt trimise la serv. Stalin nu au mape întrucât sunt primiți de la alte unități.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal, spre cele legale.

Șeful Secției
Lt.Major Avram Ilarie

Șeful Biroului
Lt.Major Adler Mauriţiu

Am predat
Lt. Ionescu Ioan

Am primit
Boroş Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 146, f. 268-269.

349.

1956 februarie 18, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind munca informativ-operativă pe anul 1955.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. SÂNGEORGIU DE PĂDURE

RAPORT STRICT SECRET
18 Februarie 1956

TOV. LT.COLONEL

Raportez asupra muncii informativ-operative desfăşurată în cursul anului 1955 de către colectivul Secției Raionale M.A.I. Sângeorgiu de Pădure, Regiunea Autonomă Maghiară.

Lt. BUTYKA GHEORGHE a efectuat un număr de 2 arestări, şi anume:

SEBESTYÉN ŞTEFAN, iehovist cu funcția de „pionier", care a desfăşurat activitate contrarevoluționară, fiind condamnat la 10 ani închisoare corecțională.

PLETEA ALEXANDRU, fost funcționar în Oraşul Stalin, arestat cu acte false şi condamnat pentru delict de uzurpare de funcție la 7 ani închisoare corecțională.

Lt.Maj. SIPOS FRANCISC a efectuat un număr de 3 arestări, şi anume:

TEKERES ANDREI, din oraşul Sovata, satul Săcădat, fost serv de unitate mare a sectei interzise Martorii lui Iehova, a fost condamnat pentru activitate contrarevoluționară la 6 ani închisoare corecțională.

LUKÁCS BALÁZS, din comuna Ocna de Sus, fost serv de unitate mare a sectei interzise Martorii lui Iehova, a fost condamnat pentru activitate contrarevoluționară la 6 ani închisoare corecțională.

KOVÁCS ALBERT, din comuna Ocna de Sus, satul Ocna de Jos, fost serv de unitate mică în secta interzisă Martorii lui Iehova, a fost achitat de instanța judecătorească.

Lt. BANDOROSZKI IOAN a efectuat o singură arestare, şi anume: SZÁNTHÓ IOAN, cu domiciliul în Oraşul Stalin, care a desfăşurat o activitate adventist reformistă pe raza Raionului Sâng. de Pădure, fiind unul dintre conducătorii pe Transilvania al acestei secte interzise de lege. În prezent se află sub ancheta Direcției M.A.I. Regiunea Autonomă Maghiară.

Menționez că, din numărul total de arestați arătat mai sus, un singur individ a fost arestat pe bază de acțiuni informative.

[1] Indescifrabil
[2] Posibil: Csutok
[3] Indescifrabil

Lipsuri serioase s-au constatat în ceea ce priveşte arestarea elementelor duşmănoase din partea Lt. MAKKAI ERNEST, BOKOR CAROL şi Slt. SABĂU GHEORGHE, care în cursul anului 1955, în sectorul lor de activitate, n-au efectuat nici o arestare.

II. AGENTURA

În cursul anului 1955 s-au recrutat un număr de 12 informatori, dintre care 2 informatori au fost calificaţi, iar 10 informatori necalificaţi, care se împart pe lucrători operativi în felul după cum urmează:

Lt. BUTYKA GHEORGHE 1 informator calificat şi 1 informator necalificat.

Lt. MAKKAI ERNEST 1 informator calificat şi 4 informatori necalificaţi, precum şi 2 case de întâlnire.

Lt.Major. SIPOS FRANCISC 2 informatori necalificaţi.

Lt.Maj. BOKOR CAROL 1 informator necalificat.

Lt. SABĂU GHEORGHE 1 informator necalificat.

Lt. BANDOROSZKI IOAN 1 informator necalificat.

În ceea ce priveşte respectarea Ordinului Tov. Ministru Nr. 60/1954, s-a constatat că în cursul anului 1954 nu a fost respectat şi aplicat întocmai, constatându-se o serie de lipsuri în această direcţie. Astfel, s-a recrutat un număr redus de informatori, nu s-a respectat întocmai în ceea ce priveşte studierea şi alegerea candidaţilor la recrutare din punct de vedere al pătrunderii acestora în clandestinitatea elementelor duşmănoase regimului nostru, astfel o parte din informatorii noi recrutaţi nu dau un randament dorit, fiind necorespunzători.

De asemenea, nu a fost respectată problema abandonării informatorilor balast, deoarece în cursul anului 1955 au fost abandonaţi un număr de 26 informatori. În schimb s-au recrutat numai 12 informatori, vinovat pentru aceasta se face Lt. BUTYKA GHEORGHE, şeful Secţiei Rai. M.A.I. Sâng. de Pădure care, deşi a cunoscut această problemă, nu a luat măsuri ca lucrătorii operativi să [se] conformeze Ordinului.

În general, în agentura existentă [a] Raionului se constată lipsuri serioase în ceea ce priveşte dirijarea şi instruirea acestora spre pătrunderea în mijlocul elementelor duşmănoase şi în depistarea acestora, lucru care rezultă din slaba calitate a materialelor informative furnizate de aceştia, cum este cazul în sectorul IV, deservit de Lt. BANDOROSZKI IOAN, care deşi are numai un număr de 6 informatori necalificaţi, nu se preocupă de calificarea şi educarea agenturii sale, iar materialele furnizate de aceştia sunt de slabă calitate şi o parte din aceştia sunt în afara legăturii, lucru care ne denotă că nu are dragoste faţă de munca informativă.

Asemenea lipsuri au şi Lt. Maj. SIPOS FRANCISC, Lt.Maj. BOKOR CAROL şi Lt. SABĂU GHEORGHE, cărora nu constituie o preocupare îmbunătăţirea muncii cu agentura.

Lipsuri în munca cu agentura s-a mai constatat şi în ceea ce priveşte conspirativitatea întâlnirilor cu informatorii existenţi, astfel nu este asigurată cu case de întâlnire suficiente, în raport cu numărul total al agenturii existente, din care cauză, întâlnirile cu unii informatori se fac pe locuri unde nu este asigurată conspirativitatea muncii cu agentura. În această situaţie se află Lt. BUTYKA GHEORGHE, şeful Secţiei, întrucât el personal nu a dat dovadă în crearea caselor de întâlnire, neavând nici o casă de întâlnire personală.

În munca cu agentura nu s-au folosit pe scară largă combinaţii şi legende pentru a da posibilitate informatorilor să pătrundă în clandestinitatea elementelor duşmănoase cu activitate, din care cauză rezultatele obţinute în unele acţiuni informative erau nesatisfăcătoare, întrucât eram în imposibilitate de a dovedi activitatea duşmănoasă desfăşurate de aceştia împotriva regimului nostru.

Sarcinile trasate informatorilor se constată, încă, că sunt formale, negândite şi chiar unii informatori au fost lăsaţi pe voia sorţii, furnizând materiale informative fără un conţinut operativ.

Aşa cum s-a arătat mai sus, lipsurile reieşite în primul rând provin din comoditatea şi molăşeala care există în rândul lucrătorilor operativi din cadrul secţiei noastre, care în majoritatea cazurilor tratează munca cu agentura cu multă uşurinţă, nedând seama pericolului că în munca noastră zi de zi ne folosim de principala armă [a] noastră de luptă contra elementelor contrarevoluţionare, agentura.

Lipsurile arătate mai sus au fost cunoscute de conducerea Raionului, respectiv de Lt. BUTYKA GHEORGHE, însă nu a luat măsuri corespunzătoare asupra acelor lucrători operativi la care a constatat aceste lipsuri grave în munca cu agentura.

III. EVIDENŢA OPERATIVĂ

În Raza Raionului nostru, până în prezent au fost identificate un număr de 2005 elemente duşmănoase, care în trecut au făcut parte din diferite partide burgheze şi sectanţi de diferite categorii. Din numărul total de mai sus, au fost luate în evidenţa operativă în cadrul dosarelor de obiectiv un număr de 398 elemente, asupra cărora deţinem materiale neîndoielnice privind activitatea lor duşmănoasă.

Din numărul total de mai sus, au fost lucrate informativ-operativ, în cursul anului 1955, un număr de 47 elemente, după cum urmează:

DOSARE DE VERIFICARE

S-au deschis dosare de verificare asupra 8 indivizi, din care un număr de 5 indivizi au fost urmăriţi pentru activitate contrarevoluţionară desfăşurată în cadrul sectei interzise Martorii lui Iehova, iar rezultatul verificării a fost arestarea unui individ din numărul total de mai sus, iar restul au fost închise negativ.

Un individ, I.I., este lucrat pe linia spionajului iugoslav, care a fost predat Raionului Tg.-Mureş, pentru a continua activitatea respectivă.

Un număr de 2 indivizi au fost urmăriţi pentru activitate antipopulară, iar rezultatul verificării a fost negativ.

S-a mai deschis un dosar de verificare de grup cu patru elemente, care este în curs de desfăşurare, fiind lucrat pe două linii informative.

ACŢIUNI INDIVIDUALE ŞI DE GRUP

În cadrul Raionului este deschis un dosar de acțiune individuală, fiind lucrat numitul I.B. pentru activitate în cadrul sectei interzise STUDENȚI ÎN BIBLIE.

De asemenea, este deschisă o acțiune de grup cu 3 elemente, pentru destrămări de gospodărie agricolă, care a fost deschisă în anul 1954, acțiunea este asigurată numai cu un singur informator şi fără perspective, fiind indivizi în etate, iar unul dintre aceştia a decedat.

URMĂRIRE LOCALĂ ŞI PE ŢARĂ

În cadrul raionului avem identificate un număr de 115 elemente trădătoare de patrie, care se află în țările capitaliste. Din numărul total de mai sus, în cursul anului 1955 s-au deschis un număr de 18 dosare de urmărire locală, iar un număr de 18 dosare au fost transformate în dosare de urmărire pe țară.

Din situația statistică arătată mai sus rezultă că în cursul anului 1955, în raport cu elementele duşmănoase identificate, au fost lucrate informativ un număr redus de elemente duşmănoase şi numai în mică parte s-a putut dovedi activitatea duşmănoasă a acestora, material care n-a servit pentru a fi posibilă trimiterea acestora în fața instanței judecătoreşti. Aceste lipsuri se datoresc în primul rând, aşa cum s-a arătat mai sus, că acțiunile informative şi de verificare au fost urmărite în mod nesatisfăcător cu agentura.

De asemenea, se mai constată lipsuri în ceea ce priveşte orientarea lucrătorilor operativi înainte de a se deschide dosare de verificare sau acțiuni informative, fără o analiză temeinică, bază ce stau la deschiderea acțiunilor respective, din care cauză în majoritatea cazurilor au fost închise cu un rezultat negativ.

Lipsuri sunt şi mai condamnabile din partea unor lucrători operativi, respectiv Lt. SABĂU GHEORGHE, Lt. BANDOROSZKI IOAN şi Lt.Maj. BOKOR CAROL, care în cursul anului 1955 nu au deschis nici un dosar de verificare asupra elementelor duşmănoase care există în sectorul lor de activitate într-un număr destul de mare.

IV. CADRE

Raionul Sâng. de Pădure este încadrat conform schemei de organizare, adică 6 sectorişti, un secretar şi dactilograf, un comandant. Este lipsă un ajutor comandant.

În cursul anului 1955 au fost avansați la vechime un număr de 2 ofițeri, iar decorați au fost un număr de 4 ofițeri cu Meritul militar cl. II-a.

În cursul anului 1955, au fost sancționați tov. Lt.Maj. SIPOS FRANCISC cu 13 zile de arest, tov. BANDOROSZKI IOAN cu 10 zile de arest. Tov. Lt. SABĂU GHEORGHE cu 10 zile de arest cu îndeplinirea serviciului. Toți cei de mai sus au fost sancționați pentru abateri de beție şi lipsuri în munca profesională.

Pentru completarea studiului de stat, frecventează un număr de 6 ofițeri cursurile de cultură generală, unde se prezintă în mod satisfăcător.

Pentru completarea cursurilor profesionale, lucrătorii participă la cursuri profesionale, unde se prezintă toți lucrătorii operativi cu un calificativ mediu bine.

În general, munca de securitate în cursul anului 1955 s-a desfăşurat în acest Raion într-un nivel nesatisfăcător şi cu multe lipsuri în ceea ce priveşte crearea şi educarea agenturii, din care cauză rezultatele muncii este sub nivelul dorit.

Pe viitor rămâne ca sarcină ca aceste lipsuri reieşite în prezentul raport să fie remediate în cel mai scurt timp, prin aplicarea întocmai a ordinelor şi directivelor M.A.I. în lupta contra duşmanului de clasă.

Şeful Secției
Lt. Butyka Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 630, f. 6-11.

350.

1956 martie 1, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: tabel nominal cu situația cultului ortodox la 1 martie 1956.

M.A.I. Secț. Rai. Tg.-Mureş — Strict Secret

TABEL NOMINAL
Privind situația cultului ortodox – 1.III.1956

Nr. crt.	Funcția, numele şi prenumele	Data şi locul naşterii	Numele părinților	Localitatea	Nr. cred.	Scurtă caracterizare
1	Stănculescu Dumitru preot	15 Aug. 1915 Potcova - Olt	Teodor şi Nastasia	Band	1498	Are manifestări duşmănoase. Colaborează formal cu org. de stat. Este un element fățarnic
2	Olteanu Ioan preot	20 Mai 1907 Mureşeni – Tg.-Mureş	Ioan şi Susana	Berghia	640	Are manifestări duşmănoase, este lucrat pe bază de dos. de verificare. Nu colab. cu org. de stat
3	Pogăcean Ioan preot	12 Sep. 1918 Voiniceni – Tg.-Mureş	Ilisie şi Maria	Sântandrei fil. Bolintineni	906	Nu este cunoscut cu manifestări duşmănoase reg. nostru. Colab. cu org. de stat.

4	Crişan Teodor preot	7 Aug. 1914 Frunzeni – Reghin	Toma şi Palaghia	Ceuaşu de Câmpie	1607	Nu este cunoscut cu manif. duşmănoase. Colab. cu org. de stat. Este venit recent.
5	Anca Ioan preot	4 Mai 1911 Sântandrei – Bihor	Vasile şi Sofia	Sântana, fil. Chinari	1424	Nu este cunoscut cu manifestări. Colaborează cu org. de stat. Ia parte la şedinţe de luptă pt. pace.
6	Agura Nicolae preot	20 Mar. 1903 Leova – U.R.S.S.	Gheorghe şi Elena	Cristeşti	861	Venit recent. Nu este cunoscut cu manif. duşmănoase. Nu colab. cu org. de stat
7	Laurenţiu Gheorghe preot	12 Mar. 1905 Moara Săracă – Snagov	Constantin şi Maria	Moişa fil. Merişor şi Glodeni	1537	Nu este semnalat cu manifestări duşmănoase. Nu colab cu org. de Stat.
8				Bărdeşti - Hărţău	874	
9				Mădăraş	1061	
10	Todor Constantin preot	17 Oct. 1907 Brănişţea	Ion şi Anica	Moşuni	597	Fost şef de cuib legionar. Are manifestări şoviniste. Nu colab. cu org. de stat.
11	Niculescu Aurel preot	12 Oct. 1911 Aluniş – Reghin	Alexandru şi Zoiţa-Rafila	Murgeşti	354	Nu este semnalat cu manifestări duşmănoase. Colab. cu org. de Stat.
12				Moreşti	611	
13	Moldovan Chirilă preot	12 Feb. 1907 Sântu – Reghin	Chiril şi Maria	Nazna	1005	Nu este cunoscut cu manifestări duşmănoase. Colaborează cu org. de stat. Ia parte la şedinţe de luptă pt. pace.
14	Bărdăşan Carol preot	10 Mar. 1907 Tg.-Mureş	Iuliu şi Ana	Sâncrai	536	Nu este cunoscut cu manifestări duşmănoase. Nu colab. cu org. de stat. Ia parte la şedinţe de luptă pt. pace.
15	Sîngeorzean D-tru preot	11 Mai. 1903 Oarba de Mureş – Rai. Luduş	Dumitru şi Maria	Sângeorgiu de Mureş	1160	Nu este semnalat cu manifestări duşmănoase reg. nostru. Colab. cu org. de stat.
16	Oltean Petru preot	5 Dec. 1906 Lăureni – Rai. Tg.Mureş	Petru şi Maria	Şardu Nirajului, fil. Lăureni	704	Nu este semnalat cu manifestări duşmănoase reg. nostru. Colab. cu org. de stat.
17	Nistor Dumitru preot	29 Nov 1915 Petelea – Reghin	Ioan şi Elisabeta	Ungheni	1150	Are manifestări duşmănoase. Nu colab. cu org. de stat. Are legături cu chiaburi.
18	Chibuţiu Viorel preot	21 Feb. 1921 Sântana de Mureş	Vasile şi Lucreţia	Voiniceni	1340	Are manif. duşmănoase. Este un element făţarnic. Colab. în mod formal cu org. de stat.
19	Matei Partenie preot	4 oct. 1878 Moşuni – Rai. Tg.-Mureş	Teodor şi Maria	Corunca		Fost senator legionar. Nu colab. cu org. de stat. Nu participă la şedinţe de luptă pt. pace. Are manifestări duşmănoase.
20	Sămărghiţan Aurel preot			Tirimia	1504	

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 186, f. 84-85.

351.

1956 martie 27, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.S.F.T. Tg.-Mureş: dare de seamă asupra activităţii desfăşurate, pe perioada 1 ianuarie – 31 martie 1956 [fragment].

SECŢIA DE SECURITATE T.F.
TG.-MUREŞ

STRICT SECRET
27.III1956

DARE DE SEAMĂ
pe perioada 1.I. – 31.III. 1956

I. Date cifrice pe linie de muncă

1. La data întocmirii prezentei dări de seamă, în cadrul Secției noastre avem deschise 3 dosare de acțiune informativă, dintre care în acțiunea informativă „Leul" sunt urmărite 29 elemente, în acțiunea „Iepure" un element şi în acțiunea „Mânzatu" un element.

De asemeni, mai avem deschise un număr de 5 dosare de verificare, şi anume:

„Ursulică" în care este urmărit un element,

„Țapu" în care este urmărit un element,

„Şarpe" în care este urmărit un element,

„Dorel" în care este urmărit un element,

„Tudor" în care este urmărit un element.

Dintre dosarele de verificare, dosarul „Tudor" a fost deschis în perioada planului expirat.

În primul trimestru al anului 1956 a fost închis dosarul de verificare „Mureşul"

a. În problema de contraspionaj avem deschise 2 dosare de verificare, şi anume „Ursulică", în care este urmărit un element sionist şi „Dorel", în care este urmărit un element P.N.Ț.-ist.

b. În problema politico-subversivă, avem deschise următoarele acțiuni:

Dosarul de acțiune informativă de grup „Leul", în care sunt urmărite 29 elemente din care 4 P.N.Ț.-işti, 4 legionari, 1 P.N.L.-ist, 1 exclus P.M.R., 1 membru în P.M.R. şi restul neîncadrate politic.

Dosarul de acțiune informativă individuală „Iepure", în care este urmărit un element P.S.D.I.-ist

Dosarul de acțiune informativă individuală „Mânzatu", în care este urmărit un element iehovist.

La fel, mai avem deschise următoarele dosare de verificare:

Dosarul de verificare „Şarpe", în care este urmărit un element legionar.

Dosarul de verificare „Tudor", în care este urmărit un element legionar

Dosarul de verificare „Țapu", în care este urmărit un element P.N.L.-ist.

La data întocmirii prezentei dări de seamă avem în evidență o rețea informativă formată din 39 de informatori pe probleme, după cum urmează:

7 în problema legionară, dintre care 2 calificați şi 5 necalificați.

7 în problema P.N.Ț.-istă, dintre care 3 calificați şi 4 necalificați.

1 informator necalificat în problema P.N.L.

3 în problema P.S.D.I., din care un calificat şi 2 necalificați.

1 informator calificat în problema sectelor.

4 informatori necalificați în problema manifeste şi inscripții.

1 informator necalificat în problema naționaliştilor maghiari.

3 informatori în problema de contraspionaj, din care un calificat şi 2 necalificați.

8 informatori necalificați în problema de contrasabotaj.

4 informatori necalificați în problema informații cu caracter general.

Deci, în total avem un număr de 39 informatori, pe categorii după cum urmează:

8 informatori calificați şi

31 informatori necalificați.

Menționăm că, în perioada planului expirat, la un număr de 3 informatori s-a schimbat calificarea din informatori necalificați în informatori calificați. La fel, un informator a fost trecut din problema P.N.Ț. în problema legionară („Fochist Alexandru").

În perioada planului expirat am avut planificat recrutarea a 8 informatori calificați şi un informator necalificat, sarcină ce nu s-a realizat. Dosarele acestora sunt întocmite şi sunt înaintate prin Serv. de Sec. T.F. Or. Stalin la Direcția 6-a București pentru aprobare (planificarea recrutărilor se vor analiza în cadrul dării de seamă, la problemele respective).

În cursul primului trimestru a fost reactivat un informator necalificat („Florin"), care va fi folosit în problema legionară.

3. În planul expirat au fost scoşi din rețea un număr de 4 informatori necalificați ca balast şi anume „Dumitru Nicolaie", care a fost recrutat în problema legionară, dar care nu a avut posibilități şi a dovedit şi rea-voință în muncă.

Au fost scoşi din rețeaua informativă inf. necalificați „Toni" şi „Aurel", din problema manifeste şi inscripții, din cauză că s-a constatat că nu au posibilități contrainformative.

La fel, a fost scos din rețeaua informativă informatorul necalificat „Buzan", pentru inactivitate.

În perioada pe care se întocmeşte prezenta dare de seamă, în raza de activitate a Secției de Securitate T.F. Tg.-Mureş nu au fost arestate elemente cu activitate contrarevoluționară.

II. Probleme principale

Pe linie de contraspionaj

La data întocmirii prezentei dări de seamă avem identificate un număr de 16 elemente care ar putea constitui baza contraspionajului imperialist (şi în special baza spionajului vest-german), aceste elemente au fost puse în verificare, însă până în prezent nu am putut concretiza dacă acestea desfăşoară sau nu activitate de spionaj.

Dintre cei care ar putea constitui baza spionajului imperialist, dăm următoarele exemple:

La stația Luduş există şef de gară numitul STĂNESCU ALEXANDRU, care, înainte de 23 august 1944, a fost plecat împreună cu trupele fasciste în Germania Occidentală, unde a urmat o şcoală de specialitate (caracterul acestei şcoli nu cunoaştem), din urmărirea informativă a acestuia s-a stabilit că are legături cu HOPORTEAN CONSTANTIN, din stația Luduş, legionar care apare în acțiunea informativă „Leul".

La fel, avem material în legătură cu SASU VIRGIL, membru în P.M.R., şeful Secției L8 Gheorgheni, despre care într-un proces-verbal de interogatoriu luat de la legionarul DAN DUMITRU, între altele figurează şi următorul text: „În primăvara

anului 1946 m-am întâlnit cu legionarul SASU VIRGIL, între Teiuş şi Alba Iulia, cu care ocazie i-am spus numele meu real. Menţionez că şi la Sft. Gheorghe SASU VIRGIL a dus activitate de spionaj, furnizându-mi material în legătură cu transporturile de pe ruta Ciceu-Ghimeş-Or. Stalin, de asemeni a întreprins şi acţiuni de sabotaj la viaductul de la Cracău-Ghimeş, în timpul cât a fost picher la Districtul 4 Miercurea-Ciuc[”]. Acest element, în aparență are o atitudine loială față de regimul nostru democrat popular. Până în prezent nu s-a reuşit încadrarea lui informativă.

În problema de contraspionaj avem deschise două dosare de verificare, şi anume:

Dosarul de verificare „Ursulică”, acţiunea este condusă de tov. Lt. Lörincz Emeric. În această acţiune este urmărit un element sionist care în trecut a făcut parte dintr-o organizaţie sionistă clandestină şi a fost funcţionar la legaţia statului Israel din Bucureşti.

Întrucât sus-numitul este bănuit că ar avea legătură cu serviciul de spionaj al statului Israel, în planul expirat a fost prevăzut ca să se facă o recrutate calificată în jurul lui. Sarcina nu a fost realizată din cauza că s-a lucrat prea greoi la dosarul lui personal. În prezent, dosarul este întocmit şi este înaintat prin Serv. de Sec. T.F. Or. Stalin la M.A.I., Dir. VI, pentru aprobare. Din informaţiile primite de la informatorul necalificat „Petrişor Ioan”, rezultă că acesta intenţionează să ia legătura cu Legaţia statului Israel, sub pretextul că vrea să vadă posibilităţile de emigrare a sa în Israel. Menţionăm că termenul de verificare la acest dosar a expirat la 25 II 1956, însă s-a cerut prelungirea lui 45 zile, urmând ca după ce primim aprobarea dosarului de informator înaintat, să fie recrutat şi prin aceasta se va documenta activitatea obiectivului şi definitivarea dosarului. Dosarul este urmărit prin inf. necalificat „Petrişor Ioan”.

Dosarul de verificare „Dorel”, prin care este urmărit numitul BUTARU VIRGIL. Dosarul a fost deschis în urma faptului că au existat informaţii că în timpul cât era prizonier în Germania Occidentală, a urmat o şcoală de specialitate (caracterul şcolii nu am reuşit să aflăm).

Din notele informative primite de la inf. calificat „Petre Ioan”, rezultă că BUTARU VIRGIL, are manifestări duşmănoase în contra regimului. Termenul de verificare al dosarului „Dorel”, a expirat la 25 I 1956, dar până în prezent nu s-a putut stabili concret dacă desfăşoară sau nu activitate de spionaj. S-a luat de către noi legătura cu Colegiul de Partid, pentru a obţine dosarul său prin care a fost exclus din partid şi care în prezent de află la Comisia de Control. După studierea dosarului de Comisia de Control, se va trece la definitivarea dosarului. Dosarul este urmărit prin informatorul calificat „Petre Ioan”.

În perioada pe care se întocmeşte prezenta dare de seamă, nu au fost deschise în problema de contraspionaj noi dosare de acţiune informativă sau de verificare.

Până în prezent, pe raza Secţiei noastre nu au fost descoperite canale ilegale de legături cu centrele de spionaj ale ţărilor imperialiste.

Din urmărirea informativă a elementelor sus-arătate, rezultă că o parte din acestea întreţin legături cu unele elemente dubioase (BOTORAN ŞTEFAN, STĂNESCU ALEXANDRU), care apar în acţiunea informativă „Leul”, însă până în prezent nu s-a putut concretiza dacă acestea furnizează informaţii sau au legături cu vreun centru de spionaj al ţărilor imperialiste.

Informatorii care lucrează în problema contraspionaj până în prezent nu au furnizat material informativ din care să rezulte în mod concret că desfăşoară activitate de spionaj, însă aceşti informatori au posibilităţi de a ne furniza material de valoare în legătură cu aceste elemente, ca de exemplu:

Informatorul „Petre Ioan”, care s-a calificat în această problemă, a reuşit într-o măsură oarecare să câştige încrederea lui STERN ISRAEL şi sunt perspective ca acesta să pătrundă în clandestinitatea obiectivului.

III. PE LINIE POLITICĂ SUBVERSIVĂ

Problema legionară

La data întocmirii prezentei dări de seamă, în cadrul obiectivelor din raza noastră de activitate avem identificaţi un număr de 40 de legionari, dintre care 34 sunt luaţi în evidenţă pe obiectiv, 2 sunt urmăriţi prin dosar de verificare şi 4 în dosarul de acţiune inf. „Leul”.

Din cei de mai sus arătaţi, 3 elemente membre ale mişcării legionare au fost identificate în perioada planului expirat.

În perioada pe care se întocmeşte darea de seamă nu au fost scoase elemente legionare.

Redăm mai jos situaţia elementelor legionare pe obiective, după cum urmează:

La S.E.C.F. Tg.-Mureş, avem identificate un număr de 8 elemente legionare, dintre care un şef de garnizoană, 3 şefi de cuib şi 4 membri. Dintre aceştia, posturi de conducere deţin următoarele elemente: DIACONESCU IOAN, şef de garnizoană legionară, în prezent este şeful staţiei C.F.R. Tg.-Mureş-Nord, POTERNICHE MARIN, fost membru în mişcarea legionară, este şeful secţiei tehnice din S.E.C.F. Tg.-Mureş, POPESCU MARIN, fost şef de cuib legionar, în prezent este şeful secţiei muncă şi salarii din S.E.C.F. Tg.-Mureş.

În staţia C.F.R. Tg.-Mureş sunt identificate un număr de 6 elemente legionare, din care 2 şefi de cuib şi 4 membri, dintre acestea nici unul nu ocupă post de conducere.

În depoul de locomotive C.F.R. Tg.-Mureş sunt identificate un număr de 2 elemente foste membre ale mişcării legionare, dintre care numitul TOT IOSIF, este şeful Depoului.

În staţia C.F.R. Luduş avem identificaţi un număr de 7 legionari, dintre care 1 şef de sector, 2 şefi de cuib şi 4 membri, dintre aceştia numitul MUNTEANU GHEORGHE, fost şef de sector în mişcarea legionară, este şeful staţiei Cristeşti-Mureş.

În obiectivele Deda-Mădăraş-Ciuc, avem ţinute în evidenţă un număr de 6 elemente membre ale mişcării legionare. Dintre acestea, posturi de conducere deţin numiţii PĂCURAR IOAN, care este şeful staţiei C.F.R. Lunca-Bradului şi MILĂŞAN CONSTANTIN, I.D.M. în staţia Toplița.

În cadrul secţiei L.5 Tg.-Mureş avem identificaţi un număr de 5 legionari (3 pe linie, la districte), din care 3 şefi de cuib şi doi membri, dintre care nici unul nu ocupă post de conducere.

La secţia L.8 Gheorgheni avem identificat pe DUMITRESCU CONSTANTIN, membru în mişcarea legionară, care ocupă funcţia de subşef al secţiei L.8 Gheorgheni.

La I.E.C. Tg.-Mureş, avem identificate 2 elemente legionare, dintre care un şef de garnizoană şi un membru, care nu ocupă nici un post de conducere.

În obiectivul M.R. sunt identificate două elemente membre în mişcarea legionară, dintre care nici unul nu deţine post de conducere.

La obiectivul T.C. Tg.-Mureş avem identificat un membru al mişcării legionare, care nu ocupă post de conducere.

Concentrări de legionari există în staţia C.F.R. Luduş, unde sunt 3 legionari, doi şefi de cuib şi un membru, din care unul este I.D.M., restul de legionari din acest obiectiv sunt răspândiţi în staţiile cuprinse în obiectivul Luduş.

În staţia C.F.R. Tg.-Mureş avem un număr de 6 legionari, dintre care 2 şefi de cuib şi 4 membri, care nu deţin posturi de conducere.

Alte concentrări de elemente legionare în raza noastră de activitate nu avem.

Acţiuni informative în problema legionară nu avem deschise, în afară de faptul că un număr de 4 legionari apar în acţiunea informativă „Leul" (care este deschisă în problema P.N.Ţ.).

În problema legionară avem deschise următoarele dosare de verificare:

Dosarul de verificare „Şarpe", condus de tov. Lt.Maj. Coman T., în care este urmărit numitul OLTEANU ILIE, I.D.M. în staţia C.F.R. Luduş, care a fost deschis pentru a se clarifica activitatea pe care o desfăşoară în mişcarea legionară şi pentru a se vedea dacă în prezent desfăşoară activitate legionară organizată. Din urmărirea informativă a acestui element, în primele timpuri s-a obţinut material din care rezultă că are o serie de manifestări duşmănoase şi că are un frate fugar, care s-ar afla în străinătate. În ultimul timp, din notele primite nu rezultă ca să mai aibă manifestări duşmănoase. Însă întreţine relaţii cu alte elemente legionare, despre care avem informaţii că desfăşoară activitate contrarevoluţionară. În acest dosar, termenul de verificare a expirat în februarie 1956, însă s-a cerut prelungirea termenului de verificare până la 15 aprilie 1956.

În planul de muncă pe trimestrul I era prevăzut ca să se facă în jurul acestui element o recrutare calificată, sarcină ce până în prezent nu a fost realizată. Dosarul a fost întocmit şi a fost înaintat prin Serv. Sec. T.F. Or. Stalin la M.A.I., Dir. VI-a pentru aprobare, urmează ca după ce primim aprobarea să se treacă la recrutarea celui în cauză. Dosarul este urmărit prin inf. „Fochist Alexandru", calificat, şi „Turcu Alexandru", necalificat.

În perioada planului expirat a fost deschis dosarul de verificare „Tudor", în care este urmărit numitul MOŞNEAG IOAN, fost şef de cuib în mişcarea legionară. Din materialul pe baza căruia s-a deschis materialul de verificare rezultă că acesta şi în prezent se întâlneşte cu elemente legionare care au făcut parte din cuibul condus de sus-numitul şi împreună cu aceştia are manifestări duşmănoase la adresa regimului nostru democrat popular. Dosarul este urmărit prin informatorii necalificaţi „Marinescu" şi „Lucian Severian".

În perioada planului expirat a fost închis dosarul de verificare „Mureşul" pe motivul că nu s-a confirmat faptul că cel urmărit a fost şef de cuib legionar (din verificări rezultă că a fost simplu membru în mişcarea legionară) şi nu s-a stabilit ca acesta să desfăşoare activitate contrarevoluţionară organizată.

În perioada pe care se întocmeşte prezenta dare de seamă nu au fost semnalate ca elemente legionare să fi săvârşit acte de teroare. La fel nu am avut cazuri de apariţie de documente cu caracter terorist.

În urma muncii informativ-operative duse în problema legionară s-au obţinut şi alte rezultate, ca de exemplu: informatorul necalificat „Mircea Vasile" semnalează că, discutând cu legionarul VAIDA IOAN, de la revizia de vagoane C.F.R. Tg.-Mureş, a afirmat că R.P.R. a fost admisă în O.N.U. cu condiţia ca ea să fie reprezentată şi de aşa-zisul guvern român din est, adică ambele guverne să fie reprezentate în O.N.U.

La fel, informatorul calificat „Fochist Alexandru" ne furnizează mai multe note informative în legătură cu legionarii din staţia C.F.R. Luduş, din care rezultă manifestările duşmănoase ale acestora, precum şi faptul că legionarul HOPORTEAN CONSTANTIN are legături cu legionarul OLTEANU ILIE şi alte elemente legionare.

[...]

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 176, f. 60-67.

352.

1956 aprilie 3, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: instrucţiuni în legătură cu vizita episcopului romano-catolic Márton Áron.

DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Nr. 342/38.071 STRICT SECRET
3 IV 1956 Ex. nr. 2

SECŢIA RAIONALĂ M.A.I.
Tg.-Mureş

Urmare ordinului nostru nr. de mai sus din 19 martie a.c. privind turneul de miruire pe care-l va face episcopul romano-catolic MÁRTON ÁRON.

S-a stabilit că turneul se va efectua pe raza raionului Tg.-Mureş şi Ciucul de Jos.

Pe ziua de 4-5 mai a.c. este aşteptată sosirea episcopului.

Turneul de miruire este stabilit în raionul Tg.-Mureş cât şi Ciucul de Jos cu începere din 6 mai a.c. Prin urmare, într-unul din raioane miruirea se va efectua de locţiitorul episcopului.

Întrucât sunt cunoscute sentimentele religioase ale catolicilor şi influenţa de care se bucură episcopul, Dvs. veţi acorda toată atenţia pregătirilor ce se fac de preoţi şi credincioşi. Astfel, veţi lua următoarele măsuri:

- Stabiliţi numărul celor care urmează să fie miruiţi (copii de şcoală, tineret şi elemente majore), nu este exclus ca unii să fie utemişti, candidaţi de partid sau membri de familii ai unor membri de partid sau ai organelor locale).

- Preoţii vor intensifica orele de catehizare şi pregătire în vederea miruirii. Nu este exclus ca unii şcolari să lipsească de la cursuri sau se vor prezenta nepregătiţi.

- Este posibil ca preoţii să aibă ajutoare care vin din alte localităţi sau părăsesc mănăstirile unde sunt concentraţi (ca Estelnic, raionul Tg. Secuiesc). Dacă stabiliţi că ajutorul este venit de la Estelnic, prin organele de Miliţie va fi somat să se reîntoarcă imediat la mănăstire. Însă acest lucru se va face cu tact pentru a nu produce stări de spirit nefavorabile.

- De asemeni, urmăriţi pregătirile care se fac în sânul populaţiei catolice pentru primirea episcopului. Eventual se vor face delegaţii pentru primirea lui, cazare, ornamentări, coruri, cuvântări etc. În cadrul pregătirilor este posibil ca preoţii sau alte elemente duşmănoase să iniţieze unele acţiuni sau manifestări cu caracter naţionalist (cântarea imnului maghiar sau secuiesc, purtarea de tricolor maghiar, predici sau discuţii cu caracter naţionalist etc.).

În timpul pregătirilor, mai ales în raionul Tg.-Mureş, trebuie văzută şi atitudinea foştilor preoţi greco-catolici şi credincioşilor greco-catolici, precum şi atitudinea preoţilor rom.-catolici care pot iniţia atragerea şi a acestora la miruire.

Pentru cunoaşterea diferitelor aspecte, dintre care unele v-au fost arătate în prezentul ordin, veţi instrui şi dirija în primul rând agentura care lucrează în problema catolică, dând în acelaşi timp sarcini şi celorlalţi informatori care pot sesiza diferite aspecte privind starea de spirit şi pregătirile.

Veţi ţine contact strâns cu împuternicitul raional al Ministerului Cultelor şi cu autorităţile locale, fără ca dvs. sau sectoriştii să se amestece în vreo măsură preconizată de autorităţi, dvs. având numai atribuţiuni informative în această problemă.

Până la începerea turneului de miruire ne veţi raporta săptămânal (în fiecare sâmbătă) constatările în această problemă, iar cazurile mai importante vor fi raportate imediat.

Şeful Dir. Regionale
Lt. Col. Kovács Mihai

Şeful Serviciului
Lt.Maj. Cornea Vlad

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 468, f. 134-135.

353.

1956 aprilie 3, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: notă privind afirmaţiile făcute de Gagyi Ilona, din comuna Acăţari, referitor la construirea unei hidrocentrale în Siberia.

M.A.I. SECŢIA RAIONALĂ TÂRGU-MUREŞ
Nr. 3/103.886
din 3 aprilie 1956

STRICT SECRET
Exempl. nr. 3

Către,
Buletin
DIRECŢIUNEA REGIONALĂ M.A.I.
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm: în localul biroului cooperativei din com. Acăţari s-a citit un articol din ziarul „Vörös Zászló" despre construirea celei mai mari hidrocentrale din lume, care se face în Siberia. În discuţie a venit vorba şi despre banii care se investesc într-o asemenea construcţie. În legătură cu aceasta, numita GAGYI ILONA, statisticiana cooperativei, a afirmat: „Această hidrocentrală nu este construită de Uniunea Sovietică, ci din cele luate din ţările de democraţie populară". În continuare a mai afirmat ca numai să se grăbească cu construcţia, căci dacă ruşii vor trebui să iasă din ţările de democraţie populară, atunci n-o să poată termina niciodată construcţia, ceea ce este aproape.

De faţă au fost numiţii: KULCSÁR ALEXANDRU, MÁTHÉ IOSIF, BAKI ETELKA.

Numita GAGYI ILONA, este în etate de cca. 40 ani, soţia preotului reformat din com. Acăţari, neîncadrată politic nici în trecut nici în prezent.

Am luat măsuri de supraveghere a sus-numitei.

Şeful Secţiei Raionale
Căpitan Friedmann Alexandru

Locotenent Bartha Iuliu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 468, f. 140.

354.

1956 aprilie 6, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind pregătirea vizitei episcopului romano-catolic Márton Áron la Miercurea Nirajului.

M.A.I. SECȚIA RAIONALĂ TÂRGU-MUREȘ
Nr. 3/103.897 din
6 aprilie 1956

STRICT SECRET
Exempl. nr. 3

Către,
DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I.
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

La ordinul Dvs. cu nr. 342/38.071, din 19 martie 1956 și același număr din 5 aprilie 1956, raportăm:

Preotul romano-catolic LAKÓ MENYHÁRT, din comuna Miercurea Nirajului a prelucrat în biserică credincioșilor vizita ce urmează să fie făcută de episcopul MÁRTON ÁRON și sarcinile ce le revin lor pentru primirea episcopului.

În cadrul unei ședințe cu credincioșii, au format o comisie în care sunt aleși Dr. SZABÓ BÉLA, SIKÓ ZOLTÁN, Dr. SZOBOSZLAI LADISLAU avocați, KOVÁCS ANDREI, dirigintele oficiului P.T.T. Miercurea Nirajului, care comisie are ca scopul de a organiza primirea, cazarea atât a episcopului, cât și a însoțitorilor săi.

Din afirmațiile preotului LAKÓ MENYHÁRT, episcopul MÁRTON ÁRON va fi în Miercurea Nirajului în ziua de 14 V 1956, primirea lui se va face în curtea bisericii unde va fi ținută o cuvântare de primire din partea preotului local, iar după aceea va fi o mică festivitate și vor pleca la parohie unde vor fi invitați locuitorii din comitetul de biserică, unde va fi și cina care va fi gătită de soția lui SZABÓ BÉLA, avocat, soția și soacra avocatului SIKÓ ZOLTÁN. La această cină care va avea loc la parohie, se va rosti o cuvântare de primire din partea Dr. SZABÓ BÉLA.

Tot din afirmațiile preotului rezultă că, în seara zilei de 14 V 1956, MÁRTON ÁRON nu va ține audiență în general și numai în caz excepțional, la care are înregistrată până în prezent o singură persoană al cărui nume nu l-a divulgat, spunând că este secret religios.

În ziua de 15 V 1956, se va ține o „slujbă sfântă", ținută de episcop și este programat ca trei nopți consecutive episcopul MÁRTON ÁRON să doarmă în Miercurea Nirajului.

Șeful Secției Raionale
Căpitan Friedmann Alexandru

Lt.Major Bakó Ladislau

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 468, f. 137.

355.

1956 aprilie 21, Târgu-Mureș. M.A.I.-S.S.T.F. Târgu-Mureș: plan de acțiune pentru asigurarea securității transporturilor cu ocazia sărbătoririi zilei de 1 Mai.

SECȚIA DE SECURITATE T.F.
TG.-MUREȘ

STRICT SECRET
21.IV.1956

PLAN DE ACȚIUNE

Pentru asigurarea securității transporturilor și pentru ordinea publică în vederea sărbătoririi zilei de 1 Mai 1956.

1. Se vor face grafice speciale de întâlniri cu informatorii care lucrează în acțiuni informative și de verificare și cu cei care urmăresc suspecții din obiective.

În grafice se vor prevedea întâlniri mai dese între 26 aprilie și 2 mai a.c. și chiar întâlniri zilnice între 30 aprilie și 2 mai a.c.

Pentru buna organizare a urmăririi acestor elemente, vom instrui temeinic agentura, care să ne sesizeze la timp cazul când elementele dușmănoase ar încerca să întreprindă acțiuni de diversiune pentru conturbarea sărbătoririi zilei de 1 Mai 1956.

Astfel:

Informatorul „Moldovan Marin" va urmări pe numitul P.S. din Deda („Leul").

Informatorul „Murgu" va urmări pe S.G., I.D.M. în stația Reghin („Leul").

Informatorul „Cerghizan" va urmări pe B.S. și F.I. în Tg.-Mureș („Leul").

Informatorul „Gicu" va urmări pe P.S. din Gălăuțaș.

Informatorii „Fochist Alexandru" și „Turcu Alexandru" vor urmări elementele legionare din St. Luduș.

Informatorii „Pop Dumitru" și „Fluieraș Ioan" vor urmări pe S.I. („Iepure").

Informatorul „Roman" va urmări pe S.V. de la Depoul Tg.-Mureș („Mânzatu").

Informatorul „Burlacu" va urmări pe P.B. de la I.R.T.A. Tg.-Mureș („Bivolul").

Informatorul „Ivanovici" va urmări pe N.N. din Toplița („Țapu").

Informatorii mai sus arătați vor primi sarcini concrete și vor fi instruiți asupra felului cum să ne anunțe în caz dacă acestea ar încerca să uneltească împotriva securității zilei de 1 Mai 1956. Răspunde fiecare lucrător operativ pentru obiectivele ce le are în primire.

2. Informatorii menționați la punctul 1 vor fi instruiți de a supraveghea elementele mai sus arătate, îndeaproape, pentru a vedea comportarea acestora în timpul manifestației de 1 Mai 1956. Răspunde fiecare lucrător operativ pentru obiectivele ce le are în primire.

3. Pentru asigurarea securității obiectivelor, se vor lua măsuri de interzicere a accesului persoanelor străine în obiective în zilele de 30 aprilie, 1 şi 2 Mai a.c., pentru aceasta se va lua legătură oficială cu şefii unităților. Răspunde fiecare lucrător operativ pentru obiectivele ce le are în primire.

4. Se va sigila aparatul de multiplicat de la S.E.C.F. Tg.-Mureş, la data de 30 aprilie a.c. după terminarea lucrului şi se va organiza supravegherea operativă a acestui aparat. Răspunde Lt. Ganea Ioan.

5. Se vor verifica aparatele pompieristice de la unitățile C.F.R. şi I.R.T.A., între zilele de 28-30 aprilie a.c.

Pentru obiectivele C.F.R. răspunde Lt. Avramescu Iuliu.

Pe ruta Deda – Ciceu Lt. Boroş Ştefan, care va lua măsuri prin posturile de Miliție T.F. pentru sigilarea depozitelor de explozibil de la carierele Stânceni, Deluți, Izvorul Mureş şi Chileni.

Pe ruta Tg.-Mureş – Sovata răspunde Lt. Lörincz Emeric, care va lua legătura cu Miliția T.F. pentru sigilarea depozitului cu explozibil de la cariera Sovata.

Pe ruta Tg.-Mureş – Gura Arieşului – Luduş şi liniile înguste (exclusiv Tg.-Mureş – Sovata) răspunde Lt.Maj. Coman Teodor.

Pe ruta Tg.-Mureş – Deda răspunde Lt. Ganea I.

În obiectivele R.A. răspunde Lt. Boroş Ioan.

În vederea pazei speciale pe aeroport, Stația Gonio şi Radiofar, se va lua legătura cu Miliția T.F. Răspunde Lt.Maj. Avram Ilarie.

6. Se va lua legătura cu şefii unităților pentru ca aceştia să ia măsuri de control asupra sculelor de întreținere, care ar putea fi folosite în scopuri dușmănoase. Răspunde fiecare lucrător operativ pentru obiectivele urmărite de el.

7. Se va lua legătura cu şefii unităților pentru a organiza paza întărită de zi şi noapte a obiectivelor, de către membrii de partid şi elemente de încredere, organizând în aşa fel ca între aceştia să fie şi informatorii noştri.

Se vor obține tabelele despre cei care vor face de serviciu în aceste zile, care vor fi verificate şi în cazul dacă între acestea vor fi strecurați elemente dușmănoase, acestea vor fi înlăturați sub un motiv plauzibil. Răspunde Lt.Maj Adler Maurițiu.

8. Se vor lua măsuri prin Miliția T.F. pentu ca în ziua de 30.IV. a.c., după terminarea lucrului să se treacă la sigilarea depozitelor de carburanți şi lubrifianți la acele unități unde nu se lucrează în ziua de 1 Mai a.c. Răspunde Lt.Maj. Avram Ilarie.

9. Se vor lua măsuri ca să funcționeze în permanență centralele telefonice R.C. Se vor lua măsuri de verificare a elementelor care vor deservi aceste instalații în jurul zilei de 1 Mai a.c. şi se vor lua măsuri prin motive plauzibile pentru înlăturarea acelora care nu corespund. Răspunde Lt. Ganea Ioan.

10. Informatorii vor fi instruiți în aşa fel ca să ne sesizeze orice apariție de manifeste sau inscripții cu caracter contrarevoluționar în obiectivele urmărite de noi, iar în caz de apariție se vor lua măsurile necesare. În noaptea de 30 aprilie spre 1 Mai a.c. se vor executa controale în obiective şi în caz că se vor găsi manifeste sau inscripții, se vor lua măsuri de înlăturare a acestora. Răspunde Slt. Udvardi Alexandru.

11. Cu începere din ziua de 25 aprilie a.c. se vor da buletine zilnice despre evenimentele şi stările de spirit în legătură cu ziua de 1 Mai a.c., iar în ziua de 30 IV, 1 şi 2 Mai se vor da buletine din 6 în 6 ore. Răspunde Plut. Boieru Mihai.

12. Se va lua legătura cu şeful Secției L. Tg.-Mureş pentru a pune la dispoziția noastră, în bună stare de funcționare, drezinele motor care vor fi folosite numai în caz de nevoie. Răspunde Lt.Maj. Coman Teodor.

La fel se va organiza o maşină la I.R.T.A.. Răspunde Lt. Boroş Ioan.

13. Începând din data de 29 aprilie 1956 şi până la 2 mai, întregul efectiv al Secției va fi mobilizat.

Şeful Secției
Lt. Major Avram Ilarie

Şeful Biroului
Lt.Major Adler Maurițiu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 176, f. 85-87v.

356.

1956 aprilie 25, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal încheiat în urma controlului efectuat de către procurori din partea Procuraturii Militare Or. Stalin şi Procuraturii Militare Tg.-Mureş la Secția Anchete Penale.

PROCES-VERBAL
Încheiat azi 25 aprilie 1956 la Tg.-Mureş

Noi, Lt.col. de just. DINU GHEORGHE, Procuror Militar al Procuraturii Militare Or. Stalin şi Cpt. de just. MELLAU GHEORGHE, Procuror Militar Aj. la Procuratura Militară Tg.-Mureş, verificând dosarele aflate în curs de anchetă asupra M.A.I. Reg. Autonomă Maghiară, am constatat următoarele:

Asupra serviciului anchetei de la Dir. M.A.I. Reg. Aut. Maghiară am găsit la data controlului următoarele cauze în curs de cercetare:

1. Dos. privitor pe HUSAR ROMAN, arestat pe baza mandatului de arestare nr. 17 din 31.03.56 emis la Proc. Militară Tg.-Mureş, învinuit de agitație publică p.p. de art. 327 al. 3 C.P. prin aceea că a desfăşurat activitate religioasă în cadrul cultului interzis greco-catolic – ținând cu diferiți locuitori şedințe în ritul cultului respectiv şi îndemnându-i la nesupunere contra legii.

În această cauză, până la data verificării, s-au luat un număr de 9 interogatorii învinuitului şi s-au audiat 6 martori în perioada 27 martie – 14 aprilie 1956.

De la data de 14 aprilie, nu s-a mai făcut nici o anchetă, deşi faţă de stadiul anchetei era posibil a se trece la audierea încă o serie de martori.

Pentru urgentarea şi definitivarea anchetei în acest dosar se va trece imediat la audierea următorilor martori, ce rezultă din lucrări: Husar Maria, Togănel Aurica, Tanţos Constantin, Ceuşan Silvia, Chinezu Florica, Chinezu Gheorghe, Moldovan Florea, Crăciun Gh., Şimon Alexandru, Şimon Rozalia, Pal Ioan, Togănel Dănilă, Man Mariuţa, Claudius Vasile, Ioja Anica.

Să se insiste în interogatoriul învinuitului şi depoziţiile martorilor şi să se stabilească în mod exact activitatea învinuitului, în special în perioada octombrie 1955 şi până la data arestării.

Ancheta se va termina până la data de 20.05.56, când se va înainta dosarul pentru soluţionare Procuraturii Militare Tg.-Mureş.

2. Dosarul privitor pe MIKLOS ALEXANDRU, reţinut preventiv în baza mandatului de arestare nr. 19 din 23.04.56, învinuit de agitaţie publică p.p. de art. 327 al. 3 C.P. prin aceea că a desfăşurat activitate în cadrul sectei interzise „Adventişti reformişti".

Fiind reţinut de numai câteva zile, s-a luat numai interogatoriul învinuitului – urmând ca restul probelor să fie strânse după ce va fi interogat asupra tuturor probelor asupra cărora s-au strâns în prealabil informaţiile necesare.

3. Dosarul privitor pe FERENCZ LUDOVIC, reţinut în baza mandatului nr. 20 din 23.04.56 spre a fi cercetat în legătură cu activitatea sa desfăşurată în cadrul sectei „Martorii lui Iehova". Stadiul anchetei este acelaşi ca şi în cauza de la pct. 2.

4. Dosarul privitor la ORBÁN ADALBERT, arestat în baza mandatului nr. 16 din 31.03.56, fiind învinuit de agitaţie publică, prin aceea că a scris o scrisoare către secretarul org. de bază din comună prin care-l ameninţa în diferite moduri spre a-l determina să nu mai aducă muncă în vederea construirii întovărăşirii agricole.

Învinuitul a fost interogat parţial în ziua de 4 aprilie 1956, după care ancheta s-a suspendat, învinuitul fiind internat în spital în ziua de 06.04.56, suferind de hepatită epidemică, situaţie în care se află şi în prezent.

În dosarele privitoare pe Miklos Alexandru şi Ferencz Ludovic organele de anchetă vor urmări în special să stabilească activitatea învinuitului în cadrul sectelor respective, pentru perioada octombrie 1955 şi până la arestare, aşa cum s-au dat indicaţiuni de noi şi verbal şefului de serviciu.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal în 4 exemplare.

Procuror Militar
Lt.Col. de justiţie Dinu Gheorghe

Procuror Militar Aj.
Cpt. de justiţie Mellau Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 178, f. 55-56.

357.

1956 aprilie 25, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal încheiat în urma controlului efectuat de către procurori din partea Procuraturii Militare Or. Stalin şi Procuraturii Militare Tg.-Mureş la arestul M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară.

PROCES VERBAL
Încheiat astăzi 25 aprilie 1956 la Tg.-Mureş.

Noi, Locotenent-colonel de justiţie Dinu Gheorghe, Procuror Militar al Procuraturii Militare Oraşul Stalin, Căpitan de justiţie Mellau Gheorghe, Procuror Militar ajutor la Procuratura Militară Tg.-Mureş, deplasându-se la sediul Direcţiei M.A.I. Regiunea Autonomă Maghiară, unde verificând arestul, am constatat următoarele:

LEGALITATEA REŢINERILOR

În acest arest am găsit următorii reţinuţi:

1. HUSAR ROMAN, arestat preventiv pe baza mandatului de arestare nr. 17 din 31.03.56, emis de Procuratura Militară Tg.-Mureş, având prelungirea reţinerii pentru a doua lună – adică până la 28.05.1956. Acest reţinut se află în curs de cercetare pentru faptul p.p. de art. 327 al. 3 C.P., desfăşurând activitate religioasă în cadrul cultului interzis greco-catolic.

2. FERENCZ LUDOVIC, reţinut preventiv în baza mandatului de arestare nr. 20 din 23.04.1956, emis de Procuratura Militară Tg.-Mureş, învinuit de agitaţie publică, p.p. de de art. 327 al. 3 C.P., prin aceea că a desfăşurat activitate în cadrul sectei interzise „Martorii lui Iehova". Se află în curs de cercetare în momentul reţinerii.

3. MIKLOS ALEXANDRU, reţinut preventiv în baza mandatului de arestare nr. 19 din 23.04.1956, învinuit de agitaţie publică, p.p. de de art. 327 al. 3 C.P., desfăşurând activitate în cadrul sectei interzise „adventişti reformişti". Se află în curs de cercetare.

4. BODALI IOSIF, condamnat definitiv prin sentinţa nr. 395 din 27.08.1954 a Tribunalului Militar Teritorial Oraşul Stalin la 3 ani închisoare corecţională pentru delapidare şi 3 ani pentru acte preparatorii la trecerea frauduloasă a frontierei.

5. BIANU GHEORGHE, condamnat definitiv la 2 ani închisoare corecţională prin sentinţa 167 din 22.03.1955 a Tribunalului Popular Tg.-Mureş.

Aceşti doi deţinuţi au fost luaţi de la Penitenciarul Tg.-Mureş, unde-şi executau pedeapsa, pentru a da relaţii în legătură cu unele probleme ce sunt în curs de informare asupra organelor de securitate.

Verificând la grefa arestului dosarele personale ale reţinuţilor, în afară de documentele celor mai sus arătaţi, am mai găsit şi dosarele următorilor:

1. ORBÁN ADALBERT, reținut preventiv în baza mandatului de arestare nr. 16, din 31.03.1956, emis de Procuratura Militară Tg.-Mureş, fiind învinuit de agitație publică, p.p. de de art. 327 al. 3 C.P., constând în aceea că a alcătuit şi expediat o scrisoare amenințătoare la adresa secretarului organizației de bază P.M.R. din comuna sa, pentru a-l determina pe acesta să nu-şi desfăşoare activitatea sa în vederea constituirii unei întovărăşiri agricole. Acest reținut se află internat la spitalul de boli contagioase Tg.-Mureş, de la data de 06.04.1956, fiind suferind de „hepatită epidemică".

2. SZÁSZ IULIU, condamnat definitiv de Tribunalul Militar Teritorial Oraşul Stalin la 1 an închisoare corecțională, prin sentința 394, din 23.12.1955, pentru delictul de contrarepresiune, p.p. art. 290 C.P. Acest condamnat a fost luat de la Penitenciarul Tg.-Mureş pentru relații în alte cauze şi între timp îmbolnăvindu-se, a fost internat la spitalul de stat Tg.-Mureş, unde se află în prezent.

CONDIȚIUNI DE CAZARE, HRANĂ ŞI MEDICO-SANITARE

Camerele de cazare sunt curate, spațioase, aerisite şi dotate cu tot cazarmamentul şi obiectele prevăzute de regulament.

Hrana reținuților este bună, bine pregătită şi servită la timp, iar îngrijirea medicală li se acordă la timp şi în raport de fiecare caz în parte.

Nici un reținut nu a formulat vreo nemulțumire şi nu a cerut să raporteze confidențial în legătură cu problemele mai sus arătate, deşi aceştia fiind întrebați, toți au afirmat că li se aplică un tratament bun, atât în anchetă, cât şi în condițiile de reținere.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal în trei exemplare, din care:

- unul se va înainta Procuraturii Militare a R. 3 M;
- unul rămâne în dosarul Procuraturii Militare Oraşul Stalin;
- unul la arhiva Procuraturii Militare Tg.-Mureş.

Procuror Militar
Lt.Col. de justiție Dinu Gheorghe

Procuror Militar Aj.
Cpt. de justiție Mellau Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 107, f. 96-96v.

358.
1956 aprilie 29, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.S.T.F. Târgu-Mureş: listă cu informatori ai secției.

Secția de Securitate T.F.
Tg.-Mureş

STRICT SECRET

NOTĂ
de dosarele şi caracterizările informatorilor care vor fi predate la Serv. Reg. de Securitate T.F. Oraşul Stalin

Nr.crt.	Numele real	Numele conspirativ
1	Veselovschi Niculaie	„Maistru"
2	Potîrniche Marin	„Popescu"
3	Vintilescu Vasile	„Roman"
4	Popa Ioan	„Cerghizan"
5	Vintilescu Victor	„Petre Ioan"
6	Cezar Ştefan	„Ardeleanu"
7	Şandru Traian	„Moldovan Marin"
8	Iacob Alexe	„Murgu Filon"
9	Bucur Ilie	„Burlacu"
10	Aldea Virgil	„Ghiță"
11	Dobozi Aurel	„Teodorescu Marin"
12	Butilă Iosif	„Tilică"
13	Țifrea Vasile	„Prova"
14	Szakács Alex.	„Mathi"
15	Florea Vasile	„Pop Dumitru"
16	Tecaru Gherasim	„Vasilescu"
17	Bucur Alexandru	„Traian Ioan"
18	Codarcea Romulus	„Nuțiu"
19	Săcădat Aurel	„Panait Ioan"
20	Mitu Marian	„Petrache Ioan"
21	Moldovan Vilma	„Casa 56"

HOTĂRÂRI

1	Sora Gheorghe	„Niculaie Marin"
2	Varna Eugen	„Toma Ioan"

3	Horga Emil	„Papuc Ioan”
4	Sofalvi Niculaie	„Crecic Anton”
5	Stoian Vasile	„Fluieraş Ioan”
6	Leanca Dumitru	„Dinu”
7	Moldovan Niculaie	„Mărgineanu Neacşu”

Predat,
Lt. Avramescu Iuliu

Primit,
s.s. indescifrabil

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 205, f. 91.

359.

1956 mai, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport de activitate al Serviciului de Cercetări Penale, pe perioada 1 ianuarie 1955 – 1 mai 1956.

RAPORT DE ACTIVITATE
al Serviciului VIII, Cercetări, pe perioada 1 ianuarie 1955 – 1 mai 1956.

De la începutul anului 1955, schema serviciului a fost completată cu funcţiile prevăzute.

Munca s-a desfăşurat în cadrul celor 2 birouri, compuse din câte 4 oameni, sub îndrumarea şi controlul şefului de serviciu, supravegheat de conducerea Regiunii şi atunci când era cazul, dând sprijin cuvenit în muncă.

În cursul anului 1955 şi până la 1 mai 1956, Serviciul VIII a cercetat un număr de 157 elemente contrarevoluţionare, dintre care un număr de 127 au fost deferiţi justiţiei şi condamnaţi la diferite pedepse după faptele lor.

15 elemente au fost puse în libertate în urma aprobării M.A.I., dintre care 13 foşti poliţişti, 1 C.M.-ist şi 1 transfer de valută.

12 elemente au fost predate altor organe în a căror competenţă intra cauza lor, spre soluţionare.

Din numărul total de arestaţi arătaţi mai sus, 73 de elemente au fost foşti poliţişti care au funcţionat în Basarabia în timpul regimului burghezo-moşieresc. Aceştia au fost aduşi la noi pentru cercetări de la Penitenciarul Cluj.

Restul de arestaţi au fost reţinuţi de noi în diferite probleme, dintre care pe bază de material informativ au fost arestate 27 elemente, rezultate din anchetă un număr de 30 elemente, iar 27 elemente pe bază de denunţ.

Din totalul arestaţilor arătaţi mai sus, în afară de poliţişti, se împart pe categorii sociale după cum urmează:

Ţărani săraci	17
Ţărani mijlocaşi	26
Chiaburi	13
Burghezi	2
Muncitori	17
Funcţionari	4
Preoţi	3
Elevi	2

Din elementele trimise de noi în justiţie în această perioadă au fost achitate de Tribunal un număr de 7 elemente, dintre care 3 foşti poliţişti, 2 iehovişti, iar 2 persoane în problemă de agitaţie. Aceştia au fost achitaţi din lipsă de probă.

Menţionăm că majoritatea ţăranilor săraci arestaţi în această perioadă sunt din problema „Martorii lui Iehova”.

În toată perioada, pentru documentarea activităţii duşmănoase a anchetaţilor, s-au făcut deplasări pe teren de către anchetatori unde s-au cules probe suficiente care să dovedească vinovăţia celui în cauză sau nevinovăţia celui în cauză.

Nu a fost caz când anchetatorii să fi folosit în anchetă metode de constrângere fizică sau morală asupra anchetaţilor pentru a-i determina să dea declaraţii, cu excepţia cazului în cursul anului 1955, când un element din problema iehovistă, nevroind să-şi declare activitatea sa contrarevoluţionară, şi a fost ţinut câteva zile în picioare de către anchetator cu cunoştinţa şefului de serviciu. Această metodă de constrângere nu a dat nici un rezultat în muncă.

Rezultate pozitive care pot fi scoase în evidenţă, obţinute de către anchetatori, se pot arăta Cpt. BIHARI EMERIC, Lt.Maj. SZÁSZ NICOLAE şi Lt. GOLICZA DIONISIE în problema iehovistă. Reuşind ca în anchetă să descopere o serie de elemente contrarevoluţionare necunoscute până atunci, asupra cărora s-au şi luat măsuri de arestare şi trimitere în justiţie.

La fel au obţinut rezultate pozitive Lt.Maj. VESMAŞ GHEORGHE şi Lt. PÎRLEA EMIL în problema poliţistă unde, datorită metodelor juste folosite în munca de anchetă au reuşit să-i determine pe aceştia să-şi recunoască activitatea lor criminală dusă împotriva clasei muncitoare, este de menţionat că asupra acestor elemente, când s-a început anchetarea lor, nu au existat probe aproape deloc din care să rezulte activitatea lor.

Metodă bună folosită la munca de anchetă se poate remarca aceea folosită de Lt. PÎRLEA EMIL, la anchetarea lui M.A., adventist dizident, element fanatic, carem datorită calmităţii şi perseverenţei cu care anchetatorul a tratat problema în timpul anchetei, a determinat pe acesta să-şi recunoască activitatea.

În toată perioada asupra căreia se întocmeşte raportul, în munca de anchetă s-a folosit şi agentura de cameră prin care s-a putut verifica în ce măsură cei anchetaţi şi-au recunoscut în anchete faptele săvârşite. În multe cazuri s-a reuşit ca pe baza

materialului furnizat de agentura de cameră să se găsească la percheziție materiale compromițătoare la cei semnalați, ca mașini de scris, armament, manuscrise și alte materiale ca corp delict.

Pe lângă părțile pozitive ce s-au obținut, în cadrul serviciului au existat și lipsuri care de multe ori au avut influență negativă asupra muncii, de exemplu, în majoritatea cazurilor de cercetări nu s-a întocmit planul de măsuri în vederea desfășurării anchetei și dacă unii anchetatori au întocmit, au fost numai formale, astfel că se treceau 2-3 probleme în planul de acțiune și acelea generale, fără a se mai urmări acest plan sau să se completeze în decursul anchetei cu problemele reieșite. Această stare de lucruri a durat de la începutul anului 1955 și până la sfârșitul lunii septembrie 1955, la care dată echipa de control a Direcției 8-a din M.A.I. a scos la iveală această gravă lipsă, precum și urmările avute în munca de anchetă.

Menționez că această stare de lucruri s-a lichidat în mare parte însă, totuși, în multe cazuri s-a manifestat până în ultima perioadă.

O altă lipsă este aceea că, cu toate că au fost puțini arestați în ultima perioadă, totuși se obișnuiește să se tărăgăneze anchetele în mod nejustificat, fapt ce se motivează de anchetatorii respectivi, când sunt trași la răspundere, că pentru ancheta respectivă este prevăzut de lege 30-60 zile, fără să analizeze că se poate termina într-un timp relativ mai scurt.

Șeful Serviciului
Căpitan Bartos Carol

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 170, f. 58-60.

360.

1956 mai 3, Târgu-Mureș. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind măsurile pregătitoare ale preotului romano-catolic Lakó Menyhárt din comuna Miercurea Nirajului în vederea vizitei episcopului Márton Áron.

M.A.I. SECȚIA RAIONALĂ TÂRGU-MUREȘ
Nr. 3/104.101 STRICT SECRET
3 mai 1956 Expl. nr. 3

Către,
Buletin DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I.
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm: Preotul romano-catolic LAKÓ MENYHÁRT din comuna Miercurea Nirajului, în legătură cu apropiata vizită a episcopului MÁRTON ÁRON, în vederea miruirii, a afirmat față de informatorul „Dumitrescu": „este informat că, cu ocazia vizitei episcopului, autoritățile vor căuta să-i pună piedici, însă deja el a luat măsuri ca din această luptă să iasă învingător". Ca exemplu a arătat că, cu ocazia orelor de pregătire religioasă pentru miruirea copiilor, le pune întrebări copiilor că ce vor face dacă învățătorii nu-i vor lăsa să se prezinte, iar copiii îi răspund în unanimitate că ei nu cer voie și vor veni și cu forța, iar el îi încurajează, spunându-le ca așa să faceți, că ceea ce spun învățătorii nu este adevărat și vor numai să vă înfricoșeze.

La acest preot sunt înscriși până în prezent în Miercurea Nirajului cca. 100 de persoane pentru miruire, iar în comuna Șardu Nirajului, care aparține tot de parohia din M. Nirajului, 14 persoane, iar din totalul lor, cca. 10% sunt majori.

Șeful Secției Raionale
Căpitan Friedmann Alexandru Lt.Major Bakó Ladislau

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 468, f. 132.

361.

1956 mai 9, Târgu-Mureș. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport asupra vizitei efectuate de Veress Ernest, ajutorul episcopului romano-catolic Márton Áron, în satul Dămieni cu ocazia miruirii.

M.A.I. SECȚIA RAIONALĂ TÂRGU-MUREȘ
Nr. 3/104.126 STRICT SECRET
9 mai 1956 Expl.. nr. 3

Către,
Buletin DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I.
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm: în ziua de 7 mai 1956, pe la orele 18.00, au sosit în comuna Călugăreni, satul Dămieni, ajutorul episcopului MÁRTON ÁRON, numitul VERESS ERNEST, împreună cu încă 3 preoți, unde au fost primiți de circa 300 de credincioși, a

căror majoritate erau femei şi copii, iar în ziua de 8 mai 1956, la slujbă au luat parte circa 350 persoane, credincioşi şi au fost 160 de persoane care s-au miruit. Dintre aceştia, un număr de 30 au fost utemişti, 32 pionieri, 23 şcolari. La orele 13.00, când a luat sfârşit slujba, credincioşii împreună cu preoţii mai sus arătaţi au făcut procesiune cu prapori, de la biserică şi până la locuinţa preotului din localitatea Dămieni. În satul Dămieni, în ziua de 8 mai 1956, a fost sărbătoare totală, nu s-a lucrat pe câmp şi nici la şcoală nu au mers copiii.

Şeful Secţiei Raionale
Căpitan Friedmann Alexandru — Locotenent Daniel Daniel

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 468, f. 131.

362.

1956 mai 10, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport asupra vizitei efectuate de Veress Ernest, ajutorul episcopului romano-catolic Márton Áron, în comuna Eremitu cu ocazia miruirii.

M.A.I. SECŢIA RAIONALĂ TÂRGU-MUREŞ
Nr. 3/103.897 — STRICT SECRET
10 mai 1956 — Expl.. nr. 2

Către,
Buletin — DIRECŢIUNEA REGIONALĂ M.A.I.
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm: în ziua de 9 mai 1956, a sosit în comuna Eremitu, raionul Tg.-Mureş, ajutorul episcopului MÁRTON ÁRON, anume VERESS ERNEST, cu 7 preoţi. Sosirea a avut loc la ora 5, fiind primiţi în curtea bisericii de către un număr de circa 100 credincioşi. După primirea lor a început slujba bisericească.

După informaţiile ce le deţinem, în comuna Eremitu sunt un număr de circa 600 credincioşi care au fost miruiţi, totodată circa 150 de credincioşi romano-catolici au fost veniţi din alte localităţi.

Manifestări duşmănoase nu s-au constatat până în prezent.

Şeful Secţiei Raionale
Căpitan Friedmann Alexandru — Lt.Major Bakó Ladislau

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 468, f. 130.

363.

1956 iunie 1, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport asupra vizitei efectuate de episcopul romano-catolic Márton Áron în comuna Căluşeri cu ocazia miruirii.

M.A.I. SECŢIA RAIONALĂ TÂRGU-MUREŞ
Nr. 3/104.390 — STRICT SECRET
1 iunie 1956 — Expl.. nr. 2

Către,
Buletin — DIRECŢIUNEA REGIONALĂ M.A.I.
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm: în ziua de 31 mai 1956, orele 19,00, în comuna Căluşeri, raionul Tg.-Mureş, a fost primit de credincioşii romano-catolici, în număr de circa 120 persoane, vizita episcopului romano-catolic MÁRTON ÁRON.

La sosirea în comună, preotul local MENYHÁRT ANDRÁS a ţinut un scurt discurs de primire, spunând între altele: „aş avea asemenea vorbe despre [cei] care aici nu pot vorbi măriei tale părinte sfânt". În continuarea discursului a spus: „Atunci va fi o adevărată şi fericită libertate a religiei şi Măriei Sale Părinte, când se va aproba ca în mod liber să se exercite religia şi în mod liber să [se] poată călători la Roma la Papa".

În comuna Căluşeri, ceremonia de miruire s-a făcut in cursul zilei de 1 iunie 1956, au luat parte circa 350-400 credincioşi din comună şi satele vecine, au fost miruite circa 180-200 persoane, între 8 şi 40 ani.

Din comuna Căluşeri se va deplasa în comuna Ernei, raionul Tg.-Mureş.

La Căluşeri s-a luat o cină la care au participat vreo 9 preoţi.

Şeful Sectiei Raionale
Căpitan Friedmann Alexandru — Lt.maj. Bakó Ladislau

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 468, f. 128.

364.

1956 iunie 2, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Târgu-Mureş către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport asupra vizitei efectuate de episcopul romano-catolic Márton Áron în comuna Ernei cu ocazia miruirii.

DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

REFERAT
2 iunie 1956

În ziua de 1 iunie a.c., la orele 18,40, a sosit în comuna Ernei, raionul Tg.-Mureş, episcopul rom.-cat. MÁRTON ÁRON, venind din comuna Călușeri, același raion.

Cu această ocazie [a fost] așteptat în curtea bisericii rom.-cat. de cca. 150 de credincioși, de asemeni, pentru întâmpinarea episcopului a fost organizat un grup format numai din tineri băieți și fete, la fel în biserică a fost primit de cor bisericesc format din oamenii din comună. Grupul de tineri care i-a făcut primirea a prezentat, printr-un tânăr de cca. 22-23 de ani, o cuvântare pregătită de preotul din comună expres pentru acest lucru. În cuvântare acest tânăr, printre altele, a spus:

„Bine v-a adus Dumnezeu, domnule episcop, în rândul credincioşilor noştri, cu care ocazie vă rugăm ca, cu mâna alduită de Dumnezeu a dumneavoastră, să aprindeți în inimile noastre, mai ales ale tineretului, din nou flacăra religiei rom.-catolice. Tineretul cât și credincioșii rom.-cat. au fost și sunt expuși unui continuu pericol în exercitarea religiei. Cu toate acestea, am căutat să luptăm cu toate forțele noastre pentru a învinge tot pericolul ce ne amenință și vom căuta și de acum înainte pentru a păstra în inimile noastre nepătată credința în Dumnezeu. De aceea, vă rugăm încă o dată ca prin alduirea ce ne o faceți să contribuiți și Dvs. la întărirea forțelor noastre”.

După aceasta și episcopul a mulțumit de primirea făcută, spunând că până acum nu i s-a făcut nicăieri o așa primire din partea tineretului și se bucură foarte mult că vede în tineretul comunei Ernei o hotărâre fermă pentru a lupta în menținerea religiei rom.-cat., tocmai datorită faptului că este expusă unui mare pericol.

Terminând această cuvântare, preoții care îl însoțesc au intrat în biserică unde corul bisericesc i-a făcut primirea recitind unele cântece bisericești. Apoi a urmat o slujbă religioasă care s-a terminat la orele 19,45.

Astăzi, la 2 iunie a.c., la orele 8,30, s-a început slujba religioasă în vederea miruirii. La aceasta au participat 9 preoți rom.-cat., în afară de episcolul, și circa 400-450 de credincioși, dintre care s-au miruit cca. 220-250, în mare majoritate cei miruiți fiind tineret între 15-25 de ani.

Episcopul, în predica sa, între altele cu ocazia depunerii jurământului, a accentuat ca credincioșii rom.-cat. să mențină religia și să nu asculte de acei oameni care încearcă prin diferite metode să explice că nu există Dumnezeu. Dumnezeu a existat și va exista. La fel, el a mulțumit și i-a alduit pe tinerii care sprijină biserica, la fel i-a alduit pe părinții acestora care au trimis cu regularitate copiii la orele de catehizare, spunând în continuare ca și de acum înainte să trimită copiii la aceste ore, întrucât numai acesta este singurul loc unde copiii primesc o educație corespunzătoare.

Miruirea a avut loc în curtea bisericii. După miruire a avut loc un examen de religie, ținut de episcop cu scopul de a vedea cum copiii și-au însușit materialele predate la aceste ore.

După aceasta, a anunțat secretarul episcopului că în continuare în parohia bisericii se va întruni episcopul cu comitetul parohial, iar la orele 16 va avea loc o vecernie și la orele 16,30 episcopul va păsări localitatea.

Slt. Bartos Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 468, f. 129-129V.

365.

1956 iunie 4, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport asupra vizitei efectuate de episcopul romano-catolic Márton Áron în comuna Sângeorgiu de Mureş cu ocazia miruirii.

M.A.I. SECȚIA RAIONALĂ TÂRGU-MUREŞ
Nr. 3/104.395 STRICT SECRET
4 iunie 1956 Expl. nr. 3

Către,
Buletin DIRECȚIUNEA REGIONALĂ M.A.I.
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm: în ziua de 2 iunie 1956, la orele 18.00, a sosit în comuna Sângeorgiu de Mureş, în vederea miruirii, episcopul romano-catolic MÁRTON ÁRON. În curtea bisericii a fost primit de cca. 200 de credincioşi şi un cor bisericesc format din tineret şi copii şcolari. Cuvântarea de primire a fost ținută de preotul din comună, PÁLL DEZIDERIU, după care episcopul i-a mulțumit. După aceea, tânărul utemist TÖRÖK MARTIN a spus o cuvântare în care a spus că și în zilele de azi credincioșii din comună se

menţin în credinţa în Dumnezeu, ceea ce se dovedeşte şi prin faptul că 350 de cetăţeni aşteaptă miruirea, care dovedeşte că creştinii sunt demni de a se menţine în această credinţă. La fel, şi o fată tânără a rostit o cuvântare în care, printre altele, a arătat că în com. Sâng. de Mureş există un cerc format din credincioşi în vederea menţinerii credinţei catolice, care cerc se numeşte cercul „rozarelor" şi în care sunt 350 de membri şi în prezent caută să atragă alţi membri în cerc.

În ziua de 3 iunie 1956, la orele 9,30, a început slujba religioasă în curtea bisericii, unde era instituit un altar special pentru a putea participa mai mulţi credincioşi. Au fost prezenţi episcopul, protopopul JAROSS BÉLA, preotul din localitate şi alţi doi preoţi romano-catolici şi circa 450-500 de credincioşi, dintre care s-au miruit circa 320-350 credincioşi.

Episcopul, în slujba ţinută cu ocazia miruirii tineretului, a menţionat că el este bucuros de activitatea credincioşilor şi a preoţilor din localitate şi recunoaşte că credincioşii menţin atât biserica, cât şi preotul cu toate forţele lor. A mai spus către tineret că astăzi sunt anumiţi oameni îngâmfaţi care caută să explice că nu există Dumnezeu, însă istoria lumii până în prezent, în toate cazurile, a îngenuncheat în faţa lui Dumnezeu, şi această isterie va trebui să îngenuncheze în faţa lui Dumnezeu.

După aceasta a urmat depunerea jurământului şi miruirea propriu-zisă. După terminarea slujbei, comitetul parohial, împreună cu preoţii şi episcopul, s-au întrunit şi au luat masa, unde au dus şi 40 de sticle de bere.

Şeful Secţiei Raionale
Căpitan Friedmann Alexandru — Locotenent Vargyasi Moise

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 468, f. 126-126v.

366.
1956 iunie 8. Târgu-Mureş. M.A.I.-S.S.T.F. Târgu-Mureş: tabel nominal cu informatorii secţiei.

SECŢIA DE SECURITATE T.F.
TG.-MUREŞ

PROCES-VERBAL
8 iunie 1956

Se înaintează la Serv. Sec. T.F. Or. Stalin următoarele dosare personale de informatori.

Nr. crt.	Numele real	Numele conspirativ
1	Gîrbea Grigore	„Puiu"
2	Balint Iosif	„Aurel"
3	Alexe Cornel	„Pop Ioan"
4	Fodor Ioan	„Dobre Ioachim"
5	Ţăndăreanu Mihai	„Aurelian Gheorghe"
6	Faluvéghi Zoltán	„Bebi"
7	Tinca Ioan	„Marinică"
8	Karap Daniel	„Ivan Romulus"
9	Budai Béla	„Seprüs Carol"
10	Bărluţ Ioan	„Munteanu Edi"
11	Colceriu Ştefan	„Fochist Alexandru"
12	Dumitru Nicolae	„Cristea Doroftei"
13	Olteanu Teodor	„Florin Vasile"
14	Macskási Andrei	„Elöd"
15	Bardocz Zoltán	„Zoli"
16	Luca Emil	„Petrişor Ioan"
17	Vintilescu Vasile	„Roman Grigore"
18	Moldovan Ioan	„Gheorghe Ioan"
19	Veselovschi Nicolae	„Maistru"
20	Koros Ladislau	„Petru"

Totodată înaintăm următoarele hotărâri de scoatere din reţea:

1	Tudoran Horea	„Turcu Alexandru"
2	Dan Ioan	„Gică"

Mai înaintăm şi următoarele dosare de case de întâlniri:

1	Sátán Emeric	„Casa 618"
2	Koffel Alfred	„Casa 447"
3	Gáll Ştefan	„Gogu"
4	Ujică Petru	„Cetatea Mureş"

Lt.Major Adler Mauriţiu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 186, f. 165.

367.

1956 iunie 28. Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: adresă privind reorganizarea indicativelor şi problemele urmărite de Direcţia a III-a.

DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Nr. 300/39.865 STRICT SECRET
28 iunie 1956 Ex.nr. __

CĂTRE,
SECŢIA RAIONALĂ M.A.I. TG.-MUREŞ

Vă facem cunoscut că, în urma reorganizării, indicativele şi problemele urmărite de Direcţia III-a, vor fi după cum urmează:

Pentru SERVICIUL I (problema legionară).
Rămân vechile indicative şi probleme.
Pentru SERVICIUL II (problemele P.N.Ţ., P.N.L., P.S.D.I., foşti exploatatori, organizaţii subversive etc.).
Ind. 321 – P.N.Ţ., P.N.L., P.S.D.I., troţkişti.
Ind. 322 – foşti exploatatori, chiaburi, organizaţii subversive, diverse şi francmasoni.
Ind. 323 – naţionalişti din rândul minorităţilor naţionale.
Pentru SERVICIUL III (manifeste şi scrisori duşmănoase).
Ind. 331 – manifeste şi scrisori din centrală.
Ind. 332 – manifeste şi scrisori din regiuni.
Pentru SERVICIUL IV (culte-secte).
Ind. 341 – problema ortodoxă.
Ind. 342 – problema catolică.
Ind. 343 – secte şi culte protestante.
Pentru SERVICIUL V (problemele: bande şi urmăriţi pe ţară, acte de teroare, militari deblocaţi, foşti poliţişti).
Ind. 351 – acte de teroare.
Ind. 352 – bande şi urmăriţi pe ţară.
Ind. 353 – militari deblocaţi şi foşti poliţişti.
Pentru SERVICIUL VI (problemele de artă şi cultură, sănătate publică, sfaturi populare etc.).
Ind. 361 – probleme de ştiinţă, artă şi cultură.
Ind. 362 – problema tineretului.
Ind. 363 – sănătate publică, justiţie, sfaturi populare.

Şeful Dir. Regionale
Lt.Colonel Kovács Mihail

Şeful Serviciului
Lt.Maj. Szőcs Andrei

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 480, f. 162.

368.

1956 iulie 10. Bucureşti. M.A.I. către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: adresă privind indicativele şi problemele din cadrul Direcţiei a IV-a.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA IV STRICT SECRET
Nr. 00249472
din 10 iulie 1956

Către,
DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I.
AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Vă comunicăm mai jos noile indicative din cadrul Direcţiei IV-a şi atribuţiunile fiecăruia:

SERVICIUL I
Biroul 1 (411) organizează munca informativ-operativă în industria petroliferă.

Biroul 2 (412) organizează munca informativ-operativă în industria carboniferă şi în industria extracţiei metalelor neferoase.

Biroul 3 (413) acordă ajutor şi controlează activitatea organelor M.A.I. din industria metalelor rare.

SERVICIUL II

Biroul 1 (421) organizează munca informativ-operativă în industria de apărare, industria metalurgică şi chimică.

Biroul 2 (422) organizează munca informativ-operativă în industria energetică, electrotehnică şi în sectorul poştei şi telecomunicaţiilor.

SERVICIUL III

Biroul 1 (431) organizează munca informativ-operativă în obiectivele cele mai importante ale industriei construcţiilor şi materialelor de construcţie.

Biroul 2 (432) organizează munca informativ-operativă în obiectivele cele mai importante ale industriei alimentare, uşoare, lemnului, precum şi în depozitele mari de produse industriale şi alimentare, ale rezervelor de stat şi ministerul colectărilor. De asemeni, în Inst. de seruri şi vaccinuri „Dr. Pasteur".

SERVICIUL IV

Biroul 1 (441) organizează munca informativ-operativă în vederea prevenirii pătrunderii agenturii serviciilor de informaţii capitaliste la documentele şi problemele speciale din obiectivele Inst. de Fizică Atomică al Academiei R.P.R.

Biroul 2 (442) efectuează verificarea specială a produselor care necesită avizare pentru muncile secrete în Inst. de Fizică Atomică şi întocmeşte formele de avizare.

SERVICIUL V

Biroul 1 (451) organizează munca contrainformativă în vederea prevenirii pătrunderii agenturii serviciilor de spionaj capitaliste în documentele secrete de stat.

Avizează accesul la muncile şi documentele secrete de stat şi controlează modul în care se păstrează secretul de stat. De asemenea, ţine evidenţa persoanelor avizate.

Biroul 2 (452) idem.

BIROUL IV (independent), indicativ 46, organizează munca informativ-operativă în scopul descoperirii şi curmării contrabandei de valută şi obiecte de preţ.

Descoperă canalele prin care se desfăşoară această contrabandă şi contracarează acţiunile serviciilor de informaţii capitaliste care acţionează prin aceste canale.

Şeful Direcţiei
Lt.Colonel
s.s./I. Breban

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 480, f. 232-233.

369.

1956 iulie 25, Târgu-Mureş. M.A.I.-R.S.T.F. Târgu-Mureş: plan de măsuri privind introducerea agenturii în casele de întâlnire.

SERVICIUL DE SECURITATE TRANSP. FEROV. STALIN — 25 iulie 1956
RĂSPÂNDIREA DE SECURITATE T.F. TG.-MUREŞ

PLAN DE MĂSURI

Privind introducerea agenturii în casele de întâlnire pe care le posedă această răspândire.

Răspândirea de Securitate T.F. Tg.-Mureş are în reţea un număr de 17 agenţi. Din numărul acestora, întâlniri în casă s-au făcut numai cu 7 agenţi.

În prezent posedăm 7 case de întâlnire, în care se va introduce agentura după cum urmează:

Nr. crt.	Numele conspirativ al casei	Localitatea	Numele conspirativ al agentului	Data intro[ducerii]
1	„Gogu"	Tg.-Mureş	„Cerghizan"	Intr.
2	„Olga"	Reghin	„Moldovan M."	Intr.
3	„Luduş"	Luduş	„Fochist"	26/VII.56
4	Nr. 618	Tg.-Mureş	„Popescu" „Murgu" „Maistru" „Petre I."	27/VII.56 3/VIII.56 Intr. 29/VIII.56
5	„6 Martie"	Tg.-Mureş	„Roman" „Gabor" „Burlacu" „Bogdan"	Intr. Intr. 6/VIII.56 6/VIII.56

MENȚIUNI. Casa de întâlnire din Stânceni deocamdată rămâne nefolosită până la crearea agenturii în această stație.

Agenții „Andor Ioan", „Marin Gheorghe" și „Marinescu Nicolaie" ai Lt. Avramescu Iuliu, urmează ca până la data de 8/VIII-1956 să fie introduși în casa ce urmează a fi creată în Tg.-Mureș. Agentul „Aurelian" este în st. Lechința, unde nu avem case de întâlnire. Se va studia posibilitatea creării unei case de întâlnire în com. Lechința.

Agentul „Ardeleanu", asupra căruia sunt suspiciuni de nesinceritate, conf. ord. Direcției, acesta nu va fi introdus în casă.

Șeful Răspândirii
Lt.Maj. Adler Maurițiu

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 186, f. 205-205v.

370.

1956 iulie 26, Târgu-Mureș. M.A.I.-R.S.T.F. Târgu-Mureș: plan de măsuri privind intensificarea muncii informativ-operative.

M.A.I. DIRECȚIA VI-A TRANSPORTURI
Răspândirea Sec. T.F. Tg.-Mureș

STRICT SECRET
26 iulie 1956

PLAN DE MĂSURI

Privind intensificarea muncii informativ-operative în obiectivele deservite de această Răspândire

În vederea cunoașterii din timp a activității elementelor dușmănoase ce au trecut la agitație și provocări în rândul salariaților din Sectorul Transporturi, se vor lua următoarele măsuri:

1. Se va intensifica munca de supraveghere informativă asupra elementelor care, din studierea materialelor pe care le posedăm, a rezultat că sunt elemente dușmănoase și se constată a fi mai active.

Obiectivul „Stația Luduș", deservit de Lt. Avramescu Iuliu. În acest obiectiv lucrează un număr de 59 salariați, din care sunt până în prezent identificați și luați în evidență pe obiectiv la Cap. II, un număr de 9 elemente /8 legionari, dintre care 4 șefi de cuib și 1 altă categorie/. La Cap. IV. sunt identificate 10 elemente.

Din totalul de suspecți arătați mai sus, 3 suspecți sunt mai activi, asupra cărora trebuiesc luate măsuri de a fi supravegheați informativ, după cum urmează:

Nr. crt.	Numele, prenumele, funcția	Esența informațiilor și activitatea în prezent	Prin cine se va face supravegherea. Termen.
1	Hoporteanu C. magazioner St. Luduș	Fost șef de cuib legionar. Întreține legături cu elemente legionare. Se manifestă ostil contra reg. dem. popular. Este urmărit în acțiunea informativă „LEUL".	Va fi supravegheat de agentul „Fochist". Va fi reactivat inf. „Turcu Alex.". Termen: 27.VII.1956
2	Stănescu Alexandru Șef de stație Luduș	Nu este cunoscut cu activitate politică înainte de 23 august 1944. În prezent are manifestări ostile la adresa regimului. Este urmărit în acțiunea informativă „LEUL".	Va fi supravegheat de agentul „Fochist A.".
3	Munteanu Gheorghe Șef st. Cristești	Fost șef de sector legionar. Întreține legături suspecte cu elemente legionare. Se manifestă ostil contra regimului.	Va fi supravegheat de agentul „Popescu". Va fi reactivat inf. „Dinu".

Obiectivul „Stația Tg.-Mureș", deservit de Lt. Avramescu Iuliu. În obiectiv lucrează un număr de 418 salariați, dintre care până în prezent sunt trecute în evidență pe obiectiv un număr de 8 elemente, la Cap. II /dintre care 7 legionari/, iar la Cap. IV, 20 de elemente. Dintre acestea, un număr de doi sunt mai activi și necesită o supraveghere informativă prin agenții „Marin Gheorghe" și „Marinescu Niculaie", după cum urmează:

1	Mut Ioan Frânar st. Tg.-Mureș	A fost membru în mișcarea legionară. A avut dosar de verificare 1955-1956. Are manifestări ostile la adresa regimului.	Va fi supravegheat de agenții „Marin Gheorghe" și „Marinescu Niculaie"
2	Moșneag Ioan conducător în st. Tg.-Mureș	A fost șef de cuib legionar și a participat la rebeliune. Prin foștii inf. „Macinică I." și „Moldovan	Va fi supravegheat prin agentul „Marinescu Niculaie"

		I." s-a stabilit că Moşneag Ioan în prezent întreţine relaţii cu numitul Cătană Chirion, comandant de garnizoană legionară.	

Obiectivul „Material rulant" şi „Revizia de vagoane", deservit de Lt. Avramescu Iuliu. În acest obiectiv lucrează un număr de 127 de salariaţi, dintre care până în prezent sunt identificate şi luate în evidenţă la Cap. II un număr de 4 elemente /2 legionari/, iar la Cap. IV, 11 elemente.

Dintre aceştia, mai activ este unul singur şi care va fi supravegheat prin agentul „Dinu", după cum urmează:

1	Vaida Ioan Şef de tură	A fost membru în mişcarea legionară. Din materialul informativ primit de la inf. „Mircea Vasile" şi „Dinu", rezultă că acesta se manifestă ostil contra regimului.	Va fi supravegheat de inf. „Dinu". Va fi reactivat inf. „Mircea V.".

Obiectivul „Secţia L.5" Tg.-Mureş, deservit de Lt.Maj. Adler Mauriţiu. În obiectiv lucrează un număr de 49 salariaţi, dintre care până în prezent sunt luaţi în evidenţă la Cap. II un număr de 6 suspecţi /5 legionari/ şi 1 iehovist, iar la Cap. IV., 10 suspecţi cu semnalări.

Dintre aceştia, un singur suspect este mai activ şi necesită o supraveghere informativă prin agentul „Petre Ioan".

1	Butariu Virgil Şef birou mat. Secţ. L.5 Tg.-Mureş	În trecut a fost legionar. A fost prizonier în Germania Occidentală, făcând o şcoală specială. În prezent se manifestă ostil contra regimului.	Va fi supravegheat prin agentul „Petre Ioan".

Obiectivul S.E.C.F. Tg.-Mureş, inclusiv linia Deda, deservit de Lt. Ganea Ioan. În acest obiectiv sunt un număr de 230 salariaţi, dintre care sunt identificate şi luate în evidenţă pe obiectiv la Cap. II, 13 elemente /7 legionari, 2 rude în străinătate, 1 P.N.L. şi 2 naţionalişti maghiari/, la Cap. IV sunt semnalate un număr de 25 de elemente.

Din numărul total al suspecţilor arătaţi, un număr de 11 elemente sunt mai active şi necesită o supraveghere informativă mai activă.

În cadrul acestui obiectiv au lucrat un număr de 14 informatori, dintre care 10 au fost scoşi din reţea conform Ord. 60, 1 scos ca deconspirat, 1 a plecat din obiectiv, iar 2 au fost trecuţi în categoria agenţilor.

În scopul supravegherii elementelor suspecte arătate mai sus, pe lângă agenţii „Cerghizan" şi „Popescu", va mai fi reactivat şi informatorul „Barbu", după cum urmează:

1	Popescu Marin Şef secţie muncă şi salarii S.E.C.F. Tg.-Mureş	A fost şef de cuib legionar. În prezent are legături cu elemente legionare. Are manifestări ostile contra regimului. Este urmărit în acţ. inf. „LEUL"	Va fi supravegheat de agentul „Popescu".
2	Wecter Martin Operator analitic S.E.C.F. Tg.-Mureş	Are 2 fraţi fugiţi în Austria cu care poartă corespondenţă. Semnalat de agentul „Cerghizan" că apare în acţiunea „LEUL"	Va fi supravegheat prin agentul „Cerghizan".
3	Stan Ironim Şef secţie T S.E.C.F. Tg.-Mureş	Este semnalat de agentul „Cerghizan" că face parte din org. subv. urmărită prin acţiunea „LEUL"	Va fi supravegheat prin agentul „Cerghizan".
4	Suciu Teofil Inspector la rev. sig. circ. S.E.C.F. Tg.-Mureş	Este semnalat de agentul „Cerghizan" că face parte din org. subv. urmărită prin acţiunea „LEUL"	Va fi supravegheat prin agenţii „Cerghizan" şi „Barbu".
5	Gavriş Ioan Casier de bilete St. Tg.-Mureş-Nord	Este semnalat de agentul „Cerghizan" că face parte din org. subv. urmărită prin acţiunea „LEUL"	Va fi urmărit de agentul „Cerghizan" şi dirijat ag. „Popescu"
6	Halmaghi Constantin I.D.M. Brâncoveneşti. În prezent detaşat la St. Gălăuţaş.	A făcut parte din F.D.C. Este semnalat de ag. „Popovici" şi „Moldovan Ioan" că este în bune relaţii cu elementele din acţiunea „LEUL"	Va fi reactivizat inform. „Gică" din Gălăuţaş şi dirijat pe lângă cel în cauză.
7	Dumbreanu Tiberiu Operator R.C. S.E.C.F. Tg.-Mureş	A fost propagandist P.N.Ţ. Este semnalat de agentul „Cerghizan" că face parte din org. subv. urmărită prin acţiunea „LEUL".	Vor fi dirijaţi ag. „Cerghizan" şi „Popescu"
8	Cotta Ioan Operator R.V.S.	Este semnalat de ag. „Moldovan Marin" şi „Mugur" că este în strânse relaţii cu	Vor fi dirijaţi ag. „Cerghizan" şi „Popescu"

	S.E.C.F. Tg.-Mureş	Şofron Gr., element principal în acţiunea „LEUL”.	
9	Nuţiu Eugen Şeful Policlinicii C.F.R Tg.-Mureş	Face parte din conducerea org. subv. urmărită prin acţiunea „LEUL”	Va fi urmărit prin acţiunea „LEUL”.

Obiectivul Sectorul St. Deda – Ditrău, deservit de Lt. Ganea Ioan. Acest obiectiv are 500 de salariaţi, dintre care sunt identificaţi un număr de 6 suspecţi la Cap. II şi 40 de elemente semnalate la Cap. IV. La Cap. II sunt 5 legionari şi 1 P.N.L.

Din totalul de elemente suspecte şi cu semnalări sunt mai activi 2 suspecţi şi 8 elemente cu semnalări.

În cadrul acestui obiectiv au lucrat un număr de 7 informatori, dintre care 6 au fost scoşi din reţeaua conform ord. 15 şi 1 este trecut în categoria agenţilor.

În scopul urmăririi elementelor mai active din acest obiectiv, va fi folosit agentul „Moldovan Marin” şi vor mai fi reactivizaţi informatorii „Kraicik”, „Gică” şi „Puiu”, precum şi fostul inf. „Popovici”, care în prezent lucrează în st. Stânceni.

1	Petcu Şerban Şef de staţie Gălăuţaş	Fost preşedinte al tineretului P.N.Ţ. Element de conducere în org. subv. urmărită prin acţiunea „LEUL”	Va fi urmărit prin agentul „Cerghizan” şi fostul inf. „Gică”
2	Iojici Iulian I.D.M. Staţia Toplita	Manifestări ostile contra reg. Este membru în org. subv. urmărită prin acţiunea „LEUL”.	Va fi dirijat ag. „Popescu”
3	Păcurar Ioan Şef de staţie Lunca Bradului	A luat parte într-o org. subv. legionară. În prezent membru al org. subv. urmărită prin acţiunea „LEUL”	Va fi dirijat ag. „Popescu”
4	Georgescu Parmanius Şef st. rezervă Domiciliul în st. Stânceni	Este semnalat de agentul „Cerghizan” că face parte din org. subv. urmărită prin acţ. „LEUL”.	Va fi dirijat inf. „Popovici”
5	Nuţiu Nicolaie Şef staţie Toplita	Fost organizator al tineretului P.N.L. În prezent are manifestări duşmănoase.	Va fi dirijat inf. „Puiu”
6	Brudan Ilie I.D.M. Staţia Toplita	Semnalat că este membru al org. subv. urmărită prin acţ. „LEUL”.	Va fi dirijat şi instruit inf. „Gică” pentru a ne semnala legăturile lui cu Petcu Şerban
7	Hreniuc Gheorghe Şef staţie Subcetate Mureş	Semnalat ca element cu muncă de răspundere în org. subv. urmărită prin acţiunea „LEUL”.	Va fi dirijat inf. „Gică” pentru a ne semnala legătura lui cu Petcu.
8	Pop Simion Medic în staţia Deda	Fost membru al tineretului legionar. În prezent membru în org. subv. urmărită prin acţ. „LEUL”.	Va fi urmărit prin agentul „Moldovan M.” şi inf. „Kraicik”.
9	Rebegia Romea I.D.M. staţia Aluniş	Este semnalat ca membru al org. subv. urmărită prin acţiunea „LEUL”.	Va fi urmărit prin agentul „Moldovan M.”.

Planurile de dirijare pentru fiecare agent în problemele menţionate în prezentul plan vor fi terminate până în ziua de 27 iulie 1956, ora 20^{00}.

Răspunde fiecare L.O. pentru agenţii din obiectivele pe care le deservesc (Lt. Ganea Ioan şi Lt. Avramescu Iuliu).

Până la datele fixate pentru fiecare agent şi menţionate în planul de măsuri, se va introduce în casele de întâlnire existente întreaga agentură.

Răspunde Lt. Ganea Ioan.

În prezent, Răspândirea Sec. T.F. Tg.-Mureş nu are aprobate dosare de agenţi care să nu fie recrutaţi.

Deoarece din materialele existente la această răspândire nu au fost stabilite alte elemente suspecte active ce ar necesita supraveghere imediată, nu s-au fixat noi recrutări de agenţi în afara celor ce sunt trecuţi în planul trimestrial.

În cazul când se vor primi materiale informative [şi vor] putea fi supravegheaţi prin agentura existentă, atunci se vor lua măsuri imediate de studiere şi recrutare a agenţilor necesari, raportând la Serv. T.F. Or. Stalin.

În acţiunile informative se vor lua măsuri după cum urmează:

Acţiunea de verificare „Şarpe”. Se va întocmi hotărârea de închidere conform rezoluţiei tov. colonel Corin.

Termen: 30.VII.1956

În acţiunea de verificare „Tudor”. Trebuie întocmit un plan de dirijare a agentului „Marinescu” lângă cel urmărit, arătându-se ce anume trebuie să stabilească agentul.

Termen: 28.VII.1956

În cazul când din supravegherea informativă se vor primi materiale din care rezultă că elementele suspecte se pregătesc pentru a face instigări, provocări, inscripţii etc. se vor lua măsuri urgente pentru a preveni şi documenta activitatea acestora, făcându-se propuneri pentru luarea măsurilor corespunzătoare.

Răspunde Lt. Ganea Ioan.

În perioada aplicării schemei la C.F.R., se va ține legătura mai strânsă cu organele de partid şi sindicatele din obiective cu scopul descoperirii la timp a acțiunilor duşmănoase, iar cu agentura întâlnirile se vor face din 2 în 2 zile sau dacă este necesar şi mai des.

Răspunde fiecare L.O. de obiectiv.

În perioada de la 27.VII la 10 august 1956 se vor raporta zilnic la Serv. T.F. Or. Stalin starea de spirit, acțiunile elementelor duşmănoase şi măsurile luate.

Răspunde: Lt. Ganea Ioan şi Lt. Avramescu Iuliu

Şeful Răspândirii
Lt.Maj. Adler Maurițiu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 186, f. 206-211.

371.

1956 iulie 30, Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin zilnic privind afirmațiile preotului Sămărceanu Toma din comuna Brețcu în legătură cu testamentul lui Stalin.

BULETIN ZILNIC

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
SECȚIA RAIONALĂ DE SECURITATE
TÂRGU SECUIESC
Nr. 3/196.610 din
30 iulie 1956

STRICT SECRET
Expl.Nr.__

CĂTRE,
DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. REG. AUT. MAGHIARĂ

Raportăm că în ziua de 28 iulie 1956 am fost sesizat de către numitul Negostoru Niță, comerciant în Tg. Secuiesc, că preotul ortodox din comuna Brețcu, cu numele SĂMĂRCEANU TOMA, a lansat următorul zvon în comuna Brețcu:

Înainte de a muri, Stalin a chemat în fața lui pe tov. HRUŞCIOV şi BULGANIN, cu care împreună a întocmit un testament cu următorul conținut: După moartea mea toate greşelile săvârşite în activitatea mea politică, economică şi culturală să fie arătate în fața Comitetului Central al P.C.U.S. şi explicată că toate aceste greşeli aparțin mie.

Preotul, în discuție cu numitul Negostoru, a mai arătat că toate măsurile luate de către guvernul nostru sunt luate pe baza acestui testament şi pentru aceasta au fost încetate o serie de măsuri represive contra chiaburilor.

Preotul de mai sus este născut la 11.IV.1906 în comuna Sânicoară, fiul lui Adam şi Ana, cu domiciliul în comuna Brețcu, Raionul Târgu Secuiesc.

De către noi s-au luat măsuri de încadrare a sus-numitului cu scopul de a stabili autorul principal al acestui zvon.

Şeful Secției Raionale
Lt. Oláh Alexandru

Trans: Tomcsik
Primeşte: Balanțescu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 1698, f. 85.

372.

1956 august 15, Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin zilnic privind zvonul lansat de Finta Iuliu în legătură cu împuşcarea lui Gh. Gheorghiu-Dej şi Petru Groza.

BULETIN ZILNIC

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TG. SECUIESC
Nr. 3/196.674 din
15 august 1956

STRICT SECRET
Expl.Nr.__

Către,
DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. REG. AUT. MAGHIARĂ

Raportăm:

În ziua de 12 aug. 1956, în fața sediului Organizației de Partid din comuna Mereni, Rai. Tg. Secuiesc, numitul FINTA IULIU, în mijlocul unui grup de cetățeni, a afirmat următoarele:

„Jidanii îl urmăresc pe Gheorghiu-Dej şi că probabil, după câte i-a spus cineva din Bucureşti, l-au şi împuşcat, la fel a păţit şi Petru Groza care, cu ocazia unei şedinţe, după ce aceasta s-a terminat, a fost împuşcat de către Emil Bodnăraş, însă toate acestea se ţin în ascuns, deoarece nu sunt proşti ca să le publice, întrucât s-ar naşte revoltă".

Sus-numitul este în vârstă de 39 ani, de profesiune agricultor, categoria socială ţăran sărac, posedă o suprafaţă de 0,90 ha pământ, căsătorit, cu 1 copil, în trecut politică nu a făcut, în prezent membru P.M.R.

S-au luat măsuri pentru încadrarea informativă pentru a stabili sursa acestui zvon şi s-a semnalat Comitetului Raional de Partid.

Cazul este verificat.

Şeful Secţiei Raionale
Lt. Oláh Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 1698, f. 80.

373.

1956 octombrie, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport asupra activităţii Secţiei Anchete Penale, pe perioada 1 iulie – 1 octombrie 1956.

DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secţia Anchete Penale

RAPORT
Asupra muncii duse de această secţie pe perioada 1 iulie – 1 octombrie 1956.

În perioada asupra căruia se întocmeşte raportul, în cadrul Secţiei Anchete Penale au fost anchetaţi un număr de 9 elemente, dintre care 1 a rămas din trimestrul II pentru rezolvare, dintre care:

5 elemente arestate pe linia organizaţiei subversive

1 element pentru activitate de diversiune

1 element pentru instigări şi deţinere de armament

1 element pentru scrisori anonime de ameninţare la adresa organelor puterii locale de stat.

Din numărul arestaţilor de mai sus, un număr de 5 elemente au fost arestate pe bază de material informativ, pe linia Serviciului III.

2 elemente arestate din rezultatul anchetei

1 element a fost preluat de la organele de Miliţie, conform Codului de procedură penală.

În această perioadă au fost rezolvate un număr de 3 dosare, care au fost predate Tribunalului spre judecare, prin Procuratură.

6 dosare sunt în curs de rezolvare, care se vor rezolva în cursul trimestrului IV al anului curent.

În perioada asupra căreia se întocmeşte raportul, probleme mai importante au fost:

Organizaţia contrarevoluţionară „Crucea cu Săgeţi", în frunte cu DOBOS ÁGOSTON.

Din anchetarea membrilor organizaţiei a reieşit că şi-au început activitatea organizată în 1949, având drept scop recrutarea de membri în organizaţie din rândurile foştilor membri ai Partidului „Crucea cu Săgeţi" şi elemente duşmănoase regimului de democraţie populară. Au ţinut şedinţe clandestine unde luau hotărâri de a întreprinde acţiuni duşmănoase împotriva legilor statului nostru, în scop de subminare.

Când aceste elemente au văzut că nu-şi pot atinge scopul datorită faptului că regimul de democraţie populară se întăreşte din ce în ce mai mult, au hotărât să se adreseze Legaţiei americane din Bucureşti, de la care să ceară în mod secret ca membrii acestei organizaţii să fie duşi într-un stat capitalist. În acest sens au trimis fiecare câte o cerere individuală Legaţiei S.U.A.

Activitatea lor criminală a fost demascată prin ancheta perseverentă care s-a dus şi urmează a fi deferiţi justiţiei pentru a-şi primi pedeapsa.

În această perioadă nu au fost cazuri de încălcare a legalităţii populare de către organele de anchetă. Arestările ce s-au făcut au avut la bază materiale bine verificate, care dovedeau vinovăţia celor în cauză.

În acest trimestru, asupra căruia se întocmeşte raportul, au fost recrutaţi 2 agenţi de cameră, care au fost şi folosiţi în problema organizaţiei subversive „Crucea cu Săgeţi".

Materialele ce au fost furnizate de agentura de cameră au confirmat pe deplin exactitatea celor stabilite de anchetă asupra elementelor din cauză.

Cazuri deosebite nu au rezultat din materialele furnizate de agentura de cameră în această perioadă.

Şeful Secţiei Anchete Penale
Cpt. Bartos Carol

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 170, f. 72-73.

374.
1956 octombrie 25, Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin zilnic privind afirmațiile lui Sinka Ioan în legătură cu evenimentele din Ungaria.

BULETIN ZILNIC

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TG. SECUIESC
Nr. 197.162 din
25 octombrie 1956

Către,
DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. REG. AUT. MAGHIARĂ

Raportăm că în ziua de 24 octombrie 1956, în atelierul mecanic al Coop. Meşteşugăreşti „SPORTIND", înainte de a începe lucrul, numitul SINKA IOAN, de profesie lăcătuş, în etate de 29 ani, a povestit muncitorilor următoarele:

„Credeți că asemenea lucruri nu se vor întâmpla şi în România, cum s-a întâmplat în R.P. Ungară, doar muncitorii nu sunt mulțumiți nicăieri şi cred că muncitorilor nu le sunt suficiente cele 300 gr. de pâine şi cred că motivul pentru care s-au revoltat cei din Ungaria este vorba de o criză economică".

Menționăm că tot SINKA a spus că în seara zilei de 24 oct. a.c., EISENHOWER a ținut o cuvântare la radio, spunând că va da ajutor bănesc R.P. Ungarie pentru a susține acțiunea contrarevoluționară.

Numitul SINKA IOAN, fost membru al P. Crucilor cu Săgeți, neavând nici o funcție importantă. În rândul muncitorilor de naționalitate maghiară şi în special a celor şovine se manifestă o stare de spirit nefavorabilă, comentând din oră în oră evenimentele din R.P. Ungară.

Cazul este verificat şi semnalat Com. Rai. P.M.R.

S-au luat măsuri de încadrare.

Şeful Secției Raionale
Lt. Oláh Alexandru

Transmite: Molnár
Primește: Plut. Fülöp

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 1698, f. 67.

375.
1956 octombrie 26, Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin zilnic privind afirmațiile lui Szöcs Zsombor în legătură cu evenimentele din Ungaria.

BULETIN ZILNIC

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TG. SECUIESC
Nr. 197.166 din
26 octombrie 1956

Către,
DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. REG. AUT. MAGHIARĂ

Raportăm că la data de 25 octombrie 1956, numitul SZÖCS ZSOMBOR, angajatul O.C.L.-ului Tg. Secuiesc, născut la 7 martie 1928, de naționalitate maghiară, cetățenie română, având ca studii 7 cl. primare, de profesie comerciant, s-a exprimat în fața numitului BARTHA IULIU, în etate de 45 ani, angajatul Cooperativei „FURTUNA"[1], următoarele:

„Muncitorii din România nu trebuie să [se] mire de evenimentele din R.P. Ungară, întrucât aceeaşi situație se găsește [şi] în R.P.R., însă maghiarii din România nu au curaj să facă asemenea lucruri ce au făcut cei din Ungaria".

Menționăm că la instituțiile de Stat din raza raionului nostru se manifestă un spirit agitat, discutând din oră în oră evenimentele petrecute în R.P. Ungară şi comunicate prin radio.

De către noi s-au luat măsuri de supraveghere, cazul fiind verificat.

Şeful Secției Raionale
Lt. Oláh Alexandru

Transmite: Lt. Kedves A.
Primește: Moldovan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 1698, f. 63.

376.
1956 octombrie 27, Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin zilnic privind afirmațiile lui Füstös Ştefan în legătură cu evenimentele din Ungaria.

[1] Posibil: „Fortuna"

BULETIN ZILNIC

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TG. SECUIESC
Nr. 197.175 din
27 oct. 1956

Către,
DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. REG. AUT. MAGHIARĂ

Raportăm că numitul FÜSTÖS ȘTEFAN, care lucrează la O.C.L. Industriale din or. Tg. Secuiesc, în momentul când a intrat în magazin numitul MÁTÉ ȘTEFAN, președintele G.A.C.-ului Cernatu, a afirmat:

„Măi amărâților, și pe voi are să vă pună în fața judecății poporului că ați luat pământul de la boieri și de la oamenii cinstiți în colectiva voastră". De asemeni, în continuare a afirmat că „noi românii suntem blegi, la fel ca și polonezii și chinezii în ceea ce privește scuturarea presiunii comuniste și acestea ar putea lua exemplu din Ungaria în problema revoltei".

Această afirmație a fost făcută față de: DAKÓ IMRE, secretar U.T.M., SZEKERES ISTVÁN, gestionar, și PINTÉR ILONA, casieriță.

Datele: născut [la] 15 august 1903 [în] Tg. Secuiesc, de profesie comerciant, a avut magazin, studii 4 cl. liceu, cu domiciliul prezent în or. Tg. Secuiesc, str. Stalin, nr. 38.

Cazul este verificat și este semnalat Com. Rai. de Partid.

Șeful Secției Raionale
Lt. Oláh Alexandru

Transmite: Lt. Oláh Alex.
Primește: Plut. Fülöp

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 1698, f. 48.

377.
1956 octombrie 29, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: referat asupra penitenciarelor aflate pe teritoriul regiunii.

DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secția VIII-a

REFERAT
29 oct. 1956
Privind numărul, capacitatea și apărarea penitenciarelor de pe raza Reg. Autonome Maghiare

Pe raza Regiunii Autonome Maghiare se găsesc două penitenciare, și anume:

1. Penitenciarul Tg.-Mureș care este penitenciar de prevenție și detenție ușoară de drept comun, pentru bărbați și femei.

Capacitatea de primire este de 390 deținuți, în momentul de față se găsesc încarcerați 348 de deținuți.

Paza interioară și exterioară este prevăzută schematic de un număr de 31 sergenți, dintre care 3 sunt bolnavi.

Menționez că în numărul de mai sus se includ 2 ofițeri de serviciu și 3 sergenți pentru escortă.

În acest penitenciar se găsesc încarcerați nu număr mic de deținuți politici în prevenție, însă pentru cazuri de mică importanță, care nu prezintă nici un pericol.

Paza acestui penitenciar, în momentul de față, după considerentele mele este insuficientă, mai ales cea exterioară, care este compusă din 3 posturi.

Dispozitivul de apărare cel mai apropiat ar fi unitatea de tancuri care se găsește pe raza garnizoanei Tg.-Mureș.

2. Penitenciarul din orașul Miercurea-Ciuc este un penitenciar cu caracter special, pentru femei cu condamnări de detențiune grea (pentru crimă de uneltire și trădare de patrie).

Capacitatea de primire este de 150 de persoane. În momentul de față se găsesc încarcerate un număr de 136 deținute plus 22 de deținute de drept comun pentru corvezi.

Paza este făcută de un număr de 18 sergenți, împărțiți pe 3 schimburi interior și exterior.

Este de menționat faptul că în exterior acest penitenciar este păzit în timpul zilei de un singur post de santinelă, iar noaptea de 2 posturi de santinelă, ceea ce pentru acest penitenciar este cu totul insuficient, ținând cont de importanța acestui penitenciar.

Dispozitivul de apărare al acestui penitenciar, mai apropiat, este Batalionul de Vânători [de Munte], ce se găsește pe raza garnizoanei Miercurea-Ciuc.

În cursul zilei de 29 octombrie a.c., înainte de masă, a avut loc la Tribunalul din Tg.-Mureș procesul grupului de contrarevoluționari, în frunte cu DOBOS ÁGOSTON, compus din 5 elemente, fiind judecați de către Tribunalul Militar Cluj.

Procesul a decurs în condițiuni normale, asistența a fost un număr redus de rude ale inculpaților. Nu a prezentat și nu prezintă nici un pericol acest proces.

În ziua de 30 octombrie a.c., vor fi judecate de acest tribunal două cazuri, care la fel sunt de mică importanță și nu prezintă nici un fel de pericol

În afară de procesele de mai sus arătate, altele în curând nu o să fie cu caracter contrarevoluționar.

Şeful Secţiei VIII
Cpt. Bartos Carol

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 170, f. 70-71.

378.

1956 octombrie 30, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: notă asupra acţiunilor organizate de unele grupuri de pe cuprinsul regiunii ca urmare a evenimentelor din Ungaria.

DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ

NOTĂ
30.X.1956

Elementele din diferite categorii în momentul de faţă desfăşoară o activitate intensă, îndeosebi naţionalistă, şi îndeamnă la acţiuni de „eliberare".

Manifestările duşmănoase faţă de regimul democrat popular ale foştilor membri ai partidelor burgheze fasciste maghiare sunt frecvente. În comuna Căpâlniţa, raionul Odorhei, au trecut chiar la organizarea unei grupări subversive, formată numai din membrii ai fostului partid „Crucea cu Săgeţi". În ziua de 29 octombrie a.c., au fost reţinuţi un nr. de 8 tineri care s-au organizat într-o grupare subversivă, cu intenţia să acţioneze împotriva organelor de stat, ei sperând că situaţia din Ungaria privind ciocnirile armate va avea loc în scurt timp şi în R.P.R. Ei au proiectat să redacteze manifeste prin care să îndemne populaţia la această răscoală. Toţi cei 8 sunt în vârstă de 18-21 ani, din oraşul Sovata.

Membrii partidelor burgheze române, urmăriţi în Tg.-Mureş, organizaţi fiind într-o grupare subversivă, formată şi din ofiţeri deblocaţi, legionari şi alţi intelectuali, imediat după declanşarea evenimentelor din R.P.Ungară, au redactat un manifest prin care aprobă şi totodată îndeamnă populaţia la acţiuni armate în vederea răsturnării regimului actual.

În rândurile celorlalte categorii de elemente, evenimentele din Ungaria sunt comentate în mod favorabil şi pline de speranţă că acestea vor avea loc şi în R.P.R., care desigur că le va reda lor toate privilegiile de care s-au bucurat sub regimul trecut.

Din partea diferitelor categorii de elemente duşmănoase, chiar şi tineret de şcoală medie, sunt tot mai frecvente redactarea şi difuzarea de manifeste care îndeamnă la acţiune împotriva trupelor sovietice, a scoaterii marxism-leninismului, limba rusă şi chiar limba română din şcoli şi facultăţi.

Din oraşul Sf. Gheorghe au apărut manifeste prin care se cere ca românii să plece din acest oraş.

În rândul studenţilor sunt unele elemente care instigă spiritele, iar alţii, din câte rezultă dintr-o informaţie, s-au pregătit având şi armament şi alte explozibile, în legătură fiind şi cu alte elemente contrarevoluţionare, urmând declanşarea unei acţiuni armate.

Tot mai frecvente sunt cazurile când însăşi organele de stat sunt ameninţate de către unele elemente, în majoritatea cazurilor în stare de ebrietate.

Din categoriile de suspecţi din situaţia anexată rezultă că aceştia şi-au intensificat activitatea duşmănoasă sub formele mai sus arătate, întrucât au văzut că în R.P. Ungară contrarevoluţia a reuşit să-şi impună voinţa.

Şeful Dir. Regionale
Lt.Col. Kovács Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 313, f. 97-98.

379.

1956 octombrie 30, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: notă-sinteză asupra manifestărilor unor elemente din Târgu-Mureş în legătură cu evenimentele desfăşurate în Ungaria [fragment].

DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ

NOTĂ SINTEZĂ
30 oct. 1956
Asupra manifestărilor făcute din partea unor elemente din raza oraşului Tg.-Mureş,
legate de evenimentele petrecute în Ungaria

Evenimentele întâmplate în R.P. Ungară sunt comentate tot mai activ în raza oraşului Tg.-Mureş, din partea tuturor elementelor şi mai activ din partea intelectualităţii şi a elementelor duşmane.

Astfel, KILYÉN ELISABETA, funcţionară la U.R.C.M. Tg.-Mureş, a afirmat: „La postul de radio Budapesta a vorbit prim-ministrul NAGY IMRE, după el a luat cuvântul un alt ministru, cred că al agriculturii, care a afirmat că el nu este de acord cu toată politica Ungariei şi dacă NAGY IMRE este comunist, el nu este (adică ministrul agriculturii). Revoluţia din Ungaria este

privită cu simpatie de toate țările și drept recunoștință, aceste țări ajută pe cei răsculați din Ungaria cu medicamente și alte lucruri necesare. Eu consider ca o mare bravură atitudinea luată de unguri".

SEBESTYÉN FRANCISC, revizor contabil la U.R.C.M. din Tg.-Mureș, a afirmat: „Nu știu de ce presa din R.P.R. condamnă pe revoluționarii unguri și îi numește bande huliganice, atunci când postul de radio Budapesta spune că în Ungaria patrioții unguri s-au răsculat pentru a primi anumite drepturi pe care nu le-au avut până acum. Este un lucru destul de prost atunci când presa nu informează just asupra evenimentelor pe cei care o citesc. Era bine ca presa română, înainte de a scrie în ziar despre evenimentele din Ungaria, să vadă și punctul de vedere al Guvernului din Budapesta".

Protopopul reformat BARABÁS BENEDEK în etate de 51 de ani, mic burghez, domiciliat în com. Sângeorgiu de Mureș, în legătură cu aceste evenimente din Ungaria a afirmat: „Noi nu mai trebuie să tăcem, trebuie să luptăm și noi pentru interesele națiunii maghiare, întrucât dreptatea față de noi nu este justă. În Ungaria, religia este terorizată și dacă cineva încearcă să critice este schimbat din funcție sau aspru pedepsit".

Preotul reformat ZOLYOMI EUGEN, de 56 de ani, mic burghez, domiciliat în comuna Apalina, raionul Reghin, a afirmat: „Mica Ungaria a reușit să răstoarne bolșevismul și astfel s-a terminat cu el".

La data de 30 oct. a.c. a fost expediată din orașul Tg.-Mureș o scrisoare anonimă la adresa directorului facultății din Tg.-Mureș, anume ANDRÁSOVSZKY TIBERIU. Scrisoarea anonimă, al cărui autor până în prezent n-a fost identificat, a fost scrisă cu cerneală roșie pe hârtie semivelină, cu litere de tipar. Prin conținutul acestei scrisori anonime, autorul îl amenință cu moartea pe directorului Universității în cazul de nu va fi de partea studenților pe care să-i ajute de a aloca o cantitate de sânge studenților răsculați din Ungaria. De asemenea, îl amenință că în cazul când nu va fi alături de ei, va fi considerat ca trădătorul lor și va fi tratat ca atare. Scrisoarea se încheie cu următoarele exprimări: „Trăiască mișcarea liberă a tineretului. Libertate sau moarte".

Numitul BENKŐ IOSIF, hornar din Tg.-Mureș, față de 2 persoane a afirmat: „În Ungaria, 4 divizii din armată s-au alăturat rebeliunii. La I.M.F. din Tg.-Mureș, profesorul de limba rusă a fost alungat din clasă, iar în orașul București sunt deja 55 de morți".

FRIDERICH ÁRPÁD, referent la cooperativa din comuna Păsăreni, față de 2 persoane a afirmat: „Evenimentele din Ungaria sunt foarte binevenite. Este și timpul de a doborî regimul din Ungaria, întrucât ungurii n-au fost stăpâni pe țara lor, lăsându-se conduși de ruși în țara maghiară. Și în țara noastră rușii conduc, iar muncitorii n-au nici un cuvânt și muncesc pentru un salar din care nu pot trăi, flămânzesc pe lângă munca zilnică de 10-12 ore și dacă Guvernul nu va lua măsuri grabnice pentru îmbunătățirea situației din R.P.R., și aici va izbucni o asemenea răscoală".

Gestionarul MUSCA IOAN din Tg.-Mureș, în fața merceologului SUCIU PETRU, a afirmat: „Asemenea răscoală ca în Ungaria ar trebui să fie în fiecare țară așa-zis democratică, ca R.P. Bulgaria, Albania etc., pentru că și orbul vede cum muncitorii din aceste țări sunt exploatați și se miră că această răscoală din Ungaria nu s-a întâmplat mai repede și că el este convins că contrarevoluționarii vor învinge, iar pe urmă vor stimula [...]".

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 178, f. 124-125.

380.

1956 <noiembrie>, Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc către Comitetul Raional P.M.R. Târgu-Secuiesc: raport privind starea de spirit a populației în urma evenimentelor din Ungaria.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TG. SECUIESC STRICT SECRET

NOTĂ

Către,
COMITETUL RAIONAL P.M.R. TG. SECUIESC

Vă informăm despre următoarele:

În urma evenimentelor din Ungaria, starea de spirit a populației este nefavorabilă, și mai ales în rândurile chiaburilor, ceea ce se poate constata însăși prin atitudinea lor față de Stat și din faptul că în urma acestui eveniment într-un număr mai mare au depus cereri de a fi șterși din listele de chiaburi.

Această situație există în rândurile chiaburilor din or. Covasna, care, până la desfășurarea acestui eveniment, existau la Sfatul Popular [al] orașului Covasna depuse abia un număr de 4-5 cereri într-o perioadă de 4 luni de zile, iar după aceste evenimente, numărul chiaburilor care au depus cereri s-au înmulțit.

Pentru a putea orienta asupra acestei stări, redăm mai jos numai trei zile în care au depus cereri, adică de la prima zi când a început campania chiaburilor.

În ziua de 29 octombrie a.c. s-au depus un număr de 7 cereri, în ziua de 30 octombrie a.c. un număr de 10 cereri, în ziua de 31 octombrie a.c. un număr de 6 cereri. Deci, din aceasta rezultă că în urma acestui eveniment numărul cererilor depuse a crescut timp de 3 zile, de la un număr de 5 la un număr de 28[1] cereri.

În ziua de 2 noiembrie 1956, în jurul orelor 7-7,30, au fost găsite două manifeste cu caracter și conținut contrarevoluționar în or. Covasna, manifestul cuprind următorul text:

„FIGYELEM FELKELŐ TESTVÉREK KI AZ OROSZOKKAL, LE A KOMMUNISTÁKKAL"[2].

[1] În cele trei zile au fost depuse 23 cereri.

[2] Traducere din limba maghiară: „Atenție frați răsculați, afară cu rușii, jos cu comuniștii".

Unul din manifeste a fost găsit pe str. Lenin, jos pe trotuar, în dreptul casei nr. 7, al 2-lea a fost găsit în apropierea hotelului din str. Gării.

În ziua de 4 noiembrie 1956, numitul SZABÓ IOAN, născut la 29 decembrie 1888, de profesie sculier, fiul lui Ioan şi Rozalia, născut în comuna Caşinu-Ciuc, cu domiciliul în Tg. Secuiesc, Curtea 52, Nr. 3, este angajatul Coop. „SPORTIND" din Tg. Secuiesc.

În ziua de mai sus a povestit muncitorilor DOBAI DEZSŐ, KEREKES SÁNDOR, KOHAJDA JÓZSEF, PÁLL FERENC că poporul maghiar nu va depune armele până când va fi un ostaş sovietic pe teritoriul Ungariei şi că sovieticii au călcat drepturile internaţionale, întrucât au trecut graniţa Ungariei şi au intervenit în treburile interne ale maghiarilor fără nici un drept. Totodată, a mai spus că nouă [ni] se spune că suntem liberi şi independenţi şi, totuşi, sovieticii au intrat în R.P. Ungară.

În ziua de 4 noiembrie 1956, numitul KONYA IOSIF, domiciliat în Tg. Secuiesc, în etate de 32 ani, angajatul întreprinderii „30 Decembrie", a exprimat în faţa numitului BORDÁS IOAN şi KOVÁCS BÉLA, ambii din comuna Cernatu de Sus, următoarele:

„Situaţia din Ungaria este foarte proastă şi că întregul teritoriu al Ungariei [e] numai sânge" – spunând în continuare că în ziua de 3 noiembrie 1956, trupele vest-germane au ocupat teritoriul Ungariei, iar în prezent continuă războiul între ruşi şi unguri, de asemenea, că şi în România sunt numai minute şi va începe revoluţia.

În ziua de 4 noiembrie 1956, numitul CIMPOI CONSTANTIN din or. Covasna, ţăran mijlocaş, în etate de 40 ani, în trecut a avut 40 ha pădure, a afirmat faţă de ŞERBAN GHEORGHE, CUCU IOAN, MUNTEANU IOAN, toţi din or. Covasna:

„Lasă că a venit timpul ca să ne răfuim şi cu aceştia /comuniştii/" – şi a întrebat de la un alt cetăţean că – „nu eşti comunisti, că la noi în Voineşti poţi să-i numeri pe degete pe comunişti?". De asemenea, tot în aceeaşi zi a început să cânte imnul regal până ce i-a tras atenţia un băiat al lui „ce vrea, să fie arestat" şi a încetat să mai cânte.

Cazurile sunt verificate.

Şeful Secţiei Raionale
Lt. Oláh Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 1698, f. 28-29.

381.

1956 noiembrie 16, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit în urma controlului efectuat de căpitan Iscrulescu Nicolae, din partea Procutaturii Militare Cluj, la Secţia Anchete Penale.

PROCURATURA GENERALĂ A R.P.R.
PROCURATURA MILITARĂ TÂRGU-MUREŞ STRICT SECRET

PROCES-VERBAL
Încheiat azi la 16 noiembrie 1956
la Regiunea M.A.I. a Regiunii Autonome Maghiare

Cpt. de justiţie ISCRULESCU NICOLAE, din Procuratura Militară Cluj, în zilele de 13-15 noiembrie 1956, m-am deplasat la organele de anchetă M.A.I. ale Reg. Aut. Maghiare, pe linie de supraveghere a anchetei şi cercetărilor penale, unde am constatat următoarele:

S-au găsit în curs de cercetare şi anchetă 22 cauze, după cum urmează:

1. Dosarul privind pe Faliboga Ioan şi alţi 10, învinuiţi de constituirea într-o organizaţie paramilitară, fapt p.p. de art. 209, partea III C.P.

Pornirea procesului penal s-a făcut la data de 01.11.1956.

Învinuiţii nu sunt puşi sub învinuire.

Mandatele de arestare au fost emise la data de 03.11.1956 – 01.01.1957 şi sunt confirmate de procuratură.

S-a verificat materialul probator administrat şi dintr-un manifest program corp delict în cauză s-a stabilit că scopul organizaţiei era de a răsturna regimul democrat popular.

Deoarece ancheta penală se găseşte în faza strângerii materialelor compromiţătoare împotriva tuturor membrilor organizaţiei, până în prezent nu s-a intrat în ancheta propriu-zisă. Pentru aceste motive, organele anchetatoare urmează să ţină legătura cu Procuratura Militară Tg.-Mureş în scopul de a cere sprijin, dacă va fi nevoie, în desfăşurarea anchetei în această cauză importantă.

2. Dosarul privind pe Kelemen Imre ş.a. 7, învinuiţi de asociere contra liniştii publice, fapt p.p. de art. 315 C.P., complot p.p. de art. 227 C.P. şi o parte din învinuiţi au deţinut ilegal armament.

Pornirea procesului penal în această cauză s-a făcut la data de 02.11.1956.

Mandatele de arestare s-au emis la data de 03.11.1956 şi sunt confirmate de procuratură.

Punerea sub învinuire a învinuiţilor s-a făcut la data de 9 noiembrie 1956, reţinându-se în sarcina tuturor delictul p.p. de art. 208 C.P., acte preparatorii la trecerea frauduloasă de frontieră p.p. de art 267 C.P. şi asociaţie contra liniştii publice fapt p.p de art. 315 C.P.

În sarcina celor de mai sus se reține faptul că în luna septembrie și octombrie 1956 s-au asociat cu scopul de a procura armament și astfel să se deplaseze la Timișoara, de unde să călătorească la bordul avionului care face cursa Timișoara-București și în avion să oblige pilotul, sub amenințarea armelor, să conducă avionul în Austria. În acest scop și-au procurat 2 pistoale.

Toți învinuiții au fost de acord cu aceste propuneri făcute de Kelemen Imre.

După desfășurarea contrarevoluției din Ungaria, Kelemen Imre a propus să nu mai plece din țară, dar să se retragă în munții din jurul localității Sovata și de acolo să redacteze manifeste și să instige populația la contrarevoluție ca în R.P. Ungară.

În acest scop au făcut investigații pentru procurarea unei mașini de scris, unui binoclu și armament.

Înainte de a putea pune planul lor în aplicare, au fost descoperiți și arestați de organele de securitate. Din expunerea stării de fapte de mai sus rezultă că punerea sub învinuire s-a făcut în mod greșit. Pentru acest motiv se vor refuza ordonanțe de punere sub învinuire, comunicând că învinuiții Kelemen Imre, Magyari Francisc, Tofan Mihai, Tofan Alexandru, Fülöp Alexandru, Kelemen Vasile și Páll Ștefan să fie puși sub învinuire pentru delictul p.p. de art. 315 C.P. și infracțiunea p.p. de art. 227 al. 3 C.P. În afara de aceasta, cei care au deținut armament și muniții se vor pune sub învinuire și pentru delictele p.p. de art. 12 și 13 din Decretul 163/1950.

Din materialul de anchetă rezultă că numitele Bene Emilia și Barabás Rozalia au avut cunoștință de constituirea în bandă a învinuiților pentru fuga cu avionul, prin forțarea piloților, în Austria. Se vor ancheta și acestea pentru învinuirea p.p. de art. 337 C.P. și în funcție de rezultatul anchetei, se va rezolva situația lor.

La fel a rezultat că numitul Siklodi Iosif și minorul Máthé Misi au vândut armament învinuiților. Se va verifica prin anchetă și situația acestora, prin prisma învinuirii p.p. de art. 13 din D. 163/1950 și în funcție de rezultatul anchetei se va rezolva situația lor.

După efectuarea acestor lucrări, restul actelor de urmărire fiind bine întocmite, urmează să se dea concluzii de învinuire.

3. S-au verificat 20 de cauze cu câte un învinuit, în sarcina cărora s-a reținut delictul de agitație publică p.p. de art. 327 C.P., săvârșit prin aceea că au făcut diferite acte de agitație în legătură cu desfășurarea contrarevoluției din R.P. Ungară, din care putea să rezulte un pericol pentru securitatea statului nostru.

Într-un număr de 11 cauze verificate s-a constatat că cercetarea este terminată și deci urmează să se dea concluzii de învinuire și dosarele să fie transpuse procuraturii. Acestea privesc pe următorii: Székely Carol, Cristian Mihai, Szendrei Sever, Kibédi Andrei, Bocz Ádám, Forgács Ioan, Bogáti Gábor, Szabó Ludovic, Argatu Constantin, Hubes Martin și Akacsos[1] Iuliu.

Într-un număr de 5 cauze s-a stabilit că cercetarea nu este completă și s-au dat următoarele îndrumări: Dosarul privind pe Fülöp Alexandru. Să se asculte 3-5 persoane dintre cei care au fost cu acesta la conferința în care a compus manifestul dușmănos la adresa Partidului, pentru a se stabili dacă nu au cunoștințe de împrejurările în care s-a compus și de modul în care s-a aruncat în sala unde se ținea conferința învinuiților la care a participat și învinuitul.

După ascultarea martorilor se vor da concluzii de învinuire și dosarul se va trimite la procuratură.

Dosarul privind pe Anti Magheran. Se vor asculta Lt. de mil. Traşcă Smaranda, Slt. de mil. Erdei Ștefan și sg. de mil. Timaru Gheorghe asupra manifestărilor dușmănoase avute de învinuit în ziua de 26 oct. 1956 și în ziua de 28 oct. 1956.

După ascultarea acestor martori, se vor da concluziile de învinuire și dosarul se va trimite la procuratură.

Dosarul privind pe Nyilas Zoltán. Se vor asculta martorii Farcaș Gheorghe și Szász Gheorghe care, după cum rezultă din declarațiile lui Szöcs Iosif, care au fost prezenți când învinuitul a avut manifestări dușmănoase, instigând la contrarevoluție ca în R.P. Ungară. Martorii Pepecu Avram și Gabor Zaharia vor fi reaudiați, cerându-se acestora să arate ce afirmații a făcut cel în cauză.

Dosarul privind pe György Petru. Deoarece până în prezent singura probă este declarația martorului Sofalvi Mihai, se vor asculta și 4 martori care au fost prezenți la discuțiile acestora, ce au avut loc între învinuit și martorul Sofalvi Mihai, deoarece din dosar rezultă că au fost de față și alte persoane. În funcție de materialul probator ce va rezulta din ascultarea acestor martori se va soluționa dosarul.

Dosarul privind pe Kulcsár Vasile. Se vor mai asculta martorii: Lt. M.F.A. Udroște[2] Dumitru din U.M. 04596 Tg.-Mureș, Lt. M.F.A. Muscă Gh. din C.M. Tg.-Mureș și numitul Costea Ioniță, tehnician la „Foraj-gaz", care au cunoștință de faptele înv., după care se vor da concluziile de învinuire și dosarul se va transpune la Proc. Mil. Tg.-Mureș.

În patru cauze privind pe Biró Ștefan, Osváth Ludovic, Jánosi Iosif și Bogács Francisc, pornirea procesului penal s-a făcut în zilele de 13 și 14 noiembrie 1956 și cercetarea penală încă nu a început.

Se menționează că din materialul existent rezultă că învinuiții au comis delictul p.p. de art. 327 al. II C.P., făcând agitație în legătură cu contrarevoluția din R.P. Ungară.

În toate cauzele arătate la punctul 3 nu s-a constatat vreo depășire a termenelor de cercetare sau a termenelor de deținere.

S-a constatat faptul că organele de anchetă ale Reg. M.A.I. din Reg. Autonomă Maghiară au interpretat că disp. procedurale privitoare la termenele de anchetă și deținere se aplică și în cauzele care nu sunt prevăzute cu anchetă obligatorie, dacă ancheta se face de organele de anchetă penală.

S-a dat îndrumare ca în cauzele care nu sunt prevăzute în mod expres ca anchetă obligatorie în art. 168/3 C.Pr.P., se vor respecta termenele prevăzute pentru cercetare, adică una lună atât în ceea ce privește durata cercetării, cât și în ceea ce privește durata deținerii.

Nu am găsit nici o cauză de refuzarea pornirii procesului penal, de suspendarea urmăririi sau de încetarea procesului penal.

Pentru a constata modul în care anchetatorii de securitate din Reg. Aut. Maghiară se orientează în munca de anchetă, am asistat pe Cpt. Bihari Emeric, care a ascultat pe numita Bene Emilia în cauza Kelemen Imre, și pe Lt. Pîrlea Emil, care i-a

[1] Posibil: Akácos
[2] Posibil: Udrişte

interogat pe învinuiții Fülöp Alexandru şi Kelemen Vasile în aceeaşi cauză. A reieşit că anchetatorii penali de securitate arătați mai sus cunosc materialul probator din cauză şi se orientează just în anchetă.

Am discutat apoi, în ziua de 15 noiembrie, cu toți anchetatorii asupra problemelor constatate cu ocazia supravegherii anchetei şi a cercetărilor, dând îndrumări concrete referitor la întocmirea actelor procedurale prevăzută de Legea 3/1956 şi lămurind problemele ridicate de aceştia.

Drept pentru care s-a încheiat prezentul proces-verbal în 2 exemplare, din care unul se predă organelor de anchetă penală din reg. Aut. Maghiară şi unul se va păstra în actele secrete ale Proc. Mil Tg.-Mureş

Cpt. de justiție
Iscrulescu Nicolae

Am luat la cunoştință cuprinsul procesului-verbal şi nu am de făcut obiecțiuni. Am primit un exemplar din procesul-verbal.

Şeful org. de anchetă penală
Cpt. Bartos Carol

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 187, f. 4-8.

382.

1956 decembrie 1, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: adresă privind dosarele de problemă şi indicativele acestora pe linia Secției a II-a.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secția II-a
Nr. 2/24.750 din
1 decembrie 1956

STRICT SECRET
Exempl____

Către,
M.A.I. SECȚIA RAIONALĂ TG.-MUREŞ

Vă facem cunoscut că pe linia Secției a II-a, la Regiunea Autonomă Maghiară posedăm următoarele dosare de problemă cu indicativele respective:

Problema israeliană	dos.prob. nr. 8	indicativ 260
Problema horthystă	dos.prob. nr. 6	indicativ 251
Problema franceză	dos.prob. nr. 4	indicativ 231
Problema germană şi austriacă	dos.prob. nr. 7	indicativ 251-252
Problema elvețiană	dos.prob. nr. 10	indicativ 291
Problema italiană	dos.prob. nr. 5	indicativ 242
Problema M. St. M.	dos.prob. nr. 165	indicativ 2101
Problema S.S.I.	dos.prob. nr. 633	indicativ 2101
Problema engleză	dos.prob. nr. 3	indicativ 22
Problema americană	dos.prob. nr. 1	indicativ 212
Problema greacă şi turcă	dos.prob. nr. 9	indicativ 27
Problema trădătorilor de patrie, fugarii din țările Germania, Austria, Anglia, S.U.A. şi coloniile lor are indicativul 291. Restul fugarilor, din celelalte țări din lume, are indicativul 292.		

Şeful Direcției Reg. M.A.I.
Lt.Colonel Kovács Mihail

Şeful Secției a II-a
Lt.Major Márkosi Carol

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 480, f. 139.

383.

1956 decembrie 27, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: măsuri privind urmărirea foştilor moşieri, industriaşi, acționari şi chiaburi pe linia Direcției a III-a.

DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Nr. 322/212.571
27 dec. 1956

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TG.-MUREȘ

În urma reorganizării muncii pe linia Direcției a III-a, s-a reluat urmărirea foștilor moșieri, industriași, acționari și chiaburi.

Întrucât în unele raioane există unele neclarități în ceea ce privește urmărirea elementelor ce se încadrează în această problemă, facem următoarele precizări:

În cadrul problemei foști moșieri, capitaliști și chiaburi, se urmăresc următoarele categorii de elemente:

- Foști moșieri, industriași și acționari, care prin activitatea lor trecută, manifestările și legăturile prezente, sunt suspecți de activitate dușmănoasă.

- Chiaburii și foștii chiaburi despre care există unele semnalări că ar desfășura activitate dușmănoasă împotriva regimului sau duc acțiuni de destrămare a G.A.C. și de împiedicare pentru crearea de noi unități socialiste în agricultură.

Pentru urmărirea elementelor mai sus arătate se va deschide dosar de problemă în cadrul Serv. III din Dir. Regională și în raioanele în subordine. În evidență, în cadrul dosarului de problemă vor fi luate acele elemente din categoriile arătate mai sus care prezintă importanță din punct de vedere operativ.

În acest sens, în primul rând va trebui îndreptată atenția asupra următoarelor elemente:

- cei care în trecut au avut legături strânse cu reprezentanții statelor capitaliste, cei care au și în prezent asemenea legături sau care au rude în străinătate și cu care poartă corespondență.

- elementele care după 23 august 1944 au participat la diferite organizații subversive sau au apărut ca legături apropiate ale membrilor acestor organizații.

- elemente care în prezent sunt cunoscute cu intenții de organizare a unei activități subversive, au avut sau au manifestări dușmănoase de instigare și amenințare la adresa organelor de stat, a activiștilor pe tărâm politic, economic și cultural.

- cei care duc acțiuni de instigare împotriva unităților socialiste din agricultură, care refuză și se opun predării cotelor și impozitelor către stat, caută să atragă de partea lor și să influențeze și pe alții – țărani cinstiți.

Elementele din categoriile mai sus arătate, care în trecut au făcut parte din diferite partide burgheze și fasciste și care pe linia problemelor respective nu sunt luate în evidență, pot fi lucrate pe linia foști moșieri, industriași și chiaburi, în caz că conducerea direcției (raionului) apreciază necesar acest lucru.

În vederea urmăririi informative a elementelor ce se încadrează în această problemă, se va duce muncă de creare a agenturii capabile din rândul acestor elemente, cu posibilități de pătrundere, folosindu-se în același timp și agentura altor probleme care au posibilitate pe lângă aceste elemente.

Asupra elementelor despre care există semnalări importante, se vor lua măsuri de urmărire informativă în cadrul dosarelor de verificare sau acțiune informativă pentru stabilirea activității lor și prevenirea la timp a acțiunilor pe care intenționează să le întreprindă.

Este necesar ca activitatea organelor noastre să nu fie axată numai pe identificarea și luarea în evidență a elementelor ce se încadrează în această problemă, ci să se treacă concomitent cu identificarea lor și la supravegherea informativă.

Se va da o atenție deosebită elementelor dușmănoase din mediul rural, iar acolo unde se constată o serie de manifestări și acte dușmănoase din partea unor elemente, ca țărani cu gospodării mici și mijlocii, să se urmărească stabilirea autorilor morali ai acestor acțiuni din rândul chiaburilor și a altor elemente dușmănoase.

Rezultatele obținute ca urmare a măsurilor luate pe linia acestei probleme se vor raporta în cadrul rapoartelor trimestriale, iar acțiunile și semnalările mai importante vor fi raportate la timp.

Șeful Dir. Regionale
Lt.Col. Kovács Mihail

Locțiitor Șef Serviciu
Cpt. Sîrbu Emilian

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 468, f. 168-169.

384.

1956 decembrie 31, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport asupra activității Secției Anchete Penale, pe perioada 1 octombrie – 31 decembrie 1956.

DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secția VIII-a

RAPORT
Asupra muncii duse de această secție, pe perioada 1 octombrie – 31 decembrie 1956.

În perioada arătată mai sus, colectivul Secției de Anchete Penale a anchetat un număr de 87 elemente, dintre care 7 rămase din trimestrul III/1956 pentru rezolvare, dintre care:

Arestați pe linie de org. subversive	53
Organizație fascistă	5
Instigări și agitații	22
Tentativă de crimă	3

Diversiune	1
Dezertor	1
Scrisoare anonimă	2

Dintre cele 87 elemente, pe bază de acțiune informativă au fost arestate 42 elemente, rezultate din anchetă 27, iar 18 elemente au fost arestate pe bază de denunț.

În această perioadă au fost rezolvate 39 de dosare din care: 36 au fost înaintate prin Procuratura Militară Tribunalului spre judecare (din acest număr de elemente 31 au fost condamnate), 2 elemente au fost puse în libertate, iar unul predat pentru altă unitate militară.

48 de dosare sunt în curs de rezolvare şi urmează ca în trimestrul I/1957 toate aceste dosare să fie încheiate şi înaintate instanței de judecată.

În perioada asupra căruia se întocmește raportul, problema cea mai importantă a fost:

Organizația contrarevoluționară din Tg.-Mureș denumită „Comitetul Național de Eliberare”, în frunte cu FALIBOGA IOAN.

Din anchetarea celor 44 de elemente, arestate până în prezent, rezultă pe deplin constituirea acestei organizații contrarevoluționare încă din 1954 şi care a avut drept scop subminarea şi răsturnarea prin violență a regimului democrat popular din R.P.R. În componența acestei organizații contrarevoluționare intră elemente dușmănoase regimului de democrație populară ca foşti membri ai partidelor istorice, ofițeri deblocați, moşieri, chiaburi, cât şi elemente care au avut în trecut o poziție înaltă în administrația de stat ca magistrați, profesori etc.

În urma anchetării elementelor arestate ce formează „Comandamentul regional” al acestei organizații, a rezultat că şi-au întins raza lor de activitate pe întreaga regiune, cât şi pe alte regiuni ca Or. Stalin, Cluj, Timişoara, din care regiuni recrutau elemente din rândul celor care nutreau sentimente dușmănoase față de regim şi cu care, prin diverse semne convenționale, țineau o permanentă legătură.

Activitatea mai intensă a acestei organizații s-a profilat mai ales în cursul anului 1956, şi în special după evenimentele din Ungaria, când „Comandamentul regional” al organizației, în frunte cu FALIBOGA, ținea dese şedințe de organizare şi pregătire a răsturnării regimului democrat popular, în care sens au şi creat „comitetul militar”, în care intrau ofițeri deblocați.

Anchetarea acestei organizații contrarevoluționare este în curs pentru a se stabili toate elementele componente.

Tot în această perioadă a fost descoperită, arestată şi cercetată o altă organizație contrarevoluționară, condusă de KELEMEN EMERIC, formată din 8 elemente, toate tinere, care s-a constituit la început pentru a fugi în Austria, iar ulterior, în urma evenimentelor din Ungaria, au inițiat retragerea lor în munții Gurghiului, unde să se constituie în bandă subversivă şi de unde să pornească o acțiune de instigare şi răspândiri de manifeste cu scopul răsculării populației maghiare şi a solidarizării ei cu contrarevoluția din Ungaria. În acest scop au trecut şi la procurarea de armament, care a fost descoperită.

Aceste elemente au fost înaintate în fața instanței de judecată, judecați şi condamnați, primind pedepse variind între 3 şi 10 ani.

Pentru a se ajuta munca de anchetă în această perioadă, au fost recrutați un număr de 8 agenți de cameră, care au fost folosiți, şi sunt şi în prezent, în special în problema organizației contrarevoluționare condusă de FALIBOGA.

Materialele furnizate de agentura de cameră au confirmat cu exactitate cele stabilite în anchetă, pe lângă aceasta au furnizat o serie de materiale noi, bine documentate, în special asupra unor membri ai organizației contrarevoluționare care nu reieşiseră în timpul anchetei, astfel reuşindu-se a se descoperi o serie de elemente dușmănoase componente ale acestei organizații contrarevoluționare, care au fost ascunse în anchetă de către învinuiții respectivi.

În această perioadă nu au fost cazuri de încălcare a legalității populare de către organele de anchetă, iar arestările care s-au făcut au avut la bază materiale bine verificate, documentate, ce dovedeau în întregime vinovăția celor în cauză.

Au fost doar două cazuri de punere în libertate, după ce în prealabil s-au emis mandate de arestare, şi anume cazul numitului SZABÓ LUDOVIC, arestat pentru agitație, şi VLĂSCEANU DUMITRU, arestat în organizația contrarevoluționară FALIBOGA IOAN.

În ambele cazuri s-a analizat situația lor cu Procuratura Militară, ajungându-se la concluzia că, în primul caz deşi există infracțiune, dar ținându-se cont de poziția sa socială (țăran sărac şi o familie numeroasă), cât şi faptul că agitația a făcut-o în stare de ebrietate, ne mai având alte astfel de manifestări, s-a considerat cea mai justă măsură punerea sa în libertate după o justă prelucrare. În al doilea caz nu au existat suficiente probe care să reziste în fața justiției, pe lângă aceasta, elementul fiind din Or. Stalin, a fost preluat de către aceştia tot în interesul muncii lor.

Şeful Secției VIII
Cpt. Bartos Carol

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 170, f. 74-76.

385.

<1957>, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: tabel nominal cu ofițerii Serviciului III.

SERVICIUL III

TABEL NOMINAL
despre tovarăşii care încadrează Serviciul III. Militari

Nr.crt.	Numele şi prenumele	Locul şi data naşterii	Observaţii
1	Lt.Maj. Szöcs Andrei	Tg.-Mureş, 2.IV.1926	Nu a făcut armata
2	Cpt. Sîrbu Emilian		Are livret la dos. de cadre
3	Cpt. Izsák Adalbert	Tg.-Mureş, 6.XII.1919	idem.
4	Lt.Maj. Moszkovits Carol	Tg.-Mureş, 18.VIII.1927	Nu a fost militar
5	Lt.Maj. Legianu Vasile	Com. Cătina, 29.IX.1931	idem.
6	Lt.Maj. Szilágyi Eugen	Cluj, 1.I.1930	idem.
7	Lt.Maj. Berekméri Andrei		idem.
8	Lt.Maj. Dumbravă Vasile		idem.
9	Lt.Maj. Hidoş Ioan		idem.
10	Lt. Szabó Iosif		
11	Lt. Bățagă Valer	Tg.-Mureş, 15.XIII.1931	Are livret la dos. de cadre
12	Lt.Maj. Bartos Ioan		Nu a fost militar
13	Lt. Szegedy Béla	Tg.-Mureş, 28.XII.1928	Are livret la dos. de cadre
14	Lt. Dali Nicolae	Reghin, 29.VII.1934	Nu a fost militar
15	Lt. Bățagă Tiberiu	Tg.-Mureş, 28.VIII.1936	idem.
16	Lt. Péterfi Ştefan	Or.Stalin, 14.II.1936	idem.
17	Lt. Barabás Mihai	Com.Beica de Jos, 26.IX.1926	Are livret la dos. de cadre

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 136, f. 187.

386.
<1957>, Reghin. M.A.I.-B.R. Reghin: tabel nominal cu agenţii în problema culte şi secte.

TABEL NOMINAL
despre agenţii din problema culte şi secte

Nr. crt.	Numele consp[irativ] al agentului	Data când a fost recrutat	În ce localitate domiciliază	Cine lucrează cu agentul	Obs[ervaţii]
1	„Goarna”	20.XI.1951	Com. Gornești	Lt. Demeter Alex.	prob. iehovistă
2	„Valcsányi Béla”	28.III.1952	Reghin	Lt.M. Botescu Aurel	prob. romano-cat.
3	„Măgură Vasile”	12.VIII.1951	Reghin	Lt.M. Botescu Aurel	prob. greco-cat.
4	„Paulini”	14.X.1952	Reghin	Lt.M. Botescu Aurel	prob. greco-cat.
5	„Luca”	4.XII.1954	Com. Brâncovenești	Lt. Birnátek Eduard	prob. iehovistă
6	„Cîndea Aurel”	27.IV.1957	Com. Gurghiu	Lt. Chiheri Ioan	prob. greco-cat.
7	„Mircea Grigoresc[u]”	19.II.1957	Com. Gurghiu	Lt. Chiheri Ioan	prob. greco-cat.
8	„Bartha László”	3.I.1956	Sat Uila	Lt.M. Balaj Nicolae	prob. romano-cat.
9	„Plop”	6.III.1951	Sat Goreni	Lt.M. Balaj Nicolae	prob. greco-cat.
10	„Elekes”	5.IX.1953	Com. Frunzeni	Lt.M. Vultur Vasile	prob. greco-cat.
11	„Cerbu”	14.VII.1957	Reghin	Lt.M. Botescu Aurel	casă de întâlnire greco-cat.

s.s./ Lt. Maj. Balaj Nicolae

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 136, f. 505.

387.
<1957>, Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: tabel nominal cu agenţii pe linia culte, problema stilistă.

TABEL NOMINAL
cu agenţii pe linia culte şi secte, în problema stilistă din Raionul Tg. Secuiesc

Nr. crt.	Numele conspirativ al agentului	Data când a fost recrutat	În ce localitate se află agentul	Cine lucrează cu agentul	Observaţii
1	„Stan Matei”	5 ian. 1953	Covasna	Lt.Maj. Hidi [Ladislau]	

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 183, f. 374.

388.
<1957>, Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: tabel nominal cu agenţii pe linia culte, problema romano-catolică.

TABEL NOMINAL
cu agenţii pe linia culte şi secte, în problema rom.-cat. din Rai. Tg. Secuiesc

Nr. crt.	Numele conspirativ al agentului	Data când a fost recrutat	În ce localitate se află agentul	Cine lucrează cu agentul	Observaţii
1	„Béla”	12 iulie 1953	Or. Covasna	Lt.Maj. Hidi Ladislau	
2	„Péterfi”	13 ian. 1955	Oituz	Lt. Oláh Alexandru	
3	„Halász Alexandru”	23 ian. 1953	Covasna	Lt.Maj. Hidi Ladislau	
4	„Bartalis Petru”	27 ian. 1953	Tg. Secuiesc	Lt. Oláh Alexandru	
5	„Degetaru”	12 dec. 1956	Poian	Lt. Tomcsik Ioan	Agentul este mutat din Rai. Sâng. de Pădure

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 183, f. 375.

389.
1957 ianuarie 9. Târgu-Mureş. M.A.I.-R.S.T.F. Târgu-Mureş: raport cu privire la situaţia unităţii în urma reorganizării din data de 1 iulie 1956.

M.A.I.
RĂSPÂNDIREA DE SECURITATE TRANSPORTURI FEROVIARE
TG.-MUREŞ

RAPORT
9 ianuarie 1956[1]

Raportăm că în urma aplicării noii scheme, la data de 1 iulie 1956, unitatea noastră a fost redusă la o grupă formată din 3 ofiţeri, un lucrător operativ prim şi 2 lucrători operativi.

Până în prezent am căutat să cuprindem munca ce ne revine, însă nu am reuşit.

Avem un număr de 20 de agenţi şi 4 acţiuni informative şi nu suntem în stare să facem nici bătutul la maşină al notelor informative ce le primim.

Raza noastră de activitate se întinde de la Gheorgheni la Războieni, Luduş, Chirales, Tg.-Mureş – Praid, Band – Lechinţa, acestea pe liniile de C.F.R., în afară de aceasta mai avem I.R.T.A., pe toată regiunea, Atelierul de Reparaţii Auto, Drumuri şi Poduri, I.C.C.F. şi alte obiective.

Menţionăm că această rază de activitate până la 1 iulie 1956 a fost deservită de un număr de 16 salariaţi /10 ofiţeri, 4 sergenţi, o dactilografă şi o femeie de serviciu/, obiectivele pe care le aveam în primire la data de mai sus nu au scăzut după aplicarea noii scheme. A fost luată de la noi linia de la Gheorgheni la Mădăraş-Ciuc şi ni s-a predat Direcţia Drumuri şi Poduri, plus s-a mutat în raza noastră un mare şantier I.C.C.F., cu sediul în staţia Deda, de care trebuie să ne ocupăm.

Am raportat situaţia noastră la Serv. T.F. Stalin de mai multe ori, la fel am mai raportat şi tov. Ministru Mureşanu, cu ocazia când a fost la Tg.-Mureş, şi tov. Ministru ne-a spus să facem raport pentru rechemarea unor tov. ofiţeri care au fost scoşi.

Întrucât este imposibil să cuprindem urmărirea activităţii duşmănoase din toate obiectivele pe care le avem în primire.

Rugăm aprobarea rechemării în muncă a unui ofiţer şi a dactilografei.

Făcând o analiză a tov. care au fost scoşi, am stabilit că merită să fie rechemat tov. Lt. Boroş Ioan şi dactilografa Nemes Maria.

Rugăm a rezolva cererea noastră cât mai urgent, acesta cu scopul de a putea face faţă muncii în condiţii mai normale.

Şeful Răspândirii
Lt.Maj. Adler Mauriţiu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 186, f. 1.

[1] Corect: 1957

390.

1957 ianuarie 11, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către S.R. Gheorgheni: adresă privind virarea sumei alocate fondului C.I.S. pe luna ianuarie.

DIRECȚIA RAGIONALĂ M.A.I.
AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Problema Specială
Nr. 90038 din 11 ian. 1957

Către,
SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI

Vă trimitem alăturat suma de lei 500, adică cinci sute, sumă ce reprezintă alocație fond C.I.S.S. pe luna ianuarie 1957 pentru Dvs. şi Miliție.

Suma de mai sus va fi decontată până cel târziu 3 februarie 1957.

Şeful Direcției Regionale
Lt.Col. Kovács Mihail

Şeful Problemei Speciale
Lt.Maj. Herczeg Dionisie

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1076, f. 6.

391.

1957 ianuarie 26, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: ordin privind înaintarea la direcție a unui buletin special cu starea disciplinară a cadrelor.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secția Cadre
Nr. 3/10096
din 26 ian. 1957

Către,
SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TG.-MUREŞ
personal tov. Comandant

Din analiza stării disciplinare în a doua jumătate a anului 1956 a reieşit că un număr mare de cadre, ofițeri, sergenți şi angajați civili din M.A.I. comit o serie de abateri de la disciplina şi regulamentele militare, cât şi de la normele de comportare cetățenească, înjosind astfel calitatea de ofițeri şi sergenți de M.A.I.

În scopul analizării măsurilor de îmbunătățire a stării disciplinare a cadrelor se vor lua următoarele măsuri:

Începând cu data prezentului ordin se va întocmi un buletin special cu starea disciplinară a cadrelor din subordinea dvs. (securitatea statului). În acest sens veți raporta prin telefon cu mențiunea „pentru buletin cadre", toate cazurile când constatați sau sunteți sesizați prin scris sau verbal de către anumiți cetățeni sau instituții despre abuzurile, abaterile, ilegalitățile, bețiile, scandalurile sau alte cazuri comise de cadrele din subordinea dvs., menționând cine v-a sesizat, sub ce formă, asupra cărui cadru, arătând măsurile pe care le-ați luat sau dacă cazul este în curs de cercetare.

Ulterior, când se termină cercetarea celor sesizate, se vor raporta de urmare, arătând rezultatul cercetărilor şi măsurile luate împotriva sergenților şi angajaților civili, iar asupra ofițerilor veți înainta propunerile dvs.

Vezi exemplul de mai jos:

Lt. MIHAI GRIGORE (P.M.R.), lucrător operativ la Raionul de Securitate Roma[n], în seara zilei de 7 ian. 1956, în stare de ebrietate a făcut scandal la un restaurant din localitate, a fost propus pentru a fi pedepsit cu 10 zile arest.

Serg.Maj. IOAN GAVRILĂ (U.T.M.), gospodar, Raionul de Securitate Mediaş, reclamat de un colector că se poartă abuziv şi amenință, urmează cercetări, rezultatul vom raporta de urmare.

Plut. HARALAM IOAN, neîncadrat, curier la Reg. Stalin, reclamat de soție că o neglijează, cu doi copii mici, urmează cercetări.

Serg. IOACHIM ILIE (candidat P.M.R.), serg. pază la Raionul Hunedoara, a fost sancționat cu 5 zile arest, fără îndeplinirea serviciului, pentru neexecutare de ordin şi părăsirea garnizoanei fără aprobare.

În ceea ce priveşte aplicarea sancțiunilor pentru ofițeri, sergenți şi angajați civili, vă veți conforma Ord. 1181, din 5 Iunie 1953, al tov. Ministru în care sunt stabilite şi drepturile şefilor secțiilor raionale de securitate în acordarea pedepselor disciplinare personalului din subordine.

Menționăm că acest ordin al tov. Ministru se află la toți şefii de raion, păstrat în casa de fier.

Toate abaterile comise de la disciplină şi regulamentele militare, cât şi de la normele de comportare cetățenească vor fi raportate imediat, prealabil prin telefon, iar ulterior şi în scris, conform indicațiilor date mai sus.

Şeful Direcției Regionale
Lt.Colonel Kovács Mihail

Şeful Secției
Locot. Florea Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 480, f. 29-30.

392.

1957 februarie 12, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: adresă privind identificarea foştilor informatori din reţeaua informativă a Comitetului Apărării Naţionale din Budapesta.

DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Nr. 323/210.910
12 februarie 1957

SECŢIA RAIONALĂ M.A.I.
Gheorgheni

Comitetul Apărării Naţionale din Budapesta, după victoria contrarevoluţiei (instaurarea regimului horthyst 1919), a creat o reţea informativă şi pe teritoriul Ardealului de Nord.

Reţeaua informativă era coordonată de către acest comitet, unde erau centralizate toate informaţiile şi prelucrate pentru secţia II-a din M.St.M.

Majoritatea notelor informative tratau despre activitatea muncitorilor, precum şi despre activitatea altor mişcări progresiste.

Înainte, precum şi în timpul celui de al II-lea război mondial, s-a dat prioritate culegerii informaţiilor din domeniul militar. De pe teritoriile străine notele informative ajungeau la Budapesta cu ajutorul curierilor ilegali.

Informatorii acestui serviciu erau recrutaţi pe baza sentimentelor patriotice, în majoritatea lor fiind intelectuali (învăţători, notari, medici etc.).

Având în vedere că Directorul Comitetului Apărării Naţionale din Budapesta a fugit în Occident, nu este exclus să fi luat cu el şi un tabel nominal cu agenţii acestui serviciu.

Întrucât în prezent aceste elemente formează o bază pentru serviciile de informaţii străine, alături vă trimitem un tabel nominal de foşti informatori ce au activat pe raza raionului Dvs.

Faţă de cele arătate mai sus, dispuneţi măsuri de identificare a foştilor informatori, trecerea lor în evidenţa operativă şi supravegherea lor informativă.

Şeful Dir. Reg.
Lt. Col. Kovács Mihai

Locţiitor Şef Serviciu
Cpt. Sîrbu Emilian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 185, f. 13.

393.

1957 martie 8, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: plan de măsuri privind deschiderea unor acţiuni informative individuale în problema naţionaliştilor maghiari.

SECŢIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI
Nr. 136.235 din
8 martie 1957

STRICT SECRET
Expl. 2

CĂTRE,
DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I. REG. AUT. MAGHIARĂ

La ordinul Dvs. Nr. 31067 din 6 martie 1957, cu privire la aplicarea Ordinului 70. Raportăm următoarele:

Conform Ordinului 70 al M.A.I., am întocmit planul de măsuri pe baza căruia trecem la aplicarea acestui Ordin. Acest plan a fost trimis la conducerea Regiunii spre aprobare, însă până în momentul de faţă nu s-a restituit nouă şi nu cunoaştem dacă a fost aprobat sau nu. Totuşi, am trecut la îndeplinirea planului şi astfel până în prezent am întocmit Hotărârea pentru acţiunea informativă individuală asupra unui număr de 10 elemente, ce am înaintat la Regiune spre aprobare, după cum urmează:

PROBLEMA NAŢIONALIŞTILOR MAGHIARI

1. VAKAR ARTHUR, fost membru în Partidul Ardelean, fiind deputat parlamentar în Parlamentul horthyst şi care este încadrat informativ prin agenţii „Radu” şi „Imre”.

2. BÁNYÁSZ ALEXANDRU, preşedinte comunal al P. Ardelean şi membru în consiliul judeţean, încadrat prin agentul „Matei”.

3. PUSKÁS LUDOVIC, fost membru în comitetul judeţean al P. Ardelean, încadrat prin agentul „Banu”.

4. MADARAS ARCADIU, fost membru în comitetul judeţean [al P. Ardelean], încadrat prin agenţii „Ionescu” şi „Radu”.

5. KEMENES ANDREI, fost membru în comitetul de plasă al P. Ardelean, încadrat prin agentul „Balázs”.

6. GYÖRGY F. ŞTEFAN, fost membru în comitetul judeţean al P. Ardelean, încadrat prin agenţii „Radu” şi „Gyula”.

7. FELCSER NICOLAE, fost preşedinte al organizaţiei comunale al P. Ardelean, încadrat prin agentul „Ianosi”[1].

8. LÖRINCZ IOSIF, fost membru în comitetul judeţean şi preşedinte comunal al P. Ardelean.

9. Dr. MÁRTON ANDREI, fost membru în comitetul judeţean şi vicepreşedinte de plasă al P. Ardelean, încadrat prin agentul „Gyula”.

10. FERENCZ PETRU, fost membru în comitetul judeţean al P. Ardelean.

În prezent n-avem aprobat şi recrutat nici un agent.

În corpul didactic recent a fost întocmită hotărârea pentru deschiderea dosarului de verificare asupra profesorului KÖNCZEI ÁDÁM, din cadrul Liceului Mixt.

Sus-numitul, în repetate rânduri, a făcut manifestări duşmănoase împotriva regimului de democraţie populară, comentând în mod foarte duşmănos evenimentele din Ungaria, făcând manifestări naţionaliste în faţa elevilor astfel, la sfârşitul lunii februarie 1957, a dat ca temă unui extemporal, în clasa 9-a limba maghiară, analizarea textului ca „Naţiunea se va apăra împotriva oricărei forţări. Naţiunii nu-i [este] frică de lupta sfântă, ce se numeşte revoluţia”. /„A nemzet megvédi magát minden erőszak ellen, a nemzet nem írtozik a szent harctól melynek neve forradalom”./ Asemenea manifestări au fost [de] mai multe ori din partea sus-numitului.

Semnalări mai importante din partea naţionaliştilor maghiari avem asupra manifestării numitului VAKAR ARTHUR, căruia avem deschis dosar de acţiune informativă individuală şi asupra manifestării numitului GYÖRGY GÉZA, căruia am deschis dosar de acţiune de verificare.

După materialele informative recente anexăm câte o copie la prezentul raport.

Pt Şeful Secţiei
Lt.Maj. Bartis Carol

Lucrător Operativ Prim
Lt. Gáll Iuliu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1076, f. 18-19.

394.

1957 martie 25, Târgu-Mureş. Diagnosticul comisiei medico-juridice, prezidată de profesorul Pamfil Eduard, după examinarea lui Faliboga Ioan.

PROCES-VERBAL
Oraşul Târgu-Mureş, la 25 martie 1957.

Noi, Profesor Doctor PAMFIL EDUARD, medic primar, ARICESCU CONSTANTIN şi doctor TAMÁS VAS IOAN, constituiţi într-o comisie medico-juridică, dintre care primul preşedinte şi secunzii, membrii:

În baza ordonanţei de efectuare [a] unei expertize psihiatrice asupra numitului FALIBOGA IOAN, din 25 martie 1957, eliberată de anchetatorul penal de securitate Lt.Maj. ONEA MIRCEA, din M.A.I. – Unitatea Militară Nr. 0421 Târgu-Mureş, am trecut la efectuarea expertizei sus-menţionate, stabilind cele ce urmează:

Numitul FALIBOGA IOAN, în vârstă de 52 ani, este în posesia integrală a facultăţilor sale mintale, dar prezintă o personalitate caracteristică pentru tipul de structură psihopatică din categoria paranoiacă.

Anormalii psihici din această categorie îşi dezvoltă personalitatea după o direcţie predilect reprezentată de un sistem de interpretare în legătură cu idei de reformă socială, de supraapreciere a valorii intelectuale.

În rezumat: diagnosticul examinatului FALIBOGA IOAN este de personalitate paranoiacă cu idei de reformă socială şi supraapreciere a valorii personale.

Acest tip de structură mintală îl plasează într-o categorie de responsabilitate care trebuie considerată deopotrivă şi juridic şi psihiatric.

Drept pentru care s-a încheiat prezentul proces-verbal spre cele legale.

PREŞEDINTE
Profesor doctor Pamfil Eduard

MEMBRII
Medic primar Aricescu Constantin
Dr. Tamás Vas Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 184, f. 56.

395.

1957 martie 28. Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit cu ocazia verificării de către reprezentantul Procuraturii Militare Tg.-Mureş a dosarelor aflate în curs de cercetare la Secţia Cercetări Penale.

[1] Posibil: Jánosi

PROCURATURA GENERALĂ A R.P.R.
PROCURATURA MILITARĂ TÂRGU-MUREŞ

PROCES-VERBAL
Încheiat azi 28 martie 1957

Lt.maj. de justiție BUZAN TEODOR, procuror militar ajutor la Procuratura Militară Tg.-Mureș.

În conformitate cu ord. nr. 6/57 al Procurorului General R.P.R., deplasându-mă la Dir. Reg. M.A.I. a Reg. Aut. Maghiară, verificând dosarele în curs de cercetare şi anchetă penală, am constatat următoarele:

La organul de anchetă penală din cadrul Dir. M.A.I. a Reg. Aut. Maghiare există 7 dosare cu 43 învinuiți.

Dosar 196/56 privitor la Petcu Șerban şi alți 29, învinuiți pentru faptul de a se fi încadrat şi activat într-o organizație contrarevoluționară condusă de Faliboga Ioan, infracțiune p.p. de art. 209, partea III, C.P.

Procesul penal s-a pornit la data de 02.11.1956, cei în cauză fiind arestați, mandatele de arestare, de asemenea, fiind confirmate de către procurorul militar.

Întrucât în această cauză pentru 22 învinuiți ancheta fiind terminată, s-a început redactarea concluziilor de învinuire. În ceea ce privește pe ceilalți învinuiți, ancheta nefiind terminată deoarece mai există o serie de contradicții, urmează a se efectua confruntări şi audieri de martori, iar după terminarea acestora urmează a se prezenta materialul din dosar şi a se întocmi concluziile de învinuire.

Termenul de anchetă penală în această cauză, cât şi a arestării preventive este legalizat pentru toți învinuiții.

Dosar nr. 227/957 privitor pe Madaras Ioan şi alți 4, învinuiți pentru acte teroriste, fapt p.p. de Decretul 199 art. 1 lit. d. Procesul penal în această cauză a fost pornit la data de 08.03.57. Ancheta penală fiind terminată, s-au dat dispozițiuni de trecerea redactării concluziilor de învinuire, termenul de anchetă şi [al] arestării preventive fiind legalizat până la data de 08.05.57.

Dosar nr. 226/957 privitor pe Szabó Mozes şi alți trei, învinuiți pentru faptul de a fi inițiat şi participat într-o organizație subversivă paramilitară care avea scopul de a răsturna prin violență forma de guvernământ din R.P.R.

Pornirea procesului s-a făcut la data de 12.03.57, ancheta fiind încă în faza strângerii materialului compromițător.

Dosar nr. 222/57 privitor pe Fülöp Dezideriu, învinuit pentru infracțiunea p.p. de art. 327 al. III C.P., pornirea procesului penal s-a făcut la data de 23.03.57, dată la care învinuitul a fost şi arestat, având legalizată arestarea preventivă şi termenul de cercetare până la data de 22.04.57.

În această cauză cercetarea penală fiind terminată, s-au dat dispozițiuni [de] a se prezenta materialul învinuitului, a se întocmi concluziile de învinuire şi a se înainta dosarul la Procuratura Militară Tg.-Mureș.

Dosar nr. 223/57 privitor pe Nemes Győző, învinuit pentru infracțiunea de agitație publică p.p. de art. 327 al. III. C.P. Procesul penal a fost pornit pe baza ordonanței din 23.02.57, dată la care cel în cauză a şi fost arestat, termenul de cercetare şi [al] arestării preventive fiind legalizat până la data de 22.04.57.

În această cauză cercetarea penală fiind terminată, se așteaptă rezultatul expertizei grafologice.

Dosar nr. 224/57 privitor pe Filip Alexandru, învinuit pentru infracțiune de agitație publică p.p. de art. 327 al. III C.P. Pornirea procesului penal s-a făcut pe baza ordonanței din 05.03.57, dată la care învinuitul a fost şi arestat.

Cu ocazia verificării, anchetatorul penal de securitate întocmea concluziile de învinuire.

Dosar nr. 225/57 privitor pe Bîndeanu Augustin, învinuit pentru infracțiunea p.p. art. 327 al. III C.P.

Procesul penal s-a pornit la data de 05.03.57, dată la care învinuitul a fost şi arestat, termenul de cercetare şi al arestării preventive fiind legalizat până la data de 04.04.57.

Întrucât în această cauză există probe suficiente şi legal administrate, organul de cercetare, cu ocazia verificării, a trecut la întocmirea concluziilor de învinuire.

În cursul acestei luni organele de anchetă penală din cadrul Dir. M.A.I. a Reg. Aut. Maghiară nu au dat nici o ordonanță de refuzarea pornirii procesului penal, de încetarea procesului penal şi nici de suspendarea procesului penal.

Se menționează faptul că toți anchetatorii penali de securitate lucrează pe baza unui plan de anchetă, astfel că lipsa constatată cu ocazia verificării anterioare la lt.maj. Fábián, care nu a avut întocmit plan de anchetă, a fost remediată.

Drept pentru care s-a încheiat prezentul proces-verbal în 2 exemplare, dintre care un exemplar se va trimite la Dir. M.A.I. a Reg. Aut. Maghiară, iar al doilea va rămâne la Procuratura Militară Tg.-Mureș.

Procuror Militar Aj.
Lt. maj. de justiție Buzan Teodor

Șeful organului de anchetă penală
Cpt. Bartos Carol

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 184, f. 49-51.

396.

1957 aprilie, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport asupra activității Secției Cercetări Penale, pe perioada 1 ianuarie – 31 martie 1957.

DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secția VIII-a

RAPORT
Asupra muncii duse de Secția VIII-a, în perioada 1 ianuarie 1957 şi până la 31 martie 1957.

În perioada arătată mai sus, colectivul Secției de Anchete Penale a anchetat un număr de 83 elemente, dintre care 48 rămase din anul 1956 pentru rezolvare.

Dintre care:

Arestați pe linia org. subversive F.I.	61
Organizație subversivă în frunte cu Sz.M.	4
Agitații	12
Scrisoare anonimă	1
Tentativă de crimă	5

Dintre cele 83 elemente, pe bază de acțiuni informative au fost arestate 17 elemente, rezultate din anchetă 57, iar 9 elemente au fost arestate pe bază de denunț.

În această perioadă au fost rezolvate 15 dosare, cuprinzând 44 de elemente care au fost înaintate prin procuratura militară spre judecare /din acest număr de elemente 7 au fost condamnate/.

3 dosare, cuprinzând 39 elemente, sunt în curs de rezolvare şi urmează ca în cursul trimestrului II/1957, toate aceste dosare să fie încheiate şi înaintate instanței de judecată.

În perioada asupra căreia se întocmește raportul, probleme mai importante au fost următoarele:

1. Organizația contrarevoluționară „COMITETUL NAȚIONAL DE ELIBERARE", în frunte cu FALIBOGA IOAN.

În cadrul acestei organizații, până la această dată, au fost reținute un număr de 61 elemente active.

În decursul anchetei s-a stabilit activitatea fiecăruia în parte, precum şi scopurile criminale ce şi le-a pus această organizație.

Din punct de vedere al componenței sociale se poate arăta că a rămas aceiaşi, raportată în raportul anterior, şi nu s-a schimbat cu nimic, adică toți cei reținuți până în prezent au trecut dubios, elemente dușmănoase orânduirii democratice.

Din numărul de mai sus, în trimestrul asupra căruia se întocmește raportul, au fost deferiți justiției un număr de 31 elemente grupate pe două loturi, iar restul sunt în curs de definitivare.

2. Organizația contrarevoluționară maghiară, în frunte cu SZABÓ MOZES, din Târgu-Mureş.

În cadrul acestei organizații, până la această dată au fost reținute 4 elemente ca membri ai organizației.

Ancheta a stabilit că această organizație şi-a pus ca scop răsturnarea prin violență a formei actuale de guvernământ din R.P.R. Au răspândit manifeste cu caracter contrarevoluționar pe străzile oraşului Târgu-Mureş, în preajma zilei de 7 Noiembrie 1956.

Membrii organizației aveau ca primă sarcină de recrutare de noi membri şi procurare de armament şi munițiuni, precum şi materiale explozibile şi incendiare, care să fie folosite în scopurile organizației atunci când se va trece la acțiuni.

Ancheta este în curs.

3. MADARAS IOAN, fugar din toamna anului 1956, pentru faptul că a atacat responsabilul de colectare a cerealelor din raionul Sâng. de Pădure.

Sus-numitul, după ce a devenit fugar şi-a procurat una mitralieră militară Z.B. de la numitul KOCSIS NICOLAE /arestat/ şi cartuşe de la numiții KACSÓ BOLDIZSÁR şi BAKÓ PÁL /arestați/. Cu arma ce o procurase umbla în diferite comune, unde amenința cu moartea pe membrii de partid şi cu munci de răspundere. Astfel, în ziua de 7 martie 1957, la îndemnul numitului FEKETE ŞTEFAN /arestat/, a atacat şi a tras cu arma asupra colectorului de cereale al comunei Mărculeni, anume SIKÓ LUDOVIC, însă nu l-a nimerit cu primul foc, încercând să încarce arma a doua oară, ceea ce nu a reuşit să facă fiindcă victima s-a luat la luptă cu criminalul şi cu ajutorul altor elemente au reuşit să-l dezarmeze şi [să-l] predea organelor noastre.

Din anchetă s-a mai stabilit că numitul BAKÓ PÁL, care i-a dat fugarului cartuşe, mai posedă o armă Z.B. cu 130 cartuşe, ceea ce s-a şi găsit ascunsă cu ocazia percheziției ce s-a făcut la acesta.

Cazul este în curs de anchetă.

În cazurile arătate mai sus, în toată perioada a fost folosită agentura de cameră care a sprijinit munca de anchetă, materialele furnizate de agentura de cameră s-au verificat şi s-a reuşit să se descopere noi elemente care nu au fost declarate în timpul anchetei. Tot datorită materialelor furnizate de agentura de cameră s-au putut preveni unele intenții ale unor anchetați ca sinucidere şi pregătire de evadare.

În problema agenturii de cameră, ca parte negativă se poate arăta cazul petrecut cu agentul de cameră ADORJÁN GH., în luna noiembrie 1956.

Cu toate că acest agent până la data de mai sus, precum şi după aceea, a furnizat materiale foarte bune, care s-au verificat întocmai şi au folosit mult anchetei, totuşi în luna noiembrie 1956, în timp ce era în camera de arest cu arestatul MAIER GHEORGHE, membru în organizația contrarevoluționară condusă de FALIBOGA IOAN, a trădat secretul ce i-a fost încredințat, prin aceea că i-a spus arestatului MAIER GHEORGHE că el este băgat într-o cameră cu el pentru a comunica organelor securității cele discutate împreună.

Tot atunci, ADORJÁN GH. i-a solicitat lui MAIER GHEORGHE, ca atunci când vor fi liberi, să-i asigure un serviciu.

Aceste lucruri ne-au fost relatate de arestatul MAIER GHEORGHE, în luna martie a.c., după care am căutat verificarea prin altă agentură, însă nu s-a putut stabili trădarea şi față de alte persoane cu care a stat în camera de arest.

S-au luat măsuri de abandonare a agentului şi totodată legendă de derutare a arestatului MAIER GHEORGHE, prin aceea că ADORJÁN GH. ar fi vrut să-l şantajeze pe el pentru ca să profite de un post bun prin recomandările ce i le va face acesta.

În această perioadă nu au fost cazuri de încălcare a legității populare şi nici cazuri de puneri în libertate nu au fost.

Şeful Secției VIII
Cpt. Bartos Carol

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 170, f. 77-79v.

397.
1957 mai 10, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: adresă privind virarea sumei alocate fondului C.I.S. pe luna mai.

DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I.
AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Problema Specială
Nr. 90855 din 10 mai 1957

Către,
SECŢIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI
Tov. Comandant

Vă trimitem alăturat suma de lei 400, adică patru sute, sumă ce reprezintă alocaţie fond C.I.S.S. pe luna mai 1957 pentru Dvs. şi Miliţie.

Suma de mai sus se va deconta până la data de 28 mai 1957 cel târziu.

Şeful Direcţiei Regionale
Lt.Col. Kovács Mihail

Şeful Problemei
Lt.Maj. Herczeg Dionisie

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1076, f. 38.

398.
1957 iunie 20, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: tabel nominal cu persoanele care încadrează Biroul Închisorii.

DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Biroul Închisorii

TABEL NOMINAL
despre persoanele ce încadrează Bir. Închisorii

Nr. crt.	Numele şi prenumele	Apartenenţa politică	Studii		
			Elementare, medii, superioare	politice	militare
1	Szöcs Francisc	M[1]. PMR 1946	7 cl. elementare	Şc. med. PMR 1947, Buc., Şc. Div. PMR, 1950-51	nu are
2	Novák Francisc	M. PMR 1946	6 cl. elementare	nu are	nu are
3	Cozma Teodor	M. PMR 1947	7 cl. elementare	nu are	nu are
4	Balázs Martin	M. PMR 1946	5 cl. elementare	nu are	nu are
5	Kovács Iosif	M. PMR 1946	3 cl. elementare	nu are	nu are
6	Kimpian Ioan	M. PMR 1956	4 cl. elementare	nu are	nu are
7	Vlaicu Maxim	M. PMR 1955	7 cl. elementare	nu are	nu are
8	Dénes Salamon	M. PMR 1955	7 cl. elementare	nu are	nu are
9	Lupei Gheorghe	M. PMR 1957	6 cl. elementare	nu are	nu are
10	Coman Dumitru	C[2]. PMR. 1956	6 cl. elementare	nu are	nu are
11	Fülöp Andrei	C. PMR. 1955	5 cl. elementare	nu are	nu are
12	Szabó Francisc	C. PMR. 1955	6 cl. elementare	nu are	nu are
13	Molnar Liviu	C. PMR. 1956	5 cl. elementare	nu are	nu are
14	Papp Iuliu	C. PMR. 1956	5 cl. elementare	nu are	nu are
15	Grama Maria	C. PMR. 1956	5 cl. elementare	nu are	nu are
16	György Rozalia	neîncadrată	4 cl. elementare	nu are	nu are

Tg.-Mureş, la 20 iunie 1957

[1] membru
[2] candidat

Şeful Închisorii
Lt.Maj. Szöcs Francisc

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 136, f. 244.

399.
1957 august 14, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind un accident de tir.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI — STRICT SECRET
Nr. 8/136.897 din
14 august 1957

CĂTRE,
DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm că în ziua de 12 august 1957, pe la orele 18,00, în marginea orașului Gheorgheni a fost împușcată numita MÁRTON KATALIN, care se afla la secerat și la un moment dat a fost rănită de un cartuș de armă de „TIR". Victima imediat a fost transportată la Spitalul Unificat din Gheorgheni, în stare gravă și a fost operată și scos glonțul.

Din investigațiile efectuate rezultă că autorii sunt numitul VASS ANDREI, în calitate de președinte al Sfatului Popular Raional, care a fost împreună cu primul secretar de partid [al] Raionului, anume Rácz Ioan, la tragere distractivă de câmp.

Cauza a fost luată spre cercetare de Regiune.

În urma acestui fapt [...], întregul oraș comentează nefavorabil la adresa celor mai sus menționați.

Pentru Șeful Secției
Lt.Maj. Bartis Carol

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1076, f. 63.

400.
1957 august 30, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: adresă privind virarea sumei alocate fondului C.I.S. pe luna august.

M.A.I. SECȚIA RAIONALĂ GHEORGHENI — STRICT SECRET
Nr. 136.899 — S.C. Nr. 1213
din 30 august 1957 — Expl.nr. 2

Către,
M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ AUT. Maghiară
Problema Specială

La ordinul Dvs. Nr. 92.441 din 12 august 1957, cu privire la fondul C.I.S.S. a 800 lei, alăturat înaintăm actele justificative în valoare de 700 lei, restituind suma de 100 lei odată cu actele.

Ptr. Șeful Secției
Lt.Maj. Bartis Carol

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1076, f. 69.

401.
1957 septembrie 10, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: ordin privind completarea studiilor de cultură generală de către angajații securității.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secția Cadre — STRICT SECRET
Nr. 14/11.195 — S.C. Nr. 1209
din 10 sept. 1957 — Ex.nr. 5

CĂTRE,
SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI

S-a constatat că în anul de învățământ 1956/57, majoritatea ofițerilor au neglijat respectarea ordinului tov. Ministru, privitor la completarea studiilor de cultură generală. Unii ofițeri s-au limitat numai la înscriere, abandonând apoi în întregime această problemă.

În vederea executării ordinului mai sus amintit, luați măsuri ca pentru anul de învățământ 1957/58 să se înscrie toți ofițerii din cadrul raionului Dvs. la cursuri fără frecvență, în clasele la care vor fi admiși pe baza studiilor lor anterioare. După înscriere, fiecare să participe cu regularitate la orele de consultație obligatorii pentru a nu fi eliminați în cursul anului.

În caz că Ministerul Învățământului și Culturii va elabora instrucțiuni privitoare la aplicarea H.C.M. Nr. 1009, din 26 iunie 1957, atunci se va putea face transferare de la o formă de învățământ la alta în cursul anului de învățământ.

De îndeplinirea prezentului ordin răspund șefii secțiilor raionale și vor raporta de executare, până la data de 1 octombrie 1957.

Șeful Direcției
Lt.Colonel Kovács Mihail

Șeful Secției
Locotenent Florea Gheorghe

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1076, f. 78.

402.

1957 septembrie 25, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ cu afirmațiile unor persoane în legătură cu discutarea problemei maghiare la O.N.U.

BULETIN INFORMATIV

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI
Nr. 3/137.070
din 25 sept. 1957

STRICT SECRET
S.C. Nr. 1213
Exempl. Nr. 2

Către,
M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ AUT. MAGHIARĂ

În legătură cu discutarea problemei maghiare la O.N.U., în orașul Gheorgheni, din partea unor elemente dușmănoase, am stabilit următoarele comentarii:

Numitul KEMENES BLAZIU, din orașul Gheorgheni, s-a exprimat că „o să vedem ce va fi rezultatul discuției problemei maghiare la O.N.U. pentru că este sigur că Uniunea Sovietică va pierde, și astfel se va termina cu comunismul, nu va fi regimul colhozurilor și mulți o să răspundă pentru faptul că au distrus țăranii". Este născut la 28 octombrie 1907, în orașul Gheorgheni, de profesiune agricultor, neîncadrat politic, a fost pe lista chiaburilor, însă este șters. Are mai multe manifestări dușmănoase.

Numitul GYÖRGY GÉZA s-a manifestat că „el este convins că Uniunea Sovietică va pierde la discuția problemei maghiare la O.N.U. și vor câștiga maghiarii pe care [îi] așteaptă de mult". Are deschis dosar de verificare.

Numitul PONGRÁCZ EMERIC s-a exprimat „că el urăște pe toți comuniștii și va veni timpul când vor da socoteală toți comuniștii care au distrus Ungaria". Este născut la 22 ianuarie 1909 în orașul Gheorgheni, de profesiune agricultor, neîncadrat politic, cu domiciliul în orașul Gheorgheni.

Șeful Secției
Lt.Maj. Albert Martin

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1076, f. 86.

403.

1957 octombrie 10, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: adresă privind virarea sumei alocate fondului C.I.S. pe luna octombrie.

DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I.
AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Problema Specială
Nr. 92888 din 10 mai 1957

Către,
SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI
Tov. Comandant

Vă trimitem alăturat suma de lei 600, adică șase sute, sumă ce reprezintă alocație fond C.I.S.S. pe luna octombrie 1957 pentru Dvs. și raionul de Miliție.

DECONTAREA sumei de mai sus o veți face până la data de 31 oct. 1957 cel târziu.

Şeful Direcției Regionale
Lt.Col. Kovács Mihail

Şeful Problemei
Lt.Maj. Herczeg Dionisie

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1076, f. 96.

404.

1957 octombrie 18, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: situație privind ofițerii înscrişi pentru completarea studiilor de cultură generală.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI
Nr. 14/137.001
din 18 oct. 1957

STRICT SECRET
S.C. Nr. 1213
Expl.nr. 2

CĂTRE,
M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ AUT. MAGHIARĂ

La ordinul Dvs. Nr. 14/11.195 din 10 sept. 1957, privind completarea studiilor de cultură generală raportăm:

În cadrul Secției Raionale M.A.I. Gheorgheni s-au înscris pentru studii în anul de învățământ 1957/1958 tov., după cum urmează:

1. Lt.Maj. ALBERT MARTIN — cl. VIII
2. Lt. GÁLL IULIU — cl. VIII
3. Lt. AMBRUS ŞTEFAN — cl. IX
4. Lt.Maj. BARTIS CAROL pentru — cl. V, VI, VII examen integral
5. Serg.Maj. FERENCZI ÁRPÁD — cl. VIII

În acest sens s-a luat legătura cu conducerea şcolii medii din oraşul Gheorgheni, iar consultațiile obligatorii încep la 19 octombrie 1957.

Şeful Secției
Lt.Maj. Albert Martin

Secretar
A.C. Demeter Victoria

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1076, f. 79.

405.

1957 octombrie 25, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind activitatea elementelor duşmănoase din sectorul agricol.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI
Nr. 322/137.185
25 oct. 1957

STRICT SECRET
S.C. Nr. 1213
Exempl. Nr. 2

Către,
M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ AUT. MAGHIARĂ

La ordinul Dvs. Nr. 322/33.943 din 17 oct. 1957, privind activitatea elementelor duşmănoase îndreptate împotriva sectorului socialist din agricultură, raportăm:

În raza raionului nostru, până în prezent avem un număr de 5 G.A.C.-uri şi 7 întovărăşiri agricole, din care 3 Întovărăşiri Zootehnice, după cum urmează:

I. G.A.C. în comunele:

1. Comuna Ditrău — cu 55 familii
2. Comuna Lăzarea — cu 60 familii
3. Comuna Joseni — cu 71 familii
4. Comuna Valea Strâmbă — cu 27 familii
5. Oraşul Gheorgheni — cu 35 familii

II.Întovărăşiri agricole în comunele:

1. Comuna Remetea — cu 19 familii
2. Comuna Ciumani — cu 67 familii
3. Comuna Suseni — cu 30 familii
4. Comuna Voşlobeni — cu 64 familii
5. Comuna Izvorul Mureş — cu 26 familii
6. Comuna Tulgheş, satul Putna — cu 36 familii

7. Comuna Tulgheş, satul Sângeroasa cu 31 familii

Ultimele 3 sunt Întovărăşiri Agricole Zootehnice, din care cele din comuna Tulgheş au fost înfiinţate, prima în luna mai, iar a doua în luna iunie 1957.

În prezent, în raza raionului nostru avem singura comună Borzont în care nu există încă G.A.C. şi nici întovărăşire agricolă. În această comună, de o lună de zile există o echipă formată de Comitetul Raional P.M.R., care se ocupă cu formarea unei întovărăşiri agricole zootehnice, însă până în prezent rezultatul este negativ. Cu toată munca de lămurire dusă de tov. activişti, totuşi se constată o pasivitate generală din partea populaţiei. Acţiuni duşmănoase până în prezent nu am avut.

Din cele 5 G.A.C.-uri existente, în cursul anului 1957 au ieşit pe bază de cerere un număr de 18 familii. Aceste persoane majoritatea sunt funcţionari care nu au lucrat nimic de la înfiinţarea G.A.C.-ului, iar la G.A.C. din oraşul Gheorgheni, 4 membri au ieşit ca fiind incapabili de muncă, bătrâni.

Cazuri de excluderi pentru activitate duşmănoasă faţă de munca G.A.C.-ului nu au fost. Primiri de noi membri au fost 3, la G.A.C. din comuna Joseni.

Din cadrul întovărăşirilor excluderi nu au fost. Au fost primiţi 9 membri.

În cadrul întovărăşirii din comuna Ciumani, în cursul lunii ianuarie a.c., în urma iniţiativei numiţilor BARTALIS PETRU şi CSATA AMBRUS, membri P.M.R., ultimul fiind şi în comitetul de conducere al întovărăşirii, au fost înaintate pentru ieşire 32 cereri din partea membrilor, cu motivul că au trecut 3 ani de când lucrează şi conform statutului, pot să iasă din întovărăşire.

Această acţiune s-a datorat lipsei muncii politice în rândul acestei întovărăşiri. În cursul cercetărilor nu au rezultat acţiuni de instigare din partea elementelor duşmănoase. În urma muncii de lămurire dusă de organele de partid, cei în cauză şi-au retras cererile, iar în prezent toţi lucrează în cadrul întovărăşirii.

În cursul lunii iunie a.c., cu ocazia organizării Întovărăşirii Agricole Zootehnice în comuna Tulgheş, satul Sângeroasa, au fost difuzate mai multe fituici scrise de mână cu indigou prin care îndeamnă pe cetăţeni să nu se înscrie în întovărăşire.

Astfel, în fituicile găsite în dimineaţa zilei de 2 iunie [se] arată „Iubiţi credincioşi, am ajuns timpul de apoi ca să strigăm noi de vii, căci nu mai putem suferi, că dracii se apropie de noi. Nu primiţi aproape de casele voastre şi nu vă înscrieţi în Zootehnica lor, că nu-i altceva decât iadul".

În această problemă s-a deschis dosar de urmărire, fiind dirijat agentul „Traian" din altă problemă, însă până în prezent autorul a rămas nedescoperit. În prezent se duce acţiunea pentru strângerea probelor de scris din cercul persoanelor bănuite, pe care [le] vom înainta pentru expertiză. Cazul a fost raportat de noi cu nr. 332/136.650, din 7 iunie 1957.

Alte acţiuni îndreptate împotriva sectorului socialist din agricultură nu am avut.

Acţiuni informative în această problemă până în prezent nu avem deschise.

În această problemă a fost întocmit un plan de acţiune concretă pentru descoperirea autorului.

În cadrul unităţilor socialiste din agricultură, până în prezent concentrări de elemente duşmănoase nu avem. De asemeni, din lipsă de agentură capabilă, semnalări mai importante din rândul chiaburilor existenţi nu avem.

În prezent mai avem neacoperite pe nici o linie comunele Ditrău, Lăzarea, Joseni şi Borzont.

Acoperirea acestor comune cu agenţi pe diferite probleme ne-am prevăzut în planul de muncă pe trimestrul IV. 1957.

Orice noi constatări în această direcţie vom raporta la timp.

Şeful Secţiei
Lt.Maj. Albert Martin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1076, f. 101-103.

406.

1957 noiembrie 11, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: adresă privind virarea sumei alocate fondului C.I.S. pe luna noiembrie.

DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I.
AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Problema Specială
Nr. 93.110 din 11 nov. 1957

Către,
SECŢIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI

Vă trimitem alăturat suma de lei 800, adică opt sute, sumă ce reprezintă alocaţie fond C.I.S.S. pe luna noiembrie 1957 pentru Dvs. şi Miliţie.

Decontarea sumei de mai sus o veţi face până la data de 30 noiembrie 1957 cel mai târziu.

Şeful Direcţiei Regionale
Lt.Col. Kovács Mihail

Şeful Problemei
Cpt. Herczeg Dionisie

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1076, f. 1.

407.

1957 noiembrie 30, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal încheiat în urma controlului efectuat de către căpitanul de justiție Buzan Teodor, din partea Procuraturii Militare Tg.-Mureş, la Secția Anchete Penale.

PROCURATURA GENERALĂ A R.P.R.
PROCURATURA MILITARĂ TÂRGU-MUREŞ

PROCES-VERBAL
Încheiat azi 30 noiembrie 1957

Cpt. de justiție BUZAN TEODOR, Procuror Militar aj din Procuratura Militară Tg.-Mureş,

Deplasându-mă la Dir. M.A.I. a Reg. Aut. Maghiară, în conformitate cu pct. 8 din ord. nr. 6/57 al Procurorului General al R.P.R., verificând dosarele la organul de anchetă penală din cadrul acestei direcții, am constatat următoarele:

Dos. nr. 244/57 privitor pe Fülöp Ludovic şi alți 10, învinuiți pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.

Procesul penal a fost pornit la data de 19.10.1957, toți învinuiții fiind arestați, mandatele de arestare sunt confirmate de către Procuratura Militară Tg.-Mureş.

Procesul penal şi măsura arestării este legală şi temeinică.

Din actele de anchetă penală administrate până în prezent, în sarcina învinuitului Fülöp Ludovic şi a celorlalți 10 se reține faptul că în cadrul organizației „Martorii lui Iehova" au desfăşurat o activitate duşmănoasă contra regimului de democrație populară din R.P.R.

Ancheta penală este în curs, urmează a mai fi arestate şi alte elemente care au făcut parte din această organizație şi care au deținut funcții de răspundere.

Dos. nr. 245/57 privitor la Fodor Pavel şi alți 4, învinuiți pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1. C.P.

Procesul penal a fost pornit la data de 28 noiembrie 1957, toți cei în cauză fiind arestați, mandatele fiind confirmate de Procuratura Militară Tg.-Mureş.

Pornirea procesului penal şi măsura arestării fiind legală şi temeinică.

Din actele de anchetă penală administrate până în prezent în sarcina învinuitului Fodor Pavel şi a celorlalți rezultă că aceştia s-au constituit într-o organizație naționalistă maghiară, care avea ca scop alipirea Ardealului la R.P.U. în urma unei contrarevoluții, prin care să schimbe forma de guvernământ din R.P.R.

Ancheta penală este în curs, urmând a mai fi arestate şi alte elemente care au făcut parte din această organizație.

Dos. nr. 246/57 privitor pe Nagy Iuliu, învinuit pentru săvârşirea infracțiunii p.p. art. 209/2 C.P.

Procesul penal a fost pornit la data de 08.11.1957, cel în cauză fiind arestat, mandatul de arestare fiind confirmat de Procuratura Militară Tg.-Mureş, pornirea procesului penal şi măsura arestării fiind legală şi temeinică.

Din actele de anchetă penală administrate rezultă că învinuitul Nagy Iuliu, în ziua de 7 noiembrie 1957, lucrând la Fabrica de cărămizi şi țiglă Mureşeni, Unitatea nr. 2 Sâng. de Mureş, secția presă, a introdus în maşinărie o bucată de fier în scop contrarevoluționar, oprind procesul de producție şi producând mari pagube.

Ancheta penală este terminată, fiind administrate toate probele, urmează ca organul de anchetă penală să întocmească concluziile de învinuire.

Dos. nr. 247/57 privitor pe Miklos Dionisie, învinuit pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P.

Procesul penal a fost pornit la data de 15 noiembrie 1957, dată la care cel în cauză a fost arestat, mandatul fiind confirmat de Procuratura Militară Tg.-Mureş.

Ancheta penală fiind terminată, administrându-se toate probele, organul de anchetă a trecut la întocmirea concluziilor de învinuire.

Dos. nr. 248/57 privitor pe Stoica Emeric, învinuit de săvârşirea infracțiunii p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P.

Procesul penal a fost pornit la data de 15 noiembrie 1957, dată la care a şi fost arestat, mandatul de arestare fiind confirmat de către Procuratura Militară Tg.-Mureş, pornirea procesului penal şi măsura arestării fiind legală şi temeinică.

Ancheta penală fiind terminată, organul de anchetă penală în mod just a trecut la întocmirea concluziilor de învinuire.

Organul de anchetă penală din cadrul Dir. M.A.I. a Reg. Aut. Maghiare în cursul acestei luni nu a dat nici o ordonanță de refuzarea pornirii procesului penal, de încetarea procesului penal sau de suspendarea procesului penal.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal în 2 exemplare, dintre care un exemplar rămâne la organul verificat, iar un exemplar rămâne la Procuratura Militară Tg.-Mureş.

Căpitan de justiție Buzan Teodor

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 187, f. 9-10.

408.

1957 decembrie 23, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: ordin privind măsurile pe linie informativă în vederea sărbătoririi a 10 ani de la proclamarea R.P.R.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Nr. 01052
din 23 dec. 1957

STRICT SECRET
S.C. Nr. 1209
Ex.nr. 7

Către,
SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI
Tov. Şef al Secției

Pentru a preîntâmpina eventualele acțiuni dușmănoase cu ocazia sărbătoririi a 10 ani de la Proclamarea Republicii Populare Române, veți lua următoarele măsuri:

- La primirea prezentului ordin, în mod planificat, veți trece la supravegherea informativă activă, prin întâlniri mai dese organizate cu agentura, a legionarilor, membrilor activi ai fostelor partide politice burgheze şi a celorlalte categorii de suspecți, pentru a preveni şi zădărnici actele de sabotaj, diversiune, răspândirea de fițuici antidemocratice sau alte acțiuni dușmănoase.
- În perioada 29 dec. 1957 – 2 ian. 1958, cu sprijinul organelor locale de partid şi cu miliția, veți lua măsuri de întărire a pazei obiectivelor din raza raionului ce interesează organele Dvs. şi ale Miliției.
- În perioada sus-arătată, serviciul de zi şi de noapte se va asigura la sediul raionului printr-un ofițer de securitate. Nu se vor da permisii sau învoiri lucrătorilor şi veți organiza munca în așa fel ca la nevoie lucrătorii de securitate şi miliție să poată fi mobilizați în cel mai scurt timp.
- Informarea Regiunii, prin buletin zilnic, să fie asigurată în cele mai bune condițiuni, iar orice comentarii şi evenimente importante ce interesează organele securității statului se vor raporta imediat.

Locțiitor Şef Direcție
Maior Stern Adalbert

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1076, f. 59.

409.

<1958>, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ privind comentariile negative ale unor colectiviști, reieşite din citirea corespondenței.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ AUTONOMĂ MAGHIARĂ
BIROUL „F”

STRICT SECRET

BULETIN INFORMATIV
Privind comentariile negative ale unor colectiviști de pe raza Rai. Tg.-Mureş

Exp: JAKAB MIHAI din Chibed – Târgu-Mureş
Dest: GÁBOSI GÉZA din Ciucsânmartin – M.-Ciuc
...„Am primit scrisoarea de la Dvs. şi spre regretul nostru că suntem în aceeaşi situație. Am predat pământul la colectiv şi am primit o bucată la 5 km, precum şi 5 arii de vie. Ne-au luat atât caii, cât şi boii. Abia acum s-a terminat cu aratul şi însămânțatul porumbului, care nu ştiu ce recoltă va avea. Şi viile le-au schimbat, ne-au dat nouă ce a fost mai rău”...
Exp: NAGY FRANCISC din Pănet, Str. Mare 118, Rai. Tg.-Mureş
Dest: NAGY FRANCISC din orașul Petru Groza, Şc. Cond. Auto
... „La sapă nu trebuie învățătură, însă este adevărat căci numai acolo să nu ajungă nimeni, foarte slabă este norma, se ceartă. Şi eu am fost 3 zile, însă nu voi mai merge”...
Exp: MAKI GIZELLA din Pănet, Rai. Tg.-Mureş
Dest: MAKI L. din Odorhei, Centrul Şcolar Agricol 2
... „S-a adunat de la lucru, avem tare mult. Şi acum am venit acasă de la prăşitul florii soarelui. Ar fi bine să ne dea la fiecare câte ceva de lucru, nu să ne ducă în grup fiindcă așa se mai ceartă, uneori se amenință, căci sunt tare nervoşi şi nu pot să lucreze”...
Exp: BARTHA ŞTEFAN din Pănet, Rai. Tg.-Mureş
Dest: BARTHA IRMA din Porcești – Reghin
... „Nu avem ce munci căci la G.A.C. nu se dă, numai se cere. Am dat tot ce au vrut şi azi am rămas ca cerşetorii”...
Exp: MAKKAI L. din Păsăreni , Rai. Tg.-Mureş
Dest: MAKKAI AL. din Sebeş – Alba, U.M. 02213
... „Vineri am fost la colectiv, însă este foarte mare şi nu ştim ce vom face căci nu ne-o îndeplinim”...
Exp: ŞIMON PETRU din Nicolești, Rai. Tg.-Mureş
Dest: ŞIMON PETRU din U.M. 02940/6, Poştița, Rai. Istria
... „În anul acesta recolta cred căci va fi slabă, deoarece semănăturile de grâu sunt foarte slabe, iar orzul de

toamnă aproape a înghețat complet. În felul acesta nu avem speranță mare pentru toamnă”...

Exp: NAGY IULIU din comuna Murgești, Rai. Tg.-Mureș

Dest: NAGY IULIU com. Nimigea, Rai. Olteț

... „Nu știu ce va fi cu mine la vară deoarece nu rezist la normă în colectiv și sunt stabilite norme mari pe care să le fac, deci trebuie să fii om sănătos, nu așa cum sunt eu”...

Exp: SZÁSZ IRMA din Rava, Rai. Tg.-Mureș

Dest: FÜLÖP FRANCISC, din Orăștie, U.M.0117/C

... „La mulți, munca de primăvară a stagnat, nici grădinile nu au fost însămânțate, nici pământul pentru cartofi nu a fost împărțit. Nu avem nici pentru animale de mâncare. Sâmbătă a fost o ședință și așa a spus inginerul că totul se va face numai cu bani”...

Exp: NAGY IOSIF din com Stejeriș, Rai. Tg.-Mureș

Dest: NAGY ÁRPÁD din Constanța, str. Sf. Gheorghiu, nr. 5

... „Nu mai ai ceva cunoștințe pe acolo căci aș dori să plec de aici căci m-am săturat să stau să văd numai ceartă. Cum aș putea să încep o altă viață. Tare m-am săturat, nu ai ceva relații pe acolo, să plec oriunde cu serviciul”...

Exp:DAVID MARIA din com. Săbed, Rai. Tg.-Mureș

Dest: DAVID IULIU din Hunedoara, Tabăra 5 Gaz-metan

... „Lucrez la colectiv și am primit 5 arii pentru porumb. [...] apoi am primit 5 arii cu tutun, dar bani nimic, ne duc cu forța la plivit și prășit, deoarece mare parte a rămas neplivită, oamenii nu vor să meargă. Cu munca de folos obștesc ne-am cam săturat, trebuie să mergem și pe la școală la lucru, căci altfel ne pedepsește cu 100 de lei. Spune-mi fiule ce pot face, nu am nici zi și nici noapte, multă muncă și bani de nicăieri”...

Exp: POP VASILE din Săbed, Rai. Tg.-Mureș

Dest: CĂLUȘER IOAN U.M. 01952/T. București

... „A început lucrul la fermă și nu mai vrea nimeni să meargă la lucru la colectiv pentru că în fiecare zi se ceartă. S-au săturat oamenii de colectiv”...

Exp: MOSI AL. din com. Păcureni, Rai. Tg.-Mureș

Dest: MAROSI AL. Din Odorhei, Str. Árpád, nr. 12

... „Apoi a fost o adunare generală la Glodeni, atâția conducători sunt și a început munca în brigăzi, ferească D-zeu ce este acolo. Eu nu am mers acolo niciodată deoarece mi-e groază de ei”...

Exp: Dr. MEDREA din Fântânele, Rai. Tg.-Mureș

Dest: Dr. SĂNDULESCU, Oveșelu, Rai. Olteț

... „Cred că ai ascultat sau ai citit hotărârea și ești pe deplin lămurit. Stelicăl eu tot mai am o speranță că din cei 300 inși și ceva cercetători din agricultură trimiși în producție nu va fi ca „măgăreață” tocmai pe noi. Am aflat de la Ghecea că Șuteu, săracul, este aruncat într-o comună nenorocită de pe lângă Dej. Vai de capul nostru ce ghinioniști suntem”...

Exp: PETHŐ KÁLMÁN, din com. Găleşti, Rai. Tg.-Mureș

Dest: BEDŐ IMRE, M.-Ciuc, Str. Republicii, nr. 65

... „Aici inginerii agricoli de la oraș pe toți i-a repartizat la țară în serviciu, sunt foarte supărați că au trebuit să părăsească viața de oraș și cu distracția s-a terminat”...

Șeful Biroului „F”
Cpt. de Securitate Ágoston Alexandru

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 193, f. 188-190

410.

1958 <ianuarie>, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: plan de muncă în problema contraspionajului horthyst, pe perioada 1ianuarie – 31 martie 1958.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Se aprobă
Șeful Secției
Márkosi Carol

STRICT SECRET

PLAN DE MUNCĂ
în problema contraspionajului horthyst, pe perioada 1 ianuarie – 31 martie 1958

În problema contraspionajului horthyst avem deschise în orașul Târgu-Mureș două acțiuni de verificare și o acțiune informativă individuală.

În scopul activizării acestor acțiuni, în cursul trimestrului I. 1958, vom întreprinde următoarele:

I. În acțiunea de verificare a numitului SZÖKE ANDREI, prin agenții „DUMITRESCU” și „ZAHARIA”, vom stabili anturajul, legăturile care întreține pe plan interior și exterior, atitudinea și poziția numitului față de regim.

1. Se va pune sub interceptare corespondența sus-numitului, cu începere de la 1 ianuarie 1958.

2. Se va efectua o verificare amănunțită asupra dosarului personal la Miliție.

3. Se va face contact, prin prezentarea la întâlnire cu ofițerul de la Miliție, care ține legătura cu sus-numitul.

4. În scopul stabilirii activității dușmănoase prezente a numitului SZÖKE ANDREI vom folosi pe agentul Direcției a II-a „PETRESCU”. Pentru atingerea acestui scop, vom lua legătura cu Direcția a II-a și vom cere marșrutizarea agentului „PETRESCU” la Târgu-Mureș, unde sub o legendă verosimilă, vom face o întâlnire ocazională între agent și obiectivul, cu care ocazie scontăm că obiectivul va destăinui față de agent activitatea lui prezentă, legăturile sale și alte date ce privesc activitatea lui. În felul acesta vom concretiza dacă obiectivul și în prezent desfășoară activitate dușmănoasă sau se va infirma această suspiciune.

5. În cazul dacă se infirmă suspiciunea că obiectivul desfășoară activitate dușmănoasă, vom trece la studierea posibilităților de recrutare a sus-numitului ca agent.

II. În acțiunea de verificare dusă asupra numitului TELEKI ÁDÁM, vom întreprinde următoarele:

1. Prin agenta „ORBAN MARIA” în continuare vom stabili legăturile, activitatea, deplasările și manifestările numitului TELEKI ÁDÁM.

Termen: 1 ianuarie – 31 martie 1958

2. Studiind anturajul și legăturile obiectivului, vom trece la punctarea celei mai corespunzătoare persoane, pe care după un studiu amănunțit vom recruta ca agent.

Termen: 25 februarie 1958

3. În cazul dacă obiectivul va face vreo deplasare mai importantă în alte localități, vom cere supravegherea operativă.

4. În urma studierii amănunțite pe două linii informative a obiectivului, vom concretiza dacă desfășoară activitate dușmănoasă, pe baza căruia vom putea trece la arestarea lui sau se va infirma această suspiciune.

În caz negativ vom trece la studierea și elaborarea unei combinații, cu scopul de a prinde în flagrant delict, în urma căruia vom putea trece la recrutarea lui ca agent, folosindu-se și materialele vechi.

Termen: 31 martie 1958

III. În acțiunea informativă dusă asupra numitului LÁSZLÓ FRANCISC vom face următoarele:

1. Se va efectua un studiu amănunțit asupra materialului cuprins în dosarul de acțiune informativă, în urma căruia vom trece la întocmirea referatului de închidere a dosarului respectiv.

Termen: 10 februarie 1958

IV. Cu privire la KATÓ EUGEN:

1. Se va cere identificarea și efectuarea unei investigații complexe asupra numitului KATÓ E. de la raioanele Sfântu Gheorghe și Gheorgheni.

Termen: 15 ianuarie 1958

2. Se va pune sub interceptare corespondența internă și externă, cu începere de la 1 ianuarie 1958.

3. Se va dirija pe lângă obiectiv agentul „VIRÁG IOSIF”, pentru a stabili activitatea lui anterioară și prezentă, precum și legăturile lui, ținând cont de faptul că sunt în relații apropiate și deja a povestit agentului respectiv unele probleme privind activitatea lui ce a desfășurat în cadrul contraspionajului horthyst, împreună cu fratele lui mai mare.

Termen: 28 februarie 1958

4. Prin verificarea directă la Secția Cadre a întreprinderii unde lucrează, se vor stabilii relațiile lui, rudenia, persoanele care cunosc activitatea lui precedentă, asupra cărora vom face căutare la Secția „C”, în scopul de a ancheta. Totodată se vor identifica și persoanele cu care a făcut serviciul militar și localitățile respective unde a executat serviciul militar.

Termen: 10 februarie 1958

5. Prin agentul „VIRÁG IOSIF” și în urma controlului corespondenței sus-numitului, se va stabili dacă întreține legături cu fratele lui, care a făcut parte din contraspionajul horthyst și care în anul 1956, cu ocazia evenimentelor contrarevoluționare din Ungaria, a fugit în R.F. Germană.

Termen: 28 februarie 1958

V. Cu privire la recrutarea ca agentă a numitei GYÁRFÁS ELISABETA:

1. Se vor cere investigații amănunțite de la secția VII-a asupra sus-numitei, pentru a stabili activitatea prezentă, profesională și politică, anturajul și legăturile de prietenie.

Termen: 5 februarie 1958

2. Se va efectua un studiu amănunțit asupra sus-numitei, prin verificarea directă la Secția Cadre, cât și prin mijloace informative, după care se vor stabili posibilitățile ei de informare.

Termen: 15 februarie 1958

3. În urma studiului efectuat, precum și prin folosirea materialului provenit din arhiva M.A.I., vom trece la recrutarea ei ca agentă.

Termen: 28 februarie 1958.

VI. Cu privire la numitul HALLER ȘTEFAN:

1. Prin dirijarea agentei „ORBAN MARIA”, urmăm să stabilim anturajul, legăturile lui și cercul de prietenie.

Termen: 15 martie 1958

2. Vom pune în interceptare corespondența sus-numitului pentru a stabili legăturile interne și externe.

3. Vom face o cunoaștere personală cu numitul la miliție, întrucât cel în cauză este cu domiciliu obligatoriu și trebuie să [se] prezinte lunar la control.

Termen: 15 februarie 1958.

4. Pe baza materialului provenit din arhiva M.A.I.-ului vom trece la anchetarea sus-numitului pentru a stabili activitatea lui din trecut.

Termen: 15 martie 1958

5. După studierea amănunțită a sus-numitului, vom trece la elaborarea unei combinații pentru a prinde în flagrant delict pe sus-numit, cu scopul de a obține material compromițător pentru recrutarea ca agent.

Termen: 31 martie 1958

VII. Cu privire la numitul TROZNER IOSIF:

1. Până la data de 25 ianuarie 1958, vom identifica şi ancheta pe numitul SZIKSZAY DOMOKOS. La fel va fi anchetată şi sora acestuia, care a colaborat cu serviciul de spionaj horthyst şi a ținut legătura cu numitul TROZNER IOSIF. Despre acestea are cunoştință şi numitul HARAGOS ELEMÉR, fost şofer al contraspionajului horthyst, care la fel va fi anchetat.

2. Vom identifica pe numitul HARAGOS şi pe alte persoane, care au fost recrutate de către TROZNER IOSIF şi au ținut legătura cu el, care la fel vor fi anchetate.

Termen: 28 februarie 1958

3. Pe baza materialelor obținute prin anchetarea persoanelor mai sus arătate, vom ancheta pe numitul TROZNER IOSIF şi în cazul dacă pretează pentru a fi recrutat, vom trece la recrutarea lui ca agent.

Termen: 31 martie 1958

VIII. Cu privire la numita BOTH MARIA:

1. Se va pune sub interceptare corespondența internă şi externă a sus-numitei, cu începere de la 1 ianuarie 1958.

2. Se va face un studiu amănunțit asupra sus-numitei şi anturajului ei, deoarece cu ocazia jocurilor olimpice din Melbourne, sus-numita a adus un pachet unei fugare, care se află în Australia.

Termen: 31 martie 1958

3. Prin mijloace informative vom identifica şi alte persoane care au luat parte la jocurile olimpice şi care au cunoştință despre faptul că numita BOTH MARIA a transmis un colet din R.P.R. în Australia, care persoane vor fi anchetate în această privință.

Termen: 28 februarie 1958

IX. Cu privire la numitul BÁRDOSSY GERGELY:

1. Se va efectua un studiu amănunțit asupra sus-numitului pentru a cunoaşte activitatea lui politică, poziția lui față de regimul actual, legăturile pe care le întreține cu rudele lui care se află în Australia. Ținând cont de faptul că această rudă, după informațiile primite, a făcut parte din cadrele spionajului horthyst.

Termen: 25 martie 1958

2. Se va pune sub interceptare corespondența lui internă şi externă, cu începere de la 1 ianuarie 1958.

3. În cazul dacă se va confirma că obiectivul nu desfăşoară activitate duşmănoasă contra regimului nostru, vom trece la anchetarea lui în ce priveşte faptul că a transmis în mod ilegal un pachet rudei sale, care se află în Australia, prin intermediul lui BOTH MARIA.

Termen: 31 martie 1958

XI. Se va cere identificarea persoanelor indicate de către organele Securității Statului din R.P. Ungară, care în timpul erei ungare au făcut parte din agentura contraspionajului horthyst şi în prezent se află cu domiciliul în R.P.R.

Termen: 10 februarie 1958

XII. În vederea sprijinirii muncii raioanelor în problema contraspionajului horthyst, voi face următoarele deplasări:

1. In raionul Gheorgheni: 10-15 februarie 1958.
2. În raionul M.-Ciuc: 3-8 martie 1958.
3. În raionul Odorhei: 8-15 martie 1958.

Locotenent Kovács Béla

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 193, f. 47-51.

411.

1958 ianuarie 31, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal încheiat în urma controlului efectuat de către căpitanul de justiție Buzan Teodor, din partea Procuraturii Militare Tg.-Mureş, la Secția Anchete Penale.

PROCURATURA MILITARĂ TÂRGU-MUREŞ

PROCES-VERBAL
Încheiat azi 31 ianuarie 1958

Cpt. de justiție BUZAN TEODOR, Procuror Militar aj. din Procuratura Militară Tg.-Mureş.

Deplasându-mă la Dir. M.A.I. a Reg. Aut. Maghiare, în conformitate cu pct. 8 din ord. nr. 5/57 al Procurorului General al R.P.R., verificând dosarele la organul de anchetă penală din cadrul acestei direcții, am constatat următoarele:

Dos. nr. 244/57 privitor pe Fülöp Ludovic şi alți 20, toți în stare de arest, învinuiți pentru infracțiunea de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.

Procesul penal a fost pornit la data de 19.10.1957 de către organul de anchetă penală din cadrul Dir. M.A.I. a Reg. Aut. Maghiară.

Pornirea procesului penal şi măsura arestării preventive este legală şi temeinică, toate mandatele de arestare fiind confirmate de Procuratura Militară Tg.-Mureş.

Din actele de anchetă penale administrate până-n prezent, în sarcina învinuitului Fülöp Ludovic şi a celorlalţi învinuiţi se reţine faptul că în cadrul organizaţiei contrarevoluţionare „Martorii lui Iehova" au desfăşurat o activitate duşmănoasă contra regimului de democraţie populară din R.P.R.

Ancheta penală este în curs, urmează a mai fi arestate şi alte elemente care au făcut parte din această organizaţie şi care au deţinut funcţii de răspundere.

Dos. nr. 39/58 privitor pe Megyes Ioan, învinuit pentru infracţiunea p.p. art. 209 pct. 2 al. 1 C.P.

Procesul penal a fost pornit de către organul de anchetă penală la data de 24 ianuarie 1958, cel în cauză fiind arestat în baza mandatului de arestare nr. 8/958.

Pornirea procesului penal şi măsura arestării preventive este legală şi temeinică.

Din actele de anchetă penală administrate în cauză, în sarcina învinuitului Megyes Ioan se reţine faptul că în cursul lunii ianuarie 1958 a confecţionat şi afişat mai multe inscripţii duşmănoase la adresa comuniştilor.

Ancheta penală este termină, se aşteaptă numai expertiza grafică, după care [de către] organul de anchetă penală [se] vor întocmi concluziile de învinuire.

Dor. nr. 38/58 privitor pe Németh Ernest, învinuit pentru infracţiunea p.p. art. 209 pct. 2 al. a C.P.

Procesul penal a fost pornit la data de 10 ianuarie 1958, iar cel în cauză a fost arestat la data de 13 ianuarie 1958.

Pornirea procesului penal şi măsura arestării preventive este legală şi temeinică.

Din actele de anchetă penală rezultă că învinuitul Németh Ernest, în ziua de 31 dec. 1957, a răspândit mai multe manifeste cu conţinut contrarevoluţionar privind transformarea socialistă a agriculturii.

Ancheta penală este terminată, se aşteaptă numai expertiza grafică, după care organul de anchetă penală va întocmi concluziile de învinuire.

Dos. nr. 35/58 privitor pe Dózsa A[na].

Denunţul penal al numitei Toth Reghina contra numitei Dózsa Ana a fost trimis de către Procuratura Militară Tg.-Mureş la organul de anchetă penală M.A.I. cu nr. 35 din 29 ianuarie 1958.

Din denunţul penal al numitei Toth Reghina rezultă că numita Dózsa Ana, în cursul lunii ianuarie 1958, a răspândit diferite ştiri false.

Cu ocazia verificării am constatat că acest denunţ penal a sosit la M.A.I. numai în ziua de 31 ianuarie 1958, el nefiind încă înregistrat.

Dos. nr. 288/57 privitor pe Szöke Alexandru.

Numitul Prodan Pavel depune la Procuratura Militară Tg.-Mureş plângere penală contra numitului Szöke Alexandru, plângere penală care este trimisă de către această unitate de procuratură cu adresa nr. 288 din 9 noiembrie 1957 organului de anchetă M.A.I. pentru cercetări.

Organul de anchetă penală M.A.I., cu adresa nr. 8/80351 din 13 noiembrie 1957, trimite plângerea penală la rai. M.A.I. Tg. Secuiesc pentru soluţionare.

Cu adresa nr. 8/80396, din 31 decembrie 1957, organul M.A.I. Tg.-Mureş face revenire la rai M.A.I. Tg. Secuiesc pentru a le trimite plângerea şi întreg materialul.

Rai. M.A.I. Tg. Secuiesc, cu adresa nr. 8/16009 din 23.01.1958 trimite Dir. M.A.I. a Reg. Aut. Maghiare un referat privind verificarea celor reclamate de către soţia lui Prodan Pavel, fără a trimite şi plângerea penală.

Dir. M.A.I. a Reg. Aut. Maghiare, cu nr. 8/80445 cere rai. M.A.I. Tg. Secuiesc ca să restituie şi plângerea penală.

Organul de anchetă penală M.A.I urmează a da în această cauză o ordonanţă de refuzarea pornirii procesului penal în cazul în care nu a pornit procesul penal, iar în cazul în care procesul penal a fost pornit, conform legii 8/57 urmează a da ordonanţă de încetarea procesului penal, în cauză fiind vorba de infracţiunea p.p. de art 327 bis C.P.

Organul de anchetă penală din cadrul Dir. M.A.I. a Reg. Aut. Maghiare în cursul acestei luni a dat ordonanţă de refuzarea pornirii procesului penal în cauza privitoare pe Szöke Alexandru, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. art. 327 bis C.P., fapta fiind amnistiată prin legea 8/57.

În cursul acestei luni, acelaşi organ de anchetă penală a dat ordonanţă de încetarea procesului penal în cauza privitoare pe Beldeanu Valeria şi Nagy Ştefan, ambii învinuiţi de săvârşirea infracţiunii p.p. art. 327 bis C.P., fapta fiind, de asemenea, amnistiată prin legea nr. 8/57.

Organul de anchetă penală din cadrul Dir. M.A.I. a Reg. Aut. Maghiare nu a dat nici o ordonanţă de suspendarea procesului penal.

Cu ocazia verificării am constatat că organul de anchetă penală ţine o evidenţă corectă a cauzelor în curs de cercetare şi anchetă penală.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal în două exemplare, dintre care un exemplar rămâne la organul verificat, iar un exemplar rămâne la Procuratura Militară Tg.-Mureş.

Procuror Militar Aj.
Cpt. de justiţie Buzan Teodor

Am luat la cunoştinţă de conţinutul procesului-verbal.
Şef Serv. Anchetă,
Maior Bartos Carol

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 187, f. 16-18.

412.

1958 februarie 27, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal încheiat în urma controlului efectuat de către căpitanul de justiție Buzan Teodor, din partea Procuraturii Militare Tg.-Mureş, la Secția Anchete Penale.

PROCURATURA MILITARĂ TÂRGU-MUREŞ

PROCES-VERBAL
Încheiat azi 27 februarie 1958

Cpt. de justiție BUZAN TEODOR, Procuror Militar aj. din Procuratura Militară Tg.-Mureş.

Deplasându-mă la Dir. M.A.I. a Reg. Aut. Maghiare în conformitate cu pct. 8 din ord. nr. 6/57 al Procurorului General al R.P.R., verificând dosarele la organul de anchetă penală din cadrul acestei direcții, am constatat următoarele:

Dos. nr. 244/57 privitor pe Fülöp Ludovic şi alți 22, toți în stare de arest, învinuiți pentru infracțiunea de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.

Procesul penal a fost pornit la data de 19.10.1957 de către organul de anchetă penală din cadrul Dir. M.A.I. a Reg. Aut. Maghiară.

Pornirea procesului penal şi măsura arestării preventive este legală şi temeinică, reținerile fiind legalizate, organul de anchetă cerând la timp prelungirea termenului de anchetă şi a arestării preventive.

Din actele de anchetă penale administrate până în prezent, în sarcina învinuitului Fülöp Ludovic şi a celorlalți învinuiți se reține faptul că în cadrul organizației subversive contrarevoluționare „Martorii lui Iehova" au desfăşurat o activitate duşmănoasă contra regimului de democrație populară din R.P.R.

Ancheta penală este terminată şi urmează se se trece la întocmirea concluziilor de învinuire. Din actele de anchetă rezultă însă noi elemente care în cadrul acestei organizații, având funcții de răspundere au desfăşurat, de asemenea, activitate duşmănoasă şi care urmează a fi arestate.

Dosar nr. 254 privitor pe Nagy Lakatos Ioan, învinuit pentru săvârşirea infracțiunii p.p. art. 5 din Decretul 199/950.

Procesul penal a fost pornit de către organul de anchetă penală la 14 februarie 1958, cel în cauză fiind arestat în baza mandatului de arestare nr. 11/58.

Pornirea procesului penal şi măsura arestării preventive este legală şi temeinică.

Din actele de anchetă penală administrate în cauză, în sarcina numitului Nagy Lakatos Ioan se reține faptul că în toamna anului 1956, plecând cu paşaport în R.P. Ungară, în timpul evenimentelor contrarevoluționare, fiind înarmat, având diferite funcții de răspundere, a luat parte la acțiunile de stradă contra elementelor comuniste.

În această cauză ancheta este în curs, urmând a se mai stabili şi diferite alte fapte săvârşite de către acesta şi pe teritoriul R.P.R., faptele săvârşite de către acesta în R.P. Ungară, în timpul evenimentelor contrarevoluționare, fiind deplin dovedite.

Dos. nr. 255/958 privitor pe Nagy Samuil, Velicek Andrei, Halabori Jold[1] şi Voskó[2] Andrei, învinuiți a fi săvârşit infracțiuni p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a.

Procesul penal a fost pornit la 25 februarie 1958, dată la care cei în cauză au fost reținuți pentru 24 ore, la expirarea cărora organul de anchetă penală a dat ordonanță de prelungirea reținerii pentru toți învinuiții, ordonanță care a fost confirmată de către Procuratura Militară Tg.-Mureş.

Pornirea procesului penal şi măsura reținerii este legală şi temeinică.

Din actele administrate până în prezent în această cauză, în sarcina învinuiților se reține faptul că în ziua de 25 februarie 1958, cu ocazia sosirii delegației guvernamentale şi de partid din R.P.Ungară, aceştia în bufet, în timp ce consumau băuturi alcoolice, s-au manifestat în mod duşmănos la adresa delegației guvernamentale si de partid din R.P.Ungară, precum şi împotriva formei de guvernământ din R.P.R.

Ancheta penală este în curs, până în prezent au fost interogați învinuiții şi urmează a fi audiate mai multe persoane care au fost prezente în acel bufet unde aceştia s-au manifestat duşmănos.

Dos. nr. 252/58, privitor pe Török Mihai.

Procuratura Militară Tg.-Mureş, cu adresa nr. 42 din 03 februarie 1958, a trimis organului de anchetă penală din cadrul Dir. M.A.I. a Reg. Aut. Maghiare denunțul penal al numitului Moldovan Iuliu, care arată în denunț că preotul catolic Török Mihai din Sovata, în repetate rânduri s-a manifestat duşmănos față de naționalitatea română şi față de regimul democrat popular.

Cu ocazia verificării am constatat că organul de anchetă până la această dată nu a efectuat nici un act pentru urmărirea penală, motivând că, întrucât este preot catolic, nu pot lua măsuri de anchetare [a] acestuia fără aprobarea prealabilă a M.A.I.

În cazul în care organul de anchetă penală nu va primi aprobarea M.A.I.-ului, va restitui denunțul penal acestei unități de procuratură.

Dos. nr. 51/958, privitor pe Moldovan Virgil şi alți 2, învinuiți de săvârşirea infracțiunii p.p. de art 209 pct. 2 al. a C.P.

Procesul penal în cauză a fost pornit în ordonanța din 13 februarie 1958, toți trei învinuiți fiind în stare de arest.

Pornirea procesului penal şi măsura arestării preventive pentru toți trei învinuiți este legală şi temeinică.

Din actele de anchetă penală administrate până în prezent în această cauză, în sarcina învinuiților se reține faptul că în calitate de angajați la C.F.R. Tg.-Mureş, în timpul serviciului au dus o vastă propagandă şi agitație contra ordinii sociale, căutând

[1] Posibil: Zsolt
[2] Posibil: Vaskó

să determine pe funcționarii cu care lucrau ca să-și piardă încrederea în partid și regim, propagând totodată începerea unui nou război.

Ancheta penală este în curs, urmând a fi audiați mai mulți martori față de care s-au manifestat dușmănos în contra regimului [de] democrație populară și în contra Partidului Muncitoresc Român.

În cursul acestei luni, organul de anchetă penală din cadrul Dir. M.A.I. a Reg. Aut. Maghiară, până la data verificării, nu a dat nici o ordonanță de refuzarea pornirii procesului penal.

Organul de anchetă penală în cursul acestei luni a dat o singură ordonanță de încetarea procesului penal în cauza privitoare pe Csiki Andrei, față de care s-a pornit procesul penal la data de 15 februarie 1958, dată la care cel în cauză a fost reținut pentru 24 ore după care, prin ordonanța din 16 februarie 1958 s-a prelungit reținerea până la 5 zile.

Procesul penal s-a pornit contra numitului Csiki Andrei pentru săvârșirea infracțiunii p.p. de art 209 pct. 2 lit. a C.P.

Din probele administrate în această cauză s-a stabilit că faptele puse în sarcina numitului Csiki nu au fost săvârșite de către acesta, ci de către fiica sa, Csiki Elisabeta, la îndemnul mamei sale, Csiki Margareta, care vroia cu orice preț să fie arestat soțul său, Csiki Andrei, fapt pentru care a îndemnat-o pe fiica sa să confecționeze un manifest cu conținut contrarevoluționar și pe care l-a afișat în Căminul Cultural din comuna Sărmaș, rai. Toplița.

Ordonanța de încetare și măsura punerii în libertate a numitului Csiki Andrei este legală.

În cazul acestei luni, organul de anchetă penală din cadrul Dir. M.A.I. Reg. Aut. Maghiare nu a dat nici o ordonanță de suspendarea procesului penal.

Cu ocazia verificării am constatat că organul de anchetă penală ține evidența corectă a cauzelor în curs de cercetare și anchetă penală.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal în două exemplare, dintre care un exemplar rămâne la organul verificat, iar un exemplar rămâne la Procuratura Militară Tg.-Mureș.

Procuror Militar Aj.
Cpt. de justiție Buzan Teodor

Am luat la cunoștință de conținutul procesului verbal.
Șef Serv. Anchetă,
Maior Bartos Carol

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 187, f. 19-22.

413.

1958 martie 3, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ despre depunerea jurământului de către membrii comitetului bisericesc al bisericii romano-catolice din Joseni.

BULETIN INFORMATIV

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI

STRICT SECRET
S.C.Nr. 1213
Expl. Nr.__

Nr. S/136.360 din
3 martie 1958

Către,
M.A.I. DIRECȚIA REG. AUT. MAGHIARĂ

Raportăm că în ziua de 19 februarie 1958 a avut loc o slujbă ceremonială în biserica romano-catolică din Joseni, cu care ocazie în prezența mai multor credincioși, sub conducerea preotului SÁNTA ȘTEFAN din această comună, un număr de 15 persoane care fac parte din noul comitet bisericesc au depus jurământul, care suna în felul următor: „Jur pe Dumnezeu că nu sunt și nici nu voi fi membru în nici un fel de organizație politică, voi fi credincios și voi apăra interesele religiei și ale bisericii”.

Jurământul a fost depus în fața altarului în mod strict individual, fiecare individ a repetat cuvintele spuse de preotul SÁNTA ȘTEFAN.

La depunerea acestui jurământ a fost prezent și călugărul franciscan POP IOSIF ASTRIC din comuna Lăzarea, care a spovedit persoanele din Comitetul Bisericesc, iar după depunerea jurământului a ținut o predică în care a îndemnat pe aceștia la o participare activă în apărarea intereselor bisericii.

Am luat măsuri pentru documentarea acestui caz.

Cazul este verificat.

Preotul SÁNTA ȘTEFAN este născut la 18 noiembrie 1926, are deschis dosar de acțiune informativă individuală nr. 340.

Șeful Secției
Lt.Maj. de Sec. Albert Martin

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1083, f. 108.

414.

1958 martie 4, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind reorganizarea muncii informative pe linia Secţiei IV.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secţia IV-a
Nr. 4/40.139
din 4 martie 1958

„STRICTI SECRET”
S.C. Nr. 1.209
Expl. Nr.___

CĂTRE
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcţia Secretariat
BUCUREŞTI

La ordinul Dvs. Nr. 050971 din 25 februarie 1958, prin care ne trimiteţi ordinul Tov. Ministru Nr. 1.472 din 2.II a.c., privind obiectivele industriale nedeservite informativ de organele noastre, raportăm:

În urma reverificării din partea Conducerii Direcţiei a obiectivelor industriale importante din raza regiunii noastre, care în anul 1956, la reorganizarea muncii informativ-operative pe linia Secţiei IV-a au rămas afară din nomenclatură, s-a constatat că există obiectivele pe care le vom arăta mai jos, care prezintă importanţă din punct de vedere economic, totodată în ele existând şi concentrări de elemente duşmănoase, în urma cărui fapt necesită a fi deservite informativ de către organele noastre:

1/. Trustul Regional de Construcţii Locale. A luat fiinţă prin contopirea Trustului Nr. 8 Construcţii din Târgu-Mureş şi a Trustului Regional de Construcţii Locale din Târgu-Mureş. Ambele obiective au fost deservite informativ de noi până în anul 1956, iar după această dată s-au mai urmărit unele elemente semnalate cu acţiuni duşmănoase active, pe alte linii de muncă.

Obiectivul are un număr de cca. 4 000 angajaţi şi execută lucrări de construcţii şi instalaţii în întreaga Regiune, având în subordine un număr de 6 subunităţi.

De menţionat este faptul că din iunie 1956 (de când nu a fost deservit de către noi informativ acest obiectiv), au fost semnalate o serie de acţiuni ale elementelor duşmănoase, cum de exemplu un număr de 4 indivizi au făcut parte din cadrul Grupului Contrarevoluţionar „FALIBOGA”, fiind arestate în cursul anului 1956, şi o individă care a făcut parte dintr-o organizaţie naţionalistă maghiară condusă de SZABÓ MOZES şi care au fost arestaţi în anul 1957. În prezent deţinem informaţii că un alt grup de elemente [de] naţionalişti maghiari desfăşoară activitate duşmănoasă, fiind lucrate în acţiune informativă. Paralel cu aceasta, au fost semnalate în cadrul lucrărilor de construcţii unele defecţiuni serioase, suspecte de sabotaj.

De remarcat este faptul că acest trust execută lucrări de construcţii şi instalaţii la diferite şantiere militare importante existente în prezent în cadrul regiunii noastre.

În cadrul obiectivului au fost identificaţi şi luaţi în evidenţă un număr de 39 suspecţi de diferite categorii, dintre care majoritatea lucrează la sediul trustului.

2/. Uniunea Regională a Cooperativelor Meşteşugăreşti Târgu-Mureş. Conduce şi coordonează activitatea cooperativelor de producţie meşteşugăreşti din cadrul Regiunii Autonome Maghiare.

În cadrul oraşului Târgu-Mureş există un număr de 4 cooperative mai importante din punct de vedere economic, după cum urmează:

Cooperativa „Ciocanul” cu un număr de circa 700 angajaţi, produce bunuri de larg consum şi diferite comenzi ale întreprinderilor din cadrul oraşului Târgu-Mureş ca: bobinaje, piese de schimb pentru autocamioane, aparataje electrice, piese de fontă turnate etc.

În cadrul acestui obiectiv sunt identificaţi şi luaţi în evidenţă un număr de 12 suspecţi, dintre care 8 foşti membri ai Partidului Reînnoirii Maghiare.

În perioada din iunie 1956 şi până în prezent /de când nu a fost deservit informativ/, au fost semnalate şi aici unele acţiuni duşmănoase, printre care remarcăm existenţa unei organizaţii contrarevoluţionare condusă de SZABÓ MOZES, care-şi propune să întreprindă acţiuni de diversiune şi teroare, organizaţie depistată de organele noastre în cursul anului 1957.

Cooperativa „Textila Mureş” cu cca. 1 200 angajaţi, fiind identificaţi până în prezent circa 10 suspecţi de diferite categorii.

Se ocupă cu confecţionarea de îmbrăcăminte, ţesături, tricotaje etc.

Cooperativa „Lemn Mobilă” cu un număr de cca. 400 angajaţi, existând identificaţi cca. 5 suspecţi.

Produce mobilă de lux pentru uz intern şi export, cât şi alte comenzi.

Cooperativa „Unitatea” cu circa 350 angajaţi şi 5 suspecţi identificaţi. Produce încălţăminte, curelărie, comenzi militare etc.

Din materialele informative rezultă că în cadrul acestor obiective există un număr mult mai mare de suspecţi care nu au fost luaţi în evidenţă până în prezent.

Întrucât aceste 4 cooperative prezintă importanţă din punct de vedere economic, la fel şi forul superior Uniunea Regională a Cooperativelor Meşteşugăreşti şi sunt legate între ele, propunem să fie deservite informativ împreună pe baza unui singur dosar de obiectiv.

3./ Fabrica de piele şi mănuşi „Petőfi Alexandru” din Târgu-Mureş. Are un număr de circa 600 de angajaţi. Fabrică mănuşi, paltoane de piele şi alte produse, precum şi diferite comenzi militare şi pentru export.

În cadrul obiectivului au fost identificați și luați în evidență un număr de 13 suspecți, dintre care majoritatea foști membri ai Partidului „Crucea cu Săgeți”.

În perioada de când nu a fost deservit informativ, au fost semnalate unele aspecte negative în producție, suspecte de sabotaj.

4./ Fabrica de țigarete Sfântu Gheorghe. În cadrul acestui obiectiv lucrează un număr de cca. 400 angajați. Până în prezent au fost identificați un număr de 80 suspecți, în majoritate legionari și foști membri ai Partidului „Crucea cu Săgeți”. Dintre aceştia, unii sunt urmăriți prin acțiuni informative pe alte linii de muncă și desfășoară activitate contrarevoluționară. În cursul anului 1957, din cadrul acestui obiectiv au fost arestați un legionar și alte elemente naționaliste, în urma cărui fapt s-au constatat serioase defecțiuni în producție, din care cauză aceasta a scăzut în unele perioade în mod considerabil, fapt din care tragem concluzia că aceasta se datorește acțiunii elementelor dușmănoase din cadrul acestui obiectiv.

5./ Filatura de In și Cânepă Joseni – Raionul Gheorgheni. Are cca. 350 angajați. Este o fabrică modernă, dotată cu utilaj sovietic, a cărei construcție s-a terminat în anul 1957. Produce fire de in și cânepă.

În cadrul obiectivului au fost identificați un număr de cca. 15 suspecți de diferite categorii.

6./ Trustul pentru Industrializarea Lemnului Miercurea-Ciuc. Are cca. 100 angajați și un număr de 5 suspecți identificați.

Conduce, coordonează și planifică activitatea tuturor întreprinderilor de indutrializarea lemnului din cadrul Regiunii Autonome Maghiare.

În ultima perioadă în cadrul acestui obiectiv s-au constatat defecțiuni în ceea ce privește planificarea producției diferitelor întreprinderi din subordine, care au avut ca urmare repercusiuni negative în activitatea productivă a acestora. Defecțiunile de mai sus, prin caracterul lor, sunt suspecte de sabotaj.

7./ Combinatul forestier Gălăuțaș – Raionul Toplița. În prezent se află în curs de construcție, existând un număr de cca. 1 500 angajați. Până în prezent au fost identificați un număr de cca. 40 de suspecți. Combinatul o să fie gata în cursul anului 1959, urmând ca în cadrul acestuia să lucreze cca. 4 000 angajați.

Producția combinatului va fi plăci de furnir, plăci aglomerate și alte produse importante pentru economia noastră națională, fiind singurul combinat de acest gen din țara noastră.

În cadrul lucrărilor de construcții s-au constatat defecțiuni serioase atât în ceea ce privește calitatea acestora, cât și executarea lor în timp, pentru care se fac vinovate elemente cu trecut dușmănos.

În afară de obiectivele arătate mai sus, în cadrul Regiunii Autonome Maghiare nu există obiective care în spiritul ordinului tov. Ministru să necesite a fi deservite informativ pe linia secției IV.

În ceea ce privește completarea schemei cu lucrătorii necesari pentru buna organizare a muncii informativ-operative în aceste obiective, am făcut propuneri concrete direcției cadre.

Șeful Direcției Regional
Lt.Col. Kovács Mihail

Șeful Secției
Lt.Maj. Both Martin

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 194, f. 76-79.

415.

1958 martie 7. Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: instrucțiuni privind dotarea cadrelor cu armament.

DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. AUT. MAGHIARĂ
Secția Spate
Nr. 50803 din 7 martie 1958

Către,
Raionul M.A.I. Sâng. de Pădure

În conformitate cu ordinul M.A.I. nr. 0659.324/958 cu privire la uniformizarea armamentului, vă facem cunoscut următoarele:

Raionul Dvs. este dotat cu următorul armament:

I. Pistolete cal. 7,62 mm TT	
Pentru miliție	14 buc.
Pentru securitate	3 buc.
Rezervă în depozit	3 buc.
TOTAL	20 buc.

II. Pistolete cal. 7,65 mm Md. 927	
Pentru miliție	7 buc.
Pentru securitate	12 buc.
Rezervă în depozit	4 buc.
TOTAL	23 buc.

Pistoletele cal. 7,65 Md. 927 vor fi distribuite la toate cadrele de securitate în afară de sergenții de pază, care vor fi dotați cu pistolete cal. 7,62 mm TT. La Miliție vor fi dotate cu pistolete cal. 7,65 Md. 927 cadrele care lucrează în birourile economic, judiciar, operativ şi comandantul. Miliția T.F. şi cadrele de pază generală vor fi dotate cu automate 9 mm U.M.C., până când vor fi posibilități de dotare cu automate cu A.Z. şi B.Z., restul cadrelor de la Miliție care nu se încadrează la punctele arătate mai sus vor fi dotate cu pistolete 7,62 TT.

Luați măsuri pentrua vă conforma întocmai.

Şeful Direcției Reg.
Col. de Sec. Kovács Mihail

Şeful Secției
Căpitan Lunguleac Sava

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 644, f. 18.

416.

1958 martie 8, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: adresă privind interzicerea oricăror măsuri în problema Martorilor lui Iehova fără aprobarea Direcției a III-a.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Nr. 343/30.547
8 martie 1958

Strict secret
S.C. Nr. 1209
Ex.nr. 7

Către,
SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI

Conform ordinului Ministerului Afacerilor Interne Nr. 343/00211962, vi se atrage atenția în mod foarte serios, că fără aprobarea Dir. III a M.A.I., în problema sectei interzise „Martorii lui Iehova" nu se face nici o arestare, recrutare, audiere sau confruntare. De asemeni, măsurile pe care intenționați să le luați Dvs. în direcția recrutărilor, infiltrărilor de agenți sau a unor combinații mai importante să ne fie raportate la timp, pentru a putea cere prealabil aprobarea Direcției a III-a M.A.I.

Nerespectarea prezentului ordin poate aduce prejudicii grave în această problemă, iar vinovații vor fi aspru sancționați.

Locțiitor Şeful Dir.
Cpt. de Securitate Blaga Ştefan

Şeful Serviciului
Lt.Maj de Securitate Szöcs Andrei

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1069, f. 55.

417.

1958 aprilie, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: plan de muncă în problema contraspionajului horthyst, pe perioada 1aprilie – 31 iunie 1958.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Se aprobă
Şeful Secției II

STRICT SECRET

PLAN DE MUNCĂ
în problema contraspionajului horthyst, pe perioada 1 aprilie – 31 iunie 1958

În problema contraspionajului horthyst avem deschis în orașul Tg.-Mureş o acțiune de verificare şi o acțiune informativă individuală. Totodată avem identificate şi trecute în tabel fişă de suspecți un număr de 34 elemente foste cadre şi agenți ai organelor de spionaj şi contraspionaj horthyste, ale căror activitate nu este pe deplin cunoscută de către organele noastre.

În vederea activizării acestor acțiuni, precum şi în vederea urmăririi activității elementelor mai sus arătate, vom întreprinde următoarele măsuri:

I. În acțiunea de verificare dusă asupra numitului TELEKI ÁDÁM, prin agenta „ORBAN MARIA", în continuare vom urmări activitatea lui, legăturile, deplasările în alte localități, scopul acestor deplasări şi manifestările lui.

Se va continua studierea posibilităților de a fi recrutat un agent din anturajul lui, cu posibilități de pătrundere pe lângă el, pentru a se putea urmări activitatea lui pe două linii informative. În acest sens se va studia numitul MAGYAR DEZIDERIU, fost mare comerciant de vite şi dușman al regimului actual, care a avut o serie de manifestări ostile regimului. Acesta este în relații [de] cunoştință cu TELEKI ÁDÁM, însă ținând cont de poziția lui socială şi antecedentele politice, poate să se apropie de obiectiv. Totodată se va continua studiul asupra numitului HALLER ŞTEFAN, moşier expropriat, care este cu domiciliul obligatoriu în Tg.-Mureş şi are legături de prietenie cu TELEKI ÁDÁM.

În scopul studierii numitului HALLER ŞTEFAN, vom dirija pe agenta „ORBAN MARIA” pentru a stabili în continuare anturajul, legăturile şi cercul de prieteni.

Vom studia posibilităţile pentru a putea fi adus la locul recrutării, unde pe baza materialului existent vom trece la recrutarea lui ca agent.

Termen: 15 mai 1958

II. În scopul urmăririi activităţii elementelor trecute în tabel fişa de suspecţi pe problemă, vom studia pe numiţii BENKES IOAN şi VARGA LUDOVIC, punctaţi pentru recrutare ca agenţi.

Recrutarea lui BENKES IOAN este necesară pentru acoperirea informativă a fostelor cadre ale secţiei K.H. din Tg.-Mureş, cum sunt: HOLBAC[1] ALEXANDRU, TROZNER IOSIF, BIRÓ IOSIF etc.

În acest scop vom efectua o combinaţie cu miliţia ca să facă un control inopinat la locul de muncă al sus-numitului pentru a[-l] prinde în flagrant delict, pe baza cărui material să putem efectua recrutarea.

În scopul recrutării numitului VARGA LUDOVIC, vom strânge probe asupra activităţii lui depuse în cadrul K.H.-ului din Sft. Gheorghe.

Vom ancheta pe numitul CSISZÁR, care cunoaşte activitatea lui din trecut. Pe baza materialelor obţinute, inclusiv cel existent, vom trece la recrutarea lui ca agent.

Termen: 30 aprilie 1958

III. Cu privire la numita BOTH MARIA, vom întreprinde următoarele măsuri:

Se va continua studierea sus-numitei în scopul de a stabili convingerile ei politice, ataşamentul ei faţă de R.P.R., sentimentele ei faţă de părinţi şi rudele apropiate, precum şi legăturile sale pe care le are în ţară şi caracterul acestor legături.

Va fi anchetat numitul SIMON FRANCISC, care a luat parte împreună cu BOTH MARIA în delegaţia sportivă a R.P.R.-ului, care a participat la jocurile Olimpice de la Melbourne din anul 1956 şi, după informaţiile ce le deţinem, a avut cunoştinţă că numita BOTH MARIA a transmis un colet unui fugar care se afla în Australia.

Totodată va fi anchetat şi numitul BÁRDOSSY GERGELY, în scopul de a documenta că BOTH MARIA a transmis coletul respectiv în mod ilegal în Australia.

Termen: 30 aprilie 1958

În urma studiului efectuat şi a strângerii probelor arătate mai sus, o vom ancheta pe numita BOTH MARIA şi vom trece la recrutarea ei ca agentă.

Termen: 30 iunie 1958.

IV. Cu privire la numitul GROSMAN BRUNO, vom întreprinde următoarele măsuri:

Vom studia în continuare pe sus-numitul pentru a stabili comportarea lui la locul de muncă, activitatea lui profesională şi politică, manifestările, precum şi orice alte amănunte, pentru a putea fi compromis sau prins în flagrant delict pe baza căruia vom putea trece la recrutarea lui.

Termen: 31 mai 1958

V. Cu privire la HACHMAL (KACSÓ) MARGARETA, vom întreprinde următoarele măsuri:

Prin dirijarea agentului „VASILESCU” vom stabili dacă şi în prezent are manifestări împotriva regimului.

Vom studia anturajul şi legăturile pentru a stabili posibilităţile ei de informare. În caz dacă anturajul este format din elemente ale căror activitate interesează organele noastre, vom trece la recrutarea ei, folosind materialul ce-l deţinem asupra sa, precum şi de materialul ce vom obţine prin mijloace informative.

Termen: 15 iunie 1958

VI. Cu privire la numitul MIKLOS PAVEL vom întreprinde următoarele măsuri:

Vom cere o investigaţie complexă asupra sus-numitului prin Biroul VII, pentru a cunoaşte anturajul, legăturile, activitatea lui prezentă, cât şi manifestările lui.

Termen: 15 aprilie 1958

Vom dirija, în limitele posibilităţilor, pe agentul „VASILESCU” pe lângă sus-numitul, pentru a stabili dacă şi în prezent desfăşoară vreo activitate duşmănoasă.

Termen: 30 iunie 1958

În vederea sprijinirii muncii secţiilor raionale în problema contraspionajului horthyst, voi face următoarele deplasări:

La raionul M. Ciuc, între 15 şi 20 mai 1958.

La raionul Sft. Gheorghe, între 10 şi 15 iunie 1958.

Locotenent de Securitate Kovács Béla

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 193, f. 89-91.

418.

1958 aprilie 30, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal încheiat în urma controlului efectuat de către căpitanul de justiţie Buzan Teodor, din partea Procuraturii Militare Tg.-Mureş, la Secţia Anchete Penale.

[1] Posibil: Holbach

PROCURATURA MILITARĂ TÂRGU-MUREŞ

PROCES-VERBAL
Încheiat astări 30 aprilie 1958.

Cpt. de justiție BUZAN TEODOR, Procuror Militar din Procuratura Militară Tg.-Mureș.

Deplasându-mă la Dir. M.A.I. a Reg. Aut. Maghiară în conformitate cu pct. 8 din ord. nr. 6/57 al Procurorului General al R.P.R., verificând dosarele la organul de anchetă penală din cadrul acestei direcții, am constatat următoarele:

Organul de anchetă penală din cadrul M.A.I. al Reg. Aut. Maghiară are în curs de anchetă următoarele dosare:

1. Dos. nr. 88/958 privitor pe SZABÓ LUDOVIC şi KICSI GÉZA, ambii în stare de arest, învinuiți pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P.

Procesul penal a fost pornit la data de 16 aprilie 1958 de către organul de anchetă penală din cadrul Direcției M.A.I. a Reg. Aut. Maghiară.

Pornirea procesului penal şi măsura arestării preventive este legală şi temeinică, reținerile fiind legalizate.

Din actele de anchetă penală administrate în sarcina învinuiților SZABÓ LUDOVIC şi KICSI GÉZA se reține faptul că începând din luna martie 1958, s-a hotărât să întocmească o cerere către Sfatul Popular al rai. Sft. Gheorghe cu scopul de a împiedica acțiunea de comasare a terenurilor intrate în perimetrul sectorului socialist.

În cursul lunii martie 1958, aceştia au redactat scrisoarea prin care au adus o serie de calomnii la adresa organului de stat, instigând totodată pe cetățeni să nu se înscrie în întovărăşirea agricolă.

Cu cererea mai sus arătată, aceştia au umblat la fiecare cetățean din com. Micfalău, cerându-le să semneze cererea, cu care ocazie îi instigă de a nu se înscrie în întovărăşirea agricolă.

Ancheta penală este în curs, urmând a mai fi audiați cinci martori.

2. Dos. nr. 89/958 privitor pe BENCZE IOSIF, învinuit pentru infracțiunea p.p. de art. 1 lit. d comb. cu art. 6 din Decretul 199/950.

Procesul penal a fost pornit pe data de 17 aprilie 1958, dată la care cel în cauză a fost arestat în baza mandatului de arestare nr. 42/958, emis de organul de anchetă penală din cadrul Direcției M.A.I. a Reg. Aut. Maghiară.

Pornirea procesului penal şi măsura arestării preventive este legală şi temeinică.

Din actele de anchetă penală administrate în sarcina învinuitului Bencze Iosif se reține faptul că începând din anul 1950, când s-a înființat G.A.C. în satul Zălan, a dus o muncă de subminare a acestei gospodării colective, instigând membrii să iasă din G.A.C.

În cursul lunii ianuarie 1955, numitul Bencze Iosif a predat dezertorului Colțea Ştefan patru buc. grenade pentru ca acesta să le arunce în sala de şedințe a colectiviştilor din com[ună].

Cu ocazia percheziției domiciliare efectuate la sus-numit s-a găsit o armă mitralieră tip germană şi 84 cartuşe.

Ancheta penală este în curs, urmând a fi audiat Colțea Ştefan, mama acestuia, Colțea Maria, şi alți martori.

3. Dos. nr. 80/958 privitor pe GYÖRFI ŞTEFAN, învinuit de săvârşirea infracțiunii p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P.

Procesul penal a fost pornit la data de 9 aprilie 1958, iar cel în cauză a fost arestat la 11 aprilie 1958 în baza mandatului de arestare nr. 36/958 emis de organul de anchetă penală şi confirmat de Procuratura Militară.

Pornirea procesului penal şi măsura arestării preventive este legală şi temeinică.

Din actele de anchetă penale administrate în sarcina învinuitului GYÖRFI ŞTEFAN se reține faptul că în toamna anului 1956, în timpul evenimentelor contrarevoluționare din R.P. Ungară, ascultând posturile de radio imperialiste „Vocea Americii” şi „Europa Liberă”, de unde culegea o serie de calomnii şi insulte la adresa regimului democrat popular, acesta redactează o scrisoare anonimă şi o trimite Consiliului de Miniştri din R.P.R.

În conținutul acestei scrisori, pe lângă calomniile adresate regimului democrat popular şi conducătorilor lui, a cerut demisia guvernului, a C.C. al P.M.R. şi desființarea aparatului de stat, calomniind totodată conducerea guvernului.

În luna octombrie 1956, redactează din nou o scrisoare, pe care a trimis-o C.C. al P.M.R. şi prin care a adus injurii, calomnii şi amenințări la adresa membrilor C.C. al P.M.R.

În primăvara anului 1957, redactează o nouă scrisoare anonimă pe care o trimite prezidiului Marii Adunări Naționale şi prin care, pe lângă calomniile şi amenințările aduse, cere desființarea Marii Adunări Naționale.

În vara anului 1957, învinuitul GYÖRFI ŞTEFAN a redactat şi trimis o scrisoare Legației R.P. Ungară din București pentru Guvernul R.P. Ungare. Prin conținutul acestei scrisori calomniază regimul democrației populare din R.P. Ungară, preamărind activitatea elementelor contrarevoluționare din octombrie-noiembrie 1956.

Ancheta penală este în curs, se aşteaptă expertiza grafică, după care organul de anchetă penală urmează a întocmi concluziile de învinuire şi [a] înainta dosarul acestei unități de procuratură.

4. Dos. nr. 70/58 privitor la TRANDAFIRESCU PETRU şi alți cinci, învinuiți de săvârşirea infracțiunii p.p. de art. 209, pct.1 C.P.

Procesul penal a fost pornit la data de 22 martie 1958, toți învinuiții fiind în stare de arest.

Pornirea procesului penal şi măsura arestării preventive este legală şi temeinică, reținerile fiind legalizate.

Din actele de anchetă penală administrate în cauză, în sarcina lui TRANDAFIRESCU PETRU şi ceilalți se reține faptul că începând din primăvara anului 1957, constituindu-se într-o organizație subversivă, a dus o activitate dușmănoasă contra regimului democrat popular din R.P.R.

În şedințele secrete pe care le țineau discutau în mod dușmănos la adresa regimului actual.

În activitatea lor subversivă au intrat în legătură directă cu foşti conducători ai partidelor istorice şi ofițeri deblocați cu scopul de a-i reactiviza şi pregăti ca la momentul oportun să acționeze în mod organizat în vederea răsturnării formei de guvernământ din R.P.R. cu sprijinul țărilor imperialiste şi aducerea la putere a fostului partid P.N.Ț al lui Maniu.

Ancheta penală este în curs, urmând a fi audiați doi martori și au fost arestate și alte persoane care au făcut parte din această organizație.

5. Dos. nr. 78/958 privitor la PÎSLĂ DOBRE și alții patru, învinuiți de săvârșirea infracțiunii p.p. art. 209 pct. 1 C.P.

Procesul penal a fost pornit la data de 29 martie 1958 de către organul de anchetă penală din cadrul Direcției M.A.I. a Reg. Aut. Maghiară, cei în cauză fiind arestați.

Pornirea procesului penal și măsura arestării preventive este legală și temeinică, mandatele de arestare fiind confirmate de către Procuratura Militară Tg.-Mureș.

Din actele de anchetă penală administrate în această cauză, în sarcina numitului PÎSLĂ DOBRE și ceilalți se reține faptul că începând din primăvara anului 1956, în cadrul Școlii Speciale nr. 16 Miercurea-Ciuc, s-a constituit într-o organizație contrarevoluționară care avea ca scop desfășurarea [de] activități dușmănoase împotriva regimului de democrație populară din R.P.R., împotriva elementelor comuniste și totodată de a menține treaz în rândul elevilor misticismul și doctrina legionară.

Ancheta penală este în curs, urmând a mai fi audiate noi elemente bănuite că au făcut parte din această organizație contrarevoluționară.

6. Dos. nr. 102/958 privitor pe NAGY LADISLAU și CSÁKÁNY SIGISMUND, învinuiți pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.

Procesul penal a fost pornit la data de 28 aprilie 1958, ambii învinuiți fiind în stare de arest.

Pornirea procesului penal și măsura arestării preventive este legală și temeinică, ordonanța de reținere cât și mandatul de arestare fiind confirmate de către Procuratura Militară Tg.-Mureș.

Din actele de anchetă penală administrate în această cauză în sarcina învinuiților NAGY LADISLAU și CSÁKÁNY SIGISMUND se reține faptul că în vara anului 1954, NAGY LADISLAU a inițiat și înființat organizația subversivă denumită „Cercul Kossuth", organizație care avea scop să întreprindă diferite acțiuni în vederea schimbării formei de guvernământ din R.P.R.

Învinuitul NAGY LADISLAU în această organizație a recrutat pe CSÁKÁNY SIGISMUND și împreună cu acesta au recrutat și alte elemente cu sentimente naționaliste șovine.

În ședințele secrete pe care membrii organizației țineau, învinuitul NAGY LADISLAU arăta membrilor modul în care trebuie să activeze și să recruteze noi membri.

De asemenea, la propunerea învinuitului NAGY LADISLAU în ședințele secrete, membrii organizației au depus jurământul de credință față de organizație.

Ancheta penală este în curs, urmând a fi interogați cei doi învinuiți în legătură cu persoanele care au mai făcut parte din această organizație, persoane care urmează, de asemenea, să fie audiate și, în cazul în care se va stabili că au făcut parte din cadrul organizației, se va lua măsura arestării.

7. Dos. nr. 111/958 privitor la BAKÓ PAVEL și alții, învinuiți de săvârșirea infracțiunii p.p. de art. 206 pct. 1 C.P.

Procesul penal a fost pornit la data de 9 aprilie 1958 de către organul de anchetă penală din cadrul Direcției M.A.I. Reg. Aut. Maghiare, cei în cauză fiind arestați la 11 aprilie 1958.

Pornirea procesului penal și măsura arestării preventive este legală și temeinică, mandatele de arestare fiind confirmate de către Procuratura Militară Tg.-Mureș.

Din actele de anchetă penală administrate în această cauză, în sarcina învinuiților se reține faptul că în cadrul organizației contrarevoluționare denumită „Betania", deținând cu toții funcții de răspundere, au desfășurat o vastă activitate de propagandă, luptând pentru schimbarea formei de guvernământ din R.P.R.

Ancheta penală în această cauză este în curs, urmând a se lua măsura arestării față și de alte persoane care au făcut parte din această organizație, deținând funcții de răspundere.

În cursul acestei luni, organul de anchetă penală din cadrul Direcției M.A.I. Reg. Aut. Maghiare, până la data verificării, nu a dat nici o ordonanță de refuzarea pornirii procesului penal și nici de suspendarea procesului penal.

Organul de anchetă penală în cursul acestei luni a încetat procesul penal în următoarele cauze:

La dosarul nr. 70/58, organul de anchetă penală, prin ordonanța din 10 aprilie 1958, a dispus încetarea procesului penal și punerea în libertate a numitului ANGHEL NICOLAE, față de care s-a pornit procesul penal fiind bănuit că ar fi făcut parte din organizația contrarevoluționară condusă de Trandafirescu Petru.

Întrucât din actele de anchetă penală nu rezultă că acesta ar fi făcut parte din organizație și că nici nu ar fi avut cunoștință de această organizație, organul de anchetă penală în mod just a încetat procesul penal conform art. 271/7 lit. h C.P., dispunând totodată punerea în libertate a numitului ANGHEL NICOLAE.

În dosarul nr. 87/958 privitor pe BERȘAN MIHAI, organul de anchetă penală prin ordonanța din 4 aprilie 1958 a încetat procesul penal, dispunând punerea în libertate a acestuia.

Față de BERȘAN MIHAI s-a pornit procesul penal și s-a luat măsura arestării preventive pentru faptul că ar fi făcut parte din organizația contrarevoluționară denumită „Tineretul Secuiesc", condusă de SZABÓ LUDOVIC.

Din actele de anchetă penală rezultă că BERȘAN MIHAI a luat cunoștință de organizația „Tineretul Secuiesc" de la numitul SZABÓ LUDOVIC numai după ce o parte din membrii organizației au fost arestați și ca atare, el nu a făcut parte din organizație și nici nu mai era necesar să denunțe [la] organul de stat întrucât la acea dată, așa cum s-a arătat mai sus, deja o mare parte din membrii organizației erau arestați, după care la scurt timp au fost arestați și ceilalți membri.

Organul de anchetă penală față de situația mai sus arătată în mod just a încetat procesul penal prin ordonanța din 4 aprilie 1958, dispunând și punerea în libertate a numitului BERȘAN MIHAI.

Cu ocazia verificării am constatat că organul de anchetă penală ține o evidență corectă a cauzelor în curs de cercetare și anchetă penală.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal în două exemplare, dintre care un exemplar rămâne la organul cercetat, iar un exemplar la Procuratura Militară Tg.-Mureș.

Procuror Militar
Cpt. de justiție Buzan Teodor

Am luat la cunoștință de cuprinsul prezentului proces-verbal.
Șef Serviciu Anchetă,
Maior Bartos Carol

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 187, f. 23-25v.

419.

1958 iulie 21, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal încheiat în urma controlului efectuat de către căpitanul de justiție Bátorfi Ladislau, din partea Procuraturii Militare Tg.-Mureș, la Secția Anchete Penale.

PROCURATURA MILITARĂ TÂRGU-MUREȘ

PROCES-VERBAL
Încheiat azi 21 iulie 1958

Cpt. de justiție BÁTORFI LADISLAU, Procuror Militar Șef din Procuratura Militară Tg.-Mureș.

Verificând, în conformitate cu dispozițiunile pct. 8 din ord. 6/57 al Procurorului General, dosarele aflate în curs de anchetă la organele M.A.I. a Reg. Aut. Maghiare, am constatat următoarele:

Asupra Lt.maj. Pîrlea Emil se află următoarele dosare:

1. Dos. nr. 153/58, privitor pe Untaru Gheorghe, învinuit de săvârșirea infracțiunii p.p. art. 209/2 C.P., prin aceea că în noaptea de 24/2[5] iunie 1958 a așezat o osie de vagoane pe calea ferată, lângă semaforul de intrare de la stația Malnaș-Băi.

Sus-numitul a mai discutat despre această problemă cu sold. Bodoki. Această împrejurare este confirmată și de sold. Bodoki, care arată că sold. Untaru Gheorghe l-a întrebat de câteva ori ce s-ar întâmpla dacă ar așeza un obiect pe calea ferată.

În cursul anchetei, învinuitul recunoaște fapta care i se pune în sarcină.

Procesul penal a fost pornit la data de 8 iulie 1958, dată la care s-a emis și mandatul de arestare.

Sechestrul asigurător a fost instituit la data de 10 iulie 1958.

Punerea sub învinuire a sold. Untaru Gheorghe se poate face în termen legal, adică până la 28 iulie 1958.

În cauză urmează a se mai audia martora Kercső Ana, la care a fost militarul înainte de a așeza obiectul pe calea ferată. La fel, urmează a se mai audia câțiva militari din unitate, urmând ca aceștia să confirme împrejurarea că în noaptea respectivă sold. Untaru Gheorghe a lipsit mai mult timp din unitate.

Dosarul va fi soluționat până la data de 8 august 1958.

Asupra Lt.maj. Makkai Ernest se află:

1. Dos. nr. 147/58 privitor pe Toth Gheorghe, învinuit de săvârșirea infracțiunii p.p. de art. 209/2 C.P., prin aceea că în ziua de 26 iunie 1958, a aruncat o piatră în turbina fabricii I.F.E.T. Câmpu Cetății, cu scopul de a distruge această turbină.

Procesul penal în cauză a fost pornit la data de 1 iulie 1958, dată la care s-a emis și mandatul de arestare.

În cursul anchetei, învinuitul recunoaște faptele care i se pun în sarcină, arătând că le-a săvârșit fiind instigat de către Dudaș Ștefan, deși acesta nu recunoaște faptul că l-ar fi instigat pe Toth Gheorghe să arunce pietre în turbina uzinei, în cadrul apărării sale referindu-se la martorul Kovács, care ar fi asistat la discuțiile pe care le-a avut cu Toth Gheorghe, acest martor infirmă susținerile lui Dudaș.

Urmează a fi rechemat Dudaș Ștefan pentru a se stabili exact poziția lui în această cauză.

Punerea sub învinuire a lui Toth Gheorghe s-a făcut la data de 19 iulie 1958.

În cauză urmează a se institui imediat sechestru asigurator asupra averii învinuitului Toth Gheorghe.

Cauza se va soluționa până la 1 septembrie 1958.

Asupra Maior Bihari Emeric se află:

1. Dos. nr. 114/58 privitor pe Kertész Béla, învinuit de săvârșirea infracțiunii p.p. de art. 267 al 1 C.P., prin aceea că sus-numitul, în primele zile ale lunii noiembrie 1956, fiind cu pașaport în R.P. Ungară, a trecut în mod fraudulos frontiera în Austria, iar de acolo în Elveția unde a stat până-n cursul lunii februarie 1957.

La această dată s-a întors din nou în R.P. Ungară unde și-a distrus pașaportul, întrucât a conținut viza autorităților elvețiene, și a cerut legației române un nou pașaport pentru a se putea întoarce în R.P.R.

Procesul penal s-a pornit la data de 21 mai 1958, dată la care s-a pus în executare și mandatul de arestare.

Punerea sub învinuire s-a făcut la data de 9 iulie 1958.

În cauză urmează a se institui sechestru asigurator asupra averii învinuitului.

Ancheta este în curs, urmând a se stabili legăturile pe care le-a avut în Elveția învinuitul Kertész Béla.

Asupra Lt.maj. Kiss Ludovic se află:

1. Dos. nr. 115/58 privitor pe
a. Baciu Alexandru
b. Menecu Gheorghe
c. Dobrin Vasile
d. Fenechiu Gheorghe
e. Tudor Dobrin.

Procesul penal în cauză a fost pornit la data de 23 mai 1958 pentru următoarele:

Învinuitul Fenechiu Gheorghe, fost chestor de poliție, în cursul unor discuții avute cu Dobrin Vasile, şi-a dat seama că amândoi nutresc sentimente dușmănoase regimului democrat popular. Ei s-au înțeles ca să creeze o organizație contrarevoluționară care, în cazul unui nou război mondial, să acționeze pentru doborârea regimului, urmând ca ei să-şi ocupe vechile posturi.

La rândul său Dobrin Vasile l-a recrutat în organizație pe Menecu Gheorghe care s-a declarat de acord cu planurile primilor doi, primind totodată însărcinarea de a recruta noi membri în vederea măririi organizației.

Menecu Gheorghe a recrutat în organizație pe Tudor Dobrin şi Baciu Alexandru.

La fel, a încercat să recruteze pe numitul Tudor Victor, care însă nu a fost de acord de a participa în organizație.

Punerea sub învinuire a tuturor învinuiților s-a făcut în termen legal.

A fost instituit sechestru asigurator asupra averii tuturor învinuiților.

În cauză urmează a se completa ancheta în legătură cu poziția lui Tudor Victor, în sensul de a se stabili dacă într-adevăr a luat la cunoştință existența organizației şi a refuzat participarea în această organizație sau dacă a acceptat să activeze în rândul acestei organizații.

Cauza se va soluționa până la data de 22 august 1958.

Asupra Maior Bartos Carol se află:

1. Dos. nr. 128/58 privitor pe:

a. Mikulich Tiberiu, învinuit de săvârşirea infracțiunii p.p. de art. 193/1 C.P.

b. Imécs Iuliana

c. Ládai Paraschiva

d. Jakab Ioan, învinuiți de săvârşirea infracțiunii p.p. art. 284 pct. 1 comb. cu al. ultim C.P.

Procesul penal în cauză a fost pornit la data de 11 iunie 1958 pentru următoarele:

Învinuitul Mikulich Tiberiu, cetățean maghiar, a fugit în cursul anului 1945 din R.P.U. în R.P.R., unde a stat ascuns până la data arestării sale.

În sarcina lui se reține faptul că, în calitate de ofițer de jandarmi în armata horthystă, s-a strecurat în rândul ofițerilor din mişcarea de rezistență maghiară, condusă de Bajcsi Zsimiszki, după ce a obținut încrederea membrilor mişcării de rezistență împotriva fasciştilor, i-a trădat pe aceştia, participând în mod activ la arestarea lor.

Pentru aceste fapte a fost pus sub urmărire, însă reuşind să fugă peste graniță, din informațiile obținute până în prezent, ar fi fost condamnat în lipsă la pedeapsa capitală. Ajungând pe teritoriul R.P.R., a luat legătura cu Imécs Iuliana, Ládai Paraschiva, Jakab Ioan, cărora le-a povestit trecutul său, cerându-le găzduire şi ajutor, ceea ce i-a şi fost acordat.

Pe tot timpul şederii sale în R.P.R. a fost ajutat de aceste elemente, reuşind să-şi procure acte false ca: diplomă de bacalaureat, diplomă de farmacist etc., reuşind astfel să se sustragă mult identificării şi arestării sale.

Ancheta este în curs de desfăşurare, urmând a se identifica şi alte persoane care l-au ajutat pe Mikulich Tiberiu.

În cursul lunii iulie a fost încetat procesul penal în cauza dos. nr. 102/58, privitor pe Harkó Iosif şi Szabó Árpád, care au fost învinuiți de faptul că ar fi făcut parte din organizația „Cercul Kossuth", în cursul anchetei s-a stabilit că sus-numiții nu se fac vinovați de faptele reținute în sarcina lor.

La fel, s-a încetat procesul penal în cauza dos. nr. 160 privitor pe Demşa Simion, învinuit de faptul că ar fi făcut propagandă contrarevoluționară. În cursul anchetei s-a stabilit nevinovăția sus-numitului şi s-a dispus încetarea procesului penal.

În cursul lunii iulie nu au fost cazuri de refuzarea pornirii procesului penal.

Drept pentru care s-a încheiat prezentul proces-verbal.

Procuror Militar Şef
Cpt. de justiție Bátorfi Ladislau

Am luat cunoştință de prezentul proces-verbal.
Şef Serv. Anchetă
Bartos Carol

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 187, f. 31-34.

420.

1958 iulie 21, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ despre afirmațiile preotului romano-catolic Felcser Nicolae în prezența agentului „Jánosi".

BULETIN INFORMATIV

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI

STRICT SECRET
Exempl.__
S.C.Nr. 1213

Nr. S/137.096 din
11 iulie 1958

Către,
DIR. REG. M.A.I. REG. AUT. MAGHIARĂ
Secretariat

Preotul FELCSER NICOLAE din comuna VALEA STRÂMBĂ, stând de vorbă cu agentul nostru „JÁNOSI”, la 26 iunie 1958, a relatat următoarele:

În perioada examenelor la Teologia din Alba Iulia, episcopul Márton Áron a fost vizitat de Secretarul de Stat al Cultelor, pentru a ajunge la o înțelegere cu episcopul.

După FELCSER, cerințele care sunt puse în fața episcopului nu pot fi satisfăcute de el, ceea ce a şi spus episcopul de mai multe ori, fiindcă cu comuniştii nu se poate ajunge la o înțelegere, că promit multe dar nu o respectă.

Preotul FELCSER are deschis la noi dosar de acțiune informativă individuală nr. 640.

Şeful Secției Raionale
Lt.Maj. de Securitate Albert Martin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1083, f. 94.

421.

1958 iulie 21, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ zilnic despre afirmațiile contabilului pensionar György Géza.

BULETIN INFORMATIV ZILNIC

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI — STRICT SECRET
S.C.Nr. 1213
Nr. S/137.131 din — Expl. Nr. 2
21 iulie 1958

Către,
M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm că numitul GYÖRGY GÉZA, element naționalist din orașul Gheorgheni, cunoscut cu manifestări dușmănoase, discutând cu PUSKÁS ANTON, criminal de război, fiind de față şi sursa, a spus următoarele:

„Evenimentele actuale din Irak şi Liban vor fi un examen pentru americani, iar dacă nu vor face față, merită să fie scuipați de toată lumea”.

PUSKÁS ANTON, intrând în discuție a spus: „Americanii au debarcat mai multe trupe şi arabii nu vor putea face față împotriva armamentului american”.

GYÖRGY GÉZA, continuând discuția a spus: „Aici e o politică mare şi multe lucruri se vor lămuri. Se poate spune că aici se va şti cine este mai tare. Aici va vorbi puterea şi nu propaganda. Uniunea Sovietică în prezent tace din gură şi face manifestări în fața legațiilor. Rămâne de văzut ce vor face în viitor”.

GYÖRGY GÉZA este născut la 16 ianuarie 1906, de profesie contabil, în prezent fără ocupație /pensionar/. Are deschis dosar de acțiune informativă individuală nr. 877.

PUSKÁS ANTON este născut la 23 iulie 1905 în orașul Gheorgheni, fiul lui ADOLF şi MARIA, de profesie funcționar, în prezent casier la magazinul de mobilă din orașul Gheorgheni. Domiciliază în str. Gábor Áron, nr. 17. În anul 1950 a fost condamnat de Curtea Supremă la 4 ani închisoare pentru crimă de război.

Cazul este verificat. Propunem raport la Buletin.

Şeful Secției Raionale
Lt.Maj. de Securitate Albert Martin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1083, f. 90.

422.

1958 iulie 21, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ zilnic despre afirmațiile contabilului pensionar György Géza.

BULETIN INFORMATIV ZILNIC

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI — STRICT SECRET
S.C.Nr. 1213
Nr. S/137.132 din — Expl. Nr. 2
21 iulie 1958

Către,
M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm că numitul GYÖRGY GÉZA din oraşul Gheorgheni, în ziua de 2 iulie 1958, în faţa unei persoane s-a manifestat astfel: „Teatrul de Stat Rusesc în zilele acestea a fost în turneul artistic la Londra, unde cea mai renumită artistă, fiind într-un magazin pentru a-şi face cumpărături, a luat mai multe lucruri fără să plătească. La poliţie, cu ocazia percheziţiei, s-au găsit la ea ascunse sub rochie mai multe lucruri preţioase. Cât de mare ruşine este aceasta pentru Rusia, când o artistă fură într-o ţară străină".

Mai departe, comentând situaţia internaţională, s-a exprimat că: „Guvernul rus îşi simte slăbiciunea şi o să fie mai îngăduitor faţă de apuseni. Apusenii vor câştiga situaţia internaţională pentru faptul că până atunci vor boicota guvernul rus până când poporul o să-l gonească de la putere şi atunci se va schimba regimul actual".

Cel în cauză este născut la data de 16 ianuarie 1906, de profesiune contabil, în prezent pensionar, neîncadrat politic. Este luat în acţiune informativă individuală nr. 877. Cazul este verificat.

Şeful Secţiei Raionale
Lt.Maj. de Securitate Albert Martin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1083, f. 89.

423.

1958 august 5, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind propunerea de recrutare în calitate de agent a numitului Şerban Ioan din Reghin.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I. A REGIUNII AUTONOME MAGHIARE

STRICT SECRET
5 august 1958

SE APROBĂ
ŞEFUL DIRECŢIEI M.A.I. AUT. MAGH.
LT.COLONEL
KOVÁCS MIHAIL

RAPORT

OBIECTUL: Se propune recrutarea numitului ŞERBAN IOAN,
din Oraşul Reghin, cartierul Iernuţeni, în calitate de agent.

I. SCOPUL ŞI NECESITATEA RECRUTĂRII

Recrutarea numitului ŞERBAN IOAN este necesară pentru ca prin sus-numitul să determinăm şi pe alţi preoţi gr.-catolici să treacă la ortodoxie, cu scopul ca în acest fel să se treacă la lichidarea clandestinităţii greco-catolice.

Această recrutare se propune în urma ord. Dir. M.A.I. Nr. 342/32.396 din 29 VII. a.c., prin care se cere punctarea, studierea şi recrutarea unor preoţi greco-catolici rezistenţi care în urma trecerii lor la ortodoxie să ducă o muncă pentru determinarea şi a altor preoţi.

Din studiul efectuat până în prezent, am ajuns la concluzia că numitul ŞERBAN IOAN corespunde pentru acest scop, fiind cel mai indicat.

II. DATE ÎN LEGĂTURĂ CU CANDIDATUL

Numitul ŞERBAN IOAN, este născut la data de 24.IX.1914 în comuna Suseni, raionul Gheorgheni, Regiunea Autonomă M[aghiară], fiul lui Ioan şi al _____[1], de profesie preot greco-catolic, în prezent se ocupă cu agricultură în Reghin, cartierul Iernuţeni, unde posedă în urma soţiei 3 Ha pământ şi una casă de locuit. De naţionalitate şi cetăţenie română. Originea socială ţăran mijlocaş, poziţia socială ţăran mijlocaş. Este căsătorit cu numita MOLDOVAN AURELIA, căsătorie din care rezultă un copil.

În trecut nu este cunoscut cu activitate politică. În prezent neîncadrat politic. Din unele informaţii rezultă că până în 1946 a simpatizat cu P.N.Ţ.-ul.

Studii posedă bacalaureatul şi Teologia greco-catolică din Blaj. Cu domiciliul în Reghin, cartierul Iernuţeni, nr. 79.

Sus-numitul a urmat cursurile şcolii elementare în comuna natală, după care urmează liceul teoretic în oraşul Gheorgheni, terminând în anul 1934 când şi-a luat bacalaureatul.

În anul 1935 s-a înscris la Facultatea de teologie din Blaj, terminând în anul 1939, dată la care a fost hirotonisit preot greco-catolic şi numit ca preot în comuna Baraolt, fostul judeţ Trei Scaune, unde a fost până în septembrie 1940, când este numit ca preot în comuna Voivodeni, rai. Reghin, unde a funcţionat până în 1948, dată la care se lasă de preoţie deoarece nu vrea să treacă la ortodoxie, stabilindu-se cu domiciliul în cartierul Iernuţeni, de unde după 2 ani, [în] 1950 este reţinut de organele securităţii pentru activitate clandestină dusă pe linia cultului greco-catolic, fiind condamnat la 3 ani închisoare.

După eliberarea sa [se] restabileşte cu domiciliul în Iernuţeni, unde este şi în prezent, împreună cu soţia şi sora lui, anume MOLDOVAN MARIA.

[1] Indescifrabil

Sus-numitul, după eliberarea din închisoare, n-a mai fost semnalat cu manifestări şi activităţi duşmănoase. Este foarte retras. Relaţii de prietenie nu prea întreţine cu preoţii foşti greco-catolici. Caută să evită legăturile de această natură, fiind[u-i] frică să nu mai fie arestat, lucru ce ar avea influenţă privind pe băiatul lui care vrea să urmeze universitatea de agronomie, pentru care se pregăteşte în momentul de faţă.

Este cunoscut ca un element serios, cu influenţă în cartierul Iernuţeni şi oraşul Reghin.

III. UTILITATEA CANDIDATULUI

Candidatul propus este util pentru munca care s-a propus, fiind un element inteligent, cu influenţă asupra credincioşilor, cât şi asupra unor preoţi greco-catolici nereveniţi, şi în felul acesta ar putea duce munca de trecere la ortodoxie în rândul credincioşilor din comuna Voivodeni şi Iernuţeni, cât şi cu preoţii greco-catolici ca MOLDOVAN IULIU din Iernuţeni, element pasiv, BRĂTFĂLEANU VIRGIL din Iernuţeni şi alţii.

Totodată, sus-numitul, în urma unui instructaj s-ar mai putea folosi şi în alte probleme ce interesează securitatea statului.

IV. METODE DE RECRUTARE

Sus-numitul candidat va fi recrutat pe baza materialelor de arhivă existente, din care rezultă activitatea lui clandestină desfăşurată pe linia cultului gre[co-]cat[olic].

La fel se va folosi faptul că băiatul sus-numitului, şi anume ŞERBAN CASIAN, vrea să se înscrie la Universitatea de agronomie din Craiova, în urma cărui fapt va ceda cu siguranţă pentru ca băiatul să-şi poată urma studiile.

Cu sus-numitul se vor discuta probleme privind situaţia lui personală, dacă nu crede că totul ar fi mai bine dacă ar trece la ortodoxie şi ar ocupa o parohie, de unde ar avea venituri şi n-ar fi nevoit să se ocupe cu agricultura.

Se va discuta despre relaţiile lui din oraşul Reghin şi jur, cine sunt acestea şi în ce relaţii este cu ei. Ce influenţă are asupra lor.

După acestea, vom trece la discuţii privind situaţia băiatului, arătând că dacă [se] va duce la ortodoxie, va fi şi pentru el mai uşor.

În urma acestor fapte i se va face propunerea de colaborare în vederea determinării şi a altor preoţi cât şi credincioşi greco-catolici să treacă la ortodoxie.

Locţiilor Şef [al] Secţiei Raionale
Maior de Securitate Moldovan Ioan — Lt.Maj. de Securitate Vultur Vasile

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 192, f. 66-68.

424.

1958 septembrie. Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: raport asupra vizitei episcopului reformat Vásárhelyi Ioan în Târgu-Secuiesc.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ AUT. MAGHIARĂ
SECŢIA RAIONALĂ TG. SECUIESC

STRICT SECRET

RAPORT

Asupra vizitei episcopului reformat VÁSÁRHELYI IOAN în Tg. Secuiesc

La data de 21 septembrie 1958, cu ocazia inaugurării noului clopot şi a renovării bisericii reformate din or. Tg. Secuiesc şi la invitaţia preotului reformat DEZSŐ TIBERIU, a sosit în Tg. Secuiesc episcopul reformat VÁSÁRHELYI IOAN din or. Cluj.

În Tg. Secuiesc a sosit cu o maşină proprietatea numitului BENE LUDOVIC zis ÖCSI, teolog la Teologia Reformată din Cluj, însoţit de doi teologi din Cluj al căror nume nu s-a putut stabili.

A sosit în oraş în dimineaţa zilei de mai sus, iar în jurul orelor 10,00 a făcut o slujbă religioasă în cadrul bisericii.

După terminarea slujbei religioase, episcopul şi ceilalţi preoţi reformaţi din raionul Tg. Secuiesc, împreună cu familiile lor, precum şi alţi invitaţi din partea cultului ortodox şi a cultului unitarian, cu care episcopul s-a dus în restaurantul Nr. 1 al Cooperativei de Consum din Tg. Secuiesc, unde au organizat un banchet. Din partea cultului ortodox a fost prezent protopopul RAFIROIU IOAN, iar din partea cultului unitarian o persoană cu numele de KISS, din or. Sft. Gheorghe. Menţionăm că din partea cultului rom.-cat. a fost invitat protopopul LÁSZLÓ EMERIC, din comuna Breţcu, şi preotul rom.-cat. BÁNFI NICOLAE, din or. Tg. Secuiesc, însă aceştia din urmă nu s-au prezentat.

Banchetul s-a început în jurul orei 13,30 şi s-a terminat la orele 16,30.

Localul restaurantului, precum şi organizarea banchetului a fost cerut înainte de această dată de către preotul reformat DEZSŐ TIBERIU de la Direcţiunea Restaurantelor, care la rândul său a cerut aprobare verbală de la Secţia Comercială a Sfatului Popular Rai. Tg. Secuiesc şi a anunţat pe preot ca organizarea banchetului să fie anunţată şi Miliţiei Raionale.

Fondul necesar pentru organizarea banchetului a fost strâns de la persoanele prezente în număr de cca. 150, care la intrare în restaurant au plătit suma de 25 lei de persoană, în afară de episcop şi persoanele care l-au însoţit.

La începutul banchetului, episcopul VÁSÁRHELYI IOAN, luând cuvântul a rugat pe cei prezenţi să ajute biserica reformată şi, în continuarea cuvântării sale, a arătat faptul că se simte jignit pentru faptul că din partea cultului rom.-cat. nu s-a prezentat nimeni dintre cei invitaţi şi că ei vor să arate că religia lor este mai superioară.

După cuvântarea episcopului, s-a ridicat la cuvânt protopopul ortodox RAFIROIU IOAN, care a arătat că între cultul reformat şi cel ortodox trebuie să existe o armonie şi că el va depune toate eforturile ca credincioşii ortodocşi şi reformaţi să trăiască în pace şi să dispară ura naţionalistă între credincioşi.

Participanţii la acest banchet, precum şi la slujbele religioase, au venit dimineaţa din comunele raionului cu căruţe, iar după terminarea slujbei de după-masă, care s-a ţinut de la orele 17,00 până la orele 18,00, s-au întors în comunele respective.

Menţionăm că episcopul VÁSÁRHELYI IOAN, după terminarea slujbei de după-masă, cu aceeaşi maşină s-a dus în or. Covasna la protopopul FARKAS GHEORGHE, unde a dormit în acea noapte.

În oraşul Covasna, ca şi în Tg. Secuiesc, episcopul în ziua următoare, adică luni 22 sept.a.c., de asemeni, a ţinut slujbe religioase, iar la locuinţa preotului reformat HAVADTŐI ALEXANDRU a fost organizată o masă comună, dată de protopopul FARKAS GHEORGHE şi preotul HAVADTŐI ALEXANDRU, unde au participat, de asemeni, toţi preoţii reformaţi din raionul Tg. Secuiesc. Şi în oraşul Covasna au cerut de la restaurantul Cooperativei să organizeze un banchet, însă conducerea restaurantului, neputând asigura toate cele necesare, nu au făcut acest lucru, în urma căruia masa comună organizată la locuinţa lui HAVADTŐI ALEXANDRU a fost plătită de către cei doi preoţi care l-au organizat.

Atât în or. Tg. Secuiesc, cât şi în oraşul Covasna, episcopul a ţinut şedinţă cu preoţii reformaţi, unde i-a rugat pe aceştia ca orele de religie să fie ţinute totdeauna şi la timp, la biserică sau la locuinţa preoţilor, unde au posibilităţi, deoarece acest lucru este admis. A rugat pe preoţi ca cei care sunt în vârstă să nu ceară pensionarea lor deoarece numărul preoţilor reformaţi este insuficient şi să nu facă cereri pe la ministere, deoarece în viitorul apropiat acest lucru va fi rezolvat de către episcopat.

Cu ocazia acestor şedinţe, preoţii reformaţi l-au rugat pe episcop să facă demersurile necesare în privinţa reducerii îndatoririlor materiale ce le au preoţii faţă de episcopat, întrucât acestea sunt prea mari şi nu au posibilităţi să le achite în întregime şi la timp.

Menţionăm că la banchetul organizat în ziua de 21 sept. a.c. în restaurantul din Tg. Secuiesc, a fost prezent inspectorul regional al cultelor TANKÓ EUGEN.

Manifestări duşmănoase cu această ocazie nu s-au semnalat, iar în după-masa zilei de 22 sept. 1958, episcopul a părăsit raionul Tg. Secuiesc cu aceeaşi maşină cu care a sosit, având număr din Or. Stalin.

Locţiitor Şef Secţie
Lt.Maj. de Securitate Hidi Ladislau

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 192, f. 93-95.

425.

1958 septembrie 11, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: deficienţe în acoperirea informativă a localităţilor rurale.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ AUT. MAGHIARĂ

Cab.Nr. 001647
din 11 septembrie 1958

STRICT SECRET
S.C. Nr. 1209
Exempl. nr. 3

CĂTRE
SECŢIA RAIONALĂ GHEORGHENI
Tov. Şef al Secţiei personal

În urma evenimentelor internaţionale, începând din anul 1957 s-a intensificat mult activitatea agenţilor de spionaj imperialiste, a elementelor contrarevoluţionare din ţară, cât şi a celor fugiţi peste graniţă, care vor să lovească în statul nostru democrat popular.

În situaţia dată, vigilenţa şi munca cu agentura organelor M.A.I. trebuie să fie la înălţimea sarcinilor pentru a preveni din timp activitatea duşmănoasă a acestora.

Din controalele efectuate la secţiile raionale, cât şi din evidenţa operativă a secţiei „C” de la regiune rezultă că, în aplicarea ordinelor conducerii M.A.I. privind asigurarea acţiunilor informative, a concentrărilor de elemente suspecte din comune şi obiective din raza Dvs. de activitate, mai persistă lipsuri grave.

La fel, se constată că la multe raioane nu s-a respectat nici până în prezent ordinul 15, în sensul că fiecare lucrător operativ să lucreze cu cel puţin 10 agenţi, lipsă care nu mai poate fi tolerată.

Din constatările făcute de conducerea Direcţiei rezultă că rădăcinile acestor lipsuri sunt în primul rând lipsa de organizare judicioasă a muncii şi perseverenţa suficientă a şefilor de raioane şi a lucrătorilor în îmbunătăţirea muncii informative prin recrutarea de noi agenţi de calitate. La fel, lipsa şefilor de a trage la răspundere din timp a lucrătorilor care, fiind lipsiţi de simţul răspunderii, tergiversează în mod nejustificat aplicarea ordinelor şi dispoziţiunilor Ministerului în legătură cu îmbunătăţirea muncii informative.

Redăm mai jos lipsurile în acoperirea informativă a comunelor, satelor şi acţiunilor informative:

În raza raionului Dvs. există 3 comune şi 34 sate neacoperite informativ.

De asemenea, aveţi 2 acţiuni individuale (grup) [...] neacoperite cu agentură.

Alăturat Vă trimitem şi o listă despre comunele neacoperite informativ.

Față de această situație luați măsuri ca până la data de 1 octombrie 1958 să fie acoperite informativ toate comunele, cu cel puțin câte un agent, iar până la 1 noiembrie 1958 veți trece la acoperirea informativă a tuturor satelor existente în raza Dvs. de activitate.

La îndeplinirea acestor sarcini veți ține cont de instrucțiunile primite cu ocazia şedinței de lucru, ținută la sediul regiunii în ziua de 11 septembrie a.c., în sensul ca recrutările să fie de calitate şi efectuate cu un scop bine determinat.

La expirarea termenelor date veți raporta la Cabinet de executare.

Şeful Direcției
Lt. Colonel de Securitate Kovács Mihai

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1069, f. 75-76.

426.

1958 septembrie 15, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: notă informativă furnizată de agentul „Ardeleanu I.” în legătură cu discuția purtată cu directorul magazinului „Gostat” din Târgu-Mureş, recent reîntors dintr-o vizită efectuată în Ungaria.

DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ

15 septembrie 1958 — STRICT SECRET
Indicativ: 300 — MAIOR SÎRBU E.
Agent: „ARDELEANU I.” — CASA „Oituz”

NOTĂ

La data de 26 august a.c., orele 21,30 sursa a plecat de la magazinul GOSTAT spre casă, împreună cu tov. ANDRÁS BÉLA.

În fața bufetului Expres, sursa [îl] invită pe numitul ANDRÁS BÉLA la un pahar de rom, invitație acceptată de ANDRÁS BÉLA.

După 10 minute, la al doilea pahar, sursa [îl] întreabă pe ANDRÁS BÉLA.

Cum v-ați simțit în concediu, la rude la Budapesta (deoarece ANDRÁS BÉLA sosise de la Budapesta abia de câteva zile).

„M-am simțit mai bine ca acasă, răspunde ANDRÁS BÉLA, cum crezi că m-aş fi putut simți în patrie?”

Cred că a lăsat urme serioase contrarevoluția din Ungaria, din 6 octombrie 1956, continuă sursa.

Ce vorbeşti de contrarevoluție domnule, aceea a fost revoluția poporului maghiar, aşa este considerată de cei de acolo, ei nici nu vor să audă de contrarevoluție, ci numai de revoluție, spune ANDRÁS BÉLA.

Ce a fost a fost, a trecut, poporul s-a calmat şi lucrurile au intrat în normal, spune sursa.

Asta cred numai măgarii că ungurii s-au calmat, continuă ANDRÁS BÉLA, păi d-ta ştii că cei de acolo toți m-au întrebat că numai singur m-am dus şi că Ardealul de ce nu l-am dus în Ungaria, lucru la care eu nu am putut să răspund că m-ar fi mâncat de viu.

Totuşi, continuă sursa, se tinde spre Statele Unite Europene şi cred că nu e departe timpul când frontierele vor dispărea şi atunci merge cine unde vrea, aşa că Ardealul nu va mai fi un subiect de discuție şi dispută.

Asta nu se va face niciodată, dar un lucru este cert, ungurii nu au renunțat la Ardeal, oricât am fi de democrați, şi consideră Ardealul şi acum ca făcând parte integrantă din Ungaria, spune mai departe ANDRÁS BÉLA.

Ascultă tov. ANDRÁS, răspunde sursa, d-ta trebuie să le spui clar că problema naționalităților conlocuitoare, şi în special a maghiarilor, a fost rezolvată prin crearea Reg. Aut. Maghiare.

La aceasta ANDRÁS a râs cu hohote spunând „cu aceste poveşti ungurii nu pot fi păcăliți, ei nu renunță la drepturile lor, asta e sfânt la ei”.

Între timp, în bufet s-a aglomerat cu consumatori, discuția a fost întreruptă, cei doi plecând acasă.

N.B.
ANDRÁS BÉLA a fost organ de securitate. Este membru de partid şi directorul magazinului GOSTAT din Tg.-Mureş. El a mai fost semnalat cu manifestări dușmănoase.
SARCINI TRASATE:
În cazul că se va mai întâlni cu ANDRÁS BÉLA, să mai discute cu el situația politică internă şi internațională.
MĂSURI LUATE:
Se va semnala cazul la partid.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 209, f. 474.

427.

1958 septembrie 22, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal încheiat în urma controlului efectuat de către ofițeri ai Procuraturii Militare a Regiunii 3 Militare Cluj la Secția Anchete Penale.

PROCURATURA MILITARĂ A R. 3 M. CLUJ.
Secția de inspecție şi control

PROCES-VERBAL
Anul 1958 luna septembrie ziua 22.

Maior de justiție FIREZ IOAN şi Maior de justiție TUDORAN IOAN, ambii din biroul de inspecție şi control al Procuraturii Militare R. 3 M. Cluj, ne-am deplasat la Direcția M.A.I. Tg.-Mureş, secția anchete, pentru verificarea dosarelor în curs de urmărire penală, aflate asupra anchetatorilor penali de securitate.

Verificarea a început la data de 16.09.1958 şi s-a terminat în data de 19.09.1958.

Obiective: dosare în curs de urmărire penală aflate asupra anchetatorilor penali de securitate, temeinicia soluțiilor de încetare a procesului penal sau de refuzare a pornirii procesului penal date de anchetatorii penali de securitate.

Verificarea s-a făcut pe anchetator penal de securitate în parte, constatând următoarele:

1. Dosare aflate asupra anchetatorului penal de securitate Lt.Major FÁBIÁN MARTIN.

Dos. nr. 128/958 privitor pe:

Mikulich Tiberiu, urmărit din anul 1947 de către organele securității din R.P. Ungară pentru activitate intensă împotriva clasei muncitoare.

Din lucrările de urmărire penală rezultă că învinuitul, fiind ofițer în cadrul armatei horthyste, în anul 1944 a dat concurs siguranței szálasiste şi gestapoului nemțesc la descoperirea şi prinderea unui grup de persoane antifasciste, fiind astfel condamnați la moarte şi executați mai mulți luptători progresişti.

După eliberarea Ungariei, ştiindu-se urmărit, învinuitul a venit în R.P.R. şi pe baza unor acte false a funcționat până în 1947 ca farmacist în oraşul Cluj şi în Cristuru Secuiesc.

Fiind anunțat de comandantul de jandarmi din Cristuru Secuiesc, un anume Constantinescu, că este pus sub urmărire şi urmează să fie arestat pentru faptele săvârşite în anul 1944 în Ungaria, Mikulich Tiberiu dispare de la locul său de muncă şi stă ascuns până în luna iunie 1958.

În această perioadă de timp, el a fost ajutat să se sustragă urmăririi penale de o serie de persoane care i-au acordat găzduire, l-au alimentat ori l-au sprijinit pentru obținerea unor acte pe baza cărora să-şi poată scoate buletin de identitate, iar un alt număr de persoane, având cunoştință că este urmărit şi pentru ce fapte este urmărit, deşi ştiau că este găzduit sau că întreține apropiate legături cu Imécs Iuliana, n-au adus aceasta la cunoştința organelor de urmărire penală.

Au fost până acum arestate şi audiate un număr de 8 persoane.

Urmărirea penală efectuată până în prezent este temeinică, fiind lămurite toate împrejurările în care s-au săvârşit infracțiunile de favorizare şi omisiune de denunț, urmând ca în continuare să fie reținute şi celelalte persoane care, aşa cum rezultă din anchetă, au favorizat pe Mikulich Tiberiu sau cunoscând legăturile acestuia cu Imécs Iuliana, au omis a aduce aceasta la cunoştința organelor de urmărire penală.

Astfel, avocatul Nagy László din Budapesta, care vine aproape în fiecare an în R.P.R. şi care, luând legătura cu Mikulich i-a procurat acestuia diferite acte din R.P.U. şi a căutat ca prin relațiile ce le avea la Budapesta să-i rezolve situația sa juridică, la prima venire în țară să fie reținut, comunicându-se totodată şi organelor securității din R.P.U. legăturile ce le avea acest avocat cu criminalul Mikulich.

Avocatul Dan Petru şi soția sa din Bucureşti, care în schimbul unor sume de bani i-a oferit să-i scoată buletin de identitate, cu toate că ştia de faptele săvârşite de Mikulich Tiberiu şi că este fugar, au întreținut legături prin corespondență şi prin Imécs Iuliana până în momentul arestării lui, urmează să fie anchetați sub stare de arest pentru favorizare.

Vor mai fi, de asemenea, anchetate următoarele persoane care se fac vinovate de favorizare sau omisiune de denunț: Imécs Márton, profesor universitar din Cluj, fratele învinuitei Imécs Iuliana; medicul Nagy Endre din Cristur; Lörinczi Ludovic, farmacist în Sighişoara; starețul călugărilor[1] catolici din Cluj, Kovai Maria; Kele Gheorghe din Cristur; notarul de stat Bakesi din Cristur şi notarul de stat Olimpiu Savu din Sighişoara. Acesta din urmă numai după ce în prealabil se va stabili că el a cunoscut sau putea să cunoască faptul că actele după care a făcut copii legalizate erau false.

De asemenea, se vor verifica afirmațiile lui Mikulich în legătură cu îngrijorarea manifestată de Ana Mihai ca nu cumva Imécs Iuliana să divulge, atunci când a fost chemată la Bucureşti, neregulile existente în cadrul secției financiare din raionul Cristuru Secuiesc, unde el era şef, lămurindu-se despre ce nereguli era vorba, natura acestor nereguli.

Ca un fapt negativ trebuie să arătăm că, deşi procesul penal a fost pornit la 11.06.1958 şi tot atunci a şi fost reținut Mikulich Tiberiu, până în prezent nu a fost pus sub învinuire şi nici nu s-a cerut prelungirea termenului pentru punerea sub învinuire, încălcându-se astfel dispozițiunile art. 248/8 aliniat ultim C.Pr.P.

De asemenea, la adresele de înaintare a mandatelor de arestare preventivă la Procuratura Militară pentru confirmare, rezultă numai trimiterea mandatelor emise nu şi dosarul cauzei, aşa cum se prevede în art. 252 al 1 C.Pr.P.

La dosarul cauzei nu se află adeverința de încarcerare, emisă conform art. 258 C.Pr.P., de administratorul locului de detenție.

[1] Corect: stareța călugărițelor.

S-a mai constatat că procesele-verbale de interogator nu sunt semnate de anchetatorul penal de securitate pe fiecare pagină, aşa cum se cere prin dispoziţiunile art. 132 pct. 6 al. 2 C.Pr.P.

Cauza fiind de o amploare mai mare, nu se poate fixa o dată mai apropiată pentru definitivarea urmăririi penale.

Dosar nr. 289/958 privitor pe:

Barabaş[1] Mihai, învinuit a fi săvârşit delictul de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P., prin aceea că a redactat şi expediat o scrisoare cu conţinut duşmănos la adresa regimului de democraţie populară la Comitetul raional de partid.

Din actele de urmărire penală rezultă şi faptul că a deţinut ilegal un număr de cartuşe militare.

La 15.08.1958 a fost pus sub învinuire numai pentru uneltire contra ordinii socialiste, omiţându-se cea de-a doua infracţiune – deţinere ilegală de muniţie p.p. de art. 12 lit. b al 2, din D. 163/50. Se impune prin urmare să se facă o nouă punere sub învinuire în care să fie prevăzută şi aceasta a doua faptă a lui Barabaş Mihai.

Cele arătate în dosarul precedent cu privire la semnarea de anchetator a proceselor verbale de interogator şi la ataşarea la dosarul de urmărire penală a adeverinţei de încarcerare, au fost constatate şi în această cauză.

Pentru definitivarea anchetei penale este necesar să mai anexeze dosarului expertiza grafică şi astfel, până la 05.10.1958 cauza poate fi soluţionată.

2. Dosare aflate asupra anchetatorului penal de securitate Lt. SÎNGEORZAN IOAN.

Dosar nr. 211/58 privitor pe:

Bedő Gavril şi alţii, învinuiţi a se constitui într-o bandă în scop terorist şi de sabotaj, urmărind răsturnarea prin violenţă a puterii de stat din ţara noastră.

Din actele de urmărire penală până în prezent efectuate rezultă că un grup de elemente duşmănoase regimului de democraţie populară, în frunte cu teologul Orbán László din Or. Stalin, în urma evenimentelor dezlănţuite de bandele contrarevoluţionare în toamna anului 1956 în R.P. Ungară, au hotărât să constituie şi ei o organizaţie subversivă care să poartă numele de „Erdélyi Magyar Ifjuság Szervezete" („Uniunea Tinerilor Maghiari Ardeleni"), însemnată cu iniţialele E.M.I.Sz. În această organizaţie urmau să fie recrutaţi tineri de naţionalitate maghiară, şovinişti şi duşmanii orânduirii socialiste. Au şi fost recrutate asemenea elemente din Regiunea Stalin şi Regiunea Autonomă Maghiară. Până acum se cunoaşte numele a cca 40 de membri ai bandei care au şi fost arestaţi, ancheta penală efectuându-se concomitent la Dir. M.A.I. Or. Stalin şi Dir. M.A.I. Tg.-Mureş.

Din declaraţiile date la interogatorii de cei 17 învinuiţi care se anchetează la Dir. M.A.I. Tg.-Mureş, rezultă caracterul organizat al bandei şi scopul terorist şi de sabotaj urmărit.

Membrii bandei trebuiau să depună un jurământ, să plătească cotizaţii, să poarte semne de recunoaştere – o bucată de mătase în culorile drapelului maghiar înrămată într-o ramă dreptunghiulară şi o insignă specială.

S-au fixat sarcini de a împiedica căsătoriile dintre români şi maghiari, de a împiedica transformarea socialistă a agriculturii, de a duce propagandă şovină în rândul populaţiei de naţionalitate maghiară, de a face noi recrutări de membri, a procura armament pentru bandă, participarea regulată la şedinţe şi plata cotizaţiei, au fost sarcini generale, obligatorii pentru toţi membrii. În afară de aceasta, în şedinţele ţinute au fost trasate sarcini speciale, teroriste şi diversioniste. Astfel, la o şedinţă din luna mai 1957, s-a fixat sarcina de a se trece la otrăvirea fântânilor din comunele şi satele cu populaţie de naţionalitate română şi aceasta să se facă îndeosebi la fântânile care aprovizionează mai multe familii cu apă.

S-a trasat, de asemeni, sarcina să comită acte teroriste contra persoanelor ce duc activitate politică de masă. Máthé Iosif şi Erzse Emeric, membri ai bandei, au primit sarcina să arunce vitriol în ochii preşedintelui Sfatului Popular din com. Hăghig, raion Codlea, acidul urmând a fi procurat de Orbán Vasile.

De asemenea, s-a hotărât minarea şi aruncarea în aer a instituţiilor din comunele cu populaţie românească şi în special s-a hotărât ca într-o astfel de comună să se producă explozie în căminul cultural la o dată când va fi organizat un bal al tinerilor, explozivul urmând a fi procurat de Simon Iuliu.

S-a pus problema legăturii cu ţările imperialiste şi în acest scop, un membru al organizaţiei, de naţionalitate germană, urma să plece la Constanţa şi să ia legătura cu un căpitan de vapor ce staţiona în acest port.

La Dir. M.A.I. Tg.-Mureş, procesul penal a fost pornit la data de 06.09.58. Dintre membrii bandei care a desfăşurat activitate mai intensă pe teritoriul Reg. Aut. Maghiare este Bedő Gavril, care ţinea permanentă legătură cu conducătorul bandei, Orbán Vasile din Or. Stalin.

În continuarea anchetei penale, urmează să fie identificaţi şi să [se] ia măsura arestării preventive a muncitorilor Sós Ladislau şi Sós Alexandru, care au fost recrutaţi în bandă de Ferencz Tibor şi Máthé Iosif şi să se verifice dacă Dir. M.A.I. Or. Stalin a trecut la arestarea şi anchetarea numiţilor Albert Mihai, Simon Iulia, Bede Ştefan, Gergyai Mihai, Kovács Francisc, Laji Gheorghe, Laji Emeric, Wathe Iosif, Erzse Imre, preotul Mátyás Ernest din Purcăreni, Farkas Alexandru şi Berecz Iuliu, care din materialul de anchetă penală de la secţia de anchete M.A.I. Tg.-Mureş rezultă că au fost membrii bandei „E.M.I.Sz." şi au desfăşurat activitatea subversivă.

În interesul unei bune desfăşurări a urmăririi penale se impune a se ţine o strânsă şi permanentă legătură cu anchetatorul penal de securitate care lucrează în această problemă la Dir. M.A.I. Or. Stalin.

Observaţiile ce le-am făcut în dosarele aflate asupra Lt.Major de securitate Fábián Martin, cu privire la prezentarea mandatelor de arestare pentru confirmare la procuror fără dosarul cauzei, nesemnarea de către anchetatorul penal a procesului-verbal de interogatoriu pe toate feţele şi lipsa la dosar a adeverinţelor de încarcerare, se pot face şi în cauza de faţă.

Dosar nr. 195/958 privitor pe:

Palosi Ludovic, învinuit a fi săvârşit infracţiunea de uneltire contra ordinii sociale p.p. art. 209 pct. 2 lit. a C.P. şi acte de teroare p.p. de art. 207 al 2 C.P.

[1] Posibil: Barabás

Din actele dosarului rezultă că învinuitul a făcut agitație contra regimului democrat popular cu ocazia alegerilor de deputați în anul 1953 și apoi a continuat manifestările dușmănoase împotriva formei de guvernământ din țara noastră, și aceasta mai ales în timpul evenimentelor contrarevoluționare din Ungaria, culminând cu lovirea cu cuțitul și securea – atât el, cât și fiul său – a președintelui Sfatului Popular din com. Păsăreni, Szövérfi Carol, strigând „Dumnezeul tău de comunist, îți dau eu ție cotă de carne".

În ordonanța de punere sub învinuire sunt greșit încadrate faptele de agitație din anul 1953, ele fiind amnistiate. Pot fi reținute ca o agravantă pentru manifestările dușmănoase, ulterioare decretului 421/955, ale învinuitului.

De asemenea, greșit s-au încadrat faptele învinuitului în ceea ce privește actele de teroare în dispozițiunile art. 207 al. 2 C.P. Întrucât din probele de la dosar nu rezultă fapte de amenințare cu săvârșirea unor acte de teroare împotriva vieții sau integrității președintelui Sfatului Popular, ci a și comis asemenea acte, astfel că încadrarea juridică a faptelor este în al. 1 al aceluiași articol.

Pentru a se putea stabili în mod just faptele puse în sarcina învinuitului, se va cere de la Tribunalul Popular raion Tg.-Mureș dosarul penal în care această instanță de judecată s-a pronunțat asupra unor fapte de lovire pentru care învinuitul pretinde că s-a judecat cu persoanele care apar și în cauza ce se anchetează.

De asemenea, se va stabili și participarea la săvârșirea infracțiunii de către fiul învinuitului, care a comis alături de tatăl său actele de teroare.

Dosarul poate fi soluționat până la data de 10.10.1958.

3. Dosare aflate asupra anchetatorului penal de securitate HERCZEG DIONISIE.

Dosar nr. 196/58 privitor pe:

Kovács Maria, învinuită de a fi săvârșit delictul de favorizare a infractorului p.p. de art. 284 pct. 3 aliniatul ultim C.P. comb. cu art. 209 pct. 1 C.P., prin aceea că a ținut ascuns și alimentat pe condamnatul Kovács Alexandru din anul 1949 și până în anul 1958, când a decedat, iar Kovács Vasile și Kovács Petru învinuiți a fi săvârșit delictul de omisiunea denunțării p.p. de art. 228 C.P. comb. cu art. 209 pct. 1 C.P., prin aceea că au cunoscut locul unde condamnatul se ascunde și n-au denunțat autorităților.

Ancheta este terminată, însă la dosar mai e necesar a se atașa un extras după sentința de condamnare a numitului Kovács Alexandru, precum și raportul de autopsie.

Se apreciază că până la data de 19.09.1958 pot fi redactate concluziunile de învinuire, precum și procurarea actelor indicate mai sus.

Dosar nr. 214/958 privitor pe:

Török Benedict, învinuit a fi săvârșit acte de teroare p.p. de art. 207 al. 2 C.P., prin aceea că în ziua de 04.09.1958 a insultat cu cuvinte triviale și a amenințat cu moartea pe activistul de partid Horvát Emeric, în legătură cu activitatea acestuia pe tărâm social.

Ordonanța de reținere este emisă pentru ziua de 04.09.1958 orele 20,00 și până în ziua de 05.09.1958 orele 20,00, iar ordonanța de prelungirea reținerii pentru ziua de 05.09.58 orele 20 și până în ziua de 10.09.1958, deci s-a depășit cu o zi termenul de reținere prevăzut de art. 201 și 201/1 C.Pr.P.

În cauză este interogat numai învinuitul, urmează a fi audiați martorii: Horvát Emil, Máté Ludovic, Blaga Ioan, Székely Carol și alții următori care vor mai necesita și care au fost de față la săvârșirea infracțiunii.

Se apreciază că ancheta poate fi terminată până la data de 30.09.1958.

Dosar nr. 225/958 privitor pe:

Elekes Izsák, învinuit a fi săvârșit delictul de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P., prin aceea că a adus injurii la adresa familiei Mesaroș Petru, pe considerentul că acesta este membru de partid.

Ordonanța de reținere este emisă pentru ziua de 10.09.1958 orele 8,00 și până în ziua de 11.09.1958 orele 8,00, iar ordonanața de prelungirea reținerii pentru ziua de 11.09.1958 orele 8,00 și până în ziua de 16.09.1958, orele 8,00, s-a depășit cu o zi termenul de reținere prevăzut de art. 201 și 201/1 C.Pr.P.

În cauză urmează a se audia și martorii Fodor M. și Mircea Mihai.

Se apreciază că ancheta poate fi terminată până la data de 30.09.1958

Dosar nr. 219/958 privitor pe:

Szabó Árpád Bálint, preot, învinuit a fi săvârșit delictul de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P., prin aceea că a desfășurat o activitate dușmănoasă împotriva regimului democrat popular și a dus activitate naționalistă în rândul cultului romano-catolic.

Împotriva acestuia în ziua de 05.09.1958 s-a emis ordonanță de reținere pe 24 ore, fără a fi indicată data și ora începerii reținerii și data și ora terminării reținerii. Tot din această ordonanță nu se indică pe ce punct din art. 200 C.Pr.P. se întemeiază reținerea.

În ziua de 08.09.1958 se emite mandat de arestare preventivă împotriva acestuia, așa că a rămas nelegalizată reținerea din 06.09.1958 până în 08.09.1958.

Urmează a se audia martorii Ghercui Andrei, Pora Iuliu, Mihoc Carol, Timár Fülöp Ștefan și alții dacă vor mai fi necesari.

Încadrarea juridică pentru acesta se va face în art. 209 pct. 2 lit. b alin. 2 C.P., întrucât faptele acestuia au putut avea urmări deosebit de grave.

Se apreciază că ancheta poate fi terminată până la data de 30.09.1958.

Dosar nr. 221/1958 privitor pe:

Vég Mihai, preot, învinuit a fi săvârșit delictul de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P., prin aceea că a dus activitate naționalistă șovină.

În ziua de 05.09.1958 se emite ordonanță de reținere pe 24 ore fără a fi indicată data și ora începerii reținerii și data și ora terminării reținerii. În ziua de 08.09.1958 se emite mandatul de arestare preventivă, așa că a rămas nelegalizată reținerea din 06.09.1958 până în ziua de 08.09.1958.

În cauză este interogat numai învinuitul, urmând a fi audiați și martorii ce au cunoștință de săvârșirea faptelor.

Încadrarea juridică se va face în art. 209 pct. 2 lit. b alin. 2 C.P., întrucât faptele acestuia nu au putut avea[1] urmări deosebit de grave.

Se apreciază că ancheta poate fi terminată până la data de 30.09.1958.

Dosar nr. 220/1958 privitor pe:

Kelemen Imre, preot, învinuit a fi săvârșit delictul de uneltire contra ordinii socialiste p.p. art. 209 pct. 2 lit. a C.P., prin aceea că a propagat idei fasciste și naționaliste în rândul populației.

Pornirea procesului penal s-a făcut în ziua de 06.09.1958, iar ordonanța de reținere în ziua de 05.09.1958, deci cu o zi anterior pornirii procesului penal, ceea ce nu este legal.

În ordonanța de reținere pe 24 ore emisă în ziua de 05.09.58, nu este indicată data și ora începerii reținerii și data și ora terminării reținerii, în ziua de 08.09.58 se emite mandatul de arestare preventivă, așa că a rămas nelegalizată reținerea din 06-08.09.1958.

Încadrarea juridică se va face în art. 209 pct. 2 lit. b alin. 2 C.P. întrucât faptele acestuia au putut avea urmări deosebit de grave.

Se apreciază că ancheta poate fi terminată până la data de 30.09.1958.

4. Dosare aflate asupra anchetatorului penal de securitate Lt.Major KISS LUDOVIC.

Dosar nr. 218/58, privitor pe:

Gaci Iosif, învinuit a fi săvârșit delictul de uneltire contra ordinii sociale p.p. art. 209 pct. 2 lit. a C.P. prin aceea că a desfășurat activitate ostilă împotriva sectorului socialist agricol.

Ordonanța de reținere este emisă pentru ziua de 07.09.58 orele 5 și până în ziua de 08.09.58 orele 5, iar ordonanța de prelungirea reținerii pentru ziua de 08.09.58 orele 5 și până în ziua de 13.08.58 orele 5, deci s-a depășit cu o zi termenul de reținere prevăzut de art. 201 și 201/1 C.Pr.P., însă din mandatul de arestare din ziua de 11.09.58, această zi a fost acoperită.

Se apreciază că ancheta poate fi terminată până la data de 30.09.1958.

Dosar nr. 213/58 privitor pe:

Balló Béla și Bordács Zoltán, învinuiți a fi săvârșit infracțiunea de acte de teroare p.p. de art. 207 alin. 2 C.P. prin aceea că au maltratat un membru de partid.

Procuratura raională Sft. Gheorghe a cercetat pe acești învinuiți pentru delictul de vătămare gravă [a] integrității corporale p.p. de art. 472 și pentru acte huliganice p.p. de art. 578/4 C.P., iar în urma acestor cercetări, în luna ianuarie a.c. a încetat procesul penal în baza legii 8/57. Organul de anchetă penală de securitate a întreprins anchetă în această cauză fără a se fi dat ordonanță de redeschiderea procesului penal în această cauză, așa urmează a se cere Procuraturii Regiunii Aut Maghiare ca în conformitate cu art. 268/1 al. 1 C.Pr.P., să redeschidă procesul penal în dosarul nr. 819/58 al Procuraturii raionului Sft. Gheorghe, și apoi să decline cauza Procuraturii Militare Tg.-Mureș.

Se apreciază că ancheta poate fi terminată până la data de 09.10.1958.

Dosar nr. 253/58 privitor pe:

Molnár Béla, învinuit a fi săvârșit delictul de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 1 lit. a C.P. prin aceea că a îndemnat pe cetățeni de a nu se mai înscrie în gospodăria agricolă colectivă.

În această cauză urmează a se întocmi concluziile de învinuire care pot fi terminate până la 25.09.1958.

Dosar nr. 186/58 privitor pe:

Ospiciuc Vasile, învinuit a fi săvârșit acte de teroare p.p de art. 207 alin. 1 C.P. prin aceea că în primăvara anului 1941, în timp ce era primar, a participat la omorârea unui activist de partid dintr-o comună de pe teritoriul U.R.S.S. și a participat la maltratarea altor persoane din sovietul sătesc (Sesizarea s-a făcut de către organele de anchetă penală din U.R.S.S.).

În această cauză, urmează a se identifica și persoanele cu care acesta a participat la arestarea și maltratarea activiștilor de partid și care persoane se găsesc pe teritoriul R.P.R. și pentru cele ce sunt pe teritoriul U.R.S.S. se va comunica organelor competente.

Întrucât din interogatoriile luate acestuia rezultă că în anul 1954 a fost chemat ca martor în procesul foștilor plut. de jandarmi Stoleriu și Blaga și a declarat favorabil pentru aceștia, iar de data aceasta se apără că nu el a omorât și maltratat pe activiștii de partid, ci foștii plutonieri Stoleriu și Blaga, urmează a se cere dosarul acestora pentru a se vedea, față de probele noi, dacă nu este cazul ca Procuratura Tg.-Mureș să facă sesizare în vederea introducerii recursului în supraveghere.

Încadrarea juridică se va face în crimă de activitate intensă împotriva clasei muncitoare p.p. de art. 193/1 alin. 1 C.P. comb. cu art. 227 C.P. În acest sens se va pune din nou sub învinuire.

Se apreciază că ancheta penală poate fi terminată până la data de 31.10.1958.

5. Dosare aflate asupra anchetatorului penal de securitate Lt.Major PÎRLEA EMIL.

Dosar nr. 204/58, conexat cu 217/58 privitor pe:

Szigyártó Dominic și Finna David, învinuiți a fi săvârșit acte de teroare p.p. de art. 207 al. 1 C.P. prin aceea că au tras focuri de armă în casa unui membru de partid.

Ordonanța de reținere pentru Szigyártó Dominic este emisă în ziua de 22.08.58 orele 8 și până în ziua de 23.08.58 orele 8, iar ordonanța de prelungirea reținerii pentru ziua de 23.08.58 orele 8, până în ziua de 28.08.58. Ordonanța de reținere pentru Finna David este emisă pentru data de 07.08.58, orele 5 până la 08.08.58 orele 5, iar ordonanța de prelungirea reținerii din 08.08.58 orele 5 până în 13.09.58 orele 5. Deci, în ambele cazuri s-a depășit cu o zi termenul de reținere prevăzut de art. 201 și

[1] Corect: faptele acestuia au putut avea

201/1 C.Pr.P., însă această depăşire a termenului de reţinere a fost acoperită prin emiterea mandatelor de arestare preventivă cu o zi înaintea expirării celor 6 zile, astfel pentru Szigyártó mandatul de arestare s-a emis în 27.08.58 şi pentru Finna David în 12.09.58.

Din ancheta efectuată până în prezent rezultă că despre actele de teroare săvârşite de către aceştia a avut cunoştinţă şi numitul Kelemen Géza, care de altfel a deţinut în mod ilegal şi arme. Se impune a se întreprinde cercetări şi împotriva acestuia pentru omisiunea denunţării şi deţinerii ilegale de arme.

Ancheta penală în această cauză poate fi terminată până la data de 20.10.58.

Dosar nr. 178/58 privitor pe:

Santo[1] Ştefan învinuit a fi săvârşit delictul de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P. prin aceea că a făcut propagandă împotriva creării G.A.C.

Încadrarea juridică pentru acesta se va face în art 209 pct. 2 lit. a alin. 2 C.P. întrucât faptele acestuia au putut avea urmări deosebit de grave şi ca atare va fi pus din nou sub învinuire.

5. Dosare aflate asupra anchetatorului penal de securitate Maior BIHARI EMERIC.

Dosar nr. 202/58 privitor pe:

Palaghie Ieronim şi alţi zece, dintre care Damian Vasile, Ghidu Octavian şi Platon Marius învinuiţi a fi săvârşit crime de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 1 C.P., prin aceea că au făcut parte din organizaţia subversivă al cărui conducător este condamnatul Faliboga, iar ceilalţi pentru delictul de omisiunea denunţării p.p. de art. 228 C.P. (În plus, Palaghie Ieronim a săvârşit şi delictul de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lin. a C.P.).

Pentru cei care au săvârşit delictul de omisiunea denunţării, art. 228 C.P. va fi combinat cu art. 209 pct. 1 C.P. întrucât au omis să denunţe membrii unei organizaţii subversive.

În acest dosar, cu excepţia învinuitului Damian Vasile, pentru toţi ceilalţi s-a calculat reţinerea cu o zi în plus faţă de prevederile art. 201 şi 201/1 C.Pr.P., în plus, pentru o parte din ei, în ordonanţa de reţinere nu este indicată data şi ora începerii reţinerii şi data şi ora terminării reţinerii.

În ce priveşte administrarea probelor, este necesar ca pentru Muruzan Gheorghe, Platon Marius şi Gliga Ioan să se facă confruntarea lor cu membrii organizaţiei subversive pe care nu i-au denunţat.

7. Dosare soluţionate de anchetatorii penali de securitate prin încetarea procesului penal.

În total, s-a încetat procesul penal de organele de anchetă penală M.A.I. într-un număr de 17 dosare.

Soluţia dată este temeinică în toate cazurile.

Au fost constatate însă câteva deficienţe cu privire la calitatea ordonanţelor de încetarea procesului penal, caracterul complet al cercetărilor, timpul de reţinere şi respectarea formelor procedurale.

Astfel, dos. nr. 206/58 privitor pe Lassel Gheorghe, învinuit a fi săvârşit infracţiunea de spionaj p.p. de art. 194/1 C.P. şi uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P. a fost încetat procesul penal de Lt.Major Pîrlea Emil.

Redactarea ordonanţei de încetarea procesului penal este necorespunzătoare, conţine contradicţii şi nu este motivată. După ce în prima parte a expunerii stării de fapte arată că „din lucrările de anchetă penală rezultă" că învinuitul a săvârşit acte de spionaj în favoarea nemţilor şi că a avut manifestări duşmănoase la adresa regimului democrat popular, în continuare spune că din ancheta efectuată nu rezultă săvârşirea acestor infracţiuni.

Când se încearcă motivarea încetării procesului penal, în ce priveşte uneltirea contra ordinii sociale, se arată doar atât că persoana faţă de care ar fi avut manifestări duşmănoase a dat declaraţiile în acest sens deoarece se află în duşmănie cu învinuitul, iar a doua persoană a dat declaraţii „sub influenţa martorului acuzator, ceea ce nu corespunde cu realitatea". Nu se specifică cine sunt cele două persoane, cum se numesc ele, nu se face nici un fel de analiză a probelor şi astfel în acest dosar care se află arhivat, nu există nici o declaraţie dată de vreo persoană în afară de interogatoriile luate învinuitului.

În aceste condiţii, urmărirea penală apare necompletă. Chiar dacă există în altă parte declaraţiile date de acele două persoane, noi nu le-am putut vedea – la dosarul în care se soluţionează pricina privind pe Lassel Gheorghe, ea ar trebui să se găsească măcar în copie certificată de anchetatorul cauzei.

În acest dosar lipseşte şi ordonanţa de pornirea procesului penal. Deşi din redactarea ordonanţei de încetarea procesului penal rezultă că pornirea s-a făcut la 27.08.1958, la dosar nu se află o asemenea ordonanţă.

Învinuitul a fost reţinut pe baza ordonanţei din 28.08.1958. La 29.08.1958 se dă ordonanţă de prelungirea reţinerii până la 03.09.1958, ceea ce face mai mult decât 5 zile, maximum cât poate dura o reţinere.

Deficienţe similare cu cele arătate mai sus s-au constatat şi în soluţionarea de către Lt. de securitate Sîngeorzan Ioan a dos. nr. 90/58 privitor pe Andrei Stavilă Ioan, învinuit de a fi săvârşit delictul de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 al. a C.P.

Şi aici ordonanţa de încetarea procesului penal prezintă contradicţii de felul celor arătate în dosarul precedent, nici aici în afara interogatoriilor luate învinuitului, la dosar nu se mai află administrate alte probe, nu mai există nici o declaraţie dată de alte persoane care trebuiau să fie audiate, ca elevul Pîslă Dobre sau secretarul organizaţiei de bază P.M.R., Niţă Nicolae.

În ceea ce priveşte ordonanţa de prelungirea reţinerii s-a făcut o eroare în sensul că, deşi învinuitul a fost reţinut la 23.05.1958 până la 24.05.1958, în ordonanţa de prelungirea reţinerii se prevede tot durata de la 23.05.1958 – 24.05.1958, apărând astfel ca nelegalizat timpul de reţinere de la 24.05.1958 până la 28.05.1958, când se dă ordonanţă de încetarea procesului penal şi se dispune punerea în libertate a învinuitului.

În dosar nr. 111/58 privitor pe Palkó Carol, învinuit a fi săvârşit acte preparatorii la trecere frauduloasă de frontieră p.p. de art. 267 al. 5 C.P., s-a depăşit termenul de reţinere prevăzut de art. 201 şi 201/1 C.Pr.P. Astfel, ordonanţa de reţinere se emite pentru ziua de 17.05.1958 orele 8 şi până în ziua de 18.05.1958 orele 8, iar ordonanţa de prelungirea reţinerii pentru ziua de

[1] Posibil: Szántó

18.05.1958 orele 8 şi până în ziua de 23.05.1958. Aceeaşi situaţie este şi în dosarele: 207/58 privitor pe Toma Ştefan, 183/58 privitor pe Haidar Béla, 147/58 privitor pe Dudaş Ştefan, 187/58 privitor pe Csiki Francisc etc.

În dosarul 58/58 privitor pe Halabari Zoltán, învinuit de a fi săvârşit delictul de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P., s-a omis a se ataşa la dosar ordonanţa de pornirea procesului penal.

/Aşa cum s-a arătat în dosar nr. 206/58 privitor la Lassel Gheorghe, se cunoaşte data pornirii procesului penal numai din cuprinsul ordonanţei de încetarea procesului penal./.

Aceeaşi situaţie se găseşte şi în dosarul 147/58, privitor pe Dudaş Ştefan, 160/58 privitor pe Dermaş Simion şi 187/58 privitor pe Berzan Mihai şi dosarul privitor pe Soós Francisc.

În dosarul 207/58 privitor pe Toma Ştefan, 160/58 privitor pe Dermaş Simion şi în dosarul privitor pe Szász Francisc, se găsesc referate interne de natură a deconspira activitatea organelor de securitate şi care referate nu au ce căuta în dosarele de anchetă penală.

În cursul sem. I al anului 1958 nu au fost cazuri în care să se dea ordonanţă de refuzarea pornirii procesului penal.

CONCLUZIUNI

Din ansamblul activităţii de urmărire penală desfăşurată de anchetatorii penali de securitate din cadrul Dir. M.A.I. Tg.-Mureş se constată:

Deşi se fac acte de urmărire penală temeinice, bune din punct de vedere calitativ şi orientare justă în desfăşurarea anchetei penale, totuşi mai există şi unele lipsuri care se impun a fi înlăturate în viitor.

Astfel, în câteva dosare (mai ales în cele clasate) lipsesc formele procedurale cu privire la pornirea procesului penal, iar într-un dosar în curs de desfăşurarea anchetei penale, punerea sub învinuire nu s-a făcut şi nici nu s-a cerut prelungirea termenului prev. de art. 248/8 al. ultim C.Pr.P.

În unele cazuri, în ordonanţele de punere sub învinuire sunt indicate fapte amnistiate, iar în altele nu sunt cuprinse toate faptele săvârşite de învinuit. Au fost situaţii când încadrarea juridică a faptelor prevăzute în ordonanţa de punere sub învinuire n-a fost cea corespunzătoare.

Din adresele de înaintarea mandatelor de arestare preventivă la Procuratura Militară pentru confirmare, nu rezultă şi trimiterea dosarului, aşa cum se prevede în art. 252 al. 1 C.P.

Au fost numeroase cazuri când în ordonanţele de prelungirea reţinerii n-au fost incluse şi primele 24 ore, astfel ajungându-se în situaţia de a fi depăşit termenul maxim de 5 zile pentru care se poate face o reţinere în conformitate cu art 201 C.Pr.P.

Uneori s-au depăşit 24 ore de reţinere, fără a se da ordonanţă de prelungire sau să se emită mandatul de arestare pe o perioadă de timp.

În unele ordonanţe de reţinere s-a omis a se indica data şi ora începerii reţinerii, precum şi data şi ora terminării reţinerii.

La dosarul cauzei nu se află adeverinţele de încarcerare emise de administratorul locului de deţinere conform art. 258 al. 2 C.Pr.P.

Procesele-verbale de interogatorii nu sunt semnate de către anchetatorul penal de securitate pe toate paginile, contravenindu-se astfel dispoziţiunilor art. 132 pct. 6 al. 3 C.Pr.P.

Redactarea ordonanţelor de încetarea procesului penal nu se face în toate cazurile în mod corespunzător, ele cuprind uneori contradicţii şi nu se face analiză a probelor.

În unele dosare în care s-a încetat urmărirea penală, lipsind probele administrate, ancheta apare incompletă, la dosar aflându-se numai interogatoriile învinuiţilor.

Au fost găsite şi unele dosare de anchetă penală nesoluţionate şi arhivate, referate cu un conţinut de natură [a] deconspira activitatea organelor de securitate.

Drept pentru care s-a încheiat prezentul proces-verbal în 4 exemplare, din care unul va fi predat Dir. M.A.I. Tg.-Mureş, unul Procuraturii Militare Tg.-Mureş şi două exemplare Procuraturii Militare a R. 3 M. Cluj.

Procuror Militar Inspector
Maior de justiţie Firez Ioan

Procuror Militar Inspector
Maior de justiţie Tudoran Ioan

Am primit un exemplar din prezentul proces-verbal.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 187, f. 35-45.

428.

1958 octombrie, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: plan de muncă în problema trădătorilor de patrie şi fostele cadre ale contraspionajului horthyst, pe perioada 1 octombrie – 31 decembrie 1958.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Se aprobă
Pentru şeful Secţiei
Cpt. de Securitate
Szilágyi Francisc

PLAN DE MUNCĂ

Pentru perioada 1 octombrie – 31 decembrie 1958

în problema trădătorilor de patrie şi fostele organe de spionaj şi contraspionaj horthyste.

I. AGENTURA

1. Recrutări

Având în vedere problemele existente, se impune studierea şi recrutarea unui număr de 3 agenţi, pentru acoperirea informativă a elementelor suspecte:

Numita KONCZWALD ELISABETA, de profesie felceriţă, va fi recrutată ca agentă, pentru urmărirea fugarului AUER ARNOLD din Austria, precum şi rudele acestuia din Târgu-Mureş.

Sus-numita intenţionează să se căsătorească cu fugarul, va fi recrutată pe baza materialelor compromiţătoare prin care vom compromite faţă de fugar.

Data executării: 30 octombrie 1958

Tot în problema trădătorilor de patrie, vor fi studiate dosarele de urmărire locală şi pe ţară, deschise asupra fugarilor originari din Târgu-Mureş şi două acţiuni, cele mai importante, vor [fi] încadrate informativ cu câte un agent.

Data executării: 30 decembrie 1958

2. Abandonări

Vor fi abandonaţi următorii agenţi:

Agenta „VIOLA” până la data de 5 noiembrie 1958, pentru motivul că este lipsită de posibilităţi de informare şi suferă de epilepsie.

Agenţii „DANCIU” şi „POPESCU” vor fi scoşi din reţeaua informativă ca elemente necorespunzătoare, incapabile şi lipsite de posibilităţi de informare. Abandonările vor fi efectuate până la 30 decembrie 1958.

II. CASE DE ÎNTÂLNIRE

1. Recrutări

În vederea conspirării legăturii cu agentura, se va trece la recrutarea numitului KÁDÁR JÁNOS, membru P.M.R. a cărui locuinţă corespunde din toate punctele de vedere pentru casă de întâlnire.

2. Abandonări

Până la data de 10 octombrie 1958 va fi abandonată casa de întâlnire nr. 2, deoarece imobilul a devenit casă de locuit şi nu mai corespunde cerinţelor.

III. DIRIJAREA AGENTURII ÎN ACŢIUNI CONCRETE

În problemele menţionate mai sus lucrează un număr de 8 agenţi, după cum urmează:

Agenta „ORBAN MARIA” va fi dirijată în continuare în acţiunea de verificare deschisă asupra numitului TELEKI ÁDÁM, în acţiunea informativă individuală deschisă asupra lui TELEKI MIHÁLY şi va fi dirijată şi în acţiunea de verificare care va fi deschisă asupra numitului HALLER ŞTEFAN. La fel, va fi dirijată şi în cazul numitului cetăţean german GÜNTHER SCHLEGELBERGER din Japonia.

Agentul „VASILESCU” va fi dirijat în continuare în acţiunea informativă individuală deschisă asupra numitului Dr. LÁSZLÓ FRANCISC şi lângă rudele fugarului MOLDOVAN IOSIF din R.F.G., care are deschisă acţiune de urmărire pe ţară.

Agentul „KÖRÖSI” va fi dirijat în continuare în acţiunea urmăririi pe ţară deschisă asupra fugarului AUER ARNOLD din Austria şi asupra rudelor acestuia din Târgu-Mureş.

Agentul „DANCIU” va fi dirijat în continuare în acţiunea de urmărire pe ţară deschisă asupra fugarului CHIOREANU VIOREL din Franţa.

Agentul „POPESCU” va fi dirijat în continuare pe lângă rudele fugarilor GOSCHLING SARA şi ROMMER ANDREI.

Agentul „VARGA PÉTER” va fi studiat în vederea marşrutizării lui la Giurgiu, pentru a lucra în acţiunea informativă deschisă asupra numitului DOLESCHEL RAIMUND, fost agent al org. informative horthyste, iar în prezent sunt informaţii că ar fi fost reactivizat de un centru de spionaj din R.F.G. La fel, se vor studia posibilităţile reluării legăturii prin corespondenţă între agent şi SALM MIHAI, fugit în R.F.G., care la fel a fost agent al organelor horthyste din Giurgiu.

Agentul „VIRÁG IOSIF” va fi studiat în vederea infiltrării lui într-o acţiune concretă a Secţiei a II-a. Este un agent capabil, verificat în acţiuni informative, îndeplineşte orice sarcină primită din partea org. noastre.

Agenta „VIOLA” va fi abandonată până la data de 14 noiembrie 1958.

IV. ACŢIUNI INFORMATIVE

În problema contraspionajului horthyst este lucrată o acţiune de verificare şi o acţiune informativă individuală, după cum urmează:

1. Acţiuni existente

TELEKI ÁDÁM, fost agent al organelor informative horthyste, după 23 august a desfăşurat activitate de spionaj pentru care a fost condamnat în anul 1945, este suspectat că ar desfăşura activitate şi în prezent. Este urmărit în acţiune de verificare şi încadrat informativ cu agenţii: „ORBAN MARIA” şi „SZENTESI”.

Dr. LÁSZLÓ FRANCISC, între 1945-1946 a fost şeful biroului de Siguranţă din chestura Poliţiei Cluj, în care calitate ar fi mijlocit evadarea unora dintre fostele cadre şi informatori ale fostului organ de spionaj horthyst, reţinuţi în acel timp. Este urmărit în acţiune informativă individuală şi încadrat informativ cu agentul „VASILESCU”.

2. Deschidere de noi acţiuni

Până la data de 15 octombrie 1958, se va deschide acţiune de verificare asupra lui HALLER ŞTEFAN din Târgu-Mureş, despre care cunoaştem că a colaborat cu organele informative horthyste. În prezent întreţine relaţii suspecte prin corespondenţă cu anumite persoane din ţările capitaliste.

3. Încheieri de acţiuni

Acțiunea ce se duce asupra lui Dr. LÁSZLÓ FRANCISC se va încheia până la data de 15 noiembrie 1958, când se va decide felul cum să fie acționat obiectivul în viitor.

Prezentul plan va fi realizat de către LT.MAJ. MOLDOVAN CAROL, din cadrul Secției a II-a.

Lucrător operativ prim
Lt.Major de Securitate Moldovan Carol

Original. A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 193, f. 172-174.

429.

1958 octombrie 3, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind acoperirea cu agentura informativă a unor localități rurale.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI

STRICT SECRET
S.C. Nr. 1213
Expl.Nr. 2

Cab.Nr. 137.393 din
3 octombrie 1958

Către,
M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

La ordinul Dvs. Cab. Nr. 001647, din 11 septembrie a.c., privind completarea agenturii în sate şi comune, raportez:

La primirea ordinului Dvs., Secția Raională M.A.I. Gheorgheni a avut neacoperite cu agentura un număr de 3 comune şi 18 sate.

Până la data de 1 octombrie, comunele au fost acoperite cu agenți, ținându-se cont la recrutare de existența acțiunilor informative deschise în aceste comune.

De asemeni, a mai fost recrutat un agent în comuna Ditrău şi au fost create 2 case de întâlnire în comuna Remetea şi Lacul Roşu. La fel, mai avem 3 referate aprobate, urmând a se trece la recrutarea lor în zilele acestea.

Am luat măsuri pentru punctarea şi studierea candidaților necesari în fiecare sat neacoperit, precum şi în obiectivele industriale ca Filatura de in Gheorgheni, Topitoria de in Joseni şi S.M.T.-ul Lăzarea.

Noile rezultate vă vom raporta la timp.

Şeful Secției Raionale
Lt.Maj. de Securitate Albert Martin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1069, f. 78.

430.

1958 octombrie 31, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal încheiat în urma controlului efectuat de către căpitanul de justiție Bátorfi Ladislau, din partea Procuraturii Militare Tg.-Mureş, la Secția Anchete Penale.

PROCURATURA MILITARĂ TÂRGU-MUREŞ

PROCES-VERBAL
Încheiat azi la 31 octombrie 1958.

Cpt. de justiție BÁTORFI LADISLAU, procuror militar şef din Procuratura Militară Tg.-Mureş.

Verificând, în conformitate cu disp. art. 16 din ordinul nr. 18 al Procurorului General al R.P.R., dosarele aflate în curs de soluționare la Direcția M.A.I. a R.A.M. în cursul lunii octombrie,

CONSTAT,

Asupra Lt.maj. PÎRLEA EMIL se află următoarele dosare:

Dos. nr. 204/58 privitor pe Szijgyártó Dominic, Finna David, László Andrei, László Anna şi Tibész Ágoston, învinuiți de săvârşirea următoarelor infracțiuni:

a. Szijgyártó Dominic, învinuit de faptul că în cursul lunii iunie şi decembrie 1957 a tras de două ori cu o armă militară în locuința secretarului Comitetului de Partid din com. Ojdula, numitul Boros Ludovic. Pentru aceste fapte, învinuitul Szijgyártó Dominic a fost încadrat în disp. art. 207 al. 1 C.P., art. 12 lit. a comb. cu lit. b al. 2, art. 13 lit. a şi b şi art. 14 lit. a din Decretul 163/1950. Învinuitul a fost arestat la data de 22 august 1958, termenul de arestare fiind legalizat până la data de 21 noiembrie 1958.

Pornirea procesului penal s-a făcut la data de 22 august 1958, termenul de anchetă fiind, de asemenea, legalizat până la data de 21 noiembrie 1958.

Punerea sub învinuire s-a făcut la data de 11 septembrie 1958.

În cursul anchetei, învinuitul Szijgyártó Dominic recunoaşte faptele săvârşite, arătând că a acționat sub influența numiților László Anna şi Tibész Ágoston, care l-au instigat la săvârşirea acestei fapte.

În cauză urmează a se completa ancheta prin anchetarea celorlalți coînvinuiți.

b. Finna David, învinuit de faptul că împreună cu Szijgyártó Dominic a hotărât să atace pe secretarul Sfatului Popular, şi anume Fekete Zoltán, având totodată cunoştință despre faptul că Szijgyártó Dominic a deținut arme şi muniționi de tip militar.

Învinuitul Finna David a fost arestat la data de 12 septembrie 1958, iar punerea sub învinuire s-a făcut la data de 16 septembrie 1958.

Termenul de arestare preventivă a fost legalizat până la data de 20 noiembrie 1958.

c. László Anna, în sarcina ei este reținut faptul că l-a instigat pe Szijgyártó Dominic la săvârşirea actului de teroare împotriva numitului Boros Ludovic.

A fost arestată la data de 26 octombrie 1958.

Urmează a fi anchetată pentru a se stabili exact faptele săvârşite de învinuită.

d. Tibész Augustin, învinuit de faptul că l-a instigat pe Szijgyártó Dominic la săvârşirea celor două acte de teroare contra lui Boros Ludovic.

La fel, i se reține faptul că a avut o serie de manifestări duşmănoase în contra regimului democrat popular.

Sus-numitul a fost arestat la data de 26 octombrie 1958.

Urmează a se adânci ancheta pentru a se stabili exact rolul pe care l-a avut învinuitul Tibész Augusztin în ceea ce priveşte instigarea lui Szijgyártó Dominic şi pentru a se stabili exact manifestările sale duşmănoase.

e. László Andrei, în sarcina lui s-a reținut faptul că ar fi instigat pe numitul Szijgyártó Dominic la săvârşirea infracțiunii îndreptate în contra lui Boros Ludovic.

Sus-numitul a fost arestat la data de 26 octombrie 1958.

În cursul anchetei s-a stabilit că nu se face vinovat de faptele pentru care a fost arestat, dispunându-se încetarea procesului penal față de acesta conform art. 261/7 lit. h C.Pr.P.

Cauza va fi soluționată până la data de 20 noiembrie 1958.

Dosar nr. 244 privitor pe Farkas Adalbert, învinuit de săvârşirea infracțiunii p.p. de art. 506/1 C.P., prin aceea că în calitate de şef de serviciu cu aprovizionarea la Oficiul de Contractări Animale al Reg. Aut. Maghiare a pierdut un document cu caracter strict secret, privind cifre de plan pe anul 1959.

În cursul anchetei, învinuitul a recunoscut faptele care i se pun în sarcină.

Pornirea procesului penal s-a făcut la data de 24 septembrie 1958.

Mandatul de arestare a fost pus în executare la 30 septembrie 1958.

Punerea sub învinuire s-a făcut la data de 10 octombrie 1958.

Materialul de la dosar a fost prezentat învinuitului la data de 11 octombrie 1958, iar concluziile de învinuire au fost întocmite la data de 13 octombrie 1958.

Asupra Lt.maj. de sec. KISS LUDOVIC se află următoarele dosare:

Dosar nr. 203/58 privitor la Molnár Béla, învinuit de săvârşirea infracțiunii de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 al. a C.P., prin aceea că în calitate de preot reformat a depus o intensă activitate împotriva transformării socialiste a agriculturii, căutând să împiedice sub orice formă înființarea unei întovărăşiri în comuna Biborțeni.

În cursul anchetei, învinuitul Molnár Béla recunoaşte numai în parte învinuirile care i se aduc.

Din declarațiile luate martorilor Bodor Lörinc, Toth Iosif, Akáczos Alexandru, Nagy Francisc şi Józsa Jolán s-a stabilit precis activitatea duşmănoasă desfăşurată de învinuit.

Pornirea procesului penal s-a făcut la data de 22 august 1958, dată la care s-a pus în executare şi mandatul de arestare.

Punerea sub învinuire s-a făcut la data de 8 septembrie 1958.

La data de 9 octombrie s-au întocmit concluziile de învinuire, prezentându-se şi materialul de anchetă la aceeaşi dată.

Dosar nr. 216 privitor pe Balló Béla şi Bardocz Zoltán, învinuiți de săvârşirea infracțiunii p.p. de art. 207 al. 2 C.P., prin aceea că au amenințat şi au atacat pe numiții Hadnagy Mózes şi Zsigmond Gábor pentru activitatea acestora desfăşurată în calitate de membri de partid.

Faptele reținute în sarcina celor doi învinuiți au fost dovedite cu declarațiile martorilor Hadnagy Mózes, Zsigmond Gábor, Nagy Ludovic, Szöcs Francisc şi Vinczi Ferenc.

Pornirea procesului penal s-a făcut la data de 7 septembrie 1958, dată la care s-au pus în executare şi mandatele de arestare

Punerea sub învinuire a învinuiților Balló Béla şi Bardocz Zoltán s-a făcut la data de 23 septembrie 1958.

Materialul de urmărire penală a fost prezentat învinuiților la data de 16 septembrie 1958 şi concluziile de învinuire au fost întocmite la data de 17 septembrie 1958.

Dosar nr. 218/58 privitor la Gácz Iosif, învinuit de săvârşirea infracțiunii p.p. de art. 209 pct. 2 al. a C.P. prin aceea că a avut o serie de manifestări duşmănoase împotriva formei de guvernământ, afirmând că în curând se va schimba regimul actual.

În cursul anchetei, Gácz Iosif a recunoscut numai în parte manifestările sale duşmănoase. Faptele lui însă au fost dovedite prin declarațiile martorilor Czintos Adalbert, Zahariás[1] Iosif, Száraz Zoltán, Toth Francisc şi Bács Mihai.

Pornirea procesului penal s-a făcut la data de 7 septembrie 1958, dată la care s-au pus în executare şi mandatele de arestare

Punerea sub învinuire s-a făcut la data de 23 septembrie 1958.

La data de 16 octombrie 1958 s-au întocmit concluziile de învinuire.

[1] Posibil: Zakariás

Asupra Cpt. de sec. HERCZEG DIONISIE, se află următoarele dosare:

Dos. nr. 214/58 privitor pe învinuitul Török Benedek, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 207 al. 3 C.P., prin aceea că în ziua de 4 septembrie 1958 a adus injurii şi calomnii la adresa numitului Horváth Emil în legătură cu activitatea acestuia desfăşurată în comuna Cristeşti în vederea transformării socialiste a agriculturii, ameninţându-l totodată pe acesta pentru activitatea depusă.

În cursul anchetei, învinuitul Török Benedek a recunoscut faptele care i se pun în sarcină.

Faptele lui au fost dovedite şi cu declaraţiile martorilor Horváth Emil, Máthé Ludovic, Blaga Ioan şi Székely Carol.

Pornirea procesului penal s-a făcut la data de 4 septembrie 1958, dată la care a fost pus în executare şi mandatul de arestare.

Punerea sub învinuire s-a făcut la data de 17 septembrie 1958.

La data de 11 octombrie 1958 s-au întocmit concluziile de învinuire.

Dosar nr. 219/58 privitor pe Szabó Árpád, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 209 pct. 2 lit. b al. 2 C.P. prin aceea că în calitate de preot în comuna Lunca de Jos a dus o intensă activitate împotriva orânduirii de stat. Astfel, în faţa unui număr mare de credincioşi, a făcut diferite afirmaţii duşmănoase, dând să înţeleagă celor ce-l ascultau că în curând se va schimba regimul democrat popular.

În cursul anchetei, învinuitul Szabó Árpád a recunoscut faptele săvârşite, care au fost confirmate şi de martorii Pora Iuliu, Mihok Carol, Tankó Ioan şi Timár Fülöp.

Pornirea procesului penal s-a făcut la data de 7 septembrie 1958, dată la care a fost pus în executare şi mandatul de arestare.

La data de 30 octombrie 1958 s-a cerut prelungirea termenului de anchetă şi arestarea preventivă până la data de 6 decembrie 1958.

Punerea sub învinuire s-a făcut la data de 26 septembrie 1958.

Cauza poate fi soluţionată până la 20 noiembrie 1958, urmând a se audia învinuitul asupra unor împrejurări în legătură cu discuţiile purtate cu numitul Timár Fülöp, membru de partid, precum şi asupra unor cântece interzise cu caracter reacţionar care au fost găsite cu ocazia percheziţiei domiciliare.

Dos. nr. 220/58 privitor pe Kelemen Emeric, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P., prin aceea că în calitate de preot a avut o serie de manifestări duşmănoase împotriva statului, încălcând în discuţiile sale principiul constituţional cu privire la problema naţională.

În cursul anchetei, învinuitul a recunoscut faptele săvârşite.

Din declaraţiile numitului Nyitrai Moise, membru al organizaţiei contrarevoluţionare „E.M.I.Sz.”, rezultă că şi Kelemen Emeric ar avea cunoştinţă de existenţa organizaţiei.

Urmează a se continua ancheta în această direcţie, pentru a se vedea rolul învinuitului Kelemen Emeric în legătură cu această organizaţie.

Pornirea procesului penal s-a făcut la data 6 septembrie 1958, dată la care a fost pus în executare şi mandatul de arestare.

Dos. nr. 221/58 privitor pe Végh Mihail, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P., prin aceea că în calitate de preot a avut o serie de manifestări duşmănoase împotriva formei de guvernământ democratic, răspândind totodată idei cu un conţinut naţionalist şovin maghiar.

Întrucât în cursul anchetei s-au stabilit legături între Végh Mihail şi membrii organizaţiei contrarevoluţionare „E.M.I.Sz.”, urmează ca ancheta să stabilească caracterul acestei legături şi gradul de participaţiune a învinuitului Végh Mihail în organizaţia „E.M.I.Sz.”.

Pornirea procesului penal s-a făcut la data de 6 septembrie 1958, iar mandatul de arestare a fost pus în executare la data de 7 septembrie 1958.

Dosar nr. 225/58 privitor pe Elekes Izsák, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P., prin aceea că în repetate rânduri a avut manifestări duşmănoase împotriva membrilor P.M.R., făcând şi agitaţie împotriva actualei forme de guvernământ.

Pornirea procesului penal s-a făcut la data de 10 septembrie, când s-a pus în executare şi mandatul de arestare.

Punerea sub învinuire s-a făcut la data de 17 septembrie 1958, iar la data de 2 octombrie s-au confirmat concluziile de învinuire.

Dos. nr. 235/58 privitor pe Dakó Ştefan, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P., prin aceea că a avut manifestări duşmănoase împotriva actualei forme de guvernământ, cântând totodată în public cântece naţionaliste şovine maghiare.

În cursul anchetei, învinuitul a recunoscut fapta reţinută în sarcina lui, urmând ca să mai fie audiaţi martorii Blenesi Francisc şi Lukács Emil. În ceea ce priveşte martorii Ioan Nicolae şi Cotaş Vasile, aceştia confirmă starea de fapt reţinută în sarcina învinuitului.

Pornirea procesului penal s-a făcut la data de 19 septembrie 1958, dată la care s-a pus în executare şi mandatul de arestare.

Punerea sub învinuire s-a făcut la data de 6 octombrie 1958.

Dosar nr. 243/58 privitor pe Sular Ioan, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P., prin aceea că a avut o serie de manifestări duşmănoase împotriva regimului, căutând totodată să dezorganizeze întovărăşirea agricolă 1 Mai din satul Râpa de Jos.

Procesul penal a fost pornit la data de 1 octombrie 1958, dată la care s-a pus în executare şi mandatul de arestare.

Punerea sub învinuire s-a făcut la data de 20 noiembrie 1958, pentru infracţiunea p.p. de art. 209 pct. 2 lit. b. al. 2 C.P., întrucât în cursul anchetei s-a stabilit că activitatea desfăşurată de Sular Ioan este deosebit de gravă, prezentând un accentuat pericol social.

În cauză urmează a se mai audia martorii Toma Traian, Crăciun Petru, Sîrbu Cicero şi Covrig Alexandru care au cunoştinţă despre activitatea duşmănoasă desfăşurată de Sular Ioan.

Cauza poate fi soluţionată până la data de 15 octombrie 1958.

Dosar nr. 254 privitor pe Berge Ştefan şi Berge Andrei, învinuiţi de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P., prin aceea că în ziua de 8 octombrie 1958, învinuiţii de mai sus au adus jigniri la adresa membrilor P.M.R. şi G.A.C. din comuna Ozun, căutând să submineze activitatea de transformare socialistă a agriculturii.

Pornirea procesului penal s-a făcut la data de 17 septembrie 1958, dată la care s-a pus în executare şi mandatul de arestare împotriva celor doi învinuiţi.

Punerea sub învinuire faţă de ambii învinuiţi se va face la data de 4 noiembrie 1958.

În cauză urmează a se studia şi identifica martorii care au avut cunoştinţă despre manifestările duşmănoase ale celor doi învinuiţi.

Cauza poate fi soluţionată până la data de 30 noiembrie 1958.

Asupra Maior BIHARI EMERIC se află următoarele dosare:

Dosar nr. 114/58 privitor pe Kertész Béla, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 267 al. 2 C.P., art. 120 C.P. comb. cu art. 267 al. 1 C.P., prin aceea că învinuitul Kertész Béla, în perioada evenimentelor contrarevoluţionare din Ungaria, a trecut în mod fraudulos frontiera din R.P.U. în Austria, iar din Austria în Elveţia, de unde a instigat-o pe numita Imécs Elisabeta ca să treacă şi ea fraudulos frontiera din R.P.R. în R.P.U., iar de acolo mai departe în Elveţia.

Deşi în cursul anchetei învinuitul Kertész Béla nu a vrut să recunoască faptele puse în sarcina lui, acestea au fost dovedite prin scrisorile scrise de sus-numit în timp ce a fost în Elveţia.

Pornirea procesului penal s-a făcut la data de 7 decembrie 1957.

Mandatul de arestare a fost pus în executare la data de 22 mai 1958.

Punerea sub învinuire s-a făcut la data de 9 iunie 1958 şi la data de 1 octombrie 1958 pentru infracţiunea mai sus arătată.

La data de 4 octombrie 1958 s-au întocmit concluziile de învinuire pentru infracţiunea p.p. de art. 267 al. 1 C.P. şi art. 120 C.P. comb. cu art. 267 al 1 C.P.

Având în vedere că prin decretul 24 al Prezidiului Marii Adunări Naţionale din R.P.U., din 29 martie 1957, s-a amnistiat infracţiunea de trecere frauduloasă a frontierei săvârşită în timpul evenimentelor contrarevoluţionare, s-au infirmat concluziile de învinuire pentru această infracţiune, reţinându-se în sarcina învinuitului numai infracţiunea de instigare la trecerea frauduloasă a frontierei.

Dosar nr. 202/58 privitor pe învinuitul Palaghie Ironim, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 228 C.P., mod. 209 pct. 2 lit. a C.P.; învinuitul Pop Ioan, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 228 C.P.; Maruczan Ioan, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 228 C.P.; Crihălneanu Gheorghe, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 228 C.P.; Onofrescu Ioan, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 228 C.P.; Gliga Ioan, zis Ghidiu, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 228 C.P.; Suciu Teofil, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 228 C.P.; Ghidi Octavian, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 228 C.P.; Platon Marius, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 209 pct. 1 C.P. şi Demian Vasile, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.

În sarcina lor se reţine faptul că au avut cunoştinţă, fie că s-au încadrat, fie că au favorizat organizaţia contrarevoluţionară înfiinţată de Faliboga Ioan.

Faptele reţinute în sarcina lor s-au dovedit în cursul anchetei atât prin recunoaşterile lor, cât şi prin arătarea martorilor din organizaţia lui Faliboga.

Termenele procedurale cu privire la durata anchetei, punerea sub învinuire şi prelungirea mandatelor de arestare au fost respectate.

La data de 24 octombrie 1958 s-au confirmat concluziile de învinuire în cauză.

Dosar nr. 236/58 privitor pe Jánosi Adalbert, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P., prin aceea că a avut o serie de manifestări duşmănoase împotriva actualei forme de guvernământ, afirmând că în curând se va schimba regimul democrat popular.

Pornirea procesului penal s-a făcut la data de 16 septembrie 1958, dată la care s-a pus în executare şi mandatul de arestare.

Punerea sub învinuire s-a făcut la data de 6 octombrie 1958.

Faptele reţinute în sarcina lui au fost dovedite în cursul anchetei prin declaraţiile martorilor Sándor Grigore, Bartok Lazar şi Péter Andrei.

Materialul de urmărire penală a fost prezentat învinuitului la data de 14 octombrie 1958, iar la data de 15 oct. s-au întocmit concluziile de învinuire.

Dosar nr. 241/58 privitor pe Bincsó Ioan, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P., prin aceea că sus-numitul a confecţionat o serie de manifeste cu caracter contrarevoluţionar pe care le-a afişat pe garduri şi zidurile caselor, precum şi pentru faptul că a scris o serie de scrisori duşmănoase conducătorilor de partid şi de stat.

Faptele reţinute în sarcina sa s-au dovedit prin expertiza grafică efectuată în cauză.

Pornirea procesului penal s-a făcut la data de 25 septembrie 1958, dată la care a fost pusă în executare şi mandatul de arestare.

Punerea sub învinuire s-a făcut la data de 14 octombrie 1958.

La data de 31 octombrie 1958 s-a prezentat materialul de urmărire penală, urmând a se întocmi concluziile de învinuire.

Dosar nr. 242/58 privitor pe învinuiţii Dobreanu Petru şi Urzică Pavel, învinuiţi de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 267 al. 5 C.P., prin aceea că învinuiţii s-au înţeles să treacă fraudulos frontiera din R.P.R. în R.P.U.

Faptele reţinute în sarcina învinuiţilor au fost dovedite în cursul anchetei prin declaraţiile martorilor Crit Petru şi Urzică Vasile, la fel şi învinuiţii au recunoscut faptele lor.

Pornirea procesului penal s-a făcut la data de 30 septembrie 1958, dată la care au fost executate şi mandatele de arestare.

Punerea sub învinuire s-a făcut la data de 20 octombrie 1958, iar la data de 31 octombrie s-au întocmit concluziile de învinuire.

În perioada analizată nu au fost cazuri de refuzarea pornirii procesului penal.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal în două exemplare, din care un exemplar rămâne la şeful anchetei M.A.I.a Reg. Aut. Maghiare, iar un exemplar asupra Procuraturii Militare Tg.-Mureş.

Procuror Militar Şef
Cpt. de Justiție Bátorfi Ladislau

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 187, f. 46-55.

431.

1958 noiembrie 5, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind folosirea unor metode de constrângere în privința transformării socialiste a agriculturii.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI

STRICT SECRET
S.C. Nr. 1213
Expl.Nr. 2

Cab. Nr. 137.673 din
5 noiembrie 1958

Către,
M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportez că în ultimul timp se constată folosirea unor metode nepermise de instrucțiunile C.C. al P.M.R. în privința transformării socialiste a agriculturii.

Astfel de cazuri s-au constatat în comuna Tulgheş, Rai. Gheorgheni. Comuna Tulgheş, fiind o comună săracă, are o repartiție pentru aprovizionarea populației cu pâine din fondul centralizat. Această pâine este distribuită populației prin cooperativele de consum. Fiind în curs organizarea unei întovărăşiri zootehnice în satul Poiana Veche, din comuna de mai sus, unde munca mergea destul de slab, unii tovarăşi din conducerea locală care răspundeau de organizare au oprit distribuția pâinii prin cooperativă acelor cetățeni care nu erau membri în întovărăşire. Astfel, la data de 25 octombrie a.c., când a fost adus la cooperativa din acest sat un număr de 200 buc. pâine, cetățenii pregătindu-se pentru o serbare în ziua de 26, preşedintele Sfatului Popular, ANDRÁS IULIU, SUCEAVA GRIGORE, secretarul Comit. de Partid Comunal şi ȚEPEŞ GHEORGHE, preşedintele Cooperativei, au dispus întocmirea unei liste pe care erau incluşi cei 18 cetățeni înscrişi până atunci în întovărăşirea zootehnică plus 6 persoane, pe care au considerat dânşii că sunt cei mai săraci. După întocmirea acestei liste au dat dispoziții gestionarului de la Cooperativa în cauză că nu are dreptul de a vinde pâine la alte persoane decât numai acelora care sunt înscrise în întovărăşire şi figurează pe lista respectivă.

Această măsură a creat o stare de spirit de nemulțumire în acest sat. Unii cetățeni, mai ales femeile, plecând plângând de la Cooperativă. Din partea noastră, la fața locului, am combătut folosirea de asemenea metode greşite, iar cazul am semnalat pentru luarea de măsuri Comitetului Rai. P.M.R., personal tovarăşului prim-secretar.

Şeful Secției Raionale
Lt.Maj. de Securitate Albert Martin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1069, f. 93.

432.

1958 noiembrie 28, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ zilnic despre afirmațiile preotului romano-catolic Felcser Nicolae.

Buletin informativ zilnic

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI

STRICT SECRET
S.C.Nr. 1213
Expl. Nr. 2

Nr. S/137.792 din
28 noiembrie 1958

Către,
M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm că în cursul lunii noiembrie 1958, preotul romano-catolic FELCSER NICOLAE din comuna Valea Strâmbă, în fața agentului nostru a spus următoarele:

„Acum organele de stat îi scot pe preoții aceia care în primele zile, când episcopul s-a eliberat din închisoare, l-au vizitat și îi arestează cu diferite argumente, închipuindu-și că aceștia l-au influențat și l-au informat pe episcop asupra timpului cât el a fost la închisoare. Crede că acești preoți i-au vorbit episcopului despre comportarea unor preoți și mai ales împotriva acelora care sunt considerați preoți democratici. Acest lucru însă poate fi și adevărat, și neadevărat. În tot cazul, episcopul este mult mai deștept decât că ar avea nevoie de sfaturi, cu toate că ascultă pe oricine. Este foarte just și natural că episcopul nu uită păcatele trecutului. Cine să-i condamne pe preoții democrați și pașnici dacă nu el?".

Asupra preotului FELCSER NICOLAE avem deschisă acțiune informativă individuală.

Șeful Secției Raionale
Lt.Maj. de Securitate Albert Martin

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1083, f. 77.

433.

1958 decembrie 15, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind măsurile luate pe linia descoperirii depozitelor de armament și a munițiilor deținute ilegal.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI

STRICT SECRET
S.C. Nr. 1213
Expl.nr. 2

Nr. 350/137.891 din
15 decembrie 1958

Către,
M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

La ordinul Dvs. Nr. 350/34.219, din 6 decembrie a.c., cu privire la descoperirea depozitelor de armament și muniție deținute ilegal, raportăm următoarele:

În urma apariției ordinului 130 al Tov. Ministru privind descoperirea armamentului deținut ilegal, în cadrul raionului nostru au fost luate măsuri de prelucrare a acestui ordin cu cei interesați, luându-se totodată măsuri informativ-operative în această problemă.

În urma măsurilor luate după apariția ordinului 130, în raza raionului nostru au fost descoperite 30 bucăți arme mitraliere de diferite calibre, 12 bucăți pistoale diferite și 408 bucăți cartușe de diferite calibre. De asemeni, au fost descoperite un număr de 7 grenade. Armamentul descoperit a fost strâns și predat Regiunii, iar grenadele au fost făcute inofensive cu ajutorul armurierilor de la Regiune.

După descoperirea armamentului, un număr de 3 persoane au fost trimise în judecată din partea organelor de miliție, iar un număr de 4 persoane au fost recrutate. Asupra celorlalte persoane măsuri concrete până în prezent nu s-au luat.

În prezent deținem mai multe informații, din care rezultă existența unui număr mare de armament deținut ilegal de diferite persoane. Astfel, din semnalarea agentului „TRAIAN" rezultă că numitul ZAIT DUMITRU din comuna Tulgheș, satul Sângeroasa, deține un pistol în stare de funcționare. Trecând la verificarea cazului, din ancheta directă sus-numitul a recunoscut faptul, a avut acest pistol, care a fost luat de la el de cumnatul său SUCEAVA GRIGORE, însă acesta din urmă nu recunoaște fapta respectivă. Întrucât SUCEAVA GRIGORE este secretarul Comitetului de Partid al comunei Tulgheș, urmează ca prin aprobarea Comitetului Raional P.M.R. să trecem la cercetări mai amănunțite a celui în cauză prin confruntare cu ZAIT DUMITRU.

Informatorul „PALI" al Miliției Raionului Gheorgheni semnalează la 16 octombrie 1958, că numitul KOVÁCS DIONISIE din comuna Joseni ar poseda una armă mitralieră, cu care în 1948-49 a împușcat un cerb. Nota este în curs de verificare. S-au trasat sarcini informatorului pentru a urmări activitatea celui în cauză, având informații că săptămânal face câte o plimbare pe malul Mureșului. Cel în cauză fiind angajat la I.F.E.T. Hodoșa, s-au luat măsuri prin Raionul de Miliție Toplița pentru urmărirea lui la locul de muncă.

Printr-o notă informativă, din 14 octombrie 1958, informatorul „MÁTÉ" ne semnalează că SZABÓ ALEXANDRU din comuna Ditrău, angajat al I.F.E.T. Hodoșa deține o armă ilegală cu care în cursul anului 1957 a făcut braconaj, împușcând un cerb. Nota este în curs de verificare, informatorul având sarcina de a stabili locul de deținere a armei. De asemeni, s-au luat măsuri pentru supravegherea informativă la locul de muncă.

Din semnalările informatorului „SANYI", din 10 noiembrie a.c., rezultă că numitul CIRJÁK ANTON din comuna Valea Strâmbă, satul Chilieni, în perioada anului 1944, când era membru în garda populară, a procurat o armă mitralieră, pe care nu l-a predat și cu care a fost văzut în anii 1949-1950, umblând la vânătoare ca braconier. Până în prezent nota nu a fost verificată. Urmează ca atât prin informatorul „SANYI", cât și prin oameni de încredere și șeful de post să se treacă la verificarea lui în cauză, luându-se măsuri pe baza rezultatelor verificărilor.

Din semnalările informatorului „FORIKA", din 3 decembrie 1958, rezultă că fostul notar al comunei Izvoru Mureșului, anume RICHITA, a avut în anii 1947-1948 două arme, una mitralieră și una de vânătoare, pe care le ținea în pat sub saltea. Nota nu este verificată. Urmează să se ia măsuri pentru identificarea adresei prezente a celui în cauză pentru a fi pus în supraveghere.

Dintr-o altă notă dată la 3 decembrie 1958 de informatorul „BENES", rezultă existența unei arme mitraliere deținută de numitul DANDU DUMITRU din comuna Tulgheș, care provine din perioada când a făcut parte din garda populară. Nota încă nu este verificată.

Întrucât există informații că arma este ascunsă sub șura numitului BARBU MIHAI, se va face o percheziție domiciliară pentru ridicarea armei.

Dintr-o notă informativă primită în luna octombrie 1958 rezultă că numitul ELEKES ȘTEFAN, zis MOZES, din comuna Suseni, satul Mureşeni, deține o armă mitralieră, pe care în cursul anului 1958 a vrut s-o vândă pentru o roată de căruță numitului BARABÁS LUDOVIC din comuna Valea Strâmbă. Cazul este în curs de verificare şi urmează ca să treacă la depistarea celui în cauză.

Agentul nostru „TODOR" ne semnalează că numitul ILYÉS ALAJOS din comuna Ditrău, satul Jolotca, deține o armă mitralieră, pe care ține ascunsă la o stână. Agentul a fost instruit de a intra în relații cu persoana în cauză pentru a afla locul precis de deținere a armei.

După primirea unei informații mai precise vom trece la anchetă directă pentru confiscarea armei.

Alte informații până în prezent nu avem. Am luat măsuri pentru conformarea întocmai a ordinului 130 al Tov. Ministru.

Şeful Secției Raionale
Lt.Maj. de Securitate Albert Martin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1074, f. 8-10.

434.

1958 decembrie 31, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: proces-verbal al controlului efectuat de către căpitanul de justiție Bátorfi Ladislau, din partea Procuraturii Militare Tg.-Mureş, la Secția Anchete Penale.

PROCURATURA GENERALĂ A R.P.R.
PROCURATURA MILITARĂ TG.-MUREŞ

PROCES-VERBAL
din 31 decembrie 1958

Cpt. de justiție Bátorfi Ladislau, procuror militar şef din Procuratura Militară Tg.-Mureş, în conformitate cu pctul. 16 din ord. 18/1958 al Proc. General, am verificat dosarele aflate în curs de anchetă în luna decembrie 1958 asupra anchetatorilor penali de securitate din Direcția M.A.I. Reg. Aut. Magh., constatând următoarele:

Asupra Lt.maj. HÎRŞAN SIMION, se află următoarele dosare:

Dos. nr. 279/1958 privitor pe Lenard Iosif, învinuit de săvârşirea infracțiunii p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P., prin aceea că Lenard Iosif a avut manifestări dușmănoase împotriva formei de guvernământ din R.P.R. şi a instigat populația din satul Dămieni împotriva măsurilor de transformare socialistă a agriculturii.

În cursul anchetei, învinuitul a recunoscut faptele săvârşite, recunoaşterea lui coroborându-se cu declarațiile martorilor arătați în procesul-verbal de verificare din luna noiembrie, în plus fiind audiați martorii Laczkó Ioan şi Laczkó György, care de asemenea confirmă manifestările dușmănoase ale învinuitului.

Procesul penal în cauză s-a pornit la data de 24 noiembrie 1958, iar la 25 noiembrie 1958 s-a pus în executare mandatul de arestare.

Lucrările şi materialul de urmărire penală a fost prezentat învinuitului la data de 2 decembrie 1958.

La data de 9 decembrie 1958 s-au întocmit şi concluziile de învinuire.

Dos. nr. 298/1958 privitor pe Veres Martin, învinuit de săvârşirea infracțiunii p.p. de art. 209 pct. 2 lit. b alin. 2 C.P., prin aceea că în cursul lunii noiembrie 1958 a avut manifestări dușmănoase, încercând să instige populația din satul Roteni împotriva transformării socialiste a agriculturii, cerând în cadrul unei şedințe ca cei prezenți să voteze împotriva propunerii de a intra în întovărăşire cu întregul lot de pământ pe care-l au în proprietate cei care doreau să intre în întovărăşire.

În cursul anchetei s-a confirmat prin martori învinuirea ce i s-a adus lui Veres Martin, urmând a se audia o parte din cei care au asistat la şedință pentru a dovedi pe deplin atitudinea dușmănoasă a învinuitului.

Pornirea procesului penal s-a făcut la data de 13 decembrie 1958, dată la care s-a pus în executare şi mandatul de arestare.

Punerea sub învinuire s-a făcut la data de 24 decembrie 1958.

Cauza va putea fi soluționată până la data de 15 ianuarie 1959.

Asupra Lt.maj. PÎRLEA EMIL se află următoarele dosare:

Dosar nr. 293/1958, privitor pe:

a. Szijgyártó Dominic, învinuit de săvârşirea infracțiunilor p.p. de art. 207 alin. 1 C.P., art. 12 lit. a comb. cu lit. b alin 2 decret 163/1950, art. 13 lit. a şi b decret 163/1950, art. 14 lit. a decret 163/1950 şi art. 284 comb. cu art. 207 alin. 1 C.P., prin aceea că învinuitul Szijgyártó Dominic a tras în două rânduri focuri de armă asupra numitului Boros Ludovic, secretarul comitetului de partid din Ojdula, cu scopul de a-l ucide, precum şi prin aceea că a atacat şi a lovit în cap pe numitul Fetes Zoltán, secretarul Sfatului Popular al comunei Ojdula, provocându-i vătămarea gravă a integrității corporale, săvârşind toate aceste fapte din cauza sentimentelor sale dușmănoase regimului democrat popular R.P.R.

La fel, Szijgyártó Dominic a sprijinit activitatea teroristă desfăşurată de membrii bandei condusă de Pusztai Francisc şi Dézsi Dionisie prin alimentarea lor, predându-le şi cartuşe şi găzduindu-i pentru a se putea sustrage urmăririi organelor de stat.

Szijgyártó Dominic a mai deținut la domiciliul său arme de tip militar, muniţiuni şi o armă de vânătoare fără a avea autorizaţie pentru acestea.

Szijgyártó Dominic a fost arestat la data de 22 august 1958, dată la care s-a pornit şi procesul penal.

Punerea sub învinuire s-a făcut la data de 11 septembrie şi 24 noiembrie 1958.

Lucrările şi materialul de urmărire penală au fost prezentate la data de 26 noiembrie 1958.

Termenul de anchetă şi arestarea preventivă a fost prelungit până la data de 20 decembrie 1958.

b. Finna David, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 121 C.P. comb. cu art. 207 alin. 1 C.P., art. 228 comb. cu art. 207 alin. 1 C.P., art. 12 lit. a comb. cu lit. b alin. 2 şi art. 13 lit. a comb. cu art. 14 lit. a decret 163/1950 şi art. 284 com. cu art. 207 alin. 1 C.P., prin aceea că l-a ajutat pe Szijgyártó Dominic la săvârşirea actului de teroare împotriva lui Fetes Zoltán, că a avut cunoştinţă de cele două acte de teroare ale lui Szijgyártó Dominic împotriva secretarului de partid Boros Dominic, că nu a denunţat şi a favorizat activitatea teroristă a bandei condusă de Pusztai Francisc, predând acestora arme şi muniţiuni de tip militar şi că [s-au] găsit la domiciliul său asemenea arme şi muniţii.

Finna David a fost arestat la data de 7 septembrie 1958.

Învinuirea a fost pusă în vederea numitului la data de 26 septembrie 1958 şi 22 noiembrie 1958.

Lucrările şi materialul de urmărire penală au fost prezentate numitului la data de 26 noiembrie 1958.

Termenul de arestare a învinuitului Finna David a fost prelungit până la data de 6 decembrie 1958.

c. László Anna, învinuită de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 120 C.P. comb. cu art. 207 alin. 1 C.P. şi art. 207 alin. 3 C.P., prin aceea că l-a instigat pe Szijgyártó Dominic la comiterea actului de teroare îndreptat contra numitului Boros Dominic, precum şi pentru faptul că a calomniat şi înjurat mai multe persoane care au desfăşurat activitate pe tărâm obştesc în vederea transformării socialiste a agriculturii.

László Anna a fost arestată la data de 26 noiembrie[1] 1958.

Punerea sub învinuire s-a făcut la 13 noiembrie 1958.

Lucrările şi materialul de urmărire penală au fost prezentate la data de 26 noiembrie 1958.

d. Tibész Augustin, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 209 pct. 2 lit. b alin. ultim C.P., prin aceea că încă din perioada evenimentelor din R.P. Ungară şi până la data arestării a avut o serie de manifestări duşmănoase, afirmând că în curând se va schimba regimul popular din ţara noastră şi va avea loc o contrarevoluţie ca şi în R.P. Ungară.

Tibész Augustin a fost arestat la data de 26 octombrie 1958.

Punerea sub învinuire s-a făcut la data de 13 noiembrie 1958, iar la data de 26 noiembrie 1958 au fost prezentate materialul şi lucrările de urmărire penală.

Faţă de toţi aceşti învinuiţi s-a luat măsura instituirii sechestrului asigurator asupra averii.

Dosar nr. 302/58 privitor pe Pataki Károly, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P., prin aceea că a desfăşurat o activitate duşmănoasă împotriva regimului democrat popular, instigând populaţia la manifestări naţionalist şovine.

În cursul anchetei, învinuitul şi-a recunoscut faptele, urmând a se mai audia martorii Fogarasi Maria, Szente Petru şi Simon Valeria, care au cunoştinţă despre manifestările duşmănoase ale inculpatului.

Procesul penal în cauză a fost pornit la data de 19 decembrie 1958, dată la care a fost pus în executare şi mandatul de arestare.

Urmează ca până la data de 6 ianuarie 1959 să i se pună în vedere şi învinuirea.

Cauza poate fi soluţionată până la data de 15 ianuarie 1959.

Dosar nr. 305/58 privitor pe Mogos Ioan, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 193/1 alin. 2 C.P., prin aceea că în perioada anilor 1925-1944, în timp ce a funcţionat în calitate de maistru turnător la turnătoria Nussbaum din Mureşeni, a fost informator al organelor jandarmereşti şi spărgător de greve.

Pornirea procesului penal s-a făcut la data de 25 decembrie 1958, dată la care a fost pus în executare şi mandatul de arestare.

Ancheta este în curs de desfăşurare, urmând a se mai audia o serie de muncitori de la fosta fabrică Nussbaum, care să dea relaţii asupra activităţii de informator a lui Magos Ioan.

Cauza va fi soluţionată până la 15 februarie 1959.

Asupra Lt.major KISS LUDOVIC se află următoarele dosare:

Dosar nr. 287/58 privitor pe Fosztó Iosif, Boda Iuliu, Boga Gábor, Fosztó Zoltán, Bedő Dénes, Czell Beniamin, învinuiţi de săvârşirea următoarelor infracţiuni: învinuiţii Fosztó Iosif, Boda Iuliu, Boga Gábor, Fosztó Zoltán, Bedő Dénes au constituit o organizaţie contrarevoluţionară în vederea răsturnării guvernului democrat popular din ţara noastră şi restaurarea orânduirii capitaliste, p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.

În cursul anchetei, învinuiţii au recunoscut faptele care li s-au reţinut în sarcină.

În sarcina lui Czell Beniamin se reţine faptul că a desfăşurat o intensă activitate de agitaţie împotriva actualei forme de guvernământ din R.P.R., infracţiune p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.

În ceea ce priveşte învinuiţii Fosztó Iosif, Boda Iuliu şi Boga Gábor, aceştia au răspândit publicaţiuni interzise cu conţinut naţionalist şovin p.p. de art. 328 lit. c. C.P.

Pornirea procesului penal s-a făcut la data de 26 noiembrie 1958.

În cursul anchetei, învinuiţii au recunoscut faptele reţinute în sarcina lor.

Cauza poate fi soluţionată până la 15 ianuarie 1959.

Asupra Cpt. HERCZEG DIONISIE se află următoarele dosare:

[1] Corect: octombrie.

Dos. Nr. 297/58 privitor pe Szabó Andrei, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P., prin aceea că a cântat în public, în căminul cultural în comuna Bordoşiu, cântece naţionalist şovine maghiare, instigând prin aceasta împotriva actualei forme de guvernământ din R.P.R.

Pornirea procesului penal s-a făcut la 10 decembrie 1958, dată la care s-a pus în executare şi mandatul de arestare.

Învinuirea a fost pusă în vederea învinuitului la data de 26 decembrie 1958.

În cursul anchetei, învinuitul a recunoscut faptele care i se pun în sarcină, ele fiind coroborate cu declaraţiile martorilor Bernát Ioan şi Lörincz Mihail.

Cauza poate fi soluţionată până la data de 15 ianuarie 1959.

Dosar nr. 219/58 privitor pe Szabó Árpád, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P., prin aceea că în calitate de preot a ţinut o predică cu caracter antidemocratic, îndemnând pe credincioşi să nu se supună măsurilor luate de conducerea statului nostru. De asemeni, şi în alte împrejurări învinuitul Szabó Árpád a avut manifestări duşmănoase.

În cursul anchetei, învinuitul a recunoscut faptele sale, care sunt dovedite şi prin declaraţiile martorilor Mihoc Carol, Timár Fülöp, Tankó Ioan, Pora Iuliu şi Gerczuly András.

Pornirea procesului penal s-a făcut la data de 6 septembrie 1958.

Învinuirea a fost pusă în vederea învinuitului la data de 26 septembrie 1958.

Prezentarea materialelor de la dosar s-a făcut la data de 28 noiembrie 1958, iar la data de 5 decembrie s-au întocmit concluziile de învinuire.

Dosar nr. 288/58 privitor pe Benkő Mihail, învinuit de săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P., prin aceea că învinuitul Benkő Mihail a desfăşurat o activitate duşmănoasă împotriva regimului democrat popular, instigând populaţia din comuna Boroşneu Mare contra transformării socialiste a agriculturii.

Pornirea procesului penal s-a făcut la data de 26 septembrie 1958.

Punerea sub învinuire s-a făcut la data de 13 decembrie 1958.

În cursul anchetei, învinuitul Benkő Mihail a recunoscut învinuirea ce i s-a adus, recunoaşterea lui coroborându-se cu declaraţiile martorilor Mihail Iosif, Barta Gheorghe, Ambrus Ferenc, Deák Margareta şi Csia Sigismund.

Cauza poate fi soluţionată până la data de 15 ianuarie 1959.

Asupra anchetatorilor Maior Bihari Emeric, Lt.maj. Fábián Martin, Lt. Sîngeorzan Dumitru şi Lt. Golicza Dionisie se află în curs de anchetă dosarul nr. 211/58, privitor pe:

1. ORBÁN LADISLAU, arestat la data de 15 august 1958 pentru infracţiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
2. LAY EMERIC, arestat la data de 15 august 1958 pentru infracţiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
3. LAY GHEORGHE, arestat la data de 18 august 1958 pentru infracţiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
4. VINCZI IOAN, arestat la data de 16 iunie 1958 pentru infracţiunea [de] trecerea frauduloasă a frontierei.
A făcut parte din organizaţia contrarevoluţionară E.M.I.SZ.
5. ERZSE EMERIC, arestat la data de 16 iunie 1958 pentru infracţiunea [de] trecerea frauduloasă a frontierei.
A făcut parte din organizaţia contrarevoluţionară E.M.I.SZ.
6. MÁTYÁS ERNEST, arestat la data de 18 august 1958 pentru infracţiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
7. SÁNDOR BALÁZS, arestat la data de 21 august 1958 pentru infracţiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
8. BORCSA MIHAIL, arestat la data de 9 august 1958 pentru infracţiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
9. BERECZ IULIU, arestat la data de _____[1] pentru infracţiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
10. ÖRDÖG DESIDERIU, arestat la data de 28 august 1958 pentru infracţiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
11. MÁTHÉ IOSIF, arestat la data de 30 august 1958 pentru infracţiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
12. GYERGYAI MIHAI, arestat la data de 18 august 1958 pentru infracţiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
13. GÁSZPOR LÁSZLÓ, arestat la data de 4 septembrie 1958 pentru infracţiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
14. ALBERT MIHAIL, arestat la data de 28 august 1958 pentru infracţiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
15. DEÁK GÉZA, arestat la data de 31 august 1958 pentru infracţiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
16. BEDŐ GÁBOR, arestat la data de 4 septembrie 1958 pentru infracţiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
17. FÜLÖP IOAN, arestat la data de 11 octombrie 1958 pentru infracţiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
18. KERESZTÉLY FRANCISC, arestat la data de 15 octombrie 1958 pentru infracţiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.

[1] Lacună în document

Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
19. DUDICSKA ALBERT, arestat la data de 2 octombrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
20. BEDE ȘTEFAN, arestat la data de 4 octombrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
21. BODI IOAN, arestat la data de 7 septembrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
22. NAGY IOAN, arestat la data de 10 octombrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
23. ERZSE ȘTEFAN, arestat la data de 15 octombrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
24. TIBOLDI DIONISIE, arestat la data de 7 septembrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
25. DEÁK IULIU, arestat la data de 7 septembrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
26. SEBESTYÉN GÉZA, arestat la data de 7 septembrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
27. KOVÁCS EMERIC, arestat la data de 3 octombrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
28. NEMES IOAN, arestat la data de 13 noiembrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 11 februarie 1959.
29. SIMON MARTIN, arestat la data de 13 noiembrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 11 februarie 1958.
30. DOBAI SILVESTRU, arestat la data de 30 octombrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 11 februarie 1959.
31. KÖLÖNTE TOMA, arestat la data de 31 octombrie 1958, pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 29 ianuarie 1959.
32. KRIVOSIK MATEI, arestat la data de 30 octombrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 28 ianuarie 1959.
33. KISS EMERIC, arestat la data de 30 octombrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 28 ianuarie 1959.
34. BIRÓ CAROL, arestat la data de 30 octombrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 28 ianuarie 1959.
35. FERENCZ TIBERIU, arestat la data de 7 septembrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
36. AMBRUS IOAN, arestat la data de 18 august 1958, pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
37. BALOGH SIPOS MIHAIL, arestat la data de 18 august 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
38. ACZÉL FRANCISC, arestat la data de 18 august 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
39. SIMON GYULA, arestat la data de 28 august 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
40. CSIKI ALEXANDRU, arestat la data de 7 septembrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
41. BALÁZS GÉZA, arestat la data de 7 septembrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
42. LAY GÜNTHER, arestat la data de 23 octombrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
S-a cerut prelungirea termenului de arestare până la data de 31 martie 1959.
43. FAZAKAS ALEXANDRU, arestat la data de 18 august 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
44. OLASZ WILHELM, arestat la data de 7 septembrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
45. PATAKFALVI IOAN, arestat la data de 29 septembrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
46. BICZÓ IOAN, arestat la data de 7 septembrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
47. BÁLINT MIHAI, arestat la data de 18 august 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
48. VARGA ALEXANDRU, arestat la data de 7 septembrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
49. SZACSVAI GHEORGHE, arestat la data de 7 septembrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
50. KOSA MIHAIL, arestat la data de 14 noiembrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.

Termenul de arestare este prelungit până la data de 12 februarie 1959.
51. FOSZTÓ ZOLTÁN, arestat la data de 7 septembrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
52. BENCZE IOSIF, arestat la data de 1 decembrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 2 martie 1959.
53. KÁNTOR IULIU, arestat la data de 7 septembrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
54. SZÖCS IOSIF, arestat la data de 7 septembrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
55. OLÁH IOAN, arestat la data de 7 septembrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
56. NYITRAI MOISE, arestat la data de 17 august 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
57. OPRA BENEDEK, arestat la data de 24 octombrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
58. SÓOS LUDOVIC, arestat la data de 2 octombrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
59. FITORI ALEXANDRU, arestat la data de 2 octombrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
60. NYITRAI LEVENTE MOISE, arestat la data de 18 august 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
61. BARAY PAVEL, arestat la data de 5 august 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
62. VITÁLYOS BLAZIU, arestat la data de 18 august 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
63. TANA IOSIF, arestat la data de 2 octombrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
64. SZÁSZ GRIGORIE, arestat la data de 20 august 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
65. KAYCSA ANDREI, arestat la data de 15 octombrie 1958 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 1 martie 1959.
66. KAYCSA ŞTEFAN, arestat la data de 7 ianuarie 1959 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 7 martie 1959.
67. SZABÓ DEZSŐ, arestat la data de 6 ianuarie 1959 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este prelungit până la data de 6 martie 1959.
68. ADY BÉLA, arestat la data de 10 ianuarie 1959 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este până la data de 10 martie 1959.
69. NYITRAY DEÁK BERTA, arestată la data de 6 ianuarie 1959 pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 1 C.P.
Termenul de arestare este până la data de 6 martie 1959.
Pornirea procesului penal s-a făcut la data de 31 august 1958.
Termenul de anchetă penală este prelungit până la data de 1 martie 1959.
În sarcina lor se reţin următoarele:

Învinuitul ORBÁN LADISLAU, fiind în legătură cu preotul KÖVÁRI IACOB, a înfiinţat o organizaţie contrarevoluţionară numită E.M.I.SZ. /Asociaţia Maghiară a Tineretului Ardelean/ care avea drept scop răsturnarea actualei forme de guvernământ din R.P.R. şi răspândirea unei ideologii naţional şovine în rândul populaţiei din Transilvania.

La început a recrutat în cadrul organizaţiei pe LAY EMERIC, LAY GHEORGHE, MÁTYÁS ERNEST, BALOGH SIPOS MIHAIL, AMBRUS IOAN şi LAY GÜNTHER, toţi aceştia fiind elevi de la liceul seral maghiar din oraşul Stalin.

În cursul lunii martie 1957, membrii organizaţiei contrarevoluţionare au organizat un miting sub pretextul comemorării revoluţiei maghiare din 1848. Cu această ocazie, au redactat un manifest prin care instigau la o acţiune duşmănoasă deschisă contra actualei forme de guvernământ. Acest manifest a fost redactat în 6 exemplare şi răspândit în diferite părţi, în special în rândul elevilor de naţionalitate maghiară.

În ziua de 15 martie 1957, în urma activităţii desfăşurate de ORBÁN LADISLAU, ceilalţi membri ai organizaţiei E.M.I.SZ. s-au întâlnit în comuna Albeşti în faţa monumentului Petőfi, în faţa căruia ORBÁN LADISLAU a ţinut o cuvântare cu profund caracter contrarevoluţionar.

La această întâlnire au participat şi VINCZI IOAN şi ERZSE EMERIC, ambii de la centrul şcolar profesional [din] oraşul Stalin, cărora ORBÁN LADISLAU le-a destăinuit existenţa organizaţiei contrarevoluţionare, propunându-le să se încadreze în această organizaţie.

Cu ocazia acestor discuţii, ORBÁN LADISLAU a aflat de la VINCZI IOAN, că la cercul profesional din oraşul Stalin este înfiinţată o altă organizaţie contrarevoluţionară a cărei scop este răsturnarea regimului democrat popular din R.P.R., prin declanşarea unei rebeliuni fasciste asemănătoare cu cea din R.P. Ungară.

Faţă de această situaţie, ORBÁN LADISLAU şi VINCZI IOAN au ţinut o şedinţă clandestină comună, contopind cele două organizaţii şi alegând organele de conducere.

Astfel, şeful organizaţiei a devenit ORBÁN LADISLAU, ajutorul acestuia VINCZI IOAN şi LAY EMERIC, secretar LAY GHEORGHE, casier MÁTYÁS ERNEST, notar AMBRUS IOAN şi BORCSA MIHAIL.

Cu ocazia acestei şedinţe, ORBÁN LADISLAU şi LAY EMERIC au fost încredinţaţi cu întocmirea statutului şi redactarea jurământului de credinţă a organizaţiei E.M.I.SZ.

Celorlalţi membri li s-a trasat sarcina de a recruta noi elemente în organizaţie şi de a înfiinţa grupuri clandestine pe tot teritoriul Ardealului.

Întrucât membrii organizaţiei, şi în special elementele de conducere, au simţit nevoia unui sprijin din partea unui intelectual mai în vârstă, au luat legătura cu profesorul OPRA BENEDEK, care a fost de acord ca să participe la această organizaţie contrarevoluţionară, sugerând totodată ideea ca să se formeze o echipă culturală care să se deplaseze în comunele din Ardeal.

În cadrul şedinţelor clandestine s-au discutat o serie de probleme de lărgire a organizaţiei prin recrutarea de noi membri, procurarea de armament şi materiale explozibile, comiterea de acte de teroare şi de diversiune, cum ar fi otrăvirea fântânilor din comunele cu populaţie românească etc. Tot în cadrul acestor şedinţe s-au luat unele măsuri organizatorice, cum ar fi plătirea unei cotizaţii băneşti lunare, întocmirea autobiografiei, participarea la şedinţele clandestine ale organizaţiei.

ORBÁN LADISLAU şi LAY EMERIC au redactat statutul organizaţiei şi jurământul de credinţă. Acest jurământ de credinţă a fost depus de majoritatea membrilor organizaţiei în ziua de 7 iulie 1957.

Această organizaţie contrarevoluţionară şi-a continuat activitatea duşmănoasă până la data arestării membrilor ei.

Ancheta este în curs de desfăşurare, urmând a se mai aresta alte 10 persoane care au făcut parte din această organizaţie.

Ancheta va putea fi terminată până la data de 1 martie 1959.

În perioada verificată nu au fost cazuri de refuzarea pornirii procesului penal.

Drept pentru care s-a încheiat prezentul proces-verbal în 2 exemplare, dintre care unul s-a înaintat la Direcţia M.A.I. şi unul rămâne la Procuratura Militară Tg.-Mureş.

Procuror Militar Şef
Cpt. de Justiţie Bátorfi Ladislau

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 187, f. 57-71.

435.

1959 ianuarie 30, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.: raport privind agenţii trădători şi făţarnici, pe anii 1957-1958.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcţia Reg. Autonomă Maghiară
Nr. 8/80.042
30 ian. 1959

STRICT SECRET
S.C. Nr. 1209
Exempl. Nr. 1

CĂTRE
M.A.I. DIRECŢIA VIII
Bucureşti

La ordinul Dvs. telegramă Nr. 840/00105760 din 27 ianuarie 1959 cu privire la agenţi trădători şi făţarnici în anii 1957-1958;

Raportăm că la această regiune am avut 9 asemenea cazuri. Astfel:

1. BENCZE IOSIF, preot reformat, cu numele conspirativ „SZABÓ ANDOR”.

A fost recrutat ca agent la 11 octombrie 1955.

Sus-numitul a fost arestat la data recrutării pentru că a înarmat cu armă mitralieră şi 4 buc. grenade pe fugarul KOLCZA ŞTEFAN, pe care l-a şi instruit să arunce grenadele în sala de şedinţă a colectiviştilor, atunci când aceştia vor ţine şedinţă.

BENCZE IOSIF a fost greşit încadrat şi fără simţ de răspundere în prevederile decretului de amnistie nr. 421 din septembrie 1955, ca infracţiune ce se încadrează în prevederile art. 327.

După recrutare, cu toate că avea posibilităţi de informare, totuşi nu a furnizat informaţii despre activitatea duşmănoasă a celor asupra cărora a fost dirijat, ci a căutat să furnizeze informaţii despre membrii de partid şi membrii comitetului executiv al sfatului popular.

La data de 16 aprilie 1958, BENCZE IOSIF a fost rearestat şi deferit justiţiei, primind o pedeapsă de 16 (şasesprezece) ani muncă silnică.

2. SZABÓ ÁRPÁD, preot rom.-cat.

A fost recrutat ca agent la 13 martie 1957, pe bază de materiale compromiţătoare, care constau în activitatea acestuia de instigări şi manifestări duşmănoase împotriva regimului de democraţie populară.

După recrutare a fost dirijat lângă protopopul rom.-cat. ANTAL IOSIF din Miercurea-Ciuc, care desfăşoară activitate contrarevoluţionară, despre care însă nu a furnizat nici un fel de material, dimpotrivă a căutat să ducă în eroare organele noastre prin aceea că protopopul ANTAL IOSIF şi ceilalţi preoţi catolici au vederi democratice şi nu duc nici un fel de activitate subversivă. Cu atât mai mult, el personal a dus o intensă activitate criminală împotriva măsurilor luate de guvern şi împotriva sectorului socialist în agricultură.

Pentru faptele sale, la data de 7 septembrie 1958, a fost arestat şi deferit justiţiei, fiind condamnat la 20 (douăzeci) ani muncă silnică.

3. POP IOAN, numele conspirativ „GRIGORESCU MIRCEA”, preot greco-catolic nerevenit.

A fost reținut la data de 17 februarie 1957, pe motiv că a făcut parte din organizația contrarevoluționară „Comitetul Național de Eliberare”, condusă de FALIBOGA IOAN.

Deoarece POP IOAN făcea parte dintr-un grup de preoți greco-catolici nereveniți, care erau semnalați că desfășoară activitate subversivă, s-a trecut la recrutarea acestuia, ceea ce el a şi acceptat destul de uşor.

După recrutare, la început s-a prezentat la întâlnire, furnizând materiale fără valoare, însă despre cei pe lângă care a fost dirijat nu a furnizat nici un fel de materiale, iar mai târziu refuza chiar să vină la întâlnire cu lucrătorul operativ.

La data de 19 august 1958, POP IOAN fost arestat pentru fățărnicia sa şi deferit justiției, fiind condamnat la 6 (şase) ani închisoare corecțională.

4. BAKÓ PAVEL, numele conspirativ „NAGY GYÖRGY”.

A fost recrutat ca agent pe 16 decembrie 1956, pe bază de material compromițător, ca unul ce făcea parte din organizația subversivă „BETHANIA”.

La recrutare a acceptat să furnizeze informații despre activitatea organizației din care făcea parte, însă nu a furnizat absolut nici un fel de material de valoare, ci a căutat să deruteze organele noastre prin notele date de el, cum că această organizație [nu] ar desfășura vreo organizație[1] subversivă.

În timpul anchetei asupra celor arestați în problema „BETHANIA”, a reieşit că BAKÓ PAVEL a divulgat celorlalți complici ai săi că a fost recrutat ca informator de organele securității.

La data de 10 aprilie 1958 a fost arestat şi deferit justiției, fiind condamnat la 10 (zece) ani închisoare corecțională.

5. UNGVÁRI MIHAI, numele conspirativ „MÉSZÁROS IOAN”.

A fost recrutat ca agent la 24 februarie 1955 pe baza materialului compromițător, ca pionier clandestin în organizația „Martorii lui Iehova”.

După ce a fost recrutat ca agent, sub această povară a început să desfășoară o activitate şi mai intensă, aducând totodată la cunoştința complicilor săi faptul că a fost recrutat ca agent de organele securității.

UNGVÁRI MIHAI, văzându-se tras la răspundere pentru activitatea sa ca agent, a devenit fugar, fiind arestat la data de 27 aprilie 1957, după care a fost deferit justiției şi condamnat la 25 (douăzecişicinci) ani muncă silnică.

6. SZILVESZTER ALEXANDRU, numele conspirativ „FÁBIÁN CAROL”.

A fost recrutat ca agent la data de 29 aprilie 1957, pe motiv că a primit 2 scrisori din partea organizației contrarevoluționare denumită „T.F.Sz.”[2] (Organizația Secretă Revoluționară), prin care scrisori i se cerea să se încadreze în această organizație şi să recruteze membri.

SZILVESZTER ALEXANDRU a păstrat acele scrisori fără a aduce la cunoştința autorităților (Ulterior au şi fost găsite asupra lui).

După ce a fost recrutat, a fost dirijat pe lângă doi membri ai organizației, VERESS ALEXANDRU şi NÉMETH ZOLTÁN, despre care însă a furnizat materiale foarte slabe, ba mai mult a căutat să arate că aceştia sunt oameni cinstiți, cu vederi democratice şi că nu desfășoară nici un fel de activitate.

În luna iulie 1957, s-a trecut la depistarea membrilor organizației respective. Iar în anchetă, şeful organizației contrarevoluționare, VERESS ALEXANDRU, şi NÉMETH ZOLTÁN au declarat că au fost încunoştințați de către SZILVESZTER ALEXANDRU că securitatea a descoperit activitatea lor subversivă şi că pe el l-au recrutat ca agent secret, astfel că trebuie să furnizeze informații despre activitatea lor.

SZILVESZTER ALEXANDRU s-a înțeles cu ceilalți doi despre informațiile ce le va furniza securității, aducându-le totodată la cunoştința acestora locul şi data întâlnirilor pe care le are cu organele securității.

Numitul a fost arestat şi deferit justiției, fiind condamnat la 6 (şase) ani închisoare.

7. MAIER ALEXANDRU, nume conspirativ „POP EMIL”.

A fost recrutat ca agent la 11 noiembrie 1956, pe baza materialului compromițător, ca fiind membru al organizației contrarevoluționare „Comitetul Național de Eliberare”, condusă de FALIBOGA IOAN.

Din ancheta efectuată asupra numitei MUSTĂCIOSU MARGARETA, pe lângă care a fost dirijat MAIER ALEXANDRU, aceasta a declarat că acesta a pus-o în gardă despre faptul că securitatea se interesează despre persoana ei şi că el este recrutat ca agent.

La data de 18 ianuarie 1957 a fost arestat şi deferit justiției, fiind condamnat la 12 (doisprezece) ani muncă silnică.

8. VOICULESCU MARIN, numele conspirativ „ANTON”.

A fost recrutat ca agent la data de 25 octombrie 1954, pe baza materialelor compromițătoare, ca legionar cu funcție de comandant.

A fost dirijat asupra elementelor suspecte de activitate contrarevoluționară.

În activitatea sa ca agent a furnizat anumite materiale despre persoane cu totul străine de cercul său de legături, însă despre cei cu care era în directă legătură de activitate subversivă, nu a furnizat nici un fel de materiale.

Din ancheta efectuată asupra lui FALIBOGA IOAN şi alții din banda acestuia, a rezultat că şi VOICULESCU MARIN făcea parte din organizația contrarevoluționară respectivă, având sarcina să recruteze şi el noi membri, deci el a fost recrutat în organizație în timp ce era deja agent al organelor noastre.

La 14 martie 1957, VOICULESCU MARIN a fost arestat. În anchetă a declarat că a fost membru activ al organizației contrarevoluționare „Comitetul Național de Eliberare”, condusă de FALIBOGA IOAN, şi că şi el a făcut mai multe recrutări de membri în această organizație.

Pentru activitatea sa a fost condamnat la 18 (optsprezece) ani muncă silnică.

---

[1] Corect: activitate.

[2] „Titkos Forradalmi Szervezet”

9. ONOFRESCU IOAN, numele conspirativ „NICOLAU GICĂ”.

A fost recrutat ca agent la 29 aprilie 1957 pe bază de materiale compromițătoare, ca fiind membru al organizației contrarevoluționare „Comitetul Național de Eliberare”.

La recrutare a acceptat colaborarea cu organele noastre însă nu a furnizat nici un fel de materiale de valoare, căutând a duce în eroare lucrătorul operativ cum că cei pe lângă care era dirijat nu ar desfășura nici o activitate dușmănoasă. De multe ori a căutat în mod sistematic de a se sustrage de la întâlnirile programate.

La data de 19 august 1958, a fost arestat și deferit justiției, fiind condamnat la 3 (trei) ani închisoare corecțională.

Șeful Direcției
Colonel de Sec. Kovács Mihai

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 203, f. 13-17

436.

1959 februarie 3, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ despre afirmațiile preotului romano-catolic Felcser Nicolae în fața informatorului „Jánosi”.

Buletin informativ zilnic

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI — STRICT SECRET
S.C.Nr. 1213
Nr. S/110.353 din — Expl. Nr. 2
3 februarie 1959

Către,
M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm că preotul romano-catolic FELCSER NICOLAE din comuna Valea Strâmbă, în cadrul unei discuții cu agentul nostru „JÁNOSI”, a spus următoarele:

„În ziua de 27 ianuarie 1959 am primit o adresă de la episcopul MÁRTON ÁRON, semnat de el personal, în care mi-a adus la cunoștință venirea preotului LAJOS BLAZIU din Raionul Ciuc în Raionul Gheorgheni. Din aceasta se vede că episcopul își menține poziția în legătură cu transferarea preotului de mai sus. Cu toate că autoritățile împiedică rezolvarea acestei probleme, preotul LAJOS BLAZIU tot trebuie să vină în Raionul Gheorgheni, fiindcă el se bucură de încrederea Episcopiatului din Alba Iulia. Ținerea orelor de religie pentru copiii de școală la casele particulare este împiedicată, în urma cărui fapt se constată nemulțumire din partea credincioșilor. În această problemă au mers delegați din raionul Ciuc la episcopul MÁRTON ÁRON, care a spus numai atâta: «Tot mai sunteți lași și împăciuitori». Deci, din acest răspuns se înțelege – spune FELCSER – că nu-i voie să ne speriem și să ne oprim în fața piedicilor. Educația religioasă trebuie să ne fie sarcina cea mai importantă, pentru că dacă în cadrul orelor de religie copiii nu învață adevărurile credinței, atunci în școală învață și aud tocmai contrariul acesteia. Astfel, și în cadrul raionului Gheorgheni, orele de religie trebuie să fie ținute și respectate cu strictețe”.

Asupra preotului FELCSER NICOLAE avem deschisă acțiune informativă individuală, conform ordinului 70, întrucât între anii 1940-1944 a fost președintele Partidului Ardelean în comuna Valea Strâmbă. Este semnalat în permanență cu manifestări dușmănoase.

Șeful Secției Raionale — Secretara
Cpt. de Securitate Albert Martin — A.C. Sztancs Éva

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1083, f. 65.

437.

1959 februarie 10, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ despre afirmațiile preotului romano-catolic Felcser Nicolae în fața informatorului „Jánosi”.

Buletin informativ zilnic

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI — STRICT SECRET
S.C.Nr. 1213
Nr. S/110.195 din — Expl. Nr. 2
10 februarie 1959

Către,
M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm că preotul romano-catolic FELCSER NICOLAE din comuna Valea Strâmbă, în fața agentului nostru „JÁNOSI”, a spus următoarele:

„Guvernul în curând a înființat o casă de pensii pentru preoți, dar Episcopatul din Ardeal nu ia parte în aceasta pentru că așa a hotărât episcopul MÁRTON ÁRON. Pentru acest fapt, mulți dintre preoți l-au criticat nedrept pe episcop, în urma căreia, în curând episcopul va elabora o circulară în cadrul căreia va aduce la cunoștința tuturor preoților motivele și punctele de vedere care l-au determinat pe el să se țină departe de această instituție. Oamenii de încredere ai episcopului au spus că nici nu poate să ia parte la această instituție, deoarece episcopul MÁRTON ÁRON nu colaborează cu regimul actual și aceasta ar fi o contradicție cu principiile lui. Dacă episcopul ar colabora cu regimul actual, aceasta s-ar fi manifestat în multe măsuri luate de el. Rezolvarea acestor probleme aparține direct episcopului, că el cunoaște mai bine și vede mai clar lucrurile, decât noi preoții. El este informat bine asupra tuturor problemelor".

Asupra sus-numitului avem deschisă acțiune informativă individuală, conform ordinului nr. 70, întrucât între anii 1940-1944 a fost președintele Partidului Ardelean în comuna Valea Strâmbă. Este semnalat permanent cu manifestări dușmănoase.

Șeful Secției Raionale
Cpt. de Securitate Albert Martin

Secretara
A.C. Sztancs Éva

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1083, f. 63.

438.

1959 februarie 25, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: măsuri privind intensificarea controlului în vederea depistării deținătorilor ilegali de armament.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Strict Secret
Nr. 350/30.448
25 febr. 1959
S.C. Nr. 1209
ex.nr. 3

Către,
SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI

Pe baza rapoartelor înaintate de Direcțiile Reg. M.A.I., privind intensificarea măsurilor informativ-operative în vederea identificării și confiscării armamentului deținut ilegal, conform ord. M.A.I. 130, Direcția III-a din M.A.I. a întocmit și înaintat tov. Ministru un raport-sinteză asupra modului de executare a ord. 130 în cursul anului 1958. Analizând situația și constatând că pe teritoriul țării există încă o cantitate mare de armament, muniții și exploziv deținută ilegal de cetățeni, tov. Ministru Drăghici Alex. a atras atenția organelor noastre asupra pericolului, precum și asupra faptului că în foarte multe cazuri, armamentul este deținut de către elementele contrarevoluționare și în cantități mari.

În urma acestei situații, tov. Ministru Alex. Drăghici a pus următorul ordin rezolutiv pe raportul prezentat:

„Direcția III-a trebuie să ia în evidență toate cazurile unde sunt informații că există depozite de armament cât de mici, să ia acțiunile sub o strictă verificare și să se lucreze până la depistarea lor prin confiscarea armamentului".

Conform ordinului rezolutiv al tov. Ministru, veți lua măsuri mai energice de identificare și confiscare a armamentului deținut ilegal.

Cazurile unde există informații că armamentul, depozite de armament, muniții sau explozivi sunt legate de existența vreunei organizații subversive de legionari, P.N.Ț.-iști, P.N.L., deblocați etc. sau deținerea acestora este făcută cu scopul de a-l folosi împotriva regimului, acte de teroare, se vor deschide imediat acțiuni de verificare și informative, se va lucra până la stabilirea concretă a existenței armamentului, a intențiilor elementelor dușmănoase, iar confiscarea armamentului să se facă odată cu arestarea elementelor urmărite, fără ca perioada de verificare să se prelungească la infinit.

În problema depistării armamentului trebuie să existe cel mai strâns contact între organele de securitate și miliție.

Acolo unde există informații despre deținătorii clandestini individuali, unde deținătorii nu au legături între ei, unde armamentul este deținut fără scopuri contrarevoluționare, Miliția să ia măsuri operative de verificare directă, prelucrare, convingere etc., astfel ca strângerea armamentului deținut clandestin să se facă cât mai rapid posibil.

În cuprinsul rapoartelor Dvs. înaintate până în prezent, în această problemă ați omis să menționați semnalările mai importante ce le deținеți cu privire la deținătorii clandestini individuali de armament și muniții, cărora, conform ordinului 130, trebuie să le acordați cuvenita importanță.

Recomandăm ca semnalările privind deținătorii de armament cunoscuți că au făcut parte din organizații sau partide politice reacționare ori că au manifestări dușmănoase prezente, să fie analizate și să apreciați cărora dintre ele să li se deschidă acțiuni de verificare prin care să se poată depista atât armamentul ce-l dețin, cât și eventuala activitate dușmănoasă pe care ar desfășura-o

Pe viitor, semnalări mai importante de depozite de armament, muniții și exploziv să ne fie aduse la cunoștință imediat după apariția lor.

Locțiitor Șef Direcție
Căpitan de Securitate Blaga Ștefan

Locțiitor Șef Serviciu
Maior de Securitate Sîrbu Emilian

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1074, f. 5-6

439.

1959 martie 5, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind pe Sebestyén Ludovic, care a cântat un cântec instigator împotriva transformării socialiste a agriculturii.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

STRICT SECRET

RAPORT
5. III. 1959

Secția Raională M.A.I. Sft. Gheorghe, cu raportul Nr. 321/120.311 din 27.II.1959, ne-a înaintat 3 procese-verbale de interogatoriu şi una notă informativă privitor la activitatea numitului SEBESTYÉN LUDOVIC, tractorist la S.M.T. Hărman, Raionul Codlea, Regiunea Stalin.

Din documentele trimise rezultă că obiectivul, în seara zilei de 25 decembrie 1958, cu ocazia unui botez, la locuința lui SEBESTYÉN EMERIC, din comuna Boroşneu Mare a cântat următorul cântec:

Mindenkinek azt ajánlom	Vă recomand tuturora
Kolektivba be ne áljon	Să nu intre în colectivă
Van nekem egy munkakönyvem	Am eu un carnet de muncă
Az van abba bele írva	În care este scris
Hagy a norma tesz a sírba.	Că norma duce în mormânt.
II	II
Van nekem egy munkakönyvem	Am eu un carnet de muncă
Bele nézek hull a könnyem	Când mă uit la el îmi vine să plâng
Az van bele írva	În acest carnet este scris
Az odorba nincsen széna.	Că în şură nu e fân.
III	III
Nagy Imrének két leánya	Nagy Emeric are două fete
Mind a kettő jár a gyárba	Amândouă lucrează la fabrică
Az egyik a Niveába	Una la Nivea,
A másik a kuplerájba	Alta la .....[1]

După cum rezultă din conținutul cântecului, este batjocorit numitul NAGY EMERIC, împreună cu familia sa (prin cuvinte vulgare la adresa fiicelor sale), pentru faptul că a fost printre primii care a intrat în G.A.C.

SEBESTYÉN LUDOVIC, fiind interogat de organele securității din Sft. Gheorghe, acesta a recunoscut că într-adevăr a cântat cântecul mai sus arătat, pe care l-a învățat de la numitul CSEREI IOAN, care a cântat acest cântec la Racoşu de Sus, despre preşedintele colectivului, anume ERDŐ MOZES.

Numitul SEBESTYÉN EMERIC, a cântat cântecul respectiv în comuna Boroşneu Mare, în fața numiților: BARTI MIHÁLYNÉ, KARÁCSONY JÓZSEFNÉ şi SEBESTYÉN FERENCNÉ.

Acest cântec, care are un caracter instigator împotriva transformării socialiste a agriculturii, fiind răspândit în comuna Boroşneu Mare, a avut un efect negativ în procesul transformării socialiste a agriculturii.

Este de menționat faptul că tatăl obiectivului, anume SEBESTYÉN ALEXANDRU, este preşedintele sfatului popular din comuna Boroşneu Mare, fiind luat în evidența organelor M.A.I. din Sft. Gheorghe ca fost P.N.Ț.-ist. Sus-numitul a emis în calitatea sa de preşedinte al sfatului popular o adresă către Tribunalul Militar Tg.-Mureş prin care solicită scutirea de orice pedeapsă pe BENKŐ MIHAI, element duşmănos deferit în justiție de organele noastre, caracterizându-l „nevinovat”.

Față de cele de mai sus propunem:

1/ Semnalarea cazului Dir. Reg. M.A.I. Stalin pentru identificarea obiectivului şi supravegherea lui informativă la locul de producție.

2/ Întrucât obiectivul este membru în P.M.R., semnalarea faptei şi efectul negativ avut în munca de transformarea socialistă a agriculturii, în scopul de a fi luate măsuri împotriva sus-numitului pe linie de partid.

Rog dispuneți.

Lt.Maj. Szabó Iuliu.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 198, f. 54-55.

440.

1959 aprilie 22. Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ zilnic privind unele afirmații ale preotului romano-catolic Dani Grigore cu ocazia discuțiilor purtate cu informatorul „Jánosi”.

[1] Lacună în document. Traducerea din limba maghiară: casă de toleranță.

Buletin informativ zilnic

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI — STRICT SECRET
S.C.Nr. 1213

Nr. S/110.650 din — Expl. Nr. 2
22 aprilie 1959

Către,
M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm că preotul romano-catolic DANI GRIGORE din orașul Gheorgheni, în ziua de 11 aprilie 1959, în fața agentului „JÁNOSI", printre altele a spus: „În zilele acestea am fost la Alba Iulia la episcop ca să cer aprobare pentru a vinde unele clădiri ce aparțin parohiei. Cu această ocazie, i-am pus episcopului întrebarea dacă preoții au voie să participe la ședințele pentru pace. Episcopul nu a dat răspuns hotărât, ci a spus că fiecare preot trebuie să cunoască atitudinea lui /adică a episcopului/. Preoții nu au nici un avantaj din aceasta și atunci de ce să mai participe la asemenea ședințe. «Atitudinea mea – spunea episcopul – trebuie să fie călăuza fiecărui preot, de altfel eu am declarat acest lucru de mai multe ori și în fața altora»". După aceasta – povestea mai departe DANI – ADORJÁN de la episcopie a spus că vor veni timpuri foarte grele pentru parohii. Se va întâmpla că și bisericile vor fi puse sub impozit, ceea ce parohiile nu o să poată suporta și în urma acestuia se vor închide bisericile.

Asupra preotului DANI GRIGORE posedăm dosar de acțiune informativă individuală nr. 876

Șeful Secției Raionale
Cpt. de Securitate Albert Martin

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1083, f. 51.

441.

1959 aprilie 22, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ despre afișarea portretului Papei pe ușa bisericii de către preotul romano-catolic Bodó Petru.

Buletin informativ zilnic

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI — STRICT SECRET
S.C.Nr. 1213

Nr. S/110.651 din — Expl. Nr. 2
22 aprilie 1959

Către,
M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm că, cu ocazia sărbătorilor de paști, preotul romano-catolic BODÓ PETRU din orașul Gheorgheni, a afișat pe ușa bisericii portretul papei János al XIV-lea, cu scopul de a fi vizitat de credincioși.

Comentând acest lucru în fața agentului nostru „JÁNOSI", preotul BODÓ a spus: „Am afișat acest portret pe ușa bisericii [cu scopul] de a vedea credincioșii cine este noul papă. Scopul meu prin acesta a fost ca să fac propagandă între credincioși, fiindcă ziarele de aici nu s-au ocupat deloc cu popularizare și credincioșii trebuie să cunoască conducătorul cultului".

Preotul BODÓ PETRU este născut la 26 ianuarie 1928 în comuna Sândominic-Ciuc, fiul lui ȘTEFAN și IOZEFINA. Are deschis dosar de verificare.

Șeful Secției Raionale
Cpt. de Securitate Albert Martin

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1083, f. 52.

442.

1959 mai 27. Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ în legătură cu unele afirmații din partea numiților Kemenes Ioan și Csergő Anton relativ la situația internă și internațională.

Buletin informativ zilnic

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI — STRICT SECRET
S.C.Nr. 1213

Nr. S/111.224 din — Expl. Nr. 2
27 mai 1959

Către,
M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm că în ziua de 22 mai 1959, cu ocazia sosirii delegației Miniștrilor de Transporturi din țările socialiste la Gheorgheni și la Lacul Roșu, în fața a trei persoane, numitul KEMENES IOAN s-a manifestat în felul următor:

„Au venit la noi șomerii aceștia săraci cu niște mașini de-ți stă mintea și te doare inima când te uiți la ele. Unde este dreptatea? Câțiva oameni călătoresc cu trenuri speciale și toți milițienii îi păzesc ca să nu li se întâmple ceva. Când a venit la noi HORTHY, comuniștii de atunci au spus că statul așa îi jefuiește pe muncitori, pentru că porcii aceștia călătoresc din pasiune pe pielea muncitorilor. Întreb eu: acuma șomerii aceștia săraci pe pielea cui umblă în toată lumea? Unde este dreptatea? Acuma verifică drumurile, ca în caz de război să cunoască terenurile și pe baza acestora o să trimită armate și muniții. Acuma aceștia se pregătesc pentru război și de aceea umblă în țările de democrație populară ca să-și întărească relațiile militare".

Tot numitul KEMENES IOAN, în ziua de 18 mai a.c., în fața a trei persoane, discutând problema conferinței Miniștrilor Afacerilor Externe de la Geneva, și-a exprimat părerea că această conferință nu va da rezultate pozitive pentru că rușii nu vor accepta nici o propunere din partea apusenilor. Sus-numitul în continuare a spus că: „Eu cunosc foarte bine că cine sunt comuniștii sovietici, pentru că în anul 1918 am fost prizonier în Rusia și rușii au vrut să ne convingă ca să intrăm și noi în rândurile lor, pentru ca pământul și cooperativele să fie ale noastre și cu cât o să fie mai mari veniturile, cu atât o să fie mai mari salariile noastre, adică fondul de despărțit. În fond s-a dovedit la noi acuma, că cu cât este mai mare cooperativa, cu atât este mai mic câștigul nostru, iar în schimb, conducerea fură mai mult și cel care lucrează trebuie să moară de foame, pentru că salariul ce-l primește nu-i ajunge. Acesta este principiul comuniștilor: lucrează, dar îți dă un salar numai așa ca să nu mori de foame. Astfel de teroare vrea să înfăptuiască și în țările apusene, dar au minte și știu ce fac".

Tot cu această ocazie, în discuție cu sus-numitul, numitul CSERGŐ ANTON a întărit cele afirmate de KEMENES IOAN, spunând următoarele: „Este adevărat că apusenii și rușii nu se vor înțelege între ei. Eu ascult știrile la radio în fiecare zi și cele scrise în ziare nu sunt adevărate, pentru că apusenii au făcut mai multe propuneri favorabile, însă rușii nu le-au primit. Aceștia ai noștri totul vor să rezolve cu teroare și cred că vor putea să-i ducă de nas și pe apuseni, așa ca pe noi. Noi răbdăm și tăcem din gură, că presiunea este atât de puternică încât nu putem să facem nimic. Conferința de la Geneva nu va da nici un rezultat pozitiv pentru că apusenii sunt convinși de scopul propunerilor sovietice și nu le primesc, dar nici n-ar fi just să le primească, pentru că regimul acesta nu este bun și sănătos deloc".

Numitul KEMENES IOAN este de cca. 60 de ani, fiul lui PETRU și AGNETA, studii 4 clase primare, de profesiune pantofar și agricultor, în prezent pensionar, a fost paznic la Cooperativa Meșteșugărească „Lacul Roșu" din Gheorgheni, însă a fost dată afară din cauza manifestărilor sale dușmănoase. Este domiciliat în orașul Gheorgheni, str. Vörösmarty, nr. 97, raionul Gheorgheni. Sus-numitul a mai fost semnalat în mai multe rânduri cu asemenea manifestări dușmănoase.

Numitul CSERGŐ ANTON este născut la 9 iulie 1901 în Gheorgheni, fiul lui ANTON și AGNETA, de profesiune dulgher, fără serviciu, studii 6 clase primare, cu domiciliul în orașul Gheorgheni, str. Tancsics Mihai, nr. 34.

S-au luat măsuri pentru documentarea cazului.

Șeful Secției Raionale
Cpt. de Securitate Albert Martin

Secretara
A.C. Sztancs Éva

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1083, f. 42-43.

443.

1959 mai 25, <Târgu-Mureș>. Declarație dată de avocatul Butur Ambrozie în legătură cu judecarea la Tg.-Mureș a unor legionari care, la congresul desfășurat la Tg.-Mureș, și-au luat angajamentul de a elimina fizic mai mulți politicieni.

DECLARAȚIE

Subsemnatul BUTUR AMBROZIE, avocat din Tg.-Mureș, str. Trébely, nr. 4, prin prezenta fac următoarea declarație:

În anul 1936 sau 1937, organizația politică legionară de pe acele vremuri a fost autorizată din partea Ministerului de Interne de atunci ca să țină un congres în orașul Tg.-Mureș.

Dat fiind că delegații la acest congres, și mai ales delegații care au venit pe ruta Tg.-Mureș – București, s-au oprit la Sinaia, și în fața plăcii comemorative a lui DUCA au ținut cuvântări și [au] adus elogii asasinilor lui DUCA, Ministerul de Interne, văzând aceste provocări, a dispus revocarea delegației și oprirea congresului.

De la Tg.-Mureș au fost trimiși jandarmi și procurorul general și primul procuror pentru a opri trenurile pe parcurs și a-i înapoia. În gările Deda și Reghin s-au făcut încercările cuvenite, însă nu s-a reușit reîntoarcerea lor, astfel că tot au ajuns la Tg.-Mureș și congresul a avut loc.

Acest congres a durat câteva zile. Iar la propunerea unuia dintre congresiști, în ultima zi a congresului, și ca ultim punct al ordinei de zi, s-a făcut propunerea ca să se formeze mai multe echipe, așa-numite „echipe ale morții", având acestea misiunea ca să suprime mai mulți oameni politici din acel timp.

Șefii acestor echipe au fost aleși la congres, luându-și fiecare angajamentul că va asasina pe omul politic repartizat lui, urmând ca aceștia să formeze echipa de legionari pe care el o va alege sau desemna. Știu că s-au format un număr de 8-9 echipe și șefii lor, după cum îmi amintesc, au și depus jurământ că vor executa sarcinile. Acest jurământ a fost depus în fața congresului. Autoritățile locale, deși au luat cunoștință de cele de mai sus, nu au procedat imediat la arestarea lor din motive ca să evite tulburările, care desigur s-ar fi produs, întrucât era de așteptat, [că] în caz de arestare participanții de la congres vor sări în ajutorul celor arestați și s-ar fi produs o încăierare între ei și autorități și eventual s-ar fi expus orașul la devastare.

Şefii „echipelor morții” au fost arestați spre domiciliile lor pe parcurs şi aduşi la cercetări la Tg.-Mureş.

Li s-a deschis acțiune publică şi au fost deferiți la cabinetul II instrucție al cărui judecător titular era Penciculescu Edgar, care a instruit (anchetat) această cauză şi drept rezultat a dat ordonanță definitivă de trimitere a lor în judecată în fața Tribunalului Mureş.

Cauza a fost repartizată la Secția I-a a Tribunalului Mureş.

Din completul de judecată a făcut parte, ca preşedinte, fostul prim preşedinte de atunci, AJICHIRA, membrii completului erau judecătorii NICOLAE PORA şi CONSTANTIN MERIŞOR. PORA astăzi este decedat, MERIŞOR ştiu că a fost ultima dată preşed. la Satu Mare, de AJUCHIRA nu ştiu, cred că, fiind un om în vârstă prea înaintată, nu cred că mai este în viață, iar Penciculescu este în Bucureşti. [...]

Apărarea a fost organizată şi condusă de către avocatul NELU IONESCU, din Iaşi, şi IOAN MOȚA, cumnatul lui ZELEA CODREANU, şi în plus un număr de peste 30, printre care [...] GHILA IULIU, este decedat din Tg.-Mureş.

Între acuzați figurau:

FURDUI, cred că era primul inculpat, de undeva din Munții Apuseni, domiciliat în Bucureşti;

GRAJA NICOLAE, probabil student;

CANTACUZINO şi alte persoane pe care nu le rețin numele.

Atmosfera de la proces, o cunosc în calitate de procuror de şedință (acuzator), era categorică în favoarea legionarilor.

Mai arăt că la proces a luat parte şi ZELEA CODREANU, ZIZI CANTACUZINO şi alți conducători legionari.

Atitudinea în şedință: au recunoscut faptele imputate şi căutau să arate greşelile politice ale acelora care erau propuşi pentru asasinare, susținând că merită să fie asasinați, justificându-şi astfel atitudinea lor.

Cauza a fost amânată pentru noi administrări de probe şi la noul termen din nou a fost amânată cauza din cauza neprezentării martorilor propuşi, însă la al treilea termen de judecată, dezbaterea nu a putut avea loc deoarece s-a cerut din partea Ministerului, cred că la propunerea procurorului general, mutarea procesului la un alt tribunal, ceea ce s-a şi întâmplat, procesul fiind mutat la Braşov.

Motivele [pentru] care s-a dispus strămutarea procesului, după părerea mea şi a altora, au fost că congresul avusese loc la Tg.-Mureş şi unde lumea din localitate era [...] împărțită, fiind această lume pentru şi contra, în afară de [aceasta] datorită faptului că, cu ocazia congresului şi a procesului, au venit mulți legionari în localitate, care venind în contact cu lumea de aici au reuşit legionarii să-i câştige de partea lor.

De menționat este că şi din rândurile magistraților şi funcționarilor s-au găsit o serie de simpatizanți şi pentru a se asigura ordinea şi liniştea publică şi o hotărâre lipsită de orice influență, s-a găsit că este necesară mutarea procesului.

Dintre personalul justiției în acel timp care simpatiza cu legionarii cred că [erau] avocatul POP DUMITRU, CHILA IULIU, VEBER CAROL, şofer, familia preotului din comuna Corunca, MATEI.

Referitor la CUŞANU AUGUSTIN şi ROMAN IOAN, nu pot afirma că erau sau nu legionari.

Pentru a se cunoaşte mai clar în această chestiune, propun să se vadă dosarul de la Procuratura Tg.-Mureş, fostul parchet de pe lângă [Tribunalul] Tg.-Mureş şi eventual dosarul Camerei de Acuzare, întrucât dos. de fond a plecat la Braşov. De aici se vor vedea cine au fost legionarii martori care au figurat în acest proces din Tg.-Mureş şi alte localități.

Relații mai pot da: PETCA FLORICA, fost la Cabinetul de instrucție, [...], ROMAN IOAN, CUŞANU AUGUSTIN, VORLA IOAN, STINGHE KOROSI ANDREI, poate da relații ref. la documentele de la Camera de acuzare, CĂLIMAN, fost la Cabinetul de instrucție.

Ştiu că dintre magistrați care aveau legături cu legionari a fost judecătorul CÎRDEI, care era prieten cu un farmacist din Rădăuți, care venea des la Tg.-Mureş şi care apoi în timpul guvernării legionare a devenit ministru şi care în acel timp a primit funcția de comisar al Guvernului la Asigurările Sociale. Soția lui CÎRDEI este nemțoaică din Bistrița.

Prezenta declarație o dau fără să fiu forțat de nimeni şi am arătat ceea ce cunosc şi ceea ce mi-am mai adus aminte

Tg.-Mureş, 25 Mai 1959 s.s. BUTUR AMBROZIE

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272),* dosar nr. 84, f. 165-166.

444.

1959 iunie 3, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ zilnic despre afirmațiile făcute de preotul Felcser Nicolae.

Buletin informativ zilnic

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI — STRICT SECRET

S.C.Nr. 1213

Nr. S/111.264 din 3 iunie 1959 — Expl. Nr. 2

Către,
M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm că în ziua de 20 mai 1959, preotul FELCSER NICOLAE din comuna Valea Strâmbă, în discuții cu agentul nostru, a spus următoarele: „Într-una din ultimele zile a fost la mine împuternicitul regional al cultelor. I-am amintit situația aceasta proastă existentă ce există momentan în raion, că parohiile din comuna Joseni şi satul Chilieni nu sunt deservite de un preot în

mod permanent şi i-am cerut ajutorul ca să sprijine măsurile episcopului în acest sens pentru numirea preoților respectivi în aceste localități. Împuternicitul regional n-a acceptat rugămintea mea şi astfel, nici nu se poate aştepta să existe cândva înțelegere şi pace între biserică şi Stat. Se spune că la noi religia este liberă şi în fond ne împiedică din toate părțile. Astfel este, de exemplu, şi cu ținerea orelor de religie. Învățătorii dau drumul la copii din şcoală mai târziu, stau în uşă şi notează numele copiilor care vin la noi sau îi amenință ca să nu meargă la orele de religie. Se poate aşa? De fapt, totul se poate pentru că puterea este în mâinile lor".

Preotul FELCSER NICOLAE are deschis dosar de acțiune informativă individuală. Este semnalat în permanență cu manifestări duşmănoase împotriva regimului actual.

Şeful Secției Raionale
Cpt. de Securitate Albert Martin

Secretara
A.C. Sztancs Éva

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1083, f. 41.

445.

1959 iulie 3, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: instrucțiuni privind întărirea muncii informative în problema învățământului mediu.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Nr. 360/32.347
3 iulie 1959

Strict Secret
S.C. Nr. 1209
ex. nr._____

Către,
SECȚIA RAIONALĂ M.A.I.
Gheorgheni

În urma muncii informativ-operative desfăşurată de organele noastre centrale şi din teritoriu în rândul elementelor duşmănoase pătrunse în învățământul mediu şi elementar, se observă o intensificare a activității reacționare din partea acestor elemente, înregistrându-se astfel numeroase cazuri de manifestări duşmănoase la adresa regimului democrat popular din țara noastră şi a U.R.S.S., manifestări care în multe cazuri au un accentuat caracter naționalist-şovin şi antistatal.

Edificator în acest sens este faptul că în ultima perioadă de timp organele noastre au depistat o serie de grupuri duşmănoase formate în majoritate din elevi care, organizându-se pe principii conspirative, au păşit la inițierea şi punerea în practică a unor acte contrarevoluționare ca: redactarea şi difuzarea de fițuici cu conținut calomniator şi provocator, inscripții duşmănoase, întocmirea de planuri pentru procurarea de armament în vederea comiterii unor acte teroriste etc.

Cu ocazia anchetelor efectuate s-a constatat că, de regulă, componența acestor grupuri duşmănoase o formează elevii fii de legionari, P.N.Ț.-işti, P.N.L.-işti, ofițeri deblocați, naționalişti, fii ai fostelor clase exploatatoare (moşieri, fabricanți, chiaburi), elemente ce sunt străine de interesele clasei muncitoare şi care au căpătat în familie o educație în spirit naționalist-şovin.

În unele cazuri a rezultat că elementele duşmănoase, trecând la organizarea lor contrarevoluționară, reuşesc să atragă alături de ele şi fii de muncitori, cărora otrăvindu-le conştiința cu teorii şi concepții, fac din ei duşmani ai regimului nostru.

Situația nesănătoasă existentă în învățământul mediu este o urmare a faptului că o bună parte din membrii corpului didactic sunt elemente provenite din mediul burghez şi mic burghez, care în trecut au desfăşurat activitate împotriva clasei muncitoare, dar care fiind scoşi din posturile ce le deținеau în învățământul superior, în armata burgheză, ca slujitori ai cultelor religioase etc., au pătruns în învățământul mediu, iar în prezent au manifestări duşmănoase, naționaliste şi mistice.

Din datele obținute pe linie de anchetă a reieşit că majoritatea grupurilor subversive depistate, formate din elevi, erau sprijinite direct de către elementele duşmănoase strecurate în corpul didactic, în cele mai multe cazuri aceste elemente fiind de fapt inițiatorii, organizatorii şi conducătorii morali ai grupurilor respective.

Prin exemplele arătate mai jos, se ilustrează destul de elocvent modul cum elementele duşmănoase pătrunse în corpul didactic din învățământul mediu uneltesc împotriva statului nostru democrat popular şi cum aceste elemente, folosindu-se de elevii fii ai membrilor fostelor partide şi organizații burgheze şi ai claselor exploatatoare, încearcă să otrăvească conştiința tineretului studios, educându-i şi îndemnându-i să desfăşoare activitatea duşmănoasă împotriva regimului nostru.

Astfel:

Organele Direcției a III-a au depistat în capitală o organizație denumită „Frontul Eliberării României", care a luat ființă în septembrie 1958, fiind formată din 12 elevi ai Şcolii Medii „Matei Basarab", toți în cl. XI-a. Conducătorul organizației, elevul STOICA MIHAI, fiu de funcționar, cu concepții fasciste, a redactat statutul organizației în care se prevedeau o serie de acțiuni duşmănoase împotriva regimului nostru, ca răspândire de fițuici, acapararea conducerii organizației de U.T.M. din şcoală, împiedicarea unor acțiuni duse de organele politice din şcoală, procurarea de armament prin atacarea miliționilor etc. În oct. 1958, aceştia au confecționat şi difuzat în şcoală şi pe diferite străzi din capitală un număr mare de fițuici cu caracter duşmănos. Din cercetările făcute până în prezent rezultă că elevii au primit această educație duşmănoasă în familie şi din partea unor profesori.

Tot în capitală a fost descoperit un alt grup de elevi din cl. VI-VII ai unei şcoli elementare care, îndemnați de profesorul POPESCU I. – fost legionar – au confecționat fițuici duşmănoase pe care le-au răspândit pe străzi. La îndemnul profesorului legionar POPESCU I., elevii intenționau ca în decursul acestui an să dea foc bibliotecii din şcoală.

Din cercetările efectuate până în prezent rezultă că POPESCU I., împreună cu alți doi profesori, întreținеau în școală o atmosferă dușmănoasă, iar la orele de curs educau elevii în spirit mistic, naționalist și dușmănos regimului nostru.

În luna septembrie 1958, organele Direcției Regionale M.A.I. Timișoara au arestat un număr de 11 elevi care încă din anul 1956 s-au constituit într-o grupare denumită „Bihor banda" și care a trecut la confecționarea și difuzarea de fițuici cu caracter dușmănos, având intenția de a trece fraudulos granița pentru a fugi într-o țară capitalistă.

Direcția Regională M.A.I. Craiova a depistat activitatea unui grup de elemente dușmănoase, elevi ai Școlii Medii Nr. 2 din Craiova, care încă din anul 1957 s-au organizat în vederea desfășurării unei activități dușmănoase, având intenția de a răspândi fițuici cu caracter ostil.

De menționat că asemenea cazuri, ca cele arătate mai sus, au mai existat și în alte regiuni, fapt care scoate în evidență intensificarea acțiunilor dușmănoase în învățământul de cultură generală.

Pentru depistarea din timp a unor astfel de acțiuni, este necesar a se lua următoarele măsuri:

1./ În scopul identificării tuturor elementelor dușmănoase din rândul corpului didactic este necesar ca de urgență să luați măsuri pentru verificarea acestora în arhivă și prin agentură. Elementele care vor fi stabilite cu antecedente politice și de origine burgheză vor fi urmărite informativ.

2./ Vor fi luate în lucru activ acele elemente din rândul profesorilor care încearcă să facă educație dușmănoasă elevilor. În acțiunile deja existente se vor lua măsuri de încadrare a lor informativă și de activizare în vederea clarificării lor.

3./ Conform ord. 54 Cabinet, veți lua măsuri de a se acoperi informativ toate școlile medii – cl. X-a și a XI-a. În aceste obiective, munca informativă se va organiza pe școli, clase, cămine și dormitoare mai mari. Pentru acoperirea informativă a acestor obiective se vor recruta agenți nu numai pe bază de materiale compromițătoare, ci și din rândul elementelor cinstite care doresc în mod sincer să ajute organele securității statului. În scopul ușurării muncii de conducere a agenturii, se vor lua măsuri de creare de rezidenți, cărora să li se predea în legătură 4-6 agenți.

4./ Se vor lua măsuri de stabilirea obiectivelor (școli medii) unde sunt concentrate în rândul elevilor elemente dușmănoase ca: fii de fabricanți, bancheri, moșieri, chiaburi, deblocați, fii de foști legionari, P.N.Ț.-iști etc. din rândul cărora să se creeze o agentură capabilă de a ne informa la timp despre comportarea lor prezentă.

5./ Întrucât s-a constatat că elementele dușmănoase își desfășoară activitatea împotriva regimului, sub masca unor „găști", „grupuri", „ceaiuri", „excursii" sau că studiază în grupuri restrânse pe la diferite elemente suspecte etc., în toate aceste cazuri este necesar să se ia imediat măsuri pentru a verifica cine sunt elementele care compun aceste grupuri, cine este inițiatorul lor etc., și să se treacă la efectuarea unei pătrunderi informative în fiecare din aceste grupări pentru a stabili dacă aceștia desfășoară activitate dușmănoasă.

6./ Conducerea Direcției Regionale M.A.I. și a Serviciului III să analizeze munca ofițerilor care lucrează în problema învățământ, să-i controleze, să-i instruiască și să-i ajute pentru a se achita de sarcinile importante ce le revin în această problemă.

7./ În scopul de a informa la timp conducerea ministerului asupra situației existente și pentru a vă putea acorda un sprijin efectiv, vă rugăm a lua măsuri ca începând de la primirea prezentului ordin să ni se raporteze cu regularitate toate informațiile primite de la agentură sau obținute prin alte mijloace în care se semnalează manifestări dușmănoase sub orice formă din partea elementelor din învățământul de cultură generală.

Șeful Direcției Reg.
Colonel de Securitate Kovács Mihai

Șeful Serviciului
Cpt. de Securitate Szöcs Andrei

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 207, f. 146-149.

446.

1959 iulie 9, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: plan de măsuri în vederea îmbunătățirii muncii informativ-operative.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ AUT. MAGH.
SECȚIA RAIONALĂ GHEORGHENI

STRICT SECRET
9 iulie 1959

SE APROBĂ
ȘEFUL DIR. REG. M.A.I. AUT. MAGH.
Colonel de Securitate KOVÁCS MIHAI

PLAN DE MĂSURI

în vederea îmbunătățirii muncii informativ-operative pe baza sarcinilor trasate la ședința de analiză a muncii organizată la M.A.I. Direcția Regională Autonomă Maghiară, la data de 6 iulie 1959.

În cadrul Secției Raionale M.A.I. Gheorgheni, avem deschise până în prezent un număr de 68 dosare de acțiuni informative de diferite categorii, după cum urmează:

- una acțiune informativă în grup;
- 24 acțiuni informative individuale, dintre care 20 au fost deschise pe baza ordinului M.A.I. 70;
- 6 dosare de verificare;
- 37 dosare de urmărire locală și pe țară.

Urmărirea informativă a unora dintre aceste acțiuni se desfășoară în mod nesatisfăcător, iar din numărul total de 31 acțiuni informative, 4 acțiuni informative individuale până în prezent încă nu sunt încadrate informativ.

La fel nu sunt încadrate informativ un număr de 10 dosare de urmărire locală şi pe țară.

Afară de acțiunile informative mai avem unele concentrări de elemente dușmănoase, în special naționaliști maghiari, a căror activitate nu este cunoscută de noi în suficientă măsură. La fel, nu este cunoscută activitatea dușmănoasă a preoților romano-catolici pe care o desfășoară în rândul credincioşilor, mai ales în comunele Valea Strâmbă, Lăzarea, Ditrău şi Gheorgheni.

La fel, se constată lipsuri în ce priveşte calitatea agenturii existente, precum şi în dirijarea şi educarea acesteia.

În vederea lichidării lipsurilor arătate mai sus, cu scopul îmbunătățirii muncii informativ-operative în cadrul acestui Raion, se vor lua măsuri pentru încadrarea cu agentură capabilă atât a acțiunilor, cât şi a concentrărilor de elemente dușmănoase. Mai ales din rândul naționaliştilor maghiari.

Astfel, în cursul trimestrului III vom trece la efectuarea unui număr de 12 recrutări de agenți, 3 case de întâlnire şi vom deschide 3 dosare de verificare.

Măsurile arătate mai sus vor fi efectuate după cum urmează:

1. Pentru asigurarea urmăririi mai active a numitului GYÖRGY GÉZA, lucrat în acțiunea informativă individuală nr. 877, vom trece la studierea legăturilor lui şi vom face propunere de recrutare.

Termen: 25 august 1959
Răspunde: Cpt. Albert Martin

2. Pentru încadrarea informativă a numitului SIMON LUDOVIC, în problema naționaliști maghiari, lucrat în acțiunea informativă individuală nr. 657, se va trece la studierea şi recrutarea unui agent.

Termen: 30 septembrie 1959
Răspunde: Cpt. Albert Martin

3. Pentru concretizarea activității numitului DÉNES IOAN, fost membru în Partidul Reînnoirii Maghiare, urmărit prin acțiune de verificare pentru sabotaj în domeniul industriei în cadrul F.C.L. „Mureşul" din comuna Remetea, vom trece la studierea numitului POP IULIU din cadrul acestei întreprinderi, asupra căruia vom face propunere de recrutare.

Termen: 5 august 1959
Răspunde: Lt.Maj. Gáll Iuliu

4. În comuna Ditrău, în cadrul comitetului bisericesc sunt încadrate unele elemente naționaliste maghiare care duc activitate intensă împotriva transformării socialiste a agriculturii. Pentru a stabili activitatea acestora, vom trece la studierea numitului LÁSZLÓ ADALBERT, membru în acest comitet, asupra căruia vom face propunere pentru recrutare.

Termen: 30 septembrie 1959
Răspunde: Lt.Maj. Gáll Iuliu

5. În comuna Joseni, avem deschisă acțiunea informativă individuală nr. 687 asupra numitului BENEDEK LUDOVIC, pe baza ordinului 70, în scopul cunoaşterii activității dușmănoase a acestuia, vom trece la recrutarea unui agent capabil.

Termen: 20 august 1959
Răspunde: Lt.Maj. Bartis Carol

6. În comuna Lăzarea, în acțiunea individuală deschisă asupra numitului SAJGÓ IOSIF, naționalist maghiar, pentru a crea o nouă linie informativă, vom trece la recrutarea unui agent corespunzător.

Termen: 25 septembrie 1959
Răspunde: Lt.Maj. Bartis Carol

7. Pentru a cunoaşte activitatea dușmănoasă a preoților romano-catolici VARRÓ ANDREI şi PAPP IOSIF ASTRIC, din comuna Lăzarea, vom trece la recrutarea unui agent corespunzător din rândurile credincioşilor.

Termen: 25 septembrie 1959
Răspunde: Lt.Maj. Bartis Carol

8. În comuna Izvoru Mureşului, unde funcționează tabăra de studenți şi tineri, se vor lua măsuri de studierea şi crearea unei agenturi în rândul lor, pentru a stabili orice activitate sau manifestări dușmănoase.

Termen: 21 iulie 1959
Răspunde: Slt. Voşloban Stelian

9. Pentru încadrarea informativă a rudelor fugarilor din comuna Izvoru Mureşului, vom trece la studierea şi recrutarea unui agent.

Termen: 31 iulie 1959
Răspunde: Slt. Voşloban Stelian

10. Pentru încadrarea informativă a preotului ortodox COLCERIU GAVRIL din comuna Voşlobeni, cunoscut cu activitate dușmănoasă, vom trece la studierea elementelor cu care are legătură şi vom face propuneri pentru recrutarea unui agent.

Termen: 31 august 1959
Răspunde: Slt. Voşloban Stelian

11. În scopul urmăririi mai active a preotului romano-catolic FELCSER NICOLAE din comuna Valea Strâmbă, vom trece la studierea membrilor comitetului bisericesc şi a altor credincioşi cu scopul recrutării unui agent capabil din rândurile acestora.

Termen: 20 septembrie 1959
Răspunde: Slt. Voşloban Stelian

12. În scopul încadrării numitului BÁNYÁSZ ALEXANDRU, asupra căruia avem deschisă acțiune informativă individuală în problema naționaliști maghiari din comuna Suseni, vom trece la studierea şi recrutarea unui agent.

Termen: 5 septembrie 1959
Răspunde: Slt. Voşloban Stelian

Pentru asigurarea conspirativității muncii cu agentura existentă şi cea care se va crea, precum şi în vederea conducerii şi educării acesteia, este necesară crearea caselor de întâlnire corespunzătoare.

Casele de întâlnire existente nu acoperă necesarul muncii cu agentura. Astfel, este necesar crearea de noi case de întâlnire în următoarele localități:

1. Una casă în comuna Voşlobeni, în problema P.N.P.

Termen: 30 septembrie 1959
Răspunde: Slt. Voşloban Stelian

2. Una casă în comuna Suseni, în problema naționaliştilor maghiari.

Termen: 30 septembrie 1959
Răspunde: Slt. Voşloban Stelian

3. Una casă de întâlnire în comuna Lăzarea, în problema naționaliştilor maghiari.

Termen: 30 iulie 1959
Răspunde: Slt. Voşloban Stelian

În vederea urmăririi mai organizate şi a documentării activității unor persoane semnalate cu activitate duşmănoasă se va trece la deschiderea unor acțiuni, după cum urmează:

1. În ultimul timp sunt semnalați că desfăşoară activitate duşmănoasă intensă preoții romano-catolici BODÓ PETRU, din oraşul Gheorgheni, şi PAPP IOSIF ASTRIC, din comuna Lăzarea.

Pentru urmărirea activității lor se va deschide dosar de verificare separat pentru fiecare.

Termen: 25 august 1959
Răspunde: Cpt. Albert Martin

2. Se va deschide dosar de verificare asupra numitului CSATA ŞTEFAN, din comuna Ciumani, element care a fost semnalat cu activitate naționalistă maghiară.

Termen: 30 iulie 1959
Răspunde: Lt.Maj. Bartis Carol

În cursul trimestrului III vom trece la verificarea posibilităților de informare a tuturor agenților existenți, care furnizează materiale informative de slabă calitate.

Pentru lărgirea bazei operative a raionului se va continua identificarea şi luarea în evidență a persoanelor suspecte de activitate duşmănoasă.

Vom trece la verificarea tuturor persoanelor luate în evidența chiaburilor şi asupra acelora care nu se încadrează în alte categorii de evidență, vom înainta materialele pentru clasare la arhivă.

Sarcini permanente.
Răspunde fiecare lucrător operativ.

Pentru urmărirea executării sarcinilor prevăzute, [în] fiecare săptămână se va analiza în cadrul şedinței de lucru executarea acestor sarcini.

Sarcină permanentă.
Răspunde: Cpt. Albert Martin

Pentru executarea prezentului plan de muncă vom lua măsuri şi pe linia organizațiilor de bază P.M.R. şi U.T.M.

Ptr. Şeful Secției Raionale
Lt.Maj. de Securitate Bartis Carol

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1074, f. 20-24.

447.

1959 iulie 15, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin către Comitetul Raional P.M.R. Reghin: informare cu situația unor tineri care doresc să se înscrie la examenul de bursă la facultate.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
UNITATEA MILITARĂ NR. 0421 REGHIN
Nr.Cab./101.377
15 IULIE 1959

STRICT SECRET
S.C. Nr.1.211
Exempl. nr.

CĂTRE
COMITETUL RAIONAL P.M.R. REGHIN
Pers. Tov. Prim-secretar

Vă informăm următoarele cu privire la candidații care doresc să fie înscrişi la examenul de bursă la facultate, pe anul 1959-1960:

- ŞANTA LIVIA ŞIRETEANU, tatăl său e medic la spitalul [din] Reghin, cunoscut cu manifestări duşmănoase.
- DEVIZU DANIELA, mama ei NAZAROVA ALEXANDRINA, ingineră la Sfatul Popular [al] Oraşului Reghin, cunoscută cu manifestări duşmănoase împotriva Uniunii Sovietice şi a țărilor de democrație populară. Este fugită de regimul sovietic.

- SZÍJGYÁRTÓ TIBERIU, tatăl său, SZÍJGYÁRTÓ GHEORGHE, cu serviciul la I.F.E.T., a fost membru în Partidul Crucea cu Săgeți.

- SZEREDAI BENDEGUZ, tatăl său, SZEREDAI FRANCISC, a fost organizator în Partidul Crucea cu Săgeți.

- POPOVICI CONSTANȚA, tatăl său, POPOVICI GAVRIL, învățător în comuna Ideciu (Idicel), raionul Reghin. Din declarațiile date de numiții COVRIG GAVRIL și ȘAGĂU IACOB, ambii din comuna Idicel, sus-numitul, în perioada celui de-al II-lea război mondial, pe când a fost director la școala din comuna Idicel, a ținut discursuri [cu] care ocazie a afirmat între altele: „Rușii ne-au răpit Basarabia și Bucovina, pământ românesc, și fiecare român este dator să meargă la luptă pentru dezrobirea teritoriului ocupat de ruși". Sus-numitul în acea perioadă a făcut propagandă de război, însuflețind în populație ura față de Uniunea Sovietică și ura față de comunism.

- RADU NICOLAIE, domiciliat în comuna Batoș, nr. 450, are un frate condamnat pentru bătaie, tot acest frate al dânsului a fost condamnat și pentru furt de păsări. Atât RADU NICOLAIE, cât și fratele lui sunt cunoscuți în comună cu comportări urâte față de familie, scandalagii și îngâmfați, au făcut mai multe bătăi și scandaluri.

- IMÉCS EMERIC, tatăl acestuia, IMÉCS EMERIC din comuna Batoș, face parte din Comitetul Bisericesc din comuna Batoș, element religios fanatic, trăiește sub influența preotului romano-catolic PÁLFI IOSIF din comuna Batoș, de mai multe ori nu s-a prezentat la lucru în G.A.C. pentru a merge în biserică.

- DUMITRACHE VIRGINIA, tatăl său DUMITRACHE ILIE, fost plutonier de jandarmi și a fost condamnat 2 ani pentru delapidare.

- MARCUȘ ILIE, tatăl lui a fost jandarm.

- TITZ JÜRGEN, tatăl lui, TITZ ALEXANDRU, expropriat, fost moșier.

- SIKLODI ILONA, tatăl său, SIKLODI IOSIF, a făcut parte din Partidul Crucea cu Săgeți.

- IANCU LUDMILA, tatăl sus-numitei a fost șeful unui lagăr de concentrare. Cunoscut cu manifestări dușmănoase.

Față de cele de mai sus propunem ca celor menționați în această adresă să nu li se dea posibilitatea de a obține bursa.

Șeful Secției Raionale
Căpitan Porczél Ioan

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 593, f. 56-57.

448.

1959 iulie 28, Odorhei. M.A.I.-S.R. Odorhei: plan de măsuri pentru asigurarea securității cu ocazia zilei de 23 August.

M.A.I. SECȚIA RAIONALĂ ODORHEI

STRICT SECRET
28 iul. 1959

SE APROBĂ
ȘEFUL DIR. REG. M.A.I.
Colonel de securitate
KOVÁCS MIHAIL

PLAN DE MUNCĂ

pe perioada de 1-25 august 1959 în vederea depistării, curmării și prevenirii activității elementelor contrarevoluționare ce ar încerca să acționeze sub orice formă împotriva sărbătoririi zilei de 23 august, [a] 15-a aniversare a eliberării țării noastre.

Oamenii muncii din R.P.R., sub conducerea Partidului și guvernului, pun eforturi pentru întâmpinarea și sărbătorirea zilei de 23 august cu noi succese, în care scop sunt în întreceri socialiste pentru realizarea și depășirea planului de stat.

Elementele contrarevoluționare, foști conducători ai partidelor fasciste, burghezo-moșierești, foști ofițeri, elemente naționaliste vor încerca să pună la cale eventuale acțiuni dușmănoase de sabotaj, diversiune, acte de teroare, lansări de zvonuri alarmiste, lansări de fițuici cu caracter dușmănos și alte acțiuni dușmănoase.

Pentru a preveni și curma activitatea acestora, este necesar ca organele de Securitate din cadrul Raionului Odorhei să pună un accent mai deosebit în această perioadă pe urmărirea intențiilor și activităților acestora.

Pentru realizarea acestei sarcini, lucrătorii operativi din cadrul Raionului M.A.I. Odorhei, începând cu 1 aug. vor organiza întâlniri mai dese cu agentura, cărora li se vor trasa sarcini ca să urmărească mai activ activitatea elementelor contrarevoluționare.

Între 1 și 10 august 1959, lucrătorii operativi vor lua contact cu toți agenții din raza raionului, cărora vor face instructaj privind sarcinile legate de sărbătorirea zilei de 23 august.

Între 10 și 20 august, se va contacta agentura din obiectivele mai importante din 3 în 3 zile, iar între 20-24 august 1959, agentura care lucrează în problema importantă /acțiuni/ va fi contactată zilnic.

Pentru contactarea agenturii în această perioadă, fiecare lucrător operativ va face grafic de întâlnire.

Vor fi puse în supraveghere mai activă elementele capabile de a comite acte dușmănoase, elemente lucrate în acțiuni, după cum urmează:

DEMETER ȘTEFAN din satul Petreni, com. Sânpaul, prin agentul „Erdélyi I.", element lucrat în acțiune.

BAROM IOSFI, preot unitarian din comuna Sânpaul, prin agentul „Fábián Ferencz".

ZOLTÁN ALEXANDRU, preot unitarian din comuna Mărtiniş, prin agentul „Kovács Péter”.

TOFALVI IGNAȚIU şi VARGA NICOLAE, iehovişti din comuna Corund, prin agentul „Horváth Béla”.

KERESZTES LÁSZLÓ, fost chiabur, element duşmănos din comuna Mugeni, prin agentul „Gellerd Sándor”.

SZÉKELY GRIGORE, naționalist maghiar din comuna Tăietura, prin agentul „Antal I.”.

KINDA PÉTER şi DÉNES GHEORGHE, elemente ce întreţin legături suspecte cu rudele lor fugite în S.U., din comuna Mugeni, rai. Odorhei, prin agentul „Dănilă Ioan”.

ORBÁN IOAN, zis Pataki, element naționalist, fost conducător P.C.S., lucrat în acțiune, din com Lueta, prin agentul „Rózsa Ferencz”.

ORBÁN FERENC şi ORBÁN PÁL, elemente naționaliste, foşti conducători P.C.S., din comuna Căpâlnița, lucrate în acțiune. Vor fi puşi în supraveghere prin agentul „Moldovan”.

FERENCZ ANDRÁS, element naționalist maghiar din comuna Vlăhița, prin agentul „Moldovan I.”.

DREICHLINGER ERNEST, element semnalat cu intenții de sabotaj de la Uzinele de fier Vlăhița, prin agentul „Moldovan P.”.

SZATMÁRI ŞTEFAN, farmacist din com. Tălişoara, fost conducător al P. Ardelean, element lucrat în acțiune prin agentul „Málnási János”.

POPA IOAN şi POPA MARIA, elemente foste legionare cu funcții de conducere din Odorhei, vor fi supravegheați prin agentul „Tudor Vasile”.

CRISTOLOVEANU GHEORGHE, fost P.N.Ț.-ist, element lucrat prin acțiune prin agentul „Gheorghe Dumitru”.

SZAKÁTS ZOLTÁN, fost conducător pe județ al P. Ardelean, VAJNA LUDOVIC, fost conducător P.C.S. din Odorhei, SEPSI ALEXANDRU şi IMÉTS BÉLA, naționalişti maghiari, foşti conducători ai organizației I.K.E., vor fi supravegheați prin agenții „Máthé Iosif”, „Egri Ivan” şi „Benedek I.”.

KÁLLAI ERNEST, naționalist maghiar, lucrat în acțiune şi KOVÁCS LUDOVIC, naționalist maghiar din Odorhei, vor fi supravegheați prin agentul „László Gyula”.

HEGYI ISTVÁN, preot reformat din Odorhei, element naționalist maghiar, prin agentul „László Gyula”.

SCHMITZ NICOLAE, fost SS-ist, prin agentul „Egri Ivan”.

KAIZLER LADISLAU, fost conducător P.R.M., domiciliat în Odorhei, prin agentul „Varga Ferencz”.

SASS ANTON, preot rom.-cat., lucrat în acțiune prin agentul „Miklós János”.

KOVÁCS IULIU, element suspect de trădare de patrie, va fi supravegheat prin agentul „Szatmári Béla”.

HADNAGY IOAN, preot rom.-cat. din comuna Zetea, lucrat în acțiune, va fi supravegheat prin agentul „Köllő Béla”.

DOMBI FRANCISC, SÁNDOR DIONISIE şi BALÁZS SÁNDOR, domiciliați în satul Locodeni, com. Mărtiniş, vor fi supravegheați prin agentul „Pásztor Ferenczi”. Toți trei sunt lucrați în acțiune de grup.

În raza raionului nostru avem unele comune şi sate, precum şi oraşul Odorhei, unde apar în repetate rânduri scrisori anonime, fițuici cu caracter duşmănos, ruperea de afişe şi de drapele. Astfel de locuri sunt comuna Zetea, comuna Lueta, Vârşag, oraşul Odorhei. În aceste comune, în perioada 22-24 august, la locurile mai dosnice se vor organiza pânde pentru prevenirea oricăror acțiuni duşmănoase arătate mai sus şi pentru [a-i] prinde în flagrant pe [cei] care ar încerca să acționeze.

Se vor lua măsuri ca între 22-24 august să fie asigurată cu agentura capabilă locurile vulnerabile la Uzinele de fier din Vlăhița, Minele Lueta, unde în această perioadă se va da acces de a pătrunde în magazinele de muniții şi material explozibil numai acelor elemente care prezintă garanții din punct de vedere al securității.

Se vor lua măsuri ca în perioada 22-24 august să fie sigilate acele locuri vulnerabile unde nu se necesită în această perioadă de a se circula.

Între 22-24 august vom organiza prin organele de Miliție paza întreprinderilor şi a obiectivelor socialiste G.A.C.-uri, Gostat, cooperative etc.

De asemeni, în această perioadă se va întări paza şi în comunele şi satele raionului, precum şi în oraşul Odorhei.

Vom lua măsuri ca să fie asigurată securitatea tribunei ce se va face pentru sărbătorirea zilei de 23 august, printr-un organ de miliție, la care îl vom da în primire şi care va răspunde până la terminarea serbării.

De asemenea, vom lua măsuri pentru asigurarea pazei la sediul P.M.R.-ului raional, precum şi securitatea personală a tovarăşului prim-secretar.

Pentru ducerea la îndeplinire a prezentului plan şeful, raionului va ține o şedință cu lucrătorii operativi, unde va prelucra planul de muncă şi va trasa sarcini tovarăşilor în privința realizării planului.

Lucrătorii operativi, în perioada 22-24 august, [se] vor fixa în grupele de comune pe care deservesc, locul de unde vor ține legătura cu raionul, precum şi cu unii agenți din împrejurime.

De asemenea, şeful raionului va prelucra, într-o şedință cu şefii de posturi şi tov. miliții de la reşedința raionului, sarcinile legate de sărbătorirea zilei de 23 august. Aceste şedințe vor fi efectuate până la data de 2 august 1959.

Şeful Secției
Maior de Securitate Keresztes Dionisie

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 189, f. 141-144.

449.

1959 septembrie 24, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către Secția IV: ordin privind întărirea muncii informative în anumite probleme aflate în atenția Secției IV.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Cabinet

STRICT SECRET
S.C. 1209
Ex.nr. 11

Nr. 00545 din
24 septembrie 1959

Către
Șeful Secției IV-a
Tg.-Mureș

În urma analizării muncii organelor noastre de către Biroul Comitetului Regional P.M.R. a reieşit că, în anumite sectoare de activitate, munca de securitate se desfăşoară la un nivel necorespunzător.

Astfel, se constată lipsă de agentură suficientă în mediul dușmănos din învățământul mediu şi superior, în problema cultelor şi sectelor, în obiective de construcții, silvicultură şi instituții de stat.

În aceste sectoare sunt infiltrate multe elemente care prin activitatea lor, ostilă regimului democrat popular din R.P.R., pot submina linia partidului şi pot provoca pagube însemnate economiei naționale.

Pentru a descoperi şi preveni din timp uneltirile acestor elemente înrăite, conform hotărârii Biroului Comitetului Regional P.M.R. şi a Ordinului conducerii profesionale, până la data de 25 noiembrie 1959 se va întări munca informativă prin recrutarea de noi agenți capabili, în problemele şi obiectivele specificate în nota anexă.

Până la 1 noiembrie 1959, comandanții de raioane vor raporta la cabinet stadiul în care se află executarea acestui ordin.

În problema culte şi secte, recrutările se vor face după aprecierea comandantului, ținând cont de necesitățile muncii informative.

De executarea întocmai şi în bune condițiuni a sarcinilor răspunde direct comandantul secției, care cel mai târziu până la 25 noiembrie 1959, va raporta despre aceasta la cabinet.

Șeful Direcției
Colonel de Securitate Kovács Mihai

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 202, f. 58.

450.

1959 octombrie 7, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ zilnic despre manifestarea dușmănoasă a preotului Dani Grigore.

Buletin informativ zilnic

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI

STRICT SECRET
S.C.Nr. 1213
Expl. Nr. 2

Nr. S/111.845 din
7 octombrie 1959

Către,
M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm că în ziua de 19 septembrie 1959, preotul DANI GRIGORE din oraşul Gheorgheni, în fața agentului nostru s-a manifestat în felul următor:

„Eu am prelucrat în bună parte credincioşilor mei circulara episcopului M.A. şi o voi mai prelucra. Circulara tratează probleme foarte juste, numai un singur lucru nu se poate înfăptui în practică: educarea în timpul spovedaniei a acelora care nu cunosc părțile cele mai elementare ale credinței, pentru că nu e timp pentru asta. Sub necredincioşi eu înțeleg pe cei care n-au credință, pe aceştia nu-i dezlegam pentru că nici nu au de ce. Iar indignatorii sunt învățătorii, care de fapt nu din convingere fac lucruri contra bisericii, ci pentru că îşi apără pâinea. Cunosc multe persoane, care au spus că le este frică să nu-şi piardă serviciul, dar nu sunt ataşați de încredere şi regimului actual. Emiterea acestei circulare a fost un procedeu just din partea episcopului pentru că trebuie să atragă atenția preoțimii asupra multor probleme".

Preotul DANI GRIGORE din oraşul Gheorgheni are deschis dosar de acțiune informativă individuală.

Șeful Secției Raionale
Cpt. de Securitate Albert Martin

Secretara
A.C. Sztancs Éva

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1083, f. 18.

451.

1959 octombrie 12, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin către Comitetul Raional P.M.R. Reghin: notă privind întovărăşirea din cătunul Fânațe, comuna Petrilaca.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
UNITATEA MILITARĂ NR. 0421 REGHIN
Nr.Cab./101.836 STRICT SECRET
12 oct. 1959

Către,
COMITETUL RAIONAL P.M.R. REGHIN
Personal tov. Prim-secretar
PAPP ADALBERT

Vă informăm următoarele:

În comuna Petrilaca, raionul Reghin, locul numit „Fânațe", locuiesc un număr de 10 familii. Aici s-a constituit o întovărășire, iar ca președinte a fost ales numitul BALÁZS DIONISIE, domiciliat în comuna Petrilaca, nr. 269.

La data de 27 septembrie 1959, în acest cătun a avut loc o adunare pentru a se pune bazele înființării organizației de bază P.M.R., deoarece în acest cătun nu există nici un membru sau candidat de partid. Încă înainte de a începe ședința, FAZAKAS LUDOVIC a început a se certa cu numitul BALÁZS DIONISIE, președintele întovărășirii, pe unele probleme personale, fiind vorba de gâștele lui BALÁZS DIONISIE care au fost pe pământul lui FAZAKAS LUDOVIC, iar acesta le-a închis până a doua zi dimineața. Astfel că pe această temă între cei de mai sus s-a iscat o ceartă nu prea accentuată.

După ce a început ședința, tovarășul președinte al sfatului popular al comunei Petrilaca a vorbit despre avantajele muncii în comun a pământului în cadrul întovărășirii. În timp ce vorbea tovarășul președinte, numitul FAZAKAS FRANCISC s-a ridicat și a afirmat că dacă se va pune problema muncii în comun în cadrul întovărășirii din „Fânațe", ei se vor bate de se vor omorî, deoarece toți sunt secui de baștină și nu se înțeleg între ei, astfel că va fi nevoie de salvare și spitalul să fie gol.

În urma cercetărilor efectuate a rezultat că în acest cătun sunt un număr de trei frați FAZAKAS, și anume FAZAKAS LUDOVIC, FAZAKAS FRANCISC și FAZAKAS IOAN, care sunt de felul lor elemente încăpățânate și scandalagii, lucru ce are influență și asupra celorlalți locuitori. De menționat este faptul că dintre cele 10 familii câte locuiesc în acest cătun, nouă sunt în relații de rudenie și numai una nu este direct în relații de rudenie cu ceilalți. Cu toate acestea, nu se înțeleg între ei și nu de multe ori [poartă] discuții contradictorii.

Mai menționăm faptul că cele 10 familii din acest cătun, marea majoritate s-au căsătorit cu fete din comuna Iara de Mureș și care, odată cu căsătoria lor, au primit pământ după soții, care pământ se află în teritoriul acestei comune. Cu ocazia comasării pământului în comuna Iara de Mureș, un număr de 5 ha pământ aparținând acestor familii a fost comasat în perimetrul întovărășirii din comuna Iara de Mureș. Familiile din cătunul „Fânațe" al căror pământ a căzut în perimetrul întovărășirii din comuna Iara de Mureș, nu au primit în schimb pământ, lucru care creează nemulțumiri în rândul acestor familii.

De exemplu, numitului BALÁZS ȘTEFAN, domiciliat la nr. 277 în comuna Petrilaca, i-a căzut în perimetru la întovărășirea din comuna Iara de Mureș o suprafață de 2,40 ha pământ și nu a primit în schimb alt pământ până în prezent. [Lui] BALÁZS DIONISIE i-a căzut în acest perimetru suprafața de 0,80 ha, BALÁZS EMERIC [cu] suprafața de 1,40 ha, LACZKÓ ANTON [cu] suprafața de 1,50 ha și alții.

Faptul că până în prezent nu li s-a dat în schimb alt pământ creează nemulțumiri în rândul celor de mai sus. Acest lucru considerăm că trebuie rezolvat cât mai urgent posibil.

Șeful Unității Militare 0421
Căpitan,

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 593, f. 78-79.

452.

1959 noiembrie 8, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: sinteză privind situația problemei legionare, pe perioada 1 ianuarie – 8 noiembrie 1959.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ
SECȚIA RAIONALA REGHIN

STRICT SECRET
8 noiembrie 1959

SINTEZĂ

Obiectul: situația problemei legionare din raionul Reghin, din 1 ianuarie 1959 până în 8 nov. 1959

În raza raionului Reghin, până în prezent sunt identificate un număr de 146 elemente legionare. Din elementele legionare identificate, o mare parte au activat în organizații legionare de pe raza altor regiuni din țară, iar după 23 August, pentru a scăpa de urmărire, au căutat refugiu în orașul Reghin și în comunele din raza acestui raion.

Din totalul de elemente legionare identificate sunt luate în evidența dosarului de problemă un număr de 92 elemente.

Asupra restului de elemente identificate şi neluate în evidenţă există materiale informative şi de anchetă din care rezultă că au desfăşurat activitate legionară, însă nu sunt suficiente materiale pentru a fi luate în evidenţă, urmând ca în scurt timp să se strângă materiale şi să fie luate în evidenţa dosarului de problemă.

În perioada la care se întocmeşte raportul au fost identificaţi un număr de 53 legionari:

Legionarii, după funcţii, vor fi redaţi nominal:

Şefi de sector: CIACLAN VASILE, HOLIRCĂ AUREL

Şefi de garniz[oană]: ŞIMON VASILE, BĂRBULESCU VIRGIL, COVEŞAN PETRU, MOLDOVAN MIHAI, ALDEA AUREL

Şefi de cuib: POP IOSIF, MUREŞAN IOAN, VULTUR IOAN, MOLDOVAN TEODOR, OLTEANU MIHAI, MOLDOVAN EMIL (din Reghin), RUSU IULIU, CRIŞAN ILIE (Sect. Lt. Balint), HALMAGYI[1] CONSTANTIN, NOVIŢCHI VLADIMIR (I.F.I.L. Reghin), TIMOŞTEAC IOAN, BANDI ALEXANDRU, ANGHEL CONSTANTIN, POP VASILE, ECHIM SIMION, NEAGOŞ IOAN, ECHIM TEODOR, NEAGOŞ OVIDIU (Sect. Cpt. Nelepcu I.), BOMPA IOAN, BUGNAR TEODOR, CAZAN TOLOMEI, STAVILĂ IOAN (Sectorul Lt. Birnátek E.), CĂLIAN ALEX[ANDRU], SUCIU FILON (Sect. Cpt. Balázs N.). Total 24 elemente.

Dintre cei cu funcţii, în perioada în care se întocmeşte raportul, au fost arestaţi după cum urmează: CIACLAN VASILE, HOLIRCĂ AUREL, şefi de sector; BĂRBULESCU VIRGIL, COVEŞAN PETRU, şefi de garnizoană; CRIŞAN ILIE, TIMOŞTEAC IOAN, BANDI ALEXANDRU şi NEAGOŞ OVIDIU, şefi de cuib.

Din cele de mai sus, 6 elemente legionare au fost arestate, fiind urmărite pe bază de acţiune individuală deschisă conform ord. 70. Iar 2 au fost urmărite pe bază de acţiune de verificare.

În prezent, în cadrul Secţiei Raionale Reghin mai există un număr de 8 acţiuni în problema legionară, dintre care 7 individuale deschise conform ord. 70 şi una de verificare.

Aceste acţiuni nu s-au închis până în prezent deoarece nu există material suficient pentru a se putea documenta activitatea duşmănoasă a elementelor urmărite din unele acţiuni, cum sunt acţiunile: VULTUR ZAHARIE, LUCA IOAN, VULTUR IOAN şi VULTUR TEODOR, din ultimele materiale informative rezultă că au legături între ei şi se presupune că s-ar fi organizat într-o grupare de rezistenţă contrarevoluţionară, iar din partea noastră, asupra acestor 4 elemente urmează să transformăm aceste acţiuni individuale într-o singură acţiune de grupă, prin care vor putea fi mai uşor urmăriţi.

În momentul de faţă s-au deschis un număr de 2 acţiuni individuale conform ord. 70 asupra numiţilor: VLAIC IOAN, şef garnizoană din comuna Monor, satul Gledin, raionul Reghin şi asupra numitului MARCOCI IOAN din comuna Beica de Jos, satul Nadăşa, rai. Reghin, care a făcut parte dintr-o organizaţie subversivă, aceste elemente au fost identificate cu ocazia documentării acţiunilor individuale conform ord. 70.

Direcţia activităţii elementelor legionare

În prezent, din materialul informativ ce posedăm rezultă că elementele legionare îşi îndreaptă activitatea duşmănoasă împotriva sectorului socialist din agricultură, iar unele caută să desfăşoară activitate sub masca cultului greco-catolic, cât şi o tendinţă de a întreţine relaţii între ei şi în special între cei care au fost condamnaţi.

Astfel, numitul ALDEA AUREL, fost şef de garnizoană, urmărit prin acţiune individuală, caută ca să instige populaţia din comună pentru a nu se înscrie în sectorul socialist fiindcă vor muri de foame, că nu are rost să facă acest lucru deoarece în curând va fi război şi atunci se va schimba regimul democrat din ţara noastră şi astfel nu va mai fi nevoie să lucreze în colectivă.

În acest fel a desfăşurat activitate duşmănoasă şi numitul NEAGOŞ OVIDIU din comuna Monor, în urma cărui fapt sus-numitul a fost arestat, unde a recunoscut că au intrat (mai mulţi legionari) în întovărăşire numai cu scopul de a o destrăma.

În oraşul Reghin, elementele legionare caută să desfăşoară activitate în direcţia reorganizării şi păstrării psihozei legionare în rândul foştilor membri şi în rândul celor care au fost condamnaţi. Astfel, din materialul informativ rezultă că legionarii foşti condamnaţi pentru activitate duşmănoasă, contrarevoluţionară după 23 August 1944, cu toate că nu au manifestări deschise, caută să se întâlnească împreună, discută unele probleme despre activitatea lor din trecut, cât şi din închisoare, se declară că chiar şi în urma închisorii nu şi-au schimbat ideile şi că nu pot să se acomodeze cu noua situaţie. Din câte rezultă, între aceste elemente există o tendinţă de reorganizare, deoarece aceste elemente au fost condamnate pentru participare în diferite organizaţii subversive demascate după 23 August 1944. Astfel sunt: VULTUR ZAHARIE, fost condamnat la 10 ani temniţă grea, VULTUR IOAN, fost condamnat la 8 ani temniţă grea, LUCA IOAN, fost condamnat la 10 ani temniţă grea, MANTA GHEORGHE, fost condamnat la 5 ani închisoare corecţională, VULTUR TEODOR, fost condamnat la 7 ani închisoare corecţională, POP FLOREA, fost condamnat la 5 ani închisoare corecţională (în prezent este în serv. [la] Mediaş şi vine în vizită la Reghin, este posibil să fie curier), cât şi cu alte elemente cunoscute cu activitate legionară înainte şi după 23 Aug. 1944.

Până în prezent însă nu se cunoaşte precis scopul vizitelor între aceste elemente, însă se deduce că este vorba de reorganizare.

Un alt aspect al activităţii legionarilor constă în faptul că se întâlnesc sub masca cultului greco-catolic. Astfel, numitul BUCIN LUCIAN, fost membru în org. legionară, fost fugar şi condamnat la 7 ani închisoare pentru activitate subversivă legionară, în prezent este în anturajul elementelor condamnate pentru activitate clandestină greco-catolică (foşti preoţi), cu toate că sus-numitul, înainte de a fi arestat, a fost ortodox, însă afirmă că aceste concepţii le-a acumulat în timpul detenţiei, unde au fost unii preoţi greco-catolici şi că singurul scop al lui este să „ajungă preot greco-catolic". Pe lângă aceasta mai este şi în relaţii şi cu foşti legionari ca VULTUR ZAHARIA şi alţii.

[1] Posibil: Halmaghi

Deci din cele de mai sus rezultă că elementele legionare îşi îndreaptă activitatea în sensul de a desfăşura activitatea duşmănoasă împotriva sectorului socialist din agricultură, activitate sub masca cultelor şi activitate de reorganizare şi conservare.

Şeful Secţiei Raionale
Căpitan de Securitate Porczél Ioan — Căpitan de Securitate Vultur Vasile

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 198, f. 12-15.

453.

1959 decembrie 2, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R.: raport al directorului Direcţiei Regionale Autonomă Maghiară prin care se solicită ca Tribunalul Suprem, Colegiul Penal, să menţină hotărârea de reabilitare a lui Branea Gavril, agent cu nume conspirativ „Mureşan Liviu".

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

STRICT SECRET
2 XII 1959

RAPORT

OBIECT: Se solicită a se interveni la Tribunalul Suprem, Colegiul Penal, pentru menţinerea hotărârii de reabilitare a agentului „MUREŞAN LIVIU"

Numitul BRANEA GAVRIL, cu numele conspirativ „MUREŞAN LIVIU", este născut la data de 24 noiembrie 1917, în comuna Hodac, raionul Reghin, Regiunea Autonomă Maghiară, fiul lui Teodor şi Maria, atât în trecut, cât şi în prezent neîncadrat politic, fost preot greco-catolic, actualmente inspector la Direcţia Regională A.D.A.S. din Tg. Mureş, căsătorit, are 3 copii, domiciliul în Tg. Mureş, str. 30 Decembrie, nr. 4.

Cel în cauză, după absolvirea teologiei greco-catolice din Blaj, în anul 1940, funcţionează ca preot gr.-cat. până în anul 1948 la unificare, când trece la ortodoxie, fiind numit ca preot în comuna Voiniceni, raionul Tg. Mureş.

Această calitate o deţine până în 28 ianuarie 1950, când este arestat şi condamnat la un an închisoare corecţională prin sentinţa nr. 23/951 a Tribunalului Militar Cluj, pentru uneltire contra ordinii sociale şi pus în libertate la 27 I.1951.

Numitul BRANEA GAVRIL, în calitatea sa de preot, în casa numitului Ciaclan Timoftei din Voiniceni, a făcut cunoştinţă cu legionarul Mărgineanu Teodor din Tg. Mureş, aflat în postură de fugar, fiind condamnat în contumacie la 7 ani temniţă grea pentru participare într-o organizaţie subversivă legionară. În luna ianuarie 1950, fugarul a fost arestat de către organele de securitate. În anchetă, cel arestat a indicat toate persoanele care i-au dat adăpost şi care ştiau despre locul unde se ascunde, printre care l-a declarat şi pe numitul BRANEA GAVRIL.

Pe baza declaraţiilor date de Mărgineanu Teodor, Ciaclan Timoftei şi Teban Petru (o altă gazdă a fugarului), numitul BRANEA GAVRIL a fost reţinut, anchetat şi deferit justiţiei care l-a condamnat la 1 an închisoare corecţională.

După ispăşirea pedepsei a refuzat să ocupe vreo parohie ortodoxă, trecând din nou la greco-catolici (a retractat).

Începând din luna februarie 1951, el a lucrat la mai multe întreprinderi fiind apreciat şi evidenţiat. În acelaşi timp, organele acestei Direcţii Regionale au ţinut legătura cu el, atrăgându-l în mod treptat la colaborare, fiind recrutat la data de 15 martie 1952.

Începând din anul 1952 a dat rezultate foarte bune în munca informativă, toate informaţiile furnizate de el verificându-se în anchetă.

Pe baza informaţiilor sale au fost arestaţi mai mulţi fugari, preoţi greco-catolici ca: Giurgiu, Roşca etc.

Numai în cursul anului 1959 au fost închise mai multe acţiuni informative prin arestarea elementelor urmărite, materialele informative în mare parte fiind furnizate de agentul „MUREŞAN LIVIU". Astfel, este demn de relevant faptul că Mărgineanu Teodor, legionar fanatic (pentru care a fost condamnat agentul), fiind eliberat, din nou a început să activeze, creând o grupare de 3 elemente. Pe baza materialelor informative furnizate de acest agent şi alţii, elementele au fost arestate şi condamnate între 15-18 ani.

Tot pe baza informaţiilor furnizate de acest agent a fost lichidată secta „Domnul de viaţă", din localitatea Tulgheş, raionul Gheorghe, unde a fost marşrutizat de mai multe ori.

De asemeni, a fost arestat preotul rom.-cat. Bálint Tivadar, din comuna Mădăraş-Ciuc şi chiaburul Gáll Petru, din comuna Dăneşti-Ciuc, exclusiv pe baza materialelor informative furnizate de acest agent, care s-au verificat întocmai cu ocazia documentării operative. Cele două elemente se află în anchetă.

Actualmente, în continuare, furnizează materiale bune în mai multe acţiuni informative.

Pentru condamnarea suferită, în baza H.C.M. nr. 1062/958, a fost licenţiat din serviciul de la Direcţia Regională A.D.A.S., unde a deţinut funcţia de inspector. În urma licenţierii, el a făcut cerere pentru reabilitare la Tribunalul Popular Rg. Mureş. Prin sentinţa 230/1959, el a fost reabilitat şi a reprimit serviciul la A.D.A.S. în aceeaşi funcţie.

Deşi au fost întrunite toate condiţiile legale, în sensul că de la executarea pedepsei au trecut mai mult de 5 ani, condamnatul s-a încadrat în câmpul muncii, în toată această perioadă nu a săvârşit nici o faptă, Procuratura Generală a introdus recurs în supraveghere în defavoarea celui în cauză la tribunalul Suprem, cerând să se anuleze sentinţa prin care s-a acordat

reabilitarea şi în fond să respingă cererea de reabilitare pe motiv de inoportunitate, întrucât este vorba de o infracțiune împotriva securității statului.

Procesul se judecă la 7 decembrie 1959. Întrucât este vorba despre un agent deosebit de valoros, care de 7 ani colaborează permanent şi în mod cinstit cu organele noastre şi a adus un real folos în descoperirea unor infractori periculoşi securității statului,

PROPUNEM

Să se intervină la Tribunalul Suprem, Colegiul Penal, pentru menținerea hotărârii de reabilitare dată de Tribunalul Popular Tg. Mureş, în cauza numitului BRANEA GAVRIL.

Şeful Direcției
Colonel de Securitate Kovács Mihai

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 189, f. 169-171.

454.
1959 decembrie 3, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R.: ofițerii şi salariații civili ai Serviciului III.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ
SERVICIUL III.

3.XII.1959

TABEL NOMINAL
despre datele personale ale tovarăşilor din cadrul Serv. III

Numele şi prenumele	Gradul	Ocupația părinților	Apart[enența] politică	Studii
SZÖCS ANDREI	Cpt.	Fost muncitor tâmplar, din 1955 pensionar.	P.M.R., 5.I.1946, Membru	Bacalaureat, Universitatea serală [de] partid.
SÎRBU EMILIAN	Maior	Croitor, mic meseriaş în trecut, în prezent nu ştie.	M[embru] P.M.R. (P.C.R.),16.X.1945	Examenul de maturitate în 1958.
IZSÁK ADALBERT	Cpt.	Fost mic comerciant, decedat în 1938.	P.M.R, 2.IX.1947 Membru	Bacalaureat, Şcoala de recalificare de 1 an. Univ[ersitatea] serală de partid.
BEREKMÉRI ANDREI	Lt.Maj.	Muncitor necalificat, în prezent pensionar.	M[embru] P.M.R., sept[embrie] 1958	Bacalaureat, Şcoala de recalificare 6 luni.
BĂȚAGĂ VALER	Lt.Maj.	Muncitor horticol, în prezent activist P.M.R.	M[embru] P.M.R., din 2.IX.1958	Bacalaureat, Şcoala Divizionară de 2 ani.
DUMBRAVĂ VASILE	Cpt.	Muncitor C.F.R., în prezent pensionar.	M[embru] P.M.R., din 7.VI.1957	Şcoala Medie Muncitorească, absolvit anul I în 1958/1959.
SZABÓ ŞTEFAN	Lt.Maj.	Strungar în fier, în prezent pensionar.	Neîncadrat politic	Bacalaureat, o lună curs grafologie.
PÉTERFY ŞTEFAN	Locot.	În trecut conducător autor, în prezent ofițer M.A.I.	M[embru] P.M.R., din 6.VI.1958	Bacalaureat, un an Universitate de Partid, 1 lună curs grafologie.
SZILÁGYI EUGEN	Cpt.	Muncitor C.F.R., în prezent decedat, mama în G.A.C. din 1949.	M[embru] P.M.R., din 23.XI.1956	Absolvit în 1958/59 Şc[oala] Med[ie] Muncitorească, Şc[oala] de of[ițeri] şi subofițeri din 1950 şi Şc[oala] de Recalificare din 1953
DALI NICOLAE	Lt.Maj.	Muncitor C.F.R., din 1.I. 1959 este în pensie de boală.	M[embru] P.M.R., din 6.X.1956	Absolvit anul I Şc[oala] Med[ie] Munc[itorească] 1958/959, Şc[oala] de ofițeri de 2 ani în 1956, Şc[oala de] cadre UTM, de 3 luni în 1953
SZEGEDY BÉLA	Lt.Maj.	Tatăl decedat din 1957, fost muncitor C.F.R.	M[embru] P.M.R., 13.IX.1957	Bacalaureat, Şc[oala de] recalif[icare], 6 luni în 1954. Absolvit anul I Univ[ersitatea] de Partid
LEGIANU VASILE	Cpt.	Tatăl în trecut țăran sărac, decedat din 1932, mama în G.A.C.	M[embru] P.M.R. din 15.IV.1956	Bacalaureat şi 3 ani Fac[ultatea] de Şt[iințe] Juridice. Şc[oala] MAI 2 cursuri a câte 6 luni în 1950 şi 951

SÎMBOAN VASILE	Lt.	Tatăl în trecut muncitor necalificat, în prezent decedat.	M[embru] P.M.R. din 3.II.956	Absolvit anul I Şc[oala] Med[ie] Munc[itorească] în 958/959, Curs MAI 8 luni în 950/951 şi curs MAI 8 luni îm 1955/1956.
SZÖRI VASILE	Lt.	Tata tâmplar, decedat în 1944, mama vânzătoare.	Cand[idat] P.M.R. din 20.XI.1957	Bacalaureat, Absolvit anul I Univ[ersitatea] Serală de Partid.
FODOR MARTIN	Lt.	Tata dulgher, în trecut şi în prezent.	Membru P.M.R., 17.XI.1954	4 cl. profesionale, Şc[oala] tehnică de maiştri, Şc[oala] regimentală, Şc[oala] de Partid.
RĂU ILEANA	A.C.	Tata în trecut şi în prezent muncitor C.F.R.	Membră P.M.R. din 5.XII.1955	Absolvit cl. X Şc[oală] Med[ie] în 1956/1957.
BABA MARIA	A.C.	Tata în trecut mecanic C.F.R., în prezent pensionar.	Neîncadrată politic	5 cl[ase] primare şi 1 cl[asă] elementară, absolvite în 1943/1944.

Şeful Serviciului
Cpt. Szöcs Andrei

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 189, f. 172-173.

455.

1959 decembrie 12, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: instrucțiuni privind amenajarea şi igiena camerelor de oaspeți.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secția Spate
Nr. 55.061 SECRET
din 12 dec. 1959 S.C. 1209

Către,
Secția Raională M.A.I. Sângeorgiu de Pădure

Ministerul Afacerilor Interne, Direcția Spate, cu ordinul nr. 0616003 din 24 XI. a.c., ne face cunoscut că în urma controalelor exercitate la diferite raioane din țară s-a constatat că acestea nu dau importanță cuvenită pentru asigurarea unor condiții minime de igienă la camerele de oaspeți.

Astfel, din regiunea noastră a fost găsită murdară camera de oaspeți de la Odorhei.

Raioanele M.-Ciuc, Gheorgheni şi Toplița, nici până în prezent nu s-au străduit să menajeze camerele de oaspeți, punând lucrătorii ce vin în deplasare la aceste unități să doarmă pe mese, fapt ce dăunează îndeplinirii misiunilor.

La unele raioane se aplică un regim diferențiat, neasigurând cazare pentru lucrătorii de miliție.

Până la data de 28 decembrie a.c., veți raporta ce măsuri ați luat pentru a asigura condiții minime de igienă şi odihnă pentru lucrătorii ce vin în misiune la Dvs.

Organele de spate se vor deplasa în control la Dvs., vor verifica felul cum a fost dus la îndeplinire prezentul ordin şi vor lua măsuri de sancționare a celor vinovați.

Şeful Direcției
Colonel de Sec. Kovács Mihail

Şeful Secției Spate
Maior Lunguleac Sava

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 644, f. 269.

456.

<1960>, Miercurea-Ciuc. M.A.I.-S.R. Miercurea-Ciuc: situația agenturii.

SITUAȚIA
agenturii din rai. M.A.I. M.-Ciuc

Nr. crt.	Numele conspirativ	Nr. de înregistrare a dosarului	În ce problemă lucrează	Cu cine ține legătura	Nr. dos. de acț. în care lucrează.
1	„Csiki”	1942	rom.-cat.	Cpt. Albert Márton	469 dos. indiv.
2	„Frezata”	1936	rom.-cat.	Cpt. Albert Márton	-
3	„Ambrus Sándor”	3371	naț. maghiari	Cpt. Albert Márton	Obiectiv Ord. M.A.I. Nr. 54
4	„Gligor Costică”	3524	tineret studios	Cpt. Albert Márton	Obiectiv Ord. M.A.I. Nr. 54
5	„Szilágyi Iosif”	-	naț. maghiari	Cpt. Albert Márton	Obiectiv Ord. M.A.I. Nr. 54
6	„Moțu Ioan”	70	sab. ind. lemn	Cpt. Albert Márton	-
7	„Kosa Sándor”	3917	naț. maghiari	Cpt. Albert Márton	878
8	„C.S.I.”	2958		Cpt. Albert Márton	-
9	„Zoli”	3344	naț. maghiari	Cpt. Albert Márton	-
10	„Fekete”	551	legionari	Cpt. Albert Márton	-
11	„Németh Carol”	3635	naț. maghiari	Cpt. Barabás Ludovic	676
12	„Papp Ștefan”	3571	rom.-cat.	Cpt. Barabás Ludovic	393, 778
13	„Bács Carol”	3909	naț. maghiari	Cpt. Barabás Ludovic	-
14	„Gábor György”	3988	naț. maghiari	Cpt. Barabás Ludovic	792, 800
15	„Dobra Vasile”	3593	P.N.Ț.	Cpt. Barabás Ludovic	683
16	„Kiss Iosif”	3942	naț. maghiari	Cpt. Barabás Ludovic	-
17	„Balló Árpád”	3634	naț. maghiari	Cpt. Barabás Ludovic	793, 393
18	„Eva Ioan”	446	naț. maghiari	Cpt. Barabás Ludovic	792, 790
19	„Mátyás Ioan”	2872	naț. maghiari	Cpt. Barabás Ludovic	-
20	„Körösi Sándor”	3936	naț. maghiari	Lt.maj. Kedves Alex.	756
21	„Craiu Viorel”	3799	sab. în transp.	Lt.maj. Kedves Alex.	-
22	„Jică Traian”	3503	sab. în transp.	Lt.maj. Kedves Alex.	810
23	„Popovici Dumitru”	3500	sab. în transp.	Lt.maj. Kedves Alex.	-
24	„Zöld Ioan”	3923	agit. cu caract. dușmănos	Lt.maj. Kedves Alex.	-
25	„Izmailian Margareta”	4005	sab. în transp.	Lt.maj. Kedves Alex.	-
26	„Trifan Valeriu”	3581	sab. în transp.	Lt.maj. Kedves Alex.	-
27	„János György”	4007	P. Ardelean	Slt. Sorbán Zoltán	-
28	„Marosi Tamás”	3666	naț. maghiari	Slt. Sorbán Zoltán	
29	„Csata Petru”	4006	P. Ardelean	Slt. Sorbán Zoltán	797
30	„Vizi János”	3924	naț. maghiari	Slt. Sorbán Zoltán	797
31	„Lakos Kálmán”	3755	naț. maghiari	Slt. Sorbán Zoltán	935
32	„Pompieru”	539	militari deblocați	Slt. Sorbán Zoltán	-
33	„Tankó András”	3765	naț. maghiari	Slt. Sorbán Zoltán	795
34	„Virág Ernő”	2030	naț. maghiari	Slt. Sorbán Zoltán	-
35	„Nagy Sándor”	3306	naț. maghiari	Slt. Sorbán Zoltán	672
36	„Mészáros Sándor”	318	trăd. de patrie	Lt.maj. László A.	
37	„Márton István”	3746	naț. maghiari	Lt.maj. László A.	946
38	„Mező János”	3857	naț. maghiari	Lt.maj. László A.	
39	„András Sándor”	3928	trăd. de patrie	Lt.maj. László A.	148
40	„Szabó Ferencz”	3793	naț. maghiari	Lt.maj. László A.	-
41	„Szabó István”	4031	rom.-cat.	Lt.maj. László A.	-
42	„Bodo Petru”	3981	P. Ardelean	Lt.maj. László A.	947
43	„Lukács Anton”	598	P. Ardelean	Lt.maj. László A.	947
44	„Kulcsár Andrei”	3794	naț. maghiari	Lt.maj. László A.	-
45	„Füzesi Péter”	4124	P. Ardelean	Lt.maj. Biró Francisc	-
46	„Nagy András”	3747	foști exploat.	Lt.maj. Biró Francisc	469
47	„Kicsi Géza”	3989	foști exploat.	Lt.maj. Biró Francisc	-
48	„Ferencz Endre”	2920	trăd. de patrie	Lt.maj. Biró Francisc	-
49	„Berkesi Pista”	417	sab. ind.	Lt.maj. Biró Francisc	919, 880
50	„János”	2672	sab. ind.	Lt.maj. Biró Francisc	919
51	„Halász Dávid”	4100	sab. ind.	Lt.maj. Biró Francisc	919, 880
52	„Pista”	2641	rom.-cat.	Lt.maj. Biró Francisc	-
53	„Fábián János”	3945	naț. maghiari	Lt.maj. Biró Francisc	943, 942
54	„Stănică Bran”	4029	rom.-cat.	Lt.maj. Biró Francisc	878

55	„Zsögödi Ioan”	3288	rom.-cat.	Lt.maj. Biró Francisc	878
56	„Sántha”	430	naț. maghiari	Lt.maj. Biró Francisc	940, 944
57	„Zsigmond”	3825	naț. maghiari	Lt.maj. Biró Francisc	229
58	„Fodor Béni”	3667	naț. maghiari	Lt.maj. Biró Francisc	-
59	„Somigyi Gyula”	3547	agit. dușmăn.	Lt.maj. Biró Francisc	-
60	„Péter Lajos”	3882	naț. maghiari	Lt.maj. Deák Gh.	798
61	„Tatár Mező”	589	naț. maghiari	Lt.maj. Deák Gh.	976
62	„Antal Stefán”	3895	naț. maghiari	Lt.maj. Deák Gh.	938
63	„Uzbence”	3764	naț. maghiari	Lt.maj. Deák Gh.	-
64	„Bec Ioan”	311	sab. ind.	Lt.maj. Deák Gh.	-
65	„Fazakas Ignác”	3748	P. Ardelean	Lt.maj. Deák Gh.	740
66	„Sas József”	3951	P. Ardelean	Lt.maj. Deák Gh.	
67	„Pap János”	3548	naț. maghiari	Lt.maj. Deák Gh.	
68	„Cserei János”	3534	naț. maghiari	Lt.maj. Deák Gh.	
69	„Ionel Ionescu”	2273	rom.-cat.	Lt.maj. Deák Gh.	
70	„Săndulescu Ciceroni”	3756	naț. maghiari	Lt.maj. Deák Gh.	797
71	„Lupu Emil”	2643	legionari	Lt.maj. Deák Gh.	plecat din col. 1957

Pentru conformitate
Cpt. s.s. idescifrabil

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 206, f. 78-80.

457.

1960 ianuarie 15, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: angajamentul lui Schaden Ioan din Dedrad privind nedivulgarea colaborării cu organele M.A.I.

Angajament

Subsemnatul Schaden Ioan, născut la data de 19 VI. 1922 în comuna Dedrad, raionul Reghin, fiul lui Ioan și Hermina, de profesiune învățător, cu serviciul la școala elementară cu limba de predare germană în comuna Dedrad, raionul Reghin, în calitate de învățător, cu domiciliul în comuna Dedrad, nr. 44.

Prin prezentul angajament iau la cunoștință despre încetarea colaborării mele cu organele M.A.I., pe care am avut-o până în prezent.

Îmi iau angajamentul de a nu discuta cu nimeni despre colaborarea mea cu organele M.A.I., despre materialele informative furnizate acestor organe în decursul colaborării și despre sarcinile încredințate de organele M.A.I. în această perioadă.

În caz că nu voi respecta prezentul angajament, cer să fiu condamnat conform legilor R.P.R. în vigoare, care prevăd condamnarea acelora care divulgă secretul de stat ce i-a fost încredințat.

Reghin, la 15 ianuarie 1960.

Schaden Ioan

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 593, f. 124.

458.

1960 ianuarie 16, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: notă informativă dată de agentul „Mureșan Liviu” despre Gafton Gavrilă, inspector la Banca de Stat, regionala Târgu-Mureș.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ
16 ianuarie 1960 — STRICT SECRET
Indicativ: 300 — MAIOR SÎRBU EMILIAN
Agent „MUREȘAN LIVIU” — CASA „OITUZ”

NOTĂ

În cursul acestei săptămâni m-am întâlnit în camera de hotel din Gheorgheni cu GAFTON GAVRILĂ, inspector la Banca de Stat, Regionala Tg.-Mureș. Era în inspecție la Gheorgheni. După vizionarea filmului „Oameni și lupi”, s-a arătat entuziasmat de cinematografia Apusului, mult superioară față de cinematografia Răsăritului. A vorbit apoi despre poporul rus care „este cel mai înapoiat popor din Europa”. Ecaterina a II-a, care era înrudită cu casele domnitoare din țările civilizate din Apus, a fost constrânsă de rudenii acelea ca să facă ceva pentru ridicarea stării de înapoiere a țăranului rus. Pentru aceasta, a hotărât să facă

o vizită în trăsură prin satele Rusiei. Potemkin, care era aghiotantul ei şi ministru, cunoscându-i itinerarul, a ordonat ca pe întreg traseul să se ridice panouri decorative din carton, care să reprezinte bunăstarea țărănimii şi să mascheze mizeria, „aşa cum fac ăştia la 23 August şi 7 Noiembrie, când strigă că-i bine, iar ei rabdă de foame". Țarina, încântată, a constatat din trăsură că mujicii ei sunt fericiți şi a comunicat Apusului că la ea este fericire şi belşug, şi că e calomnie ce se vorbeşte în Apus despre starea de înapoiere a țărănimii ruse.

Ruşii sunt cei mai exploatați dintre toate neamurile europene, dar propaganda ce o fac ei este de o neruşinare nimicitoare. „Autolăudarea este aşa de obraznică încât, repetată mereu, devine crezută şi celor ce au născocit-o". Lasă să te laude vecinul, nu te lăuda tu, căci lauda de sine nu miroase a bine, zicea el. Lui GAFTON îi este scârbă de viața de rob ce trebuie s-o ducă, dar n-are încotro. Dacă va supraviețui după schimbarea regimului, este decis să se facă preot, să urmeze teologia, să predice zi şi noapte adevărul, să trezească la demnitate pe românii înşelați aşa de brutal de minciunile Moscovei. Preoților le revine datoria de a ridica conştiințele poporului, cum au făcut-o preoții vechi ai Ardealului în timpul stăpânirii ungureşti. Ungurii din Reg. Aut. Maghiară sunt de o prostie unică şi e cunoscută aceasta şi celorlalți unguri din alte regiuni. La Cluj, de exemplu, ungurii vorbesc cu plăcere româneşte şi nu sunt şovini ca cei din Tg.-Mureş. Are el cunoştință pe fiul unui şef de serviciu din Secțiunea financiară, care s-a înscris la Facultate la Cluj la români. Când vine acasă în vacanță, fiul vorbeşte româneşte, iar tatăl îi răspunde ungureşte.

„Românii sunt laşi, se pârăsc unii pe alții şi se invidiază. Ungurii țin una, se sprijină. Niciodată procesul de deznaționalizare a elementului românesc din R.A.M. n-a fost mai teribil decât acum".

„Ungurii şi evreii conduc pretutindeni, iar pe români îi întemnițează sau îi folosesc la munci grele. Chiar şi în Bacău, posturile de conducere sunt în mâna ungurilor şi a evreilor. Asta-i politica rusească, să domine prin minorități. Dacă nu fac aşa cum li se comandă, îi schimbă. De frică se face totul, nu din convingere".

Lipsurile din R.P.R., din alimentație sunt extreme: „Unde s-a mai pomenit pâine pe cartelă după 15 ani de la terminarea războiului. Pâinea asta – îmi arată pâinea de Gheorgheni – o plătesc cu 2 lei kg şi n-o pot mânca, fiind din orz şi ovăz. Dar aşa-i trebuie românului, dacă n-a ştiut să prețuiască binele avut".

„Colectivizarea e o tiranie impusă de guvern şi secuii rezistă frumos, dar până la urmă vor fi îngenuncheați cu jertfe omeneşti din rândurile lor. Nu renunță secuiul la libertate până are vaca în grajd şi de la Remetea aduce lunar bănuți frumoşi de pe urma vânzării surplusului de lapte".

Aceste afirmații le-a făcut fără martori.

N.B.
Agentul a dat nota în urma sarcinii primite. GAFTON GAVRILĂ a mai fost semnalat, tot de „MUREŞAN L.", cu manifestări duşmănoase.
SARCINI:
Agentul a fost plecat pe teren şi se reîntoarce la sfârşitul lunii, când i se vor trasa sarcini în legătură cu GAFTON.
MĂSURI:
Identificare, căutare la „C", investigație şi material de la locurile de muncă anterioare.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 209, f. 60-60v.

459.

1960 ianuarie 16, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ zilnic privind atitudinea duşmănoasă a lui Barabás Adalbert.

Buletin informativ zilnic

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI — STRICT SECRET
Prin telefon

Nr. 3/110.051 din
16 ianuarie 1960

Către,
M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm că în seara zilei de 14 ianuarie a.c., a avut loc o şedință de analiză a muncii pe anul 1959, în cadrul Sfatului Popular al oraşului Gheorgheni.

În cadrul acestei şedințe, numitul BARABÁS ADALBERT, şeful spațiului locativ, a avut manifestări duşmănoase la adresa conducerii de partid, spunând:

„În prezent partidul este reprezentat prin elemente carieriste, peciovişti, oameni de nimica, care se amestecă în toate problemele şi nu lasă ca oamenii să lucreze liber". Această manifestare a repetat-o de 3 ori în fața a 31 persoane.

S-au luat măsuri de desfacere a contractului de muncă.

Este născut la data de 22 iunie 1932 în oraşul Gheorgheni, fiul lui ADALBERT şi ELISABETA, studii bacalaureat, domiciliat în Gheorgheni, str. Morii, nr. 15.

Şeful Secției Raionale
Cpt. de Securitate Albert Martin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1083, f. 6.

460.

1960 ianuarie 23, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin către comitetul raional P.M.R. Reghin: propunere privind înlăturarea din învățământ a învățătorului Schaden Ioan din Dedrad.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
UNITATEA MILITARĂ NR. 0421 REGHIN
Nr.Cab./100.121
23 ian. 1960

STRICT SECRET
S.C. Nr. 1211
Exempl.nr. 1

Către:
COMITETUL RAIONAL P.M.R. REGHIN
Personal tov. Prim-secretar
PAPP ADALBERT

Vă informăm următoarele:

În comuna Dedrad funcționează ca învățător, la şcoala elementară cu limba de predare germană, numitul SCHADEN IOAN, originar tot din această comună. La aceeaşi şcoală, în calitate de învățătoare, funcționează şi soția acestuia, anume SCHADEN ELSA.

În anul 1943, SCHADEN IOAN a fost încorporat în armata maghiară, de unde după scurt timp a trecut la trupele fasciste S.S. cu care unități a umblat în mai multe țări şi în special în Franța, până în anul 1945, când a căzut în captivitate la armata sovietică, după care a fost internat în diferite lagăre de prizonieri din Uniunea Sovietică până în anul 1948, când s-a reîntors în țară stabilindu-se în comuna Dedrad.

În timpul acesta, obține gradul de caporal S.S. şi funcția de comandant de grupă. A fost folosit de către fascişti pentru instruirea diferiților recruți selecționați pentru unitățile fasciste S.S. din diferite țări, şi în special tineri recrutați sau cei care au aderat la unitățile fasciste S.S. din Germania şi din Uniunea Sovietică, teritoriul ocupat vremelnic de către fascişti. A avut pentru instruit persoane din regiunea Volgăi, din Uniunea Sovietică, pe care a avut misiunea de a-i învăța şi limba germană, deoarece aceştia nu cunoşteau bine limba germană.

În toată această perioadă, cât a fost în unitățile fasciste S.S., nu a participat la lupte, fiind folosit mai mult pentru instruirea altor S.S.-işti, precum şi pentru diferite misiuni speciale în țările cotropite de Germania hitleristă. Pentru a nu cădea în captivitate la armata sovietică, a căutat cu orice preț să ajungă în captivitate la armatele americană sau engleză, dar ofensiva armatei sovietice i-a zădărnicit planul şi a încercuit unitatea din care făcea dânsul parte, astfel a ajuns în captivitate la armata sovietică.

În prezent se observă că este un element care nutreşte sentimente naționaliste şi fasciste în acelaşi timp. Nu se manifestă în mod direct. Dar totuşi din comportarea sa se poate vedea acest lucru.

În toamna anului 1959, luna septembrie, sus-numitul a ornat clasa, cu care ocazie a aplicat pe zid un tablou al tov. CHIVU STOICA, care era zgâriat la ochi, de asemeni, a mai aplicat pe zid o lozincă care avea un chenar roşu, galben şi negru, trei culori germane. În urma observațiilor care i-au fost făcute de către tov. Secretar raional DĂNESCU, a luat măsuri de înlocuire a acestora.

Față de cele de mai sus propunem a se lua măsuri ca sus-numitul să fie înlăturat din învățământ, întrucât în felul acesta nu poate să dea o educație bună copiilor aşa cum se cere în statul nostru democrat popular.

Şeful Secției Raionale M.A.I.
Căpitan de Securitate Porczél Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 593, f. 116-117.

461.

1960 februarie 4, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: adresă privind angajamentul episcopului Márton Áron de a ajuta financiar pe soția lui Roşca Nicolae din Remetea.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Nr. 342/30.368
4 febr. 1960

Strict Secret
S.C.Nr. 1209
ex.nr.___

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI

Din sursa „MUREŞ" rezultă că la 17 noiembrie 1959 a fost la episcopul MÁRTON ÁRON o femeie neidentificată, care a solicitat episcopului să o ajute lunar pe soția lui ROŞCA NICOLAE din Remetea. Rezultă că soțul acesteia a fost ultimul primar maghiar din Remetea. Soția lui ROŞCA NICOLAE o duce greu, întrucât i s-a luat pensia, a rămas şi fără farmacie şi este bătrână.

Episcopul s-a angajat să o ajute lunar, însă nu ştie cum îi va trimite banii.

Dvs. veţi lua măsuri de a stabili dacă aceasta este ajutată materialiceşte de către episcopat şi cum îi parvin banii. Este vorba de ajutoare pe care le dă episcopul din unele fonduri sustrase controlului financiar, folosit şi în asemenea scopuri.

Şeful Direcţiei Reg.
Colonel de Securitate Kovács Mihai

Şeful Serviciului
Cpt. de Securitate Szöcs Andrei

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 209, f. 175.

462.

1960 februarie 12, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ zilnic despre afirmaţiile capelanului Bodó Petru.

Buletin informativ zilnic

SECŢIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI

STRICT SECRET
S.C.Nr. 1213
Expl. Nr. 2

Nr. S/110.173 din
12 februarie 1960

Către,
M.A.I. DIRECŢIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm că în ziua de 3 februarie 1960, capelanul BODÓ PETRU din oraşul Gheorgheni, în discuţie cu două persoane s-a manifestat duşmănos împotriva regimului democrat popular, spunând următoarele:

„Puterile occidentale sunt de vină pentru că lasă ca în ţările de democraţie populară să [fie] persecutată religia. De exemplu, protestează împotriva conturbării sinagogii din Köln, dar nimeni nu-şi ridică cuvântul pentru a împiedica arestarea preoţilor la noi sau împotriva înlăturării problemelor bisericeşti. Fac totul pentru a putea împiedica ţinerea orelor de religie, ba mai mult, le interzice copiilor să participe la orele de religie şi noi nu putem face nimic. Dacă ne este scumpă libertatea, suntem nevoiţi să luăm la cunoştinţă aceste proceduri. Între preoţii noştri nu este armonie pentru că nu au încredere unul în celălalt, nu se ştie care cum se gândeşte şi cu cine discută".

Preotul BODÓ PETRU este născut în 1928 în comuna Sândominic-Ciuc, fiul lui ŞTEFAN şi IOZEFINA, de profesie preot romano-catolic, în funcţie de capelan în oraşul Gheorgheni. Este semnalat în permanenţă cu manifestări duşmănoase. Are deschis dosar de verificare.

Şeful Secţiei Raionale
Cpt. de Securitate Albert Martin

Secretara
A.C. Sztancs Éva

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1083, f. 4.

463.

1960 februarie 15, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: buletin informativ zilnic privind atitudinea duşmănoasă a lui Kemenes Ioan.

Buletin informativ zilnic

SECŢIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI

STRICT SECRET
S.C.Nr. 1213
Expl. Nr. 2

Nr. S/110.176 din
15 februarie 1960

Către,
M.A.I. DIRECŢIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm că numitul KEMENES IOAN în ziua de 9 februarie 1960, în faţa agentului nostru s-a manifestat în felul următor:

„Hruşciov vorbeşte despre pace şi despre conferinţa la nivel înalt. Dar cum vrea el să fie pace, când U.R.S.S.-ul îi dă Irakului împrumut de câteva miliarde de ruble? Acest lucru l-a aflat S.U.A. şi a spus că: «Voi daţi Irakului împrumut ca sub masca ajutorului să vă strecuraţi şi în această ţară şi pe urmă să puteţi desfăşura şi acolo propagandă comunistă. În schimb, ascundeţi faptul că în timpul războiului noi v-am împrumutat 170 miliarde de dolari şi această datorie nu vreţi s-o achitaţi»".

„U.R.S.S.-ul – afirma în continuare sus-numitul – consideră ca un dar din partea S.U.A. cele 170 miliarde de dolari, în schimb a pretins de la Ungaria şi celelalte ţări subjugate să-i plătească despăgubiri de război /hadisarcot/. În felul acesta este uşor să construiască fabrici, căi ferate, drumuri şi altele, când a primit acest împrumut de la S.U.A. şi nu vrea să-i plătească înapoi.

U.R.S.S.-ul mai are curajul să vorbească despre pacea şi independenţa popoarelor, când şi din ţara noastră scoate tot ce se poate mişca?! Aceasta se numeşte libertate? Nici sclavii n-au trăit în subjugare mai mare decât noi acuma!".

Tot cu această ocazie, în legătură cu conferinţa ţărilor participante în Tratatul de la Varşovia, sus-numitul a afirmat următoarele: „Ai observat cu câtă şmecherie au organizat şi conferinţa aceasta? A fost vorba că vor discuta probleme în legătură cu dezvoltarea agriculturii şi în schimb au discutat probleme militare. Dacă era să discute probleme agricole, atunci de ce trebuie să participe şi miniştrii forţelor armate? Pe noi ne crede atât de proşti, că propovăduieşte una şi face alta? Crede că poporul nu află această înşelare? Ba da! Află, şi să nu creadă Hruşciov că poporul este atât de întunecat şi poate să facă ce vrea. Nu se poate, pentru că nici apusenii nu-şi bagă mâinile în buzunar!

Degeaba vrea să încheie tratatul de pace cu Germania răsăriteană, pentru că mai există şi Germania occidentală, şi aceste două părţi trebuie unificate, dar nu pe baza principiilor comuniste! Şi apoi problema graniţelor cu Cehoslovacia, Polonia şi Ungaria. Tocmai pentru asta s-au întrunit la conferinţă ţările participante în Tratatul de la Varşovia. Şi porcul ăla de Kádár a vândut Ardealul şi acuma Ungaria spune că nu are pretenţii în această privinţă. Astfel de unguri sunt! Şi cu toate acestea, ei grăbesc războiul, şi vorbesc despre pace. Crede-mă, chiar U.R.S.S.-ul va izbucni războiul, pentru că Hruşciov spune că va încheia tratatul de pace cu Germania răsăriteană şi Berlinul îl va proclama oraş independent, pentru care fapt el îşi asumă toată răspunderea, iar această asumare de răspundere înseamnă război!".

Numitul KEMENES IOAN este născut la data de 12 octombrie 1895 în oraşul Gheorgheni, fiul lui PETRU şi AGNETA, studii 4 clase primare, de profesie agricultor, originea socială ţăran sărac, domiciliat în oraşul Gheorgheni, str. Vörösmarty, nr. 97. Este semnalat în permanenţă cu asemenea manifestări duşmănoase. Avem deschis asupra lui dosar de verificare.

Şeful Secţiei Raionale
Cpt. de Securitate Albert Martin

Secretara
A.C. Sztancs Éva

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1083, f. 2-3.

464.

1960 februarie 17, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Gheorgheni: adresă privind măsurile de luat pentru prevenirea şi contracararea epidemiei de gripă.

DIRECŢIA REGIONALĂ MA.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Biroul Medico-Sanitar
Nr. 50660 din 17.II.1960

Către
Secţia Raională M.A.I. Gheorgheni

În vestul Europei evoluează o puternică epidemie de gripă cu tendinţa de extindere spre estul continentului.

Epidemia deja a atins şi ţara noastră, pentru prevenirea eventualei epidemii şi complicaţii de gripă veţi face următoarele:

1. Suspecţii vor fi termometrizaţi la subunitate de către sanitar.

2. Bolnavii vor fi conduşi imediat la Policlinici pentru consultaţii, dacă vor apărea cazuri mai multe de îmbolnăvire, vor fi amenajate camere de izolare din dormitoare pentru ostaşi. În aceste camere vor intra numai sanitarul şi comandantul unităţii.

3. Se va reduce la strictul necesar legătura dintre unităţi şi subunităţi.

4. Militarii veniţi de la altă unitate vor fi supravegheaţi /zilnic termometrizaţi de către sanitarul unităţii/ şi izolaţi de ceilalţi ostaşi timp de 7 zile.

5. Cadrele M.A.I. vor fi tratate la domiciliu.

6. Se vor reduce la minimum şedinţele, convocările periodice, efortul fizic. Se indică suspendarea instrucţiei suplimentare, marşurile şi programele de sport.

7. Zilnic se va efectua aerisirea localului, se va păstra o curăţenie exemplară. Dacă au apărut cazuri în unitate, se va lua legătura cu Sanepidul local pentru dezinfecţie.

8. Veţi prelucra broşura trimisă „GRIPA" şi veţi afişa la loc vizibil planşa anexată „NU RĂSPÂNDIŢI GRIPA".

9. Începând de la primirea prezentului ordin veţi raporta telefonic, de 2 ori pe săptămână /miercuri şi sâmbăta/ toate cazurile de gripă ivite în unitate.

De respectarea întocmai a prezentului ordin răspunde comandantul unităţii.

Locţiitor Director pentru Spate
Căpitan Sălcudean Paul

Medic Şef
Lt.Maj. Tamás-Vas Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1074, f. 49.

465.

1960 februarie 26, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport privind cazurile de îmbolnăvire cu gripă.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. GHEORGHENI
Nr. 110.207
26 februarie 1960

STRICT SECRET
S.C. Nr.1213
Expl.nr. 2

Către,
M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Biroul Medico-Sanitar

La ordinul Dvs. Nr. 50.660 din 17 februarie a.c., privind măsurile luate contra epidemiei de gripă, raportăm:

În cadrul unității noastre până în prezent avem două cazuri de îmbolnăvire de gripă, şi anume: Lt.Maj. GÁLL IULIU, fiind bolnav de gripă, la data de 16 februarie 1960 a primit un concediu medical de 7 zile, din care a făcut 4 zile, în ziua de 20 prezentându-se la serviciu.

Din data de 24 februarie a.c., este bolnav de gripă Lt.Maj. BARTIS CAROL, care are prescris concediu medical de 6 zile.

Din partea noastră a fost prelucrată cu întregul efectiv broşura trimisă de Dvs. în ce priveşte prevenirea epidemiei de gripă, iar Sanepidul local a făcut dezinfectarea încăperilor din cadrul unității noastre.

Alăturat înaintăm certificatul medical al tov. Lt.Maj. GÁLL IULIU.

Noile cazuri vor raporta de urmare.

Şeful Secției Raionale
Cpt. Albert Martin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1074, f. 44.

466.

1960 martie 7, Bucureşti. M.A.I. către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: adresă privind indicativele şi problemele urmărite pe linia Direcției a IV-a.

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcția IV-a
7.III.1960

STRICT SECRET
Ex. S.C. 17

CĂTRE
DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Tov. Director personal

Vă facem cunoscut că în urma reorganizărilor ce au avut loc, indicativele Direcției IV-a s-au modificat după cum urmează:

411 – industria petrolieră, chimică, gaze şi geologie;
412 – construcții, materiale de construcții şi economie forestieră;
413 – industria extracției de metale neferoase şi rare;
421 – construcții de maşini şi utilaj agricol;
422 – siderurgie şi industria minieră;
423 – industria electrotehnică şi energie electrică;
431 – transporturi C.F.R. şi telecomunicații C.F.R.;
432 – poşta, telecomunicații, stații de radio şi transporturi auto;
441 – industria uşoară şi alimentară;
442 – comerț, cooperația de consum şi finanțe;
443 – cooperația meşteşugărească, hidroameliorațiuni şi zootehnie;
451, 452, 453 – asigurarea păstrării secretului de stat.

Vă rugăm ca prezentele modificări să fie aduse la cunoştința lucrătorilor ce muncesc pe linia Direcției IV-a.

Şeful Direcției
General Maior Tănase Evghenie

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 209, f. 182.

467.

1960 aprilie 20, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: notă furnizată de agentul „Pădureanu” în urma discuțiilor purtate cu profesorul Mărtinaş Dumitru.

DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ

20 aprilie 1960 STRICT SECRET
Agent: „PĂDUREANU” CPT. DUMBRAVĂ V.
Indicativul: 302

NOTĂ

În ziua de 16 IV. a.c., pe la orele 10,30, sursa a stat de vorbă în spatele catedralei ortodoxe cu profesorul pensionar MĂRTINAŞ DUMITRU, cu care a stat mai mult timp de vorbă. Întrebându-l cum o mai duce, a spus că în primele trei săptămâni din lună mai uşor, apoi în ultima greu deoarece se cam termină banii. Sursa l-a întrebat apoi ce mai ştie despre profesorul JANET, la care a răspuns că nimic şi cu greu îi vine să creadă că ar mai putea suporta cei 4 ani de închisoare, deoarece era tot bolnăvicios. În continuare a spus apoi că abia nu de mult s-a trezit din clipele prin care a trecut şi numai cu greu a scăpat, deşi nu ştia de acele scrisori ce le-a scris, deoarece nu i-a spus niciodată de ele, dar era bănuit că ştie din faptul că au fost prieteni şi s-au vizitat unii pe alții.

„Când mi s-au arătat scrisorile şi când am văzut ce scria acolo, aproape mi-a venit să leşin şi nu mai ştiam ce să cred şi nici acum nu-mi pot explica cum a făcut aşa ceva, tocmai el care îşi păzea pielea şi ținea la dânsul atât de mult şi [se] vede că n-a mai judecat ce face sau nu-şi dădea seama de urmări”, a spus printre altele profesorul MĂRTINAŞ.

A mai spus apoi că într-adevăr au fost prieteni şi au stat mult de vorbă împreună, dar de scrisori nu i-a spus, pentru că atunci i-ar fi atras atenția asupra pericolului la care se expune.

În continuare a spus că se vede că de la o anumită vârstă anumiți oameni îşi pierd controlul actelor lor proprii şi crede că aceasta a făcut şi situația profesorului JANET, mai ales dacă îți dai seama de conținutul scrisorilor.

În orice caz, a spus că a învățat mult din acest lucru şi de atunci nu mai merge la nimeni şi îşi vede de treabă, pentru că tare uşor poți ajunge la necaz şi, mai ales cum e cazul şi dânsului, acum la bătrânețe, când anii ce-i mai are vrea să-i trăiască în liniște.

„Dacă nu pot ei, americanii, să schimbe lucrurile, apoi degeaba încercăm noi pentru că nu faci altceva decât să te expui şi apoi să suporți consecințele, aşa că trebuie să ne gândim bine fiecare ce facem, ce vorbim şi cu cine stăm de vorbă”.

N.B.
În legătură cu cele semnalate nu s-au trasat sarcini agentului.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 215, f. 35.

468.

1960 aprilie 22, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară către M.A.I.: raport în legătură cu dificultățile întâmpinate din lipsă de fonduri planificate de unitățile care deservesc transportul de călători şi mărfuri în regiune.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Către
M.A.I. DIRECȚIA SECRETARIAT
BUCUREŞTI
Buletin zilnic informativ
Nr. 4/40.446 din 22 aprilie 1960

Raportăm că în raza Regiunii Autonome Maghiare toate întreprinderile locale ce aparțin Secțiunii Comerciale ale Sfaturilor Populare Raionale întâmpină mari greutăți din lipsă de fonduri planificate pe anul 1960, necesare efectuării de reparații capitale ale autovehiculelor de transport mărfuri şi călători. Din această cauză, în momentul de față o parte din autovehicule sunt scoase total sau parțial din circulație, pe motiv că în conformitate de H.C.M. nr. 680/1959 se necesită a fi trimise la reparații capitale.

Sfatul Popular al Regiunii Autonome Maghiare, respectiv Secțiunea Gospodăriei Comunale, cu adresa nr. 09298 din 15 martie 1960, a trimis Comitetului de Stat al Planificării Bucureşti o situație justificativă pentru a se aproba pe anul 1960 fonduri în valoare de aproape 5 milioane lei pentru reparații generale ale autovehiculelor cu care sunt dotate întreprinderile ce le are în subordine. Din partea Comitetului de Stat al Planificării București, până în prezent nu s-a primit nici un răspuns în această problemă, pentru care fapt Întreprinderile Comunale Regionale Tg.-Mureş, ce deservesc transportul populației din raza oraşului Tg.-Mureş şi împrejurimile, fiind dotate cu un parc de 33 autobuze, în momentul de față este pusă în situația de a scoate din circulație un număr de 10 autobuze, iar un număr de 4 sunt complet oprite în garaj, deoarece în cursul trimestrului I trebuiau să fie trimise în reparații capitale.

Prin scoaterea din circulație a acestor autobuze s-ar aduce daune serioase bunei deserviri a oamenilor muncii care zilnic folosesc aceste autobuze. Din cauza acestor deficiențe, întreprinderea respectivă primeşte multe reclamații din partea oamenilor

muncii, iar în ziarele locale şi chiar centrale se publică în ultimul timp articole în legătură cu deficienţele în transportul comun existente la Tg.-Mureş.

Propunem verificarea pentru a se vedea dacă la mijloc nu este vorba de vreo acţiune duşmănoasă.

Şeful Direcţiei
Colonel de Securitate Kovács Mihai.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 209, f. 222-223.

469.

1960 iunie 22, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Stănescu" despre profesorul Sabău Alexandru de la Şcoala Medie „Papiu".

DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I. AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Indicativ: 362 — STRICT SECRET
22 VI. 1962 — SLT. KISS MIHAI
Agent „STĂNESCU" — CASA „LILIACUL"

NOTĂ

Sursa se afla în cancelaria Şcolii Medii Papiu, împreună cu profesorul SABĂU ALEXANDRU, în ziua de 17, pe la orele 11.

Profesorul SABĂU ALEXANDRU a început să discute modul cum în acest an sunt trimişi oamenii la odihnă şi [...] s-a arătat foarte nemulţumit de faptul că toţi cei care merg la staţiune trebuie să şi plătească.

El se întreba: Ce se face cu cotizaţiile sindicale care se încasează de la toţi sindicaliştii, cotizaţii ce reprezintă sute de milioane.

De asemenea se întreabă ce se face cu cei 10% din salarii, care sunt încasaţi de către stat.

În continuare, SABĂU ALEXANDRU s-a legat de problema profesorului de matematică SĂLĂGEANU SIMION care, în 8 ani de când este la Tg.-Mureş, şi-a construit casă, şi-a cumpărat mobilă cu 15 000 de lei, că are stupi de albine de care se ocupă mai mult decât de şcoală. Apoi a spus că profesorul SĂLĂGEANU SIMION în toamnă a dus copii din clasa sa cu un camion la o gospodărie colectivă unde au cules mere şi el s-a întors de acolo cu un camion de mere, dar că nu a dat nimănui nici un măr.

SĂLĂGEANU este un negustor şi nu profesor, a spus SABĂU.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 214, f. 3.

470.

1960 august 22, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport asupra activităţii desfăşurate de Secţia Anchete Penale, pe perioada 1 mai – 20 august 1960.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secţia a VIII-a

RAPORT
asupra activităţii desfăşurată de Secţia de Anchete pe perioada 1 mai – 20 august 1960.

Secţia de anchetă în această perioadă a fost încadrată cu un număr de 9 tovarăşi anchetatori penali, dintre care tov. Cpt. DULĂ IOAN şi Slt. OALĂ VASILE n-au efectuat muncă de anchetă.

În activitatea noastră ne-am ghidat după legile R.P.R., după hotărârile C.C. al P.M.R. şi Guvernului, precum şi [după] ordinele M.A.I., asigurând în felul acesta respectarea strictă a legalităţii populare.

Ordinul nr. 120 al tov. Ministru ne obligă ca anchetele să le efectuăm în mod obiectiv şi multilateral, pentru a fi stabilită întreaga activitate duşmănoasă a învinuiţilor, să fie descoperite legăturile infracţionale ale celor anchetaţi, iar faptele lor să fie calificate just în spiritul legilor R.P.R.

De asemeni, prevede acest ordin ca în problema arestărilor să se respecte cu strictețe hotărârea C.C. al P.M.R., pornindu-se în asemenea cazuri de la existenţa probelor de vinovăţie verificate şi convingătoare cu privire la activitatea infracţionistă a celor în cauză.

Anchetarea cauzelor trebuiesc efectuate pe bază de plan de anchetă concret, ca în felul acesta să se asigure descoperirea în întregime a infracţiunilor săvârşite. Planul de anchetă trebuie să servească la efectuarea perseverentă şi cu un scop bine determinat a interogării arestaţilor pentru a se putea clarifica timpul, locul, modul de pregătire şi de săvârşire a infracţiunilor. Interogarea arestaţilor trebuie să înceapă cu lămurirea acelor împrejurări care, după părerea anchetatorului, pot duce mai departe şi

mai complet la lămurirea cauzei. În acest scop ne obligă ordinul 120 ca probele materiale să fie folosite la timp şi în mod just pentru demascarea învinuiților.

În scopul efectuării anchetei complete ni se cere ca față de declarațiile arestaților să avem o atitudine critică, să le confruntăm cu celelalte materiale existente în cauza respectivă şi să le verificăm prin toate mijloacele legale şi informativ-operative. Tot în acest scop suntem datori ca să ne pregătim minuțios pentru ascultarea martorilor, cunoscând faptul că declarațiile lor constituie unul dintre cele mai importante şi mai frecvente mijloace de probă întâlnite în practica de anchetă.

Ținând cont de cele arătate mai sus, putem arăta că colectivul secției de anchetă în această perioadă a muncit cu respectarea acestor directive şi cu toate că în această muncă am avut şi lipsuri, am reuşit ca activitatea dușmănoasă a elementelor arestate să fie documentate, primind fiecare pedeapsa meritată.

De la 1 mai şi până în prezent au intrat în arestul Direcției Regionale un număr de 37 elemente, dintre care 5 elemente au fost reținute pe timp de 5 zile pentru clarificarea vinovăției lor şi, dat fiind că faptele nu au prezentat pericol social grav, au fost puse în libertate. Din numărul total de 37 elemente, pentru 16 ancheta s-a terminat, dosarele fiind înaintate organelor de justiție competente. Unui element i s-a încetat procesul penal, fiind folosit în scopul muncii informativ-operative.

Este un rezultat incontestabil al muncii de anchetă că în această perioadă un număr de 10 elemente dușmănoase au fost arestate în urma priceperii tovarăşilor anchetatori, care au depus eforturi pentru a stabili noi legături ale celor arestați şi în felul acesta dușmanul să fie demascat complet. Nu a fost pus în libertate nici un element anchetat de noi şi judecat de instanță.

Esențială în activitatea noastră este calitatea muncii. În această privință trebuie arătat că în perioada la care se referă raportul, mai mult am avut de-a face cu acțiuni informativ-operative, care din anumite cauze nu puteau să oglindească îndeajuns acțiunile dușmănoase ale celor arestați şi cu atât mai puțin să conțină date cu privire la legăturile criminale ale celor arestați. Cazurile grupurilor SZÖCS ROZALIA, MERLESCU CONSTANTIN, PALOTÁS ANDRÁS, FILP KURT, CSALA ÁRPÁD, grupul jandarmilor şi KORPOS MARIA, sunt exemple de anchete bine planificate şi lucrate cu simț de răspundere.

Pe anchetatori, cauzele lucrate se împart astfel:

Numele şi prenumele anchetatorului	Total arestați	Rezultați din anchetă	Trimişi în justiție
Lt.maj. Kiss Ludovic	8	6	1
Cpt. Fábián Martin	8	1	5
Cpt. Makkai Ernest	7	1	-
Lt.maj. Țîrlea Ioan	4	3	4
Lt.maj. Golicza Dionisie	6	1	2
Cpt. Feigl Vladimir	2	2	3
Lt. Birnátek Eduard	2	-	2

Anchetele efectuate de tov. Lt.maj. KISS LUDOVIC au fost de bună calitate. La acest rezultat a contribuit dragostea sa față de munca de anchetă, fiind chiar pasionat de această muncă. Tovarăşul nu precupețește timpul său liber pentru a putea demasca în timpul cel mai scurt activitatea dușmănoasă a celor arestați, îşi planifică cu mult simț de răspundere şedințele de anchetă, insistând asupra celor mai mici amănunte care le poate exploata în scopul demascării faptelor infracționiste. Astfel, a putut să descopere pe ZSIGMOND EMILIA, SZÖCS IOSIF şi ZSIGMOND LUDOVIC, iar în cazul organizației subversive PALOTÁS ANDREI, să descopere ca legături dușmănoase pe CZIMBALMOS BALÁZS şi FÜLÖP ANTON. În această problemă a organizației, tov. KISS reuşit să documenteze existența unei organizații subversive în raionul Gheorgheni, să scoată armament şi muniții deținute clandestin în scop contrarevoluționar şi să clarifice problema unor manifeste dușmănoase difuzate în 1952 în raionul Gheorgheni. Drumul la aceste rezultate a dus prin identificarea şi ascultarea a unui număr de cca. 50 de persoane ce au rezultat din materialul furnizat de agentura de cameră, precum şi din anchetă şi pe care tovarăşul i-a ascultat cu multă insistență.

Ancheta efectuată în cazul lui FILP KURT, cu toate că materialul pe baza căruia fusese arestat era destul de slab, fiind vorba de numai de tentativă de evaziune, a dat rezultate datorită faptului că tov. KISS a depus eforturi, reuşind astfel să descopere pe fosta secretară a Raionului M.A.I. Reghin, care a deconspirat un mare număr de agenți, precum şi metodele muncii de securitate față de elementele dușmănoase urmărite de organele noastre.

În afară de anchetele sus arătate, tov. KISS a anchetat şi alte elemente rămase din perioada precedentă.

Rezultatele obținute de Lt.maj. KISS LUDOVIC se datoresc faptului că studiază cu minuțiozitate materialele dosarului primit de la sectorul informativ, pe baza căruia îşi întocmeşte planul de anchetă pe care şi-l completează pe parcursul anchetei. La fel, se poate arăta că tov. foloseşte în mod just în documentarea cauzelor materialele agenturii de cameră, pentru care îşi întocmeşte planuri de măsuri.

Pe lângă cele de mai sus, tov. se achită conştiincios de creşterea tov. Slt. OALĂ VASILE, nou în munca de anchetă.

Tov. Cpt. FÁBIÁN MARTIN în această perioadă a desfăşurat o muncă calitativă de anchetă, fapt oglindit prin interogatoriile luate de la VARRÓ ALEXANDRU fost jandarm, MOŞORA DUMITRU, SZÖCS IOSIF, IACOB EUGEN şi alții.

În cazul anchetei jandarmilor, în care nu a existat aproape nici un fel de material din care să rezulte activitatea criminală a acestora desfăşurată în raza regiunii noastre, tov. a reuşit să adune probe neîndoielnice, prin care a demascat întreaga lor activitate criminală. Totodată, prin anchetă susținută a rezultat şi fostul ofițer jandarm MOŞORA DUMITRU, pentru care a adunat probe neîndoielnice.

Intră în şedința de anchetă pregătit şi documentat asupra problemei, întocmeşte planuri de anchetă concrete, formulează cu pricepere întrebările pentru arestați şi insistă în scopul clarificării problemelor ivite.

O preocupare deosebită a manifestat ofițerul și în problema documentării cu probe a dosarelor avute în lucru, care demască activitatea celor anchetați. În acest sens folosește în mod just datele rezultate din materialul de agentură.

Tov. Cpt. MAKKAI ERNEST se află în cadrul secției de o lună de zile, în care perioadă a obținut rezultate în cauza iehovistei KORPOS MARIA, descoperind activitatea contrarevoluționară și complicii acesteia, cu toate că la data primirii învinuitei de la Serviciul III, nu au existat asupra ei nici un fel de probe, doar că în anul 1955 avusese legături cu fugarul iehovist UNGVÁRI MIHAI. Folosind în mod just și planificat materialul agenturii de cameră în audierea martorilor, în prezent această dușmană este demascată și faptele ei dovedite cu probe materiale neîndoielnice.

Tov. Lt.maj. ȚÎRLEA IOAN în această perioadă a dovedit insistență în problema SZÖCS ROZALIA, de la care a reușit să depisteze încă două elemente care au desfășurat activitate contrarevoluționară. De asemeni, a desfășurat o anchetă susținută și în cazul jandarmului VLAD MATEI, reușind să depisteze încă un jandarm care a desfășurat activitate criminală împotriva mișcării muncitorești.

Tov. Lt.maj. GOLICZA DIONISIE în cauzele anchetate a dovedit multă sârguință, punându-și întreaga capacitate în interesul muncii. În cazul lui LEOPOLD ISTVÁN, tov. a reușit să descopere o nouă legătură în persoana lui CSALA ÁRPÁD, care a fost arestat și condamnat. La fel a fost jandarmul MOȘORA DUMITRU, rezultat la el în anchetă.

În general se pregătește în vederea anchetelor, întocmindu-și planuri de anchetă concrete, pe care le urmărește în desfășurarea anchetei.

Tov. Cpt. FEIGL VLADIMIR, după ce s-a aclimatizat în cadrul secției, a început să ancheteze independent în cauza lui MERLESCU CONSTANTIN. Trebuie arătat că a reușit să clarifice în mod just problemele ivite și, prin insistența de care a dat dovadă, să descopere încă două elemente, care erau legătura dușmănoasă a lui MERLESCU, formând un grup.

A muncit perseverent, chiar și în timpul său liber, pentru a studia și selecționa o mare cantitate de materiale în cauză, fiind capabil să scoată acelea care au putut fi utilizate ca probe materiale în demascarea învinuiților. În deplasările de teren în această problemă s-a străduit să documenteze cu probe faptele criminale ale învinuiților, reușind astfel să-i demaște pe aceștia și să-i defere justiției.

Tov. Lt. BIRNÁTEK EDUARD, ca nou în munca de anchetă, în perioada aceasta a desfășurat anchete în mod independent, a depus mult interes pentru soluționarea în bune condițiuni a cauzelor primite în lucru. Se preocupă de documentarea sa în privința metodelor muncii de anchetă, ceea ce se manifestă atât în studierea legilor și a procedurii penale, cât și în pregătirea planurilor sale de anchetă care cuprindeau problemele esențiale ale cauzei și măsurile prin care au putut fi documentate activitatea dușmănoasă a celor arestați.

Tov. Cpt. DULĂ IOAN a lucrat în munca de operații (arestări și percheziții), depunând mult zel pentru a descoperi corpuri delicte și alte materiale foarte importante pentru anchetă. Când era nevoie, nu și-a precupețit nici timpul său liber pentru îndeplinirea misiunilor. Astfel a fost cazul la perchezițiile efectuate la SZÖCS ROZALIA, BALOGH ȘTEFAN, VASZI IOAN și CZIMBALMOS BALÁZS.

Tov. Slt. OALĂ VASILE, în perioada la care se referă raportul, a fost repartizat tovarășului Lt.maj. KISS LUDOVIC, în scop de a însuși principiile și metodele muncii de anchetă. Până în prezent a reușit să execute anumite munci tehnice, ca înregistrări de dosare, prezentarea materialelor de anchetă învinuiților, unele verificări etc. În privința anchetei propriu-zise, tovarășul încă nu a ajuns în stadiul în care să poată efectua interogări sau audieri de martori.

Privind munca de anchetă în general, controalele care s-au efectuat din partea Procuraturii Generale și Direcției a VIII-a din M.A.I., au scos în evidență că s-a desfășurat o muncă de calitate cu respectarea întocmai a prevederilor procedurii penale, respectiv a legalității populare. La fel, s-au găsit juste încadrările juridice din această perioadă, precum și operativitatea în rezolvarea cauzelor.

În munca noastră am respectat prevederile Ordinului 120 al M.A.I. cu privire la colaborarea cu secțiile informativ-operative, căutând ca datele rezultate din anchetă și agentura de cameră să fie predate acestor compartimente pentru verificare sau lucrare în continuare. Astfel a fost de exemplu cazul lui FILP KURT, în care Biroul II a deschis acțiune informativă asupra unui element dușmănos; cazul organizației subversive condusă de PALOTÁS ANDREI, în care Serviciul III a primit spre verificare un mare număr de elemente suspecte de activitate subversivă, iar în cazul lui MERLESCU CONSTANTIN, Serviciul III a făcut chiar și recrutări din rândul elementelor rezultate din anchetă.

Apreciem ca rodnică felul în care tov. de la Secția a IV-a și Biroul II au înțeles să colaboreze cu Secția de Anchetă. Astfel, după ce elementele au fost reținute, tovarășii au ținut legături strânse cu acest colectiv, căutând ca în tot parcursul anchetei să sprijine documentarea cu probe activitatea celor în cauză. La fel se poate arăta despre raioanele M.-Ciuc, Reghin și Tg.-Mureș.

Nu același lucru se poate arăta despre Serviciul III, care după arestarea elementelor în cauză nu și-a mai dat nici un fel de interes pentru sprijinirea documentării activității contrarevoluționare a celor reținuți, afirmând chiar că dânșii și-au făcut datoria. Exemplu sunt cazurile: iehovistul FÜLÖP DIONISIE, care fiind arestat ca fugar în raionul Petroșani și depus fără nici un material la această secție de anchetă, tovarășii de la Serviciul III și-au considerat misiunea terminată, fără a se mai interesa câtuși de puțin de documentarea activității acestuia.

În cazul lui MERLESCU CONSTANTIN, după ce am audiat anumite elemente ca martori și care trebuie să depună [mărturie] și în fața instanței pentru demascarea activității dușmănoase a celor în cauză, pe unii dintre aceștia Serviciul III i-a recrutat, lăsând astfel cazul descoperit.

Iehovista KORPOS MARIA, fiind preluată de la regiunea Timișoara, fără nici un fel de material probatoriu, doar cu două procese-verbale de interogatoriu negative ale învinuitei, le-am cerut tovarășilor să sprijine documentarea cu probe a acestui caz, însă au afirmat categoric că n-au nici un fel de posibilități. Aceeași situație există și în cazul iehovistului POLOCKÁS MIHAI, arestat de Serviciul III în Regiunea Pitești.

În activitatea acestui colectiv, pe lângă rezultatele obținute, care în parte au fost arătate mai sus, s-au manifestat și lipsuri în munca de anchetă.

În unele anchete se duc tratative prin discuţii cu cel anchetat, fără a se consemna în procese-verbale. Astfel a fost cazul în ancheta lui PÉTERFI ŞTEFAN, făcută de Lt.maj. KISS L., care în discuţii cu elementul în cauză a lămurit faptul că ar fi făcut parte dintr-o organizaţie contrarevoluţionară, aşa cum era într-o notă informativă, însă fără să consemneze în proces-verbal. Lt.maj. GOLICZA D. tratează această problemă în ordonanţa de încetare a urmăririi penale, cu toate că în dosar nu a existat nici un fel de document.

S-au manifestat în unele cauze anchetate tendinţe de tărăgănare în rezolvarea problemelor, de exemplu: Lt. ŢÎRLEA IOAN, având în anchetă grupul lui SZÖCS ROZALIA, şi o parte dintr-un grup de foşti jandarmi, în care din cauză că nu a analizat materialele în mod suficient înainte de a face deplasare pe teren, fapt ce s-a soldat cu aceea că, după ce a plecat pe teren a executat lucrările de documentare numai parţial, astfel a fost nevoie să mai facă o deplasare, ceea ce a făcut ca să se tărăgăneze încheierea cauzelor în termenii prevăzuţi, totodată făcând şi cheltuieli inutile.

Acest aspect s-a manifestat şi la tov. Lt. BIRNÁTEK EDUARD, care în cauza lui FRISS IULIU, deplasându-se pe teren în scopul verificării primelor materiale de documentare a procedat contraindicat ordinelor în vigoare, audiind martorii în prezenţa lucrătorului operativ care luase primele declaraţii, punându-le martorilor totodată şi întrebări sugestive, ca :"Dacă susţine declaraţiile date în ziua cutare?". Era şi firesc ca martorul respectiv să dea din cap afirmativ că „da", mai ales că l-a văzut de faţă şi pe lucrătorul operativ, care l-a ascultat prima dată. Datorită acestui fapt a fost necesar ca Lt. BIRNÁTEK să facă o nouă deplasare şi să audieze aceiaşi martori a treia oară.

S-au manifestat la unii anchetatori şi nerespectarea formelor procedurale şi a unor ordine ale Ministerului Afacerilor Interne cu privire la înregistrarea dosarelor de anchetă. Astfel, Cpt. FEIGL VLADIMIR, având în anchetă un grup de elemente dintre care pe unul l-a pus sub învinuire cu o întârziere de 30 zile, la fel şi la al doilea element a întârziat câteva zile.

O asemenea tendinţă a dovedit şi Lt. BIRNÁTEK EDUARD, care în cauza lui DIMÉN[Y] IOSIF, a depăşit cu o zi prezentarea ordonanţei de punere sub învinuire, cu toate că în dimineaţa zilei în care urma să se facă acest lucru i s-a atras atenţia. Tovarăşul, în loc să îndeplinească acest ordin, a plecat acasă la Reghin.

În această perioadă au fost mai multe cazuri când dosarele de anchetă au fost înregistrate la Secţia C cu mari întârzieri. Astfel, Slt. OALĂ VASILE a întârziat 6 zile în cauza lui NAGY DANIEL, Lt.maj. ŢÎRLEA IOAN a întârziat 14 zile în cauza lui GYÖRGY ELISABETA şi FERENCZ MARIA, Lt. BIRNÁTEK EDUARD a întârziat 12 zile în cauza lui CSIBI ANA MARIA, Lt.maj. KISS LUDOVIC a întârziat 5 zile în cauza lui FILP KURT şi 3 zile cu ZSIGMOND EMILIA, Cpt. FÁBIÁN MARTIN a întârziat câte 5 zile în cauza lui ENGI DOMINIC şi RÎŞNIŢĂ MIRCEA. Întârzierile tovarăşilor OALĂ şi BIRNÁTEK se datoresc propriu-zis tovarăşilor FÁBIÁN şi GOLICZA, care avuseseră în anchetă aceste cazuri, ajutaţi fiind doar de cei doi de mai sus.

La terminarea anchetelor s-au mai putut constata atitudini uşuratice, care au provocat întârzieri de înaintarea dosarelor organelor procuraturii, care au avut loc la tov. Lt.maj. ŢÎRLEA IOAN în cauza jandarmilor, dosarul legându-l fără simţ de răspundere cu o serie de forme procedurale nesemnate şi incomplete pentru care i s-a restituit de cinci ori dosarul respectiv. Tov. Cpt. FEIGL VLADIMIR, în cauza grupului MERLESCU, a înaintat dosarul de anchetă cu o zi întârziere deşi ştiut este că aceste dosare trebuiesc înaintate procuraturii cu 10 zile înaintea expirării termenului de anchetă.

În practica unor tovarăşi anchetatori s-a constatat tendinţa de a se pălăvrăgi asupra cauzelor lucrate atât de ei, cât şi de alţii. Aşa au procedat în cursul lunii august tov. Slt. OALĂ VASILE şi Lt. BIRNÁTEK EDUARD, care într-o zi la secretariatul secţiei au început să discute un aspect asupra organizaţiei subversive conduse de PALOTÁS, discuţia fiind începută de tov. OALĂ şi sprijinită de tov. BIRNÁTEK. Asemenea procedee n-au ce căuta în practica unor ofiţeri de securitate, deoarece ea duce la deconspirări şi alte urmări dăunătoare în interesul muncii de securitate.

Trebuie să arătăm că tov. Slt. OALĂ nu s-a străduit în suficientă măsură să-şi acumuleze cât mai multe cunoştinţe necesare de a putea munci independent, pe când, pe lângă cele arătate mai sus, a dat dovadă şi de o atitudine de îngâmfare când în cadrul raionului Reghin a făcut afirmaţii de subapreciere a activităţii acestui colectiv, fără să fi fost împuternicit de cineva în acest sens.

O altă lipsă care s-a manifestat la tov. OALĂ este aceea că i s-a dat un reţinut să-i ia un interogator cu privire la averea personală, în loc să se mărginească la această problemă, a început să-l întrebe pe cel în cauză cu cine este în arest, în jurul căruia a purtat discuţii care nu-şi aveau rostul. Astfel, a pus pe cel în cauză în situaţia de a-l suspecta pe cel cu care era în cameră şi care de fapt era agentura.

Aşa cum s-a arătat în prima parte a materialului, munca de anchetă din punct de vedere calitativ şi al maturităţii anchetatorilor a crescut simţitor faţă de perioada anterioară. La aceasta a contribuit însuşirea mai temeinică a materialelor predate în cursul anului de învăţământ, în care timp s-au respectat întrutotul instrucţiunile cu privire la programul învăţământului la locul de muncă.

Conducerea secţiei a analizat cu fiecare anchetator în parte procesele-verbale de interogatoriu luate de la învinuiţi şi martori, cu care ocazie a dat şi îndrumările necesare în vederea continuării anchetei asupra învinuiţilor sau completarea ascultării martorilor. Acolo unde s-au manifestat lipsuri mai mari în desfăşurarea procesului de anchetă, materialele au fost analizate în colectiv cu ocazia şedinţelor organizate cu toţi anchetatorii, unde s-au luat poziţii critice de anchetatori faţă de superficialitatea în muncă care s-a dovedit.

Au fost cazuri când s-au analizat toate documentele dosarului informativ şi de anchetă în cadrul şedinţelor ce au avut loc.

Cazuri mai importante au fost analizate în faţa conducerii, cu participarea şefilor de colective şi a lucrătorului operativ cine a lucrat problema.

Ca un fapt pozitiv se poate arăta că a crescut combativitatea şi spiritul critic al anchetatorilor, ceea ce a sprijinit mult lămurirea problemelor în timpul analizelor ce s-au făcut şi descoperirea lipsurilor existente.

Anchetatorii noi veniţi în cadrul colectivului au fost repartizaţi pe lângă anchetatori primi, care i-au îndrumat şi ajutat în cunoaşterea muncii de anchetă, exemplu Slt. OALĂ VASILE a fost repartizat în creştere Lt.maj. KISS LUDOVIC, care în mod temeinic s-a ocupat de dânsul.

Un alt caz Cpt. FEIGL VLADIMIR, deşi nou venit în această muncă, în urma ajutorului pe care l-a primit cu ocazia analizelor ce i s-au făcut asupra proceselor-verbale de interogatoriu pe care le-a luat, a îndrumărilor ce i s-au dat în legătură cu planificarea muncii de anchetă, a reuşit ca să lucreze singur în probleme destul de complicate, exemplu este grupul de elemente duşmănoase în frunte cu MERLESCU CONSTANTIN, a cărui anchetă, deşi a durat un timp îndelungat, totuşi se poate socoti ca o anchetă bine efectuată. Acelaşi lucru se poate arăta şi de Lt. BIRNÁTEK EDUARD care, datorită sprijinului acordat de conducerea secției, a reuşit ca să se introducă într-un timp relativ scurt destul de bine în munca de anchetă, ajungând până acolo ca să definitiveze două cazuri de anchetă individual.

De un real folos în rezolvarea problemelor muncii de anchetă a fost ajutorul dat personal de tov. director al acestei Regiuni în multiplele probleme ce s-au ivit în munca de anchetă. Ori de câte ori s-a cerut sprijinul dânsului, totdeauna a fost dat imediat, fără nici o întârziere.

Este demn de a se arăta că în această perioadă starea disciplinară a majorității tovarăşilor din cadrul colectivului a fost bună şi chiar exemplu de urmat din toate punctele de vedere.

Nu acelaşi lucru putem să-l arătăm despre Lt.maj. ȚÎRLEA, care în această perioadă a avut o serie de abateri ceea ce s-au manifestat prin repetatele beții pe care le-a făcut în timpul său liber în diferite localuri din oraş, ceea ce l-a compromis atât în fața tovarăşilor, cât şi față de public.

După ascultarea prezentului raport este bine ca fiecare tovarăş să-şi facă o analiză asupra activității personale pe această perioadă şi o analiză generală asupra întregii munci în urma căreia să-şi aducă contribuția dorită pentru dezbaterea problemelor, pentru scoaterea cu curaj la iveală a lipsurilor ce mai există în muncă şi pe care raportul nu a reuşit să le oglindească în întregime. În felul acesta va fi posibilă obținerea de noi rezultate prin aplicarea de noi lovituri duşmanului poporului nostru muncitor.

22 august 1960

Şeful Secției
Maior de Securitate Bartos Carol

Locțiitor Şef Secție
Cpt. de Securitate Fodor Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 210, f. 5-15.

471.

1960 noiembrie 4, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin către Comitetul Raional P.M.R. Reghin: notă privind sprijinul oferit de profesorul Lenard Alexandru episcopului greco-catolic Todea Alexandru.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
UNITATEA MILITARĂ 0421 REGHIN
Nr. 101.367
din 4 Nov. 1960

STRICT SECRET
Scris 2 expl.

Către
COMITETUL RAIONAL DE PARTID
Personal tov-lui Prim-Secretar
REGHIN

Vă informăm că numitul LENARD ALEXANDRU, profesor la Şcoala Medie Nr. 1 din Reghin, între anii 1949-1951 a întreținut legături cu fostul fugar TODEA ALEXANDRU, episcop clandestin greco-catolic, care era urmărit de organele de stat pentru activitatea contrarevoluționară ce a desfăşurat-o. Sustrăgându-se de la arestare în 1949, a devenit fugar până în 1951, când a fost arestat, perioadă în care LENARD ALEXANDRU l-a sprijinit în activitatea lui clandestină contrarevoluționară.

După arestarea fugarului a fost reținut şi numitul LENARD ALEXANDRU, însă după circa 2 luni a fost pus în libertate.

Şeful U.M. 0421 Reghin
Căpitan,

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 593, f. 163.

472.

1960 decembrie 16, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin către Comitetul Raional P.M.R. Reghin: notă informativă în legătură cu unele elemente duşmănoase care provoacă greutăți în munca de transformare socialistă a agriculturii.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
UNITATEA MILITARĂ 0421 REGHIN
Nr._____/16.XII.1960

STRICT SECRET

Către
COMITETUL RAIONAL DE PARTID
Personal tov-lui Prim-Secretar
Reghin

NOTĂ INFORMATIVĂ

Privind greutățile ce le pun unele elemente dușmănoase în munca de transformare socialistă a agriculturii

I. În comuna Poarta, satul Onuca, încă de la înființarea întovărășirii s-a constatat o rezistență din partea unor elemente dușmănoase care s-au opus să se înscrie în întovărășirea agricolă, influențând și pe alți cetățeni să refuze. După ce s-au înscris, au căutat să se opună hotărârilor ce se adoptau în adunarea generală, privind schimbul de semințe, munca în comun și refuzul de a contribui materialicește la cumpărarea unor unelte pentru întovărășiri.

Această grupare dușmănoasă, care a desfășurat activitate împotriva transformării socialiste a agriculturii, este formată din următorii:

1. CSEGEDI ALBERT, agricultor din satul Onuca, între anii 1940-1944 a fost membru în Partidul Crucea cu Săgeți. Sus-numitul, pe lângă faptul că s-a opus înscrierii în întovărășire, cu ocazia unor adunări generale a amenințat pe președintele întovărășirii, BUGNAR TEODOR, că: „Nu cumva să semnați pentru munca în comun, vai de pielea noastră, va fi că nu vom avea ce mânca. Să nu vă intereseze ce spun cei de la Reghin, fiindcă toate trebuie să depindă de noi, de adunarea generală și nu de îndrumările ce le primim de sus, că numai președintele întovărășirii vrea să lucreze în comun".

2. GALACZI VENCZEL, fost organizator [al] Partidului Crucea cu Săgeți din Onuca, element dușmănos, care la fel s-a opus muncii în comun, schimbului de semințe și altor măsuri luate de partid și guvern pentru transformarea socialistă a agriculturii.

3. CSEDEGI PETRU, fost membru în Partidul Crucea cu Săgeți între anii 1940-1944, iar când au intrat trupele horthyste în Ardealul de Nord, împreună cu alți cetățeni din Onuca, s-a deplasat în comuna Poarta, unde au tăiat cămășile cetățenilor de naționalitate română.

II. Numitul DORIN SARLEA, fiul preotului din comuna Chiheru de Sus, la 1 decembrie în căminul cultural din acea comună a afirmat: „Ce libertate este aceasta în țările socialiste, când nimeni nu poate face nimic fără aprobarea Uniunii Sovietice. Aceasta nu mai înseamană libertate, ci curată constrângere".

În seara zilei de 6 decembrie a.c., tot la cămin a afirmat că „munții sunt plin de partizani". De față a fost numita TRUȚIA CAROLINA, bibliotecară.

III. În comuna Băla, numitul LAZAR VASILE, președintele întovărășirii II din Băla, prin comportarea lui creează neîncredere în sectorul socialist deoarece, de exemplu în anul 1960, cu ocazia treierișului la unii le-a permis să ducă grâul acasă, iar la alții nu. La unii în mod fictiv le-a trecut că au dat bălegar pe pământ și astfel au primit mai multe cereale, creând în acest fel nemulțumiri în rândul restului de membri și neîncredere în sectorul socialist.

Sus-numitul, înainte de 1944 a desfășurat o intensă activitate în cadrul P.N.Ț.-ului, în sensul de a atrage cât mai mulți membri în acest partid. Cunoaște HUZA AUGUSTIN și MAIER IOAN.

IV. BEIKI IOAN, membru de partid din comuna Voivodeni, face agitație împotriva transformării socialiste a agriculturii. La fel a făcut agitație la înființarea întovărășirii, arătând cetățenilor să nu se înscrie cu tot terenul și altele.

Sus-numitul a fost translator al militarilor germani între 1940-1944. În anul 1928 sus-numitul a fost un fel de agent privind găsirea de cetățeni care să plece în Statele Unite ale Americii.

Cunoaște WEISZ LADISLAU, candidat P.M.R., BINCIA ȘTEFAN, GALACI ANDREI, VAJDA PETRU, BERECZKI FRANCISC și alții.

V. Președintele întovărășirii din Chiheru, VIRGIL HĂRȘAN, a fost legionar, în prezent candidat de partid, a spus că el nici nu mai intervine la Ocolul Silvic pentru aprobare de materiale lemnoase, deoarece din cererea de 100 mc i-au aprobat numai 15 mc, deci cu aceasta nu poate ridica saivanul. Că saivanul n-are să se facă nici în 4 ani și oile vor sta tot pe la oameni, cum au stat și până acuma, că degeaba sunt întovărășiți oamenii că nu au nici un ajutor de nicăieri. Că dacă ei muncesc câte 16 ore pe zi, tot n-au nici un avantaj din partea statului. Că chiar dacă ar munci 22 ore într-o zi, același rezultat le-ar avea.

A mai arătat că țăranul este necăjit și i se cere numai muncă și avantaje nimic, că impozitele sunt destule și oamenii nu le pot plăti.

Acum e tot așa ca pe timpul sclavagismului, spunând aceste cuvinte din urmă cu indignare și ură.

Erau de față când a afirmat cele de mai sus următoarele persoane:
- POP IOAN, președintele sfatului popular;
- POP ARITIANA, profesoara din Șcl. din Chiheru;
- PUSKÁS GAVRIL, directorul școlii din Chiheru.

Șeful Unității Militare
Căpitan,

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 593, f. 173-175.

473.

1960 decembrie 25, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă dată de informatorul „Dumitru” referitor la comentariile în legătură cu reorganizarea administrativă a Regiunii Autonome Maghiare.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Ind. 353 — 25 dec. 1960
„Dumitrescu” — Lt.maj. Sîmboan V.
Casa: „Salcâmul”

NOTĂ INFORMATIVĂ

Vă informăm asupra comentariilor în legătură cu reorganizarea administrativă a R.P.R.

Aceste comentarii se discută în două tabere, românii se aşteptau ca Regiunea Autonomă Maghiară să dispară şi Tg.-Mureş să aparţină la Cluj, sau în cel mai rău caz de Or. Stalin, spunând că prin aceasta ar dispărea şovinismul şi că posturile cele mari pe care le ocupă azi ungurii ar fi ocupate apoi de români.

A doua tabără, adică ungurii, spun că dacă dispare Regiunea Autonomă Maghiară, înseamnă că nu mai există democraţie şi că România a făcut Reg. Aut. Maghiară pentru a atrage pe unguri de partea lor.

Cu nerăbdare aşteaptă să apară ceva oficial pe care se poate pune bază. Unii spun că au auzit la radio deja împărţirea şi că ar fi comunicat că [ar rămâne] 10 regiuni, alţii spun că această reorganizare administrativă este a doua etapă a fazelor socialismului aplicat în România, iar la aplicarea [celei de]-a treia faze, va dispărea Regiunea Aut. Maghiară, astfel se va da o denumire istorică şi românească.

Alte comentarii din partea ungurilor şi chiar nemulţumiri se pot auzi, discutând alarmant că s-a rupt Sft. Gheorghe şi alte localităţi din Reg. Aut. Maghiară, cu populaţie 100% maghiari, [vor intra] în Regiunea Carpaţi-Braşov, cum vor fi trataţi şi cine le va apăra interesele lor.

Aceste comentarii din urmă , în ziua de 23 decembrie 1960, între orele 13-14, le-a spus Magos Ştefan, salariat la Întreprinderea Ilefor Mureşeni, Tg.-Mureş, care zicea că cedarea localităţilor Sf. Gheorghe şi altele la Braşov înseamnă o slăbiciune a democraţiei româneşti. În continuare, acesta spunea că soarta ungurilor depinde dacă va mai fi Reg. Aut. Maghiară sau nu.

Tot în acea zi, sursa a discutat în continuare cu Albu Iacob, salariat la Întrep. Ilefor Mureşeni, care comenta chestiunea arătată mai sus şi care aştepta cu nerăbdare să apară ceva oficial cu Reg. Aut. Maghiară spunând, după plecarea lui Magos, că soarta ungurilor din Tg.-Mureş va fi vitregă dacă dispare Reg. Aut. Maghiară.

Comentarii, discuţii şi frământări se pot vedea şi prin rândurile ceferiştilor cu care am discutat în seara zilei de 24 dec. 1960, pe rampă, unii spun că dacă a dispărut or. Stalin, apoi Reg. Aut. Maghiară va putea dispare mai uşor.

Comentariile se discută în jurul Regiunii Autonome Maghiare, cu restul ţării foarte puţin se comentează

„Dumitrescu”

Nota a fost dată în baza sarcinilor trasate privind comentariile care circulă în legătură cu îmbunătăţirea administrativă a ţării.

Nota va fi exploatată în cadrul informărilor ce se vor face asupra acestor comentarii.

Lt.maj. Sîmboan Vasile

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 209, f. 472-473.

474.

1960 decembrie 25, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin către Comitetul Raional P.M.R. Reghin: informare privind starea de spirit în legătură cu organizarea administrativă a R.P.R.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
UNITATEA MILITARĂ 0421 REGHIN
Nr. 101.658 — Strict Secret
25 decembrie 1960 — Exemplar nr. __

Către,
COMITETUL RAIONAL P.M.R. REGHIN
Personal Tov. Prim-Secretar

În legătură cu starea de spirit privind noua reorganizare administrativă a R.P.R., vă informăm următoarele:

1. În ziua de 24 decembrie 1960, numitul COCU STERE, şef al serviciului investiţii din cadrul Întreprinderii Forestiere din Reghin, a afirmat următoarele: „Domnule, am aşteptat cu nerăbdare ce noutăţi ne va aduce acest eveniment, am crezut că

măcar acum vor face ceva ăştia la Marea Adunare Națională, să ne scape de Regiunea Autonomă Maghiară, dar văd că nu ne mai scapă nimeni de ea. Eu cred, totuşi, că ne va veni şi nouă apa la moară, căci situația asta durează cam de mult şi vezi bine, îmbătrânim şi nu o să mai putem face nimic".

2. În ziua de 24 decembrie 1960, numita PAŞCA MARIA, funcționară la sfatul popular raional, a afirmat următoarele: „De mult am aşteptat acest eveniment şi totuşi zadarnic a fost întrucât nu mi s-a îndeplinit dorința. O astfel de organizare putea să facă oricine, nu era nevoie de Marea Adunare Națională, în special ce priveşte Regiunea noastră. Această reorganizare, în loc să îmbunătățească situația, dimpotrivă [o] va înrăutăți. Menținerea Regiunii Autonome Maghiare nu-i convine la majoritatea populației de naționalitate română".

3. În ziua de 23 decembrie 1960, numitul IACOB DUMITRU, administratorul spitalului din Reghin, a afirmat următoarele: „În zilele acestea se va decide şi soarta Regiunii Autonome Maghiare. De altfel, nici nu înțeleg ce rost a mai avut şi această denumire, întrucât nu era nici o deosebire între aceasta şi celelalte regiuni. Un lucru care mă frământă este acela că de acum înainte să i se spună oricum, numai cuvântul de Autonomie Maghiară să dispară".

4. La data de 24 dec. 1960, numitul CUEŞDEANU PETRU afirma că noua împărțire administrativă a țării, cu lichidarea a 47 raioane, va aduce economii însemnate, dar statul nu în felul acesta trebuie să realizeze economii, ci cu cei care nu lucrează efectiv, ca activiştii de partid, miliție, unde este o armată de oameni. În continuare afirmă că şi Reghinul a primit câteva comune de pe câmpie, prin care se ajunge ca personalul administrativ să fie mai mult exploatat, cu acelaşi salar şi posturi, dar mai multă muncă. Sus-numitul lucrează la B.R.P.R. Reghin. Este fiu de chiabur. Tatăl lui este condamnat politic.

5. În 24 dec. 1960, numitul REPOLSKI ERNEST, şeful Secției drumuri de la Sfatul Popular Raional Reghin, afirma că: „În structura regiunii Autonome Maghiare au fost mari modificări, deoarece raioanele cu populație maghiară au fost date la Regiunea Braşov, iar Reg. Aut. Maghiară a primit raioane cu populație de naționalitate română, aceasta este ca Reg. Aut. Maghiară să nu apară cu majoritatea locuitorilor de naționalitate maghiară. Din drepturile date în trecut pentru maghiari, de la un timp tot câte puțin se iau, fără multă propagandă.".

Şeful Unității Militare
Căpitan Porczél Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 593, f. 178-179.

475.

1960 decembrie 28, Luduş. M.A.I.-B.R. Luduş către M.A.I.-D.R. Cluj: raport privind comentariile populației în legătură cu decizia ca raionul Luduş şi o parte a raionului Sărmaş să aparțină Regiunii Mureş-Autonomă Maghiară.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
BIROUL RAIONAL LUDUŞ
Nr. 38.767 Telefonic
din 28 decembrie 1960

CĂTRE
DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I.
CLUJ

La ord. dvs. telefonic din 27 decembrie 1960, cu privire la comentariile cu privire la îmbunătățirea sistemului de împărțire administrativă, raportăm:

În general, starea de spirit în rândul populației din raionul Luduş este favorabilă. Astfel, majoritatea populației este mulțumită în urma aplicării acestei legi, întrucât aşa cum comentează numiții COCIŞ IOAN din Iernut, POPA IOAN din Sânpaul, DINU GHEORGHE de la Şantierul Termocentralei şi alții, se arată că majoritatea populației şi până în prezent aveau legături economice, culturale, sanitare cu oraşul Tg.-Mureş şi sunt mulțumiți că aceste legături tradiționale cu acest oraş s-au legalizat.

De asemenea, rezultă că majoritatea gospodăriilor agricole colective şi de stat îşi valorificau şi până în prezent produsele lor din piața oraşului Tg.-Mureş, Reghin şi alte localități din Regiunea Mureş-Autonomă Maghiară.

Vestea că raionul Luduş şi o parte din Raionul Sărmaş vor aparține de Regiunea Mureş-Autonomă Maghiară a fost primită cu mare satisfacție de către populație.

Mai raportăm şi unele comentarii negative ale unor elemente din raza raionului Luduş. Astfel, numitul CORLĂȚAN NICOLAE din Luduş arăta cu disperare că de acum înainte raionul Luduş va trece la Regiunea Mureş-Autonomă Maghiară, că nu înțelege care este rostul desființării raionului Sărmaş şi alipirea acestor raioane la Regiunea Mureş-Autonomă Maghiară. Numitul DAN A. din Luduş comentează că în urma acestor măsuri de îmbunătățire a sistemului de împărțire teritorială o mulțime de oameni vor rămâne fără serviciu şi nu se ştie ce se va mai întâmpla în viitor. Tot el arată că se vorbeşte de o nouă dispoziție în legătură cu pregătirea şcolară a funcționarilor, începând de la 1 ianuarie 1961.

Numitul Gavrisin D. din oraşul Luduş arată că odată cu acest eveniment de despărțire a raionului Luduş de regiunea Cluj, „noi ca bancă agricolă ne-am pierdut autonomia, ne schimbăm şi şefii şi pentru noi ambele măsuri sunt nedorite şi neplăcute". Îşi manifestă îngrijorarea că nu este sigur că-şi va putea păstra postul pe care-l are la Banca Agricolă.

Sus-numiții nu ne-au fost semnalați cu manifestări şi nu figurează în evidențele noastre.

Vestea că comuna Luduş a devenit oraş s-a comentat în mod favorabil de către locuitorii acestei localităţi şi a fost primită cu mare bucurie. Astfel a comentat ALES MARIA, MORA VICTOR şi alţii.

Şeful Biroului Raional
Gerendi Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 216, f. 83.

476.

<1961>, Târnăveni. M.A.I.-S.R. Târnăveni: caracterizarea locotenentului de securitate Lazăr Eugen, responsabilul obiectivului Combinatul Chimic Nr. 2 Târnăveni.

TABEL
de lucrătorul operativ de care este deservit obiectivul

Combinatul Chimic Nr. 2 Târnăveni este deservit de tov. Lt. Lazăr Eugen, lucrător op. prim.

Este încadrat din anul 1949, de la care dată lucrează în problemele Serv. IV. Până la desfiinţarea fostei Judeţeana Tr.-Mică, Blaj, un an şi 6 luni a fost şeful Biroului IV.

Nu a urmat nici o şcoală sau curs de recalificare, însă prin experienţa anilor de când lucrează în această problemă a devenit un lucrător capabil şi cu orientare justă.

Obiectivul de mai sus este deservit de acest tov. din anul 1951 fără nici o întrerupere.

Profesia lui de bază este sudor.

Tov. Lt. Lazăr Eugen, prin experienţa câştigată a devenit un lucrător capabil. Se orientează bine în problemă şi este capabil de a instrui, educa şi dirija pe informatorii cu care lucrează. Este de remarcat faptul că nu exploatează total cunoştinţele sale în munca practică şi uneori manifestă comoditate.

Şeful Raionului T-veni
Lt.Maj. Feigl Ştefan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 219, f. 332.

477.

1961 ianuarie 9. Luduş. M.A.I.-B.R. Luduş către M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: raport despre nemulţumirile populaţiei din comuna Sânmartin referitor la trecerea comunei la raionul Luduş.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
BIROUL RAIONAL LUDUŞ
Nr. 125.008 Strict secret
din 9 ianuarie 1961

CĂTRE
DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I.
MUREŞ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Raportăm că în comuna Sânmartin /comună fost la raionul Sărmaş/ starea de spirit a populaţiei este nemulţumită din cauza că de ce această comună nu s-a trecut la raionul Tg.-Mureş sau la raionul Reghin, ca de exemplu:

În ziua de 6 ianuarie 1961, s-a prezentat în comuna Sânmartin un delegat din partea cooperativei pentru a prezenta o dare de seamă în faţa cetăţenilor din comună. La adunare s-au prezentat un număr foarte mare de cetăţeni din această comună. Când acest delegat a intenţionat să arate ordinea de zi şi scopul adunării generale, numitul Pogăceanu Ştefan lui Florica, ţăran mijlocaş, a pus întrebarea: la ce raion este repartizată comuna Sânmartin, fiindu-i dat răspunsul că la raionul Luduş, imediat în cămin au început strigăte în mod neorganizat, că nu ţin nici o şedinţă şi au ieşit afară din cămin.

Numitul Manoilă Ioan şi Filip Simion, membri P.M.R., au arătat că nu sunt de acord să se ţină şedinţa pentru faptul că darea de seamă nu a fost anunţată cu 5 zile înainte şi nu este statutară.

În ziua de 6 ianuarie 1961, numiţii Dogaru Grigore, ţăran sărac, Riceanu Ioan şi alţii s-au manifestat chiar duşmănos că ei nu vor participa la votare pentru faptul că de ce comuna Sânmartin a trecut la raionul Luduş şi este o distanţă prea mare de raion.

Mai raportăm că în această comună unii membri din cadrul G.A.C. nu se prezintă la inventariere cu atelajele, spunând că nici nu se vor prezenta până nu va fi trecută această comună la alt raion, fapt ce se datoreşte chiar şi secretarului org. de bază care a spus către tov. Câmpeanu, din partea raionului Luduş, că în cazul când nu se va trece comuna respectivă la alt raion, dânsul este în stare să plece până la Minister cu această problemă.

Din partea cetăţenilor din această comună se solicită un delegat din partea regiunii sau raionului, pentru a sta de vorbă cu ei în această privinţă.

Din partea noastră s-au luat măsuri de verificare a acestei cauze, iar în raportul cu rezultatul obținut vom raporta de urmare.

Cazul a fost semnalat la Comitetul raional P.M.R. Luduş.

Şeful Biroului Raional
Căpitan Gerendi Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 216, f. 98.

478.

1961 ianuarie 18, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin către Comitetul Raional P.M.R. Reghin: notă privind pe Truța Vasile, propus în calitate de deputat raional în raionul Reghin.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
UNITATEA MILITARĂ 0421 REGHIN
Nr. 100061 Strict Secret
18 ianuarie 1961 Exemplar nr.

Către,
COMITETUL RAIONAL P.M.R. REGHIN
Personal tov. Prim-secretar

În legătură cu TRUȚA VASILE, propus în calitate de deputat raional în raionul Reghin, vă informăm următoarele:

Sus-numitul se trage dintr-o familie de foşti exploatatori, tatăl său a lucrat cca. 15-20 ani în calitate de asociat al numitului DIAMANSTEIN, fost mare antreprenor de pădure, care avea cca. 200 muncitori angajați permanent. Tatăl numitului a exploatat munca străină, fiind un om foarte înstărit, avea cca. 12 perechi de cai etc.

Truța Vasile s-a căsătorit cu fiica unui fost chiabur din comuna Orşova, căsătorie din care a obținut mari profituri materiale. Tatăl sus-numitului în trecut a fost membru activ al P.N.Ț.-ului. Persoana în cauză nu a fost încadrată politic în trecut.

În cadrul I.F.-ului Reghin, unde muncește și în prezent, în cursul anului 1959, Truța Vasile a comis mai multe abateri în dauna muncitorilor.

Şeful Unității Militare
Căpitan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 593, f. 182.

479.

1961 ianuarie 26, Luduş. M.A.I.-B.R. Luduş către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport asupra acțiunilor câtorva membri de partid din comuna Sânmartin împotriva unor candidați de deputați pentru sfatul popular.

M.A.I.
DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
BIROUL RAIONAL LUDUŞ
Nr. 125.008 Strict Secret
din 26 ianuarie 1961 S.C. nr. 1218

CĂTRE
DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I.
MUREŞ – AUTONOMĂ MAGHIARĂ

La ord. dvs. nr. 310/30.079 din 16 ianuarie 1961 și urmare a raportului nostru cu nr. 125.008 din 9 ianuarie 1961, cu privire la noua împărțire administrativ-teritorială, raportăm următoarele:

Informând Comitetul Raional P.M.R. Luduş despre acțiunea întreprinsă în comuna Sânmartin pentru ca această comună să aparțină raionului central Tg.-Mureş, în locul raionului Luduş, prin delegații trimişi de către Comitetul raional P.M.R. Luduş, situația a fost lămurită în sensul că în prezent nu mai sunt comentarii cu privire la dependența comunei, însă unii membri de partid până în prezent au desfăşurat o activitate de agitație pentru ca anumiți candidați de deputați în Sfatul Popular comunal să nu fie votați pe listele de candidați.

În fruntea acestor acțiuni sunt numiții:

1. FILIP SIMION, născut la data de 10 ianuarie 1920 în comuna Sînmartin, raionul Luduş, fiul lui Vasile şi Maria, de profesiune agricultor, origine socială țăran cu gospodărie mijlocie, în prezent este membru în gospodăria agricolă colectivă din toamna anului 1959.

Sus-numitul, până în anul 1959 a fost preşedintele Sfatului Popular comunal, însă a fost schimbat, după care organizaţia de bază l-a exclus din P.M.R., având o serie de abateri de la linia partidului, însă fostul Birou al Comitetului Raional P.M.R. Sărmaş a transformat sancţiunea în „vot de blam cu avertisment".

2. RUŢA IOAN, născut la data de 4 decembrie 1919 în comuna Sînmartin, fiul lui Ilie şi Maria, originea socială ţăran cu gospodărie mijlocie, cu domiciliul în comuna Sînmartin.

Sus-numitul este membru în P.M.R., element făţarnic, care a refuzat să intre în gospodăria agricolă colectivă, fiind şi în prezent membru în întovărăşirea agricolă. La fel, a fost în fruntea acţiunilor cu privire la dependenţa comunei, ducând o agitaţie deschisă împotriva candidaţilor propuşi, făcând aceasta în cadrul adunărilor generale.

3. MANOILĂ IOAN este născut la data de 6 decembrie 1919 în comuna Sînmartin, fiul lui Vasile şi Ileana, origine socială ţăran cu gospodărie mijlocie, membru în P.M.R., element făţarnic, care contribuie şi în prezent în mod activ la combaterea propunerilor făcute de consiliul comunal F.D.P.

Cele de mai sus au fost verificate personal de subsemnatul şi cu nr. 125.058 din 25 ianuarie 1961 am semnalat la Comitetul raional P.M.R. Luduş, personal tov. Prim-Secretar, propunând trimiterea unui delegat din partea Biroului Comitetului Raional P.M.R. ca cei mai de sus să fie puşi în discuţia organizaţiilor de bază şi luate măsuri statutare împotriva lor.

Până în prezent nu am stabilit ca sus-numiţii să fi fost dirijaţi de elementele duşmănoase din comună, însă am luat măsuri informative în continuare.

Mai raportăm că din totalul de 21 candidaţi propuşi ca candidaţi de deputaţi în Sfatul Popular comunal, un număr de 15 au fost aprobaţi, iar un număr de 4 refuzaţi, printre care şi numitul MANOILĂ CONSTANTIN, care este membru în P.M.R. din anul 1947, a fost condamnat la 3 luni I.C. pentru furtul unui plug. Are frate trădător de patrie, fiind urmărit de noi în dosar de urmărire pe ţară.

Numitul MANOILĂ CONSTANTIN, deşi la o circumscripţie a fost refuzat, totuşi consilierul comunal F.D.P. l-a propus din nou la o altă circumscripţie, unde la fel a fost refuzat. În locul lui fiind propus din partea populaţiei un alt candidat care a fost aprobat.

Noua constatare o vom raporta de urmare.

Şeful Biroului Raional
Căpitan Gerendi Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 216, f. 96-97.

480.

1961 februarie 7. Notă informativă a agentului „Gogulescu Octavian" în legătură cu unele defecţiuni la fabrica de zahăr din Luduş.

M.A.I./422

Cpt. Paraschiv Nicolae
Sursa: „Gogulescu Octavian "
Casa: Telefoane
6 februarie 1961

STRICT SECRET
1+1 ex. /M.B.
7 febr. 1961

NOTĂ INFORMATIVĂ

În perioada 27-31 ian., sursa a fost într-o deplasare la F-ca de zahăr [...] din Luduş, de unde vă relatez următoarele:

Fabrica a funcţionat cu o producţie de zahăr inferioară celei din Bucecea datorită faptului că aceasta a fost obligată să pornească în cinstea zilei de 23 Aug., cu toate că nu era gata. În acest mod au rămas diverse piuliţe, şuruburi etc. în instalaţii care au cauzat ulterior neplăceri. Acestea au fost aduse la cunoştinţa celor din Bucecea şi au luat măsuri ca să nu se mai întâmple astfel de lucruri.

Discutând cu mecanicul şef MORARU, care a fost adus de la F-ca de zahăr din Tg.-Mureş şi acum este detaşat la Luduş până la terminarea campaniei, a relatat următoarele: una din benzile transportoare şi aparatul de transferat Elfa cu jet de apă erau deseori oprite de personalul de exploatare pe motiv că s-au defectat părţile electrice sau mecanice. Controlându-se instalaţia, s-a constatat că ea nu era defectă şi că oamenii o întrerupeau în mod intenţionat. Fiind întrebaţi în mod „discret", ei au spus că nu sunt mulţumiţi cu salarizarea şi ca atare lucrează pentru cât sunt plătiţi.

La una din benzile transportoare s-a constatat o tăietură în lung, tăietură ce înseamnă a fi provocată de un cuţit (acesta este şi părerea ing. MORARU). Ing. Şef TOLVAI spunea că a căzut o bucată de fier care a tăiat fauda.

În concluzie, se constată că personalul nu este interesat în buna exploatare a fabricii şi în unele locuri de muncă apar defecte care dau de gândit asupra cauzelor ce le-au produs, dacă nu cumva sunt intenţionate.

În general, părerea sursei este că o parte din utilaje nu exprimă tehnica cea mai nouă şi că f-ca nu a fost gândită să funcţioneze în condiţiile climaterice locale (fără circuit de apă caldă la transport, toată sala din grinzi şi geamuri etc.).

Observații

Nota a fost dată din inițiativa agentului în urma unei deplasări pe care a făcut-o la Luduș pentru a verifica funcționarea cazanelor de aburi livrate de uzina Mao Tze-dun.

O copie după notă va fi trimisă Dir. Regionale M.A.I. Cluj pentru exploatare.

Cpt. Paraschiv N.

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 220, f. 29-29v.

481.

1961 februarie 13, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Stănescu" despre profesorul de geografie Casiade Ioan de la Școala Medie „Papiu".

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Data: 13.II.1961 STRICT SECRET
Indicativ: 362 Primit: Slt. KISS M.
Agentul: „STĂNESCU" Casa: „LILIACUL"

NOTĂ INFORMATIVĂ

Ieri, 10.II.1961, sursa se afla în cancelaria școlii medii, în jurul orei 11. În acest timp a intrat în cancelaria profesorilor profesorul de geografie CASIADE IOAN, având în mână un sul de hărți.

Se apropie și desface acest sul, care nu era altceva decât harta administrativă nouă a Republicii Populare Române. Sursa s-a apropiat de hartă și a început să discute probleme în jurul mărimii fiecărei regiuni. Profesorul CASIADE IOAN a început să-i explice sursei despre noua împărțire și în special despre Regiunea Mureș-Autonomă Maghiară, spunând că prin raioanele noi create regiunea noastră are astăzi mai mulți cetățeni de naționalitate română.

În jurul acestor discuții prof. CASIADE a spus textual „românii nu sunt proști, știu ei cum să aranjeze lucrurile prin această nouă împărțire, i-au pus la punct pe maghiari".

În continuare s-a apropiat mai mult de sursă și i-a spus la ureche: „ce comuniști, în total republica noastră [are] 2-3 comuniști adevărați, restul sunt comuniști de circumstanță, neavând încotro, spun și ei că sunt comuniști, dar în schimb au rămas aceiași".

În cele din urmă a început să explice pe hartă de unde este dânsul originar, arătând sursei Ismailul, orașul său natal, precum și Delta Dunării pe care, spunea el, o cunoaște cu ochii închiși.

Se amintește că profesorul CASIADE este acela care l-a bătut nu de mult pe elevul VERDEȘ VIOREL din cls. VIII. B.

N.B.: Nota a fost furnizată din inițiativa agentului. Numitul C.I. a mai fost semnalat că a bătut un elev din clasă. Numitul CASIADE, este născut la 16 mai 1902 în Vitelboc – U.R.S.S., fiul lui Constantin și Olga, cu domiciliul în Tg.-Mureș, Str. Kossuth Lajos, Nr. 108.

S.T.: S-au trasat sarcini în legătură cu numitul LUPȘA IOAN, fost membru în P.N.Ț., să discute cu el despre evenimentele internaționale, despre alegerile F.D.P. și să le semnaleze organelor noastre. Să caute să discute cu numitul JÁNOSSY ZOLTÁN, să ne semnaleze cum [sunt] cunoscuți ALEXA PETRE, ȘTEFANELI VIOLA și RADU și RENGHEA VIOLA și CONSTANTIN. Să discute cu numitul CASIADE IOAN pentru a vedea în continuare manifestările acestuia.

M.L.: Se va cere o investigație despre sus-numitul și se va semnala Comit. Regional P.M.R. [...].

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 220, f. 30-30v.

482.

1961 februarie 27. Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Stănescu" referitor la comportarea elevilor din clasa XI. B, Școala Medie „Papiu".

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREȘ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Indicativ: 362 STRICT SECRET
Agentul: „Stănescu" Primit: Slt. Kiss Mihai
27 februarie 1961

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa a sesizat nu de mult atmosfera din clasa XI B; iată și acum 2 zile elevii acestei clase în ora de geografie, când profesorul Casiade se afla în clasă, au început să se bată între ei, să se scuipe între ei, să arunce în profesor cu coji de nucă etc. Printre elevii cei mai nedisciplinați au fost:

Elevul U.T.M.-ist ROMAN IOAN, l-a lovit pe profesorul CASIADE cu coji de nucă în cap.

Elevii VASICOVSCHI, fiu de inginer, şi SUCIU DORIN, fiu de farmacistă, s-au scuipat unul pe altul în văzul profesorului.

Elevul ILOK s-a plimbat prin clasă ca şi când un profesor nu ar fi fost în clasă.

Elevul NEAGU VICTOR a strănutat în clasă de aşa manieră, încât toată clasa de elevi a izbucnit în râs. În general însă toată clasa a fost antrenată în această acţiune şi de aşa manieră încât profesorul CASIADE a trebuit să iasă din clasă la jumătatea orei, lăsând lecţia neterminată.

NOTA BIROULUI: Nota a fust furnizată din iniţiativa agentului […]

SARCINI TRASATE: Să ne semnaleze din ce cauză se întâmplă asemenea lucruri, care e dirigintele, ce măsuri a luat direcţiunea, ce fel de elevi sunt în clasă etc.

MĂSURI LUATE: După verificare de semnalat la Com. Orăş. P.M.R.

Lucrător operativ
Slt. de Securitate Kiss Mihai

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 220, f. 31.

483.

1961 martie 1. Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Odorhei: adresă de refuzare a raportului de recrutare ca agent a numitului Bodó Gáspár.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ MUREŞ – AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Nr. 4/40.177 din
1 martie 1961

STRICT SECRET
S.C. Nr. 1209

Către
SECŢIA RAIONALĂ M.A.I.
ODORHEI

La raportul Dvs. Nr. 4/130.218 din 23 februarie a.c., referitor la recrutarea ca agent a numitului BODÓ GÁSPÁR, alăturat restituim întregul material înaintat de Dvs., ca necorespunzător din următoarele motive:

Din conţinutul raportului cu propunerea de recrutare nu rezultă concret în ce problemă vreţi să-l recrutaţi, ori „sabotaj industrial" ori „naţionalişti maghiari", amândouă nu se poate.

Pentru recrutarea lui pe bază de material compromiţător – aşa cum propuneţi Dvs. –, nu posedăm astfel de materiale. Cele 3 declaraţii trimise, unele sunt incomplete, vechi (din anul 1952) şi altele fără dată, deci nu constituie garanţie că candidatul va putea fi pus în stare de dependenţă faţă de organele noastre.

Faptul că acest material nu este compromiţător pentru candidat, se poate deduce şi din aceea că încă în anul 195_[1] a dat o declaraţie în care arată activitatea lui în cadrul organizaţiei paramilitare „Levente" şi de agitaţie împotriva Uniunii Sovietice.

Nu este documentată în suficientă măsură activitatea candidatului de ajutorare a unor elemente duşmănoase de a se plasa în serviciu. Acest lucru rezultă doar foarte vag din declaraţia numitului SZÖCS SZILVESZTER.

În referatul cu propunere se fac afirmaţii care nu au nici o bază reală, nerezultând din nici un document acest lucru, astfel odată se arată că: candidatul ar avea cunoştinţe despre inscripţiile şi svasticile ce au apărut în cadrul Uzinelor de Fier Vlăhiţa, iar în raportul de investigaţii se trage concluzia – nu ştim pe ce bază – că el trebuie să ştie cine sunt autorii.

Raportul cu propunerea de recrutare are o serie de lipsuri atât ca formă, cât şi ca conţinut. Nu se respectă cele învăţate cu ocazia diferitelor cursuri profesionale privind punctele ce trebuie să cuprindă referatul de propunere.

Faptul că Dvs. aţi lucrat superficial rezultă şi din aceea că referatul este înaintat pe linia Secţiei a IV-a, iar pe acesta treceţi avizul „de acord" al Şefului Serviciului III.

Faţă de cele de mai sus luaţi măsuri de clarificare a tuturor problemelor arătate şi, după ce veţi hotărâ pe ce linie va fi recrutat, să fie înaintat referatul refăcut.

Vă atragem atenţia ca în viitor să analizaţi cu mai mult simţ de răspundere propunerile ce le veţi face, în caz contrar vom lua măsuri de sancţionare a celor vinovaţi.

Şeful Direcţiei
Colonel de Securitate Kovács Mihai

Pt. Şeful Secţiei
Căpitan de Securitate Ştefan Dumitru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 218, f. 100-101.

[1] Lacună în document

484.

1961 aprilie 4, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport asupra analizării muncii informativ-operative în obiectivul Fabrica de zahăr „Bernáth Andor” din Târgu-Mureş.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA IV-A

4 aprilie 1961

Văzut
ŞEFUL DIR. REG. M.A.I.
MUREŞ – AUT.MAGH.
Colonel de securitate
KOVÁCS MIHAI

NOTĂ RAPORT

privind constatările făcute cu ocazia analizei asupra desfăşurării muncii informativ-operative în obiectivul „Fabrica de zahăr BERNÁTH A.”

La data de 2 februarie 1954, Direcţia Regională M.A.I. Mureş – Autonomă Maghiară a deschis dosar de obiectiv nr. 20 asupra Fabricii de zahăr „Bernáth Andrei” cu un număr total de 360 salariaţi, din care ingineri şi tehnicieni 56, funcţionari 55 şi muncitori 249. De menţionat că în acest obiectiv, în afară de cei 360 salariaţi permanenţi, în lunile de producţie mai lucrează circa 2.300 muncitori zilieri.

Pe lângă acest obiectiv mai funcţionează un număr de 26 centre de colectare a sfeclei de zahăr, care sunt situate pe teritoriul regiunii Mureş şi raioanele agricole unde se cultivă şi sfeclă de zahăr.

Profilul de producţie al acestei fabrici este prelucrarea sfeclei de zahăr, având o capacitate de producţie circa 160 vagoane sfeclă în 24 ore.

Acest obiectiv este deservit din anul 1957 de către Lt.maj. Inţa Ioan, cu excepţia anului şcolar 1958/1959 când a predat obiectivul altui lucrător, fiind plecat la şcoala M.A.I. Nr. 1 de un an.

Din analiza făcută asupra materialelor existente la dosarul de obiectiv nr. 20 s-au constatat următoarele:

Dosarul de obiectiv este bine întocmit, cuprinzând toate piesele prevăzute în Directivele M.A.I., cu excepţia a câtorva piese, care datează din anii 1957-1958-1959 şi care în prezent nu mai corespund realităţii, astfel:

- tabelul cu angajaţii care fac paza obiectivului;
- tabelul cu persoanele ce încadrează paza contra incendiilor;
- tabelul ce compun salariaţii obiectivului se datează din anul 1957;
- tabelul cu agenţii care au lucrat şi lucrează în acest obiectiv nu este operat la zi.

Pentru a avea o oglindă cât mai clară şi la zi asupra Capitolului I al dosarului de obiectiv, este necesar a se lua măsuri de completare a pieselor arătate mai sus.

Termen: 25 aprilie 1961

La Capitolul V al dosarului de obiectiv nu s-a întocmit sinteza ce caracterizează în întregime munca informativă dusă în obiectiv, precum şi nota sinteză ce trebuie întocmită la sfârşitul anului 1960, în funcţie de care să se treacă la întocmirea planului de muncă pe obiectiv pe perioada următoare.

În acest scop, pentru a cunoaşte modul de desfăşurare a muncii informativ-operative, precum şi problemele mai importante ce au existat în cadrul obiectivului şi de care să se ţină seama în elaborarea noului plan de măsuri în obiectiv, să se întocmească o sinteză în care să se caracterizeze întreaga muncă informativă desfăşurată în anul 1960.

Termen: 1 mai 1961.

Din analiza materialelor existente la Capitolul II al dosarului de obiectiv a rezultat că din totalul de 360 salariaţi existenţi în obiectiv, au fost identificate şi luate în evidenţă un număr de 9 elemente, după cum urmează:

Membri ai Partidului Reînnoirii Maghiare	4
Membri ai Partidului Ardelean	1
Studii militare în Germania	2
Fost exploatator	1
Fost moşier	1
Total	9

Din totalul de 9 elemente luate în evidenţă pe obiectiv, în cursul anului 1960 a fost luat în evidenţă 1, restul de 8 elemente au fost luate în evidenţă în anul 1958, iar în anul 1961 nu a fost luat în evidenţă nici un element.

Analizându-se materialele în baza cărora au fost luate în evidenţă pe obiectiv, rezultă că la toţi 9 sunt materiale neîndoielnice.

De menţionat este faptul că numărul de suspecţi identificaţi şi luaţi în evidenţă până în prezent este mic faţă de salariaţii existenţi şi faţă de o serie de semnalări făcute de agentură asupra unui număr de peste 30 elemente cu manifestări duşmănoase la adresa regimului democrat popular din ţara noastră, iar unele elemente sunt semnalate că în trecut au făcut parte din partidele fasciste maghiare şi faţă de care până în prezent nu s-au luat nici un fel de măsuri pentru verificarea lor, cum este cazul numiţilor:

1. BÁNYAI LUDOVIC, semnalat că a făcut parte din Partidul Reînnoiri Maghiare, fapt pentru care a fost exclus din P.M.R.

2. BENEDEK GYULA, exclus P.M.R., a făcut parte din Partidul Reînnoirii Maghiare.

3. FALL ŞTEFAN, exclus P.M.R., a făcut parte din Partidul Reînnoirii Maghiare.

4. CHIOREANU GAVRIL, fost membru P.N.L. şi P.N.Ţ.

5. CSUHA FRANCISC, între anii 1952-1958 a fost condamnat pentru activitate contrarevoluționară.

6. ELEMÉR, fost Lt. în SS şi familia lui se află în Germania Occidentală. În prezent semnalat cu manifestări duşmănoase.

7. HORVÁTH GAVRILĂ, între anii 1941-1944 a fost membru în Partidul Reînnoirii Maghiare.

8. KÖBLÖD GYULA, a fost Lt. SS. Este exclus P.M.R.

9. KORPOS IOAN, fost membru în Partidul Reînnoirii Maghiare.

10. LÖRINCZ SIMION, în perioada 1952-1958 a fost condamnat pentru faptul că a făcut parte dintr-o organizație subversivă.

11. LITECZKI CAROL, exclus P.M.R. pentru faptul că a făcut parte din Partidul Reînnoirii Maghiare.

12. MÁLNÁS FRANCISC, a făcut parte din Partidul Reînnoirii Maghiare.

13. NEMES EUGEN, exclus P.M.R. pentru faptul că a făcut parte din Partidul Reînnoirii Maghiare.

14. NAGY MÁRTON, fost membru în Partidul Reînnoirii Maghiare.

15. NICU GHEORGHE, exclus P.M.R., nu se cunosc motivele. În prezent semnalat cu manifestări duşmănoase.

16. POP TRAIAN, semnalat că a făcut parte din poliția burgheză.

17. POP TEODOR, semnalat că a făcut parte din poliția burgheză.

Activitatea elementelor [de] mai sus a rezultat din analiza materialelor existente la Capitolul IV a dosarului de obiectiv, ca note informative de la agentură şi unele documente de arhivă care necesită verificare şi trecerea lor pe obiectiv la Capitolul II.

Termen: 15 mai 1961.

Din totalul de 9 elemente suspecte luate până în prezent în evidență pe obiectiv, numai unul este lucrat în cadrul dosarului individual nr. 1023, restul de 8 sunt urmărite informativ prin agentura existentă în cadrul obiectivului, însă din materialul informativ nu rezultă că a existat o preocupare permanentă în urmărirea acestora, fapt ce a făcut ca perioade destul de lungi să nu se cunoască activitatea lor.

De asemeni, tot din materialele informative obținute în urmărirea suspecților, sarcinile date agenților nu au fost suficient urmărite de către lucrătorul operativ, astfel a făcut ca o serie de note să nu aibă continuitate, necunoscându-se în continuare activitatea duşmănoasă desfăşurată de suspecți.

Este necesar ca din partea lucrătorului operativ să existe mai multă preocupare în urmărirea informativă a suspecților existenți, cât şi a celor pe care îi va identifica şi lua în evidență.

O altă lipsă constatată în încadrarea elementelor suspecte din obiectiv cu agentura este şi aceea că Secția IV nu conlucrează cu Serviciul III în acest scop, scontând că şi ei au agentură în acest obiectiv. Această lipsă rezultă din studierea tuturor notelor informative din Capitolul II şi al dosarului de obiectiv, unde nu există nici o notă trimisă de Serviciul III.

O parte din suspecți ce lucrează în obiectiv nu apar în evidențele obiectivului respectiv şi sunt luați în evidență pe problemă de Serv. III. Ca urmare a acestei situații, elementele suspecte nu sunt supravegheate informativ nici de Serv. III şi nici de Secția IV-a.

Pentru remedierea acestor lipsuri este necesar ca conducerea Direcției să analizeze acest aspect şi să dea ordin în consecință.

Acțiuni:

La data de 25 noiembrie 1960, s-a deschis dosar individual nr. 1023, conform ordinului 70 M.A.I., numitului VASS MÁRTON, de profesie lăcătuş mecanic, cu serviciul la Fabrica de zahăr „Bernáth Andrei", exclus P.M.R.

La baza deschiderii dosarului individual au stat următoarele materiale:

Sus-numitul, în perioada 1941-1943 a fost membru al Partidului Reînnoirii Maghiare, iar din anul 1944-1945 a fost preşedinte al acestui partid în comuna Sărăţeni, raionul Târgu-Mureş, unde a desfăşurat o vie activitate de organizare a acestui partid în comună. În adunările generale pe care le ținea a dus o susținută propagandă împotriva Uniunii Sovietice, îndemnând cetățenii să lupte împotriva armatelor sovietice care se apropiau.

De asemeni, din materiale mai rezultă că lucra pentru jandarmeria horthystă, denunțând o serie de elemente progresiste care nu vroiau să se înscrie în nici un partid fascist.

În prezent este semnalat că încă face propagandă în mijlocul muncitorilor în favoarea fostului partid „imrédy", arătând că acest partid avea un „program just".

Tot din materialul informativ mai rezultă că în cursul lunii februarie 1961, în calitatea lui de brigadier la stația de ambalare a zahărului, datorită muncii „superficiale" pe care a desfăşurat-o, au fost ambalate în lăzi 4 vagoane de zahăr, iar la controlul definitiv al lăzilor s-a descoperit că fiecare ladă (de 50 kg zahăr) are 5 kg lipsă. Era necesar în această privință să fie semnalate organele de miliție.

În această acțiune lucrează 3 agenți, dintre care unul este recrutat recent.

Măsuri ce trebuie luate:

Să se identifice prin agentură toate legăturile numitului VASS MÁRTON şi cele cunoscute cu antecedente, să fie puse în supraveghere informativă şi în raport de rezultatele obținute să se ia măsuri informativ-operative împotriva lor.

Termen: 25 aprilie 1961

Consider că agenții „Pataki Ioan" şi „Toth Béla" se bucură de încrederea obiectivului, astfel să fie dirijați în continuare pentru a ne semnala toate manifestările duşmănoase, legăturile şi aspectele negative ce se desfăşoară în munca desfăşurată de VASS MÁRTON.

Sarcină permanentă

Deoarece acțiunea individuală ce se duce asupra lui VASS MÁRTON prezintă interes pentru munca noastră, este necesar ca la 1 iulie 1961, data când expiră termenele prevăzute în planul de acțiune, în care consider că au fost cuprinse toate măsurile, să fie analizate de către conducerea Secției, iar în raport de rezultatele obținute să se propună noi măsuri.

Deschideri de noi acțiuni:

Din materialele informative furnizate de agenții „Pataki Ioan" şi „Toth Béla" rezultă că la Fabrica de zahăr „Bernáth Andrei" din Târgu-Mureș, încă din anul 1959, continuând şi în 1960, în perioada campaniei de prelucrare a sfeclei de zahăr – august-martie – în procesul de fabricație s-au petrecut o serie de fapte suspecte de sabotaj şi diversiune, astfel:

GÁLL BÉLA, exclus P.M.R., fost membru al Partidului Reînnoirii Maghiare, în vara anului 1959, împreună cu echipa sa a avut sarcina să schimbe țevile de răcire la fierbătoarele de zahăr. În calitatea lui de maistru a dat dispoziții ca aceste lucrări să se execute din țevi vechi, fapt ce a făcut ca după un an de zile să fie înlocuite, necesitând cheltuieli enorme întreprinderii.

La controlul efectuat de organele P.C.I. din localitate în vara anului 1959 asupra funcționării motopompei destinată pazei contra incendiului, s-a constatat că nu funcționează. Trecându-se la demontarea ei, s-au găsit bucăți de cârpe introduse la supapă. De menționat că şeful grupei de bază contra incendiului şi care răspunde direct de motopompă era GÁLL BÉLA.

În ianuarie 1960, din „neatenția" sus-numitului s-a vărsat o cantitate de ½ vagon de zahăr brut şi ne mai putând fi recuperat, din ordinul lui GÁLL BÉLA, a fost spălat cu furtunul şi aruncat la canal.

În campania de prelucrare a sfeclei din august 1960 – martie 1961, din materialele informative şi unele declarații date de martori rezultă că GÁLL BÉLA nu a respectat indicațiile tehnice de prelucrarea sfeclei şi astfel, făcându-se o comparație cu o prelucrare anterioară în care fusese respectate normele tehnice, s-a constatat o pierdere de circa 6 vagoane de zahăr

Tot din materialul informativ mai rezultă că numitul GÁLL BÉLA are o serie de manifestări dușmănoase la adresa regimului democrat popular din țara noastră şi la adresa organelor de securitate, afirmând că la Securitate se taie, se spânzură etc.

Pentru documentarea activității criminale desfăşurate de GÁLL BÉLA, va fi luat în lucru prin dosar de verificare, întocmindu-se în acest scop un plan de măsuri concret care să ducă la demascarea lui.

Termen: 15 aprilie 1961

HARTWIG ŞTEFAN, de profesie inginer, cu serviciul la Fabrica de zahăr „Bernáth Andrei", în funcția de şef serviciu producție.

Dintr-un raport de investigație al raionului Odorhei rezultă că în anii 1940 a făcut parte din organizația fascistă „Volksbund", al cărui preşedinte județean era tatăl lui.

În anii 1937-1938 a făcut diferite călătorii în Franța pentru perfecționarea limbii franceze.

În anii 1938-1943 face studii în Germania, în oraşele Karlsruhe şi München, obținând diploma de doctor în chimie.

În anii 1943-1944 lucrează în producție la firma I.G. Faber Industrie. În anul 1944 se retrage cu trupele fasciste, iar în anul 1945 cade în captivitate în zona americană, reîntorcându-se în țară în anul 1946.

În prezent este semnalat de agentura din obiectiv că în sectorul pe care îl conduce s-au înregistrat o serie de aspecte de sabotaj, astfel:

În toamna anului 1959, din cauză că nu a luat măsuri de curățire a aparatelor de distilare a zahărului, s-a înregistrat o cantitate de 6.000 kg de zahăr cu impurități [pentru] care a fost necesară retopirea.

Tot din materialul informativ mai rezultă că numitul HARTWIG ŞTEFAN are legături suspecte cu specialiştii vest-germani, care urmează să reprofileze fabrica cu utilaj modern.

În scopul stabilirii activității lui dușmănoase ce eventual o desfăşoară în fabrică şi pentru a stabili caracterul legăturilor ce le are cu specialiştii vest-germani, i se va deschide dosar de verificare.

Termen: 20 aprilie 1961

HALMÁGYI IOAN, de profesie inginer chimist, în prezent cu serviciul la Fabrica de zahăr, în funcția de şef laborator, este fiu de preot reformat.

În anii 1941-1943 a fost sublocotenent în armata horthystă pe frontul antisovietic. În anul 1943 este luat prizonier de armata sovietică, de unde se reîntoarce în anul 1949.

În prezent este semnalat de agentură că în funcția pe care o are, prin dispozițiile pe care le dă, îngreunează procesul de prelucrare a sfeclei, astfel că în cursul lunii ianuarie 1961, printr-o dispoziție dată a cauzat fabricii degradarea unei cantități de 10 vagoane de zahăr. Astfel de aspecte „negative" în activitatea sa s-au înregistrat mai multe.

I se va deschide acțiune de verificare.

Termen: 30 aprilie 1961

VILCSEK IOSIF, de profesie electrician, cu serviciul la Fabrica de zahăr „Bernáth Andrei".

Este exclus P.M.R. pentru faptul că în perioada anilor 1941-1944 a fost membru al Partidului Reînnoirii Maghiare. În perioada anilor 1947-1948 a fost condamnat la un an închisoare pentru agitație şi propagandă dușmănoasă împotriva măsurilor luate de partid şi guvern.

Este semnalat de agentură încă din perioada anilor 1958-1959 şi până în prezent cu o serie de aspecte de sabotaj şi diversiune, prin repararea superficială a motoarelor şi instalațiilor electrice în obiectiv, fapt ce a făcut să se defecteze în timpul campaniei de prelucrare a sfeclei de zahăr, aducând prejudicii serioase producției, prin scoaterea din funcție a diferitelor agregate.

Se va deschide acțiune de verificare.

Termen: 5 mai 1961

ZRING GÁBOR, de profesie electrician, cu serviciul la Fabrica de zahăr „Bernáth Andrei", în funcția de şef al atelierului electric.

Este exclus P.M.R. pentru faptul că în perioada anilor 1941-1944 a făcut parte din Partidul Reînnoirii Maghiare.

În prezent este semnalat cu manifestări dușmănoase şi cu o serie de acțiuni negative în ce priveşte reparațiile motoarelor şi instalațiilor electrice, precum şi în controlul superficial pe care îl face subalternilor în executarea sarcinilor ce le revin. Este în foarte bune relații cu VILCSEK IOSIF.

I se va deschide acțiune de verificare.

Termen: 15 mai 1961

SLĂNINĂ IOAN, de profesie funcționar, în prezent cu serviciul la Fabrica de zahăr „Bernáth Andrei”, în calitate de magazioner.

Este exclus P.M.R. pentru faptul că în perioada anilor 1941-1944 a activat în Partidul Reînnoirii Maghiare și a fost notar în comuna Subcetate.

Este semnalat încă din anul 1958 cu manifestări dușmănoase la adresa regimului democrat popular din țara noastră.

De asemeni, mai este semnalat că în calitatea sa de magazioner nu a semnalat la timp despre fenomenele de umezire a zahărului din depozit și nici nu a luat măsuri de amenajare a depozitului și întreținere a zahărului, pentru care fapt s-a degradat cantitatea de 240 vagoane zahăr, necesitând recondiționarea acestui zahăr, în care sens s-a cheltuit suma de peste 150 000 lei.

I se va deschide acțiune de verificare.

Termen: 10 mai 1961

Agentura

Agentul „PATAKI IOAN” a fost recrutat la data de 17 martie 1958 pe baza materialelor compromițătoare, care au constat în faptul că sus-numitul în perioada anilor 1941-1944 a fost în poliția horthystă, a participat la acțiunile împotriva evreilor, iar până la recrutare a avut o serie de manifestări dușmănoase.

Recrutarea sus-numitului s-a făcut în concentrarea de elemente dușmănoase în cadrul Fabricii de zahăr.

În procesul recrutării, „PATAKI IOAN” a recunoscut materialele compromițătoare ce au stat la baza recrutării, demascând și activitatea dușmănoasă a o serie de elemente pe lângă care a fost propus să fie recrutat.

Din studierea mapei anexe rezultă că acest agent de la recrutare a colaborat în mod cinstit cu organele de securitate, demascând în continuare activitatea a o serie de elemente cunoscute de către noi, propunându-se cu ocazia controlului să se deschidă un număr de 4 acțiuni de verificare în baza materialului furnizat de el.

Agentul „TOTH BÉLA” a fost recrutat la data de 28 mai 1958 pe bază de sentimente patriotice, în concentrarea de elemente dușmănoase din cadrul obiectivului Fabrica de zahăr.

Din studierea dosarului său personal rezultă că recrutarea a decurs în condițiuni bune, furnizând chiar în procesul recrutării materiale care demască activitatea elementelor pe lângă care a fost propusă recrutarea.

Analizându-se mapa anexă cât și caracterizările făcute periodic asupra activității sale pe linia noastră, a rezultat că a furnizat materiale informative cu valoare operativă în baza căruia se vor deschide 2 acțiuni de verificare.

De asemeni, acest agent a mai lucrat într-o acțiune informativă care a fost închisă cu rezultate operative.

În cadrul obiectivului mai lucrează agenții „MOLDOVAN IOAN” și „SZABÓ ȘTEFAN”, recrutați recent în concentrări de elemente dușmănoase.

Din analizarea dosarelor personale rezultă că recrutările s-au efectuat în bune condițiuni, candidații au fost bine punctați, existând garanția că se vor da rezultatele scontate.

Punctări de candidați pentru recrutare

În scopul urmăririi informative a numiților VILCSEK IOSIF și ZRINYI GÁBOR, cărora în acest raport s-a propus să li se deschidă dosar de verificare, să fie studiat în vederea recrutării numitul BARTHA IOAN, de profesie electrician, lucrează în același atelier cu ei și din informațiile ce le deținem rezultă că sunt în relații bune de serviciu, precum și în afara obiectivului.

Termen: pentru recrutare 20 mai 1961

Casele de întâlniri:

Întâlnirile cu cei 4 agenți se efectuează în casele de întâlniri „Mureșul” și „Picherul”, care asigură în bune condițiuni întâlnirile. Totuși este necesar să se facă verificarea minuțioasă a acestor case, pentru a se stabili dacă nu sunt deconspirate, deoarece nu s-au făcut de multe asemenea verificări.

În concluzie, așa cum rezultă din analiza muncii informativ-operative desfășurate în acest obiectiv, apreciem că din partea lucrătorului a existat preocupare, însă nu a fost suficient de combativ în ce privește luarea în lucru activ a elementelor suspecte cu activitate prezentă.

Agentura existentă a furnizat o serie de informații asupra activității unor elemente dușmănoase și aspecte de sabotaj, totuși considerăm că față de situația operativă existentă, aceasta este insuficientă pentru a cuprinde toate problemele din obiectiv ce interesează organele securității.

Este deci necesar ca lucrătorul operativ să treacă neîntârziat la punctarea și luarea în studiu a mai multor elemente în vederea recrutării de agenți, mai ales pentru asigurarea informativă a dosarelor de verificare ce se vor deschide.

Luat la cunoștință
Șeful Secției a IV-a
Căpitan de Securitate Ștefan Dumitru

Din partea Dir. IV-a
Căpitan de Sec. Gheorghe C-Tin

Lucrător operativ
Lt.Maj. de SecuritateInța Ioan

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 223, f. 124-133.

485.

1961 aprilie 18, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin către Comitetul Raional P.M.R. Reghin: notă privind activitatea contrarevoluționară a lui Boroș Alexandru, muncitor în cadrul C.I.L. Reghin.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
UNITATEA MILITARĂ 0421 REGHIN
Nr. 100.578 STRICT SECRET
Din 18 IV 1961 Scris 2 expl.

CĂTRE,
COMITETUL RAIONAL DE PARTID
Personal tov-lui Prim-secretar
REGHIN

Vă informăm că în ziua de 4 aprilie 1961, în cadrul Complexului pentru Industrializarea Lemnului din Reghin, a avut loc o ședință de producție, în cadrul căruia a fost demascat pentru activitatea contrarevoluționară numitul BOROȘ ALEXANDRU, muncitor în cadrul C.I.L. Reghin.

Din materialele pe care le posedăm asupra sus-numitului rezultă că acesta, înainte de 23 august 1944, a făcut parte din P.N.Ț., unde a desfășurat o intensă activitate, fapt pentru care a și fost ales primar de comuna Hărțău. După 23 aug. 1944, sus-numitul, prin cumpărarea unei moșii, devine moșier. În anul 1954 este arestat pentru activitate contrarevoluționară și condamnat la 6 ani închisoare corecțională. Se eliberează în 1956 și se angajează ca muncitor la C.I.L. Reghin.

Trăind în mijlocul muncitorilor, BOROȘ ALEXANDRU a desfășurat o intensă activitate dușmănoasă regimului democrat popular și împotriva Uniunii Sovietice. A instigat la neîndeplinirea planului de stat și respectiv a planului de producție.

La ședință au luat parte cca. 500 de muncitori. Un număr de 6 muncitori, în cuvântul lor l-au demascat pe BOROȘ ALEXANDRU, [activitatea] lui dușmănoasă și au cerut imediata lui arestare.

Ședința s-a desfășurat în condiții optime și a avut un înalt caracter educativ.

Șeful Unității Militare
Căpitan,

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 593, f. 229.

486.

1961 aprilie 21, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin către Comitetul Raional P.M.R. Reghin: notă privind abaterile ing. Gliga Dumitru, directorul Școlii Silvice din Gurghiu.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
UNITATEA MILITARĂ 0421 REGHIN
Nr. 100605 STRICT SECRET
Din 21.IV.1961 Scris 2 expl.

CĂTRE,
COMITETUL RAIONAL DE PARTID
Personal tov-lui Prim-secretar
REGHIN

Vă informăm despre unele abateri comise de directorul Școlii Silvice din Gurghiu, ing. GLIGA DUMITRU.

Numitul Gliga Dumitru, directorul Școlii Silvice Gurghiu, este un element decăzut moralicește, care în loc să se țină de serviciu și să fie exemplu în fața profesorilor și elevilor și a populației din comuna Gurghiu, consumă zilnic băuturi alcoolice în bodegă, fie cu diferiți elevi, fie cu unii profesori.

Întreține legături de dragoste cu anumite femei, așa de exemplu în permanență o vizitează pe numita GLIGA ERZSÉBET, soția lui GLIGA DUMITRU, fost șef de ocol, actualment profesor la Școala Silvică, cu care are relații de dragoste atât în incinta bibliotecii, unde această femeie face serviciul, cât și la ea acasă.

Din această cauză, directorul Gliga Dumitru în permanență are certuri în familie, astfel că într-una din zile a bătut-o grav pe soția sa în fața elevilor, iar fostul șef de ocol, Gliga Dumitru, care locuiește și el în incinta Școlii Silvice, a bătut-o pe soția din cauza relațiilor ce le are cu directorul școlii. Sus-numiții au devenit în ură și se poate întâmpla ca la o beție sau nevrozitate să se lovească unul pe altul, putând ușor să comită o crimă de omor, aceasta prin faptul că sunt deținători de arme.

În cursul lunii decembrie 1960 – ianuarie 1961, directorul școlii, Gliga Dumitru, a avut relații de dragoste cu soția ing. FĂRCAȘ, care era profesor la această școală care, după ce directorul Gliga l-a certat în public, folosind cuvinte urâte și murdare la adresa profesorului Fărcaș, acesta, deși era un element tânăr și bine pregătit, și-a cerut transferarea de la Școala Silvică Gurghiu, iar în prezent este pe cale de a se despărți de soția cu care are 2 copii.

Din unele informații rezultă că directorul școlii silvice, GLIGA DUMITRU, la vârsta de 17-18 ani a intrat ca voluntar în armata germană în perioada războiului. Rezultă acest fapt și din atitudinea lui prezentă, are o educație pur fascistă și în prezent trăiește după principiul „dezbină și stăpânește”.

Când a fost primit în rândurile candidaților de partid, a afirmat că el nu vrea să se facă membru de partid, însă aceştia îl silesc din cauză că are un titlu onorific.

Un alt caz care duce la slăbirea procesului de învățământ la această şcoală, este că numita PORUMBI[1] ELEONORA, profesoară, este o femeie descompusă moralicește. Astfel, în camera ei în mai multe rânduri a fost văzut în timpul nopții atât directorul GLIGA DUMITRU, cât şi elevii de la această şcoală, cu care are relații de dragoste. Astfel, în mai multe rânduri elevii stăteau la rând pentru a intra în camera sus-numitei. În mai multe rânduri s-au adus în camera acesteia băuturi de către elevi şi director şi le consumau împreună.

Un lucru şi mai grav ce a comis această profesoară este şi aceea că, atunci când este de serviciu pe şcoală, intră în dormitorul elevilor, ridicând pătura de pe ei etc. Din această cauză nici nu mai are autoritate în fața elevilor.

Aceste lucruri comise sunt cunoscute atât de elevi, paznicul de noapte, cât şi de unii profesori.

În afară de cele arătate mai sus, directorul şcolii, prin intermediul unor pădurari şi brigadieri, care au învățat la această şcoală şi în prezent fac serviciul în Munții Gurghiului la Silvicultură, anual au vândut câte 10-15 camioane de lemn de foc şi diferite cantități de lemne de construcții în diferite localități.

Din discuțiile avute cu GLIGA DUMITRU, fost şef de ocol, rezultă că directorul şcolii silvice a împrumutat pe un inspector cu învățământ din cadrul ministerului cu suma de 4.000-5.000 lei, iar acest inspector îi restituie directorului lunar prin acordarea de premii, lucru ce se poate dovedi cu actele de premii ce le primeşte acesta.

Întrucât numitul GLIGA DUMITRU, directorul şcolii, este membru de partid, propunem luarea de măsuri pe linia organizației de partid.

Şeful Unității Militare
Cpt.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 593, f. 233-234.

487.

1961 <mai>, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă asupra comentariilor duşmănoase în luna mai 1961, pe linia Secției a IV-a.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secția IV-a

STRICT SECRET

NOTA
privind comentariile elementelor duşmănoase în cursul lunii mai 1961

Agentul „Moldovan Marin" ne informează, la data de 8 mai a.c., că într-o discuție avută cu numitul FARCAŞ TRAIAN referitor la lansarea de către U.R.S.S. a unui om în cosmos, a afirmat: „nu este adevărat zborul omului în cosmos deoarece nu se spune în ziare locul unde s-a aterizat, deci nu este nimic adevărat deoarece şi turnul Babilonului a fost mare că babilonienii au vrut să urce la Dumnezeu, însă Dumnezeu a arătat că nu pot face fără el nimic şi l-a dărâmat, aşa că şi asta a fost numai o politică, ştii ca să o luăm noi înainte. Ruşii spun că ei au făcut şi au văzut mai mult decât alții, acum de când sunt stăpânii noştri, de ce nu fac altceva mai bun, să ne lase în pace şi să-şi vadă de treabă şi să respecte legile lui Stalin care a spus că comuniştii, dacă trec dincolo de granițele lor, atunci să ştie că vor pierde puterea, de ce, pentru că vor vedea şi ei cum se trăieşte în lume". Cel în cauză, continuând discuția a spus: „Să vezi dumneata că şi americanii vor trimite în cosmos un om, dar ei nu vor face aşa zarvă mare că doar şi ei sunt şi au oameni învățați, numai că noi nu ştim, adică unii dintre noi nu vreau să ştie de ei, însă va veni timpul când vom şti tot ce se face şi ce s-a făcut în lume".

La întrebarea agentului în sensul că „bine, dar eu nu înțeleg un lucru, Dvs. spuneți că Dumnezeu a pedepsit pe babilonieni, apoi cum vine asta că ruşii au curaj şi îi pedepseşte Dumnezeu şi pe americani nu pedepseşte". La aceasta, numitul FARCAŞ a răspuns: „Uite ce, un lucru este cert, nu trebuie să urâm pe Dumnezeu şi să-l batjocorim, a fost şi este, însă americanii caută numai binele Americii, adică libertatea oamenilor şi multe descoperiri ştiințifice, iar comuniştii numai distrugerea şi subjugarea popoarelor".

Numitul FARCAŞ TRAIAN, în etate de 52 ani, este şef al sectorului de clădiri din stația C.F.R. Gheorgheni, în trecut fost legionar, în prezent urmărit prin acțiune informativă, conform Ord. 70.

Tot agentul „Moldovan Marin" ne informează că într-o discuție pe care a avut-o cu numitul CIONTEA GHEORGHE referitor la zborul omului în cosmos, acesta a afirmat: „Apoi n-o fi fost chiar aşa, ruşii sunt totdeauna mai a dracului şi o să-i ducă odată cât de curând. De aceea nu au făcut grații de ziua de 8 Mai pentru că le-a fost frică".

Într-o altă discuție pe care a avut-o cu sus-numitul, în ziua de 22 mai a.c., acesta a afirmat că în anul 1952, când a fost îndepărtat din partid grupul de fracționişti în frunte cu Vasile Luca şi Ana Pauker, a crezut că atunci se va schimba situația, însă nu ştie cum s-a făcut că a rămas tot aşa. În continuare a afirmat „dar nu e nimic, totul se va termina cu bine acuma cât de curând, ați auzit că se întâlnesc conducătorii U.R.S.S. şi ai S.U.A., să vedem care va fi mai tare, am auzit că americanul este un om dintr-o

[1] Posibil: Porumb

bucată şi nu se lasă la ruşi, apoi va fi sigur pace, după care vor fi şi schimbări mari şi vă asigur că la anul viitor nu o să mai stăm cu frica în spate, că ce va fi cu noi, noi vom fi aşa cum trebuie".

Numitul CIONTEA GHEORGHE este în etate de 50 ani, de profesie linior T.T.R., în staţia C.F.R. Gheorgheni, în trecut fost legionar şi condamnat pt. activitate subversivă fapt pentru care este urmărit prin acţiune informativă, conform ord. 70.

Agentul „Bodola Gheorghe" ne informează [că] în ziua de 15 mai 1961 a avut o discuţie cu numitul SZABÓ IOAN, [care] printre altele a afirmat: „Cei de la conducerea treburilor politice la noi în ţară sunt răi că la 8 mai, de ziua aniversării partidului nu s-a făcut nici o amnistiere politică şi că mulţi deţinuţi politici condamnaţi de nedrept sau pentru fleacuri au fost condamnaţi la mulţi ani închisoare şi, iată, de ziua partidului nu-i graţiază. Nu le dă drumul la cei condamnaţi politic pentru faptul că regimul actual se teme de ei, mai ales acum, când situaţia internaţională este atât de încurcată, din contră, caută să aresteze cât mai mulţi din acei care au păreri diferite şi sunt contra regimului".

SZABÓ IOAN este în etate de 54 ani, de profesie fierar la I.C.R. Tg.-Mureş, în perioada 1932-1948 a fost exploatator, posedând atelier de fierărie în Tg.-Mureş. Este urmărit prin dos. de verificare pentru manifestări duşmănoase.

Şeful Secţiei
Cpt. de Securitate Both Martin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 220, f. 228-230.

488.

1961 mai 1, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă a agentului „Stănescu" despre discuţia avută cu profesorul Sabău Alexandru de la Şcoala Medie „Papiu" pe tema intervenţiei din Cuba.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ MUREŞ AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Indicativ: 362 — STRICT SECRET
1 mai 1961 — Primit: Slt. Kiss Mihai
Agentul: „Stănescu"

NOTĂ

În seara zilei de 30 aprilie 1961, sursa era de pază la şcoală împreună cu SABĂU ALEXANDRU, profesor de matematică la Şcoala medie „Papiu Ilarian". Profesorul SABĂU ALEXANDRU lucra la ceva probleme de matematică, iar sursa citea Scânteia din 29 aprilie 1961.

La un moment dat a început să discute problema din Cuba, deoarece în ziar se spunea că în Marea Caraibelor americanii grupează vase de război.

SABĂU ALEXANDRU era de părere că americanii nu au avut nici un amestec în atacul Cubei de către mercenari, că ei au stat neutru în faţa pregătirilor şi al atacului executat.

Când sursa îşi exprimă nedumerirea atunci în legătură cu avioanele americane, vase şi tancuri americane, Sabău a răspuns că: „Acest lucru este şi explicabil fiindcă şi noi dacă am acţiona undeva, s-ar constata că avem armament sovietic şi tot aşa şi la cubani, care au fost aliaţi cu americanii, au armament american". Când sursa a subliniat că mercenarii nu au fugit cu armament din Cuba, SABĂU răspunde: „Americanii le-au vândut cubanilor nişte avioane din primul război mondial şi, de asemenea, vase vechi şi alt armament, dar că oficialităţile americane nu au nici un amestec". În continuare, SABĂU ALEXANDRU era de părere că trupele americane nu au nici un amestec în problema mercenarilor cubani fiindcă, spunea SABĂU, dacă americanii ar fi vrut într- adevăr să atace Cuba, apoi în 2-3 zile o terminau. După aceea a mai spus că propaganda şi ziarele noastre fac o mare greşeală când afirmă că americanii au pregătit acest atac, fiindcă prin aceasta îi îndârjeşte pe americani, care într-o zi are să atace cu trupele lor poporul cuban. Între alte probleme, SABĂU a fost de părere că situaţia internaţională este foarte încurcată şi că el este sigur că va fi un al III-lea război mondial, dar că în acest război nu se va folosi bomba atomică sau cu hidrogen.

NOTA BIROULUI: Nota a fost furnizată din iniţiativa agentului. Numitul S.A. a mai fost semnalat cu unele manifestări asemănătoare.

SARCINI TRASATE: Să ne mai semnaleze şi alte discuţii purtate cu sus-numitul sau alte probleme auzite despre el. Nu s-au trasat sarcini concrete, întrucât este membru în P.M.R.

MĂSURI LUATE: Se va întocmi o notă cu toate manifestările avute şi se a semnala Com. orăş. P.M.R.

Lucrător operativ
Slt. Kiss Mihai

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 214, f. 8.

489.

1961 mai 13, Târnăveni. M.A.I.-B.R. Târnăveni către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: referat al şefului biroului raional prin care cere aprobare pentru a se deplasa în oraşele Sibiu şi Mediaş cu scopul de a contacta agenţii „Marinescu Alexandru" şi „Orendi".

M.A.I. DIRECŢIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
BIROUL RAIONAL TÂRNĂVENI

SE APROBĂ
ŞEFUL DIRECŢIEI REGIONALE
COLONEL DE SECURITATE KOVÁCS MIHAI

13 mai 1961

REFERAT

TOV. COLONEL!

Raportez că în legătura personală am un număr de 2 agenţi din rândul preoţilor cu care este foarte greu să se facă întâlnirile în oraşele sau comunele unde îşi desfăşoară activitatea, fapt pentru care majoritatea întâlnirilor cu aceşti agenţi, în perioada de timp când am funcţionat la regiunea Braşov, se făceau în alte localităţi ca Târnăveni, Blaj, Mediaş şi Sibiu.

Astfel, cu agentul „Marinescu Alexandru", care deţine o funcţie importantă în cadrul cultului ortodox din raion, s-au efectuat întâlnirile în oraşul Târnăveni, Mediaş şi Sibiu. În zilele de 22-23 şi 24 mai a.c., agentul se va deplasa în interes de serviciu la Sibiu, iar la ultima întâlnire din 8 mai a.c., am stabilit viitoarea întâlnire într-una din cele 3 zile în oraşul Sibiu, în faţa hotelului „Păltiniş", la orele 17.

Cu agentul „Orendi", recrutat recent în problema turişti şi repatriaţi, am stabilit la ultima întâlnire din 12 mai a.c., întâlnirea viitoare din oraşul Mediaş, pentru ziua de 31 mai 1961, orele 14, în faţa hotelului nr. 2

Faţă de cele de mai sus, rog binevoiţi a aproba deplasarea sus-numitului în Sibiu, pentru ziua de 22 mai a.c., şi în oraşul Mediaş, pentru ziua de 31 mai 1961, în scopul efectuării întâlnirilor cu cei doi agenţi.

Raportez că cei doi agenţi sunt dirijaţi în acţiuni concrete, iar instructajul lor necesită timp mai îndelungat, care nu poate fi efectuat în termen de o oră, cât durează întâlnirea normală în oraşul Târnăveni.

Şeful Biroului Raional
Lt.Maj. de Securitate Mercureanu Mircea

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 215, f. 25.

490.

1961 iunie 1,Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară către M.A.I.: buletin zilnic informativ privind existenţa mai multor ziare şi broşuri legionare în biserica ortodoxă din comuna Corunca, raionul Târgu-Mureş.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Către
M.A.I. DIRECŢIA SECRETARIAT
BUCUREŞTI
Buletin zilnic informativ
TG.-MUREŞ
Nr. 3/32.335 din 1 iunie 1961

Raportăm că agentul „FECHETE IOSIF", din problema legionară, ne semnalează că în biserica ortodoxă din comuna Corunca, raionul Tg.-Mureş, se află ascunse în dosul altarului într-un sac mai multe ziare şi broşuri cu conţinut duşmănos.

Preotul acestei biserici este numitul MATEI PARTENIE, fost senator legionar, element cunoscut cu manifestări duşmănoase.

Agentul, care are acces în biserică, a reuşit să scoată dintre aceste materiale două exemplare din ziarul legionar „Buna vestire", apărute în anii 1937-1938 şi o broşură intitulată „Jos masca! sau Istoria unui proces", apărută în Bucureşti în anul 1936, în care autorul Ion Dragomir, pe marginea procesului înscenat comuniştilor la Craiova aduce o serie de calomnii la adresa comuniştilor judecaţi. În capitolul IV, „Ce vor comuniştii", printre altele scrie: „Ciopârţirea ţării, prin dreptul ce se dă Dobrogei de a trece la Bulgaria, Transilvaniei la Ungaria, Basarabiei la Rusia etc. Robirea ţăranilor şi târgoveţilor. Desfiinţarea familiei şi a căsătoriei" şi alte afirmaţii calomnioase.

De asemeni, autorul atacă în mod neruşinat Uniunea Sovietică şi îndeamnă la luptă împotriva comunismului, „pericol în care trebuie lovit fără încetare".

Problema se urmăreşte în continuare, preotul de mai sus fiind lucrat informativ printr-o acţiune individuală.

Şeful Direcţiei
Colonel de Securitate Kovács Mihai

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 219, f. 74.

491.

1961 iunie 17, Luduş. M.A.I.-B.R. Luduş: tabel cu persoanele din conducerea G.A.C.-urilor de pe raza raionului Luduş, care înainte de 1944 au făcut parte din partide burgheze şi diferite organizaţii.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE — STRICT SECRET
BIROUL RAIONAL LUDUŞ — 17 iunie 1961

TABEL

Cuprinzând persoanele ce fac parte din conducerea gospodăriilor agricole colective de pe raza raionului Luduş, care înainte de 1944 şi după au făcut parte din diferite organizaţii şi partide burgheze

1. MARIAN DUMITRU	Preşedintele G.A.C. din satul Deag, fost membru P.N.Ţ., este element beţiv şi descompus din punct de vedere moral, este compromis în faţa locuitorilor din sat.
2. GUŢU AUREL	Membru în consiliul de conducere al G.A.C din satul Văideiu, fost primar P.N.Ţ., cunoscut cu manifestări duşmănoase.
3. OLTEAN REMUS	Din satul Văideiu, membru în consiliul de conducere al G.A.C., fost primar P.N.Ţ.
4. TRUŢA IOAN	Din comuna Sălcud, membru în consiliul de conducere al G.A.C., fost membru în org. legionară.
5. CISTELECAN ISAILĂ	Preşedinte G.A.C. din comuna Sărmaş, membru P.M.R., fost membru în org. legionară.
6. CHERTESZ[1] VALER	Membru în consiliul de conducere al G.A.C. din comuna Sărmaş, fost membru în org. legionară.
7. BURUIAN ALEXANDRU	Membru în consiliul de conducere al G.A.C. Sărmaş, fost şef de cuib legionar.
8. CĂMĂRĂŞAN IOAN	Membru în consiliul de conducere al G.A.C. Sărmaş, membru în P.M.R., fost membru P.N.Ţ.
9. LĂZĂREAN ALEXANDRU	Membru în consiliul de conducere al G.A.C. Sărmaş, membru în P.M.R., fost membru P.N.Ţ.
10. GINJ IOAN	Membru în consiliul de conducere al G.A.C. din satul Răzoare, fost primar legionar.
11. DOBOŞ PETRU	Membru în consiliul de conducere al G.A.C. satul Răzoare, fost exclus P.M.R. şi fost membru în organizaţia legionară
12. BOCA LUCA	Membru în consiliul de conducere al G.A.C. din satul Răzoare, fost chiabur.
13. IUŞAN ALEXANDRU	Membru în consiliul de conducere al G.A.C. Bârlibaş, fost membru P.N.Ţ.
14. FLOREA PETRU	Membru în consiliul de conducere al G.A.C. din comuna Râciu, fost membru P.N.Ţ.
15. PUNGEA PETRU	Membru în consiliul de conducere al G.A.C. din satul Dâmb, fost membru în org. legionară.
16. MOŞITEAN ILARIE	Membru în consiliul de conducere al G.A.C. din satul Dâmb, fost membru P.N.Ţ.
17. ZAHAN ADRIAN	Membru în consiliul de conducere al G.A.C. din oraşul Luduş, membru P.M.R., fost membru în organizaţia legionară.
18. COZAC FRANCISC	Membru în consiliul de conducere al G.A.C. din comuna Fânaţe, membru P.M.R. şi fost membru în org. legionară.
19. SOMEŞAN VASILE	Contabil la G.A.C. din comuna Pogăceaua, fost membru în organizaţia legionară.
20. ROMANŢA IOAN	Ajutor contabil la G.A.C. din satul Văleni, comuna Pogăceaua, fost membru în org. legionară
21. POP EMIL	Magazioner la G.A.C. din comuna Căpuş, fost membru în organizaţia legionară.
22. DETEŞAN TEOFIL	Membru în consiliul de conducere din comuna Sânger, G.A.C., fost membru P.N.Ţ.
23. RADU NICOLAE	Membru în consiliul de conducere din G.A.C. comuna Cecălaca, fost

[1] Posibil: Chertes

	membru în org. legionară.
24. TECAR VASILE	Vicepreşedinte la G.A.C. Cecălaca, fost membru în organizaţia legionară.
25. OROŞAN VASILE	Membru în consiliul de conducere G.A.C. din satul Botez, fost membru în org. legionară
26. FLOREA VASILE	Membru în consiliul de conducere G.A.C. din satul Cioc, fost membru P.N.L.
27. ORCA EMANOIL	Membru în consiliul de conducere al G.A.C. din satul Gâmbuţ, fost arestat pentru activitate împotriva G.A.C.-ului.
28. BĂLEA TĂNASE	Membru în consiliul de conducere al G.A.C. din comuna Sălcud, fost membru în org. legionară.
29. POPA VASILE	Membru în consiliul de conducere din G.A.C. Nandra, fost membru în org. legionară.
30. TODEA IOAN	Membru în consiliul de conducere din G.A.C. Oarba, fost membru P.N.Ţ.

Şeful Biroului Raional
Căpitan Gerendi Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 221, f. 24-25.

492.

1961 iunie 19, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară către Secţia IV: adresă privind verificarea oportunităţii urmăririi corespondenţei suspecţilor.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I. MUREŞ AUT. MAGHIARĂ
Biroul „F”

STRICT SECRET

Nr. 86.345
în 19 VI. 1961

Către
SECŢIA IV

În problema interceptării corespondenţei interne şi externe a elementelor suspecte cerute de Serviciile şi Secţiile informativ-operative pe un termen mai lung sau nelimitat se constată unele deficienţe care îngreunează activitatea organelor „F”.

Astfel, o serie de elemente puse în urmărire în cursul anului 1960 sau la începutul anului 1961, a căror activitate în acest interval de timp s-a clarificat, ne mai necesitând urmărirea corespondenţei lor, sunt menţinute în evidenţele organelor „F” şi urmărite ca atare.

Urmărirea corespondenţei acestor persoane, care trebuiau de mult scoase din urmărire, îngreunează activitatea desfăşurată pe această linie, sustrăgând atenţia lucrătorilor de la persoanele a căror corespondenţă merită într-adevăr o atenţie deosebită.

Pentru remedierea acestor stări de fapte, veţi lua măsuri de verificarea amănunţită a tuturor suspecţilor şi a oportunităţii urmăririi corespondenţei lor interne şi externe, luând măsuri de trimiterea de cereri organelor „F” pentru scoaterea din urmărire a acelor persoane care nu mai prezintă importanţă operativă.

Şeful Direcţiei Regionale
Col. de Sec. Kovács Mihai

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 222, f. 64.

493.

1961 iunie 27, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport privind situaţia muncii informative desfăşurată în cadrul obiectivelor industriale din Reghin.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
SECŢIA RAIONALĂ REGHIN

STRICT SECRET
S.C. Nr. 1211

Nr. 400/100.993
Din 27 iunie 1961

CĂTRE
DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I. MUREŞ – AUTONOMĂ MAGHIARĂ
TÂRGU-MUREŞ

La Ordinul Dvs. Nr. 400/40.581 din 23 iunie 1961, referitor la munca informativă desfăşurată în cadrul obiectivelor industriale din Reghin, în perioada 12 octombrie 1960 până în prezent, raportăm următoarele:

În cadrul dosarului de obiectiv nr. 485 deschis asupra C.I.L. şi I.F. Reghin sunt luate în evidenţă un număr de 53 elemente, care în trecut au făcut parte din diferite organizaţii şi partide politice burgheze.

La 12 octombrie 1960, pe linia Direcţiei IV, în cadrul Secţiei Raionale M.A.I. Reghin au fost deschise un număr de 3 dosare, dintre care la acea dată 2 erau de verificare, iar unul individual.

Redăm mai jos situaţia existentă la 12 oct. 1960 şi în prezent a acestor acţiuni:

1. În cursul lunii iunie 1960 s-a trecut la deschiderea dosarului de verificare asupra numitului BOROŞ ALEXANDRU, angajat ca muncitor în cadrul Secţiei Gatere din Complexul ptr. Industrializarea Lemnului Reghin.

La baza deschiderii dosarului de verificare au stat materialele informative furnizate de agentul „COSMA IOAN" şi „NAGY ŞTEFAN", precum şi unele scrisori ale oamenilor muncii, din care rezulta că obiectivul desfăşura propagandă duşmănoasă regimului democrat popular. În timpul verificării s-a stabilit că BOROŞ ALEXANDRU, înainte, precum şi după 23 august 1944, a fost încadrat în P.N.Ţ., în cadrul căruia a desfăşurat o intensă activitate. O perioadă de mai mulţi ani a fost primar al unei comune şi preşedinte al organizaţiei locale P.N.Ţ. Între 1944-1948, sus-numitul, prin exploatare, devine posesorul unei mari suprafeţe de teren arabil, fiind categorisit moşier. În anul 1952 este arestat de organele de securitate pentru manifestări duşmănoase şi condamnat la 6 ani închisoare corecţională.

În cadrul dosarului de verificare, obiectivul a fost urmărit prin agenţii „COSMA IOAN" şi „NAGY ŞTEFAN", iar ca urmare a măsurilor informative-operative aplicate, la data de 4 aprilie 1961, s-a trecut la arestarea obiectivului urmărit.

2. Pe baza semnalărilor agenţilor „IONICĂ" şi „CONSTANTINESCU IOAN", la data de 11 iunie 1960, s-a trecut la deschiderea dosarului de verificare asupra numitului MAN FLORIAN, angajat în calitate de maistru în cadrul I.F.-ului Reghin, fost plutonier în armata română, în prezent deblocat.

Prin dirijarea în continuare pe lângă obiectiv a agenţilor „CONSTANTINESCU IOAN" şi „TIBI MUNTEANU" precum şi „GRIGORESCU MIRCEA" s-a stabilit că obiectivul continuă să aibă manifestări duşmănoase şi face agitaţie referitor la dezlănţuirea unui război mondial, iar ca urmare a acestuia, schimbarea formei de guvernământ din ţara noastră.

La 12 octombrie 1960, încadrarea informativă a dosarului de verificare privind pe MAN FLORIAN s-a făcut prin agenţii „TEODORESCU DUMITRU", „CONSTANTINESCU IOAN", „TIBI MUNTEANU" şi „GRIGORESCU MIRCEA". În urma analizării aportului adus de fiecare din aceşti agenţi în parte, şi ca urmare a indicaţiilor date de colectivul de control al Direcţiei IV-a, s-a ajuns la concluzia că nu este necesară dirijarea unui număr atât de mare de agenţi, cu atât mai mult cu cât unii dintre ei nu aveau posibilităţi de informare. Pentru acest motiv, supravegherea informativă a obiectivului urmărit se face prin agenţii: „CONSTANTINESCU IOAN" şi „TIBI MUNTEANU". S-au luat totodată măsuri de infiltrare în acţiunea informativă a agentului „ARIEŞEANU IOAN", care este preot în comuna în care domiciliază şi obiectivul.

Ca urmare a dirijării în continuare cu sarcini concrete a agenţilor arătaţi mai sus, aceştia au furnizat material informativ de valoare despre activitatea duşmănoasă desfăşurată de MAN FLORIAN. Redăm mai jos un fragment din nota informativă furnizată de agentul „TIBI MUNTEANU" la data de 4 mai 1961:

„Să ştiţi că era cât pe ce să avem surpriza gata. Trebuia ca în Cuba să se încaiere şi atunci ruşii trimiteau trupe acolo, iar ăştia îi luau prin spate. Am scăpat pentru câtva timp, dar o să vedeţi că nu va mai merge mult aşa. Eu cunosc tactica războiului foarte bine, când se va începe ceva, să vezi cum o să mă caute, dar eu nu voi fi prost, cunosc toţi munţii ăştia şi ştiu şi unde trebuie să bat. Să ştiţi că toată lumea e sătulă de ăştia şi aşteaptă numai o scânteie şi să vezi cum vor sări cu toţi. Nu fi descurajat, căci trebuie să vină odată timpul aşteptat". Asemenea manifestări duşmănoase ne-au mai fost semnalate şi de agentul „CONSTANTINESCU IOAN".

3. La data de 12 august 1960, pe baza unor materiale informative furnizate de agentul „TIBI MUNTEANU", precum şi pe baza unor materiale de arhivă provenite de la arhiva S.S.I., s-a trecut la deschiderea unui dosar de verificare asupra unui număr de 3 elemente suspecte de desfăşurarea activităţii de sabotaj.

La început, supravegherea informativă a acestor elemente s-a asigurat prin agenţii „TIBI MUNTEANU" şi „COSMA IOAN", agenţi cu posibilităţi de informare. Prin aceşti agenţi, am reuşit să stabilim faptul că aceste elemente comentează în mod duşmănos o serie de evenimente, că în serviciu comit o serie de neglijenţe suspecte de sabotaj.

Întrucât în dosarul de verificare grup apăreau şi alte persoane, iar prin agenţii arătaţi mai sus, în cursul lunii ianuarie 1961, în vederea încadrării informative pe încă o linie a acestor suspecţi, s-a trecut la recrutarea agenţilor „STĂNESCU NICOLAE" şi „PÁLL ALBERT".

Prin recrutarea acestor 2 agenţi s-a reuşit să se stabilească poziţia fiecărui element în parte, antecedentele lor politice.

La data deschiderii dosarului de verificare, în lucru au fost luaţi numiţii: COCU D. STERE, şeful Serviciului de Investiţii din cadrul I.F. Reghin, MARCU ALEXANDRU, normator şi CUZA NICHIFOR, şef şantier din cadrul aceluiaşi serviciu. Ulterior, în legătura sus-numiţilor au mai apărut indivizii IVASCHESCU ANTON şi OLTEANU ŞTEFAN.

Prin recrutarea, în cursul lunii ianuarie 1961, a urmăritului CUZA NICHIFOR, care a primit numele conspirativ „STĂNESCU NICOLAE", s-a reuşit să se stabilească o serie de probleme importante, care tratează despre activitatea lui COCU D. STERE. Astfel, acest agent în cursul lunii mai 1961 semnalează că COCU D. STERE a fost cetăţean bulgar, ar fi fost expulzat din Bulgaria pentru motivul că ar fi fost demascat ca agent al Serviciului de spionaj englez. Acelaşi agent semnalează ca la domiciliul obiectivului acesta deţine o serie de materiale interzise: ca hărţi militare, precum şi un aparat de emisie-recepţie, în prezent însă în stare de nefuncţionare.

Prin recrutarea agentului „PÁLL ALBERT" s-a reuşit să se asigure supravegherea operativă a numitului IVASCHESCU ANTON, urmărit ca legătură a acestor elemente.

În momentul de faţă, dosarul de verificare deschis asupra sus-numiţilor este încadrat informativ prin agenţii „STĂNESCU NICOLAE", „COSMA IOAN" şi „PÁLL ALBERT".

Din materialele informative furnizate de aceşti agenţi rezultă că elementele arătate mai sus comentează în comun, în mod duşmănos o serie de evenimente politice interne şi externe, că propovăduiesc schimbarea formei de guvernământ din ţara noastră, s-a stabilit, de asemenea, că aceste elemente săvârşesc o serie de neglijenţe care dăunează economiei naţionale, fiind suspecţi de sabotaj economic.

În luna mai 1961 s-a trecut la verificarea bazei operative, ocazie cu care au fost scoşi din evidenţa dos. de obiectiv elementele plecate. În perioada 2 octombrie 1960 până în prezent în evidenţă a fost luat un singur suspect.

Pentru supravegherea informativă a suspecţilor luaţi în evidenţă, sunt folosiţi agenţii: „IONESCU GHEORGHE", „IONESCU IOAN", „HAJDU ANDREI", „TIBI MUNTEANU", „PÁLL ALBERT", „COSMA IOAN", „STĂNESCU NICOLAE" şi „BÎRSAN": Din aceşti agenţi, în acţiuni lucrează: „ANDREI", „TIBI MUNTEANU", „COSMA IOAN", „STĂNESCU NICOLAE" şi „HAJDU ANDREI".

În ce priveşte lărgirea bazei operative, raportăm că avem identificate un număr de 5 elemente, care urmează a fi luate în evidenţa dosarului de obiectiv.

În cadrul dosarului de obiectiv 487, deschis asupra I.R.U.M. Reghin, sunt luate în evidenţă un număr de 5 elemente, care în trecut au făcut parte din diferite organizaţii şi partide burgheze.

În cadrul acestui obiectiv, la 12 octombrie 1960, era deschis dosarul de verificare, privind pe URBAN IOSIF, funcţionar în cadrul I.R.U.M. Reghin, dosarul a fost închis în luna octombrie 1960 prin recrutarea elementului urmărit.

Pentru urmărirea informativă a suspecţilor identificaţi, sunt dirijaţi agenţii „NICULESCU" şi „WERMESCHER". Pe baza materialelor informative furnizate de aceştia se preconizează recrutarea numitului W.F.

Agentul „WERMESCHER" a fost recrutat după 12 oct. 1960.

În ce priveşte aplicarea ordinelor Nr. 15 şi 95 ale tovarăşului Ministru, privind conducerea şi educarea agenturii, raportăm că în dirijarea şi conducerea agenturii din obiective am avut în vedere în primul rând prevenirea actelor de diversiune şi sabotaj. În acest sens, agentura a fost educată şi instruită pentru a semnala la timp orice acte suspecte de diversiune sau sabotaj pentru a se putea lua măsuri de prevenire a acestora.

În perioada 12 octombrie 1960 – 12 iunie 1961, în cadrul I.F. Reghin s-a semnalat un singur caz suspect de diversiune, prin distrugerea parţială a unui tractor. În urma cercetărilor făcute împreună cu organele de Miliţie, neputându-se stabili caracterul contrarevoluţionar, dosarul a fost predat organelor de Miliţie, care au întocmit actele necesare pentru trimiterea în instanţă a elementelor infractoare.

Şeful Secţiei Raionale
Căpitan de Securitate Porczél Ioan

Lucrător operativ prim
Lt.Maj. de Securitate Balint Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 217, f. 80-84.

494.

1961 iulie 28, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: referat al şefului Secţiei Anchete Penale prin care se propune ca anchetatorii în cursul anchetelor să poartă uniformă militară.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ MUREŞ – A.M.

SE APROBĂ
ŞEFUL DIRECŢIEI
Colonel KOVÁCS MIHAI

REFERAT
28.VII.1961

În ultima perioadă, în cadrul S. VIII au fost anchetate un număr de elemente cu activitate contrarevoluţionară, dintre care o mare parte de elemente provenite din rândurile foştilor exploatatori şi din vechiul aparat de stat.

În majoritatea lor anchetele s-au desfăşurat greu, datorită atitudinii recalcitrante de care au dat dovadă cei în cauză. Aceeaşi situaţie se manifestă şi în prezent, a cărei cauze sunt multiple.

Anchetatorii în toată perioada s-au prezentat în ţinută civilă în faţa anchetaţilor, ceea ce a făcut ca anchetaţii să nu aibă respectul cuvenit în timpul desfăşurării procesului de anchetă şi care fapt influenţează în mod negativ asupra muncii.

La fel se constată că unii anchetaţi, cu toate că în timpul anchetei îşi recunosc faptele – care de fapt sunt şi probate –, totuşi în faţa instanţei retractează declaraţiile date în anchetă.

Aceeaşi situaţie se întâmplă şi cu unii martori.

Pentru remedierea acestor lipsuri în munca de anchetă şi ridicarea prestigiului anchetatorilor în faţa celor anchetaţi şi a martorilor audiaţi,

Propun ca anchetatorii să se prezinte în anchetă mai mult în ţinută militară, decât civilă.

Anchetatorii când pleacă pe teren pentru strângerea probelor sau verificarea materialelor, să fie îmbrăcaţi în uniformă militară.

În cazul unde munca necesită conspirativitate, anchetatorii să plece pe teren îmbrăcaţi civili.

Şeful Secţiei VIII
Maior Bartos Carol

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 210, f. 27.

495.

1961 august 11, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară către M.A.I.: raport privind materialele legionare găsite în podul bisericii ortodoxe din comuna Corunca.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Către
M.A.I. DIRECŢIA SECRETARIAT
BUCUREŞTI
Buletin zilnic informativ
TG.-MUREŞ
Nr. 3/33.361 din 11 august 1961

Urmare a raportului nostru cu nr. 32.335 din 1 iunie a.c., buletin informativ, în legătură cu semnalarea agenturii că în biserica ortodoxă din comuna Corunca, raionul Tg.-Mureş, se află ascunse materiale de propagandă legionară, raportăm:

Organele noastre, folosind faţă de preotul MATEI PARTENIE legenda că ar deţine informaţii cum că în perioada anilor 1940-1944 ostaşii armatei horthyste ar fi ascuns în podul bisericii arme şi muniţii, la care preotul sus-numit le-a dat permisiunea să facă percheziţie.

Trecând la percheziţie, s-au găsit în podul bisericii:
- 63 buc. reviste şi ziare legionare;
- 59 buc. fotografii, reprezentând legionari şi şantierele lor de lucru;
- una bucată „Cărticica şefului de cuib";
- 2 tabele cuprinzând 341 elemente foşti şefi de cuiburi legionare, din raza fostului judeţ Mureş şi
- 60 buc. broşuri legionare, ce tratează lupta împotriva comunismului şi U.R.S.S.

Aceste materiale erau introduse într-un sac legat cu o sfoară şi atârnat într-o gaură în pereţii din podul bisericii.

Preotul MATEI PARTENIE a fost senator legionar şi este urmărit prin acţiune individuală, iar din materialele informative obţinute rezultă că faţă de agentură a avut unele manifestări duşmănoase, în sensul că aşteaptă schimbarea regimului democrat popular din R.P.R. Este un element vârstnic, având 83 ani.

Şeful Direcţiei
Colonel de Securitate Kovács Mihai

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 219, f. 141.

496.

1961 august 11, Târnăveni. M.A.I.-B.R. Târnăveni: raport asupra recrutării agentului Oţel Ştefan din satul Seuca, comuna Găneşti, raionul Târnăveni, în problema cultului romano-catolic.

M.A.I. BIROUL RAIONAL TÂRNĂVENI
11 August 1961

SE APROBĂ
ŞEFUL REGIUNII M.A.I. MUREŞ-A.M.
COLONEL DE SECURITATE KOVÁCS MIHAI

RAPORT

Privind felul cum a decurs recrutarea ca agent a numitului OŢEL ŞTEFAN în problema cultului romano-catolic, din comuna Găneşti, satul Seuca.

În urma primirii aprobării conducerii Regiunii M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară, la data de 11 August 1961 s-a trecut la recrutarea ca agent a numitului Oţel Ştefan.

Recrutarea s-a făcut pe bază de sentimente patriotice.

Aducerea la locul recrutării s-a făcut conform legendei de aducere, prevăzută în referatul de propunere pentru recrutare.

Astfel, în dimineaţa de 11 August a.c., când numitul Oţel Ştefan a venit în oraşul Târnăveni pentru a-şi rezolva unele situaţii ce le-a avut la casa de pensii şi Tribunalul Popular, fiind expert în măsurători de terenuri pentru cauze civile ce se judecă, a fost invitat până la Biroul Securităţii, pentru a ne face unele precizări referitoare la unele sesizări făcute de el până acum.

La ora 8-8,15 a sosit la sediu, după care a fost introdus în birou şi a început procesul recrutării.

Începutul discuţiilor s-a referit la concretizarea informărilor voluntare ce le-a făcut candidatul şefului de post şi lucrătorului operativ.

Discuţiile au evoluat până la crearea momentului potrivit pentru a se lua o declaraţie în legătură cu cele relatate.

Din declaraţiile făcute de candidat au rezultat următoarele:

Preotul romano-catolic Solomon Ludovic, prin atitudinea sa este element dușmănos, nu participă la nici o acțiune obștească din localitate, organizată de organele Sfatului Popular sau P.M.R.

În anul 1959, Oțel Ștefan a auzit personal când în biserica romano-catolică din localitatea Seuca, sub dirijarea preotului Solomon Ludovic, s-a cântat cântecul horthyst interzis „Trăiască Ungaria Mare cu vechile hotare".

Acest preot face dese deplasări în comunele din secuime unde vizitează alți preoți romano-catolici, la rândul lor și aceşti preoți din secuime vin cam o dată pe lună la preotul Solomon Ludovic, aceştia vin câte doi, trei seara şi pleacă dimineața.

Este în relații bune cu preoții romano-catolici din localitățile Chendu Mare, Chendu Mic, Călimăneşti din Raionul Tg.-Mureş şi cu preotul romano-catolic Boly Ludovic din satul Abuş, comuna Deag, raionul Târnăveni.

Tot în satul Seuca a mai arătat că există preoții Nagy Iuliu reformat şi Adorjáni Rudolf Carol, cu care este în bune relații, a fost invitat la aceştia acasă pentru a servi băutură, însă Oțel Ștefan a refuzat.

Din declarațiile făcute de Oțel Ștefan a rezultat că el, fiind secretarul casei de ajutor reciproc al pensionarilor şi expert al Tribunalului Popular Târnăveni cu măsurători de terenuri, face dese deplasări în comunele din raion, cu care ocazie a cunoscut pe mai mulți preoți, cum sunt preoții reformați din comunele Adămuş, Crăieşti, Cornești, la aceştia le-a făcut vizite, şi în familia preotului ortodox din com. Bobohalma şi preotul evanghelic luteran Waxman din com. Jidvei.

În legătură cu aceste persoane a arătat că îi cunoaşte, discută cu ei de câte ori se întâlnesc, dar nu poate să afirme asupra convingerilor lor politice deoarece nu a fost interesat să ducă discuții de acest gen cu ei, ci a fost mai mult interesat să servească la aceştia o masă caldă şi eventual un pahar cu băutură.

În general, Oțel Ștefan a arătat că cunoaşte foarte multe persoane de pe raza întregului raion Târnăveni şi a cerut[1] că dacă Organele M.A.I. sunt interesate ca el să informeze despre manifestările acestora, ne va ajuta cu plăcere şi o să dea şi rezultate bune în această însărcinare.

După epuizarea discuțiilor purtate cu el referitor la cunoştințele sale cu persoane ce interesează organele noastre, s-a trecut la luarea angajamentului de colaborare cu organele noastre, stabilindu-se numele conspirativ „POP TRAIAN".

I s-a făcut instructajul privind conspirativitatea muncii, ce conduită trebuie să adopteze față de elementele dușmănoase cu care vine în contact, să nu facă provocări etc.

Ca primă sarcină i-a fost dată aceea de a stabili dacă se mai cântă şi în prezent cântece cu caracter naționalist în biserica romano-catolică din Seuca şi comportarea preotului romano-catolic Solomon Ludovic, iar pe viitor să strângă relațiile cu elementele arătate de el în declarațiile făcute şi prin discuțiile ce le va purta cu ei să cadă „in asentimentul lor" pentru a câştiga cât mai multă încredere.

Prima întâlnire cu agentul s-a stabilit în ziua de 14 august a.c.

Față de cele de mai sus propunem înregistrarea la secția „C", urmând a ține legătura cu agentul Lt.Maj. de Securitate Suciu Ioan, prin şeful Postului de Miliție, Plut. Grancea Nicolae.

Şeful Biroului Raional
Lt.Maj. de Securitate Mercureanu Mircea

Lcț. operativ
Lt.Maj. de Securitate Suciu Ioan.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 211, f. 27-28.

497.

1961 septembrie 8, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin către Comitetul Raional P.M.R. Reghin: notă privind manifestările dușmănoase ale unor elemente.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
UNITATEA MILITARĂ 0421 REGHIN
Nr. 101.378
Din 8 IX 1961

STRICT SECRET
S.C. Nr. 1211
Expl.nr.___

CĂTRE
COMITETUL RAIONAL DE PARTID
Personal tov-lui Prim-secretar
REGHIN

Vă informăm despre manifestările dușmănoase ale unor elemente din cadrul raionului Reghin, în ultima perioadă, după cum urmează:

Numitul GHEBUȚIU GHEORGHE, născut la 5 mai 1909, în prezent învățător la Şcoala Elementară din Beng, în ziua de 24 august 1961, a afirmat următoarele: „Situația internațională este încordată ca niciodată, ne putem aştepta în orice moment la o catastrofă în urma căruia se va prăbuşi toată lumea. Neînțelegerile dintre Est şi Vest duc spre război. Germania democratică va încheia tratatul de pace cu Uniunea Sovietică şi desigur vor reglementa şi problema Berlinului, însă cei de peste Ocean se vor opune şi atunci e gata. Numai războiul va lămuri situația".

Sus-numitul până în anul 1946 a fost membru activ al P.N.Ț. Maniu. Este de origine socială chiabur.

[1] Corect: a afirmat

Numitul SÜTŐ FRANCISC, din comuna Voivodeni, la data de 1 septembrie 1961, a afirmat față de mai mulți cetățeni că: „Acum trebuie să rezistăm, să fim tari pe poziție și să nu intrăm în G.A.C., fiindcă cât de curând se va termina totul, pentru că Rusia a efectuat mobilizarea și nu lasă la vatră nici pe militari, dar S.U.A a afirmat că și așa va lichida cu Rusia".

Sus-numitul este născut la data de 21.IX.1912 în comuna Voivodeni, de profesie este agricultor, membru în întovărășirea agricolă. În trecut a fost membru în Partidul Crucea cu Săgeți.

Numitul SZABÓ BÉLA, mecanic în fabrica C.I.L. Reghin, a afirmat că: „Situația politică este foarte încordată. Președintele S.U.A., Kennedy, în ultima sa cuvântare a afirmat că S.U.A. au arme mai puternice decât atomul, cu care pot apăra America și țările libere".

Numitul BIRTOK ALEXANDRU, muncitor la C.I.L. Reghin, a afirmat că dacă va fi război, vom muri de foame, deoarece de acum nu se mai găsesc alimente. Rușii pregătesc bombe atomice de 100 tone cu care fac experiențe, lucru pe care a auzit la radio, posturile Franța și Italia. A spus că și în U.R.S.S. este condamnat acest lucru, nu mai vorbind de țările socialiste, cel care în problema Berlinului va slăbi poziția va fi păgubaș".

BERNAD ANDREI, membru P.M.R., din Dedrad, a afirmat că tov. Hrușciov a recunoscut că rușii sunt rămași în urmă față de americani cu 150 de ani, că rușii sunt niște tâlhari pentru că nu lucrează după îndrumarea lui Lenin, și la noi dacă statul a dat pământ țăranilor, de ce nu-i lasă pe țărani să lucreze pământul cum vor ei, și să nu se facă colectiv. Ce se scrie în ziare sunt minciuni. Numai postul de radio „Europa Liberă" spune dreptatea, nu ce scriu ziarele noastre. În Rusia ce se lucrează tehnic, se lucrează de nemții care sunt specialiști și nu de ruși.

Soția preotului JELERIU IOAN, din comuna Goreni, a spus că la Dedrad aproape jumătate din colectiviști vor să iasă din G.A.C. din cauză că nu le place în colectiv. A mai afirmat că situația internațională este foarte încordată și fără război nu scăpăm sigur.

Numitul FLAISER MIHAI, din satul Logig, este un element dușmănos regimului democrat popular, având manifestări dușmănoase în mai multe rânduri la adresa conducătorilor de partid și de stat, precum și la adresa regimului democrat popular.

Propovăduiește apropierea izbucnirii unui război mondial, în urma căruia fapt va scăpa de democrație și de comunism. Prin atitudinea lui dușmănoasă, sus-numitul pune piedici în calea transformării socialiste a agriculturii.

Șeful Unității Militare
Căpitan,

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 593, f. 241-242.

498.

1961 septembrie 20, Iași. <M.A.I.-D.R. Iași> către M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă a agentului „Horia" despre discuțiile purtate cu profesorul Dumitru Mărtinaș din Târgu-Mureș, aflat în vizită la Iași.

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa: HORIA
Primit: Cpt. Aldea
Data 20.IX.1961
Casa 9 Mai

În ziua de 13 sept. 1961 a fost la Iași prof. pensionar DUMITRU MĂRTINAȘ, din Tg.-Mureș, Str. Markos, Nr. 1. Acesta este originar din Butea, Tg.-Frumos, Iași și e frate cu păr. MĂRTINAȘ IOAN, fost paroh de Sberăești – Roman și profesor la seminarul catolic din Iași, condamnat în prezent la 15 ani închisoare. Prof. D. MĂRTINAȘ a fost și încă este un publicist în domeniul istoriei limbii române. El a venit în Moldova și a stat câteva zile la Iași, de unde a plecat la Butea. Cât a stat la Iași a locuit la parohia catolică și deși nu mă cunoștea, mi-a făcut o vizită acasă. În discuții el îmi spunea: „Eu am făcut și încă fac studii asupra limbii ciangăilor noștri din Moldova, pentru ca să cercetez, cu ajutorul limbii, originea lor. Toate cercetările mele duc spre concluzia că ei sunt români veniți din Ardeal de prin părțile secuilor, care însă au fost maghiarizați numai în ceea ce privește religia, însă au rămas români ca limbă, obiceiuri și port. Ceangăii din Moldova au fost persecutați de toate regimurile trecute și în prezent regimul comunist a încercat prin fel și chip să-i maghiarizeze cu adevărat, dar n-au reușit. În prezent, politica partidului îi va asimula în totul cu ceilalți țărani din Moldova. Ei își vor pierde vechiul grai, își pierd minunatul lor port pe care nu mai au posibilitatea materială de a și-l lua în casă și împreună cu aceasta, vechile lor obiceiuri. Eu am un manuscris, un studiu amănunțit asupra graiului lor, însă nu pot să-l public, căci ungurii din Ardeal m-ar distruge, eu susțin pe bază de probe că ceangăii noștri n-au fost niciodată unguri, au voit să-i maghiarizeze dar n-au reușit. Intenționez însă să mă mut din Ardeal la Buzău și de aici îl voi putea publica".

În legătură cu contrarevoluția din Ungaria, îmi spunea: „Ungurii au voit să scape de jugul comunist și au luptat cu îndârjire pentru aceasta, dar n-au reușit căci rușii au înăbușit mișcarea lor prin forța tancurilor. Ungurii îs mândri însă că prin lupta lor au fost cunoscuți în întreaga lume și ei nădăjduiesc că după prăbușirea regimurilor comuniste să devină un popor puternic în Europa și, ajutați de nemți, să ocupe pentru totdeauna Ardealul. În Ardeal, deși au toate drepturile, ei au rămas cei mai reacționari și de un crud [anti]românism. Urăsc pe români și-i consideră venetici".

În legătură cu fratele său care e condamnat – păr. IOAN MĂRTINAȘ – el îmi spunea: „În ceea ce privește [pe] fratele meu, care cum știi e închis, revoluția din Ungaria ne-a adus mare rău. Căci până la aceasta i se îndulcise traiul din închisoare. Avea

drept la vorbitor, la pachete şi chiar la scrisori. Revoluția din Ungaria a schimbat radical regimul deținuților politici. Nu mai au voie să dea nici un semn de viață. De atunci nu mai știu nimic despre dânsul. Am auzit că-i sănătos şi lucrează la stuf undeva pe Dunăre".

În legătură cu situația internațională îmi spunea: „De la o vreme asistăm la o încordare internațională cum n-a mai fost de la război încoace. Şi numai rușii sunt vinovați de aceasta. Hrușciov se dedă în ultima vreme la amenințări războinice îndrăznețe şi nu e exclus ca tot el să aprindă scânteia unui război de măcelărire a omenirii.

Dar să nu uite că are o răfuială grea cu nemții care, sprijiniți de astă dată de întreaga omenire, nu se vor lăsa bătuți".

„Horia"
15 sept. 1961

Nota se bate într-un exemplar care se trimite la Tg.-Mureş.

Cpt. Aldea Ilie Mircea

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 215, f. 33-34.

499.

1961 decembrie 7, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport privind activitatea Secției Anchete Penale pe anul 1961.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ – A.M.
Secția VIII-a

STRICT SECRET
07 dec. 1961

RAPORT
privind activitatea desfăşurată de Secția VIII-a pe anul 1961

Până la data întocmirii raportului au fost arestate un număr de 88 elemente ale căror cauze s-au soluționat astfel:

Trimişi în justiție şi condamnați	50
Cazuri declinate altor organe	6
Încetări	1
Suspendări	1
În curs de anchetă	30

Activitatea Secției de anchete s-a desfăşurat în baza legilor în vigoare, precum şi a ordinelor M.A.I., neavând nici un caz de încălcare a legalității populare prin vreo arestare fără temei sau fără forme legale şi nici un caz de achitare din partea instanței dintre toate cele înaintate spre judecată.

Datorită interesului cu care s-au rezolvat cazurile, în anchetă au putut fi depistate încă un număr de 40 de elemente ce au rezultat ca legături dușmănoase ale celor arestați, lucru necunoscut sectorului informativ.

Cauze mai importante o constituie organizația contrarevoluționară condusă de fostul preot evanghelic lutheran KIRSCHLAGER HANS din comuna Dedrad, organizație care era compusă din 13 elemente;

Organizația contrarevoluționară „ANTICOJIUN" compusă din 3 elemente, foşti elevi din Tg.-Mureş, al cărui conducător era MATEI MARIN;

Organizația contrarevoluționară „Cerbii albi", condusă de CZOMPOK IBOLYKA, compusă din 3 elemente;

Grupul de foşti ofițeri horthyşti în frunte cu fostul Cpt. DÁVID ALEXANDRU, grup compus din 9 elemente, în curs de anchetă.

Cazul BINCZÓ IOAN, pentru răspândire de svastici în oraşul Tg.-Mureş.

Depistarea autorilor inscripției dușmănoase în comuna Bahnea, raionul Târnăveni, unde s-a descoperit şi instigatorul în persoana lui DÉZSI FERENC.

Deşi cu ocazia şedinței de analiză ținută pe minister în luna octombrie 1961, nu s-au arătat lipsuri grave legate de munca secției noastre de anchetă, totuşi pe parcurs noi am avut unele lipsuri de domeniul tacticii de anchetă şi de formă scriptică pentru care am primit chiar unele observații din partea Direcției a VIII-a.

Astfel, în cazul dosarului KOSTENDT FERENCZ-ISTVÁN, Cpt. FEIGL VLADIMIR a efectuat o anchetă unilaterală şi de slabă calitate, neclarificând perioada cât obiectivul fusese în legătura Gestapoului, mulțumindu-se numai să documenteze activitatea de agitație şi propagandă dușmănoasă. De asemeni, anchetatorul a lucrat dezordonat, întocmind procese-verbale de interogatoriu cu multe ştersături, adăugiri, fără să le semneze, fapt pentru care ancheta a trebuit să fie refăcută.

În cazul LAKATOS – DÉZSI, anchetatorul Lt. BIRÓ ALEXANDRU a omis din cuprinsul dosarului de anchetă unele piese la care făcea trimitere în conținutul unor procese-verbale de interogatoriu, neconexând la dosar nici declarația cetățeanului care descoperise fițuica dușmănoasă răspândită de aceştia.

În cazul dosarului CĂTĂRIG EMIL, lucrat de fostul Lt.maj. ȚÎRLEA IOAN, s-a trecut în ordonanța de pornirea procesului penal o frază greșită, care se referea la urmărirea informativă ce efectuează organele noastre. Astfel de fraze nu au ce căuta în acte procedurale. De asemenea, a întocmit concluziile de învinuire cu superficialitate, omițând de a le include asemenea probleme ca manifestări dușmănoase avute de învinuit în perioada evenimentelor contrarevoluționare din R.P. Ungară, pentru care în fapt dispunea atât de probe, cât și de recunoașterile învinuitului.

În cauza grupului de elemente iehoviste, în frunte cu ABRAHAM ȘTEFAN, anchetatorul Cpt. MAKKAI ERNEST, a inclus în dosarul de anchetă și o serie de probleme privitoare la: aspectele activității iehoviste propriu-zise, ceea ce până la data respectivă se practica, însă ulterior, conform dispoziției Direcției a VIII-a, nu mai face obiectul dosarului de anchetă.

Secția de anchetă în această perioadă a studiat un mare număr de dosare de acțiune informativă, fiind statornicită în munca practică principiul verificării prealabile a materialelor care formau baza arestărilor propuse. Astfel, anchetatorii în fiecare cauză s-au deplasat pe teren și împreună cu lucrătorul operativ au verificat temeinicia materialelor inițiale și numai după aceea s-a trecut la arestarea propriu-zisă. În felul acesta am asigurat condițiile necesare respectării întocmai a principiilor legalității socialiste.

Au fost și o serie de cazuri în care materialele aflate în dosare de acțiune informativă nu erau suficiente pentru a se putea trece la arestarea elementelor în cauză, situație în care aceste dosare au fost restituite organelor informative respective, însoțite cu câte un referat din partea anchetei. Astfel, s-au restituit dosarele de acțiune nr. 910, privind pe OSTAFCIUC IOAN – pentru Serviciul III; dosarul nr. 769, privind de KEMENES IOAN – Serviciul III; dosarul nr. 929 privind pe LEVINSCHI FRANCISC – Serviciul III; dosarul nr. 1018 privind pe MAIOR IOAN – Serviciul III; materiale privind pe CĂMĂRĂȘAN IOAN din Raionul Luduș; material privind pe LÁSZLÓ CAROL – pentru Raionul Reghin; dosar nr. 1098 privind pe SOCOL GHEORGHE – raionul Luduș; dosarele nr. 686 și 934 privind pe ELEKES BÉLA, din raionul Tg.-Mureș și altele.

Locțiitor Șef Secție
Cpt. de Securitate Fodor Gheorghe

Original. A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 210, f. 28-30.

500.

1961 decembrie 18. Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: referat în legătură cu cele mai importante cauze lucrate de Serviciul Anchete Penale în cursul anului 1961.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

STRICT SECRET
18 decembrie 1961

REFERAT
privind cauzele mai importante lucrate în anul 1961

Organizația subversivă naționalistă maghiară „Mâna Neagră". În această cauză, arestarea s-a început în luna iunie 1960, în baza acțiunii informative nr. 825, în care erau incluse un număr de 4 elemente.

Din ancheta desfășurată s-a stabilit că organizația avusese încă o ramificație în comuna Lăzarea, raionul Gheorgheni, fiind propuse astfel pentru arestare încă un număr de 20 de elemente contrarevoluționare, care au făcut parte din organizație.

Principalele elemente au fost lucrate prin agentura de cameră, fiind posibilă astfel depistarea tuturor legăturilor create de această organizație, atât în orașul Tg.-Mureș, cât și în raionul Gheorgheni, precum și descoperirea unei cantități însemnate de armament și muniție, împreună și cu alte probe materiale folosite de membrii organizației.

Organizația naționalistă germană condusă de preotul evanghelic luteran KIRSCHLAGER HANS, a fost depistată începând din luna noiembrie 1960, ancheta fiind terminată în anul 1961.

Informativ a fost urmărit prin acțiunea nr. 888 în care erau cuprinși KIRSCHLAGER HANS și încă 3 elemente. Din anchetă au rezultat încă 9 elemente participante în activitatea contrarevoluționară desfășurată de acest grup, care au fost arestate. În total au fost trimise în justiție 13 elemente.

Organizația contrarevoluționară „ANTICOJIUN" a fost depistată în ianuarie 1961, în urma acțiunii informative nr. 916, fiind alcătuită dintr-un număr de 3 elemente, elevi de clasa a X-a din Liceul „Papiu Ilarian" din Târgu-Mureș.

Organizația își desfășura activitatea contrarevoluționară în perioada anilor 1958-1960, se pregătea să se retragă în Munții Apuseni și să treacă la acțiuni violente, prin comitere de acte de teroare asupra organelor de partid și de stat.

Ancheta a stabilit întreaga lor activitate, descoperind totodată și materialul corp delict (armament, publicații interzise), de care s-au folosit membrii organizației.

Organizația contrarevoluționară „Cerbii albi" din orașul Sft. Gheorghe a fost depistată în ianuarie 1961, fiind compusă dintr-un număr de 3 elemente. Avusese drept scop răsturnarea prin violență a formei de guvernământ democratic existent în țara noastră, în care sens se preconiza atragerea unui număr mare de elemente naționaliste – în special din rândul tineretului –, fapt care a impus necesitatea arestării lor.

Ancheta a stabilit întreaga activitate contrarevoluționară desfășurată de membrii organizației, descoperind totodată și materialul corp delict, printre care și jurământul de credință scris cu sânge.

Grupul naționalist în frunte cu GÁLL LUDOVIC, din comuna Călugăreni, raionul Tg.-Mureș, a fost depistat cu începere din 23 februarie 1961. Din ancheta asupra lui GÁLL LUDOVIC s-a stabilit că încă două elemente și-au dat concursul la activitatea dușmănoasă desfășurată, fapt pentru care și acestea au fost arestate.

Atât la percheziție, cât și ulterior în baza exploatării materialului furnizat de agentura de cameră, au putut fi găsite materiale corp delict și multe poezii naționaliste scrise de GÁLL LUDOVIC.

În perioada martie-iunie 1961 s-a efectuat ancheta grupului BÜKKÖSI-TELEKI, din orașul Tg.-Mureș, primul fost profesor, iar al doilea fost grof.

La arestarea lui TELEKI ÁDÁM a contribuit ancheta dusă asupra lui BÜKKÖSI GYÖRGY, deoarece prin stabilirea legăturilor subversive existente între ei, a putut fi determinat BÜKKÖSI să declare activitatea dușmănoasă desfășurată de TELEKI.

Din ancheta dusă asupra lui TELEKI ÁDÁM a rezultat al treilea element contrarevoluționar – SIPOS IOAN (fost ofițer horthyst) care, de asemeni, a fost arestat.

Toate elementele contrarevoluționare din componența acestor organizații și grupuri subversive au fost condamnate de instanță, fără a fi schimbate încadrările juridice făcute de noi.

Respectarea legalității populare, precum și a ordinelor M.A.I. rezultă și din faptul că, din numărul total de 88 elemente arestate în cursul anului 1961, nici unul nu a fost pus în libertate de instanță sau de Procuratură.

Șeful Secției VIII
Maior de Securitate Bartos Carol

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 210, f. 31-33.

501.

<1962>, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: plan de muncă în problema contraspionajului horthyst, pe perioada 1 ianuarie – 30 aprilie 1962.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
SECȚIA II-A

Se aprobă: STRICT SECRET
Șeful Secției II-a
Căpitan de Securitate
Márkosi Carol

PLAN DE MUNCĂ
în problema „Contraspionajului horthyst", pentru perioada 1 ianuarie – 30 aprilie 1962

I. ELEMENTE SUSPECTE

În această problemă, baza operativă o formează cadrele și agentura „Contraspionajului horthyst" ce a activat în acest organ pe teritoriul regiunii noastre în timpul ocupației horthyste, între anii 1940-1944, dintre care elemente o mare parte și în prezent se află cu domiciliul în raza regiunii noastre, precum și alte elemente care au colaborat cu acest organ înainte de anul 1944.

Din aceste categorii de elemente, până în prezent au fost trecute în evidența suspecților la Cap. II un număr de 30 persoane și despre un număr de 5-6 elemente există unele materiale la Cap. IV al dosarului de problemă, din care rezultă suspiciuni că au colaborat cu „Contraspionajul horthyst".

În această perioadă la care se referă prezentul plan de muncă vor fi studiate materialele existente la Cap. IV, completate și verificate elementele și trecute în evidență la Cap. II un număr de 6 elemente.

II. ACȚIUNI

În cadrul problemei „Contraspionajului horthyst" sunt lucrate pe bază de acțiuni un număr de 2 elemente, după cum urmează:

HAVASI ERNŐ, prin acțiune de verificare care a fost deschisă pe baza unei note informative furnizate de agenta „ÉVA", din care rezultă că HAVASI ERNŐ, în timpul cât a fost în armata maghiară, ar fi lucrat în „Contraspionajul horthyst" din Budapesta. În timpul urmăririi informative a elementului am stabilit că între anii 1941-1944 a fost concentrat de câteva ori în armata maghiară, însă nu a lucrat la „Contraspionajul horthyst", fiind numai ofițer activ. La fel am mai stabilit că în timp cât era ofițer, au depus mai mulți ofițeri horthyști un jurământ pe care obiectivul nostru l-a respectat până în prezent. Conținutul acestui jurământ nu este cunoscut de noi.

De asemeni, s-a stabilit că obiectivul a obținut o diplomă falsă de doctor în drept în R.P.U., care diplomă se află în dosarul personal de cadre. Acțiunea este încadrată informativ cu agentul „VIRÁG JOSKA", fost ofițer horthyst care se bucură de încrederea obiectivului, în urma cărui fapt are posibilități de informare pe lângă acest element.

Pentru clarificarea activității pe care o desfășoară elementul urmărit, se vor lua următoarele măsuri:

Se va dirija agentul „VIRÁG JOSKA” pentru a stabili ce fel de jurământ au depus ofițerii horthyşti de pe front, la care a participat şi obiectivul nostru.

Termen: 30 martie 1962

Se va solicita din partea organelor de securitate maghiare să verifice şi să ne comunice identitatea şi exactitatea diplomei de doctor în drept a obiectivului, în care sens vom întocmi un raport Direcției a II-a București, pentru a interveni organelor de drept.

Termen: 15 ianuarie 1962

După clarificarea celor de mai sus, prin faptul că nu se confirmă că a lucrat în „Contraspionajul horthyst”, se va trece la închiderea acțiunii.

Dacă se va stabili că diploma lui este falsă, se va trece la arestarea lui pe linie de miliție, iar în caz contrariu, materialul va fi predat Serviciului III, pentru a fi luat în evidență la Cap. II că a fost ofițer horthyst, unde să fie urmărit în continuare.

CSORVÁSSI LADISLAU, urmărit prin acțiune de verificare ce a fost deschisă pe baza unor materiale din care rezultă că elementul în cauză a fost agent al „Contraspionajului horthyst” în perioada anilor 1940-1944.

În urmărirea obiectivului au fost folosiți agenții „SIPOS JÁNOS” şi „KONDRAT”, în urma cărui fapt am obținut materiale neîndoielnice, care confirmă în întregime materialul pe baza căruia a fost deschisă acțiunea.

Pentru accelerarea desfășurării acțiunii şi clarificării activității pe care o desfășoară elementul urmărit, vor fi dirijați agenții de mai sus pentru a stabili:

Dacă elementul respectiv întreține relații prin corespondență cu fratele lui din Franța.

Dacă această legătură are un caracter suspect.

Manifestările lui dușmănoase față de regimul nostru democrat popular.

Se va trece la identificarea medicului din Târgu-Mureş care în cursul anului 1953 a eliberat un certificat medical cu ajutorul căruia obiectivul a reuşit să scape de condamnare.

Termen: 31 martie 1962

Pe bază de acțiuni sunt urmăriți şi numiții Dr. HORVÁTH ÁGOSTON şi GIDÓ TOMA.

Aceste elemente sunt urmărite în alte probleme, pentru care este prevăzută urmărirea lor în planurile de muncă la problemă. În ambele acțiuni sunt întocmite planuri de acțiune.

Se va studia întreg materialul de la Cap. II-IV şi dosarele personale şi anexă ale agenților şi dintre suspecții urmăriți, despre un element cu activități mai intense se va deschide un dosar de verificare.

Termen: 30 martie 1962

III. RECRUTĂRI DE AGENȚI

Pentru urmărirea activității ce o desfășoară elementele suspecte din cadrul problemei şi cei urmăriți în acțiune, voi recruta un număr de 3 agenți, după cum urmează:

Până la data de 28 februarie 1962 se va recruta un agent în acțiunea nr. 1148.

Până la data de 30 martie 1962 se va recruta un agent pe lângă elementele suspecte.

Până la data de 15 aprilie 1962 va fi recrutat un agent pe lângă urmărirea elementelor suspecte.

În perioada la care se referă prezentul plan de muncă vor fi pregătiți agenții „EMIL” şi „ZOLTÁN” în vederea marşrutizării la diferite legații capitaliste din București.

În această perioadă voi studia dosarele personale şi anexele agenților, precum şi Cap. IV al dosarelor de problemă din cadrul biroului.

În vederea sprijinirii raioanelor în problema muncii de contraspionaj, mă voi deplasa la raioanele Miercurea-Ciuc, Gheorgheni şi Târnăveni, pentru 3-4 zile cu plan de deplasare.

Prezentul plan de muncă, în cursul desfășurării lui, va fi completat cu noi măsuri informativ-operative, în raport de situația ce se va ivi.

Şeful Biroului I
Căpitan de Securitate Máté Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 237, f. 17-19.

502.

<1962>, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: plan de măsuri pentru reeducarea deținutelor contrarevoluționare din penitenciarul Miercurea-Ciuc.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
GRUPA „K”

SE APROBĂ
ŞEFUL DIRECȚIEI REGIONALE
LT. COLONEL DE SECURITATE
SIDEA NICOLAE

STRICT SECRET

PLAN DE MUNCĂ

Privind munca de educație a deținutelor contrarevoluționare din cadrul penitenciarului M.-Ciuc

1. La toate camerele de detenție din cadrul penitenciarului M.-Ciuc se vor da deținutelor contrarevoluționare cărți de literatură beletristică, în special de autori români.

Aceste cărți vor fi selecționate din biblioteca deținutelor și care tratează despre succesele obținute de partidul și guvernul nostru în construirea socialismului în patria noastră.

În camera nr. 3 din acest penitenciar, unde sunt încarcerate deținutele C.R. care au acționat împotriva regimului nostru prin diferite secte mistico-religioase, se vor da cărți „Biblia pentru credincioși și necredincioși", precum și cartea „Biblia hazlie" și unele broșuri științifice ale S.R.S.C.

La toate cărțile ce se vor da deținutelor pe camere, după ce vor fi citite de ele, va fi numită o deținută să facă recenzia cărții pe care a citit-o și care va fi prezentată în camera respectivă.

Termen: permanent
Răspunde: Lt. maj. Costea Ioan

2. Lucrătorul operativ în fiecare cameră de detenție va puncta și selecționa câte 2-3 deținute, mai puțin fanatice sau înrăite, cu care se va duce munca de reeducare.

Termen: 1 ianuarie 1963
Răspunde: Lt. maj. Costea Ioan

3. În vederea punctării și selecționării deținutelor cu care vom duce o muncă de reeducare, lucrătorul operativ va întocmi un plan de discuții cu fiecare deținută în parte.

Termen: 1 ianuarie 1963
Răspunde: Lt. maj. Costea Ioan

Discuțiile cu deținutele ce vor fi punctate se vor purta pe următoarele teme:

- Se va discuta pe marginea faptei săvârșite de ea, condamnarea pe care o are și se vor arăta prejudiciile la care a dus sau putea să ducă fapta penală pe care a săvârșit-o împotriva poporului nostru și a regimului democrat popular.

- Se va discuta asupra originii sociale și poziției sociale ale elementelor infracționale din lotul sau organizația subversivă din care a făcut parte deținuta. În cazul că se vor întâlni elemente de origine socială apropiată clasei muncitoare sau de origine socială muncitorească sau țărănească, se va arăta că aceste elemente din punct de vedere al originii lor nu sunt dușmane ale clasei muncitoare, însă au fost duse în eroare de către elementele dușmănoase și le-au atras în activitate contrarevoluționară, pe care le-au folosit ca instrumente împotriva statului și regimului nostru democrat popular.

- Se vor discuta realizările obținute de regimul nostru popular din țara noastră, privind ridicarea nivelului de trai material și cultural al oamenilor muncii prin creșterea salariilor, reducerea prețului de cost, construcții de edificii social-culturale, despre construcții de uzine și fabrici la noi în țară. Despre îmbunătățirea condițiilor la locul de muncă a muncitorilor etc.

Paralel cu aceasta, se va face o comparație despre condițiile de muncă ale muncitorilor din fosta Românie burghezo-moșierească, despre nivelul de trai scăzut al muncitorilor din acel regim, despre epidemiile ce bântuiau în rândul populației, iar capitaliștii nu se interesau pentru construcții de spitale în vederea combaterii epidemiei.

În regimul nostru democrat popular, stațiunile balneo-climaterice sunt în folosul oamenilor muncii, spre deosebire de cele existente în regimul burghezo-moșieresc, care erau la dispoziția unui număr mic de capitaliști, care petreceau majoritatea timpului numai acolo.

În cadrul discuțiilor se va urmări dezbaterea unor aspecte și teme variate din diferite domenii, scoțând în evidență realizările regimului democrat popular.

De asemeni, se va arăta felul cum a fost rezolvată problema drepturilor minorităților naționale în învățământ, muncă, drepturi politice și altele. Făcând în același timp comparație cu situația în regimul burghezo-moșieresc sau cu cea existentă în țările capitaliste.

4. Lucrătorul operativ va întocmi un dosar pentru fiecare deținută care va fi punctată și selecționată pentru munca de reeducare, în care se va introduce planul de discuții, referatele ce vor fi întocmite în urma discuțiilor purtate.

Termen: 10 ianuarie 1963
Răspunde: Lt. maj. Costea Ioan

5. Se vor da unele articole decupate sau ziare întregi și reviste unde nu [se] tratează probleme ale situației internaționale încordate sau de altă natură, care în loc să ducă la reeducarea deținutelor le-ar înrăi și mai mult.

Termen: permanent
Răspunde: Lt. maj. Costea Ioan

6. Se vor lua măsuri ca elementele fanatice care duc activitate de propagandă dușmănoasă de fanatizare și îndoctrinizare a deținutelor se vor izola de acestea.

Termen: permanent
Răspunde: Lt. maj. Costea Ioan

7. Prin agentura existentă în aceste camere se va urmări starea de spirit din cameră în urma muncii de reeducare a deținutelor și în raport de situațiile ce se vor ivi, se vor lua măsuri în consecință de izolare a celor recalcitrante și urmărirea lor informativă.

8. Pe baza rezultatelor muncii de educare a deținutelor C.R. ce se va obține pe o perioadă anumită, treptat se va trece la demascarea deținutelor mai fanatice din diferite camere. Urmărindu-se ca acele deținute ce au fost determinate să renunțe la ideile lor și își dau seama de greșeala comisă față de poporul nostru, să ia poziție împotriva elementelor conducătoare și fanatice.

9. Planul va fi completat, modificat și adaptat pe parcurs în raport de problemele ce se vor ivi în munca de reeducare a deținutelor C.R. din penitenciarul M.-Ciuc.

Şeful Grupei „K”
Căpitan de Securitate Csergő Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 464, f. 76-78.

503.

1962 ianuarie 5. Notă informativă a agentului „Dănilă Ioan” în legătură cu lucrările efectuate la şantierul C.E.T. Luduş.

M.A.I.
413
Cpt. Cioabă Dumitru — STRICT SECRET
Sursa: „Dănilă Ioan” — 2 exemplare
Casa: „Doamnei”
Data: 5.I.1962

NOTĂ INFORMATIVĂ
asupra şantierului C.T.E. Luduş

Centrala termoelectrică Luduş se construieşte în prezent pe baza acordului de colaborare între R.P.R. şi R.S.C.S., pe bază de credit, urmând ca să livreze, după punerea sa în funcţie, energie electrică în R.S.C.S. Astfel, cu ajutorul unei linii de foarte înaltă tensiune (400 KV), această centrală va fi legată cu sistemul energetic al U.R.S.S. şi R.S.C.S., realizându-se interconexiunea între aceste sisteme şi sistemul nostru energetic.

Pe plan intern, centrala Luduş va fi legată cu centralele Fântânele şi Bicaz, printr-o linie de 220 KV şi prin linii de 110 KV de o serie de alţi consumatori din ţară, aflaţi în regiunea înconjurătoare.

Rezultă deci că centrala termoelectrică Luduş va constitui unul din nodurile electrice cele mai importante de la noi, prin care se face legătura noastră electrică cu celelalte ţări.

Data punerii în funcţiune a centralei este 1 iulie 1963 şi a fost fixată ca o obligaţie printr-o convenţie interguvernamentală între conducerea R.P.R. şi R.S.C.S.

Puterea centralei va fi 300 MW, în trei unităţi de câte 100MW, primele de această mărime care se instalează la noi în ţară.

Şantierul de construcţie al centralei a fost deschis în trimestrul IV. 1960, iar montajul echipamentelor furnizate din R.S.C.S. începe în trim. I. 1962, conform convenţiilor de termen contractate cu furnizorul.

Prin performanţele sale şi indicii tehnico-economici prevăzuţi, această unitate se situează la un nivel avansat al tehnicii şi va constitui centrala electrică cu cel mai mic consum specific, în regim de condensaţie, de la noi din ţară.

Şantierul de construcţie şi montajul se efectuează prin trustul de construcţii şi montaje energetice T.C.M.E., şeful şantierului de construcţii fiind ing. STOICA LIVIU, iar şeful şantierului de montaj, ing. ILIESCU PAUL.

În cursul anului 1961, şantierul de construcţii a realizat în linii mari obiectivele necesare asigurării montajului, depăşind planul pe anul 1961 cu cca. 4 milioane lei.

Din informaţii rezultă că în cursul acestui an au apărut şi deficienţe în unele lucrări ale acestui şantier, şi anume:

La colonia muncitorească Iernut, care a constituit unul din obiectivele importante ale şantierului pe anul 1961, sunt deficienţe serioase în privinţa felului în care s-au făcut finisajele. Nu s-a dat atenţie la tâmplărie, la pardoseli, la unele detalii de construcţii exterioare precum şi la vopsitorii. Aceasta reduce în unele cazuri confortul prevăzut, iar în alte cazuri, cum este spre exemplu la ferestre unde nu s-a prevăzut scurgerea apei pătrunsă între cele două rânduri de geamuri, va reduce chiar durata de viaţă a tâmplăriei executate.

În majoritatea lucrărilor din colonie se poate pune în evidenţă lipsa de grijă, de simţ tehnic şi gospodăresc a executantului. Şeful acestei lucrări a fost ing. PĂTRĂŞCIOIU. Este de semnalat că la colonie şi pe linii de proiectare (proiectant D.S.A.P.C.-Cluj) au fost numeroase scăpări şi greşeli care au îngreunat execuţia şi au dat naştere la numeroase reclamaţii şi şedinţe de remediere cerute de beneficiar.

La clădirea principală a centralei, acoperişul a fost prevăzut a se executa din plăci de beton piros, un material nou realizat de C.S.C.A.S., folosit la acoperişuri industriale. Procurarea acestor plăci a fost făcută cu întârziere din cauza lipsei de preocupare atât la şantier, cât şi la serviciul de aprovizionare al T.C.M.E. Din această cauză, s-a cerut chiar de T.C.M.E. să se modifice în ultimul moment soluţia de acoperiş, ceea ce necesită modificări la unele ferme metalice executate.

În cele din urmă, în cursul lunii octombrie, plăcile au fost primite pe şantier, chiar în cantităţi mai mare cu 50% decât era necesar. (După montarea acoperişului au mai rămas plăci pentru aprox. încă 1 000 m^2 de construcţie, ceea ce nu este în regulă, fiindcă conform normativului C.S.C.A.S., plăcile de beton spongios nu se pot depozita în aer liber şi nici păstra fără anumite măsuri speciale).

La montarea acestor plăci, şantierul nu a aplicat măsurile cerute în instrucţiunile C.S.C.A.S. pentru folosirea lor. Astfel, plăcile nu au fost aşezate pe panele de susţinere pe lăţimea cerută de instrucţiuni (min. 7 cm), unele rezemând pe o lăţime de numai cca. 4 cm. Plăcile nu au fost legate de aceste panele şi nu au fost legate între ele, conform instrucţiunilor. De asemeni, nu au fost fixaţi opritorii de capăt, sudaţi de panele, aşa cum s-a cerut printr-o dispoziţie de şantier I.S.P.E. Nerespectarea regulilor de fixare şi montare a plăcilor poate naşte pericolul ca ulterior să se desprindă şi să cadă de pe acoperiş plăci. În scopul evitării acestui accident, au fost necesare măsuri suplimentare de legare a plăcilor între ele.

Din informații rezultă, de asemeni, că turnarea betonului la stâlpii de rezistență [ai] clădirii principale nu a fost efectuată cu suficientă grijă peste tot, astfel că la stâlpii din sala mașinilor și sala cazanelor au apărut rosturi de segregare ce au necesitat reparații ulterioare.

În privința stâlpilor clădirii principale, fusese stabilit la conducerea departamentului energiei electrice să se facă o încercare de a realiza întreaga armătură la el, ridicarea făcându-se deodată. Această măsură urma să ușureze sudarea fierului beton și să simplifice munca fierarilor. Cu toate acestea, șantierul nu a creat condițiile pentru efectuarea acestei încercări, iar ulterior, fără să mai anunțe proiectantul, a armat stâlpii după vechea metodă obișnuită în construcții.

La stația de epurare chimică, unde proiectul a fost modificat de mai multe ori ca urmare a cererii furnizorului din R.S.C.S., lucrul a început în trimestrul III. 1961 și a trebuit continuat în perioada rece din ultima vreme. Aici a avut loc la 16 decembrie 1961, un incendiu de pe urma căruia s-a pierdut o parte din cofrajul, armătura și betonul de la cota planșeului + 1,20. După informațiile conducerii întreprinderii I.C.T. Luduș, focul a luat naștere în împrejurări în care s-a dovedit o insuficientă preocupare pentru măsurile P.C.I., noaptea, când doi oameni erau lăsați de pază la o serie de șase focuri deschise cu lemne și un arzător de gaze plasat sub planșeu pentru ca să ferească de îngheț betonul în timpul prizei.

În general, pe șantierul C.E.T. Luduș inițiativa și conducerea a fost lăsată meșterilor, nu apare în mod vădit urmărirea conducerii tehnice a șantierului. Nu se urmăresc și nu se citesc în amănunt planurile, nu se verifică întotdeauna, în special la detalii, corespondența realității cu cotele din plan. Astfel de exemplu, ca un amănunt, la pichetul de incendiu balustrada scării s-a montat mai spre mijlocul treptei scării, în loc să se respecte cota dată în plan. Acest lucru era fără importanță practică, reduce însă întrucâtva lățimea liberă a scării, însă denotă că la locul de lucru oamenii nu se orientau exact după proiect.

Șantierul a urmărit în special realizarea lucrărilor de bază și a lăsat în urmă lucrările de organizare, printre care și barăcile de echipamente. La acest capitol fusese prevăzut ca barăcile să fie acoperite cu azbociment ondulat. T.C.M.E. și aprovizionarea șantierului nu s-au preocupat suficient și la timp pentru obținerea acestui material, dealtfel greu de procurat la finele anului. Cum acoperirea barăcilor cu scânduri și carton asfaltat conducea la încălcarea normelor P.C.I. de distanță între barăci și nu fusese avizat de organele P.C.I. locale, aceste barăci nu au fost continuate și sosirea echipamentului din R.S.C.S. punea șantierul în situația grea de a nu-l putea conserva.

„Dănilă Ioan”

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 238, f. 17-20.

504.

1962 ianuarie 8, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Stănescu” în legătură cu situația elevilor de la Școala Medie „Papiu”, pe trimestrul I.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Indicativ. 362
8 ianuarie 1962
Agentul „STĂNESCU”
Primit Lt. SZÖRI VASILE STRICT SECRET

NOTĂ

În ziua de 22 decembrie la Școala Medie Papiu Ilarian a avut loc consiliul pedagogic pentru definitivarea situației pe trimestrul I. Cu această ocazie s-a constatat că cei mai mulți corigenți îi au profesorii CORINA TÂRNĂVEANU, LAZAR ZOE, HORGA GEORGETA și alții cu mai puțin corigenți.

Tot acum s-au scăzut notele la purtare unui mare număr de elevi sub motivul că s-au mișcat în bancă, că nu au purtare bună față de profesoare, că răspund obraznic, că au absențe nemotivate. S-a constatat că LAZAR ZOE la clasa 8 B. a dat la teză la fizică 20 de note de 4 și 3, și că în această clasă au rămas corigenți la fizică 15 elevi, iar la matematică 12.

La clasa IX B, la fizică, LAZAR ZOE a dat la teză 15 note de 4 și 3. Elevii care anul trecut au câștigat la olimpiada de fizică premiul pe oraș și mențiune la regiune, anul acesta au media 5 la fizică, astfel este eleva CĂLDARU VIORICA, MARCUȘ PETRU și alții.

La cls. IX C., situația este asemănătoare și fiindcă se dau astfel de note și pe unii elevi buni îi persecută, se observă că unii părinți au cerut să-și mute elevii la alte școli. Astfel, prof VAIDA PETRU, care avea copilul în cls. IX C. l-a mutat la Școala Medie Bolyai.

Prof. DUNCA, a rugat direcțiunea să-i aprobe să-și mute fiul din cls. IX C. la Școala Medie Unirea.

Dactilografa Institutului Pedagogic, MOIOCANU ANA, care are fiul în cls. IX B., unde este diriginte sursa, a anunțat pe diriginte că vrea să-și mută copilul la altă școală, fiindcă prof. LAZAR ZOE îl persecută pe fiul ei și că nu mai știe ce să facă.

Deocamdată s-au observat aceste cazuri, dar mai mult ca sigur că sunt și alte cazuri deoarece prof. VAIDA PETRU i-a spus sursei că toți părinții elevilor din clasa IX C. sunt nemulțumiți în primul rând de diriginta clasei, HORGA GEORGETA, ca și de LAZAR ZOE.

Referindu-se la o notă mai veche, când a fost semnalată starea de lucruri din clasa IX C., sursa crede că vina nu este numai a profesoarei HORGA GEORGETA, ci și a fostei diriginte de anul trecut, ARSENEVICI ALICE care, cum spun unii elevi

şi părinţi, a făcut discriminări între diferiţi elevi şi părinţi, unii fiind favorizaţi şi trecându-li-se cu vederea orice greşeală, cum erau MITLER, GINJ, BRANCANU, VAIDA, CSISZÉR, TURDEANU şi alţii.

Anul acesta aceşti elevi au avut cele mai mari abateri încă de la începutul anului, menţinând în clasă o atmosferă nesănătoasă. Acum, în loc ca lucrurile să se îndrepte, unii elevi încep să se retragă din şcoală mergând altundeva.

Făcând o legătură cu faptul că foştii elevi: MATEI, RUSU, BOERU s-au mutat dintr-o şcoală în alta, sursa consideră că nu se procedează bine când se produc astfel de schimbări dintr-o şcoală în alta, fiindcă aceşti elevi vor continua să fie nedisciplinaţi, crezând că părinţii lor pot să facă ce vor şi mutându-i de ici colo după gustul lor.

Prof. VAIDA PETRU, are un frate care a fost legionar şi sursa bănuieşte că ceva în educaţia fiului acestuia nu este [la] locul său.

Probabil că acasă elevul a auzit cum sunt insultaţi profesorii şi din această cauză nu-i mai respectă.

N. B.: Nota este furnizată din iniţiativa agentului.
S. T.: Ne va semnala şi altădată asemenea aspecte.
M. L.: Sub formă de sinteză se va trimite această notă Comitetului Oraş P.M.R.

Lucrător operativ
Lt. de Securitate Szöri Vasile

Stabiliţi dacă nu cumva şi VAIDA PETRU a fost legionar.
Toată familia VAIDA este cunoscută ca atare.
Legătura cu problema legionară – unde fratele prof. este urmărit prin acţiune informativă.
Nu este cazul să se semnaleze la P.M.R., nefiind cazuri mai deosebite.

Lt. SZÖRI să se intereseze dacă pentru trecerea de la o şcoală la alta trebuie avizul Secţiei de învăţământ. În caz afirmativ se va sta de vorbă cu tov. FODOR, şeful Secţiei, să dea aviz numai în cazurile bine întemeiate.

Locţ. Şef Serviciul III
Maior de Securitate Sîrbu Emilian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 231, f. 4-5.

505.

1962 ianuarie 22, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: ordin privind luarea în evidenţă ca suspecţi a persoanelor care au făcut parte în trecut din fostele partide istorice burghezo-moşiereşti, chiar dacă au făcut parte din reţeaua informativă activă.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIR. REG. M.A.I. MUREŞ-AUT. MAGHIARĂ
Nr. C-12/90470 STRICT SECRET
din 22 ian. 1962 S.C. Nr. 1209

Către
SECŢIA IV-A
LOCO

Dintr-un sondaj efectuat de conducerea acestei Direcţii Regionale s-a constatat că mai există şi în prezent neluaţi în evidenţă ca suspecţi (în dos. obiectiv sau problemă) o serie de indivizi care în trecut au făcut parte din fostele partide istorice burghezo-moşiereşti, pe motivul că aceştia în prezent fac parte din reţeaua informativă activă.

Faţă de cele arătate mai sus, veţi lua măsuri urgente de a verifica întreaga agentură informativă activă existentă în cadrul Biroului (Secţiei, Serviciului) Dvs. şi dacă aveţi cazuri când vreun individ din cei recrutaţi a făcut parte din fostele partide istorice burghezo-moşiereşti sau se încadrează şi în alte categorii de evidenţă prevăzute de Directiva cu evidenţa operativă, respectiv completările la Directivă, să procedaţi imediat la luarea lor în evidenţă ca suspecţi conform ordinului nostru Nr. C-12/90291 din 15 ianuarie 1962.

Şeful Dir. Regionale
Lt.Colonel de Securitate Sidea Nicolae

Şeful Secţiei
Maior de Securitate Réthi Albert

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 231, f. 7.

506.

1962 martie 1, Sfântu Gheorghe. M.A.I.-S.R. Sfântu Gheorghe: notă informativă a agentului „Munkácsy Mihai” în urma discuţiilor purtate cu scriitorul Nagy Pál din Târgu-Mureş.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. SFT. GHEORGHE
Sursa: „Munkácsy Mihai”
Casa: „Arhiva” 3 exemplare
Primit: Lt.maj. Harmati A.
La 01 martie 1962

NOTĂ INFORMATIVĂ

În zilele de 16 și 18 februarie a.c., a fost la noi scriitorul NAGY PÁL din Tg.-Mureș, care luase parte la câteva spectacole date de noi. În seara zilei de 16 febr. a.c. fusese la sursă.

M-am interesat de la sus-amintitul despre situația din Tg.-Mureș, discuția începând cu faptul căci colectivul teatrului nostru, cu câteva zile în urmă, planificase un turneu la Miercurea-Ciuc cu piesa „Dollárpapa”, la care însă sfatul pop. Reg. Mureș-Aut. Maghiară, vroia să dea aviz numai dacă în prealabil vizionează spectacolul. I-am povestit lui NAGY, că noi am refuzat categoric acest lucru, spunând căci pe reprezentanții din partea Ministerului și al Reg. Brașov le apreciem tot atât ca și pe cei din Tg.-Mureș și credem că ceea ce corespunde Ministerului și regiunii noastre este bun și pentru regiunea Mureș-Aut. Maghiară, pentru că tot în aceeași țară trăim.

Din cazul de mai sus pornind, NAGY PÁL și-a exprimat părerile în legătură cu situația din regiunea Mureș-Aut. Maghiară. Mi-a spus că pe lângă Teatrul din Tg.-Mureș se va înființa o secție română în toamna care vine. În fond el a fost de acord cu acest plan, însă și-a exprimat îngrijorarea pentru ca nu cumva între populația maghiară din oraș să creeze o atmosferă neplăcută acest lucru. L-am întrebat că de ce ar face o impresie proastă un lucru care este just? La acesta NAGY PÁL a spus că după vederile sale, regiunea și raioanele regiunii au mulți funcționari în posturi de conducere, care fiind de naționalitate maghiară, vor să se evidențieze prin faptul că de multe ori depășesc instrucțiunile privind procentul la naționalități (exemplu: procentul lucrătorilor din sfatul popular sau învățământ de naționalitate maghiară și română).

„La noi – a afirmat NAGY PÁL – s-a introdus riguros pe orice tărâm procentul de 50%”. După părerea lui NAGY PÁL acest lucru nu are importanță acolo unde populația maghiară este în majoritate covârșitoare. De asemeni, nu a fost de acord cu faptul căci în prezent – după câte a spus – președinții sfaturilor populare sunt de regulă de naționalitate română, iar vicepreședinții de naționalitate maghiară, până ce în vechea regiune acest lucru era invers. Părerea lui a fost căci procentul de 50 la sută, generalizat nu este bine. După cum crede el, această instrucțiune nici nu poate fi venită de la C.C. al partidului, ci este - după afirmația lui – inițiativă locală pentru „depășirea” indicațiilor date.

„Din această cauză, ai să vezi că cineva o să aibă neplăceri – mi-a spus mie. Deocamdată noi (înțelegând prin aceasta redacția „Igaz Szó” – nota sursei) suntem ultima instituție care a rămas neatinsă, însă după presimțirea mea, nu pentru mult timp”.

Afirmațiile lui NAGY PÁL nu păreau în general a fi prea periculoase, după ce vorbise și despre faptul că la Tg.-Mureș trăiesc aproximativ 25.000 locuitori de naționalitate română care, chiar și după părerea lui, pot avea pretenție la teatru, ba chiar și la o revistă literară proprie.

„La urma urmei trăim în R.P.R. și trebuie ca și Regiunea Autonomă Maghiară să respecte sentimentele naționale ale poporului român, acest lucru însă trebuie rezolvat în așa fel ca nici locuitorii de naționalitate maghiară să nu poată înțelege greșit”.

La aceasta sursa i-a răspuns căci populația de naționalitate maghiară numai atunci ar înțelege greșit acest lucru, dacă odată cu aceasta ar fi restrânse drepturile celor de naționalitate maghiară. S-au întâmplat cumva și lucruri asemănătoare?

„Nu s-a întâmplat – a răspuns sus-numitul strâmbându-se –, și totuși s-a întâmplat”.

Ce anume era acest lucru, n-a vrut să vorbească, însă a trecut la cazul fostului președinte al sfatului popular LUKÁCS, pe care „l-au aranjat” cu anumite motive invocate. La interesul sursei a spus căci au inventat o poveste cu o secretară adusă din București, pentru care motiv fusese schimbat din funcție, ba chiar și calitatea-i de membru P.M.R. este în pericol, deși toți cei care-l cunosc pe LUKÁCS știu că așa ceva nu este în stare să facă.

În legătură cu aceasta a amintit căci schimbarea și plecarea în altă muncă a tov. CSUPOR, de asemeni, nu aprobă. Mi-a spus că pe tov. BANC, prim-secretar al Comit. Regional P.M.R., ei la redacție îl cunosc ca pe un om violent.

NAGY PÁL n-a afirmat, însă sursa a dedus din accentul cuvintelor sale, căci lucrătorii (redactorii n.t.) din cadrul redacției ”Igaz Szó”, majoritatea acestora de naționalitate maghiară, se bazează pe sentimente naționaliste, iar tov. BANC în primul rând nu le convine pentru că nu este de naționalitate maghiară.

În continuare, sus-numitul mi-a comunicat căci OLÁH TIBOR a plecat de la redacție. Pentru ce? – l-am întrebat. A ales un teren mai „pașnic” – mi-a răspuns, nu fără nici o ironie. Acum e numai profesor. Accentul acestei fraze spuse de NAGY, a dus la concluzia căci OLÁH TIBOR, fiind un maghiar înfocat, nu putea privi bine nici Teatrul cu două secții, care va funcționa, mai bine s-a înapoiat la profesor.

După câte am spus, la numitul NAGY PÁL se poate observa o oarecare influență naționalistă. Influență, nu și convingere, care influență poate izvorî numai din atmosfera existentă la redacția „Igaz Szó”. Faptul că nu este vorba de o convingere, se dovedește prin aceea căci mi-a comunicat cu bucurie căci Institutul de Arte din Tg.-Mureș va fi transferat la Cluj. „În sfârșit – mi-a afirmat – aș fi de acord să-l transfere la București. După părerea mea, educarea noilor artiști numai la București poate fi rezolvată definitiv și pentru acest lucru nu este necesar decât elevii să învețe tot ceea ce învață și ceilalți de naționalitate română, iar afară de aceasta limba maghiară și tehnica vorbirii în limba maghiară, iar dacă vor fi transferați la Cluj, ar trebui unificate cele două școli superioare, la fel ca facultatea „Babeș-Bolyai”. Oriunde ar fi bine, numai la Tg.-Mureș nu, unde nu învață nimic de la artiștii Teatrului (Ansamblului) Secuiesc decât bețe și «conștiință națională»”.

Aceasta a fost deci părerea lui NAGY într-o altă problemă.

Sf. Gheorghe, la 26.II.1962. ss/ „Munkácsy Mihai”

Nota secției: Numitul NAGY PÁL apare ca legătura lui VERESS DANIEL, urmărit de noi prin dosar de verificare. Cu ocazia deplasărilor făcute la Sf. Gheorghe, întotdeauna ia legătura cu VERESS, în fața căruia a avut manifestări naționaliste.

Sarcini trasate: S-a trasat sarcina agentului să folosească cazurile de deplasare ale lui NAGY PÁL la Sf. Gheorghe şi să ia legătura cu el pentru a discuta probleme legate de piesele jucate la Teatrul Maghiar de Stat din Sf. Gheorghe, probleme legate de activitatea ziariştilor de la „Igaz Szó" etc., să ne informeze despre manifestările sale dușmănoase.

Măsuri luate: Nota în copie va fi trimisă la Regiunea Mureş-Autonomă Maghiară.

Lt.major Harmati Adalbert

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 287, f. 73-76.

507.

1962 mai 31, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport de activitate a Secției a IV-a, pe perioada 1 octombrie 1961 – 31 mai 1962.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secția IV-a

STRICT SECRET
31 mai 1962

RAPORT DE ACTIVITATE
pe perioada 1 oct. 1961 – 31 mai 1962

În această perioadă, principalele sarcini ce au stat în fața lucrătorilor operativi din cadrul Secției a IV-a, au fost legate de executarea prevederilor ordinului tov. Vicepreşedinte şi Ministru al Afacerilor Interne, la şedința din septembrie 1961.

În vederea îndeplinirii acestui ordin, ne-am propus ca scop principal antrenarea lucrătorilor pentru executarea în termen a sarcinilor date, efectuarea unei munci calitative mai superioare şi îmbunătățirea stării disciplinare. Paralel cu aceasta, am antrenat pe lucrătorii operativi în vederea îmbunătățirii cunoştințelor politico-profesionale şi de cultură generală.

Pentru îndeplinirea acestor sarcini care au stat în fața noastră, am întocmit planuri de măsuri în care am prevăzut sarcini concrete legate de termene, pentru fiecare lucrător în parte.

În conformitate cu ordinele interioare, în această perioadă am organizat şedințe de analiză în 2 în 2 saptămâni, unde am analizat modul cum se realizează ordinul tov. Ministru, pentru a scoate la iveală lipsurile ce se manifestă în această privință în vederea remedierii lor. În aceste şedințe am analizat activitatea unui lucr.op., privind felul cum îşi execută sarcinile profesionale, cu care ocazie au reieşit lipsurile ce se manifestau în activitatea noastră pe întreaga secție.

În continuare, voi încerca să fac o analiză a modului cum lucrătorii operativi din cadrul Secției a IV-a au rezolvat sarcinile ce au stat în fața lor, ce lipsuri au existat, care este stadiul actual al muncii şi ce probleme mai arzătoare mai există care trebuiesc rezolvate de urgență.

Astfel, trebuie să scot în evidență că în această perioadă lucrătorii ce lucrează în acest compartiment au depus eforturi pentru îndeplinirea sarcinilor, reuşind ca în ansamblu planurile de muncă să fie îndeplinite şi chiar depăşite în unele lucrări la termenele fixate.

În acest sens pot arăta că au fost recrutați un număr de 111 agenți față de ___[1] planificați, s-au deschis 32 de acțiuni, au fost luate în evidență un număr de 140 elemente dușmănoase de diferite categorii.

În conformitate cu ordinul tov. Ministru, în această perioadă au fost studiate şi triate materialele din capitolele IV ale dosarelor de obiective şi dosarele anexe ale agenților, operațiune ce a fost terminată la termenul fixat. Ca urmare a acestui fapt, s-au deschis 15 dosare de verificare, s-au efectuat 10 recrutări şi au fost luate în evidență un număr de 87 elemente.

În perioada la care se referă raportul, au fost studiate dosarele personale ale agenților şi s-au luat măsuri pentru completarea lor şi exploatarea materialelor ce nu au fost exploatate.

În această perioadă am deschis un număr de ___[2] dosare de obiective, preluând astfel în deservire toate obiectivele ce prezintă interes din punct de vedere al muncii de securitate pe linie economică în orașul Tg.-Mureş.

Am reuşit să încadrăm toate concentrările de elemente dușmănoase din obiective, punctele vulnerabile, am asigurat acțiunile informative cu agentura, existând doar 6 acțiuni încadrate pe o linie, restul fiind încadrate cu 2 sau mai mulți agenți.

Am efectuat în această perioadă 3 arestări, avem aprobat un element pentru demascare şi pregătite alte două acțiuni închise, pentru demascarea elementelor.

Analizând din punct de vedere cantitativ, numeric, putem afirma că în urma eforturilor depuse am obținut un oarecare rezultat, însă nu acelaşi lucru putem spune despre calitatea muncii. Nu putem încă afirma că din acest punct de vedere toate merg bine, că desfăşurăm o muncă la nivelul cerințelor actuale. Aceasta este problema cea mai arzătoare şi ca atare voi încerca să analizez mai amănunțit.

Astfel, în această perioadă, am efectuat un număr de 111 recrutări de agenți, realizând planul ce l-am avut.

[1] Lacună în document
[2] Lacună în document

Dacă facem însă o analiză a calității acestora, vom vedea că mulți dintre ei nu dau randamentul dorit, că unii, deşi puțini la număr, nu au furnizat de la recrutare şi până în prezent nici un material informativ sau, alții, au furnizat materiale informative de slabă calitate.

Astfel, putem exemplifica prin agenții „Ticu Hainal[1]", recrutat la 26 martie 1962, „Band Victor", recrutat în decembrie 1961, „Burtică Ioan" recrutat la 10.XI.1961, din legătura Lt. Marta Constantin, „Marosán László", recrutat la 18.II.1962 şi „Bogár Imre" din legătura Lt.Maj. Ința Ioan, „Florescu" şi „Zoltán" din legătura Lt. Rădulescu Constantin, „Lupu Marin" din legătura Cpt. Velțan Ioan, care de la recrutare şi până în prezent nu au furnizat organelor noastre nici un fel de materiale informative, deşi au fost recrutați cu câteva luni în urmă.

Alți agenți, deşi au furnizat materiale informative, acestea sunt de slabă valoare operativă şi, deci, practic nici aceştia nu aduc un aport muncii de securitate. Cauzele care au provocat această situație sunt următoarele: în primul rând faptul că unii lucrători, în dorința de a-şi îndeplini planul, au uitat că trebuie să facă şi o muncă de calitate, că trebuie atrase la colaborare cu organele noastre elemente care au posibilități şi calități reale pentru munca informativă. Din această cauză au fost recrutate o serie de persoane care practic nu pot să ne ajute decât în mică măsură.

O altă cauză care a contribuit la această situație este şi faptul că în unele cazuri însuşi procesul recrutării s-a efectuat defectuos, fără a se insista să se obțină de la candidați declarații amănunțite privind situația lor, a altor elemente şi în special stabilirea unor fenomene şi împrejurări care cauzează defecțiuni şi lipsuri serioase în obiectivele economice şi care cauzează pagube serioase economiei naționale.

La aceste stări de fapte am contribuit şi eu personal, precum şi locțiitorul meu Cpt. Moldovan Ioan, precum şi şeful Biroului I, Cpt. Butyka Gheorghe, care, uneori, nu am verificat în suficientă măsură formele întocmite pentru recrutare, iar alteori am dat dovadă de indulgență față de unele propuneri de slabă calitate şi de unele recrutări efectuate în condiții superficiale.

Astfel, agentului „Gáll Ştefan", recrutat de Cpt. Velțan Ioan, în procesul recrutării i s-a luat doar o declarație formală – fără a se adânci toate problemele – în urma cărui fapt a necesitat să fie reanchetat şi să i se ia o nouă declarație.

Cpt. Butyka Gheorghe a recrutat pe agentul „Popa Ioan". Deşi în procesul recrutării acesta nu a recunoscut aproape nimic din faptele care i se puneau în sarcină. Din această cauză, recrutarea nu a fost confirmată şi astfel s-a necesitat reanchetarea celui în cauză.

Lt. Pop Aurel a recrutat pe bază ideologică pe agentul „Popovici Ioan" într-un punct vulnerabil din cadrul P.T.T.R. Tg.-Mureş. Deşi candidatul a arătat în autobiografie că cu câțiva ani în urmă a fost cercetat şi amnistiat, totuşi ofițerul nu l-a întrebat nimic despre această problemă. După recrutare, agentul nu se prezenta la întâlnirile planificate şi până în prezent nu a furnizat nici un material informativ.

Ca urmare a acestui fapt, am trecut la verificarea amănunțită a activității sale din trecut, stabilindu-se că cel în cauză a făcut parte dintr-o organizație subversivă, formată din naționalişti maghiari, fapt pentru care a fost condamnat la 4 ani închisoare corecțională. A necesitat să reanchetăm agentul, cu care ocazie a declarat că nu a declarat nimic despre condamnarea sa deoarece i-a fost ruşine să facă acest lucru şi că nu a fost întrebat nimic despre aceasta.

Faptul că un număr însemnat de agenți noi recrutați nu dau randamentul dorit este cauzat şi de aceea că majoritatea acestor agenți au fost recrutați pe baza sentimentelor patriotice, fără a se face o analiză temeinică dacă ei au legături corespunzătoare între suspecții din obiective şi dacă se bucură sau nu de încrederea acestora.

O bună parte din agenții noi recrutați nu lucrează în mod corespunzător şi din cauză că lucrătorii operativi, după recrutarea lor, nu s-au ocupat de fiecare în mod intens pentru a instrui, dirija şi educa pe aceştia în mod corespunzător. În acest sens putem exemplifica agenții „Iosif Attila" din legătura Lt. Pop Aurel, agenții „Nagy Kálmán", „Dibos[2] Lajos" şi „Florescu" din legătura Lt. Rădulescu Constantin, agenții „Sándor János" şi „Bogár Imre" din legătura Lt.Maj. Ința Ioan şi alții care, din cauza preocupării slabe din partea lucrătorilor operativi, nu au furnizat materiale sau au dat informații lipsite de valoare operativă.

Trebuie scos din evidență că lipsa de dirijare şi instruire calificată a agenturii se datoreşte în mare parte şi faptului că lucrătorii operativi nu s-au îngrijit din timp de a recruta rezidenți în legătura cărora să predea o parte din agentură, fapt pentru care am ajuns ca un lucrător operativ să aibă în legătura personală mai mulți de 30 de agenți, nereuşind astfel să le introducă pe toți în case de întâlniri, unde să le dea o dirijare şi educare calificată.

O altă cauză care a determinat această situație se poate arăta şi faptul că nu s-au creat atâtea case de întâlnire în care să fie organizate legătura în mod corespunzător cu agentura existentă.

Astfel, la cei 150 de agenți ce se află în legătura personală a lucrătorilor din cadrul secției, dispunea în prezent doar de 21 case de întâlnire, din care cauză nu se poate asigura contactarea tuturor agenților în case. Cu toate acestea, de la 1 ianuarie 1962 şi până în prezent s-a recrutat doar o singură casă de întâlnire, deşi numărul agenților a crescut încă cu 57 de agenți în această perioadă.

Acest lucru se datoreşte faptului că tovarăşii nu s-au preocupat serios de crearea de noi case de întâlniri, iar noi – conducerea secției - am scăpat din vedere ca ordinul dat în acest sens să fie reverificat şi nu am luat măsuri împotriva acelora care au neglijat acest lucru. După cum am arătat mai sus, vinovată de această situație se face şi conducerea secției care nu a luat măsuri corespunzătoare pentru crearea de case, mulțumindu-se doar să ordone efectuarea acestui lucru, fără a trage la răspundere pe tovarăşii care şi până în prezent încalcă ordinul dat în acest sens. Lipsa de case există mai serios la tov. Ința Ioan, Rădulescu Constantin, Pop Aurel, Marta Constantin.

Au mai fost lucrători care nu au folosit în eficientă măsură nici casele pe care le au, întâlnindu-se cu o parte din agentură în apropierea caselor, cum este Lt. Marta Constantin.

Făcând o concluzie a modului cum se lucrează cu agentura, rezultă că în acest domeniu se manifestă încă o serie de lipsuri, motiv pentru care o parte din informațiile primite nu întotdeauna prezintă valoare operativă.

---

[1] Posibil: Hajnal

[2] Posibil: Dobos

În special se manifestă acea lipsă că o parte din agentură nu semnalează problemele legate de specificul secției, dând informații doar despre manifestările dușmănoase ale elementelor urmărite. Ca urmare a acestui fapt și numărul acțiunilor deschise pe linie de contrasabotaj sunt puține.

Astfel, din numărul total de 59 de acțiuni ce se află în lucru în cadrul secției a IV-a, numai 18 sunt deschise în probleme de sabotaj, iar restul pentru unele elemente ce desfășoară activitate de agitație și propagandă contrarevoluționară.

Un fapt negativ este și acela că ritmul de deschidere de noi acțiuni a scăzut în această perioadă mult față de cea anterioară. În acest sens este suficient să arătăm că de la 1 ianuarie și până în prezent am deschis doar 12 acțiuni, față de 21 cât am deschis în ultimul trimestru al anului trecut.

Putem arăta că într-o oarecare măsură în ultima perioadă s-a îmbunătățit felul în care se lucrează aceste acțiuni. Am reușit ca în cursul lunii mai a.c. să încadrăm cu agentură toate acțiunile. Din cele 59 acțiuni, numai 6 sunt încadrate pe o singură linie, restul fiind lucrate cu 2 sau mai mulți agenți.

Se poate evidenția pentru felul cum lucrează acțiunile Lt.Maj. Ința Ioan, care are în lucru 16 acțiuni, toate încadrate cu cel puțin 2 agenți, obținând materiale bune despre majoritatea elementelor urmărite.

În această perioadă am clarificat activitatea dușmănoasă a unui număr de 3 elemente lucrate în acțiuni informative, care urmează să fie demascate în ședințe publice la locurile de muncă. Am mai clarificat activitatea mai multor elemente dușmănoase dintr-un obiectiv economic (G.A.S.), care deși nu cu intenții contrarevoluționare, însă au desfășurat activitate de sabotaj economic [...], urmează ca elementele urmărite să fie trimise în justiție pe cale civilă. Cu toate acestea, trebuie să arăt că lucrarea acțiunilor se face încă la un nivel nesatisfăcător, că unii lucrători operativi tratează încă această problemă fără simț de răspundere și nu lichidează lipsurile existente în acest domeniu.

Astfel, în multe acțiuni nu există planuri de măsuri actuale, pe baza cărora elementele urmărite să fie lucrate activ. Urmărirea elementelor dușmănoase în aceste acțiuni, din această cauză, se face la întâmplare. Ca urmare a acestui fapt, multe din acțiunile de verificare au depășit termenul de 6 luni, deși conducerea secției a făcut analize în aceste acțiuni, întocmindu-se note de stadiu, trasându-se sarcini concrete lucrătorilor de îndeplinire, însă din cauza că sarcinile au fost puse în aplicare cu întârziere, sau unele neîndeplinite deloc, lucrătorii operativi nu sunt în măsură să decidă asupra acțiunilor, să facă propuneri de închidere, transformare, arestare sau demascare.

În acest sens, putem exemplifica acțiunea nr. 575, M.M. [și] 874, A.D., lucrate de Cpt. Velțan Ioan, acțiunea nr. 1270, B.G., [nr.] 1939, B.V., lucrate de Lt. Rădulescu C-tin, acțiunile nr. 104 și 103 lucrate de Lt. Ința Ioan și altele. După cum am arătat mai sus, lucrătorii în multe cazuri nu respectă prevederile notelor de stadiu întocmite de conducerea secției și ca urmare a acestui fapt, se iau măsuri cu întârziere din care cauză acțiunile sunt tărăgănate. În această privință lipsuri serioase are și conducerea secției, care nu a urmărit sistematic executarea ordinelor date și ca urmare, lucrătorii nu au luat măsuri de executare a lor.

Lipsa cea mai serioasă în acțiuni se manifestă în modul cum este dirijată agentura. Ca urmare a preocupării slabe a unor tovarăși pentru dirijarea agenturii, mulți agenți aduc informații superficiale și fără valoare operativă.

Lucrătorii operativi primesc totuși aceste note, trasează agenților unele sarcini, care în general se referă în a stabili care este poziția urmăritului față de unele evenimente interne sau internaționale, fără a analiza cu simț de răspundere situația operativă din acțiune, care sunt posibilitățile agentului pe lângă urmărit și în raport cu aceasta să-i dea sarcini concrete și să-l instruiască amănunțit cum să se ducă la îndeplinire.

Le revine foarte greu lucrătorilor operativi să exercite o activitate amplă în direcția verificării activității elementelor lucrate în acțiuni, a unor elemente din conducerea unor întreprinderi și uzine, felul în care aceștia se achită de sarcinile profesionale, felul în care aceștia se interesează de buna desfășurare a procesului de producție, reducerea procentajului la rebuturi, de furnizarea de materii prime la timp și de calitate, de reducerea prețului de cost, producerea unor produse de calitate și alte asemenea fapte care trebuie să stea în atenția lucrătorilor operativi ce lucrează cu agentura pe profilul secției a IV-a.

Din cauza lipsurilor mai sus arătate, lucrătorii nefiind în măsură și din cauza comodității și lipsei de răspundere de care dau dovadă, se dau sarcini șablon și agentura nu este instruită pe linia aspectelor arătate mai sus.

Următorul exemplu scoate în evidență foarte bine relele relatate mai sus:

Lt. Marta Constantin are în legătură pe agentul „Magda Ioan" cu ajutorul căruia urmărește un element lucrat prin dosar de verificare.

Ca urmare a slabei dirijări, agentul la data de 26 III.1962 a adus o notă informativă în care scrie că: „... în ziua de 24.III.1962, întâlnindu-se cu urmăritul l-a întrebat: ce mai faci, ce mai este nou? La care acesta a răspuns: mulțumesc bine, am predat magazia la unul Truță și am scăpat de balamuc".

Iată, deci motivele pentru care materialele obținute în acțiuni sunt slabe și acțiunile sunt tărăgănate mult timp, fără a se stabili dacă elementele în cauză desfășoară sau nu activitate dușmănoasă.

Fapt este că unele acțiuni informative nu au fost încadrate la timp cu agentură corespunzătoare, din care cauză nu s-a reușit a stabili aproape nimic privind activitatea acestora; astfel, Cpt. Moldovan Ioan și Lt. Pop Aurel au deschis câte un dosar de verificare încă în luna ianuarie a.c. și a fost încadrat cu agentura numai în luna mai a.c.

Lipsuri destul de serioase am avut în această perioadă și în ceea ce privește organizarea muncii în problema apărării secretului de stat. Astfel, nu am reușit decât în ultima perioadă să avem agentură în toate locurile unde se păstrează un volum mai mare de documente secrete.

Acest lucru s-a manifestat în mod deosebit în obiectivele din raioane unde, în unele raioane ca Reghin, Odorhei, Târnăveni și Luduș, numai în ultimul timp au fost efectuate câteva recrutări la Banca de stat, Banca de investiții și Secția statistică raională, iar în celelalte raioane, cu toate insistențele noastre, nu s-au efectuat decât câte o recrutare [de] agenți profilactici în unele din aceste obiective, cum este raionul Gheorgheni, Ciuc și altele.

O altă lipsă a fost aceea că am efectuat un număr mic de controale oficiale la birourile de documente secrete de către lucrătorii cărora li s-a repartizat această sarcină. În acest sens se poate arăta ca exemplu Cpt. Butyka Gheorghe care, în perioada la

care se referă prezentul raport, nu a efectuat nici un control, deşi avea prevăzut în plan. În această perioadă au fost avizate 300 de elemente.

În a doua parte a acestei perioade, conducerea secției a IV-a a intensificat munca de sprijin în obiectivele deservite de lucr. op. din cadrul raioanelor. Deşi ne-am străduit să cunoaştem desfăşurarea muncii informativ-operative în aceste obiective, totuşi încă nu putem afirma că coordonăm munca raioanelor în mod corespunzător, motiv pentru care aceştia nu se achită de sarcinile ce le au pe linia secției IV aşa cum trebuie.

De exemplu, şefii raioanelor (după cum s-a dovedit ulterior), cu ocazia planurilor de recrutări întocmite în luna septembrie 1961, nu au analizat cu maturitate necesarul de agenți ce urmau să fie recrutate pentru încadrarea concentrărilor de elemente duşmănoase în punctele vulnerabile şi pentru acoperirea cu agentură a acțiunilor existente din obiectivele industriale.

Din această cauză s-au efectuat recrutări puține, fiind nevoie a fi impulsionați ulterior prin diferite ordine cu scopul de a întări munca informativă şi în acest sector de activitate.

Lucr. op. au fost imprimate o slabă preocupare şi simț de răspundere de a se ocupa mai intens cu obiectivele industriale, fapt pentru care sunt deschise acțiuni puține şi în unele obiective nu există deloc deschise acțiuni informative în raza regiunii.

Astfel, în întreprinderile mai jos notate deşi există o bază operativă destul de numeroasă, fiind dirijați pe lângă ei şi 2-3 agenți, lucrătorii operativi nu au reuşit să deschidă nici până în prezent acțiuni în care să lucreze mai intens pe aceste elemente. De exemplu, la Minele de cupru Bălan, rai. M.-Ciuc, Uzinele de Fier Vlăhița, rai. Odorhei, Termocentrala „Steaua Roşie" Fântânele, rai. Tg.-Mureş, C.I.L. Gălăuțaş, rai. Toplița, , Fabrica de geamuri Târnăveni, C.I.L. Reghin şi altele, nu există nici o acțiune informativă pe linia profilului IV, în probleme de sabotaj şi subminare.

Acțiunile existente în obiectivele mai sus arătate şi în alte obiective sunt lucrate la un nivel necorespunzător, de expl. la Combinatul Chimic Târnăveni există mai multe acțiuni deschise, o parte pe baza ordinului 70 din anul 1957-1958, în care de ani de zile nu există nici un material informativ privind activitatea prezentă a celor urmăriți. Acest lucru se datoreşte faptului că lucrătorii operativi dirijează agentura existentă în mod necorespunzător, se efectuează întâlniri la intervale mari, odată în 2-3 săptămâni. Agentura predată în rezidență nu este controlată de lucr. op. şi sunt lăsate la voia întâmplării, chiar dacă raportează rezidentul că aceştia nu duc nici un fel de activitate. De expl. Combinatul Chimic Târnăveni.

În nenumerate şedințe a fost prelucrat ordinul Ministerului în privința preluării în lucru a tuturor obiectivelor industriale şi intensificarea muncii informative în sectorul socialist a agriculturii, în G.A.S.-uri şi S.M.T.-uri. Deşi este clar ordinul M.A.I.-ului din septembrie 1961, privind intensificarea muncii în G.A.S.-uri, mulți comandanți de raioane au neglijat punerea în aplicare a acestui ordin, tărăgănând mult timp deschiderea dosarelor de obiectiv pentru acest sector socialist din agricultură. Se poate socoti ca o ignorare în executarea ordinului raionul Târnăveni unde, până în luna mai a.c., nu s-au deschis dosare de obiectiv pentru G.A.S.-uri din raza raionului, fiind nevoiți lucrătorii secției a IV-a să deschidă un dosar pentru 2 G.A.S.-uri, lăsând ordin categoric comandantului raionului pentru deschiderea încă unui dosar obiectiv pentru alte 2 G.A.S.-uri, însă din cauza că Lt.Maj. Țintişan I. nici până în prezent nu reuşeşte să se debaraseze de comoditate, nu l-a deschis nici până în prezent acest dosar de obiectiv.

În perioada la care se referă raportul am reuşit să introducem în bună măsură şefii posturilor de miliție T.F. în munca de securitate, astfel că în afara şefului postului de miliție T.F. Târnăveni, toți ceilalți au deja numărul de agenți prevăzuți de ordinul tov. Ministru. Se poate arăta că în general munca cu aceştia se desfăşoară binişor, am obținut unele rezultate prin ei, însă mai dăinuie şi unele lipsuri. Nu am reuşit ca cel puțin la 2 săptămâni să facem deplasări la fiecare şef de post pentru munca de sprijin a acestora. Încă nici unul dintre şefii de post nu are în primire acțiuni de verificare. Acest lucru se datoreşte faptului că nu avem acțiuni în sectoarele respective care ar putea fi predate acestora.

Aceste lipsuri vor trebui să fie remediate în cel mai scurt timp.

În urma deplasărilor făcute în raioane, cu care ocazie am luat legătura cu mai mulți şefi de posturi de miliție care lucrează cu agentura, cu această ocazie am constatat că majoritatea şefilor de posturi se străduiesc să depună o muncă rodnică pe linia muncii de securitate, fac întâlniri cu agentura, se străduiesc să-şi aplice planurile de măsuri întocmite în acțiuni de verificare, ca de expl. Plut. Vaida Gheorghe din comuna Zagăr, Plut. Grancea Nicolae din comuna Găneşti, şi Plut. Kovács Andrei, şeful postului de miliție din comuna Bălăuşeri, toți din raionul Târnăveni.

Totuşi, se constată că şefii posturilor de miliție, atât pe linie T.F., cât şi pe alte linii, sunt încă timizi, nu au o orientare mai largă privind munca de securitate, dirijează foarte îngust agentura din legătura lor. Din această cauză nu reuşesc să obțină informații mai vaste privind unele aspecte la prima vedere, ca neglijență din cadrul G.A.S.-urilor. Pe de o parte din cauza nepriceperii, iar pe de altă parte din cauza comodității, nu raportează lucrătorului operativ unele aspecte negative din obiectivele economice, lăsând astfel să se înregistreze pagube importante economiei naționale.

Unii şefi de posturi mai fac lucrări de proastă calitate şi adună chiar astfel de date despre anumite elemente care nu corespund realității. Astfel, şeful postului de miliție Bălăuşeri, Plut. Kovács Andrei, în luna aprilie a.c., a adunat un număr de 3 declarații despre numitul D.I. cum că acesta a avut manifestări duşmănoase, a cântat cântece reacționare şi altele. Cel în cauză având o funcție importantă într-o întreprindere de gaz-metan, fiind de profesie tehnician, rai. M.A.I. Târnăveni a făcut raportul cu propunere de recrutare a sa pe bază de material compromițător adunat de şeful postului de miliție mai sus arătat. Cu ocazia recrutării efectuate, s-a stabilit că învinuirea adusă candidatului nu corespunde realității, iar şeful postului de miliție şi în special locțiitorul lui, care a fost însărcinat să ia aceste declarații, a avut un conflict cu acest candidat anterior, fapt pentru care acest miliția a adunat despre cel în cauză declarații false.

Acest lucru trebuie să dea de gândit fiecărui comandant de raion, ca să instruiască în viitor pe lucr. op. în aşa fel ca să fie evitate astfel de măsuri străine în viitor atât în munca noastră, cât şi în activitatea şefilor de posturi.

Analizând starea disciplinară din cadrul secției, pot arăta că abateri deosebite în această perioadă nu au avut loc. Totuşi, trebuie să scot în evidență faptul că uneori există tendințe de tărăgănare a executării ordinelor, că cele ordonate se execută numai după multe insistențe.

Se mai manifestă încă la unii tovarăşi o oarecare văicăreală, afirmând că sarcinile sunt prea multe, că nu se pot îndeplini deşi, practic se constată că atunci când există voință şi când se depun eforturi, nimic nu este imposibil şi putem face față sarcinilor.

În concluzie, făcând o analiză a muncii noastre pot arăta că s-au depus în această perioadă eforturi destul de însemnate, reuşind să efectuăm un volum mare de muncă şi să executăm ordinele date.

Însă trebuie să scot în evidenţă că încă nu lucrăm calitativ bine, că încă nu desfăşurăm o muncă la nivelul cerinţelor actuale, că unii tovarăşi se debarasează greu de felul de a munci prost, cu metode învechite şi de comoditate.

O lipsă gravă este şi aceea că nu am reuşit în toate obiectivele industriale şi agrare să canalizăm munca noastră pe profilul secţiei a IV-a în suficientă măsură, să cunoaştem toate aspectele suspecte de sabotaj şi să luăm măsuri corespunzătoare.

Acestea sunt problemele asupra cărora va trebui să ne îndreptăm toată atenţia şi să luăm măsuri eficace pentru îmbunătăţirea calităţii muncii.

Lipsurile mai sus arătate au fost analizate de către noi în mai multe rânduri, în şedinţe de partid şi profesionale, precum şi alte lipsuri ce au existat în diferite perioade. O parte din lipsurile ce le-am avut, ca urmare a analizărilor, au fost lichidate, însă o parte din ele mai dăinuie şi în prezent.

În prezentul raport de activitate, noi am încercat să scoatem în evidenţă lipsurile ce se manifestă în munca noastră şi cauzele lor pentru a fi analizate şi pentru a lua măsuri urgente de remediere a lor.

Pe viitor, lucrătorii operativi din secţia a IV-a vor pune un accent deosebit pentru ridicarea calităţii muncii cu agentura şi pentru îmbunătăţirea acţiunilor informative, domeniu în care se constată lipsuri mai serioase.

Vom intensifica munca de creare a caselor de întâlnire şi introducerea agenturii în aceste case, ca în luna iulie a.c. să nu existe nici un agent cu care să se întâlnească lucrătorii în afara caselor.

Ne vom îngriji ca lucr. op. să se pregătească pentru fiecare întâlnire aparte, dinainte în mod temeinic, în care sens vom acorda un sprijin real fiecărui lucrător operativ, efectuând întâlniri de control cu lucr. op.

Considerăm că lucrătorii operativi, cât şi noi, conducerea secţiei, am dat seama de lipsurile existente în munca noastră şi vom depune toate eforturile ca aceste lipsuri să fie remediate în cel mai scurt timp pentru a îmbunătăţi în mod radical calitatea muncii noastre.

Şeful Secţiei
Cpt. de securitate Both Martin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 239, f. 197-209.

508.

1962 iunie 14, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: referat privind verificarea lui Keresztesi Béla, ofiţer de securitate al securităţii maghiare.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcţia Regională Mureş – A.M.
Secţia VIII-a

STRICT SECRET

SE APROBĂ
ŞEFUL DIRECŢIEI
Lt.Col. de Sec. Sidea Nicolae

REFERAT
14.06.1962

OBIECT: Rezultatul verificărilor făcute în cauza privind pe KERESZTESI BÉLA, ofiţer de securitate la Budapesta.

În cauza privitor pe KERESZTESI BÉLA, în cursul lunii iunie a.c., organele noastre au primit un denunţ. Din conţinutul semnalării rezultă că cel în cauză aflându-se la Reghin, sub regimul horthyst, ca membru în Partidul „Crucea cu Săgeţi", a participat la maltratarea persoanelor de naţionalitate română, la deportarea şi jefuirea evreilor şi că în prezent este ofiţer de securitate în R.P. Ungară, localitatea Budapesta.

Direcţia Secretariat al M.A.I., cu nr. 19064, din 06 iunie 1962, ordonă verificarea denunţului, pentru ca organele M.A.I. al R.P. Unngare să fie informate în legătură cu cel în cauză.

Procedând la audierea lui LUNG TIVADAR (denunţător) şi a unui număr de încă 11 (unsprezece) persoane care cunosc activitatea lui KERESZTESI BÉLA din perioada 1940-1944, am stabilit următoarele:

Ca membru activ al partidului fascist „Crucea cu Săgeţi", KERESZTESI BÉLA, împreună cu alte elemente naţionalist-maghiare, dintre care la ora actuală marea majoritate se găsesc în R.P. Ungară, a participat la maltratarea mai multor persoane de naţionalitate română ca SĂLĂJEANU GHEORGHE, MALOŞ VICTOR, SĂLĂJEAN FLORENTINA (audiaţi), NICOARĂ EUGEN, ŞIMON ANDREI şi LUCA ALEXANDRU (nu au putut fi audiaţi pentru că aceştia au dosare la M.A.I.) şi la devastarea locuinţelor acestora, prin spargerea geamurilor şi uşilor, pentru motivul că aceştia sunt de naţionalitate română. Victimele audiate confirmă acest lucru.

El a participat la deportarea evreilor, escortând de la domiciliu la Ghetoul din Reghin familia lui STREIBER DAVID şi alţii care în prezent se găsesc în Israel, la percheziţionarea şi maltratarea acestora, fapte ce rezultă din declaraţiile martorilor oculari KISSELSTEIN SAMU, SAJNÁR ISTVÁN şi REISCHENBERGER LUDOVIC (audiaţi în cauză).

Faptul că KERESZTESI BÉLA a fost membru în partidul fascist amintit, pe lângă declaraţiile victimelor, activitatea lui naţionalistă rezultă şi din procesele-verbale de ascultare luate lui BLOZ VICTOR, GAGYI BÉLA, KOBULNICZKI IULIU şi FODOR GYULA.

Acest lucru este confirmat şi printr-o fotografie aflată în posesia organelor noastre, făcută în anul 1943 (se ce ataşează în prezentul referat), când conducătorul Partidului „Crucea cu Săgeți" – SZÁLASI FERENC – a fost la Reghin şi s-a fotografiat cu membrii partidului din această localitate. Pe fotografie apare şi KERESZTESI BÉLA.

Din declarația lui BLOZ VICTOR rezultă că KERESZTESI BÉLA şi în anul 1961, când a fost în țară cu paşaport, a avut manifestări naționaliste.

Verificând evidențele organelor de miliție Reghin, am stabilit că KERESZTESI BÉLA, locuitor al Budapestei, Circuscripția XIII, Str. Gyarmati, nr. 15/a, la 4 august 1961 a intrat cu paşaportul nr. 17862 în R.P.R., având viza nr. 85.114.262/G., reîntorcându-se în Ungaria la 31 august 1961.

ÎN CONCLUZIE

Denunțul lui LUNG TIVADAR se verifică.

Din materialul administrat rezultă că KERESZTESI BÉLA, între anii 1940-1944, a fost membru al Partidului „Crucea cu Săgeți", făcând parte dintr-o bandă care a întreprins acțiuni naționalist-şovine şi antisemite.

PROPUN

1. Trimiterea materialului administrat în original, în total 12 (douăsprezece) declarații, organelor M.A.I. Bucureşti, care să dispună măsuri în consecință.

2. Procesele-verbale de ascultare a martorilor să fie trimise în copie organelor M.A.I. Reghin pentru exploatare în munca operativă.

Anchetator penal de Sec.
Cpt. Kiss Ludovic

De acord
Locțiitor Şef Secție
Cpt. Fodor Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 234, f. 48-49.

509.

1962 iulie, Odorhei. M.A.I.-S.R. Odorhei: notă de constatare privind stadiul acțiunilor informative şi situația generală a agenturii.

DIR. REG. M.A.I. MUREŞ-AUT. MAGHIARĂ
Secția Raională Odorhei

STRICT SECRET

NOTĂ DE CONSTATARE

Privind stadiul muncii informativ-operative pe lucrători operativi, ca de exemplu: stadiul acțiunilor informative şi de verificare, agentura existentă pe lucrători operativi şi agentura ce urmează să fie recrutată până la 10 august 1962, situația agenturii din legătura şefilor de posturi şi celelalte aspecte ale muncii operative legate de sarcinile trasate cu ocazia şedinței din 2 iulie 1962 [...].

Subsemnatul Cpt. BOTH MARTIN, şeful Secției IV-a, fiind deplasat în ziua de 11 şi 12 iulie 1962, în vederea verificării aspectelor arătate mai sus, am constatat următoarele, pe lucrători operativi:

1.Lt. BIRÓ DEZIDERIU

Acțiuni

1. Dosarul de verificare nr. 1579, deschis la 31 mai 1962, este lucrat în condițiuni mulțumitoare, există material informativ şi planul de măsuri întocmit la zi.

2. Dosarul de verificare [nr.] 1146, deschis la 13 noiembrie 1961, este lucrat în condițiuni bune, se află predat la şeful postului de miliție din comuna Avrămeşti. Are plan de măsuri întocmit la zi.

3. Dosar de verificare [nr.] 1149, deschis la 16 noiembrie 1961, este lucrat bine, este predat şefului de post din comuna Şoimuşu Mic. Dosarul are plan de măsuri întocmit la zi.

4. Dosar de verificare [nr.] 1242, deschis la 22 decembrie 1961, nu are plan de măsuri, este predat şefului postului de miliție din comuna Porumbenii Mari.

5. Dos. de verificare nr. 1061, deschis la 17 august 1961, planul de măsuri este întocmit pe data de 19 august 1961, are material informativ în dosar, însă nu se confirmă materialele pe baza cărora a fost deschisă acțiunea.

Este necesar ca această acțiune să fie analizată şi întocmite formele pentru închidere.

Termen: 25 VII. 1962

6. Dos de verif. nr. 1179, deschis la 8 decembrie 1961, privind pe numitul CSEZÁR LUDOVIC, planul de măsuri este întocmit cu data de 10 decembrie 1961, din data de 13 ianuarie 1962 nu există materiale informative în acțiune. De la deschidere şi până în prezent s-au obținut un număr de 4 note informative.

Este necesară întocmirea planului de măsuri.

Termen: 24 iulie 1962

7. Dos. de verif. nr. 811, din 9 februarie 1960, privind pe numitul MAJOR ACAȚIU, din comuna Avrămeşti, deschis pentru agitație dușmănoasă. Planul de măsuri este întocmit cu data de 9 februarie 1960. Ultima notă informativă poartă data de 16 mai 1961.

Să fie analizată acțiunea, luate măsuri pentru închidere.

Termen: 30 iulie 1962

8. Dos. individ. nr. 519, deschis la 28 febr. 1957, privind pe numitul BIRTALAN VARGA MOISE, din Cristuru Secuiesc, de profesie croitor, fost conducător P.C.S., ultimul plan de măsuri este întocmit cu data de 10 martie 1960. În luna Iunie acț. a fost analizată de către tov. Director, iar cu ordinul rezolutiv din 6 iunie 1962 se ordonă întocmirea unui nou plan de măsuri, iar pe data de 10 iulie 1962 să fie prezentată din nou acțiunea pentru analiză. Nici până în prezent nu a fost întocmit planul de măsuri ordonat, iar ultima notă informativă în acțiune poartă data de 6 noiembrie 1961.

Este necesară întocmirea de urgență a planului de măsuri ordonat de către tov. Director [al] Regiunii.

Termen: 19 VII. 1962

Tov. Lt. BIRÓ DEZIDERIU mai are în plan deschiderea a încă 2 acțiuni de verificare până la 30 august a.c. Nu posedă materiale pe baza cărora să poată deschide acțiunile.

Situația agenturii în legătura șefilor de posturi

1. Porumbenii Mari, Plut. NAGY, 7 agenți, 2 acț. verif.
2. Cristuru Sec[uiesc]., Slt. DORNEANU, 9 agenți, 6 acț. de urmărire
3. Secuieni, Plut. VOIDUȘ, 5 agenți, nu are [acțiuni], va fi predat un ag[ent]
4. Șoimușu Mic, _____[1], 4 agenți, 1 acț., vor fi predați 2 ag[enți]
5. Avrămești, Plut. KISS, 8 agenți, 1 acț.
6. Săcel, Plut. BĂRBATEI, 5 agenți, va fi predat 1 ag[ent].

Locot. BIRÓ are în legătură personală 11 agenți și 2 rezidenți cu 9 agenți.

Mai are de recrutat 4 agenți, 1 rezident și o gazdă casă de întâlnire.

Din aceşti 4 agenți, două dosare are aprobate, iar până în ziua de 17 iulie a.c. vor fi înaintate spre aprobare şi celelalte dosare.

Recrutările vor fi efectuate până la 5 august 1962.

Abandonări de agenți

1. „DANIEL GÉZA” de la G.A.S. Filiaș
2. „PÉTER PÁL” de la Cristur
3. „TAMÁS IOSIF” din Șoimușu Mic.

Termene de abandonare: 5 august 1962

Fiind verificat planul de deplasare și sprijinul acordat șefilor de posturi, se poate arăta că planul de deplasare săptămânal este întocmit foarte simplist, nu prevede concret cum sprijină luc. op. pe șeful de post, cu ce agenți face întâlniri de control, când, unde și ce sarcini vor fi trasate din legătura șefilor de posturi. Aceste aspecte sunt generale pentru majoritatea loc.op., fapt pentru care s-a stat de vorbă cu lucrătorii și cu comandantul raionului, dându-le îndrumări concrete de felul în care trebuie să fie întocmite planurile de măsuri de deplasare în așa fel ca să fie contactat fiecare șef de post din două în două săptămâni.

Lt. KOVÁCS ALEXANDRU

Acțiuni

1. Acț. ind. nr. 914, deschisă la 31.10.1958, Ord. 70, privind pe numitul OZSVÁTH MARTIN, ultimul plan de măsuri este întocmit la 5 martie 1960, lucrează în acțiune agenții „Sükei Sándor” și „Deák Mozes”, ambii agenți sunt în legătura șefului de post din comuna Cobățești. Lucru inadmisibil deoarece șefii de posturi nu au voie să lucreze în acțiune sau cu agentura care lucrează elemente în acțiune individuală. Cel urmărit a fost conducător în Partidul Ardelean. Materiale informative există la zi. Cel urmărit nu are manifestări dușmănoase.

Să se ia măsuri de documentare și propunere pentru închidere.

Termen: 5 august 1962

2. Dos. verif. nr. 1000, deschis la 22 mai 1961, pentru numitul FELEKI ALBERT, pentru manifestări dușmănoase. Planul de măsuri este întocmit în luna mai 1961. Acțiunea se află în curs de documentare pentru demascare.

Termen de prezentare: 30. VII. 1962

3. Dos. de verif. nr. 1128, deschis la 31 octombrie 1961, pentru numitul NEMES IOAN. Agitație cu caracter dușmănos. Planul este întocmit cu data de 24 octombrie 1961. Ultima notă informativă poartă data de 5 martie 1962. Deși lucrează 2 agenți, nu rezultă că ar manifesta dușmănos.

Să se ia măsuri de documentare și închidere.

Termen: 1 august 1962

4. Dos de verif. nr. 1248, deschis la 22 decembrie 1961, pentru numitul GYÖRFI EMERIC. Nu are deloc plan de măsuri întocmit în acțiune, materialul informativ de la 2 agenți este de slabă calitate.

Să se ia măsuri de întocmirea planului de măsuri și raportului cu propunere de prelungire.

Termen de executare: 5 august 1962

5. Dos. ver. nr. 1245, deschis la 22 decembrie 1961, privind pe ERDÉLY DIONISIE, pentru manifestări dușmănoase. Nu are întocmit plan de măsuri. Acțiunea nu este lucrată.

6. Dos . de verif. nr. 1134, deschis la 3 noiembrie 1961, pentru numitul SZÁVAI MARTIN, nu există plan în acțiune, lucrează în acț. 3 agenți din legătura șefului de post.

7. Acț. de verif. , nr. 1508, deschis la 28 febr. 1962, pentru IZSÁK DOMINIC, nu există în acțiune plan de măsuri.

Să se ia măsuri de întocmire a planului de urgență.

Termen: 2 august 1962

Situația șefilor de posturi

1. Simonești, nu este șef de post, 7 agenți, 1 va fi abandonat
2. Cobățești, Plut. BIRÓ, 6 agenți, 1 va fi abandonat

[1] Lacună în document

3. Rugăneşti, Plut. FAZAKAS, 9 agenți, 2 vor fi abandonați
4. Atid, Serg.Maj. BENKE, 5 agenți, 2 acțiuni
5. Şiclod, Serg.Maj. BENE, 4 agenți, 1 va fi abandonat
6. Crişeni, nu este şef de post, 3 agenți
Lucrătorul are în legătură 13 agenți, nu are grafic de întâlnire pe luna iulie.
Mai trebuie să efectueze 5 recrutări de agenți, are aprobate 3 dosare, iar în ziua de 17 iulie vor fi înaintate restul de 2 pentru aprobare.
Abandonări
1. „DEÁK LAJOS", Cobăteşti
2. „SÁRVARI IOSIF", Simoneşti
3. „VASZIL KÁLMÁN", Rugăneşti
4. „SIMON LÖRINCZ", Rugăneşti
5. „CZIFRA PÉTER", Şiclod

Termen: 10 august 1962

Tov. Lt. KOVÁCS ALEXANDRU a ieşit din spital pe data de 7 iulie 1962, de la care dată lucrează, deşi are concediul medical până în ziua de 26 iulie 1962.
Lt. NAGY IOSIF
Acțiuni
1. Acț. ind. nr. 1145, deschisă la 31 mai 1962, pentru DEÁK ALBERT, fost conducător P. Ard[elean], Odr. 70, are plan de măsuri întocmit la 1 iunie 1962 – 30 dec. 1962. Acțiunea este bine lucrată.
2. Dos. ind. nr. 1149, deschis la 30 aprilie 1962, pentru KOVÁCS ALBERT, conducător P. Ard[elean], are plan întocmit şi este bine lucrat.
3. Acț. ind. nr. 650, deschisă la 18 martie 1957, pentru KOVÁCS FRANCISC, din Turdeni, Ord. 70. Planul este întocmit la data de 20 ianuarie 1962 şi este expirat la data de 1 mai 1962.
Nu are materiale inform[ative] în acest an în acțiune. Fost conducător P.R.M., acț[iunea] a fost analizată la 6 iulie 1962, de către Comand[antul] Raionului. Măsuri de întocmirea planului.

Termen: 5 august 1962

4. Dos. ind. nr. 547, deschis la 8 martie 1957, pentru BALINT GRIGORE, din Inlăceni, Ord. 70, cond. P.R.M. Planul de măsuri a fost întocmit la 8 oct. 1961, expirat. Ultima notă inf. poartă data de 5 febr. 1962.
Din material rezultă că nu a desfăşurat activitate.
Să fie analizată posibilitatea propunerii închiderii dosarului.

Termen: 10 august 1962

5. Dos. verif. nr. 1472, deschis la 27 febr. 1962, pentru numitul VERES IOAN, din Corund, manifestări duşmănoase. Are planul de măsuri întocmit la zi, încadrat cu 2 ag. Este bine lucrat.
6. Acț. de verif. nr. 1178, deschis la 8 decembrie 1961, pt. numitul BALÁZS MARTIN, din comuna Corund, planul este întocmit la 3 decemb. 1961, „Iehovist". Există materiale slabe în acțiune.
Acțiunea să fie analizată şi propusă închiderea.

Termen: 2 august 1962

7. Acț. de verif. nr. 1243, deschisă la 22 decembrie 1961, pt. ANDRÁSI GHEORGHE din Firtănuş pt. „manifest. duşmă.". Planul de măsuri este expirat cu data de 30 iunie 1962. Există material inf. în acț. de la doi ag.
Măsuri de întocmirea noului plan de măsuri.

Termen: 1 august 1962

8. Dos. de verif. nr. 1096, deschis la 6 octombrie 1961, pt. SZÁSZ IULIU din Ocna de Sus, iehovist, este plecat din localitate din luna mai 1962.
Măsuri de identificare şi transferarea dosarului.

Termen: 5 august 1962

9. Dos. de verif. nr. 1069, grup, deschis la 5.09.961, pt. FÁBIÁN FÜLÖP etc. din Ocna de Sus, planul de măsuri poartă data de 30 august 1961, expirat la 15 martie 1962.
Se recomandă să fie analizată de către şeful problemei culte şi secte de la Regiune.
Locot. NAGY IOSIF mai are de deschis o acțiune de verificare, care va fi deschisă până la data de 30 iulie 1962, privind pe SZÁSZ SIGISMUND din Ocna de Sus.
Lucrătorul nu are predat dosare de verificare şefilor de posturi în lucru.
Situația şefilor de posturi
1. Corund, Serg.Maj. KARDA, 4 agenți, mai are de predat 2 agenți
2. Tărceşti, Plut. GÁBOR, 6 agenți
3. Atia, Plut. SZOMBATI, 4 agenți, mai are de predat 1 agent
4. Firtănuş, Plut. SIMÓ, 6 agenți, mai are de predat 1 agent
5. Ocna de Sus, Plut NOVAC, 5 agenți, mai are de predat 2 agenți
6. Păuleni, Serg.Maj. PÉTER, 3 agenți, mai are de predat 2 agenți, 1 este aprobat şi 1 va fi făcut până la 30.07.62.
Lucrătorul are în legătură personală 12 agenți. Are de recrutat încă 5 agenți, din care este aprobat un singur dosar. Lucrătorul declară că până la data de 5 august va efectua şi restul recrutărilor.
Abandonări
1. „TODOR ISTVÁN", Păuleni.

Lt. PÁL ÁRON

Acțiuni

1. Acț. ind. nr. 948, deschisă la 15 apr. 1960, pt. HADNAGY IOAN, din Zetea, are o notă plan cu data de 27 oct. 1961, acț. a fost recent restituită de la analiză de la Regiune, cu ordinul să fie urmărit în continuare. Până în prezent nu s-a întocmit plan de măsuri.

Sarcini, întocmirea planului de măsuri.

Termen: 5 august 1962

2. Acț. de verif. nr. 925, deschisă la 30 noiembrie 1960, grup, BODÓ, KENYERES şi SÁNDOR, acț. a fost analizată de către Serv. III şi Secția VIII-a şi restituită la 20 martie 1962, pentru a fi urmărit în continuare.

Sarcină întocmirea noului plan de măsuri.

Termen: 28 iulie 1962

3. Dos. de verif. nr. 1191, deschis la 16 dec. 1961, pt. GYÖRGYDEÁK DIONISIE, din comuna Bulgăreni, manifestări duşm. Are plan de măsuri şi este lucrat mulțumitor. A fost analizat de către comandantul raionului la 1 iunie 1962. Există notă de stadiu.

4. Dos de verif. nr. 1296, deschis la 28 dec. 1961, pt. numitul FANCSALI FR., din Bulgăreni, „manifestări duşm.”. Planul de măsuri este întocmit în dec. 1961, din luna mai 1962 nu mai există în acț. mat. inf.

5. Dos de verif. nr. 1133, deschis la 3 dec. 1961, pt JAKAB EDE, din comuna Lupeni, manifest. duşm. Planul este întocmit la 31 octombrie 1961, şi analizat de comandant la 1 iunie 1962. Nu este întocmit noul plan de măsuri. Există mat. inf. în acțiune.

6. Dos. de verif. nr. 1175, deschis la 8 dec. 1961, pt. HADNAGY SIGISMUND, din comuna Lupeni, pt. manifest. duşm. Planul de măsuri este întocmit cu data de 10 decembrie 1962. De la deschidere există 2 note inf.

7. Dos. de verif. nr. 1058, deschis la 15 august 1961, pt. BIRTON ŞTEFAN, din comuna Lupeni, preot rom.-cat. A fost analizat la 5 iulie 1962 de către comandantul raionului. Planul de măsuri este întocmit cu data de 10 august 1961. Din decembrie 1961 nu mai există mat. inf. în acțiune.

8. Dos. de verif. nr. 976, deschis la 16 martie 1961, pt. PÁL GHEORGHE, din comuna Dealu, autorul unor scrisori anonime, cel în cauză a fost identificat ca autor şi urmează ca acțiunea să fie închisă şi propus ca să fie recrutat ca agent. De întocmit planul de măsuri.

Termen: 30 iulie 1962

Situația şefilor de posturi

1. Bisericani, Serg.Maj. CSÜDOR, 7 agenți
2. Lupeni. Serg.Major DURAN, 4 agenți, se va preda 1 agent
3. Sâncrai, Plut. NAGY, 5 agenți, se va preda 1 agent
4. Dealu, Serg.Maj. VEȚAN, 3 agenți, se va preda 1 agent
5. Zetea, Plut. BENE, 6 agenți, se vor preda 2 agenți
6. Vârşag, Serg.Aj. SEBESTYÉN, 3 agenți, se vor preda 2 agenți.

Lucrătorul are în legătură personală 10 agenți, mai are de recrutat 4 agenți, pentru doi are aprobări, iar pentru doi agenți va înainta dosarele până la 30 iulie 1962.

Nu are agenți de abandonat.

Lt. RÁKOSI IULIU

Acțiuni

1. Acț. de verif. nr. 996, deschis la 10 mai 1961, pt. KOVÁCS PÉTER, din comuna Sânpaul, manifest. duşm., fost membru P. Ard. Planul este întocmit la 23 aprilie 1961, nota de studiu la 30 aprilie 1962. Din luna mai 1962 nu există material inform. Cel în cauză nu se manifestă. Să se ia măsuri pentru închidere.

Termen: 30 august 1962

2. Dos. de verif. nr. 1244, deschis la 22 dec. 1961, pt. DOMBI FRANCISC, din comuna Locodeni, fost membru P.A., pt. manif. duşm. Planul de măsuri a fost întocmit în luna decembrie 1961, există material inf. pe 2 linii, nu se manifestă. Să se ia măsuri de închidere.

Termen: 25 iulie 1962

3. Dos. de verif. nr. 1125, deschis la 28.10.961, pt. ABRAN IOAN din Sânpaul, fost membru P.A., manifest. duşm. Planul este întocmit cu data de 24 oct. 1961, iar nota de studiu pe data de 3 noiemb. 1961, din luna febr. nu există mat. inf. în acțiune. Din material rezultă că cel în cauză nu se manifestă duşmănos.

4. Dos. de verif. nr. 995, deschis la 9 mai 961, pt. PÁL MOISE, din comuna Chinuşu, în problema „turistică”. Are planul întocmit din data de 28 aprilie 1961, iar în nota de studiu din 25 iunie 1962 se specifică ca să fie întocmit noul plan de măsuri. Până în prezent nu se confirmă materialul pe baza căruia s-a deschis dosarul.

5. Acț. de verif. nr. 1611, deschis la 22 iunie 1961, pt. numitul BENCZE ÖDÖN din Mărtiniş, manifestări duşm. Planul este întocmit la 19 iunie 1962, există material la zi pe 1 linie.

6. Acț. de verif. nr. 1578, deschis la 31 mai 1962, pt. MÁRTON IOSIF, Călugăreni, preot rom.-cat., manifestări duşm. Planul este întocmit la 26 mai 1962. Există mat. inf. la zi pe două linii.

7. Dos. de verif. 1167, deschis la 5 dec. 1961, pt. DEÁK BÉLA, din comuna Comăneşti, fost jandarm, pentru manif. duşm. Are plan de măsuri din iunie 1962. Există mat. inf. la zi pe 1 linie.

Situația şefilor de posturi

1. Mărtiniş, Serg.Maj. NARKÓ, 7 agenți
2. Sânpaul, Serg.Maj. SANTA, 7 agenți
3. Dîrjiu, Serg.Maj. VRÂNCEANU, 6 agenți

4. Ulieşu, Serg.Maj. PORA, 7 agenţi, 1 va fi abandonat

5. Mugeni, Serg.Maj. MUICĂ, 4 agenţi, vor fi predaţi încă 3 agenţi, 1 este aprobat

6. Tăietura, Serg.Maj. SZÉKELY, 6 agenţi, 1 încă nu este predat, va fi pred. până la 30 iulie 1962

Lucrătorul are în legătură 11 agenţi, va avea în legătură 13. Mai are de recrutat 6 agenţi, în iulie 4, iar în august 2.

Abandonări

1. „TIFAN GHEORGHE", comuna Ulieşu.

Lt.Maj. FAZAKAS FRANCISC

Acţiuni

1. Acţ de verif. nr. 1556, deschisă la 3 mai 1962, pt. ORBÁN LUDOVIC, profesor din Odorhei, manif. duşm. Are plan din 23 mai 1962. Există mat. inf. la zi.

2. Acţ. de verif. nr. 1113, deschisă la 16 oct. 1961, pt. numitul KOVÁCS LAJOS, profesor din Odorhei, manif. duşm. Planul de măsuri este întocmit la 21 oct. 1961, ultima notă inf. poartă data de 2 martie 1962. Acţiunea se pregăteşte pentru închidere pentru a fi recrutat cel în cauză. Sinteza şi planul va fi înaintat pt. aprobare.

Termen: 23 VII. 1962

3. Acţ. de verif. nr. 1580, deschisă la 31 mai 1962, pt. numitul SZAKÁCS ALBERT, membru G.A.C. pentru manif. duşm. Există întocmit un plan de măsuri din luna mai 1962, neconcret, la 5 iunie 1962 a fost analizat de către tov. Lt.Maj. FLOREA GHEORGHE, şef serv. III şi s-a ordonat întocmirea unui nou plan de măsuri concret, în care să fie elaborată linia de conduită pentru fiecare agent. Planul de măsuri nu a fost întocmit nici până în prezent. Măsuri: întocmirea planului de măsuri concret.

Termen: 31 iulie 1962

4. Dos. de verif. nr. 980, deschis la 22 martie 1961, pt. numitul LÁSZLÓ PÁL, din comuna Hoghia, membru P.A., manif. duşm. Planul de măsuri a fost întocmit la 30 martie 1961, analizat la 29 mai 1962 de tov. Lt. Moldovan. S-a indicat a se întocmi plan de măsuri, lucru ce nu a fost făcut nici până în prezent. În cursul anului 1962 au fost furnizate 6 note inf. de la 3 agenţi. Măsuri: întocmirea planului de măsuri.

Termen: 5 august 1962

5. Dos. de verif. nr. 1148, deschis la 16 noiem. 1961, pt. numitul KOBACS[1] FRANCISC, din Teleac, membru P.A., manif. duşm. Are planul întocmit la 25 noiemb. 1961, la 5 iunie 1962 a fost analizat de către tov. Florea, fiind văzut şi de către tov. colonel Sidea în ord. rezolutiv se arată că până la 20 iunie 1962 să se întocmească un nou plan de măsuri [...] în care să fie prevăzute sarcini concrete în dirijarea agenturii [...]. Planul nu a fost întocmit nici până în prezent. Măsuri: întocmirea planului de măsuri.

6. Acţ. de verif. nr. 1295, deschis la 28 dec. 1961, pt. PÉTER IGNAŢIU, din Brădeşti, fost condamnat, pt. manifest. duşm. Planul a fost întocmit la 5 ianuarie 1962. Există două note informative din acest an.

7. Dosar de verificare nr. 1613, deschis la 30 iunie 1962, pentru SEBESTYÉN ELEK, din Fâncel, pentru manifestare duşmănoasă. Încă nu are plan de măsuri întocmit în acţiune. Acţiunea va fi predată şefului de post. Măsuri: întocmirea planului de măsuri.

Termen: 23 iulie 1962

Situaţia şefilor de posturi

1. Feliceni, Serg.Maj. SZÉKELY, 6 agenţi, se va preda încă 1

2. Brădeşti, Serg.Maj. BENCZE, 5 agenţi

3. Ulcani, Serg.Maj. KELEMEN, 5 agenţi

4. Forţeni, nu este şef de post, 6 agenţi

Lucrătorul operativ are în legătură personală 11 agenţi şi 3 rezidenţi, în plus mai contactează cu cei 6 agenţi din comuna Forţeni, până la revenirea şefului de post de la şcoală.

Mai are de recrutat încă un agent, care va fi făcută până la 30 iulie 1962

Abandonări

1. „SZENTE SIMON", comuna Feliceni

2. „LÖRINCZ MOZES", comuna Tăureni.

Termen: 23 iulie 1962

Lt. Maj. PATAKI IULIU

1. Acţiune individuală nr. 1115, deschisă la 9 septembrie 1961, pentru BENCZŐ DIONISIE, din Mereşti, preot unitarian, manifestări duşmănoase. Acţiunea a fost analizată de către tov. Maior Blaga. De la restituire nu s-a avansat acţiunea. Din luna ianuarie 1962 nu există material informativ.

Măsuri: întocmirea planului şi dirijarea mai calificată a agenturii.

Termen: 31 iulie 1962

2. Acţiune de verificare nr. 1114, deschisă la 16 octombrie 1961, pentru numitul NAGY BÉLA, Mereşti. Planul de măsuri este întocmit la 10 octombrie 1961. Nu există material informativ din 20 noiembrie 1961 în acţiune.

3. Dosar de verificare nr. 1076, deschis la 6 septembrie 1961, pentru numitul DEMETER IULIU, pentru manifestare duşmănoasă, fost membru P.A., de la Uzina de Fier Vlăhiţa. Există în acţiune un plan de măsuri general, necorespunzător, în acest caz are două note informative. Din martie 1962 nu există nici o notă.

4. Dosar de verificare nr. 1139, deschis la 8 noiembrie 1961, pentru numitul KELE FRANCISC, din Uzina de Fier Vlăhiţa, pentru manifestare duşmănoasă. Există plan de măsuri din data de 3 noiembrie 1961. De la deschidere a primit 5 note informative. De la 10 februarie 1962 nu există material informativ în acţiune.

[1] Posibil: Kovács

5. Dosar de verificare nr. 1095, deschis la 6 octombrie 1961, pentru TORNAI ÁRPÁD, preot romano-catolic din Lueta, pentru agitație cu caracter dușmănos. Planul de acțiune este întocmit cu data de 20 septembrie 1961. De la deschidere și până în prezent există numai o notă informativă.

6. Dosar de verificare nr. 1510, deschis la 28 februarie 1962, pentru ORBÁN MIHAI, din Lueta, fost membru P.A., pentru agitație cu caracter dușmănos. Planul de acțiune este întocmit cu ocazia deschiderii dosarului. [...] de la deschidere și până în prezent s-a obținut o singură notă informativă.

7. Dosar de verificare nr. 1205, deschis la 19 decembrie 1961, pentru numitul KOLOZSI MIHAI, din comuna Căpâlnița, pentru manifestare dușmănoasă. Planul este întocmit la 13 decembrie 1961 și expirat la 15 martie 1962. De la data deschiderii s-a obținut o singură notă informativă. De la 5 ianuarie 1962 [...] nu s-a obținut nici o notă informativă.

8. Dosar de verificare nr. 1157, deschis la 3 mai 1962, pentru numitul PÉTER FRANCISC, din Satu Mare, agricultor, pentru manifestare dușmănoasă. Planul de măsuri este întocmit cu data de 29 aprilie 1962. Plan de măsuri general, fără să existe sarcini concrete sau legate de termene. De la deschidere s-a obținut o singură notă informativă fără valoare

Termen pentru întocmirea planului de măsuri 31 iulie 1962

Situația șefilor de posturi

1. Satu Mare, Plut. ORZA, 5 agenți
2. Căpâlnița, Serg.Maj. FÜLPÖSI, 5 agenți
3. Vlăhița, Plut. KÁLMÁN, 4 agenți, de recrutat încă 1
4. Lueta, Plut. PÁL, 7 agenți
5. Merești, Plut. PETCUȚ, 5 agenți
6. Ocland, Plut. PASCU, 6 agenți

Lucrătorul are în legătură 10 agenți și mai are de recrutat un singur agent care va fi făcut până la 30 iulie 1962.

Lt.Maj. FORO ALEXANDRU

Are în legătură personală 30 agenți din orașul Odorhei și 3 rezidenți.

Pentru obiectivele și problemele din oraș mai are de recrutat încă un număr de 4 agenți și 2 rezidenți, de asemeni 2 case de întâlnire. Vor rămâne în legătura sa personală un număr de 15 agenți și 5 rezidenți.

Lt. MOLDOVAN NICOLAE, comandantul Raionului

Are în legătură personală 8 agenți și 5 acțiuni individuale.

S-a pus în vederea tov. Comandant al Raionului situația îmbunătățirii întocmirii referatelor de felul cum decurge recrutarea agenților și metoda aducerii la recrutare a candidaților, conform ultimelor instrucțiuni în acest sens.

De asemeni, s-a pus în vedere tov. Comandant respectarea ordinului ca săptămânal să fie analizate 3 acțiuni din cadrul Raionului, ordin care în ultimul timp a fost respectat întocmai.

S-a pus în vedere întocmirea situației/evidenței copiilor foștilor exploatatori și alte categorii, care să fie întocmit conform ordinului din septembrie 1961.

În urma verificărilor întreprinse rezultă că lucrătorii operativi din Raionul Odorhei vor reuși să îndeplinească planul de măsuri pe linia recrutărilor de agenți conform planului în termen.

Vor fi predați șefilor de posturi, până la 5 august 1962, între 5-7 agenți, astfel nu va fi nici un șef de post care să nu aibă minim 5 agenți în legătură.

Lucrătorii operativi din cadrul acestui raion, după cum rezultă din prezenta notă, au neglijat lucrarea elementelor în acțiuni de verificare și informative, astfel în majoritatea acțiunilor nu există planuri de măsuri întocmite la zi. Pe această linie trebuiesc depuse eforturi înzecite în vederea aducerii la normal a acestei situații, conform prezentului plan după care vor fi fixate și termenele la fiecare acțiune în parte.

Întocmit
Cpt. Both Martin

De acord
Lt. Moldovan Nicolae

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 239, f. 96-104.

510.

1962 iulie 21, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă de sarcini privind situația agenturii în cadrul M.A.I.-S.R Toplița.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

STRICT SECRET
21 iulie 1962

SE APROBĂ
LOCȚIITOR ȘEF DIRECȚIE
MAIOR DE SECURITATE
SĂLCUDEAN PAVEL

NOTĂ DE SARCINI

Raionul Toplița, pentru a executa planul de măsuri întocmit conform ord. Tov. Ministru, din sept. 1961, mai are de executat un număr de 3 recrutări de agenți, pentru acoperirea de localități și o gazdă de casă de întâlnire.

Din aceste recrutări, două urmează să fie făcute de Lt.Maj. STRÎMBU EMIL, precum şi gazda de casă întâlnire, iar o recrutare de agent de Lt. IUŞCO GHEORGHE.

De menționat că atât pentru cele 3 recrutări, cât şi pentru gazda casă de întâlnire, s-au făcut propuneri care sunt şi aprobate, restituite raionului.

La data prezentă, şefii de posturi din comunele aparținătoare raionului Toplița, au în legătură între 5-7 agenți, cu excepția şefilor de posturi din comunele: Gălăuțaş, Sărmaş, Ruşii-Munți şi Vătava, care lucrează cu câte 8 agenți, iar şefii de posturi din comunele Răstolița şi Lunca-Bradului, cu 9 şi respectiv 10 agenți.

Urmează ca şeful de raion să analizeze situația din aceste localități până la data de 31 iulie a.c. şi să propună măsuri în aşa fel ca nici un şef de post să nu aibă în legătură mai mult decât 7 agenți.

Analizând situația pe efectivul ce încadrează raionul Toplița, se prezintă după cum urmează:

Cpt. BLĂJAN GHEORGHE are în legătura personală 17 agenți şi doi rezidenți, cărora li s-au predat până în prezent 2 şi respectiv 3 agenți. Dintre aceştia, 12 agenți au furnizat materiale informative recente, iar restul au materiale vechi sau nu au nici o notă informativă în mapele anexă. Dintre aceştia, 4 sunt recrutați în rândul elevilor ai şcolii medii, iar restul lucrează în obiective industriale.

Ofițerul lucrează 6 acțiuni, dintre care 2 individuale şi 4 de verificare.

Acțiunile de verificare au planurile de măsuri depăşite, din luna iulie a.c., precum şi termenele lor depăşite cu 1-2 luni, cu excepția acțiunii de verificare nr. 804, deschisă la 25 ian. 1960. Această acțiune va fi înaintată cu propuneri Serviciului III, până la data de 5 aug. a.c.

De asemeni, au planurile de măsuri depăşite şi cele două acțiuni individuale.

Până la data de 5 aug. a.c., în acțiunile de mai sus, se vor întocmi planuri de măsuri.

Lt.Maj. STRÎMBU EMIL are în legătură un număr de 23 agenți şi un rezident, căruia urmează ca până la data de 20 aug. a.c. să i se predea 4-5 agenți din obiectivul şi comuna Gălăuțaş.

Din numărul de 23 agenți, 21 agenți au furnizat materiale recente, iar doi nu au material din anul 1961. Urmează ca aceştia să fie contactați până la data de 30 iulie a.c. şi să se decidă asupra situației lor în viitor privind colaborarea cu organele noastre.

Agenții din legătura şefilor de posturi din comunele de care răspunde ofițerul, în majoritate au materiale informative recente în mapele anexă, însă este necesar ca sus-numitul până la data de 5 aug. a.c., să ia măsuri de a participa la întâlniri împreună cu şefii de post, pentru a contacta pe următorii agenți care din lunile ianuarie-martie a.c. nu au mai furnizat nici un material informativ sau n-au nici o notă în mapa anexă: „APOSTOL VIOREL”, „ANGELESCU VASILE”, „GEORGESCU IOAN”, „MOISE VASILE”, „ILIESCU FLORIAN”, „LUCA IOAN”, „MARIA”, „FECHETE IMRE”, „OȚEL CONSTANTIN” şi „CAIA GAVRIL”.

Lt. IUŞCO GHEORGHE are în legătura personală un număr de 13 agenți, dintre care „IONESCU IOAN”, din oct. 1961, nu a mai furnizat nici un material informativ, asupra acestuia trebuie să hotărească până la data de 5 aug. a.c.

De asemeni, va trebui ca şeful de raion să ia măsuri de contactare, tot până la acea dată, în prezența şefilor de posturi, a următorilor agenți în legătura acestuia, care din dec. 1961-martie 1962, sau chiar deloc, nu au materiale informative în mapele anexă: „VASILE”, „URSU TEOADER” şi „POPESCU GHEORGHE” din comuna Stânceni, „PAŞCAN IOAN”, „TOMŞA NICOLAE”, „ŞUTEU NELU” şi „LUNCA IOAN” şi comuna L. Bradului, „VEREŞ IOSIF”, „PĂCURAR ALEXANDRU”, „MUREŞAN” şi „COBZARU CONSTANTIN” din comuna Răstolița, „ILIE VALENTIN” şi „GLIGOR IOAN” din comuna Deda, „POPESCU IOAN” şi „FARCĂU COSTEA” din Ruşii-Munți, „POIENARU VIRGIL” şi „VĂLEANU” din comuna Dumbrava, „PANAIT IOAN” şi „PUIU CONSTANTIN” din comuna Vătava.

De asemeni, este necesar ca şeful de raion să se ocupe mai mult de aceşti ofițeri, întrucât aceştia se deplasează din 2-2 săptămâni la şefii de posturi, însă cu toate acestea, un mare număr de agenți din legătura acestora de mai multe luni sunt în afara legăturii.

Materialul informativ, obținut de la agenții din legătura şefilor de posturi, trebuie să fie analizat cu mai mult simț de răspundere, atât de Lt.Maj. STRÎMBU EMIL, cât şi de Lt. IUŞCO GHEORGHE, iar pe notele informative să facă mențiuni privind indicațiile pe care ei le dau acestora.

Lt.Maj. STRÎMBU EMIL lucrează un număr de 5 acțiuni informative, în care se află materiale informative recente şi planuri de măsuri la zi, cu excepția acțiunii nr. 980, care are planul de măsuri depăşit, urmând a se întocmi un nou plan până la 26 iulie a.c.

Lt. IUŞCO GHEORGHE lucrează 22 acțiuni informative, dintre care 7 le-a înaintat cu propuneri la regiune. Situația celor 15 acțiuni, care se află în prezent la ofițer, se prezintă astfel:

Într-o acțiune se găsesc materiale informative recente, iar planul de măsuri este la zi. În 12 acțiuni planurile de măsuri sunt expirate din luna iunie a.c., cu excepția uneia, care are depăşit la apr. a.c. Iar ultimele materiale informative, aflate în acțiuni, datează din apr. şi până în prezent.

Restul de 2 acțiuni la fel au planurile de măsuri depăşite din iunie a.c., iar ultimele mat. informative sunt din febr. şi respectiv martie a.c.

Până la 10 aug. a.c., se vor lua măsuri ca în acțiunile cu planuri de măsuri depăşite să se întocmească noi planuri şi să se lucreze activ urmăriții, prin dirijarea mai concretă a agenților.

O lipsă generală care se constată în raionul Toplița este aceea că baza operativă este lucrată într-un procentaj foarte scăzut, de către ambii lucrători operativi, în care privință şeful de raion necesită să ia măsuri conform indicațiilor ce i s-au dat.

Şeful Serviciului III
Lt.Maj. de Securitate Florea Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 236, f. 126-129.

511.

1962 septembrie 14, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport al Secţiei a IV-a privind materialele pe baza cărora organele de partid au organizat şedinţe de demascare în obiectivele industriale din Târgu-Mureş.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ STRICT SECRET
Secţia IV-a 14.09.1962

RAPORT

privind materialele pe baza cărora organele de partid au organizat şedinţe de demascare în obiectivele din Târgu-Mureş.

În cursul anului 1962, pe baza materialelor obţinute de organele noastre, în obiectivele din oraşul Târgu-Mureş au avut loc un număr de 3 şedinţe de demascare, în cadrul cărora au fost demascate un număr de 5 elemente.

Dintre aceştia 3 sunt muncitori, iar 2 funcţionari.

Cei în cauză au fost demascaţi pentru manifestări duşmănoase.

Redăm mai jos fiecare caz în parte privind materialele pe baza cărora s-a făcut demascarea, modul cum au decurs şedinţele de demascare şi comportarea celor în cauză după ce au fost demascaţi.

1. La data de 14 ianuarie 1962, am fost semnalaţi că la Întreprinderea I.[L].E.F.O.R. (Întreprinderea Locală a Economiei Forestiere), Sectorul Mureşeni, au fost deteriorate unele fotografii de la panoul de onoare al fruntaşilor în producţie.

Deplasându-ne la faţa locului am constatat că aceste fotografii au fost zgâriate sau murdărite cu creion chimic. Fotografiile în cauză aparţineau unor persoane care, pe lângă faptul că erau fruntaşi în producţie, îndeplineau unele sarcini de partid şi desfăşurau o intensă activitate sindicală.

Din cercetările efectuate a rezultat că autorul acestui act este numitul FEKETE GHEORGHE, născut la 10 iunie 1906, în Mureşeni – Tg.-Mureş, fiul lui Florea şi Ana, de profesie muncitor, în trecut şi prezent neîncadrat politic, fără antecedente penale, angajat ca paznic la întreprinderea de mai sus.

Fiind anchetat, cel în cauză a recunoscut că a făcut acest act în timpul serviciului, găsindu-se în stare de ebrietate, „pentru a face haz" de cei cărora le aparţineau aceste fotografii.

Pe baza acestor materiale, în ziua de 14 februarie 1962, la întreprinderea de mai sus a fost organizată o şedinţă la care au participat cca. 300 de muncitori. În cadrul şedinţei au luat cuvântul un număr de 4 participanţi, care au condamnat fapta celui în cauză, propunând scoaterea lui din serviciu. În urma hotărârii luate de adunarea în cauză, numitul FEKETE GHEORGHE a fost înlăturat din serviciu. După aceasta nu ne-a mai fost semnalat cu nici un fel de activitate duşmănoasă. Starea de spirit în întreprindere a fost favorabilă.

2. În cadrul Complexului C.F.R. Tg.-Mureş, organele noastre au urmărit prin dosare de verificare pe OLTEANU GRIGORE şi BORCOMAN GHEORGHE, care au fost semnalaţi că desfăşoară la locul de muncă activitate de agitaţie şi propagandă duşmănoasă.

OLTEANU GRIGORE este născut la 13 decembrie 1923, în comuna Sebeş, raionul Bistriţa, reg. Cluj, fiul lui Ioan şi Maria, studii 8 cl. liceu, fiu de chiabur, exclus P.M.R., angajat la Întreprinderea 34 de Construcţii C.F.R. în funcţia de normator şef, cu domiciliul în Tg.-Mureş.

BORCOMAN GHEORGHE, născut la 30 martie 1903, în Rupea, reg. Braşov, fiul lui Gheorghe şi Ana, studii 8 cl. liceu, fost condamnat pentru 3 ani închisoare corecţională pentru delapidare, exclus P.M.R., angajat la Întreprinderea 34 de Construcţii, în funcţia de contabil, cu domiciliul în Tg.-Mureş.

Până în anul 1958 ambii au avut legături cu grupul contrarevoluţionar condus de numitul TRANDAFIRESCU PETRE, grup care în acest an a fost arestat. După arestare, atât BORCOMAN GHEORGHE, cât şi OLTEANU GRIGORE, care au rămas în libertate, au sprijinit moralicește cât şi materialicește familiile celor arestaţi.

Cei în cauză la locul de muncă se întâlneau deseori în cadrul biroului unuia dintre ei, cu care ocazii, în faţa mai multor salariaţi purtau discuţii duşmănoase la adresa regimului, calomniau realizările obţinute în ţara noastră şi căutau să ducă o activitate de învrăjbire între naţiunea română şi minoritatea maghiară din Ardeal.

Astfel, cu ocazia alegerilor de deputaţi în Marea Adunare Naţională, cei în cauză au căutat să calomnieze şi să defăimeze sistemul nostru electoral, afirmând în mai multe rânduri că alegerile ce au loc în ţara noastră nu ar fi libere deoarece există un singur partid şi chiar dacă nu vrei, „trebuie să votezi pe acela pe care îl pune partidul deputat". Paralel cu aceasta, au afirmat că orice s-ar spune despre aceste alegeri, aceasta ar fi doar o propagandă comunistă.

În cadrul mai multor discuţii, au elogiat modul de viaţă din trecut, precum pe cel actual din occident, căutând totodată să „documenteze" că la noi în ţară nivelul de trai este scăzut, că oamenii nu au din ce să trăiască, fapt care s-ar datora regimului democrat-popular şi comuniştilor.

În dese cazuri, ambii au avut manifestări duşmănoase cu ocazia unor şedinţe, datorită faptului că unele dintre acestea s-au ţinut în limba maghiară.

Numiţii OLTEANU GRIGORE şi BORCOMAN GHEORGHE şi-au exprimat nemulţumirea pentru faptul că Germania a fost împărţită în două, afirmând că pentru acesta vinovat ar fi numai Uniunea Sovietică şi exprimându-şi totodată

regretul că nemții nu au putut folosi în timpul războiului armele V-1 şi V-2 împotriva Uniunii Sovietice, cu ajutorul cărora ar fi obținut precis victoria.

Ambii au avut şi alte afirmații la adresa Uniunii Sovietice, căutând să calomnieze conducătorii sovietici şi nivelul de trai din această țară.

Pe lângă această activitate, atât OLTEANU GRIGORE, cât şi BORCOMAN GHEORGHE, au fost semnalați cu o comportare nejustă la locul de muncă, bruscându-i pe muncitori şi cu faptul că folosesc băuturi alcoolice în timpul serviciului.

Pe baza acestor semnalări, am trecut la documentarea faptelor comise de cei în cauză, care au fost confirmate întrutotul prin declarațiile martorilor.

Ca urmare a semnalării făcute de noi, în ziua de 1 aug. 1962, Comitetul Orăşenesc P.M.R. a organizat şedința de demascare a celor în cauză în fața angajaților Complexului C.F.R. Tg.-Mureş.

La această şedință au participat un număr de cca. 250 salariați, dintre care la discuții au luat cuvântul un număr de 15. Majoritatea vorbitorilor au condamnat cu tărie activitatea dușmănoasă a celor în cauză, majoritatea cerând ca aceştia să fie trimişi în justiție.

Luând cuvântul, OLTEANU GRIGORE şi BORCOMAN GHEORGHE, şi-au recunoscut în întregime activitatea contrarevoluționară pe care au desfăşurat-o, cerând adunării posibilitatea de a se reabilita prin muncă, arătând că îşi dau seama de gravitatea faptelor comise de ei şi că pe viitor se vor îndrepta.

Adunarea a hotărât în unanimitate ca cei în cauză să nu fie deferiți justiției, ci să fie retrogradați din funcțiile pe care le dețin şi trimişi ca simpli muncitori pe şantier, unde să fie supravegheați îndeaproape de către muncitori.

Adunarea a decurs în bune condițiuni şi a avut o influență pozitivă asupra salariaților din cadrul Complexului C.F.R. Din materialele informative obținute după demascare rezultă că majoritatea salariaților îşi manifestă ura şi disprețul față de elementele demascate şi satisfacția pentru faptul că au fost descoperiți şi s-au luat împotriva lor măsuri.

Cei în cauză fiind încadrați informativ, în continuare nu a mai rezultat că ar desfăşura activitate dușmănoasă.

De asemeni, şi la noile lor locuri de muncă se constată că şi-au schimbat atitudinea, căutând să se achite de sarcinile lor profesionale.

De menționat că şeful serviciului de cadre al întreprinderii de construcții în transporturi Braşov, anume PRICU IOAN, s-a opus schimbării lor din funcție, afirmând că acesta ar fi ilegal şi că nu se pot lua măsuri împotriva lor. Cazul a fost raportat M.A.I. Dir. IV-a cu nr. 431/41.409 din 15 august 1962, cu propunere de a interveni ca asupra celui în cauză să fie luate măsuri pe linie de partid.

3. La data de 12 septembrie 1962, în cadrul întreprinderii „Petőfi Alexandru" din Tg.-Mureş a avut loc şedința de demascare a numiților HUBERT LAJOS şi MÁTYUS ÁRPÁD, angajați ai acestei întreprinderi.

HUBERT LAJOS este născut la 26 ianuarie 1944 în Tg.-Mureş, fiul lui Iosif şi Ileana, de naționalitate maghiară, cetățenie română, neîncadrat politic, studii 6 cl. elementare, de profesie croitor de mănuşi, domiciliat în Tg.-Mureş.

MÁTYUS ÁRPÁD este născut la 17 decembrie 1940 în Tg.-Mureş, fiul lui Ioan şi Maria, neîncadrat politic, studii 5 cl. elementare, fost condamnat de drept comun, cu domiciliul în Tg.-Mureş.

Activitatea celor în cauză a fost semnalată organelor noastre de numita MILIK ESTERA, domiciliată în Tg.-Mureş, care s-a prezentat la noi, relatând următoarele:

La sfârşitul anului 1961 a făcut cunoştință cu numitul HUBERT LAJOS, iar apoi cu MÁTYUS ÁRPÁD, care i-au spus că intenționează să se retragă în munți de unde să treacă fraudulos frontiera în Iugoslavia sau în Austria. Ulterior, în diferitele întâlniri pe care le făceau împreună în parcurile din Tg.-Mureş, cei în cauză, în special HUBERT LAJOS, au avut manifestări dușmănoase la adresa regimului din țara noastră, precum şi la adresa comuniştilor. Astfel, cel în cauză a afirmat că comuniştii nu sunt oameni cinstiți şi civilizați, ci adevărații oameni civilizați ar fi americanii, care au o pregătire mult mai bună. Paralel cu aceasta, au elogiat modul de viață din statele capitaliste, afirmând că acolo muncitorii nu muncesc atât de mult şi că trăiesc mult mai bine, motiv pentru care ei vor să plece din țară, însă că înainte de aceasta o să trimită pe cealaltă lume câteva persoane.

Pe baza acestei sesizări s-au efectuat asupra celor în cauză investigații, stabilindu-se că sunt elemente tinere predispuse vagabondajului.

Ca urmare a acestui fapt, la data de 27 iunie a.c., am trecut la reținerea sus-numiților. Cu ocazia percheziției domiciliare, la locuința numitului MÁTYUS ÁRPÁD a fost găsit un pistol T.T., care însă nu era în stare de funcționare, precum şi un tablou care îl reprezenta pe fostul dictator al Ungariei, Horthy Miklós.

În timpul anchetei, cei în cauză au recunoscut că au purtat o serie de discuții cu privire la trecerea frauduloasă a frontierei, însă nu aveau intenția să pună în aplicare acest plan. De asemenea, au recunoscut că au discutat şi despre „viața bună" pe care ar putea să trăiască într-un stat capitalist.

Una din preocupările lor a fost procurarea de armament, astfel că în vara anului 1961, MÁTYUS ÁRPÁD a obținut un pistolet de la un anume GÁLL GYULA, care însă nu era în stare de funcționare.

Având în vedere faptul că cei în cauză sunt elemente tinere şi nu constituie un pericol social deosebit, am considerat că demascarea lor în fața angajaților din întreprindere va avea un efect pozitiv şi va contribui efectiv la îndreptarea lor.

Astfel, pe baza materialelor obținute de organele noastre, Comitetul orăşenesc P.M.R., în ziua de 12 septembrie a.c., a organizat în clubul fabricii de piele şi mănuşi „Petőfi Sándor" din Tg.-Mureş şedința de demascare a celor în cauză la care au participat un număr de cca. 400 de angajați ai fabricii, printre care şi mulți tineri.

Dintre aceştia, au luat cuvântul un număr de 13 angajați, care au condamnat faptele comise de HUBERT LAJOS şi MÁTYUS ÁRPÁD

Sus-numiții au luat cuvântul în cadrul şedinței, recunoscând faptele care li s-au imputat, arătând că îşi dau seama de greşeala pe care au făcut-o şi au promis că pe viitor vor munci cinstit şi nu vor mai comite astfel de fapte.

Adunarea în cauză a hotărât ca cei de mai sus să fie lăsați în cadrul întreprinderii în continuare şi supravegheați de către muncitori, iar în caz că nu se vor îndrepta, să fie luate împotriva lor măsuri severe.

Această demascare a avut o influență pozitivă asupra angajaților, în special a tineretului, care formează o mare parte a muncitorilor din întreprindere.

După demascare, cei în cauză s-au integrat în mod serios în muncă, nemaifiind semnalați cu activitate dușmănoasă. La locul de muncă, precum și în afară au o comportare corespunzătoare.

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 239, f. 156-161.

512.

1962 octombrie 23, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: indicații pentru întocmirea planului de măsuri privind îmbunătățirea calitativă a rețelei informative.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ STRICT SECRET

INDICAȚII PENTRU ÎNTOCMIREA PLANULUI DE MĂSURI ÎN VEDEREA APLICĂRII ORDINULUI TOV. VICEPREȘEDINTE AL CONSILIULUI DE MINIȘTRI ȘI MINISTRU AL AFACERILOR INTERNE DIN 23 OCTOMBRIE 1962

1. Pentru îmbunătățirea calitativă a rețelei informative, în planul de măsuri veți include rezolvarea următoarelor sarcini:

a/ Stabilirea necesarului de agenți pentru lucrarea mai calificată a acțiunilor informative, urmărirea concentrărilor și grupărilor de elemente dușmănoase, precum și acoperirea informativă a punctelor vulnerabile, prevăzându-se noi recrutări în funcție de necesitățile muncii.

b/ Până la 10 martie 1963, Secția II-a, în colaborare cu raioanele, va stabili și recruta agenți în restaurantele, frizeriile și cofetăriile de lux, care pot fi frecventate de cetățeni români și străini ca: turiști, comercianți, specialiști și diplomați, pentru a cunoaște eventualele activități dușmănoase desfășurate de aceștia.

c/ Întrucât în viitor numai în cazuri bine analizate se vor efectua recrutări de agenți la sediul organelor de securitate și miliție, veți prevedea măsuri pentru crearea de case conspirative în acest scop. Termen: 1 dec. 1962.

d/ Până la 20 ianuarie 1963 se va planifica contactarea agenților din afara legăturii, iar până la 20 aprilie se va analiza aportul tuturor agenților și în funcție de calitățile personale și posibilitățile de informare se vor da sarcini fiecăruia, fie pentru urmărirea informativă a elementelor acționate, fie a celor din baza operativă:

- Se consideră în afara legăturii agentul care nu s-a prezentat nici la întâlnirea planificată și nici la cea de control.
- Pentru clarificarea rețelei informative, în planul de măsuri se va prevedea, pe date și lucrători, analizarea activității fiecărui agent, în funcție de care veți propune măsuri de abandonare a celor necorespunzători, astfel ca la 20 aprilie 1963, în rețeaua informativă să avem agenți capabili.
- Concomitent veți lua măsuri pentru repartizarea elementelor din baza operativă pe agenți, în funcție de posibilitățile de informare ale acestora, astfel ca să nu avem nici un element nelucrat.

e/ Graficele de întâlnire vor fi refăcute, planificându-se întâlniri la cel puțin 10 zile cu agentura din acțiuni și la 2 săptămâni cu cei din concentrări.

- Din legătura graficului de întâlniri va trebui să rezulte:
  - întâlnirea planificată
  - întâlnirea realizată cu sau fără material
  - nu s-a prezentat agentul sau lucrătorul operativ.
- Fiecare șef de compartiment va întocmi un grafic de întâlnire centralizator.

f/ Până la 20 ianuarie 1963, mapele anexă ale agenturii din legătura șefilor de post vor fi predate spre păstrare acestora, pe bază de proces-verbal, din care trebuie să rezulte și numărul de file pe care le cuprinde fiecare dosar.

În acest scop veți lua măsuri pentru opisarea și studierea dosarelor anexe, iar materialele informative pe care s-au făcut mențiuni privitoare la: supravegherea operativă, controlul secret al corespondenței, tehnica operativă și altele care pot duce la divulgarea unor metode ale muncii noastre, neprelucrate cu șefii de post, vor fi scoase și păstrate de lucrătorul operativ.

g/ Până la 20 ianuarie 1963, veți planifica studierea și analizarea muncii fiecărui rezident, predându-se în legătura celor corespunzători agenți verificați și cu posibilități de informare, iar acei rezidenți care nu corespund cerințelor să fie abandonați.

2. În vederea clarificării mai operative a situației persoanelor lucrate prin acțiuni informative, în planul de măsuri veți planifica rezolvarea următoarelor sarcini:

a/ Eșalonat pe luni veți planifica studierea temeiniciei deschiderii tuturor acțiunilor informative și de verificare aflate în prezent în lucru și conform ordinelor se vor face propuneri pentru clarificarea lor până la 20 aprilie 1963.

Paralel cu aceasta trebuie să lucrați mai activ acțiunile informative și de verificare grup, care vor fi analizate de conducerea Direcției.

b/ Acțiunile informative individuale și de grup, care sunt lucrate pe o singură linie informativă sau cu agentură necorespunzătoare, veți planifica măsuri concrete pentru ca în cel mai scurt timp acestea să fie încadrate cu agenți capabili pe cel puțin 2 linii, iar cel de grup după necesități.

c/ Se vor planifica măsuri pentru studierea și analizarea materialelor informative ce le deținеți asupra elementelor cu manifestări dușmănoase sau cei care întrețin corespondență suspectă cu cetățeni din statele capitaliste, indiferent de antecedentele lor politice, cărora le veți deschide dosare de verificare.

În predarea de dosare de verificare şefilor de post, trebuie să aveţi în vedere că cele mai importante trebuie să fie conduse şi lucrate de lucrătorul operativ.

3. Până la 30 iunie 1963 vor fi reconstituite schemele de organizare ale tuturor organizaţiilor şi partidelor fasciste şi naţionaliste care au activat pe raza regiunii.

Aceste scheme vor cuprinde:

- elementele de conducere pe judeţ, plasă şi comună;
- membri de rând;
- situaţia lor prezentă (existent, decedat, plecat în alte locuri sau condamnat).

De asemeni, până la data de mai sus veţi planifica reverificarea materialelor de la capitolul II, cu scopul clarificării situaţiei fiecărui suspect aparte.

- În acest scop, Secţia „C" va planifica restudierea temeiniciei materialelor de la cap. II, pe baza cărora au fost luate în evidenţă elementele respective.
- Compartimentele de la regiune şi raioane vor planifica identificarea fiecărui aspect în parte, întocmind câte un referat despre situaţia prezentă a acestora (existent, decedat, plecat în alte locuri sau condamnat).

4. În vederea îmbunătăţirii muncii informative pe linie de contraspionaj, la întocmirea planului de măsuri veţi ţine cont de următoarele:

a/ Verificarea în cel mai scurt timp a tuturor semnalărilor privind activitatea de spionaj şi diversiune a diplomaţilor unor ţări capitaliste şi a unor cetăţeni străini din Occident veniţi temporar în R.P.R.

b/ Veţi planifica studierea acţiunilor informative în care sunt lucrate legăturile diplomaţilor ţărilor capitaliste, astfel ca până la 10 februarie 1963 acestea să fie lucrate mai activ, putând fi prezentate spre analizare conducerii Direcţiei.

c/ Pentru lucrarea mai corespunzătoare a dosarelor de urmărire pe ţară a trădătorilor de patrie, veţi planifica analizarea acestora până la 20 februarie 1963, cu scopul de a stabili acei trădători care prin activitatea lor duşmănoasă trebuie să fie în atenţia organelor noastre.

5. Pentru accelerarea ritmului de desfăşurare a acţiunilor informative din problema legionară, naţionalişti maghiari, romano-catolici, protestanţi şi iehovişti, în planul de măsuri veţi prevedea:

a/ Analizarea acţiunilor informative din problemele de mai sus împreună cu lucrătorii operativi, până la data de 15 martie 1963, luându-se măsuri eficace pentru clarificarea acestora.

b/ Săptămânal materialele informative, în copie, privind activitatea duşmănoasă a elementelor din domeniul artei, ştiinţei şi culturii, vor fi înaintate Serviciului III, grupa VI-a, pentru a se putea întocmi, până la 30 ianuarie 1963, un plan de măsuri cu scopul demascării oricăror acţiuni duşmănoase ale acestora.

c/ Pentru asigurarea urmăririi informative a foştilor exploatatori şi persoanelor cu domiciliile obligatorii veţi preconiza măsuri de încadrare a lor informativă cu agentură corespunzătoare, iar până la 15 decembrie 1962 se vor înainta propuneri pentru îmbunătăţirea muncii în aceste probleme.

În vederea desfăşurării în bune condiţiuni a acestei sarcini, conducerea Direcţiei va analiza modul în care sunt lucrate aceste elemente, după cum urmează:

- 5 decembrie – Secţia Rai. Reghin şi Bir. Rai. Gheorgheni;
- 6 decembrie – Bir. Rai. Toplița şi Secţia Rai. Ciuc;
- 7 decembrie – Bir Rai. Târnăveni şi Serv. III;
- 8 decembrie – Bir. Rai. Luduş şi Secţia Rai. Odorhei;
- 10 decembrie – Secţia Rai. Tg.-Mureş.

d/ Până la 15 aprilie 1963 veţi planifica studierea tuturor manifestelor, fituicilor şi scrisorilor anonime apărute până în prezent, cu scopul stabilirii celor cu conţinut duşmănos, deschizându-se dosar de caz pentru descoperirea autorilor.

Paralel veţi prevedea măsuri informative pentru descoperirea autorilor de inscripţii şi semne ale unor organizaţii fasciste.

Serviciul III va planifica analizarea, studierea şi trierea acestor materiale la raioane, şi în cadrul Grupei V de la regiune, după cum urmează:

- 15 februarie 1963 – Secţia Rai. Odorhei
- 18 februarie 1963 – Secţia Rai. Ciuc
- 20 februarie 1963 – Bir. Rai. Gheorgheni
- 22 februarie 1963 – Secţia Rai. Toplița
- 4 martie 1963 – Secţia Rai. Reghin
- 6 martie 1963 – Bir. Rai. Luduş
- 8 martie 1963 – Bir. Rai. Târnăveni
- 11 martie 1963 – Secţia Rai. Tg.-Mureş
- 15 martie 1963 – Grupa V – Serviciul III

6. Pentru îmbunătăţirea muncii informative pe linie de IV, în planul de măsuri veţi include rezolvarea următoarelor sarcini:

a/ Planificarea analizării acţiunilor informative deschise asupra elementelor suspecte de sabotaj şi diversiune cu scopul clarificării operative a acestora.

b/ Deschiderea de dosare de caz privind incendiile, exploziile sau avariile ce s-au produs până în prezent şi nu au fost identificaţi autorii acestora, deşi există suspiciuni că au fost săvârşite cu intenţii contrarevoluţionare.

c/ Datele când se vor efectua controale la birourile de documente secrete, iar în situaţia când aveţi cazuri de dispariţie de documente secrete, fără să cunoaşteţi autorul, se va deschide dosar de caz.

De asemeni, dacă până în prezent aveți semnalări că unele documente secrete au fost date spre consultare persoanelor neavizate de organele M.A.I. sau au fost scoase din incinta instituției sau întreprinderii respective fără aprobare, se va deschide dosar de verificare pentru stabilirea intențiilor, poziției şi relațiilor persoanelor care manipulează aceste documente.

7. Evidența operativă:

- Până la 30 iunie 1963, să fie reconstituite schemele de organizare ale fostelor partide şi organizații naționaliste burgheze, iar elementele rezultate, identificate şi verificate vor fi luate în evidență.

- Până la 30 iunie 1963, se vor verifica materialele îndoielnice de la cap. II, rămânând în evidență numai persoanele cu materiale sigure.

- Luarea în evidență a celor cu manifestări duşmănoase numai dacă s-au luat măsuri de demascare, avertizare sau prelucrare.

- Evidența operativă din dosarele de problemă şi obiective se va organiza pe două compartimente:

a/ Evidența operativă activă va cuprinde:

- Persoanele cuprinse în diferitele forme de evidență ale acțiunii informative.

- Persoanele despre care sunt materiale că în prezent desfăşoară activitate duşmănoasă sau că întrețin relații suspecte, dar neverificate şi insuficiente pentru a se deschide dosar de verificare.

- Persoane luate în evidență operativă pe bază de materiale neîndoielnice privind antecedentele lor politice, inclusiv elementele cu domiciliu obligatoriu, precum şi cei care au fost demascați, prelucrați sau avertizați, chiar dacă n-au avut antecedente politice.

Asupra elementelor din evidența operativă activă şi a legăturilor suspecte ce le au, se va organiza o muncă de informare permanentă, cu scopul ca în orice moment să le cunoaştem activitatea, poziția, intențiile şi relațiile. Materialele ce se vor obține vor fi exploatate în cadrul acțiunilor informative sau prin mapele ce se vor crea pentru fiecare individ. Aceste mape vor cuprinde:

- hotărârea tip de trecere în evidență;

- materialele ce se vor obține în cursul muncii şi vor fi aranjate în dosarele de obiectiv sau problemă pe categorii de luare în evidență şi în ordine alfabetică.

b/ Evidența operativă pasivă va cuprinde:

- Persoanele care apar în evidența operativă activă, dar despre care se dețin informații verificate că nu desfăşoară activitate duşmănoasă, au renunțat la convingerile lor din trecut, respectă legile statului, apreciază favorabil realizările regimului, au o comportare corectă la domiciliu şi locul de muncă.

Trecerea din evidența activă în pasivă se face cu aprobarea şefului Direcției.

- Periodic agentura îi va contacta şi dacă se constată că au manifestări duşmănoase, cu aprobarea şefului Direcției, vor fi trecute în evidența activă.

- Materialele despre persoanele din evidența pasivă se vor păstra ca şi la activ, însă separat.

- Mapele de evidență la şefii de post se vor organiza ca şi în prezent, însă lucrătorii operativi îi vor îndruma spre urmărirea elementelor din evidența activă.

8. Planul de măsuri va fi întocmit pe lucrători operativi, respectându-se întocmai realizarea sarcinilor cu termenele respective şi înaintat la Secretariatul Direcției Regionale, până la data de 16 noiembrie 1962.

9. La expirarea fiecărui termen prevăzut în prezentul ordin, veți înainta un raport privind modul în care s-au realizat măsurile planificate.

Şeful Direcției
Lt.Col. de Securitate Sidea Nicolae

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 231, f. 95-101.

513.

1962 noiembrie 8. Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară către Comitetul Regional P.M.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă privind deficiențele constatate pe şantierul Fabricii de zahăr din Târgu-Mureş.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

STRICT SECRET
8 noiem. 1962

Către
COMITETUL REGIONAL P.M.R.
tov. prim-secretar Banc Iosif
Tg.-Mureş

Vă informăm că pe şantierul Fabricii de zahăr din Tg.-Mureş în ultimul timp s-au înregistrat o serie întreagă de lipsuri şi deficiențe în lucrările de construcții, care duc la cauzarea de pagube materiale considerabile. La fel, s-au mai constatat că pe şantier şi disciplina în muncă lasă mult de dorit, nerespectându-se anumite instrucțiuni şi directive date de forurile tutelare ale şantierului, astfel:

În dimineața zilei de 13 octombrie 1962, orele 7, la atelierul de metrologie al Fabricii de zahăr s-a întâmplat o explozie puternică, în urma căreia a fost rănit grav, prin arsuri de gradul II, numitul FALL ȘTEFAN, șeful atelierului.

Cauzele care au provocat această explozie au constat în degradarea de către un excavator de pe șantier a conductei principale de gaz-metan care aprovizionează atelierul metrologic.

Această deteriorare a conductei a dus la emanații subterane și prin fundația de cărămidă a încăperii s-a infiltrat în atelier, astfel că la data de 13 octombrie a.c., orele 7,00, când numitul FALL ȘTEFAN a ajuns acolo, aprinzând chibritul pentru a aprinde focul, s-a produs explozia. În urma acestei explozii, pe lângă faptul că s-a rănit grav numitul FALL ȘTEFAN, s-au produs și pagube materiale de 12.346 lei la partea de construcții și circa 250 lei la instrumentele de metrologie, în total 12.596 lei.

În urma cercetării întreprinse de organele noastre s-a stabilit că explozia s-a datorat în primul rând neglijenței în serviciu a macaragiului MENȚIU IOAN (tânăr muncitor de 18 ani) care, deși a constatat rezistențe neadmise la sarcina excavatorului înainte cu 12 ore de producerea exploziei, nu a luat măsuri de a verifica cauzele care au dat naștere acestor rezistențe, în urma cărui fapt s-a rupt instalația de gaz-metan, iar gazele s-au emanat în încăperea unde a avut loc explozia.

La fel, se mai fac vinovați și numiții MILEA TRAIAN și SÎNTOADER VASILE maiștri, precum și inginerul CULDA SABIN, șeful lotului II, care nu au luat măsuri de a face cunoscut excavatoristului că pe porțiunea respectivă există o instalație de gaz-metan care în urma exploatării pământului ar putea cauza deteriorarea conductei.

Se mai poate arăta că în timpul efectuării cercetărilor, delegații șantierului, și-n special inginerul FILIMON CICERONE, au căutat să ducă în eroare comisia, cât și organele noastre, cu scopul de a ascunde adevărul privind cauzele exploziei, cât și [pe] cei ce sunt vinovați în urma producerii acestei explozii.

Legat de activitatea negativă a șantierului, desfășurată în ultima perioadă, se poate arăta că din cauza unor neglijențe sau nerespectarea instrucțiunilor din partea unor persoane cu funcții de conducere pe șantier s-au întâmplat în cursul acestui an o serie întreagă de accidente și pagube materiale, după cum urmează:

În luna mai a.c., din cauza instalației necorespunzătoare de curent electric la rampa de descărcare a betonierei s-a produs electrocutarea șoferului LAZAR VASILE, ce lucra pe un autocamion basculant, în urma cărui accident acesta a decedat.

La data de 28 august a.c., după-masă, deasupra halei de fabricație a Fabricii de zahăr Tg.-Mureș, s-a lucrat la demontarea fermelor de la acoperișul acestei hale. Demontarea trebuie să fie executată conform unui proiect cu fișă tehnologică. Din cauza neglijenței ing. șef. al șantierului, MĂRGĂRIT, acest proiect a fost închis în dulapul său, iar demontarea fermelor s-a început fără aplicarea proiectului menționat mai sus. Din acest motiv, în după-masa zilei de 28 august a.c., o fermă metalică (cca. 2 000 kg) s-a prăbușit și s-a distrus.

La data de 31 august a.c., dimineața, cu toate acestea s-a trecut la demontarea pe mai departe a cca. 3 ferme metalice. Din cauza nerespectării din nou a planului de demontare, în dimineața acestei zile s-au prăbușit 3 ferme metalice cu muncitori cu tot, în urma cărui fapt 4 muncitori puteau fi accidentați.

Din cauza că unii ingineri și maiștri de pe șantier, ce răspund de diferite loturi nu iau măsuri de verificare și respectare a diferitelor norme tehnice, se cauzează o serie întreagă de lipsuri pe șantier.

Astfel, din neatenția inginerului ELSESER NICOLAE, în vara acestui an a fost turnată fundația de la cabestane (dispozitive de descărcare mecanică a vagoanelor cu sfeclă) cu 40 cm mai înalt, pentru care fapt s-a necesitat tăierea acestei fundații la cota normală.

Astfel de deficiențe din partea șantierului s-au mai înregistrat și la alte fundații de beton pentru instalațiile tehnice.

S-a mai constatat că din cauza necoordonării în bune condițiuni a demontărilor la utilajele vechi din fabrică s-au degradat o serie întreagă de utilaje, astfel:

La începutul anului 1962, un autovehicul a dărâmat un stâlp de susținere din cărămidă de la magazia fabricii, în urma cărui fapt se putea întâmpla un accident de prăbușire a acoperișului. Mai târziu, în timpul transportului utilajelor demontate, s-a lovit banda de cauciuc a unui transportor de sfeclă, marcă germană, în urma căreia această bandă a fost perforată. Tot din neatenția unui tractorist, platforma remarcată de el a răsturnat un element din rotorul cu palete a difuziei, în urma cărui fapt tabla de cupru de pe margine a fost ruptă.

În luna august a.c., echipa maistrului HARAGAI TIBERIU, cu ocazia montării podului rulant pentru descărcarea mecanică a sfeclei, pisica acestuia a fost scăpată de la circa 1 m înălțime, în urma căruia s-au provocat degradări mai ușoare. În această cauză, delegatul firmei vest-germane B.M.A., a vrut să întocmească un protocol în acest sens.

De menționat este faptul că din partea conducerii șantierului se caută să se ascundă adevăratele cauze ale acestor defecțiuni și pagube ce se înregistrează.

Caz concret putem arăta la deteriorarea celor 3 ferme metalice de la acoperișul halei de fabricație, care a avut loc la data de 31 august 1962, când din partea noastră s-a cerut o situație în care să ne indice pagubele pricinuite în urma acestui accident. Conducerea șantierului în adresa ce ne-a dat-o arată că nu există nici o pagubă, pe când se cunoaște faptul că aceste ferme au fost deteriorate, pentru care fapt s-au folosit materiale și manoperă în valoare destul de apreciabilă.

La fel, în situația cerută cu defecțiunile la fundația cabestanului, conducerea șantierului ne arată că în urma acestor lipsuri paguba ar fi de 174 lei, pe când noi vedem că pagubele ar fi cu mult mai mari.

Tot din lipsă de asigurare a protecției muncii pe șantier, la data de 27 octombrie a.c., s-a produs un accident mortal la secția de instalații, în urma căruia a decedat muncitorul RĂCHITĂ IMRE, iar alți 3 muncitori au fost puși în situația de a-și periclita viața.

Accidentul s-a întâmplat la hala de fabricație cu ocazia ridicării aparatelor de prese cu macaraua șantierului.

Din cauza lipsei de scânduri, necesare pentru amenajarea unui postament solid cu apărători, s-a trecut la fixarea unor scânduri pe niște bare din fier și apoi la ridicarea pieselor de prese. Din cauza unor manevrări greșite ale macaragiului, întreg postamentul de scânduri a fost deranjat și astfel plăcile de metal au căzut jos și s-au distrus, la fel și cei 4 muncitori, din care RĂCHITĂ EMERIC a căzut mortal.

Menționăm că macaragiul BIRO MIHAI, care este autorizat pentru exploatarea macaralei, înainte de producerea accidentului a încredințat macaraua ajutorului său OSVÁTH ÁRPÁD care, neavând autorizație și experiență în acest sens, a făcut unele mișcări greșite care se crede că au cauzat accidentul.

Valoarea pieselor distruse la presele fabricii se ridică la suma de aproape 6.000 lei și plus întârzieri în lucrările de montaj ale fabricii.

În concluzie, se poate arăta că pe șantierul Fabricii de zahăr Tg.-Mureș nu există o disciplină serioasă în rândurile maiștrilor și a inginerilor, care lasă totul să se rezolve de muncitori și nu de ei, fapt ce duce la slăbirea muncii pe șantier, pagube însemnate statului și victime omenești.

O vină în acest sens o are conducerea șantierului Fabricii de zahăr, în persoana șefului de șantier RICEAG ILIE și a ing. șef MĂRGĂRIT IOAN care nu iau măsuri de instruire și tragere la răspundere pe cei vinovați, astfel că disciplina în muncă pe șantier lasă mult de dorit, ceea ce este în dauna bunei desfășurări a muncii.

Șeful Direcției
Lt. Colonel Sidea Nicolae

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 231, f. 165-168.

514.

1962 noiembrie 9. Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: referat asupra protestului unor colectiviști din G.A.C. Cozma față de cantitatea de porumb primită pentru munca prestată.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE — STRICT SECRET
Direcția Regională Mureș – A.M.

SE APROBĂ
ȘEFUL DIRECȚIEI
Lt.Col. de sec. SIDEA NICOLAE

REFERAT
09. nov. 1962

Organele Secției Raionale M.A.I. Reghin, la data de 02 noiembrie 1962, au raportat că în comuna Cozma o parte dintre colectiviști s-au adunat în curtea sfatului popular din localitate, protestând împotriva distribuirii a 4 kg de porumb după zi de muncă.

De asemeni, au raportat că numiții VARADI ALEXANDRU și BORȘA ȘTEFAN, cu această ocazie au trecut la acțiuni violente împotriva organelor locale ale puterii de stat, manifestând dușmănos împotriva conducătorilor și regimului democrat-popular din R.P.R.

Față de această situație, conducerea acestei Direcții regionale a ordonat anchetarea numiților VARADI ALEXANDRU și BORȘA ȘTEFAN, la sediul Direcției regionale, pentru stabilirea faptelor comise de ei.

Din anchetarea sus-numiților rezultă următoarele:

1. VARADI ALEXANDRU, este născut la 15 februarie 1925, în comuna Cozma, raionul Reghin, fiul lui Petru și Maria, de naționalitate și cetățenie română, neîncadrat politic, studii are 4 cl. primare, de profesie agricultor la G.A.C. Cozma, este căsătorit, are 7 copii minori, de origine socială țăran mijlocaș, cu serviciul militar satisfăcut, fără antecedente penale, domiciliat în comuna Cozma, nr. 109, raionul Reghin.

2. BORȘA ȘTEFAN, este născut la 10 octombrie 1905, în comuna Cozma, raionul Reghin, fiul lui Ioan și Saveta, de naționalitate și cetățenie română, neîncadrat politic, studii are 4 clase primare, de profesie agricultor, membru în G.A.C. în comuna Cozma, căsătorit, are 7 copii, de origine socială țăran mijlocaș, cu serviciul militar satisfăcut, fără antecedente penale, domiciliat în comuna Cozma, nr. 97, raionul Reghin.

Sus-numiții, în declarațiile lor au recunoscut faptul că în după-masa zilei de 02 noiembrie 1962 au fost împreună cu alți colectiviști în curtea Sfatului Popular al comunei Cozma, cerând soluționarea problemei distribuirii porumbului pentru zi de muncă prestată în cadrul G.A.C.-ului.

De asemeni, a rezultat din anchetarea acestora că în timpul discuției purtate cu președintele G.A.C.-ului, anume VARADI IOAN, în curtea menționată, legat de problema porumbului, au prins reverul hainei al acestuia și au pretins ca să li se dea 6 kg de porumb pe zi de muncă, așa cum a fost acordat și distribuit colectiviștilor din satul Socol.

Cei în cauză, în anchetă, au declarat că nu au întreprins agitații dușmănoase sau alte acte potrivnice regimului democrat-popular și legilor în vigoare, solicitând doar rezolvarea justă a problemei distribuirii porumbului colectiviștilor.

Paralel cu anchetarea sus-numiților, s-a trecut la verificarea la fața locului [a] celor petrecute în comuna Cozma, în care sens au fost audiați următorii martori: CRIȘAN IOAN, VARADI IOAN, MOGA GHEORGHE, ANDREICA IOAN, CORPOS[1] ZOLTÁN, NICOARĂ ALEXANDRU, RADU IOAN, BORȘA NICOLAE, MOLDOVAN OLIVIU, LUCA MARIA, STRAT ANA, LUCA LAZĂR și MOLDOVAN IOAN.

Din audierea persoanelor enumerate mai sus rezultă următoarele:

[1] Posibil: Korpos

În după-amiaza zilei de 02 noiembrie 1962, în curtea Sfatului Popular comunal Cozma, raionul Reghin, s-a adunat un grup de colectivişti, format din bărbaţi şi femei, cerând soluţionarea problemei distribuirii porumbului, prin acordarea a 6 kg de porumb după [o] zi [de] muncă efectuată în cadrul G.A.C.-ului.

Din declaraţiile numiţilor CRIŞAN IOAN, VARADI IOAN, MOGA GHEORGHE, ANDREICA IOAN, precum şi din raportul şefului de post Plut. de miliţie STAN CONSTANTIN, rezultă faptul că printre grupul de oameni adunaţi în curtea sfatului popular se aflau şi numiţii VARADI ALEXANDRU şi BORŞA ŞTEFAN care, în discuţia avută cu preşedintele G.A.C.-ului, VARADI IOAN, cu privire la chestiunea porumbului, au prins reverul hainei al acestuia şi au solicitat ca acesta să rămână printre colectivişti în vederea lămuririi faptului că de ce li se dă numai 4 kg porumb după [o] zi [de] muncă efectuată, iar colectiviştilor din satul Socol li se dă 6 kg porumb, deşi sunt toţi membri în aceeaşi gospodărie colectivă. După explicaţiile date de preşedintele VARADI IOAN sus-numiţilor şi celorlalţi aflaţi în jurul său, acesta a intrat în incinta Sfatului Popular Cozma, fără a fi fost jignit sau să fi fost lovit din partea sus-numiţilor.

La fel rezultă că, cu această ocazie, şi de la numitul ANDREICA IOAN, instructorul Comitetului Raional P.M.R. Reghin, i s-a pretins din partea numitului MAN GHEORGHE, să explice această situaţie anormală ivită în problema distribuirii porumbului colectiviştilor, fără să fi fost acesta bruscat de cineva.

Din declaraţiile persoanelor enumerate mai sus rezultă în mod categoric că nici unul din partea colectiviştilor[1] adunaţi în curtea Sfatului Popular comunal Cozma nu s-a constatat intenţie duşmănoasă de a deda la manifestări ostile împotriva puterii populare din R.P.R. sau împotriva G.A.C.-ului şi nici la adresa comuniştilor, cerând doar explicările cuvenite în ceea ce priveşte faptul că de ce unii dintre colectiviştii din aceeaşi gospodărie colectivă primesc 6 kg de porumb, iar alţii numai 4 kg de porumb pentru [o] zi de muncă prestată.

În legătură cu această nemulţumire din partea colectiviştilor din comuna Cozma, numiţii: inginer CORPOS ZOLTÁN, MOLDOVAN OLIVIU, RADU IOAN, inginer CRIŞAN IOAN şi VARADI IOAN, în declaraţiile lor date, au relatat faptul că provine din partea colectiviştilor din satul Socol, cu care la data de 04 aprilie 1962 s-au unit într-o singură gospodărie colectivă şi care acum au trecut în mod ilegal la distribuirea a 6 kg de porumb după [o] zi [de] muncă prestată, contrar hotărârii conducerii G.A.C.-ului din Cozma şi a indicaţiilor date de Consiliul raional agricol, ce prevedeau distribuiri a 4 kg de porumb pentru toţi colectiviştii din G.A.C. Cozma, inclusiv şi pentru cei din satul Socol.

Această acţiune ilegală din partea colectiviştilor din satul Socol a fost iniţiată de către vicepreşedintele G.A.C.-ului, anume MOLDOVAN OLIVIU, şi fiind sprijinită tacit de către numitul ANDREICA IOAN, instructorul de partid pentru comuna Cozma.

Din verificările efectuate la faţa locului s-a stabilit că spiritele şi nemulţumirile colectiviştilor din comuna Cozma s-au liniştit, încadrându-se fiecare colectivist în viaţa normală a gospodăriei colective.

În scopul lămuririi problemei distribuirii porumbului colectiviştilor, în seara zilei de 3 noiembrie 1962 a avut loc adunarea generală a colectiviştilor din Cozma, la care au participat peste 300 de membri şi care a decurs într-un spirit sănătos, organizat şi disciplinat. La această adunare au participat şi organele de partid raionale şi regionale, care au dat explicările cuvenite în legătură cu problema porumbului.

În cadrul adunării, vorbitorii din partea colectiviştilor au cerut iertarea numiţilor VARADI ALEXANDRU şi BORŞA ŞTEFAN din partea organelor de stat şi de a acorda posibilităţi de a munci şi mai departe în cadrul gospodăriei agricole colective.

De menţionat este faptul că numitul VARADI ALEXANDRU până în prezent a efectuat peste 170 zile de muncă, iar numitul BORŞA ŞTEFAN, împreună cu familia sa, a efectuat peste 360 zile de muncă, comportându-se fiecare în mod cinstit în rândul colectiviştilor.

Faţă de această situaţie şi având în vedere că faptele sus-numiţilor nu întrunesc elementele constitutive ale infracţiunii de uneltire contra ordinii sociale prin agitaţie

PROPUN

Urmărirea informativă a numiţilor VARADI ALEXANDRU şi BORŞA ŞTEFAN, cu scopul de a stabili dacă desfăşoară activitate duşmănoasă.

Materialele administrate cu privire la numiţii VARADI ALEXANDRU şi BORŞA ŞTEFAN să fie trimise organelor raionale M.A.I. Reghin spre exploatare.

Anchetator Penal de Sec.
Cpt. Makkai Ernest

De acord
Şeful Secţiei
Cpt. Avădani Ilie

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 232, f. 132-135.

515.

1963 aprilie 8, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit în urma controlului efectuat de ofiţeri ai Direcţiei Anchete Penale din M.A.I. la Secţia Anchete Penale din cadrul M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară.

[1] Corect: din partea nici unuia dintre colectiviştii

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcția Anchete Penale STRICT SECRET

PROCES-VERBAL

Astăzi, 8 aprilie 1963 în Târgu-Mureș.

LT.COL. TOMA NICOLAE și MR. PREDESCU MARIN din Direcția 8-a a Ministerului Afacerilor Interne, efectuând munca de control și sprijin la Secția de Anchetă a Direcției Regionale M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară, am constatat următoarele:

Secția de Anchete este încadrată cu 9 anchetatori dintre care: CPT. AVĂDANI ILIE, șeful Secției, CPT. FODOR GHEORGHE, locțiitor șef secție și 7 anchetatori penali. LT.MAJ. GOLICZA DIONISIE și LT. GRAMA GRIGORE lucrează din luna ianuarie 1963 la Secția Cadre, iar CPT. DULĂ IOAN, lucrează la Biroul Arest din anul 1962, astfel că la Secția Anchetă lucrează efectiv, în afara conducerii Secției, următorii anchetatori penali: CPT. KISS LUDOVIC, CPT. MAKKAI ERNEST, CPT. FÁBIÁN MARTIN și LT.MAJ. BUZOGÁNY BÉLA.

De la ședința din 23 octombrie 1963 a conducerii Ministerului Afacerilor Interne până la data controlului, situația elementelor urmărite informativ, care au fost demascate în public sau avertizate, la Direcția Regională M.A.I. Mureș – Autonomă Maghiară, este următoarea:

13 dosare cu 19 elemente demascate

5 dosare cu 5 elemente ce urmează a fi demascate

26 dosare cu 42 elemente avertizate.

În ceea ce privește elementele demascate, s-a constatat că în toate cazurile aceste operațiuni au fost făcute cu aprobarea conducerii Ministerului Afacerilor Interne.

La ședințele publice ce au avut loc cu ocazia demascărilor au fost mobilizate un număr mare de persoane, iar participanții la discuții au înfierat și demascat faptele celor discutați, luând poziție categorică împotriva acestor elemente.

La rândul lor, cei demascați și-au recunoscut faptele comise, au arătat că regretă ceea ce au făcut, luându-și în același timp angajamente în legătură cu atitudinea și comportarea lor pe viitor și au cerut totodată să fie iertați pentru a dovedi practic, prin activitatea lor de zi cu zi, loialitatea față de regimul democrat populat din R.P.R.

Spre exemplificare, redăm unul din cazurile de demascare, și anume cel al numiților INCZE IOSIF, PAPP FRANCISC și SZABÓ MARTIN, precum și VASS BÉLA, de la Întreprinderea I.P.R.O.F.I.L. „23 August" din Târgu-Mureș, unde muncitorii pe lângă faptul că au luat poziție, demascat și înfierat faptele comise de elementele mai sus-menționate, dar au cerut să li se desfacă contractul colectiv și să fie scoși din întreprindere pe poarta din spate (pe unde se scoate gunoiul), deoarece nu merită să fie scoși pe poarta principală, pe unde ies muncitorii cinstiți.

În mod similar au decurs ședințele de demascare publică și în cazurile privitoare pe FÜLÖP ZOLTÁN, preot unitarian din Troița, raionul Târgu-Mureș, CEZAR LUDOVIC, elev la Școala Medie Mixtă din Cristuru Secuiesc, raionul Odorhei și altele.

Din materialele informative obținute de la agentură după demascări, s-a constatat că aceste operații și-au atins scopul, având în același timp și un caracter preventiv în comiterea unor fapte asemănătoare de către alte elemente decât cele demascate.

În ceea ce privește cazurile în care elementele urmărite informativ au fost avertizate, trebuie arătat că acolo unde materialul informativ a fost verificat pe două sau mai multe linii, documentarea s-a făcut în mod obiectiv și cu simț de răspundere de către organele de anchetă, iar elementele chemate pentru avertizare au fost anchetate perseverent, li s-a luat proces-verbal de interogatoriu în care relatau faptele comise și rezultatele au fost pozitive, avertizarea atingându-și scopul.

În raport de faptele comise de către elementele avertizate, considerăm că organele Direcției Regionale M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară, s-au orientat just în luarea unor astfel de măsuri, deoarece faptele acestor elemente erau minore în conținut și nu prezentau un caracter socialmente periculos deosebit pentru orânduirea noastră de stat.

Ca un aspect negativ în problema avertizărilor a fost acela că, elementelor chemate pentru avertizare, în unele cazuri, li s-au luat de către sectoarele informative declarații sumare scrise de aceste elemente, în care fie că în mod cu totul general declarau că au avut unele manifestări împotriva G.A.C.-urilor sau conducerilor acestora, fie că negau să fi avut vreodată manifestări dușmănoase.

În toate aceste cazuri, elementele respective nu au fost demascate prin confruntări sau prezentarea unor fragmente din declarațiile martorilor audiați în faza documentării de către organul de anchetă, pentru a fi determinate să declare întreaga lor activitate, cei situați pe poziții de negare să recunoască faptele comise, iar în cazul când declarațiile martorilor erau eronate, să se stabilească adevărul obiectiv.

Au fost și situații ca cele în cazurile privitoare pe numiții: BALASY DIONISIE EUGEN, BARABÁS IGNAȚIU de la raionul M.A.I. Miercurea-Ciuc și ȘANDRU DUMITRU, de la raionul M.A.I. Reghin, care fiind avertizați, nu li s-au luat nici procese-verbale de interogatoriu sau declarații și nici angajamente scrise, lucrătorii operativi de la aceste raioane făcând numai unele rapoarte în care relatau cum a decurs avertizarea.

Din studierea dosarelor în care elementele urmărite informativ au fost avertizate s-a mai constatat că în unele cazuri, anchetatorii în faza documentării nu au făcut verificări complete și nu au dus ancheta până la capăt, pentru a înlătura contrazicerile ivite între declarațiile martorilor și a stabili cu certitudine vinovăția sau nevinovăția elementelor în cauză. Alteori, anchetatorii au luat declarații cu caracter general martorilor, fără a cere acestora să precizeze locul, timpul, ce persoane au mai fost de față sau împrejurările în care martorii au luat cunoștință despre faptele celui împotriva căruia dădeau declarații, pentru a se putea verifica realitatea acestor declarații sau obține eventual noi probe.

În acest fel, unii anchetatori au manifestat tendința de a privi superficial această operațiune de avertizare în sensul că, fără verificări temeinice, au căutat să obțină câteva declarații de martor, chiar dacă aceștia erau în conflict cu obiectivul, pentru a putea să propună și să se facă avertizarea.

Astfel, în cazul numitului BARABÁS IGNAȚIU, născut la 10 iulie 1899, colectivist, fără antecedente penale şi politice, T.B.C.-ist, organele raionale M.A.I. Ciuc i-au deschis dosar de verificare, la 5 august 1961, pentru manifestări duşmănoase.

Din materialele informative obținute după deschiderea dosarului de verificare rezultau unele manifestări duşmănoase sporadice ale numitului BARABÁS IGNAȚIU față de unii consăteni ai săi.

Cu ocazia documentării, CPT. KISS LUDOVIC a stabilit în sarcina sus-numitului două aspecte de manifestări şi anume: una în toamna anului 1961 când numitul BARABÁS IGNAȚIU, față de martorul NAGY FRANCISC, a afirmat că nu ştie dacă se va putea termina colectivizarea, pentru că Germania Occidentală se înarmează şi se poate întâmpla să fie schimbări. Al doilea aspect s-a întâmplat în luna decembrie 1961, când BARABÁS IGNAȚIU, față de martorii BIRÓ IOSIF, KOLUMBÁN ANTAL, KOPACZ LAJOS şi COLOMAN[1] PÉTER, fiind în stare de ebrietate, a povestit despre timpul petrecut în prizonierat pe teritoriul Uniunii Sovietice, relatând că colhoznicii sovietici ar trăi în sărăcie şi că secuii ar trebui să se unească pentru a nu intra în întovărăşire, deoarece în caz contrar vor ajunge într-o situație asemănătoare cu a colhoznicilor sovietici.

În legătură cu acest aspect trebuie menționat că fiecare din cei 4 martori relata altfel afirmațiile făcute de BARABÁS IGNAȚIU, martorii KOPACZ LAJOS şi COLOMAN PÉTER relatând chiar că sus-numitul a făcut afirmații favorabile colhoznicilor sovietici.

Cu toate acestea, anchetatorul nu a căutat să clarifice această problemă şi să stabilească prin confruntarea martorilor care a fost sensul afirmațiilor lui BARABÁS IGNAȚIU, reținând în sarcina acestuia în mod cu totul injust manifestări duşmănoase.

De asemeni, şi în legătură cu declarația lui NAGY FRANCISC, care era neconcludentă şi prezenta un caracter general, deoarece martorul spunea că BARABÁS IGNAȚIU nu i-a precizat la ce fel de schimbări se referea atunci când a vorbit despre înarmarea Germaniei Occidentale, nu a luat măsuri de verificare, deşi martorul arăta că aceste discuții s-au purtat şi față de numiții GYÖRFFI LAJOS şi LAKATOS ANDRÁS, care nu au fost audiați.

În afara martorilor mai sus menționați, în cauza respectivă au mai fost audiați şi alți martori, din declarațiile cărora nu a rezultat că numitul BARABÁS IGNAȚIU s-ar fi manifestat duşmănos regimului democrat popular din R.P.R.

De asemeni, nici pe linie informativă nu s-au semnalat în cursul anului 1962 date compromițătoare împotriva lui BARABÁS IGNAȚIU.

Din anchetă a rezultat că BARABÁS IGNAȚIU în anul 1959 a participat la munca de transformare socialistă a agriculturii, fapt pentru care a fost ales preşedintele unei întovărăşiri agricole.

Cu toate aceste constatări, şi deşi faptele reținute în sarcina lui BARABÁS IGNAȚIU erau îndoielnice şi neverificate, anchetatorul, fără a duce ancheta până la capăt, a stabilit cu certitudine vinovăția celui în cauză, a propus avertizarea lui BARABÁS IGNAȚIU.

Organele raionului M.A.I. Miercurea-Ciuc, trecând la avertizarea lui BARABÁS IGNAȚIU, au obținut de la acesta angajamentul verbal (la dosar nu există declarație sau angajament scris) că BARABÁS IGNAȚIU, după ce va ieşi din sanatoriul unde se află internat pe timp de un an şi unde de altfel a fost avertizat, va lucra în mod cinstit în cadrul G.A.C.-ului.

Este foarte relativ un asemenea angajament ca o persoană la vârsta de 65 ani, bolnavă într-o fază avansată de T.B.C., după o internare de timp de un an, să mai poată munci în G.A.C.

Un caz similar este şi acela privitor pe numiții SIMON IOAN, ISZLAI IOSIF, JÁNOSI ÖDÖN şi JÁNOSI COLOMAN, țărani colectivişti din comuna Moşuni, raionul Tg.-Mureş.

Anchetatorii CPT. MAKKAI ERNEST şi LT.MAJ. BUZOGÁNY BÉLA, în faza documentării au luat declarații de la martori, în care aceştia relatau aspecte cu totul generale în legătură cu unele manifestări ale elementelor mai sus menționate fără să precizeze locul, împrejurările şi persoanele care mai au cunoştință de aceste fapte. În afară de aceasta, au luat declarații de la martorii care erau în conflicte şi duşmănie cu elementele pentru care făceau documentarea.

Deşi din anchetă a rezultat, pe baza unor asemenea declarații îndoielnice şi neconcludente, că cei în cauză ar fi avut unele manifestări duşmănoase până în anul 1961, dată după care agenții şi chiar martorii îi arată pe sus-numiții că nu mai au manifestări ostile şi că în unele cazuri dovedesc chiar loialitate față de politica țărilor socialiste, anchetatorii respectivi au propus avertizarea celor 4 elemente.

Trebuie menționat de asemeni, că împotriva numitului JÁNOSI COLOMAN nu a existat decât declarația martorului SIMON FRANCISC, care arată că în anul 1959 JÁNOSI COLOMAN față de el a adus injurii la adresa conducerii G.A.C.-ului, martor care însă era în conflict cu JÁNOSI COLOMAN. De asemeni, ancheta nu a stabilit ca cele 4 elemente să fie avut antecedente penale şi politice şi nu a căutat să afle care este atitudinea acestora față de munca în G.A.C., ulterior aflându-se că în anul 1962, numitul ISZLAI IOSIF a prestat cca. 650[2] zile muncă în G.A.C.

Ca urmare, avertizarea acestor elemente a fost formală, mergându-se până acolo încât, deşi JÁNOSI COLOMAN în procesul-verbal de interogatoriu, din 5 februarie 1963, nu a arătat că ar fi avut vreo manifestare duşmănoasă, totuşi în angajament se menționează că pe viitor nu va mai avea manifestări duşmănoase împotriva regimului şi că dacă se va constata asemenea situație, să fie trimis în justiție ca recidivist.

În cazul numitului KUTI ELEMÉR, anchetatorul CPT. MAKKAI ERNEST, luând drept bază unele declarații de martori luate în anul 1959 de CPT. SZABÓ ŞTEFAN de la raionul M.A.I. Târgu-Mureş, care în acelaşi timp primea şi note informative de la agentură în cazul respectiv, precum şi unele declarații luate în ianuarie 1962 de lucrătorul operativ CPT. NAGY ŞTEFAN, care schimbase pe primul în lucrarea informativă a lui KUTI ELEMÉR, fără a face vreo documentare şi a reaudia martorii respectivi, a făcut propunere de prelucrare şi avertizare a numitului KUTI ELEMÉR. Această propunere a făcut-o şi fără a ține cont de faptul că KUTI ELEMÉR, aşa cum rezultă din materialele informative, în anul 1962 nu s-a mai manifestat duşmănos şi s-a încadrat în G.A.C., unde a muncit corect.

[1] Posibil: Kolomán
[2] Posibilă greşeală

Referatul cu aceste propuneri a fost întocmit de CPT. MAKKAI ERNEST, la 10 august 1962, iar organele raionului M.A.I. Târgu-Mureş, au trecut la avertizare la 4 februarie 1963.

Cu această ocazie s-a luat un proces-verbal de interogatoriu numitului KUTI ELEMÉR, care este cu totul îndoielnic şi demn de a [nu] fi luat în considerație sau a [nu] fi crezute cele consemnate în acel proces-verbal.

Astfel, după cum consemnează lucrătorul operativ LT. KERESZTES IOAN, numitul KUTI ELEMÉR, la 4 februarie 1963, îşi aminteşte cu precizie ce a făcut în ziua de 5 iunie 1959 sau ce comportare a avut el în bufetul comunei Gălăţeni în seara zilei de 21 noiembrie 1962. De asemeni, KUTI ELEMÉR este întrebat ce a făcut în seara zilei de 26 decembrie 1962 şi acesta relatează că la acea dată a adus calomnii la adresa fostului preşedinte al întovărăşirii agricole, ALBERT FERENCZ, şi că a mers la domiciliul lui KUTI GÉZA, unde a adus injurii la adresa comuniştilor, fiind în stare de ebrietate.

Pe lângă faptul că este foarte puţin probabil ca numitul KUTI ELEMÉR, la 4 februarie 1963, să-şi fi amintit cu precizie ce a făcut în seara zilei de 26 decembrie 1962, când mai ales că era şi în stare de ebrietate, dar din declarațiile unor martori, luate de către sectorul informativ, rezultă că asemenea aspecte s-ar fi petrecut în decembrie 1961 şi nu 1962.

Şi în acest caz avertizarea, desigur, că a fost formală şi nu şi-a atins scopul.

S-a procedat cu superficialitate şi în ceea ce priveşte avertizarea numitului ŞANDRU DUMITRU, ţăran colectivist, fost membru P.N.Ţ., în vârstă de 71 ani, împotriva căruia în faza documentării anchetatorul LT. GRAMA GRIGORE a obţinut declaraţii confuze din partea martorilor în legătură cu unele manifestări ale acestuia de a nu se înscrie la G.A.C. sau că în cadrul unor şedinţe făcea unele propuneri contradictorii cu cele ale conducerii G.A.C.-ului.

Singurul martor, care arată unele manifestări duşmănoase regimului ale lui ŞANDRU DUMITRU, este numitul POP IOAN, pe a cărui declarație nu se poate pune bază deoarece a fost ginerele lui ŞANDRU DUMITRU şi la scurt timp de la căsătorie a divorţat de soţia sa. De menţionat este şi faptul că numitul ŞANDRU DUMITRU, deşi este în vârstă de 71 ani, totuşi în cadrul G.A.C.-ului a prestat circa 55 zile-muncă.

Cu ocazia controlului s-a discutat cu anchetatorii şi conducerea secţiei lipsurile constatate, dându-se îndrumări asupra obiectivităţii cu care trebuie să lucreze anchetatorii în faza documentării activităţii infracţionale ale elementelor urmărite informativ, desfăşurării unei anchete complete pentru stabilirea cu certitudine a vinovăţiei sau nevinovăţiei celor urmăriţi, modului de desfăşurare a interogării elementelor aduse pentru avertizare, toate acestea trebuind să aibă acelaşi ţel, şi anume ca operaţiunea de avertizare să nu fie formală, numai pentru ca dosarele de verificare să fie închise cu rezultate, ci ca această operaţiune să aibă rezultate şi un caracter preventiv.

Şeful Secţiei de Anchetă, Cpt. AVĂDANI ILIE, s-a preocupat de sprijinul, controlul şi îndrumarea subalternilor săi în desfăşurarea muncii anchetei şi a scos în evidenţă lipsurile constatate la unii ofiţeri anchetatori, lipsuri ce au fost dezbătute şi analizate cu ocazia şedinţelor de analiză a muncii profesionale în cadrul secţiei. Se recomandă şefului Secţiei de Anchetă să fie mai exigent în ceea ce priveşte calitatea interogatoriilor luate sau a proceselor-verbale de ascultate a martorilor. De asemenea, şeful secţiei şi locţiitorul său să participe personal în probleme deosebite la documentări, pentru a putea da sprijin şi îndrumări anchetatorilor penali în legătură cu ducerea până la capăt a unei verificări în faza documentării, pentru ca în viitor să nu mai existe lipsuri de genul celor menţionate în prezentul proces-verbal.

Cele consemnate cu ocazia controlului au fost discutate şi cu conducerea Direcţiei Regionale M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară.

Prezentul proces-verbal a fost întocmit în 3 exemplare, dintre care:
- 1 exemplar a fost dat Direcţiei Reg. M.A.I. Mureş-Aut. Magh.
- 2 exemplare se află la Direcţia VIII-a M.A.I.

Locţiitor Şef Direcţie
Lt.Col. Toma Nicolae

Anchetator Penal de Sec.
Maior Predescu Marin

Am luat cunoştinţă de conţinutul prezentului proces-verbal
şi suntem de acord cu cele consemnate.
s.s. indescifrabil

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 243, f. 1-8.

516.

1963 iulie 18, <Târgu-Mureş>. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă privind aprecierile şi comparaţiile făcute de cetăţeni români reîntorşi din Ungaria în legătură cu nivelul de trai din România.

NOTĂ
18 iulie 1963
Referitor la aprecierile şi comparaţiile duşmănoase ce se fac de către cetăţenii români care vizitează în calitate de turişti R.P. Ungară, precum şi a vizitatorilor care vin din R.P.U. în ţara noastră.

Numitul SZABÓ DANIEL, din comuna Dăneşti, raionul Ciuc, după ce s-a reîntors din vizita pe care a făcut-o în R.P.U., în februarie a.c., a relatat că în momentul în care a trecut frontiera a văzut o altă civilizaţie în R.P.U., făcând anumite referiri la controlorii de bilete de la trenurile maghiare. De asemeni, a relatat că în gospodăriile colective din R.P.U. oamenii sunt mai bine retribuiţi, primesc în jurul a 40 de forinţi şi cereale, cât nu pot consuma pentru o zi de muncă. Magazinele sunt pline de articole de

uz casnic şi poţi găsi orice. Condiţiile care sunt asigurate cetăţenilor din R.P.U. nu sunt asigurate în ţara noastră şi la noi viaţa ar fi mult mai grea.

Sus-numitul este în vârstă de 71 ani, a fost membru în Partidul Ardelean, este cunoscut şi cu alte manifestări duşmănoase.

Scriitorul BOTÁR BÉLA, originar din comuna Cioboteni, rai. Ciuc, în luna mai a.c., a fost în vizită din R.P.U. în ţara noastră, cu care ocazie a afirmat că în R.P.U. scriitorii au mai multă libertate decât în R.P.R., deoarece în afară de orientarea lor ca scriitori pe teme sociale fac şi prelucrări din unele materiale venite din ţările occidentale. Relatând că „suntem prieteni cu ruşii, însă nici pe cei din occident nu-i lăsăm pe planul doi" şi că majoritatea scriitorilor din R.P.U. au o serie de scrieri de sertar pe care le păstrează pentru orice eventualitate.

Tot acest element, în faţa unei persoane a citit unele poezii dintr-un ziar care avea un caracter progresist, însă el a afirmat că „noi avem poezii mult mai frumoase, însă acestea n-au văzut vopseaua tiparului, să le fi auzit pe acestea".

Numitul LÁZÁR IOAN, de 29 ani, tâmplar la Întreprinderea Forestieră din Odorhei, membru de partid, în cursul lunii iunie a.c., după ce s-a reîntors din vizita făcută în R.P.U., a afirmat următoarele:

„Şi în R.P.R. ar trebui să aibă loc o revoluţie, cum a fost în oct. 1956 în R.P. Ungară, pentru ca apoi şi aici oamenii să se poată bucura de aceleaşi drepturi ca în Ungaria. Acolo muncitorii au un salariu mai bun, iar cei de la întreprinderile de stat primesc şi alte retribuţii. Acolo religia este admisă, la biserică poate merge oricine, chiar şi membrii de partid, nu ca la noi unde dacă vrei să trăieşti omeneşte e necesar să ocoleşti biserica. Muncitorii primesc în R.P. Ungară medicamentele aproape gratuit, plătind numai 5% din valoarea lor".

„În R.P. Ungară oamenii vorbesc deschis şi au curajul să critice dacă observă ceva greşeli sau lipsuri în administraţie şi aprovizionare. Se vorbeşte pe stradă că trebuie să se întrerupă relaţiile cu U.R.S.S., să nu se mai lase jefuiţi de aceştia şi că nu peste mult timp, relaţiile cu tratatul de la Varşovia se vor destrăma. U.R.S.S. a promis Ungariei că îi dă Ardealul înapoi în cazul în care vor fi de acord să mute un număr de 30 de întreprinderi din R.P.U. în U.R.S.S. El vede că soarta maghiarilor din R.P.R. va fi de plâns, însă va căuta să plece cât mai repede în R.P. Ungară, unde intenţionează să se căsătorească".

SZÉCSI MIHÁLY, din comuna Vidacut, rai. Odorhei, necunoscut cu antecedente politice, a relatat că mama lui, după ce s-a reîntors din R.P.U., unde a fost în vizită la rude, a spus că acolo situaţia în gospodăriile agricole colective este mult mai bună decât în R.P. Română, deoarece fiecare membru colectivist are 2 iugăre de pământ proprietatea lui, iar dacă munceşte şi în colectiv, pentru munca depusă este retribuit în bani.

Numitul VAKARCS LADISLAU, de 45 ani, funcţionar, cu domiciliul în Tg.-Mureş, str. Caragiale, nr. 5, în vara anului 1962 a fost în vizită în R.P.U. la rudele sale, după care în repetate rânduri a afirmat că în R.P.U. muncitorii sunt într-o situaţie mai bună decât în ţara noastră, ei au voie să vorbească contra regimului democrat de acolo şi că se poate câştiga bine şi în afara instituţiei unde aceştia lucrează. În Budapesta este o stradă întreagă cu magazine particulare, oamenii au maşini şi nu motociclete ca la noi în ţară şi că acolo ar fi o viaţă mult mai uşoară.

Cetăţeanul maghiar Dr. BOGDÁN IOSIF a relatat că în R.P.U. lumea se teme de un nou 1956, şi în special conducătorii, însă cu toate acestea, acolo este mai mare libertate decât în România. Cenzură nu există, oamenii vorbesc mai liber şi cu toate că în 1945 Ungariei i s-au tăiat braţele şi picioarele, totuşi a depăşit cu 10 ani România din punct de vedere al tehnicii şi nivelului de trai.

Aceeaşi categorie de elemente se ocupă cu introducerea la noi în ţară a unor cărţi religioase şi în special catolice, tipărite în R.P.U. şi în occident. Astfel:

CSIKI ANDREI, din Odohei, la sfârşitul anului 1962, cu ocazia reîntoarcerii din R.P.U. a adus trei volume din liturghia nouă, aditată la Vatican, pentru preotul romano-catolic HADNAGY IOAN, din comuna Zetea, rai. Odorhei.

RÉSZEY MARIA, din oraşul [Miercurea]-Ciuc, reîntorcându-se în nov. 1962 din vizita pe care a făcut-o în R.P.U., a adus un pachet cu cărţi religioase pentru preotul DÓZSA ÁRPÁD, din Şumuleu-Ciuc, cărţi care la graniţă au fost confiscate de către organele competente. S-a stabilit că aceste cărţi au fost solicitate de către preotul în cauză prin intermediul numitei POTOCZKY TEREZA, de la o soră a sa din R.P.U.

Un caz general care se constată la cetăţenii români care au fost în vizită în R.P.U. este că la reîntoarcerea lor relatează că în R.P. Ungară au fost întrebaţi de multe elemente cu care au venit în contact, dacă în R.P.R. într-adevăr există o tendinţă de românizare şi dacă cetăţenii români de naţionalitate maghiară sunt schimbaţi din posturile de răspundere pe care le deţin.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 287, f. 208-210.

517.

1963 octombrie 3, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport cu propunerea de a fi luat în studiu pentru recrutare numitul Tătar Victor în problema greco-catolică.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Se aprobă:
ŞEFUL SERVICIULUI III
Cpt. FLOREA GHEORGHE

STRICT SECRET!
3 octombrie 1963

RAPORT

Cu propunerea de a fi luat în studiu pentru recrutare ca agent în problema greco-catolică numitul TĂTAR VICTOR

În raza orașului Tg.-Mureș sunt peste 20 elemente suspecte identificate. Dat fiind faptul că numai o parte din aceste elemente sunt încadrate informativ, datorită numărului mic de agenți, se impune lărgirea rețelei informative.

Pentru atingerea acestui scop, a fost punctat pentru a fi luat în studiu în vederea recrutării ca agent numitul:

TĂTAR VICTOR, născut la 24 decembrie 1929 în comuna Ivăneşti, raionul Tg.-Mureş, fiul lui Iuliu şi Maria, de naționalitate și cetățenie română, are 7 cl. elementare și 2 ani școală normală plus 2 ani școală tehnică comercială, este de profesie funcționar la B.R.P.R. Tg.-Mureș, necăsătorit, fără antecedente penale și politice, domiciliat în Tg.-Mureș, str. Ștefan Gheorghiu, nr. 33.

Punctarea pentru luare în studiu a sus-numitului are la bază faptul că din materialele existente rezultă că TĂTAR VICTOR are legături cu elemente greco-catolice.

Dintr-o scrisoare interceptată în martie 1963 rezultă că TĂTAR VICTOR are legături cu fostele călugărițe greco-catolice BIRIŞ MARIA şi PARASCHIVA din Cluj.

Din nota informativă furnizată de agentul „Făgăraş", la 7 iunie 1963, reiese că TĂTAR VICTOR a făcut călătorii în mai multe țări (Bulgaria, Germania, Uniunea Sovietică), mergând în excursie prin O.N.T.

TĂTAR VICTOR, după cum rezultă din materialele existente, se achită de sarcinile ce-i revin în condițiuni bune la locul de muncă. Nu ne este semnalat ca cel în cauză să desfășoară activitate dușmănoasă.

Pentru definitivarea studiului privind pe TĂTAR VICTOR, preconizăm să mai întreprindem următoarele măsuri:

1. Agentul „Făgăraş Gh." va fi dirijat în continuare pe lângă TĂTAR VICTOR în scop ca prin discuțiile purtate să stabilească cum interpretează acesta evenimentele interne şi internaționale, ce anturaj are cel în cauză şi cu ce elemente greco-catolice are acesta legături;

2. Va fi pusă în interceptare corespondența internă a numitului TĂTAR VICTOR;

3. Pentru o mai bună cunoaştere a candidatului, cel în cauză va fi contactat de lucrătorul operativ în 2 rânduri.

Față de cele de mai sus, rugăm să aprobați luarea în studiu pentru a fi recrutat ca agent în problema greco-catolică numitul TĂTAR VICTOR.

Lucrător operativ
Cpt. Kiss Ludovic

14.I.964

Studiul se abandonează pentru că candidatul nu are legături cu persoanele ce interesează organele noastre: preoți, călugărițe

s.s. indescifrabil

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 248, f. 26-27.

518.

1963 noiembrie 5,<Târgu-Mureş>. <M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară>: notă privind starea de spirit a populației germane.

NOTĂ
5.XI.1963

Raportăm unele aspecte şi stări de spirit din rândul populației germane din raza regiunii noastre:

În comunele cu populație de naționalitate germană de pe raza regiunii noastre circulă o serie de zvonuri cu privire la transferarea acestei populații din R.P.R. în Austria şi R.F.G. Această stare de spirit este întreținută şi alimentată în special de turişti din R.F.G.

Deținem şi unele informații că în R.F.G. şi Austria saşii, care au fugit după 23 August 1944 sau cu această ocazie, sunt organizați pe criteriul locurilor de origine şi ai căror conducători se ocupă cu propaganda de emigrare.

În comuna Batoş, raionul Reghin, în luna octombrie a.c., a venit din R.F.G. numitul WAGNER GHEORGHE, originar din acea comună, în vizită la rudele sale, printre care şi la numitul JUNG ŞTEFAN, care intenționează să emigreze în R.F.G.

JUNG ŞTEFAN, în discuții despre ruda sa venită din R.F.G. afirmă că acesta l-a sfătuit ca să nu mai cheltuiască cu formele pentru emigrare întrucât în scurt timp această problemă se va rezolva, deoarece în R.F.G. sunt oameni care se ocupă cu crearea condițiilor în vederea emigrării tuturor saşilor din țara noastră, pentru care deja în Germania Occidentală s-au şi construit locuințe.

Numitul KEINTZEL MATEI, din comuna Batoş, s-a exprimat:

„Eu am auzit că toți cetățenii de naționalitate germană vor trebui să plece din țară, nu se ştie precis în ce țară, iar mie îmi pare foarte rău că acuma mi-am cumpărat material să-mi fac casă şi vreau să stau aici".

Numita GOTFERT SUSANA, de față fiind numiții GOTFERT IOAN şi GOTFERT SUSANA tot din Dedrad, a afirmat că se aude printre saşi că o să-i scoată din țară şi îi pare foarte rău că-şi lasă tot ce are aici, mai bine ar fi să stea în comună la ei.

Numitul THEIL EDUARD din Reghin, la data de 1 octombrie 1963 a spus:

„După cele auzite, ceea ce mi-a scris şi fiica mea, peste puţin timp are să ajungă în R.P.R. dispoziţia ca toţi acei germani care trăiesc încă în ţara noastră vor fi repatriaţi în R.F.G. şi Austria. Aceasta este o dispoziţie a guvernului de la Bonn care vrea să readucă pe germanii din R.P.R. în R.F.G.”.

Fiind întrebat, dar cum aşa deodată, THEIL a arătat că probabil în R.F.G. se ştie că în ţara noastră acei oameni care nu sunt de naţionalitate română, azi-mâine trebuie să-şi lase naţionalitatea şi să devină români. După cum afirmă el, acest lucru se aude şi despre populaţia maghiară cu care el vorbeşte, că în clasele inferioare copiii lor se pot duce încă acolo unde se predă în limba maternă, însă la şcolile superioare ei trebuie să înveţe şi să vorbească româneşte

Numitele ROTH MARIA, KIRSCHNEGER ANA, BLOC ELIZE şi WELMAN MARIA din comuna Tătârlaua, raionul Târnăveni, susţin că ele au auzit că „în curând toţi saşii vor fi trimişi în R.F.G. în mod obligatoriu, că din Ungaria a şi început deja să trimită pe toţi saşii” şi că acest lucru se discută de către toţi saşii, iar ele au aflat de la SCHLOSSER SARA din comuna Veseuş, raionul Târnăveni.

Numitul SCHOPPNER IOAN, din comuna Jidvei, fost primar, care în prezent se ocupă cu obţinerea de vize pentru paşapoarte şi care a mers în acest scop la Legaţia Austriacă din Bucureşti, iar secretara legaţiei i-a comunicat că se va construi la Porţile de Fier pe Dunăre un baraj, iar ţara noastră este în tratative cu R.F.G. pentru obţinerea echipamentului pentru baraj. Cu ocazia acestor tratative, reprezentanţii R.F.G. ar fi cerut printre altele strămutarea populaţiei de naţionalitate germană din R.P.R. în R.F.G.

Preotul lutheran WACHSMAN HERMAN FRIEDERICH, cunoscut că are rude în R.F.G., acesta a afirmat că există un contract comercial între R.F.G. şi Polonia, prin care au convenit asupra mutării populaţiei germane, în număr de cca. 80.000 în R.F. Germană, statul polonez răscumpărând averea lor. În continuare preotul spune că cele de mai sus le cunoaşte din oraşul Sibiu, regiunea Braşov şi că ar fi fost publicate la radio unde comentatorul ar fi spus că statul R.F. German duce tratative cu Cehoslovacia, Ungaria, România şi Iugoslavia.

Deţinem informaţii că naţionaliştii germani caută să întreţină sub diferite forme spiritul naţionalist în rândul populaţiei germane. Astfel, în comuna Zagăr, raionul Târnăveni, avem semnalări că bărbaţii căsătoriţi sunt organizaţi în 5 grupe, după vârstă. La aceste grupe nu li s-a dat o denumire care să exprime un aspect naţionalist, ei toţi folosesc cuvântul de „Clică” asupra acestor grupări. Aceste grupări sunt formate din 10-12 elemente de naţionalitate germană, se întâlnesc săptămânal toţi cei care fac parte dintr-o grupare, pe rând sunt obligaţi să asigure la domiciliul lor ospitalitatea. La întâlniri beau, joacă cărţi şi în unele cazuri avem semnalări că unii au manifestări duşmănoase şi se audiază posturile de radio imperialiste. Există, de asemenea, o altă regulă stabilită între ei că cel care e primit nou trebuie să fie gazdă ospitalieră în prima duminică. Unele grupuri obişnuiesc ca încă din toamnă să cumpere struguri, în colectiv fac vin pe care apoi îl consumă cu toţii în cursul anului.

În comuna Jidvei există şi se menţin aşa-zisele vecinităţi în care sunt organizaţi toţi saşii de pe aceeaşi stradă, având ca scop aparent ajutorarea în cazuri de moarte, naşteri, căsătorii etc. Aceste vecinităţi au activat şi în perioada fascistă, având un caracter naţionalist şi, după cum am arătat, se menţin şi astăzi sub paravanul ajutorării.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 287, f. 313-315.

519.

1964, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă privind susţinerea examenului de perfecţionare pentru lucrătorii operativi.

NOTĂ

În vederea pregătirii ofiţerilor ce compun grupele de cadre de conducere, lucrători operativi avansaţi, precum şi restul lucrătorilor operativi, vor pregăti în vederea examenului de absolvire programa integrală din acest an de învăţământ şi următoarele teme mai importante din anii precedenţi:

- Acţiunea informativă şi sarcinile ei.
- Asigurarea acţiunii informative cu agentură.
- Folosirea agenturii şi a altor mijloace în procesul acţiunii informative.
- Combinaţii şi legende informative.
- Documentarea operativă.
- Rezidenţele organelor securităţii statului.
- Lupta organelor securităţii statului împotriva activităţii de subminare dusă de naţionaliştii burghezi din rândul minorităţilor naţionale.
- Activitatea de subminare dusă împotriva R.P.R. de grupurile contrarevoluţionare ale trădătorilor de patrie.
- Depistarea autorilor şi difuzorilor de documente anonime cu caracter duşmănos.

Examenele vor avea loc pentru grupele de cadre de conducere şi lucrători operativi avansaţi, în zilele de 6 şi 7 mai 1964, respectiv în ziua de 6 rezolvarea lucrărilor practice (care va constitui proba scrisă pentru examen), iar în ziua de 7 examenul oral.

Pentru grupele lucrătorilor operativi din aparatul raional, în zilele de 13 şi 14 mai a.c., prima zi lucrare scrisă, în a doua zi examenul oral.

Ofiţerii care vor susţine examenele vor fi prezenţi la sediul regiunii cu două zile înainte de data examenului, în vederea studierii celorlalte teme din programa pentru examen la care nu au putut fi trimise broşuri pentru faptul că nu le avem în număr suficient.

În vederea pregătirii ofițerilor pentru examen, se acordă începând cu 1 aprilie a.c. câte 4 ore de studiu săptămânal, în fiecare sâmbătă de la 7,30 – 11,30, sub îndrumarea şi controlul şefilor de raioane, care vor da şi consultațiile necesare dacă va fi nevoie.

Materialele trimise vor fi păstrate în fişetul şefilor de raioane şi se vor da spre studiu ofițerilor numai pe bază de chitanță şi cu termen de restituire.

Luați măsuri de conformare întocmai.

Ofițer I. cadre
Locot. de sec. Gioadă Florea

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 248, f. 248.

520.

1964, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: notă informativă dată de un agent nenominalizat în legătură cu episcopul greco-catolic Alexandru Todea, recent amnistiat.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. REGHIN

Primit: Cpt. Sîngeorzan Dtru STRICT SECRET
Agentul:

NOTĂ INFORMATIVĂ

TODEA ALEXANDRU, fost protopop [de] Reghin, făcut clandestin episcop de Vatican şi pus în slujba reacțiunii. Condamnat: trădător de patrie 25 ani.

Venit recent, amnistiat. La Teleac, unde a plecat, a fost o adevărată manifestare a foştilor greco-catolici. S-a spus: am scăpat, vine iar biserica greco-catolică. Dânsului i-a complăcut această atitudine a unor credincioşi fanatici greco-catolici.

Cu cei mai buni cai ai gospodăriei a fost transportat la Sfat la Petrilaca.

LA REGHIN.

Stă în Reghin la fosta gazdă de unde a fost ridicat. A vizitat toată rezistența bisericii foste greco-catolice. A vizitat pe fratele[1] sale „adepte" care au fost şi ele condamnate odată cu el: Nuți Macarie, Felicia Popa. A declarat că e episcop şi toată lumea gr.-cat. vorbeşte de el. Este îmbrăcat, haine noi, servietă nouă. Umblă mândru şi cu capul sus. S-a pronunțat că „capul lui nu e ceva local, intern, ci o problemă internațională".

La 23 August nu va fi în Reghin, „nu vreau ca să-mi facă masele manifestare de simpatie". Se consideră erou-martir.

Pe linia mea profesională am resimțit greutăți în urma venirii lui.

Oamenii cinstiți, cetățeni loiali patriei dragi condamnă această față sfântă de Episcop.

……..

N.B. Nota a fost furnizată din inițiativa agentului.

S.T. Nu s-au trasat sarcini, nefiind în legătura noastră.

M.L. Vom cere de la Dir. Reg., S. III, dirijarea în continuare a agentului pe lângă Todea Alexandru. O copie la dos. de preverificare.

Cpt. Demeter A.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 248, f. 251.

521.

1964 ianuarie 20, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: notă informativă a agentului „P. Păcuraru" în legătură cu zvonurile privind mutarea germanilor din R.P.R. în R.F.G.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. REGHIN

Primit Cpt. Sângeorzan D.
Data: 20.I.1964
Agentul „Păcuraru"
Casa „Argeş" STRICT SECRET

NOTĂ INFORMATIVĂ

[1] Corect: surorile

În ziua de 14.I.1964, fiind împreună cu THUMES CAROL, SCHULLERUS ERIKA şi GANESCH MARTIN în pauza de la ora 13, în clădirea şcolii de la Str. Jdanov, am întrebat dacă au auzit despre problema mutării germanilor din R.P.R. în R.F.G.

THUMES CAROL a spus că el nu a auzit nimica. SCHULLERUS ERIKA spune că a auzit ceva la Braşov, însă fiind neatentă, nu ştie despre ce a fost vorba. GANESCH MARIN spunea că se vorbeşte mult în Banat (fără a preciza sursa de unde ştie) că R.F.G., având nevoie de braţe de muncă, duce tratative cu R.P.R., pentru mutarea germanilor din R.P.R. în R.F.G. Germania Occidentală, aducând acuma mulţi muncitori din Italia şi alte ţări, R.F.G. urmând să livreze Republicii P. Române mărfuri industriale. Însă socotindu-se o parte a averii posedate de germani în R.P.R, el spune că nu ştie precis, dar parcă ar fi auzit că R.F.G. cere 60% din averea avută a germanilor, iar R.P.R. este de acord cu 30%.

SCHULLERUS spunea că o să fim într-adevăr muncitori, pentru că nu ni se iau în considerare studiile de aici, adică din R.P.R.

GANESCH M. spune că cei bătrâni sunt angajaţi imediat în învăţământ (adică cadre didactice), care pleacă în R.F.G. din R.P.R. Însă cei tineri, deloc sau după multe verificări şi examene. Deoarece se tem în R.F.G. că vor face propagandă marxistă, ştiind că cadrele didactice studiază mult în acest sens în R.P.R. şi alte ţări socialiste.

Apoi, ei şi-au exprimat părerea că ar fi o acţiune care nu se va realiza.

Între timp au venit şi alţi colegi şi pauza luase sfârşit. [...]

În ziua de 19.I.1964, învăţătoarea în pensie MOKESCH FRIEDA a fost la noi în vizită. Am întrebat-o, în discuţii, dacă n-a auzit ceva despre problema mutării germanilor din R.P.R. în R.F.G.

Ea a spus că a auzit vorbindu-se şi la Sighişoara şi la Sibiu despre aceasta. Şi spune că în cadrul tratativelor cu R.F.G. pe linie comercială va fi cerută o înlesnire, adică o uşurare pentru ca familiile care au membri [...] în R.F.G. să se poată întâlni. Iar a auzit, spune ea, că s-ar discuta şi despre o mutare integrală a germanilor, dar cum spunea, asta ea nu crede că ar fi posibilă.

Ea în continuare spunea că ar fi mulţi oameni mai în vârstă de naţionalitate germană în Sighişoara şi în Sibiu şi în alte localităţi, care au pierdut pensia sau ajutorul social.

Aceşti oameni, având copii şi rude şi aici şi în R.F.G., ar fi în general de părere că copii din R.F.G. ar avea mai multe posibilităţi să le întreţină. Iar cei care mai primesc aceste ajutoare [le e] frică să le piardă.

În cadrul tineretului german, spunea ea, că din oraşele sus-amintite ar exista părerea că ar avea mai multe posibilităţi din punct de vedere material în R.F.G. decât în R.P.R.

Aceşti factori contribuind ca oamenii să se ocupe cu problema amintită.

Însă zice ea că cunoaşte fapte din Austria şi Germania, pe care noi nu le mai înţelegem şi admite că suntem mai mult sau mai puţin comunişti.

În comuna Purkesdorf, lângă Viena, la Schloss Horneik din Germania, unde ea are cunoscuţi, există cămine de bătrâni pentru germanii din România. Aceşti bătrâni primesc mâncare diferită, adică clasa I, II etc., adică după cum plătesc, la fel şi tratament din toate punctele de vedere. Iar cum spunea ea, există puţini bătrâni acolo care nu[1] plătesc, pentru că nu au de unde. Este uşor de închipuit cum sunt trataţi aceştia.

„P. Păcuraru”

N.B. Nota a fost furnizată conform sarcinilor trasate, M.F. este urmărită prin dos. de verificare de către organele Sec. II.

S.T. Să ne informeze în continuare despre comentariile ce se fac în legătură cu aşa-zisa emigrare a saşilor din România. Cum primesc unele persoane de naţionalitate germană aceste zvonuri şi cum le comentează.

În legătură cu M.F., care este în relaţii bune de cunoştinţă cu agentul, acestuia i s-au trasat sarcini: să caute ocazii de a o contacta, iar cu ocazia acestor contactări prin discuţii să stabilească care este atitudinea sa faţă de regimul nostru, faţă de zvonurile în legătură cu emigrarea saşilor, care este anturajul său de prieteni din oraşul Reghin şi în ce constă acesta. Ce legături întreţine cu elementele din R.F.G., Austria şi alte relaţii. Cine sunt acestea şi care este caracterul acestor legături.

M.L. O copie de pe notă se va înainta Dir. Reg. Sec. II spre exploatare. O copie se va exploata la cap. IV, iar o copie şi originalul la dos. anexă al agentului.

Cpt. Sîngeorzan Dumitru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 247, f. 8-9.

522.

1964 februarie 19, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă privind unele aspecte din cadrul unor G.A.C.-uri.

NOTĂ

19 februarie 1964

Privind unele aspecte negative din cadrul unor G.A.C. de la raza Regiunii Mureş-Aut. Magh.

Deşi în ultimul timp s-a făcut simţită lipsa de furaje pentru întreţinerea animalelor, conducerea G.A.C. din comuna Chimitelnic, rai. Luduş, în frunte cu preşedintele, nu au dat importanţă acestui lucru ci, din contră, au aprobat să se împartă

[1] Corect: există puţini bătrâni acolo care plătesc, pentru că nu au de unde

membrilor colectivişti furaje la zi[le] muncă rămase restanţă încă din anul 1962. Preşedintele NISTOR ALEXANDRU a aprobat astfel de repartiţii pentru restanţe din anul 1962 colectiviştilor SĂRĂCUŢ IOAN, BUTA CODREAN, OROIAN VASILE şi alţii.

Tot din vina conducerii gospodăriei şi în primul rând a preşedintelui, mai sunt şi în prezent coceni de porumb netăiaţi pe câmp, iar o parte din ei – care deşi au fost tăiaţi – n-au fost transportaţi la sediul G.A.C. şi se află şi în prezent pe câmp.

Neglijenţă şi lipsă de răspundere a dovedit şi brigadierul zootehnic SĂRĂCUŢ VALER, care nu a luat măsuri să se înşilozeze malata de la fabrica de zahăr, şi aceasta fiind lăsată în aer liber, în prezent s-a stricat şi nu mai poate fi folosită.

Această neglijenţă privind asigurarea cu furaje se resimte direct asupra animalelor care, din cauze slabei furajări, unele s-au îmbolnăvit, iar altele au murit. Şi în prezent sunt, de exemplu, 9 vaci bolnave.

În satul Pripoare, de la începutul anului şi până în prezent au murit 3 viţei, 3 sunt bolnavi, iar recent o vacă a fost sacrificată.

În cătunul Gloduri, situaţia animalelor este, de asemenea, proastă; în afară de faptul că animalele nu sunt bine furajate, ele sunt adăpostite şi în condiţiuni necorespunzătoare. Din vina vicepreşedintelui gospodăriei, MOLDOVAN GHEORGHE, grajdul nu este nici în prezent podit în întregime, lucru ce face ca în interior să fie o temperatură foarte scăzută.

Deşi li s-a atras atenţia de către organele raionale, conducerea gospodăriei n-a luat nici o măsură pentru remedierea acestei situaţii.

Situaţie cu totul necorespunzătoare există şi în sectorul porcine. Deşi se ştia că un număr de 15 scroafe urmează să fete, nu s-au asigurat boxe pentru 5, celelalte 10 sunt lăsate în frig sau printre ceilalţi porci. Aşa se face că în noaptea de 24 ianuarie a.c., o scroafă a fătat între restul de porci şi ca urmare, toţi purceii fătaţi au fost mâncaţi de porcii mari.

Lipsa de adăpost şi furaje a făcut ca de altfel de la începutul anului şi până în prezent să moară 18 porci, din care 10 mari şi 8 purcei.

În rândul membrilor colectivişti aceste aspecte sunt comentate pe larg şi starea de spirit este foarte proastă. Mulţi afirmă că degeaba merg ei la muncă dacă conducerea nu se îngrijeşte de bunurile gospodăriei, fură, petrec şi se îmbată şi împotriva lor nu se iau nici un fel de măsuri. Printre cei care comentează astfel sunt CĂPUŞAN GAVRIL, GRECU GHEORGHE, CREŢU ANA şi alţii. Ultima a făcut şi o anonimă la procuratura generală, în urma cărui fapt au fost întreprinse cercetări de către organele procuraturii raionale.

În mai multe gospodării agricole colective de pe raza raionului Odorhei continuă cazurile de mortalităţi la animale, stare determinată fie datorită unor boli interne constatate la unele specii de animale şi în general la bovine, cum este de pildă la G.A.C.-urile din Secuieni, Săcel, Şoimuşu Mare, Avrămeşti şi Cobăteşti, fie datorită proastei îngrijiri a acestora, fapt comentat în G.A.C. din comuna Crişeni.

Astfel, în cursul lunii ianuarie şi prima jumătate a lunii februarie a.c. au avut loc următoarele cazuri de mortalităţi ori sacrificări de necesitate:

- G.A.C. Cristuru Secuiesc 3 ovine, 2 vaci şi 3 viţei.
- G.A.C. Eliseni 1 vacă, 1 viţel, 10 oi, 3 porci şi 20 păsări.
- Comuna Secuieni 3 vaci, 3 viţei.
- G.A.C. Săcel 2 viţei, 1 cal, 6 oi şi 2 porci.
- G.A.C. Şoimuşu Mare 1 vacă, 4 viţei, 2 cai, 5 oi şi 50 păsări.
- G.A.C. Şoimuşu Mic 1 vacă, 2 viţei, 1 cal, 2 oi şi 1 porc.
- G.A.C. Avrămeşti 3 vaci, 4 viţei, 9 oi şi 1 porc.

Luându-se legătura cu medicul veterinar care deserveşte din punct de vedere sanitar comunele enumerate mai sus, s-a stabilit că în majoritatea lor, aceste mortalităţi ori sacrificări de animale sunt determinate de unele boli interne ca T.B.C., gălbează şi altele.

O stare cu totul necorespunzătoare privind îngrijirea animalelor se prezintă la G.A.C. din comuna Crişeni unde, deşi o parte dintre persoanele din conducerea gospodăriei sunt preocupate de îndreptarea lipsurilor existente, toate încercările acestora întâmpină împotrivirea nejustificată a inginerului agronom MÁRK SAMUILĂ.

Astfel, în urma unui calcul privind stabilirea cantităţii de furaje raportată la numărul animalelor existente la G.A.C. s-a stabilit pentru fiecare specie de animal cantitatea necesară furajării acestora până la data de 31 mai a.c., când este prevăzut a fi scoase la păşunat, însă din motive nejustificate, ca urmare a dispoziţiunilor date de agronom, animalele respective nu primesc raţia cuvenită. Este vorba în special de bovine la care din cantitatea de furaje existente li s-a asigurat 2 kg fân, 15 kg siloz, 3 kg pleavă, 1 kg tărâţe şi 0,30 kg calciu, totuşi până în prezent atât vacile cu lapte, cât şi tineretul bovin sunt hrănite doar cu paie, pleavă şi siloz şi nici acestea în cantităţi suficiente.

Medicul veterinar a atras atenţia asupra acestei stări necorespunzătoare, recomandând chiar separarea animalelor slăbite şi îngrijirea lor în condiţiuni mai bune, deoarece numai în decurs de 3 săptămâni s-au ivit 3 cazuri de mortalităţi juninci, 1 viţel, 5 oi şi 18 purcei.

Când inginerului i s-a raportat această situaţie, cunoscută de altfel şi de el, a afirmat următoarele : „Numai atâtea? Asta încă nu este nimic, o să urmeze şi celelalte, numai trebuie aşteptat puţin”.

Acest inginer are o comportare necorespunzătoare şi chiar demobilizatoare faţă de membrii colectivişti. Astfel, TÖRÖK LUDOVIC, care este cunoscut ca unul dintre cei mai conştiincioşi şi harnici colectivişti, care în vara trecută împreună cu soţia sa secera zilnic 30-40 arii de grâu, inginerul aflându-se la câmp, faţă de mai multe persoane a afirmat: „Mergeţi şi vedeţi ce face acel om nebun, care zilnic seceră 30-40 arii de grâu”. În urma acestor afirmaţii jignitoare, persoana în cauză a fost foarte revoltată.

Sus-numitul s-a născut la 16 decembrie 1896 în localitatea Ozun, rai. Sf. Gheorghe, naţionalitate maghiară, cetăţenie română, are studii facultatea de agronomie, în trecut şi în prezent neîncadrat politic, domiciliază în comuna Crişeni, rai. Odorhei.

Cele de mai sus au fost raportate Comitetului Raional P.M.R. Odorhei.

În ziua de 14 februarie 1964, numitul BALÁZS ALAJOS, din comuna Remetea, raionul Gheorgheni, a depus o cerere la consiliul de conducere al G.A.C. din acea comună, în care cere ca să fie ajutat cu cereale şi bani, fiindcă el este bătrân şi

bolnăvicios şi nu are din ce să trăiască. În cerere, printre altele a scris: „Gospodăria colectivă a luat de la mine 8,12 ha pământ, 2 cai cu căruţe şi alte unelte agricole. Sunt de 66 ani şi fiind bolnav nu pot să lucrez, din care cauză nu am nici un venit, pentu care fapt cer consiliului de conducere ca să mă ajute cu cereale şi bani sau să-mi asigure o pensie din care să pot trăi, dacă am dreptul la viaţă în R.P.R., iar dacă nu am acest drept să-mi arătaţi. În caz dacă nu primesc răspuns sunt nevoit să mă adresez la Ministerul Justiţiei". Totodată cere înapoi pământul, caii şi uneltele agricole.

Sus-numitul încă nu a primit de la G.A.C. ajutor de bătrâneţe, aceasta fiind în curs de rezolvare.

Sus-numitul este născut la 18 ianuarie 1899, fiul lui Adam şi Cătălina, domiciliat în comuna Remetea, nr. 716, în trecut şi în prezent fără partid. Până în prezent nu a fost semnalat cu activitate duşmănoasă.

Organele comunale şi raionale competente au discutat cu sus-numitul, însă până în prezent cel în cauză nu a retras cererea depusă.

Cazul a fost raportat Comitetului Raional P.M.R.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 247, f. 56-58.

523.

1964 februarie 20, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a rezidentului „Péter" despre unii angajaţi ai I.U.I.U. Târgu-Mureş.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Rezidentul „PÉTER" — STRICT SECRET
Primit de Lt.maj. Buzogány Béla — în 4 ex.
Data: 20 febr. 1964
Casa „Grivița"

NOTĂ INFORMATIVĂ

În cursul lunii ianuarie-februarie am lucrat mult pentru realizarea sarcinilor. Pot aminti că în cursul lunii ianuarie serviciul mecanic şef a făcut o serie de lucrări care au dăinuit[1] întreprinderii pagube peste 3-5 mii lei.

În primele zile ale lunii ianuarie, serviciul mecanic şef a fixat o maşină de rectificat rotund în atelierul de prelucrate. Peste 10 zile, această maşină a fost ridicată de pe fundaţia abia construită şi dusă într-un alt atelier nou organizat.

Controlorul TEMESVÁRI IOSIF şi maiştrii NILCA şi LITECZKI au lucrat slab şi au lăsat în producţie un produs care a provocat o pagubă de cca. 10.000 lei.

Această pagubă se datoreşte lipsei de interes şi delăsare în serviciu. Întreprinderea va lua măsuri severe contra lor.

La serviciul proiectare, „doamnele" SZABÓ ELISABETA şi RADO IRINA, la fel şi KISS IULIU îşi permit unele bancuri legate de persoane tov. Hruşciov şi altele.

Tov. KISS IULIU în luna ianuarie a spus lui KOVÁCS IMRE bancul că tov. Hruşciov umbla cu pălăria cerşind grâu în S.U.A. Când m-au observat nu au mai continuat cu aceste glume, care de altfel era în toi.

Tov. RADO IRINA a spus că în R.P.R. televiziunea nu e bună de nimica şi nu cumpără pentru nimic, numai dacă va putea prinde posturile din Belgrad, Budapesta, Viena etc. Această afirmaţie a făcut-o la 11 ianuarie 1964.

Obs.: Nota a fost furnizată de rezident din proprie iniţiativă.
S.T.: Rezidentul să fie mai explicit în notele informative, să concretizeze cele relatate. Să ne informeze în ce au constat atitudinile de delăsare ale persoanelor sus-amintite, prin care au provocat 10.000 lei pagube. În acest sens să descrie în mod detaliat toate împrejurările, arătând dacă nu cumva este vorba de rea-voinţă. Comportarea numiţilor KISS şi RADO să ne semnaleze şi pe viitor.
M.L.: Nota în copie va fi exploatată la cap. IV pentru fiecare element care ne interesează din prezenta notă.

Lt.Maj. Buzogány B.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 481, f. 235.

524.

1964 februarie 27, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: plan de pătrundere în locuinţa scriitorului Hajdu Győző în vederea instalării tehnicii operative.

[1] Corect: cauzat

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

STRICT SECRET
27 II. 1964

VĂZUT
ŞEFUL DIRECȚIEI REGIONALE
Lt.col. SIDEA NICOLAE

PLAN DE PĂTRUNDERE
în locuința numitului HAJDU GYÖZŐ din Tg.-Mureș, Pța. Trandafirilor, nr. 15

Numitul HAJDU GYÖZŐ locuiește cu familia în Piața Trandafirilor nr. 15, într-un apartament compus din două camere și dependințe, apartamentul fiind situat la etajul I al clădirii.

Clădirea este situată în partea stângă a Pieții Trandafirilor, având două etaje care sunt locuite de două familii (obiectivul și încă o familie). La parter se află drogheria „Velur", care are intrare principală direct din stradă.

Intrarea în clădirea sus-amintită se face printr-o scară în formă de spirală aflată în partea stângă a clădirii, având acces la această intrare numai cele două familii care locuiesc la etajul I și II, respectiv familia obiectivului și încă o familie.

Intrarea în clădire se poate face fără să se atragă atenția nimănui, datorită fluctuației de trecători, iar după intrarea în hol nu mai există nici un fel de vizibilitate din afară.

Clădirea este construită din cărămidă, pereții au o grosime de cca. 35 cm, fiind tencuită și vopsită interior și exterior de culoare bej, fiind lipită de alte două clădiri, fiind fără acces de comunicare sau vizibilitate pentru alți locatari sau persoane care ne-ar conturba în timpul desfășurării lucrării.

Instalarea T.O. în această locuință se poate efectua prin îndepărtarea celor două familii, respectiv a obiectivului și [a] familiei care locuiește la etajul II al acestei clădiri.

Lipsa locatarilor de la domiciliu în timpul lucrării se poate face cu ușurință, datorită faptului că ambele familii sunt compuse din soț și soție, iar obiectivul mai are și o femeie de serviciu. Obiectivul cu soția și locatarul de la etajul II în timpul orelor de lucru se află la serviciu, urmând să fie îndepărtate doar două persoane pentru perioada instalării.

Lucrarea respectivă se poate efectua în timpul zilei între orele 9-12. Greutăți de ordin tehnic nu se vor ivi, deoarece pe fața clădirii sunt întinse firele electrice de telefon, fiind chiar în clădire o cutie terminală.

Șeful Serviciului III
Cpt. Florea Gheorghe

Lucrător operativ prim
Cpt. Both Martin

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 246, f. 15-16.

525.

1964 martie. Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: situația agenturii nou create pe linia Serviciului III, în cursul lunii martie 1964.

SITUAȚIA
agenturii noi recrutate pe linia Serviciului III, în cursul lunii martie 1964

Nr. crt.	Organul	Numele conspirativ	Nr. dos.	Problema	Categoria	Obs.
1	Cabinet	„Apostol"	P.M.R.	Cabinet	agent	nou recr.
2	Cabinet	„Andrei"	7589	Cabinet	agent	nou recr.
3	Serv. III	„Frunzaru Andrei"	7639	Greco-cat.	agent	nou recr.
4	Serv. III	„Molnar Petru"	7642	Naț. maghiar	agent	nou recr.
5	Serv. III	„Gherman Petru"	7614	P.N.C.	agent	nou recr.
6	Serv. III	„Darvas István"	7643	P.A.	agent	nou recr.
7	Serv. III	„Balogh Alexandru"	7594	C.Sabotaj	agent	nou recr.
8	Serv. III	„Orban I."	7641	C.Sabotaj	agent	nou recr.
9	Serv. III	„Bucur Ioan"	7637	C.Sabotaj	agent	nou recr.
10	Serv. III	„Kuna Tibor"	7612	Tineret stud.	agent	nou recr.
11	Serv. III	„Sămărghițan Vasile"	7613	Tineret stud.	agent	nou recr.
12	Serv. III	„Ditroi Petru"	7578	Tineret stud.	agent	nou recr.
13	Serv. III	„Csiki Zoltán"	7640	Tineret stud.	agent	nou recr.
14	Serv. III	„Pop Liviu"	7638	Tineret stud.	agent	nou recr.
15	Serv. III	„Braier Constantin"	7624	Tineret stud.	agent	Primit de la Banat
16	Rai. Tg.-Mureș	„Menyhárt Domokos"	7600	P.R.M.	agent	nou recr.
17	Rai. Tg.-Mureș	„Tamás Mátyás"	7595	M. lui Iehova	agent	nou recr.
18	Rai. Tg.-Mureș	„Boldizsár"	7599	M. lui Iehova	agent	nou recr.
19	Rai. Tg.-Mureș	„Tolnai Ferdinánd"	7602	P.A.	agent	nou recr.

20	Rai. Tg.-Mureş	„Kovács Sándor”	7601	P.A.	agent	nou recr.
21	Rai. Tg.-Mureş	„Mihai[1] Endre”	7590	P.C.S.	agent	nou recr.
22	Rai. Tg.-Mureş	„Bölöni Sándor”	7598	Adv. de ziua 7	agent	nou recr.
23	Rai. Tg.-Mureş	„Mihály”	7609	Jand. horthyst	agent	nou recr.
24	Rai. Tg.-Mureş	„Ardeleanu Ioan”	7635	P.N.Ţ	agent	nou recr.
25	Rai. Tg.-Mureş	„Turc Petru”	7634	P.N.Ţ	agent	nou recr.
26	Rai. Tg.-Mureş	„Iacabovici”	7649	Tineret stud.	agent	nou recr.
27	Rai. Tg.-Mureş	„Dan Ştefănescu”	7596	Tineret stud.	agent	nou recr.
28	Rai. Tg.-Mureş	„Popescu Victor”	7608	Tineret stud.	agent	nou recr.
29	Rai. Reghin	„Dinu Marin”	7584	Legionar	agent	nou recr.
30	Rai. Reghin	„Wagner”	7652	Naţ. german	agent	nou recr.
31	Rai. Reghin	„Csekesz János”	7651	Adv. de ziua 7	agent	nou recr.
32	Rai. Reghin	„Páll Francisc”	7653	P.A.	agent	nou recr.
33	Rai. Reghin	„Horváth János”	7619	P.A.	agent	nou recr.
34	Rai. Toplița	„Stan Virgil”	7607	Sabotaj	agent	nou recr.
35	Rai. Gheorgheni	„Veres József”	7645	P.A.	agent	nou recr.
36	Rai. Gheorgheni	„Bajkó Imre”	7610	P.A.	agent	nou recr.
37	Rai. Gheorgheni	„Vlad Petru”	7572	Tineret stud.	agent	nou recr.
38	Rai. Gheorgheni	„Sándor József”	7611	Tineret stud.	agent	nou recr.
39	Rai. M.-Ciuc	„Bodor Ferencz”	7648	Rom.-cat.	agent	nou recr.
40	Rai. M.-Ciuc	„Bogos András”	7629	Corp. didactic	agent	nou recr.
41	Rai. M.-Ciuc	„Darvas Dávid”	7603	P.A.	agent	nou recr.
42	Rai. M.-Ciuc	„Péter Iosif”	7576	Tineret stud.	agent	nou recr.
43	Rai. M.-Ciuc	„Jakab János”	7573	Tineret stud.	agent	nou recr.
44	Rai. M.-Ciuc	„Harangozó Ştefan”	7574	Tineret stud.	agent	nou recr.
45	Rai. M.-Ciuc	„Gáll László”	7575	Tineret stud.	agent	nou recr.
46	Rai. M.-Ciuc	„János Dénes”	7577	Jand. horthyst	agent	nou recr.
47	Rai. M.-Ciuc	„Sandu Mihai”	7604	Sabotaj	agent	Primit de la Braşov
48	Rai. M.-Ciuc	„Mariana”	7606	Corp. didactic	agent	Primit de la Timiş.
49	Rai. Odorhei	„Bathó Zoltán”	7627	Rom.-cat.	agent	nou recr.
50	Rai. Odorhei	„Szakács Lajos”	7616	P.A.	agent	nou recr.
51	Rai. Odorhei	„Szabó András”	7628	P.A.	agent	nou recr.
52	Rai. Odorhei	„Istvánfi Lajos”	7630	P.R.M.	agent	nou recr.
53	Rai. Odorhei	„Tudor Mureşan”	7585	Tineret stud.	agent	nou recr.
54	Rai. Odorhei	„Veres Sándor”	7586	Tineret stud.	agent	nou recr.
55	Rai. Odorhei	„Ravasz László”	7587	Tineret stud.	agent	nou recr.
56	Rai. Odorhei	„Tárcsafalvi Carol”	7605	Tineret stud.	agent	nou recr.
57	Rai. Târnăveni	„Bădulescu”	7626	Legionar	agent	nou recr.
58	Rai. Târnăveni	„Nicolae Vasile”	7632	Legionar	agent	nou recr.
59	Rai. Târnăveni	„Munteanu Ioan”	7582	Legionar	agent	nou recr.
60	Rai. Târnăveni	„Anghel Vasile”	7591	Tineret stud.	agent	nou recr.
61	Rai. Târnăveni	„Csibor János”	7593	Tineret stud.	agent	nou recr.
62	Rai. Târnăveni	„Lăzărescu Mircea”	7617	Tineret stud.	agent	nou recr.
63	Rai. Târnăveni	„Gemănaru Pavel”	7618	Tineret stud.	agent	nou recr.
64	Rai. Târnăveni	„Popa Ioan”	7621	Tineret stud.	agent	nou recr.
65	Rai. Târnăveni	„Horváth Zoltán”	7580	Naţ. maghiar	agent	nou recr.
66	Rai. Târnăveni	„Joó Ştefan”	7592	Naţ. Maghiar	agent	nou recr.
67	Rai. Târnăveni	„Weiholot Ernst”	7620	Naţ. german	agent	nou recr.
68	Rai. Târnăveni	„Cîndea Vasile”	7631	P.N.Ţ.	agent	nou recr.
69	Rai. Târnăveni	„Moldovan Gheorghe”	7633	P.N.Ţ.	agent	nou recr.
70	Rai. Târnăveni	„Gliga Petru”	7581	P.N.L.	agent	nou recr.
71	Rai. Târnăveni	„Olteanu Ioan”	7623	P.N.L.	agent	nou recr.
72	Rai. Târnăveni	„Dumitrescu Vasile”	7622	P.N.L.	agent	nou recr.
73	Rai. Târnăveni	„Ştef Ioan”	7646	P.N.L.	agent	nou recr.
74	Rai. Târnăveni	„Popa Radu”	7647	P.N.L.	agent	nou recr.
75	Rai. Luduş	„Crişan Ilie”	7583	Sabotaj	agent	Primit de la Braşov
76	Rai. Luduş	„Isteţ Ioan”	7650	Fost chiabur	agent	nou recr.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 240, f. 54-55.

[1] Posibil: Mihály

526.

1964 martie, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: situația agenturii abandonate pe linia Serviciului III, în cursul lunii martie 1964.

SITUAȚIA
agenturii abandonate pe linia Serviciului III, în cursul lunii III. 1964

Nr. crt.	Organul	Numele conspirativ	Nr. dos.	Problema	Categoria	Obs.
1	Serv. III	„Vincze Géza”	4241	Cult. reformat	agent	abandon
2	Serv. III	„Király Béla”	3295	P.C.S.	agent	abandon
3	Serv. III	„Papuc Gheorghe”	624	P.C.S.	agent	abandon
4	Serv. III	„Nagy Ioan”	6943	Rom.-cat.	agent	abandon
5	Serv. III	„Kádár Pál”	3946	Francmasoni	agent	abandon
6	Serv. III	„Vili”	5924	Tineret stud.	agent	Trecut în categoria rezident
7	Serv. III	„Bălan Vasile”	5925	Tineret stud.	agent	Înaintat Dir. V București
8	Rai. Tg.-Mureș	„Lica Victor”	6968	Sabotaj	agent	abandon
9	Rai. Tg.-Mureș	„Gogu Ioan”	5193	Legionar	agent	abandon
10	Rai. Reghin	„György Pál”	7564	Sabotaj	agent	abandon
11	Rai. Reghin	„Ungvári Miklós”	5798	Agit. duşm.	agent	abandon
12	Rai. Reghin	„Gavris”	6334	P.N.Ț.	agent	abandon
13	Rai. Reghin	„Ursu Ioan”	6329	P.N.L.	agent	abandon
14	Rai. Reghin	„Uzvölgy Francisc”	3952	P.C.S.	agent	abandon
15	Rai. Reghin	„Sava Gheorghe”	3902	P.N.Ț.	agent	abandon
16	Rai. Reghin	„Marian Ioan”	5011	Foşti expl.	agent	abandon
17	Rai. Toplița	„Tarcău Vasile”	5726	P.N.Ț.	agent	abandon
18	Rai. Toplița	„Lang Ludovic”	5123	Sabotaj	agent	abandon
19	Rai. Gheorgheni	„Miklós István”	6106	Tineret stud.	agent	Trimis la reg. Cluj
20	Rai. M.-Ciuc	„Tüzes Petru”	5629	Sabotaj	agent	abandon
21	Rai. Odorhei	„Fülöp Berczi”	7621	Adv. de ziua 7	agent	abandon
22	Rai. Târnăveni	„Maramureș”	6143	P.N.Ț.	agent	abandon
23	Rai. Luduș	„Călugăr Ioan”	6405	Foşti expl.	agent	abandon

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 240, f. 57.

527.

1964 martie 5, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport cu propunere de instalare T.O. în locuința scriitorului Hajdu Győző.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

SE APROBĂ

STRICT SECRET
5 martie 1964

RAPORT
cu propunere de instralare T.O. la locuința numitului HAJDU GYÖZŐ,
din Tg.-Mureş, P-ța Trandafirilor, nr. 15

Din informațiile ce le deținem, numitul HAJDU GYÖZŐ, născut la 5 august 1929 în Cluj, fiul lui Francisc şi Iolanda, de profesie ziarist, angajat la red. „Igaz Szó”, în calitate de redactor, este vizitat la domiciliul său de către o serie de intelectuali naționaliști maghiari din orașele Tg.-Mureş şi Cluj, cât şi din R.P. Ungară.

Legăturile acestuia sunt elemente aflate în atenția organelor M.A.I., după cum urmează:

BALOGH EDGÁR, profesor universitar din Cluj, considerat de naționaliștii maghiari din Ardeal ca principalul lor exponent.

Cu ocazia întâlnirii avute în cursul lunii februarie a.c., BALOGH EDGÁR le-a atras atenția mai multora dintre intelectualii cu care a stat de vorbă, condamnând poziția unora, care din carierism fac rău maghiarilor, întrucât se angajează să facă ceea ce în mod evident nu li se cere, în loc să lupte pentru drepturile minorității maghiare din R.P.R., cum sunt KOVÁCS GYÖRGY, scriitor, şi Dr. ANDRÁSOVSZKY TIBERIU, rectorul I.M.F. Tg.-Mureş.

El este vizitat la domiciliu de scriitori, critici literari şi alţi intelectuali din oraşul Tg.-Mureş, cum sunt BERNÁTH ERNEST, SÜTŐ ANDRÁS şi alţii, lucraţi informativ de către organele noastre.

De asemenea, are relaţii de prietenie cu mai mulţi scriitori din R.P. Ungară de care este vizitat sau pe care-i vizitează când merge în R.P. Ungară. Astfel, fiind vizitat de soţii KIRÁLY ISTVÁN, redactor şef la revista „Kortárs" din R.P. Ungară, le-a spus: „Situaţia din România aţi putea-o înţelege numai dacă aţi trăi aici. Pe hârtie totul pare minunat. În practică însă maghiarii sunt deznaţionalizaţi, împinşi la periferia vieţii, iar în funcţiile mici îi găseşti pretutindeni".

Discutând cu scriitorul maghiar SIMON ISTVÁN, acesta a spus lui HAJDU GYÖZŐ că trebuie să fie redată realitatea în operele scriitorilor. La aceasta, obiectivul nostru a replicat: „Este uşor să nu sufere de frig cel ce face plajă. Ce să facă însă nenorocitul purtat desculţ pe gheaţă, care mai este nevoit să şi bată din palme pentru a-şi manifesta bucuria".

Vorbind cu KIRÁLY ISTVÁN, scriitor maghiar şi redactor şef la revista „Kortárs", HAJDU GYÖZŐ, HAJDÚ ZOLTÁN şi BÖZÖDI JAKAB GYÖRGY, ei s-au înţeles ca această revistă, cât şi revista „Viaţă şi literatură" să publice scrierile şi bibliografiile unor scriitori, pictori, artişti şi intelectuali de naţionalitate maghiară din R.P.R.

Aceste reviste din R.P. Ungară au şi început, conform înţelegerii, să publice lucrările acestora. Felul de a le prezenta sunt făcute de aşa manieră încât reiese în mod evident că aceştia sunt reprezentanţi ai culturii maghiare şi că operele lor fac parte integrantă din cultura maghiară universală.

Plecând la sfârşitul lunii octombrie 1963 în R.P. Ungară, numitul HAJDU GYÖZŐ a afirmat la domiciliul său, faţă de agentul nostru: „Doresc să vizitez pe scriitorii KIRÁLY ISTVÁN, MESTERHÁZI LAJOS, SIMON ISTVÁN şi pe toţi cei cu care am legat prietenie. Este necesar ca omul să mai schimbe aerul. La noi s-au petrecut multe lucruri. Simt că voi avea chef de vorbit, să-mi deschid puţin inima în faţa celora care înţeleg de cuvânt. Nu strică dacă cei de dincolo vor afla cum se desfăşoară la noi lucrurile, dacă omul îi ajută puţin pentru ca să vadă clar".

Numitul HAJDU GYÖZŐ are cunoştinţe vaste în rândul intelectualilor din Tg.-Mureş. Soţia acestuia, cunoscută de către organele noastre cu manifestări naţionaliste maghiare, este vizitată la domiciliu de unele colege artiste de la Teatrul de Stat.

În scopul cunoaşterii conţinutului discuţiilor ce se poartă la domiciliul numitului HAJDU GYÖZŐ de către elementele naţionaliste maghiare care îl vizitează, rugăm a se aproba instalarea T.O., existând condiţii pentru efectuarea lucrării.

Obiectul fiind membru P.M.R., am obţinut aprobarea tov. Prim-secretar Orăşenesc P.M.R. Tg.-Mureş în acest sens.

Şeful Direcţiei Regionale
Lt.Col. Sidea Nicolae

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 246, f. 23-25.

528.

1964 aprilie 4, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară către M.A.I. Bucureşti: raport asupra manifestărilor intelectualilor maghiari din Târgu-Mureş.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Nr. 307/32.658
4 aprilie 1964

STRICT SECRET
S.C. 1209
Ex. 2

Către,
M.A.I. DIRECŢIA III-A
BUCUREŞTI

Vă raportăm următoarele:

Din informaţiile obţinute prin agentură, rezultă că presa din R.P.U. a publicat în ultimul timp o serie de articole privind viaţa şi activitatea unor oameni de artă de naţionalitate maghiară din R.P.R.:

Astfel, în numărul din ianuarie 1964, în revista de artă „Művészet" din Budapesta a apărut un articol amplu asupra vieţii şi operei pictorului NAGY IMRE, care este situat în rândul celor mai mari pictori maghiari contemporani, alături de FERENCZI KÁROLY şi ABA NOVÁK VILMOS.

Indirect, sensul general al acestui articol şi al altora care tratează despre artiştii de naţionalitate maghiară din R.P.R., lasă să se întrevadă că în afară de R.P.U. mai există şi creează unguri care aparţin cercului universal maghiar, activitatea lor îmbogăţind cultura maghiară.

Numerele revistelor care conţin astfel de materiale sau articole ale unor intelectuali de naţionalitate maghiară din R.P.R. sunt căutate de scriitorii din Tg.-Mureş şi atunci când ele sunt găsite în biblioteci, sunt citite şi comentate. Astfel, IZSÁK IOSIF, conferenţiar la Institutul Pedagogic din Tg.-Mureş, BENTZEL BÉLA, redactor la revista „Új Élet" ş.a. au căutat nr. 11 al revistei „Kortárs" din 1963, în care publicase un articol BALOGH EDGÁR din Cluj.

În legătură cu lauda revistei „Igaz Szó" şi a unui articol întocmit de HAJDU GYÖZŐ, redactor la „Igaz Szó", despre BAJOR ANDOR, s-a luat o poziţie de compătimire. Astfel, BENTZEL BÉLA, redactor la revista „Új Élet", obiectează în legătură cu prezentarea lui BAJOR ANDOR cititorilor maghiari:

„Sărmanul BAJOR, cred că nu se prea bucură de această popularizare, deoarece asemenea popularizări de obicei sfârşesc prost", la care SÜTŐ ANDRÁS completează: „Poate că nu vă înşelaţi tov. BENTZEL, s-au mai întâmplat asemenea lucruri".

Cu ocazia deplasării în R.P.U., vizitatorii români se plâng cunoscuţilor din R.P.U. de situaţia care li se creează în ţara noastră. Astfel, reîntorcându-se din R.P.U., ţară pe care a vizitat-o la începutul anului acesta împreună cu soţul ei, artista CZIKELI (KAKUCS) ÁGNES de la Teatrul din Tg.-Mureş, relatează artistelor LÖRINCZI ICA şi DEBRECENI GABRIELLA: „L-am cunoscut şi pe vestitul regizor şi artist VÁRKONYI ZOLTÁN. Când îi povesteam acestuia despre situaţia ungurilor din România, că ungurii sunt asupriţi, VÁRKONYI, spre surprinderea noastră a fost bine informat despre toate câte se petrec în Ardeal, spunând că au făcut şi vor mai face paşi în interesul maghiarilor din Ardeal. Însă nu numai VÁRKONYI, ci şi ceilalţi artişti sunt bine informaţi".

Această stare de spirit alimentată de schimbul de vizite este confirmată şi de agentul nostru „UDVARHELYI", care menţionează după întoarcerea din R.P.U.:

„În Ungaria s-a răspândit zvonul că la noi se închid şcolile şi facultăţile în limba maghiară. Astfel de întrebări mi-a pus aproape toată lumea cu care am stat de vorbă; cu compozitorii BÁRDOS LAJOS, SZOKOLAY SÁNDOR, KODÁLY ZOLTÁN ş.a. Unii dintre ei, ca de exemplu BÁRDOS, GYULAI au fost uimiţi când am început să înşir teatrele, organele de presă, ediţiile în limba maghiară, care funcţionează la noi, sau faptul că sunt mulţi maghiari în C.C sau chiar miniştri". (5.XI.1953).

În afara schimbului de vizite R.P.R. – R.P.U., oraşul Tg.-Mureş primeşte o serie de oaspeţi din Cluj, oaspeţi care-şi asumă rolul de îndrumători şi sfătuitori ai intelectualităţii din Tg.-Mureş. Astfel, la sfârşitul lunii ianuarie a fost în Tg.-Mureş BALOGH EDGÁR din Cluj. Din informaţii rezultă că ar fi venit pentru a transmite scriitorului KOVÁCS GYÖRGY şi rectorului I.M.F. ANDRÁSOVSZKY TIBOR că „Dacă ei nu pot face nimic pozitiv pentru validarea drepturilor minorităţii maghiare din România, atunci să nu facă cel puţin rău maghiarimii prin aceea că din carierism se angajează să facă şi ceea ce în mod evident nu li se cere".

În acelaşi sens, BALOGH EDGÁR a discutat şi cu CSÖGÖR LAJOS, profesor la I.M.F., rugându-l „să nu consimtă în mod voluntar la unele fapte de automutilare la care se angajează mereu oameni ca ANDRÁSOVSZKY şi KOVÁCS, care fac aceasta din frică sau carierism".

În legătură cu scriitorul KOVÁCS GYÖRGY, numitul BERNÁTH ERNŐ, membru P.M.R., care lucrează la redacţia „Új Élet" (semnalat şi cu alte manifestări) a afirmat: „KOVÁCS îşi închipuie că este bolnav de moarte, însă propriu-zis are numai remuşcări de suflet şi pentru aceasta se refugiază în boală. Are toate motivele să facă acest lucru". (Nota agentului „BOGÁTI" din 17.II.1964).

Între 2 şi 5 februarie a.c., a vizitat Tg.-Mureşul şi MÉHES GYÖRGY din Cluj, admirator şi adept fidel al sus-numitului BALOGH EDGÁR. Numitul MÉHES, apreciat de intelectualitatea de naţionalitate maghiară din Tg.-Mureş, este un om cult, care cunoaşte câteva limbi şi este în bune relaţii cu o serie de intelectuali din Tg.-Mureş – SZÁSZ BÉLA (redactor), RÁKOSFALVI ZOLTÁN (directorul Spitalelor clinice din Tg.-Mureş), scriitorul SÜTŐ ANDRÁS, prof. OLÁH TIBOR, GÁLFALVI ZSOLT (redactor la „Igaz Szó"), dr. KREBSZ IOAN (profesor universitar), BÖZÖDI JAKAB GYÖRGY (Cercetător la Baza de cercetări a Filialei Academiei din Tg.-Mureş) ş.a.

Relatăm o serie de discuţii purtate de numitul MÉHES, în cadrul redacţiei „Új Élet":

La 3 februarie 1964, în prezenţa redactorilor SZÁSZ BÉLA, KATONA SZABÓ ISTVÁN şi POLGÁR ISTVÁN, numitul MÉHES a arătat că foştii ilegalişti maghiari din Cluj au fost pe rând scoşi din Comitetul Regional (exemplu: DEMETER JÁNOS, NAGY ISTVÁN, BALOGH EDGÁR, HUSZÁR SÁNDOR, GÁLL ERNŐ, CSEHI GYULA), intrând în locul lor persoane necunoscute care probabil sunt mai corespunzătoare pentru a îndeplini rolul de „Ion Moţăitorul". „A devenit astfel membru în comitetul regional – arată MÉHES – SZABÓ GYULA, care recent a fost făcut scriitor premiat de stat, iar ca supleant a fost ales LÉTAY LAJOS, redactor şef al revistei «Útunk»". „El a devenit deci CSÖGÖR LAJOS din Cluj" a comentat SZÁSZ BÉLA (redactor la „Új Élet").

KATONA SZABÓ ISTVÁN: „N-o să conturbe prea mult apa acolo, poate se va mai îngrăşa puţin".

MÉHES GYÖRGY: Da, el este reprezentantul tipic al maghiarului epocii actuale: făţarnic, fricos şi oportunist".

În continuare, MÉHES a arătat în legătură cu arta scrisului: „Scrisul devine din ce în ce mai greu, omul întâmpină o mie de greutăţi. Azi mâine nu se mai poate scrie deloc, iar despre problemele reale absolut deloc".

În aceeaşi zi, seara, în prezenţa agentului „BOGÁTI", MÉHES a reluat o serie de afirmaţii pe care le-am mai întâlnit în cursul anului trecut la unii intelectuali din Tg.-Mureş, arătând: „Maghiarimea este împinsă spre periferie, tot mai mult şi fără cruţare se impun în viaţa noastră interesele naţionale române...". În continuare, cel în cauză şi-a exprimat o părere care prin T.O. ne-a fost semnalată în mod asemănător şi într-o discuţie a lui BALOGH EDGÁR cu numitul BÖZÖDI GYÖRGY.

„Cine să lupte – arată MÉHES – pentru validarea drepturilor noastre, asigurate prin constituţie, dacă nu aceia care prin trecutul lor, care prin faptul că au fost comunişti şi că au dat dovadă de fidelitate faţă de partid, au câştigat acest drept".

Completând, sus-numitul explică: „În realitate o mie de oameni fugim în o mie de părţi, aceasta este o greşeală strămoşească maghiară. Priveşte-i pe ei ce uniţi sunt şi urmăresc un singur ţel, un singur interes. Poate ideea socialismului? Nu, numai simţământul că sunt români, că acest pământ este al românilor, numai această conştiinţă naţională, dacă vrei naţionalism, îi înflăcărează".

Menţionăm că numitul MÉHES GYÖRGY, ca şi celelalte persoane din Cluj au o influenţă puternică asupra intelectualităţii din Tg.-Mureş, care se interesează atent de viaţa, de evenimentele petrecute în Cluj. Astfel, schimbarea primului secretar VAIDA VASILE din Cluj, a stârnit un ecou viu, redacţia revistei „Új Élet" primind cu mirare şi indignare acest lucru. Cu această ocazie, reporterul ERDÉLYI LAJOS de la „Új Élet" a arătat: „Eu am trăit timp îndelungat la Cluj. VAIDA a fost un om iubit în cercuri intelectuale, fiind considerat un om cu judecată, care s-a comportat cu tact faţă de intelectuali, chiar şi faţă de cei care au fost sancţionaţi sau excluşi din P.M.R.".

SÜTŐ ANDRÁS: „VAIDA era deja secretar de 9 ani. A trebuit să fie schimbat, fiindcă a fost nevoie de o mătură nouă".

Acelaşi MÉHES GYÖRGY a relatat scriitorilor din Tg.-Mureş unele oscilări ale scriitorului NAGY ISTVÁN, care ar fi necesitat în ultimă instanță o discuție cu tov. Ceaușescu. Față de acestea, scriitorul SÜTŐ ANDRÁS afirmă: „Glumă bună, până la urmă tocmai NAGY ISTVÁN va lupta pentru afirmarea drepturilor naționalităților, acel NAGY ISTVÁN, care deja în anul 1946 nu a avut curajul în nici o adunare să discute ungureşte. Apoi şi acesta este un progres".

DOCZI PÁL, profesor universitar I.M.F.: „Am auzit că pe ochii lui NAGY PISTA şi consorții a căzut cataracta; acesta este un lucru frumos, însă care este folosul? Tocmai contrariul la ceea ce au intenționat să obțină. Vom ajunge până la urmă ca şi maistrul ANDRÁSOVSZKY, va lua o poză de erou şi va lupta împotriva unor ştirbiri de drepturi. Este o cauză pierdută aceea pe care o apără nişte ieniceri care i-au servit pe toți".

Paralel cu încercările de a calomnia sau de a influența persoane care ocupă funcții de răspundere în vederea obținerii unor „drepturi ştirbite" pentru populația de naționalitate maghiară din R.P.R., intelectualitatea de naționalitate maghiară din Tg.-Mureş continuă lamentările față de diferite persoane, în special față de cei ce vin din alte orașe în Tg.-Mureş.

Astfel, agentul „UDVARHELYI" este întrebat la Bucureşti de către poetul MAJTÉNYI ERIK, căruia îi făcuse o vizită: „Ce este la voi, ce fel de panică există în Ardeal sau un spirit de înmormântare?". Agentul a aflat că redactorul LÖRINCZI LÁSZLÓ de la subredacția revistei „Új Élet" din Bucureşti fusese în vizită la Cluj şi Tg.-Mureş şi apoi povestise cunoscuților din Bucureşti că intelectualitatea maghiară din Ardeal este îngrijorată din cauza problemei naționale şi din cauza presiunii care o apasă.

Redăm o discuție între OLÁH TIBOR (profesor universitar din Tg.-Mureş) şi agentul „BOGÁTI", discuție care este reprezentativă pentru grupul de elemente de naționaliști maghiari care se plâng de îngrădiri ale drepturilor lor:

OLÁH: „Suntem o generație nenorocită, nici nu am trăit şi imediat se sfârşeşte viața noastră. În definitiv ce am realizat? Nimic! Trăim ca un băiat care deserveşte ascensorul în Occident. Nu avem nici o greutate, nici o influență, ne frământă mereu simțul neputinței şi în plus soarta de minoritar. Aruncă o privire asupra noastră, față de vârsta noastră suntem bătrâni. Ştii de ce? Din cauza fățărniciei şi a acomodării permanente, care îmbătrâneşte cel mai mult pe om. Strămoşii noştri erau nemulțumiți, luptau, au bătut cu pumnul în masă, nici ei nu au dus o viață prea strălucită – totuşi nu erau servili, nu aveau şira spinării din cauciuc ca servitorii".

Agentul „BOGÁTI": „Tu vorbeşti aceasta, care eşti profesor universitar şi ai un câştig lunar de 2.500 lei, eşti un critic cunoscut în toată țara, ai locuință bine aranjată, nu ai probleme şi obstacole mai deosebite în viață? Dacă aş fi eu nemulțumit, poate am mai multe motive".

OLÁH: „Acestea sunt numai deosebiri de nuanță, esențialul este că fiind profesor universitar şi altele, nu am nici măcar atâta greutate ca om, socială, ca în trecut un om de serviciu la o şcoală.

Ceea ce ar constitui esența – conținutul vieții: munca ştiințifică adevărată, bazată pe dreptate, călătorii îndelungate în străinătate, un contact permanent cu dezvoltarea intelectuală a lumii, aprecierea societății, toate acestea sunt nişte visuri de nerealizat pentru noi. Acesta este adevărul".

„BOGÁTI": „Totuşi, nu înțeleg adevărata cauză a disperării tale".

OLÁH: „Toată viața noastră de astăzi – fără perspective. Contradicția flagrantă între lozinci şi realitate, ceea ce este valabilă pentru toate domeniile vieții noastre. Atmosfera mereu plină de suspiciuni în care trăim. Mereu am presimțirea, şi probabil că şi tu, că sunt numai un cetățean tolerat, trăiesc mereu într-o permanentă nesiguranță a existenței. Nu doresc societatea, mă izolez de oameni. Nu are un țel, un crez, un ideal viața mea. Recunoaşte sincer că şi tu te afli în situația similară, toți suntem în aceeaşi situație. Pentru cei tineri este mai uşor, ei nu înțeleg gândurile noastre, nici nu au o bază de comparație şi apoi nici nu-i prea interesează în mod deosebit nimica. Soarta maghiarimii din România, evoluția şi transformarea omului etc. Dacă i se aruncă un ciolan crede că cine ştie ce mare cinste. Însă noi ştim că, contrar unor dezvoltări sociale incontestabile, tot socialismul este mai mult o teorie frumoasă, o utopie admirabilă decât o realitate pipăibilă. Sunt necesari zeci de ani, secole până când omul se transformă, dacă din capul locului se transformă. Iar în ceea ce priveşte soarta poporului nostru, apoi în câteva decenii va fi înghițit de români. Aceasta este absolut sigur". (Nota agentului „BOGÁTI", 20.I.1964).

Numitul IZSÁK IOSIF, conferențiar la Institutul Pedagogic Tg.-Mureş, face următoarele afirmații pornind de la vizita tov. Ceaușescu la Tg.-Mureş: „Văd o oarecare îmbunătățire pe linie națională. Discuția lui Ceaușescu cu profesorii universitari lasă aceasta să se înțeleagă, însă s-ar putea ca totul să fie doar un gest de complezență, gestul omului care stă în şa față de pieton. Dacă mă gândesc în practică cu ce tenacitate se desfăşoară românizarea, că toate dispozițiile pe linie de învățământ servesc acestui țel, atunci într-adevăr nu pot să-i acord o importanță prea mare".

În continuare, cel în cauză arată că intelectualilor li se resping din ce în ce mai des cererile de paşaport pentru R.P.U., arătând că în realitate intelectualitatea din Ungaria este indiferentă la necazurile populației de naționalitate maghiară din R.P.R. şi ascultă doar din politețe plângerile celor veniți de peste graniță.

În încheiere, numitul IZSÁK IOSIF conchide: „Vremea încă nu s-a copt pentru nimica. Jucătorii încă nu şi-au jucat cărțile şi poate e mai bine aşa, deoarece vezi că imediat ce Budapesta începe a se interesa despre noi, creşte spaima majorității. Imediat încep să se suspecteze, imediat nu mai au încredere. Apoi avem noi nevoie de aceasta, când şi aşa abia avem aer. Să trăieşti şi să aştepți, aceasta este după părerea mea singura înțelepciune. Să te acomodezi în mod deştept şi să aştepți".

Cele mai multe discuții se poartă în sensul unor comentarii negative la adresa politicii partidului nostru în problema națională, făcându-se des în acest sens comparații nefavorabile cu viața din R.P.U.

Raportăm în continuare câteva din aceste comentarii semnalate de agentură:

Dr. BALOGH ÖDÖN, care conduce dispensarul regional pentru sportivi din Tg.-Mureş şi profesor la Şcoala tehnică sanitară, afirmă față de agentul „VLAD", în martie a.c., că în R.P. Română nu se poate discuta deschis întrucât se interpretează „altfel" şi apar imediat „consecințele". Când un coleg român laudă cu o ocazie unele realizări ale R.P.U., dr. BALOGH ÖDÖN îi explică: „Tu poți să spui toate astea, dar eu nu pot fiindcă sunt ungur şi s-ar spune că sunt şovin".

Dr. EPERJESSY VASILE, directorul Policlinicii nr. 3 din Tg.-Mureş, explică de asemenea agentului „ZÖLDI" că „situația maghiarimii din regiune şi din orașul Tg.-Mureş spre regret se înrăutățeşte din zi în zi, aceasta datorindu-se faptului că

partidul a dat posibilități mai multor categorii, cum ar fi legionarii, să devină membri ai P.M.R. şi acele elemente acționează împotriva maghiarilor".

În acelaşi sens, dr. NAGY ZOLTÁN, de la Clinica T.B.C. Tg.-Mureş, afirmă față de agentul „ZALKA JÁNOS" că a reuşit să ocupe acest post cu greutăți, subliniind că în viitor sunt mai reduse posibilitățile de a fi repartizați medici de naționalitate maghiară în Tg.-Mureş, „deoarece după noile indicații, pe viitor vor fi repartizați medici de naționalitate română".

O explicație asemănătoare dă avocatul PÁL BÉLA, jurisconsult la Întreprinderea Regională Cinematografică, agentului „GIGI", arătând că există o instrucțiune secretă conform căreia românii sosiți în regiune trebuie să rămână aici. Cel în cauză subliniază față de același agent că nu are nici o tangență cu P.M.R., care „este într-adevăr român".

În afara aspectelor semnalate trebuie menționat că munca a două instituții culturale, Teatrul de Stat şi Filarmonica din Tg.-Mureş, include o serie de deficiențe care pornesc în mare parte de la conducerea acestor instituții.

TOMPA MIKLÓS, directorul Teatrului de Stat, este învinuit de unii cetățeni de naționalitate maghiară de carierism, fenomene de automutilare, lipsa sentimentelor de bun maghiar etc. În realitate însă, dincolo de aspectele de suprafață care pricinuiesc aceste comentarii, munca teatrului merge slab, organizarea spectacolelor, respectarea premierelor incluse la începutul stagiunii, utilizarea întregului personal, munca creatoare adevărată, organizarea generală de ansamblu a muncii se face cu mult sub posibilități. Fenomenele acestea au fost semnalate recent Comitetului Regional P.M.R.

Munca Filarmonicii de Stat din Tg.-Mureş a luat în ultimul timp o cotitură binevenită prin înlocuirea dirijorului SZÉKELY ENDRE cu dirijorul REMUS GEORGESCU, venit din Oradea. Activitatea acestuia din urmă bazată pe organizarea pe principii sistematice, solide a muncii, lupta pentru exigența interpretării etc. este privită cu ochi buni chiar de către mulți membri maghiari ai orchestrei. Există însă o serie de practici conservatoriste, un spirit de grup care limitează activitatea elementelor progresiste din această instituție.

Trebuie arătat faptul că directorul KOZMA MATEI, nu dispune de calități de conducător, de organizator al instituției, fiind inert şi plictisit de munca pe care o face. De altfel, într-o discuție purtată cu agentul „UDVARHELYI", de față fiind şi câțiva membri ai Filarmonicii, directorul KOZMA a afirmat: „Sabotez până mă schimbă". Materialele de care dispunem în problema muncii Filarmonicii vor face curând subiectul unei note către Comitetul regional P.M.R.

Menționăm că au manifestări naționaliste o serie de intelectuali care ocupă funcții de răspundere ca: SÜTŐ ANDRÁS, HAJDÚ GYÖZŐ, BERNÁTH ERNŐ, BÖZÖDI JAKAB GYÖRGY, compozitorul SZABÓ CSABA, profesorii universitari OLÁH TIBERIU şi IZSÁK JÓZSEF, toți oameni cunoscuți şi apreciați în oraş, dar semnalați şi organelor noastre ca elemente cu manifestări naționaliste dușmănoase.

În vederea clarificării şi obținerii unor date operative de esență am primit recent aprobare pentru instalarea T.O. la locuința unor intelectuali şi au fost luate măsuri de lucrare a lor mai activă cu agentură.

Şeful Direcției Regionale
Lt.Col. Sidea Nicolae

Şeful Serviciului III
Cpt. Florea Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 310, f. 38-46.

529.

1964 aprilie 9, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a rezidentului „Gheorghe Ioan" în legătură cu vizita ambasadorului iugoslav la Fabrica de mobilă „23 August" din Târgu-Mureş.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Rezident „Gheorghe Ioan"
9 aprilie 1964
Lt.maj. Şuteu Ioan

STRICT SECRET

NOTĂ INFORMATIVĂ

În legătură cu vizita făcută de ambasadorul iugoslav la întreprinderea „23 August" Tg.-Mureş.

În ziua de 7 aprilie am însoțit în vizita făcută în secțiile întreprinderii pe ambasadorul Jugoslaviei şi ceilalți membri vizitatori, împreună cu tov. director şi inginerul şef. Vizitarea a durat destul de puțin. Nu s-au interesat decât în mică măsură şi numai în general despre problemele din secții. Întrebări de genul acesta: Asta ce secție este? Răspunsul: Secția croit sau finisaj etc. Nu am observat să stea de vorbă cu vreun muncitor sau tehnician în timpul vizitei. Nu le-au fost arătate toate secțiile. La sfârşit au fost duşi în biroul directorului. Am fost de față împreună cu ceilalți.

Aici ambasadorul a pus o sumedenie de întrebări tov. director şi anume.

Care este producția fabricii?
Câți salariați are?
Câte femei sunt?
Câți necalificați?
Care este salariul mediu?

De câte ori cel mai mare salar este mai mare decât cel mai mic?
Dacă secretarul comit. de partid şi preşed. comitetului sindical este scos din producţie?
Dacă organele de partid influenţează conducerea întreprinderii?
Cine este secretarul şi dacă e calificat?
Câte şedinţe de producţie se ţin şi ce se discută?
Câţi ingineri, tehnicieni şi maiştri are întreprinderea?
Ce tipuri de mobilă se fabrică şi dacă exportăm?
La aceste întrebări a dat răspunsuri în majoritatea cazurilor tov. director şi la o mică parte, inginerul şef.

Observaţii: Nota a fost dată de agent în urma sarcinilor trasate. În data de 7 aprilie 1964, fabrica de mobilă I.P.R.O.F.I.L. 23 August Tg.-Mureş a fost vizitată de o delegaţie iugoslavă condusă de ambasadorul R.P.F. Iugoslavia la Bucureşti.

Întrucât rezidentul a venit cu o întârziere de ½ oră la întâlnire din cauza că a fost însoţit şi de soţia sa la ieşirea în oraş, nu a fost introdus în casa de întâlnire, urmând ca la întâlnirea viitoare să i se ceară o completare la prezenta notă informativă în sensul de a ne arăta răspunsurile ce i-au fost date ambasadorului iugoslav la întrebările puse, timpul cât a durat vizita şi persoanele ce au însoţit delegaţia.

M.L. Nota se va prezenta conducerii direcţiei. Una copie se va înainta spre exploatare Secţiei a II-a.

Ing. Lt.maj. Şutea Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 260, f. 85.

530.

1964 <mai>, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport privind rezultatul controlului efectuat la I.F. Topliţa şi I.F. Gheorgheni.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secţia II-a

STRICT SECRET

VĂZUT
ŞEFUL SECŢIEI II-A
Cpt. Márkosi Carol

RAPORT
privind deplasarea făcută în raioanele Topliţa şi Gheorgheni

Între zilele de 25 şi 29 mai 1964, la ordinul şefului Direcţiei regionale M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară, Lt.col. SIDEA NICOLAE, împreună cu tov. Mr. NECULA CONSTANTIN din M.A.I. Direcţia II-a, ne-am deplasat la sediul secţiilor raionale M.A.I. Topliţa şi Gheorgheni în scopul documentării parţiale a unor activităţi duşmănoase în dauna economiei naţionale.

Ţara noastră în ultimii ani a încheiat contracte comerciale cu firma austriacă „Robert Placzek" din Viena. Această firmă este patronată de MOLDOVAN LADISLAU şi HAGER KURT. Numitul MOLDOVAN LADISLAU este originar din ţara noastră, iar direcţia II-a îl urmăreşte prin acţiune informativă, fiind suspectat că ar desfăşura activitate de spionaj.

Aceşti comercianţi austrieci au venit în ţara noastră de mai multe ori în scopul ducerii de tratative comerciale cu ţara noastră sau de a urmări calitatea mărfurilor. În special HAGER KURT, în anul 1963 şi prima parte a anului 1964, a stat mai mult în ţara noastră decât în Austria. El umbla întotdeauna prin regiunile unde avea marfă şi lua legătura cu toţi şefii de depozite cu care discuta despre marfa sa pe care mereu o urgenta. În cadrul I.F. Topliţa totdeauna lua legătura cu CRISTIAN TEODOR, şef al serviciului desfacere, şi LUCACIU PETRE, expeditor, iar în cadrul agenţiei „Export-Lemn" cu IZSÁK IOSIF şi LEDERER LÁSZLÓ.

Considerând suspectă activitatea comerciantului austriac HAGER KURT, la data de 5 februarie 1964 i s-a deschis dosar de caz pentru a sta în atenţia noastră şi mai mult. Direcţia II-a din M.A.I., urmărind prin acţiune informativă, a stabilit că o serie de elemente cu funcţii de răspundere din M.E.F. şi I.S.C.E. „Export-Lemn", prin favorizarea comercianţilor de mai sus, în schimbul unor mari sume de bani şi obiecte valoroase, aduc pagube serioase în dauna economiei noastre naţionale. La aceste fapte complicii, cum este şi firesc, sunt în raza regiunii noastre şi alte regiuni din ţară. Pentru a concretiza cum aceste elemente subminează economia naţională ne-am deplasat în mod concret la I.F. Topliţa şi Gheorgheni.

Ajunşi la I.F. Topliţa am stabilit că şef al serviciului de desfacere este un anume CRISTIAN TEODOR, iar expeditor numitul LUCACIU PETRE.

Numitul CRISTIAN TEODOR în ultimul timp a dispus de mari sume de bani şi chiar şi-a cumpărat o maşină mică.

Numitul LUCACIU PETRE, cu un salariu mediocru, dispune însă de bani mulţi, cumpărând obiecte de lux, viaţă de lux în casă, iar soţia acestuia face dese deplasări, chipurile, pentru cumpărături prin diferite oraşe din ţară.

Din aceste puţine informaţii ce le deţinem rezultă că la I.F. Topliţa este un grup care prin furniturile ce le face aduce pagube mari pentru statul nostru.

La I.F. Topliţa, prin audierea lui ROKAI FRANCISC, membru P.M.R., recepţioner principal, a arătat printre altele următoarele: „declar că potrivit condiţiilor tehnice care mi-au fost puse la dispoziţie conform dispoziţiilor tehnice şi calitative

trimise de D.G.A.D. şi „Export-Lemn” am introdus piese lungi de 1-6 m întregi şi cu fracţiuni în 0,50 m, iar la grosime, de la 7 cm Ø la vârf şi maximum 12 cm Ø la capătul gros. Aceste piese pot fi introduse la categoria manele care pot fi valorificate la un preţ superior”.

Numitul ROKAI FRANCISC a atras atenţia lui CRISTIAN TEODOR despre aceste lucruri nejuste, însă acesta i-a impus să facă acest lucru. Tot acesta a mai impus sortatorilor şi recepţionerilor ca cheia coeficienţilor de transformare din metri liniari în metri cub să se facă conform adresei primite de la serviciul de desfacere al D.R.E.F. Tg.-Mureş, al cărui şef este numitul FARKAS GÉZA.

În toate aceste probleme ne-am bazat pe directorul I.F.Toplița, SOLOMON NICOLAE, membru P.M.R., care după ce a aflat intenţia noastră, a mers direct la CRISTIAN TEODOR şi la complicii acestuia şi a deconspirat totul faţă de aceştia. Ba mai mult, au mers cu toţii la ROKAI FRANCISC pe care l-au certat pentru faptul că de ce a dat o asemenea declaraţie. Din acest fapt se vede că şi directorul ar fi implicat în aceste afaceri, lucru însă neverificat.

Despre SOLOMON NICOLAE totuşi putem aprecia că ori este complice ori a manifestat neglijenţă în serviciu pentru că sunt acte semnalate de el din care rezultă că este de acord cu deciziile nejuste ale M.E.F., D.R.E.F. şi I.S.C.E. „Export-Lemn” Bucureşti.

Eşuându-se mersul cercetărilor pe mai departe am fost nevoiţi să le întrerupem şi să ne deplasăm la I.F. Gheorgheni, unde am găsit aceleaşi lucruri şi poate şi mai grave. Ca şef al serviciului de desfacere este numitul SCHWARTZ ALFRED, care a fost totdeauna cu comerciantul austriac HAGER KURT, când acesta a fost la Gheorgheni. Cel de mai sus a fost luat de noi mai concret, fiind documentaţi mai bine cu cazul de la Toplița. Fiindu-i cerute actele privind condiţiile de livrare ale firmei austriece, nu a mai putut să ascundă faptele ce lovesc în economia naţională şi a fost nevoit a face declaraţii concrete.

Astfel, el a declarat că numai pentru firma austriacă a fost folosită greşit şi nu conform STAS-ului cheia de transformare din metri liniari în metri cub. Printre altele el a mai declarat: „Comparând noua cheie de transformare cu STAS-ul, rezultă că s-a livrat firmei „R. Placzek” o cantitate mai mare decât contractul încheiat. În felul acesta, gestiunea întreprinderii a fost păgubită cu diferenţa. Având în vedere că este permisă o cheie de transformare din ml. în mc. anormală, valabilă numai pentru firma „R. Placzek” şi faptul că se livrează cantităţi mai mari de celuloză răşinoasă cu dimensiuni şi cantităţi parţial valabile şi pentru bile, care au un preţ superior celulozei, s-a acordat special un avantaj comerţului cu această firmă”.

Tot aici s-a mai stabilit că până acum o lună era destinat pentru a pregăti marfa pentru export numitul DEÁK LÁSZLÓ, care în prezent este internat în închisoarea de la Hârşova, fiind condamnat pentru 8 luni pentru delapidare şi complice la furt.

Din toate cele arătate mai sus şi din materialele de care dispunem rezultă că la această pagubă, ce aduce prejudicii economiei naţionale şi favorizează în mod deosebit firma austriacă, se fac vinovaţi din cadrul razei noastre de activitate numiţii: IZSÁK IOSIF şi LEDERER LADISLAU din cadrul agenţiei „Export-Lemn”, FARKAS GÉZA din partea D.R.E.F. Tg.-Mureş, CRISTIAN TEODOR şi LUCACIU PETRE de la I.F. Toplița şi SCHWARTZ ALFRED de la I.F. Gheorgheni.

Fiecare dintre aceştia se scuză că au primit ordin de la forurile superioare în acest sens, însă sunt conştienţi că prin aceasta au adus pagube serioase statului nostru.

Menţionăm că numiţii LEDERER LADISLAU, FARKAS GÉZA sunt agenţi ai secţiei a II-a, iar LUCACIU PETRE este agent al secţiei raionale M.A.I. Toplița.

Aceşti agenţi, dând dovadă de nesinceritate, nu ne-au semnalat nimic în acest sens cu toate că ei, pe parcursul colaborării, au fost întrebaţi de acest lucru. Cu aceşti agenţi se va ţine legătura pe mai departe, însă cu grijă, fără a deconspira lucrarea, iar când va fi nevoie să se ia masuri asupra lor vor fi abandonaţi ca nesinceri.

Din verificările a mai reieşit că IZSÁK IOSIF figurează în evidenţele noastre ca gazdă casă întâlnire şi se găseşte în legătura serv. III.

În cel mai scurt timp se mai necesită a face o deplasare în acelaşi scop la I.F. M.-Ciuc unde se crede că este aceeaşi situaţie, însă trebuie concret stabilit acest lucru şi cine anume se face vinovat.

Verbal, tov. maior NECULA CONSTANTIN din M.A.I. Direcţia II-a ne-a comunicat că se va ordona în scris ce măsuri să luăm asupra elementelor arătate mai sus.

Faţă de această situaţie, rog să dispuneţi ce măsuri să întreprind pe viitor.

Ofiţer II
Lt. Rădulescu Constantin

5.VI.1964
Tov. Rădulescu
Să se facă verificări asupra elementelor prin investigaţii, încadraţi informativ şi urmărită activitatea lor până primirea ordinelor de la Dir II-a.
Cazul lui Solomon Nicolae să fie raportat organelor de partid

s.s. Cpt. Márkosi

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 245, f. 15-18.

531.

1964 mai 13, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: completare la planul de pătrundere în vederea instalării T.O. în locuinţa scriitorului Hajdu Győző.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Se aprobă:

STRICT SECRET
13 V. 1964

COMPLETARE
la planul de pătrundere
Instalarea T.O. pe Pța. Trandafirilor, nr. 15.

Instalarea T.O. în apartamentul numitului HAJDU GYÖZŐ, de pe Pța. Trandafirilor, nr. 15, Tg.-Mureș se poate face în condițiunile deplinei conspirativități numai în cazul îndepărtării tuturor persoanelor care domiciliază în apartamentul obiectivului și din apartamentul vecinului care stă la etajul II din același imobil.

În vederea asigurării condițiilor prielnice care să asigure buna desfășurare a lucrărilor, am verificat situația fiecărei persoane în parte din aceste două apartamente, față de care propun a se lua următoarele măsuri:

1. Familia obiectivului

Obiectivul HAJDU GYÖZŐ, redactor șef al revistei „Igaz Szó". Lucrează la redacție de obicei între orele 11-15, însă acest program nu este obligatoriu, fapt pentru care nu se prezintă chiar deloc la serviciu, lucrând acasă, iar în alte cazuri lucrează până noaptea târziu, acesta în raport cu volumul și urgența lucrărilor legate de apariția revistei.

Deoarece programul lui la serviciu este foarte elastic, nefiind controlat de vreun șef ierarhic și datorită naturii activității este necesar ca în zilele în care se va efectua instalarea T.O., cel în cauză să fie îndepărtat de la domiciliu și chiar din oraș.

Studiind sfera de activitate a celui în cauză și locurile de deplasare, am ajuns la concluzia că singura posibilitate reală de chemare a sa este să fie invitat în mod oficial la Direcția Presei București, unde atât obiectivul, cât și celălalt redactor șef al revistei sunt invitați periodic în interes profesional.

În perioada actuală (1-30 V.) toate redacțiile sunt preocupate, printre care și redacția „Igaz Szó", cu pregătirea materialelor publicabile în vederea numărului festiv al revistei (comemorarea anului de naștere a lui Eminescu), care va apărea pe data de 30 mai 1964.

Din informațiile culese rezultă că traducerile materialelor ce urmează a fi publicate în revista festivă „Eminescu" se află la București, la Direcția Presei, de unde se va reprimi înapoi în jurul datei 22-25 mai.

Legat de apariția acestui număr festiv, ar putea fi chemat redactorul șef HAJDU GYÖZŐ la București prin tov. Director General Ardeleanu, care răspunde de această redacție, pentru „a-i comunica" unele amănunte legate de apariția revistei.

Propun ca chemarea numitului HAJDU GYÖZŐ la București să fie făcută prin Direcția III-a M.A.I. (legătură telefonică) prin conducerea Direcției noastre regionale. În cazul când tehnicienii de la Direcția „T" M.A.I. vor fi prezenți săptămâna viitoare la Tg.-Mureș, chemarea ar trebui să fie făcută pe perioada 20-22 mai 1964 inclusiv.

Soția obiectivului HAJDU ERDÖS IRMA, actriță la Teatrul de Stat, secția maghiară Tg.-Mureș.

Lipsa ei de acasă, de asemenea, se poate face prin organizarea unei deplasări cu o piesă în provincie, în care joacă și sus-numita.

Teatrul de Stat Tg.-Mureș organizează săptămânal deplasări în provincie, de obicei în zilele de marți și joia.

În planul de muncă (de deplasare) nu se stabilește înainte cu multă vreme piesele cu care se deplasează, ci numai cu o săptămână înaintea deplasării, totodată nici localitățile nu se stabilesc, decât cu câteva zile înaintea plecării.

Din studiul făcut în această privință, am ajuns la concluzia că prin organele P.M.R. s-ar putea programa Teatrului de Stat o deplasare cu piesa „Unchiul Vanea" în localitățile Odorhei sau M.-Ciuc, unde nu au fost cu această piesă până în prezent și unde există condiții să se joace această piesă. Deplasarea echipei de artiști, printre care și obiectiva noastră, s-ar putea face pe data de 21 (joi) mai 1964 unde vor pleca în jurul orelor 8 dimineața, creând astfel timpul necesar lucrărilor.

Din verificările întreprinse rezultă că actrița ERDÖS IRMA, în stagiunea teatrală 1963-1964 a jucat în această singură piesă sus-amintită, deci numai cu această piesă e posibilă să fie trimisă, nefiind antrenată în alte roluri sau piese cu care secția maghiară urmează să plece în turneu în luna iunie 1964.

În cazul când se acceptă această variantă, propun ca intervenția la P.M.R. să fie făcută neîntârziat, deoarece conducerea teatrului urmează să pună în vedere deplasarea ce urmează a fi făcută artistului KOVÁCS GYÖRGY, ce se află la Teatrul Maghiar de Stat din Cluj și care trebuie să programeze munca în așa fel încât în ziua respectivă să fie prezent. Menționăm că artistul KOVÁCS GYÖRGY nu are dublură.

Angajata casnică a obiectivului, CSIZMADIA _____[1], în vârstă de 22 ani, de origine din comuna Iobăgeni, raionul Tg.-Mureș, este angajata urmăritului din anul 1964[2]. Fiind verificată dacă cea în cauză are sau nu contract de muncă încheiat cu gazda, rezultă că contractul încheiat a expirat cu data de 31 decembrie 1963, dată de la care nu s-a mai reînnoit.

Ținând cont de neprelungirea contractului de muncă între ea și gazdă (obiectivul nostru), în ziua instalării T.O. se poate invita pe sus-numita la Oficiul de Repartizare a brațelor de muncă din Tg.-Mureș, unde se află carnetul de muncă, sub un motiv „nereguli cu privire la completare" și documentele care servesc pentru întocmirea carnetului ei etc.

Înaintea chemării sus-numitei la Oficiul de mai sus, este necesar ca prin sfatul popular orășenesc, secția financiară, agentul competent să facă o verificare inopinată în strada Trandafirilor unde va găsi în nereguli familia și pe cea din cauză, va indica ca în ziua următoare să se clarifice această problemă, în caz contrariu va fi amendată conform legilor.

2. Familia vecinului direct.

[1] Indescifrabil
[2] Posibilă eroare

Din scara circulată de familia obiectivului, mai are intrare şi familia lui PAPP FRANCISC, care domiciliază deasupra apartamentului celui urmărit.

De fapt, această familie se compune numai din soţ şi soţie, însă este indicat ca în timpul lucrărilor să lipsească şi ei de acasă, asigurând prin aceasta deplina conspirativitate în ceea ce priveşte pătrunderea, ieşirea, mişcările în apropierea casei, cât şi auzirea unor zgomote ce eventual nu se pot evita în timpul lucrărilor.

Locatarul de la etajul II din acest imobil se numeşte PAPP FRANCISC, redactor al revistei „Igaz Szó", răspunde de rubrica proză, este posibil ca prin organele de partid să fie reţinut pe ziua respectivă când se va instala T.O. cu „o sarcină concretă" la serviciu sau în altă parte, legată de activitatea redacţiei.

Soţia numitului PAPP FRANCISC, anume PAPP ANA, de profesie profesoară, nu este în câmpul muncii, ocupându-se de munci casnice. În Tg.-Mureş nu a fost deloc în câmpul muncii.

Studiind posibilităţile de înlăturare de la domiciliu a celei în cauză în ziua instalării T.O., am ajuns la concluzia că ea poate fi invitată cu o zi înainte, pentru ziua respectivă, prin preşedinta Comitetului orăşenesc de femei ca să ajute la unele munci de birou în cadrul comitetului.

Comitetul de femei obişnuieşte să invite femei casnice în anumite acţiuni, astfel că nici sus-numita nu va refuza îndeplinirea unor sarcini ce i se vor încredinţa în zilele respective.

Cu privire la pătrunderea în locuinţa numitului HAJDU GYÖZŐ vă raportez că se poate face fără greutăţi şi fără să fim observaţi de persoane străine. Odată pătrunşi în locuinţă, se poate lucra nestingherit de nimeni, conform înţelegerii cu tov. tehnicieni de la Direcţia „T" M.A.I.

Obţinerea cheii

Cei doi soţi cu interes operativ lucrează în astfel de instituţii unde obţinerea cheii de intrare este aproape imposibilă pentru obţinerea mulajului.

Totuşi, pentru obţinerea cheilor în timp cât mai scurt, propunem următoarele:

De obicei, obiectivul şi soţia înainte de masă se află la serviciu. În acest timp, când numai angajata casnică se află acasă, subsemnatul împreună cu sectoristul de la miliţia oraş ar trebui să facem o verificare a cărţii de imobil, prilej cu care am ajunge în locuinţa respectivă şi cu această ocazie am verifica imobilul, timp în care – după discuţiile ce le vom purta – un lucrător ar lua mulajul respectiv, în timp ce un alt lucrător verifică imobilul cu angajata casnică.

Pătrunderea în imobilul obiectivului în felul relatat mai sus ne-ar servi drept călăuză pentru a ne documenta asupra împrejurărilor în care este aranjată locuinţa, materialele de care avem nevoie, stabilirea cu aproximaţie a timpului necesar efectuării lucrării, dacă se mai folosesc de încuietoare interioare etc.

Lucrarea propriu-zisă de instalare a T.O. în locuinţa numitului HAJDU GYÖZŐ, propun a fi efectuată în ziua de 21 mai 1964, o dată favorabilă atât pentru trimiterea obiectivului în interes de serviciu la Bucureşti, cât şi pentru plecarea soţiei în turneu în regiune, iar pentru această zi se pot îndepărta şi celelalte persoane, conform celor propuse.

De acord:
Şeful Serviciul III
Cpt. Florea Gheorghe

Lucrător operativ prim
Cpt. Both Martin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 246, f. 54-59.

532.

1964 iunie, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: situaţia agenturii nou create pe linia Serviciului III, în cursul lunii iunie 1964.

SITUAŢIA
agenturii noi recrutate pe linia Serv. III în cursul lunii iunie 1964

Nr. crt.	Organul	Numele conspirativ	Nr. dos.	Problema	Categoria	Obs.
1	Serv. III	„Albert Laci"	7864	Naţ. maghiar	agent	nou recr.
2	Serv. III	„Gore Ioan"	7865	P.N.Ţ.	agent	nou recr.
3	Serv. III	„Miclea Viorel"	7844	Corp. didactic	agent	Primit de la Cluj
4	Serv. III	„Váradi Iuliana"	7274	M. lui Iehova	agent	Primit de la „K"
5	Rai. Tg.-Mureş	„Pastor Antal"	7866	P.R.M.	agent	nou recr.
6	Rai. Tg.-Mureş	„Jeremiás András"	7867	Agitaţie	agent	nou recr.
7	Rai. Tg.-Mureş	„Kosa Márton"	7847	Exploatatori	agent	nou recr.
8	Rai. Tg.-Mureş	„Duca"	7874	P.N.Ţ.	agent	nou recr.
9	Rai. Reghin	„Roşca Ioan"	7851	P.N.Ţ.	agent	nou recr.
10	Rai. Topliţa	„Ilovan Grigorie"	7852	Cond. politici	agent	nou recr.
11	Rai. Gheorgheni	„Kiss Márton"	7854	P.A.	agent	nou recr.
12	Rai. Gheorgheni	„Molnár Dénes"	7861	P.A.	agent	nou recr.
13	Rai. Gheorgheni	„Boros Antal"	7863	P.A.	agent	nou recr.
14	Rai. Gheorgheni	„Barbu Andrei"	7876	Sabotaj T.F.	agent	Primit de la Braşov

15	Rai. Gheorgheni	„Simon Gheorghe”	7875	P.N.Ț.	agent	reactiviz.
16	Rai. M.-Ciuc	„Kelemen Lajos”	7862	Exploatatori	agent	nou recr.
17	Rai. Odorhei	„Ligeti Lajos”	7853	P.A.	agent	nou recr.
18	Rai. Luduș	„Petrică”	P.M.R.	Contrasabotaj	agent	nou recr.
19	Rai. Luduș	„Porsut Ioan”	7857	Naț. maghiar	agent	nou recr.
20	Rai. Luduș	„Ursut Nicolae”	7856	Exploatatori	agent	nou recr.
21	Rai. Luduș	„Bercia Valer”	7855	P.N.L.	agent	nou recr.
22	Cabinet	„Armășescu Costea”	P.M.R.	Contrasabotaj	agent	nou recr.

Căpitan de securitate Tătaru Gavril

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 246, f. 77.

533.

1964 iunie, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: situația agenturii abandonate pe linia Serviciului III, în cursul lunii iunie 1964.

SITUAȚIA
agenților abandonați pe linia Serv. III, în cursul lunii iunie 1964

Nr. crt.	Organul	Numele conspirativ	Nr. dos.	Problema	Categoria	Obs.
1	Serv. III	„Vass Ábel”	3544	Scriitori	agent	abandon
2	Serv. III	„Szép Ernő”	4736	Tineret studios	agent	abandon
3	Serv. III	„Nicolae Constantin”	5361	Tineret studios	agent	abandon
4	Serv. III	„Sas Lajos”	7013	Tineret studios	agent	abandon
5	Serv. III	„Ionescu Valer”	7137	Foști jandarmi	agent	abandon
6	Serv. III	„Goga Iosif”	6293	Sabotaj ind.	agent	abandon
7	Serv. III	„Gurdean Gh.”	5516	Sabotaj ind.	agent	abandon
8	Serv. III	„Gabor”	107	Romano-cat.	agent	abandon
9	Serv. III	„Straja George”	7390	Tineret studios	agent	abandon
10	Serv. III	„Katona Béla”	6046	Tineret studios	agent	abandon
11	Serv. III	„Bogár Imre”	5846	P.R.M.	agent	Predat la grupa K
12	Rai. Tg.-Mureș	„Szabó Zoltán”	7341	P.A.	agent	abandon
13	Rai. Tg.-Mureș	„Merișor Gh.”	5920	P.N.L.	agent	abandon
14	Rai. Tg.-Mureș	„Ivănescu”	3824	Legionară	agent	abandon
15	Rai. Tg.-Mureș	„Lantos János”	6116	P.R.M.	agent	abandon
16	Rai. Reghin	„Tacșa Niculae”	5937	Agitație	agent	abandon
17	Rai. Reghin	„Ursu”	5413	P.N.Ț.	agent	abandon
18	Rai. Toplița	„Electricianul”	3255	Naț. maghiar	agent	abandon
19	Rai. Toplița	„Adam Ștefan”	5996	P.A.	agent	abandon
20	Rai. Gheorgheni	„Gábos Gábor”	5446	P.A.	agent	abandon
21	Rai. Gheorgheni	„Kiss József”	7169	P.A.	agent	abandon
22	Rai. M.-Ciuc	„Bandi Iosif”	5587	Cond. politici	agent	abandon
23	Rai. M.-Ciuc	„Péter Lajos”	3882	Naț. maghiar	agent	abandon
24	Rai. M.-Ciuc	„Dávid Béni”	4714	Naț. maghiar	agent	abandon
25	Rai. M.-Ciuc	„Kati”	7282	Romano-cat.	agent	abandon
26	Rai. M.-Ciuc	„Costache Victor”	5026	Romano-cat.	agent	abandon
27	Rai. Odorhei	„Sándor Dénes”	6655	P.R.M.	agent	abandon
28	Rai. Odorhei	„Timoreanu Gh.”	4729	Sabotaj	agent	Trimis la Cluj
29	Rai. Târnăveni	„Caraiman Vasile”	4454	Legionară	agent	abandon
30	Rai. Luduș	„Mureșan Emil”	5927	Legionară	agent	abandon
31	Rai. Luduș	„Bochian Ion”	4399	Sabotaj	agent	abandon
32	Rai. Luduș	„Toncean Ilie”	4370	P.N.Ț.	agent	abandon
33	Rai. Luduș	„Dumitrescu Marcel”	4398	Sabotaj	agent	Trimis la Cluj
34	Rai. Luduș	„Székely Francisc”	6217	Tineret studios	agent	Trimis la U.M. 01094

Cpt. de securitate Tătaru Gavril

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 246, f. 78-78v.

534.

1964 iunie 27. Notă informativă furnizată de agentul „Pál József” despre discuțiile avute cu preoți reformați din regiune referitor la linia politică din R.P.R.

Sursa: „PÁL JÓZSEF” STRICT SECRET
La întâlnire a participat Cpt. ONAC IOAN
Întâlnirea a avut loc la data de 27.VI.1964 casa „Biblioteca”

NOTĂ INFORMATIVĂ
despre reflectarea populației asupra liniei politicii noi a R.P.R.

Sursa a avut ocazia a discuta cu unii preoți ref. cu ocazia ședințelor de orientare asupra temei sus-amintite, interesându-se de atitudinea poporului față de Declarație și alte manifestări politice.

Chipul este următor: populația țărănească vorbește mai cu seamă despre recâștigarea pământului. Aici se observă speranțele de la gradul minimal până la cel maximal. Aceasta a scos-o la iveală SZABÓ JÓZSEF, preot ref. din Breaza /rai. Reghin/. Cu ocazia discuției acesteia a fost prezent FEKETE JÁNOS, preot ref. din Periș /rai. Reghin/, care a declarat că în satul lui nu sunt astfel de zvonuri. Discuția aceasta era la parohia ref. din Reghin, în ziua de 16 iunie a.c.

În ziua de 17 iunie era ședința de orientare la Sovata, unde sursa a vorbit cu preoții următori dintr-o grupă: GÁLL SÁNDOR din Ceuașu de Câmpie /rai. Tg.-Mureș/, CSATLOS JÁNOS din comuna Sângeorgiu de Mureș /rai. Tg.-Mureș/ și KISS JENŐ din Bâra /rai. Tg.-Mureș/. Aceștia în sensul de mai sus au vorbit despre populație, însă ceea ce este deosebit, că GÁLL SÁNDOR a declarat că la începutul timpului după Declarație românii abia au vrut să-l salute, iar acuma situația s-a schimbat și iarăși sunt prietenoși ca și în trecut.

În tot aceeași zi a vorbit sursa cu KALI ISTVÁN, preot ref. din Păsăreni /rai. Tg.-Mureș/ și NAGY GÉZA din Dumbrăvioara /fiul prof. NAGY ANDRÁS/. KALI ISTVÁN a vorbit despre zvonurile în general, însă el, ca și ceilalți preoți sus-numiți, a declarat că toată străduința lui este de a liniști populația.

În toate cazurile, sursa a avertizat pe preoți de a liniști populația și a o îndruma să se orienteze după știrile din ziare și strict a urma lămuririle autorităților competente.

„PÁL JÓZSEF”

N.L. Elementele ce apar în notă sunt de pe raza reg. Mureș-Aut. Maghiară. Nota a fost furnizată în urma sarcinilor trasate.

Sarcini: Să ne informeze în continuare despre stările de spirit, discuțiile și manifestările dușmănoase ale credincioșilor, ale preoților și ale altor persoane cu care vine în contact cu ocazia deplasărilor ce le face la protopopiate.

Măsuri: La buletin. Nota în copie se va trimite Dir. Reg. Mureș-Aut. Maghiară spre exploatare.

Cpt. Onac Ioan

De acord cu sarcinile trasate și măsurile propuse

Cpt. Medeșan Ioan

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 253, f. 49.

535.

1964 iulie 2, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Kiss Zoltán” despre vizita făcută la domiciliul acestuia de către dr. Zakariás Zoltán și dr. Csiszár Sándor.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Data: 2 VII 1964
Agentul „KISS ZOLTÁN”
Primit de Cpt. Florea Gh. STRICT SECRET!
Casa „Oltul” în 3 ex.

NOTĂ INFORMATIVĂ

La data de 1 iulie 1964, orele 18,00 sursa a fost vizitată la domiciliu de numiții dr. ZAKARIÁS ZOLTÁN, medic specialist O.R.L,. și dr. CSISZÁR SÁNDOR, stomatolog.

La începutul discuției, medicii de mai sus au vorbit despre probleme legate de terminarea universității serale de partid etc., că cei care au terminat această universitate pot deveni propagandiști. După aceasta a avut loc următoarea discuție:

- Dr. ZAKARIÁS: „Mi-ar plăcea să văd în sufletul unui propagandist de partid, care este totodată şi un adevărat comunist, ca să ştiu ce părere are despre situaţia politică prezentă?”

- Dr. CSISZÁR: „Astfel de persoane nu găseşti între propagandişti (adică comunişti) deoarece persoanele de acest fel au fost numite în funcţii de directori la diferite întreprinderi cu salar bun şi acum tac, iar cei care sunt în prezent propagandişti sunt oameni carierişti, oportunişti şi nicidecum comunişti. Şi ilegaliştii au fost „dezarmaţi”, cărora li s-au asigurat pensii frumoase şi astfel, partidul nu este comunist, ci carieristo-oportunist!”.

- Sursa: „În definitiv, de ce te interesează cum reacţionează comuniştii adevăraţi privitor la situaţia politică actuală?”.

- Dr. ZAKARIÁS: „Respectiv, că ce părere au că ne-am întors spatele Uniunii Sovietice şi în mod liniştit încercăm să întărim relaţiile noastre economice”.

- Dr. CSISZÁR: „Degeaba s-au dus la occident, deoarece Hruşciov este unul şi acelaşi cu America. Acolo nu o să primească mult. Ei vor să intre prin acel geam, prin uşa căruia au fost daţi afară mai înainte”.

- Sursa: „Că ce anume au rezolvat în America nu ştiu precis, în prezent însă se pregătesc în Franţa, unde delegaţia condusă de Maurer este primită cu multă plăcere. Prietenia franco-română veche, originea comună şi aş putea chiar spune de cultură franco-română comună. Pe lângă acesteal ei se orientează bine din punct de vedere politic, deoarece după cum se vede, Franţa va avea un rol dominant pe arena politicii europene, iar America va rămâne în urmă”.

- Dr. CSISZÁR: „Greşeşti, deoarece Franţa nu contează nimic. Soarta României este pecetluită, şi-a jucat rolul. În 1944 a înşelat Germania, iar acum a făcut tot acest lucru cu U.R.S.S. În urma celor de mai sus, cine mai are încredere în noi? România în tot timpul a privit de pe vârful dealului cum sângerează alte state şi a refugiat din timp. Deja nu este luată în considerare în mod serios. Dacă va fi reorganizată situaţia statelor Europei răsăritene, atunci ungurii, polonezii şi germanii răsăriteni vor fi în situaţii mai avantajoase, deoarece occidentul nu se uită la conducători, ci are în vedere interesele popoarelor şi voinţa acestora, iar aceste popoare au arătat din timp că nu vor comunismul. Astfel, România a întârziat de toate”.

- Sursa: „Aceasta este greşeala voastră cea mare, că sunteţi visători ca restul maghiarilor. După părerea mea, Ungaria, în comparaţie cu România, a întârziat de toate cu 500 de ani. Ungurii nu au nici simţul politic şi nici înţelegerea faţă de realităţi. Nu au putut măsura în mod just niciodată realităţile. Să luăm numai ca exemplu situaţia aniversării de 600 de ani de la înfiinţarea universităţii din Cracovia. Voi nu vă gândiţi la faptul că regele de atunci al Ungariei, Nagy Lajos, a fost totodată şi regele Poloniei şi afirmativ Ungaria era cea mai puternică şi cu toate acestea nu a fost în stare să înfiinţeze cel puţin o universitate, nici el şi nici regele Mátyás. Domnii maghiari nu erau preocupaţi şi probabil nu aveau nici simţ pentru o politică culturală. Uitaţi-vă numai la politica culturală a României, că atât în trecut, cât şi în prezent a dus o politică culturală excelentă, legându-şi de mult cultura sa cu cultura franceză care, începând cu evul mediu, a avut rol conducător în lume din punct de vedere cultural”.

- Dr. CSISZÁR: „România nu şi-a legat cultura de cultura franceză deoarece nu a existat şi nici nu există o cultură română, adică un limbaj ştiinţific, respectiv o terminologie. Pentru aceasta este necesară ştiinţa franceză şi învăţarea limbii franceze ca să fie posibilă răspândirea ştiinţei, a tehnicii chiar şi azi... Dar să fii liniştit că nu vor obţine rezultate deosebite în Franţa. Dacă i-ar reuşi lui Hruşciov să se împace cu China, i-ar învăţa minte pe România. Ar înfiinţa confederaţia dunăreană, aşa cum scrie în revista „Viaţa economică” şi atunci românii ar cunoaşte ce înseamnă a fi minoritate naţională. Pentru noi ar fi indiferent, deoarece noi suntem obişnuiţi de 40 de ani, dar pentru ei ar fi vai şi amar. Un prieten de-al meu chiar acuma s-a întors din Ungaria, făcând o excursie cu motocicleta pe întreaga ţară, cu care ocazie a văzut o mulţime de ostaşi sovietici, fiind plin cu ei oraşele din apropierea graniţei române”.

După aceasta, dr. ZAKARIÁS, motivând că are de lucru, a plecat împreună cu dr. CSISZÁR şi s-au înţeles că se vor întâlni peste o săptămână.

N.B.: Agentul a furnizat nota conform sarcinilor date. Dr. CSISZÁR SÁNDOR este în atenţia organelor noastre. Dr. ZAKARIÁS a mai fost semnalat de agent, este membru P.M.R.

Agentul a fost instruit să procedeze aşa cum s-au înţeles, respectiv să se întâlnească cu aceştia la locul stabilit.

În discuţiile cu dr. CSISZÁR, printre alte probleme să se intereseze despre cunoştinţa sa, care recent s-a întors din R.P.U., pentru a afla ce „noutăţi” i-a mai povestit şi care-i părerea lui personală legată de existenţa trupelor sovietice în R.P.U., la frontiera cu România. De asemenea, să-i relateze că urmează ca şi el să meargă în vizită la rude în R.P.U. şi în acelaşi timp să-l întrebe ce a făcut cu lucrarea sa în probleme de stomatologie, dacă nu s-a răzgândit şi să o publice, ori ce intenţii are cu ea.

Agentul a fost instruit să ia legătura înainte de plecare în vizită în R.P.U. cu numiţii KISS ELEMÉR, KOVÁCS IMRE, GÁLL MIKLÓS şi GYÁRFÁS LUDOVIC, elemente ce se află în atenţia noastră.

M.L.: Materialul s-a exploatat la raportul către Dir. III-a şi apoi ataşat la materialele ce se deţin despre cei în cauză, după ce în prealabil va fi prezentat tov. Director.

Cpt. Florea Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 246, f. 126-127.

536.

1964 iulie 3, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă privind aspectele negative înregistrate în activitatea G.A.C.

NOTĂ
03.07.1964

Vă informăm că în urma prelucrării Declarației C.C. al P.M.R., din data de 24 aprilie 1964, și a interpretării greșite a acesteia de către unele elemente din mediul rural, au apărut o serie de comentarii și aspecte negative cu privire la viabilitatea G.A.C.-urilor.

Aceste aspecte au un caracter general întrucât au fost constatate în aproape toate raioanele regiunii Mureș-Autonomă Maghiară, astfel:

Numiții NĂSĂLEAN MELINTE și POP VASILE din Luduș au făcut unele afirmații ca:

„În una din comunele raioanelor secuiești, colectiviștii și-au luat vitele cu care au fost înscriși în colectiv, iar G.A.C.-ul numai cu ajutorul organelor de miliție a reușit să-și readucă vitele îndărăt".

Persoanele de mai sus au mai afirmat că:

„Se vor duce la G.A.C. și-și vor lua vitele și atelajele, iar terenul cu care s-au înscris în colectiv îl vor scoate și nu vor mai lăsa pe nimeni să comande, deoarece numai rușii au vrut să facă colectiv la noi, dar acum nu ne mai comandă, întrucât suntem liberi și facem cum vrem noi, deoarece în România nu merge colectivul".

Aceleași elemente au mai afirmat că românii împreună cu americanii vor desființa colectivul deoarece nu dă randamentul necesar, rămânând doar fermele de stat și fiecare familie de țărani va primi 3 iugăre de pământ, iar dacă nu va fi așa mai bine, să vină ungurii, întrucât în R.P. Ungară fiecare colectivist în afară de gospodăria anexă mai are câte un ha pământ.

Numitul ORMENIȘAN IOAN, fost chiabur, domiciliat în comuna Sărmaș, raionul Luduș, a afirmat:

„După 20 de ani de regim trebui să fie mari schimbări întrucât în perioada armistițiului nu s-a putut face nici o schimbare sau război. De fapt, nu a existat nici un guvern care să guverneze mai mult de 20 de ani așa că, iată, încă nici nu s-au împlinit aceștia și deja încep să se tulbure lucrurile".

Aceeași persoană a afirmat că „tov. Gheorghiu-Dej a fost în vizită în R.F.S. Iugoslavia, unde a văzut că țăranii au proprietate particulară, așa că nu ar fi exclus ca și în țara noastră fiecare familie de țăran să primească 1-2 ha pământ.

În comunele Cucerdea, Coroisânmartin, Deaj, Tătârleaua și Biia din cadrul raionului Târnăveni, colectiviștii comentează în masă desființarea G.A.C.-urilor și restituirea pământurilor, fiind semnalate și cazuri de încercări abuzive de a intra în perimetrul G.A.C.-ului întrucât, după cum susțin unele elemente, s-au întrerupt relațiile cu Uniunea Sovietică.

Un asemenea caz este cel al numitului POP ARON, din satul Bord, comuna Cucerdea, care a cosit o suprafață de teren din perimetrul G.A.C.-ului, iar atunci când paznicul de câmp i-a atras atenția, cel în cauză a afirmat că pământul este al lui și nu al G.A.C.-ului.

Cu asemenea comentarii legate de desființarea G.A.C.-urilor și restituirea pământurilor țăranilor au mai fost semnalați și numiții: LAZAR MARIA, colectivistă din comuna Ulieș; CIOBOTARU GHERASIM din comuna Stânceni; CROITORU GHEORGHE din Lunca Bradului; CURTA IOAN din comuna Deda-Bistra; AUGUSTIN ION din G.A.C. Toplița; TOMPEA PETRU din comuna Sărmaș, cât și alte elemente. De asemenea, vă mai informăm și asupra unor fenomene de neglijență și încălcare a hotărârilor adunării generale de către unele conduceri G.A.C., care în ultimă instanță dau naștere la comentarii nefavorabile din partea activiștilor, astfel:

La G.A.C. din comuna Grebeniș, raionul Luduș, s-a luat hotărârea de către adunarea generală că acelor membri care nu prestează muncă în G.A.C., fiind salariați ai G.A.S.-ului sau altor instituții, să primească doar suprafața de 0,14 ha pământ, hotărâre ce nu s-a respectat, deoarece numitului SOLOMON VASILE, șef de brigadă S.M.T., cât și altor colectiviști li s-au repartizat suprafețe mai mari decât cele adoptate de adunare. De asemenea, la G.A.C. din comuna Valea Largă, raionul Luduș, sunt colectiviști care au primit mai multe de 0,40 ha teren, reprezentând gospodăria anexă, încălcându-se în acest fel hotărârea adunării generale și dând astfel naștere la comentarii din partea celorlalți colectiviști.

În G.A.C. din comuna Zau de Câmpie, raionul Luduș, colectiviștii comentează, de asemenea, o serie de aspecte negative cu privire la președintele G.A.C.-ului care, în loc să se ocupe de bunul mers al gospodăriei, folosește mașina acesteia în interes personal, plecând în excursii în diferite orașe din țară. Și în această gospodărie, ca urmare a nerepartizării egale a terenurilor reprezentând gospodăria anexă, au apărut comentarii și divergențe între membrii colectiviști.

În G.A.C. din comuna Tăureni, raionul Luduș, colectiviștii discută în mod nefavorabil comportarea președintelui care a fost văzut în repetate rânduri în stare de ebrietate.

În G.A.C. din comuna Rușii-Munți, raionul Toplița, brigadierul BIVOLARU MIHAIL, a compromis un lot de 3 ha teren însămânțat cu mazăre, datorită faptului că nu a verificat atelajele de însămânțat, care erau defecte, sămânța rămânând la suprafață. De asemenea, se comentează de către colectiviști că membrii din brigada sus-amintitului au un lot mai mare de 30 arii gospodării anexă, fapt pentru care unii colectiviști refuză să mai iasă la munca câmpului.

Ca urmare a proastei planificări și folosirea atelajelor existente, muncile agricole din G.A.C. Rușii-Munți, raionul Toplița, au fost mult întârziate. Și în sectorul zootehnic din această gospodărie se constată mari deficiențe, în sensul că procesul de mortalitate a crescut foarte mult.

În perioada 1 ianuarie – 30 mai 1964, în cadrul acestei gospodării mortalitatea înregistrată pe categorii de animale este următoarea:

- Bovine – 32 bucăți
- Ovine – 246 bucăți + 223 miei
- Porcine – 16 bucăți
- Cabaline – 4 bucăți.

Asemenea aspecte se pot întâlni și la G.A.C. din comuna Vătava, raionul Toplița, unde, de asemenea, mortalitatea în sectorul zootehnic a atins un procent mare, după cum urmează:

În perioada 1 ianuarie – 25 mai 1964 a fost înregistrat următorul procent de mortalitate pe categorii de animale, astfel:

- Bovine – 15 bucăți
- Ovine – 256 bucăți din care 165 miei
- Caprine – 2 bucăți

- Cabaline – 4 bucăți.

La G.A.C. Fileanca, raionul Toplița, mortalitatea la animale atinge, de asemenea, un procent foarte ridicat, astfel:

În perioada 01 ianuarie – 8 mai 1964, mortalitatea înregistrată pe categorii de animale este următoarea:

- Bovine – 32 bucăți
- Ovine – 59 bucăți
- Caprine – 4 bucăți
- Porcine – 1 bucată

La G.A.C. „9 Mai" Râpa de Jos, raionul Toplița, în perioada 1 ianuarie – 30 aprilie 1964, pe categorii de animale a fost înregistrată următoarea mortalitate:

- Bovine – 33 bucăți
- Ovine – 60 bucăți
- Porcine – 3 bucăți

La G.A.C. din comuna Vătava, raionul Toplița, în aceeași perioadă arătată mai sus, a fost întregistrat următorul procent de mortalitate:

- Bovine – 33 bucăți
- Ovine – 166 bucăți

Cauzele acestor mortalități se datoresc proastei îngrijiri și furajări, cât și dezinteresului manifestat de conducerea G.A.C.-urilor în acest domeniu.

În G.A.C. din comuna Beica, raionul Reghin, colectiviștii sunt nemulțumiți deoarece lucrările se fac cu întârziere, întrucât vicepreşedintele G.A.C.-ului, KISS IOSIF, în loc să se ocupe de buna organizare a lucrărilor agricole se ocupă de aranjarea unor interese particulare, fapt pentru care unii colectiviști, în prezent, refuză să mai participe la muncă în G.A.C. Acelaşi vicepreşedinte se ocupă şi cu diferite afaceri în detrimentul G.A.C.-ului, în sensul că a vândut unele cantități de fân şi doi saci sămânță trifoi în scopul procurării de material lemnos în interes personal.

Aceste fapte ale vicepreşedintelui KISS IOSIF sunt cunoscute de către şoferul FÁBIÁN IOSIF, RAFI MATEI şi FÁBIÁN MATEI, ultimii doi încărcători de mașină, care au afirmat în mod deschis că dacă vor fi întrebați vor arăta în mod cinstit toate aspectele ce le cunosc.

Înstrăinarea semințelor de trifoi a făcut ca din cele 50 ha teren prevăzut a fi însămânțat s-au însămânțat doar 30. Aceleaşi aspecte s-au întâmplat şi cu sămânța de ceapă ce urma a fi plantată în primăvară care, datorită proastei depozitări s-a stricat, producând G.A.C.-ului o pagubă de aproximativ 18.000 lei.

Colectiviştii din aceeaşi comună mai comentează faptul că între magazionerul G.A.C.-ului, ILYÉS ALEXANDRU, KISS IOSIF şi medicul veterinar sunt strânse legături, în sensul că aceştia fac diferite afaceri. Astfel, dr. veterinar îşi creşte cele două scroafe cu furaje din G.A.C., iar soția magazionerului ILYÉS ALEXANDRU a stat două săptămâni la Tulgheş, unde a vândut sămânță de ceapă şi trifoi.

Un alt aspect semnalat la G.A.C.-ul de mai sus este şi acela al dezinteresului manifestat din partea conducerii gospodăriei pentru avutul obştesc, în sensul că animalele care au murit din cauza unor boli nu au fost îngropate, fiind lăsate la voia întâmplării în apropierea grajdului G.A.C., înlesnind în acest fel posibilitatea molipsirii şi îmbolnăvirii altor animale.

Preşedintele G.A.C.-ului „1 Mai" din comuna Dumbrava, raionul Reghin, abuzează de această calitate în sensul protejării rudelor sale sau a altor persoane apropiate, fapt ce sunt cunoscute de activişti şi care comentează în mod nefavorabil aceste aspecte, unii chiar refuzând să mai participe la muncile agricole.

În comuna Iara de Mureş există, de asemenea, o stare de nemulțumire din partea colectiviştilor, în sensul că deşi au făcut contracte cu statul pentru lapte, colectorul MARE CONSTANTIN, membru P.M.R., îi trimite acasă cu laptele, deoarece nu are cu ce-l transporta la centru din cauza că preşedintele G.A.C.-ului, NAGY MIHAI, nu a luat nici o măsură în acest sens.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 246, f. 103-107.

537.

1964 iulie 3, Târgu-Mureş. Notă informativă a agentului „Stănescu" în urma discuțiilor avute cu profesorul Mateescu Gheorghe.

M.A.I.
DIR. REG. MUREŞ A.M.

STRICT SECRET
3 iulie 1964

Ind. 306
Sursa: „Stănescu"
Primit: Lt.Maj. Filka A.
Data: 23.V.1964

NOTĂ INFORMATIVĂ

Astăzi, la ora 11, sursa a stat de vorbă în cancelaria Şcolii Medii nr. 5 cu profesorul de matematică MATEESCU GHEORGHE, care în seara zilei de 21, la ora 19,00 a participat la şedința cadrelor didactice de la Şc. Medie „Bolyai".

MATEESCU a subliniat că nu s-a ținut un referat în legătură cu Declarația, dar că vicepreşedintele Sf. Popular al orașului Tg.-Mureş, Sebestyén, a făcut unele completări în timpul discuțiilor purtate în legătură cu Declarația. MATEESCU a

subliniat în primul rând că această declarație este pregătită de 3 ani. Apoi a spus că totul pleacă de la C.A.E.R., şi în special de la Cehoslovacia, care a urmărit ca ea să-şi dezvolte industria, iar noi să rămânem o țară agricolă. Aici M. GH. a spus că 60.000 de bulgari sunt trimişi în Cehoslovacia ca muncitori. Cehii au pretins ca noi să trimitem petrolul şi alte materii prime la prelucrare în Cehoslovacia, iar după aceea ar fi pretins să le trimitem şi muncitori, iar câştigul să le revină lor. De asemenea, polonezii, care nu au colectivizat decât 2% din pământul lor, ar fi dorit ca noi să rămânem țară eminamente agricolă şi să-i hrănim pe ei, iar ei să-şi dezvolte industria la un nivel foarte ridicat. M. GH. a mai ridicat şi problema unor lucruri impuse de U.S. ca: „Un învățământ unic în tot lagărul socialist, unde istoria, geografia şi alte materii să fie predate în acelaşi mod peste tot. De asemenea, a mai spus M. GH. că toate manualele şcolare au fost făcute după manualele sovietice şi doar traduse în româneşte şi din această cauză aceste manuale sunt foarte proaste.

Târgu-Mureş, 22 mai 1964
SS/„Stănescu”

N.B. Nota a fost furnizată în urma sarcinilor trasate agentului de a ne semnala ce aprecieri se fac în rândul intelectualilor legat de şedința în care s-a discutat Decl. P.M.R.

M.GH. este profesor de matematici la Şc. nr. 5, a mai făcut comentarii în legătură cu această temă.

S.T. Să urmărească în continuare cum apreciază cei din jurul său Decl. P.M.R.

M.L.Nota se va exploata în raport şi notă la Dir. III

l.o.p.
Lt.maj. Filka A.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 265, f. 78.

538.

1964 iulie 8. Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport privind problema educației în comunele Ogra şi Bogata.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Serviciul III – Grupa IV-a

STRICT SECRET
8 VII 1964

RAPORT

privind problemele stabilite cu ocazia deplasării efectuate în raionul Luduş în zilele de 6-7 VII 1964

Secția raională M.A.I. Luduş a raportat Direcției Regionale M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară despre unele manifestări naționaliste ale elevilor din cl. a VI-a/B de la Şcoala elementară de 8 ani din comuna Ogra, raionul Luduş.

Trecând la verificarea celor raportate de Secția Raională M.A.I. Luduş, am stabilit următoarele:

În ziua de 17 VI 1964, şeful de post din comuna Ogra a primit o sesizare verbală din partea numitului ANGHEL COLOMAN, membru P.M.R., agricultor în GAC Ogra (rom), cu care ocazie numitul ANGHEL a arătat şefului de post că fiica lui, anume ANGHEL IRINA, elevă în cl. VI-a/B în repetate rânduri i-a povestit că în ultima perioadă elevii SZÉKELY IOAN, SZÉKELY ELISABETA, TROMBITÁS ANDREI şi TROMBITÁS ENIKŐ poartă discuții cu caracter naționalist maghiar în pauze, la şcoală. Toți elevii menționați mai sus sunt în cl. a VI-a/B.

Ulterior, numitul ANGHEL COLOMAN, fiind solicitat, a dat o declarație scrisă şefului de post, arătând detaliat cele auzite de la fiica lui (17 VI 1964).

În ziua de 6 VII 1964 am discutat cu ANGHEL COLOMAN în prezența Lt.maj. Pop Teodor şi şeful de post Plut. Olteanu. Cu această ocazie ANGHEL COLOMAN a arătat următoarele:

Spre sfârşitul lunii mai – începutul lunii iunie 1964, seara, fetița lui a arătat de mai multe ori că în pauze se poartă diferite discuții cu caracter naționalist din partea unor elevi şi eleve din cl. VI-a/B din care face parte şi fetița lui, reținând următoarele:

SZÉKELY IOAN: „Dacă vin maghiarii, portretul tov. Gh. Gheorghiu-Dej va fi înlocuit cu portretul lui J. Kádár, iar învățătorii şi profesorii români vor fi înlocuiți cu profesori maghiari, iar românii vor fi evacuați în Muntenia şi Moldova”.

TROMBITÁS ANDREI: „... dacă vor veni maghiarii, tablourile poeților români de pe pereții şcolii vor fi înlocuite şi schimbate cu portretele poeților unguri...”.

TROMBITÁS ENIKŐ: „... la noi acasă se discută că Ungaria va primi Ardealul şi va fi bine...”.

SZÉKELY ELISABETA: „... am fost cu mama la familia lui SZABÓ IULIU, unde s-a spus la radio că Transilvania va fi realipită Ungariei...”.

Referitor la elevul SZÉKELY IOAN, în afară de cele de mai sus, a arătat că elevul ar mai fi afirmat fetiței lui că: „tatăl meu are o carte interesantă, pe care el (elevul) o va lua de acasă, vor merge după fragi şi acolo unde nu îi vede nimeni, el va citi celorlalți din conținutul cărții...”. Ulterior, a aflat de la fiica lui că cartea ar fi fost arsă de familia SZÉKELY. (În raportul Secției Raionale M.A.I. Luduş se arată că elevul ar fi spus că tatăl lui va citi elevilor din carte, ceea ce nu corespunde realității).

Întrebându-l pe numitul ANGHEL COLOMAN (fost secretar la organizației de bază P.M.R. din Ogra) despre părinții elevilor în cauză, acesta a arătat că nu s-au ridicat obiecțiuni legate de atitudinea lor politică până în prezent.

Părerea lui ANGHEL COLOMAN este că copiii mai sus arătați au discutat în spirit naționalist datorită influenței familiilor lor.

La întrebarea noastră, ANGHEL COLOMAN a spus că el a mai arătat problema semnalată șefului de post și activistului de partid SZÁSZ IOAN (instructor teritorial la Ogra), numitului CRĂCIUN NICOLAE, directorul școlii din localitate, membru P.M.R. și președintelui sfatului popular comunal Ogra, tov. MEDIEȘAN, considerând necesar acest lucru.

La data de 7 VII 1964, în prezența tov Lt.maj. Pop Teodor, am discutat cu directorul Școlii elementare de 8 clase din Ogra, anume CRĂCIUN NICOLAE.

În discuții, directorul a arătat că și el a fost anunțat de numitul ANGHEL COLOMAN (la 16 VI 1964) despre problemele mai sus descrise și că în acest sens a dat o declarație în scris șefului de post din Ogra, fiind solicitat de către acesta (la 18 VI 1964). A mai arătat că, după ce a fost anunțat de tatăl elevei despre aspectele nesănătoase petrecute în școală, a stat de vorbă cu elevul TROMBITÁS CAROL din cl. VI/B, care a confirmat că într-adevăr elevul SZÉKELY IOAN a spus: „...dacă vin ungurii, portretul tov. Gheorghe Gheorghiu-Dej va fi schimbat cu portretul lui J. Kádár și că cadrele didactice de naționalitate română, ca directorul CRĂCIUN NICOLAE și ȘERBAN AUREL, vor fi înlocuiți cu cadre didactice de naționalitate maghiară". Alte aspecte elevul nu a confirmat.

La întrebarea noastră a arătat că el a mai discutat această problemă cu prof. ȘERBAN AUREL (care, la rândul lui, și el s-a interesat de la elevul TROMBITÁS CAROL, primind același răspuns), cu președintele sfatului popular comunal Ogra și cu instructorul teritorial din Ogra, SZÁSZ IOAN. A mai arătat că el a ridicat problema lipsurilor existente în ce privește educarea elevilor cu ocazia ultimei ședințe cu profesorii (consil. pedagogic) la data de 28 VI 1964. A mai spus că și instructorul teritorial a vorbit despre această problemă în cadrul unei ședințe a organizației de bază P.M.R. a G.A.C. Ogra, astfel că au luat cunoștință de aspectele negative din școală, în afară de cadrele didactice, mai multe persoane din comuna Ogra.

Cu directorul CRĂCIUN s-au discutat mai mult aspecte privind munca instructiv-educativă din școală, munca cadrelor cu elevii și în special a dirigintei SZILVÁSSY MARIA cu elevii cl. VI-a/B, vizite la domiciliul elevilor, relații cu părinții, munca profesorilor de istorie, limba maghiară, geografie etc. cu elevii cl. V-VIII, dacă nu se folosesc manuale din R.P.U. sau vechi, dacă nu se strecoară idei care trezesc sentimentele naționaliste maghiare, revizioniste, de „mândrie" sau „izolare" națională etc., în care sens directorul nu a putut relata nimic ce ar interesa organele noastre.

Legat de sursa de inspirație a elevilor, directorul a considerat că nu poate fi vorba de nici un element din rândul cadrelor didactice, ci de influența negativă a celor discutate în familia celor în cauză și a știrilor ascultate în radio la posturile apusene.

În discuțiile care s-au purtat la 6-7 VII 1964 cu instructorul teritorial din Ogra, acesta ne-a mai relatat în plus că el deja de la sine putere a discutat cu părinții copiilor în cauză, întrebându-i dacă într-adevăr au discutat asemenea probleme în fața copiilor, obținând rezultat negativ, adică părinții copiilor au negat că ei ar fi vorbit asemenea chestiuni în casă sau în altă parte.

Din caracterizarea făcută de directorul școlii asupra elevilor și a părinților acestora nu au rezultat probleme mai deosebite.

Din discuțiile purtate cu președintele Sfatului Popular comunal Ogra, MEDIEȘAN, și cu șeful de post, la fel nu au rezultat probleme sau aspecte care ar interesa organele noastre.

În comună există un număr de 3 agenți, aceștia până în prezent nu au semnalat nimic deosebit legat de acest caz.

Elevii, părinții acestora și celelalte elemente care apar în problemă au fost identificate, s-au obținut datele necesare asupra lor; în evidențele noastre nu sunt cunoscute și nici nu au fost semnalați de agentură cu manifestări sau atitudini ostile.

În legătură cu acest caz s-a stabilit deci că problemele de la Școala elementară din Ogra sunt cunoscute de majoritatea locuitorilor din această comună, chiar și de cei care sunt în cauză, aceștia fiind puși deja în gardă de cca. 2 săptămâni.

Pentru a clarifica eventual mai adânc această chestiune, s-ar putea sta de vorbă cu elevii cl. VI-a/B și s-ar putea efectua o percheziție la domiciliul lui SZÉKELY IOAN pentru cartea în cauză.

S-a indicat dirijarea agenturii existente pe lângă părinții elevilor în cauză, lucrarea și supravegherea acestora în mod mai intens și pornind de la acest caz, spre a afla care este starea de spirit în rândul populației din comună.

Tot în raportul trimis de Secția raională M.A.I. Luduș a mai fost arătat că cadrele didactice de la Școala elementară din Ogra, secția maghiară, se adună la profesorul cu numele de HORVÁTH, la aceeași scoală.

În legătură cu această problemă, din discuțiile purtate cu șeful de post, cetățeanul ANGHEL COLOMAN, președintele sfatului popular și directorul CRĂCIUN NICOLAE am stabilit următoarele. La școala elementară din Ogra sunt 4 cadre didactice de naționalitate română și 8 cadre de naționalitate maghiară. În general, se poate arăta că este un colectiv destul de sudat care are influență pozitivă asupra elevilor. Cadrele didactice își îndeplinesc sarcinile profesional-politice și obștești în bune condițiuni, între cadrele didactice nu există neînțelegeri, dușmănie sau alte atitudini ostile. Moral, până în prezent, nu s-au ridicat obiecțiuni.

S-a observat că în ultima perioadă în jurul profesorului de științe naturale HORVÁTH ATTILA (fiu de preot) s-au polarizat unele cadre didactice, cum sunt SZILVÁSSY MARIA, profesoară de limba maghiară; DOMOKOS MÁRTA, învățătoare la cl. I-IV, și BĂȚAGA MARIA, profesoară de matem.-fizică. La acest HORVÁTH, a cărui soție este tot profesoară la școala elementară din Ogra, mai fac vizite dese, pe lângă cei de mai sus, și ing. agronom ERSZÉNYI PAVEL (din Suseni), membru P.M.R., care lucrează la G.A.C. Ogra, soția acestuia, anume ERSZÉNYI ELISABETA, care este cadru didactic la aceeași școală și activistul de partid SZÁSZ IOAN.

După câte se cunoaște până în prezent, aceștia se distrează mereu împreună, merg la baie la Mureș, organizează diferite „întruniri" cu băutură și jocuri distractive. Alte amănunte legate de aceste întruniri nu am obținut, scopul acestora, ce se petrece acolo etc. S-a mai stabilit că gazda lui HORVÁTH A., la care acesta stă în chirie cu familia, s-a plâns de mai multe ori (SZÁSZ ANDREI) că nu se poate odihni din cauza gălăgiei provocate de cei care participă la chefurile organizate de HORVÁTH.

Am identificat persoanele care apar legate de această problemă, în evidențe nu figurează, de agentură nu au fost semnalați cu manifestări sau atitudini naționaliste, cu antecedente penale sau politice.

Am indicat ca acest grup să fie fie supravegheat mai intens de către agentură pentru a afla caracterul întrunirilor ţinute. Acel SZÁSZ ANDREI (unde locuieşte HORVÁTH) să fie influenţat şi determinat să dea declaraţie – plângere scrisă – la miliţie împotriva acelora care conturbă noaptea liniştea locuitorilor, ca pe această bază să se poată lua măsuri corespunzătoare pe plan local.

Directorul şcolii susţine insistent că între cadrele didactice nu există tendinţe de izolare naţională, spirit de gaşcă etc., calificând aceste întruniri ca simple motive de „dorinţă de a se distra".

Un amănunt care l-am mai aflat de la directorul şcolii este că s-a făcut împotriva lui un memoriu din partea cadrelor didactice (nu ştie din partea cui) adresată secţiei de învăţământ raional Luduş, în care este arătat că este slab profesional, nu reuşeşte să organizeze munca, nu poate coordona activitatea cadrelor didactice etc. După cum spune, a aflat acest lucru întâmplător în ziua de 7 VII la Luduş, la secţia de învăţământ raional, fără să vadă materialul.

S-a indicat să se obţină acest material din partea organelor noastre pentru a fi văzut.

La Ogra am constatat că, din lipsă de agentură, problemele importante nu sunt cunoscute la timp din partea organelor noastre, iar persoanele competente care află asemenea chestiuni dau imediat amploare problemelor şi iau măsuri negândite. După câte am stabilit, preşedintele sfatului popular este un om flecar, activistul procedează negândit etc.

De fapt am indicat ca activistul SZÁSZ IOAN să fie semnalat Comitetului Raional P.M.R. pentru comportarea şi atitudinea lui necorespunzătoare pe care o are în Ogra. (Participă la chefurile cadrelor didactice, transportă cu motocicleta cadrelor didactice [fetele] la Mureş, consumă băuturi fără să plătească în bufet şi face scandal, este palavragiu şi procedează injust, luând măsuri necorespunzătoare etc.).

Tot într-un raport trimis de secţia raională M.A.I. Luduş, la începutul lunii iulie 1964, se arată că directorul şcolii elementare din Bogata, raionul Luduş, anume BOROS IULIU, ia unele măsuri în şcoală din care rezultă făţiş atitudinea lui naţionalistă.

Trecând la verificarea celor semnalate am stabilit următoarele:

În luna decembrie 1963, agentul „VLADIMIR" semnalează că a discutat cu un cadru didactic din Bogata, anume MIHĂLŢAN OCTAVIAN, care a spus sursei că a descărcat unele vagoane (ca muncă voluntară) cu cărămizi care au venit pentru şcoală, cu cl. VII-a/A, de două ori consecutiv (clasă română), cu un efectiv de 19 elevi, în timp ce cl. VII/B, cu 32 elevi, nu a fost niciodată la descărcat.

La 28 VI 1964, agentul „STAICU" arată că a discutat cu directorul adj. al şcolii elementare din Bogata, PÎNZARU GHEORGHE, care a arătat că după zvonurile cu „cedarea Ardealului" a observat că la şcoală cadrele didactice maghiare nu mai vorbesc în limba română, se adună în grupuleţe şi că directorul şcolii, BOROS IULIU (membru P.M.R.), a propus numai 4 elevi maghiari pentru a pleca în tabără şi nici un român şi că din venitul unei serbări culturale a aranjat cu dir. căminului cultural, BARTHA IOAN, să trimită în excursie numai elevii maghiari (pe gratis), iar elevii români să plătească 45 lei.

Până la ora actuală nu s-au luat măsuri de verificare temeinică a acestor informaţii, neexistând materiale în acest sens.

La secţia de învăţământ raională s-a stabilit că într-adevăr BOROS IULIU a propus pentru tabără numai 4 elevi maghiari la început, dar imediat a revenit şi a făcut propuneri şi din rândul elevilor români.

Tot aici s-a stabilit că secţia de învăţământ raională a primit o sesizare în care se arată că BOROS este un element imoral, având relaţii sentimentale cu administratoarea şcolii, fapt cunoscut de elevi şi părinţii lor care au făcut această sesizare. În ziua de 6 VII 1964, au făcut deplasarea numiţii SZABÓ I., de la secţia de cadre a sfatului popular raional, şi inspectorul FANEA P., de la secţia învăţământ raională, la Bogata pentru a stabili acest fapt. În urma anchetei s-a stabilit că totul este adevărat în sensul că BOROS are relaţii intime cu administratoarea şcolii, făcând propuneri de a scoate pe cea în cauză de la şcoală şi mutarea ei în altă localitate.

Asupra lui BOROS şi BARTHA alte materiale nu sunt. Nu figurează cu antecedente. Agentură de naţionalitate maghiară în Bogata nu există şi nici posibilităţi de marşrutizare momentan. Agentura existentă poate să dea materiale numai indirect despre BOROS.

Lt.maj. Luca Marin, a cărui soţie lucrează la şcoala elementară din Bogata, sesizează o serie de aspecte din activitatea acestui BOROS, fapte aflate prin soţie. Exemplu că la premierea elevilor, elevii maghiari au primit premii mai mari ca elevii români etc.

Semnalările fiind numai pe o singură linie, iar discuţiile petrecându-se numai faţă de agent, nefiind alte persoane acolo, nu s-a putut trece la verificarea acestor aspecte prin alte surse.

- S-a indicat ca informaţiile date de „VLADIMIR" şi „STAICU" să fie verificate reciproc (a unuia de către celălalt) cât şi celelalte aspecte [primite] de la Lt.maj Luca Marin, prin discuţiile pe care le poartă agenţii cu dir. adj. PÎNZARU GHEORGHE şi cadrele didactice de acolo, ca MIHĂLŢAN etc.

- Lt.maj. Luca Marin să facă un raport cu problemele pe care le-a aflat de la soţie şi care interesează organele noastre.

- Să se ceară aprobare de la Comitetul Raional P.M.R. pentru lucrarea activă a lui BOROS, după care să i se deschidă dosar de verificare prealabilă.

- Studierea recrutării, infiltrării sau marşrutizării unui agent de naţionalitate maghiară din rândul cadrelor didactice pe lângă BOROS, pentru a-i cunoaşte activitatea naţionalistă pe care o duce;

- Verificarea pe cale oficială, prin Comitetul raional P.M.R. şi sfatul popular raional, [privind] numărul de ore voluntare prestate de clasele române şi maghiare, situaţia la învăţătură şi disciplină a elevilor propuşi pentru tabără, numărul, numele, clasa elevilor participanţi la excursie şi suma plătită de ei, mărimea premiilor acordate pe nume, clasă etc.

În urma luării acestor măsuri să prezinte materialele cu propuneri concrete.

Alte date cu ocazia deplasării efectuate în raionul Luduş, legat de problemele de mai sus, nu am obţinut.

Lucrător operativ prim
Lt.Maj. Filka Andrei

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 255, f. 444-451.

539.

1964 iulie 14. Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş: notă privind aspecte ale activităţii naţionaliste în rândul minorităţii maghiare.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIR. REG. MUREŞ-AUT. MAGHIARĂ
SECŢIA RAIONALĂ TÂRGU-MUREŞ

STRICT SECRET
S.C. Nr.1219

NOTĂ
14.07.1964
Privind principalele aspecte ale activităţii naţionaliste

Preotul romano-catolic LÁSZLÓ DÉNES, de 57 de ani, din comuna Veţca, urmărit prin dosar de verificare.

Desfăşoară o intensă activitate naţionalistă, făcând propagandă între cetăţenii de naţionalitate maghiară, spre a-i lămuri [că] ungurii sunt asupriţi şi că în curând nu o să fie lăsaţi nici să mai vorbească ungureşte.

Îi instigă să opună rezistenţă, spunând: „Noi, ungurii, trebuie să stăm în picioare şi să nu lăsăm ca pe noi să ne conducă românii, deoarece noi suntem în Ardeal".

Deseori îşi manifestă speranţa că regimul se va schimba şi va fi instaurat un regim maghiar.

A întreţinut strânse relaţii cu numita TAKÁCS ILONA, venită în vizită din Canada.

Se află în relaţii bune cu episcopul MÁRTON ÁRON.

O intensă activitate desfăşoară pe linia catehizării copiilor, folosind diverse metode, respectiv bomboane, bani, precum şi presiuni asupra părinţilor.

SZÖCS ANDREI, de 42 de ani, fost membru în P.A., învăţător din comuna Sâng. de Pădure, urmărit prin dosar de verificare.

În august 1963 a ultragiat pe doi activişti P.M.R., spunând cu această ocazie că P.M.R. este un partid de asuprire şi sugrumare.

În dese cazuri, atât faţă de agentură, cât şi în public, a avut manifestări naţionaliste, afirmând că Ardealul va fi dat Ungariei.

La 28.06.1964 s-a prezentat la numita LÁSZLÓ TEREZIA, secretara organizaţiei de bază P.M.R. de la şcoala din Bezid, spunându-i că a fost numit deputat din partea Partidului Maghiar şi a venit în control pentru a vedea ce se întâmplă în sectorul de care răspunde el.

S-a manifestat deschis, ca de exemplu la 28.06.1964, că s-a terminat cu românii şi peste o lună o să jupoaie pielea de pe ei.

Astfel de ameninţări a avut şi pe stradă, ameninţând cu acţiuni duşmănoase.

NYULAS IMRE, fost membru P.M.R., „Vitéz" şi chiabur de 77 ani, agricultor, semnalat de agentură că difuzează literatură cu conţinut naţionalist. Are cărţi vechi în care preamăreşte naţionalitatea maghiară şi ponegreşte pe români. Aceste cărţi le difuzează în comuna Eremitu.

Are manifestări naţionaliste privitor la cedarea Ardealului.

Este urmărit prin acţiune de verificare.

Tot în comuna Eremitu

FAZAKAS DÉNES, de 69 ani, fost preşedinte comunal al P.R.M.-ului, agricultor, desfăşoară o activitate similară prin răspândirea de cărţi naţionaliste pe care le are din perioada 1940-1944.

În repetate rânduri, faţă de agentură, a avut manifestări legate de cedarea Ardealului. Este urmărit prin dosar individual.

Numitul KOVÁCS ALBERT, din comuna Sâmbriaş, rai. Reghin, aflându-se în comuna Călugăreni, faţă de doi cetăţeni şi şeful de post a afirmat: „Cu ruşii nu mai avem nimic. România a făcut alianţă cu S.U.A., iar la 23 August 1964 vor fi abordate drapele de trei culori maghiare". Adresându-se şefului de post a spus: „Începând de la 23 August 1964, nu vei purta această caschetă şi nici steaua cu cinci colţuri pe ea, deoarece şi aceasta va fi ştearsă, nu mai avem nevoie de ea".

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 241, f. 47-48.

540.

1964 iulie 16, Odorhei. M.A.I.-S.R. Odorhei: notă informativă a agentului „Costache Aurel" referitor la zvonul privind cedarea Ardealului R.P.Ungare.

SECŢIA RAIONALĂ M.A.I. ODORHEI
Primit la 16 iulie 1964
Lt.Maj. Moldovan Nicolae
Agentul „Costache Aurel"
Casa „Învăţătoarea"

STRICT SECRET
6 exemplare
1 ex. dos. anexă
2 ex. la Regiune
1 ex. dos. acţiune
2 ex. dos. oraş cap. II

NOTĂ INFORMATIVĂ

Circulă tot mai intens zvonurile că i s-a promis R.P. Ungare, de către tov. Hruşciov, tot sprijinul necesar pentru ca Ardealul să fie cedat de către ţara noastră.

De când a început ca acest zvon să circule, maghiarii au devenit mai reţinuţi faţă de români, evită de a se angaja sau [a] lua parte la discuţii cu caracter politic şi asistă pasiv.

Bănuind că nu vor să adopte nici o atitudine care poate să le dăuneze în prezent sau în viitor, am încercat să mă apropii în discuţii cu ei numai în doi.

În prima discuţie am avut cu GYÖRFI PAUL în privinţa situaţiei noastre politice şi a persoanelor de [...]. Foarte repede a alunecat discuţia cuprinzând şi Ungaria, despre care mi-a spus că este într-o situaţie mult mai rea decât a noastră deoarece, mai ales după Plenara din aprilie a P.M.R., ruşii au masat forţe puternice în Ungaria.

Mi-a spus apoi că U.R.S.S., după cum crede el, ar vedea cu ochii săi atât pe România, cât şi pe Ungaria ca două popoare ce nu sunt de neam slav şi care îi stau în calea expansiunii spre Centrul Europei şi că din această cauză, neputându-le elimina sau supune complet, va încerca să le învrăjbească /aluzia cred că a fost tot la Ardeal/, dar cel mai bun lucru ar fi ca aceste popoare să-şi întindă mâna şi să se contopească într-o uniune în care să dispară frământările şi ura care au existat între aceste două popoare.

Mi-a vorbit apoi că ungurii şi românii s-ar înţelege foarte bine şi că şi aşa aici în Ardeal sunt atât de amestecaţi încât nu mai ştii care e din neam românesc şi care din maghiari.

Urmând în continuare a mă informa asupra cauzelor ce a creat psihoza în rândurile populaţiei maghiare l-am provocat în ziua de 15.VII. a.c. într-o discuţie pe FLORIÁN ZOLTÁN căruia, amintindu-i de o discuţie a noastră din iarnă /există nota informativă/, i-am spus: Vezi că Hruşciov a pus în aplicare principiul – divide et impera – faţă de Ungaria şi România, ce zici de aceasta?

M-a întrebat la ce anume mă refer, la care i-am răspuns la Ardeal. La aceasta mi-a confirmat că şi el a auzit despre aceasta că Hruşciov a promis Ungariei Ardealul şi că ministrul de externe al Ungariei a şi fost pentru tratare la Bucureşti în această problemă, dar că nu ştie mai mult.

Mi-a mai spus că a auzit că faţă de atitudinea de ostilitate şi de dezmembrare a ţării româneşti din partea U.R.S.S., guvernul nostru, cu ocazia vizitei făcute în S.U.A., ar fi obţinut din partea acestora garantarea frontierelor României.

Şi-a dat apoi părerea că în actuala situaţie Ungaria crede că nu va câştiga, dar de pierdut va avea numai populaţia maghiară din Ardeal, deoarece va fi suspectată şi eventual persecutată de autoritatea română ca filomaghiară iar dacă, prin absurd, s-ar ajunge ca Ardealul să fie cedat Ungariei, ei vor fi persecutaţi de către aceştia ca filoromâni.

Acestea au fost discuţiile cu FLORIÁN ZOLTÁN.

În ziua de 16.VII a.c., când am ieşit de la serviciu, la orele 15 am mers împreună cu SILLAY FRANCISC şi în mers l-am întrebat ce părere are despre acţiunile lui Hruşciov în legătură cu rapoartele dintre România şi Ungaria.

La acestea mi-a spus că Hruşciov vrea să pună în conflict cele două ţări pe problema Ardealului, însă a afirmat că după el ar fi o mare greşeală politică din partea Ungariei dacă s-ar lansa într-o dispută cu România pentru cedarea Ardealului către ea deoarece în acest caz Ardealul va fi un permanent focar în Europa căci şi România nu va fi mulţumită niciodată cu această soluţie. Cea mai bună soluţionare a Ardealului ar fi ca Ungaria şi România să formeze un stat dualist, căci atunci ar fi un bun comun, fiind un singur stat şi nu ar fi mereu un prilej de învrăjbire între aceste două popoare. Să se stabilească un sediu nou pentru capitala noii ţări, care să nu fie nici la Bucureşti, nici la Budapesta ci, eventual la Cluj. L-am confirmat că în[tr-]adevăr în această situaţie ipotetică nu ar mai exista această problemă mereu trează. Văzând că sunt de acord cu cele spuse, a spus că el este partizanul acestei idei şi că în discuţiile ce le are cu intelectualii, el susţine şi propagă ideea şi că deja aceasta a găsit un larg răsunet în rândurile intelectualilor maghiari. Sfătuindu-mă că şi noi românii, care avem orizont politic realist, trebuie să pornim această mişcare, căci numai astfel se pot salva aceste două popoare.

Mi-a mai spus că de altfel această idee nu este nouă, căci el a discutat-o încă când era la închisoare la Piteşti şi că oameni politici cu greutate ca ISTRATE MIRCESCU /care era şi el la Piteşti/ susţinea că rezolvarea definitivă a Ardealului numai aşa trebuie să fie. Tot în timpul acestei discuţii mi-a spus că a auzit că delegaţia noastră care a fost la Moscova /tov. Maurer/ ar fi ridicat lui Hruşciov problema Basarabiei şi a Bucovinei şi că pentru aceasta am găsit un sprijinitor în Franţa. I-am spus că nu cred acest lucru deoarece noi am aderat la Declaraţia făcută de U.R.S.S. privind recunoaşterea statornică a actualelor frontiere. După aceasta au luat sfârşit discuţiile şi ne-am despărţit.

Tot referitor la cererea noastră privind Basarabia şi Bucovina m-a întrebat în ziua de 16.VII a.c. LÁSZLÓ KÁLMÁN, spunând că a auzit el despre acesta la radio.

Eu i-am spus că nu am auzit nimic în această privinţă şi că nici nu cred că s-a pus problema în actuala situaţie.

Se poate spune că de când a început să circule zvonul cu Ardealul, maghiarii au devenit mai puţin curtenitori faţă de români decât cum erau la începutul anului, când, pentru a dovedi că sunt fideli R.P.R., iniţiau cursuri de limba română, căutau să mai angajeze de preferinţă români etc. /toate desigur de suprafaţă/, astăzi însă şi-au schimbat atitudinea. De exemplu, prin luna martie, când a devenit un post vacant, GYÖRFFY PAUL m-a rugat să caut un român cine să ocupe postul, căci s-a săturat numai de localnici care un pic nu cunosc limba română, limba statului şi l-a şi angajat în acest post pe POPESCU. Acum, când POPESCU pleacă şi s-a prezentat un alt român la acest post, aproape că nici nu a vrut să stea de vorbă, i-a spus scurt că postul este deja ocupat, ceea ce în fapt însă nu corespunde.

„Costache Aurel”

N.L. Agentul a furnizat nota pe bază de sarcini, numitul FLORIÁN ZOLTÁN nu figurează în evid. noastre, dar este cunoscut cu manifestări duşmănoase. GYÖRFFY PAUL nu ne-a mai fost semnalat cu manifestări. SILLAY FRANCISC este în atenţia organelor noastre, este lucrat prin acţ. ind.

S.T. În legătură cu FLORIÁN ZOLTÁN, ag[entul] să stabilească prin discuții modul cum îl apreciază pe SILLAY FRANCISC, întrucât uneori sunt împreună. De asemeni, de unde cunoaște el acele probleme despre Ardeal.

Legat de activitatea lui Dr. SILLAY FRANCISC, prin discuții să se redeschidă discuția legată de cererea[1] Federației Româno-Maghiare, în sensul de a stabili cu cine din rândul intelectualilor a discutat aceasta, cum este cunoscută sau privită de intelectuali. De asemeni, că el s-a gândit mult la propunerea lui S.F., însă deocamdată, nu prea vede în rândul căror români să pună această problemă, deoarece sunt foarte puțini şi majoritatea bătrâni cu care nu întreține relații, în acelaşi timp să _____[2] că este de acord cu propunerea lui. Să urmărească activitatea lui în special în preajma zilei de 23 Aug. 1964.

M.L. Numitului FLORIÁN ZOLTÁN i se va deschide dosar de preverificare. Dr. S.F. va fi supravegheat activ, în special în preajma zilei de 23 Aug. 1964.

Conținutul notei va fi raportat la buletin privind aspectele naționaliste.

Lucrător operativ
Lt.Maj. de Securitate Moldovan Nicolae

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 245, f. 79-81.

541.

1964 august, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: situația agenturii nou create pe linia Serviciului III, în cursul lunii august 1964.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secția „C”

SITUAȚIA
Recrutărilor de agenți pe luna august 1964 pe linia S. III

Nr. crt.	Organul	Numele conspirativ	Nr. dos.	Problema	Categoria	Obs.
1	Serv. III	„Paltin Ioan”	7895	P.N.L.	agent	nou recr.
2	Serv. III	„Deák András”	7896	Naț. Maghiar	agent	nou recr.
3	Serv. III	„Szász Péter”	7910	Foşti expl.	agent	nou recr.
4	Serv. III	„Pop Dumitru”	7905	Cond. politici	agent	nou recr.
5	Serv. III	„Baricz Béla”	7903	Foşti expl.	agent	reactiviz.
6	Serv. III	„Bebi Ioan”	7902	Cult. reformat	agent	Primit de la Penit. Dobrogea
7	Serv. III	„Ioan Munteanu”	7912	Sab. indust.	agent	Primit de la Braşov
8	Rai. Tg.-Mureş	„Pop Iosif”	7907	Chiabur	agent	nou recr.
9	Rai. Tg.-Mureş	„Mészáros”	7913	Cond. politici	agent	nou recr.
10	Rai. Tg.-Mureş	„Orbán Béla”	PMR	Agit. duşm.	agent	nou recr.
11	Rai. Reghin	„Bucur Emil”	7897	P.N.L.	agent	nou recr.
12	Rai. Reghin	„Radu Emil”	7908	P.N.Ț.	agent	nou recr.
13	Rai. Reghin	„Rusu Ioan”	7900	P.N.Ț.	agent	nou recr.
14	Rai. Reghin	„Roşca Dumitru”	7901	Cond. politici	agent	Primit de la Aiud
15	Rai. M.-Ciuc	„Bucur Ioan”	4977	T.F.	agent	Abandon

Cpt. de securitate Tătaru Gavril

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 240, f. 81.

542.

1964 august, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: situația agenturii abandonate pe linia Serviciului III, în cursul lunii august 1964.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
SECȚIA „C”

[1] Corect: crearea
[2] Indescifrabil

SITUAȚIA
abandonărilor pe linia Serv. III, pe luna august 1964

Nr. crt.	Organul	Numele conspirativ	Nr. dos.	Problema	Categoria	Obs.
1	Serv. III	„Vifor Petru”	4846	Deblocați	agent	abandon
2	Serv. III	„Dénes László”	7288	Moșieri	agent	abandon
3	Serv. III	„György Iosif”	6480	Sabotaj	agent	abandon
4	Serv. III	„Roșu Marin”	7419	Legionară	agent	abandon
5	Serv. III	„Székely Dénes”	7191	P.A.	agent	abandon
6	Serv. III	„Vas Áron”	5443	Deblocați	agent	abandon
7	Serv. III	„Mureșan Ovidiu”	4590	P.N.Ț.	agent	abandon
8	Serv. III	„Marin”	5740	Sabotaj	agent	abandon
9	Serv. III	„Roșu Gheorghe”	5896	P.N.L.	agent	abandon
10	Serv. III	„Mora Zoltán”	P.M.R.	Tineret stud.	rezident	abandon
11	Rai. Tg.-Mureș	„Bagaly Péter”	5899	Naț. Maghiar	agent	abandon
12	Rai. Tg.-Mureș	„Kacsofi István”	6191	P.A.	agent	abandon
13	Rai. Tg.-Mureș	„Kozma Gábor”	5153	Cond. politici	agent	abandon
14	Rai. Tg.-Mureș	„Csizmadia János”	4866	Naț. Maghiar	agent	Predat la M.A.I. Cluj
15	Rai. Reghin	„Stan Ioan”	3315	P.N.L.	agent	abandon
16	Rai. Reghin	„Csonkó László”	5271	P.R.M.	agent	abandon
17	Rai. Reghin	„Mariș Nicolae”	4699	Foști polițiști	agent	abandon
18	Rai. Reghin	„Ionel Cernea”	5571	P.N.L.	agent	Trimis la reg. București
19	Rai. Toplița	„Faust”	7294	P.N.L.	agent	decedat
20	Rai. Gheorgheni	„Birtalan Lajos”	5061	sabotaj	agent	abandon
21	Rai. Gheorgheni	„Ambrus Károly”	5216	P.A.	agent	decedat
22	Rai. M.-Ciuc	„Bárányai Lajos”	5323	Foști cond.	agent	abandon
23	Rai. M.-Ciuc	„Vig Otto”	5363	Jand. horthyst	agent	abandon
24	Rai. M.-Ciuc	„Száros Béla”	6346	P.A.	agent	abandon
25	Rai. M.-Ciuc	„Zamfirescu”	311	Naț. Maghiar	agent	abandon
26	Rai. Odorhei	„Kiss Ferencz”	5080	Naț. Maghiar	agent	abandon
27	Rai. Odorhei	„Benedek Péter”	5636	Chiabur	agent	abandon
28	Rai. Odorhei	„Breazu Ioan”	6202		agent	abandon
29	Rai. Odorhei	„Keresztes Samu”	6203	Cult rom.-cat.	agent	abandon
30	Rai. Odorhei	„Popa Rudolf”	4140	Naț. Maghiar	agent	Trimis dos. la Maramureș
31	Rai. Odorhei	„Golicza Márton”	4043	Naț. Maghiar	agent	Trimis la reg. Brașov
32	Rai. Târnăveni	„Berbek”	4427	Sabotaj	agent	Plecat în Israel
33	Rai. Târnăveni	„Ionescu Constantin”	5176	legionară	agent	abandon
34	Rai. Târnăveni	„Matei Ioan”	7101	P.N.L.	agent	abandon
35	Rai. Târnăveni	„Dumitru Nicolae”	7030		agent	abandon
36	Rai. Târnăveni	„Toth Ioan”	5663	Chiabur	agent	abandon

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 240, f. 85-86.

543.
1964 august 8, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară către M.A.I.: raport în legătură cu articole și cărți apărute în Ungaria care tratează problema minorității maghiare.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Serviciul III

Nr. 307/36.045 din
8 august 1964

STRICT SECRET
S.C. Nr. 1209
Exempl. nr. 2

Către,
M.A.I. DIRECȚIA SECRETARIAT
BUCUREȘTI

La ordinul dvs. telefonic, raportăm:

Din informațiile ce le deținem rezultă că în R.P. Ungară unele scrieri trezesc și alimentează sentimentele naționaliste și iredentiste de care este pătrunsă o parte din populație. Aceste scrieri sunt apoi citite de cetățenii români de naționalitate maghiară, aflate temporar în R.P. Ungară, iar altele sunt aduse în R.P.R., cu ocazia reîntoarcerii din vizită a cetățenilor români.

Unele dintre articolele apărute în diverse reviste aduc chiar calomnii la adresa R.P.R., redând anumite aspecte economico-culturale care nici pe departe nu corespunde realității.

Astfel, în 1963 a apărut cartea „Documentele secrete ale lui Horthy", 533 pagini, din editura „Kossuth". Această carte este bazată în mare parte pe documentele găsite în arhiva lui Horthy și cuprinde o serie de pasagii împotriva României, a poporului român, a existenței românilor pe teritoriul Transilvaniei. Conținutul cărții poate foarte ușor servi pentru desfășurarea unei propagande naționaliste. Redăm doar doua fragmente:

„După câte este cunoscut, înaintea izbucnirii războiului din 1914, România a fost aliată cu Germania și Austro-Ungaria și ca atare trebuia să stea alături de aceste puteri, însă România, nerespectând obligațiile sale contractuale, a trecut de partea adversă. Drept recompensă a primit în anul 1918 teritorii pe care nici nu le-a visat. Timp de 20 de ani s-a bucurat de sprijinul Antantei, care s-a manifestat nu numai material, cât și prin echiparea și înzestrarea armatei. România și astăzi este alături de anglo-saxoni în urma privilegiilor politice de care s-a bucurat și speră în victoria acestora". (scrisoarea lui Horthy către Hitler, din 10 ianuarie 1942, pag. 314).

„După 22 de ani s-a dus o propagandă deșănțată și mincinoasă împotriva noastră în toată lumea. Am fost fără apărare în teritoriul patriei sfârtecat, lipsiți de posibilități materiale pentru o contrapropagandă. În acest răstimp, maghiarii din Transilvania au trebuit să suporte soarta minorităților. Pe lângă multiplele dureri, li s-au luat averile și mulți au fost exportați în Argentina sau Brazilia, iar căminele și pământurile lor au fost ocupate de românii importați din regat. Goga, care este profesor universitar și fost prim-ministru, a răspândit în presa din întreaga lume că populația băștinașă din Ardeal au fost românii. Această rasă balcanică, formată din păstori, țigani și deportați, români nici n-a existat. De fapt, regele Franței, care și-a trimis un emisar de încredere în Transilvania prin 1696, pentru a studia posibilitatea atragerii domnului Transilvaniei la alianța împotriva împăratului, acesta la reîntoarcerea sa a relatat că pe acest teritoriu a găsit maghiari, secui, sași și puțini moldoveni și moți". (fragment din scrisoarea adresată de Horthy lui Hitler, la 10 ianuarie 1942, pag. 319.).

Această carte a fost cumpărată de agentul nostru „WALTER" în acest an, cu ocazia unei vizite la Budapesta. Ea se află în posesia organelor noastre.

În revista „Új Írás", nr. 6 din VI. 1964, apărută în Budapesta, a apărut nota de drum efectuată de CSÓORI SÁNDOR în Cuba. Despre un port cubanez el scrie următoarele:

„... În fața vizitatorului se oferă o privelişte veritabilă balcanică: murdărie, vânzători în stradă, legiuni de muşte, gălăgie nemaipomenită, parcă ar fi omul în Constanța...".

Această revistă a fost citită în Târgu-Mureș de mai multe persoane. Secretarul redacției „Új Élet" (Viață Nouă) din Târgu-Mureș, SZÁSZ BÉLA a și afirmat: „Dacă acest articol va fi cunoscut și de alții, se va ivi un scandal mare, întrucât jignește sentimentul național al românilor".

Redactorul BENCZEL BÉLA, de la aceeași revistă, s-a interesat de la agentul nostru „BOGÁTI", dacă a citit scrierea lui CSÓORI SÁNDOR.

Numitul DOBOZI IMRE, redactor şef al revistei „Élet és Irodalom" (Viață și Literatură), secretar general al Asociației Scriitorilor Maghiari și vicepreşedintele Frontului Democrat Popular, în iunie 1964, a publicat un articol despre scriitorul maghiar – recent decedat – TOTH ISTVÁN din R.S. Cehoslovacă. Elogiind activitatea defunctului pe tărâm literar, printre altele scrie următoarele:

„Moartea lui TOTH ISTVÁN atrage atenția noastră, a scriitorilor din R.P. Unagră, să studiem mai profund activitatea scriitorilor maghiari de peste granițele noastre, de acum înainte. Să-i ținem în evidență mai accentuat, să le acordăm așa-zisa mângâiere morală, printr-o propagandă susținută, deoarece și ei sunt reprezentanții indivizibili ai literaturii și spiritului maghiar".

DOBOZI IMRE a fost de mai multe ori în vizite oficiale în R.P.R. În cursul anului 1963 a stat 2 săptămâni în București, Cluj și Oradea, luând contact cu LÖRINCZI LÁSZLÓ, DÁNOS MIKLÓS, SZEMLÉR FERENC, MAJTÉNYI ERIK, BALOGH EDGÁR etc. Numitul HAJDU GYÖZŐ (redactor şef-adjunct al revistei „Igaz szó", membru P.M.R., din Târgu-Mureș), a discutat cu agentul nostru „BOGÁTI" și a afirmat:

„DOBOZI este un om curajos, cu mintea limpede și cu inima deschisă, foarte bine informat despre viața literară maghiară din România și care poartă în suflet situația scriitorilor maghiari".

Revista „Új Írás" (Scrierea Nouă) din R.P. Ungară, publicație cu caracter literar, în nr. 3 din martie 1964, publică un capitol din romanul cu caracter autobiografic al lui VERES PÉTER (scriitor de două ori laureat al premiului „Kossuth"). El se ocupă în roman de perioada 1918-1920, scriind într-un capitol următoarele:

„Toate s-au adunat. S-a produs o zăpăceală în Capitală, o atmosferă de teamă, haos și confuzie. În plus, s-a pierdut Ardealul nostru scump, țara noastră a fost sfâșiată de puterile care pândeau cu lăcomie prada...".

Din informațiile ce le deținem, în R.P. Ungară sunt tot mai frecvente articolele și monografiile ce apar în diverse reviste despre scriitorii, artiștii și alți oameni de știință de naționalitate maghiară din R.P.R.

Șeful Direcției
Lt.Col. de Securitate Sidea Nicolae

Șeful Serviciului III
Căpitan de Securitate Florea Gheorghe

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 245, f. 155-157.

544.

1964 august 10, <Târgu-Mureş>. <M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară>: notă privind zvonurile tendențioase printre membrii G.A.C.

NOTĂ
10 august 1964
Privind unele zvonuri tendențioase şi comentarii duşmănoase.

ACZÉL EMERIC, țăran colectivist din comuna Plăieşii de Jos, raionul Ciuc, a arătat că în curând vor fi mari schimbări şi pământurile vor fi restituite țăranilor deoarece dacă vor mai exista mult timp colectivele, oamenii vor muri de foame, încheind prin cuvintele „o să vedem după 23 August a.c. cine o să conducă, comuniştii sau alții?".

NAGY MARTIN, colectivist, fost chiabur, domiciliat în comuna Plăieşii de Jos, a spus: „După 23 August a.c. o să fie mari schimbări şi pământurile vor fi restituite țăranilor. Washingtonul a declarat că va lichida cât de curând comunismul, dacă Uniunea Sovietică nu-şi achită datoria față de S.U.A.".

MIHÁLY LUDOVIC, țăran colectivist, fost membru al P.A., domiciliat în comuna Plăieşii de Jos, a afirmat: „Suntem destul de proşti că mai lucrăm în G.A.C. fiindcă nu vom primi nimica. Am auzit că nu vom mai lucra multă vreme în colectiv, deoarece se va sfârşi cu regimul comunist. După 23 August se vor lichida G.A.C.-urile şi atunci noi o să conducem şi nu comuniştii".

VAJNA LUDOVIC, țăran colectivist, fost membru al P.A., domiciliat în comuna Ciucsângeorgiu, raionul Ciuc, a spus: „Oamenii, în special căruțaşii, nu mai lucrează cu elan în G.A.C., deoarece se apropie 23 August şi atunci vor duce cu toții căruțele şi caii acasă. La anul, vom primi pământurile înapoi şi vom munci în mod individual".

Tot în sensul de mai sus s-a manifestat şi numita TULIT AMÁLIA, colectivistă din comuna de mai sus, adăugând că până la 23 August a.c. se va ceda Ardealul Ungariei.

Sub influența acestor zvonuri, în comuna Ciucsângeorgiu, satul Bancu, un număr de 10 colectivişti – căruțaşi – în urmă cu o lună de zile, au luat căruțele, proprietatea G.A.C., acasă la ei. Atunci când au fost traşi la răspundere şi obligați de conducerea G.A.C. să restituie căruțele, au motivat acțiunea lor în sensul că parcând căruțele în şoproanele G.A.C., aceste vehicule pot fi folosite în timpul nopții de alți colectivişti sau că s-ar putea fura de la ele diferite piese.

Colectivistul SEMES IULIU, din comuna Ciucsângeorgiu, în mod abuziv a luat o căruță proprietatea G.A.C. şi a dus-o acasă. Fiind tras la răspundere, a motivat față de conducere că până când unii colectivişti nu au predat întregul inventar agricol, nici el nu va restitui căruța. Fiind întrebat, nu a putut arăta care ar fi colectiviştii care încă nu au predat inventarul agricol.

DÁNIEL EMERIC, țăran colectivist – căruțaş –, i-a îndemnat pe restul colectiviştilor să le dea de bine de mâncat cailor, deoarece după 23 August a.c., aceştia îi vor aparține. În ziua de 4 August a.c., a intrat în mod abuziv în grajdul G.A.C. din comuna Armăşeni, raionul Ciuc, pentru a fura „mai bine" animalele şi când i s-a atras atenția de președintele colectivului că nu are ce căuta în grajd, DÁNIEL a ripostat, spunând: „Tu nu ai nimic cu aceşti cai care sunt ai noştri şi după 23 August o să-i primim înapoi".

PURCARIU SIMION, țăran colectivist, fost membru în P.N.Ț., domiciliat în comuna Petelea, raionul Reghin, a spus: „Comuniştilor le-a trebuit colectiv să ne muncească pe noi ca nişte robi. După 23 August a.c. şi la noi va fi ca la Tito, pământurile se vor da înapoi la țărani şi vor rămâne numai fermele de stat. Se va schimba şi regimul, fiindcă actuala formă de conducere nu mai corespunde".

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 245, f. 139-140.

545.

1964 august 11. <Odorhei>. <M.A.I.-S.R. Odorhei>: notă în legătură cu afirmațiile lui Lörincz Ludovic, președinte al Sfatului Popular din comuna Dârjiu, în problema naționalității maghiare.

NOTĂ
11 august 1964
Privind pe LÖRINCZ LUDOVIC, președintele Sfatului Popular al comunei Dârjiu, raionul Odorhei.

În ziua de 22 iulie a.c., președintele Sfatului Popular al comunei Dârjiu, raionul Odorhei, anume LÖRINCZ LUDOVIC, față de şeful Postului de miliție şi ajutorul acestuia, a spus că problema raionului dunărean influențează foarte mult şovinismul românilor față de populația maghiară. Acest lucru s-ar fi observat şi atunci când fiica lui s-a prezentat la un examen de admitere la Cluj, unde toți candidații maghiari au fost respinşi, fiind admişi numai cei de naționalitate română. A mai relatat că soția lui fiind la băi la Borsec, atunci când în stația C.F.R. Toplița a cerut bilet de călătorie în limba maghiară, casierul respectiv a avut o comportare urâtă față de ea din cauză că nu a vorbit românește.

A arătat în continuare că a ascultat posturile de radio străine, care îi numesc pe comuniști „gorile". În încheiere a spus că Uniunea Sovietică ține mai mult cu ungurii decât cu românii, fiindcă românii sunt nestatornici.

LÖRINCZ LUDOVIC, este născut la 17 iulie 1925, în comuna Dârjiu, fiul lui FRANCISC şi ROZALIA, de profesie agricultor, membru în P.M.R., în prezent președintele Sfatului Popular al comunei Dârjiu.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 245, f. 135.

546.

1964 august 13, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mure-Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit în urma controlului efectuat de ofiţeri ai Direcţiei a IV-a din M.A.I. la Biroul Anchete Penale din cadrul M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară.

PROCES-VERBAL

Încheiat astăzi, 13 august 1964 în Târgu-Mureş.

Lt.Col. ALEXANDRESCU GHEORGHE şi Cpt. GHEORGHIU FLOREA, din Direcţia IV-a a M.A.I., au efectuat muncă de sprijin şi control la Biroul Anchete al Direcţiei Regionale al M.A.I. Mureş – Autonomă Maghiară, în perioada 5 august – 13 august 1964, constatând următoarele:

Biroul de Anchetă este încadrat în prezent cu următorii lucrători: Cpt. AVĂDANI ILIE, şef birou, Mr. FODOR G., Cpt. FÁBIÁN MARTIN, Cpt. MAKKAI ERNEST şi Lt. GRAMA GRIGORE, lucrători.

Lucrătorii Biroului de Anchetă au fost sprijiniţi şi controlaţi în activitatea desfăşurată de ei de mai multe ori de către Direcţia de Anchetă din M.A.I., ultimele controale şi îndrumări concrete în activitatea ce o desfăşoară au avut loc în lunile aprilie 1963 şi iunie 1963. Cu aceste ocazii, au fost scoase în evidenţă o serie de rezultate pozitive obţinute în munca de anchetă, precum şi o serie de deficienţe, indicându-se concret măsurile care trebuiau luate pentru ca activitatea lucrătorilor de anchetă să se desfăşoare conform ordinelor conducerii Ministerului Afacerilor Interne.

Principalele deficienţe care au fost constatate anterior sunt:

- anchetatorii în faza documentării nu au făcut verificări complete şi nu au dus ancheta până la capăt, pentru a înlătura contrazicerile ivite între declaraţiile martorilor şi a stabili cu certitudine vinovăţia sau nevinovăţia elementelor în cauză;

- au luat declaraţii cu caracter general martorilor, fără a cere acestora să precizeze împrejurările în care martorii au luat cunoştinţă despre faptele celui împotriva căruia dădeau declaraţii;

- unii anchetatori au manifestat superficialitate în operaţiunile de avertizare, în sensul că fără verificări temeinice au obţinut declaraţii de la martori, chiar dacă aceştia erau în duşmănie cu obiectivul, neverificând dacă aceste declaraţii corespund adevărului;

- unele dosare care au fost date pentru documentare anchetatorilor au fost tărăgănate timp îndelungat nejustificat. Şeful Biroului de Anchetă, atunci când repartiza lucrările, nu dădea termene de executare şi nu urmărea felul cum se execută;

- evidenţa lucrărilor intrate lăsa mult de dorit, nu erau înregistrate toate lucrările efectuate de anchetatori şi nu se cunoaşte în mod precis cât au stat la lucrătorii de anchetă materialele trimise de către conducerea direcţiei şi serviciile informative din cadrul direcţiei;

- s-a recomandat Cpt. AVĂDANI să se preocupe mai mult de sprijinirea şi controlarea lucrătorilor din subordinea sa, să fie mai exigent în calitatea interogatoriilor luate şi să participe personal în probleme deosebite la documentări, dând sprijin şi îndrumări concrete anchetatorilor.

Din luna iunie 1963, când a avut loc ultimul control şi până în prezent, de către lucrătorii de anchetă a fost rezolvată situaţia unui număr de 186 elemente duşmănoase, dintre care asupra unui număr de 166 elemente s-au luat măsuri de avertizare, demascare sau arestare, iar pentru un număr de 20 elemente au fost restituite dosarele de verificare sectoarelor informative, pentru continuarea urmăririi informative sau încheierea acţiunii.

S-a constatat că în majoritatea cazurilor s-a respectat termenul de studiere şi aviz asupra dosarelor, iar propunerile au fost făcute cu simţ de răspundere din partea anchetatorilor. Se poate scoate în evidenţă operativitatea cu care s-a rezolvat documentarea cazurilor numiţilor: DARABANC IOSIF, SZABÓ BENIAMIN, BAKÓ MARIA şi altele, fără ca aceasta să influenţeze negativ calitatea lucrărilor.

Demascările efectuate au avut eficacitate în rândurile populaţiei şi şi-au atins scopul urmărit. Un exemplu de asemenea demascare – unde s-a acordat sprijin concret în organizarea acesteia şi din partea Direcţiei a IV-a – a fost demascarea ce a avut loc în comuna Cetatea de Baltă, raionul Târnăveni, unde urmau să fie puşi în discuţie locuitorilor comunei mai mulţi cetăţeni români care, în urma zvonurilor lansate de maghiari cu privire la cedarea Ardealului Ungariei, au dat afară din bufetul comunei 3 cetăţeni de naţionalitate maghiară, unul din ei fiind şi uşor lovit. Întrucât zvonurile cu privire la Ardeal erau colportate de maghiarii din comuna sus-menţionată s-a hotărât, împreună cu organele regiunii de partid, respectiv cu primul-secretar al regiunii, ca în cadrul şedinţei de demascare, să fie discutat şi cetăţeanul maghiar FOGARAS ŞTEFAN, care a avut manifestări duşmănoase cu privire la Ardeal; în prealabil s-a cerut aprobarea de la conducerea ministerului nostru, care a aprobat.

Şedinţa de demascare a fost bine pregătită, desfăşurându-se în bune condiţiuni, persoanele care au luat cuvântul, maghiari şi români, au condamnat atitudinea maghiarilor care lansează zvonuri, cât şi atitudinea românilor care au dat afară din bufetul comunei pe maghiari.

Cei vinovaţi care au fost puşi în discuţie au luat atitudine justă, cerând iertare adunării pentru faptele comise şi s-au angajat ca pe viitor să fie cetăţeni corecţi.

Ca deficienţe ale muncii informative, se poate arăta faptul că în comuna Cetatea de Baltă, unde a avut loc demascarea, locuiesc peste 100 de familii de maghiari, însă până în prezent nu a existat agentură recrutată din rândurile acestor, fiind urmăriţi cu cei 6 agenţi existenţi activitatea legionarilor şi [a] elementelor care au făcut parte din fostele partide P.N.Ţ., P.N.L. etc., iar în ceea ce priveşte manifestările naţionaliste maghiare, nu se cunosc cine are asemenea manifestări şi nici nu sunt urmărite elementele din această categorie. Aceasta a constituit şi o greutate în organizarea şedinţei de demascare şi considerăm că este o încălcare a ordinelor conducerii M.A.I.

O singură semnalare dată de agentul „BOGDAN” în nota din 25 mai 1963 despre cetăţeanul maghiar DEZSŐ ISTVÁN din comuna Cetatea de Baltă, că are manifestări naţionaliste maghiare, cu toate că i s-a dat agentului sarcina să urmărească pe

respectivul, până în prezent nu s-a mai luat nici o notă de la agent pentru clarificarea poziției lui DEZSŐ ISTVÁN. Menționăm că DEZSŐ ISTVÁN a fost condamnat pentru uneltire contra ordinii sociale la 4 ani închisoare corecțională în anul 1959. Considerăm că este inadmisibilă atitudinea Lt. GHICA de la raionul Târnăveni, care timp de 1 an şi 2 luni nu a putut să ceară agentului „BOGDAN" materiale despre DEZSŐ ISTVÁN.

Cu privire la cazurile în care asupra elementelor respective s-au luat măsuri de avertizare, menționăm că anchetatorii s-au preocupat să stabilească obiectiv faptele, atât în procesul documentării, cât şi al avertizării. Spre exemplificare se poate arăta cazul numiților: BARA DAVID şi BARA IOAN din comuna Sândominic, GOLICZA DOMINIC din comuna Ocland, raionul Odorhei, BENKŐ ALBERT din comuna Mereşti, raionul Odorhei. În toate aceste cazuri, ca urmare a perseverenței şi simțului de răspundere cu care s-a lucrat, măsura avertizării a dat rezultate bune.

Orientare au dovedit anchetatorii şi în dosarele informative pe care le-au restituit organelor respective, ca urmare a unui studiu aprofundat şi a unei analize temeinice, trăgându-se concluzii juste asupra inoportunității avertizării sau demascării lor. Semnificative în această privință sunt cazurile numiților LÁZÁR ADALBERT din comuna Mihăileni, raionul Miercurea-Ciuc, în vârstă de 73 ani, ale cărui fapte erau de mică importanță, precum şi cazul numitului TOMA MARTIN, din comuna Band, raionul Târgu-Mureş, în vârstă de peste 70 ani.

Cu toate că au existat în munca anchetatorilor o serie de rezultate pozitive care au fost arătate mai sus, continuă să dăinuie în munca lor deficiențe care au mai fost constatate şi la controalele anterioare. Astfel, se tărăgănează rezolvarea dosarelor primite pentru documentare mult timp şi în mod nejustificat. Aşa de exemplu, dosarul numitului VASS ELEK a fost ținut de Cpt. FÁBIÁN MARTIN timp de 42 zile, după care a întocmit un referat şi a cerut restituirea dosarului şi continuarea acțiunii informative, fapt ce i s-a aprobat. Se pune întrebarea: de ce era necesar Cpt. FÁBIÁN MARTIN ca să țină 42 de zile acest dosar şi să întocmească doar un singur referat?

Dosarul privitor pe CSEKME ÁDÁM a fost ținut în mod nejustificat timp de 24 de zile de Lt. GRAMA GRIGORE şi 15 zile de Mr. FODOR GHEORGHE. În acest dosar, de asemeni, nu s-a făcut nimic, decât un referat în care s-a propus continuarea urmăririi informative şi restituirea la sectorul informativ, fapt ce s-a aprobat de conducerea direcției.

Dosar privitor pe VÁSÁRHELY[I] COLOMAN a fost ținut de Mr. FODOR GHEORGHE timp de 28 zile, după care s-a propus demascarea obiectivului.

Dosarul privitor pe GYÖRFI EMERIC a fost ținut de Cpt. KISS LUDOVIC 25 zile, pentru ca după aceea să întocmească un referat cu propunere de închidere a acțiunii informative.

Tărăgănarea lucrărilor se datorește şi Cpt. AVĂDANI, şeful biroului, care nu a exercitat în permanență un control eficient asupra anchetatorilor, nu a fixat termene pentru rezolvarea lucrărilor şi cu atât mai grav este faptul că acest aspect negativ din munca sa i-a mai fost arătat la controalele anterioare.

Sunt încă cazuri când ancheta se desfăşoară la un nivel necorespunzător, anchetatorii dând dovadă de multă superficialitate şi de nerespectarea ordinului 120/1957 al M.A.I., aşa cum s-a întâmplat în dosarul privitor pe numitul IZSÁK DOMINIC, documentat de Cpt. FÁBIÁN MARTIN, care, fără simț de răspundere, a propus ca acesta să fie avertizat, cu toate că din materialele informative rezultă că obiectivul are legături cu o serie de elemente şovine din oraşul Odorhei, nu a adâncit ancheta şi a înaintat Direcției a IV-a, restituindu-se cu ordin observator. În prezent, dosarul se află la Secția Raională Odorhei şi se lucrează pentru stabilirea întregii activități desfăşurate de sus-numitul.

În dosarul privitor pe numitul DEÁK IOSIF, Cpt. MAKKAI ERNEST[1] nu a audiat toate persoanele care apăreau în materialele informative de la care obiectivul primise o carte naționalistă, fapt pentru care dosarul i-a fost restituit.

Cu multă uşurință s-a înaintat la Direcția IV-a din M.A.I. dosarul privitor pe numitul BARTALIS LUDOVIC, lucrat de Mr. FODOR GHEORGHE, deşi se stabilise că o parte din agenți au fost nesinceri, iar 4 din cei 7 martori audiați erau în dușmănie cu obiectivul.

După restituirea dosarului, organele informative şi de anchetă au hotărât închiderea acțiunii întrucât materialele sunt de mică importanță.

În perioada cât am desfăşurat muncă de sprijin şi control la această regiune, biroul de Anchete a avut de efectuat un număr de 11 avertizări, la toate aceste avertizări am participat împreună cu lucrătorii care au efectuat documentările respective. S-a organizat aducerea persoanelor care urmau să fie avertizate la sediile raioanelor respective, unde s-a trecut la anchetarea lor.

Cu ocazia anchetării sus-numiților, aceştia şi-au recunoscut faptele comise, dându-şi seama de gravitatea lor. S-a constatat că cei avertizați manifestă dorința de a se reabilita prin comportare corectă în muncă şi societate, angajându-se să nu mai săvârşească asemenea fapte. Măsura avertizării acestor elemente s-a dovedit, astfel, că a fost judicios propusă şi a dat rezultate pozitive. Am constatat cu această ocazie că Mr. FODOR GHEORGHE, Cpt.FÁBIÁN MARTIN, Cpt. MAKKAI ERNEST cunosc tehnica operațiunilor de avertizare, orientându-se în mod just atât în ceea ce priveşte anchetarea elementelor în cauză, cât şi atunci când se trece în mod practic la avertizarea respectivilor.

Sunt totuşi unele cauze în care actele încheiate cu ocazia avertizării elementelor nu sunt întocmite întotdeauna cu suficient simț de răspundere. Astfel, procesul-verbal de avertizare întocmit de Lt. GRAMA GRIGORE în cazul numitului MUREŞAN IOAN, profesor din oraşul Reghin, nu este datat, neputându-se şti când anume a avut loc avertizarea. De asemeni, în cuprinsul lui sunt menționate unele aspecte fără sens, cum de exemplu: „I s-a pus în vedere numitului că activitatea sa dușmănoasă este incompatibilă cu pregătirea profesională şi de cultură generală".

Într-un mod mecanic s-a consemnat de către Cpt. MAKKAI şi angajamentul numitei ERDÉLY ANA, cu ocazia avertizării sale, în care printre altele consemnează că sus-numita se va angaja ca prin muncă să se reabiliteze, deşi avea vârsta de 72 ani, era suferindă.

Am verificat o serie de dosare care cuprind elemente ce au fost avertizate şi demascate în perioada 1963-1964 şi am constatat că acestea, conform ordinului conducerii M.A.I., sunt urmărite în continuare informativ. Din materialele furnizate de

[1] Pe document este specificat că dosarul a fost lucrat de Lt. Grama Grigore.

agentură rezultă că majoritatea dintre ele au încetat să se manifeste dușmănos sau să întreprindă alte acțiuni ostile statului. O parte dintre acestea însă nu au înțeles avertismentul dat și sunt semnalate că încă mai au manifestări dușmănoase.

Astfel, din cei avertizați, KUTI ELEMÉR, colectivist, fost membru în Partidul Reînnoirii Maghiare, domiciliat în comuna Gălățeni, avertizat la data de 4 februarie 1963, fiind încadrat în continuare de către raionul Târgu-Mureș cu 3 agenți, s-au obținut 5 note informative, în care a fost semnalat că se manifestă în continuare ostil la adresa regimului, al G.A.C.-ului și speră în schimbarea ordinii sociale din R.P.R. De asemeni, și numitul FARKAS[1] ANDREI, colectivist, fost șef de cuib legionar, din comuna Păingeni, raionul Târgu-Mureș, avertizat la data de 25 mai 1963 pentru agitație dușmănoasă, fiind încadrat cu 2 agenți, s-au obținut 6 note informative, prin care este semnalat că se manifestă în continuare dușmănos și speră în schimbarea formei de guvernământ în R.P.R.

Dintre cei demascați, numitul CHIBELEANU ISAILĂ, colectivist, fost membru P.N.L., demascat la 25 decembrie 1962, fiind urmărit după demascare de un agent, acesta a fost semnalat în continuare cu manifestări dușmănoase, în sensul că cel în cauză își exprimă speranța în schimbarea regimului din țara noastră, aceasta până la sfârșitul anului 1963, întrucât în anul 1964 nu a mai fost semnalat cu asemenea manifestări.

O serie de deficiențe au fost constatate în munca lucrătorilor de anchetă și în luarea interogatoriilor sau depozițiilor de martori. Se pun întrebări generale, altele sugestive, iar unele în mod negândit, care pot duce chiar la deconspirarea agenților. Așa de exemplu, în cauza privitoare pe numitul TAMBA EMANOIL, la unul din martori anchetatorul Cpt. MAKKAI ERNEST pune următoarea întrebare: „Arată dacă TAMBA EMANOIL în anul 1962 ți-a vorbit despre schimbarea regimului din R.P.R., întrucât altfel ai ajunge la sapă de lemn”. Menționăm că în nota agentului se arăta că obiectivul față de el și față de martorul de mai sus s-a manifestat cu expresiile care au fost folosite în întrebare, astfel că martorul și-a putut da seama cine a furnizat datele organelor noastre.

În cuprinsul declarațiilor date de martorii din aceeași cauză apar expresii care, ținând seama de pregătirea celor ascultați, rezultă că nu le aparțin. Astfel, li se consemnează de Cpt. MAKKAI ERNEST martorului VLASA MARIAN, agricultor, următoarele: „Nutrește vederi ostile față de R.P.R., fapt ce a exteriorizat chiar față de mine”.

Lipsite de conținut și de perspectiva obținerii unor răspunsuri clare sunt și astfel de întrebări folosite de Cpt. FÁBIÁN MARTIN: „Unde ați fost în ziua de ....., ce ați constatat?” sau „ce s-a întâmplat în ziua de ..... în comuna .....?”, care pot fi întâlnite la martorii ascultați în cauzele privitoare pe PÉTER LAJOS și DARÓ ȘTEFAN.

În această ordine de idei mai trebuie arătat că se constată mult șablonism în întrebările formulate de anchetatori, fără să existe o preocupare de a găsi noi formulări adecvate situațiilor concrete. Astfel, în cauzele privind pe BIRO GRIGORE, DARÓ ȘTEFAN, BÁCS VILMOS, SIMON MIHAIL și BOKOR DIONISIE, Cpt. FÁBIÁN MARTIN, aproape fără explicație, a formulat la toți martorii audiați aceleași întrebări, ba mai mult și răspunsurile acestora au același conținut.

Un alt aspect care a rezultat este și acela că deși unii martori nu cunosc limba română, și în special să scrie și să citească românește, totuși în încheierea proceselor-verbale de ascultare se consemnează: „După ce am citit prezentul proces-verbal, îl susțin și semnez”. Această situație pune sub semnul întrebării obiectivitatea anchetatorului și poate să ducă la surprize neplăcute în munca noastră. Acest procedeu a fost folosit de Cpt. MAKKAI și Cpt. FÁBIÁN MARTIN.

În perioada controlului, fiind reaudiați unii martori din categoria celor de mai sus, dintre aceștia și martorul SZÖCS BALÁZS în cauza lui CSIZMADIA PETRU, ascultat de Cpt. MAKKAI, acest martor a pretins că unele fapte consemnate în procesul-verbal de ascultare le ar fi auzit de la alții și nu că le cunoaște direct de la obiectiv, așa cum au fost consemnate în procesul-verbal de ascultare.

S-a analizat și ancheta efectuată în cazul exploziei ce a avut loc în ziua de 8 martie 1964 la I.R.I.C., Secția Păsări din Târgu-Mureș, unde s-a soldat cu distrugerea clădirii care era destinată ca abator pentru sacrificarea păsărilor și camere pentru păstrarea în stare de congelare a produselor de carne, precum și moartea mecanicului principal KOVÁCS ANDREI și rănirea ajutorului mecanic BARTHA P.

Ancheta în această cauză a fost efectuată de Cpt. AVĂDANI și Cpt. FÁBIÁN și se poate spune că au muncit mult și că au luat o serie de măsuri juste chiar de la începutul cercetărilor. Au întocmit în bune condițiuni procesul-verbal de cercetare a locului infracțiunii, imediat după producerea exploziei, au făcut la timp expertize tehnice și medico-judiciare, au ascultat un număr important de martori, toate acestea dovedind că a existat preocupare pentru stabilirea cauzelor producerii exploziei.

Cercetările în această problemă au durat de la 8 martie și până la 14 aprilie 1964, când s-a întocmit un referat în care s-a concluzionat că se exclude posibilitatea unor acte de neglijență, susținându-se că explozia s-ar datora unor elemente neidentificate care ar fi acționat în mod dușmănos. Totodată, s-a propus ca întregul material să fie predat Serviciului III pentru a întreprinde măsuri informativ-operative în scopul descoperirii autorilor. Conducerea direcției, până la data controlului, nu a pus nici o rezoluție pe acest referat, însă ne-a arătat că nu și-a însușit punctul de vedere al anchetatorilor, în sensul că părerea acestora nu este argumentată cu dovezi. Totodată, conducerea direcțiunii nu a ordonat nici alte măsuri în vederea clarificării acestei probleme, întregul material aflându-se în păstrare la Serv. III din cadrul regiunii.

Apreciem că concluziile și propunerile făcute în acest caz de Cpt. AVĂDANI ILIE nu sunt cele indicate, mai ales ținând seama că la dosar se găsesc documente care nu numai că nu susțin părerea anchetatorului, dar chiar exprimă puncte de vedere contrarii. Astfel, în raportul de expertiză tehnică întocmit de o comisie de specialiști, se menționează printre altele că instalația nu corespundea normelor tehnice în vigoare. De asemeni, aceeași comisie tehnică indică că gazul metan ar fi putut să pătrundă în încăperea unde s-a produs explozia datorită mai multor defecțiuni, printre care robinetul de manevră uitat deschis, porozitatea pronunțată a robinetului, neetanșeității, crăpături la piesele de legătură și că a existat posibilitatea ca gazele scurse prin emanație să pătrundă și în celelalte încăperi, deoarece nu se închideau etanșele.

[1] Posibil: Farcaș sau Fărcaș

Considerăm că acest caz a fost tărăgănat în mod nejustificat, deoarece în urma faptului că nu se stabilise elemente care să necesite cercetarea în continuare de către organele noastre a acestei probleme, trebuie să fie predat materialul organelor competente, iar pe linia muncii noastre să fie luate măsurile informativ-operative în continuare.

În concluzie:

Lucrătorii din cadrul biroului de Anchete s-au străduit pentru îndeplinirea sarcinilor care le-au fost încredințate. În majoritatea cazurilor cercetate au dat dovadă de obiectivitate, făcând propuneri juste. În procesul interogărilor, cât și al avertizărilor, s-a lucrat mai bine decât în trecut.

Cu toate rezultatele pozitive obținute în munca de anchetă, mai dăinuie o serie de deficiențe arătate în prezentul proces-verbal, care trebuie să stea în atenția conducerii direcției, a șefului de birou, cât și a lucrătorilor din cadrul acestui birou.

Atragem din nou atenția șefului biroului de anchete, Cpt. AVĂDANI ILIE, să fie mai exigent în muncă, să ia atitudine mai hotărâtă față de lipsurile manifestate de lucrători în muncă, să pună în discuția colectivului, în ședințe operative aceste lipsuri, să urmărească problemele ce le are în lucru și să fixeze termene pentru rezolvarea lucrărilor.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal în 2 exemplare, după ce în prealabil a fost prelucrat cu lucrătorii din cadrul biroului, în prezența conducerii direcției.

Șeful Serviciului II din Dir. IV-A
Lt.Col. Alexandru Gheorghe
Anchetator penal de sec.
Cpt. Gheorghiu Florea

Am luat cunoștință și suntem de acord
cu cele constatate în prezentul proces-verbal.
s.s. indescifrabil
s.s. indescifrabil

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 243, f. 9-18.

547.

1964 august 19. Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni: raport în problemele naționaliști maghiari și clerul romano-catolic.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I.
GHEORGHENI

STRICT SECRET
S.C. Nr. 1213
Expl. Nr.____

RAPORT
19 aug. 1964
Privind realizarea unor sarcini prevăzute și problema naționaliști magh. și romano-catolică

În cursul lunii iulie 1964 au fost identificate un număr de 20 elemente care în trecut au făcut parte în Partidul Ardelean. Din aceste elemente nu a fost luat în evidență nici unul, fiindcă este în curs de documentare.

În urma studierii materialelor existente în dosare comunale am constatat că în evidența noastră figurează mai multe elemente care au fost decorate cu medalia „crucea apărării naționale" sau cărora a fost acordat titlul de „vitej[1]", elemente care figurează la categoria foști membri în „Partidul Ardelean". Pentru identificarea elementelor care au făcut parte din diferite organizații naționaliste au fost dirijați agenții atât din legătura ofițerilor, cât și din legătura șefilor de post. Până în prezent nu au fost ascultate persoane în această direcție. Raportăm că identificarea acestor categorii de elemente vor fi terminate conform prevederilor planului nostru. Urmează ca fiecare lucrător operativ să întocmească o evidență clară asupra elementelor respective. Menționăm că până în prezent nu au fost identificate noi elemente din aceste categorii.

Elementele semnalate că se ocupă cu strângerea datelor etnografice sunt încadrate informativ, astfel T.M. din orașul Gheorgheni este lucrat în dosar de verificare, Dr. L.I. din Ditrău este acționat în cadrul acțiunii informative individuale a lui C.M., iar prof. K.I. din Ditrău este supravegheat informativ prin agentul „DITROI ISTVÁN", încă nu s-a deschis dosar de verificare asupra lui. În ceea ce privește pe numiții ROMFELD ÁKOS și BUSLIG IOSIF, raportăm că până în prezent nu am clarificat situația lor prezentă, în sensul că dacă și în prezent se ocupă cu săpături sau nu.

În cadrul bibliotecii raionale au fost identificate persoanele care lucrează acolo. Nici unul dintre ei, până în prezent, nu a fost semnalat cu semnalări dușmănoase. Din discuțiile purtate cu directorul bibliotecii rezultă că nu au nici un fel de cărți cu caracter naționalist sau interzise. Toate cărțile necorespunzătoare au fost scoase conform cataloagelor apărute până în prezent. Menționăm că directorul bibliotecii este membru de partid și este un element cinstit, tânăr și se poate baza pe cele spuse de el. Din partea noastră totuși vom lua măsuri pentru [a] verifica mai amănunțit această problemă.

Raportăm că informația din care rezultă că în biserica armeană din orașul Gheorgheni există o pictură veche, valoroasă, nu a fost verificată până în prezent.

Pe baza materialelor informative am deschis un număr de 4 dosare de preverificare asupra elementelor semnalate cu manifestări naționaliste, după cum urmează:

ERÖS MIKLÓS și KORPOS ISTVÁN din comuna Ciumani, în trecut nu au făcut parte din nici un partid, dar în prezent sunt semnalați cu manifestări naționaliste și dușmănoase. Pentru lucrarea lor răspunde Lt. Cherecheș Iosif.

CZINCZIRI LADISLAU, din orașul Gheorgheni, în trecut fără partid, în prezent este cunoscut cu manifestări naționaliste. Pentru lucrarea lui informativă răspunde Cpt. Ambrus Șt.

[1] Corect: vitéz

BÁNYÁSZ ALEXANDRU, din comuna Suseni, în trecut a fost conducător comunal al Partidului Ardelean din comuna Suseni, în anul 1959 a fost condamnat pentru activitate duşmănoasă, în prezent a fost semnalat cu manifestări naționaliste. Pentru lucrarea lui informativă răspunde Lt. Cherecheş Iosif.

Mai urmează să fie deschise dosare de preverificare asupra numiților SZÉKELY EMERIC din oraşul Gheorgheni, fost educator „levente", FAZAKAS ÁDÁM din comuna Ditrău şi LACZKÓ BÉLA din comuna Remetea, toți semnalați cu manifestări naționaliste.

În prezent sunt luate în studii un număr de 6 elemente în vederea recrutării [...], în calitate de agenți. Dintre aceştia, 4 sunt luate în studiu de Cpt. GÁLL IULIU şi 2 de către Lt. CHERECHEŞ IOSIF.

În vederea identificării elementelor care au făcut şi fac parte din diferite organizații şi asociații religioase, am ascultat 2 elemente, însă aceştia au declarat că ei nu cunosc despre existența organizațiilor respective, fiindcă preotul s-a ocupat cu acesta. Agentura din legătura ofițerilor şi şefilor de post a fost instruită şi dirijată în această direcție, însă până în prezent nu a putut identifica şi clarifica situația acestor organizații şi asociații. Posedăm informații privind „Asociația Rozarul" din comuna Joseni, însă până în prezent nu a fost verificată situația prezentă.

Preoții romano-catolici D.G., B.P. din oraşul Gheorgheni şi Dr. L.I. din Ditrău sunt lucrați în cadrul acțiunii informative. Aceşti preoți sunt cunoscuți cu activitate intensă în direcția educării tineretului în spirit religios şi naționalist.

Din materialul ce posedăm rezultă că numita ADAM MARIA din Ditrău întreține legături cu unii fugari aflați în occident, de la care primeşte scrisori, instrucțiuni etc. Asupra sus-numitei am deschis dosar de preverificare. Pentru lucrarea informativă răspunde Cpt. Gáll Iuliu.

Din materialul obținut rezultă că preotul Dr. JAKAB ANTAL, din satul Chileni, întreține relații cu episcopul Márton Áron şi chiar [îl] vizitează, de la care primeşte instrucțiuni etc. Pentru stabilirea activității prezente a sus-numitului am deschis dosar de preverificare. Pentru lucrarea informativă răspunde Lt. Ambrus Ştefan. Aşa cum am arătat mai sus, preoții BODÓ PETRU din oraşul Gheorgheni şi LÖRINCZ IOSIF din Ditrău, precum şi Cîmpian[1] Maximilian sunt lucrați în cadrul acțiunilor informative, toți 3 au legături cu episcopul.

În vederea recrutării de noi agenți în problema romano-catolică, până în prezent am luat în studiu 2 preoți romano-catolici.

În legătură cu teologii care sunt în concediu de vară şi se află în raza raionului nostru, raportăm că avem un teolog în comuna Ciumani, care urmează să fie recrutat de către organele M.A.I. din Hunedoara, întrucât a fost contactat de către ei, astfel din partea noastră nu am trecut la contactarea lui. În total sunt un număr de 6 elevi la şcoala de cantori, care sunt din comunele Ditrău şi Remetea. Raportăm că nu a fost contactat nici unul dintre ei. Conform ordinului primit, am luat măsuri pentru stabilirea activității lor în perioada cât stau în vacanță, în care sens Cpt. Gáll Iuliu a dirijat agenții din aceste comune.

Raportăm că până în prezent nu am obținut materiale mai deosebite în aceste probleme, referitor la activitatea elementelor naționaliste şi clericale, decât ce am raportat anterior în buletin informativ zilnic.

Şeful Secției Raional
Cpt. de Securitate Ambrus Ştefan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 245, f. 127-129.

548.

1964 august 19, Toplița. Notă informativă trimisă de Drăghici Viorel ministrului de interne, Alexandru Drăghici, despre anumite manifestări ale populației maghiare din Toplița.

Notă informativă

La data de 13 august 1964 a sosit în Toplița Ştefata organizată în cinstea zilei de 23 August. Ştefata a fost purtată de la Gheorgheni de un grup de tov., care venind în Toplița, au fost întâmpinați la intrarea în oraş de Lt.Major de Miliție Sarany Ladislav, care i-a oprit şi i-a îndrumat cum să prezinte ştafeta.

Pe arena sportivă din Toplița, la orele 17,15 la data de mai sus, când se pregătea pentru un match de fotbal între echipele „Mureşul" Toplița cu Dinamo București, care este campioana țării şi totodată este în tabără în stațiunea Bradu din Toplița şi un public de cca. 1.500 spectatori în aşteptarea match-ului de fotbal şi al ştafetei, au intrat în fața tribunelor solii raionului Gheorgheni cu 6 motociclete, aducând cu ei Ştafeta de la Gheorgheni.

Opriți în fața tribunelor, delegații de la Gheorgheni au desfăcut o hârtie scrisă pe care au citit-o în fața publicului în legătură cu Ştafeta de 23 August.

Scrisul cât şi cititul acesteia a fost în limba Maghiară, fără să menționeze nici măcar un cuvânt în Româneşte.

Au fost de față, cum afirmam mai sus, peste 1.500 persoane şi personalități oficiale ale oraşului şi raionului Toplița.

Toplița este în majoritate [locuită de] Români, pentru că de aceea i se spunea pe timpuri Toplița Română. Auzind poporul cuvântarea în limba maghiară timp de cca. 20 minute, s-au înfuriat şi au început să vocifereze că acum după 20 de ani de la eliberarea românilor de sub jugul horthyst, Maghiarii, care cândva şi-au bătut joc de limba, portul şi obiceiurile Româneşti, încă mai au curajul să vorbească deschis în limba Maghiară în astfel de şedințe festive şi gata-gata să se înceapă o bătălie nemărginită.

[1] Posibil: Kimpián

S-a vorbit tot timpul pe tribune că şi România are în Ungaria o serie de români, însă din cei care au vizitat rudele prin Ungaria, au venit şi ne-au spus că nici vorbă de limba română, în Ungaria se vorbeşte numai limba maghiară şi Radio Budapesta transmite program numai în limba Maghiară. Făcând comparaţie între Radio Bucureşti, care zilnic transmite de două ori în limba Maghiară, plus Clujul, Tg.-Mureş şi Timişoara. Vorbeau pe tribune unii că Maghiarii ne conduc şi în România, că sunt mai deştepţi. Vrem să arătăm că problema cu discursul în limba Maghiară a devenit o problemă foarte gravă şi acuzatoare la adresa conducătorilor guvernului R.P.R.

De altfel, numai informativ mai arătăm câteva aspecte ale maghiarilor din posturi de răspundere care trăiesc printre noi. Exemplu la o şedinţă ţinută cu şoferii de la I.R.T.A. Toplița, cu ocazia prelucrării Decretului 832/1962 şi HCM 1107 legea circulaţiei, care a fost prelucrată în faţa tuturor şoferilor din Toplița, Lt. Major Sarany Ladislav, maghiar, înfumurat secui, a spus printre altele „şi România s-a mai deşteptat puţin şi se ghidează după ţările apusene deoarece nu mai semnalizează cu baston controlul circulaţiei pentru ca străinii care ne vizitează ţara să nu spună că românii sunt ciobani [la] originea lor şi astfel, semnele se fac prin ridicarea mâinii etc.”. Poftim, are curajul să spună în faţă că românii sunt de origine ciobani şi că ne ghidăm după ţările apusene /Ungaria/, numai că nu a pronunţat aceasta. Iată pe cine ţine România în serviciu, pe oameni care pe faţă îşi bat joc de politica statului, de originea şi neamul Românesc. Oare când acest Sarany Ladislav este în grupuri de maghiari, ce cuvinte poate spune despre Români. Cazurile de mai sus se pot cerceta pe plan local şi se vor dovedi clar.

În urmă cu trei săptămâni, pe terenul de fotbal din Toplița a jucat echipa C.I.L.-ului Gălăuţaş cu echipa Victoria din Toplița. În ambele echipe sunt numai jucători Maghiari, dar cei din Gălăuţaş au îmbrăcat următoarele drese: tricoul roşu, chiloţii albi şi ciorapii verde, ceea ce înseamnă pe faţă, în faţa publicului, roşu, alb, verde, tricolorul maghiar, dar de acest fapt mârşav şi şovinist nu s-a sesizat nici un român, numai maghiarii râdeau cu pumnii în gură şi vorbeau la urechi că în curând tricolorul unguresc va triumfa în Ardeal pentru că este o porţiune de teren stăpânit de maghiari şi ei sunt mai deştepţi, mai civilizaţi şi nu au voie să fie stăpâniţi de un popor rămas [în urmă] şi fără cultură.

Poate că au şi dreptate fiindcă la noi în Ardeal şi acum sunt conducători o serie de directori şi şefi de instituţii, precum şi cadrişti numai Maghiari, o parte se folosesc de alte nume, iar la orice şcolarizare se trimit numai Maghiari, care se pregătesc politic şi profesional şi apoi se poate spune că românii sunt neculti[vaţi], necivilizaţi şi ciobani pentru că nu pot conduce, nefiind pregătiţi.

Trebuie să se verifice bine aceste stări de lucruri fiindcă maghiarii o iau înainte, cu banii poporului se califică, şcolarizează şi tot sunt duşmani de moarte ai poporului român, refuzând în foarte dese cazuri să vorbească româneşte, deşi ştiu şi impun românilor să vorbească ungureşte, fapt pentru care foarte mulţi dintre români s-au şi maghiarizat, vorbind numai limba maghiară, trimiţând copiii la şcoli ungureşti şi în societate numai cu maghiari pentru că acestora sunt create condiţiuni mult mai dezvoltate şi mai favorabile decât românilor. Sunt şi acum o serie de maghiari şi maghiare în servicii, care habar nu au de limba română şi refuză să vorbească româneşte, însă sunt susţinuţi de directorii întreprinderilor, unde sunt maghiari şi în alte cazuri de şefii de cadre. Situaţia este foarte gravă în această privinţă.

La Toplița, de exemplu, sunt numai Maghiari doctorii de la spitalul şi policlinica raională, dar nici un român, măcar de formă. Aceştia fac destule experienţe pe pielea românilor, deşi sunt destul de politicoşi, ei au cu ce se învăţa şi pun în practică[1]. Acest mare centru Românesc este oarecum ruşinos să nu avem un medic de naţionalitate Română, pentru că restul maghiarilor vorbesc că numai maghiarii pot fi doctori, că sunt mai deştepţi, mai pricepuţi şi mai buni tehnicieni şi au o mare influenţă în popor medicii şi farmaciştii.

Ungurii şi acum sunt mai grupaţi şi vorbesc pe faţă că la 23 august Ungaria va primi Ardealul, se organizează în grupări separate şi pregătesc fel de fel de acţiuni împotriva Românilor. Numai conducerea Statului dacă va lua măsuri corespunzătoare se va rezolva această situaţie şovină care, după 20 de ani, a fost peste măsură şi nu se mai poate tolera.

Ar trebui ca Statul şi Guvernul să descompună masa compactă de maghiari din Transilvania prin trimiterea lor în alte localităţi din Oltenia, Argeş, Dobrogea, Galaţi şi Suceava iar aici, fiindcă este vorba de stat socialist, toată lumea egală în drepturi, să fie înlocuiţi cu alte familii din aceste regiuni amintite mai sus, lucru care ar pune capăt de a mai cere şi Ungaria să li se realipească Transilvania la Ungaria lor şi ar dispărea odată cu aceasta şi şovinismul, care este o boală mare şi grea pentru popor.

Această propunere se tot repetă de toţi oamenii conştienţi şi democraţi, susţinând că numai în urma acestei măsuri România va putea fi liniştită şi liberă faţă de situaţia ce o creează maghiarii din Ardeal şi ungurii din Uungaria.

De altfel, ungurii din Ardeal deţin o serie de arme din timpul ocupaţiei horthyste şi sunt organizaţi să distrugă pe toţi locuitorii români din Ardeal. Ei au secrete bune pentru că în comitetele de partid, la securitate şi miliţie sunt o serie de Maghiari în funcţii de răspundere care informează secret pe masa de maghiari de dinafară.

Vă rugăm să luaţi măsurile ce le credeţi.

Drăghici Viorel

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 255, f. 95-96.

549.

1964 august 29, Luduş. M.A.I.-S.R. Luduş: raport în problemele naţionalişti maghiari şi cultele romano-catolic şi protestant.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ — STRICT SECRET
SECŢIA RAIONALĂ LUDUŞ — 29 august 1964

[1] Posibil: ei au cu ce să învaţă şi să pună în practică

RAPORT

Privind rezultatele obținute în urma măsurilor ce au fost întreprinse în problemele naționaliști maghiari şi culte romano-catolic şi protestante

Până în prezent, conform planului de muncă întocmit pe raion în problemele amintite, au fost întreprinse unele măsuri în urma cărora s-au obținut următoarele rezultate:

PROBLEMA NAȚIONALIŞTI MAGHIARI

În comunele cu populație de naționalitate maghiară mai compactă s-a continuat munca de identificare a membrilor fostelor partide şi organizațiilor naționaliste maghiare.

Astfel, în comuna Şincai au fost identificați până în prezent 6 foşti membri ai P.R.M. asupra cărora s-au obținut materiale neîndoielnice. Pentru 2 din aceştia au fost trimise propuneri de luare în evidență, măsură ce urmează a se lua şi cu ceilalți în cel mai scurt timp.

Asupra lor a fost dirijată, de asemeni, agentura existentă în localitate.

În comuna Urmeniş au fost, de asemeni, identificați 8 membri ai P.C.S. despre care deținem o notă informativă şi o declarație. Urmează a mai obține materiale care să clarifice pe deplin situația lor şi în cazul când apartenența lor la P.C.S. va fi confirmată cert, vom face propuneri de luare în evidență.

Pe raza raionului au mai fost găsite la diferiți cetățeni albume de felul celui trimis cu nr. 126839 din 27 august 1964, în cuprinsul căruia apar aşa-zişi eroi ai Ardealului. Unii dintre ei apar în evidențele noastre ca foşti membri ai diferitelor organizații naționaliste. S-au luat măsuri de a se identifica şi celelalte elemente şi a se întreprinde verificări asupra lor.

În ultima perioadă s-a dat o mai mare atenție dirijării agenturii pe profilul acestei probleme şi ca urmare, şi materialele obținute au crescut în valoare operativă.

În urma materialelor informative primite de la agenții „KISS ISTVÁN" şi „KÁLMÁN PAVEL" a fost deschis, de exemplu, dosar de preverificare numiților ȚIREC ŞTEFAN, SOÓS FRANCISC şi TÖKÉS ŞTEFAN din comuna Sărmaş. Primii doi, foşti chiaburi, iar al treilea adventist de ziua a 7-a, au fost semnalați în ultimul timp cu manifestări naționaliste.

Dosar de preverificare a fost deschis şi numitului CHERECHEŞ DUMITRU, director adjunct la şcoala generală de 8 ani din comuna Şincai (şcoală cu secții de predare în limba română şi maghiară) care, de asemenea, a fost semnalat cu manifestări duşmănoase.

Acesta, sub masca activității culturale, ducea activitate de îndoctrinare a elementelor tinere cu idei naționaliste, creând atmosferă de învrăjbire între cele două naționalități.

Din programele artistice, sus-numitul a exclus complet numerele româneşti, iar în jurul său a adunat elemente pretabile activității naționaliste duşmănoase ca fiice de preot, soții de preoți, elemente cu idei naționaliste.

CHERECHEŞ DUMITRU fusese primit inițial candidat P.M.R., însă, pentru atitudinea sa duşmănoasă, a fost infirmat de Comitetul Raional P.R.M. Luduş atunci când i-a expirat termenul de candidat şi urma să fie primit în partid.

A mai fost semnalat cu atitudine naționalistă şi numitul GORFI[1] MIHAI, inginer agronom la G.A.C. din comuna Ulieş.

Acesta este semnalat printre altele că în munca ce o prestează favorizează în mod vizibil pe maghiari, cărora le dă munci uşoare şi posturi de răspundere, creând prin aceasta o serie de nemulțumiri în rândul colectiviştilor şi semănând neînțelegeri între români şi maghiari.

El a fost semnalat şi cu manifestări tendențioase privind problema Ardealului, iar uneori aduce pe față insulte P.M.R. şi conducătorilor acestuia pe plan local.

Şi asupra acestuia s-a deschis dosar de verificare prealabilă.

S-a observat în ultimul timp că asemenea manifestări naționaliste se fac simțite mai ales în rândul intelectualilor, fapt pentru care noi am luat măsuri de a dirija agentura în special în această direcție.

În această perioadă s-au mai deschis dosare de preverificare şi următoarelor elemente semnalate cu manifestări naționaliste:

- SZILÁGYI ZOLTÁN, serg.maj. la Comisariatul Militar Luduş;
- DEMÉNI[2] BÉLA, din Luduş;
- SZENTE FRANCISC, din comuna Sânger.

Suntem, de asemeni, în posesia şi altor materiale informative ce pot constitui baza deschiderii unor dosare de verificare prealabilă.

CULTE ROMANO-CATOLIC ŞI PROTESTANTE

Pe linia acestor probleme s-au întreprins următoarele:

A fost deschis dosar de preverificare preotului romano-catolic LÁSZLÓ DÉNES din comuna Şincai.

Din materialul informativ furnizat de agenții „MÁTHÉ LAJOS", „ALBERT MIKLÓS" şi „GEORGESCU" rezultă că preotul face dese deplasări la Tg.-Mureş şi alte localități, dar nu cunoaştem care este scopul acestora şi persoanele cu care ia contact în timpul acestor deplasări.

Se cunoaşte, de asemeni, că preotul are în anturajul său şi câteva femei cu care întreține legături amoroase.

Din materialele ce le deținem asupra sa am mai desprins şi faptul că preotul şi-a manifestat dorința de a pleca în Italia. Nu cunoaştem amănunte suficiente legate de această problemă, dar în atenția noastră obiectivul s-a impus mai ales prin calitățile şi posibilitățile sale de informare care-l fac pretabil recrutării în calitate de agent. Vom hotărî acest lucru pe parcurs în funcție de materialele ce le vom obține.

[1] Posibil: Györfi
[2] Posibil: Demény

Cu activitate suspectă ne-a fost semnalat şi preotul reformat din comuna Sărmaş, HERMAN IOAN, asupra căruia au furnizat materiale informative agenţii „SIPOS” şi „KÁLMÁN PAVEL”

Cunoaştem până în prezent că obiectivul de trei ori pe săptămână ţine ore de religie cu tineretul, însă nu cunoaştem dacă aceste şedinţe se limitează numai la purul scop religios sau sunt folosite ca pretext pentru activitate duşmănoasă. S-au luat măsuri de a se pătrunde informativ la aceste întruniri, urmând a proceda apoi în funcţie de rezultate.

În atenţia noastră a intrat, de asemeni, şi preotul romano-catolic MADARÁSZ FRANCISC din comuna Sânger, asupra căruia avem semnalări că întreţine legături cu MÁRTON ÁRON, precum şi preotul romano-catolic GERE BÉLA din Luduş. Asupra lor s-au luat măsuri de a li se deschide dosare de verificare prealabilă.

Raportăm cu această ocazie că suntem sesizaţi cum că la preotul reformat BERTALAN IOSIF din comuna Bogata se adună periodic diferiţi cetăţeni maghiari şi au discutat probleme cu caracter naţionalist. Noi intenţionăm să-i deschidem dos. de preverificare, însă cunoaştem că el face obiectul unor probleme lucrate de regiune, fapt pentru care vă rugăm a ordona ce măsuri să întreprindem.

Şeful Secţiei Raionale
Maior Cucu Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 245, f. 119-122.

550.

1964 septembrie. Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: situaţia agenturii nou create pe linia Serviciului III, în cursul lunii septembrie 1964.

SITUAŢIA
RECRUTĂRILOR PE SERVICIUL III PE LUNA SEPT. 1964

Nr. crt.	Organul	Numele conspirativ	Nr. dos.	Problema	Categoria	Obs.
1	Serv. III	„Călin Petru”	7948	Foşti poliţişti	agent	nou recr.
2	Serv. III	„Florescu Leon”	7951	Militari deb.	agent	nou recr.
3	Serv. III	„Balogh János”	7932	Contrasabotaj	agent	nou recr.
4	Serv. III	„Székely László”	7954	Artă-cultură	agent	nou recr.
5	Serv. III	„Crăciun”	7941	Baptistă	agent	nou recr.
6	Serv. III	„Maior Sabin”	7940	Naţ. Marghiar	agent	nou recr.
7	Serv. III	„Marinescu Ioan”	7935	Greco-catolică	agent	reactiviz.
8	Serv. III	„Mészáros Miklós”	7916	P.R.M.	agent	nou recr.
9	Serv. III	„Andreescu Ioan”	7917	Contrasabotaj	agent	Primit de la reg. Ploieşti
10	Serv. III	„Andrei Vasile”	7918	Contrasabotaj	agent	Primit de la Dir.III Buc.
11	Serv. III	„Mureşan Ioan”	7923	Contrasabotaj	agent	Primit de la Dir.III Buc.
12	Rai. Tg.-Mureş	„Keresztesi Károly”	7952	P.R.M.	agent	nou recr.
13	Rai. Tg.-Mureş	„Ştefan”	7953	Iehovistă	agent	nou recr.
14	Rai. Tg.-Mureş	„Szölösi Gábor”	7960	Exploatatori	agent	nou recr.
15	Rai. Tg.-Mureş	„Kádár Lajos”	7924	Iehovistă	agent	nou recr.
16	Rai. Tg.-Mureş	„Mezei Árpád”	7934	Culte-secte	agent	nou recr.
17	Rai. Reghin	„Marin Iacob”	7920	P.N.Ţ.	agent	nou recr.
18	Rai. Reghin	„Păunescu Ioan”	7926	Exploatatori	agent	nou recr.
19	Rai. Reghin	„Kiss Francisc”	7949	P.R.M.	agent	nou recr.
20	Rai. Reghin	„Mircea”	7933	Artă-cultură	agent	nou recr.
21	Rai. Gheorgheni	„Kovács Lajos”	7937	Naţ. Marghiar	agent	nou recr.
22	Rai. M.-Ciuc	„Szöcs János”	7930	Romano-cat.	agent	Primit de la reg. Huned.
23	Rai. M.-Ciuc	„Boroga Marin”	7947	Sabotaj	agent	nou recr.
24	Rai. M.-Ciuc	„Petrescu Teodor”	7946	Sabotaj	agent	nou recr.
25	Rai. M.-Ciuc	„Ilona”	7915	Artă-cultură	agent	nou recr.
26	Rai. M.-Ciuc	„Szabó József”	7921	P.A.	agent	nou recr.
27	Rai. M.-Ciuc	„Fodor János”	7936	Romano-cat.	agent	nou recr.
28	Rai. M.-Ciuc	„Veres József”	7938	Foşti chiaburi	agent	nou recr.
29	Rai. M.-Ciuc	„Puskás Ioan”	7931	P.A.	agent	nou recr.
30	Rai. M.-Ciuc	„Fejér István”	7919	P.A.	agent	nou recr.
31	Rai. M.-Ciuc	„Ambrus Iosif”	7927	Sabotaj	agent	nou recr.
32	Rai. Odorhei	„Péterfi Zoltán”	7944	P.A.	agent	nou recr.
33	Rai. Odorhei	„Péter Károly”	7928	P.R.M.	agent	nou recr.
34	Rai. Odorhei	„Moraru Gheorghe”	7929	Legionari	agent	nou recr.

35	Rai. Odorhei	„Vass János”	7922	Romano-cat.	agent	nou recr.
36	Rai. Târnăveni	„Matei Constantin”	7945	Legionari	agent	nou recr.
37	Rai. Târnăveni	„Neagu Vasile”	7939	Iehovistă	agent	nou recr.

Cpt. de Securitate Tătaru Gavril

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 240, f. 100.

551.

1964 septembrie, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: situația agenturii abandonate pe linia Serviciului III, în cursul lunii septembrie 1964.

SITUAȚIA
agenturii abandonate pe linia Serv. III, pe luna sept. 1964

Nr. crt.	Organul	Numele conspirativ	Nr. dos.	Problema	Categoria	Obs.
1	Serv. III	„Bodrogi András”	5583	Tineret stud.	agent	abandon
2	Serv. III	„Horváth László”	4166	Cult reformat	agent	abandon
3	Serv. III	„Gigel”	4755	Sabotaj	agent	abandon
4	Rai. Tg.-Mureş	„Silviu Iosif”	5199	Sabotaj	agent	abandon
5	Rai. Tg.-Mureş	„Balázs”	4845	Naț. Marghiar	agent	abandon
6	Rai. Tg.-Mureş	„Tompa Coloman”	6425	Foşti jandarmi	agent	abandon
7	Rai. Reghin	„Jánosi Ştefan”	7273	P.C.S.	agent	abandon
8	Rai. Reghin	„Abraham”	3460	Naț. Marghiar	agent	abandon
9	Rai. Reghin	„Victor”	3126	S.S.I.	agent	abandon
10	Rai. Toplița	„Ripan”	3247	Legionari	agent	abandon
11	Rai. Toplița	„Florescu Stelian”	6805	Sab. industrial	agent	abandon
12	Rai. Gheorgheni	„Kolo[1] István”	6079	P.A.	agent	abandon
13	Rai. Gheorgheni	„Angi Antal”	5401	Romano-cat.	agent	abandon
14	Rai. M.-Ciuc	„Jánosi Demeter”	5398	Cond. politici	agent	abandon
15	Rai. M.-Ciuc	„Páll Ştefan”	5122	Sabotaj P.T.T.	agent	abandon
16	Rai. M.-Ciuc	„Mircea Gheorghe”	7523	Sab. industrial	agent	abandon
17	Rai. Odorhei	„Fejér Francisc”	6167	P.A.	agent	abandon
18	Rai. Odorhei	„Mihalache Ioan”	7060	Chiaburi	agent	abandon
19	Rai. Odorhei	„Pitó Joska”	5231	Naț. Marghiar	agent	abandon
20	Rai. Odorhei	„Csibi József”	6959	Exploatatori	agent	abandon
21	Rai. Odorhei	„Nagy Karol[2]”	5609	Naț. Marghiar	agent	abandon
22	Rai. Odorhei	„Bendeguz Elemér”	5774	Tineret stud.	agent	abandon
23	Rai. Odorhei	„Gothard Daniel”	5809	Exploatatori	agent	abandon
24	Rai. Odorhei	„Gáspár Mihály”	5344	Tineret stud.	agent	abandon
25	Rai. Târnăveni	„Duşa Ioan”	6219	Legionari	agent	abandon
26	Rai. Târnăveni	„Roşca Dumitru”	5403	Legionari	agent	abandon
27	Rai. Târnăveni	„Rațiu Ioan”	5909	Legionari	agent	abandon
28	Rai. Luduş	„Ionescu Gheorghe”	4984	Exploatatori	agent	abandon

Cpt. de Securitate Tătaru Gavril

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 240, f. 91.

552.

1964 octombrie, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: situația agenturii nou create pe linia Serviciului III, în cursul lunii octombrie 1964.

SITUAȚIA
agenților noi recrutați pe linia Serv. III, în luna oct. 1964

[1] Posibil: Kölö
[2] Posibil: Károly

Nr. crt.	Organul	Numele conspirativ	Nr. dos.	Problema	Categoria	Obs.
1	Cabinet	„Apolzan”	7984	Sabotaj	agent	nou recr.
2	Serv. III	„Bakó Emeric”	7969	Rom.-cat.	agent	nou recr.
3	Serv. III	„Molnár János”	7975	P.R.M.	agent	nou recr.
4	Serv. III	„Nagy János”	7955	Ap. Stat	agent	nou recr.
5	Serv. III	„Vasilescu Ioan”	7958	Sabotaj	agent	reactiviz.
6	Rai. Tg.-Mureş	„Farkas”	7981	P.R.M.	agent	nou recr.
7	Rai. Tg.-Mureş	„Székely János”	7965	Foşti chiaburi	agent	nou recr.
8	Rai. Tg.-Mureş	„Fülpösi Mihai”	7982	Exploatatori	agent	nou recr.
9	Rai. Reghin	„Kiss János”	7971	Naț. german	agent	nou recr.
10	Rai. Reghin	„Brad”	7970	Cond. politici	agent	nou recr.
11	Rai. Reghin	„Tatár János”	7961	Naț. maghiar	agent	nou recr.
12	Rai. M.-Ciuc	„Biró János”	7968	P.A.	agent	nou recr.
13	Rai. M.-Ciuc	„László Imre”	7974	P.A.	agent	nou recr.
14	Rai. M.-Ciuc	„Barna Dezső”	7959	P.A.	agent	nou recr.
15	Rai. M.-Ciuc	„János Pál”	7967	P.A.	agent	nou recr.
16	Rai. M.-Ciuc	„Péter János”	7986	P.A.	agent	nou recr.
17	Rai. M.-Ciuc	„Pap János”	7972	Of. horthyşti	agent	reactiviz.
18	Rai. Odorhei	„Kis Tibor”	7987	Tineret stud.	agent	nou recr.
19	Rai. Odorhei	„Barabás István”	7979	Tineret stud.	agent	nou recr.
20	Rai. Odorhei	„Rac Domokos”	7964	P.R.M.	agent	nou recr.
21	Rai. Odorhei	„Farkas Emanuel”	7962	Jand. horthyşti	agent	nou recr.
22	Rai. Odorhei	„Biró Mihály”	7963	M. lui Iehova	agent	nou recr.
23	Rai. Odorhei	„Orbán János”	4028	Naț. maghiar	agent	Trecut de la linia II.
24	Rai. Odorhei	„Costică Munteanu”	6559	Agitație	agent	Trecut de la linia II
25	Rai. Târnăveni	„Marin”	7966	Sabotaj	agent	nou recr.
26	Rai. Târnăveni	„Molnár Francisc”	7960	Part. Maghiar	agent	nou recr.

Cpt. Tătaru Gavril

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 240, f. 103.

553.

1964 octombrie, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: situația agenturii abandonate pe linia Serviciului III, în cursul lunii octombrie 1964.

SITUAŢIA
agenților abandonați pe linia Serv. III, pe luna oct. 1964

Nr. crt.	Organul	Numele conspirativ	Nr. dos.	Problema	Categoria	Obs.
1	Serv. III	„Kiss Béla”	224	P.R.M.	agent	abandon
2	Serv. III	„Tudosie Ioan”	2154	Sabotaj	agent	abandon
3	Serv. III	„Fehér Tibor”	3400	Sabotaj	agent	abandon
4	Serv. III	„Munteanu Ioan”	4277	Greco-catolică	agent	abandon
5	Serv. III	„Dragoş Gheorghe”	5736	Tineret stud.	agent	abandon
6	Serv. III	„Sîngeorzean Malina”	5815	Tineret stud.	agent	abandon
7	Serv. III	„Stan Ioan”	7467	Legionară	agent	abandon
8	Serv. III	„Tordai János”	7535	P.R.M.	agent	abandon
9	Serv. III	„Pásztor János”	P.M.R.	Tineret stud.	rezident	abandon
10	Serv. III	„Rotaru Viorel”	P.M.R.	Tineret stud.	agent	abandon
11	Rai. Tg.-Mureş	„Grigorescu”	5104	P.R.M.	agent	abandon
12	Rai. Tg.-Mureş	„Burián István”	5304	Naț. maghiar	agent	abandon
13	Rai. Reghin	„Moldovan Ioan”	6414	P.N.Ț.	agent	abandon
14	Rai. Toplița	„Damian Ioan”	5125	P.N.Ț.	agent	abandon
15	Rai. Toplița	„Munteanu Viorica”	4036	Sabotaj	agent	abandon
16	Rai. Toplița	„Spartacus Ioan”	5328	Tineret stud.	agent	abandon
17	Rai. Toplița	„Grigor Ioan”	4260	P.N.Ț.	agent	abandon
18	Rai. Gheorgheni	„Bajkó Ignácz”	5222	P.A.	agent	abandon

19	Rai. Gheorgheni	„Csizmadia Ioan”	7489	P.A.	agent	abandon
20	Rai. M.-Ciuc	„Bátori Vilmos”	4713	Naț. maghiar	agent	abandon
21	Rai. M.-Ciuc	„Farkas István”	6736	Foşti exploat.	agent	abandon
22	Rai. M.-Ciuc	„Bucsa László”	5271	Cond. politici	agent	abandon
23	Rai. M.-Ciuc	„Szepesi László”	4781	Naț. maghiar	agent	abandon
24	Rai. M.-Ciuc	„Gáspár János”	4634	Naț. maghiar	agent	abandon
25	Rai. M.-Ciuc	„Bálint Péter”	7079	Agitație	agent	abandon
26	Rai. M.-Ciuc	„Vad Ioan”	7059	Sabotaj	agent	Dos. trimis la reg. Banat
27	Rai. M.-Ciuc	„Szabó Gyula”	5339	Tineret stud.	agent	Predat la grupa K
28	Rai. M.-Ciuc	„Niculina Martin”	5343	Tineret stud.	agent	Predat la grupa K
29	Rai. Odorhei	„Făteanu Ioan”	4235	Tineret stud.	agent	abandon
30	Rai. Odorhei	„Debreczeni Sándor”	6665	Naț. maghiar	agent	abandon
31	Rai. Odorhei	„Kovács Imre”	5346	Sabotaj	agent	abandon
32	Rai. Odorhei	„Kásztel Toni”	3990	Naț. maghiar	agent	abandon
33	Rai. Odorhei	„Sebestyén Ákos”	5254	Foşti exploat.	agent	abandon
34	Rai. Odorhei	„Péter András”	5160	Jand. maghiari	agent	abandon
35	Rai. Târnăveni	„Popescu Ioan”	4693	Legionară	agent	abandon
36	Rai. Târnăveni	„Rusu Iuliu”	4366	P.N.Ț.	agent	abandon
37	Rai. Târnăveni	„Bota Artinie”	6696	Exploatatori	agent	abandon
38	Rai. Târnăveni	„Moldovan Ilie”	4994	Chiaburi	agent	abandon
39	Rai. Târnăveni	„Albu Vasile”	4324	Legionară	agent	abandon
40	Rai. Târnăveni	„Luduşan Ioan”	4364	P.N.Ț.	agent	abandon
41	Rai. Târnăveni	„Maja Ilie”	4334	Legionară	agent	abandon

Cpt. Tătaru Gavril

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 240, f. 104.

554.

1964 noiembrie 9, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: referat privind luarea în studiu a numitei Gampe Iulia, inginer chimist la Combinatul chimic din Târgu-Mureş, în vederea recrutării ca agent.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secția II-a

SE APROBĂ
ŞEFUL SECȚIEI II-A
Lt.-col. Moraru Ioan

REFERAT
9 noiembrie 1964
privind luarea în studiu a numitei GAMPE IULIA din Tg.-Mureş în vederea recrutării sale ca agentă a organelor noastre

Serviciile de spionaj ale țărilor capitaliste caută printr-o mulțime de procedee să intre în posesia unor informații despre țara noastră, să submineze munca de construcție a socialismului dusă de oamenii muncii de la noi.

În acest sens folosesc şi specialiştii trimişi în cadrul acordurilor economice cu țara noastră, unii dintre ei fiind instruiți special în acest sens.

Cu ocazia venirii acestora în țara noastră, ei caută să facă cât mai multe legături în vederea realizării sarcinilor ce li s-au trasat de serviciile de spionaj pe care le slujesc.

În raza oraşului nostru este în curs de construcție un mare combinat chimic, în cadrul căruia o serie de utilaje sunt livrate de firma italiană „Montecatini”. În vederea montării şi punerii în funcțiune a acestor utilaje, firma respectivă va trimite specialiştii săi.

În vederea preîntâmpinării folosirii de către serviciul de spionaj italian a acestui prilej pentru comiterea unor acțiuni dușmănoase privind economia noastră sau a altor acțiuni de spionaj, este necesară încadrarea informativă a specialiştilor italieni care urmează să sosească în acest combinat.

Serviciul „F” Bucureşti ne-a semnalat corespondența dintre numita GAMPE IULIA din Tg.-Mureş şi un italian, anume MONSIGNORI EDMONDO din Italia, oraşul Firenze, Via din Navoli, nr. 581.

Din verificările făcute de organele noastre, rezultă că numita GAMPE IULIA este născută la 8 mai 1941 în Tg.-Mureş, fiica lui Iosif şi Margareta, de naționalitate maghiară, membră U.T.M., ingineră chimistă la Combinatul chimic din Tg.-Mureş, domiciliată în Tg.-Mureş, P-ța Trandafirilor, nr. 31, ap. 1.

Din studierea corespondenței purtate de GAMPE IULIA cu persoana mai sus amintită din Italia, rezultă că aceasta este un specialist italian cu care sus-numita s-a întâlnit în orașul Victoria, unde există un mare combinat chimic. Mai reiese că s-au cunoscut bine, au făcut fotografii în camera specialistului, că GAMPE IULIA i-a lăsat un pachet la hotelul din Victoria, care urmează să-i fie predat specialistului de niște muncitori italieni la întoarcerea lor în Italia.

Specialistul italian îi scrie că va veni oricum s-o viziteze, fie oficial, fie ca turist.

Avându-se în vedere apropierea între numita GAMPE IULIA și specialistul italian EDMONDO MONSIGNORI, numita a fost punctată drept candidată ca agentă a organelor noastre.

În vederea studiului ce se va efectua asupra numitei GAMPE IULIA, se vor lua următoarele măsuri:

1. Se vor studia posibilitățile de încadrare informativă a sus-numitei la locul de muncă, pentru a intra în posesia unor date despre:

- felul în care își rezolvă sarcinile profesionale;
- legăturile ei;
- profilul moral, vicii, pasiuni;
- dacă se cunoaște despre legăturile ei cu specialiștii italieni, ce [se] comentează despre acest lucru.

În acest sens se va lua legătura cu tov. Maior Ilieș și Lt.maj. Șuteu, care dispun de agentură la locul de muncă al sus-numitei.

2. Se va cere interceptarea corespondenței interne și externe a sus-numitei.

3. Se va cere o investigație completă la domiciliu asupra ei.

4. Se va studia dosarul de cadre al sus-numitei.

5. Se vor cere de la Direcția Regională M.A.I. Brașov relații despre perioada petrecută de GAMPE IULIA și de specialistul italian EDMONDO MONSIGNORI în orașul Victoria.

6. Se va lua legătura cu conducerea combinatului chimic pentru a se ști când urmează să sosească la Tg.-Mureș specialiștii italieni și dacă se știe că EDMONDO MONSIGNORI va face deplasarea.

7. Prin două contactări înainte de recrutare se va urmări atragerea treptată a numitei GAMPE IULIA la colaborare cu organele noastre.

În funcție de rezultatele obținute în urma aplicării măsurilor de mai sus se vor lua și altele, având drept scop definitivarea studiului candidatei.

De acord
Șeful Biroului I
Cpt. Mate Alexandru

Lucrător operativ prim
Lt. Russu Augustin

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 248, f. 137-139.

555.

1964 noiembrie 26. Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă raport asupra activității dușmănoase în rândul elementelor naționaliste maghiare din mediul intelectual.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcția Regională Mureș-Autonomă Maghiară
Serviciul III

STRICT SECRET
307/26.XI.1964

NOTĂ-RAPORT
cu privire la activitatea dușmănoasă în rândul elementelor naționaliste din mediul intelectual

I. CERCETĂRI, CULEGERI, INTENȚII DE TRANSMITERE DE MATERIALE

1. AJTAY GECSE VICTOR, fost contabil, pensionar, domiciliat în Tg.-Mureș, membru P.M.R. Efectuează o serie de cercetări legate de viața și moartea poetului Petőfi; corespondează cu o serie de elemente din țară și R.P.U. A fost îndemnat de către Fenyő Iosif (din Budapesta) în ultimul timp să trimită materialele adunate la Budapesta, în care scop face o serie de cercetări și fotografieri. (Lucrat prin acțiune de verificare).

2. KALLOS ZOLTÁN (Lunca de Jos, rai. M.-Ciuc) de profesie învățător, fost condamnat de drept comun, neîncadrat politic în trecut și prezent.

Întreține relații de corespondență cu folcloriștii maghiari și cu o persoană din Londra. A și fost vizitat de doi folcloriști maghiari care i-au lăsat 2 aparate de filmat și un magnetofon pentru înregistrare de material etnografic. Culege diferite materiale din Valea Ghimeșului. Este încadrat prin acțiune de verificare nr. 1993, deschisă la 24 VI. 1964.

A încercat să trimită niște cântece populare maghiare în R.P.U., care însă au fost interceptate de serviciul „F" (în luna oct. 1964) și reținute.

3. TARISZNYÁS MARTIN (Gheorgheni), muzeograf, absolvent al facultății de istorie, lucrat prin acțiune informativă, care se află în faza de documentare (strângeri de materiale etnografice naționalist-maghiare. Legături cu diferite persoane în atenția organelor noastre).

4. MOLNÁR ȘTEFAN (Cristuru Secuiesc, Odorhei), la sfârșitul lunii decembrie a.c., acțiunea informativă a fost închisă prin neconfirmarea suspiciunilor care au stat pe baza deschiderii ei (este muzeograf).

5. Au fost încadrați informativ GÁLL ÁRPÁD (Ciuc) și LÉVAY LAJOS (Odorhei) semnalați, de asemenea, prin manifestări dușmănoase.

6. Este lucrat informativ preotul romano-catolic LÖRINCZ IOSIF din comuna Ditrău (Gheorgheni). Prin încadrarea cu agenții „DITROI ISTVÁN" și „JÁNOSI" s-a stabilit că cel în cauză desfășoară o acțiune de catehizare în raza sa de activitate, este în relații bune cu canonicul FARAGÓ din Alba-Iulia, deține unele fotografii referitoare la un presupus mormânt al lui Attila despre care vorbește, afirmând necesitatea unor cercetări mai ample în domenii arheologice.

7. KOVÁCS LUDOVIC, fost muzeograf la Muzeul din Odorhei, profesor, a scris o serie de studii de științele naturale pe care le-a trimis revistei „Natura". Nefiindu-i publicate, intenționează să le trimită în R.P.U. prin numitul KOHN ȘTEFAN, împăietor de păsări din Reghin (Lucrat prin dosar de preverificare). În prezent, acțiunea lui KOVÁCS LUDOVIC este în curs de clarificare.

8. KONYA ȘTEFAN, în atenția regiunii M.A.I. Mureș.

9. BORDI ANDREI, fost membru P.A., în prezent director al Muzeului de Artă din Tg.-Mureș, membru P.M.R. Lucrează intens, fiindu-i și în acest an achiziționate multe tablouri de către fondul plastic. Nu a putut fi încadrat informativ, trăind o viață retrasă și lucrând într-o manieră care nu este suspectă de influențe greșite moderniste.

10. SZÉKELY VASILE, fost membru H.Ö.K.K., muzeograf la Muzeul de Artă din Tg.-Mureș. În prezent se găsește în Tg.-Mureș o expoziție a celui în cauză (sculptură-pictură) cu lucrări care nu pot fi suspecte de influențe decadente. Nu am reușit să-l încadrăm informativ.

11. FARCZÁDI ELEK, fost bibliotecar la Biblioteca „Bolyai-Teleki", în prezent pensionar, lucrează voluntar la arhivele bisericii reformate din Tg.-Mureș. Agentul „SABĂU FL.", dirijat asupra celui în cauză, a arătat că de foarte mult timp sus-numitul nu a mai fost la bibliotecă. În cadrul problemei reformate la arhive s-au luat măsuri pentru a nu putea desfășura activitate dușmănoasă (Cel în cauză e pensionar, soția sa lucrează la arhivele bisericii reformate).

12. Nu au putut fi încadrați până în prezent numiții SZÉKELY IOAN, NAGY PÁL și HAJDÚ ȘTEFAN de la redacția revistei „Igaz Szó". Au fost luate în studiu două elemente din această redacție, până în prezent nereușind însă să efectuăm o recrutare în acest loc de muncă.

13. S-au luat măsuri de urmărire informativă a numitului PUTNOKI JÁNOS din raionul Mureș (Sâng. de Pădure).

14. Legătura cu Clujul s-a ținut prin trimiterea de note S.O., T.O. și note informative obținute asupra elementelor urmărite de regiunea respectivă.

Au fost trimise astfel materiale la:

Cluj: 3 iulie 1964 – 1 notă; 6 august 1964 – 1 notă; 7 august – 2 note (T.O.); 12 august – 1 notă (T.O.); 15 august – 6 note; 12 septembrie – 6 note; 25 septembrie 1964 – 1 notă; 3 octombrie 1964 – 1 notă; 29 octombrie 1964 – 7 note.

București: 5 august 1964 – 1 notă; 13 august – 1 notă.

Nu au fost identificați numiții GAÁL SARDI și PÁLFI GYÖRGY, legături ale lui CSEHI GYULA din Cluj. Cei în cauză nu au putut fi identificați nici în evidențele miliției.

Asupra lor, precum și a asupra numiților KRIZÁN IOAN, BRANICS BÉLA, BARTIS IOSIF s-au cerut respectiv Dir. III-a și Dir. Reg. M.A.I. Cluj date suplimentare neputând fi, doar după nume, identificați.

În vederea cunoașterii activității cenaclurilor literare din regiune, am stabilit până în prezent existența a 5 cenacluri (două în Tg.-Mureș și câte un cenaclu pe lângă casele de cultură din rai. Târnăveni, Odorhei, Gheorgheni). Prin casa de creație vom obține în cursul săptămânii următoare componența lor și conducătorii (la raioane), urmând a fi luate măsurile operativ-informative respective. (În ambele cenacluri din Tg.-Mureș există câte un agent).

În rândul intelectualilor din Tg.-Mureș continuă să existe tendințe naționaliste, motivări dușmănoase pentru lipsa de activitate sau capacitate, invocarea sentimentului opresiunii etc.

Astfel, agentul „ZOLTÁN" semnalează o discuție cu acționatul BÖZÖDI JAKAB GYÖRGY, în care acesta relata o discuție purtată de BALOGH EDGÁR din Cluj. Întrebat de BALOGH de ce nu scrie, BÖZÖDI ar fi răspuns că „în situația actuală un scriitor maghiar trebuie să tacă".

Menționăm că cel în cauză, cercetător la Filiala Academiei din Tg.-Mureș, duce o viață într-adevăr de trândăvie, poartă discuții interminabile pe diferite teme, unele cu caracter dușmănos, naționalist. Locuința sa (în care e introdusă T.O.) este vizitată de diverși oameni de litere, medici și alte categorii (țărani, funcționari).

Deși nu a fost interceptată o discuție din care să rezulte postarea pe o poziție de rezistență pasivă, în redacția revistei „Új Élet" (din care unii membri frecventează locuința lui BÖZÖDI) există o tendință de delăsare în muncă și tărăgănare.

Alt acționat, membru al redacției „Új Élet", BERNÁTH ERNŐ, membru P.M.R., afirmă despre SÜTŐ ANDRÁS, redactor șef al revistei (Notă T.O.): „Fumează, bea cafea neagră, dă telefoane, stă la taifas, asta face". Rezumând astfel activitatea redactorului șef și arătând că acesta nu rezolvă nici măcar corespondența zilnică. Asupra redactorului SÜTŐ ANDRÁS, membru P.M.R. am fost informați, de asemenea, că duce o viață trândavă, îmbătându-se des și trăind cu diferite femei, fapt pentru care are dese scandaluri în familie.

În discuții din cursul anului trecut, semnalate organelor noastre, apar afirmații făcute de membrii redacției în prezența unor vizitatori străini. Poziția de lâncezeală ar fi motivată astfel de cei în cauză prin imposibilitatea afirmării creatorilor maghiari datorită „îngrădirilor naționale", „politicii staliniste" dusă de partidul și guvernul nostru etc.

În nota din 21 octombrie 1964, agentul „UDVARHELYI" ne semnalează poziția numitului CSIKI BOLDOZSÁR, secretar al filarmonicii din Tg.-Mureș și compozitor. Acesta a afirmat că simte „din zi în zi o tendință de suprimare a tot ce este maghiar", explicând astfel poziția sa de inactivitate.

Invocarea sentimentului opresiunii apare și într-o poezie de sertar a actorului de la Teatrul de Stat, LAVOTTA CAROL, care notează în poezia sa că se simte urmărit de epocă; dar nu de un câine ciobănesc blând, ci de un lup înfuriat care-l mușcă și nu vede astfel altă cale decât să moară: repede, repede (Traducere din limba maghiară, nota agentului „SZABÓ SÁNDOR" din 7.II.1964).

Același actor creează bancuri cu caracter politic pe care le difuzează.

Numitul VARGA SÁNDOR, corist la Ansamblul de stat de cântece și dansuri, membru P.M.R., a afirmat pe 24 august 1964, că, cu o zi în urmă, i-a fost frică să se deplaseze la Târnăveni pe motocicletă, de frică să nu fie atacat de români.

La 7 octombrie, într-o discuție purtată la redacția revistei „Új Élet" de BALOGH EDGÁR din Cluj cu SZÁSZ BÉLA, redactor al revistei, membru P.M.R., BALOGH afirmă că și-a imaginat că va fi bucluc cu unele scrieri ale sale în care nota că ar fi fost „legănat în copilărie de către mama sa cu versurile lui Petőfi, Arany János etc.". La acesta, SZÁSZ BÉLA a afirmat: „Vezi, aici e greșeala, dacă scriai că ai dormit lângă poeziile lui Coșbuc sau Eminescu, nu era nici o piedică în apariția articolului".

<u>În categoria agitație și propagandă naționalistă</u> avem o serie de elemente semnalate cu manifestări, privind revizuirea granițelor, interpretări tendențioase ale zvonurilor auzite la posturile de radio etc. Astfel, GYÁRFÁS LAJOS, neîncadrat politic, bibliotecar la Biblioteca Filialei Academiei Române din Tg.-Mureș, a afirmat, la 22 septembrie 1964, „totuși, convingerea mea fermă este că, cu ocazia rezolvării problemelor generale ale granițelor, Ardealul va fi realipit Ungariei" – concluzie pe care o trage din citirea presei (Nota agentului „KISS ZOLTÁN" din 1.X.1964).

Numitul NAGY SÁNDOR, membru P.M.R., achizitor principal la Teatrul de Stat din Tg.-Mureș, face, de asemenea, afirmații tendențioase, comparând nefavorabil nivelul de trai din R.P.R. cu cel din R.P.U. și Germania (Nota agentului „HERCZEG" din 24 iulie 1964).

Numitul BÖZÖDI (nota „BOGÁTI" 21 octombrie 1964): „Ceea ce am scris eu am făcut pe baza resurselor istorice din acel timp. Eu nu pot să falsific documentele, cum face DAICOVICIU și consorții, dacă aș putea să fac acest lucru și dacă aș fi dispus, atunci aș fi băiat bun. În prezent nu sunt băiat bun, ci numai BÖZÖDI boicotatul...".

Tot sus-numitul (nota agentului „BOGÁTI" din 22 august 1964): „Toată istoria a fost transcrisă. În fiecare an bântuie naționalismul român. La proxima ocazie o să arătăm că noi am câștigat războiul împotriva hitleriștilor. Apoi noi cunoaștem bine cum s-au desfășurat lucrurile".

Discuție T.O. din 9 noiembrie 1964, BERNÁTH ERNŐ, lucrat prin acțiune de verificare (membru P.M.R., angajat la redacția revistei „Új Élet") cu VERESS KÁROLY (director adj. la Fabrica de zahăr, membru P.M.R.). VERESS motivează faptul că țăranii nu strâng recolta prin aceea că în anul în care se obține o recoltă bună, urmare a unui an cu climat favorabil, și în care țăranii depun interes, guvernul și partidul „au ridicat și cota", astfel că țăranii nu au luat ceea ce scontaseră.

Material T.O. BERNÁTH ERNŐ (1 octombrie 1964): „Kádár a afirmat într-un ziar occidental cum stăm aici cu problema națională și cu alte lucruri. Aceste critici pe care ni le face «Europa Liberă» nouă ne folosesc în țară doar pentru a repara greșelile pe care le facem. Dar noi, aici nu trebuie să ne însușim nimic, toate la facem pe dos și datorită acestui fapt rămânem în urmă".

Conform planului de măsuri urma ca Dir. Reg. Cluj să marșrutizeze unii agenți cu posibilități pe lângă HUNYADI A., BUSTYA A., BÖZÖDI JAKAB GYÖRGY, BERNÁTH și alte legături ale unor acționați ai regiunii Cluj din Tg.-Mureș.

În acest interval ne-au fost trimise doar două note informative (luna octombrie despre BUSTYA ANDREI și despre BERNÁTH).

Notele informative au fost fără conținut operativ, relatau activitatea celor urmăriți.

Acțiunea BUSTYA ANDREI a fost închisă în luna noiembrie a.c., stabilindu-se că cel în cauză a renunțat la activitatea naționalistă, ocupându-se în mod oficial de o lucrare primită de la E.S.P.L. cu privire la activitatea literară a lui Molter Károly.

Au fost închise în această perioadă acțiunile numiților NAGY PÁL, SZABÓ CSABA (primul pictor, secundul compozitor), KOTI PÁL (șofer la redacția „Új Élet"), SZABÓ BÉLA (avocat) ca material cu mică importanță.

Acțiunea HUNYADI A. este în fază de documentare.

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 248, f. 97-101.

556.

1964 noiembrie 30, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă asupra unor manifestări naționaliste ale minorității maghiare.

<u>NOTĂ</u>
30.XI.1964

Vă informăm asupra unor manifestări și comentarii naționalist-iredentiste dușmănoase apărute pe raza regiunii Mureș-Autonomă Maghiară, respectiv necesitatea alipirii Ardealului Ungariei și semănarea în rândul minorității naționale maghiare a neîncrederii în statul român, prin tot felul de comentarii ca așa-zisa politică de românizare și lipsa de drepturi a minorității maghiare, iar pe de altă parte, aceste manifestări au fost îndreptate împotriva orânduirii sociale și de stat din țara noastră, a conducătorilor statului, comuniștilor și naționalității române.

Numitul NAGY PÁL, discutând cu unele elemente despre apariția volumului III al cărții „Istoria Transilvaniei", a afirmat următoarele:

„Mă interesează problema întrucât sunt foarte curios cum vor comenta autorii „Istoria Transilvaniei" revoluția și sovietul ungar din 1919. Despre acest lucru a apărut nu demult un articol în revista „Élet és tudomány" (Viață și știință) din Budapesta, număr ce nu a fost admis să intre în R.P.R. Însă eu posed acest număr, cât și cel din 23 August 1964, care descrie cu totul altfel eliberarea României, după cum s-a arătat la noi. Autorul articolului a relatat evenimentele în mod bine documentat, scoțând în evidență că rolul principal în poziția luată împotriva nemților l-a avut regele Mihai și partidul lui Maniu, comuniștii ajungând la cuvânt doar în ultima zi".

Aspect similar este discutat şi de GEDŐ LAJOS, din comuna Atid, care, referindu-se la săpăturile arheologice ce se efectuează în satul Inlăceni, a făcut următoarele afirmaţii:

„În hotarul satului Inlăceni se fac o serie de săpături arheologice cu scopul de a se găsi ceva documente cu ajutorul cărora România să poată documenta faptul că Ardealul şi în trecut a aparţinut ei şi că acest loc a fost locuit de români. Aceste documente vor să le prezinte Marii Adunări Naţionale şi acolo să fie dezbătută problema că Ardealul aparţine României, aşa că nu ştim când vom trece la Ungaria. Ar fi bine însă să trecem deoarece acolo viaţa este mult mai bună decât la noi".

Prin interpretarea greşită a Declaraţiei C.C. al P.M.R., din 24 aprilie 1964, o serie de elemente, în scop duşmănos, încearcă să explice posibilitatea realipirii Ardealului Ungariei, comentând acest aspect sub diferite forme, astfel:

Numitul KÖLLŐ PÁL, domiciliat în comuna Ciumani, printre altele a afirmat:

„România a întrerupt legăturile cu Uniunea Sovietică şi ca urmare a acestui fapt, şi situaţia Ardealului va fi rezolvată într-un fel sau altul, întrucât aşa cum mi-a spus soţia, care s-a întors recent din Ungaria, Ardealul încă din anul acesta va fi cedat Ungariei".

De asemenea, KACSÓ GAVRILĂ din Gălăţeni, raionul Tg.-Mureş, fost preşedinte al P.R.M. din această localitate, element ce este cunoscut cu manifestări naţionaliste, a afirmat următoarele:

„Cu toate eforturile românilor nu au reuşit să scape de ruşi. Românii exploatează regiunea Mureş-Autonomă Maghiară deoarece în regat s-a desfiinţat regimul cartelelor, la noi însă nu. Dacă problema Ardealului nu se poate rezolva sub altă formă, atunci aş prefera să se stabilească cel puţin graniţele existente după Dictatul de la Viena".

Ca urmare a apariţiei unor publicaţii, unele elemente naţionaliste încearcă să dea interpretări greşite şi duşmănoase acestora, trăgând şi unele concluzii cu privire la situaţia Ardealului. Astfel, numiţii PUSKÁS ANTON şi CZINCZIRI LADISLAU, ambii din Gheorgheni, au afirmat în prezenţa mai multor cetăţeni următoarele:

„În urma studierii revistei „Viaţa economică", nr. 24, cu privire la articolul geografului Valev, se poate constata că regiunile din Transilvania nu sunt cuprinse în acest plan şi astfel rezultă că Ungaria va primi în mod sigur Ardealul".

Viu comentată de către elementele naţionaliste maghiare este şi retragerea din viaţa politică a lui N.S. Hruşciov, legat tot de problema Ardealului. Astfel, numitul MIKLÓS ANTON, de profesie zidar, domiciliat în oraşul Gheorgheni, referitor la retragerea din viaţa politică a lui N.S. Hruşciov şi problema Ardealului, a afirmat următoarele:

„Hruşciov nu a demisionat de bună voie, ci a fost obligat să facă acest lucru. Cu aceasta s-a şi terminat prietenia ruso-maghiară şi cu Ardealul, deoarece Hruşciov îi sprijinea pe unguri, promiţându-le Ardealul. Această schimbare este un fapt îmbucurător numai pentru români, că nu li se va mai lua Ardealul".

Numitul MÁRKUS ANDREI, gestionar al unui local din oraşul Gheorgheni, fost exploatator comerciant, a comentat retragerea din viaţa politică a lui N.S. Hruşciov, trăgând următoarele concluzii care în ultimă instanţă sunt orientate înspre acelaşi obiectiv, respectiv problema Ardealului, astfel:

„Şeful guvernului sovietic a fost schimbat [pentru] că în ultimul timp a început să se orienteze după ţările apusene, văzând că acolo este un nivel de trai mai ridicat. Urmaşul lui Hruşciov este tânăr şi încăpăţânat, dar poate fi oricum, Ardealul tot va fi cedat Ungariei".

JERE ÁRPÁD, referindu-se la acelaşi aspect, respectiv retragerea din viaţa politică a lui N.S. Hruşciov, a spus printre altele următoarele:

„După părerea mea, după Hruşciov va pleca şi János Kádár, că el numai datorită lui Hruşciov a mai putut sta la putere. Eu ştiu că am fost cu câţiva ani în urmă în Ungaria, unde am văzut că poporul îl urăşte pe Kádár. Dacă acesta va fi alungat, va urma iarăşi un octombrie 23 şi pe urmă vom vedea".

Numitul BOKOR ALEXANDRU, originar din Tg.-Mureş, care deţine funcţia de predicator al sectei „Adventist reformiste" din R.P. Ungară, într-o discuţie cu un vizitator ce a plecat din Tg.-Mureş în Ungaria, a afirmat următoarele:

„Nu peste mult timp vom veni cu toţii în Ardeal, întrucât Ardealul va fi alipit Ungariei".

Fiind întrebat de către persoana respectivă, de unde cunoaşte acest fapt, respectivul a răspuns:

„Hruşciov, la cererea guvernului maghiar a promis Ardealul Ungariei, teritoriul care va fi cedat la data de 1 mai 1965, problemă ce este comentată şi discutată de către toţi cetăţenii din R.P. Ungară.".

În continuarea discuţiilor a arătat următoarele:

„Şi în prezent am contribuit la ajutorarea vreunei acţiuni care ar avea drept scop alipirea Ardealului, întrucât şi în 1956, deşi nu am participat cu arma în mână la contrarevoluţie, totuşi am ajutat materialiceşte pe contrarevoluţionari".

De relevat este faptul că o serie de vizitatori din R.P.R. care pleacă în R.P.U. la rude şi cunoscuţi, după reîntoarcere comentează în mod duşmănos orânduirea socialistă şi de stat din ţara noastră, încercând să renască spiritul naţionalist al persoanelor maghiare cu care ia contact. Astfel, numitul AMENT IOAN, profesor, în prezent corist al Ansamblul de cântece şi jocuri din Tg.-Mureş, după ce s-a întors din vizita făcută în R.P.U., faţă de mai multe persoane de naţionalitate maghiară a făcut următoarele afirmaţii:

„Fraţii noştri din Ungaria nu se interesează deloc de noi, maghiarii din Ardeal. Deci, din partea lor nu ne putem aştepta la nimic. La cursurile şcolare din R.P.U. nu se pomeneşte deloc că Ardealul a făcut cândva parte din Ungaria sau că în Ardeal trăiesc şi în prezent maghiari. După cum am discutat cu un profesor de istorie, cadrele vechi mai fac unele referiri în acest sens în cadrul unor ore de diriginţie, însă cele noi nu amintesc nimic despre fraţii lor din Ardeal. Ungaria, deşi este o ţară săracă, totuşi oamenii trăiesc mult mai bine decât la noi".

Aspect similar este comentat şi de unii vizitatori ce vin din R.P.U. în R.P.R. la rude sau cunoscuţi, semnificativ fiind cazul lui KONCZ MIHAI care, venind la rudele sale din comuna Harghita, raionul M.-Ciuc, în discuţiile purtate cu mai mulţi cetăţeni de naţionalitate maghiară, a făcut afirmaţii tendenţioase cu privire la nivelul de trai din ţara noastră şi R.P.U., încercând să trezească spiritul naţionalist şi neîncrederea acestora în statul nostru, afirmând:

„Populaţia maghiară din R.P.R. este exploatată, dar nu este nimic căci peste 2 ani tineretul maghiar va şti cum să decidă soarta Ardealului".

Acest element a adus calomnii şi la adresa poporului român, afirmând următoarele:

„Poporul român este un popor neglijent, iar tot ce câştigă bea”.

Numitul MÁTHÉ DIONISIE, referindu-se la diferite zvonuri ce au circulat în preajma zilei de 23 August 1964 cu privire la problema Ardealului, a afirmat următoarele:

„Este adevărat că nu s-au produs schimbări legate de zvonurile ce au existat cu privire la Ardeal, însă acest lucru totuşi există. Până în prezent nu s-a dat publicităţii, pentru că dacă s-ar fi dat, cetăţenii ar fi refuzat să mai lucreze în colectiv şi cerealele rămâneau în comună, însă aceştia vor să ia şi recolta de anul acesta şi numai pe urmă vor da publicităţii problema Ardealului. Aceştia au o politică perversă că nu se poate cunoaşte ce urmează prin tărăgănarea problemelor. În evenimentele politice vor interveni şi chinezii pentru că şi ei au cerut Uniunii Sovietice restabilirea graniţelor vechi”.

Cel în cauză este domiciliat în comuna Racul, raionul Ciuc, fost membru al Partidului Ardelean, element ce este cunoscut cu manifestări duşmănoase.

În nenumărate cazuri, elementele naţionaliste maghiare încearcă prin comentariile pe care le fac să demonstreze asuprirea naţională la care este supusă de către statul român populaţia de naţionalitate maghiară. Semnificative în această direcţie sunt următoarele comentarii:

Numitul MÁLNÁSI GÉZA, de profesie medic conferenţiar la Institutul Medico-Farmaceutic din Tg.-Mureş, element cunoscut cu manifestări naţionaliste, discutând unele probleme apărute pe marginea polemicii apărute între U.R.S.S. şi China, se referă şi la situaţia existentă a minorităţii naţionale din statul nostru, afirmând următoarele:

„Până în prezent Uniunea Sovietică a constituit o garanţie că noi, naţionalităţile conlocuitoare din R.P.R., să putem respira în această ţară. Se vede însă că la noi s-a prins pilda chineză, s-a lipit naţionalismul, care se lipeşte în special de poporul care nici un moment nu s-a putut debarasa de acest naţionalism. Să fiu sincer, la mai bine nu ne putem aştepta”.

Dr. PUSKÁS PÁL, de asemenea, semnalat cu manifestări naţionalist duşmănoase, în discuţiile purtate cu alte persoane a afirmat:

„În prezent, ca un aspect mai serios este şovinismul. Am constatat acest aspect încă din anii 1930-1939, când am primit serviciu numai dacă am declarat că sunt român. Am observat că minorităţile naţionale sunt schimbate din funcţii”.

Numitul ASZALOS LADISLAU, mecanic sudor la Întreprinderea de Reparaţii din Tg.-Mureş, în discuţiile purtate cu unii cetăţeni maghiari veniţi în Tg.-Mureş, ca delegaţi ai unei întreprinderi din Budapesta, le-a relatat acestora următoarele:

„Maghiarii din Ardeal se găsesc într-o situaţie exasperată. Nu există şcoli cu limba de predare maghiară, ungurii sunt bătuţi dacă vorbesc ungureşte şi dat fiind această situaţie, copii maghiari nu vor mai cunoaşte limba maghiară, devenind români”.

De asemenea, CSIKI SAMOILĂ, profesor, domiciliat în comuna Mărculeni, raionul Tg.-Mureş, referindu-se la acelaşi aspect a spus printre altele:

„Cu mari greutăţi am reuşit să fiu numit profesor, deoarece mă numesc Csiki. Este o bătaie de joc să se spună că la Cluj este universitate cu secţii maghiare. Realitatea este că studenţii nu au nici o materie de limbă sau literatură maghiară. La timpul său, Stalin a dat Ardealul României, acum însă Hruşciov, văzând politica nestabilă a românilor, este de acord ca Ardealul să fie dat maghiarilor. La ultima întrevedere între Kádár şi Gheorghiu-Dej s-a hotărât doar cedarea Ardealului de Nord”.

TOTH ANTON, domiciliat în comuna Lăzarea, raionul Gheorgheni, fost jandarm horthyst, referindu-se la asuprirea minorităţii naţionale maghiare, a spus printre altele următoarele:

„Dacă România nu va accepta să cedeze Ardealul Ungariei, atunci veţi vedea că pe toţi salariaţii de naţionalitate maghiară o să-i dea afară din serviciu şi o să-i oblige să lucreze în G.A.C.”.

HOLBACH ALEXANDRU, fost cadru al serviciului de spionaj horthyst, în prezent funcţionar la întreprinderea „Metalo-Chimică”, discutând cu unele elemente despre examenele de litere ce au avut loc la institutele de învăţământ superior, a afirmat:

„Trebuie să fii pregătit pentru orice, fiindcă la examenele din anul acesta 90% din concurenţii de naţionalitate maghiară au căzut. Cei 30 de concurenţi din Tg.-Mureş, care s-au prezentat la arhitectură din Bucureşti, toţi au căzut, deşi unii dintre ei de ani de zile lucrează ca desenatori. Acesta e normal deoarece naţionalismul a fost şi va fi, ori pe noi, maghiarii, ar trebui să ne treacă dincolo de graniţă, ori pe ei, pentru că numai aşa s-ar putea rezolva această problemă”.

Numitul KISS IOSIF, profesor la Şcoala medie Bolyai din Tg.-Mureş, cunoscut cu manifestări naţionaliste, a afirmat următoarele:

„Din păcate, în ultimul timp şi noi, profesorii maghiari, simţim din plin influenţa noului curent. Pe mine, care sunt profesor de 19 ani la Şcoala „Bolyai”, au vrut să mă scoată şi numai cu mari greutăţi am reuşit să menţin o jumătate de normă. Este adevărat că numărul claselor maghiare s-a redus, însă nu numai acesta este motivul, pentru că vor să-i împrăştie pe vechii profesori şi vor să distrugă spiritul tradiţional al şcolii. Chiar pentru acest motiv a fost dat afară din postul de director KOZMA BÉLA şi numit în locul lui MORA ZOLTÁN, un om şovăielnic”.

Vă mai informăm că în foarte dese cazuri, elementele naţionaliste maghiare încearcă să demonstreze prin comentariile pe care le fac aşa-zisa politică de românizare ce ar desfăşura-o statul român.

Pentru a exemplifica aceste aspecte, redăm mai jos câteva comentarii.

Numitul HOLBACH ALEXANDRU, în discuţiile purtate cu unele elemente naţionaliste maghiare, a afirmat următoarele:

„Am auzit de la cineva bine informat că în Tg.-Mureş vor fi aduse familii de români din vechiul regat pentru a se documenta prin date statistice că şi în Tg.-Mureş sunt mai mulţi români dacât maghiari”.

Acelaşi aspect este comentat şi de numitul KOCSIS FRANCISC, din comuna Beica de Jos, raionul Reghin, cantor reformat, care a afirmat următoarele:

„Am auzit că aici vor fi aduşi români pentru ca teritoriile ocupate de maghiari să fie românizate”.

Numitul ZOLYOMI EUGEN, de profesie preot reformat în comuna Apalina, raionul Reghin, referindu-se la problema politicii de românizare dusă de statul nostru, a făcut următoarele afirmaţii:

„În comuna Apalina există un număr mare de căsătorii mixte care sunt în detrimentul naţiunii maghiare. Eu fac tot posibilul să împiedic încheierea unor asemenea căsătorii, întrucât în Ardeal se desfăşoară un ritm accentuat de românizare, însă acesta nu se va continua deoarece această «teroare» se va răzbuna în curând".

În continuare a relatat că în anul 1963, cu ocazia vizitei făcute arhiepiscopului din Pécs, R.P.U., în discuţiile purtate cu acesta i-a relatat următoarele:

„În Ardeal maghiarii sunt subjugaţi tot mai mult, iar minoritatea naţională maghiară este privită cu ură".

BERNÁTH ERNŐ, funcţionar la revista „Új Élet" din Tg.-Mureş, element cunoscut cu manifestări naţionaliste, după ce abordează în discuţii o serie de probleme politice apărute pe plan extern şi în special problema retragerii din viaţa politică a lui N.S. Hruşciov, conchide:

„Adevărul este că János Kádár este adeptul lui Hruşciov, poate agentul Moscovei. Gheorghiu-Dej în primul rând este un patriot român şi acesta constituie o deosebire esenţială. Câteva decenii dacă lucrurile vor continua aşa, în România nu vor mai exista maghiari".

HEGYI ANTAL, profesor la Şcoala medie „Dr. Petru Groza" din Odorhei, candidat P.M.R., în prezenţa profesorilor MÉSZÁROS IMRE şi SZELL LAJOS, după ce directorul Şcolii medii a prezentat în limba română pe noul profesor de socialism ştiinţific, GELLER, a spus următoarele:

„Am ajuns şi aici ca un maghiar să fie prezentat în limba română, parcă noi nu ştim ungureşte, parcă directorul n-a văzut că majoritatea suntem maghiari, pentru ce trebuie şi în asemenea situaţii folosită limba română".

În unele cazuri, elementele naţionaliste maghiare se dedau în mod făţiş la injurii şi calomnieri adresate naţionalităţii de român, astfel:

Numitul KOVÁCS ISTVÁN, element cunoscut cu manifestări naţionaliste, referindu-se la meciul de fotbal ce a avut loc între R.P.R. şi R.P. Ungară, în cadrul Olimpiadei de la Tokio, a spus următoarele:

„Ce vrea o echipă de valahi faţă de maghiari, doar maghiarii sunt oameni şi nu boi proşti. Conducătorii valahi sunt supăraţi în legătură cu problema Ardealului, dar nu-i nimic, principalul este că suntem maghiari şi o să-l câştigăm în curând cu puterea şi cu mintea".

De asemenea, numitul BIRÓ LAJOS, angajat al O.C.L. comerţ mixt Odorhei, în prezenţa mai multor persoane, după ce în prealabil a elogiat viaţa existentă în R.P.U., comparativ cu cea din R.P.R., a făcut unele afirmaţii jignitoare la adresa naţionalităţii de român, spunând următoarele:

„România este o ţară înapoiată din toate punctele de vedere, iar românii sunt un neam de hoţi, toate maşinile pe care le construiesc sunt făcute după patente străine, cazul maşinilor „Steagul Roşu", „Carpaţi", „Bucegi" etc. Şi în armată în funcţii administrative sunt puşi numai maghiari, întrucât aceştia sunt mai cinstiţi decât românii. Poporul român trăieşte într-un mod redus, numai cu mămăligă, usturoi şi ceapă. Un trai bun se poate câştiga numai printr-o rebeliune, aşa cum a fost cea din octombrie 1956 din Ungaria. Măsurile luate de partid şi guvern cu privire la majorarea salariilor sunt doar praf aruncat în ochii oamenilor, iar reducerile de preţuri nu se fac decât la articole ce nu sunt căutate de nimeni. În concluzie, cel în cauză arată că România va fi nevoită să dea Ardealul Ungariei deoarece acesta este pământ maghiar, iar România începe numai dincolo de Carpaţi".

La data de 13 octombrie 1964, Tribunalul Militar Cluj, luând în dezbatere cazul numitului TANKÓ ZOLTÁN, care s-a făcut vinovat de delictul de ofensă adus simbolului naţional, a fost condamnat la un an închisoare corecţională şi un an interdicţie corecţională.

Au fost constatate cazuri când unele elemente naţionaliste maghiare s-au dedat în mod făţiş la insulte şi injurii adresate naţionalităţii de român, uneori provocând sau chiar iniţiind scandaluri, astfel:

Numitul ANTAL IOAN, de profesie agricultor, a fost avertizat pe linie de miliţie pentru huliganism, fiind pe stradă din comuna Mihăileni, satul Nădejdea, raionul Ciuc, a provocat un scandal cu 5 tineri români care au fost la sfatul popular din această localitate pentru a primi instrucţiunile cu privire la comisariatul militar în vederea recrutării.

Cel în cauză a lovit pe aceşti tineri, adresându-le şi cuvinte jignitoare la adresa naţionalităţii, prin cuvintele: „Măi, vlahi puturoşi, să nu mai treceţi prin satul Nădejdea, că dacă vă mai prind o să beau sânge de vlah".

Caz similar s-a petrecut şi cu numitul BÖJTE LUDOVIC, care s-a adresat numiţilor SAVA DUMITRU şi TANKO VASILE cu următoarele cuvinte:

„Ce vreţi, să beţi sânge de maghiar? O să beau eu sânge de vlah."

De asemenea, concubina numitului BENCZE IOSIF, respectiv PORTIK TEPERTI ANA, din comuna Stânceni, a prins un cocoş, proprietatea lui ZBANCA MARIA, pe care l-a jupuit de viu. Fiind întrebată de către aceasta de ce i-a jupuit cocoşul, i-a răspuns următoarele:

„Am nevoie de pene pentru a da jandarmilor maghiari să le pună la pălărie".

Aceeaşi persoană a vrut s-o lovească cu toporul pe ZBANCA MARIA, ofensându-i şi sentimentele naţionale prin cuvintele: „opincar vlah" şi „vlah puturos", înjurând-o şi cu cuvinte pornografice. ZBANCA MARIA, fiind întâlnită de BENCZE IOSIF, a fost trântită de către acesta şi ameninţată că „o va omorî înainte de sosirea ungurilor".

Unele elemente naţionaliste au adus insulte conducătorilor de partid şi de stat, astfel:

Numitele BALÁZS TEREZA şi KERESZTES ÉVA, cu ocazia unor pavoazări, în prezenţa mai multor salariaţi, s-au adresat cu cuvinte pornografice la adresa tov. Gheorghiu-Dej, al cărui tablou urma să fie expus pe perete. În legătură cu acest aspect au fost informate şi organele de partid raionale, deoarece KERESZTES ÉVA este membră U.T.M.

În multe cazuri, în vederea trezirii instinctului naţional maghiar, o serie de elemente naţionaliste, fiind în stare de ebrietate, au interpretat o serie de cântece cu conţinut duşmănos.

Pentru exemplificare, redăm mai jos câteva aspecte, astfel:

Numiţii BILIBOK ANDREI şi KRISTÁLY GHEORGHE, fiind în stare de ebrietate în bufetul comunei Lunca de Jos, raionul Ciuc, au interpretat un cântec naţionalist maghiar cu următorul conţinut:

„Deschideți geamurile, fetelor din Lunca de Jos, când auziți cântând tinerii levente, deschideți, deschideți și puneți flori în șepcile lor întrucât ei o să recucerească Ardealul”.

Numitul SZÖCS IOSIF, funcționar din Ocolul Silvic din Miercurea-Ciuc, fiind în stare de ebrietate, a interpretat un cântec naționalist maghiar cu următorul conținut:

„Pun trandafiri roșii pe mormântul tatălui meu și va fi încă asalt maghiar nu peste mult timp, va aparține orașul Cluj maghiarilor”.

Numitul ORBÁN IOAN, membru G.A.C. din comuna Călugăreni, raionul Tg.-Mureș, fiind, de asemenea, în stare de ebrietate, a interpretat un cântec naționalist maghiar cu următorul conținut:

„De mult nu te-am văzut Horthy Miklós, nici pe frații mei, nici țara mea mamă. De câțiva ani de zile luptăm aici ca să fim unguri, deoarece este mare lucru azi să te poți menține ungur, întrucât ungurii nu au nici un sprijin în lume”.

Vă informăm că în toate cazurile când elementele naționaliste maghiare s-au dedat la manifestări fățișe, cazurile respective au fost documentate, luându-se măsuri de avertizare a celor vinovați.

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272),* dosar nr. 248, f. 76-85.

557.

1965 ianuarie 6, Târgu-Mureș. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș: raport privind plecarea în vizită în Austria a lui Barabási Ioan, din satul Cuieșd, agent cu numele conspirativ „Rózsa”.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secția Raională Târgu-Mureș STRICT SECRET

RAPORT
6 ianuarie 1965
Privind pe BARABÁSI IOAN din comuna Pănet, satul Cuieșd, raionul Târgu-Mureș

Numitul BARABÁSI IOAN este fiul lui natural și ESTERA, născut la 1 decembrie 1906, în comuna Mădăraș, raionul Târgu-Mureș, de naționalitate maghiară, cetățenie română, studii 6 clase elementare, de profesie agricultor-colectivist, în trecut fost membru în P.A., în prezent neîncadrat politic, domiciliat în comuna Pănet, satul Cuieșd, raionul Târgu-Mureș, regiunea Mureș-Autonomă Maghiară.

La data de 31 mai 1963, sus-numitul a fost recrutat ca agent al organelor noastre cu numele conspirativ „RÓZSA”, pe bază de sentimente patriotice.

În procesul recrutării a făcut declarații despre activitatea dușmănoasă a unor elemente din satul Cuieșd, cât și despre unele din alte localități. Fără nici o rezistență, a făcut declarații despre Partidul Ardelean ce a existat în satul Cuieșd și despre membrii acestui partid, din care a făcut și el parte.

După recrutarea sa ca agent, a furnizat material de calitate despre manifestările dușmănoase ale unor elemente, precum și despre activitatea și manifestările naționaliste ale unor elemente care interesează organele noastre.

Pe tot parcursul colaborării, agentul s-a dovedit a fi sincer și fără rețineri față de organele noastre, fiind verificat prin alt agent.

Când agentul a raportat lucrătorului operativ despre dorința sa de a pleca în vizită la fiul său în Austria, s-au studiat posibilități de a întreprinde combinații în exterior cu acest agent. S-a stabilit însă că agentul nu are relații cu alte persoane ce ar avea rude în Austria, nereușindu-se ca să ia legătură cu nimeni care să intereseze plecarea lui în exterior.

Despre plecarea agentului au fost informați și alți agenți din sat și satele aparținătoare, ceea ce confirmă faptul că agentul a spus mai multor persoane despre vizita ce urmează să o facă fiului său în Austria.

Întrucât cu agentul nu se pot întreprinde combinații, fiind lipsit de relații în acest sens, propunem spre aprobare plecarea în vizită temporară a agentului în Austria ca o recompensă pentru munca depusă.

Șeful Secției — Maior Jampa Grigore
Ofițer II — Locot. Boroș Ioan

Tov. Col.

Am studiat dosarul personal și anexa din care am constatat că agentul corespunde pentru a fi ajutat și folosit. Deși profesia lui nu spune prea multe despre capacitatea sa, totuși în munca informativă se descurcă cu ușurință, furnizând mat. inf. și despre o serie de aspecte [...]. Propun să se aprobe cererea agentului, iar Mr. Jampa să-l contacteze și să-l instruiască asupra comportării sale. La întoarcere să ne trimită material informativ.

s.s./indescifrabil

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272),* dosar nr. 258, f. 10-11.

558.

1965 ianuarie 20, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă furnizată de agentul „Nagy Iosif” în urma discuțiilor purtate cu pictorul Nagy Pál.

Dir. Reg. M.A.I. Mureş-Aut. Magh.
307/20 ianuarie 1965 STRICT SECRET
„Nagy Iosif”
Mr. Florea Gheorghe
Casa: „Dascălu”

NOTĂ INFORMATIVĂ

Conform sarcinilor primite, sursa ne relatează că la data de 15 ianuarie 1965, orele 19,00, sursa s-a întâlnit la cofetărie cu pictorul NAGY PÁL.

Cu ocazia discuțiilor purtate, NAGY PÁL a relatat că are o expoziție comună cu pictorul BALÁZS IMRE, la Gheorgheni, pentru care s-a pregătit serios, luând parte şi la deschiderea festivă a expoziției. Expoziția are un caracter de caravană, deoarece picturile, în afară de Gheorgheni, vor fi prezentate şi în oraşele Miercurea-Ciuc, Odorhei, Cristur şi Sâng. de Pădure.

În continuare au discutat despre expoziția regională, despre care NAGY PÁL a menționat că studiază aplicarea în practică a unei posibilități noi şi că o astfel de încercare a lui este pictura intitulată „Corp femeiesc”.

Sursa: „Mie-mi cel mai mult îmi plac nudurile, deoarece sunt plastice”.

NAGY: „Tot m-am străduit ca plastica s-o prezint mai ascuns, ceea ce mi-a şi reuşit bine. Dar nu tabloul acesta mi-a fost cel mai reuşit, am avut alte 3 mult mai reuşite, însă ulterior scoase din expoziție, deşi au fost admise, fiind foarte bune. Astfel, în urma unor «intervenții» au fost scoase, deoarece fiind atât de reuşite încât ar fi influențat negativ tablourile unor mari pictori”.

Sursa: „Dacă s-ar ivi vreo ocazie aş examina şi eu acele tablouri. Bine?”

NAGY: „Cu plăcere, după ce mă voi întoarce cu expoziția caravană”.

Sursa: „Dvs. cum considerați, cărui fapt se datoreşte aceasta?”.

NAGY: „Aceasta este un fel de invidie profesională, care a existat şi va exista întotdeauna”.

Sursa: „Dar tablourile nu de o comisie sunt selecționate?”.

NAGY: „Ei dacă se uită unul la altul ştiu cum trebuie să procedeze, iar pictura are un astfel de caracter asupra căruia se poate discuta mult. Toate tablourile, printre care de exemplu şi cele 3 ale mele, care de fapt au fost cele mai reuşite, au rămas afară”.

Sursa: „Ce noutăți mai sunt pe la şcoală?”.

NAGY: „Nimic deosebit, totul este vechi. În schimb, în careva zi, stând lângă aparatul radio şi ascultând postul de radio Paris, era să leşin. Închipuiți-vă, la Paris au început să critice situația de aici”.

Sursa: „Şi ce au spus?”.

NAGY: „Transmisia a fost începută cu aceea că în Europa există un stat unde atât legile internaționale, cât şi cele interne nu sunt respectate deloc şi că acel stat este România, unde educarea minorităților naționale, exercitarea limbii, autonomia etc. figurează numai pe hârtie. Închipuiți-vă domnule că în cadrul emisiunii au vorbit şi despre schimbarea denumirii a unui număr de 72 străzi şi localități, vorbind despre ştirile din Târgu-Mureş”.

Sursa: „Şi cum a comentat-o?”.

NAGY: „A critica România pentru faptul că aceasta, sub egida socialismului, ce mare naționalist este şi a amintit pe directorul Institutului de teatru, SZABÓ LAJOS, care va fi pleca[1] acolo cu scopul să documenteze că maghiarii se bucură de toate drepturile şi trăiesc bine”.

Sursa: „Aşa nominal a amintit numele lui SZABÓ LAJOS? Şi chiar atât de concret au cunoscut numele străzilor?”.

NAGY: „Exact totul! Au cunoştință despre totul! Dvs. ce credeți, aici nu vin astfel de turişti care după ce se reîntorc, povestesc totul?”.

Sursa: „Ascultați în mod regulat postul de radio Paris?”.

NAGY: „Numai incidental am putut prinde, dar în viitor voi urmări cu atenție”.

Sursa: „Ce părere aveți, aceasta este numai o noutate sau o părere oficială?”.

NAGY: „Nu cred ca guvernul francez să nu aibă cunoştință despre comentariul de mai sus, ba mai mult, această transmisiune a avut loc chiar atunci când MĂNESCU a fost la Paris pentru tratative”.

Sursa: „Considerați că între cele două probleme există coincidență?”.

NAGY: „Nu ştiu, eu nu sunt chiar aşa de mare politician. Totuşi, trebuie să vă mai spun că SZABÓ LAJOS într-adevăr urmează să plece la Londra, deoarece chiar noi ne ocupăm cu întocmirea unui album, zi şi noapte, care conține înfățişarea unor ateliere de frizerii şi crescătorii de porci. Noi efectuăm decorurile, pentru care trebuie să lucrăm zi şi noapte, fiind urgente. Domnule, sunt foarte revoltat, deoarece fotografii au avut la dispoziție 2 luni, cei care au selecționat fotografiile o lună, iar noi numai câteva săptămâni, ne ies ochii, dar trebuie să fim gata, ca atunci când ministrul WILSON nu poate să doarmă noaptea să răsfoiască albumul şi să arunce câte o privire asupra porcilor graşi. După părerea mea, aceasta este o gândire primitivă, dar noi trebuie să facem şi suntem şi plătiți. Din partea mea poate să-l ducă şi să-l dea la oricine”.

Sursa: „Ce noutăți aveți în atelier?”.

NAGY: „În momentul de față nici nu lucrez, deoarece suntem preocupați cu lărgirea cu încă o sală a expoziției org. despre realizările obținute în cei 20 de ani, şi acolo mă aflu în timpul liber. Vă rog să nu vă supărați, dar trebuie să plec”.

[1] Corect: va pleca

Sursa: „Natural că nu, dar aştept nerăbdător ştirile dvs., care sunt foarte interesante”.

Sursa menționează că NAGY PÁL a dat sursei 3 reviste despre predarea lecțiilor de desen şi s-au înțeles că se vor mai întâlni.

„Nagy Iosif”

Nota biroului: Nota este dată conform sarcinilor. NAGY PÁL este în atenția organelor noastre; SZABÓ LAJOS este membru P.M.R., directorul Institutului de Teatru. Revistele date de cel în cauză agentului sunt editate în R.P.U. în anul 1964 şi conțin numai probleme de specialitate.

Sarcini trasate: Agentul a fost instruit cum să procedeze pentru a-l contacta şi felul în care să procedeze pentru a relua discuțiile pe temele semnalate, pentru a stabili:

- noutățile pe care le cunoaşte legate de cele semnalate;
- cu cine obişnuieşte să audieze aceste emisiuni ori să discute despre asemenea probleme;
- care-i părerea personală referitor la cele afirmate că în țara noastră nu s-ar respecta legile şi în ce ramuri de activitate s-ar face simțit acest lucru;
- cum, prin ce căi au putut ajunge în exterior asemenea date şi cine le-ar fi furnizat.

Măsuri luate: Nota s-a exploatat la materialele ce se dețin legat de persoana numitului şi la raportul către M.A.I.

Mr. Florea Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 255, f. 262-264.

559.

1965 ianuarie 20, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Regeni” referitor la discuțiile purtate de unele cadre didactice în legătură cu apariția cărții „Istoria Transilvaniei” vol. I.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

20 ianuarie 1965
Sursa „Regeni”
Casa „Eforia”
Primit Cpt. BĂȚAGĂ TIBERIU STRICT SECRET

NOTĂ INFORMATIVĂ

În luna decembrie s-a discutat apariția vol. I. Ist. Transilvaniei, editată de un colectiv în frunte cu C. Daicoviciu, actualul rector al Universității Babeş-Bolyai din Cluj.

Din discuție a reieşit că tov. prof. BALOG BERTA, de istorie şi geografie, a declarat că ea ar accepta cu oarecare rezervă cele afirmate şi destul de bine documentate de colectiv în legătură cu originea poporului român, dar persoana lui DAICOVICIU nu e o garanție tocmai bună pentru justețea celor afirmate în carte, deoarece în regimul burghezo-moşieresc el a fost național şovin şi, cum a fost ea informată, DAICOVICIU a fost şi membru activ în garda de fier.

Cum se poate că el, care a avut un trecut negativ, în regimul nostru de democrație populară ocupă o funcțiune aşa de înaltă în fruntea unei instituții însemnate şi e şi membru de partid?

Tov. GAMPE IOSIF şi SIPOS LUDOVIC au spus că şi [ei] aşa ştiu că DAICOVICIU a fost membru în conducerea societății naționaliste „Petru Maior” din Cluj.

Sursa precizează că discuțiile purtate între profesorii BALOG BERTA (prof. de ist. şi geogr.), GAMPE IOSIF, dir. adj. la Şcoala prof. de prelucrare a lemnului şi SIPOS LUDOVIC, prof. de lb. franceză la Şcoala medie de artă, au avut loc într-o pauză în incinta Şcolii medii de artă, fără a se da explicații mai detaliate asupra conținutului problemei. Sursa până în prezent nu a revenit asupra acestei discuții.

[...]

Cpt. Bățagă Tiberiu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 255, f. 265.

560.

1965 februarie 9, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară către M.A.I.-S.R. Târnăveni: adresă în legătură cu agentul Tetcu Vasile, numele conspirativ „Blăjan Nicolae”.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Nr. C-11/90753 C.P.
din 9.II.1965 STRICT SECRET
S.C. Nr. 1209

Către
SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. TÂRNĂVENI

La raportul Dvs. Nr. c/120173 din 26.I.1965, restituim alăturat întregul material privind recrutarea numitului TETCU VASILE cu numele conspirativ „BLĂJAN NICOLAE", împreună cu fişa model nr. 1 care a fost înregistrată sub Nr. 8102.

Totodată vă trimitem coperta nouă de dosar personal şi anexă, tabele de legături şi indemnizații.

Şeful Dir. Regionale
Colonel de sec. Sidea Nicolae

Şeful Secției
Maior de securitate Réthi Albert

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 259, f. 314.

561.

1965 februarie 18,<Târgu-Mureş>. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă privind unele aspecte negative din activitatea tineretului.

NOTĂ
18.02.1965
privind aspecte negative din activitatea tineretului

În ultima perioadă în rândul tineretului din mediul rural, în special din raioanele M.-Ciuc, Gheorgheni, Odorhei şi raionul Tg.-Mureş, se constată o intensificare a activității naționaliste şi huliganice, manifestată prin:

- cântarea de cântece naționalist-iredentiste;
- organizarea de acțiuni huliganice cu substrat naționalist;
- manifestări în public cu privire la situația maghiarilor din Transilvania şi cu aşa-zisa cedare a acestui teritoriu Ungariei.

Cazuri mai elocvente în sensul celor arătate mai sus s-au petrecut în comunele: Sândominic, Minele Bălan, Mihăileni, Lunca de Jos, Cozmeni din raionul Ciuc, Dealu, Corund, Ocna de Sus, Cristuru Secuiesc, Şoimuşu din raionul Odorhei, Ditrău, Remetea, Lăzarea, Joseni şi Suseni din raionul Gheorgheni, Bezid, Sâng. de Pădure, Miercurea Nirajului din raionul Tg.-Mureş şi, parțial, şi în comunele Cristești şi Sâng. de Mureş, aparținătoare oraşului.

Astfel, la Minele Bălan un grup de tineri s-au alcătuit într-o organizație de huligani, care în mod deschis atacau cetățenii români provocând leziuni grave corporale, aducând amenințări la adresa acestora pentru părăsirea acestei localități pe motivul „că românii nu au ce căuta între secui". De altfel, în această localitate sunt tot mai frecvente cazurile de ieşiri huliganice şi manifestări naționaliste în public.

O altă latură negativă constatată în rândul tineretului este şi aceea că față de perioadele anterioare, atât clerul romano-catolic, cât şi unele secte ca „Martorii lui Iehova" şi „Adventişti de ziua a 7-a" şi-au intensificat activitatea mistico-religioasă în rândul acestora, înregistrându-se o creştere numerică în rândul tineretului şcolar în privința participării la orele de catehizare, iar în cadrul sectelor această activitate se manifestă prin atragerea de noi aderenți.

Pentru realizarea scopului arătat mai sus, clerul romano-catolic a recurs la folosirea unor metode de atragere a tineretului ca organizarea de concursuri cine ştie câştigă pe teme religioase; audieri colective ale unor cântece religioase înregistrate pe bandă de magnetofon; organizarea unor activități sportive ca fotbal, voley etc.; proiectarea de diafilme pe teme religioase sau a unor poveşti din literatura contemporană şi folosirea de motocicletă, strung sau alte mijloace tehnice pentru organizarea de activități de această temă, după care se desfăşoară educarea religioasă a acestora.

Față de anul şcolar 1963-1964, numărul tinerilor care participă la orele de catehizare a crescut în mod simțitor. Pentru elucidarea acestui aspect, vom reda mai jos situația pe unele localități:

În oraşul Tg.-Mureş în anul 1963-1964, participau la orele de catehizare cca. 50-60 copii, ca în acest an numărul lor să crească la cca. 300.

În oraşul Gheorgheni, față de 170-200 cât participau în anul şcolar anterior, în acest an numărul a crescut la 270-300.

În comuna Zetea, față de 750 în prezent numărul tinerilor s-a ridicat la 850-900.

În comuna Sândominic, față de 120 în prezent numărul copiilor a crescut la 200.

În comuna Cârța, față de 30-40 în prezent participă 70-80.

În oraşul M.-Ciuc, față de 70-80 în prezent participă 150-200.

În comuna Ditrău, față de 70-80 numărul participanților a crescut la 250-270.

În comuna Lăzarea, față de 200-220 numărul participanților a crescut la 400-450.

În oraşul Reghin, față de 30-40 în prezent numărul tinerilor a crescut cu 70-80.

În comuna Remetea, față de 300-350 participanți în anul şcolar 1963-64 în prezent numărul lor a crescut la 400-450.

În comuna Dealu, raionul Odorhei, față de 150-200 numărul tinerilor a crescut în prezent la 270-300.

Menționăm că în aceste localități se constată o influență mai mare a clerului romano-catolic, fapt ce conduce ca printre participanți să fie mulți pionieri și chiar U.T.M.-iști.

În privința sectelor religioase, pe raza regiunii noastre o răspândire mai compactă se constată din partea sectelor „Martorii lui Iehova" și „Adventiști de ziua a 7-a" a căror activitate s-a extins în mod simțitor și în rândul tineretului studios sau sătesc.

Astfel, secta „Martorii lui Iehova" are o influență mai pronunțată în comunele Fântânele, Bezid, Miercurea Nirajului, Gălățeni, Troița, Oaia, Sâng. de Pădure, Praid, Șardu Nirajului, Ernei și orașul Sovata din raionul Tg.-Mureș; Crăiești din raionul Târnăveni; Tăureni, Chimitelnic, Ațintiș, Zau de Câmpie, Șăulia și Valea Largă din raionul Luduș; Crișeni, Porumbenii Mari și Ocna de Sus din raionul Odorhei; comuna Cozmeni din raionul Ciuc; Remetea, orașul Gheorgheni și Valea Strâmbă din raionul Gheorgheni; Voivodeni, Chiheru de Sus și Gornești din raionul Reghin. Precizăm că o situație mai de amploare se constată în comunele Zau de Câmpie, Valea Largă și Șăulia, unde numărul tinerilor sectanți se ridică la peste 300.

Influența negativă a acestei secte în rândul tinerilor conduce la:

- sustragerea tinerilor de la activități social-culturale și interzicerea de a intra în organizația de pionieri sau U.T.M.;
- refuză să satisfacă serviciul militar;
- iar la copii de vârstă școlară pun un accent deosebit pe fanatizarea lor pentru ca influența dogmelor sectei să fie mai mare decât educația primită în școli.

Secta „Adventiști de ziua a 7-a" are o răspândire mai mare în orașul Tg.-Mureș cartierul Beșa, orașul Reghin, Odorhei, Luduș, Gheorgheni și comunele Sărmaș, Miercurea Nirajului, Ceuașu de Câmpie, Voivodeni, Sărățeni, Solovăstru, Bălăușeri, Sântana, Sântioana, Pănet și Berghia.

Pericolul pe care-l reprezintă activitatea acestei secte constă în următoarele aspecte:

- nu lucrează sâmbăta;
- sustrag tineretul de la activități culturale și obștești;
- nu admit căsătorii numai între sectanți, desfășurând o intensă activitate pentru lămurirea tinerilor în acest sens.
- organizează coruri, excursii, serate literare, vizitarea în grup a altor comunități ale sectei, toate acestea pentru fanatizare și sustragere de la alte activități organizate în cadrul școlilor de organizația U.T.M. sau pionieri.

Toate aceste activități au contribuit la aceea că unii părinți din comuna Sărmaș și cartierul Beșa nu permit copiilor ca în zilele de sâmbătă să frecventeze școlile.

În cadrul institutelor de învățământ superior, a școlilor din orașul Tg.-Mureș, cât și în școlile din raioanele regiunii Mureș-Autonomă Maghiară au loc unele abateri care umbresc activitatea acestora.

Aceste abateri se materializează prin:

I.M.F. – INSTITUTUL [DE] TEATRU Tg.-Mureș

- relații imorale între studenți și studente, cât și între studenți (studente) și o serie de alte persoane din oraș, medici, ingineri, artiști, profesori pentru bani, cadouri etc. (I.M.F. anul II stomatologie, III stomatologie, pediatrie, medicină generală, V pediatrie, VI medicină generală, Institutul de Teatru II, III, IV);
- beții organizate în restaurante, jurui, chefuri organizate în oraș la locuințe particulare sau chiar la cămin, însoțite de imoralități, dansuri decadente, cântece, urlete, scandal, huliganisme, bătăi, apoi vomări, urinări în cămin, distrugerea avutului obștesc, deranjarea colegilor la ore târzii (I.M.F. anul III, IV pediatrie, V, VI, Institutul de Teatru anul II, III);
- jocuri de noroc (cărți, rummy, poker, bridge și altele) pe bani, pe băutură etc., în cămin și în locuințe particulare în oraș până la ore târzii, apoi se merge la ore obosiți (dorm) sau nici nu merg la ore deloc (chiulangii, absențe nemotivate). (I.M.F. anul IV, V, VI pediatrie și medicină generală);
- eschivare de la acțiuni politice și patriotice (sarcini U.T.M. și A.S.), neparticipare la ședințe, munci obștești patriotice (culegere de porumb), acțiuni cultural-sportive (1 mai etc.), fuga de la diferite adunări, conferințe, simpozioane, nu se abonează la presa studențească, U.T.M. etc., întârzie cu cotizațiile U.T.M., nu citesc presa zilnică, nu ascultă știrile emise la radio, poziție pasivă față de evenimente, la ședințe, la informări politice și cu alte ocazii, comentând negativ acestea și asemenea acțiuni (în toți anii de studenți câțiva);
- furturi între studenți (I.M.F. anii inferiori I, II, III);
- ascultă emisiunile posturilor de radio occidentale „Europa liberă", „Vatican", „Radio Londra", „Vocea Americii" și altele (știri politice, muzică decadentă)., comentează negativ cele auzite la adresa țărilor socialiste. (În cămin, dormitoare, clubul studențesc, locuințe particulare, în special din I.M.F. anii II, III. IV).

Manifestări ostile, dușmănoase privind:

- conducătorii de partid și de stat;
- nivelul de trai din țara noastră, prețurile alimentelor, nivelul industriei românești;
- învățarea marxism-leninismului, socialismului științific, economia politică (anii II, III I.M.F.);
- „neexistența" libertății scrisului, cuvântului cât și în domeniul artei, culturii, literaturii (în special la Institutul de Teatru și I.M.F. anul IV, V, VI);
- elemente cu concepții mistice (I.M.F. anul IV, V medicină generală) membri ai sectei adventiste, participă la adunările sectei, citesc materiale religioase.

Manifestări naționaliste privind:

- schimbarea cadrelor didactice de naționalitate maghiară cu cei de naționalitate română, mutarea cadrelor de naționalitate maghiară în alte localități. Repartizarea studenților maghiari în regiuni populate cu populație de naționalitate română;
- aducerea de populație de naționalitate română în regiunea Mureș-Autonomă Maghiară;
- nedezvoltarea regiunii Mureș-Autonomă Maghiară față de alte regiuni din punct de vedere economic, industrial, construcții de locuințe;
- „românizarea procesului de învățământ", înființarea secției române la I.M.F., introducerea unor materii în limba română la secția maghiară;

- schimbarea denumirilor de străzi şi localităţi cu denumire maghiară;

- „inexistenţa" unei perspective de afirmare a studenţilor maghiari în R.P.R. (ultimii ani de studiu de la I.M.F. şi Institutul de Teatru);

- emigrarea în R.P.U. după terminarea institutului (prin căsătorii), în special aceste tendinţe există în ultimii ani de studiu (I.M.F. anul V, VI).

Se poate arăta că aspectele arătate mai sus privind manifestările ostile şi naţionaliste descrise mai sus sunt cele mai frecvente la I.M.F. şi Institutul de Teatru în anii de studiu superiori.

Institutul Pedagogic de 3 ani Tg.-Mureş

O serie de studente din anul II şi III din cadrul facultăţii de filologie şi muzică întreţin relaţii imorale cu cetăţeni din oraş, în compania cărora fac chefuri în restaurante şi organizează jururi la diferite locuinţe care se transformă în urgii[1]; respectivele deseori absentează noaptea din cămin, perioadă pe care şi-o petrec în oraş alături de persoane care le subvenţionează cu bani, cu care fac excursii în alte localităţi, situaţii care umbreşte prestigiul institutului.

În anul I, facultatea de filologie română-maghiară, unele studente chiulesc cu regularitate de la predări şi seminarii, în acelaşi timp stând în cofetării împreună cu diferiţi ingineri, medici, profesori din oraş; multe nopţi şi le petrec în localuri unde au o comportare imorală, dansează dansuri decadente, sunt triviale, nerevenind la cămin decât după orele 24 sau chiar deloc; absenţele le motivează cu adeverinţe procurate de la diferiţi medici.

În anii II şi III, facultatea de filologie, ies în relief mai mulţi studenţi care foarte des îşi petrec timpul liber în restaurante, bufete şi cofetării, uneori lipsind şi chiar de la ore, iar pregătirea lor profesională neglijând-o frecvent; cu ocazia acestor chefuri creează scandaluri, deteriorează băncile din parcuri, se leagă de diferite persoane străine, iar la întoarcerea în cămin deranjează restul colegilor, cântă, dansează, se bat, vomită, murdărind coridoarele, iar la intervenţia colegilor şi a cadrelor didactice îi bruschează pe aceştia, având comportări huliganice.

Unii studenţi din anul III, facultatea de matematică, în repetate rânduri organizează chefuri care se finalizează cu scandaluri publice.

Un grup de studenţi din anul II, facultate de filologie română-istorie, porecliţi „Magnificii anului II", fiind predominaţi de viciul beţiei, de regulă la restaurantul „Bulevard" organizează beţii, iar în stare de ebrietate fiind, au o comportare condamnabilă, huliganică, certându-se cu alte persoane din local şi cu chelnerii; odată ajunşi la cămin, prin gălăgie şi scandalul făcut au sculat tot căminul şi a doua zi la cantină au persistat în această atitudine apostrofându-şi colegii şi colegele, aducându-le injurii.

La toţi anii de studiu, în cadrul Institutului un mare număr de studenţi de regulă practică jocul de cărţi în bani, sumele jucate sunt mari, din care cauză uneori au loc certuri şi bătăi.

În anul I, facultatea de muzică, ca de altfel şi la celelalte facultăţi, sunt frecvente cazurile când unii studenţi pentru a-şi procura haine şi banii necesari chefurilor, se dedau la furturi.

Printre studenţii anului I, facultatea de filologie maghiară-istorie, sunt unii care calomniază adevărul istoric, comentează negativ mersul ei, aduc injurii la adresa istoricilor şi a nivelului în care este scrisă Istoria României; poartă discuţii prin care insinuează o situaţie de asuprire naţională, dând o interpretare tendenţioasă hotărârilor P.M.R.

Şcoli medii, tehnice şi profesionale

Relaţii neprincipiale între elevii deferitelor şcoli, formarea unor găşti care frecventează restaurantele, provoacă scandaluri, se bat cu cuţite (Şcoala comercială şi de Construcţii).

Introducerea de băuturi alcoolice în internat.

La şcolile medii şi profesionale din oraş se fumează atât în şcoală, cât şi în internate.

Refuză să participe la munci patriotice. Aceste acţiuni au un caracter organizat la care participă un număr destul de mare de elevi (Şcoala profesională „Metalotehnica" şi Agricolă).

Furturi din avutul obştesc şi personal (Centrul şcolar de construcţii).

Absenţe de la orele de instruire practică.

Relaţii neprincipiale între profesori şi elevele din învăţământul tehnic (Şcoala tehnică de contrucţii şi Sanitară).

Eleve imorale care iau parte la jururi, frecventează restaurante etc.

Neînţelegeri între elevii români şi cei maghiari care ajung până la bătăi (Şcoala agricolă Dumbrăvioara, Şcoala profesională de mecanici agricoli Ciuc).

La şcolile tehnice şi profesionale există elevi care au manifestări naţionaliste, nemulţumiri legate de orânduirea socialistă din ţara noastră.

Comentarii naţionaliste legate de festivităţile de sfârşit de an la şcolile medii. Acest aspect este caracteristic în întreaga regiune, unde există şcoli medii mixte.

Discuţii duşmănoase legate de faptul că unele materii, ca istoria şi geografia, se predau în limba română şi că examenele de admitere în facultăţi se ţin tot în limba română (general pentru toată regiunea).

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 265, f. 44-51.

562.

1965 februarie 18, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Kiss Zoltán" despre cercetările în domeniul cancerului conduse de dr. Pop D. Popa.

[1] Corect: orgii

Dir. Reg. M.A.I. Mureş-Aut. Magh.
3./
18 februarie 1965
„KISS ZOLTÁN” STRICT SECRET
MR. FLOREA GHEORGHE 2 exp.
Casa: „Dascălu”

NOTĂ INFORMATIVĂ

Conform sarcinilor primite, sursa a căutat să-l contacteze pe biochimistul KEREKES MEDÁRD, cercetător şef ştiinţific, pentru a discuta cu acesta diferite probleme, mai ales despre rezultatele cercetărilor obţinute în domeniul cancerului.

La data de 13 februarie 1965, numitul KEREKES MEDÁRD, aflându-se în biroul şefului contabil ISTVÁN KLÁRA, a relatat următoarele: „Acuma am fost la Cluj, unde la facultatea de chimie au fost concediaţi doi asistenţi maghiari şi doi asistenţi evrei, adică le-au făcut cunoscut că începând cu luna septembrie 1965 postul lor se desfiinţează, ceea ce a avut loc sub semnul românizării. Pentru această porcărie decanul KELEDI şi-a dat demisia, însă nu a menţionat ca motiv în demisie că aceasta a făcut din cauza românizării”.

La data de 16 februarie 1965, sursa l-a vizitat pe KEREKES pentru a se interesa despre cercetările efectuate în domeniul cancerului la I.M.F., despre care cel în cauză a relatat următoarele:

„Cercetările efectuate în domeniul cancerului, respectiv rezultatele exagerate, aici numai pe cei laici poate să-i ducă în eroare, deoarece nu chiar aşa este cum a fost publicat în ziarele locale „Vörös Zászló” şi „Steaua Roşie”, situaţia reală fiind următoarea:

În comuna Tuşnad-Sat funcţionează în calitate de medic de circumscripţie Dr. UDRIŞTE, care puţin este zăpăcit, care ani de zile susţine că un fel de acid nucleic, preparat din embrion, are un efect pozitiv asupra bolnavilor care suferă de cancer. Cu această problemă a fost mai de mult la Academie, respectiv la Institutul de cercetări a cancerului din Bucureşti, de unde UDRIŞTE a fost dat afară împreună cu teoria sa. În acest sens a fost şi la Târgu-Mureş la I.M.F., unde la fel nu au stat de vorbă cu el. După cum se vede, are un talent de a convinge, întrucât i-a reuşit să-l convingă pe Dr. TRUŢA, medic şef reg. sau pe Dr. POP D. POPA şi astfel, au ordonat cercetătorului şef BLAZSEK de la Inst. de cercetări a virusului ca să pună la o parte toate lucrările şi să se ocupe de extragerea acidului nucleic din embrioni, în care sens, afirmativ, au dat un medic ca ajutor lui BLAZSEK. Acest BLAZSEK a şi fost invitat la conferinţa ştiinţifică din Jena, însă Dr. POP D. POPA şi Dr. TRUŢA nu i-au dat voie să plece, la fel nici la un schimb de experienţă invitat la Bucureşti cu o durată de o lună, în vederea executării ordinului dat. După ce au avut acest acid, a apărut în luna decembrie 1965 primul articol în ziare despre tratamentul în domeniului cancerului, fiind arătaţi ca descoperitori Dr. UDRIŞTE, POP D. POPA şi TRUŢA, întrucât ei au crezut că vor fi premiaţi cu premiul Nobel, ceea ce îl vor împărţi în trei, iar restul vor fi decoraţi numai în calitate de colaboratori. Ţin să menţionez că atât POP D. POPA, cât şi Dr. TRUŢA nu au participat în obţinerea medicamentului respectiv, contribuind numai cu numele lor, iar cei care au participat efectiv, figurează numai ca simpli colaboratori.

În săptămâna trecută a fost o conferinţă nemaipomenită despre rezultatele cercetărilor ştiinţifice în domeniul cancerului la care, la orele 13,30, au fost invitaţi toţi medicii şi profesorii pt. orele 17,00, cu menţiunea că prezenţa este obligatorie, nefiind comunicată tema şi numele conferenţiarului.

La ora 17,00 cei prezenţi nu au putut să intre în sala respectivă, deoarece nu au găsit cheia, la urmă Dr. CSIDEY a spart un geam şi astfel a reuşit să deschidă uşa pe dinăuntru.

Conferinţa a fost ţinută de Dr. POP D. POPA şi a anunţat că problemele vor fi rulate în film, reieşind că filmul respectiv nu era la operator, însă, după o căutare îndelungată a fost prezentat. Astfel, au prezentat o femeie care avea cancer de piele la nas, care s-a vindecat în urma „alifiei” folosite. Cancerul de suprafaţă este cea mai uşoară formă a cancerului, care prin operaţie se poate vindeca complet, iar în majoritatea cazurilor chiar şi cu raze, însă uneori se vindecă şi fără intervenţii medicale. Cu această ocazie a ieşit la iveală că bolnava a fost operată şi numai după aceea tratată cu alifie, ceea ce de fapt a recunoscut şi Dr. POP D. POPA în cadrul conferinţei, însă în articolul respectiv nu a fost arătat acest lucru, astfel cancerul respectiv s-ar fi vindecat complet şi în urma operaţiei.

Aceste lucruri nimeni n-a îndrăznit să le spună Dr. POP D. POPA la şedinţă sau să-l critice, deoarece este cunoscut faptul că este favorizat de organele de partid şi astfel au frică de el. Dacă conferinţa ar fi fost ţinută de un alt individ, atunci acesta ar fi fost aşa de criticat că i-ar fi trecut pofta să mai ţină conferinţe ştiinţifice. Probabil că din cauza aceasta de frică l-au putut influenţa pe profesorul SZÉKELY să deschidă conferinţa în calitate de secretar al Bazei Academice, în care acest organ nu are nici un amestec, neparticipând la cercetări. În schimb, Dr. POP D. POPA şi Dr. TRUŢA au nevoie de faptul ca conferinţa să fie ţinută sub egida Academiei, respectiv ca această conferinţă să aibă un caracter mai serios, pe lângă care vor să intre în rândul cercetătorilor Academiei.

Profesorul BARBU a cerut de la POP D. POPA din acest medicament pentru a face experienţă la T.B.C.-işti pulmonari, însă nici până în momentul de faţă nu a primit din acest „medicament miraculos”.

„Kiss Zoltán”

Nota biroului: Agentul a dat nota conform sarcinilor date. KEREKES MEDÁRD ne-a mai fost semnalat de agentură.
Sarcini trasate: Agentura a fost instruită ca în virtutea relaţiilor de serviciu să menţină în continuare legătura cu cel în cauză, urmând ca prin discuţii să stabilească:
- comentariile cu conţinut naţionalist pe care acesta le face, argumentele pe care le face în susţinerea celor afirmate, legat de aşa-zisul proces de românizare;
- preocupările pe care le are în afara serviciului şi elementele cu care se anturează;

- discuțiile ce se poartă în cercul cercetătorilor ce încadrează Baza Academiei pe marginea acestor descoperiri, în special părerea profesorilor SZÉKELY şi Dr. FESZT şi perspectivele pe care întrevăd.
Măsuri luate: Nota s-a exploatat în dosarul de obiectiv în cadrul grupei VI-VII şi la raportul către Direcția a III-a, după ce în prealabil s-a prezentat conducerii direcției.

Mr. Florea Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 259, f. 14-15v.

563.
1965 februarie 19, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă privind dirijarea agentului „Kiss Iosif" asupra unor elemente angajate la Ansamblul de cântece şi dansuri din Târgu-Mureş.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcția regională Mureş-Autonomă Maghiară
Serviciul III

STRICT SECRET
19.II1965

NOTĂ
în vederea dirijării agentului dv. „KISS IOSIF" asupra unor elemente de la Ansamblul de stat din Tg.-Mureş

Grupa a VII-a are în atenție pe numiții BIHACSY KÁROLY şi HENTER KÁROLY, corişti la Ansamblul de cântece şi dansuri din Tg.-Mureş, semnalați cu manifestări naționaliste de către agenții „HERCZEG" şi „CRĂCIUN".

Având în vedere că elementele semnalate sunt cunoscute de agentul dv., vă rugăm ca eventualele contactări ale acestora să fie exploatate în scop operativ pentru stabilirea pe o a treia linie a manifestărilor şi relațiilor celor două elemente. Interesează în special natura relațiilor din oraş, manifestări şi comportări cu interes operativ în afara locului de muncă; cum apreciază activitatea culturală a regiunii, calitatea repertoriului Ansamblului şi ponderea lucrărilor românești. Dacă desfăşoară activitate de agitație dușmănoasă.

În vederea verificării şi a agenților sus-menționați, vă rugăm să cereți agentului câte o notă şi asupra numiților BALÁZS ANDREI şi SZILVESZTER ANDREI privind modul cum sunt apreciați de colegi, dacă participă în general la discuții, dacă sunt semnalați cu manifestări naționaliste, legături în afara Ansamblului şi modul de comportare în general.

Ofițer operativ
Locot. Negoiță Tudor

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 305, f. 30.

564.
1965 martie 11, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: notă informativă dată de informatorul „Orbán János" în legătură cu defecțiunile de fabricație la arcurile duble executate de I.U.I.U. Târgu-Mureş.

M.A.I. Dir. Reg. Mureş-Autonomă Maghiară

„ORBÁN JÁNOS"
Lt.maj. Buzogány Béla
11 III 1965
Casa „Someşul"

STRICT SECRET
în 2 ex.

NOTĂ INFORMATIVĂ

Industria textilă a țării noastre este aprovizionată cu suveică – piesă principală a războaielor de țesut – de întreprinderea „Arta Textilă" Timişoara, iar piesele metalice pentru suveică sunt livrate exclusiv de I.U.I.U. pentru întreprinderea „Arta Textilă".

La data de 2 III 1965 au fost restituite din componența suveicilor cca. 4 500 buc. arcuri duble, având o valoare de cca. 25.000 lei, ca fiind necorespunzătoare. „Arta Textilă" declară că este imposibilă utilizarea lor întrucât au următoarele defecțiuni:

- nu arcuieşte o parte din ele, nefiind corespunzător tratamentul termic;
- un alt lot din cele restituite nu sunt executate la grosime corectă, sunt mai înguste la gât (în loc de 10 mm este numai 9,5 mm), în urma cărui fapt caneta de ață se mişcă şi ața se rupe uşor;
- un alt lot nu are canalul făcut față în față, în urma cărui fapt caneta de ață stă strâmb, rupe firul şi opreşte războiul.

Între arcurile restituite se găsesc unele care au toate aceste trei defecțiuni, altele au câte una din cele arătate, însă oricare dintre acestea cauzează ca suveica nu poate fi folosită la țesătorii şi ele trebuiesc demontate şi înlocuite arcurile.

O parte din arcurile refuzate au mai fost restituite în cursul anului 1964, însă nimeni nu vrea să ia răspunderea pentru executarea greşită şi de aceea piesele călătoresc între Tg.-Mureş – Timişoara de mai multe ori.

Este de remarcat faptul că anual livrăm cca. 20-25.000 buc. de arcuri duble din care 75-80% sunt corespunzătoare, deci nu întrece executarea lor tehnicitatea întreprinderii I.U.I.U.

Partea cea mai pretențioasă este tratamentul termic, pe care dacă nu-i aplică conform indicațiilor date, piesa nu funcționează deloc.

Cuptorul pe care-l folosesc pentru tratamentul termic al arcurilor duble a fost reglat de tehnicianul unității nr. 1 din str. Câmpului (unde se execută toate piesele pentru suveică).

Tehnicianul KOVÁCS a spus că reglarea cuptorului a fost reglată ulterior, s-ar putea ca de vreun muncitor, şi că în urma acestei modificări n-ar fi ieşit corespunzătoare arcurile în cauză.

Greşelile mecanice ca găurirea capului sau frezarea canalelor, neconform STAS-ului, grosimea capului se datoreşte neglijenței controlului interfazic şi a controlului de produse finite, care a aprobat livrarea pieselor necorespunzătoare, care pe urmă ajungând la „Arta Textilă” au fost montate în corpul suveicilor şi la diferite țesătorii din țară au apărut în timpul folosirii că arcurile nu sunt corespunzătoare, ca urmare, suveicile au fost restituite la I.U.I.U., unde stau deocamdată în aşteptare cu obligația de a fi înlocuite urgent.

În prezent, dintre cei interesați în cadrul întreprinderii nu vor să dispună pentru înlocuirea arcurilor de teama plății cheltuielilor de înlocuire.

„Orbán Ioan”

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 481, f. 87-88.

565.

1965 martie 18, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Kiss Zoltán” despre cercetările în domeniul cancerului conduse de dr. Pop D. Popa.

Dir. Reg. M.A.I. Mureş-Aut. Magh.
3./
18 martie 1965
„KISS ZOLTÁN” STRICT SECRET
MR. FLOREA GHEORGHE 2 exp.
Casa: „Dascălu”

NOTĂ INFORMATIVĂ

Conform sarcinilor primite, la data de 10 martie 1965, între orele 12-13, sursa s-a întâlnit cu cercetătorul dr. KEREKES MEDÁRD în sala de şedințe a Bazei Academice din localitate. Cu această ocazie, sursa l-a întrebat pe KEREKES:

Sursa: „Ce noutăți sunt în legătură cu denumirea[1] noului director de la Baza Acad.? Tu ai fost la Bucureşti şi deci trebuie să ştii mai mult decât oricine”.

KEREKES: „Această problemă se tărăgănează de mult timp, deoarece şi POP D. POPA a vrut să devină directorul Bazei Academice, însă el este încă „băiat mic” pentru aşa ceva. În orice caz, el a dorit foarte mult să fie numit în această funcție şi a făcut totul pentru aceasta. El şi aşa îşi va primi porția când trebuie să dea raport la Bucureşti despre aşa-zisul medicament contra bolilor canceroase şi nu va putea ocoli întâlnirea cu directorul Instituției de Cercetări Oncologice, NICOLAU. Acum a apărut un articol în ziarele „Steaua Roşie” şi „Vörös Zászló”, ilustrate cu fotografii, iar în ziarul „Muncitorul Sanitar” au apărut numai trei rânduri şi urmează ca în zilele precedente[2] să apară ceva despre acest medicament în ziarul local „Revista medicală”. În legătură cu articolele apărute în ziarele locale dispun POP D. POPA şi TRUȚA, iar ca astfel de articole să apară şi în alte reviste medicale din Bucureşti, depinde de aprobarea academicianului NICOLAU, şeful Inst. de Cercet. Oncologice. Cei din Bucureşti nu se tem de aceşti doi domni mari, deoarece pe ei îi interesează numai partea ştiințifică a lucrărilor şi astfel îi vor aranja pe aceştia”.

Sursa: „Dar cercetările făcute în domeniul cancerului de către ei nu au nici o valoare ştiințifică?”.

KEREKES: „Chiar acest lucru nu se poate afirma, numai că experiențele făcute de POP D. POPA şi ceilalți sunt făcute în toată lumea, respectiv că ei încearcă vindecarea cancerului cu ceva soluții de acid. De altfel, se poate întâmpla şi aceea că teoria lui UDRIŞTE, privind tratarea cancerului cu o soluție de acid nucleic extras din embrioni va avea un ecou epocal. De altfel, acest lucru deocamdată nu se poate controla, deoarece lucrează în secret şi că deocamdată nu au publicat nimic despre acest medicament în afară de cele publicate până în prezent în ziare.

„Kiss Zoltán”

Nota biroului: Nota este dată conform sarcinilor. KEREKES MEDÁRD ne-a mai fost semnalat.
Sarcini trasate: În continuare să ne informeze asupra rezultatelor experiențelor şi a comentariilor pe care cercetătorii de la Baza Academiei din localitate le fac pe aceste teme, comparațiile cu rezultatele din străinătate în această problemă şi dacă se manifestă din partea căruiva interes mai deosebit în această direcție şi în ce scop.

[1] Corect: numirea
[2] Corect: următoare

Măsuri luate: Nota s-a exploatat la dos. de obiectiv, după ce în prealabil a fost prezentată conducerii direcției.

Mr. Florea Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 259, f. 13-13v.

566.

1965 martie 21, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Stănescu Emil" privind discuțiile purtate cu profesorii Mateescu Gheorghe și Mortu Victor, după ședința de doliu ținută cu ocazia decesului lui Gh. Gheorghiu-Dej.

Dir. Reg. M.A.I. Mureş-Aut.Magh.
306/21 martie 1965
„STĂNESCU" STRICT SECRET
LT.MAJ. FILKA ANDREI
Casa:

NOTĂ INFORMATIVĂ

În seara zilei de 20 martie 1965, în jurul orei 19,30, sursa împreună cu prof. MATEESCU GHEORGHE şi MORTU VICTOR se întorceau spre casă după ce s-a terminat ședința de doliu ținută la școală.

Pe drum, prof. MATEESCU GHEORGHE a început să spună că țara noastră a suferit o pierdere enormă prin moartea tov. Gh.-Dej, care a fost un conducător eminent, atât în țară, cât şi în raporturile internaționale, unde s-a făcut respectat atât prin priceperea sa, cât şi prin curajul cu care a atacat unele probleme. El a mai spus că această pierdere o simte orice om de bună credință, ba chiar şi duşmanii recunosc valoarea acestui om politic. Apoi a spus că tov. Gh.-Dej a trecut în istoria poporului român alături de marii eroi. MATEESCU a apus apoi că este mare păcat că nu a mai trăit cel puțin 5 ani, timp care ar fi fost necesar pentru consolidarea celor realizate până azi.

Totul este, a spus MATEESCU, ca cel ce va veni la conducere să meargă pe aceeaşi linie trasată de tov. Gh.-Dej. În continuare MATEESCU a spus că problema urmaşului este hotărâtă deja şi că acest lucru s-a făcut mai înainte ca tov. Gh.-Dej să fi închis ochii definitiv. Ba mai mult, el susține că acesta a fost motivul pentru care s-a adunat întregul Comitet Central la patul său de suferință ca aici, împreună cu tov. Gh.-Dej, să hotărască pe cel ce va conduce partidul mai departe şi pe aceeaşi linie hotărâtă. Tot MATEESCU era de părere că conducerea partidului va fi în mâinile unei persoane, iar Consiliul de Stat va fi condus de altă persoană. Apoi a spus că, cu prilejul funerariilor, vor fi unele influențe străine care vor încerca să răstoarne unele lucruri deja hotărâte, dar că solidaritatea, sinceritatea şi unitatea de nezdruncinat a Comitetului Central va învinge toate greutățile ce vor apare în cale. Şi atunci MATEESCU s-a referit la faptul că atunci când delegația C.C. a fost chemată la Moscova, acesteia i s-a propus să-l îndepărteze pe tov. Gh.-Dej de la conducere şi să ia conducerea unul dintre ei. Atunci aceştia au răspuns că acest lucru nu se poate decât dacă tot Comitetul Central va dori acest lucru.

Aici a intervenit şi MORTU VICTOR, afirmând că răspunsul delegației române a fost: „Nici unul dintre noi nu este atât de capabil încât să-l întreacă pe tov. Gh.-Dej în conducerea țării noastre".

În încheierea acestei probleme, MATEESCU a spus încă o dată că unitatea Comitetului Central va ieşi victorios.

În continuare apoi MATEESCU a comentat astfel modul cum s-a desfăşurat ședința de doliu ținută la școală:

„DÉVAI PARASCHIVA s-a prefăcut că o doare sufletul şi că mai mult se strâmba decât era emoționată". De asemenea, MATEESCU era foarte revoltat pentru faptul că la citirea scrisorii tov. Gheorghe Gheorghiu-Dej către Marea Adunare Națională a fost pus profesorul DÉVAI, soțul secretarei org. de bază, care a citit foarte prost, fără o intonație corespunzătoare şi cu multe greşeli de pronunțare.

MATEESCU era atât de indignat încât a spus că acest lucru a fost posibil numai pentru că familiarismul a rămas familiarism la familia DÉVAI şi că prin această stâlcire a ultimelor cuvinte scrise de către tov. Gh.-Dej nu au făcut altceva decât să-i umbrească memoria.

„Stănescu Emil"

Nota biroului: Nota a fost transmisă în urma sarcinilor trasate de a ne semnala discuțiile purtate în jurul problemelor interne existente în prezent. Toți cei semnalați sunt prof. la Şcoala nr. 5.
Sarcini trasate: Agentul să ne semnaleze în continuare atât comentariile negative, cât şi cele pozitive legate de evenimentele de mare importanță în țara noastră, care este starea de spirit în rândul corpului didactic, aprecierile, presupunerile, etc. ce se fac.
Măsuri luate: Nota în copie la capitolul IV dos. de obiectiv. Se va exploata în buletin către unitate.

Lt.Maj. Borz Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 265, f. 72-73.

567.
1965 martie 22, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă furnizată de informatorul „Páll Iosif” în legătură cu afirmațiile unor angajați ai I.U.I.U. Târgu-Mureş cu ocazia decesului lui Gh. Gheorghiu-Dej.

M.A.I. Dir. Reg. Mureş-Autonomă Maghiară

„PÁLL IOSIF” STRICT SECRET
Lt.maj. Buzogány B. în 2 ex
22.III.1965
Casa „Volga”

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa vă informează că în cadrul întreprinderii I.U.I.U. Tg.-Mureş, mai mulți muncitori şi-au exprimat condoleanța cu privire la încetarea din viață a tov. Gheorghe Gheorghiu-Dej.

În cadrul comentariilor, toți s-au exprimat că regimul de astăzi şi dezvoltarea țării noastre sunt legate de numele tov. Gheorghe Gheorghiu-Dej care a condus țara cu pricepere, cu inimă şi suflet, servind interesele clasei muncitoare pentru care a fost iubit de toți oamenii muncii şi şi-au exprimat recunoştința față de el.

Astfel de afirmații au făcut numiții KARDOS ZOLTÁN, VÉGH GÁBOR, FEKETE PÉTER şi alții, toți angajați ai I.U.I.U. Tg.-Mureş.

Sursa vă mai informează că pe data de 20.III.1965 a stat de vorbă cu numitul KARDOS ZOLTÁN, lucrător la I.U.I.U. Tg.-Mureş, care a povestit sursei că numitul MAGYARI DEZSŐ, strungar, a făcut următoarea afirmație: „Acesta folosind cuvinte pornografice, a arătat că din cauza încetării din viață a tov. Gheorghiu-Dej, meciul de fotbal a fost amânat”. Au fost prezenți SZÁSZ, şeful serviciului de cadre, şi VÉGH GÁBOR, şofer.

„Páll Iosif”

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 481, f. 251.

568.
1965 martie 26, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Stănescu” furnizată în urma discuțiilor purtate cu profesorul Mateescu Gheorghe.

Dir. Reg. M.A.I. Mureş-Aut.Magh.
306/26 martie 1965
„STĂNESCU” STRICT SECRET
LT MAJ BORZ MIHAIL
Casa: „Dumbrava”

NOTĂ INFORMATIVĂ

În seara zilei de 24 martie 1965, orele 18,00, sursa s-a întâlnit cu profesorul MATEESCU GHEORGHE, care spunea următoarele:

„Așa cum a vorbit tov. Nicolae Ceaușescu, a dovedit că este un om plin de viață şi în același timp un om foarte capabil”. Este însă curios să vadă cum vor decurge lucrurile în viitor şi cum va reuşi el să-i pună la punct pe unguri, care nu vor să învețe limba statului, limba română, precum şi pe cei care cunosc limba română, dar nu vor să vorbească româneşte.

De asemenea, MATEESCU a mai spus că modul cum se vor desfăşura evenimentele în viitor va dovedi cum s-au înțeles şi cum au colaborat până acum cei din Comitetul Central şi mai ales cum înțeleg ei să colaboreze în viitor.

În continuare apoi a spus că îi este tare teamă că bătrânii nu vor asculta de măsurile pe care le va lua Nicolae Ceauşescu, care este prea tânăr, având doar numai 46 de ani.

În cazul când dânsul se va bucura de autoritatea necesară, toate lucrurile vor merge foarte bine.

De asemenea, MATEESCU GHEORGHE a mai spus că i se pare că tov. BANC, secretarul Comitetului Regional de Partid, este un om prea moale şi că multe lucruri ar fi fost mai repede rezolvate la Târgu-Mureş dacă dânsul ar fi fost mai dinamic. Dar așa cum dânsul este moale, ungurii îşi fac de cap.

„Stănescu”

Nota biroului: Nota a fost furnizată în urma sarcinilor trasate. M. Gh. a mai fost semnalat de agentură cu astfel de discuții şi comentarii.
Sarcini trasate: Agentul, cu ocazia orelor libere şi a diferitelor ieşiri comune, în scopul stabilirii poziției prezente, să discute legat de activitatea profesională şi politică, situația politică internă şi internațională, preocupările lui, relațiile şi natura lor.
Măsuri luate: Nota în copie la capitolul IV dos. de obiectiv.

Lt.Maj Borz Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 265, f. 71.

569.

1965 aprilie 16, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: referat cu propunere de avertizare a preotului romano-catolic László Dénes din Vețca.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE STRICT SECRET
Direcțiunea Regională Mureş-A.M.
Biroul Anchete Penale

SE APROBĂ:
ŞEFUL DIRECȚIEI
Col. Sidea Nicolae

REFERAT
16 aprilie 1965
Obiect. Propunere avertizare a numitului LÁSZLÓ DÉNES, preot rom.-cat. din comuna Vețca.

Organele Secției raionale M.A.I. Târgu-Mureş, la data de 11 iunie 1964 au deschis dosarul de verificare nr. 1985 asupra numitului:

LÁSZLÓ DÉNES, născut la 22 august 1907 în comuna Petriceni, raionul Tg. Secuiesc, regiunea Braşov, fiul lui IOAN şi SUSANA, de naționalitate maghiară, cetățean al R.P.R., de profesie preot romano-catolic, neîncadrat politic, domiciliat în comuna Vețca, raionul Tg.-Mureş.

Sus-numitul a fost încadrat pe două linii informative prin agenții „FODOR MIHAI" şi „NAGY JÓZSEF". Din materialele informative furnizate de către acești agenți, a rezultat faptul că LÁSZLÓ DÉNES desfăşoară o activitate potrivnică regimului democrat-popular din R.P.R. Astfel, din nota informativă furnizată de agentul „FODOR MIHAI", la 13 aprilie 1964, a reieşit că cel în cauză are manifestări naționaliste privind minoritățile naționale maghiare din Ardeal, susținând că nu ar avea drepturi egale cu românii. În nota informativă furnizată tot de acest agent, la 23 iulie 1964, este relatat faptul că LÁSZLÓ DÉNES, față de sursă şi TOTH CAROL, a avut manifestări iredentiste preconizând alipirea Ardealului Ungariei.

Astfel de manifestări naționaliste a semnalat şi agentul „NAGY JÓZSEF" în nota sa din 14 iunie 1964, în care arată că LÁSZLÓ DÉNES, față de două persoane, şi anume VERES ZSIGMOND şi SIMON LUDOVIC, a afirmat că maghiarii nu ar avea drepturi şi sunt persecutați sub regimul democrat-popular român.

Trecând la documentarea activității dușmănoase desfăşurate de LÁSZLÓ DÉNES, s-au stabilit următoarele:

Din ascultarea numiților FAZAKAS IOSIF, VARGA ELLA, CEZAR IOAN, BIRTON GYULA, SÁNTA D. BÉLA, TOTH CAROL şi din declarația dată de FÜLÖP ANDRÁS, precum şi din rapoartele făcute de plut. de miliție SZAKÁCS ÁRPÁD, a rezultat în mod evident că LÁSZLÓ DÉNES, în perioada lunilor mai-august 1964, în comuna Vețca, în repetate rânduri a avut manifestări naționaliste şi dușmănoase.

Astfel, LÁSZLÓ DÉNES, în perioada sus-menționată, deseori a fost în cooperative de consum din Vețca pentru a juca la loto sau a efectua diferite cumpărături. Cu aceste ocazii, LÁSZLÓ DÉNES în mai multe rânduri a afirmat că minoritățile naționale maghiare din R.P.R. nu ar avea drepturi egale cu națiunea română şi că ar fi subjugate.

De asemeni, LÁSZLÓ DÉNES a afirmat că şcolile de limba de predare maghiară vor fi desființate, iar folosirea limbii maghiare în locuri publice şi oficiale va fi interzisă.

LÁSZLÓ DÉNES în astfel de împrejurări a declarat în mod repetat că în Ardeal ar exista un proces de românizare, potrivit căruia elementele maghiare ar fi înlăturate din funcțiile lor de răspundere şi că în localitățile populate de minoritățile naționale maghiare ar fi fost aduşi români din altă parte ale țării.

În legătură cu regimul din R.P.R., LÁSZLÓ DÉNES în perioada sus-menționată a afirmat că în curând regimul din R.P.R. se va schimba, iar până la 23 August 1964, Ardealul va fi cedat Ungariei.

Pe lângă cele de mai sus, LÁSZLÓ DÉNES, în împrejurările sus-menționate, a ponegrit şi C.A.P.-urile, preconizând desființarea acestora şi restituirea pământurilor foştilor proprietari pentru a fi lucrate particular.

Martorul TOTH CAROL în timpul audierii a declarat că în lunile iunie-august 1964 de mai multe ori s-a întâlnit cu LÁSZLÓ DÉNES în fața Şcolii generale de 8 ani din comuna Vețca şi cu care ocazii acesta a avut manifestări naționaliste privind situația minorităților naționale maghiare din R.P.R., afirmând că ar fi subjugate şi că nu ar avea drepturi egale cu românii. Totodată, LÁSZLÓ DÉNES i-a spus martorului că pământurile din C.A.P.-uri vor fi restituite țăranilor întrucât cooperativele de producție nu ar putea asigura existență de trai corespunzătoare țăranilor.

Pe lângă martorii enumerați mai sus au mai fost încă audiate un număr de 7 persoane cu privire la activitatea dușmănoasă a numitului LÁSZLÓ DÉNES, însă rezultatul a fost negativ. Din motive informativ-operative nu au fost audiați ca martori GYÖRGY IOAN, FÜLÖP PÉTER, VERES ZSIGMOND şi SIMON LUDOVIC.

Față de cele de mai sus şi având în vedere concepțiile religioase ale populației din comuna Vețca, măsura de influențare obştească în şedință publică a numitului LÁSZLÓ DÉNES nu este oportună,

PROPUN:

Aprobarea anchetării în stare de libertate şi avertizarea numitului LÁSZLÓ DÉNES pentru săvârşirea infracţiunii de uneltire contra ordinii sociale prin agitaţie duşmănoasă, prev. şi ped. de art. 209 pct. 2 lit. c cod penal.

Anchetator Penal de Securitate
Căpitan Makkai Ernest

Lucrător operativ
Căpitan Milăşan Constantin

De acord
Pentru Şeful Bir. Anchete
Maior Fodor Gheorghe

Şeful Secţiei Raionale
Maior Jampa Grigore

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 247, f. 129-131.

570.

1965 aprilie 17, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: referat privind stadiul muncii informativ-operative în cadrul dosarului de obiectiv I.I.S. „Electro-Mureş" din Tg.-Mureş.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcţia Regională Mureş-Autonomă Maghiară
Serviciul III

Se aprobă
ŞEFUL SERVICIULUI III
Maior Florea Gheorghe

STRICT SECRET
17.IV.1965

REFERAT
Cu privire la stadiul muncii informativ-operative în cadrul dosarului de obiectiv I.I.S. „Electro-Mureş" din Tg.-Mureş, cu nr. 766

Obiectivul a fost format din mai multe cooperative meşteşugăreşti. În urma dezvoltării acestor cooperative, acestea au trecut în patrimoniul statului primind denumirea I.I.S. „Secera şi ciocanul", la data de 1 iulie 1960. În anul 1961 şi-a schimbat denumirea în I.I.S. „Electro-Mureş".

Obiectivul are un număr de 6 secţii mai importante: turnătorie, prelucrarea metalelor, maşini de calculat, bobinaj electrice etc.

Din dosar nu rezultă capacitatea prezentă a obiectivului şi nici planul de producţie fixat pe anul în curs.

În obiectiv sunt angajaţi un număr de 1.010 muncitori, funcţionari şi personal tehnic, din care sunt trecuţi în evidenţa activă pe obiectiv un număr de 5 persoane, iar 3 elemente sunt luate în evidenţă în dos. probl. şi un element trecut la evid. pasivă.

Situaţia elementelor luate în evidenţă operativă activă:

- 6 elemente fără material informativ;
- 1 element cu 3 note informative pe anul 1965;
- 1 element cu 4 note informative pe anul 1965, 7 pe anul 1964 şi o notă pe anul 1951[1].

ACŢIUNI INFORMATIVE

Există deschis un dosar de verificare asupra numitului O.L., la data 6 IV 1965, neluat în evidenţă.

Are în verificare prealabilă numitul G.Gh., luat în lucru la data de 25 III 1965, cu termen de clarificare 2 luni (25 V 1965), fără antecedente politice în trecut.

MATERIAL ÎN CAP. IV

Din verificările făcute asupra materialelor existente la cap. IV, am constatat că sunt diferite materiale vechi şi recente despre un număr de 37 elemente, dintre care 23 au material de mică importanţă şi 14 au material informativ ce necesită unele verificări (s-au făcut observaţiile corespunzătoare pe fiecare material în parte).

AGENTURA

În cadrul obiectivului sunt un număr de 4 agenţi, după cum urmează:

1. Agentul „NIREŞTEANU IOSIF", de profesie funcţionar, în prezent lucrează la serviciul desfacere.

Activitatea agentului a fost analizată şi este corespunzător muncii informative.

2. Agentul „FARKAS IOAN", muncitor bobinar, în care branşă lucrează şi în prezent. Agentul are posibilităţi limitate de informare şi nici legătura cu el nu se ţine în mod regulat. Nu a fost analizată activitatea în cursul anului curent.

3. Agentul „STAN GHEORGHE", de profesie inginer, în prezent şeful secţiei mecanice. Este slab dirijat, dă randament scăzut. Nu a fost analizată activitatea sa în anul în curs.

4. Agentul „SZÁNTÓ IOAN", de profesie maistru, în prezent maistru la S.D.V. Agentul este slab dirijat şi nu se ţine legătura în mod permanent cu el. Nu a fost analizat în anul în curs.

MĂSURILE CE URMEAZĂ A FI LUATE

[1] Posibil: 1961

1. Să se obțină date concrete despre secțiile şi produsele ce se află în fabricație, precum şi despre capacitatea de producție a întreprinderii, planul de producție anual, global, pe sortimente şi valoric, precum şi planul de export.

Împreună cu măsurile informativ-operative şi datele arătate mai sus, să fie complet istoricul obiectivului.

Termen: 25 iunie 1965

2. Să fie predat tabelul cu angajații secției „C", spre verificare, iar despre elementele luate în evidență de la alte compartimente de muncă să se obțină hotărârea în copie şi să fie determinate concentrările de elemente dușmănoase din obiectiv.

Termen: 1 august 1965

3. Să fie obținute date cu organizarea pazei şi prevenirea incendiilor în cadrul obiectivului, care să fie ținute la zi.

Termen: 30 mai 1965

4. Să fie stabilită prin agentură şi surse oficiale starea tehnică a punctelor vulnerabile, cum ar fi: cuptoarele de la turnătorie, transformatorul de curent electric şi să se întocmească o notă despre acestea.

Termen: 10 iunie 1965

5. Materialele existente despre cele 23 elemente care sunt de mică importanță să fie clasate la secția „C", conform ordinelor în vigoare, în termen de 30 de zile. Materialul despre cele 14 elemente să fie clarificate până la data de 20 iunie 1965.

6. Să fie luate în studiu un număr de 3-4 elemente care sunt bune cunoscătoare ale procesului de producție şi au posibilități bune de informare şi în rândul elementelor ce formează baza operativă.

Luarea în studiu a elementelor va fi începută până la data de 1 iunie 1965, urmând a se termina până la 15 septembrie 1965. Iar până la 15 septembrie 1965 să se recruteze un agent cu posibilități de informare în rândul personalului din cadrul secției de proiectări, cu influență în rândul inginerilor, tehnicienilor şi muncitorilor obiectivului. Eventualele noi recrutări se vor stabili ulterior.

7. Să se ia măsuri de dirijare concretă a agenturii existente pentru a stabili pe viitor:

a. Modul cum se îndeplinește planul de producție intern şi extern, calitatea producției (a produselor finite), dacă se respectă termenele de livrare contractuale pentru export (aspecte negative legate de această problemă, persoane ce se fac vinovate de eventuale deficiențe).

b. Care este starea tehnică a punctelor vulnerabile şi a utilajelor, dacă ele sunt întreținute în mod corespunzător, dacă capacitatea acestor utilaje este exploatată în mod rațional, defecțiunile ivite şi cauzele acestora, precum şi persoanele care se fac vinovate de ele.

c. Care este comportarea în procesul de producție a elementelor dușmănoase cuprinse în baza operativă (se va acorda o atenție deosebită privind pe foştii exploatatori şi a persoanelor care au deținut în proprietate diferite ateliere şi în prezent lucrează în obiectiv, a căror număr este destul de mare).

Printr-o justă dirijare a agenturii trebuie să se stabilească poziția prezentă a acestor elemente față de orânduirea noastră de stat.

d. Care este starea de spirit în rândul angajaților obiectivului şi dacă diferitele elemente dușmănoase ar căuta să-i instige pe aceştia la anumite acțiuni contrarevoluționare.

Se va acorda o atenție deosebită manifestărilor cosmopolite şi chiar atitudinilor naționalist-dușmănoase din rândul tineretului, orientând şi în această direcție atenția agenturii.

e. Cum sunt păstrate şi manipulate documentele cu caracter secret de stat, deficiențe, sustrageri de documente şi date etc.

Până la data de 1 august 1965 să fie întocmită o sinteză cu privire la modul cum a fost dusă munca informativ-operativă în cadrul acestui obiectiv.

Şeful Biroului VIII
Maior Butyka Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 841/A, f. 92-95.

571.

1965 mai 12, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă furnizată de agentul „Simon F." despre unii profesori care predau la liceul „Papiu" din Târgu-Mureş.

Dir. Reg. M.A.I. Mureş-Aut. Magh. STRICT SECRET
306/ 2 exp.
12 mai 1965
„SIMON F."
LT.MAJ. BORZ MIHAIL
Casa: „Dumbrava"

NOTĂ INFORMATIVĂ

În urma sarcinilor primite, sursa vă relatează că la data de 30 aprilie 1965, în jurul orelor 10-11, s-a întâlnit în sala profesorală a şcolii medii „Papiu" cu profesorul BODA FRANCISC. Venind vorba despre maşini şi motociclete, cel în cauză a spus că maşinile marca „Fiat" sunt bune, şi maşinile „Moscvici", „Fiat" şi „Wartburg" sunt cele mai bune maşini. Afară de cele de mai sus, sursa nu a putut să discute altceva cu sus-numitul.

Cu profesorul MÁN ELEMÉR mă întâlnesc aproape zilnic, afară de miercuri, vineri, sâmbătă şi duminică, însă cu care nu am putut discuta despre probleme politice. La data de 4 mai 1965, sursa l-a invitat pe dânsul, împreună cu VARGA IOAN şi LUKÁCS la braserie, însă MAN nu a venit. Cel în cauză vorbeşte mai mult despre muzică.

În ziua de 12 mai 1965, la orele 13,00, elevii din Şcoala generală de 8 ani nr. 5 au găsit în W.C.-ul fetelor 100 de lei, sumă care a fost predată conducerii şcolii. La orele 14,00, o altă elevă a găsit, tot în W.C.-ul fetelor, 300 de lei, care la fel a fost predată conducerii.

„SIMON F."

Nota biroului: Nota a fost furnizată în urma sarcinilor trasate agentului. B.F. este luat în evidenţă; M.E. este semnalat cu manifestări duşmănoase, ambii sunt profesori la şcoala medie „Papiu".
Sarcini trasate: Se va discuta cu agentul despre numiţii Cs. S., A.I., Sz.W., luaţi în evidenţă pentru a vedea pe lângă care are posibilităţi şi i se vor trasa sarcini să-i contacteze şi să poarte discuţii cu ei pe teme profesionale, politice şi probleme generale. Prin discuţiile cu ei şi alţi colegi să stabilească care desfăşoară act. prof. şi politică, felul în care [se] achită de sarcinile obşteşti ce le sunt încredinţate, relaţiile lor, natura acestora.
- Să ne semnaleze discuţiile cu caracter duşmănos, negativ, naţionalist ce se poartă în rândul cor[pului] didactic, relaţii neprincipiale între profesori, imoralităţi, aprecieri, lipsuri în administraţie etc.
- Legat de B.I. şi M.E. în continuare au rămas aceleaşi sarcini.
Măsuri luate: Nota la dos. activi.

Lt.Maj. Borz Mihail

Notă: Dar se cunoaşte că o fetiţă a fost prinsă că a furat banii de acasă. A cheltuit 32 lei, iar restul i-a ascuns. Cazul elevei SZABADOS, care a rămas gravidă, cum este, întrebaţi-l? Notă fără valoare. Dacă ag. va da şi pe viitor aşa randament, nu are ce căuta în reţea.

Lt.Col. Sîrbu Emilian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 841/A, f. 204.

572.

1965 iunie 1, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă dată de „Nireşteanu Iosif" în legătură cu comentariile făcute de unii muncitori după vizitarea unei expoziţii industriale organizate de R.F.G. la Bucureşti.

M.A.I. Dir. Reg. Mureş-Autonomă Maghiară

„NIREŞTEANU IOSIF" STRICT SECRET
Lt.maj. Pop Iacob în 3 ex.
1.VI.1965
Casa „Oltul"

NOTĂ INFORMATIVĂ
(extras)

Sursa vă informează în legătură cu unele comentarii ce au avut loc în cadrul întreprinderii, după vizitarea Expoziţiei industriale a R.F.G. din Bucureşti.

La data de 29 mai a.c., numitul GAÁL LADISLAU spune către sursă:

„Recunosc că din cauza educaţiei primite în copilărie şi sub Imperiul austro-ungar, simpatizez cu germanii. De aceea întotdeauna mi-a plăcut şi m-a făcut mândru orice realizare de-a lor. Acum, după vizitarea expoziţiei, cu obiectivitate trebuie să spun că m-a surprins complexitatea acestei expoziţii, frumuseţea şi tehnica ei. Am fost şi în Ungaria, am văzut Expoziţia internaţională, însă aceasta a depăşit cea din Ungaria.

Îmi pare bine că partidul a luat această hotărâre sănătoasă şi s-a rupt de Uniunea Sovietică în ce priveşte subordonarea, păşind pe calea comerţului liber, fără restricţii".

Numitul OROSZ ADALBERT (C.T.C. la atelierul S.D.V.) spune:

„Mă doare inima când văd nepăsarea oamenilor noştri, indiferenţa lor faţă de interesele comune, numai atât face până este plătit, nici un pas mai mult. Cred că aţi observat şi dv., când germanii au vorbit cu noi, cu ce dragoste s-au discutat problemele, s-a văzut pe faţa lor că sunt stăpâni pe probleme, că sunt mândri de munca lor şi totuşi erau modeşti şi serviabili.

Trebuie să facem totul să schimbăm atitudinea generală a oamenilor noştri, că altfel rămânem în urmă...".

„Nireşteanu Iosif"

Obs.: Agentul a furnizat nota din propria inițiativă, în sensul de a ne informa asupra unor discuții purtate între angajații întreprinderii cu ocazia vizitării expoziției.
S.T.: Agentul a primit sarcina de a ne informa asupra unor aspecte negative din cadrul procesului de producție.
M.L.: Notă la mat. privind pe sus-numiții.

Lt.maj. Pop Iacob

Văzut – Mr. Butyka Gh.

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 481/A, f. 84.

573.
1965 iunie 21, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport privind contactarea numitei Falk Ecaterina.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcția Regională Mureș-Autonomă Maghiară

STRICT SECRET
2 exemplare

RAPORT
21 iunie 1965
privind contactarea numitei FALK ECATERINA

În ziua de 21 iunie 1965, la cererea telefonică a numitei FALK, ne-am deplasat la hotelul „Transilvania" unde aceasta este cazată (contactarea a fost făcută de locot. col. MORARU IOAN şi locot. RUSSU AUGUSTIN), unde ne-a relatat următoarele:

FALK este originară din Sighişoara unde domiciliază şi în prezent, fiică de moşier, din anul 1950 fiind exmatriculată din anul V al Facultății de medicină din Cluj pe acest motiv. De atunci a fost întreținută de frații săi domiciliați în orașul Sighișoara, unul fost contabil în prezent pensionar, iar celălalt electrician la „Faianța" Sighișoara. Tot în Sighișoara domiciliază și mama sus-numitei.

Sus-numita cunoaşte la perfecție limbile germană, română, maghiară, franceză şi engleză. Din 1950 n-a fost angajată permanent, doar temporar la O.N.T. ca ghid pe lângă turiștii străini. Este suferindă şi vine lunar la Tg.-Mureş în vederea tratamentului medical făcut de doctorul PÁPAI.

Acum 2 săptămâni, cu ocazia venirii sale în Tg.-Mureş, în holul Oficiului telefonic din cartierul „7 Noiembrie" l-a întâlnit accidental pe specialistul vest-german HEIZEL[1], venit în vederea montării utilajului livrat de R.F.G. Combinatului de îngrăşăminte azotoase din Tg.-Mureş.

Observând că acesta nu se poate înțelege cu telefonista, necunoscând limba română, l-a ajutat, traducându-i cele cerute. În acest fel a inițiat o discuție cu specialistul, care i-a relatat că la C.I.A. Tg.-Mureș există posturi de translatori, și văzând că FALK este interesată în ocuparea unui asemenea post, i-a promis că o va ajuta în acest sens. Apoi FALK s-a întors la Sighișoara, revenind la Tg.-Mureș la data de 15 iunie 1965 cu scopul de a se angaja la C.I.A. Tg.-Mureș, prin intermediul specialistului vest-german HEIZEL.

Pentru a obține adresa acestuia și pentru a primi sprijinul la angajare s-a adresat cpt. ELEKES, din cadrul D.R.M. Tg.-Mureș, pe care-l cunoaşte de cca. 15 ani, din timpul când acesta era comandantul miliției Rupea, reg. Braşov.

Acesta i-a indicat adresa specialiştilor vest-germani și deplasându-se la domiciliul lor a aflat că specialistul HEIZEL s-a reîntors în R.F.G. Cu această ocazie l-a cunoscut pe specialistul SWIATKOWSKI, cu care a purtat o serie de discuții și care i-a acordat o mare încredere. Arătându-i motivul venirii sale la Tg.-Mureș, SWIATKOWSKI i-a confirmat faptul că la C.I.A. Tg.-Mureș se caută translatori, însă nu s-a angajat să o sprijine în această privință, motivând că acest lucru ar crea suspiciuni.

Văzând că din partea specialistului nu se poate aştepta la ajutor, FALK a revenit cu aceeași cerere la cpt. ELEKES, care însă i-a spus că această problemă este de competența organelor de securitate și că se va interesa în această privință. FALK l-a căutat pe cpt. ELEKES în zilele de 17, 18 și 19 iunie la serviciu, însă nu l-a găsit, de fiecare dată spunându-i-se că este plecat pe teren cu toate că ea are convingerea că cpt. ELEKES a căutat să o ocolească.

În ziua de 16 iunie 1965, FALK a fost și la combinat, unde a discutat cu numitul NAȘCU, director adjunct, care nu i-a dat un răspuns precis, amânând-o pentru ziua de 17, când va discuta cu CONSTANTINESCU, directorul general.

În zilele de 17, 18 și 19, FALK nu l-a găsit pe directorul general, urmând să discute cu el în ziua de 21 iunie, ora 12.

Înainte de a se deplasa la combinat, și văzând că cpt. ELEKES o ocolește (în afară de aceasta terminându-i-se și banii pentru plătirea hotelului, fiind nevoită să vândă o pereche de pantofi), s-a gândit să se adreseze organelor de securitate pentru sprijin.

În cadrul discuțiilor purtate în camera de hotel unde era cazată sus-numita, ea ne-a relatat o serie de aspecte discutate cu specialistul vest-german SWIATKOWSKI, atât la domiciliul acestuia, cât și la hotel unde a fost vizitată.

Astfel, ne-a relatat că specialistul are o părere foarte proastă despre țara noastră și despre oamenii de aici. Astfel, a afirmat că fiecare a doua persoană de la combinat este „omul securității". De altfel, specialistul a stabilit cu translatorul său, care

[1] Posibil: Hentzel, cf. **Doc. 574**

este un tânăr de profesie lăcătuş, de naţionalitate germană, originar din Sibiu, un cod pentru caracterizarea persoanelor care intră în biroul specialistului. Astfel, în momentul când intră cineva în birou, translatorul îi face cu creionul pe hârtie un semn caracteristic: pentru „oamenii securităţii" un semn de culoare roşie, pentru „oamenii de la partid" un semn de culoare neagră, iar pentru cei care nu prezintă încredere, un semn de culoare verde. Despre acelaşi translator specialistul i-a relatat că este fiul unui SS-ist.

Ultima dată FALK a fost la specialistul SWIATKOWSKI în ziua de 18 iunie, între orele 18-22,30, când a discutat pe larg atât cu acesta, cât şi cu soţia lui, la hotel întorcându-se cu maşina specialistului.

Arătându-i acestuia situaţia sa şi a familiei sale, SWIATKOVSKI a spus că va trimite un material pentru publicare în R.F.G. privind această problemă, în felul următor: va nota problemele pe o foiţă subţire pe care o va introduce în spaţiul dintre plic şi căptuşeala de hârtie subţire colorată a acestuia. În acest sens i-a arătat plicurile de care se foloseşte şi felul în care va proceda. Aceasta pentru eventualitatea controlării corespondenţei, să nu se găsească.

Specialistul i-a mai vorbit de un oarecare MEIER[1], care este administratorul blocului lor. Acest tânăr a fost eliberat în 1964, împreună cu tatăl său, din închisoare şi i-a spus specialistului că pentru a putea ocupa postul respectiv a trebuit „să se vândă" securităţii statului. Tot despre acesta specialistul a spus că pentru a nu da de bănuit că îi face vizite prea dese, vine împreună cu soţia după ce se înserează şi circulă prin clădire în ciorapi pentru a nu face gălăgie. Tot MEIER i-a spus specialistului că în apartamentul ocupat de acesta sunt instalate microfoane. În urma acestui fapt, specialistul i-a relatat numitei FALK că, pentru a descoperi microfoanele, a demontat candelabrul, prizele, lămpile de pat, instalaţiile sanitare şi în general toată mobila.

Astfel, nici până în prezent n-a reuşit să remonteze dulapul şi un candelabru. Tot legat de această problemă, referindu-se la apropiata primire a unui frigider care a fost promis de către conducerea combinatului în urmă cu cca. 2 luni, soţia specialistului a relatat că ar fi mai bine să nici nu-l mai primească, deoarece sunt convinşi că întârzierea este cauzată de încercările ce se fac de a introduce în frigider un microfon. Astfel, a spus: „Decât să trebuiască să vorbim numai în şoaptă, mai bine fără frigider".

Specialistul vest-german i-a mai relatat că şi la Brazi, unde a lucrat anterior, a avut microfoane în cameră. De acest lucru s-a convins deoarece cu ocazia când a înjurat pe un secretar de partid, mai târziu i-a fost reproşat acest lucru, reproducându-i-se textul celor spuse, cu toate că a făcut acest lucru fără martori.

FALK a aranjat pentru SWIATKOWSKI cu protopopul catolic din Tg.-Mureş să i se oficieze o slujbă, pentru care a plătit 60 de lei, şi ca să poată să se spovedească în limba germană.

În afară de acestea, FALK ne-a mai relatat şi alte aspecte discutate cu specialistul SWIATKOWSKI.

În tot timpul contactării FALK a arătat un mare interes în vederea ocupării postului de translator de la C.I.A. Tg.-Mureş, motivând cu situaţia materială slabă în care se găseşte şi afirmând că dacă va fi angajată, va relata organelor de securitate orice problemă care i se va cere în legătură cu specialiştii vest-germani. Toate problemele relatate de ea şi arătate mai sus au fost prezentate din propria ei iniţiativă. Despre numitul MEIER şi translatorul lui SWIATKOWSKI, sus-numita are impresia că într-adevăr colaborează cu organele de securitate şi i-a condamnat pentru nesinceritatea lor, afirmând că în cazul ei nu se va întâmpla aşa ceva.

Faţă de atitudinea numitei FALK în timpul contactării, i s-a arătat că organele de securitate nu cunosc aceste probleme şi nici nu stau în atenţia lor. Totuşi, din punct de vedere al prejudiciilor ce-l aduc prestigiului ţării noastre în faţa specialiştilor, faptele comise de MEIER şi translatorul lui SWIATKOWSKI sunt condamnabile, iar faţă de atitudinea numitei FALK care ne-a relatat din proprie iniţiativă cele de mai sus, ne-am manifestat aprecierea favorabilă.

La despărţire a rămas ca FALK să consemneze în scris cele relatate.

Faţă de cele raportate mai sus propunem să se intervină pe lângă conducerea C.I.A. Tg.-Mureş în vederea angajării sus-numitei ca translator pe lângă specialiştii vest-germani.

Şeful Secţiei
Locot.col. Moraru Ioan

Ofiţer
Locot. Russu Augustin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 481/A, f. 262-265.

574.

1965 iunie 21, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă dată de Falk Ecaterina referitor al întâlnirile avute cu specialişti vest-germani care lucrau la construirea Combinatului chimic din Târgu-Mureş.

M.A.I. Dir. Reg. Mureş-Aut. Magh.
2./
Data: 21 iunie 1965
Primit: Lt.col. MORARU I.
Camera hotel 105

STRICT SECRET
3 exemplare

NOTĂ

[1] Corect: Maier, cf. **Doc. 574**

În ziua de 15 iunie a.c., am făcut o vizită lui HENTZEL[1], instalator din R.F.G. la Combinatul din Tg.-Mureş.

În uşa blocului m-am întâlnit cu un tânăr care mi-a răspuns la întrebarea unde locuieşte d-nul HENTZEL, că a părăsit ţara, de câteva zile s-a întors în R.F.G. Spre mirarea mea, m-a poftit în casă la el, ap. 8, et. III. În locuinţă se afla o străină tânără, cu un copil de 5 ani, s-a recomandat ca KARLHEINZ SWIATKOVSKI şi soţia lui URIA, iar băiatul se numeşte JURGEN.

Subsemnata le-am explicat în ce împrejurări [l-]am cunoscut pe dl. HENTZEL şi care este motivul pentru care îl caut pe dl. HENTZEL.

După o explicaţie din partea mea, familia SWIATKOVSKI mi-a spus: că translatori de specialitate nu sunt la combinat, este un cetăţean tânăr, de origine sas, originar din Sibiu, angajat în post de mecanic, care face pe translatorul. Cetăţeanul a plecat din Sibiu fiindcă nu a fost mulţumit cu serviciul respectiv. Tatăl lui fiind SS, avea multe neplăceri. La Tg.-Mureş această situaţie nu este cunoscută, astfel a fost numit translator. Dl. SWIATKOVSKI l-a verificat pe acest tânăr din toate punctele de vedere şi i-a promis [că] printr-un contract ce-l va face firma lui din R.F.G. îl va cumpăra de la R.P.R., astfel tânărul are obligaţii faţă de dl. SWIATKOVSKI, ca drept dovadă tânărul translator i-a spus dl. SWIATKOVSKI că combinatul este plin de oameni dubioşi şi suspecţi politic şi serv. secret, ca dl. SWIATKOVSKI să ştie care este unul şi altul. Dacă intră în biroul lui cineva, s-au înţeles ca translatorul să-i facă semne scrise ca: dacă este politic o linie neagră, serv. secret o linie roşie şi oamenii partidului un punct. Astfel, secretarul-translator scrie liniştit şi dl. SWIATKOVSKI ştie cine intră în birou sau în incinta halei de montaj.

Mai este un inginer mai în vârstă, tot sas, care după ce s-a întors din Bucureşti unde a fost la expoziţia R.F.G., 19-30 mai a.c., l-a rugat pe dl. SWIATKOVSKI să-l ajute sub orice formă să ajungă în R.F.G. El a stat de vorbă la expoziţie cu mai mulţi cetăţeni din R.F.G., care i-au explicat modalitatea de a ajunge în rai – tot ca firma lui SWIATKOVSKI, să-l ceară prin contract. La sosirea materialelor care vin din partea firmei lui SWIATKOVSKI de obicei sunt lipsuri, pe care el ar fi obligat să le anunţe combinatului, şi-a crescut însă oamenii în aşa fel încât el singur, cu firma lui, se descurcă fără a anunţa conducerea. Dl. SWIATKOVSKI a mai lucrat în R.P.R., în urmă cu 2 ani la Brazi, Ploieşti, unde în locuinţa lui a fost pusă o bandă de magnetofon. În 4 aprilie a.c., când a ajuns la Tg.-Mureş, primul lucru a fost în locuinţa lui, în str. Secuilor Martiri, bl. II, ap. 8, de a controla toată locuinţa, să găsească un asemenea magnetofon în pat, divan, radio, a demontat toată instalaţia electrică, radio şi dulapul, pe care nu-l mai poate fixa la loc, însă nu a găsit nimic, în locuinţa lui se vorbeşte numai în şoapte, totuşi crede că în antreu sau în bucătărie, [în] chiuvetă ar fi ceva. În tot blocul, la parter, există un singur frigider, iar lui, tov. director general CRISTESCU din Bucureşti i-a aprobat frigider şi crede că e de lungă durată, ca în frigider să i se instaleze „ceva" şi are intenţia de a-l demonta complet înainte de folosire. Toate acestea le-a comunicat firmei sale din R.F.G. Corespondenţa o face translatorul-mecanic.

Are ca prieteni familia MAIER, un fost student de medicină, are în anul 1956 a fost arestat şi condamnat pentru 8 ani închisoare, iar tatăl lui la 12. Ambii au făcut spionaj împotriva regimului R.P.R. Tov. MAIER junior este angajatul combinatului ca administrator în bloc pentru străini şi i-a spus dl. SWIATKOVSKI că a obţinut postul doar că s-a obligat serviciului secret că le va lucra, iar în prea scurt timp va părăsi ţara, deoarece omul lor din Ungaria, în 1956 a plecat în America şi în prea scurt timp ei vor [pleca] cu toată familia în America. Corespondenţa se face prin SWIATKOVSKI [din] R.F.G. La ora 23 seara, SWIATKOVSKI m-a condus cu maşina lui, Ford Taunus roşu, la hotel. În ziua de 16 iunie, subsemnata am făcut din nou o vizită la familia SWIATKOVSKI, când mi-a povestit că în ziua de 1 iunie, în piaţă, i s-a furat doamnei un portmoneu cu motive, conţinând 125,25 mărci, poze de la mama doamnei şi un medalion sfinţit. În faţa miliţiei ei au cerut tot ce a fost sus arătat şi 700 de lei ca în R.F.G. să le fie restituite, fiind asiguraţi prin firma lui. Însă la miliţie este dus de nas, în repetate rânduri a fost şi a reclamat şi a cerut o dovadă că a anunţat paguba prin[2] ziua de 19 iunie a.c. Nu i s-a dat nici un răspuns.

Intenţionează să se adreseze serviciului dipl. comercial R.F.G., str. Londra din Bucureşti, şi totodată a semnalat şi firmei sale din R.F.G. Tot SWIATKOVSKI a avut un accident, un I.M.S. l-a tamponat direct, şi el a chemat la faţa locului miliţia. Între timp, şoferul care a condus maşina a murit, SWIATKOVSKI a cerut un act de la miliţie în[3] care să rezulte că el a fost partea vătămată. Tot a fost amânat de către miliţie, iar în ziua de 14 iunie i-a spus translatorul că a auzit o discuţie la miliţie că nu va primi niciodată această dovadă, astfel a fost obligat să anunţe serviciul circulaţiei din R.F.G.

Tot în această zi au spus că primesc lei 140 zilnic, de care nu se pot folosi. Unul dintre ei are în Ardeal o cunoştinţă sas la care îi vor da lei, pentru 1 marcă – 5 lei, iar mărcile le vor da rudele din R.F.G. Astfel, au un câştig curat. Cetăţenii din Ardeal vin acasă la locuinţa lor după ora 4. În ziua de 17 iunie a.c., la ora 11 fix, familia SWIATKOVSKI a venit în vizită la subsemnata la hotel. I-am primit în hol, unde am stat de vorbă o oră, după care am urcat la etajul I, unde au văzut şi camera. D-na mi-a dat două reviste din R.F.G.

SWIATKOVSKI este în ceartă cu cetăţeanul vest-german care locuieşte vizavi cu el şi are o maşină galbenă. Nu cunosc motivul, dar a spus că-l sabotează, ştiu că celălalt este de la Siemens.

Menţionez că în ziua de 15 iunie mi-a spus că el va scrie un articol în ziar în R.F.G., că în R.P.R. mai sunt persoane capabile, cu cunoştinţe bogate, care din cauza originii nu sunt primite în serviciu. Mi-a luat adresa exactă şi datele mele pe care le va scrie pe o hârtie subţire şi le pune în plic original din R.F.G., cu dungă roşie şi albastră între hârtie de mătase, unde este sigur că nu controlează. În ziua de 19 iunie a.c., când am făcut ultima vizită, jos la parter o femeie tânără mi-a dat două plicuri, rugându-mă să le duc la etajul III. La întrebarea mea de unde ştie că unde merg, mi-a spus că m-a mai văzut la familia SWIATKOVSKI, iar sus d-na SWIATKOVSKI mi-a spus, vedeţi asta este MATA HARI, spioana mondială care ştie tot ce se petrece în bloc, ştie nemţeşte şi a găsit-o de mai multe ori ascultând la uşă, iar în cursul zilei vin diferiţi cetăţeni la ea la club. Iar translatorul lor le-a spus că sunt de la serv. secret şi vin după informaţii (mecanicul).

În ziua de 15 iunie a.c., când subsemnata am fost de prima dată în vizită la familia SWIATKOVSKI, acesta la plecare mi-a atras atenţia în caz dacă voi fi întrebată de „cineva", se referea la serv. secret, ce am făcut şi discutat atâtea ore în casă la ei, să spun [că] cu câteva zile înainte m-am întâlnit cu soţia lui şi copilul într-o prăvălie, am observat că se chinuia cu limba maghiară şi

[1] Posibil: Heizel, cf. **Doc. 573**
[2] Corect: în
[3] Corect: din

am ajutat-o, explicând vânzătoarei ce dorește, copilul s-a adresat mamei [în] nemțește și astfel eu am întrebat-o dacă ei sunt nemți, ea în schimb s-a bucurat că în sfârșit a găsit pe cineva cu care poate vorbi limba germană și m-a invitat la ei acasă. SWIATKOVSKI mi-a spus toate acestea pentru liniștea mea personală, căci lui nu i se poate întâmpla nimic.

Tot în seara zilei de 15 iunie, mi-a spus în problema serviciului de translator că pentru el ar fi o ușurință să mă propună direcției, însă ar fi în dezavantajul nostru că acolo la combinat am fi urmăriți pas cu pas de către serv. secret și omorâți cu întrebări de unde până unde cu cunoștința noastră comună și asta ne-ar strica și în muncă. [...].

Când în ziua de 19 iunie a.c. am fost pentru ultima dată în vizită la familia SWIATKOVSKI și i-am spus d-nei că am fost la combinat pentru serviciu, d-na mi-a spus să cer neapărat ca să mi se dea o cameră în imobilul lor, că fiecare neamț fără familie stă într-un singur apartament și ea i-ar lămuri să se mute împreună ca eu să obțin o locuință, adică cameră acolo. Tot d-na mi-a spus că aș avea ceva de văzut și să propun directorului că m-aș obliga ca în timpul liber m-aș ocupa cu liniștea și controlul imobilului, că după ora 3 acolo e dezastru, nu e nimeni de vorbit și găsit.

Tot în seara zilei de 15 iunie, SWIATKOVSKI mi-a arătat un clișeu în care a filmat betonul pe ce se construiesc mașinile respective, cu gropi și găuri mari, și a spus [că] fundamentul e tare prost, că în 10 ani întreaga instalație făcută se va prăbuși. Când directorul CRISTESCU a fost la Tg.-Mureș, în prezența directorului CONSTANTINESCU, el a spus toate acestea tov. CRISTESCU, care s-a arătat nedumerit și întrebându-l pe CONSTANTINESCU, spune SWIATKOVSKI care înțelege românește, că i-a tras niște minciuni și se referea la altceva, terminând „asta e metoda lor mincinoasă".

Subsemnata, când am fost de prima dată în casă la ei, [la] 15 iunie, am spus următorul lucru:

Sunt fiica unui moșier, tata [a] decedat, mama a trăit numai pentru noi copiii, și-a sacrificat tinerețea pentru noi și acum la bătrânețe a rămas fără nici o avere și am cerut să plecăm în Germania la surorile mamei, care sunt în vârstă înaintată și de fiecare dată primeam refuz. Am mai spus că toată averea a fost expropriată, am avut multe lucruri de valoare în casă, pe care le-am vândut și am trăit din ei, că în 1964 am vândut o casă, ultima la țară, Rupea, că suntem tot timpul nedespărțiți, că toți trei frați am fost excluși din facultate, că în urma suferințelor m-am îmbolnăvit și în loc cunoscut nu te poți instala, că fiecare te cunoaște și vede un moșier în tine. M-a înțeles perfect și a spus că afară toate acestea nu sunt cunoscute și la întoarcerea în R.F.G. el se va opri la München, la „Sachsenbund", la societatea sașilor din R.P.R. și le va citi multe lucruri din jurnalul lui. A mai spus să insiste pe lângă combinat pentru angajare, că fond au, că atâția funcționari se plimbă zilnic în curte și nu lucrează și primesc bani de pomană, după socoteala lui, 2 muncitori au o funcționară și toate cu salar peste 1.000 lei, iar lui nu i se aprobă să lucreze mai mult de 8 ore că nu au de unde îl plăti.

Spunea că în jurul lui lucrează 40 [de] oameni, dacă el scoate trusa cu scule trebuie să fie cu ochii și urechile [pe ele] să [nu i le] fure.

În ziua de 17 iunie, când am făcut o vizită d-nei SWIATKOVSKI, a primit o scrisoare din partea mamei sale [din] care din[tre] hârtie și mătase a scos un articol tăiat dintr-un ziar în care se spunea că firma lui, cu ocazia expoziției, a făcut un nou contract cu construirea unui combinat la Galați, în valoare de 450.000.000 lei. La întrebarea dacă peste 2 ani vine iarăși în țară, a spus, sub asemenea condiții nu.

În 21 iunie, când subsemnata a[m] fost la combinat, m-am întâlnit cu SWIATKOVSKI pe culoar, era tare nervos, [m-a] întrebat dacă am reușit și eu i-am spus că tare greu se dă directorul bătut, el a spus da, păi sunteți nemțoaică nu românică, și mai spunea, ăștia mă sabotează la nebunie [...] și a plecat în biroul ing. șef.

Tot de la d-na SWIATKOVSKI știu că în luna mai s-au bătut nemții între ei, până când soțul ei i-a despărțit.

În ziua de 3 iunie, când am fost la control medical, la poștă, așteptând o convorbire telefonică cu Sighișoara, a intrat un bărbat mic, blond, cu un plic în mână și cere timbre par avion, nu s-a putut înțelege cu funcționara respectivă și, auzind că cetățeanul vorbește nemțește, am explicat funcționarei despre ce e vorba. Cetățeanul m-a întrebat că de unde sunt că vorbesc așa frumos nemțește. I-am spus că din Sighișoara, era un oraș necunoscut pentru el, iar el îmi spunea că era din Berlinul de Vest și a venit să lucreze la combinat. M-a întrebat cu ce ocazie pe aici, i-am spus că la medic, m-a întrebat dacă sunt cumva profesoară, i-am spus că nu am serviciu din cauza originii, și el mi-a spus că se va interesa la combinat pentru serviciul de translator și pentru ei ar fi o reclamă bună dacă ar avea translator o doamnă cu studii și nu un mucos de băiat. Mi-a spus că i-a scris soției și copilului că va avea Rusalii triste, că nu i s-a eliberat încă nici pașaportul și n-au voie să se deplaseze în altă localitate fără permisie. I-am povestit de Litoral, Dunăre, Valea Oltului și Valea Prahovei, de Băile Herculane, ce frumoasă este țara aceasta, toate acestea l-au încântat și a spus dacă ar fi cineva în jurul lor, care le-ar putea face asemenea propuneri, ar avea pe ce cheltui banii, dar 140 lei zilnic nu se mânca și bea și nu are ce face cu banii, timbrul a fost 3,20, funcționarei a dat 10 lei și nu i-a cerut rest. Ne-am înțeles ca la 7 iunie, deci a doua zi de Rusalii, ei nu lucrează și să vin la Tg.-Mureș, la ora 11 mă așteaptă, împreună cu colegul lui tot din Berlinul de Vest, la colț la cofetăria Doina, dar eu de data aceasta nu am putut veni la Tg.-Mureș.

Între timp a plecat înapoi în R.F.G. [...]

N.B.:

Nota a fost primită în urma cererii numitei FALK ECATERINA, de naționalitate sas, originară din raionul Rupea, cu domiciliul în Sighișoara, care intenționează să se angajeze la combinatul C.I.A., în calitate de translatoare la specialiștii nemți. Sus-numita a dat un telefon organelor noastre că vrea neapărat să discute cu noi, în urma indicațiilor date de Mr. ELEKES de la miliția oraș, care o cunoaște din 1950/1952. Din cele semnalate se verifică materialele date. Faptul că SWIATKOVSKI a suspectat mult timp existența T.O. la domiciliu, că i s-au furat banii, că a avut un accident cu mașina, că a cerut dovezi de la miliție. Faptul că MAIER este agent al organelor de securitate cu numele conspirativ de „COLISTAT", în leg. tov. Lt.col. Blaga.

Se verifică, de asemenea, că specialistul face afirmații că la serviciu sunt numai securiști etc.

De asemenea, se verifică afirmațiile specialiștilor în legătură cu fundațiile unei clădiri de la combinat, care nu corespund.

Informațiile date de sus-numita cu privire la punerea de acord ce ar avea de spus în caz că au fost văzuți împreună (FALK și SWIATKOVSKI), de asemeni, se verifică.

Informațiile de mai sus apar și în T.O.

Nu apar în discuții prin T.O. informațiile cu privire la scrisori şi metoda de trimitere în exterior şi nu ne-a relatat prob[lema] cu privire la problema sa, împrejurările şi scopul în care l-a cunoscut pe specialistul HENTZEL, care a plecat, precum şi faptul că a trimis în R.F.G. bani şi alte lucruri de valoare pentru a avea rezerve în caz de plecare.

Organele noastre au mers pe linia de a-i îndepărta atenția de la specialiştii nemți şi i s-a arătat că MAIER şi ceilalți sunt elem[ente] necinstite şi că pe noi ne interesează să avem relații economice bune cu R.F.G. şi ei sunt, de asemenea, interesați şi nu ne convine ca anumite elemente (cetățeni români) din interes personal să facă „greoaie”[1] unor străini şi din acest punct de vedere prezintă importanță pentru noi, fapt ce a „mulțumit-o”.

Nu i s-a cerut nimic în plus, în afară de cele relatate de ea.

În final, ne-a rugat s-o ajutăm să se angajeze la combinat ca translatoare, deoarece este fără serviciu şi e disperată în această situație. A cerut foarte mult să nu afle familia ei că a apelat la sprijinul nostru.

Insistă să i se dea de lucru şi s-o ajutăm chiar materialiceşte, sub formă de împrumut.

M.L.:

Credem că ar fi util s-o angajăm, având condiții de verificare. Totodată vom lua măsuri de verificare a ei prin organele raionale Sighişoara, vom continua contactul cu ea pentru a putea eventual sesiza mai bine dacă vine numai din interes material să ne ajute sau mai are şi alte scopuri.

Se va căuta un agent corespunzător, care va fi dirijat pentru verificare.

Lt.Col. Moraru Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 481/A, f. 267-271.

575.
1965 iunie 21, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni: raport privind problema „tineretului studios”.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE — STRICT SECRET
SECȚIA RAIONALĂ GHEORGHENI

RAPORT
21.VI.1965
Privind problema „tineretului studios” din raionul Gheorgheni

În urma analizei ce s-a făcut în problema „Tineretul studios”, la data de 15 martie a.c. ni s-a indicat să raportăm periodic măsurile întreprinse în această problemă privind realizarea sarcinilor ce au fost trasate şi a măsurilor prevăzute de noi în planul de măsuri întocmit de noi în această problemă.

În cadrul şcolilor medii din comunele Ditrău, Remetea şi Joseni am reuşit să identificăm baza operativă şi fii de foşti şi prin agentura de care dispunem în aceste probleme să încadrăm informativ elementele ce fac parte din această bază. Nu s-a terminat identificarea fiilor de foşti la Şcoala medie din oraşul Gheorgheni şi în cadrul Şcolii profesionale tot din oraşul Gheorgheni.

În perioada de la analiză şi până în prezent s-au întreprins măsuri mai active în ceea ce priveşte urmărirea elementelor suspecte ca JAKAB GYULA, fost exploatator, în prezent administrator la Şcoala profesională din Gheorgheni, asupra căruia avem deschis dosar de verificare. Din materialele pe care le deținem până în prezent asupra sa rezultă că cel în cauză desfăşoară activitate duşmănoasă şi face educație proastă elevilor. Acțiunea este încadrată informativ prin agenții „RADU” şi „IMRE” din oraşul Gheorgheni. Acțiunea prezintă perspective pentru a fi închisă prin avertizarea elementului. De asemeni, în comuna Ditrău avem deschis dosar de verificare asupra profesorului KOCSIS ANTAL, care a fost semnalat că se ocupă cu strângere de date etnografice cu caracter suspect naționalist. Din materialele informative furnizate de ag. „DITROI ISTVÁN” şi „ANDRÁSI SZILVESZTER”, rezultă că cel în cauză a făcut în anii trecuți lucrări cu caracter etnografic, căutând să imprime un conținut naționalist, însă în ultimul timp s-a situat pe o poziție pasivă în privința activității etnografice şi nu se ocupă. Lucrarea pe care a făcut în cursul acestui an nu are caracter naționalist.

De la ultimul raport înaintat pe această linie şi până în prezent am avut planificat a se efectua o recrutare în clasa X-a a Şcolii medii din comuna Joseni, însă ea nu a fost realizată nici până în prezent datorită lipsei de preocupare manifestată în această direcție de Lt.maj. CHERECHEŞ IOSIF. Abia în ultimul timp s-a trimis propunere pentru recrutarea unui elev în clasa X-a, însă în mod practic până în prezent nu a fost realizat. În oraşul Gheorgheni, Lt. BIRO IOAN a obținut aprobare pentru recrutarea unui rezident în cadrul şcolii Medii din oraşul Gheorgheni, din rândul profesorilor, recrutare care va fi realizată în cursul acestei luni.

În ceea ce priveşte dirijarea agenților pe profilul problemelor se poate arăta că Lt. BIRO IOAN a reuşit să dirijeze agentul „GYÖRGY ISTVÁN”, recrutat în cl. X-a B la Şcoala Medie din oraşul Gheorgheni, care încă de la recrutarea sa ne-a furnizat materiale cu conținut operativ despre poziția şi manifestările duşmănoase ale unor elevi cum sunt CSOBOTÁR IULIU, FORÓ COLOMAN şi BOGOS CLARA, care în nenumărate rânduri au atitudine duşmănoasă față de politica partidului în diferite sectoare de activitate şi au manifestări huliganice în clasă.

[1] Posibil: „greutăți”

Nu acelaşi lucru se poate spune despre dirijarea agenţilor „LUNGU MIHAI”, „POPESCU IOAN” şi „VLAD PETRU” din aceeaşi şcoală medie, care furnizează materiale informative fără importanţă operativă, iar întâlnirile cu ei se realizează în condiţiuni grele întrucât nu vor să participe la întâlniri.

Materiale de bună calitate furnizează şi agentul „UJVÁRI ELEMÉR”, recrutat în cl. X-a din comuna Remetea, care ne-a furnizat o serie de materiale despre comportarea elevelor BALÁZS F. ELISABETA şi BALÁZS TEREZIA, care primesc diferite materiale şi reviste din R.P.U., după care apoi le difuzează în rândul elevilor, căutând să aprecieze mult publicaţiile editate în R.P.U. Agentul „DARVAS ALADÁR”, recrutat în cl. X-a din comuna Ditrău, a furnizat informaţii despre comportarea mic burgheză a numitei CÎMPIAN MARIA, a cărei tată este acţionat de noi, precum şi despre faptul că aceasta întreţine relaţii prin corespondenţă cu rude din Suedia, din partea cărora primeşte pentru colecţii diferite ilustrate etc. pe care le duce la şcoală şi face propagandă cosmopolită, lăudând arta şi cultura din ţările capitaliste.

Pe măsura ce vom stabili şi alte aspecte, în mod periodic vom raporta de urmare situaţia existentă, aspectele mai importante şi măsurile luate de noi în vederea realizării planului întocmit în problema „Tineretul studios”.

Şeful Secţiei Raionale
Cpt. Butiri Valeriu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 255, f. 342-343.

576.

1965 iulie 3, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit cu ocazia controlului efectuat de maiorul de securitate Constantin Gheorghe din cadrul Direcţiei Anchete Penale la Biroul Anchete Penale din subordinea M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcţia Anchete Penale

PROCES-VERBAL
Târgu-Mureş, la 03 iulie 1965

Maior CONSTANTINESCU GHEORGHE, anchetator penal de securitate din M.A.I., Direcţia Anchete Penale, din ordin m-am deplasat cu un colectiv condus de tov. Secretar General al M.A.I., Colonel DUMITRU I., la Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară, pentru a controla şi îndruma munca din cadrul biroului de anchete penale şi de a constata cum aplică şi respectă ordinul nr. 400/1964 al M.A.I., precum şi celelalte directive ale muncii de anchetă pe perioada de la ultimul control, respectiv din luna februarie 1965 şi până în prezent.

Din controlul efectuat prin sondaj, în perioada 29 iunie – 03 iulie 1965, la biroul de anchete al sus-menţionatei Direcţii regionale M.A.I., am constatat următoarele:

Biroul Anchete penale al Direcţiei regionale M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară este încadrat cu Cpt. AVĂDANI ILIE, şef birou, Maior FODOR GHEORGHE, Cpt. FÁBIÁN MARTIN şi Cpt. MAKKAI ERNEST, anchetatori. De menţionat că şeful biroului, Cpt. VADANI ILIE din luna august 1964 urmează cursul superior M.A.I. de la Şcoala Băneasa pe timp de un an, urmând ca în luna august 1965 să absolve acest curs, astfel că în această perioadă munca biroului de anchete a fost condusă şi îndrumată de Maiorul FODOR GHEORGHE.

Biroul de anchete în luna februarie 1965 a mai fost controlat şi sprijinit de organele Direcţiei de anchete penale, pe perioada august 1964 – februarie 1965.

Cu acest prilej au fost scoase în evidenţă următoarele lipsuri mai deosebite:

- nu întotdeauna anchetatorii au depus eforturi pentru a lămuri şi a rezolva unele probleme până la capăt, astfel că nu au stabilit toate legăturile elementelor urmărite informativ, împrejurările comiterii infracţiunii şi scopul urmărit de cei în cauză.

- au propus măsuri asupra unui element fără ca în prealabil să cunoască situaţia lui. Aceasta a făcut ca după ce au obţinut aprobarea conducerii M.A.I. pentru luarea măsurii de demascare, să se constate că nu se poate executa ordinul respectiv. (Cazul numitului VÁSÁRHELYI COLOMAN, care este suferind de debilitate mintală).

- au solicitat efectuarea unei expertize grafice fără a emite ordonanţă. Acest fapt a dus acolo ca organul de expertiză să restituie materialele, tărăgănându-se astfel soluţionarea cauzei.

În continuarea controlului am avut în vedere lipsurile de mai sus şi am urmărit dacă în activitatea anchetatorilor s-au mai ivit asemenea fenomene.

În perioada la care se referă controlul, anchetatorii penali din cadrul Biroului IV al Direcţiei regionale M.A.I. Mureş – Autonomă Maghiară au soluţionat situaţia a unui număr de 55 elemente, după cum urmează:

- au anchetat în stare de arest 11 elemente (SOLYOM ATTILA KÁROLY şi CSORJA GHEORGHE, învinuiţi de săvârşirea infracţiunii de uneltire contra ordinii sociale prin organizare, p.p. de art. 209 pct. 1 alin. 1 din Cod penal; grupul format din 7 elemente în frunte cu LIBICZEI GYULA, CSOBOTÁR ISTVÁN, învinuiţi de săvârşirea infracţiunilor de uneltire contra ordinii sociale prin organizare, p.p. de art. 209 pct. 1 alin. 1 din Cod penal şi constituire în bandă în scop terorist, p.p. de art. 207 alin. 1 din Cod penal; SCHULLER HELMUT şi BONI KÁROLY, vinovaţi de săvârşirea infracţiunii de acte preparatorii la trecerea frauduloasă a frontierei);

- au anchetat în stare de libertate 2 elemente în vederea trimiterii lor în judecată (DĂLĂLĂU ALEXANDRU, pentru săvârşirea infracţiunii de instigare, p.p. de art. 327 C.P. şi NAGY ŞTEFAN, pentru săvârşirea infracţiunii de uneltire contra ordinii sociale prin agitaţie, p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P.);

- au documentat activitatea infracţională a 4 elemente, respectiv BIJI GAVRILĂ, MOLDOVAN PETRU, PÁL FRANCISC şi FAZAKAS JÁNOS, pentru a fi deferiţi justiţiei prin organele de miliţie, făcându-se vinovaţi de săvârşirea infracţiunii de huliganism politic, p.p. de art. 578^6 din C.P. (numai pentru PÁL FRANCISC au avut aprobarea conducerii M.A.I., iar pentru ultimul s-a înaintat dosarul pentru aprobare la Direcţia IV-a);

- au documentat activitatea duşmănoasă desfăşurată de BAKK ALEXANDRU şi ÁPOR CSABA pentru ca aceştia să fie demascaţi în adunare de influenţare obştească (pentru primul s-a obţinut aprobarea conducerii M.A.I., iar pentru al doilea, dosarul a fost înaintat la Direcţia IV-a);

- au documentat activitatea duşmănoasă a unui număr de 22 elemente urmărite informativ pentru a se lua măsura avertizării. Asupra 19 elemente deja s-a luat această măsură, urmând ca celelalte 3 elemente să fie ulterior avertizate, avându-se aprobarea conducerii Direcţiei regionale M.A.I. Mureş-A.M.;

- au soluţionat cazul incendiului de la I.L.E.F.O.R. Tg.-Mureş şi cazul distrugerii unei maşini de la I.P.R.O.F.I.L. Tg.-Mureş;

- au studiat şi analizat materialele unui număr de 12 elemente şi constatând că nu se pot lua măsuri asupra acestora, dosarele respective au fost restituite organelor informativ-operative.

Din analiza materialelor acestor dosare, prin sondaj, am constatat că anchetatorii din cadrul Biroului IV au înţeles să lichideze cu lipsurile sesizate în activitatea lor cu prilejul controlului precedent şi au depus efort, faţă de volumul mare de lucrări, să rezolve cu simţ de răspundere, obiectivitate şi cu competenţă cazurile încredinţate spre soluţionare. Au adâncit şi clarificat până la capăt probele apărute în anchetă şi materialele informativ-operative şi au făcut propuneri juste. De asemenea, au respectat ordinul nr. 400/964 al M.A.I. şi normele procedurale.

În cazurile deosebite – incendii sau accidente – s-au deplasat la faţa locului cum au fost anunţaţi şi au rezolvat bine aceste probleme.

Astfel, în ancheta numiţilor SOLYOM ATTILA KÁROLY şi CSORJA GHEORGHE, anchetatorul Cpt. MAKKAI ERNEST a depus interes pentru clarificarea întregii activităţi a membrilor organizaţiei subversive, a reuşit să descopere legăturile infracţionale ale acestora, precum şi corpurile delicte în cauză şi să administreze material probatoriu astfel că, fiind deferiţi justiţiei, sus-numiţii au recunoscut faptele comise şi au fost condamnaţi la pedepse privative de libertate între 7 şi 4 ani închisoare corecţională.

De asemenea, anchetatorul Cpt. FÁBIÁN MARTIN, ajutat de un lucrător din cadrul Direcţiei Anchete Penale au rezolvat grupul de 7 elemente în frunte cu LIBICZEI GYULA, CSOBOTÁR ISTVÁN învinuiţi de constituire într-o organizaţie subversivă şi bandă în scop terorist. Printr-o muncă calificată şi susţinută, s-a reuşit să se descopere şi să se documenteze activitatea subversiv-teroristă a acestor elemente, precum şi legăturile lor.

Şi în celelalte anchete privind pe NAGY ŞTEFAN, DĂLĂLĂU ALEXANDRU, PÁL FRANCISC, lucrătorii Biroului IV au depus interes în soluţionarea cât mai calificată a acestor cauze, respectând normele procedurale şi ordinele M.A.I.

În ce priveşte la SCHULLER HELMUT şi BONI KÁROLY, învinuiţi de faptul că fiind în vizită în R.P.U., ca turişti prin O.N.T., au încercat să treacă fraudulos frontiera din R.P.U. în Austria, unde SCHULLER HELMUT are rude, din ordinul conducerii M.A.I., în ziua de 01 iulie 1965, sus-numiţii au fost puşi în libertate şi avertizaţi, dispunându-se totodată încetarea pornirii procesului penal.

S-a avut în vedere că sus-numiţii sunt elemente tinere şi necunoscute de organele noastre cu manifestări antipopulare.

De reţinut că SCHULLER HELMUT şi BONI KÁROLY au fost reţinuţi de organele de grăniceri ale R.P.U. şi predaţi organelor de stat ale R.P.R.

De asemenea, anchetatorii au lucrat cu mai mult simţ de răspundere în documentarea activităţii infracţionale a elementelor împotriva cărora s-au luat măsura avertizării, fapt ce a făcut ca acestea în timpul interogării să recunoască faptele comise şi să se oblige că vor respecta în viitor legile din R.P.R., aşa cum au fost în cazurile LUKÁCS LÁSZLÓ plus 3, VARGA TIBERIU şi alte elemente.

În aceste cazuri, anchetatorii au întocmit formele procedurale şi procesele-verbale de avertizare conform ordinelor M.A.I.

Cu toate că în perioada la care se referă controlul, anchetatorii din cadrul Biroului IV al Direcţiei regionale M.A.I Mureş -A.M. au obţinut rezultate bune în munca lor, totuşi s-a constatat că în activitatea lor au manifestat şi unele lipsuri.

Astfel, în cazul numitului BAKK ALEXANDRU, în vârstă de 51 ani, membru C.A.P., urmărit informativ prin dosarul de verificare deschis la 06 mai 1965 de Raionul M.A.I. Tg.-Mureş pentru manifestări duşmănoase, naţionaliste, Biroul de anchete a trecut la documentarea activităţii antipopulare desfăşurate de sus-numitul.

În procesul documentării, anchetatorul a stabilit prin audierea a 14 martori că BAKK ALEXANDRU a cântat în mod repetat, când era sub influenţa băuturii, în bufetul comunei sau în sat, cântece interzise cu caracter naţionalist, şovin.

Din analiza materialelor de anchetă s-a constatat că procesele-verbale de ascultare prezintă unele deficienţe în sensul că s-au pus martorilor întrebări şablon, cum ar fi de exemplu „care este atitudinea lui BAKK ALEXANDRU faţă de R.P.R.”. De asemenea, cu prilejul audierii martorilor, anchetatorul cauzei nu a lămurit până la capăt unele aspecte din activitatea duşmănoasă a lui BAKK ALEXANDRU.

Pentru aceste lipsuri, organele de anchetă ale Direcţiei regionale M.A.I. Mureş-A.M. au fost observate de Direcţia IV-a, atrăgându-se atenţia să lichideze cu asemenea neajunsuri în documentarea cazurilor.

Am indicat să se ia legătura cu organele de partid pentru pregătirea şi organizarea demascării sus-numitului, după ce vor executa ordinul conducerii M.A.I. ca acesta să fie anchetat în stare de arest pe timp de 5 zile în legătură cu faptele comise.

Am mai indicat ca înainte de a trece la reținerea lui BAKK ALEXANDRU să emită formele procedurale respective, anume ordonanța de pornirea procesului penal, de reținere și prelungirea reținerii, iar după expirarea termenului de 5 zile să dispună încetarea procesului penal.

Un alt caz în care anchetatorii nu au dat dovadă de suficientă orientare este cel privitor pe BIJI GAVRILĂ, în vârstă de 39 ani, muncitor la I.O.I.L. Târgu-Mureș, fără antecedente politice sau penale. Sus-numitul a fost învinuit că în noaptea de 27/28 februarie 1965, în stare gravă de ebrietate ar fi rupt un afiș F.D.P., fiind surprins de un ofițer M.A.I.

În anchetă, BIJI GAVRILĂ nu a recunoscut că ar fi rupt acel afiș F.D.P., arătând că în noaptea respectivă a consumat o mare cantitate de băuturi alcoolice din care cauză nu-și amintește ce a făcut.

Neavând nici un material probatoriu cu privire la învinuirea ce i se aducea lui BIJI GAVRILĂ, Biroul anchete a trimis cu aprobarea conducerii Direcției regionale M.A.I. Mureș-A.M. materialele respective (declarația lui BIJI GAVRILĂ și raportul ofițerului M.A.I.) la Miliția oraș Tg.-Mureș pentru a se lua măsura trimiterii lui în judecată pentru huliganism.

Prin ordonanța din 13 aprilie 1965, Miliția oraș Tg.-Mureș a dispus refuzarea pornirii procesului penal, deoarece fapta ce ar fi comis-o BIJI GAVRILĂ nu prezintă pericol social și pentru faptul că sus-numitul este caracterizat de întreprindere ca muncitor conștiincios, a ajutat biroul organizației de bază partid în rezolvarea unor sarcini și că îndeplinește planul de producție.

Cu toate că anchetatorii acestui birou au mai fost criticați pentru tărăgănare în rezolvarea lucrărilor, anchetatorul Cpt. FÁBIÁN MARTIN nu a înțeles să lichideze cu astfel de fenomene în activitatea sa.

Voi relata acest exemplu, și anume:

La 25 martie 1965, Cpt. FÁBIÁN MARTIN a primit spre studiu și documentare dosarul de verificare privind pe BARTIS MARTIN, din raionul Ciuc, în vârstă de 61 ani, fost membru al partidului „Ardelean", vinovat de manifestări antipopulare.

În acest caz, de la data primirii dosarului și până în prezent, Cpt. FÁBIÁN MARTIN nu a întreprins nici un fel de măsuri, astfel că timp de 3 luni dosarul în speță a stat în „conservare" asupra sa.

Întrucât ofițerul este în concediu de odihnă, am recomandat tov. Maior FODOR ca imediat cum Cpt. FÁBIÁN MARTIN se reîntoarce la serviciu să ia măsuri urgente de soluționare a acestui caz.

De asemenea, anchetatorilor din Biroul IV al Direcției regionale M.A.I. Mureș-A.M. li s-au recomandat să lichideze cu superficialitatea în redactarea și consemnarea faptelor în documentele de anchetă. Totuși, Cpt. MAKKAI ERNEST a tratat cu ușurință acest aspect.

Astfel, repartizându-i-se dosarul privind incendiul de la G.A.S. din comuna Cornești, din ziua de 02 decembrie 1963 și al cărui autor la vremea respectivă nu a fost descoperit, a privit cu multă superficialitate audierea unui cetățean, anume ROZSNYAI IOSIF, de profesie morar, care a relatat că ar fi văzut înainte de izbucnirea incendiului ieșind din comună doi indivizi, anume pe VERES EUGEN și KEREKES IMRE.

Consemnarea în procesul-verbal de ascultare a martorului ROZSNYAI IOSIF, a împrejurimilor relatate de acesta cu privire la cei doi indivizi, reflectă superficialitatea și dezinteresul Cpt. MAKKAI ERNEST în soluționarea acestui caz.

Voi reda mai jos textual din procesul-verbal de ascultare, așa cum s-a consemnat:

„Întrebare: Numiții VERES EUGEN și KEREKES IMRE pe ce drum au venit în comuna Cornești?"

Răspuns: Sus-numiții au venit din direcția satului Cinta însă nu pot preciza dacă au venit pe drumul comunal sau pe cărarea ce leagă Cinta de Cornești. Menționez că este indiferent că cei de mai sus pe care itinerariu au parcurs pentru a ajunge în comuna Cornești dintre cele două sus-menționate, pentru [că] sunt obligați sub orice formă să treacă pe lângă depozitul [...] respectiv".

„Întrebare: Dacă după sus-numiții au plecat și alții în direcția satului Cinta?

Răspuns: După plecarea sus-numiților, la cca. 30 minute am văzut că o căruță a ieșit din Cornești și mergea în direcția satului Cinta. Nu am putut stabili persoanele care erau în căruța respectivă, dar în orice caz erau originari din satul Cinta".

Întrucât VERES EUGEN și KEREKES IMRE în anchetă nu au recunoscut că în ziua respectivă au ieșit din comuna Cornești prin locul indicat de martor, deși au fost confruntați, anchetatorul s-a mulțumit să restituie organului informativ aceste materiale cu mențiunea să ia măsuri pentru descoperirea altor elemente care ar fi autori ai incendiului.

De altfel, lipsa este și a organului informativ care în loc să urmărească prin agentură dacă cei doi bănuiți sunt autorii sau nu ai incendiului, au trimis biroului de anchetă să audieze pe aceștia. De fapt, din dosar nu rezultă nici cum s-a ajuns ca ROZSNYAI IOSIF să indice pe VERES EUGEN și KEREKES IMRE.

Am recomandat Maiorului FODOR GHEORGHE să discute aceste aspecte negative cu Cpt. MAKKAI, deoarece ofițerul este plecat în concediu de studii la Cluj.

Din controlul efectuat am constatat că și la întocmirea ordonanței de refuzarea procesului penal se indică uneori încadrări juridice greșite. Astfel, Maior FODOR GHEORGHE a soluționat cauza privind pe VARGA TIBERIU, în vârstă de 18 ani, membru U.T.M., ajutor bucătar la Bufetul „Expres" din Tg.-Mureș, care în glumă și cu ușurință a prins în spatele unui ospătar stema R.P.R. ce era imprimat pe o bucată de pânză.

În ordonanța de refuzarea pornirii procesului penal, după ce arată starea de fapt și că VARGA TIBERIU prin atitudinea lui nu a avut ca scop să compromită simbolul național, deci nu a comis infracțiunea de ofensă adusă simbolului național, dispune refuzarea pornirii procesului penal pentru infracțiunea p.p. de art. 209 pct. 2 lit. C din C.P.

Am discutat cu Maiorul FODOR ca atât dânsul, cât și ceilalți anchetatori să dea dovadă de mai multă atenție la încadrarea juridică a faptelor comise de elementele anchetate.

Întrucât am constatat că în unele cazuri ce au fost trimise de Direcția regională M.A.I. Mureș-A.M. la organele de miliție pentru ca elementele în cauză să fie trimise în justiție pentru huliganism politic s-au ivit lipsuri, am recomandat ca aceste dosare să fie înaintate Direcției a IV-a pentru aprobare.

De asemeni, am recomandat Maiorului FODOR GHEORGHE cum se întocmesc dosarele cu materialele de anchetă ale elementelor avertizate sau demascate și care urmează a fi predate la Secția „C", precum și faptul că la prezentarea ordonanței de

refuzarea procesului penal pentru confirmare de către procurorul militar, acestuia, la cerere, i se vor arăta numai materialele de anchetă. Sub nici un motiv nu va fi prezentat material informativ-operativ.

În subordinea Biroului de anchete penale este şi grupa închisorii preventive M.A.I., compusă din Maior DULĂ IOAN, 6 subofiţeri, o femeie de serviciu şi frizerul.

Paza arestaţilor se face în 3 schimburi de către câte doi subofiţeri. În situaţia când unul din subofiţeri este în concediu de odihnă sau medical, înlocuirea acestuia se face cu un subofiţer din paza exterioară a Direcţiei regionale M.A.I. Mureş-A.M., după ce în prealabil i se face instructajul necesar de către Maiorul DULĂ IOAN.

Din discuţiile avute cu personalul din pază a rezultat că aceştia cunosc ordinele şi regulamentele privind paza arestaţilor.

Subofiţerii sunt conştiincioşi în serviciu şi nu au avut abateri în timpul pazei.

La seminarul profesional de sfârşit de an – 1965 – au primit calificativul de „bine" şi „suficient".

Maiorul DULĂ IOAN, care răspunde de activitatea subofiţerilor din pază, se îngrijeşte de educarea şi pregătirea lor profesională şi de 3-4 ori pe lună face control de noapte pentru a constata cum subofiţerii îşi exercită atribuţiunile lor în paza arestaţilor. Tot acest ofiţer întocmeşte fişele şi dosarele arestaţilor conform ordinului M.A.I. cu privire la înregistrarea şi evidenţa arestaţilor.

În concluzie, se poate arăta că anchetatorii Biroului IV din Direcţia regională M.A.I. Mureş-A.M. au depus interes şi eforturi, faţă de volumul mare de lucrări, să rezolve cu competenţă cazurile ce le-au fost încredinţate, iar Maior FODOR GHEORGHE, care a înlocuit pe şeful biroului, pe lângă lucrările personale care le-a soluţionat, a îndrumat şi controlat ceilalţi anchetatori.

Lipsurile constatate au fost prelucrate, recomandându-se ca să lichideze cu acestea în activitatea lor.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal în trei exemplare, din care unul rămâne la Direcţia regională M.A.I. Mureş-A.M., un exemplar la Direcţia IV-a şi un exemplar la tov. Secretar General al M.A.I., Colonel DUMITRU I.

Anchetator Penal de Securitate
Maior Constantinescu Gheorghe

Am luat cunoştinţă de constatările făcute
prin prezentul proces-verbal.
Şeful Dir. Reg. Mureş-A.M.
Colonel Sidea Nicolae

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 243, f. 19-28.

577.

1965 septembrie 15, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: raport cu propunere de trimitere a agentului „Wagner", numele real Motz Ioan din comuna Ideciu de Sus, cu sarcini informative în Austria.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
SECŢIA RAIONALĂ M.A.I. REGHIN

STRICT SECRET
Expl. nr. ___

SE APROBĂ:

RAPORT
Din 15.IX.1965
Obiect: cu propuneri de trimitere a agentului „WAGNER" cu sarcini informative în Austria

Organele raionale M.A.I. Reghin au luat în studiu în vederea contactării şi studierea posibilităţii de recrutare a cetăţeanului austriac KLEIN GHEORGHE, originar din comuna Ideciu de Sus, raionul Reghin, în prezent domiciliat în oraşul Gratz.

Din materialele informative furnizate de agentul „Schobel Fritz", din comuna Ideciu, rezultă faptul că numitul KLEIN GHEORGHE îndeplineşte funcţia de responsabil general al întreprinderii de produse chimice „Percusan". Tot din materialele informative obţinute în timpul studiului mai rezultă că cel în cauză până în anul 1960 a fost agent al poliţiei austriece, iar din motive de boală a fost eliberat din această funcţie.

De raportat este faptul că în cursul anului 1964-1965, în comuna Ideciu de Sus au fost în vizită la rudele lor cca. 20 de turişti veniţi din Austria, care originari sunt din comuna respectivă. De asemeni, în cursul lunii august 1965 au fost în vizită rudele agentului „WAGNER" din Austria care, la plecare i-au făcut acestuia invitaţia de a le face şi acesta vizită în Austria.

Întrucât agentul „WAGNER" este în relaţii apropiate atât cu cetăţeanul austriac KLEIN GHEORGHE, luat în studiu de către organele noastre, cât şi cu majoritatea celorlalţi turişti care ne-au vizitat ţara, bucurându-se de încrederea acestora, se propune trimiterea agentului sus arătat în Austria în scopul rezolvării următoarelor sarcini operative:

- Contactarea de către agent a numitului KLEIN GHEORGHE în scopul de a stabili:

- în ce constă activitatea prezentă a celui în cauză, dacă acesta face sau nu parte din vreo organizaţie sau partid politic. În caz afirmativ, funcţia ce o îndeplineşte şi eventuala activitate desfăşurată împotriva ţării noastre.

- dacă numitul KLEIN GHEORGHE intenţionează să vină în vizită la rudele sale în comuna Ideciu şi concret când anume.

- în măsura posibilităţilor, stabilirea de către agent a capacităţii de producţie a întreprinderii respective şi eventualele relaţii comerciale în domeniul respectiv cu ţara noastră.

- Tot pentru agentul „WAGNER” vom preconiza stabilirea felului cum sunt organizați saşii originari din comuna Ideciu, activitatea desfăşurată de către aceştia precum şi scopul întrunirii saşilor, ce a avut loc la data de 22 august 1965, în Austria, întreprinsă de fostul preot sas din Ideciu, SCHELLCHT JOHAN.

Agentul „WAGNER”, cu numele real MOTZ IOAN, este născut la data de 12.II.1921 în localitatea Ideciu de Sus, raionul Reghin, este fiul lui Ioan şi Maria, de naționalitate germană (sas), cetățenie română, studii posedă 7 clase primare, de profesie agricultor, membru în C.A.P. Ideciu de Sus, cu domiciliul în Ideciu de Sus, nr. 112, raion Reghin, a fost recrutat în problema „rude în țări capitaliste” pe bază de sentimente patriotice, la data de 31.III.1964.

După recrutare, agentul în cauză a fost dirijat cu sarcini concrete pe lângă elementele suspecte din baza operativă care au rude în diferite țări capitaliste, precum şi pe lângă majoritatea turiştilor care au fost în vizită la rudele lor din comuna Ideciu.

În procesul colaborării cu organele de securitate, agentul „WAGNER” a dat dovadă de sinceritate, obiectivitate şi punctualitate, furnizând o serie de materiale informative de valoare operativă.

Sinceritatea agentului, precum şi materialele furnizate au fost confirmate prin agentul „SCHOBEL FRITZ” şi sursa „F”. Suspiciuni de deconspirarea colaborării cu organele de securitate nu există.

Din discuțiile purtate cu agentul „WAGNER” rezultă că intenționează să plece în vizită la rudele sale din Austria, anume la MOTZ KATALINA şi KLEIN SUSANA, în care scop şi-a înaintat şi formele necesare pentru obținerea paşaportului. Cheltuielile de transport fiind suportate de agent.

În vederea sarcinilor menționate mai sus în baza planului de dirijare ce va fi întocmit, agentul va fi temeinic instruit asupra problemelor ce le va avea de rezolvat.

Față de cele raportate mai sus propunem a se aproba trimiterea agentului „WAGNER” cu sarcini informativ-operative în Austria.

Şeful Direcției Regionale
Colonel Sidea Nicolae

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 259, f. 199-201.

578.

1965 noiembrie 6, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară către M.A.I. Bucureşti: raport despre lipsurile de nitrolac, poliester şi diluant de la Fabrica de mobilă I.P.R.O.F.I.L. „23 August” Târgu-Mureş.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcția Regională Mureş-Autonomă Maghiară

Către,
M.A.I. DIRECȚIA SECRETARIAT
BUCUREŞTI
Buletin zilnic informativ
Nr. 3/37.888 din 6 noiembrie 1965.

Raportăm că Fabrica de mobilă I.P.R.O.F.I.L. „23 August” Tg.-Mureş este periclitată să-şi întrerupă complet activitatea la secțiile turnare lac, turnare poliester şi lustruire din cauza lipsei de nitrolac, poliester şi diluant. Aceste materiale sunt aprovizionate de la Fabrica „Color” Bucureşti, aparținând de Ministerul Industriei Chimice.

Pentru îndeplinirea planului, fabrica are nevoie zilnic de 350 kg poliester, 800 kg nitrolac şi 500 kg diluant.

În ziua de 6 noiembrie 1965, stocul în fabrică a acestor materiale se prezintă astfel: poliester 0 kg, nitrolac 800 kg, diluant 2 000 kg.

Din cele de mai sus reiese că secțiile respective au asigurate aceste materiale numai pentru o zi. De altfel, în ziua de 5 noiembrie a.c., secția turnat lac pentru mobilă de intern a fost oprită, iar muncitorii au fost trimişi acasă.

Lipsa acestor materiale afectează îndeplinirea planului de producție pentru export, concomitent cu reducerea câştigului mediu al muncitorilor.

Fabrica de mobilă I.P.R.O.F.I.L. „23 August” Tg.-Mureş are repartiție pentru nitrolac pe trimestrul IV 65.000 kg, din care până în prezent a primit numai 19.680 kg, deci 8.000 kg în minus față de plan, iar pentru poliester un minus de cca. 5.000 kg.

Această stare de lucruri se datoreşte faptului că Fabrica „Color” Bucureşti nu asigură în condițiuni contractuale aceste materiale.

Din informațiile pe care le deținem rezultă că această fabrică nu dispune de suficientă acetonă pentru fabricarea nitrolacului şi de stiren din import pentru fabricarea poliesterului

Şeful Direcției
Colonel Sidea Nicolae

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 257, f. 240.

579.

1965 noiembrie 23, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport asupra vizitei făcute de scriitorul maghiar Timár Máté din Ungaria în Regiunea Mureş-Autonomă Maghiară.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcţia Regională Mureş-Autonomă Maghiară — STRICT SECRET
Serviciul III — S.C. nr. 1209
Nr. 307/38.422 din 23 XI 1965 — ex.nr. 2

Către,
M.A.I. – DIRECŢIA III-A BUCUREŞTI

Raportăm o serie de aspecte privitoare la vizita în ţara noastră a scriitorului din Budapesta TIMÁR MÁTÉ, semnalat prin agentură cu unele manifestări cu caracter naţionalist în perioada 31 august – 27 septembrie, perioadă pe care cel în cauză a petrecut-o în Republica Socialistă Română.

Numitul TIMÁR MÁTÉ, scriitor apreciat în R.P.U., de două ori premiat cu premiul „József Attila", rezultă a fi născut în 1922 în localitatea Erdrod (R.P.U.). În tinereţe a publicat o serie de poezii în revistele maghiare „Új idők", „Magyar csillag", „Kelet népe", plecând apoi pe front şi căzând în captivitate sovietică. În prizonierat (1944-1949) s-a împrietenit cu doi cetăţeni români (în prezent pretextul vizitei sale în ţară fiind tocmai vizitarea acestor persoane: pantofarul SZÁSZ GYULA şi pictorul SZÉCSI ANDREI).

Reîntors în R.P.U. în 1949, a urmat facultatea de filologie pe care nu a terminat-o, apoi facultatea de agronomie. Anul contrarevoluţiei din Ungaria, 1956, îl găseşte în societatea unor scriitori cunoscuţi cu un rol de seamă în evenimentele contrarevoluţionare respective ca ILYÉS GYULA, SZABÓ PÁL, VERES PÉTER, TAMÁSI ÁRON, SZARKADY GYULA. În toamna anului 1956 este arestat şi condamnat la 10 luni închisoare. În anii următori, cel în cauză reuşeşte să se afirme treptat în domeniul poeziei, fiind premiat cu premiul „József Attila", participând la diverse delegaţii de scriitori maghiari etc. A vizitat în acest fel mai multe ţări ca Iugoslavia, Cuba, Cehoslovacia, Germania Răsăriteană şi Occidentală, Polonia, Uniunea Sovietică, Olanda. În anul 1963, împreună cu JÉKELY ZOLTÁN şi CSOÓRI SÁNDOR, a vizitat şi ţara noastră, fiind conduşi din partea Uniunii Scriitorilor de redactorul pentru Bucureşti al revistei „Új Élet", LÖRINCZI LÁSZLÓ.

Vizita sa prezentă în Tg.-Mureş cel în cauză a folosit-o în special pentru a lega sau întări relaţiile cu scriitorii români de naţionalitate maghiară din Tg.-Mureş, faţă de care ne-a fost semnalat şi cu manifestări naţionaliste.

Dotat cu o memorie foarte bună, o cultură formată, pregătire profesională şi sociabilitate, cel în cauză şi-a creat uşor o serie de relaţii, în special în cadrul redacţiei revistei „Új Élet".

Suntem informaţi că a transmis din partea scriitorilor TAMÁSI ÁRON şi ILYÉS GYULA unele „mesaje" scriitorului SÜTŐ ANDRÁS, membru P.M.R., redactor şef al revistei „Új Élet" şi deputat în M.A.N., directorului teatrului din Tg.-Mureş, TOMPA MIKLÓS, unui preot romano-catolic din localitatea Lupeni (raionul Odorhei).

În primele zile ale şederii sale în oraş, nepermiţându-i-se o serie de deplasări proiectate, a frecventat, în afara redacţiilor, piaţa din oraşul Târgu-Mureş unde stătea de vorbă cu ţăranii din comunele regiunii.

Ulterior, deşi nu a obţinut aprobarea părăsirii oraşului, am fost încunoştinţaţi că a efectuat totuşi deplasări, după cum urmează:

Cu maşina acţionatului nostru „BENEDEK" şi în societatea numiţilor FARKAS JÁNOS (cumnat al obiectivului „BENEDEK", venit în aceeaşi perioadă din R.P.U.), a redactorilor SÜTŐ ANDREI, SZABÓ ISTVÁN şi a şoferului KOTI PÁL a vizitat localităţile Târnăveni, Sighişoara şi satul Corund, în ultima localitate contactând pe pictorul PÁLL LAJOS (fost condamnat politic).

Cu turismul redacţiei „Új Élet", împreună cu redactorul ERDÉLYI LAJOS, cu agentul „BOGÁTI" şi şoferul KOTI PÁL, a fost la Reghin şi Brâncoveneşti.

Cu maşina directorului adj. al Fabricii de zahăr Tg.-Mureş, VERESS KÁROLY (legtura principală a acţionatului „BENEDEK") a efectuat deplasări la Sighişoara şi Cheile Bicazului.

Relaţii mai apropiate în timpul şederii în ţară cel în cauză a întreţinut cu SÜTŐ ANDREI – redactor şef al revistei „Új Élet" (pe care-l apreciază ca „cel mai cinstit scriitor maghiar din România"), cu „BENEDEK", angajat al aceleiaşi redacţii, element cunoscut cu manifestări naţionaliste, cu VERESS KÁROLY, director adj. al Fabricii de zahăr, membru P.C.R., cu SZABÓ KATONA ISTVÁN şi SZÁSZ BÉLA, redactori ai revistei „Új Élet", membri P.C.R., semnalaţi cu manifestări naţionaliste. Prin intermediul prietenului său din prizonierat, pictorul SZÉCSI ANDREI, cel în cauză a mai cunoscut o serie de artişti plastici între care menţionăm pe BALÁZS IMRE, fost condamnat politic.

Din discuţiile purtate a reieşit o bună informare asupra vieţii literare, în limba maghiară, din ţara noastră şi o cunoaştere bună chiar a folclorului român şi a clasicilor români.

În timpul şederii sale în Tg.-Mureş a pătruns în ţară prin intermediul scriitorului de naţionalitate maghiară MÁCS JÓZSEF (din R.S. Cehoslovacă) şi pe cale oficială (pentru redacţii) „Revista literară" nr. 3 din Bratislava, în care era înserat un articol al scriitorului de naţionalitate maghiară FÁBRI ZOLTÁN. Articolul, pornind de la întârzierea apariţiei unui articol în „Igaz Szó" referitor la scriitorul maghiar Madách Imre, se dedă la o critică aspră a activităţii revistei „Igaz Szó", calificând poziţia revistei maghiare din R.S. România ca „neputând să fie cea sinceră" şi în ultimă instanţă acuzând-o de servilism şi oportunism.

Faţă de acest articol, numitul TIMÁR MÁTÉ a avut următoarea observaţie: „Articolul lui FÁBRI ZOLTÁN s-a născut din concepţia aceea în spiritul căreia se va înfiinţa la Bratislava Universitatea „Petőfi Sándor", iar la Navy Sad la fel o universitate maghiară, independentă, cu acelaşi nume".

În ziua de 9 septembrie a.c, vizitând pe obiectivul nostru „BENEDEK”, cel în cauză s-a interesat de posibilitatea cumpărării în țară a lucrării „Istoria pământului secuiesc” de Orbán Balázs.

La 23 septembrie, în societatea redactorului revistei „Igaz Szó”, NAGY PÁL, numitul TIMÁR MÁTÉ a efectuat cu mașina redacției respective o deplasare în localitatea Lupeni (raionul Odorhei) pentru a preda un mesaj din partea lui TAMÁSI ÁRON preotului romano-catolic din comună. Printre altele, cu această ocazie, cel în cauză a afirmat că-i pare rău să plece din Transilvania, îndemnând pe preotul respectiv și pe redactorul NAGY PÁL „să rămână oameni, să rămână maghiari, să nu devină oameni de nimica”.

În ziua de 25 septembrie, TIMÁR s-a prezentat în stare de ebrietate la redacția revistei „Új Élet” unde și-a luat rămas bun de la redactori îndemnându-i, de asemenea, pe cei prezenți „să se comporte demni față de calitatea lor de buni maghiari, să fie cetățeni loiali ai statului român, însă să nu nege că sunt maghiari”.

La locuința numitului VERESS KÁROLY, unde a fost introdus de acționatul „BENEDEK”, rezultă că s-ar fi comportat asemănător, aducând injurii tov. János Kádár pentru că „a vândut Ardealul României” și a afirmat că „cine a mirosit o dată aerul Ardealului, acela nu poate trăi fără el”. A mai afirmat cu această ocazie că a constatat că oamenii trăiesc la fel în R.P.U. și R.S. România, deși Ungaria e „o țară mică necăjită, pe lângă România atât de bogată”.

După plecarea sa din Republica Socialistă România, prozatorul maghiar CSERES TIBOR venit, de asemenea, în vizită în țara noastră, a relatat o întâmplare petrecută la Ambasada R.S. România din Budapesta, unde numitul TIMÁR MÁTÉ, în stare de ebrietate, ar fi adus jigniri ambasadorului român Roșianu, vorbind cu această ocazie și despre faptul că „în România maghiarii sunt asupriți”.

În afara acestui scandal, cel în cauză e cunoscut pentru modul cum își manifestă sentimentele naționaliste, scriitorul CSERES TIBOR afirmând că în Ungaria au crezut că va fi arestat în timpul șederii în România, deoarece lui TIMÁR MÁTÉ „îi place să-i umble gura”.

Din informațiile ce le deținem, în cursul anului următor TIMÁR MÁTÉ preconizează să-și reediteze vizita sa în țara noastră.

Șeful Direcției
Colonel Sidea Nicolae

Șeful Serviciului
Maior Florea Gheorghe

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 257, f. 158-161.

580.

1965 noiembrie 24, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: raport privind exploatarea și prepararea caolinului din masivul Harghita.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcția Regională Mureș – Autonomă Maghiară
Serviciul III
Nr. 308/38.420 din 24 XI 1965

STRICT SECRET
S.C. nr. 1209
ex. nr. 2

Către,
M.A.I. – DIRECȚIA A III-A BUCUREȘTI

Referitor la activitatea întreprinderii miniere „Harghita” din raionul Miercurea-Ciuc, unde se face exploatarea și prepararea minereului de caolin cantonat în masivul Harghita raportăm:

Întreprinderea are un plan de producție și desfacere pe anul 1965 de 8.000 tone caolin destinat în prezent fabricilor de cauciuc sintetic „Jilava” și „Danubiana”, fabricilor de faianță și sticlărie din Sighișoara și Târnăveni, fabricării de insecticide la Combinatul chimic Borzești, precum și unor fabrici de pielărie.

În prezent întreprinderea lucrează cu pierderi planificate, având o donație de stat pe anul în curs de 728.000 lei din care a fost utilizat până la ora actuală 540.000 lei. Această situație se datorește faptului că caolinul extras și preparat la această întreprindere nu și-a câștigat încă reputația necesară pe piața internă, ceea ce nu-i permite obținerea de consumatori. În același timp, întreprinderea dispune de utilaje vechi de extracție și preparare care nu-i permit ridicarea producției, iar forul tutelar – Ministerul Minelor – a neglijat această întreprindere și nu a luat în considerare ridicarea ei prin reutilare și repartizarea produselor.

Se motivează această situație prin aceea că actualul produs nu ar corespunde din punct de vedere calitativ și nu au fost luate în considerare propunerile întreprinderii de a se studia minereul și a se trece la unele măsuri de îmbunătățire a situației întrucât din cercetările făcute rezultă că s-ar putea obține caolin de calitate superioară, care ar putea chiar înlocui actualul produs importat din R.S. Cehoslovacă, Belgia și Franța.

În prezent, întreprinderea exportă caolin în R.S.F. Iugoslavia și R.F. Germană, plătit cu 1000 lei/tona, în timp ce țara noastră plătește pentru caolinul importat 1400-1600 lei/tona.

Caolinul extras și preparat la ora actuală la Întreprinderea minieră „Harghita” cu utilajul existent se apropie calitativ de caolinul importat și corespunde cerințelor impuse; astfel el a devenit o materie primă apreciată în industria cauciucului datorită conținutului redus de mangan și cupru și a unui înalt grad de finețe; este recunoscut ca materie primă bună în industria ceramică datorită ușurinței mari de fasonare, deșeuri mici la uscare, consum mic de feldspat și temperaturii lui scăzute de ardere. În prezent este folosit în rețelele de fabricație din industria ceramică în proporție de 10-15% caolin de Harghita, care îmbunătățește prin plasticitatea lui ridicată masa ceramică. Cantitățile utilizate în această industrie sunt în prezent mici, existând posibilități de mărire.

Problema se pune mai mult la utilizarea caolinului de Harghita în industria hârtiei, unde se cere un grad de alb apropiat de 80. La ora actuală, caolinul de Harghita are un grad de alb de 73-76%, în timp ce caolinul importat din R.S. Cehoslovacă are un grad de alb de 77% - cifră care nu este greu de atins. Randamentul de reținere al caolinului de Harghita este însă ridicat, cca. 70-75%.

Întreprinderea a făcut încercări de ridicare a calității caolinului fabricat, obținându-se rezultate foarte bune. Astfel, prin tratarea chimică a actualului preparat cu acid azotic, bioxid de sulf și acid clorhidric pentru îndepărtarea fierului, care dă colorația de galben a caolinului, s-a obținut un produs cu un grad de alb de peste 80% și un ph mai mare decât 6 – cel prevăzut în normele STAS.

Obiecțiile aduse acestui caolin cu calități superioare sunt că nu ar avea stabilitate și hârtia fabricată cu el s-ar îngălbeni în timp. Acest lucru nu s-a dovedit până în prezent la hârtia fabricată pentru probe în cursul anului 1964 la fabrica de hârtie Bacău. În același timp, Fabrica de hârtie Călărași a utilizat caolin de Harghita în procesul de producție, în lipsa caolinului de import, obținându-se rezultate bune.

Pentru a obține însă acest produs cu calități superioare este necesară reutilarea întreprinderii atât la extracție, cât și la preparare, îmbunătățirea procesului tehnologic de preparare și montarea unei stații de tratare chimică, ceea ce ar costa cca. 17 milioane lei. Aceasta ar duce însă la eliminarea aproape completă a caolinului de import și mărirea cantității pentru export. Rentabilitatea investiției rezultă și din faptul că s-ar obține o producție anuală de peste 13.000 tone caolin, situație în care întreprinderea devine rentabilă, ne mai necesitând donații de stat.

Exploatarea minereului caolinos se face în prezent în subteran prin metoda abatajului selectiv, datorită condițiilor impuse de obținerea unui grad de alb ridicat și conținut de fier cât mai scăzut; se caută filoanele cele mai curate, selectarea se face vizual de către mineri, exploatarea nu este rațională și se aduc pagube prin abandonarea încă în subteran a unei cantități importante de minereu ca necorespunzătoare, deoarece la suprafață nu există stația de preparare chimică, astfel că gradul de exploatare a rezervelor este de numai 50%. În același timp eficiența investițiilor este mică, precum și productivitatea muncii în abataje, iar prețul de cost este suficient de mare.

În luna mai 1964, în colaborare cu Combinatul chimic Târnăveni, Întreprinderea de exploatare minieră „Harghita" a făcut încercări de tratare a minereului de cea mai slabă calitate – C_2 – prin procedeele chimice amintite, obținându-se un caolin de calitate superioară cu grad de alb apropiat de 80%.

Actuala calitate a caolinului de Harghita se obține prin spălarea minereului, după care se face barbotarea, flotarea și filtrarea în filtre electro-ozmotice și prese filtru. (Caolinul electro-ozmotic este calitativ superior celui obținut în presa filtru, având un conținut mai redus de bioxid de siliciu, o granulație mai fină, grad de alb mai ridicat și ph-ul între 6 și 7). Oprirea însă la această fază a procesului tehnologic din lipsă de utilaj corespunzător presupune ca chiar calitatea inițială a minereului să fie ridicată, fapt care îngreunează procesul de producție, fiind necesară recoltarea continuă de probe din vagoanele de minereu intrate în instalația de preparare și efectuarea de determinări de laborator pentru fiecare lot de muncă și schimb; minereul care nu îndeplinește condițiile de calitate inițială este considerat neexploatabil, deși cu tehnologie completă ar putea fi preparat.

Studii referitoare la caolinul de Harghita au fost făcute încă în anul 1955 de către Institutul de cercetări și prospecțiuni miniere cu indicația finală că caolinul este de bună calitate.

Studiile și încercările de înnobilare a minereului caolin de Harghita au fost continuate în 1964 de către Institutul de cercetări miniere, Combinatul chimic Târnăveni și Trustul minier „Mureș" – exploatarea Harghita. Înnobilarea s-a încercat atât prin metode mecanice de flotare, cât și prin metode chimice. Rezultate mai bune au dat metodele chimice, după cum s-a arătat anterior, dovedindu-se în același timp că sunt aplicabile tuturor sorturilor de minereu.

Un calcul sumar și aproximativ al creșterii costului de preparare al minereului prin continuarea procesului tehnologic cu tratarea chimică indică suma de 545 lei/tonă, însă manopera poate fi redusă prin îmbunătățiri aduse utilajului prezent.

Pentru verificarea pe cale semiindustrială a rezultatelor obținute în încercările de înnobilare efectuate în cursul anului 1964, s-au realizat 25 tone caolin înălbit cu acid azotic, dovedindu-se că metoda este rentabilă.

Deoarece importul nu oferă cantități mari de caolin, care vor fi necesari în anii următori, se pune problema utilizării produsului indigen care poate fi cu bună măsură completat de cel obținut la Întreprinderea minieră „Harghita".

Întreprinderea, pentru documentarea celor de mai sus, a întocmit un studiu amănunțit, care a fost înaintat ministerului de resort.

Cazul a fost semnalat și organelor regionale P.C.R.

Noile constatări în această problemă le vom raporta de urmare.

Șeful Direcției
Colonel Sidea Nicolae

Șeful Serviciului
Maior Florea Gheorghe

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 285, f. 74-77.

581.

1965 noiembrie 29, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Kerekes Iosif" despre unele aprecieri făcute de unii angajați ai I.U.I.U. Târgu-Mureș în legătură cu politica internă și internațională.

M.A.I. Dir. Reg. Mureş-Autonomă Maghiară

„KEREKES IOSIF” STRICT SECRET
Lt.maj. Buzogány Béla în 3 ex.
29.XI.1965
Casa „Elba”

NOTĂ INFORMATIVĂ

În ziua de 22 noiembrie 1965, numitul HORVÁTH ANDREI a relatat următoarele:

Mulți au murit pentru libertatea maghiarilor, dar sacrificiile au avut şi rezultate. Dacă ei nu, dar generația ce a urmat a simțit efectul acestor fapte curajoase. De fapt nu este cu cine să discute omul despre aceste evenimente vechi, deoarece istoria cea veche nu o cunoaşte nimeni. Prezentul nu are evenimente de importanță istorică recunoscute de întreaga lume. Ungurii pot fi găsiți în toate părțile lumii şi sunt oameni apreciați, dar e drept că este şi un popor nenorocit. Numai contrarevoluția din 1956 câți oameni nu i-a luat, câți au plecat în diferite state apusene, dar peste tot ungurii sunt aşteptați şi ajutați, fiind cunoscut ca un popor cu o soartă vitregă. Ardealul nu a fost al nostru timp de 1000 de ani, dar să ştiți că istoria aceea nu minte. E mai bine însă să nu discutăm despre această problemă, deoarece îi vine omului să plângă.

În ce priveşte orânduirea socialistă, nu este rea, însă nu există nici un lucru mai interesant în ea. Este o orânduire dirijată şablonatic. Omul cunoaşte dinainte rezultatul oricărei acțiuni, tocmai pentru că totul este dirijat.

Nu am intenția de a mă căsători deoarece după căsătorie ar trebui să-mi dea şi mie locuință, ceea ce nu mi-ar da pentru că nu sunt element de încredere.

Nu aş putea să spun pentru ce sunt categorisit ca om de neîncredere, însă ştiu că în alte țări nu este „un păcat” dacă nu este de acord cineva cu politica statului respectiv.

Numitul HORVÁTH ANDREI timp de ½ oră a discutat cu sursa, până ce maistrul dânsului i-a atras atenția să-şi continue munca.

Sus-numitul timp de 3 zile a lipsit de la locul de muncă. Se discută că ar fi fost chemat la organele competente şi tras la răspundere pentru atitudinea sa necorespunzătoare. Sursa nu a reuşit să discute cu el după acest eveniment.

În legătură cu problema lui HORVÁTH ANDREI, numitul KELEMEN IULIU a spus sursei că acesta a fost arestat de către securitate şi că, afirmativ, ar fi avut unele manifestări şi a fost denunțat de numitul SIPOS LÁSZLÓ. Toate acestea numitul KELEMEN a aflat de la acel individ care a fost interogat în cauza lui HORVÁTH de organele de securitate.

Cu KELEMEN IULIU sursa a avut o discuție scurtă, acesta nefiind dispus la discuții. A menționat doar atâta în legătură cu războiul din Vietnam că America va lua măsuri de extinderea acestui război, cu toate că în fața „Casei Albe” au demonstrat 20.000 de oameni împotriva războiului. E drept că aceştia au fost plătiți ca să participe la demonstrație, a adăugat KELEMEN.

Preşedintele a accentuat – a continuat KELEMEN – că în America oamenii au dreptul să participe şi la demonstrații, nu aşa ca în țările comuniste, unde este stabilit şi modul cum să doarmă oamenii. Şi chiar aşa este! Încearcă numai să vorbeşti aici, eşti băgat în groapă imediat.

„Kerekes I.”

Obs.: Nota a fost furnizată în urma sarcinilor trasate. Atât HORVÁTH, cât şi KELEMEN sunt urmăriți prin dos. de verificare.
S.T.: Agentul a fost instruit să poarte discuții în continuare cu HORVÁTH cât şi KELEMEN, precum şi cu numitul KOVÁCS F. În cursul discuțiilor va stabili:

- dacă există vreo legătură organizată între aceste persoane, natura acestor relații eventuale;
- care sunt sursele de inspirație ale lor în manifestările naționaliste şi ostile regimului;
- anturajul lor de prietenie;
- aprecierile ce le fac privind politica statului nostru în ridicarea bunăstării poporului, realizarea regimului socialist şi perspectivele în acest sens.

Agentului i s-a explicat felul în care va trebui să realizeze sarcinile primite în mod concret.
M.L.: Nota va fi exploatată la dos. de verificare ale sus-numiților. O copie va fi predată tov. Cpt. Kovács Béla spre exploatare.

Lt.maj. Buzogány Béla

De acord cu sarcinile

Mr. Butyka Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 481, f. 255-256.

582.

1965 decembrie 9. Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Sándor” referitor la discuțiile purtate în cursul anului 1965 cu diferiți turişti străini.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcția Regională Mureş Autonomă Maghiară STRICT SECRET

Agentul: „Sándor” 4 ex.
Primit de: Col. Sidea Nicolae 1 ex. la Gheorgheni
Data primirii: 9.XII.1965 1 ex. la Reghin
Casa: „Donul” 1 ex. la S. a II-a
1 ex. la dos. anexă

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa vă informează despre următoarele:

Stând de vorbă în cursul acestui an cu anumiți turiști, sursa poate să vă informeze următoarele:

Stând de vorbă cu un cetățean din R.P.U., Rákospalota, CZIMBALMAS MIHAI, acesta s-a interesat care e situația, dacă există încă școli maghiare pure unde se găsesc numai elevi de naționalitate maghiară sau nu. O altă problemă pusă era aceea dacă în școlile cu limba de predare toate obiectele de învățământ se predau în limba maghiară sau numai limba maghiară. Dânsul s-a interesat totodată de la sursă și soția sa cum se înțeleg colegii români și maghiari în cadrul domeniului de muncă. La fel, persoana de mai sus s-a interesat care e situația la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj, dacă acolo cursurile universitare se țin numai în limba română. La fel, persoana de mai sus s-a interesat dacă acolo există populație mixtă, cetățenii pot să prezinte și în limba lor maternă piese de teatru sau recitări și alte manifestări culturale.

Stând de vorbă cu tatăl sursei, acesta s-a interesat dacă la Reghin există școală, respectiv secție germană și dacă există pentru aceasta și un director. La fel, s-a interesat de la sursă cum se înțelege cu colegii săi de naționalitate română și maghiară și dacă munca sa este apreciată de organele de stat și chiar de partid, datorită faptului că părinții săi sunt emigrați și nu se găsesc în țară.

Turistul GRAEF WALTER s-a interesat de felul dacă dânsul ar sta aici în R.S.R., copilul său ar putea să urmeze o școală unde copilul său ar putea să învețe la școală în limba sa maternă. La fel, dânsul s-a interesat dacă noi sașii care trăim încă aici la Reghin, nu suntem văzuți cu ochi răi, nu suntem priviți ca foști hitlerişti și nu ni se fac replici din acest punct de vedere.

Turistul KEINTZEL, de exemplu, s-a interesat de la cetățeanul KIRÁLY dacă maghiarii au aceleași drepturi ca și românii în țara noastră. La fel s-a interesat de la el dacă și naționalitățile conlocuitoare sunt tratate în același fel ca și românii în țara noastră.

O altă problemă care s-a pus încă a fost aceea a proprietății. Astfel, turistul DOMȘA IOSIF din Austria a vrut să știe dacă se eliberează extrase de carte funciară din partea Tribunalului. Totodată, dânsul s-a interesat cine este primarul orașului Reghin.

Un alt turist din Austria, și anume ROTH ERNEST, s-a interesat dacă dânsul nu ar putea să primească și să găsească aici la arhive documente sau extrase în privința averii sale pe care a avut-o

Turistul SCHNEIDER EDMUND s-a interesat la fel cine este primarul orașului. O altă informație era aceea în legătură cu conducerea cooperativelor agricole de producție. Dânsul fiind la Tg.-Mureș, a arătat sursei că cât de rău funcționează acolo rețeaua sanitară unde a fost împreună cu cumnatul său, KUGLER.

Un alt turist, ZIKELI EDUARD, s-a interesat de rețeaua școlară. Care este sistemul de învățământ la noi în țară, dacă la noi în țară există așa-numite școli speciale, ce fel de cadre sunt încadrate la aceste școli, cadre cu o pregătire superioară sau nu, dacă astfel de școli au ca limbi de predare numai cea de limba română sau și în celelalte limbi ale minorităților naționale.

s.s. „Sándor”

N.B. Nota a fost furnizată de agent în urma sarcinilor trasate. Turiștii semnalați au fost într-adevăr în țară și despre ei mai există informații la raioanele Reghin și Gheorgheni.
S.T. Agentul a primit sarcina să stabilească persoanele care au mai fost contactate de turişti și dacă de la aceste persoane au încercat să culeagă aceleași date, care sunt persoanele din legătura lor pretabile să furnizeze asemenea informații. Aceasta agentul să realizeze prin discuții cu rudele și persoanele contactate.
M.L. Vor fi sesizate raioanele Gheorgheni și Reghin pentru a putea lua măsuri de verificare informativă prin lucrarea activă a grupului de rude și legături făcute de turiștii semnalați. De asemenea, să pregătească lucrarea activă a turiștilor care vor veni în anul viitor. Informația va fi raportată la Direcția a II-a București.

s.s. Col. Sidea Nicolae

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 258, f. 103-104.

583.

1965 decembrie 13, Braşov. M.A.I.-D.R. Braşov: notă informativă a agentului „Mateescu Sorin” despre situația unor C.A.P.-uri din Regiunea Mureş-Autonomă Maghiară.

M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ BRAȘOV
301/7/13 dec. 1965

Agentul: „MATEESCU SORIN” STRICT SECRET
Primit: Cpt. Dăncilă Nicolaie
Data: 6 dec. 1965
Casa: „Cariera”

NOTĂ INFORMATIVĂ

1) Trecând prin raza mai multor C.A.P.-uri: Zagăr, Şoimuş, Seleuş, Laslău, Bahnea, Suplac din regiunea Mureş, orice om străin de specialitate şi de preocupările recente din sectorul menționat este izbit în primul rând de o serie de aspecte negative comune:

Strângerea şi transportul recoltei se face foarte defectuos, ceea ce [se] oglindeşte în parte [în] recolta de porumb, cartofi şi struguri neculeasă şi în rest [în] depozitarea ei (fără grijă) – porumb etc. în câmp, supusă deteriorării din cauza ploilor, zăpezii, distrugerii din partea rozătoarelor şi furturilor.

Se remarcă neexactitatea datelor care se raportează şi chiar se publică în ziare. Se exagerează foarte mult chiar datele cu privire la recoltare, iar cea mai mare parte din C.A.P.-urile fruntaşe trec cu vederea transportul recoltei, care este compromisă pe câmp, unde este depozitată temporar, până la uitare. Este de la sine înțeles că noțiunea de recoltare include şi transportul recoltei şi nu numai strângerea recoltei şi depozitarea ei pe câmp cu destulă neglijență. Cauzele acestei situații sunt multe, unele depind de felul cum este organizată munca în cadrul C.A.P.-ului respectiv, de care ar trebui să răspundă conducerea C.A.P.-ului respectiv, altele de modul defectuos al retribuției pentru fiecare zi/muncă de care în parte tot conducerea C.A.P.-ului se face vinovată (sunt C.A.P.-uri care au plătit trimestrial o anumită sumă ca avans, de care muncitorii agricoli au neapărată nevoie, altele au plătit doar primele trimestre, altele şi pe acestea defectuos).

Cauza principală a acestor deficiențe semnalate o constituie lipsa de brațe de muncă, care se datoreşte în parte cel puțin şi proastei organizări a muncii în C.A.P. şi a retribuției slabe.

În C.A.P.-urile menționate există foarte puțini bărbați şi aceştia ocupă funcții de răspundere şi muncile calificate sau oarecum calificate (îngrijirea vitelor, transporturi, muncile grele ca: strânsul recoltei, încărcatul ei, sapa, lucrul de toamnă la vie) se fac de către o grupă de femei care nu pot face față. În orice gospodărie există câte ceva de făcut, treburi mărunte, dar absolut necesare, de care răspund femeile, care le obligă ca înainte de a pleca la munca câmpului să mai lucreze pe acasă şi să plece de la câmp mai devreme, tot pentru acelaşi lucru. Practic, ele pleacă la lucru la orele 9-10 şi se întorc la 15-16 cel târziu în zilele de toamnă, care sunt cele mai scurte, dar şi cele mai aglomerate. Socotind şi deplasarea până la locul de muncă, care este lăsată de cele mai multe ori în grija fiecăreia, nu mai rămân ca ore efective de lucru decât trei sau patru, în cel mai bun caz.

În zilele de toamnă, care interesează în acest caz cel mai mult, bogate în ploi şi în schimbarea timpului în general, care influențează negativ munca câmpului, femeile sunt complet extenuate şi nu dau nici un randament.

Bărbații, în bună parte, lucrează pe unde pot să-şi asigure un ban mai mult, acceptând să facă un drum de 30-40 km zilnic, uneori în bună parte pe jos, tineretul pleacă la şcoli, iar restul bărbaților – după cum s-a arătat – ocupă funcții care-i scutesc de a participa direct la muncile care cer cele mai multe brațe de muncă. Datorită celor arătate, toate lucrările agricole au suferit mari amânări.

În anul 1964, recolta de porumb şi struguri a fost strânsă şi în luna ianuarie 1965, ceea ce a dus la pierderi foarte mari desigur (boabele de struguri au fost adunate de pe zăpadă).

În anul acesta, C.A.P. Suplac nu a cules 5 ha vie Nova, recoltă care s-a pierdut. A nins şi plouat peste boabele scuturate, alți struguri s-au uscat parțial, neculeşi.

Recolta de porumb, neculeasă până acum, va face ca şi în acest an să rămână pentru luna ianuarie a anului următor. Toamna târziu, pe lângă faptul că o parte a recoltei se strică, nu existau nici condiții normale de lucru la câmp, ceea ce face ca foarte puțini membri ai C.A.P.-ului să răspundă chemărilor.

În această perioadă, conducerea C.A.P. este în mare fierbere, cheamă la lucru, amenință pe cei care nu răspund chemărilor, dar în această perioadă când se lucrează atât de greu la câmp, nu plătesc ziua/muncă decât cu 0,5-0,6 normă, în cel mai bun caz.

Nu se poate stimula, într-un fel sau altul, oare, pe cei care lucrează acum în condiții mai grele? Problema lipsei de muncitori agricoli şi a retribuției lor insuficiente rămân de rezolvat de către C.A.P.-uri. Astăzi, când în țara noastră există o puternică bază de maşini (autocamioane şi tractoare), când livrăm în multe țări asemenea produse, recolta de porumb este – în special – depozitată temporar pe câmp, dar suficient să se piardă cel puțin ¼ din totalul ei.

Porumbul este cules şi desfăcut de foi, fiind depozitat în grămezi în locul recoltării. În parte datorită semănatului târziu şi parțial datorită sezonului scurt (timp nefavorabil), recolta nu este suficient coaptă, situație care cere să fie depozitată urgent în locuri ferite de umezeală. Fiind lăsată însă pe câmp, în ploaie şi zăpadă, sub influența schimbărilor bruşte ale vremii, ea se distruge şi se poate vedea pe alocuri porumb mucegăit, care la simpla apăsare cu degetul se transformă în pastă. Ce se mai poate face cu el? Mai poate fi folosit cel puțin pentru vite, fără riscuri? Este ştiut că în fiecare C.A.P., din cele menționate, cel puțin de două ori pe an se sacrifică obligatoriu câte 10-20 capete de vite mari, în afară de cele care au dispărut cu bucata. În C.A.P. se taie destul de des câte o vită, dar toate sunt bolnave. De ce? Cei care au ocazia de a trece pe locurile arabile sunt izbiți de mulțimea rozătoarelor. Pământul este arat de grupi la fiecare mp. Când aceste rozătoare au avut mai multă hrană decât acum, când o găsesc aproape până la noua recoltă lângă casa lor? Este oare neînsemnată recolta pe care rozătoarele o distrug? Specialiştii o ştiu mai bine. Afară de recolta care o distrug, o parte se fură. Anul trecut, lumea din C.A.P. a văzut între Bahnea şi Laslău porumb depozitat în păşune, care a dispărut până seara. Anul acesta, tehnicianul FERKŐ MIHAI de la I.S.P.F., făcând măsurători prin pădurea de la Bahnea, a găsit cam o căruță de porumb depozitat acolo (pădurea este vecină cu terenul agricol). Au fost de față muncitorii MOLDOVAN IOAN din Bahnea şi OPREAN IOAN, INEA IOAN din Laslău Mare.

Muncitorul MOLDOVAN IOAN a fost trimis imediat să anunțe miliția şi C.A.P.-ul, dar nu se ştie pentru care motiv s-a organizat o pază atât de bună, încât porumbul a dispărut după două zile!

BOGDAN GHEORGHE din Laslău Mare a fost în anii trecuți paznic de câmp şi căutând să-şi facă datoria, a prins foarte multe persoane furând recolta, dar s-a izbit de faptul că erau în majoritate rudele preşedintelui, ceea ce a dus până la urmă la găsirea unui paznic mai „bun”.

Acum nu se mai semnalează lipsuri. Căruțașii luaseră un obicei, ca în anul trecut, când veneau cu recolta furată, aruncau și la președinte în curte câte o legătură mare din recoltă, ca un gest de simpatie și înțelegere. Lucrurile au fost demascate și se pare că s-au găsit alte soluții. În orice caz, președintele C.A.P. Laslău – AGRIȘTEAN CONSTANTIN – este acceptat de raion pentru că face tot ce i se cere, în sensul că este operativ, dar din punct de vedere al organizării lucrului nu este corespunzător. Oamenii afirmă că este cumpărat de toți, în sensul că i se cunosc multe lipsuri pentru care și dânsul trebuie să închidă ochii.

Are slăbiciunea vinului, fapt pentru care de când se culege recolta și până se termină vinul, nu are prea multe preocupări. În anul acesta, ca și în alte părți, au venit și în C.A.P. Laslău un număr de ostași care să ajute la strânsul recoltei. Căpitanul care a condus această grupă de militari a căutat să răspundă în cele mai bune condiții acestei noi sarcini, fapt pentru care a trebuit să nu fie de acord cu președintele C.A.P., care în toiul campaniei de toamnă umbla beat. Tov. căpitan i-a spus într-o zi: „Dacă te mai văd beat în halul ăsta, te țin trei zile la beci!”. Având și slăbiciunea vinului, este și iresponsabil, în parte cel puțin. Se poate imagina o scenă dintr-un consiliu, când se ridică de la masa prezidiului, se întoarce cu spatele numai să-și facă nevoia (urinează) în fața tuturor în sală? Nu este singura întâmplare de acest gen. Compromis din toate punctele de vedere, nu mai poate avea nici o autoritate necesară conducerii C.A.P.-ului.

Inginerul agronom este un om slab, care nu arată pricepere în organizare și nici nu se impune în fața problemelor care se pun de fiecare dată în activitatea lor.

2) Există în raionul Târnăveni G.A.S. Zagăr, care are două secții pomicole: la Zagăr și Laslău. Recoltarea fructelor se face cu muncitori din diferite părți (plătesc mai bine), dar transportul se face foarte greu. Există fructe de calitatea I-a, care în așteptarea mașinilor se degradează. Se poate imagina cum se culeg prunele cu condiția ca să aștepte 10-15 zile depozitate sub cerul liber, până [și] G.A.S. își mai pune întrebarea dacă le mai poate folosi pentru marmeladă (cel puțin), după ce au intrat în fermentație? Cu celelalte fructe, la fel. „FRUCTEXPORT”-ul nu respectă contractele și nu vine cu mașinile la timp pentru transportul fructelor. Sunt fructe care nu se desfac pe piața internă, pentru că sunt foarte mult cerute și foarte bine plătite la export, dar cu astfel de neglijențe se degradează.

3) Problema gazului metan: se face foarte multă risipă de gaz-metan. Anul trecut, între Bahnea și Laslău, luni în șir a răsuflat o conductă. Anul acesta, în fața grajdurilor din comuna Dumitreni, raionul Tg.-Mureș, răsuflă o conductă de gaz-metan și cu toate că toți cei care trec pe acolo o văd, nu se iau măsuri. Cea mai mare risipă însă cu gaz se face prin consumul necontrolat al populației. În comunele cu gaz-metan, localnicii neavând un control al consumului, ard în sezonul rece fără întrerupere gazul în toate încăperile cu focuri și dorm cu geamurile deschise. Se poate înțelege că numai din consumul de risipă al unei singure familii ar putea indestula cel puțin 4-5 familii, care ar face acest lucru numai după nevoie. Se poate găsi o soluție pentru a îndrepta această atitudine a unui bun atât de valoros.

MENȚIUNE: Agentul „MATEESCU SORIN” în acest an a avut muncă de teren 7 luni. În afara sarcinilor concrete pe care le-a avut, agentul a fost instruit ca pe unde trece să fie atent care este atmosfera și preocupările în mediul rural. În baza acestor indicații, agentul a furnizat nota de față. Agentul, până în 15 aprilie 1966, va rămâne în Brașov, timp în care va fi folosit activ în acțiunea „INSTALATORUL”, fiind în relații apropiate cu elementul urmărit. În acest sens, agentul a fost instruit să restabilească legăturile cu cel urmărit, indicându-i-se unde ia masa și ce program are. La întâlnirea efectuată, agentul a solicitat ajutorul nostru pentru schimbarea serviciului la Direcția Silvică sau Banca de Investiții, în specialitatea lui, pentru că nu mai poate face atâta muncă de teren. I s-a spus agentului să se intereseze în această direcție, să ne țină la curent cu posturile libere și în măsura în care ni se va permite, îl vom ajuta, fără însă a[-l] deconspira.

MĂSURI: Nota în copie va fi trimisă spre exploatare la regiunea Mureș-Autonomă Maghiară.

s.s./Cpt. Dăncilă Nicolaie

Nota șefului de birou: Apreciez că aceste aspecte trebuie raportate la buletin și trimisă o copie la Regiunea Mureș-Autonomă Maghiară.

s.s./Cpt. Faur Ioan

Nota șefului serviciului: Ca să le raportăm la buletin, trebuie mai întâi să verificăm aspectele semnalate. Așa că trimiteți nota în copie la regiunea Mureș. Aspectele semnalate într-adevăr sunt importante.

s.s./Lt.col. Ispas Eliade

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 255, f. 138-143.

584.

1965 decembrie 27. Târnăveni. M.A.I.-S.R. Târnăveni: notă informativă furnizată de agentul „Schlosser Martin” din Jidvei, în urma vizitei efectuate la rudele din Austria.

M.A.I. SECȚIA RAIONALĂ TÂRNĂVENI — STRICT SECRET
PRIMITĂ DE: Cpt. Suciu Ioan — 4 ex.
DATA: 27 decembrie 1965
SURSA: „SCHLOSSER MARTIN”
CASA: „STELA”

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa informează că în ziua de 3.12.1965, la orele 20 a plecat de la Jidvei cu auto-motorul spre Sibiu, iar în ziua de 4.12 a.c., orele 7,20, din Sibiu a urcat în trenul internațional, vagonul nr. 281, locul 41, București – Viena. Menționez că nu a fost aglomerație și în compartimentul unde eram eu nu a mai fost nimeni, până la Budapesta am călătorit singur, iar la Budapesta s-a urcat în vagon un băiat și o fată, care vorbeau în limba maghiară, aceștia nu aveau acte de călătorie în regulă și când a venit controlorul de tren, i-a dat jos în stația Györ.

Am mers până la Viena, în Gara de Vest, singur în compartiment. Am ajuns în Viena la orele 22, fiind așteptat de fratele meu cu soția, care au fost anunțați telegrafic de soția mea că voi sosi.

Din Gara de Vest am plecat împreună cu tramvaiul până la locuința fratelui meu.

Sursa menționează că la plecare din Jidvei, a făcut următoarele comisioane:

- TEUTSCH IOAN, a rugat pe sursă să ducă o sticlă cu băutură numitului SCHAFFER RUDOLF, din Viena, acesta este unchiul soției fratelui său, anume Teutsch Martin din München. În sticlă era un lichid galben, probabil vin sau rachiu.

- GROSS MARTIN, din Jidvei, str. Perilor, nr. 8, a dat sursei 2 sticle de șampanie și SCHULLER FRIEDRIC, din Jidvei, str. Unirii, nr. 13, a dat o sticlă de rachiu, ambii cu rugămintea de a le duce numitului HAWEL RUDOLF, din Badenbei Wien, Bosenböschelgase, nr. 3. Cu acesta Schuller și cu Grosse, au făcut armata împreună și războiul din 1918.

- PREINER BUNCZI, din Jidvei, a trimis 4 fotografii cu familia lui, făcute în fața blocului G.A.S. Jidvei, unde locuiește, ca să le ducă lui Preiner Hans, vărul lui din Viena, Messerschmith Gassen, nr. 31/8, bloc 18, inginer la fabrica de autoturisme.

Preiner Bunczi a rugat pe sursă să comunice vărului său din Austria ca să nu-i mai scrie, fiindcă șeful de post din comună le-a atras atenția ca să nu mai poartă corespondență.

Sursa nu a fost solicitată să mai facă alte comisioane.

În seara când sursa a ajuns la fratele său, a servit masa și au discutat lucruri familiale. Apoi s-au culcat.

Dimineața, în ziua de 5.12.1965, duminica, sursa a plecat împreună cu fratele său, soția lui și nepotul la fiica fratelui, recent căsătorită cu Heinz Zika în Viena, [...] Hermanschenenplatz nr. 2, bloc 4, ap. 4. Acest Heinz Zika este secretarul tineretului pe întreaga Austrie din ramura metalurgică, construcții și forestieră, organizație tutelată de Partidul Socialist Austriac. Cu această ocazie, Heinz Zika a povestit cum s-au cunoscut cu soția lui actuală, s-a servit masa împreună și seara am fost conduși cu mașina lui proprie la locuința fratelui sursei.

Luni, 6.12.1965, a venit nepoata sursei, respectiv soția lui Heinz Zika și a luat pe sursă și au plecat la plimbare în Viena, arătând punctele mai frumoase ale orașului, iar la ora 14 am avut întâlnire cu Heinz Zika, la un restaurant din apropierea serviciului său. Am luat masa împreună la acest restaurant, iar la ora 16 am plecat cu ei la plimbare în oraș. La orele 20 ne-am întâlnit cu părinții lui Heinz Zika și ne-am dus împreună la localul de noapte „Stefans Keller", unde am servit masa împreună, am consumat băutură, am făcut fotografii în restaurant și am stat până la orele 1 când s-a închis restaurantul. În timpul cât ne-am plimbat pe stradă și cât am stat la restaurant, majoritatea discuțiilor au avut caracter familial. Atât bătrânii, cât și tinerii au întrebat pe sursă dacă are posibilități să-i primească în vara anului 1966 în comuna Jidvei ca turiști. Sursa le-a răspuns că pot veni în Jidvei, că avem posibilități de cazare și întreținere. Menționez că bătrânul Zika, a venit cu mașina lor proprie, iar după ce am ieșit din restaurant, ne-au dus cu mașina lor la domiciliul fratelui sursei.

Marți, în ziua de 7.12.1965, a fost ziua liberă a lui Heinz Zika și am fost luat din nou de el de acasă și am plecat numai singuri pe jos și cu tramvaiul în oraș, în care timp el dădea sursei anumite explicații despre diferite clădiri. Am vizitat muzeul artei, toate pavilioanele, apoi a cumpărat sursei mai multe cadouri mici pentru fetiță. Am intrat într-o cafenea unde am consumat bere și la orele 21-22 am fost dus de el până acasă la fratele sursei.

În timpul cât am fost împreună cu Heinz Zika, mi-a povestit că el încă este tânăr, are numai 24 ani, însă speră ca mai târziu să ajungă să ia loc în parlament și să ocupe chiar postul lui Klaus sau Ionas, reprezentanții Partidului Socialist Austriac. Tot atunci a povestit sursei că a fost în țări străine în schimb de experiență, în Israel, Italia și Grecia, de unde a primit și unele medalii. S-a interesat de dreptul muncitorilor din România, cât este de mare impozitul pe salar, dacă există sindicate și dacă membrii contribuie la fondul financiar sindical. Sursa a răspuns că la noi în România există numai întreprinderi de stat și în funcție de salar se plătește și impozitul, și fiecare ramură de activitate are sindicatul ei, condus de un singur for sindical pe întreaga țară.

În ziua de 8.12.1965, pe la orele 11, a venit la locuința fratelui sursei numitul WEGENDT MARTIN junior, cu care sursa este rudă, și a invitat-o la el acasă. Dânsul lucrează la Întreprinderea de Tramvaie din Viena ca sudor și face serviciu de noapte. Acesta a plecat din Jidvei în 1959, împreună cu soția, la tatăl său, Wegendt Martin. Împreună cu el și familia lui am plecat în oraș, am vizitat castelul Schönbrun și grădina zoologică din Viena. Ne-am întors din nou la el acasă, unde am rămas peste noapte, iar dimineața sursa a fost condusă de el acasă la fratele. Acest Wegendt Martin este o fire retrasă, fără pregătire și n-am putut discuta cu el probleme interesante cu caracter politic.

În ziua de 10.12.1965, sursa a stat acasă singur, deoarece toată familia fratelui era plecată la serviciu. Sursa a ieșit singur la plimbare în apropierea casei, uitându-se la vitrine și prețurile mărfurilor.

În ziua de 11.12.1965, fratele sursei a fost liber și am plecat împreună la o spălătorie chimică de haine și rufe, unde am predat hainele, apoi am făcut piața, cumpărând alimente pentru o săptămână. Cu această ocazie, fratele sursei a vrut să demonstreze cât sunt de scumpe alimentele pentru o săptămână. Restul zilei am stat acasă.

Duminica, 12.12.1965, sursa a plecat împreună cu fratele său la numitul SCHAFFER RUDOLF, unchiul lui Teutsch Martin din R.F.G., despre care am amintit mai sus, unde a dus sticla cu băutură dată de Teutsch Johan din Jidvei. Pe acesta l-am găsit în pat bolnăvicios. Ne-a primit la el în casă, apoi am spus cine sunt și am predat sticla. Acesta ne-a povestit că el a fost cetățean al Ungariei și după războiul din 1945, a fost alungat din Ungaria fiindcă făcea parte din G.E.G. A întrebat cum se prezintă lucrurile în România. Cum merg colectivele și dacă lumea e mulțumită. Sursa i-a răspuns că în colectiv cine muncește, trăiește mai bine ca în timpul cât era proprietar. După o oră și jumătate, ne-am reîntors acasă la fratele sursei, iar după masă, am plecat la plimbare împreună cu familia lui pe Dunăre, vizitând și turnul Dunării.

În ziua de 13.12.1965 a venit pe la mine numitul WEGENDT HANZ, băiatul lui Wegendt Martin, care a plecat din Jidvei în Viena în anul 1959, spunând că a aflat de la fratele lui Martin, şi a rugat pe sursă să se descurce cum poate şi să meargă până la locul lui de muncă la Gara de Sud, serviciul vamal, unde lucrează şi unchiul său, Wagendt Martin. La ora 14 sursa a fost acolo şi i-a găsit pe amândoi, iar după ce au terminat serviciul la ora 15, Wegendt Hanzi ne-a dus cu maşina lui până în localitatea Trainskirsch, unde locuieşte Wegendt Martin (Jani). A rămas acasă şi ne-a invitat pentru a două zi la el acasă. Eu m-am întors la Wegendt Martin la el acasă, am servit masa şi apoi m-am dus cu maşina la fratele acasă. Cu Wegendt Hanzi am discutat mai mult probleme familiale, neînţelegeri ce există între tatăl lor şi copii.

În ziua de 14.12.1965, am plecat la Wegendt Martin, Jani, şi Wegendt Hanzi, la Gara de Sud, serviciul lor, unde am ajuns la orele 14. Şeful lor i-a învoit şi am plecat împreună la Wegendt Martin. Aci am fost aşteptaţi cu masa pregătită şi am început o serie de discuţii după cum urmează:

Sursa a întrebat pe Wegendt Martin (Jani) cum de a putut să-şi facă aşa casă mare, ca o vilă, şi o grădină frumoasă, deoarece el nu putea să câştige atât de mult, fiindcă nu are atâta pregătire. Având numai 7 cl. Soţia lui imediat a intrat în discuţii şi a spus că a avut noroc cu ea, că mai înainte ea a lucrat în agricultură, câştigând 8-12 şilingi pe zi, însă ea are un frate, care în prezent este ministru şi acesta i-a ajutat, i-a dat serviciu soţului ei la vamă, unde câştigă bine. Sursa a întrebat dacă are aşa o situaţie bună, de ce nu a venit mai des în vizită acasă în Jidvei? Acesta i-a răspuns că i-a fost frică să vină în România, apoi sursa i-a răspuns că nu are de ce să-i fie frică, deoarece au venit atâţia şi nu s-a întâmplat la nimeni nimic. El spune că nu este adevărat că deoarece când a fost acasă, a fost invitat de preşedintele Sfatului Jidvei, Stolz[1] Ioan, unde au dus băutură, iar cu ei a mai mers şi un cetăţean necunoscut, care a fost detectiv de la Tg.-Mureş, însă lui i-a spus Stolz Ioan dinainte de a merge pe deal, să fie foarte atent ce vorbeşte fiindcă acesta vrea să-l tragă de limbă. Dar el a fost foarte atent, nu a băut mult şi a fost rezervat în discuţii.

Sursa l-a lămurit, spunând că străinii sunt bine primiţi şi nimeni nu se leagă de ei. Apoi, el a spus că dacă aşa stau lucrurile, va căuta ca vara să vină împreună cu un prieten cu maşina în Jidvei.

Discutând despre situaţia din România şi Austria, el spune că Austria este mult mai înaintată ca România. Austria este foarte înaintată în toate ramurile şi niciodată nu va ajunge România la nivelul ei. A mai spus că în România, din câte a văzut el când a fost acasă, este chiuleală, chiuleală multă şi se tolerează acest lucru. În timpul cât stăteam acolo, a sosit poştaşul care a adus un plic şi desfăcându-l, acesta conţinea o invitaţie din partea Org. saşilor ardeleni din Austria, în care era invitat ca în ziua de 8 ianuarie 1966 să participe la o serbare a saşilor.

Cu această ocazie a spus că ei sunt organizaţi şi şeful organizaţiei pe Viena este un anume Wegendt, de origine tot din Jidvei, pe care sursa nu-l cunoaşte, iar pe întreaga Austrie, este şef Dr. Teutsch. Primesc săptămânal ziarul ardelenilor, tipărit şi primit din München. Alte discuţii mai importante nu au mai avut loc deoarece a fost târziu şi a trebuit să plecăm.

Sursa menţionează că la serviciul lui Wegendt Martin Jani era foarte respectat de şefii săi. Mai menţionează că în timpul cât am stat cu el acasă a sosit şi numitul Gross Friederic, originar din Jidvei, care locuieşte la ferma lui, numai la câteva sute de metri de locuinţa lui Wegendt. Acesta a stat numai 10 minute, spunând că este foarte ocupat şi nu am putut discuta alte probleme cu el. A dat sursei un calendar, rugându-l să-l ducă în Jidvei la părinţii lui.

În ziua de 15.12.1965, sursa a stat acasă la fratele, până după-masă când a venit el de la serviciu cu o maşină a unui prieten şi am plecat împreună la Badenbei Wien, unde am dus sticlele de şampanie şi rachiu date de Gross Martin şi Schuller Friedric pentru numitul Havel, în vârstă de 60 ani, pe care l-am găsit tocmai în timpul când încuia poarta să plece. Ne-a spus că este grăbit şi transmite mulţumiri pentru sticlele trimise, rugându-mă să-i comunic la cei de mai sus că în vara anului 1966 îi va vizita în comuna Jidvei.

În ziua de 16.12.1965, am fost, tot după-masă, la numitul Gergel Johan, originar din Jidvei, împreună cu fratele meu şi prietenul său cu maşina. Pe el l-am vizitat ca cunoscut. Aci a discutat fratele sursei, prietenul lui şi Gergel Johan, dacă au primit fiecare invitaţie pentru a participa în ziua de 8 ianuarie 1966 la festivitatea saşilor din Viena şi s-au înţeles împreună că vor merge. El a dat sursei un săculeţ cu medicamente ca să le ducă părinţilor din Jidvei. Cu acesta nu am putut discuta alte probleme deoarece erau foarte multe persoane în casă: soţia, două fete, logodnicul uneia din fete şi el mi-a spus atât ca să comunic părinţilor că la vară va veni din nou în comuna Jidvei. Când am ajuns acasă şi am predat medicamentele la părinţi, aceştia mi-au spus că aşa-i mai ajută băiatul lor. Ei primesc medicamente şi le trimit la Cluj, prin Endörfer Susana, soră la Clinici, care le vinde şi le trimite banii.

Gross Martin, tatăl lui Gross Friederic, din Austria, când i-am predat calendarul, a spus sursei că numitul Havel din Badenbei Wien are o fiică doctoriţă, care procură medicamente, le dă lui Gergel Johan din Austria, el le trimite la părinţii săi prin turişti, iar părinţii lui Gergel Johan le plasează la Cluj prin Endörfer Susana, originară din Jidvei, iar banii obţinuţi de pe medicamente îi dă lui Havel când vine acesta ca turist în România.

În ziua de 17.12.1965, mă aflam acasă la fratele meu singur şi pe la orele 9 dimineaţa a venit Zoppelt Martin, originar din Jidvei, care a aflat de la cumnata sursei că sunt în Austria şi a adus un pachet în care se afla un monoclu, două plăci pentru picap[2], două perechi şosete şi una pereche mănuşi, rugându-mă să le duc la tatăl său din Jidvei.

Văzând că timpul îmi permite, m-a rugat să-i fac o vizită acasă, ca să-mi arate cum este el situat în prezent şi ca să pot povesti acasă situaţia lui. Am plecat cu tramvaiul şi am găsit acasă pe soţia lui, care ne-a servit repede cu o gustare şi vin cald. Apoi el a început să-mi arate toată casa, camerele şi tot ce avea în casă. Într-adevăr, era o casă modernă şi interiorul era dotat cu toate obiectele de menaj. A explicat că face serviciul la un institut studenţesc ca portar, având un salar de 4 000 şilingi. A început să spună că după cum cunoaşte viaţa de aici şi cum a văzut şi anul trecut când a fost în vizită în Jidvei, cum e viaţa de grea la noi în ţară, el nu putea să aibă niciodată o situaţie ca aceea de acolo. A mai spus, când putea el să aibă aur în România, nici măcar să-l vadă. Dar acuma are şi aur şi dispune de bani. A adus, ca să vadă şi sursa, o cutie în care erau aproximativ 25 monede de aur de diferite mărimi. Spune că el ştie că cumnatul său, Gergel Martin, din Jidvei, este portar la G.A.S. şi are salar numai 600 lei pe lună, din care nu poate să-i ajungă nici pentru mâncare pentru socrul său şi familie. A spus că el face articole la ziarul Stern din Austria

[1] Posibil: Schtolz
[2] Corect: pick-up

şi a prezentat sursei un dosar foarte gros cu articole trimise la ziar. Spune că el în aceste articole critică felul cum s-a schimbat viaţa în 20 de ani în România. Cum a ştiut-o el şi cum a găsit-o în prezent când a fost ca turist în Jidvei. Arată că populaţia săsească nu poate să-şi permită ţinerea obiceiurilor vechi cum era mai înainte (fasching) cârnilejul, când fiecare sas petrecea 3 zile la rând cu mâncare şi băutură. Mi-a spus să comunic rudelor din Jidvei că în vara anului 1966 va veni în vizită. După aceste discuţii, eu am plecat la fratele meu.

Sursa informează că în ziua de 9.12.1965, a fost dus de Wegendt Martin junior, la cererea sursei, la numitul Hanz Preiner, Viena, Messerschmidt Gasse, nr. 31, pentru a duce fotografiile date de vărul său din Jidvei, Preiner Bunczi. Acasă am găsit numai pe soţia dânsului, care a spus că soţul său este inginer la fabrica de autoturisme, lucrează 12 ore, va veni târziu sau probabil este plecat în altă ţară, deoarece el umblă în multe ţări. Sursa a stat mult şi nu a venit. Apoi a lăsat adresa unde se află sursa, spunând ziua şi trenul când va pleca în România, dar totuşi acesta nu a mai venit să-l caute pe sursă. Sursa i-a comunicat verbal cele transmise de Preiner Bunzi, adică ei să nu mai scrie, că le periclitează situaţia de aici din ţară. Sursa a mai comunicat că Preiner Bunzi are un copil nebotezat şi îi aşteaptă pe ei să vină în România şi să participe la botez.

Discutând cu fratele sursei despre situaţia copiilor, a spus că fata au măritat-o, iar băiatul urmează să facă armata şi apoi să-şi vadă de o situaţie pentru viitor. Sursa a întrebat cât timp se face stagiul militar în Austria? I-a răspuns că stagiul militar este de 9 luni, însă armata este atât de săracă, nu dă nimeni nici o atenţie, îmbrăcămintea este slabă, umblă zdrenţoşi, iar armamentul este vechi, au arme manicher, foarte vechi. Avioane militare au numai câteva, primite din Elveţia, şi acestea sunt vechi pe care le-au abandonat elveţienii. Fratele sursei a comparat armata actuală a Austriei cu armata veche a României din 1939, când a făcut el stagiul militar ca activ.

În ziua de 18.12.1965, am făcut mici târguieli împreună cu fratele şi cumnata pentru mama şi familia sursei. Iar în ziua de 19.12.1965, sursa a fost condusă la gară de fratele cu soţia, nepotul Frideric cu prietena sa, Wegendt Hans cu soţia, Wegendt Martin cu soţia şi am plecat cu trenul internaţional la orele 10,20 din gara de Vest Viena spre România.

În compartiment, din Viena la Budapesta am călătorit cu 3 persoane din Elveţia, care vorbeau limba engleză şi nu ne-am putut înţelege, iar în Budapesta a urcat o femeie de cca. 30 ani, cetăţeancă maghiară, cu care am putut să mă înţeleg, care a coborât la Vinţu de Jos.

„Schlosser Martin”

NOTA LUCRĂTORULUI INFORMATIV:

Nota a fost dată în urma instructajului primit înainte de plecare în Austria. În notă se vorbeşte despre mai mulţi cetăţeni cu numele de Wegendt, despre care menţionăm următoarele:

- În Austria există doi cetăţeni cu numele de Wegendt Martin, originari din Jidvei şi sunt fraţi vitregi, cu care agentul este în relaţii de rudenie.
- Wegendt Martin Jani, este cel pe care l-a contactat agentul la vamă, în Gara de Vest şi la domiciliul său.
- Wegendt Martin, pe care sursa nu l-a contactat, întrucât nu se află fratele sursei în relaţii bune cu el. Acesta are pe fiii lui Wegendt Martin junior şi Wegendt Hans, care au plecat la tatăl lor în Austria, din Jidvei, în 1959.

Pe Wegendt, care este reprezentantul organizaţiei săseşti din Austria, agentul nu şi-l aminteşte.

SARCINI:

Agentul a primit sarcina să discute cu cetăţenii bătrâni din Jidvei şi să stabilească din ce familie se trage acel Wegendt care este reprezentantul organizaţiei săseşti din Viena.

Să reia discuţiile cu părinţii lui Gergel Johan din Austria, cărora le-a adus medicamente din Jidvei, şi în discuţii cu aceştia să stabilească dacă au mai primit medicamente, prin cine, la ce valoare au ajuns acestea şi care este destinaţia banilor, dacă aceştia îi vor da numitului Havel când va veni ca turist în Jidvei sau îi cheltuiesc ei.

Să contacteze pe numitul Schöppner Ştefan, lucrat în dos. de verificare, preconizând că acesta îl va întreba pe agent despre situaţia din Austria şi cu această ocazie, agentul să-l întrebe dacă a depus şi el forme de plecare. De asemeni, să amintească în discuţii că în Austria a vorbit cu unii cetăţeni originari din România care au primit despăgubiri pentru averea avută în R.P.R.; ce spune Schöppner despre aceasta.

MĂSURI:

Nota se va exploata, bate în 4 ex.: 1 la Dir. II-a, 1 la Secţia II Dir. Reg. Mureş, 1 ex. la dosar turişti şi 1 ex. la mapa anexă.

Cpt. Suciu Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 259, f. 90-97.

585.

1966,<Târgu-Mureş>. <M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară>: tabel cu organizaţiile depistate în intervalul 1952-1966.

ORGANIZAŢII DEPISTATE ÎNCEPÂND DIN ANUL 1952

Anul 1952:
1. Organizația Narodnică – BALOGH MARGARETA
2. Organizația iehovistă
3. Organizația „Garda Populară”
4. Organizația „Gărzile lui Maniu”
5. Organizația legionară
6. Organizația „Garda Albă”
7. Preoții greco-catolici

Anul 1953:
1. Organizația iehovistă

Anul 1954:
1. Organizația iehovistă
2. Organizația legionară

Anul 1955:
1. Organizația iehovistă
2. Organizația legionară

Anul 1956:
1. Organizația „Martorii lui Iehova”
2. Organizația naționalistă de la Căpâlnița (DOBOȘ AUGUSTIN)
3. Organizația subversivă de la Sovata (KELEMEN)
4. Organizația subversivă condusă de FALIBOGA IOAN
5. Banda teroristă din Dalnic (BAJKÓ)

Anul 1957:
1. Organizația subversivă FALIBOGA
2. Banda teroristă MADARAS
3. Organizația naționalistă maghiară – SZABÓ MOZES
4. Organizația „Martorii lui Iehova” – FÜLÖP
5. Organizația secretă revoluționară – VERESS
6. Organizația subversivă naționalistă – FODOR PAVEL

Anul 1958:
1. Organizația „Martorii lui Iehova” – KOVÁCS CAROL
2. Asociația tineretului secui din Sft. Gheorghe
3. Organizația betanistă
4. Grupul contrarevoluționar de la Școala Agr. Nr. 16 Ciuc – PÎSLĂ D.
5. Organizația Național Țărănistă Tg.-Mureș
6. Organizația subversivă „Kossuth” din Sft. Gheorghe
7. Organizația subversivă „TURUL” din Toplița – GOMBOS ERNEST
8. Organizația subversivă stilistă din Covasna
9. Organizația subversivă a lui FALIBOGA (legăturile rămase nearestate – 10 persoane)
10. Organizația naționalistă „EMISZ”, Dos. nr. 301
11. Banda lui OSIPCIUC

Anul 1959:
1. Banda din Sovata – GÁLL FRANCISC (Dos. 355)
2. Organizația „Martorii lui Iehova” (Dos. 371)
3. Organizația „U.T.L.” din România (Dos. 368)
4. Organizația „Adventist-reformistă” (Erdő Andrei și alții) – 353
5. Banda teroristă – FÁBIÁN COLOMAN (dos. 407)
6. Organizația „Domnul de viață” (MUNTEANU MARIA)
7. Organizația naționalistă maghiară – SÁNTHA EMERIC

1960:
1. Organizația c-rev. „Mâna Neagră”
2. Foşti jandarmi (6)
3. Organizația „Martorii lui Iehova”
4. Banda teroristă din Ciuc (3) – PÁLL LUDOVIC
5. Organizația c-rev. – KIRSCHLAGER HANS
6. Grupul lui MERLESCU

7. Grupul lui GYÖRGY ELISABETA (3)
8. Organizația „Cerbii albi”

1961:
1. Organizația subversivă din Suseni – MÁTÉ FERENCZ (Dos. 605)
2. Organizația condusă de ORBÁN ROZALIA ILEANA (4) (Dos. 611)
3. Grupul condus de DÁVID ALEX. (of. horthyşti) – dos. 587
4. Organizația subversivă condusă de MATEI MARIN (dos. 563)

1962:
1. Asociația secretă Ciuc (ANDRÁS FERENCZ) – dos. 620

1965:
1. Organizația condusă de SOLYOM ATTILA-KÁROLY (Dos. 631)
2. Organizația din Gheorgheni – CIOBOTAR ŞTEFAN[1] (Dos. 632)
3. Organizația subv. din Toplița – TÖRÖK I. (Dos. 698)

1966:
1. Organizația iehovistă BIRÓ TIVADAR (Dos. 829)

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 294, f. 19-20.

586.

<1966>, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: raport cu propunere pentru plecarea în vizită în R.F.G. a agentului „Ritta”, numele real Karsthi Ioan, din comuna Ideciu de Jos.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREȘ-AUT. MAGH.
SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. REGHIN

„C.P.”
STRICT SECRET
S.C. Nr. 304
Expl. nr. __

SE APROBĂ:
Colonel SIDEA NICOLAE

RAPORT
se propune aprobarea plecării agentului „RITTA” în vizită în R.F.G.

Agentul „RITTA”, cu numele real KARSTHI IOAN, este născut la data de 21.VIII.1930 în comuna Ideciu de Jos, raionul Reghin. Este fiul lui Mihail şi Ecaterina, de naționalitate germană, cetățenie română, studii posedă 8 cls. primare, de profesie agricultor, actualmente funcționar la I.F. Reghin, cu domiciliul în comuna Ideciu de Jos. Din punct de vedere politic se poate arăta că în trecut a activat în organizația „VOLKSBUND” din Ideciu de Jos, în calitate de simplu membru, în prezent neîncadrat politic şi nici nu a fost semnalat cu manifestări duşmănoase până în prezent. Agentul „RITTA” a fost recrutat la data de 6.XI.1954 în problema „contraspionaj vest-german şi austriac”.

În procesul colaborării cu organele noastre, agentul în cauză a dovedit bunăvoință şi interes în rezolvarea sarcinilor trasate, astfel a furnizat materiale informative despre o serie de elemente de naționalitate germană suspecte în evidențele organelor noastre, precum şi despre o serie de turişti care au vizitat comuna. Aşadar, prin intermediul agentului, organele noastre au putut clarifica o serie de aspecte legate de turişti, cât şi alte elemente din comună, suspecte de activitate duşmănoasă. De asemenea, se poate raporta că agentul în cauză este un element inteligent şi cu o bună orientare, posedând toate calitățile unui bun colaborator. În urma verificărilor efectuate asupra agentului s-a stabilit că este un element cinstit, sincer şi obiectiv față de organele noastre, dovedind în acelaşi timp atașament. De asemenea, până în prezent agentul nu a fost deconspirat, iar prin faptele şi comportarea sa se bucură de prestigiu în rândul cetățenilor din comună. Trebuie arătat faptul că în R.F.G. agentul are rude şi mai mulți prieteni care domiciliază în localitatea Rottenburg şi Kitsighel, o parte dintre aceştia au fost ca turişti în țara noastră, în care sens [i-]a vizitat şi agentul, iar la plecare au invitat agentul de a le face şi el vizită în R.F.G. Raportăm că în luna martie 1966, agentul „RITTA” a întocmit actele pentru obținerea paşaportului de a pleca în vizită, solicitând totodată şi sprijinul din partea organelor noastre.

În R.F.G. are următoarele rudenii:

KARSTHI SUSANA şi KARSTHI MARIA, verişoară şi, respectiv, mătuşă care anterior l-au invitat pe agent în scris să le viziteze.

[1] Csobotár István, cf. **Doc. 576**

Călătoria în R.F.G. va fi întreprinsă de către agent singur, cheltuielile de transport fiind suportate de către acesta. În comuna Ideciu de Jos, unde domiciliază, rămâne familia, formată din soție și doi copii minori la care ține foarte mult. Din verificările efectuate nu există suspiciuni că agentul ar trăda prin aceea de a nu se mai întoarce în țară.

Față de cele raportate mai sus, rugăm aprobați, în scop de stimulare, plecarea în vizită a agentului „RITTA" în R.F.G.

Șeful Secției Raionale — Ofițer II
Căpitan Sîngeorzan Dumitru — Lt. Pătășanu Alexandru

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 287, f. 227-228.

587.

1966 ianuarie 1, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: raport asupra activității Secției Anchete Penale, pe intervalul 1 decembrie 1964-1 ianuarie 1966.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcția regională Mureș-A.M. — STRICT SECRET
Secția Anchete Penale

RAPORT

Asupra activității Secției Anchete Penale pe perioada 01 decembrie 1964 – 01 ianuarie 1966

Pe baza unei munci mai calificate și cu simț de răspundere din partea anchetatorilor, în această perioadă de timp Secția Anchete Penale a soluționat situația unui număr de 136 elemente, după cum urmează:

- 27 elemente au fost anchetate în stare de arest și deferite justiției pentru săvârșirea infracțiunii de uneltire contra ordinii sociale prin organizare și agitație cu caracter dușmănos;
- 10 elemente, după o documentație temeinică, materialele administrate au fost declinate organelor de cercetare penală ale miliției pentru huliganism politic;
- 96 elemente au fost avertizate și 3 puse în discuția adunării obștești.

În această perioadă s-au mai efectuat 16 cercetări la fața locului în cazuri de avarii și incendii, iar după documentarea fiecărui caz s-au făcut propuneri corespunzătoare conducerii profesionale.

Din analiza cazurilor soluționate se poate constata că anchetatorii au depus efort față de volumul mare de lucrări, au rezolvat cu simț de răspundere, obiectivitate și cu competență dosarele de anchetă.

Cauze mai deosebite rezolvate au fost cele două grupuri subversive, primul lichidat în primăvara anului 1965, compus din 7 elemente, în frunte cu LIBICZEI GYULA, ce s-au constituit într-o bandă în scop terorist. Printr-o muncă calificată s-a reușit să se descopere și să se documenteze activitatea teroristă a acestor elemente, pentru care au fost judecați și condamnați.

În al doilea grup subversiv, condus de TÖRÖK IOSIF și TÖRÖK ȘTEFAN, au fost arestate în total 12 elemente ce urmează a fi judecate.

Printr-o muncă perseverentă și [cu] simț de răspundere, începând cu documentarea prealabilă, precum și în timpul anchetei s-a reușit a se documenta în întregime activitatea infracțională a acestui grup, ce-și propusese ca scop ca prin mijloace violente să lupte împotriva regimului socialist în vederea realizării planurilor criminale propuse, a dezmembrării statului nostru.

Un alt obiectiv al anchetei a fost stabilirea tuturor legăturilor infracționale, reușind să administreze materiale pentru alte 30 elemente care urmează a fi avertizate.

Și în celelalte anchete care au făcut obiectul trimiterii în justiție, demascate sau avertizate, lucrătorii secției a IV-a au depus interes în soluționarea cât mai calificată a acestor cauze, respectând în majoritatea cazurilor normele procedurale și ordinele M.A.I.

Ca exemplu pozitiv pot fi dați tov. cpt. FÁBIÁN MARTIN și maior MAKKAI ERNEST, precum și ceilalți anchetatori care au depus în soluționarea cauzelor date spre rezolvare.

Cu toate că în perioada la care se referă darea de seamă, lucrătorii ce compun secția de anchete au obținut rezultate bune, totuși în activitatea lor s-au manifestat și unele lipsuri ce urmează a fi lichidate în vederea întăririi muncii de anchetă.

Una din principala lipsă ce a existat și continuă să persistă este aceea că încă nu s-a reușit a fi cuprins un volum mai mare de muncă prin documentarea pe linie de anchetă a dosarelor aprobate de conducerea profesională pentru documentare. Nu întotdeauna a fost folosit rațional timpul afectat pentru documentarea dosarelor de acțiune informativă, prin planificarea judicioasă în ce privește chemarea și audierea martorilor.

Au existat situații când unii martori au fost reaudiați pentru faptul că prima audiere a fost făcută necorespunzător. Această lipsă s-a manifestat la Cpt. GOLICZA DIONISIE, Maior MAKKAI ERNEST, Maior FODOR GHEORGHE, Cpt. FÁBIÁN MARTIN.

Din analiza unor materiale de anchetă s-a constatat că procesele-verbale de ascultare prezintă unele deficiențe în sensul că s-au pus martorilor întrebări șablon, iar în unele cazuri s-au consemnat răspunsuri telegrafice lipsite de conținut.

De asemenea, uneori lipsuri s-au constatat și în ce privește întocmirea ordonanțelor de refuzarea pornirii procedurii penale, tratându-se cu superficialitate conținutul și motivarea ce trebuia să cuprindă, în plus s-au făcut și încadrări în drept greșite. Astfel de lipsuri s-au manifestat la Cpt. GOLICZA DIONISIE, Maior FODOR GHEORGHE, Maior MAKKAI ERNEST Cpt. FÁBIÁN MARTIN.

Şeful Secţiei Anchete
Maior Avădani Ilie

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 294, f. 1-3.

588.

1966 ianuarie 24, Târnăveni. M.A.I.-S.R. Târnăveni: raport explicativ privind pe agentul „Schlosser Martin" din Jidvei, trimis cu sarcini în Austria.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
SECŢIA RAIONALĂ TÂRNĂVENI
24 ianuarie 1966

RAPORT EXPLICATIV
Privind pe agentul „SCHLOSSER MARTIN", care a fost trimis cu sarcini în Austria

În Austria, oraşul Viena, există o serie de persoane originare din comuna Jidvei, care au plecat voluntari în armata germană, formaţiunile S.S. şi alţii, fiind deportaţi la muncă în U.R.S.S., la întoarcere s-au stabilit în Austria. Pentru a cunoaşte situaţia acestora, am analizat care din agenţii existenţi în comuna Jidvei corespunde pentru a fi trimis cu sarcini în Austria şi ne-am stabilit asupra agentului „SCHLOSSER MARTIN" care, sub acoperirea vizitării rudelor, corespundea acestui scop.

S-au analizat posibilităţile de informare ale agentului şi fiind contactat şi de către organele Dir.Reg. M.A.I. Mureş, s-a ajuns la concluzia că acesta corespunde pentru a fi trimis cu sarcini în Austria.

Astfel, la 3 aprilie 1965, s-a întocmit raportul de trimitere în exterior a agentului „SCHLOSSER MARTIN" împreună cu planul de dirijare, care au fost aprobate de către Dir.Reg. M.A.I. Mureş şi conducerea M.A.I.

În baza planului de dirijare, agentul a fost instruit să destăinuie intenţiile sale de plecare şi altor persoane şi în special rudelor persoanelor din Austria, în aşa fel ca aceştia să-l solicite pentru a le face comisioane.

Agentul a discutat cu persoane care au rude în Austria, urmând ca aceştia să-i dea comisionul pentru a le duce în Austria în momentul plecării.

Agentul a fost anunţat că i s-au aprobat actele pentru plecare la 20.XI.1965. Agentul urma să participe la nunta fiicei fratelui său, care a avut loc la 27.XI.1965 şi, iniţial agentul ar fi trebuit să ajungă în Viena să participe la nuntă, unde să întâlnească consăteni de ai săi din Jidvei.

Agentul între timp s-a îmbolnăvit în aşa fel că a trebuit să stea la pat 4 zile.

După însănătoşire, agentul a fost îndemnat să-şi obţină totuşi vizele şi să plece în vizită la fratele său, Kelner Martin şi astfel în ziua de 3.XII.1965 a terminat cu obţinerea vizelor şi în seara zilei de 3.XII.1965 a plecat în Viena.

În ziua de 3.XII.1965, am avut întâlnire cu agentul, cu care ocazie a fost instruit de felul cum să se comporte pe tren şi în timpul şederii lui în Austria. La întâlnire a participat tov. Lt. Rusu Augustin, ajutor şef Secţia II-a şi tov. Lt.Maj. György Mihai, care i-a făcut instructajul necesar agentului înainte de plecare.

Menţionăm faptul că agentul a fost retribuit cu 200 lei, care i-au fost necesari pentru deplasare la Bucureşti în vederea obţinerii vizelor pe paşaport.

Agentul a primit sarcini să contacteze în Viena pe numiţii Wegendt Martin zis Joni[1] şi Gross Friederic, persoane care ar fi urmat ca, dacă vor veni ca turişti în R.S.R., să fie contactate în vederea recrutării, de asemeni, i s-a trasat sarcina să contacteze pe numiţii Wachsman Martin şi Blohm Mihai pentru a le stabili poziţia lor în exterior.

Agentul a ajuns în Viena în seara zilei de 4.XII.1965 şi s-a reîntors în comuna Jidvei în ziua de 20.XII.1965.

Înainte de plecare, agentul a fost rugat să facă următoarele comisioane:

- Teutsch Ioan a rugat pe agent să ducă o sticlă cu băutură numitului Schafer[2] Rudolf din Viena, care este unchiul soţiei fratelui său, Teutsch Martin, din München R.F.G. Agentul a dus aceste sticle numitului Schaper[3] Rudolf, pe care l-a găsit acasă în pat, fiind bolnav. Acesta i-a povestit agentului că el este originar din Ungaria şi în anul 1945, fiindcă a făcut parte din G.E.G., a fost alungat.

Acesta l-a întrebat pe agent cum se prezintă C.A.P.-urile în România, la care agentul i-a spus că cine munceşte are tot ce-i trebuie şi oamenii trăiesc mai bine ca în timpul cât erau particulari. Cu acest cetăţean nu a discutat alte lucruri fiindcă era bolnav.

- Numitul Gross Martin din Jidvei, str. Perilor, nr. 8, a dat două sticle de şampanie, şi Schuler[4] Gheorghe din Jidvei, str. Unirii, nr. 13, a dat 1 sticlă rachiu ca agentul să le ducă la numitul Havel Rudolf din Austria, Badenbei-Wien, Basenbüchelgane[5], nr. 3, acesta motivând că Havel Rudolf este un cunoscut al lor cu care au făcut armata în timpul Austro-Ungariei.

[1] Jani, cf. **Doc. 584**
[2] Schaffer, cf. **Doc. 584**
[3] Schaffer, cf. **Doc. 584**
[4] Schuller, cf. **Doc. 584**
[5] Posibil: Bosenböschelgase; cf. **Doc. 584**

Agentul l-a căutat pe acesta şi l-a găsit în stradă, tocmai când pleca de acasă, a luat cele duse de agent şi fără a discuta a spus doar ca să le transmită mulţumiri lui Gross Martin şi Schuler Gheorghe şi, de asemenea, [că] în cursul anului 1966 va veni în Jidvei.

- Numitul Preiner Buczi[1] din Jidvei, angajat la G.A.S. ca electrician, i-a dat agentului un plic care conţinea 4 fotografii cu familia lui, rugând pe agent să le ducă la vărul său Preiner Hans din Viena Meserschmiedtgasse[2], nr. 31, care este inginer la o fabrică de autoturisme. L-a mai rugat pe agent să-i spună vărului său ca în vara anului 1966 să vină la Jidvei, fiindcă cu această ocazie îşi va boteza copilul şi să nu-i mai scrie, deoarece din această cauză el poate avea neplăceri.

Agentul a dus aceste fotografii, însă Preiner Hans nu era acasă şi găsind numai pe soţie, a lăsat plicul cu fotografii şi i-a transmis cele spuse de vărul său din Jidvei. Agentul i-a lăsat adresa unde poate fi găsit, dacă Preiner Hans vrea să vorbească cu el, dar acesta nu l-a mai căutat.

În timpul cât agentul a stat în Viena, l-a contactat pe numitul Wegendt Martin – Joni, despre care avea sarcină să discute cu el.

Acest Wegendt Martin a fost ca turist în comuna Jidvei, în anul 1964, a fost contactat de organele noastre pentru a fi recrutat, lucrează la punctul de vamă din gara Viena.

Agentul l-a contactat de două ori, prima dată numai la locul de muncă, fiind dus acolo de Wegendt Hans, nepotul lui Wegendt Martin, originar din Jidvei, care a plecat din Jidvei în anul 1960, ducându-l pe agent cu maşina lui. Cu această ocazie l-a invitat pe agent să meargă a doua zi tot la serviciu şi de acolo vor pleca împreună, adică Wegendt Martin, Wegendt Hans, care au acelaşi loc de muncă, şi agentul, la Wegendt Martin acasă.

Agentul, ajungând acasă la Wegendt Martin, l-a întrebat cum de a reuşit să construiască aşa o casă mare, deoarece el nu are cum să câştige fiindcă are numai 7 cl. şi soţia lui Wegend Martin a intrat în discuţii, spunând că el a avut noroc cu ea, deoarece ea are un frate care a fost avocat şi în prezent îndeplineşte funcţia de ministru şi acela i-a ajutat să-şi poată face casa şi ca soţul ei să aibă serviciul actual. Agentul i-a spus că dacă ei au o situaţie aşa bună, de ce nu vin în vizită în România, şi Wegendt Martin i-a spus că nu vine deoarece îi este frică. Agentul i-a spus că nu are de ce să-i fie frică, întrucât toţi turiştii care au venit nu au păţit nimic. Wegendt Martin a povestit că în timpul cât a fost ca turist în comuna Jidvei a fost invitat de preşedintele sfatului, anume Schtolz Ioan, să meargă la pădure să consume băutură, dar totodată i-a atras atenţia ca să fie atent ce vorbeşte, deoarece cu el va merge şi un detectiv de la Tg.-Mureş. El a fost pus în gardă de preşedintele sfatului popular Jidvei şi în discuţii a fost foarte rezervat şi nici nu a băut. Agentul i-a spus că el nu poate să-şi închipuie despre ce a fost vorba, dar poate să vină liniştit în Jidvei că nu i se va întâmpla nimic şi Wegendt a spus că dacă aşa stau lucrurile, va veni în Jidvei în vara anului 1966, cu un prieten al său cu maşina.

Agentul l-a mai contactat pe numitul Zopelt Martin, originar din comuna Jidvei, care aflând că este în Viena, l-a invitat la el acasă.

Cu această ocazie, Zopelt Martin i-a povestit agentului că el este portar la un institut studenţesc din Viena, unde nu lucrează mult şi are o maşină de scris şi el este şi corespondent al ziarului austriac „STERN", unde scrie diferite articole.

Pentru a-i dovedi agentului acest lucru, i-a arătat un volum cu articolele scrise de el pentru ziarul de mai sus.

Într-unul din articole, sus-numitul calomnia viaţa din R.S.R., scria de saşii din comuna Jidvei, arătând că există o mare schimbare în nivelul lor de viaţă de acum 20 de ani, cum l-a ştiut el, şi 1965, când a fost el în vizită în comuna Jidvei.

Arăta în articol că saşii îşi puteau permite înainte să petreacă cu mâncare şi băutură 3 zile la rând, pe cât timp acuma nu mai pot face acest lucru.

De asemeni, mai arăta că cumnatul său are 600 lei salar la G.A.S. Jidvei ca paznic şi din aceşti bani nu-şi poate asigura nici hrana pe o lună pentru familia lui, mai arăta în articol că saşii din România nu mai pot să ţină obiceiurile vechi.

În discuţii cu agentul, acesta a calomniat modul de viaţă de la noi din ţară, făcând comparaţie cu modul de viaţă ce-l duce el în Austria. A dat agentului un pachet cu obiecte de îmbrăcăminte pentru a le duce tatălui său, Zepelt Martin din Jidvei şi l-a rugat să-i comunice că în vara anului 1966 va veni în vizită în comuna Jidvei.

Agentul, cât a stat în Austria, a avut mai multe discuţii cu soţul nepoatei lui (fiica fratelui său), anume Zika Hans, care îndeplineşte funcţia de secretar al tineretului socialist din ramura forestieră, industria metalurgică şi minieră pe întreaga Austrie.

În această funcţie a fost în schimb de experienţă şi în alte ţări ca Spania, Italia şi Israel.

L-a întrebat pe agent despre relaţiile dintre muncitori şi patroni, cum asigură sindicatul drepturile muncitorilor. Agentul i-a răspuns că la noi sunt numai întreprinderi de stat, salariaţii plătesc impozite pe salar şi fiecare ramură de activitatea are sindicatul ei, cu un singur for sindical conducător pe ţară.

De menţionat este că deşi s-a insistat, agentul nu a furnizat alte date de interes operativ despre numitul Zika Hans.

Acesta l-a întrebat pe agent dacă poate să-i primească ca turişti în vara anului 1966, pe el cu soţia şi părinţii lui, şi agentul i-a răspuns afirmativ.

Mai menţionăm că agentul l-a contactat în Viena pe numitul Gross Friederic, care a mers şi el acasă la Wegendt Martin în seara când a fost şi agentul acolo.

Acesta nu a stat numai 10 minute şi s-a reîntors, spunând că este grăbit, are treburi gospodăreşti.

A mai fost contactat şi numitul Gergel Ioan, originar din Jidvei, unde s-a deplasat agentul împreună cu fratele său şi un prieten al fratelui său cu maşina, cu această ocazie, l-a rugat Gergel Ioan pe agent să ducă un pachet cu medicamente tatălui său din Jidvei şi să le comunice că în vara anului 1966 va veni în Jidvei ca turist.

[1] Bunczi, cf. **Doc. 584**

[2] Posibil: Messerschmith Gassen; cf. **Doc. 584**

De menționat mai este faptul că agentul, în momentul în care a înaintat medicamentele părinților lui Gergel Ioan, aceştia i-au comunicat sursei că în felul acesta îi ajută fiul lor, le trimite medicamente şi ei, prin numita Elozaser[1] Susana, care este soră medicală la Cluj, le vând.

Majoritatea persoanelor pe care agentul le-a contactat în Viena vor veni în vara acestui an ca turişti în comuna Jidvei şi agentul îi va putea contacta din nou, creându-şi relații mai apropiate cu aceştia.

Şeful Secției Raionale
Cpt. Grama Nicolae

Lucrător operativ prim
Cpt. Suciu Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 269, f. 44-49.

589.

1966 februarie 21, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport asupra îndeplinirii sarcinilor de export pentru întreprinderile din industria lemnului.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ-AUT. MAGH.
SECȚIA RAIONALĂ MAI REGHIN

STRICT SECRET
S.C.Nr. 1211

Nr. 308/150270 din 21.II.1966

Expl.nr. 1

Către
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ AUTONOMĂ MAGH TG.-MUREŞ

La ordinul dvs. nr. 308/P.I./30095, din 11.II.1966, prin care ați ordonat verificarea şi raportarea unor aspecte negative din cadrul întreprinderilor forestiere din raza noastră de activitate, privind îndeplinirea sarcinilor de export pe anul 1965, trim. IV, vă raportăm următoarele:

În raza raionului Reghin întreprinderile forestiere care produc mărfuri pentru export prin „Exportlemn" sunt:

- C.I.L. Reghin
- I.F. Reghin şi
- I.L.E.F.O.R. Reghin, care este secție a I.L.E.F.O.R. Tg.-Mureş.

Întreprinderile de mai sus livrează mărfurile pentru export numai prin „Exportlemn", deci nici una din ele nu livrează direct beneficiarilor externi produse finite.

În legătură cu aspectele ordonate de dvs., redăm mai jos situația existentă pe obiective după cum urmează:

C.I.L, Combinatul de Industrializare a Lemnului Reghin

C.I.L. Reghin în cursul anului 1965 a avut pentru export următoarele sortimente:

	Planificat	**Realizat**	**%**
1. Cherestea de răşinoase	23.551 mc	23.589 mc	100,2
2. Cherestea de fag	5.937 mc	4.955 mc	83,4
3. Lăzi fag	6.651 mc	6.817 mc	102,5
4. Cherestea de rezonanță	1.084 mc	1.085 mc	100,0
5. Şipci pentru lăzi ceai	50.000 garnit.	50.160 garnt.	100,0
6. Ambarcațiuni	52 buc.	53 buc.	108,8
7. Accesorii ambarcațiuni	198 buc.	198 buc.	100,0
8. Instrumente muzicale	7.802 buc.	8.096 buc.	105,2
9. Vacalii pentru site	615 col.	615 col.	100,0
10. Articole sport săniuțe	1.500 buc.	1.500 buc.	100,0

După cum rezultă din datele de mai sus, planul la export n-a fost realizat doar la sortimentul de cherestea de fag, unde a rămas în restanță 400 mc, la relații III. După cum rezultă din nota informativă furnizată de ag. „Nagy Péter", la 19.II.1966, cauzele nerealizării planului în acest sens constau următoarele:

În primul rând, C.I.L. Reghin a primit cantități mari de buşteni cu diametru mic, 16-25 cm, din care nu s-au putut realiza indicii pentru export unde [se] prevede o medie de 21-22 cm lățime. Beneficiarii C.I.L.-ului fiind I.F. Reghin şi D.R.E.F.-urile Cluj şi Hunedoara.

O altă cauză este aceea că pentru export se cere material cu umiditate de numai 24%, lucru care C.I.L. nu a putut realiza, deşi cheresteaua debitată pentru export este stivuită pentru uscare şi stă în depozit 4-6 luni până când se poate livra. Dacă C.I.L. Reghin ar dispune de uscătorii artificiale, 70% din restanța nelivrată putea fi rezolvată, livrată. Această problemă constituie şi o

[1] Posibil: Elszaser; Endörfer, cf. **Doc. 584**

greutate în activitatea întreprinderii şi pe viitor, întrucât condiția contractuală a umidității de 24% va împiedica livrarea la termen a unor produse a căror umiditate este limitată.

Deşi în trimestrul IV. 1965 şi trime. I. 1966, refuzuri calitative la export C.I.L. Reghin nu a avut, totuşi în cursul anului 1965, majoritatea refuzurilor calitative au fost din cauza umidității peste procentul admis.

În multe cazuri s-a întâmplat că marfa era pregătită pe rampele de încărcare pentru expediere şi când trebuia să înceapă încărcatul, s-a sistat livrarea pe 10-20-30 zile. Acest lucru impunea conservarea materialelor în cele mai bune condițiuni şi ocupa rampele de încărcare, încât nici alte sortimente nu puteau fi încărcate. Întrucât C.I.L. Reghin are şi rampe neacoperite, dacă între timp a venit o ploaie şi a plouat marfa, deja a influențat asupra calității mărfii pentru export şi chiar pentru beneficiarii interni.

O greutate pe care a întâmpinat-o întreprinderea în activitatea ei este acela că în majoritatea cazurilor nu a putut livra ritmic marfa pentru export din lipsa de fracte pe care Exportlemn nu le-a pus la dispoziție din timp.

Cu toate că C.I.L. Reghin în fiecare lună, până la data de 5, depune la C.F.R. planul cu necesarul de vagoane pentru luna viitoare şi apoi revine din 5 în 5 zile, nu primeşte în mod ritmic vagoanele planificate. Sunt zile când primeşte 5 vagoane, iar în altele 30 vagoane. Astfel, pe lângă faptul că în unele zile se aglomerează munca, se plătesc şi mai multe alocații din lipsă de ritmicitate. Vinovat de această stare de fapt se face C.F.R.-ul care nu poate asigura zilnic planificarea vagoanelor conform cerințelor.

În ultima instanță, ca o greutate pe care C.I.L. a întâmpinat-o a fost şi este aceea că atunci când are şi vagoane şi fracte, bazele de export sunt închise şi marfa tot nu poate fi livrată.

În ziua de 2.II.1966, C.I.L. a primit 5 fracte, cu termen de încărcare 15 zile, pentru cherestea răşinoasă, dar n-a primit vagoane. În ziua de 16.II.1966, a primit 5 vagoane, din care 3 vagoane a 15 tone de 15 m şi 2 vagoane tot a 15 tone şi 8 m, dar deja erau închise bazele Constanța şi Galați.

În prezent, în depozitul C.I.L. Reghin sunt stocuri la următoarele sortimente:

Cherestea fag pt. rel. III, 1 000 mc (nu e destul de uscat)

Cherestea răşinoasă, 750 mc (se poate livra, dar nu sunt fracte).

Referindu-se la modul în care aceste stocuri produc greutăți financiare sau perturbări în depozitul acestei întreprinderi, vă putem raporta că mărfurile care sunt destinate exportului sunt mai bine plătite. Beneficiul variază de la un sortiment la altul, fiind între 5-15% în plus. Cu aceste beneficii întreprinderea este planificată, iar dacă nu se realizează, este în detrimentul prețului de cost. Mai mari sunt însă greutățile provocate de stocurile existente în depozitul întreprinderii, unde este ocupat locul cu produsele finite şi nelivrate şi nu este loc pentru depozitare noilor produse. Întreprinderea nu are un depozit atât de mare încât să poată depozita la infinit mărfurile, iar atunci când sosesc fracte şi primesc şi vagoane, nu în totdeauna, sau cu greu, pot face față sarcinilor.

Din cadrul Întreprinderii Forestiere I.F. Reghin vă raportăm următoarele:

I.F. Reghin în tim. IV. 1965 şi 1.I.1966-20.II.1966, a realizat sortimentele la export după cum urmează:

	U/M	Repartizat	Realizat
1. Lemn celuloză div. esențe	mc	750	251
2. Lemn celuloză fag	mc	1 500	620
3. Bile manele răşinoase	mc	1 500	321
4. Lemn de foc	tone	1 500	1 820
5. Lemn construcții	mc	-	189
6. Mangal de bocşă	tone	-	422
7. Rigle cu muchii teşite	mc	600	337
8. Lăzi de fag	mc	110	113
9. Araci de vie	mii buc.	130	
10. Fructe de pădure	tone	155	115
11. Vânat împuşcat	tone	0,7	1,1

Nu s-a realizat planul la export la sortimentele de la pozițiile 1, 2, 3, 7, 9 şi 10.

Referitor la cauzele nerealizării planului de export la lemn celuloză, diverse esențe raportăm:

La acest sortiment, planul inițial anual pe 1965 a fost de 500 mc care, în trim. III a fost majorat la 1 100 mc, fără să fi fost emise şi alte ordine de livrare. În acest sens, producția a fasonat şi expediat în depozite lobde apte pentru celuloză care, o parte a fost cojită şi pregătită pentru export, din care cca. 100 mc nefiind livrată la timp s-a sufocat, degradat şi nu mai corespunde pentru export. Acesta s-a folosit pentru alte scopuri mai puțin rentabile. Materialul pregătit în acest sens, deşi nu acoperea planul, nu a fost livrat întrucât baza de export Brăila a fost închisă şi în afară de acesta nu s-au primit nici fractele necesare expedierii.

La lemn celuloză de fag, cauzele neexpedierii materialelor pregătite sunt identice cu cele arătate la lemn celuloză div. esențe. Şi la acest sortiment din cantitatea pregătită s-a degradat 160 m.st. întrucât s-a sistat expedierea, pentru care I.F. Reghin a dat cazul la arbitrajul de stat.

La bile manele răşinoase, în urma doborâturilor de vânt, materialul nu a mai rezultat manele, numai bile pentru care Exportlemnul nu a depus fractele necesare. În urma doborâturilor de vânt toate forțele au fost concentrate pentru identificarea, fasonarea, conservarea şi apropierea acestor doborâturi, deşi aceste materiale nu în toate cazurile acopereau necesarul de material pentru export, aşa cum a fost şi cazul la sortimentul mai sus arătat.

La rigle cu muchii teşite a fost repartizat pe anul 1965, 2 000 mc, iar Exportlemnul numai la sfârşitul lunii septembrie 1965 a comunicat condițiile tehnice pentru livrare. Întrucât termenul a fost foarte scurt, restanța nu a putut fi recuperată. Totuşi, în ultimele 3 luni ale anului 1965, s-au expediat mai mult de 50% din planul anual.

La arici de vie, Exportlemnul nu a depus fractele necesare deoarece nu a găsit beneficiari pentru acest produs.

La fructele de pădure, nerealizarea planului se datorește timpului nefavorabil.

În legătură cu greutățile pe care întreprinderea forestieră întâmpină în livrarea materialului lemnos destinat pentru export sunt asemănătoare cu cele arătate la C.I.L. Reghin. Lipsa de fracte internaționale și închiderea bazelor de export Galați-Palas și Constanța.

În această ordine de idei raportăm următoarele cazuri petrecute în ultima perioadă.

La data de 12.II.1966, au sosit 10 buc. fracte pentru celuloză fag cu mențiunea ca încărcarea să fie efectuată între 20-28 februarie a.c. În data de 20 II. 1965, când expeditorul de serviciu a vrut să ducă la încărcare un grup de vagoane pentru acest produs cu stația de destinație Brăila-Port, Șeful Stației C.F.R. a comunicat telefonic că Brăila este închis pentru toate produsele. Un alt caz, la 9-10.II.1965 au sosit 5 fracte pentru mangal de bocșă cu destinația R.P.U. În aceeași zi a venit nota telefonică că nu se poate transporta în R.P.U., numai în Austria, și s-au trimis fracte pentru Austria. Când a sosit recepționerul O.C.M. a afirmat că el are dispoziție să controleze pentru R.P.U. Deci, I.F. are ultima dispoziție pentru Austria, iar O.C.M.-istul pentru R.P.U. Asemenea cazuri au fost și altele, cu care se pierd 5-6 zile și până când se clarifică situația, stagnează transportul.

Alt caz la 28.I.1966, au sosit 12 fracte pentru lemn de foc Italia, iar în 2.II.1966 vine delegatul Exportlemnului, al agenției Tg.-Mureș, și a ridicat 4 fracte cu pretextul că livrarea s-a oprit.

Refuzuri calitative la care se referă raportul I.F. Reghin a avut la Exportlemn, Baza Brăila a refuzat 265,60 mc lemn celuloză de fag în valoare de 51.188 lei ca marfă necorespunzătoare, din care ulterior s-a achitat 175,60 mc, adică 5 vagoane, fără să găsească vreo bucată necorespunzătoare. A mai rămas 90 mc neachitat.

La fel, Exportlemn Galați a refuzat 2 vagoane rigle cu 78 mc, care după o recepție amănunțită a fost achitată fără nici o bonificație. Negăsindu-se nici o bucată necorespunzătoare.

Referitor la refuzurile calitative vă redăm următorul caz: În luna decembrie 1965, numitul MOLDOVAN IOAN, expeditor de la depozitul final al I.F.-ului, pentru refuzuri calitative a plecat la Brăila, iar după întoarcere a afirmat, citățm: În portul Brăila sunt cca. 100.000 m.st. materiale lemnoase, din care cauză se refuză calitativ vagoanele sosite, fără a fi controlate. Acest lucru confirmă și numitul ȘANDRU ILIE, șef depozit la Deda-Bistra, care în luna XI.1965, pentru refuzuri calitative a fost la Brăila.

Alte refuzuri calitative din partea beneficiarilor externi I.F. Reghin nu a avut în trim IV. 1965.

În prezent în depozitul I.F.-ului sunt stocuri la următoarele produse:

Bile manele răşinoase cca. 400-500 mc pentru care nu sunt contracte.

Celuloză fag cca. 350-400 mc, stoc din acest sortiment la 10.I.1966 a fost doar 300 mc [...].

Mangal de bocșă, livrare sistată, 5 vagoane stoc pentru Austria.

Lemn de foc pentru Italia 450-500 tone.

Lemn construcții rurale pentru Ungaria și Italia cca. 800-1 000 mc. Aceste stocuri, pe lângă faptul că produc greutăți în situația financiară a întreprinderii, mărfurile destinate exportului fiind mai bine plătite cu 5-20%, din care cauză întreprinderea este planificată cu aceste beneficii, fac perturbări în depozitul întreprinderii, întrucât nu este loc suficient pentru pregătirea altor mărfuri, nici pentru export și nici pentru beneficiarii interni. În acest sens, conducerea întreprinderii a luat măsuri de raportare a cazurilor forurilor tutelare până la M.E.F.

Materialele existente în stoc la depozitul întreprinderii nu pot fi livrate din cauza că Exportlemnul nu a depus fractele necesare.

Este de menționat faptul că în tot cursul anului, planul de export nu a fost corelat cu planul de producție, lucru care nu a fost corelat nici pe trimestre.

Acestea sunt aspectele stabilite în urma verificărilor la C.I.L. și I.F. Reghin, verificări care s-au efectuat prin agenții: „Páll Albert", „Cozma Ioan", „Veres Ladislau" și „Nagy Péter", precum și alte persoane de încredere.

Referitor la I.L.E.F.O.R. Reghin vă raportăm că planul de export s-a realizat în întregime și nu a fost nici un refuz calitativ în cursul anului 1965 și până în prezent. De altfel, așa cum v-am raportat la început, I.L.E.F.O.R. este doar o secție a I.L.E.F.O.R.-ului din Tg.-Mureș.

Vă raportăm în continuare unele aspecte negative din cadrul obiectivelor din orașul Reghin care, deși nu au legătură cu ordinul dvs., totuși prezintă importanță pentru organele noastre

Astfel, în ziua de 19.II.1966, agentul „Páll Albert" ne informează că I.M.T.F. Sectorul IV Gurghiu deservește I.F.Reghin cu mașini, remorci și lăzi la diferite sectoare de activitate pe baza unui plan pe care I.F.Reghin depune trimestrial. În afara de aceasta, săptămânal, sâmbăta, se analizează împreună necesarul de mașini pentru săptămâna următoare pe parchete și produse. Aceasta se face pe baza unui proces-verbal care este semnat și de reprezentantul I.M.T.F. și cu toate acestea, I.M.T.F. nu realizează aceste sarcini decât în procentaj de 50-70%. La I.M.T.F. stau mai multe mașini din cauza lipsei pieselor de schimb, așa cum v-am raportat la 18.II.1966, cu nr. 308/150266. Astfel, I.F.-ul Reghin la sectoarele respective nu poate îndeplini planul de producție. Ex. I.F.-ul are multe materiale lemn rotund fag la parchetul Mociar, cca. 1 500 mc. Când a fost timp favorabil, înghețat, nu a primit mașinile planificate de la I.M.T.F. și acum materialul este periclitat pentru că nu poate fi scos, drumul fiind desfundat. În alte ordine de idei, raportăm că la sectorul I.M.T.F. Gurghiu conducerea este compusă din elemente cinstite, dar nu de meserie, care nu pricep nimic la mecanizare. Exp. Schrail Vasile, șef de sector, Duda Romulus, impiegat, și Hîrșan Ioan, șef de coloană, nici unul nu are calificarea de meseriaș. Aceste aspecte au fost verificate.

Tot agentul „Páll Albert" ne informează că [în] planul I.F.-ului, la doborâturi și fasonat, din întreaga cantitate de masă lemnoasă primită sunt planificate pentru a fi executate mecanic 95%. Pentru acest scop, I.F.-ul are în inventar 59 de drujbe ferăstrău mecanice din import, aduse din U.R.S.S. și Canada. Din cele 59 drujbe lucrează numai 35-40, iar restul nu, din lipsa pieselor de schimb cum ar fi lame și lanțuri, care se primesc numai din fond central repartizat din minister prin D.R.E.F. Tg.-Mureș și în altă parte nu se găsesc aceste piese de schimb. Astfel, planul nu poate fi realizat, muncitorii fiind nevoiți să execute sarcinile de plan manual și astfel, productivitatea muncii este mult sub nivelul planificat. Aceste aspecte au fost verificate și prin agentul „Niculescu Liviu".

Agentul „Tibi Munteanu”, la 14.II.1966, ne informează că la Secția de lăzi din Depozitul Final al I.F.-ului s-au produs lamele pentru lăzi export în cantitate de cca. 15-20 mc care au fost băgate şi stivuite în hala de şipcuire unde, din lipsă de aer şi din cauza căldurii au transpirat şi s-au mucegăit. Astfel, s-au degradat ne mai fiind corespunzătoare calitativ pentru export. La verificarea cazului s-a constatat că acestea s-au stivuit în hala respectivă din lipsă de spațiu, la dispoziția șefului de depozit CRIȘAN LEON, şi este vorba de o cantitate de 7-10 mc care va putea fi livrat numai pentru beneficiari interni, după ce în prealabil se va curăța de mucegai.

Din nota informativă furnizată de agentul „Nagy Péter”, la 19.II.1966, rezultă următoarele aspecte mai importante. Refuzuri calitative în trimestrul IV al anului 1965, C.I.L. Reghin a avut la următorii beneficiari interni, după cum urmează:

I.C.R.M. Bucureşti, în oct. a refuzat 17 buc. ghitară Rg 2 şi corzi ghitară 1743 buc. în valoare de 7523,10 lei. La ghitara Rg 2 refuzul nu a fost întemeiat, că punctele la limba gradată s-a refuzat că nu este din sidef, iar normele interne (N.I.) nu prevăd acest lucru. La intervenția C.I.L.-ului s-a achitat la 22.X.1965, suma de 5.871,67 lei. Corzile au fost reclamate că au pete de rugină, care au fost returnate pentru reşlefuire, în valoare de 1 651 lei.

I.C.R.M. Petroşani refuză 4 buc. ghitară Rg 1 şi 3 buc. mandolină portug. în valoare de 1751,91 lei pe motivul că pe limba gradată nu este sidef.

La intervenția când s-a arătat că N.I. nu prevăd acest lucru s-a achitat suma refuzată în întregime la 5.XI.1965.

I.C.R.M. Braşov refuză instrumente muzicale că nu sunt finisate în valoare de 420,20 lei, iar la 9.XII.1965, achită această sumă în întregime.

I.P.R.O.F.I.L. mobilă Iaşi refuză cherestea fag că nu corespunde calitativ în valoare de 11.120,37 lei. La 6.XII.1965 achită suma de 9.535,03 lei, iar diferența se va achita prin valorificarea materialului pe plan local, suma de 1.587,34 lei.

I.D.M.S. Bucureşti refuză 1 buc. prăjină de gimnastică şi 2 buc. lăzi gimnastică pe motivul că în timpul transportului s-a ros şi s-a lovit produsul. Una din lăzi se repară de beneficiar şi se achită suma de 826,50 lei la 14.I.1966, iar restul s-a şi reparat tot de beneficiar fără plată şi urmează a fi achitat.

I.C.R.M. Tg.-Mureş reclamă 1 buc. săniuță în valoare de 82,65 lei pe motivul că este desprins la curbă. Acesta s-a returnat pentru reparat şi suma refuzată a fost achitată în întregime. Acestea au fost refuzuri interne şi nu în toate cazurile întemeiate.

Un alt aspect care rezultă tot din nota furnizată de agentul „Nagy Péter” şi care a fost verificat este acela că în depozitul de cherestea răşinoase şi fag este cca. 1 000 – 1 200 mc cherestea răşinoasă care nu este stivuită.

Totodată, depozitul Secției de Lăzi are cca. 2 000 mc cherestea fag necesar pentru confecționarea lăzilor şi nici acesta nu este stivuită, care este descărcată pe lângă linia C.F.R. în toată fabrica.

Stocul de cherestea pentru confecționat lăzi este de cca. 6 500 – 7 000 mc în prezent, dar uscat din el 20%, cum prevede stasul nu este şi se lucrează din cherestea cu o umiditate de 30-70%, ceea ce s-a raportat şi la M.E.F. Din această cauză va fi majoritatea refuzurilor calitative, cum am raportat mai sus.

Dacă aceste materiale nu vor fi stivuite până la primăvară, este pericol de sufocare a materialului nestivuit. Măsuri concrete de remediere a acestor lipsuri nu sa iau în raport de urgență. Acesta pe de o parte din lipsă de spațiu pentru depozitare, iar pe de altă parte din lipsa brațelor de muncă. De frică să nu depăşească indicii de productivitatea muncii şi mediul scriptic nu se angajează muncitori, iar materialul se deteriorează, se strâmbă, se mucegăieşte şi se sufocă, iar întreprinderea nu are material uscat pentru producție, mai ales pentru export.

În ziua de 18.II.1966, a fost un delegat de la „Exportlemn” din Bucureşti, nu se reține numele, care a spus că exportul a devenit foarte pretențios pentru că concurența este mare.

Acestea sunt aspectele pe care am considerat necesar să vă raportăm, deşi unele din ele nu se referă la ord. dvs. propriu-zis.

Şeful Secției Raionale
Căpitan Sîngeorzan Dumitru

Ofițer II
Cpt. Demeter Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 281, f. 49-57.

590.

1966 martie 28, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă dată de agentul „Dombi András” despre comportamentul unor elevi de la liceul „Bolyai Farkas”.

Dir.Reg. Mureş-Aut.Magh.
306/
28 martie 1966
„DOMBI ANDRÁS”
LT. MAJ. BORZ M.
locul recrutării

STRICT SECRET

NOTĂ INFORMATIVĂ

În urma sarcinilor trasate, sursa vă relatează următoarele:

În clasa X-D din cadrul liceului „Bolyai Farkas” nivelul profesional al clasei este scăzut deoarece nu toți elevii se ocupă de pregătirea lor, fapt ce a determinat o medie scăzută, sub nota 7.

Aşa de exemplu, la economie politică sunt unii elevi, ca de exemplu LEITMAN JÁNOS, LEITMAN JUDITH, VALICS IMRE etc. care nu se pregătesc în mod temeinic, nu adâncesc materialul şi astfel au un nivel scăzut. Deşi au fost traşi la răspundere, această situaţie persistă şi în prezent.

La orele de limba română nici clasa noastră nu atinge nivelul dorit. Cauza acestei situaţii este tratarea supercifică a necesităţii citirii literaturii obligatorii şi aşa elevi ca LEITMAN JÁNOS şi LEITMAN JUDITH au un vocabular foarte sărac şi nu se pot exprima în modul dorit.

În clasa X-D şi în prezent mai sunt elevi cu o comportare necorespunzătoare. Aşa de exemplu, JOÓ ILDIKÓ chiuleşte foarte mult de la ore /în trimestrul I a avut 101 absenţe, iar în trimestrul II a avut 100 absenţe/. Eleva amintită mai sus obţine rezultate foarte slabe la învăţătură, vagabondează mult, îşi pierde foarte mult timp cu băieţii în afara şcolii, nu respectă regulamentul şcolar /se plimbă până seara târziu, îmbrăcămintea/. Din această cauză i-a fost scăzută nota la purtare. Deşi JOÓ ILDIKÓ lipseşte foarte mult, pleacă de acasă înspre şcoală, nu ajunge aici, dar totuşi totdeauna îşi procură motivări, deşi este sănătoasă. Timpul chiulit de la ore şi-l petrece cu prietenele ei care nu muncesc nicăieri. S-a întâmplat ca băieţii cu care se obişnuieşte să se plimbe s-o caute şi la şcoală.

Tot ca elevi cu o comportare necorespunzătoare pot fi amintiţi SZABÓ ZOLTÁN, LÖTE JÓZSEF, DENGEL LÁSZLÓ etc. care fumează şi consumă băuturi alcoolice /în timp ce Dengel era bolnav la infirmerie, ei au dus băutură acolo şi au consumat până s-au îmbătat/. Pentru această faptă, ei au fost traşi la răspundere de direcţiune şi li s-a promis scăderea notei la purtare. Elevul DENGEL LÁSZLÓ mai poate fi amintit ca o persoană cu o comportare obraznică faţă de cadrele didactice.

Sursa relatează că a observat că în rândul elevilor din internat circulă în număr foarte mare diferite romane de aventuri.

Sursa relatează că elevul NĂPRĂDEAN LÁSZLÓ, din clasa X Liceul „BOLYAI”, obişnuieşte să difuzeze bancuri care au un substrat politic, dar sursa nu mai îşi aminteşte despre ce era vorba.

ss/„DOMBI ANDRÁS”

N.B. Nota a fost furnizată de agent cu ocazia recrutării, în urma sarcinilor trasate. L. János, L. Judith şi L. József, elevi în clasa X-D, Liceul „Bolyai”, sunt „fii de foşti”.
S.T. Noul agent a fost instruit asupra problemelor care să le aibă în atenţie: manifestări duşmănoase, naţionalist-şovine, cosmopolite; atitudini huliganice, imoralităţi, dezinteres faţă de procesul de învăţământ etc.; felul cum se procedează pentru culegerea informaţiilor, linia de conduită, modul de redactare a notelor informative şi păstrarea conspirativităţii asupra colaborării.
M.L. Nota în copii va fi exploatată – câte un exemplar – la „fii de foşti” semnalaţi de agent.

Lt.Maj. Borz Mihail

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 293, f. 5-6.

591.

1966 aprilie 5. Notă informativă a agentului „Valentin” în urma discuţiei purtate cu scriitorul Kovács György.

Sursa: „VALENTIN”
Data: 05.04.1966 COPIE
Casa: M.M. Exempl.nr.__
Maior Chifor C.

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa s-a interceptat[1] o convorbire cu KOVÁCS GYÖRGY, scriitor în Tg.-Mureş, în locuinţa KOVÁCS, ziua 27 martie a.c.

„În Cluj este o atmosferă nesănătoasă între scriitorii maghiari, mai bine zis aşa-zişii scriitori şi scriitori, chiar una din cauze este că acolo oamenii nu pleacă de la creaţii, nu creaţia contează în primul rând, ci circumstanţele, relaţiile cu una sau altă redacţie – Korunk, Utunk, filialele editurii, tineretului sau de literatură –, poziţiile etc., şi având în vedere că nu scriitorii, creatorii au acolo cuvântul, ci aproape exclusiv publiciştii, criticii, se pare că literatura este a lor, se formează discuţii, polemici neprincipiale. Atât la întrebarea sa de ce nu am fost la serbarea Korunk-ului, unde de altfel nici nu am fost invitat. Există o linie în Cluj [de] a tăgădui valoarea scriitoricească atât [a] celor care trăiesc, înainte de toate NAGY ISTVÁN şi eu şi o serie de scriitori morţi. Împotriva [lui] NAGY ISTVÁN este între scriitori răspândită părerea că nici nu [este] scriitor. La fel şi despre mine. De ex. FÖLDES LÁSZLÓ, despre el am fost întrebat să fie dat voie ca să poată scrie iarăşi şi părerea mea era că da; vorbeşte despre mine că ce fac nu este literatură. Chiar şi în Bucureşti JÁNOSI JÁNOS, SZÁSZ JÁNOS, de pildă la şedinţa deschisă a scriitorilor a spus cu indignare de ce sunt editate cărţile lui NAGY ISTVÁN şi KOVÁCS GYÖRGY, când nu sunt citite de nimeni. Nu sunt citite de nimeni? Zilele acestea a fost, de pildă, organizată la o librărie din Tg.-Mureş ca să dau autografe: cu această ocazie au fost vândute 500 de cărţi în 2 ore. Romanul meu care a fost recent editat în U.R.S.S., romanul «Hínár» a avut un mare succes, când am condus delegaţia la Ulan-Bator, delegaţia M.A.N. în calitate de vicepreşedinte şi acolo m-am putut convinge de acest fapt. Da pentru toţi aceşti CSEHI, JÁNOSI, SZÁSZ JÁNOS sau FÖLDES: nu eşti scriitor. Eu natural ştiu că de o parte forurile

[1] Pe document „s-a interceptat” este subliniat şi pus semnul întrebării. Posibil: a purtat, a avut.

competente, pe de altă parte în ce privește masele largi: n-au nici o valoare și greutate, toate aceste intrigi. Dacă spui ceva: ești luat antisemit. Eu nu mă ocup cu aceste lucruri: înainte de toate trebuie să respectăm faptul că: unitatea și în viața literară, și trebuie să evităm ca și în revistele, presă să se manifeste deschis, el însă există. Pentru mine este mai greu, fiindcă sunt vizat în aceste polemici personal, spun aceste lucruri numai ție. Noi știm foarte bine: cine a fost GAÁL GÁBOR adorat, cunoaștem adevărata față a Korunk-ului din prezent și trecut".

s.s. „VALENTIN"

N.L. Nota a fost furnizată în urma deplasării ag. la Tg.-Mureș.
Sarcini: Nu s-au dat legat de prezenta notă.
Măsuri: O copie la Reg. Mureș-A.M. Un ex. la biroul 7 spre exploatare.

Maior Chifor Cornel
A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 278, f. 76-77.

592.

1966 aprilie 7, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă informativă dată de agentul „Dombi András" în legătură cu Löte József, elev în clasa X.D., liceul „Bolyai Farkas".

Dir.Reg. Mureș-Aut.Magh.
306/
7 aprilie 1966
„DOMBI"
LT. MAJ. BORZ M. STRICT SECRET

NOTĂ INFORMATIVĂ

În legătură cu LÖTE JÓZSEF, elev în clasa X-D, sursa vă relatează că-i este coleg de clasă și astfel, au fost ocazii în care să-i cunoască părțile pozitive și negative.

În privința relațiilor cu cadrele didactice nu sunt fapte de obiectat. În schimb, cu colegii sunt foarte multe lucruri de obiectat. Este suficient de brutal, refuză să acorde ajutor. Ultima parte negativă, în prezent nu este atât de pregnant ca în trimestrele I și II.

În privința atitudinii față de procesul de învățământ pot să relatez că s-a îmbunătățit. Este adevărat că trăiește din calcul, dar totuși învață mai mult decât în trimestrele trecute. Ca un exemplu este și nota de 7 obținută la economie politică. Și la celelalte materii a obținut note de mijloc.

O mare greșeală a lui este că în timpul liber nu învață, ci pleacă în oraș unde bea, fumează etc. Seara este atât de obosit că nu mai este capabil să învețe și astfel a doua zi merge la ore nepregătit. În privința frecvenței la ore nu este nimic de obiectat la respectivul. Până în prezent are o frecvență de 100%. Alte lipsuri în comportarea sa nu are. Nepregătirea profesională este cauzată de folosirea nerațională a timpului.

ss/"DOMBI"

N.B. Nota a fost furnizată de agent în urma sarcinilor trasate. L.J. este „fiu de fost".
S.T. În viitor, agentul să continue discuțiile cu L.J. și să-i stabilească care-i sunt preocupările, problemele ce obișnuiește să le discute și poziția pe care o face[1], persoanele cu care se anturează și în prezența cărora discută, poziția acestora. Restul sarcinilor sunt trecute pe celelalte note inf. furnizate la această întâlnire.
M.L. Nota în copie se va exploata la dosarul „fii de foști".

Lt.Maj. Borz Emilian

De acord cu sarcinile

Lt.col. Sîrbu Emilian

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 293, f. 13.

593.

1966 aprilie 7, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă informativă dată de agentul „Dombi András" în legătură cu Leitman János, elev la liceul „Bolyai Farkas".
Dir.Reg. Mureș – Aut.Magh.

[1] Corect: are

306/
7 aprilie 1966
„DOMBI”
LT. MAJ. BORZ M. STRICT SECRET

NOTĂ INFORMATIVĂ

Despre elevul LEITMAN JÁNOS, pe care sursa îl cunoaşte de trei ani, pot să relatez că are foarte mari lipsuri în ceea ce priveşte atitudinea faţă de profesori. Este ironic, disprețuitor şi cu cuvinte urâte /în spatele profesorilor/ îi ironizează în faţa colegilor. Cu intervențiile sale întotdeauna conturbă clasa. Este foarte obraznic, de exemplu faţă de diriginte.

Nici colegii lui de clasă nu-l agreează deoarece este încrezut şi crede că el totul îl ştie mai bine decât restul.

Atitudinea lui faţă de învățătură s-a schimbat, dar această schimbare abia se observă. Progresul său profesional este împiedicat de multitudinea direcțiilor în care acționează. Aşa de exemplu, umblă la Ansamblu, în orchestra şcolii, cercul de radio amatori, la canotaj şi întrucât este în clasă cu profil sportiv, la antrenamentele organizate în şcoală trebuie să participe. Aşa el dimineaţa afirmă că a participat la antrenamente până la ora 6,00, iar până la 10.00 la repetiții, în continuare nu a mai învățat. Deşi a fost îndrumat să renunțe la unele din aceste activități extraşcolare, de diriginta şi direcțiunea şcolii, el le continuă. Deci are rezultate slabe la învățătură cauzată de multe ori de prea multe preocupări extraşcolare.

ss/”DOMBI”

N.B. Nota a fost furnizată de agent în urma sarcinilor trasate. L.I. este „fiu de fost”.
S.T. Agentul din discuțiile purtate să stabilească care sunt concepțiile sale, atitudinea faţă de regim, discuțiile şi comentariile pe care le face pe marginea unor probleme de politică actuală şi a unor probleme de istorie, literatură etc.; care-i sunt relațiile, natura acestora. Restul sarcinilor sunt trecute pe celelalte n.inf. furnizate la întâlnirea respectivă.
M.L. Nota în copie se va exploata la dosarul „fii de foşti”.

Lt.maj. BORZ MIHAIL

De acord cu sarcinile. Agentul „Dombi” să înțeleagă că nu de caracterizări avem nevoie. Să stea de vorbă cu persoanele indicate.

Lt.col. Sîrbu Emilian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 293, f. 14.

594.

1966 aprilie 7, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă dată de agentul „Dombi András” în legătură cu Leitman Judith, elevă la liceul „Bolyai Farkas”.

Dir.Reg. Mureş – Aut.Magh.
306/
7 aprilie 1966
„DOMBI”
LT. MAJ. BORZ M. STRICT SECRET

NOTĂ INFORMATIVĂ

Despre LEITMAN JUDITH sursa vă relatează că-i este colegă de 3 ani, şi după cum a stabilit personal, are un caracter şi comportament identic cu fratele său.

Este ironică, disprețuitoare şi foloseşte cuvinte urâte în spatele profesorilor. Cu intervențiile sale conturbă ora. Cu felul îmbrăcămintei şi a coafurii, sfidează regulamentul şcolar. Cu colega de bancă în timpul orelor întotdeauna vorbeşte şi cu aceasta conturbă lecția profesorului şi pe elevii care răspund. Este foarte obraznică cu toți profesorii şi îndeosebi cu diriginta clasei.

Atitudinea ei faţă de învățătură s-a îmbunătățit în mod substanțial. Aşa de exemplu, a răspuns de nota 7 la economie politică. Tov. profesor Udvarhelyi Mihály a recunoscut că cea în cauză are rezultate slabe la învățătură deoarece o plictiseşte învățătura. În afară de aceasta mai poate fi considerată şi leneşă.

Asupra situației la învățătură au repercusiuni restul activităților sale. Şi ea merge la Ansamblu şi la echipa şcolii de sport. Pe ea au tras-o la răspundere să renunțe la preocupările extraşcolare, dar ea nu a renunțat.

SS/”DOMBI”

N.B. Nota a fost furnizată de agent în urma sarcinilor trasate. L.J. este „fiică de fost”.
S.T. Prin contact direct, precum şi prin discuțiile purtate de agent cu ceilalți colegi, să stabilească dacă obişnuieşte să abordeze diferite probleme de literatură şi artă, de pe ce poziție şi prin ce prismă le abordează, dacă „atitudinea ei cosmopolită” se manifestă şi în discuțiile purtate. Restul sarcinilor sunt trecute pe celelalte note inf. furnizate de agent la întâlnirea din 7 aprilie 1966.
M.L. Nota în copie se va exploata la dosar „fii de foşti”.

Lt.Maj. Borz Emilian

De acord cu sarcinile

Lt.col. Sîrbu Emilian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 293, f. 15.

595.
1966 aprilie 8, Cluj. M.A.I.-D.R. Cluj: notă informativă a agentului „Aczél" despre situaţia învăţământului în raioanele Ciuc şi Odohei.

Sursa: „ACZÉL"
Ltj. OPREA FLORIAN
8 aprilie 1966
Casa: „PANAITESCU"

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa în ziua de 30 martie a.c., s-a deplasat la Odorhei pentru pregătirea unei întâlniri a redacţiei la „masa rotundă" cu cadrele didactice de la liceul „Dr.Petru Groza", întâlnire fixată pentru ziua de 2 aprilie, orele 17.

Plecând cu trenul, sursa a trecut prin Miercurea-Ciuc, unde a stat de vorbă cu inspectorul şcolar al raionului – BECZE, cu directorul adjunct al liceului – CSISZÉR şi cu directoarea Şcolii G-le Nr. 1 – FERENCZY IOLANDA.

La liceul din Miercurea-Ciuc atmosfera a fost pozitivă. Şcoala a primit aprobare pentru un buget în valoare de lei 1.400.000, din care vor introduce încălzirea centrală a clădirii (1.200.000 de lei) şi vor efectua renovări (200.000 de lei). Acest ajutor însemnat rezolvă cerinţele optime în ceea ce priveşte asigurarea condiţiilor în timpul iernii.

Pe de altă parte – spun cei prezenţi – oglindeşte grija partidului şi guvernului nostru pentru învăţământul public de pe teritoriul Regiunii Mureş-Autonomă Maghiară. În aceeaşi zi s-au pregătit cu entuziasm la olimpiada ştiinţelor naturii organizat în reşedinţa regiunii pentru cei mai buni elevi (matematicieni, fizicieni, chimişti şi literari) în ziua de 3 martie.

Interesându-se de situaţia promoţiei din anul 1965, sursa a stabilit următoarele:

La liceul din Miercurea-Ciuc:

au trecut examenele de maturitate	153 elevi
au trecut examenele de admitere la diferite facultăţi	18 elevi
au fost admişi la şcoli tehnice	33 elevi
s-au angajat în producţie	89 elevi
au rămas la părinţi, în familie	13 elevi

La liceul din Dănești:

au trecut examenele de maturitate	37 elevi
au trecut examenele de admitere	4 elevi
au fost admişi la şcoli tehnice	11 elevi
s-au angajat în producţie	9 elevi
au rămas la părinţi, în familie	13 elevi

La liceul din Sânmartin:

au trecut examenele de maturitate	34 elevi
au trecut examenele de admitere	3 elevi
au fost admişi la şcoli tehnice	8 elevi
s-au angajat în producţie	7 elevi
au rămas la părinţi, în familie	16 elevi

RECAPITULARE (raionul Ciuc):

au primit diplomă de maturitate	224 elevi
se află la diferite facultăţi	25 elevi
la şcoli tehnice	52 elevi
în producţie	105 elevi
au rămas la părinţi, în familie	42 elevi

În raionul Odorhei situaţia se prezintă astfel:

La liceul din oraşul Odorhei:

au trecut examenele de maturitate	126 elevi
se află la diferite facultăţi	12 elevi[x]
la şcoli tehnice	33 elevi[x]

([x] un rezultat foarte slab, fapt pentru care am organizat şedinţă cu cadrele didactice din Odorhei).

La liceul din Cristur:

au primit diplomă de maturitate	66 elevi

se află la diferite facultăți 14 elevi[x]
la școli tehnice 22 elevi[x]

([x] rezultate excelente. Fapt pentru care școala a devenit liceu de frunte al regiunii. În zilele de 5-7 martie vor organiza la Cristur un schimb de experiență, la care vor participa toți directorii de liceu de pe teritoriul Regiunii Mureș-Autonomă Maghiară).

La liceul din Vlăhița:
au primit diplomă de maturitate 36 elevi
se află la diferite facultăți 3 elevi
la școli tehnice 7 elevi

La liceul din Zetea:
au primit diplomă de maturitate 27 elevi, prima promoție
se află la diferite facultăți 4 elevi
la școli tehnice 7 elevi

RECAPITULARE (raionul Odorhei):
au primit diplomă de maturitate 255 elevi
se află la diferite facultăți 30 elevi
la școli tehnice 62 elevi

MENȚIUNE: Lipsesc datele acelora care s-au angajat în producție, precum și datele liceului din Corund.

În ceea ce privește evenimentele din Sântimbru (raionul Ciuc), sursa a fost informată de către FERENCZY IOLANDA că în total au făcut 7 arestări. Agronomul nu se află printre cei arestați. În total au fost săvârșite 5 omoruri. În preajma anchetei a fost programată și omorârea milițianului din sat. Opinia publică din raionul Ciuc este mult mai liniștită, așteaptă sentința forurilor judiciare, fiind convinsă că și cei cu posturi de răspundere vor primi sancțiuni pentru o lipsă de vigilitate condamnabilă. Se mai spune că primul secretar raional în timpul „epocii de glorie" a cooperativei agricole din Sântimbru a primit din partea lui GÁLL IGNÁT (președinte) porci îngrășați, deși dânsul are 3500 de lei salar lunar.

La Odorhei, masa rotundă a fost organizată de sursă în ziua de 2 aprilie a.c., orele 17,15, a fost deschisă întâlnirea, în sala profesorilor din liceul „Dr. Petru Groza". Au fost prezente 47 de persoane. Au luat parte VARRÓ DOMOKOS (Cabinetul de partid al raionului), HERMÁN GUSTAV (subpreședinte al Sfatului popular raional), VARGA ELISABETA inspector (Secția de Învățământ al Sfatului popular regional), directorii liceului, profesori români și maghiari care predau în clasele X-XI-lea și diriginții claselor IX. Ședința s-a ținut până la orele 22,55 (cu o singură pauză).

Deși au fost ridicate probleme cu un conținut critic, cei prezenți au manifestat o atitudine în general sănătoasă, datorită conducerii cu mult tact a ședinței din partea celor prezenți, trimiși ai revistei: LÁSZLÓ BÉLA (secretar g-al), GÁLL JÁNOS (șef de resort), WEISZMÁNN ENDRE (șef de resort).

După o introducere de salut din partea directorului GEJER MIHÁLY (în limba român și maghiară), GÁLL JÁNOS a arătat scopul ședinței, cauza comună în examinarea diferitelor probleme școlare care servește un scop comun, ridicarea eficienței în învățământ pe baza documentelor de partid. WEISZMÁNN ENDRE în expunerea sa a arătat care sunt criteriile de bază ale examenelor de admitere, legături strânse între pregătirea promoțiilor și începuturile muncii universitare. LÁSZLÓ BÉLA – pe baza unor întrebări concrete, aprobate de cei prezenți din partea organelor de partid și de sfaturile populare – a intrat în amănunte, sugerând pe profesori să analizeze munca lor, căutând perspectiva rezolvării unor deficiențe semnalate în cursul etapei trecute și etapei actuale. Au luat cuvântul 15 persoane. Prelucrarea materialului este în curs (material stenografiat de sursă la această ședință care a durat 6 ore). Cei prezenți au fost atenți și activi, nimeni nu a arătat nerăbdare. După ședință au fost servite cremvurști și bere. Gazdele și cei invitați au stat împreună până la ora 0,55.

Cluj la 8 aprilie 1966 „ACZÉL"

N.B. Nota a fost furnizată de agent în urma unei deplasări în interes de serviciu făcută în reg. Mureș-Autonomă Maghiară. Agentul urmează să scrie în revista Korunk un articol în legătură cu întâlnirea cu cadrele didactice din Regiunea M.-A.M.

Agentul a cules datele respective pentru a dezminți în articolul pe care urmează să-l scrie unele voci potrivit cărora ar fi fost desființate unele școli și clase maghiare și că copiii maghiari nu ar putea urma institutele superioare.

Copia notei va fi trimisă la Reg. Mureș-Autonomă Maghiară.

Ltj. Oprea Florian

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 283, f. 22-25.

596.

1966 aprilie 21, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Kiss Zoltán" în urma discuțiilor purtate cu dr. Dobolyi Dezső, responsabilul financiar al Trustului Minier din Budapesta.

Dir. Reg. M.A.I. Mureş – Aut.Magh.
3/
Data: 21 IV 1966
Primit de Mr. FLOREA GHEORGHE — STRICT SECRET
Agent: „KISS ZOLTÁN” — 3 exp.
Casa: „DASCĂLU”

NOTĂ INFORMATIVĂ

La data de 11 aprilie 1966, a sosit la Târgu-Mureş cumnatul sen. HINTS MIKLÓSNÉ din Budapesta – Dr. DOBOLYI DEZSŐ, care este responsabil financiar al trustului Minier din Budapesta.

În seara zilei de 11 aprilie 1966, sursa a fost invitată la cină de familia seniorului HINTS, iar a doua zi, 12 IV. 1966, duminică, Dr. DOBOLYI a fost invitatul sursei, unde a avut loc următoarea discuție:

SURSA: Așa cum ne-ai spus, faci dese deplasări în Berlin și Polonia și în felul acesta ai contact cu o serie de elemente străine și din Budapesta. Care este părerea acestora despre noi?

Dr. DOBOLYI: Atât germanii, polonezii, cât și cei din Budapesta invidiază România datorită curajului manifestat în privința politicii sale independente. La voi în primul rând factorul hotărâtor este: interesul român. Voi nu vă lăsați exploatați nici de sovietici, nici de către C.A.E.R.

SURSA: După cum mi-a spus cineva, presa germană publică articole mari despre noi, maghiarii din Ardeal. Care este situația legată de acest caz?.

Dr. DOBOLYI: Eu numai în Berlinul răsăritean am fost, iar acolo nu se vorbește despre așa ceva. Este însă posibil că în Germania Federală este discutată această problemă de către emigranții maghiari, sperând în ajutorul Germaniei Occidentale, însă consider aceasta ca ceva neserios. La fel, nici la Budapesta nu am auzit astfel de discuții.

SURSA: Care este situația la voi în urma ridicării prețurilor la mai multe articole?

Dr. DOBOLYI: Nu spun că viața nu a devenit mai scumpă, însă nu este chiar așa de periculoasă. Într-adevăr, prețul cărnii s-a scumpit, în schimb slănina – consumată mai mult de muncitori – s-a ieftinit, astfel prețurile se recompensează. La început oamenii nu au fost prea mulțumiți, însă acum este liniște.

Sursa menționează că i-a arătat Dr. DOBOLYI cartierele „7 Noiembrie”, și Aleea Carpați, I.M.F., str. Babits, Fabrica de mobilă „23 August”, magazinele și blocurile din centrul orașului, legat de care DOBOLYI a afirmat: „De 20 de ani nu am fost în Tg.-Mureș, iar acum m-am întâlnit cu un oraș schimbat, nou și modern. Intr-adevăr se poate afirma că aici sunt șantiere și construcții foarte frumoase, care ar face față și la oricare cartier nou din Budapesta. De aici se vede că munciți mult și bine”.

„KISS ZOLTÁN”

Nota biroului: Nota a fost furnizată conform sarcinilor trasate. HINTS este în atenția Secției a II-a.
Sarcini trasate: Agentul a fost instruit să discute și cu familia HINTS asupra impresiei rudei lor, legat de vizita făcută, concepțiile legate de nivelul de trai din țara noastră și dacă a manifestat interes asupra situației naționalității conlocuitoare maghiare. I s-a atras atenția agentului să nu mai pună întrebări directe pentru a nu atrage suspiciuni asupra sa.
Măsuri luate: Nota s-a exploatat la raportul către Direcția a III-a, iar o copie s-a dat Secției a II-a.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 289, f. 65-65v.

597.

1966 aprilie 25, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă prin care se cere aprobarea lucrării informative a comerciantului Ausch Alexandru din Târgu-Mureş.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE — STRICT SECRET
Direcția regională Mureş-Autonomă Maghiară
Secția II-a

NOTĂ
25 aprilie 1966

Numitul AUSCH ALEXANDRU este născut la data de 2 februarie 1922 în Deva, fiul lui Emanoil și Terezia, de naționalitate evreu, cetățenie română, studii bacalaureat, de profesie comerciant, cu serviciul la I.R.I.C. Târgu-Mureș în calitate de șef serviciu achiziții, membru P.C.R., cu domiciliul în Târgu-Mureș, str. Szigligeti Ede, nr. 5.

Sus-numitul ne-a fost semnalat ca legătură suspectă a comerciantului italian de animale BEGETTO ARNALDO și că a favorizat pe acesta în preluarea de animale, preferându-l altor comercianți străini.

Dat fiind faptul că numitul AUSCH ALEXANDRU este membru P.C.R., rog aprobați lucrarea informativă a acestuia.

Șeful Direcției
Colonel Sidea Nicolae

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 314, f. 78.

598.

1966 mai 12, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Kiss Zoltán” în urma discuțiilor purtate cu dr. Csiszár Sándor, medic stomatolog, recent întors din Ungaria.

Dir. Reg. M.A.I. Mureș-Aut.Magh.
3./
Data: 12 mai 1966
Agent: „KISS ZOLTÁN” STRICT SECRET
Primit: Mr. FLOREA GHEORGHE 2 ex.
Casa: „DASCĂLU”

NOTĂ INFORMATIVĂ

Conform sarcinilor primite, sursa relatează că la data de 11 mai 1966, între orele 19,30-21,00 a fost vizitat la domiciliu de către Dr. CSISZÁR SÁNDOR, medic stomatolog.

După salutările reciproce, sursa i-a spus lui CSISZÁR: „Povestește-mi despre drumul tău făcut, ce ai văzut și ce ai făcut?”.

CSISZÁR: Trebuie să încep cu faptul că la graniță am fost supus unui control riguros, cu care ocazie, începând cu banda de magnetofon au confiscat totul și toate secțiunile stomatologice aflate în cutiuța cu lame la fel au fost confiscate. Acest lucru trebuia să fie denunțat de cineva că unde țin secțiunile stomatologice, întrucât acestea, fără să fie examinate, au fost confiscate cu pachet cu totul.

Soția sursei: Măi SANYI, eu îl bănuiesc pe SZENTPÉTERI, întrucât după cum știi, materialele necesare secțiunilor stomatologice (blocuri) tot de către dânsul au fost ascunse, escamate din laborator.

CSISZÁR: Se poate, întrucât este un om invidios și cât se poate de răuvoitor. După confiscarea acestora, am fost întrebat de funcționarul vamal dacă mai am ceva asupra mea. La această întrebare eu am răspuns negativ, cu toate că buzunarele mele de la pantaloni erau pline cu forinți, iar în buzunarul pe dinăuntru al sacului aveam 3.300 lei. Dacă eram percheziționat, atunci în mod sigur că aveam neplăceri (arestat) din cauza contrabandei cu valută. În compartimentul meu călătorea un cetățean cehoslovac și dacă știam dinainte că ce va fi, atunci îl rugam pe acesta să spună că cele două valize sunt ale lui. Astfel, am fost și amendat și au mai fost confiscate de la mine 400 gr de cafea, câteva cutii de cacao etc. Controlorii vamali din Ungaria au avut o comportare domnească, care după ce mi-au urat distracție plăcută au și plecat. La Budapesta l-am vizitat pe GYÖRI FERI care a plecat de aici și i-am povestit cele întâmplate cu mine. El a scris o scrisoare profesorului patolog BOROS în care a arătat cele întâmplate cu mine la graniță, cum că cele necesare documentării cercetărilor mele au fost confiscate, sau mai bine zis invenția mea. Acest BOROS a fost foarte amabil cu mine și m-a condus la profesorul stomatolog BALOGH. Am discutat cu ambii problemele invenției, însă fără documentația necesară nu a valorat nimic. Acești profesori au delegat lângă mine pe asistentul CSIBAY, care în tot parcursul timpului (30 zile), era pus la dispoziția mea zilnic 2-3 ore. Am lucrat cu ei și m-au învățat la procedeul folosit de ei cu ocazia cercetărilor histologice. De altfel, profesorul BALOGH este originar din raionul Sălaj – România, și mi-a spus că românii sunt foarte îndemânatici și demni de invidie. La aceasta eu l-am întrebat că de aceea că sunt hoți și mincinoși?

Acest BALOGH este un om foarte serios și i-am spus atât lui, cât și altora că pentru interesele vietnamezilor și a negrilor din America luptă toată lumea, însă pentru interesele „negrilor din Ardeal” (maghiari) conducătorii maghiari nu ridică nici o vorbă. La aceasta, profesorul BALOGH mi-a răspuns că momentan Uniunea Sovietică este foarte preocupată cu problema chineză. Păreri similare a avut și prietenul meu, de profesie medic, care mi-a relatat că ei, în cadrul unui seminar organizat în cadrul universității de partid, au ridicat problema maghiarilor din Ardeal, cu care ocazie a discutat situația exactă a maghiarilor ardeleni așa cum este și în realitate. La întrebarea mea că ce părere a avut propagandistul lor, acesta mi-a răspuns și el că în prezent Uniunea Sovietică este preocupată cu problema chineză și vietnameză. Pot să declar și să susțin cu conștiința curată că dacă eventual conducătorii de stat din Ungaria nu se interesează de situația noastră, dar marea majoritate a maselor da. Ba mai mult, și cei din Occident se ocupă cu aceasta. O prietenă a mătușii mele s-a reîntors recent din Paris unde a fost în vizită la fiul său (eu am fost cazat la mătușa mea). Ea la Paris a fost preîntâmpinată și așteptată cu o grămadă de ziare, articole care se ocupau cu situația maghiarilor din Ardeal. Eu am întrebat-o pe dânsa dacă nu cumva are și ea astfel de articole, la care cea în cauză mi-a răspuns că nu a avut curajul să aducă.

Dar nu-i nimic, eu am povestit atât dânsei, cât și altora problemele și astfel, în cele 30 de zile, am povestit cele necesare pentru „o condamnare (închisoare) pe viață”. Am fost în mai multe rânduri și la teatru, unde am văzut niște piese excelente, însă nu mi-a plăcut „Tragedia omului”, regizată de artistul MAJOR TAMÁS.

În continuare cei de mai sus au discutat despre cărți, după care sursa a menționat: „După cum am observat, ai fost peste tot, dar nu mi-ai povestit nimic despre invenția ta. Ai rezolvat ceva?”.

CSISZÁR: Voi ține legătura cu CSIBAY, însă acolo (R.P.U.) nu am făcut nimic, deoarece documentația necesară a fost confiscată în întregime. Acum voi continua acasă și voi face un mic laborator. Mă pricep puțin la fizică și la chimie... (aici a început să explice soției sursei amenajarea laboratorului, însă sursa necunoscând aceste probleme de specialitate, nu poate să relateze nimic).

În urma celor discutate mai sus, cel în cauză a plecat acasă.

„KISS ZOLTÁN”

Nota biroului: Nota este dată conform sarcinilor. Dr. CSISZÁR A. a mai fost semnalat de agent, este în atenția organelor noastre.

Sarcini trasate: Agentul a fost instruit ca în continuare să mențină legături cu sus-numitul, urmând ca în discuțiile pe tema lucrării sale de specialitate să stabilească:
- felul în care preconizează să exploateze rezultatele cercetărilor la laborator pe care le pregătește;
- dacă s-a înțeles cu specialiștii din străinătate cu privire la anumite comunicări științifice, pe ce cale intenționează să se facă acestea şi cu cine anume;
- care au fost indicațiile stomatologilor cu care a venit în contact, referitor la publicarea lucrării sale;
- de asemenea, a mai fost instruit ca să readucă în discuții aspecte legate de cele povestite de cel în cauză, ca urmare a vizitei în R.P.U., în scopul precizării;
- ce anume a povestit acolo despre situația naționalității maghiare din țara noastră şi care sunt părerile lor cu privire la problemele discutate, cine sunt acele persoane;
- care sunt impresiile sale legate de nivelul de trai, situația intelectualității şi a vieții culturale ce se desfăşoară acolo.
Măsuri luate: Nota s-a prezentat conducerii direcției.

Mr. Florea Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 289, f. 101-103.

599.

1966 mai 19, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă dată de agenta „Cita" în legătură cu vizita efectuată de Veres Paraschiva din Cleveland în Târgu-Mureş.

M.A.I. Dir. Reg. Mureş-Aut.Maghiară
2/ STRICT SECRET
Data: 19 mai 1966 4 exemplare:
Ag: „CITA" -3 ex. la probl. 1
Primit Lt.maj. Rădulescu C. -1 ex. la doc.anexă
Casa: „TUŞNAD"

NOTĂ INFORMATIVĂ

Referitor la nepoata numitei RÖDINGER TITI din Tg.-Mureş, str. Cuza Vodă, nr. 24, sursa relatează următoarele:

Nepoata sus-amintitei se numeşte PIRI (în familie i se spune PITYI). Sursa nu cunoaşte numele de familie a acesteia. Sus-amintita a venit la Tg.-Mureş în ziua de 16 mai 1966 şi va pleca la Budapesta în ziua de 21 mai 1966.

Sus-amintita locuieşte în America, Cleveland. A venit în Europa în urmă cu cca. 5 săptămâni în R.F.G. – Meinz, unde are 2 fiice, ambele căsătorite (una cu un inginer chimist şi se află acolo de 2 ani, cealaltă de un an, căsătorită cu un ofițer de aviație). Aceştia se află în R.F.G. pentru specializare, fiind trimişi din America în acest scop.

Numita PITYI a stat în R.F.G. 3 săptămâni, o săptămână în Ungaria – Budapesta, pleacă înapoi în Ungaria unde va sta câteva zile, iar de acolo în R.F.G. unde va mai sta cca. o săptămână şi apoi se va întoarce în America.

Sus-numita a emigrat din Ungaria în toamna anului 1956 împreună cu cele două fiice. În America, în acelaşi oraş are o soră care a plecat din Ungaria imediat după terminarea celui de-al II-lea război mondial. De asemenea, are pe mama ei în vârstă de 75 de ani, care a plecat în America din Ungaria prin 1957-1958.

Numita PITYI a relatat sursei că este croitoreasă şi lucrează la o casă mare de modă a unui milionar, unde se vând rochii la prețuri de la 100 la 1200 de dolari. Ea câştigă 200 de dolari pe lună (aceasta este cel mai mic salar de acolo), din care 54 de dolari cheltuieşte lunar pe locuință (locuința statului, de aceea este aşa de ieftină), iar pentru telefon plăteşte 6 dolari pe lună. Mâncarea o costă între 60-100 de dolari. La serviciu pe jos merge (cca. ¾ oră, deoarece transportul, prin orice mijloc, în America este foarte scump). Lucrează 8 ore pe zi, având liber sâmbătă şi duminică.

Arată că salariul de 200 de dolari este minim pentru existența unei persoane pe lună şi dacă ar trebui să întrețină încă o persoană din câştigul ei, nu ar face față. Spune că lucrează foarte mult şi într-un tempo rapid. Mai spune că acolo toată lumea se miră când spune că mama ei nu lucrează, deşi aceasta are peste 70 de ani.

Mai spune că acolo este f. multă lume care nu are serviciu, fiind foarte mulți şomeri care nu găsesc de lucru. Vârsta de pensionare este de 65 de ani la femei şi 70 la bărbați, dar şi după această vârstă, toată lumea rămâne la serviciu deoarece acolo nu există propriu-zis pensie, ci numai un aşa-numit „ajutor de caritate", care este f.f. mic, adică cca. 30 de dolari, sumă cu care nu poți începe nimic. Cel mai mare „ajutor de caritate" este 120 dolari cu care, de asemenea, o persoană nu se poate întreține într-o lună.

Spune că i se pare foarte curios şi de neînțeles faptul că aici în Europa (România şi Ungaria) lumea are atâta timp liber de poveşti şi plimbări, iar la birouri, după cum am povestit noi, se fac cafele, chiar de câte două ori pe zi.

Sursa a întrebat-o dacă nu are nostalgii după țară şi a răspuns că acuma nu, dar la început a avut.

Spune că în orașul Cleveland sunt peste 100.000 de unguri şi există o bibliotecă de unde împrumută cărți în limba maghiară. Arată că sunt trei categorii de emigranți acolo. Cei veniți înainte de 1944, cei veniți după 1944 şi cei veniți după anul 1956.

Sursa a întrebat dacă mama ei mai scrie şi acuma. Aceasta a răspuns că da, fără a spune despre ce scrie. Arată că a plătit 500 de dolari pentru biletul de avion de la Cleveland la Luxembourg şi retur, iar restul transportului, inclusiv România şi retur se

ridică la încă 500 de dolari. Deci, în total 1.000 de dolari, sumă pe care a putut-o aduna din economiile ei, de la sora ei şi cele două fiice din R.F.G.

Apoi a arătat că acolo toată lumea are maximum 2 săptămâni concediu. Şi ea are tot 2 săptămâni, iar pentru restul timpului petrecut în Europa, acuma a luat concediu fără plată.

Sus-numita a povestit sursei că la vama românească controlul a fost foarte superficial, la care nici nu se aştepta.

A povestit apoi că ambele fiice, împreună cu soţii lor, pleacă în concediu la Paris, de unde tot împreună vor pleca în Spania pentru a-şi petrece acolo concediul. În acest scop, a spus, fetele ei au început să înveţe limba spaniolă.

A mai spus că fiica ei cea mare şi soţul (care nu a fost încă în România) vor veni anul acesta şi în România.

În continuare a arătat că fiicele ei împreună cu soţii, după ce se vor întoarce în America (după expirarea contractului pt. specializare) nu vor mai locui în Cleveland, ci de acum au primit deja oferte de a pleca în oraşe mai mari.

Sursa a încercat să deschidă discuţia despre războiul din Vietnam, spunând că acuma toată lumea este supărată pe americani pt. războiul ce-l duce în Vietnam. Sursa a mai spus că după cum aude la radio şi chiar în diferite reviste mondiale, chiar foarte mulţi americani sunt revoltaţi de ceea ce fac ei în Vietnam. Deşi sursa a repetat acest lucru de mai multe ori, aceasta nu a spus nimic.

„CITA"

N.L.: Nota a fost furnizată de agentă pe bază de sarcină. Turista în cauză este din SUA şi se numeşte VERES PARASCHIVA. Ea este venită la RÖDINGER TITI din Tg.-Mureş.
S.T.: În legătură cu turista, agentei nu i s-au mai trasat sarcini concrete. Agenta până la plecarea turistei este plecată din localitate. În schimb, agentei i s-a trasat ca sarcină de a merge la numita RÖDINGER TITI şi cu această ocazie să poartă discuţii despre turistă, comportarea acesteia, ce persoane a contactat şi dacă va mai veni ca turistă.
M.L.: Copiile notei vor fi predate pentru exploatare probl. 1.

Lt. Maj. Rădulescu C.

Agenta să fie dirijată în continuare pe lângă rudele turistei pentru a stabili poziţia atât a turistei, cât a stat în ţară, cât şi a rudelor ei după plecarea turistei

Maior Mate Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 270, f. 2-3.

600.

1966 mai 20. Notă informativă a agentului „Constantin" despre unele dificultăţi întâmpinate cu punerea în funcţiune a coloanei a II-a de sinteză de la Combinatul de Îngrăşăminte Azotoase din Târgu-Mureş.

-242-
Lt. Constantin Eugen
„Constantin"
Casa: Rosetti
20.V.1966

NOTĂ

La Combinatul de Îngrăşăminte Azotoase din Tg.-Mureş

Se întâmpină greutăţi în punerea în funcţiune a fabricii de amoniac din cauza coloanei a II-a de sinteză.

Această coloană a fost odată montată şi s-au constatat cu această ocazie o serie de neetanşări. Coloana lucrează la temperatură şi presiune înaltă. Conform normelor ISCIR, poziţia coloanei fiind verticală în stare de funcţiune, proba de presiune trebuie făcută în această poziţie. Furnizorul ceh cere ca proba de presiune să se efectueze în poziţia culcată (orizontală), ceea ce nu e corect. Motivele sunt următoarele:

Coloana se asamblează integral în poziţie culcată şi apoi se ridică în poziţia de funcţionare. Datorită acestei operaţiuni, pot interveni neetanşări la îmbinarea pieselor datorită eforturilor de ridicare.

Constantându-se iniţial neetanşările, coloana a fost expediată în Cehoslovacia pentru remediere, având buloanele de fixare a capacelor de jos şterse. După o lună de zile coloana a fost reexpediată înapoi, cu buloanele de jos înlocuite, însă cu cele de la capacul de sus în aceeaşi stare. La acestea doar s-a dat capacul jos şi s-au înfundat cu vaselină fără a se înlocui.

În Cehoslovacia a fost trimis în acest scop ing.-şef mecanic BUNEA de la C.I.A. Tg.-Mureş pentru recepţie. Acesta a semnat procesul-verbal de recepţie ca fiind bună coloana. Din informaţii, procesul-verbal a fost semnat fără a avea posibilitatea de a vedea coloana, aceasta fiind deja plecată spre R.S.R. în momentul sosirii lui în Cehoslovacia.

În momentul de faţă se aşteaptă o comisie cehoslovacă care să decidă ce se va face cu coloana.

Termenul de punere în funcţiune a fost amânat din această cauză.

La Combinatul de Hârtie şi Celuloză Dej

Lucrările la maşina de hârtie s-au terminat. Lucrarea s-a întârziat datorită părţii franceze care a adus specialişti pentru verificarea părţii electrice tardiv. Lucrul se putea face concomitent cu partea română. Dar partea franceză a motivat că ea vrea să verifice instalaţia gata terminată.

La Uzina de Plumb şi Cupru Baia Mare

La finele lunii aprilie au sosit circa 80% din livrarea complexă de aparataje de automatizări. Se lucrează din plin spre a se recupera întârzierile. Termenul de 1 august se speră a se realiza deoarece s-au masat forţe de muncă serioase. Au început să sosească şi o serie de specialişti străini. De la ce firme şi de unde nu cunosc încă. Abia în cursul săptămânii viitoare urmează să mă deplasez la Baia Mare.

„Constantin"

N.L.

Datele de mai sus agentul le-a obţinut cu ocazia deplasării efectuate în cursul lunii mai la combinatele respective.
Propunem ca o copie după notă să fie trimisă spre informare şi verificare Dir. Reg. M.A.I. Mureş-Aut. Maghiară.
Agentul urmează ca în cursul săptămânii să plece la Combinatul Baia Mare, cu care ocazie i se vor trasa sarcini concrete.
O copie se va trimite şi Direcţiei a III-a

Locot. Constantin Eugen

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272),* dosar nr. 270, f. 6-7.

601.
1966 mai 23. Traducerea poeziei „Rakoczy" scrisă de Nagy Tibor.

SURSA „F"

NOTA (trad. din l. maghiară)
23.V.1966

Exp: Dr. NAGY IRÉN, Tg.-Mureş, str. Kossuth, nr. 38
Dest: NAGY TIBOR, Budapesta, I, str. Tigris, nr. 33, R.P.U.

„Rakoczy"

I.
Încep să povestească clădirile şi turnurile
Mă cuprinde o animaţie sfântă, dumnezeiască
Aud cum sforăie adâncul pământului
Cântă gloria numelui tău.

II.
Te-a chemat apelul, se înalţă în aer
Bătaia inimei din pieptul naţiunii
Din negru de doliu a devenit de nuanţă roşie
O flacără sufletească.

III.
„Cum Deo" ai pornit cu dor zgomotos
Ardea în ochii tăi pro patria
Cu flăcări, parcă ar fi o cometă pe cer
Scrie pe ea „et pro libertate".

IV.
Pe poarta deschisă a sufletului tău
Încet zboară afară cuvântul cel care naşte
Pe stâncă mândră şi înfrântă
Şi plânge ca un taragot.

V.
Acolo stăteau în jurul tău conducătorii mândri
„Ideie", „putere" şi „voinţă" sfântă
Cădeau pe tine binecuvântări, cântec maghiar trist
Un cuvânt care învinge.

VI.

Atunci au dispărut
Zile, ani, multe secole
Dar flacăra semănată de mâinile tale
Strălucește și acum în inimi.

VII.

Dacă noaptea deschide ochii săi cenușii
Să auziți nuanțele, a murit ca erou fiul
Cum zumzăie în atmosferă ruga națiunii
„Vivat princeps Rakoczyus".

N.B. Din conținutul scrisorii rezultă că poezia de mai sus a fost scrisă de NAGY TIBOR la data de 29.X.1935.

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 278, f. 101.

602.

1966 mai 25, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Bogáti Sándor" referitor la apariția în revista maghiară „Valóság" din Ungaria a unui articol în care este combătută poziția istoricilor români privind teoria continuității.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcția Regională Mureș-Autonomă Maghiară
Agentul: „Bogáti Sándor" STRICT SECRET
Primit de: Lt.col. Blaga Ștefan 2 ex.
Data primirii: 25.V.1966
Casa. „Aleea"

NOTĂ INFORMATIVĂ

În Ungaria apare o revistă lunară cu denumirea de „Valóság" („Realitatea"), care se ocupă de probleme sociale și care, privind profilul ei, se aseamănă oarecum cu „Lupta de clasă" din țara noastră.

În numărul 2 din anul 1966 al acestei reviste a apărut un articol vast în legătură cu Congresul Istoricilor, care a avut loc în anul 1965 la Viena, respectiv în legătură cu Conferința ținută de istoricii români Daicoviciu și Bányai László, privind originea și evoluția poporului român. Articolul se semnează „un colectiv al secției istorice de pe lângă Academia de Științe Maghiare". Articolul combate cu tărie poziția științei istorice române privind originea și evoluția poporului român. Pune semnul întrebării privind faptul că românii sunt de origine dacă, invocând argumentul că în limba română nu există cuvinte de origine dacă. Prin aceasta articolul în cauză, în fond caută să atace justețea teoriei continuității poporului român, vrând să-i atribuie formării acestei teorii un caracter legendar.

Sursa nu poate relata în mod detaliat conținutul articolului deoarece a văzut revista în cauză numai ocazional la numitul SZÖCS KÁLMÁN, care nu a vrut să-i comunice sursei numele persoanei de la care [...] a primit-o în împrumut. În orice caz despre acest articol se poartă discuții în rândul intelectualilor maghiari ex. și FUCHS SIMION a întrebat-o pe sursă dacă a citit articolul în cauză?

După cum cunoaște sursa și BERNÁTH ERNŐ este abonat la revista „Valóság".

s.s. „Bogáti Sándor"

N.B.: Nota a fost furnizată conform instructajului făcut de a semnala apariția unor reviste străine ce privesc și R.S.R.
Agentul va căuta să intre în posesia acestei reviste după care să o prezinte organelor noastre. Va stabili ce persone au mai citit articolul în cauză și comentariile purtate pe marginea sa.
Nota în copie la S. III. Nota se va exploata în informare și în raport către Dir. III.

s.s. Lt.col. Blaga Ștefan

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 289, f. 82.

603.

1966 mai 25, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Maior Sabin" asupra discuțiilor purtate cu Harcsa Ilona despre impresiile acesteia în urma vizitei efectuate în Ungaria.

Dir. Reg. M.A.I. Mureş-Aut.Magh.
3./
25 mai 1966
„MAIOR SABIN” STRICT SECRET
Mr. FLOREA GHEORGHE 2 ex.
CASA: „STEAUA”

NOTĂ INFORMATIVĂ

Conform sarcinilor primite, sursa a stat de vorbă cu numita HARCSA ILONA, care la începutul acestui an a fost în vizită în R.P. Ungară, legat de care cea în cauză a relatat următoarele:

„Nivelul de trai în Ungaria este mult mai scăzut ca la noi. Cu toate că salariile sunt mai mari, însă preţul materialelor de uz comun sunt mult mai scumpe. De ex. 1 kg de antricot este 42 de forinţi, iar începând cu acest an au fost majorate preţul diferitelor articole de alimente care, după cum rezultă cu ocazia bilanţului de sfârşit de an, au făcut pagube serioase Ungariei. Un fenomen general ce se constată la Budapesta este că atât femeile, cât şi bărbaţii consumă în mare măsură băuturi alcoolice în cantităţi enorme şi să nici nu vorbim de cafea neagră din care în general revine pe cap de locuitor câte 4-6 porţii. Posibilităţile de muncă sunt mari. Fiecare om are drept să aibă câte o normă şi jumătate, ceea ce este şi exploatat de fiecare om mai inteligent. În general atât femeile, cât şi bărbaţii lucrează foarte mult. De exemplu, sunt femei care lucrează câte o jumătate de normă acasă pentru întreprinderi şi instituţii (croşetează, pictează, coasă etc.). Sunt mulţi meşteşugari şi cei care sunt de acord cu normele stabilite de organele de stat, au dreptul să lucreze pe cont propriu.

A circulat zvonul că în cursul iernii a fost descoperită o organizaţie contrarevoluţionară, ceea ce însă a fost ţinută în mare secret. În general, cei din Ungaria sunt cu mult mai pasivi faţă de evenimentele politice ca cei de la noi. Libertatea cuvântului este cu mult mai mare ca la noi şi nimeni nu se interesează de faptul dacă cineva critică regimul, statul şi pe conducătorii de partid şi de stat. Acolo oamenii în mod deschis arată părerile despre orice problemă, fie în societate, fie în tramvai.

Părerea lor despre situaţia noastră este că suntem mult mai bine ca ei, întrucât România este mult mai bogată ca Ungaria. Nivelul de trai din ţara noastră este mult mai ridicat, mâncăm mai mult ca ei şi muncim mai mult. Cei din Ungaria deja nu mai ţin cont de Ardeal (n-au pretenţii teritoriale) fie în cercuri politice, fie în societate şi deja numai acele persoane au cunoştinţă despre existenţa noastră care au rude în Ardeal. O serie de persoane erau uimite că eu ştiu aşa de bine ungureşte, însă cei care nu au fost aici la noi nici nu cred că noi aici peste tot vorbim ungureşte. Ei aşa ştiu că suntem complet românizaţi.

Ungaria este vizitată de mai mulţi turişti străini ca România, în special de germani şi austrieci, însă şi de o serie de turişti americani şi francezi”.

„MAIOR SABIN”

Nota biroului: Nota este dată de agent conform sarcinilor. Cea semnalată nu este cunoscută în evidenţele noastre.
Sarcini trasate: Legat de sus-numită, deocamdată nu s-au dat sarcini agentului din lipsă de posibilităţi. Despre problemele relatate a luat cunoştinţă prin intermediul soţiei sale, căreia aceasta i-a relatat aspectele de mai sus, la care a fost prezent şi agentul.
Măsuri luate: Nota s-a exploatat la raportul către M.A.I., Dir III-a.

Mr. Florea Gheoorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 289, f. 107-108.

604.

1966 mai 26, Oradea. <M.A.I.-D.R. Crişana>: notă informativă a agentului „Balázs” în urma întâlnirii avute la Târgu-Mureş cu ziaristul Gábosi Tamás.

Primit Mr. Maklári Iuliu 304/4/27.V.1966
Sursa: „BALÁZS”
Data: 26.V.1966
Casa: „LENUŢA”
Durata: 19-20,45

NOTĂ INFORMATIVĂ

La data de 20 V. a.c., sursa a făcut o vizită ziaristului în pensie GÁBOSI TAMÁS, de 51 ani, domiciliat în Târgu-Mureş, str. Şcolii, nr. 1. Discutând despre unele probleme familiale, sursa a remarcat că acesta îşi neglijează familia având alte preocupări. Discutând despre situaţia lui, GÁBOSI TAMÁS a afirmat că în prezent marxismul a devenit un fel de biblie şi fiecare o interpretează cum doreşte. Ceea ce se petrece în România în prezent nu se poate numi marxism. În prezent, Târgu-Mureşul nu mai este acela care a fost în trecut. Eu însă am scris cum a fost şi cândva o voi edita. Eu am însemnări şi despre activitatea pe care am desfăşurat-o şi la Bucureşti. Despre aceste însemnări, preotul catolic KISS MÁRTON din Târgu-Mureş m-a avertizat să le ard imediat, însă eu nu le-am ars. Poate cândva vor fi editate de copiii mei. Mai târziu ne-am dus în oraş unde ne-am întâlnit cu preotul catolic BODOSSI MARIAN, fost călugăr franciscan, şi ne-am dus la locuinţa acestuia. În timpul discuţiilor, GÁBOSI ni s-a adresat nouă cu următoarele cuvinte: „singuri voi sunteţi aceia, preoţii, care atât de la amvon, cât şi prin discuţii în patru ochi cu

credincioşii mai puteți salva maghiarii din Ardeal". La aceasta, preotul BODOSSI a răspuns – voi pe linie de partid aveți mai multe posibilități. La această observație, GÁBOSI a răspuns – voi numai să puneți în aplicare ce v-am sfătuit.

A mai remarcat, mai târziu, că în Târgu-Mureş sunt angajați ospătari şi chelneri la restaurante care nu cunosc numai limba română. Aceştia ar trebui să cunoască şi limba maghiară, deoarece în restaurantele mai mari este obligatoriu să cunoască mai multe limbi. Aceasta însă nu o respectă.

GÁBOSI apoi a rugat pe sursă să transmită salutări profesorului de teologie SZÜCS ENDRE, din Cluj, str. 6 Martie, nr. 5. Sursa a vizitat pe SZÜCS, a transmis salutările lui GÁBOSI şi a remarcat că a observat la GÁBOSI o îngrijorare de soarta maghiarilor din România. La aceasta, SZÜCS a afirmat următoarele: deci şi tu ai remarcat acest lucru. De altfel nu-i de mirare că evenimentele politice din țară parcă provoacă pe maghiari să ia această atitudine.

Sursa menționează că GÁBOSI a atras atenția sursei că [orici]ne s-ar interesa de vizita făcută la el, să spună că au discutat [num]ai probleme fără importanță din copilărie.

Oradea, la 26.V.1966 „BALÁZS"

NOTA:

GÁBOSI TAMÁS, ziarist pensionar, membru P.C.R., din Târgu-Mureş, a mai fost semnalat de acest agent [...]. Nota a fost furnizată de propria inițiativă a agentului, fiind în concediu, l-a vizitat pe GÁBOSI cu care este prieten.

KISS MÁRTON, preot romano-catolic din Tg.-Mureş nu ne este cunoscut.

BODOSSI MARIAN, preot-călugăr franciscan din Tg.-Mureş, nu ne este cunoscut.

SZÜCS ENDRE, profesor de teologie din Cluj, a mai fost semnalat de agent în 1961.

MĂSURI:

Nota va fi prezentată conducerii.

Copia notei va fi înaintată la Dir. III şi trimis spre exploatare reg. M.A.I. Mureş şi Cluj, cu rugămintea de a se conspira agentul nostru în exploatarea materialului.

Conținutul notei va fi raportat la buletin.

SARCINI:

În legătură cu notă deocamdată nu s-a dat, agentul fiind în concediu a făcut această vizită la Tg.-Mureş şi Cluj.

Mr. Maklári Iuliu

REZOLUȚIA ŞEF SERV. III

27.V.1966

De acord.

Copia notei va fi trimisă pentru exploatare Reg. M.A.I. Mureş. În adresa de trimitere se va menționa necesitatea conspirării sursei

Maior Turcaş Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 283, f. 28-28v.

605.

1966 iunie 15, Gheorgheni. M.A.I.-S.R. Gheorgheni către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport cu privire la unele abateri săvârşite de Takó Béla, inspector la Secția de învățământ Gheorgheni.

SECȚIA RAIONALĂ GHEORGHENI
Nr. 111.087 din 15 VI. 1966

STRICT SECRET
S.C. Nr. 306
Ex.Nr. 1

Către
M.A.I. DIRECȚIA REG. MUREŞ-AUT. MAGHIARĂ
Serviciul III

Raportăm că am fost informați că numitul TAKÓ BÉLA, inspector la Secția de Învățământ Gheorgheni, cu ocazia sesiunii de examene a elevilor la cursurile fără frecvență din cadrul Liceului din orașul Gheorgheni, deşi nu era în comisia de examinare, neavând nici delegație pentru supravegherea desfăşurării examenelor, a făcut o serie de abuzuri, căutând să influențeze comisia de examinare. Abuzurile sus-numitului constau în următoarele fapte:

A obligat pe profesorii examinatori ca să acorde la unii elevi note de trecere, iar la[1] alții să-i taie la unele discipline din care cauză s-au ivit contradicții între el şi preşedintele comisiei de examinare, KOVÁCS GÉZA sau cu PÁLFI ANDREI etc. De menționat este faptul că inspectorul TAKÓ BÉLA nu este în comisia de examinare, iar conform regulamentului, comisia de examinare trebuie să decidă asupra promovării sau reținerii de la promovare a unor elevi, în mod independent, fără să fie influențată de către persoane care nu fac parte din comisie.

[1] Corect: pe

Un aspect foarte urât al activității de amestec în activitatea comisiei de examinare din partea sus-numitului constă în aceea că numita LEN MÁRTA, din comuna Lăzarea, înainte de a intra la examen la limba latină, a fost acostată de către sus-numitul şi solicitată să aibă relații sexuale cu el, fiindcă altfel nu va reuşi la examen. Sus-numita a refuzat să dea întâlnire cu TAKÓ, pentru care fapt amenințarea a fost îndeplinită în practică prin faptul că LEN MÁRTA, deşi a obținut nota de trecere la limba latină, în urma intervenției lui TAKÓ BÉLA pe lângă comisia de examinare, respectiv la PÁLFI ANDREI, nota a fost schimbată la o notă mai mică, sus-numita astfel rămânând corigentă. Acest aspect a fost comentat de elevii cursului fără frecvență şi de către unii profesori, cum este NAGY PÉTER şi alții.

De asemeni, am fost informați că inspectorul TAKÓ BÉLA a făcut intervenții ca numita BENEDEK MAGDALENA să primească notă de promovare la unele discipline, deşi în urma examinării i s-a acordat notă sub 5.

Din informațiile primite mai rezultă şi faptul că în perioada sesiunii de examinare, autocamionul Nr. 26.838 M.S. a dus un camion de lemne profesorului TAKÓ BÉLA din partea unui elev care a dat examen la fără frecvență.

Menționăm că sus-numitul în toate zilele perioadei de sesiune a făcut intervenții pe lângă comisia de examinare, influențând comisia ca notele să fie acordate după dorința lui, ba mai mult, când preşedintele comisie a lipsit, a luat parte la examinarea elevilor. Sus-numitul a comis astfel de fapte şi în anii precedenți.

Despre cele de mai sus, încă în perioada sesiunii am făcut informare la Comitetul Raional P.C.R., însă până în prezent nu au fost luate măsuri împotriva sus-numitului, fapt care se datoreşte în primul rând intervențiilor vicepreşedintelui Sfatului Popular Raional, anume TÖRÖK ŞTEFAN, care sesizându-se despre faptul că profesorul TAKÓ BÉLA urmează să fie cercetat şi fiind în relații de prietenie cu acesta, a făcut intervenții pe lângă tov. Secretar Májai, căruia i-a fost încredințată cercetarea cauzei de către tov. Prim Secretar. Astfel, problema se muşamalizează.

Față de cele de mai sus vă rugăm ca să fie făcută o informare către Comitetul regional de partid, precum şi secția de învățământ de pe lângă Sfatul popular Regional să fie informată despre cazul de față pentru a lua măsuri corespunzătoare.

Şeful Secției Raionale — Ofițer operativ
Cpt. Butiri Valeriu — Cpt. Gáll Iuliu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 307, f. 68-69.

606.

1966 iulie 1, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit cu ocazia controlului efectuat de ofițeri din cadrul Direcției Anchete Penale la Secția Anchete Penale din cadrul M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

PROCES-VERBAL
Târgu-Mureş, la 01 iulie 1966

Noi, Maior TEODORU IOAN şi Lt.Maj. LĂZĂROIU CONSTANTIN, anchetatori penali de securitate din M.A.I. Direcția Anchete Penale, ne-am deplasat la Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară, pentru a controla şi îndruma munca din cadrul Secției Anchete Penale şi de a constata cum se aplică ordinele şi instrucțiunile M.A.I. cu privire la munca de anchetă, pe perioada de la ultimul control, respectiv din luna iulie 1965 – 01 iulie 1966.

Din controlul efectuat s-au constatat următoarele:

Secția Anchete Penale a Direcției regionale M.A.I. Mureş -A.M. este încadrat cu: Mr. AVĂDANI ILIE, şef secție, Cpt. KISS LUDOVIC, ajutor şef secție, Mr. FODOR GHEORGHE, Mr. MAKKAI ERNEST, Cpt. FÁBIÁN MARTIN, Lt. Maj. GHICA ALEXANDRU şi Lt. GHILEA VASILE, anchetatori penali.

În perioada la care se referă controlul, secția anchete penale din cadrul regiunii a soluționat situația unui număr de 301 elemente, după cum urmează:

Au fost anchetate în stare de arest un număr de 12 elemente în frunte cu TÖRÖK IOSIF, TÖRÖK ŞTEFAN, ZAKARIÁS DEZIDERIU, FRANCZ CAROL şi alții, care au fost deferiți justiției pentru săvârşirea infracțiunii de uneltire contra ordinii sociale prin organizare, p.p. de art. 209 pct. 1 alin. 1 Cod penal şi condamnați între 3-12 ani închisoare.

În afara acestora, au mai fost arestate un număr de 5 elemente, care au desfăşurat în mod izolat activitate de uneltire contra ordinii sociale prin agitație, p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a Cod penal şi fiind deferite justiției, au fost condamnate între 2 şi 5 ani închisoare corecțională.

Au documentat activitatea dușmănoasă a unui grup de 8 studenți din cadrul Institutului Pedagogic din Tg.-Mureş, în frunte cu KÖNTES GHEORGHE, KISGYÖRGY ALEXANDRU şi alții, care au fost demascați într-o adunare de influențare obştească.

Au documentat activitatea dușmănoasă a încă 7 elemente care, de asemeni, au fost demascate prin adunare de influențare obştească.

Tot în această perioadă, un număr de 196 elemente au fost anchetate şi avertizate pentru faptul că în diverse împrejurări au avut manifestări naționaliste şi dușmănoase față de orânduirea noastră socială şi de stat.

Pentru alte 19 elemente s-a obținut aprobarea conducerii Direcției regionale M.A.I. Mureş-A.M. în vederea avertizării lor pentru activitate asemănătoare cu cea arătată mai sus.

Au soluționat cazul exploziei de la Combinatul Chimic Târnăveni.

Au studiat şi analizat materialele informative privind 54 elemente şi constatând că nu se pot lua măsuri asupra acestora, dosarele respective au fost restituite, după cum urmează:

- 15 dosare studiate şi restituite cu propuneri de continuare a urmăririi informative;
- 14 dosare studiate cu propuneri de închidere a acţiunii;
- 7 dosare documentate şi restituite cu propuneri de continuare a urmăririi informative;
- 18 dosare documentate şi restituite cu propuneri de închidere (clasare).

Au avut 12 cercetări la faţa locului.

Au declinat 6 cauze la alte organe.

Analizând majoritatea materialelor din dosarele soluţionate de secţia anchete penale, s-a desprins faptul că colectivul de anchetatori condus de tov. Mr. AVĂDANI ILIE a depus eforturi susţinute în vederea soluţionării acestui volum mare de lucrări. Au rezolvat cu simţ de răspundere, obiectivitate şi cu competenţă cazurile încredinţate spre soluţionare.

A mai rezultat, de asemeni, că anchetatorii în procesul anchetei nu s-au rezumat numai la confirmarea materialului informativ ci, printr-o muncă perseverentă, au reuşit să depisteze o serie de legături ale elementelor urmărite, faţă de care s-au luat măsuri corespunzătoare.

Astfel, şeful secţiei, împreună că Cpt. FÁBIÁN MARTIN, care au lucrat în depistarea organizaţiei contrarevoluţionare în frunte cu TÖRÖK IOSIF, au reuşit să stabilească că despre organizaţia respectivă au avut cunoştinţă şi au comentat duşmănos la adresa regimului nostru un număr de 30 elemente, dintre care 21 au fost avertizate, iar materialele administrate despre celelalte nouă au fost înaintate altor organe pentru a lua măsuri în consecinţă.

Asemenea exemple pozitive s-au remarcat la Cpt. KISS LUDOVIC, care în cazul preotului romano-catolic DANI GRIGORE a reuşit ca pe lângă descoperirea la domiciliul său o serie de cărţi şi manuscrise cu conţinut naţionalist şi duşmănos faţă de orientarea noastră de stat, să depisteze şi un număr de 4 elemente care se manifestau duşmănos, pentru care s-a luat măsura avertizării.

S-a constatat, de asemeni, că şi Mr. FODOR GHEORGHE în ancheta efectuată cu LÉVAI LUDOVIC, a depistat 5 elemente împotriva cărora s-a luat măsura avertizării.

Ca urmare a îndrumărilor concrete date de şeful secţiei, Lt. GHILEA VASILE, în ancheta cu GIDOFALVI IOSIF, a depistat un număr de 11 elemente pentru care s-a luat măsura avertizării.

Preocupare în însuşirea muncii de anchetă a dovedit şi Lt.Maj. GHICA ALEXANDRU şi ca urmare, (de la începutul anului 1966, când a fost repartizat în anchetă şi până în prezent) a soluţionat situaţia a 15 elemente urmărite informativ, dintre care 13 au fost avertizate, iar 2 au fost demascate.

Preocuparea lucrătorilor de anchetă de a efectua muncă de calitate se desprinde şi din faptul că în urma demascării grupului de studenţi de la Institutul Pedagogic – lucrat de Mr. MAKKAI ERNEST –, a influenţat pozitiv atât pe cei în cauză, cât şi pe ceilalţi studenţi din institutul respectiv şi celelalte institute din Tg.-Mureş.

Astfel, din scrisoarea numitului KONYA LADISLAU – element demascat – adresată părinţilor săi rezultă următoarele: „... pentru toate eu sunt realmente de vină, eu voi purta consecinţele. Azi am fost exmatriculat de la facultate. Nu vă descurajaţi, sunt tânăr, viaţa este în faţa mea, am încă nenumărate posibilităţi să-mi corectez greşelile...".

Un alt element demascat, pe nume TÖRÖK GYÖZŐ, în scrisoarea adresată părinţilor săi arată: „... m-au exmatriculat de la facultate, ceea ce voi încerca cu toate forţele, ca după 2-3 ani cu muncă cinstită mă voi reabilita...".

Din materialele informative administrate după măsura demascării celor menţionaţi rezultă că masa de studenţi a condamnat cu multă tărie activitatea duşmănoasă desfăşurată de cei în cauză. În nici una din notele informative studiate nu rezultă că vreunul din studenţi, în discuţiile ulterioare demascării, să fi avut o atitudine de compătimire faţă de cei exmatriculaţi din facultate.

Analizând retrospectiv activitatea anchetatorilor din cadrul Secţiei de Anchete Penale a Direcţiei regionale Mureş-Autonomă Maghiară, în perioada controlului, rezultă în mod evident conştiinciozitatea în muncă, simţ de răspundere în documentarea activităţii infracţionale a elementelor împotriva cărora s-au luat măsurile menţionate, fapt ce a făcut ca acestea să-şi recunoască activitatea desfăşurată.

Cu toate rezultatele bune obţinute în muncă, s-au constatat totuşi în activitatea anchetatorilor şi o serie de aspecte negative, după cum urmează:

Nu în toate cazurile şeful secţiei de anchetă fixează termene în rezolvarea lucrărilor repartizate de anchetatori şi din această cauză nu există nici posibilitatea unui control sistematic.

Această stare de fapt a permis anchetatorilor tărăgănarea în vederea soluţionării unor cauze date în lucru.

Exemplu: Lt.Maj. GHICA ALEXANDRU a primit spre documentare pe data de 27.04.1966 dosarul privind pe SZÉKELY GHEORGHE. Până la data de 31.05.1966 documentează acţiunea, iar pe data de 13.06.1966 anchetează pe cel în cauză.

Acelaşi ofiţer a mai primit pe data de 19.04.1966 dosarul privind pe ADORJÁN EUGEN. Cazul a fost documentat în 8 zile, iar obiectivul a fost anchetat şi avertizat după 2 luni, respectiv pe 16 iunie 1966.

Faptul că lucrătorul nu a fost controlat i-a permis să tărăgăneze şi alte lucrări câte 2-3 luni.

Tărăgănare în rezolvarea lucrărilor a manifestat şi Mr. FODOR GHEORGHE, care a soluţionat unele cauze în timp de 2 luni.

Exemplu: a primit dosarul privind pe KÉSZ SÁNDOR pe 22.03.1966, îl documentează până la 25.03.1966 şi îl avertizează pe 16 iunie 1966.

În legătură cu această lipsă, care se constată la toţi lucrătorii, am indicat tov. şef de secţie anchete ca în repartizarea mai judicioasă a lucrărilor să facă o situaţie în care pentru fiecare anchetator să treacă dosarele repartizate şi termenele fixate, ordonând tov. secretară a secţiei să urmărească expirarea termenelor şi să atragă atenţia lucrătorilor cu privire la termenele ce le au de executat.

Indicația a fost dată cu scopul ca: pe de o parte şeful secției să aibă posibilitate de control, iar pe de altă parte, termenele ce le va da îi vor impulsiona pe anchetatori să organizeze munca mai bine şi să termine lucrările în timp.

S-a constatat, de asemeni, că în unele cauze pe care le-au avut anchetatorii spre soluționare, în special acolo unde din materialul informativ faptele celui urmărit erau de mai mică importanță, nu le-au tratat cu destulă seriozitate şi din această cauză nu au fost adâncite anumite probleme care puteau prezenta interes.

Exemplu: Mr. MAKKAI ERNEST în anchetarea numitului CSIKI ATTILA, acesta a declarat că a primit o poezie cu conținut naționalist de la KOPACZ ISTVÁN, pe care nu-l audiază, deşi din nici un material nu rezultă că acesta ar fi fost în atenția vreunui organ informativ. Tot în această declarație, elementul în cauză arată că are o serie de prieteni preoți care l-au influențat să discute dușmănos. Anchetatorul nu sesizează acest lucru şi deci nu-l întreabă cine sunt aceştia şi concret discuțiile dușmănoase întreținute.

Mr. FODOR GHEORGHE, în ancheta cu BARTHA IOAN, după ce acesta recunoaşte cu mare greutate că este autorul unei scrisori anonime prin care amenința cu moartea conducerea C.A.P., declară că această scrisoare a redactat-o la insistențele soacrei sale, KOVÁCS ANA. Fără nici o justificare, această femeie nu este audiată, iar lucrarea este încheiată numai pe baza declarației sale.

Superficialitate a manifestat Mr. FODOR GHEORGHE şi în cauza privind pe GÁSPÁR ŞTEFAN, despre care a audiat un număr de 20 de persoane cărora li s-au pus întrebări şablon ca: „Ce relații ați avut cu GÁSPÁR ŞTEFAN şi ce cunoaşteți din activitatea lui?", la care martorii n-au declarat tot ce ştiu despre el. Dacă Mr. FODOR în acest caz lucra cu mai mult simț de răspundere şi în procesul audierii martorilor ar fi exploatat materialul informativ, nu era pus în situația să restituie dosarul organului informativ care, trecând la reaudierea unui martor, a rezultat că GÁSPÁR ŞTEFAN a avut unele manifestări dușmănoase la adresa C.A.P., pe baza cărora putea să-l avertizeze.

Manifestări de superficialitate în analiza materialului informativ şi apoi în procesul anchetei a rezultat şi în cazul numitului ORBAN MIHAI, lucrat în acțiune de verificare de raionul Tg.-Mureş.

Din studierea acestor materiale a reieşit că anchetatorul Lt.Maj. GHICA ALEXANDRU a trecut la documentarea acestui caz, deşi în materialul informativ existau o serie de contradicții, de pe urma cărora ar fi putut trage concluzii că informațiile furnizate sunt neverosimile. Cu toate acestea, anchetatorul trece la audierea unui număr de 10 persoane, care au declarat că nu l-au auzit niciodată pe obiectiv manifestându-se în mod dușmănos la adresa regimului.

De altfel, după felul în care martorii au fost anchetați, era şi firesc să declare că nu cunosc nimic despre manifestările celui în cauză, deoarece au fost chemați într-o singură zi – 17 martie 1966 – şi la nici unul din aceşti martori nu s-a desprins că anchetatorul să fi depus câtuşi de puțin interes în soluționarea obiectivă a cauzelor respective.

Atitudinea de superficialitate în redactarea proceselor-verbale de interogatoriu a manifestat şi Lt. GHILEA VASILE care în ancheta cu CZEGŐ LUDOVIC – iehovist – a consemnat în mod narativ faptul că a participat la şase şedințe unde s-au citit versetele din biblie împreună cu alții. Fără să arate modul dușmănos față de orânduirea noastră socialistă în care a interpretat versetele biblice şi discuțiile purtate pe marginea acestor dogme religioase, anchetatorul încheie declarația cu cererea celui în cauză ca organele de stat să-l ierte pentru faptele comise, după care este avertizat.

S-a mai constatat, de asemeni, că anchetatorii Secției de Anchete din cadrul Direcției regionale M.A.I. Mureş-A.M. au manifestat lipsă de atenție şi în redactarea ordonanțelor de refuzarea pornirii procesului penal.

Astfel, Lt.Maj. GHICA ALEXANDRU, în dosarul privind pe PAL VIOREL, scrie în ordonanța de refuzare următoarele: „În urma expertizei grafice efectuată de către Direcția „T" din M.A.I. a rezultat....".

Cpt. FÁBIÁN MARTIN, în cazul numitului KERESZTES IOAN scrie în ordonanță că refuză pornirea procesului penal potrivit art. 161 C.pr.penală.

Lt. GHILEA VASILE nu stabileşte în sarcina numitului FUNARU ION nici o faptă şi în ordonanța de refuzare arată că în baza art. 261^7 lit. j C.pr.pen., combinat cu art. 1 alin. ultim C. Penal, refuză pornirea procesului penal.

Lipsurile enunțate mai sus, precum şi alte aspecte negative inerente muncii de anchetă au fost discutate cu toți anchetatorii unde de față a fost şi şeful secției.

Cu această ocazie, anchetatorii s-au angajat ca în viitor să înlăture din activitatea lor respectivele aspecte care într-o măsură apreciabilă umbresc eforturile depuse şi activitatea lor pozitivă.

Cu ocazia controlului efectuat s-a mai constatat o anumită practică în activitatea anchetatorilor cu care conducerea Direcției IV-a nu este de acord.

Este vorba de unele dosare informative care sunt trimise la anchetă de organul informativ în vederea documentării cu toate că materialele administrate în procesul urmăririi informative explică anumite împrejurări când obiectivul a avut – cu mulți ani în urmă – unele manifestări dușmănoase la adresa regimului după care şi-a schimbat poziția, ca urmare a realizărilor obținute de statul nostru.

Aceste dosare după ce sunt studiate, se întocmeşte un referat de organul anchetator în care explică situația de fapt, conchizând cu netemeinicia faptelor, după care propune închiderea dosarelor.

Este paradoxal faptul că organul informativ, care trimite astfel de dosare la anchetă însoțite de un referat, în care relevă aşa-zisele fapte dușmănoase, îşi însuşeşte punctul de vedere al anchetei şi întocmeşte hotărârea de închidere.

Exemplu: Secția Raională M.A.I. Odorhei, trimite spre documentare dosarul de verificare nr. 2355 privind pe SZATMÁRI IOAN, în vârstă de 76 ani. Acest cetățean cu mai mulți ani în urmă, în mod spontan, a adresat uneori injurii la adresa unor membri de partid din conducerea C.A.P., însă de cele mai multe ori, aşa cum rezultă din materialul informativ, în foarte multe împrejurări a făcut aprecieri elogioase privind creşterea nivelului de trai atât la sate cât şi la oraşe. Deşi în vârstă, lucrează în C.A.P. şi constituie un exemplu în muncă pentru cei tineri.

Aceeaşi secție raională a trimis spre documentare acțiunea de verificare nr. 2052 privind pe numitul JERE ÁRPÁD, despre care un singur agent, „BÉLA PAUL", a furnizat material informativ din care rezultă că obiectivul s-ar fi manifestat dușmănos.

Trecând la documentare, prin audierea a 8 martori, s-a stabilit că JERE ÁRPÁD nu a avut manifestări dușmănoase și, dimpotrivă, este un element cinstit care la locul de muncă este exemplu, fiind și inovator.

În subordinea Secției de Anchete este și grupa închisorii preventive M.A.I., compusă din Mr. DULĂ IOAN, 7 subofițeri și un frizer.

Paza arestaților se face în trei schimburi de către doi subofițeri în schimb. În situația când unul din subofițeri este în concediu sau bolnav, înlocuirea lui se face de cel de-al 7-lea subofițer.

Din discuțiile avute cu personalul din pază a rezultat că aceștia cunosc ordinele și regulamentele privind paza arestaților.

Subofițerii sunt conștiincioși și nu au avut abateri, cu excepția Serg.Maj. MICLEA VASILE, care în luna martie 1966 a fost pedepsit cu 3 zile arest la garnizoană pentru faptul că a adormit în post.

La seminarul profesional de sfârșit de an 1966 au primit calificativul de bine.

Maiorul DULĂ IOAN, care răspunde de activitatea subofițerilor de pază, se îngrijește de educarea și pregătirea lor profesională și atunci când sunt arestați, controlează de 3-4 ori pe lună noaptea pentru a constata cum subofițerii își exercită atribuțiile lor în paza arestaților. Tot acest ofițer întocmește fișele și dosarele arestaților conform ordinelor M.A.I. cu privire la arestarea și evidența arestaților.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal în trei exemplare din care unul rămâne la Direcția regională M.A.I. Mureș-A.M., un exemplar la Direcția IV-a și un exemplar la tov. Col. PETRESCU.

Anchetatori penali de Securitate
Maior Teodoru Ion
Lt.Maj. Lăzăroiu Constantin

Am luat cunoștință de constatările făcute
prin prezentul proces-verbal.
Șeful Direcției Reg. Mureș-A.M.
Colonel Sidea Nicolae

Șeful Secției Anchete
Maior Avădani Ilie

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 243, f. 37-45.

607.

1966 iulie 15, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: raport cu propunere de recrutare a reporterului Szekernyés László de la redacția „Új Élet”.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcția Regională Mureș-Autonomă Maghiară
Serviciul III

STRICT SECRET
15 VII 1966

Se aprobă:
ȘEFUL DIRECȚIEI
Colonel Sidea Nicolae

RAPORT

cu propunere de recrutare prin metoda atragerii treptate la colaborare a candidatului SZEKERNYÉS LÁSZLÓ, reporter la redacția revistei „Új Élet”

În cadrul obiectivului „Scriitori” ne sunt semnalate cu manifestări o serie de persoane din mediul redacțional, în special din angajații revistei „Új Élet”. În redacția respectivă există agentul „BOGÁTI” și încă doi agenți ai Secției a II-a, care însă în ultimul an nu au mai furnizat nici un fel de material privind aspecte care ne interesează.

În scopul încadrării pe două linii a unor elemente semnalate din cadrul redacției „Új Élet”, precum și pentru lucrarea unor elemente din rândul tinerilor redactori și corespondenți din Tg.-Mureș, a fost luat în studiu în vederea recrutării numitul SZEKERNYÉS LÁSZLÓ, născut la 15 X 1933 în Cluj, fiul al lui Alexandru și Sarolta, căsătorit, neîncadrat politic, angajat în prezent ca reporter la redacția revistei „Új Élet” din Tg.-Mureș.

Un aspect deosebit în biografia candidatului îl constituie faptul că sus-numitul a fost condamnat, la 14 VI 1953 de Tribunalul militar teritorial Oradea, la trei ani închisoare corecțională pentru participare la organizația subversivă I.K.E.SZ.

Condamnarea l-a făcut ca să-și întrerupă studiile în anul II al Facultății de filologie Cluj (pe care nici până în prezent nu a continuat-o).

Candidatul a colaborat după ieșirea din detenție la diverse publicații din Tg.-Mureș și Cluj, s-a ocupat cu traduceri, etc., pentru menținerea existenței.

În anul trecut, fiind un element talentat, a fost angajat la redacția revistei „Új Élet” din Tg.-Mureș în calitate de reporter, unde se achită de sarcini în bune condiții.

Este menționabil că această încadrare s-a făcut în mod excepțional, în prezent redacțiile fiind solicitate să încadreze din rândul tineretului numai persoane care au terminat studiile superioare.

Așa cum a arătat cu ocazia discuțiilor purtate la cunoașterea personală, candidatul s-a temut să încerce reluarea studiilor din cauza condamnării suferite. Aceeași condamnare i-a creat un complex de inferioritate și retragere din viața socială, preferând să nu vină în contact cu elemente din străinătate și nici cu elemente suspecte din mediul redacțional, să nu discute cu nimeni, etc.

Totuşi nu ne este semnalat ca un om retras, trăieşte în mediul redacţional, frecventează cofetăriile şi restaurantele cu colegii din cele două redacţii.

Printre relaţiile sale apropiate ne e semnalat acţionatul „ERVIN".

În studierea sa ca martor în acţiunea „BENEDEK", candidatul a avut o poziţie satisfăcătoare, confirmând datele cunoscute de noi prin T.O. referitoare la natura relaţiilor sale cu obiectivul respectiv.

Numitul SZEKERNYÉS LÁSZLÓ dispune de spirit de observare şi orientare. Este inteligent şi capabil. Discută deschis, fără ezitări. Consider că are posibilităţi naturale prin temperament şi caracter de a deveni un foarte bun agent, obiectiv şi capabil să rezolve în bune condiţiuni sarcinile trasate.

Trebuie ţinut cont că anii de detenţie şi cei care au urmat, e posibil să-i fi creat o atitudine nu tocmai corespunzătoare faţă de organele noastre. Din această cauză, recrutarea sa necesită o muncă atentă de atragere, de apropiere de organele noastre, cunoaşterea caracterului, particularităţilor psihice şi a posibilităţilor de informare.

Cu ocazia primei contactări se vor aborda în discuţii următoarele aspecte:

- Reacţia creată în mediul redacţional în urma audierii unor persoane (fără a se preciza persoanele audiate);
- Cauzele obţinerii unui randament scăzut în cele două redacţii din Tg.-Mureş, care dispun totuşi de colective superior numerice altor redacţii;
- Discuţii personale purtate de candidat cu cititorii;
- Situaţia tinerilor talentaţi, perspectivele lor de publicare şi îndrumare de către oameni cu experienţă;
- Se va stabili, de asemenea, în discuţii natura relaţiilor candidatului cu redactorii din Tg.-Mureş.

În funcţie de cele de mai sus propun a se aproba trecerea la recrutare, prin metoda atragerii treptate la colaborare, a candidatului SZEKERNYÉS LÁSZLÓ ca agent în problema „Artă-cultură".

Procesul recrutării propun a se desfăşura în casa „VASILESCU", urmând a fi efectuat de Lt. Negoiţă Tudor.

Ofiţer operativ I
Locot. Negoiţă Tudor

De acord
Şeful Serviciului III
Maior Florea Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 277, f. 143-145.

608.

1966 iulie 28, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă-raport asupra desfăşurării muncii informativ-operative în cadrul obiectivelor C.I.L. şi I.F. Reghin.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcţia regională Mureş-Autonomă Maghiară
Serviciul III

Se aprobă
Lt.col. Sălcudean Pavel

STRICT SECRET
28 VII 1966

NOTĂ-RAPORT
privind analizarea felului în care se desfăşoară munca informativ-operativă în cadrul obiectivelor C.I.L. şi I.F. Reghin.

Dosarul de obiectiv a fost deschis la data de 20 XI 1952 asupra I.P.E.I.L. Reghin şi reînregistrat în anul 1954 sub nr. 485, înglobând obiectivele C.I.L. şi I.F. Reghin.

Analizând modul cum se desfăşoară munca informativă în cadrul celor două obiective s-au constatat următoarele:

Dosarul de obiectiv este întocmit conform ordinelor în vigoare, cuprinzând în mare majoritate piesele necesare.

Istoricul obiectivului este întocmit bine şi adus la zi, urmează să fie completat doar cu câteva date referitoare la incendiul ce a avut loc în anul 1963 la secţia ambarcaţiuni, care nu a fost cuprins în acest material, în care sens s-au dat indicaţiile verbale ofiţerului.

Lipsesc ca piese din dosar: o notă cu privire la organizarea pazei şi prevenirea incendiilor la ambele obiective, ce va trebui să fie completat în termen de 30 zile.

EVIDENŢA OPERATIVĂ

În cele două obiective, până în prezent au fost identificate un număr de 54 elemente care au făcut parte din diferite partide şi organizaţii burgheze.

La capitolul „evidenţa activă" figurează un număr de 40 elemente şi care se împart după cum urmează:

- 9 elemente P.C.S., asupra poziţiei prezente în cursul anilor 1965-1966 nu s-a obţinut nici o notă informativă;
- 6 elemente „cond. politici", dintre care la un număr de 2 elemente s-a obţinut material informativ din 1965-1966 şi 2 elemente fără material informativ;
- 3 elemente, legionari, dintre care asupra unei singure persoane s-a obţinut material informativ în anul 1965 şi un element fără material informativ;

- 5 elemente, foste în captivitate în zona apuseană, dintre care la un singur element s-a obținut material informativ în anul 1965;

- 3 elemente, foşti poliţişti (dislocaţi), dintre care despre un singur element s-a obținut o singură notă informativă în anul 1965;

- 3 elemente, G.E.G., fără material informativ din anul 1959;

- 2 elemente sioniste, unul cu material informativ din 1962 şi unul fără material informativ;

- 4 suspecți cu rude în țări capitaliste, dintre care unul are material informativ din anul 1966, iar 3 fără material informativ;

- 6 suspecți, diverse, dintre care numai două elemente cu material din 1965.

De menționat este că baza operativă este lucrată la un nivel nesatisfăcător.

Ca lipsuri în organizarea evidenței operative active se constată următoarele:

Deşi se cunoaşte că unele din elemente nu mai lucrează în cadrul obiectivului sau sunt plecate din țară, totuşi se mențin la evidența activă a obiectivului şi nu s-au luat măsuri pentru identificarea şi trimiterea copiilor după hotărâre pentru urmărirea lor în continuare. Astfel, suspecții SZABÓ ŞTEFAN, DAJBUKÁT ŞTEFAN, IZSÁK MIHAI, WEBER CAROL, SCHULLER FRIDERIC, MAKSAI ALEX., SZIGYÁRTÓ GHEORGHE, VÉSZI IOSIF sunt pensionari şi nu mai lucrează în obiectiv, pentru care fapt se va trece la identificarea lor şi efectuarea modificărilor în evidență.

Suspecții JACOBOVICI IACOB şi FÁBIÁN ŞTEFAN sunt plecați în statul Israel. Se va proceda la scoaterea lor din evidență.

Suspectul COCU STELIAN este plecat la M.-Ciuc, se va cere identificarea lui de la acest organ.

Suspecții SOCHELARIE LUCHIAN şi KAPUSI IOAN vor fi identificați, nu se cunoaşte noul lor loc de muncă.

Termen: 30 august 1966

AGENTURA

În cadrul obiectivului C.I.L. Reghin există un număr de 3 agenți şi un rezident, după cum urmează:

Agentul „COZMA IOAN”, şef depozit bușteni, de profesie tehnician, face semnalări bune pe profil de la locul de muncă şi despre unele elemente cu activitate dușmănoasă. Din luna martie a.c. agentul nu a fost contactat, fiind bolnav (amputat un deget la picior), urmează ca în cursul acestei luni să fie reluată legătura cu el şi folosit în continuare.

Agentul „ERNEST”, expeditor, şef de echipă, este un agent bun, cu posibilități de informare pe lângă elementele din baza operativă şi pe lângă persoane care vin în contact cu reprezentanții diferitelor firme străine în cadrul exportului, despre care probleme a furnizat material informativ.

Agentul „NAGY PÉTER”, şef C.T.C., în cadrul obiectivului fiind un agent cu bune posibilități de informare, furnizând mult material pe profil de ex. deficiențe în procesul de producție, calitatea necorespunzătoare a produselor finite şi semifinite, însă ofițerul operativ nu-l dirijează în suficientă măsură pentru ca în comunicările agentului să apară cauzele şi vinovații pentru aceste neajunsuri în procesul de producție.

Rezidentul „IONEL”, fost ofițer M.A.I., se ocupă cu probleme A.L.A. Are în legătură personală agenții „ERNEST” şi „NAGY PAUL” din cadrul obiectivului C.I.L. şi pe agenții „IONESCU GHEORGHE” şi „VERES LADISLAU” de la I.F. Reghin. Rezidentul corespunde scopului şi chiar personal furnizează informații cu conținut operativ.

Ofițerul are luate în studiu un număr de 2 elemente, respectiv L.E., recepționer principal, obținând deja aprobare pentru recrutare prin atragere treptată şi E.K., inginer, şef serviciu tehnic, care se află în fază de studiu.

În obiectivul I.F. Reghin, ofițerul are un număr de 5 agenți şi 2 în sectoare ale I.F.-ului, care se prezintă astfel:

Agentul „IONESCU GHEORGHE”, planificator la serviciul plan, este un agent cu posibilități bune de informare pe linie de profil, sesizând aspecte negative cu privire la exploatarea parchetelor şi alte deficiențe, însă unele materiale, deşi prezintă importanță, nu sunt verificate şi exploatate. (Vezi nota informativă din 23 V 1966 referitoare la mari cantități de material lemnos neprelucrate din fondul Văii Gurghiului).

Agentul „VERES LADISLAU”, şef serviciu livrări, furnizează date pe profil, în special legat de export. În ultima perioadă a furnizat material de slabă calitate, agentul fiind în rezidență.

Agentul „NICULESCU LIVIU”, şef serviciu plan, desfăşoară o muncă de informare satisfăcătoare, furnizând date despre unele elemente din baza operativă şi pe profil. Se constată însă că în raport cu capacitatea şi posibilitățile de informare a agentului nu a dat randamentul dorit. Notele furnizate sunt redate sub formă de telegramă.

Agentul „PÁL ALBERT”, şef serviciu producție, care a furnizat material informativ pe profil despre unele elemente din baza operativă, însă majoritatea notelor tratează greutăți în realizarea planului de producție, fără a se arăta şi vinovații de aceste aspecte.

Agentul „TIBI MUNTEANU”, tehnician debitor, în luna mai a.c. a fost arestat şi condamnat pentru delapidare. Cel în cauză, după cum arată ofițerul operativ, s-a eliberat recent din detenție, urmând ca să hotărească asupra lui pe viitor.

Ca o constatare generală este faptul că deşi multe materiale informative necopiate au fost exploatate în rapoarte către Dir. reg. M.A.I. şi note către Comitetul raional P.C.R., nu apare însă mențiunea făcută pe aceste materiale, aflate în original la dos. anexă al agenților.

În cele două obiective este luat în lucru un singur element prin verificare prealabilă, respectiv numitul I.P., paznic la C.I.L. Reghin, pentru manifestări dușmănoase. Cel în cauză a fost luat în verificare prealabilă la data de 22 IV 1965, în care perioadă s-au obținut unele materiale informative despre activitatea acestuia, din care rezultă că denigrează regimul nostru socialist, însă numai față de agentul „ERNEST”.

Să se ia măsuri ca în termen de 45 zile să fie verificat materialul furnizat de acest agent şi să hotărească asupra materialelor ce s-au administrat împotriva obiectivului.

Din materialele informative furnizate de agentură şi aflate la dosarul obiectiv şi anexă, au fost găsite următoarele materiale informative neverificate şi neexploatate:

Rezidentul „IONEL” semnalează în nota informativă din 6 III 1963 că numitul B.D., fost şef serviciu livrări, actualmente şef serviciu plan la C.I.L. Reghin, că s-a solicitat din partea numitei B.L., de la Cartimex Bucureşti, să introducă în lăzile cu instrumente muzicale destinate Israelului, în mod clandestin, material de rezonanţă.

Această sesizare nu a fost verificată şi nici raportată pentru a fi posibilă urmărirea numitei B.L. şi a legăturilor acesteia cu exteriorul.

Se vor lua măsuri ca în termen de 10 zile să se raporteze cazul cu scopul de a fi informate organele Direcţiei a II-a despre activitatea numitei B.L. şi totodată să aibă în atenţie ofiţerul pe numitul B.D., dirijând agentura cu scopul de a stabili comportarea acestuia.

Agentul „TIBI MUNTEANU” semnalează în nota informativă din 28 II 1966, că în cadrul serviciului de aprovizionare lucrurile merg prost, toate secţiile productive duc lipsă de piese de schimb, iar în depozitul tehnic se găsesc o serie de piese în stoc supranormativ, care blochează fondul întreprinderii.

Se vor lua măsuri ca în termen de 20 zile să se verifice care este situaţia în momentul de faţă, iar în caz afirmativ să se stabilească persoanele care se fac vinovate şi să se ia măsuri de luare a lor în lucru într-o formă organizată.

În nota informativă furnizată de agentul „VERES L.”, la data de 2 IV a.c., se arată refuzuri de produse ale C.I.L.-ului Reghin, respectiv două vagoane lăzi fag pentru export şi stocate la depozitul din Constanţa. În aceeaşi notă se arată că beneficiarul acestuia reclamă umiditatea mare la 5 vagoane de mangan[1], materiale care nu au fost verificate până în prezent.

Să se ia măsuri de verificare şi în termen de 25 zile să se raporteze rezultatul.

Agentul „COZMA IOAN”, în nota informativă din 19 II 1966, semnalează activitatea necorespunzătoare a numitului PAŞCA, şef de brigadă de la hala gaterelor, care nu ţine cont de calitate, din care cauză nu se poate sorta din cherestea de fag debitată de această brigadă pentru export.

Se vor lua măsuri ca în termen de 5 zile cel în cauză să fie supus verificării prealabile, pentru a-i stabili activitatea şi scopul urmărit de acesta.

Din nota informativă furnizată de agentul „IONESCU GHEORGHE” la data de 18 XII 1961, rezultă că numitul S.I., şeful serviciului aprovizionare, a fost ofiţer horthyst şi în captivitate în zona apuseană.

Cu toate că şeful secţiei raionale ordonă prin rezoluţie, la data de 29 III 1965, să fie verificat şi în caz afirmativ luat în evidenţă, până în prezent nu s-a întreprins o astfel de măsură.

Se vor lua măsuri de verificare a semnalării în termenul de 45 zile şi în cazul în care cel în cauză a fost ofiţer horthyst activ, va fi luat în evidenţă operativă „activă”.

Din analiza efectuată asupra modului cum sunt acoperite cele două obiective cu agentură, pentru asigurarea urmăririi bazei operative şi a punctelor vulnerabile, necesită încă recrutarea de noi agenţi.

Ca punct vulnerabil al obiectivului C.I.L. Reghin este: staţia de transformare şi distribuire a curentului electric, deoarece utilajele din dotare sunt acţionate cu motoare electrice din anul 1963.

Obiectivul este legat de sistemul energetic naţional printr-o linie de 15 kV pe un post de transformator cu 3 transformatoare de 420 kW. Pentru rezervă, obiectivul dispune de un grup cu o putere de 210 kVA, care este folosit în caz de avarie pe linie de înaltă tensiune. Asigurarea alimentării obiectivului se face cu serviciul permanent în 3 schimburi de către un dispecer, plus personalul de întreţinere şi reparaţii.

Dat fiind faptul că în acest loc nu dispunem de agentură, se va trece la punctarea, studierea şi recrutarea unui număr de 2 agenţi. (Se recomandă ca un candidat pe numitul GLIGA ELEMÉR).

Termen de executare: 1 agent la 15 septembrie 1966, 1 agent la 15 decembrie 1966.

La secţia de ambarcaţiuni (articole de sport) şi instrumente muzicale, la fel nu există agent, deşi aceste locuri de muncă sunt vulnerabile datorită faptului că se lucrează cu material uşor inflamabil, precum şi pentru că se lucrează pentru export, fapt ce impune necesitatea creării de agentură în vederea prevenirii unor acţiuni duşmănoase. Astfel, se vor lua măsuri de studiere şi recrutare a unui agent la secţia ambarcaţiuni – termen: 15 noiembrie 1966 – şi un agent la secţia instrumente muzicale, până la 15 octombrie 1966.

În cadrul obiectivului I.F. Reghin, agentura este corespunzătoare, însă necesită mai multă preocupare din partea ofiţerului operativ care deserveşte acest obiectiv.

Ca un sector vulnerabil în acest obiectiv îl constituie C.F.F.-ul care asigură 90% transportarea materiei prime obiectivului C.I.L. Reghin şi unde nu posedă agentură.

Pentru asigurarea acestui punct vulnerabil este necesar a se lua în studiu şi recruta un agent cu bune posibilităţi de informare în acest domeniu. (Se recomandă ca şi candidat numitul BOZSEYOVSZKI GUSZTÁV).

Termen de executare: 30 octombrie 1966.

Modul în care au fost duse la îndeplinire sarcinile prevăzute în prezenta notă se va analiza între 15-20 decembrie 1966.

Şeful Serviciului III
Maior Florea Gheorghe

Şeful Biroului VIII
Maior Butyka Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 288, f. 16-21.

609.

1966 august 19, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: notă informativă dată de agentul „Ritta” după reîntoarcerea din vizita făcută în R.F.G.

[1] Corect: mangal

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. REGHIN

Primit Lt. Pătășanu Alex.
Data: 19.VIII.1966 STRICT SECRET
Agentul: „Ritta” în 4 exempl.
Casa: „Mariana”

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa vă informează că în ziua de 16 iulie 1966 a plecat din Bucureşti la orele 20 cu trenul în R.F.G., cu trenul internațional București – Paris, schimbând trenul în Budapesta, şi sosind la MÜNCHEN în ziua de 17.VII.1966 orele 20. De la Bucureşti şi până în MÜNCHEN, am călătorit împreună [cu] 3 femei, dintre care 2 s-au dat jos în R.P.U., iar una a călătorit până în R.F.G., domiciliată în Bucureşti, Str. Bach, nr. 16, fiind de naționalitate germană, căsătorită după un român, care a mers la rude în R.F.G. Din discuția cu cea în cauză nu a rezultat să aibă o comportare suspectă.

Sursa vă informează că ajungând în München, a dat o telegramă verişoarei LEHMAIER KATHI, din localitatea SCHERNAU, nr. 28, raion Kitzingen, lângă Würtzburg, care în data de 18.VII.1966, orele 11,30 a sosit cu maşina Volkswagen de 1200, condusă de fiul ei vitreg LEHMAIER KALRHEINZ, care este de 19 ani, de profesie agricultor. Din 17-18 iulie 1966 am stat în sala de aşteptare din gara München.

La orele 16 sursa a sosit în localitatea SCHERNAU, unde sursa a stat până în data de 20.VII, orele 4, când a plecat cu şoferul menționat până în oraşul Olpe pentru a vizita mătuşa KARSCHTI SUSANA şi verişoara KASPER KATHARINA, amândouă fiind casnice, acolo s-au purtat discuții familiale. La orele 12 sursa a fost invitată la numitul GROBELIN IOSIF, cu domiciliul în oraşul Olpe, str. Kolping, nr. 17, Westfalen, care este originar din R.F.G., iar după afirmația lui a fost deținut în R.F.G. pe motivul că nu a fost, după afirmația lui, de acord cu regimul democrat, fiind şi invalid de război. Sus-numitul a invitat pe sursă fiindcă ține o nepoată a sursei, care în 1958 a trecut frontiera în R.F.G. Sursa a purtat următoarea discuție cu cel în cauză: Sus-numitul a spus că baza politicii guvernului vest-german este creştinismul, în prezent fiind la conducere cancelarul ERHARD şi partidul U.C.D. (Uniunea Creştinilor Democrați). A mai spus că fostul cancelar Adenauer a fost un bun politician pe plan internațional, dar actualul cancelar ERHARD este foarte slab pe motivul că nu are o orientare politică [de] veche tradiție germană cum a avut Adenauer, care ducea o politică subtilă în sensul că spunea una şi făcea alta. Cel în cauză s-a interesat despre următoarele probleme din țara noastră: dacă saşii sau alte naționalități au aceleaşi drepturi ca şi românii, dacă au şcoli în limba germană, dacă au drepturi să ocupe funcții de conducere, dacă au drepturi la religia lutherană A.B. La care sursa a răspuns în mod afirmativ. Atunci el a spus că într-adevăr că I.Gh. Maurer este de naționalitate germană, punând problema cum a putut să ajungă prim-ministru. Cel în cauză lucrează ca spălător la diferite autocamioane. Fiind pensionar [de] război, este obligat de a munci întrucât are o pensie mică; discuția a durat 2-3 ore.

Vineri, în data de 22 VII., sursa a sosit iarăşi în com. SCHERNAU, iar seara la orele 20, au venit numiții LEPRICH TOMA şi KASPER IOHANN (soția Rosina) pentru a duce pe sursă în com. Rottendorf, unde în data de 23-24 a vizitat pe cei de mai sus cu care ocazie se discutau probleme de ordin general şi familial, fără însă a se interesa de anumite probleme din România, deoarece în anul 1965 au fost în vizită în R.S.R., însă totuşi au pus întrebarea sursei dacă nu rămâne în R.F.G., pentru că sursa ar câştiga mai mult şi ar duce mai bine, însă răspunsul a fost că nu poate că are familie.

Sursa vă informează că în ziua de 24 iulie 1966 a fost în biserica saşilor din comuna Rottendorf, unde a participat la slujbă, împreună cu numitul LEPRICH THOMAS, care este de profesie conducător auto, în vârstă de 31 ani, slujba care a durat aproximativ 1 oră; cu această ocazie, sursa a stabilit următoarele:

Predica a fost ținută de un preot al cărui nume nu am putut stabili, însă aceasta era compusă din 10% religie, probleme biblice, restul caracter politic, afirmând că cei refugiați din alte părți trebuie să fie primiți şi ajutați atât moral, politic şi material. [...] Fanfara bisericii lutherane este compusă numai din saşi plecați din R.S.R., dintre care o parte au fost în com. Ideciu, iar dirijorul lor, SATTLER IOAN, urmează a veni în R.S.R., până în data de 15.VIII.1966, împreună cu soția lui şi alte persoane. Din fanfară face parte numitul de mai sus, LEPRICH MIHAIL, KASPER IOAN plus fiul lui GÜNTER REHNER TOMAS şi fiica lui, fiul lui SATTLER IOAN.

După ieşirea din biserică, sursa s-a întâlnit cu mai mulți saşi cu care a purtat discuții cu caracter general, după aceea sursa a fost invitată la numitul REHNER THOMAS, care în anul 1965, august, a fost în vizită în com. Ideciu de Jos şi la care sursa a servit masa. După masă, în ziua de 24.VII, sursa a vizitat pe familia MOTHE THOMAS, soția lui care a plecat din R.S.R. în anul 1961, după aceea am plecat la familia LEPRICH MIHAI, care a fost în august 1965 în Ideciu de Jos, care a stat la WEBER MARIA, însă nu are nici un fel de rude în Ideciu de Jos, unde a stat 6 zile. Cu această ocazie, numitul a prezentat o serie de fotografii făcute în Ideciu cu ocazia vizitei, pe care însă le produce printr-un aparat de mărit folosind în scop de propagandă duşmănoasă împotriva țării noastre, prin prezentarea acestora mai multor familii sau saşilor din comuna respectivă şi alte localități, care veneau în vizită. Astfel, când a fost în Ideciu, a fotografiat casele din Ideciu de la biserică spre gară, în ambele părți şi în special cele vechi şi care au un aspect al trecutului (demodate), fotografii pe care a mai prezentat a fost şi un țăran din Batoş şi unele case din Batoş precum şi, în mod intenționat a fotografiat în 1965 grajdurile C.A.P.-ului, sub acoperirea faptului că a dus maşina în apropierea grajdurilor şi sub pretextul că fotografiază familia lui lângă maşină, a prins grajdurile.

Cu ocazia pregătirii fotografiilor respective făcea şi comentarii pe marginea lor, comentarii negative că drumurile şi străzile sunt proaste, modul de viață este mai scăzut decât la ei.

Sursa în ziua de 25.VII.1966, a plecat în oraşul WÜRTZBURG, cu numitul LEPRICH TOMA şi alți cetățeni din com. ROTTENDORF, pentru că în fiecare an între 25.VII – 6.VIII se fac vânzări cu prețuri foarte reduse. De la ora 12, numitul LEPRICH TOMA a dus sursa la plimbare şi mai ales în afara oraşului unde a arătat el autostrada, lăudându-i că aşa ceva nu există în R.S.R., el a spus că e bine că a reuşit să plece din R.S.R. (în anul 1960) şi să spun şi la cumnatul lui KARSCHTI TOMA de a pleca, că aici în R.F.G. el poate trăi mai bine; a propus şi sursei de a rămâne şi ulterior a cere şi familia lui, la care sursa a răspuns că aşa ceva nu va face. A mai spus să sunt şi alții care au mers şi au rămas definitiv acolo.

Sursa a plecat definitiv din satul unde a fost în ziua de 27.VII.1966, iar din satul SCHERNAU a venit tot numitul de mai sus, deşi verişoara sursei avea şi ea maşină pentru a-l duce până la WÜRTZBURG la tren.

Sursa a primit 130 D.M. pentru a face unele cumpărături de la numitul CITSCHNER IOAN, tot din Schernau, iar sursa această sumă să dea în lei la numitul FILIP MIHAI, nr. 25, FILIP TOMA, nr. 26, adică la cei 4 nepoți ai numitului (lei 520). [...] La plecarea definitivă a fost spusă la sursă că în jurul 15-20.VIII.1966 va veni în vizită numita CITSCHNER ANA, cca. 70 ani, SATTLER IOAN cu soția de cca. 60-65 ani, precum şi KASPER TOMA cu soția lui de cca. 60-65 ani. Numiții au fost plecați din R.S.R. din 1944, dar din acel timp nu au mai fost în țară.

„Ritta"

N.B. Ag. a furnizat materialul în urma vizitei făcute la rudele sale din R.F.G., pe baza indicațiilor şi sarcinilor date de organele noastre.

S.T. S-a trasat sarcina agentului de a lua legătura cu numiții KARSCHTI THOMAS, FILIP TOMAS şi FILIP IOAN din com. Ideciu de Jos, cu care ocazie să stabilească:

- ce comentarii fac în legătură cu cadourile primite, precum şi legat de poziția lor față de rugămintea turistului de a emigra în R.F.G.
- dacă sunt sau nu rudenii, iar în cazul că nu sunt, atunci care este baza pentru care cetățeanul vest-german Leprich Thomas le-a făcut cadourile respective.
- ce comportare au în comună şi la locul de muncă, dacă manifestă sau nu interes față de unele probleme din țara noastră.
- ce legături au în comună în rândul elementelor ce în trecut au făcut parte din diferite partide şi organizații cu caracter fascist şi în mod special în rândul cetățenilor străini ce ne vizitează țara. Concret de către cine au fost contactați, în ce împrejurări şi scopul urmărit.
- dacă fac propagandă emigrațională în rândul saşilor din comună, metodele şi procedeele folosite.

Agentului i s-a făcut instructajul necesar.

M.L. O copie a notei va fi înaintată secției a II-a pentru exploatare, o copie la numiții Karschti Toma, F.T. şi F.I., originalul şi o copie în anexa agentului

Lt. Pătăşanu Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 287, f. 229-231.

610.

1966 octombrie 6, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: raport cu privire la călătoria agentului „Păcuraru Petru" în R.F.G.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ-AUT. MAGH.
SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. REGHIN

STRICT SECRET
Expl. nr.___
din 6.X.1966

RAPORT
cu privire la călătoria agentului: „PĂCURARU PETRU" în R.F.G.

În 27 august şi 24 septembrie 1966, conform aprobării, agentul „PĂCURARU PETRU" a fost marşrutizat cu sarcini informative în R.F.G. ca turist, în vizită la rude, agentul l-a vizitat pe unchiul său, HARTMANN IOHAN, domiciliat în WÜRTZBURG – R.F.G. În raportul cu propuneri de marşrutizare a agentului se menționa că acesta, cu ocazia călătoriei va trebui să contacteze o serie de persoane-obiective ale organelor de securitate, în scopul clarificării şi adâncirii informațiilor pe care le posedăm despre aceştia.

Astfel, în oraşul München, agentul trebuia să contacteze pe PLESCH ERHARD, preşedintele org. „Landmanschaft", originar din oraşul Reghin, şi să stabilească activitatea acestuia îndreptată împotriva țării noastre, dacă se ocupă cu prelucrarea şi exploatarea turiştilor români ce merg în vizită în R.F.G. sau se ocupă cu culegerea de informații prin intermediul cetățenilor vest-germani – originari din R.S.R. – care ne vizitează țara, aşa cum a informat anterior agentul „Sándor".

Tot în oraşul München, agentul avea ca sarcină să contacteze pe HERBERT FRANZ, fratele numitei THURY ELISABETA, urmărită prin dos. de verificare pentru suspiciune de spionaj. În legătură cu HERBERT FRANZ trebuia să stabilească: instituția la care lucrează, ocupația, poziția față de turiştii din R.S.R., dacă desfăşoară sau nu activitate potrivnică țării noastre, iar în caz afirmativ ce metode foloseşte.

Agentul a avut, de asemeni, ca sarcini să contacteze pe KLOSS EGON şi ADLEFF NORBERT, cetățeni originari din R.S.R., care cu ocazia vizitei făcute la noi în țară în 1964 au cules unele informații legate de situația populației germane, date pe care apoi le-au transmis numitului PLESCH ERHARD, preşedintele organizației „Landmanschaft". În legătură cu aceste persoane, ag. mai trebuia să stabilească poziția lor socială şi activitatea pe care o desfăşoară în cadrul organizației „Landmanschaft".

Conform raportului cu propuneri de marşrutizare, agentul urma să contacteze şi pe SCHNEIDER EDMUND, cunoscut că desfăşoară o activitate intensă în cadrul organizaţiei „Landmanschaft", urmând a stabili mai precis activitatea acestuia în „Landmanschaft" şi poziţia sa faţă de ţara noastră, precum şi pe numita SCHULLER FRIEDA.

În legătură cu modul în care agentul a dus la îndeplinire sarcinile trasate, raportăm următoarele:

Ajuns în oraşul München, prin intermediul organizaţiei „Landmanschaft", ca urmare a unei convorbiri telefonice, a fost invitat împreună cu soţia sa la PLESCH ERHARD. În timpul celor cca. 40 de minute cât au durat discuţiile, PLESCH ERHARD, după ce a identificat ca unul ce cunoaşte oraşul Reghin, familia agentului şi soţiei sale, a afirmat că el îi cunoaşte deoarece a fost informat de către POLEN IOAN şi ADLEFF NORBERT, ultimul fost în vizită în R.S.R., ceea ce confirmă faptul că cu ocazia vizitei făcută în 1964, a cules informaţii pe care apoi le-a predat celui menţionat (PLESCH ERHARD).

În continuarea discuţiilor, interlocutorul agentului s-a interesat despre situaţia şcolilor germane din R.S.R., din întrebările ce au fost puse agentului rezultând că este la curent cu situaţia şcolilor germane şi cu unele instrucţiuni date de Ministerul Învăţământului. S-a interesat apoi despre relaţiile dintre români şi maghiari, precum şi despre procedeele pe care le-a folosit pentru a obţine aprobarea călătoriei în R.F.G.

Referindu-se la situaţia sa, a spus că are în subordine 30 salariaţi şi că se ocupă cu rezolvarea cererilor pentru despăgubirea celor emigraţi şi că organizaţia pe care o conduce trimite anual în R.S.R. pachete în valoare de 100.000 mărci.

La invitaţia agentului de a vizita România a răspuns că acest lucru nu este posibil, cu toate că în cercurile de sus din România este bine privit, mai ales de când de către România este cunoscut faptul că el nu desfăşoară activitate potrivnică, aşa cum s-a crezut. A apreciat totodată faptul că de către oamenii de rând nu este deloc bine privit.

Folosind acelaşi procedeu, agentul a intrat în posesia nr. de telefon al numitului HERBERT FRANZ, care l-a primit la Brison, şi cu ocazia acestei vizite, agentul a fost însoţit de soţie.

În urma discuţiilor purtate, agentul a stabilit că HERBERT FRANZ este conducătorul principal al „Comitetului de Ajutor al saşilor din Ardeal, schvabilor din Banat şi germanilor din Ungaria". În discuţii s-au făcut referiri doar la activitatea Comitetului pe care îl conduce, stabilindu-se că prin intermediul acestuia se trimit în ţară pachete cu medicamente, articole de uz casnic etc. A rezultat, de asemeni, că acest comitet pune la dispoziţia turiştilor români bilete de călătorie în timpul vizitei în R.F.G. Celelalte discuţii s-au referit la sora sa, THURY ELISABETA şi fratele HERBERT HANS, fără însă a rezulta aspecte deosebite.

Agentul, în continuarea călătoriei în R.F.G., s-a deplasat şi la ROTT, unde domiciliază numitul KLOSS EGON, cu care urma să intre în contact. Dat fiind însă faptul că acesta plecase înainte cu câteva zile la PÉCS, Ungaria, la o vânătoare, agentul nu l-a întâlnit, reuşind să stea de vorbă doar cu soţia acestuia. Din discuţii a rezultat că între familia PLESCH ERHARD şi KLOSS EGON există legături apropiate, ei vizitându-se reciproc.

S-a reuşit să se stabilească faptul că KLOSS EGON este unul dintre cei mai înstăriţi saşi care au emigrat din R.S.R., fiind posesorul unei fabrici de piele şi a unor ferme de păsări.

Datorită distanţei mari ce-i desparte de ferma de păsări, condusă de ADLEFF NORBERT, agentul nu a putut lua legătura cu acesta.

Din discuţiile purtate la 16.IX.1966 cu SCHNEIDER EDMUND, pe care agentul l-a invitat la Dortmund, ca aspecte mai principale au rezultat următoarele: referindu-se la activitatea organizaţiei „Landmanschaft", cel în cauză a informat pe agent că în urmă cu câtva timp a avut loc la Dortmund o şedinţă cu unii conducători ai saşilor din R.F.G., la care a participat şi el, în cadrul căruia s-a hotărât în primul rând acordarea ajutorului material pentru refacerea familiilor despărţite de război. Referindu-se la relaţiile existente în prezent între R.S.R. şi R.F.G., a apreciat că în curând ţara noastră îşi va deschide graniţele şi că în această situaţie problema saşilor se va rezolva mai uşor. Afirmă că o apropiere între R.S.R. şi R.F.G. este dorită de saşi.

Agentul a contactat şi pe SCHULLER FRIEDA, însă din discuţiile cu aceasta nu au rezultat aspecte deosebite, decât faptul că aceasta îşi arată nedumerirea că este în atenţia organelor de stat din R.S.R. În legătură cu aceasta bănuim că i s-ar fi spus de către fratele său, agentul nostru cu numele conspirativ „Kiss János", că turiştii ce vin sunt supravegheaţi, de unde şi bănuiala celei în cauză.

În afara persoanelor menţionate, în timpul vizitei efectuate în R.F.G., agentul a mai luat legătura cu SCHEERER IOSIF, preot evanghelic lutheran, emigrat din R.S.R,. prin 1957, domiciliat în prezent în oraşul Mainz. Agentul l-a cunoscut pe cel în cauză încă înaintea plecării acestuia din ţară.

Preotul SCHEERER IOSIF face parte din conducerea org. „Landmanschaft", ca reprezentant al bisericii evanghelice, fiind unul dintre participanţii la ultima şedinţă a conducerii organizaţiei.

La calitatea sa, SCHEERER IOSIF, în discuţiile pe care le-a purtat cu agentul, s-a interesat despre faptul dacă la noi ţară există tendinţa de lichidare a şcolilor cu secţii de predare germane, despre situaţia populaţiei germane etc.

Agentul a mai contactat şi pe HERBERT MÜLLER KAAPE, semnalat anterior cu unele activităţi suspecte. Elementul menţionat nu este originar din R.S.R., însă în timpul războiului a locuit o perioadă de timp la Bistriţa. Cu ocazia aceea a făcut o serie de cunoştinţe, pe care le-a întărit cu ocazia vizitei pe care a făcut-o în ţara noastră în vara anului 1965. Ulterior, după întoarcerea sa în R.F.G., HERBERT M. KAAPE a scris atât agentului, cât şi familiei KOHLRUSS ERICH din Bistriţa o scrisoare prin care le face cunoscut că urmează a veni în România un membru al Parlamentului, BLUMFFELD, însoţit de GÜNDISCH, care va sta de vorbă cu ei, pentru a se interesa la faţa locului de adevărata situaţie a populaţiei germane.

Sarcina agentului a fost aceea de a stabili care este poziţia socială a lui HERBERT MÜLLER KAAPE în R.F.G., în ce împrejurări a intrat în contact cu Dr. GÜNDISCH, care este activitatea sa.

Ca urmare a discuţiilor purtate cu HERBERT M. KAAPE, la care a stat 2 zile, a stabilit următoarele: cel în cauză este angajatul firmei PHIUIRS FINA FLUSSIGGAS GMBH, în cadrul căruia îndeplineşte funcţia de conducător al secţiei de vânzări.

În 1965, cu ocazia vizitei făcute la Bistriţa, prin intermediul agentului „PĂCURARU", a intrat în contact cu familia KOHLRUSS ERICH, care avea pe tatăl, respectiv socrul în R.F.G. Această familie a intervenit pe lângă HERBERT M. KAAPE cu rugămintea de a interveni la rândul său la Hamburg, la Crucea Roşie, pentru a stabili dacă sunt trecuţi pe liste, în vederea emigrării. Deşi între timp rudenia din R.F.G. decedase, familia KOHLRUSS ERICH a continuat încercările de a emigra în R.F.G.

Ca urmare a acestei situații, HERBERT M. KAAPE a început să se intereseze despre posibilitatea emigrării în R.F.G. a unor familii din R.S.R., în care sens, după o oarecare perioadă a intrat în legătură de corespondență cu Dr. GÜNDISCH, membru în conducerea U.C.D. din Hamburg.

Acesta din urmă, îi comunică lui HERBERT M. KAAPE că el, în calitatea menționată mai sus şi ca originar tot din Ardeal, s-a adresat unui parlamentar din Bonn, respectiv BLUMFFELD, pentru ca problema repatrierii să fie sprijinită şi la Bonn. Ulterior, s-a hotărât deplasarea în R.S.R. a Dr. GÜNDISCH şi a parlamentarului BLUMFFELD în vara anului 1966, vizită care nu s-a produs datorită îmbolnăvirii parlamentarului.

Pe tot parcursul călătoriei în R.F.G., agentul a fost însoțit de soția sa. Considerăm că aceasta a fost unul dintre motivele pentru care agentul nu a reuşit să poarte discuții mai aprofundate cu persoanele menționate, în scopul clarificării într-o măsură mai mare a problemelor menționate.

Din relatarea sa rezultă că au venit în contact cu autoritățile vest-germane doar cu ocazia prezentării la primăria oraşului WÜRZBURG, unde li s-a înmânat suma de 100 mărci.

Pe timpul şederii în R.F.G., precum şi cu ocazia călătoriei, agentul nu a întâmpinat nici un fel de greutăți sau complicații.

Anexăm în copie materialele informative pe baza cărora a fost întocmit raportul.

Şeful Secției Raionale
Căpitan Sîngeorzan Dumitru

Locțiitor Şef Secție
Căpitan Balint Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 287, f. 275-280.

611.

1966 octombrie 10, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă dată de agentul „Dombi András” în legătură cu unii elevi de la liceul „Bolyai Farkas”.

Dir.reg. M.A.I. Mureş-Aut.Magh.
306/
10 octombrie 1966
„DOMBI”
LT. MUNTEANU EMIL
CASA: „MOGOŞOAIA”

STRICT SECRET
4 exp.

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa relatează că elevii cl. XI/D nu au o atitudine corespunzătoare față de profesorii lor şi nici față de disciplinele predate, în special econ. politică, printre care se situează elevii: LÖTE JÓZSEF şi LEITMAN JÁNOS, care susțin că economia politică nu poate fi considerată ca o disciplină, susținând împreună cu SZABÓ ZOLTÁN că în cadrul orelor de econ. politică de aceea se vorbesc despre îmbunătățirea prod. marfă şi a prețului de cost, întrucât pe toate mărfurile de proveniență străine sunt trecute: „Made în România”, deci ei acuză statul nostru de înşelăciune.

Un alt aspect negativ demn de remarcat este copierea cu ocazia lucr. de scris sau la răspuns. De exemplu, azi când elevul ÁGOSTON ISTVÁN a fost chemat la răspuns la geografie, solicitat fiind de către prof. în cauză ca acesta să deseneze pe tablă lanțul Carpaților Răsăriteni, cu denumirea fiecărui munte, elevul ÁGOSTON a făcut acest lucru cu ajutorul unei foi rupte din carte, fără a fi fost observat de către profesor procedura folosită de elevul în cauză. În timpul pauzei, fiind comentată metoda folosită de ÁGOSTON, elevul VALICS a menționat că în viitor va proceda şi el tot aşa ca ÁGOSTON, neavând nici un rost să se necăjească cu însuşirea materialului, ceea ce necesită un timp îndelungat. În general, aceasta este concepția şi a altor elevi.

La fel, tot în cadrul orei de geografie s-a întâmplat şi faptul că elevii LÖTE JÓZSEF, FINTA ANDOR fiind atât de obraznici încât profesorul a fost nevoit să-i trimită afară din clasă. Caz similar s-a întâmplat şi cu elevii ÁGOSTON ISTVÁN şi ADORJÁNI DEZSŐ la ora de fizică.

Unii dintre elevii clasei fac obiecțiuni legat de cursul şi predarea limbii române, de exemplu VALICS IMRE, iar elevii LÖTE JÓZSEF, ÁGOSTON ISTVÁN şi SZABÓ ZOLTÁN ironizează pe profesorii lor prin imitarea gesturilor acestora.

Alte aspecte negative nu au fost constatate de sursă în această perioadă scurtă de la începerea anului şcolar.

„DOMBI”

Nota biroului: Nota a fost furnizată în urma sarcinilor primite. Elevii arătați mai sus sunt din cl. XI/D.
Sarcini trasate: Să urmărească aspectele negative din cadrul clasei. Legat de cei semnalați să urmărească atitudinea lor în cadrul clasei, atât față de profesori, dacă mai imită pe profesori. Legat de S.I., L.I. şi L.Z. să stabilească că de unde au auzit ei că pe mărfurile din import se scriu „Made în România”, cu cine mai discută aceste probleme, dacă mai sunt şi alți elevi.
Măsuri luate: O copie în dosarul anexă.

Lt. Munteanu Emil

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 293, f. 40.

612.

1966 octombrie 17, Bucureşti. M.A.I. către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind posibilitatea existenței pe teritoriul României a unei agenturi de spionaj aflată în slujba spionajului american.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA A II-A
Nr. 21/SC/354264
Din 17 X 1966

STRICT SECRET
Ex.nr. ___
S.C. 55

Către,
DIRECȚIA REGIONALĂ MAI
Mureş-Autonomă Maghiară
Personal tov. DIRECTOR

Din datele deținute de noi rezultă că pe teritoriul țării noastre se află o agentură de spionaj care lucrează probabil pentru spionajul american. Pentru menținerea legăturii, agentura este dotată cu aparate de emisie radio la viteză rapidă de 1500 semne pe minut, iar transmisiile de radiograme cifrate se efectuează din diferite locuri, durata fiecărei emisii fiind în jur de 15-20 secunde.

Până în prezent nu s-au putut obține date certe în legătură cu identitatea persoanelor, însă ipotetic, pe baza analizei metodelor de lucru ale spionajului american în cazurile în care agentura a fost dotată cu mijloace de legături radio, apreciem că ea poate fi compusă din elemente provenind din categoriile următoare:

- Cetățeni români care au făcut deplasări în Occident sau Orient pe perioade de timp ce ar fi creat posibilitatea spionajului de a acționa asupra lor şi în a căror activitate s-au constatat fapte care impun necesitatea verificării acestor persoane (au venit cu autoturisme, cu mijloace materiale suspecte, şi-au creat legături suspecte cu diferite persoane din Occident, şi-au aranjat alte chemări etc.).

În mod deosebit să se verifice şi agentura noastră care a fost plecată în străinătate şi a luat legătura cu elemente semnalate sau suspecte de spionaj.

- Repatriații a căror situație nu a fost pe deplin clarificată la vremea respectivă din cauza unei eventuale perioade de conservare sau a folosirii de către noi a mijloacelor de verificare ineficiente.

- Legăturile unor turişti suspecți şi legăturile unor transfugi cunoscuți ca agenți ai spionajului american, ale căror posibilități informative ar fi impus dotarea lor de către spionaj cu asemenea aparatură specială, necesară legăturilor urgente.

- Unii cetățeni străini care lucrează temporar în R.S. România şi care prin specificul activității lor puteau fi recrutați de spionaj şi folosiți în țara noastră. Avem în vedere tehnicieni, specialişti, comercianți etc., de diferite naționalități.

- Foşti agenți ai spionajului american, englez, francez sau german, conservați în trecut, dar reactivați, sau din categoria acelora care au fost arestați, condamnați şi eliberați şi în a căror activitate sunt fapte care impun suspectarea lor.

- Radioamatorii care încalcă regulile de activitate, care au legături suspecte etc.

Aceste categorii de persoane suspecte trebuie triate pe baza unui studiu temeinic, serios şi operativ şi, în funcție de suspiciunile existente, să fie luate în verificare. La triere şi verificare urmează a se ține cont de următoarele probleme:

- Pentru manipularea aparaturii de emisie radio cu viteză rapidă, nu este nevoie ca agentul să aibă cunoştințe de radiotelegrafie.

De altfel, după părerea unor instructori din spionajul american şi german, „timpul minim pentru instruirea unui agent care să poată manevra apoi fără greşeli aparatura este de minimum 10 ore".

- Aparatul de radio obişnuit (receptor) poate fi modificat în aparat de radio-emisie prin înlocuirea unor piese şi aplicarea unei bobine, iar după efectuarea emisiei se readuce totul la normal. Înlocuirea pieselor din aparate şi adaptarea acestora pentru emisie poate fi constatată cu oarecare uşurință de specialiştii Serviciului „B". Acolo unde veți considera necesar, se pot pune semne la piesele ce trebuie schimbate în vederea emisiei, verificând astfel suspiciunile noastre.

Volumul pieselor necesare emisiei nu este prea mare, ele putând fi ascunse cu destulă uşurință în diferite locuri, ceea ce impune necesitatea unor percheziții secrete.

- Pentru efectuarea emisiei, agentul este obligat să utilizeze o antenă puternică cu lungime de peste 5 m, care pe cât posibil trebuie scoasă în exteriorul clădirii. De aceea în verificarea suspecților să se acorde o atenție deosebită antenelor ce le posedă sau manevrării unor sârme ce pot servi drept antenă.

- Agentul care emite, pentru a evita goniometrarea, schimbă locul emisiunii şi lucrează pe mai multe frecvențe în raport cu aparatura de care dispune.

- Au fost înregistrate în zona orașului Bucureşti unele emisiuni la 19-20 iulie, 24 august, 9 septembrie 1966, ceea ce impune drept criteriu de triere verificarea activității suspecților în aceste zile. În situația că suspecții selecționați de dvs. din categoriile de mai sus au fost în aceste zile plecați din localitățile respective, trebuie să li se acorde o atenție deosebită.

Vă rugăm să luați măsuri de organizare a verificării categoriilor de persoane suspecte expuse în cuprinsul prezentului ordin, iar periodic să se raporteze cazurile deosebite luate în lucru de regiunea dvs.

Locț Şef Direcție
Lt.Col. Ioana C-Tin

Şeful Serviciului
Lt.Col. Mazilu C-Tin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 288, f. 111-113.

613.

1966 octombrie 28,<Târgu-Mureş>. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă privind unele manifestări în problema minorității maghiare.

NOTĂ

28 octombrie 1966

Din materialele ce le posedăm se desprinde tot mai pregnant faptul că majoritatea emigrației maghiare stabilită în străinătate folosește unele vizite la rudele ce domiciliază în țara noastră sau calitatea de turiști în scopuri dușmănoase, atentând prin comentariile și aprecierile pe care le fac la integritatea teritorială a statului român.

Aceste elemente ridică tot mai frecvent o serie de pretenții teritoriale, cu privire la apartenența Transilvaniei Ungariei, incită la activitate dușmănoasă pe cetățenii români de naționalitate maghiară cu care iau contact și încearcă să mențină trează noțiunea de „unitate națională" a Ungariei Mari.

Este cunoscut faptul că o parte a elementelor venite în țară în această calitate s-au preocupat cu strângerea unor date etnografice și folclorice, a unor date privind situația social-economică și politică a cetățenilor de naționalitate maghiară, cu scopul de a le prelucra în mod dușmănos, în sensul că populația de naționalitate maghiară din România ar fi „subjugată" și „lipsită de cele mai elementare drepturi".

Pentru atingerea acestor scopuri, unii dintre ei s-au dedat la o serie de acte de instigare, calomniere și comparații tendențioase între situația din R.P. Ungară și România, căutând a sădi și menține trează în concepția cetățenilor români de naționalitate maghiară a psihozei naționaliste că: sunt maghiari și aparțin, împreună cu acest teritoriu al Transilvaniei, Ungariei.

Edificatoare în acest sens sunt cazurile numiților SÁROSSY BÁLINT și NOVÁK FERENC, cetățeni maghiari, care cu ocazia vizitelor întreprinse în țara noastră s-au dedat la o serie de acțiuni ilicite, astfel:

SÁROSSY BÁLINT cu ocazia vizitei sale în raionul Ciuc și-a propus procurarea și scoaterea din țară a unor materiale etnografice cu conținut naționalist-iredentist. În scopul realizării acestei încercări a luat legătura cu numitul KALLÓS ZOLTÁN, element cunoscut cu atitudine naționalistă în prelucrarea folclorului, specific populației secuiești, prin intermediul căruia, cu câțiva ani în urmă a scos din țară mai multe materiale cu conținut naționalist.

Preocupări similare a avut și cetățeanul maghiar NOVÁK FERENC, maistru coreograf, care în cadrul unor discuții purtate cu cetățeni rormâni de naționalitate maghiară, cu care a luat contact în timpul ședерii sale în țara noastră, a arătat că: Academia din R.P.U., în scopul cercetării etnografice a întocmit un plan, în care a inclus întregul teritoriu lingvistic populat de maghiari atât în țară, cât și exterior. Spre deosebire de Cehoslovacia și Iugoslavia, așa cum arată acesta, unde lucrează cu regularitate unele grupuri de cercetători, cu Republica Socialistă România lucrurile stau însă altfel, fiindcă până acum nu au reușit să stabilească relații potrivite cu Institutul de folclor.

Dat fiind această situație, sus-numitul arată că Academia din R.P.U. trimite cercetători în chip de „vizite familiale", cum de altfel a fost trimis și el de mai multe ori, cu scopul de a face aproape „spionaj folcloric".

Un alt caz deosebit de semnificativ de incitare la activitate dușmănoasă organizată este și cel al numitului MÉSZÁROS IOSIF, cetățean maghiar, care în noaptea zilei de 22/23 august 1966, în restaurantul „Homorod" din Odorhei, s-a alăturat la masa unor tineri pe care i-a instigat la activitate contrarevoluționară și naționalistă. Pentru a-și atinge scopul, inițial s-a dedat la unele comparații tendențioase între situația social-economică, politică și culturală din țara noastră și R.P.U., iar în final le-a adus la cunoștință că este membru al unei organizații subversive din R.P.U., mai bine organizată ca cea din 1956, care printre altele urmărește realipirea Transilvaniei la Ungaria, îndemnând pe cei prezenți la constituirea unor asemenea grupări și pe teritoriul statului român pentru a putea acționa la „momentul oportun" izbucnirii celei de-a doua contrarevoluții în Ungaria.

De asemenea, un alt aspect care califică comportarea unor cetățeni din R.P.U. este și cel al numitului SZÁSZ BÉLA, cetățean maghiar, care în comuna Ocna de Sus, în prezența mai multor cetățeni s-a dedat la manifestări naționaliste. Cel în cauză, intrând în bufetul comunei, l-a bruscat pe cetățeanul român COCOIU NICOLAE, pe simplul considerent că acesta vorbea în limba română. Scandalul provocat a condus la înlăturarea cetățeanului maghiar din local, moment în care a apărut și șeful de post, căruia i s-a adresat că pe el uniforma de milițian nu-l înspăimântă, fiind lămurit cu legile române, adăugând că ar fi mai bine ca în România să acționeze aceleași legi care acționează în prezent în Vietnam.

Similar cazului redat mai sus este și cel al cetățeanului maghiar SAJGÓ LÁSZLÓ, care vizitând stațiunea Lacul Roșu, pe lângă atitudinea huliganică avută față de gestionarul restaurantului „Bistrița", i s-a adresat că este pribeag, fără de patrie, întrucât au vândul Ardealul „ticăloșilor de vlahi".

O atitudine incompatibilă funcției ce o deține în R.P.U., numitul DÁNIEL GÉZA, cetățean maghiar, ofițer de poliție, care fiind în vizită la rude în rai. Târgu-Mureș, în cadrul discuțiilor purtate cu persoanele cu care a luat contact, a denigrat și subapreciat viața din țara noastră, pe care a comparat-o în mod dușmănos cu cea din R.P.U.

Spre deosebire de aceste elemente care folosesc vizitele pe teritoriul statului român drept posibilități de propagare a unor concepții naționalist-iredentiste și de instigare la activitate organizată a cetățenilor maghiari, pentru alipirea Transilvaniei Ungariei, altele, contactează pe unii cetățeni români plecați în vizite familiale în R.P.U. pe care îndoctrinează cu concepții naționalist-dușmănoase și prin intermediul cărora trimit în țară unele materiale de propagandă.

Ilustrativ în acest sens este cazul numitului TÓFALVI SÁNDOR din Budapesta, care cu ocazia vizitei făcute de cetățeanul român DEÁK ALBERT, din comuna Cehețel, rai. Odorhei, l-a contactat și prelucrat în spirit naționalist, trimițând prin intermediul lui o poezie cu caracter naționalist-iredentist pentru a o răspândi și prin care îi îndeamnă pe secui la „unire".

Din aceste câteva cazuri exemplificate, dar care sunt deosebit de edificatoare asupra preocupărilor pe care le au unii vizitatori sau turiști, se desprinde tot mai pregnant faptul că unele elemente naționaliste încearcă să alimenteze cu concepții și idei retrograde propaganda naționalist-iredentistă.

Ca urmare a acestui fenomen se constată că sub această influenţă, unii cetăţeni români de naţionalitate maghiară ridică tot mai frecvent pretenţii teritoriale asupra integrităţii statului nostru sau recurg la o serie de manifestări naţionaliste şi de denigrare a situaţiei social-economice şi politice din ţara noastră.

În acest sens se urmăreşte de către unele elemente duşmănoase stabilirea de relaţii şi legături cu unii turişti sau vizitatori din R.P.U., prin intermediul cărora îşi procură material de propagandă sau transmit din ţară unele date eronate privind situaţia prezentă a naţionalităţii maghiare din România.

Pentru ilustrarea acestor fenomene se redau următoarele cazuri:

TELEKI ÁDÁM, din Târgu-Mureş, fost moşier, condamnat pt. activitate contrarevoluţionară, care după eliberare a luat legătura cu o serie de turişti şi vizitatori maghiari cu scopul de a transmite o serie de date conducătorilor emigraţiei maghiare privind situaţia naţionalităţii maghiare din România, solicitând totodată sprijinul de a pleca din ţară. Cel în cauză, pe lângă această formă de activitate, în cadrul discuţiilor purtate a denigrat şi subapreciat în mod duşmănos realizările obţinute de regimul socialist din România.

Aspecte similare s-au stabilit şi în cazul preoţilor romano-catolici GÁLL IULIU, PÁLFFY GÉZA, ERÖSS LUDOVIC, LESTYÁN FRANCISC şi alţii care, cu regularitate, prin turişti sau vizitatori îşi procură diferite materiale de propagandă, cum sunt „Vigelis", „Omul nou", „Discuţii sincere cu fetele", „Discuţii sincere cu băieţii", unele circulare ale Vaticanului şi alte materiale editate în R.P. Ungară şi Austria, pe care le folosesc în activitatea lor duşmănoasă.

Un alt caz şi mai ilustrativ este cel al numitului VÉGSŐ ANTON, medic de circuscripţie în comuna Frumoasa-Ciuc, care prin aceleaşi surse şi-a procurat unele cărţi cu un pronunţat caracter naţionalist ca „Ajutaţi pe maghiari!", „Libertate pentru frumoasa Ungarie", în ale căror texte sunt reclamate unele pretenţii teritoriale, lucrări care sunt răspândite cu scopul de a incita şi a instiga la activitate duşmănoasă cetăţenii de naţionalitate maghiară.

Un aspect important la ora actuală este acela a încercărilor pe care le fac unele persoane de a reconstitui arborele genealogic şi a blazoanelor unor foste familii ale aristocraţiei maghiare ce au trăit pe teritoriul Transilvaniei, prin care încearcă să documenteze continuitatea lor pe acest teritoriu şi implicit, apartenenţa Transilvaniei Ungariei.

Seminifcativ în acest sens este cazul numitului NAGY SÁNDOR din Odorhei şi a altor persoane care, pe lângă alte activităţi duşmănoase, în cadrul discuţiilor purtate subliniază faptul că sunt conştienţi că în epoca actuală au devenit cu totul neglijaţi. Pentru aceasta – aşa cum argumentează NAGY S. – este necesar ca din motive general naţionale să fie apărată şi păstrată istoria familiilor înaintaşilor lor, să le salveze pentru generaţii viitoare. În concluzie, sus-numitul arată că nu trebuie uitat faptul că totalitatea istoriei unor persoane şi familii formează istoria naţiunii, iar pentru maghiarii din Ardeal, din toate punctele de vedere şi fără scuze, li se impune să se gândească la acest lucru întrucât zi de zi se poate observa tendinţele de natură ca trecutul maghiarilor şi al secuilor să fie trecut „sub tăcere".

Sub o formă mai făţişă sunt reclamate unele pretenţii teritoriale şi de inginerul TAKÁCS EUGEN de la Uzinele de Fier Vlăhiţa, care apreciză că deşi se vorbeşte despre unirea celor trei principate române, aceasta nu este just, deoarece Transilvania nu a fost niciodată principat român, iar serbările care au avut loc cu ocazia celei de-a CVI-a aniversare de la unire au lezat sentimentele naţionale ale maghiarilor, întrucât adevărul istoric al acestui teritoriu în prezent este denaturat.

Cu încercări similare de denaturare a adevărului istoric, privit – bineînţeles – prin prisma naţionalismului-iredentist, referitor la apartenenţa Transilvaniei, este cunoscut şi numitul VÉGSŐ ANTON, care susţine că în prezent adevărul istoric este falsificat, în sensul că unii istorici români vor să dovedească că pe teritoriul Transilvaniei au trăit încă din secolul al XVI-lea românii, deşi au fost colonizaţi mult mai târziu. Pentru a-şi întemeia aceste afirmaţii, argumentează că şi în prezent se desfăşoară un proces de „colonizare" a românilor prin care se urmăreşte acelaşi scop, de a documenta că Transilvania este un teritoriu român.

Tot prin aceeaşi prismă naţionalist-iredentistă este comentată această problemă şi de BENŐ NICOLAE, student la Inst. pedagogic de 3 ani din Târgu-Mureş care, referindu-se la continuitatea poporului român pe teritoriul Transilvaniei, a susţinut că referitor la această problemă a citit o serie de lucrări, care însă sunt numai minciuni. Dovada cea mai concludentă este că în Transilvania şi în prezent trăiesc mai mulţi maghiari, cu toate că au fost transferaţi aici o serie de români. Acest ultim argument, aşa după cum arată el, este o dovadă incontestabilă cu privire la apartenenţa Transilvaniei.

Încercarea de a dovedi cu orice preţ de către unele elemente naţionalist-maghiare că Transilvania aparţine de drept Ungariei, a fost reţinută şi în sarcina numitului VAKARCS LADISLAU din Târgu-Mureş care, comentând tema unei conferinţe expuse de un colonel privind trecutul istoric al poporului român, foarte indignat, în cadrul cercului său de prieteni a calificat-o astfel: conferinţa a fost de-a dreptul revoltătoare, în sensul că s-a arătat că în Transilvania românii trăiesc de acum 2000 de ani, iar maghiarii de numai 1000 de ani. De fapt, aşa cum afirmă el, nici nu e vreo mirare dacă românii susţin că Transilvania este a lor, întrucât aceştia răstălmăcesc istoria aşa cum le convine lor. Cu privire la faptul că unii susţin că în Reg. Mureş-Aut.Magh. sunt mai mulţi români, cel în cauză a afirmat că la această situaţie s-a ajuns prin luarea unor raioane, locuite de maghiari ca Sf. Gheorghe şi Tg. Secuiesc, în schimbul cărora s-au dat cele două raioane populate de români. În concluzie, VAKARCS LÁSZLÓ conchide că nu e de mirare nici faptul că în ultimul timp românii l-au „botezat" pe Hunyadi János în Iancu de Hunedoara, care în fond a fost un mare conducător maghiar, neavând niciodată nimic comun cu românii.

Cu foarte mult sarcasm şi ironie la adresa unor adevăruri istorice privind trecutul istoric al Transilvaniei s-a referit şi elevul KERESTÉLY ZOLTÁN, care relatează unor prieteni cât de falsă este istoria predată în şcoală, întrucât se susţine că regatul maghiar în secolul al XII-lea i-a colonizat în Transilvania pe secui. Tot cel în cauză se întreabă că: „de unde or mai fi născocit şi aceasta? Dar ce să-i faci? Este frumos acest obiect a istoriei României".

Această atitudine din partea acestui elev, cât şi a altora, nu este întâmplătoare, întrucât în cadrul corpului didactic în unele şcoli mai sunt încă profesori care trăiesc şi se alimentează din psihoza naţionalistă ca LÁSZLÓ BÉLA, VIDA GYULA din Odorhei; ORBÁN LÁSZLÓ, PETRES ALBERT, DARVAS ANTOANETA, FOSZTÓ OLGA, toţi din Odorhei; IZSÁK IOSIF, NAGY MÁRTA, LÁSZLÓ ZOLTÁN, MUTH KATALIN, KOVÁCS LUDOVIC din Târgu-Mureş; ADY IOAN din Reghin şi alţii.

Pentru a exemplifica unele aspecte din activitatea acestor cadre, este suficient să redăm doar două cazuri:

Astfel, profesoara DARVAS ANTOANETA din Odorhei, în cadrul unor discuții purtate cu MUZSNAI JUDIT, referitor la literatura contemporană maghiară, a arătat că nu este împăcată cu faptul ca la o școală maghiară să se predea o asemenea literatură maghiară, unde după un scriitor maghiar se predă imediat despre 3-4 scriitori români. Tot cea în cauză se întreabă: „Cum permite corpul didactic, care este compus din maghiari, această situație?".

Referindu-se la problema Transilvaniei, a arătat că aceasta nu este rezolvată definitiv și ea rămâne o problemă deschisă.

În cel de-al doilea caz, tot atât de edificator, profesoara FOSZTÓ OLGA de la liceul „Dr. Petru Groza" din Odorhei, a interzis elevilor să mai folosească expresia de „limba noastră" sau „poporul nostru", când este vorba de poporul român, deoarece – așa cum afirmă ea – ei, adică elevii, sunt maghiari și nu au nimic comun cu aceste expresii. În acest sens, cea în cauză a și corectat câteva expresii în manualele școlare de limba și literatura română, astfel:

- unde scria „poporul nostru", a corectat cu expresia „pop. român"
- unde scria „limba noastră", a corectat cu expresia „l. română".

Spre deosebire de elementele menționate în material, care interpretează, comentează și polemizează în mod dușmănos această problemă a Transilvaniei, altele consideră și atribuie rezolvarea situației acestui teritoriu „unor forțe externe", în special R.F.G.-ului și, respectiv, emigrației maghiare din străinătate.

Pentru a ilustra aceste aspecte, este suficient să arătăm doar câteva cazuri edificatoare în acest sens:

Numitul DALI ALEXANDRU, muncitor la minele Bălan, în mod deschis a arătat că deși au venit românii în Transilvania, nu vor sta prea mult, întrucât R.F.G.-ul abia așteaptă să izbucnească un război în Europa, iar atunci maghiarii vor muta granița nu la Ghimeș, cum a fost în trecut, ci la Adjud.

NAGY ȘTEFAN, cantor al bisericii romano-catolice, dom. în Reghin, fost membru P.C.S., apreciază că problema Transilvaniei va fi rezolvată de emigrația maghiară din străinătate, în a cărei program de luptă este inclusă și această problemă a retrocedării Transilvaniei Ungariei.

KOSZTICSÁK ȘTEFAN din orașul Miercurea-Ciuc, comentând vizita lui János Kádár în țara noastră, a apreciat că scopul real a fost acela de a pretinde guvernului român retrocedarea Transilvaniei Ungariei, însă statul român nu a fost de acord, doar în situația când i se va retroceda Basarabia. În concluzie, sus-numitul arată că el prevede rezolvarea acestei probleme doar de către Germania Occidentală.

Pe lângă aceste manifestări pur iredentiste prin care se ridică pretenții teritoriale, unele elemente în cadrul comentariilor pe care le fac reclamă inegalitatea în drepturi a cetățenilor de naționalitate maghiară, fac referiri la existența unui așa-zis „proces de românizare"; subapreciază și calomniază situația social-economică și politică din țara noastră; invocă lipsa de drepturi și posibilități de afirmare a cetățenilor români de naționalitate maghiară, denigrând în acest sens politica statului nostru în problema națională. Astfel:

SIMÓ LAJOS, șef contabil la I.R.I.C. Odorhei, în cadrul discuțiilor ce le poartă, susține că în țara noastră se desfășoară un proces de „românizare", proces în virtutea căruia maghiarii peste puțin timp vor dispărea, deși în Constituție se asigură pe deplin drepturile fiecărei naționalități, însă aceasta este numai o formalitate ca să vadă străinătatea că la noi totul este în ordine.

VARRÓ ANDREI, funcționar la secția financiară a Sfatului Popular din Miercurea-Ciuc, reclamă amplificarea șovinismului român. Aceste concluzii le trage de acolo că la solemnitatea montării plăcii memoriale de la Tribunalul din localitate, în amintirea procesului intentat muncitorilor din Valea Ghimeșului din anul 1936, ce s-a judecat în acel loc, pe placa memorială s-a scris numai în limba română, deși acești oameni au fost de naționalitate maghiară.

BENKŐ NICOLAE, student anul II la Institutul pedagogic de 3 ani din Târgu-Mureș, referindu-se în cadrul discuțiilor purtate la posibilitățile de afirmare ale oamenilor de artă și cultură de naționalitate maghiară, a apreciat: „Dacă actorul Kovács György nu ar fi maghiar, atunci ar fi recunoscut ca cel mai bun actor din România. Datorită însă acestui fapt, numai de ochii lumii a fost distins cu câteva roluri minore în diferite filme, fără ca acesta să aibă posibilități să-și dovedească talentul ce-l are".

AMBRUS PÉTER, funcționar la U.R.C.C. Târgu-Mureș, referindu-se la drepturile cetățenilor maghiari din România, apreciază ca aceștia nu se bucură de drepturi egale cu cei de naționalitate română, fapt ce se reflectă în mod evident în angajări la întreprinderi, promovări în funcții etc.

Cu aspecte similare sunt cunoscuți și numiții:

KOVÁCS IOSIF – funcționar la U.I.L. Gheorgheni;

VARGYAS ANTAL – profesor la liceul din Joseni;

SZABÓ SÁNDOR – angajat la coop. „Higena" Tg.-Mureș;

SZALINA IOAN – coop. „Voința" Sărmaș;

KELEMEN LUDOVIC – electrician la I.U.I.U. Tg.-Mureș;

SZABÓ MIHÁLY – membru C.A.P. în com. Păuleni;

BÖRZSEI MARTIN – preot romano-catolic din Gurghiu;

AMBRUS FRANCISC – tâmplar la coop. „Arta" din Tg.-Mure și alții, care în comentariile și aprecierile lor subapreciază și denigrează în mod dușmănos situația naționalităților conlocuitoare din țara noastră.

Un alt aspect care îmbracă o altă formă de manifestare naționalistă la care se dedau unele elemente dușmănoase este și cel prin care aduc calomnii și înjurii la adresa unor conducători de partid și de stat de naționalitate maghiară.

În acest sens este edificator cazul numitului KOZICS DEZSŐ, care în cadrul unor comentarii a adus injurii și calomnieri la adresa unor conducători de partid de naționalitate maghiară, pe care i-a calificat ca fiind „trădători" și „tâlhari" și care de mult trebuiau spânzurați.

VAJDA FRANCISC, cantor la biserica reformată din Aluniș, într-o discuție a afirmat că el are voie de uniforma fostei armate horthyste, deoarece când vor veni maghiarii, prin această uniformă va argumenta că el a luptat alături de ei și că poate este singurul maghiar devotat din Aluniș care le-a menținut trează amintirea și care a răbdat multe nedreptăți din partea comuniștilor, care trebuie să dispară că le-a venit timpul.

Tot în scopul redeşteptării unor sentimente naţionaliste, unele elemente duşmănoase folosesc drept mijloc interpretarea unor cântece naţionaliste-iredentiste ca: „Imnul secuiesc”, „Sunt soldatul lui Horthy Miklós”, „Acolo unde murmură cele 4 fluvii” etc.

Cu astfel de manifestări naţionaliste sunt cunoscuţi numiţii:
EPRESSY IOAN – cantor la biserica rom.cat. Sândominic
JÁGOS ANDREI – muncitor la Minele Bălan
MÁRTON ŞTEFAN – muncitor la Minele Bălan
MIKLÓS DIONISIE – membru C.A.P. în com. Ocland
ELEKES PETRU – membru C.A.P. în com. Ocland
KAJTÁR GYULA – membru C.A.P. în com. Dăneşti
NAGY LUDOVIC – membru C.A.P. în com. Lăzarea şi alte elemente.
Aspectele exemplificate în acest material v-au fost prezentate numai spre informarea personală a dvs.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 288, f. 71-81.

614.

1966 octombrie 31, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă dată de agentul „Gáll” în legătură cu unii elevi din clasa XI/C de la liceul „Bolyai Farkas”.

Dir.reg. M.A.I. Mureş – Aut.Magh.
306/
31 octombrie 1966 STRICT SECRET
„GÁLL” 4 exp.
LT. MUNTEANU EMIL
CASA:

NOTĂ INFORMATIVĂ

Conform sarcinilor primite, sursa relatează următoarele aspecte negative constatate până în prezent:

Din punct de vedere profesional, cl. XI/C, din care face parte şi sursa, este o clasă foarte slabă atât din punct de vedere profesional, cât şi disciplinar, probleme ce sunt caracteristice şi celor două cl. XI de la secţia maghiară.

În cl. XI/C situaţia învăţăturii se prezintă în felul următor. În acest an, cele mai multe note nesatisfăcătoare au acei elevi care în cursul anului trecut au obţinut calificative slabe doar în cazuri izolate, exp. KORODI ÉVA, care în cursul anului trecut a luat premiul III pe clasă, însă în prezent are următoarele note: doi de 3 şi trei de 4. Sursa consideră că această situaţie se datoreşte faptului că cea în cauză nu priveşte cu destulă seriozitate problema învăţăturii. Un alt exemplu este CSÁKI ERZSÉBET, care doar la istorie are deja doi de 4. Cea în cauză la un concurs de tir cu arcul a stabilit un nou record naţional la juniori, fapt ce însă nu motivează, justifică prezenţa sa slabă la învăţătură.

Cele mai multe note nesatisfăcătoare sunt acordate la limba şi literatura română. Astfel a fost şi cazul când la un curs de limba română, toţi elevii chemaţi la răspuns au fost notaţi cu 4. La fel, elevii nu se pregătesc cu destulă seriozitate nici la disciplinele respective care nu constituie teme [de] exam. de bacalaureat ca: istorie, geografie. La istorie sunt unii elevi care cu toate că se situează printe elevii buni, [sunt] mediocri, au note [de] 4, exp. elevul CSÁSZÁR LÁSZLÓ care, cu toate că a avut media generală 8, în prezent are 2 note de 4 la istorie, la fel şi CSIKI ERZSÉBET.

Mai sunt şi unii elevi care obişnuiesc să fugă de la ore în mod organizat sau cei care fug de la aceeaşi oră de 3-4 ori, exp. NAGY CSABA, absentează foarte mult de la ore, care în acest an învaţă mai bine faţă de anul trecut; CSISZÁR JÁNOS, care a fugit în mai multe rânduri de la ora de geografie.

Unii elevi au o atitudine familiară faţă de profesori: cazul elevei MELEG ENIKŐ faţă de prof. de ştiinţele naturale.

Elevul KERESZTESI ISTVÁN a fost prins de directorul liceului când acesta a fumat în clasă. NAGY CSABA obişnuieşte să frecventeze cofetăriile şi a fost surprins fumând pe stradă.

„GÁLL”

NOTA: Nota a fost furnizată în urma sarcinilor trasate. Cei semnalaţi sunt elevi în cl. XI-a.
SARCINI: Să urmărească în continuare aspectele negative şi să ne semnaleze în mod concret acestea. Să ne dea o notă în legătură cu R.S. – luat în studiu pentru recrutare.
MĂSURI: Nota în copie la capit. IV dos. de obiectiv.

Lt. Munteanu Emil

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 293, f. 42.

615.

1966 noiembrie 5, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă dată de agentul „Panait” în legătură cu activitatea şcolară a unor elevi de la Liceul nr. 5.

Dir.reg. M.A.I. Mureş – Aut.Magh.
306/
5 noiembrie 1966 STRICT SECRET
„PANAIT” 6 exp.
LT. MUNTEANU EMIL
CASA: „MOGOŞOAIA”

NOTĂ INFORMATIVĂ

Conform sarcinilor, sursa relatează că în cadrul Liceului nr. 5 unii elevi din cl. XI/D şi XI/C obişnuiesc să fugă de la ore, mai ales de la ora de geografie. Astfel, în cursul săptămânii trecute au fugit elevii: CSENTERI JÓZSEF, VINCZEFFI ZOLTÁN, MÁTÉ ALPÁR, BINCSÓ ÁRPÁD, NAGY GÉZA, VARNA TIBERIU, VARRÓ ŞTEFAN şi GERGELYFFI NÁNDOR. Sursa menționează că, în general, se fuge de la şcoală după ora de gimnastică, motivând fie că sunt la infirmerie, fie în alte părți, iar profesoara este convinsă că aceştia într-adevăr se află acolo.

În cadrul cl. XI/D, sunt o serie de elevi care citesc cărți cu caracter interzis, printre care CSENTERI JÓZSEF, MÁTÉ ALPÁR, NAGY GÉZA şi GERGELYFFI NÁNDOR. Aceste cărți în general tratează probleme de aventuri amoroase etc. Aceste cărți sunt introduse în şcoală de CSENTERI IOSIF, PIROS MARGARETA, GERGELYFFI NÁNDOR. CSENTERI afirmă că aceste cărți sunt procurate de la bunica sa care, după cum îşi aminteşte sursa, aceste cărți au apărut în editura „Europa” şi aparțin unor autori din occident.

„PANAIT”

NOTA: Nota a fost furnizată în urma sarcinilor trasate. Elevii de mai sus au mai fost semnalați.
SARCINI: Agentul a fost instruit să ne semnaleze şi pe viitor elevi care mai introduc aceste cărți şi să indice titlul cărților amintite, autorii şi anul tipăririi. Legat de CSENTERI, agentul să afle unde locuieşte bunica acestuia, numele ei şi dacă are multe cărți şi unde le păstrează.
MĂSURI: Nota în copie la capitolul IV.

Lt. Munteanu Emil

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 293, f. 49.

616.

1966 noiembrie 9, Târnăveni. M.A.I.-S.R. Târnăveni: notă informativă a agentului „Schlosser Martin” despre vizita efectuată de turistul german Schoppner Johan în România.

M.A.I. SECȚIA RAIONALĂ TÂRNĂVENI STRICT SECRET
Data: 9.XI.1966 Ex. nr. 1
Primită de : Cpt. Suciu Ioan
Agentul: „SCHLOSSER MARTIN”
Casa: _____

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa informează următoarele:

A sosit turistul SCHOPPNER JOHAN din Germania Federală cu soția, a venit cu maşina lui „Mercedes”, a stat 2 săptămâni aici la Jidvei, în aceste 2 săptămâni de mai multe ori a plecat cu vânătorii pe teren cu maşina şi anume cu AUNER MARTIN, cu care este rudă, cu TENTSCH IOAN, iară este rudă cu Schuller Johan. Tot într-o seară au fost invitați la Wachsman Ştefan, brigadier la G.A.S. Jidvei, la masă mare.

Duminică 1 noiembrie am fost împreună cu turistul Schoppner Johan la biserică în Jidvei şi pe drum spre casă îmi spune că pleacă la Bălcaci cu maşina să aducă pe unchiul său, Barth Johan, la ei şi mă invită pe mine să mă duc cu el până la Bălcaci şi să-i țin de urât. M-am dus şi pe drum îmi povesteşte despre vizita lui pe care a făcut-o în U.R.S.S. anul acesta. Îi pun eu întrebarea cum a ajuns aşa departe el şi să ajungă astăzi ca turist în U.R.S.S. şi în timpul războiului a fost ca luptător în armata germană contra sovieticilor.

Răspunde el mie că are o funcție în aşa fel, face parte în Ministerul agriculturii [al] Germaniei Federale şi este trimis de Bonn, spune că are în locuința lui telefon lângă pat şi vorbeşte cu Bonn. Tot aşa are telefon, spune, şi vorbeşte cu şeful lui în America. Tot pe acest drum Jidvei – Bălcaci mă întreabă el că nu ştiu eu cumva adresa lui groful HALLER din Cetatea de Baltă, că are neapărat nevoie să se întâlnească cu el.

Eu ştiu că stă la Tg.-Mureş, însă nu ştiu adresa lui şi în altă zi, turistul Schoppner Johan a plecat cu maşina expres la Tg.-Mureş şi a căutat pe groful HALLER. După cum am auzit de la mama lui în Târnăveni la policlinică, care a fost bolnavă, la vizita medicală îmi povesteşte despre el că o noapte întreagă nu a putut să doarmă turistul Schoppner Johan, atât a fost cu nerv încărcat cât s-a frământat asupra situației găsite pe groful HALLER la Tg.-Mureş.

În ziua de 4.XI.1966, a venit la mine vânătorul AUNER MARTIN, care este rudă cu turistul Schoppner Johan, a mai fost şi Schuller Johan (Hanzuck) la mine care mi-a adus scaunele acasă pe care le-am împrumutat la înmormântarea lui Schuller

Friedrich şi a stat la mine sursa la un pahar de vin, începe să povestească Auner Martin că a promis Schoppner Johan că va lucra la actele pentru care să le ia acolo şi i-a promis că îi va da 1000 D.Mărci pe lună în funcţie de mulgător şi că lucrează la hârtii chiar cu plată în bani să-l ducă şi pe Schoppner Ştefan din Jidvei, care îi este unchi, şi care l-a finanţat tot timpul când a urmat turistul Schoppner Johan şcoala de agronomie la Mediaş.

„Schlosser Martin"

N.L.Op.: Nota a fost dată de agent în urma sarcinilor. Turistul Schoppner Johan este suspect şi lucrat de organele noastre.

Menţionăm că în discuţiile cu agentul a menţionat că după ce s-a reîntors turistul de la Tg.-Mureş, s-a întâlnit cu mama turistului la Târnăveni la policlinică şi discutând despre turist, mama acestuia i-a spus că nu ştie ce a avut Hansi (turistul) după ce s-a întors de la Tg.-Mureş, unde s-a întâlnit cu contele HALLER, căci toată noaptea nu a putut dormi, s-a sculat din pat, a umblat, se aşeza iarăşi în pat, se tot întorcea şi nu a dormit toată noaptea, aceasta în urma întâlnirii avute cu contele HALLER.

Agentul mai spune că SCHOPPNER JOHAN are serviciu în cadrul ministerului agriculturii R.F.G., unde este în directă legătură cu persoane din S.U.A. şi face dese deplasări în toată Europa şi alte continente.

Menţionăm că turistul între anii 1940-1943 a fost instructor G.E.G. la tineret pe întreg ţinutul Banat.

S.T.: S-au trasat sarcini agentului ca să mai discute cu părinţii turistului asupra comportării turistului şi ce le-a povestit acestora despre contele HALLER, cu care s-a cunoscut la şcoală în Mediaş, înainte de război.

Ce legături a avut turistul în comuna Jidvei şi cine sunt acestea.

M.L.: Nota va fi exploatată la dos. turişti.

1 exemplar se va trimite la regiune, Secţia II-a.

Cpt. Suciu Ioan

15.XI.1966

Turistul Schoppner Johan va fi lucrat pe bază de dosar de caz şi dacă în anul 1967 va mai reveni în ţară, să preconizăm contactarea lui.

Analizaţi ce agenţi au mai contactat pe turist când a fost în comuna Jidvei, în cursul acestui an, cât şi în anii precedenţi.

Să se obţină informaţii complete despre atitudinea şi comportarea lui, legături făcute, cât şi informaţii despre atitudinea şi comportarea lui până la plecarea din ţară.

Un exemplar din notă se va înainta la Secţia II-a, cu un raport prin care să cereţi supravegherea inf. a lui HALLER, dacă se pot eventual obţine informaţii despre caracterul întâlnirii avute la Tg.-Mureş cu turistul Schoppner Johan.

Prin Secţia II-a cereţi verificarea turistului în evidenţele Dir. I-a

Să aveţi în vedere să fie lucrate rudele şi legăturile făcute cât a stat turistul în ţară.

Lunar să-mi prezentaţi materialele obţinute în acest caz pentru analiză.

Cpt. Grama Nicolae

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 270, f. 161-163.

617.

1966 noiembrie 12. Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: notă informativă a agentului „Schatz" despre călătoria efectuată în Austria.

SECŢIA RAIONALĂ MAI REGHIN

STRICT SECRET

Primit: Lt.Maj. Paul Petru
Data: 12.XI.1966
Agentul: „Schatz"
Casa: „Prutul"

Expl. nr. ___

NOTĂ INFORMATIVĂ

În legătură cu vizita ce a făcut-o sursa în Austria, vă informează următoarele:

La data de 24.X.1966, am plecat din Bucureşti cu trenul până în Austria, şi în data de 25.X.1966 am ajuns în staţia SCHORDING, unde m-am dat jos, de unde a trebuit să merg cca. 6 km în localitatea SCHARDENBERG, unde domiciliază socrul sursei, anume DIETRICH ANDREAS, la care sursa a stat timp de 2 zile. În acest timp s-au purtat discuţii familiale cu numitul DIETRICH ANDREI, iar cât am stat eu acolo au venit o serie de vecini şi prieteni care au întrebat sursa despre familie, despre viaţa din România, cum se lucrează în gospodărie, individuală sau în comun, deoarece ei au auzit că se lucrează în comun, ce se primeşte după munca depusă, ce se fac cu banii şi cerealele, din ce se fac construcţiile de fabrici şi uzine, dacă în prăvălii se găsesc cumpărături suficiente, dacă în România mai sunt trupe sovietice şi cine ne comandă pe noi. Precizez că persoanele care au fost venite la DIETRICH ANDREAS, toate sunt refugiate din România, dintre care una este originară din Petelea, se numeşte BINDER ECATERINA, iar una a spus că este din Putinea Sibiu, cât şi din alte localităţi. După răspunsurile date de sursă, sursa i-a

întrebat cum trăiesc saşii din Austria? La care DIETRICH ANDREAS a răspuns că după ce s-au refugiat, au lucrat la diferiţi gospodari, primind un salar de 60 şilingi pe lună, iar mai târziu au început să primească ajutoare de la suedezi, cu bani şi pachete, cu haine şi alimente, construindu-se pentru saşii refugiaţi diferite localităţi rurale şi unele biserici luterane şi azile de bătrâni. Pachetele primite din S.U.A. veneau pe adresa preotului luteran care, la rândul său le împărţea la oamenii din localităţile respective. Numitul DIETRICH ANDREAS mai afirma că în localitatea unde domiciliază el este originar din Petelea numai BINDER MIHAI şi BINDER ECATERINA, care este căsătorită cu un neamţ. De asemeni, mai spunea că ei se mai întâlnesc în zilele de duminică când îşi fac vizite reciproce şi povestesc treburile zilnice. DIETRICH ANDREI spune că după ce îşi va rezolva pensia şi dacă va fi posibil să şi-o transfere în România, va veni imediat acasă. Acelaşi lucru a spus şi BINDER MIHAI, care a afirmat că dacă nu-şi va rezolva pensia, el totuşi în fiecare an va veni în vizită în România, până acuma a fost de 2 ori, iar anul viitor va încerca să vină în timp de iarnă.

A treia [zi] m-am deplasat în localitatea SCHORDING, la azilul de bătrâni, unde am vizitat pe GELESZ MARIA şi STURN MARIA, care sunt originare din comuna Petelea, s-au bucurat pentru vizita făcută, spuneau că ele au rămas singure, iar copiii lor sunt plecaţi în America. Se interesau cine locuiesc în casele lor din comuna Petelea, dacă mai sunt saşi prin comună, afirmând că la voi este mai bine, că sunteţi mai mulţi laolaltă şi vezi bine că noi am rămas singure şi ne-am împrăştiat în toate ţările.

Tot în această localitate am făcut o vizită la numitul BOCIKOR[1] IOAN, care lucrează ca mecanic la un atelier de reparat maşini de unelte şi agricole, pe lângă meseria sa acesta face parte dintr-o asociaţie, ansamblu de cântece, fiind cântăreţ, umblând în diferite localităţi şi ţări cu programe artistice. Spunea că anul viitor vrea să vină în România, chiar şi în comuna Petelea. Este căsătorit cu o femeie originară din Austria. S-a interesat despre situaţia tatălui său care se află în comună, dacă poate să-i trimită un mic pachet [prin] sursă, sursa a refuzat, iar el a afirmat că nu este nimica, că anul viitor va face tot posibilul să vină el în vizită.

În aceeaşi zi, seara, împreună cu BINDER MIHAI, am plecat în localitatea ANSFELD, situată în apropiere de oraşul Lintz, unde am făcut vizită la numitul REINER MIHAI, care în anul 1965-1966 a fost în vizită în Petelea, la fratele lui, REINER IOAN. Cu ocazia vizitei făcute de sursă la acesta a venit şi MENYES SUSANA. REINER MIHAI se interesa de familia fratelui său şi ce noutăţi mai sunt în comuna Petelea. MENYES SUSANA s-a interesat de familia lui SCHERTZER ANDREI, familia fratelui său care se află în comuna Petelea. A doua zi am plecat în localitatea Traun, unde am vizitat pe MENYES IOAN, tatăl lui MENYES MIHAI, care în prezent este în Petelea, care a trimis prin sursă un pachet cu fructe. MENYES IOAN s-a interesat ce mai este prin Petelea, ce face fiul său, de ce nu a venit şi el în vizită sau dacă nu poate să vină definitiv, să-i transmită sursa ca anul viitor să facă tot posibilul să vină în vizită la el în Austria.

De acolo am plecat la LETTE IOAN, unde a fost SCHINDLER ANDREI şi SCHERTZER ANDREI. LETTE IOAN s-a interesat de fratele său, LETTE MIHAI şi de restul saşilor care mai sunt în Petelea. SCHINDLER ANDREI s-a interesat de soţia lui, întrebându-l pe sursă dacă a primit aprobarea să vină în vizită la el, că el după câte ştie, nu a primit paşaportul când a fost el în anul trecut şi ar fi vrut să o aducă definitiv în Austria. De asemeni, sursa a mai făcut o vizită la ZELNA ANDREI, care este orb complet, s-a interesat de comună şi că la anul viitor vrea să vină în vizită. În aceeaşi zi a mai făcut o vizită la LETTE ANDREI, care în anul 1965-1966 a fost în vizită în Petelea, la cumnatul lui MENYES MIHAI. LETTE ANDREI a întrebat de sursă dacă inginerul C.A.P.-ului ştia că a venit în Austria, întrebând pe sursă dacă nu a cerut inginerul să-i ducă cumva ceasul pe care l-a cumpărat şi probabil că ar vrea să primească acest ceas cu 2-300 lei. S-a interesat cine a mai discutat despre el după plecarea lui şi cine a mai fost în vizită la Petelea în cursul anului 1966. De [la] familia LETTE ANDREI am plecat cu maşina la numitul SCHATZ IOAN, unde am stat cca. 40 de minute, de unde am plecat în localitatea STADEL PAULA, unde am vizitat pe DÉNES MIHAI, SCHERTZER MARIA, SCHINDLER SUSANA, DIETRICH MARIA.

Cât am stat la familia SCHATZ IOAN, s-a discutat ce noutăţi sunt în comună, iar tânărul SCHATZ IOAN s-a interesat de fosta sa soţie, de prietenii lui, fără să numească cu numele pe careva, spunând sursei că în anul viitor va veni în vizită în România. La despărţire am rămas înţeleşi să fac o vizită cu care ocazie vom discuta mai multe probleme, însă nu am mai reuşit a mă întâlni cu el deoarece eu am plecat înapoi la socrul meu.

La reîntoarcere din localitatea STADEL PAULA în localitatea Traun am fost împreună cu LETTE ANDREI şi soţia lui. În autobus, stând alături de LETTE MARIA, am întrebat-o dacă saşii din regiunea respectivă se mai întâlnesc câte o dată, la care a răspuns că de când s-au despărţit din lagăr, cu foarte mulţi nu s-a mai întâlnit nici până în prezent. LETTE MARIA a spus că în Austria saşii nu au asociaţia lor, ci ei aparţin de organizaţia „BUNDESLANDMANSCHAFT", care supraveghează starea saşilor refugiaţi, îi ajută pe cei lipsiţi de posibilităţi de trai, afirmând că în Austria sunt numai câteva familii de saşi, majoritatea fiind plecaţi în Germania. Între timp am mai făcut unele vizite la BINDER MIHAI şi BINDER GHEORGHE, care se află în localitatea ESTEMBERG, care sunt muncitori. BINDER MIHAI este om de serviciu la şcoala din localitate, iar BINDER GHEORGHE lucrează la canalizare ca muncitor. Amândoi s-au interesat de casele lor pe care le au în comuna Petelea, în ce situaţie se află, iar peste vreo 2-3 ani vor veni şi ei în vizită, până în prezent nu au avut posibilitatea că au copii la şcoală cu care fac multe cheltuieli. Plecarea din România sursa a făcut-o cu LUTSCH MARIA, din Batoş, care a mers în Austria, care nu vine înapoi timp de 3 luni. De asemeni, a mai călătorit cu TIMAR IRINA, din comuna Gorneşti, care a plecat în Austria la o soră de a sa şi s-a şi întors împreună cu sursa. Pe tren, călătoria s-a făcut cu cele 2 persoane în acelaşi compartiment, fără a fi alte persoane străine.

„Schatz"

N.B. Materialul a fost furnizat în urma sarcinilor trasate agentului înainte de a pleca în vizită în Austria. Elementele semnalate sunt originare din Petelea, în prezent refugiate în Austria.
S.T. Agentul a fost instruit de a contacta rudele celor pe care i-a vizitat în Austria, cu care ocazii să poartă discuţii cu ele despre problemele văzute la cei din Austria, ce anume le-a transmis, iar în discuţii să stabilească care este comportarea lor faţă de rudele

[1] Posibil: Bocskor

din exterior, cum apreciază realizările regimului, cum comentează unele evenimente. De asemeni, agentul a fost instruit de a menține legătura cu cei din exterior prin corespondență.
M.L. Copia notei se va înainta la regiune, secția II, un exempl. la dos. anexă, 1 exempl. dos. turişti raion.

Lt.Maj. Paul Petru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 287, f. 328-330.

618.

1966 noiembrie 21, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară către M.A.I. Bucureşti: adresă prin care se solicită interceptarea corespondenței cu Franța a redacțiilor „Igaz Szó” şi „Új Élet” din Tg.-Mureş.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcția regională Mureş-Autonomă Maghiară
Serviciul III
Nr. 307/N.T./36.165 din 21 noiembrie 1966

STRICT SECRET
S.C. nr. 310
ex. nr.__

Către,
M.A.I. – SERVICIUL „F” BUCUREŞTI

Urmare la adresa noastră cu nr. de mai sus, din 10 noiembrie 1966, şi răspunsul dv. F01/942581, din 16 noiembrie 1966, revenim asupra cererii noastre rugându-vă a intercepta corespondența cu Franța a redacției „Igaz Szó” şi „Új Élet” din Tg.-Mureş (Str. Sfatului, nr. 1) din următoarele motive:

Pe linie informativă, în luna noiembrie a.c. s-a stabilit că redacția „Igaz Szó” a primit din Paris o fițuică – în 16 pagini – cu caracter net duşmănos, instigator, al cărui conținut l-am raportat prin buletin informativ nr. 3/36.117 din 5.XI.1966.

Există posibilitatea continuării acestor încercări duşmănoase, scrisorile fiind desigur – ca şi în cazul petrecut – expediate pe adresa redacțiilor şi nu a redactorilor.

Față de cele de mai sus, vă rugăm a da curs solicitării noastre. În cazul în care interceptați materiale către Franța sau există referiri concrete în scrisorile primite din exterior la persoane din Tg.-Mureş, vă rugăm a ne trimite originale sau fotocopii de pe materialele respective.

Şeful Direcției
Colonel Sidea Nicolae

Şeful Serviciului
Maior Florea Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 301, f. 94.

619.

1966 noiembrie 26, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă dată de agentul „Panait” în legătură cu activitatea şcolară a unor elevi de la Liceul nr. 5.

Dir.reg. M.A.I. Mureş – Aut.Magh.
306/
26 noiembrie 1966
„PANAIT”
LT. MUNTEANU EMIL
CASA: „MOGOŞOAIA”

STRICT SECRET
3 exp.

NOTĂ INFORMATIVĂ

Conform sarcinilor primite, sursa relatează că la data de 19 noiembrie 1966, la ora de educație fizică, elevii BINCSÓ şi MÁTÉ, în timp ce se pregăteau pentru oră, au discutat următoarele față de elevii VINCZEFFI, SIKLÓDI ÁRPÁD şi CSENTERI J., despre filmele apusene:

BINCSÓ: Tatăl meu a spus că acum filmele sunt mai slabe ca în trecut.

MÁTÉ a replicat că şi acum în apus filmele sunt mai bune ca la noi, mai bogate în aventuri, ca genul filmelor cowboy.

BINCSÓ: La noi, filmele rulate în prezent în majoritatea cazurilor sunt plictisitoare şi vine ca omul să doarme.

„PANAIT”

N.B.: Nota a fost furnizată în urma sarcinilor trasate. B.A. şi M.A. au mai fost semnalați.
S.T.: Au rămas sarcinile trasate în notele anterioare referitor la B.A. şi M.A. (sarcini pe nota cu aceeaşi dată).

M.L. Nota în copie la restul materialelor despre sus-numiții.

Lt. Munteanu Emil

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 293, f. 47.

620.

1966 decembrie 8, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin către M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: raport în problemele „tineret studios” și cadre didactice.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcția Regională Mureș-A.M. STRICT SECRET
Secția raională Reghin S.C. Nr. 304
Ex. nr. ___

Nr. 3/162579 din 8.12.1966

Către
DIRECȚIA REGIONALĂ M.A.I. MUREȘ-A.M.

Conform planului de muncă întocmit pe raion, unde au fost prevăzute întocmirea unor sinteze pe diferite probleme ale muncii de securitate, raportăm mai jos aspectele care se petrec în problema „tineret studios” și cadre didactice pe raion:

Referindu-ne la activitatea dușmănoasă desfășurată de unele cadre didactice, calificată în această direcție este activitatea naționalistă desfășurată de profesorul ADY JÁNOS, profesor de istorie din cadrul Școlii elementare nr. 1 din Reghin.

La data de 23 septembrie 1966, organele noastre au făcut o percheziție domiciliară la numitul ADY IOAN, cu care ocazie au fost găsite o serie de cărți cu conținut naționalist-iredentist. Asemenea cărți au fost „Istoria Ungariei”, ediție 1965, care a fost introdusă în țară în mod clandestin prin vizitatori veniți din R.P.U., lucrare care a fost studiată de sus-numitul, iar ideile inspirate din această lucrare erau difuzate în rândurile unor elemente intelectuale. Manualul respectiv a fost arătat și recomandat pentru studiu mai multor persoane din Reghin. De menționat este faptul că în această lucrare, istoricii maghiari susțin că problema Ardealului de Nord nici acum nu este elucidată și definitivată apartenența sa. Această lucrare conține un număr de 2 volume, dintre care un volum a fost găsit la sus-numitul, iar al doilea la un fost elev de al său, anume FÁBIÁN CAROL, din comuna Beica, raionul Reghin.

Tot cu ocazia percheziției au mai fost ridicate și alte cărți, ca de exemplu „Istoria catolicismului între anii 1001-1901” și diferite lucrări care tratează probleme de istorie sub formă naționalistă.

În urma documentării activității sale a mai rezultat și faptul că a avut o serie de manifestări naționaliste, pretinzând că naționalitățile conlocuitoare și în special maghiarii nu s-ar bucura de aceleași drepturi cu cetățenii de naționalitate română, că Constituția R.S.R. ar prevedea numai formal acest lucru.

În vara anului 1966, numitul ADY IOAN a fost vizitat la domiciliu de fostul său elev FEKETE FRANCISC, care în prezent este militar în termen la Oradea, cu care ocazie a purtat cu el discuții cu caracter naționalist, îndemnându-l la acțiuni. Astfel, l-a sfătuit ca în armată, la unitate unde își satisface stagiul militar, să caute prieteni în rândul militarilor de naționalitate maghiară și să se unească cu toții în vederea menținerii spiritului naționalist maghiar.

Ca urmare a acestei acțiuni, militarul FEKETE FRANCISC reîntorcându-se în armată, la cursurile politice ce au avut loc în cadrul școlii de subofițeri comandanți de pluton, el a susținut ideea că „Ardealul ar fi fost întotdeauna al maghiarilor și nu al românilor, că istoria României nu prezintă adevărul”, cât și alte manifestări naționaliste care le difuza în rândul militarilor.

Cu ocazia documentării activității acestui militar, el a declarat în anchetă că cele mai multe idei naționaliste le-a însușit de la numitul ADY IOAN, care i-a fost profesor de istorie în perioada cât își făcea studiile la liceu.

De asemenea, din unele materiale care s-au obținut, rezultă că sus-numitul cât a fost profesor în comuna Breaza, a căutat să inspire în rândul elevilor spiritul naționalist, cu ocazia unor sărbători de sfârșit de an acesta a afirmat față de elevii din clasa VII-a că în viață „să fiți uniți și să nu uitați că sunteți maghiari”.

Sus-numitul a urmat cursurile facultății de teologie romano-catolică timp de 3 ani, iar în prezent întreține ralații cu preotul VERES IOAN, care la rândul său, fiind plecat la episcopul MÁRTON ÁRON, l-a apreciat pe acesta ca un bun credincios, adept al bisericii romano-catolice.

Fiind anchetat de organele noastre, a recunoscut faptele arătate mai sus, iar după documentare a fost avertizat la data de 4.11.1966.

După avertizare a fost încadrat informativ, însă nu au rezultat aspecte deosebite.

Despre activitatea elementului respectiv a fost informat tov. prim-secretar și organele secției de învățământ.

În comuna Beica, la școala generală de 8 ani funcționează ca învățătoare numita KOVÁCS GYÖNGYI, care este soția preotului reformat din comună, anume KOVÁCS ERNEST. Este semnalată că în perioadele de vacanță ale elevilor organizează frecventare bisericii de către elevi și în special cei de naționalitate maghiară. De menționat este faptul că sus-numita fiind sub influența soțului său, care este semnalat de agentură cu manifestări dușmănoase, naționaliste, îndeamnă copiii de vârstă școlară să facă ore de catehizare. În acest timp, preotul respectiv, în discuțiile ce le poartă cu părinții copiilor, le propune acestora ca să înscrie copiii numai la școală cu limba de predare maghiară.

Din raportul ajutorului șefului de post din această comună, anume serg.maj. BORBÁTH ANDREI, rezultă că preotul respectiv, la data de 25.11.1966, a plecat la cooperativa de consum solicitând gestionarului de a-i prezenta toate cărțile care

tratează probleme antireligioase, că vrea să le cumpere pe toate ca oamenii să nu mai aibă cu ce să-l combată. După ce s-a uitat la lucrarea „Carnetul ateistului", a afirmat că „eu nu cred că există carte al regimului care să mă poată combate pe mine şi cărţile acestea nu au nici o valoare". De faţă, la cele afirmate de preot, au fost mai multe persoane ca MENYHÁRT IULIU, BOTH IOAN şi învăţătoarea EGYED MARGARETA, din comuna Beica. Pe baza materialelor existente asupra sa, a fost supus verificării prealabile, iar în urmărirea sa se va avea în vedere stabilirea activităţii sale raportate mai sus.

În comuna Hodoşa, satul Sâmbriaş, funcţionează ca profesoară numita PASTAY EMILIA, care este originară din comuna Gurghiu. Din materialele existente asupra sa rezultă că întreţine relaţii apropiate cu preotul romano-catolic BÖRZSEI MARTIN din comuna Gurghiu, pe care în discuţii cu alte cadre didactice îl apreciază ca un om „inteligent de la care se poate învăţa". Sus-numita a împrumutat de la acest preot diferite cărţi de literatură veche, cât şi unele caiete cu unele lucrări făcute de acest preot. La şcoală nu este semnalată că ar desfăşura altă activitate. Urmează a fi urmărită mai activ pentru a stabili dacă nu desfăşoară activitate de îndoctrinare religioasă a copiilor de şcoală. Sus-numita este membră U.T.C. Aspecte de mai sus au rezultat din ancheta făcută asupra preotului BÖRZSEI MARTIN, precum şi din discuţiile purtate în cursul lunii curente de către Cpt. BARABÁS şi cu directorul şcolii elementare, anume SZABÓ GYÖRGY.

Tot în acest sat funcţionează ca director al căminului cultural învăţătorul SZABÓ GÉZA, care din verificări a rezultat că a fost condamnat pentru delapidare la 6 luni închisoare, iar în prezent este membru P.C.R. Din semnalările pe care le deţinem rezultă că acesta, fără aprobarea nimănui, a organizat diferite baluri cu ocazia unor zile de sărbători religioase, fără a se prezenta vreun program artistic. De menţionat că în acest cămin sunt organizate şi unele nunţi cu care ocazie se face ornamentarea sălii. Când a avut loc nunta numitului VIRÁG IOAN, a ornat sala cu tricolor maghiar. Trecând la verificarea activităţii sale, s-a stabilit că are o comportare necorespunzătoare, iar despre activitatea sa a fost informat tov. prim-secretar, care a dispus ca cel în cauză să fie chemat la organele noastre şi prelucrat, lucru care s-a făcut. În prezent nu este cunoscut cu activitate deosebită. Aspectele raportate s-au petrecut în luna mai 1966, verificate de Cpt. BARABÁS şi confirmate prin 3 declaraţii luate cu ocazia documentării de la numiţii BERECZKI ANTON, ORBÁN EMERIC şi KUN ANA.

Directorul şcolii din comuna Hodoşa este SZABÓ GHEORGHE, membru P.C.R. Sus-numitul este fiu de fost chiabur şi are un unchi plecat în Paris, iar un văr de-al său, anume FARCAS[1] JE[A]N PIER[R]E din Paris este colaboratorul postului de radio „Luxembourg", cu care întreţine relaţii prin corespondenţă. Pentru activitatea sa este supus verificării prealabile, iar unchiul său se află în atenţia secţiei a II-a. Aspectele respective rezultă din materialul informativ furnizat de agentul „KATONA MIHAI" în cursul lunilor octombrie şi noiembrie 1966, precum şi din sursa „F".

În comuna Iara de Mureş funcţionează ca învăţător numitul NAGY ZOLTÁN, care întreţine relaţii cu preotul reformat din comună, BARABÁS ZOLTÁN, fiind originari amândoi din aceeaşi localitate. Până în prezent nu s-a stabilit natura acestor relaţii. Urmează a fi încadrat informativ pentru a concretiza aspecte din activitatea sa. De asemenea, sus-numitul are legături cu turistul VERES FRANK din S.U.A., originar din Gorneşti. Turistul respectiv a fost în vizită la rudele sale din comuna Gorneşti în cursul lunii septembrie 1966, cu care ocazie acest învăţător tot timpul cât a stat turistul în ţară s-a aflat în anturajul său, iar în discuţiile pe care le poartă elogiază modul de viaţă din S.U.A. comparativ din ţara noastră. Cât a stat turistul aici, au participat împreună la o nuntă cu care ocazie au făcut filmări [pe] care turistul a încercat să-l scoată din ţară. Există materii informative furnizate de agenţii „GOARNA", „SÁSKA", în cursul lunilor septembrie şi octombrie 1966.

Pentru activitatea sa este lucrat ca legătură a turistului respectiv, care este urmărit prin dosar de caz.

Tot în această comună funcţionează ca profesor numitul RÉTHI ŞTEFAN, membru P.C.R., care la data de 18 sept. 1966, fiind în stare de ebrietate, noaptea, a plecat la o elevă de a sa din clasa a VIII-a, cu care a încercat să aibă relaţii amoroase, lucru care a fost comentat în mod negativ atât în rândul elevilor, cât şi de cetăţenii din comună. Asupra sus-numitului s-au luat măsuri pe linie de partid, fiind sancţionat şi schimbat din funcţia de director al căminului cultural. Aceste aspecte au fost raportate de către serg.maj. GOIA VALER, şef de post, şi verificate de Cpt. BARABÁS, în ziua de 15 septembrie 1966. Şi în prezent există această situaţie, care rezultă şi din materialul informativ.

Aspectele raportate din comunele de mai sus au fost verificate de Cpt. BARABÁS LUDOVIC.

În comuna Fărăgău există o stare de spirit nesănătoasă în rândul părinţilor care au elevi la şcoală pe motivul că corpul didactic din această şcoală nu îşi satisface activitatea în mod corespunzător. Astfel, majoritate din învăţători, în frunte cu directorul şcolii, BOTA FLOREA, fac naveta de la Reghin – Fărăgău, lucru care duce la întârziere de la orele de predare. De asemeni, acest corp didactic organizează diferite petreceri în incinta şcolii, lucru comentat de copiii din şcoală, care îi văd în stare de ebrietate. La data de 20.11.1966, directorul şcolii, împreună cu învăţătorul GEORGICĂ LEON a organizat o asemenea petrecere. Copiii, urcându-se pe la geamuri, râdeau de profesorii care s-au îmbătat şi s-au dat la diferite dansuri. Aspectele respective au fost raportate în scris de şeful postului de miliţie, serg.maj. VULEA GHEORGHE.

Activitatea slabă a acestui corp didactic duce ca la sfârşitul anilor de studiu elevii să termine şcoala slab pregătiţi, nereuşind să promoveze examenele de admitere din cadrul altor şcoli. Vinovat de această situaţie se face directorul BOTA FLOREA, care nu tratează cu simţ de răspundere sarcina ce i s-a încredinţat.

În satul Lefaia, comuna Poarta, funcţionează ca învăţător la clasele I-IV numitul DAMASCHIN IOAN, în vârstă de 56 ani, care este slab pregătit din care cauză elevii care frecventează clasele sale sunt sub nivelul cerinţelor. În sesiunea Sfatului popular din luna octombrie 1966, a fost solicitat a prezenta un referat, însă este atât de slab pregătit că nu a reuşit să facă o expunere corespunzătoare. Este considerat unul dintre cei mai slabi învăţători din raion. Acest lucru rezultă din raportul şefului de post, precum şi din discuţiile purtate de Lt. PUIU IOAN cu preşedintele Sfatului popular, LOGHIN, şi directorul şcolii, CAZAN IOAN.

La liceul din Gurghiu se face pregătirea elevilor în mod defectuos deoarece nu există profesor de limba franceză şi istorie.

[1] Posibil: Farkas

În cursul anului şcolar 1966/1967 a fost repartizat la liceu ca profesor titular CHIOREAN P., fiul fostului vicepreşedinte al Sfatului popular raional, însă nu s-a prezentat la post plecând în armată. Secţia raională de învăţământ a lăsat postul descoperit pentru a nu ocupa altcineva postul lui CHIOREAN. Istoria este deci predată de profesori fără pregătirea corespunzătoare şi nu s-a predat decât 1/3 din materia care trebuia predată până în prezent, deşi istoria e materie de bază şi pentru maturitate.

În prezent la cl. XI predă la[1] cca. 2 săptămâni directorul şcolii generale Caşva, care vine când poate la şcoală, fiind în comună vecină şi antrenat la diferite munci.

La clasa X-a predă învăţătoarea SUCEAVA NATALIA care n-are nimic comun cu istoria, nu are pregătirea necesară şi deci şi elevii sunt pregătiţi ca atare.

La clasa IX-a predă profesorul (de ciclu) SUCEAVA IOAN, care are specialitatea naturale-geografie.

În satul Isticeu există un profesor cu pregătire, MERA, care a fost cerut de directorul liceului de la Secţia de învăţământ, aceştia răspunzându-i că postul este al lui CHIOREAN şi [nu] poate să-l numească pe MERA la liceu.

Acelaşi lucru se întâmplă şi la limba franceză unde a fost numit ca titular profesorul COSTIN ALEXANDRU, dar care prin intervenţii a fost mutat de secţie la şcoala generală nr. 5 din Reghin, pentru a fi la oraş. Făcându-se de către directorul de liceul din Gurghiu memoriu la minister, aceştia au întărit numirea profesorului respectiv la Gurghiu, însă cei de la secţia de învăţământ de la Reghin nu s-au conformat şi profesorul este la şcoala generală nr. 5 din Reghin.

Limba franceză e predată la liceu de către unele cadre fără pregătire.

Un aspect destul de important este şi faptul că Secţia raională de învăţământ nu vrea să aprobe internat la liceu deşi ar fi peste 45 elevi (depăşesc numărul necesar pentru a se face internat). Deşi există spaţiu, totuşi nu se face internat. Elevii stau în chirie la diferiţi cetăţeni unde plătesc 350 lei şi n-au condiţii de a se pregăti, iar unii fac naveta. Gradul de pregătire al elevilor are mult de suferit din această cauză. Din discuţiile purtate cu directorul liceului, ALEXANDRU VALERIU, la 30.11.1966, rezultă aspectele raportate mai sus.

COMPORTAREA CADRELOR; se poate raporta următoarele:

Profesorul SUCEAVA IOAN, membru P.C.R., uneori consumă băuturi în cantităţi mari, astfel în cursul lunii februarie 1966, fiind în stare de ebrietate a adresat cuvinte murdare la adresa secretarului şcolii pentru motivul că nu l-a lăsat să telefoneze la Reghin, iar faţă de gestionara cofetăriei, care este membră P.C.R., a adresat cuvinte jignitoare în prezenţa mai multor persoane, ştirbundu-i demnitatea ei de femeie. Pentru aceste lucruri a fost sancţionat pe linie de partid. Despre această comportare există declaraţii de la numiţii BĂRBULESCU VIRGIL, secretarul liceului şi CHIRTEŞ ŞTEFAN, administrator, obţinute în februarie 1966.

COMPORTĂRI ELEVI: Eleva DAN MARIA, clasa X-a, a fost semnalată cu o comportare extraşcolară, având relaţii cu diferiţi şoferi cu care merge cu maşina. Din informaţiile agenţilor „TURTUREANU" şi „TIC ELECTRON" rezultă că această elevă este cunoscută de către elevi ca o elevă destrăbălată şi cu multe relaţii în rândul băieţilor. În şcoală are un nivel de pregătire mediocru. Materialul informativ a fost obţinut în cursul lunii octombrie-noiembrie 1966.

ŞCOALA SIVICĂ GURGHIU: Directorul adjunct GÁLL EDUARD (urmărit prin dosar de verificare), membru P.C.R. şi secretarul B.O.B. pe şcoală, întreţine legături cu numitul KIRÁLY ISTVÁN din R.P. Ungară, care are un fiu pe nume KIRÁLY ZOLTÁN fugit în Elveţia în anul 1957, unde deţine funcţia de preşedinte al emigraţiei maghiare din Elveţia (Dintr-o scrisoare interceptată de grupa „F" în februarie 1964).

Prin scrisorile pe care KIRÁLY ISTVÁN le trimite lui GÁLL EDUARD caută să-i menţină treaz spiritul naţionalist, afirmând că „se va rezolva o dată şi cu soarta secuilor".

De asemenea, numitul GÁLL EDUARD întreţine relaţii şi cu preotul romano-catolic BÖRZSEI MARTIN, care a fost avertizat de organele noastre.

Din materialele informative obţinute de la agenţii „KOSCH ROBERT", „ADORJÁNI DÉNES" şi de la rezidentul „FLOREA" rezultă că la şcoala silvică, în cursul lunii noiembrie un elev, anume BORSOS IOAN, din clasa anul II maiştri, a venit în clasă în stare de ebrietate lovind cu scaunul pe şeful clasei, fapt pentru care a fost eliminat pe timp de o lună. Când s-a făcut propunerea de sancţionare a elevului cu exmatricularea din şcoală, care a fost susţinută de director şi alte 3 persoane (cadre), însă directorul adjunct GÁLL EDUARD a cerut să fie eliminat doar, la care s-au alăturat încă 4 (cadre), majoritatea, şi deci sub influenţa lui GÁLL nu s-a exmatriculat.

Elevul CHERECHEŞ EUGEN, anul II maiştri, de asemeni, a venit la şcoală în stare de ebrietate, s-a bătut cu colegii şi s-a certat cu profesorii, a fost eliminat o lună de zile.

Elevul BORDUT BÁLINT, din anul II pădurari, a afirmat în dormitor că „a scăpat şi de ultima opincă" când a plecat din dormitor un elev român, iar elevul TOTFALVI IMRE, tot din anul II pădurari, la sfârşitul anului şcolar a aruncat în foc caietul de limba română afirmând că „în viaţa lui nu mai are nevoie de această limbă". Materialul informativ a fost obţinut în luna iunie 1966.

Din materialul obţinut din sursa „F" rezultă că profesoara VASS IRINA de la şcoala generală din comuna Toaca a avut manifestări naţionaliste, afirmând într-o scrisoare că „oamenii sunt aici ca şi la noi momârlani, oameni de munte sălbatici, trăiesc numai cu mămăligă, lapte şi ouă. Gazdele sunt destul de sălbatice. Nu este nici un maghiar[”]. Cea în cauză este supusă verificării prealabile. Scrisoarea a fost interceptată la 29.09.1966.

ŞCOALA GENERALĂ IBĂNEŞTI PĂDURE

Între cadre există o atmosferă nesănătoasă, discuţii contradictorii şi bârfeli.

Profesorul SUCIU GHEORGHE, care a făcut tentativă de viol asupra unei fete, şi care a fost mutat disciplinar din comuna Batoş în Ibăneşti Pădure, în prezent are o comportare necorespunzătoare, bate copiii la şcoală, fapt pentru care părinţii copiilor vin cu diferite plângeri, rezultă din verificările şefului de post, raportate la data de 25.09.1966.

LA ŞCOALA GENERALĂ DIN IBĂNEŞTI SAT

[1] Corect: de

Profesorul MATEI VASILE, fost condamnat pentru infracțiuni de drept comun, are o comportare necorespunzătoare, consumând băuturi alcoolice în cantități excesive, devenind în stare de ebrietate, stare în care se prezintă în fața elevilor la curs. Rezultă din raportul șefului de post din 01.12.1966.

LA ȘCOALA GENERALĂ ISTICEU

Profesoara DAN MARIA are o comportare imorală, având relații cu diferiți șoferi, fapt pentru care este compromisă în comună. Rezultă din raportul șefului de post din 01.12.1966.

ȘCOALA GENERALĂ GLĂJĂRIE

Cadrele se preocupă de crearea de program elevilor pentru a nu participa la ore de catehizare, însă preotul a făcut colecții de la părinții elevilor și a făcut o sală (amenajat) pentru catehizare. Rezultă din scrisoarea preotului SZÉKELY ÁRPÁD, interceptată la data de 21.11.1966.

El găsește întotdeauna timp liber la elevi și face catehizare, unde participă un număr de 80-90 elevi de vârstă școlară.

Profesoara MORARU MARIA are o comportare imorală în afara școlii, fapt pentru care în ultimul timp a primit o anonimă cu cuvinte deosebit de vulgare la adresa ei. A întreținut relații amoroase cu profesorul HORTAVER, care a plecat anul acesta la facultate. Acest lucru a făcut ca să-și piardă din prestigiu atât față de populație, cât și față de elevi.

Aspectele raportate mai sus au fost verificate de șeful de post și Lt.maj. CEUȘAN EMIL, în cursul lunii noiembrie 1966.

La data de 28.11.1966, organele noastre au trecut la verificarea unei sesizări din care rezultă o serie de aspecte negative petrecute în rândul elevilor din cadrul școlii generale de 8 ani din Aluniș. Din verificări a rezultat faptul că spre sfârșitul anului de învățământ, respectiv în luna mai 1966, a fost constituită o asociație compusă din 13 membri, respectiv elevi de la clasele IV-VIII, care până la depistarea acesteia, respectiv la 26.11.1966, au comis o serie de furturi, iar pentru viitor au întocmit un plan cu caracter complex de activitate. Astfel, concretizând activitatea celor de mai sus până în prezent, se poate arăta că au comis următoarele fapte negative:

După constituirea ei, prima faptă comisă a fost aceea că au pătruns în biserica ortodoxă română din Aluniș, de unde au furat sume de bani și au avut intenția de a lua patrahirul și cuțitul de argint. Au băut o cantitate de vin fără a ști precis cât, după care au trecut la comiterea unui alt furt în cadrul bufetului din comuna Aluniș. Membrii asociației respective au afirmat că datorită faptului că au băut vin de la biserică, „sfințit", nu-i va prinde nimeni și pot să acționeze liniștit. În cadrul bufetului au comis furt care constă în 20 buc. loz în plic, metoda folosită fiind aceea [că], prin geamul lateral al bufetului au introdus o bucată de lemn de formă rotundă, un cârlig, cu care le-au scos printre gratii. Acest lucru a avut loc în ziua când bufetul a fost închis.

Ulterior, șeful acestei asociații a intrat în bufet și a furat 10 pachete de țigări Carpați, furt comis în ziua în care bufetul a fost deschis, de față fiind gestionarul și cca. __[1] consumatori, fără însă de a observa comiterea furtului.

Menționăm faptul că de la biserica ortodoxă, cu ocazia comiterii furtului, au avut intenția de a lua patrihirul preotului, în scop de a îmbrăca șeful asociației, în sensul de a fi recunoscut de ceilalți membri, precum și de a-i ridica autoritatea acestuia.

În perioada următoare au comis furt în casa parohială din Aluniș, unde domiciliază preotul reformat NEMES ÁRPÁD, de la care au luat un ceas de buzunar și o pipă.

De câteva zile au pătruns în locuința numitului VAJDA GÁSPÁR, membru P.C.R., de la care au furat următoarele: un ceas de mână, creioane cu pastă și aproximativ suma de 40-50 lei.

În cadrul școlii generale de 8 ani din comuna Aluniș au pătruns după orele de program, de unde au furat următoarele obiecte: diafilme, microscoape, lupe, substanțe chimice ca de exemplu praf de magneziu care, după cum este cunoscut, este o substanță ușor inflamabilă.

În acest sens trebuie arătat că asociația respectivă a trecut la efectuarea unor experiențe chimice și anume într-una din zile au mers la grajdul C.A.P.-ului, unde au aprins magneziul. Dacă nu erau niște cetățeni acolo, se putea incendia grajdul unde sunt taurii comunali, cooperativa și bufetul. În perioada la care ne referim, trebuie arătat faptul că elevii respectivi au comis și furturi de bani (monede) prin folosirea unui magnet pe care îl apropiau de buzunarele diferiților cetățeni de unde scoteau banii.

După aceea au avut planul de a fura un aparat de fotografiat în scopul de a efectua fotografii la diferiți cetățeni din comună și de a administra sume de bani pentru așa-zisa întreținere a asociației, ulterior au furat de la numitul SZÁSZ DEZSŐ un instrument de pescuit.

Trebuie arătat faptul că au mai comis furturi și de la dispensarul veterinar din Aluniș de unde au luat substanțe toxice, ca de exemplu hexacloran în cantitate de 6 kg, aceasta fiind o substanță otrăvitoare. Din verificări a rezultat că membrii asociației în cauză au aruncat o parte din această substanță în apa Fițcăului, în apropiere de intrare în Mureș, unde au otrăvit pești pe care i-au vândut la cetățeni din comună.

Merită a fi scos în evidență și faptul că din cadrul dispensarului au mai furat și 2 siringi și medicamente ca penicilină și streptomicină, care în scop de a vedea eficacitatea acestora au încercat să injecteze la unul dintre ei, care însă a refuzat în mod categoric. În urma refuzului respectiv, totuși, pentru a se convinge de eficiența medicamentelor, au prins un câine pe care l-au injectat.

Un fapt destul de grav comis de membrii asociației este și aceea că au desfăcut cutia de poștă de unde au luat scrisorile, pe care le-au desfăcut și citit, comițând astfel infracțiunea de violare a corespondenței.

Demn de remarcat este faptul că membrii respectivi au avut intenția de a constitui o bucătărie la căminul cultural din Aluniș, respectiv în camera de proiecte. În scopul arătat mai sus au trecut la recrutarea unor fetițe de școală în calitate de bucătărese, cu promisiunea că zilnic le vor remunera cu 5 lei, însă acest lucru nu l-au reușit, fetițele punctate au refuzat.

Tot la căminul cultural au distrus transformatorul de la camera de proiecție care valora suma de cca. 500 lei.

Raportăm în continuare faptul că membrii grupului și-au confecționat așa-zise carnete de membri, urmând să cotizeze în baza acestora. În acest scop au confecționat o ștampilă din radieră pe care erau înscrise inițialele șefului asociației, și anume Ö.I.

[1] Nespecificat în document

(ÖRDÖG IOSIF), precum şi faptul că au furat tuşiera de la C.A.P. Membrii grupului şi-au dat o serie de nume din diferite cărţi fanteziste şi filme. Trebuie arătat că de la membrii grupului au fost verificate un număr de 12 chei de diferite tipuri de încuietori.

Redăm mai jos componenţa grupului:

- Total identificaţi: 13
- Şeful grupului: ÖRDÖG IOSIF clasa VI/A
- Ajutor şef grup: BÁLINT FRANCISC clasa VII/A
- Ajutor şef grup: ÖRDÖG NICOLAE clasa VIII/A

Redăm pe clase: cl. IV/A = 2 elevi
cl. IV/B = 1 elev
cl. V/A = 1 elev
cl.VI/A = 2 elevi
cl. V/C = 3 elevi
cl. VII/A = 3 elevi
cl. VIII/A = 1 elev

Trebuie arătat că membrii respectivi sunt toţi de naţionalitate maghiară.

Raportăm că problemele menţionate în prezentul raport au fost date spre informare tov. prim-secretar al Comitetului raional Reghin, care în urma analizei materialului a dispus ca aspectele respective să fie documentate de către organele de miliţie în colaborare cu organele procuraturii, prin efectuarea anchetei sociale.

În urma documentării făcute de către organele de miliţie s-a stabilit că aspectele raportate se confirmă, propunându-se ca membrii acestei aşa-zise asociaţii, fiind minori, o parte să fie prelucrat în faţa elevilor pe şcoală, unde vor participa organele procuraturii şi miliţiei. Iar asupra părinţilor să se ia măsuri de a fi avertizaţi. În acelaşi timp, se va întocmi un material de către Secţia de învăţământ, care va fi prelucrat în toate şcolile din raion.

Şeful Secţiei — Ofiţer I
Cpt. Sîngeorzan Dumitru — Lt.maj. Paul Petru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 274, f. 106-118.

621.

1966 decembrie 9, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: raport asupra vizitei făcute de agentul „Schatz” în Austria.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ MUREŞ-AUT. MAGH.
SECŢIA RAIONALĂ M.A.I. REGHIN

STRICT SECRET
Expl. nr. ___
Din 9.XII.1966

RAPORT
privind vizita făcută de agentul „SCHATZ” în Austria

Conform aprobării primite din partea conducerii Direcţiei Regionale, în perioada 24 octombrie – 10 noiembrie 1966, agentul „SCHATZ” a făcut o vizită în Austria la rudele sale din localitatea Schordenburg, unde domiciliază socrul său, anume DIETRICH ANDREI.

Vizita făcută de agent avea drept scop stimularea agentului în munca informativă. De menţionat că nu a fost trimis cu sarcini operative, întrucât posibilităţile sale de informare în această direcţie erau limitate.

Înainte de plecarea agentului în vizită a fost contactat de Cpt. Balint Ioan, locţiilor şef secţie, şi Lt.maj. Paul Petru, cu care ocazie i s-a făcut un instructaj amănunţit asupra modului în care trebuie să se comporte în exterior şi felul cum trebuie să poarte discuţii cu elementele cu care va veni în contact, instruindu-l de a vizita cât mai multe persoane originare din România care în prezent se află în Austria.

Cu ocazia acestei vizite, agentul „SCHATZ” a contactat mai multe persoane originare din comuna Petelea, astfel. El fiind plecat la vizită la socrul său, anume DIETRICH ANDREI, din localitatea Schordenburg, a purtat cu acesta mai multe discuţii referitor la modul de viaţă din R.S.R., discuţii la care au participat vecini de-ai acestuia, care se interesau în mod special de viaţa ţăranilor şi a saşilor din R.S.R., [dacă] se construiesc fabrici, dacă în prăvălii se găsesc lucruri suficiente, dacă în România se mai află trupe sovietice. Agentul menţionează că elementele care au participat la aceste discuţii sunt refugiate din România, iar dintre acestea a cunoscut pe numiţii BINDER ECATERINA, originară din com. Putna, Sibiu. După ce agentul a relatat care este situaţia la noi, a întrebat cum se trăieşte în Austria, primind răspuns că după război saşii refugiaţi au fost repartizaţi să lucreze la diferite gospodării din agricultură, după care au primit ajutor din partea suedezilor prin pachete de haine şi alimente, după care s-au construit mici localităţi de saşi refugiaţi, aşa cum este şi localitatea unde locuieşte socrul agentului. Tot cu ajutorul străin au construit biserici luterane şi azile de bătrâni.

Socrul agentului, DIETRICH ANDREI, intenţionează să vină definitiv în România, după ce va reuşi să-şi transfere pensia la noi. Afirmă că foarte mulţi saşi care sunt pensionari ar vrea să se repatrieze dacă ar reuşi să facă acest lucru.

Agentul a mai făcut o serie de vizite la diferiți cunoscuți din jurul localității TRAUN, iar din discuțiile purtate cu unele persoane cu care a venit în contact, au rezultat următoarele aspecte mai importante: Saşii din această concentrare nu au o asociație proprie, ei aparțin de asociația „Bundeslandmanschaft" din R.F.G., care ajută materialicește şi saşii din Austria. Majoritatea saşilor care au fost contactați de agent au o poziție bună față de statul român.

De asemeni, agentul l-a contactat pe numitul SCHATZ IOAN, fost urmărit prin dos. de verificare, cu care a purtat discuții despre soția sa din Petelea. I-a relatat agentului că în anul 1967 urmează să vină ca turist la rudele lui din Petelea.

Vizita turistului a constituit drept stimulent în munca sa.

Şeful Secției Raionale
Căpitan Sîngeorzan Dumitru

Ofițer I.
Lt.Maj. Paul Petru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 287, f. 326-327.

622.

1966 decembrie 13, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă privind datele rezultate din dosarul de verificare deschis asupra preotului ortodox Moruşca Matei din raionul Luduş.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcția regională Mureş-A.M.
Secția Anchete Penale

NOTĂ
13.12.1966
Date rezultate din dosarul de verificare deschis asupra preotului ortodox MORUȘCA MATEI, în vârstă de 76 ani, din raionul Luduş.

Din hotărârea de deschidere a dosarului de verificare de către Secția raională M.A.I. Luduş rezultă că această măsură a fost luată urmare [a] faptului că preotul ortodox MORUȘCA MATEI desfăşoară o activitate mistico-religioasă intensă în rândul tineretului studios, propovăduind prin orice cale dogmele acestui cult.

După deschiderea dosarului au fost obținute 4 note informative, lipsite de importanță operativă, precum şi unele sesizări de la numiții RADU AUREL şi POGĂCEANU VASILE, din care rezultă că elementul urmărit desfăşoară activități mistico-religioase, spovedind copii de vârstă şcolară pe care-i instigă să frecventeze biserica în zilele de duminică pentru ore de catehizare, şi faptul că preotul împarte credincioşilor publicația religioasă „Telegraful român", precum şi alte activități pe linia acestui cult.

Întrucât din materialele aflate la dosar nu se desprindea faptul dacă elementul urmărit desfăşoară activitate în afara îndatoririlor sale profesionale, s-a trecut la documentarea dosarului pe linie de anchetă. În această cauză au fost audiați 7 martori apăruți în sesizările persoanelor menționate mai sus, din a căror depoziție rezultă că numitul MORUȘCA MATEI a desfăşurat activitatea mistico-religioasă în virtutea profesiei sale, nerezultând că ar desfăşura activitate duşmănoasă împotriva statului nostru.

Totuşi, pentru a încerca limitarea activității sale pe linia cultului ortodox în rândul tineretului, a fost invitat la sediul regiunii cu care ocazie s-a constatat că este un element fanatic, declarând că el îşi desfăşoară activitatea de preot în spiritul normelor legale şi niciodată nu a încălcat şi nici pe viitor nu va încălca aceste norme, însă ca preot – aşa cum ne-a declarat – el înțelege să-şi facă datoria în care scop primeşte bani.

Întrucât în sarcina numitului MORUȘCA MATEI nu se putea reține nici o faptă cu caracter infracțional, neputându-se astfel lua vreo măsură operativă, s-a propus închiderea dosarului de verificare, măsură ce a fost aprobată de către tovarăşul Subdirector – Lt.col. Sălcudean Pavel.

După restituirea dosarului, Lt. Bănescu Gheorghe, probabil din ordinul şefului său, Maior Cucu Ioan, fără nici un temei legal şi fiind lipsit de orientare, a procedat la reaudierea martorilor din a căror depoziții nu rezultă altceva decât aceleaşi aspecte consemnate de către anchetatorul penal, nefăcându-se altceva decât o copiere a declarațiilor. Deci, nici din noile declarații nu rezultă faptul că se poate face obiectul avertizării numitul MORUȘCA MATEI.

Organele raionului, pentru a susține această propunere, au întocmit un raport de 6 pagini către conducerea Direcției, din conținutul căruia rezultă aspecte neprincipiale şi fapte minore, care nu fac obiectul muncii noastre de securitate.

Noua măsură luată de către ofițerii raionului a dat naştere la discuții nefavorabile. Astfel, în scrisoarea numitului MORUȘCA MATEI, adresată numitului NICHIFOR TODOR, din regiunea Braşov, printre altele comunică: „Nemulțumiții cei de aici au înnoit reclamația şi săptămâna cu 10, 11, 12 noiembrie a fost cu audierea multor locuitori, față de care s-au folosit şi amenințări ca să facă declarații în favoarea lor. Anchetator [a fost] şeful securității raionale, asistat de un delegat de la regiune".

Deci, rezultă că audierea a fost făcută de către doi ofițeri, care pur şi simplu şi-au pierdut 3 zile din activitatea lor, timp în care ar fi putut soluționa unele probleme care într-adevăr fac obiectul muncii de securitate.

Şeful Secției
Maior Avădani Ilie

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 294, f. 4-5.

623.

1966 decembrie 14. Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Traienuț” în problema cadrelor didactice din Târgu-Mureş.

Dir. Reg. M.A.I. Mureş-Aut. Magh.
306/
14 decembrie 1966 STRICT SECRET
„TRAIENUȚ” 3 exp.
LT. MUNTEANU EMIL
CASA: „AVRAM”

NOTĂ INFORMATIVĂ

Conform sarcinilor primite, sursa relatează următoarele în legătură cu predarea limbii române în clasele maghiare:

Până în anul 1960 se practica în mod general un procedeu pedagogic, care de fapt a înfrânat predarea limbii române în condițiuni optime, şi anume: profesorii de limba maternă maghiară au povestit conținutul pe scurt al lecției în 10-15', apoi au dictat rezumatul lecției care au fost scrise în mod obligatoriu de elevi. Mulți dintre profesori au făcut diferite greşeli în exprimarea materialului; elevii scriau cu foarte multe greşeli, mai lăsau afară şi câteva cuvinte, iar apoi au învățat mecanic textul denaturat. La răspuns ei au reprodus mecanic aceste greşeli, fără să înțeleagă conținutul lecției şi astfel la ora următoare deja au şi uitat cele învățate.

În anul 1960, în cadrul unui cerc pedagogic pe oraş, sursa a ridicat această problemă, unde erau de față şi reprezentanții secției de învățământ şi ai partidului. Aducând argumente convingătoare, părerile sursei au fost acceptate de aceste organe, însă mai puțin de profesorii care predau la clasele maghiare. Responsabilul cercului a afirmat că se poate preda limba română la elevii maghiari cu aceleaşi metode, manuale şi programe ca şi la secție română, folosindu-se foarte multă conversație şi schițe dezvoltate pe tablă. Metoda cere multă pregătire profesională, dar e singura cale sigură care duce la rezultate.

Responsabilul cercului, la propunerea organelor, a trecut 2 ani la secția maghiară şi a predat în acest fel timp de doi ani. A fost asistat de insp. de la Secția de învățământ oraş şi reg. precum şi de la Ministerul Învățământului, precum şi de MANEA MĂNESCU şi JÁNOSI de la C.C. al P.C.R. Au stat de vorbă cu elevii şi ei au mărturisit că la început le-a fost greu cu acest sistem, dar după un semestru şi-au dat seama că au învățat ceva literatură şi vocabular.

Un colectiv format din TITTEL ANDOR, lector la Inst.ped., şi TOMPEA TRIFAN, a alcătuit un material de 25 pagini, bazat pe date culese din toată regiunea. Materialul a fost predat Comit. Reg. P.C.R. El a fost difuzat, prelucrat şi s-au dat instrucțiuni severe spre a părăsi metoda dictării. Şi totuşi, după 6 ani se constată că majoritatea profesorilor din oraş procedează tot aşa, dictează.

Elevul BENKE din cl. XI-a, secția maghiară de la „Bolyai” a spus sursei că profesoara KOZMA IRÉN procedează în felul acesta şi acum, că el, elevul, îşi dă seama că nu e bine şi scrie rezumatul, dar acasă îşi face singur rezumat după manual. La „Unirea” prof. MOLNÁR MAGDA de ani de zile face rezumate despre material pentru maturitate pe care părinții le bat la maşină, este ceva organizat în atâtea exemplare câți elevi sunt. În primăvara acestui an, la bacalaureat, unde elevii ei au [dat] exact aceleaşi răspunsuri, mi-a spus lectorul OLÁH TIBOR, preşedintele comisiei, dar am asistat şi eu la două serii, prof. BUDA VICTORIA (dir.adj. la „Unirea”) a asistat la câte 8-10 ore la prof. MOLNÁR MAGDA şi KAJNÁK EDIT. Ea a venit la sursă foarte alarmată şi m-a întrebat dacă ştiu cum lucrează ele. Mi-a spus că profesoarele, când nu asistă nimeni la ore, dictează rezumate, a constatat aceasta controlând caietele elevilor şi răspunsurile lor identice. O lucrare de control dată anul trecut la cl. XII/B (maghiară), dată de directoare şi corectată de sursă, a confirmat acelaşi lucru. Când însă vine cineva la oră în vizită, nu se mai dictează, dar lecția este ratată pentru că prof. nu s-a pregătit pentru asta, şi prof. de limba maghiară ALBERT IBOLYA şi GAMÁN SÁNDOR procedează la fel.

Aceste profesoare MOLNÁR şi KAJNÁK fac şi ele greşeli de exprimare şi chiar de conținut, ceea ce dovedeşte că nu se străduiesc să-şi facă meseria, ce singure şi-au ales-o, în mod onorabil. S-a constatat acest lucru recent la o lecție deschisă, programată şi amânată cu 2 săptămâni înainte, la care au asistat toți prof. de limba română şi dir. adj. BUDA VICTORIA şi BERTALAN ILONA. A fost o lecție mizerabilă. Deşi a fost ajutată de colegul ei, TOMPEA, prof. MOLNÁR a încălcat toate principiile pedagogice, a făcut greşeli de exprimare şi de conținut. După oră, chiar dir. BIRTALAN, care este prof. de matematică şi în general este de partea lui MOLNÁR, a spus că MOLNÁR şi-a bătut joc de metodică. Cu această ocazie s-a constatat că aceste profesoare, nefiind ele însele exigente față de propria pregătire, verifică superficial cunoştințele elevilor şi dau note exagerate, în loc de 4 – 7, în loc de 5 – 6 sau 8 – 9. Acest lucru l-a constatat sursa la nenumăratele asistențe la toate şcolile din oraş (fiind metodist voluntar). A fost confirmat şi de dir.adjunct CHINEZU MIRCEA şi BUDA VICTORIA. Dir. CHINEZU, într-un consiliu pedagogic, acum o lună, a spus chiar că, să nu interpreteze greşit colegii care predau la secția maghiară, dar dau note exagerat de mari. Când a afirmat acest lucru, sursa a văzut consternare, enervare pe fața unora ca ALBERT IBOLYA, sora directorului KOZMA, GAMÁN ALEXANDRU, NAGY ÉVA, MOLNÁR MAGDA, între ei au avut loc schimb fulger de priviri, care parcă spuneau: „Are îndrăzneala omul acesta să o spună în consiliu?”.

Că aceasta este o tendință generală o dovedeşte faptul că unele cadre didactice (BELEA FLORICA) au trecut[1] la răspundere de dir. KOZMA că au dat nota 4 unui elev.

Singura care predă la secția maghiară şi lucrează conştiincios şi metodic este Mármor Márta, secretara org. P.C.R.

În legătură cu predarea istoriei şi geografiei patriei în cl. VIII-XI, care se predau tot în limba română nu am alte date.

[1] Corect: au fost trase

La „Unirea”, prof. CSEKME ŞTEFAN predă istoria la cl. VIII-XI, secţia maghiară. Este un om conştiincios, are vechime în jur de 30 ani, se pregăteşte şi acum zilnic. În fiecare zi el vine la sursă şi-i cere unele lămuriri cu privire la expresii noi, cuvinte. Are şi rezultate la clasă, am văzut că atunci când corectează tezele, corectează şi greşelile de limbă, ceea ce nu fac nici profesorii români de specialitate ca matematică, fizică, chimie şi chiar geografie.

Tot prof. de istorie, SZABÓ SÁNDOR are o vechime de 7-8 ani, a fost şi inspector la regiune, dar n-a corespuns. Între 1960-1963 a fost profesor la „Papiu”. Direcţiunea a fost nevoită [să-l schimbe] de la clasele unde se predă în limba română, deoarece vorbeşte rău limba. Acum, la „Unirea” nu i s-au dat aceste clase pe aceleaşi motive. Este slab pregătit şi profesional şi foarte comod şi gata să refuze sarcinile ce i se dau. În seminarul politic din 8 decembrie 1966, luând cuvântul, n-a fost în stare să-şi amintească anii unor răscoale ţărăneşti premergătoare celui lui Doja. Nu-i în stare să interpreteze fenomenele social-istorice, se rezumă la povestirea lor.

La geografie, profesorul ADORJÁN ŞTEFAN, din cele auzite în consilii pedagogice, predă bine şi are rezultate bune, cunoaşte limba română.

În legătură cu unele atitudini neprincipiale între cadre didactice şi faţă de elevi, sursa relatează:

În general există între cadrele didactice o atmosferă bună, fără hârâieli sau certuri, discuţii colegiale. Unele cadre însă au atitudine nesănătoasă faţă de elevi, cum este de exemplu prof. NAGY ÉVA de limbi străine (despre care se spune că este isterică şi se vede acest lucru), în clasă zbiară veşnic şi adresează elevilor cuvinte grosolane. Acest lucru mi l-a spus anul trecut MOLNÁR MAGDA şi ALBERT IBOLYA, dar l-a constatat şi sursa. În zilele când sunt prof. de serviciu, între pauze, trec [prin toată] clădirea spre a vedea dacă nu sunt clase descoperite sau elevi fugiţi de la ore, daţi afară care pot face dezordine sau stricăciuni. Nu e frumos să asculţi la uşă, dar uneori eşti tentat s-o faci, atras de strigătele profesoarei NAGY ÉVA sau ŞELARIU ANA. Nu rareori am auzit cuvinte ca „nebun”, „măgar” etc.

În legătură cu ŞELARIU ANA, predă matematică la cl. IV-VIII, despre ea s-au mai relatat multe. În acest an continuă aceeaşi atitudine de intrigantă. Predă şi la cl. a V/A, o clasă grea din cauza unor elevi indisciplinaţi. Aici este diriginte prof. OLTEANU, în primul an de învăţământ. Ce are, ce n-are cu ea ŞELARIU, dar zilnic văd că scrie în jurnalul de clasă observaţii asupra disciplinei, că întreaga clasă nu învaţă. Are o grămadă de note 3-4. Ea, ŞELARIU, a venit la sursă să-mi ceară să fiu foarte exigent cu clasa domnişoarei OLTEANU, ca să-l ascult pe eleva COMES şi să-i dau 3, pentru că mama ei e o croitoreasă îngâmfată. A vorbit-o şi o vorbeşte şi acum de rău pe diriginta OLTEANU, că o mucoasă vine să ne înveţe pe noi cum să predăm etc. Tot dânsa a venit la sursă acum o săptămână şi întrebând de eleva NIMU LUMINIŢA, din cl. X/A, mi-a spus ca să-i dau note foarte mici deoarece mamă-sa se tot laudă cu fata ei, că este o îngâmfată şi intrigantă care bârfeşte pe toţi profesorii şi, ca să mă determine, a adăugat că şi pe mine mă vorbeşte foarte rău mama elevei. Când i-am spus că eu dau note elevului după cât ştie, nu părinţilor, indiferent ce părere au despre munca mea, s-a înroşit şi a încheiat: „Eşti un prost, un naiv, nu ştii să profiţi, să pui la punct oamenii”.

Între ŞELARIU şi COMAN VIRGINIA (tot de matematică) este o duşmănie declarată de multă vreme. Ea merge până acolo, încât ŞELARIU întreabă sursa care-i mai frumoasă şi arată mai bine, ea sau COMAN?

Sursa a sesizat la începutul anului cazul cu concursul elevilor. ŞELARIU este foarte slabă profesoară, COMAN mai inteligentă şi bine pregătită. La sfârşitul lunii noiembrie, într-o şedinţă lărgită a org. P.C.R., directorul KOZMA a apreciat frumos pentru[1] alţii şi munca profesorului COMAN. După şedinţă, ŞELARIU mă aşteaptă în fierbere şi mi-a spus: „Ce zici de laudele adresate lui COMAN? Nu crezi că e ceva exagerat. Cred că COMAN s-a vârât şi cu KOZMA, că doar se pricepe. Se poate ca o femeie depravată ca ea să fie lăudată?”.

Fiind şi soţul ei de faţă i-am spus că dacă priveşte prin acest punct de vedere lucrurile, al moralităţii, poate are dreptate.

A doua zi, secretara org. P.C.R. MÁRMOR MÁRTA, m-a luat la o parte şi mi-a spus: „Ştiu că ai totdeauna păreri bune, dar te rog să mă ierţi dacă îţi cer să confirmi un lucru, pentru a mă convinge personal de adevăr. Îţi spun sincer şi exact ce mi-a spus ŞELARIU azi: „Mi-a spus că tu i-ai spus ei aseară că rău s-a făcut că am lăudat-o pe COMAN şi că vei ridica problema în consiliu”.

Sursa (deşi ŞELARIU văzându-ne vorbind) s-a dat aproape să audă, i-a spus lui MÁRMOR ce a vorbit cu ŞELARIU şi i-a atras atenţia că ea, ŞELARIU, este în veche duşmănie cu COMAN şi că ŞELARIU se ocupă cu bârfeli de tot felul, spune lucruri inexacte directorilor spre a crea intrigi şi a profita ea. MÁRMOR mi-a spus că: „Atât am vrut să ştiu, pe ŞELARIU o cunosc foarte bine, dar mă miră că se leagă şi de dumneata”. I-am spus că neavând curajul să spună ce gândeşte ea, a dat vina pe mine.

În pauza următoare, ŞELARIU mă sâcâie mereu la cap să-i spun ce discutam aşa secret cu MÁRMOR. I-am spus că probleme strict personale. Ea nu s-a mulţumit cu răspunsul, declarând că nu-i mai sunt prieten. Ca să se vadă până unde merge răutatea lui ŞELARIU, vorbind mereu de comportarea imorală a lui COMAN, îmi spune adesea [...] că băiatul ei, elev în cl. X-a nu este a bărbatului său, ci seamănă leit cu amantul ei mai vechi. Tot ea, ŞELARIU, spunea să nu-i dau note mari băiatului să nu se încreadă mama sa.

Sursa menţionează în legătură cu ŞELARIU că sora ei BORDA ELENA, este contabilă şefă la Comitetului reg. P.C.R., cu sora ei lucrează, casieră mi se pare, şi NIMU MARGARETA, mama elevei de care a vorbit. ŞELARU se foloseşte de poziţia surorii ei. [...]

„TRAINUŢ”

NOTA: Nota a fost furnizată în urma sarcinilor trasate. Elementele din notă au mai fost semnalate.
SARCINI: Să urmărească în continuare astfel de aspecte. I s-a trasat sarcina în legătură cu G.A., S.D., elemente luate în evid. noastre ca să-i contacteze şi să discute probleme de învăţământ apoi, canalizând discuţiile spre probleme de politică internă, spre a

[1] Corect: printre

stabili concepțiile lor politice, felul cum interpretează apariția ultimelor acte normative etc. Să ne ralateze comportarea la locul de muncă, felul cum se achită de sarcinile profesioanle.
MĂSURI: Nota în copie la capitolul IV. Se va prezenta conducerii profesionale.

Lt. Munteanu Emil

Se va exploata în cadrul unei note către P.C.R.

Lt.Col. Sîrbu Emilian

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 274, f. 102-105.

624.

1966 decembrie 24, Târgu-Mureș. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureș către M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă-sinteză privind unele aspecte negative înregistrate în rândul cadrelor didactice și elevilor.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcția regională Mureș-Autonomă Maghiară
Secția raională Târgu-Mureș

NOTĂ-SINTEZĂ
25 decembrie 1966
privind unele aspecte negative în rândul cadrelor didactice și elevilor

Manifestări dușmănoase și naționaliste

Profesorul KACSÓ GÁSPÁR, de la liceul din comuna Miercurea Nirajului, este urmărit prin dosar de verificare pentru manifestări dușmănoase și naționaliste.

Astfel, față de agentul „CIANU IOSIF", de mai multe ori s-a exprimat că „este mare lucru ca nimeni să nu aibă voie a face după placul său un repertoriu frumos în limba maghiară", spunând în continuare „dacă numele meu s-ar sfârși cu «escu» aș avea mare succes și aș ajunge repede în oraș". Elogiază viața din occident și spune că în țara noastră este o înapoiere materială față de apus.

La orele de dirigenție vorbește de soarta tineretului maghiar din Transilvania, îndemnându-i pe elevi să învețe și să se poarte în mod exemplar pentru a evita „asuprirea în viață". Îndeamnă pe elevi să învețe limba română și să cunoască istoria mai bine decât românii, dar să nu uite că sunt maghiari și să rămână maghiari ca părinții lor.

Din sesizarea unui părinte al unui elev, rezultă că sus-numitul l-a tras la răspundere de ce și-a dat copilul la secția română, spunându-i că dacă toți maghiarii ar proceda la fel, secția maghiară a școlii ar rămâne fără elevi și maghiarii ar ajunge la sapă.

În afară de aceasta, în vara anului 1966 a fost și la alți părinți acasă, lămurindu-i să dea copiii lor la secția maghiară.

Pentru manifestări similare și deținerea unor lucrări cu conținut naționalist, profesorul ZSOMBORI DIONISIE, din Miercurea Nirajului, a fost avertizat de organele noastre la data de 31 octombrie 1966.

NAGY FRANCISC, profesor de muzică din comuna Vărgata, de unde este originar, fiind transferat cu serviciul lui în toamna anului curent în această comună, a început să organizeze un cor, spunând oamenilor că scopul acestui cor este ca maghiarii să fie uniți și să se reîmprospăteze datinile vechi, deoarece maghiarii sunt asupriți și nu au nici un fel de drepturi. De menționat că tatăl profesorului NAGY FRANCISC a fost chiabur și președintele P.R.M. din satul Grâușor, comuna Vărgata.

Cu ocazia unei ședințe ce a avut loc la începutul lunii decembrie 1966 cu părinții elevilor de la liceul din orașul Sovata, unde printre alții a luat cuvântul și numitul ÁDÁM IOSIF, șeful siguranței circulației de la I.F. Sovata, membru P.C.R., acesta a ridicat următoarea problemă în legătură cu NAGY DIONISIE, profesor de limba maghiară, și FEKETE ELISABETA, profesoară la același liceu: ambii persecută pe elevii români și maghiari de la secția română, afirmând că „cei de la secția română sunt cei mai proști și mai dezordonați", din care cauză copiii de multe ori au fost demoralizați.

Cele afirmate de sus-numitul sunt confirmate și de agentul „KISFALUDI" care ne relatează că la această ședință mai mulți părinți au luat cuvântul și au combătut atitudinea profesorilor de mai sus care caută să împiedice înființarea secției române, până la clasa XII-a inclusiv. Agentul ne mai relatează că profesorul NAGY DIONISIE a căutat să influențeze pe numitul SZEKERES AUGUSTIN, angajat al I.L.B. Sovata, ca acesta să nu dea fetița la secția română.

La data de 7 decembrie 1966, a avut loc în comuna Troița cercul politic al cadrelor didactice la care s-a dezbătut „formarea poporului și a limbii române", după care cadrele didactice au făcut comentarii că maghiarii au fost aduși în Transilvania. Profesoara PÉTER TEREZIA, soția directorului PÉTER ZOLTÁN, a spus că „acest lucru nu este adevărat și nici nu poate fi adevărat, istoria poate spune ce vrea, dacă ar fi așa, maghiarii sunt asupriți". Directorul a spus că această problemă este foarte gingașă și nu este bine s-o adâncim prea mult.

Profesoara MADARAS ILDIKÓ, de la liceul din comuna Band, are manifestări dușmănoase. Astfel, la data de 31 mai 1966, arătând agentului „MARINESCU" un catalog al unui magazin universal din München în care erau prezentate mărfuri și prețul, afirmând: „Mărfurile prezentate dovedesc nivelul de trai înalt al R.F.G.-ului. În consecință, capitalismul nu este o orânduire socială chiar atât de rea cum învățăm noi. Socialismul în care trăim noi nu poate să ne ofere atâtea bunuri și mărfuri superioare?

Dacă facem comparația între acest catalog și între viața noastră în România, ajungem la concluzia că suntem rămași în urmă în toate domeniile".

Conduită imorală

În comuna Troița populația comentează în mod negativ că între directorul școlii PÉTER ZOLTÁN (căsătorit) și soția profesorului BALOGH IOSIF, profesoara BALOGH IRMA, ar exista relații intime. Cert este faptul că trimestrial profesoara în cauză sau soțul acesteia sunt propuși de director pentru primă.

La școala generală de 8 ani din Ungheni, profesorii FANTIUL PETRU, BOABA IOAN și SZÉKELY ALEXANDRU, împreună cu 3 profesoare se adună aproape în fiecare sală[1] într-o sală în clădirea școlii unde consumă împreună băuturi alcoolice până noaptea la orele 24 sau chiar până în zorii zilei, stând uneori cu lumina stinsă ore în șir. Acest aspect ne-a fost sesizat de paza obștească, iar în comună [se] discută negativ la adresa comportării acestora.

Profesoara GÁLFALVI XENIA, de la liceul din comuna Band, are o comportare imorală, întreținând relații intime cu profesorul JENEI ISTVÁN, dând frâu liber sentimentelor amoroase atât în fața colegilor, cât și în fața elevilor, plângând în fața acestora pe motive sentimentale. În timp ce are ore, în repetate rânduri pleacă acasă la ea cu profesorul respectiv unde stau ore în șir cu ușa încuiată. Această profesoară, pe lângă faptul că lipsește o zi, două de la ore, zilnic întârzie 10-15 minute. Totodată nu-și îndeplinește sarcinile școlare și extrașcolare, motivând simplu că a uitat.

Pentru aceste abateri și comportare imorală, cunoscută atât de elevi, cât și de părinții acestora, a fost schimbată din funcția de dirigintă.

De menționat că sus-numita, pe timp ce se afla în facultate la Cluj, a fost exclusă din U.T.C. pentru comportare imorală. Cu toate acestea, deși se cunoștea, a fost reprimită în U.T.C. în cadrul liceului.

Tot la liceul din comuna Band, profesorul de matematică TOADERE IOAN, este vizitat la domiciliu de eleve din clasele X-a și XI-a sub pretextul de a le da unele lămuriri la materia pe care o predă. Din discuțiile ce se poartă în comună rezultă că ar profita de unele dintre aceste fete. Ca urmare a acestui fapt, părinții elevilor au făcut o anonimă la secția de cadre a sfatului popular regional. La data de 20 decembrie 1966, profesorul sus-amintit a fost chemat la secția de învățământ în urma verificărilor.

Eleva SZILÁGYI HAJNAL, din clasa XI din liceul din Sângeorgiu de Pădure, mergând la data de 11 decembrie 1966 la Policlinica din localitate, unde se afla de serviciu medicul DULĂU FLOREA EMIL-AUREL, acesta s-a închis cu eleva în cabinetul său mai multe ore până când a venit pedagoaga după ea. După 15-20 de minute de insistență, medicul a deschis ușa, afirmând că eleva respectivă nu este în cabinet. Pedagoaga intrând, a găsit pe elevă pe pat, acoperită cu o pătură.

În seara aceleiași zile, medicul sus-amintit a mers în jurul orelor 23 la geamul internatului și a luat legătura cu eleva. În jurul orelor 24, eleva a fugit pe geam la cabinetul medical, unde a dormit cu medicul până dimineața. Menționăm că medicul este căsătorit, având soție studentă în Târgu-Mureș. Conducerea școlii a luat măsuri de exmatriculare a elevei.

Nerespectarea programului de învățământ

Török Irma, învățătoare la clasele I-IV, la secția maghiară, din satul Valea-Rece, comuna Band, zilnic lipsește de la ore.

Sus-numita face naveta Iernut – Valea-Rece cu autobuzul. Deși în program sunt prevăzute 4 și 5 ore pe zi, ea nu face acest lucru, datorită faptului că naveta nu-i permite. Sosește dimineața la marginea satului cu autobuzul la ora 10, de unde mai are de mers circa jumătate de oră până la școală, iar autobuzul se întoarce la orele 15, ea fiind nevoită să plece cel târziu la 14,30'. Acest aspect se petrece de la începutul anului școlar curent, iar secția de învățământ deși cunoaște acest lucru, nu a luat nici o măsură până în luna decembrie când s-a deplasat la fața locului, încheind proces-verbal de cele constatate.

Învățătoarele NAGY ROZALIA și SAFAR MARIA din comuna Călușeri, de la clasele I-IV, țin copiii cât o oră în pauză, timp în care ele stau la NAGY ROZALIA, iar la ora terminării cursurilor dau drumul elevilor acasă, neținând toate orele cu elevii.

Educatoarea SEBE BORBALA din Călușeri, când nu are poftă de muncă pleacă la rude la Sovata, unde stă o zi, două, timp în care grădinița nu funcționează și totuși primește salar normal.

Învățătoarea GÁLL IOLANDA, de la școala din satul Cuieșd, comuna Pănet, aproape zilnic întârzie la program. Aceasta ca urmare a faptului că locuiește în comuna Pănet (distanță de aproape 5 km de Cuieșd), de unde merge zilnic pe jos.

În aceeași situație se află și învățătoarea SZÉKELY SUSANA, de la aceeași școală, secția română.

Aprecieri neprincipiale în acordarea notelor.

La liceul din Band, profesoara de limba română OLTYÁN TEREZIA atribuie fetelor note mai mici de cum merită în timp ce băieților acordă note mai mari, cu fetele se poartă rău, iar cu băieții se poartă foarte drăguț. Din această cauză câteva eleve din clasa X-a A s-au și plâns la alți profesori, afirmând că deși le place limba română, nu mai au poftă de [a] învăța la acest obiect, din cauza lipsei de obiectivitate a profesoarei în acordarea notelor.

De asemeni, elevele au afirmat că în timp ce răspund, le corectează la exprimarea unor cuvinte, corectându-le greșit, deoarece nu posedă suficient de bine limba română, făcând greșeli de exprimare și în timp ce explică lecția.

La același liceu, profesoara de limba rusă MÁRTON ELISABETA nu atribuie notele după merit la elevi. Astfel, la data de 28 octombrie 1966, ascultând la vocabular pe elevii NAGY ISTVÁN și RÁCZ IUDITA din clasa XI-a C, pentru că nu a știut 2 cuvinte, elevului NAGY ISTVÁN i-a acordat nota 3, iar lui RÁCZ IUDITA, care din 5 cuvinte a știut doar 3 cuvinte, i-a dat nota 7. Menționăm că părinții elevei sunt foști chiaburi cu care profesoara se află în relații bune.

Relații cu străinătatea

Dintre cadrele didactice, relații cu străinătatea are profesorul KACSÓ GÁSPÁR din Miercurea Nirajului, care are pe mama sa în Australia, plecată din timpul celui de-al doilea război mondial. Legăturile constau în scrisori. Deși este urmărit prin dosar de verificare pentru manifestări dușmănoase naționaliste, nu s-au stabilit probleme deosebite legate de legăturile sale cu Australia.

[1] Corect: seară

GYARMATHI IOSIF, directorul şcolii din comuna Vărgata, [...], are pe fratele său în Argentina, cu care întreţine relaţii prin corespondenţă şi urmează ca în anul 1967 să vină în vizită în România.

SZÉKELY IOSIF, profesor de limba maghiară în comuna Găleşti, are pe fratele său în Belgia cu care întreţine relaţii prin corespondenţă.

Alte aspecte

Unele cadre didactice de la şcoala generală de 8 ani din Acăţari cum sunt TÖKÉS SÁNDOR, directorul şcolii, FERENCZI LÁSZLÓ şi KARPOT IOSIF, profesori şi membri P.C.R., întreţin relaţii apropiate cu preotul reformat GAGYI DÉNES din localitate, aceştia organizând unele petreceri la locuinţa directorului TÖKÉS SÁNDOR

De asemenea, profesoara DEMIN EMMA, de la aceeaşi şcoală, a fost văzută de câteva ori şi în biserica catolică din comuna Acăţari. Populaţia comentează că probabil profesoara în cauză a fost să se spovedească la preotul romano-catolic KAJCSA LÁSZLÓ.

Din cauza că majoritatea cadrelor didactice fac naveta de la Târgu-Mureş, în comunele Dumbrăvioara, Păingeni, Glodeni, Ernei şi Sântioana nu se desfăşoară nici un fel de activitate culturală în cadrul căminelor culturale din aceste comune.

În comuna Ceuaşu de Câmpie, deşi în cadrul şcolii de 8 ani există secţie română pentru clasele V-VIII, nu există nici un profesor român care să predea la secţia română. Singur directorul adjunct este român, care predă limba română la clasa VIII-a.

Această situaţie a fost sesizată de cetăţenii de naţionalitate română din comună, întrebându-se că de la cine vor învăţa copiii lor româneşte dacă au numai profesori maghiari care nu cunosc bine limba română.

În comuna Band, satul Valea Rece, la şcoala elementară, secţia română, clasele a II-a şi a IV-a, predă învăţătoarea SZABÓ VERONICA, care nu posedă limba română decât în proporţie de 50-75%. Cetăţenii de naţionalitate română din localitate sunt revoltaţi de acest lucru, afirmând că de ce nu se iau măsuri să se aducă un învăţător român. Această învăţătoare nu are calificarea de învăţătoare, necunoscându-se nici pregătirea ce o posedă. Aceasta ca urmare a faptului că ori de câte ori se cere o situaţie cu pregătirea cadrelor didactice, aceasta nu prezintă nici un act doveditor. Mai mult, în cursul lunii decembrie i-a fost încredinţată şi funcţia de director al şcolii elementare din satul Valea Rece.

Învăţătoarea SZÉKELY SUSANA, de la şcoala elementară din satul Cuieşd, predă la clasele I-IV secţia română, deşi posedă limba română 50%.

MOLDOVAN GYULA, directorul şcolii elementare din comuna Ghindari, satul Abud, în repetate rânduri este găsit de cetăţenii din sat în stare de ebrietate căzut în drum sau în şanţuri. Uneori face şi scandaluri cu cetăţenii când este în stare de ebrietate. Nu se ocupă cu procesul de învăţământ, fapt pentru care copiii care urmează clasa V-a Ghindari cu greu pot face faţă programei de învăţământ. De asemeni, întreţine relaţii cu femei de moravuri uşoare, lucru cunoscut de toată lumea. La fel, face glume de prost gust cu diferiţi cetăţeni.

Profesorul NAGY CAROL de la liceul din Band, la data de 20 decembrie 1966, [l-]a bătut grav pe elevul BOLDIZSÁR IOSIF din clasa VIII-a, întrucât a început să-i curgă sângele pe nas şi gură. După cum rezultă din controlul medical local, i-ar fi rupt elevului septul nasului.

Profesorul NAGY CAROL l-a bătut pe elev cu pumnii, având mănuşile pe mâini. Acesta pentru că în timpul pauzei mai mulţi elevi s-au încăierat la bătaie, iar acest elev nu s-a lăsat dus în cancelarie cu ceilalţi, fiindu-i frică de bătaie. Astfel, de afară, pe coridor, până în cancelarie, elevul a fost dus în pumni şi zbierând de durere. Şcoala a raportat cazul Secţiei de învăţământ.

Alte aspecte nu s-au stabilit.

Şeful Secţiei Raionale
Maior Jampa Grigore

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 274, f. 123-129.

625.

1966 decembrie 26. Târnăveni. M.A.I.-S.R. Târnăveni către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport privind manifestările negative ale unor cadre didactice din raion.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
SECŢIA RAIONALĂ TÂRNĂVENI
Nr. 306/122.904 din 26.XII.1966

STRICT SECRET
S.C.Nr. 311
Ex. nr. 1

Către
M.A.I. Dir. Reg. Mureş-Aut. Maghiară
Serviciul III

La Ord. Dvs. Nr. 306/M.E./36.885, din 12 decembrie 1966, cu privire la aspectele negative ce se manifestă în rândul cadrelor didactice şi al elevilor, raportăm următoarele:

Din materialele ce le deţinem asupra profesoarei STROIA MIOARA, de la şcoala generală de 8 ani din comuna Adămuş, raionul Târnăveni, ce a făcut parte din comisia de admitere în liceu, aceasta a afirmat următoarele:

„Voi tăia în carne vie şi în toţi anii le voi arăta eu ce înseamnă să fie rău. Aşa m-au înrăit cretinii şi idioţii ăştia. Am să fac rău la mulţi şi este păcat mare, dar nu mă interesează, mă voi răzbuna crunt. O blestemată de mamă a îndrăznit să-mi spună că de aceea i-am lăsat fetiţa corigentă că nu umblă la biserică ca şi mine. Ea m-a văzut de câteva ori când intram sau ieşeam de la

biserică şi la o discuţie cu ocazia vizitei mi-a şi plasat-o, afirmând că ea nu lasă copiii ei la biserică. Să facă ce vrea, dar eu mă duc şi de acum încolo ca şi până acum. Aceasta este singura mea mângâiere între idioţii ăştia".

Referitor la primirea în partid, sus-numita face următoarea afirmaţie:

„Din nou mi s-a pus în vedere problema intrării mele în partid. Vor să facă din mine un cadru didactic comunist. Roşie sunt, slavă naturii şi grijii mele, lunar câteva zile, dar comunistă încă, slavă naturii, nu am fost. Dar de un rău, ce îţi este scris, nu scapi niciodată".

Numitul HALMÁGYI LEVENTE, profesor la şcoala generală de 8 ani din comuna Crăieşti, raionul Târnăveni, referindu-se la decretul cu privire la întregirea familiei şi a întreruperilor de sarcini, a făcut următoarea afirmaţie:

„Am ajuns acolo că în curând îţi planifică statul cu cine să te însori şi de câte ori să o posezi pe zi. Nici nu mi-am putut închipui că într-un stat socialist «libertăţile cetăţeneşti» publicate şi răspublicate să poată fi călcate atât de grosolan. Am ajuns la vremuri grele. Cred însă că acest lucru nu se va putea menţine mult, trebuie să-şi dea seama cei de sus că au făcut o mare prostie".

Profesoarei ROŞCA MARIA, de la şcoala generală de 8 ani, din comuna Velţ, raionul Târnăveni, fiindu-i predate (cât şi altor cadre didactice) anumite broşuri pentru vânzare, de către activistul de partid şi, totodată, fiind solicitată să depună cerere pentru a deveni membră de partid, ulterior a făcut următoarea afirmaţie:

„Cu activistul de partid nu m-am mai întâlnit de atunci. Cărţile le-am pus în dulap şi acolo stau şi astăzi. Când m-a întrebat dacă vreau să fiu membră de partid, eu nu i-am dat nici un răspuns concret. Spune-mi, te rog, cu ce motiv plauzibil pot amâna această năpastă. Nu vreau să mai am pe cap şi alte obligaţii noi şi pe urmă să mai am şi neplăceri că umblu şi la biserică".

Tot sus-numita profesoară, fiind propusă ca în perioada vacanţei de iarnă să participe la Tg.-Mureş la un curs de perfecţionare pe linie culturală, face următoarea afirmaţie:

„Astăzi am primit o veste destul de tristă, cel puţin pentru mine. Mă trimit la un curs de perfecţionare în legătură cu muzica uşoară şi teatru la Tg.-Mureş în vacanţa aceasta. Eu nu ştiu, ăştia-s proşti de dau în gropi? Tu bine ştii că eu sunt afoană în muzică, aşa cum sunt ei de proşti. Nu ştiu ce au de gând să scoată din mine".

La şcoala generală de 8 ani, din comuna Cucerdea funcţionează în calitate de profesor numitul VONVULEA TRIFAN, care este şi secretarul comitetului U.T.C. al comunei. Comportarea şi atitudinea acestuia în desfăşurarea procesului de învăţământ faţă de elevi, cadrele didactice şi în viaţa socială lasă foarte mult de dorit, fapt ce face să se comenteze în rândul populaţiei.

În activitatea sa didactică, acesta are o atitudine nesănătoasă faţă de directorul şcolii şi restul cadrelor didactice, de îngâmfare şi sfidare a acestora, prin neparticipare cu regularitate la procesul de învăţământ, la orele de cursuri se prezintă în mod repetat în stare de ebrietate în faţa elevilor, iar dacă i se atrage atenţia, se ia la ceartă cu restul cadrelor didactice, pe care le insultă.

La fel, în repetate rânduri se prezintă noaptea în stare de ebrietate la domiciliul părinţilor elevilor săi pe care îi scoală din somn pentru a verifica cum dorm elevii.

Atunci când este în stare de ebrietate, pur şi simplu comite acte de huliganism în bufetul comunei sau pe stradă, iar în discuţiile pe care le are aduce injurii şi calomnii la adresa activistului de partid, organelor de conducere din comună şi altor persoane cinstite.

Cel în cauză fiind în stare de ebrietate, împreună cu VODĂ AUREL, tot din comuna Cucerdea, s-au prezentat la preotul din comună, căruia i-au afirmat că sunt delegaţi din partea Departamentului Cultelor, cerându-i acestuia să părăsească locuinţa şi să plece din comună.

Pentru abaterile pe care le-a comis, s-a hotărât discutarea sa în organizaţia de bază P.C.R. din şcoală, însă nici până în prezent nu s-a putut realiza acest lucru datorită faptului că acesta refuză în mod categoric să se prezinte la şedinţă, afirmând că membrii de partid nu au acest drept de a lua măsuri împotriva lui.

Din materialele ce le deţinem, rezultă faptul că profesorii RADU SILVIU, de la liceul nr. 2 din Târnăveni, şi DÉNES ŞTEFAN, de la şcoala generală de 8 ani din comuna Găneşti, raionul Târnăveni, împreună cu alte elemente (încă neidentificate) din oraşul Târnăveni şi Tg.-Mureş, întreţin relaţii de inversiune sexuală.

Aspectele mai sus raportate, în afară de cele legate de profesorul VONVULEA TRIFAN (stabilite recent) au fost semnalate şi Comitetului raional P.C.R., respectiv tov. prim-secretar. În ce priveşte cazul cu profesorii RADU SILVIU şi DÉNES ŞTEFAN, a fost semnalat organelor de miliţie, pentru a lua măsuri de trimitere a acestora în justiţie.

Şeful Secţiei Raionale
Cpt. Grama Nicolae

Lucrător operativ prim
Lt.Maj. Rotar Dionisie

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 274, f. 119-121.

626.

1966 decembrie 28. Notă informativă a agentului „Albu" referitor la regizorul Harag György.

Sursa: „ALBU"
La întâlnire a participat
Cpt. BANCIU CONSTANTIN
Întâlnirea a avut loc în ziua:
26 decembrie 1966
Casa: „FULEA"

STRICT SECRET
28 dec. 1966

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa vă comunică:

În ziua de 24.XII.1966, sursa s-a întâlnit pe stradă cu regizorul HARAG GYÖRGY. Acesta a povestit următoarele: I s-a spus în față de către cineva – foarte sus pus la partid – că nu poate fi numit la Cluj regizor fiindcă este „evreu”. HARAG GY. nu știe ce să facă, nu se poate înscrie pentru plecare fiindcă nu are bani să trăiască până i-ar veni pașaportul, cu toate că ambasada israeliană de la București i-ar da lunar suma de 500 lei prin cineva. Sursa va mai reveni la discuții cu HARAG GY.

Cluj, 26.XII.1966 „Albu”

Completare: La cele spuse de HARAG, sursa i-a replicat „atunci probabil că aș primi și eu”, el spunea că desigur.

N.L. Nota a fost furnizată de ag. în urma instructajului general și se referă la regizorul HARAG, în prezent detașat la Ploiești, fost la Teatrul maghiar din Cluj.

Sarcini: De a stabili dacă are eventuale relații la legația israeliană și cine anume, cine este persoana de legătură care i-ar înmâna banii și care este atitudinea și manifestările sale politice.

Măsuri: Copia notei la problema israeliană, iar o copie la Reg. Ploiești.

Cpt. Banciu Constantin

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 282, f. 139.

627.

1966 decembrie 30, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Székely” privind unele lipsuri constatate în procesul instructiv-educativ la liceul „Papiu” din Târgu-Mureș.

Dir. Reg. M.A.I. Mureș-Aut. Magh.
306/
30 decembrie 1966 STRICT SECRET
„SZÉKELY” 3 exp.
LT. MUNTEANU EMIL
CASA: „DIMITRIU”

NOTĂ INFORMATIVĂ

Conform sarcinilor primite, sursa semnalează unele lipsuri constatate în procesul instructiv-educativ din cadrul Liceului „Papiu”:

1. În procesul instructiv-educativ, profesorii nici până în momentul de față nu au reușit să ajungă la acel nivel ca aceștia în toate cazurile să procedeze conform cerințelor științei moderne, concretizată în:

- executarea formală a ordinelor și instrucțiunilor primite din partea forurilor competente;
- analizarea la general a problemelor în cadrul diferitelor ședințe, ceea ce nu contribuie absolut la creșterea eficacității procesului de învățământ;

Exemplu: analizarea problemei demonstrării intuitive, la un nivel scăzut, din care cauză nici în viitor nu s-au constatat îmbunătățiri în munca lor.

- analizarea și controlarea formală a diriginților de clasă de secția de învățământ;

Exemplu: în trimestrul I/1966 munca diriginților de clasă a fost apreciată doar pe baza caietelor de evidență cerute de la ei. Astfel, în aprecierea acestora, cei de la secția de învățământ, respectiv activitatea acestora s-a limitat la citirea notițelor acestora și la prelucrarea conferinței intitulate „Particularitățile metodelor folosite în cunoașterea personală a elevilor și educării lor” cu ocazia ședinței de analiză. Conferința a fost întocmită pe baza unor fragmente copiate din diferite cărți cu caracter pedagogic, iar la urmă au apreciat munca cadrelor didactice în calitate de dirig. de clasă pe baza caietelor acestora. Această ședință de analiză a oglindit fidel nivelul redus al cadrelor ped. în domeniul pedagogiei și psihologiei.

- indiferența manifestată de unii profesori față de unii elevi indisciplinați;

Exemplu: În cursul anului trecut în clasa VI-a, secția maghiară, au fost doi elevi care prin comportarea lor indisciplinată au conturbat predările. Aceștia uneori au lipsit de la școală sau au venit târziu, după începerea orelor. Marea majoritate a profesorilor chiar s-a bucurat de absența acestor elevi sub pretextul că acești elevi în anul viitor vor pleca în alte școli ori la casa de corecție, fără ca directorul sau dirigintele clasei să ia vreo măsură concretă în îndreptarea lor, considerând pe aceștia ca „rebuturi”. Cazul celor doi elevi fiind analizat de consiliul pedagogic, discuțiile profesorilor s-au limitat doar la căutarea [de] sancțiuni cât mai severe, fără ca cineva să analizeze situația lor sub prisma că este vorba de cazul unor elevi care suferă în dilemă sufletească și a căror demnitate a suferit lovituri. La fel, acești profesori nu se gândesc nici la faptul că sancționarea acestora cu o pedeapsă gravă poate să agraveze situația acestora, ceea ce s-a și întâmplat prin retragerea lor definitivă de la școală.

Sursa s-a gândit la faptul că unul dintre cei doi elevi, respectiv NAGY LÁSZLÓ, va continua studiile la „Papiu”, respectiv în clasa ei, pentru care sursa s-a apucat de studierea psihologiei de vagabonzi și felul în care trebuiesc tratați aceștia. În plus, sursa a căutat și crearea posib[ilității] de a discuta cu acest elev. Astfel, la începutul noului an școlar 1966/1967, elevul în cauză a început să frecventeze școala în mod regulat, având și caiete, iar în urma unor rezultate obținute de acesta, situația se prezintă în așa fel încât era de așteptat ca acest elev până la sfârșitul trimetrului I să obțină media 5-6. Dat fiind comportarea dură a profesorului BODA FERENC față de acest elev, din păcate cel în cauză l-a gonit pe acesta, din care cauză acest elev de un timp

nu mai frecventează şcoala. Interesant este faptul că BODA a reclamat directorului BORA că pentru acest elev se face vinovată sursa, care nu s-a preocupat în suficientă măsură de NAGY LÁSZLÓ, după care ambii s-au apucat de sursă, pretinzând ca sursa să-l forţeze pe cel în cauză să vină la şcoală. Sursa, susţinând punctul său de vedere că acest elev se va întoarce benevol, fără intervenţii la şcoală şi astfel nu mai este necesară folosirea unor metode mai dramatice, însă acest lucru depinde de felul în care va fi tratat de unii profesori.

Astfel, sursa a întreţinut legături cu NAGY prin intermediul restului de elevi, trimiţând chiar şi vorbe mamei acestuia, ca dânsa să-l trateze cu indiferenţă şi să nu-l tragă la răspundere pe băiatul său pentru nefrecventarea şcolii. Probabil atitudinea de „indiferenţă" manifestată de faţă de el a avut un efect tulburător asupra sa, pentru că după acesta, elevul a început să frecventeze din nou şcoala, rămânând corigent doar la o singură materie. În ultimul timp însă a apărut ca un fenomen primejdios indulgenţa manifestată în mod exagerat a directorului faţă de acest elev. Sursa a arătat acest lucru directorului, însă acesta nu a ţinut cont de indicaţiile sursei.

În urma celor întâmplate, sursa a fost considerată de restul profesorilor ca un profesor nepriceput, care tratează cu indiferenţă pe elevii săi.

- O altă lipsă caracteristică este şi dezinteresul manifestat de unii profesori faţă de crearea şi stimularea unei discipline conştiente. În majoritatea cazurilor, profesorii folosesc metode înfricoşătoare, diferite metode dure şi folosirea unui ton ironic faţă de aceşti elevi.

Exemplu: Cazul profesorului BODA FERENC, care procedează astfel în clasa sursei şi de care elevilor le este teamă. BODA [îi] consideră pe elevi pur şi simplu duşmani, fapt pentru care foloseşte faţă de ei un ton ridicat şi ironic, considerând că atitudinea elevilor pretinde această comportare, iar el este nevoit să aibă această atitudine, fiind un element „extrafenomenal" care nu greşeşte niciodată. Elementul lui vital este: înfricoşarea – probabil din cauze familiale –, pentru care elevii, în cadrul unei ore de diriginţie, au reclamat atitudinea nejustă faţă de ei [manifestată] de profesorul BODA. Elevii, cu toate că au învăţat lecţiile de aritmetică şi fizică, totuşi nu sunt în stare să răspundă şi aceasta tocmai din teamă.

Sursa, verificând cele de mai sus, s-a convins de verosimilitatea acestei stări de fapte, ceea ce poate să fie documentată şi cu exemple ştiinţifice, astfel:

Când elevii sunt chemaţi la răspuns (fiind înfricoşaţi), aceştia ajung într-o stare psihică atât de încordată, încât nu sunt în stare să răspundă din lecţia învăţată. De altfel, până în prezent s-au îmbolnăvit 7 elevi cu nevroză astmică din clasa sursei, ceea ce se datoreşte într-o mare măsură situaţiei lor din şcoală. Este foarte regretabil faptul că metodele folosite de profesorul BODA sunt chiar stimulate prin acordarea de premii, prin care este recunoscută „justeţea" metodelor lui brutale. După părerea unor colegi ai sursei, această situaţie se datoreşte faptului că BODA se ocupă cu repararea aparatului de radio, a televizorului şi autoturismului directorului. Acum nu de mult, BODA a notat cu notele de 4-5 majoritatea tezelor elevilor la aritmetică, ceea ce la fel dovedeşte că BODA caută ocazii să lovească în elevi.

Şi pentru rezultatul slab obţinut de elevi la această disciplină, BODA a acuzat-o pe sursă, afirmând că sursa este prea indulgentă faţă de elevi.

- unii profesori lucrează după aprecierile şi convingerile lor personale, fără să ţină cont de metodele indicate de pedagogia ştiinţifică modernă.

Exemplu: Sursa, sesizând rezultatele slabe obţinute de elevii săi la aritmetică (acum de cca. 4 ani), a studiat încă din acel timp mat. privind metodica aritmeticii. În acest sens, sursa interesându-se de la profesorii de matematică dacă aceştia în cadrul predărilor folosesc sau nu unele metode indicate, însă a rezultat că marea majoritate a profesorilor nici nu au auzit despre astfel de metode, cum este de exemplu: rolul algoritmului în rezolvarea operativă a unor probleme de aritmetică, îmbinarea teoriei cu practica etc. Şi aceşti profesori învinuiesc pe elevi pentru necunoaşterea materialului. Într-adevăr sunt şi astfel de cazuri, însă marea majoritate a elevilor studiază foarte mult, fără să cunoască metoda corespunzătoare a însuşirii materiei. Sursa, făcând un sondaj printre elevii săi, a constatat că din cei 20 de elevi – 7 studiază exagerat de mult, ceea ce este una din cauzele principale pentru care au decăzut la învăţătură. (Cazul elevei INCZE KATALIN, din cl. VI-a, fiica redactorului şef al ziarului „Vörös Zászló", anume INCZE GÁBOR. Eleva în cauză, necunoscând metodele de însuşire a materialului, a învăţat foarte mult, din care cauză a fost observată în cadrul predărilor că este obosită. Decăderea elevei la învăţătură a fost împiedicată, dar intervenind şi în cazul de faţă profesorul BODA, a reclamat [la] tatăl elevei că aceasta nu studiază destul de mult şi că decăderea acesteia se datoreşte faptului că ea este delăsătoare, superficială etc., făcând ca părinţii elevei INCZE să oblige pe elevă să studieze şi mai mult).

Un alt exemplu care atestă folosirea metodei de înfricoşare de către unii profesori [este] şi cazul directorului MORA. Acesta, asistând la un curs al sursei din cl. V/B[1], l-a chemat din bancă pe elevul GRAUR, i-a prins bărbia acestuia cu o mână şi s-a uitat adânc câteva minute în ochii elevului, după care l-a chemat din clasă, fără ca sursa să cunoască că MORA ce a făcut în continuare cu acest copil.

- Situaţia la învăţătură a mai multor elevi din cl. VIII şi IX, secţia maghiară, este foarte îngrijorătoare. După părerea sursei această situaţie se datoreşte unor profesori care nu au pus accent ca elevii să înveţe sistematic, chiar de la bun început şi să îndrăgească materiile predate. Situaţia acestor elevi nu a fost analizat niciodată la nici o şedinţă la un nivel ştiinţific, în schimb dirig. de clasă au accentuat în permanenţă că elevii din cl. XI-a au fost slabi la învăţătură şi în cl. a VIII-a şi că aceştia sunt talentaţi încă de la naştere (proşti).

- Sursa consideră nejust şi felul în care procedează unii profesori şi în domeniul acordării notelor slabe în număr foarte mare. Sursa a observat că unii elevi, nereuşind să însuşească materialul la o disciplină oarecare, independent de voinţa lor, aceştia cu obţinerea primei note de 4 au pierdut siguranţa în sine şi astfel a început decăderea lor la învăţătură. Experienţele ştiinţifice au dovedit că unii elevi care în clasele anterioare nu au răspuns până atunci la nota 4, în marea majoritate a cazurilor au ajuns într-o stare psihică atât de deprimată încât şi-au pierdut siguranţa în sine la răspunsurile date şi această stare sufletească a contribuit în

[1] Ilizibil, posibil şi E.

majoritatea cazurilor la obținerea calificativelor slabe. Bineînțeles, acest lucru încă nu înseamană ca profesorii să nu le acorde nota 4, însă și în astfel de cazuri este necesar să se țină cont de prevederile normelor pedagogiei.

- După cum rezultă din afirmațiile lui RÁCZ JENŐ, la data de 23 decembrie 1966, cu ocazia propunerilor făcute la premierea profesorilor, a fost aproape de râs cum au procedat unele grupulețe care s-au propus unele pe altele.

„SZÉKELY"

NOTĂ: Nota este furnizată în urma sarcinilor trasate.
SARCINI: Să urmărească și în viitor astfel de aspecte, despre care apoi să ne informeze.
MĂSURI: Nota în copie la dos. de obiectiv.

Lt. Munteanu Emil

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 481/A, f. 199-202.

628.

1967 ianuarie 4, Toplița. M.A.I.-S.R. Toplița către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport cu privire la deficiențele apărute în aprovizionarea cu apă și căldură a noilor blocuri construite în orașul Toplița.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ-AUT. MAGHIARĂ
SECȚIA RAIONALĂ TOPLIȚA
Nr. 3/105003 din 4 ianuarie 1967

STRICT SECRET
S.C. Nr. 305
Exempl. Nr. 1

Către,
M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ-AUT. MAGHIARĂ

Raportăm că în rândul oamenilor muncii care locuiesc în blocurile noi construite din orașul Toplița, există o stare de spirit nesănătoasă, făcându-se comentarii negative la adresa organelor locale și îndeosebi la adresa organelor care se ocupă cu administrarea și întreținerea orașului.

Cele de mai sus sunt generate de faptul că, deși blocurile sunt prevăzute cu instalații de apă și căldură corespunzătoare, locuitorii nu beneficiază de aceste instalații.

Trecând la verificarea cauzelor pentru care locuințele nu oferă condiții corespunzătoare locatarilor, am stabilit următoarele:

În orașul Toplița, din anul 1960 s-au construit până în prezent un număr de 10 blocuri cu 264 apartamente și o școală generală de 8 ani, echivalentă cu 40 apartamente.

Aceste apartamente sunt deservite cu încălzire de 5 cazane, iar cu apă de o fântână din care extrag două pompe de mică capacitate și care nu au puterea necesară de a extrage apa de la o adâncime mai mare de 1 m, aceste pompe în prezent extrag apa de la o adâncime de 3 m, deci sunt suprasolicitate, dând un randament sub posibilități. Datorită acestui fapt, în repetate rânduri locatarii sunt lipsiți pe perioade relative mari chiar și de apă rece. De altfel, apa caldă lipsește total de 7 luni de zile.

Pe lângă lipsa de apă rece și apă caldă, locatarii sunt lipsiți chiar și de încălzire, în special la blocurile „I" și „J", care au fost construite în cursul anului trecut. Lipsa de încălzire la aceste ultime blocuri se datorește și faptului că racordarea la rețea s-a făcut prin conducte de un diamteru mai mic, în loc ca diametrul să fie de 125 m/m este de 70 m/m.

Această stare de fapt a fost reclamată de locatari la organele administrative locale și chiar regionale, dar până în prezent nu s-a luat nici o măsură eficientă de remediere.

În confirmarea celor de mai sus raportăm că în mai multe rânduri în orașul Toplița s-au deplasat diverse comisii de specialiști de la T.R.C.L. Tg.-Mureș, care s-au mulțumit cu simpla constatare a justeței celor reclamate.

Raportăm că această stare de spirit negativă este pe deplin justificată, deoarece condițiile de locuit în aceste blocuri sunt necorespunzătoare.

Șeful Secției
Lt.maj. Rădulescu C-tin

Ofițer Operativ
Lt.Maj. Dodu Ilarion

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 316, f. 63-64.

629.

1967 ianuarie 9, Miercurea-Ciuc. M.A.I.-S.R. M.-Ciuc către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport despre manifestări dușmănoase, naționaliste și alte aspecte în rândul cadrelor didcatice și elevilor.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. M-CIUC

STRICT SECRET
S.C. nr. 307

Nr. 306/118374 din 9 ian. 1967

ex.nr. 1

Către
DIRECŢIA REGIONALĂ M.A.I. MUREŞ-A.M.

La ordinul Dvs.Nr. 306/M.E./36885, din data de 12.XII.1966, cu privire la aspectele negative, cazuri de manifestări duşmănoase, naţionaliste şi alte aspecte apărute în rândul cadrelor didactice, cât şi în rândul elevilor vă raportăm următoarele:

În scopul cunoaşterii activităţii elementelor duşmănoase şi a aspectelor negative din cadrul şcolilor din raza raionului Ciuc, în această perioadă am efectuat un număr de 4 recrutări de agenţi din rândul elevilor. De asemenea, s-au luat măsuri de dirijare corespunzătoare pe baza sarcinilor concrete a agenţilor existenţi în şcoală, cât şi pe agenţii din alte probleme, însă cu posibilităţi de informare pe această linie. Din materialele informative şi din alte materiale obţinute rezultă următoarele:

La începutul anului de învăţământ 1966-1967, în cadrul liceului M.-Ciuc a fost reorganizată conducerea şcolii, prin schimbarea directorului cu numele de KRISTÓ ANDREI şi a subdirectorului CSISZÉR LUDOVIC. În locul directorului a fost numit profesorul EIGEL ERNEST, care pe lângă faptul că provine dintr-o familie mic burgheză, tatăl lui în timpul trecut a deţinut funcţii importante în aparatul administrativ al fostului judeţ Ciuc, în cursul anului 1965 a fost semnalat de către agentul „HIDEG” cu manifestări duşmănoase naţionaliste.

Instalarea noii conduceri la liceu a fost tărăgănată foarte mult de către Secţia de Învăţământ Raională, lucru ce a avut o influenţă negativă asupra pregătirii şi începerii anului şcolar. Încă în cursul lunii august 1966 a fost comentat de către cadrele didactice faptul că directorul KRISTÓ ANDREI va fi înlocuit cu actualul director, instalarea conducerii a fost realizată numai la sfârşitul lunii septembrie 1966. Din această cauză, în şcoală a existat o dezordine generală, conducerea veche nu a fost ascultată de către unii profesori, iar fostul director KRISTÓ ANDREI, cunoscând faptul că va fi schimbat din funcţie, nu a mai îndrumat activitatea profesorilor.

La sfârşitul trimestrului I se constată lipsuri în ce priveşte însuşirea materiei predate în şcoală. Sunt foarte mulţi elevi care nu sunt preocupaţi de învăţătură, cum sunt elevii CSORBA NICOLAE, MAGYARI LEVENTE, MÁTHÉ LADISLAU şi alţii din clasa a X-a, care nu depun interes de a însuşi limba română, matematica şi alte discipline. Discutând pe această temă, profesorul DEÁK IULIU, din cadrul liceului M.-Ciuc, în faţa agentului „PÉTER JÁNOS”, în ziua de 4 dec. 1966, a afirmat între altele că lipsurile în mare măsură se datoresc faptului că elevii de la secţia română nu cunosc bine limba română, şi nici cadrele tinere. De asemenea, unii profesori nu se străduiesc ca elevii să cunoască materia predată. Elevii în timpul recreaţiei vorbesc numai limba maghiară, din care cauză la această secţie rezultatele vor fi slabe. Mai predau la secţia română şi unii profesori care nici ei nu cunosc bine limba română. În continuare, tot profesorul de mai sus, în jurul date de 15 dec. 1966, a povestit agentului de mai sus faptul că în cadrul liceului din M.-Ciuc, în rândul cadrelor didactice şi al elevilor, există o stare de spirit necorespunzătoare cauzată de comportarea profesoarei BUZUIANU STANCA. Profesoara în cauză, într-o oră de chimie, în clasa XI-A a avut discuţii cu elevul SZÉKELY LUDOVIC. Elevul în timpul orei a avut o comportare incorectă, indisciplinată faţă de profesoară, a trântit caietul pe bancă la care profesoara a spus că: „eşti un secui afurisit, în stare să bagi cuţitul în mine, aşa e neamul tău. Am să merg la securitate şi am să te denunţ”. Afirmaţia de mai sus a avut o influenţă negativă asupra elevilor din clasă şi a fost comentată ulterior în şcoală, lucru ce rezultă şi din cele relatate de rezidentul „KÖPECZI IOAN”.

Agentul „MARKOS ENDRE”, în ziua de 16 dec. 1966, ne informează despre faptul că profesoara KOZAN PARASCHIVA la predarea limbii germane foloseşte procedee necorespunzătoare. La orele de limba germană, în timp ce elevii răspund la întrebare, profesoara vorbeşte şi spune lecţia în locul elevilor. Din această cauză, unii elevi nu depun interes şi neglijează pregătirea, considerând că şi aşa neglijenţa lui va fi trecută cu vederea.

Tot în cadrul liceului M.-Ciuc, elevul CSOMORTANI[1] FRANCISC, din clasa XI-F, este preocupat şi în prezent ca după terminarea şcolii să se înscrie la teologie. Acest elev este foarte bun la învăţătură, însă a căzut sub influenţa preotului călugăr DACZÓ ÁRPÁD LUKÁCS de la Şumuleu, cu care în cursul anului 1966 în repetate rânduri a discutat şi a primit cărţi religioase spre citire. Conducerea şcolii de câteva ori a stat de vorbă cu el, faţă de care în mod formal a renunţat la intenţia lui, însă continuă să aibă relaţii şi în prezent cu preotul, având o comportare foarte retrasă în cadrul şcolii.

Profesorul NEDELKA LADISLAU, din cadrul Liceului agricol din Şumuleu, M.-Ciuc, a avut o comportare necorespunzătoare în cadrul şcolii. În repetate rânduri a fost găsit la ore sub influenţa băuturilor alcoolice. De asemenea, de câteva ori a consumat băuturi alcoolice şi împreună cu elevii, după care a trebuit să fie dus acasă de către elevi. Acest lucru a fost comentat negativ de către elevi şi fiind compromis, nu mai are autoritate în şcoală. Cazul a fost sesizat Comitetului raional P.C.R., la data de 15.XII.1966, sus-numitul fiind membru P.C.R.

Tot în cadrul Liceului agricol din Şumuleu au fost semnalate cazuri de comportare imorală din partea unor elevi. Eleva VLĂSCEANU FLORICA, elevă în anul I, fiind bolnavă în infirmeria şcolii, a permis unui număr de 4 elevi să intre la ea şi cu care a avut relaţii sexuale. Cazul a fost sesizat conducerii şcolii şi în ziua de 24 oct. 1966 a fost dezbătut în cadrul Consiliului Pedagogic.

Pe baza hotărârii Consiliului Pedagogic, eleva VLĂSCEANU FLORICA (în vârstă de 16 ani) a fost eliminată din şcoală, iar elevii GRIGOR IOAN, MĂCIEANU MIHAI, GABVREAC[2] NICOLAE şi POPESCU GHEORGHE au fost sancţionaţi cu scăderea notei la purtare la 6 şi ultimul avertisment.

La data de 15.XI.1966 a fost interceptată o scrisoare a elevului STĂNESCU CORNEL de la şcoala profesională Minieră M.-Ciuc. În scrisoare, elevul a făcut cunoscut părinţilor faptul că profesorul de matematică ROŞU GHEORGHE de la această şcoală acordă note mici elevilor, chiar şi nota 1 la matematică. De asemeni, în scrisoare este arătat faptul că profesorul în cauză sunt cazuri când îi bate pe elevi fără să aibă motiv. Trecând la verificarea cazului s-a stabilit că profesorul ROŞU GHEORGHE, fost legionar, nu este principial la acordarea notelor şi foloseşte şi metoda constrângerii fizice la elevi. Au fost cazuri când a intrat la ore sub influenţa băuturilor alcoolice, fapt pentru care a fost sancţionat de conducerea şcolii.

[1] Posibil: Csomortány
[2] Posibilă: Gabreac sau Gavreac

Din notele informative furnizate de agenții „GIGEL IONEL” și „KOVÁCS JÁNOS” din liceul agricol M.-Ciuc, rezultă faptul că elevul VIZI CAROL de la această școală are o comportare dușmănoasă, huliganică. Sus-numitul, împreună cu alți elevi de naționalitate maghiară, ca CSIKI CAROL, MIKLOS BÉLA și alții fac separatism în școală, în special în sala de mese unde ei caută să ocupe locuri la masă separat sau dacă la masa lor mai este un loc liber și un elev român vrea să ocupe, ei răspund că locul este ocupat. De asemeni, ei fiind în relații bune cu portarii originari din localitate, au voie să părăsească școala sau să intre în școală când vor ei. Acest lucru creează o stare de spirit nesănătoasă în cadrul școlii.

În preajma vacanței de primăvară, VIZI CAROL a bănuit un elev român că i-ar fi furat mănușile. Din această cauză, VIZI CAROL a și făcut o percheziție în valiza elevului respectiv. După vacanță, mănușile au fost găsite la un prieten a lui VIZI, uitate de el la acesta. În acest caz, elevul român i-a reproșat lui VIZI CAROL ca altă dată să fie sigur pe cine bănuiește și pe urmă să vorbească. Din aceasta s-a iscat ura între acești elevi ca până la urmă într-una din zilele când erau la practică în grădina școlii, elevul VIZI CAROL a luat cuțitul de altoit și a azvârlit după elevul român, tăindu-l la picior. Sus-numitul a fost supus verificării prealabile.

În cadrul liceului din Dănești, profesorul de educație fizică, GEORGESCU CORNELIU, obișnuiește să împrumute bani de la elevi și părinții acestora, pe care nu-i mai restituie. Astfel, el a împrumutat bani de la elevul OPRA IOAN, bani pe care nu i-a mai restituit, în schimbul acestora elevul și-a însușit echipamentul sportiv din dotarea școlii.

Directorul adjunct de la această școală, anume AMBRUS ÁRPÁD, obișnuiește să meargă la ore sub influența băuturilor alcoolice, lucru care este comentat negativ la școală. Se discută în școală că acesta zilnic consumă cca. 1 kg de rom. Este membru P.C.R.

Din informații furnizate de către agentul „VIRÁG GYÁRFÁS”, rezultă că numitul SZÉKELY BÉLA, director la școala generală din Plăieșii de Jos, fiind în vizită în R.P. Ungară a adus un număr de rozare pe care le-a vândut în școală elevilor și altor cetățeni cu suma de 36 lei bucata. Până în prezent au fost identificate un număr de 4 persoane care au cumpărat rozare de la el.

Numita SERA TEREZIA, învățătoare la școala generală de 4 ani din comuna Harghita Siculeni, desfășoară activitate naționalistă. Astfel, față de copiii școlari a avut atitudine naționalistă, afirmând pentru faptul că unii copii au vrut să urmeze școala cu limba de predare română „învățați prima dată limba maghiară, și după aceea limba străină” spunând ca să învețe limba maghiară care este o limbă nefericită (amară). Cu altă ocazie, față de agentul „PÁSZTOR F.” a afirmat printre altele: „Între poporul român și maghiar nu se poate forma o prietenie adevărată, cu cât vorbim mai multe despre prietenie cu atât se dezvoltă mai mult neînțelegerea și contradicția”. A afirmat că această prietenie nesinceră există și la școală din cauză că părinții copiilor cresc pe copii în spirit naționalist-șovin, menționând că acest lucru fac îndeosebi părinții de naționalitate română. Sus-numita este urmărită informativ prin dosar de verificare „SIMONA” cu nr. 2694.

La școala generală de 8 ani din comuna Mădăraș, profesoara suplinitoare ZSIGMOND ANA nu ține cont de răspunsul elevilor în acordarea notelor, astfel cum rezultă din notele informative furnizate de agentul „SÁNDOR ANTAL” la 5.I.1967, a dat elevului PÉTER MÁTÉ nota 1 numai pentru faptul ca să poată lăsa repetent. Elevul, pentru această nedreptate s-a ridicat din bancă și a plecat din clasă, spunând că la școală nu este dreptate și nu va mai veni la școală. Despre acest caz a luat cunoștință directorul școlii și nu a permis ca elevul să fie lăsat corigent. Acest caz s-a petrecut la data de 22.XII.1966.

Problemele în continuare se află în atenția organelor noastre și vor fi semnalate Comitetului Raional P.C.R. C.-Ciuc.

Șeful Secției
Lt.maj. Cerghizan Ștefan

Ofițer operativ
Lt.maj. Biró Francisc

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 306, f. 41-45.

630.

1967 ianuarie 12, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: notă a agentului „László János” în urma discuțiilor purtate cu dr. Komjátszegi și tatăl acestuia pe marginea unui articol apărut în ziarul maghiar „Magyar Nemzet”.

M.A.I. Direcția Reg. Mureș-Aut.Magh.
Agentul: „László János”
Primit de Lt.maj. Gábos Iosif
Data primirii: 12.I.1967
Casa „Tölgyes”
Ind. 304

STRICT SECRET
3 ex.

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa este abonată la ziarul „Magyar Nemzet” („Națiunea Maghiară”) din Budapesta și în timp ce în cursul lunii decembrie citea textul publicat în acest ziar al Congresului al IX-lea al Partidului Maghiar, a remarcat obiecțiunea făcută de Szirmai István privind istoria, respectiv felul și metodele de a scrie istoria.

Sus-numitul în concluzie a spus cam următoarele: „Istoricii unor țări scriu o istorie «făcută», care poate leza demnitatea fiilor și fiicelor țărilor vecine”.

În ziua citirii articolului sus amintit sau în zilele următoare a fost la sursă medicul dr. KOMJÁTSZEGI SÁNDOR – neurolog – împreună cu tatăl său, care este locuitor din orașul Cluj și a venit la Tg.-Mureș pentru tratament medical. Bătrânul

KOMJÁTSZEGI, care este rudă îndepărtată cu sursa, obişnuieşte să facă „politică”, deşi este în etate (cca. 84 ani) şi se interesează de orice eveniment politic.

Venind vorba despre articolul scris de Szirmai István, care a şi fost citit de sursă, bătrânul KOMJÁTSZEGI, care avea un restaurant mare la Cluj, a relatat că el îl cunoaşte personal pe tatăl lui Szirmai István şi că acesta cândva a fost unul dintre conducătorii asociaţiei ospătarilor din Cluj. A mai arătat că, cu o ocazie, acest Szirmai senior l-a rugat pe el să intervină la poliţie în interesul fiului său, care fiind comunist a fost arestat.

Bătrânul KOMJÁTSZEGI este de părere că Szirmai István, care a scris articolul sus amintit, nu poate fi altcineva decât comunistul în cauză şi în consecinţă, ţara vecină la care se referă poate fi numai R.S.R., el fiind originar de aici.

Tânărul KOMJÁTSZEGI SÁNDOR a fost la fel de părere că Szirmai în articolul respectiv s-a referit la istoricii din România.

În timpul discuţiilor, medicul KOMJÁTSZEGI a arătat că cuvântarea lui Kádár János la Congresul al IX-lea al Partidului Maghiar s-a publicat şi de un ziar francez şi că în ziarul respectiv s-a arătat că Kádár a vorbit despre pacea de la Trianon şi Dictatul de la Viena, afirmând injustetea acestora.

Sursa menţionează că a citit textul dezbaterilor la Congresul sus-amintit, dar nu a găsit aşa ceva privind cuvântarea lui Kádár János, respectiv să se refere la Trianon şi Viena.

s.s. „László János”

N.B.: Ofiţerul, cunoscând că agentul este abonat la un ziar editat în R.P.U., a abordat problema că ce noutăţi scrie acest ziar, la care agentul a relatat cele cuprinse în notă. Dr. KOMJÁTSZEGI SÁNDOR nu este cunoscut în evid.
S.T.: Agentul, fiind recent recrutat şi înrudit cu KOMJÁTSZEGI S., nu a primit sarcini legate de acesta. A fost dirijat de a semnala asemenea manifestări constatate din partea persoanelor cu care vine în contact
M.L.: Nota a fost exploatată în cadrul raportului înaintat Dir. III. O copie s-a predat la gr. VII spre exploatare, după ce s-a prezentat conducerii Serv. III.

s.s. Lt.maj. Gábos Iosif

Nota şefului: Urmăriţi comentariile ce se fac pe marginea articolelor respective.

s.s. Mr. Florea Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 312, f. 28, 1.

631.

1967 ianuarie 14, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Negruţiu” despre Romeo Moraru/Morariu, angajat al Studioului de Radio Târgu-Mureş.

M.A.I. Dir. Reg. Mureş-Aut.Magh.
307/
„NEGRUŢIU”
Lt. Negoiţă Tudor
14 ianuarie 1967 STRICT SECRET
Casa „Vasilescu” 2 ex.

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa relatează că în cadrul Studioului de Radio din Tg.-Mureş este angajat numitul ROMEO MORARU, în calitate de crainic (1/2 normă) şi reporter (1/2 normă).

Sus-numitul pe plan profesional, ca crainic, se achită bine de îndatoririle sale, având o voce plăcută, radiofonică. Acesta l-a făcut însă să se considere de neînlocuit, manifestând liberalism în comportare şi indisciplină în muncă.

Astfel, cel în cauză se prezintă în mod regulat cu întârziere la serviciu (circa ½ - 1 oră), ridică obiecţiuni în mod neprincipial asupra sarcinilor ce-i sunt trasate în munca de reporter; tot în această calitate predă cu întârziere materialele pe care le realizează; în cazurile unor şedinţe care au loc la instituţie şi la programul de după-masă, numitul MORARIU de obicei nu se prezintă.

Ca viaţă extraprofesională sus-numitul, după unii ar fi afemeiat, după alţii ar fi homosexual. Fapt este că de multe ori cel în cauză a arătat că s-a întors acasă foarte târziu, de asemenea discută la telefon timp îndelungat cu diverse femei din oraş.

În legătură cu acest aspect, sursa menţionează că în cadrul secţiei de informaţii există un telefon cuplat cu un magnetofon destinat intereselor de serviciu. În mai multe rânduri numitul MORARU folosind acest telefon, a făcut legătura cu aparatul magnetofon, înregistrând astfel convorbiri telefonice particulare cu femei din oraş. Cu ton de glumă, la sfârşitul unei asemenea convorbiri, cel în cauză spunea femeii că trebuie să se poarte frumos cu el pentru a nu preda soţului banda de magnetofon. Aspectul este cunoscut de toţi redactorii secţiei informaţii.

În ultimele două veri, numitul MORARIU şi-a cumpărat o armă de tir cu care în timpul programului făcea exerciţii în curtea Studioului, antrenând şi alţi colegi.

Sursa ştie că încadrarea lui MORARIU definitivă s-a făcut după o amânare de circa 2-3 ani. Interesându-se despre cauza acestei amânări, sursa a auzit acum aproximativ 3 ani discutându-se despre unele neclarități din dosarul de cadre al celui în cauză. (Mi se pare că tatăl său a fost închis sau a fost legionar.).

„Negruțiu"

N.B.: Material furnizat pe baza discuțiilor purtate anterior cu agentul.
Sarcini: Semnalarea în continuare a comportării lui M.R. Direct agentul nu are posibilități pe lângă cel în cauză.
Măsuri: S-au cerut investigații asupra situației familiei şi comportării celui în cauză.

Lt. Negoiță Tudor

De acord cu măsura

Lt.col. Sîrbu E.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 298, f. 30.

632.
1967 ianuarie 17, Cluj-Napoca. <M.A.I.-D.R. Cluj>: notă informativă a agentului „Körösi" despre vizita efectuată de inspectorii Dimulescu şi Tankó la episcopul Nagy Gyula.

Sursa: „KÖRÖSI"
Cpt. ONAC IOAN
17.I.1967
Casa: Biroul agentului

NOTĂ INFORMATIVĂ

În ziua de 12 decembrie 1966 l-au vizitat pe episcopul NAGY GYULA Dnii inspectori DIMULESCU şi TANKÓ ÁRPÁD.

O parte a vizitei şi discuțiilor a fost neplăcută: Dl. insp.-şef TANKÓ ÁRPÁD din Tg.-Mureş, într-un ton aspru şi ca de lecție, a amintit doi preoți, VANTSA ZOLTÁN din Gheorgheni (Reghin) şi BENKŐ ZOLTÁN din Găneşti (Târnava) care ca „prietenii" episcopului sunt favorizați. Episcopul a dat răspunsul documentat.

După aceasta, într-un ton şi mai aspru Dl. insp.-şef TANKÓ a vorbit că SUNT TRICOLORURI MAGHIARE ascunse, cum se întâmplă etc., etc.... Parcă l-a acuzat pe episcop şi regiunea întreagă Mureş-A.M.

Şi episcopul nervos a întrebat: dar cum se întâmplă? Dar pentru ce nu se raportează? Căci nu ştie nimic! Şi e mare supriză că sunt astfel de cazuri, dar câte – după cum înțelegem din cuvintele Dl. insp.-şef 30-40, câte şi unde şi ce fel de tricolori?

În sfârşit, ins.-şef a spus că 1 (unu) a găsit! Dar nu a spus că unde.

Episcopul a spus că este şi un singur caz de mirare fiindcă au fost date în nenumărate rânduri ordine în privința aceasta. Şi cum ştie, chiar din partea Guvernului a fost exprimată o mulțumire către conducerea regiunii Mureş-A.M. fiindcă în anul 1956 a păstrat ordinea publică şi liniştea.

Dl. insp general DIMULESCU a fost foarte calm şi înțelept şi a liniştit pe cei care au discutat cam nervos.

În sfârşit, despărțirea a fost în atmosferă liniştită.

Cluj la 6 ianuarie 1967

„Péter"[1]

N.O.: Nota a fost furnizată din propria inițiativă a agentului.
SARCINI: Existența unor obiecte de cult, documente, drapele etc. la vreo parohie, provenite din perioada anilor 1940-1944, respectiv [care] simbolizează această perioadă, să ne fie semnalată.
MĂSURI: Nota se va exploata la dos. personal, de asemenea, se va trimite şi Dir. Reg. M.A.I. spre ştiință.

Cpt. Onac. I.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 314, f. 20-20v.

[1] Ca sursă a notei este nominalizat „Körösi", dar este semnată de „Péter"

633.

1967 ianuarie 27, Bucureşti. M.A.I.: notă privind activitatea de favorizare a unor firme occidentale de către unii salariaţi ai Ministerului Industriei Alimentare şi „Maşinimport”.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Copie
STRICT SECRET
Ex.nr. 3
Buc., 27 ianuarie ‘67

NOTĂ

Priveşte: activitatea de favorizare a unor firme capitaliste, dusă de unii salariaţi de la Ministerul Industriei Alimentare şi „Maşinimport”

Organele noastre au arestat, la 8 august 1966, pe GAMULEA EMILIAN – fost director general în Ministerul Industriei Alimentare.

Ancheta efectuată până în prezent a stabilit că acesta a manifestat în trecut atitudini de simpatie faţă de organizaţia legionară, iar după 1944 a parvenit pe căi necinstite în posturi de răspundere de unde, în perioada 1962-1966, a favorizat pe reprezentanţii unor firme capitaliste la încheierea contractelor privind importul de maşini şi utilaje pentru fabricile de zahăr de la Corabia şi Oradea.

Dându-se drept un om „devotat” instituţiei, care ar sesiza chipurile în mod „cinstit” şi „dezinteresat” date negative despre unii salariaţi, el a trimis pe adresa conducerii Ministerului Industriei Alimentare diverse scrisori anonime prin care, creând imaginar sau amplificând cu dibăcie unele deficienţe reale din munca şi comportarea unor cadre, le-a calomniat şi discreditat.

Găsind sprijin în părinţii săi – foşti administratori ai fermei „Elias” din localitatea Sascut şi în soţia sa, GAMULEA ANA, care în anii adolescenţei a întreţinut relaţii cu mai mulţi ofiţeri fascişti –, GAMULEA EMILIAN a reuşit ca prin aceste acţiuni ticluite cu dibăcie, să creeze suspiciuni, neîncrederi, confuzii şi intrigi, menite să ducă la compromiterea unor cadre, împiedicarea promovării acestora şi astfel să realizeze scopurile sale personale carieriste.

Încredinţându-i-se funcţia de director general, a intrat în relaţii cu MUSHAK FRANTZ, reprezentantul firmei vest-germane „B.M.A.”. Acesta constatând că GAMULEA EMILIAN este avid după câştiguri ilicite şi pretabil la corupţie, l-a atras la acţiuni de favorizare a intereselor firmei sale.

Cu sprijinul soţiei sale, GAMULEA EMILIAN s-a întâlnit neoficial cu MUSHAK FRANTZ la domiciliul său, în diverse restaurante, biserici, expoziţii, furnizându-i în schimbul unor sume de lei româneşti, valută, magnetofoane, frigider, aparate de filmat şi proiecţie, ceasuri de aur, articole de îmbrăcăminte, cosmetice şi alte obiecte în valoare de peste 60.000 lei şi o parte din contravaloarea unui autoturism „Fiat” 1300, date şi informaţii despre ofertele firmelor concurente, stadiul tratativelor, hotărârile luate în şedinţele cu conducerea ministerului şi necesarul de import al Ministerului Industriei Alimentare.

S-a stabilit că GAMULEA EMILIAN a întreprins astfel de acţiuni şi în favoarea firmei franceze „SCHWARTZ HAUTMONT”, în timpul tratativelor pentru contractarea a trei silozuri.

La întâlnirile neoficiale, l-a informat în scris pe reprezentantul acestei firme că întreprinderea „Maşinimport” are sarcina să reducă preţul cu peste 300.000 dolari, pentru a ajunge la nivelul concurenţei. Dându-i asigurări de câştigarea contractului, l-a sfătuit pe comerciantul capitalist să nu reducă preţul. Înarmat cu informaţiile furnizate, reprezentantul firmei franceze a adoptat o poziţie rigidă, încheindu-se astfel un contract păgubitor pentru economia noastră naţională.

Prin acţiunile de favorizare întreprinse, GAMULEA EMILIAN a adus pagube economiei noastre naţionale evaluată de expertiza tehnico-contabilă şi documentele oficiale la suma de 36.892.878 lei.

Deţinem materiale certe că GAMULEA EMILIAN a acţionat cu intenţie directă de subminare a economiei naţionale. Este edificatoare în acest sens părerea exprimată de acesta într-o împrejurare că: „...prejudiciul de circa 20.000.000 lei, rezultat din acţiunile mele de favorizare a nemţilor şi francezilor, nu este o pagubă prea mare pentru România – ţară atât de bogată”.

Acţiunile de favorizare ale lui GAMULEA EMILIAN au fost posibile datorită sprijinului pe care l-a găsit la SAVEL CONSTANTIN – inginer şef al Fabricii de zahăr din Tg.-Mureş, membru P.C.R., TRUŞ IOAN – inginer, director tehnic, ŞELEANU WILI – inginer, director la Ministerul Industriei Alimentare, ambii membri P.C.R. şi POPOVICI EUSEBIU – inginer şef la Institutul de Proiectări pentru Industria Alimentară.

SAVEL CONSTANTIN, care a fost exclus din partid în anul 1953 pentru manifestări nesănătoase la adresa regimului nostru şi apoi reprimit în anul 1965, fiind delegat al Ministerului Industriei Alimentare pentru supravegherea lucrărilor de montaj şi punere în funcţiune a Fabricii de zahăr la Târgu-Mureş şi, ulterior, ca inginer şef al acestei fabrici, a intrat în legături ilicite cu MUSHAK FRANTZ şi NIYAKOWSCHI LUDWIG, reprezentanţii firmei „B.M.A.”.

Cu aceştia el s-a întâlnit neoficial la domiciliul său, la diferite restaurante din Târgu-Mureş, primind „drept cadou” magnetofoane, aparate de fotografiat şi radio, ceasuri, truse de scule, truse de manichiură, benzi de magnetofon şi alte obiecte în valoare de circa 30.000 lei.

La scurt timp, aceştia au cerut „doar să fie îngăduitor” la recepţionarea utilajelor livrate de firma lor.

Dar SAVEL CONSTANTIN a făcut chiar mai mult decât i-au cerut comercianţii capitalişti, preluând utilaje fără nici o recepţie. Acestea nu au fost recepţionate nici până în prezent, deşi termenul de garanţie a expirat încă din luna mai 1964.

Cu toate că a constatat la utilajele livrate de firma „B.M.A.” unele defecţiuni, SAVEL CONSTANTIN nu le-a reclamat furnizorului pentru a le remedia. Dimpotrivă, a făcut totul pentru a camufla aceste defecţiuni, consemnând în actele încheiate date nereale despre starea tehnică şi funcţională a acestor utilaje.

În înțelegere cu GAMULEA EMILIAN, a aprobat fonduri pentru acoperirea cheltuielilor făcute cu remedierile, completările, modificările şi înlocuirea de utilaje defecte, deşi acestea s-au constatat în termenul de garanție şi cădeau în sarcina furnizorului.

Cunoscând legăturile ilicite ale lui SAVEL CONSTANTIN cu reprezentanții firmei „B.M.A.", GAMULEA EMILIAN l-a adus pe acesta în comisia de tratative din 1965, pentru a susține cererea ca şi noile fabrici de zahăr de la Corabia şi Oradea să fie contractate tot cu firma vest-germană sus-menționată.

Prin acțiunile de favorizare întreprinse, SAVEL CONSTANTIN a concurat, alături de GAMULEA EMILIAN, la producerea pagubei de 34.155.256 LEI.

S-a mai stabilit că SAVEL CONSTANTIN, având legături de afaceri cu GAMULEA EMILIAN, şi-a permis să comită o serie de abuzuri la Fabrica de zahăr din Târgu-Mureş (neplata chiriei, a întreținerii, convorbiri telefonice gratuite etc.) în valoare de 16.472 lei.

În ce privește pe TRUŞ IOAN, acesta având atribuțiuni de verificare şi recepționare a utilajelor livrate de firma „B.M.A." la Târgu-Mureş, deşi a constatat că ele nu funcționează conform parametrilor contractuali, nu a luat măsuri de sesizare pentru penalizarea furnizorului, ci dimpotrivă a întocmit materiale ireale prin care a ascuns calitatea proastă şi defecțiunile acestor utilaje, afirmând că „lucrările B.M.A. au fost executate în condițiuni foarte bune".

În realitate, pentru ca aceste utilaje să poată fi puse în funcțiune, TRUŞ ION şi complicii săi au alocat importante sume de bani din bugetul statului, deşi costurile remedierilor şi înlocuirilor de utilaje necorespunzătoare, în termenul de garanție, erau sarcina furnizorului.

Numai pentru repararea instalației de descărcare „Sylver" au fost cheltuite din fondurile statului 1.387.000 lei.

Participând alături de GAMULEA EMILIAN, în anul 1965, la tratative pentru contractarea fabricilor de zahăr Corabia şi Oradea, TRUŞ ION a susținut ca şi aceste contracte să fie încheiate tot cu firma „B.M.A.".

În acest scop a contribuit la înlăturarea firmei concurente „Ansaldo San Giorgio" din Italia. Reîntorcându-se în țară, el nu a informat conducerea ministerului despre calitatea utilajelor firmei italiene, spunând numai complicelui său GAMULEA EMILIAN, că în viitor va fi greu pentru ei să mai înlăture utilajele firmei italiene.

În timp ce la Ministerul Industriei Alimentare se duceau tratative cu firma „B.M.A.", TRUŞ ION avea întâlniri neoficiale cu MUSHAK FRANTZ, la restaurante sau pe diferite străzi din București şi Târgu-Mureş, singur şi împreună cu soții GAMULEA.

În baza înțelegerii cu GAMULEA EMILIAN, TRUŞ ION a încheiat contracte păgubitoare pentru economia noastră națională şi cu firma „Schwartz-Hautmont" din Paris.

Prin activitatea de favorizare a acestor firme capitaliste, TRUŞ ION a concurat la producerea pagubei de: 36.892.879[1] lei.

Alături de GAMULEA EMILIAN şi TRUŞ ION, a întreprins acțiuni de favorizare a firmei „B.M.A." şi numitul ŞELEANU WILI.

În calitate de preşedinte al comisiei de tratative, a susținut încheierea contractelor numai cu firma „B.M.A.", respingând în mod nejustificat ofertele făcute de 8 firme concurente. El a acceptat motivările tehnice ireale invocate de GAMULEA EMILIAN, în baza cărora a întocmit materiale prin care a dezinformat întreprinderea „Maşinimport" asupra condițiilor de alegere a furnizorului.

La insistențele comerțului exterior, firma franceză „Fives Lile Cail", în luna septembrie 1965, a făcut o nouă ofertă, superioară tehnic utilajelor „B.M.A." şi mai ieftină cu 11.649.199 lei.

Fără să întreprindă vreo măsură, ŞELEANU WILI a dat dispoziții inginerului MORARU ARISTIDE să claseze lucrarea.

Acțiunile întreprinse în favoarea acestor firme de către ŞELEANU WILI au contribuit la producerea pagubelor în valoare de 14.386.862 lei.

Relații ilicite cu firma „B.M.A." a întreținut şi POPOVICI EUSEBIU. S-a stabilit că prin documentele întocmite personal, în care a trecut date eronate, el a contribuit la eliminarea altor firme concurente şi alegerea ca furnizori a firmelor „B.M.A." şi „Schwartz-Hautmont".

În baza referatului întocmit de el şi aprobat de GAMULEA EMILIAN, în care a afirmat în mod nereal că utilajele firma „Fives Lile Cail" ar fi de acelaşi nivel tehnic cu ale firmei „B.M.A.", firma franceză a fost eliminată din tratative, deşi în realitate ea ne-a oferit utilaje mai superioare şi mai ieftine cu 11.649.199 lei.

Prin activitatea sa de favorizare, POPOVICI EUSEBIU a adus, împreună cu complicii săi, o pagubă de 14.386.862 lei.

Față de cele expuse, propunem arestarea şi anchetarea în vederea trimiterii în judecată a numiților SAVEL CONSTANTIN, TRUŞ IOAN, ŞELEANU WILI şi POPOVICI EUSEBIU.

În acheta efectuată până în prezent, s-a mai stabilit că la producerea pagubei de 36.892.878 lei au concurat şi ALTMAN ANDREI – directorul Institutului de Proiectări pentru Industria Alimentară, FELDMAN ŞTRUL – inginer la Direcția Tehnică, RAȚIU EUGEN – director general adjunct, NICORESCU BUJOR – consilier tehnic, VASILESCU ION – şef serviciu şi PETRESCU AURELIE – inginer referent, toți de la Întreprinderea „Industrialimport", prin aceea că au participat la tratative tehnice sau de preț şi au acceptat cu uşurință contractarea unor importuri de utilaje de la firmele favorizate de GAMULEA EMILIAN şi complicii săi.

Pentru stabilirea întinderii pagubelor, propunem anchetarea în stare de libertate a acestora.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 303, f. 13-18.

[1] Corect: 36.892.878

634.

1967 ianuarie 27, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: notă informativă a rezidentului „Dascălul” în legătură cu două cărți despre istoria literaturii maghiare editate în Ungaria, aflate la Kovács János, director adjunct la Liceul nr. 1 din Reghin.

SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. REGHIN

Primit: Cpt. Balint Ioan — STRICT SECRET
Rezidentul: „Dascălul”
Data: 27.I.1967

NOTĂ INFORMATIVĂ

Făcând o vizită la familia KOVÁCS JÁNOS, director adj. la Liceul nr. 1 din Reghin, în casa acestuia sursa a văzut două cărți groase de istoria literaturii maghiare, editate în Ungaria înainte de 1956. Soția sus-numitului a afirmat că aceste cărți sunt proprietatea prof.-ului BALÁZS LADISLAU de la şcoala medie (Liceul) nr. 2, care cărți sunt folosite la predarea literaturii maghiare pentru clasele IX-XI din această şcoală. Dna. Kovács a folosit cărțile pentru pregătirea sa în vederea examenului de stat, ea absolvind facultatea de limba rom.- l. magh. în cadrul Institutului Pedagogic din Tg.-Mureș. Ea a afirmat că prof. Balázs i-a împrumutat cărțile cu condiția ca în termenul cel mai scurt să înapoieze pentru că sunt necesare şi lui, predând din aceste cărți. Deci cărțile sunt folosite direct în predare. Fenomenul acesta este general, în sensul că mai mulți profesori de limba maghiară folosesc în predare asemenea manuale editate în R.P.U., deşi la cercurile pedag. şi şedințe cu directorii, organele de învățământ au tras atenția ca aceste cărți şi manuale să nu fie folosite.

Astfel de cărți posedă prof. de maghiară HALTRICH SARA, Şc. medie nr. 2, KOSCH LENKE, şc.gen.nr. 5, MAGYAROSI ALEXANDRU, Şcoala Ierbuş şi probabil şi alți profesori de limba maghiară şi alte limbi.

25 ian. 1967 — „Dascălul”

N.B. Materialul furnizat de rezident a fost furnizat în urma sarcinilor trasate. Rezidentul în prezent este abandonat, fiind în curs de atragere la colaborare ca agent.
S.T. A fost instruit de a mai stabili în mod concret dacă sunt şi alți profesori care dețin asemenea manuale.
M.L. Nota se va exploata la întocmirea raportului privind profesorii care au asemenea materiale. O copie va fi înaintată la regiune spre exploatare.

Lt.Maj. Paul Petru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 306, f. 48.

635.

1967 februarie 12, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Stănescu” în legătură cu activitatea unor profesori de educație fizică de la liceul „Papiu Ilarian”.

Dir. Reg. M.A.I. Mureş-Aut. Magh.
306/
12 februarie 1967 — STRICT SECRET
„STĂNESCU” — 3 exp.
LT. MUNTEANU EMIL
CASA: „AVRAM”

NOTĂ INFORMATIVĂ

Marți, la 8 februarie 1967, sursa a mers în sala de gimnastică a Liceului „Papiu Ilarian”. Mare i-a fost surpriza când l-a găsit pe profesorul EHEDI IOAN împreună cu o femeie tânără de cca. 19-20 ani în vestiarul profesorilor, cu o sticlă de „Vermut” pe biroul ce exista acolo şi cu pahare, lămâni etc. În continuare tânăra, ca şi sursa au fost serviți cu câte un pahar de vermut.

În acest timp, sala de gimnastică era plină cu elevi baschetbaliști care veniseră să joace campionatul şcolii, care veneau la vestiarul profesorilor, cereau mingi, fluiere etc., dar desigur vedeau şi celelalte lucruri.

Stând de vorbă în această privință cu VAIDA PETRU, profesor la „Papiu” şi preşedintele asociației sportive „Mureşul” (Papiu), acesta i-a spus sursei că a văzut şi el 4 sticle de vermut, goale în vestiar şi că întrebându-l pe profesorul FARCAŞ VALER ce e cu aceste sticle, el i-a răspuns: „Măi, tragem şi noi câte un pahar în pauze”.

VAIDA era foarte revoltat de atitudinea acestor profesori care beau în şcoală. De asemenea, VAIDA a mai spus că într-o dimineață l-a găsit pe profesorul BALÁZS IOAN singur cu o elevă de cl. XI cu care se juca de-a călcatul pe picioare şi astfel mereu se lovea cu eleva piept în piept şi abdomen pe abdomen.

„Stănescu”

NOTA este furnizată în urma sarcinilor trasate. E.I. a mai fost semnalat. Restul profesorilor nu au mai fost semnalați.
SARCINI: Să urmărească în continuare acest aspect, să identifice pe tânăra cu care era E.I. în sala de sport, de asemenea, şi pe eleva din cl. XI-a. Restul sarcinilor pe notele din aceeaşi dată.
MĂSURI: Nota la capitolul IV şi anexă.

Lt. Munteanu Emil

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 306, f. 70.

636.

1967 februarie 22, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: plan de măsuri privind asigurarea securității în timpul vizitei lui Alexandru Drăghici la Combinatul de îngrăşăminte azotoase din Târgu-Mureş.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcția regională Mureş-Autonomă Maghiară
Serviciul III STRICT SECRET
PLAN DE MĂSURI
22 febr. 1967

În cursul zilei de 24 februarie 1967 urmează a vizita Combinatul de îngrăşăminte azotoase Tg.-Mureş, unde va participa la o şedință de analiză, tov. Alexandru Drăghici – membru al Prezidiului permanent al C.C. al P.C.R. Deplasarea în regiunea noastră se va face cu maşina de la Mediaş la Tg.-Mureş.

Pentru prevenirea unor eventuale acțiuni dușmănoase, organele M.A.I. vor lua următoarele măsuri:

1. Pe distanța Mediaş – Tg.-Mureş cât și în cadrul oraşului, prin organele de miliție, se va asigura circulația normală a autovehiculelor.

Răspunde: Lt.col. Dărămuş Iosif

2. Ofițerul operativ care deserveşte informativ obiectivul C.I.A. Tg.-Mureş, respectiv Lt.maj. Şuteu Ioan, va lua măsuri de dirijare a agenturii pentru a ne semnala eventuale acțiuni dușmănoase și comentariile ce se fac legat de această vizită, iar semnalările obținute vor fi prezentate conducerii Direcției.

Răspunde: Mr. Florea Gheorghe

3. În ziua de 24.II.1967, se vor deplasa în cadrul obiectivului C.I.A. Tg.-Mureș: Mr. Butyka Gheorghe și Lt.maj. Şuteu Ioan, care vor lua măsuri de a verifica sala în care urmează a se ține şedința de analiză. În timpul desfăşurării şedinței se vor lua măsuri de a se asigura buna desfăşurare a acesteia și [se] va ține legătura în permanență cu cei doi ofițeri de securitate de la Direcția a VI-a București.

Răspunde: Mr. Florea Gheorghe

4. În cazul în care vor fi vizitate și alte obiective din cadrul oraşului, ofițerii operativi care deservesc aceste obiective vor lua măsuri pentru asigurarea securității vizitatorilor. Se vor lua măsuri pentru dirijarea agenturii din aceste obiective.

Răspunde: Mr. Florea Gheorghe

5. După ce vagonul special va sosi în stația CFR Tg.-Mureş, se vor lua măsuri de asigurare a pazei lui de către o echipă de milițieni.

Răspunde: Mr. Velțan Ioan

6. În vederea asigurării circulației trenului accelerat 412/406, din data de 24.II.1967, cu plecare din Tg.-Mureş la orele 20,30, se vor lua măsuri conform instrucțiunilor M.A.I. nr. 163/1960.

Răspunde: Mr. Velțan Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 308, f. 37-38.

637.

1967 februarie 27, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Barbu” despre unii profesori de la liceul „Papiu Ilarian”, care ar fi responsabili pentru atmosfera nesănătoasă din instituție.

Dir. Reg. M.A.I. Mureş-Aut. Magh.
306/
data: 27 februarie 1967 STRICT SECRET
agent: „BARBU” 2 exp.
primit: LT. MUNTEANU EMIL
casa: „DAN”

NOTĂ INFORMATIVĂ

Din informații, la Liceul „Papiu”, cauzele că nu există o atmosferă sănătoasă în această şcoală, s-ar datora anumitor persoane de acolo, astfel:

TÎRNĂVEANU CORINA, profesoară de l. română, fiind fiică de profesor universitar de la Iaşi, este foarte încrezută şi subapreciază pe ceilalți colegi, după cum se remarcă din manifestările ei față de cei ce au o origine socială mai modestă. Îşi alege prietenii numai dintre cei descendenți din familii „mari şi mai bune” din trecut.

BANCU DOINA, profesoară de limba română, de asemenea este cu nasul pe sus, fiind fiică de medic (Dr. NICULESCU din Reghin).

CORFARIU EMILIA este înțepată şi încrezută, ca cele două de mai sus, deşi nu are origine socială „aleasă”.

Însuşi directorul şcolii, VASIEŞ, este foarte încrezut şi mai ales nesincer, căci în față râde, iar în dos te arde. Şi el favorizează anumiți colegi oricum ar lucra, bine sau rău, şi disprețuieşte în ascuns pe alții oricum ar lucra aceştia, bine sau rău. Față de favoriții săi are totdeauna o atitudine împăciuitoare, iar față de cei din disgrație are o atitudine cazonă. Dintre favoriți: DIUGAN, CORFARIU EMILIA, soțiile de inspectori, toate. Dintre cei în disgrație: profesoara STRATE, SIMON PETRU, SABĂU ALEXANDRU şi alții. Care mai trag sforile pe acolo mai sunt şi profesoara SIMOVICI IRINA, ARSIENOVICI ALICE şi alții, care cântă în strună „şefului”.

Atitudinea celor descendenți din familii „alese”, arătați mai sus, se manifestă în felul următor: Față de şefi sunt linguşitori, atât în viața de toate zilele, cât şi în şedințe, iar față de cei pe care nu-i pot suferi, se comportă rece şi distant.

„Barbu”

NOTA a fost furnizată în urma sarcinilor trasate.
SARCINI: Să adâncească aceste discuții privind stările de fapt atât în cadrul liceului „Papiu”, cât şi în cadrul liceului „Unirea”. În legătură cu S.D., luată în evidență la categoria „activi”, să stabilească: felul cum comentează pe marginea politicii interne şi externe a partidului şi guvernului, prisma prin care discută şi cu cine.
MĂSURI: Nota în copie la dosarul anexă şi capit. IV.

Lt. Munteanu Emil

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 306, f. 72.

638.

1967 martie 6, <Cluj-Napoca>. <M.A.I.-D.R. Cluj>: notă informativă despre afirmațiile profesorului László Francisc referitoare la redacția revistei „Igaz Szó” din Târgu-Mureş.

Sursa: „SZABÓ BÉLA”
Maior Puşcaşu Ilie
Data: 06.03.1967
Orele: 19,00
În casă.

NOTĂ INFORMATIVĂ
despre redactorii revistei Igaz Szó din Tg.-Mureş despre care prof. de muzică LÁSZLÓ FRANCISC din Cluj a dat următoarea declarație:

Am fost cu revista Utunk la Tg.-Mureş la o festivitate pentru popularizarea poetului Horváth Imre. Dintre redactorii revistei Igaz Szó nici unul nu a fost prezent, pentru că Igaz Szó nu priveşte Utunk ca o revistă cu adevărat maghiară. La Igaz Szó sunt unguri de rasă pură (cum spun ei) şi la Utunk evrei şi alte elemente nepure din punct de vedere național. Scriitorii unguri din Tg.-Mureş sunt convinşi că numai ei reprezintă literatura adevărată maghiară din țara noastră. Noi care lucrăm la Utunk, de multe ori suntem disprețuiți din partea Igaz Szó. Tot nu este bun din punct de vedere cultural.

Data: 05.03.1967 „Szabó Béla”

Sarcini: nu s-a trasat.
Măsuri: Nota la buletin. 1 notă la Tg.-Mureş.

Maior Puşcaşu Ilie

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 314, f. 61.

639.

1967 martie 10, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind calitatea de agent a lui Roth Ioan, numele conspirativ „Borsos Andrei”.

DIRECȚIA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secția „C”

CONF. PERSONAL
ex.nr. 1

Nr. C-11/11328 din 10 III 1967

Către,
SERVICIUL III

Vă facem cunoscut că numitul ROTH IOAN, născut la data de 29.03.1944, în com. Beica de Jos, fiul lui ŞTEFAN şi ROZALIA, studii _____[1] de profesie muncitor necal., cu serviciul la Fabrica de cărămizi Tg.-Mureș, cât a fost militar în termen a fost folosit de C.I. Militare ca agent, având numele conspirativ „BORSOS ANDREI”.

În cazul că vă este util pentru munca informativă veți solicita dosarul personal de agent, care se păstrează clasat în arhiva Secției „C”.

De noi lucrarea se clasează.

ŞEFUL SECȚIEI
Maior Réthi Albert

15.04.1967
Agentul a fost contactat şi am constatat că nu are posibilități de informare, deci nu este util muncii.

s.s./indescifrabil

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 300, f. 80.

640.

1967 martie 18, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă furnizată de agentul „Mircea” referitor la manifestările unor elevi din cl. X/F, liceul „Papiu Ilarian”.

Dir. Reg. M.A.I. Mureş-Aut. Magh.
306/
data: 18 martie 1967
agent: „MIRCEA”
primit: LT. MUNTEANU EMIL
casa:

STRICT SECRET
3 exp.

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa vă informează că în cl. X/F din cadrul Liceului „Papiu Ilarian” au loc unele aspecte negative în comportarea unor elevi, astfel:

Elevii HÁNGEL ÁRPÁD, JÓZSEF MIHÁLY, JÓZSEF BÉLA şi ZALÁNYI GYULA, în cadrul discuțiilor pe care le poartă în clasă, în mod cosmopolit apreciază tot ceea ce este produs străin, subapreciind produsele de fabricație românească.

De asemenea, elevul HÁNGEL a subapreciat nivelul de trai din țara noastră pe care l-a comparat cu cel din S.U.A., ocazii în care a afirmat că în Statele Unite un muncitor poate să cumpere o mașină doar cu salariul de pe o lună, pe când la noi situația este alta.

Privitor la elevul ZALÁNYI GYULA, sursa vă informează că cel în cauză obişnuieşte să combată unele probleme de istorie. Astfel, fiind tratată problema personalității istorice a lui Iancu de Hunedoara, acesta a afirmat că este de origine maghiară, deşi se prezintă altfel în cursul de istorie.

Privitor la elevul HÁNGEL, sursa vă mai informează că acesta instigă pe elevi să nu participe la şedințe şi alte probleme de ordin şcolar.

„Mircea”

NOTA este furnizată în urma sarcinilor trasate. Elevii din notă sunt în cl a X-a, n-au mai fost semnalați.
SARCINI: Să urmărească în continuare dacă cei semnalați mai au asemenea atitudini, dacă mai poartă astfel de discuții, față de cine şi în ce împrejurări. I s-a făcut primul instructaj.
MĂSURI: Nota în copie la Capitolul IV, obiectiv şi dos. anexă.

Lt. Munteanu Emil

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 306, f. 120.

[1] Lacună în document

641.

1967 martie 18, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă furnizată de agentul „Nagy Ştefan" referitor la profesorul Varga Ioan de la liceul „Papiu Ilarian".

Dir. Reg. M.A.I. Mureş-Aut. Magh.
„NAGY ŞTEFAN"
18.III.1967 STRICT SECRET
Mr. Velţan Ioan 2 expl.
Casa:

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa vă informează că la liceul „Papiu Ilarian", secţia serală, în ziua de 8 martie 1967, prof. de matematică VARGA IOAN, în clasa X-a (în limba de predare maghiară), venind la oră în stare de ebrietate, a spus următoarele:

„Nu am chef să predau, să vorbim, să purtăm discuţii libere".

În continuare s-a exprimat că el nu este de acord cu unele legi ale statului nostru şi s-a referit la legea privind divorţurile şi interzicerea întreruperilor de sarcină. A spus că oamenii în trecut au luptat pentru unele libertăţi ca: dreptul la cuvânt, dreptul de a scrie etc.

În prezent trebuie să fim mulţumiţi cu legile care sunt făcute de câţiva oameni.

Menţionez că acest profesor a mai avut ieşiri nesănătoase şi cu alte ocazii.

„Nagy Ştefan"

Obs.: Agentul este venit de la C.I., iar nota a fost furnizată cu ocazia contactării sale pentru a stabili dacă este util muncii informative. Despre prof. VARGA IOAN nu am mai fost semnalaţi până în prezent.
Sarcini: S-au trasat sarcini agentului ca să ne semnaleze şi alte manifestări duşmănoase ale prof. VARGA IOAN pe care le va avea faţă de elevi, comportarea sa la şcoală etc.
Măsuri: Nota se va preda spre exploatare grupei a IV-a din cadrul Serviciului III.

Mr. Velţan Ioan

De acord – Mr. Butyka Gh.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 306, f. 121.

642.

1967 martie 30, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă asupra persoanelor din diferite obiective din Târgu-Mureş care au fost plecate oficial în străinătate.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcţia regională Mureş-Autonomă Maghiară
Secţia II-a

NOTĂ
30 martie 1967
privind persoane din cadrul diferitelor obiective din oraşul Tg.-Mureş, care au plecat oficial în străinătate sau este anunţată plecarea lor

COMBINATUL DE ÎNGRĂŞĂMINTE AZOTOASE
PATRAULEA IOAN – şef secţie – va pleca în R.F.G. pentru specializare
CORMOŞIU ALEXANDRU – inginer – Şantier I.M.B. – va pleca în R.F.G.
URDEA VASILE – inginer şef – va pleca în Franţa
FABRICA DE PIELĂRIE ŞI MĂNUŞI
FERENCZ IULIU – ing. şef – în 1966 în Franţa şi Anglia
PUIA VIRGIL – ing. şef – în 1965 şi 1966 în Suedia, Anglia şi Irlanda
MOLDOVAN ALEXANDRU – şef serviciu – în 1966 în Elveţia
DIRECŢIA REGIONALĂ A ECONOMIEI FORESTIERE – MUREŞ-AUT. MAGHIARĂ
ŞTEFĂNESCU IOAN – la 15.04.1967 urmează să plece pe timp de 90 de zile pentru specializare în R.F.G.; în 1966 a fost în R.S.F. Iugoslavia
I.I.S. „ELECTRO-MUREŞ"
HÎRŞAN ISIDOR – şef serviciu – în 1966 a fost în Italia

FABRICA DE MOBILĂ „23 August”

FLOREA IOAN – ing. şef – în 1966 a fost în Anglia

CIONCA GAVRIL – şef serviciu – urmează să plece în Italia

T.R.C.L.

LUKÁCS EDE – antrenor de fotbal – în 1966 a fost la Campionatul Mondial de fotbal de la Londra

COOPERATIVA „ARTĂ MOBILĂ”

SZEMANTI TIBERIU – sculptor în lemn – a fost în 1966 în R.F.G.

ÎNTREPRINDEREA DE UTILAJE PENTRU INDUSTRIA UŞOARĂ

JUHÁSZ VASILE – ing. – a plecat în febr. 1967 în Italia

INSTITUTUL MEDICO-FARMACEUTIC TG.-MUREŞ

SPIELMAN IOSIF – prof. universitar – în 1966 a fost în R.F.G. şi urmează să plece în Grecia la un congres

KOMÁN KUND WILHELM – medic cardiolog – Clinica de chirurgie cardiacă – în 1966 a participat la un congres în India

ANDER ZOLTÁN – medic – în 1966 a fost în Franța

MAROS TIBERIU – prorector – în 1966 a fost în Italia

SZÁVA IOAN – conferențiar – în 1966 a fost în Franța

IONESCU MIHAI – conferențiar – urmează să plece la un congres în Belgia

POPOVICI LIVIU NICOLAE – conferențiar – a cerut să plece în Franța pentru specializare pe cont propriu

T.A.P.L.

NAŞCA PETRU – resp. de restaurant – 1966 a fost în Franța

COOPERATIVA „METALUL”

OROSZ VASILE – mecanic auto – în 1966 a fost în Italia

DOCZI VICTOR – mecanic auto – în 1966 a fost în Franța

Locțiitor Şef Secție

Lt. Russu Augustin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 311, f. 87-88

643.

1967 aprilie 6, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Petru Rarişte” despre discuțiile pe teme culturale purtate cu Nagy Pál, Katona Szabó István şi Szász Béla.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcția Regională Mureş- Autonomă Maghiară

Agentul: „Petru Rarişte” STRICT SECRET
Primit de : Lt.col. Blaga Ştefan 3 ex.
Data primirii. 6.IV.1967
Casa: „Steaua”

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa relatează că în ziua de 24 martie s-a întâlnit în cofetăria „Rândunica”, într-o problemă de interviu pentru „Radio Tg.-Mureş”, cu numitul NAGY PÁL. La discuții erau prezenți KATONA SZABÓ ISTVÁN şi SZÁSZ BÉLA, redactori de la revista „Új Élet”. Cu această ocazie, venind vorba despre moartea lui LANTOS BÉLA, numiții SZABÓ şi SZÁSZ şi-au exprimat nemulțumirea legat de faptul că ziarul „Vörös Zászló” nu a comunicat nimic în legătură cu decesul sus-numitului. SZÁSZ BÉLA a menționat că decedatul ar fi meritat acest lucru deoarece a fost artist de teatru remarcabil. KATONA SZABÓ a spus că revista „Új Élet” a cerut un articol de la JORDÁKY LAJOS din Cluj, pe care împreună cu fotografia lui LANTOS BÉLA, le vor publica.

În continuare s-a discutat despre poetul SZÖCS KÁLMÁN, care se pregătește să scrie un articol de demascare despre s.l. RÉVÉSZ, în ziarul „Vörös Zászló”. S.l. RÉVÉSZ este o femeie blondă, înaltă, care se îmbracă în mod excesiv şi care adună la locuința ei artişti de teatru şi alți amatori de literatură, deci are un fel de salon literar. NAGY PÁL nu a arătat că cine ar frecventa acest „salon literar”, spunând doar că el a auzit acest lucru de la SZÖCS KÁLMÁN, redactor la „Vörös Zászló”.

În continuare s-a discutat că în aprilie se va prezenta filmul lui SÜTŐ ANDRÁS şi tot în această lună se va prezenta la teatru o piesă a celui în cauză. Că a fost la Tg.-Mureş TÖRÖK NICU din București de la studioul de filme şi a tratat cu mai mulți scriitori în probleme de proiecte pentru filme, discutând cu KATONA SZABÓ ISTVÁN, MAROSI BARNA şi PAPP FERENC. În legătură cu aceasta, NAGY PÁL a menționat că ar corespunde în acest scop romanul lui MAROSI BARNA cu titlul „Kapu utca 10 szám”, însă pentru acesta ar fi necesar de un regizor din Budapesta.

În continuare – după plecarea lui SZÁSZ şi SZABÓ – numitul NAGY PÁL a vorbit despre părerea sa privind interviul de radio şi că ce probleme s-ar ridica în legătură cu aceasta, propunând în acest scop data de 27 martie 1967.

s.s. „Petru Rarişte”

N.B.: N.P. este în atenția S. III.
- sarcini legate de cel în cauză nu au fost trasate.
- se vor lua măsuri urgente de verificare a lui RÉVÉSZ pentru a vedea dacă se adună oameni de artă şi în ce scop.
- nota în copie la S. III pentru N.P. şi la dos. de obiectiv.

s.s. Lt.col. Blaga Ştefan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 314, f. 74.

644.

1967 mai 17, Toplița. M.A.I.-R.S. Toplița către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport despre situația unor muncitori de la şantierul Sărmaş-Jolotca.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcția Regională Mureş-Aut. Maghiară
Secția Raională Toplița
Nr. 105505 din 17 mai 1967

STRICT SECRET
S.C. Nr. 305
Exempl. Nr. 1

Către
M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ-AUT. MAGHIARĂ

Raportăm că în ziua de 13 mai 1967, un număr de 10 muncitori din cadrul Întreprinderii Geologice de Explorări Bucureşti, şantierul Sărmaş-Jolotca, au refuzat să mai lucreze pe considerentul că salariile realizate de ei în luna aprilie a.c. au fost prea mici, în care sens au solicitat explicații din partea şefului de şantier, ing. Ulmamei. Toate acestea au cauzat o întrerupere a programului de lucru de 4 ore.

Trecând la verificarea celor de mai sus, în vederea stabilirii cauzelor care au condus la această stare de fapt, am stabilit următoarele:

Inițial, muncitorii în cauză au fost angajați prin recunoaşterea actelor de calificare obținute de aceştia la Bălan, pe posturi de mineri, ajutor mineri etc., fiind remunerați corespunzător calificării şi încadrării respective.

Ulterior, conducerea şantierului a înaintat spre aprobare la Bucureşti schema de funcționare. În răspunsul său, forul superior al şantierului Sărmaş-Jolotca a infirmat actele de calificare la mai mulți mineri şi ajutor mineri pe considerentul că nu îndeplinesc condițiile de vechime în minerit, scăzând totodată încadrarea celor în cauză şi respectiv remunerația lor.

Conducerea şantierului Sărmaş-Jolotca, ignorând hotărârea forului superior, a continuat să plătească muncitorii după încadrarea dată inițial, revenind la Bucureşti cu cererea de a se acorda o derogare pentru cei în cauză.

Răspunsul forului superior întârziind, în luna aprilie conducerea şantierului s-a hotărât să aplice dispozițiile primite, respectiv cele cu privire la schimbarea încadrării la unii muncitori, în care sens le-a adus acestora la cunoştință măsurile ce se vor lua, făcându-le totodată promisiunea că într-un timp relativ scurt se va trece din nou la încadrările inițiale, aşteptându-se dispozițiunile de la Bucureşti.

Aprobarea derogării de la forul superior nu a venit nici până în prezent şi conducerea şantierului a aprobat scăderile necesare ale încadrării şi remunerației muncitorilor, atrăgând nemulțumirile acestora care s-au concretizat în cele raportate mai sus.

Precizăm că cele petrecute au creat şi mențin o stare de spirit necorespunzătoare în rândul muncitorilor şi au condus la scăderea randamentului acestora în muncă.

Cele de mai sus au fost aduse şi la cunoştința organelor raionale de partid.

Şeful Secției
Lt.Maj. Rădulescu C-tin

Ofițer operativ
Lt. Mureşan Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 272, f. 126-127.

645.

1967 mai 18, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Laurențiu" referitoare la vizita în județ a violonistei japoneze Yoriko Kuronuma.

M.A.I. Dir.reg.Mureş-Aut..Magh.
307/
„LAURENȚIU"
Lt. Negoiță Tudor
18 mai 1967
Casa „Maria"

STRICT SECRET
3 ex.

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa a fost solicitată de conducerea Filarmonicii pentru rolul de translator cu ocazia venirii în Tg.-Mureş a violonistei japoneze YORIKO KURONUMA. Sursa a întâmpinat-o încă la gară la 6,18 dimineaţa, în ziua de 9 mai 1967. A condus-o apoi la hotel, la Reghin, în general în drumurile pe care le-a făcut în oraş, discutând în limba engleză. În afara acestei limbi, Y.K. cunoaşte limbile spaniolă şi cehă. În timpul discuţiilor purtate, sursa a aflat unele aspecte relatate cum ar fi: studii la Conservatorul Toho din Tokyo. Specializare cu David Oistrach şi Szeryng, terminând în cele din urmă Academia de muzică din Praga (unde a stat 3 ani şi jumătate). A efectuat turnee într-o serie de ţări europene, asiatice şi în America de Sud, dând concerte în oraşe cum ar fi: Leipzig, Moscova, Viena. Este premiată a concursului internaţional de la Viena. În general însă sursa a remarcat un dezacord între palmaresul ei (şi arta interpretativă) şi vioara de o calitate modestă. În discuţiile purtate a arătat sursei că viaţa în general din ţară este mult mai liniştită din punct de vedere al peisajului citadin, dar şi din punct de vedere al salariului (indiferent de vânzarea biletelor) şi din punct de vedere politic; a remarcat diferenţele de viaţă faţă de Japonia, unde sunt dese demonstraţiile de stradă şi guvernul „este reacţionar”, preocupându-se foarte puţin de dezvoltarea vieţii artistice şi culturale. Orientarea politică este de asemenea filoamericană, continuând politica aservită intereselor engleze anterioare. În general, a avut o poziţie progresistă. Nu a manifestat interes pentru viaţa de la noi, în sensul de a pune întrebări referitoare la salariu sau alte aspecte mai deosebite. Şi-a manifestat mirarea observând foarte multe femei gravide şi fiindcă nu se mai fac în ţara noastră chiuretaje. S-a exprimat chiar că ar fi vorba de o „fabrică de copii”, nefiind de acord cu această orientare. Sursa a aflat că este căsătorită de 7 ani cu un profesor la Universitatea din Mexico, care a fost detaşat timp de 2 ani în Japonia.

Y.K. este în vârstă de 27 de ani, are un copil de 10 luni. Este profesoară la Conservatorul Toho din Tokyo (înfiinţat de un grup de compozitori japonezi din surse financiare proprii). Acest conservator este o şcoală în care se studiază sistemele diferitelor şcoli naţionale europene şi americane, preconizându-se o adaptare la fizicul japonez. În ţară a mai concertat la Timişoara şi urmează a mai concerta la Oradea, Arad, Bucureşti, Ploieşti. La Filarmonica din Tg.-Mureş a discutat puţin cu directorul ZOLTÁN ALADÁR şi dirijorul R. GEORGESCU (sursa făcând traducerile) şi în limba engleză cca. 10 minute cu CHILF MIKLOS, compozitor şi profesor la Şcoala de muzică. Este plecată din Japonia din luna martie, efectuând înainte de ţara noastră un turneu în Uniunea Sovietică. A apreciat ca o diferenţă trecerea din U.R.S.S. în România, în sens pozitiv, apreciind ospitalitatea şi căldura cu care a fost înconjurată. Intenţionează a mai face, după ce se reîntoarce în Japonia, şi un turneu în Mexic. Şi-a manifestat dorinţa de a mai veni în ţara noastră (de altfel a fost invitată de R. GEORGESCU şi ZOLTÁN ALADÁR), însă a arătat că aceasta depinde în primul rând de OSTA. În cursul şederii s-a petrecut totuşi un incident penibil, Y.K. rămânând la un moment dat în situaţia de a nu avea cu ce plăti hotelul din cauza sumei reduse puse la dispoziţie prin OSTA. Cumpărăturile făcute în Tg.-Mureş de către Y.K. s-au redus la nişte diafilme color, cumpărate de la Agenţia hotelului Transilvania, privind Muzeul satului, opere de artă (Brâncuşi) şi Mănăstirile din Moldova, monumente de artă. A fost foarte amabilă cu sursa, invitând-o tot timpul şederi la masă şi refuzând să accepte ca sursa să plătească.

A produs în general o impresie de simpatie prin comportarea avută, dar condiţiile care i s-au creat nu au fost în general la nivelul dorit. Astfel, de exemplu la Reghin întreaga Filarmonie, împreună cu solista străină, ne-am înghesuit într-o cămăruţă strâmtă (deşi nici nu i se arătase de la început că va fi vorba de un concert la Reghin), nu s-a dat măcar o masă din partea conducerii Filarmonicii, deşi câştigurile încasate au fost bune.

În ziua de 17 mai 1967, la Filarmonica din Tg.-Mureş a concertat şi pianistul elveţian HARRY DATYNER din Neuchâtel, care a produs în general o impresie foarte bună. Cel în cauză a mai fost în ţara noastră în stagiunea trecută, cunoscându-se astfel cu ZOLTÁN ALADÁR şi REMUS GEORGESCU cu care s-au întreţinut în limba franceză. Sursa n-a mai remarcat, în afara lui CSIKI BOLDIZSÁR, alte persoane cu care să discute.

REMUS GEORGESCU a solicitat pe sursă să-i traducă în limba germană mai multe scrisori din care a rezultat că în cursul lunii aug. a.c. va merge împreună cu soţia în R.S.C., unde urmează a dirija.

„Laurenţiu”

N.B.: Material pe baza sarcinilor trasate.
Sarcini: S-au trasat sarcini privind o solistă belgiană, care urmează a veni şi privind comentariile de la secţia română a teatrului referitoare la deficitul de spectatori.
Măsuri: În copie S. II-a. Se vor obţine date suplimentare prin agentul „UDVARHELYI”.

Lt. Negoiţă Tudor

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 310, f. 89-90.

646.

1967 mai 29, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Dombay István” în legătură cu o convorbire avută cu artistul Markos Lajos, aflat în vizită în România.

M.A.I. Dir.reg. Mureş-Aut.Magh.
307/.
„DOMBAY”
Lt. Negoiţă Tudor — STRICT SECRET
29 mai 1967 — 3 ex.
Casa „Vasilescu”

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa vă informează:

Pe MARKOS LALA îl cunoaşte din copilărie, aici a urmat şcoala de artă (pictură). După câte ştiu, în 1942 a plecat la Budapesta pentru a-şi continua studiile, apoi la Roma. În 1965 a venit de prima dată în vizită la noi în ţară, din New York. Sursa nu l-a putut contacta, nefiind în localitate (plecat în turneu), apoi, în vara anului 1966, sus-numitul a venit din nou în vizită la fratele său şi de astă dată, sursa l-a contactat. Am intrat să-i văd turismul „Buick kombi" şi magnetofonul stereofonic ce-l are. A relatat printre altele că în anul 1954 a plecat din Roma la New York, împreună cu soţia sa, cu care s-a căsătorit în Italia, aceasta fiind cântăreaţă de operă şi cântă la Metropolită[1]. Era împreună cu soţia sa şi cu un copil.

A povestit că după ce s-a stabilit la New York a lucrat şi ca strungar în fier până ce s-a acomodat. Astăzi este un pictor celebru, fiind situat pe locul II şi lucrează numai pentru mari capitalişti. Este prieten foarte apropiat cu renumitul violoncelist PABLO CASALOS.

La întrebarea sursei dacă are şi prieteni maghiari? – a răspuns că nu are pentru că în societatea lui nu există maghiari. Maghiarii emigraţi în perioada războiului formează în general mica burghezie, care şi joacă pe aristocraţi între ei, inventează minciuni fabuloase despre „castelul şi moşia" părăsită de ei, fac diverse acţiuni de binefaceri pentru ajutorarea emigranţilor maghiari cu o situaţie materială mai slabă. A dăruit şi el pentru astfel de scopuri nişte tablouri, dar din investigaţiile făcute ulterior a aflat că picturile respective nu au fost valorificate în scopul în care au fost date, ci membrii comitetului de organizare a acţiunilor le-au însuşit aceste tablouri. De atunci nu a mai dăruit tablouri nimănui.

O a treia societate, formată din maghiari, este compusă din simpli muncitori, majoritatea fugiţi în 1956, care se întrunesc periodic, sărbătoresc zilele de onomastică, fac chefuri şi se plâng de dorul după patrie, ceea ce este şi de înţeles pentru că e greu să se obişnuiască cineva cu viaţa de acolo, caracterizată de goana după bani şi de un ritm epuizator. Ca să devină cineva ceva, trebuie să cunoască limbi, să aibă bani şi noroc.

Sursa nu a mai avut ocazia să stea de vorbă cu el, fiind mereu înconjurat de rude.

Cu circa 6-7 ani în urmă a plecat la el în vizită sora cu numele de JULIANA, care a şi rămas acolo, căsătorindu-se la New-York.

Cel în cauză face impresia unui om prietenos, modest, vorbeşte şi acuma foarte frumos limba maghiară şi a mărturisit că pentru el este o plăcere extraordinară o călătorie la noi în ţară.

La întoarcere se va opri în Italia unde trebuie să picteze portretul unui om de seamă şi apoi de acolo acasă la New-York. Fratelui său i-a adus cadou un magnetofon.

„Dombay István"

N.B.: Materialul furnizat pe baza sarcinilor trasate. MARKOS urmează a reveni în această vară la Tg.-Mureş, sens în care agentul va fi dirijat concret în cursul întâlnirilor următoare.
S.T.: Plecând în Bulgaria într-un lot de artişti la festivalul Internaţional al Teatrelor de Păpuşi (la 4 VI. a.c.), agentul a fost instruit în acest sens, în direcţia stabilirii unor contacte mai strânse între actorii din ţară şi cei din exterior, să fie atent la discuţiile care se poartă, întrebările care se pun, stabilirea unor corespondenţe care se perfectează etc.
M.L.: Nota se va preda în copie S. II.

Lt. Negoiţă Tudor

Înainte de a veni MARKOS, [a se lua] legătura cu S. II pentru a stabili problemele asupra cărora să fie dirijat agentul.

Lt.col. Sîrbu E.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 310, f. 91-91v.

647.

1967 iunie 5, Reghin. M.A.I.-S.R. Reghin: notă informativă a agentului „Rozeanu" dată în urma discuţiilor purtate cu episcopul greco-catolic Alexandru Todea.

SECŢIA RAIONALĂ M.A.I. REGHIN

Primit Cpt. Sîngeorzan D-tru
Data 5.VI. 1967 STRICT SECRET
Agentul „Rozeanu" în 2 exempl.
Casa „Sinaia"

NOTĂ INFORMATIVĂ
din 5.VI.1967

[1] Posibil: Metropolitan

Preotul TODEA a fost vizitat de sursă în cursul lunii mai, precum şi astăzi.

TODEA afirmă că încă nu a reuşit să obţină un serviciu, fiind în continuare ajutat material de către rudele sale, în special nepoata din Tg.-Mureş.

Acasă are de toate din belşug şi caută şi pe viitor să ducă o viaţă fără griji, de relaxare. Privind ultimele hotărâri luate, consideră că unele sunt stângiste, nereflectând actualul stadiu de „democratizare".

Astfel, în legătură cu respectarea orarului de muncă şi opreliştile ce se întreprind, mărturiseşte că este contrariat de modul de cum se aplică legea. Este o ruşine să fii pus sub urmărire pe străzi sau în localuri pentru perioada când se lucrează.

Compromite regimul faţă de numeroşii străini care ne vizitează ţara.

Din nou se observă amprenta regimului poliţienesc la noi. De asemenea, schimbările uneori radicale ce se efectuează în diferite servicii, oamenii epuraţi pentru diferite vinovăţii mai puţin sau mai mult obiective, denotă că revenim la vremurile de teroare din trecut.

Judecă aspru decăderea morală a unor slujbaşi ai statului care se îmbogăţesc prin ciubucurile ce le fac în diferite ocazii, promovări, numiri, servicii făcute. Se observă această racilă a orientului în modul cum se lucrează.

Arată că mulţi dintre cei ce au suferit condamnări au fost privaţi de regimul actual de a-şi continua studiile, mulţi s-au lăsat păgubaşi din diferite motive, sperând în schimbarea sistemului. Astfel, oamenii capabili n-au putut să-şi realizeze un fel, în schimb, nepregătiţii trec cu duiumul examenele, terminând şcoala fără frecvenţă ca să devină oameni mari, fiind bineînţeles adepţii partidului. Privind situaţia internaţională, arată că într-un recent toast, Johnson a declarat că se va înscrie în istorie ca omul care a dezlănţuit cel de-al treilea război mondial. Aceste cuvinte îl determină pe Todea să creadă că actualele evenimente politice, conflictul din Vietnam şi hotărârile din Orientul Apropiat sunt puncte de reper pentru viitorul focar. În acest ultim loc sunt în joc interesele marilor puteri U.R.S.S., China şi arabii pe de o parte, Israel şi americanii pe de altă parte.

Consideră că focarul din Orientul Apropiat va fi hotărâtor în schimbarea multor lucruri.

Este foarte contrariat de atitudinea lui Solomon Frăţilă de la Comitetul regional de artă şi cultură din Tg.-Mureş, fost bun creştin, care în actualul regim a căutat pe orice cale să desfăşoare o activitate de subminare a foştilor credincioşi şi în special al românilor.

Cu ocazia deplasării sursei la Aiud, în ziua de 7 mai 1967, numitul ŞUTEU IOAN, din str. Mircea Vodă, nr. 47, s-a interesat intens de preotul Todea, cerând relaţii asupra modului cum trăieşte şi activează. Numitul este un vechi militant pentru catolicism şi naţionalism, [a] fost cu serviciul la Cluj (C.F.R.), actualmente pensionar de boală.

„Rozeanu"

N.B. Nota a fost furnizată conform sarcinilor trasate. Todea Alexandru este în atenţia organelor noastre. Discuţiile au fost interceptate prin T.O.

S.T. Întrucât din discuţiile purtate cu ag. „Rozeanu" la întâlnire s-a desprins faptul că Todea este foarte prudent în activitatea personală, neprimind în vizită persoane străine în afară de rudeni şi că agentul, cu ocazia recentei vizite la domiciliul obiectivului, s-a apropiat mai mult de Todea, i s-au trasat următoarele sarcini.

Să permanentizeze legăturile cu el şi în mod foarte discret să-l contacteze pentru un început şi pe preotul Antonescu, cu care este în relaţii de cunoştinţă, şi printre alte discuţii să-i spună că l-a văzut pe Todea prin Reghin, în scopul de a vedea cum reacţionează Antonescu şi [ce] discută despre el, mai ales că la diferite conferinţe religioase preoţii ortodocşi discută că Todea ar desfăşura activitate de rezistenţă. Apoi, întâlnindu-l pe Todea, să deschidă discuţia despre acest lucru pentru a vedea care este atitudinea lui, mai ales că Todea vorbeşte despre faptul că preoţii ortodocşi îl urmăresc pas cu pas, în frunte cu protopopul Ciobanu din Reghin. Sub această formă s-a ajuns la concluzia că se va putea intra şi în unele probleme ale cultului greco-catolic. Dacă Todea ţine relaţii cu unii preoţi nereveniţi, atât din oraşul Reghin, cât şi din alte localităţi, precum şi cu alţi adepţi ai cultului. Dacă face deplasări, unde şi în ce scop. Dacă prin intermediul acestora desfăşoară activ. de reorganizare. Dacă la domiciliul său sau la alte domicilii oficiază slujbe clandestine, cununii sau botezuri. Dacă intenţionează să ia legătură cu unii turişti sau vizitatori.

Urmează ca în limita posibilităţilor aceste sarcini să fie rezolvate treptat conform celor discutate de comun acord cu agentul.

M.L. O copie de pe notă la dos. ind., o copie la regiune, iar o copie şi originalul la anexa agentului. Se va cere identificarea şi cum este cunoscut Şuteu Ioan.

Căp. Sîngeorzan D-tru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 296, f. 11-11v.

648.

1967 iunie 8, Odorhei. M.A.I.-S.R. Odorhei: notă informativă a agentului „Szitás Ioan" în legătură cu vizita efectuată de văduva scriitorului Tamási Áron în România.

SECŢIA RAIONALĂ M.A.I. ODORHEI — STRICT SECRET

4 exemplare

Primit la 8 iunie 1967 — 1 dos. anexă

Cpt. Moldovan Nicolae — 1 dos. reg.

Agent „Szitás Ioan" — 1 dos. oraş

Casa „Darvas Ilona" — 1 dos. com.

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa vă informează că la 31 mai 1967 a fost vizitat la domiciliul lui de către numita TAMÁSI ÁGOTA, născută BOKOR, văduva decedatului TAMÁSI ÁRON, care cu câteva zile înainte a venit în vizită din R.P.U. la rudele soțului. Scopul vizitei a fost acela, după cum spune dânsa, de a recompensa în bani pe cei care sub o formă sau alta au contribuit la întreținerea mormântului. Suma ce urma să o dea acestora este de 3.000 lei în bani românești, pe care i-a schimbat din forinți în lei la banca din Budapesta. Dat fiind faptul că banii nu erau înmânați legal prin banca R.S.R., rudele decedatului au refuzat şi au sfătuit-o ca după întoarcerea în Ungaria, banii să trimită prin bancă. Din câte cunoaşte sursa, relațiile văduvei cu familia lui Dr. Bakk Elek au fost întrerupte, ca urmare a unor scrisori expediate de văduvă prin care cere familiei Dr. Bakk să nu se mai amestece în problema ei personală, motivând că [le] va rezolva singură. Din discuțiile purtate în continuare, a rezultat că văduva refuză planul sculptorului SZEVATIUS din Cluj, pe motiv că acesta este costisitoare, dar că ea va rezolva în mod mai onorabil, şi numai în norma[1] aprobării planului atât de R.S.R., cât şi R.P.U.

După aceasta, sus-numita a afirmat că în prezent este ajutat şi îndrumat de scriitorul SÜTŐ ANDRÁS din Tg.-Mureş, al cărui ajutor consideră bun. Scriitorul Sütő i-a promis că rezolvă aceasta şi că este nevoie de discuții între Uniunea Scriitorilor din R.S.R. şi R.P.U., care vor hotărâ ce trebuie făcut. După spusele văduvei, rudele lui TAMÁSI ÁRON au cerut ca, pentru a putea acoperi cheltuielile pentru întreținerea mormântului, văduva să facă o concesie în sensul ca, cărțile scriitorului ce vor apărea în România, respectiv sumele care vor fi date în urma acestora să fie ale rudelor, lucru cu care văduva nu a fost de acord, spunând că ea în viitor va avea grijă să trimită banii necesari, fără a întocmi această afirmație în scris. Cu ocazia vizitei a dat bisericii din Lupeni una sută lei. Alte probleme nu s-au discutat. De față de fost şi cumnata văduvei, Fancsali B. Ágnes, născ. Tamási, din comuna Lupeni.

Odorhei, la 8 iunie 1967 „Szitás János”

N.L. Agentul a furnizat nota în urma sarcinilor trasate anterior. Bakk Elek figurează în evidențele noastre.

S.T. Agentului s-a trasat ca sarcină de a ne semnala dacă rudele decedatului sau mormântul lui T.A. este vizitat şi de alte persoane din străinătate şi dacă cu ocazia acestor discuții nu se poartă diferite discuții dușmănoase.

De asemeni, dacă agentul este invitat de preotul rom.-cat. Antoni din Corund să-i facă vizită acasă, să respecte acest lucru şi să stabilească dacă preotul Antoni este sau a fost vizitat de cetățeni străini, veniți ca turişti sau vizitatori, cine sunt aceştia, ce discuții s-au purtat sau se poartă în prezența sa, mai ales pe marginea situației interne din R.S.R., de ce probleme se interesează, dacă au adus lui Antoni anumite materiale, cărți, broşuri, în ce constau acestea etc. De asemeni, să poarte discuții cu acesta pe marginea evenimentelor din Orientul Apropiat. Şi să stabilească poziția lui Antoni.

M.L. Un exemplar din notă la regiune.

Cpt. Moldovan Nicolae

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 302, f. 70

649.

1967 iunie 16, <Târgu-Mureş>.<M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară>: notă justificativă în vederea anchetării şi avertizării lui Bernáth Ernő, fost angajat al redacției „Új Élet” din Tg.-Mureş.

NOTĂ

16 iunie 1967

Vă informăm asupra aspectelor mai interesante, rezultate în ultimul an, referitoare la poziția numitului BERNÁTH ERNŐ, membru P.C.R., fost angajat al redacției „Új Élet” din Tg.-Mureş.

Asupra sus-numitului organele noastre au înaintat la 5 mai şi 5 iulie 1966 note privind poziția naționalist-dușmănoasă, exteriorizată de cel în cauză cu ocazia mai multor discuții în care: a calomniat activitatea P.C.R. din trecut şi prezent, a adus injurii la adresa organelor P.C.R., a negat în principiu şi fapt înseşi principiile marxist-leniniste şi a făcut afirmații naționaliste cu privire la politica partidului nostru în problema națională.

Până la 5 VII 1966, organele noastre au audiat un număr de opt persoane ca martori, fără a epuiza însă posibilitățile de documentare (persoanele rămase sunt cu funcții de răspundere şi membri P.C.R.). Câteva luni însă după audierile efectuate, BERNÁTH ERNŐ a fost încunoştințat de SÜTŐ ANDREI, în amănunt, asupra cercetărilor întreprinse şi cauzelor principale.

Considerând că principalele aspecte referitoare la poziția sa nu sunt cunoscute de organele de partid şi de stat (audierile au vizat mai mult aspectul referitor la difuzarea revistei „Szemle”), BERNÁTH a trecut la o atitudine de pozare într-o persoană nevinovată, servindu-se în acest sens şi de discreția cu care fusese înlăturat din redacția „Új Élet”.

Paralel cu această poziție, a trecut la un sondaj sistematic în direcția stabilirii persoanelor care „l-au denunțat”, care au fost audiate etc.

În mod fals, BERNÁTH a ajuns astfel la concluzia că SZEKERNYÉS LÁSZLÓ, reporter la „Új Élet” (fost condamnat politic) ar fi fost colaborator al organelor de securitate. Pe această bază a trecut la compromiterea lui SZEKERNYÉS, difuzându-şi bănuiala.

[1] Corect: urma

De asemenea, şi-a accentuat calomniile la adresa „laşităţii" scriitorului KOVÁCS GYÖRGY, a trecut apoi şi la un atac de discreditare a lui METZ ISTVÁN, pe care cumva îl considera vinovat, bănuind că acesta ar fi fost audiat în cazul său şi nu i-a comunicat.

Manifestările duşmănoase ale lui BERNÁTH ERNŐ s-au redus în această ultimă perioadă, ca urmare a avertizării sale de către SÜTŐ, dar concepţiile lui au rămas nechimbate.

Astfel, de exemplu, la 11 X. 1966, faţă de soţia sa, BERNÁTH comentează pe marginea comentării cuvântării tov. N. Ceauşescu, ţinută cu ocazia vizitei în regiunea Hunedoara:

„… Dar despre maghiari nimic. Păi şi ăştia sunt chiar aşa de naţionalişti ca mai înainte. Nu se deosebesc cu nimic de alţii, de cei dinainte. Dar Maniu şi cu ai săi n-au vorbit niciodată asemenea prostii. Problema naţională la noi nu e rezolvată…".

Tot faţă de soţia sa, la 21 X. 1966, BERNÁTH analizează perspectivele situaţiei sale ca urmare a unei discuţii purtate cu SÜTŐ ANDREI, arătând că acesta i-ar fi expus şi posibilitatea excluderii din partid. Faţă de această perspectivă, BERNÁTH încheie discuţia: „Dar pentru mine aceasta nu va constitui câtuşi de puţin o tragedie" – arătând în continuare că mai cunoaşte şi alte persoane excluse din partid care acţionează chiar în mediul redacţional din Târgu-Mureş.

Venirea în lunile octombrie-noiembrie din R.P.U. a cumnatului său – FARKAS JÁNOS – prilejuieşte un nou şir de discuţii cu acesta, din care spre exemplificare redăm următoarele fragmente:

Bernáth: „Poporul român încă adevăraţi români drept conducători, un adevărat guvern, încă n-a avut, care să apere într-adevăr interesele românilor".

Farkas János: „În aceasta l-ai înţeles şi pe Ceauşescu?"

Bernáth: „Da!"

Sau la 2 noiembrie 1966, tot în societatea vizitatorului străin şi a soţiei, BERNÁTH afirma:

„Din păcate, toţi academicienii – nu ştiu pe această linie ce este – dar aceştia induc totul în eroare. Să creeze istorie nouă, da, asta da, fac orice ca să dovedească că românii au fost aici înaintea romanilor. La aceasta ei se pricep. În afară de asta nu e nevoie de nici un fel de alt lucru deosebit. Numai obraz trebuie".

La 21 XI. 1966 se purta la locuinţa lui BERNÁTH ERNŐ – în prezenţa şi cu contribuţia activă a lui METZ ISTVÁN – o discuţie cu conţinut calomniator, înjurios la adresa scriitorului KOVÁCS GYÖRGY, învinuit de cei doi şi cu ocazia altor discuţii, de „carierism" etc. Discuţia are, de asemenea, un caracter naţionalist.

La 20 I. 1967 însă VERESS KÁROLY analizează la locuinţa lui BERNÁTH ERNŐ, cu asentimentul acestuia, situaţia lui METZ ISTVÁN, membru P.C.R., ilegalist, afirmându-se despre METZ ISTVÁN, de data aceasta, că cel în cauză – contrar situaţiei şi drepturilor sale – nu ar fi luat parte la nici o mişcare muncitorească înainte de 23 August 1944.

Cu ocazia aceleiaşi discuţii se calomniază şi faptele eroului clasei muncitoare Vasile Roaită, în direcţia minimalizării acestuia, a interpretării actului eroic ca incidental, rupt de mişcarea muncitorească.

Caracteristică pentru conştiinţa caracterului duşmănos avut de discuţiile trecute, este relatarea făcută de BERNÁTH unui vizitator al său, la 29 XI. 1966, când este înfăţişată o convorbire avută de urmărit cu BEDŐ ERNEST din Braşov, element audiat.

Bernáth: „Zic: atunci probabil că este microfon în cameră. Zice: nu poate fi microfon pentru că dacă ar fi microfon, atunci deja pe amândoi ne-ar fi arestat deja".

Discuţii cu caracter naţionalist s-au mai purtat la locuinţa lui BERNÁTH. De exemplu, la 13 I. 1967, are loc o convorbire în care VERESS KÁROLY se plânge de alegerea la Fabrica de zahăr a unui responsabil de sindicat român, calificat în sens naţionalist. Se discută cu aceeaşi ocazie despre aducerea din regat a 240 medici „de care nu era absolut nici o nevoie", precum şi despre situaţia lui BÖZÖDI JAKAB GYÖRGY.

Punerea în libertate, reîncadrarea la vechiul loc de muncă a acestuia din urmă este prilejul unor felicitări şi discuţii referitoare le „palma primită de securişti".

Citǎm una din discuţiile de acest gen, purtată – cu un surplus de ironie – la 26 I. 1967:

Sütő Andrei: „E în ordine, a primit salariu, serviciu, a primit totul".

Bernáth Ernő: „Vreau să te felicit pentru schimbarea făcută: a plecat un om bolnav şi a venit în locul lui un om sănătos (râd amândoi).

Sütő Andrei: „E necesar să ne mişcăm, dacă nu, atunci e necaz".

La 15 II. 1966, BERNÁTH ERNŐ a mai purtat o discuţie cu fiul lui KOVÁCS GYÖRGY, BARNA, discuţie în care în mod subtil – sub forma aparentei apărări – este bârfit tatăl în prezenţa fiului.

Cu aceeaşi ocazie, BERNÁTH mai afirma referindu-se la la vizita în R.S. Cehoslovacia:

„Aproape am senzaţia că acolo e libertate absolută. Aceasta e o dobitocie, dar noi deja nu mai ştim nici ce e libertatea".

Mai menţionăm faptul că în ultimele luni acţiunea de compromitere desfăşurată de BERNÁTH la adresa celor pe care îi consideră cumva răspunzători de situaţia sa neclară din prezent s-a intensificat şi pe altă linie. Astfel – în ciuda vârstei înaintate – BERNÁTH ERNŐ a înnodat o relaţie extraconjugală, compromiţătoare, cu soţia scriitorului KOVÁCS GYÖRGY, şi încearcă reluarea unor relaţii intime şi cu soţia lui METZ ISTVÁN.

În mod repetat, cu soţia scriitorului KOVÁCS GYÖRGY s-a întâlnit până în prezent fie la domiciliul său (în lipsa soţiei sale), fie în diverse locuri din oraş (garajul redacţiei „Új Élet", de exemplu).

Sentimentele naţionaliste ale lui BERNÁTH ERNŐ au rămas identice, el afirmând, de exemplu la 27 III. 1967, faţă de o vizitatoare a sa: „Când trebuie să citesc românește, în clipa aceea devin nervos".

Relaţiile sale au rămas apropiate în special cu VERESS KÁROLY, fost director al fabricii de zahăr, în care are încredere, cunoscând sentimentele acestuia. Citǎm în acest sens fragmente dintr-o discuţie purtată la 1 V. 1967, la locuinţa lui BERNÁTH, în prezenţa acestuia, a lui VERESS KÁROLY şi a celor două soţii:

Veress Károly: „Soarta maghiarilor din Ardeal nici nu a putut fi alta pentru faptul că au fost laşi şi pentru că în mod intenţionat au vrut să-şi menţină poziţiile".

Bernáth Ernő: „E tot laşitate, oportunism...".

Veress K.: „... Dar în 1945-1946 imposibil să nu fi avut rezultate dacă ungurimea s-ar fi ridicat în picioare şi nu ar fi existat printre ei acei hingheri cum au fost BÁNYAI şi GRÜNBERGEL şi toată această garnitură. Păi în acest caz totuşi altfel ar fi arătat lucrurile".

Bernáth: „Desigur".

Bernáth Márta: „Ieri acolo unde am fost ne-au spus în scop „instructiv" că în Bulgaria 14% din populaţie au constituit-o turcii. Această populaţie a fost acum lichidată în mod fin...".

Bernáth E.: „... Ei atunci să-mi spui, te rog, ce e aceasta? Socialism?! Dar toate acestea le spune pentru a-şi motiva, pentru a se motiva ei pe ei. Şi noi suntem aici 10-11% şi...".

Veress Károly: „Să nu te mire faptul...".

Bernáth Márta: „Am spus ieri când am aflat această problemă – numai că am spus foarte încet –, nu e bine. Se vor răscula".

În scopul neutralizării unei eventuale continuări a anchetei desfăşurată de organele de stat, BERNÁTH – paralel cu o prudenţă mai mare manifestată în ultimul an – a trecut şi la „recapitularea" unor discuţii cu caracter duşmănos, purtate cu persoanele neaudiate.

Cu aceste ocazii – din prudenţă – nu le atrage direct atenţia asupra nedeclarării, dacă vor fi întrebaţi, dar „îşi aminteşte" discuţiile purtate cu eventualii martori, în direcţia „uitării" oricăror aspecte duşmănoase discutate sau bagatelizării discuţiilor naţionaliste.

În urma acestor măsuri tactice, în prezent BERNÁTH se consideră şi pretinde nevinovat, fără a-şi fi schimbat însă concepţiile sale duşmănoase şi fără a înceta în cerc restrâns comentariile naţionaliste.

Faţă de cele de mai sus vă informăm că pe baza audierilor efectuate în anul trecut, organele noastre deţin procese-verbale în care sunt consemnate declaraţiile a opt martori audiaţi.

Deşi cei în cauză nu sunt martori principali ai acţiunii şi în declaraţiile lor nu toţi au fost sinceri faţă de organele noastre, reies aspectele următoare consemnate în procesele-verbale:

BERNÁTH ERNŐ, reîntors la sfârşitul anului 1965 dintr-o călătorie făcută în R.S. Cehoslovacă, a difuzat în cercul său de cunoştinţe din mediul redacţional revista „Szemle" din Bratislava în care era înserat un articol cu caracter calomniator la adresa revistei „Igaz Szó" din Tg.-Mureş. Difuzarea a fost însoţită de comentarii duşmănoase cum ar fi:

- „în R.S. Cehoslovacă se ridică probleme cu mai mult curaj ca la noi";
- „redacţia revistei « Igaz Szó » este formată din laşi şi carierişti";
- „maghiarii din R.S. Cehoslovacă ar avea o situaţie mai favorabilă în comparaţie cu situaţia maghiarilor din România, au organizaţii culturale proprii, ceea ce la noi nu există".

În afara acestor probleme, legată de vizita în R.S. Cehoslovacă, cu ocazia audierii, persoanele respective au mai făcut declaraţii privind şi poziţia anterioară a lui BERNÁTH ERNŐ, rezultând că acesta ar fi afirmat că:

- „schimbarea cu ani în urmă a unor tov. din conducerea locală de partid (tov. CSUPOR, SZÖVÉRFI) trebuia privită cu neîncredere întrucât nu ar fi favorabilă pentru minoritatea maghiară, ar fi un semn al politicii naţionaliste ce s-ar desfăşura în ţara noastră";
- că „libertatea de creaţie la noi ar fi îngrădită";
- că „U.P.M. nu trebuia desfiinţată";
- că „exercitarea controlului de către partid ar fi prea insistentă şi cei ce fac controlul ar fi incompetenţi".

Rezultă că BERNÁTH s-a exprimat în mod defăimător la adresa organelor de partid, numind aceste organe „bande de mincinoşi", că ar fi spus unor redactori că nu au curajul să abordeze probleme de actualitate pe plan intern şi extern, că ar fi ponegrit pe scriitorul KOVÁCS GYÖRGY, numindu-l „naiv" şi „laş" pentru că „nu vede politica naţionalistă ce ar desfăşura-o partidul în ţara noastră".

Toate aceste aspecte sunt documentate pe bază de declaraţii ale martorilor, confirmând materialele informativ-operative obţinute de organele noastre.

În afara lor, organele noastre mai deţin asupra lui BERNÁTH ERNŐ materiale verificate privind poziţia sa duşmănoasă de până la documentare şi de după documentare (aspectele redate în prima parte a prezentei note).

Vă rugăm faţă de cele de mai sus a aproba anchetarea şi avertizarea în stare de libertate a numitului BERNÁTH ERNŐ.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 315, f. 26-32.

650.

1967 iunie 27, Târgu-Mureş. M.A.I.-S.R. Târgu-Mureş către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport referitor la manifestări duşmănoase din cadrul învăţământului.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcţia Regională Mureş-Autonomă Maghiară
Secţia Raională Târgu-Mureş

STRICT SECRET
S.C. Nr. 310
Ex.nr.

Nr. 136834 din 27 iunie 1967

CĂTRE,
DIRECŢIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

La ord. Dvs. nr. 306/M.E./32451 din 05.06.1967 cu privire la manifestările dușmănoase de orice nuanță din cadrul învățământului din raza raionului Târgu-Mureș, raportăm următoarele:

Agentul „MARINESCU" la data de 17.02.1967 ne informează că numita MADARAS ILDIKÓ, profesoară la liceul din comuna Band, și-a manifestat dorința de a pleca în Guineea ca profesoară, însă și-a exprimat temerea că nu i se va da voie pentru că nu este membră P.C.R. Cea în cauză, anterior (nota ag. din 24.11.1966) a fost semnalată cu manifestări la adresa unor legi adoptate de Marea Adunare Națională, spunând că interzicerea avorturilor are un singur scop: „mărirea populației române pentru a deveni o națiune mare. Dar cei care au adus această lege nu s-au gândit la situația materială proastă a poporului și mai ales la femeile exploatate".

Activitatea celei în cauză este în curs de clarificare.

Același agent, la data de 14.04.1967, ne informează că discutând cu numitul HUSZÁR ERNŐ, administratorul liceului din comuna Band, a afirmat: „Viața mea și viața oamenilor cinstiți din comuna Band a fost o lungă tragedie în acest regim. Oamenii cinstiți au fost jefuiți, persecutați și puși sub stăpânirea țiganilor. Comuna Band a rămas în urmă din toate punctele de vedere. Oamenii devin tot mai săraci. Regimul are nevoie numai de conducători nepricepuți și iată rezultatele – viața sobră din Band. În această perioadă am învățat un lucru, să tac ca să-mi pot păstra măcar libertatea". Cel în cauză a mai fost semnalat cu manifestări dușmănoase. Activitatea sa este în curs de clarificare.

Agentul „MARINESCU" la data de 14.04.1967 ne informează că aflându-se la Cluj la un curs al profesorilor, a discutat cu numitul VERNER HUGÓ, profesor la liceul din Sovata, care în legătură cu viața profesorilor maghiari din țară a afirmat: „profesorul maghiar cinstit este persecutat mereu, ori de un demagog, ca de exemplu FEKETE ÖDÖN, ori de activiști stupizi. A trăi în această țară, nu este altceva decât o permanentă apăsare, pentru că omul nu știe niciodată de unde, de ce și din partea cui vine atacul. În consecință, te simți ca în evul mediu în perioada inchiziției".

Activitatea celui în cauză este în curs de verificare.

La aceeași dată, agentul ne informează că discutând cu numitul NAGY PÁL, profesor în localitatea Mureș-Mort, raionul Reghin, cel în cauză a afirmat: „Filmul DACII este o manifestare brutală a naționalismului și șovinismului român. Românii falsifică evenimentele istorice cu scopul de a trezi în mase sentimentele cele mai primitive ale omului – șovinismul și naționalismul".

Despre activiștii de partid a spus: „aceștia sunt o categorie putredă de oameni care fără muncă beneficiază de toate bunurile, pe când poporul muncește din greu". În legătură cu viața profesorilor a afirmat că: „aceștia sunt supuși activiștilor, iar țara nu apreciază munca calitativă, pretutindeni predomină corupția și relațiile".

Aspectele au fost semnalate Secției Raionale M.A.I. Reghin.

Tot în orașul Cluj, agentul „MARINESCU" a discutat cu numita KAPUSI ILDIKÓ, profesoară la Liceul „Bolyai" din Târgu-Mureș. Referitor la faptul că programa la limba maghiară pentru bacalaureat nu a apărut la timp, a afirmat că: „aceasta nu s-a petrecut în mod întâmplător, ci este iarăși o manifestare a naționalismului român". Despre situația intelectualilor și mai ales a profesorilor din țara noastră a spus că este „dezastruoasă".

Referitor la situația din R.P.U., a spus că: „liberalismul și indulgența P.C. din Ungaria este absolut formală și constituie o manifestare cinică a comuniștilor maghiari care spun: să lăsăm poporul să vorbească liber și deschis, iar noi, comuniștii, să facem ce vrem".

Din unele informații, precum și din declarația numitei MIKLÓS ROZALIA, învățătoare în satul Săcădat (orașul Sovata), rezultă că are strânse legături cu unele elemente iehoviste din satul Săcădat.

Astfel, cea în cauză de mai multe ori, împreună cu soțul ei MIKLÓS KÁROLY, în prezent student la Brașov, au fost la numitul BÁLIND JÁNOS, iehovist din satul Săcădat și la o altă familie de iehoviști din această localitate. Cu această ocazie, aceste elemente iehoviste le expuneau numitei MIKLÓS ROZALIA și soțului ei anumite dogme iehoviste. Materialul este supus verificării prealabile.

Din notele informative furnizate de agenții „BALOGH PETRU", „KOVÁCS ZSIGMOND" și „CSÁNYI IOSIF", precum și din rapoarte ale șefului de post din comuna Vărgata, rezultă că numitul NAGY FRANCISC, profesor de muzică din com. Vărgata, a organizat un cor în satul Valea, în care a selecționat cetățeni cu aptitudini muzicale spunându-le că „intenționează să creeze o unitate (în acest mod) între maghiari, fiindcă aceștia sunt asupriți în România". De asemenea, cel în cauză a apostrofat pe unii părinți care sunt maghiari, dar au dat copiii la școli românești.

Cu ocazia programelor culturale pe care le prezintă cu corul, cel în cauză are afirmații în sensul că: „cântecele prezentate de acest cor au fost învățate din moș strămoși și noi, care suntem un pumn de oameni în acest sat, nu trebuie să dăm uitării ceea ce ne-a rămas de la strămoși, ci să continuăm a le reda mai departe urmașilor noștri". Membrii corului sunt îmbrăcați în costume secuiești.

La data de 05.02.1967, după ce prezentul cor a dat un program în satul Grâușor (comuna Vărgata) au consumat băuturi alcoolice, iar la întoarcerea în satul Valea, mai mulți membri ai corului au început să intoneze printre alte cântece populare și cântecul naționalist cu următorul conținut: „Mie îmi va cânta fanfara lui Horthy Miklós și eu voi defila...".

Numitul NAGY FRANCISC și-a creat o mare popularitate în satul Valea, mulți cetățeni afirmând despre el că este „un om mare și face totul pentru ca noi, maghiarii, să fim uniți". Deoarece cel în cauză este membru P.C.R., aspectele au fost semnalate organelor raionale P.C.R., iar după aprobare, activitatea acestuia a fost supusă verificării prealabile.

Agentul „KISSFALUDI", la data de 19.05.1967, ne informează că numita MUREȘAN CAROLINA, profesoară la liceul din Sovata, a fost vizitată de unchiul ei din S.U.A., numitul SIMON FRANCISC, care i-a adus o serie de articole de îmbrăcăminte. Cea în cauză a afirmat despre unchiul ei că este naiv deoarece la venirea în România imediat a vrut să-și cumpere o mașină ca să aibă cu ce vizita rudele din țară și că nu cunoaște situația din România.

De asemenea, unchiul ei i-a promis că în vacanța de vară a anului 1967 o va duce în Anglia ca să viziteze Londra. Cea în cauză este încadrată informativ pentru a i se stabili poziția în continuare.

Agentul „KISSFALUDI”, la data de 11.05.1967, ne informează despre numitul LÁNCKOR IOSIF, profesor la liceul din Sovata, care are obiceiul să prezinte în fața cadrelor didactice ale liceului unele glume cu caracter dușmănos.

Astfel, a afirmat că în U.R.S.S. au fost otrăvite toate pisicile deoarece pronunțau într-una cuvântul „Mao”. De asemenea, referitor la conducerea P.C.R. a spus că: „semnalează că merge la stânga și în realitate o ia la dreapta”. Cel în cauză figurează în evidențele noastre la „P.A.” și a mai fost semnalat cu astfel de manifestări.

Activitatea sa este în curs de clarificare.

Raportăm că în procesul urmăririi informative cu agentul „KISSFALUDI” a profesorilor GUB EUGEN și BERKECZI GHEORGHE, ambii din orașul Sovata, respectiv primul din satul Săcădat, la școala generală de 8 ani, iar secundul la liceul Sovata, a rezultat că aceștia primesc literatură din R.P.U., prin numitul KOVÁCS ȘTEFAN din Budapesta, circumscripția XI-a, str. Tellman, nr. 43 E, parter. Cel în cauză este voiajor la Ministerul Comerțului Exterior al R.P.U., și face dese deplasări în țările occidentale cum este Anglia, Franța, R.F. a Germaniei etc., de asemenea, și în țările socialiste printre care și România.

În cursul anului 1967 a fost în Sovata de două ori, la o mătușă a sa cu numele de MANDICS MARGARETA, născută la 16.10.1883, în Zsombor – R.P.U., fiica lui Emil și Maria, fără ocupație, de naționalitate maghiară, cetățenie română, cu domiciliul în Sovata, str. Trandafirilor, nr. 432, necunoscută în evidențele noastre.

Cu aceste ocazii, cetățeanul din R.P.U. a adus cărți la ambii profesori, și anume: Geografia Ungariei, atlasuri geografice, Istoria Ungariei și a ungurilor etc., încasând contravaloarea în bani.

Profesorul GUB EUGEN este fiu de preot și are manifestări dușmănoase. A vândut din aceaste materiale și numitului ILYÉS IOSIF, directorul școlii din Săcădat, material intitulat „Viața culturală” și cărți istorice.

FEKETE ÁRPÁD, profesor la Liceul din Sovata, ajungând în posesia unor „culegeri de texte istorice” provenite din R.P.U., le folosește ca material suplimentar în completarea expunerii lecțiilor în cadrul Liceului. Albume geografice din R.P.U. au circulat și în clasele V-VI ale școlii generale din Sovata, printre elevi, care apoi au fost strânse de către direcțiunea școlii. Nu cunoaștem încă de unde a primit aceste cărți.

Datorită influenței materialelor respective în clasa a X-a – fete – din Sovata, în timp ce profesorul de limba română-maghiară NAGY DIONISIE vorbea elevilor despre rolul „Școlii Ardelene” a lui Samuel Micu și I.Budai-Deleanu, elevele VERES HAJNAL și BERECZKI IRMA s-au revoltat pentru că la orele de literatură maghiară li se vorbește despre literatură română și că de ce profesorul a numit pe Budai Nagy Antal – Anton Mare de la Buda.

Față de cele de mai sus s-au luat măsuri de a fi supuși verificării prealabile profesorii amintiți mai sus și urmărirea activă a aspectelor naționaliste din activitatea lor, precum și a elevilor dispuși pentru astfel de activități.

În raport de materialele obținute vom face propuneri și în ceea ce privește pe cetățeanul din R.P.U.

Alte aspecte de manifestări dușmănoase și naționaliste în cadrul învățământului pe raza noastră de activitate nu au rezultat până în prezent.

Șeful Secției
Maior Jampa Grigore

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 307, f. 102-106.

651.

1967 iulie 1, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: sinteză privind comentările referitoare la examene reieșite din exploatarea materialului poștal.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE — STRICT SECRET
Direcția Regională Mureș-Autonomă Maghiară — Ex.nr. 3
Biroul „F”

SINTEZĂ
1 iulie 1967
Cu privire la comentariile reieșite din exploatarea materialului intern referitor la examenele de sfârșit de an și de bacalaureat.

Exp.: SZABÓ MARIA din Reghin, str. Gării, nr. 13
Dest.: BÖLÖNI MARIA, Târnăveni, str. Vânătorilor, nr. 4
„... Îmi pare bine că am terminat cu maturitatea și am reușit. Președintele comisiei a fost un biolog scârbos din Cluj. A tăiat foarte mulți elevi din clasa noastră. Din 38 elevi au căzut 14, iar la secția serală la maghiari dintr-un total de 16 elevi au trecut doar 2. În schimb, la secția română nu au tăiat decât 2 persoane așa că de aici se pot trage mai multe concluzii...”.
Exp.: UJLAKI ÁRPÁD din Reghin
Dest.: LUKÁCSI MAGDALENA, comuna Mărcușa, Rai. Tg. Secuiesc.
„...Eu am reușit la examenul de maturitate, dar a fost foarte greu că am avut o comisie tare spurcată care a tras mult pe noi. Acum mă pregătesc pentru o școală de maiștri la Codlea unde admiterea se dă în limba română, dar nu știu dacă voi putea intra fiindcă prioritatea o au ei...”.
Exp.: HORVÁTH MIHÁLY, comuna Logig, Raionul Reghin
Dest.: KARDOS IOAN, comuna Sântana de Mureș, Rai. Tg.-Mureș

„...Dragă unchiule, te rog să rezolvi cumva să pot intra şi eu undeva la vreo şcoală unde admiterea se face în limba maghiară, că unde e în limba română nici nu încerc, că acolo numai românii sunt admişi şi maghiarii sunt lăsaţi pe dinafară, dar nici nu vreau să mă duc unde sunt numai români...".
Exp.: GYÖRGY FRANCISC din Reghin, str. Mierlei, nr. 8
Dest.: BENEDEK IZA, Tg. Secuiesc, str. Verii, nr. 12
„...Eu vreau să merg la o şcoală din Sibiu, dar ştiu de la bun început că va fi greu doarece se cere totul în limba română şi nu se ţine cont de faptul că suntem maghiari şi, bineînţeles că la toate şcolile îi iau pe români înainte şi numai dacă rămâne vreun loc sau cu protecţie îi iau pe maghiari...".
Exp.: DAN CORNITESCU, Tg.-Mureş, str. Bernády, nr. 12
Dest.: IANCU CORNITESCU, com. Caraula, rai. Calafat, reg. Oltenia
„...În general, Tg.-Mureşul este invadat cu răgăţeni, aceştia crezând că aici se intră uşor şi pornind de la această ipoteză, candidaţii sunt destui. Mai este încă o chestiune, că facultatea (institutul) a fost ungurească şi această tradiţie, dacă nu pe faţă în umbră se păstrează, fiindcă cu toate că se predă românește, totuşi majoritatea studenţilor sunt unguri. Ei au voie ca examenul să-l susţină în limba maghiară, ori din comisie fac parte dacă nu toţi, majoritatea din ei sunt unguri şi vă daţi seama că dreptatea este de partea celor ce o împart. Iată cum se explică că la acelaşi răspuns oral, unui român îi va da 7, iar unui ungur 9-10, iar cu scrisul acelaşi lucru. Aţi avut şi Dvs. exemple din care v-aţi putut da seama că de multe ori poţi muri cu dreptatea în mână...".
Exp.: O oarecare BUBA din Odorhei, str. Kőrösi Csoma Sándor, NR. 6
Dest.: Deé Hajnal, Tg.-Mureş, str. T.Vladimirescu, nr. 60
„...Öcsi a căzut la examenul de bacalaureat. Árpi ne-a spus că singurul motiv pentru care a căzut este că Öcsi este maghiar. El a fost unul dintre elevii cei mai buni şi mai punctuali şi ar fi meritat să ia examenul. Nu l-a putut ajuta cu nimic pentru că comisia a fost foarte severă, eventual la toamnă o să încerce să-l ajute. Trebuie să-l lămurim pe Öcsi să se prezinte şi la toamnă la examen...".
Exp.: ANTAL GÁBOR, M.-Ciuc, str. Toplița, nr. 15
Dest.: MINIUS ELISABETA din Timişoara IV, str. Pop D. Băseşti, nr. 33
„...Aici şi în anul acesta la secţia română au fost tare severi la examenele de bacalaureat. Prima zi din 18 elevi au fost tăiaţi 9. Au dat multe note de 2 şi 3, atât la scris, cât şi la oral. Aşa se vede că intenţia lor este ca din această regiune să intre cât mai puţini la facultate. Toată lumea este revoltată de aceasta".
Exp.: NAGY DEZSŐ, M.-Ciuc, str. Petőfi, nr. 31
Dest.: SZÉKELY FRANCISC, loc. Zălan, str. Oroşeni, nr. 91
„...S-au terminat şi examenele de bacalaureat, însă trist e că el nu a reuşit şi în felul acesta la toamnă din nou trebuie să se prezinte, trebuie să înveţe toată vara. Acuma şi mai mare era protecţionismul şi înmânări de plicuri ca altădată. Dar cu banii nu se poate cumpăra ştiinţă. Cineva dacă procedează în felul acesta se înşeală el însuşi. Aşa e că numai proştii pământului pot să progreseze...".
Exp.: BENCZE TIBERIU din M.-Ciuc, str. Szék, nr. 34
Dest.: BENCZE LUDOVIC, Braşov, Şcoala Tehnică „Steagu Roşu"
„...La examenele de bacalaureat nici Éva şi nici Béla nu au reuşit. Amândoi au căzut la matematică. Îmi pare foarte rău că Béla era tare trist, aşa i-au curs lacrimile ca la un copil. Dintre cei de la seral numai 3 n-au reuşit. Însă spune Laji că aşa a observat că comisia era plătită cu bani de unul, deoarece elevii care erau examinaţi în ultima zi spuneau nişte prostii extraordinare, totodată erau care nu ştiau să scoată nici un cuvânt. Spune că şi atunci seara, când s-au terminat examenele, profesorii erau duşi de unii la restaurantul „Harghita". În general au fost respinşi destul de mulţi. În prima zi, din 18 au fost respinşi 9...".
Exp.: CARA LUPA EMILIA din Ciuc, str. Doja, nr. 6
Desp.: ANTAL CLARA din Iaşi, Aleea M. Sadoveanu, nr. 6, bloc 2, cam. 77
„...Dragă Clara, după multe emoţii am terminat şi eu cu liceul şi cu bacalaureatul. Adevărul este că comisia de examinare de la secţia română a fost cea mai exigentă. Înaintea noastră au fost elevi din Gheorgheni şi din 27 de elevi au respins la examen 13, ceea ce a băgat groază în noi...".
Exp.: MAGYAROSI S., din M.-Ciuc, str. 6 Martie, nr. 5
Dest.: RADU PETRE, Ploieşti, str. E.Racoviţă, nr. 6
„...Nu v-am scris până nu am primit rezultatul examenului de bacalaureat a lui Sándor. A reuşit. Suntem tare bucuroşi, dar vine admiterea. Deocamdată încearcă la Cluj, că am primit răspuns că la Facultatea de chimie admiterea se acceptă şi în limba maghiară. Ştiţi că Sándor vorbeşte slab românește şi la Bucureşti anul trecut nu a reuşit admiterea elevilor din M.-Ciuc datorită necunoaşterii limbii române...".
Exp.: LUPAŞCU DUMITRU, Şcoala Tehnică Agricolă M.-Ciuc.
Desp.: LUPAŞCU TOMA, com. Corbii Mari, Rai. Titu, Bucureşti
„...Dragii mei părinţi, vă rog să vă interesaţi dacă în apropierea comunei noastre sunt G.A.S.-uri la care aş putea lucra după examen. Această problemă îmi face gânduri negre prin faptul că n-am unde munci. Colegii noştri care au fost [în] anul IV spun că în producţie este îngrozitor de rău şi salarul mic. La C.A.P.-uri nu aş vrea să merg din cauză că nu se plăteşte numai în natură şi se pun alte probleme deoarece aceasta înseamnă că trebuie să mâncăm numai când îţi dă din colectiv...".
Exp.: PINTILIE PINTILIE, Şcoala Tehnică Agricolă M.-Ciuc
Dest.: SITARU GHEORGHE, loc. Moldova Nouă, str. Bălcescu, nr. 189, reg. Banat
„... Să ştiţi că sunt din nou la şcoală şi mă pregătesc pentru examenul de sfârşit de an. Materialul este foarte mult şi cuprinde toată materia din 4 ani de şcoală. Necazul mare este însă că nu am loc unde să lucrez după ce termin şcoala. În situaţia mea mai sunt foarte mulţi colegi. O să vedem ce aranjăm până la urmă...".
Exp.: GÎNDAC CONSTANTIN, Şc. Tehnică Agricolă M.-Ciuc
Dest.: Comuna Ivăneşti, Rai. Vaslui, Reg. Iaşi.

„...Eu regret foarte mult că am făcut şcoala aceasta căci văd că toți colegii noştri din anul IV, care vin din practică, spun că nu e bine. Nu se găsesc posturi convenabile. Salarizarea este foarte proastă. Toți regretă viața de elev. Eu o să caut să lucrez în alt sector pentru a-mi putea crea o oarecare situație...".

Şeful Biroului
Maior Ágoston Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 307, f. 120-123.

652.

1967 iulie 24, Odorhei. M.A.I.-S.R. Odorhei: sinteză privind exploatarea materialului poştal, perioada 26 iunie – 22 iulie 1967.

DIR. REG. M.A.I. MUREŞ-AUT. MAGHIARĂ
SECȚIA RAIONALĂ M.A.I. ODORHEI — STRICT SECRET
Grupa „F" — 24 iulie 1967

SINTEZĂ

Cuprinzând comentariile reieşite din rândul populației civile în urma exploatării materialului poştal în perioada 26 iunie – 22 iulie 1967.

În această perioadă la care se referă prezenta sinteză, Grupa „F" Odorhei a controlat în total un număr de 60.800 scrisori, din care zilnic în medie 2.533 bucăți.

Corespondența controlată grafic în conținut de către ofițerul grafolog este de 6.312 scrisori, iar corespondența controlată în exterior este de 60.800 scrisori.

În această perioadă nu am avut cazuri de manifeste.

Obiectivele cerute în lucru de către organele informative sunt în număr de 280 urmăriți.

Scrisorile interceptate pentru obiectivele urmărite au fost în medie zilnică de 27 scrisori, în total s-au interceptat un număr de 653 scrisori.

În această perioadă am cenzurat un număr de 6.312 scrisori, din care media zilnică 263 scrisori.

Corespondență citită din mediul urban 2.772.

Corespondență citită din mediul rural 3.540.

Din corespondența cenzurată am extras un număr de 12 note şi copii după cum urmează:

Culte-secte 4

Pe linia Secției a II-a 6

Diverse 2

Din corespondență am extras un număr de 31 comentarii.

În lucru avem 7 dosare de supraveghere. În această perioadă s-au închis 2 dosare de supraveghere. Nu s-a deschis nici un dosar.

În urma exploatării materialului poştal a rezultat că în ultima perioadă unele elemente din rândul populației civile au comentat în mod nefavorabil Hotărârea C.C. al P.C.R. şi a Consiliului de Miniştri în privința reglementării orelor de serviciu şi disciplină în muncă, astfel:

Exp.: Ing. SANDU, Vlăhița-Odorhei
Dest.: Ing.VOINIȚCHI VASILE, Arad, Bul. Lenin, nr. 30, Banat
„...De azi trebuia să fiu în concediu, însă am fost reținut aici de Regiunea de Partid, bineînțeles după ce a consultat Ministerul, pentru că am de-a face aici cu nişte oameni cu care nu mă pot înțelege deloc. Sunt obligat să rămân aici întrucât trebuiesc forțate, astfel[1] apar la minister cu rezultatele acțiunii de organizare ştiințifică a muncii fără rezultate şi nu vreau să mă compromit. Începe de altfel o altă acțiune pe care mie la mie tot eu voi fi numit în regiunea asta pentru a rezolva, obținerea cifrelor de plan pentru cincinal şi în perspectivă până în 1980...".

Exp.: ORBAN, Fântânele Bloc B1, apar. 8, rai. Tg.-Mureş
Dest: BUGJA MÁRTON, Minele Lueta
„... De altfel noi suntem în fața unor reorganizări totale. Toate cele trei termocentrale vor să le cuprindă într-o singură întreprindere. Acest lucru desigur se va face în cadrul acestei reorganizări ştiințifice şi nu va depăşi două-trei luni. Se vede că în ramura noastră la fel se întâmplă ca în industria minieră, cu ce rezultate se soldează asemenea experimentări...".

Exp.: FILE DEMETER, Odorhei, str. Lenin, nr. 6
Dest.: DOBAI MIHÁLY, Cluj , str. Galați, nr. 25
„... Mă bucură că peste 16 zile ne vom întâlni, cel puțin mă vei ajuta în problema de organizare, deoarece precum ştii şi tu, din partea comitetului nu mă bucur de ajutor. Ieri a fost la noi un tov. de la regiune şi a verificat rezultatele întrecerii socialiste. Nu a fost mulțumit de formele de organizare. Ne-a spus că se pot organiza brigăzi acolo unde sunt cel puțin două echipe, iar unde muncitorii sunt puțini să organizăm echipe. Navetiştii să-i trec în situații la o echipă, la fel şi pe cei din atelierul de cazangerie. Brigada de tinichigii corespunde doar pentru o echipă. Greşeala este însă la sudori, eu nu sunt de acord cu organizarea pe echipe şi

[1] Corect: altfel

brigăzi. Altă problemă este că echipele şi brigăzile de ce nu au plan? [...] Organizarea ştiinţifică a muncii le-a luat la mulţi primele, de luni începând timpul pentru masa de dimineaţă este de 30 de minute. Nu se dau învoiri pe nici un motiv, toate activităţile sportive, culturale se fac după orele de program. Direcţiunea nu mai face atâtea şedinţe".

Referitor la examenele de admitere în învăţământul mediu şi superior redăm următoarele comentarii:

Exp.: NAGY DÉNES, Odorhei, str. G. Coşbuc, nr. 14.
Dest.: FAZAKAS JÓZSEF, comuna Ditrău, str. Dealul, nr. 37
„... La admitere suntem foarte mulţi, 352 pentru 60 de locuri. Din Gheorgheni suntem cinci dintre care toţi vor să intre la generală. Mulţi ne gândim să plecăm acasă, pentru că între candidaţi sunt mulţi români şi a spus tovarăşul Dénes că ei au întâietate. Despre protecţie nici nu se poate vorbi...".
Exp.: BODÓ ÁRON, comuna Sâncrai, Odorhei.
Dest.: BODÓ MIKLÓS, Covasna, str. Turnului, nr. 2
„... Au dat admitere la Odorhei fetele lui Pista, dar nu au reuşit, e foarte greu să intri la vreo şcoală pentru că peste tot întâietate au românii, aici au fost la admitere şi din Oltenia...".
Exp.: BORBÉLY JÓZSEF, Odorhei, str. Eroilor, nr. 5
Dest.: SIKLODI FERENC, Aleea rozelor, Bloc A-10, scara B, apart. 4, oraşul Iaşi.
„...La probele scrise deja m-au respins, am fost 95 candidaţi pentru 15 locuri. În ceea ce priveşte, [te] primeşte condoleanţele mele pentru spulberarea planurilor tale. E o porcărie să tai în aşa măsură drumul tinerilor sârguincioşi cu câte o figură cum s-a întâmplat şi cu tine la electrotehnică. Se pare că vor să urmărească calitatea şi să pregătească doar la cursuri de zi ingineri şi apoi să-i trimită în producţie, este papă lapte care este inginer doar pe hârtie. Constă calitatea şi în aceea căci calculează media de la maturitate la media de la admitere. Închipuie-ţi că sunt avantajaţi în special aceia care au terminat liceul la sate şi vin în buzunar cu o medie mare, deci ei au prioritate faţă de cei care s-au pregătit în mod special pentru o facultate. Ce să spun despre cei care au terminat acum şi au dat maturitate din trei obiecte, iar eu la vremea mea am dat din 8 materii, spune şi tu e drept acest lucru?...".
Exp.: TOMPA IRÉN, sat Vlăhiţa-Nouă, Odorhei.
Dest.: MIHÁLY MARGIT, Clinica de endocrinologie, Cluj.
„...La data de 5 iulie am lucrat după-masa, iar pe la orele 15 a început să plouă torenţial cu grindină. Peste tot era apă, care a inundat turnătoria prin geamuri, fapt pentru care nu s-a lucrat câteva zile. La fel, apa a intrat în dispensar prin hala de maşini. A fost un total dezastru, oamenii s-au refugiat prin geamuri ca în timpul invaziei tătarilor. Mai groaznic a fost faptul că apa a intrat şi la noi în bloc, copilul a sărit prin geam şi apoi a fost luat de familia lui Benedek. Nici nu-ţi poţi închipui ce a fost la noi acasă. Toate lucrurile înotau în apă, iar pe urmă abia am reuşit să o scoatem afară din casă cu găleata. Nici bătrânii nu-şi amintesc aşa ceva de prin anul 1937...".
Exp.: MĂRIOARA, Vlăhiţa
Dest.: IANCU PETRONELA, comuna Horezu, Făgăraş
„...Pe la noi timpul este destul de răcoros, deoarece la 5 iulie a fost o ploaie mare, a venit la repezeală în jurul orei 15 şi s-a terminat în jurul orei 16, dar cu gheaţă de parcă a fost o ruptură de nori. Apa a crescut repede, încât unde stăm noi a intrat în locuinţa oamenilor, în cotețe de porci de unde a dus porcii şi păsările. La Nicu, la turnătorie, apa a atins înălţimea de un metru, când a venit acasă era ud până la piele. Este jale mare, paguba pricinuită de ploaie este destul de însemnată în toate secţiile uzinei...".
Exp.: KELEMEN PIROSKA, Vlăhiţa-Nouă, nr. 289, Odorhei.
Dest.: TÖRÖK PÁL, Bicalot, Huedin
„... Acum este un timp destul de bun, dar săptămâna trecută a fost o vreme mare, am crezut că este sfârşitul lumii, gheaţa mare a nimicit totul. A inundat pârâul, iar apa a intrat în casa de la parter. În uzină apa era de 2 metri, s-a oprit toată producţia, chiar şi la furnale care nu e permis să se oprească niciodată. Pagubele pricinuite de ape se ridică la circa un milion de lei. Noroc că nu au fost victime omeneşti...".
Exp.: IMRE KATALIN, Vlăhiţa-Nouă, nr. 288
Dest.: KOVÁCS DÉNES, Harghita, Ciceu, nr. 441
„... La noi, în una din zile a bătut gheaţa timp de un ceas. A intrat apa în uzină şi a fost aşa mare încât muncitorii nu au putut ieşi. Au venit de la Bucureşti să cerceteze cazul, au fost multe distrugeri...".

Şeful Secţiei Raionale
Cpt. Moldovan Nicolae

Pt. Şeful Grupei „F"
Lt.Maj. Rákosi Iuliu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 307, f. 114-118.

653.

1967 august 1, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind calitatea de agent a lui Ilieş Alexandru, numele conspirativ „Drăgan Viorel".

DIRECŢIA REGIONALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secţia „C"

CONF. PERSONAL
ex.nr. 2

Nr. C-11/94176 din 1 VIII 1967

Către,
SERVICIUL III

Vă facem cunoscut că numitul ILIEŞ ALEXANDRU, născut la data de 22 X. 1945, în Tăureni, fiul lui NATURAL şi ANA, de profesie -, angajat la METALOTEHNICA, cu domiciliul în Tg.-Mureş, Str. Evreilor Martiri, nr. 4, posedă dosar personal de agent, clasat la Secţia „C", având numele conspirativ „DRĂGAN VIOREL".

Cât a fost militar în termen, a fost folosit ca agent de Contrainformaţii militare.

În caz că este util muncii informative, urmează să cereţi dosarul de la Secţia „C".

De noi lucrarea se clasează.

Şeful Secţiei „C"
Lt.colonel Réthi Albert

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 322, f. 35.

654.

1967 august 3, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Kiss Z." în urma discuţiilor purtate cu Battenberg Tibor, cetăţean american de origine maghiară.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcţia Regională Mureş-Autonomă Maghiară

Agentul: „KISS Z." — STRICT SECRET
Primit de: Mr. FLOREA GH. — 3 ex.
Data primirii: 3.VIII.1967
Casa: „DASCĂLU"

NOTĂ INFORMATIVĂ

Conform sarcinii primite, sursa în ziua de 2 august i-a făcut o vizită lui BATTENBERG TIBOR, care stă la văduva lui HINTS MIKLÓS, pe strada Vörösmarty, nr. 20 în Tg.-Mureş.

Acest BATTENBERG TIBOR în prezent este locuitor din oraşul Boston – S.U.A. şi care împreună cu mama sa au sosit în vizită la mătuşa HINTS ÁGNES. Sursa i-a invitat la ea acasă, de unde au mers la restaurantul de pe platoul Cornești şi în sfârşit, la restaurantul „Harghita".

După diverse discuţii de ordin convenţional şi familial, sursa adresându-se lui B.T. l-a întrebat: „Cu ce te ocupi în America şi cât câştigi?".

BATTENBERG: „În prezent mă ocup cu confecţionarea şi comerţul cu instrumente medicale şi câştig lunar 7-800 dolari, însă am de gând să mă angajez în calitate de funcţionar deoarece din cauza războiului din Vietnam există multe posturi unde se poate câştiga bine".

Sursa: „Aşa este că nu vă place de Johnson, Kennedy a fost mai bun?".

BATTENBERG: „Greşit, Kennedy a fost cel mai zăpăcit politician şi a fost ales numai pentru că avea bani. Kennedy cocheta cu «stânga», şi despre el a spus cu ocazia unei recepţii un politician rus, că în caz dacă Kennedy va fi ales pentru 4 ani, atunci ruşii vor prelua puterea în America. Kennedy nu asculta de nimeni, îşi făcea de cap, a îndemnat 10.000 de cubanezi refugiaţi să atace Cuba, promiţându-le acestora că în caz de nevoie vor fi sprijiniţi de flotă şi aviaţie, iar atunci când în Cuba au întâlnit rezistenţă şi au cerut ajutor, Kennedy nu le-a dat şi astfel au pierit vreo 10.000 de oameni. Poate şi aceasta a fost una din cauzele că a fost ucis. Noi, ungurii, întotdeuna am votat împotriva lui".

Sursa: „Noi suntem mândri de politica înţeleaptă dusă de conducătorii noştri şi aş vrea să stiu că acolo [cum] este privită politica României, cum se apreciază această politică în Apus".

BATTENBERG: „Nu se apreciază deloc, deoarece America cunoaşte două feluri de comunism: cel rusesc şi cel chinezesc. Comunismul chinezesc este mai rău decât stalinismul, România s-a îndreptat de sovietici şi deci este privită ca Albania, respectiv prietenă a Chinei. O mare firmă americană intenţiona să construiască o fabrică de cauciucuri în România, însă din cauza aceasta totul s-a oprit. De asemenea, America intenţionează să permită importul în România a peste 200 de articole, şi acest lucru s-a oprit din cauza politicii proaste şi a economiei proaste. Situaţia României este absolut instabilă şi în orice moment România poate să fie călcată în picioare de către ruşi. România duce o politică camuflată, vrea să facă ceea ce face de Gaulle în Occident, însă deşi De Gaulle este un bătrân prost, dar are în spatele său o ţară mare, în schimb, după cum am spus, România este o ţară instabilă, care poate să fie călcată în picioare oricând de U.R.S.S. În România este o conducere economică rea, nicăieri în lume nu există un birocratism aşa de mare, atâtea furturi. Nivelul de trai este scăzut, privind blocul comunist, România este al 5-lea, pe primul loc se află Ungaria, urmată de U.R.S.S., R.D.G., Cehoslovacia şi numai după aceea urmează România. Jugoslavia este cu mult mai apreciată şi este privită ca un stat cu comunism naţional, care admite multe favoruri pe linie economică, prin faptul că a admis asemenea favoruri privind pe micii meseriaşi şi agricultori".

Sursa: „Nu-mi vine să cred ceea ce spui, deoarece în presă, radio şi peste tot se aud numai cuvinte de apreciere privind politica şi economia României".

BATTENBERG: „Acestea sunt numai vorbe frumoase, realitatea este ceea ce spun eu".

Sursa: „Se vede că şi realitatea (adevărul) are două laturi, la voi există miliardari, în schimb aveţi şi populaţie de culoare, oameni nenorociţi care luptă pentru o viaţă mai bună. La noi în schimb nu există miliardari, dar cel care munceşte trăieşte bine".

BATTENBERG: „Şi acestea sunt numai vorbe. La noi, muncitorul într-o săptămână lucrează 40 de ore şi din câştigul pe o săptămână trăieşte aproape o lună de zile".

În continuare s-au discutat probleme fără interes deosebit. Sursa realatează că BATTENBERG, împreună cu mama sa şi mătuşa, intenţionează ca vineri să plece pentru 2-3 zile la Lacul Roşu.

s.s. „KISS Z."

Nota: B.T. este originar din R.P.U., în 1956 a participat la evenimentele contrarevoluţionare din R.P.U. şi apoi a fugit în S.U.A. A venit în Tg.-Mureş la mătuşa sa, HINTS pentru a se întâlni cu mama sa venită din R.P.U. Din relatările agentului i-ar fi frică să meargă în R.P.U. pentru a nu fi tras la răspundere legat de activitate desfăşurată în 1956. Nota este dată conform sarcinilor. Familia HINTS este în atenţia secţiei a II-a.
Agentul este bolnav, internat în spital, cu toate acestea i s-a indicat ca în măsura posibilităţilor să încerce a-l mai contacta, a fost instruit cum să procedeze. Urmează ca în discuţii să stabilească:
- Ce alte comentarii negative face la adresa statului nostru.
- Dacă cele relatate sunt convingeri proprii ori rezultatul unei propagande ostile ţării noastre.
- Care este situaţia emigranţilor maghiari din S.U.A., ce organizaţii au, cine sunt conducătorii, cum şi din ce sursă se inspiră în propaganda ostilă pe care o duc legată de situaţia minorităţilor conlocuitoare din R.S.R.
Copie după notă s-a dat Secţiei a II-a, care are în atenţie elementele.

s.s. Mr. Florea Gheorghe

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 310, f. 176-177.

655.

1967 septembrie 5, Cluj-Napoca. M.A.I.-D.R. Cluj către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind intenţia scriitorilor Balogh Edgár, Hajdu Győző şi Sütő András de a sărbători aniversarea a 30 de ani a „Întâlnirii de la Tg.-Mureş din 1937".

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIR. REG. DE SEC. CLUJ

STRICT SECRET
Exempl. Nr. 1
S.C. 413

Nr. 307/O.F./138541
din 5 IX. 1967

Către,
M.A.I. DIR. REG. DE SECURITATE
MUREŞ-AUT. MAGHIARĂ

Vă informăm că BALOGH EDGÁR, scriitor din Cluj, împreună cu HAJDU GYÖZŐ şi SÜTŐ ANDRÁS, scriitori din Tg.-Mureş, intenţionează să organizeze pe data de 3 octombrie a.c. o „mare şedinţă festivă" la Tg.-Mureş cu ocazia aniversării a 30 de ani de la „Întâlnirea de la Tg.-Mureş din 1937". În acest sens ei au întreprins unele măsuri pregătitoare, de a publica în numerele din septembrie ale revistelor pe care le conduc, la Cluj şi Tg.-Mureş, diferite materiale, de a pregăti persoane care să vorbească bazat pe anumite teme acordate de ei etc.

Această manifestare urmează să facă parte – după spusele lor – din „procesul de valorificare a moştenirii literare maghiare din România".

Organele noastre au raportat aceste probleme tovarăşului Preşedinte al Consiliului Securităţii Statului Bucureşti.

Şeful Dir. Regionale
Lt.Col. Ioana Constantin

Şeful Serviciului
Maior Dumitrescu Dumitru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 267, f. 194.

656.

1967 septembrie 5, Lipova. M.A.I.-S.R. Lipova către M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind contactarea agentului Pop Eugen, numele conspirativ „dr. Codru Marin".

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ BANAT
SECŢIA RAIONALĂ LIPOVA
Nr. 3/132227 din 5.IX.1967

STRICT SECRET
S.C. 650
ex.nr. 1

CĂTRE
M.A.I. DIRECȚIA REGIONALĂ
MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Rugăm identificați la Uniunea Regională a Cooperativelor de Consum Tg.-Mureș, pe numitul POP EUGEN, născut la 6 februarie 1910 în localitatea Șimleu Silvaniei, fiul lui Emil și Florica, de profesie avocat.

Este agent al organelor noastre cu numele conspirativ „dr. CODRU MARIN".

Sus-numitul este numit recent în funcția de jurisconsult la unitatea respectivă.

După contactare, vă rugăm să ne comunicați dacă vă este util pentru a trimite dosarul personal.

Șeful Direcției
General-Maior Stescal V.

Șeful Secției Raionale
Lt.Colonel Bejenaru N.

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 309, f. 195.

657.

1967 septembrie 19, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: plan de măsuri în vederea asigurării securității unor reprezentanți din conducerea de stat și de partid participanți la o vânătoare organizată în raionul Reghin.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcția regională Mureș-Autonomă Maghiară

STRICT SECRET
Ex..nr. 4

PLAN DE MĂSURI
19 septembrie 1967

În perioada _____[1] septembrie a.c., tov. din conducerea de partid și de stat urmează să participe la o vânătoare organizată în raza raionului Reghin, în localitățile Lăpușna, Cașva, Orșova și Aluniș.

Pentru securitatea tovarășilor sus-menționați și prevenirea unor eventuale acțiuni dușmănoase, organele de securitate și miliție vor întreprinde următoarele măsuri:

1. Agentura organelor de securitate din localitățile amintite și cele învecinate va fi contactată mai des și dirijată pe lângă elementele active din baza operativă – legionari, foști condamnați politici, P.C.S., P.R.M., fiii acestora și alte elemente pretabile la activități dușmănoase – cu sarcini de a le stabili preocupările, eventualele legături suspecte și comentariile ce le fac legat de acest eveniment.

În acest scop, ofițerii operativi din raionul Reghin, care au în răspundere grupele de comune unde se va desfășura vânătoarea, începând cu data de 20 septembrie a.c. se vor afla în sectoare.

Răspunde șeful raionului
Cpt. SÎNGEORZAN D-TRU

2. Măsuri similare vor fi întreprinse și de organele de miliție prin informatori, persoane de sprijin și de legătură în scopul semnalării apariției unor persoane străine suspecte, comportarea elementelor ce le au în atenție și eventualele comentarii dușmănoase.

Răspunde șeful raionului
Căp. de mil. IOAN GH.

Informațiile obținute vor fi prezentate de urgență șefului Direcției regionale M.A.I. pentru a dispune.

3. Se vor întreprinde măsuri de identificare și verificare a echipelor de gonaci care vor participa la acțiune. Elementele care se vor stabili ca necorespunzătoare vor fi semnalate organelor competente pentru a fi înlocuite.

Răspunde cpt. SÎNGEORZAN D-TRU
Termen: 20 sept. a.c.

4. În data de 20 septembrie a.c., imobilul din Lăpușna unde vor fi cazați oaspeții va fi controlat de o echipă de 4 ofițeri de securitate, după care se va asigura paza complexului în exterior cu un post fix, pe 3 schimburi, cu subofițeri de miliție, iar în interior cu un post, la fel în 3 schimburi, cu ofițeri de securitate.

Răspunde Mr. FLOREA GH.

5. La aceeași dată, prin intermediul medicului unității, se va asigura analiza apei potabile și a celei care se va folosi la pregătirea hranei.

Răspunde Mr. FLOREA GH

6. Organele de miliție, începând cu data de 19 septembrie a.c., vor intensifica măsurile de prevenire a abaterilor și a altor încălcări ale regulilor de circulație pe traseele ce deservesc localitățile de mai sus, prin dirijarea a două echipe auto-moto.

Răspunde lt.col. BERECZKI

[1] Lacună în document

7. Prin organele P.C.I. se va asigura prevenirea eventualelor incendii ce ar putea să apară la complexul din Lăpuşna. În acest scop o echipă de 6 pompieri, sub comanda unui ofițer, dotați cu mijloacele necesare, vor staționa în interiorul complexului pe perioada respectivă.

Răspunde col. ROTARU D.

8. Pentru deplasarea tovarăşilor care participă la vânătoare, în anumite puncte va sta la dispoziție o garnitură specială, tren C.F.F., care va fi garat în stația Lăpuşna. Personalul care deserveşte garnitura, locomotiva şi vagoanele, va fi verificat de organele de securitate.

Paza trenului pe perioada staționării în gara Lăpuşna va fi asigurată cu un post prin rotație de subofițeri de miliție.

Răspunde Mr. FLOREA GH

9. Se vor lua măsuri de asigurare a circulației normale a trenului special, în cazul în care tovarăşii ce vor participa la vânătoare vor veni cu acest mijloc. În acest scop se vor institui patrulări din organe de miliție la curbele ascunse, lucrări de artă, tunele şi poduri pe traseul ce se va comunica.

Răspunde Mr. BUTYKA GH.

10. În gara C.F.R. Reghin, la sosirea trenului special, ordinea se va asigura printr-o echipă de 4 ofițeri de securitate şi 7 ofițeri de miliție în ținută civilă şi 2 subofițeri de miliție.

Paza trenului special pe perioada staționării va fi asigurată de organele raionale de miliție, prin două posturi fixe pe două schimburi.

Răspunde Mr. FLOREA GH

11. Prin organele regionale de miliție se va asigura circulația pe traseele:

- Reghin – Lăpuşna
- Lăpuşna – Gurghiu – Orşova
- Gurghiu – Caşva
- Lăpuşna – Aluniş, prin dirijarea unei echipe auto-moto şi prin instituirea de patrule şi posturi fixe, precum şi personalul de la siguranța circulației C.F.F.

De asemenea, se vor lua măsuri pentru asigurarea circulației şi pe alte trasee în cazul în care va necesita.

Răspunde lt.col. BERECZKI A.

12. Paza complexului din Lăpuşna, unde vor fi cazați tovarăşii – după sosire – va fi asigurată de 3 posturi din ofițeri de securitate şi 3 posturi de lucrători de miliție, în 3 schimburi.

Răspunde Mr. FLOREA GH

13. În colonia sectorului de exploatare forestieră din Lăpuşna, în cursul nopților va funcționa o patrulă compusă din doi subofițeri de miliție cu misiunea de a asigura ordinea şi liniştea

Răspunde cpt. IOAN GH.

14. La terminarea vânătorii urmează să aibă loc un spectacol de gală în sala Palatului Culturii din Tg.-Mureş.

În ziua respectivă, la orele 15, se va proceda la preluarea sălii de către o echipă compusă din 5 ofițeri de securitate, respectiv lt.maj. TANCĂU NICOLAE, lt.maj. NEGOIȚĂ TUDOR, lt.maj. KISS MIHAI, mr. PORCZÉL IOAN şi cpt. GÁBOS IOSIF, care vor asigura securitatea spectacolului.

Paza exteriorului clădirii cât şi a locului unde se va servi masa va fi asigurată prin organele de miliție.

Răspunde lt.col. SÎRBU E.

15. Pentru asigurarea continuității iluminatului Palatului Culturii din Tg.-Mureş, în ipoteza unei avarii în circuitul oraşului, se va instala prin I.R.E.M. un grup electrogen în spatele clădirii palatului.

De verificarea grupului şi a personalului de deservire răspunde slt. HOȚA MARCEL.

În cazul unor schimbări ce vor surveni pe parcurs se vor lua măsuri de adaptare a planului.

Notă

Dispozitivul operativ pentru asigurarea securității pazei şi circulației, conform anexei.

Şeful Direcției

Locot.col. Sălcudean Pavel

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 297, f. 88-91.

658.

1967 octombrie 1, Odorhei. M.A.I.-S.R. Odorhei: plan de perspectivă privind munca de contraspionaj în centrele de spionaj capitaliste.

SECȚIA RAIONALĂ DE SECURITATE ODORHEI

STRICT SECRET
1 oct. 1967

SE APROBĂ:
ŞEFUL DIRECȚIEI REGIONALE
Lt.col. Sălcudean Pavel

PLAN DE PERSPECTIVĂ

Pentru rezolvarea cu mai multă competență și la nivel corespunzător a sarcinilor ce ne revin în munca de contraspionaj în scopul pătrunderii în centrele de spionaj capitaliste, în cadrul acestei Secții Raionale propunem spre rezolvare următoarele sarcini:

1. Verificarea identității prezente și a legăturilor pe care o întreține cetățenii români plecați definitiv din țară și care înainte de plecare au fost agenți ai organelor noastre, ca:

FARKAS VERI[1], în Franța, plecat în 1965;

SAMSON IOSIF, în Israel, plecat în 1966.

În raport de datele rezultate din studierea lor se va face propunere concretă.

Termen: 1.III.1968

Răspunde: Mr. Albert M.

2. Se vor lua măsuri de pregătirea trimiterii în exterior cu sarcini operative, sub aspectul efectuării de vizită la rude, cunoscuți, turiști sau la specializare a următorilor agenți:

„LÁSZLÓ GYULA", născut la 22 iunie 1924, studii facultatea de Istorie, din Oradea, urmează a fi trimis în vizită la cunoscuți în R.F.G. și Austria, cu care ocazie va contacta obiectivele noastre „SILE", „GOGU" și legăturile acestora.

„PÉTER ZOLTÁN", născut la 5 mai 1926, de profesie medic în Odorhei și care va fi pregătit pentru intrarea în contact mai apropiat cu numitul MÁRTON LAJOS, canonic din Roma.

„IZSÁK JÁNOS", născut la 15 aprilie 1915, de profesie tâmplar la I.F. Odorhei, studii 4 cl. elementare, cel în cauză se pregătește de a face o călătorie la sora sa din R.F.G., urmând cu acest prilej să fie folosit pentru intrarea în contact cu transfugul SEPSI ÁRPÁD, lucrat în acțiunea informativă „SEBASTIAN".

„BOZÓ IOSIF", născut la 7 februarie 1918, de profesie profesor de sport în orașul Cristur, cel în cauză este în legătură cu un frate al său din SANTA PAOLO, S.U.A., fugit ca militar în 1944. Agentul intenționează a face o vizită fratelui său, care plătește cheltuielile de drum. După verificare urmează să se facă propuneri – până la 1.IV.1968.

„MEZEI JÁNOS", inginer la Uzinele de Fier Vlăhița, cunoscător al limbii germane, de naționalitate evreu. Are un frate emigrat în Israel.

Întrucât este în curs ca și uzina în cauză să trimită reprezentanți în cadrul unor delegații ce fac deplasări în străinătate sau pentru specializare, vom lua măsuri de verificare a celui în cauză și întocmirea din timp a propunerilor noastre.

Termen: 1 III.1968

„SZALAI ANDREI", născut la 28 decembrie 1892, studii Facultatea de Științe Juridice, fost moșier și deputat în parlamentul horthyst, cel în cauză și-a manifestat dorința vizitării fiului său inginer, în prezent în S.U.A. Întrucât se ridică suspiciuni în sinceritatea colaborării cu organele noastre, vom lua măsuri de verificare și propuneri concrete

Termen: 30.V.1968

3. Din materialele obținute rezultă că profesorul de limba română din comuna Bisericani, BALÁZSI DÉNES, prin intermediul unui unchi din S.U.A., a obținut prin societatea „Sobena" bilet de călătorie dus-întors în S.U.A. și intenționează de a întocmi formele necesare obținerii documentelor de călătorie. Persoana în cauză prezentând importanță ptr. noi, vom lua măsuri de studierea posibilităților folosirii în scop operativ și se vor face propuneri.

Termen: 30.XI.

De asemeni, vom lua măsuri de verificare a persoanelor cu rude sau cunoscuți în străinătate, în primul rând dintre intelectuali cunoscători de limbi străine, cei care au urmat studii în străinătate sau dețin diferite funcții unde pot intra in contact cu date ce constituie secret de stat. Dintre persoanele studiate vom face propuneri de recrutări de noi agenți, în raport de nevoile ce se impun.

Sarcină permanentă.

Întrucât în urma verificării evidenței rezultă că într-o perioadă retroactivă de câțiva ani au fost abandonați mai mulți agenți cu rude și relații în străinătate, unii pe motiv că erau fără posibilități de informare. Pentru a decide asupra oportunității folosirii acestor persoane vom lua măsuri de restudiere a documentelor existente în dosarele personale clasate în arhivă, vor fi încadrați cu agentură și în raport de rezultatele obținute se vor face propuneri concrete. Astfel se va proceda cu: BODÓ DIONISIE din Avrămești, NAGY MOISE Corund, PAȘCA VASILE Cristur, Dr. BOERU MIRCEA, BROZER IOAN, ORBÁN DOMINIC, NAGY LEVENTE, CSISZÁR ANTON toți din Odorhei.

Termen de studiere: 30.XII.1967

Răspunde: Mr. Albert Martin

4. În scopul realizării de trimitere în străinătate vom lua măsuri de identificare și verificare a tuturor persoanelor fără cetățenie și a celor ce au depus actele în cursul ultimilor ani pentru plecări din țară și nu s-a aprobat.

Termen: 30.XI.1967

Răspunde: Mr. Albert Martin

5. Din materialele ce deținem rezultă că în decursul ultimilor ani au venit în vizită la rude unii turiști, care fiind contactați au avut poziții bune, fiind necesară pregătirea contactării din nou a acestora ca: PFLEPS DĂNILĂ din Australia, JOZSI FRANCISC din R.F.G. și KISS NICOLAE din Canada.

De asemeni, va fi necesară pregătirea realizării primei contactări a numiților:

DÉNES RUDOLF, R.F.G.

JAKAB ȘTEFAN, S.U.A.

SÁNDOR LAJOS, inginer S.U.A.

KÖVECSI BÉLA, S.U.A.

BURSZÁN MOZES, Canada.

[1] Posibil: Feri

Din lucrarea turiştilor a rezultat faptul că unii din ei, cu ocazia vizitei la rude sau în deplasările pe care le-au făcut au avut comportare suspectă, fiind necesară lucrarea în continuare a celui în cauză şi a legăturilor create după cum urmează:

HERMAN, R.F.G., venit în com. Zetea
FELMÉRI LUKÁCS, R.F.G., venit în Vlăhița
SASKA EMERIC, Canada
LÖRINC DÉNES, Franța, venit la Cristur
DÉRZSI ALBERT, S.U.A., venit în com. Sânpaul
DEPNER MIHAI, R.F.G., venit în com. Mărtiniș
FARKAS DIONISIE, S.U.A., venit în com. Atid
MÁRTON E. JAMES, Anglia, venit în Odorhei
SZAKÁCS GÁSPÁR, S.U.A., venit în Odorhei
SZÖCS ALBERT (Dionisie), S.U.A., venit în Odorhei

Persoanele arătate mai sus vor fi luate în lucru în dosare de caz. În raport cu specificul fiecărui caz în parte se va întocmi o notă de lucru cu sarcini concrete.

În raport de rezultatele fiecărui caz în parte se vor face propuneri concrete.

Termen pentru luare în lucru şi întocmire a notelor de lucru 15.XI.1967.

Răspunde: Mr. Albert M.

Şeful Secției Raionale
Cpt. Moldovan Nicolae

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 304, f. 109-112.

659.
1967 octombrie 6, Toplița. M.A.I.-S.R. Toplița: plan de perspectivă pe linia Serviciului 3.

DIRECȚIA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ — STRICT SECRET
SECȚIA RAIONALĂ DE SECURITATE TOPLIȚA — 6 octombrie 1967

PLAN DE PERSPECTIVĂ

Organele Secției Raionale de Securitate Toplița îşi propun ca plan de perspectivă pe linia Secției 3 următoarele obiective:

1. Baza operativă existentă va fi supusă unui studiu minuțios, iar elementele susceptibile de activitate de spionaj vor fi lucrate activ şi va fi clarificată situația lor.

2. La ora actuală avem selecționate următoarele elemente care prin materialele existente trezesc suspiciuni:

SÁRPATAKI FERENCZ	DIN BORSEC
JOIKICZ HELENA	DIN BORSEC
Dr. RADU IOAN	DIN BORSEC
PUŞCARU CONSTANTIN	DIN BORSEC
BAJKÓ ROZALIA	DIN BORSEC
RITTER DEBORA	DIN BORSEC
Dr. SCHMIGIDEN EMIL	DIN BORSEC
BAJKÓ LUDOVIC	DIN SĂRMAŞ

Persoanele ce vor mai apare prin selecționarea bazei operative vor fi, de asemenea, urmărite în mod activ.

Termen: 15 decembrie 1967
Răspund: ofițerii operativi, controlați de şeful Secției

3. În prezent posedăm materiale că numitul REICHMAN HENRIC frecventează în mod regulat Legația Statului Israel din Bucureşti, fapt pentru care este urmărit prin dosar de verificare.

Termen: 30 noiembrie 1967
Răspunde: of. op.

4. În oraşul Toplița mai des vine turistul austriac LÁSZLÓ FRANCZ, care-şi vizitează rudele, acesta va fi lucrat mai activ, de asemenea relațiile pe care şi le creează şi pe care le-a avut.

Termen: 15 martie 1967[1]
Răspunde: of. op.

5. În urma studierii şi urmăririi bazei operative pe baza materialelor ce le vom obține, vom opri în atenția noastră numai acele elemente care prezintă suspiciuni că ar furniza informații sau într-o eventuală contactare, ar accepta

[1] Corect: 1968

să furnizeze informații. Elementele incapabile de asemenea fapte vor fi scoase din evidențele noastre pe bază de materiale şi referate.

Termen: 15 decembrie 1967
Răspund: ofițerii operativi, controlați de şeful Secției

6. În vederea realizării punctelor de mai sus va fi folosită agentura care lucrează în această problemă, plus agenții care au posibilități de a pătrunde în intimitatea acestor elemente.

Termen: permanent
Răspund: ofițerii op.

7. În orașul Borsec, O.N.T.-ul foloseşte un număr de trei gazde pentru turişti. Aceste gazde au fost contactate în primăvara anului 1967 de organele noastre şi instruite. În viitor vor fi instruite de câte ori va fi nevoie legat de vizitarea lor [de] către turişti.

Termen: permanent

8. Se va studia posibilitatea introducerii tehnicii operative la vila Comunității Evreieşti din Borsec unde în cursul acestui an au venit o serie de turişti evrei, ținând şi unele adunări.

Termen: 15 decembrie 1967

9. Preconizăm ca pentru viitor să pregătim pentru a pleca în exterior pe agentul „Almășan" din Borsec, care are rude în Austria, şi preconizăm ca numitul Cismaş Ioan să fie recrutat ca agent şi apoi pregătit pentru a fi trimis în R.F.G.

Termen: 15 mai 1968

10. Pe baza materialelor existente vom trece la timpul oportun la contactarea cetățenilor străini Buday Mihai din R.F.G. şi Lupui Petru din Franța. Asupra ultimului posedăm raportul cu propunerea de contactare aprobat.

Şeful Secției Raionale
Lt.Maj. Rădulescu C-tin

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 304, f. 123-124.

660.

1967 octombrie 9, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Zoltán" despre discuțiile purtate cu Fuchs Simion în legătură cu numirea ca rector al I.M.F. Târgu-Mureş a prof. dr. Puskás György.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcția Regională Mureş-Autonomă Maghiară

Agentul: „Zoltán" — STRICT SECRET
Primit de: Mr. Mate Alexandru — 2 ex.
Data primirii: 9 oct. 1967
Casa: „Ialomița"

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa relatează că în ziua de 4 octombrie a.m. a discutat la Baza de cercetări a Academiei cu FUCHS SIMION.

Cu această ocazie, FUCHS a povestit că în cercuri medicale se discută cu indignare numirea în funcția de rector a lui Dr. PUSKÁS GYÖRGY. FUCHS arată că în rândul medicilor cunoscuți se discută că PUSKÁS a fost numit rector pentru ca atunci când se va închide universitatea, să nu există rezistență din partea medicilor. La întrebarea sursei dacă se vorbeşte despre transferarea universității, FUCHS a spus că da, se vorbeşte în secret că se va transfera la Craiova. A mai spus că se vorbeşte cum că universitatea a cerut mai de mult o lărgire oarecare, cum ar fi construirea de clinici noi, însă nu s-a aprobat nimic, ba mai mult, mai nou şi în presă s-a scris că pe terenul viran de lângă clinici se vor construi blocuri pentru locuințe, ceea ce înseamnă că actualul cartier al clinicilor nu se va lărgi.

La întrebarea sursei că ce legătură au toate acestea cu numirea lui PUSKÁS, FUCHS a spus: „PUSKÁS este omul care execută fără şovăire ordinele, deci dacă universitatea se va închide sau se va transfera, acesta va executa fără nici o opunere". Sursa şi-a manifestat neîncrederea ca acest lucru să se întâmple de curând, însă FUCHS a spus că problema se comentează intens în rândul medicilor, care probabil sunt informați prin contactul lor cu ministerul.

Discuția a avut loc între patru ochi.

s.s. „Zoltán"

N.B.: Nota a fost furnizată de agent din proprie inițiativă.
S.T.: Agentul să urmărească în continuare în rândul cunoştințelor de profesie medici felul cum se comentează această problemă şi de către cine anume.
M.L.: Nota în copie se va preda S.I. pentru exploatare.

s.s. Maior Mate Alexandru

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 301, f. 51.

661.
1967 octombrie 12. Notă informativă a agentului „Antal Xaver” despre discuţia purtată cu prof. dr. Spielman Iosif relativ la motivele demisiei din funcţia de rector al I.M.F. Târgu-Mureş a prof. dr. Csögör Ludovic.

Primit: Lt.maj. Tinca Ovidiu 304/I/12.X.1967
Sursa: „Antal Xaver”
Casa: „Bujor”
Data: 10.X.1967

NOTĂ INFORMATIVĂ

La Institutul medical şi farmaceutic din Tg.-Mureş de curând a fost instaurat noul rector, Dr. PUSKÁS, în locul lui CSÖGÖR L. care, cum se ştie, după 7 ani de zile închisoare a fost complet reabilitat (a primit salariu pentru 7 ani de zile) şi nu de mult după eliberare a fost numit rector la institut. Acum, cum spune el, şi-a dat demisia pe motivul că este deja obosit (62 ani) şi nu poate satisface postul acesta prea aglomerat pentru el. Se ştie că el de fapt a fost bine văzut la postul acesta, întrucât a fost un om înţelegător şi înţelept, cum remarca aceasta prof.univ.dr. SPIELMAN IOSIF (profesor foarte apreciat la universitate).

Se presupune – spune dr. SPIELMAN – că demisia totuşi s-a făcut din cauza disidării fiului lui din ţară. El atunci imediat a înaintat demisia, dar n-a fost acceptată, mai ales că tov. Ceauşescu, fiind atunci în Tg.-Mureş, personal a spus: „tatăl nu este responsabil pentru faptele fiului lui”. CSÖGÖR atunci a afirmat că el nu a ştiut de intenţiile fiului lui şi aceasta susţine şi acuma. Aceasta este foarte posibil întrucât între fiu şi tată a existat totdeauna o afecţiune foarte accentuată. Prof. CSÖGÖR a suferit foarte mult când a aflat că fiul lui a părăsit ţara şi nici acum nu se poate împăca cu gândul ca să nu-şi mai vadă fiul lui care i-a fost aşa de drag lui. Mai ales că a ştiut cât de mult a suferit fiul lui când el a fost în închisoare.

Ce motiv a avut tânărul CSÖGÖR pentru emigrare? Presupune următoarele:

1. Impresiile tragice primite atunci când tatăl lui, pe care l-a iubit extraordinar, a fost arestat (a avut atunci 16 ani).

2. Şi contra lui au existat intrigi profesionale, cu toate că a fost un om de ştiinţă foarte talentat. De exemplu, a avut o invenţie pe terenul stomatologiei şi anume: cum se poate fixa cu desăvârşire dantura de jos (az alsó müfogsor tökéletes rögzitése). Invenţia aceasta este unică, până acum nicăieri nu s-a putut rezolva problema satisfăcător. Acum se aplică deja la noi, mai ales la stomatologie la Tg.-Mureş. Pe baza acestei invenţii ştiinţifice, el a primit catedră la Universitate în Ierusalim şi este chemat şi în S.U.A. pentru aplicarea acestei metode acolo. (El nu este evreu, soţia da).

Acum se ştie că bătrânul prof. CSÖGÖR doreşte să ceară paşaport pentru ca să se întâlnească cu fiul lui undeva în Europa. Şi această dorinţă este una din motivele pentru care a demisionat, că dacă nu va avea aşa un post reprezentativ va avea mai uşor posibilitatea ca să facă o călătorie în străinătate, cu scopul amintit mai sus.

Tg.-Mureş, 5.X.1967 ss/„Antal Xaver”

NOTĂ: Agentul relatează unele aspecte din călătoria pe care a făcut-o la Tg.-Mureş, unde a contactat pe Dr. CSÖGÖR şi Dr. SPIELMAN.
Copia notei va fi trimisă la Tg.-Mureş.

ss/ Lt.mj. Tinca Ovidiu

REZOLUŢIA ŞEFULUI DE BIROU: Da

ss/Maior Gavra Cornel
12.X.1967

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 315, f. 117-117v.

662.
1967 octombrie 12. Notă informativă a agentului „Antal Xaver” despre discuţii purtate la Târgu-Mureş cu scriitorii Marosi Barna şi Török Ladislau.

Primit: Lt.maj. Tinca Ovidiu 304/I/12.X.1967
Sursa: „Antal Xaver”
Casa: „Bujor”
Data: 10.X.1967

NOTĂ INFORMATIVĂ

Unele amănunte din Tg.-Mureş:

1. În legătură cu îmbunătăţirea organizării administrativ-teritoriale, în cercurile maghiare (de exemplu MAROSI BARNA, inginer şi scriitor) este de părere că, cu această ocazie va dispare regiunea Mureş-Autonomă Maghiară. Cum spune, cu aceasta populaţia maghiară nu pierde nimic, pentru nici până acum „autonomia" nu a existat, a avut numai caracter formal. Se presupune că, chiar şi Tg.-Mureş nu va fi în viitor capitala regiunii, ci eventual regiunea va fi lipită la Braşov sau Cluj.

2. În timpul vizitei tov. Jivkov, împreună cu tov. Nicolae Ceauşescu, la Tg.-Mureş, oraşul a fost pavazat cu tricolorul român şi bulgar. Dar tricolorul bulgar a fost pus numai în ultima clipă (cum povesteşte TÖRÖK LADISLAU), întrucât acesta are aceleaşi culori ca şi drapelul maghiar, adică în locul roşu-alb-verde, verde-alb-roşu, şi imediat după terminarea vizitei, repede au fost scoase, ca să nu se facă eventual confuzie.

3. De curând, prim-secretarul Kádár din R.P.U. a avut un articol în Pravda cu titlul: Internaţionalismul – azi. Articolul a fost publicat în Népszabadság şi a pătruns şi în R.S.R. În articolul acesta sunt câteva pasaje care au stârnit un interes deosebit, spunând că aceasta se referă la politica României. Deschis, cum este comentat (MAROSI şi TÖRÖK), articolul atacă China, dar e uşor de înţeles că, când vorbeşte despre naţionalismul care a ridicat capul în unele partide comuniste, este vorba şi despre România. Tot despre România este vorba, alături de China, când spune că sunt unele partide care cred că adevăratul marxism-leninism este privilegiul lor. Mai departe, când articolul se referă la aşa-numita neutralitate imposibilă, este atacată poziţia României.

4. Se vorbeşte mult despre revista istorică „Magazin Istoric" în care de fapt este reabilitat LUC. PĂTRĂŞCANU, întrucât numele lui apare la acelaşi nivel cu numele lui tov. BODNĂRAŞ EMIL. Tot în această revistă este deja amintit numele lui IULIU MANIU, care a avut un rol important la organizarea armistiţiului cu U.R.S.S. Există părerea că reabilitarea lui I. MANIU este o necesitate, întrucât în anul viitor – adică 1968 – vor fi 50 de ani de aniversare când în Alba Iulia a fost declarată Unirea Transilvaniei cu România, şi în acest eveniment are un rol important şi istoric atât IULIU MANIU, cât şi Partidul ţărănesc, în general. MAROSI BARNA era de părere că valul de reabilitare ce se poate constata acuma la noi, în general este simpatică, întrucât restabileşte adevărul istoric. Metoda prealabilă a fost inacceptabilă întrucât nu a avut nimic comun cu adevărul. Şi atunci, spune, când unele figuri reabilitate nu sunt aproape la concepţia noastră, omul simte o satisfacţie, pentru că adevărul este mai presus decât sentimentele subiective.

Tg.-Mureş, 5.X.1967 ss/„Antal Xaver"

NOTĂ: Agentul relatează discuţiile pe care le-a purtat la Tg.-Mureş cu scriitorii MAROSI BARNA şi TÖRÖK L.
Copia notei va fi trimisă la Tg.-Mureş.

ss/ Lt.mj. Tinca Ovidiu

REZOLUŢIA ŞEFULUI DE BIROU: Da

ss/Maior Gavra Cornel

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 315, f. 118-118v.

663.

1967 octombrie 14, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind calitatea de agent a lui Buruian Iosif, numele conspirativ „Comşa Liviu".

DIRECŢIA REGIONALĂ A SECURITĂŢII STATULUI
MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secţia C.

CONF. PERSONAL
ex.nr. 1

Nr. C-11/95387 din 14.10.1967

Către,
SERVICIUL I

Vă facem cunoscut că numitul BURUIAN IOSIF, născut la data de 14.01.1944, în Bucureşti, fiul lui ION şi AURELIA, de profesie -, angajat la ELECTRO-MUREŞ, cu domiciliul în Tg.-Mureş, str. Lebedei (fost I.C. Frimu), nr. 14, posedă dosar personal de agent, clasat la Secţia „C", având numele conspirativ „COMŞA LIVIU".

Cât a fost militar în termen a fost folosit ca agent de Contrainformaţii militare.

În caz că este util muncii informative, urmează să cereţi dosarul de la Secţia „C".

De noi lucrarea se clasează.

ŞEFUL SECŢIEI „C"
Lt.colonel Réthi Albert

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 315, f. 123.

664.
1967 octombrie 20, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind calitatea de agent a lui Hajnal Sándor, numele conspirativ „Zöldi Árpád”.

DIRECȚIA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secția C.

CONF. PERSONAL
ex.nr. 1

Nr. C-11/95610 din 20 X 1967

Către,
SERVICIUL I

Vă facem cunoscut că numitul HAINAL[1] SÁNDOR, născut la data de 25.01.1942, în com. Fântânele, fiul lui EUGEN şi IDA, de profesie şlefuitor, angajat la ELECTRO-MUREŞ, cu domiciliul în Tg.-Mureş, str. Kőrösi Csoma Sándor, nr. 23, posedă dosar personal de agent, clasat la Secția „C”, având numele conspirativ „ZÖLDI ÁRPÁD”.
Cât a fost militar în termen a fost folosit ca agent de Contrainformații militare.
În caz că este util muncii informative, urmează să cereți dosarul de la Secția „C”.
De noi lucrarea se clasează.

Șeful Secției „C”
Lt.colonel Réthi Albert

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 315, f. 121.

665.
1967 octombrie 20, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind calitatea de agent a lui Haidu Ioan, numele conspirativ „Holban Ilie”.

DIRECȚIA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secția C.

CONF. PERSONAL
ex.nr. 1

Nr. C-11/95607 din 20 X 1967

Către,
SERVICIUL I

Vă facem cunoscut că numitul HAIDU ION, născut la data de 06.02.1945, în com. Gornești, fiul lui IOAN şi ANA, de profesie _____[2], angajat la COOP. METALUL, cu domiciliul în Tg.-Mureş, str._____[3], nr. ___[4], posedă dosar personal de agent, clasat la Secția „C”, având numele conspirativ „HOLBAN ILIE”.
Cât a fost militar în termen a fost folosit ca agent de Contrainformații militare.
În caz că este util muncii informative, urmează să cereți dosarul de la Secția „C”.
De noi lucrarea se clasează.

Șeful Secției „C”
Lt.colonel Réthi Albert

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 315, f. 120.

666.
1967 octombrie 27, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: proces-verbal întocmit cu ocazia controlului efectuat de ofițeri ai Direcției Anchete Penale la Secția Anchete Penale din cadrul M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
Direcția Anchete Penale

[1] Corect: Hajnal
[2] Necompletat
[3] Necompletat
[4] Necompletat

PROCES-VERBAL

Încheiat azi 27 octombrie 1967 la Tg.-Mureş

Mr. IACOB COSTACHE şi Mr. URUCU NICOLAE, anchetatori penali de securitate din M.A.I, Direcţia Anchete Penale, am efectuat munca de control şi îndrumare la Secţia anchete penale din Direcţia regională de securitate Mureş-Autonomă Maghiară în perioada 20 septembrie – 27 octombrie 1967.

Activitatea de îndrumare şi control s-a efectuat asupra lucrărilor soluţionate în cadrul secţiei de la data de 01 iulie 1966 (când s-a făcut ultimul control) şi până în prezent, constatându-se următoarele:

Secţia anchete este compusă dintr-un efectiv de 7 anchetatori şi o angajată civilă, după cum urmează:

- Mr. AVĂDANI ILIE, şef secţie;
- Mr. KISS LUDOVIC, locţiitor şef secţie;
- Mr. FÁBIÁN MARTIN, ofiţer I;
- Mr. FODOR GHEORGHE, ofiţer I;
- Mr. MAKKAI ERNEST, ofiţer I;
- Lt.Maj. GHICA ALEXANDRU, ofiţer II
- Lt. GHILEA VASILE, ofiţer II.

Angajata civilă pe post de secretară-dactilografă este tov. TANKÓ IRMA.

În perioada la care se referă controlul, secţia anchete a soluţionat un număr mare de lucrări şi anume:

Un număr de 6 elemente, cunoscute ca vechi membri ai sectei interzise „Martorii lui Iehova", au fost arestate şi deferite justiţiei pentru fapte de uneltire contra ordinii sociale prin agitaţie, sub masca religiei, primind pedepse între 5 şi 8 ani închisoare corecţională.

Asupra unui număr de 11 elemente s-au luat măsuri de demascare în adunări publice.

În legătură cu un număr de 384 elemente s-a luat măsura avertizării.

La un număr de 2 elemente s-a atras atenţia cu privire la faptele ce le-au săvârşit.

Pentru un număr de 126 elemente au fost restituite dosarele organelor informative, după cum urmează:

- în 77 dosare s-a constatat, în urma studiului efectuat, că nu erau posibilităţi de documentare;
- într-un număr de 49 cazuri s-au luat măsuri de documentare, rezultând numai pentru 8 elemente unele fapte pentru care s-au predat materialele organelor informative în vederea exploatării, iar pentru restul de 41 elemente nu s-a confirmat materialul şi nici nu s-au stabilit alte fapte cu caracter infracţional.

Analizând cele 126 dosare restituite de Secţia de anchetă, pe fiecare subunitate în parte, situaţia se prezintă astfel:

Serviciul I	21 dosare
Secţia a III-a	1 dosar
Secţia raională Tg.-Mureş	21 dosare
Secţia raională Odorhei	18 dosare
Secţia raională Gheorgheni	17 dosare
Secţia raională Reghin	16 dosare
Secţia raională Ciuc	14 dosare
Secţia raională Târnăveni	11 dosare
Secţia raională Luduş	6 dosare
Secţia raională Toplita	1 dosar
	126

Pentru 27 cauze s-a luat măsura declinării spre competenţă fie organelor procuraturii civile, fie organelor de miliţie.

În ce priveşte apartenenţa politică a elementelor asupra cărora s-au luat măsuri de influenţare obştească, situaţia este următoarea:

legionari	2
membri ai Partidului Naţional Ţărănesc	2
membri ai Partidului Naţional Liberal	2
membri ai Partidului Crucea cu Săgeţi	1
membri ai Partidului Reînnoirii Maghiare	2
membri ai Partidului Ardelean	4
membri ai P.C.R.	3
membri ai U.T.C.	64

Restul de elemente nu sunt cunoscute cu antecedente politice.

Din punct de vedere al antecedentelor penale a rezultat că un număr de 40 elemente sunt cunoscute cu diferite condamnări, fie pentru fapte politice sau de drept comun.

Situaţia elementelor în cauză din punct de vedere al ocupaţiei lor, se prezintă astfel:

muncitori	135
ţărani	205
intelectuali	37
alte categorii (studenţi, elevi, etc.)	39

În ce privește vârsta elementelor respective, am repartizat-o în 4 grupe și anume:

15-18 ani	7
18-30 ani	120
30-60 ani	208
peste 60 ani	74

În raport cu infracțiunile pe care le-au săvârșit, situația se prezintă după cum urmează:

- uneltire contra ordinii sociale prin agitație dușmănoasă – 245, dintre care un număr de 200 elemente au desfășurat o astfel de activitate sub masca diferitelor culte și secte;
- manifestări naționalist-iredentiste – 166 elemente;
- acte preparatorii la delictul de trecere frauduloasă a frontierei – 3 elemente;
- neglijență în serviciu – 2 elemente.

Cu privire la munca desfășurată de colectivul secției de anchetă îndrumată de Mr. AVĂDANI ILIE pentru soluționarea acestui volum mare de lucrări, apreciem că fiecare anchetator a lucrat cu perseverență, simț de răspundere și obiectivitate în rezolvarea dosarelor ce le-au fost repartizate.

Materialele au fost analizate cu atenție, discernământ și orientare politică, fiind luate măsuri corespunzătoare în conformitate cu prevederile legale și ordinele conducerii M.A.I.

De asemenea, considerăm că în majoritatea cauzelor, anchetele s-au efectuat în mod complet și multilateral, fiind descoperiți și alți complici, pentru care s-au luat măsurile legale ce se impuneau.

De menționat este, de asemenea, faptul că anchetatorii au dovedit o permanentă preocupare în administarea de probe temeinice atât cu privire la activitatea dușmănoasă regimului nostru pe care au desfășurat-o elementele asupra cărora s-a luat măsura de a fi deferite justiției, cât și asupra acelora pentru care s-au luat măsuri de influențare obștească.

În acest mod a lucrat colectivul de anchetatori format din Mr. MAKKAI ERNEST, Mr. FÁBIÁN MARTIN și Mr. FODOR GHEORGHE în ancheta efectuată asupra grupului în frunte cu BIRÓ TIVADAR și alte patru elemente care au desfășurat activitate subversivă pe linia sectei interzise „Martorii lui Iehova", luând încă de la început măsuri de percheziționare și administrare cu probe temeinice a activității infracționale desfășurate de cei în cauză, ceea ce a dat posibilitate organelor de justiție să dozeze pedepsele în raport cu faptele comise de fiecare element în parte.

Totodată, în acest caz, anchetatorii sus-menționați au depistat mai mulți complici ai celor condamnați care au desfășurat activitate și pe raza altor regiuni, unde au trimis materialele ce au rezultat pentru a fi luate măsuri corespunzătoare.

Desfășurând o anchetă completă și multilaterală, anchetatorii au mai depistat un număr de 83 elemente care făceau parte din aceeași grupare, iar pe baza faptelor reținute în sarcina fiecăruia și a materialelor descoperite cu prilejul percheziților domiciliare, au fost avertizate.

Cu simț de răspundere și orientare a lucrat Mr. FODOR GHEORGHE și în cazul numitei GABOR FLOAREA, care a desfășurat o intensă activitate subversivă iehovistă, îndeosebi în rândul elevilor de școală. Pe baza materialelor probatorii administrate, sus-numita a fost deferită justiției și condamnată la 6 ani închisoare corecțională.

În legătură cu măsurile de influențare obștească prin demascări publice, apreciem că atât conducerea secției, cât și fiecare anchetator le-au acordat toată atenția printr-o documentare temeinică a faptelor celor în cauză, precum și organizării adunărilor respective, asigurându-se astfel atingerea scopului educativ și de prevenirea unor astfel de stări de lucruri negative.

De exemplu, Mr. KISS LUDOVIC, desfășurând o anchetă calificată în cauza privind pe KELEMEN IULIU și KOVÁCS FRANCISC, care începând cu anul 1964 s-au dedat la manifestări dușmănoase la adresa regimului nostru, a permis punerea acestora în discuția colectivului de muncitori de la Întreprinderea de Utilaje pentru Industria Ușoară din Tg.-Mureș, unde aceștia lucrau.

În cadrul adunării au luat cuvântul mai mulți muncitori, care au condamnat faptele infracționale ale celor în cauză și totodată au cerut să li se dea posibilitatea de a lucra în continuare în cadrul aceleiași întreprinderi pentru a-și corecta atitudinea prin muncă, cu ajutorul colectivului de muncitori.

Cu simț de răspundere a lucrat și Lt.Maj. GHICA ALEXANDRU, în cazul numitei FÜLÖP MARIA, medic la circumscripția sanitară din Hodac, raionul Reghin, care a fost demascată, la data de 24 decembrie 1964, într-o adunare a 200 medici, personal sanitar și cadre didactice din raionul Reghin, pentru manifestări dușmănoase și naționalist-șovine.

La adunarea respectivă au luat cuvântul 20 persoane, atât de naționalitate română, cât și maghiară, care au înfierat manifestările naționalist-iredentiste ale celei în cauză, precum și atitudinea inumană pe care sus-numita a avut-o în activitatea sa de medic față de bolnavi.

În legătură cu măsurile de avertizare apreciem că, de asemenea, a existat preocupare din partea anchetatorilor atât în ce privește probarea activității infracționale a celor în cauză, cât și efectuarea acestor măsuri în fața unor persoane cu influență morală asupra celor în cauză.

Semnificative sunt astfel anchetele și avertizările efectuate de Mr. FÁBIÁN MARTIN în grupul de elemente naționaliste în frunte cu SIMÓ CAROL din comuna Sâmbriaș, raionul Reghin; Mr. KISS LUDOVIC în grupul de elemente ce a desfășurat activitate subversivă adventist-reformistă în frunte cu MÁTYÁS MARTIN din Tg.-Mureș; Mr. FODOR GHEORGHE în grupurile de elemente naționaliste în frunte cu TOTH KÁLMÁN din comuna Călugăreni și BARABÁS LORÁND din comuna Chibed, raionul Tg.-Mureș; și Lt. GHILEA VASILE în grupul de elemente adventist-reformiste în frunte cu VERES ANDREI din comuna Miercurea Nirajului, raionul Tg.-Mureș și alte cazuri.

Din analiza materialelor obținute, după avertizare, unele elemente, așa cum sunt numiții SIPOS JÁNOS, ANDRÁS MOZES, TOFALVI ELISABETA, MÁTHÉ IOSIF, GÁSPÁR GERGELY, KIBÉDI GERGELY, TOTH KÁROLY; grupul în frunte cu MÁTHÉ ANDREI, NAGY LUDOVIC și CSERESZNYÉS KÁROLY au încetat de a mai desfășura activitate

duşmănoasă, fiind semnalate cu atitudine corectă în muncă şi în societate, exprimându-şi regretul pentru faptele ce le-au săvârşit în trecut.

Semnificativă este poziția după avertizare a numitului NAGY LUDOVIC din comuna Lăzarea, raionul Gheorgheni, care aşa cum rezultă din nota, cu data de 11.03.1967 a agentului „SAJGÓ JÓZSEF", a luat atitudine față de manifestările naționalist-şovine ale numitului SZABÓ MIHÁLY, dându-l jos din autobuzul cu care călătoreau împreună.

În legătură cu dosarele declinate altor organe spre [...] soluționare, apreciem că propunerile făcute de anchetatori şi aprobate de şeful secției şi conducerea regiunii au fost juste, deoarece faptele stabilite în sarcina elementelor respective nu făceau obiectul muncii noastre.

În ceea ce priveşte cercetările ce s-au efectuat la fața locului în cele 4 cazuri suspecte de diversiune, apreciem că Mr. KISS LUDOVIC şi Mr. FODOR GHEORGHE au dovedit operativitate în deplasarea la fața locului, orientare şi obiectivitate în stabilirea adevărului material, făcând propuneri corespunzătoare în fiecare caz în parte, nefiind vorba de o activitate cu caracter contrarevoluționar.

Procesele-verbale de cercetare la fața locului oglindesc tabloul real al faptelor şi sunt întocmite în conformitate cu prevederile codului de procedură penală şi ale ordinelor conducerii ministerului nostru.

În legătură cu dosarele care au fost restituite organelor informative, apreciem că anchetatorii au dovedit orientare în luarea acestor măsuri, fiind rezultatul unui studiu amănunțit şi cu atenție a materialelor din cuprinsul dosarelor, indicându-se şi măsurile corespunzătoare care se impuneau a fi luate pe linia muncii informative, propuneri care au fost aprobate de conducerea direcției regionale.

Considerăm că un aport deosebit l-a adus în această direcție şeful secției Mr. AVĂDANI ILIE, care a studiat cu exigență majoritatea dosarelor intrate în cadrul secției, iar pe baza constatărilor făcute a întocmit la data de 13 aprilie 1967 un material în care a prezentat mai multe aspecte negative ce au rezultat din dosarele studiate şi pe care le-a prelucrat, cu aprobarea conducerii direcției, în cadrul unei şedințe profesionale cu toți ofițerii din sectoarele informativ-operative.

Apreciem ca pozitiv faptul că şeful secției de anchetă, Mr. AVĂDANI ILIE, fiind preocupat permanent de îmbunătățirea muncii, a prezentat în cele 10 şedințe ținute la nivelul cadrelor de conducere, cât şi în şedințele cu întregul efectiv al direcției, diferite aspecte negative rezultate din procesul muncii de anchetă, ceea ce a constituit un aport la ridicarea şi îmbunătățirea calității muncii.

Pozitiv este şi faptul că şeful secției de anchetă, în perioada la care se referă raportul, a ținut un număr de 14 şedințe cu întregul colectiv al secției, fiind puse în discuție probleme esențiale ale muncii de anchetă ca: efectuarea de anchete multilaterale şi complete cu respectarea legilor şi ordinelor M.A.I., disciplina în muncă şi întărirea vigilenței, necesitatea întocmirii corespunzătoare a actelor procedurale, problema audierii martorilor, operativitatea în muncă, calitatea proceselor-verbale de interogatoriu; au fost puse în discuție unele dosare rezolvate de Mr. FODOR GHEORGHE şi Mr. FÁBIÁN MARTIN, precum şi alte aspecte care s-au ivit în munca desfăşurată.

Considerăm că aceste şedințe au fost prilejuri de prezentare obiectivă a rezultatelor pozitive obținute în muncă, precum şi de o analiză critică a lipsurilor apărute în anchetele efectuate de unii ofițeri din care s-au tras învățăminte corespunzătoare pentru înlăturarea lor şi ridicarea calității muncii de anchetă.

Rezultatele pozitive obținute de colectivul secției de anchetă au fost determinate de îndrumarea permanentă din partea conducerii direcției regionale, care a imprimat respectarea de către fiecare anchetator a legilor şi ordinelor conducerii M.A.I. în lucrările ce le-au fost repartizate.

Pe lângă aceste rezultate obținute de colectivul secției de anchetă s-au constatat şi unele deficiențe care în viitor, lucrându-se cu mai multă atenție, pot fi înlăturate din munca anchetatorilor.

Astfel, cu toate că în majoritatea dosarelor s-au efectuat anchete în mod complet şi multilateral, verificându-se cu atenție nenumărate aspecte importante pentru munca organelor noastre, totuşi în unele cauze s-a lucrat cu superficialitate, nu s-au extins audierile de martori şi nu s-a mers pe o analiză mai profundă şi de adâncire a anchetei.

Referindu-ne la cazul numitului ZSOMBORI DIONISIE, profesor de istorie la şcoala generală de 8 ani din comuna Miercurea Nirajului, raionul Tg.-Mureş, apreciem că Lt. GHILEA VASILE nu a întreprins toate măsurile care se impuneau în vederea soluționării complete a acestei cauze.

Deşi în procesul anchetei efectuate asupra sus-numitului a rezultat că în anul 1965 a primit de la cumnatul său, BACZÓ ALBERT din comuna Mărtiniş, raionul Odorhei, două volume cuprinzând „Istoria Transilvaniei", ediția 1964, ce au conținut naționalist-iredentist, totuşi nu a luat măsuri de audiere a acestei persoane în scopul verificării până la capăt a problemei respective.

Anchetatorul Lt. GHILEA VASILE s-a mulțumit numai cu explicația dată de numitul ZSOMBORI DIONISIE, considerând-o ca fiind conformă cu realitatea, fără să-şi pună problema dacă, totuşi, cărțile n-au fost primite eventual de la altă persoană pe care cel anchetat era interesat s-o ascundă.

Sau, mai departe, nu şi-a pus problema chiar în cazul că în realitate BACZÓ ALBERT este acela de la care au fost primite cărțile respective, să verifice momentul şi împrejurările în care el a ajuns în posesia lor, dacă eventual a mai avut şi alte materiale cu același caracter şi ce anume a făcut cu ele, scopul pentru care a răspândit asemenea materiale şi alte aspecte de acest fel care evident că prezentau importanță pentru munca organelor noastre.

Situația este cu atât mai negativă cu cât nici până în prezent nu s-au luat măsuri de semnalare a numitului BACZÓ ALBERT organelor informativ-operative pentru a lua măsurile corespunzătoare ce se impun.

Ancheta şi analiza materialelor din acest caz trebuia să se facă şi cu mai multă atenție, dată fiind situația sa de intelectual ce lucra în domeniul învățământului, cât şi faptul că la domiciliul acestuia se găsiseră mai multe poezii cu conținut naționalist-iredentist, concepute de sus-numitul încă din anul 1953, ceea ce dovedea că avem de-a face cu un element tipic de naționalist maghiar a cărui activitate cu atât mai mult se impunea a fi minuțios verificată.

Un alt aspect negativ în soluționarea acestei cauze considerăm că mai constă şi în modul în care s-a procedat la efectuarea percheziției domiciliare a numitului ZSOMBORI DIONISIE.. Astfel, anchetatorul s-a deplasat la domiciliul sus-

numitului unde i-a cerut consimțământul în vederea efectuării percheziției, în loc să fi mers pe bază de ordonanță, ceea ce de la început ar fi imprimat mai multă siguranță și convingere pentru cel în cauză, în sensul că organele de securitate au dovezi certe asupra activității infracționale pe care o desfășurase.

Tot în legătură cu efectuarea percheziției în această cauză este de menționat și situația că, din neatenția anchetatorului, s-a ajuns ca două acte și anume procesul-verbal de percheziție domiciliară și declarația de consimțământ să nu aibă aceeași dată, cum ar fi trebuit în mod normal. Astfel, pe declarația de consimțământ figurează ziua de 21 septembrie 1966, respectiv cu două zile mai târziu față de momentul când s-a efectuat percheziția, ceea ce dă naștere la interpretare în sensul că măsura percheziției a fost luată fără forme legale.

Deficiențe de aceeași natură s-au constatat și în cazul numitului ADY IOAN, de asemenea profesor de istorie, care funcționează la școala generală de 8 ani din orașul Reghin, anchetat de Mr. FÁBIÁN MARTIN.

Ca și în cazul de mai sus, nu s-a adâncit suficient ancheta, tot ca urmare a neaudierii unor persoane, așa cum sunt numiții KEREKES CAROL, FELEI ROZALIA, FELEI ALEXANDRU și BIRÓ IOSIF, prin care s-ar fi clarificat unele aspecte importante din activitatea infracțională a numitului ADY IOAN referitor la căile de pătrundere ale unor materiale cu caracter naționalist-iredentist din R.P. Ungară, iar în final să se fi luat eventual măsuri corespunzătoare și asupra numitului BIRÓ IOSIF, care a răspândit materialele menționate mai sus.

În vederea preîntâmpinării unor astfel de situații pentru viitor, am considerat necesară analizarea dosarului privind pe ZSOMBORI DIONISIE într-o ședință cu întregul efectiv de anchetatori, unde apreciem că s-au tras învățămintele necesare.

În legătură cu unele cauze în care s-a luat măsura avertizării, considerăm că dacă s-ar fi făcut o analiză mai temeinică a materialelor administrate, a fenomenelor care au generat unele acțiuni la elementele respective, s-ar fi găsit mai indicat ca asupra unor persoane să nu se fi luat măsura avertizării și înregistrarea lor în evidența elementelor dușmănoase.

În acest sens ne referim la dosarele privind pe numiții NEMEȘ ZACHEI, din comuna Miheșu de Câmpie, raionul Luduș, documentat de Lt.Maj. GHICA ALEXANDRU; DEMETER DALMA, coafeză în Tg.-Mureș, documentată de Mr. FÁBIÁN MARTIN și numitul PUSKÁS JÓZSEF, membru în consiliul de conducere a C.A.P. Ditrău, raionul Gheorgheni, documentat de Lt. GHILEA VASILE, unde au existat materiale de mică importanță și unde nu se impunea luarea acestei măsuri.

În ceea ce privește situația cu perchezițiile domiciliare ce s-au efectuat în unele cauze apreciem, de asemenea, că s-au manifestat unele deficiențe îndeosebi la consemnarea materialelor care s-au ridicat.

Astfel, în mai multe procese-verbale de percheziție domiciliară întocmite în cadrul grupului de iehoviști anchetați de Mr. MAKKAI ERNEST, sunt trecute numai la general numărul de reviste cu caracter subversiv iehovist care s-au ridicat, fără a se face mențiuni asupra locului unde au fost descoperite, titlurilor pe care le au revistele respective, dacă sunt mai multe exemplare cu același titlu, dacă eventual au [în]scrisuri diferite și alte elemente de acest fel, esențiale ce trebuiesc prinse în procesele-verbale în așa fel încât să se poată efectua după descrierea făcută o identificare individuală a materialelor respective.

Aceeași situație s-a constatat și în procesul-verbal de percheziție domiciliară ce s-a efectuat de Mr. FODOR GHEORGHE la domiciliul iehovistului LAKATOS IOSIF.

Considerăm că atât Mr. MAKKAI ERNEST, precum și Mr. FODOR GHEORGHE, care sunt anchetatori cu experiență, ar fi putut îndrepta la timp această situație, dacă ar fi verificat cu mai multă atenție procesele-verbale de percheziție.

Tot în legătură cu problema perchezițiilor efectuate, considerăm că în general acestea s-au făcut îndeosebi pe baza declarației de consimțământ a persoanelor în cauză, situația care prin natura ei poartă o notă de nesiguranță în munca organelor noastre și care ne poate duce la unele stări penibile în cazul când o anumită persoană n-ar consimți a i se face percheziție.

Considerăm că metoda efectuării percheziției pe baza declarației de consimțământ să fie folosită în acele situații când eventual, într-o anchetă, persoana respectivă din proprie inițiativă consimtă a se lua asupra sa o asemenea măsură.

Nu este indicat a fi generalizat un asemenea procedeu când noi, legal, în calitate de organ de anchetă penală, putem lua măsura de efectuare a percheziților pe bază de ordonanță în conformitate cu art. 195^1 C.pr.pen., pentru descoperirea și ridicarea acelor materiale care interesează securitatea statului, aceasta în funcție de caracterul neîndoielnic al materialelor și sesizărilor ce eventual ne sunt făcute.

Deficiențe s-au constatat și în legătură cu încadrarea juridică a faptelor săvârșite de unele elemente în sensul că în majoritatea situațiilor s-a făcut uz de prevederile art. 209 pct. 2 lit. a C.P., cu toate că în aceste cauze starea de fapt, prin conținutul ei concret, era incriminată de art. 209 pct. 2 lit. c C.P. (agitație dușmănoasă prin ponegrire și calomniere).

Astfel de încadrări greșite s-au făcut în cazurile CIOARĂ IOAN și ISTRATE DUMITRU, documentate de Lt. GHILEA VASILE; STROIA NICOLAE documentat de Lt.Maj. GHICA ALEXANDRU; DĂLĂLĂU VASILE și ANDRÁS MOZES documentate de Mr. FÁBIÁN MARTIN; TOTH CAROL documentat de Mr. FODOR GHEORGHE și altele.

Tot cu privire la ordonanțele de refuzare a pornirii procesului penal s-au mai constatat deficiențe în legătură cu motivările făcute în mod șablon, fără a fi evidențiate paricularitățile esențiale ale fiecărui caz, atât în ce privește starea de fapt, cât și persoana în cauză.

Sau, în cauza numitei OSTAFICIUC VALERIA, descoperită ca autoare a trei scrisori cu conținut ostil regimului nostru pe care le-a redactat și expediat în luna martie 1958, s-a dispus refuzarea pornirii procesului penal prin ordonanța din 27 aprilie 1967 fără a se avea în vedere că fapta este prescrisă, situație de care Mr. FÁBIÁN MARTIN, care a documentat cauza respectivă, nu a ținut seama.

O altă deficiență s-a constatat în ancheta efectuată asupra unor persoane descoperite ca autori de scrisori și fițuici cu conținut dușmănos regimului din R.S. România, în sensul că nu au fost întocmite rapoarte de expertiză grafică, procedându-se la anchetarea elementelor respective numai pe baza confirmării din adresa Direcției „T”.

Este inexplicabil cum de s-a admis documentarea și anchetarea în astfel de cauze când este știut că pentru noi în cazul când nu mai sunt alte indicii în vederea administrării de probe, ne mai rămâne un singur mijloc de probă și acesta nu este altul decât raportul de expertiză grafică.

Numai aşa s-a ajuns la o inutilă muncă de anchetă în cauza numitei BALINT MARGARETA, asupra căreia ancheta s-a făcut iniţial în luna aprilie 1966, fără să existe raport de expertiză şi cum aceasta a negat faptul de a fi autoare a 15 scrisori anonime, nu s-a putut continua ancheta, întrucât anchetatorul Mr. FÁBIÁN MARTIN, în lipsa raportului de expertiză grafică s-a aflat ca şi dezarmat în această anchetă.

După efectuarea expertizei grafice, ancheta s-a realuat în luna mai 1967, când cazul a fost definitivat şi când apreciem că se impunea – dată fiind poziţia de negare a faptelor de către sus-numita – să fie făcut şi un raport de contraexpertiză.

În legătură cu aceeaşi problemă este de menţionat faptul că există unele cauze în care lipsesc de la dosarele de anchetă rapoartele de expertiză grafică, aşa cum sunt cele privind pe numiţii KERESTÉLY ZOLTÁN documentat de Lt. GHILEA VASILE; OSTAFICIUC VALERIA documentată de Mr. FÁBIÁN MARTIN; POP PASCU documentat de Lt.Maj. GHICA ALEXANDRU; LAKATOS JÓZSEF documentat de Mr. FODOR GHEORGHE, ceea ce poate da naştere la interpretări cu privire la obiectivitatea anchetatorilor în soluţionarea acestor dosare.

O altă deficienţă cu privire la aceeaşi situaţie constă în faptul că în unele din aceste cauze nu s-a făcut prezentarea materialelor corp delict în anchetă, încălcându-se astfel prevederile art. 207 C.pr.pen. şi a regulilor muncii de anchetă. Astfel de aspecte s-au constatat în cauzele privind pe GÁLL IULIU şi DACZÓ ÁRPÁD, unde Mr. KISS LUDOVIC nu a prezentat în anchetă unele cărţi cu conţinut naţionalist-şovin ridicate de la sus-numiţii cu ocazia percheziţiei, cât şi în cauza privind pe COSTEA SIMION, documentat de Mr. FODOR GHEORGHE, care nu a prezentat în anchetă o hartă pe care învinuitul îşi notase traseul pe unde urma să fugă din ţară.

În alte cauze, prezentarea materialelor corp delict s-a făcut defectuos, în sensul că uneori au fost prezentate în grup, iar altele nu au fost descrise amănunţit, ceea ce dă o notă de formalism muncii de anchetă.

Un alt aspect negativ, asupra căruia va trebui să-şi îndrepte atenţia şi şefii de colective din munca informativ-operativă este acela că pe unele înscrisuri au fost puse diferite rezoluţii cu privire la unele măsuri operative ce se impuneau a fi luate pe linia organelor noastre, încât practic acestea au devenit inutilizabile scopului pentru care s-au obţinut şi anume acela de a fi ataşate dosarului de anchetă penală împreună cu proba materială la care se referă.

În acest sens scoatem în evidenţă înscrisul cu data de 3 decembrie 1965 provenit de la Sfatul Popular al raionului Ciuc, pe care există o rezoluţie a şefului raionului de securitate respectiv, la înscrisul din data de 31 martie 1958, provenit din partea C.C. al P.C.R. pe care este înserată o rezoluţie a şefului secţiei raionale M.A.I. Reghin şi altele de acest fel.

Mai menţionăm faptul că în unele dosare nu sunt ataşate în mod corespunzător materialele corp delict, fiind puse în plicuri nenumerotate sau prinse neîngrijit, existând astfel pericolul pierderii lor. Astfel de aspecte s-au constatat în cazul privind pe GHEORGHE GAVRILĂ şi LAKATOS IOSIF documentat de Mr. FODOR GHEORGHE, în cazurile privind pe ADORJÁN EUGEN şi FÜLÖP MARIA documentate de Lt.Maj. GHICA ALEXANDRU şi altele.

În legătură cu audierea martorilor şi anchetarea elementelor în cauză, de asemenea, s-au constatat unele deficienţe în sensul că se pun întrebări la general şi încălcite, iar consemnarea răspunsurilor nu reflectă întotdeauna obiectivul urmărit.

Mai grav este faptul că la unii anchetatori, şi îndeosebi la Lt.Maj. GHICA ALEXANDRU, există foarte multe greşeli de ortografie şi de încălcare a unor reguli gramaticale în procesele-verbale de interogatoriu, asupra cărora recomandăm ca ofiţerul să acorde o mai mare atenţie pregătirii sale de cultură generală pentru evitarea unor astfel de greşeli în viitor.

Un aspect care considerăm că va trebui să stea în mod deosebit în atenţia şefului secţiei anchetă este asigurarea respectării depline a caracterului oficial cu privire la întocmirea actelor procedurale întrucât s-a constatat că în unele cauze sunt ataşate la dosare declaraţii, înscrisuri sau corpuri delicte fără a fi traduse în limba română.

Din analiza proceselor-verbale de interogatoriu şi a celorlalte acte procedurale se constată că marea majoritate a anchetatorilor, datorită necunoaşterii în suficientă măsură a limbii române, au folosit unele formulări care nu întotdeauna reflectă starea reală a faptelor, existând pericolul denaturării adevărului material. De aceea considerăm că fiecare anchetator va trebui să acorde în viitor o mai mare atenţie pregătirii sale în ce priveşte cunoaşterea limbii române, cât şi a cunoştinţelor profesionale şi de cultură generală. Recomandăm ofiţerilor Mr. AVĂDANI ILIE, Mr. FODOR GHEORGHE, Mr. FÁBIÁN MARTIN şi Lt.Maj. GHICA ALEXANDRU să se pregătească în vederea susţinerii examenelor de admitere şi absolvire a unor facultăţi cu profil corespunzător muncii de anchetă.

De asemenea, recomandăm Mr. AVĂDANI ILIE ca în raport de deficienţele constatate, să exercite un control permanent şi mai eficace asupra tuturor lucrărilor repartizate spre soluţionare secţiei de anchetă, să antreneze în munca cu subalternii şi locţiitorul său, Mr. KISS LUDOVIC, în aşa fel încât să se asigure respectarea legilor, a ordinelor M.A.I. în vederea creşterii calităţii muncii.

În subordinea secţiei de anchete este şi grupa închisorii preventive compusă din Mr. DULĂ IOAN şi 7 subofiţeri, şi anume Plut.Maj. CAMEN PETRU, Plut.Maj. SĂLĂGEAN VASILE, Plut. NEMES IOAN, Serg.Maj. CĂTANĂ IOAN, Serg.Maj. MICLEA VASILE, Serg. Maj. TURCU TRAIAN şi Serg.Maj. HOŢA ŞTEFAN.

O parte din subofiţeri sunt folosiţi la paza arestului, iar cei disponibili sunt folosiţi pentru paza exterioară a unităţii.

Verificând evidenţa arestului, am constatat că pentru elementele încarcerate au existat formele legale corespunzătoare pentru perioada de deţinere.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal în trei exemplare, dintre care unul rămâne la Secţia de anchete şi două exemplare la Direcţia a X-a.

Anchetatori Penali De Securitate
Mr. Iacob Costache
Mr. Urucu Nicolae

Şeful Secţiei Anchete
Maior Avădani Ilie

Şeful Direcţiei Reg. de Securitate
Lt.colonel Sălcudean Pavel

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 243, f. 46-59.

667.

1967 octombrie 27, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind calitatea de agent a lui Bartha Miklós, numele conspirativ „Molnár Iosif".

DIRECȚIA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
MUREȘ – AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secția „C"

CONF. PERSONAL
ex.nr. 1

Nr. C-11/95923 din 27 X. 1967

Către,
SERVICIUL I

Vă facem cunoscut că numitul BARTHA MIKLÓS, născut la data de 30.01.1943, în Sg. de Mureş, fiul lui JÓZSEF şi ERZSÉBET, de profesie muncitor, angajat la METALOTEHNICA, cu domiciliul în Tg.-Mureş, Str. Dumbravei, nr. 4, posedă dosar personal de agent, clasat la Secția „C", având numele conspirativ „MOLNÁR IOSIF".

Cât a fost militar în termen, a fost folosit ca agent de Contrainformații militare.

În caz că este util muncii informative, urmează să cereți dosarul de la Secția „C".

De noi lucrarea se clasează.

Şeful Secției „C"
Lt.colonel Réthi Albert

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 322, f. 36.

668.

1967 octombrie 30, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Bogáti Sándor" în legătură cu comentariile făcute pe marginea hotărârilor Plenarei C.C. al P.C.R., din 5-6 octombrie.

M.A.I.
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
Direcția Regională de Securitate Mureş-Autonomă Maghiară

Agentul: „Bogáti Sándor"
Primit de: Lt.col. Blaga Șt.
Data primirii: 30 oct. 1967
Casa: „Steaua"

STRICT SECRET
2 ex.

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa relatează că hotărârile Plenarei C.C. al P.C.R., din 5-6 octombrie, au provocat comentarii intense în rândul diferitelor categorii sociale. Comentarii care au avut loc şi în cadrul redacției revistei „Új Élet" şi sursa redă mai jos părerea angajaților redacției.

Numitul KATONA SZABÓ ISTVÁN a subliniat importanța deosebită a documentelor Plenarei. Este de părere că reorganizarea industriei cere măsuri de precauție deosebite, aceasta cu atât mai mult că la baza acestei reorganizări stă principiul rentabilității, din care rezultă că statul până în prezent a avut pierderi uriaşe, din cauza întreprinderilor, fabricilor şi ramurilor industriale care erau nerentabile şi a trebuit să fie sprijinite de stat, continuând: „Propriu-zis este vorba de introducerea unui mecanism nou în economie şi nu se poate prevedea că în practică cum va reuşi. Statul în multe domenii a lucrat cu deficite mari pentru care vrea să valorifice capitalurile particulare acumulate, aceasta denotă hotărârea privind construcțiile şi noul regim al chiriilor. Încurajarea inițiativelor particulare. Legat de această problemă se va proceda la noua împărțire administrativ-teritorială, reducerea aparatului administrativ şi de partid şi alte măsuri practice. Concepția este clară, şi anume concentrarea avutului statului, chiar în detrimentul nivelului de trai, deoarece fără aceasta nu se poate asigura în continuare ritmul rapid al industrializării țării".

BENCZEL BÉLA a spus: „Îmi pare bine că nu peste mult timp voi fi scos în pensie. Ne aflăm în preajma unei perioade tulbure şi cu nervi. Vom ajunge din nou să strângem brăcinarul, nu degeaba am susținut că ministrul Vijoli întrece şi pe un perceptor fanariot şi înghite tot ce se poate. Vor fi anulate indemnizațiile acordate lunar artiştilor emeriți etc. şi reducerile de impozite de care beneficiază cei care posedă ordine".

SZÉPRÉTI LILLA, scriitoare din Tg.-Mureş, a spus: „Bine am ajuns, este necesară să naşti cel puțin 4 copii; impozitul pentru femeia de serviciu se majorează, iar chiria se va majora de 3-4 ori; onorariile interne vor dispărea, să ia dracu această creştere a nivelului de trai".

TÖRÖK LÁSZLÓ a fost de părere că vor ieşi bine cei care vor putea cumpăra apartamentele în care stau deoarece ratele lunare nu vor fi mai mari decât chiria, numai este greu să se adune cei 18-20.000 lei necesari pentru plătirea avansului.

MAROSI ILDIKÓ şi SZEKERNYÉS LÁSZLÓ au comentat negativ problema majorării chiriilor.

O părere contrară angajaților cu salarii fixe o au avocații SZABÓ ISTVÁN, SÎRBU NICOLAE, CSÁSZÁR TIBOR şi SZABÓ LÁSZLÓ, cu care a discutat sursa. Aceşti avocați văd în hotărâri promovarea principiului proprietății particulare şi speră că profesia de avocat va deveni din nou rentabilă; vor fi foarte multe procese în legătură cu imobilele şi locuințele.

SZÁSZ BÉLA: „Încă nu se poate vedea nimic în mod clar. Punerea în aplicare a acestor hotărâri va fi precedată de o muncă uriaşă. În Ungaria nici până în prezent nu ştie nimeni ce este noul mecanism economic. Cum vor rezolva plasarea oamenilor în urma reducerilor făcute, care va fi aspectul reorganizării administrative, nimeni nu ştie. Un lucru este cert, vom trăi mai greu. Multiple probleme există care aşteaptă să fie soluționate şi nu ştiu cum vor fi. Nu mă aştept la nimic bun, practica a arătat că până în prezent toate schimbările s-au făcut în detrimentul oamenilor mici. Mă bucură doar un singur fapt că în sfârşit se va lichida Regiunea Autonomă Maghiară, care nu era bine privită de mulți şi care din punctul nostru de vedere a provocat mai multă pagubă decât folos şi, de altfel, era numai o aruncare de praf în ochi. Dumnezeu s-o ierte."

Păreri asemănătoare sursa a înregistrat peste tot. Oamenii în general apreciază lucrurile prin prisma intereselor personale şi mai puțin în mod principial.

s.s. „Bogáti Sándor"

N.B.: Nota a fost furnizată conform instructajului făcut. K. SZABÓ ISTVÁN, SZÉPRÉTI LILLA, BENCZEL BÉLA, TÖRÖK L., SZÁSZ BÉLA şi MAROSI ILDIKÓ – sunt redactori la redacția „Új Élet".
Sarcini nu s-au trasat, dar s-a indicat ag. de a sesiza în continuare comentariile, fără însă a aborda el această problemă.
Nota în copie la S. I. Se va exploata la buletin şi sinteză.

s.s. Lt.col. Blaga Ştefan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 301, f. 52-53.

669.

1967 noiembrie 4, <Târgu-Mureş>. Notă în legătură cu comentariile făcute pe marginea hotărârilor Plenarei C.C. al P.C.R., din 5-6 octombrie.

NOTĂ
4 noiembrie 1967

Vă informăm despre unele comentarii în legătură cu problemele dezbătute şi aprobate de Plenara C.C. al P.C.R. din 5-6 octombrie 1967:

ORBÁN IOAN, medic, director adjunct al Spitalului clinic din Târgu-Mureş a spus:

„... Actuala împărțire administrativ-teritorială este de fapt o copie a împărțirii administrative existente în Uniunea Sovietică, care la noi nu merge. Măsura creării județelor şi desființarea raioanelor este cât se poate de bine venită. În felul acesta va scădea în mod simțitor numărul personalului administrativ şi se va exclude şi birocrația, care s-a practicat pe scară înaltă. Prin noua împărțire administrativă, luându-se în considerare împărțirea administrativă, județele vor constitui unități economice cu mult mai puternice ca astăzi raioanele şi regiunile...".

ONIT LUCIA, funcționară la revizia de vagoane din Stația C.F.R. Târgu-Mureş a afirmat:

„Împărțirea teritorială trebuia făcută mai de mult, pentru că ungurii prea au ajuns încrezuți. Credeau că aici e Ungaria. Acum, după apariția Hotărârii părea fiecare de parcă i-a opărit cineva cu apă fiartă, nu mai zic nimic... Nu mai putea omul să meargă nicăieri, dacă nu ştiai ungureşte, nu te băga nimeni în seamă, cu toate că te afli în România...".

CORNEANU MIHAI, şef de garaj la Întreprinderea regională de transport auto din Târgu-Mureş, a spus:

„... M-am săturat de transformări, de amenințări şi dictatură, nu a proletariatului cum se spune, ci a chiaburilor care s-au ridicat în acești 15-20 de ani şi care sunt mai răi decât cei care au fost înainte. După calculele mele, pentru un apartament în bloc se va plăti lunar 250 lei lunar şi mă întreb că din câştigul ce-l are, cum va reuşi un muncitor să facă față? Tot cel oropsit va duce greul şi în viitor, că aşa a fost şi aşa va rămâne în vecii vecilor".

KAUCSÁR ROLAND, maistru, la garajul Stației de Salvare din Târgu-Mureş a spus:

„... M-am răzgândit, nu mai fac schimb de locuință, ci voi căuta să cumpăr apartamentul şi atunci nu voi mai plăti chiria majorată. Totul va fi aşa cum a fost în urmă cu 30 ani. Totul merge înapoi în loc să meargă înainte, aşa este şi cu împărțirea administrativă, cât şi cu noul sistem de salarizare a muncitorilor. Aşa era şi în timpul burgheziei, cel care făcea rebuturi le plătea capitalistului. Maiştrii şi inginerii vor ajunge din nou vătafi, care vor sta în spatele muncitorilor şi care vor câştiga numai pentru mâncare. Mărirea salariilor va duce totodată la scumpirea alimentelor şi a îmbrăcămintei".

VÁRADI IOAN, de profesie tipograf, în prezent pensionar, domiciliat în Târgu-Mureş, a afirmat:

„... Hotărârea privind dezvoltarea construcției de locuințe şi noul regim al chiriilor, lovește în oamenii muncii cu salarii mici şi îi avantajează pe cei care au bani mulți. Mulți sunt îngrijorați că neputând să cumpere apartamentele în care stau, vor fi nevoiți să le cedeze pentru locuințe mai slabe, primite în schimb...".

PALADE GHEORGHE, profesor la Şcoala de Muzică din Târgu-Mureş, afirmă:

„... A trebuit să treacă atâția ani să ne întoarcem la capitalism, să avem primari, centre industriale cu consilii de administrație proprii, să avem ferme, să aibă posibilitatea o centrală industrială să încheie contracte cu străinătatea, adică un director să câștige mai mult, în funcție de beneficiile realizate. Salarizarea va fi diferențiată pe ramuri ale economiei naționale. Vă spun sincer, am citit în ziar de primari, primării şi nu am vrut să cred".

IZSÁK DIONISIE, şef de serviciu plan, la Întreprinderea comercială regională de încălțăminte şi textile din Târgu-Mureş, în legătură cu chiriile a afirmat următoarele:

„...Da, aşa facem noi, mereu anticipăm ceva, însă invers, cum se va întâmpla şi cu această problemă a chiriilor, care se vor majora deja de la 1 aprilie 1968, dar salariile se vor mări pe parcurs, până în 1970. Deci, prima dată iau de la salariat gras, apoi după aceea dau ceva".

BORDAN TEODOR, jurisconsult la Într. „Centrofarm" din Târgu-Mureş, a spus următoarele privind împărțirea administrativ-teritorială:

„Totul se va reface aşa cum a fost, pe județe, prefecți, toate se vor îmbunătăți. Tov. Ceauşescu vede bine lucrurile, nu mai vrea să fie reg. şi raioane ca în Rusia, ne vom administra după legile româneşti şi nu după cele ruseşti. Poate cu timpul se va da câte un hectar de pământ țăranilor şi atunci vor trăi boiereşte".

MOLNÁR VICENȚIU, asistent la Institutul Medico-Farmaceutic din Târgu-Mureş, a subliniat următoarele:

„... Statul nu rămâne păgubaş, numai noi cetățenii. Ce frumos s-a publicat hotărârea despre mărirea salariilor, ca apoi să fie publicată noua reorganizare teritorială, în urma căruia fapt, foarte mulți vor rămâne fără slujbă. Prin apariția județelor au demonstrat evident că prezența unei autonomii maghiare nu este bine văzută. Legea chiriilor este un adevărat dezastru, pentru că salariile nu s-au mărit în raport cu aceste chirii, deci situația noastră va fi mult mai grea decât înainte...".

MAKKAI SÁNDOR, tehnician la I.M.F. Târgu-Mureş, a spus:

„... Cu legile noi ne-au prostit pentru că salariile nu s-au mărit în acelaşi ritm cu chiriile. Îmi vine să plâng când aud despre desființarea Reg. Mureş-Aut. Maghiară. După cum se vede, aceştia nu au nici suflet şi nici Dumnezeu, pentru că noi ungurii, băştinaşii, suntem goniți de aici".

SZABÓ CAROL, bibliotecar la I.M.F. Târgu-Mureş, a conchis următoarele:

„... Hotărârile recent apărute nu sunt bune nici pentru români şi nici pentru maghiari, totul va duce la scumpirea traiului. Regimul actual este dezamăgitor, nu plăteşte doi bani".

[...][1]

BORENSTEIN MARIA, funcționară la C.I.A. Târgu-Mureş, a făcut următoarele comentarii:

„Hotărârile apărute sunt împotriva muncitorilor şi în special al celor cu salarii mai mici, pentru că nu vor putea face față cerințelor. Nu sunt de acord cu legea care obligă şi pe femeile necăsătorite să plătească impozitul de „burlăcie" şi nici cu legea care reglementează întreruperea sarcinii. În loc de proiectul de hotărâre privind majorarea chiriilor, era cazul să fie anulat impozitul pe salar, ca la militari...".

TAKÁCS EUGEN, inginer, şef serv. la Uzina de fier Vlăhița, rai. Odorhei, a spus:

„... Nu sunt de acord cu această conducere prin comitete de întreprinderi, adică conducere colectivă, care corespunde numai pentru proşti. Din nou experimentăm ceva, fără să ştim unde vom ajunge. Privind salarizarea, nu se va schimba nimic, deoarece există limite minime şi maxime. Toată hotărârea nu face [două] parale

ROVNIC ANTONIU, muncitor la Combinatul Chimic din Târnăveni, a afirmat:

„... O să ajungem din nou unde am fost, cu județe, primării etc. Dacă până acum nu s-au încurcat lucrurile, acum se vor încurca în mod sigur. Problemele sunt intenționat aşa puse [...] ca apoi să izbucnească nemulțumirea poporului. Problema care va provoca mai mare nemulțumire va fi acuma a salarizării şi a chiriilor şi care va duce la răsturnarea celor care au inițiat aceste probleme".

PAPP MIKLÓS, paznic, domiciliat în Odorhei, a conchis:

„Eu sunt de acord cu toate hotărârile plenarei, în afară de sistematizarea comunelor. Nu sunt de acord ca în viitor construcțiile de locuințe să se facă numai în comune de centru, pentru că aceasta va îngreuna bunul mers al lucrărilor agricole. Cred că vor mai fi şi alții de aceeaşi părere şi care să ridice această problemă la timpul său".

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 301, f. 77-80.

670.

1967 noiembrie 4. Notă furnizată de sursa „Balogh Fr." în urma discuțiilor purtate cu Majtényi Erik.

Primit: Lt.col. POPA GR. ION
Sursa: „Balogh. Fr." 121/4.XI.1967
Data: 4.XI.1967 STRICT SECRET
Locul: domiciliul ag. Ex.nr. 2

NOTĂ

La 1 nov. 1967 seara, sursa a făcut o vizită la MAJTÉNYI ERIK, având o muncă urgentă la Editura Tineretului (unde soția lui MAJTÉNYI este secretară). MAJTÉNYI chiar în aceeaşi zi s-a întors cu maşina lui din provincie, a fost la Tg.-Mureş şi la Cluj. La întrebarea sursei ce e nou în aceste oraşe, el a răspuns că toți oamenii pe care-i întâlnise (mai ales scriitori din Cluj,

[1] Sunt reluate comentariile lui Katona Szabó István şi Szász Béla din nota înaintată pe 30 octombrie 1967; **Doc. 668**

MÁRKI ZOLTÁN, MAROSI PÉTER, BALOGH EDGÁR, FODOR SÁNDOR, din Tg.-Mureş, HAJDÚ ZOLTÁN, GÁLFALVI ZSOLT, ELEKES FERENC, SZÉKELY JÁNOS, NAGY PÁL) au reclamat noile legi în legătură cu majorarea chiriilor. După părerea lui HAJDÚ ZOLTÁN – cum a arătat MAJTÉNYI – majorarea salariilor nu este decât o iluzie şi statul ceea ce dă cu o mână a şi luat cu cealalta. Părerea lui BALOGH EDGÁR este că acest lucru, în general, nu e altceva decât împiedicarea (de la un timp oarecare) cauzei construirii socialismului. După „teoria" lui BALOGH EDGÁR, la noi s-a înţeles totdeauna noţiunea de „socialism" într-un mod fals. După el, la noi nu se puteau întâlni nici marile greşeli în construirea socialismului (ca de ex. cultul personalităţii), dar nici marile avantaje ale ei. „În România – a citat cuvintele lui BALOGH MAJTÉNYI – totul se vede că este în ordine, dar acest lucru se vede numai din afară. Această linişte are ca scop de a masca asuprirea brutală a naţionalităţilor conlocuitoare". După părerea lui BALOGH – şi cu care este de acord şi MAJTÉNYI, după cum a mărturisit – în regimul burghezo-moşieresc, această asuprire s-a întâmplat într-un mod mai deschis, dar şi minorităţile au avut posibilitatea de a se opune deschis prin organizaţiile lor. Această posibilitate nu mai există de când a fost desfiinţată Uniunea Populară Maghiară (Magyar Népi Szövetség, unul din conducătorii săi a fost BALOGH EDGÁR). Acest „socialism românesc", după BALOGH EDGÁR, nu este altceva decât o falsificare şi fiecare lege nouă are sarcina de a masca adevărul şi de a duce în eroare populaţia ţării.

„Balogh Fr."

N.L.O.:

Informaţiile sunt furnizate de agent în baza sarcinilor avute.

Elementele semnalate în material sunt cunoscute organelor noastre, fiind lucrate prin forme superioare de evidenţă.

MAJTÉNYI ERIK de către Direcţia I-a.

BALOGH EDGÁR de către Dir. Reg. M.A.I. Cluj.

ELEKES FR. de către Dir.reg. Mureş-Aut. Maghiară, iar restul sunt semnalate şi anterior cu poziţie duşmănoasă.

Agentul a fost instruit să menţină legătura cu MAJTÉNYI ERIK şi să stabilească dacă poartă discuţii şi în legătură cu măsurile pe care statul nostru le întreprinde pe linie economică, socială şi culturală, de cine este vizitat şi de ce natură sunt legăturile respective, preocupările sale prezente.

Nota se va prezenta conducerii şi la buletin, după care propun ca câte o copie să fie trimisă spre exploatare Dir. I-a, Dir. Reg. M.A.I. Cluj, Dir. Rg. Mureş-Aut. Maghiară.

Lt.col. Popa Gr. Ion

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 315, f. 154-155.

671.

1967 noiembrie 9, Târnăveni. M.A.I.-S.R. Târnăveni: notă informativă a sursei „Nelu" furnizată în urma vizitei întreprinse la comunitatea Adventiştii de ziua a şaptea din Sărmaş.

DIRECŢIA REGIONALĂ DE SECURITATE MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
SECŢIA RAIONALĂ TÂRNĂVENI

PRIMIT DE: LT.MAJ. ROTAR D. STRICT SECRET
DATA: 9 noiembrie 1967
SURSA: „NELU"
CASA: „AURORA"

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa vă relatează în legătură cu vizita pe care a făcut-o la Sărmaş-Luduş, în ziua de 28 octombrie 1967, şi anume impresiile pe care am putut să le culeg, în funcţie de ocaziile pe care le-am avut de a discuta cu anumite persoane:

Am fost invitat la pastorul deservant SOÓ KÁROLY, cu care sunt cunoscut de când a fost pentru un scurt timp, prin anul 1963-1964, la comunitatea din oraşul Târnăveni.

Din primele discuţii pe care le-am avut cu numitul SOÓ KÁROLY, am tras prima concluzie, că în comunitatea Sărmaş el nu mai este stăpân pe frâne, aşa cum credea la început că va fi. Exemplu concret, atunci când el convoacă o şedinţă de comitet, nu se prezintă nici jumătate din membrii legali ai comitetului. Trag a doua concluzie de aici, şi anume că în cazul când vreunul sau mai mulţi membri din comunitatea Sărmaş ar comite vreo abatere sau ilegalitate bisericească sau cetăţenească, numitul SOÓ KÁROLY mai greu i-ar putea trage la răspundere.

Spre exemplu, acolo (la Sărmaş, lucru ce contravine cu normele statutului cultului), este împământenit (cimentat) obiceiul fanatic că femeile nu au voie să intre cu capul descoperit în adunare, ci numai acoperite pe cap cu un batic sau borboadă.

Acesta nu este un principiu (şi contravine) prevăzut în statutul cultului şi totuşi este ţinut cu mare cinste de sărmăşeni. Numitul SOÓ KÁROLY nu a reuşit în cei 4 ani de activitate la Sărmaş să-i desbare de acest obicei.

În felul lor de a vedea lucrurile, sărmăşenii formează un fel de autonomie, un fel de cerc închis de la care nu se lasă lămuriţi sub nici o formă. Am întrebat pe numitul SOÓ KÁROLY dacă are în conducerea comunităţii ca presbiter pe cineva cu idei de ale reformiştilor. Numitul mi-a confirmat că da, şi anume pe SZABÓ TIBI, pe care îl ştie că este venit din rîndurile reformiştilor. I-am amintit numitului SOÓ KÁROLY, dacă ştie că acest SZABÓ TIBI răspândeşte idei eronate în legătură cu viaţa

conjugală în familie. Mi s-a răspuns că şi el (SOÓ) a auzit de aşa ceva, dar lui personal nu i-a făcut asemenea afirmații. Faptul că am sesizat şi eu, i-a fost o dovadă în plus că acest lucru este adevărat.

Numitul SOÓ KÁROLY mi-a relatat că acest SZABÓ T. este singurul care încă nu şi-a lăsat copiii să meargă sâmbăta la şcoală sau [la] alte activități culturale.

L-am întrebat pe SOÓ KÁROLY cum mai merge şcoala de sabat a copiilor. El mi-a răspuns că o şcoală de sabat a copiilor nu există, dar cu cei care nu merg la şcoală sâmbăta de dimineața sau când sunt în vacanță, este cineva care se ocupă cu ei şi îi învață cântări religioase sau îi învață să cânte la diferite instrumente muzicale, ca de exemplu mandoline, viori, la flaut, acordeon etc. Cu aceşti copii se dau apoi şi anumite programe muzicale, care constituie aşa numite ore ale juniorilor.

Cu tineretul se ocupă din punct de vedere organizatoric ILYÉS JANI, iar din punct de vedere muzical SZABÓ PISTA, numit curent PISTA BÁCSI, care le dirijează corul şi îi instruieşte în ce priveşte instrumentele de suflat în cadrul unei fanfare pe care o au.

Mai există şi o mică formație instrumentală (un fel de taraf), formate din vreo patru persoane, majori, care se deplasează pe la nunți, la cerere, întreținând pe nuntaşi cu cântări pe fond religios, dar cântate într-un ritm mai săltăreț.

Am fost în vizită la ILYÉS JANI, conducătorul tineretului. El mi-a vorbit despre o vizită pe care a făcut-o în timpul acestei veri (1967) un tânăr negru, student la Budapesta, care este originar din Kenya (Africa Centrală) şi care este de religie tot adventist.

ILYÉS JANI mi-a povestit că acest negru a făcut o vizită şi la şcoala (liceul) din Sărmaş, unde a fost primit cu multă căldură de către directorul respectiv.

În încheiere mă refer la ce am spus mai sus, referitor la ideile eronate în legătură cu viața conjugală răspândite de numitul SZABÓ TIBI.

Aceste idei sună în felul următor: „Întrucât trăim timpul sfârşitului, soții nu trebuie să mai aibă relații cu soțiile, între ei, ci ar trebui să trăiască ca îngerii, pregătindu-se astfel pentru cer". Aceste idei au fost şi sunt foarte mult şi viu discutate în rândul reformiştilor din regiunea Maramureş şi se vede că persistă şi în rândurile unora din cadrul regiunii noastre.

„NELU"

N.L. Agentul a furnizat nota în urma sarcinilor şi a instructajului primit privind semnalarea aspectelor negative ce se manifestă în activitatea cultică din cadrul comunităților „A.Z.S.".

S.T. Agentul a fost instruit şi dirijat să ne semnaleze în continuare asemenea aspecte.

M.L. Nota se va înainta la M.A.I. Regiunea Mureş-Autonomă Maghiară, la Serviciul I.

Lucrător operativ prim
Lt.Maj. Rotar Dionisie

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 296, f. 226-228.

672.

1967 noiembrie 14, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă furnizată de informatorul „Kiss Zoltán" după reîntoarcerea sa din vizita efectuată în Austria.

D.S.S. Reg. Mureş-Aut. Maghiară
data: 14 noiembrie 1967
informator: „KISS ZOLTÁN" STRICT SECRET
primit de: mr. Florea Gh. 3 exp.
casa: Hotel „Transilvania"

NOTĂ INFORMATIVĂ

În dimineața zilei de 16.X.1967, sursa împreună cu soția sa a sosit în vizită în Austria, la numita WILKE MARIA din Innsbruck, Weiherburg gasse, nr. 25/E. În perioada cât au stat în Austria, sursa relatează următoarele probleme constatate:

În seara zilei de 16.X.1967 au fost vizitați la Innsbruck de soții HEINZ GERLICHER, din Weidhausen – R.F.G., unde GHERLICHER are o fabrică de mobilă cu 42 angajați, şi care în prealabil au fost înştiințați de sosirea lor în Austria. În timpul celor două zile cât au stat împreună, în afara discuțiilor cordiale au mai discutat despre următoarele probleme:

SURSA: De ce nu vreți să ne vizitați în România?

GERLICHER: Presa vest-germană era plină cu arestarea cetățenilor germani în România.

SURSA: Poți veni liniştit pentru că oamenilor cinstiți care vin la noi în vizită sau la odihnă – nu li se întâmplă nimic.

GERLICHER: Este adevărat, pentru că în perioada cât eram prozonieri în U.R.S.S., noi germanii am întreținut relații de prietenie cu prizonierii români, deoarece aceştia au fost oameni cinstiți şi muncitori. Ei, i-am şi simpatizat pe români, față de care prizonierii maghiari ori italieni au fost nemernici şi rău intenționați. De altfel, toată Germania este impresionată de frumusețea litoralului român, de condițiile bune de odihnă şi că poporul român este tot atât de muncitor ca cel german. De altfel, germanilor le place politica dusă de România şi tocmai datorită acestui fapt au fost de neconceput ştirile publicate în presă despre arestarea cetățenilor germani în România.

SURSA: Personal nu am auzit nimic despre această chestiune, în schimb că acelora care vin la odihnă şi nu cu alte scopuri, nu li se întâmplă nimic, ca atare, vă aşteptăm cu drag în vara anului viitor!

GERLICHER: Bine, vom fi acolo!

SURSA: Momentan care este situaţia economică de la voi, pentru că aşa după cum suntem informaţi, aceasta parcă a slăbit în ultimul timp, iar viaţa a devenit mai grea.

GERLICHER: Situaţia se prezintă cam în felul următor: După război, cu ajutorul capitalului american am reconstruit fabricile distruse, fabrici care au fost înzestrate cu cele mai moderne utilaje şi planificate conform unui sistem care a prevăzut creşterea productivităţii din an în an. Micile întreprinderi ca să poată concura cu aceştia, sunt tot atât de moderne şi au produs mult, în urma cărui fapt piaţa a devenit supraaprovizionată, fără ca exportul să fi crescut în raport cu aceasta din cauza concurenţei americane, engleze şi franceze şi astfel producţia trebuie să scadă. Tocmai din această cauză am vândut românilor autobuzele „Sebra”[1] sub nivelul preţului de cost, ca prin aceasta să putem menţine şi crea relaţiile economice între cele două ţări. O mare concurenţă reprezintă şi cărbunele american, care produc mult mai ieftin cărbunele de pământ ca extragerea acestuia de către noi. În afară de aceasta, datorită electrificării, nici nu este prea solicitat.

SURSA: Care este părerea ta despre situaţia politică actuală?

GERLICHER: Până în prezent oamenii din Occident au dat crezare în general tuturor zvonurilor lansate despre regimul comunist, dar acuma foarte mulţi au cugetat asupra faptului că Uniunea Sovietică – care nu dispune de industrie, totuşi a putut construi bomba atomică şi cu hidrogen, iar în domeniul cercetării spaţiului cosmic au depăşit pe americani. Dau de exemplu maşinile construite de români necesare industriei petrolului, care la fel se bucură de un renume mondial. Deci, sistemul ţărilor marxiste, industria şi producţia lor nu pot fi subapreciate.

SURSA: Ce părere ai despre conflictul arabo-israelian?

GERLICHER: În faţa fiecărui intelectual arab poţi găsi bustul lui Hitler, datorită faptului că acesta a prigonit evreii.

X

La data de 21.X.1967, înainte de masă au sosit în Innsbruck URSULA LITTIG cu fratele ei şi GERTRUD K. UIERIMEN din Keiserslautern, R.F.Germană, funcţionare la asigurări sociale, care au fost anunţate în prealabil despre vizita sursei şi a soţiei sale.

SURSA: Ursula, de ce n-aţi venit la crăciunul anului 1966 şi nici în vara acestui an pe litoral? Aţi fost aşteptată foarte mult de soţia mea.

U. LITTIG: La crăciun în 1966 am fost. Cu această ocazie, de la portul Constanţa am făcut croaziera Mării Mediterane cu vaporul „Transilvania”, iar astă-vară mi-a fost frică din cauza arestărilor ce au avut loc în România, contrar tuturor propagandelor făcute pe posturile de radio vest-germane despre prietenia germano-română. În tot timpul excursiei făcute pe nava „Transilvania” am fost supravegheată, pentru că toţi ghizii turistici sunt informatori.

SURSA: Nu am auzit despre aşa ceva, în schimb ştiu că O.N.T.-ul a fost reorganizat şi au fost angajaţi doar cei mai pricepuţi ghizi turistici. De altfel, O.N.T.-ul este ca o bună întreprindere de la Dvs. şi are ca scop ca angajaţii săi să muncească cât mai bine, să încheie bilanţul cu câştig, iar turiştii să fie mulţumiţi.

U. LITTIG: Si eu am fost reţinută (arestată) cca. 2 ore, iar aşa cum rezultă din scrisoarea prietenului meu, acesta a fost invitat şi audiat în mai multe rânduri de organele de securitate, privind caracterul relaţiilor existente între noi. Am intenţionat să aranjez ca acesta să vină cu o orchestră în R.F.G. şi să rămână aici, dar într-o bună zi au revocat aprobarea de plecare în R.F.G. a orchestrei, iar în această vară nici n-au lăsat prietenului meu să urce pe puntea navei „Transilvania”. În prezent, relaţiile noastre se mărginesc la corespondenţă pe adresa: Bucureşti – Post-restante nr. 1, însă scrisorile noastre sunt cenzurate.

Soţia sursei: Tu URSULA, de ce nu eşti sinceră cu mine? Poate că ţi-aş putea să fiu de folos şi să luaţi legătura prin intermediul meu pentru că scrisorile noastre nu sunt cenzurate.

U. LITTIG: Bine, ia atunci tu legătura cu dânsul prin expedierea unei scrisori scrisă de mine. Numele lui este MIRCEA POPOVICI, este asistent la Institutul Politehnic din Bucureşti, căsătorit, are copii (?). Până în vara acestui an, el în fiecare an a fost pianist pe nava „Transilvania” şi l-am cunoscut cu ocazia unei călătorii (a fost de două ori) făcute la Istambul. Am avut ca scop ca în acest an să cer un nou paşaport în Germania, cu nume fictiv, însă acuma sunt absolut dezorientată şi nu ştiu ce să fac. Te rog, ca răspunsul lui la această scrisoare să mi-o trimiţi tu. Până ce băiatul a putut să lucreze pe nava „Transilvania”, am avut o adresă la Istambul prin care am corespondat.

Soţia sursei: Atunci, te rog să te apuci de scrisoare.

U. LITTIG: Dacă-mi dai adresa ta din Viena am să-ţi trimit acolo, dar până atunci ţi-o dau doar adresa lui POPOVICI.

Soţia sursei: Bine, pentru că şi aşa GERTRUD vrea să-mi trimită un pachetel cu medicamente (Dg. Varice) în care se poate introduce şi scrisoarea. Adresa noastră este: BERTA WERMESCHER, Purkersdorf bei Wienn, Wienerstrasse 63.

Sursa menţionează că pachetul a şi sosit, însă numai scrisoarea a fost introdusă, fără medicamentele respective. Când sursa şi soţia sa au fost la Viena, au vorbit lui WERMESCHER EMIL despre pachetul aşteptat cu nişte medicamente din Kaiserlautern – R.F.G., la care cel în cauză a răspuns următoarele:

WERMESCHER: Kaiserlautern este centrul de spionaj al armatei americane.

Datorită acestei afirmaţii, sursa şi soţia sa au pus sub semnul întrebării calităţile de funcţionară ale URSULEI, înţelegând astfel că de unde poate să aibă atâţia bani o funcţionară cu un salar lunar de 700 mărci, care pe deasupra este divorţată şi are doi copii, din care să cumpere un autoturism nou-nouţ, marca „Fiat-1300” şi să întreprindă anual (în 1966) două călătorii în Constanţa, două excursii în Istambul, una prin Marea Mediterană şi un concediu de 2 săptămâni pe insulele Mallorca din cei 3 săptămâni de concediu?

X

[1] Corect: Setra

La data de 27.X.1967, sursa a fost cu soția sa în vizită la HELGA SALKOVITS, născută KESSEL, la Salzburg, Sfetan Ludvig Roth strasse 53, unde la data de 28.X.1967, s-a întâlnit cu KESSEL SAMUILĂ, fost învățător la școala germană din Reghin, apoi directorul școlii profesionale și, așa cum afirma el, conducător nazist.

Sub conducerea lui KESSEL, sursa cu soția au vizitat locurile renumite ale orașului Salzburg, cu care ocazie au avut loc următoarele discuții:

SURSA: Ieri seară, în timp ce discutam cu fiica ta, au adus ceva invitație la o ședință a sașilor. Despre ce este vorba?

KESSEL: Sașii se întâlnesc anual în cadrul unor mari ședințe, alternativ în Wels – Austria și respectiv Dinkelbül – R.F.G., și în afară de aceasta, în fiecare localitate la prima sâmbătă a lunii. Cu astfel de ocazii, sașii defilează cu costume naționale săsești și participă la o ședință unde este prelucrată darea de seamă a conducerii. Conducătorul sașilor din Austria este numitul DEUTSCH, din Viena. Apoi, după ședință, ardelenii originari din preajma aceleiași meleaguri se întâlnesc la restaurante, și toată lumea cunoaște că în care restaurant cine se întâlnesc de obicei. În R.F.G. este o fabrică care confecționează diferite obiecte de artă populară a sașilor, precum și harta Transilvaniei, care nu lipsește din casa nici unui șvab sau sas. Ei au cartierele speciale, unde străzile au denumiri ardelenești și în astfel de cartiere, începând cu frizeri și până la șoferi sunt cu toții sași. Aceștia caută să evite chiar și căsătoriile mixte cu austriecii.

SURSA: Nu aveți dor de patrie?

KESSEL: Tinerii sași sunt cu toții bine plasați și astfel nu se gândesc niciodată la Transilvania și nici dacă ar avea posibilitate nu s-ar mai întoarce. Ei sunt mulțumiți cu situația lor actuală pentru că au un câștig foarte frumos, trăiesc în libertate, iar unii dintre ei se căsătoresc cu austriecii sau germanii. Fiecare dintre ei au locuințe frumos amenajate, case particulare, mașini, ceea ce acasă nu ar fi asigurate, iar în ceea ce privește pe noi vârstnicii, am fi mers acasă, însă doar ca vizitatori. Aici avem case, pensii, copiii, nepoți și deci vrem să murim aici. Sașii din Transilvania care mai trăiesc acolo și așa – acum sau mai târziu – vor veni cu toții în R.F.G. sau se vor asimila cu românii (Aussiedlung, assimielirung) deoarece fără bază materială, cultura germană nu poate fi menținută. Noi cunoaștem faptul că toate orașele și comunele din Transilvania sunt pline cu români, iar sașii au început deja să se românizeze. În schimb, dacă acești sași ar avea nevoie de vreun fel de ajutor, noi vom sta la dispoziția lor, fapt cunoscut și de dânșii, care sunt bine informați despre cele discutate de noi cu ocazia ședințelor organizate.

SURSA: Dar de unde cunosc?

KESSEL: La această întrebare nu pot să-ți răspund.

X

În seara zilei de 28 octombrie 1967, ajungând acasă la HELGA SALKOVITS, cea în cauză a relatat că pentru seara respectivă a invitat soții KOVÁCS DÉNES de la casa vecină – cu care ei sunt în relații de prietenie apropiată – și care aflând despre vizita lor, și-au exprimat dorința de a se întâlni cu ei.

După cină, soții KOVÁCS s-au și prezentat. Cei de mai sus în 1956 au fugit din Sopron – R.P.U., însă KOVÁCS este originar din Cobor, rai. Făgăraș, unde a și fost în vizită la soră-sa în vara acestui an. În prezent este șef contabil la Întreprinderea Mercedes-Benz, filiala Salzburg (domiciliază în Ludvig Roth strasse 35). După ce au făcut cunoștință, au avut loc următoarele discuții:

KOVÁCS: Cu ocazia vizitei făcute în România am fost în Brașov, Tg.-Mureș, Cluj și Sf. Gheorghe și am constatat că în aceste orașe sunt mai mulți maghiari și vorbesc mai mulți ungurește ca înainte cu 20 de ani.

SURSA: Da, se poate, pentru că maghiarii de acolo vorbesc cu toții ungurește. Noi de exemplu ne distrăm foarte mult asupra faptului că atunci când venim acasă din București, înaintea plecării trenului toată lumea vorbește românește, deoarece nu se știe dacă vecinul din compartiment știe sau nu ungurește, însă așa cum ne apropiem de Sf. Gheorghe sau Târgu-Mureș, toată lumea începe să vorbească ungurește, cunoscând faptul că cei cu care călătoresc sunt cu toții unguri. Dar am auzit că sașii refugiați în Austria trăiesc o viață organizată și au o organizație mare. Voi nu sunteți organizați în vreo organizație? (maghiarii).

KOVÁCS: Maghiarii de aici nu au asociații asemănătoare cu cea a sașilor. Aceasta, pe de o parte se datorește faptului că maghiarii susțin că Ungaria a fost vândută germanilor de către cei care făceau parte din partidul „Crucea cu Săgeți”, iar KÁDÁR, rușilor. În general nyilasiștii nu sunt simpatizați deloc, în schimb au în R.F.G. ceva organizații. Dat fiind această situație, maghiarii refugiați nu au încredere în nimeni, la fel nici foștii ofițeri horthyști nu sunt simpatizați și luați în considerare, deoarece principala lor preocupare este calcularea – conform vechimii – gradului lor ce trebuie să aibă în prezent și a pensiilor de care vor beneficia în cazul schimbării regimului actual din R.P.U. Singurul organ care unește, respectiv solidarizează pe maghiari, este biserica. Aceasta are relații cu Iugoslavia, Ungaria și Cehoslovacia, însă cu România nu au (se poate că numai din prudență a afirmat acest lucru). În Salzburg și împrejurimi trăiesc cca. 1000 de maghiari, dintre care 140 de reformați. Dar veniți mâine cu noi la casa de rugăciune lutherană, unde va avea loc sărbătorirea jubilarului înființării cultului reformat, și cu care ocazie veți avea posibilitatea să-l cunoașteți pe preotul evanghelic maghiar din Viena.

La data de 29.X.1967 (N.T.: jubilarul respectiv are loc la 31.X și nu 29), în drum spre casa de rugăciuni, KOVÁCS DÉNES a spus:

KOVÁCS: Refugiații maghiari din America au o organizație care este condusă de contele BETHLEN și care este singurul om care se expune în interesul maghiarilor din Ardeal.

SURSA: Este vorba despre BETHLEN BÉLA, care în 1944 a fost prefect de Cluj?

KOVÁCS: Nu știu!, apoi a canalizat discuția spre alte teme.

În ușa casei de rugăciuni, credincioșii au fost întâmpinați de preotul evanghelic maghiar din Viena, anume SZÉPFALVI (numele lui era SCHÖNDORFER, pe care l-a maghiarizat), iar sursa și soția au fost salutați cu următoarele cuvinte de cel în cauză: „Am auzit că ați venit din Transilvania”.

După slujba religioasă, maghiarii din Viena s-au dispersat și astfel sursa n-a mai avut ocazia să stea de vorbă cu cineva dintre ei, iar numele amintite ale acelora despre care sursa se interesa de la KOVÁCS, nu erau cunoscute de către el.

În drum spre casă, [de] la biserică, soția lui KOVÁCS DÉNES a făcut următoarea afirmație: „Preotul SZÉPFALVI menține relații cu scriitori din Ungaria și România, care nu sunt supravegheați nici de statul român, nici de cel maghiar”.

În seara zilei de 29.X.1967, după cină, sursa împreună cu soția au fost în vizită la familia KOVÁCS DÉNES, unde au mai fost invitați și soții SZENTPÉTERI PÁL, care în perioada celui de-al doilea război mondial a avut gradul de colonel, „Căpitanul Scaunului Vitejesc" din Cluj. Printre alte discuții banale:

SZENTPÉTERI: Care este situația acasă? Ce mai fac maghiarii de acolo?

SURSA: Sunt bine. Cei care lucrează nu mor de foame.

În continuare au vorbit despre probleme banale; au promis reciproc că vor coresponda, iar la despărțire KOVÁCS DÉNES a spus sursei: „Să îndemnați pe conducătorii satelor și comunelor ca aceștia să construiască cinematografe, drumuri asfaltate și altele, prin care tinerii pot fi reținuți acasă la țară, deoarece numai astfel poată să rămână maghiari".

În dimineața zilei de 30.X.1967, în drum spre gară au trecut în fața casei familiei KOVÁCS DÉNES, unde în poartă au fost așteptați de soția acestuia, care cu următoarele cuvinte a fotografiat pe ei: „Vă rog să-mi permiteți să vă fotografiez".

Între 30.X-1.XI1967, sursa împreună cu soția sa au fost în vizită la inginerul arhitect TEUTSCH HELMUTH din Linz, fost coleg de clasă cu soția sursei la Reghin, sub conducerea căruia au vizitat orașul și localitățile apropiate.

Astfel, la data de 1.XI.1967, aflându-se în localitatea Schwannenstadt, l-au vizitat pe numitul FERENCZY LÁSZLÓ, reușind să se întâlnească cu acesta doar după a treia încercare și atunci în stare de ebrietate. Cel în cauză a motivat starea sa cu: „Am fost la televizor unde am fost servit cu un pahar de bere, dar de obicei nu beau". În schimb, așa după cum rezultă din afirmațiile sașilor originari din Reghin, aceștia susțin că:

„FERENCZY este un zidar bețivan, care mereu își schimbă locul său de muncă și care este un om absolut decăzut moralicește". Cel în cauză, în ziua respectivă, fiind zi de sărbătoare, a stat toată ziua în cârciumă.

În perioada cât se afla în Linz, sursa a avut ocazia să discute cu HELMUTH TEUTSCH.

SURSA: Măi HELMUTH, tu ești rudă cu Dr. TEUTSCH care este conducătorul refugiaților sași din Viena?

TEUTSCH: Nu și nici nu-l cunosc. Eu nu prea mă aflu în societatea sașilor. Eu lucrez cu austriecii, fiind ing. arhitect independent și deci interesul meu este menținerea relațiilor cu aceștia. Pe noi Transilvania nu prea ne interesează pentru că părinții mei sunt în S.U.A., fratele meu s-a căsătorit în Suedia unde are o frumoasă familie, iar sora mea este profesoară în R.F.G., unde s-a căsătorit cu un preot evanghelic cu care trăiește o viață familială armonioasă. Deci, așa cum vezi și tu, noi suntem legați aici pentru că copiii noștri sunt austrieci, germani și suedezi și n-avem ce căuta în Transilvania, unde bineînțeles facem vizite cu plăcere pentru că România este o țară [deosebită], în special pentru mine din punct de vedere al arhitectului și astfel pot aprecia realizările obținute în acest domeniu. Tare mi-a plăcut că ce oraș frumos și curat au făcut din acel oraș mic Reghin, la fel și noile cartiere recent construite în Târgu-Mureș.

X

La 1.XI.1967, s-au întâlnit la Viena cu numitul WERMESCHER EMIL, fost moșier în comuna Voivodeni – Reghin care, după spusele sale, în perioada celui de-al II-lea război mondial a fost conducător nazist și președintele comisiei de evacuare.

WERMESCHER: Cum sunt comuniștii? Nu trebuie să-mi explicați pentru că îi cunosc bine, atât acuma, cât și din 1918, când TORMA MIHAI m-a pus în gardă că urmează să fim vizitați de niște comuniști la moșie. Pe aceștia noi i-am întâmpinat cu arma în mână, ca apoi cu ajutorul gărzii săsești, chemată de fratele meu, i-am gonit. Dar spune-mi, te rog: mai există măcelăria vis-a-vis de cooperativă? Acolo au fost închiși comuniștii, care atunci când au fost lăsați liber, au fost bătuți de PALKÓ GYULA cu un proțap, iar populația l-a mai și încurajat: „Dați-le, nenea GYULA!":

Soția sursei: Spune-mi, te rog, mai există pe la voi Partidul Național-Social?

WERMESCHER: Nu, acum are altă denumire, fiind PARTIDUL NAȚIONAL și ne instruim lunar.

Cel în cauză a arătat o medalie purtată pe lănțișorul de ceas, legată cu o panglică cu dungi verde și negru, iar pe una din dungi era litera „D".

Soția sursei: Mă și ce discutați voi la aceste ședințe?

WERMESCHER: Să nu fii atât de curioasă!

Soția sursei: Și când mai treci pe la Voivodeni?

WERMESCHER: Niciodată! N-am ce căuta acolo. Ce să văd acolo? Pe moșia mea care a fost confiscată sau pe românii care nu-s mai ale dracului cu nimic ca voi, maghiarii din trecut?! Pe sași i-ați dușmănit atât voi ungurii, cât și românii, cărora nu le-ați construit nici măcar o școală cu limba de predare germană".

SURSA: Sper că nu vorbești serior!

WERMESCHER: Mie să nu-mi spuneți nimic, pentru că știu foarte bine cum stau lucrurile acasă! Dar poftiți pe la fiica mea LISI, să vă vadă și ea pe voi. Cu toate că ginerele meu RAAB ALEXANDRU momentan se găsește la Insulele Canare, el fiind pilotul cancelarului RAAB[1]. În această calitate el face zboruri lunare și în București și el mi-a relatat că fiecare țăran de acolo va primi câte 16 ha de pământ.

La Viena, sursa l-a căutat pe MARKOVITS LAZAR, originar din Reghin, însă nu l-a găsit, deoarece fiind ceva sărbăt. relig. evreiască, magazinul lui a fost închis. Sursa a obținut adresa dânsului de la soția Dr. WEISS (România) cu rugămintea ca sursa să-i aducă de la dânsul un capot negru de mătasă.

„KISS ZOLTÁN"

NOTA: Agentul a fost plecat în vizită în Austria împreună cu soția sa. La plecare a fost instruit asupra comportării pe care să o aibă în exterior. La reîntoarcere a furnizat prezentul material.

- KESSEL SAMUEL și WERMESCHER EMIL – amintiți în material – sunt cunoscuți de organele noastre, au făcut parte din conducerea Partidului Național Socialist German în orașul Reghin;
- FERENCZY LÁSZLÓ a fost ofițer SS;

[1] Greșeală

- URSULA LITTIG în anul 1965 s-a cunoscut cu soția agentului pe litoral și a furnizat materiale despre ea organelor noastre. Cea în cauză era reprezentanta unei firme de turism din R.F.G.
SARCINI: Legat de cele semnalate, agentul a fost instruit să mențină legătura cu KOVÁCS DÉNES din Austria prin corespondență, în scopul contactării sale cu ocazia venirii în țară, urmând ca în scrisori să facă referiri și la preotul SZÉPFALVI pe care, de asemeni, să-l invită a-l vizita în cazul în care ar veni în țara noastră.
Prin soția sa – cu care s-a discutat – să ia legătura cu MIRCEA POPOVICI, scriindu-i la adresa indicată la București (post restant) și în același timp să mențină legătura prin corespondență cu URSULA LITTIG. Se preconizează ca soția agentului să intermedieze legăturile între cei doi.
De asemenea, agentului i s-au mai dat sarcini de a lua legătura cu rudele lui FERENCZY LÁSZLÓ din Târgu-Mureș și Reghin, precum și cu ale celorlalte persoane pe care le-a vizitat, în scopul permanentizării legăturilor cu ei.
MĂSURI: Se vor lua măsuri de Secția a III-a pentru stabilirea identității lui MIRCEA POPOVICI, cât și obținerea de relații despre el. De la organele noastre din Constanța și Dir. III-a se vor cere relații despre URSULA LITTIG, pentru a cunoaște comportarea ei cât a fost în țară.
Reg. Brașov se vor cere relații despre KOVÁCS DÉNES, pentru a stabili dacă prezintă importanță.
Aspectul legat de FERENCZY L. va fi scos în extras și atașat la mat. ce se dețin despre el.
Principalele aspecte vor fi exploatate într-un report către Departamentul Securității Statului.

Mr. Florea Gheorghe

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 298, f. 161-168.

673.

1967 noiembrie 14. Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind calitatea de agent a lui Adorjáni Nicolae, numele conspirativ „Tudose”.

DIRECȚIA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secția C.

CONF. PERSONAL
ex.nr. 1

Nr. C-11/96118 din 14 XI 1967

Către,
SERVICIUL I

Vă facem cunoscut că numitul ADORJÁNI NICOLAE, născut la data de 30.X.1945, în com. Glodeni, fiul lui ZOLTÁN și IRMA, de profesie mec. auto, angajat la ÎNTREPR. COMUNALE, cu domiciliul în Tg.-Mureș, str. Toplița, nr. 5, posedă dosar personal de agent, clasat la Secția „C”, având numele conspirativ „TUDOSE”.
Cât a fost militar în termen a fost folosit ca agent de Contrainformații militare.
În caz că este util muncii informative, urmează să cereți dosarul de la Secția „C”.
De noi lucrarea se clasează.

Șeful Secției „C”
Lt.colonel Réthi Albert

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 301, f. 67.

674.

1967 noiembrie 30. Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind calitatea de agent a lui Karp György, numele conspirativ „Badea Marin”.

DIRECȚIA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secția C.

CONF. PERSONAL
S.C. nr. 310
ex.nr. 1

Nr. C-11/96480 din 30 XI 1967

Către,
SERVICIUL I

Vă facem cunoscut că numitul KARP GYÖRGY, născut la data de 30.04.1945, în Tg.-Mureș, fiul lui IMRE și ROZALIA, de profesie strungar în fier, angajat la I.S. ELECTRO-MUREȘ, cu domiciliul în Tg.-Mureș, str. Poștei, nr. 10, posedă dosar personal de agent, clasat la Secția „C”, având numele conspirativ „BADEA MARIN”.

Cât a fost militar în termen a fost folosit ca agent de Contrainformații militare.
În caz că este util muncii informative, urmează să cereți dosarul de la Secția „C”.
De noi lucrarea se clasează.

Șeful Secției „C”
Lt.colonel Réthi Albert

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 315, f. 124.

675.

1967 decembrie 6. Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă a agentului „Bogáti Sándor” despre impresiile lui Szekernyés László în urma vizitei efectuate în Ungaria.

M.A.I.
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
Direcția Regională de Securitate Mureş-Autonomă Maghiară

STRICT SECRET
3 ex.

Agentul: „Bogáti Sándor”
Primit de: Lt.col. Blaga Șt.
Data primirii: 6.XII.1967
Casa: „Barbu”

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa relatează că numitul SZEKERNYÉS LÁSZLÓ a fost două săptămâni la Budapesta, iar după reîntoarcere a vorbit foarte rezervat în legătură cu drumul său. Totuşi, a avut anumite afirmații. Astfel, a spus că în Ungaria oamenii sunt foarte indiferenți, nu le pasă deloc de construcția socialistă, fiecare îşi aranjează viața sa şi este preocupat numai de interesele proprii. Toată lumea este avidă de bani deoarece viața este foarte scumpă. Fiecare caută să-l sapă pe celălalt şi există o invidie foarte accentuată privind ocuparea funcțiilor.

SZEKERNYÉS a relatat că, stând de vorbă cu unii intelectuali, şi aceştia în general au spus că nu-i interesează politica, comunitatea, maghiarimea care deja şi-a jucat rolul istoric şi nu poate avea altă soartă decât să fie înghițită de popoarele mai viabile, mai bogate.

După părerea lui SZEKERNYÉS, nimeni nu se interesează şi nu-i pasă cum trăiesc ungurii în afara hotarelor Ungariei, există doar câțiva care se preocupă de această problemă, însă aceştia nu sunt luați în seamă. De altfel, Budapesta este imorală: fete tinere se duc la locuința bărbaților necunoscuți, există o prostituție de mare amploare. Față de români există o antipatie şi o invidie; este o părere că românii sunt un popor vital, invidios, care are bună orientare politică, este un popor cu viitor.

SZEKERNYÉS nu a vorbit concret, deşi spunea că ar vrea să mai povestească multe deoarece acest drum a fost, totuşi, o revelație pentru el.

s.s. „Bogáti Sándor”

N.B.: SZEKERNYÉS este în atenția S.I. ca fost condamnat pol.
Pe marginea celor sesizate în nota agentului, va mai purta discuții cu Sz.L. , punând accent de a stabili mai concret persoanele cu care a venit în contact şi discuțiile purtate cu acestea.
Dacă în atitudinea celui în cauză se constată ceva schimbări de concepție.
Nota în copie la S.I. şi la S.III.

s.s. Lt.col. Blaga Ştefan

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 301, f. 150

676.

1967 decembrie 16, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: notă informativă furnizată de agentul „Bogáti Sándor” în legătură cu comentariile făcute pe marginea Conferinței Naționale a M.A.N.

M.A.I.
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
Direcția Regională de Securitate Mureş-Autonomă Maghiară

STRICT SECRET
2 ex.

Agentul: „Bogáti Sándor”
Primit de: Lt.col. Blaga Șt.
Data primirii: 16.XII.1967
Casa: „Barbu”

NOTĂ INFORMATIVĂ

Sursa redă mai jos câteva comentarii făcute pe marginea lucrării Conferinței Naționale a sesiunii Marii Adunări Naționale şi a diverselor hotărâri aduse în ultima perioadă.

Astfel, KATONA SZABÓ ISTVÁN în mai multe rânduri şi-a exprimat părerea în legătură cu schimbările care urmează să se facă, concluzând cam următoarele: „Nu ne putem aştepta la nimic bun. Omul s-a obişnuit în cei peste 20 de ani, că toate schimbările intervenite au adus numai întărutățirea situației oamenilor de rând. Noua orientare şi concepție economică este clară: excluderea părerilor individuale, acumularea unui capital de stat cât mai mare în scopul realizării unor iluzii de putere mare. Aceasta aşa a fost de când e lumea, fiecărei generații i s-a spus că face sacrificii în interesul generației viitoare, iar acesteia i se va spune că face sacrificii pentru o altă generație care o va urma. Referirile privind măreția poporului sunt bine primite de români şi prin aceasta reuşesc să potolească eventualele nemulțumiri ale maselor, dar noi ce să facem? Ceea ce se petrece astăzi aici, aceasta nu are nimic comun cu marxismul, un popor vrea să-şi dovedească măreția, să-şi trăiască iluziile istorice, naționalismul. Industrie puternică, dezvoltare uriaşă, România factor în politica mondială, toate acestea pot satisface pe majoritari, aceasta se încadrează bine în imaginația lor şi pentru aceasta sunt dispuşi să uite că viața se scumpeşte, că încet dar sigur mergem spre inflație, că cheltuielile militare sunt enorme, că într-o țară foarte bogată oamenii lucrează ptr. niște salarii care poate nu există nici în Albania. Spun sincer că nu am încredere nici în viitor. Toate măsurile sunt pentru orbirea lumii şi pentru aruncarea de praf în ochii străinătății. Aşa va fi această problemă şi pe linia egalității în drepturi, s-a dus dracului totul. Nu în felul acesta ne-am închipuit viața. Cel mai îngrozitor lucru este că omul nu este stăpân pe soarta sa, ci numai o unealtă oarbă. Poate aşa era întotdeauna, dar că în prezent aşa este aceasta este un lucru cert şi sfânt. Bineînțeles că unora le iese pasul. Mă refer la HAJDÚ şi alții. Poate ei au dreptate, cine ştie?”.

Numitul NAGY PÁL, scriitor, a vorbit în primul rând despre eventualele schimbări ce ar putea să intervină în cadrul redacției „Igaz Szó”. Comentând discursul tov. Fazakas, a spus că nu-i prea place şi îndeosebi nu-i place că vor să izoleze Tg.-Mureşul în mod artificial de regiunea secuiască. Nu prea au importanță asemenea documentări, totul este un răspuns la articolul din ziarul „Le Monde”. În orice caz, se vor ridica HAJDU şi SÜTŐ pe spatele lui Fazakas. După părerea lui NAGY, toate măsurile au ca scop găsirea tuturor izvoarelor financiare pentru a continua dezvoltarea industriei.

Numitul FUCHS SIMION a comentat în special demisia tov. Chivu Stoica, care a fost ultimul om al vechii garnituri. Şi el a amintit articolul ziarului „Le Monde”, ba mai mult, a adăugat şi faptul că Tatu stă în permanență la Viena şi se află în legătură cu toți cei care cunosc problemele Europei Centrale. FUCHS a arătat că nu-şi poate închipui cum se va îmbunătăți în practică producția industrială; ce se va întâmpla cu aparatul de partid şi al sfaturilor populare; cum vor să facă, de exemplu, sistematizarea comunelor? Totul s-a amestecat, [...], „eu încă nu am vorbit cu un om care putea să-mi spună că în practică cum se vor realiza aceste lucruri”.

În continuare a spus că este curios ce se va întâmpla în 2 februarie 1968, când expiră termenul de 20 de ani a pactului de prietenie şi neagresiune între România şi Uniunea Sovietică. Occidentul dă dovadă de un interes deosebit privind acest eveniment şi există comentarii care neagă posibilitatea reînnoirii acestui tratat.

Sursa l-a întrebar că oare care a fost scopul vizitei urgente şi neaşteptate a tov. Ceauşescu la Moscova şi dacă aceasta este în legătură cu vizita lui Ulbricht? FUCHS a spus că nu cunoaşte nimic în această problemă.

Dr. KEREKES MEDÁRD, care recent s-a reîntors din R.D.G., a povestit că deşi acolo nivelul de trai este cu mult mai ridicat, germanii îi invidiază pe cei care trăiesc în România deoarece cred că aici există o viață îmbelşugată, că aici pătrunde ca şuvoiul capitalul american, cu un cuvânt, că României i-a reuşit ceea ce nu i-a reuşit în toamna anului 1956 Ungariei, respectiv să-şi câştige independența absolută.

Numitul BENCZEL BÉLA se bucură că merge în pensie şi că scapă de acest haos, respectiv de teama de a fi concediat. Cunoaşte, prin soția sa, că în cadrul întreprinderilor există o panică. Oamenii abia lucrează şi trăiesc într-o nesiguranță, le este frică de urcarea prețurilor, de majorarea chiriilor, de toate. BENCZEL a povestit că a vorbit cu MARKÓ BÉLA, PAPP JOSKA şi alții de la ziarul „Vöröss Zászló”, care sunt disperați, le este frică că vor fi transferați la Ciuc, Sf. Gheorghe sau eventual concediați. Aceştia i-au povestit că redactorul şef, INCZE GÁBOR, a participat la Conferința Națională şi după reîntoarcerea sa s-a închis în birou şi s-a izolat față de colegii de muncă.

A mai spus că HAJDU GYÖZŐ, care în urmă cu patru ani a fost complet dizgrațiat, iar acum a ajuns mobilul sorții unor oameni. A făcut pronosticuri că HAJDU oare unde va ajunge: într-un serviciu extern, în București şi în ce funcție?

SZÁSZ BÉLA a spus: „Ce va fi aici în Anul Nou? Un haos groaznic şi pe urmă totul rămâne aşa cum a fost, numai viața va fi din ce în ce mai grea şi insuportabilă”.

s.s. „Bogáti Sándor”

N.B.: Nota a fost furnizată pe baza discuțiilor purtate, legate de recentele evenimente. Nota se va exploata de S.I. la sinteză.

s.s. Lt.col. Blaga Ştefan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 301, f. 138-140.

677.

1968 ianuarie 3, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară către M.A.I.-D.R. Cluj: notă privind identificarea agentului Gogoman Francisc, numele conspirativ „Carpați Aurel”.
M.A.I.

DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
Direcția regională de securitate Mureș-Autonomă Maghiară
Nr. 311/S.I./30.003 din 3 ianuarie 1968

STRICT SECRET
S.C. 310
Ex. ___

Către,
DIRECȚIA REGIONALĂ DE SECURITATE CLUJ
Serviciul I

Rugăm dispuneți identificarea numitului GOGOMAN FRANCISC, născut la data de 31 august 1902 în orașul Dej, fiul lui Anton și Ana, de naționalitate maghiară, cetățenie română, studii posedă Academia comercială, în prezent pensionar, domiciliat în orașul Cluj, str. Republicii, nr. 5.

Cel în cauză a fost recrutat ca informator de către organele Dvs. în anul 1962 și folosit în problema foști exploatatori, iar în perioada 1965-1967, a fost folosit de organele noastre în problema contrasabotaj, fiind angajat la I.M.B. București, Șantierul C.I.A. Tg.-Mureș. Are numele conspirativ de „CARPAȚI AUREL".

Din discuțiile purtate cu informatorul s-a stabilit că reluarea legăturii cu el se poate face prin telefon nr. 12258 – unde să fie căutat de unul din următorii ofițeri: Cpt. BUT IOAN, ZILAHI, MELÁSZ sau MAGYARI, întrebuințând numele conspirativ.

Căutarea acestuia ar fi recomandabilă să fie făcută înainte de masă, când soția acestuia este la serviciu și după data de 20 ianuarie 1968.

După contactare, rugăm să ne comunicați utilitatea pentru a vă putea trimite dosarul său personal de informator.

Șeful Direcției
Lt.col. Sălcudean Pavel

Locț. Șef Serviciu
Lt.col Sîrbu Emilian

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 322, f. 2.

678.

1968 ianuarie 8, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: dosare anexă ale agenților trimise la clasare și păstrare.

M.A.I.
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
Direcția Regională de Securitate Mureș-Autonomă Maghiară
Serviciul I
Nr. 308/J.C./30.049 din 8.I.1968

STRICT SECRET
S.C. Nr. 310
Exempl. nr.__

Către,
SECȚIA „C" TG.-MUREȘ

Alăturat vă trimitem spre clasare și păstrare în arhiva dvs. următoarele dosare anexă ale agenților:

1.	Dos. anexă nr. 112	„Ardeleanu Ioan"	vol. I. – 402 file, vol. II – 358 file, vol. III – 261 file
2.	Dos. anexă nr. 6481	„Nireșteanu I."	vol. I. – 467 file, vol. II – 319 file, vol. III – 117 file
3.	Dos. anexă nr. 3370	„Brunetul"	vol. I. – 417 file, vol. II – 108 file
4.	Dos. anexă nr. 4971	„State Ioan"	vol. I. – 479 file, vol. II – 19 file
5.	Dos. anexă nr. 8003	„Szély Pista"	vol. I. – 132 file
6.	Dos. anexă nr. 7879	„Szántó Imre"	vol. I. – 88 file
7.	Dos. anexă nr. 7483	„Péter Ioan"	vol. I. – 140 file
8.	Dos. anexă nr. 8907	„Grama Ioan"	vol. I. – 29 file
9.	Dos. anexă nr. 5095	„Gică Popescu"	vol. I. – 186 file
10.	Dos. anexă nr. 4684	„Farkas János"	vol. I. – 212 file
11.	Dos. anexă nr. 6751	„Tarr Ladislau"	vol. I. – 129 file
12.	Dos. anexă nr. 6133	„Maier Ioan"	vol. I. – 102 file
13.	Dos. anexă nr. 9178	„Pantea Ioan"	vol. I. – 27 file
14.	Dos. anexă nr. 8624	„Mureșan Viorel"	vol. I. – 39 file

Locțiitor Șef Serv.
Lt.col. Sîrbu Emilian

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 322, f. 16.

679.
1968 ianuarie 8, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: dosare anexă ale agenţilor trimise la clasare şi păstrare.

M.A.I.
DEPARTAMENTUL SECURITĂŢII STATULUI
Direcţia Regională de Securitate Mureş-Autonomă Maghiară
Serviciul I
Nr. 308/B.B./30.042 din 8.I.1968

STRICT SECRET
S.C. Nr. 310
Exempl. nr.__

Către,
SECŢIA „C" TG.-MUREŞ

Alăturat vă trimitem spre clasare dosarele anexe ale agenţilor, după cum urmează:

1.	Dos. anexă nr. 4488	„Stănescu Nicolae"	– 460 file
2.	Dos. anexă nr. 5319	„Popescu Ioan"	– 334 file
3.	Dos. anexă nr. 6879	„Oltean Traian"	– 99 file
4.	Dos. anexă nr. 2542	„Popescu Gioni"	– 319 file
5.	Dos. anexă nr. 9409	„Dan Ioan"	– 9 file
6.	Dos. anexă nr. 9222	„Tóth Tamás"	– 1 filă
7.	Dos. anexă nr. 9278	„Molnár János"	– 3 file
8.	Dos. anexă nr. 4912	„Lazar Ioan"	– 41 file
9.	Dos. anexă nr. 8435	„Gabrea Spiridon"	– 69 file
10.	Dos. anexă nr. 9856	„Bogár Imre"	– 144 file
11.	Dos. anexă nr. 8492	„Márton Albert"	– 79 file
12.	Dos. anexă nr. 5772	„Virág Nándor"	– 194 file
13.	Dos. anexă nr. 3163	„Cota Vasile"	– 249 file
14.	Dos. anexă nr. 6057	„Török Emil"	– 123 file
15.	Dos. anexă nr. 5763	„Alexandru Ludovic"	– 171 file
16.	Dos. anexă nr. 6502	„Barabás Emil"	– 240 file
17.	Dos. anexă nr. 4101	„Nagy Kálmán"	– 198 file
18.	Dos. anexă nr. 6048	„Albert János"	– 144 file
19.	Dos. anexă nr. 8436	„Hajdú Ioan"	– 40 file
20.	Dos. anexă nr. 9155	„Kovács Dénes"	– 11 file
21.	Dos. anexă nr. 6749	„Becze János"	– 739 file (3 volume)
22.	Dos. anexă nr. F.N.	„Costache Aristide"	– 267 file (rezident)
23.	Dos. anexă nr. F.N.	„Juhász"	– 11 file (rezident)
24.	Dos. anexă nr. F.N.	„Ferenczi Péter"	– 4 file (rezident)

Locţiitor Şef Serv.
Lt.col. Sîrbu Emilian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 322, f. 17.

680.
1968 ianuarie 10, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: dosare anexă ale informatorilor trimise la clasare şi păstrare.

M.A.I.
DEPARTAMENTUL SECURITĂŢII STATULUI
Direcţia Regională de Securitate Mureş-Autonomă Maghiară
Serviciul I
Nr. 310/VI/30.064 din 10 ianuarie 1968

STRICT SECRET
S.C. Nr. 310
Exempl. nr.___

Către,
SECŢIA „C"

Înaintăm alăturat pentru a fi păstrate în arhivă dosarele anexe ale următorilor informatori:

1.	Dos. nr. 3504 „Magda Ioan”, vol. I, 313 file, vol. II, 455 file, vol. III. 231 file
2.	Dos. nr. 4263 „Popovici Petru”, vol. I, 438 file şi vol. II, 118 file
3.	Dos. nr. 4790 „Moldovan Gh.”, vol I., 236 file
4.	Dos. nr. 6787 „Pascu Vasile”, vol. I, 268 file
5.	Dos. nr. 4068 „Turcu Ioan”, vol. I, 361 file
6.	Dos. nr. 3323 „Popa Ioan”, vol. I, 266 file
7.	Dos. nr. 9154 „Filipescu I.”, vol. I, 32 file
8.	Dos. nr. 8311 „Olteanu I.”, vol. I, 53 file
9.	Dos. nr. 9257 „Popescu Vasile”, vol. I, 11 file
10.	Dos. nr. f.n. „Kovács I.”, vol. I., 9 file
11.	Dos. nr. 3829 „Domşa Aurel”, vol. II, 421 file şi vol. III, 62 file
12.	Dos. nr. 3929 „Florescu Emil”, vol. I, 387 file şi vol. II, 15 file
13.	Dos. nr. 3499 „Mircea Vasile”, vol I şi II, 698 file
14.	Dos. nr. 6261 „Voicu Ioan”, vol. I, 216 file
15.	Dos. nr. 3884 „Nagy Ludovic”, vol. I, 368 file
16.	Dos. nr. 9204 „Oprea Gheorghe”, vol. I, 13 file
17.	Dos. nr. 4090 „Barabás László”, vol. I, 310 file
18.	Dos. nr. 4810 „Gheorghe Ioan”, vol. I, 344 file
19.	Dos. nr. 3512 „Maistru”, vol. II, 201 file
20.	Dos. nr. 3791 „Popa Gheorghe”, vol. I, 376 file
21.	Dos. nr. 3505 „Stoica Petru”, vol. I, 313 file şi vol. II, 196 file
22.	Dos. nr. 8649 „Mészáros Francisc”, vol. I, 41 file

Locț. Şef Serviciu
Lt.Col. Sîrbu Emilian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 322, f. 20.

681.
1968 ianuarie 11, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: dosare anexă ale informatorilor trimise la clasare şi păstrare.

M.A.I.
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
Direcţia Regională de Securitate Mureş-Autonomă Maghiară — STRICT SECRET
Nr. 312/BDS/30.079 din 11 I.1968 — Exempl.nr. ___

Către,
SECȚIA „C” TÂRGU-MUREŞ

Alăturat vă trimitem pentru păstrare şi clasare următoarele dosare anexe ale agenților:

1.	Dos. anexă nr. 3215 „Crişan Ioan”	vol. I, 384 file, vol. II, 113 file
2.	Dos. anexă nr. 857 „Zaharia”	vol. I, 471 file, vol. II, 176 file
3.	Dos. anexă nr. 4516 „Demeter I.”	vol. I, 308 file
4.	Dos. anexă nr. 4547 „Simon István”	vol. I, 127 file
5.	Dos. anexă nr. 4180 „Péter György”	vol. I, 267 file
6.	Dos. anexă nr. 9153 „Kovács Lajos”	vol. I, 17 file
7.	Dos. anexă nr. 8146 „Simon Ioan”	vol. I, 76 file
8.	Dos. anexă nr. 2570 „Keller Eugen”	vol. I, 63 file
9.	Dos. anexă nr. 4082 „György Ioan”	vol. I, 243 file
10.	Dos. anexă nr. 8933 „János”	vol. I, 41 file
11.	Dos. anexă nr. 8812 „Radu Ioan”	vol. I, 32 file
12.	Dos. anexă nr. 9343 „Bob Ioan”	vol. I, 12 file
13.	Dos. anexă nr. (PCR) F.N. „Ormenişan”	vol. I, 5 file

Locțiitor Şef Serv.
Lt.col. Sîrbu Emilian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 322, f. 33.

682.
1968 ianuarie 11, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: dosare anexă ale agenţilor trimise la clasare şi păstrare.

M.A.I.
DEPARTAMENTUL SECURITĂŢII STATULUI — STRICT SECRET
Direcţia Regională de Securitate Mureş-Autonomă Maghiară — Exempl.nr. ___
Nr. 309/R.I/30.081 din 11 I.1968

Către,
SECŢIA „C" TÂRGU-MUREŞ

Vă trimitem alăturat pentru clasare şi păstrare următoarele dosare de anexe ale agenţilor:

1.	Dos. anexă nr. 6752 „Popa Constantin"	– 211 file
2.	Dos. anexă nr. 4207 „Páll Iosif"	– 157 file
3.	Dos. anexă nr. 4644 „Kerekes Iosif"	– 430 file
4.	Dos. anexă nr. 6720 „Ştefan"	– 80 file
5.	Dos. anexă nr. 8940 „Nagy Béla"	– 15 file
6.	Dos. anexă nr. 9147 „Fauer Gabriel"	– 22 file
7.	Dos. anexă nr. 7641 „Orbán János"	– 276 file
8.	Dos. anexă nr. 3564 „Vasilescu P."	– 354 file
9.	Dos. anexă nr. 8078 „Jánosi János"	– 115 file
10.	Dos. anexă nr. 7094 „George Lupu"	– 312 file
11.	Dos. anexă nr. 4600 „Munteanu Gh."	– 328 file
12.	Dos. anexă nr. 3306 „Nagy Sándor"	– 172 file
13.	Dos. anexă nr. 8809 „Radu Lupu"	– 63 file
14.	Dos. anexă nr. F.N. „Péter"	– 117 file

Locţiitor Şef Serv.
Lt.col. Sîrbu Emilian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 322, f. 37.

683.
1968 ianuarie 12, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: dosare anexă ale agenţilor trimise la clasare şi păstrare.

M.A.I.
DEPARTAMENTUL SECURITĂŢII STATULUI — STRICT SECRET
Direcţia Regională de Securitate Mureş-Autonomă Maghiară
Nr. 310/VI/30.088 din 12 ianuarie 1968

Către,
SECŢIA „C"

Alăturat înaintăm dosarele anexe ale unui număr de 6 informatori, pentru a fi păstrate în arhivă, după cum urmează:

1. Dos. nr. 3497 al inf. „Marinescu" vol. I, 118 file, vol. II, 84 file
2. Dos. nr. 3961 al inf. „Stănesch[1] Gh." vol. I, 60 file
3. Dos. nr. 7637 al inf. „Bucur Ioan" vol. I, 55 file
4. Dos. nr. 6606 al inf. „Gligor Ioan" vol. I, 13 file
5. Dos. nr. 7095 al inf. „Popeşan Ioan" vol. I, 50 file
6. Dos. nr. 5990 al inf. „Gáll Ştefan" vol. I, 60 file

Menţionăm că materialele informative din aceste dosare au fost exploatate în întregime.

Locţ. Şef Serviciu
Lt.Col. Sîrbu Emilian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 322, f. 19.

[1] Posibil: „Stănescu"

684.
1968 ianuarie 15, Târgu-Mureş. C.S.S.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: listă cu agenţi trecuţi în categoria colaboratori din legătura maiorului Velţan Ioan.

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA
CONSILIUL SECURITĂŢII STATULUI
Direcţia Regională de Securitate Mureş-Autonomă Maghiară
Serviciul I
Nr. 310/V.I./30.145 din 15.I.1968

STRICT SECRET
Exempl.nr. ___

Către,
SECŢIA „C" TG.-MUREŞ

Vă facem cunoscut că următorii agenţi din legătura mr. Velţan Ioan au fost trecuţi în categoria „colaboratori":

1. „Nagy Ludovic"	– dos.pers.nr. 3884
2. „Stoica Petru"	– dos.pers.nr. 3505
3. „Domşa Aurel"	– dos.pers.nr. 3829
4. „Maistru"	– dos.pers.nr. 3512
5. „Gheorghe Ioan"	– dos.pers.nr. 4810
6. „Bucur Ioan"	– dos.pers.nr. 7637
7. „Gáll Ştefan"	– dos.pers.nr. 5990
8. „Marinescu"	– dos.pers.nr. 3497
9. „Popescu Ioan"	– dos.pers.nr. 7095
10. „Popescu Vasile"	– dos.pers.nr. 9257
11. „Gligor Ioan"	– dos.pers.nr. 6606
12. „Florescu Emil"	– dos.pers.nr. 3929

Rugăm a se face menţiunile necesare în evidenţele dumneavoastră.

Locţ. Şef Serv.
Lt.col Sîrbu Emilian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 322, f. 25.

685.
1968 ianuarie 16, Târgu-Mureş. C.S.S.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: dosare anexă ale agenţilor trimise la clasare şi păstrare.

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA
CONSILIUL SECURITĂŢII STATULUI
Direcţia Regională de Securitate Mureş-Autonomă Maghiară
Serviciul I
Nr. 311/S.I./30140 din 16.I.1968

STRICT SECRET
Exempl.nr.___

Către,
SECŢIA „C" TÂRGU-MUREŞ

Alăturat vă trimitem spre clasare şi păstrare în arhiva dvs. următoarele dosare anexă ale agenţilor şi rezidenţilor:

1.	Dos.anexă nr. 3489	„Toth Béla"	– 446 file
2.	Dos.anexă nr. 5764	„Nagy Péter"	– 128 file
3.	Dos.anexă nr. 7932	„Balogh Ioan"	– 66 file
4.	Dos.anexă nr. F.N.	„Lupu Ioan"	– 35 file
5.	Dos.anexă nr. 8464	„Ştefănescu V."	– 124 file
6.	Dos.anexă nr. 8463	„Dan Nicolae"	– 106 file
7.	Dos.anexă nr. 8398	„Mărgineanu E."	– 29 file
8.	Dos.anexă nr. 8058	„Costică Marin"	– 28 file
9.	Dos.anexă nr. 8343	„Zamfir C-Tin"	– 15 file
10.	Dos.anexă nr. 8831	„Bălan Teodor"	– 14 file
11.	Dos.anexă nr. 9380	„Simon Vasile"	– 13 file
12.	Dos.anexă nr. 6660	„Iliescu Ioan"	– 155 file

13.	Dos.anexă nr. 9487	„Petrescu Mircea”	– file
14.	Dos.anexă nr. 8147	„Carpați Aurel”	– 63 file
15.	Dos.anexă nr. 9268	„Manea Dan”	– 6 file
16.	Dos.anexă nr. F.N.	„Codreanu Andrei”	– 46 file
17.	Dos.anexă nr. 9213	„Vasilescu Ioana”	– 9 file
18.	Dos.anexă nr. 7727	„Zaraescu Vasile”	– 115 file
19.	Dos.anexă nr. 8842	„Costel”	– 22 file
20.	Dos.anexă nr. 8423	„Radu Gheorghe”	– 447 file

Locțiitor Şef Serv.
Lt.col. Sîrbu Emilian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 322, f. 1.

686.

1968 ianuarie 19, Târgu-Mureş. C.S.S.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: agenți trecuți în categoria colaboratori.

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA
CONSILIUL SECURITĂȚII STATULUI
Direcția Regională de Securitate Mureş-Autonomă Maghiară — STRICT SECRET
Serviciul I — Exempl. nr.___
Nr. 308/B.B./30.182 din 19.I.1968

Către,
SECȚIA „C” TG.-MUREŞ

Vă facem cunoscut că următorii agenți au fost trecuți în categoria colaboratori:

1.	„Popescu Ioan”	dosar nr. 5319/1961
2.	„Deák Tamás”	dosar nr. 9222/1967
3.	„Albert János”	dosar nr. 6048/1962
4.	„Cota Vasile”	dosar nr. 3163/1956
5.	„Virág Nándor”	dosar nr. 5772/1962

Colaboratorii de mai sus vor continua să lucreze în problema „contrasabotaj” şi vor rămâne în legătura aceluiaşi ofițer, respectiv cpt. Buzogány Béla.

Față de cele de mai sus, rugăm efectuați operațiunile necesare.

Locțiitor Şef Serv.
Lt.col. Sîrbu Emilian

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 322, f. 18.

687.

1968 ianuarie 20, Târgu-Mureş. C.S.S.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind calitatea de agent a lui Ispas Liviu-Traian, numele conspirativ „Ionescu Mircea”.

DIRECȚIA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ
Secția „C” — CONF. PERSONAL
ex.nr. 1

Nr. C-11/96891/A din 20 I 1968

Către,
SERV. I

Vă facem cunoscut că numitul ISPAS LIVIU-TRAIAN, născut la data de 21.01.1943, în Sibiu, fiul lui TRAIAN şi ANA, de profesie lăcătuş-mecanic, angajat la METALOTEHNICA, cu domiciliul în Tg.-Mureş, Str. Panov, nr. 2, posedă dosar personal de agent, clasat la Secția „C”, având numele conspirativ „IONESCU MIRCEA”.

Cât a fost militar în termen, a fost folosit ca agent de Contrainformații militare.

În caz că este util muncii informative, urmează să cereți dosarul de la Secția „C”.

De noi lucrarea se clasează.

Şeful Secţiei „C”
Lt.colonel Réthi Albert

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 322, f. 34.

688.

1968 ianuarie 20, Sighişoara. C.S.S.-S.R. Sighişoara: notă privind comentariile făcute în legătură cu reorganizarea administrativă a ţării.

NOTĂ
din 20.01.1968

Raportăm comentariile ce se fac în legătură cu propunerile comisiei de partid şi de stat privind noua reorganizare administrativă a ţării:

AITAY[1] ERNEST, fost notar, în prezent inspector la Banca Naţională – Filiala Sighişoara, a afirmat următoarele:

„Se aduc critici la adresa comisiei şi a hărţii deoarece nu s-a ţinut cont de o seamă de criterii de bază şi în special de faptul că Sighişoara a fost ruptă de comunele şi satele apropiate ca: Şapartoc, Daia, Vulcan, Apold, Şaeş, Criş, Stejereni, Mureni şi altele, având în vedere că majoritatea populaţiei din aceste comune lucrează la diferite întreprinderi din Sighişoara. Comune şi chiar oraşe ca Cristur şi Odorhei au fost rupte de oraşul Sighişoara, deşi majoritatea secuilor au gravitat la Sighişoara, unde şi-au vândut produsele lor şi s-au aprovizionat cu cele necesare. Linia ferată Sighişoara-Odorhei, construită acum 100 de ani, s-a construit pentru a asigura transportul zilnic de persoane şi mărfuri din această parte a locului. Dar ce să facă secuii, îşi pun legitima apărare, că acum ei trebuie să treacă Carpaţii la Miercurea-Ciuc sau să ocolească prin Sighişoara şi Braşov ca să ajungă la Ciuc. Trebuie avute în vedere şi legăturile de înrudire între secuii din părţile Odorheiului cu cetăţenii din Sighişoara cu români, saşi şi maghiari. Aici la Sighişoara s-au încheiat căsătorii mixte în ultimii ani după eliberare, se desfăşoară o contopire a populaţiei şi au fost rupţi de Sighişoara şi trecuţi la Ciuc. Un prieten, Balog Emil, inspector la Bancă, originar din Odorhei, îmi spune că cetăţenii din Odorhei sunt foarte agitaţi şi nemulţumiţi că nu au fost ascultaţi atunci când au cerut prin memorii să nu fie rupţi de Sighişoara, iar la o nouă arendare să fie alipiţi la orice judeţ, dar împreună cu Sighişoara. Dacă în bazinul Văii Jiului s-a ţinut cont de oraşele şi satele cu aceleaşi interese vitale să nu fie despărţite unele de altele, atunci şi în cazul populaţiei secuieşti ar fi trebuit să se ţină cont de aceleaşi condiţii vitale şi stăruinţă. Tot Balog Emil mi-a spus că, stând de vorbă cu oamenii bătrâni şi cinstiţi din Odorhei, aceştia şi-au exprimat părerea că este exclus ca această propunere de arendare teritorială să se fi făcut cu simpatie măcar faţă de populaţia secuiască, deoarece analizând bine, temeinic, căile de circulaţie spre reşedinţa de judeţ, fără să vrei ajungi la concluzia că cineva din această comisie de propuneri a fost împins de intenţia de a-şi bate joc de secuii din cele 3 judeţe secuieşti. Atât timp cât secuii tansportă de la Odorhei, Cristur şi comunele învecinate de pe cuprinsul superior al văii Târnavei Mari legume, fructe, păsări, ouă, cherestea de brad şi alte produse, iar trenurile transportă zilnic sute de călători, muncitori la diferite întreprinderi din Sighişoara, iar în prezent sunt propuşi să piardă zile întregi din aceste oraşe şi sate până la Miercurea-Ciuc. Acest lucru se putea propune numai pentru a-şi bate joc de secui. Secuii din împrejurimile Odorheiului sunt dispuşi să trimită delegaţie specială cu un memoriu documentat direct conducerii partidului, prin care cer să se ancheteze cazul şi să remedieze greşeala făcută în sensul că ei nu vor să fie rupţi de oraşul şi piaţa Sighişoara, iar dacă se vor face judeţe mai mari ca în trecut, atunci ei propun ca din Odorhei şi Târnava Mare să se facă un singur judeţ, ţinând într-adevăr cont de căile de comunicaţie şi interesele lor vitale”.

PANTEA IOAN, învăţător la şcoala generală nr. 5 din Sighişoara, necunoscut cu antecedente, a afirmat: „Sunt nemulţumit de faptul că Sighişoara a fost repartizată la Mureş, deoarece învăţătorii vor avea şedinţe la reşedinţă. Ori legătura cu Tg.-Mureş – fără tren etc. – e greoaie. Se pun pe acest drum atâţia oameni, fără a fi un mijloc propriu de călătorie. De aici se vede că statul e un bun negustor. Pentru a avea funcţionari mai puţini de plătit, a desfiinţat o unitate administrativă, Sighişoara, şi pune la cheltuială mai bine pe cetăţeni”.

Dr. PETRESCU TRAIAN, medic ginecolog la Policlinica Sighişoara, fost membru în comitetul judeţean P.N.L., Tr.-Mare, a afirmat: „Pe medici, propriu-zis, noua formă de organizare nu-i dezavantajează prea mult – or mai pierde din clientelă –, dar dezavantajează populaţia din comunele trecute la Sibiu – Daia, Şaeş, Apold etc., care sunt legate din toate punctele de vedere de Sighişoara şi atunci asistenţa medicală, spitalizarea etc. o să fie probleme grele de rezolvat sub noua formă ce se preconizează”.

BUIUC CLAUDIA, profesoară de educaţie fizică la Liceul nr. 1 din Sighişoara, a spus: „M-a dărâmat moralicește, de duminică parcă nu mai sunt om. Nu-mi vine să cred ochilor când privesc noua hartă a ţării şi oraşul nostru a avut ghinionul să cadă la Tg.-Mureş, nu mă pot împăca cu acea idee, tare mult mă ataşasem de Braşov şi acum ne-a dat în altă parte, nici nu mi-aş fi putut închipui, era bine să fi rămas la Braşov sau Sibiu. Lumea este nemulţumită de aici şi de faptul că am rămas un simplu orăşel care nu va mai avea perspectivă de dezvoltare. Din oraş de subordonare regională am rămas un simplu orăşel, ca pe timpuri centru de plasă. Oamenii sunt înnebuniţi şi aşteaptă”.

MEDREA GHEORGHE, fost director la R.E.C.A.S., a afirmat: „În loc ca Sighişoara să rămână judeţ, ne-a dat la Tg.-Mureş pe mâna ungurilor”.

[1] Posibil: Ajtay

La depoul de locomotive Sighişoara, lăcătuşii BÎRSAN IOAN, PIŞTA NICOLAE şi SÎRBU IRONIM, precum şi alţi muncitori, au discutat în repetate rânduri că „o greşeală mare s-a făcut cu Sighişoara când nu a fost făcută reşedinţă judeţeană. Ce se vor face oamenii din comunele învecinate acestui oraş, salariaţii C.F.R., că trebuie să se ducă la Tg.-Mureş pe cale ocolită şi apoi de ce să fim pe mâna ungurilor”.

Şeful Serv. Raional
Lt.col. Luca Ilie

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 319 f. 28-30.

689.
1968 februarie 2, Toplița. C.S.S.-S.R. Toplița către C.S.S.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind identificarea informatorului Şandru Traian, numele conspirativ „Moldovan Marin”.

CONSILIUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
MUREȘ-AUT. MAGHIARĂ
SECȚIA RAIONALĂ DE SECURITATE TOPLIȚA
Nr. 105100 din 02.02.1968

STRICT SECRET
S.C. nr. 305
Exempl.nr. 1

CĂTRE
DIRECȚIA REGIONALĂ A SECURITĂȚII STATULUI
MUREȘ-AUT. MAGHIARĂ

Rugăm dispuneți identificarea numitului ȘANDRU TRAIAN, născut la data de 30.10.1921, în com. Copand, raionul Aiud, regiunea Cluj, fiul lui Leonida și Anisia, în prezent impegat de mișcare la stația C.R.F. Cristești – Mureș.

Identificarea ne este necesară întrucât sus-numitul este informatorul organelor noastre, având numele conspirativ „Moldovan Marin”. După identificare rugăm a ne comunica dacă că este util.

Șeful Secției Raionale
Lt.Maj. Rădulescu Constantin

Ofițer Operativ II
Lt. Zegrean Mircea

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 322, f. 55.

690.
1968 februarie 7, Târgu-Mureş. C.S.S.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: adresă privind calitatea de agent a lui Fodor Ştefan, numele conspirativ „Samu Iosif”.

R.S.R. CONSILIUL SECURITĂȚII STATULUI
Direcția regională de securitate
Mureș-Autonomă Maghiară
Secția „C”
Nr. C-11/90747 din 07.02.1967

CONF. PERSONAL
ex.nr. 1

Către,
SERVICIUL I

Rugăm identificați pe numitul FODOR ȘTEFAN, născut la data de 20.VIII.1943 în Turda, fiul lui Arcadie și Iudita, care în cursul anului 1967 a terminat Facultatea de electrotehnică Cluj, fiind repartizat la Uzina Electro-Mureș Tg.-Mureș.

Până în luna ianuarie 1968, acesta și-a satisfăcut serviciul militar, după care s-a prezentat la post.

Sus-numitul este informator al organelor Direcției regionale de securitate Cluj, având numele conspirativ „SAMU IOSIF”.

Odată cu identificarea rugăm a se stabili dacă este util pentru Dvs.

Rezultatul rugăm să ne fie comunicat cât mai urgent în vederea clarificării dosarului său personal de agent.

Șeful Secției
Lt.colonel Réthi Albert

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 315, f. 122.

691.

1968 februarie 9, Reghin. C.S.S.-S.R. Reghin către C.S.S.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: contactarea şi prelucrarea inginerului Lungu Iuliu şi Bartha Ioan de la I.R.U.M. Reghin cu ocazia plecării acestora în interes de serviciu în Italia.

R.S.R. CONSILIUL SECURITĂŢII STATULUI
DIRECŢIA REGIONALĂ DE SECURITATE MUREŞ-A.M. STRICT SECRET
Secţia Raională de Securitate Reghin S.C. nr. 304
Nr. 150150 din 9.II.1968 Expl.nr. 1

Către,
DIRECŢIA REGIONALĂ DE SECURITATE MUREŞ A.M.
- pers. Mr. Butca[1] Gheorghe -

La ordinul dvs. nr. 51 din 6.II.1968, cu privire la LUNGU IULIU, inginer, şi BARTHA IOAN, şef secţie, ambii la I.R.U.M. Reghin, care urmează a pleca în interes de serviciu în Italia, raportăm că, conform ordinului, la data de 7.II.1968, s-a procedat la contactarea şi prelucrarea celor în cauză.

Astfel, cu ocazia discuţiilor purtate, li s-a adus la cunoştinţă faptul că în timpul şederii în Italia vor trebui să aibă o atitudine şi o comportare corespunzătoare, să evite incidentele care i-ar putea pune în postură necorespunzătoare. Pentru a exemplifica cele de mai sus, s-a arătat celor în cauză că în Italia, la fel ca şi în alte ţări capitaliste, unele elemente duşmănoase ar putea trece la provocări, ar putea încerca să-i compromită sau să le propună acceptarea unor cadouri care aduce după sine unele servicii din partea lor. Cu titlu informativ, fără a se intra în amănunte, a fost relevat cazul Tolpeghin din Braşov, care caz a fost publicat şi în presă.

Li s-a atras atenţia asupra obligativităţii de a lua toate măsurile necesare pentru a preveni unele activităţi contrare legilor noastre pe care ar putea să le desfăşoare eventual unii dintre ceilalţi membri ai delegaţiei.

În sprijinul afirmaţiilor subsemnatului, am informat pe cei în cauză că obligativitatea de a avea o comportare şi o conduită exemplară în străinătate le revine şi conform H.C.M.-ului 957 care reglementează comportarea cetăţenilor români aflaţi în străinătate. Legat de acest H.C.M. li s-a adus la cunoştinţă, de asemeni, şi faptul că la întoarcere au obligaţia de a întocmi un raport scris despre călătoria făcută în Italia.

Din afirmaţiile sus-numiţilor rezultă că se vor deplasa în oraşul Cremona, unde vor sta cca. 20 zile pentru asistenţă tehnică, respectiv pentru însuşirea procesului tehnologic de fabricare a uscătorului pentru furnir, folosit în industria lemnului, pe care firma I.R.U.M. Reghin urmează să-l livreze unei firme din Cremona.

Locţiitor Şef Secţie
Cpt. Balint Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 322, f. 42-43.

692.

1968 februarie 20, Târgu-Mureş. C.S.S.-S.M. Târgu-Mureş: dosare anexă ale agenţilor trimise la clasare şi păstrare.

CONSILIUL SECURITĂŢII STATULUI
Inspectoratul de Securitate al Judeţului Mureş STRICT SECRET
Municipiul Târgu-Mureş Exempl. nr.
Nr. 312/D.C./30530 din 20 II. 1968

Către,
Secţia „C" Târgu-Mureş

Alăturat vă trimitem pentru păstrare şi clasare următoarele dosare personale de informatori:

„Demeter Ioan"	dos.nr. 4516
„Radu Ioan"	dos.nr. 8812
„Ormenişan"	membru P.C.R.

De asemenea, vă trimitem pentru clasare dosarul gazdei de casă „ALEEA" – P.C.R.

Locţiitor Şef al Municipiului
Lt.major Tancău Nicolae

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 322, f. 54.

[1] Posibil: Butyka

693.
1968 februarie 21, Târgu-Mureş. C.S.S.-S.M. Târgu-Mureş: dosare anexă ale agenţilor trimise la clasare şi păstrare.

CONSILIUL SECURITĂŢII STATULUI
Inspectoratul de Securitate al Judeţului Mureş
Municipiul Târgu-Mureş
Nr. 202/30.534 din 21.II.1968

STRICT SECRET
Exp.nr.___

Către,
BIROUL „C" TÂRGU-MUREŞ

Alăturat vă trimitem următoarele dosare anexe de informatori, spre păstrare:

1.	Dos.anexă nr. 4498	– inf. „Rotaru Gh."	vol. I, pag. 189
2.	Dos.anexă nr. 3874	– inf. „Grigoraş Vasile"	vol. I, pag. 32
3.	Dos.anexă nr. 7355	– inf. „Ştefan Barabas"	vol. I, pag. 119
4.	Dos.anexă nr. fără nr.	– inf. „Krausz Karol"	vol. I, pag. 144
5.	Dos.anexă nr. 3392	– inf. „Topcin Alex."	vol. I, pag. 235
6.	Dos.anexă nr. 8100	– inf. „Vlaicu"	vol. I, pag. 220
7.	Dos.anexă nr. 4745	– inf. „Brăileanu Panait"	vol. I, pag. 2
8.	Dos.anexă nr. 7886	– inf. „Gheorghe Ioan"	vol. I, pag. 213
9.	Dos.anexă nr. 8326	– inf. „Popescu Gh."	vol. I, pag. 33

Locţiitor Şef Serv. Municipal
Lt.maj. Tancău Nicolae

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 322, f. 56.

694.
1968 iunie 12, Odorheiu Secuiesc. C.S.S.-B.M. Odorheiu Secuiesc către C.S.S.-S.M. Târgu-Mureş: adresă prin care se solicită dosarul personal de informator al numitului Nyilka László.

R.S.R.
CONSILIUL SECURITĂŢII STATULUI
Inspectoratul Judeţean de Securitate Harghita
Biroul Municipal de Securitate Odorheiu Secuiesc
Nr. 210/SI/120033/12.06.1968

STRICT SECRET
S.C. 309
Exemplar nr. 1

Către,
INSPECTORATUL DE SECURITATE AL JUD. MUREŞ
Serviciul Municipal Tg.-Mureş

La adresa Dvs. nr. 210/SI/90284 din 28 mai 1968, vă comunicăm că am trecut la contactarea numitului NYILKA LÁSZLÓ, stabilind că ne este util pentru munca informativă. Rugăm a ne trimite dosarul personal de informator al sus-numitului.

Inspector Şef Judeţean
Lt.Colonel Erdélyi Elemér

Şef Birou Municipal
Lt.Maj. Biró Desideriu

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 321, f. 27.

695.
1968 iulie 3, Târgu-Mureş. C.S.S.-I.S.J. Mureş: tabel nominal cu persoanele propuse a li se intercepta corespondenţa în cadrul acţiunii „Gemina".

CONSILIUL SECURITĂŢII STATULUI
Inspectoratul de Securitate al Judeţului Mureş
Serviciul I

STRICT SECRET

TABEL NOMINAL
3 iulie 1968
cu persoanele propuse a le fi interceptată corespondența în cadrul acțiunii „GEMINA”

Nr. crt.	Numele şi prenumele	Adresa	Țara
1	Szirmai Béla	Reghin, M.Viteazul, nr. 63	R.P.U. – R.F.G.
2	Ady Ioan	Reghin, Bălcescu, nr. 34	R.P.U. – R.F.G.
3	Haltrich Sara	Reghin, Pandurilor, nr. 68	R.P.U. – R.F.G. – Austria
4	Börzsei Martin	Com. Gurghiu, jud. Mureş	R.P.U. – Austria
5	Gede Ioan	Com. Suseni, jud. Mureş	R.P.U. – Austria
6	Vita Miklós	Com. Suseni, jud. Mureş	R.P.U. – Austria
7	Székely Iosif	Com. Suseni, jud. Mureş	R.P.U. – Austria
8	Lestyán Francisc	Tg.-Mureş, Trandafirilor, nr. 61	R.P.U. – Austria
9	Kömüves Ioan	Com. Bogaciu, sat Deleni	R.P.U. – Austria
10	Szilveszter György	Com. Ghindari, sat Chibed	Italia – Argentina
11	Lokodi Gáspár	Com. Miercurea Nirajului, nr. 82	Italia – R.P.U.
12	Koszta-Márton Berta	Sovata, str. Bolyai, nr. 1	Italia – R.F.G.
13	Teleki Desideriu	Com. Eremitu, nr. 106	R.P.U. – R.F.G.
14	Csongvai Ludovic	Com. Găleşti, sat Sânvasii	R.P.U. – R.F.G.
15	Fülöp Zoltán	Com. Găleşti, sat Troița	R.P.U. – Anglia
16	Lakó Menyhárt	Com. Eremitu, sat Dămieni, nr. 90	R.P.U. – Anglia
17	Huszár Ludovic	Com. Miercurea Nirajului, nr. 200	R.P.U. – Anglia
18	Fülöp Gábor Dénes	Com. Neaua, sat Ghineşti, nr. 95	R.P.U. – Anglia

Locțiitor Şef Serv.
Maior Avădani Ilie

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 321, f. 55.

696.

1968 iulie 8, Târgu-Mureş. C.S.S.-I.S.J. Mureş: raport cu propunere de trimitere cu sarcini a informatorului Harmath Sándor, nume conspirativ „Bálint Barna”, în Ungaria.

CONSILIUL SECURITĂȚII STATULUI
INSPECTORATUL DE SECURITATE AL JUDEȚULUI MUREŞ
Secția III-a

STRICT SECRET
ex.nr. 2

SE APROBĂ:

RAPORT
08.07.1968
cu propuneri de trimitere cu sarcini a informatorului „BÁLINT BARNA” în R.P.U.

În cadrul acțiunii „Gemina” deținem date informative potrivit cărora mai mulți foşti moşieri originari din Transilvania, stabiliți în prezent pe teritoriul R.F. a Germaniei, în cursul lunii august 1968 vor vizita rudele şi prietenii din R.P. Ungaria, dintre care o parte au legături apropiate cu unele persoane din țara noastră.

Dintre foştii moşieri, aflați în R.F.G., care vor face vizite în R.P. Ungaria, sunt în atenția organelor noastre următorii:

- HALLER ŞTEFAN, fost moşier, emigrat din R.S.R. în februarie 1968, domiciliat în München, având rude şi legături cu înalți funcționari ai aparatului de stat vest-german. De asemeni, întreține relații cu elementele conducătoare ale emigrației maghiare din München.
- SCHELL IOSIF, fost mare proprietar, originar din R.S.R., cu domiciliul în München. Întreține legături apropiate cu numitul CSISZÁR KÁROLY, care este vicepreşedintele „Asociației luptătorilor pentru libertate” din München.
- SCHELL LADISLAU, fiu de moşier, cu domiciliul în München, în prezent se află în anturajul apropiat al numitului HALLER ŞTEFAN.

Despre aceste persoane cunoaştem – informativ – că vor vizita sau contacta pe următorii:

- HALLER FRANCISC, fost moşier în comuna Sânpaul, județul Mureş, în prezent domiciliat în R.P. Ungară.
- SCHELL IOSIF, de profesie pictor, cu domiciliul în Budapesta.
- SCHRONIK IOSIF, inginer, cu domiciliul în Budapesta.

Având în vedere cele relatate mai sus şi faptul că o serie de grupări ale emigrației maghiare duc acțiuni ostile şovine, preconizăm trimiterea informatorului „BÁLINT BARNA” în străinătate cu sarcini.

Informatorul este în relaţii de rudenie cu HALLER ŞTEFAN şi este invitat să participe la întâlnirea cu HALLER ŞTEFAN în R.P.U., cu care ocazie va primi următoarele sarcini:

Dacă persoanele venite din R.F.G. cunosc sau întreprind vreo activitate duşmănoasă R.S.R. în cadrul emigraţiei maghiare din R.F.G.

Cum sunt organizaţi cei din R.F.G., care sunt căile de legătură cu R.S.R. Concret, informatorul va trebui să stabilească rolul lui HALLER ŞTEFAN, HALLER IOSIF şi SCHELL LADISLAU din R.F.G. în cadrul emigraţiei maghiare şi în ce constau acţiunile duşmănoase îndreptate împotriva ţării noastre şi modul în care se preconizează rezolvarea lor.

În scopul realizării acestor sarcini, informatorului „BÁLINT BARNA" i se va face de către organele noastre un instructaj temeinic în mod progresiv. În prima discuţie i se vor cere relaţii amănunţite despre persoanele care urmează să vină din R.F.G. în R.P.U., relaţiile acestora în Occident, urmărindu-se a se stabili ce cunoaşte informatorul despre emigraţie şi activitatea acesteia.

În a doua fază, cu informatorul se va discuta despre activitatea emigraţiei maghiare din Occident, activitatea acesteia împotriva ţării noastre şi faptul că aceştia folosesc şi legăturile lor din R.P.U. (dându-se exemplu organizaţia de la Toplița).

După aceasta se va intra în discuţii asupra sarcinilor propriu-zise, accentuându-se pe activitatea duşmănoasă dusă de emigraţia maghiară din Occident împotriva R.S.R.

Informatorul „BÁLINT BARNA", cu numele real HARMATH SÁNDOR, este născut la data de 19 ianuarie 1919 în oraşul Tg.-Mureş, fiul lui Alexandru şi Ana, de naţionalitate maghiară, cetăţenie română, profesor, cu serviciul la şcoala generală din comuna Adămuş, judeţul Mureş, neîncadrat politic, cu domiciliul în com. Adămuş, satul Dâmbu, căsătorit, are un copil.

Colaborează cu organele noastre din anul 1964, în care perioadă a dat dovadă de interes, sinceritate şi obiectivitate în rezolvarea sarcinilor primite. Informatorul are calităţi şi o oarecare experienţă pentru îndeplinirea sarcinilor arătate mai sus, întrucât şi în anul 1966, cu prilejul vizitei sale în Austria, a executat o astfel de misiune, aducându-ne materiale utile.

Faţă de cele mai sus raportate, rugăm a se aproba trimiterea cu sarcini a informatorului „BÁLINT BARNA" în problema „Gemina".

Inspector Şef
Colonel Sălcudean Pavel

Şeful Secţiei
Lt.col. Moraru Ioan

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 320, f. 30-32.

697.

1968 august 22, <Sighişoara>. Comentarii referitoare la evenimentele din Cehoslovacia, rezultate din controlul corespondenţei.

NOTĂ
22 aug. 1968

Raportăm mai jos diferite comentarii ale unor persoane din raza municipiului Sighişoara, referitoare la evenimentele din Cehoslovacia, rezultate din interceptarea secretă a corespondenţei:

Exp. MARTINEL din Sighişoara, dest. MĂRGINEANU LIVIU, Spitalul Militar Cluj, secţia Contagioase, salonul 2:

„Îmi pare bine că ai radio acolo, aşa că eşti la curent cu toate ştirile. Eu sunt cam în afară. Ce aş vrea ca să discutăm ca pe vremuri ultimele ştiri, pentru că nu ştiu ce se petrece şi ce va urma. Tu poate mă poţi informa. Mă refer în orice caz la situaţia din Cehoslovacia. Spre ruşinea mea trebuie să recunosc că nu ştiu nimic despre totul, tu ştii că eu nu am radio".

Exp. MARKEL MARIA din Sighişoara, str. Gh. Gheorghiu-Dej, nr. 150, dest. COJOCARU CONSTANTIN, fabr. de cărămizi MAI, Mamaia-Sat, jud. Constanţa:

„... Poate aţi aflat de evenimentele şi frământările din Cehoslovacia. Eu vă precizez ceva, dacă situaţia nu se va restabili până luni, acum să vedem ce hotăreşte Marea Adunare Naţională. Copiii precis vor rămâne până se va clarifica situaţia, iar în caz de ceva, a spus mama ca să veniţi pe la noi cu copii cu tot, să nu rămâneţi acolo".

Exp. MOISE VIRGIL, Sighişoara, str. Andrei Mureşanu, nr. 2, dest. MOISE ADRIANA, Timişoara, Complexul Studenţesc, Căminul nr. 3:

„Ce să-ţi spun, evenimentele din dimineaţa aceasta de 21 august ne-au indispus şi mai mult. În situaţia aceasta, ştiindu-te departe de noi, nu ne poate fi indiferent. Dar biata D-na VOINA cu copiii risipiţi, oare ce inimă are azi? Chiar acum mă zoreşte tăticul tău să mergem pe acolo ca să o încurajăm".

Expeditoarea este salariată, secretară, la Comitetul Executiv al Consiliului Popular Municipal.

Exp. RUCĂREANU MIMI din Sighişoara, str. Ecaterina Teodoroiu, nr. 9, către POPA VICTOR din Câmpia Turzii, str. Moţilor, nr. 3, jud. Cluj:

„Ce mult aş vrea să înceapă din nou facultatea, dar tare mi-e frică că, cu evenimentele astea politice, să nu se întâmple şi la noi ceva, iar cursurile nu o să mai înceapă. Ar fi groaznic, mai bine nici nu mă gândesc la aşa ceva. Să sperăm că nu va fi aşa şi ne vom reîntâlni la Cluj".

Exp. ANALISE din Sighişoara, către KONERTH ECHARD din com. Cârţa, nr. 112, jud. Sibiu:

„Nici nu mă pot concentra, că în capul meu stă numai situaţia ce se întâmplă în Cehoslovacia".

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 318, f. 70-71.

698.

1968 august 24, <Sighișoara>. Comentarii referitoare la evenimentele din Cehoslovacia, rezultate din controlul corespondenței.

NOTĂ
24 aug. 1968

Raportăm mai jos diferite comentarii ale unor persoane din raza muncipiului Sighișoara, referitor la evenimentele din R.S. Cehoslovacă, rezultate din interceptarea corespondenței:

Exp. BAICAN, Sighișoara, str. Codrului, nr 17 către soldatul BAICAN IONEL, U.M. 01090/2 Predeal:

„Azi ne află foarte supărați de vestea ce am aflat cu cehoslovacii. Nu mai am liniște până se va liniști situația. Tu desigur nu ai să poți veni acasă până nu se va termina necazul. Tu, dragul mamei, dacă trebuie să pleci undeva fă-ți o cruce... Încă o dată te rog să ai grijă ce faci, că situația care s-a creat ne poate face să ne așteptăm la evenimente grele".

Exp. MOGA IOAN, Sighișoara, str. Gh. Lazăr, nr. 30, către soldatul SIMION ALEXANDRU, U.M. 01789/T.C., Roman, județul Neamț, 22 august 1968:

„... Scumpule frate, tare ne-a uimit situația și tragicul eveniment ce s-a întâmplat în noaptea de 20/21 august 1968 de ocupare de către cele cinci țări a Cehoslovaciei. Ne pare foarte rău și este un fapt rușinos și nu dorim nici o mișcare la noi în țară. Cred că și tu ai aflat deja. Noi suntem foarte supărați, m-am gândit imediat la tine, scumpule frate. Să ne rugăm la Isus și Maica Domnului, să-și retragă trupele cele cinci țări și să nu se complice situația internațională. Nu știu cum aș putea rezista să te știu în război".

Exp. EDI din Sighișoara, str. Plopilor nr. 9, către BONFERT GÜNTHER, U.M. 01794 Lainici – Gura Sadului, jud. Gorj:

„Dragă îngeraș, nu știu, să-ți scriu ceva sau nu, dar mai bine fac, dar oarecum mă îngrijorez un pic, după ce am auzit că se petrece în R.S. Cehoslovacia. Mi-e frică tare mult. Dar ce să facem, să sperăm că nu o să ne prindă și pe noi și nu va trebui ca noi să fim chiar așa nenorociți".

Exp. MAGDA din Sighișoara, către elev FERESTRIERU NICOLAE, U.M. 02328, Focșani, județul Vracea:

„Dragul meu, de ieri până azi nu fac altceva decât să ascult la radio. Toată lumea este agitată, cumpără provizii, discută. Evenimentul ne-a copleșit pe toți. Am avut ocazia să vorbesc cu o cehoaică, turistă pe aici, care nu știa nimic românește și mai nimic nemțește. Azi (adică joi) încă ea nu știa nimic despre evenimente. I-am explicat mai mult prin semne și i-am desenat harta lor. Aproape nu vroia să creadă, apoi a început să plângă. Tocmai în seara când s-a produs evenimentul, eram la voi în vizită și vorbeam cu toții despre conferința de la Bratislava și altele. Considerăm că momentul critic a fost depășit și nu ne putem închipui că ar fi vreun pericol. Sigur că ești la curent cu aceste evenimente?".

Exp. ANIȘOARA, Piața Lenin, nr. 43, Sighișoara, către soldat RUSU IOAN, U.M. 0173/E, Fetești, jud. Ialomița:

„... Am aflat cu durere de ceea ce s-a întâmplat în Cehoslovacia, dar fii tare și să ai încredere în partidul nostru".

Exp. REIMER BEER, str. Gh. Gheorghiu-Dej, nr 69, Sighișoara, către WALTER BEER, str. Lenin, nr. 25, Mediaș:

„Ieri am fost la mătușa Gusti și am aflat de scrisoarea voastră. Deci e bine așa ca tu să preîntâmpini pe mătușa Lenchen. Dar după situația din Cehoslovacia nu știu cum stau lucrurile în Germania, o va lăsa peste graniță sau nu? În țara noastră s-a interzis trecerea granitei, deci nu mai pot intra străini. Poate se va liniști totul până vine mătușa Lenchen".

Exp. FLORICA SERACHITOPOL, Sighișoara, str. Spitalului, nr. 11, către SERACHITOPOL SANDA, București, Grupul Școlar Construcții, str. M. Bravu, 428, Sector IV, 22 aug. 1968:

„... Acum sunt supărată din cauză că te afli la București, cu ocazia acestor grave evenimente politice. Suntem foarte supărați de situația în care ne aflăm la ora actuală. Eugen mi-a spus că ar fi bine să te întorci acasă, el este foarte îngrijorat pentru tine. Noi urmărim desfășurarea evenimentelor, poți face și tu la fel...".

Exp. EMMI BARTESCH, Sighișoara, str. V. Roman, către UTTE BINDER, Ghimbav, str. Pieței, nr. 98, jud. Brașov, 23 august 1968:

„... Și acum spune ce părere ai despre această situație politică. Aici se gândesc deja toți la război. Aceasta îmi vine de necrezut, să se ajungă la război. Luat în paranteză, un pic de război pe mine m-ar bucura, însă spre binele poporului, Pace! Bine, nu-i așa?".

Exp. WEBER MARIA, Sighișoara, str. Ilarie Chendi, nr. 24, către WEBER FREDERICH, Căminul Pensionarilor, Ideciu de Jos, jud. Mureș, 23 aug. 1968:

„Hilde care se află aici în vizită, sunt foarte disperați de această situație politică. Ei trebuie să se înapoieze prin Ungaria și acolo s-a oprit trecerea granitei. Prin Iugoslavia nu le permite. Și acum li se poate întâmpla să mai stea bine un timp aici. Nu se poate ști niciodată ce urmări vor fi".

Exp. DICHIE, Secția C.T. 3, Sighișoara, către REIMER ROZINA, Craiova, str. M. Gorki, 46, etaj II, 23 aug. 1968:

„Despre evenimentele din ultimele zile cred că ai aflat și tu, iar despre formarea gărzilor muncitorești, care se pare că pot fi văzute chiar la defilarea de 23 august, de asemenea. Se pare că la întreprinderea C.F.R. asemenea gărzi nu se vor face din cauza specificului muncii noastre, noi (C.F.R.) fiind o a doua armată. Din cauza evenimentelor s-au luat măsuri severe de pază și vigilență. Nu se admit schimbări, înlocuiri, așa încât nu am să mai pot pleca la munte de care ți-am vorbit. Acum aștept și eu sărbătorile și mersul evenimentelor. Sper că nu va fi nevoie să mai îmbrac o dată uniforma aceea pe care am purtat-o în primăvara anului 1967!".

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 318, f. 27-29.

699.
1968 august 25, <Sighişoara>. Comentarii referitoare la evenimentele din Cehoslovacia, rezultate din controlul corespondenței.

NOTĂ
25 august 1968

Raportăm unele comentarii făcute de persoane din raza municipiului Sighişoara, referitor la evenimentele din Cehoslovacia, rezultate din controlul corespondenței:

Exp. NEMEŞ VIORICA, Sighişoara, către prof. VASIU EMIL IOAN, Braşov, str. Miron Costin, nr. 2, 24 aug. 1968:

„După ce am vorbit cu Nuți, m-am liniştit mult. Credem amândoi, după cum spun şi ştirile, că cu încredere se va rezolva în curând şi primejdia cea mare care încearcă acum Cehoslovacia şi ne-ar fi ameninţat şi pe noi. Să treacă, să se limpezească lucrurile, datorită curajului şi înțelepciunii acestui popor. M-am turbat aşa pentru că, dacă voi aveți unul singur pentru care să vă tremure inima, apoi noi avem patru copii şi fratele meu colonel activ...".

Exp. MOLDOVAN IONICĂ şi ANA din Sighişoara, dest. VASILE P. IGNAT, comuna Popeşti, judeţul Iaşi, 24 aug. 1968:

„Să sperăm că va fi pace şi linişte şi ne vom continua mai departe, nestingheriți, firul vieții. Am fost foarte impresionată şi emoționată de tot ce s-a discutat şi întâmplat până acum. Îmi închipui ce agitați ați fost şi Dvs. care aveți băieți şi gineri tineri...".

Exp. BABEŞ ROMAN, Sighişoara, str. Şt. O. Iosif, 29, către FLOREA IOSIF, com. Bozeş, jud. Hunedoara, 24 aug. 1968:

„... Deocamdată ştim de la radio şi ascultăm evenimentele grave petrecute în Cehoslovacia, lucru care ne-a reținut interesul... Cred că ai auzit vorbirea tov. Ceauşescu cu privire la situația internațională. A fost foarte frumoasă".

Exp. DACHIN EMANOIL, satul Boiu, nr. 324, jud. Mureş, către DACHIN, U.M. 01336/8 Zalău, jud. Sălaj, 24 aug. a.c.:

„... Suntem bine, sănătoşi, dar acum foarte îngrijorați de soarta voastră în legătură cu situația din lume. Voi să fiți calmi şi să nu vă neliniştiți pentru acest fapt şi să nu vă siliți la lucruri grele, că totdeauna faci mai mult cu răbdarea".

Exp. NELU din Sighişoara, către CIOCODEICA VALERIA, Alba Iulia, Str. Militari, nr. 1, 24 august 1968:

„... Poate te miră faptul că îți scriu tocmai azi când întregul nostru popor îşi sărbătoreşte frumoşii 24 ani ai socialismului, care a izbutit frumoase şi mari progrese pe întregul cuprins al străvechii Românii. Rodica, să nu crezi astea, sunt cuvinte spuse aşa doar să umplu hârtia, nu, că de trei zile de când cu neruşinare cele cinci state socialiste au invadat Cehoslovacia, gândurile frățeşti pe care şi le exprimă chiar şi în aceste clipe grele România, m-au bucurat...".

Exp. VERONICA din Sighişoara, către sold. SOLOMON ŞTEFAN, U.M. 02328 Focşani, jud. Vrancea, 24 aug. 1968:

„... Sunt tare neliniştită fiindcă am auzit şi eu despre aceste evenimente, care m-au zbuciumat şi m-au făcut să-mi pierd încrederea în viitorul apropiat. De când am auzit aceste lucruri, numai şi numai la tine mă gândesc şi la multe lucruri care s-ar putea întâmpla...".

Exp. A. CEZAR, Sighişoara, str 1 Mai, nr. 1, către CRISTESCU LEONIDA, Giurgiu, str. Gării, bloc, sc. C, et. I, 24 aug. 1968:

„... Efervescența şi ultimele evenimente m-au obosit. Nu-i exclus ca peste câteva zile să mă vezi în postura de comandant al unui pluton de gardă. Situația este extrem de critică şi ne putem aştepta la multe surprize. Aş fi nespus de fericit să nu se întâmple nimic, ca să putem trăi fericiți şi mulți ani, înconjurați de Cezărel şi Viorica...".

Exp. L. MIRONESCU ALEXIU, str. Târnavei, 1, bloc B, Sighişoara, către MIRCEA ALEXIU, str. Piața Amzei, nr. 16, et IV., ap. 22, Bucureşti, sect. 1, 24 aug. 1968:

„... Vidu a primit scrisoarea ta şi s-a bucurat extraordinar de mult. Bucuria i-a fost însă întreruptă de evenimentele din Cehoslovacia. Probabil că se vor sista plecările. Păcat. Invitat la congres în condiții atât de optime şi să ai atât de puține şanse de plecare. Poate dă D-zeu şi se îndreaptă repede lucrurile. Îți mărturisesc sincer că suntem cu toții impresionați de bieții cehi. O acțiune a celor cinci, pe care sunt convins că îi va costa mult. Dar până atunci ce suferință pe bieții oameni de sub ocupație. Ce suferință pe conducătorii care, după cum a spus la televiziune, i-au luat din Praga într-o maşină blindată şi i-au dus într-o direcție necunoscută. Ce mârşăvie, ce comportare față de oameni care au vrut să-şi gospodărească țara aşa cum este mai bine pentru popor şi aşa după cum întreaga lume ar dori să trăiască după aceste principii sănătoase, care nu pot aduce decât bine, prosperitate, destindere, înțelegere, pace. Sunt foarte indignat şi îngrijorat în acelaşi timp, am însă toată încrederea în ceea ce a spus Ceauşescu. Mi-am făcut din spusele lui un crez cu care îmi călăuzesc toate gândurile. Efectul teribil mă liniştește şi mă asigură de vremuri din ce în ce mai bune. Să-l țină D-zeu sănătos şi să-şi vadă toate visurile bune pentru popor împlinite... Mă gândesc, oare dacă cele cinci țări care au încălcat principiul de drept internațional, deci au făcut o greşeală flagrantă, conştienți fiind de toate aceste încălcări, oare nu vor greşi mai departe? Ce o fi în capul lor şi ce intenții au, numai timpul ne va lămuri".

Exp. GERLINDE GROS, Sighişoara, către SCHMIDT JOHAN, com. Daia, 29, jud. Mureş, 25 aug. 1968:

„Unchiul Otto din Hamburg s-a reîntors deja în 22 august, că le era frică să nu se întâmple ceva. Sperăm că sunteți la curent cu evenimentele. Kurt stă toată ziua lângă radio. De aici au plecat toți străinii".

Exp. TOMULEȚ ELENA, Sighişoara, str. Tăbăcarilor, nr. 8, către MOLDOVAN RAFIRA, Vila albastră, 17, Ideci-Băi, Reghin:

„...Referitor la evenimentele din Cehoslovacia, noi credem că la noi nu se va întâmpla nimic, aşa că din acest punct de vedere eu cred că nu trebuie să fii prea îngrijorată...".

Exp. Mama, tata şi Zicu din Sighişoara, către POJAR EUGENIA, str. Mănăstirii, 32, Cluj, 24 aug. 1968:

„Noi nu am ştiut nimic despre evenimentele din Cehoslovacia înainte de a trimite pe Livia la Cluj, numai după ce am venit de la gară, săsoaica m-a chemat la gard şi mi-a spus să deschid radioul şi să ascult. Am rămas uimită, dar să sperăm că se va sfârşi cu bine. Nu aş mai dori încă o mizerie ce a fost în războiul trecut. Zicu s-a înscris în garda muncitorească".

Exp. GUNDHARDT KARL, str. I. Neculce, 16, Sighişoara, către J. ANDREI, com. Jucu, Cluj:

„... Ce mai faceţi? Cred că sunteţi suficient de calmi şi nu aţi intrat şi dvs. în panică aşa cum au făcut o mulţime de oameni de aici. Desigur, situaţia nu-i simplă, însă nici aşa să-şi faci atâtea griji. Eu însă sunt cu sângele rece şi privesc cu calm în viitor...".

Exp. KARIN BINDER, Sighişoara, str. Păstorilor, 10, către STIRNER WILHELM, Meghindeal, 6, Sibiu, 24 aug. 1968:

„... Am auzit în dimineaţa aceea ştirile de la radio, însă eu nu am acordat o deosebită atenţie la toată treaba din Cehoslovacia. Doamne fereşte să nu se înrăutăţească situaţia şi să se ajungă la război. Aici oamenii au intrat în panică, au cumpărat făină, zahăr, ulei, orez, griş în cantităţi mari. Parcă s-ar putea aproviziona pentru totdeauna pentru o asemenea situaţie. Sunt tare curios ce părere îşi dau celelalte state. Cred că şi tu ai ascultat ştirile şi te-ai uitat la televizor".

Exp. METEA VERONICA, Sighişoara, str. Gh. Gh.-Dej, 75, către ing. METEA EUGEN, str. Shakespeare, 33, Timişoara:

„... Azi am participat la adunarea pe oraş a membrilor de partid pentru a ne manifesta adeziunea faţă de poporul cehoslovac, ura împotriva situaţiei ce ar zădărnici pacea, grija pentru viitorul ţării noastre. Momente emoţionante, cred bine justificate, am trăit de două zile de când evenimentele politice par a tulbura liniştea. Griji mai mari ca cele de până azi se ivesc în suflete. Poate nimic grav nu va fi până la urmă...".

Exp. LEONIDA din Sighişoara, către ing. GALICEANSCHI PARFIRIE, Roman, str. Veronica Micle, 8, jud. Neamţ:

„... De la 1 iulie mi-au reţinut chiria nouă, am plătit 80 de lei şi acum mi-au reţinut 157 lei, gazul s-a dublat, în loc de 10 bani cu data de 1 aug. trebuie să plătim 20 bani, se spune că şi lumina se va scumpi. Căminul la şcoală până acum a fost 300 pe lună, iar acum s-a făcut 400 lei, iar salariile au rămas tot acelea. Nu ştiu ce gând au conducătorii să facă cu noi că ridică preţurile...".

Exp. RUSU DRAGUŞ, Sighişoara, str. M. Viteazul, 99, către RUSU ANA, com. Frătăuţi, 664, Rădăuţi, Suceava:

„... În legătură cu hramul te anunţ că merg. Poate nu mergeam, dar când am auzit ce se întâmplă în Cehoslovacia, nu ştiu cum va fi, dar toată lumea este îngrijorată ce va ieşi până la urmă şi de aceea mă gândesc şi eu că D-zeu ştie zilele omului. Noi avem televizor şi vedem tot ce se întâmplă. Să ştiţi că este îngrozitor...".

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 318, f. 22-26.

700.

1968 septembrie 4, <Sighişoara>. Comentarii referitoare la evenimentele din Cehoslovacia, rezultate din controlul corespondenţei.

NOTĂ
4 sept. 1968

Raportăm mai jos unele comentarii referitoare la ultimele evenimente, rezultate din controlul corespondenţei:

Exp. URSU MARIA, Piaţa Lenin, nr. 9, Sighişoara, către prof. A. CROITORU, str. Cuza Vodă, nr. 11, Bacău:

„... Ce priveşte situaţia Cehoslovaciei o ştim fiindcă nu a fost secret. S-a difuzat imediat prin întreaga lume. Tare am fost îngrijorate şi tare triste, nu am mâncat trei zile la rând, plângeam, nu ne aflam locul. Am fost pur şi simplu ca nebuni, până a venit Boricea de la Braşov şi întrucâtva ne-a liniştit, spunând că nu are să fie nimic, fiindcă toată lumea este de partea Cehoslovaciei. Tare sunt simpatizaţi de toată lumea. După cum scriau ziarele şi transmitea la radio, toţi sunt contra ruşilor, care s-au compromis până dincolo. Aşa că până în prezent situaţia gravă s-a ameliorat, cred că vom trece de pericol. Eu zilnic iau ziarul şi ascult radioul care transmite veştile...".

Exp. A.VOICULESCU, str. A. Mureşanu, nr. 35, Sighişoara, către EUTERPE NICOLAIDE, Bucureşti, str. Aviator Zorileanu, 99 (fost raionul 30 Dec.), 3 sept. 1968:

„... Pe la noi linişte şi pace, ce să fie? Problema Transilvaniei rămâne mereu deschisă, dar nu e acum momentul să se rezolve negativ pentru noi când alte continente abia aşteaptă să se aprindă Europa! Din prima zi i-am spus lui Pupi, care era alarmată şi nu dormea, stând cu urechea pe radio, «vor pleca aşa cum au venit». A fost o prostie din cele mai mari şi numai inconştienţii au putut să facă aşa ceva. Cred că pentru a spăla această ruşine, vor coborî de pe tron pe acela care e vinovat. Consider că Cehoslovacia a fost la înălţime şi se va restabili totul. Acum e bine, s-a mai restabilit, deşi ziarele nu sunt răspânditoare de veşti prea bune nici acum...".

Exp. KRAFT LISBETH, Sighişoara, str. Spitalului, nr. 14, către cap. KRAFT GERHARDT, U.M. 01392/B, Medgidia, 3 sept. 1968:

„... Mulţi oameni deja s-au liniştit în legătură cu toate, dar posturile înfiinţate dau de gândit (spun prea multe), aşa că nu găsesc nici o consolare pentru ţara noastră şi alte ţări... Ştiu că am scris deja prea mult, cu toate că am puţină speranţă că scrisoarea va ajunge în mâinile tale...".

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 318, f. 83-84.

701.

<Fără dată>[1]**.** Instrucțiuni vizând conținutul bazei de lucru a persoanelor urmărite informativ de organele de securitate.

BAZA DE LUCRU

Este formată din persoane cuprinse în evidența operativă generală, care prezintă pericol pentru securitatea statului, precum și persoanele necuprinse în evidență, care sunt semnalate că desfășoară în prezent activitate dușmănoasă. Persoanele ce formează baza de lucru trebuie luate în evidență numai pe bază de materiale verificate.

Evidența lor se ține prin dos. de evidență pe probleme și obiective, precum și mape de comune.

Urmărirea informativă a persoanelor ce formează baza de lucru a organelor de securitate se realizează prin:

- supraveghere informativă generală,
- urmărire informativă specială.

Supravegherea informativă generală se efectuează continuu și organizat asupra persoanelor din baza de lucru semnalate că desfășoară activitate dușmănoasă, precum și asupra altor persoane necunoscute în evidența operativă generală. Supravegherea informativă generală se realizează prin informatori, colaboratori, rezidenți și alte mijloace tehnico-operative și are ca scop:

- identificarea persoanelor care constituie sau organizează asociații ce urmăresc schimbarea ordinii sociale și fac propagandă, întreținând acțiuni pentru schimbarea orânduirii de stat;
- identificarea persoanelor suspecte de sabotaj;
- cunoașterea persoanelor suspecte de activitate de subminare sau dezorganizarea întreprinderilor și instituțiilor;
- identificarea persoanelor suspecte de transmiterea unor secrete de stat, sustragere de documente etc.

Urmărirea informativă specială este o continuare a supravegherii informative generale și se realizează prin verificarea cu termen a informațiilor primite.

La primirea informațiilor prin care se semnalează existența unei activități dușmănoase vor fi stabilite termene de verificare.

În baza de lucru intră:

- membrii fostei organizații legionare, ai P.N.C. și ai organizației de tineret ale acestora care în prezent desfășoară activitate dușmănoasă, precum și cei care au deținut grade și funcții în organizațiile menționate sau care au fost condamnați de activitate contrarevoluționară după 23 August 1944, chiar dacă nu au activitate dușmănoasă în prezent, dar care prezintă pericol real pentru securitatea statului în anumite împrejurimi;
- persoane care au deținut funcții de conducere în organizații fasciste și naționaliste germane, maghiare, sioniste, ucrainiene și alte organizații, dar care în prezent desfășoară activitate naționalist-șovină;
- persoane care au făcut parte din conducerile fostelor partide burgheze sau ale organizațiilor de tineret ale acestora;
- demnitarii guvernelor și membrii parlamentelor burgheze, prefecții și subprefecții, pretorii, primarii orașelor importante ale țării, miniștri, industriași, moșieri, mari acționari și comercianți;
- cadrele aparatului operativ și siguranță, poliție și jandarmerie ale fostului regim burghezo-moșieresc, care au desfășurat activitate împotriva mișcării muncitorești;
- comisarii regali, judecătorii de instrucție și de ședință și procurorii care au judecat procese privind mișcarea muncitorească;
- personalul de conducere a penitenciarelor și lagărelor burgheze de deținuți politici care au avut o comportare inumană față de comuniști și alți deținuți antifasciști;
- foști ofițeri și subofițeri care au făcut parte din trupele „S.S.” ale armatei germane și horthyste;
- conducătorii, predicatorii, curierii, precum și elementele fanatice influențate din rândul sectelor și asociațiilor religioase interzise;
- conducătorii cultelor și sectelor legale care sub masca activității cultice desfășoară activitate potrivnică intereselor statului nostru;
- actualii și foștii călugări și călugărițe aparținând cultului ortodox și romano-catolic care sunt semnalați cu activitate dușmănoasă după 23 August 1944;
- conducătorii fostului cult greco-catolic care după anul 1949 au refuzat să treacă la ortodoxism și au desfășurat activitate dușmănoasă;
- autorii de manifeste, scrisori și inscripții dușmănoase care instigă împotriva orânduirii sociale și de stat;
- persoanele asupra cărora s-au luat măsuri de demascare sau avertizare pentru activitate dușmănoasă și care continuă să prezinte pericol pentru securitatea statului;
- personalul reprezentanțelor străine aflate în țara noastră, precum și cetățenii români care au legături de natură dușmănoasă cu aceștia;
- cadrele și colaboratorii serviciilor de spionaj și contraspionaj străine care și-au desfășurat activitatea pe teritoriul țării noastre înainte și după 23 August 1944 și care în prezent sunt semnalați că activează împotriva R.S.R.;
- cetățenii altor state ce se află temporar în țara noastră, asupra cărora există materiale că au desfășurat sau desfășoară activitate de spionaj, sunt emisari ai organizațiilor contrarevoluționare ale emigrației ori ai centrelor naționaliste din străinătate sau

[1] Datarea documentului nu s-a putut face nici măcar cu proximație. Dosarul este datat 1959. În document se face referire la R.S.R., ceea ce înseamnă că documentul a fost emis cel mai devreme în anul 1965.

sunt propagandişti ori curieri ai organizaţiilor religioase, cultelor şi sectelor din străinătate, precum şi cetăţenii români care au legături cu caracter duşmănos cu aceştia;

- cadrele de conducere ale fostelor firme, societăţi, întreprinderi, organizaţii filantropice şi culturale patronate de diferite state străine, cunoscute că în prezent desfăşoară activitate duşmănoasă;

- cetăţenii români ce fac deplasări în străinătate şi despre care s-au obţinut informaţii certe că au fost contactaţi sau recrutaţi de serviciile de spionaj ori de elemente din centrele emigraţiei contrarevoluţionare ori sunt suspecţi de trădare de patrie sau de alte activităţi potrivnice statului nostru;

- persoane care s-au repatriat sau au fost expulzate din alte state după 23 August 1944 şi asupra cărora există suspiciuni că în prezent desfăşoară activitate duşmănoasă;

- persoane care au obţinut cetăţenia română după 23 August 1944 şi sunt cunoscute că au desfăşurat activitate contra securităţii statului sau sunt semnalate în prezent cu astfel de activitate;

- cetăţenii străini cu domiciliul stabil în R.S.R., precum şi persoane fără cetăţenie semnalate cu activitate duşmănoasă;

- persoane din conducerea lojelor francmasonice;

- persoane care au urmat studii în străinătate, cunoscute cu activitate duşmănoasă după 23 August 1944;

- persoane care au comis infracţiuni de trecere frauduloasă a frontierei, complicii, favorizatorii, precum şi cei suspecţi de astfel de infracţiuni;

- transfugii cunoscuţi că desfăşoară în prezent activitate ostilă R.S.R., precum şi persoanele care întreţin legături suspecte de activitate duşmănoasă cu aceştia.

Toate persoanele aflate în evidenţă, care nu se încadrează în nici una din categoriile de mai sus, se scot din evidenţa bazei de lucru, iar materialele ce se deţin, împreună cu hotărârea de luare în evidenţă, se predau la organul de evidenţă. În acelaşi mod se va proceda şi cu materialele ce se vor obţine în viitor despre anumite persoane despre care în urma verificărilor se va stabili că nu fac obiectivul bazei de lucru, dar se încadrează în categoriile persoanelor ce intră în evidenţa operativă generală.

Dreptul de aprobare pentru luare şi scoatere din baza de lucru îl au: şefii direcţiilor (serv. indep) din aparatul central şi teritorial şi locţiitorii acestora.

A.N.D.J. Mureş, fond *Direcţia Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 202, f. 156-159.

702.
<1954>, Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: tabel cu ofițerii care țin legătura cu agenți, pe probleme.

SITUAȚIE
cu totalul ofițerilor din cadrul Raionului Sângeorgiu de Pădure care țin legătura cu agenți, pe probleme

Nr. crt.	Numele și prenumele	Gradul	Nr. total al agenților cu care ține legătura	Câte acțiuni inf. și de verificare conduce și cu câți agenți sunt încadrate fiecare	În ce problemă lucrează agenții	Numele conspirativ al agenților	Observații
1	BUTYKA GHEORGHE	Lt.maj.	7	4 act. de verifi. cu câte un agent 1 acț. de verif. fără agent 1 acț. indiv. fără agent	1 Naționaliști maghiari 1 Reformistă 2 Trădători de patrie 1 Iehovistă 1 Spionaj francez 1 Sabotaj în industrie	„FEHÉR TIBOR” „VASILESCU STELIAN” „FEKETE MÁRTON” „TUDOSE IOAN” „PETRU IOAN”	Bărbulescu Ioan Stănescu
2	MAKKAI ERNEST	Lt.maj.	5	3 acț. indiv. cu câte un agent 4 acț. indiv. fără agent 1 act. de verifi. cu 1 agent 1 act. de urmărire cu 1 agent	1 Sabotaj în industrie 1 P.R.M. 1 Partidul Ardelean 1 Naționaliști maghiari 1 Manifeste	„DOSA IOAN” „RIGÓ FERENC” „TÖRÖK JÁNOS” „FARKAS IOSIF” „CSABAI ENDRE”	
3	MILĂȘAN C-TIN	Lt.maj.	5	1 acț. indiv. cu 1 agent	5 Sabotaj în industrie	„POPESCU VICTOR” „VLAD MIRCEA” „ANDRONOVICI ADALBERT” „IOANOVICI VASILE” „IOAN DORU”	
4	KRISZTIÁN ANDREI	Lt.	6	3 acț. indiv. cu câte un agent 2 acț. indiv. fără agent	5 P.R.M. 1 Iehovistă	„KÓSA ZSIGMOND” „MARE IACOB” „GERGELY ANDREI” „KAKUCS DÉNES” „FARKAS ÁDÁM”	Ferenci Mihály
5	FILKA ANDREI	Lt.	1	1 acț. indiv. cu 1 agent 2 acț. indiv. fără agent	1 Legionară	„IVAN NICOLAE”	

ȘEFUL SECȚIEI RAIONALE
Lt.maj. BUTYKA GHEORGHE

ÎNTOCMIT DE
Lt.maj. MAKKAI ERNEST

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 136, f. 526.

703.
1954 martie 31, Târgu Secuiesc. M.A.I.-S.R. Târgu Secuiesc: situația agenturii informative și a acțiunilor de verificare pe linia Biroului II.

M.A.I. Secția Raională a Securității Statului Trg. Secuiesc

Situația Bir. II cu agentura informativă şi [a] acțiunilor de verificare

Numele conspirativ al informatorului	Pe ce linie lucrează	Calificat	Necalificat	P.M.R.	Candidat P.M.R.	U.T.M.	Candidat U.T.M.	Constrângere	Convingere	Acțiunile de verificare			
										Numele şi prenumele	Data deschiderii	Felul dosarului	Observații
„Orosz”	215 – evrei	calificat	-	-	-	-	-	constrângere	-	Szikszai Maria	20.II.1954	Dos. Urm. Loc.	
„Puskás”	german	-	necalificat	-	-	-	-	-	convingere	Hess Ioan	3.IX.1952	Dos. Urm. Loc.	
„Részeg”	francez	-	necalificat	P.M.R.	-	-	-	-	convingere	Jancsó Irén	16.IX.1952	Dos. Urm. Loc.	
„Catolic”	englez	-	necalificat	-	-	U.T.M.	-	-	convingere	Todor Dionisie	23.I.1954	Dos. Urm. Loc.	
„Marfă”	englez	-	necalificat	-	-	-	-	-	convingere	Gyergyoi Coloman	27.I.1954	Dos. Urm. Loc.	
„Esztergom”	englez	-	necalificat	-	-	-	-	-	convingere	Văd. Bartos Victoria	27.I.1954	Dos. Urm. Loc.	
„Eröss”	englez	-	necalificat	-	-	-	-	-	convingere	Bartos Emeric	27.I.1954	Dos. Urm. Loc.	
„Vaccin”	american	-	necalificat	-	-	-	-	-	convingere	Gábor Mihai	1.IV.1953	Dos. Urm. Loc.	
„Alma”	american	-	necalificat	P.M.R.	-	-	-	-	convingere	Mátyás Gheorghe	23.I.1953	Dos. Urm. Loc.	
„Romanescu Tr.”	englez	-	necalificat	-	-	-	-	-	convingere	Manole Niculae	10.III.1953	Dos. Urm. Loc.	

Se certifică de noi exactitatea prezentei situații

Lt. Both Francisc

Lt. Orbán Francisc

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1235)*, dosar nr. 1697, f. 2-3.

704.
1954 <septembrie>. Sângeorgiu de Pădure. M.A.I.-S.R. Sângeorgiu de Pădure: activitatea cadrelor secției pe intervalul 1.I.-1.IX.1954.

SITUAȚIE
cu rezultatele muncii lucrătorilor operativi din M.A.I. Dir. Regională Auto. Maghiară, Secția Rai. Sâng. de Pădure pe per. 1.I-1.IX. 1954

Nr. crt.	Numele și prenumele lucrătorului	Gradul	Funcția	Nr. arestaților	Rezultatele muncii								Observații
					Recrutări				Dos. acț. înființate				
					Infor. calificați	Infor. necalificați	Rezidenți	Prop. case de întâlnire	Dos. acț. grup	Dos. acț. individual	Dos. acț. verificare	Dos. de urmărire	
1	Butyka Gheorghe	Lt.	Șeful secției	-							1		
2	Szász C. Iuliu	Lt.	Ajutor șef secție	-							3		
3	Milășan Constantin	Lt.	Sectorist	-	1	3					2		
4	Sabău Gheorghe	Lt.	Sectorist	-		4		1			1		10 zile arest cu îndeplinirea serviciului
5	Makkai Ernest	Lt.	Sectorist	5		1		1			2		
6	Sipos Francisc	Lt.	Sectorist	3		2	1					2	3 zile arest fără îndeplinirea serviciului
7	Sükös Martin	Slt.	Sectorist	1									
8	Gede Iosif	Slt.	Sectorist	-									Școală profesională Deva
			TOTAL	9	1	10	1	2			9	1	

Șeful Secției
Lt. Butyka Gheorghe

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureş-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 140, f. 42.

705.
1956 <aprilie>. <Târgu-Mureş>. R.S.T.F. Târgu-Mureș: grafic special de întâlnire cu informatorii pe lunile aprilie-iunie 1956.

Lt.Maj. Adler M.

GRAFIC SPECIAL[1]
pentru aplicarea ord. M.A.I. Nr. 15

Aprilie 1956

Nr. crt.	Numele conspirativ	Numele real	1 D	2 L	3 M	4 M	5 J	6 V	7 S	8 D	9 L	10 M	11 M	12 J	13 V	14 S	15 D	16 L	17 M	18 M	19 J	20 V	21 S	22 D	23 L	24 M	25 M	26 J	27 V	28 S	29 D	30 L	31	Obiectivul	Locul [de] întâlnire
1	„Roman Grigore”	Vintilescu Victor[2]			13							13							13							13								Depoul Tg.-M.	Casa 6 Martie
2	„Gábor”	Bencze Béla				24								24							24							24							Depoul Tg.-M.	Str. Ghe. Doja
3	„Ivan Romulus”	Karap Dănilă				18							18							18							18							Depoul Tg.-M.	Str. Malinovski
4	„Munteanu Edi”	Bărluți Ioan						24					5							24								12						Depoul Tg.-M.	Str. Ghe. Doja
5	„Mărgineanu N.”	Moldovan Nicolae									24						6							5					13					Depoul Tg.-M.	

Mai 1956[3]

Nr. crt.	Numele conspirativ	Numele real	1 M	2 M	3 J	4 V	5 S	6 D	7 L	8 M	9 M	10 J	11 V	12 S	13 D	14 L	15 M	16 M	17 J	18 V	19 S	20 D	21 L	22 M	23 M	24 J	25 V	26 S	27 D	28 L	29 M	30 M	31 J	Obiectivul	Locul [de] întâlnire
1	„Roman Grigore”	Vintilescu Victor	13							13							13							13							13			Depoul Tg.-M.	Casa 6 Martie
2	„Gábor”	Bencze Béla			24							24							24							11								Depoul Tg.-M.	Str. Ghe. Doja
3	„Ivan Romulus”	Karap Dănilă		18							18							18							18								Depoul Tg.-M.	Str. Malinovski
4	„Munteanu Edi”	Bărluți Ioan																																Depoul Tg.-M.	Str. Ghe. Doja
5	„Mărgineanu N.”	Moldovan Nicolae																																Depoul Tg.-M.	

Iunie 1956

Nr. crt.	Numele conspirativ	Numele real	1 V	2 S	3 D	4 L	5 M	6 M	7 J	8 V	9 S	10 D	11 L	12 M	13 M	14 J	15 V	16 S	17 D	18 L	19 M	20 M	21 J	22 V	23 S	24 D	25 L	26 M	27 M	28 J	29 V	30 S	31	Obiectivul	Locul [de] întâlnire
1	„Roman Grigore”	Vintilescu Victor					13							13							13							13						Depoul Tg.-M.	Casa 6 Martie
2	„Gábor”	Bencze Béla							24							24							24							24				Depoul Tg.-M.	Str. Ghe. Doja
3	„Ivan Romulus”	Karap Dănilă						18							18							18							18					Depoul Tg.-M.	Str. Malinovski
4	„Munteanu Edi”	Bărluți Ioan																																Depoul Tg.-M.	Str. Ghe. Doja
5	„Mărgineanu N.”	Moldovan Nicolae																																Depoul Tg.-M.	

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 186, f. 120.

[1] În cazul fiecărui tabel au fost eliminate rubricile „Note informative” și „Nr. telefon”; nefiind completate, nu au nici o relevanță.
[2] Posibil: Vasile
[3] În tabel au fost efectuate inversiunile specificate în document în cazul informatorilor „Gábor” și „Ivan Romulus”.

706.
<1961>, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: situația obiectivelor economice controlate informativ pe linia Secției a-IV-a.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

SITUAȚIE
privind obiectivele economice deservite informativ pe linia Secției IV.

Numele, prenumele, gradul şi funcția lucrătorului	Denumirea obiectivului. Localitatea şi profilul	Data deschiderii dos.ob.	Numărul angajaților	Numărul suspecților luați în ediv[ență]	Fiii foştilor exploatatori etc.	Nr. acțiunilor			Agentura		Obs[ervații]
						verif[icare]	ind[ividuală]	grup	existenți	Necesar de recr[utat]	
CPT. BOTH MARTIN Şef Secție	1. Trustul Gostat Tg.-Mureş, G.A.S. Sâncrai şi G.A.S. Sângeorgiu de Mureş	27.08.1961	468	6	-	1	-	-	4	3	
CPT. MOLDOVAN IOAN Locțiit[or] Şef Secție	1. Trustul Regional de Construcții Locale Tg.-Mureş	2.12.1960	1 500	21	10	1	-	-	4	10	
CPT BUTYKA GHEORGHE Şef de birou	1. Complexul C.F.R. Tg.-Mureş	21.04.1954	2 000	37	-	2	1	-	18	5	
CPT. VELȚAN IOAN Lucr[ător] op[erativ] prim	1. Întreprinderea Regională de Transporturi Auto	12.04.1954	1 800	29	1	1	-	-	6	3	
	2. Întreprinderea de Reparații Auto Nr. 2, Tg.-Mureş	12.04.1954	1 100	14	2	2	-	-	4	3	
	3. Secția Drumuri şi Poduri Tg.-Mureş.	25.04.1959	460	3	-	-	1	-	3	1	
	4. Secția Construcții C.F.R. Tg.-Mureş	24.08.1959	430	3	-	-	1	-	2	-	
LT. POP AUREL Lucrător operativ	1. Direcția Regională P.T.T.R. Tg.-Mureş	2.02.1954	375	8	-	-	-	-	3	2	
	2. I.I.S. „Electro-Mureş” Produce articole de larg consum	2.12.1960	772	26	2	-	-	-	4	2	
	3. Fabrica de conductori Tg.-Mureş Fabrică conductori electrici	19.09.1961	500	2	2	1	-	-	1	2	
	4. Fabrica de cărămizi Tg.-Mureş	15.11.1960	350	9	1	-	-	-	3	1	
	5. Fabrica de conserve Mureşeni, Tg.-Mureş	13.08.1960	400	6	-	-	-	-	2	1	
LT. MARTA CONSTANTIN Lucrător operativ	1. Linia C.F.R. Tg.-Mureş – Gheorgheni	5.09.1960	500	15	-	-	-	-	7	3	
	2. I.I.S. „Petőfi Alexandru” Fabrică de piele şi mănuşi	24.10.1961	750	14	-	-	-	-	1	2	
	3. I.C.I.L. Tg.-Mureş Întreprindere de produse lactate	19.09.1961	600	8	-	1	-	-	1	2	
	4. Într[eprinderea] „Lázár Ödön”, Tg.-Mureş Într[eprinderea] de industrie locală	20.10.1961	1 500	7	22	-	-	-	-	5	
LT.MAJ. INȚA IOAN Lucrător operativ	1. I.P.R.O.F.I.L. „23 August” Tg.-Mureş Fabrică de mobilă	27.01.1954	2 000	65	-	1	-	-	5	6	
	2. Fabrica de zahăr „Bernath Andrei” Tg.-Mureş	1.02.1954	2 300	27	1	6	1	-	6	4	
	3. Întreprinderile Comunale Regionale Tg.-Mureş	27.01.1954	1 100	30	1	2	3	-	8	-	
LT. RĂDULESCU CONSTANTIN Lucrător operativ	1. I.I.S. „Encel Mauriciu” Fabrică de piese de schimb pentru industria uşoară	2.02.1954	755	21	-	-	3	-	3	1	
	2. Uniunea Regională a Coop. de Consum Tg.-Mureş	14.10.1961	660	6	-	-	-	-	-	2	
	3. Întrep. Reg. de Industrializare a Cărnii Tg.-Mureş	5.10.1961	352	6	-	-	-	-	-	2	
	4. Uniunea Regională a Coop. Meşteşugăreşti Tg.-Mureş	21.09.1961	685	24	-	-	-	-	1	2	
	5. Secția Comercială cu unitățile de comerț aparținătoare din Târgu-Mureş	5.10.1961	2 104	50	-	-	-	-	-	4	
	6. I.I.S. „Mureşul” Tg.-Mureş Fabrică de confecții	28.12.1960	1900	11	-	-	-	-	-	2	
LT. IUŞCO GHEORGHE Lucrător operativ	1. I.I.S. „Ludovic Minschi” Tg.-Mureş Piese de schimb pentru industria uşoară	2.02.1954	876	23	3	2	1	-	5	3	
	2. I.L.E.F.O.R. Tg.-Mureş Fabrică de mobilă	21.09.1961	809	16	2	-	-	-	1	3	
	3. Direcția Regională a Economiei Forestiere Tg.-Mureş	2.02.1954	906	19	-	-	-	-	1	2	
LT.MAJ. BALINT IOAN Lucr[ător] op[erativ] prim Raionul M.A.I. Reghin	1. Combinatul pentru Industrializarea Lemnului Reghin	26.02.1954	3 202	37	5	-	1	1	5	3	
	2. Întreprinderea Reparații Utilaje şi Montaj Reghin	26.02.1954	500	5	-	-	-	-	1	1	
	3. G.A.C. Reghin		340	4	-	-	-	-	-	2	în curs de desc.
	4. G.A.S. Batoş, Raionul Reghin		122	5	-	-	-	-	-	2	idem.

	5. G.A.S. Gornești, Raionul Reghin		162	2	-	-	-	-	-	1	idem.
LT.MAJ. DEMETER ALEX. Lucrător operativ Raionul M.A.I. Reghin	1. Întreprinderea „Republica” Reghin Industrie locală	26.02.1954	475	15	-	-	-	-	2	1	
LT.MAJ. FORO ALEXANDRU Lucrător operativ prim Secția Raională M.A.I. Odorhei	1. Întreprinderea de industrie locală „József Attila”, Odorhei 2. I.I.S. de utilaj frigorific „Gábor Áron”, Odorhei 3. Fabrica de confecții „1 Mai” Odorhei 4. I.P.R.O.F.I.L. „Steaua Roșie” Odorhei 5. Întreprinderea Raională de Transport Auto Odorhei 6. Întreprinderea Forestieră Odorhei		593 418 780 332 296 370	10 15 20 14 6 5	- - - - - -	1 - - - - -	- 1 - - - -	- - - - - -	2 2 2 1 4 1	- 1 2 1 1 1	idem. idem. idem. idem. idem. idem.
LT.MAJ. PATAKI IULIU Lucrător operativ prim Secția Raională M.A.I. Odorhei	1. Uzinele de fier Vlăhița, Raionul Odorhei Uzină siderurgică 2. Minele de fier Lueta, Raionul Odorhei	13.0_.1954 2.04.1954	1 027 684	13 3	- -	1 -	- -	- -	4 1	2 1	
CAP. BLĂJAN GHEORGHE Șef Biroul Raional M.A.I. Toplița	1. Întreprinderea Forestieră Toplița	26.0_.1954	950	17	-	-	-	-	2	1	
CPT. PESCARU ALEXANDRU Lucrător operativ prim Biroul Raional M.A.I. Toplița	1. Întreprinderea Forestieră Lunca Bradului, Toplița 2. Întreprinderea Forestieră Răstolița, Raionul Toplița		550 240	20 15	- -	- -	- -	- -	2 1	- 1	idem. idem.
LT.MAJ. STRÎMBU EMIL Lucrător operativ Biroul Raional M.A.I. Toplița	1. Combinatul de Ind. a Lemnului, Gălăuțaș, Raionul Toplița 2. Întreprinderea Forestieră Hodoșa, Raionul Toplița	26.02.1954 26.02.1954	1 500 600	20 11	- -	1 -	- 1	- -	8 3	2 -	
LT.MAJ. AMBRUS ȘTEFAN Șef Biroul Raional M.A.I. Gheorgheni	1. Filatura de In Gheorgheni	18.08.1954	689	7	-	-	-	-	2	-	
LT.MAJ. BARTIS CAROL Lucrător operativ prim Biroul Raional M.A.I. Gheorgheni	1. Topitura de In Joseni, Raionul Gheorgheni	28.10.1958	302	5	-	-	-	-	2	-	
LT.MAJ. GÁLL IULIU Lucrător operativ prim BirouL Raional M.A.I. Gheorgheni	1. Fabrica de conserve lapte Remetea, Raionul Gheorgheni	9.07.1954	508	4	-	-	-	-	2	1	
CPT. GRAMA NICOLAE Șef Biroul Raional M.A.I. Târnăveni	1. Combinatul chimic „K. Marx”, Târnăveni 2. Secția Gaz-metan Șaroș, Raionul Târnăveni	5.06.1961 5.06.1961	3 100 85	160 10	- -	1 -	6 -	- -	10 1	5 2	
LT.MAJ. SUCIU IOAN Lucrător operativ Biroul Raional M.A.I. Târnăveni	1. Fabrica de geamuri Raionul Târnăveni 2. G.A.S. Zagăr, Raionul Târnăveni 3. G.A.S. Seuca, Raionul Târnăveni	5.06.1961	809 137 212	19 10 1	- - -	- - -	1 - -	- - -	1 3 -	2 - 1	 în curs de desc. idem.
LT.MAJ. ȚINTIȘAN IOSIF Lucrător operativ Biroul Raional M.A.I. Târnăveni	1. G.A.C. Sânmiclăuș, Raionul Târnăveni 2. G.A.S. Jidvei, Raionul Târnăveni		137 199	2 -	- -	- -	- -	- -	- -	1 1	idem. idem.
LT.MAJ. MILĂȘAN C-TIN Lucrător operativ prim Secția Raională M.A.I. Tg.-Mureș	1. Termocentrala „Steaua Roșie” Fântânele, Raionul Tg.-Mureș	9.02.1954	414	8	1	-	-	-	6	4	
CPT. LUCA NICOLAE Lucrător operativ prim Secția Raională M.A.I. Tg.-Mureș	1. G.A.S. Band, Raionul Tg.-Mureș		250	-	-	-	-	-	-	2	idem.
CPT. BARABÁS LUDOVIC Locțiitor șef Secția Raională M.A.I. Miercurea-Ciuc	1. Întreprinderea Minieră Harghita 2. Întreprinderea Regională de Exploatări Miniere Miercurea-Ciuc	26.02.1954 23.03.1956	300 622	4 5	- -	- -	- -	- -	2 2	- -	
LT.MAJ. DEÁK GHEORGHE Lucrător operativ Secția Raională M.A.I. Miercurea-Ciuc	1. I.I.S. „Amilemn” Sânsimion, Raionul Ciuc 2. Minele de cupru Bălan, Raionul Ciuc	26.09.1954 26.02.1954	243 1 150	5 9	- -	- -	- 2	- -	1 2	1 2	
LT.MAJ. KEDVES ALEXANDRU Lucrător operativ prim	1. Complexul C.F.R. Ciceu, Raionul Ciuc 2. Secția C.F.R.-L.8 Gheorgheni, Raionul Ciuc	06.04.1959	1 737 470	18 4	- -	5 -	2 1	- -	13 2	2 1	

Secția Raională M.A.I. Miercurea-Ciuc											
CPT. GHERENDI IOAN Locțiitor șef Biroul Raional M.A.I. Luduș	1. Fabrica de zahăr Luduș 2. Stația C.F.R. Luduș	05.06.1961 05.06.1961	450 321	7 8	3 -	1 1	- 1	- -	4 3	6 1	
LT.MAJ. POP TEODOR Lucrător operativ prim Biroul Raional M.A.I. Luduș	1. Șantierul Termocentralei Iernut-Luduș	22.05.1961	1 171	6	-	1	2	-	4	5	
	1. G.A.S. Miheșu de Câmpie, Raionul Luduș 2. G.A.S. Zau de Câmpie, Raionul Luduș 3. G.A.S. Cuci, Raionul Luduș 4. G.A.S. Râciu, Raionul Luduș 5. G.A.S. Iernut, Raionul Luduș		170 106 200 177 250	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	1 1 2 1 2	în curs de desc. idem. idem. idem. idem.

Șeful Secției IV
Căpitan de Securitate Both Martin

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 119, f. 33-36.

707.
<1967 septembrie>. Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară: tabel cu situația avertizărilor efectuate pe intervalul 1 iulie 1966 – 30 septembrie 1967.

SITUAȚIE
cuprinzând avertizările pe perioada 01.07.1966 – 30.09.1967

Nr. crt.	Felul activității dușmănoase	Total	Categoria socială				Vârsta			
			Muncitori	Țărani	Intelectuali	Alte categorii	Minori	18-30 ani	30-60 ani	Peste 60 ani
1	Agitație dușmănoasă	45	16	23	5	1	-	6	25	14
2	Activitate naționalistă	162	59	60	29	14	-	87	65	10
3	Activitate dușmănoasă în secta „Martorii lui Iehova”	86	14	72	-	-	4	10	53	19
4	Activitate dușmănoasă în secta Adventiști Reformiști	56	26	21	-	9	2	7	31	16
5	Activitate dușmănoasă în secta Adventiști de ziua 7-a	7	4	2	1	-	-	-	7	-
6	Activitate dușmănoasă în secta Studenți în Biblie	15	3	12	-	-	-	-	5	10
7	Activitate dușmănoasă în secta Oastea Domnului	13	5	8	-	-	-	-	9	4
8	Scrisori anonime	4	1	1		2	1	1	2	-
9	Deținere de publicații interzise	2	1		1	-	-	-	1	1
10	Trecere frauduloasă de frontieră	3	3	-	-	-	-	3	-	-
11	Neglijență în serviciu	2	1		1	-	-	-	2	-
TOTAL GENERAL		395	133	199	37	26	7	114	200	74
După apartenența politică										
P.C.R.		3	1	1	1	-	-	1	2	-
U.T.C.		64	29	9	12	14	-	64	-	-

A.N.D.J. Mureș, fond *Direcția Regională M.A.I. Mureș-Autonomă Maghiară (inv. 1272)*, dosar nr. 294, f. 6.

708.

1954 mai 11, Târgu-Mureş. P.M.R.-C.R.P.R.A.M.: dezbaterea în şedinţa ordinară a Biroului a raportului privind relaţiile între Securitate şi Miliţie în acţiunile de combatere a activităţii duşmanului de clasă în domeniul agriculturii.

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN
COMITETUL REGIONAL DE PARTID
AL REGIUNII AUTONOME MAGHIARE

PROCES-VERBAL

Încheiat în şedinţa ordinară a Biroului Comitetului Regional de Partid al Regiunii Autonome Maghiare, ţinută la data de 11 Mai 1954.

Sunt prezenţi tov.: Csupor Ludovic, prim-secretar regional, tov. Băţagă Ioan, Lukács Ladislau, Kapusi Iosif, Szász Mihai, secretari regionali, tov. Török Carol, Vécsei Carol, Bugyi Paul, Fazakas Ludovic şi Matais Petru, preşedintele Colegiului de Partid. Mai participă la şedinţă tov. Goldberger Nicolae, şeful Secţiei Organelor Conducătoare de Partid, Sindicale şi de U.T.M. al C.C. al P.M.R.

Tov. Csupor deschide şedinţa la orele 8 şi anunţă următoarea ordine de zi:

- Raport informativ din partea directorului Reg. M.A.I. cu privire la relaţiile între unităţile de Securitate şi Miliţie în acţiunile comune pentru împiedicarea activităţii duşmanului de clasă în domeniul tranformării socialiste a agriculturii, în campania însămânţărilor de primăvară şi în problema colectărilor. Raportor tov. Kovács Mihai, coraportor Ciuchină Naftailă.

[...]

La primul punct din ordinea de zi, după ce tov. Kovács Mihai şi tov. Ciuchină Naftailă au prezentat raportul şi coraportul[1], la întrebările puse de tov. Fazakas şi Matais, tov. Kovács arată că organele M.A.I. primesc ajutor din partea cetăţenilor patrioţi, care ajută organele M.A.I., primesc ajutor de la Miliţie, care are un aparat larg, însă sunt şi cazuri unde din cauza nivelului scăzut al miliţienilor situaţia se prezintă altfel.

Directorul Miliţiei, fiind locţiitorul tov. Director regional M.A.I., primeşte instrucţiuni din partea lui. tov. Mai arată că după ce a apărut hotărârea cu privire la reducerea salariilor, au fost şi cazuri că unii au vrut să demisioneze, au dus muncă politică pentru a elimina asemenea manifestări.

La discuţii, tov. Băţagă arată că raportul şi coraportul scot în evidenţă o serie de rezultate, însă sunt şi o serie de lipsuri în munca M.A.I., pe care consideră că provin din cauza nivelului scăzut al unor tov., ca de exemplu cazul tov. Mera Iuliu, care, fiind trimis în comuna Ceuaş, s-a îmbătat, bând cu un chiabur, şi cu toate acestea a mai fost trimis în această comună unde s-a compromis. Sau cazul lui Codarcea Ioan, care, de asemenea, s-a compromis prin beţii şi tragerea cu pistolul. Sau în satul Goreni, unde chiaburul Szilágyi era sprijinit de Securitate, care a declarat că nu aveţi frică, până ce eu sunt în comună nu se va organiza G.A.C.

Consideră că Comitetul regional şi personal tov. Csupor nu a adâncit problema cum tov. din cadrul M.A.I. îşi ridică nivelul politic, sunt tov. care nu sunt abonaţi nici la presă. Propune ca conform hotărârii C.C. al P.M.R. să fie selecţionaţi tov. instructori care să asigure îmbunătăţirea vieţii de partid în organizaţiile de bază M.A.I. Tov. propune ca în cadrul M.A.I. să se introducă evidenţa despre tov. care au abateri.

Tov. Kapusi. Rezultatele obţinute oglindesc că comitetele raionale au înţeles să mobilizeze masele împotriva elementelor duşmănoase. De exemplu, în raionul Odorhei, în comuna Sânpaul, unde este îndreptată împotriva chiaburilor, ţăranii au părere bună despre miliţieni, dar nu aşa este de pildă la Telişoara, unde se manifestă împăciutorism faţă de chiaburi, aici nici Miliţia nu poate duce bine munca. Unde am reuşit ca membrii de partid să fie educaţi şi miliţienii pot să lucreze bine.

Tov. consideră că miliţienii nu au înţeles încă importanţa gospodăriilor colective şi astfel nu pot lua atitudine faţă de manifestările contra G.A.C., ca de pildă la Vătava unde miliţianul, căzând sub influenţa unor elemente duşmănoase excluse din G.A.C., a vrut să evacueze din locuinţă un colectivist fruntaş; în urma cercetărilor a reieşit că miliţianul nu este convins de importanţa G.A.C.

În problema colectărilor, când se cere ajutorul miliţienilor, tov. refuză sub pretextul că nu au dispoziţiuni în acest sens.

În raport tov. a ridicat problema că Procuratura clasează dosare fără nici un temei, este de părere că în această privinţă trebuie să dea ajutor Procuraturii tov. prim-secretar, dar şi organele Securităţii trebuie să fie mai vigilente în întocmirea dosarelor.

Propune ca prin organizaţiile de bază de partid şi U.T.M. să fie educat aparatul Securităţii şi al Miliţiei.

Tov. Fazakas este de părere că e o disproporţie între dosarele înaintate şi cele rezolvate, chiaburi sunt înaintaţi numai cca. 200, pe când ţărani săraci 1.000 şi mijlocaşi 500.

[1] Nici raportul şi nici coraportul prezentat Biroului nu au fost depistate.

Este justă că problemele de care se ocupă M.A.I. nu trebuie să tratăm cu masele, însă fără sprijinul maselor nu putem rezolva problemele, chiar pentru acesta este necesar ca să aplicăm just legile, nu ca în comuna Filea, unde au fost multe abateri din partea M.A.I., măsuri s-au luat scoţând din muncă şoferul care nu era vinovatul principal. Mai arată că în comuna Stânceni cu ocazia comasării a asistat şi şeful postului de miliție, ceea ce a creat un spirit nesănătos, țăranii considerându-se forțați.

Tov. este de părere că aceste metode nu sunt juste. La aceste lipsuri am contribuit şi noi, nu am dat ajutor ca tov. să fie educați, ca tov. de la Securitate să știe ce atitudine trebuie să aibă față de mase, fiindcă la unii tovarăşi se manifestă o îngâmfare, de exemplu organizația de bază U.T.M. din cadrul M.A.I. raionul Odorhei, cu toate că tov. au asistat la prelucrarea hotărârii C.C. al P.M.R., nu au fost de acord să dea tabelul nominal al U.T.M.-iştilor. Propun să fie concretizat în hotărâre educarea tovarăşilor pe linie de partid şi U.T.M., ca tov. să ştie cum să se comporte ca să câştige o popularitate mai mare.

Tov. Török C. arată că activitatea M.A.I. s-a îmbunătățit de când este controlat de partid. Lipsurile reieşite provin şi din lipsa noastră, căci nici tov. din cadrul Secției organelor nu s-au interesat şi nu au dat ajutor ca în cadrul M.A.I. să fie creat activul de partid şi fără de partid şi pe această problemă trebuie să punem un accent, pentru că acest activ ar putea da ajutor şi sectorului politic în educarea tovarăşilor.

Tov. Bugyi. Este o lipsă că tov. nu întotdeauna duc până la sfârşit ceea ce au început, ca de exemplu la Lăzarea, unde a fost bătut colectorul, au sistat cercetările, spunând că nu pe colector au vrut să-l bată. Nu s-a dus până la sfârşit nici cercetarea că cine a încercat să spargă uşa de la Secția specială.

O altă problemă [este] că organele raionale M.A.I. nu privesc comitetul raional aşa cum trebuie, de exemplu la Gheorgheni tov. a fost chemat la şedință personal de tov. prim-secretar, şi tov. a plecat pe teren.

La Odorhei, în cadrul M.A.I. nu este organizație de bază U.T.M., fiind un singur U.T.M.-ist, ceilalți fiind şi membri de partid. Tov. Fazakas ar trebui să clarifice această problemă.

Tov. atrage atenția că în ultimul timp în regiunea noastră sunt mulți infractori minori. Aici are lipsă şi comitetul regional pentru că nu a luat măsuri pentru ca prin învățători să se ocupe mai temeinic cu educarea tinerilor. Propune să [se] ia în hotărâre şi ocuparea cu infractorii minori.

Tov. Matais. În raport şi coraport tov. au arătat rezultatele şi lipsurile, însă nu au arătat cauza lipsurilor. Tov. Kovács este prea rigid şi aceasta se simte în toată munca lui. Sunt unele cazuri când Colegiul trebuie să conlucreze cu Securitatea şi în aceste cazuri se simte această rigiditate. Tov. mai arată că Miliția nu este destul de operativă, de exemplu a fost [o] încăierare unde a fost bătut preşedintele G.A.C. şi au trebuit 6 luni ca să ajungă la sfârşitul cercetărilor.

Tov. consideră că în organele de jos ale Securității şi Miliției nu este colaborare. Tov. nu se duc la şedințele org. de bază şi se țin de beții.

Din şedința de azi reiese că a fost just să fie pusă în discuția Biroului activitatea M.A.I. Tov. Răceanu a arătat că chiar din lipsă de control al partidului organizațiile de bază din M.A.I. nu şi-au trăit viața. A fost lipsă că comitetul regional nu a dat destul ajutor operativ pentru verificarea instructorilor organizațiilor de bază M.A.I.

Tov. Goldberger arată că problema fixată în ordinea de zi este o problemă foarte importantă şi a fost o măsură justă discutarea acesteia. Şedința de azi dovedeşte justețea hotărârii Biroului Politic.

Din rapoarte şi discuții a reieşit că M.A.I. are o serie de rezultate, ceea ce este şi natural deoarece aici lucrează cumunişti conştiincioşi, dar au reieşit şi o serie de lipsuri.

Tov. este de părere că raportul are unele lipsuri, tov. Kovács a vrut să arate rădăcina lipsurilor, însă nu le-a adâncit, nu a arătat cum au muncit organizațiile de bază, nu a făcut propuneri că ce măsuri trebuiesc luate pentru îmbunătățirea activității organizațiilor de bază.

S-a arătat că în cadrul Securității, şi în special al Miliției, se întâmplă abateri, ar fi trebuit să fie arătate ce fel de elemente sunt acestea, dacă nu sunt vechi jandarmi sau alte elemente care sunt sub influența duşmanului. Tov. Kovács pune problema că sunt unii care trebuiesc schimbați, putea ridica problema cadrelor ca să propună să fie trimişi la sate tov. Muncitori, care să fie combativi, căci ştim ce importanță are lupta de clasă la sate.

În raport e just să nu fie cuprinse probleme ce nu trebuiesc discutate în şedință, dar trebuie adâncit de exemplu cazul incendiilor, să fie analizat dacă aceasta nu este o acțiune organizată şi de unde provine, cine a pus la cale, în interesul cui au cauzat incendii țăranii săraci şi mijlocaşi. Tov. ar fi trebuit să arată că la ce concluzie au ajuns.

O altă problemă principală ridicată în raport [a fost] că nu este o colaborare suficientă între Securitate şi Procuratură. Această problemă trebuie cercetată pe loc şi dacă nu se poate rezolva, trebuie înaintat materialul Procuraturii Generale, căci altfel duşmanul de clasă se încurajează. Deci, asemenea probleme trebuie adânc analizate. Cum se poate ca să fie achitat un chiabur, care a bătut secretarul organizației de bază, pe motivul că s-au împăcat [...]. Asemenea cazuri întăresc activitatea duşmanului.

Raportul nu a amintit problema şovinismului, naționalismului; tov. nu crede că în diferite probleme ca colectări etc. să nu se fi ridicat la sate din partea organelor de stat problema națională, de care să profite duşmnul de clasă. Ar fi fost foarte just să [se] fi ridicat şi această problemă în raport, ca să putem trage concluzia.

Tov. este de părere că coraportul nu şi-a înțeles menirea, ar fi trebuit să arate problemele ridicate din punct de vedere al activității organelor şi organizațiilor de partid. Ar fi trebuit să arate că comitetele raionale nu au controlat destul de temeinic, de

exemplu educarea politică, să fi arătat justețea hotărării Biroului Politic ca comitetele de partid și de U.T.M. să preia controlul activității organizațiilor de bază M.A.I. și că în această privință nu s-au luat încă toate măsurile, nu sunt încă instructori. Tov. de la Gheorgheni, care nu s-a prezentat la ședină, trebuia tras la răspundere pentru atitudinea lui. Coraportul trebuia să arată că ce măsuri s-au luat în urma hotărârii și ce nu s-a făcut încă, nu a arătat coraportul că ce măsuri concrete trebuie luate, să propună măsuri pentru îmbunătățirea muncii, să prevadă sarcini, ca de exemplu în problema educării tovarășilor, a curățării aparatului, să se dea atenție deosebită educării milițienilor de la sate, și dacă coraportul nu a cuprins aceste probleme, tov. trebuia să vină cu propuneri în cadrul discuțiilor.

Tov. propune ca comitetul regional să controleze cum se duce munca la Procuratură, cum sunt respectate hotărârile partidului și guvernului și, dacă nu se poate rezolva local, să se ia măsuri prin Procuratura Generală.

Tov. Kovács nu a arătat că în problema comasărilor au fost lipsuri, pentru că aceasta nu se poate rezolva prin măsuri administrative, trebuie să arătăm că rezistența în această problemă provine nu numai din partea dușmanului, ci și în urma metodelor nejuste folosite de noi. Nu este just ca pentru a organiza o întovărășire cu 40 familii să avem neînțelegeri cu alți 100, căci doar vrem să organizăm întovărășire și cu ceilalti țărani. M.A.I. are un aparat foarte larg, tov. Kovács, ca membru de partid, trebuia să dezvăluie lipsurile din munca politică. În viitor tov. să vie și cu astfel de probleme.

Tov. este de părere că ședința a avut un caracter pozitiv, dovedește justețea hotărârii Biroului Politic, iar trebuia pregătit mai temeinic materialul.

În hotărâre ar fi trebuit prevăzută înarmarea organizațiilor de bază M.A.I. că ce metode folosește dușmanul de clasă pentru a atrage sub influența sa aparatul de stat și membrii de partid. Ar fi just ca acolo unde Miliția lucrează bine, de exemplu a descoperit un furt, să fie prelucrat în căminul cultural, de către învățător, pentru ca să popularizăm Miliția. Sau dacă a fost descoperit vreun chiabur incendiator, să fie prelucrat în căminul cultural că cine sunt cei care incendiază; acesta este un mijloc pentru a educa țăranii muncitori, pentru a întări vigilența, și prin astfel de prelucrări nu deconspirăm încă secrete.

Tov. Csupor este de părere că raportul a ajutat ca să reiasă lipsa comitetului regional. Tov. arată că incendiile, în majoritate, sunt provocate prin focuri de pe pășuni și tufărișuri. Și aici se vede lipsa noastră pentru că nu am luat măsuri suficiente. Comitetul regional a îndrumat comitetele raionale, însă aceste îndrumări nu au fost însușite de organizațiile de bază.

Tov. arată că este o tendință greșită că colectorii, pentru a-și ușura munca, cer ajutorul Miliției, ajutorul Miliției se cere numai în cazuri când este vorba de rău platnici.

Tov. arată că trebuie să ne dea de gândit că numărul infractorilor crește, aceasta oglindește că nu este satisfăcătoare educarea tineretului, U.T.M.-ul trebuie să ia măsuri concrete pentru îmbunătățirea educării.

În ce privește că Procuratura clasează dosare, se motivează că dosarele nu sunt complet întocmite. S-a luat legătura cu Procuratura ca să arate cum trebuie să fie întocmite dosarele și în acest an este o oarecare îmbunătățire în această privință.

În ce privește conlucrarea între Securitate și Miliție, nu este un spirit destul de partinic, și aceasta s-a manifestă și jos. La Sft. Gheorghe aceste divergențe se manifestă în aceea că un tov. milițian nu a fost tratat just și aceasta a creat un spirit nesănătos împotriva tov. de la Securitate. Tov. au rezolvat aceasta scoțând pe tov. din cadrul Miliției și deferindu-l Justiției, aceasta nu a fost [o] măsură justă pentru că aceasta are ca urmare că tov. de la Miliție au frică. Desigur că în cadrul Miliției sunt încă multe elemente necorespunzătoare, dar faptul că în organele de jos ale Miliției s-a putut crea spirit contra Securității, oglindește inactivitatea organizației de bază.

Tov. este de părere ca instructorii organizațiilor de bază să fie instruiți la regiune, unde să li se arată ce sarcini au și în ce probleme nu au nici un amestec.

Este de acord ca hotărârea să prevadă și problema cadrelor din cadrul M.A.I.

A fost o preocupare foarte justă ca în cămine culturale să fie prelucrate cazuri descoperite de Miliție.

În hotărâre trebuie prevăzut ca Procuratura să fie controlată în rezolvarea dosarelor înaintate.

Tov. mai arată că la Sft. Gheorghe în cadrul M.A.I. au fost reduceri de salar de 40-50% și aceasta, mai ales la păturile de mai jos, creează nemulțumiri.

Tov. este de acord cu observațiile făcute de tov. Goldberger.

Tov. Kovács M. arată că tov. Mera Iuliu și Codarcea, amintiți de tov. Bățagă, au fost ajutați și întrucât nu și-au schimbat atitudinea, li s-a întocmit dosarul și a fost înaintat Ministerului.

Tov. nu înțelege că Comitetul Raional U.T.M. Odorhei de ce nu a tras la răspundere secretarul organizației de bază U.T.M. din cadrul M.A.I. pentru faptul că nu a vrut să predea tabelul nominal al membrilor. De asemenea, și Comitetul de Partid Gheorgheni trebuia să tragă la răspundere tov. pentru neprezentarea la ședință.

Tov. în continuare arată că cercetările în ce privește încercarea de a deschide ușa Secției politice continuă.

Tov. nu are cunoștință ca să se fi întâmplat ca colectorul sau președintele sfatului să fie bătut și cazul să nu fie cercetat. Se întâmplă însă ca să fie chefuri, care pe urmă trec la bătăi.

Tov. găsește lipsa că Procuratura achită inculpații, dacă se împacă reclamanții.

Tov. primește criticile făcute de tov. Matais, dânsul este o fire retrasă, însă aceasta nu se simte în munca lui.

În ce privește incendiile, sunt foarte multe, tov. a căutat să afle cauza; cele mai multe incendii provin din focuri făcute pe pășuni. Motivul găsește în aceea că țăranii nu au combustibil și dacă incendiază păduri, arborii nu ard până jos, numai se carbonizează și ocolul silvic predă țăranilor ca să care aceste lemne. Tov. arată un caz de incendiere a pădurii, când un pădurar din Toplița a bătut un chiabur, care în stare de ebrietate l-a făcut să incendieze pădurea, pentru care fapt pe urmă a avut frământări și a și recunoscut întâi în stare de ebrietate la cârciumă și pe urmă și la Securitate. Însă dacă acesta se răzgândește și nu recunoaște această declarație, nu se poate aresta chiaburul, nefiind alt martor. Deci, reiese că în incendii este mâna dușmanului de clasă. Pentru prevenirea incendiilor trebuiesc luate măsuri mai efective.

Tov. arată că de aceea nu a cuprins în raport problema șovinismului pentru că aceasta nu i-a fost indicată.

În problema comasărilor se întâmplă ca organele de miliție sau securitate să fie influențate ca să dea ajutor.

În ce privește reducerea salariilor, au fost reduceri de 15-25%. Însă au fost și cazuri de încadrare greșită, ca un șef de post să aibă salar mai mare ca comandantul raional; și aceste greșeli au fost remediate cu ocazia noilor încadrări.

În încheiere, tov. recunoaște că mai sunt multe lipsuri în munca M.A.I. și ia angajament că se va strădui să îmbunătățească munca și să aplice just linia partidului.

După ce tov. Ciuchină Naftailă citește proiectul de hotărâre, tov. vin cu următoarele propuneri:

Tov. Bățagă propune ca instructorii M.A.I. să fie pregătiți la un seminar de 5 zile. În acest scop Secția organelor să întocmească un material în ce privește îmbunătățirea vieții de partid. De asemenea, și Secția de propagandă, în vederea îmbunătățirii muncii politice și de agitație.

Tov. Fazakas propune ca să fie accentuată educarea milițienilor de la sate și aceasta să facă comitetele raionale.

Mai arată ca să fie prevăzut termenul până când să termine selecționarea instructorilor M.A.I. Tov. este de părere că ar trebui seminarizați toți tov. deodată și ajunge un seminar de 1-2 zile.

Tov. mai propune ca să fie identificat dacă în cadrul M.A.I. nu sunt elemente necinstite, care treptat să fie înlocuite.

Tov. Török propune să fie prevăzut ca Procuratura să întocmească un tabel de[spre] procurorii necorespunzători, care să fie înlocuiți.

Tov. Kovács propune ca tov. necorespunzători din aparatul politic al Miliției să fie trecuți în aparatul de comandă.

Tov. Szász crede că nu e just ca cu instruirea instructorilor M.A.I. să așteptăm până ce toți sunt selecționați și consideră că este necesar ca aceste seminarii să țină 5 zile.

Tov. Goldberger arată că în hotărâre să nu figureze ca o sarcină controlarea Procuraturii, ci să se recomande ca Procuratura și M.A.I. să discute problema întocmirii și clasării dosarelor înaintate.

Tov. este de părere ca seminarul să se țină deocamdată cu acei tov. instructori care sunt selecționați și la aceste seminarii să asiste și secretarii organizațiilor de bază M.A.I.

Mai propune ca Secția Organe și Secția de Propagandă să întocmească un plan de desfășurare a acestui seminar. Ar fi just ca tov. Kovács să țină o expunere în cadrul seminarului despre importanța ținerii secretului de partid și de stat, căci în cadrul ședințelor de org. de bază din cadrul M.A.I. se vor discuta și probleme care sunt secrete și tov. trebuie să păstreze aceste secrete ca orice ofițer de securitate.

Nu este deloc exagerat ca tov. să fie instruiți 5 zile, pentru că acești tov. trebuiesc bine pregătiți în toate problemele și expunerile în cadrul instructajului să fie făcute de tov. de răspundere.

Tov. Csupor propune ca organizațiile de bază M.A.I. să analizeze activitatea lor în lumina hotărârii plenarei din august.

Proiectul de hotărâre se aprobă cu completările făcute.

Prim-secretar,
Csupor Ludovic

A.N.D.J. Mureș, fond *Comitetul Regional Mureș al P.C.R.*, dosar nr. 95, f. 6-13.

709.

1955 decembrie 1, Târgu-Mureș. M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară: referat al B.O.B. privind educarea politică și profesională a organelor M.A.I.

BIROUL ORGANIZAȚIEI DE BAZĂ P.M.R. Nr. 1 1 decembrie 1955
Din Dir. Reg. M.A.I. Autonomă Maghiară

REFERAT

Despre felul cum organizația de bază P.M.R. Nr. 1 din M.A.I. Regiunea Autonomă Maghiară contribuie la educarea politică și profesională a organelor M.A.I. Cum asigură disciplina de partid și de stat și felul cum luptă pentru stimularea criticii și autocriticii

Construirea socialismului în țara noastră are loc în condițiile luptei împotriva uneltirilor agresorilor imperialişti şi ale duşmanilor de clasă interni.

Genialii conducători ai omenirii muncitoare, Lenin şi Stalin, ne învață că duşmanul manifestă o împotrivire din ce în ce mai înverşunată pe măsură ce forțele socialismului cresc şi se întăresc, că după fiecare înfrângere serioasă pe care o suferă, duşmanul devine mai înrăit şi mai perfid.

Evenimentele internaționale actuale confirmă pe deplin indicațiile lui Lenin şi Stalin.

Duşmanii păcii, democrației şi socialismului, pentru a se putea menține la putere, trec din ce în ce la aplicarea de măsuri fasciste împotriva forțelor democrate, se pregătesc din ce în ce mai fățiş la noi aventuri militare pentru a acapara noi teritorii, pentru a lovi în clasa muncitoare.

Analizând perioada de trecere de la capitalism la socialism, Lenin a arătat că burghezia răsturnată de la putere se aruncă în luptă cu o energie înzecită, cu o patimă turbată pentru a zdruncina cuceririle revoluționare ale clasei muncitoare.

Pentru împiedicarea acțiunilor contrarevoluționare ale burgheziei răsturnate, organele securității statului au un rol deosebit în lichidarea tuturor încercărilor criminale ale claselor răsturnate.

În întărirea capacității de luptă şi apărare a unităților şi formațiunilor M.A.I. are un rol important statornicirea unei discipline de fier bazată pe liberul consimțământ.

În această privință, Marele Stalin ne învață că cea mai importantă condiție a capacității de luptă a forțelor noastre este disciplina militară fermă, bazată în primul rând pe conştiința înaltă şi educația politică a militarilor.

De aceea, întărind neobosit disciplina militară şi manifestând în acest scop o exigență riguroasă, toți comandanții şi şefii au datoria de a educa zi de zi subalternii lor în spiritul devotamentului față de patrie, în spiritul îndeplinirii conştiente a datoriei militare şi a răspunderii personale a fiecărui luptător față de cauza apărării patriei.

Minunate sunt experiențele de luptă ale organelor de securitate ale statului sovietic, care au dat dovadă de pricepere, de stăruință, hotărâre, patriotism fierbinte şi spirit de sacrificiu în lupta împotriva elementelor contrarevoluționare.

Organizația de bază P.M.R. Nr. 1 din M.A.I. Reg. Aut. Maghiară, călăuzindu-se de directivele şi instrucțiunile C.C. al P.M.R., a educat pe membrii de partid în spiritul moralei comuniste, a urii neîmpăcate față de duşmanul de clasă şi a aplicării întocmai a liniei partidului nostru.

Educați de partid, comuniştii din organizația noastră de bază au înțeles pe deplin rolul lor, dovedind prin muncă şi comportare o dragoste față de partid şi patrie, reuşind ca prin buna organizare a muncii se depisteze o serie de elemente duşmănoase care subminau construirea socialismului în țara noastră.

În atenția centrală a biroului organizației de bază a stat educarea politică a membrilor şi candidaților de partid, ca prin ridicarea permanentă a nivelului lor politic să înțeleagă necesitatea îndeplinirii în bune condițiuni a sarcinilor profesionale. Sarcinile trasate membrilor şi candidaților de partid au avut menirea să îndrume pe toți membrii organizației noastre de partid la aplicarea în viață a liniei partidului, a directivelor şi ordinelor primite pe linie de comandă.

În acest scop, în cursul anului 1955, pe baza planurilor de muncă întocmite de organizații de partid şi de organizația de bază, s-au ținut un număr de 7 şedințe ordinare şi 28 şedințe extraordinare.

În cadrul adunărilor generale ordinare s-au dezbătut următoarele probleme mai importante, în urma dezbaterii cărora s-au adus hotărâri în vederea remedierii lipsurilor şi a îmbunătățirii muncii politice şi profesionale. Astfel, s-a prelucrat un referat cu titlul „Felul cum este stimulată critica de jos în sus", un referat cu titlul „Despre disciplina de partid şi de stat", un referat cu privire la desfăşurarea învățământului de partid şi 3 dări de seamă, prin care s-a analizat activitatea biroului organizației de bază pe trim. I., II. şi III/1955.

În afară de aceste prelucrări, în cadrul celor 28 şedințe extraordinare s-au făcut primiri de candidați şi membri de partid, în cadrul cărora au fost primiți în total în cursul anului 1955, 23 candidați de partid şi 22 membri de partid a căror candidatură s-a expirat în această perioadă.

Toate aceste şedințe au avut un caracter educativ, scoțându-se în evidență lipsurile constatate, față de care membrii şi candidații de partid, prin folosirea justă a armei criticii şi autocriticii, au luat poziție, pe baza cărora s-au luat şi hotărâri concrete menite să ridice nivelul muncii politice şi profesionale.

Hotărârile aduse de adunarea generală au fost aplicate în viață de cele 6 organizații de partid care funcționează în cadrul organizației de bază P.M.R. Nr. 1 din Dir. Reg. M.A.I. Autonomă Maghiară.

Fiecare organizație de partid are plan concret de muncă în care sunt prevăzute sarcini specifice caracterului muncii a colectivelor respective.

În cadrul org. de partid s-au prelucrat mai multe referate prin care s-a analizat situația moral-politică a membrilor organizațiilor şi situația muncii profesionale etc.

Conform sarcinii trasate de biroul organizației de bază, în fiecare organizație de partid s-au prelucrat documente cu privire la Congresul II al P.M.R., hotărârile C.C. al P.M.R. şi ale guvernului. R.P.R. cu privire la campaniile agricole, precum şi unele articole cu privire la evenimentele politice interne şi internaționale mai importante.

În educarea membrilor şi candidaţilor de partid un rol deosebit a avut şi învăţământul de partid.

În anul de învăţământ 1954/1955, membrii organizaţiei noastre de bază au fost încadraţi în 7 forme de învăţământ, care s-au desfăşurat în cadrul instituţiei, şi un număr de tovarăşi au participat şi la cursul Universităţii serale de marxism-leninism, care funcţionează pe lângă Comitetul Regional P.M.R.

Nu am avut în anul de învăţământ 1954-1955, nici un membru sau candidat de partid care n-ar fi fost încadrat în vreo formă de învăţământ.

În anul de învăţământ 1955/1956, situaţia s-a schimbat prin ordinul M.A.I., care prevede că toţi ofiţerii M.A.I. trebuie să fie absolvenţi ai şcolii medii, în urma cărui fapt un număr de peste o sută de tovarăşi s-au înscris la cursuri fără frecvenţă la şcoli medii, rămânând în învăţământul de partid numai tovarăşii care nu se încadrează în prevederile ordinului M.A.I. Astfel, în prezent în cadrul organizaţiei noastre de bază funcţionează un curs de economie politică anul I cu 14 cursanţi; un curs de studiere a Istoriei P.C.U.S. anul II cu 16 tovarăşi; un curs de studiere a [Istoriei] P.C.U.S. anul I cu 15 cursanţi, iar un număr de 3 tovarăşi urmează anul III la Universitatea serală de marxism-leninism şi 2 tovarăşi anul I al acestei universităţi.

Frecvenţa la formele de învăţământ în general este corespunzătoare, însă nu s-a reuşit încă să se asigure o frecvenţă totală din cauza lipsurilor în organizarea muncii profesionale, din care cauză un număr de cursanţi sunt trimişi pe teren tocmai în zilele când se ţin predări şi seminarii la diferite forme.

La învăţământul de stat obligatorie, atât la tovarăşii care studiază în limba maghiară, cât şi la cei [de] la secţia română, frecvenţa mai lasă mult de dorit, înregistrându-se chiar cazuri când unii tovarăşi s-au înscris numai formal, fără să participe la consultaţiile colective ce se ţin cu profesori numiţi de către Secţia de învăţământ. Astfel, tov. ŞANDRU IOAN, membru în bir. org. de bază, numai o singură dată s-a prezentat la consultaţie, DUMBRAVĂ VASILE, candidat P.M.R., s-a prezentat numai o singură dată, GÁBOS PETRU şi MAGÓ FRANCISC, membri P.M.R., nu s-au prezentat nici o dată şi alţi tovarăşi care au avut repetate lipsuri nemotivate.

În cadrul instituţiei noastre se mai desfăşoară şi un curs profesional obligatoriu la care participă bilunar toţi ofiţerii şi sergenţii care lucrează în probleme operative şi de anchetă, în cadrul cărora se ţin predări şi seminarii, studiul făcându-se în mod individual în perioada între cele două seminarii.

Şi în desfăşurarea cursului profesional s-au înregistrat lipsuri serioase, în special ce priveşte frecvenţa, datorită mai ales lipsei de organizare a muncii din partea unor şefi de colective.

Prin aceste metode s-a reuşit să se ridice într-o oarecare măsură nivelul politic şi ideologic al cadrelor din Dir. Reg. M.A.I. Autonomă Maghiară, care a avut drept urmare şi obţinerea unor rezultate pozitive în munca profesională.

Îndrumaţi de partid, a crescut în membrii şi candidaţii de partid simţul de răspundere faţă de muncă, curajul, spiritul de sacrificiu şi, în general, disciplina, fără care nu se poate închipui obţinerea de rezultate bune în munca de securitate.

Astfel, în cursul acestui an, prin organizare bună a muncii profesionale, s-a reuşit în bună măsură să se lichideze conducerea clandestină a organizaţiei contrarevoluţionare „Martorii lui Iehova", prin trimiterea în judecată a unui număr de __[1] conducători şi prin depistarea a 8 conducători fugari, care au desfăşurat activitate în raza acestei regiuni.

În această muncă s-a evidenţiat tov. SÎRBU EMILIAN, membru de partid, atât prin munca profesională desfăşurată, cât şi prin educarea şi îndrumarea tovarăşilor utemişti cu care lucrează împreună în această problemă. În depistarea conducătorului principal, fugarul MAKAI MIHAI, s-au evidenţiat în mod deosebit OPREA IOAN, membru de partid, şi GOLEA MIHAI, candidat de partid, care au dat dovadă de justă orientare şi vigilenţă în munca profesională.

În problema sus-menţionată rezultate frumoase a obţinut şi colectivul Serviciului de anchete, care prin justa organizare şi orientare în muncă, a reuşit să scoată la iveală noi elemente necunoscute până atunci, care au făcut parte din conducerea sectei „Martorii lui Iehova". În mod deosebit s-au evidenţiat tov. BIHARI EMERIC, membru de partid, şi SZÁSZ NICOLAE, candidat P.M.R. Acest colectiv a mai obţinut rezultate frumoase şi în anchetarea foştilor poliţişti, reuşind în mare măsură să stabilească activitatea criminală din trecut, majoritatea dintre ei fiind deferiţi justiţiei.

Un alt rezultat pozitiv în munca profesională a fost lichidarea bandei de terorişti PUSZTAI şi JEGES, care au comis o serie de jafuri în dauna sectorului socialist, au ameninţat şi maltratat pe membrii de partid şi care au instigat împotriva unor măsuri luate de partid şi guvern, acţionând în special în raza raioanelor Tg.-Secuiesc, Ciuc, Tg.-Ocna şi Moineşti.

Organele raionale Tg.-Secuiesc, nereuşind în cursul anilor 1950-1955 să lichideze această bandă, au fost trimişi tovarăşii membri de partid de la regiune, care au avut misiunea ca în timpul cel mai scurt să lichideze cu această bandă. În urma măsurilor luate s-a reuşit ca în lunile august-octombrie a.c. să fie lichidată în întregime banda, organele noastre trimise de la regiune sprijinindu-se pe ajutorul populaţiei muncitoare din raionul Tg.-Secuiesc.

În această muncă s-au evidenţiat tovarăşii DULĂ IOAN, PAPSAI PAVEL, FRIEDMAN ALEXANDRU şi LÖTE VASILE, toţi membri P.M.R., care în această acţiune au dat dovadă de curaj şi spirit de sacrificiu.

[1] Lacună în document.

Prin lichidarea acestei bande s-a întărit autoritatea instituției noastre, pe de altă parte s-a dat posibilitate ca munca în diferite sectoare economice din sectorul socialist din raionul Tg.-Secuiesc să se desfăşoare în mod corespunzător, ne mai fiind sub amenințarea permanentă a teroriştilor lichidați.

Pentru că această bandă a putut exista un timp mai îndelungat este lipsa tov. KOVÁCS MIHAI, şeful Direcției Regionale şi al B.O.B., care nu a luat măsuri din timp pentru lichidarea bandei în timp mai scurt, iar B.O.B. nu a tras la răspundere pe membrii de partid decât numai în ultimul timp.

Nu putem trece cu vederea rezultatele negative ce au reieşit în munca colectivului Serviciului III şi Serviciului de anchete, unde din lipsa de orientare a unor tovarăşi s-a dat loc la nerespectarea intrucțiunilor privind aplicarea legalității populare, pentru care se fac vinovați tov. CORNEA VLAD, membru de partid, şeful Serviciului III, tov. MOCANU IOAN, şeful Serviciului de anchete, care se face vinovat în primul rând pentru faptul că a primit în arest elemente arestate fără respectarea formelor legale.

De faptul că asigurarea disciplinei de partid şi de stat, precum şi respectarea în totalitatea ei a legalității populare a fost călcată în unele cazuri, se face vinovat şi B.O.B., care cu toate că ulterior a luat cunoştință de abuzurile comise, nu a luat măsuri pentru lichidarea acestora şi să tragă la răspundere pe linie de partid pe cei care se fac vinovați.

Dacă în asigurarea disciplinei de partid şi de stat organizația noastră de bază a obținut unele rezultate prin ridicarea nivelului politic şi ideologic al membrilor şi candidaților de partid, îmbunătățirea disciplinei de stat şi de partid, prin lichidarea şi reducerea în mod simțitor a diferitelor abateri, nu putem trece cu vederea lipsurile ce mai există în aceste probleme, lipsuri pentru care se face vinovat în primul rând B.O.B.

Din cauza că membrii biroului nu în toate cazurile s-au ocupat cu pregătirea diferitelor şedințe, cu controlarea felului cum membrii de partid se pregătesc individual la studiile de partid, netrăgând la răspundere pe acei tovarăşi care s-au făcut vinovați pentru nerespectarea disciplinei de partid şi de stat.

Astfel, putem arăta în primul rând pe tov. ŞANDRU IOAN, membru în B.O.B., care nu a constituit un exemplu în fața tovarăşilor în ceea ce priveşte studiul şi frecvența la forma de învățământ unde a participat, nu a contribuit la ridicarea nivelului unor şedințe de partid, ba mai mult, având şi unele abateri disciplinare ce s-au manifestat prin nerespectarea programului de lucru în timpul căruia în loc să se ocupe cu muncile profesionale a consumat băuturi alcoolice.

Cu toate că se constată o îmbunătățire simțitoare în privința lichidării abaterilor față de anul trecut, totuşi încă şi în prezent mai există tovarăşi cu abateri. Făcând o comparație cu abaterile ce s-au comis în cursul anului 1954, față de anul 1955, putem arăta că, dacă în anul trecut s-au acordat pentru diferite abateri 275 zile de arest, în cursul acestui an s-au acordat numai 89 zile de arest, număr ce este destul de ridicat şi care putea fi lichidat cu o muncă de educare mai susținută cu tovarăşii predispuşi la abateri.

Astfel, putem arăta unele abateri concrete ale tovarăşilor:

- SZÖCS ANDREI, membru de partid, care are şi funcție de conducere, a fost semnalat cu repetate lipsuri în munca profesională cu neglijență, lipsă de orientare, neexecutare de ordine etc., pentru care a fost în total sancționat în cursul anului 1955 cu 23 zile de arest la garnizoană, fără îndeplinirea serviciului.

- ERÖS ARCADIU, membru P.M.R., şef al unui colectiv în instituția noastră, a fost sancționat cu 10 zile de arest la garnizoană, fără îndeplinirea serviciului, pentru nerespectare de ordin.

- FEHÉR EMIL, membru P.M.R., lucrător de cadre, a fost sancționat cu 5 zile de arest la garnizoană, cu îndeplinirea serviciului, pentu practicarea de minciună şi introducerea în eroare a organelor superioare.

- ŞANDRU IOAN, membru în B.O.B., a fost sancționat cu 5 zile de arest la garnizoană, fără îndeplinirea serviciului, pentru neexecutare de ordin.

- KOVÁCS IOSIF şi SURDU ALEXANDRU, membri de partid, şi MOCANU IOAN, candidat P.M.R., au fost sancționați cu 3, respectiv cu 5 zile de arest la garnizoană, pentru lipsă de vigilență şi adormire în post.

Fiind şi alți tovarăşi care au primit diferite sancțiuni pentru lipsurile constatate în muncă sau în comportarea lor.

Aceste abateri dovedesc că deşi organizația noastră de bază a reuşit să reducă în mod simțitor numărul abaterilor şi să ridice nivelul moral-politic al membrilor şi candidaților P.M.R., totuşi n-a reuşit să atingă acest scop în suficientă măsură.

Considerăm că abaterile acestor tovarăşi au fost grave, fiind vorba mai ales şi de un membru al biroului organizației de bază şi a unor tovarăşi cu funcții de conducere, care trebuie să constituie un exemplu în fața subalternilor lor, în cazul cărora şi organizația de bază ar fi trebuit să ia poziție prin punerea lor în discuția adunării generale.

Pentru aceasta se face vinovat în parte şi biroul organizației de bază, care deşi a avut cunoştință de abaterile de mai sus, nu a luat o poziție, mulțumindu-se numai cu invitarea tovarăşilor în fața biroului, fără să inițieze punerea lor în discuția adunării generale, deşi aceasta ar fi constituit un mijloc puternic pentru preîntâmpinarea abaterilor.

În această problemă a avut lipsuri şi conducerea profesională, respectiv tov. KOVÁCS MIHAI, precum şi Serviciul de cadre condus de tov. COZMA IOSIF, care înaintea aplicării unor măsuri disciplinare nu s-au consultat şi cu secretarul organizației de bază. Această lipsă de consultare nu s-a constatat numai în problemele de sancționări, ci şi în cazurile când unii membri sau candidați de partid au fost evidențiați sau premiați pentru rezultatele obținute în muncă.

Una din sercinile pe care şi le-a propus B.O.B. a fost educarea membrilor şi candidaţilor de partid în spiritul vigilenţei şi al păstrării secretului de partid şi de stat.

În atingerea acestui obiectiv s-au înregistrat rezultate pozitive, deoarece în afară de tovarăşii arătaţi cu adormire în post, am avut numai un singur caz al candidatei KISS ILEANA, care şi-a pierdut legitimaţia specială. Cazuri de pierdere a documentelor de partid nu am avut.

O abatere gravă în această problemă s-a înregistrat din partea U.T.M.-istului KUDOR TIBERIU, care fiind trimis în misiune a adormit în tren cu care ocazie i s-a furat servieta cu diferite acte cu caracter secret. Împotriva acestui tovarăş urmează a se lua măsuri conform legilor R.P.R.

Ca un tov. utemist a putut să cadă într-o abatere atât de gravă, este într-o măsură oarecare şi lipsa B.O.B., şi în general a comuniştilor din organizaţia de partid, care nu au reuşit în suficientă măsură să îndrumă şi să conducă activitatea organizaţiei U.T.M. din cadrul instituţiei noastre.

În ceea ce priveşte comportarea imorală în sânul familiei a membrilor şi candidaţilor de partid, situaţia s-a îmbunătăţit mult faţă de anii trecuţi.

Astfel, în cursul anului 1955 s-a înregistrat o singură abatere mai gravă din partea tov. COZMA MARCELA, candidată P.M.R., care a fost semnalată cu atitudini imorale în viaţa ei particulară, necorespunzătoare, având repercusiuni negative şi asupra muncii ei profesionale. Tov. COZMA MARCELA pentru lipsurile comise a fost pusă în discuţia adunării generale, care a sancţionat-o cu vot de blam cu avertisment, iar pe linie de comandă s-au luat măsuri de a fi îndepărtată [din] instituţia noastră. Cu ocazia punerii în discuţie a tov. COZMA MARCELA, un nr. mare de membri şi candidaţi de partid au luat măsuri hotărâtoare împotriva abaterilor de la morala proletară, propunând şi votând pentru sancţionarea ei.

B.O.B. a manifestat un interes mare pentru îndrumarea membrilor organizaţiei noastre de bază [de] partid spre a răspunde urgent şi a rezolva sesizările [şi] cererile oamenilor muncii.

S-au luat măsuri ca aceste sesizări şi cereri să fie rezolvate de primă urgenţă în termen de câteva zile, ştiut fiind faptul că Securitatea nu poate face faţă sarcinilor fără a se sprijini zilnic pe colaborarea oamenilor muncii.

În cursul acestui an s-au înregistrat 36 sesizări, din care însă o parte nu au venit din partea unor elemente cinstite, ci din partea unor foste elemente arestate şi cercetate de organele noastre, care au cerut restituirea unor obiecte ridicate cu ocazia percheziţiei domiciliare efectuate la ei.

Elementele cinstite ne-au făcut sesizări juste, semnalându-ne anumite lipsuri din domeniul economic sau activitatea duşmănoasă a unor persoane, care ne-au constituit un real sprijin în descoperirea unor infracţiuni. Nu am avut cazuri când vreo cerere sau sesizare din partea oamenilor muncii să nu fi fost rezolvată în termenul fixat prin ordinele M.A.I.

Principalul mijloc în educarea comunistă a membrilor organizaţiei noastre de partid, în îmbunătăţirea muncii politice şi profesionale şi în preîntâmpinarea abaterilor a fost folosirea cu curaj a armei criticii şi autocriticii.

Dacă în anii trecuţi arma criticii de jos nu a fost folosită cu destul curaj, nefiind creaţi nici condiţii pentru aceasta, în cursul acestui an situaţia s-a îmbunătăţit în mod simţitor prin stimularea în permanenţă a criticii şi autocriticii şi în special a criticii de jos. În urma acestui fapt la şedinţele noastre politice şi profesionale un nr. tot mai mare de tovarăşi şi ce mai important, tovarăşi fără funcţii de răspundere, critică cu curaj lipsurile în munca politică şi profesională a şefilor lor şi pe conducerea instituţiei noastre. Astfel putem arăta cum unii tovarăşi ca MOLNÁR ALEXANDRU, MÁTHÉ ALEXANDRU, OPREA IOAN şi alţii l-au criticat cu curaj pe tov. KOVÁCS MIHAI, arătându-i că uneori are atitudini nejuste, nu este destul de apropiat de cadre şi pentru faptul că nu participă în mod regulat la şedinţele de partid.

Unii tovarăşi au susţinut că tov. KOVÁCS ar gâtui critica, în urma cărui fapt B.O.B. a analizat şi a controlat aceste cazuri, a constatat că tovarăşii care au susţinut mai mult aceste păreri au urmărit anumite scopuri personale în sensul de a nu fi sancţionaţi de către conducere, să nu fie îndepărtaţi din instituţie pentru incapacitate de muncă sau să nu fie mutaţi la raioane.

Astfel, B.O.B. a putut constata cazul cu tov. LITVÁK GHEORGHE, care tot timpul a susţinut că tov. KOVÁCS gâtuieşte critica, ridicând această părere pentru a-şi acoperi lipsurile sale proprii pe care le-a avut atât în munca profesională, cât şi în comportarea sa morală. La fel s-a întâmplat şi cu tov. ADLER MAURIŢIU, care a avut lipsuri serioase în munca profesională, a avut tendinţe de carierism şi chiar a avut anumite lipsuri şi abateri care au contravenit legilor R.P.R. şi tov. SZÖVÉRFI GÁSPÁR [care] a arătat în mai multe şedinţe că tov. KOVÁCS M. gâtuieşte critica, însă nu a urmărit alt scop decât să-şi ascundă anumite lipsuri pe care le-a avut şi incapacitatea sa în munca profesională, pentru care fapt a şi fost îndepărtată din cadrele instituţiei.

Tov. FODOR GHEORGHE, care a criticat de mai multe ori cu curaj anumite lipsuri existente în cadrul instituţiei, a fost promovat în funcţie şi repartizat ca ajutor comandant la raionul Odorhei, nicidecum de a se lua măsuri împotriva lui.

B.O.B., controlând toate aceste cazuri, a ajuns la concluzia că măsurile luate de tov. KOVÁCS, atât în ceea ce priveşte îndepărtarea unor tovarăşi, cât şi mutarea unora la alte unităţi, au fost juste, îmbunătăţindu-se astfel munca în unele colective de la regiune şi întărind munca la anumite raioane.

Totuşi, B.O.B. a constatat că şi tov. KOVÁCS poartă vină pentru existenţa zvonurilor că ar gâtui critica, pentru motivul că unele dintre cadrele noastre poartă frică de tov. KOVÁCS, care în unele cazuri este prea dur cu tovarăşii din subordine, este o

fire închisă şi uneori distanţat de cadre. B.O.B. a arătat tov. KOVÁCS lipsurile pe care le are, care a fost ajutat în acest sens şi în multe şedinţe de partid, putându-se constata în urma acestora că tov. KOVÁCS a primit criticile ce i s-au adus de către membrii de partid şi se poate observa că se străduieşte să remedieze aceste lipsuri.

Un număr mare de tovarăşi l-au criticat pe tov. COZMA IOSIF, şeful Serviciului de cadre, pentru atitudinea sa de îngâmfare şi subaprecierea cadrelor, pentru lipsuri de principialitate în munca de cadre, pentru ţinuta militară nereglementară şi altele.

CORNEA VLAD, şef de colectiv, a fost în mai multe rânduri criticat chiar din colectivul său de muncă pentru lipsurile în munca profesională şi pentru atitudinea injustă faţă de cadre.

MOCANU IOAN, şef de colectiv, a fost criticat, de asemenea, pentru lipsuri în munca profesională şi pentru lipsa de interes faţă de munca prestată de colectivul pe care-l conduce.

Dacă în unele colective critica a fost într-o mai mare măsură folosită, înregistrându-se în urma lor şi îmbunătăţiri în calitatea muncii, în unele colective critica este mai puţin stimulată, subalternii nu critică şeful, din care cauză şi rezultatele obţinute în muncă sunt sub nivelul cerinţelor. Astfel, putem arăta că în colectivul condus de tov. CERCEA IOAN, deşi din acest colectiv face parte şi tov. ŞANDRU IOAN, membru în B.O.B., nu se foloseşte arma criticii, iar unele măsuri luate de şeful colectivului dau aspectul că ar lua măsuri împotriva tovarăşilor care au „îndrăznit" să-l critice. Astfel, putem arăta că după ce tov. MOLDOVAN IOAN, candidat P.M.R., l-a criticat, a doua zi imediat a efectuat un control asupra [acestuia].

Secretarul organizaţiei de bază, tov. HORVÁTH IULIU, se face vinovat, deoarece atunci când a constatat aceste manifestări de gâtuire a criticii de către tov. CERCEA IOAN, CORNEA VLAD şi COZMA IOSIF, nu a adus imediat la cunoştinţa tov. KOVÁCS MIHAI, şeful direcţiei, şi nu [s-]a consultat cu el, ca împreună să fi luat măsuri de remediere a acestor lipsuri.

La fel s-a întâmplat şi cu tov. CORNEA VLAD, care a luat o poziţie injustă faţă de tov. MOSZKOVITS CAROL şi MATEI IOAN şi alţii, care în cadrul şedinţelor l-au criticat pentru diferite lipsuri.

Putem scoate în evidenţă şi atitudinea tov. COZMA IOSIF, care are o atitudine cu totul injustă faţă de critică, considerând că atunci când este criticat îşi pierde autoritatea şi este pus în imposibilitatea de a-şi mai exercita funcţia de şef de cadre. Fapt afirmat chiar de el în colectivul în care lucrează. Tov. COZMA, când a fost criticat, deşi în şedinţă a arătat că primeşte critica, în colectiv mai restrâns la Serviciul de cadre a arătat că toate lipsurile ce i se impută sunt pur şi simplu minciuni şi el este împroşcat cu noroi.

Nivelul politic şi ideologic crescând al membrilor organizaţiei noastre de bază se dovedeşte prin faptul că deşi au existat tendinţe izolate de înăbuşire a criticii de jos, totuşi în măsură tot mai mare se constată din partea membrilor şi candidaţilor de partid că înţeleg importanţa pe care o constituie descoperirea cu curaj a lipsurilor prin folosirea criticii şi autocriticii, mijlocul cel mai eficace de remediere a lipsurilor.

Cu toate că B.O.B. a avut cunoştinţă de unele tendinţe de gâtuire a criticii, totuşi nu a luat măsuri pentru punerea în discuţie pe linie de partid a acestor tovarăşi, mulţumindu-se cu prelucrarea unor referate pe linie profesională în care s-au arătat aceste lipsuri.

Menţionăm că nici la tovarăşii citaţi nu putem afirma că înăbuşe critica, ci numai în unele cazuri au manifestat astfel de tendinţe izolate.

Considerăm că deşi s-au înregistrat succese în privinţa folosirii armei criticii şi autocriticii, B.O.B.-ul mai are mult de făcut în această problemă deoarece un număr mare de tovarăşi nu critică pe şefii lor cu curaj, şi dacă critică fac cu rezervă şi, mai mult, numai în colectivele strânse de muncă, nescoţind cu curaj la iveală lipsurile în adunările generale de partid sau profesionale.

Faptul că nu se foloseşte în suficientă măsură critica de jos, se datoreşte pe de o parte lipsei de nivel politic şi ideologic al unor membri şi candidaţi de partid, pe de altă parte faptului cu nu au fost combătute cu destulă hotărâre tendinţele izolate de gâtuire a criticii, din care cauză unii membri ai organizaţiei noastre de partid consideră că eventual vor suferi dacă vor îndrăzni să-şi critice şefii.

În această privinţă B.O.B. a adus o contribuţie prea mică pentru a schimba atitudinea tovarăşilor care mai persistă în aceste lipsuri. Nici membrii biroului org. de bază, în frunte cu secretarul, nu au constituit un exemplu de folosire cu curaj a criticii faţă de conducerea profesională.

În ceea ce priveşte conducerea profesională, respectiv tov. KOVÁCS MIHAI, poartă de asemenea răspunderea pentru lipsa folosirii criticii de jos, cât şi în general pentru toate lipsurile care se mai înregistrează în cadrul instituţiei noastre.

Tov. KOVÁCS MIHAI s-a constituit un exemplu în participarea la şedinţele politice şi în general la viaţa politică şi viaţa de partid, deşi s-a putut constata că şedinţele la care a participat şi la care a luat cuvântul au avut un caracter mai combativ şi s-au desfăşurat la un nivel mai ridicat.

Nu a luat o poziţie destul de hotărâtă şi nu a reuşit să impună şefilor de colective de a stimula cu toate mijloacele critica de jos, ba mai mult, n-a luat măsuri disciplinare împotriva tovarăşilor care au avut tendinţe de gâtuirea criticii.

În ce priveşte sprijinul acordat de către Comitetul Reg. P.M.R., putem afirma că am fost sprijiniţi de tov. CIUCHINĂ şi tov. SZILÁGYI, ajutorul cărora a contribuit la îmbunătăţirea muncii. Deşi acest sprijin a fost preţios, am simţit nevoia să fim şi

mai mult sprijiniți prin participarea tovarăşilor de la Comitetul Reg. de Partid la şedinţele noastre de partid şi în general să vină [mai] des în instituția noastră pt. a se interesa mai îndeaproape de felul în care se desfăşoară munca politică şi profesională.

Din partea Comitetului Orăşenesc de partid s-a simțit, de asemeni, un sprijin activ dat de către tov. SZÁSZ TIBERIU, dar nu putem afirma acelaşi lucru şi despre tov. KISS ALBERT, prim-secretar al Comitetului Orăşenesc, care de la data alegerii org. conducătoare în org. noastră de bază nu a mai fost în instituția noastră şi nu s-a interesat în mod direct de felul cum se desfăşoară munca politică în organizația noastră de bază.

Nu putem şi nu vrem să acoperim lipsurile membrilor şi candidaților noştri de partid prin lipsa de sprijin a forurilor superioare, însă considerăm că dacă sprijinul ar fi fost mai activ şi contactul nostru cu Comitetul regional şi orăşenesc de partid ar fi fost mai permanent, multe din lipsurile înregistrate s-ar fi putut preîntâmpina, iar altele ar fi putut remedia mai cu eficacitate.

În concluzie, considerăm că, cu toate lipsurile reieşite în munca de partid, munca în organizația noastră de bază s-a îmbunătățit simțitor față de anii precedenți, rămânând ca sarcina principală a B.O.B.-ului şi a tuturor membrilor şi candidaților de partid să lupte din răsputeri pentru aplicarea în viață întocmai a liniei partidului şi să lupte zi cu zi în vederea îmbunătățirii muncii, în vederea ridicării combativității revoluționare a membrilor şi candidaților de partid şi pentru remedierea tuturor lipsurilor.

Trebuie luate măsuri de a se stimula în permanență arma criticii şi autocriticii şi în special a criticii de jos, ce va atrage după sine îmbunătățirea muncii noastre politice şi profesionale pentru a putea da lovituri mai puternice elementelor contrarevoluționare şi în general tuturor elementelor care încearcă să împiedice construirea socialismului în țara noastră.

SECRETARUL ORGANIZAȚIEI DE BAZĂ
Horváth Iuliu

A.N.D.J. Mureş, fond *Comitetul Regional Mureş al P.C.R.*, dosar nr. 121, f. 186-200.

710.

1955 decembrie 17, Târgu-Mureş. P.M.R.-C.R.P.R.A.M.: dezbaterea în şedința ordinară a Biroului a referatului B.O.B. privind educarea politică şi profesională a organelor M.A.I.

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN
COMITETUL REGIONAL DE PARTID
AL REGIUNII AUTONOME MAGHIARE

PROCES-VERBAL

al şedinței ordinare a Biroului Comitetului regional de partid, ținută la data de 17 decembrie 1955.

Prezenți: tov. Badioc Ioan, Jakab Ştefan, Vargancsik Ştefan, Török Carol, György Ambrozie, Kiss Adalbert, Bugyi Paul, Kovács Mihai, König Iosif, Ciuchină Naftailă, Korodi Ştefan, instructor al C.C. al P.M.R.

Şedința se începe la orele 8,30, fiind prezidată la primul punct de tov. Jakab Ştefan, la al doilea de tov. Badioc Ioan.

Ordinea de zi:

[...]

2/ Analiza muncii org. de bază P.M.R. de la Securitatea regională cu privire la educarea politică şi profesională a lucrătorilor, asigurarea disciplinei de partid şi de stat şi cum luptă pentru stimularea autocriticii de jos. Raportor tov. Horváth I., secretarul organizației de bază de la Securitatea regională.

[...]

La punctul II.

Tov. Horváth prezintă raportul, tov. Ciuchină prezintă coraportul şi proiectul de hotărâre.

La întrebările puse de tov. Jakab, György, Vécsei, Török, König, Badiov, Korodi, Vargancsik, în răspuns tov. Horváth arată că a refuzat să meargă la şcoala de partid de un an [pentru] că este bolnav şi pe altă parte ca să nu piardă avansarea prin aceasta. Pentru că tov. Kovács, ca director al unei instituții militare, este sever, de aceea oamenilor le a frică să-l critice. Nu a citit cărțile „Conspiratorii" şi „Incendiatorii" de Spanov. Părerea lui este că numai 40% vor da examene dintre cei înscrişi la învățământul de stat. Înainte de luna octombrie organizația de bază nu a fost întrebată care este părerea ei în ce priveşte avansările şi decorările. În ultimul timp nu este tendință de a nu face critică pentru că oamenii ar avea frică să nu fie avansați. Cei care urmează învățământul de stat nu primesc nici un fel de educare politică din partea org. de bază. Nu a fost criticat tov. Cozma de la bun început, când a ajuns în cadrul instituției, s-a aşteptat să se mai strângă date împotriva lui. Părerea tov. Horváth este că 65% din salariații instituției sunt laşi. În ultimul timp însă s-a îmbunătățit situația, în special în rândul ofițerilor. La fel conducerea a găsit de bine ca în ultimul timp să nu folosească aşa de des punerea în arest a celor care au făcut abateri disciplinare, folosindu-se

ajutorul organizației de bază în mai mare măsură. La întrebarea tov. König, tov. Horváth recunoaşte ca lipsă că nu a fost pusă imediat în discuția org. de bază atitudinea nejustă a tov. Cozma. Tov. Kovács când este acasă, atunci totdeauna participă la şedințele organizației de bază, însă de multe ori este plecat din oraş în interes de serviciu. Tov. Kovács în răspuns arată că familiarism nu există, însă cadrele de subordine cred că ar exista legături mai strânse între el şi şefii Serviciului financiar-administrativ şi secretariat pentru faptul că interesul serviciului necesită ca aceşti tov. să vină mai des la dânsul.

La discuții iau parte tov. Kiss, Jakab, Kovács, György, Vécsei, din care reiese că org. de bază din cadrul M.A.I. regional nu corespunde în măsură suficientă sarcinilor, nu asigură cum trebuie educarea comunistă a cadrelor, raportul a arătat în acest sens că ofițerii de multe ori s-au sustras de sub îndeplinirea sarcinilor mai grele. O lipsă a org. de bază este că membrii de partid n-au primit totodeauna sarcini concrete, nu s-au ocupat în mod individual de nemembrii de partid. Tov. Kovács nu a luptat suficient pentru crearea unei atmosfere corespunzătoare criticii de jos şi oamenii comentează mutarea tov. Dobos de la serviciul administrativ la Miliție ca o urmare a faptului că tov. a criticat pe tov. Kovács. Este un spirit nesănătos în cadrul unor ofițeri, care afirmă că nu se fac juste decorări. Tov. Cozma, responsabilul de cadre de la M.A.I. nu corespunde, trebuiesc luate măsuri de schimbare a lui, deoarece nu ştie să se comporte cum trebuie cu oamenii.

Tov. Kiss critică pe tov. Horváth pentru că a refuzat să meargă la şcoala de un an. Propune să fie tras la răspundere pentru că nu a fost sincer atunci când a refuzat să meargă la şcoală, scuzându-se numai că este bolnav şi nu a arătat că e vorba de avansarea lui.

Tov. Jakab face autocritică pentru că nu cunoaşte suficient activitatea org. de bază de la M.A.I. În ce priveşte educarea lucrătorilor, aceasta merge mai bine ca anul trecut, dar este încă mult de făcut în această direcție. Org. de bază trebuie să găsească forma prin care să se ocupe de ridicarea nivelului politic al cadrelor care iau parte la învățământul de stat, prin ținerea de conferințe în fața lor, prin prelucrarea hotărârilor partidului şi guvernului etc. Tov. Horváth nu ar fi avut dezavantaj material dacă s-ar fi dus la şcoală deoarece anul petrecut la şcoala de partid se recunoaşte în stagiul militar, dar şi dacă ar fi avut dezavantaj, de la un secretar de org. de bază, de la un membru de partid, partidul pretinde ca acesta să aibă spirit de sacrificiu. Trebuie clarificată problema afirmată de tov. Horváth că 65% dintre salariații M.A.I. sunt lași, dacă aceasta ar fi valabilă, înseamnă că trebuie reorganizată toată instituția.

Tov. Kovács arată că şi în anul acesta au fost abateri grave din partea unor lucrători de la M.A.I., care necesitau sancțiuni, însă în ultimul timp s-au aplicat mai puține sancțiuni şi s-a folosit în mai mare măsură munca de lămurire, folosind în acest sens ajutorul dat de biroul org. de bază, care s-a ocupat în mod individual de tovarăşii care au abătut de la disciplină. La fel în ultimul timp s-a pus mai mare accent pe popularizarea tovarăşilor care au luat exemple de curaj în munca lor. Numai atunci nu a luat parte la şedințele org. de bază când a fost la Bucureşti, la Comitetul regional sau în deplasare la raioane. Org. de bază a dat ajutor prețios în lichidarea lipsurilor şi va face tot posibilul ca şi lipsurile care mai există să fie lichidate.

Tov. György sesizează că ar trebui verificat ce muncă de lămurire s-a dus cu tov. din cadrul M.A.I. care au cerut primirea lor în partid, în mare număr în ultimul timp, deoarece cu ocazia confirmării lor de către Biroul regional unii tovarăşi din conducerea M.A.I. au afirmat că dacă nu sunt primiți în partid n-au ce căuta în cadrul Securității. Raportul nu a analizat destul de adânc cauza pentru care oamenii n-au curaj să critice. Tov. György critică faptul că n-au arătat tovarăşului Cozma imediat ce au constatat lipsurile lui şi astfel n-au contribuit la lichidarea la timp a acestora.

Tov. Vécsei arată că din raport şi din discuții a reieşit că, cu toate că sunt unele rezultate în ultimul timp în munca org. de bază, totuşi nivelul muncii de educare mai lasă de dorit. Raportul nu scoate la iveală problemele specifice cu care s-a lărgit în ultimul timp lupta de clasă, şi anume încercarea duşmanului de clasă de a folosi destinderea pe plan internațional, răstălmăcind-o, ca acestea ar avea urmare pe plan intern în ce priveşte tocirea luptei de clasă şi cum caută duşmanul să lege aceasta de principiul nejust aşa-zisei „unități naționale". Critică pe tov. Horváth pentru că nu a citit cărțile despre uneltirile agenților imperialişti, ceea ce ar contribui la ridicarea nivelului profesional şi la ascuțirea vigilenței lucrătorilor de la M.A.I.; propune ca organizațiile de bază să recomande tovarăşilor citirea acestora. Este o greşeală politică faptul că raportul nu ridică o serie de probleme care trebuiesc privite în față, şi anume că în rândul lucrătorilor de la M.A.I. există tendință spre carierism, dovedite şi prin comentariile nejuste în jurul avansărilor şi decorărilor. Împotriva acestei tendințe trebuie luptat cu hotărâre. Org. de bază şi conducerea nu a făcut totul pentru încurajarea criticii de jos, a rămas mai mult numai o lozincă, fără să fie asigurată prin măsuri organizatorice. Propune refacerea proiectului de hotărâre, deoarece nu arată măsuri destul de concrete pentru încurajarea criticii şi educarea în spiritul revoluționar. Să fie trecut în proiectul de hotărâre ce măsuri se vor lua împotriva acelora care în cadrul serviciului dovedesc laşitate, în special ce privesc membrii de partid.

Tov. Badioc, în concluzie, arată că față de anul trecut munca la Securitate este la un nivel mai mare, din cauză că org. de bază îndeplineşte mai bine rolul în instituție şi astfel contribuie la rezolvarea sarcinilor. S-au primit un număr mare de candidați, astfel partidul exercită mai bine influența asupra salariaților. Este mai bună şi preocuparea față de ridicarea nivelului politic şi profesional. Este bună metoda folosită în ultimul timp de a sta de vorbă cu oamenii din partea biroului organizației de bază înaintea unei acțiuni mai grele, pentru ridicarea moralului şi curajului lucrătorilor.

Nu putem însă trece cu vederea că atât biroul organizației de bază, cât şi conducerea administrativă, mai au mult de făcut, ceea ce reiese din raportul care arată mai ales lipsurile serioase care mai persistă în muncă. Biroul organizației de bază

tolerează abateri de la disciplina de partid, de la disciplina profesională. Mai sunt membri de partid care nu participă la formele de învățământ. Lipsurile arată că biroul organizației de bază nu a luptat suficient pentru ridicarea spiritului de răspundere. Criticii şi autocriticii s-a acordat mai mult timp în discuții decât în raport. Tovarășii încă n-au înțeles ce înseamnă aceasta în munca org. de bază, având mai mult aspect de lozincă. Organizația de bază şi conducerea trebuie să creeze condiții pentru folosirea criticii. În ce privește cazul tovarășului Cozma, nu este justă atitudinea org. de bază de așteptare a acumulării lipsurilor, tovarășii trebuiesc ajutați la timpul potrivit, să nu folosim critica numai la zile mari. În problema selecționării cadrelor nu s-a muncit destul de temeinic, nu s-a respectat totdeauna criteriul politic şi profesional. Din cauza slabei educări este caracteristică influența mentalității mic-burgheze din instituție. Sunt cazuri când unii oameni în loc să critice deschis, având frică de urmările criticii, discută pe la colțuri.

Mai sunt unii membri de partid din cadrul instituției, care n-au tocmai atitudine partinică față de Comitetul regional de partid, n-au însușit hotărârea Biroului Politic din 1953, fiind tendință de a se eschiva de sub controlul partidului. Este necesar ca comandantul să nu fie numai comandant militar, ci să caute să se apropie de oameni şi să aibă grijă ca decorările să se facă pe bază de merite reale. Tov. Badioc critică pe tov. Horváth pentru faptul că a refuzat să meargă la şcoala de un an, pentru ca nu cumva să piardă la avansare, tov. trebuie să facă o autoanaliză a acestei atitudini. Tov. consideră că şedința de azi a constituit ajutor pentru organizația de bază din Securitate şi în consecință lucrurile se vor schimba înspre bine.

Biroul regional este de acord cu proiectul de hotărâre, cu unele modificări conform propunerilor făcute.

Tov. Korodi recomandă ca sancțiunile pe linie administrativă ale membrilor şi candidaților de partid să se discute mai întâi cu org. de bază, deoarece sancționarea pe linie de partid va avea mai multe rezultate decât cea pe linie administrativă. Critică faptul că nici raportul, nici coraportul nu a pomenit despre hotărârea Biroului Politic cu privire la activitatea organizației de bază de la M.A.I.; aceasta trebuie să dea de gândit organizațiilor de bază de la securitate şi Miliție. Este bine că numărul candidaților de partid s-a ridicat, însă nu se ține pas cu aceasta educația membrilor şi candidaților. Marea majoritate a lipsurilor provin de aici. Biroul organizației de bază trebuie să întărească foarte serios munca în această direcție.

[...]

A.N.D.J. Mureş, fond *Comitetul Regional Mureş al P.C.R.*, dosar nr. 121, f. 160, 164-167.

711.

1956 aprilie 28, Târgu-Mureş. P.M.R.-C.R.P.R.A.M.: dezbaterea în şedința Colegiului de partid a referatului asupra cercetărilor privind unele abateri ale directorului M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară, Kovács Mihai.

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN
COMITETUL DE PARTID REGIONAL
AL REGIUNII AUTONOME MAGHIARE
COLEGIUL DE PARTID

PROCES-VERBAL

Încheiat la 28 aprillie 1956, în şedința de lucru a Colegiului de Partid, sunt prezenți tov. König Iosif, Pridal Iosif, Dávid Iuliu, Matais Petru şi Jakab Rozalia.

Tov. König Iosif propune următoarea ordine de zi:

1/ Prezentarea referatului asupra rezultatului cercetărilor privind unele manifestări nesănătoase ale tov. Kovács Mihai, directorul Securității Reg.

[...]

După ce tov. sunt de acord cu ordinea de zi, tov. Pridal Iosif prezintă referatul din primul punct.

Întrebări:

Tov. Matais Petru, dacă căpitanul Friedman Alexandru este soțul tovarășei Firedman, care e activistă a Comitetului de Partid regional?

Tov. Jakab Rozalia, pe ce se bazează calificarea lui Bihari Emeric că este fiu de fabricant? În ce perioadă a fost în organizația sionistă Friedman Alexandru, când s-a stabilit că la Securitate s-a îmbunătățit munca?

Tov. Dávid Iuliu, dacă tov. Kovács Mihai a dat ordin ca cetățenii care se cercetează să fie maltratați? De ce se propune schimbarea lui Cozma Iosif? Dacă nu ar fi cazul ca Kovács Mihai să fie sancționat?

Tov. König Iosif dă răspuns la întrebările puse:

Friedman Alexandru este soțul tovarășei Friedman, care este activistă al Com. de Partid Reg., membru în organizația sionistă a fost când era băiat tânăr. Din caracterizarea Serviciului de cadre al Securității reiese că Bihari Emeric este fiu de fabricant, acesta nu a fost cercetat de noi întrucât nu ne-am ocupat cu el. Din controlul făcut de Secția Administrativă s-a stabilit că în ultimele 2-3 luni s-a îmbunătățit munca la Securitate.

Noi nu am cercetat în general munca Securității, ci felul cum sunt respectate normele vieții interne de partid. Nu s-a constatat că tov. Kovács Mihai să fi dat ordin de a se maltrata acei cetățeni care au fost sau sunt în arest de cercetare la Securitate. Ce privește schimbarea lui tov. Cozma Iosif, este propus să se studieze dacă e cazul să fie schimbat, pentru că nu are comportare justă față de lucrătorii de la securitate, având unele ieșiri nepermise unui tov. care lucrează la cadre. Cât privește dacă e cazul ca tov. Kovács Mihai să fie sancționat, consider că nu ar fi just ca să arăt aceasta pentru a nu influența tov. în această direcție.

Discuții:

Tov. Jakab Rozalia arată că referatul va trebui îmbunătățit. Bihari Emeric într-adevăr nu provine din familie săracă, dar nu a fost fiu de fabricant, cât privește activitatea lui sionistă, acesta a fost când era tânăr, după aceea a fost U.T.C.-ist și a lucrat bine. Activitatea antimuncitorească a lui Friedman Alexandru va trebui clarificată. În referat să se accentueze mai mult că munca la Securitate s-a îmbunătățit după ce s-a stat de vorbă cu tov. Kovács Mihai. Este adevărat că tov. Kovács Mihai nu a primit ajutor suficient de la Com. de Partid Reg. și nici de la org. de bază, dar consideră că are suficientă pregătire pentru a se orienta just în muncă. Pentru abaterile săvârșite propune să fie sancționat cu vot de blam și să fie trecut în cartea de evidență personală.

Tov. Matais Petru arată că a constatat mai de mult că Kovács Mihai nu este un om sincer, dânsul a mai stat de vorbă cu el în legătură cu asemenea lucruri, dar i-a reușit să scape deși s-a făcut vinovat și aceasta de aceea că s-a lăsat influențat de tov. Csupor Ludovic, și datorită acestuia nu s-a luat în cercetare cazul lui. Faptul că a făcut unele schimbări din ură personală a reieșit și în cazul lui Adler Maurițiu, când a fost întrebat că de ce a fost mutat Adler, a arătat că pentru unele lipsuri din trecut.

Are metode proaste de muncă, înăbușă critica de jos, lucru ce poate să tragă după sine excluderea din partid, mai ales lucru așa de deschis cum s-a făcut cu Lt.maj. Cisteanu. Dacă îl analizăm mai bine vom ajunge la concluzia că este un om fără caracter. Propune să fie sancționat cu vot de blam și să fie trecut în cartea de evidență personală.

Tov. Dávid Iuliu arată că din lucrurile arătate în referat cel mai grav este acela că a înăbușit critica de jos. Mai reiese că foarte greu a recunoscut lipsurile pe care le-a avut. De asemenea, reiese că s-a înconjurat cu elemente mic-burgheze. În această direcție are lipsă și Com. de Partid Regional, pentru [că] nu i s-a dat ajutor suficient. Propune să fie sancționat cu vot de blam și să fie trecut în cartea de evidență personală și să fie trimis în muncă în altă regiune.

Tov. Pridal Iosif arată că referatul va trebui îmbunătățit. Când tov. Kovács Mihai a venit la Dir. Reg. M.A.I. au fost tov. care au criticat în sus, dar după un timp unii din ei au fost schimbați sau mutați de la Reg., cum a fost cazul lui Fodor Gheorghe, lucru ce până la urmă a fost recunoscut de tov. Kovács Mihai. Faptul că nu are nivel politic corespunzător se dovedește și prin aceea că în cursul cercetărilor nu a fost sincer. La aceasta a mai contribuit și aceea că nu ia parte la adunările org. de bază și nici în forma de învățământ de partid. A dat unele dispoziții prin care s-a încălcat legalitatea populară. S-a lăsat influențat de unele elemente lingușitoare. Întrucât faptele sunt grave, propune să fie sancționat cu vot de blam și să fie trecut în cartea de evidență personală.

Tov. König Iosif arată că la îmbunătățirea referatului se va ține cont de observațiile făcute. Activitatea antimuncitorească a lui Friedman Alexandru din 1936 va trebui clarificată de Serviciul de cadre al Securității, iar Bihari Emeric nu e necesar să figureze în referat. Ce privește munca profesională, aceasta se discută în cadrul serviciilor respective și se pot face observații critice și propuneri, iar ce privește executarea sarcinilor, se face pe bază de ordin întrucât este instituție cu caracter militar.

Tov. Horváth, secretarul organizației de bază, nu pentru aceea nu a plecat la școala de partid de un an că e bolnav, acesta nu e adevărat, ci pentru că el a socotit că acest timp nu i se va socoti ca vechime la înaintarea în grad, este un om nesincer, nici pregătirea necesară nu o are pentru a îndeplini funcția de secretar al org. de bază; va trebui să fie schimbat.

Cât privește sancționarea lui tov. Kovács Mihai, deși abaterile sunt grave și fără discuție, în lumina statului, ar merita sancțiunea propusă de tov. Însă în acest caz trebuie să ținem cont de o serie de împrejurări și de aceea este de părere să nu fie sancționat, ci să fie pus în discuția Biroului Reg., unde să fie ajutat așa cum trebuie, apoi să fie prelucrate aceste abateri în adunarea generală a org. de bază. Socotește că pentru îndreptarea și de atragerea mai aproape de partid nu este primul lucru aplicarea de sancțiuni. În această direcție, pe lângă documentele partidului nostru trebuie să ne fie călăuză și materialul C.C. al P.C.U.S. privind lipsurile pe care le-a avut Stalin, care material a fost prezentat la adunarea activului Com. de Partid Reg. de tov. Fazakas Ioan, secretar al C.C. al P.M.R., în care se arată printre altele cum a conceput Lenin activitatea Comisiei Controlului de Partid. Membrii de partid să fie ajutați cu răbdare de a se îndrepta și de a-și lichida lipsurile, ori tov. Kovács Mihai nu a primit însă asemenea ajutor în suficientă măsură.

În continuare tov. arată că tov. Kovács Mihai, deși s-a stat de vorbă cu dânsul [de] două ori, nu a recunoscut faptele numai când i s-a arătat că de data aceasta nu e vorba nici de aplicarea de sancțiuni, nici de măsuri administrative – de scoatere din funcție –, ci de a introduce spirit partinic în cadrul Securității și de a îmbunătății munca de partid și aceea profesională. Numai după aceasta a recunoscut lucrurile, totodată a arătat că îi era frică de consecințe. Dar aceasta nu ne obligă pe noi dacă considerăm că sancțiunea va ajuta mai mult la îndreptarea lucrurilor.

După ce toți tov. au luat din nou cuvântul, cu excepția tov. König Iosif, au votat ca tov. Kovács Mihai să fie sancționat cu vot de blam și să fie trecut în cartea de evidență personală.

Se trece la punctul doi din ordinea de zi.

[...]

A.N.D.J. Mureș, fond *Comitetul Regional Mureș al P.C.R.*, dosar nr. 156, f. 32-35.

712.

1956 aprilie 30, Târgu-Mureș. P.M.R.-C.R.P.R.A.M.: referat al Colegiului de partid asupra rezultatului cercetării unor manifestări nesănătoare la nivelul M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară.

PARITDUL MUNCITORESC ROMÂN
REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ
COLEGIUL DE PARTID

REFERAT

asupra rezultatului cercetării unei sesizări privind unele manifestări nesănătoase în cadrul Direcției Regionale M.A.I.

Din sesizare reies următoarele: nu este creat climatul necesar pentru critica de jos. La tov. Kovács Mihai – director – se manifestă tendință de gâtuire a criticii și de a persecuta pe acei salariați care-i critică lipsurile. Nu apreciază principial munca lucrătorilor, pe unii îi favorizează fără merite, iar pe alții îi subapreciază, deși au rezultate în muncă. Există tendință de a nu informa Comitetul de Partid de unele abateri și încălcări ale legalității populare.

În urma cercetărilor efectuate de Colegiul de Partid, împreună cu tovarășii: prim-secretar, un secretar și șeful Secției administrative al Comitetului de Partid Regional s-au stabilit următoarele:

În ultimii ani în activitatea Direcției Regionale M.A.I. s-au obținut rezultate pozitive: a fost depistată banda teroristă din raionul Târgu-Secuiesc, au fost lichidate unele organizații subversive și au fost arestați mai mulți fugari etc. S-au mai obținut unele rezultate în pregătirea politică și profesională a lucrătorilor din cadrul M.A.I.

Pe lângă rezultatele obținute, în activitatea Direcției Regionale M.A.I. se mai manifestă o serie de lipsuri ce sunt comentate nefavorabil la adresa conducerii și dăunează muncii. Lipsuri care pornesc chiar de la tov. Kovács Mihai – director – și au influență negativă și asupra restului lucrătorilor din cadrul instituției.

Gâtuirea criticii la tov. Kovács Mihai s-a manifestat prin aceea că la diferite ședințe a întrerupt pe unii tov. care au luat cuvântul, astfel i-a conturbat să-și spună părerea, cum a fost cazul cu tov. Constantin Anton, Réthi Albert și alții. Un alt aspect este acela că se supără pe acei tov. care-i arată unele lipsuri, cum a fost cazul cu Molnár Alexandru, Cercea Ioan și alții. Pe lângă acestea a mai folosit metode de amenințare și de intimidare, cazuri întâmplate cu Legianu Ileana, Mocanu Ioan, Matei Ioan, Cornea Vlad și alții. Sau afirmația pe care a făcut-o la Securitatea Raională din Sfântu Gheorghe, „Cine se va lega de dânsul, i se va termina rău, pentru că mâna dânsului îl va ajunge peste tot”.

Aceste metode și atitudine nepermisă în activitatea unui tov. cu muncă de răspundere a făcut ca lucrătorii în subordine să nu mai aibă curajul să critice lipsurile conducerii.

Această atitudine nepartinică a avut influență negativă și asupra unor șefi de servicii ca Cornea Vlad, Cozma Iosif, Horváth Iuliu și alții, care la rândul lor au avut atitudine nejustă față de subalterni /din declarații filele: 1, 2, 40-48, 55, 85, 91, 92, 94, 95, 99, 100, 121-123, 131/.

Gâtuirea criticii s-a mai manifestat și prin aceea că s-au luat măsuri administrative împotriva unor lucrători care au criticat unele lipsuri ale conducerii, cum a fost cazul cu tov. Fodor Gheorghe, Szövérfi Gáspár, Sandu Ioan, Adler Maurițiu și alții, care au fost mutați cu serviciul sau unii scoși din cadrul M.A.I.

Un alt fapt de gâtuire a criticii s-a mai manifestat și prin aceea că în 1954 s-a pus o caricatură pe gazeta de perete, prin care tov. Kovács Mihai a fost criticat pentru faptul că a pescuit într-o zonă interzisă. Văzând caricatura, a stat de vorbă cu tov. secretar al organizației de bază și cu unii tov. din colectivul de redacție și le-a dat de înțeles că nu e just că s-a pus caricatura, după care a fost luată jos /din declarații filele: 3-6, 68, 85, 87, 131, 134, 95, 100, 121, 122, 131-133/.

Se mai constată că nu este conlucrare principială între conducerea instituției, Serviciul de cadre și Biroul Organizației de Bază, datorită acesteia sunt lipsuri la repatizarea, promovarea și premierea unor cadre. Tot datorită acestei deficiențe, mai sunt cadre în cadrul M.A.I. care nu corespund din punct de vedere al încrederii politice, ex. Löte Vasile – căpitan – soția lui a avut o drogherie, a întreținut relații cu unii foști agenți ai poliției horthyste, divulgă soției unele aspecte ale muncii Securității, la reforma bănească din 1952 a dat sume mari de bani ca să fie schimbate de alte persoane. Ispas Ioan are rude apropiate foști legionari și P.N.Ț.-iști. [La] Friedman Alexandru – căpitan – sunt unele indicii, care nu sunt clarificate, că în 1936, când a făcut armata la

jandarmi, a luat parte la acțiuni antimuncitoreşti în Timişoara. Sîrbu Emilian are mai multe rude cu atitudine dușmănoasă, sunt indicii, care nu sunt clarificate, că în 1944 a luat parte la maltratarea populației maghiare în Aita Seacă. Deşi Serviciul de cadre a propus scoaterea lui din cadrele M.A.I., iar Dir. Cadrelor din Minister în 1955 a dat ordin în acest sens, totuşi este menținut în serviciu de tov. Kovács Mihai, cu motivul că e bun profesionist.

Tot din lipsă de conlucrare, tov. Kovács Mihai, în mod sectar şi nejust, a premiat pe unii lucrători, iar pe alții în mod abuziv i-a scos din serviciu, ex. Pintea Ileana – telefonistă – a fost concediată contrar prevederilor Codului Muncii şi a regulamentului de funcționare a angajaților civili. Cornea Vlad a fost premiat, ca apoi tot tov. Kovács Mihai să-l caracterizeze ca un element incapabil în muncă, realitatea este că e slab în muncă. Bakó Ladislau, Löte Vasile şi Papsai Pavel au fost premiați fără merite. Meritele reale pentru care aceştia au fost premiați sunt ale lui Oprea Ioan, Galea Mihai şi Darvas Iosif, care au identificat şi prin contribuția lor s-a reuşit să fie arestați nişte fugari.

Din declarațiile mai multor tov. reiese că criteriul de premiere nu întotdeauna este munca reală depusă, ci se fac pe bază de informări nereale din partea unor lucrători, care nu sunt verificate de tov. Kovács Mihai, lucru ce duce la nemulțumiri şi la împiedicarea elanului în muncă /filele: 37, 88, 89, 93, 98 verso, 102, 103, 110, 111-112, 117, 123-135, 152, 154/.

Se mai constată că conducerea M.A.I.-ului manifestă lipsă de atenție față de unii salariați care se îmbolnăvesc în muncă, cazul lui Szegedi Béla, care a primit 1-2 concediu medical pentru refacere, totuşi tov. Kovács Mihai a dat ordin să fie scos din serviciu, cu motivul că este „chiulangiu". Moşneag Viorel a fost scos din serviciu cu motivul că a fost slab în muncă, adevărul era că s-a îmbolnăvit /din declarații filele: 103, 104, 111/.

Tov. Kovács Mihai, deşi ştia că nu e cazul ca Löte Vasile, Mogoş Ioan şi alții /tatăl lui Mogoş a fost informatorul Siguranței/ să fie decorați, totuşi a dat ordin în acest sens /din declarații filele: 111, 112, 113/.

În vara anului 1955, tov. Kovács Mihai a primit un ordin să pună la dispoziția Ministerului o locuință. De rezolvarea acestei probleme au fost însărcinați tov. Budai Alexandru şi Cozma Iosif. Considerând că locuința lui Cisteanu Gheorghe corespunde cerințelor, s-au luat măsuri de scoaterea lui [afară] fără să se respecte legalitatea populară. Cisteanu Gheorghe a venit la Comitetul de Partid Regional pentru a cere ajutor, iar când a ieşit din sediu a fost aşteptat şi luat cu maşina de Budai Alexandru şi dus la Securitate, unde Cozma Iosif, în dorința de a executa întocmai ordinul dat de tov. Kovács Mihai, a înscenat depunerea lui la arest, iar la scandalul făcut de soția lui Cisteanu Gheorghe, s-a renunțat.

Menționăm că tov. Kovács Mihai încă din 1952 a intenționat să facă schimb de locuință cu Cisteanu Gheorghe, care n-a acceptat întrucât nu i s-a acordat locuință corespunzătoare.

Socotindu-se că este momentul prielnic, întrucât era vorba de interesele instituției, s-a recurs la procedeul de mai sus, deşi existau alte posibilități de rezolvare.

Asemenea metode nepermise, de încălcare a legalității populare s-au mai practicat cu unele persoane civile, ex.: în 1954, tov. Kovács Mihai a trimis pentru reparat unele scule de pescuit muncitorului Török din Întreprinderea „Encel Maurițiu"; deoarece sculele nu au fost reparate la timpul fixat, a fost amenințat că dacă nu va executa reparațiile i se va ridica permisul de pescuit şi de port armă.

Tot în 1954, tov. Kovács Mihai a fost găsit de Szabó Carol, director silvic, pescuind într-o zonă interzisă; pentru că acesta i-a atras atenția că nu este voie, s-au căutat unele motive pentru care Szabó a fost ținut în arest de cercetare două zile fără forme legale.

Se mai manifestă tendință de a înflori uneori lucrurile față de controlul organelor superioare. Astfel, în primăvara anului 1955, tov. Kovács Mihai a aflat că tov. Drăghici Alexandru, ministru M.A.I., se va deplasa în control la raionul Ciuc; în timpul nopții a trimis o echipă, în care era şi Cornea Vlad, ca să pună în ordine lucrurile – dosarele cusute şi completate cu materiale necesare etc. Un alt caz când l-a trimis pe Moszkovits Carol la minister, M.A.I., pe lângă alte probleme pe care le-a avut i s-a dat sarcina să se intereseze când va veni corpul de inspectori din minister, pentru a nu avea surprize /din declarații filele: 8, 9, 3-38, 89, 90, 97, 98, 104, 115, 116, 118, 119, 128, 136, 138/.

La deficiențele de mai sus a mai contribuit şi lipsa de combativitate a organizației de bază şi a tov. Horváth Iuliu, secretar al organizației de bază, a Comitetului Orăşenesc şi a Comitetului Regional de Partid, respectiv Secția Administrativă a Comitetului de Partid regional, care nu a ajutat suficient organizația de bază să ia poziție hotărâtă împotriva acestor metode şi atitudini nejuste. De altfel, tov. Horváth Iuliu nu corespunde în această funcție pentru că este un element ploconitor şi lipsit de pregătirea necesară.

Când s-a stat de vorbă cu tov. Kovács Mihai în legătură cu deficiențele din activitatea M.A.I. şi ale lui personal, nu a avut poziție partinică, încercând să pună vina pe alții, minimalizând lipsurile şi răspunderea sa la aceea că nu a luat măsuri din timp. Lucru recunoscut ulterior de dânsul că s-a temut de consecințe.

Este de menționat că după ce s-a stat de vorbă cu tov. Kovács Mihai şi în urma controlului făcut ulterior, se constată că lipsurile arătate mai sus au început să fie treptat eliminate, astfel:

- Munca colectivă s-a îmbunătățit, hotărârile de promovare, avansare sunt discutate de conducere, de biroul org. de bază şi de Serviciul de cadre. Este o îmbunătățire simțitoare în ce priveşte independența muncii Serviciului de cadre, care îşi desfăşoară

activitatea deplină asupra verificării cadrelor. În adunările organizației de bază se stimulează mai mult critica de jos. Se pune accent mai serios pe pregătirea politică, profesională a lucrătorilor din M.A.I.

Pentru îmbunătățirea continuă a muncii în cadrul M.A.I. propunem:

- Lipsurile constatate să fie prelucrate într-o şedință unde să participe subdirectorii, şefii de servicii de la regiune şi şefii de raioane M.A.I.; apoi într-o adunare generală a org. de bază din cadrul M.A.I. La aceste adunări să fie invitat un tov. din Direcția cadrelor M.A.I. Bucureşti /pentru că posedă material bogat de încălcare a legalității populare/.

- Să se ia măsuri ca în termen de 4-5 luni să fie verificați şi scoşi treptat din cadrele M.A.I. acei lucrători care nu prezintă încredere politică.

- Să se studieze, şi dacă se va dovedi că e cazul, să fie schimbați din funcții de şefi de servicii: Cornea Vlad, Cercea Ioan şi Cozma Iosif.

- Întrucât s-a dovedit că Horváth Iuliu – secretarul organizației de bază – nu corespunde în această funcție să se ia măsuri de schimbare a lui.

- Biroul Comitetului de Partid Regional să încredințeze Secția Administrativă a Comitetului de Partid Regional să ajute organizația de bază ca să-şi îmbunătățească activitatea şi combativitatea şi să urmărească îndeaproape dacă se lichidează deficiențele în activitatea M.A.I. Reg., iar peste câteva luni să se analizeze cum se desfăşoară munca în cadrul M.A.I., iar dacă se va constata că tov. Kovács Mihai nu şi-a îmbunătățit activitatea şi atitudinea, conform cerințelor Partidului, să se ia măsuri de schimbare.

- Pentru cele de mai sus tov. Kovács Mihai să fie sancționat cu „vot de blam" şi să fie trecută în cartea de evidență parsonală.

Tg.-Mureş, la 30.IV.1956

A.N.D.J. Mureş, fond *Comitetul Regional Mureş al P.C.R.*, dosar nr. 144, f. 65-70.

713.

1956 mai 10, Târgu-Mureş. P.M.R.-C.R.P.R.A.M.: dezbaterea în şedința extraordinară a Biroului a referatului Colegiului de partid asupra rezultatului cercetării unor manifestări nesănătoare la nivelul M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară.

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN
COMITETUL REGIONAL DE PARTID
AL REGIUNII AUTONOME MAGHIARE

PROCES-VERBAL

încheiat la şedința extraordinară a Biroului Comitetului regional de partid, ținută la data de 10 mai 1956

Sunt prezenți: tov. Csupor Ludovic, Badioc Ioan, Jakab Ştefan, Vargancsik Ştefan, Bugyi Paul, György Ambrus, Kiss Adalbert, Rațiu Alexandru, membrii Biroului regional, Kovács Mihai, membru suplean al Biroului regional, König Iosif, preşedintele Colegiului de partid şi Ciuchină Naftailă, şeful Secției administrative a Comitetului regional de partid.

Tov. Csupor deschide şedința la orele 7,30 şi anunță următoarea ordine de zi:

Discutarea referatului Colegiului de partid asupra rezultatelor cercetării privind unele manifestări nesănătoase în cadrul Direcției Regionale M.A.I.

Înainte de a trece la discuții asupra referatului, tov. Csupor propune tovarăşului Kovács Mihai, directorul Direcției Regionale M.A.I., să arate care au fost lipsurile în cadrul Securității şi cu ce a contribuit dânsul la aceste lipsuri. Tovarăşul să dezvăluie sincer lipsurile ca să se poată lua măsuri de îmbunătățire a muncii şi de a introduce spiritul partinic în cadrul acestei instituții.

Tov. Kovács M. arată că în ce priveşte viața de partid au fost lipsuri. Securitatea fiind o unitate militară nu s-a putut dezvolta critica de jos, unii tovarăşi cu grade mai înalte au căutat să gâtuie critica de jos, şi el personal a căzut sub această influență. La şedințele profesionale critica de jos a fost cu totul exclusă pe considerentul [că] ordinele date de superiori constituie lege. Când aparatul politic a fost desființat şi M.A.I. a trecut sub controlul direct al organelor de partid aceste lipsuri au ieşit la iveală.

Pentru lichidarea lipsurilor a primit ajutor de la Biroul regional şi a căutat să îmbunătățească munca. S-au şi obținut unele rezultate, dar mai este mult de făcut, trebuie dusă o muncă permanentă şi susținută pentru lichidarea liniei vechi ce a persistat în cadrul Securității, care a avut influență şi asupra muncii profesionale.

În urma ajutorului primit prin controlul organizației de partid situația s-a îmbunătțit mult. Tovarășul va căuta ca și de acum înainte să îmbunătățească munca.

Întrebări pun:

Tov. Vargancsik S.: Dacă mai sunt elemente necorespunzătoare în cadrul instituției și ce atitudine are conducerea față de aceștia? Dacă au fost unii tovarăși care au folosit critica și dacă aceasta nu a avut urmare? Dacă raioanele de securitate sesizează comitetele raionale de partid de toate problemele?

Tov. Bugyi P.: De când tov. Kovács a fost ajutat de Biroul regional de partid, ce măsuri a luat pentru îmbunătățirea situației și ce rezultate au aceste măsuri? Ce părere are, ce măsuri trebuiesc luate pentru lichidarea completă a lipsurilor existente?

Tov. György A.: dacă se mai întâmplă abuzuri față de populația civilă?

Tov. Rațiu A.: Care sunt lipsurile personale ale tov. Kovács în manifestările neprincipiale care au fost în cadrul Securității, de exemplu față de cadre sau favorizarea de cadre?

Tov. Kiss A.: Tov. a vorbit de spiritul care a persistat în cadrul Securității, cine au fost purtătorii acestui spirit?

Tov. König I.: Cum apreciază tov. Kovács că atunci când Biroul regional a stat de vorbă cu dânsul, a creat climatul ca tovarășul să se deschidă, ca să se apropie de partid cu mai multă încredere?

Desigur că sunt rezultate, dar ar fi bine ca tov. să arate care au fost măsurile luate pentru îmbunătățirea muncii, de exemplu ce ajutor a dat secretarului organizației de bază, tovarășului Horváth?

Tov. Csupor: Dacă s-au luat măsuri ca acei tovarăși care au folosit critica, și aceasta a avut urmări, să simtă că a fost justă folosirea criticii, dacă se simte schimbare, deci dacă au stimulat folosirea criticii de jos?

La întrebările puse, tov. Kovács M. arată că în cadrul instituției mai sunt elemente necorespunzătoare, schimbarea acestora este în curs. Unii din aceștia corespund din punct de vedere profesional, însă din punct de vedere al încrederii politice nu prezintă garanție. S-au primit instrucțiuni de reducere a schemei și cu această ocazie, cu ajutorul partidului, se vor înlătura elementele necorespunzătoare.

Ce privește folosirea criticii, s-a comentat că nu au curajul să critice pentru că au frică de urmări, însă sunt unii care numai critică, dar nu îndeplinesc sarcinile și când au fost trași la răspundere pentru neîndeplinirea sarcinilor, au spus că sunt persecutați pentru că critică. Au fost și cazuri că unii șefi de serviciu, dacă au fost criticați, au căutat să oprime pe respectivul, sau dacă a observat că cine vrea să-l critice, i-a luat înainte și el l-a criticat în cadrul ședinței. Pentru a pune capăt acestei situații, a stat de vorbă cu mai mulți angajați și aceștia au recunoscut că nu îndrăznesc să folosească critica; tov. a prelucrat și în ședință ca tov. să folosească cu curaj critica.

În ce privește informarea comitetelor raionale de partid, s-a dus la toți tov. prim-secretari, singurul tov. Rácz /Sft. Gheorghe/ a fost acela care a afirmat că nu este informat de toate problemele, în general tovarășii au fost mulțumiți de felul cum sunt informați. Tov. arată că față de primul secretar regional nu este nici un secret, însă față de prim-secretarii raionali este încă rezervă.

Pentru îmbunătățirea muncii a stat de vorbă cu tov. Horváth. Tov. este un om cinstit, dar nu are nivelul corespunzător. În ultimul timp tov. a folosit deja critica față de dânsul.

Au fost cazuri când au fost unele ordine care trebuiesc[1] executate și din 1948 și până în 1955 s-au folosit și măsuri abuzive, s-a simțit puterea militară și toate acestea au avut influență și asupra vieții de partid.

Față de civili au fost abuzuri atât din partea lui, cât și din partea altora. În ultimul timp nu mai sunt astfel de cazuri și ordinele prevăd aceasta și pentru abuzuri se prevăd sancțiuni severe.

La toate aceste lipsuri a contribuit și el personal, greutate a fost că până în ultimul timp a trebuit să ducă singur munca de conducere, neavând adjuncți. Purtătoarea spiritului greșit a fost conducerea, în frunte cu dânsul.

Ajutorul partidului a creat climatul ca să lichideze rezerva, ceea ce a fost urmare a liniei vechi din Securitate, când celor de la această instituție le era frică să stea de vorbă cu oamenii. A și existat față de cei de la Securitate un cult al personalității. Până când vor elimina toate aceste lipsuri trebuie dusă o muncă susținută. În prezent sunt tovarăși la școală, unde primesc o educație corespunzătoare. În prezent atât linia profesională, cât și linia partidului este de așa natură că lipsurile se pot elimina.

Pe tov. Horváth l-a ajutat, este un tov. bun și are popularitate în rândul lucrătorilor, tov. se adresează lui cu probleme cu care nu vin la dânsul.

În ultimul rând a căutat să lucreze în mod colectiv, ca de exemplu în problema înaintărilor în grad sau repartizarea premiilor.

Lipsurile au fost prelucrate cu șefii de serviciu și pe urmă cu întregul aparat informativ, aceasta pentru a stimula folosirea criticii.

Tov. ia angajament că se va strădui să îmbunătățească munca pentru a introduce un spirit partinic în cadrul Securității.

Tov. König arată că tov. György în legătură cu abuzuri s-a referit la cazuri ca cel al lui Szabó Carol, care timp de 2 zile a fost deținut fără nici o formă legală.

[1] Corect: trebuiau

În legătură cu tov. Horváth, care a avut atitudine oportunistă de ascunderea lipsurilor tovarăşului Kovács, ce ajutor i-a dat?

Tov. Bugyi nu găseşte destul de concret răspunsul tovarăşului cu privire la măsurile luate.

Tov. György: Tov. Kovács a cunoscut şi înainte linia partidului, dacă vreodată a luat măsuri faţă de acei şefi de serviciu care au gâtuit critica?

Tov. Kovács în completare arată că pentru îmbunătăţirea situaţiei a luat măsuri şi s-au luat măsuri şi din partea Ministerului. Din partea sa a prelucrat lipsurile şi în urma acestuia se observă o îmbunătăţire, prelucrarea a făcut în fiecare raion. Şi Grupul de control al Ministerului de 8 săptămâni controlează chiar aceste lipsuri şi s-au luat măsuri de lichidare a lor.

A fost caz că s-a prelucrat şi chiar sancţionat atitudinea unor tovarăşi care au gâtuit critica. Tov. arată că tov. Cpt. Cozma nu corespunde să educe cadrele, tov. este bolnav cu nervii, nu suportă critica, a fost o greşeală când s-a numit în această funcţie.

Biroul a ridicat cazul lui Szabó Carol. Dânsul are un caz destul de grav. Cpt. Löte a primit sarcina să cerceteze cazul lui. Şi tov. Löte nu recunoaşte că i-ar fi făcut propunerea lui Szabó să asigure teren de vânat pentru Securitate, de fapt de aceasta nici nu este nevoie, pentru că oriunde pot să vâneze. Szabó Carol nu este un om sincer, la Securitate a fost chemat pentru activitatea sa din trecut în cadrul contraspionajului şi nu pentru teren de vânat. Ce priveşte problema că el a pescuit în zonă interzisă, dânsul are permis special în zonele rezervate.

Tov. Horváth are lipsurile lui, dacă nu oficial, dar totuşi îi aminteşte că a fost chemat la partid în problemele vieţii de partid şi cu ceilalţi tovarăşi se întâmplă că-l informează că au fost chemaţi la partid. Acestor tovarăşi le-a arătat că aceasta nu-l priveşte, porţile partidului sunt deschise pentru toţi. Se întâmplă chiar când unii tovarăşi sunt chemaţi la partid, anterior stă cu ei de vorbă şi le arată să vorbească fără nici o rezervă la partid.

La discuţii tov. Bugyi ridică lipsuri care mai persistă. Şi în prezent mai persist că instanţele civile sunt terorizate, cum a fost cazul când s-a chemat la Securitate tov. Szöcs Béla pentru a rezolva problema locuinţelor pentru angajaţii Securităţii, tov. Szöcs şi acum mai este sub influenţa acestui fapt. Se mai întâmplă că se cer de la Secţia de cadre materiale la care nu au drept şi se mai întâmplă să vină fără delegaţie specială. De asemenea, şi organele comerciale sunt terorizate. La M.A.I. există un bufet şi tov. pretind şi chiar impun ca aici să se găsească toate articolele, chiar atunci când în oraş nu este, de exemplu unt.

Ce priveşte atitudinea faţă de oficiul de locuinţe, tovarăşului i s-a arătat concret să rezolve problema că de nu va avea probleme. Acum se face acest lucru în mod mai fin, dar totuşi tov. Kovács a făcut ca tov. să înţeleagă destul de precis. Cu controlarea Biroului secret este încredinţată Securitatea. Tovarăşii care vin în acest scop au o atitudine că tovarăşa care lucrează aici are groază când tovarăşii vin, îi cer lucruri care nu-i privesc. Sau, de exemplu, atitudinea faţă de tov. Takács, vicepreşedinta Sfatului regional, au venit la ea şi i-au spus ca imediat să plece cu ei la Odorhei pentru o confruntare.

Mai persistă din partea M.A.I. o subapreciere a unor acţiuni, de exemplu la 9 Mai la depunerea de flori la mormintele eroilor, din partea partidului au fost tov. secretari, însă din partea M.A.I.-ului s-a trimis numai un locotenent.

Tov. arată că atunci când a sesizat unele probleme tovarăşului Kovács, [acesta] a luat măsuri, legătura personală este bună, însă faţă de secţii mai au atitudine greşită.

Poate că linia greşită a pornit de la organele superioare, dar tov. Kovács trebuia să ia măsuri mai concrete pentru schimbarea acestui spirit. Este şi lipsa noastră că nu am ajutat tovarăşul să lichideze atmosfera rece din jurul lui. Nu este de acord că lipsurile se datoresc numai liniei greşite date, tov. Kovács este un vechi membru de partid, dacă a văzut că sunt lipsuri de ce nu a venit la partid?

Cu ajutorul partidului şi al maselor muncitoreşti pe viitor trebuie să schimbe această atmosferă.

Ce priveşte propunerile pentru îmbunătăţirea muncii, propune ca lipsurile să fie mai întâi prelucrate în cadrul organizaţiei de bază, unde ar ieşi la iveală şi mai mult lipsurile.

În ce priveşte propunerea de scoatere din funcţie a lui Cozma, Cornea şi Cercea, nu mai este nevoie să fie verificaţi, ci Biroul să ia hotărâre de scoatere a lor din muncă. De asemenea, este de acord ca să ia măsuri de schimbare din funcţia de secretar al organizaţiei de bază a lui Horváth Iuliu.

Cu privire la propunerea de sancţionare a tovarăşului Kovács este de părere să fie sancţionat cu mustrare şi să nu fie introdus în cartea de evidenţă personală şi tovarăşul Kovács să considere şedinţa de azi ca mustrare şi să simtă că partidul vrea să-l ajute.

Tov. Kiss A este de părere că tov. Kovács nu a înţeles încă scopul discutării acestor lipsuri, şi acum se mai simte o rezervă din partea lui. În răspunsurile date la întrebări a căutat să generalizeze şi tov. trebuia să arate cu ce a contribuit dânsul la acest spirit. Nu este o atitudine partinică de a muşamaliza lipsurile.

Tov. ştie că unii tovarăşi cu ce metode lucrează, şi tov. Kovács a preluat aceste metode. Nu numai tov. Cozma are atitudine nejustă, căci şi înainte de numirea lui a persistat acest spirit.

Tov. Kovács de câteva ori a luat angajamentul că-şi va îmbunătăţii munca, aceste angajamente trebuie să aibe deja rezultate mai bune.

Este nejust ca şeful oficiului de locuinţe să fie chemat la Securitate, dacă sunt unele probleme să fie discutate cu vicepreşedintele care se ocupă de problema respectivă.

Tov. ar trebui să adâncească mai mult problemele, căci nu este vorba numai de persoane, ci şi de instituţia respectivă şi de însăşi construirea socialismului. Pentru îmbunătăţirea muncii trebuie luată o cotitură hotărâtoare.

Tov. este de acord că tov. Cozma nu corespunde în munca de cadre. În ce priveşte pe tov. Horváth, şi Comitetul orăşenesc poartă vină pentru că era ştiut că tov. nu corespunde în această muncă şi nici la şcoală nu a vrut să plece, motivând că este bolnav, dar nu a acceptat să se ducă la consultaţie la medicul partidului.

Ce priveşte propunerea de sancţionare a tov. Kovács, este de părere să fie sancţionat cu mustrare, fără a introduce în cartea de evidenţă personală.

Tov. Badioc: Lipsurile trebuiesc căutate în insuficienţa controlului de partid, ceea ce a atras după sine un şir întreg de lipsuri, de exemplu gâtuirea criticii, care a avut ca urmare ruperea de mase. Direct şi indirect au avut atitudine brutală. Dreptul de control are Partidul şi nu Securitatea. Un tov. care lucrează la Securitate trebuie să ştie că a fost pus în această muncă de către partid şi dacă sunt lipsuri să sesizeze partidul, faptul că nu s-a făcut aceasta a contribuit la cocoloşirea lipsurilor.

Tovarăşul Kovács trebuie să-şi revizuiască combativitatea şi din punct de vedere de clasă.

De când s-a stat de vorbă cu tovarăşul, situaţia a început să se îmbunătăţească, dar nu într-un ritm destul de rapid.

Tov. este de părere că este necesar ca partidul să ia măsuri pentru îmbunătăţirea situaţiei. Tov. propune ca lipsurile să se analizeze şi în şedinţa organizaţiei de bază, unde se vor prelucra documentele Congresului al XX-lea al P.C.U.S.

Cu prilejul aplicării noii scheme să fie înlăturate elementele necorespunzătoare.

În legătură cu tov. Cozma, să fie văzut dacă tov. din punct de vedere al sănătăţii poate face faţă muncii şi poate să aibă atitudine partinică faţă de cadre şi dacă nu, să fie propus în altă muncă.

Cu privire la tov. Horváth, dacă vrem să luăm o măsură radicală şi el trebuie schimbat şi repartizat în altă muncă.

Problema respectării legalităţii populare să fie prelucrată la şedinţă cu şefii de raioane.

Tov. Vargancsik Şt. arată cum se manifestă cultul personalităţii şi gâtuirea criticii la raioane, de exemplu în raionul Odorhei a fost un comandant de miliţie beţiv şi tov. din organizaţia de bază nu au avut curajul să-l critice. La fel a fost şi cu comandantul Securităţii. Sau urmări ale folosirii criticii, ca mutarea tov. Fodor la Odorhei, cu toate că tov. are capacităţi cu mult mai mari decât să fie locţiitor raional.

Ce priveşte elementele necorespunzătoare, tov. Kovács şi acum mai ridică că din punct de vedere profesional lucrează bine. Este de părere ca cu toate acestea să fie schimbaţi.

Este de acord ca lipsurile să fie prelucrate cu şefii de servicii şi comandanţii de raioane.

Şi tov. propune ca tov. Kovács să fie sancţionat cu mustrare şi să considere ca atare şedinţa de azi.

Tov. György A. arată că instrucţiunile venite de la organele superioare au contribuit, dar nu constituie cauza principală a spiritului nepartinic, pentru că chiar tov. Kovács a fost acela care a stat în fruntea acestui spirit. Ce atitudine este de a ameninţa pe cineva că i se va ridica permisul de port armă şi de pescuit pentru faptul că nu a reuşit să repare la timp echipamentul de pescuit al tov. Kovács?

Tov. a crezut că în urma şedinţei de Birou va fi o îmbunătăţire mai hotărâtoare. Tov. Kovács în declaraţia sa şi acum caută să se arate vinovat numai în mod secundar, tov. nu s-a adresat cu destulă încredere partidului şi în răspunsurile date acum s-a simţit încă rezervă. Tov. a arătat că a căutat să ia măsuri pentru îmbunătăţirea spiritului şi cei care au avut abateri au fost sancţionaţi şi cu arest. Schimbarea spiritului de partid nu se poate obţine prin aplicarea de aresturi, tov. Kovács a folosit metoda cea mai uşoară, dar nu astfel de măsuri aşteaptă partidul să se ia.

Tov. Kovács să adâncească serios problema încrederii faţă de partid, de fapt aceasta a fost şi scopul şedinţei de azi.

Vede justă propunerea tov. Bugyi ca lipsurile să fie mai întâi dezbătute în cadrul organizaţiei de bază şi după aceea cu şefii de serviciu şi comandanţii raionali.

Este de aceeaşi părere cu tovarăşii antevorbitori ca tovarăşul Kovács să considere şedinţa de azi ca mustrare.

Tov. Raţiu A. Este de părere că tov. Kovács în bună parte este vinovat de lipsuri. Cauza vede în aceea că tov. nu a cerut din timp ajutorul partidului. Nici Secţia Administrativă nu a căutat să cunoască mai adânc viaţa internă a Securităţii.

Nici în ce priveşte creşterea cadrelor, tov. Kovács nu a avut preocupare satisfăcătoare şi în problema moralei proletare trebuie să se ocupe mai bine cu cadrele de la Securitate.

Tov. mai ridică problema că unii tovarăşi au fost scoşi din muncă din cauză de boală şi nu li s-a asigurat alt post.

Este de acord cu propunerile făcute de tov. antevorbitori.

Tov. Jakab S. Lipsa principală vede în ruperea de mase, în ruperea de partid. Nu vor să asculte părerea altora. Este adevărat că la o unitate militară cuvântul conducătorului este lege, dar şi opinia publică constituie lege, trebuie ascultată şi părerea altora. Munca sectară ce a dus tov. Kovács a făcut ca şi cadrele cele mai pregătite să comită greşeli. Acei care au avut curajul să folosească critica, au fost mutaţi. Tov. este de părere că şi în cadrul Securităţii se poate folosi critica nu numai la şedinţele de partid, ci şi în cadrul şedinţelor profesionale, căci scopul şedinţelor este de a rezolva greutăţile.

Trebuie dusă o muncă susţinută cu lucrătorii de la Securitate – începând cu tov. Kovács – ca să înţeleagă scopul Securităţii, că aceasta trebuie să servească interesele poporului şi nu ca să fie brutali cu oamenii muncii. Tov. de la Securitate faţă de civili au o comportare parcă ar fi ceva oameni superiori.

Comitetul regional ar fi trebuit să tragă mai din timp învățămintele din documentele partidului şi să fie luate măsuri mai dinainte. Pe viitor trebuie dusă o muncă de educare susținută ca lucrătorii de la Securitate să înțeleagă care este menirea Securității şi să ştie că ce este partidul, că partidul este conducătorul poporului.

Tov. este de acord cu propunerile făcute, completate cu cele arătate de tov. antevorbitori.

Ce priveşte pe tov. Horváth, la şedința de birou a dat dovadă elocventă că nu are nici un pic de spirit critic şi autocritic. Este de acord ca să fie schimbat.

Ce priveşte pe tov. Kovács, este de părere să fie mustrat, ca tov. să simtă că chiar dacă partidul este sever, este sever pentru a ajuta. Este de acord ca tov. să considere şedința de azi ca mustrare.

Secția Administrativă să intensifice controlul şi dacă situația nu se schimbă, tov. să fie din nou tras la răspundere.

Tov. Ciuchină N. arată că în ultimul timp munca Securității s-a îmbunătățit, atât la regiune, cât şi la raioane, s-a creat un climat favorabil criticii. Tov. Kovács a început să ia măsuri, dar consideră că acestea nu sunt suficiente. Tov. Kovács nu studiază destul şi nu în mod sistematic şi organizat, este de părere că de aici porneşte că nu reuşeşte să analizeze destul de adânc lipsurile.

Mulți tovarăşi afirmă că vor cere instrucțiuni în scris de la tov. Kovács, căci altfel nu recunoaşte instrucțiunile date. Lipsa este că tov. Kovács nu a reuşit să se apropie de oameni, nici colectivul care este în jurul lui şi nici organizația de bază nu i-a dat ajutor în această privință.

În diferite posturi mai sunt elemente necorespunzătoare, ceea ce se comentează în rândul lucrătorilor, acestea sunt elemente ploconitoare, linguşitoare, care fug să spună toate problemele tovarăşului Kovács. Pe viitor va trebui pus capăt acestor lucruri, tov. Kovács trebuie să pătrundă adânc în această problemă. Chiar tov. să arate aceste lucruri, ca tovarăşii să simtă climatul schimbat, să fie încurajați să folosească critica.

Tov. Kovács trebuie să-şi schimbe atitudinea de a nu recunoaşte afirmațiile făcute, cum a fost cazul cu tov. Hegedüs în afacerea Pusztai. Tov. Kovács trebuie ajutat, căci singur nu poate lichida lipsurile şi trebuie ajutat şi colectivul din jurul lui, care nu a reuşit să-i dea ajutor.

Consideră că şedința de azi constituie o mustrare şi pentru Secția Administrativă, care nu a dat destul ajutor pentru schimbarea spiritului de la această instituție.

Tov. mai arată că lucrătorii de la Securitate, membrii biroului organizației de bază vin la partid numai când sunt chemați, nu vin să ceară ajutor. Membrii biroului organizației de bază nu sunt priviți cu destulă încredere ca să avem garanția că situația se va schimba. Este de părere că trebuiesc aleşi tovarăşi corespunzători, care au influență asupra lucrătorilor instituției.

Tov. König arată că această problemă a fost cercetată de către Colegiul de partid, împreună cu tov. prim-secretar şi tov. secretar Badioc. Sub altă formă, problema a mai fost discutată în două rânduri cu tov. Kovács. Tov. a reuşit să se apropie mai bine de partid, dar a făcut încă numai pe jumătate pasul, s-a produs numai o schimbare cantitativă şi nu calitativă. Tov. Kovács nu a reuşit nici astăzi să adâncească problemele, mai are rezerve, nu a reuşit încă să înțeleagă că în regimul dictaturii proletare, partidul este forța conducătoare.

Munca organelor Securității Statului nu exclude ca să găsim necesar să ascultăm părerea oamenilor şi să căutăm căile de îmbunătățire a muncii, aceasta nu înseamnă să mergem după părerea elementelor rămase în urmă, să mergem în urma maselor. Tovarăşii nu au adâncit problema, că oare au muncit în aşa fel ca să alăture masele, ca acestea să dea ajutor? Până când tov. Kovács nu va aprofunda această problemă, nu avem garanția că în cadrul Securității situația se va îmbunătăți.

Este adevărat că din partea organelor superioare a fost imprimată o oarecare linie, dar de aceea avem cap ca să ne gândim, şi aceasta se referă în primul rând la membrii de partid. Aceasta nu înseamnă că nu acceptăm instrucțiunile, ci să căutăm cele mai juste modalități de aplicare a lor.

Este de părere că tov. Kovács se va convinge că şedința de azi constituie un ajutor pentru dânsul.

În ce priveşte propunerile, nu vede necesar ca lipsurile mai întâi să fie prelucrate în cadrul organizației de bază, ci în adunarea în care se vor prelucra documentele Congresului al XX-lea să se completeze cu prelucrarea lipsurilor din trecut şi prezent din cadrul Securității. Tov. Kovács şi acum mai este de părere că aceasta ar ştirbi autoritatea conducerii. Tov. este de părere ca la această şedință tov. Kovács să fie primul care să ia cuvântul, tov. să se pregătească pentru aceasta şi să dezvăluie lipsurile, ca să constituie exemplu pentru ceilalți.

În problema cadrelor, cu ocazia aplicării noii scheme să se selecționeze cadrele cele mai corespunzătoare, în special din punct de vedere al încrederii politice.

Deoarece materialul a fost întocmit de Colegiul de partid, acesta s-a discutat în şedința Colegiului, tovarăşii au propus sancționarea tovarăşului Kovács cu vot de blam şi tov. nu a reuşit să le explice că ce rost are de fapt sancționarea. Pentru tov. Kovács trebuie să constituie învățătură discuțiile avute anterior şi în şedința de azi, ca să se străduiască să îmbunătățească situația, însă nu prin măsuri administrative. În probleme profesionale tovarăşii au ordin de funcționare care prevede sancționările, dar este de părere că nici pe această linie nu este cea mai indicată aplicarea aresturilor.

Atrage atenția tovarăşului Kovács că nu ar vrea ca tov. să tragă în aşa fel învățătura pe viitor ca să fie tolerant, ca în cadrul Securității să fie liberalism, ci să imprime spiritul partinic prin munca de educare.

Tov. Kovács M. Tovarăşii au arătat în mod obiectiv lipsurile existente la Securitate şi dacă tovarăşii văd astfel situaţia, desigur aşa este. Dânsul lucrează de 8 ani pe linia securităţii şi până acum a fost numai lăudat pentru rezultatele obţinute, dar până în ultimul timp nu a putut primi ajutor şi acum imediat este sancţionat. Recunoaşte că l-a surprins că e vorba de sancţionarea lui. Au fost unele cazuri pe care dânsul le-a considerat ca rezultate pozitive şi a reieşit că acestea au fost părţile negative ale muncii.

Tovarăşul mulţumeşte ajutorul partidului şi arată că se va strădui să îmbunătăţească munca.

Tov. Csupor arată că şedinţa de azi a scos la iveală şi lipsurile proprii, însă nu este de acord cu tov. Kovács că numai în ultimul timp a primit ajutor, tov. a fost ajutat şi la Conferinţa regională şi s-a stat de vorbă cu tovarăşul şi cu altă ocazie, e adevărat că în această formă a primit ajutor numai în ultimul timp.

Tov. arată că în munca Securităţii sunt rezultate pozitive în combaterea acţiunilor duşmănoase, în organizarea informării şi alte laturi ale muncii, dar aceste rezultate puteau să fie mult mai mari dacă în rândul cadrelor ar fi existat un spirit partinic.

Tov. arată ca manifestare a gâtuirii criticii cazul Adler, care pentru că a avut curajul să critice, i s-a întocmit un referat în care erau lucruri nereale pentru a compromite pe tov. în cadrul Securităţii.

Tov. chiar atunci îşi poate da seama ce nejust a procedat cu unele cadre, când îşi dă seama cum procedează cu dânsul partidul, cu toate că tov. a comis greşeli serioase, ne mai vorbind că s-au dus până acolo că unele organe ale partidului au ajuns sub controlul Securităţii, având aici informatori.

De toate ce se întâmplă în cadrul unei instituţii răspunde conducătorul instituţiei, nu numai ca conducător, ci şi ca membru de partid. Tov. este de părere că lipsurile provin de acolo că s-au rupt de mase, nu sunt simpatizaţi, nu sunt ajutaţi de mase, ci din contră, este o rezervă din partea maselor faţă de Securitate. Aceasta are mai multe motive, de exemplu retragerea nemotivată de la oamenii muncii a permiselor de port armă, pentru faptul că unii doresc să aibă armă, şi chiar a fost nevoie de intervenţii ca aceşti tovarăşi să primească înapoi arma şi permisul. Familiile ofiţerilor de securitate au atitudine proastă, nu iau parte la acţiunile organizate, cum a fost cazul în acţiunea organizată de 1 Mai. Această atitudine proastă a reieşit şi cu ocazia alegerilor, familiile ofiţerilor de securitate şi miliţie au fost acelea care nu s-au prezentat la vot. Se întâmplă şi cazuri de abuz de putere, cum s-a văzut la Cooperativa Textila Mureşul, unde ofiţerul de securitate Szabó a găsit ceva defect în haina confecţionată şi cu toate că i s-a spus că vor face un alt costum din acelaşi material, care de fapt era dat de cooperativă şi pe care nici nu l-a achitat, a căutat să scoată că costumul lui a fost intenţionat stricat. Astfel de manifestări au urmare ca masele să nu simpatizeze Securitatea. Astfel de lucruri se întâmplă şi cu cei care au lucrat în trecut la Securitate, cum este un escroc Vajda, care având legături cu miliţieni ca fost lucrător de securitate, terorizează toată strada unde locuieşte. Şi oamenii muncii judecă Securitatea după atitudinea elementelor de acest fel.

Sarcina principală a Securităţii este de a sluji poporul contra duşmanilor de clasă şi pe acest tărâm mai este mult de făcut. A lipsit munca colectivă, atitudinea justă faţă de cadre, nici organizaţia de bază nu a lucrat bine. Tov. Kovács a ştiut că tov. Horváth este un om fără caracter şi nu a luat poziţie faţă de dânsul, chiar tov. Kovács a fost acela care l-a propus în funcţia de secretar al organizaţiei de bază. Aceasta a dus acolo că nu a cunoscut rolul Securităţii şi rolul partidului, că nu este un spirit partinic în cadrul Securităţii, că s-au rupt de mase. La tov. Kovács mai persistă rezerva şi frica de partid. Tov. Kovács trebuie să-şi schimbe atitudinea, căci s-a îndepărtat de partid. Comitetului de partid nu-i va reuşi să lichideze lipsurile dacă tov. nu va analiza adânc problemele.

Tov. când a luat cuvântul după discuţii a spus, dacă tov. văd că lipsurile persistă, desigur este aşa, şi că timp de 8 ani nu a fost ajutat şi acum imediat este sancţionat. Aceasta oglindeşte că tov. încă nici acum nu a analizat adânc problemele, nu s-a deschis încă în faţa partidului.

Partidul totdeauna a avut o linie şi cine s-a simţit mai aproape de partid a venit să ceară ajutorul partidului. Chiar dacă s-a dat o linie de sus, aceasta nu a fost linia izolării de partid. Spiritul de la Securitate a avut înrăurire şi asupra legăturilor cu sfatul popular, cu organele economice şi a dus acolo ca linia partidului să fie călcată.

Tov. ar fi trebuit să ia atitudine faţă de elementele ploconitoare, linguşitoare, fără caracter.

Tov. atrage atenţia ca schimbarea spiritului să nu [se] înţeleagă în aşa fel ca să se mărginească la stimularea criticii şi să ducă la liberalism.

Prelucrarea lipsurilor să se facă la şedinţa de prelucrare a documentelor Congresului al XX-lea şi tov. Kovács să fie acela care va lua primul cuvântul la această şedinţă.

Organizaţia de bază trebuie ajutată să-şi îmbunătăţească munca, în special educaţia comunistă.

În ce priveşte schimbările din funcţii, Biroul regional poate lua hotărâri ca să fie schimbaţi cei necorespunzători. În ce priveşte biroul organizaţiei de bază acesta să fie compus din tov. corespunzători şi să nu fie aleşi numai şefi de serviciu.

Trebuie dat ajutor să se arate atitudinea ploconitoare şi arogantă a unora, dar să se arate nominal cine sunt aceştia.

Ce privesc măsurile pe linie administrativă, şi aici trebuie să ne orientăm în mod politic, căci sancţionările dese cu aresturi nu stimulează avântul muncii, ci din contră aplicarea în mod mecanic a acestor feluri de sancţionări îşi pierd efectul educativ; este mai indicat ca mai întâi să se aplice măsuri educative.

Deci rămâne ca lipsurile să fie prelucrate în cadrul organizaţiei de bază cu ocazia prelucrării documentelor Congresului al XX-lea şi această şedinţă să fie temeinic pregătită.

Cadrele necorespunzătoare să fie schimbate.

Tov. Horváth să fie schimbat din funcția de secretar al organizației de bază.

Să fie îmbunătățit planul de muncă al organizației de bază, prevăzând măsuri pentru îmbunătățirea muncii educative.

În concluzie, tov. arată că Biroul Comitetului regional are încredere că tovarăşii vor trage învățămintele necesare şi vor lua măsuri pentru îmbunătățirea muncii.

[...]

A.N.D.J. Mureş, fond *Comitetul Regional Mureş al P.C.R.*, dosar nr. 144, f. 52-64.

714.

1958 ianuarie 27, Târgu-Mureş. P.M.R.-C.R.P.R.A.M.: dezbaterea în şedința Biroului a activității M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară privind aplicarea Odinului nr. 15 şi a Decretului nr. 70.

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN
COMITETUL REGIONAL DE PARTID
AL REGIUNII AUTONOME MAGHIARE

PROCES-VERBAL

al şedinței ordinare a Biroului Comitetului regional de partid, ținută la data de 27 ianuarie 1958

Prezenți: tov. Bățagă Ioan, Csupor Ludovic, Fodor Géza, Kovács Mihai, Molnár Ioan, Szász Mihai, Szövérfi Zoltán, Török Carol şi Vargancsik Ştefan

Lipsesc motivat tov. Bugyi Paul, Kovács György şi Valter Ştefan

Şedința începe la orele 17. Este condusă la primul punct de tov. Csupor, la al doilea punct de tov. Bățagă.

Ordinea de zi:

1. Activitatea Direcțiunii Regionale M.A.I. în vederea aplicării în viață a Ordinului nr. 15, a Decretului nr. 70 şi rezultatele obținute. Raportor tov. Kovács Mihai.

[...]

La punctul I:

Tov. Ciuchină, şeful Secției administrative, prezintă o scurtă informare asupra controlului efectuat în raioanele Odorhei, Ciuc şi Reghin şi arată că în urma aplicării Ord. nr. 15 au fost verificate toate elementele din munca [de] agentură, aceasta fiind organizată pe obiective. Elementele respective sunt încadrate şi [este] urmărită activitatea lor. Mai slabă este munca de agentură în problema clericală. Sunt greutăți pentru faptul că unii oameni sunt noi recrutați şi nu cunosc încă suficient munca. Munca de agentură peste tot s-a îmbunătățit şi sunt în curs de descoperire unele organizații subversive. Se urmăreşte recrutarea oamenilor cu nivel corespunzător celor care urmează să fie încadrați.

Comandanții raionali primesc ajutorul organelor regionale şi centrale în ce priveşte dirijarea acțiunilor respective, la fel primesc ajutor din partea tov. prim-secretari raionali de partid, însă problemele de agentură n-au fost analizate în cadrul şedințelor de birou.

Există greutate în ce priveşte recrutarea de noi oameni, întrucât nu întotdeauna s-a reuşit să fie angajați la obiectivele respective. Tov. prim-secretari raionali şi secțiile Com. regional de partid vor trebui să dea mai mult ajutor în această direcție, precum şi în ridicarea numărului caselor de întâlnire.

Schemele la raioane sunt descompletate şi este greu să fie găsite cadre corespunzătoare care să aibă pregătire şi să fie membri de partid; din această cauză cadrele vechi depun eforturi mari pentru a face față sarcinilor. Raioanele au greutăți şi din cauza lipsei maşinilor.

Trăgând concluzie din controlul efectuat, tov. Ciuchină afirmă că munca de agentură față de anul trecut s-a îmbunătățit.

La întrebările puse de tov. Szövérfi, Csupor şi Vargancsik, în răspuns tov. Kovács arată că s-a îmbunătățit recrutarea de agenți şi din rândul intelectualilor. Deşi s-au obținut unele rezultate în noile recrutări, dar nu în suficientă măsură s-a făcut față în ce priveşte numărul lor necesar. Cu privire la cadre, arată că este greu de completat schema, deoarece se cere pregătire corespunzătoare, precum şi cunoaşterea limbii populației. Pentru ridicarea nivelului profesional şi ideologic, cadrele sunt încadrate în diferite forme ale învățământului politic, precum şi la cursuri profesionale, iar unii sunt trimişi la şcoli de un an la București sau U.R.S.S. Tov. Ciuchină în răspuns arată că tov. instructori speciali de la com. raionale de partid sunt instruiți de 2-3 ori pe an. Ei se preocupă numai cu munca politică din org. de bază.

La discuții iau parte tov. Szász, Vargancsik şi Bățagă, arătând că în urma aplicării ordinului nr. 15 şi a Decretului nr. 70 munca s-a îmbunătățit, au fost scoase elementele necorespunzătoare din munca de agentură şi într-o măsură s-a reuşit înlocuirea lor cu elemente la nivel corespunzător obiectivelor respective. Sunt rezultate şi în ce priveşte asigurarea caselor de întâlnire, în special la oraşe. În ce priveşte activitatea cadrelor, se arată că aceştia sunt ajutați în mod concret de comandanți, la fel se dă ajutor din partea regiunii. Organele raionale informează organele de partid şi cer ajutor, însă tov. prim-secretari nu cunosc în suficientă măsură ce trebuie să controleze şi nu reuşesc astfel să dea ajutor corespunzător în ce priveşte orientarea politică. În această privință tov. propune ca să se țină instructaj cu tov. prim-secretari raionali.

Se propune continuarea recrutării oamenilor cu posibilitate de pătrundere şi unde e necesar organele de partid să dea ajutor pentru ca aceştia să poată lucra la obiectivele respective.

Se critică faptul că la raionul Reghin, la schimbarea comandantului sau plecarea altuia la şcoală, predarea-preluarea activității s-a făcut în mod superficial. Se propune ca în viitor să fie prezent cineva din partea Direcției Regionale M.A.I. la schimbarea comandanților raionali. Să se dea mai mult ajutor cadrelor tinere pentru ca să poată lucra cu mai multe rezultate în munca de agentură.

Pentru a îmbunătăți compoziția politică din rândul cadrelor să fie dată mai mare atenție primirii de candidați de partid dintre lucrătorii operativi de la M.A.I.

Se atrage atenție pentru încadrarea celor repatriați, indiferent de vârsta lor, deoarece în prezent se constată lipsuri în această direcție.

Să fie antrenate în mai mare măsură org. de bază de la M.A.I. pentru mobilizarea lucrătorilor în vederea îndeplinirii sarcinilor ce le revin.

Tov. Csupor în încheiere arată că față de anul trecut, când obiective importante au fost descoperite, acum la toate obiective sunt oameni. După apariția Ordinului nr. 70, munca s-a îmbunătățit şi mai mult, fiind în diferite domenii rezultate serioase. În munca de agentură s-a introdus în mod treptat munca ştiințifică. Pe lângă rezultatele obținute va trebui să fie intensificată munca în următoarele direcții: în rândul intelectualilor să fie întărită munca calitativă, să fie recrutate şi cadre mai în vârstă, care prezintă mai multă încredere în aceste cercuri. Să fie pus accent la pătrunderea în rândul intelectualilor, în special în raioanele Sft. Gheorghe, Ciuc, Tg.-Secuiesc şi la I.M.F., unde sunt concentrate în număr mai mare elemente reacționare, naționaliste.

Tov. propune ca să fie verificate dosarele deschise, ca acestea să reprezinte oameni existenți şi în cazuri reale să fie completate corespunzător.

Se vor depune eforturi pentru completarea numărului caselor de întâlnire pentru ca să fie şi rezerve în acest sens.

Membrii de partid care au sarcini în aceste probleme să fie controlați cum îndeplinesc sarcina primită.

Pentru a îmbunătăți munca este necesară întărirea controlului din partea Direcției Regionale M.A.I. şi din partea organelor de partid regional şi raionale.

Pentru ca ajutorul dat de com. raionale de partid să fie mai eficace, tov. prim-secretari raionali vor fi instruiți la regiune în problemele de mai sus, în prezența tov. Kovács Mihai. Aceasta pentru ca tov. Kovács Mihai să comunice comandanților de raioane sarcinile ce le revin în ce priveşte informarea organelor de partid şi ajutorul ce-l vor primi pe linie de partid.

Se va pune accent pe îmbunătățirea muncii de agentură pe linia clericală. În special catolicismul şi sectele religioase. Cu ocazia instruirii primilor secretari, tov. Tankó, împuternicitul Ministerului Cultelor, va face o prelucrare în ce priveşte situația legală sau ilegală a unor secte.

Tov. Kovács arată că şedința de azi constituie pentru munca organelor M.A.I. din regiune un ajutor prețios şi va face totul pentru îmbunătățirea muncii în sensul observațiilor făcute de tovarăşi.

[...]

A.N.D.J. Mureş, fond *Comitetul Regional Mureş al P.C.R.*, dosar nr. 192, f. 43-46.

715.

1958 august 12, Târgu-Mureş. P.M.R.-C.R.P.R.A.M.: apreciere asupra activității directorului M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară, Kovács Mihai.

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN
COMITETUL REGIONAL DE PARTID
AL REGIUNII AUTONOME MAGHIARE

APRECIERE

asupra activității tovarășului KOVÁCS MIHAI, comandant regional M.A.I., membru suplean în Biroul Comitetului regional de partid

Tov. Kovács Mihai în munca sa ca Comandant regional M.A.I. dă dovadă de vigilență și de spirit de clasă. Sub îndrumarea sa, instituția a obținut rezultate în descoperirea și pedepsirea elementelor dușmănoase regimului nostru, ceea ce s-a dovedit în special cu ocazia evenimentelor contrarevoluționare din Ungaria. Tovarășul Kovács respectă cu strictețe regulile și normele stabilite de C.C. al P.M.R. cu privire la îndrumarea și controlul de partid asupra organelor M.A.I. Informează la timp organele de partid și cere părerea Biroului regional în diferite probleme. Este obiectiv în aprecierea cauzelor, nu judecă în mod pripit. Este un tov. hotărât, combativ și operativ în rezolvarea problemelor.

Îndrumă în mod just comandanții de raioane pentru ca aceștia să aibă legături strânse cu organele de partid respective, supunându-se controlului și îndrumării de partid.

În urma ajutorului primit de [la] Biroul Comitetului regional de partid, tov. Kovács însușește în mod just critica și se străduiește să ia măsuri pentru lichidarea lipsurilor sesizate.

Este un tov. închis, ceea ce face să nu fie destul de apropiat cu tov. din Birou și cu tov. de muncă, deși în ultimul timp, în urma ajutorului primit în acest sens, a făcut progrese serioase.

Din cauza modestiei exagerate, în cadrul Biroului regional de partid tov. nu ia parte suficient la dezbaterea acelor probleme pe care consideră că nu le cunoaște în suficientă măsură și se rezumă mai mult la acelea care sunt în legătură cu instituția unde lucrează, cu toate că ar putea să dea ajutor și în celelalte probleme, cunoscând multilateral situația din regiune. De asemenea, e o lipsă în munca tovarășului că, cu ocazia deplasărilor sale la raioane, nu ia legătura în suficientă măsură cu com. raionale de partid, deși ca membru în Biroul regional de partid are și dânsul sarcina să contribuie la îmbunătățirea vieții de partid.

Biroul Com. regional de partid consideră că tov. Kovács Mihai este capabil să lichideze lipsurile ce le mai are și să aibă și mai multe rezultate în munca ce i s-a încredințat.

Tg.-Mureș, la 12 august 1958

SECRETAR
s.s. Szövérfi Zoltán

A.N.D.J. Mureș, fond *Comitetul Regional Mureș al P.C.R.*, dosar nr. 194, f. 106.

716.

1959 septembrie 15, Târgu-Mureș. P.M.R.-C.R.P.R.A.M.: dezbaterea în ședința Biroului a informării privind depistarea și urmărirea elementelor fostelor partide fasciste și istorice.

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN
COMITETUL REGIONAL DE PARTID
AL REGIUNII AUTONOME MAGHIARE

PROCES-VERBAL

al ședinței ordinare a Biroului Comitetului regional de partid, ținută la data de 15 septembrie 1959

Prezenți: tov. Csupor Ludovic, Kovács György, Kovács Mihai, Molnár Ioan, Szövérfi Zoltán, Vargancsik Ștefan, Cosma Ioan, Gombos Mihai

Lipsesc motivat tov.: Bățagă Ioan, Csavar Béla, Fodor Géza, Lukács Ladislau, Szász Mihai, Király Carol, Szabó Irina, Török Carol, Valter Ștefan.

Ședința începe la orele 8 și este condusă la primul punct de pe ordinea de zi de tov. Csupor Ludovic, iar la al doilea de tov. Szövérfi Zoltán.

Ordinea de zi:

1/ Informare cu privire la depistarea și urmărirea elementelor fostelor partide fasciste și istorice. Raportor tov. col. Kovács Mihai.

[...]

La punctul I:

S-au pus întrebări de tov. Vargancsik, Cosma, Molnár, Szövérfi, Gombos, Kovács György, Csupor în legătură cu pătrunderea organelor M.A.I. şi în rândul cadrelor didactice de la sate – cum apreciază aportul org. de bază în ce priveşte îmbunătăţirea muncii operative, dacă informările sunt verificate prin mai multe surse?; M.A.I. cum a putut pătrunde în sectoarele socialiste şi în sate unde încă nu există sector socialist?; dacă tov. Kovács are o părere formată în ce priveşte eficacitatea muncii educative în rândul tineretului pentru ca tinerii să nu poată fi atraşi în organizaţii subversive?; de ce raportul nu face o apreciere asupra activităţii organelor M.A.I. şi personal a tov. Kovács?; cum a reuşit să cuprindă munca, dacă s-a dat importanţă pentru a se pătrunde la unele obiective mari unde se constată lipsuri serioase în muncă: contrucţia de drumuri, IPRAM, Direcţia Silvică?

În discuţii participă tov. Kovács Gheorghe, Szövérfi Zoltán, Gombos Mihai, Cosma Ioan, Vargancsik Ştefan, Csupor Ludovic şi arată că organele M.A.I. din regiune, în special după evenimentele contrarevoluţionare din R.P.U. din 1956, şi-au îmbunătăţit activitatea, au avut rezultate preţioase în muncă prin demascarea şi arestarea grupelor subversive. Direcţia Regională M.A.I. a dat ajutor serios pentru Com. regional de partid şi Sfatul popular regional cu ocazia încadrării cadrelor didactice, informându-ne care sunt acele elemente care nu merită să facă parte din învăţământ.

Tovarăşii critică faptul că raportul a arătat mai mult activitatea duşmănoasă din regiune, în loc să analizeze munca organelor M.A.I., a conducerii regionale, în special a tov. Kovács, cum cuprinde el munca. La fel nu a arătat contribuţia comuniştilor din instituţie la îmbunătăţirea activităţii. Raportul nu analizează politic situaţia în chestiune, pentru ca pe baza acesteia Biroul Com. regional de partid să ia măsuri educative în rândul oamenilor muncii şi în special în rândul tineretului, pentru a-i feri de influenţa duşmanului de clasă. Duşmanul de clasă încearcă să folosească avântul tineresc al copiilor noştri în folosul lui. Trebuie să avem mare grijă de educarea tinerilor muncitori şi ţărani, pentru că majoritatea membrilor grupelor subversive depistate în ultima perioadă sunt tineri. Cunoscând de la bun început manifestările respective, Securitatea trebuie să tragă consecinţele politice corespunzătoare şi să propună Comitetului regional de partid diferite metode prin care crede că se poate contrabalansa activitatea de atragere a tinerilor de către aceste elemente. Planul de educare socialistă a oamenilor muncii, întocmit pe o perioadă de un an, prevede diferite metode pentru educarea tinerilor, astfel, de exemplu, se introduce un curs obligatoriu pentru tinerii care au terminat clasele 4 sau 7, şi care caută să ocupe timpul liber la tinerilor cu diferite probleme, care le ajută la ridicarea nivelului lor cultural, de asemenea le oferă şi distracţii atractive şi educative în acelaşi timp. Tov. propune ca Direcţia Regională M.A.I. periodic să arate părerea dacă metodele în munca politică dusă în rândul tineretului corespund şi ce alte metode propun.

Paralel cu preocuparea noastră faţă de tineret, să nu uităm că duşmanul de clasă nu-şi încetează activitatea nici în rândul oamenilor maturi. Raportul trebuia să arate şi substratul politic al fraudelor şi sabotajelor mari, în ce scopuri se folosesc banii însuşiţi din avutul obştesc. Se atrage în special atenţia asupra sectorului forestier, unde se face mare risipă de material lemnos.

Întrucât mulţi dintre tinerii arestaţi au fost utemişti, Secţia organizatorică a Com. regional de partid va trebui să controleze munca U.T.M.-ului în ce priveşte modul de recrutare a noilor membri U.T.M., pentru ca compoziţia organizaţiei de tineret să corespundă.

Raportul arată că tinerii care au fost arestaţi au fost educaţi de nişte profesori tineri, recent ieşiţi de pe băncile universităţii „Bolyai". De aceea, tov. propun ca să se vadă că în perioada 1950-1958, cine au fost acei profesori universitari care au avut influenţă negativă, educând în spirit naţionalist pe aceste cadre tinere de profesori.

Se propune pătrunderea în mai mare măsură a organelor M.A.I. atât în instituţiile din domeniul ideologic, cât şi în domeniul vieţii economice. Astfel, în comunele mari, unde sunt multe cadre didactice, să fie întărită agentura; la fel şi în şcolile mari. M.A.I. să întocmească plan de măsuri pentu pătrunderea în rândul clerului, folosind diferite metode în acest scop. În domeniul economic se pune accent pe silvicultură, construcţia de drumuri, I.P.R.A.M. În general, să fie revăzut din nou cum s-a aplicat hotărârea secretariatului regional pentru curăţirea posturilor cheie din întreprinderi şi instituţii de elementele duşmănoase.

Trebuie avut grijă de a se găsi metode noi în educarea tinerilor, ca munca U.T.M.-ului să nu fie bazată numai pe şedinţe. Se va crea un colectiv care să studieze această muncă.

Organele M.A.I. să folosească ajutorul org. de bază unde sunt acţiuni sau elemente duşmănoase, să folosim masele pentru demascarea lor, să creăm opinie publică combativă împotriva acestora.

Până la şedinţa de Secretariat viitoare, Direcţia Regională M.A.I. să facă plan de acţiune pentru pătrundere în obiectivele propuse.

Tov. Kovács consideră că discuţiile purtate în această şedinţă de Birou constituie un ajutor preţios în munca org. M.A.I. şi vor face totul pentru lichidarea lipsurilor semnalate.

Pentru constituirea şi activizarea brigăzii care va studia munca U.T.M., în sensul arătat în discuţii, răspund tov. Szövérfi şi tov. Cosma.

[...]

A.N.D.J. Mureş, fond *Comitetul Regional Mureş al P.C.R.*, dosar nr. 228, f. 5-7.

717.

1960 noiembrie 24, Târgu-Mureş. P.M.R.-C.R.P.R.A.M.: referat asupra unor abateri săvârşite de cadrele M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară

REFERAT

Între 8 şi 21 noiembrie 1960, un colectiv format din tovarăşul Gombos Mihai, preşedintele Colegiului de Partid de pe lângă Comitetul Regional P.M.R. Regiunea Autonomă Maghiară, Găbudean Alexandru, membru al Colegiului de Partid, Rusu Octavian, instructor din Direcţia Organizatorică a C.C. al P.M.R., Lt.col. Stanciu Gheorghe, locţiitor şef al Secţiei Cadre din Ministerul Afacerilor Interne şi Cpt. Ciobanu Constantin din Secţia Cadre M.A.I., au verificat memoriul Cpt. de miliţie Moszkovits Carol din Secţia Raională de Miliţie Tg.-Mureş, precum şi alte sesizări ale unor cadre din Direcţia Regională de Securitate Tg.-Mureş.

În memoriul său, Cpt. Moszkovits Carol arată că în luna martie 1960, cu ocazia reorganizării, a fost mutat în mod nejust de la Securitate la Miliţie. Organele de cadre i-au comunicat că mutarea sa s-a făcut cu scopul de a întări munca de miliţie, cât şi pentru faptul că are origine socială mic-burgheză, iar tatăl său a fost membru P.N.L.

Considerându-se nedreptăţit de măsura luată, s-a adresat organului regional de partid, care i-a comunicat că nu cunoaşte motivele mutării, să-şi continue munca întrucât se vor lua măsuri de verificare a situaţiei lui.

De asemenea, ofiţerul consideră mutarea lui la Miliţie nejustă şi pentru faptul că în aparatul de Securitate sunt o serie de cadre care au situaţii mult mai deosebite decât a lui.

La Miliţie a fost numit locţiitor şef secţie raion Tg.-Mureş, unde Maiorul Szabó Dionisie, şeful raionului, l-a primit cu ostilitate, manifestată prin: neintroducerea în sarcinile concrete, împiedicarea în mod sistematic de a-şi exercita atribuţiunile de locţiitor şef secţie, discreditarea în faţa subordonaţilor, culminând cu întocmirea unui act fals, prin folosirea în mod abuziv a organelor Sfatului Popular al comunei Band.

În urma acestor stări de fapte, Cpt. Moszkovits Carol a încercat să iasă la raportul organelor superioare pentru a i se clarifica problemele, însă a întâmpinat o serie de greutăţi mai ales din partea conducerii regiunii de miliţie.

În urma verificării situaţiei acestui ofiţer am stabilit că este născut în anul 1927 în oraşul Tg.-Mureş, dintr-o familie de mici meseriaşi, de profesie funcţionar, având ca studii facultatea juridică, încadrat în M.A.I. din anul 1949.

De la vârsta de 17 ani /1944/ a fost atras în mişcarea muncitorească, muncind pe linie de U.T.C., apoi în Tineretul Progresist. A participat la organizarea tineretului în oraşul Tg.-Mureş, iar în 1945 a fost primit membru în P.C.R. Până la încadrarea în Securitate a ocupat diferite munci de răspundere atât pe linia organizaţiei de tineret, cât şi pe linie de partid. În această perioadă a luat parte activă la majoritatea acţiunilor întreprinse de partid, fiind ataşat faţă de interesele clasei muncitoare.

În noiembrie 1949, a fost trimis de partid în M.A.I. şi încadrat la Securitate, unde a avut diferite munci pe linie operativă. În activitatea sa a fost apreciat ca un lucrător capabil, cu o orientare şi putere de muncă, reuşind să obţină unele rezultate bune în munca informativ-operativă, în calificarea reţelei informative şi a dovedit ataşament faţă de instituţie.

Atât din viaţa civilă, cât şi din perioada de când lucrează la Securitate, este caracterizat şi cu unele lipsuri ca: manifestări de comoditate, lipsuri în organizare a muncii, mai ales în lucrările scriptice de birou, este puţin încrezut, iar uneori vorbeşte prea mult.

Din punct de vedere politic are o pregătire corespunzătoare şi în prezent este lector la Universitatea serală de marxism-leninism de pe lângă Comitetul Regional de Partid.

Pentru rezultatele obţinute a fost decorat cu medalia „Meritul militar" clasa I şi II, iar la 23 august 1959 cu medalia „Pentru merite deosebite aduse în apărarea orânduirii de stat".

Din referatul întocmit de către Direcţia Cadre /pe baza materialelor prezentate de către Secţia Cadre din Dir. Reg. de Securitate Autonomă Maghiară/ la data mutării ofiţerului la Miliţie, rezultă că tatăl său a posedat un atelier de ceasornicărie, unde a lucrat singur până în 1957, când a decedat. Din acelaşi material mai rezultă că tatăl său a fost membru P.N.L. Brătianu. Această problemă apare în dosarul ofiţerului dintr-un referat de investigaţie întocmit în 1951, însă Secţia Cadre, fără a documenta concret temeinicia acestei afirmaţii, a trecut în mod succesiv în referatele de cadre întocmite ofiţerului.

În urma verificărilor făcute s-a confirmat faptul că tatăl său a posedat atelierul de ceasornicărie şi că până în anul 1940 a lucrat cu 1 angajat, însă nu s-a dovedit că tatăl său a fost membru P.N.L. Brătianu.

Referitor la rudele soţiei se arată în acelaşi referat că tatăl său a posedat un restaurant în comuna Band, până în 1944, pe care l-a deţinut în continuare mama sa, până în 1949. La acest restaurant a folosit 1-2 angajaţi.

S-a mai arătat că tatăl său a fost membru în Partidul Imrédy şi a fost cunoscut ca un element naţionalist până în 1944, când a decedat. Are un unchi din partea soţiei, care a fost chiabur, element duşmănos cunoscut cu manifestări naţionaliste.

Verificând şi această situaţie s-a stabilit că acestea nu corespund realităţii, cu excepţia faptului că părinţii soţiei au posedat o cârciumă cu un angajat şi că are pe acest unchi al soţiei, care a fost înscris în Partidul Imrédy, a fost chiabur şi a avut manifestări naţionaliste, însă ofiţerul şi familia nu au legătură cu el de mai mulţi ani.

Am constatat că mutarea ofiţerului la Miliţie a fost făcută fără ştirea organului regional de partid şi chiar fără ştirea conducerii profesionale regionale. Aceşti tov. au fost puşi în faţa unui fapt împlinit întrucât prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 1370 din 1.03.1960 ofiţerul a fost mutat la Miliţie. Vina în această problemă o poartă Direcţia Cadre, care nu s-a consultat cu conducerea profesională a Regiunii Autonome Maghiare, ci numai cu şeful Secţiei Cadre, Lt.maj. Florea Gheorghe, care la rândul său nu a raportat tov. Col. Kovács Mihai.

Se confirmă, de asemenea, faptul că în cadrul Direcţiei Regionale de Securitate Regiunea Autonomă Maghiară sunt o serie de cadre care au probleme deosebite în activitatea lor profesională şi în activitatea rudelor apropiate, cunoscute de conducerea regiunii şi pentru care nu s-au propus măsuri de scoatere.

Cu privire la problemele ridicate în memoriul său după mutarea la Miliţie, am stabilit să Maiorul Szabó Dionisie, şeful secţiei raionale, nu a luat măsurile necesare pentru a-l introduce pe ofiţer în problemele muncii profesionale, ci a căutat să-i facă greutăţi în mod sistematic, ceea ce a dus la divergenţe între ei.

Cu scopul de a scăpa de Cpt. Moszkovits Carol, Maiorul Szabó Dionisie s-a deplasat în repetate rânduri în com. Band, raionul Tg.-Mureş, unde locuiesc părinţii soţiei şi, sub influenţa sa, a determinat organele sfatului popular comunal pentru a-i da un document din care să rezulte că ofiţerul posedă în această comună o suprafaţă de vie mai mare decât cea reală, primită moştenire din partea părinţilor soţiei. Este grav faptul că Maiorul Szabó Dionisie a întreprins această măsură fără nici o competenţă şi a dictat textul sesizării. Cu scopul a „a documenta" că ofiţerul se pare vinovat de nepredarea cotelor obligatorii şi a impozitului către stat, obţinând această sesizare, Maiorul Szabó Dionisie a înaintat-o conducerii Miliţiei regionale, afirmând că a primit-o pe cale oficială de la Sfatul Popular al comunei Band, şi a cerut să fie verificată şi să se ia măsuri împotriva ofiţerului. În urma acestui act provocator, divergenţele între cei doi ofiţeri s-au agravat, în urma cărui fapt Cpt. Moszkovits a făcut dese rapoarte în care a cerut verificarea cazului şi luarea de măsuri împotriva celui vinovat.

Conducerea regiunii de Miliţie, în loc să verifice starea de fapte dintre ofiţeri, a mers pe linia de împăcare între aceştia, nu a verificat acest caz, iar rapoartelor ofiţerului nu s-au dat curs decât în ultimul timp /actul fals s-a întocmit la 22 mai, iar rapoartele ofiţerului au fost trimise la Bucureşti la 31 octombrie a.c./.

În această problemă vinovat se pare şi Cpt. Sipos Ioan, şeful Secţiei Cadre de la Direcţia Regională a Miliţiei a Regiunii Autonome Maghiare, care, primind ordin să verifice „sesizarea" Maiorului Szabó Dionisie, s-a lăsat influenţat de preşedintele Sfatului Popular al comunei Band, a primit o notă explicativă care confirmă acelaş act fals întocmit anterior sub influenţa lui Szabó Dionisie şi astfel problema a rămas tot neverificată.

Întrucât Cpt. Moszkovits Carol susţinea că şi verificarea făcută de Cpt. Sipos Ioan este ireală, la cererea insistentă a ofiţerului de a se face lumină în această problemă s-a format o comisie din partea Sfatului Regional care deplasându-se la faţa locului a stabilit în urma măsurătorilor făcute şi precizate în procesul-verbal nr. 2045 din 21.VI.1960, că actul întocmit sub directa influenţă a Maiorului Szabó Dionisie este fals, întrucât ofiţerul nu a primit moştenire din partea părinţilor soţiei decât 0,08 ha vie în loc de 0,11 ha vie.

Din această verificare s-a desprins în mod clar că ofiţerul a avut dreptate şi că Maiorul Szabó Dionisie a întreprins această măsură pentru a-l înlătura pe Cpt. Moszkovits de teama de a nu-i lua locul.

Menţionăm că Maiorul Szabó Dionisie a fost locţiilor şef direcţie la Miliţia Regională Baia Mare, şi în urma muncii nestisfăcătoare a fost retrogradat şi numit în funcţia actuală. În această funcţie, pe lângă unele rezultate bune obţinute, a comis o serie de nereguli ca: a folosit în scopuri personale subalternii /şefi de post/ şi a procurat în mod abuziv diferite alimente şi obiecte casnice, fapt ce a dat loc la comentări şi a dus la ştirbirea autorităţii sale în faţa subalternilor şi a populaţiei civile. De exemplu, în cursul lunii august a.c., după ce a întocmit un proces-verbal de contravenţie numitului Cornea Alexe, de profesie tâmplar din comuna Miercurea Nirajului, a consumat băutură şi mâncare la acesta împreună cu un alt ofiţer, cu şoferul şi şeful de post, apoi a comandat pentru el o ladă, iar şoferul a comandat un pat pentru copil.

Tot în comuna Miercurea Nirajului a comandat în luna aprilie a.c. la o cooperativă un număr de 6 perechi de pantofi, care au fost executate în luna mai. Acestea au fost aduse la sediul raionului de şeful de post din comună şi nu au fost achitate decât în luna iulie în urma unui control făcut de organele cooperaţiei la cooperativa respectivă.

În procurarea de diferite alimente de la G.A.S. şi G.A.C. din raza raionului s-a folosit de maşina instituţiei şi de şefii de post din aceste comune.

*

Pe lângă verificarea problemei ridicate în memoriul Cpt. Moszkovits Carol, s-au purtat discuţii cu unii ofiţeri care au relatat că în regiunea M.A.I. se petrec diverse abateri care se manifestă chiar în rândul unor cadre de conducere.

În general, munca profesională se desfăşoară la un nivel mai ridicat, s-au obţinut unele rezultate bune şi sunt perspective de a obţine şi în viitor asemenea rezultate.

Totuși, au apărut unele abateri grave, care pe lângă faptul că au umbrit aceste rezultate, au îngreunat desfășurarea în mai bune condițiuni a muncii profesionale.

De exemplu, la Serviciul III disciplina lasă de dorit, ofițerii nu lucrează cu toată capacitatea, au loc manifestări indisciplinare prin neexecutarea ordinelor, vin „obosiți" la program în urma bețiilor ce le comit. Putem da ca exemplu pe Cpt. Legianu Vasile, element bețiv, necinstit, anarhic și care întreține o stare de mahalagism la adresa unor cadre de conducere. Lt.maj. Bățagă Valer, element bețiv, care a fost găsit dormind dimineața în biroul locțiitorului directorului pentru spate, în urma unui chef făcut. Lt.maj. Sîmboan Vasile, element necisntit și lipsit de principialitate, care creează atmosferă nesănătoasă în rândul lucrătorilor operativi prin întreținerea unei atmosfere de mahalagism la adresa unor tovarăși. Maior Sîrbu Emilian, deși personal obține unele rezultate bune, totuși, în calitatea sa de locțiitor șef serviciu, este lipsit de combativitate, nu conduce cu competență colectivul și îl caracterizează oportunismul.

Aceste lipsuri grave ce a avut Maiorul în cadrul serviciului respectiv își au cauza în familiarismul cras cultivat de fostul șef de serviciu, Cpt. Szöcs Andrei, scos recent din M.A.I. Acesta vreme îndelungată a comis beții cu subalterni, s-a compromis în fața acestora, cât și a populației din oraș și regiune, fiind găsit în nenumărate rânduri în stare de ebrietate și provocând scandaluri.

Față de starea de fapte din acest colectiv conducerea direcției, respectiv Cpt. Blaga Ștefan, fost director[1], nu a luat din timp măsurile necesare pentru a curma din rădăcini lipsurile grave care au avut loc.

O situație indisciplinară există, de asemenea, la Secția Raională M.A.I. Sfântu Gheorghe, sector de care răspunde Lt.col. Stern Adalbert, locț. șef director, unde majoritatea lucrătorilor comit beții și abuzuri repetate, de care uneori nu este străin nici șeful secției, Lt.maj. Bartos Ioan.

De exemplu, fostul Lt. Pál Ștefan /scos recent/ de câte ori se deplasa în sectorul de care răspundea de atâtea ori consuma băuturi alcoolice și, ajungând în stare de ebrietate, provoca scandal, antrenând și pe alți lucrători din cadrul acestui raion. Lt. Voșloban Stelian, de asemenea, a săvârșit repetate beții urmate de scandaluri. Acesta a ajuns în situația ca în urma unui chef să-l urmărească cu pistolul în curtea raionului pe Pál Ștefan pentru a-l împușca.

Însuși șeful secției raionale, Lt.maj. Bartos Ioan, nu este un exemplu pozitiv în fața subalternilor. Acesta, la fel ca și subalternii lui, a săvârșit mai multe beții și abuzuri /consumă băuturi alcoolice de la M.A.I. pe care nu le plătește/, fapte ce l-au compromis și nu se bucură de prestigiul necesar, atât în fața colectivului pe care-l conduce, cât și în rândul populației din oraș.

Șeful Biroului VII, Cpt. Papsai Pavel, este un element bețiv și anarhic în muncă. Nu trage la răspundere cadrele din subordinea sa, din care cauză unii lucrători comit beții repetate, nu execută lucrările în termenul ordonat și manifestă cazuri de indisciplină.

Șeful raionului Tg.-Mureș, Cpt. Szász Adalbert, deși în munca profesională obține unele rezultate bune, în comportarea sa dă dovadă de lipsuri grave.

Astfel, a fost observat de către lucrătorii din subordine și de populație în stare gravă de ebrietate de mai multe ori. Este un element mincinos, palavragiu, neobiectiv și neprincipial, atribuindu-și calități ce nu-i aparțin.

La Secția VIII, al cărui șef este Mai[or] Bartos Carol, există familiarism, o slabă disciplină, din care cauză nu s-au luat la timp măsurile necesare.

Însuși șeful secției face abuz de alcool, întreține relații neprincipiale cu unii lucrători din subordine și din alte colective de muncă.

Aici lucrează Lt.maj. Țîrlea, care a săvârșit beții repetate și care s-a compromis ca organ de securitate. Fostul Lt. Hegedüs a furat suma de 900 lei de la Lt.maj. Țîrlea, înscenând furtul ca și când ar fi fost săvârșit de altă persoană /i-a tăiat buzunarul cu lama/.

Aspectele negative săvârșite mai sus, culminează cu faptele rușinoase de furturi comise de un număr mare de cadre, care au nesocotit legile statului și obligațiile ce le revin, s-au dedat la delapidări prin diferite mașinațiuni și falsuri pentru a-și însuși sume de bani din avutul obștesc, compromițându-se astfel ca membrii de partid și ofițeri de securitate.

Astfel, foștii Cpt. Baltag Stelian, angajatul civil Movilă Irina și angajatul civil Béres Iosif din Secția Financiară a regiunii, [în] perioada anilor 1954-1960 au sustras în mod fraudulos de la caseria unității diferite sume de bani, între 200-6 000 lei, prin falsificarea de documente, pe care i-au folosit în scopuri personale. În această problemă a rezultat că ori de câte ori erau sume sustrase, controlul financiar constata și propunea acoperirea sumelor fără a se lua măsuri de tragere la răspundere pe cale legală pentru sustragerile săvârșite.

Mai mult, în acest an conducerea Regiunii M.A.I. în loc să ia măsuri de trimitere a lor în justiție, a mers pe linia întocmirii unor referate în care nu se arată adevărata stare de fapte, dezinformând în acest fel Dir. Cadre M.A.I. și conducerea Ministerului și propunând doar scoaterea în rezervă a Cpt. Baltag Stelian cu drept la ajutor unic.

Este mai grav faptul că s-a mers pe linia cocoloșirii cazurilor respective de către conducerea regiunii, fiind necesară intervenția Comitetului regional de partid pentru ca aceste elemente să ajungă în fața justiției și astfel să fie condamnați între 1-3 ani.

[1] Corect: locțiitor șef direcție pentru operativ

De menționat este faptul că nici după aceasta nu s-au adâncit suficient verificările, încercându-se a se închide cercul pentru a nu se da amploare acestui caz. Astfel se explică de ce au rămas netrimiși în judecată fostul Cpt. Ciobîrcă Gheorghe, șeful Secției Financiare, care se face direct răspunzător pentru comiterea tuturor infracțiunilor de către cei de mai sus. A cunoscut din timp săvârșirea lor, contribuind personal la comiterea acestora prin aprobarea chitanțelor false și datorită familiarismului creat în cadrul secției nu a raportat conducerii direcției faptele enumerate mai sus.

Deci, rezultă că aceste elemente se fac vinovate de furt din avutul obștesc, fals în acte publice, omisiune de denunț și abuz în serviciu.

Ca urmare a abaterilor săvârșite de șeful Secției Financiare, Ciobîrcă Gheorghe, Baltag Stelian și ceilalți funcționari principali din Secția Financiară, ilegalitățile din domeniul financiar s-au extins și asupra capitolului cheltuieli de deplasare, deconturi etc., unde a luat un aspect îngrijorător, având un caracter de masă.

Este cunoscut faptul că din 1956, odată cu retragerea din uz a foilor de drum pentru cadrele M.A.I., se virează bani pentru cheltuielile de transport și misie de deplasare.

În ultimii ani un mare număr de ofițeri au încălcat instrucțiunile financiare în vigoare cu privire la deconturi.

Astfel, Lt.maj. Florea Gheorghe, șeful Secției Cadre, la data de 4 decembrie 1956 s-a deplasat la București, unde a fost internat în spital pentru tratament.

Întorcându-se din București după 9 zile, a decontat în mod ilegal ordinul de serviciu, însușindu-și suma de 234 lei misie de deplasare și plus 60 lei cazare. În 1959, de asemenea, a decontat biletele de transport în perioada concediului, pe ruta Tg.-Mureș – București și retur, călătorie efectuată pentru o zi în interes personal.

Tot Lt.maj. Florea Gheorghe, cu ocazia deplasărilor pe care le făcea în teren, ridica de la caseria unității sume mai mari de bani decât era necesar, iar la întoarcere, în loc să deconteze diferența rămasă, acoperea această sumă cu o chitanță de avans salar cu scopul de a se sustrage de la penalizările de dobândă prevăzute de instrucțiunile financiare. Aceste cazuri s-au petrecut de 2 ori.

O altă abatere săvârșită este aceea că, la începutul anului 1960, a luat sub formă de împrumut de la caseria unității suma de 1 000 lei pe care la rândul lui i-a împrumutat-o Cpt. Hila Ilie din Dir. Cadre, care nici până în prezent nu i-a restituit-o.

Cpt. Both Martin, care girează funcția de șef al Serviciului III, s-a deplasat în luna mai a.c., împreună cu soția la București, folosind abonamentul său, pentru unul din ei a luat bilete; la înapoiere le-a decontat, fapt ce nu avea dreptul. Reieșind din aceasta că soția, indiferent dacă a folosit abonamentul sau biletele, nu avea dreptul să călătorească gratuit.

Un alt aspect necinstit de însușire a unor sume de bani l-au săvârșit următorii ofițeri:

Lt.maj. Bățagă Valer, lucrător prim, Serviciul III; Lt.maj. Bățagă Tiberiu, lucrător prim, cadre; Lt.maj. doctor Tamás Vas Ioan, medicul șef al unității; Cpt. Hirșon Simion, fost șef birou al Secției IV, în prezent șeful Secției Financiare; Maiorul Mikola Ludovic, șeful biroului Secretariat; Lt.maj. Simon Gavrilă, felcer; Lt.maj. Barothi Vilhelm, lucrător evidență operativă, Secția „C"; Cpt. Legianu Vasile, lucrător prim, Serviciul III și Lt.maj. Dali Nicolae, lucrător, Serviciul III, care și-au procurat bilete de călătorii efectuate de alte persoane, singuri sau prin ofițerii intermediari de la C.F.R. sau populația civilă, pe care le-au decontat în contul concediului de odihnă, fără a fi efectuat aceste călătorii.

Un aspect grav este cazul Lt.maj. Sîmboam Vasile, lucrător din cadrul Serviciului III, care a decontat un bilet de avion pe ruta Tg.-Mureș – București și unul de tren pe ruta Constanța – Tg.-Mureș, deși nu efectuase călătoriile, călcând în afară de disciplina financiară și ordinele și directivele M.A.I. privind principiile muncii cu agentura.

Este necesar de a se scoate în evidență în mod deosebit că la procurarea de bilete [...] angajat civil László Béla, care prin natura muncii sale răspundea de controlul și verificarea decumentelor de deconturi. El personal a săvârșit asemenea ilegalități, a procurat bilete pentru alte cadre, a permis și a încurajat încălcarea instrucțiunilor cu privire la întocmirea ordinelor de serviciu, pe care nu se trecea localitatea unde diferitele cadre mergeau în concediu și nu se pretindeau nici vizele la sosirea sau plecarea din garnizoana respectivă, trecând cu vederea că se decontează bilete din localitățile care nu erau prevăzute în ordinul de serviciu.

De asemenea, Cpt. Avram Horea, Lt. Safta Ladislau și Lt.maj. Avramescu Iuliu au decontat și au procurat bilete de călătorie prin unii salariați ai C.F.R., cât și direct de la cutia unde se depozitau biletele colectate de la diferiți călători.

Întrucât unele bilete procurate de aceștia nu aveau data corespunzătoare folosirii lor cu data prevăzută în concediul respectivului, care solicita aceste bilete, au recurs la falsificarea grosolană a biletelor prin recompostarea lor cu o nouă dată corespunzătoare perioadei de concediu, folosindu-se de funcționara Onuț Maria de la caseria gării Tg.-Mureș.

Organele controlului financiar intern din Direcția financiară M.A.I. reprezentate prin Lt.maj. Eremia Nicolae, Lt. Petre Constantin, Lt.maj. Mostiuc Victor, angajatul civil Manisaride Chiriac, Cpt. Ungureanu Dumitru, Nicluța Ioan, Popa Virgil, angajatul civil Savu Ștefan și Lt.maj. Galerian Dumitru au dat dovadă de superficialitate și lipsă de răspundere în controalele efectuate în cursul anilor 1954-1960, care deși au sesizat unele încălcări ale regulilor financiare nu au propus măsuri severe împotriva celor care le-au comis, ci din contră au prezentat denaturat în fața organelor superioare activitatea acestora, în urma cărui fapt, așa cum a rezultat și la procesul care a avut loc cu grupul Baltag Stelian, au fost premiați, o dată și chiar de două ori pe an, cu diferite sume de bani cu scopul de „a fi ajutați" să acopere fraudele.

Şi în problema falsurilor cu biletele s-a mers pe linia închiderii cercului, iar atunci când au descoperit s-au limitat doar la cercetarea a patru cazuri şi punerea lor în discuţia organizaţiei de bază, din care numai doi au fost sancţionaţi cu admonestare scrisă.

Cele arătate privind neregulile din sectorul financiar sunt constatate numai pe baza sondajelor ce s-au făcut, existând indicii că ar mai fi cazuri de abateri şi din partea altor cadre din sectoarele de muncă din Regiunea M.A.I. Autonomă Maghiară ca: Miliţia, pompieri, A.L.A., penitenciare, Arhivele statului, pentru care fapt am cerut o echipă de control din partea Direcţiei Financiare şi care face o verificare de fond a gestiunii M.A.I.

O altă latură a încălcării ordinelor şi instrucţiunilor Ministerului Afacerilor Interne de către unele cadre din Regiunea Autonomă Maghiară este folosirea mijloacelor de transport cu care este dotată unitatea în interese personale.

Şeful Regiunii, Colonelul Kovács Mihai, a aprobat ca fiecare subdirector să aibă la dispoziţie un autoturism. De asemeni, există o practică veche şi frecventă că se aprobă de către conducere folosirea autoturismelor şi camioanelor pentru diferite interese personale ale cadrelor. În această privinţă este concludent cazul petrecut în acest an cu Maiorul Lunguleac, căruia i s-au aprobat două camioane şi autoturismul Volga cu care şi-a mutat familia în regiunea Bacău, păgubind Ministerul cu suma de cca. 3 000 lei.

S-a îngăduit, de asemenea, cadrelor care posedă motociclete să le repare în atelierul auto al instituţiei, folosind scule şi materiale din dotare.

Considerăm că această practică este inadmisibilă, deoarece şi aceasta este o formă de sustragere de bunuri din avutul obştesc. Putem da ca exemplu pe Maiorul Sălcudean Pavel, locţiilor şef direcţie, Lt.maj. Florea Gheorghe, şef Secţia Cadre, Cpt. Márkosi Carol, şef Biroul II, Cpt. Fodor Gheorghe, locţ. şef Secţia VIII şi alţii.

Tot în acest an, angajatul civil Puşcaş Ioan, magazionier, a furat din magazie circa 260 litri benzină, care i-a fost imputată şi a fost scos din M.A.I., fără însă a fi trimis în judecată.

Una din cauzele importante care a favorizat şi cultivat lipsurile şi abaterile de la disciplina în muncă şi de la încălcarea directivelor şi ordinelor Ministerului Afacerilor Interne, precum şi a instrucţiunilor pe linie financiară şi profitul pe orice cale de pe urma instituţiei, este felul defectuos al muncii de cunoaştere, creştere şi educare a cadrelor de care se face răspunzătoare conducerea Direcţiei, cadrele medii de conducere şi, inclusiv, Secţia Cadre.

Secţia de Cadre, în frunte cu şeful secţiei, Lt.maj. Florea Gheorghe, se face vinovată că nu a dus o muncă sistematică de cunoaştere a cadrelor în toate compartimentele. Aşa se explică abaterile grave de la Serviciul II, Secţia Raională Sf. Gheorghe, Biroul VII, Biroul Raional Tg.-Mureş, Secţia Financiară şi alte sectoare de muncă, faţă de care nu a cerut conducerii Direcţiei să ia măsurile corespunzătoare.

Datorită acestei atitudini mai continuă să existe în aparat unele elemente despre care s-a vorbit mai sus.

În afară de acestea, considerăm că Secţia de Cadre nu a propus cu tărie ca elementele care au furat din avutul obştesc să fie trimise în justiţie. Este normal ca acest lucru să nu fie susţinut de Lt.maj. Florea Gheorghe, întrucât acesta s-a compromis în faţa acestor elemente nedemne, căzând pe panta oportunismului şi favorizării lor. Astfel, după ce fostul Cpt. Baltag Stelian a fost exclus din partid şi înlăturat din cadrele active ale M.A.I., Lt.maj. Florea Gheorghe, pierzând simţul de clasă, l-a recomandat pe acesta organelor de securitate de la raionul Buzău, printr-o adresă, să-l sprijine pentru ocuparea unei funcţii de răspundere, întrucât este un element bine pregătit, conştiincios în muncă.

Cu probleme deosebite sunt luaţi în evidenţa Secţiei Cadre un număr de 122 de cadre, printre care unii tovarăşi cu munci de răspundere ca lcţ. şef direcţie, şefi secţii şi şefi de birouri şi a căror situaţie este în curs să fie analizată conform ordinului şefului cadre nr. 2190.

O serie de ofiţeri, ca Maiorul Lunguleac Sava, fost şef [al] Secţiei Administrative, Cpt. Balázs Nicolae şi alţii, în loc să fie scoşi din M.A.I. ca necorespunzători, au fost mutaţi la Miliţie. Considerăm că în mutarea acestora o vină o poartă atât conducerea Regiunii Autonome Maghiare, care a făcut asemenea propuneri, cât şi Direcţia Cadre, care nu a propus scoaterea lor întrucât nu corespund să mai rămână în M.A.I.

În acest sens, Dir. Cadre nu a respectat principiile ordonate cu privire la mutarea Mai[orului] Lunguleac Sava şi Cpt. Moszkovits Carol întrucât lucrarea de mutare a făcut-o fără cunoştinţa conducerii Regiunii Autonome.

O altă cauză care a contribuit la slăbirea disciplinei în rândul cadrelor este stilul defectuos desfăşurat de colectivul de conducere, care n-a imprimat în suficientă măsură simţul răspunderii personale faţă de muncă şi de executarea ordinelor, atât în rândul cadrelor medii de conducere, cât şi în rândul lucrătorilor operativi. În multe cazuri colectivul de conducere a dovedit slăbiciuni prin concesiile neprincipiale făcute subalternilor, încălcând ordinele şi instrucţiunile M.A.I.

Acestea au fost speculate şi amplificate de o serie de elemente instabile, care au creat şi întreţinut o atmosferă de mahalagism la adresa cadrelor cu munci de răspundere.

Tov. Colonel Kovács Mihai, şeful Direcţiei Regionale M.A.I. Autonomă Maghiară, deşi este un tov. serios, cu experienţă îndelungată în munca de conducere şi bineintenţionat în ordinele pe care le-a dat, însă în decursul anilor a dovedit în anumite măsuri luate lipsă de orientare.

Nu a antrenat suficient colectivul pe care-l conduce în analizarea sectoarelor unde s-au manifestat din plin încălcarea ordinelor şi disciplinei.

Este o fire închisă şi rigidă şi nu reuşeşte să-şi apropie subalternii, are tendința de a se izola de colectiv, este inconsecvent în măsurile pe care le ia şi din cauză că se bazează pe o rutină veche, nu reuşeşte să vadă cele mai importante fenomene negative ce apar în procesul muncii, astfel că nu activizează întotdeauna factorii chemaţi să contribuie la lichidarea lipsurilor şi la îmbunătățirea muncii. Numai aşa se poate explica de ce conducerea direcției n-a descoperit la timp cauza abaterilor grave ce s-au petrecut la Secția Financiară, n-a sesizat fenomenul de beție şi neexecutarea de ordine din partea unui număr mare de cadre şi din această cauză nu au fost luate la timp cele mai corespunzătoare măsuri.

Considerăm că tov. Col. Kovács Mihai personal a făcut unele greşeli care au fost comentate nefavorabil de o serie de cadre şi care au dus la scăderea prestigiului şi autorității sale.

În repetare rânduri a folosit unele cadre în scopuri personale pentru a-i procura alimente şi diferite obiecte de uz personal. În urmă cu câțiva ani şi-a angajat fiul ca conducător auto în cadrul Regiunii M.A.I. cu gradul de plutonier cu scopul de a nu-şi satisface stagiul militar; acesta a comis o serie de beții şi scandaluri, fapt pentru care a fost nevoit să-l scoată din M.A.I. Acesta în mai 1959, în timp ce lucra la I.R.T.A., împreună cu alți prieteni, a săvârşit un viol împotriva unei minore /vagaboandă fugită de la casa de corecție/ şi astfel organele de miliție au cercetat cazul.

Tov. Colonel Kovács Mihai, aflând despre acest lucru, a ordonat Maiorului Bartos Carol, şeful Secției VIII, de a prelua cazul de la Miliție şi a-l cerceta el, după care în urma influenței lucrarea, în loc să-şi urmeze cursul normal în justiție pentru huliganism, a fost clasată la organele de miliție.

O altă abatere a tov. Kovács Mihai este aceea că şi-a procurat în mod ilegal, prin intermediul unui director de şcoală medie din Tg.-Mureş /Jovmir/, diplomă de maturitate, fără a se prezenta în fața comisiei de examinare. /Ulterior, analizându-şi greşeala făcută, a înapoiat diploma la şcoala medie respectivă/.

Tov. Col. Kovács Mihai are o contribuție importantă în ceea ce priveşte încălcarea instrucțiunilor M.A.I. privind folosirea mijloacelor auto cu care este dotată unitatea, întrucât a dat aprobări la cereri din partea cadrelor pentru folosirea autoturismelor şi camionului în scopuri personale, aducându-se pagube importante instituției.

Pentru unele din aceste lipsuri, în 1956, tov. Col. Kovács Mihai a fost discutat în cadrul Biroului Regional de Partid şi tras la răspundere. Şi de această dată tovarăşul a fost chemat de tov. prim-secretar Csupor Ludovic, unde s-au discutat problemele ivite în cadrul regiunii de securitate, însă nu a reuşit să facă o analiză temeinică a cauzelor acestor lipsuri.

Cpt. Blaga Ştefan, locțiitor şef direcție pentru operativ, este un element tânăr, inteligent, cu multă putere de muncă, capabil şi cu experiență, însă în relațiile cu unii subalterni manifestă neseriozitate şi neprincipialitate. Este prieten cu unii lucrători din subordine cu care îşi permite anumite relații neprincipiale, ca de exemplu Cpt. Legianu Vasile, Cpt. Izsák Albert, fostul Cpt. Szöcs Andrei şi alții din care cauză nu a luat măsuri împotriva acestora şi este direct răspunzător de munca nesatisfăcătoare şi abaterile care s-au comis la Serviciul III şi alte sectoare de care răspunde. Se discută negativ la adresa lui cu privire la relațiile tot neprincipiale pe care le are [cu] unele subalterne şi alte femei din afara instituției. Aceste lipsuri sunt recunoscute de el şi a promis că în scurt timp le va lichida.

Ca o altă lipsă a tov. este şi aceea că în diferite şedințe de partid /este membru în biroul org. de bază/ şi profesionale respinge uneori criticile juste ce se aduc de către membrii de partid.

Lt.col Stern Adalbert, locțiitor director pentru operativ, este un tov în etate, plictisit şi obosit de muncă, fără poziție şi împăciutorist. Constribuția sa la conducerea muncii Direcției din ultimul timp este minimă, iar în ceea ce priveşte lipsurile grave ce se manifestă în sectoarele care-i sunt repartizate, şi în special la Secția Raională Sft. Gheorghe şi Biroul VII, este direct răspunzător.

De asemenea, şi la el se manifestă neseriozitate, astfel cu ocazia sărbătoririi zilei de naştere, sub influența băuturii, fiind împreună cu Cpt. Blaga Ştefan, Lt.maj. Florea Gheorghe, Lt.maj. Ágoston Alexandru şi alții, mergând prin oraş, au împins un autoturism particular de la locul de staționare, ceea ce a dat naştere la discuții cu proprietarul acestuia.

O altă lipsă principală este aceea că, fără simț de răspundere şi în mod birocratic, a semnat adresa prin care fostul Cpt. Baltag Stelian era recomandat organelor de securitate din raionul Buzău ca element conştiincios, căruia i se poate încredința muncă de răspundere, deşi cunoştea furturile făcute de acesta.

Maiorul Sălcudean Pavel, locțiitor director pentru spate, este un tov. capabil, cu pregătire pentru munca operativă de securitate, însă nu are pregătire necesară în sectorul administrativ. În activitatea sa nu este suficient de hotărât şi consecvent în măsurile ce trebuiesc luate pentru îmbunătățirea muncii din sectorul administrativ. Personal se face vinovat de admiterea folosirii de către salariați a atelierului, utilajului şi materialelor pentru repararea motocicletelor, folosirea autoturismelor şi camioanelor de către cadre în scopuri personale şi altele. Sectorul financiar l-a considerat ca o problemă pe care nu cunoaşte şi din această cauză nu a controlat munca acestora, ajungând la situația arătată mai sus, pentru care are şi el partea lui de vină, mai mult, prin poziția sa a sprijinit pe Baltag Stelian, Béres Iosif şi Movilă Irina, până când au fost demascați ca hoți, în sensul că nu a propus să fie trimişi în justiție de la primele delapidări făcute de aceştia, obligându-i să depună numai sumele sustrase.

În ceea ce priveşte munca politică şi de partid s-a constatat că, în general, există preocupare pentru creşterea nivelului de educare comunistă a membrilor de partid.

Majoritatea membrilor de partid îşi îndeplinesc cu conştiinciozitate sarcinile trasate de biroul organizaţiei de bază, iar comitetele raionale şi orăşeneşti de partid controlează şi îndrumează în mod corespunzător aceste organizaţii.

Totuşi, unii membrii de partid nu au respectat prevederile statutului, au comis abateri grave pe linia profesională, încălcând disciplina de partid. Astfel, la organizaţia de bază nr. 2 /sectorul financiar şi administrativ/, însuşi fostul secretar al organizaţiei de bază până în octombrie 1960, László Béla, a comis abateri grave de la normele financiare, pierzându-şi prestigiul şi autoritatea şi nu a mai avut tăria morală de a mobiliza membrii de partid în combaterea şi demascarea ilegalităţilor comise.

Asemenea lipsuri le-a manifestat şi organizatorul grupei de partid din organizaţia de bază nr. 1, Cpt. Legianu Vasile, element beţiv, anarhic, şi care şi-a însuşit sume de bani prin decontarea de bilete false.

În biroul organizaţiei de bază nou ales, au reuşit să se strecoare unii tovarăşi, ca Both Martin şi Bătagă Valer, care recent au fost descoperite că şi ei au furat din avutul obştesc.

Trebuie menţionat faptul că vechile birouri ale organizaţiilor de bază partid nu au luptat cu toată convingerea şi hotărârea pentru mobilizarea membrilor de partid la îndeplinirea hotărârilor partidului şi la aplicarea instrucţiunilor şi ordinelor M.A.I.

Au muncit insuficient pentru a crea opinie de masă împotriva neexecutării ordinelor, chiulangiilor, palavragiilor, care continuă să se manifeste şi în prezent ca un fenomen accentuat în cadrul acestei unităţi.

Din discuţiile purtate cu mulţi membri de partid a reieşit că există o stare de automulţumire, de pasivitate şi teamă de a lua poziţie faţă de unii tov. care comit abateri.

Arma criticii şi autocriticii nu este folosită cu curaj de mulţi membri de partid pentru faptul că nu s-au creat condiţiile necesare pentru ca oamenii să critice cu curaj şi în mod organizat lipsurile existente în muncă.

Un exemplu de lipsă de combativitate este adunarea generală de partid, ce a avut loc în luna octombrie a.c., când au fost puşi în discuţie 4 ofiţeri care şi-au însuşit bani pe bază de decontări de bilete false şi unde nu s-a luat poziţie hotărâtă faţă de aceste abateri, fiind sancţionaţi numai doi tovarăşi şi aceştia numai cu admonestare scrisă. Mai grav este faptul că deşi din discuţii a reieşit că sunt şi alţi ofiţeri care au decontat bilete false, atât adunarea generală, cât şi biroul organizaţiei de bază nu au luat măsuri de a extinde cercetarea asupra membrilor de partid vizaţi.

Tov. Colonel Kovács Mihai ca membru în Biroul Comitetului Regional de Partid are o mare lipsă prin aceea că nu s-a preocupat de sprijinul şi îndrumarea biroului organizaţiei de bază în activitatea lui, nu a cerut sprijinul organizaţiei de bază în mod sistematic pentru lichidarea stărilor de fapt existente. Considerăm că tovarăşul s-a rupt de munca organizaţiei de bază, întrucât în decurs de un an de zile nu a luat parte decât la 2-3 şedinţe de partid.

Faţă de cele de mai sus considerăm că este necesar să se ia următoarele măsuri:

1/ În ceea ce priveşte situaţia Cpt. Moszkovits Carol considerăm că mutarea lui de la Securitate la Miliţie nu a fost oportună la data respectivă, pentru aceasta colectivul care a verificat situaţia lui consideră că este necesar să fie mutat înapoi la Securitate într-o altă regiune. Biroul Regional de Partid este de acord cu această propunere.

Menţionăm că tov. Lt.col. Stancu Gheorghe şi Cpt. Ciobanu Constantin sunt de părere că ofiţerul, pe baza meritelor pe care le are să fie promovat în muncă, însă la Miliţie.

Maiorul Szabó Dionisie, pentru provocarea făcută împotriva Cpt. Moszkovits Carol, pentru abuzurile săvârşite şi pentru munca slabă desfăşurată în cadrul raionului de miliţie să fie tras la răspundere de către organizaţia de bază partid, iar pe linie profesională să fie scos din M.A.I.

Cpt. Sipos Ioan, şeful Secţiei Cadre de la Direcţia Miliţiei Regionale Tg.-Mureş, să fie scos din munca de cadre pentru superficialitate şi lipsă de răspundere şi să fie discutat în organizaţia de bază partid.

Preşedintele Sfatului Popular al comunei Band, care a eliberat un document fals, să fie discutat în organizaţia de bază partid şi pentru poziţia sa să nu mai fie propus pe lista de candidaţi în alegerile pentru sfaturile populare comunale.

Conducerea regiunii de miliţie să fie avertizată de conducerea Ministerului pentru lipsa de orientare şi de răspundere de care a dat dovadă în rezolvarea cazului ivit între Cpt. Moszkovits Carol şi Maiorul Szabó Dionisie.

2/ Considerăm că scoaterea din Ministerul Afacerilor Interne a Cpt. Szöcs Andrei, pentru abaterile [pe] care le-a comis ca şef al Serv. III, este justă.

Cpt. Legianu Vasile şi Lt.maj. Sîmboan Vasile pentru lipsuri în muncă, abateri şi beţie, furt şi călcarea directivei muncii cu agentura, să fie puşi în discuţia organizaţiei de bază partid şi să fie scoşi din M.A.I.

Maiorul Sîrbu Emilian, Cpt. Szász Adalbert, Cpt. Papsai Pavel, Lt.maj. Ţîrlea, Slt. Voşloban să fie puşi în discuţia adunării generale de partid pentru faptele menţionate în referat şi să fie pedepsiţi pe linie profesională.

3/ În cazul petrecut la Secţia Financiară a Regiunii M.A.I. considerăm că este necesar să se revizuiască dosarele celor condamnaţi şi, în urma verificărilor ce se fac în prezent de către controlul financiar intern, să fie traşi la răspundere de către justiţi fostul Cpt. Ciobîrcă Gheorghe, angajatul civil László Béla şi alţii care vor mai apare.

Pentru înşelăciune, complicitate la înşelăciune şi abuz în serviciu propunem ca următorii ofiţeri:

Cpt. Avram Horea, Lt.maj. Avramescu Iuliu, Lt. Sapfa Ladislau, Cpt. Legianu Vasile, Lt.maj. Sîmboan Vasile, Lt.maj. Bățagă Tiberiu, Lt.maj. Bățagă Valer, Lt.maj. doctor Tamás Vas Ioan, Cpt. Both Martin, Cpt. Hirson Simion, Maiorul Mikola Ludovic, Lt.maj. Simon Gavril, Lt.maj. Barothi Vilhelm, Lt.maj. Florea Gheorghe, Lt.maj. Szilágyi Eugen, Lt.maj. Dali Nicolae şi alţii care vor mai apare în urma verificărilor controlului financiar intern să fie anchetaţi, stabilită vinovăţia, să fie analizaţi în adunarea generală a organizaţiei de bază şi în raport cu gravitatea faptelor să fie traşi la răspundere penală.

Să se analizeze trecutul şi activitatea profesională a Maiorului de miliţie Lunguleac Sava şi să fie scos din M.A.I., de asemenea, să se impute suma ce se va stabili în urma controlului financiar intern pentru folosirea maşinilor instituţiei în scopuri personale.

4/ Direcţia Cadre din Ministerul Afacerilor Interne, împreună cu conducerea Regiunii Autonome Maghiare, să ia măsuri ca în mod eşalonat să verifice situaţia politică şi profesională a cadrelor necorespunzătoare şi în termen de un an să facă propuneri de scoatere din aparat.

Lt.maj. Florea Gheorghe, pentru faptele arătate în prezentul referat, să fie discutat în organizaţia de bază şi să fie scos din M.A.I.

Cpt. Hila Ilie din Direcţia Cadre să fie cercetat asupra relaţiilor ce le-a avut cu Lt.maj. Florea Gheorghe şi a împrumutului de bani de la acesta şi să fie tras la răspundere.

5/ Pentru cele arătate în cuprinsul prezentului referat conducerea Direcţiei Regionale [M.A.I.] Aut. Maghiară /Col. Kovács Mihai, Lt.col. Stern Adalbert, Cpt. Blaga Ştefan şi Maiorul Sălcudean Pavel/ să fie avertizată în scris de către conducerea Ministerului.

Direcţia Financiară şi Direcţia Spate să revizuiască instrucţiunile privitoare la decontări şi să aducă modificările necesare la actualele instrucţiuni care să înlăture pe cât posibil mijloacele prin care s-ar putea comite infracţiuni.

Organele controlului financiar intern care au verificat gestiunea de la Regiunea Autonomă Maghiară să fie sancţionate de conducerea Direcţiei Financiare pentru controalele superficiale pe care le-au efectuat.

Recomandăm ca Dir. Financiară din M.A.I. să iniţieze controale în problema decontărilor şi în alte regiuni pentru a stabili dacă se săvârşesc infracţiuni asemănătoare cu cele din Regiunea Autonomă Maghiară.

Întrucât la Colegiul de Partid de pe lângă Comitetul Regional de Partid al Regiunii Autonome Maghiare există materiale în curs de verificare ce privesc abaterile unor cadre din D.M.R. Autonomă Maghiară, propunem să se trimită un colectiv de control din partea Ministerului Afacerilor Interne pentru a ajuta la clarificarea problemelor sesizate.

Abaterile săvârşite de cadrele din această regiune să fie prelucrate prin Ordinul Ministrului Afacerilor Interne, General-colonel Alexandru Drăghici.

Biroul Comitetului Regional de Partid să iniţieze la începutul anului 1961 un control de partid în cadrul Direcţiei Regionale de Securitate Autonomă Maghiară, inclusiv regionale, cu scopul de a sprijini şi îndruma munca organizaţiilor de bază partid.

Gomboş Mihai
Găbudean Alexandru
Rusu Octavian
Lt.col. Stancu Gheorghe
Cpt. Ciobanu Constantin

Dact. 5 exp/B.R.
24.XI.1960

A.N.D.J. Mureş, fond *Comitetul Regional Mureş al P.C.R.*, dosar nr. 298, f. 20-38.

718.

1961 ianuarie 12, Târgu-Mureş. P.M.R.-C.R.P.R.M.A.M.: dezbaterea în şedinţa extraordinară a Biroului a referatului privind abaterile săvârşite de unele cadre din M.A.I.-D.R. Autonomă Maghiară.

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN
COMITETUL REGIONAL DE PARTID
AL REGIUNII MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

PROCES-VERBAL

al şedinţei extraordinare a Biroului Comitetului regional de partid ţinută la data de 12 ianuarie 1961

Prezenți: tov. Cozma Ioan, Csupor Ludovic, Jakab Ștefan, Kovács György, Kovács Mihai, Molnár Ioan, Turcuș Dumitru, Vargancsik Ștefan, Gombos Mihai.

Ședința se începe la orele 8.

Ordine de zi:

1. Dezbaterea referatului întocmit de colectivul compus din tov. de la Colegiul de partid, tov. din partea C.C. al P.M.R. și de la Ministerul Afacerilor Interne cu privire la unele abateri în cadrul Direcției Regionale M.A.I. Tg.-Mureș.

La punctul I:

Tov. Csupor informează Biroul Comitetului regional de partid asupra desfășurării ședinței ținută la Cluj în legătură cu rezultatul cercetărilor referitor la problema arătată.

Se pun întrebări de către tov. Kovács György, Jakab Ștefan, Molnár Ioan în legătură cu împrejurările procurării de date false privind tov. Moszkovits, contribuția com. orășenesc de partid de a propune astfel de tovarăși în fruntea org. de bază care au preocupare de educarea lucrătorilor de la M.A.I., - de ce nu au sesizat tov. Kovács și locțiitorii lui de aceste probleme? - dacă tov. Kovács a observat că în cadrul org. de bază nr. 1 există tendință de gâtuirea criticii?

Discuții:

Tov. Jakab Ștefan:

Problema pe care discutăm nu ne face cinste, este fapt rușinos că oameni maturi, majoritatea lor membri de partid, mulți dintre ei în munca profesională cu rezultate bune s-au lăsat atrași la astfel de acte de necinste. Tov. nu e mulțumit de răspunsul dat de tov. Kovács că de aceea pentru că cei care i-au atras au afirmat în public că e dreptul fiecăruia folosirea biletelor recompostate pentru a primi contravaloarea unor călătorii neefectuate. Tov. de la Securitate în general cunosc legile și puteau să aprecieze că asemenea fapte sunt ilegale. Cauza abaterilor vede în lipsa de educare cetățenească, partinică, insuficientă. În parte aceasta se datorește și faptului că este legătură insuficientă între comandant și locțiitorii acestuia, pe de o parte și între ceilalți lucrători și astfel n-au fost sesizați, iar unul dintre adjuncți, tov. Sălcudean, el însuși a decontat o dată biletele soției (lucrătoare și ea la M.A.I.) pe numele său, deși el avea abonament pe tren.

Consideră și lipsă de vigilență din partea multora care, ori li s-a oferit asemenea decontări ori nu, dar trebuiau să observe că e ceva ilegal și trebuiau să sesizeze mai din timp problema. Consideră cu nu s-a format la Dir. Reg. M.A.I. un spirit de partid corespunzător pentru că unii oameni, cum e și tov. Moszkovits, care cu toate lipsurile sale, dar are meritul de a pune problemele deschis și a critica lipsurile. Este îndepărtat din cadrul Dir. Reg. M.A.I. Consideră fapt criminal din partea lui Szabó, comandantul raional M.A.I. Tg.-Mureș, care a procurat acte false în legătură cu tov. Moszkovits pentru a-l putea scoate și din cadrele Miliției. Szabó și ceilalți care l-au ajutat în această problemă să fie scoși din muncă și sancționați. Tov. ridică și situația în legătură cu tov. Adler, care tot datorită intrigilor era să fie arestat dacă nu ar fi intervenit Com. regional de partid. Propune să fie văzut ca eventual și Adler să fie acum repus la M.A.I.

În legătură cu propunerile din raportul ce va fi prezentat de tov. Kovács Mihai la Minister, tov. arată că este de acord ca să fie arestați capii răutăților care au inițiat acest lucru. Aceștia să fie condamnați. Tov. însă nu e de părere să fie schimbați deodată un număr așa de mare de oameni dintre lucrătorii M.A.I., ci toți să fie puși în discuția adunării org. de bază și toți să fie sancționați, atât pe linie de partid, cât și pe linie administrativă. Dacă vor fi scoși în număr mare lucrători, oamenii o să comenteze. În legătură cu această problemă propune ca tov. Csupor să ceară părerea conducerii partidului. Partidul nu are această metodă, dacă cineva greșește să fie scos imediat din muncă.

De acum înainte Biroul regional să se ocupe mai îndeaproape de aceste organe, fiecare în domeniul lui de activitate. Să fie mai multă grijă de educația lucrătorilor M.A.I., de întărirea spiritului de partid, de întărirea muncii de acolo prin încadrarea unor tovarăși corespunzători, care pot da ajutor în acest sens.

Tov. Vargancsik:

Este de acord cu aprecierea tov. Jakab, că acest fapt nu face cinste pentru organele regionale de partid și de stat. Arată că deja la alegerile biroului org. de bază din oct. s-a ridicat că Baltag are atitudine de necinste față de bunurile obștești, dar se pare că a fost mușamalizată problema în referatul trimis la Minister. Arată că tov. Feigl la adunarea org. de bază a susținut că în cadrul Direcției nu pot fi criticați tov. cu mai mare muncă de răspundere pentru că aceasta poate avea urmări, și anume arată că tov. Bățagă Valer l-a tras la răspundere pentru că l-a criticat în adunarea org. de bază.

În problema tovarășului Moszkovits arată că îl cunoaște ca un tov. care critică lipsurile cu curaj, dar totuși l-au scos prin motive că nu are rezultate în muncă și că are unele probleme în legătură cu situația familială, iar când s-a propus de com. orășenesc de partid să fie numit ca locțiitor de comandant la Miliția orașului, atunci cadrele miliției au propus să fie scos și din Miliție. Obiecționează că directorii penitenciarului, Tănase, mai pe urmă Diriți, au fost scoși din muncă fără întrebarea organelor locale de partid. La fel, arată că tov. Szabó Carol, procurorul regional, a schimbat pe procurorul șef al orașului-raionului Tg.-Mureș fără consimțământul com. orășenesc de partid.

În legătură cu măsurile propuse, tov. arată că este de acord ca să fie cercetată situația fiecărui tovarăș aparte. Acei care au fost trecuți pe listă, fără să știe că în numele lor s-au făcut asemenea abateri, să nu fie sancționați. Tov. arată că înaintea alegerilor

s-au studia propunerile pentru birourile org. de bază de la M.A.I. şi în felul acesta a fost scos şi László, care înainte era secretarul org. de bază la spate şi era unul dintre inițiatorii abaterilor în chestiune.

Problema lui Szabó nu cunoaşte, dar consideră că tov. Moszkovits trebuie repus în drepturile lui la M.A.I., pentru că nu au fost motive serioase pentru a fi scos de acolo.

Tov. Cozma:

Şi dânsul e de acord cu cele spuse de tov. Jakab şi Vargancsik, că nu ne face cinste că nu am sesizat problema mai înainte. Răspunderea cade şi asupra Biroului com. regional de partid şi asupra comandantului şi locțiitorilor săi şi altor tov. cu munci de răspundere. Este acord că tov. Kovács, dacă ar fi cunoscut problema, ar fi intervenit pentru lichidarea unor astfel de abateri, dar este şi aceasta o lipsă serioasă că nu a cunoscut ca şef al unității situația de acolo. Recomandă ca pe viitor să întărească legătura dintre el şi subalterni, ca aceştia să sesizeze cu curaj problemele ce constată.

Tov. propune să fie chemați locțiitorii tovarăşului Kovács înaintea Secretariatului pentru a fi traşi la răspundere pentru că ei nu puteau fi absolut străini de această problemă şi nu au intervenit hotărât în lichidarea anumitor stări de lucruri.

Este nejust că – aşa cum a arătat tov. Kovács – există o rezistență de a fi primit la M.A.I. tov. Moszkovits, pentru aceasta să fie traşi la răspundere. Dacă raportul tov. Kovács se consideră material complet asupra cercetărilor, consideră că nu satisface suficient cerințele, consideră nejust că se începe cu motivarea, cu arătarea rezultatelor pozitive, pentru că faptele dovedesc că măsurile luate n-au fost satisfăcătoare. Consideră că s-a neglijat munca educativă în rândul oamenilor, că aceştia s-au lăsat uşor atraşi în asemenea acte de necinste. Să fie luat fiecare caz în parte şi discutat în org. de bază, după aceasta se pot trage concluzii mai precise şi juste de către conducerea M.A.I. şi Biroul regional.

E de acord ca tov. Moszkovits să reintre în M.A.I., iar Szabó să fie tras la răspundere pentru josniciile făcute. Arată că în dosarul administrativ al tov. Moszkovits sunt notări bune an de an, ca ultimul referat să conțină probleme tocmai contrare, în mod tendențios, pentru a putea fi scos din M.A.I. Consideră că pe lângă tov. Florea sunt antrenați în aceasta şi alții din Direcția de Cadre de la minister. Această problemă să fie cercetată până la capăt şi sesizați şi tov. din Biroul Politic.

E de acord ca Szabó să fie scos din funcție şi exclus din partid de către com. raional de partid şi să fie criticat şi tov. Rácz pentru că nu a luat poziție față de indicația tovarăşului Bățagă ca să fie aplanate „neînțelegerile" între Szabó şi Moszkovits.

În legătură cu problema tov. Adler nu poate forma părere [pentru] că nu cunoaşte situația.

Tov. Molnár:

Este de acord cu aprecierile făcute de antevorbitori în legătură cu faptele petrecute în cadrul M.A.I. din regiune. Critică pe tov. Kovács pentru că în 8 ani de zile nu a controlat activitatea administrativ-gospodărească. Trebuia să fie controlat şi acest sector, mai ales după ce s-a constatat că chiar tov. Székely a făcut decontarea unor astfel de bilete. Trebuia ca să sesizeze comandantul şi locțiitorii mai din timp aceste acte de necinste din partea acelora care ei înşişi trebuie să vegheze la respectarea legalității populare. Propune ca Secretariatul să stea de vorbă cu fiecare locțiitor în parte şi să fie traşi la răspundere în mod hotărât, pentru că aceasta le va ajuta. Când se vor discuta aceste probleme în org. de bază, aceasta să constituie prilej pentru întărirea democrației interne de partid în institut. Tov. să primească fiecare pe linie de partid sancțiuni – în măsura în care sunt amestecați sau au cunoscut problemele respective şi n-au luat poziție. Este de aceeaşi părere cu tov. Jakab, să nu fie scoşi aşa de mulți deodată de la M.A.I. pentru că o să dăm ocazie despre ce să vorbească micii burghezi. Să fie plan pentru scoaterea celor necinstiți din institut, dar să nu fie scoşi deodată. Problema să fie dezbătută şi în org. de bază U.T.M. şi să fie sancționați şi pe această linie cei care merită. Să fie tras la răspundere şi tov. maior Székely de la Miliție pentru că trebuia să cunoască că face act ilegal.

E de acord ca tov. Moszkovits să fie pus imediat înapoi în postul pe care l-a avut. E de acord cu tov. Cozma, să fie dusă până la capăt cercetarea în legătură cu maşinațiunile pentru scoaterea lui din Miliție. Szabó să fie exclus din partid. Arată că nu e just că doi frați Bățagă lucrează la Securitate şi sora lor la Miliție.

Tov. Turcuş:

E de acord cu caracterizarea faptului, e de părere că avem de-a face cu un fenomen destul de grav. Deşi sunt fapte mici, ele au cuprins masă mare de lucrători şi consideră că nu pot fi privite aceste fapte din partea celor care [le-]au inițiat ca simple completări ale veniturilor lor bănești, ci pare a fi tendențios, şi anume că au vrut să-i compromită pe lucrătorii M.A.I. pentru a-i intui la luarea de mită şi să se îndoaie în fața sarcinilor lor. În interpretarea răuvoitoare a ordinului vede slăbiciunea morală a acestora, care s-au lăsat târâți în aceste probleme. Critică şi dânsul pe tov. Kovács că de 8 ani nu a controlat această secție. Lipsurile şi greşelile grave ce s-au manifestat în această problemă înseamnă că tov. Kovács nu s-a ocupat suficient de starea moral-politică a lucrătorilor. Nu se pot rupe manifestările unora din lucrători de pregătirea nesatisfăcătoare politică a oamenilor. Consideră nepotrivit că tov. Bățagă, care a avut doi fii la M.A.I., s-a ocupat de problemele acestei instituții, pentru că prin ei putea să fie informat nu aşa cum trebuie.

În problema tov. Moszkovits consideră că mai întâi ar trebui cercetat cine intenționează să fie scos şi din Miliție şi dacă firul duce până la minister, să fie sesizați şi tov. din conducere.

Nu e de acord să fie scoşi deodată aşa de multe cadre din M.A.I., ci se asociază propunerii ca să fie analizat fiecare caz în parte de conducerea Direcției şi de org. de bază respectivă. Să nu fie nimeni cruțat, dar măsurile să se ia gradat şi nu eliminarea în bloc a unui număr atât de mare de lucrători.

Afară de tragerea la răspundere de Secretariat a tov. locțiitori, să se ia măsuri de întărirea educației de partid în cadrul Direcției.

Tov. Kovács György:

Este de acord cu aprecierile celorlalți tov. cu privire la cele întâmplate la M.A.I. Trebuie să dea de gândit că unii lucrători de acolo așa de ușor s-au lăsat antrenați în lucruri de necinste. De aceea trebuiesc luate măsuri hotărâte împotriva celor vinovați, deoarece nu e vorba de oameni simpli, ci de lucrători de la o instituție care trebuie să vegheze la respectarea legalității populare. Se poate presupune că inițiatorii acestor abateri au atras de aceea așa de mulți pentru a acoperi faptele lor, dar nu trebuie scăpat din vedere nici aceea că e posibil că au vrut să compromită instituția. Propune să fie văzut cu cine au avut respectivii legătură. Să fie în acest sens dusă mai departe cercetarea. Trebuie văzută și latura aceea a problemei că unii, ca tov. Moszkovits, care nu au fost antrenați în aceste fapte, au fost dați afară din instituție. Să fi văzută partea tov. Florea în scoaterea tov. Moszkovits. În ce privește metoda folosită de Szabó, consideră că e similară cu cele folosite de Beria.

Să fie dezbătute problemele în adunarea org. de bază, care să fie bine pregătită, deoarece acolo sunt legături prietenești destul de strânse și să nu se caute să diminueze gravitatea faptelor.

Să fie dusă mai departe munca de educare partinică, de călire a cadrelor noastre față de asemenea influențe.

Tov. Kovács este vinovat pentru faptul că nu a cunoscut problemele, a fost din partea lui lipsă de vigilență, de control și lipsă de legătură cu lucrătorii de la M.A.I., care ar fi putut sesiza mai din timp aceste fenomene. Tov. trebuie să lichideze lipsurile în această direcție.

E de acord ca tov. Moszkovits să fie reîncadrat la Securitate, iar Szabó să fie scos din muncă și exclus din partid. Să fie verificată și activitatea tov. Florea. În ce privește tov. Rácz, să fie tras la răspundere pentru că nu a luat poziție hotărâtă față de metodele folosite de Szabó. Să fie văzută și situația tovarășului Adler.

Tov. Gombos Mihai:

Propune să fie tras la răspundere și tov. Dărămuș, comandantul Miliției regionale, pentru că a fost sesizat verbal de tov. Moszkovits despre metodele folosite de Szabó, dar și el s-a dus pe linia împăcării cu asemenea proceduri. Tov. Dărămuș timp de 6 luni nu a înaintat către tovarășui Drăghici cererea lui de a fi primit în audiență. Deși nu e cercetată problema, dar se pare că tov. Dărămuș a mers de aceea pe linia împăcării lui Szabó și Moszkovits pentru că e bun prieten cu Szabó. La fel, sesizează atitudinea nejustă a tov. Blaga, care l-a întrebat pe Legheanu Gheorghe, care a fost chemat la Colegiu pentru cercetare, că ce s-a discutat cu el. Pentru aceasta tov. Blaga a fost tras la răspundere de Colegiu și a făcut autocritică.

Propune scoaterea tov. Sipos din miliție pentru că în loc să cerceteze temeinic dacă corespund cele sesizate în legătură cu tov. Moszkovits, a luat din aceeași sursă informările, procedând în mod cu totul superficial, fără simț de răspundere.

Tov. Kovács Mihai:

Toate cele spuse de tovarăși în discuție consideră că corespund realității, sunt lucruri rușinoase, murdare și îi e rușine că Biroul regional trebuie să discute acestea, în loc să dezbată cum să muncească Securitatea mai bine împotriva dușmanilor de clasă. Arată că e lipsa lui că nu a luat măsuri din timp din punct de vedere moral-politic. Este de acord ca și locțiitorii lui să fie trași la răspundere din partea Biroului regional de partid. De asemenea, recomandă să fie trași la răspundere tov. Dărămuș, dar și tov. Rotaru, pentru că și în instituția pe care o conduce el sunt 5 inși cu asemenea fapte.

Tov. mulțumește pentru ajutorul partidului și își ia angajament că va face totul să îmbunătățească munca și pe linia administrativ-gospodărească.

Tov. Csupor Ludovic:

Arată că nu o să discută acum prea mult de probleme deoarece au fost calificate acestea atât la ședința din Cluj, cât și la începutul acestei ședințe, când a informat Biroul despre desfășurarea ședinței de la Cluj. Totuși, ține să sublinieze din nou că se simte foarte prost că la lipsurile ce au fost în ultimul timp în regiune se mai adaugă și asemenea fapte la o instituție care trebuie să vegheze la respectarea legilor noastre.Tovarășul arată că se frământă să se explice cum s-a putut ca pentru câțiva bani cadrele noastre bune, care știu să îndrepte arma împotriva dușmanului de clasă, s-au lăsat influențate de asemenea elemente. E rușinos faptul că s-au putut întâmpla asemenea lucruri, dar îi pare bine că cel puțin tov. comandant și doi locțiitori n-au fost amestecați în aceste fapte.

Cu aprecierile făcute de tov. este de acord și simte răspunderea ce revine organului regional de partid și personal dânsului pentru M.A.I. și pentru alte organe de stat. Arată ca o lipsă a dânsului că deși a ținut legătura cu tov. din conducere, dar foarte puțin a stat de vorbă cu ceilalți lucrători. Și de aici reiese că nu e suficient ca să ne prezentăm numai la adunările org. de bază și să participăm numai la unele discuții de analiză, ci trebuie stat de vorbă și cu oamenii. Membrii Biroului comitetului regional de partid pe baza hotărârii Biroului Politic au dreptul să vadă munca de la M.A.I. și să participe nu numai la adunări. Arată că tov. Patilineț a trasat din nou la ședința din Cluj sarcina de a se folosi de drepturile acordate Biroului comitetului regional de partid de către Biroul Politic al C.C. al P.M.R.

Trebuiesc luate măsuri foarte serioase pentru întărirea educației comuniste. În lipsă de educație partinică satisfăcătoare lucrătorii sunt expuși permanent la corupere. Să fie întărit în același timp și controlul în muncă și legătura cu lucrătoriii din subordine. Să vedem la fel și elementele care lucrează în unele sectoare ale M.A.I. și care sunt de mult acolo și n-au fost aprobați

de organele de partid, căci numai tov. Sălcudean şi Florea au fost aprobaţi de Biroul regional. Să fie văzut ce elemente au putut ajunge acolo.

Critică pe tov. Kovács şi-i recomandă să creeze un climat favorabil ca oamenii să se apropie de el cu încredere, să meargă la el ca la un sfătuitor al lor. Tov. Kovács a fost izolat de masa lucrătorilor, dar s-ar putea să fi fost tendenţios izolat, că elementele acestea poate au făcut acest climat în jurul lui.

În legătură cu propunerile din raportul ce va prezenta la Minister tov. Kovács, părerea Biroului este următoarea:

- Adunarea org. de bază să discută fiecare caz aparte şi fiecare om implicat în această problemă să fie tras la răspundere pe baza gravităţii faptelor.

- Organizatorii acestor fapte, care au atras şi pe alţii, să fie deferiţi justiţiei.

- Cei care deşi ştiau că săvârşesc lucru ilegal şi au revenit de mai multe ori să săvârşească acelaşi fapt să fie îndepărtaţi treptat din instituţie.

- Tov. Moszkovits să fie pus înapoi la M.A.I. şi continuate cercetările în ce priveşte cine a fost interesat ca dânsul să fie îndepărtat din muncă şi de la Miliţie, folosind pentru acestea şi procedee complet străine de instituţiile noastre. Punerea tov. Moszkovits înapoi în muncă la Direcţia Regională M.A.I. va întări spiritul oamenilor care spun părerea şi au atitudine critică faţă de lipsuri. Dacă între timp, totuşi se constată că are totuşi probleme pentru care nu poate să rămână în cadrele M.A.I., eventual peste 1-2 ani poate fi pus în altă muncă.

- Szabó, comandant raional-orăşenesc M.A.I. Tg.-Mureş, să fie discutat în com. raional de partid, care poate să hotărească sancţionarea lui până la excluderea din partid şi pe urmă să fie scos din funcţie.

- Tov. Székely, adjunctul [directorului] Dir. Reg. Miliţie, să fie discutat în org. de bază şi tras la răspundere cu atât mai mult că el, ca conducător, trebuia să cunoască caracterul faptelor săvârşite.

- Tov. Sipos să fie scos de la Secţia Cadre a Miliţiei Regionale şi sancţionat de org. de bază de partid pentru superficialitate şi lipsă de simţ de răspundere, atitudine de gură cască.

- Biroul sau Secretariatul Comitetului regional de partid va chema în faţa lui separat pe tov. Dărămuş, Rotaru, Blaga, Stern şi Sălcudean şi îi va trage la răspundere pentru greşelile ce le revin.

- Să se ia măsuri pentru întărirea educaţiei de partid. Tov. Cozma şi Turcuş vor vedea programul învăţământului de partid din cadrul instituţiei şi vor include conferinţe educative despre educaţia comunistă pentru trezirea simţului de răspundere comunist în rândurile lucrătorilor M.A.I.

- Să fie sancţionaţi fiecare şi cerută părerea conducerii partidului în legătură cu propunerea ca să nu fie scos în mod mecanic fiecare lucrător implicat în această chestiune.

- Unele probleme care se vor constata după terminarea definitivă a cercetărilor şi care cad în competenţa Ministerului, să fie aduse la cunoştinţa tovarăşului Drăghici.

- Raportul tovarăşului Kovács să fie îmbunătăţit pe baza discuţiilor purtate şi completat cu ce măsuri se vor lua. Să se arate în acest sens părerea Biroului Comitetului regional de partid.

[...]

A.N.D.J. Mureş, fond *Comitetul Regional Mureş al P.C.R.*, dosar nr. 298, f. 8-19.

719.

1961 <decembrie>, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport privind desfăşurarea activităţii informativ-operative în cursul anului 1961.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECŢIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

STRICT SECRET
Ex.nr. 3

RAPORT
privind desfăşurarea activităţii informativ-operative în cursul anului 1961

Lucrătorii de securitate din cadrul Direcţiei Regionale Mureş-Autonomă Maghiară şi-au desfăşurat activitatea lor în cursul anului 1961 conform ordinelor şi directivelor date de tov. Vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri şi Ministru al Afacerilor Interne, în octombrie 1960 şi septembrie 1961.

Principalele sarcini ce au stat în faţa organelor noastre în lumina acestor ordine au fost: lărgirea reţelei informative, stabilirea unei evidenţe operative reale, încadrarea cu agentură corespunzătoare a acţiunilor şi concentrărilor de elemente duşmănoase, antrenarea într-o măsură mai mare a şefilor de posturi de miliţie în executarea sarcinilor de securitate.

În vederea ducerii la îndeplinire a acestor sarcini s-au organizat şedinţe cu întregul aparat informativ-operativ, analizându-se situaţia existentă şi întocmindu-se planuri concrete pe fiecare colectiv, prevăzându-se măsurile ce trebuiesc luate şi termene de executare.

La începutul anului 1961, situaţia operativă a regiunii se prezenta astfel:

suspecţia	12 548
agenţi	936
case de întâlnire	230
acţiuni inf. şi de verificare	449
acţiuni neacoperite	65

Ţinând cont de numărul suspecţilor, al concentrărilor de elemente duşmănoase şi al acţiunilor existente, a rezultat că numărul agenţilor era insuficient pentru a putea supraveghea în bune condiţiuni aceste elemente. Constatând această situaţie, s-a trecut la recrutarea unui număr de 825 agenţi în cursul anului 1961.

O bună parte din agentura recrutată dă rezultate satisfăcătoare în muncă, furnizând materiale cu interes operativ, pe baza cărora s-au deschis acţiuni şi au fost chiar arestate elemente duşmănoase.

Astfel, pot exemplifica agentul „SZÉP BÉLA”, recrutat în anul 1961 de Serviciul III, care prin materialele furnizate a contribuit în mare măsură la depistarea unui grup de 8 elemente naţionaliste maghiare, foşti ofiţeri horthyşti.

Cazul agentului „MARINESCU” din Tg.-Mureş, care a semnalat existenţa unei organizaţii subversive compusă din 4 elemente.

Agentul „TOGAN ALEXANDRU”, recrutat de raionul Târnăveni, care a furnizat materiale informative valoroase pe baza cărora s-a deschis o acţiune, urmând ca elementul în cauză să fie arestat.

Şi alte colective de muncă au făcut asemenea recrutări.

Pe lângă unele rezultate s-au manifestat lipsuri în ceea ce priveşte punctarea, studierea şi recrutarea de agenţi.

Astfel, unii lucrători şi colective de muncă au căutat să realizeze planul propunând pentru recrutare numeroşi candidaţi pe bază ideologică, elemente ale căror posibilităţi de informare pe lângă cei urmăriţi erau reduse.

Asemenea tendinţe s-au manifestat în special la Secţia Raională Ciuc, Biroul Raional Gheorgheni şi Luduş.

Această tendinţă fiind sesizată de conducerea direcţiei, au fost avertizaţi comandanţii raioanelor respective de a pune capăt acestei metode, prin care nu în toate cazurile se pot obţine rezultate corespunzătoare.

Un aspect negativ în ce priveşte recrutarea de agenţi se manifestă la unii lucrători în sensul că propun efectuarea recrutării pe baza unor pretinse materiale compromiţătoare, fără a analiza valoarea acestora şi dacă prin ele candidatul poate fi determinat să accepte colaborarea cinstită cu organele de securitate.

Astfel, raionul Reghin a propus recrutarea unui agent în problema iehoviştilor pe baza unor materiale fără nici o valoare, respectiv o singură notă informativă neverificată din care rezultă că este iehovist, neţinând cont de faptul că recrutările în problema iehovistă se pot face numai cu materiale compromiţătoare bine documentate şi cu aprobarea Direcţiei a III-a.

Biroul raional Luduş a propus recrutarea unui element pentru simplul fapt că în trecut a fost legionar, iar în prezent îngrijitor de vite, fără a dispune de materiale privind activitatea sa prezentă. De menţionat că toţi locrătorii comunei cunoşteau că cel în cauză a fost legionar şi că pentru acesta a fost exclus din P.M.R.

Asemenea lipsuri au existat şi la alte colective de muncă în urma cărui fapt nu am aprobat asemenea propuneri.

Lipsuri serioase s-au constatat în unele cazuri în însuşi procesul recrutării.

Aşa este cazul de la Secţia Raională Reghin, care a trecut la recrutarea unui preot romano-catolic. Materialele existente nu erau justiţiabile, însă exploatate cu pricepere puteau constitui o bază de recrutare. Lt. DEMETER ALEXANDRU, necunoscând fanatismul religios al candidatului şi neţinând cont de faptul că nu a recunoscut decât parţial faptele ce i se imputau, totuşi a trecut la recrutarea acestuia. La scurt timp acest preot (agent) s-a prezentat la protopopul său, provestindu-i tot procesul recrutării şi numele lucrătorului operativ cu care ţinea legătura. Protopopul l-a sfătuit să meargă la episcop pentru a primi dezlegare.

Am luat măsuri de a-l urmări pe preot în cauză prin acţiune, urmând ca treptat să întrerupem legătura cu el.

Datorită studierii superficiale a unor candidaţi, cărora li s-au atribuit calităţi şi posibilităţi pe care de fapt aceştia nu le aveau, unele recrutări deşi au fost efectuate, noii agenţi nu au corespuns cerinţelor, alte recrutări au eşuat sau a rezultat necesitatea abandonării pentru inactivitate.

Astfel, la Secţia IV-a, Lt. RĂDULESCU C. a recrutat pe bază de sentimente un element fost membru al organizaţiei religioase I.K.E. (Uniunea Tineretului Creştin). Datorită studierii superficiale nu s-au cunoscut sentimentele sale mistico-religioase. După câteva zile de la recrutare, candidatul s-a prezentat la organele noastre, solicitând întreruperea legăturii pe motivul că conştiinţa sa nu-l lasă să colaboreze cu organele noastre.

Lt. FECHETE TRAIAN, de la Serviciul III, a recrutat pe un fost plutonier major de jandarmi pe baza unor materiale compromiţătoare. În procesul recrutării a recunoscut doar parţial materialul, însă cu toate acestea a fost recrutat.

După scurt timp de la recrutare a refuzat colaborarea cu organele noastre, în care sens a dat şi o declaraţie, motivând că este bolnăvicios şi nu are timp, toate aceste pretexte fiind inventate. În această situaţie el a[r] trebui să fie abandonat.

Lt. ERMILOV GRIGORE, de la Secţia II-a, a trecut la recrutarea unei candidate, fără un studiu temeinic, pe baza unor materiale de drept comun. În procesul recrutării s-a stabilit că cea în cauză nu are calităţi personale şi posibilităţi de informare pe lângă elementele urmărite. În această situaţie s-a renunţat la recrutarea ei.

Pe lângă recrutări, organele noastre s-au preocupat de instruirea şi dirijarea mai calificată a agenturii existente.

Cu toate acestea, în acest domeniu se mai constată încă o serie de lipsuri care frânează buna desfăşurare a muncii şi duce la necunoaşterea din timp a activităţii şi metodelor folosite de elementele duşmănoase.

Astfel, unii lucrători operativi nu se preocupă de conducerea calificată şi educarea agenţilor, nu pretind agenţilor să furnizeze informaţii pe baza sarcinilor trasate anterior şi despre suspecţii pe lângă care au fost recrutaţi. În multe cazuri, sarcinile trasate agenţilor sunt şablon, formale, fără a fi în concordanţă cu situaţia operativă din acţiuni şi fără a se ţine seamă de natura relaţiilor agentului cu cei urmăriţi. În general se dau sarcini de a stabili poziţia urmăriţilor faţă de anumite evenimente internaţionale, neţinând cont că cei în cauză sunt urmăriţi în probleme de spionaj, sabotaj sau subminare, din care cauză materialele furnizate sunt de slabă calitate.

Aşa este cazul agentului „MEZEI IOAN", recrutat de Lt.maj. SUCIU IOAN de la Raionul Târnăveni, care din luna mai a.c. a furnizat doar 3 note informative, fără valoare operativă. Agentul a fost slab dirijat, fără sarcini concrete.

În aceeaşi situaţie se află agenţii „NAGY ENDRE", „MOGA DUMITRU" şi „BUCŞA GAVRIL", recrutaţi de către Cpt. VULTUR VASILE de la secţia Raională M.A.I. Reghin, care nu s-a preocupat de instruirea şi dirijarea corespunzătoare a acestor agenţi, din care cauză aceştia dau rezultate slabă în muncă.

Mai gravă este situaţia de la Biroul Rai. Luduş, unde dintre agenţii recrutaţi în lunile octombrie-noiembrie 1961, un număr de 12 agenţi nu au furnizat nici un fel de material informativ.

Această situaţie se datoreşte în mare parte faptului că se mai contactează agentură în afara caselor de întâlnire, care pe lângă faptul că nu asigură conspirarea agentului, exclude posibilitatea dirijării concrete, a instruirii şi educării acesteia.

În cursul anului 1961 au fost recrutaţi 825 agenţi şi 66 case de întâlnire.

Totalul agenturii în legătura organelor de securitate este de 1 737 agenţi, dintre care 680 sunt predaţi şefilor de post.

Organele noastre dispun de 229 case de întâlnire, care numeric ar fi suficiente pentru contactarea celor 1 057 agenţi ce se află în legătura directă a lucrătorilor operativi, în medie revenind 4 agenţi la o casă de întâlnire.

Cu toate acestea, există ofiţeri care se întâlnesc cu întreaga agentură sau cu o parte din ea în afara caselor de întâlnire, aceasta din lipsă de răspundere şi perseverenţă de a crea case de întâlnire, iar în unele cazuri din comoditate.

Aşa este cazul Lt.maj. TODEA AUREL, de la Serviciul III, care deserveşte problema legionară, având în legătură 17 agenţi, Lt. POP AUREL, de la Secţia IV-a, care are în legătură 12 agenţi, care se întâlnesc cu întreaga agentură din legătura lor în afara caselor de întâlnire.

Lt. ROTARU DIONISIE, Lt.maj. ŢINTIŞAN IOAN, care nu au casă de întâlnire, iar Lt.maj. SUCIU IOAN, deşi are 2 case cu 7 agenţie, se întâlneşte în afara caselor. Toţi ofiţerii de mai sus lucrează la Biroul Raional Târnăveni.

În oraşul Luduş, reşedinţa de raion, nu există nici o casă de întâlnire corespunzătoare, întâlnirile efectuându-se pe stradă.

Mai sunt lucrători la fiecare raion şi colectiv de muncă de la regiune, care cu o parte din agentură se întâlnesc în afara caselor, deşi agenţii sunt verificaţi şi puteau fi introduşi în casă.

Constatându-se această situaţie au fost luate măsuri să se treacă de urgenţă la crearea de case de întâlnire pentru a asigura contactarea agenturii, care a crescut numeric.

Deşi s-a efectuat un număr mare de recrutări, mai ales în ultimele luni, majoritatea acestora au fost făcute în concentrări şi mai puţin în acţiuni, fapt care face ca şi în momentul de faţă să mai avem acţiuni neacoperite sau slab încadrate cu agentură.

Dacă la data de 1 ianuarie 1961, din 449 acţiuni au existat un număr de 65 acţiuni neîncadrate informativ, în prezent din cele 526 acţiuni mai sunt neîncadrate un număr de 32. Această situaţie denotă că ritmul recrutărilor în acţiunile informative a fost nesatisfăcător. Tot din această cauză 70 acţiuni informative sunt încadrate cu un singur agent.

În această perioadă au fost deschise un număr de 367 acţiuni, iar închise 230 acţiuni. Din numărul acţiunilor închise, 23 elemente au fost recrutate, 19 elemente au fost demascate în şedinţe publice, iar 33 acţiuni s-au soldat cu reţinerea a 42 elemente.

155 acţiuni s-au închis fără rezultate.

Analizându-se de către conducerea Direcţiei acţiunile închise, s-a constatat că o parte dintre ele s-au închis în mod nejustificat, nefiind clarificată activitatea celor urmăriţi.

Aşa a fost cazul Biroului Rai. Gheorgheni, condus de Lt.maj. AMBRUS ŞTEFAN, care a înaintat 14 acţiuni informative cu propunere de închidere. Lucrătorii de la acest raion în loc să încadreze acţiunile cu agentură, după obţinerea a 2-3 note informative fără valoare operativă, au trecut la documentarea lor prin audierea unor persoane de la locul de muncă sau vecini, care au declarat că aceste elemente sunt loiale şi nu desfăşoară activitate duşmănoasă. Lt.maj. AMBRUS ŞTEFAN a găsit aceasta ca cel mai corespunzător mijloc de a scăpa de acţiunile neîncadrate sau slab lucrate informativ.

Am luat măsuri ca acest caz să fie prelucrat cu întregul aparat informativ-operativ, iar şeful raionului Gheorgheni a fost avertizat pentru muncă necorespunzătoare.

Asemenea cazuri, când în mod nejustificat s-au închis acțiuni fără a fi lucrate informativ corespunzător, au existat şi la alte colective din cadrul regiunii.

Conform ordinului primit am luat măsuri de a reanaliza toate acțiunile închise din luna octombrie 1960. S-au analizat până în prezent 65 acțiuni închise, restituind pentru redeschidere un număr de 14 acțiuni. Această operațiune este încă în curs de executare.

Conducerea Direcției şi şefii de colective nu au luat măsuri în vederea executării la timp a ordinului care prevedea deschiderea de acțiuni informative asupra tuturor elementelor semnalate cu activitate duşmănoasă prezentă, rămânând neexploatate o serie de materiale obținute de la agentură sau rezultate din anchete.

Astfel, fostul şef al Biroului Raional Luduş, Cpt. GHERENDI IOAN, în loc să ia în lucru, prin acțiuni, o serie de elemente asupra cărora au primit lucrătorii operativi materiale, a dat dispoziții ca aceste materiale să fie predate spre exploatare organelor de miliție, deşi ele cuprindeau fapte ce intrau în competența organelor de securitate.

De menționat că acest tov. a lăsat neexploatate materiale de o importanță deosebită.

Astfel, la 5 ianuarie 1961, Cpt. GHERENDI IOAN a primit de la agentul „DUMITRESCU MARCEL" o notă care semnala că a purtat multe discuții cu unul dintre specialiştii francezi ce lucrează la montarea Fabricii de zahăr de la Luduş. În cursul discuțiilor cu agentul, acest specialist şi-a manifestat admirația față de realizările obținute de țara noastră, față de P.M.R., arătând că după ce se va reîntoarce în Franța se va înscrie în partidul Comunist Francez. În aceste discuții cu agentul, specialistul vorbea despre un alt specialist francez venit cu el, anume C.P., afirmând că acesta a fost trimis în țara noastră cu sarcini de spionaj, că efectuează fotografieri privind anumite aspecte negative din țara noastră, pe care le foloseşte pentru propagandă duşmănoasă în străinătate şi că cel în cauză a desfăşurat o intensă activitate împotriva Partidului Comunist din Franța.

Această notă importantă a zăcut în dosarul anexă al agentului până în luna octombrie 1961, când a fost descoperită de organele regiunii, fără a fi exploatată, deoarece ambii specialişti francezi erau deja plecați din R.P.R.

Cpt. LUCA NICOLAE, de la Raionul Tg.-Mureş, a primit în lunile august-noiembrie 1960 mai multe note informative de la agentul „NELU", care tratau despre existența unei organizații legionare din care ar face parte şi unele elemente din raionul Luduş, ce aparținea atunci de Regiunea Cluj. Ofițerul nu a raportat cazul regiunii şi nu a întreprins nici măsuri de verificare. Agentul a fost predat la începutul anului 1961 Serv. III, problemei legionare. Cei doi ofițeri care au deservit această problemă., Cpt. DUMBRAVĂ VASILE şi Lt.maj. TODEA AUREL, nu au studiat dosarul anexă al agentului, neluând în consecință nici măsuri de verificare şi lucrare activă a elementului în cauză. Unele dintre elementele semnalate ca membre ale organizației au fost sau sunt agenți. În prezent am luat măsuri de verificare a celor semnalate de agentul „NELU".

Numai aşa se explică faptul că până în ultima perioadă ritmul deschiderii acțiunilor a fost destul de scăzut.

În acțiunile existente în multe cazuri nu se lucrează suficient de calificat şi activ pentru a stabili ce fac în prezent elementele urmărite, nu se iau măsuri bine gândite, fapt ce duce la tărăgănarea unora dintre acestea chiar ani de zile.

În multe acțiuni planurile de măsuri sunt şablon, cu sarcini care se repetă de la un plan la altul, fără să fie puse în aplicare. Aceasta denotă că unii lucrători operativi nu analizează situația operativă din acțiuni, nu concep luarea unor măsuri corespunzătoare pentru a indica direcția şi ritmul acțiunii.

Neluarea de măsuri corespunzătoare s-a datorat şi faptului că unii şefi de colective nu studiază şi nu cunosc suficient acțiunile lucrate de ofițerii din subordine, motive pentru care nici nu pot indica cu competență măsuri care să ducă la clarificarea activității celor urmăriți şi la accelerarea ritmului acțiunii informative.

Numai aşa se explică că la Secția IV-a dosarele 828 şi 829, deschise în anul 1957, nici până în prezent nu au fost încadrate cu agentură capabilă cu ajutorul căreia să se clarifice activitatea celor urmăriți.

În cadrul Serviciului III sunt urmărite prin acțiuni de verificare 6 studente anul VI la Institutul medico-Farmaceutic. Despre manifestările duşmănoase grave ale acestor studente au fost obținute unele materiale informative încă de când erau în anul III. Agenta noastră „TÖRÖK IUDITH" a furnizat materiale informative şi în cursul anului 1961 despre manifestările duşmănoase ale acestora. Pe baza acestor materiale s-a deschis acțiune de verificare grup abia în cursul lunii iulie 1961. Lt.maj. FILKA ANDREI, care deserveşte acest obiectiv, nu a luat nici un fel de măsură de a recruta încă un agent sau alte măsuri informativ-operative, astfel că ele în toamna anului 1961 s-au înscris în anul VI. Abia în ultimul timp s-au luat măsuri în vederea documentării activității duşmănoase a celor în cauză. De remarcat că majoritatea acestor studente sunt fiice de foşti comercianți, intelectuali şi mici meseriaşi.

Cu toate lipsurile existente în munca informativ-operativă, organele de securitate ale Direcției Regionale Mureş-Aut. Maghiară au reuşit să cunoască activitatea elementelor duşmănoase şi să se depisteze cazurile când aceste elemente au încercat să desfăşoară o activitate organizată sau acțiuni individuale.

Astfel, în cadrul oraşului Tg.-Mureş, au fost urmărite prin acțiuni informative mai multe elemente naționaliste maghiare şi foşti ofițeri horthyşti. Prin dirijarea calificată a agenților „NAGY IOSIF", „PAPUC" şi „SZÉP BÉLA" s-a reuşit să se cunoască activitatea duşmănoasă a acestora. Aceste elemente, în frunte cu fostul Cpt. horthyst DÁVID ALEXANDRU, pătrunse de idei

naționaliste, iredentiste și revizioniste, în mod foarte subtil au început să comenteze tendențios situația economică și politică a țării noastre, preconizând posibilitatea izbucnirii unei contrarevoluții în Ardeal.

În cursul anului 1961, aceste elemente și-au intensificat activitatea lor dușmănoasă, colportând diferite zvonuri alarmiste, au căutat să susțină inevitabilitatea izbucnirii unui nou război în care țările capitaliste vor ieși învingătoare, au difuzat diferite cărți cu conținut iredentist maghiar, căutând să țină trează concepția dușmănoasă a „superiorității rasei maghiare".

În urma măsurilor informativ-operative s-a reușit să se documenteze activitatea acestor elemente, trecându-se la reținerea lor.

Datorită unei educații naționaliste primită în familie și sub influența emisiunilor posturilor de radio capitaliste, în orașul Tg.-Mureș, în cursul anului 1961, un grup de tineri de la școlile medii „Papiu Ilarian", „Unirea" și „Bolyai" au creat o organizație subversivă denumită „Anticomjun" (lupta împotriva comuniștilor, jidanilor și ungurilor).

Membrii acestei grupări au desfășurat o activitate dușmănoasă, naționalistă, șovină, îndreptată împotriva naționalităților conlocuitoare. Organizația și-a propus să pregătească membrii ei din punct de vedere militar, apoi să se retragă în munți și să lupte împotriva organelor de stat și a comuniștilor.

În vederea curmării acestei activități subversive și pentru a opri atragerea de noi elemente, am luat măsuri de arestare a grupului compus din MATEI MARIN, BOIERU VIOREL și RUSU AUREL, care fiind deferiți justiției au fost condamnați între 7-10 ani închisoare.

Au mai fost depistate și alte grupări sau elemente care au acționat izolat.

Față de baza operativă și numărul agenturii, rezultatele obținute în această perioadă au fost destul de reduse.

Astfel, la data de 1 ianuarie a.c., organele noastre aveau în evidență un număr de 12 548 suspecți. În cursul anului 1961 am mai luat în evidență 1 440 elemente.

În urma măsurilor luate pentru clarificarea suspecților s-a necesitat scoaterea din evidență a unui număr de 877 elemente.

Scoaterea din evidență a unui număr destul de mare de suspecți se datorește lipsei unor lucrători operativi, care cu toate ordinele date nu au verificat în mod periodic existența acestora. Pe de altă parte, unii șefi de colective au aprobat cu multă ușurință luarea în evidență a unor elemente fără a verifica temeinicia materialelor.

Ani de-a rândul au figurat în evidență elemente decedate, plecate pe raza altor regiuni etc., iar unele elemente ce trebuiau să figureze în evidență nu erau cunoscute de organele noastre.

Trebuie să raportez că pentru un număr de 2 698 elemente s-au completat materialele cu probe neîndoielnice, lucru ce a necesitat o muncă susținută.

Pentru a evita pe viitor asemenea situații am luat măsuri ca de 2 ori anual să fie verificată existența pe teren a fiecărui suspect.

La începutul anului 1961 am avut 132 concentrări de elemente dușmănoase din mediul rural neacoperite informativ.

În anul 1961 s-a reușit a se decoperi în bună parte aceste concentrări, majoritatea recrutărilor efectuându-se în acest scop.

Cu toate acestea mai persistă încă lipsuri în ce privește asigurarea cu agentură a concentrărilor, în sensul că mai există concentrări în mediul rural unde numărul agenturii este insuficient pentru supravegherea informativă a numărului mare de suspecți.

Astfel, în comuna Ideciu de Jos, rai. Reghin, sunt 42 suspecți, comuna Cerghizel 36 suspecți, Șeulia 40 suspecți urmăriți cu câte un agent, Șilea Nirajului, rai. Tg.-Mureș 62 suspecți, 1 agent. Astfel de situații există și în concentrările din alte localități.

În planul de măsuri în curs de executare s-a prevăzut recrutarea de agenți necesari pentru a asigura în mod corespunzător urmărirea suspecților din concentrări.

Majoritatea suspecților din mediul rural sunt supravegheați informativ prin cei 680 agenți ce au fost predați celor 226 șefi de post de miliție care lucrează cu agentura, în medie revenind câte 3 agenți la fiecare șef de post

Toți șefii de post găsiți corespunzători de a lucra pe linie de securitate au în primire agentură. Pe raza regiunii există încă 12 localități unde șefii de post nu sunt folosiți din diverse motive: necorespunzători, posturi vacante, plecați la școala de miliție.

Din constatările făcute pe teren a rezultat că majoritatea șefilor de post depun interes pentru executarea sarcinilor de securitate, obținând rezultate pozitive. Pot aminti pe Serg.maj. LÁSZLÓ COLOMAN, șeful postului de miliție Corunca, raionul Tg.-Mureș, care prin agentură a reușit să identifice un grup de 3 elemente care se ocupau cu redactarea și difuzarea unor fițuici cu caracter contrarevoluționar.

Agenții care au dus la identificarea acestor elemente au fost punctați și studiați personal de șeful de post în cauză.

Se remarcă faptul că tot mai mulți șefi de post fac propuneri lucrătorilor operativi și chiar prezintă materiale bune pe baza cărora se pot efectua recrutări.

La o bună parte din aceste recrutări au participat și șefii de post.

Apreciind capacitatea unor șefi de post, acestora li s-au predat până în prezent 17 dosare de verificare, pe care le lucrează în condițiuni satisfăcătoare.

Pentru rezultate bune și interesul depus în munca de securitate au fost premiați în bani un număr de 25 șefi de post, iar alții evidențiați cu ocazia diferitelor ședințe de analiză.

Cu toate acestea, datorită lipsei de control şi îndrumare din partea unor lucrători operativi şi şefi de raioane, în munca şefilor de post se mai constată o serie de lipsuri, care se reflectă cel mai evident în modul cum este condusă şi dirijată agentura din legătura lor.

Unii dintre şefii de post tergiversează rezolvarea unor sarcini şi manifestă chiar pasivitate faţă de munca de securitate. Pentru asemenea atitudini au fost schimbaţi din funcţie unii şefi de post.

Aşa este cazul fostului şef al postului de miliţie din comuna Miheş, raionul Luduş, plut. MARTIN GAVRILĂ, care a încercat să intre în relaţii sexuale cu agenta „CATALINA", în urma cărui fapt agenta a refuzat să mai colaboreze cu el. Pentru această faptă şi beţii repetate a fost schimbat din funcţie şi mutat disciplinar.

Plut. LAKATOS PETRU, şeful postului de miliţie din comuna Sândominic Ciuc, s-a prezentat la întâlnire cu agentul „BÁCS CAROL" în stare de ebrietate.

În timp ce agentul scria nota informativă, el a adormit pe masă. Ulterior, la o întâlnire de control cu lucrătorul operativ, agentul şi-a manifestat neîncrederea privind colaborarea sa cu şeful de post.

Şi din partea unor lucrători operativi şi şefi de raioane a existat tendinţă de a preda agentură necorespunzătoare şefilor de post, agenţi care nici în timpul cât au ţinut legătura cu organele noastre nu au dat rezultate.

Din controalele efectuate a mai rezultat şi o altă lipsă în sensul că unii lucrători au predat şefilor de post agenţi imediat după recrutarea acestora, fără o prealabilă instruire şi educare.

Aceste procedee nejuste au fost curmate, atrăgându-li-se atenţia şefilor de raioane.

În conformitate cu planul de măsuri, recutările în mediul rural a agenturii ce urmează a fi predată şefilor de post continuă pentu a se ajunge la îndeplinirea prevederilor ordinului, adică de a preda fiecărui şef de post în medie 5-7 agenţi.

În urma muncii informativ-operative desfăşurată până la 1 decembrie 1961, au fost arestate un număr de 88 elemente duşmănoase, din care 42 rezultate din acţiuni informative, un număr de 4 autori de inscripţii şi documente duşmănoase, iar 42 elemente rezultate din denunţuri şi anchetă.

În urma analizei ce a avut loc în luna septembrie a.c. la minister, unde s-au scos în evidenţă o serie de lipsuri ale organelor de securitate din regiunea noastră, în special în ce priveşte ritmul necorespunzător al recrutărilor, am convocat întreg aparatul informativ-operativ şi am analizat stadiul muncii pe colective de muncă. Pe această bază, în lumina ordinelor primite, am întocmit un plan de măsuri concret pe întreaga regiune, pe fiecare colectiv în parte şi concret pe lucrători, cuprinzând ca obiective principale următoarele:

- Recrutarea unui număr de 2 021 agenţi până la 30 august 1962, din care 693 până la 31 decembrie 1961. Dintre aceştia un număr de 178 agenţi să se recruteze în acţiuni până la sfârşitul anului.
- Deschiderea până la 31 decembrie a unui număr de 237 acţiuni informative pe baza materialelor existente.
- Predarea şefilor de post unui număr de 1 047 agenţi până la 30 august 1962, dintre care 426 până la 31 dec. 1961.
- Măsuri pentru urmărirea fiilor proveniţi din familiile foştilor exploatatori.
- Măsuri în vederea urmăririiii activităţii duşmănoase din şcoli şi facultăţi.

În vederea îndeplinirii întocmai şi la timp a prevederilor acestui plan, conducerea Direcţiei a luat măsuri de a urmări îndeaproape modul cum se realizează sarcinile prevăzute de către fiecare colectiv şi lucrător.

Organizaţia de partid, pentru mobilizarea ofiţerilor la îndeplinirea sarcinilor de plan, bilunar analizează în grupele de partid şi periodic în cadrul adunării generale modul cum se realizează sarcinile profesionale.

În urma aplicării acestui plan se constată că în lunile octombrie şi noiembrie 1961 s-au obţinut unele rezultate evidente.

Astfel, au fost recrutaţi de la 1 octombrie a.c. 565 agenţi şi 8 rezidenţi, 6 gazde case de întâlnire.

Deşi global recrutările prevăzute au fost efectuate, nu s-a acordat însă atenţia cuvenită efectuării acestora în acţiuni. Conform planului trebuiau recrutaţi până la sfârşitul anului 178 agenţi în acţiuni, din care în cele 2 luni s-au recrutat abia 48 agenţi.

În planul de măsuri s-a prevăzut ca până la sfârşitul anului să se deschidă un număr de 237 acţiuni. Până în prezent însă s-au deschis numai 114 acţiuni. Din aceasta rezultă că ritmul deschiderii de acţiuni a fost foarte lent.

Menţionez că din cele 114 acţiuni deschise în lunile octombrie-noiembrie 1961, au fost deschise un număr de 68 în urma studierii dosarelor anexă ale agenţilor şi a capitolelor IV din dosare de obiectiv şi probleme.

Raportez că pe lângă deschideri de acţiuni, pe baza materialelor găsite în dosarele anexe şi capitolele IV, s-au efectuat 141 recrutări şi au fost luaţi în evidenţă un număr de 36 suspecţi, iar unele materiale găsite sunt în curs de completare şi verificare, urmând a fi exploatate.

Operaţiunea de studiere a acestor materiale continuă conform ordinului, urmând ca până la 1 martie să fie terminată.

O preocupare a organelor noastre a fost identificarea şi trecerea în evidenţă a fiilor şi fiicelor foştilor exploatatori, a celor care au avut diferite funcţii în aparatul de stat burghezo-moşieresc şi condamnaţi politici, precum şi luarea de măsuri pentru urmărirea activităţii acestora.

În urma măsurilor luate până în prezent au fost verificate 296 elemente din care 194 au fost luate în evidenţă, iar în legătură cu 102 elemente s-au făcut comunicări altor regiuni pe raza cărora aceştia domiciliază.

Acţiunea de identificare şi luare în evidenţă a acestora continuă.

Întrucât unele dintre aceste elemente dețin funcții de răspundere, urmează ca prin organele competente să se ia măsuri pentru înlocuirea lor.

Au fost luate măsuri pentru verificarea întregului corp didactic din şcolile elementare, medii şi institute de învățământ superior. Pentru elementele găsite ca necorespunzătoare este în curs de întocmire o situație, care se va prezenta organelor competente pentru luare de măsuri.

În şcolile medii şi institutele superioare de învățământ au fost efectuate în cursul anului 1961 un număr de 31 recrutări.

Cu toate acestea mai sunt ani de învățământ în diverse facultăți slab încadrate sau chiar fără agenți, ritmul recrutărilor nefiind corespunzător, şi mai ales a fost neglijată crearea rezidenturilor.

În ziua de 8 decembrie 1961, analizând împreună cu şefii de colective de la regiune şi comandanții de raioane stadiul îndeplinirii planului de măsuri şi constatând lipsurile arătate anterior, le-am atras atenția asupra deficiențelor existente, avertizându-i de a respecta întocmai termenele fixate.

Munca informativă în cursul anului 1961 a fost dusă de 79 ofițeri, dintre care 11 veniți abia la 1 septembrie din şcoală. Avem 6 funcții vacante şi 4 lucrători la şcoala de perfecționare.

În cele ce urmează voi face o apreciere asupra desfăşurării muncii informativ-operative pe compartimente de muncă.

Munca de contraspionaj în cadrul Direcției este dusă şi coordonată de 11 ofițeri.

Baza operativă, compusă din 1 032 suspecți este îngustă față de numărul celor pretabili de a desfăşura activitate de spionaj. Agentura existentă, cu toate cele 57 recrutări efectuate de Secția II-a şi cele 56 de regiune, nu poate să satisfacă încă necesitățile mereu crescânde în urmărirea problemelor de contraspionaj.

Deşi în luna aprilie 1961, în urma analizei de la Dir. a II-a, numărul agenturii s-a dublat, în medie revin abia 9 agenți pe lucrător.

S-a pus accent pe recrutarea de elemente cunoscătoare de limbi străine. Din agenții recrutați ultima perioadă, 50% sunt cunoscători a 2-3 limbi străine.

Munca cu agentura nu se desfăşoară încă la nivelul cerințelor. Față de posibilitățile existente, trimiterea agenturii în exterior cu sarcini operative s-a făcut într-o foarte mică măsură şi cu rezultate slabe.

A fost trimis un singur agent în Danemarca fără rezultat operativ. Sunt în curs de pregătire, cu sprijinul Direcției II-a, un număr de 4 agenți cu posibilități şi perspective de a obține rezultate.

Aşa este cazul agentului „SÁNDOR", care va pleca în cursul lunii decembrie 1961 în R.F. Germană, unde are părinții şi alte rude, dintre care unii dețin funcții de conducere în organizațiile emigranților saşi din R.F.G.

În lucrarea diplomaților ce au vizitat regiunea noastră am luat măsuri de interpunere a agenturii în majoritatea cazurilor. Cu rezultate pozitive s-a soldat cazul interpunerii agentului „EMIL" diplomatului american MERSSIL FREDRICH. Diplomatul s-a antrenat în discuții apropiate cu agentul. El s-a interesat despre felul cum se împacă românii cu maghiarii din Reg. Mureş-Aut. Maghiară şi dacă maghiarii sunt mulțumiți de situația lor. La despărțire diplomatul l-a invitat pe agent să-i facă o vizită la legație sau la locuința sa. Ulterior, agentul a primit, prin intermediul unui alt diplomat american, un pachet cu cadouri: cărți ştiințifice, bibelouri şi țigări din partea lui MERSSIL.

Agentul, cu aprobarea şi sprijinul Direcției a II-a, urmează să fie marşrutizat.

Agentul „GYUSZI", care a fost de două ori la legația engleză în cursul anului 1960, a fost invitat împreună cu soția, pe data de 24 decembrie 1961, la legația engleză pentru a participa la o serbare organizată de legație. Agentul urmează să participe.

Agenții „SÁNDOR" şi „VASILESCU" au fost marşrutizați, primul la legația franceză, iar al doilea la legația Danemarcei, unde au fost prelucrați, în sensul că ajunşi în R.F.G. şi Danemarca să nu se mai reîntoarcă în R.P.R.

Lucrarea vizitatorilor legațiilor capitaliste se face însă la un nivel necorespunzător. Încadrarea acestora se face cu întârziere şi de multe ori cu agenți care au posibilități reduse.

O altă lipsă s-a manifestat în urmărirea turiştilor, unde nu am reuşit să obținem rezultate corespunzătoare. Nici până în prezent nu s-a efectuat nici o recrutare din rândul acestora.

Această situație se datoreşte lipsei de operativitate, perseverență şi curaj în realizarea acestei sarcini. Fiind avertizați pentru muncă necorespunzătoare şi în această problemă am luat măsuri de lichidare a acestei stări. Au fost contactați 6 turişti, dintre care unul cu oarecare rezultat – este vorba de un turist din R.F.G. Acesta a furnizat unele informații şi este în studiu în vederea recrutării.

Una din acțiunile informative de perspectivă este cea dusă asupra profesorului HORVÁTH ÁGOSTON din Tg.-Mureş. În cursul anului 1960 a fost la Olimpiada de la Roma. Acolo a luat legături cu monseniorul BALDUCCI, din serviciul de spionaj al Vaticanului. Acțiunea este încadrată cu 3 agenți care au bune posibilități de informare şi s-au obținut deja unele informații care confirmă unele materiale primite de la Direcția I-a.

Avem pe linie de contraspionaj acțiuni încadrate pe o singură linie informativă, care se duce în condițiuni nesatisfăcătoare, tergiversându-se clarificarea suspiciunilor care au stat la baza deschiderii.

Există încă 9 acțiuni de urmărire pe țară și locale neîncadrate informativ, necunoscându-se astfel activitatea elementelor fugare. Tot în această problemă s-au întreprins prea puține măsuri de a identifica elementele fugare ce fac parte din diferite organizații ale emigrației și din serviciile de spionaj.

Coordonarea muncii pe linie de contraspionaj în raioanele din subordine nu în toate cazurile s-a făcut la nivelul cerințelor.

Problema de contraspionaj este în atenția mea, cunoscând importanța acesteia în condițiile internaționale actuale, consider că prin măsurile preconizate munca se va îmbunătăți.

Serviciul III este încadrat cu 19 lucrători operativi care urmăresc activitatea elementelor dușmănoase din orașul Tg.-Mureș și coordonează munca informativ-operativă a lucrătorilor de la raioane pe linia acestui serviciu. Munca Serviciului III din raza regiunii se axează, pe lângă celelalte probleme, în special pe identificarea și lucrarea elementelor dușmănoase din rândul naționaliștilor maghiari, a militanților activi ai cultelor, care prin activitatea lor alimentează naționalismul maghiar în rândul populației, a legionarilor, a tineretului studios, a fostelor elemente exploatatoare.

În urma muncii depuse de colectivul serviciului s-au obținut rezultate mai bune în problemele culte și secte, documente dușmănoase și unele rezultate mai slabe în problema naționaliștilor maghiari și tineret studios. În cadrul acestor probleme s-au depistat unele grupări dușmănoase, au fost efectuate recrutări bune, iar munca s-a îmbunătățit într-o oarecare măsură.

Din materialele informative obținute rezultă unele aspecte ale activității elementelor dușmănoase, pe care le redăm mai jos.

În rândul elementelor naționaliste maghiare și mai ales al intelectualilor maghiari, împărțirea administrativă din decembrie 1960, prin care raioanele Sf. Gheorghe și Tg.-Secuiesc cu o populație în majoritate maghiară, au trecut la Regiunea Brașov, și s-au atașat raioanele Târnăveni și Luduș, cu populație românească, se comentează că s-a făcut în scopul românizării. La fel discută că unificările școlilor române cu cele maghiare, pe lângă învățarea limbii române și studierea altor materii tot în limba română, sunt măsuri luate tot în același scop.

Se mai comentează în rândul elementelor naționaliste maghiare și al intelectualilor că această regiune este oarecum neglijată și din punct de vedere al dezvoltării economice și chiar al culturii.

O activitate intensă desfășoară clerul reacționar, mai ales cel romano-catolic. Ei caută să atragă de partea bisericii tineretul, să semene neîncredere în trăinicia regimului democrat popular din R.P.R., comentând dușmănos hotărârile partidului și guvernului. În mediul rural ei [îi] îndeamnă în mod subtil pe credincioși de a nu intra în sectorul socialist al agriculturii.

O parte dintre ei și-au manifestat îngrijorarea că odată cu transformarea socialistă a agriculturii ei își vor pierde veniturile și chiar o bună parte din credincioși.

Dar nu numai clerul acționează dușmănos împotriva regimului democrat popular, ci în această activitate se antrenează fostele călugărițe romano-catolice și elemente fanatice religioase. Așa este cazul recent al fostei călugărițe romano-catolice ORBÁN ROZÁLIA din orașul Tg.-Mureș. Ea a difuzat un caiet scris de mână, având un conținut dușmănos, anticomunist. Această călugăriță a organizat chiar unele ședințe cu femei fanatice catolice, cărora le-a predat caietul pentru multiplicare și difuzare.

Călugărița și 4 femei se află în anchetă.

În mediul rural și mai ales în raioanele Ciuc, Gheorgheni, Luduș și Târnăveni sunt dese cazurile de manifestări dușmănoase și instigări împotriva transformării socialiste a agriculturii. În cazurile mai grave am luat măsuri corespunzătoare.

Trebuie să raportez că, deși au fost obținute rezultate în munca Serviciului III, sunt și unele lipsuri ce trebuie să fie grabnic lichidate.

Astfel, în problema naționaliști maghiari munca se desfășoară la un nivel scăzut. Nu sunt acțiuni informative de grup mai importante și nici cel puțin indicii de vreo activitate organizată. Este greu de conceput că elementele naționaliste maghiare stau pasive față de evenimentele și situația internațională actuală. Deocamdată însă nu deținem materiale decât despre unele manifestări dușmănoase izolate.

În problema tineret studios ritmul recrutărilor este prea lent. Cei doi lucrători existenți cu greu pot face față multiplelor sarcini. Institutele s-au mărit, au luat ființă noi facultăți și școli medii. În raport de dezvoltarea regiunii și a revoluției culturale, obiectivele urmărite iau amploare. Elementele naționaliste, dușmănoase caută să pătrundă în aceste obiective. Comentariile dușmănoase, manifestările cosmopolite sunt destul de frecvente în rândul studenților, profesorilor, scriitorilor și artiștilor. Lucrarea lor informativă nu este încă la nivelul cerințelor. Agentura numeric este insuficientă. Mai sunt ani în diverse facultăți fără să existe agentură. În rândul intelectualilor și al profesorilor din învățământul superior agentura este slabă.

Odată cu începerea noului an de învățământ, au fost punctați și puși în studiu mai mulți candidați, dintre care o parte au și fost recrutați. Există perspective ca munca să se îmbunătățească în această problemă prin folosirea rezidenturii, care să descongestioneze pe cei 2 lucrători.

Prin trecerea raioanelor Târnăveni și Luduș la Reg. Mureș-Autonomă Maghiară în 1960, numărul legionarilor a crescut în mod considerabil de la 643 la 1 686 elemente suspecte luate până în prezent în evidență. Problema este deservită de un singur lucrător.

Problema se lucrează la un nivel destul de scăzut. Lucrătorul depune interes, dar nu stăpânește încă problema pe regiune. Din cele 8 raioane în 4 avem concentrări de legionari (Luduşi, Târnăveni, Toplița și Reghin), precum şi în orașul Tg.-Mureș.

Există în lucru un număr de 109 acțiuni pe regiune, iar în Tg.-Mureș 18 acțiuni în această problemă.

Există unele indicii că s-ar desfăşura o activitate organizată de către 10 legionari din Tg.-Mureș și Reghin, ce au suferit condamnări după 1944 pentru activitate legionară. S-a stabilit că aceştia se întâlnesc, îşi fac vizite reciproce, țin legătura între ei, uneori având manifestări dușmănoase.

Față de agentură ei se manifestă în sensul de a nu se expune prin pălăvrăgeli, ci fiecare trebuie „să supraviețuiască această perioadă de grea încercare". Toți cei 10 legionari sunt urmăriți prin acțiuni informative. S-a preconizat luarea unor măsuri informativ-operative care să ducă la cunoaşterea concretă a activității ce o desfăşoară acest grup.

Am luat măsuri ca Serviciul III să-şi îmbunătățească munca, mai ales în privința sprijinirii şi mai efective a raioanelor.

Să accelereze ritmul de lucru al unor acțiuni tergiversate prin măsuri bine gândite şi să acorde o mai mare atenție muncii cu agentura, care de unii lucrători se face la un nivel necorespunzător. Să pună capăt întâlnirilor în afara caselor cu agentura verificată.

Conducerea serviciului trebuie să dea un sprijin mai eficace şi să fie mai exigenți față de subalterni mai ales în problemele naționaliști maghiari, legionari şi tineret studios, unde munca nu este încă la nivelul cerințelor.

Colectivul Secției a IV-a şi-a desfăşurat în această perioadă activitatea pe baza orientărilor date de conducerea Direcției a IV-a în vederea descoperirii şi prevenirii activității dușmănoase în obiectivele economice şi de transport deservite.

Cu ocazia analizei făcute la 30 iunie 1961 pe linia Dir. IV-a la minister, au fost scoase în evidență o serie de lipsuri ale organelor noastre în ce priveşte deservirea informativ-operativă a obiectivelor, în special aceea că activitatea noastră nu a fost îndreptată în suficientă măsură pentru prevenirea acțiunilor de sabotaj şi subminare.

În urma analizelor făcute în această perioadă privind activitatea pe linia Secției a IV-a din cadrul regiunii se constată că munca s-a îmbunătățit, agentura este de mai bună calitate, organele noastre pe această linie acționează mai calificat, datorită cărui fapt s-au obținut şi unele rezultate pozitive.

După analiza din iunie 1961 de la Direcția IV-a s-a trecut la aplicarea indicațiilor primite, punând accent pe lichidarea muncii în general, dirijând agentura într-o mai mare măsură în vederea prevenirii acțiunilor de sabotaj, subminare şi diversiune.

În această perioadă au fost arestate 14 elemente dușmănoase din obiectivele deservite.

Ca o lipsă în activitatea desfăşurată pe această linie a fost aceea că până în ultimul timp am deservit informativ un număr mic de obiective, cu toate că într-o serie de obiective nedeservite au existat mari concentrări de elemente dușmănoase şi semnalări privind activitatea acestora.

Din materialele ce le-am obținut rezultă că într-o serie de cazuri elementele dușmănoase din obiective au întreprins acțiuni pentru care au provocat pagube economiei naționale.

Astfel, la Întreprinderea Forestieră Reghin, un grup de 3 elemente în frunte cu COCU STERE, şef al Serviciului investiții, prin acțiunile dușmănoase întreprinse la construirea unui drum C.F.F. au cauzat serioase pagube, iar lucrarea nu corespunde necesităților.

Cei în cauză au dat dispoziții ca la executarea lucrării să fie folosite materiale vechi, deşi întreaga lucrare era asigurată cu materiale coresponzătoare noi. Menționăm că o parte din materialele destinate lucrării au fost lăsate în părăsire prin pădure. Sus-numiții au provocat depăşirea fondului de salarii la această lucrare, pentru justificarea cărui fapt au întocmit state de plată fictive. Agentura ne semnalează că elementele urmărite au manifestări grave dușmănoase, speră în schimbarea regimului şi restabilirea capitalismului în țara noastră. De asemeni, avem informații că COCU STERE deține o serie de materiale importante, ca hărți militare.

Acțiunea informativă dusă împotriva acestor elemente este în curs de documentare, urmând ca în scurt timp să trecem la arestarea lor. Toate elementele lucrate sunt cu trecut dușmănos.

Un alt exemplu elocvent, din care se desprind formele şi metodele ce le folosesc elementele dușmănoase din obiectivele economice, este activitatea întreprinsă de numitul TOLVAJ ALBERT, inginer şef la Fabrica de zahăr Luduş, fiu de moşier. Sus-numitul şi-a creat legături suspecte cu specialiştii francezi, care au montat această fabrică şi care la venirea în țara noastră cunoşteau anumite date din viața lui.

Aceste elemente prin dispozițiile date, precum şi prin refuzul de a remedia anumite deficiențe produc pagube fabricii respective.

Din informațiile ce le deținem rezultă că ar fi autorul deblocărilor suspecte ale agregatelor ce lucrează în lanț, fapt care duce la arderea motoarelor electrice şi stagnarea în producție. TOLVAJ ALBERT a căutat să camufleze deficiențele de montaj produse din vina personalului francez, încercând în acest fel ca toate acestea să fie remediate de statul nostru şi, deci, prin aceasta să producă pagube economiei noastre naționale.

Sus-numitul este urmărit prin acțiune informativă, urmând ca în scurt timp să luăm [măsuri] operative împotriva sa.

Acțiuni deschise cu aspecte asemănătoare mai avem şi [în] alte obiective economice din cadrul regiunii, cum sunt acțiunile în care sunt lucrați GÁLL BÉLA, tehnician, fost membru P.R.M., de la Fabrica de zahăr din Tg.-Mureș, CHIBELEANU

VIRGIL, inginer agronom la Trustul Gostat din Tg.-Mureş, TĂNASE VIRGIL, fost membru într-o organizaţie contrarevoluţionară, şef al serviciului aprovizionare de la şantierul termocentralei Iernut.

Cu toate că activitatea pe linie a IV a fost îndreptată într-o mare măsură în vederea descoperirii şi prevenirii acţiunilor de sabotaj şi în prezent se mai constată în această direcţie o oarecare rezervă din partea lucrătorilor de a deschide acţiuni în această problemă. Astfel, din totalul de 63 acţiuni informative existente asupra elementelor duşmănoase din obiectivele economice şi de transporturi numai 18 acţiuni sunt lucrate pe linie de sabotaj. De remarcat că şi în celelalte acţiuni, în majoritate deschise pentru propagandă şi agitaţie duşmănoasă, nu s-au depus suficiente eforturi pentru a stabili activitatea negativă în producţie a acestor elemente. De ex. este lucrat în acţiune informativă numitul ALDEA DUMITRU, lăcătuş de revizie la C.F.R. Tg.-Mureş, urmărit pentru agitaţie şi propagandă duşmănoasă. Pe lângă aceste fapte cel în cauză a mai fost semnalat încă în anul 1959-1960 cum că a îndemnat pe alţi lăcătuşi de revizie să facă lucrări de proastă calitate la revizia vagoanelor ca statul să nu fie în măsură să îndeplinească planul de export al mărfurilor în Uniunea Sovietică.

Lucrătorul operativ nu a căutat să verifice şi să documenteze această semnalare importantă, mulţumindu-se să-l urmărească numai pentru manifestări duşmănoase.

Deşi în ultima perioadă s-a intensificat ritmul deschiderii de acţiuni, trebuie însă să arăt că numărul acestora continuă să fie încă scăzut în raport cu numărul lucrătorilor pe această linie. Astfel, există lucrători operativi care au doar una sau două acţiuni în lucru.

Pe baza ordinului primit, începând cu luna iunie a.c., au fost preluate în deservire o serie de obiective economice.

Deşi agentura a crescut numeric în raport cu numărul suspecţilor din obiective, aceasta continuă încă a fi insuficientă. Ca o altă lipsă se poate arăta că nu s-a depus suficient interes pentru recrutarea de ingineri şi specialişti.

În această perioadă organele noastre au cercetat 17 cazuri de accidente suspecte de diversiune mai importante, în special pe linie de transporturi. Din acest număr numai [în] 3 cazuri nu am reuşit să identificăm autorii sau să stabilim cauzele.

Pe baza indicaţiilor primite s-au luat măsuri de a lichida lipsurile existente pe această linie, în special munca să fie axată pe profilul Secţiei a IV-a, să se lichideze cu munca în general, să fim în măsură de a preveni orice acţiune duşmănoasă care ar pricinui pagube economiei naţionale.

Activitatea Biroului VII în această perioadă s-a desfăşurat în mod mulţumitor. În vederea mai bunei conspirări, cât şi pentru a crea condiţii de muncă, sediile grupelor de supraveghere operativă şi investigaţii au fost schimbate.

Biroul a fost înzestrat cu mijloace tehnice care permit o supraveghere mai calificată.

Au fost efectuate în cursul anului 50 supravegheri operative dintre care 24 privind diplomaţi turişti.

Cu toate acestea, în activitatea acestui Birou au existat şi unele lipsuri şi greşeli în muncă. Astfel, în anul 1961 au avut loc 16 pierderi ale obiectivelor supravegheate din cauza neorientării juste în diferite situaţii a şefilor de echipă şi lucrători, pentru care cei în cauză au fost traşi la răspundere, fiind sancţionaţi.

În această perioadă am avut şi un caz de deconspirare în supravegherea unui cetăţean vest-german venit cu maşină proprie. Cel supravegheat a identificat maşina noastră şi la o curbă a oprit, făcând semne lucrătorilor de supraveghere.

Grupa de investigaţii din cadrul Biroului a executat 789 lucrări de investigaţii şi 1 149 identificări. Unele dintre investigaţiile efectuate au fost de calitate slabă şi nu au reflectat activitatea elementelor asupra cărora s-au efectuat investigaţii.

Pe linia Biroului „F" au fost obţinute rezultate mulţumitoare, care au contribuit la depistarea unor autori de scrisori anonime şi furnizarea unor materiale ce au fost exploatate în cadrul unor acţiuni informative, deschiderea unor acţiuni de verificare, identificarea unor elemente şi chiar recrutarea unor agenţi.

În cadrul acestui Birou s-au constatat lipsuri în sensul că din neatenţie au fost scăpate unele materiale care nu au fost exploatate.

Secţia de Anchete şi-a desfăşurat activitatea în baza legilor în vigoare, precum şi a ordinelor M.A.I., neavând niciun caz de încălcare a legalităţii populare prin vreo arestare fără temei sau forme legale şi nici un caz de achitare din partea instanţei.

Din anchetă au putut fi depistate încă un număr de 40 elemente, datorită insistenţei şi orientării juste cu care au fost rezolvate cazurile anchetate.

Au fost arestate în cursul anului 1961 în total 88 elemente, dintre care au fost trimise în faţa instanţei şi condamnate 50, declinate altor organe 6, încetări 1, suspendări 1, iar 30 se află în curs de anchetă.

În munca Secţiei de Anchete s-au manifestat unele lipsuri de domeniul tacticii de anchetă şi de formă scriptică, pentru care am primit chiar observaţii din partea Direcţiei a VIII-a.

Voi reda mai jos unele aspecte ale muncii de cadre şi stare disciplinară.

În această perioadă s-a pus un accent mai mare pe încadrarea subofiţerilor şi angajaţilor civili, având mai multe funcţii vacante în aceste compartimente de muncă.

În urma propunerilor pe care le-am făcut, au fost încadraţi 13 subofiţeri şi 21 angajaţi civili, care în majoritatea lor, prin activitatea depusă au dovedit că corespund funcţiilor în care au fost repartizaţi.

În prezent se lucrează la selecționarea și recrutarea candidaților din câmpul muncii în corpul ofițerilor, urmând să completăm unele funcții din aparatul informativ-operativ și tehnico-operativ. Până în prezent s-au propus pentru încadrare în corpul ofițerilor un număr de 5 tovarăși, care considerăm că vor corespunde în munca de securitate.

Au fost scoși din M.A.I. un număr de 48 cadre, din care 16 ofițeri, 18 subofițeri și 14 angajați civili. Majoritatea acestora au comis abateri grave în muncă, s-au dedat la unele acte de necinste, căutând prin diferite procedee ilegale să beneficieze de diferite sume de bani la care nu aveau dreptul.

Cazuri mai semnificative de abateri pentru care au fost scoși, pot să arăt următoarele:

Fostul Cpt. BALTAG STELIAN, ofițer economist în cadrul Secției Financiare, prin anumite mașinațiuni de ordin financiar a însușit diferite sume de bani din fondul instituției, fapt pentru care a fost scos din M.A.I și trimis în fața justiției.

Fostul Lt.maj. ȚÎRLEA IOAN în repetate rânduri a consumat băuturi alcoolice peste măsură, a provocat diferite scandaluri și a săvârșit anumite abuzuri în serviciu, pentru care a fost trecut în rezervă și sancționat pe linie de partid cu vot de blam.

Foștii angajați civili KALI IRINA, BÉRES IOSIF și LÁSZLÓ BÉLA, toți din cadrul Secției Financiare, au comis fals în acte publice prin care au însușit și s-au folosit de diferite sume de bani, fapte pentru care au fost trimiși în justiție și condamnați.

Au fost retrogradați din funcție Lt.maj. MERCUREANU MIRCEA și Cpt. GHERENDI IOAN. Lt.maj. MERCUREANU MIRCEA, deși avea experiență și pregătirea necesară în munca informativă, datorită lipsei de organizare și coordonare a muncii, nu a reușit să facă față sarcinilor ce-i reveneau în calitate de șef de raion. Fiind familiarizat cu subalternii, nu a avut prestigiu pentru a trage pe aceștia la răspundere și s-au dedat la unele acte de indisciplină. Fapte pentru care întregul colectiv al acestui raion s-a situat pe ultimul loc pe regiune.

Cpt. GHERENDI IOAN, fiind un ofițer slab pregătit din toate punctele de vedere, nu a reușit să conducă munca raionului, manifestând chiar el personal slăbiciuni în executarea lucrărilor.

Asemenea cazuri se vor lua și în viitor, acolo unde se constată că ofițerii nu se preocupă de executarea sarcinilor profesionale, nu execută în totalitatea lor ordinele și directivele în vigoare, mergând până la scoaterea lor din din M.A.I.

Starea disciplinară în cadrul regiunii, față de perioada anterioară, s-a înrăutățit, fiind sancționate un număr de 37 cadre, din care 32 ofițeri și 5 subofițeri, în total cu 304 zile de arest, pentru lipsuri în muncă și abateri de ordin disciplinar.

Dintre aceștia un număr de 10 ofițeri și 1 subofițer au fost sancționați pentru decontarea ilegală a unor bilete de călătorie.

Cazuri mai semnificative de abateri au fost săvârșite de Lt. ROTARU DIONISIE, care în mod abuziv a invitat la sediul Miliției o femeie, pe care după ce a cercetat-o, a luat-o la bătaie, provocându-i leziuni corporale. Pentru acest fapt ofițerul a fost sancționat cu 20 zile de arest la garnizoană.

Lt.maj. BALOGH ȘTEFAN a părăsit serviciul fără aprobare, antrenându-se la beție, cu care ocazie a provocat și un scandal, motiv pentru care a fost sancționat cu 20 zile arest la garnizoană.

Cpt. FÁBIÁN MARTIN și Lt.maj. GOLICZA DIONISIE, chefuind o noapte întreagă, în ziua următoare au fost incapabili de muncă, pentru care ambii au fost sancționați cu câte 3 zile de arest.

Cpt. PAPSAI PAVEL și Lt. GYÖRGY IOAN au bătut în mod abuziv un cetățean, pentru care primul a fost sancționat cu 15 zile arest, iar secundul cu 20 zile arest la garnizoană.

Au fost promovați în funcția de șef de Birou Raional Târnăveni Cpt. GRAMA NICOLAE și în funcția de șef Birou Raional Luduș, Cpt. DUMBRAVĂ VASILE.

Ofițerii de mai sus dispun de o bună pregătire profesională și experiență în munca de securitate, iar în activitatea lor au dovedit simț de răspundere față de îndeplinirea sarcinilor. De la data promovării lor au dat dovadă că sunt corespunzători, constatându-se o îmbunătățire simțitoare în munca informativ-operativă la ambele colective de muncă.

De asemeni, a fost promovat în funcția de șef Secție Raională Reghin, Lt.maj. SÎNGIORZAN DUMITRU. Cel în cauză în activitatea sa de până în prezent a dovedit că va corespunde în funcție.

Pentru rezultatele obținute în muncă au fost avansați în grad un număr de 16 ofițeri, care în activitatea lor au fost notați pozitiv.

Au fost propuși un număr de 37 militari pentru a fi decorați: unu cu ordinul „Meritul Militar” cl. III-a, 18 cu medalia „Meritul Militar” cl. III-a și 18 cu medalia „Meritul Militar” cl. II-a, ofițeri și subofițeri.

Au fost propuși pentru a fi premiați un număr de 19 cadre, care au obținut rezultate bune în muncă, dovedind conștiinciozitate și simț de răspundere în îndeplinirea sarcinilor.

S-a pus un accent deosebit pe educarea și creșterea cadrelor din subordine, această muncă fiind dusă prin șefii de colective, analizându-se periodic modul în care aceștia se preocupă de această problemă.

În această problemă un sprijin prețios s-a primit din partea Biroului Organizației de Bază, care în mai multe adunări generale ale organizației de bază partid a analizat starea disciplinară a cadrelor, prelucrând diferite materiale educative, iar anumite cazuri de abateri au fost puse în discuția Organizației de Bază, fapt ce a contribuit în mod simțitor la scăderea abaterilor și întărirea simțului de răspundere în muncă.

La data actuală, compoziția social-politică a cadrelor se prezintă după cum urmează: 68% sunt membri de partid, 4% candidați de partid și 28% fără de partid.

După profesie: 47% muncitori calificați, 12% muncitori necalificați, 8% muncitori agricoli, 11% ingineri și tehnicieni, 2% intelectuali și 20% funcționari.

Dacă facem o comparație cu perioada anterioară, se constată o îmbunătățire simțitoare privind compoziția socială și apartenența politică.

Suntem conștienți de lipsurile existente în munca noastră, care se manifestă mai ales în munca de contraspionaj, în pătrunderea clandestinătății naționaliștilor maghiari, a clerului reacționar și legionarilor. Această situație se datorează încă agenturii necorespunzătoare.

În munca Direcției Regionale Mureș-Autonomă Maghiară, după ședința din septembrie 1961, se observă o îmbunătățire, lucru ce se reflectă mai ales în ritmul recrutărilor de agenți.

Întregul aparat informativ este mobilizat în vederea realizării planului de măsuri care va avea drept rezultat îmbunătățirea calitativă și cantitativă a muncii.

ȘEFUL DIRECȚIEI
Colonel de Securitate KOVÁCS MIHAI

A.N.D.J. Mureș, fond *Comitetul Regional Mureș al P.C.R.*, dosar nr. 304, f. 100-127.

720.

1961 decembrie 25, Târgu-Mureș. P.M.R.-C.R.P.R.M.A.M.: dezbaterea în ședința ordinară a Biroului a raportului despre munca informativ-operativă a M.A.I.-D.R. Mureș-Autonomă Maghiară pe anul 1961.

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN
COMITETUL REGIONAL MUREȘ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

PROCES-VERBAL

al ședinței ordinare a Biroului Comitetului regional de partid, ținută la data de 25 decembrie 1961

Prezenți: tov. Banc Iosif, Cozma Ioan, Jakab Ștefan, Puni Dumitru, Molnár Ioan, Lukács Ladislau, Vargancsik Ștefan, Csavar Béla, Kovács Mihai, Török Carol, Fodor Géza.

Lipsesc motivat: tov. Turcuș Dumitru, Kovács György, Lakatos Francisc, Király Carol, Szabó Irina.

Ședința s-a început la orele 8.

Ordinea de zi

[...]

4. Raport despre munca informativ-operativă și starea disciplinară din Direcția Regională M.A.I. Raportor tov. Kovács Mihai.

[...]

La punctul IV:

S-au pus întrebări de tov. Cozma, tov. Banc în legătură cu felul cum apreciază tov. Kovács munca conducerii de la Direcția Regională M.A.I.? care e raportul membrilor de partid în munca informativ-operativă? ce lipsuri sunt în ce privește munca cu agentura? câte elemente dușmănoase sunt în evidență? câte acțiuni sunt deschise? situația stării disciplinare și efectul sancțiunilor, compoziția lucrătorilor.

La discuții participă tov. Cozma, Puni, Csavar, Turcuș, Banc și arată că munca org. M.A.I. în ultima perioadă s-a îmbunătățit. Organele M.A.I. reușesc să stăpânească mai bine activitatea elementelor dușmănoase care acționează fie individual, fie în grupe și pe această bază o serie de oameni de acest fel au fost dați în judecată și au fost condamnați. În ultima vreme s-a îmbunătățit și starea disciplinară în urma unei serii de măsuri luate pe linie de partid, U.T.M. și pe linie administrativă.

Tov. consideră însă că se exagerează cu pedepsele pe linie administrativă și o parte din ele ar trebui rezolvate pe linie de partid și U.T.M.

E pozitiv că în această perioadă a crescut numărul informatorilor, totuși numărul agenților este încă mic, deși s-a hotărât într-o ședință de birou anterior ca să se pună accent pe creșterea acestei rețele în domeniul construcției, al întreprinderilor forestiere și în alimentație publică.

În activitatea M.A.I. din regiune mai sunt câteva lipsuri, care în primul rând provin de acolo că încă e insuficientă exigența față de cadre, de muncă și calitatea lor. Au fost cazuri când organele de partid n-au acordat încredere cuvenită ca respectivii să intre în organul raional de partid și aceștia au fost încadrați în aparatul Direcției Regionale M.A.I., de ex. cazul lui Csergő de la Ciuc, Porczél de la Reghin, Keresztes de la Odorhei etc.

Cu toate că starea disciplinară s-a îmbunătățit în ultimul timp, totuși mai sunt foarte multe cazuri de abateri. Sunt exemple de ofițeri care nu execută ordinele, nu aplică instrucțiunile, nu se achită de sarcinile profesionale, deși majoritatea sunt membri și candidați de partid. În acest sens va trebui făcut un studiu de către Secția organizatorică și Secția propagandă a Comitetului regional de partid, cu ajutorul ministerului.

Este insuficientă operativitate în sesizarea problemelor, dacă unele probleme ar fi cunoscute mai din timp de org. de partid, acestea ar putea lua măsuri pentru prevenirea anumitor aspecte negative.

Se critică faptul că activitatea M.A.I. în problema manifestărilor naționaliste, șovine e mai mult concentrată spre direcția elementelor maghiare de acest fel și se neglijează depistarea elementelor legionare.

De asemenea, se critică procedeul unor lucrători M.A.I. care fără aprobarea org. de partid urmăresc activitatea unor membri de partid, contrar instrucțiunilor în acest sens.

Să se vadă care e cauza reîncadrării unor elemente dușmănoase în rândul cadrelor didactice, dar în același timp la desfacerea contractelor lor de muncă să se facă motivarea corespunzătoare, altfel aceștia se adresează comisiei de litigiu și tov. de la sfaturile populare raionale trebuie să le plătească despăgubiri.

Este lipsă din partea conducerii Direcției Regionale M.A.I. în ce privește preocuparea pentru educarea lucrătorilor, acestui fapt se datorește și cazul cu decontările ilegale, din care cauză au fost scoși un număr însemnat de oameni din M.A.I.

Tov. Banc în încheiere arată că Direcția Regională M.A.I. are o serie de cadre foarte bune, cu nivel corespunzător și cu simț de răspundere în ce privește rezolvarea problemelor, ceea ce e garanție că în M.A.I. se poate munci în condiții bune. Comitetul Regional P.M.R. primește ajutor bun din partea org. M.A.I., care îl informează cu un șir de probleme foarte folositoare și astfel se pot lua măsuri corespunzătoare.

Cu toate rezultatele obținute, tov. consideră că mai sunt încă multe lipsuri. În special este o lipsă serioasă că nu se muncește în suficientă măsură cu agentura. Sunt un număr însemnat de elemente dușmănoase care nu sunt acoperite informativ, deși ar trebui să știm în fiecare moment ce fac acestea, cum acționează.

Există și o lipsă de disciplină, lipsă de răspundere față de sarcini din partea unor lucrători M.A.I. Încă se practică metode nepermise în munca de securitate pentru faptul că lucrătorii nu sunt suficient instruiți pentru a folosi metode noi, științifice. Este lipsă în privința instruirii, educației lucrătorilor. Nici organele de partid nu și-au făcut întocmai datoria în această privință. De aici pleacă și lipsa de disciplină, de punctualitate, de răspundere și diferite imoralități. S-au acordat prea multe pedepse administrative, astfel ele se banalizează și nu mai au efect. Să nu se recurgă imediat la pedepse, ci respectivii să fie discutați în org. de bază, acesta va fi educativ pentru tot colectivul de muncă. Să stea de vorbă cu ei și conducerea administrativă. După ce oamenii au fost ajutați de câteva ori și tot nu se îndreaptă, trebuiesc îndepărtați din cadrele M.A.I.

Trebuie mult îmbunătățită politica de cadre la M.A.I. pentru că nu e admis că atunci când trebuie promovat un lucrător ca șef de birou raional, să fie greutăți în a găsi un om corespunzător. Trebuie mai multă preocupare pentru a avea cadre corespunzătoare și să fie la fel mai multă preocupare pentru creșterea cadrelor tinere.

Uneori informările se trimit cu întârziere la regiunea de partid și ceea ce e mai grav, conținutul uneori nu corespunde, se trimit anumite informări insuficient de verificate. Să fie mai multă precizie și mai mult simț de răspundere la lucrătorii care întocmesc aceste informări.

Tov. critică faptul că și acum se găsesc lucrători de securitate care urmăresc fără aprobare membri de partid și chiar cadre de frunte, prim-secretar și președinte de raion; înseamnă că conducerea Dir. Reg. M.A.I. nu a luat măsuri ca oamenii să cunoască cum trebuie să procedeze în asemenea cazuri.

În proiectul de hotărâre să fie din nou subliniată obligația organelor M.A.I. de a se consulta cu organele de partid în ce privește schimbarea unor cadre din funcțiile care aparțin nomenclaturii organelor de partid respective.

Proiectul de hotărâre să fie mai mult axat pe problemele educației, pe problemele vieții de partid, pe problema recrutării și creșterii cadrelor.

Biroul Comitetului regional de partid aprobă proiectul de hotărâre cu completările făcute în cadrul discuțiilor și încredințează Secretariatul să-l definitiveze.

[...]

A.N.D.J. Mureș, fond *Comitetul Regional Mureș al P.C.R.*, dosar nr. 304, f. 63, 71-74.

721.

1963 <martie>, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport asupra muncii profesionale şi politice desfăşurată între ianuarie 1962 – martie 1963.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ STRICT SECRET
Exempl.nr. 1

RAPORT

asupra muncii profesionale şi politice desfăşurată de organele de securitate: ian. 1962 – martie 1963, cât şi asupra stării disciplinare a cadrelor din regiune.

În perioada la care se referă prezentul raport, activitatea aparatului informativ-operativ din cadrul acestei Direcții Regionale a fost axată pe executarea ordinelor şi directivelor M.A.I., în special a ordinelor tov. Vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri al R.P.R. şi Ministru al Afacerilor Interne din septembrie 1961 şi oct. 1962.

La data apariției ordinului din septembrie 1961, cu ocazia şedinței de analiză a întregului aparat informativ-operativ s-a constatat existența următoarelor lipsuri:

- O bază operativă redusă numeric;
- Numărul agenturii existente nu asigura urmărirea informativă a concentrărilor de elemente duşmănoase şi lucrarea acțiunilor informative;
- Munca informativ operativă se desfăşura la un nivel necorespunzător pe toate liniile de activitate, în special pe linia de contraspionaj;
- Şefii de post în mică măsură au fost antrenați în munca de securitate.

În urma măsurilor luate, baza operativă a fost lărgită de la 12 228 elemente – existente în evidență în septembrie 1961 – la 21 294, dintre care majoritatea au fost membri ai diferitelor partide şi organizații politice burgheze şi naționaliste.

Efortul principal al întregului aparat de securitate a fost îndreptat spre realizarea sarcinilor cu privire la agentură. În această privință am executat ordinul dat, ceea ce a determinat o creştere importantă a rețelei informative. Astfel, planul privind recrutarea de agenți a fost realizat în proporție de 101%, iar numărul agenților față de cel existent la începutul perioadei mai sus amintite, a crescut cu 138%.

Este pozitiv faptul că în efectuarea acestor recrutări s-a acordat o atenție mai deosebită atragerii la colaborare cu organele noastre a unor elemente cu pregătire superioară, în majoritate cunoscători de limbi străine, cu care să se poată asigura urmărirea mai activă a turiştilor, vizitatorilor şi specialiştilor din țările capitaliste veniți în R.P.R.

Prin aplicarea în practică a ordinelor din septembrie 1961 şi octombrie 1962, se constată o îmbunătățire simțitoare în munca cu agentura, lucrarea acțiunilor informative, precum şi în ce priveşte stabilirea poziției prezente față de regimul democrat popular a elementelor din baza operativă. Mulți lucrători operativi dovedesc o preocupare mai mare pentru studierea în bune condițiuni a candidaților, pentru aducerea lor la locul recrutării sub o acoperire corespunzătoare şi folosirea unor metode mai calificate în procesul recrutării.

Făcând o statistică privind pregătirea de cultură generală a agenturii existente, putem arăta că din totalul de agenți: 13% sunt cu studii superioare, cunoscători de limbi străine; 32% - cu studii medii şi 55% - cu studii elementare. S-au făcut progrese şi în ce priveşte conducerea şi educarea agenturii, contactarea ei având loc în case de întâlnire.

Cu toate că sub raport cantitativ am realizat sarcinile privitoare la agentură, din cauza unei studieri şi verificări superficiale, au fost introduse în rețea şi persoane necorespunzătoare, fapt pentru care din numărul de agenți recrutați în cursul anului 1962 şi până în prezent au fost deja abandonați 39. Din propunerile pentru recrutare făcute în această perioadă, datorită necunoaşterii temeinice a unor candidați, s-au înregistrat 9,7% ratări.

Unii lucrători nici în prezent nu s-au debarasat în întregime de rămăşițele formalismului privind trasarea de sarcini agenților, fapt pentru care se mai practică îndrumarea activității unor agenți cu sarcini generale, lipsite de interes operativ. Din această cauză, din totalul de agenți, doar 85% furnizează materiale informative de valoare.

Ca urmare a muncii mai calificate desfăşurată cu agentura, s-a ajuns să fie clarificate o serie de acțiuni informative şi să fie luate măsuri împotriva unor elemente duşmănoase.

Astfel, din totalul de 137 acțiuni informative ce s-au închis în această perioadă, 14 elemente (plus 4 rezultate din anchetă) au fost arestate şi condamnate; 31 au fost demascate; 54 au fost compromise şi prelucrate; 8 elemente au fost recrutate ca agenți, iar restul de 32 acțiuni au fost închise prin obținerea unor materiale de mică importanță. În afară de aceasta: 79 elemente au fost demascate în 34 adunări populare, care au fost puse în libertate în urma decretelor de grațiere.

Organizarea acestor demascări a avut un efect pozitiv în privința educării vigilenței maselor de cetățeni față de unele elemente duşmănoase, în special din mediul rural.

Aşa de pildă, numitul JELERU IOAN, medic ortodox din satul Goreni, fost membru în comitetul comunal P.N.L., începând din primăvara anului 1962 a avut manifestări duşmănoase repetate împotriva transformării socialiste a agriculturii, comentând pe de altă parte negativ situaţia internaţională. Tot cel în cauză era un element imoral, având relaţii intime cu mai multe femei din parohia sa.

Trecându-se la documentarea activităţii sus-numitului, la data de 15 februarie a.c., a fost demascat în şedinţă publică, cu care ocazie cetăţenii comunei au solicitat organelor competente să ia măsuri de trimitere a sa în faţa instanţei sau evacuarea lui din comună.

În luna decembrie 1962 a fost demascat numitul FÜLÖP ZOLTÁN, preot unitarian din comuna Troiţa, fost preşedintele organizaţiei comunare a „Partidului Ardelean" din Vărgata, care aducea calomnii la adresa conducerii partidului şi statului, interpretând în mod duşmănos hotărârile partidului şi guvernului, în special în domeniul transformării socialiste a agriculturii. Cu ocazia demascării, mai mulţi cetăţeni au condamnat activitatea celui în cauză, solicitând ca organele de stat să ia măsuri împotriva sa conform legilor.

Paralel cu luarea acestor măsuri, pe baza unor materiale informative obţinute de la agentură, au fost deschise 85 acţiuni informative.

Din materialele obţinute până în prezent asupra activităţii desfăşurate de elementele acţionate în cadrul problemelor fostelor pertide şi organizaţii politice burgheze şi naţionaliste, rezultă următoarele aspecte de activitate duşmănoasă:

- Elementele legionare care au deţinut funcţii de răspundere în această organizaţie se interesează de situaţia prezentă a membrilor existenţi, trasând ca linie de activitate ţinerea legăturii de la om la om şi răspândirea lor în diverse sectoare de muncă cu scopul de a nu fi suspectaţi de către autorităţi şi a menţine totuşi trează ideea legionară. Pentru verificarea convingerilor politice a foştilor legionari, prin discuţiile individuale ce le poartă asupra evenimentelor interne şi internaţionale, caută să stabilească starea morală şi atitudinea lor faţă de regimul nostru democrat popular.

Aşa de exemplu, din lucrarea elementelor prin acţiunea informativă nr. 1 092, rezultă că un fost şef de sector legionar întreţine relaţii în mod direct sau prin intermediari cu unii foşti conducători legionari din regiunea Braşov şi în special cu fostul şef de judeţ pe Târnava Mică. Cel acţionat, faţă de agentură, în mai multe rânduri a afirmat că: „În prezent cea mai bună metodă pentru desfăşurarea activităţii legionare o constituie legătura de la om la om, prin care se poate menţine trează morala legionarilor". De asemeni, în cursul lunii decembrie 1962, tot faţă de agentură, a mai afirmat că: „Mai este aprinsă flacăra credinţei faţă de mişcarea legionară şi că nădejdile reînvierii zi de zi cresc tot mai mult". Aspecte asemănătoare rezultă şi din lucrarea altor acţiuni informative din problema legionară.

- Unii dintre membrii fostelor partide şi organizaţii naţionaliste maghiare, lucraţi prin acţiuni informative, desfăşoară activitate duşmănoasă prin răspândirea de literatură editată în perioada horthystă, culegerea de date etnografice pentru „dovedirea apartenenţei Ardealului Ungariei", precum şi a rolului avut de naţionalitatea maghiară, împreună cu secuime, în dezvoltarea literaturii contemporane şi că în prezent s-ar desfăşura un proces accentuat de „românizare" în această parte a ţării.

Astfel, din lucrare a două elemente prin acţiunea informativă nr. 1 158, rezultă faptul că aceştia propagă concepţiile revizioniştilor contemporani, fiind adepţi fanatici ai ideilor naţionaliste maghiare. În afirmaţiile pe care fac faţă de agentură şi alte persoane, caută să argumenteze „justeţea" socialismului naţional german, teoria „ideologilor" din R.F.G., precum şi faptul că în ţara noastră, prin măsurile ce au fost întreprinse în ultima perioadă de timp, se urmăreşte „românizarea maghiarilor", lucru ce se va solda cu „pieirea" acestei minorităţi naţionale. Pentru „salvarea" viitoarei generaţii ei susţin că fiecare „bun maghiar" trebuie să procure cărţi care ar trata „adevărata" istorie a poporului maghiar, în scopul educării şi îndoctrinării acesteia, fapt ce va contribui la împiedicarea „procesului de românizare".

Din alte materiale informative rezultă că cei acţionaţi fac extrase din scrierile naţionaliste pentru a-şi devota „devotamentul" într-o eventuală schimbare a regimului democrat popular – pe care o preconizează – precum şi în scopul „salvării" acestei literaturi care, după ei este expusă distrugerii în cazul descoperirii de către organele de stat. În cursul lunii decembrie 1962 agentura ne-a semnalat că obiectivul principal, lucrat în acţiunea de mai sus, a cules informaţii ireale privind situaţia maghiarilor din Ardeal pe care le-a transmis prin intermediul unui funcţionar superior din Direcţia cinematografică a R.P.U. postului de radio imperialist „Europa Liberă" cu scopul calomnierii noastre.

- Prin lucrarea informativă a elementelor duşmănoase din rândul clerului reacţionar romano-catolic s-a stabilit că în ultima perioadă aceşti preoţi împletesc activitatea lor mistico-religioasă cu cea naţionalistă, pun un accent deosebit pe fanatizarea credincioşilor şi atragerea copiilor la orele de catehizare prin diferite metode.

Aşa de pildă, în acţiunea informativă nr. 931 s-au obţinut materiale din care rezultă că cel urmărit, preot romano-catolic, întreţine relaţii prin corespondenţă cu unii clerici din R.F.G., iar prin vizitatorii cultului respectiv din R.P.U. primeşte atât materiale cu caracter religios, cât şi naţionalist. În mod frecvent ascultă emisiunile posturilor de radio capitaliste „Vaticanul" şi „Europa Liberă", sub influenţa cărora, faţă de agentură de mai multe rânduri a afirmat că: „Acest regim este sortit pieririi, fapt ce va readuce credinţa pe vechile poziţii". Atât personal, cât şi prin alţi preoţi, întreţine relaţii cu episcopul MÁRTON ÁRON, pe care-l informează asupra activităţii pe linia cultului, precum şi starea de spirit din rândul credincioşilor, motiv pentru care se bucură de

încrederea deplină a acestuia. Pe lângă menținerea acestor legături, în activitatea religioasă mai folosește și foste călugărițe, în special pentru atragerea de noi credincioși și ținerea orelor de catehizare.

Unii preoți romano-catolici din raionul M.-Ciuc, lucrați în acțiuni informative, propagă idei naționaliste, afirmând că: „În prezent biserica are o importanță deosebită în menținerea unității maghiarilor, care sunt sortiți pieririi datorită desființării unor școli cu limba de predare maghiară, studierea de discipline în învățământul mediu și superior în limba română, precum și necesitatea ca o parte din maghiari, pentru a-și menține existența, sunt nevoiți să plece în regiuni românești, fapte ce vor conduce la românizarea acestei minorități.

- În problema sectelor religioase s-au întreprins măsuri de accelerare a ritmului de desfășurare a acțiunilor existente, ceea ce a permis obținerea unor materiale importante privind activitatea lor dușmănoasă, în baza cărora s-au luat măsuri de curmare a acestei activități. S-a dovedit a fi bună metoda întrebuințată de organele noastre împotriva iehoviștilor, prin compromiterea unor conducători, fapt ce a creat derută în rândul lor și o totală neîncredere față de aceștia din partea membrilor de rând ai sectei respective.

Astfel, la începutul lunii februarie a.c., s-a trecut la compromiterea numitului MIHÁLY IOSIF, serv de grupă, care se bucura de influență în rândul membrilor iehoviști din comunele raionului Târnăveni, după care s-a constatat o scindare între iehoviști, pierzându-și încrederea față de sus-numitul și considerându-l „trădător”.

În perioada la care se referă raportul, pe raza regiunii au fost difuzate 43 documente anonime cu conținut dușmănos, prin care se aduceau calomnii la adresa conducerii de partid și de stat, precum și la adresa organelor locale. Fiind luate măsuri informativ-operative, am reușit ca până în prezent să identificăm un număr de 23 autori, luându-se măsuri de arestarea unuia, iar restul au fost demascați în ședințe publice sau prelucrați de organele noastre pentru a sista cu activitatea dușmănoasă.

Deși în lucrarea acțiunilor informative s-au făcut unele progrese în privința luării de măsuri mai eficace pentru clarificarea situațiilor operative existente în cadrul acestora, din lipsă de preocupare permanentă din partea unor lucrători operativi, avem încă un număr de 375 acțiuni de verificare cu termenul de urmărire depășit, iar în unele din acestea, din lipsă de material informativ, nu ne putem decide asupra poziției prezente a celor urmăriți. La această stare de lucruri contribuie și faptul că mai avem unele acțiuni de verificare încadrate doar pe o singură linie informativă, ceea ce face ca să nu ne putem pronunța asupra temeiniciei acestor materiale, iar în altele, deși există posibilități, nu s-au elaborat combinații și legende informative corespunzătoare în scopul accelerării ritmului de desfășurare a acestora.

O altă cauză o constituie și faptul că în majoritate cadrele de conducere medii admit și aprobă cu ușurință unele planuri de măsuri formal și fără conținut operativ, întocmite de către anumiți lucrători din subordinea lor.

Față de perioadele anterioare se constată o îmbunătățire și în munca de contraspionaj, reușind să acționăm în prezent elemente pe profilul problemelor ce încadrează acest compartiment de muncă și a crea o agentură capabilă rezolvării unor sarcini mai complexe, atât în țară cât și în exterior. Prin luarea unor măsuri mai eficace s-a ajuns să interpunem agenți pe lângă diplomați, vizitatori, turiști, specialiști ai țărilor capitaliste, fapt ce a contribuit la cunoașterea într-o mai bună măsură a activității desfășurată de aceștia pe raza regiunii noastre.

Astfel, agentul „SÁNDOR”, fiind marșrutizat în R.F.G., a adus unele date de valoare privind organizarea și activitatea organizației „sașilor transilvăneni”, precum și asupra unor persoane care urmează să vină în țara noastră ca turiști. De asemenea, sunt în curs de pregătire unii agenți care vor fi marșrutizați în cursul acestui an în străinătate cu sarcini informative.

Pe lângă progresele obținute în munca de contraspionaj, în perioada raportată, uneori s-a acționat cu timiditate asupra turiștilor și vizitatorilor din statele capitaliste veniți în regiunea noastră, efectuându-se un număr redus de contactări a acestora în interes informativ-operativ. Au fost situații când, din lipsă de operativitate din partea conducerii acestei secții, s-au întreprins măsuri de urmărire a unor turiști cu întârziere, fapt ce a dus la o cunoaștere parțială a activității acestora pe raza regiunii.

Din cele 23 accidente suspecte de diversiune din transportul feroviar și G.A.C., în urma cercetărilor efectuate la fața locului, au fost stabilite cauzele care le-au generat, fiind clarificate un număr de 18 cazuri prin identificarea autorilor și luarea de măsuri administrative împotriva lor. S-au asigurat cu agentură punctele vulnerabile din obiectivele industriale, economice, financiare și birourile de documente secrete, în scopul prevenirii comiterii unor acțiuni dușmănoase.

În cadrul obiectivelor industriale și economice, nici în prezent nu se urmărește cu suficientă perseverență cunoașterea tuturor aspectelor negative manifestate în procesul de producție, suspecte de sabotaj, motiv pentru care acțiunile informative existente pe această linie au mai mult un caracter de agitație și propagandă dușmănoasă.

De asemeni, conducerea acestei secții nu a luat măsuri mai eficace pentru stabilirea autorilor incendiilor din raioanele M.-Ciuc și Gheorgheni, deși există indicii care conduc la tragerea concluziei că aceste acțiuni au fost puse la cale de către elemente dușmănoase.

Existența unor astfel de lipsuri în munca acestui compartiment se datorează și conducerii secției, care numai în ultima perioadă manifestă mai multă exigență față de subalterni, după ce a fost prelucrată și avertizată de conducerea direcției.

La rezultatele obținute în documentarea și depistarea activității unor elemente dușmănoase au contribuit și anchetatorii penali, care au dovedit perseverență în clarificarea tuturor împrejurărilor săvârșirii infracțiunilor de către elementele în cauză, respectând prevederile legale, precum și ordinul M.A.I. nr. 120, neavând cazuri de încălcarea legalității populare. În perioada la

care se referă raportul, am avut un sigur caz de punere în libertate prin retractarea reclamațiilor de către martori, în urma reaudierii lor.

Majoritatea lucrătorilor operativi din raioane s-au preocupat mai intens de antrenarea și îndrumarea șefilor de post în munca de securitate, fapt ce a contribuit la creșterea aportului acestora în realizarea sarcinilor informative. O bună parte dintre șefii posturilor de miliție participă efectiv la punctarea, studierea și verificarea candidaților pentru recrutare, având în prezent fiecare în legătură personală numărul de agenți prevăzut de ordinul M.A.I. Mulți șefi de post contribuie la realizarea unor sarcini ale acțiunilor informative, urmărirea elementelor din baza operativă, a familiilor și rudelor trădătorilor de patrie, a turiștilor și vizitatorilor din țările capitaliste, în clarificarea unor cazuri de inscripții și documente anonime cu caracter dușmănos.

Cu toate îmbunătățirile aduse în munca cu șefii de post și în prezent se constată că nu toți lucrătorii operativi manifestă exigență și acordă sprijinul necesar acestora în problemele muncii de securitate, unii dintre ei transformându-se în simpli curieri, fără a analiza temeinicia materialelor informative obținute de șefii de post de la agentura pe care o au în legătura personală, ca dovadă că până în prezent un număr de 97 șefi de post nu au reușit să aibă în lucru acțiuni de verificare sau dosare de caz.

În desfășurarea muncii informativ-operative a organelor M.A.I. ne-am călăuzit după Hotărârea C.C. al P.M.R. nr. 774 cu privire la folosirea unor membri de partid în rețeaua noastră informativă, cât și acționarea unora despre care existau semnalări că ar desfășura activitate dușmănoasă. Pe baza aprobărilor primite din partea organelor de partid raionale și orășenești, în prezent folosim în rețeaua noastră informativă un număr de 295 membri P.M.R., dintre care 17 agenți, 48 rezidenți, 230 gazde ale caselor de întâlnire și conspirative pentru recrutări, iar asupra a 9 membri de partid avem deschise acțiuni informative, cu avizul organelor conducătoare de partid.

Spre deosebire de anii precedenți, ne-am străduit să îmbunătățim munca de informare a organelor noastre către organele de partid regionale și raionale în toate domeniile de activitate. Astfel, în perioada la care ne referim, s-au făcut 835 informări scrise privind aspecte din industrie, agricultură, știință, artă și cultură, tineret studios, culte și secte, naționaliști maghiari și evenimente din transporturi.

La îmbunătățirea activității profesionale a cadrelor noastre un sprijin însemnat am primit din partea organizațiilor de partid din unitate și subunități, care au pus în centrul atenției lor mobilizarea întregului efectiv la realizarea sarcinilor ce derivă din ordinele și directivele M.A.I.

În această perioadă au fost organizate 7 adunări generale a organizației de bază partid la sediul regiunii, în care s-a analizat felul în care comuniștii execută sarcinile muncii informative, iar lunar, în cadrul grupelor de partid, s-a analizat individual activitatea politică și profesională a fiecărui membru și candidat de partid.

În vederea îmbunătățirii compoziției naționale și politice a aparatului de securitate, conducerea direcției a luat măsuri de aplicare a Hotărârii plenarei C.C. al P.M.R. din 23-25 aprilie 1962 și a ordinului conducerii ministerului în această privință. Astfel, în prezent avem: 54% români, 44% maghiari și 2% alte naționalități, iar compoziția politică se prezintă după cum urmează: 68% membri și candidați de partid, 15% utemiști și 17% neîncadrați politic.

Pentru rezultatele obținute în munca profesională, 142 ofițeri și subofițeri au fost recompensați după cum urmează: 72 cu premii în bani, 2 decorați cu ordine, 40 cu medalia „Meritul Militar” clasa I-a și 28 cu medalia „Meritul Militar” clasa II-a.

Se desfășoară în condițiuni mulțumitoare învățământul profesional, politic și de stat, fiecare cadru fiind înscris la una din aceste forme de studiu, ceea ce contribuie la continua calificare a lucrătorilor și perfecționarea lor în munca de securitate.

Analizând starea disciplinară, conform ordinului tov. Vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R.P.R. și Ministru al Afacerilor Intern din 23 octombrie 1962, conducerea direcției a constatat că majoritatea lucrătorilor aparatului nostru depun interes pentru îndeplinirea sarcinilor ce le stau în față, încadrându-se în prevederile regulamentare de disciplină militară.

Luarea acestei măsuri a contribuit la cunoașterea mai amănunțită a fiecărui lucrător și a compartimentelor de muncă, fiind scoase în relief o serie de lipsuri și acte de indisciplină, precum și cauzele acestora, cum ar fi familiarismul, rămășițele rutinei și pasivitatea unor lucrători față de executarea ordinelor.

În urma controalelor efectuate și a analizelor ținute la unele compartimente și raioane s-au luat măsuri organizatorice și disciplinare asupra unor cadre, care în activitatea lor au dovedit dezinteres și superficialitate. În această perioadă au fost scoși din cadrele active ale M.A.I. un număr de 9 ofițeri; 5 au fost retrogradați din funcții (din care 3 cu scoaterea din munca operativă); 5 au fost amânați de la avansare în grad pe timp de 1 an, iar 6 reținuți de la decorare cu medalia „Meritul Militar” clasa I-a și a II-a.

Astfel, în urma controalelor efectuate în raioanele M.-Ciuc și Târnăveni s-a constatat existența unor relații neprincipiale între ofițeri, generate de familiarism, fapt ce a dus la acoperirea lipsurilor și neluarea de măsuri față de acei lucrători care în activitatea lor au manifestat dezinteres și superficialitate. Pentru remedierea acestei situații, comandanții, precum și unii dintre lucrători, au fost avertizați ca necorespunzători funcției sau retrogradați.

În afară de cele de mai sus au fost luate și alte măsuri disciplinare, fiind pedepsiți cu 515 zile arest 43 ofițeri și 28 subofițeri pentru cele 73 abateri săvârșite. Pedepsele disciplinare au fost date după cum urmează: 208 zile – arest pentru neglijență și superficialitate în muncă, 206 zile – arest pentru beție și scandal și 66 zile pentru alte abateri de la regulamentele militare. Un număr de 8 ofițeri au fost avertizați cu retrogradare și scoaterea lor din M.A.I. în cazul când nu-și vor îndrepta atitudinea față de muncă. De asemeni, fostul Cpt. FEIGL VLADIMIR a fost trimis în judecată și condamnat la 3 ani închisoare corecțională pentru

însuşirea de materiale filatelice cu ocazia unei percheziţii domiciliare efectuată unui element care a fost arestat de către organele noastre pentru activitate duşmănoasă.

Tot în scopul îmbunătăţirii stării disciplinare şi prevenirea comiterii de abateri, s-au organizat 12 şedinţe cu întregul personal, în care s-au prelucrat anumite materiale cu caracter educativ, iar la 23 februarie a.c., cu aparatul informativ-operativ s-au analizat aspectele negative manifestate de unii lucrători în timpul şi în afara serviciului, creându-se o opinie de masă faţă de acei ofiţeri care nu respectă disciplina muncii sau prevederile regulamentelor militare.

Cu cei angajaţi, care erau predispuşi la abateri, s-au folosit discuţii individuale, atât de conducerea direcţiei, secţia de cadre, cât şi de către biroul organizaţiei de bază partid. Au fost puşi în discuţia adunării generale un număr de 18 comunişti, care nu au executat în termen anumite ordine şi s-au dedat la acte de indisciplină.

Concomitent s-au utilizat din plin gazeta de perete a organizaţiei de bază şi cea satirică, fiind criticate abaterile disciplinare, iar lucrătorii în cauză au răspuns criticilor aduse prin luarea unei poziţii juste că vor lichida pe viitor cu asemenea atitudini.

Şi în prezent se mai găsesc ofiţeri care, fiind lipsiţi de conştiinţa datoriei şi trăsăturile morale ce trebuie să-l caracterizeze pe un ofiţer de securitate, prin beţii repetate au comis abateri, încălcând chiar şi legalitatea populară.

De exemplu, Cpt. SZÁSZ ADALBERT, locţiitor şef secţie la raionul Central, deşi în cursul anului 1962 a fost avertizat cu scoaterea din M.A.I. pentru abaterile sale, în luna martie a.c., fiind în misiune, în loc să rezolve sarcinile muncii de securitate, s-a antrenat la beţii, în urma cărui fapt în mod abuziv l-a reţinut pe un cetăţean nevinovat (în locul tatălui său), pe care l-a bătut. Cazul este în curs de cercetare, urmând a se lua măsurile cuvenite împotriva ofiţerului.

Cpt. VULTUR VASILE de la raionul Reghin, pe lângă faptul că a folosit maşina instituţiei pentru satisfacerea unor interese personale, a ajuns să consume băuturi alcoolice împreună cu alţi doi ofiţeri de la acelaşi raion, la un preot care este în evidenţa organelor noastre. Pentru această abatere a fost schimbat din funcţia de secretar al organizaţiei de bază partid şi urmează a fi retrogradat în grad.

Lipsurile manifestate în starea disciplinară se datorează şi unor şefi de compartimente şi raioane, care în toate situaţiile iau o poziţie combativă faţă de acei lucrători care lucrează superficial, tărăgănează executarea ordinelor sau comit abateri repetate de la disciplina militară.

Pe o asemenea poziţie se situează Cpt. GRAMA NICOLAE, şeful raionului Târnăveni, Cpt. AMBRUS ŞTEFAN, şeful raionului Gheorgheni, Cpt. BOTH MARTIN, şeful Secţiei a IV-a şi Lt.maj. BUTIRI VALERIU, locţiitor şef secţie raională Reghin.

Tot ca o cauză a lipsurilor o constituie şi faptul că birourile organizaţiilor de bază P.M.R. de la sediul regiunii şi raioane s-au mulţumit cu discutarea în adunări generale în mod izolat a abaterilor unor comunişti, fără a iniţia analizarea în ansamblu a stării disciplinare, deşi majoritatea lucrătorilor care au comis acte de indisciplină sunt membri sau candidaţi de partid.

În mică măsură am cerut sprijinul Biroului Regional de Partid pentru ţinerea unor conferinţe cu caracter educativ de către unii tov. cu funcţii de răspundere, lucru ce ar fi contribuit la întărirea simţului de răspundere al lucrătorilor noştri faţă de sarcinile multiple ce le stau în faţă.

Pentru lipsurile existente în activitatea aparatului de securitate din cadrul acestei regiuni se face de vină şi conducerea direcţiei, care nu în suficientă măsură s-a deplasat pe teren pentru a verifica pe lucrătorii operativi şi şefii de post, din care cauză au apărut anumite fenomene ale superficialităţii în muncă. Nu în toate situaţiile au fost destul de exigenţi faţă de unii ofiţeri din cadrele de conducere medii, mulţumindu-se cu prelucrări repetate a acestora.

În perioada raportată am primit sprijin efectiv din partea organelor regionale, raionale şi orăşeneşti de partid, în special din partea tov. prim-secretar al Comitetului regional, care personal ne-a dat indicaţii de felul cum să soluţionăm anumite aspecte de activitate duşmănoase ce s-au manifestat pe raza regiunii şi care au fost semnalate prin informări.

Asigurăm Biroul Regional că, fiind conştienţi de lipsurile pe care le mai avem în activitatea noastră, vom lua măsuri de înlăturare a lor pentru a ridica munca informativ-operativă la nivelul cerinţelor actuale în spiritul ordinelor şi directivelor M.A.I.

ŞEFUL DIRECŢIEI REGIONALE
Lt.Col. de Securitate Sidea Nicolae

Concept:
Mr. Blaga Şt.
Mr. Sălcudean P.
Cpt. Ágoston A.
Lt.Maj. Băţagă T.

A.N.D.J. Mureş, fond *Comitetul Regional Mureş al P.C.R.*, dosar nr. 361, f. 26-33.

722.

1963 aprilie 4, Târgu-Mureş. P.M.R.-C.R.P.R.M.A.M.: dezbaterea în şedinţa Biroului a raportului despre activitatea M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară pe anul 1962 şi primul trimestru al anului 1963.

PARTIDUL MUNCITORESC ROMÂN
COMITETUL REGIONAL DE PARTID
AL REGIUNII MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

PROCES-VERBAL

al şedinţei ordinare a Biroului Comitetului regional de partid ţinută la data de 4 aprilie 1963

Prezenţi: tov. Banc Iosif, Cozma Ioan, Jakab Ştefan, Raita Gheorghe, Anderko Iosif, Csavar Béla, Puni Dumitru, Lakatos Francisc, Bochiş Ioan, Vereş Nicolae, Căldare Vasile, Fodor Géza, Király Carol, König Iosif şi tov. Patilineţ Vasile de la C.C. al P.M.R.

Şedinţa s-a început la orele 7.

Ordinea de zi:

1. Raport asupra activităţii organelor M.A.I. desfăşurată în anul 1962 şi în primul trimestru al anului 1963.

[...]

La punctul I.

(Participă tov. Blaga Ştefan, Sălcudean Paul, Simon Atanasie, locţiitori ai directorului Direcţiei regionale M.A.I., tov. Ágoston Alexandru, secretar al organizaţiei de bază a lucrătorilor politici de la M.A.I., tov. Ţăranu Petru, şef adjunct al Secţiei organizatorice a Comitetului regional P.M.R., Albert Paul, instructor al Secţiei organizatorică a Comitetului regional de partid).

Tov. Cozma Ioan citeşte coraportul şi proiectul de hotărâre.

Discuţii:

Tov. Căldare Vasile arată că sunt rezultate mai bune în activitatea M.A.I. faţă de cele din anul trecut. A sporit numărul de informatori şi au fost rezultate în lucrarea elementelor duşmănoase care atentează la securitatea statului nostru, au fost demascate unele elemente duşmănoase în faţa maselor, creându-se opinii sănătoase faţă de ele. Şi Comitetul raional de partid Reghin a dat ajutor în crearea unei reţele de oameni de încredere, care a ajutat munca organelor de stat.

Organizaţia de partid din M.A.I. a analizat activitatea unor lucrători, cum îşi duc aceştia la îndeplinire sarcinile profesionale.

Ca lipsuri în activitatea org. M.A.I. din raionul Reghin, tov. arată că munca cu informatorii nu a fost întotdeauna destul de calificată. Aceştia nu întotdeauna dau materiale care să corespundă realităţii, ceea ce duce la dezinformarea organelor de partid şi a organelor lor superioare. Una din cauzele cazurilor de indisciplină este şi schimbarea deasă a conducătorilor de raion: în 2 ani au fost schimbaţi 3 comandanţi. O altă cauză este slaba activitate a organizaţiei de partid şi a instructorului comitetului raional de partid care se ocupă cu unităţile speciale. Desigur, pentru aceasta răspunde şi Comitetul raional de partid.

Tov. propune ca pentru îmbunătăţirea muncii profesionale să se organizeze periodic la regiune şedinţe de analiză şi schimb de experienţă între lucrătorii cu munca politică de la Miliţie.

Tov. Cozma Ioan apreciază că în ultimul an munca în cadrul M.A.I. s-a îmbunătăţit. Sunt rezultate în ce priveşte munca informativă, tovarăşii s-au încadrat în ordinul ministrului, crescând considerabil reţeaua de informatori. Consideră însă că e o lipsă nu numai aceea că unii informatori din cauza activităţii lor necorespunzătoare au fost abandonaţi, dar şi faptul că unii, cu ocazia recrutării lor, n-au putut fi convinşi să ia asupra lor această sarcină. Aceşti oameni rămân descoperiţi şi pot provoca neplăceri. Este pozitiv faptul că din informatori 85% furnizează materiale de valoare, aceasta înseamnă mii de oameni, rezultă de aici că M.A.I. stăpâneşte situaţia din regiune. Este pozitiv că pe baza muncii depuse de M.A.I. s-au putut întocmi materiale bune care demascau activitatea unor elemente duşmănoase. De asemenea, e pozitiv în activitatea organelor M.A.I. că s-a îmbunătăţit compoziţia aparatului.

Referindu-se la lipsuri, tov. arată că în munca M.A.I. nu există suficientă operativitate, ca de ex. în raionul Gheorgheni, unde nici acum nu este descoperit autorul incendiului de la Ditrău şi e tendenţioasă de a se afirma că incendiul s-a provocat întâmplător. În ce priveşte starea disciplinară este de neadmis să fie într-un an 515 zile de arest pentru 43 ofiţeri şi majoritatea lor sunt membri de partid. Aceste sancţiuni s-au dat pentru abateri de natură destul de periculoasă: beţie, scandaluri. Cum se poate că aceşti oameni, proveniţi din rândul muncitorilor, membri de partid, recrutaţi cu grijă şi trecuţi prin şcoală, comit asemenea abateri? Tov. din conducerea M.A.I. să pună la punct această problemă, să acţioneze serios această direcţie.

Secţia organizatorică a propus că organizeze în toate raioanele, în trim. II, analiza muncii M.A.I., în acest scop vor fi trimişi câte 2 tovarăşi care să ajute în efectuarea acestei analize şi în luarea de măsuri corespunzătoare. Critică faptul că există

asemenea atitudine de lipsă de respect față de adunările de partid, ce s-a manifestat de exemplu din partea tov. Grama Nicolae de la Târnăveni, care a părăsit ședința de activ. Înseamnă că acesta este un om fără orientare politică.

Secția organizatorică va lua măsuri pentru îmbunătățirea activității org. de partid din M.A.I., ca acestea să fie mai combative în ce privește întărirea disciplinei și a simțului de răspundere în rândul lucrătorilor M.A.I.

Tov. Puni Dumitru este de acord cu aspectele pozitive din munca M.A.I. arătate în raport și discuții, dar consideră că există și o serie de lipsuri. Mai este mult formalism și lipsă de operativitate în muncă, lipsă de disciplină, abateri din partea unor lucrători M.A.I. Acest lucru este foarte grav. Și e mai grav faptul că organizația de bază nu ia poziție hotărâtă în asemenea cazuri. Critică și tov. Puni faptul că unii oameni buni selecționați pentru munca M.A.I. s-au stricat, asemenea aspecte persistă de ani de zile în M.A.I. Recomandă organizației de partid să ia măsuri hotărâte pentru îmbunătățirea stării disciplinare.

Tov. Anderko Iosif: Activitatea M.A.I. a ajutat la descoperirea elementelor dușmănoase și a adus contribuție la întărirea regimului democrat-popular. Consideră însă că elementele net dușmănoase nu sunt suficient supravegheate, astfel se poate întâmpla ca acestea, în anumite împrejurări, să se situeze în fruntea unor acțiuni dușmănoase. Ca ex. arată că muncitorii de la Sândominic au oprit lucrul în fabrică. Cercetând situația s-a găsit că au fost montați de un fost jandarm horthyst.

Tov. arată că la Plăieșii de Jos și Caşin au fost de câteva ori încercări de incendiere a caselor unor oameni, sprijinitori ai regimului și cazurile de multe ori se clasează, spunând că faptele au fost întânplătoare. Se vede că unii lucrători de M.A.I. se bazează pe rutină și acționează cu greu față de acei dușmani care reușesc să camufleze bine acțiunile lor. Propune să fie supravegheați mai bine cei care vin acasă din închisoare, după ispășirea pedepsei, să nu manifestăm față de ei prea multă blândețe, pentru că astfel li se dă prilej de a activa în continuare împotriva orânduirii noastre.

Tov. Király Carol consideră că demascările elementelor dușmănoase, pe baza materialelor furnizate de M.A.I. în ultimii ani, au dat rezultate bune și în educarea tineretului. Totuși, se mai întâmplă să fie scăpări și în această direcție. Astfel, de ex. critică faptul că pentru unii studenți cu activitate dușmănoasă de la I.M.F., cu ocazia demascării lor nu s-au putut aduce probe suficiente, fapt pentru care unii fac și acum contestări.

Tov. arată că Comitetul regional U.T.M. în viitor se va ocupa mai îndeaproape de îmbunătățirea muncii U.T.M. din cadrul M.A.I.

Tov. Blaga Ștefan mulțumește Comitetului regional pentru sprijinul prețios ce l-au primit prin această analiză. Pentru lipsuri se face în primul rând vinovată Direcția Regională M.A.I. și biroul organizației de bază. Referindu-se la unele probleme ridicate de tovarăși, arată că pentru a informa mai repede org. de partid, au comunicat unele probleme fără să verifice suficient de temeinic. Legate de cele ridicate de tov. Căldare, arată că vor lua măsuri de a verifica în amănunt activitatea Biroului Raional de Securitate din Reghin și vor ține acolo ședință de analiză. În legătură cu problema ridicată de tov. Anderko, privind cazul de la Sândominic, susține că nu cunoaște această situație, vor lua măsuri în consecință.

Este criticat pentru faptul că conducerea regională nu este informată cum trebuie despre asemenea manifestări.

Tov. arată că urmăresc cultul romano-catolic, dar nu sunt mulțumiți de rezultatele ce le-au obținut față de activitatea dușmănoasă a acestui cult. Au găsit cărți, breviare editate în Italia și nu se știe cum au ajuns la noi în țară; n-au fost găsite persoanele lor de legătură.

La întrebarea tov. Banc: care consideră că ar fi sectorul cel mai deficitar în cadrul M.A.I.?, arată că în munca de contraspionaj și contrasabotaj consideră că nu sunt la înălțimea sarcinilor. Face autocritică pentru că n-au reușit să descopere autorii acțiunilor de la Ditrău și Caşinu Nou. Arată că vor trebui să întărească munca în raionul Gheorgheni și Ciuc.

Tov. Patilineț Vasile în cuvântul său arată că din raportul prezentat nu s-a putut trage concluzia care este punctul cel mai vulnerabil din regiune, spre ce domeniu trebuie să întărim munca noastră de prevenire a acțiunilor dușmănoase. Raportul nu analizează suficient de critic cauzele lipsurilor și nu se fac propuneri suficient de eficace pentru îmbunătățirea muncii. Critică faptul că în materialul prezentat nu se accentuează că munca în M.A.I. se desfășoară în primul rând pe baza și în lumina hotărârilor conducerii partidului, ci se referă mai mult la ordine ale ministrului.

Consideră că nici coraportul nu e suficient de cuprinzător. În viitor, când Biroul regional analizează munca Securității să pornească de acolo: câte activități dușmănoase sunt în regiune, care n-au fost descoperite, sau există tărăgănare în anumite probleme. Critică faptul că în raport apar inițialele unor informatori, dacă membrii Biroului vor să se intereseze de aceștia, pot afla, dar în document nu e bine să apară.

Critică faptul că nu se analizează în primul rând cum se respectă prevederile codului de procedură penală. Colectivul care a analizat munca M.A.I.-ului trebuia să arată Biroului acest aspect principal în munca de securitate. O altă lipsă a raportului și coraportului că nu arată cum au fost îndeplinite prevederile hotărârii Biroului din anul trecut.

Există încă o slabă exigență și combativitate din partea organelor de securitate; nu se pot califica altfel faptul că acțiunile din Ditrău și alte cazuri ridicate în discuții n-au fost timp îndelungat depistate, că n-au fost descoperiți autorii respectivi. Acesta trebuie să dea de gândit tovarășilor din conducerea regională a M.A.I. Nu e suficient să se facă autocritică, ci trebuie depusă o muncă asiduă pentu descoperirea infractorilor.

Mai există un serios gol în depistarea spionilor, care sub formă de turişti sau vizitatori intră în țară, în regiune. Consideră că Biroul regional trebuie să tragă mai serios la răspundere organele de securitate în ce privește faptul că există manifestări din

care reiese că legionarii caută să provoace încredere în restabilirea mişcării legionare. Aceeaşi atenţie trebuie acordată şi pentru combaterea naţionaliştilor maghiari, în special ţinând cont de caracteristica regiunii. Sunt staţiuni aici unde s-au adunat elemente, care încep să descopere o etnografie inexistentă a Ardealului. Tot o lipsă de combativitate din partea organelor M.A.I. – care a fost ridicată de tov. Király – că n-au fost în stare să determine pe elementele duşmănoase respective să-şi recunoască vina, deşi sunt şi 5 declaraţii împotriva lor. Este o latură negativă în muncă faptul că la I.M.F. nu există nici un agent în rândul studenţilor. Din 16 agenţi din rândul maturilor, nici unul nu e femeie.

Tovarăşul în continuare critică faptul că există peste 100 şefi de post care n-au informatori. Este o lipsă serioasă că în 50% din G.A.C. nu există nici un colaborator, cel puţin pentru problemele de drept comun. Organele M.A.I. nu pot informa astfel la timp organele de partid, cine sunt capii răutăţilor din unităţile noastre socialiste din agricultură.

Tovarăşul consideră că de multe ori organele M.A.I. lucrează cu superficialitate, nu adâncesc suficient problemele pentru a vedea dacă respectivii sunt vinovaţi sau nu. Se depun foarte multe eforturi şi cu oameni care la urmă se constată că nu sunt vinovaţi. Pune întrebare tov. dacă nu cumva de aceea s-a mărit într-o lună de la 12 000 la 21 000 numărul celor luaţi în evidenţă ca suspecţi; pentru că a apărut un ordin al ministrului în problema depistării elementelor duşmănoase, să se vadă dacă s-a lucrat just în această direcţie.

Biroul regional să nu admită membrilor de partid care lucrează în Securitate să încalce regulile stabilite pentru munca cu agentura. Dacă nu se respectă aceste reguli sunt posibilităţi de deconspirare a unor activităţi. Să nu se admită agenţilor să folosească ca metodă provocarea. Să fie traşi la răspundere ofiţerii care permit acest lucru agenţilor.

Referindu-se la disciplină, tovarăşul arată că în primul rând acesta constă în executarea la timp a ordinului primit. Sunt multe cazuri când pentru neexecutarea la timp a ordinului nu sunt traşi la răspundere ofiţerii, dar dacă s-a îmbătat imediat primeşte arest. Consideră că s-au dat multe zile de arest şi nu s-a folosit în suficientă măsură, în prealabil, munca de educare pe linie de partid şi U.T.M. Cum se poate întâmpla să mai existe în cadrul M.A.I. un lucrător, cum e Gavril Aurel, care într-un an a primit 3 luni de arest? [N]u avem nevoie de astfel de lucrători.

În ce priveşte pregătirea profesională, se studiază pe ţară problema, iar cu privire la educarea politico-ideologică trebuie găsită forma adecvată care corespunde nivelului de pregătire al lucrătorului respectiv.

Critică activitatea organizaţiilor de partid de la M.A.I., că nu ţin adunările în mod regulat şi uneori lucrează fără plan de muncă. Aceasta este şi vina comuniştilor trimişi să conducă munca M.A.I. din regiune. Şi Biroul regional are lipsuri pentru faptul că, în afară de câţiva tovarăşi, ceilalţi membri nu participă la analiza activităţii de la M.A.I., nu merg la şedinţa org. de bază. Biroul în întregime are drept de control. Dacă s-ar fi folosit tovarăşii de aceste drepturi, am avea în regiune rezultate mai bune în munca M.A.I.

Propune ca proiectul de hotărâre să fie definitivat de Secretariatul Comitetului regional de partid şi în acesta să i se atragă atenţia conducerii regionale M.A.I. în problema pregătirii profesionale şi politice şi să se pună accent pe continua întărire a controlului de partid. Propune, de asemenea, ca din materialele prezentate şi discuţiile purtate în această şedinţă să se facă o sinteză care să fie prelucrat de tov. Cozma în faţa întregului activ al organelor de securitate şi dacă e cazul să se facă acest lucru şi la raioane.

În încheiere, tov. prim-secretar Banc Iosif arată că s-a analizat o problemă foarte importantă: activitatea unei instituţii care are de apărat cuceririle revoluţionare ale clasei muncitoare, activitatea organelor de securitate. Se poate aprecia că în urma măsurilor luate de partid şi de către minister, activitatea organelor de securitate la noi în regiune în ultimul timp s-a îmbunătăţit simţitor, mai cu seamă s-a îmbunătăţit activitatea după întărirea conducerii regionale prin numirea tov. Sidea în funcţia de comandant regional şi prin numirea locţiitorilor săi. În prezent se pune mare accent pe respectarea întocmai a ordinelor. Conducerea instituţiei este pătrunsă de simţul răspunderii pentru respectarea acestor ordine şi se străduieşte să imprime această răspundere la toţi lucrătorii.

S-a pus accent mai mare pe instruirea competentă, calificată, care ajută oamenii să se orienteze în acţiunile lor. S-au luat măsuri de îmbunătăţire a compoziţiei cadrelor de la Securitate. Au fost scoşi mulţi oameni necorespunzători şi înlocuiţi cu lucrători dornici să se achite de sarcinile [pe] care le primesc. S-a îmbunătăţit mult munca cu agentura în ce priveşte creşterea numărului informatorilor, de asemenea, s-a îmbunătăţit şi activitatea acestora. Aceasta nu înseamnă că nu sunt încă deficienţe, dar totuşi s-au obţinut rezultate bune. În prezent avem o informare mai bună, mai operativă. Organele noastre de securitate şi-au adus contribuţia însemnată la descoperirea multor elemente necinstite, au muncit cu simţ de răspundere.

Vorbind despre problema ridicată de tov. Király în legătură cu I.M.F., că acolo la demascarea unor elemente au fost greşeli din partea organelor M.A.I., tovarăşul arată că a fost destul de bine pusă problema la punct, dar această acţiune totuşi ne-a făcut un foarte mare serviciu pentru că elementele care au avut activitate necinstită au fost demascate în faţa tuturor studenţilor şi a unui însemnat număr de cadre didactice şi prin aceasta au tras şi alţii o serie întreagă de învăţăminte. Şi la I.M.F. şi în unele şcoli medii, ca cea de la Cristur şi M. Nirajului, au fost descoperite elemente necinstite, deci există activitate susţinută din partea organelor M.A.I. şi noi trebuie să apreciem aceasta. În diferite întreprinderi, organele M.A.I. au reuşit să prevină o serie de acţiuni ale duşmanului de clasă.

Şi pe linie disciplinară, deşi în raport se arată că numărul pedepselor a crescut, s-a îmbunătăţit situaţia. Numărul mai mare al pedepselor se datoreşte faptului că pretenţiile au crescut faţă de oameni. Totuşi, pe linie disciplinară, mai este foarte mult de făcut, aceasta este una din sarcinile principale ce trebuie să stea în faţa conducerii regionale M.A.I., a organelor de partid, de a introduce o disciplină severă, liber consimţită.

În ce priveşte activitatea org. de partid din M.A.I., critică pe tov. Vereş pentru că nu a arătat aspectele privind această muncă, dar totuşi apreciază că şi pe această linie s-au obţinut anumite îmbunătăţiri, dar organizaţia de bază mai are mult de făcut, în mod deosebit în ce priveşte problema disciplinei. Faptul că unui număr mare de membri de partid se dau sancţiuni se datoreşte defecţiunilor în munca de educare. Referindu-se la cazul ofiţerului Gavril Aurel, ridicat de tov. Patilineţ, arată şi tovarăşul că, cu astfel de oameni, nu putem lupta cu duşmanul. E lipsa conducerii regiunii M.A.I., a biroului organizaţiei de bază că nu au luat poziţie hotărâtă pentru scoaterea unor astfel de elemente din cadrul organelor M.A.I. Sunt încă multe cazuri de beţii la unii lucrători de securitate, ceea ce îi compromite şi duce la deconspirarea unor activităţi.

Legat de respectarea disciplinei, tovarăşul arată că ofiţerul care a primit un ordin nu are dreptul să modifice metodele indicate sau timpul stabilit fără aprobarea superiorului. Critică cazul când ofiţerul respectiv a stat de vorbă cu doi agenţi; e interzis ca aceştia să se cunoască şi să afle ce sarcini a primit celălalt.

S-a îmbunătăţit activitatea cu agentura, dar avem încă foarte mult de făcut în special în privinţa metodelor ce se folosesc cu informatorii şi cum sunt controlaţi aceştia pe parcurs.

O defecţiune destul de pronunţată în activitatea M.A.I. este că nu avem toate obiectivele acoperite cu un număr corespunzător de agenţi; să fie luate măsuri de îmbunătăţire conform ordinului ministrului.

Sunt acţiuni duşmănoase a căror cercetare se tărăgăneză şi astfel scad posibilităţile de descoperire a autorilor. Există încă lipsă de operativitate în informarea organelor de partid şi sunt cazuri când chiar organele M.A.I. nu cunosc anumite fenomene.

Există încă un gol în anumite sectoare foarte sensibile, pe care nu le avem acoperite în suficientă măsură; este vorba de activitatea unor elemente necinstite, şovine, naţionaliste din rândul intelectualităţii. Tovarăşul Blaga cunoaşte că avem anumiţi oameni care au legături cu elemente duşmănoase din alte ţări şi noi nu cunoaştem la timp activitatea acestora, este vorba de legătura închegată încă în 1962 între nişte scriitori. Noi am fost informaţi după 7-9 luni de această problemă, când greu se mai pot lua măsuri corespunzătoare.

Tovarăşul consideră că organele M.A.I. încă nu stau destul de bine cu agentura în rândul elementelor clericale, deşi avem destule greutăţi provocate de preoţi. Tov. recomandă să se facă o situaţie care să cuprindă: câte acţiuni duşmănoase s-au înregistrat şi stadiul în care se găseşte prelucrarea acestor acţiuni, pentru ca să vedem ce măsuri să luăm în continuare. Să vedem de ce s-au abandonat unele acţiuni şi dacă este justificată clasarea lor.

Pentru a lichida lipsurile, în primul rând trebuie pusă la punct problema cu cadrele, trebuie cultivat la ei un înalt simţ de răspundere, să fie dată atenţie atât pregătirii lor profesionale, cât şi ridicării nivelului lor politic şi ideologic.

Biroul organizaţiei de bază să analizeze stilul şi metodele de muncă şi să respecte cu strictețe regulile statutare în ce priveşte viaţa de partid. Critică frecvenţa scăzută la adunările de partid, aceste adunări să fie stabilite astfel încât conducerea administrativă să asigure posibilitatea ca toţi lucrătorii să participe la ele.

Tov. consideră justă propunerea tov. Patilineţ de a face o sinteză din materialele prezentate şi din concluziile, părerile membrilor Biroului regional, care să fie prelucrate într-o adunare deschisă a organizaţiei de partid. Cu această ocazie să se organizeze o dezbatere serioasă a problemelor şi să fie traşi la răspundere comuniştii care fac abateri. Comitetele raionale de partid să analizeze, de asemeni, mai concret activitatea organelor M.A.I., să dezbată într-o şedinţă unde să participe şi un locţiitor al Direcţiei regionale M.A.I. şi un activist din partea Comitetului Regional P.M.R. Atrage atenţia membrilor de Birou să se folosească de drepturile ce li s-au acordat prin hotărârea Biroului Politic de a controla şi ajuta munca de la Securitate.

Biroul regional aprobă proiectul de hotărâre, îmbunătăţit cu observaţiile făcute, şi Secretariatul este încredinţat să-i dea forma definitivă.

[...]

A.N.D.J. Mureş, fond *Comitetul Regional Mureş al P.C.R.*, dosar nr. 361, f. 1-9.

723.

1966 ianuarie 19, Târgu-Mureş. M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară: raport asupra muncii politice desfăşurate în perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 1965.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Direcţia regională Mureş-Autonomă Maghiară STRICT SECRET

Ex.nr. 2

RAPORT

19 ianuarie 1966

asupra muncii desfăşurate de organizaţiile de bază şi de conducerea direcţiei regionale privind educaţia comunistă a cadrelor. Starea şi practica disciplinară în rândul lucrătorilor şi angajaţilor civili din unitate în perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 1965.

La baza activităţii organelor de securitate din Regiunea Mureş-Autonomă Maghiară, în perioada la care se referă raportul, au stat hotărârile Congreselor al VIII-lea şi al IX-lea al P.C.R., hotărârea Biroului regional de partid din aprilie 1963, ordinele Ministerului Afacerilor Interne şi în special ordinul Nr. 400 din noiembrie 1964.

Muncind cu devotament şi abnegaţie am reuşit să prevenim şi să curmăm la timp încercarea duşmanului de a lovi în securitatea statului nostru. Roadele acestei munci se datoresc întăririi educaţiei politice de către organizaţiile de partid şi cadrele de conducere, dezvoltării dragostei faţă de patrie, partid şi guvern, a promovării continue a unei discipline conştiente în rândul ofiţerilor, subofiţerilor şi angajaţilor civili şi a pregătirii lor multilaterale.

Suntem convinşi că atâta timp cât va exista imperialism, împotriva patriei noastre socialiste va continua să se ducă prin diferite mijloace activitate duşmănoasă. Elemente aparţinând fostelor clase exploatatoare şi alte elemente descompuse pot încerca să întreprindă acţiuni potrivnice intereselor poporului.

Această situaţie impune necesitatea perfecţionării continue a cadrelor şi a metodelor de muncă pentru a putea sesiza, preveni şi lichida la timp orice acţiuni îndreptate împotriva securităţii statului nostru şi ordinii publice.

Pentru lichidarea neajunsurilor care au fost criticate cu ocazia analizei din aprilie 1963 de către Biroul regional de partid, conducerea direcţiei cu sprijinul organizaţiilor de partid de la sediul regiunii şi din raioane au întocmit un plan de măsuri care a asigurat desfăşurarea unei activităţi organizate în ceea ce priveşte îmbunătăţirea calităţii muncii cu oamenii, a cunoaşterii, respectării şi îndeplinirii hotărârilor de partid, a însuşirii şi aplicării ordinelor conducerii ministerului.

În aplicarea măsurilor prevăzute un sprijin efectiv l-am primit din partea Comitetului regional, orăşenesc şi a comitetelor raionale de partid care ne-au îndrumat în permanenţă, atât în munca politică, de educaţie comunistă a cadrelor, cât şi în rezolvarea unor sarcini cu caracter specific de securitate.

Astfel, pe baza indicaţiilor date de Biroul regional s-au luat măsuri pentru îmbunătăţirea învăţământului de partid, la care au fost cuprinşi toţi ofiţerii, subofiţerii şi angajaţii civili din regiune, cu excepţia celor care urmează învăţământul de stat, mediu sau superior; s-a asigurat perfecţionarea cadrelor prin învăţământul profesional – care în anul trecut a fost axat mai mult pe munca practică şi pe specificul fiecărui compartiment –, iar pentru a face faţă în mai bune condiţiuni sarcinilor actuale s-au organizat cursuri de limbi străine la care participă un însemnat număr de ofiţeri.

Preocuparea noastră pentru dezvoltarea permanentă a pregătirii de cultură generală este oglindită şi de faptul că avem 26 ofiţeri cu studii superioare terminate, iar restul sunt absolvenţi de liceu, având în prezent doar 4 la sută ofiţeri care au la bază numai şcoala generală; 36 de ofiţeri urmează diferite institute de învăţământ superior, iar 12 sunt în pregătire pentru a susţine examenul de admitere în facultăţi. De asemenea, pregătirea politică a ofiţerilor s-a făcut în mod organizat, reuşind ca în prezent să avem 2 ofiţeri care au absolvit şcoala superioară de partid, 4 – şcoala de partid cu durata de un an, 51 – Universitatea serală de marxism-leninism.

Ca urmare a măsurilor luate de conducerea ministerului, în prezent în aparatul informativ-operativ avem 93 la sută din efectiv cu şcoli de specialitate de 2-3 ani, precum şi cursuri superioare de securitate de un an.

Organizaţiile de partid, atât la sediul direcţiei, cât şi la raioane s-au preocupat în permanenţă de îmbunătăţirea calităţii muncii de partid, fapt care a determinat crearea unui climat favorabil muncii de securitate, întărirea stării moral-politice şi a disciplinei în rândul salariaţilor; ele au avut un rol de seamă în mobilizarea întregului efectiv la îndeplinirea în bune condiţiuni a ordinelor M.A.I.

În majoritatea organizaţiilor de bază, adunările generale au fost pregătite din timp şi în mod temeinic, iar problemele puse în dezbaterea membrilor de partid au avut în general drept obiect cele mai importante probleme ale vieţii interne de organizaţie şi ale muncii profesionale cum ar fi:

- analizarea activităţii politico-profesională a comuniştilor pe grupe de partid şi individual;
- dezbaterea stării disciplinare;
- educarea comunistă a membrilor de partid şi U.T.C.;
- ridicarea spiritului de vigilenţă revoluţionară şi a păstrării secretului de partid şi de stat etc.

În cadrul adunărilor generale ce s-au ţinut au fost scoase în evidenţă atât metodele bune folosite în muncă, cât şi lipsurile constatate în activitatea unor comunişti, iar prin poziţia combativă şi partinică adoptată de membrii de partid s-a creat opinie de masă împotriva acelor tovarăşi care, în activitatea lor, au dovedit superficialitate, formalism, rutină şi lipsă de interes în rezolvarea sarcinilor ce le reveneau.

Pentru dezvoltarea trăsăturilor de caracter a cadrelor nostre şi formarea aptitudinilor necesare îndeplinirii cu succes a îndatoririlor de serviciu, un rol însemnat l-au avut ţinerea unor conferinţe privind: „Politica externă a R.S.R.-ului”, „Democraţia

socialistă", „Realizările regimului democrat-popular", „Disciplina de partid şi de stat", „România pe meridianele globului", „Politica internațională a P.C.R." şi altele; studierea colectivă a documentelor celui de-al IX-lea Congres al P.C.R. şi a Plenarei C.C. al P.C.R. din noiembrie 1965; organizarea unor simpozioane şi recenzii literare; vizionarea unor filme şi spectacole teatrale izvorâte din lupta eroică a poporului nostru. De asemenea, o influență pozitivă în educarea comuniştilor l-a constituit citirea şi studierea unor opere literare şi politice difuzate prin standurile de cărți de pe lângă bibliotecile existente la sediul unității şi în unele raioane, urmărirea zilnică a evenimentelor interne şi internaționale prin citirea presei de partid şi alte publicații la care sunt abonați salariații din toate unitățile.

Măsurile luate pe linie de partid s-au împletit cu cele întreprinse pe linie de comandă, prin analizarea periodică a stadiului muncii profesionale față de prevederile planului de muncă, a stării disciplinare din unitate (semestrial – cu întregul efectiv, iar lunar - cu cadrele de conducere medii), controlarea şi sprijinirea concretă a raioanelor de către ofițeri cu munci de răspundere din direcție, îmbunătățirea stilului şi a metodelor muncii de securitate în toate verigile sale, întărirea exigenței privind calitatea lucrărilor executate, stimularea unui însemnat număr de cadre care au obținut cele mai bune rezultate în muncă, fiind decorați 18 ofițeri şi 9 subofițeri cu ordine şi medalii, iar 24 cadre au fost premiate în bani.

O grijă permanentă a organizațiilor de partid şi a conducerii profesionale a mai fost creşterea şi promovarea cadrelor tinere capabile şi cu perspective de dezvoltare în munca de securitate, fiind numiți în munci de conducere 11 din aceşti ofițeri.

Datorită activității educative duse de organizațiile de partid şi de conducerea direcției se constată progrese în ridicarea calității muncii, cât şi în îmbunătățirea stării disciplinare. Ca urmare, ordinele se execută în mai bune condițiuni, a crescut operativitatea şi simțul răspunderii personale a cadrelor față de îndeplinirea obligațiilor de serviciu, iar numărul ofițerilor care comit abateri a scăzut în mod simțitor.

Acest lucru este reliefat de faptul că în perioada raportată s-au aplicat doar 134 zile de arest, față de 515 – câte au fost date în perioada ce a precedat analiza din 1963, iar față de 1964 a scăzut cu 28 de zile, ceea ce denotă că sunt tot mai puține cazuri când se comit abateri.

Faptul că munca organelor noastre s-a îmbunătățit în ansamblul ei este oglindită de unele rezultate obținute în această perioadă în prevenirea şi lichidarea unor încercări din partea elementelor duşmănoase de a pune la cale acțiuni îndreptate împotriva regimului nostru. Astfel, în cursul anului 1965, printr-o muncă informativă calificată am descoperit un număr de 3 grupări subversive formate din mai multe elemente retrograde, din rândul cărora am arestat 21 de persoane ce au fost deferite justiției, primindu-şi pedeapsa meritată.

În afară de aceasta au mai fost arestate încă 6 elemente care au desfăşurat în mod izolat activitate duşmmănoasă împotriva orânduirii de stat; au fost demascate în adunări publice ale oamenilor muncii alte 3 elemente şi avertizate la organele noastre în prezența familiei, rudelor şi a unor persoane cu funcții de răspundere de la locul de muncă încă 96 de indivizi, ale căror fapte, deşi erau de natură justițiabilă, nu prezentau un pericol social deosebit.

Din cercetările întreprinse, cât şi pe linie informativă, s-au stabilit unele aspecte mai concludente de activitate duşmănoasă, rezultând faptul că cele mai multe acțiuni cu caracter contrarevoluționar se înregistrează în rândul unor tineri care sunt influențați de poziția duşmănoasă a unor membri ai fostelor partide şi organizații burghezo-fasciste sau naționaliste.

Aşa de exemplu, frații TÖRÖK ŞTEFAN şi TÖRÖK IOSIF în vârstă de 25 şi, respectiv, 22 ani, în toamna anului 1964 au inițiat contituirea unei grupări subversive cu scopul de a răsturna orânduirea de stat din țara noastră. Întrucât în mediul în care îşi desfăşurau activitatea se bucurau de influență, au reuşit să recruteze în organizație un număr însemnat de tineri (ce depăşesc cifra de 40) pe care i-au pregătit pentru îndeplinirea scopurilor contrarevoluționare propuse. La fel, intenționau extinderea activității lor duşmănoase şi pe raza altor regiuni, în special Braşov şi Cluj.

Pentru realizarea scopului propus şi-au propus să se înarmeze prin devastarea unor depozite de armament şi muniții, iar apoi să treacă la atacarea sediilor de partid, ale Miliției şi Securității, la distrugerea mijloacelor de telecomunicații şi la lichidarea membrilor de partid cu funcții de răspundere. De asemenea, urmăreau eliberarea din detenție a condamnaților pentru folosirea acestora în acțiunile lor duşmănoase.

O altă organizație subversivă lichidată de organele noastre a fost aceea inițiată şi condusă de LIBICZEI GYULA, născut în anul 1944, care şi-a desfăşurat activitatea duşmănoasă pe raza raionului Gheorgheni. Organizația se intitula „Erdélyi ifjúság" („Tineretul ardelean") şi era formată din mai multe elemente tinere, majoritatea lor fiind născute în anul 1944, din rândul cărora au fost arestate 7 persoane şi condamnate între 4-12 ani.

Membrii organizației subversive au confecționat şi răspândit mai multe fițuici cu caracter duşmănos-naționalist, mai ales în preajma sărbătorilor naționale. Ei urmăreau să atace posturile de miliție pentru a-şi procura armament, reuşind chiar să pătrundă în postul de miliție din comuna Izvoru Mureşului de unde au sustras 70 de cartuşe şi alte obiecte; au distrus instalația telefonică din interior, după care s-au deplasat în localitățile Ciceu şi Sfântu Gheorghe în acelaşi scop.

Acelaşi caracter l-a avut şi organizația subversivă lichidată în oraşul Târgu-Mureş, condusă de SOLYOM ATTILA; membrii ei fiind condamnați între 4-7 ani. De menționat este faptul că pe lângă acțiunile duşmănoase preconizate pe plan intern, intenționau să fugă din țară în R.F.G., unde să ia legături cu cercurile reacționare revanşarde, care să-i sprijine în aplicarea planurilor pe care le urmăreau.

În toate cazurile anchetate de către organele noastre s-a respectat întocmai legalitatea socialistă, prin aceea că măsurile luate au fost în conformitate cu legile statului.

La fel, putem scoate în evidență și unele rezultate obținute pe linie de contraspionaj, în care sens o atenție deosebită s-a acordat descoperirii din rândul cetățenilor străini sosiți pe raza regiunii a elementelor care s-au ocupat cu culegerea unor informații privind potențialul economic, militar, despre relațiile sociale existente în țara noastră, cât și despre alte date ce constituie secrete de stat, iar cazurile mai importante au fost luate în lucru și se urmăresc în mod calificat.

La rezultatele pozitive obținute o contribuție de seamă au avut-o cadrele cu munci de răspundere care și-au perfecționat stilul de muncă, au sesizat mai bine situațiile operative ce s-au ivit și le-au soluționat competent; s-au preocupat mai mult de pregătirea profesională a subalternilor, de analizarea informațiilor obținute, participând în mod activ la realizarea în practică a măsurilor luate. Acest lucru a condus la întărirea capacității de luptă a aparatului nostru, fapt ce a contribuit la cunoașterea din timp a majorității acțiunilor dușmănoase de pe raza regiunii, luându-se măsuri operative de prevenire și curmare a activității elementelor rău intenționate.

Despre toate problemele ivite am informat organele de partid competente prin informări, pentru a se putea lua măsurile necesare în vederea îndreptării unor stări de fapte negative din diverse domenii de activitate.

Atenția principală a conducerii profesionale și a biroului organizației de bază partid a fost îndreptată spre îmbunătățirea stilului de muncă a aparatului de spate, creșterea spiritului gospodăresc și a simțului de răspundere față de muncă, măsuri care au condus la întărirea stării disciplinare în acest sector de activitate astfel încât, în cursul anului 1965, nu s-a comis nici un accident de circulație sau alte abateri de la normele administrativ-financiare.

O preocupare a conducerii direcției a fost și asigurarea materială și financiară a unităților și subunităților, respectându-se întocmai normativele în vigoare în limita prevederilor planului aprobat pe anul 1965.

Planul anual de venituri și cheltuieli, precum și cel de aprovizionare tehnico-materială, au fost îndeplinite sută la sută, realizându-se economii de peste 78 000 lei, la care o contribuție de seamă au avut-o lucrătorii din sectoarele auto și cazarmare.

De asemenea, s-a asigurat aprovizionarea în bune condițiuni a unităților și subunităților de mijloace de luptă, de transport, telecomunicații, echipament și alte materiale necesare bunei desfășurări a activității acestora.

Obținerea acestor rezultate este urmare a muncii colective a conducerii direcției care în permanență a avut în atenție cele mai principale aspecte din munca de securitate, luând măsuri pentru remedierea unor stări de fapte negative și ridicarea calității muncii la nivelul cerințelor.

Datorită eforturilor depuse de comuniștii din cadrul regiunii s-a reușit ca față de 1964 să se înregistreze o creștere calitativă a rețelei informative, să fie lucrate în mod organizat 1 332 elemente, față de 426, câte erau în 1964, și să se finalizeze 315 cazuri aflate în atenția organelor noastre.

Îmbunătățirea muncii cu agentura și folosirea cu pricepere a celorlalte mijloace de care dispunem, precum și a sprijinului primit din partea oamenilor cinstiți am reușit să cunoaștem din timp și astfel să putem preveni și lichida activitatea ostilă regimului nostru socialist dusă de unele elemente dușmănoase.

Cu toate rezultatele obținute în această perioadă în munca politică și profesională, trebuie să raportăm că am avut și unele neajunsuri care au influențat negativ desfășurarea muncii noastre în unele sectoare de activitate. Dacă la sediul direcției regionale, precum și la majoritatea raioanelor, organizațiile de partid au desfășurat o muncă politică mai susținută, a cărei eficiență s-a oglindit în rezultatele pozitive arătate mai sus, au fost însă și subunități în cadrul cărora nu s-a pus accentul cuvenit pe desfășurarea unei munci politico-educative la nivelul cerințelor, din care cauză și activitatea lor profesională s-a desfășurat la un nivel mai scăzut. Așa s-a prezentat situația la raioanele Toplița, Târnăveni și Târgu-Mureș unde, pe lângă faptul că s-au ținut un număr redus de adunări generale, problemele puse în dezbaterea comuniștilor au fost de mai mică importanță. Organizațiile de partid din cadrul acestor subunități nu s-au ocupat în suficientă măsură de latura educativă a membrilor de partid, fiind puține cazurile când s-au dezbătut în adunările generale materiale legate de disciplină, morala comunistă, vigilența revoluționară etc., din care cauză s-a ajuns acolo ca unii comuniști să nu fie pătrunși de simțul răspunderii personale în îndeplinirea sarcinilor de partid și profesionale, dovedind lipsă de maturitate politică în analizarea problemelor pe care le urmăreau.

De pildă, fostul Lt.maj. KERESZTES IOAN, de la raionul Târgu-Mureș, în munca sa profesională nu a obținut nici un rezultat concret, fiind lipsit de perseverență, conștiinciozitate și simț de răspundere în realizarea sarcinilor ce-i reveneau. Lipsa organizației de bază constă în aceea că s-a mulțumit cu prelucrarea sa în ședințe, fără a lua măsuri statutare împotriva acestui tovarăș.

La raionul de securitate Târnăveni, cu toate că se cunoaște că Lt.maj. FECHETE TRAIAN muncește dezorganizat, fără pasiune, nefiind în măsură să cunoască activitatea elementelor dușmănoase din sectorul său, iar în timpul deplasărilor pe teren comite diferite fapte necinstite, organizația de bază partid și șeful de raion nu au luat nici o măsură concretă împotriva ofițerului.

Și mai grave au fost faptele săvârșite de fostul Plut. GYÖRGY IOAN, gospodarul raionului de securitate Toplița, element necinstit, lipsit de conștiință politică, a ascuns faptul că avea cunoștință de existența și scopul urmărit de organizația subversivă ce activa pe raza raionului, dovedind nesinceritate chiar și atunci când a fost întrebat despre aceste probleme cu ocazia anchetării.

Lipsuri în educarea comunistă a cadrelor s-au constatat şi la celelalte subunităţi, unde unele adunări generale n-au fost temeinic pregătite, problemele puse în discuţia membrilor de partid n-au contribuit îndeajuns la îmbunătăţirea vieţii interne de organizaţie, a muncii profesionale şi a stării disciplinare; unii comunişti s-au sustras chiar şi de la participarea lor cu regularitate la învăţământul de partid, iar activitatea culturală, la majoritatea raioanelor, s-a dus în general la un nivel scăzut.

Ineficienta preocupare a organizaţiilor de partid faţă de creşterea conştiinţei socialiste a lucrătorilor a avut urmări negative şi în munca profesională, deoarece au fost cazuri când unii ofiţeri nu s-au situat pe poziţia executării întocmai a ordinelor, au desfăşurat o muncă superficială ori au săvârşit abateri grave de la disciplina de partid şi cea militară.

O lipsă mai accentuată s-a manifestat în activitatea unor lucrători de securitate a fost şi accea că nu întotdeauna au fost preocupaţi de a rezolva la acelaşi nivel calitativ toate problemele muncii de securitate, din care cauză n-au reuşit să cunoască în întregime unele forme de natură duşmănoasă, mai ales din domeniul economic. În această privinţă se pot da ca exemple incendierea bazelor furajere din comuna Laslău, raionul Târnăveni, şi cel din comuna Caşinu Nou, raionul Ciuc, unde nici până în prezent nu s-a reuşit a se descoperi autorii.

Pentru îndreptarea lipsurilor, conducerea direcţiei a luat măsuri exigente, astfel că acei ofiţeri care au continuat de ani de zile să desfăşoare o activitate nesatisfăcătoare au fost scoşi din cadrele active ale M.A.I.-ului, împotriva cărora, în majoritatea cazurilor, s-au luat măsuri şi pe linie de partid.

De exemplu, fostul Lt.maj. BIRTALAN IOSIF, de la raionul Odorhei, fără temei susţinea că în sectorul său nu sunt manifestări cu caracter duşmănos, din care cauză nu a luat nici o măsură de identificare şi lucrare a unor elemente cunoscute cu o asemenea activitate, ca ulterior să se stabilească unele acţiuni de acest gen, mai ales pe linia cultelor şi sectelor. Pentru superficialitate şi lipsa simţului de răspundere de care a dat dovadă a fost trecut în rezervă.

Fostul Lt. TRIFAN ANATOLIE şi Lt.maj. MARTA CONSTANTIN, datorită abaterilor grave de beţie şi scandaluri ce le-au provocat în sectoarele pe care le deserveau s-au compromis în faţa populaţiei, fapt pentru care: primul a fost scos din M.A.I., iar celălalt retrogradat şi mutat în cadrul altui raion. Ambii au fost puşi în discuţia organizaţiilor de bază respective şi sancţionaţi.

Pentru lichidarea lipsurilor şi crearea unei opinii colective împotriva cadrelor cu abateri, conducerea direcţiei a dispus dezbaterea aspectelor mai semnificative în consiliile de onoare, la care a participat întregul efectiv de ofiţeri, reuşind astfel să prevenim şi să curmăm asemenea acte de indisciplină la care erau predispuşi şi alţii.

De asemenea, se mai constată încă lipsuri în munca de educaţie politică şi culturală, în dezvoltarea spiritului şi acţiunilor colective, fapt care determină ca în activitatea aparatului nostru să se mai înregistreze cazuri de indisciplină, neexecutarea întocmai şi la timp a ordinelor, precum şi insuficienta preocupare faţă de îndeplinirea în mod corespunzător a unor sarcini de partid. Tot din acest motiv, combativitatea în cadrul organizaţiilor de bază nu s-a ridicat întotdeauna la un nivel corespunzător, din care cauză unele fenomene negative nu au fost lichidate din timp şi, ca urmare, munca a avut de suferit.

Suntem conştienţi de marea răspundere pusă de partid şi guvern în faţa organelor noastre, precum şi de lipsurile ce se mai manifestă încă în activitatea aparatului de securitate, împotriva cărora B.O.B. împreună cu conducerea direcţiei va lua cele mai eficiente măsuri, astfel încât să ridicăm calitatea muncii la nivelul cerinţelor actuale.

ŞEFUL DIRECŢIEI
Colonel Sidea Nicolae

A.N.D.J. Mureş, fond *Comitetul Regional Mureş al P.C.R.*, dosar nr. 446, f. 122-130.

724.

1966 ianuarie 25, Târgu-Mureş. P.M.R.-C.R.P.R.M.A.M.: dezbaterea în şedinţa Biroului a raportului asupra muncii politice desfăşurate de M.A.I.-D.R. Mureş-Autonomă Maghiară în perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 1965.

PARTIDUL COMUNIST ROMÂN
COMITETUL REGIONAL
MUREŞ-AUTONOMĂ MAGHIARĂ

PROCES-VERBAL

al şedinţei ordinare a Biroului Comitetului regional de partid, ţinută la data de 25 ianuarie 1966

Prezenţi: Vereş Nicolae, Cozma Ioan, Szekeres Alexandru, Branis Ladislau, Anderko Iosif, Gere Mihai, Rus Vasile, Lakatos Francisc, Gheorghe Mihai, Mogoşiu Marcel, Tomulescu Filip, Bob Ioan, Boroş Rozalia, Sidea Nicolae, Valter Iosif, König Iosif şi tov. Olteanu Francisc, instructor al C.C. al P.C.R.

Lipsesc motivat tov.: Kovács György, Deák Etelka şi Csögőr Ludovic.

Şedinţa a început la orele 9.

Ordinea de zi:

1. Raport asupra muncii desfăşurate de organizaţiile de bază şi de conducerea Direcţiei Regionale M.A.I. privind educaţia comunistă a cadrelor. Starea şi practica disciplinară în rândul lucrătorilor şi angajaţilor civili din unitate în perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 1965.

Raportor: Tov. Sidea Nicolae – directorul Direcţiei Regionale M.A.I.

[...]

La punctul I:

Participă şi tovarăşii Sereanu, instructor C.C. cu probleme M.A.I., Sălcudean Pavel şi Blaga Ştefan, directori adjuncţi ai Direcţiei Regionale M.A.I.

Materialele au fost studiate înainte.

Tovarăşul prim-secretar Vereş Nicolae invită pe tov. să pună întrebări dacă au unele probleme deosebite care n-au fost suficient lămurite în raport.

- Nu sunt întrebări.

Se dă cuvântul tovarăşului Sidea Nicolae, care face următoarele completări la raport:

În munca organelor de securitate s-a ţinut cont de prevederea hotărârii Biroului Politic al C.C. din 1954 cu privire la folosirea unor membri de partid în activitatea organelor de securitate, astfel folosirea acestor tovarăşi s-a făcut cu aprobarea primilor secretari ai comitetelor raionale şi orăşeneşti de partid.

S-au înaintat Comitetului regional de partid informări privind toate sectoarele de activitate, arătând unele deficienţe în diferite sectoare pentru a putea lua măsurile necesare în vederea înlăturării lor. În urma sesizării din partea organelor de partid – pe baza informărilor M.A.I. – conducătorii de întreprinderi şi instituţii, în majoritatea cazurilor, au luat măsuri pentru remedierea lipsurilor.

Pentru conducerea Direcţiei Regionale M.A.I. a constituit o preocupare educarea subalternilor şi controlarea lor cum respectă instrucţiunile şi ordinele date. Dar au fost în această privinţă şi deficienţe, în sensul că nu întotdeauna şi nu în toate cazurile au reuşit să dea sprijin eficace în rezolvarea problemelor, datorită şi unor defecţiuni care mai persistă în stilul lor de muncă. Tovarăşul arată că conducerea Direcţiei regionale îşi dă seama de lipsurile, în special în ce priveşte educaţia lucrătorilor M.A.I. şi vor lua măsuri pentru lichidarea acestor lipsuri.

Nu în toate cazurile au consultat şi au făcut recomandări birourilor organizaţiilor de bază pentru a lua măsuri unde s-au constatat lipsuri, uneori au mers unilateral de a lua măsuri de sancţionare numai pe linie de comandă şi nu au recomandat suficient organizaţiilor de bază de a pune în discuţie pe comuniştii care au avut unele abateri, pentru a lua măsuri pe linie de partid.

La discuţii au participat următorii tovarăşi:

Tov. Gere Mihai, preşedintele Comitetului executiv al Sfatului Popular Regional

Consideră că sunt rezultate pozitive în activitatea politică-educativă ce se desfăşoară în cadrul Direcţiei Regionale M.A.I. Aceste rezultate trebuie apreciate cu atât mai mult cât în regiunea noastră sunt multe probleme grele, comple[te] şi multe elemente care nu se astâmpără, totuşi M.A.I. a reuşit să facă faţă acestor sarcini multiple din regiune, astfel că putem spune că în regiunea noastră la ora actuală nu avem probleme deosebite care să ne alarmeze.

Din raport şi coraport, tov. Gere a reţinut o problemă în care Direcţia în viitor va trebui să[-şi] îmbunătăţească activitatea, şi anume în ce priveşte munca de educaţie. În material sunt menţionate cazuri de indisciplină destul de dese, deşi faţă de trecut numărul acestora a scăzut. Mai sunt cazuri de neîndeplinire a sarcinilor, faţă de unii au fost luate măsuri, mergând până la destituirea din muncă, dar alţii mai sunt menţinuţi în funcţii. Tov. Gere a reţinut, de asemenea, din raport problema lipsei de combativitate la unii lucrători faţă de manifestările duşmanilor, unii fiind întrebaţi de această problemă, afirmă că nu sunt manifestări duşmănoase, ori regiunea noastră are şi elemente naţionaliste, care s-au manifestat sau se mai manifestă. La fel, avem o populaţie numeroasă care se manifestă sub influenţa clerului catolic şi este de neînţeles că chiar şi unii lucrători din cadrul sfatului, care se ocupă cu problema cultelor, uneori afirmă că nu sunt manifestări de acest gen. Necunoaşterea acestor probleme din partea unor lucrători din M.A.I. este cu atât mai gravă pentru că ei au această îndatorire de a ne informa despre asemenea manifestări. În această ordine de idei, tov. Gere recomandă îmbunătăţirea activităţii de educaţie, în sensul explicării rolului M.A.I. ca organ represiv împotriva elementelor duşmănoase şi de apărare a cuceririlor revoluţionare.

Tov. arată că organele locale de partid nefiind sesizate la timp de către M.A.I. despre faptul că clerul catolic şi-a intensificat activitatea în ultimul timp, chiar în noaptea de revelion a trebuit să fie trimişi tovarăşi pe teren, iar după aceea a venit şi o brigadă a Comitetului Central în această problemă. Conducerea regională şi raioanele M.A.I. ar trebui să observe din timp anumite intensificări ale activităţii elementelor duşmănoase, chiar dacă acestea n-au trecut încă la acţiuni concrete, tocmai pentru a ne atrage atenţia să luăm măsuri în timpul oportun.

Întrucât din material reiese că unele adunări ale organizaţiilor de bază se desfăşoară formal şi nu toate conferinţele sunt legate de specificul organizaţiilor de bază respective, tovarăşul Gere propune ca să se facă instruirea diferenţiată a birourilor acestor organizaţii de bază cu muncă specifică, care să dureze 1-2 zile.

Tov. Szekeres Alexandru, secretar cu probleme de propagandă al Comitetului regional de partid

Apreciază că Direcția Regională M.A.I. a obținut succese importante în activitatea sa. În perioada la care se referă raportul, au reşit să stăvilească o serie de acțiuni dușmănoase prin cunoașterea temeinică a situației pe teren. Este un rezultat important că au reuşit să lărgească colectivul cu care muncesc şi că a crescut numărul persoanelor asupra cărora acționează în permanență, de a cunoaşte activitatea acestora.

Conducerea Direcției regionale a reuşit să imprime simțul de răspundere în general în activitatea lucrătorilor M.A.I. şi trebuie să recunoaştem că asupra evenimentelor şi stărilor de fapt în regiune, în aproape toate cazurile, am fost informați la timp. Informațiile date au fost veridice, ceea ce ne-a ajutat la luarea unor măsuri eficiente pe teren.

Tov. Szekeres consideră că şi birourile organizațiilor de bază au depus o activitate bună în direcția educării, mobilizării lucrătorilor la înfăptuirea sarcinilor care au stat în fața lor.

Biroul Comitetului regional de partid, presonal tovarăşul prim-secretar Vereş şi tov. Cozma, precum şi alți membri de birou, permanent stau de vorbă cu tovarăşii din conducerea Direcției, se informează asupra activității lor şi aceasta este una din chezăşia succeselor pe care tovarăşii le-au obținut în activitatea lor.

În continuare subliniază unele chestiuni pentru a acorda o atenție şi mai mare acestor probleme în vederea îmbunătățirii muncii. Astfel, arată că unii lucrători n-au reuşit să se ridice la nivelul sarcinilor deosebit de complexe pe care le ridică în plus şi regiunea noastră, fapt de care a vorbit şi tov. Gere. De pildă, în toamna aceasta, la începutul anului universitar, unii lucrători desemnați să lucreze în cadrul studenților, n-au folosit metodele cele mai potrivite şi, neobținând rezultate, au cerut să fie ajutați de prorector, decan şi la un moment dat lucrurile au primit aspect de deconspirare. Trebuie să se tragă concluzii serioase în acest sens, să aibă permanent în atenție acest sector, să se repare greşelile, ca organele noastre de securitate să poată desfăşura şi aici activitate normală.

Unii lucrători nu ştiu încă să lucreze cum trebuie. De exemplu, arată că în raionul Ciuc, unii tineri au venit la recrutare cu flori la căciulă şi în combinația de culori a ieşit roşu-alb-verde. Adjunctul şefului Secției Raionale M.A.I. Ciuc a luat măsuri ca să se ia căciula de la oameni, parcă ar vâna greşeli. Prin aceasta nu reuşim să punem al punct unele acțiuni pe care le întreprind elementele naționaliste. La Secția Raională M.A.I. Ciuc nu există unitate de vedere între şef şi adjunct. Tov. Albert, şeful de raion, l-a informat pe tov. Szekeres că adjunctul lui caută în orice problemă manifestare naționalistă. Probabil nici el nu are dreptate în toate cazurile, dar lipsa de unitate de vederi de a acționa slăbeşte munca. În raionul Ciuc de aceea sunt comune unde elementele naționaliste îşi fac de cap. La un concurs cultural, doi țărani de la Sândominic au venit în îmbrăcăminte, care avea această combinație de culori. Direcția regională nu ajută suficient acest raion greu, tov. Sidea se deplasează rar acolo.

Tovarăşul critică faptul că la ordinea de zi a unor adunări de organizații de partid nu sunt probleme majore, ca problema disciplinei, a păstrării secretului; se vede că nici Comitetul regional şi raioanele de partid n-au ajutat suficient aceste organizații de partid ca să aibă acest rol de educator, de mobilizator al lucrătorilor M.A.I. De asemenea, critică faptul că mai sunt cazuri unde nu se descoperă autorul, ceea ce încurajează elementele rău-voitoare.

Tovarăşul arată că este de acord cu măsurile cu care se preconizează completarea hotărârii Biroului regional de partid din 1963, în vederea întăririi acestei activități.

Sunt foarte multe probleme care stau ca sarcină în fața Direcției Regionale M.A.I. În afara problemei clerului, brigada C.C. a ridicat multe chestiuni care necesită mobilizarea tuturor forțelor M.A.I., ca împreună să ne achităm de sarcinile care ne stau în față în această privință.

Tov. Rus Vasile, prim-secretar al Comitetului orăşenesc de partid Tg.-Mureş

Apreciază ca pozitivă activitatea organizațiilor de bază şi a conducerii regionale M.A.I. în ce priveşte educarea comunistă a lucrătorilor din cadrul unităților lor, în ce priveşte mobilizarea acestora pentru îndeplinirea sarcinilor profesionale. Este pozitiv că se foloseşte o gamă variată de mijloace şi forme în vederea educării oamenilor şi mobilizării lor pentru îndeplinirea în condițiuni cât mai bune a sarcinilor profesionale. Este foarte bine că birourile organizațiilor de bază s-au ocupat să încadreze în învățământul de partid pe majoritatea lucrătorilor. Rezultatul acestei activități se reflectă în faptul că în ultimii ani a crescut răspunderea, maturitatea politică cu care cadrele M.A.I. rezolvă sarcinile încredințate de partid. Şi cu prilejul adunărilor de dări de seamă din organizațiile de bază de la M.A.I. s-a subliniat că în 1965 s-au obținut rezultate bune în prevenirea şi lichidarea unor încercări din partea elementelor dușmănoase de a pune la cale acțiuni îndreptate împotriva regimului nostru.

Este pozitiv că în ultimul timp s-a ridicat nivelul calității muncii profesionale, s-a îmbunătățit starea disciplinară. Este de acord cu aprecierea secției organizatorice că în rândul lucrătorilor M.A.I. există un climai favorabil, care permite desfăşurarea activității în bune condițiuni.

Sunt probleme care trebuie să stea în continuare în atenția organizației de bază şi a conducerii Direcției. Astfel, în ce priveşte spiritul de vigilență, aceasta trebuie să fie în continuare întărit pentu a demasca elementele care atentează împotriva regimului nostru. Sunt cazuri când unii lucrători pălăvrăgesc în instituție, dar uneori şi acasă, pentru care unii au fost pedepsiți, chiar şi scoşi din muncă. La adunările de alegeri a mai reieşit că unii fac şi comentarii neprincipiale, ceea ce dăunează muncii. De aceea se simte nevoia ca organizațiile de bază să militeze cu mai multă tărie pentru păstrarea secretului profesional. Mai sunt

defecțiuni în ce privește atitudinea față de muncă, nu toți lucrătorii M.A.I. lucrează cu destulă conștiinciozitate, cu pasiune. Unii lucrează numai pentru a se achita de sarcini, fără a pune suflet în rezolvarea anumitor acțiuni.

În materialul prezentat de tov. Sidea se arată că numărul zilelor de arest date pentru abateri a scăzut față de alți ani, dar și în 1965 au fost 134 zile de arest, ceea ce înseamnă că încă mai există un număr mare de abateri de la disciplină, de la regulamentul militar. Org. de bază trebuie să-și organizeze astfel activitatea încât să contribuie la întărirea și mai mult a spiritului de răspundere, a combativității în întreaga activitate. Tovarășul recomandă să se acorde mai mare atenție pregătirii cadrelor din toate punctele de vedere. Cadrele M.A.I. trebuie să muncească ca oameni politici și nu ca simpli tehnicieni. Mai sunt cazuri că unii oameni nu privesc sarcinile ca activiști politic[i], de aceea rezultatele nu sunt întotdeauna cele dorite. Noi cunoaștem că în prezent spionajul se îndreaptă înspre sectoarele economice, de aceea combaterea lui necesită cu atât mai mult cunoașterea politicii partidului. Trebuie insistat și mai mult pentru pregătirea politică și profesională a lucrătorilor M.A.I. pentru că spionajul este foarte rafinat, foarte abil și, pentru a demasca activitățile acestor oameni, este necesar ca lucrătorii M.A.I. să aibă bogate cunoștințe atât în domeniul profesional, cât și în domeniul politic.

Legat de stilul de muncă, tov. Rus arată că atât organizația de bază, cât și conducerea M.A.I. trebuie să ajute mai substanțial pe oameni în sarcinile care au de îndeplinit. Relațiile de subordonare să fie și relații de colaborare între șef și subordonați, fără a duce aceasta la familiarism. Biroul organizației de bază și conducerea să dea ajutor mai concret în aprofundarea problemelor, să vadă, de asemenea, și greutățile lor familiare, ce probleme au, ce posibilități sunt de a-i ajuta. Să se apeleze mai mult la părerile și propunerile oamenilor, bineînțeles respectându-se și regulile de păstrare a secretului.

Birourile organizațiilor de bază vor trebui să se ocupe mai îndeaproape de organizarea unor activități educative și recreative. Să fie organizate mai multe excursii, reuniuni tovărășești, competiții sportive, deci să se închege mai mult colectivitatea respectivă.

Tov. Cozma Ioan, secretar cu probleme organizatorice al Comitetului regional de partid

Subliniază încă o dată faptul că din controlul făcut și din aprecierile date de birourile comitetelor raionale de partid rezultă că activitatea organelor de securitate din regiunea noastră se îmbunătățește continuu și este apreciată că prin modul cum lucrează și cum se cunoaște activitatea elementelor dușmănoase din regiune, organele M.A.I. sunt în stare să bareze orice încercare de atentat al acestora ce ar încerca să-l facă privind securitatea statului. Această îmbunătățire a activității se datorește faptului că în ultima vreme munca politico-educativă în rândul lucrătorilor M.A.I. s-a îmbunătățit substanțial, organizațiile de partid de acolo își îndeplinesc mai bine rolul în marea parte a lor. Birourile comitetelor raionale de partid se ocupă mai îndeaproape de activitatea organelor M.A.I., există o îndrumare permanentă, pe de altă parte pregătirea profesională a lucrătorilor s-a ridicat la un nivel mai înalt. Aceasta se datorește preocupării Direcției regionale de instruire a lucrătorilor M.A.I. prin cursurile pe care le au și pe care le fac prin programul lor de lucru obligatoriu.

Organele M.A.I. în ultima perioadă au descoperit câteva grupări foarte serioase, care au desfășurat o activitate destul de largă în regiunea noastră. Aceste elemente fiind descoperite, au fost și deferite justiției și au fost condamnate.

Este de asemenea pozitiv faptul că atât comitetele raionale de partid, cât și comitetul regional, sunt informate operativ despre stările de fapte, despre fenomenele care există în regiune și cu care trebuie să fim informați. Aceste informări în foarte multe cazuri ne ajută în luarea unor măsuri politico-organizatorice pe linia organizațiilor de partid, pentru a bara calea anumitor zvonuri, anumitor interpretări tendențioase privind unele documente de partid sau măsuri stabilite de partid.

Tovarășul recomandă ca în viitor informările pe care organele M.A.I. dau pentru comitetele regional și raionale de partid să aprecieze dacă problema respectivă este verificată sau nu, pentru că uneori unele informări date de M.A.I. se iau ca drept reale, se întreprind măsuri și la fața locului reiese că este o chestiune văzută numai dintr-un unghi oarecare, informatorul a dat mai departe și ea nu corespunde întrutotul realității.

Pe lângă toate aprecierile bune ce s-au făcut și cu care tov. Cozma este de acord, ridică în continuare unele lipsuri din activitatea organelor M.A.I. Consideră că încă este mare numărul abaterilor, numărul sancțiunilor care s-au dat, atât pe linie de comandă, cât și pe linie de partid. Aceasta denotă că încă în privința cultivării simțului de răspundere pentru îndeplinirea ordinelor mai este mult de făcut. Abaterile sunt cu atât mai grave că ele nu sunt de natură inconștientă. Sunt sancțiuni date pentru neîndeplinirea unor sarcini în termenele stabilite, superficialitate în muncă și în mai mică măsură pentru lipsa de vigilență și pentru beții, în care privință n-au fost atâtea cazuri pentru că în ultima vreme au fost scoși din muncă elementele bețive și mincinoase. Dar să se insiste în viitor și mai mult în privința educației acelora care muncesc încă superficial și nu execută ordinele în termen.

În continuare tov. Cozma critică faptul că printre cei care au comis abateri sunt și membri de partid, iar din 13 membri de partid sancționați, 6 sunt de la Direcția regională.

Atitudinea lui György de la Toplița de a ascunde faptul că are cunoștință de existența unei organizații subversive nu se poate califica ca o simplă abatere, aceasta este o pactizare cu dușmanul de clasă. În descoperirea acestei organizații nu a muncit cum trebuie nici Secția Raională Toplița, dar nici Direcția regională n-a ajutat-o cum trebuie.

Tovarășul socotește că există încă deficiențe în pregătirea cadrelor, în pregătirea unei rezerve de cadre în organele M.A.I. Unii comandanți de raion sunt depășiți de sarcini și nu se întrevede posibilitatea înlocuirii lor într-un termen relativ scurt din lipsă de cadre. Această situație există la Toplița cu tov. Blejan, tov. cinstit care lucrează de 20 ani în Securitate, dar nu mai poate

îndeplini sarcinile. Trebuie pus într-un loc de muncă unde poate da randamentul cuvenit. Sau situația tov. Albert din Ciuc, care într-o ședință de analiză din anul trecut a fost criticat în fața comandanților de raioane și a activului de bază de la regiune. Atunci deja tov. Cozma a spus că acest om trebuie schimbat de acolo, pentru că atât de mult s-a familiarizat cu problemele din Ciuc, încât lui totul i se pare normal acolo, deși se cunoaște că sunt multe probleme acolo. Locțiitorul lui, din contră, vede pe toată lumea ca dușman. De fapt, adevărul este că acolo sunt manifestări naționaliste destule. Tov. Albert nu se folosește de faptul că este membru în biroul raional de partid, ceea ce ar trebui să constituie pentru el o școală.

Tovarășii de la Târnăveni ne informează că tov Grama de la secția raională M.A.I. nici nu informează cum trebuie și cu regularitate organele de partid de acolo. Este și lipsa comitetului raional de partid, dar pe lângă el trece viața pe neobservate. Cu asemenea comandanți nu pot fi duse sarcinile la îndeplinire. Și în raionul Târnăveni sunt probleme cu germanii, și acolo problemele trebuie bine stăpânite. Tovarășii din conducerea direcției regionale să se gândească asupra acestui lucru, ca în scurt timp să putem lua măsuri ca să înlocuim pe acești oameni pentru a îmbunătăți activitatea din aceste raioane.

Și la Gheorgheni au fost nereguli până când era acolo tov. Ambrus, care a fost bun ca prim-secretar U.T.C., dar nu putea conduce munca în calitate de comandant raional M.A.I. Acum tov. Butiri a pus lucrurile la punct, trebuie ajutat în continuare pentru îmbunătățirea muncii.

Lipsurile arătate pot fi lichidate fără efort prea mare, există toate condițiile pentru aceasta.

Tov. Anderko Iosif, secretar cu probleme agrare al Comitetului regional de partid

În legătură cu problema ridicată de tov. Szekeres cu cele întâmplate în raionul Ciuc la recrutare, tov. Anderko arată că nu era vorba de floricele, ci au fost pe pălării cocarde roșu-alb-verde. A aflat acest lucru de la tov. Albert și a aprobat și dânsul măsura luată. S-a stat de vorbă cu acești tineri, au cercetat de unde au provenit aceste cocarde și au luat măsuri pe linia U.T.C. pentru a combate asemenea tendințe. Situația s-a întâmplat astfel că un număr de tineri de la exploatarea Bălan au trebuit să meargă la încorporare și în cabană un bătrân de 70 de ani le-a spus cum au procedat ei când s-au dus la încorporare, că au pus cocarde pe pălărie. Atunci tinerii s-au dus la prăvălie, au cumpărat panglici și au combinat ei culorile. Au văzut tovarășii de la Securitate, au stat de vorbă cu băieții și au luat cocardele de la pălărie. Era printre ei și fiul unui membru de partid, care a spus băieților că nu este just ceea ce fac. S-a făcut din aceasta un caz de către biroul raional de partid și U.T.C. și au luat măsuri ca să se stea de vorbă în prealabil cu tinerii pentru a fi pregătiți pentru încorporare și recrutare.

Trebuie subliniat că noi avem câteva centre în raionul Ciuc unde sunt mai multe asemenea manifestări. În această privință nici Direcția regională nu a acordat suficientă atenție să întărească aici munca de informare. Un asemenea centru este comuna Sândominic, care este mai mult sub influența directă a episcopului romano-catolic. La fel, există asemenea manifestări la Ciucsângeorz și Cașin. Secția Raională M.A.I. Ciuc nu a reușit să dispună de oameni capabili pe linia informării pentru a cunoaște lucrurile din timp, pentru a [le] preveni prin acțiuni educative și de combatere.

Tov. Siereanu, instructor al C.C. al P.C.R. cu probleme de M.A.I.

Arată că împreună cu doi tovarăși din Ministerul Afacerilor Interne a făcut sondaj în legătură cu modul în care organele de securitate au aplicat prevederile hotărârii Biroului Comitetului regional de partid din aprilie 1963 și în special ce privește munca de educație și starea disciplinară.

Părerea tovarășilor este că de la analiza din 1963 a Biroului regional de partid, munca din cadrul organelor de securitate s-a îmbunătățit și ca urmare a faptului că organele de partid au pus accent mai mare pentru îmbunătățirea activității acestei instituții. S-a pus mai mare accent pe însușirea temelor din învățământul de partid. Sunt numeroase organizații de bază care au pus în discuția comuniștilor probleme cu privire la îndeplinirea calitativă a ordinelor. A crescut exigența față de comuniștii care nu erau exemple la locul de muncă, s-a îmbunătățit conlucrarea principială între birourile organizațiilor de bază și conducerea profesională.

Munca în cadrul organelor de securitate s-a îmbunătățit și ca urmare a faptului că șefii profesionali în marea lor majoritate, și în special conducerea Direcției Regionale M.A.I., s-a ocupat și mai mult de îmbunătățirea stilului și metodelor de muncă, a efectuat permanent control asupra lucrătorilor din subordine, a îndrumat și sprijinit cu multă competență îndeplinirea la timp și în condiții bune a sarcinilor de către subordonați.

Tovarășul subliniază că conducerea Direcției regionale, atât șeful cât și cei doi locțiitori, a acordat o atenție deosebită aplicării și respectării întocmai a hotărârii Biroului Politic al C.C. din 1954, care prevede o serie de sarcini organelor M.A.I. în ce privește aducerea la cunoștința organelor de partid a manifestărilor elementelor dușmănoase și în ce privește atragerea în munca de securitate a unor membri de partid. Se constată din acest punct de vedere că Direcția regională nu are la ora actuală nici un caz care să nu fi fost aprobat de către prim-secretarii comitetelor raionale și orășenești de partid.

Pozitiv este faptul că conducerea Direcției regionale a avut permanent în vedere îndeplinirea hotărârii Biroului regional de partid din 1963. Arată acest lucru pentru că cunoaște problemele ce s-au stabilit în ședința Biroului regional din 1963. Cunoscând activitatea organizațiilor de bază și a conducerii Direcției regionale, se poate spune cu certitudine că există climat favorabil de muncă, atât la Direcția regională, cât și la secțiile raionale.

În continuare, tovarășul arată câteva aspecte pozitive și negative din munca concretă.

În această perioadă la care se referă raportul, întreaga activitatea a fost desfăşurată pe baza ordinelor ministerului şi a hotărârilor partidului şi faptul că s-a organizat mai bine munca a determinat supravegherea informativă a unui număr însemnat de elemente din baza operativă, a dus la calificarea unor lucrători şi s-au obținut materiale de valoare referitor la interesul ce manifestă puterile străine (spionii) față de problemele din această regiune. Este de subliniat faptul că prin activitatea lucrătorilor de securitate, în fruntea cărora au stat comuniştii, s-a reuşit să se lichideze intențiile sau unele fenomene din unele obiective economice.

Merită la fel subliniat faptul că s-a reuşit să se prevină şi să se lichideze activitatea dușmănoasă a unor elemente prin descoperirea şi deferirea justiției [a] unora care au desfăşurat activitate vădită în cadrul regiunii.

Dacă în 1964, erau în verificări prealabile mai puțin de 500 elemente, în perioada de un an s-a reuşit ca față de 1 332 persoane să existe această măsură. Dar creşterea este nu numai numerică, pentru că la 952 s-a reuşit să se clarifice poziția şi s-a obținut poziția lor concretă, restul sunt în lucru.

În perioada de un an au fost soluționate un număr mare de acțiuni informative, din care 56 cu măsuri operative concrete, fie că s-a încheiat acțiunea pentru că nu a constituit cazul respectiv pericol social deosebit, fie că au fost respectivii demascați sau au fost prelucrați, avertizați în fața conducerilor de întreprinderi, instituții sau în fața rudelor lor etc. Şi foarte multe din aceste acțiuni au dat rezultate bune.

În această perioadă au fost eliminați din rețeaua informativă o serie de elemente, care nu dădeau rezultate bune, dar în acelaşi timp s-au recrutat un număr important de agenți din diferite sectoare, care au fost studiați înainte cu mai multă atenție şi unii din ei au reuşit să aducă aport util muncii de securitate. Deşi numărul celor recrutați nu ajunge numărul celor abandonați, dar calitativ dau materiale mai bune.

Părerea tovarăşului în legătură cu această problemă este însă că numărul celor care se perindă în rețeaua informativă este mare. Dacă merge în acest ritm cu numărul abandonaților, un număr mare de cetățeni vor cunoaşte metodele noastre, mai ales că uneori nu treptat au fost introduşi respectivii în muncă. Din acest punct de vedere trebuie să se manifeste foarte mare atenție în ce priveşte punctarea acelora care vor fi încadrați în rețeaua informativă. Faptul că unii informatori sunt abandonați reflectă că unii lucrători nu i-au recrutat cu suficient simț de răspundere.

Deşi sunt succese în muncă, există încă tendința la unii lucrători de a dezinforma, deşi aceştia sunt puțini la număr. Trebuie pus mai mare accent pe verificarea celor raportate de subordonați şi pe sinceritatea lor.

În unele cazuri nu există suficientă operativitate în exploatarea şi valorificarea materialelor existente la organele M.A.I. Tovarăşul critică faptul că în loc să se urmărească poziția actuală a acelora care sunt în baza operativă, uneori se urmăreşte trecutul acestora.

Există încă un număr mare de acțiuni informative care se lucrează de mult timp. Din 509 acțiuni începute până în 1954, încă 101 nu sunt clarificate. În dosarele de verificare nu în suficientă măsură se respectă termenul de 6 luni prevăzut de ordine pentru a duce acțiunea de informare la îndeplinire.

În legătură cu stilul de muncă al cadrelor de conducere, tov. arată că, cu toate progresele obținute, consideră că în ce priveşte sprijinul concret în diferite acțiuni din partea cadrelor de conducere mai lasă de dorit. Nu se perseverează suficient în îndeplinirea planurilor stabilite în lucrarea diferitelor acțiuni informative, de aici şi anumite abateri disciplinare prin poziția nejustă a unor lucrători față de muncă. Să fie pus accent mai mare pe controlul efectiv din partea tuturor conducerilor pentru îndeplinirea calitativă a sarcinilor. Mai multă exigență trebuie să se manifeste în ce priveşte îndeplinirea sarcinilor bune prevăzute în planul tovarăşilor.

Vorbind despre munca organizațiilor de bază, tovarăşul apreciază că dacă unele organizații de bază şi-au îmbunătățit activitatea în muncă, [în cazul] altora încă mai este formalism. De ex. organizația de bază de la reşedința raionului de securitate Tg.-Mureş nu a analizat cauzele lipsurilor. În perioada de la ultimele alegeri nu a pus în dezbatere nici o temă cu privire la educație şi comportare morală. În planul de muncă al acestei organizații de bază se prevede doar ordinea de zi şi data şedinței, deşi acolo au fost o serie de lipsuri care au creat greutăți în îndeplinirea sarcinilor profesionale. Consideră că nu s-au ales destul de bine problemele puse în dezbaterea adunărilor generale. În această privință comitetul raional de partid va trebui să dea sprijin mai mare. Deşi acolo au trecut comuniştii din conducerea Direcției regionale, nu au luat măsuri pentru remedierea acestor lipsuri. Unii tovarăşi cu munci de răspundere participă insuficient la dezbaterea problemelor în organizațiile de bază de la Direcția regională.

Problema vigilenței în privința păstrării documentelor nu a stat suficient în atenția organizației de bază şi a tovarăşilor din funcții de răspundere. Au găsit lipsuri în acest sens şi în cadrul Direcției regionale şi la raionul Tg.-Mureş, probabil sunt cazuri izolate, dar trebuie întărit spiritul de răspundere şi disciplina în cadrul acestor organe.

Este de aceeaşi părere cu tovarăşii antevorbitori că având în vedere măsurile care se vor adopta în această şedință, îmbinate cu cele care se vor dispune la şedința care urmează să aibă loc la Minister, şi despre care conducerea Direcției regionale M.A.I. va trebui să informeze Biroul regional de partid, având în vedere climatul favorabil care există în Direcția regională M.A.I., se poate trage concluzia că munca se va îmbunătăți simțitor, va creşte spiritul de răspundere pentru îndeplinirea sarcinilor şi în activitate tovarăşii vor da dovadă de mai multă operativitate şi vor fi în măsură să descopere la timp acțiunile şi încercările

elementelor care vor să dăuneze statului nostru şi vor contribui la întregirea măsurilor care se iau în diferite domenii din cadrul regiunii.

Tov. Sidea Nicolae, luând din nou cuvântul, mulţumeşte Biroului regional de partid pentru sprijinul pe care l-a dat pentru analiza muncii Direcţiei regionale şi asigură Biroul că vor lua toate măsurile pentru remedierea lipsurilor care au fost scoase în evidenţă şi altele ce mai există în activitatea lor.

În legătură cu problema ridicată de tov. Szekeres cu privire la Ciuc, arată că o femeie din Ciuc a făcut acasă flori cu combinaţie roşu-alb-verde şi le-a vândut băieţilor care mergeau la recrutare. Tov. Incze, locţiitorul şefului secţiei raionale, a sesizat problema, dar tov. Szabó, prim-secretar al comitetului raional de partid spune că tov. Incze vede peste tot manifestări naţionaliste. Tov. Albert, şeful secţiei raionale M.A.I. nu sesizează aceste probleme. Pentru aceasta şi pentru alte probleme, tov. Sidea a propus schimbarea lui. O să reanalizeze această problemă. Tov. Albert trece şi peste manifestările din 1964, din Bălan, care au fost sesizate de locţiitor. A discutat cu ei această problemă şi consideră că situaţia s-a îmbunătăţit în ultimul timp. În ceea ce priveşte celelalte lipsuri arătate aici, este de acord cu criticile făcute. Va lua măsuri în special pentru îndrumarea activităţii organizaţiilor de bază şi creşterea nivelului de pregătire profesională şi politică a lucrătorilor.

În continuare, luând cuvântul, tov. Szekeres arată că lucrurile nu s-au remediat la Ciuc, acolo şeful şi locţiitorul nu colaborează cum trebuie, n-au unitate de vedere în aprecierea diferitelor probleme.

Tov. Anderko este de părere că tov. Albert de la Ciuc la început a sesizat multe probleme, dar că tov. Szabó respinge unele informări, se duce el personal să cerceteze şi caută să minimalizeze problema.

Tov. Cozma consideră că tov. Anderko a dat uşor o apreciere că primul secretar al comitetului raional de partid minimalizează problemele.

Întrucât sunt divergenţe de păreri în legătură cu această problemă, Biroul a hotărât ca să plece în raionul Ciuc un colectiv, în frunte cu tov. Cozma şi tov. Sidea, care să verifice cum stau lucrurile şi pe urmă să informeze Biroul regional despre cele constatate.

Tov. Vereş Nicolae, prim-secretar al Comitetului regional de partid, în concluzie a arătat următoarele

În material şi în disucţii au fost scoate în evidenţă rezultatele obţinute în munca politico-educativă a organizaţiilor de bază, precum şi rezultatele conducerii Direcţiei regionale M.A.I. şi a organelor sale în subordine, care şi-au desfăşurat activitatea în conformitate cu hotărârile partidului şi guvernului, în conformitate cu ordinele Ministerului Afacerilor Interne.

Conducerea Direcţiei regionale este o conducere bună, care lucrează cu simţ de răspundere pentru îndeplinirea sarcinilor. Tovarăşul apreciază că Biroul Comitetului regional şi raionale de partid au fost informate în mod just şi operativ cu privire la starea de spirit din regiune şi cu privire la activitatea duşmănoasă a unor elemente. În cadrul aparatului Direcţiei regionale şi la raioane există atmosferă de lucru bună, combativă. Au fost îmbunătăţite metodele de conducere, stilul şi metodele de muncă se îmbunătăţesc continuu. În activitatea lor s-au preocupat cu rezultate bune de a cunoaşte şi a depista la timp elementele duşmănoase. De fiecare dată în această privinţă s-au prezentat constatări reale.

În activitatea profesională, tovarăşii au respectat regulile muncii de securitate, relaţii corespunzătoare cu oameni; nu cunoaştem cazuri de încălcări ale normelor legalităţii socialiste.

Materialele, informaţiile date Biroului regional de partid au fost cu scopul îmbunătăţirii activităţii din regiune, în special după plenara C.C. dânşii şi-au axat mai mult activitatea împotriva elementelor duşmănoase din domeniul economic.

Referindu-se la câteva lipsuri ce mai persistă în această muncă, tovarăşul prim-secretar arată că deşi Biroul regional este informat cu o serie de probleme, dar acestea nu conţin analize detaliate asupra diverselor sectoare de activitate. Indică să fie folosite mai corespunzător cele două forme de informare: informarea de evenimente zilnice şi informarea analitică, complexă pe diferite sectoare sau probleme. Să se insiste mai mult pentru trimiterea de informări analitice despre anumite stări de lucruri pe o perioadă mai îndelungată. În ultimul timp am primit asemenea analize, dar mai mult la cerere şi mai puţin din propria iniţiativă. Ar fi oportună o lucrare analitică în problema activităţii din diferite sectoare economice, unde stările de lucruri sunt necorespunzătoare. De pildă în sectorul energetic avem în ultimul timp multe avarii care se repetă sau am putea fi informaţi mai complex, mai analitic în problema străinilor care lucrează la noi ca specialişti sau care trec prin regiunea noastră ca turişti. Ar fi instructiv pentru birourile regional şi raionale o lucrare în acest sens pe perioada 1965, de exemplu. Sau în problema clerului catolic o lucrare mai amplă, mai cuprinzătoare sau în problema sectelor religioase. În acest sens ar fi bine ca conducerea Direcţiei Regionale M.A.I. să organizeze astfel munca din secţiile sale ca periodic sau la anumite termene să pună Biroul în situaţia să studieze asemenea analize şi să facă propuneri corespunzătoare pentru îmbunătăţirea muncii de viitor. Tovarăşii sunt activişti de partid şi prin experienţa şi funcţiile lor au dreptul şi posibilitatea să vină cu propuneri pentru îmbunătăţirea muncii în diferite sectoare.

De asemenea, la raioane aproape toţi şefii de securitate ca parte din biroul raional, au posibilitate să cunoască programul activităţii de partid şi starea de spirit şi să pună în situaţie birourile raionale să pătrundă în anumite sectoare, care uneori sunt scăpate din atenţie.

În ce priveşte folosirea, eficienţa informărilor date de M.A.I. către organizaţiile de partid, tov. Vereş arată că s-a încercat să se fructifice aprecierile tovarăşilor de la M.A.I. În general materialele care se dau, se pun la dispoziţia tovarăşilor secretari

pentru a lua măsuri în cunoştinţă de cauză, bineînţeles cu prudenţă corespunzătoare, pentru a nu divulga anumite măsuri. Va trebui să tindem ca aceste materiale să le fructificăm mai bine, mai organizat, în forme corespunzătoare muncii de partid.

S-a arătat că în regiunea noastră există bază operativă şi se pare că chiar se menţine cu anumite oscilaţii, cu tendinţă de reducere sau creştere în anumite sectoare, ca urmare a unor lipsuri ce mai persistă şi în activitatea noastră de educare politică, că nu am reuşit să prevenim prin măsuri politice anumite probleme.

Deşi s-au obţinut rezultate în domeniul economic, dar sunt unităţi unde apar accidente şi incendii. Numărul incendiilor în ultimul timp a început să crească, se găsesc maşini degradate, avariate, altele nepuse în funcţie şi se pune problema cauzelor. La şedinţa ce a avut loc la Direcţia regională M.A.I., tovarăşii au fost de părere că trebuie insistat mai mult asupra cauzelor adevărate. Unii lucrători de securitate au început să se pună de acord cu explicaţiile tehnice ale unor cadre de conducere interesate de a prezenta sub o formă sau alta cauzele avariilor. Lucrătorii de securitate n-au dreptul să se orienteze unilateral şi să ţină seama numai de punctul de vedere al conducerii unităţii respective, mai ales că în aparatul de securitate sunt specialişti cu pregătire corespunzătoare. În această privinţă, conducerea Direcţiei regionale va trebui să acţioneze mai mult pe linia tragerii la răspundere a lucrătorilor pentru a sesiza cauzele adevărate ale diferitelor stări anormale şi a vederea unde este, fără să inventăm, şi activitatea elementelor duşmănoase.

Tovarăşul Vereş arată că la şedinţa de la regiunea M.A.I. la care a participat a mai subliniat că pe lângă elementele cunoscute şi existente în regiune cu activitate duşmănoasă, în preajma lui 23 August au fost puşi în libertate un număr de 800 elemente care au activat pe linia unor organizaţii duşmănoase contrarevoluţionare. Nu se poate crede că aceşti oameni s-au vindecat pentru totdeauna din atitudinea lor duşmănoasă şi nu mai fac nimic rău. Ne putem aştepta ca unii să încerce să desfăşoară activitate duşmănoasă, să atragă oameni cinstiţi. De aceea ei să fie urmăriţi, lucrătorii de securitate să[-i] aibă în atenţie atât pe aceştia, cât şi alte elemente duşmănoase.

Revenind la încadrarea informativă a unor sectoare importante, tov. arată că aceasta trebuie să fie o muncă de calitate şi nu formală, să fie o încadrare informativă eficientă, corespunzătoare pentru cunoaşterea permanentă şi reală a stărilor de lucruri. Mai sunt în unităţile noastre diferite elemente necinstite; nu se poate dovedi momentan necinstea lor, dar avem datoria să-i urmărim şi să acţionăm dacă întreprind ceva.

Să se insiste foarte mult în ce priveşte păstrarea secretului de partid şi de stat, ca să nu se deconspire problemele din lipsa de prudenţă a lucrătorilor şi în munca cu agentura. În această privinţă tov. Szekeres just a arătat că la I.M.F. s-au făcut scăpări care nu ne-au făcut nici un serviciu.

De asemenea, tovarăşul atrage atenţia asupra respectării normelor cu privire la păstrarea documentelor de stat. Şi noi va trebui să mai atragem atenţia activiştilor de partid în această direcţie şi să facem controale inopinante. Prezenţa şi circulaţia străinilor în ţară este cunoscută, mulţi vin pentru a îndeplini anumite sarcini şi care sunt plătiţi şi dirijaţi. Noi avem datoria să punem bine la punct, să nu poată ajunge în posesia unor documente şi secrete de stat şi de partid. Lupta pentru întărirea vigilenţei să stea în atenţie; cea mai mică abatere de la vigilenţă şi combativitate să fie aspru condamnată. Un lucrător de securitate trebuie să se distingă printr-o înaltă vigilenţă revoluţionară de clasă.

Să învăţăm lucrătorii de securitate să lucreze mai bine, mai calificat. Elementele duşmănoase permanent caută cele mai abile forme de a lucra. Faţă de această abilitate a lor duşmănoasă, noi să întărim pregătirea profesională, să folosim toate mijloacele tehnice posibile pentru a cunoaşte activitatea lor şi a interveni la momentul potrivit. Să ridicăm pregătirea profesională şi politică a lucrătorilor şi să organizăm munca lor în probleme mari, să nu se piardă în probleme mărunte; să lucreze cu randament şi cu spor.

În activitatea organelor de securitate este preocupare pentru identificarea manifestărilor naţionaliste şi şovine din partea ambelor părţi, şi aceasta să fie avut în vedere, să fie tratate cu aceeaşi tărie, ori din ce parte ar veni aceste manifestări nesănătoase. Să se sublinieze în activitatea cu lucrătorii de securitate, nu avem nevoie să inventăm manifestări naţionaliste-şovine, să nu le prezentăm exagerat, ci aşa cum este şi să se ia poziţie. Manifestările naţionaliste-şovine sunt de diverse forme şi ca atare trebuie privite. Nici una nu trebuie trecută cu vederea, dar să fie apreciat pericolul pe care-l prezintă şi să se acţioneze corespunzător.

Manifestările naţionaliste-şovine să dea de gândit lucrătorilor de securitate; să ne dea informare de studiu mai amplă în această direcţie şi nu numai sesizări în sine şi să punem organele de partid în situaţia de a lua măsuri politice corespunzătoare.

Nu ne-am propus să analizăm detaliat activitatea profesională din cadrul M.A.I., ci activitatea educativ-politică, dar aceste două activităţi nu pot fi despărţite. Bineînţeles, pregătirea politică se reflectă în munca profesională.

Şi tovarăşul prim-secretar apreciază că tovarăşii din Direcţia regională M.A.I. şi apartul de la raioane şi-au îmbunătăţit în general activitatea, s-a îmbunătăţit conţinutul muncii lor, deşi s-au criticat unele lipsuri care mai există, ca de pildă neurmărirea activităţii organizaţiilor de bază din cadrul securităţii în măsură suficientă. Tovarăşul Sidea, ca membru al Comitetului regional de partid, va trebui să facă mai mult în acest sens.

În încheiere, tovarăşul Vereş subliniază că atât rezultatele, cât şi munca îmbunătăţită se datoreşte preocupării Biroului Comitetului regional de partid de a ajuta pe tovarăşii în muncă, străduaniei tovarăşilor din conducerea Direcţiei regionale [de] a ţine seama de indicaţiile date de partid şi de a lupta pentru punerea lor în aplicare.

În conducerea Direcției noi avem tovarăși buni, în frunte cu tov. Sidea, oameni cu simț de răspundere și competenți să ducă mai departe munca organelor de securitate și să ajute Biroul regional în îndeplinirea sarcinilor sale.

Am dori ca ședința de azi să reprezinte o nouă etapă în îmbunătățirea activității organelor de securitate, a lucrătorilor de securitate. Tov. Sidea și tovarășii colaboratori prezenți să transmită odată cu felicitările noastre pentru activitatea bună desfășurată de lucrătorii de securitate și sarcinile asupra cărora am insistat și în această ședință și dorința noastră de a îmbunătăți în continuare munca în viitor.

[...]

A.N.D.J. Mureș, fond *Comitetul Regional Mureș al P.C.R.*, dosar nr. 446, f. 86-105.

INDICE DE NUME
CADRE M.A.I. ŞI PROCURATURA MILITARĂ

A

Adler Mauriţiu, 83,143, 145, 147, 149, 162-163, 165-166, 212, 214-215, 361, 370, 378, 380-381, 383, 395, 754, 759-760, 767, 781-782,
Albert Martin/Márton, 330, 332, 403-405, 413, 422, 434, 438-440, 448, 450-451, 453, 455-456, 459, 465, 467, 469-471, 702-703, 810, 812, 814
Aldea, Ilie Mircea, 500-501
Alexandrescu, Gheorghe, 565, 568
Ambrus Ştefan, 404, 568-569, 745, 785, 800, 812
Anca, Alexandru, 104-105, 171, 184, 281
Andrei, Nicolae, 13
Antal, Iosif, 144, 148, 163
Aranici, P., 166, 211
Avădani, Ilie, 529-530, 532, 565-566-567, 602, 620, 639-640, 642, 664, 708-710, 712, 734
Avram, Horea, 775, 779
Avram, Ilarie, 361, 370
Avramescu, Iuliu, 370, 373, 380-383, 775, 779

Á

Ágoston Alexandru, 339-341, 408, 696, 777, 800-801

B

Baba, Maria, 464
Babei, Gheorghe, 19-20, 25-26, 28, 30, 32-33, 35-36, 38-40, 47-48, 56, 61, 82
Bakó Ladislau, 244-245, 259, 288, 314, 369, 374-375, 761
Balaj/Balázs, Nicolae, 235, 394, 776
Balázs Gheorghe, 148
Balázs Jolanda, 338
Balázs Martin, 79-80, 401
Balázs Martin, 144,163
Balint Ioan, 497, 649, 663, 732, 744
Balogh Coloman, 56
Balogh Ştefan, 793
Baltag, Stelian, 774-777, 780, 793
Banciu, Constantin, 670-671
Banciu, Ioan, 219-220
Bandag, Vasile, 187
Bandoroszki Ioan, 361-363
Barabás Ludovic, 465, 660, 745
Barabás Mihai, 394
Barbu, Iulian, 144, 148, 163
Barothi Vilhelm, 775, 779
Barta Gheorghe, 75
Bartha Iuliu, 368
Bartis Carol, 47, 104-105, 173, 203, 280-285, 307, 398, 402, 404, 455-456, 471, 745
Bartos Carol, 374, 384, 387, 391, 393, 399-400, 411, 413, 420-421, 477, 497, 503, 774, 777
Bartos Ioan, 322, 376, 394, 774
Bănescu, Gheorghe, 664
Bărbat, Iustin, 60
Bărbatei, 516
Băţagă, Tiberiu, 394, 584, 775, 779, 800
Băţagă, Valer, 394, 463, 774-775, 778-780
Bács Alexandru, 184, 186-187
Bátorfi Ladislau, 420-421, 434, 438, 440, 445
Bejenaru, N., 700
Bencze, 519
Bene (Şiclod), 517
Bene (Zetea), 518
Benke, 517
Bereczki A., 700-701
Berekméri Andrei, 394, 463
Béres Iosif, 774, 777, 793
Bihari Emeric, 214, 216, 229, 231, 233, 299-300, 322, 329, 338, 342, 346-348, 356, 373, 390, 420, 431, 437, 442, 752, 758-759
Birnátek Eduard, 394, 474-477
Biró, 516
Biró Alexandru, 501
Biró Dezideriu, 515-516, 733
Biró Francisc, 465-466, 675
Biró Gáspár/Gavril 31, 41, 57, 59, 109-111, 131, 158, 194, 204, 247
Biro Ioan, 601
Birtalan Iosif, 808
Birtaş, G., 27, 92, 103,
Blaga, Ştefan, 184, 230, 246-247, 416, 448, 600, 636, 685-686, 713-714, 722-723, 774, 777, 779, 782-783, 800-802
Blăjan, Gheorghe, 140, 155, 188, 197, 203, 206, 213, 275, 521, 745, 811
Bogdan, H., 31
Bogyó Nicolae, 129, 156, 224-225, 248-249
Boieru, Mihai, 370
Bokor Carol, 305, 362-363
Borbáth Andrei, 659
Bordei M. Ioan, 175-176
Boroş, Ioan, 360-361, 370, 395, 582
Boroş, Ştefan, 370
Borsos Francisc, 244-245, 259, 287
Borş, Mihail, 148
Borz, Mihail, 591-593, 595-596, 625-629
Botescu, Aurel, 244, 259, 328-329, 394
Botos Francisc , 184, 208
Both Francisc, 140, 194, 199-200, 204, 209, 247-248, 272, 306, 319, 327, 336, 351-353, 742
Both Martin, 415, 514-515, 520, 540, 550, 744, 746, 778-779, 800
Breban, I., 379
Brebaru, Nicolae, 217
Breiner Gheorghe, 169, 177, 179, 186, 191
Buchner, Romulus, 144, 148
Bucin, Vasile, 240, 308
Bucur, Ioan, 171, 184
Budai Alexandru, 24, 230, 761
Budai Francisc, 247, 305, 352
Bugner, Romulus, 163
Buruş, Gavril, 26, 156, 260
But, Ioan, 724
Butiri, Valeriu, 602, 639, 800, 812
Butyka Francisc, 243
Butyka Gheorghe, 200-202, 215, 219-220, 226, 242, 260, 265, 289, 318, 326, 333, 361-363, 511-512, 595, 597, 610, 645, 681, 684, 701, 731, 741-742, 744
Buzan, Teodor, 398-399, 406, 410-413, 417-418, 420

Buzogány Béla, 530-531, 539, 589, 592, 610, 729
Bükkösi, Nicolae, 144,163
Bükösi Gheorghe, 148

C

Camen, Petru, 712
Cazan, Vasile, 188
Călinescu, Nicolae, 215
Căpâlnă, Axinte, 280
Cătană, Ioan, 712
Cercea, Gh., 237, 248
Cercea, Ioan, 313, 359, 755, 760, 762, 764
Cerghizan, Ştefan, 675
Ceuşan, Emil, 662
Cherecheş, Iosif, 568-569, 601
Chifor, Cornel, 626
Chiheri, Ioan, 394
Chiriță, Petre, 128-130, 143, 152, 170, 174, 223, 228
Cicălăceanu, Emil, 204
Cioabă, Dumitru, 506
Ciobanu, Constantin, 772, 778-779
Ciobîrcă, Gheorghe, 192, 320, 775, 778
Cisteanu, Gheorghe, 143, 145, 147, 151, 162-164, 214-217, 231, 759, 761
Ciuglan, 163-164
Ciupagea (Bucureşti), 60-61
Codarcea Ioan, 47, 104-105, 122, 172, 237, 244, 259, 281-282, 286, 747, 749
Coman, Dumitru, 401
Coman, Teodor, 370
Constantin, Anton, 760
Constantin, Eugen, 635
Constantin, Nicolae, 143, 146
Constantinescu, Constantin, 342, 346
Constantinescu, Gheorghe, 602, 605
Cornea, Vlad, 258-259, 267-268, 311, 331, 334, 346, 348-349, 368, 753, 755, 760-762, 764
Costea, Ioan, 505
Coţofan, Dumitru, 11
Cozma, Iosif, 337, 346, 349, 353, 753, 755, 757-762, 764-765
Cozma, Marcela, 754
Cozma, Maria, 143, 162
Cozma, Teodor, 401
Cucu, Ioan, 664

CS

Csergő Alexandru, 18, 74
Csergő Ioan, 37, 42, 46-47, 323, 506, 795
Csüdor, 518

D

Dali, Nicolae, 394, 463, 775, 779
Daniel, Daniel, 245, 259, 375
Darvas Ioan, 65-66, 68-69, 259, 286, 328
Darvas Iosif, 761
Dăncilă, Nicolaie, 611, 613
Dărămuş, Iosif, 681, 782-783
Dávid Carol, 216
Deák Gheorghe, 268, 466, 745
Debreczi Gavrilă, 193-194, 247, 305-306, 336
Demeter, 209
Demeter Alexandru, 394, 536, 625, 745, 784
Demeter Ştefan, 207
Dénes, Solomon/Salamon, 144, 148, 163, 338, 346, 401
Diaconu, Ilie, 155
Dicu, Teodor, 350-351
Dinu, Gheorghe, 370-372
Dobos, 757
Dodu, Ilarion, 673
Dorneanu, 516
Drăghici, Alexandru, 134,155, 178, 184, 199-202, 209, 211, 222, 229, 247-248, 258, 263, 269, 283, 335, 345, 569, 681, 761, 782-783
Dubb, Arcadie, 143, 145, 147, 149, 151, 162, 164-165
Dudaş Iuliu, 280-283, 285
Dulă, Ioan, 322, 473, 475, 530, 605, 642, 712, 752
Dulgheru, M., 34
Dumbravă, Ioan, 24, 214-216, 226, 247-248
Dumbravă, Vasile, 394, 463, 472, 752, 786, 793
Dumitrescu, Dumitru, 699
Dumitru, I., 602, 605
Duran, 518
Durutya Ludovic, 208, 236-237, 244-247

E

Elekes, 597
Erdei Ştefan, 390
Erdélyi Elemér, 733
Eremia, Nicolae, 775
Ermilov, Grigore, 785
Erös Arcadiu, 753

F

Fatta Francisc, 248-249, 307
Faur, Alexandru (Ineu), 125-126, 131
Faur, Ioan, 613
Fazakas, 517
Fazakas Francisc, 519
Făgăraş Augustin, 64-65, 67-68, 187, 203, 240, 275
Fábián Ioan, 247, 305
Fábián Martin, 162, 165, 215, 231, 338, 342-343, 346-350, 427, 442, 474, 476, 530, 565-567, 602-604, 619, 639-640, 708-712, 793
Fechete Traian, 784, 807
Fehér Emil, 753
Feigl Ştefan, 311, 481
Feigl Vladimir, 474-477, 501, 780, 799
Ferencz Valentin, 238-239, 324
Ferenczi Árpád, 404
Filka Andrei, 555-556, 558, 591, 741, 786
Firez, Ioan, 427, 432
Florea, Gheorghe, 396, 403, 519, 521, 533, 540, 546, 550, 552-553, 563, 583-584, 588-589, 591, 594, 608-609, 632-633, 636-637, 643, 645, 658, 676, 681, 698-701, 717, 721, 773, 775-777, 779, 782-783
Fodor Gheorghe, 477, 502, 515, 530, 565-566, 594, 602, 604-605, 619, 639-641, 708-712, 754, 759-760, 765, 776
Fodor Iuliu, 72
Fodor Martin, 464
Folea, Ilie, 75
Foro Alexandru, 520, 745
Friedman/Friedmann Alexandru, 85, 237, 239, 243-247, 259, 288, 313, 322, 328-329, 334-354, 368-369, 374-375, 377, 752, 758-760
Fülpösi, 520
Fülöp Andrei, 401

G

Galea, Mihai, 761
Galerian, Dumitru, 775
Ganea, Ioan, 370, 381-383
Gaston, Ioan, 259, 287
Gavra, Cornel, 705-706
Gavril, Aurel, 804
Gábos Iosif, 675-676, 701
Gábos Petru, 752
Gábor, 517
Gáll Iuliu, 281-282, 284, 398, 404, 455, 471, 569, 639, 745
Gede Iosif, 59, 113-114, 158, 332-333, 742
Georgescu, Nicolae, 222
Gerendi/Gherendi, Ioan, 481-482, 495, 746, 786, 793
Geréb, Irma, 143, 148, 152, 162, 214, 231, 234, 338, 346
Gergely Alexandru, 203
Gheorghe, Constantin, 489
Gheorghiu, Florea, 565, 568
Ghica, 566
Ghica, Alexandru, 639-641, 708-709, 711-712

Ghilea, Vasile, 639, 641, 708-712
Gioadă, Florea, 536
Glanst, Walter, 58
Goia, Valer
Golea, Mihail, 291-297, 752
Golicza Dionisie, 338, 340, 342, 373, 442, 474-476, 530, 619, 793
Gombos Andrei, 237, 244-245, 259, 329
Grama, Grigore, 530, 565-566
Grama, Maria, 401
Grama, Nicolae, 622, 670, 745, 793, 800, 802, 812
Grancea, Nicolae, 499, 513
Grobelin Iosif (R.F.G.), 646

GY

György Ioan, 793, 807, 811
György Mihai, 620
György Rozalia, 401

H

Haracleanu, Ioan, 220
Haratau, Leonid, 156
Harmati Adalbert, 509-510
Hászenek Iosif, 259, 322
Hegedüs, 766, 774
Henter Francisc, 83, 85, 143, 145, 148, 152, 154, 162, 229, 231, 233, 334, 347-348
Herczeg Dionisie, 396, 401, 404-405, 429, 436
Hidi Ladislau, 394-395, 425
Hidoş, Ioan, 394
Hila, Ilie, 775, 779
Hiloş, Ioan, 284
Hirşon, Simion, 775, 779
Hîrşan, Simion, 440
Horea, Ioan, 213-215
Horváth Iuliu, 338-341, 346, 755-761, 763-766, 768
Hoța, Marcel, 701
Hoța, Ștefan, 712

I

Iacob, Costache, 708, 712
Iacob, M., 27, 92
Incze, 814
Ința, Ioan, 486, 511-512, 744
Ioan, Gh., 700-701
Ioana, Constantin, 650, 699
Ionescu, Ioan, 360-361
Iosip, Mihai, 311
Iscrulescu, Nicolae, 389, 391
Ispas, Eliade, 613
Ispas, Ioan, 760
Isutin, Petru, 143, 145-147, 151, 162, 164-165
Iuşco Gheorghe, 521, 744
Izsák Adalbert/Albert, 186, 234-235, 266, 394, 463, 777
Izsák Béla, 346-347

J

Jampa, Grigore, 582, 594, 669, 694

K

Kali Irina, 793
Karda, 517
Kaudersz Zoltán, 170, 174, 184, 202-203, 209, 225, 280, 283, 285, 315
Kádár Alexandru, 197, 206, 213
Kálmán, 520
Kedves Alexandru, 465, 745
Kelemen, 519
Kelemen Ioan, 207
Keresztes Dionisie, 152, 154, 216, 244, 273, 458, 795
Keresztes Ioan, 532, 807
Kertész Mihai, 140, 155
Kimpian Ioan, 401
Kiss, 516
Kiss Gavrilă, 204
Kiss Ileana, 754
Kiss Ioan, 175-176
Kiss Ludovic, 420, 430, 435, 474-476, 515, 530-531, 534, 566, 639-640, 708-710, 712
Kiss Mihai, 473, 484-485, 492, 701
Kovács Albert, 215, 217, 229-230, 300
Kovács Alexandru, 516-517
Kovács Andrei, 513
Kovács Béla, 360, 610
Kovács, Iosif, 144, 148, 163, 401, 753
Kovács Mihai/Mihail/Mihály, 128-131, 134, 143, 154, 160, 162, 169, 174, 177, 179, 184-186, 192, 200, 202, 204-205, 207-208, 211, 219, 221-224, 226, 228, 235, 246, 249, 258-259, 266, 268, 307, 310-311, 313, 320, 327, 331, 334, 337-341, 345-347, 350, 353, 357, 368, 378, 387, 391-392, 396-397, 401, 403-405, 415-416, 425, 447, 454, 459, 463-464, 469, 473, 485-486, 493-495, 497-499, 747-750, 753-771, 773, 776-783, 794
Krisztián Andrei, 741
Kudor Tiberiu, 338-340, 343, 346-347, 349-351, 754

L

Lakatos Petru, 788
Laudan, Antipa, 207
Lazar, Elena, 259
Lazăr, Eugen, 481
Lăzăroiu, Constantin, 639, 642
László Andrei, 305, 465
László Béla, 775, 778, 781, 793
László Coloman, 787
Legheanu, Gheorghe, 782
Legianu, Ileana, 760
Legianu, Vasile, 134, 394, 463, 774-775, 777-779
Litvák Gheorghe, 754
Lörincz Emeric, 366, 370
Lörinczy Sigismund, 72
Löte Vasile, 156, 160, 170, 174, 185, 334, 752, 760-761, 764
Lubeniță, Gheorghe, 153
Luca, Ilie, 731
Luca, Marin, 558
Luca, Nicolae, 745, 786
Lunguleac, Sava, 86, 129, 416, 464, 776, 779
Lupei, Gheorghe, 401

M

Magó Francisc, 752
Magyari, 724
Makkai Ernest, 37, 42, 46, 156, 224, 281, 362, 420, 474-475, 502, 529-532, 565-567, 594, 602-604, 619, 639-641, 708-709, 711, 741-742
Maklári Iuliu, 637-638
Manisaride, Chiriac, 775
Marin, Constantin, 269
Marta, Constantin, 511, 744, 808
Mate, Alexandru, 576, 634, 704-705
Matei, Ioan, 24, 760
Martin. Gavrilă, 788
Mazilu, Constantin, 650
Mazuru, 209
Márkosi Carol, 391, 503, 547-548, 776
Márton Gheorghe, 338, 347-348
Máté/Máthé Alexandru, 504, 754
Medeşan, Ioan, 552
Melász, 724
Mellau, Gheorghe, 320-321, 370-372
Mera, Alexandru, 67, 71-72, 244-245, 287
Mera, Iuliu, 747, 749
Mercureanu, Mircea, 493, 499, 793
Meşter, Teodor, 207
Mihăilescu, Aurel, 65, 68, 84
Miclea, Vasile, 642, 712
Mikola, Ludovic, 202-203, 214, 245, 247, 286, 346, 775, 779
Milăşan, Constantin, 59, 131, 159, 200-201, 594, 741-742, 745
Mîrza, Vasile, 300
Mocanu, Ioan, 163, 214-217, 229-231, 233-234, 300, 338-341, 346-351, 753, 755, 760
Moga, F., 155
Mogoş, Ioan, 761
Moisescu, I., 266
Moldovan, Alexandru, 66-67, 70-71

Moldovan Carol, 249, 267, 434
Moldovan, Ioan [Securitate], 189, 221, 353-354, 360, 424, 511-512, 744, 755
Moldovan, Ioan [Miliție], 207
Moldovan, Nicolae, 520, 559, 561, 689-690, 697, 703
Moldoveanu, I., 246
Molnár, Alexandru, 144, 148, 163, 754, 760
Molnar, Liviu, 144, 148,163, 401
Molnár Ludovic, 159
Moraru, Ioan, 575, 597-598, 601, 735
Mostiuc, Victor, 775
Moszkovits, Carol, 143, 145, 147, 151-152, 268, 394, 755, 761, 772-773, 776, 778, 780-783
Moşneag, Viorel, 761
Movilă, Irina, 774, 777
Muică, 519
Munteanu, Emil, 649, 654-655, 658-659, 667, 671, 673, 680-682, 684
Mureşan, 237
Mureşan, Ioan, 686
Mureşanu, Alexandru, 319
Muscal, Iosif, 66, 69-70

N

Nagy (Porumbenii Mari), 516
Nagy (Sâncrai), 518
Nagy Dominic, 195
Nagy Francisc, 284
Nagy Iosif, 517
Nagy Ştefan, 180-181, 239, 328-329, 531
Narkó, 518
Neagoe, Constantin, 204
Necula, Constantin, 547
Nedelcu, Mihail, 92, 142
Negoiță, Tudor, 589, 643, 676-677, 687, 701
Negură, Vasile, 207
Nemes Ioan, 712
Nemes Maria, 395
Nicluța, Ioan, 775
Nicolau, Ioan, 162
Nistor, Teodor, 144, 148, 163
Niță, Marin, 195
Novac, 517
Novák Francisc, 401

O

Oală, Vasile, 473, 475-476
Oláh Alexandru, 383-386, 389, 395
Olteanu, 556
Onac, Ioan, 552, 677
Onea, Mircea, 398
Oprea, Florian, 629-630
Oprea, Ioan, 752, 754, 761
Orbán Francisc, 247, 352-353
Orza, 520
Osiac, 348

P

Palcău, 24
Palcovici, Iosif, 16-18, 26
Pandele, 155
Panzer Ioan, 311
Papsai Pavel, 31-32, 41, 53, 57, 59, 138-139, 156, 160, 175-176, 191, 267-268, 322, 334, 752, 761, 774, 778, 793
Papp Iuliu, 401
Paraschiv, Nicolae, 483-484
Pascu, 520
Pataki Iuliu, 274, 519, 745
Paul, Petru, 656, 658, 663-664, 680
Păsculescu, Ştefan, 10
Pătășanu, Alexandru, 619, 646-647
Pál, 520
Pál Áron, 518
Pál Ştefan, 774
Pescaru, Alexandru, 80-81, 308, 323, 745
Petcuț, 520
Petre, Constantin, 775
Petrescu, 642
Petronescu, Ion, 161
Péter, 517
Péterfi Ştefan, 390, 463
Pintea, Ileana, 761
Pintilie, Gheorghe, 126, 131, 211
Pîrlea, Emil, 338, 340-341, 343, 373, 390, 420, 430-431, 434, 440
Pogăceanu, Liviu, 24
Pop, Aurel, 511-512, 744, 785
Pop, Iacob, 596-597
Pop, Teodor, 556, 746
Pop, Vasile, 239, 324-325
Popa, Gr. Ion, 715-716
Popa, Naftailă, 19
Popa, Virgil, 775
Pora, 519
Porczél Ioan, 208, 325, 358, 457, 462, 468, 480, 497, 701, 795
Preda, Dumitru, 10
Predescu Marin, 530, 532
Pricnici, Tudor, 228
Puiu, Ioan, 660
Puşcaş, Ioan, 776
Püspöky, Radu, 143, 145-147, 150, 162

R

Radu, Constantin, 191
Radu, Tudor, 342, 346-349
Rădulescu, Constantin, 511-512, 548, 633-634, 673, 686, 704, 731, 744, 784
Rău, Ileana, 464
Rácz (Miliție), 781, 782
Rácz Ştefan, 19-20
Rákosi Iuliu, 518, 697
Réthi Alexandru, 184
Réthy/Réthi Adalbert/Albert, 309-310, 353-354, 508, 585, 683, 698, 706-707, 713, 721-722, 730-731, 760
Ristea, Gheorghe, 335
Rokai Ioan, 241, 280-285
Rotaru, Dionisie, 701, 783, 785
Rotar/Rotaru, Dionisie, 311, 670, 716-717, 793
Rusu, Ioan, 214, 219-220, 226
Rusu, Mircea, 229, 231, 300, 348
Russu, Augustin, 576, 597-598, 620, 685

S

Sabău, Gheorghe, 59, 107-109, 131, 158-159, 362-363, 742
Safta, Ladislau, 775, 779
Sandu, Ioan, 760
Sarany Ladislav (Toplița), 569-570
Savu, Ştefan, 775
Sălăgean Vasile I, 144, 148, 163
Sălăgean Vasile II, 144, 148, 163, 712
Sălcudean, Paul/Pavel, 470, 520, 643, 664, 712, 724, 735, 776-777, 779, 783, 800-801
Sántha Iosif, 276-277
Sárközi Ioan, 47, 104-105, 141, 172, 281, 283-285
Scurtu, Alexandru, 52
Sebestyén, 518
Sidea, Nicolae, 504, 508, 526, 543, 546-547, 563, 585, 593, 605-606, 608-609, 611, 618, 631, 642, 658, 800, 803, 808-809, 811, 814, 816
Simó, 517
Simon, Atanasie, 801
Simon, Gavril/Gavrilă, 775, 779
Simonis Emil, 134,143,145-147, 149-154, 162, 164-166, 212
Sipos Francisc, 201, 220, 361-363, 742
Sipos Ioan, 773, 778
Sîmboan, Vasile, 464, 479, 774-775, 778-779
Sîngeorzan, Dumitru, 299, 338, 341-342, 346, 442, 536, 619, 625, 649, 663-664, 688-689, 700, 793
Sîngeorzan, Ioan, 428, 431
Sîrbu, Emilian, 392, 394, 397, 448, 463, 508, 596, 627-629, 667, 677, 701, 724-729, 752, 761, 774, 778
Socaciu, Martin, 26, 79-80, 301
Sora, Alexandru, 249
Sorbán Zoltán, 465
Stanciu/Stancu, Gheorghe, 772, 778-779
Stănescu, Petre, 162, 166

Stein Zoltán, 48-51
Steiner Tiberiu, 40, 96, 116, 119, 121, 147, 154, 156, 160, 162, 170, 174
Stern Adalbert, 407, 774, 777, 779, 783
Stescal, V., 700
Stoia, Petru, 11
Stoica, N., 193
Stoica, Octavian, 25, 28, 33, 35-36, 38-40, 82, 96
Strîmbu Emil, 521, 745
Suciu, Ioan, 499, 613, 616, 622, 745, 785
Surdu, Alexandru, 753
Sükös Martin, 742
Svég Adalbert, 10

SZ

Szabó Alexandru, 126, 199-200, 260, 264, 306, 312, 352
Szabó Andrei, 308-309
Szabó Carol (Tg.-Mureş), 12, 780
Szabó Dionisie, 772-773, 778, 781, 782
Szabó Francisc, 401
Szabó Gavrilă, 184
Szabó Iosif, 394
Szabó Iuliu, 313, 449
Szabó Ludovic, 276
Szabó Mihai, 184, 277, 279, 309-310
Szabó Iuliu, 313, 449
Szabó Ştefan, 463, 531
Szakács Árpád, 593
Szász Adalbert, 336-337, 774, 778, 800
Szász Alexandru, 207
Szász C. Iuliu, 31, 59, 106, 131, 157, 175, 191, 201, 260, 264-265, 318, 326, 742
Szász Nicolae/Nicolaie, 229, 231, 338-339, 342-343, 346-347, 373, 752
Szegedy/Szegedi Béla, 394, 463, 761
Székely (Miliţie), 781
Székely (Tg.-Mureş), 781
Székely (Tăietura), 519
Székely (Feliceni), 519
Székely Martin, 224-225
Szép Francisc, 184
Szilágyi Eugen, 394, 463, 779
Szilágyi Francisc, 432
Szombati, 517
Szopos Mihai, 47, 104-105, 171, 203, 281-285
Szöcs Andrei, 156, 160, 191, 346-347, 378, 394, 416, 454, 463-464, 469, 753, 774, 777-778
Szöcs Francisc, 162, 165, 215, 401-402
Szöri Vasile, 464, 507-508
Szövérfi Gáspár, 754, 760
Sztancs Éva, 448, 451, 453, 459, 469-470

Ş

Şandru, Ioan, 752-753, 755
Ştefan, Dumitru, 485, 489
Şuteu, Ioan, 546-547, 681

T

Tabarcea, Nicolae, 342, 346-347, 349
Tamás-Vas Ioan, 470, 775, 779
Tancău, Nicolae, 701, 732-733
Tankó Irma, 708
Tănase, Evghenie, 471
Tătaru, Gavril, 551, 561, 573-575
Teodoru, Ioan, 639, 642
Timaru, Gheorghe, 390
Tinca, Ovidiu, 705-706
Tobolcea, Gheorghe, 336
Todea, Aurel, 24, 785-786
Todor Ladislau, 206, 301, 308
Toma, Nicolae, 346-347, 349, 530, 532
Tomcsik Ioan, 247, 395
Tonceanu, Teodor, 187
Tothazan, Alexandru, 24
Traşcă, Smaranda, 390
Trifan, Anatolie, 808
Tudoran, Ioan, 427, 432
Turcu, Traian, 712

Ţ

Ţintişan, Iosif, 513, 745, 785
Ţîrlea, Ioan, 474-477, 502, 774, 778, 793

U

Udvardi Alexandru, 370
Ungureanu, Dumitru, 775
Urasi Adalbert, 195
Urucu, Nicolae, 708, 712
Uzoni, Dumitru, 140, 280-285, 315, 330

V

Vaculin, A., 103,
Vaida, Gheorghe, 513
Vancea, Emil, 142
Vargyasi Moise, 377
Velţan, Ioan, 511-512, 681, 684, 728, 744
Vesmaş, Gheorghe, 86, 338-339, 342-343, 346-347, 349, 356, 373
Veţan, 518
Vizi Nicolae, 244, 259
Vînătoru, Victor, 346-347, 349
Vlaicu, Maxim, 401
Vodă, Dumitru, 30, 47-48, 96, 116, 119, 121, 131, 147, 151, 162, 164-165, 215, 230-231, 347-349
Vodă, Teodor, 86, 181-182, 278-279, 306, 352
Voicu, Constantin, 184-185
Voiduş, 516
Voşloban, Stelian, 455-456, 774, 778
Vrânceanu, 518
Vulcan, Gheorghe, 247, 305
Vulea, Gheorghe, 660
Vultur, Vasile, 59, 111-113, 158-159, 358-359, 394, 424, 462, 785, 800

Z

Zegrean, Mircea, 731
Zilahi, 724

ZS

Zsigmond Iosif, 271-272, 336

INDICE DE NUME
INFORMATORI – NUME REAL

Formula generală utilizată:

Numele real – „*Numele conspirativ*”, [Unitatea pentru care a lucrat, sectorul, numărul dosarului, localitatea în care a lucrat], pagina la care se face menționarea.

În cazul unității pentru care a lucrat se folosesc următoarele prescurtări:
D.R. – Direcția Regională Mureș/Autonomă Maghiară/Mureș-Autonomă Maghiară;
S. – Secția/Serviciul;
S.R./B.R. – Secția Raională/Biroul Raional.
Pentru unitățile subordonate se folosesc următoarele prescurtări: Blaj – B.; Gheorgheni – G.; Luduș – L.; Miercurea-Ciuc – M.C.; Odorhei – O.; Reghin – R.; Sângeorgiu de Pădure – S.P.; Sfântu Gheorghe – S.G.; Târnăveni – T.; Târgu-Mureș – T.M.; Târgu Secuiesc – T.S.; Toplița – Tp.
În cazul informatorului care a lucrat pentru altă regiune se menționează unitatea (D.R., S.R. sau B.R.) și denumirea administrativă (de ex. D.R. Cluj; S.R. Topoloveni).

A

Abrudeanu, Adrian – „*Abrudeanu*”, [B.R.-S.P., IV, Praid], 112
Adorján Gh., [D.R.], 400
Adorjáni Beniamin – „*Andor*”, [B.R.-S.P., III, Neaua], 111
Adorjáni Ladislau – „*Adria*”, [B.R.-S.P., II, 261, Seleuș], 107, 200-201, 255, 264
Adorjáni Nicolae – „*Tudose*”, [D.R.- „C”], 721
Afara Ödön – „*Gyárfás Ioan*”, [S.R.-T.S., 2373], 318
Albert Iosif – „*Almási*”/„*Almási Oláh*”, [B.R.-S.P., I/II, 256, Călimănești], 107, 253, 261
Albert Mihai – „*Andor*”, [B.R.-S.P., II, Chendu Mic], 107
Albert Mihai – „*Mihailovici*”/„*Mihailovici Ilie*”, [B.R.-S.P., II, 193, Chendu Mare], 108, 253, 261, 316
Aldea, Virgil – „*Ghiță*”, [S.T.F.-T.M.], 372
Alexe Cornel – „*Pop Ioan*”, [S.T.F.-T.M.], 377
Ambrus Rozalia – „*Arad*”/„*Molnar Margareta*”, [B.R.-S.P., IV, 2231, Ocna de Jos], 113, 262, 316
Antal Iuliana – „*Viorel*”, [B.R.-S.P., III, Maia], 110
Antemir Ibolya – „*Anna*”, [B.R.-S.P., IV, Praid], 112, 251

B

Bacalu, Petru – „*Militaru Ioan*”, [S.R.-T.], 311
Baciu, Susana – „*Bacău*”, [B.R.-S.P., II, Seleuș], 108
Bagoly Sigismund – „*Bistrița*”, [B.R.-S.P., IV, Praid], 112
Baka Augustin – „*Ștefanov*”, [B.R.-S.P., II, Fântânele], 107
Bakó Magdalena – „*Bacău*”, [B.R.-S.P., IV, Sărățeni], 112
Bakó Mihai – „*Brașov*”, [B.R.-S.P., IV, Praid], 112, 252
Bakó Pavel – „*Nagy György*”, [D.R.], 446
Balaj, Liviu, [D.R., Șopteriu], 143
Balas, Aurel – „*Popa Nicolae*”, [S.R.-T.], 311
Balázs Andrei – „*Blaj*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
Balázs Anton – „*Antalfi*”, [B.R.-S.P., II, Dumitreni], 108
Balázs Dionisie – „*Gáspár Gyula*”/„*Gáspár Iuliu*”, [S.R.-S.P., V, 220], 251, 263, 316
Balázs Iosif, [S.R.-O.], 92
Balázs A. Ștefan – „*Boilă Dumitru*”, [S.R.-S.P., I, 191], 253, 261, 316
Balint Iosif – „*Aurel*”, [S.T.F.-T.M.], 365, 377
Balogh Margareta – „*Carpați*”, [S.R.-S.P., 257], 263, 318
Batentiana, Ana – „*Valentina*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
Barabás Ernest, [S.R.-S.P.], 256
Barabás Ioan – „*Babi*”, [B.R.-S.P., V, Șiclod], 114
Barabás Ludovic – „*Barburescu*”/„*Bărbulescu*”, [B.R.-S.P., III, 188, Mărculeni], 110, 253, 264
Barabas Maria – „*Bakau*”, [B.R.-S.P., II, Fântânele], 108
Barabási Ioan – „*Rózsa*”, [S.R.-T.M., Cuieșd], 582
Bardocz Zoltán – „*Zoli*”, [S.T.F.-T.M.], 377
Baricz/Bariczi Ștefan – „*Fierul*”, [S.R.-G., III, Joseni], 141-142
Bartha Miklós – „*Molnár Iosif*”, [D.R.-„C”], 713
Bartus Ioan – „*Janovici*”, [B.R.-S.P., III, Mărculeni], 110
Bărluț/Bărluți, Ioan – „*Munteanu Edi*”, [S.T.F.-T.M.], 377, 743
Bákai Béla – „*Bokor Imre*”/„*Boros Emeric*”, [S.R.-S.G., V, 212], 251, 263, 316
Bálint Emil – „*Bátor*”, [B.R.-S.P., II, Agrișteu], 108, 254
Bánfi Nicolae – „*Bartalis Petru*”, [S.R.-T.S., Tg. Secuiesc], 270, 395
Bányász Alex., [S.R.-G., Suseni], 37
Beci, Ioan, [S.R.-G., Remetea], 37
Belényesi Bella – „*Biblioteca*”, [S.R.-T], 311
Bencze Béla – „*Gábor*”, [S.T.F.-T.M.], 743
Bencze Iosif – „*Szabó Andor*”, [D.R.], 445

Bender, Gheorghe, [D.R., Şopteriu], 143
Benedekfi Francisc – „*Budai Iosif*”, [S.R.-S.P., III, 2226], 256, 262, 316
Bereczki Mihail – „*Borceg*”, [B.R.-S.P., II, Roua], 108
Biriş, Petru – „*Câmpul*”, [B.R.-B, Blaj], 79
Biró Beniamin – „*Păduraru*”/„*Pădurarul*”, [B.R.-S.P., III, Şilea Nirajului], 111. 202
Biró Francisc – „*Bucureşti*”, [B.R.-S.P., IV, Sărăţeni], 112
Biró Gavril – „*Guliver*”/„*Guliver Ştefan*”, [B.R.-S.P., III/VI, 198, Eremitu], 109, 252, 263, 316
Biro Ioan, [S.R.-G., Sărmaş], 37
Biró Iosif – „*Bitai Ioan*”, [S.R.-S.P., 255], 253, 264
Birtalan Irina – „*Birtok*”, [B.R.-S.P., V, Crişeni], 114
Birton Iuliu – „*Béres*”, [S.R.-S.P., IV, 2229], 250, 262, 316
Birton Moise – „*Cibui*”, [B.R.-S.P., II, Cibu], 108
Blaga, Petru, [S.R.-G., Voşlobeni], 37
Bodi Andrei – „*Blănaru*”, [S.R.-S.P., 262, Fântânele], 201, 250, 264
Bodó Dionisie, [S.R.-O., Avrămeşti], 702
Bodó Magdalena – „*Margareta*”/„*Nagy Margareta*”, [B.R.-S.P., III/IV, 236, Eremitu], 109, 250, 262
Bodó Ştefan, [S.R.-O.], 92
Boeru, Mircea, [S.R.-O., Odorhei], 702
Bogdan, Ioana – „*Aldea Maria*”, [S.R.-T.], 311
Boldea, Ilie – „*Bogaru*”, [B.R.-S.P., II, Zagăr], 107
Boros Iosif, [S.R.-T.S., 1755, Tg. Secuiesc], 318
Borsos Iosif – „*Barbély*” [„*Borbély*”?], [B.R.-S.P., II, Seleuş], 107
Bosos [Borsos?] Árpád, [S.R.-G., Joseni], 37
Botha Dionisie – „*Bako*”/„*Bakó Laurenţiu*”, [B.R.-S.P., V, 215, Bezid], 113, 251, 262, 316
Branea, Gavril – „*Mureşan Liviu*”, [D.R.], 462-463, 466-467
Brăteanu, Sabin, [D.R., Şopteriu], 143
Brozer, Ioan, [S.R.-O., Odorhei], 702
Bucs Iosif, [S.R.-T.S., 805, Tg. Secuiesc], 318
Bucur, Alexandru – „*Traian Ioan*”, [S.T.F.-T.M., 68], 361, 372
Bucur, Ilie – „*Burlacu*”, [S.T.F.-T.M., 79], 360, 369, 372, 379
Buda, Ironim – „*Şoimuşan*”, [B.R.-S.P., II, Şoimuş], 108
Buda Mihai – „*Buba*”, [B.R.-S.P., II, Coroi], 108
Budai Béla – „*Seprüs Carol*”, [S.T.F.-T.M.], 377
Budelican, Jonică [Ionică?], [D.R., Ţagu], 143
Buruian, Iosif – „*Comşa Liviu*”, [D.R.-„C”], 706
Butilă, Iosif – „*Tilică*”, [S.T.F.-T.M.], 372
Buzogány Ludovic, [S.R.-S.P.], 253

C

Calogera, Natale – „*Crăciun Ioan*”, [S.R.-S.P., II, 273], 255, 261
Călugăru, Mircea – „*Ionel*”, [B.R.-B, Blaj], 79
Cezar, Ştefan – „*Ardeleanu*”, [S.T.F.-T.M.], 372, 380
Cezar, Vasile, [S.T.F.-T.M.], 361
Cherteş, Ioan – „*Cherestea*”, [B.R.-S.P., II, Seleuş], 107
Chintoan, Ioan – „*Cinciescu*”/„*Chinciescu Chirilă*”/„*Cinciescu Chiriac*”, [B.R.-S.P., I/II, 2232, Filitelnic], 108, 255, 261, 316
Chirilă Sigismund – „*Stanca Vasile*”/„*Stînca Vasile*”, [S.R.-S.P., VI, 2236], 263, 316
Cif Vasile – „*Bradul*”, [S.R.-Tp., Lunca Bradului], 300
Ciparu, Solomon – „*Carpin*”, [B.R.-B, Blaj], 79
Cociş, Gh. Ioan, [S.R.-S.P.], 256
Cociş, Ironim – „*Costanţa*”, [B.R.-S.P., II, Zagăr], 107
Cociş, Mihail – „*Căruţaru*”, [B.R.-S.P., III, Neaua], 111
Cocoş, Traian – „*Sică*”, [B.R.-B, Blaj], 80
Codarcea, Romulus – „*Nuţiu*”, [S.T.F.-T.M., 78], 360, 372
Colceriu, D. Petru – „*Codru Ioan*”, [S.R.-G., II, Voşlobeni], 240-241, 281
Colceriu, Ştefan – „*Fochist Alexandru*”, [S.T.F.-T.M.], 365, 367, 369, 377, 379-380
Koros Ladislau/Coros Ladislau - „*Petru*”, [S.T.F.-T.M., 74], 361, 377
Crăciun, Ioan – „*Codici*”, [B.R.-S.P., II, Zagăr], 108
Cristea, Ilie – „*Cristescu*”, [B.R.-S.P., II, Şoimuş], 108
Crişan, Elisabeta – „*Ciocârlie*”, [B.R.-B, Blaj], 79
Crişan, Ştefan – „*Inn*”, [B.R.-B, Blaj], 79

CS

Csata Ambrozie – „*Dezső*” [„*Dejő*”], [S.R.-G., III, Ciumani], 105, 141-142
Csavar Zoltán, [S.T.F.-T.M., 70], 361
Császár Arcadiu – „*Árpád*”, [S.R.-S.P., II, 260], 253, 261
Császár Iosif – „*Király*”, [B.R.-S.P., II, Chendu Mic], 107
Császár Iosif – „*Balogh István*”/„*Balogh Ştefan*”, [S.R.-S.P., I, 2235], 261, 317
Csegő Alexandru, [S.R.-T.S., 2273, Plăieşii de Jos], 318
Csegzi Alexandru – „*Ciucă*”/„*Ciucă Petre*”, [B.R.-S.P., III/VI, 201, Chendu], 110, 254, 263, 316
Csegzi Dominic – „*Csata*”/„*Csota Victor*”/„*Csata Vicenţiu*”, [B.R.-S.P., III, 167, Bereni], 110, 254, 262, 316
Cseh Francisc, [S.R.-G., Ditrău], 37
Csehi Martin – „*Csiki*”/„*Csiki Demeter*”, [B.R.-S.P., IV, 278, Praid], 112, 252, 263
Cseresznyés Alex. – „*Alexandrovici*”, [B.R.-S.P., III, Mătrici], 110
Csiki Dionisie, [S.R.-S.P.], 254
Csiki Francisc – „*Borviz*”, [S.R.-G., III, Ciumani], 104, 142
Csiszár Anton, [S.R.-O., Odorhei], 702
Csiszér Augustin – „*August*”, [S.R.-S.P., I, 183], 253, 261, 316
Csutoc [Csutok?] Vasile, [S.T.F.-T.M.], 361

D

Dan, Ioan – „*Gică*”, [S.T.F.-T.M.], 377, 382
Daniel Arcadiu – „*Dincu*”, [B.R.-S.P., IV, Solocma], 112
Daniel, Titus – „*David*”, [B.R.-S.P., V, Atid], 114
Darvas Ştefan – „*Bodégás*”, [S.R.-T.S., 275_, Sânzieni], 318
Datu, Dumitru – „*Olt*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
Deac [Deák?] Ludovic, [S.R.-G., Ciumani], 37
Deák Emeric – „*Darvas I.*” [S.R.-G., III, Suseni], 141-142
Demeter Ana – „*Anica*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
Demeter Andrei – „*Demény Andrei*”, [S.R.-S.P., I, 180], 250, 261, 316
Demeter Ghe[orghe], [S.T.F.-T.M., 489], 361
Demeter Gheorghe – „*Daradics*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
Demeter Gh. Béla/Demeter Gheorghe – „*Dumitreachi*”/„*Dumitrache*”, [S.R.-S.P., 270, Fântânele], 200, 250, 264
Demeter Ioan – „*Dani*”, [B.R.-S.P., II, Seleuş], 107

Demeter Petru – „*Damieni*”, [B.R.-S.P., III, Măgherani], 110, 250
Demény Gizela, [S.R.-S.P.], 256
Demény Ioan – „*Dănilă*”/„*Dănilă Ioan*”, [B.R.-S.P., IV, 237, Ghindari], 112, 252, 262
Demény Ludovic – „*Demeter*”/„*Demeter Dionisie*”, [B.R.-S.P., IV, 227, Ghindari], 112, 252, 262, 316
Dobozi, Aurel – „*Teodorescu Marin*”, [S.T.F.-T.M.], 372
Dobrea, Gheorghe – „*Adevărul*”, [B.R.-B, Blaj], 79
Dobriban, Ana – „*Máthé I.*”, [S.R.-G., III, Suseni], 37, 142
Domokos Béla – „*Presbiter*”, [S.R.-T.S.], 270, 303
Domokos Ioan – „*Dorodics*”, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
Dömös Arcadiu – „*Dömötör*”, [B.R.-S.P., V, Crișeni], 113, 251
Dragomir, Ilie – „*Petrescu Ioan*”, [S.R.-S.P., 296, Sâng. de Pădure], 242, 255, 263, 316, 325-326
Dranda, Nicolae – „*Danil*”, [B.R.-S.P., II, Seleuș], 107
Drăgan, Ioan – „*Dragoș*”/„*Dragoș Vodă*”, [B.R.-S.P., IV, 275, Sovata], 111, 252, 263
Drob, Valeria – „*Frunzescu Minerva*”, [S.R.-T.], 311
Dresler Iuliu – „*Maier Ioan*”, [S.R.-T.], 311
Dumitrescu, Gheorghe – „*Puiu Nae*”, [S.R.-S.G., Sfântu Gheorghe], 308
Dumitru Nicolae – „*Cristea Doroftei*”, [S.T.F.-T.M.], 377
Düche Iosif – „*Rochus*”, [S.R.-T.S.], 270

E

Egér Francisc – „*Egeresi*”, [B.R.-S.P., II, Bălăușeri], 109
Erdös Béla – „*Erdő*”/„*Erdélyi Nicolae*”, [B.R.-S.P., IV, 246, Sovata], 111, 252, 264

F

Faluvéghi Zoltán – „*Bebi*”, [S.T.F.-T.M., 430], 360, 377
Farkas Beniamin, [S.R.-S.P.], 251
Farkas Veri [Feri, Ferenc?], [S.R.-O.], 702
Farkas Géza, [D.R.-S. II], 548
Farkas Iosif – „*Lupu*”, [B.R.-S.P., II, Filitelnic], 107, 253
Farkas Lazar, [S.R.-S.P.], 255
Farkas Mihai/Farcaș Ioan – „*Lupu*”/„*Lupu Ioan*”, [B.R.-S.P., IV, 249, Ocna de Sus], 113, 250, 262, 318
Fazakas Mihail – „*Farkas*”, [B.R.-S.P., III], 109
Fábián Francisc – „*Flueraşu*”, [B.R.-S.P., III, Mărculeni], 110
Fediuc, Aurel – „*Costică*”, [B.R.-S.P., II, Coroisânmartin], 108
Fekete Carol – „*Albescu*”, [B.R.-S.P., III, Bâra], 110
Fekete Daniel/Dănilă – „*Albescu*”/„*Albescu Traian*”, [B.R.-S.P., V, 229, Atia], 114, 251, 263, 316
Fekete Géza, [S.R.-S.P.], 254
Felméri Béla – „*Felegvári*”/„*Felegvári Jenő*”, [B.R.-S.P., IV, 252, Ghindari], 112, 252, 262
Ferencz Martin – „*Csortos*”/„*Csortás*”, [S.R.-G., III, Ciumani], 105, 142
Ferenczi Eleonora – „*Ferdinand*”, [S.R.-G., III, Joseni], 37, 141-142
Ferenczi Ladislau – „*Fizica*”, [B.R.-S.P., IV, Abud], 112
Ferenczi G. Iosif, [S.R.-G., Ditrău], 37
Ferenti [Ferenci sau Ferenczi?] Ana, [S.R.-G., Gheorgheni], 37
Ferenți, Cornel – „*Botaşă*”, [B.R.-B, Blaj], 80
Feseru, Gheorghe – „*Pantof*”, [B.R.-B, Blaj], 80
Finta Iosif – „*Cîndea Ioan*”, [S.R.-T.], 311
Flica, Ioan – „*Forța*”, [B.R.-S.P., II, Zagăr], 108
Florea, Vasile – „*Pop Dumitru*”, [S.T.F.-T.M.], 369, 372
Florea, Vasile, [S.R.-G., Toplița], 37
Fodor, Ioan – „*Dobre Ioachim*”, [S.T.F.-T.M.], 377
Fodor Ștefan – „*Samu Iosif*”, [D.R.-„C”], 731
Fogarasi Alexandru – „*Kovácsik Lajos*”/„*Kovácsik Ludovic*”, [S.R.-S.P., IV, 235], 250, 262, 316
Forró Andrei – „*Florica Aurel*”, [S.R.-S.P., I, 189], 253, 261, 316
Friedman Ludovic (Anatol Constantin), [D.R.], 178
Fülöp Ioan – „*Filip*”, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
Fülöp Margareta, [S.R.-S.P.], 250
Fülöp Petru – „*Petrovic*”, [B.R.-S.P., V, Bezidu Nou], 113
Fülöp Ștefan – „*Fănică*”, [B.R.-S.P., III, Mătrici], 110

G

Gagyi Andrei, [S.R.-S.P.], 250
Galambfalvi Pavel, [S.R.-S.P.], 254
Galas, Aurel – „*Vânătorul*”, [B.R.-T., Târnăveni], 81
Gancz Terezia, [S.R.-G., Toplița], 37
Garda Dionisie/Dominic – „*Görény Iosif*”, [S.R.-S.P., 221], 255, 264
Gál Francisc – „*Gaiar*”, [B.R.-S.P., IV, Ghindari], 112, 254
Gál Ștefan – „*Gábor*”, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
Gáll Alexa – „*Alexandrovici*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
Gáll Gheorghe, [S.R.-G., Gheorgheni], 37
Gáll Ștefan – „*Gogu*”, [S.T.F.-T.M.], 377
Gedő Francisc, [S.R.-S.P.], 256
Gergely Ioan – „*Gereblies*” [„*Gereblyés*”?], [B.R.-S.P., II, Chendu Mic], 107
Gergely Moise, [S.R.-S.P.], 251
Ghenea, Marius – „*Marinescu Petre*”, [S.R.-S.P., II, 2197], 256, 261
Gherasim, Aurel, [S.T.F.-T.M., 634], 361
Ghinda Adalbert – „*Câmpul*”, [B.R.-S.P., V, Crișeni], 113
Gîrbea, Grigore – „*Puiu*”, [S.T.F.-T.M.], 377, 382
Gogoman Francisc – „*Carpați Aurel*”, [D.R.-S. I, 8147], 723-724, 729
Gomboțan, Vasile – „*Spirt*”, [B.R.-B, Blaj], 79
Grădinaru, C-tin – „*Cărbune*”, [B.R.-B, Blaj], 79
Grec, Ioan – „*Butnaru Ioan*”, [S.R.-R., Băla], 238
Gril Ioan, [S.R.-G., Ditrău], 37
Grün Francisc – „*Constructor*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
Guttner, Gertruda – „*Germanul*”, [B.R.-T., Laslău Mic], 81

GY

Gyepesi Alexandru – „*Gyergyó*”, [B.R.-S.P., IV, Solocma], 113
Gyila Alexandru – „*Lînă*”, [S.R.-T.S.], 270
Gyönczi [Gönczi?] Ladislau – „*Laslovici*”, [B.R.-S.P., II, Chendu Mic], 108
Györfi Dionisie/ – „*Gyöngyösi*”, [B.R.-S.P., II, Roua], 107, 253
Györfi [Györgyfi?] Dominic – „*Gyöngyösi*”, [B.R.-S.P., V, 196, Crișeni], 114, 252, 263

H

Hagiu, Ioan – „*Mateiescu Alexandru*”, [S.R.-T.S., 774, Zăbala], 319
Haidu, Ioan – „*Holban Ilie*”, [D.R.-„C”], 707

Hajducsi Ioan – „*Hainal*”/„*Hajnal Carol*”, [B.R.-S.P., IV, 233, Chibed], 113, 252, 262, 316
Hajnal Sándor – „*Zöldi Árpád*”, [D.R.-„C”], 707
Hanka Vilhelm – „*Harakovici*”, [B.R.-S.P., II, Roua], 107
Halunga, Dora – „*Harcov*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
Harmath Sándor – „*Bálint Barna*”, [I.S.J.-S. III], 734-735
Haszmán Pavel – „*Lector*”, [S.R.-T.S., 734, Cernatu de Jos], 318
Hațegan/Hațeganu, Ariton – „*Curentul*”, [S.R.-S.P., II, 263], 255, 261, 317
Hazapariu, Vasile, [S.R.-O.], 92
Henter Martin – „*Harko*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106, 250
Herman Maria – „*Hercules*”, [B.R.-S.P., II, Coroisânmartin], 108
Horga, Emil – „*Papuc Ioan*”, [S.T.F.-T.M.], 373
Horváth Andrei – „*Halmi*”, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
Horváth Ștefan – „*Butoi Ioan*”, [S.R.-S.P., III, 173], 254, 262, 316
Husar/Huszár Carol – „*Hatos*”/„Halász Jenő”, [B.R.-S.P., IV, 230, Ghindari], 112, 252, 262

I

Iacob, Alexe – „*Murgu*”/„*Murgu Filon*”, [S.T.F.-T.M.], 369, 372, 379
Ilea, Ioan – „*Corent*” [„*Curent*”?], [B.R.-B, Blaj], 80
Ilés [Ilyés?] Ludovic – „*Luca Alexandru*”, [S.R.-T.], 311
Ilieș Alexandru – „*Drăgan Viorel*”, [D.R.-„C”], 697-698
Ilyés Géza – „*Ilona*”/„*Ilona János*”, [B.R.-S.P., V, 226, Șiclod], 114, 251, 264
Ilyés Ludovic – „*Fulgerul*”, [S.R.-T.S., 2757, Tg. Secuiesc], 318
Imbarus, Liviu – „*Livazeni*” [„*Livezeni*”?], [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
Imécs Mihai, [S.R.-G., Gheorgheni], 37
Incze Imre – „*Itta*”, [B.R.-S.P., IV, Praid], 112
Irimie, Traian – „*Grorghe* [*Gheorghe*?] *Pop*”, [B.R.-B, Blaj], 80
Ionescu Calinești, Mihai – „*Mielu Georgescu*”, [S.R.-S.P., 1709], 256, 288, 316
Ispas, Liviu-Traian – „*Ionescu Mircea*”, [D.R.-„C”], 729-730
Iszlai Petru – „*Boldizsár Gáspár*”, [S.R.-S.P., I, 2219], 256, 261, 316
Iuga, Ioan – „*Alimente*”, [B.R.-B, Blaj], 80
Ivan, Ioan – „*Brînduşa Pavel*”, [S.R.-T.S., 2558, Covasna], 318
Izsák Iosif – „*Rávai*”/„*Izs[á]k Ioan*”, [B.R.-S.P., II, 247, Roua], 107, 253, 264
Izsák Iosif, [D.R.-S. III], 548

J

Jakab Adalbert, [S.R.-G., Lăzarea], 37
Jakab Francisc – „*Mureș*”, [B.R.-S.P., III, Eremieni], 110
Jakab Ioan – „*Ionasi*”, [B.R.-S.P., III], 110
Jakabfi Iosif – „*Ianosi*”/„*Erdély Pista*”, [B.R.-S.P., V, 208, Crișeni], 113, 251, 264
Janka Coloman – „*Jánosi*”, [B.R.-S.P., III, Călugăreni], 110
Jánosi Francisc – „*Ferenczi*”, [B.R.-S.P., IV, Săcădat], 112
Józsa Francisc – „*Iosif*”/„*Iosif Emeric*”, [B.R.-S.P., IV, 195, Sărățeni], 112, 252, 263, 317
Juga Francisc – „*Junger*”, [B.R.-S.P., III, Măgherani], 110
Jurubiță, Nicolae – „*Borviz*”, [S.R.-T.S., 835, Tg. Secuiesc], 302, 305, 318

K

Kacsó Dominic, [S.R.-S.P.], 254
Kajcsa Iosif – „*Kasza*”, [B.R.-S.P., III, Călugăreni], 110
Kanabé Francisc – „*Feri*”, [S.R.-T.S., 805, Mereni], 270, 318
Kanabé Iosif – „*Karol Iosif*”, [S.R.-T.S., 2265, Covasna], 318
Karap Daniel/Dănilă – „*Ivan Romulus*”, [S.T.F.-T.M.], 377, 743
Karácsonyi Ștefan – „*Ceasu*”, [S.R.-T.S.], 270
Kari Toma – „*Kerekes*”/„*Kerekes I.*”, [S.R.-G., III, Ciumani], 104, 141-142
Karp György – „*Badea Marin*”, [D.R.-„C”], 721
Karsthi/Karschti Ioan – „*Ritta*”, [S.R.-R., Ideciu de Jos], 618-619, 645-646
Kaszta Rozalia – „*Cati*” [„*Kati*”?]/„*Robert Maria*”, [B.R.-S.P., II/IV, 228, Bordoșiu], 109, 253, 262, 316
Katona Mihai – „*Kató Péter*”, [S.R.-S.P., 218], 251, 264
Kálmán Imre/Emeric – „*Kolosvár*” [„*Kolozsvár*”?], [B.R.-S.P., IV, Ghindari], 112, 256
Kántor Iosif – „*Katona*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
Kedves Eugen – „*Kedély*”, [B.R.-S.P., V, Șiclod], 114
Kerekes Coloman – „*Keresztes Ioan*”, [S.R.-S.P., I, 190], 250, 261, 316
Kerestes [Keresztes?] Ludovic – „*Câmpu*”, [B.R.-S.P., III, Bereni], 110
Keresztes Ladislau – „*Bloc*”, [S.R.-T.S., 844, Tg. Secuiesc], 318
Kertész Ioan, [S.R.-G., Gheorgheni], 37
Király Carol – „*Kovács Mihai*”, [S.R.-S.P., V, 197], 252, 263, 316
Kirila Sigismund, [S.R.-S.P.], 255
Kiss Alexandru – „*Micu*”, [B.R.-S.P., III, Ghinești], 111
Kiss Géza – „*Starețul*”, [S.R.-T.S.], 271
Kiss Laurențiu – „*Károly*”, [B.R.-S.P., IV, Trei Sate], 113
Kiss Andrei – „*Cüsmödi*”, [B.R.-S.P., V, Atid], 114
Kiss Dionisie – „*Kapusi*”, [B.R.-S.P., IV, Praid], 112
Klinger/Klingher Elisabeta – „*Csillag*”/„*Keler Ibolya*”, [B.R.-S.P., III, 280, Măgherani], 110, 202, 254, 262
Koffel Alfred – „*Casa 447*”, [S.T.F.-T.M.], 377
Kolombán Ștefan – „*Kolosvári*” [„*Kolozsvári*”?], [B.R.-S.P., II, Bălăușeri], 109
Koncz Andrei – „*Kántor*”/„*Kántor Ştefan*”, [B.R.-S.P., V, 219, Bezid], 113, 251, 262, 316
Koncz Ioan, [S.R.-S.P.], 253
Koncz Iosif – „*Costică Ioan*”, [S.R.-S.P., I, 248], 253, 261, 316
Koncz Iosif – „*Kocis*” [„*Kocsis*”?], [B.R.-S.P., II, Fântânele], 107
Konya Gavril – „*Kalány*”, [S.R.-T.S., 755, Petriceni], 318
Kopandi Alex., [S.R.-G., Toplița], 37
Kosma Mihai, [S.R.-S.P.], 255
Kovács Adalbert-Béla – „*Kiss Péter*”, [S.R.-T.S.], 270
Kovács Adalbert – „*Balogh Ioan*”, [S.R.-S.P., 2177], 256, 263, 316

Kovács Alex. – „*Fieraru*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
Kovács Andrei – „*Fieraru*”, [B.R.-S.P., IV, Ilieşi], 112
Kovács Ernest, G – „*Ferencz Andrei*”, [S.R.-S.P., 166], 255, 264
Kovács Géza – „*Stilou*”, [S.R.-T.S.], 271
Kovács Gheorghe – „*Kiss Péter*”, [S.R.-S.P., 210], 251, 264
Kovács Ioan – „*Szarvas*”, [S.R.-G., III, Suseni], 142
Kömives Rebeka – „*Zidaru*”, [B.R.-S.P., II, Călimăneşti], 107, 253
Kömüves Ludovic – „*Zidaru*”, [B.R.-S.P., III, Mărculeni], 110
Könczei Gergely – „*Catolicul*”, [S.R.-T.S., 746, Cernatu de Jos], 318
Kövári Ioan – „*Nagy Francisc*”, [S.R.-S.P., VI, 2239], 254, 263, 316
Kraus Susana – „*Herman Vera*”, [S.R.-T.], 311
Kristolf Andrei – „*Kerger*”, [B.R.-S.P., II, Zagăr], 107
Kulcsár Zoltán – „*Kakucs*”, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111

L

Lakatos Irina – „*Broasca*”, [B.R.-S.P., III, Şilea Nirajului], 111
Lakatos Iuliana, [S.R.-S.P.], 254
Lakatos Magdalena – „*Maria*”, [B.R.-S.P., III, Rigmani], 111
Laslo [László?] K. Iosif – „*Laczco*” [„*Laczkó*”?], [B.R.-S.P., II, Fântânele], 107
Laslo Laslo [László László?] - „*Lakatas*” [„*Lakatos*”?], [B.R.-S.P., II, Chendu Mare], 108
Lazar Ioan – „*Vasi Ioan*”/„*Vasi I.*”, [S.R.-G., III, Ciumani], 105, 142, 281
Lazar, Ioan – „*Axente Nicolaie*”, [S.R.-S.G., Sfântu Gheorghe], 309
Lánczkor Iosif – „*Lănţişor*”/„*Lemberfi Francisc*”/ „*Lembergi Francisc*”, [B.R.-S.P., IV, 238, Ghindari], 112, 252, 262
László J. Ladislau – „*Lakatos*”/„*Lakatos Alexandru*”, [B.R.-S.P., I, 1958, Sâng. de Pădure], 106, 250, 263, 316
Leanca, Dumitru – „*Dinu*”, [S.T.F.-T.F.], 373, 380-381
Lederer Ladislau, [D.R.-S. II], 548
Leit Max., [S.R.-G., Gălăuţaş], 37
Libeg Gheorghe – „*Libanu*”, [B.R.-S.P., II, Şoimuş], 108
Limbăşan, Ioan - „*Corobia*” [„*Corabia*”?], [B.R.-B, Blaj], 80
Lokodi Gheorghe – „*Crocodil*”/„*Crocodil Iacob*”, [B.R.-S.P., III, 169], 109, 202, 254, 261, 316
Lokodi Ioan – „*Lac*”, [S.R.-S.P., I, 187], 254, 261, 316
Lokodi Ioan – „*Păstrăv*”/„*Posta Carol*”/ „*Păstrăv Carol*”, [B.R.-S.P., III, 170, Eremitu], 109, 254, 262, 316
Lörinczi Francisc – „*Lajos Péter*”/„*Lajos Petru*”, [S.R.-S.P., V, 207], 251, 263, 316
Luca, Aurel – „*Dreptul*”, [S.R.-T.], 311
Luca Emil – „*Petrişor Ioan*”, [S.T.F.-T.M.], 366, 377
Lucaciu, Petre, [S.R.-Tp.], 548
Lucseszka Gheorghe – „*Radu Ioan*”, [S.R.-S.P., VI, 2238], 255, 263, 316
Lukács Iosif – „*Lukács*”, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
Lukács Iuliana – „*Aranka*”, [B.R.-S.P., IV, Ocna de Sus], 113
Lungu, Florea – „*Mofeta*”, [S.R.-T.S., 712, Covasna], 277, 319, 327
Lungu, Vasile – „*Scurtu*”/„*Scurtu Radu*”, [B.R.-S.P., I, 225, Sâng. de Pădure], 106, 201, 250, 264
Lupea Aurel, [S.R.-S.P.], 250
Lupu/Lupui, Iosif – „*Lup*”/„*Lupescu Florea*”, [B.R.-S.P., V, 209, Bezidu Nou], 113, 251, 264

M

Macskási Andrei/Mocskasi Andrei – „*Elöd*”, [S.T.F.-T.M.], 361, 377
Madaras Andrei – „*Mihai*”/„*Brasai Carol*”/„*Brassay Carol*”, [B.R.-S.P., IV/VI, 239, Sărăţeni], 112, 252, 263, 317
Madaras Béla – „*Marosi Iosif*”, [S.R.-S.P., III, 176], 255, 262, 316
Madaras Ioan – „*Márton*”/„*Márton Mihai*”, [B.R.-S.P., III, 164, Vădaş], 111, 253, 262, 316
Maer [Maier?] Ecaterina – „*Hedrifaia*”, [B.R.-S.P., II, Hedrifaia], 109
Magyarosi Coloman – „*Agyarasi*”, [B.R.-S.P., II, Chendu Mic], 109
Maier, Alexandru – „*Pop Emil*”/„*Colistat*”, [D.R.], 446, 598-601
Maior, Ioan – „*Mate Alexandru*”/„*Máthé Alexandru*”, [S.R.-S.P., I, 216], 255, 261, 316
Maior, Liviu – „*Rozeanu Eugen*”, [S.R.-R., Reghin], 239, 324
Major Carol, [S.R.-S.P.], 254
Major Moise – „*Erdös Mihai*”, [S.R.-S.P., IV/V, 211], 251, 262, 317
Maksai Iuliu – „*Mákos*”, [B.R.-S.P., IV, Ocna de Sus], 113
Maksai Francisc – „*Marcus*”, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 113
Man D. Florea, [B.R.-R., Hodac], 85-86
Mantó Magdalena – „*Zita*”, [S.R.-T.S., 2728, Covasna], 318
Marcu, Gheorghe – „*Dan Simion*”, [S.R.-T.], 311
Marcu, Ioan, [S.T.F.-T.M., 66], 361
Marcu, Rozalia – „*Maria*”/„*Puşcaş*”/„*Maria Elena*”, [B.R.-S.P., IV, 200, Sovata], 111, 252, 264
Marcu, Teofil – „*Veterinarul*”, [S.R.-T.S., 840, Tg. Secuiesc], 318
Marcuş, Alexandru – „*Pincă*”, [B.R.-B, Blaj], 80
Martin, Filon – „*Arion*”, [S.R.-O.], 273-274
Martini, Ioan – „*Martinovici*”, [B.R.-S.P., II, Seleuş], 109
Martini, Ştefan – „*Marioneta*”, [B.R.-S.P., II, Seleuş], 107
Matca, Ioan – „*Marinaru*”, [B.R.-S.P., II, Seleuş], 107
Matei, Mihai – „*Martonovici*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
Matiş, Ştefan – „*Mureş*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
Mărgineanu, Maria – „*Nicoară Valeria*”, [S.R.-T.], 311
Májai Petru – „*Mihai*”, [B.R.-S.P., III, Maia], 110
Márton Adalbert – „*Martonos*”/„*Marton Géza*”/„*Martonos Gheza*”, [B.R.-S.P., V, 205 Atid], 114, 250, 263, 316
Márton Zs. Alexandru – „*Martonovici*”/„*Martonovici Áron*”, [B.R.-S.P., III, 172, Mărculeni], 110, 254, 262, 316
Márton Ernest – „*Martonovici*”, [B.R.-S.P., III, Măgherani], 110
Márton Géza – „*Mărculeni*”, [B.R.-S.P., IV, Sărăţeni], 112
Márton Sigismund, [S.R.-S.P.], 254

Mátéfi Alexandru – „*Mátyás*”, [B.R.-S.P., III, Bâra], 110
Máthé Dezideriu – „*Mákos*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
Máthé Ştefan – „*Steaua Roşie*”, [S.R.-S.P., 2335], 317
Mátyás Irma – „*Venus Veronica*”, [S.R.-S.P., I, 222], 255, 261, 316
Melles Francisc, [S.R.-O.], 92
Méningh Gheorghe, [S.R.-S.P.], 253
Menyhárt Iuliu – „*Mikes*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
Mergjişescu [Merghişescu?] Iacob, [S.R.-S.P.], 250
Mezei Vasile – „*Vasilescu Ionel*”, [S.R.-S.P., VI, 279], 255, 263, 317
Mihai Ernest – „*Puscas [Puskás?] Öcsi*”, [S.R.-T.S., 2549, Tg. Secuiesc], 318
Mihai Iosif, [S.R.-G., Gheorgheni], 37
Milotoi, Nicolae – „*Nicolaievici*”/„*Nicolaevici Alexandr*”, [B.R.-S.P., IV, 194, Praid], 112, 121, 252, 263
Mirică, Alexandru – „*Iorga Vasile*”, [S.R.-T.S., Covasna], 279
Mitrea, Ioan, [S.R.-G., Topliţa], 37
Mitu, Marian – „*Petrache Ioan*”, [S.T.F.-T.M., 624], 361, 372
Mîndru, Gavril – „*Lupu*”, [S.R.-G./Tp., Sărmaş], 105, 307
Mocanu, Ioan – „*Ionescu Vasile*”, [S.R.-S.P., II, 2112], 256, 261, 317
Moga, Beniamin – „*Turbină*”, [B.R.-B, Blaj], 80
Mogan Nicolae, [S.R.-S.P.], 250
Moldovan, Ioan – „*Gheorghe Ioan*”, [S.T.F.-T.M., 562], 361, 377
Moldovan, Ioan, [S.R.-S.P.], 253
Moldovan, Iuliu – „*Muntenia*”, [B.R.-S.P., IV, 2195, Abud], 112, 254, 262, 317
Moldovan, Niculaie/Nicolae – „*Mărgineanu Neacşu*”, [S.T.F.-T.M.], 373, 743
Moldovan, Pavel – „*Muntenia*”, [B.R.-S.P., II, Zagăr], 107
Moldovan, Simion [D.R., Şopteriu], 143
Moldovan, Teofil – „*Plic*”, [B.R.-B, Blaj], 80
Moldovan Vilma – „*Casa 56*”, [S.T.F.-T.M.], 372
Molnár Francisc – „*Ferenczi*”, [S.R.-G., III, Ciumani], 142
Molnár Ştefan, [S.R.-S.P.], 254
Mondik Carol – „*Rotaru Gheorghe*”, [S.R.-S.P., I, 265], 255, 261
Motz Ioan – „*Wagner*”, [S.R.-R., 7652, Ideciu de Jos], 541, 605-606
Mozan, Elisabeta – „*Beta*”/„*Moraru Beta*”/„*Mînzaru Beta*”, [B.R.-S.P., IV/VI, 244, Sovata], 111, 252, 263, 317
Mozes Áron – „*Mihai*”/„*Kiss Péter*”, [B.R.-S.P., V, 206, Şiclod], 114, 251, 263, 317
Mureşan, Ioan – „*Bucur Constantin*”, [S.R.-S.P., 242], 254, 264
Muszka Ludovic – „*Orosz*”, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111

N

Nagy Acaţiu – „*Niculescu*”, [B.R.-S.P., IV, Praid], 112
Nagy Alexa. – „*Naftalin*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106, 256
Nagy Alexandru – „*Mare*”, [B.R.-S.P., II, Chendu Mic], 107
Nagy Alexandru – „*Nemes Coloman*”, [S.R.-S.P., I, 2233], 261, 317
Nagy V. Alexandru – „*Alexandrovic*”, [B.R.-S.P., V, Atid], 114
Nagy B. Beniamin – „*Nirajul*”, [S.R.-S.P., 268], 318
Nagy Carol – „*Niagara*”, [B.R.-S.P., III, Eremieni], 110
Nagy Gh. Árpád, [S.R.-O.], 92
Nagy M. Dionisie – „*Pădurar*”/„*Diaconescu Constantin*”, [B.R.-S.P., IV, 277, Ocna de Jos], 113, 251, 263
Nagy S. Dionisie – „*Diaconescu Costică*”, [S.R.-S.P., VI, 199], 251, 263, 317
Nagy Dominic – „*Mare Dominic*”/„*More Dominic*”, [S.R.-S.P., III, 181], 255, 262, 317
Nagy S. Francisc – „*Neptun*”, [B.R.-S.P., V, Cuşmed], 114
Nagy Ioan, [S.R.-G., Izvoru Mureşului], 37
Nagy Ioan – „*Pap*”, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
Nagy Iosif – „*Nápoly*”/„*Mare Iacob*”, [B.R.-S.P., III, 165, Eremieni], 110, 254, 262, 317
Nagy Iosif – „*Kocsis Ioan*”, [S.R.-S.P., III, 2224], 256, 262, 317
Nagy Iuliana/Iolanda – „*Iustina*”/„*Kicsi Iustina*”, [B.R.-S.P., III, 175, Vădaş], 111, 254, 264
Nagy Ladislau – „*Mare*”, [B.R.-S.P., V, Atid], 114
Nagy Levente, [S.R.-O., Odorhei], 702
Nagy Margareta – „*Margitai*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
Nagy Márton – „*Toba*”, [B.R.-S.P., III, Şilea Nirajului], 111
Nagy Moise, [S.R.-O., Corund], 702
Nagy Zoltán, [S.R.-S.P.], 251
Nagy Lakatos Ştefan – „*Balog Ioan*”, [S.R.-S.P., 2113], 264
Nampel Béla – „*Vânătorul*”, [S.R.-T.S., 2756, Tg. Secuiesc], 318
Nanu, Silvestru, [S.T.F.-T.M., 80], 360
Neagoş Ovidiu – „*Cioncu*”, [S.R.-Tp., Monor], 307-308
Negustoru, Ioan, [S.R.-T.S.], 302
Nemes Ştefan – „*Noiemvrie*”, [S.R.-S.P., 258], 253, 264
Néma Iosif – „*Német Iosif*”/„*Németh Iosif*”, [S.R.-S.P., III, 253], 255, 262, 317
Nicolaescu, Emil – „*Moldovan Alex.*”, [S.R.-T.], 311
Nicula, Ioan – „*Nicoară*”, [S.R.-S.P., I, 2234], 254, 261, 317
Nicuşan, Ioan, [S.T.F.-T.M., 72], 361
Nuridzsán Iuliu [Nyiridján Iuliu?] – „*Kiss Francisc*”, [S.R.-S.P., IV, 251], 252, 262, 317

NY

Nyilka Ioan – „*Lucacs* [*Lukács?*] *Nicolae*”, [S.R.-S.P., VI, 243], 254, 263
Nyilka László, [B.M.-Odorheiu Secuiesc], 733
Nyiridján Iuliu [Nuridzsán Iuliu?] – „*Nápoly*”, [B.R.-S.P., IV, Chibed], 113

O

Obretin, Mihai – „*Constantin Ionescu*”, [S.R.-S.P., IV, 2198], 256, 262
Ochianu, Ioan – „*Ochelari*”, [B.R.-S.P., II, Filitelnic], 107
Olariu, Ionichi – „*Ogar*”, [B.R.-S.P., II, Zagăr], 107
Oláh Adalbert, [S.R.-G., Lăzarea], 37
Oláh Elena – „*Csilog*” [„*Csillag*”?], [B.R.-S.P., II, Călimăneşti], 109

Oltean/Olteanu, Nicolae – „*Oltenia*”/„*Oroianu Vasile*”/ „*Oroian Vasile*”, [B.R.-S.P., I/II, 254, Agrișteu], 108, 253, 261, 317
Olteanu, Ștefan – „*Macavei Ioan*”, [S.R.-T.], 311
Olteanu, Teodor – „*Florin Vasile*”, [S.T.F.-T.M.], 377
Onofrescu, Ioan – „*Nicolau Gică*”, [D.R.], 447
Oprea, Ioan – „*Patriotul*”, [B.R.-T., Bahnea], 80, 99-100, 104
Orbán Balázs – „*Orosz*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
Orbán/Orban Eugen – „*Orbulescu*”/„*Orbulescu Ioan*”, [B.R.-S.P., I/IV, 2194, Sâng. de Pădure], 106, 250, 262, 317
Orbán Dominic, [S.R.-O., Odorhei], 702
Orești eanu, Nicolae – „*Dinu Radu*”, [B.R.-B, Blaj], 79
Orian, Alexandru – „*Gigi*”, [B.R.-B, Blaj], 80
Ormenișan, Gheorghe – „*Tudosie Ioan*”, [S.R.-S.P., I, 2154], 256, 261, 317, 741
Orosz Alexandru – „*Orșova*”, [B.R.-S.P., III, Drojdii], 110
Oțel, Ștefan – „*Pop Traian*”, [S.R.-T, Seuca], 498-499

P

Palkó Emeric, [S.R.-S.P.], 251
Pap Victor – „*Praid*”, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
Pascu, Vasile, [S.T.F.-T.M., 64], 361
Paven, Romulus – „*Canpu*”, [B.R.-S.P., II, Seleuș], 107
Pătroiu Pap Elena – „*Baroti Kató*”, [S.R.-T.S., 2573, Tg. Secuiesc], 318
Pálfi Dominic – „*Palosi Ștefan*”, [S.R.-S.P., 224], 255, 263
Páll Gh. Dionisie – „*Barna Iosif*”, [S.R.-S.P., VI, 2240], 255, 263, 317
Páll Ioan – „*Vass Áron*”, [S.R.-S.P., II, 2201], 256, 261
Páll Iuliana, [S.R.-S.P.], 254
Pașca, Vasile, [S.R.-O., Cristur], 702
Pető Andrei – „*Radu Ioan*”, [S.R.-T.], 311
Petri Francisc – „*Picolo*”, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
Pécsi Francisc – „*Bega Ioan*”, [S.R.-S.G., IV, 231], 255, 262, 317
Péter Edmund – „*Petrescu Ioan*”, [S.R.-S.P., I, 217], 255, 261, 317
Pintean, Avram, [D.R., Delureni], 143
Piroșca [Piroska?], Traian – „*Decebal*”/„*Macarie Ilie*”/„*Macavei Ilie*”, [B.R.-S.P., I, 1957, Sâng. de Pădure], 106, 250, 263
Polotca L./I. Ioan – „*Poldescu Ioan*”/„*Polodescu Ioan*”, [S.R.-S.P., IV, 250], 255, 262, 317
Pop Eugen – „*dr. Codru Marin*”, [S.R.-Lipova], 699-700
Pop, Ioan – „*Grigorescu Mircea*”, [D.R.], 446
Pop, Viorel – „*Pápai Viorel*”/„*Pápai Vilhelm*”, [S.R.-S.P., 2168], 256, 263, 317
Pop, Viorica – „*Viorel*”, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 112
Pop, Visarion – „*Barbu Ioan*”, [S.R.-S.P., 232], 250, 264
Popa, Ioan – „*Cerghizan*”, [S.T.F.-T.M.], 361, 369, 372, 379, 381-382
Popovici, Ștefan, [D.R., Urmeniș], 143
Popovici, Virgil – „*Popescu*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106, 250
Potcoavă, Ioan – „*Florea*”/„*Florea Gheorghe*”, [B.R.-T., Târnăveni], 81, 311
Potîrniche, Marin – „*Popescu*”, [S.T.F.-T.M.], 372, 379-381
Pușcaș, Ioan – „*Martini Ioan*”, [S.R.-T.], 311

R

Radu, Alexandru – „*Vultur*”, [S.R.-Tp., Lunca Bradului], 301
Rafai/Raffai Andrei – „*Rarea*”/„*Roza*”, [B.R.-S.P., IV, 2241, Trei Sate], 113, 252, 262, 317
Ráduly Ștefan, [S.R.-S.P.], 251
Rigó Béla – „*Rigományi*”, [B.R.-S.P., V, Atid], 114
Riza, Alexandru, [S.T.F.-T.M.], 361
Rostás Zoltán – „*Raszkovici*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
Roth Ioan – „*Borsos Andrei*”, [D.R.-„C”], 682-683
Rucz Ioan – „*Rika*”, [B.R.-S.P., II, Agrișteu], 108

S

Sabău, Ioan – „*Porumbel*”, [B.R.-B, Blaj], 80
Salat Anton – „*Santa Ioan*”, [S.R.-S.P., IV, 234], 250, 262, 317
Samson Iosif, [S.R.-O.], 702
Savu, Elena – „*Sarolta*”, [B.R.-S.P., II, Bălăușeri], 109
Săcădat, Aurel – „*Panait Ioan*”, [S.T.F.-T.M.], 372
Sârbu, Constantin – „*Nae*”, [S.R.-S.P., II, 269], 255, 261
Sándor Elisabeta – „*Cucul*”, [S.R.-T.S., 2306, Plăieșii de Jos], 318
Sántha/Sánta Blasiu/Blajiu – „*Sörvári*”/„*Szépszegi Domokos*”/„*Sepregi Dominic*”, [B.R.-S.P., IV, 240, Sărățeni], 112, 252, 263, 317
Sánta/Séntha L. Iosif – „*Oltenița Ilie*”, [S.R.-S.P., I, 182], 253, 261, 317
Sátán Emeric – „*Casa 618*”, [S.T.F.-T.M.], 377
Schaden Ioan, [S.R.-R., Dedrad], 466, 468
Schiller Fridiric [Frideric?] – „*Béla*”, [S.R.-T.S., Covasna], 270, 395
Schmidt Andrei – „*Fekete Márton*”/„*Fekete Martin*”, [S.R.-S.P., I, 2153], 256, 261, 317, 741
Sebeni, Ambrozie – „*Zahăr*”, [B.R.-B, Blaj], 79
Sebestyén Ioan – „*Sebök*”/„*Seres Dénes*”/„*Seres Dionisie*”, [B.R.-S.P., V, 213, Bezid], 113, 251, 262, 317
Sebestyén Iuliana – „*Lajosi Ana*”, [S.R.-S.P., V, 266], 251, 263, 317
Sentisvany [Szentistváni?] Terezia – „*Szarka*”, [B.R.-S.P., II, Bordoșiu], 108
Seprödi Iosif – „*Sepergető*”, [B.R.-S.P., IV, Chibed], 113, 252
Sfetcu, Constantin – „*Stănescu Ilie*”, [S.R.-S.P., II, 259], 255, 261
Siklodi Francisc – „*Simon*”, [B.R.-S.P., III, Mărculeni], 110
Siklodi S. Iosif – „*Simó*”, [B.R.-S.P., III, Mărculeni], 110
Simó Ludovic – „*Simon Lungu*”, [S.R.-S.P., V, 223], 251, 263, 317
Simon Alexandru – „*Iancu Jianu*”, [S.R.-S.P., VI, 241], 252, 317
Simon S./C. Carol – „*Maşina Molotov*”, [S.R.-S.P., VI, 2237], 263, 317
Simon Ioan – „*Moriti* [*Moricz?*] *Zsigmond*”, [S.R.-T.S.], 271
Simon, Stela – „*Șerban Elisabeta*”, [S.R.-T.], 311
Simonfi Alexandru – „*Iancu Jianu*”, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
Simonfi Tiberiu – „*Saska*”, [B.R.-S.P., IV, Trei Sate], 113
Sipos Arcadiu, [S.R.-S.P.], 251

Sipos Blajiu, [S.R.-S.P.], 251
Sipos Moise – „*Flueraş*”/„*Flueraş Petre*”, [B.R.-S.P., I/V, 178, Bezid], 113, 253, 261, 317
Sipos Silvia – „*Irina*”, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
Smiali Iosif – „*Joska*”, [S.R.-G., III, Joseni], 142, 281
Sofalvi Ileana – „*Siklodi Iuliana*”, [S.R.-S.P., III, 168], 254, 262, 317
Sofalvi Niculaie – „*Crecic Anton*”, [S.T.F.-T.M.], 373
Somodi Márton – „*Someş*”, [B.R.-S.P., III, Ghineşti], 111
Sora, Gheorghe – „*Niculaie Marin*”, [S.T.F.-T.M.], 372
Stoian, Vasile – „*Fluieraş Ioan*”, [S.T.F.-T.M.], 369, 373
Stoica, Ecaterina – „*Elena*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106, 200, 250
Straf Carol, [S.R.-G., Toplița], 37
Suciu, Andrei – „*Suceava*”, [B.R.-S.P., II, Seleuş], 107
Suciu, Dumitru, [S.R.-G., Voşlobeni], 37
Suciu, Petru – „*Savui*”, [B.R.-S.P., II, Coroi], 109
Sükösd Francisc – „*Sármás*”, [B.R.-S.P., IV, Praid], 112, 252
Sütő Albert – „*Brutaru*”, [B.R.-S.P., II, Viforoasa], 109

SZ

Szabó Árpád, [D.R.], 445
Szabó Beniamin – „*Szarka*”, [B.R.-S.P., III, Eremieni], 110
Szabó Beniamin – „*Croitoru*”, [B.R.-S.P., III, Măgherani], 110
Szabó Coloman – „*Oltenia*”/„*Olteniţa*”, [S.R.-S.P., IV, 2228], 262, 317
Szabó Ernest, [S.R.-G., Ciumani], 37
Szabó Francisc, [S.R.-S.P.], 255
Szaba [Szabó?] Ludovic – „*Croitor*”, [B.R.-S.P., II, Coroisânmartin], 108
Szaba [Szabó?] Ştefan – „*Sasu*”, [B.R.-S.P., II, Chendu Mic], 107
Szabó Vilhelm, [S.R.-S.P.], 256
Szakács Alex. – „*Mathi*”, [S.T.F.-T.M.], 372
Szambatfolvi [Szombatfalvi?] Polixenia – „*Poligraf*”, [B.R.-S.P., II, Bordoşiu], 108
Szász Ioan – „*Ghişeu*”, [S.R.-T], 311
Szász Ioan, [S.T.F.-T.M., 514], 361
Szász Sigismund – „*Zigmanfolvi*” [„*Zsigmonfalvi*”?], [B.R.-S.P., II, Odrihei], 108
Szekeres Ştefan – „*Székely Simion*”, [S.R.-S.P., V, 214], 251, 263, 317
Székely Alexandru – „*Săcui*”, [B.R.-S.P., II, Călimăneşti], 107
Székely Gheorghe – „*Tihamér*”/„*Tihamér Arcadiu*”, [B.R.-S.P., IV, 202, Praid], 113, 252, 264, 317
Székely Iuliu – „*Mecanic*”, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
Szilágyi Ioan – „*Silvester*”, [S.R.-S.P., II, 271], 255, 261
Szilveszter Alexandru – „*Fábián Carol*”, [D.R.], 446
Szilveszter Petru – „*Petrovici*”, [B.R.-S.P., III, Neaua], 111
Szitás Ştefan – „*Fridolin*”, [S.R.-O.], 273-274
Szöcs Magda – „*Magdalena*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106, 250
Szöcs Iosif – „*Steaua*”, [S.R.-S.P., 1975], 263, 317

Ş

Sárkány Dionisie – „*Sárga*”, [B.R.-S.P., II, Chendu Mare], 108
Şandru, Traian – „*Moldovan Marin*”, [S.T.F.-T.M.], 369, 372, 379, 382, 731
Şerb, Aron – „*Angelescu Teodor*”, [S.R.-T.], 311
Şerban, Dumitru – „*Rîndunică Vasile*”, [S.R.-T.S., 2276, Covasna], 304-305, 318-319
Şerbănescu, Ilie – „*Textil*”, [B.R.-B, Blaj], 79
Ştefănescu, Beniamin – „*Cioară*”, [B.R.-B, Blaj], 79
Ştefănescu Ghe. – „*Coca Vasile*”, [S.R.-T.], 311

T

Tacacsi Ştefan [Takács?] – „*Takara*” [„*Takaró*”?], [B.R.-S.P., II, Bălăuşeri], 109
Talpău, Nicolae – „*Balcani*”, [S.R.-T.S., 824, Mărtănuş], 318
Tamási Iosif – „*Tanár*”, [B.R.-S.P., V, Crişeni], 113
Tăbăreanu, Terente – „*Tăbăcaru*”, [B.R.-S.P., II, Seleuş], 107
Tărîță, C. Ioan – „*Apolzan Ioan*”, [S.R.-T.], 311
Tecaru, Gherasim – „*Vasilescu*”, [S.T.F.-T.M., 478], 360, 372
Techiescu, Nicolae – „*Bogdan Petru*”, [S.R.-T.S., 735, Covasna], 318
Tekeres Emeric – „*Toldi Béla*”, [S.R.-S.P., V, 267], 251, 263, 317
Telegdi Ludovic – „*Tégla*”, [B.R.-S.P., IV, Praid], 112
Tetcu Vasile – „*Blăjan Nicolae*”, [S.R.-T., 8102], 584-585
Tinca, Ioan – „*Marinică*”, [S.T.F.-T.M.], 377
Toke [Töke, Tökés?] Ferenc, [S.R.-G., Remetea], 37
Toma, Mircea – „*Pandele Dumitru*”, [S.R.-T.S., 726, Covasna], 278, 319
Tomulea, Vasile, [D.R., Şopteriu], 143
Tordai Iosif – „*Turda*”, [B.R.-S.P., III, Eremieni], 110
Tosciuc, Dumitru – „*Şerban Vasile*”, [S.R.-T.], 311
Toth Anton – „*Tulcea*”/„*Tulcea Ioan*”, [B.R.-S.P., III, 171, Mătrici], 110, 254, 262, 317
Toth B. Anton/Andrei – „*Ban Simon*”, [S.R.-S.P., I, 186], 253, 261, 317
Toth H. Carol – „*Korondi Alexandru*”, [S.R.-S.P., I, 184], 253, 261
Toth Elena – „*Csomos Marcsa*”, [S.R.-T.S., 2660, Tg. Secuiesc], 318
Toth Emeric – „*Tolan Edmund*”, [S.R.-S.P., I, 185], 254, 261, 317
Toth Ştefan – „*Stefanovici*”, [B.R.-S.P., III, Dămieni], 110
Toth Ştefan – „*Albina*”, [S.R.-T.S., 2563], 319
Török Alexandru – „*Tudor Aurel*”, [S.R.-S.P., I, 192], 250, 261, 317
Török Emeric – „*Körösi Imre*”/„*Kökösi Emeric*”, [S.R.-S.P., III, 204], 254, 262
Tréznai Iosif, [S.R.-S.P.], 254
Tudoran, Horea – „*Turcu Alexandru*”, [S.T.F.-T.M.], 377, 380
Tulcea, Luca – „*Turcu*”, [B.R.-S.P., II, Filitelnic], 107
Turtureanu, Ecaterina – „*Turnător*”/„*Turnătorul Nicolae*”, [B.R.-S.P., IV, 245, Praid], 112, 252, 264
Tuşineanu, Ioan, [D.R., Şopteriu], 143

Ţ

Ţăndăreanu, Mihai – „*Aurelian Gheorghe*”, [S.T.F.-T.M.], 377, 380
Ţânţăreanu, Aurel – „*Forţa Victor*”, [S.R.-S.P., II, 264], 255, 261

Țânțăreanu, Teodor – „*Țânțaru*”, [B.R.-S.P., II, Șoimuș], 109
Țifrea, Vasile – „*Prova*”, [S.T.F.-T.M.], 372

U

Uifolvi [Ujfalvi?] Alexandru – „*Unia*”, [B.R.-S.P., II, Viforoasa], 109
Ujică, Petru – „*Cetatea Mureș*”, [S.T.F.-T.M.], 377
Ungvári Mihai – „*Mészáros Ioan*”, [D.R.], 446
Urus, Valentin – „*Pădure*”/„*Pădure Vilmos*”/„*Pădure Vilhelm*”, [B.R.-S.P., III/IV, 174, Ghindari], 112, 254, 262, 317

V

Vajda Dominic, [S.R.-O.], 92
Vancea, St. Moise – „*Volga*”, [S.R.-S.P., IV, 2230], 256, 262, 317
Varga Albert – „*Vânător*”, [B.R.-S.P., III, Neaua], 111
Varga H. Dionisie – „*Varró*”/„*Varró Vajda*”, [B.R.-S.P., I/II, 179, Fântânele], 108, 253, 317
Varga Vilma – „*Varó Maria*”/„*Varró Maria*”, [S.R.-S.P., II, 272], 250, 261, 317
Varna Eugen – „*Toma Ioan*”, [S.T.F.-T.M.], 372
Vasilescu, Gheorghe – „*Voinicu*”/„*Voinica*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106, 201, 250
Vass Árpád – „*Varșovia*”, [B.R.-S.P., IV, Ghindari], 112
Vass Dionisie – „*Vagó*”, [B.R.-S.P., V, Atid], 114
Váradi Ioan – „*Vargyas*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
Várbeli Ștefan – „*Ștefănescu*”, [B.R.-S.P., II, Fântânele], 107, 256
Várhelyi Zoltán – „*Zakariás*”, [S.R.-T.S.], 269
Veress Francisc, [S.R.-S.P.], 254
Veres Géza – „*Vékás*”, [B.R.-S.P., III, Rigmani], 111
Veres Pavel, [S.R.-S.P., Sovata], 220
Veseli, Ioan – „*Sfatul*”, [B.R.-T., Târnăveni], 81
Veselovschi, Niculaie – „*Maistru*”, [S.T.F.-T.M.], 372, 377, 379
Vészi Elisabeta, [S.R.-S.P.], 254
Vészi Ludovic – „*Vizi Mihai*”, [S.R.-S.P., III, 2227], 256, 262, 317
Vintilescu, Vasile – „*Roman*”/„*Roman Grigore*”, [S.T.F.-T.M.], 369, 372, 377, 379, 743
Vintilescu, Victor – „*Petre Ioan*”, [S.T.F.-T.M.], 366, 372, 379, 381
Voiculescu, Marin – „*Anton*”, [D.R.], 446
Volosin, Vera [Maria?] – „*Maria*”, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106, 201, 250
Voroșin/Volosin Ioan - „*Târnăveanu*”/„*Tîrnăveanu Ioan*”, [B.R.-T., Târnăveni], 81, 311

W

Wogel Petru – „*Tîrnava*”, [S.R.-S.P., 2312], 318

Z

Zălog I. Emil – „*Păduraru Iacob*”, [S.R.-S.P., I, 177], 253, 261, 317
Zolog, Mihai – „*Grâu*”, [B.R.-S.P., II, Zagăr], 107
Zöldi Dănilă – „*David*”, [B.R.-S.P., III], 110
Zöldi Ladislau – „Braduly Ioan”, [S.R.-S.P., 203], 255, 264

ZS

Zsombori Vilmos/Vilhelm – „*Jimbolia*”/ „*Zsimbolya Aurel*”, [B.R.-S.P., IV, 276, Sărățeni], 112, 252, 263, 317

INDICE DE NUME
INFORMATORI – NUME CONSPIRATIV

Formula generală utilizată:

„*Numele conspirativ*" – Numele real, [Unitatea pentru care a lucrat, sectorul, numărul dosarului, localitatea în care a lucrat], pagina la care se face menționarea.

În cazul unității pentru care a lucrat se folosesc următoarele prescurtări:
D.R. – Direcția Regională Mureș/Autonomă Maghiară/Mureș-Autonomă Maghiară;
S. – Secția/Serviciul
S.R./B.R. – Secția Raională/Biroul Raional
Pentru unitățile subordonate se folosesc următoarele prescurtări: Blaj – B.; Gheorgheni – G.; Luduș – L.; Miercurea-Ciuc – M.C.; Odorhei – O.; Reghin – R.; Sângeorgiu de Pădure – S.P.; Sfântu Gheorghe – S.G.; Târnăveni – T.; Târgu-Mureș – T.M.; Târgu Secuiesc – T.S.; Toplița – Tp.
În cazul informatorului care a lucrat pentru altă regiune se menționează unitatea (D.R., S.R. sau B.R.) și denumirea administrativă (de ex. D.R. Cluj; S.R. Topoloveni).

„*1 Op.*", [B.R.-L., IV, Tăureni], 75
„*3 Op.*", [B.R.-L., IV, Valea Largă], 75
„*8 Op.*", [B.R.-L., IV, Zau de Câmpie], 75
„*9.O.*", [B.R.-L., III, Iernut], 73
„*9 Op.*", [B.R.-L., IV, Zau de Câmpie], 75
„*10 Op.*", [B.R.-L., IV, Zau de Tăureni], 75
„*13 Martie*", [B.R.-L., V, Sânpetru de Câmpie], 76
„*15*", [B.R.-L., II, Bichiș], 72
„*21 Op.*", [B.R.-L., IV, Zau de Câmpie], 75
„*24 Op.*", [B.R.-L., IV, Tăureni], 75
„*28 Op.*", [B.R.-L., IV, Valea Largă], 75
„*29/68*", [B.R.-L., IV, Chimitelnic], 75
„*26 F.*", [B.R.-L., III, Căpuș], 74
„*31*", [B.R.-L., II, Bichiș], 72
„*51*", [B.R.-L., II, Sălcud], 73
„*57*", [B.R.-L., II, Bichiș], 72
„*68 Op.*", [B.R.-L., IV, Coc], 75
„*70 Op.*", [B.R.-L., IV, Bărboși], 75
„*100*", [B.R.-L., II, Chețani], 73
„*101*", [B.R.-L., IV, Sânger], 75
„*101 Op.*", [B.R.-L., IV, Sânger], 75
„*109 Op.*", [B.R.-L., IV, Zau de Câmpie], 75
„*114 Op.*", [B.R.-L., IV, Papiu Ilarian], 75
„*160 Op.*", [B.R.-L., IV, Zau de Câmpie], 75
„*345-145*", [B.R.-L., IV, Sânger], 75
„*375*", [B.R.-L., III, Iernut], 73

A

„*A. 05*", [B.R.-L., IV, Zau de Câmpie], 75
„ *Abecedar*", [B.R.-L., VI, Silivaș], 76
„*Aber Iuliu*", [S.R.-G.], 281
„*Abraham*", [S.R.-R., 3460], 573
„*Abrudeanu*" – Abrudeanu, Adrian, [B.R.-S.P., IV, Praid], 112
„*Acél*", [S.R.-G.], 283
„*Aczél*", [D.R. Cluj], 629-630
„*Adam*", [S.R.-G.], 282-283
„*Adam Ștefan*", [S.R.-Tp., 5996], 551
„*Adevărul*" – Dobrea, Gheorghe, [B.R.-B, Blaj], 79
„*Adevărul*", [B.R.-L., V, Răzoare], 75
„*Adolf*", [S.R.-T.M., V, Acățari], 66
„*Adorjáni Dénes*", [D.R.], 661
„*Adria*" – Adorjáni Ladislau, [B.R.-S.P., II, 261, Seleuș], 107, 200-201, 255, 264
„*Agireșul*", [S.R.-T.M., VI, Sânpaul], 67
„*Agronomul*", [S.R.-G.], 283
„*Agyarasi*" – Magyarosi Coloman, [B.R.-S.P., II, Chendu Mic], 109
„*Albia Mureșului*", [S.R.-T.M., II, Băla], 68
„*Albert János*", [D.R.-S. I, 6048], 725, 729
„*Albert Laci*", [D.R.-S. III, 7864], 550
„*Albert Miklos*", [S.R.-L.], 571
„*Albescu*" – Fekete Carol, [B.R.-S.P., III, Bâra], 110
„*Albescu*"/„*Albescu Traian*" – Fekete Daniel/Dănilă, [B.R.-S.P., V, 229, Atia], 114, 251, 263, 316
„*Albina*", [S.R.-Tp., Monor], 295
„*Albina*" – Toth Ștefan, [S.R.-T.S., 2563], 319
„*Albu*", 670-671
„*Albu*", [S.R.-T.M., VI, Dileu Nou], 72
„*Albu Vasile*", [B.R.-T., 4324], 575
„*Albulescu*", [B.R.-S.P., Sângeorgiu de Pădure], 201
„*Aldea*", [S.R.-T.M., IV, Gălești], 70
„*Aldea Maria*" – Bogdan, Ioana, [S.R.-T.], 311
„*Alexa*", [S.R.-T.M., III, Sâng. de Mureș], 65
„*Alexandrovic*" – Nagy V. Alexandru, [B.R.-S.P., V, Atid], 114

„*Alexandrovici*” – Gáll Alexa, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
„*Alexandrovici*” – Cseresznyés Alex., [B.R.-S.P., III, Mătrici], 110
„*Alexandru Ludovic*”, [D.R.-S. I, 5763], 725
„*Alimente*” – Iuga, Ioan, [B.R.-B, Blaj], 80
„*Alimente*”, [B.R.-G., Gheorgheni], 105
„*Alma*”, [S.R.-T.S.], 742
„*Almăşan*”, [S.R.-T., Topliţa], 704
„*Almási*”/„*Almási Oláh*” – Albert Iosif, [B.R.-S.P., I/II, 256, Călimăneşti], 107, 253, 261
„*Ambrus Iosif*”, [S.R.-M.C., 7927], 572
„*Ambrus Károly*”, [B.R.-G., 5216], 562
„*Ambrus Sándor*”, [S.R.-M.C., 3371], 465
„*Ana*”, [S.R.-T.M., IV, Miercurea Nirajului], 66
„*Ana*”, [B.R.-L., III, Petrilaca], 74
„*Andor*” – Albert Mihai, [B.R.-S.P., II, Chendu Mic], 107
„*Andor*” – Adorjáni Beniamin, [B.R.-S.P., III, Neaua], 111
„*Andor Ioan*”, [S.T.F.-T.M.], 380
„*András Sándor*”, [S.R.-M.C., 3928], 465
„*Andrási Szilveszter*”, [S.R.-G.], 601
„*Andreescu Ioan*”, [D.R.-S. III, 7917], 572
„*Andrei*”, [D.R., Cabinet, 7589], 540
„*Andrei*”, [B.R.-L., III, Giuluş], 74
„*Andrei*”, [S.R.-G.,], 280, 284
„*Andrei*”, [S.R.-R., Reghin], 497
„*Andrei Vasile*”, [D.R.-S. III, 7918], 572
„*Andronovici Adalbert*”, [S.R.-S.P.], 741
„*Angelescu Teodor*” – Şerb, Aron, [S.R.-T.], 311
„*Angelescu Vasile*”, [S.R.-Tp.], 521
„*Anghel Vasile*”, [B.R.-T., 7591], 541
„*Angi Antal*”, [B.R.-G., 5401], 573
„*Anica*” – Demeter Ana, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
„*Anna*” – Antemir Ibolya, [B.R.-S.P., IV, Praid], 112, 251
„*Antal I.*”, [S.R.-O.], 458
„*Antal Ioan*”, [S.R.-T.S., Lemnia], 209-210
„*Antal Stefán*”, [S.R.-M.C., 3895], 466
„*Antal Xaver*”, 705-706
„*Antalfi*” – Balázs Anton, [B.R.-S.P., II, Dumitreni], 108
„*Anton*” – Voiculescu, Marin, [D.R.], 446
„*Apolzan*”, [D.R., Cabinet, 7984], 574
„*Apolzan Ioan*” – Tărîţă, C. Ioan, [S.R.-T.], 311
„*Apostol*”, [D.R., Cabinet], 540
„*Apostol Viorel*”, [S.R.-Tp.], 521
„*Arad*”/„*Molnar Margareta*” – Ambrus Rozalia, [B.R.-S.P., IV, 2231, Ocna de Jos], 113, 262, 316
„*Aranka*” – Lukács Iuliana, [B.R.-S.P., IV, Ocna de Sus], 113
„*Arany János*”, [D.R..], 183
„*Arciudean*”, [B.R.-L., V, Vişinel], 75
„*Ardeleanu*” – Cezar, Ştefan, [S.T.F.-T.M.], 372, 380
„*Ardeleanu I.*”, [D.R.], 426
„*Ardeleanu Ioan*”, [S.R.-T.M., 7635], 541
„*Ardeleanu Ioan*”, [D.R.-S. I, 112], 724
„*Arieşeanu Ioan*”, [S.R.-R., Reghin/Hodac], 496
„*Arion*”, [B.R.-L., V, Năoiu], 76
„*Arion*” – Martin, Filon, [S.R.-O.], 273-274
„*Arlus*”, [S.R.-G.], 285
„*Armăşescu Costea*”, [D.R., Cabinet], 551
„*Armeanu*”, [S.R.-T.M., VI, Tirimia], 71
„*Asteleanu*”, [S.R.-T.M., IV, Miercurea Nirajului], 66
„*Atlas*”, [S.R.-G.], 283
„*Aţică*”, [B.R.-L., II, Aţintiş], 73
„*August*” – Csiszér Augustin, [S.R.-S.P., I, 183], 253, 261, 316
„*Aurel*” – Balint Iosif, [S.T.F.-T.M.], 365, 377
„*Aurelian Gheorghe*” – Ţăndăreanu, Mihai, [S.T.F.-T.M.], 377, 380
„*A.V.*”, [B.R.-L., III, Cuci], 74
„*Avântul*”, [S.R.-G.], 281, 284
„*Avântul*”, [S.R.-G., Voşlobeni], 283, 296
„*Avion*”, [B.R.-L., I, Luduş], 72
„*Avion*”, [B.R.-L., II, Bichiş], 72
„*Avion*”, [B.R.-L., IV, Sânger], 75
„*Avram Roşu*”, [S.R.-G.], 284

Á

„*Ági*”, [S.R.-T.M., III, Ernei], 65
„*Ágoston*”, [S.R.-G.], 284
„*Ákos*”, [S.R.-T.M., III, Herghelia], 69
„*Árpád*”, [S.R.-T.M., IV, Troiţa], 70
„*Árpád*” – Császár Arcadiu, [S.R.-S.P., II, 260], 253, 261

B

„*B.A.*”, [B.R.-L., III, Cuci], 74
„*Babi*” – Barabás Ioan, [B.R.-S.P., V, Şiclod], 114
„*Bacău*” – Baciu, Susana, [B.R.-S.P., II, Seleuş], 108
„*Bacău*” – Bakó Magdalena, [B.R.-S.P., IV, Sărăţeni], 112
„*Bacu*”, [S.R.-T.M., 1870], 354
„*Badea Marin*” – Karp György, [D.R.-„C”], 721
„*Bagaly [Bagoly] Péter*”, [S.R.-T.M., 5899], 562
„*Bajkó Ignácz*”, [B.R.-G., 5222], 574
„*Bajkó Imre*”, [B.R.-G., 7610], 541
„*Bakau*” – Barabas Maria, [B.R.-S.P., II, Fântânele], 108
„*Bako*”/„*Bakó Laurenţiu*” – Botha Dionisie, [B.R.-S.P., V, 215, Bezid], 113, 251, 262, 316
„*Bakó Emeric*”, [D.R.-S. III, 7969], 574
„*Balázs*”, [S.R.-T.M., 4845], 573
„*Balázs*”, [D.R. Oradea], 637-638
„*B. Alex.*”, [B.R.-L., I, Luduş], 72
„*Balcani*” – Talpău, Nicolae, [S.R.-T.S., 824, Mărtănuş], 318
„*Balint*”, [B.R.-L., I, Andraşi], 72
„*Balogh Alexandru*”, [D.R.-S. III, 7594], 540
„*Balogh. Fr.*”, 715-716
„*Balogh Ioan*”, [D.R.-S. IV, Tg.-Mureş], 313
„*Balog Ioan*” – Nagy Lakatos Ştefan, [S.R.-S.P., 2113], 264
„*Balogh Ioan*” – Kovács Adalbert, [S.R.-S.P., 2177], 256, 263, 316
„*Balogh Ioan*”, [D.R.-S. I, 7932], 728
„*Balogh István*”/„*Balogh Ştefan*” – Császár Iosif, [S.R.-S.P., I, 2235], 261, 317
„*Balogh János*”, [D.R.-S. III, 7932], 572
„*Balogh Petru*”, [S.R.-T.M.], 693
„*Balló Árpád*”, [S.R.-M.C., 3634], 465
„*Ban Simon*” – Toth B. Anton/Andrei, [S.R.-S.P., I, 186], 253, 261, 317
„*Band Victor*”, [D.R.-S. IV], 511
„*Banda*”, [B.R.-L., II, Găbud], 73
„*Bandi*”, [S.R.-G.], 283
„*Bandi Iosif*”, [S.R.-M.C., 5587], 551
„*Banea*”, [S.R.-T.M., IV, Miercurea Nirajului], 70

„*Banu*”, [S.R.-T.M., V, Leordeni], 66
„*Banul*”, [B.R.-G., Gheorgheni], 105
„*Barabás Emil*”, [D.R.-S. I, 6502], 725
„*Barabás István*”, [S.R.-O., 7979], 574
„*Barabás László*”, [D.R.-S. I, 4090], 726
„*Barbély*” [„*Borbély*”?] – Borsos Iosif, [B.R.-S.P., II, Seleuș], 107
„*Barbu*”, [D.R.], 681-682
„*Barbu*”, [S.T.F.-T.M.], 381
„*Barbu Andrei*”, [B.R.-G., 7876], 550
„*Barbu Ioan*” – Pop, Visarion, [S.R.-S.P., 232], 250, 264
„*Barburescu*”/„*Bărbulescu*” – Barabás Ludovic, [B.R.-S.P., III, 188, Mărculeni], 110, 253, 264
„*Baricz Béla*”, [D.R.-S. III, 7903], 561
„*Barna Dezső*”, [S.R.-M.C., 7959], 574
„*Barna Iosif*” – Páll Gh. Dionisie, [S.R.-S.P., VI, 2240], 255, 263, 317
„*Baroti Kató*” – Pătroiu Pap Elena, [S.R.-T.S., 2573, Tg. Secuiesc], 318
„*Bartalis Petru*” – Bánfi Nicolae, [S.R.-T.S., Tg. Secuiesc], 270, 395
„*Bartha László*”, [B.R.-R., Uila], 394
„*Bartok*”, [B.R.-G., Ditrău], 104
„*Bartok Feri*”, [S.R.-G.], 281
„*Bartos Carol*”, [S. IV, Tg.-Mureș], 313
„*Bathó Zoltán*”, [S.R.-O., 7627], 541
„*Batoză*”, [B.R.-L., II, Aținti̦ș], 73
„*Bădescu*”, [S.R.-T.M., V, Ilieni], 66
„*Bădiță*”, [S.R.-T.M.], 329
„*Bădulescu*”, [B.R.-T., 7626], 541
„*Bălan*”, [S.R.-T.M., VI, Sântioana de Mureș], 71
„*Bălan Teodor*”, [D.R.-S. I, 8831], 728
„*Bălan Vasile*”, [D.R.-S. III], 542
„*Bărbosu*”, [S.R.-T.M., III, Ernei], 69
„*Bălescu*”, [S.R.-T.M., IV, Găleşti], 70
„*Bărleanu*”, [S.R.-T.M., IV, Miercurea Nirajului], 66
„*Bács Carol*”, [S.R.-M.C., 3909], 465, 788
„*Bálint Péter*”, [S.R.-M.C., 7079], 575
„*Bárányai Lajos*”, [S.R.-M.C., 5323], 562
„*Bátor*” – Bálint Emil, [B.R.-S.P., II, Agrișteu], 108, 254
„*Bátori Vilmos*”, [S.R.-M.C., 4713], 575
„*B.D.*”, [B.R.-L., III, Iernut], 73
„*B.E.*”, [B.R.-L., III, Petrilaca], 74
„*Bebi*” – Faluvéghi Zoltán, [S.T.F.-T.M., 430], 360, 377
„*Bebi Ioan*”, [D.R.-S. III, 7902], 561
„*Bec Ioan*”, [S.R.-M.C., 311], 466
„*Becze János*”, [D.R.-S. I, 6749], 725
„*Bega Ioan*” – Pécsi Francisc, [S.R.-S.G., IV, 231], 255, 262, 317
„*Beldea*”, [S.R.-T.M., V], 71
„*Bendeguz Elemér*”, [S.R.-O., 5774], 573
„*Benedek I.*”, [S.R.-O.], 458
„*Benedek Péter*”, [S.R.-O., 5636], 562
„*Benes*”, [S.R.-G.], 439
„*Berbek*”, [B.R.-T., 4427], 562
„*Bercia Valer*”, [B.R.-L., 7855], 551
„*Berkesi Pista*”, [S.R.-M.C., 417], 465
„*Bernat*”, [S.R.-T.M., IV, Sântana Nirajului], 66
„*Bernat*”, [S.R.-T.M., IV, Miercurea Nirajului], 70
„*Beta*”/„*Moraru Beta*”/„*Mînzaru Beta*” – Mozan, Elisabeta, [B.R.-S.P., IV/VI, 244, Sovata], 111, 220, 252, 263, 317
„*Béla*” – Schiller Fridiric [Frideric?], [S.R.-T.S., Covasna], 270, 395
„*Béres*”, [S.R.-T.M., IV, Miercurea Nirajului], 70
„*Béres*” – Birton Iuliu, [S.R.-S.P., IV, 2229], 250, 262, 316
„*B.G.*”, [B.R.-L., III, Iclănzel], 74
„*Biblioteca*” – Belényesi Bella, [S.R.-T], 311
„*Bicicletă*”, [B.R.-L., V, Sânpetru de Câmpie], 76
„*Bilboreanu*”, [B.R.-G., Bilbor], 105
„*Bindeu*”, [S.R.-T.M., VI, Șăușa], 71
„*Biro*”, [S.R.-T.M., IV, Vărgata], 70
„*Biro*”, [B.R.-S.P.], 202
„*Biró János*”, [S.R.-M.C., 7968], 574
„*Biró Mihály*”, [S.R.-O., 7963], 574
„*Birtalan Lajos*”, [B.R.-G., 5061], 562
„*Birtok*” – Birtalan Irina, [B.R.-S.P., V, Crișeni], 114
„*Bistrița*” – Bagoly Sigismund, [B.R.-S.P., IV, Praid], 112
„*Bitai Ioan*” – Biró Iosif, [S.R.-S.P., 255], 253, 264, 317
„*Bîrsan*”, [S.R.-R., Reghin], 497
„*Blaj*” – Balázs Andrei, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
„*Blaj*”, [S.R.-G.], 285
„*Blaziu*”, [B.R.-G., Joseni], 105
„*Blaziu*”, [S.R.-G., Gheorgheni], 203
„*Blăjan Nicolae*” – Tetcu Vasile, [S.R.-T., 8102], 584-585
„*Blănaru*”/„*Blănarul*” – Bodi Andrei, [B.R.-S.P., 262, Fântânele], 201, 264
„*Bloc*” – Keresztes Ladislau, [S.R.-T.S., 844, Tg. Secuiesc], 318
„*Bob Ioan*”, [D.R.-S. I, 9343], 726
„*Bobocel*”, [B.R.-L., VI, Feldioara], 76
„*Bobocel*”, [S.R.-T.S., 781], 319
„*Bochian Ion*”, [B.R.-L., 4399], 551
„*Bodégás*” – Darvas Ștefan, [S.R.-T.S., 275_, Sânzieni], 318
„*Bodo Petru*”, [S.R.-M.C., 3981], 465
„*Bodola Gheorghe*”, [D.R.], 492
„*Bodor Ferencz*”, [S.R.-M.C., 7648], 541
„*Bodrogi András*”, [D.R.-S. III, 5583], 573
„*Boer[e]scu*”, [S.R.-T.M., IV, Vadu], 66
„*Bogaru*” – Boldea, Ilie, [B.R.-S.P., II, Zagăr], 107
„*Bogár Imre*”, [D.R.-S. IV], 511
„*Bogár Imre*”, [D.R.-S. III, 5846], 551
„*Bogár Imre*”, [D.R.-S. I, 9856], 725
„*Bogáti*”, [D.R.], 544-545, 563, 578, 607, 642
„*Bogáti Sándor*”, [D.R.], 636, 713-714, 722-723
„*Bogdan*”, [S.T.F.-T.M.], 379
„*Bogdan*”, [B.R.-T.], 565-566
„*Bogdan Petru*” – Techiescu, Nicolae, [S.R.-T.S., 735, Covasna], 318
„*Bogos András*”, [S.R.-M.C., 7629], 541
„*Boilă Dumitru*” – Balázs A. Ștefan, [S.R.-S.P., I, 191], 253, 261, 316
„*Bokor Imre*”/„*Boros Emeric*” – Bákai Béla, [S.R.-S.G., V, 212], 251, 263, 316
„*Boldizsár*”, [S.R.-T.M., 7599], 540
„*Boldizsár Gáspár*” – Iszlai Petre, [S.R.-S.P., I, 2219], 256, 261, 316
„*Borceg*” – Bereczki Mihail, [B.R.-S.P., II, Roua], 108
„*Borka*”, [S.R.-G.], 283
„*Boroga Marin*”, [S.R.-M.C., 7947], 572
„*Boros Antal*”, [B.R.-G., 7863], 550
„*Borsos Andrei*” – Roth Ioan, [D.R.-„C”], 682-683

„*Borviz*” – Csiki Francisc, [B.R.-G., III, Borsec], 104, 142
„*Borviz*” – Jurubiță, Nicolae, [S.R.-T.S., 835, Tg. Secuiesc], 302, 305, 318
„*Bota*”, [S.R.-T.M., II, Pogăceaua], 68
„*Bota Artinie*”, [B.R.-T., 6696], 575
„*Botaş*”, [S.R.-T.M., VI, Cerghid], 71
„*Botaşă*” – Ferenți, Cornel, [B.R.-B, Blaj], 80
„*Botescu*”, [S.R.-T.M., IV, Miercurea Nirajului], 70
„*Bozó Iosif*”, [S.R.-O.], 702
„*Bölöni Sándor*”, [S.R.-T.M., 7598], 541
„*Brad*”, [S.R.-R., 7970], 574
„*Bradu*”, [S.R.-T.M., I, Oroiu], 67
„*Bradul*”, [B.R.-G., Gheorgheni], 104,
„*Bradul*”, [S.R.-G.], 282
„*Bradul*”, [B.R.-G., Topliță], 104
„*Bradul*” – Cif Vasile, [S.R.-Tp., Lunca Bradului], 300
„*Braduly Ioan*” – Zöldi Ladislau, [S.R.-S.P., 203], 255, 264
„*Braier Constantin*”, [D.R.-S. III, 7624], 540
„*Branconer*”, [S.R.-T.S., 790], 352
„*Braşov*” – Bakó Mihai, [B.R.-S.P., IV, Praid], 112, 252
„*Brăileanu Panait*”, [S.M.-T.M., 4745], 733
„*Brânza*”, [S.R.-T.M., I, Oroiu], 64
„*Breazu Ioan*”, [S.R.-O., 6202], 562
„*Briceag*”, [B.R.-L., V, Sânpetru de Câmpie], 76
„*Brigad*”, [S.R.-T.M., IV, Sânvasii], 70
„*Brix*”, [S.R.-T.M., VI, Chirileu], 67
„*Brîndeanu*” [S. IV, Tg.-Mureş], 313
„*Brînduşa Pavel*” – Ivan, Ioan, [S.R.-T.S., 2558, Covasna], 318
„*Broasca*” – Lakatos Irina, [B.R.-S.P., III, Şilea Nirajului], 111
„*Broscuța*”, [B.R.-L., III, Cucerdea], 74
„*Brunetul*”, [D.R.-S. I, 3370], 724
„*Brutaru*” – Sütő Albert, [B.R.-S.P., II, Viforoasa], 109
„*Buba*” – Buda Mihai, [B.R.-S.P., II, Coroi], 108
„*Bucsa [Buksa?] László*”, [S.R.-M.C., 5271], 575
„*Bucşa Gavril*”, [S.R.-R.], 785
„*Bucur*”, [S.R.-T.M., V, Gruișor], 70
„*Bucur*”, [S.R.-T.M., VI, Vidrasău], 67
„*Bucur Constantin*” – Mureşan, Ioan, [S.R.-S.P., 242], 254, 264
„*Bucur Emil*”, [S.R.-R., 7897], 561
„*Bucur Ioan*”, [D.R.-S. III, 7637], 540
„*Bucur Ioan*”, [S.R.-M.C., 4977
„*Bucur Ioan*”, [D.R.-S. I, 7637], 727-728
„*Bucureşti*” – Biró Francisc, [B.R.-S.P., IV, Sărățeni], 112
„*Budai Iosif*” – Benedekfi Francisc, [S.R.-S.P., III, 2226], 256, 262, 316
„*Bujor*”, [S.R.-T.M., VI, Tirimia], 71
„*Burca*”, [S.R.-T.M., V, Gălățeni], 67
„*Burián István*”, [S.R.-T.M., 5304], 574
„*Burlacu*” – Bucur, Ilie, [S.T.F.-T.M., 79], 360, 369, 372, 379
„*Burtică Ioan*”, [D.R.-S. IV], 511
„*Butnaru Ioan*” – Grec, Ioan, [S.R.-R., Băla], 238
„*Butoi*”, [B.R.-S.P.], 202
„*Butoi Ioan*” – Horváth Ștefan, [S.R.-S.P., III, 173], 254, 262, 316
„*Buzan*”, [S.T.F.-T.M.], 365

C

„*C2*”, [B.R.-S.P., Fântânele], 201
„*Caia Gavril*”, [S.R.-Tp.], 521
„*Caldea*”, [S.R.-T.M., IV, Şardu Nirajului], 70
„*Canpu*” – Paven, Romulus, [B.R.-S.P., II, Seleuş], 107
„*Cantor*”, [S.R.-T.M., I, Mădăraş], 67
„*Caraiman Vasile*”, [B.R.-T., 4454], 551
„*Carci*” [„*Karcsi*”?], [S.R.-T.M., III, Ernei], 69
„*Carpați*” – Balogh Margareta, [S.R.-S.P., 257], 263
„*Carpați Aurel*” – Gogoman Francisc, [D.R.-S. I, 8147], 723-724, 729
„*Carpin*” – Ciparu, Solomon, [B.R.-B, Blaj], 79
„*Cartuşa*”, [B.R.-L., III, Cuci], 74
„*Casa 56*” – Moldovan Vilma, [S.T.F.-T.M.], 372
„*Casa 447*” – Koffel Alfred, [S.T.F.-T.M.], 377
„*Casa 618*” – Sátán Emeric, [S.T.F.-T.M.], 377
„*Catalina*”, [B.R.-L], 788
„*Cati*” [„*Kati*”?]/„*Robert Maria*” – Kaszta Rozalia, [B.R.-S.P., II/IV, 228, Bordoşiu], 109, 253, 262, 316
„*Catolicul*”/„*Catolic*” – Könczei Gergely, [S.R.-T.S., 746, Cernatu de Jos], 318, 742
„*Cazacu C.*”, [B.R.-G., Izvoru Mureşului], 105
„*Călăuza*”, [S.R.-T.M., I, Pănet], 67
„*Călugăr Ioan*”, [B.R.-L., 6405], 542
„*Călin Petru*”, [D.R.-S. III, 7948], 572
„*Cămin*”, [S.R.-G., Voşlobeni], 283
„*Cărbune*” – Grădinaru, C-tin, [B.R.-B, Blaj], 79
„*Cărbuni*”, [B.R.-G., Borsec], 104
„*Căruțaru*” – Cociș, Mihail, [B.R.-S.P., III, Neaua], 111
„*Câmpu*”, [B.R.-L., V, Sărmăşel], 76
„*Câmpeanu*”, [B.R.-G., Sărmaş], 105
„*Câmpu*” – Kerestes [Keresztes?] Ludovic, [B.R.-S.P., III, Bereni], 110
„*Câmpul*” – Biriș, Petru, [B.R.-B, Blaj], 79
„*Câmpul*” – Ghinda Adalbert, [B.R.-S.P., V, Crișeni], 113
„*Cândea*”, [S.R.-T.M., II, Pogăceaua], 65
„*Cântarul*”, [S.R.-G.], 283
„*C.D.*”, [B.R.-L., III, Lăscud], 73
„*Ceas*”, [B.R.-L., II, Bichiș], 72
„*Ceasu*” – Karácsonyi Ștefan, [S.R.-T.S.], 270
„*Cerbu*”, [B.R.-R., Reghin], 394
„*Cercel*”, [S.R.-T.M., 1931], 354
„*Cerghizan*” – Popa, Ioan, [S.T.F.-T.M.], 361, 369, 372, 379, 381-382
„*Cetatea Mureș*” – Ujică, Petru, [S.T.F.-T.M.], 377
„*C.Gh.*”, [B.R.-L., I, Luduş], 72
„*Cherestea*” – Cherteș, Ioan, [B.R.-S.P., II, Seleuş], 107
„*Chinbavu*”, [B.R.-L., I, Luduş], 72
„*Chiorul*”, [S.R.-T.M., III, Cotuş], 69
„*C.I.*”, [B.R.-L., III, Lechința], 73
„*C.I.*”, [B.R.-L., III, Lăscud], 73
„*Cianu Iosif*”, [S.T.-T.M.], 667
„*Cibui*” – Birton Moise, [B.R.-S.P., II, Cibu], 108
„*Cinematograf*”, [S.R.-G.], 283
„*Cinciescu*”/„*Chinciescu Chirilă*”/ „*Cinciescu Chiriac*” – Chintoan, Ioan, [B.R.-S.P., I/II, 2232, Filitelnic], 108, 255, 261, 316
„*Cioară*” – Ștefănescu, Beniamin, [B.R.-B, Blaj], 79
„*Ciocanu Ştefan*”, [S.R.-G.], 280, 284
„*Ciocârlie*” – Crișan, Elisabeta, [B.R.-B, Blaj], 79
„*Cioncu*”, [S.R.-T.M., III, Păingeni], 69
„*Cita*”, [D.R.], 633-634
„*Ciucă*”/„*Ciucă Petre*” – Csegzi Alexandru, [B.R.-S.P., III/IV, 201, Chendu], 110, 254, 263, 316

„*Ciuri*”, [S.R.-T.M., VI, Sântioana de Mureş], 72
„*Cîndea Aurel*”, [B.R.-R., Gurghiu], 394
„*Cîndea Ioan*” – Finta Iosif, [S.R.-T.], 311
„*Cîndea Vasile*”, [B.R.-T., 7631], 541
„*Clopot*”, [S. IV, Tg.-Mureş], 313
„*Coastă Sebastian*”, 217
„*Cobzaru Constantin*”, [S.R.-Tp., Răstolița], 521
„*Coca Vasile*” – Ştefănescu Ghe., [S.R.-T.], 311
„*Coroiu*”, [S.R.-T.M., VI, Chirileu], 67
„*Codrea*”, [S.R.-T.M., 1792], 354
„*Codreanu Andrei*”, [D.R.-S. I], 729
„*Codici*” – Crăciun, Ioan, [B.R.-S.P., II, Zagăr], 108
„*Codrea*” [S.R.-T.M., II, Râciu], 65
„*Codrea*”, [S.R.-T.M., IV, Beu], 66
„*Codru*”, [S.R.-T.M., I, Fânațe], 68
„*Codru*”, [S.R.-T.M., II, Şincai], 65
„*Codru*”, [S.R.-T.M., V, Crăciuneşti], 70
„*Codru*”, [S.R.-T.M., VI, Beşineu], 71
„*Codru Ioan*” – Colceriu, D. Petru, [S.R.-G., II, Voşlobeni], 240-241, 281, 284, 315
„*dr. Codru Marin*” – Pop Eugen, [S.R.-Lipova], 699-700
„*Codrul*”, [B.R.-G., Gălăuțaş], 105
„*Codruț*”, [S.R.-T.M., V, Murgeşti], 67
„*Codruț*”, [B.R.-L., VI, Cătina], 76
„*Coman Ioan*”, [S.R.-G.], 282
„*Comerțul*”, [B.R.-G., Gheorgheni], 105
„*Comşa Liviu*” – Buruian, Iosif, [D.R.-„C”], 706
„*Constantin*”, 634-635
„*Coroiu*”, [S.R.-T.M., VI, Chirileu], 67
„*Corond*” – Kancz [Koncz?] Iosif, [B.R.-S.P., II, Călimăneşti], 109
„*Constantin Ionescu*” – Obretin, Mihai, [S.R.-S.P., IV, 2198], 256, 262
„*Constantinescu Ioan*”, [S.R.-R., Reghin], 496
„*Costanța*” – Cociş, Ironim, [B.R.-S.P., II, Zagăr], 107
„*Constructor*” – Grün Francisc, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
„*Constructorul*” [S.R.-G.], 282
„*Corbea*”, [S.R.-T.M., V, Luca], 66
„*Corbul*”, [B.R.-G., Topliță], 104
„*Corent*” [„*Curent*”?] – Ilea, Ioan, [B.R.-B, Blaj], 80
„*Cornel*”, [S.R.-T.M., V, Corunca], 70
„*Corobia*” [„*Corabia*”?] – Limbăşan, Ioan, [B.R.-B, Blaj], 80
„*Cosma Ioan*”, [S.R.-R., Reghin], 496-497
„*Costache Aristide*”, [D.R.-S. I], 725
„*Costache Aurel*”, [S.R.-O.], 559-560
„*Costache Victor*”, [S.R.-M.C., 5026], 551
„*Costantin Pîrvu*”, [S.R.-S.G., Ilieni], 296
„*Costea*”, [S.R.-T.M., V, Oaia], 70
„*Costel*”, [D.R.-S. I, 8842], 729
„*Costică*” – Fediuc, Aurel, [B.R.-S.P., II, Coroisânmartin], 108
„*Costică Ioan*” – Koncz Iosif, [S.R.-S.P., I, 248], 253, 261, 316
„*Costică Marin*”, [D.R.-S. I, 8058], 728
„*Costică Munteanu*”, [S.R.-O., 6559], 574
„*Coşarul*”, [S.R.-T.M., VI, Beşineu], 71
„*Cota Vasile*”, [D.R.-S. I, 3163], 725, 729
„*Cozma Ioan*”, [S.R.-R., Reghin], 624, 644-645
„*Craiu Viorel*”, [S.R.-M.C., 3799], 465
„*Crăciun*”, [S.R.-T.M., V, Păsăreni], 71
„*Crăciun*”, [D.R.-S. III, 7941], 572, 589
„*Crăciun Ioan*” – Calogera, Natale, [S.R.-S.P., II, 273], 255, 261
„*Creangă Victor*”, [S.R.-S.G., Sfântu Gheorghe], 277
„*Crecic Anton*” – Sofalvi Niculaie, [S.T.F.-T.M.], 373
„*Cristea Doroftei*” – Dumitru Nicolae, [S.T.F.-T.M.], 377
„*Cristescu*” – Cristea, Ilie, [B.R.-S.P., II, Şoimuş], 108
„*Crişan Ilie*”, [B.R.-L, 7583], 541
„*Crişan Ioan*”, [D.R.-S. I, 3215], 726
„*Crocodil*”/„*Crocodil Iacob*” – Lokodi Gheorghe, [B.R.-S.P., III, 169], 109, 202, 254, 262, 316
„*Croitor*” – Szaba [Szabó?] Ludovic, [B.R.-S.P., II, Coroisânmartin], 108
„*Croitoru*” – Szabó Beniamin, [B.R.-S.P., III, Măgherani], 110
„*C.S.I.*”, [S.R.-M.C., 2958], 465
„*Cucu*”, [S.R.-T.M., I, Band], 65
„*Cucu*”, [S.R.-T.M., II, Bărdeşti], 69
„*Cucu*”, [B.R.-L., V, Sâmboleni], 76
„*Cucul*” – Sándor Elisabeta, [S.R.-T.S., 2306, Plăieşii de Jos], 318
„*Cucuiet*”, [S.R.-T.M., I, Pănet], 67
„*Cucuiet*”, [B.R.-L., I, Luduş], 72
„*Cumnatul*”, [B.R.-L., III, Dătăşeni], 74
„*Curentul*” – Hațegan/Hațeganu, Ariton, [S.R.-S.P., II, 263], 255, 261, 317
„*Cuza*”, [S.R.-T.M., III, Voiniceni], 69
„*Cüsmödi*” – Kiss Andrei, [B.R.-S.P., V, Atid], 114
„*C.V.*”, [B.R.-L., III, Şeulia], 74
„*Czifra Péter*”, [S.R.-O., Şiclod], 517

CS

„*Csabai Endre*”, [S.R.-S.P.], 741
„*Csata*”/„*Csota Victor*”/„*Csata Vicențiu*” – Csegzi Dominic, [B.R.-S.P., III, 167, Bereni], 110, 254, 262, 316
„*Csata Petru*”, [S.R.-M.C., 4006], 465
„*Csányi Iosif*”, [S.R.-T.M.], 693
„*Cseke Ioan*”, [S.R.-S.G., Măgheruş], 276
„*Csekesz János*”, [S.R.-R., 7651], 541
„*Cserei János*”, [S.R.-M.C., 3534], 466
„*Csibi József*”, [S.R.-O., 6959], 573
„*Csibor János*”, [B.R.-T., 7593], 541
„*Csiki*”/„*Csiki Demeter*” – Csehi Martin, [B.R.-S.P., IV, 278, Praid], 112, 252, 263
„*Csiki*”, [S.R.-M.C., 1942], 465
„*Csiki Zoltán*”, [D.R.-S. III, 7640], 540
„*Csillag*”/„*Keler Ibolya*” – Klinger/Klingher Elisabeta, [B.R.-S.P., III, 280, Măgherani], 110, 202, 254, 262
„*Csilog*” [„*Csillag*”?] – Oláh Elena, [B.R.-S.P., II, Călimănești], 109,
„*Csismadia*”, [S.R.-T.M., IV, Căluşeri], 70
„*Csizmadia Ioan*”, [B.R.-G., 7489], 575
„*Csizmadia János*”, [S.R.-T.M., 4866], 562
„*Csomos Marcsa*” – Toth Elena, [S.R.-T.S., 2660, Tg. Secuiesc], 318
„*Csonkó László*”, [S.R.-R., 5271], 562
„*Csortos*”/„*Csortás*” – Ferencz Martin, [S.R.-G., III, Ciumani], 105, 142, 285

D

„*Damian Ioan*”, [S.R.-Tp., 5125], 574
„*Damieni*” – Demeter Petru, [B.R.-S.P., III, Măgherani], 110, 250
„*Dan*”, [S.R.-T.M., IV, Miercurea Nirajului], 70
„*Dan Ioan*”, [D.R.-S. I, 9409], 725
„*Dan Nicolae*”, [D.R.-S. I, 8463], 728
„*Dan Simion*” – Marcu, Gheorghe, [S.R.-T.], 311
„*Dan Ştefănescu*”, [S.R.-T.M., 7596], 541
„*Danciu*”, [D.R.], 433
„*Dancu*”, [S.R.-T.M., III, Câmpenița], 69
„*Dani*” – Demeter Ioan, [B.R.-S.P., II, Seleuş], 107
„*Daniel Géza*”, [S.R.-O., Filiaş], 516
„*Danil*” – Dranda, Nicolae, [B.R.-S.P., II, Seleuş], 107
„*Daradics*” – Demeter Gheorghe, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
„*Daru*”, [B.R.-G., Ditrău], 105
„*Darvas Aladár*”, [S.R.-G., Ditrău], 602
„*Darvas Dávid*”, [S.R.-M.C., 7603], 541
„*Darvas I.*” – Deák Emeric, [S.R.-G., III, Suseni], 141-142
„*Darvas István*”, [D.R.-S. III, 7643], 540
„*Dascălul*”, [S.R.-R.], 680
„*David*” – Zöldi Dănilă, [B.R.-S.P., III], 110
„*David*” – Daniel, Titus, [B.R.-S.P., V, Atid], 114
„*Dănescu*”, [S.R.-T.M., VI, Sântioana de Mureş], 71
„*Dănilă*”/„*Dănilă Ioan*” – Demény Ioan, [B.R.-S.P., IV, 237, Ghindari], 112, 252, 262
„*Dănilă Ioan*”, [S.R.-O.], 458
„*Dănilă Ioan*”, 506-507
„*Dâmboviţa*”, [B.R.-L., III, Iernut], 73
„*Dávid Béni*”, [S.R.-M.C., 4714], 551
„*D.D.*”, [B.R.-L., III, Iernut], 73
„*Deák András*”, [D.R.-S. III, 7896], 561
„*Deák Lajos*”, [S.R.-O., Cobăteşti), 517
„*Deák Mozes*”, [S.R.-O., Cobăteşti], 516
„*Deák Tamás*”, [D.R.-S. I, 9222], 729
„*Debreczeni Sándor*”, [S.R.-O., 6665], 575
„*Decebal*”/„*Macarie Ilie*”/„*Macavei Ilie*” – Piroşca [Piroska?], Traian, [B.R.-S.P., I, 1957, Sâng. de Pădure], 106, 250, 263
„*Deda*”, [B.R.-L., II, Sălcud], 73
„*Degetaru*”, [S.R.-T.S., Poian], 395
„*Dejő*” [„*Dezső*”?], [S.R.-T.M., III, Ernei], 65
„*Dejő*” [„*Dezső*”] – Csata Ambrozie, [B.R.-G., III, Ciumani], 105, 142
„*Demeter*”/„*Demeter Dionisie*” – Demény Ludovic, [B.R.-S.P., IV, 227, Ghindari], 112, 252, 262, 316
„*Demeter I.*”, [D.R.-S. I, 4516], 726
„*Demeter Ioan*”, [S.M.-T.M., 4516], 732
„*Demény Andrei*” – Demeter Andrei, [S.R.-S.P., I, 180], 250, 261, 316
„*Dénes László*”, [D.R.-S. III, 7288], 562
„*Diaconescu Costică*” – Nagy S. Dionisie, [S.R.-S.P., VI, 199], 251, 263, 317
„*Diagramă*”, [B.R.-L., V, Sărmăşel], 76
„*Dibos [Dobos?] Lajos*”, [D.R.-S. IV], 511
„*Dincu*” – Daniel Arcadiu, [B.R.-S.P., IV, Solocma], 112
„*Dinu*” – Leanca, Dumitru, [S.T.F.-T.F.], 373, 380-381
„*Dinu Marin*”, [S.R.-R., 7584], 541
„*Dinu Radu*” – Oreşteanu, Nicolae, [B.R.-B, Blaj], 79
„*Dinulescu*”, [S.R.-T.M., IV, Miercurea Nirajului], 70
„*Di. O*”, [B.R.-L., I, Luduş], 72
„*Dircu*”, [S.R.-T.M., VI, Cristeşti], 71
„*Ditroi István*”, [B.R.-G.], 568, 577, 601
„*Ditroi Petru*”, [D.R.-S. III, 7578], 540
„*Dobos*”, [S.R.-T.S., Tg. Secuiesc], 303, 305
„*Dobra Vasile*”, [S.R.-M.C., 3593], 465
„*Dobre Ioachim*” – Fodor, Ioan, [S.T.F.-T.M.], 377
„*Dobreanu*”, [B.R.-G., Voşlobeni], 104
„*Doina*”, [S.R.-T.M., V, Suveica], 70
„*Doja*”, [B.R.-L., III, Iernut], 73
„*Dombi András*”, [D.R.], 625-628, 649
„*Domşa Aurel*”, [D.R.-S. I, 3829], 726, 728
„*Domokos*”, [S.R.-T.M., III, Sâng. de Mureş], 65
„*Dorodics*” – Domokos Ioan, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
„*Doru*”, [S.R.-T.M., V, Foi], 66
„*Doru Frasana*”, [S.R.-T.M., V, Luca], 70
„*Dosa Ioan*”, [S.R.-S.P.], 741
„*Dömötör*” – Dömös Arcadiu, [B.R.-S.P., V, Crişeni], 113, 251
„*Dragoş*” – Drăgan, Ioan, [B.R.-S.P., IV, 275, Sovata], 111, 252
„*Dragoş Gheorghe*”, [D.R.-S. III, 5736], 574
„*Drăgan Viorel*” – Ilieş Alexandru, [D.R.-„C”], 697-698
„*Dreptul*” – Luca, Aurel, [S.R.-T.], 311
„*Drumaru*”, [S.R.-T.M., VI, Sânpaul], 67
„*Duca*”, [S.R.-T.M., II, Ulieş], 68
„*Duca*”, [S.R.-T.M., 7874], 550
„*Dudău*”, [S.R.-T.M., V, Corunca], 67
„*Dumbrava*”, [S.R.-T.M., I, Band], 65
„*Dumbrava*”, [S.R.-T.M., I, Sâncrai], 67
„*Dumbrava*”, [S.R.-T.M., V, Sânişor], 71
„*Dumitrache*”, [B.R.-S.P., Fântânele], 200
„*Dumitreachi*”/„Dumitrache” – Demeter Gh. Béla/ Demeter Gheorghe, [S.R.-S.P., 270, Fântânele], 200, 250, 264
„*Dumitrescu*”, [S.R.-T.M., Miercurea Nirajului], 328
„*Dumitrescu*”, [D.R.], 409, 479
„*Dumitrescu Marcel*”, [B.R.-L., 4398], 551, 786
„*Dumitrescu Vasile*”, [B.R.-T., 7622], 541
„*Dumitru*”, [B.R.-G., Voşlobeni], 104
„*Dumitru*”, [B.R.-G., Toplița], 104
„*Dumitru D.*”, [B.R.-G., Voşlobeni], 105
„*Dumitru Nicolae*”, [B.R.-T., 7030], 562
„*Dumitru Nicolaie*”, [S.T.F.-T.M.], 365
„*Dunăre*”, [S.R.-T.M., II, Şincai], 68
„*Dunărea*”, [S.R.-T.M., I, Grebeniş], 65
„*Dunărea*”, [S.R.-T.M., V, Oaia], 70
„*Dunărea*”, [B.R.-L., III, Iernut], 73
„*Dunărea*”, [S.R.-T.S., 2882], 319
„*Dundi*”, [B.R.-G., Borsec], 105
„*Dura*”, [B.R.-G., Remetea], 105, 283
„*Duşa Ioan*”, [B.R.-T., 6219], 573

E

„*Egeresi*” – Egér Francisc, [B.R.-S.P., II, Bălăuşeri], 109
„*Egri Ivan*”, [S.R.-O.], 458
„*Elba*”, [S.R.-T.M., II, Urmeniş], 68
„*Electricianul*”, [S.R.-Tp., 3255], 551
„*Elekes*”, [B.R.-R., Frunzeni], 394
„*Elena*” – Stoica, Ecaterina, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106, 200, 250
„*Eleze*”, [B.R.-G., Joseni], 105

„*Elöd*” – Macskási Andrei/Mocskasi Andrei, [S.T.F.-T.M.], 361, 377
„*Emil*”, [S.R.-T.M., II, Râciu], 68
„*Emil*”, [D.R.], 504, 789
„*Ene*”, [S.R.-T.M., I, Grebeniş], 68
„*Erdélyi I.*”, [S.R.-O.], 457
„*Erdő*”/„*Erdélyi Nicolae*” – Erdös Béla, [B.R.-S.P., IV, 246, Sovata], 111, 252, 264
„*Erdös Mihai*” – Major Moise, [S.R.-S.P., IV, 211], 251, 262, 317
„*Ernest*”, [S.R.-R., Reghin], 644
„*Erni*”, [S.R.-T.M., V, Bolintineni], 71
„*Eröss*”, [S.R.-T.S.], 742
„*Esztergom*”, [S.R.-T.S.], 742
„*Eva*”, [B.R.-S.P., Fântânele], 200
„*Eva*”, [S.R.-G.], 283
„*Eva Ioan*”, [S.R.-M.C., 446], 465

É

„*Éva*”, [D.R.], 503

F

„*Fag*”, [S.R.-R.], 358
„*Fagul*”, [S.R.-G.], 282
„*Farcaş*”, [B.R.-L., I, Luduş], 72
„*Farcaş*”, [S.R.-R, Filpişu Mare], 292
„*Farcău Costea*”, [S.R.-Tp.], 521
„*Farkas*” – Fazakas Mihail, [B.R.-S.P., III], 109
„*Farkas*”, [S.R.-G.], 282
„*Farkas*”, [S.R.-T.M., 7981], 574
„*Farkas Ádám*”, [S.R.-S.P.], 741
„*Farkas Emanuel*”, [S.R.-O., 7962], 574
„*Farkas Ioan*”, [D.R.], 594
„*Farkas Iosif*”, [S.R.-S.P.], 741
„*Farkas István*”, [S.R.-M.C., 6736], 575
„*Farkas János*”, [D.R.-S. I, 4684], 724
„*Fandi I.*”/„*Fandi Ioan*”, [B.R.-G., Lăzarea], 104, 281
„*Far[e]scu*”, [S.R.-T.M., IV, Şardu Nirajului], 70
„*Fauer Gabriel*”, [D.R.-S. I, 9147], 727
„*Faust*”, [S.R.-Tp., 7294], 562
„*Fazakas Ignác*”, [S.R.-M.C., 3748], 466
„*Făgăraş*”, [D.R.], 534
„*Fănică*”, [S.R.-T.M., IV, Sântana Nirajului], 66
„*Fănică*” – Fülöp Ştefan, [B.R.-S.P., III, Mătrici], 110
„*Făteanu Ioan*”, [S.R.-O., 4235], 575
„*Fábián Carol*” – Szilveszter Alexandru, [D.R.], 446
„*Fábián Ferencz*”, [S.R.-O.], 457
„*Fábián János*”, [S.R.-M.C., 3945], 465
„*F.C.*”, [B.R.-L., VI, Feldioara], 76
„*Fechete Imre*”, [S.R.-Tp.], 521
„*Fechete Iosif*”, [D.R.], 493
„*Fehér Tibor*”, [D.R.-S. III, 3400], 574
„*Fehér Tibor*”, [S.R.-S.P.], 741
„*Fehérvári*”, [B.R.-G., Hodoşa], 104
„*Fehérvári*”, [B.R.-G., Ditrău], 105, 203
„*Fehérvári Ştefan*”, [S.R.-G.], 283
„*Fejér Francisc*”, [S.R.-O., 6167], 573
„*Fejér István*”, [S.R.-M.C., 7919], 572
„*Fekete*”, [B.R.-L., V, Balda], 75
„*Fekete*”, [B.R.-G., Ditrău], 104, 284
„*Fekete*”, [S.R.-M.C., 551], 465
„*Fekete Márton*”/„*Fekete Martin*” – Schmidt Andrei, [S.R.-S.P., I, 2153], 256, 261, 317, 741
„*Felegvári*”/„*Felegvári Jenő*” – Felméri Béla, [B.R.-S.P., IV, 252, Ghindari], 112, 252, 262
„*Ferdinand*” – Ferenczi Eleonora, [S.R.-G., III, Joseni], 37, 141-142
„*Ferdinand*”, [S.R.-T.M., IV, Hodoşa], 70
„*Ferdinati*”, [B.R.-G., Joseni], 105
„*Ferencz Andrei*” – Kovács Ernest, G, [S.R.-S.P., 166], 255, 264
„*Ferencz Endre*”, [S.R.-M.C., 2920], 465
„*Ferenczi*” – Jánosi Francisc, [B.R.-S.P., IV, Săcădat], 112
„*Ferenczi*” – Molnár Francisc, [S.R.-G., III, Ciumani], 142
„*Ferenczi Péter*”, [D.R.-S. I], 725
„*Feri*”, [S.R.-T.M., III, Curteni], 65
„*Feri*”, [S.R.-T.M., III, Păcureni], 69
„*Feri*”, [S.R.-T.M., IV, Vărgata], 70
„*Feri*” – Kanabé Francisc, [S.R.-T.S., 805, Mereni], 270, 318
„*Ferul*”, [B.R.-G., Gheorgheni], 105
„*F.G.*”, [B.R.-L., III, Bord], 74
„*Fieraru*” – Kovács Alex., [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
„*Fieraru*” – Kovács Andrei, [B.R.-S.P., IV, Ilieşi], 112
„*Fierarul*”, [S.R.-R., Filpişu Mare], 238
„*Fierul*” – Baricz/Bariczi Ştefan, [S.R.-G., III, Joseni], 141-142
„*Filip*” – Fülöp Ioan, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
„*Filipaş*”, [B.R.-L., VI, Copru], 76
„*Filipescu I.*”, [D.R.-S. I, 9154], 726
„*Fizica*” – Ferenczi Ladislau, [B.R.-S.P., IV, Abud], 112
„*Florea*”/„*Florea Gheorghe*” – Potcoavă, Ioan, [B.R.-T., Târnăveni], 81, 311
„*Florescu*”, [D.R.-S. IV], 511
„*Florescu Emil*”, [D.R.-S. I, 3929], 726, 728
„*Florescu Leon*”, [D.R.-S. III, 7951], 572
„*Florescu Stelian*”, [S.R.-Tp., 6805], 573
„*Florica Aurel*” – Forró Andrei, [S.R.-S.P., I, 189], 253, 261, 316
„*Floricel*”, [S.R.-T.M., V, Satu Nou], 71
„*Florin*”, [S.T.F.-T.M.], 365
„*Florin Vasile*” – Olteanu, Teodor, [S.T.F.-T.M.], 377
„*Flueraş*”, [S.R.-T.M., IV, Miercurea Nirajului], 66
„*Flueraş*”/„*Flueraş Petre*” – Sipos Moise, [B.R.-S.P., I/V, 178, Bezid], 113, 253, 261, 317
„*Fluieraş Ioan*” – Stoian, Vasile, [S.T.F.-T.M.], 369, 373
„*Fluerașu*” – Fábián Francisc, [B.R.-S.P., III, Mărculeni], 110
„*Fluierau*”, [S.R.-T.M., VI, Săuşa], 71
„*F.O*”, [B.R.-L., I, Luduş], 72
„*Foc*”, [B.R.-L., II, Aţintiş], 73
„*Fochist Alexandru*” – Colceriu, Ştefan, [S.T.F.-T.M.], 365, 367, 369, 377, 379-380
„*Focul*”, [B.R.-L., I, Luduş], 72
„*Fodor*”, [B.R.-G., Hodoşa], 104
„*Fodor Árpád*”, [S.R.-S.G.], 275
„*Fodor Béni*”, [S.R.-M.C., 3667], 466
„*Fodor János*”, [S.R.-M.C., 7936], 572
„*Fodor Mihai*”, [S.R.-T.M.], 593
„*Forika*”, [S.R.-G.], 439
„*Forţa*” – Flica, Ioan, [B.R.-S.P., II, Zagăr], 108

„*Forța Victor*” – Țânțăreanu, Aurel, [S.R.-S.P., II, 264], 255, 261
„*Francisc*”, [B.R.-G., Lăzarea], 105
„*Frank Ede*”/„*Franc Ede*”, [S.R.-T.S.], 303, 305
„*Frezata*”, [S.R.-M.C., 1936], 465
„*Fridolin*” – Szitás Ştefan, [S.R.-O.], 273-274
„*Frunza*”, [S.R.-T.M., Sâncraiu de Mureş], 286
„*Frunza*”, [S.R.-T.M., II, Pogăceaua], 65
„*Frunza*”, [S.R.-T.M., V, Cornești], 70
„*Frunzaru Andrei*”, [D.R.-S. III, 7639], 540
„*Frunză*”, [B.R.-L., I, Luduş], 72
„*Frunză*”, [B.R.-L., V, Cămăraş], 76
„*Frunză*”, [B.R.-G., Borsec], 104
„*Frunză*”, [S.R.-Tp., Monor], 239-240
„*Frunzeanu*”, [S.R.-T.M., VI, Vaidacuta], 71
„*Frunzescu Minerva*” – Drob, Valeria, [S.R.-T.], 311
„*Frunzuța*”, [S.R.-T.M., I, Sâncrai], 67
„*Fulger*”, [S.R.-T.M., V, Tirimioara], 71
„*Fulger*”, [B.R.-G., Toplița], 104
„*Fulger*”, [B.R.-L., VI, Cătina], 76
„*Fulger II*”, [B.R.-L., IV, Tăureni], 75
„*Fulgerul*” – Ilyés Ludovic, [S.R.-T.S., 2757, Tg. Secuiesc], 318
„*Funcționar*”, [B.R.-G., Toplița], 104
„*Furca*”, [S.R.-T.M., V, Stejeriş], 66
„*Furnica*”, [S.R.-T.M., I, Petea], 64
„*Furnica*”, [B.R.-G., Toplița], 104
„*Furtuna*”, [S.R.-T.M., II, Urmeniş], 65
„*Furtuna*”, [B.R.-L., I, Luduş], 72
„*Furtuna*”, [B.R.-L., III, Iernut], 73
„*Furtună*”, [B.R.-L., V, Cămăraş], 76
„*Furtună*”, [B.R.-G., Lăzarea], 105
„*Fülöp Berczi*”, [S.R.-O., 7621], 542
„*Fülpösi Mihai*”, [S.R.-T.M., 7982], 574
„*Füzesi Péter*”, [S.R.-M.C., 4124], 465

G

„*Gabor*”, [S.R.-T.M.], 329
„*Gabor*”, [S.T.F.-T.M.], 379
„*Gabor*”, [D.R.-S. III, 107], 551
„*Gabrea Spiridon*”, [D.R.-S. I, 8435], 725
„*Gaiar*” – Gál Francisc, [B.R.-S.P., IV, Ghindari], 112, 254
„*Gancz*”, [B.R.-S.P., Fântânele], 201
„*Gábor*” – Gál Ştefan, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
„*Gábor*” – Bencze Béla, [S.T.F.-T.M.], 743
„*Gábor György*”, [S.R.-M.C., 3988], 465
„*Gábos Gábor*”, [B.R.-G., 5446], 551
„*Gavris*”, [S.R.-R., 6334], 542
„*GAZ*”, [B.R.-L., I, Bogata], 72
„*Gáll*”, [D.R.], 654
„*Gáll László*”, [S.R.-M.C., 7575], 541
„*Gáll Ştefan*”, [D.R.-S. IV], 511
„*Gáll Ştefan*”, [D.R.-S. I, 5990], 727-728
„*Gáspár Gyula*”/„*Gáspár Iuliu*” – Balázs Dionisie, [S.R.-S.P., V, 220], 251, 263, 316
„*Gáspár János*”, [S.R.-M.C., 4634], 575
„*Gáspár Mihály*”, [S.R.-O., 5344], 573
„*Gellerd Sándor*”, [S.R.-O.], 458
„*Gemănaru Pavel*”, [B.R.-T., 7618
„*George Lupu*”, [D.R.-S. I, 7094], 727
„*Georgescu*”, [S.R.-L.], 571
„*Gereblies*” [„*Gereblyés*”?] – Gergely Ioan, [B.R.-S.P., II, Chendu Mic], 107
„*Gergely Andrei*”, [S.R.-S.P.], 741
„*Germanul*” – Guttner, Gertruda, [B.R.-T., Laslău Mic], 81
„*Georgescu Ioan*”, [S.R.-Tp.], 521
„*Gheorghe*”, [S.R.-T.M., IV, Beu], 66
„*Gheorghe Dumitru*”, [S.R.-O.], 458
„*Gheorghe Ioan*” – Moldovan Ioan, [S.T.F.-T.M.], 361, 377
„*Gheorghe Ioan*”, [D.R.], 546
„*Gheorghe Ioan*”, [D.R.-S. I, 4810], 726, 728
„*Gheorghe Ioan*”, [S.M.-T.M., 7886], 733
„*Gheorghița*”, [S.R.-T.M., I, Band], 67
„*Gherman Petru*”, [D.R.-S. III, 7614], 540
„*Ghicişor*”, [S.R.-T.M., I, Fânațe], 68
„*Ghiozdan S.*”, [B.R.-G., Voşlobeni], 105
„*Ghişeu*” – Szász Ioan, [S.R.-T], 311
„*Ghiță*”, [S.R.-T.M., VI, Ungheni], 71
„*Ghiță*” – Aldea, Virgil, [S.T.F.-T.M.], 372
„*Ghițişor*”, [S.R.-T.M., VI, Vidrasău], 67
„*Gică*” – Dan, Ioan, [S.T.F.-T.M.], 377, 382
„*Gică Popescu*”, [D.R.-S. I, 5095], 724
„*Gicu*”, [S.T.F.-T.M.], 369
„*Gigel*”, [D.R.-S. III, 4755], 573
„*Gigel Ionel*”, [S.R.-M.C.], 675
„*Gigi*” – Orian, Alexandru, [B.R.-B, Blaj], 80
„*Gigi*”, [D.R.], 546
„*Gliga Petru*”, [B.R.-T., 7581], 541
„*Gligor*”, [S.R.-T.M., IV, Hodoşa], 70
„*Gligor Costică*”, [S.R.-M.C., 3524], 465
„*Gligor Ioan*”, [S.R.-Tp., Deda], 521
„*Gligor Ioan*”, [D.R.-S. I, 6606], 727-728
„*Gligoraş*”, [S.R.-T.M., I, Grebeniş], 68
„*Gligoraş*”, [S.R.-T.M., VI, Sânpaul], 67
„*Gligore*”, [B.R.-L., III, Iernut], 73
„*Gligore 2*”, [B.R.-L., III, Cucerdea], 74
„*Goarna*”, [B.R.-R., Gornești], 394, 660
„*Goga Iosif*”, [D.R.-S. III, 6293], 551
„*Gogu*” – Gáll Ştefan, [S.T.F.-T.M.], 377
„*Gogu Ioan*”, [S.R.-T.M., 5193], 542
„*Gogulescu Octavian*”, [D.R.], 483
„*Goia*”, [S.R.-T.M., III, Săbed], 69
„*Golea*”, [S.R.-G], 257
„*Golicza Márton*”, [S.R.-O., 4043], 562
„*Gomboş Ioan*”, [S.R.-T.S., 2539], 319
„*Gore Ioan*”, [D.R.-S. III, 7865], 550
„*Gosma*”, [B.R.-L., V, Cămăraş], 76
„*Gospodarul*”, [B.R.-G., Toplița], 105
„*Gothard Daniel*”, [S.R.-O., 5809], 573
„*Görény Iosif*” – Garda Dionisie/Dominic, [S.R.-S.P., 221], 255, 264
„*Grama Ioan*”, [D.R.-S. I, 8907], 724
„*Grasu*”, [S.R.-T.M., III, Păingeni], 69
„*Grănicer*”, [B.R.-L., III, Iernut], 73
„*Grâu*” – Zolog, Mihai, [B.R.-S.P., II, Zagăr], 107
„*Grebenişan*”, [B.R.-L., V, Târgşor], 76
„*Greblă*”, [B.R.-L., V, Sărmăşel], 76
„*Grorghe* [*Gheorghe*?] *Pop*” – Irimie, Traian, [B.R.-B, Blaj], 80
„*Grigor Ioan*”, [S.R.-Tp., 4260], 574
„*Grigoraş Vasile*”, [S.M.-T.M., 3874], 733
„*Grigore*”, [S.R.-T.M., III, Sâng. de Mureş], 65

„*Grigore*”, [B.R.-L., V, Sâmboleni], 76
„*Grigore*”, [S.R.-Tp., Toplița], 240
„*Grigorescu*”, [S.R.-T.M., 5104], 574
„*Grigorescu Mircea*” – Pop, Ioan, [D.R.], 446
„*Grigorescu Mircea*”, [S.R.-R., Reghin], 496
„*Guliver*”/„*Guliver Ştefan*” – Biró Gavril, [B.R.-S.P., III, Eremitu, 198], 109, 252, 263, 316
„*Gurdean Gh.*”, [D.R.-S. III, 5516], 551
„*Guri*” [„*Gyuri*”?], [S.R.-T.M., III, Câmpenița], 69
„*Gustav*”, [S.R.-T.M., III, Câmpenița], 69
„*Gusti*”, [S.R.-T.M., III, Ceuaşu de Câmpie], 69
„*G.Z.*”, [B.R.-L., III, Vaideiu], 74

GY

„*Gyárfás Ioan*” – Afara Ödön, [S.R.-T.S., 2373], 318
„*Gyergyő*” – Gyepesi Alexandru, [B.R.-S.P., IV, Solocma], 113
„*Gyöngyösi*” – Györfi Dionisie, [B.R.-S.P., II, Roua], 107
„*Gyöngyösi*” – Györfi Dominic, [B.R.-S.P., V, 196, Crişeni], 114, 252
„*György Ioan*”, [D.R.-S. I, 4082], 726
„*Györfi Iosif*”, [S.R.-S.G., Ozun], 276
„*György Iosif*”, [D.R.-S. III, 6480], 562
„*György István*”, [S.R.-G., Gheorgheni], 601
„*György Pál*”, [S.R.-R., 7564], 542
„*Gyula*”, [S.R.-G., Gheorgheni], 203
„*Gyuri*”, [S.R.-T.M., III, Curteni], 65
„*Gyuszi*”, [D.R.], 789

H

„*Hainal*”/„*Hajnal Carol*” – Hajducsi Ioan, [B.R.-S.P., IV, 233, Chibed], 113, 252, 262, 316
„*Hajdu Andrei*”, [S.R.-R., Reghin], 497
„*Hajdú Ioan*”, [D.R.-S. I, 8436], 725
„*Halász Alexandru*”, [S.R.-T.S., Covasna], 395
„*Halász Dávid*”, [S.R.-M.C., 4100], 465
„*Halmi*” – Horváth Andrei, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
„*Hangu*”, [B.R.-G., Hodoşa], 104
„*Harakovici*” – Hanka Vilhelm, [B.R.-S.P., II, Roua], 107
„*Harangozó Ştefan*”, [S.R.-M.C., 7574], 541
„*Harcov*” – Halunga, Dora, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
„*Harko*” – Henter Martin, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106, 250
„*Hartă*”, [B.R.-L., V, Sărmaş], 75
„*Hatos*”/„*Halász Jenő*” – Husar/Huszár Carol, [B.R.-S.P., IV, 230, Ghindari], 112, 252, 262
„*Hedrifaia*” – Maer [Maier?] Ecaterina, [B.R.-S.P., II, Hedrifaia], 109
„*Hercules*” – Herman Maria, [B.R.-S.P., II, Coroisânmartin], 108
„*Herczeg*”, [D.R.], 578, 589
„*Herman Vera*” – Kraus Susana, [S.R.-T.], 311
„*H.I.*”, [B.R.-L., III, Iernut], 73
„*Holban Ilie*” – Haidu, Ioan, [D.R.-„C”], 707
„*Hodac*”, [B.R.-G., Gheorgheni], 104
„*Holda*”, [S.R.-T.M., II, Ulieş], 68
„*Holo*”, [B.R.-S.P., Fântânele], 200
„*Hornar*”, [B.R.-L., III, Iernut], 73
„*Horea*”, [B.R.-L., III, Cipău], 73
„*Horia*”, [B.R.-L., II, Fărău], 73
„*Horia*”, [D.R. Iaşi], 500
„*Horváth Béla*”, [S.R.-O.], 458
„*Horváth János*”, [S.R.-R., 7619], 541
„*Horváth László*”, [D.R.-S. III, 4166], 573
„*Horváth Zoltán*”, [B.R.-T., 7580], 541

I

„*Iacob*”, [B.R.-L., V, Dâmbu], 76
„*Iacabovici*”, [S.R.-T.M., 7649], 541
„*Iancio*” [„*Jancsó*”?], [S.R.-T.M.], 328
„*Iancu*”, [S.R.-T.M., IV, Şardu Nirajului], 70
„*Iancu*”, [S.R.-T.M., V, Nicoleşti], 66
„*Iancu*”, [S.R.-T.M., V, Crăciuneşti], 70
„*Iancu Jianu*” – Simon Alexandru, [S.R.-S.P., VI, 241], 252, 263, 317
„*Iancu Jianu*” – Simonfi Alexandru, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
„*Iano*”, [S.R.-T.M., III, Săbed], 69
„*Ianosi*”/„*Erdély Pista*” – Jakabfi Iosif, [B.R.-S.P., V, 208, Crişeni], 113, 251, 264
„*Iarbă uscată*”, [S.R.-T.M., II, Râciu], 65
„*Iarbă verde*”, [S.R.-T.M., II, Pogăceaua], 68
„*Iepureanu*”, [S.R.-R., Reghin], 295
„*I.Gh.*”, [B.R.-L., III, Orosia], 74
„*I.I.*”, [B.R.-L., III, Oarba], 74
„*Ilie Brâncuş*”, [S.R.-T.S., 725], 352
„*Ilie Valentin*”, [S.R.-Tp., Deda], 521
„*Iliescu Florian*”, [S.R.-Tp.], 521
„*Iliescu Ioan*”, [D.R.-S. I, 6660], 728
„*Ilona*”/„*Ilona János*” – Ilyés Géza, [B.R.-S.P., V, 226, Şiclod], 114, 251, 264
„*Ilona*”, [S.R.-M.C., 7915], 572
„*Ilovan Grigorie*”, [S.R.-Tp., 7852], 550
„*Ilus*”, [S.R.-T.M., V, Gălăţeni], 71
„*Imbrea*”, [S.R.-G.], 281, 284
„*Imre*”, [S.R.-G., Gheorgheni], 601
„*Inn*” – Crişan, Ştefan, [B.R.-B, Blaj], 79
„*Inteligent*”, [S.R.-R., Reghin], 293-294
„*Inul*”, [B.R.-G., Gheorgheni], 105, 284
„*Ioachim*”, [B.R.-L., III, Căpuş], 74
„*Ioan*”, [B.R.-L., III, Lechinţa], 73
„*Ioan*”, [B.R.-G., Gheorgheni], 105
„*Ioan*”, [B.R.-G., Suseni], 105
„*Ioan*”, [B.R.-G., Sărmaş], 105
„*Ioan Doru*”, [S.R.-S.P.], 741
„*Ioan Munteanu*”, [D.R.-S. III, 7912], 561
„*Ioanaş*”, [S.R.-T.M., I, Petea], 64
„*Ioanaş*”, [S.R.-T.M., IV, Miercurea Nirajului], 70
„*Ioanovici Vasile*”, [S.R.-S.P.], 741
„*Ionasi*” – Jakab Ioan, [B.R.-S.P., III], 110
„*Ionel*”, [S.R.-T.M., V, Cinta], 71
„*Ionel*” – Călugăru, Mircea, [B.R.-B, Blaj], 79
„*Ionel*”, [S.R.-R., Reghin], 644-645
„*Ionel Cernea*”, [S.R.-R., 5571], 562
„*Ionel Ionescu*”, [S.R.-M.C., 2273], 466
„*Ionescu*”, [S.R.-G.], 281, 284-285, 331-332
„*Ionescu Constantin*”, [B.R.-T., 5176], 562
„*Ionescu Gheorghe*”, [S.R.-R., Reghin], 497, 644-645
„*Ionescu Gheorghe*”, [B.R.-L., 4984], 573
„*Ionescu Ioan*”, [S.R.-R., Reghin], 497
„*Ionescu Ioan*”, [S.R.-Tp.], 521
„*Ionescu Mircea*” – Ispas, Liviu-Traian, [D.R.-„C”], 729-730

„*Ionescu Valer*”, [D.R.-S. III, 7137], 551
„*Ionescu Vasile*” – Mocanu, Ioan, [S.R.-S.P., II, 2112], 256, 261, 317
„*Ionică*”, [S.R.-T.M., III, Sântana de Mureş], 65
„*Ionică*”, [B.R.-G., Gheorgheni], 105
„*Ionică*”, [S.R.-R., Reghin], 496
„*Iordace I.*” [„*Iordache I.*”], [B.R.-G., Voşlobeni], 105
„*Iosif*”, [S.R.-T.M., III, Curteni], 69
„*Iosif*”/„*Iosif Emeric*” – Józsa Francisc, [B.R.-S.P., IV, 195, Sărăţeni], 112, 252, 263, 317
„*Iosif Attila*”, [D.R.-S. IV], 511
„*Irina*” – Sipos Silvia, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
„*Isteţ Ioan*”, [B.R.-L., 7650], 541
„*Istvánfi Lajos*”, [S.R.-O., 7630], 541
„*Itta*” – Incze Imre, [B.R.-S.P., IV, Praid], 112
„*Iuanaş*”, [S.R.-T.M., VI, Şăuşa], 71
„*Iuga*”, [S.R.-T.M., III, Câmpenița], 69
„*Iuliu*”, [S.R.-T.M., II, Râciu], 68
„*Iustina*”/„*Kicsi Iustina*” – Nagy Iuliana/Iolanda, [B.R.-S.P., III, 175, Vădaş], 111, 254, 264
„*Ivan Nicolae*”, [S.R.-S.P.], 741
„*Ivan Romulus*” – Karap Daniel/Dănilă, [S.T.F.-T.M.], 377, 743
„*Ivanovici*”, [S.T.F.-T.M.], 369
„*Ivănescu*”, [S.R.-T.M., 3824], 551
„*Izmailian Margareta*”, [S.R.-M.C., 4005], 465
„*Izsák János*”, [S.R.-O.], 702

J

„*Jakab János*”, [S.R.-M.C., 7573], 541
„*Jancu*” [„*Iancu*”?], [S.R.-T.M., 1875], 354
„*Janovici*” – Bartus Ioan, [B.R.-S.P., III, Mărculeni], 110
„*Javre*”, [S.R.-T.M., 1906], 354
„*János*”, [S.R.-T.M., II, Şincai], 68
„*János*”, [S.R.-T.M., III, Glodeni], 69
„*János*”, [S.R.-M.C., 2672], 465
„*János*”, [D.R.-S. I, 8933], 726
„*János Dénes*”, [S.R.-M.C., 7577], 541
„*János György*”, [S.R.-M.C., 4007], 465
„*János Pál*”, [S.R.-M.C., 7967], 574
„*Jánosi*” – Janka Coloman, [B.R.-S.P., III, Călugăreni], 110
„*Jánosi*”, [S.R.-G.], 421-422, 447, 449-450, 577
„*Jánosi Demeter*”, [S.R.-M.C., 5398], 573
„*Jánosi János*”, [D.R.-S. I, 8078], 727
„*Jánosi Ştefan*”, [S.R.-R., 7273], 573
„*Jenei Tibor*”, [S. IV, Tg.-Mureş], 313
„*Jenő*”, [S.R.-T.M., III, Glodeni], 69
„*Jeremiás András*”, [S.R.-T.M., 7867], 550
„*Jică Traian*”, [S.R.-M.C., 3503], 465
„*Jimbolia*”, [S.R.-T.M., II, Râciu], 65
„*Jimbolia*”, [S.R.-T.M., II, Şincai], 68
„*Jimboreanu*”, [B.R.-L., VI, Micești], 76
„*Jiu*”, [S.R.-T.M., II, Râciu], 65
„*Jimbolia*”/„*Zsimbolya Aurel*” – Zsombori Vilmos/Vilhelm, [B.R.-S.P., IV, 276, Sărăţeni], 112, 252, 263, 317
„*Jolanda*”, [S.R.-T.M., 2720], 354
„*Jonás*”, [S.R.-G.], 283
„*Joó Ştefan*”, [B.R.-T., 7592], 541
„*Joska*” – Smiali Iosif, [S.R.-G., III, Joseni], 142, 281, 283, 285
„*Juhász*”, [D.R.-S. I], 725
„*Junger*” – Juga Francisc, [B.R.-S.P., III, Măgherani], 110

K

„*K. 17*”, [B.R.-L., V, Sâmboleni], 76
„*Kacsó*”, [S.R.-T.M., IV, Miercurea Nirajului], 66
„*Kacsofi István*”, [S.R.-T.M., 6191], 562
„*Kakucs*” – Kulcsár Zoltán, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
„*Kakucs Dénes*”, [S.R.-S.P.], 741
„*Kalány*” – Konya Gavril, [S.R.-T.S., 755, Petriceni], 318
„*Kalin*”, [S.R.-T.M., IV, Vărgata], 70
„*Kapusi*” – Kiss Dionisie, [B.R.-S.P., IV, Praid], 112
„*Karol Iosif*” – Kanabé Iosif, [S.R.-T.S., 2265, Covasna], 318
„*Kasza*” – Kajcsa Iosif, [B.R.-S.P., III, Călugăreni], 110
„*Kati*”, [S.R.-M.C., 7282], 551
„*Kató Péter*” – Katona Mihai, [S.R.-S.P., 218], 251, 264
„*Katona*” – Kántor Iosif, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
„*Katona Béla*”, [D.R.-S. III, 6046], 551
„*Katona Mihai*”, [D.R.], 660
„*Kádár*”, [S.R.-G., Remetea], 203
„*Kádár Lajos*”, [S.R.-T.M., 7924], 572
„*Kádár Pál*”, [D.R.-S. III, 3946], 542
„*Kálmán Pavel*”, [S.R.-L.], 571-572
„*Kántor*”/„*Kántor Ştefan*” – Koncz Andrei, [B.R.-S.P., V, 219, Bezid], 113, 251, 262, 316
„*Károly*” – Kiss Laurențiu, [B.R.-S.P., IV, Trei Sate], 113
„*Kásztel Toni*”, [S.R.-O., 3990], 575
„*Kedély*” – Kedves Eugen, [B.R.-S.P., V, Şiclod], 114
„*Kelemen Lajos*”, [S.R.-M.C., 7862], 551
„*Keller Eugen*”, [D.R.-S. I, 2570], 726
„*Kerekes*”/„*Kerekes I.*” – Kari Toma, [S.R.-G., III, Ciumani], 104, 141-142
„*Kerekes Iosif*”, [D.R.], 609-610
„*Kerekes Iosif*”, [D.R.-S. I, 4644], 727
„*Keresztes Ioan*” – Kerekes Coloman, [S.R.-S.P., I, 190], 250, 261, 316
„*Keresztes Samu*”, [S.R.-O., 6203], 562
„*Keresztesi Károly*”, [S.R.-T.M., 7952], 572
„*Kerger*” – Kristolf Andrei, [B.R.-S.P., II, Zagăr], 107
„*Kicsi Géza*”, [S.R.-M.C., 3989], 465
„*Kina*”, [S.R.-T.M., IV, Călușeri], 70
„*Kindea*”, [S.R.-T.M., IV, Vărgata], 70
„*Kinn*”, [S.R.-T.M., IV, Vadu], 66
„*Király*”, [S.R.-T.M., IV, Mitrești], 66
„*Király*” – Császár Iosif, [B.R.-S.P., II, Chendu Mic], 107
„*Király Béla*”, [D.R.-S. III, 3295], 542
„*Kisfaludi*”/„*Kissfaludi*”, [S.R.-T.M.], 667, 693-694
„*Kis [Kiss?] Tibor*”, [S.R.-O., 7987], 574
„*Kiss Béla*”, [D.R.-S. III, 224], 574
„*Kiss Ferencz*”, [S.R.-O., 5080], 562
„*Kiss Francisc*” – Nuridzsán Iuliu [Nyiridján Iuliu?], [S.R.-S.P., IV, 251], 252, 262, 317
„*Kiss Francisc*”, [S.R.-R., 7949], 572
„*Kiss Iosif*”, [S.R.-M.C., 3942], 465
„*Kiss Iosif*”, [D.R.], 589
„*Kiss István*”, [S.R.-L.], 571
„*Kiss János*”, [S.R.-R., 7971], 574, 648
„*Kiss József*”, [B.R.-G., 7169], 551
„*Kiss Márton*”, [B.R.-G., 7854], 550
„*Kiss Péter*” – Kovács Gheorghe, [S.R.-S.P., 210], 251, 264

„*Kiss Péter*” – Kovács Adalbert-Béla, [S.R.-T.S.], 270
„*Kiss Zoltán*”, [D.R.], 552, 578, 587-588, 590, 630-632, 698-699, 717, 720
„*Kocis*” [„*Kocsis*”?] – Koncz Iosif, [B.R.-S.P., II, Fântânele], 107
„*Kocsis Ioan*” – Nagy Iosif, [S.R.-S.P., III, 2224], 256, 262, 317
„*Kolo [Kölö?] István*”, [B.R.-G., 6079], 573
„*Kolosvár*” [„*Kolozsvár*”?] – Kálmán Imre/Emeric, [B.R.-S.P., IV, Ghindari], 112
„*Kolosvári*” [„*Kolozsvári*”?] – Kolombán Ştefan, [B.R.-S.P., II, Bălăuşeri], 109
„*Koncz*”, [S.R.-T.M., IV, Miercurea Nirajului], 66
„*Kondrat*”, [D.R.], 504
„*Kopacz*”, [S.R.-T.S.], 303, 305
„*Korondi Alexandru*” – Toth H. Carol, [S.R.-S.P., I, 184], 253, 261
„*Kosa Márton*”, [S.R.-T.M., 7847], 550
„*Kosa Sándor*”, [S.R.-M.C., 3917], 465
„*Kósa Zsigmond*”, [S.R.-S.P.], 741
„*Kosch Robert*”, [D.R.], 661
„*Kovács Dénes*”, [D.R.-S. I, 9155], 725
„*Kovács I.*”, [D.R.-S. I], 726
„*Kovács Imre*”, [S.R.-O., 5346], 575
„*Kovács János*”, [S.R.-M.C.], 675
„*Kovács Lajos*”, [B.R.-G., 7937], 572
„*Kovács Lajos*”, [D.R.-S. I, 9153], 726
„*Kovács Mihai*” – Király Carol, [S.R.-S.P., V, 197], 252, 263, 316
„*Kovács Péter*”, [S.R.-O.], 458
„*Kovács Sándor*”, [S.R.-T.M., 7601], 541
„*Kovács Zsigmond*”, [S.R.-T.M.], 693
„*Kovácsik Lajos*”/„*Kovácsik Ludovic*” – Fogarasi Alexandru, [S.R.-S.P., IV, 235], 250, 262, 316
„*Kozma Gábor*”, [S.R.-T.M., 5153], 562
„*Köllő Béla*”, [S.R.-O.], 458
„*Köpeczi Ioan*”, [S.R.-M.C.], 674
„*Körösi*”, [D.R.], 433
„*Körösi*”, [D.R. Cluj], 677
„*Körösi Imre*”/„*Kökösi Emeric*” – Török Emeric, [S.R.-S.P., III, 204], 254, 262, 317
„*Körösi Sándor*”, [S.R.-M.C., 3936], 465
„*Kraicik*”, [S.T.F.-T.M.], 382
„*Krausz Karol*”, [S.M.-T.M.], 733
„*Kulcsár Andrei*”, [S.R.-M.C., 3794], 465
„*Kuna Tibor*”, [D.R.-S. III, 7612], 540

L

„*Lac*” – Lokodi Ioan, [S.R.-S.P., I, 187], 254, 261, 316
„*Lacul*”, [B.R.-G., Gheorgheni], 105, 281
„*Laczco*” [„*Laczkó*”?] – Laslo [László?] K. Iosif, [B.R.-S.P., II, Fântânele], 107
„*Lajos Péter*”/„*Lajos Petru*” – Lörinczi Francisc, [S.R.-S.P., V, 207], 251, 263, 316
„*Lajosi Ana*” – Sebestyén Iuliana, [S.R.-S.P., V, 266], 251, 263, 317
„*Lakatas*” [„*Lakatos*”?] – Laslo Laslo [László László?], [B.R.-S.P., II, Chendu Mare], 108
„*Lakatos*”/„*Lakatos Alexandru*” – László J. Ladislau, [B.R.-S.P., I, 1958, Sâng. de Pădure], 106, 250, 263, 316
„*Lakos Kálmán*”, [S.R.-M.C., 3755], 465
„*Lang Ludovic*”, [S.R.-Tp., 5123], 542
„*Lantos János*”, [S.R.-T.M., 6116], 551
„*Lapte*”, [B.R.-L., II, Fărău], 73
„*Laslovici*” – Gyönczi [Gönczi?] Ladislau, [B.R.-S.P., II, Chendu Mic], 108
„*Laurenţiu*”, [S.R.-T.M., III, Chinari], 65
„*Laurenţiu*”, [D.R.], 686-687
„*Lazar Ioan*”, [D.R.-S. I, 4912], 725
„*Lănţişor*”/„*Lemberfi Francisc*”/„*Lembergi Francisc*” – Lánczkor Iosif, [B.R.-S.P., IV, 238, Ghindari], 112, 252, 262, 316
„*Lăzărescu*”, [S.R.-T.M., IV, Vărgata], 70
„*Lăzărescu Mircea*”, [B.R.-T., 7617], 541
„*László Gyula*”, [S.R.-O.], 458, 702
„*László Imre*”, [S.R.-M.C., 7974], 574
„*László János*”, [D.R.], 675-676
„*Lector*” – Haszmán Pavel, [S.R.-T.S., 734, Cernatu de Jos], 318
„*Lemnul*”, [B.R.-G., Gheorgheni], 104
„*Lemnul*”, [B.R.-G., Gălăuţaş], 104
„*Leonuţ*”, [S.R.-T.M., VI, Chirileu], 71
„*Leul*”, [B.R.-G., Topliţa], 105
„*Leul*”, [S.R.-G.], 282
„*Levendula*”, [S.R.-T.M., III, Sângeru de Pădure], 69
„*Libanu*” – Libeg Gheorghe, [B.R.-S.P., II, Şoimuş], 108
„*Lica Victor*”, [S.R.-T.M., 6968], 542
„*Ligeti Lajos*”, [S.R.-O., 7853], 551
„*Lili B.*”, [B.R.-L., I, Luduş], 72
„*Livazeni*” [„*Livezeni*”?] – Imbarus, Liviu, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
„*L.J.*”, [B.R.-L., I, Luduş], 72
„*Locomotiva*”, [B.R.-S.P., Fântânele], 200
„*Lolircă*”, [B.R.-G., Gheorgheni], 105
„*Lörincz Mozes*”, [S.R.-O., Tăureni], 519
„*Luca*”, [B.R.-R., Brâncoveneşti], 394
„*Luca Alexandru*” – Ilés [Ilyés?] Ludovic, [S.R.-T.], 311
„*Luca Ioan*”, [S.R.-Tp.], 521
„*Lucaci*”, [S.R.-T.M., III, Săbed], 69
„*Lucaci*”, [B.R.-G., Ciumani], 105
„*Lucian*”, [S.R.-R], 291
„*Luduşan Ioan*”, [B.R.-T., 4364], 575
„*Lukács*” – Lukács Iosif, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
„*Lukács Anton*”, [S.R.-M.C., 598], 465
„*Lucacs* [*Lukács?*] *Nicolae*” – Nyilka Ioan, [S.R.-S.P., VI, 243], 254, 263
„*Lumină*”, [B.R.-G., Gheorgheni], 105
„*Lunca Ioan*”, [S.R.-Tp., Lunca Bradului], 521
„*Lungu*”, [S.R.-T.M., III, Herghelia], 69
„*Lungu Mihai*”, [S.R.-G., Gheorgheni], 602
„*Lup*”/„*Lupescu Florea*” – Lupu/Lupui, Iosif, [B.R.-S.P., V, 209, Bezidu Nou], 113, 251, 264
„*Lupu Emil*”, [S.R.-M.C., 2643], 466
„*Lupta*”, [S.R.-R.], 358
„*Lupu*” – Mîndru, Gavril, [B.R.-G/Tp., Sărmaş], 105, 307
„*Lupu*” – Farkas Iosif, [B.R.-S.P., II, Filitelnic], 107
„*Lupu*”/„*Lupu Ioan*” – Farkas Mihai/ Farcaş Ioan, [B.R.-S.P., IV, 249 Ocna de Sus], 113, 250, 262, 317
„*Lupu Ioan*”, [D.R.-S. I], 728
„*Lupu Marin*”, [D.R.-S. IV], 511

M

„*M.A.*”, [B.R.-L., III, Iclănzel], 74

„*Macavei Ioan*” – Olteanu, Ştefan, [S.R.-T.], 311
„*Macinica*”, [B.R.-L., III, Dătăşeni], 74
„*Macinică I.*”, [S.T.F.-T.M.], 380
„*Magda Ioan*”, [D.R.-S. I, 3504], 726
„*Magdalena*” – Szöcs Magda, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106, 250
„*Magdolna*”, [S.R.-T.M.], 329
„*Magistrat*”, [B.R.-S.P., Sâng. de Pădure], 201
„*Maidu*”, [S.R.-T.M., IV, Căluşeri], 70
„*Maier*”, [S.R.-T.M.], 329
„*Maier Ioan*” – Dresler Iuliu, [S.R.-T.], 311
„*Maier Ioan*”, [D.R.-S. I, 6133], 724
„*Maior Sabin*”, [D.R.-S. III, 7940], 572, 636-637
„*Maistru*” – Veselovschi, Niculaie, [S.T.F.-T.M.], 372, 377, 379
„*Maistru*”, [D.R.-S. I, 3512], 726, 728
„*Maja Ilie*”, [B.R.-T., 4334], 575
„*Malastei*”, [S.R.-T.M., I, Cuieşd], 64
„*Manea Dan*”, [D.R.-S. I, 9268], 729
„*Maramureş*”, [B.R.-T., 6143], 542
„*Marcu*”, [S.R.-T.M., IV, Troiţa], 70
„*Marcus*” – Maksai Francisc, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 113
„*Margareta*”, [S.R.-T.M., I, Nazna], 64
„*Margareta*”, [B.R.-S.P., Sâng. de Pădure], 201
„*Mare*” – Nagy Alexandru, [B.R.-S.P., II, Chendu Mic], 107
„*Mare*” – Nagy Ladislau, [B.R.-S.P., V, Atid], 114
„*Mare Dominic*”/„*More Dominic*” – Nagy Dominic, [S.R.-S.P., III, 181], 255, 262, 317
„*Mare Iacob*”, [S.R.-S.P.], 741
„*Marfă*”, [S.R.-T.S.], 742
„*Margareta*”/„*Nagy Margareta*” – Bodó Magdalena, [B.R.-S.P., III/IV, 236, Eremitu], 109, 250, 262
„*Margitai*” – Nagy Margareta, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
„*Maria*” – Volosin, Vera [Maria?], [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106, 201, 250
„*Maria*” – Lakatos Magdalena, [B.R.-S.P., III, Rigmani], 111
„*Maria*”, [S.R.-Tp.], 521
„*Maria*”/„*Puşcaş*”/„*Maria Elena*”, – Marcu Rozalia, [B.R.-S.P., IV, 200, Sovata], 111, 252, 264
„*Marian Ioan*”, [S.R.-R., 5011], 542
„*Mariana*”, [S.R.-M.C., 7606], 541
„*Mariana*”, [B.R.-L., II, Bogata], 73
„*Marin*”, [D.R.-S. III, 5740], 562
„*Marin*”, [B.R.-T., 7966], 574
„*Marin Ghe.*”/„*Marin Gera*”, [D.R.], 220
„*Marin Gheorghe*”, [S.T.F.-T.M.], 380
„*Marin Iacob*”, [S.R.-R., 7920], 572
„*Marinaru*” - Matca, Ioan, [B.R.-S.P., II, Seleuş], 107
„*Marinescu*”, [D.R.], 784
„*Marinescu*”, [S.R.-T.M.], 667, 693
„*Marinescu*”, [D.R.-S. I, 3497], 727-728
„*Marinescu Alexandru*”, [B.R.-T.], 493
„*Marinescu Ioan*”, [D.R.-S. III, 7935], 572
„*Marinescu Petre*” – Ghenea, Marius, [S.R.-S.P., II, 2197], 256, 261
„*Marinescu Nicolaie*”/„*Marinescu Niculaie*”, [S.T.F.-T.M.], 380, 382
„*Marinică*” – Tinca, Ioan, [S.T.F.-T.M.], 377
„*Marioneta*” – Martini, Ştefan, [B.R.-S.P., II, Seleuş], 107
„*Mariş Nicolae*”, [S.R.-R., 4699], 562
„*Markos Endre*”, [S.R.-M.C.], 674
„*Marosán László*”, [D.R.-S. IV], 511
„*Marosi Iosif*” – Madaras Béla, [S.R.-S.P., III, 176], 255, 262, 316
„*Marosi Tamás*”, [S.R.-M.C., 3666], 465
„*Marti*” [„Marci”?], [S.R.-T.M., III, Săbed], 69
„*Martin*”, [B.R.-L., III, Căpuş], 74
„*Martini Ioan*” – Puşcaş, Ioan, [S.R.-T.], 311
„*Martonovici*” – Matei, Mihai, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
„*Martinovici*” – Martini, Ioan, [B.R.-S.P., II, Seleuş], 109
„*Martonovici*”/„*Martonovici Áron*” – Márton Zs. Alexandru, [B.R.-S.P., 172, III, Mărculeni], 110, 254, 262, 316
„*Martonovici*” – Márton Ernest, [B.R.-S.P., III, Măgherani], 110
„*Martonos*”/„*Márton Géza*”/„*Martonos Gheza*” – Márton Adalbert, [B.R.-S.P., V, 205 Atid], 114, 250, 263, 316
„*Maşina Molotov*” – Simon S./C. Carol, [S.R.-S.P., VI, 2237], 263, 317
„*Mate Alexandru*”/„*Máthé Alexandru*” – Maior, Ioan, [S.R.-S.P., I, 216], 255, 261, 316
„*Mate[e]scu*”, [S.R.-T.M., IV, Mitreşti], 66
„*Mateescu Sorin*”, [D.R. Braşov], 611, 613
„*Mathi*” – Szakács Alex., [S.T.F.-T.M.], 372
„*Matei Constantin*”, [B.R.-T., 7945], 573
„*Matei Ioan*”, [B.R.-T., 7101], 562
„*Mateiescu Alexandru*” – Hagiu, Ioan, [S.R.-T.S., 774, Zăbala], 319
„*Matros Icu*”, [B.R.-L., I, Luduş], 72
„*Măgură Vasile*”, [B.R.-R., Reghin], 394
„*Mărculeni*” – Márton Géza, [B.R.-S.P., IV, Sărăţeni], 112
„*Mărdărescu*”, [S.R.-T.M., IV, Găleşti], 70
„*Mărgărit*”, [S.R.-T.M., 1904], 354
„*Mărgineanu*”, [S.R.-T.M., VI, Moreşti], 72
„*Mărgineanu E.*”, [D.R.-S. I, 8398], 728
„*Mărgineanu Neacşu*” – Moldovan, Niculaie/Nicolae, [S.T.F.-T.M.], 373, 743
„*Măsele*”, [B.R.-G., Gheorgheni], 105
„*Mârzan*”, [S.R.-T.M., VI, Sânpaul], 67
„*Mákos*” – Máthé Dezideriu, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
„*Mákos*” – Maksai Iuliu, [B.R.-S.P., IV, Ocna de Sus], 113
„*Málnási János*”, [S.R.-O.], 458
„*Márkus*”, [S.R.-T.M., IV, Găleşti], 70
„*Márton*”/„*Márton Mihai*” – Madaras Ioan, [B.R.-S.P., III, 164, Vădaş], 111, 253, 262, 316
„*Márton Albert*”, [D.R.-S. I, 8492], 725
„*Márton István*”, [S.R.-M.C., 3746], 465
„*Máté*”, [S.R.-G.], 439
„*Máthé*”, [S.R.-G.], 281, 283
„*Máthé I.*” – Dobriban, Ana, [S.R.-G., III, Suseni], 37, 142
„*Máthé Iosif*”, [S.R.-O.], 458
„*Máthé Lajos*”, [S.R.-L], 571
„*Mátyás*” – Mátéfi Alexandru, [B.R.-S.P., III, Bâra], 110
„*Mátyás Ioan*”, [S.R.-M.C., 2872], 465
„*Mecanic*”/„*Mecanicul*”, [S.R.-G.], 283-284
„*Mecanic*” – Székely Iuliu, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
„*Mecanicul*”, [S. IV, Tg.-Mureş], 313
„*Mechanic*”, [B.R.-S.P., Fântânele], 201
„*Menyhárt Domokos*”, [S.R.-T.M., 7600], 540

„*Mera*”, [S.R.-T.M., II, Urmeniș], 65
„*Merișor Gh.*”, [S.R.-T.M., 5920], 551
„*Mezei Árpád*”, [S.R.-T.M., 7934], 572
„*Mezei Ioan*”, [S.R.-T.], 785
„*Mezei János*”, [S.R.-O.], 702
„*Mező János*”, [S.R.-M.C., 3857], 465
„*Mészáros*”, [S.R.-T.M., 7913], 561
„*Mészáros Francisc*”, [D.R.-S. I, 8649], 726
„*Mészáros Ioan*” – Ungvári Mihai, [D.R.], 446
„*Mészáros Miklós*”, [D.R.-S. III, 7916], 572
„*Mészáros Sándor*”, [S.R.-M.C., 318], 465
„*M.I.*”, [B.R.-L., I, Bogata], 72
„*M.I.*”, [B.R.-L., III, Ogra], 73
„*Miclea Viorel*”, [D.R.-S. III, 7844], 550
„*Micu*” – Kiss Alexandru, [B.R.-S.P., III, Ghinești], 111
„*Mielu Georgescu*” – Ionescu Calinești, Mihai, [S.R.-S.P., 1709], 256, 288, 316
„*Mihai*”, [S.R.-T.M., I, Fânațe], 64
„*Mihai*”, [B.R.-L., V, Sărmășel], 75
„*Mihai*” – Májai Petru, [B.R.-S.P., III, Maia], 110
„*Mihai*”/„*Brasai Carol*”/„*Brassay Carol*” – Madaras Andrei, [B.R.-S.P., IV, 239, Sărățeni], 112, 252, 263, 317
„*Mihai*”/„*Kiss Péter*” – Mozes Áron, [B.R.-S.P., V, 206, Șiclod], 114, 251, 263, 317
„*Mihai [Mihály?] Endre*”, [S.R.-T.M., 7590], 541
„*Mihailovici*”/„*Mihailovici Ilie*” – Albert Mihai, [B.R.-S.P., II, 193, Chendu Mare], 108, 253, 261, 316
„*Mihalache Ioan*”, [S.R.-O., 7060], 573
„*Mihály*”, [S.R.-T.M., 7609], 541
„*Mikes*” – Menyhárt Iuliu, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
„*Miklós*”, [S.R.-T.M., III, Sâng. de Mureș], 65
„*Miklós István*”, [B.R.-G., 6106], 542
„*Miklós János*”, [S.R.-O.], 458
„*Militaru Ioan*” – Bacalu, Petru, [S.R.-T.], 311
„*Mindig*”, [B.R.-L., II, Chețani], 73
„*Mircea*”, [D.R.], 683
„*Mircea*”, [S.R.-R., 7933], 572
„*Mircea Gheorghe*”, [S.R.-M.C., 7523], 573
„*Mircea Grigoresc[u]*”, [B.R.-R., Gurghiu], 394
„*Mircea Vasile*”, [S.T.F.-T.M.], 367, 381
„*Mircea Vasile*”, [D.R.-S. I, 3499], 726
„*Mitică*”, [B.R.-S.P., Fântânele], 200
„*M.M.*”, [B.R.-L., III, Căpuș], 74
„*Moara*”, [B.R.-L., II, Bogata], 73
„*Moară*”, [B.R.-L., V, Răzoare], 75
„*Moară 2*”, [B.R.-L., II, Găbud], 73
„*Mofeta*” – Lungu, Florea, [S.R.-T.S., 712, Covasna], 277, 319, 327
„*Moga Dumitru*”, [S.R.-R.], 785
„*Moise Vasile*”, [S.R.-Tp.], 521
„*Moldova*”, [S.R.-T.M., II, Urmeniș], 65
„*Moldovan*”, [S.R.-O.], 458
„*Moldovan Alex.*” – Nicolaescu, Emil, [S.R.-T.], 311
„*Moldovan Gh.*”, [D.R.-S. I, 4790], 726
„*Moldovan I.*”, [S.T.F.-T.M.], 380-381
„*Moldovan I.*”, [S.R.-O.], 458
„*Moldovan Ilie*”, [B.R.-T., 4994], 575
„*Moldovan Ioan*”, [D.R.], 489
„*Moldovan Ioan*”, [S.R.-R., 6414], 574
„*Moldovan Gheorghe*”, [B.R.-T., 7633], 541
„*Moldovan Marin*” – Șandru, Traian, [S.T.F.-T.M.], 372, 369, 379, 382, 491, 731
„*Moldovan P.*”, [S.R.-O.], 458
„*Molnar*”, [S.R.-T.M., II, Râciu], 68
„*Molnar Petru*”, [D.R.-S. III, 7642], 540
„*Molnár Dénes*”, [B.R.-G., 7861], 550
„*Molnár Francisc*”, [B.R.-T., 7960], 574
„*Molnár Iosif*” – Bartha Miklós, [D.R.-„C”], 713
„*Molnár János*”, [D.R.-S. III, 7975], 574
„*Molnár János*”, [D.R.-S. I, 9278], 725
„*Mora Zoltán*”, [D.R.-S. III], 562
„*Moraru*”, [S.R.-O.], 257
„*Moraru Gheorghe*”, [S.R.-O., 7929], 572
„*Moriti* [*Moricz?*] *Zsigmond*” – Simon Ioan, [S.R.-T.S.], 271
„*Moțu Ioan*”, [S.R.-M.C., 70], 465
„*M.S.*”, [B.R.-L., III, Cucerdea], 74
„*M. Sandu*”, [B.R.-L., V, Șăulia], 76
„*Mulca*”, [S.R.-T.M., III, Porumbeni], 69
„*Munkácsy Mihai*”, [S.R.-S.G.], 508-509
„*Munteanu*”, [S.R.-T.M., Sâng. de Mureș], 286-287
„*Munteanu Edi*” – Bărluț/Bărluți, Ioan, [S.T.F.-T.M.], 377, 743
„*Munteanu Gh.*”, [D.R.-S. I, 4600], 727
„*Munteanu Ioan*”, [B.R.-T., 7582], 541
„*Munteanu Ioan*”, [D.R.-S., 4277], 574
„*Munteanu Viorica*”, [S.R.-Tp., 4036], 574
„*Muntenia*” – Moldovan, Pavel, [B.R.-S.P., II, Zagăr], 107
„*Muntenia*” – Moldovan, Iuliu, [B.R.-S.P., IV, 2195, Abud], 112, 254, 262, 317
„*Mureș*”, [S.R.-T.M., I, Mădăraș], 67
„*Mureș*”, [B.R.-L., II, Găbud], 73
„*Mureș*” – Jakab Francisc, [B.R.-S.P., III, Eremieni], 110
„*Mureș*” – Matiș, Ștefan, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
„*Mureșan*”, [S.R.-Tp., Răstolița], 521
„*Mureșan Emil*”, [B.R.-L., 5927], 551
„*Mureșan Liviu*” – Branea, Gavril, [D.R.], 462-463, 466-467
„*Mureșan Ioan*”, [D.R.-S. III, 7923], 572
„*Mureșan Ovidiu*”, [D.R.-S. III, 4590], 562
„*Mureșan Viorel*”, [D.R.-S. I, 8624], 724
„*Mureșul*”, [S.R.-T.M.], 328-329
„*Mureșul*”, [B.R.-L., III, Iernut], 73
„*Mureșul*”, [S.R.-G.], 282
„*Murgu*”, [S.R.-T.M., VI, Cerghid], 71
„*Murgu*”/„*Murgu Filon*” – Iacob, Alexe, [S.T.F.-T.M.], 369, 372, 379
„*Musteața*”, [S.R.-T.M., V, Iedu], 67
„*M.V.*”, [B.R.-L., III, Dătășeni], 74

N

„*N. 15*”, [B.R.-L., V, Cămăraș], 76
„*N.A.*”, [B.R.-L., III, Căpuș], 74
„*Nadeș*”, [S.R.-T.M., II, Șincai], 68
„*Nae*” – Sârbu, Constantin, [S.R.-S.P., II, 269], 255, 261
„*Naftalin*” – Nagy Alexa., [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106, 256
„*Nagy András*”, [S.R.-M.C., 3747], 465
„*Nagy Béla*”, [D.R.-S. I, 8940], 727
„*Nagy Endre*”, [S.R.-R.], 785

„*Nagy Francisc*” – Kövári Ioan, [S.R.-S.P., VI, 2239], 254, 263, 316
„*Nagy György*” – Bakó Pavel, [D.R.], 446
„*Nagy Ioan*”, [D.R.-S. III, 6943], 542
„*Nagy Iosif*”, [D.R.], 583-584, 786
„*Nagy József*”, [S.R.-T.M.], 593
„*Nagy János*”, [D.R.-S. III, 7955], 574
„*Nagy Karol [Károly?]*”, [S.R.-O., 5609], 573
„*Nagy Kálmán*”, [D.R.-S. IV], 511
„*Nagy Kálmán*”, [D.R.-S. I, 4101], 725
„*Nagy Ludovic*”, [D.R.-S. I, 3884], 726
„*Nagy Ludovic*”, [D.R.-S. I, 3884], 728
„*Nagy Péter*”, [S.R.-R., Reghin], 622, 624-625, 644
„*Nagy Péter*”, [D.R.-S. I, 5764], 728
„*Nagy Sándor*”, [S.R.-M.C., 3306], 465
„*Nagy Sándor*”, [D.R.-S. I, 3306], 727
„*Nagy Ştefan*”, [S.R.-R., Reghin], 496
„*Nagy Ştefan*”, [D.R.], 684
„*Nápoly*”/„*Mare Iacob*” – Nagy Iosif, [B.R.-S.P., III, 165, Eremieni], 110, 254, 262, 317
„*Nápoly*” – Nyiridján Iuliu [Nuridzsán Iuliu?], [B.R.-S.P., IV, Chibed], 113
„*Neagu Vasile*”, [B.R.-T., 7939], 573
„*Neamțu*”, [S.R.-T.M., V, Nicoleşti], 66
„*Nearsu*”, [S.R.-T.M., VI, Sântioana de Mureş], 72
„*Negrea*”, [S.R.-T.M., IV, Şardu Nirajului], 66
„*Negreanu*”, [S.R.-T.S.], 302, 305
„*Negru*”, [S.R.-G.], 281
„*Negruțiu*”, [D.R.], 676-677
„*Negura*”, [B.R.-L., III, Lechința], 73
„*Negura 2*”, [B.R.-L., III, Cucerdea], 74
„*Nelu*”, [D.R.-S. III], 786
„*Nelu*”, [B.R.-L., V, Sărmăşel], 75
„*Nelu*”, [S.R.-T.], 716-717
„*Nemes Coloman*” – Nagy Alexandru, [S.R.-S.P., I, 2233], 261, 317
„*Neptun*” – Nagy S. Francisc, [B.R.-S.P., V, Cuşmed], 114
„*Német Iosif*”/„*Németh Iosif*” – Néma Iosif, [S.R.-S.P., III, 253], 255, 262, 317
„*Németh Carol*”, [S.R.-M.C., 3635], 465
„*Niagara*” – Nagy Carol, [B.R.-S.P., III, Eremieni], 110
„*Nici I*”, [S.R.-T.M., III, Sângeru de Pădure], 69
„*Nicoară*” – Nicula, Ioan, [S.R.-S.P., I, 2234], 254, 261, 317
„*Nicoară Valeria*” – Mărgineanu, Maria, [S.R.-T.], 311
„*Nicolae Constantin*”, [D.R.-S. III, 5361], 551
„*Nicolae Vasile*”, [B.R.-T., 7632], 541
„*Niculaie Marin*” – Sora, Gheorghe, [S.T.F.-T.M.], 372
„*Nicolaievici*”/„*Nicolaevici Alexandr*” – Milotoi, Nicolae, [B.R.-S.P., IV, 194, Praid], 112, 121, 252, 263
„*Nicolau Gică*” – Onofrescu, Ioan, [D.R.], 447
„*Niculau*”, [S.R.-T.M., VI, Vidrasău], 71
„*Niculescu*”, [D.R.], 360
„*Niculescu*”, [S.R.-R., Reghin], 497
„*Niculescu*” – Nagy Acațiu, [B.R.-S.P., IV, Praid], 112
„*Niculescu Liviu*”, [S.R.-R., Reghin], 624, 644
„*Niculina Martin*”, [S.R.-M.C., 5343], 575
„*Niraju*”, [S.R.-T.M., VI, Ungheni], 71
„*Nirajul*” – Nagy B. Beniamin, [S.R.-S.P., 268], 318
„*Nireşteanu I.*”, [D.R.-S. I, 6481], 724
„*Nireşteanu Iosif*”, [D.R.], 594, 596
„*Nistea*”, [S.R.-T.M., III, Sântana de Mureş], 69
„*Nistor*”, [S.R.-T.M., IV, Şardu Nirajului], 69
„*Nistorescu Ileana*”, [S.R.-S.G., Sfântu Gheorghe], 296-297
„*N.O.12.A*”, [B.R.-L., V, Budeşti], 76
„*Noiemvrie*” – Nemes Ştefan, [S.R.-S.P., 258], 253, 264
„*Norma*”, [S.R.-T.S., 749], 319
„*Nr. 4*”, [B.R.-L., I, Luduş], 72
„*N.U.*”, [B.R.-L., I, Luduş], 72
„*Nuțiu*” – Codarcea, Romulus, [S.T.F.-T.M., 78], 360, 372

O

„*O.11.C.*”, [B.R.-L., VI, Cătina], 76
„*O.13.*”, [B.R.-L., VI, Țagu], 76
„*O.15.V.*”, [B.R.-L., VI, Visuia], 76
„*Ochelari*” – Ochianu, Ioan, [B.R.-S.P., II, Filitelnic], 107
„*Ogar*” – Olariu, Ionichi, [B.R.-S.P., II, Zagăr], 107
„*Ogaru*”, [S.R.-R], 257
„*Olga*”, [S.R.-T.M., II, Şincai], 68
„*Olt*”, [S.R.-T.M., II, Crăieşti], 68
„*Olt*” – Datu, Dumitru, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
„*Oltean Traian*”, [D.R.-S. I, 6879], 725
„*Olteanu I.*”, [D.R.-S. I, 8311], 726
„*Olteanu Ioan*”, [B.R.-T., 7623], 541
„*Oltenia*”/„*Oltenița*” – Szabó Coloman, [S.R.-S.P., IV, 2228], 262, 317
„*Oltenia*”/„*Oroianu Vasile*”/„*Oroian Vasile*” – Oltean/ Olteanu, Nicolae, [B.R.-S.P., I/II, 254, Agrişteu], 108, 253, 261, 317
„*Oltenița Ilie*” – Sánta/Sántha L. Iosif, [S.R.-S.P., I, 182], 253, 261, 317
„*Opinca*”, [S.R.-T.M., III, Dumbrăvioara], 68
„*Oprea*”, [S.R.-T.M., II, Şincai], 65
„*Oprea Gheorghe*”, [D.R.-S. I, 9204], 726
„*Opreanu*”, [S.R.-T.M., VI, Ungheni], 71
„*Optica*”, [S.R.-T.S., Oituz], 304, 306
„*Orban*”, [S.R.-T.M., I, Mădăraş], 64
„*Orban I.*”, [D.R.-S. III, 7641], 540
„*Orbán I.*”, [B.R.-G., Lăzarea], 104
„*Orbán Béla*”, [S.R.-T.M.], 561
„*Orbán János*”/„*Orbán Ioan*”, [D.R.], 589-590
„*Orbán János*”, [S.R.-O., 4028], 574
„*Orbán János*”, [D.R.-S. I, 7641], 727
„*Orban Maria*”, [D.R.], 409, 416-417, 433
„*Orbulescu*”/„*Orbulescu Ioan*” – Orbán/Orban Eugen, [B.R.-S.P., I/IV, 2194, Sâng. de Pădure], 106, 250, 262, 317
„*Orendi*”, [B.R.-T.], 493
„*Ormenişan*”, [D.R.-S. I], 726
„*Ormenişan*”, [S.M.-T.M.], 732
„*Orosz*” – Orbán Balázs, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
„*Orosz*” – Muszka Ludovic, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
„*Orosz*”, [S.R.-T.S., Tg. Secuiesc], 302, 305, 742
„*Orşova*” – Orosz Alexandru, [B.R.-S.P., III, Drojdii], 110
„*Oțel Constantin*”, [S.R.-Tp.], 521
„*Oțelul*”, [S.R.-T.M., V, Ogari], 71
„*Oulița*”, [B.R.-L., III, Cucerdea], 74

P

„*P.A.*”, [B.R.-L., III, Petrilaca], 74
„*Pali*”, [Miliția Raională Gheorgheni], 439
„*Palosi*”, [S.R.-T.M.], 328

„*Palosi Ştefan*” – Pálfi Dominic, [S.R.-S.P., 224], 255, 263
„*Paltin Ioan*”, [D.R.-S. III, 7895], 561
„*Panait*”, [D.R.], 654-655, 658
„*Panait Ioan*” – Săcădat, Aurel, [S.T.F.-T.M.], 372
„*Panait Ioan*”, [S.R.-Tp., Vătava], 521
„*Pandele Dumitru*” – Toma, Mircea, [S.R.-T.S., 726, Covasna], 278, 319
„*Pandii*”, [B.R.-G., Toplița], 105
„*Pantea Ioan*”, [D.R.-S. I, 9178], 724
„*Pantof*” – Feseru, Gheorghe, [B.R.-B, Blaj], 80
„*Pantoful*”, [B.R.-G., Gheorgheni], 105
„*Pap*” – Nagy Ioan, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
„*Pap János*”, [S.R.-M.C., 3548], 466
„*Pap János*”, [S.R.-M.C., 7972], 574
„*Papp Ştefan*”, [S.R.-M.C., 3571], 465
„*Papuc*”, [D.R.], 786
„*Papuc Ioan*” – Horga, Emil, [S.T.F.-T.M.], 373
„*Papuc Gheorghe*”, [D.R.-S. III, 624], 542
„*Pascu Vasile*”, [D.R.-S. I, 6787], 726
„*Pastor Antal*”, [S.R.-T.M., 7866], 550
„*Paşcan Ioan*”, [S.R.-Tp., Lunca Bradului], 521
„*Pataki Ioan*” [D.R.], 488-489
„*Patriotul*” – Oprea, Ioan, [B.R.-T., Bahnea], 80, 99-100, 104
„*Paulin*”/„*Paulini*”, [S.R.-R, Reghin], 293, 324, 394
„*Păcurar Alexandru*”, [S.R.-Tp., Răstolița], 521
„*P. Păcuraru*”, [S.R.-R], 536-537, 647-648
„*Pădurar*”/„*Diaconescu Constantin*” – Nagy M. Dionisie, [B.R.-S.P., IV, 277, Ocna de Jos], 113, 251, 263
„*Păduraru Iacob*” – Zălog I. Emil, [S.R.-S.P., I, 177], 253, 261, 317
„*Păduraru*”/„*Pădurarul*” – Biró Beniamin, [B.R.-S.P., III, Şilea Nirajului], 111, 202
„*Pădure*”, [B.R.-L., II, Fărău], 73
„*Pădure*”/„*Pădure Vilmos*”/ „*Pădure Vilhelm*” – Urus, Valentin, [B.R.-S.P., III/ IV, 174, Ghindari], 112, 254, 262, 317
„*Pădureanu*”, [B.R.-S.P., Fântânele], 200
„*Pădureanu*”, [D.R.], 472
„*Păstrăv*”/„*Posta Carol*”/„*Păstrăv Carol*” – Lokodi Ioan, [B.R.-S.P., III, 170, Eremitu], 254, 262, 316
„*Păun Mircea*”, [S.R.-S.G., Sfântu Gheorghe], 279
„*Păunescu Ioan*”, [S.R.-R., 7926], 572
„*Pânză*”, [B.R.-G., Gheorgheni], 105
„*Pál József*”, 552
„*Páll Albert*”, [S.R.-R., Reghin], 496-497, 624, 644
„*Páll Francisc*”, [S.R.-R., 7653], 541
„*Páll Iosif*”, [D.R.], 592
„*Páll Iosif*”, [D.R.-S. I, 4207], 727
„*Páll Ştefan*”, [S.R.-M.C., 5122], 573
„*Pápai Viorel*”/„*Pápai Vilhelm*” – Pop, Viorel, [S.R.-S.P., 2168], 256, 263, 317
„*Pásztor F.*”, [S.R.-M.C.], 675
„*Pásztor Ferenczi*”, [S.R.-O.], 458
„*Pásztor János*”, [D.R.-S. III], 574
„*Pepelea*”, [B.R.-L., V, Balda], 75
„*Pescaru*”, [S.R.-T.M., I, Grebeniş], 64
„*Péterfi*”, [S.R.-T.S., Oituz], 395
„*Peternica*”, [S.R.-T.M., I, Berghia], 67
„*Petőfi*”, [B.R.-L., III, Iernut], 73
„*Petrache Ioan*” – Mitu, Marian, [S.T.F.-T.M., 624], 361, 372
„*Petre Dumitrescu*”, [B.R.-S.G., Sfântu Gheorghe], 192
„*Petre Ioan*” – Vintilescu, Victor, [S.T.F.-T.M.], 366, 372, 379, 381
„*Petreanu*”, [S.R.-T.M., VI, Sânmărghita], 71
„*Petrescu*”, [Direcția II], 409
„*Petrescu Ioan*” – Péter Edmund, [S.R.-S.P., I, 217], 255, 261, 317
„*Petrescu Ioan*” – Dragomir, Ilie, [S.R.-S.P., 296, Sâng. de Pădure], 242, 255, 263, 316, 325-326
„*Petrescu Mircea*”, [D.R.-S. I, 9487], 729
„*Petrescu Teodor*”, [S.R.-M.C., 7946], 572
„*Petrică*”, [B.R.-L.], 551
„*Petrişor Ioan*” – Luca Emil, [S.T.F.-T.M.], 366, 377
„*Petrov*”, [B.R.-L., III, Iernut], 73
„*Petrovic*” – Fülöp Petru, [B.R.-S.P., V, Bezidu Nou], 113
„*Petrovici*” – Szilveszter Petru, [B.R.-S.P., III, Neaua], 111
„*Petru*” – Koros Ladislau/Coros Ladislau, [S.T.F.-T.M., 74], 361, 377
„*Petru*”, [B.R.-G., Joseni], 105
„*Petru*”, [S.R.-G.], 281, 329, 331
„*Petru Dumitru*”, [B.R.-S.G., Sfântu Gheorghe], 187
„*Petru Ioan*”, [S.R.-S.P.], 741
„*Petru Rarişte*”, [D.R.], 685
„*Péter*”, [D.R.], 539
„*Péter*”, [D.R.-S. I], 727
„*Péter András*”, [S.R.-O., 5160], 575
„*Péter György*”, [D.R.-S. I, 4180], 726
„*Péter Ioan*”, [D.R.-S. I, 7483], 724
„*Péter Iosif*”, [S.R.-M.C., 7576], 541
„*Péter János*”, [S.R.-M.C., 7986], 574, 674
„*Péter Károly*”, [S.R.-O., 7928], 572
„*Péter Lajos*”, [S.R.-M.C., 3882], 466, 551
„*Péter Pál*”, [S.R.-O., Cristur], 516
„*Péter Zoltán*”, [S.R.-O.], 702
„*Péterfi Zoltán*”, [S.R.-O., 7944], 572
„*P.G.*”, [B.R.-L., I, Luduş], 72
„*P.I.*”, [B.R.-L., I, Gheja], 72
„*P.I.*”, [B.R.-L., III, Lechința], 73
„*P.I.*”, [B.R.-L., III, Petrilaca], 74
„*Piatra*”, [B.R.-L., II, Sălcud], 73
„*Picolo*” – Petri Francisc, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
„*Pincă*” – Marcuş, Alexandru, [B.R.-B, Blaj], 80
„*Pintea*”, [S.R.-T.M., III, Voiniceni], 69, 287
„*Pintilie*”, [S.R.-T.M., 1877], 354
„*Pista*”, [S.R.-T.M., 2403], 354
„*Pista*”, [S.R.-T.M., III, Ernei], 65
„*Pista*” [S.R.-S.P.], 220
„*Pista*”, [S.T.-M.C., 2641], 465
„*Pistolul*”, [S.R.-T.M., VI, Sânpaul], 71
„*Pitic*”, [S.R.-T.M., II, Bărdești], 69
„*Plic*” – Moldovan, Teofil, [B.R.-B, Blaj], 80
„*Plop*”, [B.R.-R., Goreni], 394
„*Plugul*”, [B.R.-G., Ditrău], 105
„*Poienaru Virgil*”, [S.R.-Tp., Dumbrava], 521
„*Poldescu Ioan*”/„*Polodescu Ioan*” – Polotca L./I. Ioan, [S.R.-S.P., IV, 250], 255, 262, 317
„*Poligraf*” – Szambatfolvi [Szombatfalvi?] Polixenia, [B.R.-S.P., II, Bordoşiu], 108
„*Pompei*”, [S.R.-T.M., V, Corunca], 70
„*Pompieru*”, [S.R.-M.C., 539], 465
„*Pop*”, [B.R.-G., Ditrău], 104
„*Pop Dumitru*” – Florea, Vasile, [S.T.F.-T.M.], 369, 372

„*Pop Dumitru*”, [D.R.-S. III, 7905], 561
„*Pop Emil*”/„*Colistat*” – Maier, Alexandru, [D.R.], 446, 598-601
„*Pop Ioan*” – Alexe Cornel, [S.T.F.-T.M.], 377
„*Pop Iosif*”, [S.R.-T.M., 7907], 561
„*Pop Liviu*”, [D.R.-S. III, 7638], 540
„*Pop Traian*” – Oțel, Ștefan, [S.R.-T, Seuca], 498-499
„*Popa*”, [S.R.-T.M., IV, Miercurea Nirajului], 66
„*Popa*”, [S.R.-T.M., V, Acățari], 67
„*Popa Constantin*”, [D.R.-S. I, 6752], 727
„*Popa Gheorghe*”, [D.R.-S. I, 3791], 726
„*Popa Ioan*”, [D.R.-S. IV], 511
„*Popa Ioan*”, [B.R.-T., 7621], 541
„*Popa Ioan*”, [D.R.-S. I, 3323], 726
„*Popa Nicolae*” – Balas, Aurel, [S.R.-T.], 311
„*Popa Radu*”, [B.R.-T., 7647], 541
„*Popa Rudolf*”, [S.R.-O., 4140], 562
„*Popescu*”, [D.R.], 433
„*Popescu*” – Potîrniche, Marin, [S.T.F.-T.M.], 372, 379-381
„*Popescu*”, [S.R.-T.M., VI, Sânpaul], 67
„*Popescu*”, [S.R.-R, Reghin], 294-295, 325
„*Popescu*”, [B.R.-G., Subcetate], 105
„*Popescu*”, [S.R.-G.], 282
„*Popescu*” – Popovici, Virgil, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106, 250
„*Popescu Gh.*”, [S.M.-T.M., 8326], 733
„*Popescu Gheorghe*”, [S.R.-Tp., Stânceni], 521
„*Popescu Gioni*”, [D.R.-S. I, 2542], 725
„*Popescu Ioan*”/„*Popescu Ion*”, [S.R.-G.], 282, 331
„*Popescu Ioan*”, [S.R.-G., Gheorgheni], 602
„*Popescu Ioan*”, [S.R.-Tp., Rușii-Munți], 521
„*Popescu Ioan*”, [B.R.-T., 4693], 575
„*Popescu Ioan*”, [D.R.-S. I, 5319], 725, 729
„*Popescu Vasile*”, [D.R.-S. I, 9257], 726
„*Popescu Victor*”, [S.R.-T.M., 7608], 541
„*Popescu Victor*”, [S.R.-S.P.], 741
„*Popeşan Ioan*”, [D.R.-S. I, 7095], 727-728
„*Popica*”, [S.R.-T.M., III, Sântana de Mureș], 69
„*Popovici*”, [S.T.F.-T.M.], 382
„*Popovici Ioan*”, [D.R.-S. IV], 511
„*Popovici Dumitru*”, [S.R.-M.C., 3500], 465
„*Popovici Petru*”, [D.R.-S. I, 4263], 726
„*Popular*”, [B.R.-L., III, Vaideiu], 74
„*Porsut Ioan*”, [S.R.-L., 7857], 551
„*Porumbel*” – Sabău, Ioan, [B.R.-B, Blaj], 80
„*Posmoşan*”, [B.R.-L., V, Balda], 75
„*P.P.*”, [B.R.-L., I, Gheja], 72
„*Praid*” – Pap Victor, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 111
„*Presbiter*” – Domokos Béla, [S.R.-T.S.], 270, 303, 305
„*Primăvara*”, [S.R.-T.M., II, Ulieș], 68
„*P.Rom.*”, [B.R.-L., I, Luduș], 72
„*Prova*” – Țifrea, Vasile, [S.T.F.-T.M.], 372
„*Proteină*”, [B.R.-L., V, Sărmăşel], 75
„*Public*”, [B.R.-G., Gheorgheni], 105
„*Puiu*” – Gîrbea, Grigore, [S.T.F.-T.M.], 377, 382
„*Puiu Constantin*”, [S.R.-Tp., Vătava], 521
„*Puiu Nae*” – Dumitrescu, Gheorghe, [S.R.-S.G., Sfântu Gheorghe], 308
„*Puskás*”, [S.R.-T.S.], 742
„*Puskás Ioan*”, [S.R.-M.C., 7931], 572
„*Puşca*”, [S.R.-T.M., III, Moişa], 69
„*Puscas [Puskás?] Öcsi*” – Mihai Ernes, [S.R.-T.S., 2549, Tg. Secuiesc], 318
„*Pușcă*”, [B.R.-L., V, Sărmăşel], 75
„*Pușcuța*”, [S.R.-T.M., VI, Vidrasău], 71
„*P.V.*”, [B.R.-L., III, Căpuș], 74

R

„*Rac [Rác?] Domokos*”, [S.R.-O., 7964], 574
„*Racu*”, [S.R.-T.M., III, Moișa], 69
„*Radu*”, [S.R.-T.M., IV, Hodoșa], 70
„*Radu*”, [S.R.-G.], 280, 284, 331-332, 601
„*Radu Emil*”, [S.R.-R., 7908], 561
„*Radu Gheorghe*”, [D.R.-S. I, 8423], 729
„*Radu Ioan*” – Lucseszka Gheorghe, [S.R.-S.P., VI, 2238], 255, 263, 316
„*Radu Ioan*” – Pető Andrei, [S.R.-T.], 311
„*Radu Ioan*”, [D.R.-S. I, 8812], 726
„*Radu Ioan*”, [S.M.-T.M., 8812], 732
„*Radu Lupu*”, [D.R.-S. I, 8809], 727
„*Raita*”, [B.R.-G., Gheorgheni], 105
„*Rarea*”/„*Roza*” – Rafai/Raffai Andrei, [B.R.-S.P., IV, 2241, Trei Sate], 113, 262, 317
„*Rasu*”, [S.R.-T.M., III, Sântana de Mureș], 69, 287
„*Raszkovici*” – Rostás Zoltán, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
„*Rațiu Ioan*”, [B.R.-T., 5909], 573
„*Ravasz László*”, [S.R.-O., 7587], 541
„*Rávai*”/„*Izs[á]k Ioan*” – Izsák Iosif, [B.R.-S.P., II, 247, Roua], 107, 253, 264
„*Recolta*”, [S.R.-G.], 283
„*Regeni*”, [D.R.], 584
„*Reiner*”, [S.R.-T.M., III, Glodeni], 69
„*Reșița*”, [S.R.-T.M., II, Șincai], 68
„*Remus*”, [B.R.-L., VI, Copru], 76
„*Reti*”, [B.R.-L., I, Andrași], 72
„*Részeg*”, [S.R.-T.S.], 742
„*R.G.*”, [B.R.-L., III, Iernut], 73
„*Rigó Ferenc*”, [S.R.-S.P.], 741
„*Rigományi*” – Rigó Béla, [B.R.-S.P., V, Atid], 114
„*Rika*” – Rucz Ioan, [B.R.-S.P., II, Agrișteu], 108
„*Ripan*”, [S.R.-Tp., 3247], 573
„*Ritta*” – Karsthi/Karschti Ioan, [S.R.-R., Ideciu de Jos], 618-619, 645-646
„*Rîndunică Vasile*” – Șerban, Dumitru, [S.R.-T.S., 2276, Covasna], 304-305, 318-319
„*Rochus*” – Düche Iosif, [S.R.-T.S.], 270
„*Roata*”, [S.R.-T.M., V, Roteni], 71
„*Roman*”/„*Roman Grigore*” – Vintilescu, Vasile, [S.T.F.-T.M.], 369, 372, 377, 379, 743
„*Romanescu Tr.*”, [S.R.-T.S.], 742
„*Roşca Ioan*”, [S.R.-R., 7851], 550
„*Rotaru Gh.*”, [S.M.-T.M., 4498], 733
„*Rotaru Gheorghe*” – Mondik Carol, [S.R.-S.P., I, 265], 255, 261
„*Rostás*”, [S.R.-T.M.], 328
„*Roşca Dumitru*”, [S.R.-R., 7901], 561
„*Roşca Dumitru*”, [B.R.-T., 5403], 573
„*Roşu*”, [S.R.-T.M., III, Merișor], 69
„*Roşu Gheorghe*”, [D.R.-S. III, 5896], 562
„*Roşu Marin*”, [D.R.-S. III, 7419], 562
„*Rotaru Viorel*”, [D.R.-S. III], 574
„*Roza*”, [B.R.-G., Ditrău], 105

„*Roza*”, [B.R.-G., Remetea], 105
„*Rozeanu*”, [S.R.-R.], 688-689
„*Rozeanu Eugen*” – Maior, Liviu, [S.R.-R., Reghin], 239, 324
„*Rozsa*”, [S.R.-T.M., 2694], 354
„*Rózsa*” – Barabási Ioan, [S.R.-T.M., Cuieşd], 582
„*Rózsa Ferencz*”, [S.R.-O.], 458
„*R.S.*”, [„*Rina Sorela*”], [D.R.], 122-123, 126-127, 169-170
„*R.T.*”, [B.R.-L., III, Şeulia], 74
„*Rusu*”, [B.R.-L., V, Tuşinu], 76
„*Rusu A.*”, [B.R.-G., Voşlobeni], 105
„*Rusu Ioan*”, [S.R.-R., 7900], 561
„*Rusu Iuliu*”, [B.R.-T., 4366], 575
„*R.V. 1*”, [B.R.-L., V, Cămăraş], 76

S

„*Sabău Fl.*”, [D.R.], 577
„*Sajgó József*”, [D.R.], 710
„*Samu Iosif*” – Fodor Ştefan, [D.R.-„C”], 731
„*Samurache Ioan*”, [S.R.-T.S., 1933], 352
„*Sandi*”, [B.R.-L., V, Sărmăşel], 75
„*Sandu*”, [S.R.-T.M., IV, Vărgata], 70
„*Sandu*”, [S.R.-T.M., IV, Căluşeri], 70
„*Sandu*”, [B.R.-S.P., Fântânele], 201
„*Sandu Mihai*”, [S.R.-M.C., 7604], 541
„*Santa Ioan*” – Salat Anton, [S.R.-S.P., IV, 234], 250, 262, 317
„*Sanyi*”, [S.R.-G.], 439
„*Sarkandi*”, [S.R.-T.S.], 304-305
„*Sarolta*” – Savu, Elena, [B.R.-S.P., II, Bălăuşeri], 109
„*Sas Lajos*”, [D.R.-S. III, 7013], 551
„*Sas József*”, [S.R.-M.C., 3951], 466
„*Saska*” – Simonfi Tiberiu, [B.R.-S.P., IV, Trei Sate], 113
„*Sasu*” – Szaba [Szabó?] Ştefan, [B.R.-S.P., II, Chendu Mic], 107
„*Satu*”, [B.R.-L., II, Fărău], 73
„*Sava Gheorghe*”, [S.R.-R., 3902], 542
„*Savu*”, [S.R.-R., Lueriu], 292-293
„*Savui*” – Suciu, Petru, [B.R.-S.P., II, Coroi], 109
„*Săcui*” – Székely Alexandru, [B.R.-S.P., II, Călimăneşti], 107
„*Sălăuţa*”, [B.R.-L., V, Sărmăşel], 75
„*Sămărghiţan Vasile*”, [D.R.-S. III, 7613], 540
„*Săndulescu Ciceroni*”, [S.R.-M.C., 3756], 466
„*Sărmăşan*”, [B.R.-L., VI, Ţagu], 76
„*Sâmbotelecan*”, [B.R.-L., VI, Silivaş], 76
„*Sântribreanu*” [„*Sântimbreanu*”?], [S.R.-T.M., VI, Vidrasău], 71
„*Sârgu*”, [S.R.-T.M., VI, Chirileu], 71
„*Sándor*”, [D.R.], 610-611, 789, 797
„*Sándor*”, [S.R.-T.M., 2115], 354
„*Sándor Antal*”, [S.R.-M.C.], 675
„*Sándor Dénes*”, [S.R.-O., 6655], 551
„*Sándor János*”, [D.R.-S. IV], 511
„*Sándor József*”, [B.R.-G., 7611], 541
„*Sántha*”, [S.R.-M.C., 430], 466
„*Sárga*” – Sárkány Dionisie, [B.R.-S.P., II, Chendu Mare], 108
„*Sári*”, [B.R.-G., Gheorgheni], 104
„*Sármás*” – Sükösd Francisc, [B.R.-S.P., IV, Praid], 112, 252
„*Sárvari Iosif*”, [S.R.-O., Simoneşti], 517
„*Sáska*”, [D.R.], 660
„*Scândura*”, [B.R.-G., Gheorgheni], 104
„*Scânteia*”, [B.R.-L., III, Iernut], 73
„*Scânteia 2*”, [B.R.-L., III, Cucerdea], 74
„*Schatz*”, [S.R.-R.], 656-657, 663
„*Schlosser Martin*”, [S.R.-T., Jidvei], 613, 616, 620, 655-656
„*Secera*”, [S.R.-G], 283
„*Sectoristul*”, [S.R.-G.], 282
„*Scurtu*”/„*Scurtu Radu*” – Lungu, Vasile, [B.R.-S.P., I, 225, Sâng. de Pădure], 106, 20, 250, 264
„*Scurtu*”, [S.R.-T.M., III, Voiniceni], 69
„*Sebestyén Ákos*”, [S.R.-O., 5254], 575
„*Sebök*”/„*Seres Dénes*”/„*Seres Dionisie*” – Sebestyén Ioan, [B.R.-S.P., V, 213, Bezid], 113, 251, 262, 317
„*Secerea*” [„Secera”?], [B.R.-L., IV, Papiu Ilarian], 75
„*Sepergető*” – Seprödi Iosif, [B.R.-S.P., IV, Chibed], 113, 252
„*Seprüs Carol*” – Budai Béla, [S.T.F.-T.M.], 377
„*Serbu*”, [S.R.-T.M., VI, Ungheni], 71
„*Servietă*”, [B.R.-L., V, Budeşti], 76
„*Sfatul*” – Veseli, Ioan, [B.R.-T., Târnăveni], 81
„*S.G.*”, [B.R.-L., III, Cipău], 73
„*S.I.*”, [B.R.-L., III, Iernut], 73
„*S.I.*”, [B.R.-L., III, Icland], 74
„*S.I.*”, [B.R.-L., III, Cuci], 74
„*Sibiu*”, [S.T.-T.M., 2311], 354
„*Sică*” – Cocoş, Traian, [B.R.-B, Blaj], 80
„*Siklodi Iuliana*” – Sofalvi Ileana, [S.R.-S.P., III, 168], 254, 262, 317
„*Silvester*” – Szilágyi Ioan, [S.R.-S.P., II, 271], 255, 261
„*Silviu Iosif*”, [S.R.-T.M., 5199], 573
„*Simeria*”, [S.R.-T.M., II, Crăieşti], 68
„*Simion*”, [S.R.-G.], 282
„*Simó*” – Siklodi S. Iosif, [B.R.-S.P., III, Mărculeni], 110
„*Simon*”, [S.R.-T.M., IV, Vărgata], 70
„*Simon*” – Siklodi Francisc, [B.R.-S.P., III, Mărculeni], 110
„*Simon F.*”, [D.R.], 595-596
„*Simon Gheorghe*”, [B.R.-G., 7875], 551
„*Simon Ioan*”, [D.R.-S. I, 8146], 726
„*Simon István*”, [D.R.-S. I, 4547], 726
„*Simon Lörincz*”, [S.R.-O., Rugăneşti], 517
„*Simon Lungu*” – Simó Ludovic, [S.R.-S.P., V, 223], 251, 263, 317
„*Simon Vasile*”, [D.R.-S. I, 9380], 728
„*Sintea*”, [S.R.-T.M., III, Sâng. de Mureş], 69
„*Sipos*”, [S.R.-T.M.], 329
„*Sipos*”, [S.R.-L.], 572
„*Sipos János*”, [D.R.], 504
„*Sirena*”, [B.R.-L., I, Luduş], 72
„*Sîngeorzean Malina*”, [D.R.-S. III, 5815], 574
„*S.N.*”, [B.R.-L., III, Cuci], 74
„*Someş*”, [S.R.-T.M., II, Şincai], 68
„*Someş*” – Somodi Márton, [B.R.-S.P., III, Ghineşti], 111
„*Somigyi Gyula*”, [S.R.-M.C., 3547], 466
„*Soporan*”, [B.R.-L., V, Miheş], 75
„*Sörvári*”/„*Szépszegi Domokos*”/„*Sepregi Dominic*” – Sántha/Sánta Blasiu/Blajiu, [B.R.-S.P., IV, 240, Sărăţeni], 112, 252, 263, 317
„*Spartacus Ioan*”, [S.R.-Tp., 5328], 574
„*Spirt*” – Gomboţan, Vasile, [B.R.-B, Blaj], 79
„*s.s.s.*”, [B.R.-L., II, Cheţani], 73

„*S.S.Y*”, [B.R.-L., II, Bogata], 73
„*S.T.*”, [B.R.-L., III, Cucerdea], 74
„*Staicu*”, [D.R.], 558
„*Stan Gheorghe*”, [D.R.], 594
„*Stan Ioan*”, [S.R.-R., 3315], 562
„*Stan Ioan*” (D.R.-S. III, 7467], 574
„*Stan Matei*”, [S.R.-T.S., Covasna], 394
„*Stan Virgil*”, [S.R.-Tp., 7607], 541
„*Stanca Vasile*”/„*Stînca Vasile*” – Chirilă Sigismund, [S.R.-S.P., VI, 2236], 263, 316
„*Starețul*” – Kiss Géza, [S.R.-T.S.], 271
„*State Ioan*”, [D.R.-S. I, 4971], 724
„*Stăică*” [„*Stănică*”?], [S.R.-T.M., I, Nazna], 64
„*Stănesch [Stănescu?] Gh.*”[D.R.-S. I, 3961], 727
„*Stănescu*”/„*Stănescu Emil*”, [D.R.], 473, 484, 492, 507, 555-556, 591-592, 680
„*Stănescu Ilie*” – Sfetcu, Constantin, [S.R.-S.P., II, 259], 255, 261
„*Stănescu Nicolae*”, [S.R.-R., Reghin], 496-497
„*Stănescu Nicolae*”, [D.R.-S. I, 4488], 725
„*Stănică Bran*”, [S.R.-M.C., 4029], 465
„*Stânca*”, [B.R.-G., Toplița], 105
„*Steaua*” – Szöcs Iosif, [S.R.-S.P., 1975], 263
„*Steaua Roșie*” – Máthé Ștefan, [S.R.-S.P., 2335], 317
„*Stefanovici*” – Toth Ștefan, [B.R.-S.P., III, Dămieni], 110
„*Stejarul*”, [S.R.-T.M., V, Iedu], 71
„*Stilou*” – Kovács Géza, [S.R.-T.S.], 271
„*Stoica Petru*”, [D.R.-S. I, 3505], 726
„*Stoica Petru*”, [D.R.-S. I, 3505], 728
„*Straja George*”, [D.R.-S. III, 7390], 551
„*Struț*”, [S.R.-T.M., I, Berghia], 67
„*Studentul*”, [B.R.-G., Toplița], 105
„*St.V.*”, [B.R.-L., III, Lechința], 73
„*Suceava*” – Suciu, Andrei, [B.R.-S.P., II, Seleuș], 107
„*Sucie*”, [S.R.-T.M., I, Pănet], 64
„*Suciu*”, [S.R.-T.M., V, Gălățeni], 67
„*Suciu*”, [B.R.-L., V, Sărmaș], 75
„*Suciu Ioan*”, [S.R.-T.M.], 286
„*Susman*”, 57
„*Sükei Sándor*”, [S.R.-O., Cobățești], 516
„*S.V.*”, [B.R.-L., I, Luduș], 72

SZ

„*Szabó*”, [B.R.-G., Hodoșa], 104
„*Szabó*”, [S.R.-R], 358
„*Szabó Andor*” – Bencze Iosif, [D.R.], 445
„*Szabó András*”, [S.R.-O., 7628], 541
„*Szabó Ferencz*”, [S.R.-M.C., 3793], 465
„*Szabó Gyula*”, [S.R.-M.C., 5339], 575
„*Szabó Ioan*”, [S.R.-G.], 283
„*Szabó István*”, [S.R.-M.C., 4031], 465
„*Szabó József*”, [S.R.-M.C., 7921], 572
„*Szabó Sándor*”, [D.R.], 577
„*Szabó Ștefan*”, [D.R.], 489
„*Szabó Zoltán*”, [S.R.-T.M., 7341], 551
„*Szakács Lajos*”, [S.R.-O., 7616], 541
„*Szalai Andrei*”, [S.R.-O.], 702
„*Szarka*” – Sentisvany [Szentistváni?] Terezia, [B.R.-S.P., II, Bordoșiu], 108
„*Szarka*” – Szabó Beniamin, [B.R.-S.P., III, Eremieni], 110
„*Szarvas*” – Kovács Ioan, [S.R.-G., III, Suseni], 142
„*Szatmári Béla*”, [S.R.-O.], 458
„*Szálkás*”, [S.R.-T.M., IV, Sânvasii], 70
„*Szántó*”, [B.R.-S.P., Sâng. de Pădure], 201
„*Szántó Imre*”, [D.R.-S. I, 7879], 724
„*Szántó Ioan*”, [D.R.], 594
„*Száros Béla*”, [S.R.-M.C., 6346], 562
„*Szász*”, [B.R.-L., V, Sărmășel], 75
„*Szász*”, [B.R.-S.P., Sâng. de Pădure], 201
„*Szász Péter*”, [D.R.-S. III, 7910], 561
„*Szeged*”, [S.R.-T.M., IV, Șardu Nirajului], 70
„*Szente Simon*”, [S.R.-O., Feliceni], 519
„*Szentesi*”, [D.R.], 433
„*Szepesi László*”, [S.R.-M.C., 4781], 575
„*Székely*”, [D.R.], 671, 673
„*Székely Dénes*”, [D.R.-S. III, 7191], 562
„*Székely Francisc*”, [B.R.-L., 6217], 551
„*Székely János*”, [S.R.-T.M., 7965], 574
„*Székely László*”, [D.R.-S. III, 7954], 572
„*Székely Simion*” – Szekeres Ștefan, [S.R.-S.P., V, 214], 251, 263, 317
„*Szély Pista*”, [D.R.-S. I, 8003], 724
„*Szép Ernő*”, [D.R.-S. III, 4736], 551
„*Szép Béla*”, [D.R.-S. III], 784-785
„*Sz. Gh.*”, [B.R.-L., VI, Cătina], 76
„*Szilág*”, [S.R.-T.M., IV, Gălești], 70
„*Szilágyi Iosif*”, [S.R.-M.C.], 465
„*Szitás Ioan*”, [S.R.-O.], 689-690
„*Szöcs János*”, [S.R.-M.C., 7930], 572
„*Szölösi Gábor*”, [S.R.-T.M., 7960], 572

Ș

„*Șerban Elisabeta*” – Simon, Stela, [S.R.-T.], 311
„*Șerban Vasile*” – Tosciuc, Dumitru, [S.R.-T.], 311
„*Șerpariu*”, [S.R.-T.M.], 328-329
„*Ștefanov*” – Baka Augustin, [B.R.-S.P., II, Fântânele], 107
„*Ștefănescu*” – Várbeli Ștefan, [B.R.-S.P., II, Fântânele], 107, 256
„*Ștefănescu V.*”, [D.R.-S. I, 8464], 728
„*Șoimușan*” – Buda, Ironim, [B.R.-S.P., II, Șoimuș], 108
„*Ștef Ioan*”, [B.R.-T., 7646], 541
„*Ștefan*”, [S.R.-T.M., 7953], 572
„*Ștefan*”, [D.R.-S. I, 6720], 727
„*Ștefan Barabas*”, [S.M.-T.M., 7355], 733
„*Șuteu Nelu*”, [S.R.-Tp., Lunca Bradului], 521

T

„*Tabacu Ioan*”, [S.R.-R., Reghin], 294
„*Tacșa Niculae*”, [S.R.-R., 5937], 551
„*Takara*” [„*Takaró*”] – Tacacsi Ștefan [Takács?], [B.R.-S.P., II, Bălăușeri], 109
„*Tamás*”, [S.R.-G.], 282, 284
„*Tamás Iosif*”, [S.R.-O., Șoimușu Mic], 516
„*Tamás Mátyás*”, [S.R.-T.M., 7595], 540
„*Tampon*”, [B.R.-L., VI, Visuia], 76
„*Tanár*” – Tamási Iosif, [B.R.-S.P., V, Crișeni], 113
„*Tankó András*”, [S.R.-M.C., 3765], 465
„*Tarcău Vasile*”, [S.R.-Tp., 5726], 542
„*Tarr Ladislau*”, [D.R.-S. I, 6751], 724
„*Tatár János*”, [S.R.-R., 7961], 574
„*Tatár Mező*”, [S.R.-M.C., 589], 466
„*Tatra*”, [B.R.-L., V, Șăulia], 76
„*Tăbăcaru*” – Tăbăreanu, Terente, [B.R.-S.P., II, Seleuș], 107

„*Tâmplarul*”, [B.R.-G., Gălăuțaș], 104
„*Tânărul*”, [B.R.-G., Borsec], 105
„*Târnava*”, [B.R.-L., III, Cipău], 73
„*Tîrnava*” – Wogel Petru, [S.R.-S.P., 2312], 318
„*Târnăveanu*”/„*Tîrnăveanu Ioan*” – Voroșin/Volosin, Ioan, [B.R.-T., Târnăveni], 81, 311
„*Tárcsafalvi Carol*”, [S.R.-O., 7605], 541
„*Tecnician*”, [S.R.-T.S., Tg. Secuiesc], 302-303, 305
„*Teodorescu Dumitru*”, [S.R.-R., Reghin], 496
„*Teodorescu Marin*” – Dobozi, Aurel, [S.T.F.-T.M.], 372
„*Tégla*” – Telegdi Ludovic, [B.R.-S.P., IV, Praid], 112
„*Telegraf O.2*”, [B.R.-L., VI, Cătina], 76
„*Telu*”, [B.R.-G., Gheorgheni], 105
„*Terpentin*”, [S.R.-G.], 282
„*Textil*” – Șerbănescu, Ilie, [B.R.-B, Blaj], 79
„*T.I.*”, [B.R.-L., II, Dileu Vechi], 74
„*T.I. 30/40*”, [B.R.-L., IV, Valea Largă], 75
„*Tibi Munteanu*”, [S.R.-R., Reghin], 496-497, 624, 644-645
„*Tic Electron*”, [D.R.], 661
„*Ticu Hainal*” [„*Ticu Hajnal*”?], [D.R.-S. IV], 511
„*Tifan Gheorghe*”, [S.R.-O., Ulieșu], 519
„*Tihamér*”/„*Tihamér Arcadiu*” – Székely Gheorghe, [B.R.-S.P., IV, 202, Praid], 113, 252, 264, 317
„*Tilică*” – Butilă, Iosif, [S.T.F.-T.M.], 372
„*Timoreanu Gh.*”, [S.R.-O., 4729], 551
„*T.N.*”, [B.R.-L., III, Cuci], 74
„*Toba*” – Nagy Márton, [B.R.-S.P., III, Șilea Nirajului], 111
„*Todor*”, [S.R.-G.], 440
„*Todor*”, [B.R.-G., Hodoșa], 104
„*Todor I.*”, [B.R.-G., Lăzarea], 105
„*Todor István*”, [S.R.-O., Păuleni], 517
„*Togan Alexandru*”, [S.R.-T], 784
„*Tolan Edmund*” – Toth Emeric, [S.R.-S.P., I, 185], 254, 261, 317
„*Tolas*”, [S.R.-T.M., III, Păingeni], 69
„*Toldi Béla*” – Tekeres Emeric, [S.R.-S.P., V, 267], 251, 263, 317
„*Tolnai Ferdinánd*”, [S.R.-T.M., 7602], 540
„*Toma Ioan*” – Varna Eugen, [S.T.F.-T.M.], 372
„*Tompa Coloman*”, [S.R.-T.M., 6425], 573
„*Tomșa Nicolae*”, [S.R.-Tp., Lunca Bradului], 521
„*Toncean Ilie*”, [B.R.-L., 4370], 551
„*Toni*”, [S.T.F.-T.M.], 365
„*Topcin Alex.*”, [S.M.-T.M., 3392], 733
„*Tordai János*”, [D.R.-S. III, 7535], 574
„*Toth Béla*”, [D.R.], 488-489
„*Toth Béla*”, [D.R.-S. I, 3489], 728
„*Toth Ioan*”, [B.R.-T., 5663], 562
„*Tóth Tamás*”, [D.R.-S. I, 9222], 725
„*Török*”, [S.R.-T.M., IV, Hodoșa], 70
„*Török Emil*”, [D.R.-S. I, 6057], 725
„*Török János*”, [S.R.-S.P.], 741
„*Török Judith*”, [D.R.-S. III], 786
„*Tractor*”, [B.R.-L., II, Grindeni], 73
„*Tractor*”, [B.R.-L., IV, Papiu Ilarian], 75
„*Tractor*”, [B.R.-L., V, Șăulia], 76
„*Tractor*”, [B.R.-L., VI, Fântăbița], 76
„*Traian*”, [S.R.-G.], 405, 439
„*Traian Ioan*” – Bucur, Alexandru, [S.T.F.-T.M., 68], 361, 372
„*Traienuț*”, [D.R.], 665-666
„*Trandafir*”, [B.R.-Tp.], 139
„*Trăgaci*”, [S.R.-T.M., 1832], 354
„*Trifan Valeriu*”, [S.R.-M.C., 3581], 465
„*Tropotei*”, [S.R.-T.M., VI, Cerghizel], 71
„*T.T.*”, [B.R.-L., II, Dileu Vechi], 74
„*Tudor Aurel*” – Török Alexandru, [S.R.-S.P., I, 192], 250, 261, 317
„*Tudor Mureșan*”, [S.R.-O., 7585], 541
„*Tudor Vladimir*”, [D.R.], 94
„*Tudose*” – Adorjáni Nicolae, [D.R.-„C”], 721
„*Tudosie Ioan*” – Ormenișan, Gheorghe, [S.R.-S.P., I, 2154], 256, 261, 317, 574, 741
„*Tulcea*”/„*Tulcea Ioan*” – Toth Anton, [B.R.-S.P., III, 171, Mătrici], 110, 254, 262, 317
„*Turc Petru*”, [S.R.-T.M., 7634], 541
„*Turcu*”, [S.R.-T.M., IV, Miercurea Nirajului], 70
„*Turcu*” – Tulcea, Luca, [B.R.-S.P., II, Filitelnic], 107
„*Turcu Alexandru*” – Tudoran, Horea, [S.T.F.-T.M.], 377, 380
„*Turbină*” – Moga, Beniamin, [B.R.-B, Blaj], 80
„*Turcu Alexandru*”, [S.T.F.-T.M.], 367, 369
„*Turcu Ioan*”, [D.R.-S. I, 4068], 726
„*Turda*”, [S.R.-T.M., II, Băla], 68
„*Turda*” – Tordai Iosif, [B.R.-S.P., III, Eremieni], 110
„*Turnător*”/„*Turnătorul Nicolae*” – Turtureanu, Ecaterina, [B.R.-S.P., IV, 245 Praid], 112, 252, 264
„*Turtureanu*”, [D.R.], 661
„*Tușnad*”, [S.R.-T.M., IV, Troița], 70
„*Tüzes Petru*”, [S.R.-M.C., 5629], 542

Ț

„*Țânțaru*” – Țânțăreanu, Teodor, [B.R.-S.P., II, Șoimuș], 109
„*Țepeș*”, [S.R.-Tp.], 257
„*Țiganul*”, [B.R.-G., Toplița], 105

U

„*Udvarhelyi*”, [D.R.], 544-546, 577, 687
„*Ujvári Elemér*”, [S.R.-G., Remetea], 602
„*Ungvári Miklos*”, [S.R.-R., 5798], 542
„*Unia*” – Uifolvi [Ujfalvi?] Alexandru, [B.R.-S.P., II, Viforoasa], 109
„*Ursu*”, [B.R.-L., II, Găbud], 73
„*Ursu*”, [S.R.-R., 5413], 551
„*Ursu Ioan*”, [S.R.-R., 6329], 542
„*Ursu Teoader*”, [S.R.-Tp., Stânceni], 521
„*Ursut Nicolae*”, [B.R.-L., 7856], 551
„*Ursuț*”, [B.R.-L., V, Miheș], 75
„*Urzică*”, [B.R.-G., Toplița], 105
„*Uzbence*”, [S.R.-M.C., 3764], 466
„*Uzvölgy Francisc*”, [S.R.-R., 3952], 542

V

„*Vaccin*”, [S.R.-T.S.], 742
„*Vad Ioan*”, [B.R.-G., Lăzarea], 105
„*Vad Ioan*”, [S.R.-M.C., 7059], 575
„*Vagó*” – Vass Dionisie, [B.R.-S.P., V, Atid], 114
„*Valcsányi Béla*”, [B.R.-R., Reghin], 394
„*Vale*”, [B.R.-L., II, Sălcud], 73
„*Valentin*”, 626-627
„*Valentina*” – Batentiana, Ana, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106

„*Varga*”, [B.R.-L., V, Sărmăşel], 75
„*Varga Ferencz*”, [S.R.-O.], 458
„*Varga Péter*”, [D.R.], 433
„*Vargha Petru*”, [S.R.-G.], 282
„*Vargyas*” – Váradi Ioan, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106
„*Vari R.*” [„*Vári*”?], [B.R.-G., Lăzarea], 105
„*Varodi*” [„Váradi”?], [S.R.-T.M., V, Acăţari], 67
„*Varó Maria*”/„*Varró Maria*” – Varga Vilma, [S.R.-S.P., II, 272], 250, 261, 317
„*Varró*”/„*Varró Vajda*” – Varga H. Dionisie, [B.R.-S.P., I/II, 179, Fântânele], 108, 253, 261, 317
„*Varşovia*” – Vass Árpád, [B.R.-S.P., IV, Ghindari], 112
„*Vas*”, [B.R.-L., II, Bichiş], 72
„*Vas Áron*”, [D.R.-S. III, 5443], 562
„*Vasi Ioan*”/„*Vasi I.*” – Lazar Ioan, [S.R.-G., III, Ciumani], 105, 142, 281, 283
„*Vasile*”, [S.R.-T.M., IV, Miercurea Nirajului], 66
„*Vasile*”, [B.R.-L., III, Cucerdea], 74
„*Vasile*”, [S.R.-Tp., Stânceni], 521
„*Vasilescu*”, [D.R.], 267, 417, 433, 789
„*Vasilescu*” – Tecaru, Gherasim, [S.T.F.-T.M., 478], 360, 372
„*Vasilescu Ioan*”, [D.R.-S. III, 7958], 574
„*Vasilescu Ioana*”, [D.R.-S. I, 9213], 729
„*Vasilescu Ionel*” – Mezei Vasile, [S.R.-S.P., VI, 279], 255, 263, 317
„*Vasilescu P.*”, [D.R.-S. I, 3564], 727
„*Vasilescu Stelian*”, [S.R.-S.P.], 741
„*Vass Ábel*”, [D.R.-S. III, 3544], 551
„*Vass Áron*” – Páll Ioan, [S.R.-S.P., II, 2201], 256, 261
„*Vass János*”, [S.R.-O., 7922], 573
„*Vaszil Kálmán*”, [S.R.-O., Rugăneşti], 517
„*Văleanu*”, [S.R.-Tp., Dumbrava], 521
„*Vânător*”, [B.R.-L., II, Grindeni], 73
„*Vânător*” – Varga Albert, [B.R.-S.P., III, Neaua], 111
„*Vânătorul*” – Galas, Aurel, [B.R.-T., Târnăveni], 81
„*Vânătorul*” – Nampel Béla, [S.R.-T.S., 2756, Tg. Secuiesc], 318
„*Vânătorul*”, [S.R.-G.], 282, 331-332
„*Vânt*”, [S.R.-T.M., II, Sânmartin], 68
„*Vântul*”, [S.R.-T.M., V, Stejeriş], 71
„*Váradi Iuliana*”, [D.R.-S. III, 7274], 550
„*Venus Veronica*” – Mátyás Irma, [S.R.-S.P., I, 222], 255, 261, 316
„*Veres József*”, [B.R.-G., 7645], 541
„*Veres József*”, [S.R.-M.C., 7938], 572
„*Veres Ladislau*”, [S.R.-R., Reghin], 624, 644
„*Veres Sándor*”, [S.R.-O., 7586], 541
„*Vereş Iosif*”, [S.R.-Tp., Răstoliţa], 521
„*Veselul*”, [B.R.-G., Topliţa], 104
„*Vesta*”, [B.R.-L., I, Luduş], 72
„*Veterinarul*” – Marcu, Teofil, [S.R.-T.S., 840, Tg. Secuiesc], 318
„*Vékás*” – Veres Géza, [B.R.-S.P., III, Rigmani], 111
„*V.G.*”, [B.R.-L., III, Iclănzel], 74
„*Victor*”, [S.R.-R., 3126], 573
„*V.I.*”, [B.R.-L., III, Cuci], 74
„*Vifor Petru*”, [D.R.-S. III, 4846], 562
„*Vig Otto*”, [S.R.-M.C., 5363], 562
„*Vigilentă*”, [B.R.-L., V, Miheş], 75
„*Vigilenţa*”, [B.R.-L., III, Iclănzel], 74
„*Vili*”, [D.R.-S. III, 5924], 542
„*Vincze Géza*”, [D.R.-S. III, 4241], 542
„*Vinul*”, [B.R.-L., V, Sărmaş], 75
„*Viola*”, [D.R.], 433
„*Viorel*” – Antal Iuliana, [B.R.-S.P., III, Maia], 110
„*Viorel*” – Pop, Viorica, [B.R.-S.P., IV, Sovata], 112
„*Viparean*”, [S.R.-T.M., VI, Sânpaul], 71
„*Virág*”, [S.R.-T.M.], 329
„*Virág Ernő*”, [S.R.-M.C., 2030], 465
„*Virág Gyárfás*”, [S.R.-M.C.], 675
„*Virág György*”, [D.R.], 360
„*Virág Iosif*”/„*Virág Joska*”, [D.R.], 409, 433, 503-504
„*Virág Nándor*”, [D.R.-S. I, 5772], 725, 729
„*Vizi János*”, [S.R.-M.C., 3924], 465
„*Vizi Mihai*” – Vészi Ludovic, [S.R.-S.P., III, 2227], 256, 262, 317
„*Vlad*”, [D.R.], 545
„*Vlad*”, [S.R.-T.M., III, Dumbrăvioara], 69
„*Vlad Mircea*”, [S.R.-S.P.], 741
„*Vlad Petrică*”, [S.R.-T.S., 761], 352
„*Vlad Petru*”, [B.R.-G., 7572, Gheorgheni], 541, 602
„*Vladimir*”, [D.R.], 558
„*Vladimirescu*”, [B.R.-L., III, Ogra], 73
„*Vladimirewcu*” [„*Vladimirescu*”?], [B.R.-L., III, Cucerdea], 74
„*Vlaicu*”, [S.M.-T.M., 8100], 733
„*Voicilă*”, [B.R.-L., I, Luduş], 72
„*Voicu*”, [S.R.-T.M., III, Merişor], 69
„*Voicu Ioan*”, [D.R.-S. I, 6261], 726
„*Voinicu*”/„*Voinica*” – Vasilescu, Gheorghe, [B.R.-S.P., I, Sâng. de Pădure], 106, 201, 250
„*Voivod*”, [S.R.-T.M., VI, Cerghid], 71
„*Volga*”, [S.R.-T.M., II, Şincai], 68
„*Volga*” – Vancea, St. Moise, [S.R.-S.P., IV, 2230], 256, 262, 317
„*Vopsele*”, [B.R.-G., Gheorgheni], 105
„*Völgyes*”, [B.R.-G., Suseni], 105
„*Vralie*”, [S.R.-T.M., I, Band], 67
„*Vultur*”, [S.R.-T.M., I, Grebeniş], 65
„*Vultur*” – Radu, Alexandru, [S.R.-Tp., Lunca Bradului], 301
„*Vulturul*”, [S.R.-G., Valea Strâmbă], 283
„*Vulturul*”, [S.R.-T.M.], 328

W

„*Wagner*” – Motz Ioan, [S.R.-R., 7652, Ideciu de Jos], 541, 605-606
„*Walter*”, [D.R.], 563
„*Weiholot Ernst*”, [B.R.-T., 7620], 541
„*Wermescher*”, [S.R.-R., Reghin], 497

Z

„*Zahăr*” – Sebeni, Ambrozie, [B.R.-B, Blaj], 79
„*Zaharia*”, [D.R.], 409
„*Zaharia*”, [D.R.-S. I, 857], 726
„*Zakariás*” – Várhelyi Zoltán, [S.R.-T.S.], 269, 305-306
„*Zalka János*”, [D.R.], 546
„*Zamfir C-Tin*”, [D.R.-S. I, 8343], 728
„*Zamfirescu*”, [S.R.-M.C., 311], 562
„*Zaraescu Vasile*”, [D.R.-S. I, 7727], 729
„*Zarzavat*”, [B.R.-L., III, Cuci], 74

„*Zidaru*” – Kömives Rebeka, [B.R.-S.P., II, Călimăneşti], 107, 253
„*Zidaru*” – Kömüves Ludovic, [B.R.-S.P., III, Mărculeni], 110
„*Zigmanfolvi*” [„*Zsigmonfalvi*”?] – Szász Sigismund, [B.R.-S.P., II, Odrihei], 108
„*Zita*” – Mantó Magdalena, [S.R.-T.S., 2728, Covasna], 318
„*Zoli*” – Bardocz Zoltán, [S.T.F.-T.M.], 377
„*Zoli*”, [S.R.-M.C., 3344], 465
„*Zoltán*”, [D.R.], 504, 577, 704
„*Zoltán*”, [D.R.-S. IV], 511
„*Zöld Ioan*”, [S.R.-M.C., 3923], 465
„*Zöldi*”, [D.R.], 545
„*Zöldi Árpád*” – Hajnal Sándor, [D.R.-„C”], 707

ZS

„*Zsiga*”, [S.R.-T.M.], 328
„*Zsigmond*”, [S.R.-M.C., 3825], 466
„*Zsögödi Ioan*”, [S.R.-M.C., 3288], 466

X

„*X. 15*”, [B.R.-L., V, Şăulia], 76
„*X.Y.Z.*”, [B.R.-L., II, Bogata], 73

INDICE DE NUME
GENERAL

A

Aba Novák Vilmos (Ungaria), 543
Abraham Ştefan, 502
Abran Ioan (Sânpaul), 518
Acaru, Lazăr (Târnăveni), 120
Aczél Emeric (Plăieşii de Jos), 564
Aczél Francisc (E.M.I.SZ.[1]), 443
A.D., 512
Ada Adalbert, 298-299
Adam Maria (Ditrău), 569
Adenauer (R.F.G.), 646
Adleff, Norbert (R.F.G.), 647-648
Adler Mesiliu (Reghin), 180
Adorján Eugen, 640, 712
Adorján Gavril (Tg.-Mureş), 9
Adorján Ştefan (Tg.-Mureş), 666
Adorjáni Dezső (Tg.-Mureş), 649
Adorjáni Rudolf Carol (Seuca), 499
Ady Béla (E.M.I.SZ.), 444
Ady Ernest (Tg.-Mureş), 55
Ady Ioan/János (Reghin), 652, 659, 711, 734
A.E. (r. Gheorgheni), 284
Agrişteanu, Constantin (Laslău Mare), 613
Agura, Nicolae (Cristeşti), 364
Aitay [Ajtay?] Ernest (Sighişoara), 730
Ajichira (Tg.-Mureş), 452
Ajtay Gecse Victor (Tg.-Mureş), 576
Akacsos [Akácos?] Iuliu, 390
Akáczos Alexandru, 435
Alaga Ludovic (Tg.-Mureş), 88
Albert Carol (Măgherani), 332
Albert Ferencz, 532
Albert Francisc, 321
Albert Gavril (Miercurea-Ciuc), 190
Albert Ibolya (Tg.-Mureş), 665-666
Albert Mihai/Mihail (E.M.I.SZ.), 428, 442
Albert Paul (Tg.-Mureş), 801
Albricht, Albert, 150
Albu, Iacob (Tg.-Mureş), 479
Albu, Ioan (Adrian), 182
Albu, Gheorghe (Ibăneşti), 181
Albu, Tiberiu (Tg.-Mureş), 58
Aldea, Aurel (r. Reghin), 461
Aldea, Dumitru (Tg.-Mureş), 792
Ales, Maria (Luduş), 481
Alexa, Petre, 484
Alexandru, Gheorghe (Tg.-Mureş), 13, 43
Alexandru, Valeriu (Gurghiu), 661
Alexandru, Vasile (Tg-Mureş), 95, 118
Alexe (Bucureşti), 220
Alexiu, Mircea (Bucureşti), 737
Altman Andrei (Bucureşti), 679
Ambrus Árpád (Dăneşti), 675
Ambrus Blasiu (Valea Strâmbă), 5
Ambrus Dionisie (Ciumani), 7
Ambrus Ferenc, 442
Ambrus Francisc (Tg.-Mureş), 653
Ambrus Ioan (E.M.I.SZ.), 443-444
Ambrus Péter (Tg.-Mureş), 653
Ambruş Ştefan (Valea Strâmbă), 5
Ament Ioan (Tg.-Mureş), 579
Anca, Ioan (Sântana), 364
Ander Zoltán (Tg.-Mureş), 685
Anderko Iosif (Tg.-Mureş), 801-802, 808, 812, 814
András Anton (Plăieşii de Sus), 303
András Ioan, 26, 151
András Béla (Tg.-Mureş), 426
András Ferencz, 618
András Iuliu (Tulgheş), 438
András Mozes, 709, 711
Andrási Gheorghe (Firtănuş), 517
Andrásovszky Ioan (Budapesta), 234
Andrásovszky Magdalena (Budapesta), 234
Andrásovszky Tiberiu (Tg.-Mureş), 234, 388, 542, 544-545
Andrei Stavilă Ioan, 431
Andreica, Ioan (r. Reghin), 528-529
Andris György (Tg.-Mureş), 43
Anghel, Coloman (Ogra), 556
Anghel, Constantin (r. Reghin), 461
Anghel, Irina (Ogra), 55
Anghel, Nicolae, 419
Antal Clara (Iaşi), 695
Antal Gábor (Miercurea-Ciuc), 695
Antal Gheorghe (Topliţa), 240
Antal Ioan (Ciumani), 46
Antal Ioan (Nădejdea), 581
Antal Iosif (Miercurea-Ciuc), 330, 445
Antal Ladislau (Breaza), 54
Antonescu (Reghin), 689
Antoni (Corund), 690
Aranyi Iuliana (Sfântu Gheorghe), 187
Ardeleanu, Vasile, 153
Argatu, Constantin, 390
Aricescu, Constantin, 398
Arimie, Dumitru (Blaj), 58
Arjoca, Vladimir (Târnăveni), 13
Arsenevici/ Arsienevici, Alice (Tg.-Mureş), 507, 682
Aslan, Constantin, 145
Aszalos Ladislau (Tg.-Mureş), 580
Auer Arnold (Austria), 433
Augustin, Ion (Topliţa), 554
Auner, Martin (Jidvei), 655-656
Ausch, Alexandru (Tg.-Mureş), 631
Auschpitz/Auspitz, Alexandru, 145, 152
Aved Andrei (Joseni), 5

Á

Ábrahám Aladár (Tg.-Mureş), 114
Ábrahám Ernest (Tg.-Mureş), 118
Ábrahám Izsák (Tg.-Mureş), 43
Ács Ioan (Glodeni), 88
Ádám Iosif (Sovata), 667
Ágoston István (Tg.-Mureş), 649
Ápor Csaba, 603
Árkosi Ştefan, 9

B

Baba, Nicolae (Tg.-Mureş), 123
Babeş Roman (Sighişoara), 737
Babos Ştefan (Nicoleşti), 328
Baciu, Alexandru, 420-421
Baczó Albert (Mărtiniş), 710
Badioc, Ioan (Tg.-Mureş), 756-758, 762, 765
Baia, Niculae, 360
Baican (Sighişoara), 736
Baican, Ionel (Predeal), 736

[1] În cazul persoanelor care au făcut parte din organizaţia E.M.I.SZ., în lipsa specificării pentru fiecare a localităţii de domiciliu, am optat pentru utilizarea denumirii organizaţiei.

Bajkó (Dalnic), 617
Bajkó Coloman (Tg. Secuiesc), 302, 306
Bajkó Ludovic (Borsec), 703
Bajkó Rozalia (Borsec), 703
Bajnok Ella (Tg. Secuiesc), 302
Bajor Andor, 543-544
Bakaló Zoltán (Tg.-Mureş), 9
Bakcsi, 231
Bakesi (Cristur), 427
Baki Etelka (Acăţari), 368
Bakk Alexandru, 603-604
Bakk Elek, 690
Bakk Nicolae (Zăbala), 162
Bakó Carol (Gălăţeni), 242-243
Bakó Maria, 565
Bakó Pál, 400
Bakó Pavel, 419
Balasy Dionisie Eugen (r. Miercurea-Ciuc), 530
Balázs Alajos (Remetea), 538
Balázs Andrei (Tg.-Mureş), 589
Balázsi Dénes (Bisericani), 702
Balázs Dionisie (Petrilaca), 460
Balázs Emeric (Petrilaca), 460
Balázs Francisc (Valea Strâmbă), 5
Balázs Géza (E.M.I.SZ.), 443
Balázs Grigore (Suseni), 280
Balázs Imre, 583, 607
Balázs Ioan (Tg.-Mureş), 680
Balázs Iosif (Plăieşii de Jos), 303
Balázs Károly (Baraolt), 168
Balázs Ladislau (Reghin), 680
Balázs Cs. Lajos (Sântimbru), 189
Balázs Martin (Corund), 517
Balázs Paul (Mădăraş), 152
Balázs Sándor (Mărtiniş), 458
Balázs Ştefan (Petrilaca), 460
Balázs F. Elisabeta (Remetea), 602
Balázs Tereza, 581
Balázs Terezia (Remetea), 602
Balducci (Vatican), 789
Balint Grigore (Inlăceni), 517
Balint Margareta, 712
Balló Béla, 430, 435
Balog Berta (Tg.-Mureş), 584
Balog Emil (Sighişoara), 730
Balog Eugen (Tg.-Mureş), 12
Balogh (Ungaria), 632
Balogh Alexandru (Tg.-Mureş), 359
Balogh Ábel (Adrianu Mare), 87
Balogh Dionisie (Călugăreni), 12
Balogh Edgár (Cluj-Napoca), 542-544, 563, 577-578, 699, 716
Balogh Iosif (Troiţa), 668
Balogh Irma (Troiţa), 668
Balogh Margareta, 150, 617
Balogh Ödön (Tg.-Mureş), 545
Balogh Sipos Mihail (E.M.I.SZ.), 443
Balogh Ştefan, 475
Bambo Grigore (Tg.-Mureş), 117
Banc, Iosif (Tg.-Mureş), 509, 592, 794-795, 801-802
Bancu, Doina (Tg.-Mureş), 682
Banciu, Ioan (r. Târnăveni), 6
Bancu, Gheorghe (Târnăveni), 120
Bandi, Alexandru (r. Reghin), 461
Bandy Irma (Târgu Secuiesc), 140
Bara David (Sândominic), 566
Bara Ioan (Sândominic), 566
Barabaş [Barabás?] Mihai, 428
Barabás, 231
Barabás Adalbert (Gheorgheni), 467
Barabás Andrei, 145, 151
Barabás Benedek (Sâng. de Mureş), 388
Barabás Dionisie, 145
Barabás Ignaţiu (r. Miercurea-Ciuc), 530-531
Barabás Ileana (Miercurea-Ciuc), 124
Barabás Ioan (Beica de Jos), 10
Barabás Iosif, 145
Barabás H. Iosif (Agriştеu), 6
Barabás Loránd (Chibed), 709
Barabás Ludovic (Valea Strâmbă), 440
Barabás Rozalia (Topliţa), 3
Barabás Rozalia, 390
Barabás S. (Tg.-Mureş), 43
Barabás Zoltán (Iara de Mureş), 660
Baray Pavel (E.M.I.SZ.), 444
Barbu, Aurel (Zagăr), 4
Barbu, Mihai (Tulgheş), 440
Bardoczi Iosif (Odorhei), 124
Baricz Dénes (Dăneşti), 330
Baricz Martin (Tg.-Mureş), 87
Baricz Mihai (Joseni), 5
Barna Imre (Band), 328
Barom Iosfi (Sânpaul), 457
Barta Gheorghe, 442
Bartalis Adalbert, 212, 298-299
Bartalis Ludovic, 566
Bartalis Petru (Ciumani), 405
Bartesch, Emmi (Sighişoara), 736
Bartha Gheorghe (Luca), 7
Bartha Ileana (Chendu Mare), 8, 43
Bartha Ioan (Tg.-Mureş), 489
Bartha Ioan (Bogata), 558
Bartha Ioan, 641
Bartha Ioan (Reghin), 732
Bartha Irma (Porceşti), 407
Bartha Iuliu (Tg. Secuiesc), 385
Barth Johan (Bălcaci), 655
Bartha Ladislau (Tg.-Mureş), 53
Bartha P. (Tg.-Mureş), 568
Bartha Ştefan (Pănet), 407
Bartha Zoltán (Sântioana?), 328
Barti Mihályné (Boroşneu Mare), 449
Bartis Martin (r. Ciuc), 604
Bartis Iosif, 577
Bartis Tiberiu (Gheorgheni), 45
Barto[Barta?] Ioan, 169
Bartok Lazar, 437
Bartos Emeric (r. Tg. Secuiesc), 742
Bartos Victoria (r. Tg. Secuiesc), 742
Bartus Árpád (Sântioana), 2
Basarab, Gh., 189
Batasi Ştefan, 165
Battenberg Tibor (S.U.A.). 698-699
Băbeanu, Bibi, 208
Băcanu, Vasile (Fărău), 11
Bădilă, Petru (Reghin), 11
Bălea, Tănase (Sălcud), 495
Băndeanu, Alexandru (Batoş), 325
Băndilă, Alexandru, 300
Băndilă, Gheorghe (Filea), 54
Băndilă, Ioan (Filea), 54, 300
Bănică, Gheorghe, 342
Bărbulescu, Virgil (r. Reghin), 461
Bărbulescu, Virgil (Gurghiu), 661
Bărdăşan, Carol (Sâncrai), 364
Băţaga, Maria (Ogra), 557
Băţagă, Ioan (Tg.-Mureş), 747, 749-750, 768-770, 781
Bârsan, Romulus (Sâncrai), 58
Bâta Gherasim, 149, 165
Bács Mihai, 435
Bács Vilmos, 567
Bálind János (Săcădat), 693
Bálint Alcibiu (Valea Strâmbă), 5
Bálint Eugen (Glăjărie), 182
Bálint Francisc (Aluniş), 663
Bálint Marika (Tg.-Mureş), 164, 167
Bálint Martin (Glăjărie), 182
Bálint Mihai (E.M.I.SZ.), 443
Bálint Tivadar (Mădăraş), 462
Bánfi Nicolae (Tg. Secuiesc), 424
Bányai Ladislau (Gurghiu), 78
Bányai László (Bucureşti), 636
Bányai Ludovic (Tg.-Mureş), 486
Bányai Margareta (Brеţcu), 304
Bányász Alexandru (Suseni), 397, 455, 569
Bárdos Lajos (Ungaria), 544
Bárdossy Gergely, 417
B.D. (Reghin), 645
B.E. (r. Gheorgheni), 284
B.E. (Austria), 285
Becze (Miercurea-Ciuc), 629
Becze Ádám (Bucureşti), 303
Becze Elisabeta (Bucureşti), 303, 306
Bede Ştefan (E.M.I.SZ.), 428, 443
Bedő Dénes, 441
Bedő Ernest (Braşov), 691
Bedő Gavril/Gábor (E.M.I.SZ.), 428, 442
Bedő Imre (Miercurea-Ciuc), 408
Beer, Reimer (Sighişoara), 736
Beer, Walter (Mediaş), 736

Begetto, Arnaldo (Italia), 631
Beiki Ioan (Voivodeni), 478
Belea, Augustin (Gurghiu), 181
Belea, Gavrilă (Petelea), 38
Belteki Mihai (Gălăţeni), 243
Bencze Ioan (Dămieni), 57
Bencze Iosif (Zălan), 345-346, 348-349, 355-356, 418
Bencze Iosif (E.M.I.SZ.), 444
Bencze Iosif (Stânceni), 581
Bencze Ludovic (Braşov), 695
Bencze Ödön (Mărtiniş), 518
Bencze Tiberiu (Miercurea-Ciuc), 695
Benczel/Bentzel Béla (Tg.-Mureş), 543-544, 563, 713, 723
Benczédi Ferenc (Tărceşti), 150
Bencző Dionisie (Mereşti), 519
Bende Iosif (Părtineni), 167
Bene Emilia, 390
Bene Iosif (Plăieşii de Jos), 169
Bene Ludovic (Cluj-Napoca), 424
Benedek Árpád (Tamaşfalău), 304
Benedek Gyula (Tg.-Mureş), 487
Benedek Iza (Tg. Secuiesc), 695
Benedek Ludovic (Joseni), 455
Benedek Magdalena (r. Gheorgheni), 639
Benjámin Sándor (Ciuc-Sânmartin), 150
Benke (Tg.-Mureş), 665
Benke Iosif (Tg.-Mureş), 13
Benke Sigismund (Gălăţeni), 243
Benkes Ioan, 417
Benkes Ludovic (Tg.-Mureş), 359
Benkő Iosif (Tg.-Mureş), 388
Benkő Lázár (Tg. Secuiesc), 303
Benkő Mihail (Boroşneu Mare), 442, 449
Benkő Albert (Mereşti), 566
Benkő Iosif (Gurghiu), 181
Benkő Petru (Gurghiu), 181
Benkő Zoltán (Găneşti), 677
Benő/Benkő Nicolae (Tg.-Mureş), 652-653
Benöcs Zoltán (Estelnic), 305
Berecki Géza (Găneşti), 13
Berkeczi Gheorghe (Sovata), 694
Bereczki Irma (Sovata), 694
Berecz Iuliu (E.M.I.SZ.), 428, 442
Bereczki Anton (Sâmbriaş), 660
Bereczki Tiberiu (Tg.-Mureş), 170
Berge Andrei (Ozun), 437
Berge Ştefan (Ozun), 437
Beria, 782
Bernáth Ernest/Ernő (Tg.-Mureş), 543, 577, 636, 690-692
Berşan Mihai, 419
Bertalan Blaziu (r. Gheorgheni), 330-331
Berzan, Mihai, 432
Besoiu, Nicolae (Odorhei), 273
Betás Ştefan, 152
Bereczki Francisc (Voivodeni), 478
Berman Marcus (Tg.-Mureş), 114-115, 118
Bernad Andrei (Dedrad), 500
Bernády Elvira (Tg.-Mureş), 42-43
Bernády Gheorghe (Tg.-Mureş), 42
Bernát Ioan, 442
Bernáth Ernő (Tg.-Mureş), 544, 546, 578, 581
Bernáth Márta (Tg.-Mureş), 692
Bertalan Ilona (Tg.-Mureş), 665
Bertalan Iosif (Bogata), 572
Beteg Alexandru (Tg.-Mureş), 42
Bethlen Gábor/Gavril (Tg.-Mureş), 42-43, 89
Bécsi Emeric (Remetea), 7
B.F. (Tg.-Mureş), 313
B.G., 512
B.I. (Tg.-Mureş), 313
B.I. (r. Gheorgheni), 284
Bianu, Gheorghe, 371
Bicior Alexandru (Ciceu), 168
Biczó Ioan (E.M.I.SZ.), 443
Bihacsy Károly (Tg.-Mureş), 589
Biji, Gavrilă, 603-604
Bilibok Andrei (Lunca de Jos), 581
Bincia Ştefan (Voivodeni), 478
Bincsó Árpád (Tg.-Mureş), 655, 658
Bincsó/ Binczó Ioan, 437, 501
Bindea, Tiberiu (Tg.-Mureş), 118
Bindeanu, Alexandru (Batoş), 291
Binder, Ecaterina (Austria), 656-657, 663
Binder, Gheorghe (Austria), 657
Binder, Karin (Sighişoara), 738
Binder, Mihai (Austria), 657
Binder, Utte (Ghimbav), 736
Birinyi Gavril (Tg.-Mureş), 267
Biriş, Ioan (Tg.-Mureş), 55
Biriş, Maria (Cluj-Napoca), 534
Biriş, Paraschiva (Cluj-Napoca), 534
Biró Albert/Adalbert (Găleşti), 145
Biró Carol, 443
Biró Gábor (Tg.-Mureş), 122
Biro Grigore, 567
Biro Ioan (Bichiş), 11
Biró Iosif (Tg.-Mureş), 417
Biró Iosif (r. Miercurea-Ciuc), 531
Biró Iosif, 711
Biró Lajos (Odorhei), 581
Biro Mihai (Tg.-Mureş), 528
Biró Ştefan, 390
Biró Tivadar, 618, 709
Biró Venczel/Vencel (Tg.-Mureş), 87, 123
Biró Vicenţiu, 280
Birtalan (Tg.-Mureş), 665
Birtalan Varga Moise (Cristuru Secuiesc), 516
Birtok Alexandru (Reghin), 500
Birton Gyula. 593
Birton Ştefan (Lupeni), 518
Bivolaru, Mihail (Ruşii-Munţi), 554
Bîca, Romulus, 300
Bîndeanu, Augustin, 399
Bîrsan, Ioan (Covasna), 326-327
Bîrsan, Ioan (Sighişoara), 731
B.L. (Bucureşti), 645
Blaga, 430
Blaga, Ioan (Jabenița), 182
Blaga Ioan, 429, 436
Blaga, Leon, 360
Blazsek (Tg.-Mureş), 588
Bleier Ernest (Tg.-Mureş), 94-95
Blenesi Francisc, 436
Bloc, Elize (Tătârlaua), 535
Blohm, Mihai (Austria), 620
Bloz, Victor, 514
Blumffeld (R.F.G.), 648-649
Boaba, Ioan (Ungheni), 668
Boaga, Vasile (Luduş), 11
Boaru, Dumitru (Caşva), 182
Boaru, Dumitru (Glăjărie), 182
Boaru, Mihăilă (Caşva), 182
Boaru, Vasile (Caşva), 182
Boatiş, Gheorghe, 164
Bob, Ioan (Tg.-Mureş), 808
Boca, Luca (Răzoare), 494
Boca, Mihai (Praid), 121
Bochiş, Ioan (Tg.-Mureş), 801
Bocs Ludovic (Păpăuţi), 304
Bocskor Ladislau, 163
Bocikor [Bocskor?] Ioan (Austria), 657
Bocz Ádám, 390
Boda Francisc (Tg.-Mureş), 595, 672
Boda, Iuliu, 163
Boda Iuliu, 441
Bodali Iosif, 371
Bodi Ioan (E.M.I.SZ.), 443
Bodis A. (Tg.-Mureş), 10
Bodnăraş, Emil, 384, 706
Bodó (r. Odorhei), 518
Bodó Áron (Sâncrai), 697
Bodó Gáspár (r. Odorhei), 485
Bodó Miklós (Covasna), 697
Bodó Norbert (Tg.-Mureş), 117
Bodó Petru (Gheorgheni), 450, 456, 469
Bodoki, 420
Bodor Andrei (Tg.-Mureş), 55
Bodor Géza (Tg.-Mureş), 267
Bodor Ioan (Tg.-Mureş), 24
Bodor Lörinc, 435
Boeru (Tg.-Mureş), 508
Boga Gábor, 441
Bogács Francisc, 390
Bogáti Gábor, 390

Bogdan, Gheorghe (Laslău Mare), 612
Bogdan, Vasile (r. Toplița), 187
Bogdán Iosif (Ungaria), 533
Bogdanov Ioan (Tg.-Mureș), 118
Bogdánov Vasile (Tg.-Mureș), 9
Bogos Clara (Gheorgheni), 601
Boieru D., 348
Boieru, Viorel (Tg.-Mureș), 787
Bojan, Avram (Râciu), 83
Bojochi [Bozsoki?] Adalbert (Tg.-Mureș), 121
Bokó [Bakó?] Rozalia, (Luduș), 5
Bokor Alexandru (Ungaria), 579
Bokor Dionisie, 567
Boldizsár Francisc (Tirimia), 150
Boldizsár Iosif (Band), 669
Bologa, V., 190
Boly Ludovic (Deag), 499
Bompa, Ioan (r. Reghin), 461
Boni Károly, 602-603
Bonfert, Günther (Lainici), 736
Borbáth Béla (Alungeni), 303
Borbély Andrei (Chibed), 167
Borbély József (Odorhei), 697
Borby Eugen (Berghia), 168
Bora (Tg.-Mureș), 672
Borcoman, Gheorghe (Tg.-Mureș), 522-523
Borcsa Mihail (E.M.I.SZ.), 442, 444
Bordi, Andrei (Tg.-Mureș), 577
Borda, Elena (Tg.-Mureș), 666
Borda, Simion (Adrian), 182
Bordan, Teodor (Tg.-Mureș), 715
Bordács/Bardocz Zoltán, 430, 435
Bordás Ioan (Cernatu de Sus), 389
Bordi Ana (Târnăveni), 120
Bordut Bálint (Gurghiu), 661
Borenstein, Maria (Tg.-Mureș), 715
Boros (Ungaria), 632
Boros Amália (Ciumani), 7
Boros Iuliu (Bogata), 558
Boros Rozalia (Tg.-Mureș), 808
Boros Ludovic [Dominic?] (Ojdula), 434-435, 440-441
Boroș Alexandru (Reghin), 490, 496
Borosnai Árpád (Tg.-Mureș), 55
Borsos Ioan (Gurghiu), 661
Borșa, Nicolae (Cozma), 528
Borșa, Ștefan (Cozma), 528-529
Bota, Florea (Fărăgău), 660
Bota, Iuliu, 83, 85
Botár Béla (Ungaria), 533
Both Eugen (Odorhei), 124
Both Ioan (Batoș), 7
Both Ioan (Beica), 660
Both Maria, 410, 417
Botor Iosif (Cornești), 2
Botoran, Ștefan, 366
Bozseyovszki [Bazsejovszki?] Gusztáv (Reghin), 645
Bozsoki Géza (Reghin), 90, 123
Böjte Ludovic, 345, 356
Böjte Ludovic, 581
Bölöni Maria (Târnăveni), 694
Börzsei Martin (Gurghiu), 653, 660, 734
Bözödi Jakab György (Tg.-Mureș), 543-544, 546, 577-578, 691
Braic, Emil (Reghin), 11
Braic, Ioan (Reghin), 11
Braicu, Alexandru (Toplița), 139-140
Brancanu (Tg.-Mureș), 508
Branics Béla, 577
Branis Ladislau (Tg.-Mureș), 808
Brașoveanu, Ioan (Tg. Secuiesc), 302
Brassai Nicolae (Tg.-Mureș), 13, 43
Brassay Ioan (Remetea), 7
Brătfeleanu, Ioan (Lunca), 54
Brătfăleanu, Virgil (Iernuțeni), 424
Brânză, Virgil, 141
Breins/Brenst, Ernest, 145, 152, 164-165
Bréda Béla (Tg.-Mureș), 89, 94, 122, 169-170
Brezeanu, Vasile (Tg.-Mureș), 55
Brudan, Ilie (Toplița), 382
Brustur, Alexandru (Sânger), 54
B.S. (Tg.-Mureș), 369
B.T. (r. Gheorgheni), 284
Bucin, Lucian, 145, 151, 165, 461
Bucur, Ilie, 360
Bucuroiu, Otilia (Vâlcele), 141
Buda Victoria (Tg.-Mureș), 665
Budac, Octavian, 309
Budacu, Paraschiva (Tg.-Mureș), 55
Buday Mihai (R.F.G.), 704
Bugja Márton (Lueta), 696
Bugnar, Teodor (r. Reghin), 461
Bugnar, Teodor (Onuca), 478
Bugyi Pavel/Paul (Tg.-Mureș), 208, 747-748, 756, 762-765, 768
Buiuc, Claudia (Sighișoara), 730
Bulet, 190
Bulganin, 383
Bunea (Tg.-Mureș), 634
Burjan, Ioan, 83, 85
Bursan, Moise, 163
Bursan [Bârsan?], Romulus, 164
Burszán Mozes (Canada), 702
Buruian, Alexandru (Sărmaș), 494
Buslig Iosif (r. Gheorgheni), 568
Bustya Andrei, 578
Busuioc, Maria, 83
Buta, Codrean (Chimitelnic), 538
Buta, Ioan (Toplița), 213
Butaru/Butariu, Virgil (Tg.-Mureș), 366, 381
Butică, Constantin, 303
Butur, Ambrozie Tg.-Mureș), 451
Buzás Dionisie (Gheorgheni), 125
Buzdugan, Petru, 300
Buzea Aurel (Tg.-Mureș), 359
Buznea, Remus (Borsec), 213
Buzuianu Stanca (Miercurea-Ciuc), 674
Bük[k]ösi Gheorghe (Tg.-Mureș), 94
Bükkösi György (Tg.-Mureș), 503
B.V., 512

C

Caciu, Iuliu, 85
Calancea, Ioan, 342
Candale, Ioan (Tg.-Mureș), 9
Cantacuzino, 452
Cantacuzino, Zizi, 452
Cara Lupa Emilia (Ciuc), 695
Caracăleanu, Vasile (Ilieni), 275, 296
Cardanu, Alexandru (Tg.-Mureș), 55
Casian, Valeriu (Reghin), 5
Casiade, Ioan (Tg.-Mureș), 484
Catavela (Tg.-Mureș), 55
Cazan, Ioan (Poarta), 660
Cazan, Tolomei (r. Reghin), 461
Căpruceanu, Melinte (Reghin), 95
Căldare, Vasile (Tg.-Mureș), 801
Căldaru, Viorica (Tg.-Mureș), 507
Călian, Alexandru, 238-239, 461
Căliman, 452
Căluşer, Ioan (București), 408
Cămărășan, Ioan (Sărmaș), 494, 502
Căpruceanu, Melinte (Reghin), 95
Căpușan, Gavril (Gloduri), 538
Căruț, Dionisie (Gurghiu), 181
Cătană, Chirion, 381
Cătărig, Emil (Gurghiu), 181, 502
Cătineanu, Alexe, 26
Câmpeanu (r. Luduș), 481
Câmpianu, Mihail (Tg.-Mureș), 53
Cerghizan, Ilie (r. Târnăveni), 6
Ceușan, Silvia, 371
Ceaușescu, Nicolae, 545, 592, 691, 706, 723
Cezar, Ioan, 593
Cezar, Ludovic (Cristuru Secuiesc), 530
Cherecheș, Dumitru (Șincai), 571
Cherecheș, Eugen (Gurghiu), 661
Chertesz [Chertes?] Valer (Sărmaș), 494
Chibeleanu, Isailă, 567
Chibeleanu, Virgil, 791-792
Chibuțiu, Viorel (Voiniceni), 364
Chifor, Liviu, 151, 164
Chila, Iuliu, 452
Chilf Miklós (Tg.-Mureș), 687
Chindea, Petru (Voșlobeni), 122
Chinezu, Avram (Tg.-Mureș), 359
Chinezu, Florica, 371
Chinezu, Gheorghe, 371
Chinezu, Mircea (Tg.-Mureș), 665
Chiorean P. (Gurghiu), 661

Chioreanu, Viorel (Franța), 433
Chioreanu, Gavril (Tg.-Mureș), 487
Chirteș, Ioan (Jabenița), 182
Chirteș, Ștefan (Gurghiu), 661
Chisoiu, Nicolae (Vâlcele), 140-141
Stoica, Chivu, 468, 723
Ciacău Ioan (Rușii-Munți), 151
Ciaclan, Vasile (r. Reghin), 461
Ciaclan, Timoftei (Voiniceni), 462
Cima Iosif (Miercurea-Ciuc), 125
Cimpoi, Constantin (Covasna), 389
Cipoianu, Laurean (Borsec), 212
Cioară, Ioan, 711
Cioară, Romulus (r. Tg. Secuiesc), 326
Ciobanu (Reghin), 689
Ciobanu, Gheorghe (Nazna), 288
Ciobanu, Ioan (Tg.-Mureș), 10
Ciobotaru, Gherasim (Stânceni), 554
Ciocodeica, Valeria (Alba Iulia), 737
Cioloca, Augustin (Gurghiu), 181
Cioloca, Teodor (Lunca), 78
Cionca, Gavril (Tg.-Mureș), 685
Ciontea, Gheorghe (Gheorgheni), 491-492
Ciorogariu, Nicolae (Sâng. de Pădure), 287
Circa, Alexandru, 83, 85
Cirják Anton (Chilieni), 439
Cismaș, Ioan (Toplița), 704
Cistelecan, Isailă (Sărmaș), 494
Citschner, Ioan (R.F.G.), 647
Citschner Ana (R.F.G.), 647
Ciuchi, Gheorghe, 299
Ciuchină, Naftailă (Tg.-Mureș), 747, 750, 755-756, 762, 766, 768
Ciucudeanu, Emil (Reghin), 168
Ciugudeanu, Cornel, 145, 152, 164-165, 167
Cîmpian, Maria (Ditrău), 602
Cîmpian [Kimpián?] Maximilian, 569
Cîrdei, 452
Claudius, Vasile, 371
Climoschi, Ioan (Reghin), 90
C.M. (Ditrău), 568
Cociș, Ioan (Iernut), 480
Cocoiu, Nicolae (Ocna de Sus), 651
Cocu, D. Stere (Reghin), 479, 496, 791
Cocu, Stelian (Miercurea-Ciuc), 644
Codarcea, Emil (Filpișu Mare), 292, 295, 324
Codreanu, C.Z., 210, 452
Codreanu, Gheorghe (Tg.-Mureș), 9
Cojocaru, Constantin (Fărău), 11
Cojocaru, Constantin (Mamaia Sat), 735
Colceriu Gavril (Voșlobeni), 455
Colceru, Ioan (Reghin), 11
Colceru Dandu, Ioan (Reghin), 11
Coloman [Kolomán?] Péter (r. Miercurea-Ciuc), 531
Colțea, Maria, 418
Colțea, Ștefan, 418
Coman, Virginia (Tg.-Mureș), 666
Comănescu, Florea (M.-Ciuc), 322-323
Condrea, Ana (Zăbala), 162
Constantinescu (Tg.-Mureș), 597
Copieaciu, Vasile (Brețcu), 304
Cordeli, Iancu, 342
Corfariu, Emilia (Tg.-Mureș), 682
Corlățan, Nicolae (Luduș), 480
Cormforth, Mavrice (Marea Britanie), 129
Cormforth, Kitty (Marea Britanie), 129
Cormoș, Gheorghe (Sânger), 54
Cormoșiu, Alexandru (Tg.-Mureș), 684
Cornea, Alexe (Miercurea Nirajului), 773
Corneanu, Mihai (Tg.-Mureș), 714
Cornitescu, Dan (Tg.-Mureș), 695
Cornitescu, Iancu (Caraula), 695
Coroș, Cristina (Căpâlna de Sus), 99
Corpos [Korpos?] Zoltán, 528-529
Cosma, Alexandru (Tg.-Mureș), 123
Cosma, Ioan (Tg.-Mureș), 123
Cosma/Cozma, Ioan (Tg.-Mureș), 770-771, 780-781, 783, 794, 801, 803, 808, 810-812, 814
Coss [Koss?] Dezideriu (Miercurea Nirajului), 13
Costea, Ioan (Ungheni), 54
Costea, Ioan (Târnăveni), 120
Costea, Ioniță, 390
Costea, Iordan, 152
Costea, Simion
Costescu, Boris (Tg.-Mureș), 10
Costin, Alexandru (Reghin), 661
Cotaș, Vasile, 436
Cotta, Ioan (Tg.-Mureș), 381
Cotvas, 149
Coveșan, Petru (r. Reghin), 461
Covrig, Alexandru, 437
Covrig, Gavril (Idicel), 457
Covrig, Ioan, 149, 165
Covrig, V. (Tg.-Mureș), 10
Covrig, Vasile, 149, 165
Cozac, Francisc (Fânațe), 494
Cozma, 149
Cozma, Ioan (Tg.-Mureș), 169
Crainic, Nichifor, 99
Crăciun, Gh., 371
Crăciun Nicolae (Ogra), 557
Crăciun, Petru, 437
Crăciun, Zaharie, 300
Crăciunescu, Corneliu (Odorhei), 272
Creangă, Vasile (Târnăveni), 119-120
Creitler [Kreitler?] Desideriu (Tg.-Mureș), 9
Crețu, Ana (Gloduri), 538
Crihălneanu, Gheorghe, 437
Cristea, Ana (Șilea), 2
Cristea, Ioan (Corunca), 196
Cristea, Petru (r. Toplița), 357
Cristescu (București), 599-600
Cristescu, Leonida (Giurgiu), 737
Cristian, Mihai, 390
Cristian, Teodor (Toplița), 547-548
Cristoloveanu Gheorghe (r. Odorhei), 458
Crișan, Ilie, 461
Crișan, Ioan (Cozma), 528-529
Crișan, Leon (Reghin), 625
Crișan, Teodor (Ceuașu de Câmpie), 364
Crit, Petru, 437
Croitor, Gavril (Lunca Bradului), 301
Croitoru, A. (Bacău), 738
Croitoru, Gheorghe (Lunca Bradului), 544
Crucian, Miniodora (Gheorgheni), 57
Cruciov, Tamara (Chișinău), 355
Cucu, Alexandru (Vâlcele), 140
Cucu, Ioan (Covasna), 389
Cueșdeanu, Nicolae (Iernuțeni), 79
Cueșdeanu, Petru (Reghin), 480
Culda, Sabin (Tg.-Mureș), 527
Culiciovschi, Apolinarie (Tg.-Mureș), 125
Curta, Ioan (Deda-Bistra), 554
Cușanu, Augustin, 452
Cuza, Nichifor (Reghin), 496
Czarán Victor (Tg.-Mureș), 42-43, 89, 94-95
Czegő Ludovic, 641
Czell Beniamin, 441
Czeles (Reghin), 358
Czikeli (Kakucs) Ágnes (Tg.-Mureș), 544
Czimbalmos Balázs, 474-475
Czimbalmas Mihai (Ungaria), 611,
Czincziri Ladislau (Gheorgheni), 568, 579
Czintos Adalbert, 435
Czirom Dezideriu, 118
Czompok Ibolyka, 501

CS

Csala Árpád, 474-475
Csata Ambrus (Ciumani), 405
Csata Ștefan (Ciumani), 456

Csatlos Iosif (Beica de Jos), 54
Csatlos János (Sâng. de Mureş), 552
Csató Árpád (Gheorgheni), 9
Csavar Andrei (Poian), 303
Csavar Béla (Tg.-Mureş), 770, 794, 801
Csákány Sigismund, 419
Csáki [Csiki?] Erzsébet (Tg.-Mureş), 654
Császár László (Tg.-Mureş), 654
Császár Tibor (Tg.-Mureş), 714
Császár Vilmos (Luduş), 4-5, 12
Csedegi [Csegedi?] Petru (Onuca), 478
Csegedi Albert (Onuca), 478
Cseh Francisc (Tg.-Mureş), 53
Csehi Gyula (Cluj-Napoca), 544, 577
Csekme Ádám, 566
Csekme Ştefan (Tg.-Mureş), 666
Csenteri József (Tg.-Mureş), 655, 658
Cserei Ioan, 449
Cseres Tibor (Ungaria), 608
Csereszнyés Károly, 709
Csergedi Béla, 344, 348, 355
Csergő Anton (Gheorgheni), 450-451
Csergő Ignaţiu (Lăzarea), 5
Csezár Ludovic (r. Odorhei), 515
Cs.F. (Canada), 285
Csia Sigismund, 442
Csibay (Ungaria), 632
Csibi Ana Maria, 476
Csibi Gerzson (Ditrău), 125
Csibi Mihai (Ditrău), 14
Csibi Ştefan (Ditrău), 125
Csibi Ştefan (Gheorgheni), 125
Csidey (Tg.-Mureş), 588
Csiki Alexandru (E.M.I.SZ.), 443
Csiki Andrei (Sărmaş), 413
Csiki Andrei (Odorhei), 533
Csiki Attila, 641
Csiki Béla (Remetea), 7
Csiki Carol (Miercurea-Ciuc), 675
Csiki Elisabeta (Sărmaş), 413
Csiki [Csáki?] Erzsébet (Tg.-Mureş), 654
Csiki Francisc, 432
Csiki Gáspár (Satu-Mare), 345, 356
Csiki Lazar (Tuşnad Băi), 124
Csiki Margareta (Sărmaş), 413
Csiki Samoilă (Mărculeni), 580
Csiszár, 417
Csiszár Sándor (Tg.-Mureş), 552-553, 632
Csiszér (Tg.-Mureş), 508
Csiszér Ludovic (Miercurea-Ciuc), 629, 674
Csiszér Anton (Tg.-Mureş), 10
Csizmadia, 549
Csizmadia Petru, 567
Csoaklos Dănilă, 118
Csobotár István, 602-603, 618
Csobotár Iuliu (Gheorgheni), 601
Csomortani [Csomortány?] Francisc (Miercurea-Ciuc), 674
Csomos Francisc (Sfântu Gheorghe), 309
Csongvai Ludovic (Sânvasii), 734
Csont Ludovic (Reghin), 358
Csóori Sándor (Ungaria), 563, 607
Csorba Nicolae (Miercurea-Ciuc), 674
Csorja Gheorghe, 602-603
Csorvássi Ladislau, 504
Csögőr Ludovic/Lajos, (Tg.-Mureş) 183, 544, 705, 808
Csuha Francisc (Tg.-Mureş), 487
Csupor Ludovic (Tg.-Mureş), 161, 169, 509, 692, 747, 749-750, 759, 762-763, 767-768, 770-771, 777, 780, 782

D

D.A. (r. Gheorgheni), 285
Dachin (Zalău), 737
Dachin, Emanoil (Sighişoara)
Daczó Árpád Lukács (Şumuleu), 674, 712
Daicoviciu, Constantin (Cluj-Napoca), 578, 584, 636
Dajbukát Ştefan (Reghin), 644
Dakó Imre (Tg. Secuiesc), 386
Dakó Emeric, 345, 356
Dakó Ştefan, 436
Dali Alexandru (Bălan), 653
Damaschin, Ioan (Poarta), 660
Damian/Demian, Vasile, 431, 437
Dan, A. (Luduş), 480
Dan, Dumitru, 365
Dan, Maria (Gurghiu?), 661
Dan, Maria (Isticeu), 662
Dan, Petru (Bucureşti), 427
Dandu, Dumitru (Tulgheş), 439
Dandu, Petru, 241
Dani Grigore (Gheorgheni), 449-450, 459, 640
Dankuly Dionisie, 145, 149
Darabanc Iosif, 565
Darabont Alexandru (Beica de Jos), 54
Darabont Ioan (Beica de Jos), 54
Daró Ştefan, 567
Darvas Adalbert, 46
Darvas Antoaneta (Odorhei), 652-653
Darvas Benjámin (Ciuc-Sânmartin), 150
David, Iuliu (Hunedoara), 408
David, Maria (Săbed), 408
Dădilă, Petru (Gheorgheni), 12
Dălălău, Alexandru, 603
Dălălău, Vasile, 314-315
Dălălău, Vasile, 711
Dănescu (r. Reghin), 468
Dănilă, Zaharia (Ruşii-Munţi), 151
Dărlovan, Ioan (Caşva), 182
Dániel Emeric (Armăşeni), 564
Dániel Géza (Ungaria), 651
Dániel Sigismund (Tg.-Mureş), 359-360
Dános Miklós, 563
Dávid Alexandru, 501, 618, 786
Dávid Iuliu (Tg.-Mureş), 758
Deák, 334
Deák Albert, 517
Deák Albert (Ceheţel), 651
Deák Béla (Comăneşti), 518
Deák Etelka (Tg.-Mureş), 808
Deák Eugen (Cernatu de Sus), 88
Deák Géza (E.M.I.SZ.), 442
Deák Iosif, 566
Deák Iuliu (E.M.I.SZ.), 443
Deák Iuliu (Miercurea-Ciuc), 674
Deák László (Gheorgheni), 548
Deák Margareta, 442
Deák Matilda (Tg.-Mureş), 58
Debreceni Gabriella (Tg.-Mureş), 544
Dechi, Aurel, 165
Deé Hajnal (Tg.-Mureş), 695
Deiac, Maria (Band), 195
Deleanu, Andrei/Hegyi Andrei (Sărmaş), 92, 96
Delavrancea, Cella, 208
Demeter Dalma (Tg.-Mureş), 711
Demeter Eugen (Reghin), 90
Demeter Francisc (Tg.-Mureş), 267
Demeter Iuliu (Vlăhiţa), 519
Demeter János (Cluj-Napoca), 544
Demeter Ştefan (Sânpaul), 457
Deméni [Demény?] Béla (Luduş), 571
Demin Emma (Acăţari), 669
Dengel László (Tg.-Mureş), 626
Dejy [Dézsy] Aurelia (Târnăveni), 120
Depner Mihai (R.F.G.), 703
Dermaş, Simion, 432
Deteşan, Teofil (Sânger), 494
Devizu, Daniela (Reghin), 456
Dezső István (Cetatea de Baltă), 565-566
Dezső Tiberiu (Tg. Secuiesc), 424
Dénes Gheorghe (Mugeni), 458
Dénes Ioan (Remetea), 455
Dénes, Mihai (Austria), 657
Dénes Rudolf (R.F.G.), 702
Dénes Ştefan (Găneşti), 670
Dérzsi Albert (S.U.A.), 703
Dévai Paraschiva (Tg.-Mureş), 591
Dézsi Dionisie, 267, 440

Dézsi Ioan, 300
Dézsi Ferenc, 501
D.G. (Gheorgheni), 569
D.I. (Bălăuşeri), 513
Diaconescu, Ioan (Tg.-Mureş), 366
Diamanstein, Maximilian (Reghin), 5, 482
Didi, Augustin (Târnăveni), 119
Dietrich, Andreas/Andrei (Austria), 656-657, 663
Dietrich, Maria (Austria), 657
Dima, Petre (Târnăveni), 119
Dimén[y] Iosif, 476
Dimitraschevici, Vasile (Târnăveni), 13
Dimulescu, 677
Dinu, Gheorghe (Iernut), 480
Diriți (Tg.-Mureş), 780
Diugan (Tg.-Mureş), 682
Dobai Dezső (Tg. Secuiesc), 389
Dobai Mihály (Cluj-Napoca), 696
Dobai Nicolaie (Odorhei), 167
Dobai Silvestru (E.M.I.SZ.), 443
Dobolyi Dezső (Ungaria), 630-631
Dobos Ágoston/Augustin (Căpâlnița), 384, 386, 617
Bodossi Marian (Tg.-Mureş), 637-638
Doboş, Petru (Răzoare), 494
Dobozi Imre (Ungaria), 563
Dobreanu, Petru, 437
Dobri Ioan, 9
Dobrin, Vasile, 420-421
Dobrovici, Anton, 208
Doczi Pál (Tg.-Mureş), 545
Doczi Victor (Tg.-Mureş), 685
Dogaru, Grigore (Sânmartin), 481
Doja [Dózsa?] Ioan, 219
Doleschel Raimund, 433
Dombi Francisc (Mărtiniş), 458
Dombi Francisc (Locodeni), 518
Dombi Ion (r. Gheorgheni), 330
Dombi Petru (Tg. Secuiesc), 303
Domokos Márta (Ogra), 557
Domşa, Iosif (Austria), 611
Dorca, Vasile, 342-343, 347
Dorgo, N. (Tg.-Mureş), 10
Dózsa Ana, 411
Dózsa Árpád (Şumuleu-Ciuc), 533
Dragas Ladislau (Tg.-Mureş), 42
Drădățeanu, Ioan , 83, 85
Drăghici, Viorel (Toplița), 569-570
Dreichlinger Ernest (Vlăhița), 458
Duca, 451
Duca, Aron (Tg.-Mureş), 55
Duda, Nicolae (Gurghiu), 181
Dudaş Ştefan (Câmpu Cetății), 420, 432
Dudicska Albert, 443
Duduman, Petru (Târnăveni), 7
Duha Tiberiu (Tg.-Mureş), 123-124
Dulău, Ioan (r. Târnăveni), 6
Dulău Florea, Emil-Aurel (Sâng. de Pădure), 668
Dumbreanu, Tiberiu (Tg.-Mureş), 381
Dumitrache, Ilie (r. Reghin), 457
Dumitrache, Virginia (r. Reghin), 457
Dumitrescu, Constantin (Gheorgheni), 366
Durian Petre (Tg.-Mureş), 10

E

Ebner Eugen (Izvoru Mureşului), 330, 332
Echim, Simion (r. Reghin), 461
Echim, Teodor (Monor), 240, 295, 308, 461
Edelstein Elena, 305
Egyed Anton (Valea Strâmbă), 5
Egyed Margareta (Beica), 660
Ehedi Ioan (Tg.-Mureş), 680
Ehrenburg, Ilia (U.R.S.S.), 306
Eigel Ernest (Miercurea-Ciuc), 674
Eisenhower, 385
Elekes Béla (r. Tg.-Mureş), 502
Elekes Ferenc (Tg.-Mureş), 716
Elekes Ignațiu (Valea Strâmbă), 5
Elekes Izsák, 429, 436
Elekes Petru (Ocland), 654
Elekes Ştefan (Suseni), 440
Elemér (Tg.-Mureş), 487
Elseser, Nicolae (Tg.-Mureş), 527
Enache, Ioan (Sântioana), 2
Enans, Stanley (Marea Britanie), 129
Endörfer/Elozaser Susana (Cluj-Napoca), 615
Enedi (Reghin), 38
Engels, 135
Engi Dominic, 476
Eperjessy Vasile (Tg.-Mureş), 545
Epressy Ioan (Sândominic), 654
Erdély Ana, 566
Erdély Dionisie, 516
Erdélyi Lajos (Tg.-Mureş), 544, 607
Erdő Mozes, 448
Erhard (R.F.G.), 646
Erös Erzsébet (Tg.-Mureş), 8
Erös Miklós (Ciumani), 568
Eröss Ludovic, 652
Erszényi Elisabeta (Ogra), 557
Erszényi Pavel (Ogra), 557
Erzse Emeric (E.M.I.SZ.), 428, 442, 444
Erzse Ştefan (E.M.I.SZ.), 443
Evans, Anastasia (Marea Britanie), 129
Evans, Clyne (Marea Britanie), 129

É

Éltető Alexandru (Reghin), 3

F

F.A. (Australia), 285
Fabian Robert, 9
Faliboga, Ioan, 389, 393, 398-400, 414, 431, 437, 446, 617
Falk Ecaterina (Sighişoara), 597-598, 600
Faliciu, Ioan (Reghin), 180
Fall Ştefan (Tg.-Mureş), 487, 527
Fancsali Fr. (Bulgăreni), 518
Fanea, P. (r. Luduş), 558
Fantiul, Petru (Ungheni), 668
Faragó (Alba Iulia), 577
Farcas [Farkas?] Je[a]n Pier[r]e (Paris), 660
Farcaş, Florea (Hodac), 181
Farcaş, Gheorghe, 390
Farcaş, Simion (Hodac), 181
Farcaş, Traian (Gheorgheni), 491
Farcaş, Valer (Tg.-Mureş), 680
Farcaş, Zaharie (Hodac), 181
Farczádi Elek (Tg.-Mureş), 577
Farkas Adalbert (Tg.-Mureş), 435
Farkas Adolf (Tg.-Mureş), 115
Farkas Alexandru (E.M.I.SZ.), 428, 443
Farkas [Farcaş sau Fărcaş?], Andrei (Păingeni), 567
Farkas Dionisie (S.U.A.), 703
Farkas Géza (Tg.-Mureş), 548
Farkas Gheorghe (Covasna), 425
Farkas Iosif (Tg.-Mureş), 359
Farkas Iuliana, 152, 154
Farkas János (Ungaria), 607, 691
Faust Eugen (Tg. Secuiesc), 302
Fazakas (Tg.-Mureş), 208
Fazakas Ádám (Ditrău), 569
Fazakas Dénes (Eremitu), 559
Fazakas Ioan (Fânațe), 460
Fazakas Iosif, 593
Fazakas János, 603
Fazakas József (Ditrău), 697
Fazakas Ludovic (Tg.-Mureş), 747, 750
Fazakas Ludovic (Fânațe), 460
Fazakas Mihai (Cristeşti), 329
Fazakas Sigmund (Reghin), 90
Făgărăşan, Petru (Reghin), 358
Fábián Carol (Beica), 659
Fábián Coloman, 617
Fábián Elek (Tg.-Mureş), 359-360
Fábián Fülöp (Ocna de Sus), 517
Fábián G. (Tg.-Mureş), 360
Fábián Gheorghe (Tg.-Mureş), 359
Fábián Iosif (Beica), 555
Fábián Ludovic (Săbed), 196
Fábián Matei (Beica), 555
Fábián Ştefan (Israel), 644
Fábri Zoltán (Cehoslovacia), 607

Fehér Aladár (Odorhei), 124
Fehér Ioan, 151
Fekete Iosif (Sânvasii), 212
Fekete János (Periș), 552
Fehér Moise, 145, 151, 165
Fekete Árpád (Sovata), 694
Fekete Dezső (Tg.-Mureș), 57
Fekete Elisabeta (Tg.-Mureș), 667
Fekete Francisc (Reghin), 659
Fekete Gheorghe (Mureșeni), 522
Fekete Nicolae (Tg.-Mureș), 118
Fekete Ödön (Sovata?), 693
Fekete Péter (Tg.-Mureș), 592
Fekete Ștefan, 400
Fekete Victor (Reghin), 180
Fekete/Fetes Zoltán (Ojdula), 434, 440-441
Felcser Nicolae (Valea Strâmbă), 46, 330-331, 398, 421-422, 438-439, 447, 452-453, 455
Feldman Ștrul (București), 679
Felei Alexandru, 711
Felei Rozalia, 711
Feleki Albert, 516
Felméri Lukács (R.F.G.), 703
Popa, Felicia, 536
Fenechiu, Gheorghe, 420-421
Ferencz András (Vlăhița), 458
Ferencz Balázs (Gurghiu), 181
Ferencz Ignațiu (Suseni), 280
Ferencz Iuliu (Tg.-Mureș), 684
Ferencz Ludovic (Gheorgheni), 12
Ferencz Ludovic, 371
Ferencz Maria, 476
Ferencz Petru (r. Gheorgheni), 398
Ferencz Tibor/Tiberiu (E.M.I.SZ.), 428, 443
Ferenczi Károly (Ungaria), 543
Ferenczi László (Acățari), 669
Ferenczy Iolanda (Miercurea-Ciuc), 629-630
Ferenczy László (Austria), 720-721
Ferenți [Ferenci, Ferenczi?] Margareta, 46
Ferestrieru, Nicolae (Focșani), 736
Ferkő Mihai, 612
Ferváry Iosif (Târnăveni), 120
Feszt (Tg.-Mureș), 589
F.I. (Tg.-Mureș), 369
File Demeter (Odorhei), 696
Filimon, Cicerone (Tg.-Mureș), 527
Filip, Alexandru, 399
Filip, Toma/Tomas (Ideciu de Jos), 647
Filip, Mihai (Ideciu de Jos), 647
Filip, Simion (Sânmartin), 481-482
Filp Kurt, 474-476
Finna David, 430-431, 434-435, 441
Finta Andor (Tg.-Mureș), 649
Finta Iuliu (Mereni), 383
Fitori Alexandru (E.M.I.SZ.), 444
F.L. (r. Gheorgheni), 285
Flaiser, Mihai (Logig), 500
Floarea, Mircea, 324
Florea, Dan (Reghin), 5
Florea, Ioan (Tg.-Mureș), 685
Florea, Iosif (Bozeș), 737
Florea, Petru (Râciu), 494
Florea, Vasile (Cioc), 495
Florian, I. (Tg.-Mureș), 10
Florián Zoltán (Odorhei), 560-561
Flueraru, N. Anghel (Sâng. de Pădure), 242, 288, 325
Fochel Mendel (Reghin), 79
Fodor (Tg.-Mureș), 508
Fodor Carol (Șilea Nirajului), 164, 167
Fodor Géza (Tg.-Mureș), 768, 770, 794, 801
Fodor Gyula, 514
Fodor M., 429
Fodor Pavel, 406, 617
Fodor Sándor (Cluj-Napoca), 716
Fodorean, Vasile (Gheorgheni), 42
Fogaras Ștefan (Ungaria), 565
Fogarasi Maria, 441
Foiac, Ioan, 151-152
Fola (Tg.-Mureș), 239
Fola, Iacob (Ibănești), 78, 181
Fola, Ioan (Jabenița), 182
Fola, Petru (Glăjărie), 182
Fola, Teodor (Jabenița), 182
Forgács Ioan, 390
Foró Coloman (Gheorgheni), 601
Fosztó Iosif, 163
Fosztó Iosif, 441
Fosztó Olga (Odorhei), 652-653
Fosztó Zoltán, 441
Fosztó Zoltán (E.M.I.SZ.), 444
Földes László, 626
Földesi Alexandru (Glăjărie), 182
Francz Carol, 639
Frențiu, Grigore, 85
Friederich Ana (Tg.-Mureș), 6, 43
Friderich Árpád (Păsăreni), 388
Friedman [soția lui Friedman Alexandru], 758-759
Friss Iuliu, 476
Frits Ladislau (Tg.-Mureș), 359
Fritsch [Frits] Ludovic (Tg.-Mureș), 6, 43
Fritz Vasile (Tg.-Mureș), 118
Frunda Carol (Tg.-Mureș), 123
Frunzaru, Ioan, 164-165
Fuchs, Anatolie (București), 228
Fuchs Simion (Tg.-Mureș), 636, 704, 723
Funaru, Ion, 641
Furdui (București), 452
Furdui, Mircea (Tg.-Mureș), 8, 44
Furtună, Horea, 208
Fülöp, 617
Fülöp Alexandru, 390-391
Fülöp András, 593
Fülöp Andrei (Tg.-Mureș), 9, 122
Fülöp Anton, 474
Fülöp Dezideriu, 399
Fülöp Dionisie, 475
Fülöp Elisabeta (Ilioara), 329
Fülöp Francisc (Sâng. de Pădure), 124
Fülöp Gábor Dénes (Ghinești), 734
Fülöp Ibolya (Tg.-Mureș), 54-56
Fülöp Ioan (E.M.I.SZ.), 442
Fülöp Iosif (Tg.-Mureș), 12, 44
Fülöp, Iuliu (Tg.-Mureș), 24, 54
Fülöp Ludovic (r. Sâng. de Pădure), 212
Fülöp Ludovic, 219
Fülöp Ludovic, 406, 410, 412
Fülöp Maria (Hodac), 709, 712
Fülöp Ștefan, 429
Fülöp Zoltán (Troița), 530, 734, 797
Füstös Ștefan (Tg. Secuiesc), 385-386

G

Gaál Gábor, 627
Gaál Ladislau (Tg.-Mureș), 596
Gaál Sardi, 577
Gabor, Floarea, 709
Gabor, Victor, 309
Gabor, Zaharia, 390
Gabvreac [Gabreac sau Gavreac?] Nicolae (Șumuleu), 674
Gaci/ Gácz Iosif, 430, 435
Gafton, Gavrilă (Tg.-Mureș), 466-467
Gagyi Béla, 514
Gagyi Dénes (Acățari), 669
Gagyi Ilona (Acățari), 368
Galaci Andrei (Voivodeni), 478
Galaczi Andrei (Lunca de Sus), 149
Galaftion, Alexandru, 360
Galaczi Venczel (Onuca), 478
Galiceanschi, Parfirie (Roman), 738
Galló Alice (Tg.-Mureș), 183
Gamán Sándor/Alexandru (Tg.-Mureș), 665
Gampe Iosif (Tg.-Mureș), 584
Gampe, Iulia (Tg.-Mureș), 575-576
Gamulea Emilian (București), 678-679
Ganesch, Martin (Reghin), 536
Gavrilescu, Constantin (Reghin), 11
Gavrisin, D. (Luduș), 480
Gavriș, Ioan (Tg.-Mureș), 381
Găbudean, Alexandru (Tg.-Mureș), 772, 779
Gábor Anastasie (Remetea), 330, 332

Gábor Áron, 151, 165
Gábor Mihai (r. Tg. Secuiesc), 742
Gábosi Géza (Ciucsânmartin), 407
Gábosi Tamás (Tg.-Mureş), 55, 637-638
Gál Mihai (Gălăţeni), 243
Gálfalvi Xenia (Band), 668
Gálfalvi Zsolt (Tg.-Mureş), 544, 716
Gálfi Ladislau, 345, 356
Gáll Árpád (Ciuc), 577
Gáll Béla (Tg.-Mureş), 488, 791
Gáll Eduard (Gurghiu), 661
Gáll Ernő (Cluj-Napoca), 544
Gáll Francisc (Sovata), 617
Gáll Gyula, 523
Gáll Ignát (Sântimbru), 630
Gáll Iolanda (Cuieşd), 668
Gáll Iosif (Miercurea-Ciuc), 125
Gáll Iuliu, 652, 712
Gáll János (Odorhei), 630
Gáll Ludovic (Ditrău), 125
Gáll Ludovic (Călugăreni), 502
Gáll Miklós (Ungaria), 553
Gáll Petru (Dăneşti), 462
Gáll Sándor (Ceuaşu de Câmpie), 552
Gáll Sigismund (Ditrău), 14
Gáspár Blaziu (Remetea), 280
Gáspár Dionisie (Şiclodu de Pădure), 8
Gáspár Gergely, 709
Gáspár Géza (Poian), 303
Gáspár Iosif (Şiclodu de Pădure), 8
Gáspár Ştefan, 641
Gászpor László (E.M.I.SZ.), 442
Gede Ioan (Suseni), 734
Gedő Lajos (Atid), 579
Gejer Mihály (Odorhei), 630
Gelesz Maria (Austria), 657
Geller (Odorhei), 581
Geller László (Ditrău), 330
Georgescu, Corneliu (Dăneşti), 675
Georgescu, Laurenţiu (Gheorgheni), 3
Georgescu, Parmanius (Stânceni), 382
Georgescu, Remus (Tg.-Mureş), 546, 687
Georgică, Ioan (Jabenița), 182
Georgică, Leon (Fărăgău), 660
Gere Béla (Luduş), 572
Gere Mihai (Tg.-Mureş), 808-809
Geréb Ioan (Ojdula), 225
Gergel, Johan (Austria), 615-616, 621-622
Gergel, Martin (Jidvei), 615
Gergely Ioan (Voşlobeni), 14
Gergelyffi Nándor (Tg.-Mureş), 655
Gergyai Mihai (E.M.I.SZ.), 428
Gerlicher, Heinz (R.F.G.), 717
Geröffy Ladislau (Gheorgheni), 12
Ghebuțiu, Gheorghe (Reghin), 499
Ghenoiu [Genoiu?], Ioan (Reghin), 78, 90
Gheorghe, Gavrilă, 712
Gheorghe, Mihai (Tg.-Mureş), 808
Gheorghiu-Dej, Gheorghe, 161, 383-384, 554, 557, 581, 591-592
Gherasim, Aurel, 360
Gherasim, Aurora (Tg.-Mureş), 58
Gherasim, Lechinţan (Sânger), 54
Ghercui, Andrei/ Gerczuly András, 429, 442
Gherlan, Nicolaie (Reghin), 78, 151
Gherman [Germán?] Alexandru (Miercurea Nirajului), 13
Ghidiu, Ioan (Tg.-Mureş), 117
Ghidu/Ghidi, Octavian, 431, 437
Ghila, Iuliu, 452
Ghinard Eugen (Tg.-Mureş), 115
Gidó Toma, 504
Gidro, Vasile (Reghin), 358
Ginj (Tg.-Mureş), 508
Ginj, Ioan (Răzoare), 494
Giurgiu, 462
Gîndac, Constantin (Miercurea-Ciuc), 695
Gliga, Dumitru (Gurghiu, dir.), 490-491
Gliga, Dumitru (Gurghiu, prof.), 490-491
Gliga Elemér (Reghin), 645
Gliga Erzsébet (Gurghiu), 490
Gliga, Ioan (Ibăneşti), 181
Gliga, Ioan, 431, 437
Gliga, Pintilie (Ibăneşti), 181
Gliga, Vasile (Ibăneşti), 78, 181
Godzsa Grigore (Eremitu), 176
Goga, [Octavian], 563
Gogorici, Gheorghe, 152
Goia, 48
Goldberger, Nicolae (Bucureşti), 747-748
Goldenberg, Nicolae, 168
Golea, Ioan, 273
Golicza Dominic (Ocland), 566
Gombos Ernest, 617
Gombos/Gomboş Mihai (Tg.-Mureş), 770-772, 779-780
Gombo Solomon, 118
Gomboşiu, Ecaterina (Tg.-Mureş), 55, 127
Gora Mihail (Tg.-Mureş), 10, 122, 170
Gorfi [Györfi?] Mihai (Ulieş), 571
Goschling Sara, 433
Gossler Anton (Topliţa), 213
Gotfert, Ioan (Dedrad), 534
Gotfert, Susana (Dedrad), 534
Gotwald, K., 189-190
Graef Walter, 611
Graja, Nicolae, 452
Granziero Irina (Tg.-Mureş), 359
Grădinaru, Nicolae (Târnăveni), 120
Grebenişan, Elena (Bahnea), 2
Grecu, Gheorghe (Gloduri), 538
Grigor, Ioan (Şumuleu), 674
Grigoriu, Nicolae (Reghin), 11
Grishabel Adalbert, 330-331
Gros, Gerlinde (Sighişoara), 737
Grosman Bruno, 417
Gross, Friederic (Austria), 615, 620-621
Gross, Martin (Jidvei), 614-615, 620-621
Groza, Ion, 99-100
Groza, Petru, 13, 137, 302, 306, 383-384
Groza, Victor (Tg.-Mureş), 86
Görbe Teodor, 321
Grünsten [Grünstein?] Béla, 114
Grünstein Nicolae (Tg.-Mureş), 6, 43
Gub Eugen (Sovata), 694
Gundhardt, Karl (Sighişoara), 738
Gundi (Miercurea Nirajului), 328
Guţu, Aurel (Văidei), 494
Gündisch (R.F.G.), 648-649
Günter Rehner Tomas (R.F.G.), 646

GY

Gyarmathi Iosif (Vărgata), 669
Gyárfás Elisabeta, 409
Gyárfás Lajos (Tg.-Mureş), 578
Gyárfás Ludovic (Ungaria), 553
Gyergyai Mihai (E.M.I.SZ.), 442
Gyergyoi Coloman (r. Tg. Secuiesc), 742
Gy.G. (r. Gheorgheni), 284
Gyialai [Gyalai] Ioan (Târnăveni), 119
Györfi Emeric (r. Odorhei), 514
Györfi Emeric, 566
Györfi Ludovic (Topliţa), 213
Györfi Paul (Odorhei), 560-561
Györfi Ştefan (Tg.-Mureş), 24
Györfi Ştefan, 418
Györffi Lajos (r. Miercurea-Ciuc), 531
Györi Feri (Ungaria), 632
Györy [Györi] György/Gheorghe (Tg.-Mureş), 3, 49, 51
Györi Ioan (Tg.-Mureş), 359
György Ambrozie/Ambrus (Tg.-Mureş), 756-757, 762-765
György Elisabeta, 476, 618
György Francisc (Reghin), 695
György Géza (Gheorgheni), 398, 422-423, 455
György Ladislau (Gheorgheni), 124
György Lajos (Sântimbru), 189
György Maria (Tg.-Mureş), 208
György Magdalena (Joseni), 167

György Petru, 390
György F. Ştefan (r. Gheorgheni), 397
Györgybiró Simon (Brețcu), 304, 306
Györgydeák Dionisie (Bulgăreni), 518

H

Hachmal (Kacsó) Margareta, 417
Hadnagy Ioan (Zetea), 164, 458, 518, 533
Hadnagy Mózes, 435
Hadnagy Sigismund (Lupeni), 518
Hager, Kurt (Austria), 547
Hagiu, Alexandru (Reghin), 156
Haidar Béla, 432
Hajdú Árpád (Sântioana), 13
Hajdu Győző (Tg.-Mureş), 539-540, 542-543, 546, 548-550, 563, 699, 723
Hajdú Ştefan (Tg.-Mureş), 577
Hajdú Zoltán (Tg.-Mureş), 543, 716
Hajdu Erdös Irma (Tg.-Mureş), 549
Hajla Ştefan (Gheorgheni), 124
Halabari Zoltán, 432
Haller Francisc (Ungaria), 734-735
Haller Ştefan (Tg.-Mureş), 168, 409, 416-417, 433, 734-735
Haller (Cetatea de Baltă/Tg.-Mureş), 655-656
Halmaghi, Constantin (Gălăuțaș), 381
Halmagyi [Halmaghi?], Constantin, 461
Halmágyi Ioan (Tg.-Mureş), 488
Halmágyi Levente (Crăieşti), 670
Haltrich Sara (Reghin), 680, 734
Hamar Ladislau (Iernut), 82
Hamlet Adalbert (Tg.-Mureş), 115, 119, 125
Hamlet Béla (Tg.-Mureş), 168
Hanciu, Ioan (Reghin), 95
Harag György, 670-671
Haragai Tiberiu (Tg.-Mureş), 527
Haragos Elemér, 410
Haranghy Ladislau (Tg.-Mureş), 48-49, 51
Harcsa Ilona (Tg.-Mureş), 636-637
Harkó Iosif, 421
Harmath Alex. (Tg.-Mureş), 359
Harşia, Dănilă (Reghin), 78, 168
Hartmann, Iohan (R.F.G.), 647
Hartwig Ştefan (Tg.-Mureş), 488
Hațegan, Ioan (Mănărade), 52
Hațieganu, Iuliu (Cluj-Napoca), 48-51
Havadtői Alexandru (Covasna), 425
Havasi Ernő, 503
Havel/Hawel, Rudolf (Austria), 614-616, 620
Hărşan, Dumitru (Hodac), 181
Hărşan, Virgil (Chiheru), 478
Hángel Árpád (Tg.-Mureş), 683
Hecser Coloman, 124
Heghesi [Hegyesi?] Ioan (Gheorgheni), 13
Hegyi Antal (Odorhei), 581
Hegyi Gedeon (Sărmaş), 7
Hegyi István (Odorhei), 458
Heizel/Hentzel (R.F.G.), 597, 601
Helnic [Helnik?] Ludovic (Tg.-Mureş), 87
Henter Károly (Tg.-Mureş), 589
Herbert, Franz (R.F.G.), 647-648
Herbert, Hans (R.F.G.), 648
Hercz Nicolae (Cluj-Napoca), 92
Hergenrichter Alexandru, 151
Herlea, Ion, 189
Herman (R.F.G.), 703
Herman David (Tg.-Mureş), 115
Herman Ioan (Sărmaş), 572
Hermán Gustav (Odorhei), 630
Hess Ioan (r. Tg. Secuiesc), 742
Hiler [Hiller] Samoilă (Tg.-Mureş), 6, 43
Hintea, Ioan (Glodeni), 196
Hints Miklós (Tg.-Mureş), 698-699
Hints Miklósné (Tg.-Mureş), 631, 698
Hiran, Ioan, 58
Hirsch Adalbert (Tg.-Mureş), 43
Hirsch Izsák (Tg.-Mureş), 58
Hirsch Ludovic (Tg.-Mureş), 6, 43
Hirschfeld Ioan (Tg.-Mureş), 3
Hirschon Ernest (Tg.-Mureş), 118
Hitler, 563, 718
Hîrşan, Isidor (Tg.-Mureş), 684
Hohman Margareta, 145, 151
Holbach Alexandru (Tg.-Mureş), 359, 417, 580
Holircă, Aurel (Reghin), 293-295, 324, 461
Homári Iosif (Tg.-Mureş), 360
Hoportean/Hoporteanu Constantin (Luduş), 365, 367, 380
Horga, Georgeta (Tg.-Mureş), 507
Hornyák Béla (Tg.-Mureş), 6
Hortaver (Glăjărie), 662
Horthy Miklós, 451, 563, 582
Horvát Emeric, 429
Horvát Emil, 429, 436
Horváth Andrei (Tg.-Mureş), 610
Horváth Attila (Ogra), 557
Horváth Ágoston, 504, 789
Horváth Éva (Tg.-Mureş), 8
Horváth Gavrilă (Tg.-Mureş), 487
Horváth I. (Tg.-Mureş), 8, 44
Horváth Mihály (Logig), 964
Horváth Nicolae (Tg.-Mureş), 3, 44, 55
Horváth Zoltán (Gălățeni), 243
Hreniuc, Gheorghe (Subcetate), 382
Hruşciov, N.S., 192, 383, 469-470, 501, 539, 553, 560, 579, 581
Hubert Lajos (Tg.-Mureş), 523
Hubes Martin, 390
Hunyadi A., 578
Hurubean Nicolaie (Mănărade), 52
Husar, Maria, 371
Husar, Roman, 370-371
Husărescu, Zaharia, 355
Huszár Ernő (Band), 693
Huszár I. (Tg.-Mureş), 8
Huszár Ioan (Grebeniş), 54
Huszár Imre (Tg.-Mureş), 8
Huszár Ludovic (Miercurea Nirajului), 734
Huszár Sándor (Cluj-Napoca), 544
Huza, Augustin (Băla), 478
Hügel Leopold (Reghin), 358

I

Iacob, Dumitru (Reghin), 480
Iacob, Eugen, 474
Iacobovici, Ioan (Tg.-Mureş), 42
Iancu, Ludmila (r. Reghin), 457
Iancu, Petronela (Horezu), 697
Ianculeț (Bucureşti), 228
Iatan, Tănase, 151
Ichim, Maria (Vătava), 79
Ichim, Teodor (Jabenița), 182
Iliescu, Paul (Luduş), 506
Ilnițchi, 189, 191
Ilok (Tg.-Mureş), 485
Ilyés Adalbert (Gheorgheni), 124
Ilyés Alajos (Ditrău), 440
Ilyés Alexandru (Beica), 555
Ilyés Francisc (Voşlobeni), 122
Ilyés Gyula (Ungaria), 607
Ilyés Iosif (Săcădat), 694
Ilyés Jani (Sărmaş), 717
Imécs Márton (Cluj-Napoca), 427
Imécs Elisabeta, 437
Imécs Emeric (Batoş), 457
Imécs Iuliana, 421, 427
Iméts Béla (r. Odorhei), 458
Imre Katalin (Vlăhița), 697
Imreh Dominic, 345
Imreh Ludovic, 299
Incze Gábor (Tg.-Mureş), 672, 723
Incze Iosif (Tg.-Mureş), 12
Incze Iosif (Tg.-Mureş), 530
Incze Katalin (Tg.-Mureş), 672
Incze Petru (Tg.-Mureş), 127
Inea, Ioan (Laslău Mare), 612
Ioan, Nicolae, 436
Ioja, Anica, 371
Iojici, Iulian (Toplița), 382
Ionescu, Constantin, 342

Ionescu, Marin Florea, 137
Ionescu, Mihai (Tg.-Mureş), 685
Ionescu, Nelu (Iaşi), 452
Ionescu, Valeria (Târnăveni), 119
Ioniţă, Vasile (Sânsimion), 323
Iordache, Oprea (Vâlcele), 140
Iosza [Józsa?] Francisc (Tg.-Mureş), 13
Isfan [István?] Clara, (Luduş), 5
Istrate Dumitru, 711
Istrate, Ştefan (Ulieş), 3
István Klára (Tg.-Mureş), 588
Iszlai Iosif (Moşuni), 531
Iuşan, Alexandru (Bârlibaş), 494
Ivanov I. (Reghin), 91
Ivaschescu, Anton (Reghin), 496
Izekucz Ludovic, 345, 356
Izsák Dionisie (Tg.-Mureş), 715
Izsák Dominic, 516, 566
Izsák Eugen (Tg.-Mureş), 119
Izsák Iosif/József (Tg.-Mureş), 543, 545-546, 652
Izsák Iosif, 547-548
Izsák Mihai (Reghin), 644

J

J.A. (r. Gheorgheni), 284
Jacobovici, Iacob (Israel), 644
Jakab Antal (Chileni/Alba Iulia), 41, 569
Jakab Ede (Lupeni), 518
Jakab Gyula (Gheorgheni), 601
Jakab Mihai (Chibed), 407
Jakab Rozalia (Tg.-Mureş), 758-759
Jakab Ştefan (S.U.A.), 702
Jakab Ştefan (Tg.-Mureş), 756-757, 762, 765, 780-781, 794, 801
Jakab Toma (Miercurea Nirajului), 13
Jakab Ioan, 421
Jakob Ioan (Odorhei), 124
Jancsó Andrei (Tg. Secuiesc), 302
Jancsó Irén (r. Tg. Secuiesc), 742
Janet, 472
Jaross Béla (Tg.-Mureş), 9, 41, 167, 377
Jatan, Tănase, 145
Jágos Andrei (Bălan), 654
Jánosi (Bucureşti), 665
Jánosi Adalbert, 437
Jánosi Coloman (Moşuni), 531
Jánosi Iosif, 390
Jánosi János, 626
Jánosi Ödön (Moşuni), 531
Jánossy Zoltán, 484
Jász Arthur (Tg.-Mureş), 121
Jeleru/Jeleriu, Ioan (Goreni), 500, 797
Jenei Eugen (Tg.-Mureş), 12, 24, 44
Jenei István (Band), 668
Jeges, 752
Jere Árpád (r. Odorhei), 579, 641-642
Jékely Zoltán (Ungaria), 607
Jivkov, 706
Johnson, 698
Joikicz Helena (Borsec), 703
Joó Ildikó (Tg.-Mureş), 626
Joós Andor, 9
Jordáky Lajos (Cluj-Napoca), 685
Józsa Eugen (Tg.-Mureş), 170
Józsa Francisc (Tg.-Mureş), 43
Józsa Jolán, 435
József Béla (Tg.-Mureş), 683
József Mihály (Tg.-Mureş), 683
Juhász Anton (Valea Strâmbă), 4-5, 46
Juhász Vasile (Tg.-Mureş), 685
Jung, Ştefan (Batoş), 534
Jurcan, Ioan (Urmeniş), 84
Jurchescu, Liviu, 118

K

Kaape, Herbert Müller (R.F.G.), 648-649
Kacsó Boldizsár, 400
Kacsó Gavrilă (Gălăţeni), 579
Kacsó Gáspár (Miercurea Nirajului) 667-668
Kacsó Mihai (Măgherani), 332
Kahán Géza (Tg.-Mureş), 58
Kaizler Ladislau (Odorhei), 458
Kajcsa László (Acăţari), 669
Kajnák Edit (Tg.-Mureş), 665
Kajtár Gyula (Dăneşti), 654
Kajtsa Francisc (Tg.-Mureş), 329
Kalasi Ştefan (Reghin), 180
Kali István (Păsăreni), 552
Kallos Zoltán (Lunca de Jos), 576, 651
Kanphe Richard (Reghin), 180
Kapás Béni (Corbeşti), 246
Kapás Victor (Corbeşti), 246
Kapusi Ildikó (Tg.-Mureş), 693
Kapusi Ioan, 644
Kapusi Iosif (Tg.-Mureş), 747
Karácsony Józsefné (Boroşneu Mare), 449
Karácsonyi Francisc (Tg.-Mureş), 169, 176-177
Karda Gheorghe, 321
Karda Iosif, 321
Kardos Ioan (Sântana de Mureş), 694
Kardos Zoltán (Tg.-Mureş), 592
Karpot Iosif (Acăţari), 669
Karsthi, Maria (R. F.G.), 618
Karsthi/ Karschti, Susana (R.F.G.), 618, 646
Karschti Toma/Thomas (Ideciu de Jos), 646-647
Kasai Zoltán (Joseni), 332
Kasper, Iohann/Ioan (R.F.G.), 646
Kasper, Katharina (R.F.G.), 646
Kató Eugen, 409
Katona Szabó István (Tg.-Mureş), 544, 685, 713, 723
Kaucsár Iolanda (Tg.-Mureş), 2, 8
Kaucsár Roland (Tg.-Mureş), 714
Kaycsa Andrei (E.M.I.SZ.), 444
Kaycsa Ştefan (E.M.I.SZ.), 444
Kádár Agneta (Toplița), 197
Kádár Alexandru (Reghin), 38
Kádár János (Ungaria), 433, 470, 557, 578-579, 581, 608, 653. 676, 719
Kállai Ernest (r. Odorhei), 458
Kántor Iuliu (E.M.I.SZ.), 444
Kántor Ştefan (Glăjărie), 182
Kecsdes Elena (Roua), 95
Kedves Toma (Izvoru Mureşului), 168
Keintzel, 611
Keintzel, Matei (Batoş), 534
Kele Francisc (Vlăhiţa), 519
Keledi (Cluj-Napoca), 588
Kelemen (Sovata), 617
Kelemen Ana, 345, 356
Kelemen Géza, 431
Kelemen Imre/Emeric, 389-390, 393
Kelemen Imre/Emeric, 430, 436
Kelemen Iuliu (Tg.-Mureş), 610, 709
Kelemen Ludovic, 163, 165
Kelemen Ludovic (Tg.-Mureş), 653
Kelemen Piroska (Vlăhiţa), 697
Kelemen Vasile, 390-391
Kelemen Zoltán (Păpăuţi), 150, 164
Kelner, Martin (Austria), 620
Keltz Simion (Tg.-Mureş), 42, 89, 94-95
Kemenes Andrei (r. Gheorgheni), 397
Kemenes Blaziu (Gheorgheni), 403
Kemenes Ioan (Gheorgheni), 450-451, 469-470, 502
Kemenes Rozalia (Suseni), 7
Kennedy, 698
Kenössy, 188, 191
Kenteleki Adalbert (Gheorgheni), 124
Kenyeres (r. Odorhei), 518
Kenyeres Andrei (r. Odorhei), 298
Kenyeres Iosif (Sântioana), 2
Kenyeres Iuliu (r. Odorhei), 298
Kenyeres Ladislau (Odorhei), 124
Kercső Ana, 420
Kerekes Benedek, 298-299
Kerekes Carol, 711
Kerekes Imre (Cornești), 604
Kerekes Medárd (Tg.-Mureş), 588, 590, 723
Kerekes Sándor (Tg. Secuiesc), 389
Kerestei Iosif (Cuieşd), 327-328
Kerestély Zoltán, 652, 712

Keresztes Dionisie, 231
Keresztes Éva, 581
Keresztes Ioan, 641
Keresztes László (Mugeni), 458
Keresztes Mihai (Oituz), 304
Keresztesi Béla (Budapesta), 514
Keresztesi István (Tg.-Mureş), 654
Keresztesi Ştefan (Suseni?), 8
Keresztély Francisc (E.M.I.SZ.), 442
Kerparics Eduard, 183
Kertész Béla, 420, 437
Kertész Iuliana (Măgherani), 332
Kessel, Samuilă (Austria), 719-720
Kész Sándor, 640
K.G.E. (Canada), 285
Khrüger, 150
K.I. (Ditrău), 568
Kibédi Andrei, 390
Kibédi Gergely, 709
Kicsi Géza (r. Sfântu Gheorghe), 418
Kilyén Elisabeta (Tg.-Mureş), 387
Kinda Péter (Mugeni), 458
Király, 611
Király Carol (Tg.-Mureş), 770, 794, 801-803
Király István (Ungaria), 543, 661
Király Zoltán (Elveţia), 661
Kirschlager Hans (Dedrad), 501-502, 617
Kirschneger, Ana (Tătârlaua), 535
Kisgyörgy Alexandru (Tg.-Mureş), 639
Kiss (Sfântu Gheorghe), 424
Kiss Árpád/Arcadiu (Tg.-Mureş), 10-11, 45, 53, 56, 123
Kiss Adalbert, 151
Kiss Albert/Adalbert (Tg.-Mureş), 756-757, 762-764
Kiss Béla, 145, 164-165
Kiss Carol (Topliţa), 124
Kiss Elemér (Reghin), 239
Kiss Elemér (Ungaria), 553
Kiss Emeric (E.M.I.SZ.), 443
Kiss Ioan (Joseni), 5
Kiss Iosif (Sâncrai), 189
Kiss Iosif (Tg.-Mureş), 580
Kiss Iosif (Beica), 555
Kiss Iuliu (Poian), 303
Kiss Iuliu (Tg.-Mureş), 539
Kiss Jenő (Bâra), 552
Kiss Márton (Tg.-Mureş), 637-638
Kiss Mihai (Tg.-Mureş), 359
Kiss Samoilă (Ceuaşu de Câmpie), 168
Kisselstein Samu, 514
Klain Marc (Râciu), 83
Klein Éva (Tg.-Mureş), 8
Klein, Gheorghe (Austria), 604
Klein, Susana (Austria), 606
Kloss, Egon (R.F.G.), 647-648
Knoph/Knopp Carol (Oraşul Stalin/Braşov), 145, 165
Kobacs [Kovács?] Francisc (Teleac), 519
Kobori Ioan (Tg.-Mureş), 186
Kobulniczki Iuliu, 514
Kocsis Alexandru (Reghin), 121
Kocsis Antal (Ditrău), 601
Kocsis Emeric (Praid), 41
Kocsis Francisc (Beica de Jos), 580
Kocsis I. (Tg.-Mureş), 12
Kocsis Ioan (Tg.-Mureş), 118
Kocsis Iuliu (Chendu de Sus), 150
Kocsis Nicolae, 400
Kodály Zoltán (Ungaria), 544
Kohajda József (Tg. Secuiesc), 389
Kohlruss, Erich (Bistriţa), 648
Kohn Ştefan (Reghin), 577
Kolcza Ştefan, 348, 356, 445
Kolozsi Mihai (Căpâlniţa), 520
Kolumbán Antal (r. Miercurea-Ciuc), 531
Kolumbán Francisc, 163
Komán Kund Wilhelm (Tg.-Mureş), 685
Komjátszegi Sándor (jr) (Tg.-Mureş), 675-676
Komjátszegi (sr.) (Cluj-Napoca), 676
Koncz Francisc (Tg.-Mureş), 6
Koncz Iuliu, 345, 349, 356
Koncz Mihai (Ungaria), 579
Konczwald Elisabeta (Tg.-Mureş), 433
Konerth Echard (Cârţa), 735
Konstandi [Konstandt?] David (Joseni), 167
Konstandt Ana (Joseni), 11
Konya Iosif (Tg. Secuiesc), 389
Konya Ladislau (Tg.-Mureş), 640
Konya Ştefan, 577
Kopacz Ioan (Reghin), 135
Kopacz István, 641
Kopacz Lajos (r. Miercurea-Ciuc), 531
Kopacz Nicolaie (Tg.-Mureş), 168
Kornya Alexandru, 298
Korodi Éva (Tg.-Mureş), 654
Korodi Ştefan (Bucureşti), 756, 758
Koros (Tg.-Mureş), 213
Korpos István (Ciumani), 568
Korpos Ioan (Tg.-Mureş), 487
Korpos Maria, 474-475
Kosa Mihail (E.M.I.SZ.), 443
Kosch Lenke (Reghin), 680
Kostendt Ferencz-István, 501
Kosza Ştefan (Gheorgheni), 332
Kosza Vilmos (Gheorgheni), 332
Koszta-Márton Berta (Sovata), 734
Koszticsák Ştefan (Miercurea-Ciuc), 653
Koti Pál (Tg.-Mureş), 578, 607
Kovai Maria (Cluj-Napoca), 427
Kovács, 212
Kovács (Tg.-Mureş), 590
Kovács Albert, 517
Kovács Albert (Sâmbriaş), 559
Kovács Albert (Ocna de Jos), 361
Kovács Alexandru, 429
Kovács Ana, 641
Kovács Andrei (Tg.-Mureş), 58, 114
Kovács Andrei (Tg.-Mureş), 567
Kovács Andrei (Miercurea Nirajului), 369
Kovács Arcadiu (Tg.-Mureş), 117
Kovács Béla (Alba Iulia), 329-330
Kovács Béla (Cernatu de Sus), 389
Kovács Carol, 617
Kovács Dezideriu (Reghin), 90
Kovács Dénes (Ciceu), 697
Kovács Dénes (Austria), 719-721
Kovács Dionisie (Călugăreni), 12
Kovács Dionisie (Joseni), 439
Kovács Emeric (E.M.I.SZ.), 443
Kovács Ernest (Beica), 659
Kovács Francisc (Breaza), 54
Kovács Francisc (E.M.I.SZ.), 428
Kovács Francisc (Turdeni), 517
Kovács Francisc (Tg.-Mureş), 709
Kovács Géza (Gheorgheni), 638
Kovács Gheorghe, 152
Kovács Gheorghe/György (scriitor), 161, 167, 542, 544, 626, 691-692, 768, 770-771, 780, 782, 794, 808
Kovács Gheorghe/György (actor), 183, 549
Kovács Gyöngyi (Beica), 659
Kovács Imre (Tg.-Mureş), 539
Kovács Imre (Ungaria), 553
Kovács Iosif (Corbeşti), 246
Kovács Iosif (Gheorgheni), 653
Kovács István (Odorhei?), 581
Kovács Iuliana (Târnăveni), 119
Kovács Iuliu (r. Odorhei), 458
Kovács János (Reghin), 680
Kovács Laurenţiu (Bereni), 123
Kovács Ludovic/Lajos (Odorhei), 458, 519, 577
Kovács Ludovic (Tg.-Mureş), 652
Kovács Maria, 429
Kovács Moise (Tg. Secuiesc), 303
Kovács Paul (Bordoşiu), 8, 43
Kovács Petru, 429
Kovács Péter (Sânpaul), 518
Kovács Ştefan (Ungaria), 694
Kovács Vasile, 429
Kozics Dezső, 653
Kozan Paraschiva (Miercurea-Ciuc), 674
Kozma Géza (Tg.-Mureş), 43

Kozma Irén (Tg.-Mureş), 665
Kozma Livia (Tg.-Mureş), 2
Kozma Béla (Tg.-Mureş), 580
Kozma Matei (Tg.-Mureş), 546
Köblöd Gyula (Tg.-Mureş), 487
Kölönte Toma (E.M.I.SZ.), 443
Köllő Pál (Ciumani), 579
Kömüves Ioan (Deleni), 734
Könczei Ádám (r. Gheorgheni), 398
König Iosif (Tg.-Mureş), 756-760, 762-763, 766, 801, 808
Köntes Gheorghe (Tg.-Mureş), 639
Köpecsi Iuliu (Tg.-Mureş), 10
Köteles Emeric, 298
Kövári Iacob (E.M.I.SZ.), 444
Kövecsi Béla (S.U.A.), 702
Kövér Arcadiu (Tg.-Mureş), 87
K.P. (r. Gheorgheni), 284
Kraft, Gerhardt (Sighişoara), 738
Kraft, Lisbeth (Sighişoara), 738
Krately, Emil, 164
Krately, Ferdinand, 164
Krebsz Ioan (Tg.-Mureş), 544
Kristály Gheorghe (Lunca de Jos), 581
Kristó Andrei (Miercurea-Ciuc), 674
Krizán Ioan, 577
Krivosik Matei (E.M.I.SZ.), 443
Kugler, 611
Kulcsár Alexandru (Acățari), 368
Kulcsár Rudolf (Tg. Secuiesc), 306
Kulcsár Teodor (Tg. Secuiesc), 303
Kulcsár Vasile, 390
Kun Ana (Sâmbriaş), 660
Kuronuma, Yoriko (Japonia), 686-687
Kuti Andrei (Tg.-Mureş), 87
Kuti Elemér (Gălățeni), 531-532, 567
Kuti Géza, 532

L

Laazi Zoltán (Tg.-Mureş), 88, 122, 127
Laczkó Anton (Petrilaca), 460
Laczkó Béla (Remetea), 569
Laczkó György, 440
Laczkó Ioan, 440
Lajos László (r. Ciuc), 189
Lakatos András (r. Miercurea-Ciuc), 531
Lakatos Andrei (Sântimbru), 189
Lakatos Francisc (Tg.-Mureş), 794, 801, 808
Lakatos Iosif, 711-712
Lakatos Vasile (Filpişu Mare), 324
Lakó Ioan (Ihod), 41
Lakó Menyhárd (Miercurea Nirajului), 327-328, 369, 374
Lakó Menyhárt (Dămieni), 734
Lang Isac (Reghin), 90
Lantos Béla, 685
Lanțos, Rafina (Band), 196
Lapos Matei (Turia), 304
Lassel Gheorghe, 431-432
Lateş Aurel (Reghin), 180
Laurențiu, Gheorghe (Moişa), 364
Lavotta Carol (Tg.-Mureş), 577
Lazar, Alexandru, 145
Lazar Elena (Acățari), 237
Lazar, Maria (Ulieş), 554
Lazar, Vasile (Băla), 478
Lazar, Vasile (Tg.-Mureş), 527
Lazar, Zoe (Tg.-Mureş), 507
Lay/Laji Emeric (E.M.I.SZ.), 428, 442, 444-445
Lay/Laji Gheorghe (E.M.I.SZ.), 428, 442, 444
Lay Günther, 443-444
Lăcătuş, Virgil (Odorhei), 272
Lăzărean, Alexandru (Sărmaş), 494
Ládai Paraschiva, 421
Lánckor Iosif (Sovata), 694
Láni András (Tg.-Mureş), 43
László Adalbert (Ditrău), 455
László Andrei, 434-435
László Anna, 434-435, 441
László Arcadiu (Fântânele), 88
László Béla (Cluj-Napoca), 630
László Béla (Odorhei), 652
László Carol (r. Reghin), 502
László Dénes (Veţca), 559, 593-594
László Dénes (Şincai), 571
László Dionisie (Toplița), 46
László Emeric (Brețcu), 424
László Francisc (Tg.-Mureş), 249, 267, 409, 433-434
László Francz (Austria), 703
László Ioan, 118
László Kálmán, 560
László Pál (Hoghia), 519
László Terezia (Bezid), 559
László Zoltán (Tg.-Mureş), 652
Lazar Ghe. (Reghin), 180
Lázár Adalbert (Mihăileni), 566
Lázár Eromost (Gheorgheni), 12
Lázár Ioan (Odorhei), 533
Leb Paraschiva (Tg.-Mureş), 359
Lebovici Iosif (Tg.-Mureş)
Lederer László, 547-548
Leftkovics Alexandru (Gheorgheni), 13
Lehmaier, Kalrheinz (R.F.G.), 646
Lehmaier, Kathi (R.F.G.), 646
Leiter Eugen (Tg.-Mureş), 43
Leitman János (Tg.-Mureş), 626, 628, 649
Leitman Judith (Tg.-Mureş), 626, 628
Leitner Andrei (Tg.-Mureş), 115
Len Márta (Lăzarea), 638
Lenard Alexandru (Reghin), 477
Lenard Iosif (Dămieni), 440
Lenin, 52, 135, 192, 751, 759
Leopold István, 475
Leprich, Mihail (R.F.G.), 646
Leprich, Toma/Thomas (R.F.G.), 646
Lestyán Francisc (Tg.-Mureş), 652, 734
Lette, Andrei (Austria), 657
Lette, Ioan (Austria), 657
Lette, Maria (Austria), 657
Lette, Mihai (Petelea), 657
Levinschi Francisc, 502
Létay Lajos (Cluj-Napoca), 544
Létay Ştefan (Reghin), 180
Lévai Iuliu (Gorneşti), 168
Lévay Lajos/Lévai Ludovic (Odorhei), 577, 640
Libiczei Gyula, 602-603, 619, 806
Litecki/Liteczki Leo (Tg.-Mureş), 359, 539
Liteczki Carol (Tg.-Mureş), 487
Littig, Ursula (R.F.G.), 718, 721
Loghin (Poarta), 660
Lohinszky Loránd (Tg.-Mureş), 142
Lokodi Gáspár (Miercurea Nirajului), 734
Lopa (Reghin-Mociar), 82
Losonczi Gheorghe (r. Sfântu Gheorghe), 357
Lörinc Dénes (Franța), 703
Lörincz Andrei Ernest (Tg.-Mureş), 49-50-51
Lörincz Iosif (r. Gheorgheni), 398
Lörincz Iosif (Ditrău), 577
Lörincz Mihail, 442
Lörincz Simion (Tg.-Mureş), 487
Lörinczi Ica (Tg.-Mureş), 544
Lörinczi László (Bucureşti), 545, 563, 607
Lörinczi Ludovic (Sighişoara), 427
Lörincz Ludovic (Dârjiu), 564
Löte József (Tg.-Mureş), 626-627, 649
Luca, Alexandru, 514
Luca, Alexandru (Sâng. de Mureş), 286-287
Luca, Ioan (r. Reghin), 461
Luca, Lazăr (Cozma), 528
Luca, Maria (Cozma), 528
Luca, Vasile, 90, 209, 491
Lucaci, Aurel (Petelea), 38
Lucaciu, Petre (Toplița), 547
Lucşan, Valer, 145, 151
Lukács (Tg.-Mureş), 509
Lukács Balázs (Ocna de Sus), 361
Lukács Ede (Tg.-Mureş), 685
Lukács Emil, 436
Lukács Ioan (Band), 150, 165
Lukács Ladislau (Tg.-Mureş), 747, 770, 794
Lukács László, 603

Lukács Simon (Joseni), 167
Lukács Ștefan (Târnăveni), 120
Lukács Ștefan (Ditrău), 280
Lukácsi Magdalena (Mărcuşa), 694
Lulea, Vasile (Bobohalma), 54
Lung Tivadar, 514
Lungu, Iuliu (Reghin), 732
Lupaşcu (Tg.-Mureş), 83
Lupaşcu Dumitru (Miercurea-Ciuc), 695
Lupaşcu Toma (Corbii Mari), 695
Lupşa, Ioan, 484
Lupşan, Ioan (Tg.-Mureş), 95
Lupui Petru (Franța), 704
Lutsch, Maria (Batoş), 657
Lynd, Shela (Marea Britanie), 129
Lyndsay, Jack (Marea Britanie), 129

M

M.A., 373
M.A. (r. Gheorgheni), 284
M.A. (Belgia), 285
Macarie, Nuți (Reghin), 26
Macovei Ștefan (Reghin), 168
Madaras, 617
Madaras Arcadiu (r. Gheorgheni), 397
Madaras Ignat (Suseni), 168
Madaras Ildikó (Band), 667, 693
Madaras Ioan (Reghin), 180
Madaras Ioan (Sâng. de Pădure), 399-400
Madarász Francisc (Sânger), 572
Magheran, Anti, 390
Magos Ștefan (Tg.-Mureş), 479
Magyar Dezideriu, 416
Magyari Dezső (Tg.-Mureş), 592
Magyari Dominic (Tg.-Mureş), 24
Magyari Nicolaie (Mihăileni), 124
Magyari Francisc, 390
Magyari Levente (Miercurea-Ciuc), 674
Magyarosi Alexandru (Reghin), 680
Magyarosi Dionisie (Tg.-Mureş), 12
Magyarosi Mihail (Chendu Mare), 150
Magyarosi S. (Miercurea-Ciuc), 695
Maier, Gheorghe (Tg.-Mureş), 55
Maier, Gheorghe (Tg.-Mureş), 400
Maier, Ioan (Băla), 478
Maier, Viorel (Band), 196
Maior, Ioan, 502
Maior [Major?] Ștefan (Luduş), 11
Maioran, Mihai (Joseni), 45
Major Acațiu (Avrămești), 515
Major Tamás (Ungaria), 632
Majtényi Erik (Bucureşti), 545, 563, 715-716
Makkai (Tg.-Mureş), 122
Makai/Makkai Mihai, 342, 355, 752
Makkai Al. (Sebeş), 407
Makkai L. (Păsăreni), 407
Makkai Sándor (Tg.-Mureş), 715
Maksai Alex. (Reghin), 644
Malenkov, 135, 140, 186, 192
Maloş Victor, 514
Mán Elemér
Man, Florian (Hodac/Reghin), 181, 496
Man, Gheorghe (Cozma), 529
Man, Ioan (Reghin), 78, 181
Man, Mariuța, 371
Mandics Margareta (Sovata), 694
Manea, Mănescu (Bucureşti), 665
Maniu, Iuliu, 578, 706
Mann, Domnica (Târnăveni), 119
Manoilă Constantin (Sânmartin), 483
Manoilă, Ioan (Sânmartin), 481, 483
Manole, Niculae (Tg. Secuiesc), 742
Manta, Gheorghe (r. Reghin), 461
Marcoci, Emilian (Tg.-Mureş), 55
Marcoci, Ioan (Beica de Jos), 461
Marcovici, Asachie (Târnăveni), 104
Marcu, Alexandru (Reghin), 496
Marcuş, Ilie (r. Reghin), 457
Marcuş, Petru (Tg.-Mureş), 507
Mare, Constantin (Iara de Mureş), 555
Marian, Dumitru (Deag), 494
Marin, 210
Marin, Ioan (Reghin), 358
Marinescu, Silvia (Tg.-Mureş), 55
Marka Rozalia (Gheorgheni), 330
Markel, Maria (Sighişoara), 735
Markó Béla (Tg.-Mureş), 723
Markovici Gheroghe (Tg.-Mureş), 119
Markovits, Lazar (Austria), 720
Markovits, Lazar, 320
Maros Tiberiu (Tg.-Mureş), 685
Marosi Al. (Odorhei), 408
Marosi Barna (Tg.-Mureş), 685, 706
Marosi Ildikó (Tg.-Mureş), 714
Marosi Péter (Cluj-Napoca), 217, 716
Marosvölgyi Vilhelm (Reghin), 180
Martin, Ioan (Șoimușu Român), 9
Martinel (Sighişoara), 735
Marx, 135
Masa Ștefan (Tg.-Mureş), 43
Matais Petru (Tg.-Mureş), 747-749, 758-759
Mateescu, Gheorghe (Tg.-Mureş), 555-556, 591-592
Matei (Tg.-Mureş), 508
Matei, Gheorghe, 345, 356
Matei, Grigore (r. Reghin), 212
Matei, Ioan (Bobohalma), 54
Matei, Marin (Tg.-Mureş), 501, 618, 787
Matei, Partenie, 196, 364, 493, 498
Matei, Vasile (Ibănești Sat), 662
Matfeev, Alexe, 342-343, 347
Mathis Adalbert (Gheorgheni), 12
Matos Francisc (Estelnic), 305
Maurer, I. Gh., 646
Măcieanu, Mihai (Șumuleu), 674
Mănescu, Corneliu, 583
Mărgărit, Ioan (Tg.-Mureş), 527-528
Mărgineanu, Liviu (Cluj-Napoca), 735
Mărgineanu, Teodor (Tg.-Mureş), 462
Mărtinaş, Dumitru (Tg.-Mureş), 472, 500-501
Mărtinaş, Ioan (Sberăești, Roman), 500
Mândru, Victor (Reghin), 11
Mács József (Cehoslovacia), 607
Májai (r. Gheorgheni), 639
Málnás Francisc (Tg.-Mureş), 487
Málnási Géza (Tg.-Mureş), 580
Márcus [Márkus?] Adolf (Reghin), 78
Márk, Samuilă (Crișeni), 538
Márkos N., 216
Márki Zoltán (Cluj-Napoca), 716
Márkus Andrei (Gheorgheni), 579
Mármor Márta (Tg.-Mureş), 666
Márton Adalbert (Gurghiu), 181
Márton Andrei (Praid), 121
Márton Andrei, 299
Márton Andrei (r. Gheorgheni), 398
Márton Áron, 329-333, 367-369, 374-376, 422, 448, 459, 468, 559, 569, 572, 659, 797
Márton Elisabeta (Band), 668
Márton Ioan (Lemnia), 210
Márton Iosif (Călugăreni), 518
Márton E. James (Anglia), 703
Márton Lajos (Roma), 702
Márton Katalin (Gheorgheni), 402
Márton Ștefan (Bălan), 654
Máté Alpár (Tg.-Mureş), 655, 658
Máté Ferencz (Suseni), 618
Máté/Máthé Ludovic, 429, 436
Máthé Andrei, 709
Máthé Béla (Mădăraș), 195
Máthé Dionisie (Racul), 580
Máthé Iosif (Acățari), 368
Máthé Iosif (E.M.I.SZ.), 428, 442
Máthé Iosif, 709
Máthé Ladislau (Miercurea-Ciuc), 674
Máthé Misi, 390
Mátyás Ernest (E.M.I.SZ.), 428, 442, 444
Mátyás Gheorghe (r. Tg. Secuiesc), 742
Mátyás Martin (Tg.-Mureş), 709
Mátyus Árpád (Tg.-Mureş), 523
M.E., 285

Medieşan (Ogra), 556
Medrea, Gheorghe (Sighişoara), 730
Medve Ludovic (Tg.-Mureş), 87
Meinhard Anton (Oaia), 9
Megyeri Ştefan (Tg.-Mureş), 118
Megyesy (Tg.-Mureş), 118
Meleg Enikő (Tg.-Mureş), 654
Mendel Iuliu (Tg.-Mureş), 9
Menecu, Gheorghe, 420-421
Mentele Emil (Reghin), 180
Menţiu, Ioan (Tg.-Mureş), 527
Menyes Ioan (R.F.G.), 657
Menyes Mihai (Petelea), 657
Menyes Susana (Austria), 657
Menyhárt András (Căluşeri), 375
Menyhárt Iuliu (Beica), 660
Mera (Isticeu), 661
Mera, Iustinean, 324
Mera, Eugen (Tg.-Mureş), 168
Mera, Mircea (Tg.-Mureş), 239
Mera, Teodor (Jabenița), 181
Mereş, Cornel (Breaza), 10
Merişor, Constantin (Tg.-Mureş), 452
Merlescu, Constantin, 474-477, 617
Merssil, Fredrich (S.U.A.), 789
Merza, Dumitru (Grebeniş), 54
Mesaroş, Petru, 429
Mesterházi Lajos (Ungaria), 543
Metea, Eugen (Timişoara), 738
Metea, Veronica (Sighişoara), 738
Metz István (Tg.-Mureş), 691
Méhes György (Cluj-Napoca), 544-545
Mészáros Imre (Odorhei), 581
Mészáros Iosif (Ungaria), 651
Micu, Petru (Sărmaş), 307
Mihai I, 578
Mihai, Nicolaie (Odorhei), 272-273
Mihail Iosif, 442
Mihălţan, Octavian (Bogata), 558
Mihály Deák Ioan (Joseni), 5
Mihály Iosif (Ciumani), 8
Mihály Iosif (r. Târnăveni), 797
Mihály Ludovic (Plăieşii de Jos), 564
Mihály Margit (Cluj-Napoca), 697
Mihoc/Mihok Carol, 429, 436, 442
Miklós Alexandru, 371
Miklós Ana (Târnăveni), 119
Miklós Anton (Gheorgheni), 579
Miklós Béla (Miercurea-Ciuc), 675
Miklós Dionisie, 406
Miklós Dionisie (Ocland), 654
Miklós Eugen (Estelnic), 305
Miklós Károly (Săcădat), 693
Miklós Pavel, 417
Miklós Rozalia (Săcădat), 693
Mikó Arcadiu (Tg.-Mureş), 89
Mikó Ladislau (Tg.-Mureş), 42, 89
Mikulich Tiberiu (Ungaria), 421, 427
Milăşan, Constantin (Topliţa), 366
Milea, Traian (Tg.-Mureş), 527
Milik Estera (Tg.-Mureş), 523
Minius, Elisabeta (Timişoara), 695
Minor Daniel (Tg.-Mureş), 127
Minor Gheorghe (Ditrău), 166
Mircea, Ghe., 360
Mircea, Mihai, 429
Mircescu, Istrate, 560
Miron, Negru, 188
Mironescu, Alexiu (Sighişoara), 737
Miskolczy Dezideriu (Tg.-Mureş), 3
Mitler (Tg.-Mureş), 508
M.M., 512
Moc Iacob (Luduş), 4-5
Mocanu, Damian, 355
Moga, Gheorghe (Cozma), 528-529
Moga, Ioan (Bobohalma), 54
Moga, Ioan (Sighişoara), 736
Moga, Teodor (Tg.-Mureş), 118
Moghioroş, Alexandru, 161
Mogos/Magos Ioan, 441
Mogoşiu, Marcel (Tg.-Mureş), 808
Moiocanu, Ana (Tg.-Mureş), 507
Moise, Adriana (Timişoara), 735
Moise, Constantin, 152
Moise, Ioan (Târnăveni), 119
Moise, Virgil (Sighişoara), 735
Mokesch, Frieda, 537
Moldovan (Răstoliţa), 24
Moldovan, Alexandru (Solovăstru), 182
Moldovan, Alexandru (Tg.-Mureş), 684
Moldovan, Aurelia (căs. Şerban), 423
Moldovan, Chirilă (Nazna), 364
Moldovan, Dumitru (Hodac), 181
Moldovan, Dumitru (Jabenița), 182
Moldovan, Emil (Reghin), 461
Moldovan, Florea, 371
Moldovan, Gheorghe (Gloduri), 538
Moldovan, Grigore, 345
Moldovan Gyula (Abud), 669
Moldovan, Iacob, 85
Moldovan, Ion/Ioan (Căpâlna de Sus), 99-100
Moldovan, Ioan (Glăjărie), 182
Moldovan, Ioan (Cozma), 528
Moldovan, Ioan (Bahnea), 612
Moldovan, Ioan (Reghin), 624
Moldovan, Ionică (Sighişoara), 737
Moldovan, Iosif (R.F.G.), 433
Moldovan, Iuliu (Iernuţeni), 423
Moldovan, Iustin, 83
Moldovan, Ladislau (Austria), 547
Moldovan, Magdalena (Corunca), 196
Moldovan, Maria (Reghin), 423
Moldovan, Maria (Târnăveni), 120
Moldovan, Mihai (r. Reghin), 461
Moldovan, Nicolae (Vâlcele), 140
Moldovan, Oliviu (Cozma), 528-529
Moldovan, Petru, 603
Moldovan, Rafira (Ideci Băi), 737
Moldovan, Rica (Tg.-Mureş), 55
Moldovan, Samson (Topliţa), 213
Moldovan, Teodor (Reghin), 295, 461
Moldovan Virgil (Tg.-Mureş), 412
Moldovan, Zaharie (Jabenița), 182
Moldovan, Zamfira (Tg.-Mureş), 161
Molnár Béla (Biborţeni), 430, 435
Molnár Ioan (Tg.-Mureş), 768, 770-771, 780-781, 794
Molnár Magda (Tg.-Mureş), 665-666
Molnár Ştefan, 576
Molnár Vicenţiu (Tg.-Mureş), 715
Molotov, 135
Molter Károly, 217, 578
Monsignori, Edmondo (Italia), 575-576
Mora (Tg.-Mureş), 672
Mora, Victor (Luduş), 481
Mora Zoltán (Tg.-Mureş), 580
Moraru (Tg.-Mureş), 483
Moraru, Aristide (Bucureşti), 679
Moraru Dionisie (Ungheni), 329
Moraru, Filip (Caşva), 182
Moraru, Izidor, 145, 151, 163, 165
Moraru, Maria (Ciufud), 52
Moraru, Maria (Glăjărie), 662
Moraru/Morariu, Romeo (Tg.-Mureş), 676-677
Moraru, Vasile, 152
Moraru, Zaharie (Caşva), 182
Móricz Béla (Reghin), 358
Mortu, Victor (Tg.-Mureş), 591
Moruşca Matei (r. Luduş), 664
Moruzov, Mihail, 92
Moruzov, Cecilia, 92, 96
Mosi Al. (Păcureni), 408
Moskovits Ludovic, 320
Moşitean, Ilarie (Dâmb), 494
Moşneag, Ioan (Tg.-Mureş), 367, 380-381
Moşora, Dumitru, 474-475
Mothe, Thomas (R.F.G.), 646
Motz Katalina (Austria), 606
Moţa, 210
Moţa, Ioan, 452
Moscovici A., (Reghin), 90
Moscovici Leeb (Reghin), 96

Mu[n]tean, Andrei (Reghin), 180
Mult Francisc, 9
Munteanu, Gheorghe (Cristeşti), 366, 380
Munteanu, Ana (Tg.-Mureş), 13, 43
Munteanu, Ioan (Târnăveni), 120
Munteanu, Ioan (Covasna), 389
Munteanu, Maria, 617
Munteanu, Petru (Miercurea-Ciuc), 190
Mureşan Carolina (Sovata), 693
Mureşan, Ioan (Reghin), 461, 566
Mureşan, Laurenţiu, 85
Mureşanu, Ioan (Târnăveni), 119-120
Muruzan/Maruczan, Gheorghe, 431, 437
Mushak, Frantz (R.F.G.), 677
Musca, Ioan (Tg.-Mureş), 388
Muscă, Gh., 390
Mustăciosu, Margareta (Tg.-Mureş), 446
Mut, Ioan (Tg.-Mureş), 380
Muth Katalin (Tg.-Mureş), 652
Muzsnai Judit, 653

N

Naftali Alexandru (Tg.-Mureş), 115
Naftali, Simion [Bucureşti), 228
Nagy Adalbert (Tg.-Mureş), 118
Nagy Albert (Şilea), 2
Nagy Alexandru (Călugeri), 167
Nagy András/Andrei (Tg.-Mureş), 169-170, 176
Nagy András, 552
Nagy Andrei (Tg.-Mureş), 9
Nagy Aurica (Tg.-Mureş), 359
Nagy Árpád (Constanţa), 408
Nagy Béla (Mereşti), 519
Nagy Carol (Tg.-Mureş), 44
Nagy Carol (Dămieni), 3, 56-57
Nagy Carol (Band), 669
Nagy Csaba (Tg.-Mureş), 654
Nagy Daniel, 476
Nagy Dezső (Miercurea-Ciuc), 695
Nagy Dénes (Odorhei), 697
Nagy Dionisie (Sovata), 667, 694
Nagy Elemér, 320
Nagy Elisabeta (Gălăţeni), 237
Nagy Emeric, 449
Nagy Endre (Cristur), 427
Nagy Erzsébet (r. Tg.-Mureş), 246
Nagy Éva (Tg.-Mureş), 665-666
Nagy Francisc (Tg.-Mureş), 95-96
Nagy Francisc (Pănet), 407
Nagy Francisc (Petru Groza), 407
Nagy Francisc, 435
Nagy Francisc (r. Miercurea-Ciuc), 531
Nagy Francisc (Vărgata), 693
Nagy Francisc (Vărgata), 667
Nagy Géza (Tg.-Mureş), 10, 54
Nagy Géza (Tg.-Mureş), 655
Nagy Géza (Dumbrăvioara), 552
Nagy Győző (Sântioana), 2
Nagy Gyula (Cluj-Napoca), 677
Nagy Imre (Ungaria), 387
Nagy Imre (Jigodin), 543
Nagy Ioan (E.M.I.SZ.), 443
Nagy Iosif (Stejeriş), 408
Nagy Irén (Tg.-Mureş), 635
Nagy Irina, 150
Nagy István (Cluj-Napoca), 544-545, 626
Nagy István (Band), 668
Nagy Iuliana (Budiu Mic), 329
Nagy Iuliu (Sâng. de Mureş), 406
Nagy Iuliu (Murgeşti), 408
Nagy Iuliu (Nimigea), 408
Nagy Iuliu (Seuca), 499
Nagy Ladislau, 419
Nagy László (Budapesta), 427
Nagy László (Tg.-Mureş), 671-672
Nagy Ludovic (Sâng. de Pădure), 176
Nagy Ludovic (Covasna), 304
Nagy Ludovic, 435
Nagy Ludovic (Lăzarea), 654
Nagy Ludovic (Lăzarea), 709-710
Nagy Martin (Plăieşii de Jos), 564
Nagy Márta (Tg.-Mureş), 652
Nagy Márton (Tg.-Mureş), 487
Nagy Mihai (Iara de Mureş), 555
Nagy Pál (Tg.-Mureş), 508-510, 577-578, 583-584, 608, 685, 716, 723
Nagy Pál (Mureş-Mort), 693
Nagy Péter (Gheorgheni), 639
Nagy Samuil, 412
Nagy Samuilă (Maiad), 145, 150
Nagy P. Samuilă (Mărculeni), 176
Nagy Rozalia (Călugeri), 668
Nagy Sándor (Tg.-Mureş), 169-170, 176
Nagy Sándor (Tg.-Mureş), 578
Nagy Sándor (Odorhei), 652
Nagy Ştefan, 411
Nagy Ştefan, 603
Nagy Ştefan (Reghin), 653
Nagy Tibor (Ungaria), 635-636
Nagy Zoltán (Tg.-Mureş), 546
Nagy Zoltán (Iara de Mureş), 660
Nagy Lakatos Ioan, 412
Nagyobb Petru, 345-347, 356
Nanu, Silvestru, 360
Nap Iuliu (Gheorgheni), 42
Naşca, Petru (Tg.-Mureş), 685
Naşcu (Tg.-Mureş), 597
Natea, Aurel (Topliţa), 139-140
Natea, Irimie (Topliţa), 139
Nazarova, Alexandrina (Reghin), 456
Năprădean László (Tg.-Mureş), 626
Năsălean, Melinte (Luduş), 554
Năsăudeanu, N. (Tg.-Mureş), 9
Neagoe/Neagoie, Mihai (Sfântu Gheorghe), 297, 309
Neagoş, Ioan (r. Reghin), 461
Neagoş Ovidiu (r. Reghin), 461
Neagu, Victor (Tg.-Mureş), 485
Nedelcu, 46
Nedelka Ladislau (Şumuleu), 674
Negoescu, Ana (Cornești), 2
Negostoru, Niţă (Tg. Secuiesc), 383
Negre, Vasile (Grebeniş), 54
Negrea, Grigore (Topliţa), 139
Nemes Árpád (Aluniş), 662
Nemes Desideriu (Tg.-Mureş), 359
Nemes Dominic (Sărmaş), 6
Nemes Eugen (Tg.-Mureş), 487
Nemes Győző, 399
Nemes Ioan (r. Odorhei), 516
Nemes Ioan (Glăjărie), 182
Nemes Ioan (E.M.I.SZ.), 443
Nemes Petru (Mădăraş), 329
Nemeş, Viorica (Sighişoara), 737
Nemeş, Zachei (Miheşu de Câmpie), 711
Nemu, Nicolaie (Zetea), 166
Netea, Vasile, 129
Németh Zoltán, 446
Németi Ioan, 355
Nicoară, Alexandru (Cozma), 528
Nicoară, Eugen, 514
Nicoară, Grigore, 298-299
Nicoară, Ioan (Tg.-Mureş), 10
Nicolaide, Euterpe (Bucureşti), 738
Nicolaie, I. Ioan, 309
Nicolau (Bucureşti), 590
Nicorescu, Bujor (Bucureşti), 679
Nicu, Gheorghe (Tg.-Mureş), 487
Niculescu (Reghin), 682
Niculescu, Aurel (Murgeşti), 364
Nilca (Tg.-Mureş), 539
Nimu Luminiţa (Tg.-Mureş), 666
Nistor, Alexandru (Chimitelnic), 538
Nistor, Dumitru (Ungheni), 364
Nits Martin (Reghin), 180
Niţă, Nicolae, 431
Niyakowschi Ludwig (R.F.G.), 678-679
N.L. (Tg.-Mureş), 313
N.N. (Topliţa), 369
Novacovici, Kete, 150
Novák Alexandru (Gălăţeni), 243
Novák Ferenc (Ungaria), 651
Noviţchi, Vladimir (Reghin), 180, 461
Nuţi, Macarie, 536
Nuţiu, Eugen (Tg.-Mureş), 382
Nuţiu, Nicolaie (Topliţa), 382

NY

Nyárádi Ştefan (Şardu Nirajului), 14

Nyilas Zoltán, 390
Nyitrai Moise (E.M.I.SZ.), 436, 444
Nyitrai Levente Moise (E.M.I.SZ.), 444
Nyitray Deák Berta (E.M.I.SZ.), 444
Nyulas Imre (Eremitu), 559
Nyulas Nicolae (Eremitu), 7

O

Obáld Francisc (Tg.-Mureş), 3
Ogrodnic, Octavian (Târnăveni), 119
Olar, Ştefan (Sânger), 54
Olaru, Maria (Bahnea), 2
Olaru, Valer (Zagăr), 7
Olasz Wilhelm (E.M.I.SZ.), 443
Oláh Ioan (E.M.I.SZ.), 444
Oláh Tibor/Tiberiu (Tg.-Mureş), 509, 544-546, 665
Oláh Toma, 145
Olimpiu Savu (Sighişoara), 427
Oltean, Filimon (Jabenița), 182
Oltean, Petru (Şardu Nirajului), 364
Oltean, Remus (Văidei), 494
Olteanu (Tg.-Mureş), 666
Olteanu, Francisc (Bucureşti), 808
Olteanu, Gheorghe (Covasna), 167
Olteanu, Grigore (Tg.-Mureş), 522-523
Olteanu, Ilie (Luduş), 367
Olteanu, Ioan (Berghia), 328, 329, 363
Olteanu, Mihai (Reghin), 461
Olteanu, Ştefan (Reghin), 496
Oltyán Terezia (Band), 668
Oniț, Lucia (Tg.-Mureş), 714
Onuț, Maria (Tg.-Mureş), 775
Onofrescu, Ioan, 437
Opra Benedek (E.M.I.SZ.), 444-445
Opra Ioan (Dăneşti), 675
Oprea, Filip, 277-278, 305, 326
Oprean, Ioan (Laslău Mare), 612
Oprica, Zaharia, 314
Orban (Fântânele), 696
Orban Mihai (r. Tg.-Mureş), 641
Orbán Adalbert, 371-372
Orbán Béla (Tg.-Mureş), 95
Orbán Carol (Tg.-Mureş), 42, 95
Orbán Emeric (Sâmbriaş), 660
Orbán Eugen (Miercurea-Ciuc), 125
Orbán Ferenc (Căpâlnița), 458
Orbán Ioan (Lueta), 458
Orbán Ioan (Călugăreni), 582
Orbán Ioan (Tg.-Mureş), 714
Orbán László/Ladislau (E.M.I.SZ.), 428, 442, 444-445
Orbán László (Odorhei), 652
Orbán Ludovic (Odorhei), 519
Orbán Mihai (Lueta), 520
Orbán Pál (Căpâlnița), 458
Orbán Rozalia Ileana, 618, 790
Orbán Vasile (E.M.I.SZ.), 428
Orca, Emanoil (Gâmbuț), 495
Ormenişan, Ioan (Sărmaş), 554
Orodi Ioan (Miercurea-Ciuc), 125
Oroian, Vasile, (Blaj), 58
Oroian, Vasile (Chimitelnic), 536
Orosz Adalbert (Tg.-Mureş), 596
Orosz Emeric, 298
Orosz Margareta (Tg.-Mureş), 359
Orosz Vasile (Tg.-Mureş), 685
Oroşan, Vasile (Botez), 495
Ospiciuc/ Osipciuc, Vasile, 430, 617
Ostafciuc, Ioan, 502
Ostaficiuc, Valeria, 711-712
Osváth Árpád (Tg.-Mureş), 528
Osváth Gheorghe (Adrianu Mare), 87
Osváth Ludovic, 390
Ozsváth Ioan (Leordeni), 329
Ozsváth Martin, 516

Ö

Ördög Desideriu (E.M.I.SZ.), 442
Ördög Iosif (Aluniş), 663
Ördög Nicolae (Aluniş), 663

P

Paiş, Andrei (r. Târnăveni), 6
Pal, Ioan, 371
Pal, Viorel, 641
Palade, Gheorghe (Tg.-Mureş), 714-715
Palade, Nicolae (Oituz), 304
Palaghie, Ieronim, 431, 437
Palkó Carol, 431
Palkó Gyula (Voivodeni), 720
Palosi Ludovic (Păsăreni), 428
Palotás András/Andrei, 474-476
Pamfil, Eduard, 398
Panajoth Bertalan, 9
Pantea, Ioan (Sighişoara), 730
Pantea, Mihai (Breaza), 8
Pantelimon, Ştefan, 145
Pap Alexandru (Mihăileni), 124
Pap Ernest (Tg.-Mureş), 82-83, 85
Pap Francisc (Feliceni), 124
Pap Iosif (Alba Iulia), 329
Papp Adalbert (Reghin), 460
Papp Ana (Tg.-Mureş), 550
Papp Andrei (Tg.-Mureş), 87-88
Papp Antal (Tg.-Mureş), 13
Papp Francisc (Tg.-Mureş), 530
Papp Francisc (Tg.-Mureş), 550, 685
Papp Iosif (Tg.-Mureş), 723
Papp Iosif Astric (Lăzarea), 455-456
Papp Koszti (Sântimbru), 189
Papp Miklós (Odorhei), 715
Papp Sigismund (Tg. Secuiesc), 303
Paritzi Iuliu (Tg.-Mureş), 95
Parodi Andrei (Bichiş), 11
Parodi Ioan (Bichiş), 11
Pastay Emilia (Sâmbriaş), 660
Paşca (Reghin), 645
Paşca, Maria (Reghin), 480
Paşcan, Dănilă, 149
Patakfalvi Ioan (E.M.I.SZ.), 443
Pataki Károly, 441
Patilineț, Vasile (Bucureşti), 801-802, 804
Patraulea, Ioan (Tg.-Mureş), 684
Pauker, Ana, 52, 491
Paximade, Alfred, 343
Păcurar, Ioan (Lunca Bradului), 366, 382
Pădureanu, Alexandru (Bia), 54
Pătrăşcanu, Lucreţiu, 706
Pătrăşcioiu (Luduş), 506
Pârlea, Teodor (Orosia), 18
Pál Arcadiu (Fântânele), 168
Pál Béla (Tg.-Mureş), 546
Pál Francisc, 603
Pál Gheorghe (Dealu), 518
Pál Moise (Chinuşu), 518
Pál Vilhelm (Gheorgheni), 3
Pálfi Andrei (Gheorgheni), 638-639
Pálfi György, 577
Pálffi/Pálfi/Pálfy Iosif (Batoş), 4, 87, 89, 457
Pálffy Géza, 652
Páll Dezideriu (Sâng. de Mureş), 376
Páll Ferenc (Tg. Secuiesc), 389
Páll Lajos (Corund), 607
Páll Ludovic (r. Ciuc), 617
Páll Ştefan, 390
Pápai Zoltán (Tg.-Mureş), 48, 50-51
Pápay [Pápai] Adalbert (Tg.-Mureş), 12, 55
P.B. (Tg.-Mureş), 369
Penciculescu, Edgar (Tg.-Mureş), 452
Pentea, Vasile (Tg.-Mureş), 44
Pepecu, Avram, 390
Pepelea, Lila (Budiu Mic), 329
Pereş, Constantin (Band), 196
Petca, Florica, 452
Petcu, Şerban (Gălăuțaş), 382, 399
Peteli Ştefan (Tg.-Mureş), 2
Pethő Kálmán (Găleşti), 408
Peti, Alexandru, 163
Peti, Ioan, 163
Petreanu, Ioan (Tg.-Mureş), 96
Petres Albert (Odorhei), 652
Petres Dionisie, 165
Petrescu, Aurelie (Bucureşti), 679
Petrescu, De., 189
Petrescu, Traian (Sighişoara), 730
Péter Andrei, 437
Péter Francisc (Satu Mare), 520
Péter Ignațiu (Bărdeşti), 519
Péter Lajos, 567
Péter Máté (Mădăraş), 675
Péter Terezia (Troița), 667
Péter Valentin (Miercurea-Ciuc), 125

Péter Zoltán (Troița), 667-668
Péterfi Ladislau (Chendu Mare), 6
Péterfi Ștefan, 476
Pieck, Wilhelm, 190
Piescu, I. (Tg.-Mureș), 9
Pika Nicolae (Tg.-Mureș), 42, 89, 94-95
Pillat, Maria, 208
Pillat, Ion, 208
Pinkász Maiszter, 351
Pintér Ilona (Tg. Secuiesc), 386
Pintilie Pintilie (Miercurea-Ciuc), 695
Piros Margareta (Tg.-Mureș), 655
Pișta, Nicolae (Sighișoara), 731
Pitlic, Iuliu (Reghin), 358
Pînzaru, Gheorghe (Bogata), 558
Pîslă, Dobre (Miercurea-Ciuc), 419, 431, 617
Platon, Marius, 431, 437
Platon, Teodor (Gălăuțaș), 187
Plesch, Erhard (R.F.G.), 647-648
Pletea, Alexandru (r. Sâng. de Pădure), 361
P.M. (r. Gheorgheni), 284
Pocsai Zoltán (Luduș), 5
Pocuci [Pokucs?] Sigismund, (Luduș), 5
Pogăcean, Ioan (Sântandrei), 363
Pogăceanu, Ștefan (Sânmartin), 481
Pogăceanu Vasile (r. Luduș), 664
Pojar, Eugenia (Cluj-Napoca), 737
Polen, Ioan (Reghin), 648
Polgár Francisc (Lăzarea), 280
Polgár István (Tg.-Mureș), 544
Poll Ildikó (Tg.-Mureș), 58
Polockás Mihai, 475
Pongrácz Emeric (Gheorgheni), 403
Pocuci [Pokucs] Sigismund, (Luduș), 5
Porumbi [Porumb?] Eleonora (Ghiurghiu), 491
Pop, Alexandru (Cluj-Napoca), 50
Pop, Alexandru (Reghin), 3
Pop, Aritiana (Chiheru), 478
Pop, Aron (Bord), 554
Pop, Aurel (Grebeniș), 54
Pop, Beniamin, 360
Pop, Dumitru, 452
Pop, Emil (Căpuș), 494
Pop, Florea (Cașva), 182
Pop, Florea (r. Reghin), 461
Pop, Francisc (Iernut), 82
Pop, Galaftion, 300
Pop, Galagean (Reghin), 11
Pop, Ioan (Grebeniș), 54
Pop, Ioan (Chiheru), 478
Pop, Ioan, 145, 149, 164
Pop, Ioan, 437
Pop, Ioan (r. Reghin), 532
Pop, Iosif, 83
Pop, Iosif (Reghin), 461
Pop, Iuliu, 57
Pop, Iuliu (Remetea), 455
Pop, Leontina (Tg.-Mureș), 8, 44
Pop, Maria (Grebeniș), 54
Pop, Mihai (Ungheni), 55
Pop Pascu, 712
Pop, Petre (Toplița), 155
Pop D. Popa (Tg.-Mureș), 587-588, 590
Pop, Simion (Deda), 382
Pop, Ștefan (Voșlobeni), 167
Pop, Teodor (Tg.-Mureș), 487
Pop, Traian (Tg.-Mureș), 487
Pop, Vasile (Cașva), 182
Pop, Vasile (Reghin), 294
Pop, Vasile (Săbed), 408
Pop, Vasile (Monor), 308
Pop, Vasile (r. Reghin), 461
Pop, Vasile (Luduș), 554
Popa, Ariton M., 57
Popa, Felicia, 83, 85
Popa, Felicia, 536
Popa, Ioan (Odorhei), 272-273, 458
Popa, Ioan (Sânpaul), 480
Popa, Maria (Odorhei), 458
Popa, Ioan, 342
Popa, Laurențiu (Târnăveni), 13
Popa, Vasile (Nandra), 495
Popa Victor (Câmpia Turzii), 735
Popescu, Gheorghe (Șumuleu), 674
Popescu I. (București), 453-454
Popescu, Ioan, 342
Popescu, Marin (Tg.-Mureș), 366, 381
Popescu, Nicolae (Reghin), 180
Popescu, Ștefan (Tg.-Mureș), 10
Popovici, Constanța (Idicel), 457
Popovici, Eusebiu (București), 677-678
Popovici, Gavril (Idicel), 457
Popovici, Liviu Nicolae (Tg.-Mureș), 685
Popovici, Ștefan (Urmeniș), 155
Popovici, Mircea (București), 718, 721
Popșor, Ioan (Urmeniș), 84
Pora, Ioan (Lunca de Sus), 149
Pora, Iuliu (Lunca de Jos), 429, 436, 442
Pora, Nicolae (Tg.-Mureș), 452
Porfireanu, Vasile (Tg.-Mureș), 9
Portik Ioan (Reghin), 180
Portik Ludovic (Gheorgheni), 225
Portik Teperti Ana (Stânceni), 581
Poterniche, Marin, 366
Potoczky Tereza, 533
Povanciu, Mihai, 309
Preiner, Bunci/Bunczi (Jidvei), 614, 616, 621
Preiner, Hans (Austria), 614, 616, 621
Pricu, Ioan, 523
Pridal Iosif (Tg.-Mureș), 758-759
P.S. (Deda), 369
P.S. (Gălăuțaș), 369
Puha Petru (Valea Strâmbă), 125
Pui, Petru (Toplița), 139, 155
Puia, Ioan (Sânger), 54
Puia, Ioan, 145
Puia, Ștefan (Târnăveni), 119
Puni, Dumitru (Tg.-Mureș), 794, 801-802
Pungea, Petru (Dâmb), 494
Purcariu Simion (Petelea), 564
Puskás Anton (Gheorgheni), 422, 579
Puskás Gavril (Chiheru), 478
Puskás György (Tg.-Mureș), 704-705
Puskás József (Ditrâu), 711
Puskás Ludovic (r. Gheorgheni), 397
Puskás Pál (Tg.-Mureș), 580
Puskás Ștefan (Ditrău), 150
Pușcaru, Constantin (Borsec), 703
Pusztai Francisc, 267, 334, 336, 348, 440-441, 752, 766
Putnoky Iuliu (Tg.-Mureș), 3, 44, 55
Putnoki János (Sâng. de Pădure), 577

R

Raab, Alexandru (Austria), 720
Racovițan, Teodor, 83, 85
Rado, Irina (Tg.-Mureș), 539
Radu Aurel (r. Luduș), 664
Radu, Aurelia (Târnăveni), 120
Radu, Ioan (Cozma), 528-529
Radu, Ioan (Borsec), 703
Radu, Nicolae (Cecălaca), 494
Radu, Nicolaie (Batoș), 457
Radu, Petre (Ploiești), 695
Radu, Silviu (Târnăveni), 670
Rafail Tiberiu (Tg.-Mureș), 115
Rafi, Matei (Beica), 555
Rafiroiu, Ioan (Tg. Secuiesc), 424-425
Raita, Gheorghe (Tg.-Mureș), 801
Rațiu, Alexandru (Tg.-Mureș), 762-763
Rațiu, Eugen (București), 679
Răchită Imre/Emerich (Tg.-Mureș), 527
Răceanu, 748
Rădăceanu, Lotar, 23-24
Rácz (Sft. Gheorghe), 763
Rácz Dominic (Mădăreș), 3
Rácz Gheorghe [Grigore] (Borsec), 4, 45
Rácz Ioan (r. Gheorgheni), 402
Rácz Iudita (Band), 668
Rácz Jenő (Tg.-Mureș), 673
Rácz Vicențiu (Suseni), 6-7, 46
Ráduly Andrei, 163

Ráduly Ștefan (Bezidu Nou), 40-41
Rákoczi Francisc (Culpiu), 329
Rákosfalvi Zoltán (Tg.-Mureș), 544
Rákosi Ana (Fărău), 11
Rákosi Iuliu (Fărău), 11
Rákosi Ladislau (Bezid), 176
Rebegia, Romea (Aluniș), 382
Reichman, Henric (r. Toplița), 703
Reimer, Rozina (Craiova), 736
Reiner, Mihai (Austria), 657
Reiner, Ioan (Petelea), 657
Reischenberger Ludovic, 514
Rejöd Tiberiu (Alba Iulia/Lăzarea), 330
Rendes Balázs (Band), 8
Rendi Tivadar (Tg.-Mureș), 6
Renghea, Constantin, 484
Renghea, Viola, 484
Repolski Ernest (Reghin), 480
Részegh Tamás (Miercurea-Ciuc), 190
Részey Maria (Miercurea-Ciuc), 533
Réti Ioan (Găneşti), 13
Réthi Ștefan (Iara de Mureș), 660
Riceag Ilie (Tg.-Mureș), 528
Riceanu, Ioan (Sânmartin), 481
Richita (Izvorul Mureşului), 439
Riezel Izraiel, 241
Ritner Alois (Gheorgheni), 125
Ritter Debora (Borsec), 703
Rîșniță Mircea, 476
Roatiș, Gheorghe, 151
Robei, Haica (Tg.-Mureș), 359
Rokai Francisc (Toplița), 547-548
Roman, Ioan, 145, 151
Roman, Ioan, 452
Roman, Ioan (Tg.-Mureș), 485
Romanescu, Ioan [Gheorghe] (Tg.-Mureș), 10, 55
Romanța, Ioan (Pogăceaua), 494
Romfeld Ákos (r. Gheorgheni), 568
Rommer Andrei, 433
Rosenfeld Rozalia (Tg.-Mureș), 88
Roșca, Adrian (Bucerdea Grânoasă), 43
Roșca, Ioan, 233, 298-299, 462
Roşca Maria (Velț), 670
Roşca Nicolae (Remetea), 468
Roșu Gheorghe (Miercurea-Ciuc), 674-675
Rostás Ötvös Máté, 320
Rotărescu, Ioan (Ogra), 11,
Rotărescu, Alexandru (Ogra), 54
Roth, Ernest (Austria), 611
Roth, Eugen (Tg. Secuiesc), 302
Roth, Maria (Tătârlaua), 535
Rothbart, Paul (Tg.-Mureș), 359
Rovnic Antoniu (Târnăveni), 715
Rozsnyai Gheorghe (Tg.-Mureș), 42-43, 89, 94-95
Rozsnyai Iosif (Cornești), 604
Rödinger Titi (Tg.-Mureș), 633-634
Rucăreanu, Mimi (Sighișoara), 735
Rucea, 167
Rus, Vasile (Tg.-Mureș), 808, 810-811
Rusu (Tg.-Mureș), 508
Rusu (Delureni), 155
Rusu, Ana (Rădăuți), 738
Rusu, Aurel (Tg.-Mureș), 787
Rusu, Draguș (Sighișoara), 738
Rusu, Ilie (Cozma), 78
Rusu Ioan (Luduș), 5
Rusu, Ioan (Fetești), 736
Rusu, Iuliu (Adrian), 182, 461
Rusu, Octavian (Bucureşti), 772, 779
Rusu, Silviu (Reghin), 239
Rusu Valer (Luduș), 5
Russu Șirianu, Vintilă, 208
Ruța Ioan (Sânmartin), 483

S

Sabău, Alexandru (Tg.-Mureș), 473, 492, 682
Sabău, Ioan, 355
Sadoveanu, M., 208
Safar Maria (Călușeri), 668
Sajgó Iosif (Lăzarea), 455
Sajgó László (Ungaria), 651
Sajnár István, 514
Salamin Ioan (Sfântu Gheorghe), 186
Salamon Ernő (Toplița), 330
Salamon Eugen (Tg.-Mureș), 115, 125
Salamon Francisc (Sfântu Gheorghe), 192
Salamon Sarolta (Sfântu Gheorghe), 192
Salbert Carol (Ditrău), 166
Salkovits, Helga (Austria), 719
Salm Mihai (R.F.G.), 433
Sandor [Șandor, Sándor?], Gavrilă, 320
Sandu (Vlăhița), 696
Santa, 518
Santo [Szántó] Ștefan, 431
Sarlea, Dorin (Chiheru de Sus), 478
Saska Andrei (r. Gheorgheni), 330
Saska Emeric (Canada), 703
Sass Anton (r. Odorhei), 458
Sasu, Virgil (Gheorgheni), 365-366
Sattler, Ioan (R.F.G.), 646
Sava, Dumitru, 581
Savel, Constantin (Tg.-Mureș), 678-679
Săbădeanu, Vasile (Tg.-Mureș), 127
Sălăgeanu, Simion (Tg.-Mureș), 473
Sălăjean, Florentina, 514
Sălăjeanu Gheorghe, 514
Sămărceanu, Toma (Brețcu), 383
Sămărghițan, Aurel (Tirimia)
Sămărghițan, Ion (Cerghid), 99
Sămărghițan, Eugen (Tirimia), 99
Săndulescu (Oveşelu), 408
Sărăcuț, Ioan (Chimitelnic), 538
Sărăcuț, Valer, (Chimitelnic), 538
Sándor (r. Odorhei), 518
Sándor Balázs (E.M.I.SZ.), 442
Sándor Benjámin, 152
Sándor Dionisie (Mărtiniș), 458
Sándor Grigore, 437
Sándor Lajos (S.U.A.), 702
Sándor Zoltán (Tg.-Mureș), 82
Sánta D. Béla, 593
Sánta Ștefan (Joseni), 413
Sántha Emeric, 617
Sántha Gheorghe, 345, 356
Sárosi Albert/Adalbert (Maia), 145, 150
Sárosi Eugen (Tg.-Mureș), 6
Sárossy Bálint (Ungaria), 651
Sárpataki Ferencz (Borsec), 703
Schaden Elsa (Dedra), 468
Schaffer, Abraham (Tg.-Mureș), 359
Schaffer Rudolf (Austria), 614, 620
Schaffer, Sidi (Tg.-Mureș), 359
Schatz, Ioan (Austria), 657
Scheerer, Iosif (R.F.G.), 648
Schell/Schiel Heinrich (Reghin), 91, 135
Schell Iosif (Ungaria), 734
Schell Ladislau (R.F.G.), 734-735
Schell Ștefan (Tg.-Mureș), 89
Schellcht Johan (Austria), 606
Schertzer, Andrei (Petelea), 657
Schertzer, Andrei (Austria), 657
Schertzer, Maria (Austria), 657
Schindler, Andrei (Austria), 657
Schindler, Susana (Austria), 657
Schlegelberger, Günther (Japonia), 433
Schlosser, Sara (Veseuș), 535
Schmidt Francisc (Tg.-Mureș), 359-360
Schmidt Francisc (Reghin), 135
Schmidt Ioan (Tg.-Mureș), 94
Schmidt, Johan (Daia), 737
Schmigiden Emil (Borsec), 703
Schmitz Nicolae (r. Odorhei), 458
Schneider, Edmund (R.F.G.), 611, 648
Schoppner, Ioan (Jidvei), 535
Schoppner Johan (R.F.G.), 655-656
Schoppner, Ștefan (Jidvei), 656
Schön Alexandru (Tg.-Mureș), 359
Schöppner, Ștefan (Jidvei), 616
Schronik Iosif (Ungaria), 734

Schuller, Friedric/Gheorghe (Jidvei), 614-615, 620-621
Schuller, Frideric (Reghin), 644
Schuller, Frieda (R.F.G.), 648
Schuller, Helmut, 602-603
Schuller, Johan (Jidvei), 655
Schullerus, Erika (Reghin), 537
Schwartz, Alfred (Gheorgheni), 548
Schwartz Zita (Tg.-Mureş), 119
S.E. (r. Gheorgheni), 283
Sebe Borbala (Căluşeri), 668
Sebestyén Alexandru (Boroşneu Mare), 449
Sebestyén Carol, 355
Sebestyén Elek (Fâncel), 519
Sebestyén Emeric (Boroşneu Mare), 449
Sebestyén Francisc (Tg.-Mureş), 388
Sebestyén Ferencné (Boroşneu Mare), 449
Sebestyén Géza (E.M.I.SZ.), 443
Sebestyén Ludovic (Hărman), 449
Sebestyén Ştefan (r. Sâng. de Pădure), 361
Semes Iuliu (Ciucsângeorgiu), 564
Sepsi Alexandru (r. Odorhei), 458
Sera Terezia (Siculeni), 675
Serester Zoltán (Tg.-Mureş), 8, 10, 55
Sepsi Árpád (R.F.G.), 702
Serachitopol, Florica (Sighişoara), 736
Serachitopol, Sanda (Sighişoara), 736
Seszták Ludovic (Tg.-Mureş), 150
Sfera, Petru (Reghin), 168, 180, 239, 291, 293, 324
S.G. (Reghin), 369
S.I., 369
Siereanu (Bucureşti), 812
Siklódi Árpád (Tg.-Mureş), 658
Siklodi Ferenc Iaşi), 697
Siklodi Ilona (r. Reghin), 457
Siklodi Ion (Remetea), 330
Siklodi Iosif, 457
Siklodi Iosif, 390
Siklodi Petru (Tg.-Mureş), 88
Sikó Agneta (Mădăraş), 195
Sikó Francisc (Reghin), 358
Sikó Ludovic (Mărculeni), 400
Sikó Maria (Târnăveni), 120
Sikó Zoltán (Miercurea Nirajului), 369
Sillay Francisc (Odorhei), 560-561
Sillo, Dionisie, 85
Sima, Horia, 151
Simaschievici, D. (Tg.-Mureş), 10
Simion Alexandru (Roman), 736
Simó Attila (Mitreşti), 4
Simó Carol (Sâmbriaş), 709
Simó Lajos (Odorhei), 653
Simon (Măgherani), 332
Simon Acaţiu (Tg.-Mureş), 117
Simon Andrei (Dumbrăvioara), 298
Simon Francisc, 417
Simon Francisc (S.U.A.), 693
Simon Gyula (E.M.I.SZ.), 443
Simon Ioan (Moşuni), 531
Simon István (Ungaria), 543
Simon Iulia (E.M.I.SZ.), 428
Simon Ludovic, 320
Simon Ludovic, 455
Simon Ludovic, 593
Simon Martin (E.M.I.SZ.), 443
Simon Mihail, 567
Simon, Petru (Tg.-Mureş), 682
Simon Tiberiu, 83, 85, 145
Simon Valeria, 441
Simon Vasile, 358
Simonfi Andrei, 331
Simonfy Iosif (Joseni), 330
Simovici, Irina (Tg.-Mureş), 682
Simpler Ignaţiu (Oituz), 304
Sinka Ioan (Tg. Secuiesc), 385
Sion, Ioan (Reghin), 11
Sipos Eugen, 152
Sipos Ioan, 503
Sipos Ludovic (Tg.-Mureş), 584
Sipos Mihail (E.M.I.SZ.), 444
Sipoş, Ioan, 145
Sipos Ioan (Sântioana), 328
Sipos János, 709
Sipos László, 610
Sitaru, Gheorghe (Moldova Nouă), 695
Sîngeorzean, D-tru (Sâng. de Mureş), 364
Sîntoader, Vasile (Tg.-Mureş), 527
Sîrbu, Cicero, 437
Sîrbu, Ironim (Sighişoara), 731
Sîrbu, Nicolae (Tg.-Mureş), 714
Sîrbu, Teodor (Sâng. de Pădure), 242, 288, 325
Slavu, Vasile (Reghin), 11
Slănină Ioan (Tg.-Mureş), 488
Slukovic (Cetatea de Baltă), 45
Sochelarie, Luchian, 644
Socol, Gheorghe (r. Luduş), 502
Sofalvi Iosif (Joseni), 4, 45
Sofalvi Ladislau (Tg.-Mureş), 359
Sofalvi Mihai, 390
Solomon Ludovic (Seuca), 499
Solomon, Nicolae (Topliţa), 548
Solomon, Ştefan (Focşani), 737
Solomon, Vasile (Grebeniş), 554
Solyom (Tg.-Mureş), 41
Solyom Attila Károly, 602-603, 618, 806
Someşan, Vasile (Pogăceaua), 494
Soós Francisc, 432
Soós Francisc (Tg.-Mureş), 125
Soós Francisc (Sărmaş), 571
Soós Iosif (Tg.-Mureş), 9-11, 45, 53-54, 94, 123
Soó Károly (Sărmaş), 716-717
Sós Alexandru (E.M.I.SZ.), 428
Sós Ladislau (E.M.I.SZ.), 428
Sóos Ludovic (E.M.I.SZ.), 444
Soós Pavel (Reghin), 79
Spielman Iosif (Tg.-Mureş), 685, 705
S.R. (r. Gheorgheni), 284
Stalin, 52, 104, 135, 140, 150, 186-190, 192, 196, 383, 751
Stan, Ironim (Tg.-Mureş), 381
Stan, Valone (Luduş), 82
Stanciu, Tudor (Reghin), 358
Stavilă, Ioan (r. Reghin), 461
Stănculescu, Dumitru (Band), 363
Stănescu, Alexandru (Luduş), 365-366, 380
Stănescu, Cornel (Miercurea-Ciuc), 674
Stern Israel, 366
Stief [Stift, Stieft, Stiff] Carol (Tg.-Mureş), 12, 24, 44, 117
Stinghe Korosi Andrei, 452
Stirner, Wilhelm (Meghindeal), 738
Stoenescu, Emil, 343, 347
Stoian, Nicolae (Topliţa), 139
Stoian, Partenie (Reghin), 180
Stoica Emeric, 406
Stoica, Chivu, 468, 723
Stoica, Ioan (Orosia), 18
Stoica, Ioan (Filea), 300
Stoica, Liviu (Luduş), 506
Stoica, Mihai (Bucureşti), 453
Stoica, Simion (Tg.-Mureş), 12
Stoleriu, 430
Stolz [Schtolz?] Ioan (Jidvei), 615, 621
Strat, Ana (Cozma), 528
Strate (Tg.-Mureş), 682
Streiber David, 514
Stroia, Mioara (Adămuş), 669
Stroia, Nicolae, 711
Stugaru, Samson, 320
Stuparu, Laurenţiu, 165
Stuparu, Toma (Gurghiu), 181
Stupineanu, Alexandru, 143, 155
Sturn, Maria (Austria), 657
Suceava, Grigore (Tulgheş), 438-439
Suceava, Ioan (Gurghiu), 661
Suceava, Natalia (Gurghiu), 661
Sucheş Carol (Praid), 121
Suciu, Dorin (Tg.-Mureş), 485
Suciu, Filon (r. Reghin), 461
Suciu, Gheorghe (Ibăneşti Pădure), 661
Suciu, Ioan (Gheorgheni), 11
Suciu, Ioan (Sărmăşel), 12
Suciu, Mihail (Voşlobeni), 122

Suciu, Petru (Tg.-Mureş), 388
Suciu, Teodor (Jabeniţa), 182
Suciu, Teofil (Tg.-Mureş), 381
Suciu, Teofil, 437
Suciu, Vasile (Caşva), 182
Sular, Ioan (Râpa de Jos), 436-437
Sultek Carol (Beclean), 124
Sütő András/Andrei (Tg.-Mureş), 543-546, 577, 607, 690-691, 699, 723
Sütő Francisc (Voivodeni), 500
Sütő Margareta [căs. Andrásovszky] (Tg.-Mureş), 234
Sütő Traian (Sânger), 54
S.V. (Tg.-Mureş), 369
Swiatkowski, Karlheinz (R.F.G.), 597-600
Swiatkowski, Uria (R.F.G.), 599-600
Swiebel Walter (Tg.-Mureş), 161

SZ

Szabados (Tg.-Mureş), 596
Szabó Alexandru (Tg.-Mureş), 88
Szabó Alexandru (Ditrău), 439
Szabó Almos (Odorhei), 166
Szabó Andrei, 442
Szabó Atilla (Tg.-Mureş), 58
Szabó Árpád (Tg.-Mureş), 43
Szabó Árpád, 421
Szabó Árpád Bálint (Lunca de Jos), 429, 436, 442
Szabó Beniamin, 565
Szabó Béla, 578
Szabó Béla (Miercurea Nirajului), 369
Szabó Béla (Reghin), 500
Szabó Carol (Tg.-Mureş), 715
Szabó Carol (Tg.-Mureş), 761, 763-764
Szabó Carol (Sântioana), 328
Szabó Clara (Tg.-Mureş), 87
Szabó Csaba (Tg.-Mureş), 546, 578
Szabó Daniel (Dăneşti), 532
Szabó Dezső (E.M.I.SZ.), 444
Szabó Dominic, 118
Szabó Elisabeta (Tg.-Mureş), 539
Szabó Ernő (Măgherani), 332
Szabó Géza (Sâmbriaş), 660
Szabó Gheorghe (Hodoşa), 660
Szabó György (Sâmbriaş), 660
Szabó I. (r. Luduş), 558
Szabó Ioan (Tg. Secuiesc), 303, 389
Szabó Ioan (Tg.-Mureş), 492
Szabó Iosif (Târnăveni), 119
Szabó Irina (Tg.-Mureş), 770, 794
Szabó István (Tg.-Mureş), 607
Szabó István (Tg.-Mureş), 714
Szabó Iuliu (Ogra), 556
Szabó József (Breaza), 552
Szabó Lajos (Tg.-Mureş), 583-584
Szabó László (Tg.-Mureş), 714
Szabó Ludovic, 390, 393
Szabó Ludovic (r. Sfântu Gheorghe), 418
Szabó Maria (Reghin), 694
Szabó Martin (Tg.-Mureş), 530
Szabó Mihai (Reghin), 90
Szabó Mihály (Păuleni), 653
Szabó Mihály (Lăzarea?), 710
Szabó Mozes (Tg.-Mureş), 399-400, 414, 617
Szabó Pál (Ungaria), 607
Szabó Paul (Breaza), 10
Szabó Sándor (Tg.-Mureş), 653
Szabó Sándor (Tg.-Mureş), 666
Szabó Ştefan (Reghin), 644
Szabó Tibi (Sărmaş), 716-717
Szabó Veronica (Valea Rece), 669
Szabó Zoltán (Tg.-Mureş), 9
Szabó Zoltán (Tg.-Mureş), 626, 649
Szabó Katona István (Tg.-Mureş), 607
Szacsvai Gheorghe (E.M.I.SZ.), 443
Szafta Emeric (Micfalău), 141
Szakács Albert (r. Odorhei), 519
Szakács Alexandru (Târnăveni), 120
Szakács Gáspár (S.U.A.), 703
Szakács Géza, 345-348, 356
Szakáts Zoltán (r. Odorhei), 458
Szarkady Gyula (Ungaria), 607
Szatmári Iuliu (Reghin), 180
Szalina [Salina?], Ioan (Sărmaş), 653
Szalma Ştefan (Bălăuşeri), 88
Szatmári Ioan (r. Odorhei), 641
Szatmári S. (Tg.-Mureş), 360
Szatmári Ştefan (Ditrău), 14
Szatmári Ştefan (Reghin), 180
Szatmári Ştefan (Tălişoara), 458
Szálasi Ferenc (Ungaria), 90, 515
Szánthó Alexandru (Tg.-Mureş), 87
Szánthó Ioan (Or. Stalin/Braşov), 361
Szász Alexandru (Corbeşti), 237, 246
Szász Andrei (Ogra), 557-558
Szász Anton (Valea Strâmbă), 5
Szász Béla (Tg.-Mureş), 544, 563, 578, 607, 685, 714, 723
Szász Béla (Ungaria), 651
Szász Dezső (Aluniş), 662
Szász Francisc, 432
Szász Gheorghe, 390
Szász Grigorie (E.M.I.SZ.), 444
Szász Ioan (Ogra), 557
Szász Irma (Rava), 408
Szász Iuliu, 372
Szász Iuliu (Ocna de Sus), 517
Szász János, 626
Szász Mihai (Tg.-Mureş), 747, 750, 768-770
Szász Sigismund (Ocna de Sus), 517
Szász Susana (Zagăr), 125
Szász Ştefan (Tg.-Mureş), 118
Szász Tiberiu (Tg.-Mureş), 756
Szász Tiberiu (r. Sfântu Gheorghe), 356
Száva Desideriu (Tg.-Mureş), 53
Száva Ioan (Tg.-Mureş), 685
Szávai Martin, 516
Szekeres (r. Ciuc), 810
Szekeres Alexandru (Tg.-Mureş), 808, 810, 814-815
Szekeres Augustin (Sovata), 667
Szekeres István (Tg. Secuiesc), 386
Szekeres Zoltán, 118
Szekernyés László (Tg.-Mureş), 642-643, 690, 714, 722
Szell Lajos (Odorhei), 581
Szemanti Tiberiu (Tg.-Mureş), 685
Szemlér Ferenc, 563
Szendrei Sever, 390
Szente Francisc (Sânger), 54, 571
Szente Petru, 441
Szentkirályi Carol (Tg.-Mureş), 89
Szentpéteri (Tg.-Mureş), 632
Szentpéteri Pál (Austria), 720
Szeredai Bendeguz (r. Reghin), 457
Szeredai Francisc (r. Reghin), 457
Szécsi Andrei, 607
Szécsi Mihály (Vidacut), 533
Székely (Tg.-Mureş), 588-589
Székely (Tg.-Mureş), 170
Székely Alexandru (Ungheni), 668
Székely Andrei (Târnăveni), 13
Székely Árpád (Glăjărie), 662
Székely Béla (Plăieşii de Jos), 675
Székely Carol, 390
Székely Carol, 429, 436
Székely Elisabeta (Ogra), 556
Székely Emeric (Tg.-Mureş), 55
Székely Emeric (Gheorgheni), 569
Székely Endre (Tg.-Mureş), 546
Székely Francisc (Zălan), 695
Székely Gheorghe, 640
Székely Grigore (Tăietura), 458
Székely Ioan (Nicoleşti), 166
Székely Ioan (Ogra), 556-557
Székely Ioan/János (Tg.-Mureş), 577, 716
Székely Iosif (Găleşti), 669
Székely Iosif (Suseni), 734
Székely Iuliu (Gheorgheni), 124
Székely Iulius (Glodeni), 150
Székely Ludovic (Miercurea-Ciuc), 674
Székely Susana (Cuieşd), 668-669

Székely Béres Susana (Sâng. de Pădure), 298-299
Székely Vasile (Tg.-Mureş), 577
Szén Maria (Tg.-Mureş), 55
Szép Carol (Miercurea-Ciuc), 124
Szép Ioan (Tg.-Mureş), 118
Szépréti Lilla (Tg.-Mureş), 713
Sz.I. (America), 285
Szigeti Béla (Corbeşti), 246
Szigyártó/Szijgyártó Dominic, 430-431, 434-435, 440-441
Szigyártó Gheorghe (Reghin), 644
Szíjgyártó Gheorghe (Reghin), 457
Szíjgyártó Tiberiu (Reghin), 457
Szikszai Maria (r. Tg. Secuiesc), 742
Szikszay Domokos, 410
Szilágyi (Tg.-Mureş), 755
Szilágyi (Goreni), 747
Szilágyi Hajnal (Sâng. de Pădure), 668
Szilágyi Zoltán (Luduş), 571
Szilvássy Maria (Ogra), 557
Szilveszter Andrei (Tg.-Mureş), 589
Szilveszter György (Chibed), 734
Szilveszter Iosif (Şiclodu de Pădure), 8
Szirmai Béla (Reghin), 358, 734
Szirmai István (Ungaria), 676
Szoboszlai Ladislau (Miercurea Nirajului), 369
Szokolay Sándor (Ungaria), 544
Szombat Zoltán (Corund), 212-213, 215
Szombati Gavril, 165
Szotyori Elisabeta (Miercurea-Ciuc), 190
Szöcs Adalbert (Dăneşti), 150
Szöcs Albert (S.U.A.), 703
Szöcs Andrei (Sâng. de Pădure), 559
Szöcs Balázs, 567
Szöcs Béla (Tg.-Mureş), 764
Szöcs Francisc, 435
Szöcs Iosif, 390
Szöcs Iosif, 474
Szöcs Iosif (E.M.I.SZ.), 444
Szöcs Iosif (Miercurea-Ciuc), 582
Szöcs Irina (Sfântu Gheorghe), 192
Szöcs Iuliu (Gălăţeni), 243
Szöcs Kálmán (Tg.-Mureş), 636
Szöcs Kálmán, 685
Szöcs Rozalia, 474-476
Szöcs Szilveszter (r. Odorhei), 485
Szöcs Toma (Sfântu Gheorghe), 192
Szöcs Zsombor (Tg. Secuiesc), 385
Szöke Alexandru (Sânmiclăuş), 2
Szöke Alexandru, 411
Szöke Andrei (Tg.-Mureş), 409
Szövérfi, 692
Szövérfi Carol (Păsăreni), 429
Szövérfi Gáspár (Tg.-Mureş), 8, 44
Szövérfi Zoltán (Tg.-Mureş), 768, 770-771
Szücs Endre (Tg.-Mureş), 638

Ş

Şagău, Iacob (Idicel), 457
Şandru, Dumitru (r. Reghin), 530, 532
Şandru, Ilie (Deda-Bistra), 624
Şanta, Livia Şireteanu (Reghin), 456
Şelariu, Ana (Tg.-Mureş), 666
Şeleanu Wili (Bucureşti), 678-679
Şerban, Aurel (Ogra), 557
Şerban, Casian (Reghin), 424
Şerban, Eftimie (Reghin), 11
Şerban, Gheorghe (Covasna), 389
Şerban, Ioan (Reghin), 423
Şerban, Ioan (Bobohalma), 54
Şimon (Delureni), 155
Şimon, Alexandru, 371
Şimon Andrei, 514
Şimon, Petru (Nicoleşti), 407
Şimon, Petru (Poştiţa), 407
Şimon, Rozalia
Şimon, Tiberiu, 151
Şimon, Vasile (Reghin), 358, 461
Şipoş Ioan (Lăureni), 151
Şipoş, Petru (Căpâlna de Sus), 99
Şofron Gr., 382
Şova, Ioan (Ibăneşti), 181
Ştefan, Grigore (Joseni), 45
Ştefaneli Radu, 484
Ştefaneli Viola, 484
Ştefănescu, Ioan (Tg.-Mureş), 684
Şterfelitu, Constantin (Reghin), 294
Şuteu, Ioan (Aiud), 689
Şuteu, Victor (Caşva), 182

T

Tabarcea, Ioan (Sâng. de Mureş), 196, 314
Tabarcea Aurora [născ. Matei], 196
Taidler Dezideriu (Tg.-Mureş), 123
Takács (Tg.-Mureş), 764
Takács Eugen (Vlăhiţa), 652, 715
Takács Ilona (Canada), 559
Takács Iosif (Tirimia), 14
Takó Béla (Gheorgheni), 638-639
Tamás Ioan (Troiţa), 321
Tamás Iustin (Borsec), 212
Tamás Vas Ioan, 398
Tamási Ágota (Ungaria), 690
Tamási Áron, 607, 689-690
Tamba, Emanoil, 567
Tana Iosif (E.M.I.SZ.), 444
Tankó Árpád (Tg.-Mureş), 677, 769
Tankó Eugen, 425
Tankó Géza (Mihăileni), 124
Tankó Ioan, 436, 442
Tankó Ştefan (Mihăileni), 124
Tanko Vasile, 581
Tankó Zoltán, 581
Tanţos, Constantin, 371
Tarisznyás Martin (Gheorgheni), 150, 576
Tatu Jianu, Anton, 178
Tănase (Tg.-Mureş), 780
Tănase, Virgil (Iernut), 792
Tătar, Victor (Tg.-Mureş), 533-534
Tătaru, Teodor, 360
Târnăveanu, Corina (Tg.-Mureş), 507
Târnăveanu, Emil (Tg.-Mureş), 43
Târnoveanu, Leon (Hodac), 181
Teban, Petru, 462
Tecar, Vasile (Cecălaca), 495
Tecaru, Ilinca (Topliţa), 213
Tekeres Andrei (Săcădat), 361
Teleki Arthur (Tg.-Mureş), 9, 42
Teleki Ádám, 183
Teleki Ádám, 409, 416, 433, 503, 652
Teleki Desideriu (Eremitu), 734
Teleky Margareta (Acăţari), 7
Teleky Mihai (Tg.-Mureş), 89
Teleki Mihály, 433
Temesvári Iosif (Tg.-Mureş), 539
Tentsch, Ioan (Jidevei), 655
Todor, Nichifor (reg. Braşov), 664
Teodoreanu, Ionel, 208
Teslovan, Ioan (Topliţa), 154
Teslovan, Ştefan (Topliţa), 139
Teutsch (Austria), 615
Teutsch, Helmuth (Austria), 720
Teutsch, Ioan (Jidvei), 614, 620
Teutsch, Martin (R.F.G.), 614, 620
Theil Eduard (Reghin), 135, 534-535
Thumes, Carol (Reghin), 537
Thury, Elisabeta, 647-648
Tibész Ágoston/Augustin, 434-435, 441
Tiboldi Dionisie (E.M.I.SZ.), 443
Tilcsér Eduard (Gheorgheni), 12
Timar Irina (Gorneşti), 657
Timár Fülöp Ştefan, 429, 436, 442
Timár Iosif (Luduş), 5
Timár Máté (Ungaria), 607-608
Timoşteac, Ioan (r. Reghin), 461
Tinca, Ioan (Hodac), 78, 181
Tisza Gheorghe (Tg.-Mureş), 89
Tito, 104, 135
Tittel Andor (Tg.-Mureş), 665
Titz Alexandru (r. Reghin), 457
Titz Alfred (Tg.-Mureş), 359
Titz Jürgen (r. Reghin), 457
Tîrnăveanu, Corina (Tg.-Mureş), 682
T.M. (Gheorgheni), 568

Toacenco, Pavel (Chișinău), 355
Toadere, Ioan (Band), 668
Todea, Alexandru (Reghin), 151, 477, 536, 688-689
Todea, Ioan, 300
Todea, Ioan (Oarba), 495
Todor, Constantin (Moșuni), 364
Todor, Dionisie (r. Tg. Secuiesc), 742
Todoran, Ioan (Iuda), 44
Tofalvi Ignațiu (Corund), 458
Tófalvi Sándor (Ungaria), 651
Tofan Alexandru, 390
Tofan Mihai, 390
Togan, Vasile (Toplița), 213
Togănel, Aurica, 371
Togănel, Dănilă, 371
Tolán Pavel (Găneşti), 13
Tollas Dionisie (Tg.-Mureș), 359-360
Tolna Elisabeta (Tg.-Mureș), 58
Tolokán Martin (Tg.-Mureș), 9
Tolvai/Tolvaj (Luduș), 483, 791
Tolvay, 214, 216
Toma, Martin (Band), 566
Toma, Ștefan, 432
Toma, Traian, 437
Tompa Irén (Vlăhița), 697
Tompa Nicolae/Miklós (Tg.-Mureș), 183, 546, 607
Tompea, Petru (Sărmaș), 554
Tompea, Trifan (Tg.-Mureș), 665
Tomșa, Ioan (Urmeniș), 84
Tomulescu, Filip (Tg.-Mureș), 808
Tomuleț Elena (Sighișoara), 737
Toós Ema (Batoș), 3
Toporovscaia, Haia (Chișinău), 355
Tordai (Tg.-Mureș), 53-54
Torma Mihai (Voivodeni), 720
Torma Nicolae (Tg.-Mureș), 42-43, 89, 94
Tornai Árpád (Lueta), 520
Tot Iosif (Tg.-Mureș), 366
Tofalvi Elisabeta, 709
Totfalvi Imre (Gurghiu), 661
Toth Anton (Lăzarea), 580
Toth Carol, 593
Toth Carol, 711
Toth Carol (Tg.-Mureș), 117
Toth Coloman (Fântânele), 176
Toth Emeric (Lemnia), 210
Toth Endre, 210
Toth Francisc, 435
Toth Géza (Lemnia), 209-210
Toth Gheorghe (Câmpu Cetății), 420
Toth Iosif, 435
Toth István (Cehoslovacia), 563
Toth Kálmán (Călugăreni), 709
Toth Károly, 709
Toth Ludovic, 360
Totu, Ana (Târnăveni), 120
Tökés Petru (Tg.-Mureș), 359
Tökés Ștefan (Sărmaș), 571
Tökés Sándor (Acățari), 669
Török (Tg.-Mureș), 761
Török Benedict/Benedek, 429, 436
Török Carol (Tg.-Mureș), 747-748, 750, 756, 768, 770, 794
Török Győző (Tg.-Mureș), 640
Török I. (Toplița), 618
Török Iosif (Târnăveni), 120
Török Iosif, 619, 639-640, 806
Török Irma (Valea-Rece), 668
Török Ladislau (Tg.-Mureș), 706, 714
Török Ludovic (Crișeni), 538
Török Martin (Sâng. de Mureș), 376
Török Mihail (Sovata), 40-41
Török Nicu (București), 685
Török Pál (Huedin), 697
Török Ștefan, 619, 639, 806
Török Ștefan (r. Gheorgheni), 639
Tövesi Géza, 328
Tövesi Grigore (Cocoși), 329
Tözsér Emeric (Satu-Mare), 345, 356
Trandafirescu, Petru/Petre, 418, 522
Treșca, Teodor (Petelea), 38
Trifan, Margareta (Sânmiclăuș), 2
Trombitás Andrei (Ogra), 556
Trombitás Carol (Ogra), 557
Trombitás Enikő (Ogra), 556
Troțki, 192
Trozner Iosif (Tg.-Mureș), 417
Trozner N., 267
Trozner Sándor (Tg.-Mureș), 43
Truș Ioan (București), 678-679
Truța (Tg.-Mureș), 588, 590
Truța, Gavrilă, 146, 151, 154
Truța, Ioan (Tirimia), 212
Truța, Ioan (Sălcud), 494
Truța, Petru (Toplița), 154
Truța, Vasile (Reghin), 482
Truția, Carolina (Chiheru de Sus), 478
Tudor, Dobrin, 420-421
Tudoran, Ilie (Ibănești), 78, 181
Tudoran, Vasile Nicoiu (Ibănești), 78
Tulit Amália (Ciucsângeorgiu), 564
Turcu, Petre (Târnăveni), 119
Turcuș, Dumitru (Tg.-Mureș), 780-781, 783, 794
Turdean, Alexandru (Sânger), 54
Turdeanu (Tg.-Mureș), 508
Tutu (Reghin-Mociar), 82

Ț

Țăranu, Petru (Tg.-Mureș), 801
Țânțar Ignat (Luduș), 5
Țepeluș, Mihai, 241
Țepeș, Gheorghe, 438
Țifrea, Nicolae, 55
Țifrea, Niculae, 83, 85
Țirec, Ștefan (Sărmaș), 571
Țiriac, Pavel (Mădăraș), 152

U

Udrişte (Tuşnad-Sat), 588, 590
Udroşte [Udrişte?] Dumitru, 390
Udvari Andrei (Cătina), 45
Ugran, Irina (Mureşeni), 329
Ugran, Iuliu (Tg.-Mureș), 45
Uheeler (Marea Britanie), 129
Uierimen, Gertrud K. (R.F.G.), 717
Ujlaki Árpád (Reghin), 694
Ulbricht, 723
Ungureanu, Robert (Târnăveni), 96
Ungvári Mihai, 475
Untaru, Gheorghe, 420
Urbán Iosif (Reghin), 358, 497
Urdea, Vasile (Tg.-Mureș), 684
Ursu, Maria (Sighișoara), 738
Ursuleac, Gheorghe, 360
Urzică, Pavel, 437
Urzică, Vasile, 437

V

Vad Andrei (Gheorgheni), 125
Vadas Ștefan (Gheorgheni), 57
Vaida (Tg.-Mureș), 508
Vaida Albert (Măgherani), 333
Vaida, Ioan (Tg.-Mureș), 367, 381
Vaida, Petru (Tg.-Mureș), 507-508, 680
Vaida Vasile (Cluj-Napoca), 544
Vaidoș, Ioan, 241
Vaidoș, Lina [căs. Colceriu] (Voșlobeni), 241
Vajda Francisc (Aluniș), 653
Vajda Gáspár (Aluniș), 662
Vajda Petru (Voivodeni), 478
Vajna Ludovic (r. Odorhei), 458
Vajna Ludovic (Ciucsângeorgiu), 564
Vakar Artur (Gheorgheni), 330, 332, 397-398
Vakarcs Ladislau (Tg.-Mureș), 87, 533, 652
Vale, Iosif (Reghin), 135
Valev (U.R.S.S.), 579
Valics Imre (Tg.-Mureș), 649
Valter Iosif (Tg.-Mureș), 808
Valter Ștefan (Tg.-Mureș), 768, 770
Vancea, Ioan (Sâng. de Pădure), 118
Vancsa Ștefan (Tg. Secuiesc), 302
Vantsa Zoltán (Gheorgheni), 677
Varadi, Alexandru (Cozma), 528-529
Varadi, Ioan (Cozma), 528-529
Varga Ioan (Tg.-Mureé), 596
Varga Alexandru (E.M.I.SZ.), 443
Varga Andrei, 125
Varga Elisabeta (Odorhei), 630

Varga Ella, 593
Varga Ileana (Gălăţeni), 243
Varga, Ioan (Tg.-Mureş), 684
Varga Ludovic, 417
Varga Nicolae (Luduş), 5
Varga Nicolae (Corund), 458
Varga Petre (Remetea), 6
Varga Sigismund/Zsiga (Tg.-Mureş), 10, 53
Varga Sándor (Tg.-Mureş), 578
Varga, Ştefan (Reghin), 121
Varga Tiberiu (Tg.-Mureş), 603-604
Vargancsik Ştefan (Tg.-Mureş), 756, 762-763, 765, 768-771, 780-781, 794
Vargyas Antal (Joseni), 653
Varghias [Vargyás?] Gheorghe, Joseni, 11
Varna Tiberiu (Tg.-Mureş), 655
Varró Alexandru, 474
Varró Andrei (Lăzarea), 455
Varró Andrei (Miercurea-Ciuc), 653
Varró Domokos (Odorhei), 630
Varró Ştefan (Tg.-Mureş), 655
Vasi/Vaszi, Anton, 145, 152, 165
Vasicovschi (Tg.-Mureş), 485
Vasieş (Tg.-Mureş), 682
Vasile P. Ignat (Popeşti), 737
Vasilescu (Tg. Secuiesc), 336
Vasilescu, Gheorghe (r. Sfântu Gheorghe), 141
Vasilescu, Ion (Bucureşti), 679
Vasiliu, Emanuel, 152
Vasiu, Emil Ioan (Braşov), 737
Vass Andrei (r. Gheorgheni), 402
Vass Árpád (Mădăraş), 329
Vass Béla (Tg.-Mureş),
Vass Dénes (Tg.-Mureş), 10, 53
Vass Elek, 566
Vass Gheorghe (Glăjărie), 182
Vass Irina (Toaca), 661
Vass Márton (Tg.-Mureş), 487-488
Vass Mihai (Glăjărie), 182
Vasu, Alexandru, 141
Vaszi Ioan, 475
Vaş, Ioan (Râciu), 83
Văcaru, Artimon (Mureşeni), 166
Váradi Ioan (Tg.-Mureş), 714
Várday Gheorghe (Tg.-Mureş), 117
Várkonyi Zoltán (Ungaria), 544
Vásárhelyi, 38
Vásárhely[i] Coloman, 566, 602
Vásárhelyi Ioan (Cluj-Napoca), 424-425
Veber Carol, 452
Velicek Andrei, 412
Venţel, Francisc (Sânger), 54
Verdeş, Viorel (Tg.-Mureş), 484
Veres Acaţiu (Ilieni), 145, 150
Veres Andrei (Miercurea Nirajului), 709
Veres Eugen (Corneşti), 604
Veres Frank (S.U.A.), 660
Veres Gheorghe (Reghin), 125, 135
Veres Hajnal (Sovata), 694
Veres Ioan (Corund), 517
Veres Ioan (Filiaş), 124
Veres Ioan (Reghin), 659
Veres Iosif (Lutoasa), 150
Veres Martin (Roteni), 440
Veres Márton (Corbeşti), 237, 246
Veres Paraschiva (S.U.A.), 633-634
Veres Péter (Ungaria), 563, 607
Veres Zsigmond, 593
Veress, 617
Veress Alexandru, 446
Veress Berta (Tg.-Mureş), 169, 176
Veress Béla (Tg.-Mureş), 9-10, 123
Veress Daniel (Sfântu Gheorghe), 510
Veress Ernest (Alba Iulia), 374-375
Veress Francisc (Tg.-Mureş), 9-10, 44-45, 53-56
Veress Francisc, dr., (Tg.-Mureş), 50-51
Veress Károly (Tg.-Mureş), 578, 607-608, 691-692
Vereş, Nicolae (Tg.-Mureş), 801, 804, 808-810, 814-815
Verner Hugó (Sovata), 693
Veşa, Virgil (Reghin), 82
Veşcan, Dumitru, 360
Vécsei Carol (Tg.-Mureş), 747, 757
Vég Mihai, 429
Végéni Iancu (Luduş), 5
Végh (Măgherani), 332
Végh Adolf (Reghin), 358
Végh Carolina (Miercurea-Ciuc), 125
Végh Gábor (Tg.-Mureş), 592
Végh Mihail (E.M.I.SZ.), 436
Végső Anton (Frumoasa), 652
Vészi Iosif (Reghin), 644
Vida Gyula (Odorhei), 652
Vieru, Alexandru (Târnăveni), 119
Vig Margareta (Târnăveni), 120
Vigay Francisc (Târnăveni), 7
Vilcsek Iosif (Tg.-Mureş), 488-489
Visán Ladislau (Bălăuşeri), 176
Vişinski, 135
Vikoni Ştefan (Joseni), 11
Vinczeffi Zoltán (Tg.-Mureş), 655, 658
Vinczi Ferenc, 435
Vinczi Ioan (E.M.I.SZ.), 442, 444
Virág Ioan (Sâmbriaş), 660
Virágh Alexandru, 145
Vita, Mihail (Voşlobeni), 122
Vita Miklós (Suseni), 734
Vitályos Blaziu (E.M.I.SZ.), 444
Vitályos Gavril (Tg.-Mureş), 88
Vitus Amália (Iernut), 3
Vizi Carol (Miercurea-Ciuc), 675
Vizeli, Mihaiu (Joseni), 45
Vlad, Matei, 475
Vlad, Vasile (Iernut), 54
Vlaic, Ioan (Monor), 461
Vlaic, Ionică, 149, 165
Vlasa, Marian, 567
Vlasa, Maxim, 149, 165
Vlăsceanu, Dumitru, 393
Vlăsceanu, Florica (Şumuleu), 674
Voaidoş, Toader (Voşlobeni), 121
Voda Andrei (Urmeniş), 42
Vodă, Aurel (Cucerdea), 670
Vodă Ioan, 323
Vodă, Nicolaie (Cozma), 78
Voinițchi, Vasile (Arad), 696
Voicu, Victoria (Mănărade), 52
Voiculescu, A. (Sighişoara), 738
Voiculescu, Vasile, 208
Voitanovici, Emil (Tg.-Mureş), 359
Vollocs Reghina (Sânzieni), 304
Vonvulea, Trifan (Cucerdea), 670
Vorla, Ioan, 452
Voskó [Vaskó?] Andrei, 412
Vultur, Ioan (Reghin), 461
Vultur, Teodor (r. Reghin), 461
Vultur, Zaharie (r. Reghin), 461

W

Wachsman, Martin (Austria), 620
Wachsman, Ştefan (Jidvei), 655
Wagner, Gheorghe (R.F.G.), 534
Wathe Iosif (E.M.I.SZ.), 428
Waxman/Wachsman Herman Friederich (Jidvei), 499-535
Weber Carol (Reghin), 644
Weber, Frederich (Ideciu de Jos), 736
Weber, Maria (R.F.G.), 646
Weber, Maria (Sighişoara), 736
Wecter Martin (Tg.-Mureş), 381
Weer Iuliu (Tg.-Mureş), 351
Wegendt (Austria), 615-616
Wegendt, Hans/Hanz/Hanzi, (Austria), 615-616, 621
Wegendt, Martin (jr.) (Austria), 614-616, 621
Wegendt, Martin (sr.) (Austria), 614, 616
Wegendt, Martin (Jani) (Austria), 615-616, 620-621
Weis Berta (Tg.-Mureş), 43
Weissel Herman (Tg.-Mureş), 119
Weisz Ladislau (Voivodeni), 478
Weiszmánn Endre (Cluj-Napoca), 630
Welman, Maria (Tătârlaua), 535
Wermescher, Berta (Austria), 718
Wermescher, Emil (Austria), 720
Wexler (Reghin), 90
Wilke, Maria (Austria), 717
Wilson (Marea Britanie), 583

Winkler (Tg.-Mureş), 123
Winkler Maria (Tg.-Mureş), 126-127, 129, 176
Winkler Maximilian (Reghin), 79, 90, 115-116
Witter Ernest (Reghin), 180
Witing Richard (Oraşul Ştalin/Braşov), 145, 150

Z

Zbanca Maria (Stânceni), 581
Zabletai Andrei (Tg.-Mureş), 42
Zahan, Adrian (Luduş), 494
Zaharia, Ioan (Ruşii-Munţi), 151
Zahariás [Zakariás?], Iosif, 435
Zahariaşi, Ioan (Reghin), 95
Zait, Dumitru (Tulgheş), 439
Zakariás Dezideriu, 639
Zakariás Zoltán (Tg.-Mureş), 552-553
Zalányi Gyula (Tg.-Mureş), 683
Zarecki Ioan (Reghin), 180
Zelna, Andrei (Austria), 657
Zika, Hans/Heinz (Austria), 614, 621
Zimánnyi Petru, 118
Zingher Géza (Tg.-Mureş), 115
Zizman Ferenc (Alba Iulia), 329
Zojom Zoltán (Băla), 125
Zoltán Aladár (Tg.-Mureş), 687
Zoltán Alexandru (Mărtiniş), 458
Zolyomi Eugen (Apalina), 388, 580
Zomei [Zömei?] Carol (Tg.-Mureş), 13, 43
Zopelt/Zoppelt Martin (Austria), 615, 621
Zöld Carol (Sântioana), 13
Zöldi Tiberiu, 298-299
Zring Gábor (Tg.-Mureş), 488
Zrinyi Gábor (Tg.-Mureş), 489

ZS

Zsigmond Ana (Mădăraş), 675
Zsigmond Emilia, 474, 476
Zsigmond Gábor, 435
Zsigmond Lázár (Lemnia), 210
Zsigmond Ludovic, 474
Zsigmond Pavel/Paul (Berghia), 168, 328
Zsigmond Zoltán (Tg.-Mureş), 53
Zsombori Dionisie (Miercurea Nirajului), 667, 710

Alt banc ne-a mai spus, că cu ocazia alegerilor Org. de Partid de la noi din țară, unde s-au pus într-o cameră tablouri cu Marele LENIN, Tov. STALIN și în mijloc l-au pus pe Isus Cristos; unde băgau pe rând câte un membru de partid și îl întrebau dacă cunoaște pe aceștia trei, unii răspundeau că cunosc pe marele LENIN și pe Tov. STALIN, iar unul a răspuns că cunoaște pe cel din mijloc, care este însuși Cristos răstignit între doi tâlhari. (Doc. 46)

SULTEK CAROL, țăran mijlocaș din Beclean, raionul Odorhei, a afirmat că Regiunea Autonomă Maghiară va fi predată Ungariei, iar în continuare a afirmat că nici cu aceasta nu am rezolvat nimic, deoarece și în Ungaria este regim comunist. (Doc. 119)

Tov. Lt.Maj. BIHARI EMERIC arată că are multe lipsuri în muncă și că de când este în munca de anchetă foarte puțin s-a dezvoltat. Se poate constata în procesele-verbale dresate de el că are multe lipsuri, atât în redactări cât și în întrebările puse. (Doc. 223)

La înapoierea la locuință, sus-numita a refuzat cererea tov. Lt. GEDE IOSIF, refuzând să [se] dezbrace și să [se] culce în pat. Văzând acest lucru, tov. Lt. GEDE IOSIF a început să facă violări personale, ivindu-se o luptă între ei, aceasta având drept rezultat diferite răni deschise asupra corpului sus-numitei și rupându-se lenjeria de corp a acesteia. Numai prin fugă a putut să scape de tov. Lt. GEDE IOSIF, fiind adăpostită de gazda casei. Dimineața pe la orele 6.00, sus-numita a raportat secretarului Organizației de Bază P.M.R. și a dat o telegramă către soțul ei la Iași pentru a veni la ea. Iar tov. GEDE IOSIF a dormit până dimineața în locuința sus-numitei, după care a venit la reședința Raionului. (Doc. 323)

Ungurii din Reg. Aut. Maghiară sunt de o prostie unică și e cunoscută aceasta și celorlalți unguri din alte regiuni. La Cluj, de exemplu, ungurii vorbesc cu plăcere românește și nu sunt șovini ca cei din Tg.-Mureș. [...] Românii sunt lași, se părăsc unii pe alții și se invidiază. Ungurii țin una, se sprijină. Niciodată procesul de deznaționalizare a elementului românesc din R.A.M. n-a fost mai teribil decât acum. (Doc. 458)

Ce comuniști, în total republica noastră [are] 2-3 comuniști adevărați, restul sunt comuniști de circumstanță, neavând încotro, spun și ei că sunt comuniști, dar în schimb au rămas aceiași. (Doc. 481)

În realitate o mie de oameni fugim în o mie de părți, aceasta este o greșeală strămoșească maghiară. Privește-i pe ei ce uniți sunt și urmăresc un singur țel, un singur interes. Poate ideea socialismului? Nu, numai simțământul că sunt români, că acest pământ este al românilor, numai această conștiință națională, dacă vrei naționalism, îi înflăcărează. (Doc. 528)

Un alt aspect care a rezultat este și acela că deși unii martori nu cunosc limba română, și în special să scrie și să citească românește, totuși în încheierea proceselor-verbale de ascultare se consemnează: „După ce am citit prezentul proces-verbal, îl susțin și semnez". Această situație pune sub semnul întrebării obiectivitatea anchetatorului și poate să ducă la surprize neplăcute în munca noastră. (Doc. 546)

Frații noștri din Ungaria nu se interesează deloc de noi, maghiarii din Ardeal. Deci, din partea lor nu ne putem aștepta la nimic. La cursurile școlare din R.P.U. nu se pomenește deloc că Ardealul a făcut cândva parte din Ungaria sau că în Ardeal trăiesc și în prezent maghiari. După cum am discutat cu un profesor de istorie, cadrele vechi mai fac unele referiri în acest sens în cadrul unor ore de diriginție, însă cele noi nu amintesc nimic despre frații lor din Ardeal. Ungaria, deși este o țară săracă, totuși oamenii trăiesc mult mai bine decât la noi. (Doc. 556)

Adevărul este că János Kádár este adeptul lui Hrușciov, poate agentul Moscovei. Gheorghiu-Dej în primul rând este un patriot român și acesta constituie o deosebire esențială. Câteva decenii dacă lucrurile vor continua așa, în România nu vor mai exista maghiari. (Doc. 556)

ISBN: 978-973-53-0856-8